UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK WUPPERTAL
BERGISCHE UNIVERSITÄT WUPPERTAL

Universitätsbibliothek Wuppertal

Philostrati Lemnii Opera Qvae Exstant

Philostratus, Flavius

Parisiis, 1608

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.
Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

urn:nbn:de:hbz:468-1-1533

Visual Library

Rep. XXXVI 1. no. 12.

9228

D i
800

PHILOSTRATI
LEMNII OPERA
QVAE EXSTANT.

PHILOSTRATI IVNIORIS IMAGINES,
ET
CALLISTRATI ECPHRASES.

ITEM EVSEBII CÆSARIENSIS EPISCOPI LIBER CONTRA Hieroclem, qui ex Philostrati historia æquipararat Apollonium Tyaneum Saluatori nostro IESV CHRISTO.

Græca Latinis è regione posita;

FED. MORELLVS PROFESSOR ET INTERPRES REGIVS CVM MNSS. CONTVLIT, RECENSVIT: ET hactenus nondum Latinitate donata, vertit.

Ad virum Amplissimum D. NIC. BRVLARTVM, summum Galliarum Procancellarium.

PARISIIS. M.DC.VIII.

Ex officina Typographica CLAVDII MORELLI, via Iacobæa, ad insigne Fontis.

NON SINE REGIS PRIVILEGIO.

H

Ampliſsimo & Illuſtriſsimo viro

NICOLAO BRVLARTO, DOMINO SILLERIENSI, SVMMO GALLIARVM PROCANCELLARIO.

Ffd. Morellvs Professor Reg. S. D.

QVOD te Regi Chriſtianiſſimo chariſſimum facit, Deóque Opt. Max. coniungit, id me quoque & omnes φιλαρέτους Tibi, Vir ampliſsime, deuincit atque obſtringit. Ea nimirum eſt, quam iure Philo Hebræus virtutum Reginam vocat, φιλανθρωπία, benignitas, humanitas, φιλοφροσύνη, φύσις εὐεργετική, cuius certum apud Poëtas ac Philoſophos indicium & præmium eſt verus honos, τιμὴ δὲ σὺ Διὸς ἐστί. His Cyrenenſis Antiſtes Syneſius σωφρόνως aſtipulatur, vbi ſcitè ſcribit, τὸ δοῦ ποιεῖν ἓν τοῦτο μόνον ἔχουσι κοινὸν ἔργον αὐθέκτους τὴ θεός. ἡ δὲ μίμησις οἰκείωσίς ἐστι, καὶ συναφὴ πρὸς ὃ μιμεῖται τὸ μιμούμενον. Proinde Gregorius Nyſſenus in aureo libello περὶ τοῦ θείου σκοποῦ, quem nuper Græcè & Latinè primi edidimus, τὸ τῆς ἀγάπης κάλλος appellat ὥσπερ τινὰ κρηπίδα τοῦ τῆς χαρίτος θησαυροῦ. vbi pios ad charitatis decus & ornamentum, tanquam fundamentum aliquod theſauri gratiæ diuinæ animo comparandum cohortatur: quippe cùm hæc virtus ardens & coryphæa per ſanctitatem arcanam & affectum ineffabilem ad æthera vectum, Deo copulet atque innodet inſolubili vinculo, catenâque verè aurea, & potiore illa Homerica, σειρὴ χρυσείη ἐξ οὐρανόθεν κρεμαδείση. de qua Lucretianum iſtud,

Aurea de cœlo deſcendit funis in aruá.

atenim ab hac Dij Deæque omnes apud poëtam pendêre horrent, ne tollantur in altum, vt lapsu grauiore ruant. Illam verò gemmeam catenam, qui Magistratus, Senatores, Iudices, Comites Consistoriani; qui proceres, principes, Reges, Imperatores non dextra contingere gaudent? Hæc nimirum efficit, vt βουληφόρων ἀνδρῶν optimis institutis, propositis ac suasionibus, consiliis perspicaci sagacitate, & peruigili fidelique opera, atque expedita prudentia subnixus Princeps imperium regat è præscripto voluntatis ac Maiestatis diuinæ, cuius ipse meritò imago viua & expressa censetur. Hac ope mutua συμφερτῆς ἀρετῆς, firmiùs quàm vllis præsidiis & muris aheneis, nititur principatus. his virtutum annulis quasi adamantinis vinculis superorum & inferiorum animi arctissimè colligantur. his moribus antiquis res stat Romana viriique. his luminibus & luminibus seculum decoratur ac deauratur; his adminiculis & exemplis sua sponte omnes omnium ordinum probitatem amplexantur: sed illustres potissimum animi, (φιλοτιμία γὰρ τοὺς λαμπροὺς φύσις ἐχείρωσε.) Quique sui memores alios fecere merendo. Hinc est cur D. Titus Imp. amor ac deliciæ generis humani cognominatus, ideóque etiam à Synesio dictus Ἡμεροδρόμος, recordatus quondam super cœnam, quòd nihil cuiquam toto die præstitisset, memorabilem illam, meritóque, Suetonio perhibente, memoratam vocem ediderit, AMICI, DIEM PERDIDI; vel vt ille scriptor Atticus refert in φιλαδέλφοις, à nobis recens conuersis & editis, ΣΗΜΕΡΟΝ ΟΥΚ ΕΒΑΣΙΛΕΥΣΑ. ΟΥΔΕΝΑ ΓΑΡ ΤΗΜΕΡΟΝ ΕΥ ΕΠΟΙΗΣΑ. HODIE NON IMPERAVI, NIHIL ENIM CVIQVAM PRÆSTITI. Hanc sanè Romano Principe dignam sententiam Cyrenensis ille Philosophus, se non minori cum stupore admirari, quàm Alexandri Trophæa asserit: quòd multis & magnis equitum peditúmque secundis præliis comparata præpónderet: adeò vt iacturam diei, de qua sic conquestus fuerat Imperator abundè resarcierit. Ecquando verò beneficium in plures Titus contulit, quàm cum hoc celebredictum enunciauit? quo omnes quipost eum imperarunt, munus suum

edocti ſunt, & quid ſemper ipſis facto opus eſſet, ſi auguſtam nominis ſui dignitatem conſeruare, & Spartam ſuam ornare vellent, nec affligere humo *diuinæ particulam auræ.* Felices igitur Galli, ſua ſi bona noſſent! quibus hodie ſub HENRICO IV. ter quatérque Magno, licet eſſe tam beatis, vt apud ſe Dauidas, Cyros, Alexandros, Numas, Attalos, Ptolemæos, Iulios, Auguſtos, Traianos, Titos, Marcos, Clodoueos, Carolos, Ludouicos, rediuiuos & quaſi virbios, ſceptra, piè iuſtéque moderantes, ac benefactis ſubditos cumulantes, veréque patriæ parentes, cuſtodes, conſeruatores, intueantur, qui ἀλεξίκακοι, εὐεργέται, optimi, beneuolentiſſimi, ac beneficentiſſimi malint eſſe, quàm videri.

Attulit en nobis aliquando optantib ætas
Auxilium aduentúmq; Herois.

ὃν θεὸς κῆρι φιλεῖ de quo fas eſt enunciare, quòd Homerica Pallas Telemacho, -- ἀλλα μὴν αὐτὸς,
Αλλα δὲ καὶ δαίμων ὑποθήσεται.

Enimuerò tot naturæ, corporis, animíq; dotibus inſignitus, ſuos etiam domi Polydamantas, Neſtoras, Phœnices, Polybios, Vlpianos, Chryſoſtomos cõiunctiſſimos habet:

Hic paci bonus; hic timendus armis;
Natura melior potentiórque:
Et laudum cumulo beatus omni.

In hunc Auguſtiſſ. Parentem liberi Regij, Sereniſſimus DELPHINVS LVDOVICVS, & Aurelienſis Dux, quibus Gallias numen exhilarauit & beauit, tanquam nitidiſſimum Regij muneris & Honoris ſpeculum, iam inde à teneris vnguiculis, ocellos figentes, non tam cæſariem auream, quàm Cæſaream indolem decentius componere ac dirigere aſſueſcent. Duntaxat αἱ βασίλφοι κὴ θεοσέσιοι φύσις, ἰὼ θεοστεγείρε αὐτὰς ξυμβολία κὴ λόγος, & θεὸς τὸ ποιεῖν δῦ ξιὼ ὁρμὴ φέρονται, vt rectè & ſapienter cenſet in Ariſtide ſuo Philoſtratus hic noſter, imò iam ex aſſe tuus, Vir incomparabilis & παναρίστε. Hic enim paulò iam amœniore quàm antea cultu, ad te magnarum gentium patronum maximum cliens accedit, omnia ſua ſecum ferens, quæ

Nec potuit ferrum, nec edax abolere vetuſtas;

& Sophiſtas, atque Heroas *natos melioribus annis,* ante ſan-

ctum φεραιδονομοφυλάκιον tuum ſiſtit; non exeſos & corruptos longæuo ſitu, vt prius; ſed Apollinis & Æſculapij arte penè recreatos, ab Orco reuocatos, bene habitos; incolumes; nec mutos, balbos, aut elingues; ſed vocales, diſertos, ac bilingues, vt prædicent liberè

Omnibus in terris quæ ſunt à Gadibus vſque Auroram & Gangem,

ac magna teſtentur voce, τὸ φιλόκαλον, τὸ φιλόλογον, τὸ φιλόμουσον, τὸ γυναῖ⟨ν⟩ Gallicæ gentis; cuius ἀνδραγάθημα, & palmarium eſt in Regia munificentia, quæ cùm in omnibus tam belli quàm pacis artibus; tum in hiſce typis Græcanicis exſplendeſcit: in Principis εἰρηνοφίλου καὶ λεοντάχου, prouida benignáque mente, quæ nobis hæc ἄνωθεν καὶ θεόθεν otia fecit: in συμφεραδόνων Officiorúmq. Regiorum, quibus diuinis virtutibus antiſtas, ἀτρεμοίᾳ & conſtantia in optimis curis, & aſsiduis pro ſtatu publico, & ſalute patriæ laboribus, & propenſa prolixáque ad rem literariam iuuandam voluntate. Apollonius certè Tyaneus, non tam fama quàm his Philoſtrati ſcriptis *ſuper æthera notus*, lubentius nunc tecum, quàm olim cum Sapientibus illis Indis ac Gymnoſophiſtis, conuerſabitur, quippe cui multo magis quàm illis

-- εἰ γήθεσιν ἔθεν νό⟨ν⟩ βύρσοπα Ζεὺς
Ἐσθλὸν, τῷ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρέσκοντ' ἄνθρωποι·
Καί τε πόλις ἐσάωσας.-

quinetiam ex animo tibi gratulatur, quòd Te apud Principem noſtrum tanto in pretio norit eſſe, quanto quondam ipſe apud Titum fuerat; ὄγκου τ⟨ὸ⟩ ζόφον πεσυμβρίου. In quo πέλᾳ θρόνου πολιτικοῦ te Regi tanto, ac vniuerſis adprobas, omnium bonorum ſtudia ac voluntates promereris, allicis alienas, retines partas, placas turbatas: in poteſtate tibi temperas; & magnum ſemper & amplum quid de regno & republica cogitas: innocentiæ clientum, ſic in calamitoſa fama quaſi in aliqua perniciosiſſima flamma atque in communi incendio ſubuenis. Principem Μουσηγέτην, τὰ δίδοντά πῃ ἔμπης Ὀρφεώς, ad Iubalis, Cadmi, Palamedis, Aſtræi inuenta, ad literas Hermathenas, Suadelas, diſciplinas, amandas, alendas, conſeruandas, earúmque cultores amplexandos, fouendos, ornandos; vt Profeſſorum iura, διδακτρα honoraria, θεσμία

auctoramenta rata, sarta, tecta maneant.

-- οὐ γὰρ παλινάγρετον, οὐδ' ἀπατηλὸν,
Οὐδ' ἀπελθύπτον γ' ὅ, τ' ἄναξ κεφαλῇ κατανεύσῃ

te Hectoris nostri Polydamante cauente & fauente. Enimuerò,

Felix sorte tua es, sacrum cui tangere pectus
Fas est, & nostri, mente calere Ducis.

Quid igitur, Vir illustrissime, dulces Musarum fœtus antiquos Atticos & nouos Latios, recens è Musèo & Typographéo Reg. expromptos, ὡς ἀναθήματα δαπὸς ⁊ δώωχίας λόγων, Tibi, vt nostro Ερμῇ λογίῳ dicare, consecrare cunctatus fuissem? vt tanti Genij beneficio viuant, & cum eo

Canescant seclis innumerabilibus. Admitte iam igitur, (amplissime Μουσοθεμισοφύλαξ) in sacrarium Gratiarum tuarum hunc Tyrium Lemniúmve hospitem Philostratum, cum comitatu suo Heroïco & oratorio : & me horum clientum θεόξενον ⁊ πιμάορον, pia mente, animo grato memorique ingentium tuorum in me beneficiorum χαριστήεια, quasi ἀξιόκτητα πνὰ ⁊ ἐεικώδεα munera meritissimò tibi,

(*Torpor est nostris sine quo Camœnis*)

cupidè supplicitérque offerentem, bene diúque vale, & viue, vir immortalitate dignissime. Lutetiæ Paris. Kal. Sept. M. DCVII.

ΠΕΡΙ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ, ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ ΦΩΤΙΟΥ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ.

RECENSIO, CENSVRA ET EXCERPTA PHILOSTRATI E LIB. VIII. DE VITA APOLLONII Tyanei, Ex Photio.

Interprete AND. SCHOTO ANTVERP. *de societate* IESV.

ΑΝΕΓΝΩΣΘΗ Φιλοστράτου Τυρίου εἰς τὸν τῦ Ἀπολλωνίου τῦ Τυανέως βίον· λόγοι ὀκτώ. ἔστι δὲ τὴν φράσιν εὔτονος, καθαρός, ὑπόπυκνός τε καὶ ἀφοριστικός, καὶ βρύων γλυκύτητος, ἐκ τῶν ἀρχαϊσμῶν καὶ τῦ καινοπρεπεστέρας τῆς συνθέσεως ἐμφιλοτιμούμενος. ἱστορεῖ δὲ τὸν Ἀπολλώνιον πρός τε Ινδοὺς (οὓς καλεῖ καὶ Βραχμάνας) ἀπιέναι, ἐξ ὧν καὶ πλείστα τῆς πρὸς αὐτοὺς θεοσοφίας ἐκμαθεῖν· καὶ πρὸς τοὺς Αἰθιόπων σοφούς, οὓς καὶ γυμνοὺς ὀνομάζει, ὅτι καὶ γυμνοὶ τὸν βίον ὅλον διάγουσι, μηδὲ τῦ ἀέρος δυσχερῶς αὐτοὺς εἰς πρόσοψιν ἐλθεῖν. πολλῶ δέ φησι τοὺς Ινδῶν τῦ ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ σοφῶν πρωτεύειν. ὅτι τε φησὶ πρὸς ἀκτῖνα οἰκοῦντες ἡλίου, μᾶλλον εἶναι τὸν διανοίαν ὀξεῖς καὶ καθαρούς· καὶ ὅτι καὶ χρόνῳ πρεσβύτερα τῶν μύθων Ἀπολλωνίῳ οὐδὲν ὅλως φησὶ τελεσθῆναι, οἷα * ὁ μυθῶδης αὐτῷ χαρίζεται λόγος· φιλόσοφον δέ τινα καὶ ἐγκρατῆ βίον ἀποσεμνύνων αὐτὸν βιοῦντα, ἅτε καὶ Πυθαγορείκην διδασκάλου φιλοσοφίαν, εἴτε ἤθεσι καὶ ἐν δόγμασι. τὸν δὲ θάνατον αὐτῦ ἄδηλόν τε καὶ πολλοῖς διαφωνούμενον λέγει γενέσθαι. αὐτὸς ἐκείνου τῦτο ἀσυνδιάσημος· καὶ * δὲ καὶ ζῶντα ὑπολέγειν, ὡς δεῖ τὸν σοφὸν τοῖς πολλοῖς ἀγαθόντα βιῶναι. εἰ δὲ μή, κἂν χρῶ ἀποβιῶναι ἀγαθόντα. τάφον δὲ αὐτῦ μηδαμῦ γῆς ἐγνῶσθαι. λέγει δὲ αὐτὸν μάλιστα χρημάτων κρείττω γενέσθαι, ὡς καὶ τὴν κτῆσιν αὐτῦ τῦ τε ἰδίῳ ἀδελφῷ καὶ ἑτέροις καταλιπεῖν· καὶ τῶν μηδενὸς τῶν ἐπὶ ἐξουσίας, καὶ τοι πολλὰ ἀξιούντων λαβεῖν χρήματα. αὐτὸν τὸν ἐν Ἐφέσῳ λιμὸν καὶ προειδεῖν, καὶ γενόμενον παῦσαι. καὶ λέοντα δὲ ἰδεῖν, καὶ εἰπεῖν, ὡς ἡ τῦ Ἀμάσιδος τῦ Αἰγυπτίων βασιλέως ψυχὴ ἐν τῷ θη-

χ. ὡς

χ. ἔπ λέγειν

LEGI Philostrati Tyrij de vita Apollonij Tyanei libros octo. Stylo vsus est aperto, gratioso, cõciso, pleno etiam dulcedine, ac cum ex priscis loquendi formis, tum ex recentioribus elegantiis laudem quærit.

Narrat Apollonium ad Indos (quos & Brachmanas nominat) profectum esse, ex quibus pleraque diuinæ eorum sapientiæ didicerit. Profectum item ad Æthiopum sapientes, quos & γυμνοὺς appellat, quòd nudi ætatem perpetuo transigant, & ne cœli quidem tempestate atque inclementia vexati amictum induant. Indorum autem sapientes longe ait his antecellere, tum quod Solis radiis propiores, mente sint magis acuta & pura, tum ex eo quoque, quod ætate sint priores.

Ab Apollonio porro eorum nihil omnino gestum refert, quæ fabulosè de ipso narrantur: tantum philosophicam quandam temperatámque eius vitam extollit, qua Pythagoream sectam, cum moribus tum doctrina expressérit. Mortem ipsius obscuram fuisse, & à multis variè narratam scribit, studiosè hoc ipsum Philostrato agente. Etenim & viuentem dicere solitum sapientem oportere fallere omnes, ac latere in vita; id si nequeat, mori saltem latentem debere. Sepulchrum eius nusquam ostendi. Addit & diuitiarum mirificum contemptorem fuisse, vt & suas ipse possessiones germano fratri aliisque sponte concesserit, & à nemine potentiorum pecunias acceperit, quantumuis illi multa merenti obtruderent. Famem Ephesi longè ante prouidisse, & ortam sustulisse. Leone forte viso, dixisse, Amasidis Ægyptiorum Regis ani-

mam, pœnas vitæ ſcelerum dantem, in feram illam commigraſſe. Empuſam itẽ deprehendiſſe, ſub perſona meretricis Menippi, ſe amore captam fingentem. Puellam Romæ quidem exſpirare viſam, in vitam reuocaſſe. Soluiſſe compedes ſibi, dum in carcere conſtrictus teneretur.

Apud Domitianum Imp. cauſam dixiſſe, pro ſe & Nerua, qui Domitiano in Imperio ſucceſſit, cauſaque dicta è foro euanuiſſe, & ad Demetrium, ac Damin (ſic cum iis pacto inito) nullo temporis ſpatio, ſed momento, acceſſiſſe, licet dierum aliquot itinere diſtantes. Talia de ipſo Philoſtratus comminiſcitur. Negat tamen pro initiatore habendum, propterea quòd eorum operum quædam effecerit, quæ ab illo confecta à quibuſdam iactabantur: ſed per philoſophiam, ac vitæ puritatem, hæc etiam, quæ ipſe mox narrauerit, ab illo perfecta fingit. Quin potius exoſum Magis, ac veneficis, non verò magicæ arti deditum fuiſſe.

Iam de Indis omnia iſte, maximè abſurda, fidéque indigna conſuit. Dolia enim apud iſtos ſtatuit, plena imbrium & ventorum, quibus datum ſit regionem compluere, in imbrium penuria; iterumque diſcuſſis imbribus ſiccare, dum alternis aquam ventumque è doliis ſuppeditant. His ſimilia, dementiæ plena, & alia plurima prodigioſe confingit. itáque libris octo omnis ab illo vaniſſimi laboris opera conſumitur.

A εἰῴ εἴη, ὑπέχουσα δίκην τῶν βεβιωμένων. Ἐμπουσάν γε ἐλέγξαι, ἐν ὑποκρίσει ἑταίρας ἐρᾶν Μενίππου τοῦ Κυνικοῦ μύθου. Ἐν κήπῳ ἐν Ῥώμῃ, ἀχρὶ τεθνεώσῃ δοκούσῃ, ἐπιφοιτῆσαι τῷ βίῳ· καὶ λύσαι τὸ σκέλος ἐν ᾧ δεσμωτηρίῳ, ὄντα δεδεμένον. καὶ ἀπολογήσασθαι μὲν πρὸς Δομετιανόν, ὑπὲρ τε αὐτοῦ καὶ Νερούα, ὃς μετὰ Δομετιανὸν Ῥωμαίων ἐβασίλευσεν. ἀφανισθῆναι δὲ μετὰ τὴν ἀπολογίαν τὴν δικαστηρίου, καὶ πρὸς Δημήτριον καὶ Δάμιν, οὕτω ξυνθέμενον αὐτοῖς, ὥστε ἀλλήλων· οὐ διὰ χρόνου, πραυτικὰ δέ, καί τοι ὁδὸν ἡμερῶν τινῶν* διεστηκότας. Ταῦτα μὲν περὶ ἑαυτοῦ ἀναπλάττει. οὐ μὴν τοί γε, ὡς εἴη τελεστὴς, εἴ τινα διετελέσατο τῶν ἐνίοις δοκούντων φιλοσοφίᾳ δὲ καὶ βίου καθαρότητι, καὶ ἀνὴρ αὐτὸς ἔφησεν, ἐκφανῆ εἰσάγει δοκοῦντα. ἀπεδείκνυε δὲ μᾶλλον μάγοις καὶ φαρμάκοις· μὴ ὅτι γε αὐτὸν τῇ μάγων τοῦτο μαχεῖσθαι τέχνῃ. Περὶ δὲ τῶν Ἰνδῶν ἔστι τὰ πάντα θαυμαστῶς καὶ ἀπιστότατα διαῤῥαπτῳδεῖ. πίθους γὰρ αὐτοῖς πλήρεις ὄμβρων καὶ ἀνέμων δοὺς, ὕφι τὴν χώραν, ἀνομβρίας ἐπεχούσης. ἐξικμάζειν τε αὖ, καταῤῥηγνυμένων ὄμβρων τοῖς ἐκ πίθων δυὰ μέρος χορηγίαις κυρίοις ἐκάθησε. θαυμάσια τούτοις δυοῖν μεσὰ καὶ ἕτερα πλείονα τερατευσάμενος. ἐν ὀκτὼ δὲ λόγοις ἡ πᾶσα αὐτοῦ τῆς ματαιοπονίας σπουδὴ κατηνάλωται.

Alia eiuſdem excerpta his luculentiora, ſed prolixa nimis, adiungere his non conſtitui ne eandem ſerram reciprocando, δὶς κράμβη θάνατος eſſet. exillis Photianis eclogis varias tantum lectiones & quædam forte ſupplementa obſeruare expediret: in quibus notandum illud eſt; quòd vbi I. *lib. c.* 13. *pag.* 23. *c. editum eſt,* ὥσπερ ἀπὸ σκήπτρου βεμιζευόμενα. *apud Photium legitur* ἀπὸ ὀκτάπλου βεμ. *And. Schotto vertente,* Quæ ab ipſo proferebantur fulminis inſtar reſonabant. *Ceterum cenſuræ ſuperiori de ſtylo Philoſtrati, quaſi* δευτέραν φροντίδα, *has ſecundas eiuſdem cenſoris curas ſubiicere non abs re fuerit.*

DVlci & varia narrandi ratione vſus eſt Philoſtratus, & verbis huic rei conuenientibus, & ſimili conſtructione, qualem nemo ſcribendo inſeruit. videntur enim nonnulli incompoſitè magis dicere quàm compoſitè. hunc verò ſcimus doctiſſimum fuiſſe, & à recto non aberrantem, propriam conſtructionis nouitatem adhibuiſſe: ſed quæ antiqui dixerunt ra-

Οὗτος δὴ ὁ Φιλόστρατος ἀπαγγελίᾳ μὲν κέχρηται γλυκείᾳ, καὶ ποικιλωτάτῃ, καὶ λέξεσιν ἐμπρεπούσαις φράσει τοιαύτῃ. συντάξεσι μήν τοι γε τοιαύταις, οἵαις οὐκ ἄν τις ἄλλος ἐς ὃ συγγράφειν τεταγμένος. δοκοῦσι γὰρ πῶς ἀσυντάξιας μᾶλλον ἐοικέναι, ἢ συντάξεως ὁπῆδι μετέχειν. ἔστι δὲ ἴσμεν ὁ αὐτὸς ὡς πολυμαθέστατος ὤν, οὐκ ἂν ἁμαρτίᾳ τὸ ὀρθοῦ εἰς τοὐναντίον ἐξενεχθείη τινὶ ἰδιώτῃ τῶν συντάξεων καινοτομίαν· ἀλλ' ἅπερ τῶν ἀρχαιοτέρων σοφιστῶν ἴσως εἴρηται, τούτοις

A κ. διεστηκότας

B κ. ἀπεχ.

κ. εἰς πάνυ πίθους

ἔστ εἰς κῆρυγμα ἀπεχρήσαλο, πεπ[illegible]ρησιασμένῳ A rius, iis liberius vsque ad satietatem vsum
αὐτῶν τῷ χρῆσιν ἐπιδεικνύμενος· κ᾽ οὐσῆ εἰς μά- esse: licitum esse eorum vsum demon-
τῳ, ἀλλὰ τῆ ἡδέος χάριν. ἔχουσι γὰρ καὶ τὰ τοιαῦ- strans; nec id frustra, sed dulcedinis gra-
τα τῶν λόγων, τὸ ἐπαγωγὸν κ᾽ ἐπαφρόδιτον. tia. huiusmodi enim oratio conciliandi
vim habet & venustatem quandam.

Ex τῆς Σουίδα περὶ Φιλοστράτου.

Φιλόστρατος Φιλοστράτου τοῦ καὶ Βήρου Λη- De eodem Philostrato, è Suida.
μνίου Σοφιστοῦ, ὁ αὐτὸς δεύτερος Σοφιστής. PHilostratus, Philostrati Veri Lemnj Sophistæ nepos, ipse etiam alter Sophista. Docuit Athenis, deinde Romæ, sub
σοφιστεύσας ἐν Ἀθήναις· εἶτα ἐν Ῥώμῃ Seuero Imperatore, vsque ad Philippum
ἐπὶ Σεβήρου τοῦ βασιλέως καὶ ἕως Φιλίππου, ἔγρα- scripsit declamationes, epistolas amato-
ψε μελέτας, ἐπιστολὰς ἐρωτικάς· εἰκόνας ἤτοι ἐκ- rias, imagines, seu descriptiones, lib. IV.
φράσεις ἐν βιβλίοις τέτταρσι· Ἡρωϊκὸν, ἢ περὶ B dissertationes, Capras, siue de fistula: A-
αὐλοῦ. Ἀπολλωνίου βίον τοῦ Τυανέως ἐν βι- pollonij Tyanei vitam libris octo: forum,
βλίοις ὀκτώ· ἀγορᾶν· ἡρωϊκῶν. βίους σοφιστῶν ἐν heroicum, vitas Sophistarum quatuor lib.
βιβλίοις τέτταρσιν. ἐπιγράμματα καὶ ἄλλα τινά. Epigrammata, & alia quædam.

FED. MORELLVS LECTORI ΕΠΙΕΙΚΕΙ.

QVONIAM *conuiuium istud Philostrateum, ad quod inuitatus es,* ἔρανος *est, aut* ἐρανικόν τι *præ se fert, audisis quinam* ἐρανισταὶ *extiterint. In primis V. C.* ISAACVS CASAVBONVS: *is identidem à nobis consultus, vbi in hoc Autore dignus vindice nodus occurrebat, ex incertis certos, compotésque consilij, vt Pythius quidam, reddidit; & è Bibliotheca Regia, cuius vigil Carthophylax est, benignè nobis suppeditauit Codices manu non valde prisca nec ita recente, sed scita & fida satis exaratos: quorum vnus* VIII. *lib. de Apoll. vita, vltimo tamen* μειούρῳ, *continebat: alter Sophistarum vitas. Vtriusque ope quædam loca tibicine egentia fulciuimus: alia praua dixerimus: interdũ fugitiuas aliquot periodos retraximus. Sed quia est prudentis animi & verecundi, autore Apuleio, vel falsa vituperatione grauari; si quis ex primis huius operis paginis, quòd puræ sint à varietate lect. segnitiem aut malam fidem eorum qui contulerunt, arguendam putet; sic habeto: ante quàm prior Cod. Regius ad nos peruenisset, inchoatam fuisse editionẽ, indéque factum vt defuerint nonnulla, è quibus præcipua nunc tibi quasi ἐκτυπώσεως rependere quid cunctarer? Sedenim nocuit differre paratis. Pag.* I. *B. leg.* καὶ ὃ ἐφ. *pag.* 3. *B.* καθάπερ ζωγράφος ἐστι. *D.* ἢ δέμας. *&* καίτοι τὴς. *p.* 4. *B.* ἀγνοιαν. *&* *mox* παραλελυμένα τ. *C. post* αὐτὸ, *adde,* πάσε ἐκ τ ἐκείνου ἐπιστολῶν. ἐπ. *p.* 5. *A.* ἐκπομπῆς τούτων, οὐ. *B.* οὐ μὴν δεξιῶς γε ἀ. *mox,* ξυμφέντι ἐς ἀπ. *C.* τοῖς τε φ. *vt scribendum conieceram. p.* 6. *B.* ἀγωνίσῃ γ. *C.* ἀφιλομήνης, ἀ. *D.* ἐμμετεωρολογεῖν τ. *p.* 8. *A.* γὰρ οὐδαμοῦ ἁ. deliciis nusquam magis diffluunt. *p.* 9. *B.* βαίνων ὅπη τ. *paulò post,* παρὰ τὸ π. *D.* ἡ γῆ αὐτὴ δ. *p.* 11. *B.* τὰ σοφὰ α. *C.* κ᾽ τὰ μ. *p.* 12. *B.* δοκεῖ μοι, ἐ. ὦ ἱε. τ. ἀ. τ. μὴ παρασκευάζῃ τ. *Cetera minoris erant momenti. Deinde clariss. vir* STEPHANVS TVRNEBVS *Reg. Consiliarius, emẽdationes & notas* ἰσοφόρους *in* Εἰκόνας *vtriusque Philostrati è libro parentis sui & Reip. literariæ columinis* ADR. TVRNEBI μακαρίτου *sedulò collectas, amicè vltróque contulit; has suis quasque locis aptè inserendas curauimus. En opifer alius R. P.* ANDREAS SCHOTTVS *è Societate* IESV *Theologus* πολύσοφος, *non simplici has Epulas symbola beauit; quippe qui & quasdam in Græca animaduersiones misit, & Cod. Græcum Heroïcorum, vitæ Sophist. Philostr. Iun. Imaginum, & Callistrati* Ἐκφράσεων, *Venetiis concinnius & castigatius excusum An.* 1550. *cum Latina Alem. Rhinuccini Flor.* VIII. *lib. de Apollon. translationes editione recognita & notis aucta à G. Longolio ex edit. Colon. vnde Philostr.* δύτυχῶν ὄκνον ἀρνήσεται, *vt alio quoque munere gaudet, quo grauiss. & eruditiss. Senator* PAV. PETAVIVS *concesit, vt Cod. suo scholiis & glossis Græcis onerato vteremur, è quibus* αὐθολογεῖν τι *expeditum fuit. Salue & plur. vale.*

ΕΙΣ ΤΟΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΝ.

ΦΕΔ. ΤΟΥ ΜΟΡΕΛΛΟΥ.

Λήμνιος ἢ Τύριος, τί σοφὸς σε Φιλόστρατε ῥήτωρ·
Καπνὸν ἰδεῖν θέφσοντ' ὄφελ πάτρας γλυκύ σοι;
Ὦ πέπον, Ἡρῴς τε, καὶ Εἰκόνες, οἵ τε Σοφισταὶ,
Καὶ σελίδες πινυταὶ οὐ γλυκίους πατρίδος;

E FED. MORELLI TETRASTICHO.

Lemnivs an fuerit, Tyriúsve Philostratvs, hæres?
Quid refert; idem si sapor est operum?
Facundas Tabulas, Heroïca gesta, Sophistas,
Actæis scriptor condidit hic salibus.
Ergo si patria est vbicumque bene est, ibi vera
Autoris patria est, quò monumenta nitent.

ΟΚΤΑΣΤΙΧΟΝ

ΕΙΣ ΕΙΚΟΝΑΣ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΓΡΟΓΟΝΟΥ

καὶ νεωτέρου τοῦ Φεδερίκου Μορέλλου καθορθωθείσας.

Εἰκόνας αἳ τὸ πάλαι τεχνήσατο ζωγράφος ἴδρις,
Εσμὸς χιμῶνος πυλιὴ ἐλιήσατο.
Ανθηλαν δὲ σελῖσι Φιλοστράτου ἀμφοτέροιο,
Γήραϊ δ' αὖ σελίδες κεῖντο μυδαινόμεναι.
Χεῖρ' ὀρέγων δὲ Μορέλλος ἀλεξήτειρον ὀλέθρου,
Ημιφανεῖς σελίδας δ' ὕδρῳ ἐμφάνισεν.
Ζωγράφος οὐ ὄασωνται Φιλοστράτῳ ὅτι χρεώστης,
Τόσσα Φιλόστρατος ἄρ' ἦσθε Μόρελλε τείν.

E Græco Octasticho V. C. Bapt. Machavlt.

Pinxerat egregias pictoris cura tabellas,
Has immitis hyems deinde male obruerat.
Pòst, geminus scribendo Philostratvs integrat omnem
His florem: infecit sed monumenta situs.
Tum medicas adhibente manus ad scripta Morello,
En rediuiua ad nos pagina docta redit.
Hinc tibi pictorem debere, Philostrate, constat,
Federicvm de te quod meruisse patet.

NIC. MORELLVS FED. F.

INDEX CAPITVM
VITAE APOLLONII
A PHILOSTRATO DESCRIPTÆ
VIII. LIB.

CAP. LIB. I.

DE ritu & silentio Pythagoræ, déque Agrigentino Empedocle. Cap. i. pag. 1

Iniustè damnatum Apollonium magia, quòd multa futura præuiderit, cùm & Plato & Socrates & Anaxagoras eo notati crimine non fuerint: licet diuini fuerint viri, vltimáque prædixerint. Cap. ij. pag. 3

De Damide Apollonij socio, déque commentariis dictorum factorúmque eApollonij ad Iuliam reginam. Cap. iij. pag. 4

Vbi natus Apollonius fuerit, déque aquæ cuiusdam mira potestate. Cap. iiij. pag. 6

Apollonium quartumdecimum iam annum natum ad Euthydemum rhetorem à patre deductum, tum ad Euxenum. Cap. v. 7

Qualis vestitus Apollonij, déque miro ad eum hominum concursu, ex quo vel ab Æsculapio laudatus fuerat: tum de adolescente quodam Assyrio, quòd aqua intercute liberatus ab Apollonio fuerit. Cap. vi. 10

De quodam Cilicum omnium ditissimo sacrificanti Æsculapio, vt sibi oculum effossum restitueret; quámque ob causam oculum perdidisset: & quod iussu Æsculapij exclusus à templo fuerit. Cap. vij. 11

Sciántne omnia Dei, an minimè. tum quonam modo orandum sit, quæque à diis hominibus debeantur: postremò verba Apollonij ad Æsculapium. Cap. viij. 13

De Cilice quodam forma Apollonij capto, tum quibus verbis ab eo inhonesta petierit, & quòd tertio die post malam partem obierit. Cap. ix. 14

De morte parentum Apollonij, & ampliss ima eius hereditate. Item quo modo fratrem vitiosissimum correxerit: deinde de mira eius castitate. Cap. x. 15

Interrogatus Apollonius cur non mandaret aliquid literis, quid responderit, quódque integrum quinquennium ita tacuerit, vt ne verbum quidem vnquam emitteret. Quot item bonorum nutu & signis, dum sileret, causa fuerit; tum de asylo Tiberij. Cap. xi. 17

Epistola Apollonij ad frumentarios mercatores. Deinde finito silentij tempore vt Antiochiam se contulerit. Déque templo Daphnæi Apollinis, & Daphne, & magno ad eum concursu Assyriorum. Inde præcepta ad discipulos, & quid illis faciendum tota die. Cap. xij. 20

Quo dicendi genere vsus Apollonius fuerit, quódque interroganti dialectico responderit. Déque discessu eius ex Antiochia ad Indos, & quòd ad Ninum vrbem peruenerit, inibique Damidem inuenerit, qui Apollonium admiratus secutus est perpetuus comes, omnia illius dicta factáque literis accuratè commendaturus. Cap. xiij. 23

Cùm in Mesopotamiam peruenisset Apollonius, quasnam merces secum se ferre interroga-

tus responderit. Deinde de Mesopotamia, quare ita appellata fuerit ; déque Tigride & Euphrate fluuiis. Tum quanta fuerit fortitudo & sapientia Apollonij. 26
Cap. xiiij.
Apollonium Ctesiphonte relicta in Babylonis fines peruenisse : quídque Satrapæ inibi custodi, quisnam esset, & vnde veniret, interroganti, responderit : Inde Satrapæ amicum factum, thesaurum ab eo oblatum, & reliqua munera, præter panem & olera, renuisse. Cap. xv. 28
De leæna eximiæ magnitudinis occisa à venatoribus, & catulis octo in vtero inuentis. item quid de leænæ partu proditum sit. tum quid leænam & catulos significare Apollonius vaticinatus fuerit. hinc de octo passerculis & matre à dracone in Aulide deuoratis. Cap. xvi. 30
Quòd somnium visum Apollonio profectò in Cissiam, & somnij explanatio. tum de Eretriis populis historia : déque Apollonij ad Clazomenium Sophistam epistola. hinc historia Eretriensium, vt ex Eubœa in Mediam peruenerint ; quídq; Apollonius dum illorum sepulchra instauraret, dixerit. Item quid pro Eretriis ab rege Apollonius petierit. Cap. xvij. 32
Quanti fuerint Babyloniæ muri : déque flumine Euphrate, & ponte pulcherrimo in eo. Item, de regia admirabili, & thalamis & aliis in ea, necnon de Sapphiri colore, & de Magis pauca quædam. Cap. xviij. 36
Ingressum Babyloniam Apollonium statuam regis auream noluisse adorare. Deinde eius verba ad Satrapas regis, & quonam modo ad regem accersitus accesserit. Déque regis somnio. Cap. xix. 38
Apollonium dum duceretur ad regem, de vxore Pamphyli cuiusdam Sapphus amica locutum, ne regias opes admirari videretur. hinc ad regem ductum multa cum eo locutum, & admiratum regem. Cap. xx. 41
Apollonio à rege concessum vt ab hospite priuato acciperetur. hinc missum Eunuchum ad Apollonium, vt decem quæcunque vellet munera ab rege peteret, & tempus petendi constitutum. tum quid Damis suaserit de accipiendis muneribus.
Cap. xxi. 44
Simulasse primò Apollonium tanquam persuasum à Damide accepturum se ab rege munera, quòd Æschines, Plato, Aristippus, Elicon, Python, Eudoxus, Speusippus amatores pecuniarum fuerint : deinde grauiter disputasse de contemnenda pecunia, & præsertim à viro sapiente. Cap. xxij. 46
Apollonium duntaxat à rege petiuisse vt Eretriorum misereretur, dixisséque nulla re alia se indigere præter panem & bellaria. Deinde Eunuchum quendam cum vna ex regiis pellicibus deprehensum, nec damnatum morte sententia Apollonij. hinc quid regi faciundum esset, vt securus dominaretur dixerit Apollonius, déque legatis ad regem.
Cap. xxiij. 49
Ægrotanti regi plurima de immortalitate animorum dixisse Apollonium. hinc multos sermones vltro citróque inter eos habitos : tandem benignè à rege dimissum Apollonium : donatúmque camelis & ceteris necessariis eunti ad Indos. Cap. xxiiij. 52

INDEX CAP. LIB. SECVNDI.

De Armenia, Cilicia, Pamphylia, Caribus : déque Caucasi, & Mycales montium

altitudine. Idem de Tauro, India, Scythia, Mœotide, Ponto. Quantus sit ambitus Caucasi. Quòd Pantheræ aromatibus gaudeant. De torque aureo in collo Pantheræ inuento. Vnde dicitur Nysæus. Cap. i. 55

De Prometheo & vinculis, quibus ligatus fuisse dicitur. Cur incolæ Caucasi aquilas persequantur. De quatricubitis, & quincubitis hominibus, & Lamia execrationibus fugata. Item Anaxagoram in Mimanto, Thaletem in Mybala, atque in Ato alios contemplatos: & quomodo verè sit contemplandum. Cap. ij. 57

De Copheno fluuio, & camelis, quorum genua inflexibilia. Déque vino ex Dactylis non minus inebriante, quàm quod ex vuis: & de melle ex arboribus. Cap. iij. 60

De Nysa monte plantis consito, vt Tmolus in Lydia. De templo Bacchi vitibus, hederísque complexo: & simulachro eiusdem. Item cuiasnam Bacchus fuerit, varias esse opiniones: sed inscriptione quæ in disco apud Pytho visitur, credi Thebanum fuisse. tum de altero Baccho Indi fluminis filio: necnon Nysam μηρὸν, id est femur, à Libero patre appellatam. An Alexander Macedo in Nysa Orgia celebrauerit. Cap. iiij. 63

De petra auerna stadiis xv. lata, quæ ἄορνος, id est, sine auibus, ab α priuatiua, & ὄρνις auis dicitur. & quare ita appellata fuerit. Item quid bonum equitem, ac militem facere oporteat. Tum de puero agitante elephantum: & ipso elephanto. Cap. v. 66

Elephantorum esse triplex genus. Déque elephanto annos nato plures quadringentis: eundémque pro Poro rege aduersus Alexandrum pugnasse. De alio item elephanto Aiace nomine, capto anno quadringentesimo post bellum quoddam in Libya: hinc non rectè sentire qui elephantorum dentes cornua potius esse, quàm dentes volunt. demum, qui dentes liuidi, qui albi, qui magni, qui parui, qui sectu faciles sunt. Cap. vi. 69

De moribus elephantorum, amoréque in fœtus animalium omnium, & quòd leæna pardorum amore capiatur: leones verò si masculosos viderint catulos, eos vt nothos discerpant. Phocam præterea, quòd mortuum peperisset catulum, triduò à cibo præ dolore abstinuisse. Aquilam etiam aëtite lapide (ἀπὸ τῦ ἀετῦ, id est, aquila dicto) Ciconiam verò lychnite (λύχνος lucerna est) nidos suos, vt serpentes arceant, conglutinare. Cap. vij. 72

An verum sit, quod de vipera pariente à quibusdam dicitur. Hinc Euripidis Iambicum, ἅπασι δ' αὐδεφποισιν ἡ ψυχὴ τέκνα. id est, Cunctis hominibus filij sunt corculum. *à Philostrato sic repositum, ἅπασι δὲ ζώοισιν ἡ ψυχὴ τέκνα. id est,* Natos parentes, vt cor omnes diligunt. *Item cur minimi elephantes in itinere præcedant. Quídque Iuba de ipsis scripserit. Deinde de traiectu fluminis: quantáque sit illius latitudo. Cap. viij.* 74

De niuibus, quæ ex Æthiopia, & Catadupis montibus dicuntur fluere: déque equis fluuialibus, & Crocodilis, ac maximis Indiæ caloribus. quáque re feruores remittantur. Vtque ad Taxila regiam vrbem peruenerint: tum de vestitu Indorum: & vnde byssus nascatur. Templum quoque aut vrbem fuisse maximum, vbi multa præclara videbantur: vt Tabellæ de gestis Alexandri & Pori, adeò artificiosæ, vt à Zeuxide, aut Polygnoto, aut Euphranore sculptæ iudicarentur. Cap. ix. 78

De pugna Alexandri & Pori: ac victum fuisse Porum: sed eodem die & amisisse regnum, & dono accepisse. Hinc disputatio de pictura & coloribus: déque Aiace Timomachi. Cap. x. 81

Apollonium ductum fuisse ad Indorum Regem: tum de domibus Vrbis, & templo margaritis constrato. Deinde qui sermo habitus fuerit inter Apollonium & Phraotem regem: déque eius modestia & temperantia: & quòd Græcæ linguæ rex peritus fuerit. Cap. xi. 85

Apollonium cum regem ad conuiuium profectum: & quale conuiuium fuerit: Déque sagittandi Indorum peritia. Hinc quales in Græcia, quales apud Indos essent philosophi: quotóque ætatis anno inibi philosophiæ dare operam adolescentes incipiant: quódque omni eos vitio carere oporteat: esse præterea, qui illos examinent, an philosophia digni sunt: ídque ex oculis, & supercilio, ac genis præcipuè cognosci posse in conuiuio ab Rege narratum. Cap. xij. 89

Narratio Phraotæ regis de parentibus suis, & seipso: vt scilicet pater adhuc adolescens regno iectus, philosophiæ apud sapientes operam dederit, ipséque Græcas literas edoctus à patre ad eos ipsos sapientes philosophiæ gratia missus fuerit; ac defunctus parentibus ab amicis paternis in regnum reuocatus. Cap. xiij. 93

De Oxydracis, & eorum vrbe inexpugnabili: vt pote qui non armis, sed tonitruis, & fulminibus à Ioue missis hostes propulsent: Idque in Herculem & Bacchum visum olim fuerit. Quódque Ægyptius Hercules ad Gades venerit, non Thebanus. hinc longa disputatio viri magis somno capiantur, vinine, an aquæ potores. Déque medicamentis ad somnum, & Amphiarao vate. Cap. xiiij. 96

Apollonium sacrificasse Soli expectante Phraote, vt de agro vendito, de quo controuersia obinuentum thesaurum, dicendæ sententiæ consiliarius interesset: agrúmque Apollonij sententia, cessisse emptori: quòd vir bonus esset, iustúsque & pius erga deos: contra, malus venditor, impiúsque & deorum contemptor. Tum de camelis albis, ac regis epistola pro Apollonio ad Iarcham præceptorem vnum è sapientibus. Hinc de portis in quibus Alexandri & Pori statuæ, & de aris inscriptis epigrammate, atque de columna vbi scalptum, Ἀλέξανδρος ἑστήκει ἐνθάδε. id est, Alexander hîc stetit. Cap. xv. 102

INDEX CAP. LIB. TERTII.

De Hyphasi de flumine, & piscibus in eo, pauonibus nomine: de oleo naturæ mirabilis: de asinis syluestribus vnicornibus, déque poculo ex iis cornibus admirandæ virtutis: hinc de muliere nigra facie, ceteris partibus candida. De cinamomo in Caucasi radicibus: de arbore ferente piper, & simiis: cúrque earum carne leones vescantur: necnon vt in colligendo pipere simiæ decipiantur. Cap. i. 108

De planicie itineris quindecim dierum, ac frumentorum, & fabarum magnitudine: déque ceteris fructibus. Tum de draconibus, & venatione eorum: quódque inde sit venatoribus lucrum. Capi verò eos carminibus: esséque in draconum capite lapillos miræ virtutis. Cap. ij. 112

De Paraca vrbe, cuius ciues belluarum linguas intelligunt. Item de ceruis albis, quantáque veneratione sint sapientes apud Indos. hinc Græcè omnes loqui, qui vicos apud sapientes incolunt. De colle præterea sapientum ex natiuo saxo, in quo Bacchus & Hercules sculpti visuntur, conantes cum Dis Panibus collem occupare, & fugati fulminibus. Item de puteo culpæ & cratere veniæ pleno ignis, deque duobus dolis, quorum alterum pluuias, serenitatem alterum facit. Cap. iij. 115

Quid de Indis in oratione Apollonius *ſcribat: hinc epiſtolæ interpretatio, cur ſcilicet in terra Brachmanæ & ſint & non ſint, nihilque eis cum ſit, nihil deficiat tamen.*
Cap. iiij. 119

Acceptum à ſapientibus Apollonium, *inueniſséque eorum principem Iarcham in throno ſedentem: tum diuinaſſe nomen, &* Apollonij, *& parentum eius, & pleraque omnia, quæ illi euenerant, ac ſi ſemper affuiſſet: Memoriam præterea ab illis poſt Deos coli. Hinc de mirabili vnguento, quo vncti ſtatim ſudabant, déque terra ſaltante percuſſo baculo, vtque ipſi miraculosè eleuarentur è terra.*
Cap. v. 121

Indorum ſapientes ſcire omnia. Deóſque eſſe, quicunque boni ſint. Hinc de Achille, & Gange Rege longo decem cubitis, & formoſiſſimo: qui poſtea tranſierit in Iarcham. Item quomodo Pythagoras Euphorbum ſe fuiſſe cenſuerit. Déque puero, qui olim Palamedes. Cap. vi. 124

Apollonium in alio corpore nauis fuiſſe gubernatorem: & quid tunc præclarè geſſerit. Hinc Proteum in Pharao habuiſſe domum. Minoem præterea fingi à poëtis iuſtitiæ adminiſtratorem eſſe apud inferos, licet crudeliſſimus omnium fuerit: contrà, Tantalum, qui humanus vir fuit & pius, ſiti & fame excruciari, lapide etiam ruituro ſupra caput eius appenſo: tum de ſtatua eiuſdem ſimili phialam propinanti, cur ita.
Cap. vij. 128

Medorum regem ad ſapientes profectum conſilij gratia: Hinc inuitato eo ad cœnam, tripodas, ac fercula per ſe ſuo tempore acceſſiſſe ad diſcumbentes, & alia id genus viſa.
Cap. viij. 132

Sapientes, cùm ad eos ſe contulit Apollonius, *duodeuiginti fuiſſe. Deinde qualia ſint, quæ non virtute, ſed ſorte eligantur. Item Medorum regi illius ætatis, viginti millia ſeruorum domi nata extitiſſe. Tum de Xerxe, & fuga eius ex Græcia.*
Cap. ix. 136

De Tantali potione, ac poculo: qualiſque Tantalus viuens erga homines fuerint.
Cap. x. 140

Ex quibus rebus compoſitus ſit Mundus. Tum de quinto elemento, & quòd ſimul creata elementa fuerint, eſſéque mundum animal vtriuſque generis. hinc naui Ægyptiæ omnium quàm maximæ mundi regimen comparatum. Gubernari verò mundum à Deo omnium creatore, atque à Diis, qui ſub eo ſunt. De peritia præterea linguæ Græcæ, & facundia, & vrbanitate Iarchæ. Dein quæſtio terráne mari maior ſit, an mare terra.
Cap. xi. 141

De puero formoſo adamato, vexatóque à Dæmone, & de epiſtola à ſapientibus ad Dæmonium, quo abiret à puero. Tum de Claudio, Luſco, & muliere abortum faciente liberatis. Quódque oua noctuæ ſi elixa comeſa fuerint, abſtemios faciant.
Cap. xij. 144

Apollonium de ſtellarum diuinatione libros quatuor conſcripſiſſe: atque etiam de ſacrificis. Inde an ſcientia diuinandi teneri ab humano queat ingenio, & qualis eſſe debeat, qui conſequi eam voluerit: tum de ſeptem annulis ſtellarum ſeptem nominibus appellatis.
Cap. xiij. 147

Quale donum mortalibus medicina, atque vnde orta ea ſit. Item an diuinandi ſcientia ſit medico neceſſaria. Tum de Martichora animali: de aquis aureis, de lapide alios ad ſe trahente Pantaura nomine: de Pygmæis, & Sciapedibus, & Macrocephalis: & de auro, quod Gryphes effodiunt, & ipſis Gryphibus. De Phœnice aui, & Cygnis.
Cap. xiiij. 149

Apollonium apud ſapientes fuiſſe menſes quatuor: tum de pio eius diſceſſu: de ſimiis nigris: de mari rubro ab Erythra rege (ἐρυθρὸν verò rubrum.) De epiſtola eius ad Sapientes: de Hyphaſide, vrbe Patala. Quid de mari rubro ab Orthagora dictum. De Oſtreis maximis, in quibus Margarita lapis. De Pagadibus Oritarum regionis. De piſcedulis, qui Græcè ἐμφυσήτας dicuntur. De vrbe Stoberis. Cap. xv. 153

De Balaris vbi emporium, de Seleris ſacra inſula: de Nereide ſæua nautis, de margarita & belluis plurimis rubri maris, déque reditu ad Babylonem. Vtque in Antiochiam profectus, & contumeliis ibi affectus in Cyprum ad Paphum, vbi Veneris templum nauigauerit. Cap. xvi. 156

INDEX CAP. LIB. QVARTI.

Quanti omnes fecerint Apollonium in patriam reuerſum. Tum de legatis ad eum, & oratione ad Epheſios. Hinc quemadmodum voces paſſerum quorundam inter concionandum Epheſius interpretatus fuesit. Poſtea de peſtilentia, quæ inuaſit Epheſios. Cap. i. 158

Quid fecerit, reliquam circuiens Ioniam Apollonius, prædicando adhortandóque ad bene beatéque viuendum, & ad ſtudia bonarum artium. Dehinc Smyrnam vrbem omnium, quæ ſub Sole ſunt, pulcherrimam extitiſſe, necnon viris præclaris potius, quàm ædificiis vrbes ornare oportere. Diſſenſionem præterea, & diſcordiam pro bono reipub. plurimùm prodeſſe ciuitatibus. Cap. ij. 161

Miſſos ab Epheſiis ad Apollonium legatos pro ſedanda peſtilentia, & quonam modo liberati ab eo fuerint: hinc illum in Græciam profectum in templo Æſculapij ſomnia, qui eò venerant, interpretari edocuiſſe: deinde iuiſſe in Ilienſes, illorúmque doctrinam adeptum ad Achillis tumulum acceßiſſe, noctémque inibi totam ſolùm fuiſſe. Cap. iij. 164

Antiſthenem Parium interdictum ſocietate Apollonij, iubente Achille. Tum autumno ſoluiſſe Troia Apollonium, eóque tempore perinfidum mare eſſe nauigantibus, hinc de ſepulchro & ſtatua Palamedis, in qua inſcriptum, ΘΕΙΩι ΠΑΛΑΜΗΔΕΙ. *& de reſponſis Orphei in Lesbo. Cap. iiij.* 167

Apollonio apparuiſſe Achillem, permiſiſßéque, vt quinque tantùm quæ vellet, à ſe peteret. De Polyxena verò dixiſſe præ amore erga ſe ſponte ſua gladio illam incubuiſſe. Tum quare Homerus de Palamede non meminerit in poëmate: quódque ſapientiſßimi viri illius miſereretur. Senarius Iambicus ex Æſchyli Nioba Σοφοῖς * ἐστι γὰρ σοφοὺς ὁμιλητά. Prudentibus affinia inter ſe pleraque. *Tum quare Helenam iniuſtè Græci à Troianis petiuerint. Cap. v.* 170

De philoſophis inuentis in Phalero, & ſacris Epidauriis, déque Hierophanta Antiſtite, atque adoleſcente dæmoniaco ab Apollonio liberato. Cap. vi. 174

Bacchanalia, & muliebres Athenienſium ornatus reprehenſos ab Apollonio. Tum cur Athenienſium & venti ſocij, & Boreas præter ventos ceteros maſculus, affinis eſſe dicatur. Sublatos præterea ab Apollonio crudeles Indos: hinc pro Achille legatum eſſe ad Theſſalos congregatos in Pylea ad Amphictyona celebranda: deinde de Lacedæmoniis, qui pro patria occubuere, déque Arcanane Megiſtia. Cap. vij. 177

Viſitaſſe Apollonium omnia Græcorum delubra, vt Dodonæum, Pythicum, Am-

phiarai, Trophonij, Musarum in Helicone. Tum de portu Lechæo. Quídque de sectione Isthmi vaticinatus fuerit Apollonius, & quòd postea aggressus eam Nero, destiterit ab incœptis, & quare destiterit. Inde de Demetrio philosopho: de Phaurorini orationibus. De Menippo quodam amanti vnam è Lamiis, quæ se in formosiß. mulieris corpus transformauerat: vtque ab Apollonio publicè liberatus fuerit. Cap. viij. 180

De Basso quodam, qui assiduè de Apollonio maledicebat, item de legatis Lacedæmoniorum increpitis. De statua & robore Milonis. De statuaria. Tum de iuuene, qui sibi doctus esse videbatur. Cap. ix. 184

De quibusnam rebus habitæ orationes fuerint ab Apollonio in Olympiis. Tum quid à Laconicis sacerdotibus Lacedæmonem profectus interrogatus fuerit. Deinde quare infortunati habendi sint mercatores. Cap. x. 188

De epistola Imperatoris ad Lacedæmonios, & somnio Apollonij: & quòd in Cretam nauigarit. Hinc de Malea, Cydonia, Gnoso, Labyrintho, Minotauro, Cortina, Ida, templo Leuenæo, leone Rheæ matris, terræmotu ingenti: insula terræmotu exorta. Cap. xi. 191

Quòd Nero philosophiam oderit, Musoniúmque philosophum in carcerem coniecerit. Quódque Philolaus philosophus Romam fugiens, ne se conferret, Apollonium terrere conatus fuerit, & quid ille responderit. Tum Philolai sermone perterritos Apollonij discipulos octo exceptis abiisse, hortatúmque Apollonium, qui remanserant: multáque de Neronis locutum sceleribus. Cap. xij. 194

De Citharœdo carmina Neronis cantante coram Apollonio. Quídque cum Thelesino Cõsule, præfectóque sacerdotum, de sacris & Diis locutus fuerit Apollonius. Cap. xiij. 198

De Neronis gymnasio, & Demetrio philosopho expulso ab Vrbe iubente Tigillino: déque prodigiosa tempestate, quàm Græci Δοσημίαν dicunt: tum quid de ea Apollonius præsagerit. Quódque fulmen è manu Neronis calicem iam ori admotum excusserit. Cap. xiiij. 201

Capitis defluxiones inuasisse Romanos, & ipsum Neronem. Inde accusatum Tigillino Apollonium: quódque ne vestigium quidem vllum literarum inuentum in pugillari, vbi inerat accusatio. Tum non ausum Tigillinum nocere Apollonio; ratum supra hominem illum esse. Cap. xv. 204

De puella ad vitam reuocata, vt Alceste ab Hercule: tum de epistolis, quas ad se miserunt Apollonius & Musonius: hinc de edicto Neronis, ne quisquam Romæ philosopharetur: discessisséque propterea Apollonium occidentem versus. Cap. xvi. 206

INDEX CAP. LIB. QVINTI.

De Columnis Herculis, & Abyla, & Calpe promontoriis: de causa accessus & recessus Oceani: tum quando animæ non deserant morientia corpora: hinc de Gadibus, de insulis fortunatis, de Aris Senectæ, artis, paupertatis: de Hercule Ægyptio, & Thebano, de Geryone. Græcos præterea esse, qui Gades incolunt. Deinde de arboribus sanguine manantibus. Cap. j. 209

De Bæti flumine, vnde Bætica regio. Inde de Nerone in Olympiis, Elienſibúsque ludis. Tum de Isthmi sectione. Cap. ij. 212

Ter in Olympiis viciſſe Neronem nuntiatum Gaditanis. De Vindice & morte eius: déque vitiis Neronis. Galbam præterea, Othonem, Vitellium Thebanis regibus comparatos. Cap. iij. 215

Incantatores omnes eſſe miſerrimos. Tum Siciliæ tricipitem natum infantem portendiſſe Galbam, Othonem, Vitellium, annum duntaxat regnaturos. Cap. iiij. 218

De Typhœo, & Ætna. tum de fabulis Æſopi, & poëtarum figmentis: quódque illa magis, quàm hæc accedunt ad ſapientiam. Deinde vt Æſopus, cùm eſſet paſtor fabularum componendarum peritiam adeptus fuerit. Cap. v. 220

An Gigantes cum Diis bella geſſerint. Item cur montes ardeant. Tum de naui ſubmerſa, quam perituram prædixerat Apollonius: deque Muſonio effodiente Iſthmum. Cap. vi. 223

Apollonium non aſpernatum fuiſſe meritas laudes. Deos præterea fauere philoſophis. Tum de Coloſſo Rhodienſi, & Cano tibicine excellenti. Quidque facere poſſit muſica. Cap. vij. 225

De adoleſcente Rhodio ædificante: déque alio adoleſcente edace. Item Theologiæ ſtudioſos eſſe Ægyptios. Tum quemadmodum prædixerit Apollonius Pharionem quendam, cùm ad ſupplicium duceretur, non abſciſſum iri. Cap. viij. 229

Improbaſſe Apollonium Ægyptiorum ex animalibus ſacrificia. Tum de hippodromo Alexandriæ, & Claudio Imperatore. Hinc, qua ætate hominis ingenium maximè vigeat. Item Veſpaſiano obuiam iuiſſe ſacerdotes Aegyptios, honorificéque illis de Apollonio locutum Veſpaſianum. Cap. ix. 231

Quid Veſpaſianus cum Apollonio locutus fuerit, qualémque regem eſſe oporteat. Deinde quotum annum ætatis agens Imperium adeptus fuerit Veſpaſianus. Hinc de Vitellij ſceleribus, & quid prædixerit Veſpaſiano Apollonius. Cap. x. 235

De Dione & Euphrate ad Veſpaſianum ab Apollonio intromiſſis. Hinc quid de Tiberio, Caio, Claudio, Nerone, Galba, Othone, Vitellio, Cæſaribus, Veſpaſianus dixerit. Tum Euphratem & Dionem ſuaſiſſe Veſpaſiano, vt occuparet rempublicam Romanam libertatis cupidam. Cap. xi. 238

Apollonius multis rationibus confutaſſe Euphratis ac Dionis ſententiam: deinde perſuaſiſſe Veſpaſiano vt imperium aggrederetur. Cap. xij. 243

Iuſſum à Veſpaſiano Apollonium, vt ſe, quomodo gubernandum ſit regnum, doceret, multa illi documenta, præceptáque dediſſe, nulli non regi accuratè ſeruanda. Cap. xiij. 246

Philoſophiæ cùm de rerum natura præcipit, credendum eſſe: cùm verò de Diis, minimè. Veſpaſianum præterea optionem dediſſe petendorum munerum Apollonio, Euphrati, Dioni. Tum epiſtolas tres ab Apollonio ad Veſpaſianum ſcriptas. Cap. xiiij. 249

De leone manſuetiſſimo, qui olim fuerat Amaſis rex Aegypti: quódque cognitus ab Apollonio plorauerit. Item de oratione Olympica, quam Alexandriæ habuiſſe ad ſocios Apollonius dicitur: cùm eſſet reliquam viſurus Aegyptum, iturúſque in Aethiopam ad gymnoſophiſtas. Cap. xv. 253

INDEX CAP. LIB. SEXTI.

De Aethiopia & Nilo atque Indo fluminibus. Item de Pygmæis, & canicipitibus, quos Græci κυνοκεφάλους, καὶ ὑλακτούντων ἔθνη appellant. De gryphibus Indiæ & formicis Aethiopiæ aurilegis. Hinc de permutatione mercium inter Aethiopas & Aegyptios: Quidque ſuper ea re diſputauerit Apollonius. Cap. i. 257

De Timaſione adoleſcente pulcherrimo adamato à nouerca, & quomodo id prædixerit.

Apollonius, tum de Hippolyto quædam. Cap. ij 259
De Memnone Auroræ filio & eius statua loquente, falsúmque esse illum vnquam iuisse ad Troiam, sed regnasse ætates quinque in Aethiopia. Item de pœna quæ homicidæ afficiuntur in Aethiopia: quídque prædixerit de homicida quodam Apollonius. Cap. iij. 262
Peruenisse Apollonium ad Gymnosophistas, & quam ob rem illis despectus fuerit. Cap. iiij. 265
Thespesionis Gymnosophistarum principis iussu vlmum arborem locutam Apollonio. Tum præcepta Thespesionis de frugalitate, & id genus ceteris. Item de prodici Hercule. Cap. v. 268
Apollonium longo sermone Thespesioni Gymnosophistarum principi contradixisse de Prodici Hercule, de Pythagoræ victu & silentio loquendo: Item de opinionibus sibi à philosophia propositis: quódque sapientiam, spretis ceteris, elegerit. De Aeschylo etiam tragico, & aliis & plurimis. Cap. vi. 272
Obstupuisse Gymnosophistas oratione Apollonij. Hinc de calumnia: & quales putandi sint, qui calumniatores audiunt. Cap. vij. 281
Apollonium rogatum à Gymnosophistis narrasse diligenter quæcunque apud sapientes Indos viderat: quæcũque Nilum iuniorem ex illis ad Apollonium discendi gratia accessisse. Cap. viij. 284
Derisisse Apollonium coram Gymnosophistis Ægyptiorum simulachra, petiisséque ab eis quam ob causam tam ridiculas bestiarum imagines colerent. Hinc de Deorum imaginibus apud Græcos, & quid phantasia queat efficere. Cap. ix. 288
De flagellis Laconicis, vndéque ea orta consuetudo fuerit. Item qua re peregrini non admittantur à Lacedæmonis lege lata à Lycurgo. Cap. x. 291
Quid de viro iusto, & iustitia Apollonius cum Gymnosophistarum principe Thespesione disputauerit. Cap. xi. 295
Immortalem esse animum disputandum à Gymnosophistis & Apollonio. Hinc de cataduppis, hircoboue, aliísque animalibus: déque Nomadibus, Elephantophagis, Nasomonibus, Androphagis, Pygmæis, Sciapodibus, Cataractis, atque strepitu inenarrabili aquarum cadentium: item de altitudine verticis Nili, de Dæmone Nilum moderante, cuius Pindarus meminit. Cap. xij. 299
De Satyro prope catarrhactas Nili fœminas aggrediente, & quonam modo illum mitem mansuetúmque reddiderit Apollonius. Déque alterius Satyri habitu in Lemno. Cap. xiij. 302
De clade ingenti, qua Titus Hebræos affecit captis Hierosolymis: fassúmque publicè Titum suas se manus præbuisse Deo Hebræis irato, illiúsque, non sua virtute fuisse victorem, & propterea noluisse coronam oblatam accipere. Quídque super ea re ad illum scripserit Apollonius. Tum de colloquio Titi cum Apollonio, déque morte Titi prædicta ab eo. Item de lepore pisce esu pernicioso, quo interiisse Titus dicitur. Cap. xiiij. 304
De epistola Apollonij ad Demetrium philosophum: déque adolescente erudiendis auibus suas diuitias absumente, atque persuasione Apollonij emendato. Cap. xv. 308
An olim Pactolus aureas arenas habuerit. An item arbores terra sint antiquiores. Déque ingenti Antiochiæ terræmotu, atque de thesauro inuento in hortis. Cap. xvi. 312
De quodam qui Gnidiæ Veneris simulachri amore ardebat. Item de vrbibus Hellesponti terræmotu ab Apollonio liberatis. Tum de edicto Domitiani ne liceret eunuchos facere, & plantare vineas. Cap. xvij. 315
De adolescentulo rabiente à rabioso cane demorso: vtque vnà cum cane ab Apollonio sana-

tus fuerit. Quódque in eum adoleſcentem Telephi Myſij anima tranſiuerit, & propterea eiuſdem canis morſu ſanari eum oportuiſſe, ſicut ab Achille olim vulneratus nonniſi ab eodem ſanari potuerit. Vnde Ouidius,

Vulnus Achilleo quod quondam fecerat hoſti
Vulneris auxilium Pelias haſta fuit.

Deinde qua ſanari re queat rabioſus. Cap. xviij. 317

INDEX CAP. LIB. SEPTIMI.

De philoſophis, qui aduerſus tyrannos fortiter ſe, ac præclarè geſſerunt, vt Zenone, qui primus Dialecticen inueniſſe dicitur, Platone, Pætone Rhegino, Heraclide, & Pythone, Calliſthene Olynthio, Diogene Sinopenſi, Cratete Thebano. Cap. i. 319

Zenonem, Platonem, Pœtonem, Calliſthenem, Diogenem, Cratetem inferiores fuiſſe Apollonio, rebus geſtis aduerſus tyrannos. Tum de Domitiano quædam. Quidque contra illum dixerit Apollonius. Cap. ij. 321

De tragœdo Inus fabulam agente, déque tribus Veſtalibus iuſſu Domitiani interemptis: & quómodo Domitianus Iuliam fratris filiam occiſo marito vxorem duxerit. Item Orphitum ac Rufum & Neruam in exilium miſſos à Domitiano. Quídque Apollonius fecerit contra tyrannum. Cap. iij. 324

De ſtatua Domitiani prope Meletem fluuium, & qua verba in eam dixerit Apollonius, tum propterea iuſſum à Domitiano vt ad ſe accederet, præuidiſséque id Apollonium. hinc in Siciliam, inde in Italiam Puteolos nauigaſſe; inibíque inueniſſe Demetrium philoſophum. Cap. iiij. 326

Quare Cicadas felices Demetrius dixerit. Tum de Melito & Anyto qui Socratem calumniati ſunt. Item pro quibus ſit moriendum, pro quibus minimè. Tum quid profuerint cithara & cantus Neronis. Quódque Domitianus fuerit vel Nerone peior. Cap. v. 328

Moriendum eſſe pro philoſophia Tyrannos item coli apud Medos. Hinc quando moriendum eſſe leges iubeant. Cap. vi. 332

Tyrannorum duas eſſe puniendis hominibus conſuetudines. Tum quomodo Tiberius, & Nero homines occiderint. Item de Phraote, & Iarcha, & poculo ſapientum Indorum. Hinc ſeipſum noſcere vnumquemque oportere. Vnde illud, Χίλων δ' ἐν χείλη Λακεδαίμονι γνῶθι σεαυτόν. *id eſt,* Inque caua Chilon Lacedæmone, Noſce teipſum. *Tum quid faciat ſapientia. Cap. vij.* 335

Apollonium diſceſſiſſe Puteolis à Demetrio nauigaturum Romam. Tum de Æliano amico Apollonij. Cap. viij. 339

Apollonium ſtatim cùm in vrbem venit, in iudicium ductum fuiſſe. Tum quid ſecretò Ælianus ei dixerit. Cap. ix. 342

Quibus accuſatus criminibus Apollonius fuerit: tum quid euenerit Ariſtidi ob inuidiam pulſo ab Vrbe. Cap. x. 344

Apollonium iuſſu Æliani in carcerem ductum: hinc de Helena in Ægypto, & reticulo à Leucothea donato Vlyſſi: déque diuite quodam, qui erat in carcere. Cap. xi. 347

Oratio conſolatoria Apollonij ad eos qui vnà erant in cuſtodia, iuſſu Domitiani, vt ſcilicet tolerarent, quoniam Deorum eſſet inuentum tolerantia, & id genus multa: déque vitiis, quæ natura inerant Domitiano. Cap. xij. 350

Quonam modo manſuefaciendi ſint leones. Déque Æſopi fabula de leone ægroto, & vulpe. Item intereundum ad Domitianum, quid cum Damide locutus fuerit Apollonius. Cap. xiij. 356

Stupefactum Domitianum inter sacrificandum Palladi, habitu Apollonij dæmonium esse eum dixisse. Tum quid locuti inter se fuerint. Postremò ira concitum Domitianum, iussisse vt & caput & barbam Apollonius attonderet. Cap. xiiij. 359

Perbreues & Laconico more Apollonium scripsisse epistolas. Hinc de Syracusio quodam in carcerem profecto ad Apollonium: quídque vicissim locuti fuerint. Cap. xv. 362

De Pythone oratore, & Demosthene. Quóque modo Apollonius cùm esset in carcere è compede liberatum pedem Damidi ostenderit, atque immiserit iterum: Tum de incantationibus, & qui præcipuè illis vtantur. Cap. xvi. 365

Damidem iussu Apollonij è carcere Puteolos quæ Διχαιαρχία *Græcè dicitur, ad Demetrium philosophum se contulisse. Demum de puero Arcade summæ pulchritudinis adamato à Domitiano, atque in carcerem coniecto, quia mori potius pudicus adolescens, quàm turpia, & muliebria pati constituerat. Cap. xvij.* 368

INDEX CAP. LIB. OCTAVI.

Inter ducendum in iudicium quid cum scriba, à quo ducebatur, locutus fuerit Apollonius de philosophia, de iudicio, de aqua, ad cuius mensuram loquebantur rei, hoc est ad Clepsydram, quod Græci dicunt, μετρεῖν ὕδωρ, ἢ πρὸς ὕδωρ λέγειν, *id est,* metiri aquam vel ad aquam dicere. *Cap. i.* 373

Iussum Apollonium nudum ingredi in prætorium ad Domitianum. Deinde quæ ab accusatore coram tyranno interrogatus fuerit, & quomodo absolutus. Tum disparuisse. Cap. ij. 375

Oratio Apollonij ad Domitianum, vbi se de iis, quibus accusabatur, defendit: quam tamen orationem non recitasse commemorant. Cap. iij. 379

In orationis Apollonij calce hunc Homeri versum fuisse:

Οὐ γάρ με κτανέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι. *hoc est,*

Non me vnquam occides: nam non dant hoc tibi Parcæ.

Tum cùm esset ante Domitianum disparuisse Apollonium, ac stupefactum tyrannum. Cap. iiij. 409

Apollonium apparuisse Puteolis Demetrio, & Damidi mœstis, iisque existimantibus eum esse spiritum, præbuisse se tangendum, atque amplectandum. Hinc omnia narrasse, quæ contigerant. Cap. v. 411

Solui sse Puteolos à Demetrio Apollonium, & nauigasse in Græciam: quantúsque totius Græciæ ad eum visendum factus fuerit concursus. Cap. vi. 414

Adolescentis cuiusdam Athenienſis coërcetur garrulitas. Deinde qui in Olympiis disseruerit Apollonius cum Isagora quodam Thessalo. Cap. vij. 417

Ad Trophonium Apollonis filium sub terram ingressum Apollonium, ac gratum id fuisse Trophonio. Tum de libello Antij suspenso, qui Apollonij fuerat. Quódque in Antio regiam habuerit Adrianus, quòd eam vrbem amaret præter ceteras (est autem Antium vrbs Italiæ, quam mare alluit, quæ nunc Neptunus dicitur. Stephanus scribit Ἄντιον *per* θ *literam aspiratam.) Deinde vndique ad Apollonium philosophiæ gratia acceſsisse discipulos. Cap. viij.* 419

De prodigio & ostento, quod Græcè θαῦμα *dicitur, id verò fuisse aiunt coronam in cœlo solem circundantem, quæ Græcè* στέφανος *appellatur: significasséque Domitianum à quodam, cui nomen Stephano, occisum iri, vt mox euenit. Quódque compositis Græciæ moribus in Ioniam nauigarit Apollonius. Cap. ix.* 423

De causa mortis, ac de cæde Domitiani, & quoto suæ ætatis anno interfectus fuerit: quód-

que Epheſi id prædixerit Apollonius ex ipſa hora, qua tyrannus à Stephano ſuæ ſororis liberto occidebatur. Cap. x. 424

Neruam poſt mortem Domitiani creatum Imperatorem ſcripſiſſe ad Apollonium, vt ad ſe accederet, quidque ille reſponderit. hinc Apollonium quandiu vixit dicere frequenter conſueuiſſe, λάθε βιώσας. εἰ δὲ μὴ δυνάμῃ, λάθε ἀποβιώσας. *hoc eſt,* Ignoreris vixiſſe: at ſi id non queas, neſciaris interiiſſe. *Cap. xi.* 426

De morte Apollonij, & quot annos vixerit. Hinc ligato à Dictynnæ templi cuſtodibus ſponte ſua vincula decidiſſe, atque ingreſſo eo in templum, canentium virginum auditum hoc canticum, τεῖχε γᾶς, τεῖχε ἐς οὐρανόν, τεῖχε. *hoc eſt,* Veni à terra, veni in cœlum, veni. *Cap. xij.* 428

De immortalitate animorum adoleſcenti cuidam Apollonium poſt obitum prædixiſſe. Cap. xiij. 430

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ βίων Σοφιστῶν.

Εὔδοξος Λέων
Δίας
Καρνεάδης
Φιλόστρατος
Θεόμνηστος
Δίων
Φαβωρῖνος
Γοργίας
Πρωταγόρας
Ἱππίας
Πρόδικος
Πῶλος
Θρασύμαχος
Ἀντιφῶν
Κριτίας
Ἰσοκράτης
Αἰσχίνης
Νικήτης
Ἰσαῖος
Σκωπελιανός
Διονύσιος
Λολλιανός
Μάρκος
Πολέμων
Σεκοῦνδος
Ἡρώδης
Θεόδοτος
Ἀριστοκλῆς
Ἀντίοχος

INDEX VITARVM QVAS Philoſtratus de Sophiſtis ſcripſit.

EVdoxus Leo 489 ibid.
Dias 490
Carneades ibid.
Philoſtratus ibid.
Teomneſtus 491
Dion ibid.
Phauorinus 493
Gorgias 496
Protagoras 498
Hippias 499
Prodicus ibid.
Polus 500
Traſymachus ibid.
Antiphon 501
Critias 503
Iſocrates 505
Æſchines 508
Nicetes 511
Iſæus 513
Scopelianus 514
Dionyſius 522
Lollianus 526
Marcus 528
Polemon 530
Secundus 543
Herodes 545
Theodotus 564
Ariſtocles. 565
Antiochus 566

Varus	574	Οὖαρος
Hermogenes	575	Ερμογένης
Philagrus	ibid.	Φίλαγρος
Ariſtides	578	Αελιείδης
Adrianus	581	Αδριανός
Chreſtus	587	Χρῆστος
Pollux	585	Πολυδεύκης
Pauſanias	590	Παυσανίας
Athenodorus	591	Αθηνόδωρος
Ptolemæus	ibid.	Πτολεμαῖος
Euodianus	593	Ευοδιανός
Ruphus	594	Ρῦφος
Oenomarchus	595	Οινόμαρχος
Apollonius	596	Απολλώνιος
Apollonius Athenienſis	597	Απολλώνιος Αθηναῖος
Proclus	598	Πρόκλος
Phœnix	600	Φοίνιξ
Damianus	601	Δαμιανός
Antipater	603	Αντίπατρος
Hermocrates	604	Ερμοκράτης
Hippodromus	610	Ιππόδρομος
Varus Laodiceus	615	Οὖαρος Λαοδικεύς
Cyrinus	616	Κύρινος
Philiſcus	617	Φιλίσκος
Ælianus	618	Αἰλιανός
Heliodorus	620	Ηλιόδωρος
Aſpaſius	621	Ασπάσιος

INDEX HEROICORVM Philoſtrati.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ Ιρωϊκῶν.

PHœnix	631	ΦΟίνιξ
Proteſilaus	643	Πρωτεσίλαος
Neſtor	669	Νέστωρ
Antilochus	670	Ανθίλοχος
Diomedes & Sthenelus	673	Διομήδης, καὶ Σθένελος
Philoctetes	675	Φιλοκτήτης
Agamemnon & Menelaus	678	Αγαμέμνων, καὶ Μενέλαος
Idomeneus	679	Ιδομενεύς
Aiax Locrus	680	Αἴας ὁ Λοκρός
Chiron	681	Χείρων
Palamedes	682	Παλαμήδης
Vlyſſes	691	Οδυσεύς
Aiax Telamonius	692	Αἴας ὁ Τελαμώνιος
Teucer	695	Τεῦκρος
Hector	696	Εκτωρ
Æneas	697	Αἰνείας

Σαρπηδὼν	Sarpedon	698
Ἀλέξανδρος	Alexander	699
Ἕλενος, Δηΐφοβος, καὶ Πολυδάμας	Helenus, Deiphob⁹, & Polydamas	700
Εὔφορβος	Euphorbus	ibid.
Ἀχιλλεύς	Achilles	704
Νεοπτόλεμος	Neoptolemus	715

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑ. Τῶν εἰκόνων.

INDEX IMAGINVM Philostrati.

ΒΙΒ. Α.

LIB. I.

Ἑλλὰς	Hellas	730
Σκάμανδρος	Scamander	732
Κῶμος	Comus	733
Μῦθοι	Fabulæ	735
Μενοικεύς	Menœceus	ibid.
Νεῖλος	Nilus	737
Ἔρωτες	Amores	738
Μέμνων	Memnon	741
Ποσειδῶν, ἢ Ἀμυμώνη	Neptunus, vel Amymone	742
Ἕλη	Paludes	743
Ἀμφίων	Amphion	745
Φαέθων	Phaëthon	747
Βόσπορος	Bosphorus	748
Ἁλιεῖς	Piscatores	751
Σεμέλη	Semele	752
Ἀριάδνη	Ariadne	753
Πασιφάη	Pasiphaë	755
Πέλοψ, ἢ Ἱπποδαμεία	Pelops, vel Hippodamia	756
Πενθεύς	Pentheus	758
Τυῤῥηνοί	Tyrrheni	749
Σάτυροι	Satyri	761
Ὄλυμπος	Olympus	762
Μίδας	Midas	763
Νάρκισσος	Narcissus	764
Ὑάκινθος	Hyacinthus	766
Ἀνδρίων	Andrij	767
Ἑρμοῦ γοναί	Mercuri fœtus	768
Ἀμφιάρεως	Amphiareus	770
Συοθῆραι	Suum venationes	771
Περσεύς	Perseus	774
Πέλοψ	Pelops	776
Ξένια	Xenia	777

ΒΙΒ. Β.

LIB. II.

Ἀφροδίτη	Venus	779
Ἀχιλλέως τροφαί	Achillis alimenta	782
Κενταυρίδες	Centaurides	783

Hippolytus	784	Ιππόλυτος
Rhodogune.	785	Ροδογύνη
Arrhichion	787	Ἀρριχίων
Antilochus	789	Ἀντίλοχος
Meles	791	Μέλης
Panthia	793	Πανθία
Caſandra	795	Κασσάνδρα
Pan	797	Πάν
Pindarus	798	Πίνδαρος
Aiax Locrus, vel Gyræ	799	Αἴας ὁ Λοκρὸς, ἢ Γυραί
Theſſalia	800	Θεσσαλία
Glaucus marinus	801	Γλαῦκος πόντιος
Palæmon	803	Παλαίμων
Inſulæ	804	Νῆσοι
Cyclops	810	Κύκλωψ
Phorbas, vel phlegyæ	812	Φόρβας, ἢ φλεγύαι
Atlas	813	Ατλας
Antæus	815	Ανταῖος
Hercules in Pygmæis	816	Ηρακλῆς ἐν Πυγμαίοις
Hercules furens	818	Ηρακλῆς μανόμενος
Thiodamas	819	Θεοδάμας
Abderi exequiæ	820	Ἀβδήρου ταφαί
Xenia	821	Ξένια
Mineruę ortus	822	Ἀθηνᾶς γοναί
Tele	823	Ισοί
Antigone	825	Ἀντιγόνη
Euadne	826	Εὐάδνη
Themiſtocles	827	Θεμιστοκλῆς
Paleſtra	828	Παλαίστρα
Dodone	829	Δωδώνη
Horę.	830	Ὁραι.

INDEX IMAGINVM Iunioris Philoſtrati.

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ τοῦ Νεωτέρου Εἰκόνων.

Achilles in Scyro	832	Ἀχιλλεὺς ἐν Σκύρῳ
Marſyas	836	Μαρσύας
Venatores	838	Κυνηγέται
Hercules, vel Achelous		Ηρακλῆς ἢ Ἀχελῶος
Hercules in cunis	841	Ηρακλῆς ἐν σπαργάνοις
Orpheus	842	Ορφεύς
Medea in Colchis	843	Μήδεια ἐν Κόλχοις
Ludibundi	844	Ἀθύροντες
Pelops	846	Πέλοψ
Pyrrhus, vel Myſi	847	Πύρρος, ἢ Μυσοί
Argo, vel Æetes	854	Ἀργώ, ἢ Αἰήτης
Heſione	856	Ησιόνη

Σοφοκλῆς
Υάκινθος
Μελέαγρος
Νέσος
Φιλοκτήτης

Sophocles 858
Hyacinthus 859
Meleager 860
Neſſus 862
Philoctetes 863

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΕΚΦΡΑΣΕΩΝ Καλλιστράτου.

Εἰς Σάτυρον, ὃς ἐν τῷ ἐν χωρίῳ ἔνθα ἤσκηζε
Εἰς τὸ Βάκχης ἄγαλμα, μεταφορικῶς ὑ, εἰς τὴν Δημοσθένους τέχνην διείλεκται
Εἰς τὸ Ἰνδοῦ ἄγαλμα
Εἰς τὸ τοῦ Ἔρωτος ἄγαλμα
Εἰς τὸ τοῦ Ναρκίσσου ἄγαλμα
Εἰς τὸ ἐν Σικυῶνι ἄγαλμα τοῦ Καιροῦ.
Εἰς τὸ τοῦ Ὀρφέως ἄγαλμα
Εἰς τὸ Διονύσου ἄγαλμα
Εἰς τὸ Μέμνονος ἄγαλμα.
Εἰς τὸ Ἀσκληπιοῦ ἄγαλμα
Εἰς τὸν Πραξιτέλους ἔρωτα
Εἰς ἄγαλμα Κενταύρου
Εἰς τὸ Μηδείας ἄγαλμα
Εἰς ἄγαλμα Ἀθαμάντος

INDEX EXPOSITIONVM Calliſtrati.

IN Satyrum, qui erat in loco vbi exercebatur 864
In Bacchę ſtatuam, metaphoricè in Demoſthenis artem 865
In ſtatuam Indi 867
In ſtatuam Amoris 868
In ſtatuam Narciſſi 869
In ſtatuam Occaſionis in Sycione 871
In ſtatuam Orphei 874
In ſignum Dionyſij 875
In ſignum Memnonis 876
In ſignum Æſculapij 878
In amorem Praxitelis 876
In ſtatuam Centauri 880
In ſignum Medeę 881
In ſtatuam Athamantis 882

FINIS.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Α'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER PRIMVS.

De ritu & silentio Pythagoræ, déque Agrigentino Empedocle. CAPVT PRIMVM.

QVICVNQVE Samium Pythagorã laudãt, narrare solent in primis ipsum Ionem quidẽ minime fuisse, sed Troianũ Euphorbum, atque in pugna mortuum reuixisse denuo: sic autẽ interiisse, vt de illo scribit Homerus. vestitũ præterea ex morticina materia confectum renuisse Pythagoram dicunt, & ab animalium omnium esu abstinuisse. nec tale quicquam omnino sacrificandũ putasse; quòd nefas esse diceret deorũ aras sanguine fœdari: sed libis mellitis thuréque, & laudationibus magis erga deos vtendum esse putaret. talia enim ab *hoc viro sæpè Diis offerebantur*. Asserebat insuper sibi compertum esse deos immortales huiusmodi sacris lõge magis, quàm hecatombe, quãq. in caniſtro cultro gaudere. se enim aliquãdo deorũ interfuisse cõcilio, atq. ab eis didicisse, quæ illis grata,

A ὍΙ τὸν Σάμιον Πυθαγόραν ἐπαινοῦντες, τάδε ἐπ' αὐτῷ φασιν, ὡς Ἰων μὲν οὔπω εἴη, γένοιτο ὃ ἐν Τροίᾳ ποτὲ Εὔφορβος· ἀναβιῶναι τε ἐκ τεθνεώτων, ἐκ τεθνάναι ὅ, ὡς ᾠδεν Ὅμηρος· ἐσθῆτά τε τινὰ ἐκ θνησιδίων παραπεῖται, καὶ καθαρεύειν B βρώσεως, ὁπόση ἔμψυχων, καὶ θύειν*· μὴ γὰρ αἱμάσσειν τοὺς βωμούς, ἀλλὰ μελιτοῦσθαι, καὶ ὀλιβανωτοὺς, καὶ ἐφυμνεῖσθαι· φοιτᾶν ταῦτα τοῖς θεοῖς παρὰ τοῦ ἀνδρὸς τούτου. γινώσκειν τε ὡς ἀσπάζοιντο μᾶλλον οἱ θεοὶ τὰ τοιαῦτα, ἢ τὰς ἑκατόμβας, καὶ τὴν μάχαιραν ἐπὶ τοῦ κανοῦ. ξυνεῖναι γὰρ δὴ τοῖς θεοῖς, καὶ μανθάνειν παρ' αὐτῶν, ὅπῃ τοῖς ἀνθρώποις χαίρουσι,

καὶ ὅπη ἄχθονται, περί τε φύσεως ἐκείθεν λέγων. σὺ μὲν γὰρ ἄλλους τεκμαίρεσθαι τὰ θείου, καὶ δόξας ἀνομοίους ἀλλήλαις περὶ αὐτῶν δοξάζειν· ἑαυτῷ δὲ τὸν τε Ἀπόλλω ἥκειν, ὁμολογούμενα ὡς αὐτὸς εἴη. ξυνεῖναι δ' αὖ καὶ μὴ ὁμολογουμένας, τήν τε Ἀθηναῖαν, καὶ τὰς Μούσας, καὶ θεοὺς ἑτέρους, ὧν καὶ τὰ εἴδη, καὶ τὰ ὀνόματα, οὔπω σοὶ αὐθρώποις γνώσιμα. καὶ ὅ, τι ἀποφήναιτο ὁ Πυθαγόρας, νόμον τοῦτο ἐφ' ὁμίλητοῦ ἠκροῶτο, καὶ ἐπίμων αὐτὸν ὡς ἐκ Διὸς ἥκοντα. καὶ ἡ σιωπὴ δὲ ὑπὲρ τοῦ θείου σοφίσιν ἐπήσκητο· πολλὰ γὰρ θεῖά τε, καὶ ἀπόρρητα ἦκου· ὧν κρατεῖν χαλεπὸν ἦν, μὴ παρ' ἐκείνων μαθοῦσιν ὅπη καὶ τὸ σιωπᾶν* λόγος. καὶ μὴν καὶ τὸν Ἀκραγαντῖνον Ἐμπεδοκλέα βαθίσαι φασὶ τὴν σοφίαν ταύτην. τὸ γάρ,

Χαῖρετ', ἐγὼ δ' ὔμμιν θεὸς ἄμβροτος, οὐκέτι θνητός. καί,

Ἦδη γάρ ποτ' ἐγὼ γενόμην κούρη τε, κόρος τε. καὶ ὁ ἐν Ὀλυμπίᾳ βοῦς, ὃν λέγεται πέμμα ποιησάμενος θῦσαι, τὰ Πυθαγόρου ἐπαινέσαντος εἰπὼν ἂν. καὶ πλείω ἕτερα περὶ τοῦ Πυθαγόρου σοφῶν φιλοσοφησάντων ἱστορῆσαι· ὧν οὐ προσήκει μοι νῦν ἅπτεσθαι ἀπευδόντα ἐπὶ τῷ λόγῳ, ὃν* ἀποτελέσαι προθυμοῦμαι. ἀδελφὰ γὰρ τούτοις ἐπιτηδεύσαντα Ἀπολλώνιον, καὶ θατέρου, ἢ ὁ Πυθαγόρας τῇ σοφίᾳ προσελθόντα, τυραννίδων τε ὑπεράραντα· καὶ γενόμενον κατὰ χρόνους, οὐτ' ἀρχαίους,

A quæ contra haberentur. Illinc etiam accepisse dicebat ea, quæ de rerũ natura proferre consueuit: cùm ceteri coniecturis & opinionibus sibiipsis plerunq; aduersantibus de rebus diuinis vterentur. sibi autem Apollinem manifestè solitũ apparere. præterea Palladem & Musas, non manifestè tamẽ secum loqui consueuisse; alios insuper deos, quorum neq; facies, neque nomina adhuc hominibus nota essent. Illud quoque inter
B Pythagoræ laudes numerant; quicquid ab eo iussum prolatúmq; esset; id tanquam legem ab eius discipulis obseruari consueuisse: ipsúmq; tanquam ab Ioue profectũ venerabantur. at silentium pro re diuina ab illis colebatur: multa namque diuina, arcanáq; ab eo dicebantur, quæ comprehendi non poterant, nisi ab iis qui prædidicissent, quòd ipsum silere, oratio est. Similem quoque philosophandi rationem tenuisse per-
C hibent Agrigẽtinum Empedoclem, quod pluribus locis eius carmina testantur, quale illud est,

Non mortalis ero, iam iámque valete sodales.

similiter & illud,

Et puer ipse fui, necnon quandoque puella.

Bos* quem ex melle & farina confectũ in Olympia immolasse fertur, eũ iuuat, qui Pythagoræ laudes celebrat. *Multa præterea numerare possem, quib. ipsum Pythagoræ imitatorem
D fuisse satis apparet, quæ hoc loco referenda minime censui, cùm ad alia quædam properet oratio. Statui namque iis, quæ de Pythagora feruntur, similia secutum Apollonium in lucem proferre, virum & diuiniorem in philosophia, quàm Pythagoras fuerit, & tyrannides supergressum. Claruit autem temporibus non multum ab ætate nostra remotis:

nec tamen ſatis nouerunt homines, quàm verè, quàm purè ſanctéq; fuerit philoſophatus. Sed alius quidem hoc ab eo præclarè geſtum: alius verò aliud quiddam ab eo prudenter excogitatum laudat. Sunt & qui ipſum artis magicæ fuiſſe ſtudioſiſſimum prædicant. eò quòd in Babylonia cum Magis, in India cum Brachmanis, in Ægypto cum Gymnoſophiſtis verſatus fuerit, atque hoc ipſum calumniãtur, quòd quaſi violentia quadam fuerit ſapiẽtiam conſecutus: non rectè quidem de tali viro ſentientes. Empedocles enim & Pythagoras, atque Democritus apud Magos verſati, nullam tamen artis eius partem attigerunt. Plato enim in Ægyptum profectus, multáque prophetarum ſacerdotúmque illic exiſtentium dicta ſuis interpoſuit ſermonibus: & velut egregius pictor advmbratis imaginibus colores ſuperimponens, ne minimam quidem artis magicæ ſuſpicionẽ ſubiit, quamuis ob ſapiẽtiam ſingularem inuidiæ plurimum ſibi contraxerit.

A οὔτ' αὖ νέος, οὔπω ⓐ ἀνθρωποι γινώσκοισιν ἀπὸ τῆς ἀληθινῆς σοφίας, ἰὼ φιλοσόφως τε, καὶ ὑγιῶς ἐπήσκησεν. ἀλλ' ὁ μὲν, τὸ, ὁ δ', τὸ, ἐπαινεῖ τὸ ἀνδρός. ⓐ δ', ἐπειδὴ μάγοις Βαβυλωνίων, καὶ Ινδῶν Βραχμᾶσι, καὶ τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ γυμνοῖς ξυνεγένετο, μάγον ἠγνωῶται αὐ ⓟ, καὶ διαβάλλουσιν ὡς βιαίως σοφόν· κακῶς γινώσκοντες. Εμπεδοκλῆς τε γὰρ, καὶ Πυθαγόρας αὐτὸς, καὶ Δημόκριτος, ὁμιλήσαντες μάγοις, καὶ πολλὰ δαιμόνια εἰπόντες, οὔπω ὑπεμήχθησαν τῇ τέχνῃ. Πλάτων τε βαδίσας εἰς Αἴγυπτον, καὶ πολλὰ τῶν ἐκεῖ προφητῶν τε, καὶ ἱερέων, ἐγκαταμίξας τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις, καὶ καθάπερ ζωγράφοις ἐσκιαγραφημένοις ὑπεβαλὼν χρώματα, οὔπω μαγεύειν ἔδοξε· καίτοι πλείστα τῶν ἀνθρώπων φθονηθεὶς ὑπὸ σοφίᾳ.

Iniuſtè damnatum Apollonium magia, quòd multa futura præuiderit, cùm & Plato & Socrates & Anaxagoras eo notati crimine non fuerint: licet diuini fuerint viri, vltimáque prædixerint. CAP. II.

INiuſtè igitur Apollonium, quòd multa præuiderit, multa prædixerit, tali quiſquam crimine damnauerit: non ſecus ac ſi Socratẽ accuſent, quòd à dæmone multa præſciuerit: aut Anaxagorã, quod ſapiẽter multa ante quàm fierent, præſenſerit. Quis enim ignorat Anaxagorã in Olympia, cùm nulla pluuiæ ſuſpicio immineret, pelliceam veſtem indutũ proceſſiſſe: nec ita multò pòſt, ingentem pluuiam ſecutam eſſe: & domum omnium iudicio firmiſſimam cùm breui caſuram prædixiſſet, corruiſſe? & cùm diem quoq. momento

D ΟΥΔΕ γὰρ τὸ προγιγνώσκειν πολλὰ, καὶ προγνῶναι, διαβάλλοι ἂν ⓦ Απολλώνιον ἐς τὸν σοφίαν ταύτην, ἢ διαβεβλήσεταί γε Σωκράτης ἐφ' οἷς παρὰ τοῦ δαιμονίου προεγίνωσκε, καὶ Αναξαγόρας ἐφ' οἷς προὔλεγε. Σὺ γὰρ δὴ οἶδε ⓦ Αναξαγόραν ὀλυμπίασι μὲν, ὁπότε ἤκουσα ὗοι, προελθόντα ἐπὶ καυλίῳ εἰς τὸ στάδιον ⓟ ἐπὶ προῤῥήσει ὄμβρου, οἰκίαν τε ὡς πεσεῖται προφάσαντα, μὴ ψεύσασθαι· πεσεῖν γὰρ

νύκτα τὲ ὡς ἐξ ἡμέρας ἔσαι, καὶ ὡς λίθοι ἐκ Αἰγὸς ποταμοῦ, τῦ οὐρανοῦ σφενδονήσοντα, προαναφωνήσαντα, ἀληθεῦσαι. τῇ σοφίᾳ ταῦτα τῦ Ἀναξαγόρου προσιέντες, ἀφαιροῦνται Τὸ Ἀπολλωνίῳ τὸ κῦ σοφίσω προσμνώσκειν, καὶ φασὶν ὡς μάγῳ τέχνῃ ταῦτ' ἐπράξαι. δοκεῖ οὖν μοι μὴ προϊδεῖν τὴν τῶν πολλῶν ἀνοιαν, ἀλλ' ἐξακριβῶσαι Τὸν ἄνδρα τοῖς τε χρόνοις, καθ' οὓς εἶπέ τι, ἢ ἔπραξε, τοῖς τε τῆς σοφίας ζήλοις, ὑφ' ὧν ἐφάνη τῦ δαιμόνιός τε, καὶ θεῖος νομισθῆναι. ξυνείλεκται δέ μοι, τὰ μὲν ἐκ πόλεων, ὁπόσαι αὐῦ ἦρξαν· τὰ δ' ἐξ ἱερῶν, ὁπόσα ἐπ' αὐῦ ἠπανήχθη, *παραλελυμένοις ἔτι δεσμοῖς ἤδη. τὰ δ', ἐξ ὧν εἶπον ἕτεροι περὶ αὐῦ. ἐπέστελλε δ' βασιλεῦσι, σοφισταῖς, φιλοσόφοις, Ηλείοις, Δελφοῖς, Ινδοῖς, Αἰγυπτίοις, ὑπὲρ θεῶν, ὑπὲρ ἐθῶν, ὑπὲρ ἠθῶν, ὑπὲρ νόμων· ἃ δ' οἷς ὁ, τι αὖ πάθοιτο, ἐπιωώρθου. τὰ δὲ ἀκριβέστερα, ὧδε ξυνελεξάμην.

A temporis in noctem versum iri præuidisset: lapidem quoque de cœlo in Ægos fluuium casurum prædixisset, *vera pronunciasse?* hæc atq; huiusmodi alia ab Anaxagora præuisa cùm summæ sapientiæ testimonium esse fateantur, eandem tamen Apollonio adimentes, magicis artibus illum talia fecisse criminantur. Tantam igitur ignorantiam ex hominum mentibus remouendam esse visum est, & simul tanti viri virtutes in lucem proferendas optimum censui. Demonstrandum præterea duxi, quibus temporibus, quídque dicens aut faciens, quo etiam philosophandi genere visus, quáve imbutus disciplina sapiens iure optimo, ac diuinus meruerit appellari. Hæc autem quæ de ipso scripturus sum, collegi partim ex ciuitatibus, quæ illum hospitio susceperè; partim ex *sacerdotum scriptis, apud quos versatus fuit: partim etiam ex iis, quæ multorum sermonibus de eo celebrata sunt: [nonnulla etiam ex ipsiusmet scriptis.] Ipse enim ad reges, ad sophistas, ad Elienses, ad Delphicos, ad Ægyptios, atq. Indos epistolas scribens, de diis, de consuetudinib. de moribus, de legib. *quas variis in locis adinuenit, testatur. Plurima verò eadémq. certissima in hũc maximè modum collegi.

Gr. ex templis in quibus ab ipso soluti iam ritus restituti sunt.

Gr. in his, quicquid tractaretur, emendabat.

De Damide Apollonij socio, déque commentariis dictorum factorúmque Apollonij ad Iuliam reginam. CAP. III.

Ἐγένετο Δάμις ἀνὴρ καὶ ἀσοφός, τὴν ἀρχαίαν ποτὲ οἰκῶν Νῖνον. οὗτος τῷ Ἀπολλωνίῳ προσφιλοσοφήσας, ἀποδημίας τε αὐῦ ἀναγράψαι, ὧν κοινωνῆσαι Τὸ αὐτὸς φησι, καὶ γνώμας, καὶ λόγους, καὶ ὁπόσα ἐς προγνωσιν εἶπε. καὶ προσήκων τις τῷ Δαμίδι, τὰς δέλτους

DAMIS fuit vir quidam non insipiens, ex Nino antiqua ciuitate oriundus: is in Apollonij philosophia socius, & in peregrinatione comes, omnia quæ ab illo in itinere gesta, visáque à se sunt, literis mandauit: sententiásq; eius omnes ac verba insuper cõplexus est: & quæcunq. ab eo præuisa, prænuntiatáq. fuerũt. Damidis familiaris quidã commẽtarios

huiuſmodi ab eo nondũ editos Iuliæ reginæ notos fecit: in cuius aula cùm frequentiſſimè verſarer (erat enim admodum rhetoricæ facultatis ſtudioſa) mihi, vt tranſcriberentur, mandauit; vtque viri conſilia, & mores qui in eis continebantur, in ordinem quendam redigerem. Damis enim apertè quidẽ, ſed non ſatis dextere illa præſcripſerat. incidi præterea in Maximi cuiuſdam Ægienſis libros, qui Apollonij in Ægis ciuitate res actas continebant. Sunt & ab ipſo Apollonio teſtamenta perſcripta, ex quibus planè perſpici poteſt, quàm ſtudioſus, ac pene inſanus amator philoſophiæ fuerit. Neque verò Mœrageni fides eſt adhibenda, qui libros de Apollonio quatuor ſcribens, multa eius viri geſta ignorare viſus eſt. Quonam igitur pacto diſperſa hæc de Apollonio in vnũ collecta ſint, quæve cauſa me ad hos libros componẽdos impulerit, ſatis iam dictum & oſtenſum arbitror. Affert autem hoc opus honorem viro, de quo talia ſcribuntur, & vtilitatem non paruam diſciplinarum ſtudioſis præbet: quod ex ipſo ea, quæ nondum norunt, ediſcẽdi facultatem adipiſci poſſint. Apollonio itaque patria fuit Tyana ciuitas Græca, in Cappadociæ finibus poſita. Pater verò eodem, quo & ipſe nomine nuncupatus: genus antiquum ſane, & claris hominibus fœcundum: diuitiis autem præ cæteris ciuibus abundans. Prægnanti matri vmbra quædam aſtare viſa eſt Protei Ægyptij dei, qui vt ab Homero traditur, varias ſeſe in formas vertere conſueuit: cuius viſu haudquaquam exterrita mulier, quidnam paritura eſſet, interrogauit: cui Proteus, Me, inquit, es paritura. illa verò quisnam ipſe eſſet, interrogante: ſum, inquit, deus Ægyptius. Quanta verò ſapientia Proteus fuerit,

A τῶν ὑπομνημάτων ὅπως γιγνωσκομένων, εἰς γνῶσιν ἦγαγον Ιουλίᾳ τῇ βασιλίδι. μετέχουσι δέ μοι τοῦ φοιτᾶν κύκλου· καὶ γὰρ σοῦ ῥητορικοὺς πάντας λόγους ἐπῄνει, καὶ ἠσπάζετο· μεταχειρίσαι τε φοιτέταξε καὶ τὰς διατριβὰς ταύτας, καὶ τῆς ἀπαγγελίας αὐτῷ ἐπιμελησθῆναι. τῷ γὰρ Νέρωνι σαφῶς μὲν, γρ. Δάμιδι.
B οὐ δεξιῶς ὑπ' ἀπηγγέλλετο. συνέτυχον δὲ καὶ Μαξίμου τοῦ Αἰγιέως βιβλίῳ, ξυνεγραφότι τὰ ἐν Αἰγαῖς Απολλωνίου πάντα. καὶ διαθῆκαι ὑπὸ τῷ Απολλωνίῳ γεγράφαται, ἃς ὧν ἐγὼ μαθεῖν, ὡς ὑποθάζων τὴν φιλοσοφίαν ἐζήλου. οὐ γὰρ Μοιραγένης τε φοιτητέον, βιβλία μὲν ξυνθέντι εἰς Απολλώνιον τέτταρα, πολλὰ ὑπὲρ τοῦ θείου ἀνδρὸς ἀγνοήσαντι. ὡς μὲν οὖν ξυνήγαγον ταῦτα διεσκεμμένα,
C καὶ ὡς ἐπιμεληθεὶς ξυνθεῖναι αὐτὰ, εἴρηκα. ἐχέτω δὲ ὁ λόγος τῷ τε ἀνδρὶ τιμὴν, ἐς ὃν ξυγγέγραπται. τοῖς δὲ φιλομαθεστέροις, ὠφέλειαν. ἡ γὰρ ἂν μάθοιεν, ἃ μὴ πω γινώσκουσιν. Απολλωνίῳ τοίνυν, πατρὶς μὲν ἦν Τύανα, πόλις Ἑλλὰς ἐν τῇ Καππαδόκων ἔθνει. πατὴρ δὲ ὁμώνυμος, γένος ἀρχαῖον, καὶ τῶν
D οἰκείων ἀνημμένον. πλοῦτος ὑπὲρ σοῦ ἐν τοῖς ἄλλοις πολίταις ἐπῆν. τὸ δὲ ἔθνος βαθύ. κυόσῃ δὲ αὐτῇ τὴν μητρὶ, φάσμα ἦλθεν Αἰγυπτίου δαίμονος, ὁ Πρωτεύς, ὁ παρὰ τῷ Ομήρῳ ἁλλάττων. ἡ δὲ, ἅτε δείσασα, ἤρετο αὐτὸν τί ἀποκυήσει. ὁ δὲ, ἐμὲ εἶπε. σὺ δὲ τίς, εἰποῦσα, Πρωτεῦ, ἔφη, ὁ Αἰγύπτιος θεός. ὅσπερ μὲν δὴ τὴν σοφίαν ἐζήλου ὁ Πρωτεύς,

τῶν ὑπομνημάτων ὅπως γιγνωσκομένων, εἰς γνῶσιν ἦγαγον Ιουλίᾳ τῇ βασιλίδι. μετέχουσι δέ μοι τοῦ περὶ αὐτὸν κύκλου· καὶ γὰρ σοῦ ῥητορικοὺς πάντας λόγους ἐπῄνει, καὶ ἠσπάζετο· μεταχειρίσαι τε φοιτέταξε καὶ τὰς διατριβὰς ταύτας, καὶ τῆς ἀπαγγελίας αὐτῷ ἐπιμεληθῆναι. τῷ γὰρ Νέρωνι σαφῶς μὲν, γρ. Δάμιδι.
οὐ δεξιῶς ὑπ' ἀπηγγέλλετο. συνέτυχον δὲ καὶ Μαξίμου τοῦ Αἰγιέως βιβλίῳ, ξυνεγραφότι τὰ ἐν Αἰγαῖς Απολλωνίου πάντα. καὶ διαθῆκαι ὑπὸ τῷ Απολλωνίῳ γεγράφαται, ἃς ὧν ἐγὼ μαθεῖν, ὡς ὑποθάζων τὴν φιλοσοφίαν ἐζήλου. οὐ γὰρ Μοιραγένης τε φοιτητέον, βιβλία μὲν ξυνθέντι εἰς Απολλώνιον τέτταρα, πολλὰ ὑπὲρ τοῦ θείου ἀνδρὸς ἀγνοήσαντι. ὡς μὲν οὖν ξυνήγαγον ταῦτα διεσκεμμένα, καὶ ὡς ἐπιμεληθεὶς ξυνθεῖναι αὐτὰ, εἴρηκα. ἐχέτω δὲ ὁ λόγος τῷ τε ἀνδρὶ τιμὴν, ἐς ὃν ξυγγέγραπται. τοῖς δὲ φιλομαθεστέροις, ὠφέλειαν. ἡ γὰρ ἂν μάθοιεν, ἃ μὴ πω γινώσκουσιν. Απολλωνίῳ τοίνυν, πατρὶς μὲν ἦν Τύανα, πόλις Ἑλλὰς ἐν τῇ Καππαδόκων ἔθνει. πατὴρ δὲ ὁμώνυμος, γένος ἀρχαῖον, καὶ τῶν οἰκείων ἀνημμένον. πλοῦτος ὑπὲρ σοῦ ἐν τοῖς ἄλλοις πολίταις ἐπῆν. τὸ δὲ ἔθνος βαθύ. κυόσῃ δὲ αὐτῇ τὴν μητρὶ, φάσμα ἦλθεν Αἰγυπτίου δαίμονος, ὁ Πρωτεύς, ὁ παρὰ τῷ Ομήρῳ ἁλλάττων. ἡ δὲ, ἅτε δείσασα, ἤρετο αὐτὸν τί ἀποκυήσει. ὁ δὲ, ἐμὲ εἶπε. σὺ δὲ τίς, εἰποῦσα, Πρωτεῦ, ἔφη, ὁ Αἰγύπτιος θεός. ὅσπερ μὲν δὴ τὴν σοφίαν ἐζήλου ὁ Πρωτεύς,

ἴσ. τοῖς τε

ἴσ. ἀεὶ-
μενον.

ἴσ. ὑποθήκας δὲ τ. Α. γεγραμμέναι εἰσί.

λέ δὴ ἐξηγοίμεν, τοῖς τε ἀκούοισι
πᾶσι ποιητῶν, ὡς ποικίλος τὲ ἐῶν, &
ἄλλοτε ἄλλος, καὶ κρείττων τὸ ἀ-
λῶναι· γινώσκειν τὲ * ὡς ἐδόκει, καὶ
προγινώσκειν πάντα. καὶ μεμνῆσθαι
χρὴ τὸ Πρωτέως μάλιστα, ἐπειδὰν
προϊὼν ὁ λόγος δηκνύῃ τὸ ὕδωρ
πλείω μὴ ἢ ὁ Πρωτεὺς προγνόντα,
πολλῶν ἂν ἀπόρων, καὶ ἀμηχάνων
κρείττω νομίζω, εἰ ἀπῃ μάλιστα τῷ * ἀπειλῆφθαι.

ἴσ. ἀπειλῆφθαι.

A superuacuum narrare censeo; præsertim iis qui poëtas legerint: ex ipsis enim omnes nosse arbitror, quàm varius fuerit, & modò in hanc, modò in illam formam sese permutans: ita vt illum capere difficillimũ esset: omnia præterea tam facta, quàm adhuc futura nouisse perhibent. Ac Protei nunc maximè decet meminisse: cùm sermo futurus ostendat Apollonium longè plura, quàm Proteum prædixisse: multa quoque ar-
B cana, & intellectu difficillima interpretatum, * in nullo vnquã defeciſſe.

[vel tum maximè cùm è viuis excessit.]

Vbi natus Apollonius fuerit, déque aquæ cuiusdam mira potestate. CAP. IV.

ΤΕχθῆναι δὲ ἐν λειμῶνι λέγεται,
πρὸς ᾧ νεὼ τὸ ἱερὸν αὐτῷ ἐπε-
πόνηται. καὶ μὴν ὁ ζῆλος ἀγνο-
είσθω, ὃν ἀπετέχθη. ἀκούσῃ γὰρ τῇ
μητρὶ τόκου ὥραν, ὅναρ ἐγχύσεσθαι βα-
δίσαι εἰς τὸν λειμῶνα, ἡνίκα ἄνθη κεῖ-
ται. καὶ δὴ τὰ ἀφικομένη, αἱ μὲν
δμωαὶ προσεῖχον τοῖς ἄνθεσιν ἐσπε-
δασμέναι κατὰ τὸν λειμῶνα. αὐτὴ δέ,
ἐς ὕπνον ἀπήχθη, κλιθεῖσα ἐν τῇ
πόᾳ. κύκνοι τοίνυν, οἷς ὁ λειμὼν ἔ-
βοσκε, χορὸν ἐστήσαντο περὶ αὐτὴν
καθεύδουσαν· καὶ τὰς πτέρυγας ὥσπερ
εἰώθασιν αἴροντες, ἀσμένιζον· καὶ
γάρ τι καὶ ζεφύρου ἐνέπνει τῷ λειμῶνι·
ἡ δέ, ἐξεγρέσθη τε ὑπὸ τῆς ᾠδῆς, καὶ
ἀπέτεκεν. * ἱκανὴ δὲ πᾶσα σύμπνοια,
μαθεῖν καὶ περὶ τῆς ὥρας. ἔτι δὲ
ἐγχώριοί φασιν ὡς ὁμοῦ τε πίπτοι-
το, καὶ σκῆπτος ἐν τῇ γῇ πεσεῖσθαι
δοκῶν, * συμπεσὸν ἐξανεμώθη τῷ αἰθέρι,
καὶ ἀφανισθείη αὖθις. τὸ, οἶμαι, * σύμ-
φωνες, καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ ἐν τῇ

FErtur autem in prato quodã natum esse Apollonium, *iuxta quod nunc fanum ei extructum est.* & natiuitatis modus talis esse perhibetur. Cùm prægnanti matri pariendi tempus instaret, per somnium monita est, vt in pratum ad colligendos flo-
C res proficisceretur: quòd cùm illa postridie fecisset, ibíque diutius esset versata, famulæq; floribus colligendis intentæ pratum pererrarent, ipsa somno capta in herba procubuit. cygni verò qui in prato pascebantur, quasi in chorum disposiri dormientem circunstetere, & alis, vt eorum mos est, sublatis ingenti clangore omnia circunstantia loca replebant,
D leniter per prata spirante zephyro. eorum cantu excitata mulier, simul somno soluta est, & puerum peperit: *duntaxat idoneus est omnis stupor ad partum ante diem promouendum.* locorum autem accolæ perhibent illa pariente fulgur è cœlo in terram decidisse: visum repẽte in sublimiorem ætheris partẽ delatum euanuisse: hoc ipsum, vt arbitror portendens, [quod in proximo partu editum fuerat] sublimius omnibus, quæ sunt in

terrā futurū, & iuxta deos habitaturum. hæc enim & quæcunq; alia post ea vir factus gessit deos præmonstrare haudquaquam mirabile videri debet. est autem iuxta Tyana aqua, Ioui (vt perhibent) sacrata, quam indigenæ inextinguibilem vocāt. fons eius frigidus sane scaturit. ebullit autē non secus atq; igne calefactus lebes: hanc puris & iuramenti fidem seruātibus viris aspectu placidam, & gustu dulcem esse perhibent: periuris verò, & infidis palàm aduersatur. epota namque oculos pedésque, ac manus peierantis inuadit: pustulis, ac vomicis totum corpus inquinans: neque illinc discedēdi facultas datur, sed ibidem permanentes coram aqua ipsa suam deplorant calamitatem, palàm quod peierarunt profitētes. Eius itaq; regionis indigenæ Iouis filium esse Apollonium fatebantur: ipsemet verò Apollonio se genitum asseuerabat. Procedente tempore, cùm ad ætatem peruenisset, qua literas iam discere ætas admonet: maximi ingenij memoriæq; signa statim dedit. Lingua autem vtebatur Attica, neque illam ob gentis consuetudinem omittebat: omniúmque oculos in se conuerterat, cùm alioquin esset forma conspicuus.

A γῆ, καὶ τὸ ἀγχοῦ θεῶν· * καὶ ὁπόσα ὁδὲ ὁ ἀνὴρ ἐχθύεθ, φαίνοντες ⓐ θεοὶ, καὶ θεσπιμαίνοντες. ἔστ δὲ π θεὶ Τύανα ὕδωρ, ὅρκιον ⓦ Διός, ὡς φασὶ καλοῦσι ὃ αὐτὸ * Ασβαμαῖον. ἕ πηγὴ ἀναδίδοται ψυχρά. παφλάζῃ δὲ, ὥσπερ ὁ θερμαινόμενος λέβης. τοῦθ ὑόρκοις μὲν, ἵλεών τε, & ἡδὺ ὕδωρ. ἐπιόρκοις δὲ, παρὰ πόδας ἡ δίκη. ἐποσκήπτει γὰρ καὶ ἐς ὀφθαλμοὺς, καὶ ἐς χεῖρας, & ἐς πόδας· & ὑδέροις ἁλίσκονται, καὶ φθοαῖς· & οὐδὲ ἀπελθεῖν δυνατὸν, ἀλλ' αὐτόθι ἔχονται, καὶ ὀλοφύρονται πρὸς τῷ ὕδατι, ὁμολογοῦντες ἃ ἐπιώρκησαν. ⓐ μὲν δὴ ἐγχώριοι, φασὶ παῖδα τοῦ Διὸς τ Απολλώνι ⓦ γεγονέναι, ὁ δὲ ἀνὴρ, Απολλωνίου ἑαυ ⓦ καλεῖ. προϊὼν δὲ ἐς ἡλικίαν, εἰ μὲν γράμματα μάλα, μνήμης τε ἰσχυὸν ἐδήλου, καὶ μελέτης κρείττους. καὶ ἡ γλῶττα Αττικῶς εἶχεν, οὐδ' ἀπῆχθη τῇ φωνῇ τοῦ ἔθνους. ὀφθαλμοί τε πάντες ἐς αὐτ ⓦ ἐφέροντο· & γὰρ εὐβλεπτος ἐν τῇ ὥρᾳ. ἴσ. Ασθεσον.

Apollonium quartumdecimum iam annum natum ad Euthydemum rhetorem à patre deductum, tum ad Euxenum. CAP. V.

INDE cùm annum quartumdecimum attigisset, Tarsum ad Euthydemum quendam Phœnicem à patre deductus est. Erat autē Euthydemus rhetor insignis, qui Apollonium in disciplinam suscepit: is cùm præceptoris disciplinam probaret, ciuitatis mores vehementer damnabat: cōtrarios illis esse iudicans qui cum ratione vellent, veréque philosophari.

ΓΕγονότα δὲ αὐ ⓦ ἔτη τεσσαρεσκαίδεκα, ἄγει ἐς Ταρσοὺς ὁ πατὴρ, παρ' Εὐθύδημον ⓦ τὸν Φοινίκης. ὁ δὲ Εὐθύδημος ῥήτωρ τε ἀγαθὸς ἐν, καὶ ἐπαίδευε τοῦτον. ὁ δὲ τῶ μὲν διδασκάλου εἴχετο· τὸ δὲ τῆς πόλεως ἦθος ἄτοπόν τε ἡγεῖτο, καὶ οὐ χρηστὸν ἐμφιλοσοφῆσαι.

τρυφῆς τε γὰρ μᾶλλον ἅπτονται, σκωπτόλαι τέ, καὶ ὑβρισταὶ πάντες· ἱσ. ἔδοξαν. ⁂ δεδώκασι τῇ ὀδύνῃ μᾶλλον, ἢ τῇ σοφίᾳ Ἀθηναῖοι. ποταμός τε αὐτοὺς διαῤῥεῖ Κύδνος. ᾧ παρακάθηνται, καθάπερ τὰ ὀρνίθων ⁂ ὑγρά. τῷ τοι παύσασθε μεθύοντες τῷ ὕδατι, Ἀπολλωνίῳ τινὶ πρὸς αὐτοὺς ἐν ἐπιστολῇ εἴρηται. μεθίστησιν οὖν τὴν διδάσκαλον δεηθεὶς ὁ παῖς ἐς Αἰγὰς τὰς πλησίον, ἐν αἷς ἡσυχία τε πρόσφορος τῷ φιλοσοφήσαντι, καὶ σοφισταὶ νεωτικώτεραι, καὶ ἱερὸν Ἀσκληπιοῦ· καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς αὐτὸς, ἐπίδηλος τοῖς αὐτόθι. ἐνταῦθα ξυνεφιλοσόφησεν μὲν αὐτῷ Πλατωνικοί τε, καὶ Χρυσίππειοι, καὶ ⁂ ἀπὸ τοῦ Περιπάτου· διήκουσε δὲ καὶ τῶν Ἐπικούρου λόγων. οὐδὲ γὰρ τούτοις ἀπεσοφίζετο. ἔδει δέ τε Πυθαγορείοις, ἀῤῥήτῳ τινὶ φιλοσοφίᾳ ξυνέλαβε. διδάσκαλος μὲν γὰρ οὗ αὐτῷ τῶν Πυθαγόρου λόγων ἐπάνω σοφιστής, οὐδὲ συνεργῷ τῇ φιλοσοφίᾳ χρώμενος. χαρίεν τε γὰρ ἦθος οὗτος, καὶ ἀφροδισίων, καὶ κατὰ Ἐπίκουρον ἐσημάτισο. οὗτος ὁ ἄνθρωπος Εὔξενος ὁ ἐξ Ἡρακλείας τοῦ Πόντου. τὰς δὲ Πυθαγόρου δόξας ἐγίνωσκεν, ὥσπερ ⁂ ὄρνιθες ἃ μανθάνουσι παρὰ τῶν ἀνθρώπων. τὸ γὰρ χαῖρε, καὶ τὸ εὖ πράττοις, καὶ τὸ Ζεὺς ἵλεως, καὶ τὰ τοιαῦτα, ⁂ ὄρνιθες ὄντες, οὔτε εἰδότες ὅ, τι λέγουσιν, οὔτε διακείμενοι πρὸς τοὺς ἀνθρώπους, ἀλλὰ ἐῤῥυθμισμένοι πρὸς γλῶτταν. ὁ δὲ, ὥσπερ ⁂ νέοι τῶν

A deliciis enim supra modũ dediti ciues, dicacitate *insolentiáque plurima vtebantur, vt facilè appareret eos vestitu duntaxat, non autem sapientia, moribúsve Athenienses imitari. Eorum ciuitatẽ fluuius Cydnus præterfluit, iuxta quem ciues consîdentes tanquam fluuiatiles aues ociantur. idcirco, *Desinite aqua temulenti fieri,* scriptum fuerat ad eos in quadam eiusdem Apollonij epistola. Is ob eas, quas supra memorauimus, causas permotus, patrem rogauit, vt sibi præceptorem mutare liceret: eiúsq; consensu Ægas ciuitatem Tarso proximam migrauit: vbi & ocium erat philosophantibus idoneũ, & studia adulescentib. apta, & Æsculapij templum: vbi Æsculapius ipse palàm quandoque sese hominibus ostendebat. Ibi diuersarum opinionum philosophos cognouit. nam Platonicos, Chrysippeos, & Peripateticos audiuit: quædam etiam Epicuri dicta, *quæ nõ spernebat,* voluit audire: verũ Pythagoricæ philosophiæ percipiendæ non magna ei dabatur facultas; quòd præceptorem nactus esset Pythagoricæ disciplinæ haudquaquã studiosum: immò nullam rectè philosophandi rationem operibus, & vita seruantẽ. Ventri nãque & Veneri omnino deditus, & ad Epicuri normam potius compositus videbatur. Is autem erat Euxenus Heraclea, quæ in Ponto est, oriũdus: Pythagoræ sententias ita nouerat, sicut aues ab hominib. quandoq. doctæ humana loquuntur verba. Illæ enim, Salue: & Felix sis, & Iupiter propitius, & huiusmodi quædam verba nonnunquam proferunt: neq; quid dicant scientes, neque ea quæ dicunt temporibus locísve accommodatè dicentes: sed linguam duntaxat ad modulatum numerum agitantes: & sicut aquilarum pulli teneras adhuc

pennas sortiti, & à parentibus volatus edocti, non longe ab ipsis primò discedunt: deinde robustiores facti ipsos etiam parentes superuolant, præsertim cùm gulosos sentiant, ac nidoris gratia terram volando radentes. Pari modo Apollonius dum paruus esset Euxeno obtemperabat, atque ipsius agebatur arbitrio. Cùm verò ad sextumdecimum peruenisset ætatis annum, Pythagoræ vitam amare cœpit, meliore proculdubio vtens præceptore. Veruntamen minimè neglexit Euxenum, sed concedente patre suburbanum illi donauit, vbi horti erant amœnissimi, & iugiter manantis aquæ fontes permulti. Tu inquiens arbitratu tuo viue: nos verò ad Pythagoræ normam viuemus. Cùm magno ingenio præditum illum animaduerteret Euxenus; vndenam talis vitæ sumpturus esset exordium interrogauit: cui Apollonius, vnde, inquit, medici solent. hi namque ventres primò purgantes, alios quidem à morbis intactos seruant; alios verò iam ægrotantes ad sanitatem redigunt. his dictis ab omnium animalium esu cœpit abstinere, quòd carnium comestio cùm impura esset, tum mentis aciem prospectúmq; hebetaret. terrestribus verò fructibus & oleribus vescebatur: pura esse dicens quæcunque à terra darentur hominibus. Vinum autem puram quidem potionem esse asserebat, cùm ex arbore minimè syluestri ad homines proueniret: veruntamen ipsum bono statui mentis aduersari dicebat, quòd eius sublimem diuinámque partem aliquando peruerteret.

A ἀετῶν, σὺ ἀπαλῷ μὲν τῷ πτερῷ προσπέτονται τοῖς γναμψίοις αὐτοῦ, μελετῶμενοι ὑπ' αὐτῶν τὴν πτῆσιν, ἐπειδὰν ἤδη ἄρεσθαι δυνηθῶσιν, ὑπερπέτονται τοὺς γονέας, ἄλλως τε, κἂν λίχνοις ἀλῶνται, καὶ κνίσης ἕνεκα πρὸς τῇ γῇ πεδομένους· οὕτω καὶ Ἀπολλωνίῳ προσεῖχέ τε τῷ Εὐξένῳ παῖς ἔτι, καὶ
B ἤγετο ὑπ' αὐτοῦ, βαίνων ἐπὶ τὸν λόγον. προελθὼν δὲ ἐς ἔτος σχεδὸν καὶ δέκατον, ὥρμησεν ἐπὶ τὸν Πυθαγόρου βίον, πλεφθεὶς ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ δαίμονος κρείττονος. οὐ μὴν τόν γε Εὔξενον ἐπαύσατο ἀγαπῶν. ἀλλ' ἐξαιτήσας ἑαυτῷ πρόσταγμα τοῦ παιδός, σὺ ὦ πατέρ, ἔφη, τοὺς μὲν ἄλλους ἰατροὺς καλεῖ, ὅσοι, ὦ πάτερ, σὺ μὲν ζῆθι, ἔφη, τὸν σεαυτοῦ βίον. ἐγὼ δὲ τὸν Πυθα-
C γόρου ζήσομαι. ἡγουμένου δὲ αὐτὸν τοῦ Εὐξένου μεγάλης διανοίας ἅπτεσθαι, καὶ ἐρομένου ὁπόθεν ἄρξοιτο, ὅθεν περ ἰατροί, ἔφη. καὶ γὰρ οὗτοι καθαίροντες τὰς γαστέρας, τοὺς μὲν, οὐδὲ νοσεῖν ἐῶσι· τοὺς δέ, ἰῶνται. καὶ εἰπὼν τοῦτο, τὰς μὲν ἐμψύχους βρώσεις ὡς οὔτε καθαρὰς, καὶ νοῦν παχυνούσας, παρῃτήσατο. πραγμάτων δὲ, ἃ λάχανα ἐζητεῖτο, καθαρὰ εἶναι φάσκων ὁπόσα ἡ γῆ ἀνευ δίδωσι. καὶ
D οἶνον καθαρὸν μὲν ἔφασκεν εἶναι πόμα σὺν φυτῷ ὕπωρον ἡμέρᾳ τοῖς ἀνθρώποις ἥκοντα, σὺν πολλῇ δὲ τῇ τοῦ νοὸς συσκότῳ, διαβολοῦντα καὶ τὴν ψυχὴν αἰθέρα.

Qualis veſtitus Apollonij, déque miro ad eum hominum concurſu, ex quo vel ab Æſculapio laudatus fuerat: tum de adoleſcente quodam Aſſyrio, quòd aqua intercute liberatus ab Apollonio fuerit. CAP. VI.

ΜΕΤΑ ὃ τ' κάθαρσιν τῆς γαςρὸς τοιαύτην χρωμένῳ, αὐτοσχεδίαν τε ποιεῖται κόσμημα, καὶ λίνου ἐσθῆτα ἀμπέχεται, φραιτησάμενος τὴν ἀπὸ τῶν ζώων· ἀνῆκέ τε τὴν κόμην, καὶ ἐν τῷ ἱερῷ ἔζη. ἐκπεπληγμένων ὃ αὐτὸν τῶν περὶ τὸ ἱερὸν, καί τ' Ασκληπιοῦ ποτε πρὸς τὸν ἱερέα φήσαντος, ὡς χαίροι θεραπεύων σὺ νοσοῦντας ὑπὸ Απολλωνίου μάρτυρι, ξυνίεσαν ἐς τὰς Αἰγὰς ἐφ' ἑορτῇ, Κιλικές τε αὐτοὶ, καὶ ὁπόσοι πέριξ· ὅτε Κιλικὸς λόγος, ποῖ τρέχεις, ἢ ἐπὶ τ' Εφηβον; ἐπ' ἐκείνῳ τε ἐλέγετο, καὶ παροιμιώδη τιμὴν ἔσχεν. ἄξιον δὲ καὶ τὰ ἐν τῷ ἱερῷ προσελθεῖν, βίον γε ἀφηγούμενον ἀνδρὸς, ὃς καὶ τοῖς θεοῖς ἐμοὶ ξυνὼν λόγῳ. μειράκιον γάρ τι Ασσύριον παρὰ τὸν Ασκληπιὸν ἦκον, ἐντρυφᾶν νοσοῦν, καὶ ἐν πότοις ἔζη· μᾶλλον δὲ ἀπέθνησκεν· ὑδέρῳ δὲ ἁλοὺς εἴχετο, καὶ μέθη χαίρων, αὐχμῷ ἠμέλει· ἠμελεῖτο δ' ὑπὸ τε Ασκληπιοῦ διὰ ταῦτα, καὶ οὐδὲ ὄναρ αὐτῷ ἐφοίτα. ὑπεμεμφόμην δ' ταῦτα ὑπέρ τε ὁ θεὸς, εἰ Απολλωνίῳ ἔφη διαλέξοιο, ῥᾴων ἔσῃ. προσελθὼν οὖν τῷ Απολλωνίῳ, τί δὴ ἔφην ἐγὼ σοφίας ἀπολαύσομαι; κελεύει γάρ με ὁ Ασκληπιὸς σωθῆναί σοι. ὃ, ἦ δ' ὅς, ἔσῃ σοι πρὸς

A Post huiuſmodi ventris purgationem, nudis pedibus incedere, ſtatuit; corporíſque cultum habitúmque inſtituit; ac primum ex animalium vellere confectas veſtes reſpuens, linteis amiciri decreuit: & ſimul comam nutrire cœpit, & in templo vt plurimũ moram trahens omnes tẽpli antiſtites in ſui admirationẽ conuertit. Fertúrq; Æſculapiũ quandoq; ſacerdoti dixiſſe vehementer ſe
B gaudere in ægrotis curandis, quando Apollonio teſte id facere cõtingeret: quod vbi vulgatum eſt, plurimi illius viſendi gratia Ægas confluebãt: Cilices quoq. & omnes finitimi magnopere illius cõgreſſu, familiaritatéque lętabãtur: ita vt apud ipſos hic ſermo increbeſceret, Quo curris, nũ ad impubem? quod & de illo dicebatur, & prouerbio celebratum eſt. Non ab re
C quoq; eſſe putaui, quæ ab eo in tẽplo ſunt acta, referre, cùm eius viri vitã ſcribere ſim adortus, quem diis immortalib. curæ fuiſſe, ex iis quæ dicẽtur, manifeſtè patebit. Adoleſcẽs quidã Aſſyrius in ſummis deliciis viuere cõſuetus, cùm in aduerſam valetudinem incidiſſet, ad Æſculapiũ venit, erat autem in potationib. & cõuiuiis plurimum viuere, imò, vt verius dicamus, mori conſuetus. Laborabat autẽ
D aqua intercute, & ebrietate gaudens, de exſicatione non curabat. propterea & à Deo negligebatur, ita vt ne ſomnia quidẽ vlla illi mitteret, quib. de cauſis anxius adoleſcens grauiter incuſabat Æſculapiũ, qui tandem inſomnis illi ſuperſtãs, ſi Apollonium, inquit, conueneris, melius tibi erit: accedẽs igitur ad Apolloniũ adoleſcens, quidnã, inquit, ex tua ſapientia poſſum acquirere? iubet enim me deus tecũ loqui. cui Apollonius, Id, inquit, quod ſcio,

ſc. οἶδα, ἢ σωθῆναί σοι. ὃ, ἦ δ' ὅς, ἔσῃ σοι πρὸς

iuuare te plurimum in præsentia poteſt: quæris enim (vt opinor) ſanitatẽ. certè, inquit ille: *hanc promittit Æſculapius, ſed tamen non dat. *bona verba*, inquit Apollonius; volentibus enim duntaxat illa tribuere ſolet: tu autem omnia facis, quæ morbo penitus aduerſantur. Delitiis enim diffluens *, abdomini indulges, & pene corruptis inteſtinis, & aqua nimia redundantibus, cibos quaſi lutum ſuperinfundis. & hoc quidem manifeſtius dixit, quàm Heraclitus: ille enim tali morbo laboranti opus eſſe dixit ex pluuia ſiccitatem inducere: non facile intelligibilia, neque manifeſta dicẽs. Apollonius verò ſapiẽter dicta apertè interpretatus eſt, & adoleſcentem ad ſanitatẽ redegit.

A τὰ φρόντα πολλοῦ ἄξι⟨ν⟩. ὑγιείας γάρ που δέῃ. νὴ Δί' εἶπεν, ἵλεώ γε ὁ Ασκληπιὸς ἐπαγγέλλεται μὲν, οὐ δίδωσι δέ. οὔφημει, ἔφη. τοῖς γὰρ βελομένοις δίδωσι· σὺ δ' εὐωπία τῇ νόσῳ προσάπτεις. πρυφῇ γὰρ διδοὺς, ὀψοφαγίαν ἐπεισάγεις ὑγροῖς καὶ διεφθορόσι τοῖς σπλάγχνοις, καὶ ὕδατι ἐπαντλεῖς πηλόν. ταυτὶ μὲν σαφέστερα οἷμαι τῆς Ηρακλείτου σοφίας ἐχρησμῴδει. ὁ μὲν, γὰρ δεῖσθαι ἔφη τὸν ποιήσαντος ἐξ ἐπομβρίας αὐχμόν, εἰσελθόντος αὐτὸν * τοιουτὶ δ' πάθος· νῦν δ' ὀξωύετά που λέγων, οὐδὲ δῆλα. ὅσῳ ἥκιστα εἰς ὑγίειαν τὸ μιερώτατον, τὸ σοφὰ σαφῶς ἑρμηνεύσας.

B

ιο. πῶς μὴ τ.

De quodam Cilicum omnium ditiſſimo ſacrificanti Æſculapio, vt ſibi oculum effoſſum reſtitueret; quámque ob cauſam oculum perdidiſſet: & quod iuſſu Æſculapij excluſus à templo fuerit. CAP. VII.

CONſpicatus aliquando plurimũ ſanguinis altaribus ſuperfuſum, & ſacrificia paſſim ſuperpoſita, præterea Ægyptios boues, & eximiæ magnitudinis porcos iugulatos, & miniſtrorum alios excoriandis victimis, alios in fruſta ſecandis occupatos: *pateras* inſuper aureas, *in quibus duo inerant lapides Indici præſtantiſſimi & maximè admirandi.* ſacerdotem adiens, quidnam ſibi vellẽt tanti apparatus, interrogauit: magnificentiſſimè namque quiſquis hic ſit, *largiri* Deo videtur. Atqui magis, inquit ſacerdos, mirari debes, quòd nulla adhuc petitione facta, neque ſtatutum temporis ſpatiũ, vt alij ſolent, cõmoratus, nec ſanitatem, aut vllum omnino beneficium à Deo cõſecutus, imò etiam ſui aduentus cauſa nondũ ex-

ΙΔΩΝ δὲ ἀθρόως ποτὲ ἐν τῷ βωμῷ αἷμα, καὶ διακείμενα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὰ ἱερὰ, πεφυμμένους τε βοῦς Αἰγυπτίους, καὶ σῦς μεγάλους, τὰ μὲν, δέροντας αὐτοὺς, τὰ δὲ κόπτοντας, χρυσᾶς τε ἀνακειμένας δύο, καὶ λίθους ἐν αὐταῖς τοὺς Ινδικωτάτους, καὶ θαυμασίους. προσελθὼν τῷ ἱερεῖ, τί ταῦτα ἔφη; λαμπρὸς γάρ τις χαρίζεται τῷ θεῷ. ὁ δὲ, θαυμάσῃ, ἔφη, μᾶλλον ὅτι μήτε ἱκετεύσας ποτὲ ἐνταῦθα, μήτε διατείνας ὃν ⟨τ⟩ ἄλλοι χρόνον, μήτε ὑγιάνας πω παρὰ τοῦ θεοῦ, μηδ' ἅπαξ αἰτήσων ἦλθεν ἔχων· χθὲς

D

γὰρ δὴ ἀφιγμένῳ ἔοικεν, ὅσῃ οὕτως ἀφθόνως θύει. φησὶ δὲ πλείω μὲν θύσειν, πλείω δ' ἂν ἀναθήσειν, εἰ σφίσι γε αὐτῷ ὁ Ἀσκληπιός. ἔστι δ' αὐτῷ πλουσιωτάτων· κέκτηται γοῦν ἐν Κιλικίᾳ βίον πλείω, ἢ Κίλικες ὁμοῦ πάντες. ἱκετεύει δὲ αὐτῷ, θεὸν ἀποδοῦναί οἱ τὸν ἕτερον αὐτῷ ὀφθαλμόν, ἐξερρυηκότα. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ὥσπερ γεγηραικὼς εἰώθει, τοῦ ὀφθαλμοὺς ἐς τὴν γῆν στήσας, τί δή ποτε ὄνομα αὐτῷ ἦρετο. ἐπεὶ δὲ ἤκουσε, δοκεῖ, ἔφη, ὦ ἱερεῦ, μοι ἄνθρωπον τοῦτον μὴ σφισὶν ἐπέρχεσθαι τῷ ἱερῷ. μιαρὸς γάρ τις ἥκει, καὶ κεχρημένῳ καὶ ἐπὶ χρηστοῖς τοῖς παροῦσι· καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο πρὶν διαπράξασθαί τι παρὰ τοῦ θεοῦ πολυτελῶς θύσειν, οὐ θύοντός ἐστιν, ἀλλ' ἑαυτὸν παραιτουμένου φειδίων τε καὶ χαλεπῶν ἔργων. ταῦτα μὲν ὁ Ἀπολλώνιος. ὁ δὲ Ἀσκληπιὸς ἐπισχὼν νύκτωρ τῷ ἱερεῖ, ἀπίτω ἔφη ὁ δεῖνα, τὰ ἑαυτοῦ ἔχων. ἄξιος γὰρ μηδὲ τὸ ἕτερον αὐτοῦ ὀφθαλμὸν ἔχειν· ἀναμανθάνων οὖν ὁ ἱερεὺς τοῦ ἀνθρώπου, γυνὴ μὲν τῷ Κίλικι τούτῳ γεγόνει, θυγατέρα ἔχουσα προτέρων γάμων. ὁ δέ, ἅτε τὸ κόρης, καὶ ἀκολάστως εἶχε, ξυνὼν τε οὐδὲν ὡς λαθεῖν. ἐπισᾶσα γὰρ ἡ μήτηρ τῇ δύνῃ, τῆς μὲν, ἄμφω, τοῦ δὲ τὸν ἕτερον αὐτῷ ὀφθαλμὸν ἐξέκοψεν, ἐναράξασα ταῖς περόναις. τό γε μὴν θύοντας, ἢ ἀναθέντας, μὴ ὑπερβάλλειν τὸ μέτριον, ὧδε αὖπω ἐφιλοσοφεῖτο.

A posita, (heri nanq. huc aduenit) tam abunde tamen, támque lautè (vt vides) sacrificat: plura etiam longéque maiora daturũ pollicetur, si sibi deus quod petiturus est, concesserit: est enim, vt aiunt, Cilicum omniũ ditissimus, pluráq. solus ipse possidet, quàm reliqui pene Cilices omnes: petiit autem à deo, vt effossum oculum sibi restituat. His auditis Apollonius, oculis, vt *olim assueuerat, in terra defixis parumper cõmoratus; quodnã
B illi nomen esset, interrogauit, eóque audito, Videtur mihi, inquit, ô sacerdos indignum esse, hunc hominẽ in templũ admissum iri: praui est enim animi vir, turpíq. de causa, quod queritur, damnũ perpessus, & tam multa sic temerè, & ante quàm à deo quicquam petierit, profudisse, non sacrificantis est, sed admissi sceleris culpam deprecantis. hæc quidem Apollonius: verùm Æsculapius noctu sacerdoti in somnis apparens, iube, inquit, hanc tam diuitem abire, suáque
C secum asportare munera: indignus enim est, alterum qui supersit, oculum retinere. Huius tam acerbi responsi causam ex Cilicibus scisciatus sacerdos, intellexit infortunij illius causam huiusmodi fuisse. Erat enim ei vxor, quæ filiam ex priore marito genitam secum habebat: huius amore correptus Cilix intemperanter nimis illi cõgrediebatur, ita vt vxorem minimè lateret, quæ simul in lecto
D iacentibus superueniens puellæ quidem ambos oculos, marito alterum effodit, acubus ad id facinus vsa, quibus vestimentorum fibulas nectebat. Atque in hoc monstrasse visus est Apollonius, non decere eos qui sacrificant, aut diis aliquid donant, mediocritatem excedere.

Sciant

Sciántne omnia dei, an minimè. tum quonam modo orandum ſit, quæque à diis hominibus debeantur: poſtremò verba Apollonij ad Æſculapium. CAP. VIII.

PVLSO Cilice cùm multi ad templum confluerent, ſacerdotem interrogauit Apollonius, num iuſtos eſſe deos arbitraretur: cúmq. illos iuſtiſſimos reſpondiſſet, num etiã prudentes eoſdẽ eſſe cenſeret, imò quid prudẽtius numine? inq. ſacerdos. Res autem hominũ ſcire illos, an ignorare putas? Imò, inquit, hoc maximè à diis arbitror homines ſuperari, quod homines ob ingenij imbecillitatem, quæ ad ſe pertinent, non ſatis norũt: dij autem quæ & hominum ſunt, & ſimul quæ ad ſeipſos ſpectant, omnia pariter intelligunt. Rectè, inquit Apollonius, veréq. reſpondiſti, ô ſacerdos, & quoniã omnia, vt dixiſti, norunt, rationi cõſentaneum eſſe videtur, eos qui ad deos omnia cognoſcentes accedunt, talibus verbis orare oportere: O dei quæ mihi debentur, ea præſtate. Quænam verò ſunt, quæ à diis hominib. debentur? inquit ſacerdos. bonis, inquit ille, & ſanctis bona: prauis autem, & ſceleſtis contraria. Dei igitur rectè faciẽtes, quem mente ſanum, & ſceleribus incorruptum offendunt, non aurea corona, ſed bonis omnibus illum exornant, quem autem vitiis, quaſi maculis inuſtum, corruptúmq; inuenerunt, ad ſuppliciũ ſeruant, eò magis etiam illis irati, qui impij cùm ſint, tẽpla tamen ingredi, & ſacris intereſſe audẽt. His dictis ad Æſculapium reſpiciẽs, philoſopharis, inquit, Æſculapi præclaram, & tibi congruam philoſophiam, non ſinens ſceleſtos homines ad te venire, etiam ſi omnes Indorum, Sardenſiúmque diuitias tibi donent: neque enim tui numinis colendi gratia ſacrificant, aut donaria in templo ſuſpendunt: ſed quod pro ſceleribus meruere ſupplicium;

Πλειόνων γάρ ποτε ξωνελήλυθότων εἰς τὸ ἱερὸν, ἆρα ἐξελήλαμψε τῦ Κίλικος, ἤρετο τὸν ἱερέα ὁτοσὶ, ἆρα ἔφη ⓐ θεοὶ δίκαιοι; δικαιότατοι μὲν οὖν εἶπε. τί δὲ, ξωετοί; ⓒ τί ἔφη ξωετώτερον τῦ θείου. τὰ ὄντ τῶν ἀνθρώπων ἴσασιν, ἢ ἄπειροι αὐτῶν εἰσι; Β οὐ μὲν τῦτ' ἔφη πλεονεκτῦσι μάλιστα ⓐ θεοὶ τῆς ἀνθρώπων, ὅτι οἴμεν, ὑπ' ἀσθενείας οὐδὲ τὰ ἀνθρώπων ἴσασι· τοῖς ὄ, μνώσκειν ὑπάρχει τὰ ἐκείνων τε, ⓒ τὰ αὑτῶν. πάντα ἔφη ἄριστα, ὦ ἱερῦ, οὐ λανθάνεται, ἐπεὶ τοίνυν πάντα μνώσκουσι, δοκεῖ μοι τὸν ἥκοντα ἐς θεῦ, C οὐ χρὴ τὰ ἑαυτῷ ξωφέρονται ποιῶ δὲ εὔχεσθαι, ὦ θεοὶ, δοίητέ μοι τὰ ὀφλήματα. ὀφείλετ γάρ που, ὦ ἱερῦ, τοῖς μὲν ὁσίοις τἀγαθά. τοῖς δὲ φαύλοις, τἀναντία. καὶ ⓐ θεοὶ οὖν οὐ ποιοῦντες, ὃν μὲν ὑγιᾶ τε, ⓒ ἄρρωτον κακίας εὖρωσι, πέμποισι δήπου στεφανώσαντες οὐ χρυσοῖς στεφάνοις, ἀλλ' ἀγαθοῖς πᾶσιν. ὃν δ' αὖ κατεστιγμένον ἴδωσι, ⓒ διεφθορότα, καταλείποισι τῇ δίκῃ, τοσοῦτον αὐτοῖς ἐπιμελούμενοι, ὅσον ἐτόλμησαν οὐ ἱεροῖς ἐσφοιτᾶν μὴ καθαροὶ ὄντες. οὐ ἅμα ἐς τὸν Ασκληπιὸν βλέψας, φιλοσοφεῖς ἔφη ὦ Ασκληπιέ, τὴν ἄρρητόν τε, οὐ συγχωρῶν σεαυτῷ φιλοσοφίαν, μὴ συγχωρῶν τοῖς φαύλοις δεῦρο ἥκειν, μηδ' αὖ πάντα σοι τὰ ἀπὸ τῆς Ινδῶν τε, οὐ Σαρδόνων ξυμφέρωσιν. ἃ γὰρ τιμῶντες τὸ θεῖον, δύουσι ταῦτα, οὐ ἀνάπτουσιν, ἀλλ'

ὠνούμενοι πλὴν δίκης, ἣν οὐ ξυγ- A id pecuniis redimere conantur, quod
χωρεῖτε αὐτοὶ, δικαιόταζοι ὄντες. vos dei cum sitis iustissimi, haudqua-
πολλὰ τοιαῦτα ἐν τῷ ἱερῷ ἐφιλο- quam permittitis. Multa in templo
σόφει ἐφήβῳ ἔτι, κἀκεῖνα τῆς ἐν huiusmodi philosophatus est Apol-
Αἰγαῖς διατριβῆς. lonius impubes adhuc, quoad Ægis
moratus est.

De Cilice quodam forma Apollonij capto, tum quibus verbis ab eo inhonesta petierit, & quòd tertio die post malam partem obierit. CAP. IX.

Κιλίκων ἦρχεν ὑβριστὴς ἀνὴρ σφό- ERAT inter Cilices princeps qui-
δρα, καὶ κακὸς τὰ ἐρωτικά· ἐς dam vir plane contumeliosus, &
τοῦτον ἦλθε λόγος τῆς Ἀπολλωνίου in amores pronus: ad hunc de pul-
ὥρας. ὁ δὲ, ἐρρῶσθαι φράσας, οἷς B chritudine Apollonij fama peruenit,
ἐτύγχανεν, ἐν Ταρσοῖς δὲ αὖρα ἀ- statímq; rebus agendis omnib. post-
γορᾶν ἦγε, ξυνωρμήθη ἐς τὰς Αἰ- habitis, (Tarsi enim forte tunc tẽpo-
γὰς, νοσεῖν τε ἑαυτὸν φήσας, καὶ τοῦ ris negociabatur) Ægas venit, mor-
Ἀσκληπιοῦ δεῖσθαι. καὶ προελ- bo se correptum esse dictitans, & Æ-
θὼν τῷ Ἀπολλωνίῳ βαδίζοντι ἰδίᾳ, sculapij auxilio indigere. Is ad Apol-
σύσσιτόν με ἔφη τῷ θεῷ. ὁ δὲ ὑπο- lonium seorsum à cæteris deambu-
λαβὼν, καί τί σοι δεῖ τοῦ συσσίτους lantem accedens, introduc me ad
εἶπεν, εἰ χρηστὸς εἶ; σοῦ μὲν γὰρ deum, inquit: cui Apollonius, Quid
δαίμους ἡ θεοὶ καὶ δι' ὧν τὴν προ- C tibi introductore opus est, ait, si bo-
ξενοῦντων ἀσπάζονται. ὅπη νὴ Δί' ἔφη nus es? studiosos enim viros dei abs-
Ἀπολλώνιε, σὲ μὲν ὁ θεὸς πεποίηται que sequestre amant. at ille respon-
ξένον, ἐμὲ δὲ οὔπω. ἀλλὰ κἀμὲ ἔφη dit: Te quidem, Apolloni, deus hos-
καλοκαγαθία προξενήσει. ἢ χρώ- pitem fecit, me verò minimè: tunc
μενος ὡς δοκεῖ νέῳ, θεράπων Apollonius, honestatis, inquit, & vir-
τε εἰμὶ τοῦ Ἀσκληπιοῦ, καὶ ἑταῖρος· tutis studium hospitem deo me fe-
εἰ δὲ καὶ σοὶ καλοκαγαθίας μέλει, cit: codémque fretus quoad fieri ab
χώρει θαρρῶν παρὰ τὸν θεὸν, καὶ αἴ- adolescente potest, famulus, & ami-
τησον ὅ, τι ἐθέλεις. νὴ Δί', εἶπεν, ὦ Εοί cus Æsculapij dicor: quòd si tibi pari
γε πρεσβεύω δύξομαι. καὶ τί ἔφη modo virtutis, honestatísq; cura est,
ἐμοὶ δόξει; ὅτι ὡς, δύχεσθαι δεῖ τοῖς fidẽter ad deum accede, & quicquid
καλοῖς. δύχεσθαι δὲ αὐτοῖς κοινωνεῖν vis ab eo audacter pete. sic inquit,
τοῦ κάλλους, καὶ μὴ φθονεῖν τὰ ὥρας· per Iouem faciam, si abs te prius ali-
ἔλεγε δὲ ταῦτα, ὑποθρύπτων ἑαυτὸν, D quid petiero: quid nam verò, in-
καὶ σοῦ ὀφθαλμοὺς ὑγραίνων. καὶ τί quit Apollonius, ex me petes, quod
præstare possim. tunc ille quod à for-
mosis peti solet, vt pulchritudinem
suam aliis non inuideant, sed liben-
ter communicent. Atque hæc mol-
liter nimis, eneruatéque dicens la-
chrymis oculos rigabat: nihil enim

est tam humile, támq; abiectum, quo perditi flagitioſiq́ue huiuſmodi homines non ſe demittant: tunc Apollonius toruis oculis illum reſpiciens, inſanis, inquit, ſceleſtiſſime. cúmque ille iracundia percitus, ei caput amputaturum minaretur, ſubridens Apollonius, ô *iucunda dies illa exclamauit. tertia autem die populares in itinere flagitioſum interfecerunt, quòd cum Archelao Cappadocię rege noua quædam contra Romanos machinaretur. hæc atque alia huiuſcemodi ab eo geſta ſcribit Maximus Ægienſis. quinetiam & reges dignati ſunt illum epiſtolis ob nominis & eloquij celebritatem.

A γὸ καὶ ἐλάθλων τῷ οὕτως ἀσελγῶν τε καὶ ἀπρήκτων; ὁ δὲ, ταυρηδὸν ὑποβλέψας αὐτὸν, μαίνη ἔφη ὦ κάθαρμα. ὃ δ' ὲ μόνον πρὸς ὀργὴν ταῦτα ἀκούσαντος, ἀλλὰ Ϛ ἀπειλήσαντος, ὡς ἀποκόψοι αὐτῷ τὴν κεφαλὴν, καταγελάσας ὁ Ἀπολλώνιος, ὦ ἡ δεῖνα *ἡμέρα, ἀνεβόησε. τρίτῃ ὃ ἰὼν ἀρα ἀπ' ἐκείνης, ὑπὸ δήμιοι κτ' πλὴ ὁδὸν ἀπέκτειναν τὸν ὑβρεικὴν ἐκεῖνον, ὡς ξὺν Ἀρχελάῳ τῷ Καππαδοκίας βασιλεῖ νεωτερα ἐπὶ Ρωμαίους πράττοντα. ταῦτα καὶ πολλὰ τοιαῦτα, Μαξίμῳ τῷ Αἰγιεῖ συγγέγραπται. ἠξιώθη ὃ κὴ βασιλέων ἐπιστολῶν ἕνεκ', ὐδοκιμῶ πλὴ φωνῆ.

*iucunda dies illa. Ita. Ald. ii.

De morte parentum Apollonij, & ampliſsima eius hæreditate. Item quo modo fratrem vitioſiſsimum correxerit: deinde de mira eius caſtitate. CAP. X.

SED poſtea, qui de patris morte nuntium accepit, Tyana veniens propriis manibus in ſuæ matris ſepulchro ipſum ſepeliit. fuerat enim non multò antea ipſius etiam mater defuncta, & hæreditatem amplam ſanè cum fratre partitus eſt, homine intemperáte, & potationibus maximè dedito, qui tertium ſupra vigeſimum annũ natus, ætatem exceſſerat, quæ tutores ad res proprias miniſtrandas à legibus accipere ſolet. ipſe verò Apollonius annum agens ætatis vigeſimum ſub tutoribus erat futurus: Ægas inde reuerſus philoſophiæ gymnaſia ſtatuit Lycium, & Academiam. Erat enim omnis philoſophiæ peritiſſimus. Inde poſt aliquod tempus vir factus Tyana redit, iam ſui compos, ita vt tutoribus non indigeret. cúmq; illum amici hortarẽtur, vt fratrem ad bonam frugem,

ΕΠΕΙ ὃ τεθνεῶτα τὸν πατέρα ἤκουσεν, ἔδραμεν ἐς τὰ Τύανα· κἀκεῖνον μὲν ταῖς ἑαυτῦ χερσὶν ἔθαψε πρὸς τῷ τ μητρὸς σήματι· ἐτεθνήκει ὃ κἀκείνη ὀ πάλαι· τ' ὃ οὐσίαν λαμπρὰν ἔσαν, διέλαχε πρὸς τὸν ἀδελφὸν, ἀκόλαστόν τε, Ϛ φιλοπότην ὄντα. κὴ τῷ μὲν, τέτταρε τε, καὶ εἴκοσιν ἰὼν ἔτος, Ϛ ἡλικία, οἵα μὴ ἐπίτροπεύεσθαι. ὅθ' αὖ, εἴκοσιν ἐγεγόνη· καὶ ⓐ νόμοι αὐτὸν ἐκέκτητο τοῖς ἐπιτρόποις. διατρίψας οὖν ἐν Αἰγαῖς πάλιν, Ϛ τὸ ἱερὸν Λύκειόν τε ἀποφήνας, Ϛ ἀκαδημίαν. φιλοσοφίας γὸ ἦν πάσης ἐν αὐτῷ ἰῷ, ἐπανῆλθεν ἐς τὰ Τύανα ἀνὴρ ἤδη, Ϛ κύριος τῷ αὐτῦ. εἰπόντος δέ τινος πρὸς αὐτὸν ὡς σωφρονίσαι ⓦ ἀδελφὸν πρόσοικει αὐⓦ,

καὶ μεταβαλεῖν ἔ φησι· τὸ μὲν A tẽperantiámq. redigeret: hoc profe-
θρασὺ ἔφη δόξει· πρεσβύτερον γὰρ νέος ctò audacis, inquit, esse videretur.
πῶς ἂν σωφρονίζοιμι; ὡς δέ μοι quomodo enim iunior grãdiorẽ cor-
δυνατὸν, ἰάσομαι αὐτῷ τοῦτο τῷ rigerẽ? verũ quoad per me fieri pote-
παθῶν· δίδωσι γὰρ ἀπ' τ ἡμίσειαν τῆς rit, eius morbi remedia conabor af-
ἑαυτῆς μοίρας, τὸν μὲν πλείονων δεῖ- ferre. Primũ itaq. fortunarum, quas
σθαι φήσας, ἑαυτὸν δὲ ὀλίγων. ἔφισας ex paterna hereditate acceperat, di-
δὲ αὐτὸν, καὶ ὡς μάλιστα ἐπαγόμενος εἰς midiã partẽ fratri concessit; plurimis
τὸ σωφρονίζειν πείθεσθαι, ὁ μὲν πατὴρ B illũ indigere dictitãs, sibi verò pauca
ἔφη μεθεῖκεν, ὃς ἐπαίδευέ τε ἡμᾶς, satis esse: deinde illi assistẽs & moni-
καὶ ὠφέλει. λοιπὸν δὲ σὺ ἐμοὶ, κἀγὼ σοὶ tionib. crebris illius aures circunso-
δήπου ἐγώ. εἴτ' οὖν ἐγώ τι ἁμαρτά- nans ad vitã meliorem reducere ten-
νοιμι, σύμβουλος γίνου, καὶ ἴσως τ' ἀμά. tabat, talibus verbis ipsum alloquẽs:
εἴτ' αὐτός τι ἁμαρτάνοις, ἀνέχου δι- Dum pater nobis superstes fuit, erat
δάσκοντα. καὶ εἶναι μὲν ὥσπερ τοὺς qui nos errantes moneret, & bonis
καταψῶντες τοὺς δυσηνίους τε, καὶ μὴ morib. imbuere posset: illo autẽ nũc
ἀναγώγους τ ἵππων, ἐς πειθὼ ἤγα- defuncto, tu mihi relictus es, & ego
γε, καὶ μετερρύθμισε τῷ ἁμαρτη- C tibi. decet igitur si quid deliquero te
μάτων, πολλῶν ὄντων. καὶ γὰρ κύβων mihi consulere, & mea delicta corri-
ἥπτετο, καὶ οἴνου, καὶ ἐφ' ἑταίραις ἐκώμα- gere: quòd si quid fortè cõtrà pec-
ζεν, ἑπαιρούσης αὐτὸν κόμης, ἣν καὶ caueris, non grauatè monitus meos
βαφαῖς ἥσκει, θρῴττε, καὶ ἄνω βαί- perferre debes. his rationibus non se-
νων. ἐπεὶ δὲ καὶ τὰ πρὸς τὸν ἀδελ- cus ac pullorum infrenum domito-
φὸν αὐτῷ οὐ εἶχεν, ἅπτει τοῦ ἄλλους res facere solent: paulatim illi persua-
ἤδη συγγενεῖς ἐπέτραπτο, καὶ τοῦ δεο- sit, vt solutã vitã mutaret in melius,
μένους σοφῶν ἀνεκτήσατο τῇ λοιπῇ ἐ- vitiis aliquot (nam illi plurima erant)
πιμελείᾳ, μικρὰ ἑαυτῷ ὑπολιπόμενος. D omissis: talorum enim & vini cupidi-
ὅτε δὴ τὸν μὲν Κλαζομένιον Ἀναξα- tate vincebatur, & in meretricũ libi-
γόραν ἀγέλαις τε, καὶ καμήλοις τὰ dinem erat propensior, coma ipsum
ἑαυτῆς ἀνεῖτα, θρεμμάτοις ἔφη μᾶλ- inflante, quam & tingebat super-
λον, ἢ ἀνθρώποις φιλοσοφῆσαι. τὸν δὲ be incedens. [atque ad huiusmodi
Θηβαῖον Κράτητα καταποντώσαντα alia frugalitatis documẽta paulatim
τὴν οὐσίαν, οὔτε ἀνθρώποις χρήσθαι deduxit.] Vbi verò, quæ de fratre cu-
ἐπιτήδειον, οὔτε θρεμμάτοις. δυσχε- piebat, rectè succedere visa sunt, ad
μήναντος δὲ τοῦ Πυθαγόρου ἐπὶ τῷ alios cognatos, affinésq; instituendos
λόγῳ, ὃν ἔλεγε θρὶξ μὴ δεῖν ᾗ animũ conuertit, & egẽtib. opem ex
his, quæ supererãt, facultatem afferẽ-
tib. sibi obtemperantes illos reddere
studebat, adeò vt iã sibi per pauca su-
pereẽssent. Aiebat autẽ Clazomenium
Anaxagorã gregib. & camelorũ ar-
mẽtis nutriendis intentũ, pecorũ gra-
tia, magis quàm hominũ philosopha
tum esse. Cratem verò Thebanũ, qui
facultates suas in mari demersérat,
nec hominib. nec pecoribus vtilem
fuisse. Cùm plerique Pythagoræ sententiam laudarent, qua dixit non licere

alienæ congredi mulieri, hoc, inquit Apollonius, ad alios prolatum arbitror, mihi verò neque nubere: etenim ab omni re Venerea prorsus abstinere est animus, in quo sanè Sophoclem superare visum est, qui senio confectus iactare solebat beneficio senectutis se à Venereis cupiditatibus, tanquam à domino agresti, & furioso liberatum. Apollonius autem propriè virtutis, & temperantiæ auxilio ne in adolescentia quidem potuit à cupiditatibus superari, sed cùm esset iuuenis, ac robustus furiosum, vt ille dicebat, agrestémq. dominum superauit. Verùm ne sic quidem calumniatorum obtrectationes potuit euitare, qui ipsum amoribus captum criminantur, eiúsque rei gratia apud Scythas integrum annum moram traxisse, cùm ne Scythiam vnquam attigerit, nec amori vnquam deditus fuerit. Idque Euphratis cuiusdam testimonio patere satis potest, qui multa crimina falso de illo scribens, amoris tamen nunquam insimulauit, vt à nobis apertius ostendetur in his, quæ de Euphrate sumus scripturi. Fuit autem is Euphrates Apollonio contrarius, quoniam pecuniæ causa illum omnia facere quandoque dixit Apollonius, & à pecuniarum cupiditate, & ne quæstus causa sapientia abuteretur, tentauit. Verùm hæc suis in locis enarranda differamus.

A ἄλλω ἰέναι γυναῖκα, ἢ τὴν ἑαυτῆς, τοῦτο μὲν ἑτέροις, ἔφη, τῷ Πυθαγόρᾳ πρέπειν δοκοῦντα, αὐτὸς δὲ, μήτ' ἀὐτὸς γῆμαι, μήτ' αὖ εἰς ὁμιλίαν ἀφικέσθαι ποτὲ Ἀφροδισίων, ὑπερβαλλόμενος τὸ τοῦ Σοφοκλέους. ὁ μὲν γὰρ τὸν λυπῶντα ἔφη, καὶ ἄγειν δεσπότην ἀποφυγεῖν, ἐλθὼν εἰς γῆρας· ὃς δ' ὑπ' ἀρετῆς τε, καὶ σωφροσύνης, οὐδ' ἐν μειρακίῳ ἡττήθη τούτου. ἀλλὰ καὶ νέος
B ὢν, καὶ τὸ σῶμα ἐρρωμένος, ἐκράτει τε, καὶ λυποῦντος ἐδέσποζεν· ἀλλ' ὅμως συκοφαντοῦσί τινες ὑπὲρ Ἀφροδισίοις αὐτοῦ, ὡς διαμάρτοι ἐρωτικῆς χρησάμενον, καὶ διὰ τοῦτο ἀπενηυτισμένα ἐς τὸ Σκυθῶν ἔθνος. ὃς οὔτε ἐφοίτησέ ποτ' ἐς Σκύθας, οὔτε ἐς ἐρωτικὰ πάθη ἀπεωλέχθη. ἤκουσα δὲ Εὐφράτης ποτὲ ἐσυκοφάντησεν ὑπὲρ Ἀφρο-
C δισίοις τῶν ἀνδρῶν· καί τοι ψευδῆ γεγράμματα κατ' αὐτοῦ ξυνθεὶς, ὡς ἐν τοῖς περὶ Εὐφράτου λόγοις δείξομεν. διεφέρετο δὲ πρὸς Ἀπολλώνιον, ἐπειδὴ παντὸς ὑπὲρ χρημάτων αὐτὸν πρᾶγμα ἐποιήσατο ἐκεῖνος, καὶ ἀπῆγε τοῦ χρηματίζεσθαί τε, καὶ τὴν σοφίαν καπηλεύειν. ἀλλὰ ταῦτα μὲν, ἐς τοὺς αὐτῷ χρόνους ἀναβεβλήσθω μοι.

Interrogatus Apollonius cur non mandaret aliquid literis, quid responderit, quódque integrum quinquennium ita tacuerit, vt ne verbum quidem vnquam emitteret. Quot item bonorum nutu & signis, dum sileret, causa fuerit; tum de asylo Tiberij.

CAP. XI.

INterroganti quandoque Apollonium Euxeno, cur non scriptis aliquid mãdaret, cùm & de philosophia rectè sentire & scribendi characte-

ΕΡομένου δέ ποτε τὸν Ἀπολλώνιον τοῦ Εὐξένου τῇ δῆτα οὐ ξυγγράφοι, καί τοι γυναίως δοξάζων, καὶ ἀπαγγε-

uersus eos dicendã obiurgationem, manu, vultúque significans illorum sedabat discordias. Silentium tamen non secus, atq; in mysteriis solet, inuiolatum conseruans. Spectaculorũ enim aut equorum caussa dissidentes componere, non magni laboris est: nam qui ob huiusmodi leues causas in seditionem veniunt, si fortè virum quempiam grauem intueãtur pudore correpti, ad sanam mentem facilè redeunt. Iterum fame oppressam ciuitatem non facile est verbis persuadere, & esurientum iracundiam oratione compescere. Attamen Apollonio etiam erga eos, qui tali incommodo premebãtur silentium effecit. Aspendum enim veniens, quæ tertio loco inter Pamphyliæ ciuitates connumerata Eurymedonti fluuio adiacet, nihil nisi eruum atq; huiusmodi legumina venalia offendit, hísq. tantum populum sustentari intellexit: Quicquid enim vbiq. erat frumenti, pauci diuites, & in ciuitate potentes collectum seruabant, vt quo vellent precio illud populo vendere possent. Multitudo autem cuiusque sexus & ætatis aduersus ciuitatis principem conuenerat, & iam accenso igne viuentem sese crematuros minabãtur, quamuis ipse ad asylum cõfugisset. Erat autem asylum Tiberij, statuæq. sanctiores illis in locis venerabiliorésque quàm Iouis Olympij simulacrum habebantur: ita vt impietatis damnatus quidam fuerit, quòd seruũ suum verberasset, qui drachmam argenteam Tiberij imagine signatam gestabat. Accedens autem ad ciuitatis principem obsessum Apollonius, quidnam hoc rei esset manu gestúq; scisitabatur: cumq. is iniustè factum à se nihil responderet, iniustè autem à populo cõprimi, conuersus ad multitudinem Apollonius, ne quid temerè facerent, vtque principis excu-

A τὴν, καὶ μὴ μὴ μιγούσης ἐπιπλήξεως τῇ χειρὶ, καὶ τῷ προσώπῳ σύνδ-
ξάμβου, ἐξήρτ' ἂν ἀταξία πᾶσα,
καὶ ὥσπερ ἐν μυστηρίοις, ἐσιώπων.
B τὸ μὲν τοὺς ὀρχηστῶν τε, καὶ ἵπ-
πων ἕνεκα τασιάζειν ὠρμηκότας ἀνα-
σχεῖν, οὔπω μέγα. οἱ γὰρ ὑπὲρ τοιού-
των ἀπακτοιοῦντες, ἂν πρὸς ἄνδρα
ἴδωσιν, ἐρυθριῶσί τε, καὶ αὐτῷ ἐπι-
λαμβάνονται, καὶ ῥᾷστα δὴ ἐς νοῦν
ἥκουσι. λιμῷ δ' πεπιεσμένῳ πόλιν,
οὐ ῥᾴδιον βιάσασθαι, καὶ πιθανῷ λόγῳ
μεταδιδάξαι, καὶ ὀργῆς παῦσαι. ἀλλ'
Ἀπολλωνίῳ μὴ ἡσυχῇ πρὸς τοὺς ἔτι
διακαμένους ἤρκει. ἀφίκετο μὲν γὰρ
ἐς Ἀσπενδον τὴν Παμφύλων· πρὸς
Εὐρυμέδοντι δ' οἰκεῖται ποταμῷ ἡ πό-
λις αὕτη, τέτταρα τοῦ σταδίου. ὄροβοι δ' ὠνιοι
καὶ τὰ ἐς βρῶσιν ἀναγκαῖα, διέβο-
C σκεν αὐτούς· τὸν γὰρ σῖτον οἱ δυνατοὶ
ξυγκλείσαντες εἶχον, ἵν' ὀκαπλοῦ-
στεῖν τὰ χώρας. ἀνηρέθισο δὴ ἐπὶ τὴν
ἀρχοντα ἡλικία πᾶσα, καὶ πυρὸς ἐπ'
αὐτὴν ἤπτοντο, καί τοι προσκείμενον
τοῖς βασιλείοις ἀνδριάσιν, οἳ καὶ τοῦ
Διὸς τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ φοβερώτεροι
τότε, καὶ ἀσυλότεροι ἦσαν, Τιβερίου
γε ὄντες. ἐφ' οὗ λέγεταί τις ἀσεβῆσαι
δόξαι, τυπήσας τὸν ἑαυτοῦ δοῦλον φέ-
D ροντα δραχμὴν ἀργυρᾶν νενομι-
σμένην ἐς Τιβέριον. προσελθὼν
οὖν τῷ ἀρχοντι, ἤρετο αὐτὸν τῇ χει-
ρὶ, ὅ,τι εἴη τοῦτο. τοῦ δ', ἀδικεῖν μὲν
οὐδὲν φήσαντος, ἀδικεῖσθαι δ' ὑπὸ τοῦ
δήμου, λόγου δ' εἰ μὴ τύχοι ξυ-
απολεῖσθαι τῷ δήμῳ. μετεστράφη
τὲ εἰς τοὺς προεστηκότας ὁ Ἀπολλώ-

νιῳ, καὶ ἔνδυσεν ὡς χρὴ ἀκοῦσαι. ὁ δ' οὐ μόνον ἐσιώπησαν ὑπὸ σπλήξεως τῆς περὶ αὐτῷ, ἀλλὰ καὶ τὸ πῦρ ἔθεντο ἐπὶ τῷ βωμῷ τῷ αὐτόθι. ἀναθαρρήσας οὖν ὁ ἄρχων, ὁ δεῖνα, ἔφη, καὶ ὁ δεῖνα, πλείους εἰπὼν τῶν λιμοῦ καθεσηκότες αἴλιοι. τὸ γὰρ σῖτον ἀπολαβόντες φυλάττουσι, καὶ' ἄλλῳ ἄλλο τῆς χώρας. διακελευομένων δὲ τῶν Ἀσπενδίων ἀλλήλοις ἐπὶ τοῦτο ἀγορὰς φοιτᾶν, αἰσθόμενον ὁ Ἀπολλώνιος μὴ περιφλαῦρον τοῦτο, μεταπαλεῖν δὲ μᾶλλον τοὺς ἐν τῇ αἰτίᾳ, καὶ πρὸ ἑκόντων δύρεσθαι τὸ σῖτον. ἀφικομένων δέ, μικρὸν μὲν ἐλέησε καὶ φωνὴν ἐπ' αὐτοῖς ῥῆξαι, παθόντι περὶ τῶν πολλῶν δάκρυα. καὶ γὰρ παῖδια ξυνερρύηκει, καὶ γυναῖα· καὶ ὀλοφυρόμενοι γεγηραικότες, ὡς αὐτίκα δὴ ἀποθανούμενοι λιμῷ. πρὸς δὲ τῆς σιωπῆς δόγμα, γράφει ἐς γραμματεῖον ἐπιπλῆξαι, καὶ δίδωσιν ἀναγνῶναι τῷ ἄρχοντι. ἡ δὲ ἐπίπληξις, ὧδε εἶχεν.

A sationes audirēt nutibus admonuit. Illi autem viri tanto timore perciti, ac stupore, non modo silentium tenuere, verumetiā ignem quem ferebant in proximā aram deposuerunt Confisus igitur princeps, Is, inquit, & ille, plures ciues nomine appellans, prę sentis famis causa fuere, qui collectum ex finitimis regionibus frumētum, clausum detinent. His auditis Aspendij, cùm eorum villas prædatum B iri oportere clamitarent, vix cōtineri ab Apollonio potuerunt, qui ostēdebat melius esse, si eorum spōte frumentum ab eisdem possent accipere. Itaq. illis ad se vocatis parum abfuit, quin institutum silentij consilium omitteret, vt illis quod volebat, oratione suaderet. Mouebatur enim vehementiùs puerorum mulierúmque lachrymis, necnon etiam seniorum, qui suam deplorantes calamitatem, C paulò pòst fame sibi pereundum esse querebantur. Verùm Apollonius taciturnitatis propositum retinens, in tabulis obiurgationem aduersus frumēti collectores huiusmodi scripsit, quam & legendam principi dedit.

Epistola Apollonij ad frumentarios mercatores. Deinde finito silentij tempore vt Antiochiam se contulerit. Déque templo Daphnæi Apollinis, & Daphne, & magno ad eum concursu Assyriorum. Inde præcepta ad discipulos, & quid illis faciendum tota die. CAP. XII.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΣΙΤΟΚΑΠΗΛΟΙΣ ΑΣΠΕΝΔΙΩΝ.

Ἡ Γῆ πάντων μήτηρ. δικαία γάρ. ὑμεῖς δὲ ἄδικοι ὄντες, πεποίησθε αὐτὴν αὐτῷ μόνων μητέρα. καὶ εἰ μὴ παύσεσθε, οὐκ ἐάσω ὑμᾶς ἐπ' αὐτῆς ἐσαῦθις. Ταῦτα δείσαντες, ἀνέπλησαν τὴν ἀγορὰν σίτου, καὶ ἀνεβίω

APOLLONIVS FRVMENTI cauponibus Aspendiis S.

TERRA communis omniū mater est, propterea quòd iusta est: « vos autē iniusti estis, qui vestri dunta- « xat matrem eam esse voluistis. quod « nisi ab huiusmodi incœpto destiteri- « tis, diutius in ea vos permanere non « sinam. His minis ac rationibus « moti frumenti mercatores, totum forum frumēto compleuerunt, ex quo

populus vniuerſus quaſi reuixit. His peractis Apollonius ſilentij tempore iam finito Antiochiam venit, quæ magna cognominatur: & Apollinis Daphnæi templum intrauit, cui Arcadicam fabulam Aſſyrij tribuunt. Daphnen Ladonis fluminis filiam illic natam aſſerentes: & fluit quidem apud ipſos fluuius quē Ladonem appellant: & maximè omnium arborū laurum colūt ob memoriā (vt aiunt) virginis Daphnes. Cupreſſos etiā immenſæ proceritatis, circa templum & fontes aquis vberes ac tacitos regio profert: in iis Apollinem lauari conſuetum perhibent: & cupreſſos ob memoriam Cypariſſi adoleſcētis Aſſyrij in eam arborem conuerſi ibidem ſeruari ferunt indigenæ. & profectò arborum pulchritudo tranſmutationi fidem facere videtur. Sed nimis fortaſſe iuueniles ſermones attingere videor, qui fabuloſa hæc operi inſeram: quòd ego propterea feci, vt ad ea quæ ſum dicturus aditum præparem. Apollonius enim templū & natura, & tanto opere gratioſum conſpicatur ab hominibus coli ſemibarbaris, nullis bonis artibus deditis, & ab omni politione & elegantia abhorrentibus: Apollo, inquit, rectè mutos homines conuertit in arbores, vt ſaltem ſicut cupreſſi iſtæ ventorum flatib. reſonarent. Poſtea fontes animaduertens quietos, nec vllum omnino ſtrepitum reddentes; muteſcendi, inquit, conſuetudo plurima, quæ hîc ſeruatur, ne fontes quidem obſtrepere ſinit. Ladonem verò aſpiciens, non ſolùm, inquit, filia tua in aliam formam cōuerſa eſt, verum etiam, & tu ipſe, qui ex Græco & Arcade in Aſſyrium mutatus es. Poſtquā verò indigenæ ad eum loquendi gratia conuenerunt, ineptos ipſorum

A ἡ πόλις. ἐπεφοίτησε καὶ Ἀντιοχείᾳ τῇ μεγάλῃ, πεπαυμένῳ τὸ σιωπᾶν· καὶ προῆλθεν ἐς τὸ ἱερὸν τὸ Δαφναίου Ἀπόλλωνος, ᾧ προσάπτουσιν Ἀσσύριοι τὸν μῦθον τὸν Ἀρκάδα. πλὴν γὰρ τὸν Λάδωνος Δάφνιν, σκιᾶς * μεταφωνᾷ λέγουσι. ὁ ποταμὸς αὐτοῖς ῥεῖ Λάδων, καὶ φυτὰ πολλὰ περὶ αὐτοῖς Δάφνης· τοῦτο δὴ τὸ αὐτὸ τῆς παρθένου, κυπαρίττων τε ὕψη ἀμήχανα προέσηκε κύκλῳ τὸ ἱερόν, καὶ πηγὰς σιδήδωσιν ὁ χῶρος ἀφθόνους τε, καὶ ἠρεμούσας, αἷς τὸν Ἀπόλλω φασὶ ῥαίνεσθαι. σὺν ταύτῃ καὶ προῆλθον τὸ ἔρνος ἡ γῆ ἀνασπάσωσιν, ὅτι Κυπαρίττῳ φασὶν ἐφήβῳ Ἀσσυρίῳ· καὶ πρόσθεν μεταβολὴν ἡ ὥρα τοῦ φυτοῦ. καὶ ἴσως νεανικώτερον ἄπρεπες δόξαι τῷ λόγῳ, διαμυθολογοῦντα τὰ τοιαῦτα.

C ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ μυθολογίας ταῦτα. τί δέ μοι ὁ λόγος βούλεται; ὁ Ἀπόλλων ἰδὼν τὸ ἱερὸν χάεσκεν μόνῳ, σιωπᾶν δ' οὐ παρῆν οὐδεμίαν, ἀλλ' ἀνθρώποις ἡμιβαρβάροις, καὶ ἀμούσοις, Ἀπόλλων ἔφη, μετέβαλες σοὺς ἀφώνους εἰς δένδρα, ἵνα καὶ ὡς κωφρίττοι ἠχῶσι· τὰς δὲ πηγὰς ἐπισκεψάμενος ὡς γαλιούσας ἀργούσας, καὶ κελαρύζειν σφῶν οὐδεμία, ἡ ἀφωνία εἶπεν ἡ σύνηθες, οὐδὲ ταῖς πηγαῖς ξυγχωρεῖ φθέγγεσθαι. πρὸς δὲ τὸν Λάδωνα ἰδὼν, οὐχ ἡ θυγάτηρ, ἔφη, σοι μόνη μετέβαλεν, ἀλλὰ καὶ σὺ, τῷ δόξαι βάρβαρος ἐξ Ἕλληνός τε, καὶ Ἀρκάδος. ἐπεὶ δὲ ἔγνω διαλέγεσθαι, τὰ μὲν ἀμφιβόλως

ἰσ. Ξῶπον, τῷ *χωείων, καὶ ἀτακτοῦντα, ἀφῃ-
τεῖτο, φήσας καὶ ἀνθρώπων ἑαυτῷ
δεῖν, ἀλλὰ ἀνδρῶν· τοὺς δὲ σεμνοτέρα
ἐσεφοίτα, καὶ ᾤκει τῷ ἱερῶν τὰ μὴ
κλῃδά. ἡλίου μὲν δὴ ἀνίσχοντος, ἐφ'
ἑαυτῷ τινα ἐπράττετο, ἃ μόνοις ἐ-
ποίᾳ δῆλα, τοῖς ἐτῷ τετραφώς σιω-
πῶν γεγυμνασμένοις. τὸν δὲ μετα-
ταῦτα καιρὸν, εἰ μὲν Ελλὰς ἡ πόλις
εἴη, καὶ τὰ ἱερὰ νόμιμα, συγκαλῶν
αὖ τοὺς ἱερέας, ἐφιλοσόφει περὶ τῷ
θεῶν καὶ διορθοῖτο αὐτοὺς, εἴ πῃ τοῦ νο-
μιζομένου ἐξαλλάττοιεν. εἰ δὲ βαρ-
βαρά τε, καὶ ἰδιόξηπα εἴη, διεμαίνετο
τοὺς ἱδρυσαμένους αὐτὰ, καὶ ἐφ' ὅτῳ
ἱδρύθη. πυθόμενός τε ὅπῃ διεφθάρη
ταῦτα, καὶ νουθετήσας εἴ τι σοφώ-
τερον τοῦ δρωμένου ἐνθυμηθείη, μετῄει
ἐπὶ τοὺς ὁμιλητὰς, καὶ ἐπέλυεν ἐ-
ρωτᾶν, ἃ βούλοιτο. ἔφασκε γὰρ χρῆ-
ναι τοὺς οὕτω φιλοσοφοῦντας ἡσυ-
μένης, ξυνεῖναι θεοῖς· προϊ-
όσης δ', περὶ θεῶν· *τὸν δὲ μεταταῦτα
καιρὸν, ἀνθρωπείων περὶ τὰς ξυ-
νουσίας ποιεῖσθαι. εἰπὼν δ' ἂν πρὸς
τοὺς ἑταίρους ὁπόσα ἠρώτων, καὶ ἱκα-
νῶς τοῦ τοιαύτης ξυνουσίας ἔχων, ἐπὶ
τὴν διάλεξιν ἀνίσταθ' λοιπὸν τὴν ἐς
πάντας, οὐ πρὸ μεσημβρίας, ἀλλ'
ὁπότε ἡμέρα μάλιστα ἑσπέροι. καὶ διαλε-
χθεὶς ἂν ὡς ἀφρκεῖν ᾤετο, ἠλείφετό
τε, καὶ περιπάμενος, ἵνα ἑαυτὸν ἐς ὕδωρ
ψυχρὸν, ἧπερ ἀνθρώπων καλῶν τὰ
βαλανεῖα. τοῦ γὰρ Ἀντιοχείας ἀποκλί-
θεισης ἐς αὐτὰ ἐπὶ μεγάλοις ἁμαρ-
τήμασιν, ἔδωκεν ὑμῖν, ἔφη, ὁ βασιλεὺς
κακοῖς ὄσι, βιῶναι πλείονα ἔτη. Εφε-

A mores*, & incompositos intuens plerosque à se amouit, inquiens, non hominibus, sed viris opus sibi esse. quos verò sedatiores, magísque compositis moribus intuebatur, admittebat ad colloquium, & cum sacerdotibus habitabat: & oriente sole sacra quædam in occultum faciebat, quæ solùm illis quatuor communicabat qui secum in silentio se exercuerant. reliquum verò temporis si fortè in Græca ciuitate ver-
B sari contigisset, vbi consueta sacra, sibíque nota celebrarentur, cùm templorum sacerdotibus de diis, ac de sacris disputans philosophabatur, eorum errores si qui essent emendans. Sin verò in barbaram, & à rectis moribus alienam ciuitatem veniisset, quinam morum & & sacrorum fuissent auctores, & quandiu in ea disciplina mansissent scisciatus, si quid erat in melius mutatu facile, persuadere illis co-
C nabatur. Discipulos deinde suos, si quid vellent, iubebat interrogare, aiebátque oportere qui rectè philosophatur, adueniente aurora cum diis versari, procedente autem die de diis loqui, reliquum verò tempus humanis rebus & sermonibus impendere. Cúmque ad omnia respondissset quæ à domesticis fuissent interrogatus, reliquis omnibus se adeundi facultatem præbebat: nunquam tamen ante meridiem, sed
D postquam iam declinare cœpissет, inde quòd satis visum esset cum illis locutus secedebat ad balneum aquæ frigidæ, senectam hominum « balnea calida appellans: quibus in- « cluси Antiochenses, cum vitiis maximis indulgerent, vobis, inquit Apollonius, cùm praui sitis longos annos viuere rex concessit. Ephe-

siis verò balneorum principem lapidibus cedere volentibus, propterea quòd balnea non calefeciſſet, vos, inquit Apollonius balneorum principem accuſatis, quia male lauamini, ego autem vos quia lauamini.

Α σίων ὃ βελομένων καταλιθῶσαι τὸν ἄρχοντα ὅτι τῷ μὴ πυρῶσαι τὰ βαλανεῖα, ὑμεῖς μέν, ἔφη, τὸν ἄρχοντα αἰτιᾶσθε, ὅτι πονηρῶς λοῦσθε. ἐγὼ δὲ ὑμᾶς, ὅτι λοῦσθε.

Quo dicendi genere vſus Apollonius fuerit, quódque interroganti dialectico reſponderit. Déq; diſceſſu eius ex Antiochia ad Indos, & quòd ad Ninum vrbem peruenerit, inibíq. Damidem inuenerit, qui Apollonium admiratus ſecutus eſt perpetuus comes, omnia illius dicta factáque literis accuratè commendaturus. CAP. XIII.

VTEBATVR dicendi genere non dithyrambico, aut poëticis nominibus intumeſcente, nec rurſus nimis demiſſo, & conſuetudinem Atticam excedente. iniucundam enim putabat orationem, quæ ab Attica mediocritate decederet. Ironia autem vtentem nemo audiuit, nec etiam inter diſcipulos ambulantem: ſed tanquam ex oraculo procedebant ſermones eius: aiebátque: hoc ſcio; aut, ita cenſeo; quorſum hæc? aut, ſcire oportet: aut alios dicendi modos ſeruabat. Sententiæ illius breues & adamantinæ. Nominib. autem vtebatur propriis, arque ad res ipſas natis, & quæ ab eo proferebantur dignitatem quandam velut à rege aut principe dicta præ ſe ferebant. Interroganti quandoque dialectico quodam, cur ipſe nunquã aliquid quæreret? quoniam, inquit, cùm eſſem adoleſcens ſatis multa quæſiui, nunc autem non quærere, ſed inuenta docere opus eſt. Alij rurſus interroganti quo nam pacto deceret ſapientem loqui? non aliter quàm legumlatores, inquit Apollonius: oportet enim legumlatorem quæ ſibi ipſi antea perſuaſit, eadem aliis facienda imperare. Hactenus quæ ab ipſo Antiochiæ geſta ſunt dixiſſe ſufficiat, quibus homines ab omni doctrina

Λόγων δὲ ἰδέαν ἐπήσκησεν, οὐ διθυραμβώδη, οὐ φλεγμαίνουσαν ποιητικοῖς ὀνόμασιν, οὐδ' αὖ καταγλωττισμένῳ, καὶ ὑπερφυῶς ἀπλίζουσαν· ἀηδὲς γὰρ τὸ ὑπὲρ τὸ μετρίδιον ἀττικὸν ἡγεῖτο, οὐδὲ λεπτολογίαν ἐδίδου, οὐδὲ διῆγε τοὺς λόγους, οὐδὲ εἰ φανδυομένου τις ἤκουσεν, ἢ περιπατοῦντος ἐς τοὺς ἀκροωμένους· ἀλλ' ὥσπερ ἐκ τρίποδος ὅτε διαλέγοιτο, οἶδα ἔλεγε, καὶ δοκεῖ μοι, καὶ ποῖ φέρεσθε, καὶ χρὴ εἰδέναι, καὶ αἱ δόξαι βραχεῖαι, καὶ ἀδαμάντινοι, καὶ ῥήματα ὀνόματα, καὶ πρεπωδέστατα τοῖς πράγμασι. καὶ τὰ λεγόμενα, ἠχὼ εἶχεν, ὥσπερ ἀπὸ σκήπτρου θεμιστευόμενα. ἐρομένῳ δέ τινι τῶν γενολεχούντων λινὸς, ὅτου ἕνεκα οὐ ζητοίη, ὅτι, ἔφη, μειράκιον ὢν, ἐζήτησα· νῦν δὲ οὐ χρὴ ζητεῖν, ἀλλὰ διδάσκειν, ἃ εὕρηκα. πῶς οὖν Ἀπολλώνιε διαλέξεται ὁ σοφὸς, πάλιν ἐπερομένου αὐτοῦ, ὡς νομοθέτης ἔφη. δεῖ γὰρ τὸν νομοθέτην, ἃ πέπεικεν ἑαυτὸν, ταῦτα ἐπιτάγματα ἐς τοὺς πολλοὺς ποιεῖσθαι. ὧδε αὖτῳ τὰ ἐν Ἀντιοχείᾳ ἐπεδίδαξε, καὶ ἐπέστρεφεν εἰς αὐτὸν ἀνθρώπους

ἀμουσοτάτους. μετὰ δὲ ταῦτα λογισμὸν ἑαυτῷ διδοὺς ἀποδημίας μείζονος, ἐνθυμεῖτο τὸν Ἰνδικὸν ἔθνος, καὶ τοὺς ἐν αὐτῷ σοφούς, οὓς λέγονται Βραχμανάς τε, καὶ Ὑρκανίους εἶναι, ξυμφοιτῆσαι φήσας νέῳ ἀνδρὶ ἀποδημεῖν τε καὶ ὑπερορᾶν ἀρετάς. θάρρημα δὲ καὶ τοὺς μάγους ἐποιεῖτο, οἳ Βαβυλῶνα καὶ Σοῦσα οἰκοῦσι. καὶ γὰρ ἂν ἐκείνων διαμαθεῖν ὁδῷ χωρήσοντος· καὶ πρὸς τοὺς ὁμιλητὰς ἐπιόντας, ἀνέφηνε πῇ γνώμῃ. πειρωμένων δὲ αὐτοῦ ξυμβουλεύειν ἕτερα, εἶπεν ἀφελεῖσθαι τῆς ὁρμῆς ταύτης, ἐγὼ μὲν θεοὺς, ἔφη, συμβούλους πεποίημαι, καὶ τὰ δεδογμένα εἴρηκα· ὑμᾶς δὲ βάσανον ἐποιούμην, εἰ πρὸς ἅπερ ἐγὼ, ἔρρωσθε. ἐπεὶ τοίνυν μαλακῶς ἔχετε, ὑμεῖς μὲν ὑγιαίνετε, ἔφη, καὶ φιλοσοφεῖτε· ἐμοὶ δὲ βαδιστέα, οἷ σοφία τε, καὶ δαίμων με ἄγει. ταῦτα εἰπὼν, ἐξελαύνει τῆς Ἀντιοχείας μετὰ δυοῖν θεραπόντοιν, οἵπερ αὐτῷ πατρικὼ ἦσαν, ὁ μὲν, ἐς τάχος χάφων, ὁ δὲ, ἐς κάλλος. καὶ ἀφικνεῖται εἰς τὴν ἀρχαίαν Νῖνον, οὗ ἦν ἄγαλμα ἵδρυται τοῦπον βάρβαρον. ἔστι δὲ ἄρα Ἰοῦς ἡ Ἰνάχου· ἔστι κέρατα τῆς κροτάφων σμικρά μικρὰ, καὶ οἷς μέλλοντα. σὺν ταῦθα διατείνοντι, καὶ πλείω ξυνιέντι περὶ τοῦ ἀγάλματος, ἢ οἱ ἱερεῖς ἔφραζον, προσεφοίτησε Δάμις ὁ Νῖνος, ὃν καταρχὰς ἔφην ξυναποδημῆσαί οἱ, καὶ ξυνέμπορον γενέσθαι τῆς φιλοσοφίας πάσης, καὶ πολλὰ τοῦ ἀνδρὸς διασώσασθαι. ὃς ἀγαθεὶς αὖ,

A abhorrentes, in sui admirationem conuertit. Post hæc longioris peregrinationis susciendæ, & ad Indos proficiscendi cogitatio subiit: vt qui ibi sunt sapientes intueretur, quos Brachmanas & Hyrcanios appellant. Aiebátque adolescenti maximè conuenire, vt quàm longissimè *à patriæ finibus peregrinaretur*. Cogitabat etiam Magos conuenire, qui Babyloniam ac Susas incolunt, multa enim ab iis discere *obiter* sperabat: itaque discipulis, qui septem erant, consilium aperuit, qui cùm sibi alia agenda suaderent, quæ mentem à proposito distraherent; Ego, inquit, deos adhibui consultores, & ab his doctus quæ mihi visa sunt vobis patefeci, vestram experiri cupiens voluntatem, num eadem, quæ ego tolerare possetis: vbi igitur vos molliores comperi, valebitis, & sanitati & philosophiæ dabitis operam, ego autem eò proficiscar, quò me sapientia, & dæmon ducent. Hæc dicens Antiochia discessit, duobus tantùm famulis compatrioti suis comitatus, quorum alter velocitate, alter pulchritudine scribendi, excellebat. cum his profectus antiquam Ninum peruenit: vbi statuam barbaro more positam conspexit. Est autem Io Inachi filia, cui ab vtroque tempore parua, & quasi mox excretura prominent cornua: admiranti igitur statuam, & plura quàm illorum prophetæ aut sacerdotes super tali imagine cogitanti, Damis ex ea ciuitate ortus superuenit. Hic est, quem in operis principio diximus peregrinationis & philosophiæ comitem Apollonio fuisse, & eius multa non solùm facta, verumetiam dicta literis mandasse. Is postquam viri cõditionem & mores, & quò illuc venisset consilio intellexit, viri & peregrinationis amore captus,

B C D

* Religiosarũ mensa. Ath. l. vii.

captus, comitem illi se futurum pollicitus est. Ibimus, inquiens, Apolloni, & tu quidem deo, ego autem te duce vtar, neque me vt arbitror parui existimabis: quanquam enim rebus aliis sum fortasse rudior, in hoc certè plurimùm valeo, quod iter Babyloniã ducens optimè noui, quinetiam ciuitates vicósque omnes *in quibus commoda multa sunt*, perfectè scio, non multò antea illinc reuersus. Linguas præterea barbarorum, quæ multiplices variæque sunt, vt pote Armeniorum, Medorum, Persarum, Cadusiorum omnes intelligere & egregiè proferre possum. Ego quoque, ô amice, inquit Apollonius, has omnes noui, cùm nullam tamen didicerim. Illo autem vehementiùs admirante, noli, inquit, mirari, si omnes hominum linguas intelligere sum professus: nam & quæ taciti intra se homines cogitant etiam percipio. Hæc audiens Assyrius, quasi dæmonem illum intuitus venerabatur: & tunc sese in disciplinam tradidit, omnia eius dicta memoriæ mandans. Erat Assyrio eloquium quidem mediocris, scribenti verò elegantia nulla, vt pote qui inter Barbaros esset institutus: quæ autem quotidie agerentur, & familiariũ dicta, factáque quæcunque vidisset, aut audisset figurare, & in commentarios redigere satis commodè poterat, in eóque maximè se exercuerat: quod libellus* ab eo compositus satis declarat, vbi nihil eorum quæ ab Apollonio dicta, factáve fuerunt, se ignorasse demonstrat: adeò vt etiam minima collegisse satis constet. in quo non alienum videtur referre, quod cuidam tale eius studiũ accusanti respondit. Erat vir quidam ocioſus & inuidus, qui cætera quidem ab eo scripta bene rectéque

* *Religiosarũ mense.* Ath. l. VII.

A καὶ ζηλώσας τ ὁδοῦ, ἴωμεν, ἔφη, Ἀπολλώνιε, σὺ μὲν θεῷ ἑπόμενος, ἐγὼ δὲ σοί. οὐ γάρ με τὸ πολλοῦ ἄξιον εἴροις ἄν. εἰ μὲν ἄλλο τι καὶ οἶδα, τὸ δ' οὖν εἰς Βαβυλῶνα ἄγον, πόλεις τε ὁπόσαι εἰσὶν, οἶδα ἀνελθὼν οὐ πάλαι, οὐ κώμας, ἐν αἷς πολλὰ ἀγαθά. καὶ μὴν οὐ τὰς φωνὰς τὰς βαρβάρων, ὁπόσαι εἰσὶν· εἰσὶ δὲ, ἄλλη μὲν Ἀρμενίων, ἄλλη δὲ Μήδων τε, οὐ Περσῶν, ἄλλη δὲ Καδουσίων· μεταλαμβάνω πάσας. ἐγὼ δ' εἶπεν, ὦ ἑταῖρε, πασῶν ξυνίημι, μαθὼν οὐδεμίαν. θαυμάσαντος δὲ τὸν Νίνου, μὴ θαυμάσῃς εἶπεν, εἰ πάσας οἶδα φωνὰς ἀνθρώπων· οἶδα γὰρ δὴ οὐ ὅσα σιωπῶσιν ἄνθρωποι. ὁ μὲν δὴ Ἀσσύριος, C τεθηπὼς αὐτὸν, ὡς ταῦτα ἤκουσε, οὐ ὥσπερ δαίμονα ἔβλεπε. σοφίαν τε αὐτῷ ἐπιδοὺς τ' ὀφίαν, ὅ, τι μάθοι μνημονεύων· φωνὴ δ' ἦν τῷ Ἀσσυρίῳ, ξυμμεμιγὼς τεθραμμένη· τὸ γὰρ λογιστὴς οὐ εἶχεν, ἅτε παιδευθεὶς ἐν βαρβάροις. διατείνω δ' ἀναγράψαι, ὅσα ἐν οἰσίαν, οὐ ὅ, τι ἤκουσεν, ἢ εἶδεν, ἀναπεπῶσαι, οὐ ὑπόμνημα τῶν τοιούτων ξυντάξαι, σφόδρα ἱκανὸς ὢν, οὐ ἐπιτήδειος τὰ μάλιστα ἀνθρώπων. ἦ γοῦν ἔλεγος ἢ τ' ἐν φαντασμάτων, τοιοῦτον τῷ Δάμιδι νῷν εἶχεν. ὁ Δάμις ἐβούλετο μηδὲν τ' Ἀπολλωνίου ἀγνοεῖν· ἀλλ' εἴ τι οὐ παρεφθέγξατο, ἢ εἶπεν, ἀναγεγράφθαι οὐ τοῦτο. καὶ ἄξιόν γε εἰπεῖν, ἃ καὶ πρὸς τ' μεμψάμενον τ' διαβολὴν ταύτην ἀπεφθέγξατο. διασύροντος γὰρ αὐτὸν ἀνθρώπου ῥαθύμου τε οὐ βασκάνου, καὶ τὰ μὲν ἄλλα ὀρθῶς ἀναγρά-

D

φὴν φήσαντος, ὁπόσαι γνῶμαί τέ εἰσι, καὶ δόξαι τῦ ἀνδρός· ταυτὶ ᾗ τὰ οὕτω μικρὰ ξυλεγόμενα, θράπλησίον που τοῖς κυσὶ θεράπην, τοῖς σιτουμένοις τὰ σπίπτοντα τῆς δαπτός· ὑπολαβὼν ὁ Δάμις, εἰ δαῖτες, ἔφη, θεῶν εἰσι, καὶ σιτοῦνται θεοὶ, παύτως τε καὶ θεραπόντες αὐτοῖς εἰσιν, οἷς μέλει τῦ μηδὲ τὰ πίπτοντα τῆς ἀμβροσίας ἀπόλλυσθαι. τοιῦδε μὲν ἑταίρου, καὶ ἑρμοῦ ἔτυχεν, ᾧ τὸ πολὺ τῦ βίου συνεπορεύθη.

A se habere diceret, quòd sententias opinionésque Apollonij memoratu dignas collegissет: id verò se nequaquam probare dicebat, quòd minima etiam dicta suo operi inseruisset, catellos imitatus, qui cœnantibus dominis micas de mensa cadentes colligunt. Rectè dicis, inquit Damis: verùm conuiuium hoc deorum est, & conuiuæ dij, quorum famulis maxima cura est, ne qua etiam minima ambrosiæ particula, si fortè ceciderit, pereat. Talem itaque socium & amatorem sortitus Apollonius, magnam vitæ suæ partem cum ipso peregit.

Cùm in Mesopotamiam peruenisset Apollonius, quasnam merces secum se ferre interrogatus responderit. Deinde de Mesopotamia, quare ita appellata fuerit; déque Tigride & Euphrate fluuiis. Tum quanta fuerit fortitudo & sapientia Apollonij.

CAP. XIIII.

Παιόντας ᾗ αὐτῦ εἰς μέσω τῶν ποταμῶν, ὁ τελώνης, ὁ ἐπιβεβλημένος τῷ ζεύγμασι, ᾗδεῖς τὸ πινάκιον ἦγε, καὶ ἠρώτα ὅ, τι ἀπάγοιεν. ὁ ᾗ Ἀπολλώνιος, ἀπάγω ἔφη, σωφροσύνην, δικαιοσύνην, ἀρετὴν, ἐγκράτειαν, ἀνδρείαν, ἄσκησιν· πολλὰ ἐς οὕτω θήλεα εἶρας ὀνόματα. ὁδὶ ἤδη βλέπων τὸ ἑαυτῦ κέρδος, ἀποχράψαι οὖν, ἔφη, τὰς δούλας. ὁ δὲ καὶ ἔξεστιν εἶπεν· οὐ γὰρ δούλας ἀπάγω ταύτας, ἀλλὰ δεσποίνας. τὴν δὲ τῶν ποταμῶν μέσην ὁ Τίγρις ἀποφαίνει, καὶ ὁ Εὐφράτης, ῥέοντες μὲν ἐξ Ἀρμενίας, καὶ Ταύρου λήγοντες· περιβάλλοντες ᾗ ἤπειρον, ἐν ᾗ ἐς *πόλεις μὲν, τὸ ᾗ πλεῖσον, κῶμαι· ἔθνη τὲ Ἀρμένια, καὶ Ἀραβία, ἃ ξυγκλεί-

* Ita. πόλεις

C POST hæc in Mesopotamiam venientes, *à publicano qui portoriis* pontis præfectus erat, quidnam mercium secum ducerent, interrogati sunt: cui Apollonius, inquit, adduco modestiam, iustitiam, virtutem, continentiam, exercitationem, fortitudinem: aliásq. virtutes plurimas fœmineo nomine appellauit. tum custos ad lucrum respiciens, da, inquit, ancillarum nomina mihi describere: at enim minimè licet, inquit Apollonius. Non enim vt ancillas, sed tanquam dominas ipsas duco. Hanc regionem, quæ propterea Mesopotamia dicitur, quòd media inter duo flumina posita est, Tigris atque Euphrates ex Armenia & Tauri radicibus defluentes, cingunt. Sunt autem in ea regione ciuitates aliquot, maxima autem ex parte pagis ac vicis incolitur: gentes verò partim Armenij, partim Arabes nuncupantur: *quas concluſas*

fluuij tenẽt;earúmq.magna pars ſedib. incertis vagatur : *Ita ſe inſulares eſſe cenſent. adeò vt in mare deſcendere dicti-tent, quando vadunt ad flumina; ac terræ limitem faciant fluuiorum ambitum.* Flumina enim vbi eam, quam diximus,continentis partem ambierunt, in idem mare decurrunt. Sunt qui dicunt in paludem quandam partem maximam Euphratis abſorberi, ita vt ad mare non perueniat, ſed in terra curſus ſui finem nanciſcatur. Quidam & audaciùs de eo loquentes aſſerunt ipſum, cùm diutiùs ſub terra fluxerit, rurſus in Ægypto apparere, & Nilo commiſceri. Hæc autem propterea retuli, ne quid eorum omitterem quæ à Damide ſcripta eſſent, & vt ſimul oſtenderem, qualia *fuerint eius acta* apud Barbaros. cúmq.ad maiora mirabilioráque feſtinet oratio, duo tamen hoc loco non prætermittenda iudicaui : primum eſt, vt oſtendam quanta fuerit Apollonius fortitudine, qua fretus Barbaras gentes, & latrociniis infeſtas regiones peragrauit, quæ nondum Romanorum ditioni parebant : Alterum eſt quanta fuerit eius ſapientia, per quam Arabum more voces brutorum animalium cognoſcere aſſueuit. hoc autem didicit, cùm Arabiam peragraret: Arabes enim ab auibus, non ſecus atque ab *oraculis*, quæ ventura ſunt auguria captant : id autem aſſequuntur (vt aiunt) draconum corde aut hepate in cibis aſſumpto.

A σαντες ⓐ ποταμοὶ ἔχοισιν· ὧν * καὶ
νομάδες ⓐ πλεῖσοι σείχοισιν· οὕτω
τι * νησιώτας ἑαυτοὺς νομίζοντες· ὡς ἐπὶ ια. m r.
θάλαττάν γ' * καταβαίνειν φάσκειν, ὅτ' ια. n z.
ἐπὶ τοῦ ποταμοὺς βαδίζοιεν, ὄρ ⓦ
τε ποιεῖσθαι τ γῆς, ⓦ τῷ ποταμῷ
κύκλον. ἀποδυόντων γάρ τ' ὑπὸ γῆν
ρημένῳ ἤπειρον, ἐπὶ πλεῖ αὐτοῦ
ἴσχειν θάλατταν. εἰσὶ δ' οἳ φασιν ἐς
B ἕλος ἀφανίζεσθαι τὸ πολὺ τ Εὐφρά-
του, κὴ τελευτᾶν τὸν ποταμὸν τῦτον
ὑπὸ τῇ γῇ. λόγου δ' εἵνοι θρασυτέρου
ἐφάπτονται, φάσκοντες αὖ ⓦ ὑπὸ τῇ
γῇ ῥέοντα, εἰς Αἰγύπτου τε ἀναφαί-
νεσθαι, κὴ Νείλῳ συγκεράννυσθαι. ἀκρι-
βολογίας μὲν δὴ εἵνεκα, ἃ τ' μηδὲν
παραλελεῖφθαί μοι τῷ ἐπεξελαμ-
μένων ὑπὸ τ Δάμιδος, ἐβουλόμην
αὖ κὴ τὰ διὰ τῶν βαρβάρων τοῦτο
C ποιεῖσθαι εἰπεῖν. ξυνελαύνει δ' ἡμᾶς
μᾶς ὁ λόγος ἐς τὰ μείζω τε, ἃ θαυ-
μασιώτερα· οὐ μὴν ὡς δυοῖν γε ἀμε-
λεῖται τούτοιν τῆς τε ἀνδρείας, ἣ χρώ-
μενος ὁ Ἀπολλώνιος, διεπορεύθη
βάρβαρα ἔθνη, ἃ ληστρικά, ἐπὶ ὑπὸ
Ρωμαίοις πω ὄντα, τῆς τε σοφίας, ἣ
ⓦ Ἀραβίοις ζῷον ἐς ξυνέσιν τ ἐκ τῆς
ζώων φωνῆς ἦλθεν. ἐμαθε δ' τῦτο,
D διὰ τετρωνὶ τῶν Ἀραβίων πορευόμε-
νος, ἅρισα γινωσκόντων τε αὐτὸ, ἃ
θεραπόντων. ἔστι γάρ τ Ἀραβίων ἤδη
κοινὸν, κὴ τὸ ὀρνίθων ἀκούειν μαντευο-
μένων ὁπόσα ⓐ χρησμοί. ξυμβάλ-
λονται δ' ἐκ τῶν λόγων, σιτούμενοι τ
δρακόντων, ⓐ μὲν, καρδίαν φασὶν,
ⓐ δὲ, ἧπαρ.

Apollonium Cteſiphonte relicta in Babylonis fines peruenisſe: quídque Satrapæ inibi cuſtodi, quiſnam eſſet, & vnde veniret interroganti, reſponderit: Inde Satrapæ amicum factum, theſaurum ab eo oblatum, & reliqua munera, præter panem & olera, renuiſſe. CAP. XV.

ΚΤησιφῶντα ὑπερβαλὼν, καὶ παρελὼν ἐς τὰ Βαβυλῶνος ὅρια, φρουροὶ μὲν αὐτόθι ἦσαν βασιλέως, οἳ καὶ αὐτὸν παρῆλθέ τις μὴ ἐρωτηθεὶς ἑαυτόν τε, καὶ πόλιν, καὶ ἐφ' ὅτῳ ἥκοι. σατράπης δὲ τῆς φρουρᾶς ταύτης ἐτέτακτο, βασιλέως τὶς, οἶμαι, ὀφθαλμός· ὁ γὰρ Μῆδος, ἄρτι ἐς τὸ ἀρχὴν ἥκων, οὐ ξυνεχώρει ἑαυτῷ ἀδεῶς ζῆν. ἀλλὰ ὄντα τε, καὶ δεδιότα ὄντα δεδιὼς, ἐς φόβους κατεπεπλώκει, καὶ πλοίας. ἄγονται τοίνυν πρὸς τὸν σατράπην, Ἀπολλώνιός τε, καὶ οἱ ἀμφ' αὐτόν. ὁ δὲ ἔτυχε μὲν σκιωλῶν ἐφ' ἁρμαμάξης πεποιημένῳ, καὶ ἐξελαυνῶν ποῖ. ἰδὼν δὲ ἄνδρα αὐχμοῦ πλέων, ἀνέκραγέ τε ὥσπερ τὰ δειλὰ τῶν γυναίων, καὶ ξυνεκαλύψατο. μόγις τε ἀναβλέψας εἰς αὐτὸν, πόθεν ἡμῖν ἐπιπεμφθεὶς ἥκεις, οἷ δαίμονα ἠρώτα. ὁ δὲ, ὑπ' ἐμαυτῷ, ἔφη, εἴ πη καὶ ἄκοντες, δῶρες χθονὸς ἅπτομαι. πάλιν εἶπε, ὅς τις ὢν ἐς φοιτᾷ τὴν βασιλέως χώραν. ὁ δὲ, ἐμὴ, ἔφη, πᾶσα γῆ, καὶ ἀνεῖταί μοι δι' αὐτῆς πορεύεσθαι. τῷ δὲ, βασανιῶ σε εἰπόντος εἰ μὴ λέξεις· εἰ* χρὴ ταῖς αὑτοῦ χερσὶν, εἶπεν, ὡς αὐτὸς βασανιστὴς, θίγων ἀνδρός. σὺ πλαγεὶς δὲ αὐτῷ ὁ εὐνοῦχος, ἐπεὶ μηδὲ ἑρμηνέως ἐώρα δεόμενον, ἀλλ' ὑπολαμβάνοντα τὴν φωνὴν,

A Postea hæc Apollonius Cteſiphõtem ingreſſus, in Babylonis fines peruenit: erant autem ibidem à rege cuſtodes poſiti, qui neminem regionem intrare ſinerent, niſi prius quiſnam, & vnde eſſet, & quam ob cauſam in ea loca peruenisſet, interrogarent. Satrapa autem huic cuſtodiæ præfectus erat, ex iis vnus qui regis oculi ſolét appellari. Medus enim principatũ nuper adeptus eum B ſine timore degere non ſinebat: ſed vera ſimul & falſa formidans, *in pauores & tremores inciderat*. Apollonius itaque & eius comites ad Satrapam deducuntur. is fortè iter aliquo facturus, tentorium ſupra currum panibus onuſtum imponendum curabat. Videns autem virum ſqualidum, & macilentum, exclamauit, ceu mulierculæ *formidoloſæ* facere ſolent; & faciem operit. vix C deinde illum reſpiciens, vnde miſſus ad nos veniſti interrogauit. Apollonius verò, à me ipſo, reſpondit. tum Satrapa ſponte ne an inuiti veniſſent, interrogauit, & ſimul apertè dicere imperauit, quinam eſſent qui regis fines intraſſent. cui Apollonius, mea eſt, inquit, vniuerſa terra, propterea quocunque libuerit, pergẽdi facultas datur. Cúmque Satrapa tormenta adhibiturum D minaretur, niſi apertè ad ea, quæ interrogauerat reſpondiſſet: per Iouem, inquit Apollonius, propriis manibus tuis pœnas lues, ſi fortè me attigeris. His verbis ſtupefactus eunuchus, quando illum interprete non egere, ſed propria voce loquentem & reſpondentem animaduertit,

humaniùs placidiúsq. intuens, voce etiam paulò submissiore locutus. Per deum, inquit, dicas rogo, quisnam sis. Cui respondens Apollonius, inquit, quoniam humanè, honestéque interrogas, quisnam sim audies: Ego enim Apollonius sum Tyaneus, iter autem ad Indorum vsque regem facere decreui, vt eorum locorum mores, institutáque cognoscam: libenter autem & regem tuum, si facultas daretur, conuenirem. ferunt enim qui cum eo commercij quicquam habuere, ipsum esse virum minimè prauum; siquidem est, vt opinor, Vardanes qui ablatum sibi regnum nuper recepit. Is ipse est, inquit Satrapa, diue Apolloni. iamdudum enim de te hæc audiuimus. sapienti autem viro etiam ipsum thronum concesseris, & commeatum in Indiam vsque, & camelum singulis vestrum daturum regem non dubito. ego autem priuatim hospitem mihi te facio, & thesauros magnos ostentans, horum, inquit, quotquot volueris sumendi non semel tantùm, sed si libeat etiam decies præbeo facultatē. Cúmque pecunias renueret Apollonius, hoc tamen Babylonium vinum accipies, inquit Satrapa: præbet enim nobis Satrapis rex quotidie vini amphoras decem: porcorum præterea & caprarum tostas carnes, & farinam ac panes arbitratu tuo sumere potes. nam quod tibi posthac peragendum est iter magna ex parte vicis colitur, vbi non facilè quæ ad victum pertinent reperire possis. His dictis seipsum carpens eunuchus, quid ô dei, inquit, feci? Audiens enim hunc virum, nec animalib. vesci, nec vinum bibere; crassè, inquit, & rusticè ipsum pascam. atqui licet, inquit Apollonius, tenui victu me

A Ἀλύπως τέ, ἦ δ' ὅς, ὅπως θεὸν εἶπε, τίς εἶ λιπαρῶς ἤδη, ἦ μεταλαβὼν τοῦ τόνου. ὑπολαβὼν ὁ Ἀπολλώνιος, ἐπεὶ μετρίως, ἔφη, ταῦτα, καὶ οὐκ ἀπανθρώπως ἤρου, ἄκουε ὅς εἰμι. εἰμὶ μὲν ὁ Τυανεὺς Ἀπολλώνιος· ἡ δὲ ὁδὸς, ἐπὶ τὸν Ἰνδῶν βασιλέα, καθ' ἡσυχίαν τῷ σκέλει· βουλοίμην δ' ἂν καὶ τῷ σῷ βασιλεῖ

B συντυχεῖν. φασὶ γὰρ αὐτὸν οἱ ξυμπεριόντες, οὐ τῷ φαύλων εἶναι· εἰ δὴ Οὐαρδάνης ἔστιν, ὁ πάλαι ἀρχὴν ἀπολωλεκὼς ἀφ' ἡμῶν, νῦν ἀνακτημένος. σκέπτου, ἔφη, θεῖε Ἀπολλώνιε· πάλαι γάρ σε * ἠκούομεν. σοφῷ γὰρ ἀνδρὶ, κἂν αὐτὸς ἐπέχωρήσατε τοῦ θρόνου, καὶ πέμποι δ' ἂν ὑμᾶς ἐς Ἰνδοὺς, ἐπὶ καμήλου ἕκαστον. ἐγὼ δὲ, ὦ ξεῖνε, ἐμαυτὸν ποιοῦμαί σε, καὶ δίδωμί σοι τούτων τῶν

C χρημάτων, ἅμα θησαυρὸν χρυσοῦ δείξας, ὁπόσα βούλει δράττεσθαι· καὶ μὴ ἐς ἅπαξ, ἀλλὰ δεκάκις· ἐπιτρέπω δὲ αὐτῷ τὰ χρήματα· οὐ δ' ἀλλὰ οἴνου, ἔφη, Βαβυλωνίου, ἑκατὸν ἐπὶ τῷ αὐτῷ βασιλεῖς, δέκα ἡμῖν σατράπαις ἀμφορέα ἔχει· συῶν τε, καὶ δορκάδων τραπέζῃ ὀπτὰ

D ἀλφιτά τε καὶ ἄρτοις, καὶ ὅ, τι θέλοις. ἡ γὰρ μεταξὺ ὁδὸς ἐπὶ πολλὰ στάδια, κῶμαί εἰσιν οὐ πάνυ βύσιοι. καὶ λαβόμενος ἑαυτοῦ ὁ βύνουχος, οἴ, ἔφη, ὦ θεοὶ, ἔπαθον· ἀκούων γὰρ ἄνδρα μήτ' ἀπὸ ζώων σιτεῖσθαι, μή τε οἴνου πίνειν, παχέως αὖ, καὶ ἀμαθῶς ὀπτῶ. ἀλλ' ἔστι σοι, ἔφη, καὶ λεπτῶς με

ἑστᾶν, ἰὼ ἄρτους τὲ δῶς, καὶ τραγήματα. δώσω, ἔφη, ζυμήτας τὲ ἄρτους, καὶ φοίνικος βαλάνους, ἠλεκτρώδης τὲ, καὶ μεγάλους. δώσω λάχανα, ὁπόσα ὁ Τίγρις κηπεύει. ἀλλ' ἡδίω μοι εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος τὰ ἄγρια, καὶ αὐτόματα λάχανα τῶν ἰωαγκασμένων, & * τεχνιτῶν. ἡδίω μὲν, ἔφη, ὁ σατράπης· ἡ χώρα ὃ ἡμῖν ἡ ὑπὲ Βαβυλῶνος, ἀψινθίου πλήρης ἅπασα, ἀηδῆ αὐτὰ φύει, καὶ πικρά. πλὴν ἀλλά τοι σατράπου γε ἀπεδέξατο. καὶ ἀπιὼν ἤδη, ὦ λῷστε, ἔφη, μὴ λῆγε μόνον καλῶς, ἀλλὰ καὶ ἄρχου· νουθετῶν τι καὶ ὑπὲ τῷ βασιλέως σε, καὶ οἷς ἐν ἀρχῇ βαρβαρίζοντες ἤκουσε.

A satiare, modò panes atq. olera præbeas: dabo, inquit ille, fermentatos panes, & palmæ fructus succineósque & prægrandes: olera præterea, quæ Tigris hortos irrigans pulcherrima profert. Verùm iucundiora mihi sunt (inquit Apollonius) agrestia, & sponte sua nascentia olera, quàm quæ *arte* quadá & coacta nascuntur. Sunt ea, inquit, profectò Satrapa suauiora: sed absinthium in B Babylonis regione abundans amaritudine sua cæteras herbas inficit, & gustatu iniucundas reddit. propterea quæ à Satrapa dabantur suscepit, atque inde iam discedens, Vir optime, inquit, opus est non in fine solùm, verumetiam in principio placidum esse: tacitè illum obiurgans de his quæ minatus fuerat tormentis, quæque superbè barbaréq. dicta in principio audierat.

De leæna eximiæ magnitudinis occisa à venatoribus, & catulis octo in vtero inuentis. item quid de leænæ partu proditum sit. tum quid leænam & catulos significare Apollonius vaticinatus fuerit. hinc de octo passerculis & matre à dracone in Aulide deuoratis,

CAP. XVI.

ΠΡοελθόντες ὡς εἴκοσι στάδια, λεαίνῃ συντυχάνουσι, ἀπεσφαγμένῃ σὺν θήρᾳ. & ἰὼ τὸ θηρίον μέγα, καὶ ὅσον οὔπω εἶδον. ἐβόων τε ἅμα σὺν τῆς κώμης συνερρυηκότες, καὶ νὴ Δί' ἅμα τεθηραικότες, ὡς τι μέγα θαῦμα σὺν αὐτῷ ὀφθέντες. & ἰὼ ἀτεχνῶς θαῦμα. σκύμνους γὰρ ἀναπεπταμένη, ὀκτὼ εἶχεν. ὁ δὲ τῆς λεαίνης τόκος, αἱ λέαιναι μιῶν κυΐσκουσιν ἓξ, τρεῖς δὲ ἀποκτείνουσιν, ἀριθμὸς δὲ τῶν σκύμνων, παρὰ μὲν τῷ πρώτῳ, τρεῖς· ὑπὲ δὲ τῆς δευτέρας, δύο· τέλειον δὲ ἀπομένου τόκου, μονήρη σκύ-

STADIA postmodum viginti iam progressis, leæna in itinere occurrit à venatoribus interfecta: erat autem fera ingenti magnitudine, quanta antea visa non fuerat. circá ipsam clamor erat magnus venatorum, & eorum qui ex proximis vicis ad visendam feram concurrerant, qui magnitudinem insuetá, & præterea maius aliud in illa admirabantur: cæso enim vētre catulos octo in vtero habentem inuenere. Traduntur autē de leænę partu huiusmodi, gestare leęná in vtero fœtū mensib. sex, térq; omnino in tota vita parere. parit autē (vt aiunt) prima quidem vice tres, secunda autē duos: quod si tertio fortè parere illam contingat, vnum dun-

taxat parere consueuit, *magnum, opinor, & maiorem natura in se feritatem habentem.* Neque enim fides adhibenda est dicentibus, quòd adulti in vtero catuli maternis visceribus laniatis nascuntur. constat enim generatis ad generantia naturalem quendam amorem inesse, vt per eum species in rerum natura conseruentur. Contemplatus igitur feram Apollonius, cùm aliquandiu tacitus perstitisset, ô Damis, inquit, nostra ad Indorum regem peregrinatio annua futura est, & præterea mensium octo. nec ille nos antea dimittet, neque nobis facile est ante prædictum tempus illinc discedere. Hoc autem ex catulorum numero coniicere licet, quorum singuli singulos denotant menses, ipsa autem leæna integrum annum nobis designat: perfecta enim perfectis conferenda sunt. Sed quid, inquit Damis, de passeribus dicemus qui sunt apud Homerum, quos in Aulide draco absūpsit, cùm octo essent, nonam & his matrem adiungens? Id enim portentum Calchas interpretatus nouē annos apud Troiam pugnaturos Græcos prædixit. vide igitur ne iuxta Calchantis & Homeri sentētiam in annos nouem nostra protrahatur peregrinatio. Ad hoc Apollonius rectè inquit, ô Damis, passerum pullos iam natos, & in lucem editos Homerus annis cōparat: ego autem imperfectas & nondū ortas feras, quinetiam fortè non nasciturus, quonam pacto annis æquiparem? Quæ enim præter naturam sunt, effectum rarò sortiuntur, sortita quoque cito corrumpuntur. sed meis verbis crede; & abeamus, deos, qui hæc ostendunt, precati, [vt hæc nobis bene euenire concedant.]

A μν@ ἀποπίκτει, μέγαν οἶμαι*, καὶ ἀγελιώτερον τῆς φύσεως. οὐ γὰρ προσεκτέα τοῖς λέγουσιν, ὡς ξήναντες ⊕ σκύμνοι τὰς τῶν λεαίνων μήτρας, σπαράττονται τὰ ἀπλάτχνου. δοκεῖ γὰρ τῇ φύσει τὸ πικτόμενον, καὶ τὸ πίκτον, ἐπιτήδεια εἶναι ἀλλήλοις ὑπὲρ σωτηρίας τοῦ γένους. σκοπῶν οὖν ὁ Ἀπολ-
B λώνι@ τῷ θηρίῳ, καὶ πολὺν χρόνον ἐπισχών, ὦ Δάμι, ἔφη, ὁ χρόν@ τῆς πρὸς βασιλέα ἀποδημίας, σὺν αὐτῷ ἔσαι, καὶ μείων ὀκτώ. οὔτε γὰρ ἐκεῖνος αὐτὸς θᾶττ@· ἔτε ἡμῖν λῷον ἀπελθεῖν πρὸ τούτου· τεκμαίρεσθαι δ' ἔοικε, τῶν μὲν σκύμνων ἐς μείωας, τῆς λεαίνης δὲ, εἰς σὺν αὐτόν· τέλεα γὰρ τελείοις παραβλητέα. ⊕ δὲ δὴ
C ὀρνιθοὶ, ἔφη, ὁ Δάμις, ⊕ παρὰ τῷ Ὁμήρῳ, ἃ φήσομεν, οὓς ὁ δράκων μὲν σὺν τῇ Αὐλίδι ἐδάισατο ὀκτὼ ὄντας, σὺν ἀτίτῳ ἐπ' αὐτοῖς τὴν μητέρα ἑλών. Κάλχας δ' ἐξηγούμενος ταῦτα, σύνεα σφίσιν ἀνεῖπε πολεμήσεσθαι τὴν Τροίαν. καὶ ὅρα μὴ καθ' Ὁμηρόν τε, καὶ Κάλχαντα, ἐς σύνεα ἡμῖν ἔτη ἡ ἀποδημία τείνῃ. καὶ εἰκότως, ἔφη, ὦ Δάμι, ⊂ τοὺ νεοσσοὺς
D Ὁμηρ@ ἐνιαυτοῖς εἰκάζων. γεγόνασι γὰρ ἤδη, ⊂ εἰσίν. ἐγὼ δ' ἀτελῆ θηρία, καὶ μήπω γεγονότα, ἴσως δ' μήδ' ἂν γενόμενα, πῶς ἂν ἐνιαυτοῖς εἰκάζοιμι; τὰ γὰρ παρὰ φύσιν, οὔτ' ἂν γένοιτο, ταχεῖάν τε ἴσχει φθορὰν, κἂν γένηται. ἀλλ' ἕπου δὴ τῷ λόγῳ, καὶ ἴωμεν, εὐξόμενοι τοῖς θεοῖς, οἳ ταῦτα φαίνοισι.

Quòd somnium visum Apollonio profectò in Cissiam, & somnij explanatio. tum de Eretriis populis historia: déque Apollonij ad Clazomenium Sophistam epistola. hinc historia Eretriensium, vt ex Eubœa in Mediam peruenerint: quidque Apollonius dum illorum sepulchra instauraret, dixerit. Item quid pro Eretriis ab rege Apollonius petierit.

CAP. XVII.

ΠΡοσελθόντι ὖν αὐτῷ εἰς τὴν Κισσίαν χώραν, ἃ πρὸς Βαβυλῶνα ἤδη ὄντι, δόξα σύμπνιός ἐφοίτησεν, ὧδε τῷ φήναντι θεῷ ξωντεθεῖσα· ἰχθῦς σὺν πεπλωκότες τὴν θαλάσσης, ἐν τῇ γῇ ἤσσαυρον, ἀφιλῶον ἀνθρώπων ἐόντες, καὶ ὀλοφυρομένοις τὸ *σὺν εθικέναι τὸ ἤθους· δελφῖνά τε τῇ γῇ προσπίπτοντα ἱκέτευον ἀμοιβὰς σφίσιν, ἐλεεινοὶ ὄντες, ὥσπερ τῶν ἀνθρώπων οἱ ἐν τῇ ξένῃ κλαίοντες. σὺν πλαγεὶς ὖν ἐδέη ὑπὸ τοῦ ἐνυπνίου, ξυμβάλλεται μὴ αὖ πῶς, καὶ ὅπῃ εἶχε διαταράττῃ ὖν βουλόμενος τὸν Δάμιν, ἃ γὰρ τὴν δυλαβεστέρων αὐτῷ ἐγίνωσκεν, ἀπαγγέλλει πρὸς αὐτοῦ τὸ ὄψιν, δέος πλασάμενος ὡς ἐπὶ πονηροῖς, οἷς εἶδεν. ὁ δὲ, ἀνεβόησέ τε ὡς αὐτὸς ἰδὼν ταῦτα, ἃ ἀπῆγε τὸν Ἀπολλώνιον τοῦ πρόσω· μή πῃ, ἔφη, ἃ ἡμεῖς ὥσπερ ἰχθύες σὺν πεσόντες τῆς ἠθῶν ἀπολώμεθα, ἃ πολλὰ ἐλεεινὰ ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ εἰπωμεν*, καί που καὶ εἰς ἀμηχανίαν ἐμπεσόντες, ἱκετεύσωμεν δωσάσην τινὰ, ἢ βασιλέα, ὁ ἂν, ἡμᾶς ἀπμάσῃ, καθάπερ τοὺς ἰχθῦς οἱ δελφῖνες. γελάσας ὖν ὁ Ἀπολλώνιος, σὺ μὲν οὔπω φιλοσοφεῖς, εἶπεν, ἢ δέδιας ταῦτα. ἐγὼ ὖν οἷ τὸ σύμπνιον τείνῃ, δηλώσω. Ερετριεῖς γὰρ τὴν Κισσίδα ταύτην χώραν οἰκοῦσιν, οἱ ἐξ Εὐβοίας ποτὲ Δαρείῳ ἀνεχθέντες ἔτη ταῦτα πεντακόσια, καὶ λέγον-

POSTEA cùm in regionem Cissiam Babyloniæ finitimam deueniſſent, tale quoddam illi ſomniũ à deo monſtratum eſt. Piſces è mari expulſi, in terra palpitabant, & non ſecus atque homines queri videbantur, quòd [præter naturam prætérq. conſuetudinem] extra locum proprium manere cogerentur. Præterea delphinũ *terræ* adnatantẽ ſuppliciter precari videbantur, vt ſibi opem ferret, ídq; petere ſicut *flentes* homines patria extorres [reditum in ipſam petere ſolent.] Nihil autem viſu territus Apollonius, ſecum quidnam hoc viſum portẽderet tacitus cogitabat; veruntamen timidiorem ſe ſimulãs, vt Damidi (quem pauidiorem cognouerat) incuteret terroerm cuncta ipſi viſa enarrauit: *ficto metu, quaſi mala eſſent quæ viderat*. Damis tanquam oculis eadem cernens, clamorem ſuſtulit, & Apollonium ſeorſum auocans, Caue, inquit, ne nos tanquam piſces patria exules pereamus, & multa grauia in aliena terra perpeſſi, tandem malorũ grauitate compulſi, regi cuiquam aut principi ſupplices manus tendere cogamur, ſicut piſces delphinum ſupplices orabant. Subridens autem Apollonius, Nondum, inquit, rectè philoſopharis talia metuens: ego autem quid ſomnium portendat explicabo. Eritréi hanc regionem Ciſſiam appellatã incolunt, ex Eubœa quondam à Dario in hæc loca deducti, annis propemodũ quingẽtis elapſis:

hi ſicut piſces in ſomnio queri videbãtur, ita ſuã captiuitatẽ moleſtè perferre dicũtur.* iubent igitur dei, quãdo ad hæc loca peruenerim, illis quo ad poſſim opitulari: & fortaſſe Græcorum animæ qui in his locis periere fato quodã, propter eorũ qui ſuperſunt vtilitatẽ ad hęc loca me impulerãt. Parumper igitur ex itinere diuertamus: & de puteo ſolùm, iuxta quẽ habitát interrogemus. Is enim bitumine, oleo, & aqua plenus eſſe perhibetur: & ex eo ſi quis hauſtam materiam effundat, ſeorſum quemque dictorum humorum cedere perhibetur, & ab inuicem ſecerni. Veniſſe autem in Ciſſiam Apollonium, eius epiſtola teſtatur, quam ad Sophiſtam Clazomenium virum bonum, ac perhumanum, ſcripſit, in qua ſingula illic à ſe viſa, quæque incolentium cauſa fecerit, diligenter enumerat; hortatúrque, vt Eritreorum miſereatur, neque illorum cauſa lachrymas fundere recuſet, quotiens loqui de illis contigerit. His etiam conſonant quæ de Eretriis à Damide ſcripta reperiuntur. Habitant enim in regione Medorum non longiùs à Babylone, quàm quantum diurno itinere expeditus curſor pertranſiret. vrbibus autem regio caret: Ciſſia enim pagis dũtaxat villíſq. incolitur. Sunt autem plerique paſtores, qui paruis equis greges paſcendo circunuehuntur. Eretrij autem in media regione collocati, aquis in foſſas ex flumine deriuatis circundantur, quas ſibi pro muris ferunt circundediſſe, ad Barbarorum impetus propulſandos. Regio autẽ aquis bituminoſis irrigua eſt; propterea non facilè in ipſa plantæ coaleſcunt, & hominum breuis eſt vita: nam aquæ bitumine infectæ, & in

Adde ex Græc. * *ſiquidem quaſi irretiti omnes captique ſunt.*

A ὥσπερ ἡ ὄψις ἰχθύων πάθη φέρει τὴν ἄλωσιν χρήσασθαι· σαγλωβδίτας γὰρ δὴ, καὶ ἁλῶναι πάντας. ἐοίκασιν οὖν ⓐ θεοὶ κελεύειν με ἐς αὐτοὺς φθάνοντα, ἐπιμηνθῆναι σφῶν, εἴ τι δυναίμην. ἴσως δὲ καὶ αἱ ψυχαὶ τῶν Ἑλλήνων, τὸν συν-ταῦθα μοῖραν * ἐπάγοντά με ἐπ' ὠφέλειά τινος. ἴωμεν οὖν ἐξαλλάξαντες τῆς ὁδοῦ, περὶ μόνου ἐρωτῶντες τοῦ φρέατος, B φέρει ὡς οἰκοῦσι. λέγεται δὲ τοῦτο κεκρᾶσθαι μὲν ἀσφάλτου, καὶ ἐλαίου, καὶ ὕδατος. συνιόντων δὲ καὶ ἀνιμησάντων, ἀποχωρεῖν ταῦτα, καὶ ἀπ' ἀλλήλων κρίνεσθαι. φθάσαι μὲν δὴ ἐς τὴν Κισσίαν καὶ αὐτὸς ὡμολόγησεν, ἐν οἷς φέρει ⓦ Κλαζομένιον σοφιστὴν γράφει. χρηστὸς δὲ ἔτυχε, καὶ φιλόμουσος ὢν, ὡς ὑπὲρ C εἰδέναι, σοφιστοῦ ἀναμνησθῆναι, καὶ γράψαι φέρει αὐτόν, ὅτε εἶδεν, ὅτε ὑπὲρ αὐτῶν ἔγραψε· καὶ παρακαλεῖται οἱ παρὰ τὴν ἐπιστολὴν πᾶσαν, ἐλεεῖν τοὺς Ἐρετριέας. καὶ ὁπότε μνησθείη τι φέρει αὐτῶν λόγων, μηδὲ τὸ κλάειν ἐπ' αὐτοῖς φαυλίζειν. ξυνῳδὰ δὲ τούτοις καὶ ὁ Δάμις φέρει τῶν Ἐρετριέων ἀναγέγραφεν. οἰκοῦσι δὲ ἐν τῇ Μηδικῇ, Βαβυλῶνος οὐ πολὺ ἀπέ- D χοντες ἡμέρας δρομικῷ ἀνδρί. ἡ χώρα δὲ, ἄπολις· ἡ μὲν Κισσία, κῶμαι πᾶσα. καί τοι καὶ νομάδων σὺν αὐτῇ γένος, μικρὰ τῶν ἵππων ἀποβαίνοντες. ἡ δὲ τῶν Ἐρετριέων, οἰκεῖται μὲν τῆς ἄλλης * μέσης. περιβέβληται δὲ ποταμοῦ τάφρον, ἣν αὐτοὶ βαλέσθαι φέρει τῇ κώμῃ λέγουσι, τεῖχος αὐτῶν ποιούμενοι, φέρει δὴ ἐν τῇ Κισσίᾳ βαρβάροις. ὕπομβρος δὲ ἀσφάλτῳ ἡ χώρα, καὶ πικρὰ ἐμφυτεύ-

σαι· καὶ βραχυβιώταται ⓐ σκιᾶς ἄνθρωποι. τὸ μὲν ἀσφαλτώδες ποτὸν, ἐς

πολλὰ τῶν ἀσλάγχνων ἰζδώῳ· τρέφει δ' αὐτοὺς λόφος σὺν οἰκείοις τ κώμης· ὃν ὑπερκαίρονται τ φερεφθορότος χωρίου, ἀσειροῖσί τ, ἐπ ἡμιῶνται * γῆν. φασὶ δὲ ἀκοῦσαι τῶν ἐγχωρίων, ὡς ἑπτακόσιοι μὲν τῶν Ἐρετριέων πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα ἥλωσαν, ὅτι τε μάχιμοι πάντες. ἦσαν γὰρ ἐν τῷ ἄστει σὺν αὐτοῖς γύνος, καὶ γεραιὸς· ἦν δ' οἶμαι καὶ παιδία. τὸ δὲ πολὺ τ Ἐρετριέων, τὸν Καφηρέα ἀνέφυγε, ἐπ ὄρη μάλιστα τ Εὐβοίας. ἀνήχθησαν δὲ, ἄνδρες μάλ', ἀμφὶ τοὺς τετρακοσίους· γυναῖκα δὲ ἴσως δέκα. οἱ δὲ λοιποὶ, ἀπ' Ἰωνίας τε, ἐπ Λυδίας ἀρξάμενοι, διεφθάρησαν, ἐλαυνόμενοι πρὸς. λιθοτομίαν δὲ αὐτοῖς παρεσκευάσθη τ λόφος, καὶ τινες καὶ λιθουργοὶ εἰδότες τέχνας, ἱερά τ ἐδείμαντο Ἑλληνικὰ, ἐπ ἀγορὰν ὁπόσην εἰκὸς ἦν. βωμούς τε ἱδρύσαντο, Δαρείῳ μὲν, δύο, Ξέρξῃ δὲ, ἕνα, Δαρειδαίῳ δὲ, πλείους· διετέλεσαν δὲ ἐς Δαρειδαῖον ἔτη μὲν τὰ ἄλλα σύμπαντα, ὀκτὼ καὶ ὀγδοήκοντα. χράφοντες τ Ἑλλήνων δρόμον· καὶ οἱ τάφοι δὲ οἱ ἀρχαῖοι σφῶν, ὁ δεῖνα δ' δεῖνος, γε γράφασι· ἐπ τὰ γράμματα Ἑλλήνων μὲν, ἀλλ' ὅπως ταῦτα ἰδεῖν φασι. καὶ ναῦς ἐγκεχαραγμένας τοῖς τάφοις, ὡς ἕκαστος ἐν Εὐβοίᾳ ἔζη, πορθμεύων, ἢ πορφυρεύων, ἢ θαλάττιον, ἢ καὶ ἄλλο τι θηρεύων. καί τι καὶ ἐλεγεῖον ἀναγνῶναι, γεγραμμένον ὑπὲ ναυτῶν τε, καὶ ναυκλήρων σήμαλι,

Οἳ δέ ποτ' Αἰγαίοιο βαθύῤῥοον οἶδμα πλέοντες,
Ἐκβατάνων, πεδίῳ κείμεθ' ἐνὶ μεσάτῳ.

ἴσ. πιεῖται.

A intestinis plerunq; residentes morbos gignunt. Nutrit autem ipsos tumulus villæ propinquus, paulum supra ceteros campos sese extollens, in quo ipsi fruges serunt, [quòd sit collis planicie incorruptior.] Ferunt autem indigenæ ex Eretriis quondam audisse septingentos supra octoginta captiuos fuisse, non quidem omnes ad arma ferenda idoneos: fuisse namque in eo numero fœminas, & senes, &, vt arbitror, B etiam pueros aliquot. Magna enim Eretriorum pars in Caphareum, & montana Eubœæ confugerant: sed circiter quadringenti numero viri, & decem ferè mulierculæ fugerunt nauibus, reliqui verò ab Ionia & Lydia incipiendo periere, ad superiora compulsi. In ea autem loca deducti, cùm plerique cedendorum lapidum artem scirent, & is quem diximus tumulus materiam suppeditaret, templa Græcorum more con- C structuerunt: Forum præterea quale conditio loci sinebat. Aras quoque erexerunt, Dario quidem duas, vnam Xerxi, Daridæo autem complures. Vixerunt autem post captiuitatem vsque ad Daridæum annos octo supra octoginta. Literas Græco more scribunt: & ipsorum antiqua sepulchra Græcis quidem literis, sed quales nõdum vidisse aiunt, *Hic illius filius*, inscripta extabant. D Naues quoque in sepulchris inscriptas fuisse dicebant, vt quisque in Eubœa vel portitor, vel purpurarum piscator, vel quid aliud in mari exercens victum quæritasset. Quin & Elegiacum carmen in nautarum nauclerorúmq. sepulchro inscriptum legisse memorant:

Qui quondam Ægæi ruimus salis ore profundum,
Ecbatanôn medio contumulamur agro.

Patria clara olim vale Eretria, vos & Athenæ
Vicinæ Eubœes, & mare dulce vale.

A Χαῖρε κλυτὴ ποτε πατρὶς Ἐρέτρια, χαίρετ' Ἀθῆναι,
Γείτονες Εὐβοίης, χαῖρε θάλασσα φίλη.

Sepulchra autem aliqua, quæ vetuſtate ceciderant, aut aliqua ex parte corrupta erant, propriis manibus inſtauraſſe Apollonium, clauſiſſéque ſcribit Damis. Præterea ſacrificia illorum vmbris feciſſe, non tamen vt aliquid occideret, aut *expiatione luſtraret*. B Lachrymas etiam illorum miſeratione fudiſſe, & talia in medio dolore verba profudiſſe: Eretrij fortunæ ſorte huc delati, vos quidem, etſi procul à *patria*, ſepulti tamen eſtis: qui autem vos huc proiecere, circa inſulam veſtram pereuntes inſepulti iacent. C Quod enim in caua Eubœa geſtum eſt, dij demonſtrant. Apollonius autem in fine epiſtolæ, quam ad ſophiſtam ſcribit; Curaui, inquit, Scopelianæ Eretrios tuos cùm adhuc iuuenis eſſem, illíſque quoad potui vtilem operam præbui, tum mortuis, tum etiam viuentibus. *at* quomodo tandem viuentes illos adiuuit. Cùm Eretrij tumulum quem dixi ſeminaſſent, vicini barbari circa meſſis tempus diſcurrentes, adultas iam fruges prædabantur: ex quo fame opprimi Eretrios contingebat, cùm pro aliis laboraſſent. cùm igitur Apollonius regem allocutus eſt, petiuit vt ſolis Eretriis colendum collem, & tuto quæ in eo ſeuiſſent colligendi poteſtatem præſtaret.

Τοὺς μὲν δὴ τάφους διεφθορότας ἀναλαβεῖν τε αὐτὸν ὁ Δάμις φησὶ, καὶ ξυγκλεῖσαι· χέασθαί τε, καὶ ἐπενεγκεῖν σφίσιν ὁπόσα νόμιμα, πλὴν τοῦ τεμεῖν τι, ἢ καθαγίσαι· δακρύσαντά τε, καὶ ὑποπλησθέντα ὀρμῆς, τάδε ἐν μέσοις ἀναφθέγξασθαι, Ἐρετριεῖς, ὦ κλῆρε τύχης· δεῦρο ἀπενεχθέντες, ὑμεῖς μὲν, εἰ καὶ πόρρω τῆς αὑτῶν, τέθαφθε γοῦν· οἱ δ' ὑμᾶς ἐνταῦθα ῥίψαντες, ἀπώλοντο θεοῖς τοῖς ὑμετέραν νῆσον, ἄταφοι δέκατῳ μεθ' ὑμᾶς ἔτει· τὸ γὰρ ἐν κοίλῃ Εὐβοίᾳ πάθος, θεοὶ φαίνουσιν. Ἀπολλώνιος δὲ ὁ θεὸς τὸν ἐφιστῶ ἐπὶ τέλει τῆς ἐπιστολῆς· καὶ ἐπεμελήθην, φησὶν, ὦ Σκοπελιανέ, τῶν σῶν Ἐρετριέων, νέος ὢν ἔτι, ὠφέλησά τε, ὅσον ἐδυνάμην, καὶ τοὺς τεθνεῶτας αὐτῶν, καὶ τοὺς ζῶντας. D τί δῆτα ἐπεμελήθη τῶν ζώντων; οἱ θεόσικοι τῷ λόφῳ βάρβαροι, σπειρόντων τῶν Ἐρετριέων αὖ, ἐλῄζοντο τὰ φυόμενα, περὶ τὸν θέρος ἥκοντες. καὶ πεινῶν ἔδει γεωργοῦντας ἑτέροις. ὁπότε οὖν παρὰ βασιλέως ἀφίκετο, εὔρετο αὐτοῖς τὸ χρῆσθαι μόνοις τῷ λόφῳ.

Quanti fuerint Babyloniæ muri: déque flumine Euphrate, & ponte pulcherrimo in eo. Item de regia admirabili, & thalamis & aliis in ea, necnon de Saphiri colore, & de Magis pauca quædam.

CAP. XVIII.

ΤΑ δὲ ἐν Βαβυλῶνι τῆς ἀνδρὸς τούτου, καὶ ὁπόσα Βαβυλῶνος πέρι ἀξιόπιστα γινώσκειν, τοιάδε εὗρον. Βαβυλὼν τετείχισται μὲν, ὀγδοήκοντα, καὶ τετρακόσια στάδια τοσαύτη κύκλῳ. τεῖχος δὲ αὐτῆς τὸ μὲν ὕψος ἡμίπλεθρα, πλέθους δὲ μεῖον τὸ εὖρος. ποταμῷ δὲ Εὐφράτῃ τέμνεται, ξυὼ ὁμοιότητι τῆς εἴδους. ὃν ἀπόῤῥητος ὑποσειχὴ γέφυρα, τὰ βασίλεια τὰ ἀπὸ ταῖς ὄχθαις, ἀφανῶς ξυνάπτουσα. γυνὴ γὰρ λέγεται Μήδη, τὴν οἰκεῖ ποτὲ ἀρξᾶσα, τὸν ποταμὸν ὑποζεύξαι ζεύγει ὃν μή πω πρὸς ποταμὸς ἐζεύχθη. λίθοις γὰρ δὴ, καὶ χαλκὸν, καὶ ἄσφαλτον, καὶ ὁπόσα ἐς ἔφυδρον ξυνδέσιν ἀνθρώποις εὕρηται, παρὰ ταῖς ὄχθας τοῦ ποταμοῦ νήσασα, τὸ ῥεῦμα εἰς λίμνας ἔτρεψε. ξηρόν τε ἤδη τὸν ποταμὸν ὤρυξεν, ὀργυιὰς ἐς δύο, σήραγγα ἐργαζομένη κοίλην, ἵν' ἐς τὰ βασίλεια τὰ παρὰ ταῖς ὄχθαις, ὥσπερ καὶ γῆς ἀναφαίνοιτο· καὶ ἤρεψεν αὐτὴν ἴσως τῷ τοῦ ῥεύματος βαθέι. οἱ μὲν δὴ θεμέλιοι ἐβεβήκεσαν, καὶ οἱ τοῖχοι τοῦ σήραγγος· ἃ τε ἐκ τῆς ἀσφάλτου δεομένης τοῦ ὕδατος ἐς τὸ λιθοδαὲς τε, καὶ πήχυας, ὁ Εὐφράτης ἐπαφείθη ὑγρῷ τῷ ὀρόφῳ, καὶ ὧδε ἔσχε τὸ ζεῦγμα. τὰ δὲ βασίλεια, χαλκῷ μὲν ἤρεπται, καὶ ἀπ' αὐτοῦ

A QVÆ autem Babyloniæ gesserit Apollonius: quæque in ea memoratu digna fuerint, hæc fermè comperio. Primo quidem Babyloniæ muros tantos fuisse ferunt, vt stadiorum quadringentorum & octoginta ambitum complecterentur: in altitudinem verò tria semiiugera tollerētur: cùm essent paulominus vnius iugeris crassitudine. Secat autē mediā Babyloniā Euphrates *pari forma**: cui pons mirabili arte cōpactus, domos regias in vtraq. fluminis ripa mirabili opere fabricatas iungit, inuisibili quadam & incredibili pene iunctura. Fertur enim mulierem ex Medorum gente natam, & quandoque id regnum sortitam, pontem artificio prius ignoto supra flumen ædificasse. Lapides enim & æs, præterea bitumen & quæcunque conglutinationi quæ in aqua fieri consueuit ab hominibus inuenta sunt, ad fluminis ripas congregauit, deinde fluminis aquas in paludes proximas deriuauit: tum iā exsiccato fluminis alueo,* duorum passuum fossam effodit, quam super iniecta testudine cooperuit, vt ad regias, quæ vtrinque fluminis ripis adiacent, per eam quam diximus foueam, non secus ac per aridam terram, aditus intercederet: ita vt fornicis altitudo fluuialio alueo adæquaretur, quinetiam fossæ quidem fundamenta parietésque, ac superior fornix, in vnum quasi lapidem conglutinati obduruerint; *quando bitumine aqua ad consolidationem egente, Euphrates in humidam testudinem immissus est: itáq; pons constitit.* Regię etiā ære adopertæ fulgent: thalami

* *sex cubitorum s.*

Pindari & Theocriti Scho. Synes. in epist.

thalami verò, & *conclauia virorum*, porticus atque atria cum argenteis, tum etiam aureis *texturis, atque ipso auro tanquam picturis* nitent. Peplorum autem *seu stragulorum variegationes* ex Græcorum fabulis *originem trahunt:* Itaque Andromedæ, Amymônæ & Orphéus plerisque locis cernebantur: plurimum namque incolæ Orphéo gaudent, tiaram forsitan & feminalia admirati: nam musicæ disciplinam, quæ in eo fuit, aut *illecebrosa eius* carmina *in pretio non habent*. Visebatur quoque, & Datis intextus Naxum insulam ex mari diuellens, & Artaphernes Eretriam obsidens, & omnes Xerxis regis victoriæ. Neque procul aberant Athenæ, & Thermopylæ, & quæcunque à Medis parata sunt, & flumina *à* terra sublata, & maris Hellespontiaci iugum, contráque perfossus Athos. Ferunt autem & in porticum venisse, cuius suprema pars in formam clypei fabricata cœli faciem imitabatur, Sapphiro lapide extrinsecus adoperta, qui lapis maximè cœruleus cœli colorem refert, vbi eorum quos ipsi deos habent imagines ex auro, tamquam ætheris colorem imitantes sculptæ erant. Is autem locus est vbi rex ius dicere consueuit. Ex testudine verò illices auiculæ quatuor aureæ pendebant, quas illices torquillas nominant, vltionis deam significantes, admonentésque regem, ne se supra hominem efferret, eas verò dicunt Magos, cùm in regiam venissent iussisse fieri. vocant autem ipsas, deorum linguas. De Magis autem qui illic erát Apollonius loquutus est breuiter, dicens, se cum illis conuersatũ quædã ab eis didicisse, quædã etiam do-

Pindari & Theocriti Scho. Synes. in epist.

A ἀσφάλη. θάλαμοι ὅ, τε ἀνδρῶνες, τε σοαὶ, τὰ μὲν, ἀργύρῳ, τὰ δὲ, χρυσοῖς ὑφάσμασι, τὰ ὅ, χρυσῷ αὐτῷ καθάπερ γραφαῖς ἠγλάϊσαι. τὰ δὲ, ποικίλματα τῶν πέπλων, σὺν τοῖς Ἑλληνικῶν σοφίσιν ἥκει λόγων, Ἀνδρομέδαι, καὶ Ἀμυμώναι, τε Ὀρφέως πολλαχοῦ. χαίροισι γὰρ δὴ τῷ Ὀρφεῖ, παράν ἴσως, τε ἀναξυρίδα πιμπλῦτες· οὐ γὰρ Μοισικήν γε, οὐδὲ ᾠδαὶ, αἷς ἔθελγεν. σύφανταί που τε B ὁ Δᾶτις τὴν Νάξον σὺν τῇ θαλάττης ἀναστῶν, τε Ἀρταφέρνης πολιορκῶν τὴν Ἐρετρίαν, τε τοῖ ἀμφὶ Ξέρξεω, ἃ νικᾶν ἔφασκεν. Ἀθῆναι γὰρ δὴ ἐχόμεναί εἰσι, τε Θερμοπύλαι, τε τὰ μηδικώτερα ἐπ. ποταμοὶ ἐξαιρούμενοι τῆς γῆς, καὶ θαλάττης ζεῦγμα, τε ὁ Ἄθως ὡς ἐτμήθη. φασὶ δὲ τε ἀνδρῶνι σὺν τυχεῖν, οὗ τῷ ὄροφος ἐς δόλου ἀνῆχθαι χῆμα, οὐρανῷ ἴνι εἰκασμένῳ, σαπφείνῃ ὃ αὖ τῷ κατηρέφθαι λίθῳ. κυανωτάτη ὃ ἡ λίθος, καὶ οὐρανία ἰδεῖν. θεῶν τε ἀγάλματα, οἷς νομίζουσιν, ἵδρυται ἄνω. τε χρυσᾶ φαίνεται, καθάπερ ἐξ αἰθέρος. δικάζει μὲν δὴ ὁ βασιλεὺς σύνεδρα. χρυσαῖ ὃ ἶυγες ἀποκρέμανται τ' ὀρόφε τέτταρες, τὴν Ἀδρασείαν αὖτῷ προπυθοῦσαι, τε τὸ μὴ ὑπὲρ τὸν ἀνθρώπους αἴρεσθαι. ταύτας C μάγοι αὐτοί φασιν ἁρμόσασθαι, φοιτῶντες ἐς τὰ βασίλεια. καλοῦσι ὃ αὐτὰς θεῶν γλώσσας. περὶ ὃ τῶν μάγων, Ἀπολλωνίῳ μὲν, τὰ ἀποῤῥῆτα εἴρηκε· συγγενέσθαι γὰρ αὐτοῖς, καὶ τὰ μὲν, μαθεῖν, τὰ ὃ, ἀπελθεῖν δι-

D

δάξας. Δάμις δὲ, τοῦ μὲν λόγους, οἳ ἐχθύοντο τῷ ἀνδρὶ τοὺς τοῦ μάγους, καὶ οἷδεν· ἀπαγορεῦσαι γὰρ αὐτῷ μὴ συμφοιτᾶν, παρ' αὐτοὺς ἰόντι. λέγει δ' οὖν φοιτᾶν αὐτὸν τοῖς μάγοις μεσημβρίας τε, καὶ ἀμφὶ μέσας νύκτας, καὶ ἔρεσθαί ποτε τὸν μάγον· τὸν δ', ἀποκρίνεσθαι, σοφοὺς μὲν, ἀλλ' οὐ πάντα. ταῦτα μὲν ὕστερον.

A cuisse ipsos. Damis verò sermones cum Magis habitos sibi ignotos fuisse dicit. se enim prohibitum ab Apollonio fuisse ne secum proficisceretur. consueuisse autem Apollonium diebus singulis bis cum Magis loqui, in meridie scilicet, ac media nocte: ac se aliquando interrogasse Apollonium, qualesnam sibi Magi esse viderentur, illúmq. respõdisse, sapientes quidẽ, non tamẽ perfectè. Sed de his posteriùs dicetur.

Ingressum Babyloniam Apollonium statuam regis auream noluisse adorare. Deinde eius verba ad Satrapas regis, & quonam modo ad regem accersitus accesserit. Déque regis somnio.

CAP. XIX.

ΑΦικομένῳ δὲ αὐτῷ ἐς Βαβυλῶνα, ὁ σατράπης ὁ ἐπὶ τῶν μεγάλων πυλῶν, μαθὼν ὅτι ὑπὲρ ἱστορίας ἥκοι, ὁρᾷ χρυσῆν εἰκόνα τοῦ βασιλέως, ἣν εἰ μὴ προσκυνήσειέ τις οὐ δεμιτὸν ἦν εἰσφοιτᾶν εἴσω. πρεσβεύοντι μὲν οὖν παρὰ Ρωμαίων ἄρχοντος, οὐ δεμία ἀνάγκη τοῦτο. παρὰ βαρβάρῳ δὲ ἥκοντι, ἢ ἀφισομένῳ τὴν χώραν, εἰ μὴ τὴν εἰκόνα προθεραπεύσειεν, ἄδικον δίφλῃφθαι· καὶ σατράπου* παρὰ τοῖς βαρβάροις τὰ ἔτη δύη. ἐπεὶ τοίνυν τὴν εἰκόνα εἶδε, τίς, ἔφη, οὗτος; ἀκούσας δὲ ὅτι ὁ βασιλεύς, οὗτος εἶπεν, ὃν ὑμεῖς προσκυνεῖτε, εἰ ἐπαινεθείη ὑπ' ἐμοῦ καλὸς κἀγαθὸς δόξας, μεγάλων τεύξεται. καὶ εἰπὼν ταῦτα, διὰ πυλῶν ἦλθε. θαυμάσας δὲ ὁ σατράπης αὐτὸν, ἐπηκολούθησέ τε· καὶ καταλαβὼν τὴν χεῖρα τοῦ Απολλωνίου, δι' ἑρμηνέως ἤρετο ὄνομά τε αὐτοῦ, καὶ οἶκον, καὶ ὅ,τι ἐπιτηδεύων, καὶ ἐφ' ὅ,τι φοιτᾷ. καὶ ἀποχαράξαντος ταῦτα ἐς γραμματεῖον,

ἰσ. βαρβάρων

CVM intrasset igitur Babyloniã Apollonius, Satrapa qui magnæ portæ custodiendæ præerat, vbi visendæ ciuitatis gratia ipsum venire audiuit, regis statuam auream illi obtulit, quam nisi quis procidens adorasset, ciuitatem intrare non permittebatur: verùm iis qui ab *Imperatore* Romanorum legati missi venissent, talis non incumbebat necessitas. *sed ei qui à Barbaris accederet, aut regionem perlustraret, nisi prius simulacrũ coluisset, ignominiosum fuisset. adeò fatuus mos apud Barbaros obtinuerat.* Apollonius itaq. statuã aspiciens, cuiusnam illa esset interrogauit: cúmq; regis eã esse respõsum fuisset: Is, inquit, quem vos tam suppliciter veneramini, si à me tanquam vir bonus laudari meruerit, maiorem quàm ex hac veneratione gloriam assequetur. atque hæc dicens ciuitatis portam intrauit, eius verò audaciam admiratus Satrapa vadentem secutus est: & apprehensa manu per interpretem interrogauit, quodnam sibi nomen esset? quæ patria? quod studium? & cuius rei gratia ad ea loca veniisset? acceptúmque ab Apollonio responsum in tabella scripsit:

habitum quoque & hominis faciem adiiciens. Inde eos sistere iussit: ipse ad homines, qui regis aures appellantur, procurrens, verbis Apollonium figurauit, dixitq. regis statuam adorare illum noluisse, neq. aliis hominib. aliqua ex parte esse similem. Illi verò ad se honorificè duci, atque ab omni malo intactum seruari iusserunt. venientem itaque Apollonium, qui eorum natu maior erat interrogauit, quanam fretus disciplina regem contemneret? Ille verò, nequaquam adhuc se contempsisse respondit. cúmque rursus ille interrogaret, num te illum contempturum arbitraris? Sane per Iouem, inquit, si ipsum allocutus non bonum atque honestum esse comperero: Num igitur dona aliqua illi affers? affero, inquit, & quidem præclara, fortitudinem, iustitiam reliquásque huiusmodi virtutes. An igitur tanquam non habenti eas affers? Minimè per Iouem, inquit Apollonius, sed tanquam ei qui discere possit ipsis vti, si eas habeat. At enim, inquit senior, talibus vsus virtutibus rex, amissum quod conspicis regnum recepit, & tam præclaram domum extruxit, non sine magno labore, & honore. Quotus autem à recepto regno hic est annus? interrogauit Apollonius. tum ille, mensis iam secundus anni tertij, inquit. Suspiciēs igitur, vt solebat Apollonius: O regij corporis custos, inquit, siue quo alio nomine mauis appellari, Darius Cyri filius & Artaxerxis pater, annos (vt opinor) sexaginta hoc regnum tenuit, cúmque finem iam adesse vitæ suspicaretur, tradunt Iustitiæ sacrificantem talia fuisse pre-

A σολτὼ αὐτῷ, καὶ εἶδος· σκεῖνῳ μὲν παραμεῖναι κελεύει· δραμὼν δ' αὐτὸς πρὸς τοῦ ἄνδρας, οἳ δὴ νομίζονται βασιλέως ὦτα, ἀνατυποῖ τὴν Ἀπολλώνι, προθειπὼν ὅτι μήτε προσκυνεῖν βούλεται, μήτε τινὶ ἀνθρώπῳ ἔοικεν· οἳ διάγειν κελεύουσι, πυθόμενά τε, καὶ μηδὲν ὕβρει προάπτοντα. ἐπεὶ δὲ δῆλον ἦν, ἤρετο

B αὐτὸν ὁ πρεσβύτατος ὅ, τι παθὼν καταφρονήσειε τοῦ βασιλέως. ὁ δὲ, οὔπω, ἔφη, κατεφρόνησα. καταφρονήσας δ' αὖ πάλιν ἐρωμένου· νὴ Δί' εἶπεν, ὧνπερ ξυνεσόμενος, μή καλόν τε, καὶ ἀγαθὸν εὖρω αὐτόν. ἀπάγεις δὲ δή τινα αὐτῷ δῶρα; τοῦ δὲ αὐτίκα τε ἀνδρείαν, καὶ δικαιοσύνην, καὶ τὰ τοιαῦτα φήσαντος· πότερον, ἔφη, ὡς δι' ἐλεγχοῦ μὰ Δί' εἶπεν, ἀλλ' ὡς μαθησομένῳ χρῆσθαι, ἂν ἔχῃ αὐτάς. καὶ μὴν χρώμενος τούτοις, ἔφη, τήν τε βασιλείαν, ἣν ὁρᾷς ἀπολωλεκυῖαν, αὐτὸς ἀνέλαβε, τόν τε οἶκον ἐπανήγαγε τοῦτον δι' ὀλίγου, οὐδὲ ῥαδίως· πόσον δή τοῦτο ἐστὶ τῇ ἀνακτηθείσῃ ἀρχῇ; τρίτου, ἔφη, ἀπόμενος, δύο ἤδη που μηνῶν. ἀναστήσας οὖν ὥσπερ εἰώθει τὸν γνώμονα, ὦ σωματοφύλαξ, εἶπεν, ἢ ὅ, μὲ σε προσήκει καλεῖν, Δαρεῖος ὁ Κύρου, καὶ Ἀρταξέρξου πατήρ, τὰ βασίλεια ταῦτα κατασχών, ἑξήκοντα οἶμαι ἔτη λέγεται τελευτῶν ὑπὸ πρεσβύτου τοῦ βίου, τῇ δικαιοσύνῃ θύσας;

C

D

καὶ ὦ δέσποινα εἰπεῖν, ἤ τις ποτε εἶ, ὡσπερ ἐπιθυμήσας μοὶ πάλαι τῆς δικαιοσύνης, οὔπω ἢ αὐτὴν γνώσκων, οὐδὲ δοκῶν κτᾶσθαι. τὸν παῖδά τε οὕτως ἀμαθῶς ἐπαίδευσεν, ὡς ὅπλα ἐπ' ἀλλήλοις ἄραντε· τὸν μὲν, τρωθῆναι· τὸν δὲ, ἀποθανεῖν ὑπὸ τοῦ ἑτέρου. σὺ δὲ ἤδη τοῦτον ἴσως, οὐδὲ ἐν τῷ βασιλείῳ θρόνῳ καθῆσθαι εἰδότα, ξυναφελοῦσα ὁμοῦ τὰς ἀρετὰς βούλῃ, καὶ ἐπαίρῃς αὐτόν. ἐγὼ φέρω*, καὶ ἐμοὶ κέρδος, εἰ βελτίων γένοιτο. βλέψας οὖν ὁ βάρβαρος ἐς τὸν πλησίον, ἔρμαιον, ἔφη, θεῶν ἡμῖν ἄγει τουτονὶ τὸν ἄνδρα ξυνθοῦτα. ἀγαθὸς γὰρ ξυγγενόμενος ἀγαθῷ, πολλῷ βελτίω τὸν βασιλέα ἀποφανεῖ, καὶ σωφρονέστερόν τε, καὶ ἡδίω. ταυτὶ* γὰρ διαφαίνει καὶ ἀνδρός. εἰσιτέον οὖν ἀγγελιζόμενοι πᾶσιν, ὅτι ἀνὴρ ἐπὶ τῆς βασιλέως θύρας ἑστήκοι, σοφός τε, καὶ Ἕλλην, καὶ ξύμβουλος ἀγαθός. ἐπεὶ δὲ τῷ βασιλεῖ ἀνήγγειλε ταῦτα, ἔτυχε μὲν θύων τῶν μάγων ἀνήρ· τὰ γὰρ ἱερὰ, ὑπ' ἐκείνοις δρᾶται· καλέσας δὲ ἀνδρῶν ἕνα, ἥκει, ἔφη, τὸ σύμπνιον, ὃ διαγούμην σοι τὴν ἡμέραν, ἐπισκοπουμένῳ μου ἐν τῇ εὐνῇ. ὅναρ δὲ ἑώρα τῷ βασιλεῖ τοιόνδε τὸν ἀφῖκτο· ἐδόκει Ἀρταξέρξης εἶναι ὁ τοῦ Ξέρξου, καὶ μεθεστηκέναι εἰς σκεῦος τὸ εἶδος*. φοβερόν τε εἶχε μὴ ἐς μεταβολὴν τὰ πράγματα ἀνδρὶ ἥκῃ, ἐς τοῦτο ἐξηγουμένῳ τὴν μεταβολὴν τοῦ εἴδους· ἐπεὶ δὲ ἤκουσεν Ἕλληνά τε, καὶ σοφὸν εἶναι ἥκοντα, εἰσῆλθεν ἀνδρὶ

A catum: O domina, si qua es vsquam, quibus verbis satis ostendit se iamdudum iustitiam exoptasse, neque adhuc illam aut cognoscere, aut acquirere potuisse: quòd ex eo satis constat, quia adeò filios stultè educauit, vt sibi inuicem arma inferrent, vt eorum alter vulneraretur, alter verò interficeretur à fratre. Tu autem hunc regem vix dum satis fermè in solio constitutum, B omnes iam apprehendisse virtutes putans, tam immoderatè ipsum extollis: quamuis tibi, non mihi lucro futurum sit, si ad meliorem frugem deductus fuerit. Respiciens igitur Barbarus in eum, qui proximus astabat, *quæstum affert* quisquis deorum virum hunc ad nos duxit? bonus enim cum bono conuersatus, meliorem modestiorémque, & propterea nobis iucundiorem re- C gem efficiet. videtur enim non parum ab aliis hominibus differre. Currentes igitur nunciauerunt regi stare ante fores virum Græcum sapientem, & consultorem bonum, [vt apparet.] Fortè hoc accedente nuntio rex coram Magis sacrificabat,* (*nam sacra auspicibus illis fiunt.*) aduocans itaque eorum vnum, perficitur, inquit, somnium quod hodie tibi narraui cùm me salutatum ad lectum venisses: viderat autem D rex somnium huiusmodi. Iacenti sibi visus fuerat adstare Artaxerxes filius Xerxis in eam formam atque habitum mutatus, *qua nunc eum qui aduenit esse referunt. Timuerat igitur Rex ne quam regno permutationem, hoc visum portenderet, ex formæ commutatione id coniectans. Postquam verò audiuit Græcum ac sapientem esse qui aduenerat, venit in mentem

Athenienſis Themiſtoclis : qui ex Græcia quandoque in hæc ipſa loca profectus, cum Artaxerxe familiaritatem iniit: cúmque eum quantiuis pretij effeciſſet, magnam ſibi quoque parauit dignitatem. His dictis dexteram extendens, Vocate intus hominem, inquit: à bono omine aduentus eius ſumpſit exordium, quando diis ſacra & vota mecum facturus aduenit.

A Θεμιστοκλῆς ὁ Ἀθηναῖος· ὃς ἀπὸ Ἑλλήνων ποτὲ ἥκων, συνεχώρει τῷ Ἀρταξέρξῃ· καὶ πολλοῦ ἀξίους σφᾶς ἐποίησεν, ἑαυτόν τε ὠφέλησε. καὶ προτείνας τὴν δεξιάν, καλεῖ ἔφη· καὶ γὰρ δὴ ἀπὸ τοῦ καλλίστου ἄρξαιτο, ξυνιούσας τε, καὶ ξυνοδεύσαιμι.

Apollonium dum duceretur ad regem, de vxore Pamphyli cuiuſdam Sapphus amica locutum, ne regias opes admirari videretur. hinc ad regem ductum multa cum eo locutum, & admiratum regem.

CAP. XX.

INTRAVIT itaque Apollonius à multis vocatus : in eo namque regi gratificari putabant, quòd animaduertiſſent ipſum eius aduentu lætari. Ingreſſus autem regiam nihil reſpexit eorum, quæ ceteros ad admirationem vertere conſueuerant : ſed tanquam viator illa pertranſibat: & Damidem accerſens, Nunquid, inquit, tu nuper ex me quæſieras quo nomine vxor Pamphyli vocata fuerit, quæ cum Sapphone familiaritatē habuiſſe, & cōpoſuiſſe perhibetur hymnos, qui etiam his temporib. in honorem Pergææ Dianæ cantantur; eos verò, Æoliæ Pamphyliæque modum, ſecuta dicitur edidiſſe? quæſiui ſane (inquit Damis) tu verò nomen haudquaquam protuliſti. non protuli, inquit, ô bone vir, verùm modos hymnorum *tibi exponebam*: & *in quo* potiſſimū Æolica *modulamina à* Pāphyliis *differrēt: alio poſtea nos cōuertimus; nec amplius ſciſcitatus es de nomine.* attamē ſapientis mulieris nomē fuit Damophyla, quæ æquales ſibi virgines congregaſſe fertur : & poëmata compoſuiſſe, partim amatoria,

Εἰσῄει μὲν δὴ Ἀπολλώνιος ὑπὸ πολλῶν. τοῦτο γὰρ ὤοντο καὶ τῷ βασιλεῖ χαρίζεσθαι, μανθάνοντες ὡς χαίροι ἀφιγμένῳ. διῄει δὲ ἐς τὰ βασίλεια, οὐδὲ διέβλεψεν ἐς οὐδὲν τῶν θαυμαζομένων, ἀλλ' ὥσπερ ὁδοιπορῶν διῄει αὐτά. καὶ καλέσας Δάμιν, ἤρου με, ἔφη, πρώην ὁπόνομα λέγοι τῇ Παμφύλου γυναικί, ἣ δὴ Σαπφοῖ τε ὁμιλῆσαι λέγεται, καὶ σοὶ ὕμνους, οὓς εἰς τὴν Ἀρτεμιν τὴν Περγαίαν ᾄδουσι, ξυνθεῖναι; Αἰολέων τε, καὶ Παμφύλων ζῆλον; ἠρόμην, ἔφη. τὸ δὲ ὄνομα καὶ εἶπας. καὶ ὃς ἔφη, εἶπεν, ἀλλ' ἐξηγούμην σοι τοὺς νόμους τῶν ὕμνων, καὶ τὰ ὀνόματα, καὶ ὅπῃ τὰ Αἰολέων ἐς τὸ ἀκρόατόν τε*, καὶ τὸ ἴδιον Παμφύλων ἐφήλαξε. πρὸς ἄλλῳ μεταταῦτα ἐγνώμεθα, καὶ οὐκ ἔτ' ἤρου με περὶ τοῦ ὀνόματος. καλεῖται τοίνυν ἡ σοφία* αὕτη, Δαμοφύλη· καὶ λέγεται Σαπφοῦς ζῆλον, πρὸς γυναικῶν τὸ δὲ ὁμιλητείας κτήσασθαι, ποιήματά τε ξυνθεῖναι, τὰ μὲν, ἐρωτικά,

* ἡ. σοφιστ.

τὰ δὲ, ὕμνοις, τά, τοι ἐς τὸν Ἀρτεμιν· A partim Dianæ laudes continentia,
& ἐδράθηται αὐτῇ, καὶ ἀπὸ τῆς Σαπ- multáque ex Sapphus poëmatibus
φοῦς ἤσαι. ἔσον μὲν δὴ ἀπεῖχε τοῦ πε- didicisse opinatur. Tantùm itaque
πλῆχθαι βασιλέα, & ὄγκον, ἐδήλω abfuit, vt regias opes, aut eius fa-
τῷ μηδὲ ὀφθαλμῷ ἄξια ἡγεῖσθαι τὰ stum admiraretur, vt ne oculos qui-
τοιαῦτα, ἀλλὰ ἕτερον περὶ διαλέγε- dem ad ea aspicienda vertere di-
σθαι, κἀκεῖνα δήπου ἡγεῖσθαι ὁρᾶν. προϊ- gnatus, de rebus aliis sermones in-
δὼν δ' ὁ βασιλεὺς θεοσόνδα, καὶ γὰρ stituerit. Rex autem venientem con-
ἦν καὶ μῆκος ἡ τοῦ ἱεροῦ αὐλὴ εἶχε, spicatus, quòd satis magna erat tem-
διῆλθέ τε πρὸς σοῦ ἑτοῖς, οἷς ἀνα- pli magnitudo, quædam ad circun-
γινώσκων τὸν ἄνδρα· πλησίον τε ἤδη γι- stantes locutus, agnoscere se ho-
γομένῳ· μέγα ἀναβοήσας, ὅστ', ἔφη, B minem dixit. inde cùm propiùs ac-
Ἀπολλώνιος, ὃν Μεγαβάτης ὁ ἐμὸς cessisset, magna voce exclamans:
ἀδελφὸς ἰδεῖν τε ἐν Ἀντιοχείᾳ φησὶ Is est, inquit Apollonius, quem
θαυμαζόμενόν τε, & θεοσκωούμενον ὑπὸ τῶν ἀσυδαίων. & ἀπεζωγρά- Megabates frater meus Antiochiæ
φησέ μοι τότε τοιοῦτον αὐτὸν, οἵποις ἦν quandoque se vidisse retulit, sum-
κἀ. θεοσελθόντα δ', καὶ ἀασασάμενον, mo honore admirationéque à stu-
θεοσεῖπέ τε ὁ βασιλεὺς φωνῇ Ἑλλά- dioſis omnibus habitum: & ipse
δι, καὶ σπένδουσε θύειν μετ' αὐτοῦ. λευκὸν tunc talem, qualem nunc video de-
δὲ ἅρα ἵππον τῶν σφόδρα Νισαίων signauit. Adeuntem igitur & salu-
καθύειν ἔμελλε τῷ ἡλίῳ, φαλάροις tantem rex Græco sermone com-
κοσμήσας, ὥσπερ ἐς πομπήν. ὁδ' ὑπο- pellans, secum vna sacrificare diis
λαβὼν, σὺ μὲν ὦ βασιλεῦ θύε, ἔφη, τὰ C iussit. Erat autem candidum equum
σαυτοῦ ἦθος, ἐμοὶ δ', τὰ ἐμαυτοῦ συγχώ- Soli mactaturus ex Nisæis de meliore
ρησον θῦσαι· καὶ δράξάμενος τοῦ λιβα- nota, & egregiis phaleris ornatũ, tan-
νωτοῦ· ἥλιε, ἔφη, πέμπε με ἐφ' ὅσον σὸ quam in pompam profecturum. Re-
γῆς ἐμοί τε, καὶ σοὶ δοκεῖ· καὶ γνώσκοι με spondens autem Apollonius, tu qui-
ἄνδρας ἀγαθούς· φαύλοις δ', μή τε ἐ- dem rex tuo more sacrificabis, in-
γὼ μάθοιμι, μή τε ἐμὲ φαῦλοι. & εἰ- quit, & mihi meo ritu sacrificare
πὼν ταῦτα, τὸν λιβανωτὸν ἐς τὸ πῦρ concedes. His dictis thura manibus
ἧκεν. ἀποσεφάμενος δ' αὐτὸ ὅπη capiens: O summe sol, inquit, eò
διανίσαται, καὶ ὅπη θολοῦται, καὶ me terrarum mitte, quò me profe-
ὁπόσους κορυφαῖς ἄγει, καὶ ὅπου· D cturum esse cognoscis: & concede,
καὶ ἐφαπτόμενος τοῦ πυρὸς ὅπη δύ- precor, vt viros bonos agnoscam,
σημόν τε, & καθαρὸν φαίνοιτο, θύε, improbos verò neque agnoscam,
ἔφη, λοιπὸν ὦ βασιλεῦ κατὰ τὰ σαυτοῦ πάτρια· τὰ γὰρ πάτρια τὰμὰ τοιαῦτα. neque agnoscar ab illis. Hæc dicens
igni thura imposuit diligenter: post-
modum intuens quo pacto fumus
ascenderet, quásque vertigines face-
ret, quantúmq. sese attolleret: inde
ignem attingens vbi litasse sibi vi-
sus est, Tu, inquit, ô rex tuo more
sacrifica, & tuæ patriæ ritus serua,
ego autem meo ritu sacra peregi.

Hæc dicens à ſacrificio diſceſſit, ne cædis aut ſanguinis particeps fieret. Peractis autem ſacris ad regem veniens, An Græcam, inquit, linguam penitus cognitam habes, an bene conſulendi cauſa, & ne iniucundus ſis, ſi Græcus quidam ad te acceſſerit, pauca quædã didiciſti? cùm ille vniuerſam perinde ac propriam ſe noſſe reſpondiſſet, & audacter quæcunq. vellet loqui hortaretur: Audi igitur, inquit Apollonius: peregrinationis noſtræ propoſitum eſt ad Indos proficiſci: attamen ſine veſtro congreſſu tranſire nolui, cùm audiſſem te virum eſſe perfectum, qualem ad vnguem factũ iam video: & ſapientiã quam apud vos vulgò Magi profitentur, noſcere cupiebam, vt viderem an circa diuinas res (vt fertur) ſapientes eſſent: ego verò Pythagoræ Samij diſciplinam profiteor, qui me deos hoc modo colere docuit, & ab ipſis viſibilia inuiſibiliáque cuncta cognoſcere, méque cum illis aliquando loqui: ab eodem præterea didici hoc terreſtri vellere amiciri, quod non ab ouibus detonſum, ſed purum ex puro natum eſt, aquæ atque terræ donum, *linea veſtis*. ipſam quoque comæ prolixitatem à Pythagora accepi: & ab animalibus veſcendis abſtinentia, ex eiuſdem doctrina mihi contigit. comes autem & particeps deſidiæ aut deliciarum nec tibi, nec alij cuiquam eſſe vellem. à curis autem & ſollicitudinibus liberare quemuis facilè poſſum; quòd ea quæ agenda ſunt non ſolùm agnoſco, verumetiam præcognoſco. & hæc cum rege locutum Apollonium non tantũ Damis, ſed ipſe etiam Apollonius in quadam ſcribit epiſtola: ſicut & alia multa ab ſe dicta in epiſtolas retulit.

A Ἐ ἀνεχώρησε τ̃ θυσίας, ὡς μὴ κοινωνοίη τ̃ αἵματος. μ῍ ὃ πρὸ θυσίαν προσῆλθε, καί, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, πρὸ φωνῆ τ̃ Ἑλλάδα πᾶσαν γινώσκεις, ἢ σμικρὰ αὐτῆς ὑπὲρ τ̃ δυξυμβούλου ἴσως, κ τ̃ μὴ ἀνδὴς δοκεῖν, εἴ τις ἀφίκοιτο Ἕλλην; πᾶσαν, εἶπεν, ἴσα τῇ ἐγχωρίᾳ ταύτῃ· κ λέγε ὅ, τι βούλῃ. διὰ τ̃το γὰρ παρεγένου; B διὰ τ̃το ἔφη, Ἐ ἄκουε. ἡ μὲν ὁρμὴ μοι τ̃ ἀποδημίας, Ἰνδοί εἰσι. παρελθεῖν ὃ οὐδ' ὑμᾶς ἐβουλήθην, σέ τε ἀκούων ἄνδρα, οἷ ἐξ ὄνυχος ἤδη ὁρῶ· σοφίαν τε, ἥπερ ὑμῖν ἔστιν ἐπιχώριος μελετωμένη μάγοις ἀνδράσι, καταδεῖν δεόμενος, εἰ τὰ θεῖα ὡς λέγονται σοφοί εἰσι· σοφία δὲ ἐμοὶ Πυθαγόρα Σαμίου ἀνδρὸς, ὃς θεοὺς θεραπεύειν ὧδέ με ἐδίδαξε, κ ξυνιέναι σφῶν ὁρωμένων C τε, κ οὐχ ὁρωμένων· φοιτᾶν τε ἐς διάλεξιν θεῶν, κ μίνω ἐείῳ τούτῳ ἐσάλλεσθαι· οὐ γὰρ πεφόβατου ἐπέχθη, ἀλλ' ἀκήρατος ἀκηράτων φύεται, ὕδατός τε, κ γῆς δῶρα, ὀθόνη. κ αὐτὸ ὃ τὸ δύεσθον τ̃ κόμης, σὺν Πυθαγόρου ἐπήσκησα. κ τὸ καθαρεύειν ζώου βορᾶς, σὺν τῆς ἐκείνου μοι σοφίας ἦκοι. ξυμπότης μὲν δὴ, κ κοινωνὸς ῥᾳθυμίας, ἢ τρυφῆς, ὅτ' ἂν σοὶ χρυσίμῳ, ὅτ' ἂν ἑτέρῳ οὐδενί. φροντίδων ὃ ἀπόειμι τε, κ δυσθυρήτων, δοίην δ' ἂν λύσις· ἃ γὰρ γιγνώσκω τὰ πρακτέα μόνον, ἀλλὰ κ προγιγνώσκω. ταῦτα ὁ Δάμις μὲν διαλεχθῆναί φησι τ̃ ἄνδρα. Ἀπολλώνιος ἐπιστολὴν ὃ * αὐτὰ πεποίηται. πολλὰ δ' ὃ κ ἄλλα τῷ ἑαυτῷ εἰς διάλεξιν εἰρημένων, ἐς ἐπιστολὰς ἀνετυπώσατο.

Apollonio à rege conceſſum vt ab hoſpite priuato acciperetur. hinc miſſum Eunuchum ad Apollonium, vt decem quæcunque vellet munera ab rege peteret, & tempus petendi conſtitutum. tum quid Damis ſuaſerit de accipiendis muneribus.

CAP. XXI.

ΕΠεὶ ὃ χαίρων ὁ βασιλεὺς ἔφη, καὶ ἀγάλλεσθαι ἥκοντι μᾶλλον, ἢ εἰ τὰ Περσῶν, καὶ Ινδῶν πρὸς τοῖς οὖσιν αὐτῷ κτήσασθαι, ξεῖνόν τε πεποιῆσθαι, καὶ κοινωνὸν τῆς βασιλείας στέγης· εἰ ἐγώ σε, ὦ βασιλεῦ, εἶπεν ἐς πατρίδα τὴν ἐμὴν Τύανα ἥκοντα, ἠξίουν οἰκεῖν οὗ ἐγώ, ὤκνησας ἆρα; μὰ Δί' εἶπεν, εἰ μὴ τοσαύτην γε οἰκίαν οἰκήσων ἔμελλον, ὁπόσην δορυφόροις τε καὶ σωματοφύλακας ἐμοὶ, αὐτόν τε ἐμὲ λαμπρῶς δέξασθαι. ὁ αὐτὸς οὖν, ἔφη, καὶ νῦν ἐμοὶ λόγος. εἰ γὰρ ὑπὲρ ἐμαυτὸν οἰκήσω, πονηρῶς διαθήσομαι. τὸ γὰρ ὑπερβάλλον λυπεῖ σοφοὺς μᾶλλον, ἢ ὑμᾶς τὸ ἐλλεῖπον. ἴσ. μείζων ξυνίζεπω μὲν οὖν ἰδιώτης, ἔχων ὁπόσα ἐγώ. σοὶ δὲ ἐγὼ ξυνέσομαι, ὁπόσα βούλει. ξυνεχώρει ὁ βασιλεὺς, ὡς μή τι ἀηδὲς αὐτῷ λάθοι προσάξας· καὶ ὤκησε γοῦν παρὰ ἀνδρὶ Βαβυλωνίῳ, χρηστῷ τε, καὶ ἄλλως γυναίῳ. δειπνοῦσι δὲ ἤδη, εὐνοῦχος ἐφίσταται, παρὰ τοῦ ἀγγελίας διαφερόντων. καὶ προσπὰς τῷ ἀνδρὶ, βασιλεὺς, ἔφη, δωρεῖταί σε δέκα δωρεάς, καὶ ποιεῖται κύριον ἃς ἐπαγγείλαι αὐτάς· δεῖται δέ σου μὴ μικρὰ αἰτῆσαι. μεγαλοφροσύνῃ γὰρ σὺ δείξασθαι σοί τε, καὶ ἡμῖν βούλεται. ἐπαινέσας δὲ τὴν ἐπαγγελίαν, πότε οὖν χρὴ αἰτεῖν, ἤρετο. ὁ δὲ, αὔριον ἔφη. καὶ ἅμα ἐφοίτα

A POSTQVAM verò rex cum amicis loquens magis gaudere ſe dixit, lætaríque ob ea, quæ ab Apollonio audierat, quàm ſi Perſarum, aut Indorum opes diuitiis ſuis adieciſſet, ſibi illum hoſpitem fecit, & aulæ regiæ participem eſſe iuſſit. Tunc Apollonius, Si te, inquit, ô rex, in patriã meam Tyana venientem, rogarẽ vt in ea domo maneres, quã ego habitarem, num facturus id eſſes? certò, B per Iouem, rex inquit, etiam ſi domũ minus* amplã habitaturus eſſem, quàm quæ ſatellites, & mei corporis cuſtodes, & me ipſum pro dignitate accipere poſſet.* Eadem igitur mea ratio nunc eſt, inquit Apollonius: ſi enim domum conditioni meæ imparem habitauero, prauè *vitam degerem*: omnis enim exceſſus maiorem affert moleſtiam ſapientibus, quàm vobis magnis defectus. Me C igitur priuatus quiſpiam malim ſuſcipiat hoſpitio, æqualia mihi poſſidens: ego autem quantumcunque volueris, tecum ſum futurus. Permiſit igitur hoc illi rex, ne quid fortè afferret ei moleſtiæ; inſtituítque vt apud virũ Babylonium bonum quidẽ & perhumanũ hoſpitaretur. Cœnantibus autem Eunuchus à rege miſſus ſuperuenit, mãdata huiuſmodi à rege D ferens. Rex tibi decẽ munera donat, poteſtatémq. permittit, quænam illa velis eſſe, deligẽdi: rogat autẽ ne parua petas, quòd beneuolẽtiæ ſuæ magnitudinem tibi reliquíſq. notã eſſe cupiat. Laudãs itaq. nuntiũ Apollonius, Quãdo, inquit, petẽdi tẽpus datur? cui eunuchus, cras, inq. & ſimul

amicis omnibus & affinibus regiis nuntiauit, vt postridie ad regem venirent, vt petenti Apollonio, & regi petita exequenti adessent. Scribit autem Damis se putasse nihil fore petiturum, quòd & mores eius nosset, & ipsum quandoque sic deos precantem audisset: O dij concedite mihi pauca habere: & nullius indigere. Rursus verò cùm ipsum cogitabundum aspexisset, omnino petiturum esse, & quidnam petiturus esset cogitare illum arbitrabatur. Vergente autem in occasum die, ô Damis, inquit, ego nunc mecum cogitabam qua de causa Barbari eunuchos modestos arbitrantur, & ad mulieres custodiendas ipsis vtuntur. Ego hoc, inquit, Damis etiam puero manifestum esse puto: postquam enim membrorum defectio Veneris vsum illis abstulit, permittitur illis mulierum custodia, & cum mulieribus dormire sinunt. Amare etiam, & cum mulieribus concumbere, inquit, Apollonius ablatum illis censes? vtrumque ablatum, inquit, arbitror Damis: si enim extinguatur, aut auferatur pars ea à qua corpus ad Venerem incitatur, *ne amandi quidem vlli libido fuerit.* Tum tacitè moratus parumper Apollonius, cras discès, inquit, ô Damis, eunuchos amare, & cupiditatem quæ per oculos inducitur in illis non extingui, sed calidam & vigentem in ipsis permanere: aliquid enim eueniet quo facilè ratio tua confutabitur: quòd si humana quæpiam ars est domina poténsque cupiditates eiusmodi ex animo depellere, non rectè mihi videtur eunuchos temperantium numero adscribere, quia coacti &

A πρὸς πάντας τοὺς βασιλέως φίλους τε, καὶ ξυγγενεῖς, παρεῖναι κελεύων αὐτοῦ τῷ, καὶ τιμωμένῳ τῷ ἀνδρί. φησὶ δὲ ὁ Δάμις ξυνιέναι μὲν ὅτι μηδὲν αἰτήσοι, τόν τε ζῆλον αὐτοῦ καταγελακὼς, καὶ εἰδὼς αὐτὸ δυσχόμενον τοῖς θεοῖς δυσχερὲς τοιοῦτον, ὦ θεοί, δοίητέ μοι μικρὰ ἔχειν, καὶ δεῖσθαι μηδενός. ἐφεστηκότα μὲν οὖν οἱ ὁρῶν, καὶ συνθυμούμενόν ὅμοιον οἰόμενος, ὡς αἰτήσοι μὲν, βασανίζειν δὲ, ὅτι μέλλοι αἰτήσειν, ὁ δὲ, ἑαυτέρας ἤδη ὦ Δάμι, ἔφη, πρὸς τοὺς ἐμαυτοῦ ἐξότου ποτὲ οἱ βάρβαροι τοὺς δυνάχους σώφρονάς τε ἡγοῦνται, καὶ ἐς τὰς γυναικωνίτιδας ἐσαγόνται. ἀλλὰ τοῦτο, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε, καὶ παιδὶ δῆλον· ἀπὸ γὰρ ἡ τομὴ τὸ ἀφροδισιάζειν ἀφαιρεῖται σφᾶς, ἀνεῖνται σφίσιν αἱ γυναικωνίτιδες, καὶ ξυγκαθεύδειν ταῖς γυναιξὶ βούλονται. τὸ δὲ ἐρᾶν, εἶπεν, ἢ τὸ ξυγγίνεσθαι γυναιξὶν, οἰόμεθα αὐτοῦ τοῦτο οἷς; ἄμφω, ἔφη. εἰ γὰρ σβεσθείη τὸ μόριον ὑφ' οὗ διοισφέρεται τὸ σῶμα, οὐδὲ ἂν τὸ ἐρᾶν ἐπέλθοι οὐδένα. ὁ δὲ, βραχὺ ἐπισχών, αὖθις, ἔφη, ὦ Δάμι, μάθοις ἂν ὅτι καὶ εὐνοῦχοι ἐρῶσι, καὶ τὸ ἐπιθυμητικὸν, ὅπερ εἰσάγονται διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, καὶ ἀπομαραίνεται σφῶν, ἀλλὰ μένει θερμόν τι, καὶ ζώπυρον. δεῖ γάρ τι πεισθῆναι, ὃ σὸν ἐλέγξει λόγον. εἰ δὲ καὶ τέχνη τις ἐστὶν ἀνθρωπεία, τυραννός τε, καὶ δυνατὴ τὰ τοιαῦτα ἐξωθεῖν τῆς γνώμης, καὶ ἂν μοι δοκῶ σὺ εὐνούχους ποτὲ εἰς τὰ τῶν σωφρονούντων ἤδη παρεσχῆσθαι, κα-

πωαγκασμένους τ σωφροσύνῃ, ἢ βιαίῳ τέχνῃ ἐς τὸ μὴ ἐρᾶν ἠμυσένους· Σωφροσύνη γὰρ τὸ, ὀρεγόμενόν τε, & ὁρμῶντα, μὴ ἡττᾶσθαι Ἀφροδισίων, ἀλλ' ἀπέχεσθαι, ἢ κρείττω φαίνεσθαι τῆς * λύττης ταύτης. ἐσκοπῶμεν οὖν ὁ Δάμις, πάντα μὲν ἢ αὖθις ἐπεσκεψόμεθα, ἔφη, Ἀπολλώνιε· ἃ δὲ χρὴ ὑποκρίνασθαι αὖ πρὸς τὴν τ βασιλέως ἐπαγγελίαν λαμπρὰν ὄντων, διεσκέφθαι προσήκει. αἰτήσεις μὲν γὰρ ἴσως οὐδέν· τὸ δ' ὅπως μὴ ἄλλως φασὶ τύφῳ ἁλῶναι δοκοίης, ἄμφω αὖ ὁ βασιλεὺς δίδωσι. τοῦτο ὅρα, ἢ φυλάττου αὐτὸ, ὁρῶν οἷ τ γῆς εἶ, καὶ ὅπι ἐπ' ἄκρῳ καίμεθα. δεῖ δὲ καὶ φυλάττεσθαι διαβολάς, ὡς ἐπιτερψίᾳ χρώμενον· γινώσκειν τε, ὡς νῦν μὲν ἐφόδια ἔστιν ἡμῖν, ὁπόσα ἐς Ἰνδοὺς πέμψαι· ἐπανιοῦσι δ' οὐδεὶς ἔστ' ἂν ὑποχρῆσαι ταῦτα, χρῄσιτο δ' οὐκ ἂν ἑτέρᾳ.

A violentia quadam compulsi, amore penitus carere putantur. Temperantiæ enim munus est, cupientem quidem & appetentem à Venereis non superari, sed ab illis abstinere, nec ab illa *rabie* vinci, quam cupitæ rei desiderium inducit. Tum Damis, hæc, inquit, aliàs considerabimus Apolloni. Nunc autem quid regiis pollicitationib. præclaris quidem ac magnis respondendum sit B considerare oportet. Petes enim fortasse nihil; in quo cauendum est, ne propter superbiam oblata à rege dona repudiare videaris: hoc igitur tibi cauendum esse censeo; & simul vbi terrarum simus, & eius ditioni subiacere nos considerandum puto: maximè verò superbiæ calumniam (vt dixi) fugiendam censeo. Animaduertendum præterea puto nobis, quòd nunc viaticum C suppetit quidem vsq. ad Indos; illinc autem redeuntibus sufficere minimè posse, quod nunc habemus, neque vnde capiamus facultatem datum iri.

Simulasse primò Apollonium tanquam persuasum à Damide accepturum se ab rege munera, quòd Æschines, Plato, Aristippus, Elicon, Python, Eudoxus, Speusippus amatores pecuniarum fuerint: deinde grauiter disputasse de contemnenda pecunia, & præsertim à viro sapiente. CAP. XXII.

ΚΑΙ τοιάδε ὑπέθαλπεν αὐτὸν τέχνῃ, μὴ ἀπαξιώσαι λαβεῖν ὅ, τι δώσει. ὁ δ' Ἀπολλώνιος ὥσπερ ξυλλαμβάνων αὐτῷ τοῦ λόγου, παραδείγματα δὲ εἶπεν, ὦ Δάμι, ἀμηχάνου, οὐ οἷς ἔστιν ὡς Αἰσχίνης μὲν ὁ τοῦ Λυσανίου παρὰ Διονύσιον ἐς Σικελίαν ὑπὲρ χρημάτων ᾤχετο. Πλάτων δ', τρὶς ἀναμετρήσας λέγεται τ

D HIS verbis artificiosè Damis persuadere tentabat, ne, quæ regem daturum putabat, repudiaret. Apollonius autem quasi rationibus illis persuasus: & alias quoque in eandem sententiam adiiciens, Exempla, inquit, ad rem facientia prætermisisti, ô Damis: Nam Æschines Lysaniæ filius in Siciliam ad Dionysium pecuniæ accipiendæ causa nauigauit, & Plato in Siciliam itidem nauigans, ter Charybdim præ-

ternauigasse dicitur, Sicularum diuitiarum causa. Aristippus insuper Cyrenaicus, Cyzicéus Helicon & Phyton, qui ex Rhegio aufugit, eodem profecti sunt, omnésque Dionysij thesauris ita se immersere, vt vix inde diuelli possent. Præterea Gnidium Eudoxum pecuniæ causa in Ægyptum profectum, idq. etiam fateri ausum & hãc cum rege aduentus sui causam communicasse perhibent. At ne plures calumnier, Speusippum Athenienſem vsque adeò pecunias amasse tradunt, vt in Casandri nuptiis Macedoniam vsq. sit profectus; Poëmata sanè frigidè admodum composita ferens; ea publicè pecuniarum gratia recitauerit. Ego autem, ô Damis, sapientem virum periculis subiacere maioribus arbitror, quàm qui in mari nauigant, aut qui in pugna prælian-
tur. Inuidia namque ipsum comitatur & loquentem, & tacentem, & *contentione vtentem*, & remittentem, siue aliquid agat siue agere omittat, siue salutet, aut non salutet. opus igitur est illum vndiq. munitum esse & cogitare, quòd si à desidia vincatur sapiẽs, siue ab *ira, siue ab* amore, aut ebrietate, siue aliquid minus opportunè fecerit, veniã fortasse merebitur: sin verò pecuniis sese subiecerit, nullam omnino merebitur veniã, omnibúsque erit odio, & vitiis cunctis obnoxius existimabitur, neque enim pecuniarum cupidine ipsum superari putabunt homines, nisi ventris & vini cupidine superetur, aut nimio vestitus luxu, quæ plerunque meretricius amor comitatur. Tu autem fortasse minus vitium esse putas in Babylonia, quàm Athenis, aut in Pythiis, aut in Olympiis peccare: neque existimas sapienti viro vbique esse Græciam, nec vllam ei de-

A χάρυβδιν ὑπὲρ πλούτου Σικελικοῦ. Ἀρίστιππος δὲ ὁ Κυρηναῖος, καὶ Ἑλίκων ὁ ἐκ Κυζίκου, καὶ Φύτων ὁ τ' ἔφυγε Ῥήγιον· οὕτω τι* ἐς τοὺς Διονυσίου κατέδυσαν θησαυρούς, ὡς μόγις ἀναχθῆναι ἐκεῖθεν. καὶ μὴν καὶ τὸν Κνίδιον φασὶν Εὔδοξον, εἰς Αἴγυπτόν ποτε ἀφικόμενον, ὑπὲρ χρημάτων τὸ ὁμολογεῖν ἥκειν, καὶ διαλέγεσθαι τῷ βασιλεῖ ὑπὲρ τούτου. καὶ ἵνα μὴ πλείοις διαβάλλω, Σπεύσιππον τὸν Ἀθηναῖον, οὕτω τι* ἐρασιχρήματον γλυκέως φασὶν, ὡς ἐπὶ τὸν Κασάνδρου γάμον ἐς Μακεδονίαν κωμάσαι, ποιήματα ψυχρὰ ξυνθέντα, καὶ δημοσίᾳ ταῦθ' ὑπὲρ χρημάτων ᾆσαι. ἐγὼ δ' ὦ Δάμι, τὸν ἄνδρα ἡγοῦμαι τὸν σοφὸν πλείω κινδυνεύειν, ἢ οἱ πλέοντές τε, καὶ ξὺν ὅπλοις μαχόμενοι. φθόνος γὰρ ἐπ' αὐτὸν εἶσι, καὶ σιωπῶντα, καὶ φθεγγόμενον, καὶ ξυντείνοντα, καὶ ἀνιέντα, κἂν προέλθῃ τι, κἂν προσέλθῃ τῳ, κἂν προσείπῃ, κἂν μὴ προσείπῃ. δεῖ δὲ πεφεύχθαι τὸν ἄνδρα, γινώσκειν τε ὡς ἀρχῆς μὲν ἡττηθεὶς ὁ σοφὸς, ἢ χολῆς, ἢ ἔρωτος, ἢ φιλοποσίας, ἢ ἐποιμότερόν τι τοῦ καιροῦ πρᾶξας, ἴσως ἂν καὶ ξυγγνώμην φέροιτο. χρήμασι δ' ὑποδὺς ἑαυτὸν, οὔτ' ἂν ξυγγνώσκοιτο, καὶ μισοῖτ' ἂν, ὡς ὁμοῦ πάσας κακίας σωφρονῶν. μὴ γὰρ ἂν ἡττηθῶσι χρημάτων αὐτὸν, εἰ μὴ γαστρὸς ἥττηντο, καὶ ἀμπελώνης, καὶ οἴνου, καὶ τῶν ἐς ἑταίρας φερόντων. σὺ δ' ἴσως ἡγῇ τὸ σὺν Βαβυλῶνι ἁμαρτεῖν, ἧττον εἶναι τοῦ Ἀθήνησιν, ἢ Ὀλυμπίασιν, ἢ Πυθοῖ· καὶ οὐκ ἐνθυμῇ ὅτι σοφῷ ἀνδρὶ Ἑλλὰς πᾶσα, καὶ οὐδὲν ἔρη-

ἔτι πι

ἔτι πι

ἔτι κομίσασθαι

ἔτι ἢ πι vel πᾶ A.

μὸν, ἢ βάρβαρον χωρίον, οὔτε ἡ-
γήσεται ὁ σοφὸς οὔτε νομιεῖ. ζῶντε
γὰρ τοῖς τῆς ἀρετῆς ὀφθαλμοῖς·
καὶ βλέπει μὲν ὀλίγους τῷ ἀν-
θρώπων, μυρίοις δ' ὄμμασιν αὐ-
τὸν ὁρᾷ. εἰ δὲ καὶ ἀθλητὴν ξυνῆ-
δα, ὦ Δάμι, τούτων τινὶ, οἱ πα-
λαίειν τε, καὶ παγκρατάζειν ἀσκοῦ-
σιν, ἆρα δὴ ἠξίους αὐτὸν, εἰ μὴ *
Ὀλύμπια ἀγωνίζοιτο, καὶ ἐς Ar-
cadiam ire, γυναῖόν τε, καὶ ἀγα-
θὸν εἶ· καὶ νὴ Δί' εἰ πύθια ἄγοι-
το, ἢ νέμεα, ἐπιμελεῖσθαι τοῦ σώ-
ματος, ἐπειδὴ φανεροὶ οἱ ἀγῶ-
νες, καὶ τὰ στάδια ἐν ἀσυσδάμῳ τῆς
Ἑλλάδος· εἰ δὲ θύοι Φίλιππος
Ὀλύμπια πόλεις ἡρηκὼς, ἢ ὁ τού-
του παῖς Ἀλέξανδρος ἐπὶ ταῖς ἑ-
αυτοῦ νίκαις ἀγῶνα ἄγοι, χεῖρον
ἤδη παρασκευάζειν τὸ σῶμα, καὶ
μὴ φιλονείκως ἔχειν, ἐπειδὴ ἐν Ο-
λυμπίᾳ ἀγωνιεῖται, ἢ Μακεδονία,
ἢ Αἰγύπτῳ ὁ ἀθλητὴς, ἀλλὰ μὴ ἐν
Ἕλλησι, καὶ σταδίοις τοῖς ἐκεῖ; τοιαῦ-
μὲν δὴ τῶν λόγων τούτων ὁ Δά-
μις οὕτω διατεθεῖναί φησιν, ὡς ξυ-
καλύψασθαί τε ἐφ' οἷς αὐτὸς εἰρη-
κὼς ἔτυχε, παραιτεῖσθαί τε τὸν Α-
πολλώνιον ξυγγνώμην αὐτῷ ἔχειν,
εἰ μήπω κατανενοηκὼς αὐτὸν, ἐς
ὥρμησεν. ὁ δ', ὑπολαμβάνων αὐτὸν,
μὲν, ἀλλὰ τυμὸν ἐπισχάφων

μον, ἢ βάρβαρον χωρίον, οὔτε ἡ- A sertam aut Barbaram regionem, inani existimatione, atque opinione ducendam esse: cùm semper in oculis virtutis viuat, & homines perpaucos adspiciat, cùm infinitos pene oculis videat. Quòd si quempiam athletam, ô Damis, offenderes luctam aut pugillatoriã artem exercentem, num ipsum cõmendatione aliquo dignum putares nisi cùm Olympia vicisset, in Arcadiam pro- B ficisceretur? aut generosum ipsum fortémque diceres; nisi etiam in Pythiis ac Nemeis corpus exerceret? quia ludi celeberrimi sunt, & magno Græcorum studio coluntur. Quòd si fortè propter captas vrbes Philippus, aut eius filius Alexander propter victorias *sacra Olympia faceret*: num athletam illum minorem corporis curam habiturum, aut remissius certaturum arbitraris? pro- C pterea quòd in Olyntho aut in Macedonia siue Ægypto certandum esset, & non in Græcia, atque ibidem existentibus stadiis. Hac ratione adeò se confusum scribit Damis, vt faciem ob pudorem occultaret, séque excusando veniã peteret, quod nondum satis illius mente perspecta talia consuluisset. Verùm Apollonius bono illum animo esse iubens: Confide, inquit, neque enim D tui obiurgandi causa hæc dixi, sed vt planè aperirem animum meum.

ξυμβουλίαν τε καὶ πειθὼ τοιαύτην ὥρμησεν. ὁ δ', ὑπολαμβάνων αὐτὸν, θαῤῥεῖ ἔφη. οὐ γὰρ ἐπιπλῆξαι ποιούμενος, ταῦτα εἶπον.

Apollonium

Apollonium duntaxat à rege petiuiſſe vt Eretriorum miſereretur, dixiſſéque nulla re alia ſe indigere præter panem & bellaria. Deinde Eunuchum quendam cum vna ex regijs pellicibus deprehenſum, nec damnatum morte ſententia Apollonij. hinc quid regi faciundum eſſet, vt ſecurus dominaretur, dixerit Apollonius, déque legatis ad regem. CAP. XXIII.

INTEREA accedente Eunucho, qui illum ad regem vocabat, Veniam, inquit, poſtquam quæ ad deos attinent bene mihi diſpoſita ſunt. Inde votis ſacrificiiſque peractis ad regem perrexit ſpecie conſpicuus, & habitus ornatu admirabilis. Intranti autem primò rex, inquit, Ego decem dona tuo arbitratu eligenda tibi concedo, quia te virum exiſtimo talem, qualis ex Græcia nondum quiſquam huc venit. Cui Apollonius, Non omnia, inquit, repudiabo, ſed vnum præ multis decadibus expetens, quàm maximè poſſum concedi mihi poſtulo. & ſimul Eretriorum cauſam ſuſcepit, & à Datide incipiens omnes illorum expoſuit calamitates. Rogo, inquit, ne miſeros datis finibus atque colle pelli ſinas: verùm paſcere atque arare intra limites eos illis concedas, quos eis Darius tradit. pergraue enim eſt ſuis amiſſis, his etiam quæ ab alio tradita ſunt, vti non poſſe. Rex itaque placido vultu illum aſpiciens: Eretrij, inquit, vſque ad heſternum (vt ita dixerim) diem hoſtes mei, ac maiorum meorum extitere: poſtquam autem armis ſubacti in ditionem noſtram ceſſerunt: corúmque genus ad internecionem pene deletum eſt, inter amicos numerabuntur, dabóque illis Satrapam virum bonum, qui iuſtè rectéque res eorum diſponat. Tu verò nouem reliqua dona cur non accipis? quoniam (inquit Apollonius) amicos

A Ἀφικομένῳ δὲ τοῦ εὐνούχου, καὶ καλοῦντος αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, ἀφίξομαι εἶπεν, ὑπὲρ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς δέ μοι ἔχει. θύσας ἔνδον, καὶ δεξάμενος, ἀπήει περιβλεπόμενός τε, καὶ θαυμαζόμενος τὸ σχήματος. ὡς δὲ εἴσω πρῆλθε, δίδωμί σοι, ἔφη, ὁ βασιλεύς, δέκα δωρεάς, ἄνδρα σε ἡγεμένον, οἷος οὔπω τις ἀπὸ Ἑλλή-
B νων ἦλθεν. ὁ δὲ ὑπολαβών, οὐ πάσας εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, προαιρήσομαι. μίαν δὲ, αὐτὴ πολλῶν δεκάδων αἱροῦμαι, προθύμως αἰτήσω. καὶ ἅμα μὲν περὶ τῶν Ἐρετριέων διῆλθε λόγον, ἀναλαβὼν ἀπὸ τοῦ Δάτιδος. αἰτῶ οὖν, ἔφη, μὴ περιόπτεσθαι σοῦ ἀθλίους τούτους τῷ ὀρέων τε, καὶ τοῦ λόφου,
C ἀλλὰ νέμεσθαι σφᾶς μέχρι τῆς γῆς, ὃ Δαρεῖος ἐνόμισε. δεινὸν γάρ, εἰ τῆς αὐτῶν ἐκπεσόντες, μηδὲ ἃ ἀντ' ἐκείνης ἔχουσιν, ἔχοιεν. ξυνῆδε μὲν οὖν, ὦ βασιλεύς, Ἐρετριεῖς εἶπεν, εἰς μὲν τὸν χθὲς ἡμέραν, ἐμοί τε πολέμιοι, καὶ πατέρων ἐμῶν ἦσαν, ὑπὲρ ὅπλων ποτὲ ἐφ' ἡμᾶς ἦλθον, καὶ προεωρῶντο, ὡς τὸ μὲν αὐτῶν
D ἀφανισθείη. λοιπὸν δὲ φίλοι τε ἀναγεγράφονται, καὶ σατράπου αὐτῶν ἀνὴρ ἀγαθὸς, ὃς δικαιώσει τὴν χώραν. τὰς δὲ σὺ νέας δωρεὰς, ἔφη, διατί οὐ λήψῃ; ὅτι ὦ βασιλεῦ, εἶπεν, οὔπω φίλοις

ἐνταῦθα σὺ πισοάμην. αὐτὸς ὁ οὐδε- A
νὸς δέῃ φήσαντος, τῶν γε βαγμάτων
ἔφη, καὶ τῶν ἀρίστων, ἃ με ἡδέως τε
καὶ λαμπρῶς ἑστιᾷ τοιαῦτα διαλα-
λούντων πρὸς ἀλλήλους, κραυγὴ τῶν
βασιλείων ἐξεφοίτησεν εὐνούχων, καὶ
γυναικῶν ἅμα. εἵλκετο ὁ ἅρα εὐ-
νοῦχός τις ἐπὶ μιᾶς τῶν βασιλέως παλ-
λακῶν ξυγκατακείμενός τε, καὶ ὁπόσα B
ἡ μοιχὸς πεφάνων. καὶ ἦγον αὐ-
τὸν ἀμφὶ τὴν γυναικωνίτιν, ἐπι-
σπώντες τῆς κόμης, οὗ δὴ ἄγονται ζῆ-
τον οἱ βασιλέως δοῦλοι. ἐπεὶ δὲ ὁ
πρεσβύτατος τῶν εὐνούχων, ἐρῶντα
μὲν αὐτῆς τῆς γυναικὸς πάλαι ἠσθῆ-
σθαι ἔφη, καὶ πεφρικέναι μὴ
διαλέγεσθαι αὐτῇ, μηδ' ὅλως ἅπτεσθαι δέρης,
ἢ χρὸς, μηδὲ κοσμεῖν ταύτην μό- C
νην τῶν ἔνδον, νῦν δὲ καὶ ξυγκατα-
κείμενον εὑρηκέναι, καὶ ἀνδριζόμενον
ἐπὶ τὴν γυναῖκα, ὁ μὲν Ἀπολλώ-
νιος, ἐς τὸν Δάμιν εἶδεν, ὡς δὴ τοῦ
λόγου ἀποδεδειγμένου, ὃς ἐφιλοσο-
φεῖτο αὐτοῖς περὶ τοῦ καὶ εὐνούχων
τὸ ἐρᾶν εἶναι. ὁ δὲ βασιλεὺς πρὸς τοὺς
παρόντας, ἀλλὰ αἰσχρὸν, εἶπεν, ὦ ἄν-
δρες, παρόντος ἡμῖν Ἀπολλωνίου, περὶ D
σωφροσύνης ἡμᾶς, ἀλλὰ μὴ τοῦτον
ἀποφαίνεσθαι. τί οὖν κελεύεις Ἀπολ-
λώνιε παθεῖν αὐτόν; τί δὲ ἄλλο, ἢ
ζημιῶ, εἶπε, παρὰ τὴν πάντων ἀπο-
κρινάμενος δόξαν. ἀνερυθριάσας οὖν
ὁ βασιλεὺς, εἶτα οὐ πολλῶν, ἔφη,
θανάτων ἄξιον, ὑφέρπων σοῦ τὴν
οἰκίαν τὴν ἐμήν; ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ξυγ-
γνώμης, ἔφη, βασιλεῦ, ταῦτα εἶπον,
ἀλλ' ὑπὲρ τιμωρίας, ἣ ἀποκναίσῃ αὐτόν. εἰ γὰρ ζήσεται νοσῶν, καὶ ἀδυνά-

hîc nondum acquisiui. Tu autem (inquit rex) nullis ne rebus indiges? pane (inquit Apollonius) & oleribus, quæ me iucundè splendidéque pascunt. Dum ipsi inter se talia confabulantur, ingens clamor in regia auditur, ab eunuchis regis mulieribúsque exortus. fuerat autem deprehensus eunuchus cum vna ex regiis pellicibus cubans, & sicut mœchi facere solent Venerea exercens: hunc cæteri eunuchi ex coma trahentes circa mulierum claustrum deducebant. Illo enim pacto regij serui trahi solent. Inde cum eunuchorum senior diceret, se iamdudum animaduertisse hunc eunuchum eius mulieris amore teneri, ac propterea monuisse ne eam alloqueretur, néve collum aut manum omnino tangeret, vtque ab ea sola exornanda se abstineret. Nunc tamen cum ea iacentem,& viri opus agẽtem esse deprehensum. Respiciens Damidem Apollonius,tacitè sermonis eius illum admonuit, quem dẽ eunuchis philosophando locuti fuerant. Rex autem ad circunstantes conuersus, Turpe, inquit, est, ô viri, præsente Apollonio de modestia loqui nos, ac non ipsum potius ferre sententiam. Quid igitur illum pati dignum censes Apolloni? Quid aliud (inquit ille) nisi vt viuat? præter omnium opinionem, ita respondens. Erubescens autem rex, Non illum pluries mori dignum censes, qui meum lectum ausus est violare? At ego, inquit Apollonius, non veniæ causa hoc dixi, sed supplicij, quod ipsum si vixerit comitabitur. Si enim in vita æger permanserit,difficilia & tole-

ratu aſpera multa perferret, nec ci- A
bo nec potu vtens, nec ſpectaculis, quæ te tuóſque delectant perfruens: ſaliet inſuper in eo cor frequenter, & è ſomno excitabitur, quòd maximè dicunt amantibus euenire. Quædam igitur ſic viuentem *tabes conficiet*? quædam peſtis viſcera dilaniabit? quòd ſi non nimium vitæ amator ſit, ipſe te ſæpius rogabit, ô rex, vt ſe interficias, aut ſibi ipſe mortem conſciſcet: præſentem diem deplorans; quòd B
non ſtatim mori ſibi contigerit. Tale itaque fuit Apollonij reſponſum, adeò iucundum ac ſapiens, vt eò perſuaſus rex vitam eunucho permitteret. Profecturus autem rex venatum in hortos, vbi leones, feros, vrſos, pantheráſque cluſas ſeruabat, rogauit Apollonium vt ſecum vna ad venandum accederet, cui Apollonius: An, inquit, oblitus es, ô rex, noluiſſe me tibi adeſſe ſacrificanti? multò igitur minus C
iucundè videre poſſem feras vulneribus affectas, & præter ipſarum naturam *ſeruientes. Interroganti regi quonam pacto ſtabiliter, tutéque regnare poſſet, reſpondit Apollonius, Si multos honoraueris, paucis verò credideris. Cùm Syriæ quidã princeps legatos ad *eum* miſiſſet, de duob. opinor, vicis qui in finibus eius poſiti erant; dicerétque illos quondam Antiocho, Seleu- D
cóque paruiſſe, nunc ſuæ ditionis eſſe, quamuis iure ad Romanos ſpectent. Arabes autem, & Armenios vicis illis non auſos eſſe moleſtiam inferre, regẽ autem illos inuaſiſſe, vt *tam remotæ* terræ fructus ipſe potius caperet, cùm ad ſe potius quàm ad Romanos crederet

τῶν ἀπόμυθων, καὶ μήτε σῖτα, μήτε ποτὰ ἥδοι * αὐτῷ, μήτε θεάματα, ἃ σέ τε, καὶ τοὺς ξυνόντας σοὶ σωόντας διαφερεῖ· πηδήσεταί τε ἡ καρδία θαμὰ σὺν θρώσκοντος τοῦ ὕπνου, ὃ δὴ μάλιστα τοῖς ἐρῶντας φασὶ γλυκέως καὶ λυμαίνεσθαι οὕτω φθόα τήξει αὐτόν· τίς γὰρ οὕτω λοιμὸς ἀπατρίβη τὰ σπλάγχνα. εἰ δὲ μὴ τῷ φιλοψύχων εἴη τις, αὐτὸς, ὦ βασιλεῦ, δεήσεται ἅμα ποτὲ καὶ ἀποκτεῖναι αὐτόν, ἢ ἑαυτόν γε ἀποκτενεῖ· πολλὰ ὀλοφυρόμενος πρὸ θροήσαν, σὺν ᾗ μὴ δύθυς ἀπέθανε. τοῦτο μὲν δὴ τοιοῦτον τὸ Ἀπολλωνίου, καὶ οὕτω σοφόν τε, καὶ ἥμερον, ἐφ' ᾧ ὁ βασιλεὺς ἀνῆκε τὸ θανάσιμον τῷ δύνουχῳ. μέλλον δέ ποτε πρὸς θήραν μιγήσεσθαι τοῖς παραδείσοις χωρίων, ἐς οὓς λέοντες ἀποκεινται τοῖς βαρβάροις, καὶ πάρδαλις, ἠξίου τὸν Ἀπολλώνιον παραπυθέσθαι τῶν θηρῶν. ὁ δὲ, συλλέλησαι τοῦ βασιλεῦ, ἔφη, ὅτι μὴ ξυνοπὶ σοὶ πρὸς τυγχάνω· καὶ ἄλλως, οὐχ ἡδὺ θηρίοις βεβασανισμένοις, καὶ παρὰ τὴν φύσιν τὸν ἑαυτῶν δεδουλωμένοις ἐπιπηδᾶν. ἐρομένου δὲ αὖ τοῦ βασιλέως, πῶς ἂν βεβαίως καὶ ἀσφαλῶς θήροι· πολλοὺς, ἔφη, ἡμῖν, τιμᾶν, τοὺς ὑπὲρ ἀνθρώπους ἡγεῖσθαι· προσβαλομένου δέ ποτε τοῦ τῆς Συρίας ἄρχοντος πρεσβείαν οἱμαι δύο πρεσβύτων τῷ ζεύγματι, καὶ φάσκοντος ὑπακηκοέναι μὲν αὐτὰς Ἀντιόχῳ, καὶ Σελεύκῳ πάλαι, νυνὶ δὲ ὑπ' αὐτῷ εἶναι, Ῥωμαίοις προσηκούσας· καὶ τοὺς μὲν Ἀραβίους τε, καὶ Ἀρμενίους, μὴ ἐπέχλειν τὰς κώμας, αὐτὸν δὲ ὑπερβαίνοντα τοσοῦτον χρῆν καρποῦσθαι σφᾶς, ὡς αὐτοῦ μᾶλλον, ἢ Ῥωμαίων

ἄσας, μεταπεμψάμενος ὁ βασιλεὺς τοὺς πρέσβεις, ταὰ μὲν κώμας ταύτας, Ἀπολλώνιε, ἔφη, ξυνεχώρησαν τοῖς ἐμοῖς προγόνοις ὑπὲρ βασιλεῖς, οἷς εἶπον, τροφῆς ἕνεκα τῶν θηρίων, ἃ παρ' ἡμῖν ἁλισκόμενα, φοιτῶσιν ἐς τὸ σφέτερον διὰ τὸν Εὐφράτου. οἷδ' ὅστις ἐκλαθόμενοι τούτου, καινῶν τε, καὶ ἀδίκων ἅπτονται. πῶς οὖν φαίνεται τῆς πρεσβείας ὁ νοῦς; μέτριος, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, καὶ ἐπιεικὴς, εἰ ἃ δυνανται καὶ ἀκόντος ἔχειν σὺν τῇ ἀπορίᾳ ὄντα, βούλονται μᾶλλον παρ' ἑκόντος δικαίως λαβεῖν. πρέπει δὲ καὶ τὸ μὴ δεῖν ὑπὲρ κωμῶν, ὧν μείζους κέκτηνται τάχα καὶ ἰδιῶται, διαφέρεσθαι πρὸς Ρωμαίους, καὶ πόλεμον οὐδ' ὑπὲρ μεγάλων αἱρεσθαι.

A pertinere: Rex autem parumper à se dimissis legatis, hos pagos, inquit, Apolloni, prædicti reges maioribus meis concessere pro his feris educandis, quæ à nobis captæ per Euphratem ad eos perueniunt. Isti verò tanquam horum obliti rebus nouis & iniustis studeant. Tibi igitur qualis legationis hæc sententia videtur? Modesta, inquit Apollonius, & iusta, si quæ possunt etiam te inuito possidere, cùm sint in eorum finibus posita, à volente suscipere malunt. atque etiam adiecit illud: Non oportere vicorum causa, quos aliquando maiores sui possedissent, contentionem cum Romanis subire, cùm bella etiam pro magnis rebus suscipienda non sint.

Ægrotanti regi plurima de immortalitate animorum dixisse Apollonium. hinc multos sermones vltro citróque inter eos habitos: tandem benignè à rege dimissum Apollonium: donatúmque camelis & ceteris necessariis eunti ad Indos.

Cap. XXIIII.

Νοσοῦντι δὲ τῷ βασιλεῖ παρὼν, τοσαῦτά τε, καὶ οὕτω θεῖα περὶ ψυχῆς διεξῆλθεν, ὡς τὸν βασιλέα ἀναπνεῦσαι, καὶ πρὸς τοὺς παρόντας εἰπεῖν, ὅτι Ἀπολλώνιος οὐχ ὑπὲρ τῆς βασιλείας μόνης ἀφροντιστεῖν εἴργασταί με, ἀλλὰ καὶ ὑπὲρ τοῦ θανάτου. πρὶν δὲ σήραγγα πρὸ τοῦ Εὐφράτου, ἣν νῦν βασιλέως, καὶ ἔτι τοῦ πατρὸς, ἐπιστάτου, καὶ ἔτι φαίνεται τὸ θαῦμα, εἰπόντος, καταβαλὼν τὴν θαυμασίαν ὁ Ἀπολλώνιος, θαῦμα ἂν ἦν, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, εἰ δι' αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ βαθέος οὕτω, καὶ ἀπόρου ὄντος πεζῇ ἐβάδιζετε. δείξαντος δὲ καὶ τὰ σὺν Ἐκβατανοῖς

C Vm rex in aduersam valetudinem incidisset, assistens illi Apollonius, talia támque diuina de anima locutus est, vt respirans rex astantibus amicis diceret, Apollonium suis verbis effecisse, vt non D modò regnum, sed etiam mortem facilè contemneret. Cùm fossam quam sub Euphrate ædificatam diximus, rex Apollonio monstraret, interrogarétque num sibi magnum videretur miraculum? eius admirationem *deprimens* Apollonius, miraculum, inquit, esset ô rex, si qui fluuium tam profundum, tam rapidũ peragrare pedib. potuissent. Inde cùm muros Ecbatanorum eidem

ostenderet, dicerétque illos deorum habitationem esse. Deorum, inquit Apollonius, habitationem omnino non esse scio; vtrum autem virorum sit habitatio nescio: Lacedæmoniorum namque ciuitas ô rex, absque muris habitatur. Rursus cùm rex vicis iura dicens, iactaret se in vna audienda causa biduum iam consumpsisse. tarde enim, inquit, quòd iustum esset inueneristi. Aliàs item cum plurimis *ex subdita prouincia collectis* pecuniis, rex innumeras pecunias in thesauris conditas Apollonio ostendisset, quò illi pecuniarum cupiditatem iniiceret: ipse nihil eorum quæ videbat admiratus, Tibi, inquit, ô rex, pecuniæ istæ vsui sunt, mihi verò paleæ. Quid autem agens pecuniis præclarè vti possem? interroganti: illis vtendo, respondit, es enim rex. Multa cum rege huiusmodi locutus, vbi libenter sua consilia sequentem animaduertit, satísque iam cum Magis philosophatum se esse putaret, Age iam, inquit, ô Damis ad Indos pergamus: qui enim ad Lotophagos nauigant, eius cibi suauitate capti, domesticarum rerum obliuiscuntur: nos verò, quanquam nihil hîc tale gustauerimus, diutiùs tamen quàm deceat in his locis consedimus. Mihi verò hoc ipsum videbatur (inquit Damis) sed tempora computans, quæ ex leæna visa coniectauimus, quo ad illa præterirent expectabam, quæ nondum sanè perfecta sunt. mensis enim quartus supra annum voluitur, ex quo huc peruenimus: sed tamen si nunc abire possimus bene habet. At enim (inquit Apollonius) non sua sponte nos dimittebat rex ante mensis octaui finem: sed benignum & humanum ipsum agnoscis, & meliorem, quàm vt

A τείχη, κὴ θεῶν φάσκοντες εἶ) ταῦτα οἴκησιν. θεῶν μὲν δὴ εἰσὶν ὅλως οἴκησις εἶπεν· εἰ δ' ἀνδρῶν, δὴ οἶδα. ἡ γὰρ Λακεδαιμονίων, ὦ βασιλεῦ, πόλις ἀτείχισος ᾤκισται. κὴ μὴν κὴ δίκην τινὰ δικάσαντος αὖθ' κώμας, & μεγαλοφρονεμένου πρὸς Ⓣ Ἀπολλώνιον Ⓝ, ὡς δυοῖν ἡμέραιν ἠκροαμένος εἰη τ δίκης· βραδέως γέ, ἔφη, τὸ δίκαιον εὗ-

B ρες. χρημάτων δ' οἰ τ ἰδιωτικὸν φοιτησάντων ποτὲ ἀθρόον *, ἀνοίξας θη- *ἰσ. ἀθρόων.
σαυροὺς, ἐδείκνυ τῷ ἀνδρὶ τὰ χρήματα, ἰδὼν δὲ μέμος αὐτὸν ἐς ἐπιθυμίαν πλούτου· ὁ δ', ἅδην ὧν εἶδε θαυμάσας, σοὶ ταῦτα, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, χρήματα, ἐμοὶ δ', ἄχυρα. τί δ' οὖν, ἔφη, ποιοῦντων, καλῶς αὐτοῖς χρησόμεθα; χρώμενος, ἔφη. βασιλεὺς γὰρ εἶ. πολλὰ τοιαῦτα πρὸς τ βασιλέα εἰπὼν, κὴ τυ-

C χὼν αὖθ' ποθυμοῦντος ποεσθῆναι ἀξυνεβάλλυσεν, ἐπὶ, & τ πρὸς τοὺς μάγους ξυνουσίας ἱκανῶς ἔχων, ἄγε ὦ Δάμι, ἔφη, ἐς Ινδοὺς ἴωμεν. Ⓣ μὲν γὰρ τοῖς λωτοφάγοις προσπολύσαντες, ἀπήγοντο τῶν οἰκείων ἠθῶν ὑπὸ τ βρώματος· ἡμεῖς δ', ἐδὲ γλυκόμενοί πως τῶν ἐνταῦθα, καθήμεθα πλείω χρόνον τ εἰκότος τε κὴ ξυμμέτρου. κἀμοὶ, ἔφη ὁ

D Δάμις ὑπερδοκεῖ ταῦτα. ἐπεὶ δ' ἐνεθυμούμην ὃν ἐν τῇ λεαίνῃ διεσκέψω, πρὶν ἐμενον ἀνυσθῆναι αὐτόν. οὔπω μὲν οὖν ἥκει πᾶς. ἐνιαυτὸς γὰρ ἐν ἡμῖν ἤδη, κὴ τέτταρες. εἰ δ' ἤδη κομιζόμεθα, δι' αὖ ἔχοι. οὐδὲ δύπος ἡμᾶς, ἔφη, ὦ Δάμι, ὁ βασιλεὺς ποιεῖται, ἢ Ⓣ ὄγδοο Ⓝ τελέσαι μῆνα. χρηστὸν γάρ που ὁρᾷς αὖ Ⓣ, καὶ κρείττω, ἢ

βαρβάρων ἄρχειν. ἐπεὶ ὃ ἀπαλλάττεσθαι λοιπὸν ἐδόκει, καὶ ξυνεχώρησέ ποτε ὁ βασιλεὺς ἀπιέναι, ἀνεμνήσθη τῶν δωρεῶν ὁ Ἀπολλώνιος, ἃς ἀνεβάλλετο, ἔστ' ἂν φίλοι αὐτῷ γένωνται· ἰὼν οὖν βέλτιστε, ἔφη βασιλεῦ, τὸν ξένον οὐδὲν σὺ πεποίηκα, καὶ μισθὸν ὀφείλω τοῖς μάγοις. σὺ οὖν ἐπιμελήθητι αὐτῶν, καὶ τὸν μὲν θεὸν θεῖναι θεοὶ ἄνδρας σοφούς τε, καὶ σοὶ σφόδρα εὔνους. ὑπερηδεὶς οὖν ὁ βασιλεύς, τούτοις μὲν αὖθις ζηλωτοὺς, ἔφη, καὶ μεγάλων ἀξιωμάτων ἀποδείξω σοι. σὺ δ' ἐπεὶ μηδενὸς δεῖ τῶν ἐμῶν, ἀλλὰ τούτοις γε συγχώρησον χρήματα τῶν ἐμοὶ λαβεῖν, ἃ ὅτι βέλτιστε, σοὺ ἀμφὶ τὸν Δάμιν δείσας. ἀποσφαττόντων οὖν κἀκείνων τὸν λόγον τοῦτον, ὁρᾷς, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, τὰς ἐμὰς χεῖρας, ὡς πολλαί τέ εἰσι, καὶ ἀλλήλαις ὁμοίαι; σὺ δ' ἄλλα ἡγεμόνα ἄγου, ὁ βασιλεὺς ἔφη, καὶ καμήλους, ἐφ' ὧν ὀχήσεσθε. τὸ γὰρ μῆκος τῆς ὁδοῦ, κρεῖττον ἢ βαδίσαι πᾶσαν. μηχέσθω, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, τοῦτο· φασὶ γὰρ τὴν ὁδὸν ἄπορον εἶναι μὴ ἔτως ὀχουμένῳ. καὶ ἄλλως, τὸ ζῶον οὔσιτόν τε, καὶ ῥᾴδιον βόσκειν, ὅπου μὴ χιλὸς εἴη. καὶ ὕδωρ δὲ οἶμαι χρὴ ἐπισιτίσασθαι, καὶ ἀπάγειν αὐτὸ σὺν ἄσκοις, ὥσπερ καὶ οἶνον. τριῶν ἡμερῶν, ἔφη ὁ βασιλεύς, ἄνυδρος ἡ χώρα· μεταξὺ δὲ πολλὴ ἀφθονία ποταμῶν τε, καὶ πηγῶν. βαδίζειν δὲ πρὸς Καυκάσου· τὰ γὰρ ἐπιτήδεια, ἄφθονα, καὶ φίλια ἡ χώρα. ἐρομένου δὲ αὐτὸν τοῦ βασιλέως ὅ, τι ἄρα ἀπάξει ἐκεῖθεν, χάριν, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, δῶρον. ἰὼ γῆ ἡ σωφροσύνη τῶν ἀνδρῶν

A Barbaris imperet. Postquã igitur penitus abire constituit Apollonius, *idque Rex tandem ei concessit*, capiendorum munerum ipsi venit in mẽtem, quæ eò vsq; sumẽda distulerat, quoad in eis locis amicos cõpararet. Regẽ igitur adiens, inquit, optime rex, ego hospiti meo beneficij nihil cõtuli, tum verò sacerdotib. Magis doctrinæ mercedem debeo: rogo igitur, vt eorum memineris, meíque
B gratia aliquid impertias boni *viris sapientibus & tibi valde beneuolis*. His postulationibus vehementer gauisus rex, Cras, inquit, istos magnis ornatos præmiis & dignitate auctos ostendam tibi. Tu autem, vbi mearum rerum nullis omnino indiges, permitte saltem, vt hi ex me pecunias accipiant, *& quicquid lubebit*. manu autem designabat* Damidem. cúmque illi huiusmodi verbis auditis sese auertissent; Vides (inquit Apollonius) ô rex, manus
C meas quàm multæ sint, & tamen omnes inter se similes? Saltem, inquit rex, itineris ducem accipe, & camelos qui vos portent. itineris enim longitudo maior est, quàm quæ pedibus peragrari possit. Fiat vt iubes, ô rex (ait Apollonius) ferunt enim iter perdifficile his esse, qui huius generis iumentis non portentur. Hoc enim animal facile pasci dicunt, etiam vbi pabulum desit. Aquam præterea in commeatu pa-
D randam, atque vtribus, non secus ac vinum, deferri oportere audiui. Tridui, inquit rex, aquis iter caret; post id autem fluuiis ac fontibus regio abundat. Iter verò per Caucasum tibi censeo faciendum: apta enim ambulatu & fertilis, & hospitalis est illa regio. Interroganti autem regi, qualenam munus illinc deferret ad eum? pergratum sane, ô rex, ait; nam si virorum il-

lorum conuersatione prudentior euasero, redibo tibi melior, quàm nunc proficiscar. Talia dicentem rex complexus, Pergite, inquit, erit enim profecto hoc munus amplissimum.

A σοφώτερόν με ἀποφανῇ, βελτίω ἀφίξομαί σοι, ἢ νῦν εἰμι. ἐπεύξαλεν ὁ βασιλεὺς ταῦτα εἰπόντα, καὶ ἀφίκοιο, εἶπε. τὸ γὰρ δῶρον μέγα.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Β'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER SECVNDVS.

De Armenia, Cilicia, Pamphylia, Caribus: déque Caucasi, & Mycales montium altitudine. Item de Tauro, India, Scythia, Mœotide, Ponto. Quantus sit ambitus Caucasi. Quòd Pantheræ aromatibus gaudeant. De torque aureo in collo Pantheræ inuento. Vnde dicatur Nysæus.

CAPVT PRIMVM.

ADVENIENTE autem iam æstate Apollonius, eiúsque comites illinc discessere: camelísque vehebantur ipsi, & itineris dux. Is autem erat stabularius, qui camelis regiis curandis præerat. Abundabant autem omnis generis commeatibus, quos rex præbuerat. Homines insuper regionis eius, quâ faciendum erat iter, certatim illis benefacere studebant, libenterque eos suscipiebant hospitio. Qui enim agmen præcedebat camelus auream laminam in fronte gerens, præmonstrabat regem ex amicis suis quempiam aliquò mittere. Cùm iam Caucaso

C ΕΝΤΕΥΘΕΝ ἐξελαυνόντων τοῖς θηρὸς αὐτοὶ ὀχούμενοι, καὶ ὁ ἡγεμών. ἱππονόμος δὲ ἦν τῶν καμήλων. ἦν τὰ ἐπιτήδεια, ὁπόσων ἐδέοντο, ἦν ἄφθονα, βασιλέως διδόντος. ἥ τε χώρα, δι' ἧς ἐπορεύοντο, οὗ ἐθεράπευον. ἐδέχοντο δὲ αὐτοὺς αἱ κῶμαι θεραπεύουσαι. χρυσοῦν γὰρ φάλιον ἡ πρώτη κάμηλος ἐπὶ τοῦ μετώπου ἔφερε, γινώσκειν τοῖς ἐντυγχάνουσιν, ὡς πέμποι τινὰ ὁ βασιλεὺς τῶν ἑαυτοῦ φίλων. πεμπόντες δὲ τῷ Καυκάσῳ,

D

φασὶν ὐωδεστέρας τῆς γῆς αἰσθέσθαι. ὄρος A propinquarent, olentis terræ iucundum odorem ſenſere. Hunc autem montem principium facimus Tauri: qui per Armeniam, Ciliciam & Pamphyliam vſque, & Mycalem procedens, & in mari, iuxta quòd Cares habitant, deſinens, Caucaſi finis putatur, non autem principium, vt quibuſdam placet. Mycales enim altitudo non admodum magna eſt. Caucaſi autem ſummitates in tantum exurgere perhibentur, vt ſol circa ipſas ſcindi videatur. Complectitur autem altera parte Taurus conterminam Indiæ Scythiam iuxta Mæotidem, & ſiniſtrum pontum duorum millium ſtadiorum longitudine. Tantam enim terræ menſuram complectitur Caucaſi ambitus. Quòd autem noſtra ex parte appellatus Taurus per Armeniam protendatur (quod quodam tempore creditum non eſt) teſtantur Pantheræ, quas in Pamphyliæ parte, quæ aromata profert, captas eſſe comperimus. Tales enim feræ aromatibus gaudent, & ex longinquo odorem ſequentes, trahuntur: & ex Armenia per montes proficiſcentes, ad Styracis lachrymas feruntur, quotiens venti ab ea parte flantes ab arboribus id gummi ſtillantibus odorem perferunt. Accepi etiam in Pamphylia Pantheram captam fuiſſe aureum torquem circa collum habentem Armeniis literis inſcriptum, hoc ſenſu: REX ARSACES DEO NISÆO. Regnabat autem temporibus illis in Armenia Arſaces. Is, vt opinor, feram eximia præ ceteris magnitudine Baccho ſacrauit. Bacchus enim Niſæus à Niſa, quæ in India eſt, nuncupatur, non ab Indis ſo-

δὲ ὄρος τοῦτο, ἀρχὴν ποιώμεθα Ταύρου, τὸν δι' Ἀρμενίας τε, καὶ Κιλίκων, ἔτι Παμφύλοις, καὶ Μυκάλῃ συνεχοντος, ἣ τελευτῶσα ἐς θάλατταν, ἵν' Κάρες οἰκοῦσι, τέρμα τῆς Καυκάσου νομίζουσι δή, ἀλλ' οὐχ ὡς σύνοιδά φασιν, ἀρχή. τό, τε γὰρ τῆς Μυκάλης ὕψος οὔπω μέγα, καὶ αἱ ὑπερβολαὶ τοῦ Καυκάσου τοσοῦτον ἀνεσᾶσιν, ὡς σχίζεσθαι ὑπ' αὐτὰς τὸν ἥλιον· θατέρῳ δὲ Ταύρῳ ἑτέρῳ καὶ πλεῦρον τῇ Ἰνδικῇ Σκυθίαν πᾶσαν τῇ Μαιώτιν τε, καὶ ἀριστερὸν Πόντον, σταδίων μάλιστα δισμυρίων μῆκος. τοσοῦτον γὰρ ἐπέχει μέτρον τῆς γῆς ὁ περίβολος τοῦ Καυκάσου. τὸ δὲ ὑπὸ τῷ σὺν τῇ ἡμεδαπῇ Ταύρου λεγόμενον, ὡς ὑπέρ τινων Ἀρμενίων προθύοιεν, χρόνῳ ἀπίστηται, πιστοῦσι τὰ λοιπὰ αἱ πάρδαλες, ἃς οἶδα ἁλισκομένας σὺν τῇ Παμφύλῳ ἀρωματοφόρῳ. χαίρουσι γὰρ τοῖς ἀρώμασι. καὶ πολλῷ τὰς ὀσμὰς ἕλκουσαι, φοιτῶσιν ἐξ Ἀρμενίας διὰ τῶν ὀρῶν πρὸς τὸ δάκρυον τοῦ Στύρακος, ὅπου οἵ τε ἄνεμοι ἀπ' αὐτοῦ πνέουσι, καὶ τὰ δένδρα ὀπώδη γίνηται· καὶ ἁλῶναί ποτε σὺν τῇ Παμφυλίᾳ παρδάλιν στρεπτῷ ἄνα, ὃν πρὸς τῇ δέρῃ ἔφερε. χρυσοῦς δὲ ἦν, καὶ ἐπεγέγραπτο Ἀρμενίοις γράμμασι. *ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΑΡΣΑΚΗΣ ΘΕΩι ΝΙΣΑΙΩι *. Βασιλεὺς μὲν δὴ Ἀρμενίας τότε ἦν Ἀρσάκης. καὶ αὐτὸς οἶμαι ἰδὼν τὴν πάρδαλιν, ἀνῆκε τῷ Διονύσῳ διὰ μέγεθος τοῦ θηρίου. Νύσιος γὰρ ὁ Διονύσιος ἀπὸ τῆς ἐν Ἰνδοῖς Νύσης, Ἰνδοῖς τε ὀνο-

lùm, ſed ab omnibus gentibus, quæ orientem ſpectant. Illa verò, quam dixi, fera aliquandiu cum hominibus eſt verſata, attrectari, demulcerique manibus patiens. Adueniente autem vere vbi Veneris eam cupido ſtimulauit, maris deſiderio tracta in montes ſeceſſit, eodem quo venerat ornamento inſigni. Capta autem fuerat in inferiore Tauri parte, aromatum odore (vt diximus) allecta. Caucaſus autem, vt ad propoſitum redeamus, Mediam atque Indiam terminans, in mare rubrum altero cubito deſcendit.

μάζεται, & πᾶσι τοῖς πρὸς ἀκτῖνα ἔθνεσιν. ἡ δὲ, χρόνον μέν τινα ὑπεξέδυ θη δυσθέατον, ἡ δὲ ἡνέσχετο ἐπαφωμένου τε, & καταχώσαν. ἐπεὶ δὲ δυοίστρησεν αὐτὴν ἔαρ, ὅτε δὴ ἀφροδισίων * τοῦ πρόσθεν ἀνέθηρεν ἐς τὰ ὄρη πόθῳ ἐρασθεῖσα, ὡς εἶχε τῷ κόσμῳ. καὶ ἦλω περὶ τὴν κάτω Ταῦρον τοῦτο τὸ ἀρώματος ἑλχθεῖσα. ὁ δὲ Καύκασος ὀρίζει μὲν τὴν Ἰνδικήν τε, καὶ Μηδικὴν, καθήκει δὲ ἐπὶ τὴν ἐρυθρὰν θάλατταν ἑτέρῳ ἀγκῶνι.

* Ἰσ. οἴστρος ἄγα

De Prometheo & vinculis, quibus ligatus fuiſſe dicitur. Cur incolæ Caucaſi aquilas perſequantur. De quatricubitis, & quincubitis hominibus, & Lamia execrationibus fugata. Item Anaxagoram in Mimanto, Taletem in Mycala, atque in Ato alios contemplatos: & quomodo verè ſit contemplandum. CAP. II.

FERVNTVR autem de eo monte à Barbaris fabulæ; quas de eodem etiam Græci decantant. Prometheum ſcilicet ob amorem, quem nimium erga homines geſſit, in eo monte ligatum fuiſſe. Herculem verò quendam (non enim illum qui Thebis eſt ortus, eſſe volunt) id perferre potuiſſe, & ſagittis vulneraſſe aquilam, quam ſuis viſceribus alebat Prometheus. Ligatum autem fuiſſe Prometheum alij in antro dicunt, quod in radicibus montis oſtenditur: vbi & vincula petris affixa conſpici Damis refert, quæ difficillimum noſſe ſit, quánam materia confecta ſint: alij in ſummo cacumine montis ligatum fuiſſe dicunt. Eſt autem biceps: & propterea ſingulis collibus ſingulas manus alligatas fuiſſe perhibent, cùm tamen ſtadij vnius ſpatio inuicem diſtent: tanta illum proceritate corporis fuiſſe tradunt. Aquilas autem quicunque Caucaſum habitat, ini-

Μυθολογεῖται δὲ ὑπὸ τῶν βαρβάρων τὸ ὄρος, ἃ καὶ Ἕλληνες ἐπᾴδουσιν· ὡς Προμηθεὺς μὲν ὑπὲρ φιλανθρωπίας δεθείη σφεῖ· Ἡρακλῆς δὲ ἕτερος, οὐ γὰρ τὸν Θηβαῖόν γε βούλονται, μὴ ἀνάσχοιτο τοῦτο, ἀλλὰ τοξεύσειε τὸν ὄρνιν, ὃν ἔβοσκεν ὁ Προμηθεὺς τοῖς σπλάγχνοις. δεθῆναι δὲ αὐτὸν, τὸν μὲν, ἐν ἄντρῳ φασὶν, ὁ δὲ ἐν ῥιζαῖς τοῦ ὄρους δείκνυται, καὶ δεσμὰ ὁ Δάμις, ἀνῆφθαι τῶν πετρῶν λέγει, οὐ ῥᾴδια ξυμβάλλειν τίνα ὕλην, οἵᾳ ἐν κορυφῇ τοῦ ὄρους. δικόρυμβος δὲ ἡ κορυφή. καὶ φασὶν ὡς τὰς χεῖρας ἀπ' αὐτῶν ἐδέθη, διαλειπουσῶν οὐ μείω ἢ σταδίου. τοσοῦτος γὰρ εἶναι. τὸν δὲ ὄρνιν τοῦτον ἀετὸν, οἱ τῷ Καυκάσῳ προσοικοῦντες, ἐχθρὸν ἡγοῦν-

παῖ. καὶ καλιάς γε ὁπόσας ἐν τοῖς πάλοις ⓐ ἀετοὶ ποιοῦνται καταπυρώσασιν, ἰόντες βέλη πυρφόρα. θηρατρά τε ἐπ' αὐτοῖς ἱσαντας, τιμωρεῖν τῷ Προμηθεῖ φάσκοντες. ὧδε γὰρ τοῦ μύθου ἥπλωται. παραμείψαντες ὑ ⓜ Καύκασον, τετραπήχεις ἀνθρώπους ἰδεῖν φασιν, οὓς ἤδη μελαίνεσθαι, καὶ πεντεπήχεις ἑτέροις, ὑπὲρ ⓝ Ἰνδὸν ποταμὸν ἐλθόντες· ἐν ᾧ τῇ μέσῃ τοῦ ποταμοῦ τούτου ὁδοιπορίᾳ, τὰ δὲ οὔρ ⓞ ἀφηγήσεως ἄξια· ἐπορθοῦντο μὲν γὰρ ἐν σελήνῃ λαμπρᾷ· φάσμα δὲ αὐτοῖς Ἐμπούσης ἐπέπεσε, τὸ ὑ γυναικῶν, καὶ τὸ δεινὰ αὖ, καὶ οὐδὲν εἰδός· ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ξυνῆκεν ὅ, τι εἴη· καὶ αὐτός τε ἐλοιδορεῖτο τῇ Ἐμπούσῃ, τοῖς τε ἀμφ' αὐτὸν προσέταξε ταὐτὸ πρᾶξαι· τοῦτο γὰρ ἄκος εἶναι τῆς προσβολῆς ταύτης· καὶ τὸ φάσμα φυγῇ ὤχετο, τετρυχὸς ὥσπερ τὰ εἴδωλα. κορυφὴν δ' ὑπερβάλλοντες τοῦ ὄρους, καὶ βαδίζοντες αὐτοῦ ἐπειδὴ ἀποτόμως εἶχεν, ἤρετο οὐτωσὶ ⓟ Δάμιν. εἰπέ μοι, ἔφη, ποῦ χθὲς ἦμεν; ὁ δὲ, ἐν τῷ πεδίῳ, ἔφη· τήμερ ⓠ ὦ Δάμι, ποῦ; ἐν τῷ Καυκάσῳ εἶπεν, εἰ μὴ ἐμαυτοῦ ἐπιλέλησμαι. πότε οὖν κάτω μᾶλλ ⓡ ἦμεν, πάλιν ἤρετο. ὁ δ', τοῦτ' μὲν, ἔφη, οὐδὲ ἐπερωτᾶν ἄξι ⓢ· χθὲς μὲν γὰρ, διὰ κοίλης τῆς γῆς ἐπορθούμεθα· τήμερ ⓣ δὲ, ὡς τῷ οὐρανῷ ἐσμέν. οἴει οὖν, ἔφη, ὦ Δάμι, τὼ μὲν χθὲς ὁδοι-

A micas habet. propterea illarum nidos vbicunque enati fuerint, igniferis sagittis incendunt: laqueos insuper ad eas capiendas tendunt, Prometheum vlciſci dictitantes: eouſque fabulis fidem adhibuere. Tranſeuntibus autem Caucaſum, quatricubitos homines occurriſſe ferunt, colore ſubnigros: alióſque vidiſſe cubitorum quinque, cùm ad flumen Indum peruenisſent. Medio autem itinere vſque ad flumen dictum hæc memoratu digna inuenerunt. At primò quidem cùm lucente, claráque luna noctu iter facerent, *Lamiæ phantaſma illi occurrit, modò in hanc, modò in aliam figuram ſeſe conuertens. quandoque ab oculis repente euaneſcens. Apollonius autem, quidnam id eſſet, quamprimum agnoſcens, grauibúſque & contumelioſis verbis illud increpans, ſocios, vt idem facerent, hortabatur: id enim contra ciuſmodi inuaſiones optimum ſciebat eſſe medicamentum. Eius dictis cùm ſocij paruiſſent, ſtridens phantaſma celeriter tanquam idolum aufugit. Tranſcendentibus autem montis verticem, & ſummum eius iugum perambulantibus, cùm decliuis admodum, quâ deſcenſuri erant, locus occurreret, his verbis Damidem interrogauit Apollonius: Dic quæſo, Damis, vbinam heſterno fuimus die? Tum ille, In ſubiecta montis planicie, inquit. Rurſus Apollonius, Vbinam hodie ſumus? In Caucaſo, inquit ille: niſi mei ſum oblitus: Quando igitur inferiore in loco fuiſti? inquit. Tum Damis: at hoc ne interrogatione quidem dignum eſt: nam heri per terræ quaſi concauitates ambulauimus: hodie autem ipſi cœlo propinqui ſumus. Putas igitur, ô Damis (inquit ille) heſternam profe-

Empuſæ ſpectrum vide Ariſtoph. in Ranis. Ch. Eraſmi.

ctionem infrà esse, hodiernam verò suprà? Certè, inquit, per Iouem, Damis: si non sum insanus. Opinarísne igitur (inquit Apollonius) locorum diuersitatem mutationis quippiam nobis afferre: atque hodie tibi esse plus aliquid quàm heri? Opinor, inquit Damis: nam heri, quâ plures ambulant, pergebam: hodie verò quâ pauci. At enim (inquit Apollonius) nunquid & in vrbe licet à communi via diuertere: quâ pauci ambulant, ambulare? Verùm ego non propterea hoc dixi, inquit Damis: sed quoniam heri per villas, & pagos ambulantes, inter homines vehebamur: hodie verò in regionem ascendimus ab hominibus non cultam, ac pene diuinam. Nuper enim ducem nostrum audisti dicentem, barbaros hæc loca deorum domum esse prædicare. Et hæc dicens ad summum verticem montis oculos erexit. Apollonius autem ad priùs interrogata ipsum reducens, Potésne (inquit) ô Damis, afferre quid de diuina natura intellexeris, vbi cœlo magis appropinquasti? Ille verò: Nihil afferre possum, respondit. Certè autem oportebat, inquit Apollonius, supra talem machinam, támque diuinam constitutum te de cœlo, de sole, de luna euidentiores aliquas opiniones afferre. Existimabas enim tam prope cœlum te accessisse, vt posses quæ modò nominaui, virga contingere. Quæ ego (inquit Damis) heri de rebus diuinis sentiebam, eadem hodie sentio, neque de ipsis noua illa superuenit opinio. Infra igitur adhuc es, ô Damis, nihílque ex tanta altitudine accepisti nouum: & à cœlo itidem atque heri distas: Rectè igitur se habent, quæ te primitus interrogaui, ne me ridicula quædã interrogasse putes. Certè, inquit Damis, sa-

A πορείαν κάτω εἶ, τὴν ὑ τήμερ(ν) ἄνω; νὴ Δί' εἶπεν, εἰ μὴ μαίνομαί γε. τί οὖν ἦγῃ, ἔφη, διαλλάττειν τὰς ὁδοὺς ἀλλήλων, ἢ τήμερόν τι πλέον εἶναί σοι τὴν χθές; ὅτι χθές, ἔφη, ἐβάδιζ(ν) οὗπερ πολλοί· σήμερ(ν) ὑ, οὗπερ ὀλίγοι. τί γάρ, ἔφη, ὦ Δάμι, οὐ καὶ τὰς ἐν ἄστει λεωφόρους σπειρεπομένῳ, βαδίζειν ἔστιν ἐν ὀλίγοις τῶν ἀνθρώπων; οὐ τοῦτο, ἔφη, εἶπον, ἀλλ' B ὅτι χθὲς μὲν διὰ κωμῶν ἐκομιζόμεθα, καὶ ἀνθρώπων· σήμερ(ν) δὲ ἀστιβές τε ἀναβαίνομεν χωρίον, καὶ θεῖον. ἀκούεις γὰρ τοῦ ἡγεμόν(ος), ὅτι (ι) βάρβαροι θεῶν αὐτὸ ποιοῦνται οἶκον. καὶ ἅμα ἐνέβλεπεν ἐς τὸν κορυφαῖον τοῦ ὄρους· ὁ δὲ, ἐμβιβάζων αὖ(τ) ἐς ὃ ἐξ ἀρχῆς ἠρώτα, ἔχεις οὖν, ὦ Δάμι, εἰπεῖν ὅ, τι ξυνῆκας τοῦ θείου, βαδίζων ἀτρεκὲς τοῦ C οὐρανοῦ; οὐδὲν ἔφη· καὶ μὴν ἐχρῆν γε, εἶπεν, ὑπὸ μηχανῆς τηλικαύτης, καὶ θείας οὕτω, ἐσηκότα, ὡς τε τοῦ οὐρανοῦ σαφεστέρας ἤδη σφέρειν δόξας, ὡς τε τοῦ ἡλίου, καὶ τῆς σελήνης, ὧν γε καὶ ῥᾳδίως ἡγῇ φαύσῃ, ὡσοστισοῦν τῷ οὐρανῷ τούτῳ. ἃ χθὲς, ἔφη, ὡς τοῦ θείου ἐγίγνωσκ(ν), γιγνώσκω καὶ D τήμερον. καὶ οὔπω μοι ἑτέρα ὡς ἀνωτέρω ὡσοστέπεσε δόξα. οἶμαι, ἔφη, ὦ Δάμι, κάτω τυγχάνεις ὢν ὅτι, οὐδὲν ὡς τοῦ ὕψους εἴληφας, ἀπέχεις τε τοῦ οὐρανοῦ, ὁπόσον χθές. καὶ εἰκότως σε ἠρόμην, ἃ σὺ ἤρχῃ. οὐ γὰρ ὡσοὺ γελοίως ἐρωτᾶσθαι; καὶ μὴν σοφώτερ(ν), ἔφη,

καταβήσεσθαι ὤμην, ἀκούων, Απολλώνιε, τὸ μὲν Κλαζομένιον Ἀναξαγόραν, ἀπὸ τῆς ἐν Ἰωνίᾳ Μίμαντος, ἐπεσκέφθαι τὰ ἐν τῷ οὐρανῷ. Θαλῆν δὲ τὸν Μελήσιον, ἀπὸ τοῦ πρὸς τῇ Μυκάλῃ. λέγονται δὲ καὶ τῷ * Παιταίῳ ἔνιοι χρήσασθαι φροντιστηρίῳ, καὶ ἕτεροι τῷ Ἄθῳ. ἐγὼ δέ, μέγιστον τούτων ἀνελθὼν ὕψος, οὐδὲν σοφώτερος ἑαυτοῦ καταβήσομαι. ἀδὲ καὶ ἐκεῖνοι, ἔφη. αἱ γὰρ τοιαὶ δὲ περιωπαὶ, γλαυκότερον μέν τι τὸν οὐρανὸν ἀναφαίνουσι, καὶ μείζους τοὺς ἀστέρας, καὶ τὸν ἥλιον ἀνίσχοντα ἐκ νυκτός, ἃ καὶ ποιμέσιν ὅδη, καὶ αἰπόλοις δῆλα. ὅπῃ δὲ τὸ θεῖον ἐπιμελεῖται τοῦ ἀνθρωπείου γένους, καὶ ὅπῃ χαίρει ὑπ' αὐτοῦ θεραπευόμενον, οὐ, τί τε ἀρετὴ, καὶ δικαιοσύνη τε, καὶ σωφροσύνη, οὔτε ὁ Ἄθως ἐκδείξει τοῖς ἀναβαίνουσιν, οὔτε ὁ θαυμαζόμενος ὑπὸ τῶν ποιητῶν Ὄλυμπος, εἰ μὴ διορᾷ αὐτὰ ἡ ψυχὴ· ἣν, εἰ καθαρὰν, καὶ ἀκήρατον αὐτῶν ἄποιτο, πολλῷ μεῖζον ἐγὼ ἂν φαίην ἆραι τοῦτο τοῦ Καυκάσου.

* Ita Gelenius. Paraphrastes Graecus Παιταίῳ.

A pientiorē me descensurum Apollonii, arbitrabar, cùm audirē Clazomenium Anaxagoram in Mimanto (qui mons est Ioniæ) de cœlo, cœlestibúsque contemplatum: Thaletem verò Milesium in propinqua Mycala idem fecisse. Ferunt etiam nonnulli, subterranea loca meditationis gratia elegisse: quosdam verò in Athum montem contemplandi causa secessisse audiui. Ego autem cùm in altitudinem his omnib. maiorem conscenderim, nihilo sapientior factus descēdam. Sed neque illi (ait Apollonius) sapientiores propter loca facti descenderunt. Tales enim speculæ cœlum fortasse magis cæruleum ostendunt, & astra paulò maiora, & solem ex nocte emergentem: quo etiam pastoribus, ac bubulcis sunt manifesta. Verùm quo pacto Deus genus humanum curet, & quomodo veneratione ab hominib. exhibita gaudeat, & quidnam sit virtus, quid iustitia, quid temperantia, nec Athos vnquam ascendentibus ipsum ostendet: nec qui poëtarum carminibus celebratior est Olympus, nisi animus illa contempletur: quo puro incorruptóque seruato si quis ea, quæ modò dixi, inspiciat, altiùs, quàm hic sit Caucasus, cognoscendo prosiliet.

De Copheno fluuio, & camelis, quorum genua inflexibilia. Déque vino ex dactylis non minus inebriante, quàm quòd ex vuis: & de melle ex arboribus.

CAP. III.

Ὑπερβάντες δὲ τὸ ὄρος, ἐντυγχάνουσιν ἐπ' ἐλεφάντων ἤδη ὀχουμένοις ἀνδράσιν· εἰσὶ δὲ οὗτοι μέσοι Καυκάσου, καὶ ποταμοῦ Κωφῆνος, ἄβιοί τε, καὶ ἱππότας τοῦ ἀγέλης

His dictis cùm iam montem transgressi essent, viri occurrunt, qui elephantis vehebantur: Hi autem sunt, qui regionem colunt inter Caucasum montem, & fluuium Cophenum iacentem: homines planè inculti, & armentorum equites,

equites, curatoréſque: quorum aliqui camelis etiam inſidebant, quibus ad curſum vtuntur Indi: híſque vno die mille ſtadiorum iter conficiunt: & genua habent nequaquam flexibilia. Vnus igitur eorum camelo inſidens, cùm propius acceſſiſſet, itineris ducem, quonam pergerent, interrogauit. cúmque peregrinationis nouiſſet cauſam, ceteris paſtorib. nunciauit: qui eo nuncio gauiſi, propius accedere illos iuſſerunt, & venientibus vinum obtulere, quod arte quadam ex palmarum fructibus exprimunt: mella inſuper ex eiſdem arboribus decerpta: præterea leonum, ac pantherarum carnes, & earundem ferarum pelles à carnibus nuperrimè direptas donabant. Illi verò ceteris omnibus, præter carnes, acceptis diſceſſerunt, verſus orientem iter facientes: cúmque apud fontem quendam prandérent, acceptum ab Indis paſtoribus vinum præguſtans Damis: Iouis *ſeruatoris*, inquit, hoc poculũ *tibi eſt*, Apolloni, *quippe qui iãdiu non bibiſti*. Neq. enim hoc vinũ (vt arbitror) recuſabis, ſicut illud, quod ex vuis exprimitur. Atq; hæc dicens poculũ libauit: quoniã loquendo Iouis meminerat. Subridens autem Apollonius: Nonne pecuniis accipiendis abſtinemus (inquit) ô Damis? Plurimùm certè, inquit ille: vt ſæpius oſtendiſti. Quid igitur dicendum erit (Apollonius inquit) ſi ab aureis, atque argenteis drachmis abſtinuerimus, neque ab eiuſmodi generis numiſmate vincamur omnino: quamuis non ſolùm priuatos homines, verumetiam reges ipſos videam illud vehementer affectare: ſin verò quiſpiam æneum nummum pro argenteo, aut deauratam, & in auricula clauſam adulterinam pecuniam obtulerit, num ipſam accipiemus: quæ

A ταύτης. καὶ κάμηλοι ὧν εἰσίοις ἦρχον, αἷς χρῶνται Ινδοὶ ἐς τὰ δρομικά. πορεύονται δὲ χίλια στάδια τῆς ἡμέρας, γόνυ οὐδαμῶς κάμψασαι. προσελάσας οὖν τῷ Ινδῶν εἷς ἐπὶ καμήλου τοιαύτης, ἠρώτα Ⓣ ἡγεμόνα οὗ στείχοιεν· ἐπεὶ δὲ Ⓣ νοῦν τῆς ἀποδημίας ἤκουσεν, ἀπήγγελε τοῖς νομάσιν· Ⓐ δὲ, ἀνεβόησαν ὥσπερ ἡδόμενοι, ἐκέλευόν τε πλησίον ἥκειν· καὶ ἀφικομένοις, οἶνόν τε ὤρεγον, ὃν ἀπὸ τῶν φοινίκων ἐφίζονται· καὶ μέλι ἀπὸ ταὐτῶν φυτῶν, καὶ τεμάχη λεόντων, καὶ παρδάλεων, ὧν καὶ τὰ δέρματα νεόδαρτα ἐῶσι. δεξάμενοι δὲ, πλὴν τῶν κρεῶν, πάντα, ἀπῆλθον τὸν Ινδούς, καὶ ἐχώρουν πρὸς ἕω. ἀριστοποιουμένων δὲ αὐτῶν πρὸς πηγὴν ὕδατος, ἐπέας

C ὁ Δάμις τὸ παρὰ τῶν Ινδῶν οἴνου, Διὸς, ἔφη, σωτῆρος ἥδε σοι Ἀπολλώνιε, διὰ πολλοῦ γε πίνοιτο· οὐ γὰρ οἶμαι προήσῃ καὶ τοῦτον, ὥσπερ Ⓣ ἀπὸ τῶν ἀμπέλων. καὶ ἅμα ἔσεισεν, ἐπειδὴ τοῦ Διὸς ἐπεμνήσθη. γελάσας οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, οὐ καὶ χρημάτων, ἔφη, ἀπεχόμεθα, ὦ Δάμι; νὴ Δί' εἶπεν, ὡς πολλαχοῦ ἐπεδείξω. D ἆρ' οὖν, ἔφη, χρυσῆς μὲν δραχμῆς, καὶ ἀργυρᾶς ἀφεξόμεθα, καὶ οὐχ ἥσσονος τοιούτου νομίσματος· καί τοι κεχηνότας ἐς αὐτὸ ὁρῶντες καὶ ἰδιώτας μὲν Ⓜ, ἀλλὰ καὶ βασιλέας εἰ ὁ χαλκοῦς τις, ὡς ἀργυροῦς, ἢ ὑποχρυσός τε, καὶ κεκιβδηλευμένος ἡμῖν δίδοιτο, λαμβάνομεν τοῦτο, ἐπεὶ

μὴ ἐκεῖνό ὅ ἐστιν, οὗ ⓐ πολλοὶ γλίχονται; καὶ μὴν ⓒ νομίσματά ἐστιν Ἰνδοῖς ὀρειχάλκου τε, καὶ χαλκοῦ μέλανος· ὧν δεῖ δήπου πάντα ὠνεῖσθαι πάντας, ἥκοντας ἐς τὰ Ἰνδῶν ἤθη. τί οὖν εἰ χρήματα ἡμῖν ὤρεγον ⓐ χρηστοὶ νομάδες, ἆρ' ἂν ὦ Δάμι, παραπτόμενόν με ὁρῶν ἐνουθέτεις τε, καὶ ἐδίδασκες, ὅτι χρήματα μὲν ἐκεῖνά ἐστιν, ἃ Ῥωμαῖοι χαράττουσιν, ἢ ὁ Μήδων βασιλεύς· ταυτὶ δέ, ὕλη τις ἑτέρα, κεκομψευμένη τοῖς Ἰνδοῖς; ἢ ταῦτα πείσας, πίνα δῶ ἠγήσω με; ἆρ' οὐ κίβδηλόν τε, καὶ τὴν φιλοσοφίαν ἀποβεβληκότα μᾶλλον, ἢ ⓐ πονηροὶ στρατῶται τὰς ἀσπίδας; καί τοι ἀσπίδος μὲν ἀποβληθείσης, ἑτέρα χρύσοιτ' ἂν τῷ ἀποβαλόντι, κακίων οὐδὲν τῆς προτέρας, ὡς Ἀρχιλόχῳ δοκεῖ. φιλοσοφία δὲ πῶς ἀνακτήσεται τῷ γε ἀπομάσαντι αὐτὴν, καὶ ῥίψαντι; καὶ νῶν μὲν ἂν ξυγγνώσοιτό μοι Διόνυσος οὐδενὸς οἴνου ἁπτόμενος· ⓦ ὃ ἀπὸ τῶν φοινίκων εἰ προὔκρινα ἀμπελίνου αἰρούμενος, ἀχθέσεται, οἶδα, καὶ προυπεύθεται φήσει τὸ ἑαυτοῦ δῶρον· ἐσμὲν δὲ οὐ πόρρω τοῦ θεοῦ. καὶ γὰρ τὸν ἡγεμόνα ⓒ ἀκούεις, ὡς πλησίον ἡ Νῦσα τὸ ὄρος, ἐφ' οὗ ὁ Διόνυσος πολλὰ οἶμαι, καὶ θαυμαστὰ πεφάνη· καὶ μὲν καὶ τὸ μέθυειν, ὦ Δάμι, καὶ οὐ βοτρύων μόνων ἐστὶν ἐμφορητὰ σοὶ δοκοῦσιν. ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῶν φοινίκων παραπλήσιος οἰνάκχου πολλοῖς γοῦν ἤδη τῶν Ἰνδῶν ἐντετύχομεν, κατεχομένοις τῷ οἴνῳ τούτῳ· καὶ ⓐ μὲν,

A reuera, non ea sit pecunia, quam vulgus tanto tempore concupiscit? Quinetiam Indis numismata sunt ex aurichalco, æréve nigro confecta, quibus omnia emere licet iis, qui *ad* Indorum *regionem institutáque accedunt*. An igitur si tales pecunias benigni, atque humani pastores obtulissent, tu (ô Damis) illas me respuentem esses intuitus? monuissésne, ac docuisses reuera
B pecunias illas esse, quas Medorum rex, aut Romani cudunt: has verò materiam quandam aliam esse ab Indis commoditatis *vel animi causa* excogitatam? Quòd si tuis rationibus persuasus, huiusmodi pecunias acciperem: nónne me auarum & philosophiæ contemptorem diceres? ac etiam deteriorem quàm milites, qui in pugna clypeum abiiciunt? Abiicienti enim
C clypeum, alius dari rursum potest, nihilo priore deterior: vt inquit Archilochus. Philosophia verò quo pacto recuperari potest ab eo, qui semel illam contempserit, aut abiecerit? Insuper Bacchum mihi veniam daturum confido, si penitus ab omni vino abstinuerim. Sin verò ex dactylis confectum vinum vuaceo prætulerim, indignabitur,
D atque eius donum contemni dicet. Et absumus ab eo Deo non procul: modò namque ducem nostrum audisti dicentem propè esse montem Nysam: vbi Bacchus multa, vt accepi, mirandáque operatur. Ebrietas quoque, ô Damis, non ab vuis tantùm hominibus prouenit, verumetiam à dactylis perinde, atque ab vuis plerique bacchantur. Multos enim Indorum offendimus, vini talis ebrietate correptos: quorum alij

quidem ſaltantes cadunt, alij dormientes cantant, ſicut apud nos faciunt, qui ad multam noctem à potatione diſcedunt. Quòd autem ipſe potionem hanc vinum eſſe opinaris, ex eo patet, quòd ex ea Ioui libauiſti, & omnia precatus es, quæ vina libantes precari ſolent. Verùm hæc pro me ipſo duntaxat dicta accipe. Neque enim te, neque famulos bibere prohibeo: quinetiam carnibus veſci permitto. Harum enim rerum abſtinentiam nihil vobis animaduerto prodeſſe: mihi verò conſentanea iis, quæ à pueritia erga philoſophiam ſum profeſſus. Hos ſermones Damidis ſocij iucundè audierunt, & carnium vſum acceperunt perlibenter: faciliùs itineris laborem toleraturos rati, ſi vberiùs aliquantò nutriti eſſent.

A ὀρχοῦνται πίπτοντες. ⓐ ὃ, ἄδουσιν, ὑπονυστάζοντες, ὥσπερ ⓐ παρ' ἡμῖν οἱ πότου, νύκτωρ τε, ⓒ δὴ οἱ ὥρᾳ ἀναλύοντες. ὅτι δ' οἶνον ἡγῇ καὶ τόδε τὸ πόμα, δηλοῖς, τῷ αἰνέσθαι τε ἀπ' αὐτοῦ τῷ διΐ, ⓒ ὁπόσα ἐπὶ οἴνῳ εὔχεσθαι. καὶ εἴρηταί μοι, ὦ Δάμι, πρὸς σὲ ὑπὲρ ἐμοῦ ταῦτα. οὔτε

B γὰρ σε τοῦδε πίνειν ἀπαγορεύω αὖ, οὔτε τοῦτο ὀπαδοῖς τούτοις· ξυνχωροίην δ' ἂν ὑμῖν κρεῶν σιτεῖσθαι. τὸ γὰρ ἀπέχεσθαι τούτων, ὑμῖν μὲν ὡς οὐδὲν ὁρῶ προσβαῖνον ⓦ, ἐμαυτῷ δ', ἐς ἃ ὡμολόγηταί μοι πρὸς φιλοσοφίαν ἐκ παιδός. ἐδόξαν δὲ ⓦ λόγον τόνδε ⓐ πρὸς τὸν Δάμιν, ⓒ ἡσσάσαν δ' ὠχεῖσθαι, ῥᾷον ἡγούμενοι πορεύεσθαι, λῷον ἀφθονώτερον διαιτηθέντα.

De Nyſa monte plantis conſito, vt Tmolus in Lydia. De templo Bacchi vitibus, hederiſque complexo: & ſimulachro eiuſdem. Item cuiaſnam Bacchus fuerit, varias eſſe opiniones: ſed inſcriptione, quæ in diſco apud Pytho viſitur, credi Thebanum fuiſſe. tum de altero Baccho Indi fluminis filio: necnon Nyſam μηρὸν, id eſt femur à Libero patre appellatam. An Alexander Macedo in Nyſa Orgia celebrauerit.

CAP. IIII.

POST hæc fluuium Cophenum nauibus traiecêre, camelos pedibus per aquam ducentes: neque D enim admodum profundus in ea parte fluuius eſt. Eo flumine ſuperato in continentem venerunt regiæ ditioni ſubiectam: vbi Nyſa mons in altum protenditur ad ſummum verticem plantis conſitus, veluti in Lydia eſt Tmolus. Licet autem cuique in ipſum faciliter aſcendere, cùm ſit propter culturam vndequaque peruius. Aſcendentibus autem occurrit Bacchi templum, quod plantatis lauris ipſummet Bacchum ſibi inſtruxiſſe perhibent, tantùm ſoli in gyrum com-

Διαβάντες δὲ ⓦ ποταμὸν, αὐτοὶ μὲν, ὑπὲρ νεῶν, αἱ καμήλοι δὲ πεζῇ τὸ ὕδωρ· ὁ γὰρ ποταμὸς οὔπω μέγας· ἐκβαίνοντος τὴν βασιλευομένην ἠπείρῳ, ἐν ᾗ ἀνατείνουσα πεφύτευται Νῦσα ὄρος ἐς κορυφὴν ἄκραν, ὥσπερ ὁ ἐν Λυδίᾳ Τμῶλος· ἀναβαίνειν δ' αὐτὸ ἔξεστιν· ὡδοποιήται γὰρ ὑπὸ τοῦ γεωργεῖσθαι. ἀνελθόντες οὖν, ἱερὸν Διονύσου ἐντυχεῖν φασιν· ὃ δὴ Διόνυσον ἑαυτῷ φυτεῦσαι, δάφναις περιεσκιάσαις κύκλῳ, ποσὸν περιεχούσης τῆς γῆς,

ὅσον ἀποχῆ νεῳ ξυμμέτρῳ. κιθὸν τε περιβαλεῖν αὐτῷ, καὶ ἀμπέλοις ταῖς δάφναις· ἄγαλμά τε ἑαυτῷ ἔνδον ἱσταται· γιγνώσκονται ὡς ξυμφύσῃ τὰ δένδρα ὁ χρόνος, καὶ δώσῃ πνὰ ἀπ' αὐτῶν ὄροφον. ὡς δ' ἔτω ξυμβέβληται νεῳ, ὡς μήτε ὕεσθαι τὸ ἱερὸν, μήτ' ἀνέμων εἰσπνεῖσθαι· δρέπανα δὲ, καὶ ἄρριχοι, καὶ λικνοὶ, καὶ τὰ ἀμφὶ λικνοὺς, ἀνάκειται τῷ Διονύσῳ χρυσᾶ καὶ ἀργυρᾶ, καθάπερ τρυγῶντι· τὸ δ' ἄγαλμα, εἰκασται μὲν ἐφήβῳ Ινδῷ, λίθου δὲ ἔξεσται λευκοῦ. ὀργιάζοντες δ' αὖ, καὶ σείοντες τὴν Νύσαν, ἀκούουσιν αἱ πόλεις αἱ ὑπὸ τῷ ὄρει, καὶ ξυνεξαίρονται. διαφέρονται δὲ περὶ τοῦ Διονύσου τούτου καὶ Ελληνες Ινδοῖς, καὶ Ινδοὶ ἀλλήλοις. ἡμεῖς μὲν γὰρ Θηβαῖον Διόνυσον ἐπ' Ινδοὺς ἐλάσαι φαμὲν, στρατεύοντά τε, καὶ βακχεύοντα, τεκμηρίοις χρώμενοι τοῖς τε ἄλλοις, καὶ τῷ πυθοῖ ἀναθήματι, ὃ δὴ ἀπόκειται ἐκεῖ θησαυροὶ ἱεροῖσιν. ἔστι δὲ ἀργύρεον Ινδικοῦ δίσκου, ὧ ἐπιγέγραπται, ΔΙΟΝΥΣΟΣ Ο ΣΕΜΕΛΗΣ, ΚΑΙ ΔΙΟΣ, ΑΠΟ ΙΝΔΩΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙ ΔΕΛΦΩΙ. Ινδῶν δὲ οἱ περὶ Καύκασον, καὶ Κωφῆνα ποταμὸν, ἐπηλύτην αὖ Ασσύριόν φασιν ἐλθεῖν, τὰ τοῦ Θηβαίου εἰδότα· οἱ δὲ τὴν Ινδοῦ τε, καὶ Υδραώτου μέσην νεμόμενοι, καὶ τὴν μεταταῦτα ἤπειρον, ἣ δὴ ἐς ποταμὸν Γάγγην τελευτᾷ, Διόνυσον γενέσθαι ποταμοῦ παῖδα Ινδοῦ λέγουσιν· ᾧ φοιτήσαντα

χ. ἐλθόντα

plexum, quantum mediocri templo satis est. Eius autem contegendi causa vites, atque ederæ, circúmq; lauros complexæ, quasi parietum structuram efficerent. In medio autem statuam suam erexit, iam tum coniiciens fore, vt tempore coalescentes arbores locum ipsum contecturæ essent: quod iam tum ita perfectum erat, vt neque pluuiæ ingredi, neque intus spirare venti possent. Falces autem, cophinos & torcularia, & cetera vindemiæ instrumẽta, partim aurea, partim argẽtea, in templo suspensa Dionysio, vt vindemianti, cõspiciuntur. Bacchi verò simulachrũ ex albo lapide fabricatum adolescẽtis Indi effigiem præfert. Quotienscunq. autẽ bacchatur, & Nysam concutit, à subiectis vrbib. *quæ vna saliũt*, audiri fertur. Est autẽ de Baccho non parua inter Indos & Græcos controuersia. Ipsi etiam Indi de eodẽ diuersimodè opinãtur. Nos enim Thebanum Bacchum ad Indos vsque profectum dicimus, Bacchantem simul, & exercitum ducentem: coniecturísq. ad id probandum plurimis vtimur, & in primis moniměto, quod in Pythia depositum, in eius templi seruatur thesauris. Est autem ex Indico argenteo fabricatus discus, taliq. inscriptione notatus: BACCHVS SEMELES ET IOVIS FILIVS AB INDIS APOLLINI DELPHICO SACRAVIT. Indi autem, qui inter Caucasum montem, & Cophenum fluuium habitant, Bacchum ab Assyriis in ea loca venisse perhibent, & quæ de Thebano & Baccho feruntur cuncta nouisse: qui verò inter Indum & Hydraotæ regionem colunt, quíq. continentis eius reliquam tenent partem quæ Gange terminatur, Bacchum Indi fluuij filium fuisse perhibẽt: venisséq. ad eum, Bacchũ alterũ

Thebis genitum : atque ab eodem thyrso donatum esse : cùm è contrario Thebanus orgia sacra celebranda illum docuerit, dixeritque se Ioue genitum, in primis femore vsque ad partus maturitatem fuisse gestatum, inuenerítq. montem Nysæ propinquum, quem * coxam, seu femur nuncupauit. Nysam verò, vt illi tradunt, in honorem Bacchi vitibus consecuerunt homines, qui Thebis vitium semina eò transtulerunt. Iidem Alexandrum Macedonem affirmant orgia in monte Nysa celebrasse: veruntamen qui Nysam incolunt, asserunt Alexandrum nequaquam montem ascendisse, quanquam id vehementer cuperet, quòd esset tum honoris cupidus, tum etiam vetustatis amator. Timuisse autem, ne vitibus conspectis Macedones (qui eas longo iam tempore non viderant) domesticarum rerum desiderio caperentur, néve cupiditas vini eos inuaderet, iamdiu bibendæ aquæ assuefactos. His de causis Nysam prætergressus, in radicibus montis vota, sacráque peregit. Neque verò sum nescius, minus grata fuisse quibusdam, quæ nunc dixi: quòd nonnulli eorum, qui cum Alexandro militarunt, aliter de hoc ipso, sed non secundum veritatem scripserunt. Ego autem ante omnia veritatem sectari decreui: quàm si & ipsi sequi voluissent, hac laude non fraudassent Alexandrum.

Atenim maius est, opinor, illum ad continendum exercitum, ne montem quidem ascendisse; quàm superasse montem, &, quòd illi aiunt, bacchatum in in eo fuisse.

A τὴν σὺν Θηβῶν ἐκεῖνον, θύρσου τε ἅψασθαι, καὶ δοῦναι ὀργίοις, εἰπόντα ὡς ὑὸς εἴη Διὸς, καὶ τῷ τῆς παλῆς ἐμβιῶναι μηρῷ, τόκου σύνεκα· μηρόν τε βύρεσθαι παρ' αὐτῇ ὄρει, ᾧ περιβέβηκεν ἡ Νύσα· καὶ τὴν Νύσαν τῷ Διονύσῳ συμφυτεῦσαι, ἀπάρχοντας σὺν Θηβῶν τὸ * γόνυ τῆς ἀμπέλου, οὗ καὶ Ἀλέξανδρον ὁρμᾶσαι. οἱ δὲ τὴν Νύσαν οἰκοῦντες, οὔ φασι τὸν Ἀλέξανδρον ἀνελθεῖν ἐς τὸ ὄρος, ἀλλ' ὁρμῆσαι μὲν, ἐπειδὴ φιλότιμός τε ἦν, καὶ ἀρχαιολογίας ἥπτων· δείσαντα δὲ μὴ εἰς ἀμπέλους προελθόντες οἱ Μακεδόνες, ἃς χρόνου ἤδη οὐχ ἑωρᾶκεσαν, ἐς πόθον τῶν οἴκοι ἀπενεχθῶσιν, ἢ ἐπιθυμίαν πρὸς οἶνου ἀναλάβωσιν, εἰθισμένοι ἤδη τῷ ὕδατι, παρελάσαι τὴν Νύσαν δύξαμενοι τῷ Διονύσῳ, καὶ θύσαντα σὺν τῇ στρατείᾳ. καὶ γνώσκω μὲν καὶ ἐς χάριν ταῦτα σφίσιν ἁφών, ἐπειδὴ οἱ ξὺν Ἀλεξάνδρῳ στρατεύσαντες, οὐδὲ ταῦτα ἐς τὸ ἀληθὲς ἀνέγραψαν. δεῖ δὲ ἀληθείας ἐμοὶ γοῦν, καὶ εἰ κἀκεῖνοι ἐπῄνεσαν, καὶ αὖ ἀφείλοντο καὶ τῆδε τὸν ἔγκωμιον τὸν Ἀλέξανδρον· τὸ γὰρ ἀνελθεῖν ἐς τὸ ὄρος, καὶ βακχεῦσαι αὐτὸν, ἃ ἐκεῖνοι λέγουσι, μεῖζον, οἶμαι, τὸ ὑπὲρ καρτερείας τῆς στρατοῦ μηδὲ ἀναβῆναι.

De petra auerna ſtadiis xv. lata, quæ ἄορνος, id eſt, ſine auibus, ab α priuatiua, & ὄρνις auis, dicitur. & quare ita appellata fuerit. Item quid bonum equitem, ac militem facere oporteat. Tum de puero agitante elephantum: & ipſo elephanto.

CAP. V.

THN δὲ Ἄορνον πέτραν, οὐ πολὺ ἀπέχουσαν τῆς Νύσης, ἰδεῖν μὲν οὐ φησιν ὁ Δάμις· ἐν σκιβολῇ γὰρ κεῖσθαι τῆς ὁδοῦ· καὶ δεδιέναι τὸν ἡγεμόνα, σκιρτήσεταί ποι πρὸς τὸ ὕδωρ, ἀκούσας ὃ ὡς ἄλωτος μὲν Ἀλεξάνδρῳ γένοιτο, Ἄορνον δὲ ὀνομάζοιτο, καὶ ἐπειδὴ στάδια πεντεκαίδεκα ἀνέσηκε· πέτονται γὰρ καὶ ὑπὲρ τοῦτο οἱ ἱεροὶ ὄρνιθες· ἀλλ' ἐν κορυφῇ τῆς πέτρας ῥῆγμα εἶναί φασι, τοὺς ὑποπετομένους τῶν ὀρνίθων ἁρπάζον, ὡς Ἀθηναῖοί τε ἰδεῖν ἔστιν ἐν προνάῳ τῆς παρθένου, καὶ πολαχοῦ τῆς Φρυγῶν, καὶ Λυδῶν γῆς· ὑφ' οὗ δὴ τοῦ πέτρας Ἄορνον κεκλῆσθαί τε, καὶ εἶναι· ἐλαύνοντες δὲ ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν, παῖδα ἐντυγχάνουσι τεσσαρεσκαίδεκά που ἔτη γεγονότα, ἐπὶ ἐλέφαντος ὀχούμενόν τε, καὶ παίοντα τὸ θηρίον· ἐπεὶ δὲ ἐθαύμασαν ἰδόντες, τί ἔργον, ἔφη, ὦ Δάμι, ἀγαθοῦ ἱππέως; τί δ' ἄλλο γε εἶπεν, ἢ ἱζήσασθαι ἐπὶ τοῦ ἵππου, δέξασθαί τε αὖ, καὶ τὸν χαλινὸν στρέφειν, καὶ κολάζειν ἀπειθοῦντα, καὶ προορᾶν ὡς μὴ ἐς βόθρον, ἢ τάφρον, ἢ χάσμα καταπεσὼν ὁ ἵππος, ὅτε γε δι' ἕλους, ἢ πηλοῦ χωροίη. ἄλλο δὲ οὐδέν, ὦ Δάμι, ἀπαιτήσομεν, ἔφη, τὸν ἀγαθὸν ἱππέα; νὴ δί' εἶπε, τό γε ἀναπαύοντι μὲν τῷ ἵππῳ, προῒξ τὸ

PETRAM autem, quam* auernam incolæ vocant (non procul à Nyſa poſita eſt) non vidiſſe ſcribit Damis: quoniam in ſeceſſu quodam longiùs ab ea, qua pergebant via, locata ſit: timuiſſe autem itineris ducem tam longè à recto itinere digredi. Scribit ſe ab incolis audiſſe illum quoque locum captum ab Alexandro fuiſſe. Appellatus autem locus ille auernus: hoc eſt, ſine auibus: non propterea quòd per ſtadiorum quindecim ſpatium (tantum enim in latitudine ſaxum illud cõplectitur) auibus careat: ſiquidem ſacræ aues ſupra illud etiam volant: ſed quia in petræ cacumine ſciſſurã eſſe dicunt, quæ ſuperuolantes aues ad ſe trahat: ſicut Athenis in veſtibulo* virginalis domus intueri licet: & pariter in pleriſq. Lydiæ Phrygiæq. locis: propterea petram illam auernã vocari. Cùm verſus Indum fluuium iter facerent, puer occurrit annos natus tredecim, qui elephanto inſidens acriter ſtimulis belluam vrgebat: Id cùm omnes mirarentur, cõuerſus Apollonius Damidẽ interrogauit: quódnã boni equitis præcipuum munus eſſe cenſeret. Tum ille: Quid aliud, quàm equo rectè inſidere, atq; illi fortiter dominari, & frenis in quamcunq; voluerit partem, circumducere? non parentẽ autẽ, verberib. plectere: cauere inſuper ne in foueã, aut voraginẽ, aut hiatum aliquem deferatur, dum paludẽ, cœnúmve nititur euitare? Num aliud ab optimo equite expectemus, ô Damis? Imò verò, & hoc, per Iouem, inquit Damis: vt decliuẽ locum aſcendenti equo moderatè frena remittat:

*.i. ſine auibus.

*Minerua cuius meminit Pauſanias.

præcipitem verò, ac decliuem eunti non deſerat frena, ſed magis contrahat. Interdum quoque crines, aut aures manu demulcere, nec ſemper in ipſum flagellis vti, ſapientis equitis eſſe duco: & eum laudo, qui hoc pacto ſciat equitare. Bellatorem verò equitem, Apollonius inquit, & qui in prælio verſari debeat, quibuſnam artibus diceres indigere? Eiſdem, inquit Damis, & aliis etiam quibuſdam: vt ſciret hoſtem ferire, & ſe protegere: inſequi præterea, ac refugere, & inimicum pellere: & equum aſſuefacere, ne clypei ſonitum, aut fulgentis galeæ ſplendorem formidet, néve pugnãtium clamorem perhorreſcat. Hæc enim omnia equeſtri (vt arbitror) ſapientiæ conueniunt. Hunc igitur qui elephanto vehitur, inquit Apollonius, qualem equitem eſſe putas? Multò, inquit ille, mirabiliorem eo, quem deſcripſi: belluæ enim tam vaſtæ molis imperare, cùm ipſe tam paruus exiſtat, & illam quocunque velit, dirigere *bacillo, quem vt vides, ipſi velut anchoram iniiciat: neque illius aſpectum timere, aut altitudinem formidare, neque tantùm robur pertimeſcere, diuinum penè aliquid mihi eſſe videtur. atque ita me Pallas adiuuet, vt hoc ipſum dicenti alteri nunquam credidiſſem. Quid igitur, inquit Apollonius, ſi quis puerum vendere vellet, tu illum emeres, ô Damis? Certe. per Iouem, inquit ille: omnia quæ poſſideo, illius habendi gratia traderem. Nam quaſi arce occupata dominium exercere in belluam omnium, quas terra nutriat, maximam, ingenuæ cuiuſdam, liberalíſque naturæ mihi eſſe videtur. Verùm quo pacto puero vtereris, niſi etiam elephantum emeres? Domui, inquit ille, meæ, & ſeruis, famuliſque

pedo, virgam paſtoralẽ.

Minerua cuius meminit Pan ſanias.

A σιμὸν ἐφεῖναι τὸν χαλινόν· κἂν τραχυνοῖς ὁτιοῦν μὴ ξυνχωρεῖν, ἀλλ' ἀντέλκειν· κἢ τὸ καταψῆσαι ὁπόταν ὦτα, ἢ τὸ χαίτῃ, κἢ μὴ ἀεὶ, ἢ μάστιξι, σοφοῦ ἔμοιγε δοκεῖ ἱππέως· καὶ ἐπαινοίην ἂν αὐτὸν ὧδε ὀχούμενον· τῷ δὴ μαχίμῳ τε, κἢ πολεμιστικῷ, πόνων δή; τῷ γε αὐτῷ, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε· κἢ τρὸς γε τούτοις, τὸ βάλλειν τε, καὶ φυλάττεσθαι. κἢ τὸ ἀπελάσαι ὁπόταν, κἢ τὸ ἀνασῆσαι πολεμίους, καὶ μὴ ἐᾶν σπλήττεσθαι τὸν ἵππον, ὅτε δουπήσειν ἀσπὶς, ἢ ἀστράψαιεν αἱ κόρυθες, καὶ παιανιζόντων τε, κἢ ἀλαλαζόντων βοὴ γένοιτο, σοφία οἶμαι ἱππικὴ τρέσειεν. τοῦτον οὖν, ἔφη, τὸν ἐπὶ τῷ ἐλέφαντος ἱππέα, τί φήσεις; πολλῶν, ἔφη, θαυμασιώτερον Ἀπολλώνιε. τὸ γὰρ θηρίον τηλικοῦτον ὑπιτετάχθαι τηλίκον τε ὄντα, καὶ βουθυτεῖν αὐτὸ καλαύροπι, ἣν ὁρᾷς αὐτὸν ἐμβαλόντα τῷ ἐλέφαντι, ὥσπερ ἄγκυραν, κἢ μήτε τὸ ὄψιν τοῦ θηρίου δεδιέναι, μήτε τὸ ὕψος, μήτε τὸ ῥώμης τοσαύτης οὖσαν, δαιμόνιον ἔμοιγε δοκεῖ· κἢ οὐδ' ἂν ὑπισχνοῦμαι μὰ τὸν Ἀθηνᾶν, εἰ ἑτέρου ἤκουσα. τί οὖν ἔφη, εἰ ἀποδόσθαι τις ἡμῖν τὸν παῖδα βούλοιτο, ὠνήσῃ αὐτὸν, ὦ Δάμι; νὴ Δί', εἶπε, τοῦτό γε ἐμαυτοῦ πάντων. τὸ γὰρ ὥσπερ ἀκρόπολιν κατειληφότα δεσπόζειν θηρίου μεγίστου, ὧν ἡ γῆ βόσκει, ἐλευθέρας ἔμοιγε δοκεῖ φύσεως, καὶ λαμπρᾶς εἶναι· τί οὖν, ἔρῃτο τῷ παιδὶ ἔφη, εἰ μὴ κἢ τοὺς ἐλέφαντα ὠνήσῃ; τῇ τε οἰκίᾳ, ἔφη, ὑπισχνοῦμαι τῇ ἐμαυτοῦ, καὶ τοῖς οἰκέταις. καὶ

πολλῷ βέλτιον τούτων ἢ ἐγώ, ἀρξῃ. οὐ γὰρ οὐχ ἱκανὸς, ἔφη, σοὶ σεαυτὸν ἀρ-
χὴν; ὅν γε εἶπε καὶ οὐ ζῆν, ὦ Ἀπολ-
λώνιε· καταλιπὼν γὰρ τὰ μὰ, σοφίαν
ὥσπερ οὐ, φιλομαθῶν, καὶ σωφρο-
νῶν τὰ σὺν τῇ ξυνῇ· εἰ γὰρ ἤδη πρίαιο τ
παῖδα, ἵππω σοι χρώμενον, ὁ μὲν,
ἀμιλλητήριον, ὁ δὲ, πολεμικὸς, ἀ-
ναθήσῃ αὐτῷ, ὦ Δάμι, ἐπὶ σοὶ ἵπ-
ποις; ἐπὶ μὲν τὸν ἀμιλλητήριον, εἶ-
πεν, ἴσως ἄν, ἐπειδὴ καὶ ἑτέρους ὁρῶ·
τῷ δὲ μάχιμόν τε, καὶ ὁπλιτεύοντα,
πῶς αὖ ἀναβαίνῃ ἔστι; οὔτε γὰρ ἀ-
σπίδα δυναιτ' ἂν φέρειν, ἧς δεῖ τοῖς
ἱππεύουσιν, οὔτ' ἂν θώρακα, ἢ κρά-
νος· ἀκμὴν δὲ πῶς ἔστι, ὃς οὐδὲ ἀ-
πρακτον βέλους, ἢ τοξεύματος κρα-
δαίνοι ἄν, φελλιζόμενος ὡς τὸ εἰκὸς
ἔπι; ἕτερον οὖν τί ἐστιν, ἔφη, ὦ Δάμι,
ὅτιν, ὃ σὺ ἐλέφαντα τοῦτον ἡνιοχεῖ,
καὶ πέμπει· καὶ οὐχ ὁ ἡνίοχος ἔστι, ὃν
οὐ μονονουχὶ προσκυνεῖς ὑπὸ θαύ-
ματος; ὁ δὲ εἰπόντος, τί ἂν εἴη τοῦτο,
Ἀπολλώνιε, ὁρῶ γὰρ ἐπὶ τῷ θηρίῳ,
πλὴν τοῦ παιδὸς, οὐδὲν ἕτερον, τὸ θηρίον
ἔφη τοῦτο, οὐ παιδευτόν* τε πρὸς πάν- χ. ἀπαι-
τας ὅτι· καὶ πειθὴν ἅπαξ ἀναγκασθὲν δευτόν τε
ὑπὸ ἀνθρώπου ζῆν, ἀνέχεται τὰ σὺν πρὸς πάν-
τοῦ* ἀνθρώπου πάντα, καὶ ὁμοιοῦται ἐ- τα ἐ. χ. τοῦ ἀν-
πιτηδεύῃ τῷ πρὸς αὐτόν. χαίρει τε θρώπων π.
σιτούμενον ἀπὸ τῆς χειρὸς, ὥσπερ καὶ
μικροὶ τῶν κυνῶν. προσιόντα τε τῇ
προσομαίᾳ ἀσπάζεται, καὶ τῷ κε-
φαλῷ ἐς τὸ φάρυγα ἐπωδοῦντα
ἀνέχεται, καὶ κέχηνεν ἐφ' ὅσον τῷ ἀν-
θρώπῳ δοκεῖ, καθάπερ σὺν τοῖς νομέ-
σιν ἑωρῶμεν· νύκτωρ δὲ λέγεται τῷ

A omnibus illum præficerem, crederémque ipsum meliùs, quàm me imperaturum. An tu, inquit Apollonius, non sufficienter tuas res gubernare te posse arbitraris? Æquè, inquit ille, atque tu. mearum enim cura rerum derelicta, tecum circumambulo discere cupiens, atque cognoscere quæ in aliena patria fiant. Quòd si empto puero, duos habueris equos, vnum quidem cursui aptum, alterum verò B bellatorem: num vtrique sine discrimine puerum illum imponeres? Cursori imponerem, inquit Damis: quando alios idem facientes conspicio. Bellatorem enim equum & armis assuetum quonam pacto conscenderet, qui neque clypeum ferre posset, quo equites indigent, neque thoracem, aut galeam sustinere. Hastam verò quomodo gestaret, sagittas, arcúmque tractare impotens, &, quod ætati etiam C conuenit, penè balbutiens? Aliud igitur est, inquit Apollonius, ô Damis, quòd hunc elephantum regit, & gubernat, quàm is auriga, quem penè vt Deum veneraris. Quid verò, inquit Damis, id est? ego enim super elephantum præter puerum video nihil. Hæc bellua, inquit Apollonius, maximè omnium ferarum docilis est, atque vbi semel sub homine viuere coacta est, ab homine omnia D perfert, & morum similitudinem ab ipso capit, gaudétque non secus, ac parui canes ex manu cibum capere: venientémque promuscide complectitur: capútque intra fauces immittere hominem patitur adaperto rictu tandiu permanens, quoad homini libitum fuerit. veluti in eorum pastoribus fieri videbamus. Noctu autem fertur

*ſtridente & exili.

ſuam deplorare ſeruitutem, non* elato, vt quandoque ſolet, barritu: ſed lugubriter, miſerabilitérque immurmurans. Quòd ſi ita ingemiſcenti homo ſuperuenerit, querelam ſiſtit elephas, quaſi verecundia quadam commotus: itaque ſibimetipſe imperat, & naturæ perſuaſio magis ipſum ducit, quàm is qui ſuperſedens ipſum gubernat. Cùm ad flumen Indum peruenissent, gregem elephantorum à ſe viſum ſcribit Damis, qui fluuium transnatabat.

A δηλεῖσθαι ὀλοφύρεσθαι, μὰ Δί' οὐ τετζυγὸς, ὁποῖον εἴωθεν, ἀλλ' οἰκτρόν τε, καὶ ἐλεεινὸν ἀνακλάον. εἰ δὲ ὁ ἄνθρωπος ἐπιστὰς ὀδυρομένῳ ταῦτα, ἴσχει τὸν θρῆνον ὁ ἐλέφας, ὥσπερ αἰδέμενος. αὐτὸς δὴ ἑαυτῷ, ὦ Δάμι, ἄρχει, καὶ ἡ πειθὼ αὐτὸν τῆς φύσεως ἄγει μᾶλλον, ἢ ὁ ἐπικείμενός τε, καὶ ἀπηνύνων. ἐπεὶ δὲ τὸν Ινδὸν ἐλθόντες, ἀγέλην ἐλεφάντων ἰδεῖν φασὶ περαιουμένους τὸν ποταμόν.

B

Elephantorum eſſe triplex genus. Déque elephanto annos nato plures quadringentis: eundémque pro Poro rege aduerſus Alexandrum pugnaſſe. De alio item elephanto Aiace nomine, capto anno quadringenteſimo poſt bellum quoddam in Libya: hinc non rectè ſentire qui elephantorum dentes cornua potius eſſe, quàm dentes volunt. demum, qui dentes liuidi, qui albi, qui magni, qui parui, qui ſectu faciles ſunt.

CAP. VI.

AB indigenis verò de elephantis audiuiſſe, inquit, alios eſſe paluſtres, montanos alios, tertium item genus eſſe campeſtrium. Capiuntur autem ad bellicos vſus. Pugnant enim onuſti turribus, quibus decem aut etiam quindecim Indici homines ſuperſtant; & ex iis tanquam propugnaculis in hoſtes iaculantur, aut arcu ſagittas torquent. Animal verò ipſum promuſcide tanquam manu ad res capiendas, aut proiiciendas vtitur. Quantò autem equo Nyſæo maior eſt Libycus elephas, tantò Libycis elephantis maiores ſunt Indici. De elephantorum verò ætate, & quòd longiſſimæ vitæ ſunt, ab aliis pluribus ſcriptum eſt: veruntamen hi penes Taxila vrbem omniũ vrbiũ, quæ apud Indos ſunt, maximã, elephantũ inueniſſe perhibẽt, quem *inungebãt*, & vittis ac myr-

C

D

ΚΑΙ τάδε ἀκοδσαι φασὶ περὶ τῶν θηρίων, ὡς οἱ μὲν, αὐτῶν, ἕλφοι. οἱ δ' αὖ ὄρφοι· καὶ τρίτον ἤδη γένος, πεδινοί εἰσιν. ἁλίσκονται τε ἐς πόλεμικῶν χρείαν. μάχονται δὲ δὴ ἐπεσκευασμένοι πύργοις, οἵοις καὶ δέκα, καὶ πεντεκαίδεκα ὁμοῦ τῶν Ινδῶν ἕξασι, ἀφ' ὧν τοξεύουσί τε, καὶ ἀκοντίζουσιν οἱ Ινδοὶ, καθάπερ ἐκ πυλῶν βάλλοντες. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ θηρίον χεῖρα πρὸ ποδὸς νομαίαν ἡγεῖται, καὶ χρῆται αὐτῇ ἐς τὸ ἀκοντίζειν. ὅσον δὲ ἵππου Νισαίου μείζων ὁ Λιβυκὸς ἐλέφας, τοσοῦτον καὶ Λιβύης οἱ Ινδοὶ μείζους. περὶ δὲ ἡλικίας τοῦ ζώου, καὶ ὡς μακροβιώτατον, εἴρηται μὲν καὶ ἑτέροις· συντυχεῖν δὲ καὶ οὗτοι φασὶν ἐλέφαντι περὶ Τάξιλαν, μέλαιναν μὲν τὴν ἐν Ινδοῖς πόλιν· ὃν μυ-

*ſ. πύργων

εἰζὴν τὲ ⓐ ἐπιχώριοι, ἢ ταινιοῦν. εἰ γὰρ δὴ τῶν πρὸς Ἀλέξανδρον τοῦ Πώρου μεμαχημένων εἷς ἐστὶν, ἐπειδὴ προθύμως ἐμεμάχητο, ἀνῆκεν ὁ Ἀλέξανδρος τῷ ἡλίῳ. εἰ δ' ἄρα καὶ χρυσοῖς ἕλιξας περὶ τοῖς εἴρ' ὀδοῦσιν, εἴτε κέρασι ζ γράμματα ἐπ' αὐτοῖν Ἑλληνικὰ, λέγοντα, ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Ο ΔΙΟΣ, ΤΟΝ ΑΙΑΝΤΑ ΤΩι ΗΛΙΩι. ὄνομα γὰρ τοῦτο τῷ ἐλέφαντι ἔθετο, μεγάλου ἀξιώσας μέγαν. ξυνεβάλοντο δ' οἱ ἐπιχώριοι πεντήκοντα ἔτη, καὶ τριακόσια ἔτη μετὰ τοῦ μάχου, οὔπω λέγοντες καὶ ὁπόσα γεγονὼς ἐμάχετο. Ἰόβας δ' ὡς ἦρξέ ποτε τῆς Λιβυκοῦ ἔθνους, φησὶ μὲν ξυμπεσεῖν ἀλλήλοις ἐπ' ἐλεφάντων πάλαι Λιβυκοὺς ἱππέας, εἶναι δὲ τοῖς μὲν, πύργον ἐς τοὺς ὀδόντας κεχαραγμένον, τοῖς δ' οὐδέν· νυκτὸς δ' ἐπιλαβούσης τὴν μάχην, ἡπηθῆναι μὲν τοῦ ἐπισήμου φησὶ, φυγεῖν δὲ ἐς τὸν Ἄτλαντα τὸ ὄρος, αὐτὸς δὲ ἑλεῖν τετρακοσίων μήκει ἔτη ὕστερον τῶν διαφυγόντων ἕνα, ζ τοὐπίσημον εἶναι αὐτοῦ κοῖλον, καὶ οὔπω ὅλως τετριμμένον ὑπὸ τοῦ χρόνου. εἶναι δὲ Ἰόβας, τοὺς ὀδόντας κέρατα ἡγεῖται, τῷ φύεσθαι μὲν αὐτοὺς ὅθεν περ ⓑ κρόταφοι· διαφθείρεσθαι δὲ *μηδενὶ ἑτέρῳ, μένειν δὲ ὡς ἔφυσαν, καὶ μὴ ὅπερ ⓒ ὀδόντες, πίπτειν, εἶτα φύεσθαι. ἐγὼ δ' οὐ προσδέχομαι ⓓ λόγον· κέρατά τε γὰρ εἰ μὴ πάντα, τά γε τῶν ἐλεφάντων πίπτει, καὶ ἀναφύεται. ὀδόντες δὲ, ⓔ μὲν,

teis coronis indigenæ ornabant: asserentes vnum ex his esse qui pro rege Poro aduersus Alexandrum pugnauerat; quem, propterea quòd in pugna promptissimè versatus esset, Alexander Soli dedicauit. Esse autem illi torques aureos circa dentes, seu potius cornua libeat appellare, & in torquib. literas Græcas insculptas hæc verba referre: ALEXANDER IOVIS FILIVS AIACEM SOLI. Hoc enim Aiacis nomen ipse elephanto imposuit, magnũ magno nomine exornans. Coniiciunt autem indigenæ annos quinquaginta supra trecentos ab ea, quam diximus, pugna ad ea tempora interceßisse: cùm tamen scire non possint, quot fuerit natus annos, quando pugnæ interfuit. Iuba verò quondam rex Libyæ in scriptis retulit equites Libycos quandoque elephantis insidentes inter se pugnasse, fuisséque alteri elephantorum parti turrim dentibus insculptam, alteri verò nihil: cúmque nox pugnantes occupasset, partem, quæ turrim in dentibus gestabat, superatam, in Atlantem montem confugisse: se verò post id tempus annos quadringentos ex iis vnum cœpisse, qui aufugerant: & insigne illius dentibus insculptum inueniße, [quasi nuper fabricatum,] *& nondum tempore contusum*. Is Iuba dentes elephantorum, cornua esse arbitratur, eò quòd à temporibus nascantur. Acuere autem ipsa elephantes dicuntur, quod nulli alij inest animalium: permanere eadem etiam quæ primitus nascuntur, nec decidere, sicut dentes, ac rursus nasci. Ego autem his rationibus nequaquam assentior. Cornua enim, & si non omnium animalium, elephantorum saltem decidunt, ac renascuntur:

dẽtes verò homini quidẽ excidũt & renaſcũtur: aliorum autẽ animalium nulli cõtingit, vt dentes ceteris eminẽtiores, quas ſannas vulgò dicimus, aut gemini etiam ſponte cadãt: quòd ſi fortè violentia quadã coacti ceciderint, non renaſcuntur. Armorũ enim inſtar natura maxillis eos inſeruit. Inſuper cornua lineam quãdam veluti torno impreſſam ſingulis annis circa radices obducunt: quod oues etiãm, capræ, bouéſq. teſtantur. Dens autem leuis, politúſque oritur, & niſi violenter frangatur, talis permanet. materiam enim ſubſtantiámque lapidis participare videtur. Cornua inſuper ea tantùm habent animalia, quibus duplex, bifidáque eſt vngula. Elephas verò quinque habet vngues, & plantam multipliciter ſciſſam, ne altius pedes imprimat, ſi quãdo in humido ſolo fortè conſtiterit. Præterea natura cornutis omnibus animalibus perforata, & in medio vacua oſſa ſupponens, tale etiam extrinſecùs cornu producit. Elephantorum autem plena, & per omnes partes ſimilia oſſa ſunt: quòd ſi illa extrinſecus quis adaperta inſpiciat, in medio tenue foramen inueniet, ſicut in dentibus eſſe videmus. Sunt autem paluſtrium elephãtorum dentes liuidi, rari, tractúque difficiles: & in pleriſq. partibus foramina ſunt, in aliis verò partibus quaſi grãdinis grana tumores quidã inſurgunt, & arti minimè obtemperant. Montanorũ verò minores ſunt dentes: verùm & ſufficienter albi ſunt, & nihil in eis difficile inuenitur. Optimi autem omnium ſunt campeſtrium elephantorum dentes. Maximi enim albiſſimíque ſunt, & ſectu faciles, vt nullo labore in quamcunque manus voluerit partem, deducantur.

A τῶν δὲ θηρίων σκληροτάτους, καὶ ἀναφύσαντας πάντες· ζώων δὲ ἂν οὐδενὶ ἑτέρῳ χαυλιόδους ἀὴ, ἢ σιαγόδους αὐτομάτως σκήπτοι, οὐδὲ δὴ ἐπανέλθοι ἐκπεσών· ὅπλα γὰρ σύνεκα, ἡ φύσις ἐμβιβάζει αὐτοῖς ἐς τὰς γνύας. καὶ ἄλλως, τὰ κέρατα γραμμὴν ἀποτορνοῦσι κύκλῳ περὶς τῇ ῥίζῃ κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον, ὡς αἶγές τε δηλοῦ-
B σι, καὶ πρόβατα, καὶ βόες· ὀδοὺς δὲ λείῳ ἐκφύεται· καὶ ἢν μὴ πηρώσῃ τι αὐτὸν, τοιόσδε ἀεὶ μένει· μετέχει γὰρ τῆς λιθώδους ὕλης τε, καὶ οὐσίας. καὶ μὴν καὶ τὸ κερασφορεῖν περὶ τὰ διχηλὰ τῶν ζώων μόνα ἔσπηκε· τὸ δὲ ζῷον τοῦτο, πεντώνυχον, καὶ πολυσχιδὲς τοὺς βάσιν· ἢ διὰ τὸ ἐσφίχθαι χηλαῖς, ὥσπερ ἐν ὑγρῷ ἔσπηκε. καὶ τοῖς μὲν κερασφόροις ἅ-
C πασιν ὑπερβάλλουσα ἡ Φύσις ὀστᾶ συναρτᾷ, περιφυὲς τὸ κέρας ἔξωθεν. τὸ δὲ τῶν ἐλεφάντων, πλῆρες ἀποφαίνει, καὶ ὅμοιον· ἀναπύξαντι δέ, οὐ διαμὲν αὐτὸ λεπτὴ διέρπει μέσον, ὥσπερ τοῖς ὀδόντας. εἰσὶ δὲ οἱ μὲν τῶν ἑλείων ὀδόντες, πελιδνοὶ, καὶ μανοὶ, μεταχειρίζεσθαι δὲ ἄπορoι· πολλαχοῦ μὲν γὰρ αὐτῶν ὑπερδύσκασι σήραγγες, πολλαχοῦ δὲ δύσκασι χάλαζαι, μὴ ξυνχωροῦσαι τῇ τέχνῃ.
D οἱ δὲ τῶν ὀρείων, μείους μὲν, ἢ οὗτοι, λευκοὶ δὲ ἱκανῶς, καὶ δύσεργον οὐδὲν αὐτοῖς οὐδέν· ἄριστοι δὲ οἱ τῶν πεδινῶν ὀδόντες· μέγιστοί τε γὰρ, καὶ λευκόταται, καὶ ἀναπύξαι ἥδιστοι· καὶ γίγνονται πᾶν ὅ, τι ἐθέλῃ ἡ χείρ.

De moribus elephantorum, amoréque in fœtus animalium omnium. & quòd leæna pardorum amore capiatur: leones verò si maculosos viderint catulos, eos vt nothos discerpant. Phocam præterea, quòd mortuum peperisset catulum, triduò à cibo præ dolore abstinuisse. Aquilam etiam aëtite lapide (ἀπὸ τῦ ἀετῦ, id est, aquila dicto) Ciconiam verò lychnite (λύχνος lucerna est) nidos suos, vt serpentes arceant, conglutinare.

CAP. VII.

ΕΙ δὲ μὴ ἤδη ἐλεφάντων χρὴ ἀναγράφειν, σοὶ μὲν καὶ τῶν ἐλῶν ἀλισκομένους, ἀνοήτους ἡγοῦνται, καὶ κούφους Ἰνδοί· σοὶ δ' ἂν καὶ τῶν ὀρῶν, κακοήθης τε, καὶ ἐπιβουλευτάς. καὶ ἢν μή τι δέωνταί γυν@, οὐ βεβαίους τοῖς αὐθρώποις· ⓐ πεδινοὶ δ', χρηστοί τε εἶναι λέγονται, καὶ διάγωγοι, καὶ μιμήσεως ἐρασταί· χαίροντι γοῦν, καὶ ὀρχοῦνται, καὶ ἁρμονίαις αὐλοῦσι πρὸς αὐλὸν, καὶ πηδῶσιν ὑπὲρ τῆς γῆς ἐκεῖνοι. ἰδὼν δ' οὖν σοὶ ἐλέφαντας ὁ Ἀπολλώνι@ ⓦ Ἰνδὸν περαιουμένους· ἦσαν δ' οἱ μὲν τεσσαράκοντα, καὶ χαμαιζήλους ἡγεμόνι τῷ μικροτάτῳ σφῶν· καὶ σοὶ μείζους αὐτῶν ἀνθλιφόντας τοὺς αὐτῶν πώλους ὑπὲ τὰς τῶν ὀδόντων περιβολὰς, τάς τε περονομαίας ἐπεζυχότας δεσμοῦ σύνεκα· ταῦτα μὲν, ἔφη, ὦ Δάμι, οὐδενὸς δὲ ὑποτάττοντος οὐδενὸς αὐτοῖς, ἀφ' * αὐτῶν ἔστι διὰ ξυνέσιν τε, & σοφίαν περάτοισι· καὶ ὁρᾷς ὡς παραπλησίως τοῖς σκυταγωγοῦσιν αὐθλήταις τοὺς πώλους, & καταδησάμενοι αὐτοὺς ἄγουσιν; ὁρῶ, ἔφη, Ἀπολλώνιε, ὡς σοφῶς τε αὐτὲ, καὶ ξυνετῶς περάτοισι· τί οὖν βούλει & τὸ θήρας σοὶ εἶνο φρόντισμα τοῖς ἐρεχθεῦσι, φύσει λὼ, ἢ μὴ, πρὸς τὰ τέκνα δύνοιαν εἶναι; τοῦτο γὰρ & ἐλέφαντες ἤδη βόρωσιν, ὡς πρὸ τῆ φύσεως αὐτοῖς ἥκει.

* tum sagacitate, tum consilio.

χ. ἐφ' ἑαυ.

QVOD si elephantorum etiam mores describere volumus, quod Indi asserunt, referemus. Illi enim in paludibus captos, dementes, leuésque esse dicunt: montanos vero peruersos, & insidiosos: &, nisi alicuius rei indigeant, minimè erga homines fidi. Campestres autem benigni perhibentur, & mansueti, & imitationis amatores. Scribunt igitur atque tripudiant, & ad fistulæ sonitum saliunt, séque à terra saltando subleuant. Cùm videret Apollonius elephantos Indum flumen transeuntes (erant autem circiter triginta: & duce vtebantur eo, qui inter ipsos minimus erat: maiores vero ipsorum super dentium eminentias pullos gestabant, promuscide tanquam vinculo ipsos complectentes) hæc, inquit, ô Damis, nullo iubente ex se ipsis naturali quadam prudentia, ac sapientia faciunt. Vides enim quo pacto sarcinarum vectores imitati, suos deferant pullos vinculis (ne fortè cadant) eos complexi. Video, inquit Damis, prudenter sapientérq. ipsos id operari. Quid igitur sibi vult insana quorundã solicitudo inaniter quærentium, naturalísne sit, an non, erga filios beneuolentia? Hoc enim elephanti etiam clamant à natura ipsis talem beneuolentiam datam.

Neque

Neque enim id ſicut alia quædam ab hominibus didicere. Hi namque cum hominibus non vixerunt, ſed natura ducuntur, vt ament, quod pepererunt: propterea illis prouident, eóſque nutriunt. Verùm non elephantis duntaxat hoc eſt dicendum, quos ego ſecundos ab homine pono*: ſed hoc magis in vrſis admiror, qui cùm feritate ceteras belluas ſuperent, pro catulis tamen omnia faciunt. Itidem quoque faciunt lupi, rapinis ſemper intenti. Fœmina autem partus cuſtodit: maſculus autem pro catulorum ſalute cibos ad ipſam defert. Idem etiam pantheræ faciunt, quæ propter caliditatem matres fieri gaudent: & tunc maribus dominari volunt, ac domui præſidere. mares verò patienter omnia ſuſtinent propter catulorum amorem. De leænis autem huiuſmodi ſermo narratur: ipſas amorem in ſui * pardos trahere, eóſque in leonum cubilibus * ſuſcipere: vbi verò ſe eorum concubitu grauidas ſentiunt, ad montes confugiunt, & pardorum cõſueta loca ſequuntur. Pariunt autem maculoſos catulos: propterea in *auiis &* denſis ſyluis occultatos nutriunt, ſimulantes venationis cauſa à maribus abeſſe. Leones enim ſi forte catulos viderint, eos lacerant *ac diſcerpunt* tanquam adulteram *ſobolem. Animaduertiſti etiam vtique in Homericorum leonum aliquo, vt pro ſuis catulis torue intueatur, & vires ad præliũ colligat.* Tigrim quoque inſigni crudelitate animal ferunt, in hac ipſa regione, & ad naues vſque penes rubrum mare habitantium procedere, catulorum repetundorum gratia,

** tum ſagacitate, tum conſilio.*

ἐ γὰρ δὴ περὶ ἀνθρώπων γε μεμαθήκασιν αὐτὰ, ὥσπερ τὰ ἄλλα, οἵ γε μηδὲ ξυμβεβιώκασί πω ἀνθρώποις, ἀλλὰ φύσει κεκτημένοι τὸ φιλεῖν ἃ ἔτεκον, περιήδονταί τε αὐτοῖς, καὶ παιδοτροφοῦσι. καὶ μὴ σοὶ ἐλέφαντας εἴπῃς, ὦ Δάμι· τοῦτο γὰρ τὸ ζῷον, καὶ θηρίον ἀνθρώπου πάσῃ κτήσει ξυνέσει τε, καὶ βλαὰς*· ἀλλὰ ταῖς τε ἄρκτοις ἐνθυμοῦμαι μᾶλλον, ὡς ἀγελῶται θηρίων οὖσαι, παθοῦσαι ὑπὲρ τῶν σκύμνων περάσθαι, τοῖς τε λύκοις, ὡς ἀεὶ περιπείνοις πῶ ἁρπάζειν, ἡ μὲν θήλεια φυλάττει ἃ ἔτεκεν· ὁ δὲ ἄρρην, ὑπὲρ σωτηρίας τῶν σκυλάκων, ἀπάγει αὐτῇ σῖτον. ταῖς τε παρδάλεσιν ὡσαύτως, αἱ διὰ θερμότητα χαίρουσι, τῷ γήγεσθαι μητέρες· διασώζειν γὰρ δὴ τότε βούλονται τῷ ἄρρενι, ἐς ὃ οἴκοι ἔρχοιεν· οἱ δὲ ἀνέχονται τὸ ἐξ αὐτῶν πᾶν, ἠπιώμενοι τοῦ τόκου. λέγεται δέ τις καὶ περὶ τῶν λεαίνων λόγος, ὡς ἐρασθεῖσαι μὲν ποιοῦνται τοὺς παρδάλεις, καὶ δέχονται αὐτοὺς ἐπὶ τὰς δίνας τῶν λεόντων, ἐς τὰ πεδία*· τῆς δὲ γαστρὸς ὥραν ἀγούσης, ἀναφεύγουσιν ἐς τὰ ὄρη, καὶ τὰ τῶν παρδάλεων ἤδη σίκτα καὶ πίνουσιν. ὅθεν κρύπτουσιν αὐτὰ, καὶ θηλάζουσιν ἐν σκολιαῖς λοχμαῖς, πλανώμεναι ἀφημερεύειν ποιοῦσι θήραν. εἰ γὰρ φωράσειαν τυπὶ οἱ λέοντες, διαπασῶνται τοὺς σκύμνους, καὶ ξαίνουσι τῷ στόματι ὡς νόθον. ἐὰν ἔτυχες δήπου καὶ τῶν Ὁμηρείων λεόντων ἑνί, ὡς ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ σκύμνων δεινὸν βλέπει, καὶ ῥώννυσιν ἑαυτὸν μάχης ἄπλετος. καὶ τῷ πόθεν ἦλθεν ὁ χαλεπωτάτῳ ὅσαν φασὶν ἐν τῇδε τῇ χώρᾳ, καὶ περὶ τῷ θάλατταν τῷ ἐρυθρὰν ἐπὶ ταῖς ναυσὶν ἴσασι, τοὺς σκύμνους ἁπαγθέντος,

** παιδία.*

ἐς ἀπολαβοῦσαν μὲν, ἀπιέναι χαίρουσαν· εἰ δὲ ἀποπλέουσιν, ὠρύεσθαι αὐτοῖς πρὸς τῇ θαλάττῃ, καὶ ἀποθνήσκειν σύνιστε. τὰ δὲ τῶν ὀρνίθων, τίς καὶ οἶδεν, ὡς ἀετοὶ μὲν, ἐς πελαργοὺς, καλιὰς καὶ αὖ πήγνυσθε, μὴ πρόσθεν αὐταῖς σύναρμόσαντες, ὁ μὲν, ἀετὸν λίθον, ὁ δὲ, λυχνίτην, ὑστέρας τῆς ὠογονίας, καὶ τὸ μὴ πελάζειν σφίσι τοὺς ὄφεις. κἂν τὰ σὺν τῇ θαλάττῃ σκοπῶμεν· τοὺς δὲ δελφῖνας καὶ αὖ θαυμάσαιμεν, εἰ φιλοτοκοῦσιν ὄντες, φιλοτεκνοῦσι· φάλαινας δὲ, καὶ φώκας, καὶ τὰ ζωοτόκα ἔθνη, πῶς οὐ θαυμασόμεθα; εἰ φώκην μὲν, ἣν εἶδον ἐγὼ σὺν Αἰγαῖς καθαρμένην εἰς κιννήρα, οὕτως ἐπένθησεν ἀποθανόντα σκύμνον, ὃν σὺν τῷ οἰκίσκῳ ἀπεκύησεν, ὡς μὴ πρόσασθαι τροφῶν σῖτον, καί τοι βορωτάτη θηρίων οὖσα· φάλαγγα δὲ, ἐς τοὺς χηραμοὺς τὸ φαρυγγος ἀναλαμβάνει τοὺς σκύμνους, ὅπως φύγῃ τὴν ἑαυτῆς μείζονα. καὶ ἔχιδνα ὤφθη ποτὲ τοὺς ὄφεις, οὓς ἀπέτεκε λιχμωμένη, καὶ θεραπεύουσα ἐκείνη τῇ γλώττῃ.

illísque receptis cum gaudio abire: quòd si ablatis catulis abeuntes naues aſpiciat, mœſtam in littore vlulare, quandoque etiam ob doloris magnitudinem mori. Aues quoque quis non videat pullorum cauſa multa facientes, velut aquilas ac ciconias? quæ nunquam nidos extruunt, quin lapides illis imponant: hæc quidem à ſe aquilinum vocatum, illa verò lychnitem appellatum: vt oua fœtum producant, & ſerpentes nidis non appropinquent. Quòd ſi maritimas etiam belluas cõſideremus, nec admiremur delphinas, quòd cùm benigni exiſtant, ſuos ament fœtus: ſed balænas & phocas; & cætera quæ fœtus viuentes edunt, quomodo non admirabimur? Cùm ergo in Ægis inſula viderim phocam à piſcatoribus comprehenſam, mortuum filium, quem in carcere, vt ſic dicam, pepererat, ita deplorare, vt triduo à cibis abſtinuerit, quamuis omnium belluarum voraciſſima ſit. Balæna autem faucibus filios abſcondit, ſi quando maiorem belluam fugere contigerit. Vipera etiam viſa eſt ſerpentes, quos peperit, lingua lambere, & quaſi expolire.

An verum ſit, quod de vipera pariente à quibuſdam dicitur. Hinc Euripides Iambicum, ἅπασι δ' αἰδεσίμοισιν ἡ ψυχὴ τέκνα. *id eſt,* Cunctis hominibus filij ſunt corculum. *à Philoſtrato ſic repoſitum,* ἅπασι δ' ζώοισιν ἡ ψυχὴ τέκνα. *id eſt,* Natos parentes, vt cor omnes diligunt. *Item cur minimi elephantes in itinere præcedant. Quidq. Iuba de ipſis ſcripſerit. Deinde de traiectu fluminis: quantáq. ſit illius latitudo.*

CAP. VIII.

ΜΗ γὰρ δεχώμεθα, ὦ Δάμι, τοῦ δήθεν λόγου, ὡς ἀμήτορες τῶν ἐχιδνῶν πίπτονται. τοῦτο γὰρ οὐδὲ ἡ φύσις ξυγχωρήσειεν, οὔτε ἡ πεῖρα. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Δάμις, ξυ-

NON enim aſſentior, ô Damis, imprudenti eorum ſermoni, qui dicunt viperarum filios abſque matre naſci. Neque enim hoc natura patitur, neque cõprobat experientia. Tum Damis, Concedes igi-

tur, inquit, Apolloni, Euripidis Iambicum laudare, in quo Andromacham talia dicentem inducit:

*Cunctis hominibus liberi * anima & vita sunt.*

Concedo, inquit Apollonius. scitè enim, sapientérque dictum videtur: sed veriùs multò, sapientiúsque dixisset, si de omnibus animalibus eandem protulisset sententiam. Vis igitur, inquit Damis, carmen illud ita decantari?

Animantibus cunctis anima sunt filij.

in quo ego tibi assentior, atque illud ex te quæro: nam in orationis principio diximus, sapientiam, mentémque elephantis inesse. Et verè diximus, inquit Apollonius: nisi enim mens quædam hoc animal gubernaret, neque ipsum produceretur, neque gentes extarent *, apud quas bellua nascitur. Cur igitur, inquit Damis, tam imprudentem, sibíque inutilem tranationem faciunt? Præcedit enim (vt vides) omnium minimus, ipsum verò sequitur paulo maior, & post ipsum alius, ita vt eorum maximi postremi sint. Oportebat autem contrarium ordinem in transeundo seruare, maiorésque tanquam muros, & propugnacula ceteris facere. Tunc Apollonius, Minimè verò, inquit: primùm enim videntur insequentes homines effugere, qui etiam nobis occurrent, illorum vestigia sectantes. Oportebat igitur contra insequentes hostes à tergo muniri, sicut in pugna fieri videmus. *proinde hanc belluam ordinis aciei seruantissimam esse puta.* Insuper si eorum maximi prius flumen transissent, ignotum erat an fluminis altitudinem ceteri minores possent superare.

A χωρεῖς οὖν, ἔφη, τ' Εὐριπίδῃ ἐπαινεῖν ἐπὶ τῷ Ἰαμβείῳ τούτῳ, ᾧ * πε- x. ὁ πα. ποίηϲ) ἀμφὶ ἡ Ἀνδρομάχη λέγουϲα, Ἅπαϲι δ' ἀνθρώποιϲ ἆρ' ἦν ψυχὴ τέκνα; ξυνχωρῶ, ἔφη. ϲοφῶϲ γὰρ, καὶ δαιμονίωϲ εἴρηται· πολλῷ δ' ἂν ϲοφώτερόν τε, καὶ ἀληθέϲτερον εἶχεν, εἰ ϖᾶϲι παύτων ζώων ὕμνοιϲ. ἔοικας, ἔφη, Ἀπολλώνιε μεταχράφειν τὸ ἰαμ-
B βεῖον, ἵν' οὕτως ᾄδοιμεν, Ἅπαϲι δὲ ζώοιϲ ἆρ' ἦν ψυχὴ τέκνα. καὶ ἑπομαί ϲοι· βέλτιον γάρ· ἀλλ' ἐκεῖνο μοὶ εἰπὲ, καὶ ϲὺ ἐν ἀρχῇ τῶν λόγων ἔφαμεν ϲοφίαν εἶναι ϖᾶϲι τοῖϲ ἐλέφαϲι, καὶ νοῦν, ϖᾶϲι δὲ ϖράττουϲι; καὶ εἰκότως εἶπεν, ὦ Δάμι, ἔφαμεν. εἰ γὰρ μὴ νοῦϲ ἐκυβέρνα τόδε τὸ θηρίον, οὔτ' ἂν αὐτὸ διεγίνετο, οὔτ' ἂν τὰ ἔθνη, ἐν οἷϲ γί-
γνεται. τί οὖν, ἔφη, οὕτως ἀμαθῶϲ, καὶ
C οὐ ϖᾶϲι τὸ χρήϲιμον ἑαυτοῖϲ τ' διάβαϲιν ποιοῦνται; ἡγεῖται μὲν γὰρ ὡϲ ὁρᾷϲ ὁ μικρόταϲοϲ, ἕπεται δὲ αὐτῶν τιϲ ὀλίγον μείζων. εἶτα ὑπὸ τούτων, ἕτεροϲ· καὶ οἱ μέγιϲτοι κατόπιν παύτων. ἐὰν δέ που ἐν ἀντίπον ϲῶμα αὐτοῖϲ παρθέϖαθαι, καὶ τοῖϲ μεγίϲτοιϲ, τεῖχη, καὶ ϖροβλήματα ἑαυτῶν ϖοιεῖϖθαι. ἀλλ' ὦ Δάμι, ἔφη, ϖᾶϲον μὲν ὑποφεύ-
D γειν ἐοίκαϲι διωξιν ἀνθρώϖων, οἷϲ ϖου ἐν ϲυντυχόμεθα, ἑϖομένοιϲ τῷ ἴχνει· ϖᾶϲι δὲ τοῖϲ ὑϖικειμένοιϲ, ἐὰν τὰ κατὰ νώτου ϖεφράχθαι μᾶλλον, ὥϲϖερ ἐν τοῖϲ ϖολέμοιϲ. καὶ τοῦτο ταχτικώτατον ἡγοῦ τῶν θηρίων. ἔϖειτα ἡ διάβαϲιϲ, εἰ μὲν ϖροδιέβαινον οἱ μέγιϲτοι ϲφῶν, ὅϖῃ τεκμαίρεϲθ * ϖρεῖ- ἴϲ. παρείχε
χον ἂν τὸ ὕδατοϲ, εἰ διαβήϲονται ϖαύτεϲ.

τοῖς μὲν γὰρ εὔπορός τε, καὶ ῥᾳδία ἡ A
πρᾳώσεις, ὑψηλοτάτοις οὖσι· τοῖς δὲ,
χαλεπή τε, καὶ ἄπορος, μὴ ὑπερ-
ρουσι τὸ ῥεῦμα τὸ· διελθὼν γὰρ ὁ σμι-
κρότατος, τὸ ἄλυπον ἤδη καὶ τοῖς λοιποῖς
ἐρημωθέν. καὶ ἄλλως, οἱ μὲν μείζους
χ. πεσεμ. πεσσυβαίνοντες*, κοιλότερον δὲ τὴν
ποταμὸν ἀποφαίνουσι τοῖς σμικροῖς·
ἀνάγκη γὰρ σωτιζόμενον τὸν ἰλὺν ἐς
βόθρους, διά τε βαρύτητα τοῦ σκέλους, B
διά τε παχύτητα τῶν ποδῶν. οἱ δ'
ἐλάττους, οὐδὲν δὲ βλάπτουσι τὸν τῶν
μειζόνων διαπορείαν, ἢν μὴ ἐμβο-
ῥοῦντες. ἐγὼ γοῦν ἐν τοῖς Ἰόβα λό-
γοις, ὡς καὶ ξυλαμβάνουσιν ἀλλή-
λοις ἐν τῇ σκέψει, καὶ προΐσανται
τοῦ ἀπειπόντος· καὶ ἐξέλωνται αὖ-
τὸν, τὸ δάκρυον τῆς ἀλόης ἐπαλείφου-
σι τοῖς τραύμασι προσιέντες, ὥσπερ
ἰατροί. πολλὰ τοιαῦτα ἐφιλοσοφεῖ- C
το αὐτοῖς, ἀφορμὰς ποιούμενοι τὰ
λόγου ἄξια. τὰ μὲν Νεάρχου τε, καὶ Πυ-
θαγόρου περὶ τοῦ Ἀρκεσίνου ποταμοῦ
χ. ἑπτα. εἰρημένα, ὡς *εἰσβάλλει μὲν ἐς τὸν Ἰν-
δὸν ὅσον, τρέφει δὲ ὄφεις ἑβδομήκον-
τα πηχῶν μῆκος· τοιαῦτα εἶναι φασιν,
οἷα εἴρηται. καὶ αὐτάκειθω μοι ὁ
λόγος ἐς τοὺς δράκοντας, ὧν ὁ Δάμις
ἀφηγεῖται τινὰ θήραν. ἀφικόμενοι D
δὲ ἐπὶ τὸν Ἰνδὸν, καὶ πρὸς διαβάσει
τοῦ ποταμοῦ ὄντες, ἤροντο τὸν Βαβυ-
λώνιον εἴ τι τοῦ ποταμοῦ εἶδε, διαβά-
σεως πέρι ἐρωτῶντες. ὁ δὲ, ἔπω, ἔφη,
πεπλευκέναι αὐτὸν, οὐδὲ γινώσκειν ὁ-
πόθεν πλεῖται. τί οὖν ἔφασαν καὶ ἐμι-
σθώσω ἡγεμόνα; ὅτι ἔστιν, ἔφη, ὁ ἡγησό-
μενος. καὶ ἅμα ἐδείκνυ τινὰ ἐπιστολὴν

Illis enim facilis esset fortasse transitus, cùm sint proceriores: his verò impossibilis forsitan esset, quòd altitudinem aquæ superare non possent: sed cùm eorum minimus transierit, facilem esse ceteris transitum demonstrant. Insuper maiores priùs euntes profundiorē alueū sequentib. facerēt; subsidente limo, & in fossam necessariò secedente propter beluæ pondus, & magnitudinem pedum: minores verò nequaquam tranatioⁿi maiorum officerent, minorem in alueo fluminis concauitatem facientes. Ego autem in iis, quæ Iuba scripsit, inueni ipsos in venationibus sibi mutuò ferre auxilium, ita vt si quis eorum labore deficiat, alter pro illo sese opponat; ac si quis eorum vulneratus fuerit, ceteri aloës lachrymas vulnerib. illinentes, tanquam medici ægrotantibus assistunt. Multa item huiusmodi ex media philosophia confabulati sunt, loquendi materiam ex occurrentib. sumentes. Quæ verò à Nearcho, & Pythagora de Arcesino flumine dicuntur, & quo pacto in flumen Indum decurrens, serpentes ferat longitudine cubitorum septuaginta, ita affirmant esse sicuti memoratum est. Nos autem hac de re sermonem in eundem locum differemus, vbi de draconibus locuturi sumus: de quorum venatione à Damide etiã narratur. Cùm iam ripis Indi fluminis appropinquarent, & de transeundo flumine cogitarent, ex Babylonio, qui eos ducebat, quæsierunt, an de transitu quicquam nouisset. Ille verò nec se vnquam in eo nauigasse, nec scire qua parte sit nauigabilis, respondit. Tunc illi, Cur igitur non ductorem aliquem conduxisti, qui nos fluminis transitum doceat? Verùm adest iam, inquit ille, qui nos deducet. Et hæc dicens epistolam ostendit,

quam ob hoc ſecum Babylone portauerat: *vnde Bardanem ob benignitatẽ & ſolicitum ſtudium erga Apollonium, ſummæ admirationi fuiſſe ferunt. Nam* ad Satrapam qui regioni Indo fluuio adiacenti præerat, *tametſi ipſius imperio ſubditus non eſſet*, epiſtolam ſcripſerat, qua multa in eum collata beneficia redigebat in memoriam, neque ſe gratiam pro illis vllam repetere dicebat. non enim id ſui moris eſſe, vt beneficiorum gratiã à quoquam peteret: ſed cùm ipſe Apollonium in amicitiã receptum, & peregrè proficiſcẽtem à ſe dimiſerit, pergratum ſibi fore, ſi petenti gratiam retuliſſet. Aurum etiam permultum duci dederat, vt ſi quibus fortè indigeret Apollonius, ne opus ei eſſet pecuniam ab aliis petere. Miſſam igitur epiſtolã læto animo Indus excipiens, non minoris ſe facere virum inquit, nec minorem illi honorem præbiturum, quàm ſi eſſet ab Indorum rege commendatus. Itaque nauim propriam, qua, cùm opus eſſet, vehebatur, ad eos miſit: & minora inſuper nauigia, quibus cameli veherentur. Itineris etiam ducem dedit, qui eos quo *Hydraotes deſignaret*, duceret. Ad regem quoque ſuum epiſtolam ſcripſit, rogans ne Vardane inferior haberi vellet, in ſuſcipiendo Græcum virum ſapientem, & penè diuinum. Hoc itaque pacto Indum tranſiere, cuius latitudo, quæ quidẽ nauigabilis ſit, ſtadiis ferme quadraginta protenditur. De hoc autem flumine talia referunt: Indum fluuium ex Caucaſo monte oriri, maiorémq. ſtatim principio fluere, quàm eorum vllus ſit, qui in Aſia naſcantur: procedentem verò multos nauigabiles fluuios *ſibi vindicare*: ipſum quoque multa perinde, ac Nilus facientẽ per Indiã diffundi, terræ terrã iugiter ſuperaddẽtẽ & Ægyptiorũ more campos ad excipiẽda ſemina paratos Indis prębentẽ.

A ὡς τ̃το πρ́αξαι. ὅτε δὴ ⸋ τ̃ Οὐαρδάνῃ τ̃ τε φιλανθρωπίας, κ̀ τ̃ ἐπιμελείας, ἣν ἔσχε περὶ Ἀπολλώνιον, ἐπαινεῖν φασι. πρὸς γὰρ Ⓜ ὃν ἐπὶ τ̃ Ἰνδοῦ σατράπῃ ἐπεμψε τ̃ ὑπηκόῳ τούτῳ, καί τοι μὴ ὑποκείμενον τῇ ἑαυτ̃ ἀρχῇ, εὐεργεσίας ἀναμιμνήσκων αὐτόν. κ̀ χάριν μὲν οὐκ ἂν ἐπ' ἐκείνῃ ἀπαιτῆσαι φάσκων· οὐ γὰρ εἶ) πρὸς τ̃ ἑαυτ̃ ἔθος τ̃ B κ̀ ἀντιπαιτεῖν· Ἀπολλωνίῳ Ⓜ δ' ὑποδεξαμένῳ, ⸋ πέμψαντι οἷ βουλεται, χάριν ἂν γνῶναι. χρυσίον δ' τῷ ἡγεμόνι ἐδωκεν· ἵν' εἴ δεηθέντα Ⓜ Ἀπολλωνίου αἰτήσοιτο, δοίη ἕτοιμος κ̀ μὴ ἐς ἄλλα χεῖρα βλέψειν. ἐπὶ δ' τούτῳ ἐπιστολὴν ὁ Ἰνδὸς ἔλαβε, μεγάλων τε ἀξιῶσθαι, ἔφη, ⸋ φιλοτιμότερος πρὸς Ⓜ ἄνδρα μεῖον οὐδέν, ἢ εἰ ὁ βασιλεὺς τ̃ Ἰνδῶν ἐπιστέρ αὐτ̃ ἔγραφε· ⸋ πλοίῳ τε ναυσὶ πλοίῳ σατραπίδα ἐδωκεν αὐτῷ C ἐμβῆναι, πλοῖά τε ἕτερα, ἐφ' ὧν αἱ καμηλοι ἐκομίζοντο· ἡγεμόνα τε τ̃ς γ̃ς πάσης, ἣν ὁ Ὑδραώτης ὁρίζοι· πρός τε Ⓜ βασιλέα τὸν ἑαυτ̃ ἔγραφε, μὴ χείρω αὐτὸν Οὐαρδάνου γνώναι πρὸς ἄνδρα Ἕλληνά τε, κ̀ θεῖον. Ⓜ μὲν δὴ Ἰνδὸν ὧδε ἐπῃρώησαν, σταδίους μάλιστα τετρακοσίους· τὸ γὰρ πλώϊμον αὐ D τ̃ τοσοῦτον. πρὸς δ' τ̃ ποταμοῦ τούτου, πάδε λέγουσι. τ̃ Ἰνδὸν ἄρχεσθαι μὲν, ἐκ τ̃ Καυκάσου, μείζω αὐτόθεν, ἢ Ⓐ κ̀ τ̃ τ̃ Ἀσίαν ποταμοὶ πάντες. πρωρρωρεῖν δ' πολλοὺς τ̃ ναυσιπόρων ἑαυτ̃ ποιούμενον Ⓜ· ἀδελφὰ δ' τῷ Νείλῳ πρασπίπτοντα, τῇ τε Ἰνδικῇ ἐπιχεῖσθαι, γλυκ̃ τε ἐπάγειν τῇ γ̃ῇ, κ̀ πρέπειν Ἰνδοῖς Ⓜ Αἰγυπτίων ἔθος ἀρούρειν.

De niuibus, quæ ex Æthiopia, & Catadupis montibus dicuntur fluere: déque equis fluuialibus, & Crocodilis, ac maximis Indiæ caloribus: quáque re feruores remittantur. Vtque ad Taxilla regiam vrbem peruenerint: tum de vestitu Indorum: & vnde byssus nascatur. Templum quoque ante vrbem fuisse maximum, vbi multa præclara videbantur: vt Tabellæ de gestis Alexandri & Pori, adeò artificiosæ, vt à Zeuxide, aut Polygnoto, aut Euphranore sculptæ iudicarentur. CAP. IX.

Χιόσι δ' Αἰθιόπων τε, καὶ Καταδούπων ὀρῶν ἀντιλέγειν μὲν οὐκ ἀξιῶ διὰ τοὺς εἰπόντας· οὐ μὲν ξυνήδεταί γε, λογιζόμενος τὴν Ἰνδὸν, ὡς ταυτὸν τῷ Νείλῳ ἐργάζεται, μὴ νιφομένης τῆς ὑπὲρ αὐτὴν χώρας· καὶ ἄλλως, τὴν θεὸν οἶδα κέρατα τῆς γῆς ξυμπάσης, Αἰθιοπάς τε, καὶ Ἰνδοὺς ἀποφαίνοντα, μελαίνοντά τε τοὺς μὲν, ἀρχομένου ἡλίου, τοὺς δὲ, λήγοντος. ὅπως ἂν ξυνέβαινε καὶ τοὺς ἀνθρώπους, εἰ μὴ ἡ αὐτὴ χειμῶνα ἑτέρους. ἐπεὶ ἀνὰ πᾶν ἔτος θάλπει γῆν ἥλιος, πῶς ἄν τις ἠγοῖτο νίφεσθαι; πῶς δ' ἂν τὴν χώνα χορηγὸν τοῖς ἐκείνη ποταμοῖς γίνεσθαι, τῷ ὑπεραίρειν τὰ σφῶν αὐτῶν μέτρα; εἰ δὲ καὶ φοίτων χώνα ἐς τὰ ἔτη προσθήκας, πῶς ἂν αὐτὴν ἐς τοσόνδε ἀναχωνεύειν πέλαγος; πῶς δ' ἂν ἀποχρῆσαι ποταμῷ βυθίζοντι Αἴγυπτον; κομιζόμενοι δὲ διὰ τοῦ Ἰνδοῦ, πολλοῖς μὲν ποταμίοις ἵπποις ξυτυχεῖν φασὶ, πολλοῖς δὲ κροκοδείλοις, ὥσπερ καὶ τὸν Νεῖλον πλέοντες. λέγουσι δὲ καὶ ἄνθη τῷ Ἰνδῷ εἶναι, οἷα τοῦ Νείλου ἀναφύεται. καὶ τὰς ὥρας, αἳ περὶ τὴν Ἰνδικὴν εἰσι, χειμῶνος μὲν θάλπους εἶναι, θέρους δὲ πνιγερᾶς· πρὸς ὃ τοῦτο, ἄρτια μεμηχανῆσθαι τῷ δαίμονι. τὴν γὰρ χώραν αὐτοῖς, θαμὰ ὕεσθαι. φασὶ δὲ καὶ ἀκοῦσαι τοὺς Ἰνδῶν,

DE niuibus autem, quas ex Æthiopia, & Catadupis montibus defluere quidam dicunt: quibus contradicere propter eorum qui dixerunt autoritatem * æquum non puto: nec tamen illorum dictis assentior, mecum ipse considerans, quo pacto fieri possit, vt Nilo similia operetur Indus; cùm circumposita regio niuibus haudquaquam cooperiatur. Præterea scio Deum, totius terræ quasi duo cornua, posuisse Indos, atque Æthiopas, cùm vtraque in parte nigros fecerit homines: hos quidem ex ea parte, qua sol incipit: illos verò, qua idem desinit. Quod quidem quomodo fieri possit, nisi hyeme etiam *calerent*, non intelligo. Quòd si per totum annum sol ibi terram calefacit; quo pacto opinari quisquam potest niues in illis regionibus gigni? aut quomodo credere niues tanta incrementa propinquis fluminibus præbere, vt suos alueos crescendo excedant? Cùm flumen Indum nauigio veherentur, equos fluuiales complures ferunt sibi occurrisse: multos etiam crocodilos illis simillimos, qui in Nilo reperiuntur. Tradunt etiam flores tales in Indo esse, quales in Nilo sunt. anni etiam tempora in India ferunt hyeme calida esse, æstate autem tam feruida, vt penè suffocentur illic viuentia. Verùm huic incommoditati rectè prouidisse ferunt naturam, crebras pluuias immittendo. Audisse etiam se ab Indis tradunt

regem ad flumen accedere, cùm augeri dies incipiunt: & illic equos nigrósque tauros flumini tanquam Deo sacrificare. Indi namque nigrum albo præferunt, propter *suum* colorem, vt arbitror. Peracto autem sacrificio dicunt ipsum in flumine demergere aureum modium illi similem, quo ipsi frumenta metiuntur. Cur verò id rex faciat nihil certè sciunt. Opinantur autem mensuram illam demergi, aut propter fructuum abundantiam, quorum plerosque agricolæ modiis metiuntur: aut propter aquarum moderationem, ne terras inundent. Secus fluuium autem pergentes ipsos dux à Satrapa datus rectà ad Taxila duxit, vbi regia erat Indorum regis. Scribit autem Damis homines, qui secus Indum flumen habitant lineis vestibus amiciri. Linum autem in agris plurimum nasci: calciamenta verò ex arborum corticibus facta gestare: galero etiam pluuiis temporibus vti: nobiliores autem byssò indui. Byssum autem ex arbore nasci ferunt, quæ altitudine quidem Populum æquat: foliis autem salici æquiparatur. Cùm vidisset Apollonius byssum, gauisus est, quòd fusco amictui, quem gestabat, non dissimilis admodum esset. Byssum autem dicunt in Ægyptum ex India deferri, quòd illa in plerisque sacris vtantur Ægyptij. Taxila verò altitudine ab antiqua Nino non multùm differt, & Græco more ædificata est. Erat autem regia Mandri, regnum id obtinentis, quod olim Porus. Ante mœnia verò templum inuenerunt centum, aut paulò ampliùs, pedum magnitudine, ex cõchyliato lapide fabricatũ. In ipso autem erat sacellum non

A ὡς ἀφικνοῖτο μὲν ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὸν ποταμὸν τόνδε, ὅτε αὐξάνεσθαι αὐτὸν αἱ ὧραι· θύουσι δὲ αὐτῷ ταύρους τε, καὶ ἵππους μέλανας· τὸ δὲ λευκὸν, ἀμύητον Ἰνδοὶ πάντα τὸν μῆθον, * πυρῶν χ. δι, οἷ-
μαι τ. οἶμαι τὸ ἑαυτῷ χρῶμα. θύσαντα δὲ, καταποντοῦν φασι τῷ ποταμῷ χρυσοῦν μέδιμνον εἰκασμένον τῷ ἀπο-
B μετρουμένῳ σῖτον. καὶ ἐφ' ὅτῳ μὲν τοῦτο ποιεῖ ὁ βασιλεὺς, οὐ ξυμβάλλεσθαι δοκοῦσιν Ἰνδοί· αὐτοὶ δὲ τεκμαίρεσθαι τὸ μέγεθος καταποντοῦσθαι τόνδε, ἢ ὑπὲρ ἀφθονίας καρπῶν, ὃς γεωργοῖς ἀπομετρῆσαι, ἢ ὑπὲρ ξυμμετρίας τοῦ ῥεύματος, ὡς μὴ καταλύσῃ τὴν γῆν πολὺς ἀφικόμενος. πορευθέντας δὲ αὐτοὺς ὑπὲρ τὸν ποταμὸν ἦγεν ὁ παρὰ
C τοῦ σατράπου ἡγεμὼν δι' Ταξίλων, οὗ τὰ βασίλεια ἦν τῷ * Ἰνδῶν· κόλπον δὲ ἐπὶ τοῖς μυχοῖς τὸν Ἰνδὸν, λίνα φασὶν ἐσθῆτα, καὶ ὑποδήματα βύβλου, καὶ κυνῆν ὁπότε ὕοι. τὸν βύσσον δὲ δοκοῦσιν ἐκφαίνεσθαι αὐτοῖς φασὶν ἐκ δένδρου. τὸ μὲν δὴ βύσσον φύεσθαι δένδρα φασὶν ὁμοίου μὲν τῇ λεύκῃ τὸ μέγεθος· παραπλησίου δὲ τῇ ἰτέᾳ τὰ πέταλα. καὶ ἁδρύνεσθαι τῇ βύσσῳ φησὶν ὁ Ἀπολλώνιος, ἐπειδὴ ἔοικε φαιῷ τρίβωνι· καὶ ἐς Αἴγυπτον δὲ ἐξ Ἰνδῶν ἐς πολλὰ τῶν ἱερῶν φοιτᾶν ἡ βύσσος. τὰ δὲ Ταξίλα, μέγεθος μὲν ἐπὶ κλέος τὴν Νῖνον, τετειχίσθαι δὲ ξυμμέτρως, ὥσπερ αἱ Ἑλλάδες· βασίλεια δὲ ἦν * Μαν- χ. αἰδρόα.
δροῦ, τοῦ Πώρου ποτὲ ἄρξαντος ἄρχοντος· νεὼν δὲ θεοῦ τοῦδε τείχους ἐντὸς εἶναι φασιν, οὐ πρὸ πολλοῦ τῶν ἑκατὸν ποδῶν λίθου κογχυλιάτου· καὶ κατεσκευάσθαι τι ἱερὸν ἐν αὐτῷ, ἦλον μὲν, ἢ κατὰ τὸν νεών.

τοσοῦτον τε ὄντα, καὶ θείκονα, θαυμάσαι δὲ ἄξιον· χαλκοῖ δὲ πίνακες ἐγκεκρότωνται, τοίχῳ ἑκάστῳ γεγραμμένοι. τὰ δὲ Πώρου τε, καὶ Ἀλεξάνδρου ἔργα, γεγράφαται ὀρειχάλκῳ, καὶ ἀργύρῳ, καὶ χρυσῷ, καὶ χαλκῷ μέλανι, ἐλέφαντες, ἵπποι, σκαπῶνται, κράνη, ἀσπίδες· λόγχαι δὲ, καὶ βέλη, καὶ ξίφη, σιδήρου πάντα. καὶ ὥσπερ λόγου δοκίμου γραφῆς, οἷς εἰ Ζεύξιδος εἴη τι, ἢ Πολυγνώτου, ἢ Εὐφράνορος, οἱ τὸ δοκοῦν ἠσκάσαντο, καὶ τὸ δοκοῦν, καὶ τὸ εἰσέχον τε, καὶ ἐξέχον· οὕτω φασὶ κἀκεῖ διαφαίνεται. καὶ ξυνετήκασιν αἱ ὕλαι καθάπερ χρώματα. ἡδὺ δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἦθος τῆς γραφῆς. ἀναθεὶς γὰρ ταῦτα μετὰ τὸν Μακεδόνος τελευτὴν ὁ Πῶρος, νικᾷ αὖ αὐτοῖς ὁ Μακεδών, καὶ τὸν Πῶρον ἀνακτᾶται τετρωμένον, καὶ δωρεῖται τὴν Ἰνδικὴν, ἑαυτῷ λοιπὸν οὖσαν· λέγεται δὲ καὶ πενθῆσαι τὸν Ἀλέξανδρον ἀποθανόντα ὁ Πῶρος, ὀλοφύρασθαί τε ὡς χρηναῖον, καὶ χρηστὸν βασιλέα. ζῶντός τε Ἀλεξάνδρου μετὰ τὴν ἀναχώρησιν, μήτε εἰπεῖν τι ὡς βασιλεύς, καὶ τοι ξυγχωροῦντος, μήτε πρᾶξαι τοῖς Ἰνδοῖς, ἀλλ' ὥσπερ σατράπης σωφροσύνης μεστὸς ἦν, καὶ πρᾶττεν ἐς χάριν τὴν ἐκείνου πάντα.

A magnũ sanè, sed *columnarum* arte & opere mirabili ornatũ. tabulæ enim æneæ parietes vndiq. tegebant, Pori, Alexandríque gestis insculptæ. Erant autem ex orichalco, argentóque & auro, atque ære nigro, elephanti, equi [cum sessoribus] milites; clypei quoque itidem, & galeæ: gladij verò, atque *lanceæ*, ceteráque huiusmodi tela ex ferro tota elaborata: atque vt probati
B scriptoris sermo testatur, opus tale erat, vt à Zeuxide vel Polygnoto, aut Euphranore factum iudicari possit, qui vmbras etiam atque spiritus, tum emissa, tum eminentia arte sua expressérunt. Tale quiddam & illic artificium conspici ferunt: materias autem quas diximus perinde atque colores insertas fuisse. Non iniucundum erat illic probitatem morum agnoscere,
C quæ ex tali sculptura denotabatur. Tabulas enim, quas dixi, Porus post mortem Alexandri in templo posuit: quanquam in his victorem describat Macedonem, qui vulneratum Porum regem constituit, & ei quicquid in India reliquum erat, donat. Traditur autem, Porum, audita Alexandri morte, collachrymasse, grauitérq. conquestum esse,
D quòd generosus benignúsq. rex mortuus esset. Quinetiam postquam ex India discessit Macedo, nunquam se regem Porus appellauit, quanquam id ei permisisset Alexander: neque sicut rex, sed tanquam Satrapa dominabatur: modestè cuncta in honorem Alexandri, & loquens, ac faciens.

De pugna Alexandri & Pori : ac victum fuisse Porum : sed eodem die & amisisse regnum, & dono accepisse. Hinc disputatio de pictura & coloribus : déque Aiace Timmachi. CAP. X.

NEQVE verò permittit ratio, quæ de Poro feruntur prætermittere hoc loco. Priusquam enim Indiam intraret Alexander, amicorum quidam Poro consulebant, vt cum gentibus, quæ trans Gangem & Hypasim fluuium habitant, societatem iniret. Nunquam enim in India intraturum Alexandrum asserebant, vbi totam in vnum senserit conspirasse. Quibus ille respondit: Si mihi tantæ vires non sunt, vt sine sociis saluus esse non possim, melius profectò est non regnare. Renuncianti cuidam Darium regem appellatum fuisse, respondit Porus: At vir appellatus non est. Elephantum, quo in pugna vti debebat, coram adductum gubernator ostendens: Iste, inquit, ô rex, te feret. Imò verò, inquit Porus, ego ipsum feram, si vir mihi similis ero. Suadentibus amicis, vt flumini sacrificaret, ne Macedonum rates susciperet, neque transitum Alexandro facilem præstaret: Non est, inquit, arma tentantium supplicare. Post pugnam verò, in qua ab Alexandro vir diuinus, multóque naturam humanam excedens iudicatus est, amicorum cuidam dicenti: Si tu venienti Alexandro supplex cedere voluisses, nec prælio victus esses, nec vulneratus, nec tot ex Indis periissent: Ego, inquit, cùm audissem Alexandrum præter ceteros homines ambitiosum, cogitabam, si supplex humilísque cessissem, fore vt ipse me ignauum seruum: sin armatus restitissem, generosum regem iudicaret; *& admiratione potiùs, quàm misericordia dignum.

al.leg. *& admirationem potius quã misericordiam exeitare volebam.*

A ΟΥ ξυγχωρεῖ μοι ὁ λόγος ἅπαντα φράζειν, ἃ περὶ τοῦ Πώρου τούτου ἀναγράφουσι. πρὸς διαβάσης γὰρ τὸν Μακεδόνος ὄντος, καὶ ξυμβαλλόντων αὐτῷ συμμάχων, τοὺς ὑπὲρ τὸν Υφασίν τε, καὶ τὸν Γάγην ποταμὸν ποιεῖσθαι ξυμμαχίας· ὃ γὰρ δὴ πρὸς τὴν Ινδικὴν πᾶσαν ξυμφρονήσας διαπράξεσθαί ποτε αὐτόν· εἰ τοιοῦτόν ἐστι μοι, ἔφη, τὸ ὑπήκοον, ὡς
B μὴ σώζεσθαι δίχα ξυμμάχων, ἐμοὶ βέλτιον τὸ μὴ ἄρχειν. ἀπαγγείλαντος δέ τινος αὐτῷ τὸν Πώρου ὅτι Δαρεῖον * εἴρηκε, βασιλέα, ἔφη, ἀνδρα δὲ οὔ. τὸν δὲ ἐλέφαντα ἐφ' οὗ μαχεῖται ἤλαυνε, κοσμήσαντός ποτε τοῦ ὀρεωκόμου, καὶ εἰπόντος, οὗτός σε, ὦ βασιλεῦ, οἵσει, ἐγὼ μὲν οὖν, ἔφη, τόν, εἰ γε ἀνὴρ ἐμαυτῷ ὅμοιος
C γένωμαι. γενόμενον δὲ ποιησάμενος θύσαι αὐτὸν τῷ ποταμῷ ὡς μὴ δέξαιτο τὰς Μακεδόνων νεώς, μηδὲ πόρος τῷ Αλεξάνδρῳ γένοιτο· καὶ ἔστιν, ἔφη, τὰ ὅπλα ἐχόντων τὸ καταφρονᾶσθαι. μετὰ δὲ τὴν μάχην, ὅτε τῷ Αλεξάνδρῳ θεῖός τε, καὶ ὑπὲρ τὴν φύσιν τὴν ἀνθρωπείαν ἔδοξεν, εἰπόντος τινὸς τῶν ξυσκευῶν ἕνος, εἰ
D δὲ προσεκύνησας διαβάντα, ὦ Πῶρε, οὐκ ἂν ἡττήθης μαχόμενος, οὐδ' ἂν τοσοῦτοι Ινδῶν ἀπώλοντο, οὐδ' ἂν αὐτὸς ἐτέθνηκεν· ἐγὼ τὸν Αλέξανδρον, εἶπε, φιλοτιμότατον ἀνέων ξυνῆκα, ὃς προσκυνήσαντα μὲν, δοῦλόν με ἡγήσετο, πολεμήσαντα δὲ, βασιλέα· καὶ θαυμάζεσθαι μᾶλλον * ἄξιον, ἢ ἐλεεῖσθαι. κ. ἄξιοων.

κ. βασιλέα εἰρ.

καὶ σὺ ἐψεύσθω. φράσω γὰρ ἐ- A μαυτὸν οἷ Ἀλέξανδρος εἶδε, πάντα σὺν ἡμέρᾳ μιᾷ & ἀπώλεσα καὶ σὺν τοσάμιλω. τοιοῦτον μὲν δὴ Ἰνδὸν τοῦτον ἐξιστοροῦσι. γενέσθαι δέ φασιν αὐτὸν κάλλιστον Ἰνδῶν, καὶ μῆκος, ὅσον οὔπω τινὰ ἀνθρώπων τῶν μετὰ τοὺς τροϊκοὺς ἄνδρας. εἶναι γὰρ καὶ ἡβήσαντα, ὅτε τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐπολέμει. ὧν δὲ B διέτεινον σὺν τῷ ἱερῷ χρόνον, πολὺς γὰρ ἐγίγνετο, ἕως αὖ ἀγγελθῇ τῷ βασιλεῖ ξένους ἥκειν, ὦ Δάμι, ἔφη, ὁ Ἀπολλώνιος, ἔστι τι γραφικὴ; εἰ γε, εἶπε, καὶ ἀληθεία. τοιαύτη γὰρ τις ἡ τέχνη αὕτη; τὰ χρώματα, ἔφη, ξυγκεραννύουσιν, ὁπόσα εἰσί· τὰ κυανᾶ, τοῖς βαθυχείοις, & τὰ λευκὰ, τοῖς μέλασι, & τὰ πυρρὰ, τοῖς ὠχροῖς. ταυτὶ δὲ C ἦλθ' ὅς ὑστέρ ποτε μίγνυσιν; οὐ γὰρ ὑπὲρ μόνου τοῦ ἄνθους, ὥσπερ οἶμαι δεῖναι*. ὑπὲρ μιμήσεως, ἔφη, καὶ τοῦ κυάνου τε ἀξιάσαι, καὶ ἵππων, καὶ ἀνθρώπου, καὶ νεῶν, καὶ ὁπόσα ὁρᾷ ὁ ἥλιος· ἤδη δὲ καὶ τὸν ἥλιον αὐτὸν ἐξεικάζει, ποτὲ μὲν ἐπὶ τεττάρων ἵππων, οἷος σύνταυθα λέγεται φαίνεσθαι· ποτὲ δ' αὖ, καὶ διαπυροῦντα τὸν οὐρανόν. ἐπειδὰν αἰθέρα ὑποχάφῃ καὶ θεῶν οἶκον. μίμησις ἄρα ἡ γραφικὴ, ὦ Δάμι; τί δὲ ἄλλο, εἶπεν· εἰ γὰρ μὴ τοῦτο ποιήσει, γελοῖα δόξει χρώματα ποιοῦσα εἰκῆ. τὰ δὲ σὺν τῷ οὐρανῷ, ἔφη, βλεπόμενα, ἐπεὶ αἱ νεφέλαι διασπασθῶσιν ἀπ' ἀλλήλων, οἷον κενταύρους, καὶ τραγελάφους, καὶ νὴ Δί' οἱ λύκοι τε, καὶ ἵπποι, D

Neque certè me fefellit opinio: talem namque me ipſum exhibens, qualem ipſe ſenſit Alexander, vno, eodémque die omnia amiſi, recepíque. Talem igitur hunc Indum hiſtorici referunt, aiúntque illum pulcherrimum omnium Indorum fuiſſe: proceritate autem corporis tanta, quanta poſt Troiana tempora nemo extitit: fuiſſe quoque admodùm adoleſcentem, quando cum Alexandro pugnauit. Sed nos ad inſtituta redeamus. Dum Apollonius, ſociíque in templo moram traherent, quoad rex de ipſorum aduentu certior fieret: conuerſus ad Damidem Apollonius, ô Damis, inquit, cenſésne aliquid eſſe picturam? Certè, inquit ille: ſi quid eſt & veritas. Quid autè efficit ars huiuſmodi? Colores, inquit, miſcet inter ſe omnes: vt cœruleum viridi, & album nigro, & rubicundum pallido. Tunc Apollonius: Hos verò* cuius cauſa, quæſo, permiſcet? Neque enim aſpectus duntaxat gratia miſcere puto, ſicut puellæ quandoque flores miſcent. Imò verò, inquit Damis, imitationis cauſa id faciunt: vt per eos canis, aut aut equi, aut nauis, aut hominis imaginem exprimant, aut aliud quoduis eorum, quæ ſub ſole ſunt. Quinetiam ſolis ipſius aliquando ſimilitudinem referunt, & illum quandoque oſtendunt quadrigis vehi, ſicut hoc ipſo in loco apparet: nonnunquam cœlum ipſum calefacere, quando & ætherem ipſum, & Deorum domos luſtrando deſcribit. Imitatio igitur quædam, ô Damis, pictura eſt: inquit Apollonius. Imò verò nihil aliud: niſi enim hoc efficiat, ridicula quædam res profectò videbitur, colores temerè fortuitóque diſponens. Tunc Apollonius: Quid autem illa, quæ in cœlo quandoq; diſtractis ab inuicem nubibus apparent: vt centauri, hircones, cerui, lupi etiam, aut equi, *Ariſtoph. in Nebul.*

& huiuſmodi alia? an etiam cuiuſdam artis aliquid imitari volentis hoc opus eſſe dices? Mihi quidem ſic eſſe videtur, inquit Damis. Pictor igitur Deus eſt, inquit Apollonius. Itaque volatili curru quandoque relicto, quo delatus humana, diuináque gubernat, huiuſmodi ludibria depingens ſedet, ſicut pueri in arena pingere ſolent. Hæc audiens Damis erubuit. Pudebat enim ſibi talia verba excidiſſe, atque incautè diſſerendo eò perductum eſſe, vt tam abſurda concedere cogeretur. At Apollonius ipſum non deridens (neque enim in redarguendo acerbus erat) non hoc, inquit, puto voluiſſe te dicere, ô Damis: ſed eiuſmodi nubes nullius rei ſigna, aut imagines eſſe, ſed caſu, quantum ad Deum attinet, ipſas per cœlum deferri: Nos verò, qui à natura principium imitationis habemus, talia fingimus, & opinamur. Hoc ipſum, inquit Damis, putandum eſt: veriſimilius namque eſt ſic ſe rem habere. Duplex igitur eſt, ô Damis, imitatiua ars: & vnam quidem manu dicemus, & mente, quod voluerit, imitari: atque hanc pingendi artem eſſe, atque picturam: alteram verò mente duntaxat atque animo ſimilitudines fingere, & imitari. Minimè verò, inquit Damis, duplicem imitatiuam artem dicendam puto: ſed perfectiorem eſſe picturam dicendum eſt, quæ poteſt, & mente, & manu ſimilitudines rerum exprimere: Alteram verò particulam huius eſſe, cùm per ipſam videamus aliquem mente duntaxat quippiam imitari: quamuis pictor non ſit, neque ad illa exprimenda ſciat manibus vti. *Numquid, ô Damis,* (inquit) *etiam manum ictu aliquo aut morbo mutilatus? Ita per Iouem, reſpondit. verùm is quoque qui neque ſtylum vllum*

A πῖ φήσῃς, ἆρ' οὐ μιμητικῆς ἂν ἔργα; ἔοικεν, ἔφη. ζωγράφος οὖν ὁ θεός, ὦ Δάμι, καταλιπὼν τὸ πλεῖον ἅρμα, ἐφ' οὗ πορεύεται, διακοσμῶν τὰ θεῖά τε, καὶ τὰ ἀνθρώπεια, κάθηται τότε ὡς ὁ ἡνίοχον τε, καὶ γράφων ταῦτα, ὥσπερ οἱ παῖδες ἐν τῇ ψάμμῳ; ἠρυθρίασεν ὁ Δάμις, ἐς οὕτως ἄτοπον ἐμπεσεῖν
B δόξαντος τὸ λόγου. οὐχ ὑπεξελὼν οὖν αὐτὸν ὁ Ἀπολλώνιος· οὐδὲ γὰρ πικρὸς πρὸς τὰς ἐλέγξεις ἦν· ἀλλὰ μὴ τοῦτο, ἔφη, βούλῃ λέγειν, ὦ Δάμι· τοσαῦτα μὲν ἄσημά τε, καὶ ὡς ἔτυχε διὰ τοῦ οὐρανοῦ φέρεσθαι, τόγε ἐπὶ τῷ θεῷ· ἡμᾶς δ' ἡ φύσις τὸ μιμητικὸν ἔχοντας, ἀναῤῥυθμίζειν τε αὐτά, καὶ ποιεῖν. μᾶλλον, ἔφη, τοῦτο ἡγώμεθα, ὦ Ἀπολλώνιε· πα-
C τρῷον γάρ, καὶ πολλῷ βέλτιον. διττὴ ἄρα ἡ μιμητική, ὦ Δάμι. καὶ τὴν μὲν, ἡγώμεθα οἵαν τῇ χειρὶ ἀπομιμεῖσθαι καὶ τῷ νῷ· γραφικὴν δὲ ἐπὶ ταύτῃ· τὴν δ' αὖ, μόνῳ τῷ νῷ εἰκάζειν. οὐ διττὴν, ἔφη, ὁ Δάμις· ἀλλὰ τὴν μὲν, τελεωτέραν ἡγεῖσθαι χρεών, γραφικὴν γε οὖσαν, ἣ δύναιτο καὶ τῷ *τὸ οὖσαν ἢ δύναται
D νῷ, καὶ τῇ χειρὶ ἐξεικάσαι. τὴν δ' ἑτέραν οἱονεί μόριον, ἐπειδὴ ξυνίησι μὲν, καὶ μιμεῖται τῷ νῷ· καὶ μὴ γραφικός τις ὢν, τῇ χειρὶ δὲ οὐκ αὖ εἰς τὸ γράφειν αὐτὰ χρήσαιτο. ἆρα, ἔφη, ὦ Δάμι, πεπηρωμένον τὴν χεῖρα ἴσμεν πληγῆς τινος ἢ νόσου; μὰ Δί' εἶπεν· ἀλλ' ἴσμεν τὸ μή τε γραφίδος

Ariſtoph. in Nebul.

πνὸς ἥφθαι, μηδὲ ὀργάνου πνὸς ἢ χρώματος· ἀλλ' ἁμαθῶς ἔχειν τὸ γράφειν. οὐκοῦν, ἔφη, ὦ Δάμι, ἄμφω ὁμολογοδμὲν μιμητικὼ μὲν, σὺ φύσεως τοῖς ἀνθρώποις ἥκειν, τὸ γραφικὸ δὲ, σὺ τέχνης· τοιγὰρ αὖ ἔμοιγε τὸ πλαστικὸ φαίνοιτο. τί γὰρ δὴ ζωγραφίαν αὐτὸ, οὔ μοι δοκεῖς μόνον τὸ διὰ τῶν χρωμάτων ἡγεῖσθαι. καὶ γὰρ ἓν χρῶμα εἰς αὐτὸ ἤρκεσε τοῖς γε ἀρχαιοτέροις τῶν γραφέων· καὶ προϊόντα, τετραχρώνων, εἶτα πλειόνων ἥψατο. ἀλλὰ καὶ γραμμὸ, καὶ τὸ αὖθι χρώματος, ὃ δὴ σκιᾶς τε ξύγκειται, ἔστι φωτὸς ζωγραφίαν προσήκει καλεῖν. καὶ γὰρ σὺ αὐτοῖς ὁμοιότητα τὲ ὁρᾶται, εἴδός τε, ἔστι νοῦς, ἔστι αἰδὼς, ἔστι φρασύτης· καίτοι χωρὶς χρωμάτων ταῦτα. ἔστι οὔτε αἷμα σὺ σημαίνει, οὔτε κόμης πνὸς, ἢ ὑπωλύπης ἄνθος· ἀλλὰ μονοχρόπως ξυνιδέμενα, τῷ τε ξανθῷ ἀνθρώπῳ ἔοικε, καὶ τῷ λευκῷ. κἂν τούτων τινὰ τῶν Ἰνδῶν λευκῇ τῇ γραμμῇ γράψωμεν, μέλας δήπου δόξει. τὸ γὰρ ὑπόσιμον τῆς ῥινὸς, καὶ ἡ ὀρθοὶ βόστρυχοι, καὶ ἡ περιπὴ ὑπὶς, καὶ ἡ περὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς, οἷς σύμπλεξις, μεμαίνει τὰ ὀφθέντα, καὶ Ἰνδὸν ὑπογράφει τοῖς γε μὴ ἀνοήτως ὁρῶσιν. ὅθεν εἰποιμὶ ἂν καὶ σοὺ ὁρῶντας τὰ τῆς γραφικῆς ἔργα, μιμητικῆς δεῖσθαι. οὐ γὰρ ἂν ἐπαινέσειέ τις ἡμῶν γεγραμμένον ἵππον, ἢ ταῦρον, μὴ τὸ ζῶον ἐνθυμηθείς, ὧ εἴκασται. οὐδ' ἂν τὸν Αἴαντα τις Τιμομάχου ἀγαθοῦ, ὃς δὴ ἀναγέγραπται αὐ-

A *contigerit, neque instrumentum vllum colorémve. sed pingendi imperitus planè fuerit.* In hoc igitur, inquit Apollonius, ambo consentimus imitandi facultatem à natura hominibus aduenire, pingendi verò peritiam ab arte proficisci: quod etiam de fingendi arte dicendum censeo. Picturam verò ipsam arbitrari mihi videris non ex coloribus duntaxat constare, quandoquidem vnus tantùm color veteribus illis pictoribus satis erat: posteriores verò quatuor adhi-
B buere: inde paulatim pluribus, ac pluribus vsi sunt. Quinetiam lineamentis quibusdam absque vllo colore nonnumquam pingunt: quam picturam ex vmbra duntaxat, luminibúsq. constare dicendũ est. In ipsa enim rei similitudo cernitur, etiam forma, & mens, & pudor, & audacia, quamuis coloribus tales affectus careant. Neque verò sanguinem, neque comarum, aut pubescentis barbæ florem non exprimit:
C sed quamuis simpliciter, vnóque modo composita, flaui hominis, aut albi similitudinẽ representant. Quinimo si Indum ex his quendam albis lineamentis designauerimus, tamen quasi nigrum se aspicientibus offert. Nasi enim simitas, & erecti capillorum cincinni, tum genarum eminentia, & stuporis imago quædam oculis circunfusa denigrat ea, quæ ab oculis alba conspiciuntur, atque
D illum qui pictus est, Indum esse rectè considerantib. demonstrat. Quapropter non absurdè dixerim eos, qui picturam aliquam aspiciunt, imitatiuæ illius, quam diximus, facultatem indigere. Nemo enim rectè laudabit pictum equum, aut taurum, nisi qui animal illud mente intueatur, cuius similitudinem pictura demonstrat. Neque verò Timomachi Aiacem, qui furens ab illo pingitur,

rectè

rectè contemplari quisquam potest, nisi illum mente conspiciat, & imaginetur: interfectis apud Troiam armentis mœstum sedere, ac de propria morte cogitare. Hæc autem, ô Damis, quæ nunc intuemur Pori iussu fabricata opera, non sculpturæ solùm esse dicemus, quoniam picturis simulantur; neque rursus picturæ duntaxat opus, quoniam ex ære fabricata conspicimus: sed hominem vnum sculpturæ simul, picturæque peritum illa perfeciisse putandum est: qualis ab Homero in Achillis clypeo fabricando Vulcanus inducitur. Plena enim illic sunt omnia interficientium, atque interfectorum, & terram madere sanguine diceres, quamuis ænea esset.

A τῷ μεμιμῶς, εἰ μὴ ἀναλάβοι τὴ ἐς
τὸν νοῦν Αἴαντος εἴδωλον, καὶ ὡς εἰ-
κὸς αὐτὸν ἀπεκτονότα τὰ ἐν τῇ Τροίᾳ
βοσκόμια, καθῆσθαι ἀπειρηκότα, βου-
λεύοντα ποιούμενον τὸν ἑαυτοῦ κτεῖναν-
τα. τοιαῦτα δὲ, ὦ Δάμι, τὰ τοῦ Πώρου
δαίδαλα, μήτε χαλκευτικῆς μόνον
ἀποφαινώμεθα· γεγραμμένοις γὰρ εἰ-
B κάσαι· μήτε γραφικῆς, ἐπειδὴ ἐχαλ-
κεύθη· ἀλλ' ἡγώμεθα σοφίσασθαι αὐτά,
γραφικόν τε, καὶ χαλκευτικὸν ἅμα ἄν-
δρα, οἷς δή που καὶ ὁ Ὁμήρου τοῦ Ἡ-
φαίστου περὶ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἀ-
σπίδα ἀναφαίνεται. μεστὰ γὰρ καὶ
ταῦτα ὀλλύντων τε, καὶ ὀλλυμένων·
καὶ τὴν γῆν αἱματοῦσθαι φήσεις, χαλ-
κῆν οὖσαν.

Apollonium ductum fuisse ad Indorum Regem: tum de domibus Vrbis, & templo margaritis constrato. Deinde qui sermo habitus fuerit inter Apollonium & Phraotem regem: déque eius modestia & temperantia: & quòd Græcæ linguæ rex peritus fuerit.

CAP. XI.

Dvmisti talia inter se colloquuntur missi à rege nuntij, vnà cum interprete superuenere, nunciantes regem tridui hospitem asciuisse Apollonium. Neque enim licere diutius peregrinis in vrbe morari: ipsúmque præterea ducebant in regiam. Ciuitas autem quibus muris circundata sit, antea diximus. Ferunt autem ipsam ordinatè, atque Attico more angiportis concisam. Domos autem si quis extrinsecus aspiciat, vno tantùm tabulato habitari censebit. Introeuntibus autem diuersa sub terram habitacula variis profunditatis gradibus distincta sese offerunt. Templum autem Solis vidisse ferunt, in quo suspensus erat

C Τοιαῦτα συνδιάζοντι τῷ ἀνδρὶ,
ἐφίστανται παρὰ τοῦ βασιλέως
ἄγγελοι, καὶ ἑρμηνεύς, ὡς ποιοῖτο αὐ-
τὸν ὁ βασιλεὺς ξένον ἐς τρεῖς ἡμέ-
ρας· μὴ γὰρ πλέονων νενομίζοι τοὺς
ξένους ἐνομιλεῖν τῇ πόλει· καὶ ἡγοῦντο
αὐτὸν ἐς τὰ βασίλεια. ἡ πόλις δὲ ὡς
μὲν ἔχει τοῦ τείχους, εἴρηκα. φασὶ δὲ
D ὡς διάκοσμός τε, καὶ ἀττικῶς τοῦ στε-
νωποῖς τέτμηται. κατεσκεύασταί τε οἰ-
κίαις, εἰ μὲν ἔξωθεν ὁρῷη τις αὐ-
τὰς, ἕνα ἐχούσαις ὄροφον· εἰ δὲ εἴσω
παρέλθοι τις, ὑπογείους ἤδη, καὶ
ὑποδρεχομένας ἴσα τοῖς ἄνω τοῖς ὑπὸ
τῇ γῇ. ἱερὸν δὲ ἰδεῖν Ἡλίου φασὶν, ᾧ

ἀνεῖτο Αἴας ἐλέφας, καὶ ἀγάλματα Αλεξάνδρου χρυσᾶ, καὶ Πώρου ἔτερα· χαλκοῦ δὲ ἦν πάντα μέλανος. ὀροφὴ δὲ ἱεροῦ τοῖχοι, πυρσαῖς λίθοις, ὑπαστράπτῃ χρυσὸς, αὐγὴν σπινθήροις ἐοικυῖαν ἀκτῖνι. τὸ δὲ ἔδος αὐτὸ, μαργαρίτῃσι ξύγκειται, ξυμβολικὸν ζόφου· ᾧ βάρβαροι πάντες ἐς τὰ ἱερὰ χρῶνται. θεοὶ δὲ τὰ βασίλεια, οὔτε ὄγκον ἰδεῖν φασιν οἰκοδομημάτων, οὔτε δορυφόρους, ἢ φύλακας, ἀλλ' οἷα θεοὶ τὰς τῶν λαμπρῶν οἰκίας, ὀλίγοις οἰκέταις· καὶ διαλεχθῆναι τῷ βασιλεῖ δεομένοις, τρεῖς οἶμαι, ἢ τέτταρας, ὡς κόσμον τοῦτον ἀγαθὸν εἶναι, ἢ τὰ ἐν Βαβυλῶνι φλεγμαίνοντα. καὶ πολλῷ πλέον εἰσὼν παρελθόντες· καὶ γὰρ δὴ ἀνδρῶνας, καὶ τὰς στοὰς, καὶ πᾶσαν αὐλὴν, κενολάβρους φασίν. ἔδοξεν οὖν τῷ Ἀπολλωνίῳ φιλοσοφεῖν ὁ Ινδός· καὶ παρασπάμενος ὁ ἑρμηνεὺς, χαίρειν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, φιλοσοφοῦντά σε ὁρῶν. ἐγὼ δὲ ὑπερχαίρειν, ἔφη, ἐπειδὴ οὕτω σοὶ ἐμοῦ δοκεῖ. τοιαῦτα οὖν νενόμισται ὑμῖν, εἶπεν, ἢ σὺ σοὶ τὸ ἐπιεικὲς τοῦτο καὶ ἀρχὴν κατεστήσω; σωφρόνως, ἔφη, νενομισμένων, σωφρονέστερον χρῶμαι. καὶ πλείστα μοὶ ἔχω ἀνθρώπων· δέομαι δὲ ὀλίγων· τὰ γὰρ πολλὰ τῶν φίλων τῶν ἐμαυτοῦ ἡγοῦμαι. μακαρίζειν ἄρα σε θησαυρῷ, εἶπεν, εἰ χρυσοῦ, καὶ ἀργύρου αὐτερύῃ* τοὺς φίλους. ἐξ ὧν ἀναφύεταί σοι πολλά τε, καὶ ἀγαθά. καὶ μοὶ καὶ φυτοῖς ἐχθροῖς, ἔφη, κοινωνῶ καὶ πλούτου. θεοὶ γὰρ ἀεί ποτε διαφόροις τῇ χώρᾳ

A Aiax eburneus, & Alexandri aureæ ſtatuæ. Ex aduerſo autem regis Pori ſtatuæ ex ære nigro poſitæ erant. Parietes verò templi rubris marmoribus, ignis fulgorem imitantibus veſtiuntur: quibus congruè interpoſitum aurum radiantis fulminis fulgorem referebat. Pauimentum miſtis cemento margaritis ſtratum erat: quod barbarorum in templis plerique ſeruant. In regia verò nullam ædificij pompam inueniſſe perhi-
B bent, non cuſtodes, non ſatellites; ſed velut in clarorum ciuium domibus paucos familiares, & qui regis colloquium expectabant, tres, aut ad ſummum quatuor homines: quo apparatu longè magis lætatus eſt Apollonius, quàm tumidis, ampulloſiſque Babyloniæ pompis. Ingrediens verò multò magis gauiſus eſt, quòd * andronas, & porticus, & om- *Virorum conclauia.*
nino totam aulam modeſtiæ, frugalitatiſque plenam offendit: quod
C Apollonio ſatis fuit argumenti Indum regem philoſophiæ deditum eſſe. Quapropter iuxta interpretem conſiſtens, Gaudeo, inquit, ô rex, cùm te videam philoſophiæ dare operam. Ego verò, inquit rex, multò magis gaudeo, quòd talia de me opinaris. Tunc Apollonius, Num vobis, inquit, hæc legibus præfinita ſunt, an tu ipſe regnum ad hanc viuendi normam, rectitudinémque conſtituiſti? Ego, inquit rex, modeſtè inD ſtitutis legibus, modeſtiùs etiam vtor, & opes poſſideo plures, quàm ceteri homines: paucis autem indigeo: mearúmque rerum plurimas amicorum eſſe cenſeo. Beatus igitur es, ait Apollonius, tali theſauro: ſiquidem aurum, atque argentum amicis poſtponis*, à quib. multa tibi bona proueniunt: quandoq. etiã inimicis, inquit ille, diuitias meas impertio. Barbaros enim quõdã regioni

Ex Theognide, φίλος χρυσοῦ πε ἀργύρου αὐτερύσσαθαι ἄξιος.

Theophr. 1. hiſt. pl. & Dioſcor.

huic infestos, & crebris incursionib. fines meos vexantes pecuniis subigo, & ipsis tanquã custodib. regnum defẽdo, ita vt neq. ipsi fines meos inuadãt, & sibi finitimos Barbaros nobis alioquin permolestos coërceant. Interroganti autẽ Apollonio num etiã Porus tributa illis impendere cõsueuerit: Porus, inquit, rex bellum amabat: ego autem pacem. His verbis ita captus est Apollonius, adeóq; illi amore deuinctus, vt aliquãdo Euphratem quendã à philosophia aberrantẽ increpans dixerit: ego Phraotẽ Indum (hoc enim regi nomen fuit) honoris causa nominare vereor. Cùm Satrapa propter magna beneficia à rege susceptа, mitram auream variis gemmis ornatã capiti imponere vellet: Ego, inquit rex, si huiusmodi delicias amarem, nunc tamen præsente Apollonio eas repudiarem, atque à capite remouerem: verùm cùm nunquã antea tali sim vsus ornatu, quonã pacto nũc talia gestarẽ, hospitísq. & mei pariter oblitus? Interroganti autẽ Apollonio regẽ quali victu vteretur, respondit: Ego vinũ tantisper bibo, quoad Soli sacra facio: his autem quæ in venationib. capio, socij, amicíq. vescuntur: mihi enim exercitatio ipsa satis. Epulę autẽ meæ sunt olera, & * palmæ medulla & palmulæ, & quæcunque hortus flumine irrigatus subministrat. Multa quoque mihi præbent arbores, quas ego his manibus colo. Hæc audiens, valde gaudebat Apollonius, in Damidem crebrò respiciens. Inde vbi de itinere ad Brachmanas faciendo satis collocuti fuere: eum qui ex Babylonia venerat itineris ducem hospitem suum fieri rex iussit, eo more, quo ceteros inde venientes excipere

Theophr. 1. hist. pl. Dioscor.

A ταύτῃ βαρβάρους προσοικοῦντας, καταδρομαῖς χρωμένους ἐς τὰ ἐμὰ ὅρια, ὑποποιοῦμαι τούτοισι τοῖς χρήμασι, καὶ δορυφορεῖταί μοι ὑπ' αὐτῶν ἡ χώρα· καὶ ἔστε αὐτοὶ ὑπὲρ τὰ ἐμὰ φοιτῶσι, τοῖς τ ὁμόροις αὐτοῖς βαρβάροις ἀνείργουσι, χαλεπὸς ὄντας. ἐρομένου δ' αὖτ' ἔ Ἀπολλωνίου, εἰ καὶ Πῶρος αὐτοῖς ἐτέλει χρήματα, Πῶρος, εἶπε, πολέμου ἤρα· ἐγὼ δ', εἰρήνης. παύου τοῖς λόγοις τούτοις ἐχρῆτο τὸν Ἀπολλώνιον· καὶ οὕτως ἠτιᾶτο, ὡς Εὐφράτῃ ποτὲ ἐπιπλήττων μὴ φιλοσοφοῦντι· ἡμεῖς δ' ἀλλὰ τὸν Ἰνδὸν Φραώτην αἰδούμεθα φαύλως ὀνομάζειν τῷ Ἰνδῷ ἔστω ἡμῖν σατράπου δ', ἐπεὶ μέλλων ὧδ' αὖ ἠξίου, βουληθέντος αὐτὸν ἀναδῆσαι μίτρᾳ χρυσῇ κεκοσμημένῃ λίθοις ποικίλοις, ἐγὼ, ἔφη, εἰ καὶ τὰ τοιαῦτα ἦν, ὧδ' ἂν ἀπερρίφην τῆς κεφαλῆς, Ἀπολλωνίῳ συντυχών· οἷς δ' οὐ μήπω πρότερον ἀναδεῖσθαι ἠξίωσα, πῶς ἂν νῦν κοσμοίμην, τὸν μὲν ξένον ἀγνοήσας, ἐμαυτὸν δὲ σηλαδόμους; ἤρετο αὐτὸν ὧδε διαίτης ὁ Ἀπολλώνιος. ὁ δ', οἴνου, ἔφη, πίνω τοσοῦτον ὅσον τῷ ἡλίῳ σπένδω· ἃ δ' ἂν σὺν θήρᾳ λάβω, ταῦτα σιτοῦμαι· ἕτεροι δ' ἐμοὶ παρέχονται τὰ γεγυμνασθαι. τὰ δὲ ἐμὰ σιτία, λάχανα, καὶ φοινίκων ἐγκέφαλοι, καὶ ὁ καρπὸς τῶν φοινίκων, καὶ ὁπόσα μοι ὁ ποταμὸς κομίζει. πολλὰ δέ μοι καὶ ἀπὸ δένδρων φύεται. ὧν γεωργοὶ αἵδε αἱ χεῖρες. ταῦτα ἀκούων ὁ Ἀπολλώνιος, ἡσθήσετό τε, καὶ ἐς τὸν Δάμιν θαμὰ ἐώρα. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς διελέχθησαν ὧδε τ' ὁδοῦ τῆς πρὸς τοὺς Βραχμᾶνας, τὸν μὲν παρὰ τ Βαβυλωνίου ἡγεμόνα, κελεύσας ξενίζειν, ὥσπερ εἰώθει, τοῖς καὶ Βαβυλῶνο

ἥκοντας. Τῷ δὲ παρὰ τὸν σατράπου, ἀπιέναι λαβόντα ἐφόδια. αὐτὸς δὲ λαβόμενος τῆς τοῦ Ἀπολλωνίου χειρὸς, καὶ κελεύσας ἀπελθεῖν τὸν ἑρμηνέα, ἆρ' αὖ, ἔφη, ποιήσομαί με συμπότην; ἤρετο αὐτὸν φωνῇ Ἑλλάδι. ὑπολαβόντος δὲ τοῦ Ἀπολλωνίου, καὶ τοῦ χαίειν καὶ ἐξ ἀρχῆς οὕτω διελέγου φήσαντος· ἔδεισα, ἔφη, φράσαι δόξαι, μὴ γνώσκων ἐμαυτὸν, μήσ' ὅπι βάρβαρον εἶναί με δόκει τῇ τύχῃ. σοὶ δὲ ἡδομένῳ, ἐπειδὴ καὶ σὲ ὁρῶ ἐμοὶ χαίροντα, καὶ ἡδυπάθειαν ἐμαυτῷ κρύπτειν· ὡς δὲ μέσος εἰμὶ τῆς Ἑλλήνων φωνῆς, καὶ πολλοῖς δηλώσω. τί οὖν εἶπεν, καὶ αὐτὸς ἐπήγαγες ἐμοὶ τὸ συμπόσιον· ἀλλ' ἐμέ σοι κελεύσας ἐπαγέλλειν; ὅτι σε, ἔφη, βέλτιω ἐμαυτοῦ ἡγοῦμαι· τὸ γὰρ βασιλικὸν σοφίαν ἔχει. καὶ ἅμα ἦγεν αὐτὸν, ἧ τοῦ ἀμφ' αὐτὸν, οὗ περ εἰώθει λούεσθαι. τὸ δὲ βαλανεῖον, παραδόξως μὲν σταδίου μῆκος· ᾧ μέση κολυμβήθρα εὐωρύχητο, πηγαὶς ἐνδεδημούσης ποτίμου τε, καὶ ψυχροῦ ὕδατος. τὰ δὲ ἑφ' ἑκάτερα, δρόμοι ἦσαν. ἐν οἷς ἀκοντίῳ, καὶ δίσκῳ τῷ Ἑλληνικὸν ζῆλον ἑαυτὸν ἤσκει. καὶ γὰρ τὸ σῶμα ἔῤῥωτο ὑπό τε ἡλικίας· ἑπτὰ γὰρ, καὶ εἴκοσι γεγονὼς ἔτη μὲν· ὑπό τε τοῦ ὧδε γυμνάζεσθαι. ἐπεὶ δὲ ἱκανῶς ἔχοι, ἐπήδα ἐς τὸ ὕδωρ, καὶ ἐνήμναζεν ἑαυτὸν τῷ νεῖν.

consuecuit, cúmque in Satrapæ cuiusdam domum duci præcepit, omnifariam commeatibus abundè traditis. Ipse verò rex manu capiens Apolloniũ, remoto interprete Græcis verbis interrogauit, an se vellet conuiuio excipere. obstupenti autem Apollonio, & cur non statim à principio secum ita locutus esset, interroganti, inquit rex, Ne fortè nimis audax viderer, quasi qui non satis me ipsum agnoscerem, quem barbarum facere Fortunæ placuisset: nunc autem tui amore victus, vbi te meis bonis gaudere cognosco, diutius te celare non potui, quòd sim Græcæ locutionis peritus: idque tibi plurimis argumentis ostendam. Cur autem, inquit Apollonius, me ad conuiuium non inuitasti, sed inuitari à me maluisti? quia te, inquit rex, præstantiorem esse arbitror. Regalius enim est ceteris omnibus sapientia. Hæc dicens, Apollonium, ceterósque eius socios ad balnea deduxit, vbi ipse lauari consuecuit. Is autem locus erat hortus longitudine stadij vnius: cuius in medio lacunar defossum erat, fontes aquæ dulcis, frigidæque in se recipiens. Vtrinque verò spatia erant ad currendum idonea, in quibus iaculo & disco rex more Græcorum se exercebat, in flore tunc constitutus ætatis (annum enim agebat ætatis septimum supra vigesimum) atq; ad eiusmodi exercitationes assuetus fuerat. Vbi verò se satis exercuisse videbatur, insilire in aquam solebat, ibique aliquantum natando morari.

Apollonium cum rege ad conuiuium profectum : & quale conuiuium fuerit : Déque ſagittandi Indorum peritia. Hinc quales in Græcia, quales apud Indos eſſent philoſophi : quotóque ætatis anno inibi philoſophiæ dare operam aduleſcentes incipiant : quódque omni eos vitio carere oporteat : eſſe præterea, qui illos examinent, an philoſophia digni ſunt : ídque ex oculis, & ſuperciliis, ac genis præcipuè cognoſci poſſe in conuiuio ab Rege narratum. CAP. XII.

POSTQVAM igitur omnes lauêre, ad conuiuium coronati proceſsêre. Ea namque apud Indos eſt conſuetudo, quotiens apud regem conuiuantur. Res autem memoratu digna videtur conuiuandi formam, modúmque referre, qui plenè, diſtinctéque à Damide ſcribitur. Rex* in lecto è ſtramentis facto accubat : iuxtáque ipſum ex agnatis eius ad ſummum quinque: ceteri ſedentes epulantur. Menſa verò vſque ad hominis genu ſublimis in medio ſtruitur : quam in ſemicirculum compoſitam triginta homines, quaſi chorus ad manducandum circunſiſtunt. In ipſa verò laurus ſternitur, alijque rami ſimiles myrto, quibus vnguentum ſtillat, quo vtuntur Indi. Menſæ autem piſces auéſque imponuntur : integri præterea leones, & capræ, & apri, necnon & tigrium clunes : ceteris enim animalis huius partibus veſci Indi prohibentur. Ferunt enim hoc animal cùm primùm naſcitur, priores pedes verſus orientem ſolem attollere. Comedendi autem conſuetudo talis ſeruatur. Exurgens enim ex propria ſede conuiua ad menſam accedit, & particula ab aliis, quæ diximus, animalibus abſciſſa, aut auulſa, in propriam ſedem reuertitur, panem quoque iugiter comedens. Vbi verò propemodum ſaturati ſunt, aurei, argenteíque crateres afferuntur : quorum ſinguli potoribus decem ſuffi-

Vir. grãmineo in thoro.

Ὡς δὲ ἐλούσαντο, ἐβάδιζον ἐς τὸ συσσίτιον ἐστεφανωμένοι· τοῦτο γὰρ νενόμισται Ινδοῖς, πρὶν ἐς τὸν βασιλέως πίνωσιν. ἄξιον δὲ μηδὲ τὸ σῆμα παραλιπεῖν τοῦ πότου, σαφῶς γε ἀναγεγραμμένον ὑπὸ τοῦ Δάμιδος· δυωκεῖται μὲν γὰρ ὁ βασιλεὺς, κατὰ τοὺς ξυσσιτίους μέχρι πέντε αἱ ἑπτά· οἱ δὲ λοιποὶ πάντες, ἐν θάκοις συσσιτοῦσι. τράπεζα δὲ, ὥσπερ βωμὸς, ὕψος ἐς γόνυ ἀνδρὸς ἐξῳκοδόμηται, μέσην κύκλον ἐπέχουσα χορὸν ξυμβεβληκότων ἀνδρῶν τριάκοντα. ἐφ' οἷς δάφναι τε διασπαρεῖσαι κεῖνται, καὶ κλῶνες ἕτεροι παραπλήσιοι μὲν τῇ μυρρίνῃ, φέροντες δὲ Ινδοῖς μύρον. ἐνταῦθα διάκεινται ἰχθύες μὲν, καὶ ὄρνιθες. διάκεινται δὲ λέοντές τε ὅλοι, καὶ δορκάδες, καὶ σύες, καὶ πήχεων ὀσφύες. τὰ γὰρ λοιπὰ τοῦ θηρίου, παραιτεῖται ἑκάτερον, ἐπειδὴ τὸ ζῷον τοῦτο φασιν ὅταν πρῶτον γίνηται, τοὺς ἐμπροσθίους τῶν ποδῶν ἀνίσχοντι αἴρειν τῷ ἡλίῳ. καὶ ἀνίσταται ὁ δαιτυμών, φοιτᾷ πρὸς τὸ δεῖπνον. καὶ τὰ μὲν, ἀνελόμενος τούτων, τὰ δὲ, ἀποτεμών, ἀπελθὼν ἐς τὸν ἑαυτοῦ θάκον, ἐμπίπλαται, ἅμα καὶ ἐπαιδίων τοῦ ἄρτου. ὅταν δὲ ἱκανῶς ἔχωσιν, ἐσφέρονται κρατῆρες ἀργυροῖ τε, καὶ χρυσοῖ δέκα συμπόταις ἀποχρῶντες*, *ſequitur redundat.*

εἷς· ἀφ' ὧν πίνοισι κύψαντες, ὥς- A
περ ποτιζόμενοι. μεταξὺ δὲ πίνοντες,
ἐπεισάγονται ἀγερωχίας ἐπικιν-
δύνους, καὶ οὐκ ἔξω τῆς σπουδάζειν. παῖς γάρ τις ὥσπερ τῶν ὀρχη-
στρίδων, ἀνεπήλατο κούφως, σπα-
φιεμένου βέλους ἐς τὸ ἄνω· καὶ
ἐπειδὴ πολὺ ἀπὸ τῆς γῆς ἠλώετο,
χ. ὑπαίρων σκυβίσα ὁ παῖς, *ὑπερεμέρων ἑαυ- B
τὸν τοῦ βέλους· καὶ ἁμαρτόντα τοῦ κυ-
βίσεως, ἕτοιμα ἴσθι βεβλῆσθαι. ὁ γὰρ
τοξότης πρὶν ἀφιέναι, περιᾴδει τοὺς
ξυμπότας, ἐπισκήπτων τινὶ ἀκίδα,
καὶ δίδους ἔλεγχον τοῦ βέλους· καὶ
τὸ σφενδόνης ὁ τοξεύσας, καὶ τὸ ἐς
τεῖχα ἰέναι· ἔστι δὲ ἐν οἷς καὶ ἑαυτοῦ
σκιαγραφῆσαι βέλεσιν ἀνεσῶτα πρὸς
σανίδα· σπουδάζουσιν οὖν τοῖς πό- C
τοις, καὶ κατορθοῦσαν αὐτὰ μεθύον-
τες. ἐπὶ μὲν δὴ τοῖς Δάμιν, ἐξε-
πλήττοντο αὐτά, ὡς δύσκοπα, καὶ τινὰ
ξυμμετρίαν τῆς τοξείας ἐθαύμα-
ζον. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος (ξυνεστίατο
γὰρ τῷ βασιλεῖ ὁμοδιαίτῳ ὄντι) τού-
τοις μὲν οὐκ ἐπεστρέφετο· πρὸς δὲ
τὸν βασιλέα, εἰπέ μοι, ὦ βασιλεῦ, D
ἔφη, πόθεν οὕτως ἔχεις φωνῆς Ελ-
λάδος; φιλοσοφία τε ἡ πρὸς σέ,
πόθεν ἐνταῦθα; οὐ γὰρ ἐς διδασκά-
λους γε οἷμαι διαφέρειν, ἐπεὶ μη-
δὲ εἷς πω τῶν ἐπιχωρίων Ἰνδῶν εἰκὸς διδα-
σκάλους τούτου. γελάσας οὖν ὁ βα-
σιλεύς, ἡμῖν παλαιοὶ, ἔφη, τὰς
ἐρωτήσεις τῶν καταπλεόντων ἐποιοῦν-
το, εἰ λῃσταί εἰσιν· οὕτως αὐτὸ, καί-
τοι χαλεπὸν ὄν, κοινὸν ἡγοῦντο. ὑμεῖς

cere posse videantur; atque ab his tanquam ex flumine potantes incuruati bibunt. Post potationem verò strenuitates exercent sanè periculosas; non tamen à studio, diligentiáque alienas. Puer enim, quasi vnus eorum qui in orchestra saltant, expeditus in medium *prosiliebat*, dum sagitta in sublime emitteretur; & cum multũ à terra distaret, puer in caput prouolutus transiliens subducebat se à iaculo, nõ ignarus si paulum in saltu aberrasset, sagitta se transfixum iri. Sagittarius enim priusquam sagittam emittat, conuiuantes circuit sagittæ cuspidem ostentans, & illius, si qui fortè experientiam capere voluerint, facultatem præbens. Funda etiam adeò subtiliter iaculantur, vt [emisso lapide, aut glande] pueri extremos duntaxat capillos attingant: Sunt autem & qui tabulæ innixi filij sui sagittis *extrema, quasi vmbram, leuiter perstringant.* Talia sedulò in conuiuiis exercent Indi, & quanquam etiã quandoque ebrij sint, rectè tamen peragunt. Ea videntes Damis sociíque stupebant, & sagittando *collimandi* exactissimam peritiam admirabantur. Verùm Apollonius iuxta regem accubans, qui eodem quo & ipse victu vtebatur, non multùm tabulis, ludísque mentem adhibebat: sed ad regem conuersus interrogabat, vnde Græcas literas, & quã sciebat philosophiam, didicisset: cùm nulli occurrerent apud Indos talium disciplinarum præceptores. Subridens autem rex, Maiores, inquit, nostri cunctos ad hæc loca nauibus appellentes interrogabant, an piratæ essent: Adeò vitium hoc, quamuis sit magnum, commune omnibus esse arbitrabantur. Vos

Thucyd. lib. 1.

autem Græci non interrogatis eos qui ad vos accedunt, an sint philosophi: adeò id, quod omnium, quæ sunt apud homines diuinissimum est, quibusvis sine discrimine contingere posse arbitramini: & hoc apud vos, quasi prædationis genus est quoddam. Tibi namque similem inueniri in philosophia perhibent neminem: plurimos autem apud vos esse audio, qui tanquam alienam rem philosophiam deprædantes, eáque tanquam veste ineptè tamen se induentes, elati incedunt vestem trahentes alienam. Et certè sicut prædones, qui innumeris pœnis se obnoxios esse cognoscunt, in deliciis degunt: eodem modo apud vos philosophiæ prædones feruntur Veneri, ac ventri indulgere, & vestibus mollissimis vti. Huius autem mali causam esse arbitror leges vestras. Si quis enim numisma adulterinum cuderit, capite plectitur: si quis etiam pupillum circumuenerit, aut aliud quippiam fecerit eiuscemodi. Philosophiæ verò * simulatores, aut corruptores, nulla, vt audio, apud vos lex coërcet: nec vllus huic rei magistratus præficitur. Verùm apud nos pauci admodum philosophiam attingunt, & hi tali ratione probantur. Opus est enim adolescentem decem & octo annos natum (hoc enim tempore, etiã, vt arbitror, apud vos pubertas dicitur) penes fluuium Hypasim ad eos venire, ad quos tu etiam perrexisti: atque antea publicè profiteri ipsum oportet se operam philosophiæ daturum, vt liceat volentib. à tali incœpto prohibere, *si quidem minimè purus à* scelere ad philosophandum accedat. Scelus autem dico primùm à patre, matréve proueniens. cauendum enim ne quid ab illis turpitudinis sortiatur: néve ab eorum pa-

A δέ μοι δοκεῖτε τοὺς ἐπιφοιτῶντας
ὑμῖν ἐρωτᾶν, μὴ φιλόσοφοί εἰσιν;
οὕτως αὐτό, καί τοι πόταζον τῶν καὶ
ἀνθρώπους ὄν, καὶ τοῖς ἐπιτυχοῦσιν
ὑφηγεῖσθαι οἴεσθε. καὶ ὅτι μὲν ὑφ' ὑ-
μῶν ταυτὸν τῷ λῃστρίδι ἐστίν, οἶδα.
ὁμοίῳ μὲν γάρ σοι ἀνδρὶ οὐ φασιν
ἐντυχεῖν· τοὺς δὲ πολλοὺς, ὥσπερ σκυ-
λεύσαντας αὐτὸ ἑτέρων, περιβεβλῆ-
σθαί τε αὐτὸ ἀναρμόστως, καὶ βρέ-
B ῖν, ἀλλοτρίαν ἐσθῆτα ἐπισύροντας. καὶ
νὴ Δί' ὥσπερ οἱ λῃσταὶ τρυφῶσιν,
εἰδότες ὅτι ἐπὶ τῇ δίκῃ κεῖνται· οὕ-
τω κἀκείνους φασὶ γαστρί τε δια-
δόναι, καὶ Ἀφροδισίοις, καὶ ἁπα-
λῇ λεπτῇ. τὸ δ' αἴτιον, νόμοι ὑμῖν
οἷμαι εἰσὶν. εἰ μὲν τὸ νόμισμα πα-
ραφθείροι τις, ἀποθνήσκειν αὐτόν· καὶ
παιδί, εἴ τις φλαγγάνοιτο*· ἢ καὶ
C οἷόν, τι ἐπὶ τούτῳ. τοὺς δὲ τὴν φι- χ. παρεγ-
λοσοφίαν ὑποβαλλομένους, ἢ πα- κάψοιτο.
ραφθείροντας, οὐδεὶς οἶμαι νόμος
οὐδ' ὑμῖν ἴσχει, οὐδὲ ἀρχή τις ἐπ'
αὐτοὺς τέτακται. οὐδ' ἡμῖν ὀλίγοι
μὲν τὸ φιλοσοφεῖν ἅπτονται· δοκι-
μάζονται δ' ὧδε· χρὴ μὲν νέον, ἐ-
πειδὰν ὀκτωκαίδεκα ἔτη γεγονὼς
τύχῃ· τοῦτο δ' οἶμαι καὶ οὐδ' ὑμῖν
ἐφήβου μέζον· ὑπὲρ μὲν Υφασιν
D ποταμὸν ἐλθεῖν παρὰ τοὺς ἄνδρας,
οἷς * σὺ ὥρμησας, εἰπόντα δημοσίᾳ χ. οὓς σ.
πρότερον ὅτι * φιλοσοφήσῃ, ἵν' ᾖ τοῖς χ. φιλοσο-
βουλομένοις ἀφείργειν αὐτὸν, εἰ μὴ φήσοι.
καθαρὸς φοιτῴη. καθαρὸν δὲ λέ-
γω, πρῶτον μὲν τὸ ἐς πατέρα
καὶ μητέρα ἥκον, μὴ πρὸς αὐτοὺς
ὀνείδους τις ἀναφαίνοιτο· εἶθ' οἱ τούτων

γονεῖς, καὶ ἆρ' ἄτοπον γένος εἰς ἀνὼ, μὴ ὑβρι- A
στής τις, ἢ ἀκρατής, ἢ ἀργυρολοιπὸς ἄδικος.
ὅταν δὲ μηδεμία ὕλη περὶ τούτοις διαφάνηται, μηδὲ στίγμα ὅλως μηδὲν, αὐτὸν ἤδη διορᾶν τὸν νέον, καὶ βασανίζειν, πρῶτον μὲν, εἰ μνημονικός· εἶτα, εἰ καὶ φύσιν αἰδήμων, ἀλλὰ μὴ πλαττόμενος τοῦτο· μὴ μεθυστικὸς, μὴ λίχνος, μὴ ἀλαζὼν, μὴ φιλόγελως, μὴ θρασὺς, μὴ φιλοκίνδυνος· εἰ παίζῃς ὑπήκοος ἢ μὴ παίζῃς ἢ διδασκάλων, εἰ παιδαγωγῶν ἐπὶ πᾶσιν· εἰ μὴ κακὸς περὶ τὰ ἑαυτοῦ ὠμὸς ἔραν· τὰ μὲν δὴ τῶν γεναμένων αὐτὸν, καὶ οἵοις ἐκείνοις γένοιτο, καὶ μάρτυρων ἀναλέγειν, καὶ γραμμάτων, ἃ δημοσίᾳ κεῖνται. ὅπου γὰρ τελευτήσῃ ὁ Ἰνδὸς, φοιτᾷ ὅπῃ θύραις αὐτοῦ μία ἀρχὴ τεταγμένη τοῦτο τῶν νόμων ἀναγράφειν αὐτῷ, ὡς ἐθέλω. καὶ ψευσαμένῳ τι, ἢ ψευσθέντι τῷ ἀρχοντι, ὅπιμῶσιν οἱ νόμοι, μὴ ἀρξαι αὐτὸν ἔτι ἀρχῆς μηδεμιᾶς, ὡς παραποιήσαντα βίον ἀνθρώπου. τὰ δὲ τῶν ἐφήβων, ἐς αὐτοὺς ὁρῶντες, ἀναμανθάνουσι. πολλὰ μὲν γὰρ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρωπίνων ἠθῶν ἑρμηνεύουσι, πολλὰ δὲ καὶ ὀφρύσι, καὶ παρειαῖς κεῖται, γνωματεύειν τε, καὶ θεωρεῖν, ἀφ' ὧν σοφοί τε, καὶ φυσικοὶ ἄνδρες, ὥσπερ ἐν κατόπτρῳ εἰδώλα, τοῖς νοῖς τῶν ἀνθρώπων διαθεῶνται. μεγάλων γὰρ δὴ ἀξιουμένης φιλοσοφίας ἐνταῦθα, καὶ τιμωμένης παρ' Ἰνδοῖς τούτου ἔχοντος, ἀνάγκη πᾶσα ἐνβασανίζεσθαί τε ἰόντας ἐπ' αὐτὴν ἰόντας, ἐλέγχοις τε ὑποβεβλῆσθαι μυρίοις. ὡς μὲν δὴ ἀπὸ διδασκάλοις αὐτὸ ποιούμεθα, καὶ ἐς δοκιμασίαν ἡμῖν τὸ φιλοσοφεῖν ἥκει, σαφῶς εἴρηκα.

rentibus vsque ad genus tertium rursus pergentibus: quo in genere quæritur, ne quis eorum contumeliosus, aut incontinens, aut auarus, aut iniustus fuerit. Vbi autem in ipsis nulla vitiorum macula reperitur, tum adulescentis mores diligenter inspiciunt, multipliciter illum tentantes, ac probãtes: & primò quidem an ingenio, ac memoria valeat, experiuntur, an sit natura verecundus, & non astu ad tempus id simulans. Deinde an sit ebrioſus, aut gulæ deditus, an iactator, B an ridiculus, an audax, an cõuitiator, an parẽtib. aut doctorib. institutoribúsve vsquequaq; obtẽperãs, an formositate sua abutens. & quibus quidem parentibus ortus quisque sit: & illi rursus ex quibus geniti; testibus comprobatur, & in tabulis relatum publicè custoditur. Cùm enim Indorum quispiam obierit, tunc magistratus, cui hoc muneris lege mandatum est, ad mortui fores accedens, C singillatim eius acta, morésq. scribit. Quòd si in mendacio deprehensus, aut deceptus ipse vnquam fuerit, hac multatur pœna, vt nullo amplius magistratu aut dignitate fungi possit, quia communem hominum societatẽ mentiendo fraudauerit. Qui autem ad examinandos iuuenes eliguntur, multa ex eorum aspectu coniiciunt. Oculi namque mores hominum pleroſque indicant. Multa etiam in superciliis, genísque posita D sunt, ex quibus sapientes, & naturæ periti homines imagines velut in speculo aspicientes, quæ mens illis, quódque sit ingenium contemplantur. Cùm enim magno in honore apud Indos habeatur philosophia, necesse est omnibus modis probatos esse, qui ad eam percipiendam accedunt. Quo pacto igitur probatos adolescentes præceptoribus tradimus philosophiæ, satis ostẽdimus.

Narratio Phraotæ regis de parentibus ſuis, & ſeipſo: vt ſcilicet pater adhuc adoleſcens regno eiectus, philoſophiæ apud ſapientes operam dederit, ipſéque Græcas literas edoctus à patre ad eos ipſos ſapientes philoſophiæ gratia miſſus fuerit; ac defunctis parentibus ab amicis paternis in regnum reuocatus. CAP. XIII.

QVOD autem ad me attinet, ita contingit. Ego ab auo rege, qui itidem, atque ego Phraotes dicebatur, originem duco. Pater autem meus *vir* * priuatus fuit. Nam cùm defuncto parente puer admodum relictus eſſet, tutores duo ex cognatis ſecundum leges Indorum gubernationem eius ſuſceperunt, & quæ in regno agenda erant, nec benignè, nec modeſtè gerebant. quapropter odioſi, moleſtíque iis eſſe cœperunt, qui imperio ſuberant: multáque in eos maledicta, conuitiáque vulgò iactabantur. Potentiores igitur quidam contra illos coniurantes, ſolemni celebritate, dum ſcilicet Indo flumini ſacrificarent, eos aggreſſi interfecêre. Ipſi verò occupato regno ſeſe dominos conſtituerunt. Patris igitur agnati de ipſius ſalute ſoliciti, cùm eſſet annos natus circiter ſexdecim, ad regem (qui penes Hypaſim fluuium regnabat) eum miſerunt. Eſt autem id regnum hoc ipſo, quod ego poſſideo, longè maius: regio autem plurima ex parte amœniſſima & bene fortunata. Volenti autem regi in filium ſibi adoptare, non aſſenſus eſt pater meus, nolle ſe, inquiens contra fortunam pugnare, quæ iam ſemel ipſum regno priuauerat, atque ab eo petiit, vt ſibi liceret apud eos, qui ſapientes illic habebantur, philoſophari. Sic enim toleratu faciliora ſibi fore putabat domeſtica mala. *Volenti autem regi, eum ad paternum imperium reducere vltrò*, reſpondit: Si me verè philoſophantē agnoueris, reduces in regnū:

Τὸ γὲν οὖν ὧδε ἔχει. ἐγὼ μὲν πάππου βασιλέως ἐκγύομην, ὃς ἦν μοι ὁμώνυμος· πατὴρ δὲ ἰδιώτου. καταληφθεὶς γὰρ νήπιος ἔτι μόνος ὑπελείφθην· ἐπίτροποι δὲ αὐτῷ ἐγένοντο δύο τῶν ξυγγενῶν, κατὰ τοὺς τῶν Ἰνδῶν νόμους· ἐπεμελήθησαν δὲ οὗτοι καὶ τῶν βασιλικῶν. οὐ χρηστῶς, μὰ τὸν Ἥλιον, οὐδὲ ξυμμέτρως· ὅθεν βαρεῖς τοῖς ὑπηκόοις ἐφαίνοντο, καὶ ἡ ἀρχὴ κακῶς ἤκουε. ξυστάντες οὖν ἐπὶ αὐτοῖς τῶν δυνατῶν τινες, ἐπιτηδείᾳ σφίσιν ἐν ἑορτῇ, κτείνουσι τῷ Ἰνδῷ θύοντας. αὐτοί τε ἐπεισπηδήσαντες τῇ ἀρχῇ, ξυνέσχον τὰ κοινά. δείσαντες οὖν οἱ ξυγγενεῖς τῷ πατρὶ μήπω σὺν καὶ δέκα ἔτη γεγονότι, πέμπουσιν αὐτὸν ὑπὲρ τὸν Ὑφασιν, παρὰ τὸν ἐκεῖ βασιλέα· πλέονων δὲ ἢ ἐγὼ ἀρχή· καὶ δαίμων ἡ χώρα παρὰ πολὺ τῆς σὺταῦθα. βουλομένου δὲ αὐτοῦ τὸν βασιλέως παῖδα ποιεῖσθαι, τοῦτο μὲν ἀπητήσατο, φήσας μὴ φιλονεικεῖν τῇ τύχῃ ἀφῃρημένῃ αὐτοῦ τὸ ἄρχειν. ἐδεήθη δὲ αὐτὸν ξυγχωρῆσαι οἱ φιλοσοφῆσαι βαδίσαντι παρὰ τοὺς σοφούς. καὶ γὰρ αὖ καὶ ῥᾷον κατέρρησαν τὰ οἴκοι κακά. βουλομένου δὲ τοῦ βασιλέως καὶ κατάγειν αὐτὸν ἐπὶ τὴν πατρῴαν ἀρχήν, εἰ γνοίης ἔφη, φιλοσοφοῦντα ἀληθῶς, κατάγε·

εἰ δὲ μή, ἔα με οὕτως ἔχειν. αὐτὸς δὲ ὁ βασιλεὺς παρὰ τοὺς σοφοὺς ἦκων, μεγάλων αὖ, ἔφη, παρ' αὐτῶν τυχεῖν, εἰ τὰ παιδὸς ἐπιμεληθεῖεν, γενναίου τὴν φύσιν ἤδη ὄντος. ἀποδόντες τὰ σὰ αὐτῷ, πλέον ἠσάσαντο προσδοῦναι ἀπὸ τῆς αὐτῶν σοφίας· καὶ προθύμως ἐπῄδουν προσκείμενον παντὶ τῷ μανθάνειν. ἑβδόμῳ δ' ἔτει νοσῶν ὁ βασιλεύς, ὅτε δὴ καὶ ἐτελεύτα, μεταπέμπεται αὐτὸν, καὶ κοινωνὸν τῆς ἀρχῆς ἀποφαίνει τῷ υἱῷ· τὴν δ' θυγατέρα ὁμολογεῖ πρὸς ὥραν οὖσαν. ὁ δὲ, ἐπειδὴ τὰ βασιλέως ἐδέξατο, κολάκων καὶ οἴνου, καὶ τῶν τοιούτων κακῶν ἥπτετο, μεστόν τε ὑποψιῶν πρὸς αὐτὸν, σὺ μὲν ἔφη, ταῦτ' ἔχε, καὶ τῆς ἀρχῆς ἀπάσης ἐμφορεῖ· ἐμὲ δὲ δίκης μὴ δίει τὴν προσήκουσαν ἑαυτῷ βασιλείαν κτήσασθαι δικαίως, θεραπείας δοκεῖν δεῖσθαι τὴν μὴ προσήκουσαν ἥκειν. ἐμοὶ δὲ τὴν ἀδελφὴν δίδου· ἱκανὸν γὰρ μόνον ἀπόχρη μοι τῶν σῶν. καὶ λαβὼν τὸν γάμον, ἔπλει πλησίον τῶν σοφῶν, οἳ κώμας ἐπὶ δυσὶν ἐδάσαντο, ἃς ἐπέδωκε τῇ ἀδελφῇ ὁ βασιλεὺς εἰς ζώνην. γήμας τοίνυν ἐγὼ τὸν γάμου τούτου. καί με ὁ πατὴρ τὰ Ἑλλήνων παιδεύσας, ἄγει παρὰ τοὺς σοφοὺς, περὶ ἡλικίας ἴσως. δώδεκα γάρ μοι τότε ἐτῶν ἦν. ὁ δὲ, ἔτρεφον ἴσα τῇ ἑαυτῶν παῖδα· οἷς γὰρ αὖ ἰσοδέξονται τὴν Ἑλλήνων φωνὴν εἰδότας, ἀγαπῶσι μᾶλλον ὡς ἐς τὸ ὁμοίους αὑτοῖς ἤδη προσήκοντας. ἀποθανόντων δέ μοι τῶν γονέων, οὐ μετὰ πολὺ ἀλλήλων,

A sin minus, sinito me priuatim eo modo vitam degere. His auditis rex ipse ad sapientes vnà profectus, maximas gratias se illi relaturum esse pollicitus est, si in erudiendo generosum puerum, & clarissimis parentibus ortum, curam, diligentiámque adhibuissent. Illi verò præclarum quid in illo conspicati, libenter operam suam obtulêre: inde studium omne, diligentiámque in illo erudiendo posuerunt. Ipse quoque

B mentem animúmque totum ad percipiendas disciplinas conuertit. Post annos verò septem rex aduersa valetudine correptus, quæ & vitæ finem illi attulit, à sapientibus reuocatum patrem meum heredem regni, æquo iure cum filio reliquit, & nubilem filiam illi despondit vxorem. Mortuo deinde rege, cùm animaduerteret pater meus regis filium assentatorib. gaudere, & vino, & huiusmodi voluptatibus deditum, erga

C se quoque suspitiosum nimis esse: tu, inquit, hæc omnia tibi habe, regnũque totum, vt placet, guberna. Stultũ est enim qui regnũ ad se iure pertinẽs habere non possit, nimis audacter in alieno regnare velle. Mihi verò sororẽ tuam cõcede. hoc enim solùm de reb. tuis habere mihi satis est. Accepta itaq. vxore in loca sapiẽtib. finitima secessit habitatum, vbi vicos septem amœnissimos sub ditione habebat, quos ei dotis *nomine rex tra-

* pro cingulo.

D diderat. Me igitur ex tali natũ cõiugio pater cùm Græcas literas docuisset, ad sapientes deduxit, citiùs fortasse, quã æquũ fuerat (erã enim annos dũtaxat duodecim natus.) Illi verò acceptũ me non secus, ac filiũ educauêre. Quos enim Græcis literis instructos accipiunt, multò magis diligũt, tanquam doctrinæ similitudine quadã, iam sibi deuinctos. Parentib. autẽ nõ longe matre post patrẽ defunctis,

apud nos degebam, in paternos vicos ad res meas curandas, me ire iusserunt, cùm iam ad annos ætatis decem, & nouem peruenissem. Sed iam vicos abstulerat bonus auunculus: ita, vt ne agellos quidem, quos pater ipse possederat, mihi relinqueret: cuncta ad suum regnum dictitans pertinere: mihi verò summum beneficium esse, quòd vitam concederet. Ego autem paucis pecuniis à libertis maternis collectis, cum quatuor duntaxat familiaribus in paupertate degebam. Euenit autem, vt tragœdiam, quam Heraclidarum vocant, lectitanti nuntius quidam superueniret, epistolã afferens ab homine parenti meo quondam familiarissimo. Is me iubebat Hydraote amne trãsmisso ad se venire auiti regni recipiendi causa. Sperare enim dicebat me faciliter id consequi posse, nisi mihi deessem. Ego igitur tragœdiam ab aliquo deorum mihi oblatam putans, omẽ & famam sequebar. Transmisso autem flumine, eorum, qui regnum inuaserant, alterum interiisse audiui; alterum in hac ipsa, vbi nunc sumus, regia obsideri. Veniebam igitur supplex & summo clamore quacunque iter facerem, incolarum auxilia implorans, & quisnam essem, & quo patre genitus, vociferans. Aduentus quoque mei causam esse narrabam, vt auitum regnum per vim & fraudem ab iniustis possessoribus diutiùs occupatum, reciperem. Illi verò summo gaudio me excipiebant, & accedentes propius salutabant, méque auo persimilem existimantes, summa cum beneuolentia complectebantur: & eorum plerique pugiones & arcus secum ferentes me comitabantur: & augebatur continuò numerus, [& maior ostendebatur beneuolentia] Cum hac itaq. multitudine ad ciuitatis portam

A αὐτοί με βαδίσαντες ἐπὶ τὰς κώμας, ἐπέλθοιεν ἐπιμεληθῆναι τῶν ἐμαυτῦ, γεγονότα ἐνενεακαίδεκα ἔτη. τὰς μὲν οὖν κώμας ἀφήρητό με ἤδη ὁ χρησὸς θεῖος, καὶ οὐδὲ τὰ χήδιά μοι ὑπελίπετο τὰ κεκτημένα τῷ πατρί. πάντα γὰρ δὴ* τῇ ἑαυτῦ ἀρχῇ προσοίκειν αὐτά· ἐμὲ δ' αὖ μεγάλων ἔφη τυχεῖν, εἰ μὲ ἐῴη ζῆν.

B ἔρανον οὖν ξυλλεξάμενος παρὰ τῶν μητρὸς ἀπελευθέρων, ἀκολούθους ἔχων τέτταρας. καί μοι διαγιγνώσκοντι τὸν Ἡρακλείδας, τὸ δρᾶμα, ἐπέσῃ τις αὐτοῦθεν, ἐπιστολὴν φέρων παρὰ ἀνδρὸς ἐπιτηδείου τῷ πατρί. ὃς με ἐπέλθοιτε διαβαίνοντα τὸν Ὑδραώτην ποταμὸν, ξυλλυέσθαι τε τῆς ἀρχῆς τῆς αὐτοῦ· πολλὰς γὰρ ἐλπίδας εἶναί

C μοι ἀνακτήσεσθαι αὐτὴν μὴ ἐλινύοντι. τὸ μὲν δὴ δρᾶμα, θεῶν τις οἶμαι ἐπὶ νοῦν ἤγαγε· καὶ εἰπόμην τῇ φήμῃ. διαβὰς δὲ τὸν ποταμὸν, τοὺς μὲν ἕτερον, τῶν βεβιασμένων ἐς τὴν ἀρχὴν, τεθνάναι ἤκουσα· τὸν δ' ἕτερον, ἐν τοῖς βασιλείοις πολιορκεῖσθαι. τούτοις ἐχώρουν δὴ ξωτείνας, καὶ

D βοῶν πρὸς τοὺς ἐν ταῖς κώμαις, δι' ὧν ἐστιχον, ὡς ὁ τοῦ θείου υἱός· ἢ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν τὴν ἐμαυτῦ ἵοιμι. οἱ δὲ, χαίροντές τε, καὶ ἀσπαζόμενοί με προὔπεμπον, δραπάταις ὡπλισμένοι τὸ πάππω. ἐπεγείρειά τε ἐγὼ αὐτοῖς, καὶ πόξα· καὶ πλείους ἀεὶ ἐγινόμεθα. καὶ προσελθόντα ταῖς πύλαις,

οὕτω τι ἀσμενοι ἐδέξαντο ἀφ' ὧν ταῦτα, ὡς ἀπὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ ἡλίου δᾳδας ἁψάμενοι, ἐπὶ πυλῶν τε ἥκειν, καὶ ἡγεῖσθαι δι' οὗ ἐφυμνοῦντες πολλὰ τῷ πατρὶ, καὶ τῷ πάππῳ· ἐπὶ ᾧ εἰσω κηφῶσα, ἐπὶ τὸ τεῖχος εἶρξαν· καί τοι ἐμοῦ ἐπαιτουμένου μὴ τοιῷδε ζήτῳ ἀποθανεῖν αὐτόν.

A venientem ciues omnes tam alacri, promptóque animo susceperunt, vt ex ara Solis accensis facibus obuiam procedentes ad regiam vsque deducerent; multa in aui patrísque mei laudem decantantes. eum verò, qui tanquam fucus regiam obtinebat, è muris præcipitare voluerũt, nisi ego pro illo precatus essem, ne tali morte ipsum interimerent.

De Oxydracis, & eorum vrbe inexpugnabili: vt pote qui non armis, sed tonitruis, & fulminibus à Ioue missis hostes propulsent: Idque in Herculem & Bacchum visum olim fuerit. Quódque Ægyptius Hercules ad Gades venerit, non Thebanus. hinc longa disputatio viri magis somno capiantur, vinine, an aquæ potores. Déque medicamentis ad somnum, & Amphiarao vate. CAP. XIIII.

Ὑπολαβὼν ἔν ὁ Ἀπολλώνιος, Ἡρακλεϊδῶν, ἔφη, καθόδον ἀτεχνῶς διῆλυθας· καὶ ἐπαινετέοι οἱ θεοὶ τῆς διανοίας, ὅτι γυναικὶ ἀνδρὶ ἐπὶ τὰ ἑαυτῆς τείχοντι, ξυνήραντο τῆς καθόδου. ἀλλ' ἐκεῖνό μοι φράσον τῶν σοφῶν εἰπέ, οὐ καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀλεξάνδρῳ ποτὲ ἐλθόντες οὗτοι, καὶ ἀναχθέντες αὖπω, περὶ τῆς οὐρανοῦ ἐφιλοσόφησαν; Ὀξυδράκαι, ἔφη, ἐκεῖνοι ἦσαν. τὸ δὲ ἔθνος τοῦτο, ἐλευθεριάζει τε ἀεὶ, καὶ πολεμικῶς ἐξήρτυται· σοφίαν τε μεταχειρίσασθαί φασιν, οὐδὲν χρῆσθαι εἰδότες· οἱ δὲ ἀτεχνῶς σοφοὶ, κεῖνται μὲν τοῦ Ὑφάσιδος, καὶ τοῦ Γάγγου μέσοι. τὴν δὲ χώραν ταύτην οὐδὲ ἐπῆλθεν ὁ Ἀλέξανδρος, οὐ πάνυ τι καὶ αὐτῆς δείσας, ἀλλ' οἶμαι τὰ ἱερὰ ἀπεσήμηνεν αὖπω. εἰ δὲ διέβη τὸν Ὑφασιν, καὶ τοῖς περὶ αὐτοὺς γῆν ἠδυνήθη ἑλεῖν, ἀλλά τοι γε πύργους, ἣν οἱ ἐκεῖνοι κατοικοῦσιν, οὐδ' ἂν μυρίοις μὲν Ἀχιλλέας, τετραμυρίοις δὲ Αἴαντας ἄγων ποτὲ ἐλεφῶ-

HÆC audiens Apollonius Heraclidarum, inquit, reditum apertè narras, & laudes maximè diis de- C bentur, qui generoso viro in suum regnum redeunti auxilium præstitêre. Verùm hoc de iis, quos dixisti, sapientibus respondeas velim: an ij sint, qui quondam ad Alexandrum venientes secreta multa de cœlo, & stellis cum illo philosophati sunt? Oxydracæ, inquit rex, isti sunt. Quæ gens in libertate viuit, reíque bellicæ etiam studet: & sapientiæ participẽ se esse profitetur, cùm tamen nihil præ- D clarum sciat. sed qui verè sapientes sunt, inter Hyphasidem & Gangen medij habitant: quam in partem nunquã venit Alexander, nihil sanè timens, quòd in illa regione esset, sed, vt puto, reuerentia sacrorum prohibitus est. Sciebat enim Hyphasidem fluuium transiri, & campos vrbi adiacentes facilè capi posse: turrẽ verò & vrbem, quam illi habitant, nec si quis mille Achilles, & ter mille Aiaces secum duxerit, capere vnquã posset.

posset. Nec tamen ipsi in aciem prodeuntes dimicant, sed tonitruis, fulminibúsque ab Ioue missis hostes propulsant: cùm sacrosancti & amici deorum habeantur. Attamen Ægyptium Herculem & Bacchum, qui cum exercitibus Indiam lustrarunt, aduersus ipsos communi consilio militasse perhibent, omnis generis machinas secum ferentes, occupatísque agris ad vrbem accessisse. Ciues autem nihil contra molientes, illis visis quieti manebãt: sed cùm hostes iam vrbi propinquarent, repente tonitrua, fulguráque de cœlo frequẽter missa, armatos iam fugere compulerunt. Vbi & aureum clypeum abiecisse Herculem ferunt, quem sapientes illi monimenti causa in templo suspenderunt: tum propter conceptam de Hercule opinionem, tum ipsam clypei sculpturam. In ipso enim Hercules insculptus erat, terminos terræ penes Gades collocans, & montibus quasi columnis constitutis Oceanum excludens. Vnde manifestè satis colligi potest, non Thebanum Herculem, sed Ægyptium ad Gades venisse, ibíque terrarum terminos constituisse. Dum isti talia inter se loquerentur, homines ad tibiam cantantes superuenere. Interroganti autem Apollonio, quidnam hæc sibi vellet exultatio: Indi, inquit ille, huiusmodi cantibus regem admonent, quotiens dormitum pergit, vt bonis vtatur somniis: atque benignus erga subditos, & illis bene consulens surgat. Quonam igitur pacto, inquit Apollonius, ô rex, erga talia te habes, cùm isti te cantibus appellent? Non derideo, inquit ille. Opus est enim talia admittere legum gratia, cùm nulla tamen egeam admonitione.

A σαζ. οὐ γὰρ μάχονται τοῖς ϖροσελθοῦσιν, ἀλλὰ διοσημείαις τε, καὶ σκηπτοῖς βάλλοντες, ἀποκρούονται σφᾶς, ἱεροὶ, καὶ ϑεοφιλεῖς ὄντες. Τὴν γοῦν Ἡρακλέα Αἰγύπτιον, καὶ τὸν Διόνυσον, ξὺν ὅπλοις διαβαμόντας, τὴν Ἰνδῶν ἔθνος φασὶ μέν ποτε ἐλάσαι ἐπ' αὐτοὺς ἅμα, μηχανάς τε παλαμήσασθαι, καὶ τῇ χώρᾳ ἀποπειρᾶσθαι. B Ἀλλ' ἐπεὶ ϖροσῆλθον οὐδὲν, ἀλλ' ἀτρεμεῖν, ὡς σφίσιν ἐφαίνοντο. ἐπεὶ δ' αὐτοὶ ϖροσῆσαν, πρηστῆρες αὐτοὺς ἀπεώσαντο, καὶ βρονταὶ κάτω ϖρεφόμεναι, καὶ ἐμπίπτουσαι τοῖς ὅπλοις· τήν τε ἀσπίδα χρυσῆν οὖσαν, ἀποβαλεῖν σφᾶς λέγει ὁ Ἡρακλῆς. Τεκμήριον δὲ τούτου ἀνάθημα Δελφοὶ, διά τε τὴν τῆς Ἡρακλέους δόξαν, διά τε τὸ σύντυπωμα τῆς ἀσπίδος. C αὐτὸς γὰρ πεποίηται ὁ Ἡρακλῆς ὁρίζων τὰ Γάδειρα, καὶ τὰ ὄρη στήλας ποιούμενος, τόν τε Ὠκεανὸν ἐς τὸ ἔξω ἀπωσάμενος. ὅθεν δηλοῦται μὴ Θηβαῖον Ἡρακλέα, τὸν ὑπὸ Αἰγύπτιον ἐπὶ τὰ Γάδειρα ἐλθεῖν, καὶ ὁρίσασθαι γῆς τὰ πέρατα. τοιαῦτα διαλεγομένων αὐτῶν, ἐπεισῆλθεν ὁ ὑμέναιος αὐλοῦ ἅμα. ἐρομένου δὲ αὖ τοῦ Ἀπολλωνίου τὸν βασιλέα, ὅ,τι ἐθέλοι ὁ κῶμος, Ἰνδοὶ, ἔφη, ϖραϋνέσεως τῷ βασιλεῖ ᾄδουσιν, ἐπεὶ ϖρὸς τῷ καθεύδειν γίνηται, ὀνείρασί γε ἀγαθοῖς χρῆσθαι, χρῆσόν τε ἀνίσασθαι, καὶ ξύμβουλον τοῖς ὑπηκόοις. πῶς οὖν, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, διάκεισαι ϖρὸς ταῦτα; σὲ γὰρ τὰ αὐλήσεις. οὐ καταγελῶ, ἔφη. δεῖ γὰρ ϖραϋνέσεως μέν τοι μηδεμιᾶς δεῖσθαι· ϖροσίεσθαι αὐτὰ τοῦ νόμου σφίσιν·

ὅσα γὰρ ὁ βασιλεὺς μετρίως τε, καὶ χρησῶς πράττοι, ταῦτα ἑαυτῷ χαριεῖσθαι δήπου μᾶλλον, ἢ τοῖς ὑπηκόοις. τοιαῦτα διαλεχθέντες, ἀπεπαύσαντο. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ὑπεφαίνετο, αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἀφίκετο ἐς τὸ δωμάτιον, ᾧ σκάθυδον ἡ περὶ τὸν Ἀπολλώνιον. καὶ ἣ σκίμποδα ἐπιψηλαφήσας, προσεῖπέ τε τὸν ἄνδρα, καὶ ἤρετο αὐτὸν ὅ, τι ἐνθυμεῖτο· οὐ γάρ που καθεύδεις εἶπεν, ὕδωρ πίνων, καὶ καταγελῶν τοῦ οἴνου; οὐ γὰρ καθεύδειν ἡγῇ, ἔφη, σὺ τοὺς ὕδωρ πίνοντας; καθεύδειν μέν, ἔφη, λεπτὸν δὲ ὕπνον, ὃν περ ἄκροις αὐτῶν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐφιζάνειν φαμέν, οὐ τῷ νῷ. ἀμφοτέροις, εἶπε, καὶ ἴσως τῷ νῷ μᾶλλον. εἰ γὰρ μὴ ἀζήμιος εἴη ὁ νοῦς, οὐδὲ ὑποδέξονται οἱ ὀφθαλμοὶ τὸν ὕπνον. ἡμεῖς μεμηνότες, οὐδὲ καθεύδειν δοκοῦμεν, διὰ πλῆθος τοῦ νοσήματος· ἀλλ' εἰς ἄλλα, καὶ ἄλλα ἀπείρους τὰς ἐννοίας, θρασύτερον ἀναβλέπομεν, καὶ αὐαιδέστερον, ὥσπερ οἱ ἄϋπνοι τῶν δρακόντων. ἐπεὶ τοίνυν, ὦ βασιλεῦ, εἶπε, σαφῶς ἡρμήνευται τὸ τοῦ ὕπνου ἔργον, καὶ ἅπερ δηλεῖται τοῖς ἀνθρώποις, σκεψώμεθα τί μειονεκτήσει τῷ ὕπνῳ τὸ μεθύοντος, ὁ τὸ ὕδωρ πίνων· μὴ σοφίζου, ἔφη, ὁ βασιλεύς· εἰ γὰρ μεθύοντα ὑποθήσῃ, οὐ καθευδήσει τοῦτο. βακχεύουσα γάρ ἡ γνώμη, θροήσει τε αὐτὸν, καὶ ταραχῆς ἐμπλήσει. δοκοῦσί τοι πάντες οἱ σὺν μέθῃ καταδαρθεῖν πειρώμενοι, ἀναπέμπεσθαί τε ἐς τὸν ὄροφον, καὶ αὖ ὑπολοι εἶεν, δίκην ἐμπεπλωκέναι σφίσιν, οἷα δὴ περὶ τὸν Ἰξίονα λέγεται ξυμβαίνειν. οὐκουν ἀξιῶ τὸν μεθύοντα,

A Quæcunque enim rex modestè, benignéque facit, ea illi maiorem gratiam & beneficium afferunt, quàm iis, qui eius imperio ditioníque subiacent. His dictis eorum vterq; dormitum abiit. Postquam verò dies illuxit, rex ad cubiculum venit, vbi Apollonius, sociíque eius dormiebant: scabellóque manibus propriis aptato supersedens, cùm salutasset Apollonium, quidnam meditaretur, interrogauit: Neq; enim dormire te nimium arbitror, cùm aquam bibas, B & vinum contemnas. Tunc Apollonius, an non dormire censes eos, qui aquam bibunt? Dormire inquam opinor, rex inquit, sed perleuem somnum; & qualé dicimus summis oculis insidere, non autem menti. Imò verò, inquit Apollonius, vtroq. dormiunt: fortè etiam mente magis. Nisi enim quieta mens fuerit, nequaquã oculi somnum susci pient. Propterea furiosi homines dormire nequeunt, pro- C pter assiduam mentis agitationem; quæ cùm in alia ex aliis iugiter cogitando transiliat, toruè, impudentérque aspiciunt, sicut insomnes dracones. Quoniam igitur, ô rex, manifestè interpretari possumus, quid somnus operetur, quæq. hominibus detrimẽta afferat, perquiramus quidnam sit, quod minores faciat somnos aquam bibẽtium, quàm ebriorum. Noli, inquit rex, sophisticis in disputãdo sermonib. vti. Concedam enim, si ebriũ D ipsum suppositeris, etiã non dormire. Debacchãs enim & quasi furens animus multipliciter illum deuoluet, & plurimis implebit perturbationibus. Videntur enim sibi omnes, qui concepta ebrietate dormitare nituntur, nunc vsq; ad domorũ culmen attolli, nunc rursus sub terram detrudi, & tali agitari vertigine, quali circumuolui Ixionem fabulæ perhibent. Non itaque de tali ebrio sum locutus,

sed de eo, qui vinum bibens sobrius tamẽ permanet, quíque contemplari, [& alia mentis opera exercere] potest: hunc ego magis meliúsque dormiturum dico, quàm qui tantummodo aquam bibit. His auditis Apollonius Damidem compellans, Cum vehemẽti, inquit, viro mihi institutus est sermo, & in disputationibus exercitato. Video, inquit Damis: atque hoc fortasse fuerit in* clunatrum incidere: & me quidem ratio, quam attulit valde mouet. *tempus* igitur est, cùm modò sis experrectus, vt hanc de somno disputationẽ absoluas. Paululum ergo sublato capite Apollonius, Quanto, inquit, nos, qui aquam bibimus, dulcibus somnis magis abundemus, quàm qui vinum bibunt, iam ostendam, tuam rationem secutus. Quòd enim multis agitetur perturbationibus, & quasi furiis quibusdam vexetur ebriorum mens, rectè abs te dictum esse fateor. Videmus enim ebrietate correptos geminam lunam, geminum solem sese videre arbitrari: alios non minus lapsos, & pene sobrios nihil quidem tale cogitare, sed lætitia gestire & voluptate quadam perfundi: idque non ob aliquã præclaram actionem ab eis gestam plerunque contingit. Alij verò forenses orationes meditantur, cùm in foro nunquam sint locuti: & se diuites putant, cùm nec drachmam possideant. Hi autem sunt, ô rex, insaniæ morbi. Ipsa enim lætitia mentes agitat. Plures enim vidi, qui bona quadam fortuna se potitos arbitrantes, somnum capere non poterant: sed excitati in medium prosiliebant. Quod satis argumenti est, ipsa etiam bona, curas, solicitudinésque præbere. Sunt autem & quædam medicamenta ad faciendum somnum excogitata, quæ si qui biberint, aut sese iisdem per-

A ἀλλὰ τὸν πεπωκότα μὲν τὸ οἶνος, νήφοντα δ', θεωρεῖν ὡς καθεύδησε, καὶ ὡς πολλῷ βέλτιω τ' ἀοίνου. καλέσας οὖν ὁ Ἀπολλώνης τὸν Δάμιν, τοῖς δηνὸν ἄνδρα, ἔφη, ὁ λόγος, καὶ σφόδρα γεγυμνασμένον τῷ διαλέγεσθαι. ὁρῶ, ἔφη· ἴσως τοῦτ' ἴσως ἰῶ τὸ Μελαμπύγου τυχεῖν· κἀμὲ
B δ' πάνυ αἱρεῖ ὁ λόγος, ὃν εἶρηκεν. ὥρα οὖν σοι ἀφυπνίσαντι, ἀποτελεῖν αὐτόν. ἀνακουφίσας οὖν τ' κεφαλὴν ὁ Ἀπολλώνης, καὶ μὲν ὅσον, ἔφη, πλεονεκτοῦμεν ἡμεῖς τὸ ὕδωρ πίνοντες τοῖς τὸ καθεύδειν ἥδιον, ἐγὼ δηλώσω, τοῦτό γε σοῦ λόγου ἐχόμενος. ὡς μὲν γὰρ τεταράχθαι ἡ γνώμη τοῖς μεθύουσι, καὶ μανικῶτερον διάκεινται,
C σαφῶς εἶρηκας· ὁρῶ μὲν γὰρ τοὺς μεθυσκομένους, διπλᾶς σελήνας δοκοῦντας βλέπειν, διπλοῦς δὲ ἡλίους· δοῦναι δ' ἂν καὶ πάνυ πεπωκότας, κἂν παύνυ νήφωσιν, οὐδὲν μὲν τούτων ἡγουμένους, μεστοὺς δ' εὐφροσύνης, καὶ ἡδονῆς, καὶ θαυμαστῆς σφίσιν, οὐδὲ ἐξ εὐπραγίας πολλάκις. καὶ μελετῶσι δ' οἱ τοιοῦτοι δίκας, οὐδὲ φθεγξάμενοί πω
D ἐν δικαστηρίῳ, καὶ πλουτεῖν φασιν οὐδὲ δραχμῆς αὐτοῖς ἐνδεῖν οὔσης. ταῦτα δὲ, ὦ βασιλεῦ, μανικὰ πάθη. καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ ἥδεσθαι, διακινεῖ πλεῖω γνώμεν. καὶ πολλοὺς οἶδα τῷ σφόδρα ἡγουμένους εὖ πράττειν, οὐδὲ καθεύδειν δυναμένους, ἀλλ' ἐκπηδῶντας τοῦ ὕπνου. καὶ τοῦτ' εἴη τὸ παρέχειν φροντίδας, καὶ ταραχάς. ἔστι δ' καὶ φάρμακα *ὕπνου, μεμηχανημένα τοῖς ἀνθρώποις· ὧν πόντες τ', καὶ ἀλλ-

ψάμμοι, καθεύδουσιν, ἐκτεινάντες αὐτοὺς, ὥσπερ ἀποθανόντες. ὅθεν με- A
τά τινος λήθης ἀνίστανται, καὶ ἄλλοσέ
που μᾶλλον εἰσὶν, ἢ οὗπερ εἶναι δοκοῦσιν.
ὅπου μὲν δὴ τὰ πινόμενα, μᾶλλον ἢ τὰ
ἐπαντλούμενα τῇ ψυχῇ, καὶ τῷ σώμα-
τι οὐ γνήσιον, οὐδὲ οἰκεῖον εἰσάγει τὸν
ὕπνον, ἀλλ' ἢ βαθὺν, καὶ ἠμιθνῆτα, ἢ
βεβαρυμένον, καὶ διαπεπωμένον τοῦ
συνδεόντων· κἂν χρήσῃ ἧττον, ξυνήσῃ
τάχα, εἰ μὴ τὸ δύσερι μᾶλλον, ἢ τὸ B
ἐριστικὸν ἀπουδάζῃς. ἃ δ' ἐμοὶ ξυμ-
πόται, τὰ μὲν ὄντα, ὁρῶσιν ὡς ὄντα·
τὰ δὲ μὴ ὄντα, οὔτ' ἀναγράφουσιν αὐ-
τοῖς, οὔθ' ὑποτυποῦνται· κοῦφοί τε
οὔπω ἐδόξαν, οὐδὲ μεσοὶ βλακείας,
οὐδὲ δῃθείας, ἢ ἱλαροφρόνως τε ἅπα-
σήκοντες· ἀλλ' ἐφεστήκοτες εἰσὶ, καὶ λογι-
σμῷ πλέω, παραπλήσιοι δείλης τε, καὶ C
ὁπότ' ἀγρυπνήσειε πλήθη. οὐ γὰρ νυστάζουσιν
οὗτοι, κἂν πόρρω τῶν νυκτῶν ἀπουδά-
ζουσιν. οὐ γὰρ ἔξωθεν αὐτοὺς ὁ ὕπνος,
ὥσπερ δεσπότης βέλτιστος ἐς τὸν αὐ-
χένα δεδουλωμένον ἀπὸ τοῦ οἴνου, ἀλλ'
ἐλεύθεροί τε, καὶ ὀρθοὶ φαίνονται. κα-
ταβαρθέντες γὰρ, καθαρᾷ τῇ ψυχῇ δέ- D
χονται τὸν ὕπνον, οὔτε ὑπὸ τῶν δύ-
σερωτικῶν ἀνακουφιζόμενοι αὐτοὶ,
ὅτε ὑπὸ κακοσερωτίας τινὸς σκηφώ-
σκοντες. ξύμμετρος γὰρ πρὸς ἄμφω
ταῦτα ψυχὴ νήφουσα, καὶ οὐδετέρου
τῶν παθῶν ἥττων. ὅθεν καθεύδει ἥδιστα
καὶ ἀλυπότατα, μὴ ἐξισαμένη τῷ ὕ-
πνου. καὶ μὲν καὶ τὸ μαντικὸν τὸ ἐν τοῖς
ὀνείρασιν, ὃ πότερον τῶν ἀνθρωπίνων
δοκεῖ, ῥᾷον διορᾷ μὴ ξυντεθολω-
μένη ὑπὸ τοῦ οἴνου, ἀλλ' ἀκήρατος δεχομένη αὐτὸ, καὶ σεσαθοῦσα.

A vnxerint, ita extensi dormiunt, vt mortui videantur. Inde tam obliuiosi surgunt, vt vbiuis potius quàm vbi sunt sese arbitrentur. Quòd igitur potiones corpori, aut animæ neque proprium, neque legitimum somnum inducunt, sed aut ita profundum vt semimortui videantur, aut leue admodum, & à quibusvis accidentibus rumpi facilè (*etsi bonæ sint*) citò consenties
B puto, nisi pertinax potiùs quàm disputator & esse, & haberi volueris. Aquæ autem potores, singula perinde, vt sunt, vident: neque sibi ipsis ea, quæ non vident, nec sunt, describunt, aut figurant: neque leues sunt, nec vnquam aut torpore, aut stultitia referti, nec, supra quàm deceat, hilares; sed semper sibi ipsis attendunt, ratiocinatoribus similes, non *meridie*, minus quàm
C mane. Nunquam enim tales homines dormitabunt, etiam si in multam noctem fuerint operati: nec somnus eos tanquam dominus vrget, ceruicē vino seruam inuadens: sed liberos semper, & toto corpore sese erectos præbent. Cùm autem dormitum accesserint, anima pura, & quieta somnum capiunt, neque prosperis successibus elati,
D nec aduersitatib. vllis depressi. Mens enim sobria, moderatè sese ad vtraque habet, nec ab alterutra perturbatione superatur. Præterea curis vacua dulcissimo, & iucundissimo somno perfruens, nullis casibus excitatur. Per somnia insuper vaticinationem, quæ apud homines diuinissima existimatur, multò facilius conspicit anima vino non suffocata: sed pura mundáq. omnia, quæ viderit, facilè colligit & discernit.

Quapropter ſomniorum interpretes, quos *Oniropolos* appellant poëtæ, de nulla vnquam viſione antea conſultoribus reſpondebant, quàm viſionis horam ſciſcitati eſſent. Nam ſi matutino tempore ſomnium apparuiſſet, tunc de illo aliquid coniectari ſe poſſe arbitrabantur, quia tunc rectè vaticinari poſſet anima, cùm eſſet vino cibóque liberata. Sin verò primo ſomno, aut media etiam nocte, cùm adhuc vino ſuffocata, demerſáque eſt anima, ſomnium dicerent apparuiſſe, ſapienter quicquam reſpondere abnuebant. Quinetiam deos ipſos itidem iudicare, & ſobriis animis potius oracula tribuere, breuibus oſtendam. Fuit quondam apud Græcos, ô rex, vates nomine Amphiaraus. Scio, inquit rex: nam te Oeclei filium dicere puto, quem Thebis redeuntem terra viuum abſorbuit. Ipſe, inquit Apollonius, etiam nunc in Attica terra vaticinans, ſomnia petentibus inducit. eos autem qui reſponſa accipere volunt ſacerdotes, integrum diem à cibo, à vino autem triduò iubent abſtinere, vt pura expurgatáque anima, oſtenſorum rationes colligere melius poſſint. Quòd ſi vinum idoneum ſomni medicamentum eſſet, profectò ſapiens Amphiaraus, contemplatores ſomniorũ contrario modo ſeſe præparare *iußiſſet: ac* vino refertos tanquã amphoras in adytum deſcendere. Multa inſuper, & alia oracula referre poſſem, cùm apud Græcos, tum etiam apud Barbaros celeberrima: in quibus ſacerdos, non vino, ſed aqua potatus, ex tripode reſponſa petentibus dedit. Me igitur, ô rex, & ceteros aquæ potores, quaſi bacchantes, diuinóque numine correptos arbitrare. Sobrietatis enim amore, vt ſic dicam, inſanimus.

A ὦ γεραιὲ ἐξηγηταὶ μὲν ὀνείρων, οὓς ὀνειροπόλους οἱ ποιηταὶ καλοῦσιν, οὐδ' ἂν ἐπανακρίνασθαι ὄνειρον οὐδεμίαν, μὴ πρότερον ἐρόμενοι τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ εἶδεν· ἂν μὲν γὰρ ἑῷος ᾖ, καὶ τὸ θεῖον ὑπνου, ξυμβάλλον αὐτῷ, ὡς ὑγιῶς μαντευομένης τῆς ψυχῆς, ἐπαπορρίπτειν οἶνον· εἰ δὲ ἀμφὶ τὸν ὄρθρον ὕπνον, ἢ μέσας νύκτας,

B ὅτε βεβύθισται τε, καὶ ξυμπεπόλωται ἐπὶ τοῦτο καὶ οἴνῳ, φράσαι τῶν τι τῷ ὑποκρίσιν, σοφοὶ ὄντες. ὡς ἢ καὶ τοῖς θεοῖς δοκεῖ ταῦτα, καὶ τὰ χρησμῳδὲς ἐν ταῖς νηφούσαις ψυχαῖς πίπτειν, σαφῶς δηλώσω. ἐγένετο, ὦ βασιλεῦ, παρ' Ελλησιν Αμφιαράου, ἀνὴρ μάντις. οἶδα, εἶπε. λέγεις γάρ που τὸν Οἰκλέους, ὃν ἐν Θηβῶν ἐπανιόντα, ἐπεκάλεσε θ

ἡ γῆ ζῶντα. ἔστι, ὦ βασιλεῦ, ἔφη,

C μαντευόμενος ἐν τῇ Αττικῇ, νῦν ὀνείρατα ἐπάγει τοῖς χρωμένοις. καὶ λαβόντες οἱ ἱερεῖς οἱ χρησόμενοι, σίτου τε εἴργουσι μίαν ἡμέραν, καὶ οἴνου ἔχειν, ἵνα διαλαμπούσῃ τῇ ψυχῇ τὰ λόγων κρίσιν. εἰ δὲ ὁ οἶνος ἀγαθὸν ἦν τοῦ ὕπνου φάρμακον, ἐκέλευσεν ἂν ὁ σοφὸς Αμφιάραος τοὺς θυσφόρους

D ἐναντίον ἐσκευασμένους ἔχειν, καὶ οἴνου μεστοὺς, ὥσπερ ἀμφορέας, ἐς τὸ ἄδυτον αὐτὸ φέρεσθαι. πολλὰ δὲ καὶ μαντεῖα λέξοιμ' ἂν δόκιμα καθ' Ελληνάς τε, καὶ βαρβάροις· ἐν οἷς ὁ ἱερεὺς ὕδατος, ἀλλ' οὐκ οἴνου κρατήρας, ἀποθέμενος τὰ ἐκ τοῦ τρίποδος. θεοφόρητον δὴ καὶ μὲ ἡγοῦ, καὶ πάντας, ὦ βασιλεῦ, τοῦτο τὸ ὕδωρ πίνοντας· νυμφόληπτοι γὰρ ἡμεῖς, καὶ βάκχοι τοῦ νήφειν·

ποιήσῃ οὖν, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε, κἀμὲ διασώσεις; εἰπὲρ μὴ φορτικὸς, εἶπε, τοῖς ὑπηκόοις δόξῃς. φιλοσοφία γὰρ φερὲ βασιλεῖ ἀνδρὶ, ξύμμετρός μοι, καὶ ὑπανθρωπίνη, θαυμάσιόν τι ἐργάζεται κράσιν, ὥσπερ καὶ σοὶ διαφαίνεται· ἡ μὲν ἀκριβὴς, καὶ ὑπερεπτεινουσα, φορτική τε, ὦ βασιλεῦ, καὶ ταπεινοτέρα τῆς ὑμετέρας σκιωῆς φαίνεται· καὶ πόθου δὲ αὐτὸ τὸ αὐθαδιοῦσθαι βάσκανοι. ταῦτα διαλεχθέντες, καὶ γὰρ ἡμέρα ἤδη ἐπύγχανεν, ἐς τὸ ἔξω προῆλθε.

A Tum rex, addes, inquit, Apolloni, & me sodalitij huiusce comitem. Faciam, inquit ille, nisi fortè iis, qui tuo imperio subsunt, molestus nimis euaseris. Philosophia namque molesta, ac, vt sic dicam, solutior in rege conspecta, & qualis in te esse mihi videtur, admirabilē quandam temperiem gignit. Eadem verò exactior & ad summam deducta subtilitatem, modestior sanè, atque humilior apparet quàm conditioni B vestræ conueniat: eámque ad fastum quendam, & elationem mundi referunt. Hæc inter se collocuti, cùm iam aliquantum diei processisset, foras egressi sunt.

Apollonium sacrificasse Soli expectante Phraote, vt de agro vendito, de quo controuersia ob inuentum thesaurum, dicendæ sententiæ consiliarius interesset: agrúmque Apollonij sententia, cessisse emptori: quòd vir bonus esset, iustúsque & pius erga deos: contra, malus venditor, impiúsque & deorum contemptor. Tum de camelis albis, ac regis epistola pro Apollonio ad Iarcham præceptorem vnum è sapientibus. Hinc de portis in quibus Alexandri & Pori statuæ, & de aris inscriptis epigrammate, atque de columna vbi scalptum, Ἀλέξανδρος ἐνταῦθα ἵστη. *id est*, Alexander hîc stetit.

CAP. XV.

ΚΑΙ ξυνεὶς ὁ Ἀπολλώνιος ὡς C χρηματίζειν δέοι τὸν βασιλέα, πρεσβείαις τε, καὶ τοῖς τοιούτοις, σὺ μὲν, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, τὰ οἰκονομικὰ τῇ ἀρχῇ πρᾶττε. ἐμὲ δὲ τὸν καινὸν τοῦτον ἀνίεις τῷ ἡλίῳ δεῖ γάρ με τὴν εἰωθυῖαν εὐχὴν εὔξασθαι. καὶ ἀκούσει γε εὐχομένου ἔφη· χαίρειται γὰρ πᾶσιν, ὁπόσοι τῇ σοφίᾳ τῇ σῇ χαίρουσιν. ἐγὼ δὲ περιμενῶ σε ἐπανιόντα· καὶ γάρ με καὶ δικάσαι τινὰς χρὴ δίκας, αἷς παρατυχὼν, τὰ μέγιστά με ὀνήσεις. ἐπανελθὼν οὖν περιεχωρήσας ἤδη τῆς ἡμέρας, ἠρώτα

C CVMQVE animaduertisset Apollonius regem legatis, aliísque priuatis etiam viris illum expectantibus responsa dare oportere: Tu, inquit, ô rex, facito, quæ ad regni gubernationem attinent: me verò hoc tempore nouum Solem salutare permitte. Oportet enim consuetas preces ad illum afferre. Atqui scio, rex inquit, ipsum tuas preces exauditurum. Gaudet enim D omnibus, qui sapientiam amant. Ego verò te interea morabor. Oportet enim me de controuersiis quibusdam sententiam ferre: quibus si interfueris, magno te mihi adiumento futurum spero. Cúmque dies aliquantum processisset, reuersus Apollonius interrogauit, quænam illa

essent, de quibus illa die sententiam tulisset. Hodie, inquit rex, nihil omnino iudicaui. Sacra enim id me facere prohibuerunt. Respondens autem Apollonius, An vos, inquit, sacris antea peractis iudicia, sicut itinerum principia, aut exercituum eductionem facitis? Certè per Iouem, inquit rex: maximè enim & in hoc periclitatur, qui iudicat, ne à iudicandi rectitudine aberret. Rectè itaque regem dicere cùm Apollonio visum esset, rursus quænam esset illa controuersia, interrogauit, de qua eo die esset iudicaturus. Video enim te animo suspensum, & vtram in partem sententiã proferas ambigentem. Fateor, inquit rex, me plurimùm dubitare. Quapropter libẽtissimè te mihi consiliarium asciscо. Est autem controuersia huiusmodi. Quidam alteri agrum vendidit, in quo thesaurus erat nemini cognitus, nec ita multò post dehiscens terra capsam, qua cõtinebatur aurum, patefecit: hanc sibi terræ venditor deberi aiebat: neque enim terram fuisse vẽditurum, si sciuisset in ipsa id contineri, quo suæ vitæ satisfacere potuisset. At emptor è contrario dicebat sua esse omnia, quæ empta à se terra continerentur: & iusti aliquid vtriusque sermo videtur habere. Nec sanè prudentis viri arbitror, si partiri inter se aurum ambos iusserim. Id enim & anicula quævis dicere potuisset. Ad ea respondens Apollonius, Viros, inquit, istos philosophos non esse iam satis ex hoc coniicere possum, quòd pecuniæ causa inter se certant. Tu autem optimè iudicaturus videris, si tecum ita fueris meditatus, Deos quidem in primis illorum hominum curam habere, qui cum virtute philosophantur: Secundo autẽ loco eorũ, qui peccatis quã minimis sint obnoxij, quíque nulli vnquã iniuriam attulerint.

A περὶ ὧν ἐδίκασεν. ὁ δὲ, τήμερον, ἔφη, οὐδὲν ἐδίκασα· τὰ γὰρ ἱερά μοι οὐκ ἐᾷ ξυνεχῶς. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, ἐφ' ἱεροῖς, ἔφη, ποιεῖσθε καὶ ταύτας, ὥσπερ τὰς ἐξόδους τε, καὶ τὰς στρατείας; νὴ Δί', εἶπε. καὶ γὰρ ἐνταῦθα κίνδυνος, εἰ ὁ δικάζων ἀπενεχθείη τῆς εὐθείας. εὖ λέγειν τῷ Ἀπολλωνίῳ ἔδοξε. Ἐπεὶ

B τοίνυν πάλιν τίς εἴη, περὶ ἧς δικάσει * δικάσοι δηλοῖ· ὁρῶ γάρ, εἶπεν, ἐφεστηκότα σε, καὶ ἀπορουῦντα ὅπη ψηφίσαιο. ὁμολογῶ, ἔφη, ἀπορεῖν· ὅθεν ξύμβουλον ποιοῦμαί σε. ἀπέδοτο μέν γάρ τις ἑτέρῳ χωρίον, ἐν ᾧ θησαυρὸς ἀπέκειτό τις, οὔπω δῆλος· χρόνῳ δὲ ὕστερον ἡ γῆ ῥαγεῖσα, χρυσοῦ λίνα ἀνέδειξε θηκῶν, περὶ ὧν φησὶ μὲν ἑαυτῷ προσήκειν μᾶλλον ὁ τῷ χωρίῳ

C ἀποδόμενος. καὶ γὰρ οὐδ' ἂν ἀποδόσθαι τῷ χωρίῳ, εἰ προύμαθεν ὅτι βίον ἐν αὐτῇ ἔχοι. ὁ πρίαμενος δ' ἠξίου αὐτὸς προῆσθαι, ἃ ἐν τῇ λοιπὴν ἑαυτοῦ γῇ εὗρε. καὶ δίκαιον μὲν ἑκάτερον λόγος. βούλοιτο δ' ἂν ἐγὼ φανοίμην, εἰ κελεύσαιμι ἄμφω νείμασθαι τὸ χρυσίον. τοῦτο γὰρ ἂν καὶ γραῦς διαιτῶσα. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος,

D ὡς μὲν οὐ φιλοσόφω, ἔφη, τὼ ἄνδρε, δηλοῖ τὸ περὶ χρυσίου διαφέρεσθαι σοφάς. ἄριστα δ' ἂν μοι δικάσαι δόξεις ὧδε ἐνθυμηθείς, ὡς οἱ θεοὶ πρῶτον μὲν ἐπιμελείαν ποιοῦνται τῶν ξὺν ἀρετῇ φιλοσοφούντων, δεύτερον δὲ ἀναμαρτήτων τε, καὶ μηδέν ποτε ἀδικεῖν * δοξάντων. * ἁμαρτεῖν δ.

διδόασι δὲ τοῖς μὲν φιλοσοφοῦσι, διαγινώσκειν ὧν τὰ θεῖά τε, καὶ τὰ ἀνθρώπεια. τοῖς δ' ἄλλοις χρηστοῖς, βίῳ ἀποχρῶντα, ὡς μὴ χήτει ποτὲ τῶν ἀναγκαίων, ἄδικοι χρώνται. δοκεῖ δέ μοι, βασιλεῦ, καθάπερ ἐπὶ τρυτάνης ἀκριβῶσαι τούτοις, καὶ ἀμφοῖν ἀναθεωρῆσαι βίω. οὐ χὴ αὖ μοι δοκοῦσιν οἱ θεοὶ, τὸν μὲν ἀφελέσθαι κὴ πλοῦτον, εἰ μὴ φαῦλος ἦν· τῷ δ' αὖ, καὶ τὰ ὑπὸ τῇ γῇ δοῦναι, εἰ μὴ βελτίων ἦν ὁ τοῦ ἀποδομένου. ἀφίκοντο ἐς πλὴν ὑστεραίαν δικασόμενοι ἄμφω· καὶ ὁ μὲν ἀποδόμενος, ὑβριστὴς τε ἠλέγχετο, κὴ θυσίας ἐπιλελοιπὼς, αἷς ἔδει τοῖς ἐν τῇ γῇ θεοῖς θύειν· ὁ δὲ, ἐπιεικὴς τ' ἐφαίνετο, κὴ ὁσιώτατα ἂν θεραπεύων τοὺς θεούς. ἐπέκρινεν ἡ τοῦ Ἀπολλωνίου γνώμη· καὶ ἀπῆλθεν ὁ χρηστὸς, ὡς παρὰ τῶν θεῶν ταῦτα ἔτυχων. ἐπεὶ δὲ τὰ τῆς δίκης ὧδε ἔσχε, προσελθὼν δὲ ὁ Ἀπολλώνιος τῷ Ινδῷ, τήμερον, εἶπεν, ἡ τρίτη τῶν ἡμερῶν, ἐν αἷς ἐποίου με, ὦ βασιλεῦ, ξένιον· σ' δ' ὑπούσης χρὴ ἀξιοῦν ἐπόμενον τῷ νόμῳ. ἀλλ' οὐδὲ ὁ νόμος, εἶπεν, ἤδη διαλέγεταί σοι. καὶ γὰρ πλὴν αὔριον μένειν ἔξεστιν, ἐπειδὴ μεσημβρίαν ἀφίκου. χαίρω, ἔφη, τῷ ξενίῳ· κὴ γάρ μοι δοκεῖς κὴ σοφίζεσθαι τὸν νόμον δι' ἐμέ. εἰ γὰρ καὶ λῦσαι αὐτὸν ἠδυνάμην, εἶπε, τό γε ὑπὲρ σοῦ. ἀλλ' ἐκεῖνό μοι εἰπὲ Ἀπολλώνιε, ἐλάμηλοι, ἐφ' ὧν ὀχεῖσθαί σε φασὶν, κὴ ἐκ Βαβυλῶνος ἄγουσιν ὑμᾶς; ἐκεῖθεν ἔφη, δόντος γε

A Tribuunt igitur philosophantibus quidem, vt diuina, humanáque recte nouerint: his verò, quos secundo gradu bonos enumeraui, sufficientem victum præbent; ne quando necessariorum inopia compulsi, iniusti quidpiam perpetrare cogantur. Censeo igitur, ô rex, litigantium vitam quasi in libra suspensam diligenter inquiri oportere, & qui mores fuerint in vtroq. accuratè examinare. Neque enim arbi-
B tror Deos alteri quidem terram ablaturos fuisse, nisi esset vitiis inquinatus: alteri verò quæ sub terra erant dedisse, nisi venditore melior esset. Postridie igitur litigatores ambo ad tribunal venêre; & venditor quidem, vt multorum testimonia probabant, vir erat superbus, contumeliosus, & sacrorum contemptor, quæ terrestribus Diis sacrificare necesse est. Alter, vt fama ferebat, mitis erat, & iustus, & sanctissimus Deorum cultor. Victor
C igitur Apollonij sententia ex iudicio discessit, qui bonus erat, tanquam à Diis immortalibus eiusmodi bonis donatus. Postquam igitur hoc pacto iudicium redditum est, veniens ad regem Apollonius: Hodie, inquit, tertia dies est, ex quo me tibi hospitem rex fecisti: Oportet igitur vestras leges sequentem cras abs te discedere. At enim lex te nondum vrget, inquit
D rex: *nam crastino manere licet*. quoniam post meridiem adueniisti. Gaudeo, inquit Apollonius, hospitali munere, quòd videris mei causa legem subtilius interpretari. Certè, inquit rex, tametsi legem soluere liceret, libenter tui causa facerem. Verùm, hoc mihi dicas velim, inquit, Apolloni, num camelos, quibus vecti estis, Babylone adduxeritis? Illinc, inquit Apollonius: nam

à Vardane illos accepimus. An igitur, inquit rex, putas illos vlterius vos posse portare, cùm tantùm itineris iam fecerint? Subticuit Apollonius. Sed ipsum interpellans Damis, Nondum, inquit, animaduertit hic vir, quantum peregrinationis supersit, nec ad quas gentes posthac aduenturi simus. Sed vbique te & Vardanem inuenturum sperans, quasi ludum arbitratur ad Indos penetrare: propterea non palam, vt se habeant cameli, fatetur. Sunt enim tam malè dispositi, vt ipsos propemodum magis nos ferre cogamur, quàm illi nos portare possint. Itaque nobis mutare eos necesse est. Nam si in desertis Indiæ defecerint, nos etiam illic considere necesse est, vultures lupósque à camelis abigentes: à nobis verò cùm defecerimus, nemo abiget. Ego igitur, inquit rex, huic malo remedium afferam, & camelos quatuor vobis dabo: tot enim, vt arbitror, vobis est opus. Satrapam verò, qui apud Indum imperat, alios quatuor quos adduxistis, retrò mittere Babylonem iubebo. Est autem in India camelorum armentum, qui toto corpore albi sunt. Ducem verò, inquit Damis, nónne dabis, ô rex? imò verò ducem cum camelo, & quicquid viatici opus est, libentissimè dabo. Scribam insuper ad Iarcham sapientum principem, vt Apollonium nihilò se inferiorem iucundè suscipiat: & vos itidem, tanquam viros philosophos, & diuini hominis comites ac ministros. His dictis aurum illis dari iussit, & linteas vestes subtilissimas: præterea gemmas, & alia eius generis complura. Verùm, inquit Apollonius, aurum habemus abundè, quod Vardanes nobis insciis duci nostro deferendum tradidit. Vestes autem per-

A αὐτὰς Οὐαρδάνου. ἔτ' οὖν ὑμᾶς ἀπάγειν δυνήσονται, τοσαῦτα ἤδη σταδία σὺν Βαβυλῶνι ἥκουσαι; ἐσιώπησε μὲν ὁ Ἀπολλώνιος. ὁ δὲ Δάμις, οὔπω συνίησιν, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, τῆς ἀποδημίας ὁ ἀνὴρ οὗτος, οὐδὲ τὰ ἐθνῶν, οἷς λοιπόν ἐσμεν· ἀλλ' ὡς πανταχοῦ σέ τε, καὶ Οὐαρδάνην ἕξων, παιδιὰν ἡγεῖται τὸ ἐς Ἰνδοὺς παρελθεῖν. τὸ τοι τῶν καμήλων οὐ διομολογεῖται τοῖς σὲ ὃν ἔχει τρόπον. διάκεινται γὰρ οὕτω κακῶς, ὡς αὐταὶ μᾶλλον ὑφ' ἡμῶν φέρεσθαι· καὶ δεῖ ἑτέρων. ἂν γὰρ ὀκλάσωσιν ἐν ἐρήμῳ που τῆς Ἰνδικῆς, ἡμεῖς μέν, ἔφη, καθεδούμεθα, τοὺς γύπας, καὶ τοὺς λύκους ἀποσοβοῦντες τῶν καμήλων· ἡμῶν δ' οὐδεὶς ἀποσοβήσει· τοσοῦτοι γὰρ. ἑπόλαβὼν οὖν ὁ βασιλεύς, ἐγώ, ἔφη, τοῦτο ἰάσομαι. ὑμῖν τε γὰρ ἑτέρας δώσω· τεττάρων οἶμαι δεῖσθε. καὶ ὁ σατράπης δ' ὁ ἐπὶ τῆς Ἰνδοῦ, πέμψω ἐς Βαβυλῶνα ἑτέρας τεττάρας. ἔστι δέ μοι καμήλων ἀγὴ πᾶσα λευκαὶ τὸ σῶμα. ἡγεμόνα δ', εἶπεν ὁ Δάμις, καὶ αὖ, ὦ βασιλεῦ δοίης; καὶ κάμηλόν γε, ἔφη, τῷ ἡγεμόνι δώσω, καὶ ἐφόδια. ἐπιστέλλω δὲ καὶ Ἰάρχᾳ τῷ πρεσβυτάτῳ τῶν σοφῶν, ἵν' Ἀπολλώνιον μὲν, ὡς μηδένα κακίω ἑαυτοῦ δέξηται, ὑμᾶς δ', ὡς φιλοσόφοις τε, καὶ ὁπαδοῖς ἀνδρὸς θείου. καὶ χρυσίον δὲ ἐδίδου ὁ Ἰνδὸς, καὶ ψῆφους, καὶ ὀθόνας, καὶ μυρία τοιαῦτα. ὁ δ' Ἀπολλώνιος, χρυσίον μὲν, ἔφη, ἱκανὸν ἑαυτῷ ἔστι, δόντος γε Οὐαρδάνου τῷ ἡγεμόνι ἀφανῶς αὐτό. τὰς δ' ὀθόνας

λαμβάνειν, ἐπειδὴ ἐοίκασι τείβωνι τῷ ἀρχαίων τε, καὶ παύυ Ἀττικῶν. μίαν δέ τινα τῶν ψήφων ἀναλόμενος, ὦ βελτίστη εἶπεν, ὡς ἐς καιρόν σε, ☾ καὶ ἀθρεῖ δύρηκα, ἴσως οἶμαί τινα σὺν αὐτῇ καθειωσεσκῶς ἀπόῤῥητόν τε, καὶ θείαν. ⓐ ὑ ἀμφὶ ⓦ Δάμιν, χρυσίον μὲν οὐδὲ αὐτοὶ ⓦεφοίτηντο, τῶν ψήφων ὑ ἱκανῶς ἐδράπευντο, ὡς θεοῖς ἀναθήσοντες, ὅτε ἐπανέλθοιεν ἐς τὰ ἑαυτῶν ἤθη· καταμείναι ὑ αὐτοῖς καὶ τὴν ἅπασαν· οὐ γὰρ μεθίετο σοφῶν ὁ Ινδὸς, δίδωσι καὶ ⓦεὸς τ' Ιαρχᾷ ἐπιστολὴν, γεγραμμένην ὧδε.

A libenter accipiam, quòd veterum Atticorum vestibus similes esse videntur. Gemmam verò vnam manu capiens, ô optima, inquit, quàm opportunè & non absq; diuino numine te inueni! quòd esset, vt arbitror, contemplatus vim quandam secretam, atque diuinam illi gemmæ inesse. Damidis verò & comites cùm nec auri quicquam accepissent, gemmas tamen aliquot acceperunt, quas Diis sacrarent, si quando in patriam redire contigissetB. Manserunt autem illic ea die: nam rex eos abire non permisit. Scripsit quoque ad Iarcham epistolam huiusmodi.

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΦΡΑΩΤΗΣ,
Ιαρχᾷ διδασκάλῳ, καὶ τοῖς ⓦερὶ αὐτὸν ⊖φοῖς, χαίρειν.

REX PHRAOTES IARCHÆ
præceptori, & qui apud illum sunt, sapientibus, gaudere.

Ἀπολλώνιος ἀνὴρ ⊖φώτατος, ⊖φωτέρους ὑμᾶς ἑαυτοῦ ἡγεῖται, καὶ μαθησόμενος ἥκει τὰ ὑμέτερα. πέμπετε οὖν αὐτὸν ⓦ εἰδότα ὁπόσα ἴσε· ὡς ἀπολεῖται οὐδὲν τῶν μαθημάτων ὑμῖν. καὶ γὰρ λέγεται ἄριστα ἀνθρώπων, καὶ μέμνηται. ἴδετε ὑ καὶ ⓦ ⓔρόνον, ἐφ' οὗ καθίσαντί μοι, τὴν βασιλείαν ἔδωκας Ιαρχα πάτερ. καὶ ⓐ ἑπόμενοι ὑ αὐτῷ, ἄξιοι ἐπαίνου, ὅτι τοιοῦδε ἀνδρὸς ἥττηνται. * δύτυχεῖτε. ἐξελάσαντες ὑ τῶν Ταξίλων, ☾ δύ' ἡμερῶν ὁδὸν ⓦεροδεύσαντες, ἀφίκοντο ἐς τὸ ⓦεδίον, ἐν ᾧ λέγεται ⓦρὸς Αλέξανδρον ἀγωνίσασθαι Πῶρον. καὶ πύλας σὺν αὐτῷ ἰδεῖν φασι, ξυγκλῄσας οὐδέν, ἀλλὰ τροπαίων ἕνεκα ᾠκοδομημένας. ἀναβεῖναι γὰρ ἐπ' αὐτῶν ⓦ Αλέξανδρον, ἐφεστηκότα τέθριππον

Apollonius vir sapientissimus, Csapientiores vos esse putans, vt vestra discat, ad vos venit. Dimittite igitur ipsum scientem quæcunque vos scitis; vt ne quid de vestra disciplina deperdatur. Loquitur autem optimè hominum omnium, & memoria maximè viget. Date etiam operam, vt thronum videat, in quo sedenti mihi regnum dedisti, Iarcha pater. Insuper qui Apollonium sequuntur, multùm laudis merentur: quoniam à viro tali superati, fuêre. Estote felices.D

Hac accepta epistola, Taxilis abierunt: iámque bidui iter progressi ad locum venerunt, vbi Porum cum Alexandro pugnasse ferunt: ibíque se portas etiam vidisse dicunt, non loci cuiusquam claudendi causa, sed trophæi tantùm gratia exstructas. Ipsis quoque Alexandrum conspici quadriiugo cutrui super-

χ. οὐπω καὶ δύ.

ſtantem, ſicut cùm Darij Satrapis apud Iſſos pugnauit. Duas autem alias portas eſſe ferunt, non longo inter ſe ſpatio diſtantes; ſupra quarum vnam Alexandri, ſupra aliam verò Pori ſtatua poſita eſt: quæ poſt eorum, vt arbitror, conciliationem exſtructæ fuerunt. Hic enim lætabundo, ille ſalutanti, venerabundóque ſimilis apparet. Poſt hæc Hydraote flumine ſuperato, cùm gentes plurimas peragraſſent, ad Hyphaſim fluuium peruenere: à quo ſtadiorum triginta ſpatio cùm abeſſent, aras inuenerunt tali inſcriptas epigrammate, PATRI Ammoni, & Herculi fratri, & Mineruæ *Prouidæ*, & Ioui Olympio, & Samothracibus Cabiris, & Indico Soli, atque Apollini Fratri. Æneam quoque columnam eodem loco erectam tradunt his verbis inſcriptam. *Alexander hîc ſtetit*. Et aras quoque, Alexandri etiam opus eſſe arbitramur, imperij fines hoc monimento ſignantis. Columnam verò Indos qui vltra Hyphaſidem, erexiſſe puto gloriantes, non fuiſſe Alexandrum progreſſum vlterius.

ῥύμοις ἅρμασιν, οἷος ἐπὶ τοῖς σατράπαις ἐν Ἰσσοῖς ἔσηκε. διαλείπουσαι δ' οὐ πολὺ ἀλλήλων δύο ἐξωκοδομῆσθαι λέγονται πύλαι· καὶ φέρει ἡ μέν, Πῶρον, ἡ δὲ, Ἀλέξανδρον, ξυμβεβηκότας οἶμαι μετὰ πολὺ μάχην. ὁ μὲν γὰρ ἀσπαζομένῳ ἔοικεν· ὁ δὲ, προσκωμοῦντι. ποταμὸν δὲ Ὑδραώτην διαβάντες, καὶ πλείω ἔθνη διελθόντες, ἐλθοῦσι πρὸς τὸν Ὑφασιν. σταδίους δὲ ἀπέχοντες τούτου τριάκοντα, βωμοῖς τε ἐντυγχάνουσιν, οἷς ἐπεγέγραπτο, Πατρὶ Ἀμμωνι, καὶ Ἡρακλεῖ ἀδελφῷ, καὶ Ἀθηνᾷ προνοίᾳ, καὶ Διὶ Ὀλυμπίῳ, καὶ Σαμοθρᾷξι Καβείροις, καὶ Ἰνδῷ Ἡλίῳ, καὶ Ἀδελφῷ Ἀπόλλωνι. φασὶ δὲ καὶ στήλην ἀνακεῖσθαι χαλκῆν, ἣ ἐπιγεγράφθαι, Ἀλέξανδρος ἐνταῦθα ἔστη. τοῦτο μὲν δὴ βωμοὶ, Ἀλεξάνδρου ἡγούμεθα, τὸ δ' ἑαυτοῦ ἀρχῆς τέρμα πεμφθὲν· στήλην δὲ, τοῦτο μὲν οὐκ Ὑφασιν Ἰνδοὶς ἀναθεῖναι δοκεῖ μοι, λαμπρυνομένους ἐπὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ, μὴ προελθεῖν πρόσω.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Γ.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER TERTIVS.

De Hyphaſide flumine, & piſcibus in eo, pauonibus nomine: de oleo naturæ mirabilis: de aſinis ſyluestribus vnicornibus, déque poculo ex iis cornibus admirandæ virtutis: hinc de muliere nigra facie, ceteris partibus candida. De cinamomo in Caucaſi radicibus: de arbore ferente piper, & ſimiis: cúrque earum carne leones veſcantur: necnon vt in colligendo pipere ſimiæ decipiantur.

Capvt primvm.

ΠΕΡΙ δὲ τὸν Υφάσιδος, καὶ ὁπόσους τῶν Ινδικῶν διαξείλθ, ἡ ὅ,τι θεῖ αὐτὸν θαῦμα, τά δε χρὴ γινώσκειν. αἱ πηγαὶ τοῦ ποταμοῦ τούτου, βλύζουσι μὲν ἐν πεδίῳ, ναυσιπόροι· αὐτόθεν θεόουσαι δ', καὶ ναυσὶν ἤδη ἄποροί εἰσιν. ἀκρωνυχίαι γὰρ πετρῶν ὑπαλλάξ ὑφανίσχουσι τοῦ ὕδατος, θεῖ ἂς ἀνάγκη τὸ ῥεῦμα ἐλίπτεσθαι, καὶ ποιεῖν τὸν ποταμὸν ἄπλοον. εὖρος δ' αὐτῷ, κατὰ τὸν Ιστρον ποταμὸν δοκεῖ μέγιστος, ὁπόσοι δ' Εὐρώπης ῥέουσι. δένδρα δέ οἱ παρόμοια φύεται θεῖ τὰς ὄχθας, καὶ ἐν τούτοις μύρον ἐνδίδοσι τὰ δένδρα, ὃ ποιοῦνται οἱ Ινδοὶ γαμικὸν χρῖσμα· καὶ εἰ μὴ τῷ μύρῳ τούτῳ ῥυῶσι τοὺς νυμφίους οἱ ξυνιόντες ἐς γάμον, ἀτελὴς δοκεῖ, καὶ οὐκ ἐς καιρὸν

A

B

De Hyphaſide verò quantus Indicam terram percurrat, quídque circa ipſum admirabile ſit, hæcíã dicenda ſunt. Huius fluminis fontes, in agro ſcatent: éſtque fluuius ipſe à principio ſtatim nauigabilis, paululùm verò procedens nauib. impenuius eſt. Petræ namque ſuperiori ex parte acutæ, atque interruptæ ſub aqua latentes ab alueo prominent, quibus aqua illiſa, & in ſe conuerſa innauigabilẽ planè fluuium reddit. Latitudine verò Iſtrum adæquat, qui Europæ fluminum maximus habetur. In eius ripis arbores naſcuntur ſimiles iis, quæ penes Iſtrum creſcunt, à quibus vnguentum diſtillat, quo in nuptiis Indi perungi conſueuere: tantíque ab illis exiſtimatur, vt niſi tali vnguento peruncti nubentes fuerint, imperfectæ nuptiæ, & Veneri nequaquam

quaquam gratæ putentur. Veneri quoque dicatum esse ferunt nemus fluuij ripis adiacens. Pisces etiam, quos pauones appellant, in hoc duntaxat flumine oriri perhibent. Vocantur autem eodem, quo & aues nomine, quia ipsis etiam cœruleæ sunt cristæ, squammæ autem versicolores, cauda verò aurea, in quamcunque voluerit partem versatilis. Est præterea in eodem flumine bellua albo vermi similis, ex qua liquefacta oleum fit, *ex quo ignis excitatur*, & quod vitro tantùm contineri possit. Capitur autem regi tantummodo eiuscemodi bellua, qua ille diruendorũ mœnium causa vtitur. Nam vbi muros eiusmodi pinguedo tetigerit, ignis accenditur qui extingui *non potest ab iis omnibus*, quæ pro excitandis incendiis ab hominibus inuenta sunt. Asinos præterea sylvestres in vicinis paludibus multos capi dicunt. Esse autem huiusmodi feris in fronte cornu, quo taurorum more generosissimè pugnant. Conficere autem Indos ex illis cornibus pocula: afferúntque nullis morbis illo die affici, qui eiusmodi poculo potauerint; neque si vulnerati fuerint, dolere; & ex igne etiam incolumes egredi, neque vllis venenis lædi, quæcunque nocendi gratia in potu dantur. Idcirco regum esse eadem pocula, & regi tantùm eiusmodi feræ venationem permitti. Apollonium itaque feram aspexisse, eiúsque naturam cum admiratione considerasse ferunt. Interroganti autem Damidi an sermoni, qui de poculo iam dicto ferebatur, fidem adhiberet: Adhibeo, inquit, si huius regionis immortalem regem esse intellexero. Qui enim mihi aut al-

A τῇ Ἀφροδίτῃ ξυναρμοσθείς. ἀνεῖσι δὲ καὶ τῇ θεῷ ταύτῃ λέγουσιν αὐτὸ ἐν τῷ ποταμῷ νέμος. ἰχθῦς δὲ τοὺς παῶνας, οἷς μόνος οὗτος ποταμὸς τρέφει. πεποίκιλται δὲ αὐτοῖς ὁμωνύμοις τοῖς ὄρνισιν· ἐπεὶ κυάνεοι μὲν αὐτοῖς ⓐ λόφοι, στικτοὶ δὲ αἱ φολίδες, χρυσᾶ δὲ τὰ οὐραῖα· ἢν ὁπότε βούλοιντο, ἀνακλώμενα. ἔστι δὲ καὶ θηρίον ἐν τῷ ποταμῷ τούτῳ, σκώληκι εἰκαζόμενον λευκῷ· τοῦτο * δὴ ⓐ πήσαντες, ἔλαιον ⓦ χ. τοῦτο δ. ποιοῦνται. πῦρ δὲ ἅπτεται τοῦ ἐλαίου τούτου σπόδιον· καὶ στέγει αὐτὸ, πλὴν ὑέλου οὐδέν. ἁλίσκεται δὲ *, τῷ βασιλεῖ χ. δόντι. μόνῳ τὸ θηρίον τοῦτο θεοὺς τειχῶν ἅλωσιν. ὑπὸ γὰρ θήρης τοῦ ἐπάλξεων ἡ τιμωρὴ, πῦρ σκαλεύεται κρεῖττον ὀβελίσκων, ὁπόσα ἀνθρώποις θεοὺς τὰ πυρφόρα δῦρηται· καὶ τοῦτο ὀνοῦσι δὴ τοὺς ἀγρίους ἐν τοῖς ἕλεσι τούτοις ἁλίσκεσθαί φασιν. εἰ δὲ τοῖς θηρίοις τούτοις ὑπὸ μετώπου κέρας, ὥσπερ ταύρῳ τοῦτο, καὶ σὺν ἀλγηδόνι μάχονται· καὶ ἀποφαίνειν τοὺς Ἰνδοὺς σκῦτος τὸ κέρας τοῦτο· οὐ γὰρ οὔτε νοσῆσαι τὴν ἡμέραν ἐκείνῳ ὃ ἂν ἀπ' αὐτοῦ πῶσι, οὔτε αὖ τρωθεὶς, ἀλγῆσαι, πυρὸς τε διεξελθεῖν αὖ, καὶ μηδὲ δὴ φαρμάκοις ἁλῶναι, ὅσα ὑπὸ κακῶν πίνεται. βασιλέων δὲ τὸ σκῦτος εἶναι, καὶ βασιλεῖ μόνῳ ἀνεῖσθαι πλὴν θήρας. Ἀπολλωνίῳ δὲ, τὸ μὲν θηρίον ἑωρακέναι φησὶ, καὶ ἀγάλλεσθαι αὐτὸ τῆς φύσεως. ἐρομένῳ δὲ αὐτὸν τὸν Δάμιδος εἰ τὸν λόγον τοῦτον περὶ τοῦ σκύτους θεοσδέχοιτο· θεοσδέχομαι, εἶπεν, ὦ ἀθάνατον μάθω ⓦ βασιλέα τῆσδε τῆς Ἰνδῶν ὄντα· τὸν γὰρ ἐμοί τε,

B

C

D

καὶ τῷ δεῖνι ὀρέγοντα πόμα ἄνοσόν τε, καὶ οὕτως ὑγιές, πῶς οὐχὶ μᾶλλον εἰκὸς αὐτὸν ἐπεγχεῖν ἑαυτῷ τούτου ὁσημέραι, καὶ πίνειν ἀπὸ τῆς κέρατος τούτου μέχρι κραιπάλης; ἃ δὲ διαβαλεῖσθαι οἶμαι τούτῳ μεθύειν. σὺν ταῦτα καὶ γυναίῳ φασὶν ἐντετυχηκέναι, τὰ μὲν ἀπὸ κεφαλῆς ἐς μαζοὺς, μέλανι· τὰ δὲ ἀπὸ μαζῶν ἐς πόδας, λευκὰ πάντα. καὶ αὐτοὶ μὲν ὡς δεῖμα φυγεῖν. τὸν δὲ Ἀπολλώνιον ξυνάψαι τε τῷ γυναίῳ τὼ χεῖρε, καὶ ξυνεῖναι ὅ, τι εἴη. ἱερὸν παῖ δὲ ἄρα τῇ Ἀφροδίτῃ * Ἰνδῇ τοιαύτη. καὶ πίτευ τῇ θεῷ γυνὴ ποικίλη, καθάπερ ὁ Ἆπις Αἰγυπτίοις. ἐντεῦθεν φασὶν ὑπερβαλεῖν τὸ Καυκάσου τὸ κατατεῖνον ἐς τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν, εἴ γε ὃ αὐτὸ ξυμπρεφὲς ἰδέαις ἀρωμάτων. ἔστι μὲν γὰρ δὴ φοίνας τοῖς ὄρεσι, τὸ κιννάμωμον φέρον, ἐμφυτευόμενα ὃ αὐτὸ νέοις κλήμασι. βάσανον δὲ τοῦ ἀρώματος, τὴν αἶγα εἶναι· κιννάμωμον γὰρ εἴ τις αὐτῇ ὀρέξαι, κυνήσεται πρὸς τὴν χεῖρα, καθάπερ κύων, ἀπόντι τὲ ὀμβρτήσας, τὴν ῥῖνα ἐς αὐτὸ ἐρείσασα· κἂν ὁ αἰπόλος ἀπάγῃ, ἁλισκόμενος καθάπερ λωτοῦ ἀποσωμένη. σὺν δὲ τοῖς κρημνοῖς τοῦ ὄρους, λίβανοί τε ὑψηλαὶ πεφύκασι, καὶ πολλὰ εἴδη ἕτερα· καὶ τὰ δένδρα αἱ πεπερίδες, ὧν γεωργοὶ πίθηκοι· καὶ οὐδὲ ὧν εἰκάσαι τοῦτο, πρεῖται σοφίσιν· ὃν δὲ εἴρηται ξύπον, ἐγὼ δηλώσω· τὸ δένδρον ἡ πεπερὶς, εἰκάσαι μὲν τῷ παρ' Ἕλλησιν ἄγνῳ, τά τε ἄλλα, καὶ ᾧ κόρυμβον τοῦ καρποῦ· φύεται δὲ σὺν τοῖς ἀποτόμοις,

A teri cuiquã poculum ita morbum arcẽs & ſalubre dare poteſt, nónne veriſimilius eſt ipſum quotidie illo vti, & ex eo cornu frequenter ad extremam vſque crapulam bibere? nemo enim, vt puto, calumniabitur eum, qui tali poculo etiam inebrietur. Iiſdem in locis & mulierculam inueniſſe perhibent à capite vſque ad mammas nigram, infra verò vſque ad pedes albam; quam viſam ceteri velut portentum extimuere: at Apollonius ea manu apprehenſa, quænam eſſet, agnoſcere voluit. Comperit autem Indicæ Veneri mulieres eiuſmodi ſacratas eſſe: & ſimiliter quicquid ex tam varia muliere naſcitur: ſicut de Api, quæ eſt apud Ægyptios, audiuimus. Inde Caucaſi partem illam tranſcenderunt, quæ in rubrum mare porrigitur: ea verò diuerſis aromatum generibus conſita eſt. Montis namque *extima* cinnamomum ferunt, quod nouis ſarmentis aſſimilatur: bonitatis autem eius experimentum dat capra. Si quis enim cinnamomũ capræ porrexerit, tanquam catulus admurmurat *ad manum*, & abeuntem ſequitur, nares quoad poteſt ipſi propinquans. Quòd ſi paſtor eam amouerit, non ſecus quiritatur, ac ſi à pabulo diſtracta eſſet. In montis autem præruptis lateribus arbores, è quibus thus diſtillat, procerrimæ naſcuntur, & aromatum aliæ ſpecies multæ. Inter quas & piperis arbores ſunt, quas tanquam agricolæ genus quoddã ſimiarum colit: nec verò cui aſſimiletur arbori ab illis omittitur. quod autẽ ab aliis accepi referam. Piperis arbor illi ſimilis eſſe traditur, quam Græci agnon, id eſt, caſtam appellant, cùm partibus aliis, tum maximè fructuum racemis. Naſcitur autem in extremis, præruptíſq. locis

hominum generi inacceſſibilibus, vbi ſimiarum, quas diximus, populus montis cauernas, & omnia foramina incolit. Eas autem maximi faciunt Indi, quoniam piperis, vt ſic dicam, vindemiatrices ſunt. Quapropter & armis, & canibus, leones, & cæteras feras ab ipſis arcent. Inſidiatur autem ſimiæ leo, ægrotus quidem medicinæ gratia: aiunt namque huiuſmodi ſimiarum carnes leonum morbis mederi, *ſeneſcens verò*, paſtus, cibíque cauſa. Nam vbi propter ſenium ceruos, aut capreas venari leones nequeunt, ſimias capiunt, in ipſas, quod ſupereſt virium exercentes. Sed, vt diximus, Indi ſimias non negligunt, & ſe beneficia ab ipſis capere arbitrantes, leones arcent. Quod autem ad piperis collectionem attinet, ſic ſe habet. Accedentes Indi ad arbores, quæ in parte montis infima naſcuntur, fructúſque ab illis decerpentes, paruas quaſdam ſub arboribus areas faciunt, vbi piper congerunt, quaſi caſu illic ipſum proiicientes, ceu rem neglectam, & minimi ab hominibus exiſtimatam. Circunſtantes verò, atque in auiis abditæ ſimiæ, talia deſuper aſpicientes, vbi nox aduenit Indorum opus imitatæ, auulſos arborum ramuſculos in areas, quas diximus, conferunt. Indi autem, vbi dies illuxit, piperis aceruos aſportant, quos nihil laborantes, ſed dormientes acquiſierunt.

καὶ ἐφικτὸς τοῖς ἀνθρώποις· οὗ λέγεται πιθήκων οἰκεῖν δῆμος ἐν μυχοῖς τοῦ ὄρους, καὶ ὁ, τι ἂν ξυλλάβοι κοῖλον· οὓς πολλοῦ ἀξίους οἱ Ἰνδοὶ νομίζοντες, ἐπειδὴ τὸ πέπερι ἀποτρυγῶσι, τοὺς λέοντας ἀπ' αὐτοῦ ἐρύκουσί τε, καὶ ὅπλοις. ἐπιτίθεται δὲ πιθήκῳ λέων, νοσῶν μὲν ὑπὲρ φαρμάκου, πρὸς γὰρ νόσον αὐτῷ τὰ κρέα ἴσχει ταῦτα· γεγηρακὼς δὲ ὑπὲρ σίτου. τῆς γὰρ ἐλάφων, καὶ συῶν ἄγρας ἔξω γεγονότες, τοὺς πιθήκους λαφύσσουσιν, ἐς τοῦτο χρώμενοι τῇ λοιπῇ ῥώμῃ. οὐ μὴν οἱ ἄνθρωποι ἀφελοῦσιν, ἀλλ' ἐνεργέτας ἡγούμενοι τὰ θηρία ταῦτα, πρὸς τοὺς λέοντας, ὑπὲρ αὐτῶν αἰχμὴν αἴρονται· τὰ γὰρ περιττώματα πρὸς τὰς πεδίδας, ὧδε ἔχει. προσελθόντες οἱ Ἰνδοὶ τοῖς κάτω δένδρεσι, τὸν καρπὸν ἀποθερίσαντες, ἄλως ποιοῦνται μικρὰς πρὸ τῶν δένδρων, καὶ τὸ πέπερι πρὸ αὐτὰς ξυμφοροῦσιν, οἷς ῥιπτοῦντες, ὡς ἄπνουν ἦν, καὶ μὴ σὺν ἀσυνθήκῃ τοῖς ἀνθρώποις· οἱ δὲ ἀνῳδὴν, καὶ σὺν τῇ ἀδάπῃ * ἐφεωρακότες ταῦτα, νυκτὸς γνομένης, ὑποκείνονται τὸ τῶν Ἰνδῶν ἔργον· καὶ τοὺς βοσκήθρους τῶν δένδρων πρεμνοῦντες, ῥιπτοῦσι φέροντες ἐς τὰς ἄλως. οἱ Ἰνδοὶ δὲ ἄλλα ἡμέρᾳ σωροὺς ἀναιροῦνται τῷ ἀρώματι, οὐδὲ πονήσαντες οὐδέν, ἀλλὰ ῥᾳθυμοί τε, καὶ καθεύδοντες.

* ἀφεωρ.

De planicie itineris quindecim dierum, ac frumentorum, & fabarum magnitudine: déque ceteris fructibus. Tum de draconibus, & venatione eorum: quódque inde sit venatoribus lucrum. Capi verò eos carminibus: eßéque in draconum capite lapillos miræ virtutis. CAP. II.

ΥΠερᾴραντες ὖ τὸ ὄρους, πεδίον A ἰδεῖν φασι λεῖῳ καταπετμημένον ἐς τάφρους πλήρεις ὕδατος. εἰσὶ ὖ αὐτῷ τὰς μὲν, ἐγκαρσίους τὰς ὖ, ὀρθὰς διηγμένας ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Γάγγου, τῆς τε χώρας ὄρια* οὔσας, τοῖς τε πεδίοις ἐπαγομένας, ὁπότε ἡ γῆ διψῴη. πλοῦ δὲ γῆν ταύτην, ἀρίστην φασὶ τῆς Ινδικῆς εἶναι, καὶ μεγίστην τῷ σπεῖρειν λήξεων· πεντεκαίδεκα ἡμερῶν ὁδοῦ μῆκος ἀπὸ τοῦ Γάγγου, ὀκτωκαίδεκα ὖ ἀπὸ θαλάσσης ἐπὶ τὸ τῶν πιθήκων ὄρος, ᾧ ξυμπαρατείνει πεδιάς. πᾶσα ἡ χώρα, μέλαινά τε, καὶ παντῶν εὔφορος· ἰδεῖν μὲν γῆς τὸ αὐτῇ στάχυας ἀνεσῶτας, ὅσον τὸ δόναξ. ἰδεῖν ὖ καλάμους διπλασίους τῶν Αἰγυπτίων τὸ μέγεθος· σήσαμόν τε, καὶ κέγχρον, ὑπερφυᾶ C πάντα· σπαῦθα δὲ καὶ κάρυα φύεσθαι φασιν, ὧν πολλὰ πρὸς ἱεροῖς ἀνάκειται τοῖς Δὸς, θαύματος ἕνεκα. τὰς δὲ ἀμπέλους, φύεσθαι μὲν μικράς, καθάπερ αἱ Λυδῶν τε, καὶ Μαιόνων, ποτίμους δὲ εἶναι, καὶ ἀνθοσμίας ὁμοῦ τῷ ἀποτρυγᾶν. σπαῦθα δὲ καὶ δένδρον φασὶν σπεφυκέναι, πρόσοικον τῇ δάφνῃ· φύεσθαι δὲ D αὐτοῦ κάλυκα εἰκασμένην τῇ μείζονι ῥόᾳ· καὶ μῆλον ἐχεῖσθαι τῇ κάλυκι, κυανέον μὲν, ὥσπερ τοῦ ὑακίνθου αἱ κάλυκες· παντῶν δὲ ἥδιστον, ὁπόσα

SED iam ad Apollonium, eiúſque comites redeamus: qui ſuperato monte ſubiectam planiciem conſpicati, plurimis foſſis aqua redundantib. interſectam animaduerterunt. Erant autem foſſarum aliæ obliquæ, aliæ rectæ, aquam ex Gange deriuantes. Has autem foſſas partim terminis deſignandis, partim irrigandis agris, cùm ſitiſſent, ſeruire dicebant. Sunt autem agri omnium, B qui apud Indos coluntur, feraciſſimi, & planicies totius Indiæ maxima. Protenditur enim in longitudinem dierum quindecim, ſecus Gangem ambulantibus; decem autem & octo è mari ad montem vſque ſimiarum patet, cui tota planicies ſubiacet. Terra autem colore nigra eſt, & frugum omnium ferax, vbi ſegetum paleas & ſpicas arundinum inſtar conſpici dicunt. Fabas autem triplo maiores iis, quæ in Ægypto naſcuntur. Seſamum quoque proferre, & milium eximiæ magnitudinis. Præterea nuces tam craſſas iiſdem in locis naſci perhibent, vt earum pleraſque in templis, apud nos, videamus miraculi cauſa ſuſpenſas. Vites autem paruæ admodum, quantæ apud Mæones, Lydóſque ibi naſcuntur: vinum tamen ex illis expreſſum guſtatu, & odore iucundiſſimum eſſe aiunt. Aliam præterea arborem illic inuenere lauro ſimilem: quæ ſiliquã calicis inſtar formatã, mali punici magnitudine profert: ſiliquæ autẽ pomum ineſt colore cœruleũ, ac veluti pulcherrimus hyacinthus: guſtatu verò ſuauiſſimũ omnium, quæ in

illo monte naſcantur. Cùm autem è monte deſcenderent, locum inuenerunt, vbi draconibus venandis Indi ſe exercent: de qua re neceſſarium eſſe putaui pauca narrare. abſurdum quippe fuerit, de leporum venatione, capturâque; plura ab his dicta eſſe, quibus ea narrare cura fuit: me autem tam generoſæ, támque vtilis venationis modus prætermittere, haudquaquam omiſſum à viro, cuius gratia hæc ſcribere ſum aggreſſus. Omnis Indiæ regio draconibus abundat, & multitudine, & magnitudine mirandis. Itaque paludes plenæ ſunt & montes, neque tumulus vllus iis vacuus reperitur. Verùm paluſtres pigri, tardíque ſunt, longitudine cubitorum triginta, & vix caput attollentes. Sunt verò dracænis ſimiles, & terga habentes ſubnigra, & ceteris minus ſquamoſa. Quapropter ſapientius de tali draconum genere loquitur Homerus, quàm plerique alij poëtæ. nam Draconem deſcribens, quem in Aulide iuxta fontem dixit habitare, ſic ait, *draconem terga rubentem.* Alij verò poëtæ huic draconum generi *perſimilem*, nimirũ in Nemeæ luco *verſari ſolitum*, criſtatum eſſe perhibent: quod nos in nullis ineſſe paluſtribus vnquam inuenimus. tradunt etiam alios in radicibus, aut cacuminibus montium habitare; qui quandoque in planiciem venationis cauſa deſcendunt, ea, quæ ad paluſtres pertinent rapientes. Nam & in maiorem porrecti ſunt magnitudinem, longitudinémque, & velocius fluminibus, quamuis rapidiſſimis feruntur, ita vt ab illis euadere nihil poſſit. His autem criſta naſcitur iuuenibus, mediocriter prominens, prouectis verò ætate, grandior, & ob id ipſum in alteram

A ἐξ ὡρῶν ἥκει. καταβαίνοντες δὲ τὸ ὄρος, δρακόντων θηρία θηρεύειν φασί· θηρὸς δὲ ὧν ἀνάγκη λέξαι. ἡ γὰρ σφόδρα δόξειεν, ὑπὲρ μὲν τοῦ λαγῶ, ἢ ὅπως ἁλίσκεται, ἢ ἁλώσεται, πολλὰ εἰρῆσθαι τοῖς ἐς φροντίδα βαλλομένοις ταῦτα· ὑμᾶς δὲ παρελθεῖν λόγον γυναίας τε, καὶ δαιμονίου θήρας, μηδὲ τὸν ἄνδρα παραλιφθέντα, ἐς ὃν ταῦτα ἔγραψα. δρακόντων μὲν γὰρ δὴ ἀπείροις μήκεσι κατέζωσται πᾶσα ἡ Ινδικὴ χώρα. ἢ μεσὰ μὲν αὐτῆς ἕλη, μεσὰ δ' ὄρη· κενὸς οὐδεὶς λόφου. οἱ μὲν δὴ ἕλφοι, νωθροί τε εἰσι, ἢ τριακοντάπηχυ μῆκος ἔχουσι· καὶ κραιπνῷ οὐτοῖς δὴ δώδοσται, ἀλλ' εἰσὶ ταῖς δρακαίναις ὅμοιοι· μέλανες δ' ἱκανῶς Ⓝ νῶτον, καὶ ἦπαρ Ⓟ φολιδωτοὶ τῶν ἄλλων. ☾ Ⓒ φώτερ Ⓟ ἦπαρ τοῦ λόγου θεὶ αὐτῶν Ομηρος, ἢ Ⓓ πολλοὶ ποιηταί. Ⓣ γὰρ δράκοντα Ⓣ ἐν Αὐλίδι τ' θεὸς τῇ πηγῇ οἰκοῦντα, θεὶ νῶτα δαφοινὸν, εἴρηκεν. Ⓓ δ' ἄλλοι ποιηταὶ, Ⓣ ὁμοίωσε τούτῳ, Ⓟ ἐν τῷ τῆς Νεμέας ἄλσει, φασὶ καὶ λοφιὰν ἔχειν· ὅπερ οὐκ ἂν θεὶ σοὶ ἐλείοις βόρειμον· καὶ σοὶ ὑπὸ τὰς B ὑπωρείας, καὶ τοὺς λόφους· ἴασι δὲ ἐς τὰ πεδία ἀπὸ θήρας, πλεονεκτοῦσι δὲ τῶν ἐλείων πάντα· καὶ γὰρ ἐς πλέω τοῦ μήκους ἐλαυνόμενοι, ἢ ταχύτροι τ' ὀξυτάτων ποταμῶν φέρονται, καὶ διαφεύγει αὐτοὺς οὐδὲ ἐν. τούτοις καὶ λοφιὰ φύεται, νέοις μὲν ὑπανίσχουσα κατὰ μέσιον, τελειωμένοις δ' συναυξανομένη τε, ☾ συναπτομένη

C

D

* ἢ. ὀξυτάτων ποταμῶν π.

ἐς πολύ. ⓓ ὧν δὴ πυρσοῖται, καὶ πριόνω- A
δες γένυν), οὗτοι καὶ χρυσόκομοι, καὶ τὰ
αὐχένα ὑψοῦ αἴρουσι, καὶ πλὴ φολίδα
σίλβουσι δίκην ἀργύρου. αἱ δὲ τῶν ὀφ-
θαλμῶν κόραι, λίθος ὄσὶ διάπυρος.
ἰσχὺν δ' αὐτῶν ἀμήχανον εἶναί φασιν
ἐς πολλὰ τῶν ἀποδέπων. γίνεται δὲ τοῖς
θηρῶσιν ὁ πεδινὸς θῦρμα, ὅταν ἐλε-
φάντων πνὰ ἐπισσάσηται· τυπὴ γὰρ
ἀπόλλυσιν ἄμφω τὰ θηρία· καὶ κέρ- B
δος τοῖς ἑλοῦσι δράκοντας, ὀφθαλμοί
τε γένυαι, καὶ δορά, καὶ ὀδόντες. εἰσὶ δὲ
τὰ μὲν ἄλλα, ὅμοιοι τοῖς τῶν μεγίστων
συῶν, λεπτότροι δὲ, καὶ διάτροφοι, καὶ
τὰ αἰχμὴν ἄτειποι, καθάπερ ⓓ τῶν
μεγάλων ἰχθύων. ⓓ δὲ ὄρφοι δράκον-
τες, πλὴ μὲν φολίδα, χρυσοῖ φαίνον-
ται· τὸ δὲ μῆκος, ὑπὲρ τοὺς πεδινούς.
φύσα δὲ αὐτοῖς βοστρυχώδη, χρυσᾶ
κἀκεῖνα· καὶ κατωφρύων) μᾶλλον, ἢ C
ⓓ πεδινοί. ὄμμα τε ὑποκάθηται τῇ
ὀφρύϊ ἀγνὸν, καὶ διαιδῶς δεδορκός.
ὑπόχαλκόν τε ἠχὼ φέρουσιν, ὅταν τῇ
γῇ ὑποκυμαίνωσιν. ἀπὸ δὲ τῶν λόφων
πυρσῶν ὄντων, πῦρ αὐτοῖς ἅπᾳ, λαμ-
πάδι πλέον. οὗτοι καὶ τοὺς ἐλέφαντας
αἱροῦσιν. αὐτοὶ δὲ, ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν ὅτως
ἁλίσκονται. κοκκοβαφεῖ πέπλῳ χρυ-
σᾷ ἐνείραντες γράμματα, πίπτουσι
πρὸ τῆς χλαῖνης, ὕπνον ἐπιποιοῦσαντες
τοῖς γράμμασιν, ὑφ' οὗ νικᾶται τοὺς
ὀφθαλμοὺς δράκων, ἀγρύπνους ὄντας. D
καὶ πολλὰ τῶν ἀπορρήτου σοφίας ἐπ'
αὐτὸν ᾄδουσιν, οἷς ἄγεται τὸν, καὶ ⓦ
αὐχένα ὑποβαλὼν τῆς χλαῖνης, ἐπι-
καθεύδει τοῖς γράμμασι. πεισθέντες
οὖν ⓓ Ἰνδοὶ κειμένῳ, πελέκει

partem deflexa. Qui verò coloris ignei sunt, & in dorso squamas eminentes tanquam serram habent, iis etiam barba adnascitur, & altius ceruicem attollunt, & eorum squamæ instar argenti fulgent. Oculorum autem pupillæ lapides sunt, tanquam ignis fulgentes, quorum vim maximam esse ad morbos cõplures tollendos aiunt. quapropter & lucrum venationibus afferunt campestres dracones, quotiens elephantum inuadunt; ab occurrentibus venatoribus plerunque cum elephanto simul interficiuntur. Draconem capientibus præmia sunt oculi, pellis, & dentes. Sunt autem ingentibus porcis similes membris, sed corpore graciliores, & in quamcunque partem versatiles; rostro autem validissimo tanquam ingentes pisces. Montani verò dracones squamas habent coloris fului. Longitudine autem excedunt campestres, barbáque illis setosa, & ipsa coloris aurei: supercilia verò profundiora habent, quàm campestres. Oculi autem superciliis subsunt, torueè, grauitérque aspicientes: quibus perinde ac si essent ænei resonant, quando in terra serpunt. E cristis verò, quæ rubræ sunt, ignis scintillare videtur, & isti quoque elephantos capiunt: ipsi verò ab Indis hoc modo capiuntur. Pallium coccineum literis aureis superintextum ante cubilia extendunt: scripta autem incantatoria verba somnium dicuntur inducere: his draconum oculi, quanquam duriſſimi superantur: ipsi quoque plurima verba ex arcana sapientia superincantantes, eo draconem perducunt, vt literis pallio intextis superdomiant. Dormienti autem instantes Indi ceruicem securi feriunt,

sciſſóque capite lapillos intus extantes auferunt. Traditur enim montanorum draconum capitibus ineſſe lapillos ſpecie & aſpectu iucundos, & ſplendorem quendam coloribus inducentes: viribus autem potentiáque mirabiles; qualis annulus fuit, quem habuiſſe Gygen vulgatum eſt. Euenit autem interdum, vt draco Indum cum ſecuri, & arte intra cubile trahens deuoret, ipſum etiam, vt pene dixerim, montem concutiens. Tales autem dracones montem qui ad rubrum mare pertinet, dicuntur incolere, eorúmque horrenda ſibila audiri: quandoque etiam mare ingreſſi longius natando prouehuntur. De longitudine autem vitæ huiuſmodi belluarum & cognoſcere difficillimum eſt, & ſi dicatur, incredibile. Hæc ſunt, quæ de draconibus noſſe potui.

A σὺν αρά πλοισι· ἢ τὴν κεφαλὴν ἀποτεμόντες, λαμβάνονται τὰς ἐν αὐτῇ λίθους· ἀποκεῖσθαι δέ φασιν ἐν παῖς τῶν ὀρείων δρακόντων κεφαλαῖς λίθοις, τὸ μὲν εἶδος, αἰθερίοις, καὶ πάντα ἀπαυγαζούσας χρώματα· τὴν ἰσχὺν, ἀῤῥήτους, ἢν τὸν δακτύλιον, ὃν γυγέω φασὶ τῷ Γύγῃ. πολλάκις γὰρ καὶ Ινδὸν αὐτῷ πελέκει, ἢ αὐτῇ τῇ τέχνῃ συλλαβὼν, ἐς τὴν αὐτοῦ χαλκὴν φέρων ᾠκεῖ, μονονοὺ σείων τὸ ὄρος. οὗτοι δὲ τὰ ὄρη τὰ πρὸς τὴν ἐρυθρὰν οἰκεῖν λέγονται. σύριγμα δ' ἡδὺ φασιν ἀκούεσθαι τούτων· καὶ καπόντας αὐτοὺς ὑπὸ τὴν θάλατταν, πλεῖν ἐπὶ πολὺ τοῦ πελάγους. περὶ δὲ ἐτῶν μήκους τοῦ θηρίου τούτου, γνῶναί τε ἄπορον, καὶ εἰπεῖν ἄπιστον. τοσαῦτα μὲν περὶ δρακόντων οἶδα.

De Paraca vrbe, cuius ciues belluarum linguas intelligunt. Item de ceruis albis, quantáque veneratione ſint ſapientes apud Indos. hinc Græcè omnes loqui, qui vicos apud ſapientes incolunt. De colle præterea ſapientum ex natiuo ſaxo, in quo Bacchus & Hercules ſculpti viſuntur, conantes cum Diis Panibus collem occupare, & fugati fulminibus. Item de puteo culpæ, & cratere veniæ pleno ignis, déque duobus dolis, quorum alterum pluuias, ſerenitatem alterum facit.

CAP. III.

VRBEM verò magnam ſanè, & monti ſubiectã inuenere, quam Paracam inquiunt appellari, in eius medio plurima viderunt ſuſpenſa draconum capita, quòd eius ciuitatis habitatores ab ineunte ætate tali venationis genere ſe exerceant. Ferunt etiam huius vrbis homines animalium conceptus, admurmurationéſque intelligere, ſi draconis hepar, aut cor comederint. Apollonius autem, & comites vrbem prætergreſſi, cùm non multùm adhuc proceſſiſſent, fiſtulæ ſonitum audire viſi ſunt, quaſi paſtoris gregem

B

D

THN δὲ πόλιν τὴν ἴσον τῷ ὄρει μείζω οὖσαν, φασὶ μὲν καλεῖσθαι Παράκα, δρακόντων δὲ ἀνακεῖσθαι κεφαλὰς ἐν μέσῃ πλείσας, γυμναζομένων τῶν ἐν ἐκείνῃ Ινδῶν τὴν θήραν ταύτην ἐκ νέων. λέγονται δὲ καὶ ζώων ξυνιέναι φθεγγομένων, καὶ βουλομένων, σιτούμενοι δράκοντος ἢ μὲν, καρδίαν, ἢ δὲ, ἧπαρ. προϊόντες δὲ, αὐλοῦ μὲν ἀκοῦσαι δόξαι, νομέως δὲ ἴνα ἀγέλην

τάποντες, ἐλάφοις ἢ βυκολείοις λευκαῖς. ἀμέλγουσι δὲ Ινδοὶ ταύτας, οἴονται δὲ φέρειν ἡγούμενοι τὸ ἀπὸ αὐτῶν γάλα. ἐντεῦθεν ἡμερῶν τεττάρων ὁδὸν πορευόμενοι δι' εὐδαίμονος, καὶ ἐργοδοτῆς χώρας, προσελθεῖν φασι τῇ τῶν Σοφῶν πόλει. τὸν ἡγεμόνα κελεύοντα (κ. κελεύσαντα) σπουδῇ καμήλου, ἀποπηδῆσαι αὐτοῖς, δείσαντα καὶ ἱδρῶτος πλέων. Τὸν δὲ Ἀπολλώνιον, ξυνεῖναι μὲν οὐκ ἤκοι, γελάσαντα δὲ ἐπὶ τῷ Ινδοῦ δέει· δοκεῖ μοι φάναι ὧδε, εἰ καὶ κατέπλευσεν ἐς λιμένα, μακρὸν δὲ ἀναμετρήσας πέλαγος, ἀχθεσθῆναι ἂν τῇ γῇ, καὶ δεῖσαι τὸ ἐν ὁρμῷ εἶναι. Ἅμα εἰπὼν ταῦτα, προσέταξε τῇ καμήλῳ σπουδῇ σῶσαι. Καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐθὰς λοιπὸν ἦν τοιούτων. προεῖπον δὲ ἀρχὰ ἐποίησε τὸν ἡγεμόνα, τὸ πλησίον τῶν Σοφῶν οἰκεῖν· Ινδοὶ γὰρ δεδίασι τούτους μᾶλλον, ἢ τὸν σφῶν αὐτῶν βασιλέα· ὅτι καὶ βασιλεὺς αὐτὸς, ὑφ' ὧν ἐστὶν ἡ χώρα, προεῖπε πάντων, ἃ λεκτέα τε αὖ καὶ πρακτέα, καὶ πρακτέα, ἐρωτᾷ τοὺς δὲ τοὺς ἄνδρας, ὥσπερ καὶ ἐς θεὸν πέμποντες. Καὶ δὲ, σημαίνουσι μὲν ὅ, τι χρὴ αὖ πρᾶττειν· ὅ, τι δὲ μὴ χρὴ, ἀπαγορεύουσί τε, καὶ ἀποσημαίνουσι. καταλύσαν δὲ μέλλοντες ἐν τῇ κώμῃ τῇ πλησίον· ἀπέχει δὲ τῶν Σοφῶν οὐ πω σταδίων ἑκατόν· ἰδεῖν φασι νεανίαν δρόμῳ ἥκοντα, μελάντατον Ινδῶν πάντων· ὑποστίλβει δὲ αὖ μικρὸν τὸ μετόφρυον. τοῦτο δὲ ἀκούω χρόνοις ὕστερον καὶ περὶ Μέμνονα τὸν Ἡρῴδου τοῦ Σοφιστοῦ Σήφιμον, ἀπ' Αἰθιόπων δὲ ἦν, ἐν μειρακίῳ δόξαι· προϊόντος δὲ εἰς ἄνδρας, ἐπὶ-

(κ. ὀκτὼ σταδίων.)

A colligentis : ac ſubinde paſtorem viderunt, qui albarum ceruarum gregem paſcebat : mulgent autem ipſas Indi, quòd earum lac maximum eſſe nutrimentum putant, optimúmque. Inde quatuor dierum iter progreſſi per felicem, ac bene cultam regionem ambulantes, ad oppidum in quo ſapientes habitant peruenere. Ibi dux itineris expauescens, multóque ſudore manans, camelum ſeſe ad terram dimittere iuſſit, volens & ipſe in terram deſilire. ſed Apollonius tantæ mutationis cauſa cognita, pauorem Indi deridens, Is, inquit, mihi facere perinde videtur, ac ſi quis longum pelagus emenſus, vbi ad portum peruenerit, terram odio habeat, & ſe in portu eſſe timeat. Hæc dicens camelum exurgere iuſſit. Erat enim iam cum ipſis aſſuetus. Incuſſerat autem duci pauorem, quòd prope ſapientes iam peruenerant, quos omnes Indi multò magis, quàm reges proprios timent, ac venerantur. Singularũ namque prouinciarum reges de ſuis omnibus rebus, aut agendis, aut fugiendis, eos conſulunt, *vt qui ad oraculum mittunt.* Ipſi verò quid factu ſit melius ſuadent, quid verò agendum non putent, diſſuadent. Apollonius & comites in vico manſuri, qui à colle, quem ſapientes incolunt, ſtadij ferme ſpatio diſtat, adoleſcentem conſpicati ſunt citato curſu ad ſe venientem Indorum omnium nigerrimum. Frontis autem pars ſuperciliis interiecta inſtar lunæ micabat ; quod poſteris quoque temporibus *viſum eſſe* in Memnone Æthiope Herodis Sophiſtæ alumno, cùm adoleſcens eſſet, *audio* : *ſed cùm is ad virilem ætatem peruenisſet*, pau-

latim hic lunulæ fulgor deficiebat, quoad omninò repentè euanuit. Gerebat autē manu auream anchorā, quam Indi pro Caduceo habent, propterea quod omnia coërcet. Is Græcè Apollonium salutauit, quod nemini mirabile visum est, cùm omnes ferè vici eius habitatores Græcè loquerentur. Quòd autem nominatim salutasset, Salue, dicens, Apolloni, ceteros quidē stupefecit, ipsi autem Apollonio fiduciam præstitit posse ea, quorum causa venerat, consequi. Damidem itaque aspiciens, Ad homines, inquit, proculdubiò sapientes venimus, qui res prænoscere mihi videntur. His dictis Indum interrogauit, quidnam sibi agendum esset: cupiebat enim, quamprimùm posset, sapientes alloqui. Tunc Indus: Hos, inquit, comites hoc loco dimittere opus est: tu verò ita vt es solus, me sequere. Sic enim *ipsi* facere te iubent. Hoc autē quod dixit, *Ipsi*, Pythagoricum esse agnouit Apollonius, gaudénsque illum sequebatur. Tumulus autem, quem sapientes incolunt, ea est altitudine, qua est Athenienſium arx, ex media surgens planicie. Hunc munit natiuū quoddam saxum, quod tanquam manu & artificio factum circumquaque collem ambit, cuius in plerisq. partib. quasi bisulca * vestigia cernūtur, & barbarum, ac vultuum formæ alibi, & hominum terga conspici dicuntur labentibus similia. Cùm enim Bacchus Herculi coniunctus, regionē illam inuasere, Panas Deos, quos in exercitu habebant, vt expugnare tumulū aggrederentur, hortati sunt, quòd arbitrarentur eos aduersus terræmotus aliásq; offensiones posse sufficere. Sed à sapientibus diuersimodè fulminati ipsi in petris erratorū suorum reliquerunt

A πεῖν πρὸ αὐχλὺ τούτου, & συναφανισθῆναι τῇ ὥρᾳ. Ⓑ δὲ Ινδὸν, χρυσῆν μὲν φέρειν φασὶν ἄγκυραν, ἣν νομίζουσιν Ινδοὶ κηρύκειον Ⓑ, ὅτι τῶν πάντα ἴσχειν. προσδραμόντα δὲ τῷ Απολλωνίῳ, φωνῇ τε Ελλάδι προσφθέγξασθαι αὐτόν. καὶ τοῦτο μὲν οὔπω θαυμαστὸν δόξαι, διὰ τὸ καὶ τοὺς σὺν τῇ κώμῃ πάντας ἀπὸ Ελλήνων φθέγ-

B γεσθαι· τὸ δὲ, ὦ θεῖνα χαῖρε, τοῖς μὲν ἄλλοις παραφέρειν σκέψιν· τῷ δὲ ἀνδρὶ, θάρσος, ὑφ' ὧν ἀφίκετο. βλέψας δὲ ἐς τὸν Δάμιν, παρὰ ἄνδρας, ἔφη, σοφοὺς ἀτεχνῶς ἥκομεν· ἐοίκασι γὰρ προγιγνώσκειν. & ἅμα ἤρετο τὸν Ινδὸν ὅ, τι χρὴ πράττειν, ποδῶν ἤδη τὴν ξυνουσίαν· ὁ δὲ Ινδὸς, τούτους

C μὲν, ἔφη, καταλύειν χρὴ σὺν ταῦθα· σὲ δὲ, ἥκειν ὡς ἔχεις· κελεύουσι γὰρ αὐτοί. τὸ μὲν δὴ, αὐτοὶ, Πυθαγόρειον ἤδη τῷ Απολλωνίῳ ἐφάνη, καὶ ἠκολούθει χαίρων. Ⓓ ὄρος δ' ὄχθον, ἐφ' οὗ Ⓐ σοφοὶ διῳκισμένοι εἰσὶν, ὕψος μὲν ἐς κ τὴν τῶν Αθηναίων φασὶν ἀκρόπολιν, ἀνίσασιν ὂν σὺν πεδίου ἄνω· βύρσαι δ' ὁμοίως πέτραν ὀχυρωσαι αὐτὸν κύκλῳ περικοῦσαν, ἧς πολλαχοῦ διχηλὰ

D ὀρᾶσθαι ἴχνη, καὶ γλυφάδων τύποις, καὶ προσώπων· καί τε καὶ νῶτα ἰδεῖν ἀποπλιθικόσιν ὁμοια· Ⓔ γὰρ Διόνυσον ὅτε ξὺν Ηρακλεῖ ἀπεπειρᾶτο τῆς χωρίου, προσβαλεῖν μὲν αὐτῷ φασι κελεῦσαι τοὺς Πᾶνας, ὡς θεὸς Ⓕ σφισὶν ἱκανούς. ἐμβροντηθέντας δὲ αὐτοὺς ὑπὸ τῆς σοφῶν, πεσεῖν ἄλλον ἄλλως· καὶ τὰς πέτρας οἷς ἐντυπωθῆναι τὰ τῆς διαμαρτίας

χήματα. φεὶ ὃ τῷ ὄχθῳ, νεφέλιον
ἰδεῖν φασιν, οἳ ἢ ἔστ᾽ Ινδοὶς οἰκεῖν
φανερούς τε, καὶ ἀφανεῖς, καὶ ὅ, τι
βούλονται. πύλας δὲ, εἰ μὴ τις ἄλ-
λας ἔξω τῷ ὄχθῳ εἰσὶ εἰδέναι, τὸ γὰρ
φεὶ αὐτὸν νέφος, οὔτε ἀκλείστῳ ξυγ-
χωρεῖν, οὔτ᾽ αὖ ξυγκεκλεισμένῳ φαί-
νεσθαι· αὐτὸς δ᾽ ἀναβιῶναι μὲν κατὰ τὸ
νότιον μάλιστα τοῦ ὄχθου, τῷ Ινδῷ
ἑπόμενος, ἰδεῖν τε πρῶτα μὲν φρέαρ
χ. τὸ φρέ- ὀργυιῶν τεττάρων· οὗ πλεῖ· αὐγλὴ δ᾽ ἀπὸ
ατος. χῶ τὸ στόμιον ἀναπέμπεσθαι, καπνοειδέ-
στερον οὖσαν· καὶ ὁπότε ἡ μεσημβρία τοῦ
ἡλίου σκιὰ φεὶ αὐτό, δύνειν τὴν
αὐγλὴν ἀπὸ τοῦ ἀκτίνος, καὶ χωρεῖν
ἄνω, φερομένῳ εἴδει θερμῆς ἴριδος· μα-
θεῖν δ᾽ ὕστερον φεὶ τὸ φρέαρ, ὡς σανδαράκινη μὲν εἴη ἡ ὑπὸ αὐτῷ
γῆ. ἀπόῤῥητον δὲ τὸ ὕδωρ ἡγοῦντο· καὶ
οὔτε πίνει τις αὐτὸ, οὔτε ἀναδεῖται,
ὅρκιον δὲ νομίζουσι τῇ πείρᾳ Ινδικῇ
πᾶσι. πλησίον δὲ τούτου, κρατὴρ ἐκ
πυρὸς, οὗ φλόγα ἀναπέμπεσθαι μο-
λυβδώδη. καπνὸν δὲ οὐδένα ἀπ᾽
αὐτῆς ἄπειν, οὐδὲ ὀσμὴν οὐδεμίαν·
οὐδὲ ὑπερρυῆναί ποτε ὁ κρατὴρ
ἔοικε, ἀλλ᾽ ἀναδίδοσθαι τοσοῦτος ὡς μὴ
ὑπερβλύσαι τοῦ βόθρου. ἐνταῦθα Ιν-
δοὶ καθαίρονται τῶν ἀνοσίων. ὅθεν
καὶ σοφοὶ τὸ μὲν φρέαρ, ἐλέγχου
καλοῦσι· τὸ δὲ πῦρ, ξυγνώμης. καὶ
δίθω ἑωρακέναι φασὶ πίθω λίθου
μέλανος, ὄμβρων τε, καὶ ἀνέμων
χ. ὄντα. ὄντες*. ὁ μὲν δὴ τῶν ὄμβρων, εἰ αὐχ-
μῶ ἡ Ινδικὴ πέζοιτο, ἀνοιχθεὶς, νε-
φέλας ἀναπέμπει, καὶ ὑγραίνει πᾶσαν
γῆν· εἰ δ᾽ ὄμβροι πλεονεκτοῖεν,

A insignia. Circa tumulum verò nebula circunſpicitur, in qua Indi habitant, ibique ſe nunc viſibiles, nunc inuiſibiles, vt libet faciunt. Vtrum verò portæ tumulum claudant, nequaquam ſe nouiſſe dicunt, quòd proſpectum nebula eripiat tam extra extantibus, quàm intus clauſis. Retulit autem Apollonius ſe ducem ſequendo ex parte tumuli, quæ ad auſtrum maximè vergit, aſcendiſſe, vidiſſéque
B in primis puteum [latitudine paſſuum quatuor:] cuius *fulgens vnda cærulea maximè* ab imo fundo vſque ad os putei ſurſum attollitur. Inde cùm ſol ad meridiem peruenit, ſplendore quodam à ſolis radiis hauſto deorſum reſidet calida, Iridis ſpeciem videntibus præbens. dicebátque Apollonius poſtmodum didiciſſe omnem, quæ ſub puteo eſt, terram ſandaracinam eſſe.
aquam etiam eiuſdem putei arca-
C nam vim quandam habere arbitrabantur: nec ex ea bibit aut haurit omnino quiſquam. Putatur autem per omnem Indiam maximum eſſe iuſiurandum, ſi quis per eam aquam iurauerit. Iuxta puteum crater eſt igne plenus, ex quo flamma plumbei coloris emittitur: nullus verò fumus, aut odor ex ipſo prodit, neque crateris labra vnquam excedit, licet catenus aliquando creſcat. Illic Indi à patratis faci-
D noribus expiantur. Quapropter ſapientes quidem culpæ puteum appellant, craterem autem veniæ. Gemina quoque illic dolia ſe vidiſſe refert Apollonius, vnum imbrium, alterum ventorum: & is quidem, qui dicitur eſſe imbrium, vbi nimia ſiccitate India premitur, ſi fuerit apertus nebulas emittit, quæ vniuerſam terram humectant: Sin verò nimia fuerit pluuia,

idem occlusus imbres cohibet: Alterum autem, qui ventorum esse dicitur, idem facit quod vtres Æoli facere perhibentur. Adaperto enim dolio ventus regionem perflat, vnde & salubritas in terra gignitur. Deorum quoque simulachra complura illic se vidisse tradit, nihilque miratum esse, quòd Indorum aut Ægyptiorum Deorum illic imagines viderit: stupuisse autem quòd eorum, qui apud Græcos antiquissimi habentur, aspexerit simulachra, ceu Mineruæ Poliadis, & Apollinis Delij, præterea & Dionysij, & Amyclæi, & aliorum huiusmodi. Horum enim singulis Indi statuam posuere, Græcóque ritu iisdem sacrificant. Dicunt autem Indiæ medium sese colere; eúmque tumulum quasi vmbilicum esse, & ab eodem sacrum ignem capiunt, quem sese à solis radiis accepisse gloriantur: atque ob eius rei memoriam hymnum iugiter ad meridiem vsque decantant.

A ἴσχ αὐτοῦ Ξυσκλοφόμβῳ· ὁ δὲ τῶν ἀνέμων πίθος, ταυτὸν οἶμαι τῷ τοῦ Αἰόλου ἀσκῷ φερόμεν. ἀνοιγνύντες γὰρ τῶν πίθων σφᾶ, τῶν ἀνέμων ἀνιᾶσιν ἐμπνεῖν ὥρᾳ· κἀντεῦθεν ἡ γῆ ἐῤῥῶται. θεῶν δὲ ἀγάλμασιν ἐντυχεῖν Φασίν. εἰ μὲν Ινδοῖς, ἢ Αἰγυπτίοις, θαῦμα οὐδέν· τὰ δέ γε ἀρχαιότατα τῶν παρ' Ελλησι, τό, τε τῆς Αθηνᾶς τῆς πολιάδος, καὶ τὸ τοῦ Απόλλωνος τοῦ Δηλίου, καὶ τὸ τοῦ Διονύσου, καὶ τὸ τοῦ Αμυκλαίου, καὶ ὁπόσα ὧδε* ἀρχαῖα. ταῦτα ἱδρυσάσθαί τε τοὺς κ. ἀ.
B Ινδοὺς τούτους, καὶ νομίζειν Ελληνικοῖς ἤθεσι. Φασὶ δ' οἰκεῖν τὰ μέσα τῆς Ινδικῆς· καὶ τὸν ὄχθον, ὀμφαλὸν ποιοῦνται τοῦ λόφου τούτου· πῦρ τε
C ἀπὸ αὐτοῦ ὀργάζοισιν, ὃ Φασιν ἐκ τῶν τοῦ ἡλίου ἀκτίνων αὐτὸ ἕλκειν· τούτῳ δὲ τῷ πυρὶ ὕμνον ἡμέρην ἅπασαν ἐς μεσημβρίαν ᾄδουσιν.

Quid de Indis in oratione Apollonius scribat: hinc epistolæ interpretatio, cur scilicet in terra Brachmanæ & sint, & non sint, nihilque eis cùm sit, nihil deficiat tamen.

CAP. IIII.

QVIDNAM igitur, & quales viri, & quo pacto instituti tumulum habitent, ipsemet narrauit D Apollonius. Nam in oratione quadam earum, quas apud Ægyptios » habuit, sic ait. Vidi Indos Brachma- » nos in terra habitantes, & non in » terra, & absque mœnibus muni- » tos, & nihil possidentes, vel omnia » potius. Et hæc quidem ipse tanquam sapiens scripsit occultius. Damis autem inquit, Brachmanas ipsos humi dormire, herbis tantùm super humum stratis, quas cùm altius interdum cumulent, euenit, vt duos

Οποῖοι μὲν δή τινες οἱ ἄνδρες, καὶ ὅπως οἰκοῦντες τὸν ὄχθον, αὐτὸς ὁ ἀνὴρ δίεισιν· ἐν μιᾷ γὰρ τῶν πρὸς Αἰγυπτίους ὁμιλιῶν, εἶδόν φησιν Ινδοὺς Βραχμᾶνας οἰκοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἐπ' αὐτῆς, καὶ ἀτειχίστως τετειχισμένους, καὶ οὐδὲν κεκτημένους, ἢ τὰ πάντων. ταυτὶ μὲν ἐκεῖνος μὲν σοφώτερον ἐγραψεν. ὁ δέ γε Δάμις φησὶ, χαμεύνια μὲν αὐτοὺς ἔχειν, τῇ δὲ γῇ ὑποστρωννύναι πόας, ἃς ἂν αὐτοὶ αἴρωνται. καὶ

μετεωροπορῦντας ἢ ἰδεῖν ἀπὸ τ γῆς ἐς πήχεις δύο, οὐ θαυμαζοποιΐας ἕνεκα· τὸ γὰρ φιλόδοξον τῦτο θρασυτεῖσθαι τοὺς ἄνδρας· ἀλλ' ὁπόσα τῷ ἡλίῳ ξυναποβαίνοντες τ γῆς δρῶσιν, ὡς θεοφορα τῷ θεῷ θρέπτοντες. τότοι πῦρ, ὃ ἀπὸ τῆς ἀκτῖνος ἀπαστῶνται, καί τοι σωματοφδὲς ὄν, οὔτε ἐπὶ βωμοῦ καίειν αὐτοὺς, οὔτε ἐν ἱπνοῖς φυλάττειν· ἀλλ' ὥσπερ τὰς αὐγὰς, αἱ ἐξ ἡλίου τε ἀνακλῶνται, καὶ ὕδατος οὕτω μετέωρόν τ ὁρᾶσθαι αὐτὸ, καὶ σαλεῦον ἐν τῷ αἰθέρι. μεθ' ἡμέραν μὲν οὖν ἡλίῳ ὑπὲρ τῆς θεοῦ, ἃς ἐπιζητοῦσι αὐτὸς, ἵν' ἐς καιρὸν τῇ γῇ ὦσι, καὶ ἡ Ινδικὴ δῦ θεράπῃ. νύκτωρ δ' ἐπαρῶσι τῷ ἀκτῖνα μὴ ἀχθεσθῆναι τῇ νυκτὶ, μηνύειν δ' ὡς ὑπ' αὐτῆς ἤχθη. τοιοῦτον μὲν δὴ τ Ἀπολλωνίου τὸ ἐν τῇ γῇ τε εἶναι τοὺς Βραχμᾶνας, καὶ οὐκ ἐν τῇ γῇ. τὸ δ' ἀτειχίστως τετειχισμένους, δηλοῖ μὲν ἀέρα, ὑφ' ᾧ ζῶσιν. ὑπαίθριοι γὰρ δοκοῦντες αὐλίζεσθαι σκιαῖς τ ὑπεραίροισιν αὐτ, ἐν ὕδασι δὲ φαίνονται, καὶ ὑπὸ τῷ ἡλίῳ εἰσὶν, ὅπῃ αὐτοὶ βούλονται. τὸ δ' μηδὲν κεκτημένους, τὰ πάντων ἔχειν, ὧδε ὁ Δάμις ἐξηγεῖται. πηγαὶ, ὁπόσαι τοῖς βάκχοις παρὰ τῆς γῆς σκιρτῶσιν, ὅπῃ ὁ Διόνυσος αὐτοὺς τ, καὶ τῇ γῇ σείσῃ, φοιτῶσι ἐς τοὺς Ινδοὺς τοὺς ἐδομένους τε, καὶ ἐδομένους. εἰκότως οὖν ὁ Ἀπολλώνιος τοὺς μηδὲν μὲν σὺν φρασιβύλῃς, αὐτοχειρίως δ' ἃ βούλονται πορίζομένους, ἔχειν φησὶν, ἃ μὴ ἔχουσιν. κομᾶν δὲ ἐπιτηδεύουσιν, ὥσπερ Λακεδαιμόνιοι πάλαι, καὶ Θούριοι, Ταραντῖνοί τ, καὶ

χ. αὐαφρώσκουσι.

A ferme cubitos à terra eleuati ambulent, non miraculi, aut ambitionis causa (hoc enim crimine viri illi carent) sed quia quæcunque à terra sublati sacrificauerint, ipsi Soli gratiora, magísque tali Deo conuenientia sese facturos arbitrantur. Ignem verò, quem à Solis radio diuellunt, quanquam corporeus sit, non tamen in aris aliquid comburendo, neque laternis incluſum seruant, sed tanquam radij, qui à Sole in aqua refranguntur: sic ille in sublimi æthere saliens conspicitur. Ipsi igitur Solem illum interdiu precantur, vt horas quas circumuolutione sua metitur, opportunas, commodásque, & propitias Indorum terræ mittat. Noctu autem eundem adorantes supplicant, ne propter noctem indignetur, sed sic manere velit, sicut ab illis habetur. Tale quid igitur significare videtur Apollonij sententia, qua dixit Brachmanas in terra esse, & non esse in terra. Quòd autem sine mœnibus munitos esse dixit, aërem signat, sub quo manent. Cùm enim sub dio permanere videantur, in vmbra tamen degunt, & decidente pluuia madescunt, & sub Sole sunt, quandocunque velint. Quòd verò tertio loco de iisdem pertulit, nihil possidétes, etiam quæ omnium sunt ipsos habere, hoc modo interpretatur Damis. Fontes, qui bacchantibus è terra scaturiunt, postquam Dionysius ipsos cum terra simul concussit, defluunt etiam ad hos Indos edentes, aut iam depastos. Rectè igitur Apollonius eos, qui nihil apparantes fruuntur his, quæ sua sponte proueniunt, & habent quæcunque velint, & quæ non habent habere dixit. Comas autem nutriunt, sicut quondam Lacedæmonij, & Thurij, Tarentiníque, ac Milesij,

Milesij, & cæteri quibus Laconica instituta placebant. Mitram quoque albam gestabant, & nudis pedibus ambulabant. Vestis autem eorum in exomidum* formam composita est: ipsius verò materia linum est, quod sponte sua in illis locis nascitur, album quidē, veluti quod in Pamphylia nascitur; mollius autem propter pinguedinem, quæ ab ipso, quasi oleum stillat: ex eo sacram vestem conficiunt, ac si quis alius Indorum eiusmodi linum in aliam partem serendum transtulerit, non coalescit. Annulum atque baculum, quorum vtrumq. ipsi gestant, multum quidem posse dicunt ob duas præcipuè causas, & eas arcanas in pretio haberi.

* *Exomides, laneæ seruorum lacernæ angustæ, & breues circa humerū, definebant.*

A Μήλιοι, & ὁπόσοις τὰ λακωνικὰ ἰῶ σὺ λόγῳ· μίτρᾳ τε ἀναδοῦνται λευκῇ, καὶ γυμνοὶ αὐτοῖς βάδισμα. καὶ τῷ ἐσθῆτα ἐσχηματίζοντο παραπλησίως ταῖς ἐξωμίσιν. ἡ δὲ ὕλη τῆς ἐσθῆτος, ἔρεα αὐτοφυὲς ἡ γῆ φύει, λευκὸν μέν, ὥσπερ τὸ Παμφύλων, μαλακώτερα δὲ πίκτει, ἢ ἠπιμελῆ, οἷα ἔλαιον ἐπ' αὐτῆς λείβεσθαι· τῷδε B ἱερὰν ἐσθῆτα ποιοῦνται. κἢ εἴ τις ἕτερα παρὰ τοῦτο Ἰνδοῖς τούτοις ἀναπαυῇ αὐτό, οὐ μεθίεται ἡ γῆ τὸ ἔριον. τῷ δ' ἰσχυὸ τῆς δακτυλίου, & τῆς ῥάβδου, ἃ φορεῖν αὐτοὺς ἄμφω, δυνάσθαι μὲν πάντα, δύο δ' ἐξαίρετα, τετιμῆσθαι.

Acceptum à sapientibus Apollonium, inuenisséque eorum principem Iarcham in throno sedentem: tum diuinasse nomen, & Apollonij, & parentum eius, & pleraque omnia, quæ illi euenerant, ac si semper affuisset. Memoriam præterea ab illis post Deos coli. Hinc de mirabili vnguento, quo vncti statim sudabant, déque terra saltante percusso baculo, vtque ipsi miraculosè eleuarentur è terra.

CAP. V.

ACCEDENTEM ad se Apollonium cæteri quidem apprehensa manu salutauere. Iarchas autem in excelso sedebat throno, quem ex ære nigro fabricatum aureæ statuæ complures exornabant. Aliorum verò sedes, & ipsæ æneæ erant, sed D omnino signis ornatæ, & aliquantum, quàm Iarchæ humiliores. Infra Iarcham enim sedebant omnes. Is visum Apollonium nominatim salutauit, literásque ab eo regis Indorum poposcit. Miranti autem Apollonio, quòd de literis, quas gerebat aliquid præsciisset, Atque quò magis, inquit, mireris, scias D. vnum in ea epistola deesse, ídque ita

ΠΡοσιόντα τὸν Ἀπολλώνιον, οἱ μὲν ἄλλοι σοφοὶ προσήγοντο, ἀσπαζόμενοι τῇς χερσίν. ὁ δὲ Ἰάρχας, ἐπάνω μὲν ἦν δίφρου ὑψηλοῦ χαλκοῦ ὃν μέλανος λίθου, καὶ πεποίκιλτο χρυσοῖς ἀγάλμασιν. οἱ δὲ τῶν ἄλλων δίφροι, χαλκοῖ μὲν, ἄσημοι δὲ ἦσαν, ὑψηλοὶ δὲ ἦσαν· ὑπεκάθηντο γὰρ τῷ Ἰάρχᾳ. τὸν δὲ Ἀπολλώνιον ἰδὼν, φωνῇ τε ἠσπάσατο Ἑλλάδι, & τὰ τῶν Ἰνδῶν γράμματα ἀπῄτει. θαυμάσαντος δὲ τοῦ Ἀπολλωνίου τῷ προγνώσιν, & γράμματα ἐν ἔφη, λείπειν τῇ ἐπιστολῇ, δέλτα εἰπών· παρῆλθε γὰρ αὐτὸ γράφοντα· καὶ

ἐφαίνη τῶδε ὧδε ἔχον· ἀνάγνους ὁ πρὸ
ς ἐπιστολὴν, πῶς, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε,
περὶ ἡμῶν φρονεῖτε; πῶς εἶπεν, ἢ ὡς
δηλοῖ τὸ ὑμῶν σύνεκα ἥκειν με ὁδὸν, μὴ
πω τις τῶνδε πρὸ ἐμοῦ ἀνθρώπων;
τί ὃ ἡμᾶς πλέον οἴει σαυτοῦ γιγνώσκειν;
ἐγὼ μὲν εἶπε σοφώτερά τε ἡγοῦμαι
τὰ ὑμέτερα, καὶ πολλῷ ἀμείνονα. εἰ δὲ
μηδὲν πλέον, ὧν οἶδα πρὸ ὑμῶν δύ-
ρομι, μεμαθηκὼς αὖ εἶναι δοκῶ τὸ μὴ
κατέχειν ὅ, τι μάθοιμι· ὑπολαβὼν
οὖν ὁ Ινδὸς, οἱ μὲν ἄλλοι, ἔφη, σοὶ
ἀφικνουμένοις ἐρωτῶσι. ποταποίτε ἦ-
κοισι, καὶ ἐφ' ὅ, τι· ἡμῖν δὲ, σοφίας
ἐπίδειξιν προφέρει ἔχει τὸ μὴ ἀγνοῆ-
σαι οἵτινες ἥκουσι. ἔλεγχε δὴ καὶ τοῦτον
τοῦτο. καὶ εἰπὼν ταῦτα, παρῆλθεν τὲ
δὴ τὸν Ἀπολλώνιον, καὶ μεῖζον. δὲ
τὰ σὺ Αἰγὰς πάντα, καὶ ὡς προσῆλ-
θεν αὐτῷ ὁ Δάμις, καὶ εἰ δὴ διέσουν-
δασαν ὁδοιπορῶντες, ἢ σουνδάζοντες
ἑτέρᾳ εἶδον, πάντα ταῦθ', ὥσπερ κοι-
νωνήσας αὐτοῖς τῆς ἀποδημίας ὁ Ιν-
δὸς, ἀπηύδατε, καὶ σαφῶς εἴρηκεν·
ἐπλαγήτος ὁ τ Ἀπολλωνίου, καὶ
ὁπόθεν ἤδη ἐπερομένου, καὶ σὺ μέτο-
χος, ἔφη, τ Σοφίας ταύτης ἥκεις, ἀλλ'
οὔπω πάσης. διδάξῃ οὖν με, ἔφη,
τὴν Σοφίαν πᾶσαν; καὶ ἀφθόνως γε,
εἶπε. τυτὶ γὰρ Σοφώτερον τ βασκαίνειν
τε, καὶ κρύπτειν τὰ σουσῆς ἄξια. καὶ ἄλ-
λως, Ἀπολλώνιε, μεῖόν σε ὁρῶ τ μνη-
μοσυνης, ἢ ἡμεῖς μάλιστα θεῶν ἀ-
γαπῶμεν· ἦ γὰρ καθεώρακας, εἶπεν,
ὅπως πέφυκα; ἡμεῖς, ἔφη, ὦ Ἀπολλώ
νιε, πάντα ὁρῶμεν τὰ τ ψυχῆς εἴδη,
ξυμβόλοις αὐτὰ μυρίοις ἐξιχνεύοντες.

esse palam ostendit. Inde perlectâ epistola ad Apollonium conuersus, Quid, inquit, de nobis sentitis? Cui Apollonius, Quid de vobis, inquit, sentiamus, satis ostendit labor itineris, vestri causa à me suscepti, quod adhuc nemo ex illis, vnde venio, locis est ausus peragrare. Tum, inquit ille, quid supra te, nos scire arbitraris? Ego, inquit Apollonius, sapientiores vos esse censeo, & multò diuiniora scire. Nisi enim præter ea, quæ scio, noui aliquid apud vos inuenerim, omnia iam me didicisse arbitrarer, nec mihi superesse amplius discẽdum quicquam. Tunc Iarchas, Ceteri, inquit, consueuerunt ad se venientes interrogare, quales nam ipsi sint, & cuius rei gratia cõuenerint: Vobis autẽ sapientiæ nostræ argumentũ hoc primùm est, quòd venientes ad nos agnoscimus: quod iudicare statim poteris. His dictis quo patre, quáque matre natus esset Apollonius, & omnia quæ Ægis fecerat, quóque pacto ad eum Damis veniisset, quídque per totum iter serio egissent, aut alios agẽtes vidissent, non secus ac si comes fuisset, continenter, planéque narrauit. Obstupẽti autem Apollonio, atq. vnde hæc sciisset interroganti, & tu, inquit, huius sapiẽtiæ particeps aduenis, sed nondum etiam bene nosti. Rogo igitur, ait Apollonius, vt me totam hãc sapientiam doceas. Libenter, inquit, ille, abundéq. docebo: eo namq. sapiẽtiæ iam perueniisti, vt nec inuidere tibi quispiam, nec celare te aliquid debeat eorum, quæ scitu digna sunt. Insuper memoria te abundare video, Apolloni, quam nos maximè post Deos colimus. Planè, inquit Apollonius, quid mihi natura insit percepisti. Nos verò, inquit Iarchas, vires omnes animæ videmus innumeris coniecturis illas inuestigantes.

Sed quoniam meridies iam propinquat, & nos quæ ad Deorum cultum præparare oportet, nunc quidē colloquendi finem faciemus: ſacris autem peractis, quandiu volueris, colloquemur. Potes autē, ſi libeat, *omnib. actis* intereſſe. Ego verò per Iouem, inquit Apollonius, iniuriam Caucaſo, Indóq. viderer afferre, quos, vt ad vos accederem, penetraui, niſi cunctis, quæ à vobis fiunt, intereſſem. Saturare, igitur, inquit Iarchas, & nos ſequere. His dictis ad fontem venerunt, quem Damis à ſe poſtea viſum ſimilem tradit ei, qui in Bœotia Dirce nuncupatur. Venientes itaque ad fontem corporibus primò nudatis tota capita ſuccineo quodam medicamine perunxerunt, quod eorum corpora adeò calefecit, vt vehementer fumarent, ſudorémque abundè ſtillarent, non ſecus, ac ſi igne lauarentur: poſt hæc in aquam ſeſe proiicientes lauere, lotíque ad templum acceſſerunt coronati, & hymnum; cantantes, inſtar choreæ in gyrum compoſiti: Chori verò principem faciebant Iarcham, & erectis baculis terram percutiebant, quæ in tumulum ſeſe attollens, marini fluctus inſtar, duos ferme paſſus in aërem ipſos extulit. Ipſi verò interea cantabant cantū, Sophoclis pæani ſimilem, quem Athenis in honorem Æſculapij cantari mos eſt. vbi verò terra reſedit, aduocans Iarchas adoleſcentulum, qui anchoram portabat, Cura, inquit, Apollonij comites: ipſe verò multò citius, quàm volet *celer* auis, profectus, reuerſúſque, egregiè curaui, inquit. Illi autem, quod reliquum erat ſacrorum peracto, in ſedibus quieuêre. Tunc ad adoleſcentem conuerſus Iarchas, affer, inquit, ſapiēti Apollonio Phraotæ ſedem, vt in ea ſedens nobiſcum diſputet.

A ἀλλ' ἐπεὶ μεσημβρία πλησίον, καὶ τὰ πρόσφορα τοῖς θεοῖς χρὴ παρασκευάσαι· νυνὶ μὲν ταῦτ' ἀπόνωμεν, μεταταῦτα δ' ὁπόσα βούλῃ, διαλεγώμεθα· παρατύχοις δ' ἂν πᾶσι τοῖς δρωμένοις. νὴ Δί', εἶπεν, ἀδικοίην ἂν τὸν Καύκασον, καὶ τὸν Ινδὸν, οὓς ὑπερβὰς δι' ὑμᾶς ἥκω, εἰ μὴ πάντων ἐμφορούμην, ὧν δρᾶτε· ἐμφορεῖσθαι, ἔφη, καὶ ἡμᾶς. ἑλ-
B θόντες οὖν ἐπὶ πηγήν τινα ὕδατος, ἣν φησιν ὁ Δάμις ἰδὼν ὕστερον, ἐοικέναι τῇ ἐν Βοιωτοῖς Δίρκῃ. τοῦτο μὲν ἐγυμνώθησαν, εἶτα ἐχρίσαντο κεφαλὰς ἠλεκτρώδει φαρμάκῳ· τὸ δ', οὕτω πως τοῦ Ινδοῦ ἐθαλπεν, ὡς ἀτμίζειν τὸ σῶμα, καὶ ἱδρῶτα χωρεῖν ἀσκητὴ, καθάπερ τῶν πυρὶ λουμένων. εἶτα ἐρρίψαν ἑαυτοὺς ἐς τὸ ὕδωρ. καὶ λουσάμενοι ὧδε, πρὸς τὸ ἱε-
C ρὸν ἐβάδιζον ἐστεφανωμένοι, καὶ μεσοῦντος ὕμνου. πρίσαντες δὲ ἐν χορῷ ἡμᾶδι, καὶ κορυφαῖον ποιησάμενοι τὸν Ιαρχᾶν, ὀρθαῖς ταῖς ῥάβδοις τὸν χοῦν ἔπληξαν· ἡ δὲ, κυρτωθεῖσα δίκην κύματος, ἀνέπεμψεν αὐτοὺς ἐς δίπηχυ τοῦ ἀέρος. οἱ δὲ, ἥδον ᾠδὴν, ὁ ποῖος ὁ παιὰν ὁ τοῦ Σοφοκλέους, ὃν Ἀθηναῖοι τῷ Ἀσκληπιῷ ᾄδουσιν. ἐπεὶ δὲ ἐς τὸν χοῦν κατῆραν, καλέσας
D ὁ Ιαρχας τὸ μειράκιον τὸν χοῦν ἀΐσσοραν φέρον, ἐπιμεληθητι, ἔφη, τοῦ Ἀπολλωνίου ἑταίρου. ὁ δὲ, πολλῷ θᾶττον, ἢ οἱ ταχεῖς τῶν ὀρνίθων πορευθείς τε, καὶ ἐπανελθὼν, ἐπιμεμέλημαι, ἔφη. διαπτύσαντες δὲ τὰ πολλὰ τῶν ἱερῶν, ἀνεπαύοντο καὶ τοῖς θάκοις. ὁ δὲ Ιαρχας πρὸς τὸ μειράκιον, κόμιζε, εἶπε, τῷ σοφῷ Ἀπολλωνίῳ τὸν Φραώτου θρόνον, ἵν' ἐπ' αὐτοῦ διαλέγοιτο.

Indorum sapientes scire omnia. Deósque esse, quicunque boni sint. Hinc de Achille, & Gange Rege longo decem cubitis, & formosissimo: qui postea transierit in Iarcham. Item quomodo Pythagoras Euphorbum se fuisse censuerit. Déque puero, qui olim Palamedes.

CAP. VI.

Ὡς δὲ ἐκάθισεν, ἐρώτα, ἔφη, ὅ, τι βούλῃ· ἥκεις γὰρ ἄνδρας οἳ πάντα εἰδότας. ἤρετο οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, εἰ καὶ αὐτοὺς ἴσασιν, οἰόμενος αὐτῶν, ὥσπερ Ἕλληνες, χαλεπὸν εἶναι γνῶναι τὸ ἑαυτῶν γνῶναι. ὁ δὲ ἐπιστρέψας πρὸς τὴν τοῦ Ἀπολλωνίου δόξαν, ἡμεῖς, ἔφη, πάντα, γιγνώσκομεν, ἐπειδὴ πρώτους αὐτοὺς γιγνώσκομεν. οὐ γὰρ προσέλθοι τις ἡμῶν τῇ φιλοσοφίᾳ ταύτῃ, μὴ πρῶτον εἰδὼς ἑαυτόν. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος ἀναμνησθεὶς ὧν τοῦ Φραώτου ἤκουσε, καὶ ὅπως ὁ φιλοσοφήσων μέλλοι, ἑαυτὸν βασανίσας ἐπιχαρεῖ, τούτῳ ξυνεχώρησε τῷ λόγῳ· τοιοῦτοι γὰρ καὶ πρὸς ἑαυτοὺς ἐπέπεισο. πάλιν οὖν ἤρετο τίνας αὐτοὺς ἡγοῖντο. ὁ δὲ, θεούς, εἶπεν. ἐπερομένου δὲ αὖ διατί, ὅτι, ἔφη, ἀγαθοὶ ἐσμὲν ἄνθρωποι. τοῦτο τῷ Ἀπολλωνίῳ τοσαύτης ἔδοξεν ὑπάρξειν εὐπαιδευσίας ἐπὶ μεσὸν, ὡς εἰπεῖν αὐτὸν καὶ πρὸς Δομετιανὸν ὕστερον ἐν τοῖς ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγοις. ἀναλαβὼν οὖν τὰ ἐρωτήσεις, πρὸς ψυχῆς δέ, εἶπε, πῶς φρονεῖτε; ὡς γε, εἶπε, Πυθαγόρας μὲν ὑμῖν, ὑμεῖς δὲ Αἰγυπτίοις παρεδώκαμεν. εἴποις ἂν οὖν, ἔφη, καθάπερ ὁ Πυθαγόρας Εὔφορβον ἑαυτὸν ἀπέφηνεν; ὅπου καὶ σὺ πρὶν ἐς τόδε ἥκειν τὸ σῶμα, Τρώων τις, ἢ Ἀχαιῶν ἦσθα, ἢ ὁ δεῖνα. ὁ δὲ Ἰνδὸς, Τροία μὲν ἀπώλετο, εἶπεν, ὑπὸ τῶν

A Qvi postquam consedit, interroga, inquit Iarchas, quodcunque vis: ad viros enim accessisti qui omnia sciunt. Primùm igitur interrogauit Apollonius, an seipsos noscent, putans eum, vt apud Græcos habetur, difficile existimare se ipsum noscere. Ille verò Apollonij verba in aliam sententiam detorquens, nos, inquit, omnia nouimus, *quia primos nouimus nos*; nec quis-
B quam nostrorũ ad hanc accedit philosophiam, nisi antea se cognouerit. Recordatus autem Apollonius eorum, quæ à Phraote audierat, & quo pacto quilibet philosophari volens seipsum antea probaret, ea de re sermonem vlterius facere omisit, quòd esset Phraotis rationibus iam antea
C persuasus. Rursus igitur Iarcham interrogauit qualem de seipsis existimationem haberent. Ille verò opinari se deos esse respondit. Interroganti verò, quam ob causam ita putarent: Quoniam boni viri, inquit, sumus. Id autem responsum tanta eruditione plenum visum est Apollonio, vt Domitiano postmodum illud narraret in sermonibus, quos cum eo habuit. Post interrogationem prosecutus, de anima, inquit, quidnam sentitis? Ad quem Iarchas,
D Id ipsum inquit, quod nobis Pythagoras, nos verò Ægyptiis tradidimus. An igitur, inquit Apollonius, sicuti Pythagoras, Euphorbum se fuisse asserit, sic tu antequam in hoc corpus venisses Troianorum aliquem, aut Græcorum, aut alium quempiam omnino te fuisse censes? Tunc Indus, Troia, inquit, ab iis, qui

eo nauigauerunt Achæis deleta est: vos autem, qui de ipsa vulgati sunt sermones perdidere. Solos enim viros fuisse arbitrantes, qui ad Troiam militauerunt, multò plures, ac diuiniores homines negligitis, quos aut vestra terra, aut Ægyptus, aut hæc ipsa India protulit. Sed quoniam de priore corpore me interrogasti, dic, quæso, quemnam virum cæteris præstantiorem arbitraris eorum, qui aduersus Troiam, an pro Troia tulerunt arma? Ego, inquit Apollonius, Achillem Pelei & Thetidis filium censeo. Is enim tanquam pulcherrimus laudatur ab Homero, & super omnes Achiuos magnus: ipsiúsque facinora plurima decantat. Plurimi etiam fuisse dignos prædicant Aiaces duos, & Nireum, qui secundi ab Achille pulchri, generosique narranrur. Istis igitur, Apolloni, similem genitorem meum existima: vel potius genitoris mei corpus. Sic enim & Pythagoras Euphorbum se putauit. Fuit itaque quondam tempus, quando hæc loca Æthiopes incoluere, genus Indicum sane: verùm Æthiopia nondum erat, sed ad Meroën & Catadupas finiebatur Ægyptus; cùm etiam ipsa Nili fontes præberet, & ad eiusdem fluminis ostia terminaretur. Quandiu igitur hæc loca incoluerunt Æthiopes Gangis Regis ditioni subiecti, tunc & abundè terra ipsos alebat, diíque illorum curam habebant. Postea verò quàm memoratum regem interfecerunt, nec ab aliis Indis puri, impollutíque sunt habiti, neque terra vlterius in his locis consistere illos permisit. Semina enim quæ in ipsam iaciebantur, priusquam ad frugem peruenirent, corrumpebat. Mulierum quoque

A πλυσαντων Αχαιων τοτε· υμας δε απολωλεκασιν οι επ' αυτη λογοι. μονους γαρ ανδρας ηγεμονας τους εις Τροιαν στρατευσαντας, αμεληειτε πλειονων τε, και αμεινοτερων ανδρων, οις η τε υμετερα γη, και η Αιγυπτιων, και η Ινδων ηνεγκεν. επει τοινυν ηρου με περι του προτερου σωματος, ειπε μοι τινα θαυμασιωτερον ηγη των επι Τροιαν τε, και υστερ Τροιας ελθοντων· εγω, εφη, Αχιλλεα τον Πηλεως τε, και Θετιδος. δοκει γαρ δη καλλιστος τε ειναι τω Ομηρω υμνηται, και παρα παντας δη Αχαιους μεγας· εργα τε αυτου μεγαλα οιδε, και μεγαλων αξιοι. δυο Αιαντας τε, και Νιρεας, οι μετ' εκεινον καλοι τε ανηρ, και γυναιοις αδοιμοι. προς ταυτα, εφη, Απολλωνιε, και τον προτερον θεωρω εμον, μαλλον δε τον προτερον σωματος. τουτι γαρ και Πυθαγορας Ευφορβον ηγειτο. ιθι τοινυν, εφη, χρονον, οτ' Αιθιοπες μεν ωκουν ενταυθα, γενος Ινδικον· Αιθιοπια δ' ουπω ην, αλλ' υστερ Μεροης τε, και Καταδουπαις ωριστο Αιγυπτος· αυτη τε τας πηγας του Νειλου προεχομενη, και ταις εκβολαις ξυναποληγουσα. ον μεν δη χρονον ωκουν ενταυθα Αιθιοπες υποκειμενοι βασιλει Γαγγη, η τε γη αυτους ικανως εφερβε, και οι θεοι σφων επεμελουντο. επει δε απεκτειναν τον βασιλεα τουτον, ουτε τοις αλλοις Ινδοις καθαροι εδοξαν· ουτε η γη ξυνεχωρει αυτοις ισασθαι. πιου τε γαρ ασπορον, ην εις αυτην εποιουντο, πριν εις καλυκα ικνειν, εφθειρε· τους τε δη γυναικων

τόκους, ἀτελεῖς ἐποίᾳ, καὶ τὰς ἀγέλας
κ. π πονήρως ἔβοσκε. πόλιν ὃ ὅπου βάλοιντο, ὑπεδίδου ἡ γῆ, καὶ ὑπεχώρᾳ κάτω. καὶ γάρ οἱ φάσμα τοῦ Γάγγου προϊόντας αὐτοὺς ἤλαυνεν, ἐπαπτόμενον τῷ ὁμίλῳ· ὃ οὐ πρόσθεν αὐτοῖς, πρίν γε δὴ τοὺς αὐθέντας, καὶ τοὺς τὸ αἷμα χωρὶς προέξαντας, τῇ γῇ καθιερώσαμεν. ἦν δὲ ὁ Γάγγης ὅδε, δεκάπηχυς μὲν τὸ μῆκος· τὴν δὲ ὥραν, οἵαν οὔπω τις ἀνθρώπων, ποταμοῦ δὲ Γάγγου παῖς. Ⓜ δὲ πατέρα τὸν ἑαυτοῦ τὸν Ἰνδικὸν ὑπικλύζοντα, αὐτὸς ἐς τὸν ἐρυθρὸν ἔσρεψε, καὶ διήλλαξεν αὐτὸν τῇ γῇ. ὅθεν ἡ γῆ, ζῶντι μὲν, ἄφθονα ἔφερεν. ἀποθανόντι δὲ, ἐπεμώρᾳ. ἐπεὶ δὲ τὸν Ἀχιλλέα Ὅμηρος ἄγει μὲν ὑπὲρ Ἑλένης ἐς Τροίαν, φησὶ δὲ αὐτὸν δώδεκα μὲν πόλεις ἐκ θαλάττης ἠρηκέναι, πεζῇ δὲ ἕνδεκα, γυναῖκά τε ἐκ τοῦ βασιλέως ἀφῃρεθέντα, ἐς μείωσιν ἀπενεχθῆναι· ὅτε δὴ ἀτεράμονα, καὶ ὠμὸν δόξαι, σκεψώμεθα Ⓜ Ἰνδὸν πρὸς ταῦτα. πόλεων μὲν τὸν πλείω ἑξήκοντα οἰκιστὴς ἐγένετο, ἅπερ εἰσὶ δοκιμώτατοι τῶν τῇδε. τὸ δὲ πορθεῖν πόλεις ὅσῃς δυκλεέστερον ἡγεῖται τοῦ διοικίζειν πόλιν, καὶ ἔστι. Σκύθας δὲ τοὺς ὑπὲρ Καύκασον ποτε στρατεύσαντας ἐπὶ τὸν δε τοῦ γένους, ἀπώσατο· Ⓜ δὲ ἐλευθερωτὴν τὸν ἑαυτοῦ γένους ἄνδρα ἀγαθὸν φαίνεσθαι πολλῷ βέλτιον Ⓜ, τοῦ δουλείαν ἐπάγειν πόλει, καὶ ταῦτα ὑπὲρ γυναικὸς, οὐκ εἰκὸς μηδὲ ἄκουσαν ἁρπασθῆναι. ξυμμαχίας δὲ αὐτῷ γενομένης πρὸς Ⓜ

A fœtus reddebat imperfectos: quinetiam greges, armentáque insufficienter alebat. & vbicunque ciuitatem constituere tentassent, subsidebat, cedebátque ædificiis terra. Gangis præterea simulachrum quocunque euntes prosequens, turbam omnem exagitabat: neque antea tali molestia liberati sunt, quàm cædis auctores, quíque sanguinem eius effuderant, terra obrueremus. Erat
B verò is Ganges cubitorum decem longitudine: formositate autem tali, quali antea nullus homo extitit, erátq. fluminis Gangis filius. Quapropter eius patrem in Indiam quãdoque inundantem, ipse in rubrum mare conuertens, Indicæ telluri propitium reddidit. Terra igitur viuenti illi abundè quæ opus erant suppeditabat, mortuum verò vlta est. Quoniam autem Homerus Achil-
C lem Helenæ gratia ad Troiam deducit, narrátque illum vrbes maritimas duodecim expugnasse, terrestres autem vndecim, ablatáque sibi postmodum à rege muliere in iram exarsisse; vt agrestis, inhumanúsque videretur, conferamus è contrario, quod de Indo sentiendum arbitremur. Is primùm ciuitates condidit sexaginta, quæ inter
D omnes regionis huius primæ censentur. Esse verò neminem arbitror, qui glorioſius esse putet ciuitates depopulari, quàm condere. Præterea Scythas, qui Caucaso superato in hæc loca exercitum adduxerant, submouit: itaque patriæ suæ liberatorem & virum bonum ab omnibus iudicari, multò præstantius esse, quàm patriæ seruitutem afferre, nullus dubitat, præsertim si mulieris gratia id fiat; quam inuitam fuisse raptam minimè est consentaneum. At noster Indus composito fœdere cum eo, qui tunc

in his locis regnabat, vbi nunc Phraotes dominatur, cùm ille murem contra ius omne fásq. ei abstulisset, fœdera tamen violare noluit, quòd tam sanctè, piéque se iurasse diceret, vt ne iniuriam quidem passus, detrimenti quippiam illi vellet afferre. Multa insuper huius viri gesta referre possem, nisi me ipsum laudare velle viderer. Ego enim ille ipse sum: hoc autem apertè monstraui, cùm essem adhuc annorum quatuor. Cùm enim Ganges ille adamantinos gladios septem humi obruisset, vt regionem nullus vnquam timor inuaderet, posteríque temporibus Dij sacra eo loco fieri iuberent, vbi Ganges gladios obruisset, locum tamen vbinam essent, non monstrarent; ego quamuis admodum puer oraculi Antistitem ad locum duxi, locúmque effodere iubens depositos ibi gladios fuisse monstraui. Nec verò mireris, si ex Indo in Indum translatus fuerim. Hic enim (adolescentem digito notans annos tantùm viginti) supra omnes homines ad philosophiam idoneus à natura genitus est. Corpus namque, vt vides, robustissimum habet, & facies quandam præ se fert ingenuitatem. sustinet quoque viriliter ignem, omnémque corporis sectionem: attamen talis extans philosophiam odit. Quisnam igitur, inquit Apollonius, ô Iarcha, est adolescentis affectus? Mirabile namque aliquid narras, si taliter à natura institutus philosophiam non colit, atque eius non amat disciplinam vobiscum præsertim versatus. Minimè verò nobiscum versatur, inquit, sed tanquam leo inuitus deprehensus est, inuitúsque detinetur: respicit autem nos ipsum demulcentes, atque attrectantes. Is igitur adolescens Palamedes fuit, qui

A ἀρχόντα τῆς χώρας, ἧς νυῦ Φραώτης ἄρχει, κἀκείνου θρασυμώτατά τε, καὶ ἀσελγέστατα, γυναῖκα ἀφῃρημένου αὐτῷ, οὐ παρέλυσε τοῦ ὅρκους, οὕτω βεβαίως ὁμωμοκέναι φήσας, ὡς μηδὲ ὁπότε ἠδικεῖτο λυπεῖν αὐτόν. καὶ πλείω διῆλθ' ἂν τοῦ ἀνδρὸς, εἰ μὴ ἐς ἔπαινον ὤκνουν ἑαυτῷ καθίστασθαι. εἰ μὴ γάρ σοι, ἐκεῖνος τοῦδε ὃν ἐδήλωσα, γεγονὼς ἔτη τέτταρα. ἔπειτα γάρ ποτε ἀδαμαντίνους τοῦ Γάγγου τούτου ξίφη ἑπτὰ γῆν πήξαντος, ὥστε μηδὲν δεῖμα ἐμπελάζειν τῇ χώρᾳ, καὶ τοῦ θεοῦ τοῦτο μὲν κελεύοντος, ἥκοντας οὗ πέπηγε ταῦτα· τὸ δὲ χωρίον καὶ ἐξηγουμένων, ἐν ᾧ ἐπεπήγει, παῖς ἐγὼ κομιδῇ τυγχάνων, ἦγον τοὺς ἐξηγητὰς ἐπὶ τάφρον, καὶ ὀρύττειν προσέταξα, ἐκεῖ φήσας κατατεθεῖσθαι αὐτά. καὶ μήπω θαυμάσῃς τοῦμόν, εἰ ἐξ Ἰνδοῦ ἐς Ἰνδὸν διεδόθην. ὅστις γὰρ, δύο ἐτῶν καὶ μειράκιον, εἰκοστῷ γεγονὼς ἔτει, πέφυκε μὲν πρὸς φιλοσοφίαν ὥσπερ πάντας ἀνθρώπους· ἐρρῶσθαι δὲ ὡς ὁρᾷς, καὶ κατεσκευάσθαι γυναικῶν τὸ σῶμα· καρτερεῖ δὲ πῦρ, καὶ τομὴν πᾶσαν· καὶ τοιόσδε ὢν, ἀπεχθάνεται τῇ φιλοσοφίᾳ. τί ἦν, εἶπεν, ὦ Ἴαρχα τὸ μειρακίου πάθος; δεινὸν γὰρ λέγεις, εἰ ξωτευόμενος οὕτως ὑπὸ τῆς φύσεως, μὴ ἀσπάζεται φιλοσοφίαν, μὴ δὲ ἐρᾷ τοῦ μανθάνειν· καὶ ταῦτα, ὑμῶν ξιφῶν. ὡς ξιφέστιν, εἶπεν, ἀλλ' ὥσπερ οἱ λέοντες, ἄκων εἵληπται· καὶ καθεῖρκται μὲν, ἀποβλέπει δὲ, ὑμᾶς πρασσόμενον- χ. ὑπὸ ἐλ. τῶν αὐτῷ, καὶ καταψώντων· γέγονε μὲν δὴ τὸ μειράκιον τοῦτο Παλαμήδης

ὁ ἐν Τροίᾳ· κέχρηται δὲ ἀναιπωτάτοις, Ὀδυσσεῖ, καὶ Ὁμήρῳ, τῷ μὲν ξυνθέντι ἐπ' αὐτῷ τέχνας, ὑφ' ὧν κατελιθώθη, τῷ δὲ, οὐδὲ ἔπος αὐτῷ ἀξιώσαντι· ἢ ἐπειδὴ μηδὲ ἡ σοφία αὐτόν τι, ὡς εἶχεν, ὤνησε, μήτε Ὁμήρου ἐπαινέτου ἔτυχεν, ὑφ' οὗ πολλοὶ ἢ τῷ μὴ παύσασθαι ἀσυνδήτων, ἐς ὄνομα ἦλθοσαν, Ὀδυσσέως τε ἥττηται, ἀδικῶν οὐδέν. διαβέβληται πρὸς φιλοσοφίαν, καὶ ὀλοφύρεται τὸ ἑαυτοῦ πάθος. ἔστι δὲ οὗτος Παλαμήδης, ὃς καὶ γράφει μὴ μαθὼν γράμματα.

A ad Troiam quondam profectus est. Habet autē inimicissimos Vlyssem, & Homerum, quòd is quidem dolos contra se machinatus est; ille verò de suis laudibus nullum facere verbum dignatus est. Et quoniam sapientia, quam tunc habuit, nihil ei attulit adiumenti, neque Homerum laudatorem sortitus est, à quo multi longè deteriores nomen, & gloriam ingentem sunt consecuti, & ab Vlysse, cui nihil attulerat iniuriæ, superatus est; calumniatur philosophiam, & suam hanc perturbationem mœstus conqueritur. Est autem is Palamedes, qui literas scribit, cùm tamen nunquam literas didicerit.

Apollonium in alio corpore nauis fuisse gubernatorem: & quid tunc præclarè gesserit. Hinc Proteum in Pharo habuisse domum. Minoem præterea fingi à poëtis iustitiæ administratorem esse apud inferos, licet crudelissimus omnium fuerit: contrà, Tantalum, qui humanus vir fuit & pius, siti & fame excruciari, lapide etiam ruituro supra caput eius appenso: tum de statua eiusdem simili phialam propinanti, cur ita.

CAP. VII.

Τοιαῦτα διαλεγομένων, προσελθὼν τῷ Ἰάρχᾳ ἄγγελος, ὁ βασιλεὺς ἔφη, περὶ δείλην πρώτην ἀφίξεσθαι, ξυνεσόμενον ὑμῖν περὶ τῶν ἑαυτοῦ πραγμάτων. ὁ δὲ, ἥκετω, εἶπε. καὶ γὰρ αὖ καὶ βελτίων ἀπέλθοι, γνοὺς ἄνδρα Ἕλληνα. καὶ εἰπὼν ταῦτα, πάλιν τὸν πρότερον λόγον εἶχε. ἤρετο οὖν τὸν Ἀπολλώνιον, σὺ δὲ αὖ εἶπον, ἔφη, τὸ πρῶτον σῶμα, καὶ ὅστις πρὸ τοῦ νῦν ἦσθα; ὁ δὲ, εἶπεν, ἐπειδὴ ἄδοξον ἦν μοι ἐκεῖνο, ὀλίγα αὐτοῦ μέμνημαι. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Ἰάρχας, εἶτα ἄδοξον, ἔφη, ἡγῇ τὸ γενέσθαι κυβερνήτης Αἰγυπτίας νεώς; που γάρ σε ὁρῶ γεγονότα. ἀληθῆ μὲν λέγεις, ὦ Ἰάρχα, εἶπε.

C Dvm illi talia inter se loquerentur, nuntius ad Iarcham venit, inquiens, rex postridie luce prima huc veniet, quòd pro maximis suis rebus vos alloqui necessariò cogatur. Cui Iarchas, Accedat sanè, melior enim abibit, si agnouerit virum Græcum. his dictis institutum antea sermonem prosequens, his verbis interrogauit Apollonium: Tu, inquiens, de priore D corpore, quidnam dicis? num & tu, quis antea fueris, meministi? Ille verò, quoniam ignobile illud fuit, pauca de ipso recordor, inquit. Ad quem Iarchas: an adeò ignobile censes Ægyptiæ nauis gubernatorem fuisse? talem enim te quondam extitisse compertum habeo. Vera, inquit Apollonius, Iarcha narras.

Iſte enim ipſe reuera fui. Puto autem id non ſolum ignobile eſſe, verùm etiam contemnendum, atque deſpiciẽdum. Nam cùm vtique tantæ ſit dignitatis, quantæ ſit aut ciuitatis princeps aut exercitus ductor: attamen ab hominib. maritimis conuitiis, maledictíſque laceratur. Propterea facinus generoſiſſimum omnium, quæ in eo munere geſſi, nullus vnquã laudare dignatus eſt. Quid eſt ergo, inquit Iarchas, quòd te generosè feciſſe dicis? an quòd Maleam Suniúmve ſis præteruectus nimis celeriter delatam nauim cohibens? vel quòd optimè ventos prænoſceres à puppi, ſiue à prora ſurgentes: ſeu quòd nauim *è ſcopuloſis locis* ſubducere ſcires optimè in Caua Eubœa, vbi multa promontoria extant, traxeris? Tunc Apollonius. Quoniam me in ſermonem, inquit, de gubernatoria arte compellis, audi quid mihi tunc rectè feciſſe videor. Piratæ Phœnicum vniuerſum quandoque mare occupauerant, & ciuitates clanculum obibant, inueſtigantes quid quiſque, quóve tempore in naues deferret. Cùm igitur animaduertiſſent nauim meam pluribus, ac pretioſiſſimis mercibus onuſtam eſſe, piratarum hoſpites ſeorſum vocatum interrogarunt, quantum nauli pro mercibus, quas in naui habebã, accepturus eſſem. Quibus ego, mille numos reſpondi me accepturum, quòd quatuor eſſemus gubernatores eius lucri participes. Tunc, eſt ne tibi domus vſpiam interrogarunt? Ego verò tuguriũ, inquam, potius quàm domum in Pharo inſula poſſideo, quam inſulam Proteus quondam incoluit. Illi itaque rurſus interrogarunt, an vellem pro mari terram, & pro tugurio domum poſſidere, naulúmque decuplo maius eo, quod accepturus eſsẽ, recipere, & innumeris

A τουτὶ γὰρ ἀτεχνῶς ἐγκωμίων. ἡγοῦμαι δ' αὐτὸ καὶ ἄδοξον μόνον, ἀλλὰ καὶ καταβεβλημένον· καὶ τοσοῦτον μὲν ἀξιοῖ τοῖς ἀνδράσιν, ὅσον περ τὸ ἄρχειν, καὶ τὸ στρατῆς ἡγεῖσθαι· κακῶς δὲ ἀκούουσιν ὑπὸ τῶν καταπλεόντων τῆς θαλάττης· τὸ γοῦν γλυκαίοτατον τῶν ἐμοὶ προσχθέντων,

B οὐδὲ ἐπαίνου τις ἠξίωσε τό τε. Οὐκοῦν δὴ γλυκαῖον εἰργάσθαι φήσεις, ἢ τὸ παραβεβληκέναι Μαλέαν τε, καὶ Σούνιον, χαλινώσας συφερομένῳ πλοίῳ ναῦν, καὶ τὸ κατὰ πρύμναν τε, καὶ πρόσφορον τῶν ἀνέμων, ὁπόθεν συδοθήσονται, σαφῶς διεγνωκέναι; ἑρμάτων τε ὑποτεραίαν τὸ σπάφος

C τὴν Εὐβοϊκὴν κοίλην, οὗπερ πολλὰ τῶν ἀκροστολίων ἀναπέπηγε; ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ἐπεί με, εἶπεν, ἐς κυβερνητικὸν ἐμβιβάζεις λόγον, ἄκουε ὃ δοκεῖ μοι τότε ὑγιῶς προῖδεσθαι. πλοῖα θαλάττης ποτὲ τῶν Φοινίκων, λῃσταὶ ὑποπεπλωκότες, καὶ ἐφοίτων πρὸς τὰς πόλεις, ἀναμανθάνοντες τίς τι ἄγοι. καταδύντες οὖν ἐμπορείαν λαμπρὰν τῆς νεὼς ὁ τῶν λῃστῶν πρόξενοι, διελέγοντό μοι, ἀπολαβόντες με, πόσον τι μεθέξοιμι τοῦ ναύλου.

D ἐγὼ δὲ χιλίων, ἔφην, ἐπειδὴ τέτταρες συνκυβερνῶμεν τοῦ ναυῦ. οἰκία δέ ἔφασαν ἔστι σοι; καλύβη πονηρὰ, ἔφη, πρὸς τοῦ νῆσον τοῦ Φάρου, οὗ ποτὲ ὁ Πρωτεὺς ᾤκει. βούλοιο ἂν οὖν ἤρετό με γενέσθαι σοι γῆν μᾶλλον ἀντὶ θαλάττης, οἰκίαν ἀντὶ καλύβης, τὸ δὲ ναῦλον δεκάκις τοῦτο, κακῶν τ' ἐξελθεῖν μυρίων, ἃ ἀπὸ τῆ

θαλάττης ἀνοιδούσης ἐγχείπει τοῖς κυβερνῶσι; βούλεσθαι μὲν, εἶπον, οὐ μὴν ἀρπαγῶν γε ἐμαυτὸν ἀξιοῦν, ὁπότε σοφώτερον ἐμαυτῷ γένοιτο, εἰ στεφάνων ἠξίωμαι πρὸ τῆς τέχνης. πλειόντων δὲ αὐτῶν, καὶ βαλάντια μοι δραχμῶν μυρίων δώσειν φασκόντων, εἰ χαριζοίμην αὐτοῖς ὃ ἐβούλοντο· λέγειν ἤδη παρεκελευόμην ὡς μηδὲν ἐλλείψων τῶν πρὸς ἀνὴρ γενέσθαι σοφίσι. λέγουσι δὴ μισθωταὶ μὲν εἶεν λῃστῶν, δεῖσθαι δέ μου μὴ ἀφελέσθαι αὐτοῦ τὸ πρὸς ναῦν ἐλεῖν, μηδὲ ἐς ἄστυ σπλεῦσαι, ὁπόταν σπείσθην ἥκοιμι, ἀλλ' ὑφορμίσασθαι τῷ ἀκρωτηρίῳ. τὰς ναῦς γὰρ τὰς λῃστρικὰς, σὺν * πρωτολῇ ἐσεσθαι, καὶ ὀμνύναι μοι ἐβούλοντο, μήτ' αὐτὸν με ἀποκτενεῖν, καὶ ἀνήσειν δὲ ἅπαντα οἷς ἂν ἐγὼ βραβεύσω. ἐγὼ δὲ νουθετεῖν μὲν αὐτοὺς καὶ ἀσφαλὲς ἑαυτῷ ἡγούμενος, δείσας μὴ ἀποπνίξαντες ἐμβάλωσι μετεώρῳ τῇ νηΐ, καὶ ἀπολώμεθά που τοῦ πελάγους. ὡς δὲ ὑπούργησα ἃ ἐβούλοντο, μήτ' αὐτὸν ἀποκτεῖναι ὀμοσάμενος, ἔφην, αὐτοὺς δεῖν, ἢ μὲν ἀληθεύσειν ταῦτα. ὀμοσάντων τοίνυν, καὶ γὰρ ἐν ἱερῷ διελέγοντο, χωρεῖτε, ἔφην, ἐπὶ τὰ πρὸς λῃστῶν πλοῖα· ἡμεῖς γὰρ νύκτωρ ἀφήσομεν· καὶ πιστώσασθαι ἐδόκουν ἔτι, περὶ τοῦ νομίσματος διαλεγόμενος, ὡς δόκιμον ἀπαιτήσειν μοι, καὶ μὴ κιβδήλους, ἢ πρὸ νεὼς ἔλωσιν. οἱ μὲν δὴ ἐχώρουν· ἐγὼ δὲ ἧκα ἐς τὸ πέλαγος, ὑπερᾴρας τοῦ ἀκρωτηρίου. ταῦτ' οὖν, εἶπεν ὁ Ἰάρχας,

* πρωτολῇ ἐσεσθαι

A malis, quæ *mare æstuante*, gubernatorib. imminēt, liberari? cúmq. ego velle me respondissem, nec tamen prædonem fieri velle. quòd multùm iam arte gubernatoria profeciſſem, magnámque in ea laudem essem consecutus. Illi sermonem vlterius protrahentes, decem millium drachmarum sacculos mihi se daturos polliciti sunt, si eis in eo quod popoſciſſent, fuissem obsecutus. Tunc ego B omnia me præstiturum respondi, quæ alius quispiam præstaret, nec quicquam esse prætermissurũ. Tunc illi piratarum curatores se professi sunt, petere autem à me, ne capiendæ nauis facultatem illis adimerem, néve in vrbem regrederer, vbi ex eo loco nauigare cœpissem: sed iuxta promontorium nauem agerem. Piraticas enim naues post promontorium in sinu quodam expectaturas esse, iuramentóq. se obstringere volebant non esse me interfecturos, C & quoscunque etiam voluissem seruaturos incolumes. Ego verò illis aduersari nequaquam tutum arbitratus sum, timens, ne me abreptum ad naues in mare demergerent. Vbi igitur quæcunque voluerant, sum pollicitus, oportere eos dixi iuramento firmare, nec me interfecturos esse, & quæ polliciti essent effecturos. Quod postquam illi sine mora iurarunt, in templo colloquebantur. Abite, inquam, ad vestras D naues, nos enim noctu soluemus, atque vt maiorem fidem verba nostra facerent, de pecuniis mentionem intuli, rogans vt mihi probos, & non adulterinos numos darent: non tamen antea, quàm nauem cepissent: & illi quidem abierunt. Ego autem in altum pelagus nauem deducens promontorium superaui. Hæccine igitur, inquit Iarchas,

iuſtitiæ opera eſſe cenſes Apollo-
ni? Cenſeo, inquit Apollonius, &
non ſolùm iuſtitię, verumetiã humanitatis. non perdere enim hominum vitam, & mercatorum facultates non diſpergere, pecuniarúmq; cupiditatem vincere, præſertim cùm eſſem nauta, multas mihi virtutes complecti videtur. Ad hæc ſubridens Indus: Videris, inquit, exiſtimare iuſtitiæ quandam ſpeciem eſſe iniuriam non referre: quod & omnes Græcos exiſtimare video. Vt enim ex Ægyptio quodam, qui huc acceſſit, audiui, veniunt ad vos Romani magiſtratus, nudam erectámque ſecurim ſuper vos ferentes, etſi nondum nouerint, [boníſne], an malis vobis imperent. vos autem niſi hi cauſarũ iudicia vendiderint, iuſtos illos eſſe prædicatis: perinde ac ſeruorum caupones ibidem facere accepi: qui ex Caria ſeruos captiuos adducentes, cùm eorum mores vobis enarrant, inter primas laudes enumerare ſolent, non eſſe eos fugaces. Magiſtratus igitur, quibus ſubeſtis, tali genere laudis exornatos eſſe, quo etiam ſerui laudantur, admirandos iudicio veſtro dimittitis. Verùm qui apud vos ſapientiſſimi habentur poëtæ, ne ſi velletis quidem, iuſtos, bonóſque vos eſſe permittunt. Minoi namque, qui cunctos homines crudelitate ſuperauit, quíque nauibus vrbes plurimas, partim in inſulis, partim ſecus mare poſitas in ſeruitutem redegit, iuſtitiæ palmam tribuentes, apud inferos iura animabus cum reddere perhibent. Tantalum verò, qui benignus fuit, ac perhumanus, quíque conceſſa ſibi à Diis immortalitate amicos impertiuit, cibo, potúque prohibent.

A Ἀπολλώνιε, δικαιοσυνὴς ἠγῇ ἔργα; ἢ πολύς γε, ἔφιν, φιλανθρωπίας. τὸ γὰρ μὴ ἀποδόσθαι ψυχὰς ἀνθρώπων, μηδ' ἀπεμπολῆσαι τὰ τῶν ἐμπόρων, χρημάτων τε κρείττω γενέσθαι, ναύτην ὄντα, πολλὰς ἀρετὰς οἶμαι ξυνάπτεσθαι. γελάσας οὖν ὁ Ἰνδὸς, ἔοικας, ἔφη, τὸ μὴ ἀδικεῖν, δικαιοσύνῃ ἡγεῖσθαι. τοῦτο γὰρ οἶμαι καὶ πάντας Ἕλλη-
B νας. ὡς γὰρ ἐγώ ποτε Αἰγυπτίων δι' ὕδατος ἀφικομένων ἤκουσα, φοιτῶσι μὲν ὑμῖν ἀπὸ τῆς Ῥώμης ἡγεμόνες, γυμνὸν ἠρμένοι τὸν πέλεκυν ἐφ' ὑμᾶς, ὅπως γιγνώσκοντες εἰ φαύλων ἀρέξουσιν. ὑμεῖς δὲ, εἰ μὴ πωλοῖεν τὰς δίκας οὗτοι, φατὲ αὐτοὺς δικαίους εἶναι. τοῦτο γὰρ καὶ τοὺς τῶν ἀνδραπόδων καπήλους
C ἀκούω ἐκεῖ θεάσθαι· εἰ γὰρ ἀφίκοιντο κατάγοντες ὑμῖν ἀνδράποδα Καρικὰ, καὶ τὸ ἦθος αὐτῶν ἐξαμιλλώμενοι ὑμῖν, ἔπαινον ποιοῦνται τῶν ἀνδραπόδων τὸ μὴ κλέπτειν αὐτά. τοὺς μὲν δὴ ἄρχοντας, οἷς ὑποκεῖσθαί φατε, τοιούτων ἀξιοῦτε, καὶ λαμπρύνοντας αὐτοὺς ἐπαίνοις, οἷς περ τὰ ἀνδράποδα, ζηλωτοὺς πέμπετε, ὡς οἴεσθε. ἢ δὲ γε
D σοφώτατοι ποιηταὶ ἡμῶν, οὐκ εἰ βέλεσθε δίκαιοί τε, καὶ χρηστοὶ εἶναι, ξυγχωροῦσιν ὑμῖν γενέσθαι. καὶ γὰρ Μίνω τε ὠμότητι ὑπερβαλόμενον πάντας, καὶ δουλωσάμενον ταῖς ναυσὶ τοὺς ἐπὶ θαλάττῃ τε καὶ ἐν θαλάττῃ, δικαιοσύνης σκήπτρῳ πομπεύουσι, καὶ ἀνδρὸς καθίζουσι διαιτᾶν τὰς ψυχάς. καὶ δὴ καὶ Τάνταλον, ἐπειδὴ χρηστός τε ἦν, καὶ τοῖς φίλοις τοῖς ὑμετέροις ἀπρὸς ἔχοιεν ἄπαν, θεῶν ἀθανασίας μετεδίδου, ποτόν τε εἴργουσι, καὶ σίτου.

εἰσὶ δ', οἳ λίθους αὐτῷ ἐπικρεμάσαντες, ἀνὰ ἐφυβρίζοισι, θείῳ τ', καὶ ἀγαθῷ ἀνδρὶ, οὓς ἐβουλόμην ἂν μᾶλλον λίμνῃ αὐτῷ περιβλύσαι νέκταρος· ἐπειδὴ φιλανθρώπως αὐτῷ, καὶ ἀφθόνως περιῆκε· καὶ ἅμα λέγων ταῦτα, ἐπεδείκνυ ἄγαλμα ἐν ἀριστερᾷ, ᾧ ἐπεγέγραπτο Τάνταλος. τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα, τετράπηχυ ἦν. ἀνδρὶ δὲ ἐῴκει πεντηκοντούτῃ, καὶ ζῆπον ἀρχαϊκὸν ἐστάλτο. περὶ ἐλλάπιδε δ' ἦν χλαμύδα, ὥσπερ οἱ Θετταλοί· φιάλην τε περιῆκεν, ἀποχρῶσαν ἂν διψῶντι. ἐν ᾗ σάλαγμα σπάνιον ἀκηράτου πόματος, οὐχ ὑπερβλύζον τῆς φιάλης. ὅ,τι μὲν οὖν ἠρώτων αὐτὸν, καὶ ἐφ' ὅτῳ ἀπ' αὐτῷ πίνοιτο, δηλώσω αὖθις. πλὴν ἀλλὰ ἠξίουν χρὴ Τάνταλον μὴ τῇ γλώττῃ ὑφεῖναι, κοινωνήσαντα δ' ἀνθρώποις τοῦ νέκταρος, ὑπὸ τῶν ποιητῶν ἐλαύνεσθαι, θεοῖς δὲ μὴ διαβεβλῆσθαι αὐτόν. οὐ γὰρ ἂν, εἰ θεοῖς ἀπήχθετο, κελεύοιέ ποτε ὑπὸ τῶν Ἰνδῶν ἀγαθὸν, θεοφιλεστάτων ὄντων, καὶ μηδὲν ἔξω τοῦ θείου πραττόντων.

A Sunt & qui casurum lapidem supra caput eius appendentes insigni iniuria bonum ac diuinum virum afficiant, quem mallem nectaris lacu dicerent circumfusum: quandoquidem perhumanè, ac omni inuidia semota hominibus illud propinauit. His dictis, statuam ad sinistram ostendit, Tantali subscriptione notatam. Erat verò statua cubitorum quatuor, ætatem denotans annorum quinquaginta, & Argolico more ornata; chlamyde verò demissa sicut Thessali. Est autem statua similis propinanti phialam, quæ plena sitienti cuipiam abundè potum sufficeret: in quam humor distillat incorruptibilis potionis, quæ phialam mensura nunquam excedit. Quid autem hoc significet, & quinam sint, qui ex poculo bibant, C paulò pòst adaperiam. Existimare enim opus Tantalum dicendi facultate non caruisse, cúmque ipsam hominibus communicaret, increpitum à Poëtis fuisse, quòd nectar hominibus bibendum dedisset. Verùm ob hoc à Diis increpitus non est, neque calumniam ab eisdem passus. si enim Diis inimicus habitus esset, nunquam ab Indis qui Deorum amicissimi sunt, quíque nihil absque diuino numine faciunt, vir bonus habitus esset.

Medorum regem ad sapientes profectum consilij gratia: Hinc inuitato eo ad cœnam, tripodas, ac fercula per se suo tempore accessisse ad discumbentes, & alia id genus visa. CAP. *VIII.*

Διατείνοντας δὲ αὐτοῦ περὶ τοῦ λόγου τούτου, θόρυβος ἐκ τῆς κώμης περιέβαλεν. ἀφῖκτο γὰρ ὁ βασιλεὺς μηδικῶτατα κατεσκευασμένος, καὶ ὄγκου μεστός. ἀχθεσθεὶς οὖν

HÆC inter se loquentes, tumultus ex vico sublatus illos turbauit. Aduenerat autem rex Medorum more ornatus, & elatione, tumoréq. plenus. Perturbatus igitur Iarchas,

Iarchas, Si Phraotes, inquit, huc veniſſet, tacita omnia, ſicut in myſteriis, cerneres. Quibus verbis intellexit Apollonius, hunc regem non parua quadam particula, ſed tota philoſophia à Phraote ſuperari, & cùm ſapientes omnes ſegnes animaduerteret, ac nihil eorum præparantes, quæ regi vtique opus putaret. Illo circa meridiem aduenientе, interrogauit vbi nam rex manſurus eſſet, illi autem hoc ipſo in loco, reſponderunt. De iis enim quorum cauſa ad nos venit, noctu diſputabamus. Id enim tempus ad capiendà conſilia eſt accommodatius. Tunc rurſus Apollonius, Qualis, inquit, aduenienti menſa parabitur? Pinguis, per Iouem, inquit Iarchas, & omnia continens, quæ apud nos ſunt. Pinguiter igitur viuitis, ait Apollonius? imò verò tenuiter, inquit Iarchas, & quanquam multis nobis veſci liceat, paucis tamen contenti ſumus: regi autem pluribus eſt opus. Sic enim expetit. nullis autem veſcitur animalibus: neque enim talia hoc loco fas eſt comedere. Olera verò, & herbarum radices, & fruges, quaſcunque India fert, fructus inſuper quicunque conditi ſeruantur, ei dabuntur. Sed eccum (veniebat autem vnà cum fratre ac filio, gemmis, auróque fulgens) venientíque aſſurgere volentem Apollonium Iarchas in ſede continuit, ex more patrio non licere id fieri dicens. His autem ſe non interfuiſſe ſcribit Damis, quòd ea die in propinquo vico permanſerit: verùm audita ex Apollonio literis ſe mandaſſe refert. Sedentibus igitur illis rex accedens ſupplicabundus ad ſapientes tendebat manus: illi verò capite annuentes, ea quæ peteret ſe facturos promiſerunt. *rex autem adeò gauiſus eſt reſponſo, ac ſi ad Dei oraculum aduenisſet.* Regis

A ὁ Ιαρχας, εἰ ὁ Φραώτης, ἔφη, καταλύων ἐτύγχανεν, εἶδες ἂν ὥσπερ ἐν μυστηρίῳ, σιωπῆς μεστὰ πάντα. σὺ τὸ τοῦτο μὲν δὴ ξυνῆκεν ὁ Απολλώνιος, ὡς βασιλεὺς ἐκεῖνος καὶ ὀλίγῳ μέρει φιλοσοφίᾳ ὑπὸ πάσης τῆς Φραώτου λείποιτο· ῥᾳθύμους δὲ ἰδὼν τοὺς σοφοὺς, καὶ μηδὲν παρασκευάζοντας, ὧν δεῖ τῷ βασιλεῖ, μὴ τι μεσημβρίαν ἥκοντι, ποῖ, ἔφη, ὁ βασιλεὺς διαιτήσεται; ἐνταῦθα ἔφασαν. ὧν γὰρ ἕνεκεν ἥκει, νύκτωρ διελεγόμεθα, ἐπειδὴ καὶ βιβλίων ὁ καιρὸς πρὸς βυλάς. καὶ τράπεζα, ἔφη, παρακείσεται ἥκοντι; νὴ Δί', εἶπε, παχεῖά τε, καὶ πάντα ἔχουσα, ὁπόσα ἐνταῦθα· παχέως οὖν, ἔφη, διαιτᾶσθε; ἡμεῖς μὲν ἔφασαν, λεπτῶς. πλείονα γὰρ ἡμῖν ἔξεστιν ἔσθειν, μικροῖς χαίρομεν. τῷ δὲ βασιλεῖ πολλῶν δεῖ. βούλεται γὰρ. σιτήσεται δὲ ἔμ-
C ψυχον μὲν οὐδέν· οὐ γὰρ θέμις ἐνταῦθα. βρώματα δὲ, καὶ ῥίζας, καὶ ὠραῖα, ὁπόσα νῦν ἡ Ινδικὴ ἔχει, ὁπόσα τε αἱ ἐς νέωτα ὧραι δώσουσιν. ἀλλ' ἴσθι, ἔφη, ὅστις. πρὸ ἡμέρας δὲ ἥξει ὁ βασιλεὺς ἀδελφῷ τε, καὶ υἱῷ ἅμα, χρυσῷ τε ἀστράπτων, καὶ ψήφοις. ὑπανισταμένου δὲ τοῦ Απολλωνίου, κατεῖχεν αὐτὸν ὁ Ιαρχας ἐν τῷ θρόνῳ· μὴ δὲ αὐτοῖς πάρεστιν εἰ τοῦτο· τούτοις ὁ Δά-
D μις αὐτὸς μὲν ἔφησι θρατυχεῖν, διὰ τὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐν τῇ κώμῃ διαιτᾶσθαι Απολλωνίου· ἀκηκοὼς, ἐγράφειν αὐτὰ ἐς τὸν αὐτὸν λόγον. φησὶ τοίνυν καθημένοις μὲν αὐτοῖς, τὸν βασιλέα προτείνοντα τὼ χεῖρε, οἷς δὴ χεῖρας τοῖς ἀνδράσι. τοὺς δὲ, ἐπινεύειν, ὥσπερ ξυνῳδημένοις, οἷς ἥκει. τὰ δὲ, εὐθυδρομεῖν τῇ ἐπαγγελίᾳ, καθάπερ ἐς θεοῦ ἥκοντα. Ⓜ δὲ

ἀδελφὸν τοῦ βασιλέως, καὶ τὸν υἱόν, καλ- A
λίσους μειρακίους ὄντα, μηδὲν ὁρᾶσθαι
βέλτιον, ἢ εἰ ἀνδράποδα τούτοις τοῖς
ἀκολούθοις ἦσαν. μεταταῦτα ἐξανα-
στῆναι Ⓓ Ινδὸν, καὶ φωνῇ ἱκανῇ, κε-
λεύειν αὐτὸν σίτου ἅπτεσθαι. προσδεξα-
μένου δ' αὐτοῦ καὶ τοῦτο μάλιστα ἀσμέ-
νως, τρίποδες μὲν ἐξεπορεύθησαν πυ-
θικοὶ τέτταρες αὐτόματοι, καθάπερ Ⓓ B
Ομήρειοι θεοῖόντες. οἰνοχόοι δ' ἦσαν
αὐτοῖς χαλκοῦ μέλανος, οἷοι περὶ Ελ-
λησιν οἱ Γανυμήδης τε, καὶ οἱ Πέλοπες.
ἡ γῆ δὲ ὑπεστόρνυ πόας μαλακωτέρας,
ἢ αἱ βύναι. τραγήματα δέ, καὶ ὀπτοῖσι, καὶ
λάχανα, καὶ τρωκτὰ ὡραῖα, πάντα σὺν
κόσμῳ ἐφοίτα, διακείμενα ἥδιον, ἢ εἰ
ὀψοποιοὶ αὐτὰ παρεσκεύαζον. τῶν δὲ
τριπόδων, Ⓓ μὲν δύο, οἴνου ἐπέρρεον·
τοῖν δυοῖν δὲ ὁ μὲν, ὕδατος θερμοῦ κρή- C
νην παρεῖχεν· ὁ δέ, αὖ ψυχροῦ. αἱ δὲ ἐξ
Ινδῶν φοιτῶσαι λίθοι, περὶ Ελλησι
μὲν ἐς ὅρμους τε, καὶ δακτυλίους ἐμβι-
βάζονται διὰ σμικρότητα. περὶ δὲ Ινδοῖς,
οἰνοχόαι τε, ψυκτῆρές τε γίγνονται διὰ
μέγεθος, καὶ κρατῆρες, ἡλίκοι σκάφας
τέτταρας, ὥρᾳ ἔτους διψῶντας. τοῦ δὲ
οἰνοχόους τοῦ χαλκοῦς, ἀρύεσθαι μὲν
φησι ξυμμέτρους τοῦ τε οἴνου, καὶ τοῦ ὕδα- D
τος, θερμαίνεσθαι δὲ τὰς κάλυκας, ὥσ-
περ καὶ τοῖς πότοις. κατακεῖσθαι δὲ αὐ-
τοὺς ὡς καὶ ξυνεστίῳ μοι, οὐ μὴν πρό-
κριτόν γε Ⓜ βασιλέα· τοῦτο δὴ τὸ παρ'
Ελλησί τε, καὶ Ρωμαίοις πολλοῦ ἄξιον·
ἀλλ' ὡς ἔτυχέ γε, οὗ ἕκαστος ὥρμησεν. ἐ-
πεὶ δὲ πεπαύετο ὁ πότος, πεπαῦσθαι ὁ
Ιάρχας, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, ἄνδρα Ελ-
λησα, τὸν Απολλώνιον ὑποκεκλιμένον ἀπὸ δείξας, καὶ τῇ χειρὶ προσημαίνων

verò fratrem, & adoleſcẽtem filium, forma præſtantem, non aliter quàm ſeruorum quempiam, qui eos ſequebantur aſpexere. Poſt hæc exurgens Indus, regem, vt ſecum comederet, inuitauit: cui poſtquam aſſenſus eſt eſt rex, ídque libenter ſe facturum eſſe pollicitus eſt, Tripodes Pythici quatuor ſponte ſua in medium proceſſere, ſicut etiam ab Homero narratur. Pincernæ verò ſub ipſis ex ære nigro fabricati ſtabant, quales apud Græcos Ganymedes, & Pelopes habentur. Terra autem herbis ſubſtrata erat, longè etiam mollioribus, quàm noſtri ſint lecti: fructus autẽ, & panes, & olera *& eſculenta tempeſtiua* accedebant, ſuauius multò præparata, quàm ſi eadem coqui condiuiſſent. Tripodum autem duo quidem vinum fundebant: reliquorum vero alter aquæ calidæ fontem, alter vero frigidæ miniſtrabat. Qui ab Indis deferuntur lapides, apud Græcos quidem ob paruitatem monilibus, aut annulis inſeruntur, apud Indos autem pocula, & refrigeratoria vaſa ex illis fiunt. Crateres etiam capacitatis tantæ, vt viris quatuor æſtate ſitientibus potum abundè ſuppeditent. Ænei autem pincernæ menſuratè vinum, & aquam miſcent, & cyathos proferunt, ſicut in potationibus fieri conſueuit. Diſcubuerunt autem velut in cœnaculo, nullum tamen regi præcipuum locum aſſignantes, quod apud Græcos Romanóſque maximi exiſtimatur: ſed vt cuique in mentem venit, accubuere. Diutius autem iam peracto conuiuio, conuerſus ad regẽ Iarchas. Ego tibi, inquit, in conuiuio iſto propino virum Græcum (manu denotans Apollonium, qui penes regẽ accubabat) fidémq. facio

hunc esse virum generosum, ac diuinum. Ad ea rex, Audiui, inquit, hunc, atque eius comites, qui in proximo vico morantur, ad Phraotem veniisse. Rectè, inquit Iarchas, verèque audisti: ipse enim hic etiam illum hospitatur. Tunc rex, cur illi tantopere affectus est Phraotes? Tunc Iarchas, Quid aliud censes, inquit, quàm eius rei causa, qua ipse præcipuè gaudet? Nihil ergo, inquit rex, aliud suis studiis hic hospes effecit, quàm vt illũ generosum, strenuúmq. esse nõ sineret. Ad hæc Iarchas, Modestius, inquit, ô rex, de philosophia, déq; Phraote sentiendum est: quoad enim adolescentior fuisti, talia dicere, sentiréque adolescentia permittebat: sed cùm ad virilem iam peruueneris ætatẽ, tam insanis, ignominiosisq. verbis parcendum est. Apollonius autem Iarcha interprete talia intelligẽs, Quid, inquit, tibi attulit nũquam esse philosophatum? Mihi quidem, inquit rex, virtutes omnes, maximè verò, vt cum Sole vnus & idem sim. Apollonius verò ob tam insanam superbiam os manu comprimens, Si philosophiæ, inquit, operam dedisses, nunquam talia diceres, aut sentires. tum rex: Tu verò, optimè vir, quoniam philosopharis, quid de te ipso existimas? inquit. cui Apollonius, Vir bonus esse non mihi viderer, nisi philosophiæ rectè operam darem. Rex igitur manus ad sidera tendens, Per Solem, inquit, Phraotæ plenus huc aduenisti. Apollonius autem ab interprete quidnam dixisset rex, percontatus, Non frustra, inquit, sum peregrinatus, siquidem Phraotæ plenus euasi: sed si illũ tu nunc offenderes, mei illum plenũ diceres. Quin & de me scribere ad te aliquid voluit: sed quoniã te virum bonũ esse dicebat, onus epistolæ respui, quoniã neq; ad ipsum de me scripserat quisquã.

A ὅτι γενναῖός τ εἴη, ⁊ θεῖος. ὁ ὃ βασιλεὺς, ἥκουσα, ἔφη, συνεσεσθαι Φραώτῃ τοῦτόν τε, ⁊ τοὺς σὺν τῇ κώμῃ καταλύοντας. ὀρθῶς, ἔφη, ἠκουσας. οὗτος γὰρ καὶ ταῦθα ξενίζει αὐτόν. τί, ἔφη, ἐπὶ τοσοῦτον; τί δ' ἄλλο γε, εἶπεν, ἢ ἄνδρα σοφόν: οὐδέν, ἔφη, ξένον εἰρηκας, ἀσπαζόμενος ἐπὶ τοσοῦτον, ἢ μηδὲν σοφίᾳ ξυνεχώρησε γενναίῳ γενέσθαι. ὁ μὲν δὴ Ιαρχας, σωφρονέστερον, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, περὶ φιλοσοφίας τε, καὶ Φραώτου γίγνωσκε. ἐμοὶ γὰρ χρόνον, ὃν μειρακιον ἦθα, ξυνεχώρει καὶ ἡ νεότης τὰ τοιαῦτα. ἐπεὶ δὲ ἐς ἄνδρας ἐξαλλάττης ἤδη, φαῦλόν μοι δοκοῦμεν τῶν ἀνοήτων τε, ⁊ δυσκόλων. ὁ δὲ Απολλώνιος, ἑρμηνεύοντος τοῦ Ιάρχα, σὺ δὲ τί, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, τὸ μὴ φιλοσοφῆσαι, δέδωκεν; ἐμοὶ δὲ, ἀρετὴν πᾶσαν, καὶ τὸ εἶναί με αὐτὸν τῷ ἡλίῳ. ὁ δὲ, ὑποσμίζων αὖθις τὸν τύφον, εἰ ἐφιλοσόφεις, εἶπεν, καὶ αὖ τὰ τοιαῦτα ἂν ἐφθέγγου. σὺ δ' ἐπειδὴ φιλοσοφεῖς, βέλτιστε, τί περὶ σαυτοῦ οἴει; τὸ γε αὐτὸν, ἔφη, ἀγαθὸς δοκεῖν, εἰ φιλοσοφοίην· ἀναπεινας οὖν τὴν χεῖρα εἰς οὐρανὸν, νὴ τὸν ἥλιον, ἔφη, Φραώτου μεστὸν ἥκεις. ὁ δὲ, ἑρμαῖόν γε ἐποιήσατο τὸν λόγον. ⁊ ὑπολαβὼν, οὐ μάτην ἀποδεδήμηταί μοι, εἶπεν, εἰ Φραώτου μεστὸς γέγονα. εἰ δ' ἐκείνῳ νῦν συντύχοις, πάνυ φήσεις αὐτὸ ἐμοῦ μεστὸν εἶναι. καὶ γράφειν δὲ ὑπὲρ ἐμοῦ πρὸς σὲ ἐβούλετο. ἀλλ' ἐπειδὴ ἔφασκεν ἄνδρα ἀγαθὸν εἶναί σε, παρῃτησάμην τὸν ὄχλον τὸν ἀπὸ τῆς ἐπιστολῆς, ἐπεὶ μὴ δὲ ἐκείνῳ τις ὑπὲρ ἐμοῦ ἐπέστελλεν.

B

C

D

* εἰς φιλοσοφίαν, παρῃτησάμην τ.

Sapientes, cùm ad eos se contulit Apollonius, duodeuiginti fuisse. Deinde qualia sint, quæ non virtute, sed sorte eligantur. Item Medorum regi illius ætatis, viginti millia seruorum domi nata extitisse. Tum de Xerxe, & fuga eius ex Gracia.

CAP. IX.

Ἡμῖν δὴ τοσοῦτον τῆς βασιλέως ἐνταῦθα ἐλήξεν· ἀκούσας γὰρ ἐπαινεῖσθαι αὐτὸ ὑπὸ τοῦ Φραώτου, τῆς τε ὑποψίας ἐπελάθετο· καὶ ὑφεὶς τὸν τόνον, χαῖρε, ἔφη, ἀγαθὲ ξένε. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, καὶ σὺ βασιλεῦ, εἶπεν. ἔοικας γὰρ νῦν ἥκοντι. τίς σε, ἔφη, πρὸς ἡμᾶς ἦγεν; οὗτοι, εἶπεν, οἱ θεοί τε, καὶ σοφοὶ ἄνδρες. τοῦ ἐμοῦ δέ, ἔφη, ὦ ξένε, τίς λόγος ἐν τοῖς Ἕλλησιν; ὅσος γε, εἶπε, καὶ τοῦ Ἑλλήνων λόγος ἐνταῦθα. οὐδέν, ἔφη, τῶν παρ' Ἕλλησιν ἔγωγε λόγου ἀξιῶ. ἀπαγγέλλω ταῦτα, εἶπε, καὶ στεφανώσουσί σε ἐν Ὀλυμπίᾳ. καὶ τοῦτο μὲν τῷ Ἰάρχᾳ, τὸν μὲν, ἔφη, μεθύειν ἔα, σὺ δέ μοι εἰπὲ δι' ἃ χαίρειν τοὺς τοῦτο αὖ τοὺς, ἀδελφόν, ὡς φατέ, καὶ υἱὸν ὄντας, καὶ ἀξιοῦτε κοινῆς τραπέζης, οὐδὲ ἄλλης ὑμῖν οὐδεμιᾶς. ὅτι, ἔφη, βασιλεύσειν ποτὲ ἡγούμεθα. δεῖ γὰρ αὐτοὺς ὑπερορωμένους, παιδεύειν τὸ μὴ ὑπερορᾶν. ὀκτωκαίδεκα γὰρ ὄντων τοὺς σοφοὺς, πάλιν τὸν Ἰάρχαν ἤρετο, τί βούλοιτο αὐτοῖς τὸ εἶναι τοσούτους. οὔτε γὰρ τῶν τετραγώνων ὁ ἀριθμὸς οὔτε τῶν δοκιμουμένων τε, καὶ τιμωμένων, καθάπερ ὁ τῶν δέκα, καὶ ὁ τῶν δώδεκα, καὶ ὁ τῶν καὶ δέκα, καὶ ὁπόσοι τοιοῦτοι δή. ὑπολαβὼν ἔφη ὁ Ἰνδὸς, οὔτε ἡμεῖς, ἔφη, ἀριθμῷ δουλεύομεν, οὔτε ἀριθμὸς ἡμῖν, ἀλλ' ἀπὸ σοφίας τε, καὶ ἀρετῆς τιμώμεθα· καὶ ὁτὲ μὲν, πλείους τῶν νῦν ὄντων ἐσμὲν,

ET prima quidem regis debachatio hactenus processit. Cùm enim audisset se à Phraote laudari suspicionis oblitus, & vocis tono demisso, Salue, inquit, hospes optime. cui Apollonius, Et tu, inquit, rex salue: nunc enim videris aduenire. Tum rex, Quis te, inquit, huc deduxit? Dij, inquit Apollonius, & sapientes isti viri. De me verò, inquit rex, quisnã apud Græcos est sermo? Idem, inquit Apollonius, qui apud vos de Græcis habetur. *Atqui nihil*, inquit rex, *eorum quæ apud Græcos sunt, mentione dignum duco.* At ego, inquit Apollonius, de te nuntium feram, vt in Olympiis te coronent. Inde ad Iarcham conuersus, Hunc, inquit, ebrium furere sinamus. Tu verò dicas velim, cur eius comites fratrem, ac filium (vt dicitis) nec eadem accepistis mensa, nec aliquo penitus affecistis honore? Quoniam, inquit Iarchas, regnaturos eos quandoque putamus. Oportet enim ita negligendo monere, ne nimis superbiant. Videns rursus Apollonius sapientes decẽ & octo tantùm numero esse, iterum interrogauit, quid is sibi vellet numerus: neque enim numerum hunc quadratum esse, nec ex iis, qui magno honore habentur, sicut decem, duodecim, sexdecim, & alij huiusmodi. Ad hæc respondens Indus, Neque nos, inquit, numeris seruimus: nec nobis numeri: sed sapientia, ac virtute æstimamur: & aliquando plures quàm nunc,

quandoque etiam pauciores ſumus. Accepi namque auum meum, ſeptem ſupra octoginta ſapientes hoc loco congregaſſe, cùm eſſet ipſe omnibus iunior. Vnde cùm annos centum & triginta vixiſſet, ſolus hoc ipſo in loco remanſit, quòd de comitibus nullus ſupereſſet, nec in tota India eſſet quiſpiam, qui philoſophiam, & viuendi generoſum morem natura appeteret. Cúmque Ægyptiorum quidam feliciſſimum eſſe ſcriberent, quòd ſolus huic throno præfuiſſet annos quatuor, *hortatus eſt vt deſinerent Indis ſapientum* paucitatem improperare. Nos verò, Apolloni, qui Ægyptiorum in ſacerdotibus eligendis conſuetudinem audiuimus, & Græcorum etiam iudices quos decem ludis Olympicis præficitis, nequaquam laudamus, nec legem, quæ in eligendis illis viris ſeruatur. Sorti namque electionem committunt, quæ prudentiæ nihil habet, ita vt poſſit etiam peſſimus quiſpiam ſorte eligi. Quòd ſi ex optimatibus, aut per ſuffragia talium virorum fiat electio, nequaquam ſimilis incidere error poteſt: denarius enim numerus, quem prætergredi, aut non implere non licet: ſi plures fuerint viri boni, talis honoris participes fieri non ſinit: rurſus quoque ſi iuſti decem non fuerint, nullus tamen ſortietur honorem. Rectius igitur in hoc faciunt Solis ſacerdotes, numero quidem aliquando diuerſi, & nunc plures, nunc pauciores extantes, iuſtitia verò ſemper iidem. Dum iſti talia inter ſe colloquerentur, Rex eos interpellare, vel ſermonem potius omnino dirimere cupiens, aliquod ſemper inſipiens, *indoctúmque* dictum interſerebat. Tunc itaque quidnam ſeriò inter ſe loquerentur, interrogauit. Cui Apollonius, De ma-

A ὁτὲ δὲ, ἐλάτ̃ους. τὸν τοι πάππω Ⓦ τὴν ἐμαυτ̃ ἀκούω καταλεχθῆναι μὴ ἐς ἑπτὰ & ὀγδοήκοντα ϖοφοὺς ἀνδρας, νεώτατον αὐτὴν ὄντα. ϖοθελθόντα δὲ ἐς τεττ̃ράκοντα, & ἑκατὸν ἔτη, καταλελοιφθῆναι μόνον τινὰ, σὺν αὐτ̃ῳ, τῷ μήτε ἐκείνων τινὰ λείπεσθαι ἔτι, μήτε ἄλλ' ποι ποτὲ τ̃ Ινδικ̃ῆς ἢ φιλόσοφον, ἢ γενναίαν φύσιν· Αἰγυπτίων τοίνυν

B σὺν τοῖς εὐδαιμονεστάτοις ϖαραφαίνων αὐτὴν, ἐπειδὴ μόνῳ ἐμοὶ τετάρτῳ ἐξηγήσατο τούτου τ̃ ϑεόν, ϖαρῄνεσε παύσασθαι ὀνειδίζοντας Ινδοῖς ϖοφῶν ὀλιγανδρίαν· ἡμεῖς δὲ, ὦ Απολλώνιε, καὶ τὰ Ηλείων πάτρια Αἰγυπτίων ἀκούοντες, καὶ σὸν Ελλανοδίκας, οἷς ϖοθοῦσαν τῶν Ολυμπίων δέκα ὄντας, οὐκ ἐπαινοῦμεν Ⓦ νόμον τ̃ ἐπὶ τοῖς ἀνδράσι κείμενον.

C κλήρῳ τε γὰρ ξυγχωροῦσι τὴν αἵρεσιν, ὃς ϖοθενοῖ οὐδέν· οὐ γὰρ ἂν οὐ τ̃ φαυλοτέρων τὴς αἱρεθείη ὑϖὸ τ̃ κλήρου. δέ γε ἀριστίνδην, ἢ οὐ κατ' ψῆφον ἤρηντο σὺν ἄνδρας, οὐκ ἂν ἡμάρτανον ϖαπλησίως· ὁ γὰρ τ̃ δέκα ἀριθμὸς ἀϖεραίτητος ὢν, ϖλεόνων ὄντων ἀνδρῶν δικαίων, ἀφῃρεῖτο ἂν σφίσιν τὸ ἐπὶ τούτῳ ϖιμᾶσθαι· ἢ οὐκ ὄντων δικαίων

D δέκα, οὐδεὶς δόξῃ. ὅθεν ϖολλῷ σοφώτ̃ῳ Ⓦ ἐφρόνουν ἂν Ηλεῖοι, ἀριθμῷ μὲν ἄλλοτ̃ ἄλλοι ὄντες, δικαιότητι δ' οἱ αὐτοί. ταῦτα ϖαρυδάζοντας αὐτοὺς, ὁ βασιλεὺς σμικρόφρων ἐπειρᾶτο, διείργων αὐτὸς ϖαντὸς λόγου, οὐ ἀεί ϖ ἔμϖλην, οὐ ἀμαθὲς λέγων. πάλιν οὖν ἤρετο ὑϖὲρ τ̃ ϖαρυδάζοιεν. ὁ δ' Απολλώνιος, διαλεγόμεθα μὲν ὑϖὲρ με-

γάλων, καὶ τῶν ὑπὲρ Ἑλλησιν δοκιμωτάτων· σὺ δ' ἂν μικρὰ ταῦτα ἡγοῖο. φησὶ γὰρ διαβεβλῆσθαι πρὸς τὰ Ἑλλήνων· διαβέβλημαι μὲν ἀληθῶς, εἶπεν, ἀκοῦσαι δ' ὅμως βούλομαι. δοκεῖτε γάρ μοι λέγειν ὑπὲρ Ἀθηναίων τῶν Ξέρξῃ δούλων. ὁ δ', ὑπὲρ ἄλλων μέν, ἔφη, διαλεχθησόμεθα· ἐπεὶ δ' ἀπόπως τε, καὶ ψευδῶς Ἀθηναίων ἐπεμνήσθης ἐκεῖνό μοι εἰπέ, εἰσί σοι βασιλεῖ δοῦλοι; δισμύριοί, ἔφη, καὶ οὐδὲ ἑωνημαί γε αὐτῶν οὐδένα, ἀλλ' εἰσὶν οἰκογενεῖς πάντες. πάλιν οὖν ἤρετο, ἑρμηνεύοντος τοῦ Ἰάρχα, πότερ' αὐτοὺς ἀποδιδράσκοι σοῦ αὐτοῖς δούλοις, ἢ σὺ δούλοις ἐκείνοις. ὁ δ', ὑβρίζων αὐτὸν, τὸ μὲν ἐρώτημα, ἔφη, ἀνδραποδώδες· ὅμως δ' οὐκ ἀποκείνομαι· τὸ μὲν ἀποδιδράσκοντα, δοῦλόν τε εἶναι, καὶ ἄλλως κακόν. διαστείλω δ', εἰ ἂν ἀποδράναι τὸν, ὃν ἔξεστιν αὐτῷ σφεβλῶντα, καὶ ξαίνειν. ἐκούσιον, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, δοῦλος μὲν Ἀθηναίων Ξέρξης ὑπὸ σοῦ ἀποπέφανται, καὶ ὡς κακὸς δοῦλος, ἀποδράναι αὐτούς. ἠπίστει γὰρ ὑπ' αὐτῶν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ τὰ στενὰ, καὶ δείσας, περὶ ταῖς σὺν Ἑλλησπόντῳ γεφύραις σὺν μιᾷ νηῒ ἔφυγε. καὶ μὴν καὶ ἐνέπρησεν, ἔφη, τὰς Ἀθήνας ταῖς ἑαυτοῦ χερσίν. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, τοῦτο μὲν, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, τολμήματος ἔδωκε δίκας, ὡς οὔπω τις ἕτερος. οὓς γὰρ ἀπολωλεκέναι ᾤετο, τούτους ἀποδρὰς ὤχετο· ἐγὼ δ' ἅμα καὶ Ξέρξῃ θεωρῶν, ὅτι μὲν τῇ διανοίᾳ, καθ' ὧν ἐστράτευσεν, ἡγοῦμαι αὐτὸν ἂν ἀξίως δοξαθῆναι σοφοῖς ὅτι Ζεὺς εἴη· ἐπὶ δὲ τῇ

στρατεύσει, scr. ἀπ' αὐτῶν ἀξίως

A ximis, inquit, rebus disputamus, quæque apud Græcos præcipuæ existimantur. Tu autem parua forsan hæc putares. Aiunt enim te Græcorum facta calumniari. Et verè, inquit ille, calumnior, audire tamen volo. Puto enim vos de seruis Xerxis Athenienſibus loqui. Tunc Apollonius, Nos verò, de aliis, inquit, differimus. sed quoniam importunè, falsóque Athenienſium meminisſti, dic quæso an vlli serui B tibi sint domi? Viginti, inquit, millia seruorum habeo, quorum nullum emi, sed domi geniti, vernæque sunt omnes. Rursus igitur, Iarcha interprete quæsiuit Apollonius, vtrum ille seruos suos fugiat, an ipsum serui. Tunc rex Apollonium conuiciatus, Hæc, inquit, seruilis admodum est interrogatio: tamen ad eam quoque respondebo, dicámque fugam ad seruos, & præsertim prauos magis pertinere, C ad dominum verò minimè, cùm possit & vincire seruos, & verberibus, cruciatibúsque torquere. Satis igitur, ô rex, Athenienſium seruum fuisse Xerxem ostendis: imò etiam prauum seruum, qui ab illis aufugit. Nauali namque prælio circa maris anguſtias ab eisdem superatus, timens nauibus, quæ in Hellesponto erant, cùm vna tantùm naui aufugit. Veruntamen suis manibus, inquit rex, Athenas incen- D dit. Vera narras, inquit Apollonius, sed istius audaciæ pœnas dedit, quantas alius nemo. Quos enim ad internecionem deleuisse opinabatur, eosdem fugiens è Græcia discessit. Ego verò Xerxem animaduertens, & mentem, qua motus exercitum in Græciam duxit, * dignum fuisse censeré, qui à nonnullis Iupiter esse putaretur: eius autem

fugam considerans, omnium hominum infortunatissimum illum iudico. Nam si Græcorum manibus occubuisset, quis vnquam laudatione præclariorem esset sortitus, aut cui sepulchrum nobilius vnquam erexerunt Græci, quàm illi statuissent? quæve super illo armorum, quæ musicæ certamina non instituissent? Si enim Melicertæ, Palæmones, & Pelops aduena Lydius, illi quidem in infantia defuncti, iste verò Arcadia, & Argolide, & omni, quæ intra Isthmum est, regione subacta, deorum honorib. à Græcis ornati sunt: quid erga Xerxem facere omisissent viri natura virtutum amatores? quíque illius laudes ad se ipsos, qui eum vicerant, redundare putarent? Hæc dicente Apollonio rex ipse in lachrymas prorupit, Et, ô amicissime, inquit, quales viros esse Græcos mihi demonstras. Vnde igitur, inquit Apollonius, tantopere illis infensus eras? Calumniantur, inquit, regum Græcorũ genus ex Ægypto venientes ad nos nonnulli, qui seipsos optimos sacerdotes, & sapientes esse dictitant, præterea legum latores, ac sacrorum mysteriorũ omnium, quibus Græci vtũtur inuentores Græcos verò nihil recti sentire, & *contumeliosos ac turbones* esse, infidos, atque rebelles, tùm verò fabularum, monstruosarúmq. rerum assertores, præterea paupertatis ostentatores, neq. id ob modestiã vllam, ac frugalitatem, sed vt furantes veniam facinoris mereantur. Nunc autẽ ex te audiens, & quo pacto benigni sunt, & honoris amatores, iam illis conciliatus pacisCor, & cõcedo vt à me laudentur: & quicquid efficere pro Græcis possim, audenter petant: nec Ægyptiis amplius fidem adhibiturum polliceor.

A φυγῇ, κακοδαιμονέσταζον αὐθεφπων
ὑπείληφα· εἰ γὰρ σὺν χερσὶ τῷ Ελλή-
νων ἀπέθανε, τίς μὴν αὖ λόγων λαμ-
πφοτέφων ἠξιώθη· τῷ δ' αὖ μείζω
τάφον ἐπεσημήναντο Ελλῆνες. ἀγω-
νία δ' σὐόπλιος, & ἀγωνία μοῖσικὴ,
τίς οὐκ ἀν ἐπ' αὐτῷ ἐτέθη. εἰ γὰρ Με-
λικέρται, καὶ Παλαίμονες, καὶ Πέλοψ ὁ
ἐπιλύτης Λυδὸς, & μὲν, ἐπ πφὸς
B μαζῷ* ἀποθανόντες, ὁ δὲ τὴν Αρκα- χ. μαζόν
δίαν τε, καὶ τὴν Αργολίδα, καὶ τὴν ἐν-
τὸς Ισθμοῦ δουλωσάμενον, ἐς θείαν
μνήμην ὑπὸ τῶν Ελλήνων ἤρθησαν,
τί οὐκ ἂν ὁπὶ Ξέρξῃ ἐκλύετο ὑπ' ἀν-
δρῶν ἀσπαζομένων τὲ ἀρετὰς φύσει,
καὶ ἔπαινον αὐτοῖς* ἡγουμένων τὲ ἐπαι- χ. αὐτῶν
νεῖν, οἷς νικῶσι; ταῦτα & Απολλωνίῳ λέ
C γοντος, ἐς δάκρυα ἀπήχθη ὁ βασιλεύς.
καὶ ὦ φίλτατ', εἶπεν, οἵους ἄνδρας ἑρμη-
νεύεις μοι τοὺς Ελλήνας ἔχειν. πόθεν οὖν
ὦ βασιλεῦ, χαλεπῶς πφὸς αὐτοὺς
εἶχες. διαβάλλουσιν, εἶπεν, ὦ ξένε, τὸ
Ελλήνιον* γένος οἱ ἐξ Αἰγύπτου φοι- χ. Ελληνικόν
τῶντες ἐνταῦθα, σοφᾶς μὲν αὐτοὺς
ἱεφοὺς τε, καὶ σοφοὺς ἀποφαίνοντες, καὶ
νομοθέτας θυσιῶν τε, καὶ τελετῶν, ὁπόσας
D νομίζουσιν οἱ Ελληνες· κενεὺς δ', οὐδὲν
ὑγιὲς εἰδότας φάσκοντες, ἀλλ' ὑβρισάς τε,
καὶ ξυκλύδας*, καὶ ἀναρχίαν πᾶσαν, σχολ. παρασκώδης, σασιώδης.
καὶ μυθολόγους, & φλυάφους. & πέ-
νητας μὲν, ἐνδεικνυμένους ὅτι, οὐχ ὡς
σεμνὸν, ἀλλ' ὑπὲρ ξυνωμης τε κλέπτειν.
σοὶ δ' ἀκούων ταῦτα, καὶ ὅπως φιλότι-
μοί τε, καὶ χρησοί εἰσι, παινέσομαί τε λοι-
πὸν τοῖς Ελλησι, καὶ δίδωμι αὐτοῖς ἐ-
παινεῖσθαί τε ὑπ' ἐμοῦ, & δύνασθαί με
ὑπὲρ Ελλήνων ὅ, τι δύναμαι, καὶ σὺ δὲ Αἰγυπτίοις ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπιστεῖσθαι.

De Tantali potione, ac poculo: qualisque Tantalus viuens erga homines fuerit.
CAP. X.

Ὁ δὲ Ἰαρχας, Ἐγὼ, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, ἐγίγνωσκον ὅ, τι σου τὰ ὦτα διέφθορεν ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων τούτων· δηλήμων γὰρ ὥσπερ Ἑλλήνων οὐδείς, ἐστὶ δὲ αὖ ξυμβούλου τοιούτου τύχης. ἀλλ' ἐπεὶ βελτίων γέγονας ὑπὸ ἀνδρὸς σοφοῦ, νῦν μὲν ἡμῖν ἡ Ταντάλου φιλοτησία πινέσθω, καθεύδωμεν δ' ἃ χρὴ νύκτωρ πραχθέντα. λόγων δὲ Ἑλληνικῶν, πλείους δ' ἔτι καὶ αὐθρώπους, ἐμπλήσω σε λοιπὸν ἐγὼ χαίροντα, ὁπόταν ἀφίκοιο. Καὶ ἅμα ἐξῆρχε τοῖς ξυμπόταις, πρῶτος ἐς τὴν φιάλην κύπλων· ἢ δὲ, ἐπότιζεν ἱκανῶς πάντας· τὸ γὰρ νᾶμα ἀφθόνως ἐπεδίδου, καθάπερ δὴ τοῖς πηγαίοις αὐτὰ διδομένοις· ἐπεὶ τὸν Ἀπολλώνιος ὑπὲρ μὲν φιλοτησίας Ἰνδοῖς τὸ ποτὸν τοῦτο εὑρημένον ποιοῦνται· ἢ αὐτὸ οἰνοχόον Τάνταλον, ἐπειδὴ φιλικώτατος ἀνθρώπων ἔδοξε. πόντας δὲ αὐτοῦ, ἐδέξατο ἡ γῆ δύναις, ἃς αὐτὴ ἐπεστόρνυ. ἐπεὶ δὲ νὺξ μέση ἐγένετο, πρῶτον μὲν ἀναστάντες, τὴν ἀκτῖνα μετέωροι ὕμνησαν, ὥσπερ ἐν τῇ μεσημβρίᾳ· εἶτα τῷ βασιλεῖ ξυνεγένοντο, ὁπόσα ἐδεῖτο. παρατυχεῖν μὲν οὖν τῷ Ἀπολλωνίῳ οἷς ἐσπούδασεν ὁ βασιλεὺς, οὔ φησιν ὁ Δάμις· οἴεσθαι δ' αὐτὸν περὶ τῆς ἀρχῆς ἀπορρήτων τινῶν ξυνουσίαν πεποιῆσθαι. θύσας δὲ ἅμα ἡμέρᾳ, προσῆλθε τῷ Ἀπολλωνίῳ, καὶ ἐκάλει ἐπὶ ξενίαν ἐς τὰ βασίλεια, ζηλῶν ἀποπέμψαι φάσκων ἐς Ἕλληνας. ὁ δὲ, ἐπῄνει μὲν ταῦτα, ἐμέλλων δ' ἀπιδώσειν γε αὐτὸν ἔφασκεν

AD hæc Iarchas, Ego, inquit, ô rex, sciebam quisnam Ægyptius aures tuas corrupisset; ita vt de Græcis boni quicquam narrare non liceat, dum illo vteris consiliario: sed quoniam ad meliorem sententiam *à viro sapiente* redactus es, nunc Tantali propinatio bibēda nobis est: inde somno indulgebimus, vt possimus quæ noctu peragēda sunt, perficere: Græcarum verò rerum cognitione, *(plurima quippe est ex omnibus quæ apud homines)* ego *te libentē* quandocunque aduenēris explebo. Hæc dicens Iarchas potandi principium fecit ex phiala bibens, quæ largiter cunctos satiauit, iugiter humorem fundens, non secus ac si ex fonte scaturiret. Bibit autem Apollonius: amicitiæ namque firmandæ causa huiusmodi compotatio apud Indos est adinuenta. Faciunt itaque eius ministrum, pincernámque Tantalum, qui amicissimus mansuetissimúsque erga homines habitus est. Potos autem terra excepit in lectis, quos ipsamet substrauerat. Media autem nocte primò cùm surrexissent, sapientes radium Solis in sublime eleuati, sicuti meridie fecerant, laudauere: postea regi de omnibus quæ petebat, responderunt. Interfuisse autem sermonibus Apollonium, quos cum sapientibus rex habuit, negat Damis: putare autem ipsum arcana quædam de iis quæ ad regni gubernationem pertinerent communicasse. Exorto autem die sacrísque peractis, rex ad Apollonium venit, & hospitio sibi illum iungere cupiens, vt in regiam secum pergeret, hortabatur. Apollonius autem regis humanitate collaudata, ad regiā se profecturū negauit,

quòd nollet homini multùm sibi dissimili congredi. Aiebat quoque cùm esset iam diutius peregrinatus, vereri, ne quos domi reliquisset amicos, offendere, néve se ab illo deludi arbitrarentur. Cúmque rex suppliciter hoc se petere velle diceret, iámque illiberalius Apollonium inuaderet: Rex, inquit Apollonius, vbi humilius, quàm se deceat de iis, quæ postulat, loquitur, insidias clanculum machinatur. Sed superueniens Iarchas, Iniuriam, inquit, affers sacræ domui, virum inuitum illinc distrahens, præsertim, qui iam prænoscens intelligit, familiaritatem tuam illi nihil esse profuturam, fortè etiam tibi ipsi nihil allaturam boni. Quibus auditis rex ad vicum regressus est: Sapientum enim iura non sinebant regem supra diei spatium apud eos morari. Tunc Iarchas accersito nuntio, inquit, duc ad nos Damidem arcanorum omnium participem futurum: & cæteris Apollonij comitibus quæcunque necessaria sunt, vt suppeditentur *in vico*, diligenter cura.

A ἀνδρὶ μηδὲν ὁμοίῳ. καὶ ἄλλως, πλείω χρόνῳ ἀποδημῶ τοῦ εἰκότος, αἰσχύνεσθαι τοὺς οἴκοι φίλους ὑπερορᾶν δοκοῦντας· ἀντιβολεῖν δὲ τὸν βασιλέως φάσκοντος, καὶ ἀνελευθέρως ἤδη προσκρούοντος, βασιλεύς, ἔφη, ταπεινότερον αὐτῷ περὶ ὧν αἰτεῖ διαλεχθήμενος, ἐπιβουλεύει. προσελθὼν οὖν ὁ Ἰάρχας, ἀδικεῖς, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, τὸν ἱερὸν οἶκον, ἀπάγων ἐνθένδε ἄνδρα ἄκοντα. καὶ ἄλλως, τὸν προγινωσκόντων ὅστις ὢν, οἷός τε τυγχάνει σοὶ τε αὖ τῷ πρὸς σὲ, μὴ ἐπ' ἀγαθῷ τῷ ἑαυτοῦ ἐσομένῳ· ἴσως δὲ οὐδ' αὐτῷ σοι χρήσιμόν τι ἔξουσαν. ὁ μὲν δὴ κατῄει ἐς τὴν κώμην. ὁ μὲν γὰρ θεσμὸς τῶν σοφῶν, οὐ ξυνεχώρει τῷ βασιλεῖ ξυνεῖναι σοφίσιν ὑπὲρ μίαν ἡμέραν. ὁ δὲ Ἰάρχας πρὸς τὸν ἄγγελον, καὶ Δάμιν, εἶπε, τὸν δεῦρο ἀπορρήτων ἀξιοῦμεν, καὶ ἥκετω· τὸν δὲ ἄλλων ἐπιμελοῦ ἐν τῇ κώμῃ.

Ex quibus rebus compositus sit Mundus. Tum de quinto elemento, & quòd simul creata elementa fuerint, eßéque mundum animal vtriusque generis. hinc naui Ægyptiæ omnium quàm maximæ mundi regimen comparatum. Gubernari verò mundum à Deo omnium creatore, atque à Diis, qui sub eo sunt. De peritia præterea linguæ Græcæ, & facundia, & vrbanitate Iarchæ. Dein quæstio terráne mari maior sit, an mare terra. CAP. XI.

EO abeunte, sapientes vt consueuerát Apollonio circunfusi, quæ vellet interrogãdi licentiã præbuere. Ille autem dictis obtemperans, quæsiuit quibus ex rebus hunc mundum esse compositũ opinarentur. Illi verò ex elemẽtis respõderunt. An igitur ex quatuor? inquit ille. minimè verò ex quatuor, inquit Iarchas, sed ex quinq.

Ὡς δὲ ἀφίκετο, ξωνιζήσαντες ὥσπερ εἰώθεσαν, ξυνεχώρουν τῷ Ἀπολλωνίῳ ἐρωτᾶν· ἤρετό τε αὐτὸν ξυγκεῖσθαι τὸν κόσμον ἠξίουν. ὁ δὲ ἔφασαν, ἐκ στοιχείων. μῶν, ἔφη, τεττάρων; οὐ τεττάρων, ἔφη ὁ Ἰάρχας, ἀλλὰ πέντε.

καὶ τί ἂν, ἔφη, πέμπτῳ χρῷτο παρὰ τὸ ὕδωρ τε, καὶ ᾗ ἀέρα, καὶ τῷ γῇ, καὶ τὸ πῦρ; ὁ αἰθὴρ, εἶπεν, ὃν ἡγεῖσθαι χρὴ θεῶν εἶναι. τὰ μὲν γὰρ τοῦ ἀέρος ἕλκοντα, θνητὰ πάντα· τὰ δὲ τοῦ αἰθέρος, ἀθάνατά τε, καὶ θεῖα. πάλιν ἤρετο τίνα τῶν στοιχείων πρῶτον γένοιτο. ὁ δὲ Ἰαρχας, ὁμοῦ, ἔφη, πάντα· καὶ γὰρ ζῷῳ κατὰ μέρος οὐ πίπτειν. ζῷον ἔφη, ἡγῇ μοι τὸν κόσμον; ἴσως γε, ὑμῖν γιγνώσκεις. αὐτὸς γὰρ ζωογονεῖ πάντα. θῆλυ οὖν αὐτὸν καλῶμεν, ἢ τῆς ἄρσενός τε, καὶ ἀντικειμένης φύσεως; ἀμφοῖν, ἔφη. αὐτὸς γὰρ αὑτῷ ξυγκινούμενος, τὰ μητρός τε, καὶ πατρὸς ἐς τὴν ζωογονίαν πρόσθεν· ἔρωτά τε ἑαυτοῦ ἴσχει θερμόν, ἢ ἑτέρου τε ἑτέρου· ὃς ἁρμόσεται ἑαυτῷ, καὶ ξυνίσησιν· ἀπεικός τε οὐδὲν ἑαυτῷ ξυμφύεσθαι. καὶ ὥσπερ χεῖρῶν τε, καὶ ποδῶν ἔργον πεποίηται ἡ τοῦ ζῴου κίνησις, καὶ ὅθεν αὐτῷ νοῦς, ὑφ' οὗ ὁρμᾶται, οὕτως ἡγώμεθα καὶ τὰ μέρη τοῦ κόσμου, διὰ ἐκεῖνον νοῦν ἐπιτήδεια παρέχειν αὐτὰ τοῖς πρεσσομένοις τε, καὶ νομιζομένοις πᾶσι. καὶ γὰρ τὰ πάθη τὰ ἐξ αὐχμῶν φοιτῶντα, καὶ ἐκεῖνον φοιτᾶν νοῦν· ὅτε ἐκπεσοῦσα ἡ δίκη τῶν ἀνθρώπων, ἄπρεπῶς πρόσθεν. ποιμαίνεται τε χεὶ οὐ μιᾷ τόδε τὸ ζῷον, ἀλλὰ πολλαῖς τε, καὶ ἀῤῥήτοις, αἷς χρῆται. ἀχαλίνωτον μὲν διὰ μέγεθος, δίκῃ δὲ κινεῖται, καὶ διάγεται. καὶ παράδειγμα μὲν οὐκ οἶδ' ὅ, τι ἀρκέσει τῷ λόγῳ, μεγίστῳ τε ὄντι,

A Quodnam igitur est quintum, inquit Apollonius? præter aquam enim, aërem, terram, atque ignem, quodnã quintum sit nescio. Æther est, inquit Iarchas, quem Deorum generationem oportet putare. Quæ enim aërem trahunt, mortalia sunt; quæ verò ætherem, immortalia atque diuina. Rursus interrogante Apollonio, quodnam elementorum prius factum esset, omnia simul facta esse respondit Iarchas. A- B nimal enim per partes non paritur. Animal igitur, inquit, putare debeo esse mundum? Certè, inquit Iarchas, si rectè sapis. Ipse enim animãtia cuncta producit. Fœminam igitur ipsum vocabimus; an masculæ & oppositæ naturæ? vtrunq., inquit Iarchas. Ipse enim sibi commistus patri, matrísq. vicem in animaliũ generatione supplet: amorémque sui ipsius continet maiorem, quàm alius vllus ad alium habeat, qui ipsum componit, C & constare facit; neque verò absurdum, alienúmve quicquam coalescere secum. Et sicut manuum, pedúmque operib. perficitur animalis motus, ménsque illi inest, à qua principium sumit actionum suarum: simili modo putamus, & mundi partes, propter mentem, quæ illi inest, inuicem conuenire omnibus, quæ producunt, producuntúrve. Morbi enim, qui ex siccitatibus D proueniunt, secundum eius mentem proficiscuntur: quandoquidem homines à iure discedentes debitis honoribus ipsam non colunt. Regitur autem huiusmodi animal, non vna manu, sed multis atque inenarrabilibus vtitur, & infrenabile propter magnitudinem existens: habenis tamen regitur, & moderatè deducitur. Quo autem exemplo sufficienter hoc possim ostendere nescio, cùm sit omnium longè maximum,

& noſtram exuperet cogitationem. Supponatur autem nauis ab Ægyptiis ædificata, quam in noſtrum mare deduxerunt, Indicæ *negotationi* Ægyptiam opponentes. Cùm enim vetuſtum intercederet pactum de rubro mari, quod rex, qui illi mari dominabatur, contraxerat, ne quis Ægyptius longa naui mare rubrum ingrederetur, oneraria autem naui in eodem mari vna tantùm vti poſſet: nauigium facere cogitauerunt Ægyptij, quod multarum nauium vicem ſuppleret: íd-que omnibus menſuris, quæ tantæ machinæ conueniebant, aptarunt; latera tabulatis intexentes, velíſque in altum maximè tendentibus illud ornantes: domunculáſque in eo complures tabulis circunſeptas inſtituerunt. Erant autem complures nauis eius gubernatores, ſub vno tamen, qui ceteros ætate, & nauigandi peritia præcedebat ordinati. Multi autem optimi, dexterrimíque nautæ, proræ præficiebantur. Plurimi etiam erant, qui malum optimè conſcendere, & vela, vtcunque opus eſſet, aptare nouerant. Erat inſuper ea nauis armis quibuſdam egregiè munita. Nam contra Barbaros, qui dexteram ſinus eius partem incolunt, præparare nauim opus erat, ne quando inuadentes, illam diriperent. Tale quid, & de hoc vniuerſo mundo exiſtimandum eſt, nauigij cuiuſdam inſtar ipſum conſiderando. Et prima quidem, ac perfectiſſima ſedes Deo tribuenda huius animalis genitori. Secunda verò Diis, qui eius partem gubernant: quo loco poëtas etiam debemus admittere, qui Deos complures in cœlo dicunt eſſe, multos etiam in mari, fluminibúſque ac fontibus. In terra præterea, ac ſub terra. Hos verò ſub

A κὴ πρόσω σὺνοίας· ὑποκείσθω ὁ ναῦς, οἵαν Αἰγύπτιοι ξωλιδέντες, ἐς τὴν θάλατταν τὴν ἐμεδαπὴν ἀφίασιν, ἀγωγίμων Ινδικῶν ἀντιδιδόντες Αἰγύπτιοι. δεδοκὸς γὰρ παλαιὸν περὶ τὴν ἐρυθρὰν ὄντος, ὃν βασιλεὺς ἐρυθρᾶς σὺνόμισεν, ὅτε τῆς θαλάττης ἐκείνης ἦρχε, μακρῷ μὴ πλοίῳ μὴ ἐσπλεῖν ἐς αὐτὴν Αἰγυπτίοις, στρογγύλῃ δ' αὖ μιᾷ νηὶ χρῆσθαι,

B σοφίζονται πλοῖον Αἰγύπτιοι, πρὸς πολλὰ τῶν παρ' ἑτέροις· καὶ σκευοπλυφήσαντες αὐτὸ ἁρμονίαις ὁπόσαι ναυῒ ξυνιᾶσι, πλίνθοις τε ὑποστεγάσαντες, καὶ ἰσῷ, καὶ πηξάμενοι πλείους οἰκίας, οἵας ἐπὶ τῶν σκευμάτων· πολλοὶ μὲν κυβερνῆται τῆς νεὼς ταύτης ὑπὸ τῷ πρεσβυτάτῳ τε, καὶ σοφωτάτῳ πλέουσι· πολλοὶ δὲ

C κατὰ πρῶραν ἄρχοντες ἄριστοί τε, καὶ δεξιοὶ ναῦται, καὶ πρὸς ἱστία πηδῶντες. ἔστι δέ τι τῆς νεὼς ταύτης καὶ ὁπλιτεῖον. πρὸς γὰρ τοὺς Κολπίτας βαρβάρους, οἳ κατὰ δεξιὰ τὸν εἴσπλουν κεῖνται, παρατάττεσθαι δεῖ τὴν ναῦν, ὅτε λῃζόμενοι αὐτὴν ἐπιπλέοντες. τοῦτο ἡγούμεθα καὶ περὶ τὸν δὲ τὸν κόσμον εἶναι, θεωροῦντες αὐτὸν πρὸς τὸ τῆς ναυπλίας χρῆμα. τὴν μὲν γὰρ δὴ πρώτην,

D καὶ τελεωτάτην ἕδραν, ἀποδοτέον θεῷ γενέτορι τοῦδε τοῦ ζώου· τὴν δ' ὑπ' ἐκείνην, θεοῖς, οἳ τὰ μέρη αὐτοῦ κυβερνῶσι. καὶ τοῦ τε ποιητοῦ ἀποδεχόμεθα, ἐπὶ πολλοὺς μὲν φάσκοντος ἐν τῷ οὐρανῷ θεοὺς εἶναι, πολλοὺς δὲ ἐν θαλάττῃ, πολλοὺς δὲ ἐν πηγαῖς τε, καὶ νάμασι, πολλοὺς δ' ἐν γῇ. εἶναι δὲ καὶ ὑπὸ γῆν τινας. ἐν δὲ ὑπὸ

γλῶ τόπον, εἴπερ ὄντι, ἐπειδὴ φε- A terra locum, si tamen est vllus, quo-
κώδη αὐ Ⓜ, καὶ φθαρτικὸν ἄδοισιν, niam horrendum quendam, corru-
ὑποτάπωμεν τῆ κόσμου. ταῦτα τῆ ptúmque esse decantant, à reliquo
Ινδοῦ διελθόντος, σκίπεσεῖν ὁ Δάμις mũdo secernamus Dum talia loque-
ἑαυτῷ φησιν, ὑπ' ἐκπλήξεως, καὶ retur Iarchas: pene à mente propter
δύαβοῆσαι μέγα, μὴ γὰρ ἄν ποτε νο- stuporem se excidisse, atq; altius
μίσαι ἄνδρα Ινδὸν ἐς τοσόνδε ἐλάσαι propter admirationẽ exclamasse scribit
γλώττης Ελλάδος, μήτι δὲ εἴπερ τὴν Damis: quòd nunquã putasset virum
κ. διάνοια, γλῶτταν ἠπίστατο, ποίᾳ δὲ διανοίᾳ*, Ⓒ B Indũ tam multùm literis Græcis pro-
ὥρᾳ διελθεῖν ταῦτα. ἐπαινεῖ ὑ αὖ ficere potuisse: minus verò, & si opti-
καὶ βλέμμα, καὶ μειδίαμα, καὶ τὸ mè linguã nosset, tam decorè, facun-
μὴ ἀθεεὶ δοκεῖν ἐκφέρειν τὰς δόξας. déq. cogitata proferre. Summis etiã
τόν τε Απολλώνιον διχημόνως τε, laudibus extollit illius aspectum: ri-
καὶ ἀμφιπὶ τοῖς λόγοις χρώμενον, susq́ue vrbanitatem, & quòd opinio-
κ. μὴ τ. ὅμως ὑπιδοῦσαι μή* Ⓜ Ινδὸν τὸν nes eiusmodi non *sine numine* vide-
Ⓒ ὅποι καθήμενος διαλέγοιτο, θα- batur afferre. Quinetiam Apollonĩ
μὰ ὑ τοῦ ἐφαίνε, προσπεσόντα ipsum composita expolitáq; oratio-
τῷ Ιάρχᾳ. ἐπαινεσάντων ὑ Ⓒ τῶν ἄλ- ne vti solitum, aliquid tamen ab In-
λων προθύμῃ φωνῇ τὰ εἰρημένα, πά- do adiumẽti sumpsisse refert, vt quo-
λιν ὁ Απολλώνιος ἤρετο, πότερα, τὴν tienscunq; sedens loqueretur (id au-
θάλατταν μείζω ἡγοῖντο, ἢ τὴν γῆν. tem frequenter eueniebat) in plerisq.
ὁ ὑ Ιάρχας, εἰ μὲν πρὸς τὴν θά- C similimus Iarchæ videbatur. Cùm
λατταν, ἔφη, ἡ γῆ ἐξετάζοιτο, μείζων omnes ea, quæ dicta fuerant, summis
ἔσαι. τὴν γὰρ θάλατταν αὐτὴ ἔχει. εἰ ὑ laudib. extollerent, rursum Apollo-
πρὸς πᾶσαν τὴν ὑγρὰν οὐσίαν σκο- nius interrogauit vtrũ maioris molis
ποῖτο, ἥττω τὴν γῆν ἀποφαινοίμεθα esse putarent, maréne, an terram.
ἂν· καὶ γὰρ ἐκείνην τὸ ὕδωρ φέρει. Tunc Iarchas, Si ad mediterraneum,
inquit, tantùm mare comparabitur,
haud obscurum est terram maiorem
esse: ipsa enim est, quæ mare conti-
net: sin de vniuersa humida substã-
tia ratio habeatur, ipsam terram mi-
norẽ profectò *pronunciaremus*. Aqua
enim terram sustinet.

De puero formoso adamato, vexatóque à Dæmone, & de epistola à sapientibus ad Dæmonium, quo abiret à puero. Tum de Claudo, & Lusco, & muliere abortum faciente liberatus. Quódque ova noctua si elixa comesa fuerint, abstemios faciant.

CAP. *XII.*

ΜΕταξὺ ὑ τῶν λόγων τούτων, ἐφί- INterea nuntius ad sapientes acces-
σατο τοῖς σοφοῖς ὁ ἄγγελος, Ιν- sit, Indos aliquot deducens, salu-
δοὺς ἄγων σωτηρίας δεομένους· καὶ tem exposcentes. aderat & muliercu-
ἦν γε γύναιον ἱκέτευον ὑπὲρ παιδὸς, la precans pro salute filij. Dicebat
ὃν ἔφασκε ἑκκαίδεκα ἔτη γεγονέναι, autem illum annos natum sexdecim,

duos

duos iam annos à dæmone detineri, essèque dæmoni moris, vt ironia, mendaciisque plurimis vteretur. Interroganti autem è sapientibus vni, vnde ei tale cõtigisset infortunium: ita respondit mulier: Cùm is puer ceteris æqualibus formositate præstaret, dæmon quidam ipsius amore captus est, adeò vt nec illum mente sineret vti, neq. ad præceptores pergere, aut sagittariam artem, aliúmve ludum quempiam exercere: quinetiam nec domi esse permittebat, in campestres solitudines illum trahés: propriæ quoque vocis vsu ablato, vocem grauem, qualem adulti iam ætate homines habent, illi tribuit. Respicit quoque, inquit, alienis potius, quam suis oculis. Ego igitur, ait mulier, his de causis me miseram crucians, & pectora lacerans, vt par est, ipsum monere, & quæ in rem suam essent, suadere conabar: ipse verò nec verbis parebat, nec meum sustinebat aspectũ. Cúmque me huc ad vos venturam esse dixissem, idque iam anno elapso facere statuissem, dæmon quisnam esset manifestè cõfessus est, *dum* puero tanquã *interprete vteretur*: Aiebat autem se idolum esse hominis iamdudum in bello interfecti, qui vxorem suam vehementer amabat: sed quoniam vxor coniugij iure violato, triduò post eius mortem alteri nupsisset, summum erga mulieres odiũ concepisse, amorémq. omnẽ ad hunc puerum transtulisse. Pollicitus insuper est, si se apud vos non accusarem, multa bona filio meo daturum. quibus verbis persuasa aduentum hactenus distuli. Ipse verò tandiu me frustratus, domum meam solus habet, nihil veri, aut honesti loquens, nec sentiens. Tunc vnus è sapientibus, an prope esset puer, interrogauit. Quod cùm mulier negasset, assererétque

A δαίμονα ἂν ὃ δύο ἔτη· τὸ δὲ ἦθος τὸ δαίμονος, εἴ ἐστινα ἔχει, καὶ ψεύστην. ἐρομένου δέ τινος τῶν σοφῶν ὁπόθεν λέγοι ταῦτα· τοῦ παιδὸς τούτου, ἔφη, τὴν ὄψιν διαπρεπεστέρου ἑτέρων ὄντος, ὁ δαίμων ἐρᾷ, καὶ οὐ ξυγχωρεῖ αὐτῷ νοῦν ἔχειν, οὐδὲ εἰς διδασκάλου βαδίσαι ἐᾷ, ἢ τοξότου, οὐδὲ οἴκοι εἶναι, ἀλλ' εἰς τὰ ἔρημα τῶν χωρίων ἐκτρέπει. καὶ οὐδὲ τῇ φωνῇ ὁ παῖς τῇ ἑαυτοῦ ἔχρητο, ἀλλὰ βαρυτέρᾳ φθέγγεται, καὶ κοίλῃ, ὥσπερ οἱ ἄνδρες· βλέπει δὲ ἑτέροις ὀφθαλμοῖς μᾶλλον, ἢ τοῖς ἑαυτοῦ. κἀγὼ μὲν ἐπὶ τούτοις κλάω, καὶ ἐμαυτὴν δρύπτω, καὶ νουθετῶ τὸν υἱὸν ὁπόσα εἰκός. ὁ δὲ, καὶ οἶδέ με. διανοουμένης δέ μου τὴν σὺν ταῦτα ὁδὸν, τοῦτ' ἐνόησεν, ἐξηγόρευσεν ὁ δαίμων ἑαυτὸν, ὑποκειτῇ χρωμένῳ τῷ παιδί. καὶ δῆτα ἔλεγχον εἶναι μοι εἴδωλον ἀνδρὸς, ὃς πολέμῳ ποτὲ ἀπέθανεν, ἀποθανεῖν δὲ, ἐρᾶν τε ἑαυτοῦ γυναικός· ἐπεὶ καὶ ἡ γυνὴ ταχὺ τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐμῷ ὕβρισε, τετελευτηκότος ἤδη· μνηθεῖσα ἑτέρῳ, μισῆσαι μὲν καὶ τοῦτο τὸ γυναικῶν ἔρᾶν, μεταῤῥυῆναι δὲ εἰς τὸν παῖδα τοῦτον· ὑπιχνεῖτο δὲ εἰ μὴ διαβάλλοιμι αὐτὸν πρὸς ὑμᾶς, δώσειν τῷ παιδὶ πολλὰ καλὰ, καὶ ἀγαθά. ἐγὼ μὲν δὴ ἔπαθόν τι πρὸς ταῦτα. ὁ δὲ, διάγει με πολλοῦ ἤδη χρόνου, καὶ τὸν ἐμὸν οἶκον ἔχει μόνος, οὐδὲν μέτεισι, οὐδὲ ἀληθὲς φρονῶν· ἤρετο οὖν ὁ σοφὸς πάλιν εἰ πλησίον εἴη ὁ παῖς. ἡ δὲ, καὶ, ἔφη. πολλὰ μὲν δὴ ὑπὲρ τοῦ

ἀφικέσθαι αὐτὸν πρὸς ἄνδρα. ὁδὶ ἀπει-
λεῖ κρημνοὺς, καὶ βάραθρα, καὶ ἀπο-
κτενεῖ * μου τὸν υἱόν, εἰ δικαζοίμην
αὐτῷ δίκην. θάρσει, ἔφη ὁ σοφός· οὐ
γὰρ ἀποκτενεῖ αὐτόν. δύαγνοις ταῦ-
τα, καί τινα ἀπιόλιν ἀναπαύσας
τῷ κόλπῳ *. ἔδωκε τῇ γυναικί. ἐπέ-
σαλε δὲ ἄρα ἡ ἀπιόλη πρὸς τὸ
εἴδωλον ξὺν ἀπειλῇ, ἢν σκήλῃξει.
καὶ μιᾶς καὶ χωλύων τὸν ἀφικέσθαι,
γεγονὼς μὲν ἤδη τεττάκοντα ἔτη·
λεόντων δὲ θηρατὴς δεινός. ἐμπεπτω-
κότος δὲ αὐτῷ λέοντος, ὠλισθήκει τὸν
γλουτὸν, καὶ τὸ σκέλος ἑτέρως εἶ-
χεν· ἀλλ' αἱ χεῖρες αὐτὸ καταψῶσαι
τὸν γλουτὸν, ἐς ὀρθὸν τὸ βάδισμα-
τος ὁ νεανίας ἦλθε. καὶ ὀφθαλμῷ
δὲ τὸν ἑτέρῳ ἐξερρυηκὼς, ἀπῆλθε, παῦ ἔ-
χων τὸ σὺν αὐτοῖς φῶς· καὶ ἄλλο
τὸν χεῖρα ἀδρανὴς ὢν, ἐγκρατὴς
ὤχετο. γυνὴ δὲ τις ἐπτὰ ἤδη τοκέρας
δυσκόλως ἀπεμόχθησε, ἀπεμόχθησε τὸν ἀν-
δρὸς, ὧδε ἰάθη. τὸν ἄνδρα ἐκέλευσεν,
ἐπεὶ πίκτη ἡ γυνὴ, λαγὼν ὑπὸ κόλ-
που ζῶντα ἐσφέρεσθαι οὗ πίκτει· καὶ
προελθόντα αὐτὸν, ἀφεῖναι ὁμοῦ
τῷ λαγῷ· συνεκδιδῶναι γὰρ αὐτῷ
ἂν τῷ ἐμβρύῳ τὸν μήτραν, εἰ μὴ
ὁ λαγὼς αὐτίκα ἐξεκνεχθεὶς φύγοι. παῖς δὲ αὖ τινος εἰπόντος ὡς γε-
νοιντο μὲν αὐτῷ παῖδες, ἀποθανοῖεν
δὲ ὁμοῦ τῷ ἅψασθαι οἴνου πίνειν, ὑπο-
λαβὼν, εἶπεν ὁ Ἰαρχας, καὶ βελτίους
ἀποθανόντες ἐγγύοιντο· οὐ γὰρ ἂν διέ-
φυγον τὸ μὴ μανῆναι, θερμοτέρων
ὡς φαίνεται σπερμάτων φυτές. οἶ-
νος μὲν οὖν ἀφεκτέον τοῖς ἐξ ὑμῶν,

A se vt illuc filium perduceret, laborasse, dæmonem verò præcipitia, barathráque daturum, & filium interfecturum minatum esse, si se huc iudicandum adducerem. Tunc sapiens, Confide, inquit, non enim ipsum interficiet, si hæc legerit: & simul epistolam è sinu detractã mulieri dedit. Scribebatur enim epistola ad idolum ipsum, minas, terrorémque illi nuntians, nisi inuiolatum adolescentem dimitteret. Alius præterea claudus eodem venit, annos ferè natus triginta. Erat autem leonum venator acerrimus: cúmq. ingens leo ei venanti occurrisset, *quod in coxarũ vertebris globosum est*, dissoluit, atque ita crus femúrque in alteram partem distorsit. Verùm illi manibus perfricantes, detorquentésque ita direxerunt, vt adolescens rectè gradiens inde discederet. Alius verò oculorum altero captus, vtroque videndi potentia recepta abiit. Alius item manu altera mácus, libero ipsius vsu restituto discessit. Mulier autem, quæ septies abortiuum fœtum summa cum difficultate, periculóque enixa fuerat, hoc modo sanata est. Iusserunt enim sapientes mulieris eius virum, cùm pariendi tempus adesset, viuum leporem in sinu occultatum, eò deferre vbi paritura mulier esset: inde cùm sæpius circa mulierem deambulasset, repente leporem è sinu dimittere: fore enim dicebant, vt simul embryonem vulua dimitteret, nisi lepus repente extra fores aufugisset. Patri verò querenti filios quidem sibi nasci, sed cùm primum bibere vinum cœpissent, omnes mori: sic respondit Iarchas, melius cum illis agi, quòd moriantur. Si enim superstites essent, omnes esse euasuros insanos, quòd ex semine, vt apparet, *feruidiore* procreati essent. Vino igitur abstinendum est filiis vestris,

A B C D

* κ. ποιητ.
* κ. τῷ κόλπῳ

ita vt ne cupiditate quidem ipsius moueantur. Si qui igitur *tibi* posthac filij nascentur (vnus autem septimo ab hoc die, vt video, natus est) obseruare oportet, vbi noctua nidum faciat, & illius oua mediocriter elixata infanti comedenda præbere. Si enim illa comederit, vinum oderit, & modestius deget, quia temperatior fiet naturalis calor. Hæc Damis Apolloniúsque *auscultantes*, ob eximiam circa res omnes illorum sapientiam obstupebant, multáque quotidie illos interrogabant; cùm sapientes ipsi ab eisdem quoque plurima scisciterentur: atque eo pacto mutua disputandi voluptate fruebantur.

A ὡς ὃ * μηδὲ ἐς ἐπιθυμίαν ποτὲ οἴνου καταστῆσαι. εἰ οὖν σοι πάλιν παιδίον γένοιτο, γένοιτο δ' ἑβδόμῳ ἡμέρᾳ, ὡς ὁρῶ, τίτθην γλαυκὸς ὄρνιν χρὴ ἐπιφυλάττειν οὗ νεοττεύσῃ· καὶ τὰ ὠὰ ἀποσανίσαντα, δοῦναι μασᾶσθαι τῷ βρέφει, συμμέτρως ἑψοντας. εἰ γὰρ βέβρωται τι τούτων πρὶν οἴνου γεύσεται, μῖσος αὐτῷ ποιεῖ τοῦ οἴνου ἐμφύσεται, καὶ σωφρονέστατα διαιτήσεται, μόνου ξυγκεκραμένου τοῦ ἐν τῇ φύσει θερμοῦ. τούτων οὖν ἐμπιπλάμενοι, καὶ τοὺς ἄνδρας ἐμπιπλάντες τῆς ἐς πάντα σοφίας, παμπόλλοις ὁσημέραι λόγοις ἠρώτων· πολλοὺς δὲ καὶ αὐτοὶ ἠρώτων· ἃ μὲν οὖν διαλεκτικῆς ξυνουσίας, ἄμφω μετεῖχον.

B

Apollonium de stellarum diuinatione libros quatuor conscripsisse: atque etiam de sacrificiis. Inde an scientia diuinandi teneri ab humano queat ingenio, & qualis esse debeat, qui consequi eam voluerit: tum de septem annulis stellarum septem nominibus appellatis. CAP. XIII.

VERVM arcanas libationes, per quas astrologicam facultatem & diuinandi peritiam inquirebant, sacrorum præterea rationem, & inuocationum, quas diis gratissimas esse nouerant; Iarcham cum solo Apollonio communicasse refert Damis: ita vt inde digressus Apollonius de astrologica diuinatione libros quatuor scripserit, quorum Miragenes meminit. Scripsit etiam de sacrificiis libros, quo pacto singulis Diis sacrificandum sit: quæve sacra talibus Diis sint acceptissima. Sed ego astrorum scientiam, atque à Deo diuinandi artem omnem humanæ naturæ metas excedere puto: & vtrum quispiam verè ipsam nouerit, nescio. De sacrificiis autem faciendis multa scripta

ΤΑΣ δὲ ἀπορρήτους σπονδὰς, αἷς ἀστρικὴν, ἢ μαντείαν κατανόησιν, καὶ ἃ θεόγνωσιν ἐκοινώνουν, θυσιῶν τε ἁπλότητος, καὶ κλήσεων, αἷς θεοὶ χαίρουσι. μόνον φωνῶ ὁ Δάμις τὸν Ἀπολλώνιον ξυμφιλοσοφεῖν τῷ Ἰάρχᾳ, καὶ ξυγγράψαι μὲν σφεῖν περὶ μαντείας ἀστέρων βίβλους τέτταρας, ὧν καὶ Μιραγένης ἐπεμνήσθη. ξυγγράψαι δὲ περὶ θυσιῶν, καθ' ὡς ἂν ἕκαστος θεὸς θεοσφόρητος τε, καὶ κεχαρισμένως θύοι. τὰ μὲν δὴ περὶ ἀστέρων, καὶ τὴν τοιαύτην μαντικὴν πᾶσαν, ὑπὲρ τὴν * ἀνθρωπίνην ἡγοῦμαι φύσιν· καὶ οὐκ εἰ κέκτηταί τις οἶδα. τὸ δὲ περὶ θυσιῶν, ἐν πολλοῖς

C D

χ. ἀνθρωπίαν

ἱεροῖς δῦρον, ἐν πολλαῖς ἢ πόλεσι, πολ- A
λοῖς ἢ ἀνδρῶν σοφῶν οἴκοις. καὶ τί ἄν
τις ἑρμηνεύοι αὐτὰ, σεμνῶς ξυντεταγ-
μένον, καὶ κατὰ τί ἠχὼ τοῦ ἀνδρός; φησὶ
γοῦν ὁ Δάμις καὶ δακτυλίους ἑπτὰ τὸν Ἰαρ-
χαν τῷ Ἀπολλωνίῳ δοῦναι, τοσοῦτα ἑπτὰ
ἐπωνύμους ἀστέρων, οὓς φορεῖν τὸν Ἀ-
πολλώνιον καθ' ἕνα τοῖς τὰ ὀνόματα
τῶν ἡμερῶν. τοῦτο δὲ προγνώσεως λό- B
γου αὐτοῖς ποτε ὄντος, καὶ τοῦ Ἀπολλω-
νίου προσφιλοῦς τῇ σοφίᾳ ταύτῃ,
καὶ τὰς πλείους τοῦ διαλέξεως ἐς τοῦτο
ξυντείνοντος, ἐπαινῶν αὐτὸν ὁ Ἰαρχας,
ὦ μαντικῇ, ἔφη, χαίροντες, ὦ χρηστὲ
Ἀπολλώνιε, θεῖοί τε ὑπ' αὐτῆς γίγνονται,
καὶ πρὸς σωτηρίαν ἀνθρώπου πράτ-
τουσι. τὸ γὰρ ἃ χρὴ ἐς θεοῦ ἀφικόμενον
μυθέσθαι, ταῦτα ἂν, ὦ χρηστὲ, ἐφ' ἑαυτοῦ
προειδέσθαι προσφυὲς τοῖς ἑτέροις ἃ μὴ πω C
ἴσασι, πανολβίου μοι δοκεῖ γνώμης, καὶ ταῦτ'
ἰόντος τῷ Ἀπόλλωνι Δελφικῷ. ἐπεὶ
δὴ ἡ τέχνη τοὺς ἐς θεὸν φοιτῶντας ὑπὲρ
τοῦ χρήσασθαι, καθαροὺς κελεύει βα-
δίζοντας φοιτᾶν, ἢ ἐξιέναι νεὼ πρὸς
αὐτοῦ εἰρεῖν· δοκεῖ μοι καὶ τὸν προ-
γνωσόμενον ἄνδρα ὑγιῶς ἑαυτοῦ ἔχειν,
καὶ μήτε κηλῖδα προσμεμάχθαι τῇ
ψυχῇ μηδεμίαν, μήτε οὐλὰς ἁμαρ-
τημάτων ἐντετυπῶσθαι τῇ γνώμῃ. κα- D
θαρῶς δὲ αὐτὸν προσήκειν ἑαυτοῦ,
καὶ τὸ προὶ τῷ στέρνῳ τρίποδος ξυ-
νιέντος· γελοιότερον γὰρ οὕτω, καὶ ἀλη-
θέστερον τὰ λόγια ἐκδώσει. ὅθεν οὐ χρὴ
θαυμάζειν, εἰ καὶ σὺ τῷ ὄντι σήμερον
ξυνείληφας, τοσοῦτον ἐν τῇ ψυχῇ
φέρων αἰθέρα· καὶ χαριζόμενος
ἅμα πρὸς τὸν Δάμιν, σὺ δ' οὐδέν, ἔφη, προγιγνώσκεις Ἀσσύριε· καὶ ταῦτα,

in plerisque templis inueni, nec non publicè in ciuitatibus aliquot, & in sapientum virorum priuatis domib. inueni. Verùm quis ea certò posset interpretari, quæ summa cum *grauitate*, facundiáq. à sapiente viro scripta sunt? Scribit præterea Damis Iarcham septē annullos Apollonio dedisse, stellarum septem nominibus cognominatos, quorū singulos diebus singulis gestabat Apollonius, iuxta dierū nomina illos distinguens. Cùm autem de rerum præcognitione frequens inter eos sermo haberetur, & Apollonius tali sapientiæ præcipuè studeret, & disputationū pleraſque ad ipsam retorqueret, laudans eum Iarchas dixit: Qui diuinandi peritia gaudent, optime Apolloni, diuini quidem ob ipsam euadunt, & ad vtilitatē hominum plurimum conferūt. Qui enim ea, quæ aliis opus est à Diis exquirere, hæc *apud se prænidere*, & ceteris ignorātib. prædicare possit, hunc ego felicissimum puto, cùm tandem quantum Apollo Delphicus in hac re possit efficere. Sed quoniam ars iubet eos, qui ad oracula petenda proficiscuntur, puros mundósq. accedere, alioquin de templo eiici præcipit, videtur mihi multò magis virū, qui præscire futura voluerit, castè, sāctéq. dispositum esse oportere, ita vt nullius sordis macula animā eius inquinet, nullásq. delictorū cicatrices mēti impressas gerat, vt purè de seipso primùm, & de eo, quē in pectore gestat tripode vaticinari possit. Sic enim *vocaliora*, verioráque dabit responsa. Quapropter mirari nemo debet, si hanc scientiam tu consecutus es, cùm tantùm ætheris in anima geras. Posthæc Damidi quoque gratificari volens, num tu etiam, inquit, aliqua prænoscis Assyriæ, præsertim cū

tali viro tam frequenter versatus? Per Iouem, inquit Damis, quæ mihi necessaria sunt prænosco. nam cùm primò Apollonio huic occurri, quia sapientia plenus visus est: eloquentiam insuper, ac temperantiam, tolerantiámque decentem, & memoriam multam in eo conspexi: & quanquam multis scientiis refertum, discendi tamen cupiditate flagrantem, diuinum nescio quid mihi obtigisse putaui. Itaque illum secutus ex ignorante sapiens, ex barbaro eruditus euasisse mihi videor: ac deinceps in eius societate perseuerans Indos primò, ac tandem vos vidi, & Græcis commistus ipse pene effectus sum Græcus. Et quoniam scientia vestra de rebus maximis considerat, quasi Delphicum, aut Dodonæum, aut aliud quodcunque vultis oraculum, illam putate: meam verò (quoniam quæ mihi tantùm vtilia sunt prænosco) tanquam præstigiatricis cuiusdam aniculæ prudentiã existimate: quoniam & ipsa de pecudibus, & aliis huiusmodi vaticinari aliquid potest. Ad hæc verba sapientes omnes risere.

A Ξιφῶν ἀνδρὶ τοιούτῳ. νὴ Δί', εἶπε, τά γε ἐμαυτῷ ἀναγκαῖα. ἐπειδὴ γὰρ σοφοτέρῳ ἐνέτυχον τῷ Ἀπολλωνίῳ τούτῳ, καὶ σοφίας μοι ἔδοξε πλέως, ἀγχίνοιάς τε, καὶ σωφροσύνης, καὶ τοῦ καρτερεῖν ὀρθῶς. ἐπεὶ δὲ καὶ μνημοσύνῃ ἐν αὐτῷ εἶδον, πολυμαθέστατόν τε, καὶ φιλομαθίας ἥπτω, δαιμόνιόν τί μοι ἐγίγνετο· καὶ ξυσκευόμενος αὐτῷ, σοφὸς μὲν ὠήθην δόξειν ἐξ ἰδιώτου τε, καὶ ἀσόφου, πεπαιδευμένος δὲ ἐκ βαρβάρων. ἑπόμενος δὲ αὐτῷ, καὶ ξυναποδημῶν ὤφελόν μὲν Ἰνδοῖς, ὤφελον δὲ ὑμᾶς, Ἕλλησί τε ἐπιμίξαι Ἕλλην ὑπ' αὐτῷ γιγόμενος, τὰ μὲν δὴ ὑμέτερα περὶ μεγάλων ὄντα, Δελφοῖς ἢ εἰδέναι, καὶ Δωδώνῃ, ἢ ὅ, τι βούλεσθε. τὰ μὲν δὲ, ἐπειδὴ Δάμις μὲν ὁ προγιγνώσκων αὐτὰ, προγιγνώσκει δ' ὑπὲρ αὐτῶν μόνα, χρεὼν ἔσω ἁμαρτείας, μανθανόμενα ὑπὲρ προβάτων, καὶ τῶν τοιούτων. ἐπὶ τούτοις μὲν δὴ ἐγέλασαν οἱ σοφοὶ πάντες.

B

C

Quale donum mortalibus medicina, atque vnde orta ea sit. Item an diuinandi scientia sit medico necessaria. Tum de Martichora animali: de aquis aureis, de lapide alios ad se trahente Pantaura nomine: de Pygmæis, & Sciapedibus, & Macrocephalis: & de auro, quod Gryphes effodiunt, & ipsis Gryphibus. De Phœnice aui, & Cygnis. CAP. XIIII.

SEDATO autem risu Iarchas de diuinatione sermonem prosecutus, multa bona erga homines illam efficere dixit. Inter quæ præcipuum est medicinæ donum. Non enim, inquit, ij, qui sapientes in hac arte habiti sunt, Æsculapij filij tam multùm profecissent, nisi

Κατασχὼν δὲ τοῦ γέλωτος, ἐπανῆγεν ὁ Ἰάρχας ἐς τὸν περὶ μαντικῆς λόγον· καὶ πολλὰ μὲν αὐτῷ ἀγαθὰ ἔλεγε τοῦ ἀνθρώποις εἰργάζεσθαι, μέγιστον δὲ τὸ τῆς ἰατρικῆς δῶρον. οὐ γὰρ ἂν ποτε τοὺς σοφοὺς Ἀσκληπιάδας ἐς ὑπερβολὴν τούτου παρελθεῖν, εἰ μὴ

παῖς Ἀπόλλωνος Ἀσκληπιὸς χρυσοῦν, ἐς κτ τὰς ἐκείνου φήμας τε, καὶ μαντείας ξυνθεὶς τὰ ωφέλιμα τοῖς νόσοις φάρμακα, παρέδωκε, καὶ τοὺς ξυνόντας ἐδίδαξε, πίνας μὲν δεῖ ωφελούσας ὑγροῖς ἕλκεσι, πίνας δὲ αὐχμηροῖς, καὶ ξηροῖς, ξυμμετρίας, πίνα δὲ ποτίμων φαρμάκων, ἀφ' ὧν ὕδεροι ἀποκρεμνύονται*, καὶ αἷμα ἴσχεται, φλόγες τε παύονται, καὶ τὰ οὐτωκοῖλα, καὶ τὰ τῶν ἰοβόλων* ἄκη· καὶ τὸ τοῖς ἰοβόλοις αὐτοῖς ἐς πολλὰ τῶν νοσημάτων χρῆσθαι· τίς ἀφαιρήσεται τὴν μανθάνειν; οὐ γάρ μοι δοκοῦσιν αὖθις ἄν τις ωφογνωσθείσης αὐτοῖς σοφίας, θαρρῆσαί ποτε ἄνθρωποι τὰ πάντων ὀλεθριώτατα φαρμάκων ἐγκαταμίξαι τοῖς σώζουσιν. ἐπεὶ δὲ καὶ ὅδε ὁ λόγος ἀναγέγραπται τῷ Δάμιδι, ἀπορηθεὶς εἰ ἔστι τοῖς ἐν Ἰνδοῖς μυθολογουμένων, θηρίων τε, καὶ πηγῶν, καὶ ἀνθρώπων, μὴ καὶ ἐμοὶ ωπαραληπτέον. καὶ γὰρ κέρδος εἴη, μήτε πιστεύειν, μήτε ἀπιστεῖν πᾶσιν. ἤρετο γὰρ δὴ ὁ Ἀπολλώνιος, ἔστι τὸ ζῶον ἐνταῦθα Μαρτιχόρας*; ὁ δὲ Ἰάρχας, καὶ πόθεν, ἔφη, φύσιν τοῦ ζώου τούτου ἤκουσας; εἰκὸς γὰρ καὶ ωπερὶ εἴδους αὐτοῦ διαλέγεσθαι*· λέγεται γάρ, εἶπε, μεγάλα, καὶ ἄπιστα· τετράπουν μὲν γὰρ εἶναι αὐτό, τὴν κεφαλὴν δὲ ἀνθρώπου εἰκάσαι*. λέοντι δὲ ὁμοιοῦσθαι τὸ μέγεθος· πυκνὰς δὲ οὐρὰν τοῦ θηρίου τούτου πηχυαίας ἐπιφέρειν καὶ ἀκανθώδεις τὰς τρίχας, ἃς βάλλειν ὥσπερ τοξεύματα ἐς τοὺς θηρῶντας αὐτό.

σχολ. ἀποπαύοι· τὸν ὀχετὸν ἰσῶσι.

χ. ἰοβόλων ἢ ἀχ.

χ. Μαρτιχόρας

χ. λέγεσθαι· διαλέγεσθαι

Γρ. εἰκάσαι· εἰκάσθαι

A Apollinis filius Æsculapius, iuxta patris vaticinia morbis proficua remedia composuisset: quæ ille deinceps filios docens, atque illi nepotibus, posteríque tradentes, amicis tandem, familiaribúsque eadem demonstrarunt. Hinc itaque medicinæ orta est disciplina, inuentúmque quales humidis vlceribus, qualésque siccis, aridísque oporteat adhibere: potiones insuper medicamentorum miscere: quib. hydropici sanentur, sanguinis fluxus sistatur, B quo pacto varia apostemata curentur, & illati à serpẽtibus veneni dolor sedetur. quin venenis ipsis ad multas ægritudines salubriter vti didicere: quam peritiam quî diuinationi auferre audeat nescio. Neque enim rationi consentaneum videtur sine præcognitione quadam ausos vnquam aliquos fuisse tam perniciosa venena proficuis medicamentis admiscere. Et quoniam sermo illic, non ioco, sed serio habitus de C fabulosis ferarum, hominúmque, & fontium monstris, quæ sunt apud Indos, inscribitur, hunc quoque mihi posthabendum non putaui. Est enim lucrum aliquod neque omnibus auditis fidem adhibere, nec omnia rursus tanquam impossibilia aspernari. Interrogauit itaque Apollonius, an apud ipsos inueniretur animal Martichora nuncupatum. Tunc Iarchas: Num, in- D quit, animalis huius quam dicant esse naturam audisti? (conueniens est enim & de ipsius figura aliquid dicere.) Dicuntur, inquit, magna & inincredibilia. Quadrupedem enim hanc belluam esse ferunt, eiúsque caput humano capiti assimilari, magnitudine verò leonem æquare: habere autem in cauda setas cubitales spinarum instar, quas contra persequentes sagittarum modo iaculetur.

Interrogauit præterea de aqua auri, quæ ex fontibus quibuſdam manare perhibetur, & de lapide, qui vim talem, qualẽ habet magnes, habere dicitur. tum de hominibus, qui ſub terra dicuntur habitare: ſimiliter & de Pygmæis, & iis qui pedum plantis ſibi ipſis vmbras contra ſolem parant. Ad hæc omnia reſpondens Iarchas: De animalibus, inquit, aut plantis, fontibúſve, quos huc veniens ipſe vidiſti, tibi aliquid narrare ſuperuacuum eſt. Tuum eſt enim aliis ea referre. Feram verò ſagittantem, aut fontes aureis aquis manantes, ego in his locis eſſe nunquam audiui. De lapillo autem qui cæteros lapides ad ſe trahit, cauſa non eſt, quin credamus. Poteris enim ipſum videre lapidem, & quæ in eo ſunt cuncta mirari. Primò autem ſumma eius magnitudo, pollicẽ demonſtrans, huius digiti vnguẽ adæquat, inquit. gignitur verò in concauis terræ profunditate paſſum quatuor. Tantùm verò ipſi ſpiritus ineſt, vt intumeſcat & plerunq. ſcindatur terra, vbi eiuſmodi lapis concipitur. Inquirere autem ipſum nemini licet: aufugit enim niſi ſumma cum ratione trahatur, ſoli autem nos partim dicentes, partim etiã aliqua faciẽtes inuenire Pantaruam poſſumus (id enim huic lapidi nomen eſt) qui noctu diem velut ignis oſtendit, quoniam igneus eſt, ac radioſus: ſin verò poſt diem aſpiciatur, innumeris rutilationibus oculos ferit. Id autem, quod in ipſo lumen fulget, ſpiritus eſt potentiæ admirabilis. Quicquid enim propè eſt, ſibi conciliat. quòd autem dico propè iacentes lapides ipſum congregare? cùm liceat petras quotcunque velis alicubi demergere, aut in mari, aut in fluuio, & illas non propè ad inuicem, ſed ſparſim, vtcunque

A ἐρομένῳ ὃ αὖ καὶ περὶ χρυσορύδακτος, ὅ φασιν ἐκ πηγῆς βλύζειν, καὶ περὶ τοῦ ψήφου τοῦ ἄνδρα ἡ μαγνῆτις ποιέσης, καὶ περὶ ἀνθρώπων τε ὑπὸ γῆν οἰκούντων, καὶ Πυγμαίων αὖ, καὶ σκιαποδῶν. ὑπολαβὼν ὁ Ἰάρχας, περὶ μὲν ζώων, ἢ φυτῶν, εἶπεν, ἢ πηγῶν, ὧν αὐτὸς ἐνταῦθα ἥκων εἶδες, τί ἂν σοι λέγοιμι; σὸν γὰρ ἤδη νῦν ἐξηγεῖσθαι αὐτὰ ἑτέροις.

B θηρίον δὲ τοξεῦον, ἢ χρυσορρηγὰς ὕδασι, οὔπω ἐνταῦθα ἥκουσα. περὶ μέντοι τοῦ ψήφου τοῦ ἁπτομένης τε, καὶ ξωνδύσης ἑαυτὴν λίθοις ἑτέροις, οὐκ ἔχει ἀπιστεῖν· ἔστι γάρ σοι καὶ ἰδεῖν τὸν λίθον, καὶ θαυμάσαι τὰ ἐν αὐτῷ πάντα. γίγνεται μὲν γὰρ ἡ μεγίστη κατ' ὄνυχα δακτύλου τούτου, δείξας ⓜ ἑαυτοῦ ἀντίχειρα· κεῖται δὲ ἐν γῇ κοίλῃ βάθος, ὀργυιὰ τέτταρες. τοσοῦτον δὲ

C αὐτῷ περίεστι τὸ πνεῦμα, ὡς ἐπιδεῖν τὸ γεῶν, καὶ κατὰ πολλὰ ῥήγνυσθαι, κεκομισμένης ἐν αὐτῷ τοῦ λίθου· μαστεῦσαι δὲ αὐτὸν οὐδενὶ ἔξεστιν· ἀποδιδράσκει γάρ, εἰ μὴ μετὰ λόγου ἀναπείθοι. ἀλλ' ἡμεῖς μόνοι, τὰ μὲν δράσαντες, τὰ δὲ, εἰπόντες, ἀναιρούμεθα τὸν Παντάρβην· ὄνομα γὰρ αὐτῷ τοῦτο. νύκτωρ μὲν οὖν ἡμέρᾳ ἀναφαίνει κα-

D θάπερ τὸ πῦρ· ἔστι γὰρ πυρώδης, καὶ ἀκτινώδης. εἰ δὲ μετ' ἡμέραν ὁρῷτο, βάλλει σοὶ ὀφθαλμοὺς μυρμυρυγαῖς μυελαις. τὸ δὲ ἐν αὐτῷ φῶς, πνεῦμά ἐστιν ἀρρήτου ἰσχύος· πᾶν γὰρ τὸ ἐγγὺς εἰσποιεῖ αὐτῷ. τί λέγω τὸ ἐγγύς; ἔστι σοι λίθους ὁπόσας βούλει καταποντῶσαί τοι, ἢ τῷ ποταμῷ, ἢ τῇ θαλάττῃ, οὐ μὴν ἐγγὺς ἀλλήλων, ἀλλὰ σποράδας, καὶ ὡς

ἔτυχεν. ἡ δὲ, ἐς αὐτὰς καθιμηθεῖσα, A ξύλλεγεται πάσας τῇ τῦ πνεύματος διαδόσει· ⟨ἐ οἰκείσῃ⟩ αὐτῇ βόλυδον οἱ λίθοι, καθάπερ ὁμιλῶσι. καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἔδειξε τοῦ λίθου αὐτοῦ τε, καὶ ὁπόσα ἐργάζεται. Τοὺς μὲν Πυγμαίους οἰκεῖν μὲν ὑπογείους, κεῖσθαι δὲ ὑπὲρ Γάγγου, ζῶντας ζῆπον, ὃς πᾶσιν εἴρηται· σκιάποδας δὲ ἀνθρώπους, καὶ Μακροκεφάλους, καὶ ὁπόσα Σκύλακος ξυγγραφαὶ περὶ τούτων ἄδουσιν, ὅτε ἄλλοσέ που βιοτεύειν τῆς γῆς, ὅτε μὲν ἐν Ἰνδοῖς. B οὐ μὴν ὀρύττουσι χρυσὸν οἱ γρῦπες, πέτραι εἰσὶν, οἷς ἐνεσπάρησαν, διάστικται ταῖς τοῦ χρυσοῦ ῥανίσιν, ἃς λιθοτομεῖ τὸ θηρίον τοῦτο τῷ ῥάμφει ἰσχύϊ· τὰ γὰρ θηρία ταῦτα, εἶναι τὰ ἐν Ἰνδοῖς, ⟨ἐ⟩ ἱεροὺς νομίζεσθαι τοῦ ἡλίου· τετράπωλά τε αὐτῶν ὑποζυγνῦσθαι τοῖς ἁρμασι, τοὺς τὸν ἥλιον ἐν Ἰνδοῖς γράφοντας. C μέγεθός τε, καὶ ἀλκὴν εἰκάσθαι αὐτοὺς τοῖς λέουσιν· ὑπὸ δὲ πλεονεξίας τῶν πτερῶν αὐτοῖς τε ἐκείνοις ἐμπόδεσθαι, καὶ τοῦ ἐλεφάντων τε, καὶ δρακόντων, ὑπέρτερος εἶναι· πέτονται δὲ οὐχ οὕτω μέγα, ἀλλ' ὅσον αἱ βραχύπτεροι ὄρνιθες. μὴν δὲ ἐπιλῶσθαι σφᾶς, ὡς ὄρνισι πάτειον, ἀλλ' ὑμέσι τοῦ ταρσοὺς ὑφάνθαι πυρσοῖς, ὡς εἶναι κυκλώσαντας πέτεσθαι τοῦ, καὶ σὺν μετεώρῳ μάχεσθαι. τοῦ D Τίγριν δὲ αὐτοῖς, ἀνάλωτον εἶναι μόνῳ, ἐπειδὴ τὸ τάχος αὐτοῦ ἐοικεῖ τοῖς ἀνέμοις. ⟨ἐ⟩ φοίνικα δὲ τὸν ὄρνιν, διὰ πεντακοσίων ἐτῶν ἐς Αἴγυπτον ἥκοντα, πέτεσθαι μὲν σὺν τῇ Ἰνδικῇ τοῦ χρόνου τοῦτον· εἶναι δὲ ἕνα σιδηρόμυον τῶν ἀκτίνων, καὶ χρυσῷ λάμποντα, μέγεθος

contigerit: post modum verò hic lapis ad eas demissus sui spiritus distributione omnes colligit: ita vt coaceruati lapides tanquam examen apum illi subiaceant. His dictis lapidem simul, & quid efficere posset, ostendit. Pygmæos autem sub terra degentes supra Gangem posita loca incolere, & sicut fama de ipsis prædicat viuere, non vanum est. Sciapedes verò, id est qui sibi vmbram pedibus parant, & Macrocephalos, & eiuscemodi monstra quotcunque Scylacis historiæ decantant, nec apud Indos, nec alibi terrarum vsquam viuere censeo. Aurum verò, quod Gryphes effodere dicuntur, petræ sunt aureis guttis minutissimis consperſæ, quas hæc fera rostro discindit. Sunt enim huiusmodi aues in India, & Soli sacræ esse perhibentur, easdémque quadrigis iungunt, qui Solis imaginem apud Indos pingunt. Magnitudine autem, ac viribus, leonibus pares illas esse tradunt, & ob petrarum cupiditatem sibi inuicem insidiari; elephantos quoque, ac dracones superare. Volant autem non multùm, sed quantùm *tardigradæ* aues. Non enim plumatæ sunt, sed rubra pellicula alarum costæ [tanquam digiti] connectuntur. Itaque in gyrum delatæ aliquantùm volare, & è sublimi pugnare possunt. Solam verò Tigrim insuperabilem illis esse dicunt, quoniam fugiendi celeritate, qua ventos æquare dicitur, è conspectu aufugit. Auem quoque Phœnicem esse existimamus, quæ quingentesimo quoque anno in Ægyptum veniens, hanc ipsam Indiam superuolat. Aiunt autem vnicam tantùm hanc auem esse, & ex se radios emittere, atque auri colore fulgere: magnitudine verò,

formáque aquilæ in nido conſidere, quem prope Nili fontes ex aromatibus ipſamet ſibi conſtruxit. Hæc verò quæ de ipſa decantant Ægyptij, quo pacto in Ægyptum deferatur, ipſi etiam Indi teſtificantur ſermoni conſentientes, quo dicunt Phœnici in nido liqueſcenti lugubres hymnos decantari oportere. Hoc ipſum & Cygni facere perhibentur ab iis, qui eos audire accuratiùs ſtudent.

A ἀετῦ, ἢ εἶδος, ἐς καλιὰν τ ἰζάνειν πλὼ σὺν τῦ ἀρώματος ποιουμένῳ αὐτῇ, πρὸς τῆς τῦ Νείλυ πηγῆς. ἃ δ' Αἰγύπτιοι περὶ αὐτ ᾄδουσιν, ὡς ἐς Αἴγυπτον φέρεται, ἢ Ινδοὶ ξυμμαρτυροῦσι προσᾴδοντες τῷ λόγῳ, τῷ τ Φοίνικα τ ἐν τῇ καλιᾷ τηκόμενον, προπεμπτηρίους ὕμνους αὐτῷ ᾄδειν· τοῦτο δ' καὶ τοὺς κύκνους φασὶ δρᾶν ⓐ σοφώτερῳ* αὐτῶν ἀκούοντες. *χ. σοφώτερον

Apollonium apud ſapientes fuiſſe menſes quatuor: tum de pio eius diſceſſu: de ſimiis nigris: de mari rubro ab Erythra rege (ἐρυθρὸν verò rubrum.) De epiſtola eius ad Sapientes: de Hyphaſide, vrbe Patala. Quid de mari rubro ab Orthagora dictum. De Oſtreis maximis, in quibus Margarita lapis. De Pagadibus Orientarum regionis. De piſcedulis, qui Græcè ἰχθυοφάγοι: de vrbe Stoberis. CAP. XV.

TALES Apollonij ſermones cum ſapientibus, talíſque conuerſatio fuit menſes quatuor. Tanto enim tempore apud eos manſit, & ſermones tam arcanos, quàm coram aliis habitos omnes collegit. Poſtquam verò diſcedere ſtatuit, ductorem, camelóſque cum epiſtola ad Phraotem, vt remitteret, perſuaſerunt ſapientes. Ipſi verò alio duce, camelíſque aliis datis ipſum dimiſere, felices ſe, atque illum propter talem congreſſum prædicantes: cúmque venerati, cùm aſſererent non poſt mortem ſolùm, D ſed viuentem & pro Deo habitum iri, in domos ſuas diſceſſere; frequentérque ſe ad abeuntem conuertentes, ſignis multis declarantes inuitos à ſe illum dimittere. Apollonius autē dextra quidem Gangem, ſiniſtra verò Hyphaſim fluuios habens, ad mare deſcendit itinere dierum decem à ſacro monte confecto. Deſcendentibus autem ſtruthiones multi etiam occur-

Τοιαῦτα μὲν αἱ πρὸς τοὺς σοφοὺς ξυνουσίαι Απολλωνίῳ ἐγένοντο, μηνῶν τεττάρων σχεῖν διατρίψαντι, C καὶ ξυλλαβόντι λόγους φανεροὺς τ, καὶ ἀπορρήτους πάντας. ἐπεὶ* δ' ἐξελαύνειν ἔδοξε λέγει τ μὲν ἡγεμόνα, καὶ τὰς καμήλους, πείθουσιν αὐτ ἀποπέμψαι τῷ Φραώτῃ μετ' ἐπιστολῆς. αὐτοὶ δ' ἄλλον ἡγεμόνα ἔφερον, καὶ καμήλους δόντες, προέπεμπον αὐτὸν, εὐδαιμονίζοντες αὐτοὺς τ, κἀκεῖνον. ἀσπασάμενοι δ' τ Απολλώνιον, καὶ θεὸν τοῖς πολλοῖς εἶναι δόξαν οὐ τεθνεῶτα μόνον, ἀλλὰ καὶ ζῶντα φήσαντες, αὐτοὶ μὲν ὑπέστρεψαν εἰς τὸ Φροντιστήριον, ὑπεστρεφόμενοι πρὸς τ ὕδρα, καὶ δηλοῦντες ὅτι ἄκοντες αὐτ ἀπαλλάττον. ὁ δ' Απολλώνιος, σὺν δεξιᾷ μὲν τ Γάγην ἔχων, σὺν ἀριστερᾷ δ' τ Υφασιν, καλῇ ὑπὸ τ θαλάττῃ, ἡμερῶν δέκα ὁδὸν ἀπὸ τ ἱερᾶ ὄχθυ· καὶ λεῶσι δ' αὐτοῖς, πολλαὶ μὲν στρουθοὶ ἐ- *χ. ἐπιστὰς

φαίνονζο, πολλοὶ ὴ ἄγελοι βόες, πολλοι ὴ ὄνοι, ϗ λέοντες, καὶ ϖάρδαλίς, ϗ πάρδαλις, ϗ πιθήκων γλῶθ' ἕτερον ϖρὸς τοῦτ' ἐν ταῖς πεπρείσι, μέλανές τε. γὸ ϗ λάσιοι ἦσαν ἤδη κωφοί, καὶ σμικροῖς ἀνθρώποις ἴσοι. διαλεγόμενοι ὴ ϖερὶ τῶν ὁρωμένων ὁποῖα εἰώθεσαν, ἀφίκοντο ἐπὶ τὴν θάλατταν, ἐν ᾗ καπεπεύασο ἐμπόρια μικρά. ϗ πλοῖα ἐν αὐτοῖς ὥρμει· πορθμεῖα, ϖαραπλήσια τοῖς Τυρρηνοῖς. τὴν ὴ θάλατταν τὴν ἐρυθρὰν, ἣν μὲν κυανωτάτην, ὠνομάσθαι ὴ, ὡς εἶπον, ἀπὸ Ἐρύθρα βασιλέως, ὃς ἐπωνόμασεν ἑαυτοῦ ἐκείνῳ τῷ πελάγει. ἐν ταύτῃ ἥκων, ταῖς μὲν καμήλοις ἀπέπεμψε τῷ Ιάρχᾳ μετ' ἐπιστολῆς.

A rerunt: multi etiam boues agreſtes, multíque aſini: leones quoque, ac pantheræ, tigres præterea, & ſimiarum genus longè diuerſum ab iis, quas apud piperis arbores inuenerant. Sunt enim hæ nigræ, villoſæque, & paruis hominibus ſimiles. Colloquentes autem, vt mos eſt, de iis, quæ viderant ad mare rubrum peruenerunt, vbi merces quædam, licet paruæ, paratæ erant, & B nauigia ad traiiciendum idonea in anchoris ſtabant, Tyrrhenis nauibus ſimilia. Rubrum autem mare vehementer cœruleum eſſe tradunt. Denominant autem rubrum, vt ipſi perhibent, à rege Erythra, qui ex ſuo nomine mare denominauit. Eò igitur cùm peruenisſet Apollonius, camelos retro ad Iarcham cum huiuſmodi epiſtola miſit.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΙΑΡΧΑι, καὶ ϭοφοῖς ἑτέροις χαίρειν.

APOLLONIVS IARCHÆ, aliíſque ſapientibus gaudere.

C

ΑΦικομένῳ μοι πεζῇ ϖρὸς ὑμᾶς, δεδώκατε τὴν θάλατταν· ἀλλὰ ϗ ϭοφίας τῆς ἐν ὑμῖν κοινωνήσαντες, δεδώκατε ϗ διὰ τοῦ οὐρανοῦ πορεύεσθαι. μεμνήσομαι τούτων, ϗ ϖρὸς Ελληνας κοινωνήσω λόγων, ὡς ϖάρεσιν, εἰ μὴ μάτην ἐπὶ τῷ τοῦ Ταντάλου. ἔρρωσθε ἀγαθοὶ φιλόσοφοι. Αὐτὸς δὲ ἐπιβὰς νεὼς ἐκομίζετο λείῳ, ϗ εὐφόρῳ πνεύματι, θαυμάζων τὸ στόμα τοῦ Υφάσιδος, ὡς φοβερὸς δι' αὐτοῦ σπίχειται. τελευτᾷ γὰρ ὡς ἔφην, εἰς χωρία πετρώδη, ϗ στενὰ, καὶ κρημνοῖς σκιαζόμενα. δι' ὧν καταῤῥηγνὺς εἰς τ' θάλατταν ἐνισόμενος, χαλεπὸς δοκεῖ τοῖς ἄγαν τῇ γῇ ϖεφυκόσι. ϵ μὲν ϵ τὸ τοῦ Ινδοῦ στόμα ἰδεῖν φασι· πόλιν

Cùm ego terreſtri itinere ad vos veniſſem, vos mare dediſtis mihi, & ſapientiam, quæ in vobis mecum communicantes, effeciſtis, vt in cœlum poſſim etiam aſcendere. Ego verò horum meminero, & ſermonum omnium participes Græcos reddam, non ſecus ac ſi ipſi interfuiſſent, niſi fruſtra Tantali potionem bibi. Valete optimi philoſophi. Ipſe poſt hæc nauem conſcendens, leni vento deferebatur admirans Hyphaſidis fluminis oſtia, D qui præceps, terribilíſque in mare defertur. Decurrit enim, vt diximus, per loca petroſa, anguſta, atque prærupta, vbíque refractus vno oſtio: mare ingreditur, pernicioſo admodum iis, qui nauigando nimiũ *terræ* adhæſerint. Indi quoq. fluminis oſtia ſe vidiſſe perhibent, vbi ciuitas

posita est, nomine Patala, fluenti Indo adiacens. Ibi quoque conueniſſe quondam tradunt Alexandri claſſem, eiúſque gubernatorem, ducémque Nearchum, maritimæ artis peritiſſimum ibidem ſepultum aſſerunt. Quæ verò ab Orthagora de rubro mari narrantur, quòd ibi ſcilicet vrſa non conſpicitur, neque meridiem ſignare nauigantes poſſunt, quódque apparentia illic aſtra ordinem permutant ſuum, vera eſſe Damis etiam aſſerit. Putandúmque eſt rectè veréque dicta eſſe ſecundum *cæli in ea regione inclinationem*. Meminerunt etiam paruæ inſulæ, quam *Byblum* appellant; ibi maxima conchylia, muricéſque eximiæ magnitudinis naſci perhibent. Oſtrea quoque petris adnaſcuntur decuplo maiora iis, quæ apud Græcos inueniuntur. Ibi etiã capitur in alba *Conchæ* lapis margarita, quæ in Oſtreis locum cordis dicitur obtinere. Attigiſſe quoque ferunt Pegadem Oritarum regionem, apud quos æneæ ſunt petræ, æneáq. arena, æris etiã *ramenta* deferre fluuios aſſerũt. *Proinde auriferã exiſtimant terrã, ob æris præſtantiã. Narrãt præterea ad Ichthyophagos piſcib. victitantes* peruenisſe, qui vrbem incolunt nomine Stoberam: vbi ex magnorum piſciũ membranis veſtes intexunt. Ibíque pecudes eſſe etiam piſciuoras, quòd ea comedant, quæ minimè naturæ ſuæ conueniant. Paſtores enim piſcibus illas alere conſueuerunt, ſicut in Caria ficubus eaſdem paſcunt. Indi verò Carmani cognominati genus planè manſuetum, adeò piſcoſum mare accolunt, vt nunquam ſeruandi cauſa piſces reponant: neque ſicut in ponto fit, ipſos ſale condiãt, ſed ex iis quos capiunt, paucos quidem vendunt, plurimos verò palpitantes in mare demittunt.

Ἢ ἐπ' αὐτῇ κεῖσθαι Πάταλα, πρὸς ῥέον τῷ Ἰνδῷ. ἐς λιμὴν τὸ ναυτικὸν τὸ Ἀλεξάνδρου ξυνελθεῖν, ὃν ναύαρχον ἐπιτετάχθαι* Νέαρχον, καὶ ἀγύμνασον* τῆς θαλαττίου τάξεως· ἃ δὲ Ὀρθαγόρας περὶ τῆς ἐρυθρᾶς εἴρηται, καὶ ὅτι μήτε ἡ Ἄρκτος ἐν αὐτῇ φαίνοιτο, μήτε σημαίνοιτο τὸ μεσημβρίαν Ⓐ πλέοντες, οἵ τε ἐπίδηλοι τὰ ἀστέρων ἐξαλλάττον Ⓑ τὰ αὐτῶν τάξεως, δοκεῖ καὶ Δάμιδι. καὶ χρὴ πιστεύειν ὑγιῶς τε, καὶ κατὰ Ⓒ τὸν οὐρανὸν εἰρῆσθαι ταῦτα. μυημονεύουσι καὶ νήσου μικρᾶς, ἣν ὄνομα εἶναι Βύβλον, ἐν ᾗ τε τῆς κοχυλίου μέγεθος καὶ Ⓓ μύες, ὀστρεά τε, καὶ τὰ τοιαῦτα, δεκαπλάσια τῶν Ἑλληνικῶν τὸ μέγεθος, ταῖς πέτραις προσφυόμενα· ἁλίσκεσθαι δὲ καὶ λίθον ἐκεῖ μαργαρίτιν ἐν ὀστράκῳ λευκῷ, καρδίας τόπον ἔχουσα τῷ ὀστρέῳ. καταφέρειν δέ φασι Ⓔ ἐς πεδιάδας τὰς τῶν Ὠρειτῶν χώρας. Ⓕ Εἶναι δὲ Ὠρεῖται, χαλκοῦ μὲν αὐτοῖς αἱ πέτραι, χαλκῆ δὲ ἡ ψάμμος, χαλκοῦν δὲ ψῆγμα οἱ ποταμοὶ ἄγουσι· χρυσοῦ τε ἡγεῖσθαι τὸν χρυσοῦν διὰ τὸ βυθίζεσθαι τὸν χαλκόν. φασὶ δὲ Ⓖ τοῖς ἰχθυοφάγοις ἐντυχεῖν, οἷς πόλιν εἶναι Στόβηρα· διφθέρας δὲ τούτους ἐνῆφθαι μειζόνων ἰχθύων, καὶ τὰ μὲν βέλτια τὰ ἐκείνης ἰχθυώδη εἶναι, καὶ φαγεῖν ἄζηπα. σφᾶς γὰρ ποιμένας βόσκειν αὐτὰ τοῖς ἰχθύσιν, ὥσπερ ἐν Καρίᾳ τοῖς σύκοις. Καρμανοὶ δὲ Ἰνδοί, χθιζὸς ἥμερον, βίοτον ἔτι νέμοντες θαλάττιον, ὡς μὴ δ' ἀποθέτους ποιεῖσθαι τοὺς ἰχθῦς, μηδὲ ὥσπερ ὁ πόντος ταριχεύειν, ἀλλ' ὀλίγους μὲν αὐτοὺς ἀποδίδοσθαι, πλείους δὲ πολλοὺς ἀπαείροντας ἀποδιδόναι τῇ θαλάττῃ.

σχολ. ἐφίστασθαι
σχ. ἄπορον

De Balaris vbi emporium, de Seleris ſacra inſula: de Nereide ſæua nautis. de margarita & belluis plurimis rubri maris, déque reditu ad Babylonem. Vtque in Antiochiam profectus, & contumelijs ibi affectus in Cyprum ad Paphum, vbi Veneris templum nauigauerit. CAP. XVI.

Προσπλεῦσαί φασι καὶ Βαλάροις. A ἐμπόριον ὂν ἐν τοῖς Βάλαρα, μεστὸν μυρρίνων τε, καὶ φοινίκων. καὶ δάφνας οὐ ἀπαρκούσας ἰδεῖν, καὶ πηγαῖς διαῤῥεῖσθαι τὸ χωρίον. κήποις δέ, ὁπόσοι λαχανοί, καὶ ὁπόσοι ἀνθέων κῆποι, βρύειν αὐτό. καὶ λιμένας μεσοὺς γαλήνης, οὐ ἀπαρκοῦντας. ταύτῃ δὲ καὶ χωρίον τοῦτον νῆσον ἱερὰν, ὃν καλεῖσθαι Σέλερα· καὶ τάδια μὲν ἑκατὸν εἶναι τῷ πορθμῷ· Νηρηΐδα δὲ οἰκεῖν οὐ αὐτῇ, δεινὴν δαίμονα· πολλοὺς γὰρ τῶν πλεόντων ἁρπάζειν. καὶ μηδὲ πᾶσι ναυσὶ ξυνεχωρεῖν πεῖσμα οὐδὲ νήσου βάλλεσθαι. ἄξιον δὲ μηδὲ τοῦτο τῶν ἑτέρας μαργαρίτιδος παρῃτῆσθαι λόγον, ἐπεὶ μηδὲ Ἀπολλωνίῳ μειρακιώδης ἔδοξεν, ἀλλὰ πλάπεται ἥδιστος, καὶ τῶν οὐ θαλαττουργίᾳ * θαυμασιώτατος. τὰ γὰρ πεζαμμένα τῆς νήσου πρὸς τὸ πέ- C λαγος· ἔστι μὲν ἄπειρος πυθμένι θαλάττης, φέρει δὲ ὄστρεον οὐ ἐλύτρῳ λευκῷ, μεστὸν πιμελῆς. οὐδὲ γὰρ λίθον φύει ἐδώνα. χαλινοῦσι δὲ ἐπιφυλάξαντες, καὶ τὴν θάλατταν αὐτοὶ λειαίνοντες, τινὶ ὑγρῷ ἐλαίῳ ἐπιῤῥοῇ πρέπει, καταδύεταί τις ἐπὶ πλοῦν θήραν τῶν ὀστρέων, τὰ μὲν ἄλλα, κατεσκευασμένος ὥσπερ οἱ τὰς σπογγιὰς κείροντες· ἔστι δὲ αὐτῷ καὶ πλινθὶς σιδηρᾶ, καὶ ἀλάβαστρος μύρου. παριζήσας οὖν ὁ Ἰνδὸς τῷ ὀστρέῳ, δέλεαρ αὐτῷ τὸ μύρον ποιεῖται· τὸ δὲ ἀνοίγυται τε, καὶ μεθύει ὑπ' αὐτῷ.

* θαυμα-πυργια

AD Balara quoque ferunt applicuiſſe. Eſt autem Balara emporium myrtis, palmíſque abundans. Laurus quoque nonnullas illic videri tradunt. Scatet autem fontibus tota regio. Hortíque ibidem plurimi ſunt omni genere olerum, atque florum abundantes: portus etiam maximè quieti, atque tranquilli. Oppoſita eſt autem regioni illi ſacra inſula, quam Seleram vocant: ea freto ſtadiorum centum B à continenti diuiditur. Hanc tenere dicunt Nereidem Deam ſæuam, atque infeſtam, & præternauigantium multos rapientem, quæ nec anchoras inſulæ applicare nautas patitur. Dignum quoq. exiſtimaui, quæ de altero margaritarum genere traduntur, non prætermittere: quandoquidem, & ipſi Apollonio res viſa eſt leuis quidem, ſed auditu iucunda, & *eorum quæ in mari fiunt* omnium mirabiliſſima. Nam qua parte inſula pelagus reſpicit, immenſa eſt maris altitudo. Fert autem alba Oſtrea quadam pinguedine referta. Lapidem autem nullum producunt. Inde maris tranquillitatem obſeruantes aquæ ſuperficiem quaſi olei cuiuſdam effuſione liniunt. Quod animaduertentes Indi ad Oſtrea capienda ingrediuntur, ita in- D ſtructi paratíque, ſicut qui ſpongias colligunt. Eſt autem his ferreus later, & albaſtrum vnguenti, atque ita prope Oſtrea conſidentes Indo vnguento, quaſi eſca ad fallendum vtuntur: namq. illo perfuſa Oſtrea ſeſe aperientia inebriantur.

Tunc

Tunc ferreo ſtylo perforata quaſi A ſaniem quandam emittunt. hanc venator ferreo latere excipit, qui in varias multiplicéſq. formas concauatus eſt. Ea verò poſtmodum ſanies lapideſcit, atque in modum naturalis margaritæ albus ille ſanguis obdureſcit, & hæc eſt quæ ex rubro mari colligitur margarita. Huic autem venationis generi Arabes maximè intendunt ex oppoſito deſinentis maris habitantes. Reliqua maris huius pars multis, variiſque B belluis referta eſt: quin etiam illic vagari feruntur. quapropter naues tutelæ cauſa tintinnabula quædam tam à prora, quàm à puppi deferunt, quorum ſonitu terrefactæ belluæ nauibus non appropinquant. Poſt hæc Apollonius, ſociiſque fluminis Euphratis oſtia ingreſſi, & per ipſum fluuium nauigantes Babyloniam ad Bardanem peruenere, quem talem, qualem antea dimiſerant recognoſcentes, rurſus in Ni- C num abiere. Illinc Antiochiam venientes, cùm ſolito more à ciuibus contumeliis afficerētur, quòd à Græcorum ſtudiis penitus abhorrerent, iterum ad mare iuxta Seleuciam deſcenderunt. Vbi fortè nauigio reperto in Cyprum inſulam nauigarunt, & Paphum, vbi præclarum eſt Veneris templum, quod ex collatitiis pecuniis extructum admiratus eſt Apollonius. Cúmque multa eius templi ſacerdotes edocuiſſet, D atque vt templum ſanctè, piéque colerent, eſſet cohortatus: in Ioniam nauigauit vir ſumma admiratione dignus: plurimíque faciendus ab iis, qui philoſophiam colunt.

κέντρῳ τὲ διήθειν, ἀποπλύϛ τὸν ἰχῶρα. ὁ ὃ, σὺδέχε) αὐ Ⓦ τῇ πλινθίδι, τύπους ὀφρυγμενῃ. λιθοῦται δὲ τοιοῦτοῦδεν, καὶ ῥυθμίζεται, καθάπερ ἡ φύϛ μαργαρίς· κἄϛιν ἡ μαργαείς, αἷμα λευκὸν, ἐξ ἐρυθρᾶς τ θαλάττης. ἐπιπίπτειαι ὃ τῇ θήρᾳ ταύτῃ ☾ τοῦτ Ἀραβίοις φαϛὶν, αὐτιπέρας οἰκοῦντας. τὸ ὃ σύντοῦδεν, θηριώδη μὲν τὴν θάλατταν ἅπ) πᾶσαν, ἀγελάζεσθαι ὃ σὺν αὐτῇ τὰ κήτη· ταῖς ὃ ναυϛὶ, ἕρυμα τούτου κωδωνοφορεῖν κ) πρύμναν τὲ, καὶ πρῴραν. τὴν ὃ ἠχὼ, σὺπλήτϛειν τὰ θηρία, ☾ μὴ ἐαν ἐμπελάζειν ταῖς ναυσί. καταπλεύσαντες ὃ ἐϛ ταῖς σὺβολαῖϛ τ Εὐφράτου, φασὶν ἐϛ Βαβυλῶνα δι' αὐτ αὐαπλεῦσαι πρὸϛ Ⓦ Οὐαρδάνην. καὶ τυχόντες αὐτ οἵου ἐγίνωσκον, ἐπὶ τὴν Νῖν Ⓦ ἐλθεῖν αὖθις· κ) τ Ἀντιοχείας σωνήθως ὑβρίζούσης, κ) μηδὲν τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιτηδεύσεως, ἐπὶ θάλατταν τ καταβῆναι τ ἐπὶ Σηλεύκειαν· νεώϛ τ ἐπιτυχόντας, πλεῦσαι Κύπρον κ) τὴν Πάφ Ⓦ, οὗ τὸ τ Ἀφροδίτης ἕδος, ὁ ξυμβολικῶς ἱδρυμέν Ⓦ, θαυμάσαι τὸν Ἀπολλώνιον. καὶ πολλὰ τοῦ ἱερέας ἐϛ τὴν οἰκίαν τ ἱερο διδαξάμεν Ⓦ, ἐϛ Ἰωνίαν πλεῦσαι, θαυμαζόμενον ἱκανῶϛ, κ) μεγάλων ἀξιούμενον πρὸ τοῖς ☾ φίαν τιμῶσιν.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Δ'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER QVARTVS.

Quanti omnes fecerint Apollonium in patriam reuersum. Tum de legatis ad eum, & oratione ad Ephesios. Hinc quemadmodum voces passerum quorundam inter concionandum Ephesijs interpretatus fuerit. Postea de pestilentia, quæ inuasit Ephesios.

Caput primvm.

ΕΠΕΙΔΗ ὐ εἶδον τ' ἀν- A
δρα ἐν Ιωνίᾳ, παρῄεσθον-
τα ἐς τ' Εφεσον, οὐδὲ οἱ
βαύσοι ἐπ' ωὸς τὰς
ἑαυτῶν τέχναις ἦσαν· ἀλλ' ἠκολούθουν,
ὁ μὲν σοφίας, ὁ δὲ, εἴδους, ὁ δὲ, διαί-
της, ὁ ὐ, χήματος, ⓐ δὲ, πάντων ὁ-
μοῦ θαυμασοὶ ὄντες. λόγοι τὲ ωὸὶ
αὐ' ἐφοίτων. οἱ μὲν, ὡὴ τ' Κολοφῶνι
μαντείᾳ, κοινωνὸν τ' ἑαυ' σοφίας, ὡῆ
ἀτεχνῶς σοφὸν, ⓒ τὰ τοιαῦτα τ' ἀν-
δρα ἄδοντες· ⓐ δὲ, ἐκ Διδύμων· οἱ ὐ,
ὡὴ τ' ωὸὶ τὸ Πέργαμον ἱερῦ. πολλοὺς
γὸ τῶν ὑγιείας δεομένων, ὁ θεὸς ἐκέ-
λευε ωροσφοιτᾶν τῷ Απολλωνίῳ.
τουτὶ γὰρ αὐτὸς τ' βέλεσθαι, ὡῆ δοκεῖν
ταῖς μοίραις. ἐφοίτων ὡῆ πρεσβεῖαι C
ωὸς αὐ' ⓦ ἐκ τῶν πόλεων, ξενόν
τε αὐτὸν ἡγούμενοι, ⓒ βίᾳ ξύμβουλον, βωμῶν τ' ἱδρύσεως, ⓒ ἀγαλμάτων. ὁ δὲ, ἕκαστα τούτων, τὰ μὲν, ἅπ-

POSTQVAM virum in patriã reuersum, Ephesúmque ingrediẽtẽ, Iones viderũt, ne sordidos quidẽ opifices suæ continuerunt artes: sed populus omnis vadentem prosequebatur. Alij quidem sapientiã, alij oris formã, alij viuendi normã, alij corporis habitum, quidam etiam omnia simul admirãtes. Sermones quoq. de B ipso varij ferebãtur, cùm ipsum quidam ex oraculo Colophonio, illius participẽ sapientiæ,& iã plenè perfectéq; sapientẽ factum venire prædicarent: alij ex Didymæo, alij ex Pergaméo templo venire illum asserẽrent. Multos enim sanitatem ab oraculo petẽtes iubebat Deus ad Apollonium accedere. Sic enim sibi Deo placere,& fata postulare dicebat. Legationes quoq.ex ciuitatibus ad eum C veniebant, hospitem illum & agendæ vitæ consiliarium sibi fieri postulantes, orantéque vt quo pacto statuę aræve dicãdæ essent,doceret. Ipse verò de his omnibus partim per epi-

ſtolas reſpõdebat, partim eò ſe venturum promittens, quid interea eſſet agendum, præmonebat. Cùm Smyrnæi legatos miſiſſent, nihil aliud ab eo poſcentes, niſi vt quamprimùm ad ſe veniret: Legatum interrogauit Apollonius quid eſſet, cur ſui tantopere indigerent. Ille autem, Videre te, ac videri abs te nobis eſt opus, inquit: cui Apollonius, Veniam, inquit: vos autem Muſæ illis interim, vt ſeſe inuicem ament, concedite. Et primam quidem ad Epheſios orationem habuit, ſtans in templi crepidine: neque Socraticorum more loquens, ſed apertè vitia redarguens, atque deteſtans ad philoſophiæ ſtudium illos compellere nitebatur: quos odio, ſuperbiáque plenos inuenit. Choreis etiam, & ſaltationibus omnino dediti, fiſtulis, tibiiſq; omnia complerant, effeminatíſque viris, tota ciuitas referta erat, cantibúſque omnia loca reſonabant. Ipſe verò, quanquam Epheſij in eius gratiam illa tranſpoſuiſſent, tamen non permittenda exiſtimauit, ſed corripuit, atque inuiſa multis reddidit. Sermones autem plurimos in lucis habuit, qui ſunt apud xyſtum, vbi cùm aliquando de communi concordia diſputaret, doceretque oportere Epheſios ſeſe mutuò nutrire, atque nutriri: paſſeres fortè in arbore quadam taciti conſidebant: vnus autem ex ipſis tanquam alicuius rei nuntius vocem emiſit, qua viſus eſt aliquid ceteris prædicere: eo audito ceteri clamorem tollentes, poſt ipſum volarunt. Tunc aliquandiu tacitus Apollonius, ſciens quidem quam ob cauſam paſſeres volitaſſent, nondum tamen auditoribus id narrabat: vbi verò omnes in ſe cõuerſos, & quaſi portentum aliquod

A σέλλων, τὰ ὑ, ἀφίξεσθαι φάσκων, διορθοῦτο. πρεσβευσαμένης ὑ ἡ τῆς Σμύρνης, ἡ ὅ, τι μὲν δέοιτο καὶ εἰπέτω σης, ὡς παρούσης ὑ ἀφικέσθαι, πρεσβευτὴν ὅ, τι αὐτῷ δέοιτο. ὁ δὲ, ἰδεῖν, ἔφη, καὶ ὀφθῆναι. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ἀφίξομαι, εἶπε, καὶ δοίητε, ὦ Μοῦσαι, ἡ ἐραστῶσαι ἀλλήλων: τὸν μὲν δὴ διαλέξιν τὸν πρεσβύτην, ἀπὸ τῆς κρηπίδος τοῦ νεὼ τοῖς Ἐφεσίοις διελέχθη, οὐχ ὥσπερ οἱ Σωκρατικοὶ, ἀλλὰ τῶν μὲν ἄλλων, ἀπάγων τε, καὶ ἀποστυγάζων. φιλοσοφίᾳ ὑ μόνῃ ξυμβουλεύων, καὶ σπουδῆς ἐμπιπλάσθαι τὴν Ἔφεσον μᾶλλον, ἢ ῥαθυμίας τε, καὶ ἀγερωχίας, ὁπόσην εὗρεν. ὀρχηστῶν γὰρ ἠπημύοι, καὶ πρὸς πυρρίχας αὐτοὶ ὄντες, αὐλῶν μὲν

C πάντα μεστὰ ἦν, μεστὰ ὑ ὑδρογύνων, μεστὰ δὲ κτύπων. ὁ ὑ, καί τοι μεταθεμένων τὴν Ἐφεσίων πρὸς αὐτὸν, καὶ ἡξίου πρεσβεύειν ταῦτα, ἀλλ' ὑξήρα αὐτὰ, καὶ διέβαλε τοῖς πολλοῖς. τὰς δὲ ἄλλας διαλέξεις, περὶ τὰ ἄλση τὰ ἐν τοῖς ξυστοῖς δρόμοις ἐποιεῖτο. διαλεγομένῳ δέ ποτε περὶ κοινωνίας, καὶ διδάσκοντος ὅτι χρὴ τρέφειν τε, ἀλλήλους, καὶ ὑπ' ἀλλήλων τρέφεσθαι, σφε-

D ῶν μὲν ἐκάθιζο ὑπὲρ τῶν δένδρων σιωπῶντες. εἷς ὑ αὐτῶν περαιτέρω, ἐβόα, πρακελεύεσθαι τ δοκῶν τοῖς ἄλλοις. ὡ δὲ, ὡς ἤκουσαν, αὐτοί τ ἀνέπτησαν· καὶ ἅρθέντες, ἐπέτοντο ὑπὸ τῷ ἐνί. ὁ μὲν δὴ Ἀπολλώνιος, εἶχε τὸν λόγον, γιγνώσκων μὲν ἐφ' ὅ, τι ὡ σφῶν πέτοιντο, περὶ ὑ τοῦ πολλοὺς οὐχ ἑρμηνεύων αὐτό. ἐπεὶ ὑ ἀνέβλεψαν ἐς αὐτὸν πάντες, καὶ δυσπίτως εἶχον

τερατῶδες αὐτὸ ἐνόμισαν, ἐφαλλάξας ὁ Ἀπολλώνιος τὸν λόγου, παῖς, εἶπεν, ὠλίσθησεν, ἀπάγων πυροὺς ἐν σκάφῃ· καὶ κακῶς αὐτοῦ ξυλλεξάμενος, αὐτὸς μὲν ἀπελήλυθε, πολλοὺς δ' ἐσκεδασμένους ἀπολέλοιπεν ἐν ξενῳπῷ τῷ δείνι. ὁ δὲ ξρουθὸς παρατυχὼν εὗρε, φοξενος τοῖς ἄλλοις ἥκει τὸν ἑρμαῖον, καὶ ποιεῖται αὐτοῦ ξυσίτους. ἐν μὲν δὴ πλείοσι τῶν ἀκροωμένων, δρόμῳ ἐπὶ τούτῳ ᾤχοντο· ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, φοὸς τοὺς παρόντας διῆλθε τὸν λόγον, ὃν φοὶ κοινωνίας φοεῦθετο. καὶ ἐπειδὴ ἀφίκοντο βοῶντές τε, καὶ μεσοῦ θαύματος, ἐν μὲν ξρυθοὶ, εἶπεν, ὁρᾶτε ὡς ἐπιμέλονταί τε ἀλλήλων, καὶ κοινωνίᾳ χαίροισιν. ἡμεῖς δ', οὐκ ἀξιοῦμεν, ἀλλὰ κἂν κοινωνούμενα ἑτέροις ἴδωμεν, ἐκεῖνον* μὲν ἀσωτίαν, καὶ τρυφὴν, καὶ τὰ τοιαῦτα ἡγούμεθα· τοὺς δ' ὑπ' αὐτῷ τρεφομένους παρασίτους τε, καὶ κόλακας φαμέν. καὶ τί λοιπὸν, ἀλλ' ἢ ξυγκλείσαντας αὐτοῦ, ὥσπερ τοὺς σιτευομένους τῶν ὀρνίθων, ἐν σκότῳ γαστρίζεσθαι, μέχρις οὗ διαῤῥαγῶμεν παχυνόμενοι. λοιμὸν δὲ φέροντος τὴν Ἔφεσον, καὶ οὕτως αἰσθάνεσθαι τοῦ νόσου, ἐνοήσας μὲν ὁ Ἀπολλώνιος τὸ φοσβολῆς· ἔνοιες δέ, φοὔλεγε. πολλαχοῦ δὲ τῶν διαλέξεων, ὦ γῆ, μένε ὁμοία· καὶ τὰ τοιαῦτα ἀπεφθέγγετο ξυνὰ ἀπειλῶν. τοῖς δὲ, σῶζε, καὶ οὐ φθείρεσθαι* ἐνταῦθα. οἷσι δ' ἐφοσείχον, καὶ περιπολᾶν τὰ τοιαῦτα ᾠόμην· τοσῶνδε μᾶλλον, ὅσῳ καὶ ἐς πάντα τὰ ἱερὰ φοιτῶν, ἀποδέπειν* αὐτὸ ἐδόκει,

χ. ἐκεῖνο

χ. ἀπεῖναι

admirantes aspexit; tunc rupto silentio sic est locutus: Puer quidam *lapsus* effusum frumentum in arcam demisit, cùm negligenter illud collegisset, abiit multa grana passim in angiporto sparsa relinquens. Quæ cùm passer ille inuenisset, ceteris, vt vidistis, nuntians inuentum cibum communicauit. His verbis permulti commoti ad hoc visendum concurrêre. Ipse verò iis, qui manserunt, cœptum sermonem de communi societate seruanda prosecutus est. Postquam verò qui visum ierant, cum clamore atque admiratione summa reuersi sunt: Videtis, inquit Apollonius, quo pacto passeres mutuam de se curam habent, quantúmque communi gaudeant societate: nos autem homines eam colere dedignamur; & quod maius est, si quem boni quicquam ceteris impertiêtem viderimus, eum prodigum aut ambitiosum, aut aliquid eiusmodi arbitramur: qui verò ab ipso nutriuntur, parasitos aut adulatores appellamus. Quòd si bona aliis communicandi facultas adimatur, quid aliud supereſt, nisi vt se quisque domi occludens, velut aues, quas pinguefaciendi causâ in tenebris pascimus, vsque ad ventris diruptionem pinguescat? Cùm pestis Ephesum paulatim inuaderet, neque adhuc tamen satis apertè dignoscceretur, prænoscens Apollonius venturum malum, palàm id cœpit prædicare, ac plerunque inter loquendum dicere solebat, ô terra similis perseuera. minitánsq. talia verba, Salua hos, & non præteribis *hîc*, [sermones interserebat.] Verùm Ephesij verbis eius mentem non adhibebant, quasi monstrum quoddam eius verba reputantes. Idq. eò magis putabant, quò ipse Deorum omnia templa ambiens, id malum auertere,

amoueréque nitebatur. Postquam verò ingraueſcere morbus cœpit, nihil iam amplius illis prodeſſe poſſe arbitratus, reliquas Ioniæ partes peragrauit, quæ malè apud quoſque diſpoſita erant, dirigẽs, & aliquid ſemper diſputans, quod audientibus profuturum cenſeret.

καὶ ἀπεύχεσθαι. ἐπεὶ ὃ ἀνόητος εἶχον τὰ πάθους, ἐκείνοις μὲν οὐδὲν ὠφελεῖν ἐδόκει ἐπ' ἄλλῳ ὃ ἄλλῳ Ἰωνίαν περιὼν, διορθούμενος πρὸς ἕκαστον, καὶ διαλεγόμενος ἀεί τι σωτήριον τοῖς πολλοῖς.

Quid fecerit, reliquam circuiens Ioniam Apollonius, prædicando, adhortandóque ad bene beatéque viuendum, & ad ſtudia bonarum artium. Dehinc Smyrnam vrbem omnium, quæ ſub Sole ſunt, pulcherrimam extitiſſe, necnon viris præclaris potius, quàm ædificiis vrbes ornare oportere. Diſſenſionem præterea, & diſcordiam pro bono reipub. plurimùm prodeſſe ciuitatibus. CAP. II.

VENIENTI autem Smyrnam, obuiam Iones proceſſere; qui tum fortè *ſacra pro communi Ioniæ ſalute celebrabant. Cùmque decretum legiſſet Ionum, quo eum concilij, ſacrorúmque participem faciebant, noménque in eo inueniſſet haudquaquam Ionicum (erat enim Luculli cuiuſdam nomen appoſitum) ſcripſit ad commune conſilium epiſtolam, de eiuſmodi barbariſmo illos redarguens: nam Fabricium, & alia ciuſmodi nomina, in eorum decretis inuenerat. Quam vehementer igitur, grauitérque hac de cauſa illos redarguerit, ipſa epiſtola ſuper hoc ſcripta demonſtrat. Poſtridie verò ad Iones reuerſus, *quiſnam* crater in medio poſitus eſſet, interrogauit. *Illi*, *publicum Ionum* reſponderunt. Tum ipſe quoque ex illo hauriens, libauit, dicens: Dij præſides Ionum date huic præclaræ coloniæ, vt placato mari vti poſſit: terra verò nihil mali, aut noxij eidem pariat, aut Ægæon terræmotor illorum quatiat ciuitates. Hæc Apollonius precatus eſt, iam, vt opinor, imminere præuidens, quæ poſteris temporibus Smyrnæ, Mileto, Chióque & Samo, aliiſque Ioniæ ciuitatibus contigere. Cùm

*ſacra hæc in æde Apollinis Panionij pro communi ſalute fiebant.

ΑΦικνουμένῳ δ' αὐτῷ ἐς τὴν Σμύρνην, προσαπλούντων μὲν οἱ Ἴωνες καὶ ξυνέτυχον πανιώνια θύοντες· αἱρεθεὶς δὲ καὶ ψήφισμα Ἰωνικὸν, ἐν ᾧ ἐδέοντο αὐτῷ κοινωνῆσαι σοφίσι τῇ ξυλλόγου, καὶ ὀνόματι τοιούτῳ ἥκιστα Ἰωνικῷ· Λούκουλλος γάρ τις ἐπεγέγραπτο τῇ γνώμῃ, πέμπει ἐπιστολὴν ἐς τὸ κοινὸν αὐτῶν, ἐπιπλήξων ποιούμενος τοῦτο τὸ βαρβαρισμὸν τοῦτον· καὶ γὰρ δὴ καὶ Φαβρίκιον, καὶ τοιούτους ἑτέρους ἐν τοῖς ἐψηφισμένοις εὗρεν. ὡς μὲν οὖν ἐρρωμένως ἐπέπληξε, δηλοῖ ἡ περὶ τούτου ἐπιστολή. ὑποστρέψας δ' ἐπ' ἄλλης ἡμέρας ἐς τοὺς Ἴωνας, τίς, ἔφη, κρατὴρ οὗτος; οἱ δέ, ἔφασαν πανιώνιος. ἀρυσάμενος οὖν, καὶ ἀποσείσας, θεοὶ, εἶπεν, Ἰώνων ἡγεμόνες, δοίητε τῇ καλῇ ἀποικίᾳ ταύτῃ, θαλάττῃ μὲν ἀσφαλεῖ χρῆσθαι, καὶ μηδὲν τῇ γῇ κακὸν ἐξ αὐτῆς προσκωμάσαι, μηδὲ Αἰγαίωνα σφίσι θόνα πνεύσαι ποτὲ τὰς πόλεις. τοιαῦτα ἐπεθείαζε, προορῶν οἶμαι τὰ χρόνοις ὕστερον περὶ τὴν Σμύρναν, περί τε Μίλητον, περί τε Χίον, καὶ Σάμον, καὶ πολλὰς τῶν Ἰάδων ξυμβάντα.

ασουδὴ ὃ ὁρῶν τοὺς Σμυρναίους, καὶ παύτων* ἁπλομένους λόγων, ἐπερρώνυε, καὶ ασουδαιοτέρους ἐποίᾳ· φρονεῖν τ' ἐκέλευσεν ἐφ' ἑαυτοῖς μᾶλλον, ἢ τῷ τ πόλεως εἴδει. καὶ γὰρ εἰ καὶ καλλίστη πόλεων, ὁπόσαι ὑπὸ ἡλίῳ εἰσὶ, καὶ τὸ πέλαγος οἰκειῶται, ζεφύρε τε πηγὰς ἔχει, ἀλλ' ἀνδράσιν ἐσεφανῶτο αὐτὴ ἥδιον, ἢ στοαῖς τ, καὶ γραφαῖς, καὶ χρυσῷ πλείονι τῷ ὄντος· τὰ μὲν γὰρ οἰκοδομήματα ἐπὶ ταυτὸ μένει, ἀδαμοῦ ὁρώμενα, πλὴν σπείνε τ μέρους τ γῆς, ἐν ᾧ ἔστιν· ἄνδρας δ' ἀγαθοὺς παντα χοῦ μὲν ὁρᾶτε, παντα χοῦ δ' φθέγγεται· τ δ' πόλιν, ἧς γεγόνασιν, ἀποφαίνει τοσαύτην, ὅσην περ αὐτοὶ γῆν ἐπελθεῖν δύνανται. ἔλεγε δ' τὰς μὲν πόλεις τὰς οὕτω καλὰς, εἰκόνα τῷ τ Διὸς ἀγάλματι, ὃς ἐν Ολυμπίᾳ τῷ Φειδίᾳ σπεποίηται. καθάπαξ γὰρ αὐτὸ οὕτως ὡς τῷ δημιουργῷ ἔδοξε· τὰς δ' ἄνδρας ἐπὶ παντα ἥκοντας, μηδὲν ἀπεοικέναι τ Ομηρείε Διὸς, ὃς ἐν πολλαῖς ἰδέαις Ομήρῳ πεποίηται, θαυμασιώτερον ξυγκείμενος τῷ ἐλεφαντίνῳ· τὸν μὲν, γὰρ ἐν γῇ φαίνεσθαι, τὸν δ', ἐς παντα ἐν τῷ οὐρανῷ διανοεῖσθαι. καὶ μὴν καὶ τόδε τ πῶς ἂν πόλις ἀσφαλῶς οἰκοῖτο, ξυνεφιλοσόφει τοῖς Σμυρναίοις, διαφερομένους ὁρῶν ἀλλήλοις, καὶ μὴ ξυγκειμένους τὰς γνώμας· ἔλεγε γὰρ δὴ πλὴν ὀρθῶς οἰκησομένην πόλιν ὁμονοίας χρὴ ζούσης δεῖσθαι. τοῦτο δ' ἀπιθανώτατον, καὶ ἐς τὸ ἀκόλουθον εἰρῆσθαι δόξαν τος, ξυνεὶς ὁ Απολλώνιος ὅτι μὴ ἔπονθεν· οἱ πολλοὶ τῷ λόγῳ, λευκὸν μὲν, ἔφη, καὶ μέλαν, οὐκ ἄν ποτε ταυτ

γρ. ἁπάντων

A videret Iones bonarum artium ſtudiis deditos, ſummáque induſtria illis incumbentes, oratione eoſdem cohortatus promptiores ad proſequenda ſtudia reddidit; iubens magis erga ſe ipſos, quàm erga vrbis ornatum, prudentiam exercere. Et ſi enim vrbs omnium, quæ ſub Sole reperiuntur pulcherrima ſit, & pelago alluatur, & Zephyri fontes poſſideat, præſtantiùs tamen eſſe illam ſtudioſis viris coronatam eſſe,

B *quàm porticibus, & picturis, & auri copia maiore quàm ea quæ ſuppetit.* Ædificia namque eodem in loco ſemper manent, nec alibi vſquam, quàm vbi exſtructa fuerint, videri poſſunt: boni autem viri vbique videntur, & vbiq. loquuntur: & ciuitatem, ex qua orti ſunt, magnam & præclaram eſſe vbique demonſtrant, quocunque terrarum peragrare potuerint. Dicebat quoque pulchras vrbes bonis ciuibus carentes Iouis

C Olympij ſimulachro à Phidia compoſito ſimilari. Id enim, inquit, immobile vbicunque artifici placuit, permanet: viri autem vbique terrarum peragrantes, ab Homerico Ioue nihil differunt, qui ſub variis formis ab Homero inducitur multò admirabilior eo, qui ex ebore fabricatus eſt. Hunc enim in terra tantùm apparere: illum verò quamcumque cœli partem percurrentem mente, & imaginatione comprehendi. Præterea quo pacto ciuitas tutiſſima permanere poſſit, vnà cum Smyrnæis philoſophatus eſt, cùm illos inter ſe diſſidentes *& conſiliis diſcrepãtes*, conſpexiſſet: dicebat enim ciuitatẽ rectè habitandam diſſentientis cuiuſdam indigere concordiæ. quæ cùm ſibi ipſi repugnans ſententia videretur, animaduertens Apollonius hunc ſermonem ab eorum pleriſque non intelligi: Album, inquit, & nigrũ vnum & idem fieri nunquã

Pind. Pithion. V.

Ariſtoph. in Veſpa.

possunt; neque amarum dulci rectè commiscetur: concordia verò quandoque dissentiens salutem ciuitatibus affert. Quod autem dico, tale quid est. Seditio, quæ ad gladios, mutuásque plagas ciues deducit, à ciuitatibus exterminanda penitus est. Ciuitas enim pace puerorum alumna, & legibus, & viris indiget, à quibus, & verba, & actiones prodeunt. Mutua autem ciuium æmulatio pro communi ciuitatis bono, seu quòd alius alio melius sententiam dicat, aut magistratum rectius gerat, aut præclarius legatione fungatur, aut etiam splendidiora construat ædificia, aut in aliquo huiusmodi excellat, talis, inquam, contentio, aut æmulatio ciuitati plurimum confert: licet inter se ciues pro communi bono faciat dissidere. Neque verò sum nescius huiusmodi studia pro salute ciuitatis Lacedæmoniis quondam inutilia visa esse: quippe qui bellicis duntaxat operibus incumbentes, in ea re tantummodo laborabant, ídque solùm in pretio habebant. Mihi verò optimum esse videtur, vt quisque quod scit, atque efficere potest, id agat. Nam si quis in gubernando populo mirabilis euadet, alius verò sapientia valebit, alius in commune acquiret, alius bonus, mitis, & benignus existimabatur: è contrario alius seuerus, & erroribus veniam non tribuens, alius in omnibus ignoscens reputabitur, optimè arbitror sese ciuitas habebit, stabiliúsque consistet.

Plat. Protag. Aristoph. in Vespis.

A γίνοιτο, οὐδὲ αὖ τὸ γλυκὺ τῷ πικρῷ ὑγιῶς ξυγκεραθείη· ὁμόνοια δὲ στασιάσαι σωτηρίας ἕνεκα τῇ πόλεων. ὃ δὲ λέγω, τοιοῦτον ἡγώμεθα· στάσις ἡ μὲν ἐπὶ ξίφη, καὶ τὸ καταλιθοῦν ἀλλήλους ἄγουσα, ἀπέστω πόλεως, ἣ παιδοτροφίας τε δεῖ, καὶ νόμων, καὶ ἀνδρῶν, ἐφ' οἷς λόγοι, καὶ ἔργα. φιλοτιμία δὲ ἡ πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ, καὶ πῶς ἂν ὁ μὲν, γνώμης εἴποι βελτίω γνώμην, ὁ δὲ ἑτέρου ἄμεινον ἀρχῆς προστατήσειε, ὁ δὲ, προσβούλοιτο, ὁδὲ ἐξοικοδομήσαιτο λαμπρότερον τῆς ἑτέρου ἐπισκευάς, ἔριν οἶμαι αὐτὴν ἀγαθὴν, καὶ στάσιν πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ τοῦ κοινοῦ. τὸ δὲ ἄλλον ἄλλο ἐπιτηδεύοντα*, τὸ τῆς πόλεως ὄφελος ξυμφέρειν, Λακεδαιμονίοις μὲν δοκεῖ πάλαι. τὰ γὰρ πολεμικὰ ἐξεπονοῦντο*, καὶ ἐς τοῦτο ἐῤῥωντο πάντες, καὶ τούτου μόνου ἤπλουτο· ἐμοὶ δὲ ἄριστον δοκεῖ τὸ πράττειν ἕκαστον ὅ, τι οἶδε, καὶ ὅ, τι δύναται. εἰ γὰρ ὁ μὲν, ἀπὸ δημαγωγίας θαυμασθήσεται, ὁ δὲ, ἀπὸ σοφίας, ὁ δὲ, ἀπὸ τοῦ ἐς τὸ κοινὸν πλουτεῖν, ὁ δὲ, ἀπὸ τοῦ χρησὸς εἶναι, ὁ δὲ, ἀπὸ τοῦ ἐμβριθὴς, καὶ μὴ ξυγγνώμων τοῖς ἁμαρτάνουσιν, ὁ ἤ, ἀπὸ τοῦ μὴ διαβεβλῆσθαι τὰς χεῖρας, οὗ κείσεται ἡ πόλις, μᾶλλον δὲ ἐσήξει.

χρ. ἐπιτηδεύοντας ἐστ.

χρ. ἐξεπονεῖτο,

Missos ab Ephesiis ad Apollonium legatos pro sedanda pestilentia, & quonam modo liberati ab eo fuerint: hinc illum in Græciam profectum, in templo Æsculapij somnia, qui eò venerant, interpretari edocuisse: deinde imisse in Ilienses, illorúmque doctrinam adeptum ad Achillis tumulum accessisse, noctémque inibi totam solùm fuisse. CAP. III.

Καὶ ἅμα διϊὼν ταῦτα, ναυῒ εἰδὲ A τῶν τεταρμένων ἐμπλέουσαν, καὶ τοὺς ναύτας ἄλλον ἄλλως ἐς τὸ ἀνάγεσθαι αὐτὴν πεφάδοντας. ἐπισκέψων οὖν τοὺς πλέοντας, ὁρᾶτε, εἶπε, τὸ νεὼς δῆμον, ὡς ἃ μὲν, τὰς ἐφολκίδας ἐμβεβήκασιν, ἐρετικοὶ ὄντες, οἱ δ' ἀγκύρας ἀνιμῶσί τε, καὶ ἀναρτῶσιν, ἃ δ', ὑπέχουσι τὰ ἱστία τῷ ἀνέμῳ, ἃ δὲ, ἐπὶ πρύμνης τε, καὶ πείρας πεπορῶσιν; εἰ δὲ τούτων εἷς ἐλλείψει τὸ τοῦ ἑαυτοῦ ἔργων, ἢ ἀμαθῶς τὰ ναυτικῆς ἅψεται, πονήρως πλευσοῦνται, καὶ ὁ χειμὼν αὐτοὶ δόξουσιν. εἰ δὲ φιλοτιμήσονται πρὸς αὐτοὺς, καὶ τασιάσουσι μὴ κακίων ἑτέρου δόξαι, καλοὶ μὲν ὅρμοι τῇ νηῒ ταύτῃ, μετὰ δὲ δύσιας τε, καὶ B δύπλοίας πάντα. Γοσφδῶν δὲ ἀσφάλεια ἡ περὶ αὐτοῖς βουλία δόξει. τοιούτοις μὲν δὴ λόγοις ξυνεῖχε τὴν Σμύρναν. ἐπεὶ δὲ ἡ νόσος τοῖς Ἐφεσίοις ἐνέπεσε, καὶ οὐδὲν ἰῶ πρὸς αὐτὴν αὔταρκες, ἐπρεσβεύοντο παρὰ τὸν Ἀπολλώνιον, ἰασόμενοι αὐτὸν τῶν πάθους. ὁ δὲ, καὶ ὤετο δεῖν ἀναβάλλεσθαι τὴν ὁδὸν· ἀλλ' εἰπὼν ἴωμεν, ἰῶ ἐν Ἐφέσῳ, τὸν Πυθαγόρου οἶμαι ἐκεῖνο πεφάδων, τὸ ἐν Θυρίοις ὁμοῦ, καὶ Μεταποντίοις εἶδε. ξυναγαγὼν δὲν τοὺς Ἐφεσίους, θαρσεῖτε, ἔφη, τήμερον παύσω τὴν νόσον. καὶ εἰπὼν, C

Dvm hæc loqueretur, Armeniorũ nauem portum ingredientẽ, & nautas pro naui firmandà variis operibus implicitos conspicatus est. Cõuersus igitur ad eos qui aderant: Videte, inquit, eius nauis populum, quo pacto alij lembos conscendunt, cùm sint remiges, alij verò suspensas anchoras demittũt, alij vela cõtrahunt, alii ex puppi, aut prora quæ factu necessaria sunt, prospiciũt. quòd si quis horum suo operi peragẽdo defuerit, aut temerè, negligentérve, quod agẽdum est, fuerit prosecutus, malè sese nauis haberet, & ipsemet quasi procella quædã nauim læderet. Verùm si æmulatione quadã inter se certantes laborabunt, ne quis altero deterior in suo opere videatur, rectè, probéq. in portu nauis firmabitur, prosperéque cum lętitia tota nauigatio peragetur. eorúmq. in consultãdo rectitudo tãtum ipsis proderit, quantũ si Neptunus *Asphalius* securitatem polliceretur. His atq; huiusmodi aliis orationibus, Smyrnã in cõcordia, beneuolentiáq. continuit. Cùm pestis grauiter Ephesum inuasisset, nec vllũ sufficiens remediũ inueniretur, legatos Ephesij ad Apolloniũ miserunt, tanti mali remediũ ab eo deposcentes: ipse verò non differendã esse profectionẽ arbitratus, Eamus, inquit: breuíq. tẽpore Ephesum delatus est, ibíq. idem opus operatus est, quod olim Pythagorã apud Thurios, Metapõtinósq; fecisse perhibẽt. vocatis namq. in cõcionẽ Ephesiis, Confidite, inquit, viri, hodie namq. hãc pestẽ amouebo. His

dictis vniuersam turbam ad theatrũ duxit, vbi pro malis depellendis sacrificia fieri consueuerunt: vbi senem quendam mendicanti similem inuenere, qui arte quadam oculis conniuebat, & peram gestabat paniceis frustis refertam: lacera autem, attritáque veste amictus erat, & *facie squallore horrida.* Huic Ephesios circumponens Apollonius, Obruite lapidibus, inquit, hunc Deorum inimicum. Admirantibus autem Ephesiis eius dicta, & inhumanum, crudeléq. censentibus, peregrinum hominem tam misera conditione degentem interficere, humillimè præsertim pro salute sua deprecantem, multa pro captanda misericordia loquentẽ: instabat Apollonius Ephesios cohortãs ne diutius illum viuere permitterent. Cúmq. iam aliqui lapides in illũ iacerent adstantes, *qui prius cõniuere videbatur, respexit acriter,* & igne plenos oculos mõstrauit. Quo viso agnouerunt Ephesij dæmonem esse, tantóque studio ipsum lapidarunt, vt breui spatio magnũ lapidum cumulum super ipsum coaceruarent. Paulum deinde moratus Apollonius auferri lapides iussit, vt feram, quam interfeciſſent, agnoscerent: Cúmque ita detexissent, nudasséntque corpus, quod se lapidib. contriuisse putabant, homo quidem euanuerat: canis autem tanquam molossus conspiciebatur magnitudine tanta, quãta maximi leonum esse solent. Talis itaque lapidibus attrita bellua, spumam, quasi rabidus canis, ab ore emittebat. Et is quidem modus fuit, quo Ephesios expiauit, & morbo liberauit. Ephesij autẽ statuã Herculis *(quæ adhuc cernitur)* eo loco erexerũt, vbi mõstrum illud lapidib. obrutum fuerat. Liberatis à peste Ephesiis, Apollonius cùm iam satis in Ionia mansisse sibi videretur, in Græciam

A ἦγε ἡλικίαν πᾶσαν ἐπὶ τὸ θέατρον, οὗ τὸ τῆς Ἀποτροπαίου ἵδρυται. πωχὸν δὲ ἦν ἐνταῦθα ἐδόκει γέρων, ἐπημύων τοῦ ὀφθαλμοῖς τέχνῃ· καὶ πήραν ἔφερε, καὶ ἄρτου ἐν αὐτῇ τρύφος· ῥάκεσί τ' ἠμφίεσο, καὶ αὐχμηρὸς εἶχε τὸ πρόσωπον. θεασάμενος οὖν τοὺς Ἐφεσίους αὐτὸν, βάλλετε, φησὶ, θεοῖς ἐχθρὸν, εἶπε, ξυλλέξαντες τῶν λίθων ὡς πλείους. θαυμαζόντων δ' τῶν Ἐφεσίων ὅ, τι λέγοι, καὶ δεινὸν ἡγουμένων εἰ ξένον ἀποκτενοῦσιν ἀθλίως οὕτω προπηλακίσαντες· καὶ ἐκέτευε, καὶ πολλὰ ὑπὲρ ἐλέου ἔλεγε· ἐνέκειτο δὲ βοῶν τοῖς Ἐφεσίοις ἐρεῖδειν τε, καὶ μὴ αἰσχύνεσθαι. ὡς δ' ἀκροβολισμῷ τινες ἐπ' αὐτὸν
C ἐχρήσαντο, καὶ καταμύσαντα δοκῶν, ἀνέβλεψεν ἀθρόον, πυρός τ' μεστοὺς τοὺς ὀφθαλμοὺς ἔδειξε· ξυνῆκαν δὴ Ἐφέσιοι τὸν δαίμονα, καὶ κατελίθωσαν οὕτως αὐτὸν, ὡς κολωνὸν λίθων πρὸς αὐτὸν χώσαντες. διαλιπὼν δὲ ὀλίγον, ἐκέλευσεν ἀφελεῖν τοὺς λίθους, καὶ τὸ θηρίον, ὃ ἀπέκτειναν, γυμνωθέντος οὖν τοῦ βεβλῆσθαι δοκοῦντος, ὁ μὲν, ἠφάνισο. κύων δέ, τὸ μὲν εἶδος ὅμοιος τῶν περὶ Μολοσσῶν, μέγεθος δὲ κατὰ μέγιστον λέοντα, ξυντετειλμένος ὤφθη ὑπὸ τῶν λίθων, καὶ παραπτύων ἀφρὸν, ὥσπερ οἱ λυττῶντες. τὸ * μὲν ἱσ. τῶν μ. δὴ τοῦ Ἀποτροπαίου εἶδος· ἔπ * δὲ Ἡρακλῆς, ἵδρυται πρὸς τὸ χωρίον, ἐν ᾧ τὸ φάσμα ἐβλήθη. καθάρας δὲ τοὺς Ἐφεσίους τοῦ νόσου, καὶ τὸν πλοῦν ἤδη Ἰωνίαν ἱκανῶς ἔχων, ἐς τὴν Ἑλλάδα ἀρ. χ. ἵστ

ὥρμηϲε· βαδίσας ἔν ἐς τὸ Περγαμον, καὶ ἡδεὶς τὸ τοῦ Ασκληπιοῦ ἱερῷ, τοῖς ἐπ' ἰκετεύουσι τὸν θεὸν ἐπιοῦσιν ὁπόσα δρῶντες, οὐ ξυμβόλων ἀνθρώπων τεύξονται, πολλοῖς δὲ καὶ ἰασάμενος, ἦλθεν ἐς τὴν Ιλιάδα. καὶ πάσης τῆς περὶ αὐτὴν ἀρχαιολογίας ἐμφορηθεὶς, ἐφοίτησεν ἐπὶ τοὺς τῶν Αχαιῶν τάφους καὶ πολλὰ μὲν εἰπὼν ἐπ' αὐτοῖς, πολλὰ δὲ τῶν αἱμάτων καθαγίσας, τοὺς μὲν ἑταίρους ἐκέλευσεν ἐπὶ ναῦν χωρεῖν, αὐτὸς δὲ ἐπὶ τὸν κολωνὸν τοῦ Αχιλλέως σὺν νυχθὶν, ἔφη. διελεγόμενον οὖν ἐταίρων αὐτῷ, καὶ γὰρ δὴ καὶ οἱ Διοσκοεῖδαι*, καὶ οἱ Φαίδιμοι, καὶ ἡ τοιάδε ὁμιλία πᾶσα, ξυνῆσαν ἤδη τῷ Απολλωνίῳ, τὸν τοῦ Αχιλλέα φοβερὸν ἐπὶ φασκόντων φαίνεσθαι· τότε γὰρ καὶ τοῖς ἐν τῷ Ιλίῳ περὶ αὐτοῦ πεπεῖσθαι· καὶ μοὶ ἐγὼ, ἔφη, τοῦ Αχιλλέα σφόδρα οἶδα ταῖς ξυνουσίαις χαίροντα· τὸν τε γὰρ Νέστορα τὸν τῆς Πύλου, μάλα ἠσπάζετο, ἐπειδὴ ἀεί τι αὐτῷ διηγήσεως ἦν, τόν τε Φοίνικα ζηφέα, καὶ ὀπαδόν· καὶ τὰ τοιαῦτα ἐνόμιζεν, ἐπειδὴ διῄρθρου αὐτοὶ ὁ Φοῖνιξ λόγοις· καὶ τὸν Πρίαμον δέ, καίτοι πολεμιώτατον αὐτῷ ὄντα, πρᾳότατον εἶδεν, ἐπειδὴ διαλεγομένῳ ἤκουσε. καὶ Οδυσσεῖ δὲ ἐν δικαστηρίῳ ξυνηνόμωσε, ὅτω μέτριος ὤφθη, ὡς καλὸς τῷ Οδυσσεῖ μᾶλλον, ἢ φοβερὸς δόξαι· τῷ μὲν δὴ ἀσπίδα, καὶ τῷ κόρυθι τῷ δεινὸν ὡς φασι νεύοντι, ἐπὶ τοῖς Τρῶας οἶμαι αὐτῷ εἰδὼς μεμνημένῳ, ἃ ἐκεῖνος αὐτῶν ἔπαθεν, ἀπιστούντων πρὸς αὐτὸν ὑπὲρ τοῦ γάμου. ἐγὼ δὲ δὴ μετέχω τι τοῦ Ιλίου. διαλέξομαί τε αὐτῷ χαριέστερον, ἢ οἱ

A transire constituit. Itaque Pergamum veniens in Æsculapij templo constitit, iis qui Deum adoratum veniebant, consulens quo pacto essent, quæ à Deo somnia peterent impetrare. Ipse etiam plerisque malorum remedia monstrabat. Post in Iliensium regionem migrauit, omnémque illorum veterem sapientiam edoctus, ad Achæorum sepulchra videnda profectus est. I-
B bi multa de illis locutus, multísque sine sanguine tamen sacrificiis peractis, socios ad nauem redire iussit. Ipse verò apud Achillis tumulum pernoctare constituit. Cúmque illum socij ab incœpto deterrerent, diceréntque non sicut Geminos, aut Phædimos quibuscum iamiam locutus fuerat Apollonius, sed terribilem visu, horrendúmque apparere. Sic enim aiebant, qui apud Ilium versabantur. Ego, in-
C quit, Achillem congressu, sermonéque plurimum gaudere compertum habeo. Quippe qui Pylium Nestorem tam valde coluit, à quo semper aliquid præclarum audire se gloriabatur. Phœnicem verò alumnum, & comitem appellabat, & id genus nominibus quoniam variis illius sermonibus delectaretur, & Priamum quamuis inimicissimum mansuetissimè aspexit, v-
D bi loquentem illum audiuit. Vlyssem etiam à se dissentientem adeò modestè suscepit, vt Vlyssi benignus potius, quàm terribilis videretur. Clypeo namque & galea, vt aiũt, grauiter minaci aduersus Troas, vt puto, vtitur memor eorum, quæ ab ipsis armatis pro connubio passus est. Mihi verò cùm Iliensibus nihil est commune, iucundiora insuper cum eo loquar, quàm olim

χ. Διόσκυροι,

eius amici loqui consuerint. Quòd si me, vt dicitis, interfecerit, cum Memnone, Cygnóque iacebo, & me forsitan caua fossa, velut Hectorem, Troia sepeliet. Hæc ad amicos partim ioco, partim serio locutus Apollonius ad tumulum solus accessit. Socij verò iam die in noctem declinante ad nauem rediere.

A τό τε ἑταῖροι. κἂν ἀποκτείνῃ με ὡς φατέ, μετὰ Μέμνονος δήπου, καὶ Κύκνου κείσομαι. καὶ ἴσως με ἐν καπέτῳ κοίλῃ, καθάπερ τὸν Ἕκτορα, ἡ Τροία θάψει. τοιαῦτα πρὸς τοὺς ἑταίρους ἀναμίξ παίξας τε, καὶ ἀσπασάσας, προσέβαινε τῷ κολωνῷ μόνος. οἱ δέ, ἐβάδιζον ἤδη πρὸς τὰς ναῦς ἑαυτέρας ἤδη.

Antisthenem Parium interdictum societate Apollonij, iubente Achille. Tum autumno soluisse Troia Apollonium, eóque tempore perinsidum mare esse nauigantibus. hinc de sepulchro & statua Palamedis, in qua inscriptum, ΘΕΙΩι ΠΑΛΑΜΗΔΕΙ. *& de responsis Orphei in Lesbo.* CAP. IIII.

IPSE verò postea diluculo ad eos veniens, Vbinam est, inquit, Antisthenes Parius? Is verò septimo iam die, ab Ilio secutus fuerat Apollonium. Cúmque vocanti respondisset Antisthenes: Nónne, inquit Apollonius, ex Troia venisti? Certè, inquit ille: sum enim antiqua origine ex Troianis ortus. An etiam de Priami stirpe? inquit Apollonius. Ex hac ipsa profectò, respondit Antisthenes. Itaque inde natus, & ipse bonus sum, & ex bonis ortus. Rectè igitur, inquit Apollonius, prohibuit Achilles, ne qua ratione tecum versarer. Cùm enim iussisset me Thessalis aliqua nunciare, in quibus grauiter eos accusat, egóq. mandatis acceptis abiens interrogarem, an aliud quippiam ei gratum efficere possem: potes, inquit, id autem est, vt adolescenti Pario tuam sapientiam non impertias. est enim ex Priami stirpe oriundus, & Hectorem laudare nunquam cessat. His auditis Antisthenes, quanquam inuitus, nolénsque, ab Apollonio discessit. Cùm iam dies illuxisset, & vento à terra perflante, nauis discessum pararet, ingens turba

B ΟΔΕ Ἀπολλώνιος περὶ τὸν ὄρθρον ἦκεν, ποδ, ἔφη, Ἀντισθένης ὁ Πάριος; ἑβδόμῃ ἢ ἕκτῃ ἡμέραν ἐτύγχανεν ἤδη πεπλοικὼς ἀπὸ τοῦ Ἰλίου. ὡς ἀκούσαντος δὲ τοῦ Ἀντισθένους, πεπόησείς τι, ἔφη, ὦ νεανία τῇ Τροίᾳ; σφόδρα, εἶπεν. εἰμὶ γὰρ δὴ ἄνωθεν Τρώς. ἦ καὶ Πελαμίδης; νὴ Δί', εἶπεν. C ἐκ τούτου γὰρ δὴ ἀγαθός τε οἶμαι, καὶ ἐξ ἀγαθῶν εἶ. εἰκότως οὖν, ἔφη, ὁ Ἀχιλλεὺς ἀπαγορεύει μοι μὴ ξυνεῖναί σοι. κελεύσαντος γὰρ αὐτοῦ πρεσβεῦσαί με πρὸς τοὺς Θεσσαλοὺς, περὶ ὧν αἰτᾶται σοφῶν, ὡς ἠρόμην τι ἂν πρὸς τούτῳ ἕτερον πρὸς χάριν αὐτῷ πράττοιμι, τὸ μετρίως, ἔφη, τὸ σὲ τοῦ Παρίου, μὴ ποιούμενον ξυνέμπορον τῆς σεαυτοῦ σοφίας. Πελαμίδης τε γὰρ ἱκανῶς ὄζει, καὶ D Ἕκτορα ὑμνῶν οὐ παύεται. ὁ μὲν δὴ Ἀντισθένης, ἄκων ἀπῆλθεν. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα ἐγένετο, καὶ τὸ πνεῦμα ἐκ τῆς γῆς ἐπεδίδου, περί τε ἀναγωγὴν

ἡ ναῦς εἶχεν, ἐπέρρει δὲ αὐτῇ σμικρᾷ A ad nauim, quamuis parua esset,
οὔσῃ πλείους ἕτεροι, βουλόμενοι τῷ Α-
πολλωνίῳ ξυμπλεῖν. ἦν γὰρ μετόπω-
ρον ἤδη ἐτύγχανε, καὶ ἡ θάλαττα ἥττων
βέβαια. πάντες οὖν ἠγωνίων, καὶ
πυρὸς, καὶ τῶν χαλεπωτάτων, κρείττω τὸν
ἄνδρα ἡγούμενοι, ξυνεμβαίνειν ἤθελον,
καὶ ἐδέοντο σφᾶς δοῦναι σφίσι τὴν κοι-
νωνίας τοῦ πλοός. ἐπεὶ δὲ τὸ πλῆθος
πολλαπλάσιον ἦν τῆς νεώς, ναῦν μεί-
ζω ἑτέραν ἐπισκεψάμενος, πολλοὶ δὲ B
καὶ τὸ Αἰάντειον ἦσαν, ἐνταῦθα, ἔφη,
ἐμβαίνομεν· καλὸν γὰρ τὸ μὴ πλήθουσι
σώζεσθαι. παραλαὸν οὖν τὸ Τρῳϊκὸν
ἀκρωτήριον, ἐκέλευσε τὸν κυβερνήτην
κατασχεῖν ἐς τὴν Αἰολέαν, ἣ ἀντιπρὸς
Λέσβου κεῖται, πρὸς Μήθυμναν τε
μᾶλλον τεταμιεύον ποιεῖσθαι τὸν ὅρμον.
ἐνταῦθα γάρ που τὴν Παλαμήδη φη-
σὶν Ἀχιλλεὺς κεῖσθαι, οὗ καὶ ἄγαλμα C
αὐτοῦ ἦν) πυχαῖον, καὶ πρεσβυτέρῳ, ἢ ὁ
Παλαμήδης, τῷ εἴδει. καὶ ἅμα ἐξιὼν
τῆς νεώς, ἐπιμνησθῶμεν, εἶπεν, ὦ ἄνδρες
Ἕλληνες ἀγαθοῦ ἀνδρὸς, δι' ὃν σοφία
πᾶσα. καὶ γὰρ ἂν καὶ τῶν γε Ἀχαιῶν βε-
λτίους γιγοίμεθα, μισθὸν δὲ ἀρετῆς, ὃν
ἐκεῖνοι δίκην οὐδεμιᾶ ἀπέκτειναν· D
μιμοῦ δὴ ἐξεπίδων τὴν νεώς. ὁ δὲ ἐν-
τυχὼν τῷ τάφῳ, καὶ τὸ ἄγαλμα κατο-
ρωρυγμένον πρὸς αὐτῷ εὗρεν· ὑπεγέγραπτο δὲ τῇ βάσει τοῦ ἀγάλματος,
ΘΕΙΩι ΠΑΛΑΜΗΔΕΙ. καθυβρύ-
σας οὖν αὐτὸ, ὡς κἀγὼ εἶδον, καὶ ἱερὸν
πρὸς αὐτὸ βαλόμενος, ὅσον οἱ τὴν Ενο-
δίαν μισθοῦ, ἔστι γὰρ καὶ δέκα ξυμ-
πόται ἐν αὐτῷ δειπνεῖν, τοιάνδε εὐ-
χὴν ηὔξατο· Παλάμηδες, ἐκλάθου

ad nauim, quamuis parua esset, confluxerat. Omnes enim in eadem cum Apollonio naui deferri volebant. Erat enim autumni tempus, quando maris infida & instabilis tranquillitas esse solet. Cuncti verò tempestatem, & ignes, & quicquid est difficillimum, ab Apollonio vinci posse arbitrantes, & propterea cum eo esse cupientes, rogabant, vt se nauigationis comites assumeret. Sed cùm multitudo hominum capacitatem nauigij excederet, maiorem aliá nauim conspicatus. (multæ enim circa Aiacis tumulum versabantur.) Illam, inquit, ô socij, conscendamus: Pulchrum enim est cum pluribus seruari. Inde Troicum circumuectus promontorium, ad Æoliam, quæ contra Lesbum posita est, iubet gubernatorem cursum dirigere, ita vt versus Methymnam magis applicaret. Illic enim Achilles dixit positum esse Palamedem, ibíque eius statuam esse cubitalem, seniorem imaginem referentem, quàm re vera ipse fuerit Palamedes. His dictis, cùm iam ad locum peruenisset, è naui descendens, Veneremur, inquit, ô Græci, præstantem virum, per quem omnis sapientia consistit. Sic enim ipsis Achæis meliores erimus, si virtutis causa eum virum coluerimus, quem ipsi iniustè, & indicta causa interfecere. Hæc audientes reliqui Græci è naui descenderunt: ipse verò sepulchrum inuenit, iuxtáq. illud statuam obrutam. Erat autem in statuæ basi inscriptio scripta huiusmodi: DIVO PALAMEDI. Apollonius igitur statua in propria sede locata, (vt ipse quoque vidi) locóq. circa sepulchrũ lustrato, tantùm sacrauit soli, quantum *qui Hecaten Triuiam colunt; ibi enim conuiuis decem epulari licet*; inde preces effudit huiusmodi: Obliuiscere Palamedes

iracun-

iracundiæ, quam olim aduerſus Achæos concepiſti, permittéque ex eis multos ſapientes fieri viros. Optime Palamedes, per quem ſermones, per quem Muſæ, per quem ego ipſe. Poſt hæc in Leſbum traiiciens Orphei adytum intrauit. Ferunt autem Orpheo *placuiſſe* illic *vaticinari*, quouſque ſibi ab Apolline conceſſum fuit. Cùm enim neque in Gryneum, neque in Clarum, nec vſquam aliò, vbi tripus Phœbi eſſet oracula petitum accederent homines, & ſolus Orpheus conſulentibus reſponderet, cùm nuper ex Thracia caput eius aduectum eſſet, ſuperſtans Apollo; Deſine, inquit, quæ mea ſunt, occupare. iam enim ſatis te canentem pertuli. Poſt hæc cùm per mare, quod Leſbo, Eubœæque adiacet nauigarent, de quo Homerus ſæuiſſimum nauigatúque difficillimum eſſe narrat, ſerenitas erat, & maris præter anni tempus ſumma tranquillitas. Quapropter qui in naui erant, de inſulis quæ plurimæ, famoſæque nauigantibus occurrebant: de *nauium fabricatione*, nauicularia, & gubernatoria arte, cum Apollonio loquebantur; quòd eiuſmodi ſermones nauigantibus conferre viderentur. Sed cùm Damis ſermonum alios, tanquam parùm dignos calumniaretur, alios interpellando rumperet, partim verò interrogare volentes prohiberet, animaduertit Apollonius ipſum de rebus aliis colloquium exoptare: itaq. ad eum conuerſus, Quid hoc eſt, inquit Damis, quod loquentium orationem interrumpis? non enim *ſermones aduerſaris, quòd nauſees, aut nauigationis tædio malè habearis*. Vides enim quo pacto mare nauigio ſubſidit, & quàm tranquillè quietéq. vehamur: quid ergo eſt quòd moleſtè feras?

A τ μλώιδος, ὦ σὺ τοῖς Ἀχαιοῖς ποτε ἐμλώισας, ἢ δίδου γίγνεσθαι πολλοὺς τε, καὶ σοφοὺς ἄνδρας. ναὶ Παλάμηδες, δι' ὃν λόγοι, δι' ὃν μοῦσαι, δι' ὃν ἐγώ. ἐπῆλθε καὶ ἐς τὸ τῦ Ὀρφέως ἄδυτον, ἐφεδρμισάμλῳ τῇ Λέσβῳ. φασὶ γὰ σὺ ταῦτά ποτε τὸν Ὀρφέα μαντικῇ χαίρειν, ἐς τὸν Ἀπόλλω ἐπιμεμφῆναι αὐτόν. ἐπειδὴ γὰρ μήτε ἐς Γρυνεῖον ἐφοίτων ἔτι ὑπὲρ χρησμῶν ἀνθρωποι, μήτε ἐς Κλάρ@, μήτε σὺτα ὁ τρίπους ὁ Ἀπόλλων@, Ὀρφεὺς γὰ ἔχρα μόν@, λέγε σὺ Θρᾴκης ἡ κεφαλὴ ἥκουσα, ἐφίσταταί τ χρησμῳδοῦντι ὁ θεός· καὶ πέπαυσο, ἔφη, τῷ ἐμῷ· καὶ γὰ δὴ ᾄδοντά σε ἱκανῶς ἰῶμεν. πλεόντων γὰ αὐτῶν μεταξὺ τὰ ἐπ' Εὐβοίας πέλαγος, ὃ καὶ Ὁμήρῳ δοκεῖ τῷ χαλεπῶν, καὶ δυσπλοωτάτων εἶ), ἡ μὲ θάλαττα ὑπῆλια, καὶ τ ὥρας κρείττων ἐφαίνε@· λόγοι τε ἐμίγνον@ περί τε νήσων, ἐπειδὴ πολλαῖς τε, & ὀνομαστὰς συνέτυχανον, περί τε ναυπηγίας, καὶ κυβερνητικῆς, περόσφοροι τοῖς πλέουσιν. ἐπεὶ δὲ ὁ Δάμις τὸν μὲ, διέβαλλε τῷ λόγων, τὸν δὲ, ὑπωτεμνέ@, τοὺς δὲ, οὐ ξυνεχώρει ἐρωτᾶν, ξυνῆκεν ὁ Ἀπολλώνι@ ὅτι λόγον ἕτερον ἀκουσάσθαι βέλοι@. καὶ τί παθὼν, ἔφη, ὦ Δάμι, διακόπας τὰ ἐρωτώμενα; οὐ γὰ ναυτῶν γε, ἢ ὑπὸ τῦ πλοῦ πονηρῶς ἔχων, ἀποσκέφη τοὺς λόγους. ἡ γὰρ θάλαττα, ὁρᾷς, ὡς ὑπωτέθηκεν ἑαυτὴν τῇ νηΐ, & πέμπει. τί οὖν δυσχεραίνεις;

ὅπ, ἔφη, λόγου μεγάλου σὺ μέσῳ ὄντος, οὐκ εἰκὸς ἰῶ ἐρωτᾶν μᾶλλον, ἡμεῖς ὃ τοὺς ἐώλους τε, καὶ ἀρχαίους ἐρωτῶμεν. καὶ τίς, εἶπεν, ὁ λόγος ἐστὶ εἰς ὃν, δι' ὃν τοὺς ἄλλους ἡγῇ φαύλους; Ἀχιλλεῖ, ἔφη, ξυσκευόμενος, ὦ Ἀπολλώνιε, καὶ πολλὰ ἴσως διακηκοὼς μήπω ἡμῖν γνωσόμενα, οὐ δίης ταῦτα, οὐδὲ τὸ εἶδος ἡμῖν τὸ Ἀχιλλέως ἀνατυποῖς, φαύλεις δὲ τὰς νήσους, καὶ ναυπηγεῖς * τῷ λόγῳ.

A Tum Damis; Indignor, inquit, & iure quidem, vt opinor, quia cùm de re maxima, & ſcitu digna ſermo inſtet, de quo interrogare conuenientius fuerat, nos tamen de rebus vanis, & iam vetuſtate contritis loquimur. Et quis, inquit Apollonius, ſermo eſt, de quo audire aliquid cupis, & quo ceteros inferiores, minúſque narratu dignos exiſtimas? Tu, inquit Damis, cum Achille locutus Apollonimulta, vt arbitror, audiſti memoratu digna, & nobis *hactenus* ignota: nihil tamẽ eorum adhuc retuliſti, nec Achillis imaginem qualis eſſet expreſſiſti: præternauigãs autem inſulas, & opera nautica deſignas.

Apollonio apparuiſſe Achillem, permiſiſſéque, vt quinque tantùm quæ vellet, à ſe peteret. De Polyxena verò dixiſſe præ amore erga ſe ſponte ſua gladio illam incubuiſſe. Tum quare Homerus de Palamede non meminerit in poëmate: quódque ſapientiſſimi viri illius miſereretur. Senarius Iambicus ex Æſchyli Nioba. Σοφοῖς * ἓστι καὶ σοφοῖς ξυγγενῆ. *Prudentibus affinia inter ſe pleraque. Tum quare Helenam iniuſtè Græci à Troianis petiuerint.* CAP. V.

Εἰ μὴ ἀλαζονεύεσθαι, ἔφη, δόξω, πάντα εἰρήσεται. δεομένων γὰρ καὶ τῶν ἄλλων τοῦ λόγου τούτου, καὶ φιλικῶς ἐχόντων αὐτῷ, ἀλλ' οὐχὶ βόσθρου, εἶπεν, Ὀδυσσέως ὀρυξάμενος, οὐδὲ ἀρνῶν αἵματι ψυχαγωγήσας ἐς διάλεξιν τοῦ Ἀχιλλέως ἦλθον, ἀλλ' εὐξάμενος ὁπόσα τοῖς ἥρωσιν Ἰνδοὶ φασι δεῖν εὔχεσθαι· ὦ Ἀχιλλεῦ, ἔφην, τεθνάναί σε φασὶ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων. ἐγὼ γὰρ οὐ ξυνίημι τῷ λόγῳ, οὐδὲ Πυθαγόρας σοφίας ἐμῆς πρόγονος. εἰ δὲ ἀληθεύομεν, δεῖξον ἡμῖν τὸ σεαυτοῦ εἶδος· καὶ γὰρ ἂν ὄναιο ἄγαν τῷ ἐμῷ ὀφθαλμῷ, εἰ μάρτυσιν αὐτοῖς τοῖς ἡμετέροις χρήσαιο. ἐπὶ τούτοις σφόδρα μοι πρὸ τοῦ κολωνὸν βραχὺς ἐκινεῖτο, πεντάπηχυς γὰρ νεανίας ἀνεδόθη.

C Tvnc Apollonius: Niſi, inquit, dubitarem ne multa iactanter fingere viderer, omnia vobis iampridem enarrarem. Cùm autem omnes, vt narraret, precarentur, & ſe libenter audituros oſtenderent: Ego, inquit Apollonius, non ſicut Vlyſſes terram effodiens, neque fuſo agnorũ ſanguine ipſum alliciẽs, cùm Achille locutus ſum: ſed omnes adhibui preces, quas pro placandis heroibus dici ſacerdotes Indorum iubẽt. O Achil-
D les, inquam, te communis hominum fama mortuũ aſſerit, quorũ ego ſermonib. non aſſentior, nec etiã ſapientiæ meæ parens Pythagoras. Propterea ſi vera ſentimus, oſtẽde mihi, quæſo, imaginem tuam. *Etenim ex oculis meis tibi commodum accedet, ſi ipſis teſtibus oculatis, te eſſe perhibeas.* Hæc ego cùm dixiſſem, parumper tumulus intremuit, & iuuenis quidam apparuit ſtatura cubitorum quinque,

chlamyde Theſſalica indutus : ſpecies autem nequaquam iactatoris eſſe videbatur, quali plerique Achillem fuiſſe perhibent : ſed aſpectus eius grauem quandam præ ſe comitatem ferebat. Pulchritudinem verò eius nondum pro rei magnitudine ſatis digum laudatorem fortitam eſſe iudico : quamuis multa ab Homero de ipſa ſint decantata. Ego enim inenarrabilem ipſam eſſe cenſeo, & dicentis cuiuſcunque vires excedere. Cùm itaque quantus primò apparuiſſet, repente in duplam excreſcere magnitudinem viſus eſt, ita vt cubitorum duodecim magnitudinem, implere mihi videretur. Vbi autem ad perfectam venit magnitudinẽ pulchritudine pariter, cum magnitudine adauctus, comam nunquam totondiſſe dixit, ſed intactam amni Sperchio conſeruaſſe, quòd Homerus eo primum flumine vſum fuiſſe diceret. Eius genæ tunc prima lanugine florebant. Tum nominatim me compellans, Perlibenter, inquit, te conueni, iamdudum quempiam talem virum mihi quæritans. Theſſali conſueta mihi fieri ſacra iamdudum omiſerunt, non tamen illis adhuc iraſci volui. Nam ſi contra eos iracundiam meam exercuiſſem, iamdudum magis perditi eſſent, quàm Græci, qui quondam in his locis occubuerunt. Amicè autem illis conſulo, ne nobis erga ſacra iniuriam afferant, néve ſe Troianis deteriores Græci Argiui patiantur: Qui cùm à ſe viros præclariſſimos abſtulerim, publicè tamen ſacra faciunt, & anni primitias mihi conſecrantes fœdera petunt, quæ ego nunquam illis ſum daturus. Peieratio enim illis aduerſus me facta, non ſinit antiquum Ilium in priſtinam formam reſtitui, nec vigorem recipere,

A Θεσσαλικὸς πὶὼ χλαμύδα, τὸ δὲ εἶδος, *οὐδὲ ἀλαζόνι ὡς ἐφαίνετο, ὡς κ. οὐκ ἄ. σὺν οἷς ὁ Ἀχιλλεὺς δοκεῖ. ἀγνός τ' ὀφθῆναι καὶ ἐξηλλάχθαι τὸ φαιδρόν. τὸ δὲ κάλλος, οὔπω μοι δοκεῖ ἐπαινέτου ἀξίᾳ ἐπειλῆφθαι· καί τοι Ὁμήρου πολλὰ ἐς αὐτὸ εἰπόντος, ἀλλὰ ἄῤῥητόν γε εἶναι, καὶ καταλύειν· μᾶλλον γὰρ τὸ ὑμνουμένου, ἢ ὡς παπλησίως ἑαυτῷ ἀδεᾶσαι. ὀφθῆναι δὲ ὁπόσον, εἶπον, μείζων ἐγίγνετο, καὶ διπλάσιος. ὡς γὰρ τόδε, δωδεκάπηχυς ἐμοὶ ἐφαίνη μοι τὸ μέγεθος. ὅτε δὴ τελεώτατος ἑαυτοῦ ἐγένετο, καὶ τὸ κάλλος ἀεὶ ξυνεπεδίδου τῷ μήκει, πὶὼ μὴν δὴ κόμην, οὐδὲ κεῖρασθαί ποτε ἔλεγεν, ἀλλὰ ἄζυλον φυλάξαι τῷ Σπερχειῷ· ποταμὸν γὰρ ὧδε τὸν Σπερχειὸν χρήσασθαι· τὰ γένεια δ' αὐτῷ, ὡς τὰς σιβόλας εἶχε. ὡς σφὼν ὦ ἀσμενέως, εἶπεν, ξυντετύχηκά σοι, πάλαι δεόμενος ἀνδρὸς τοιοῦδε. Θεσσαλοὶ γὰρ τὰ σύνηθη μοι θύματα χρόνῳ ἤδη πολλῷ σπένδειν μοι. καὶ μισεῖν μὲν οὔπω ἀξιῶ· μισοῦντες γὰρ, ἀπολοῦνται μᾶλλον, ἢ ὡς ξυναῦθά ποτε Ἕλληνες. ξυμβουλίᾳ δ' ἐπεικεῖ χρῶμαι, μὴ ὑβρίζειν σφᾶς ἐς τὰ νόμιμα, μὴ δὲ κακίοις ἐλέγχεσθαι τοὐπωνὶ τῶν Τρώων, οἳ τοσούσδε ἄνδρας ὑπ' ἐμοῦ ἀφαιρεθέντες, δημοσίᾳ τε θύουσί μοι, καὶ ὡραίων ἀπάρχονται. καὶ ἱκετηρίαν πέμψαντες, σπονδὰς αἰτοῦσιν, ἃς ἐγὼ οὐ δώσω· τὰ γὰρ ἐπορκωθέντα τούτοις ἐπ' ἐμὲ, οὐκ ἐάσει τὸ Ἰλιακὸν ποτὲ τὸ ἀρχαῖον ἀναλαβεῖν εἶδος, οὐδὲ τυχεῖν ἀκμῆς;

ὁπόση περὶ πολλὰς τῶν καθημέ-
νων ἐχθύοντο, ἀλλ' οἰκήσουσιν αὐτὸ βέ-
πιος οὐδέν, ἢ εἰ* χθὲς ἥλωσαν. ἵν' οὖν
μὴ καὶ τὰ τῶν Θετταλῶν ἀποφαί-
νῃ ὅμοια, πρέσβευε πρὸς τὸ κοινὸν
αὐτῶν ὑπὲρ ὧν εἶπον. πρεσβεύσω, ἔ-
φη, ὁ γὰρ νοῖς τὰ πρεσβείας ἕνεκα μὴ
ἀπολέσθαι αὐτούς· ἀλλ' ἐγώ σου, Α-
χιλλεῦ, δέομαι· ξυνίημι, ἔφη· δῆλος
γὰρ εἶ περὶ τῶν Τρωϊκῶν. ἐρήσῃ δὲ
λόγους πέντε, οὓς αὐτός τε βούλῃ, καὶ
μοῖραι ξυγχωροῦσιν. ἡρόμην οὖν
ἐγὼν, εἰ κεῖται τῷ ποιητῶν λό-
γον ἔτυχε τοῦ τάφου. κεῖμαι, εἶπεν,
ὡς ἔμοιγε ἥδιστον, καὶ Πατρόκλῳ ἐ-
χθύετο· ξυνέβημεν γὰρ κομιδῇ νέοι·
ξυνέχει δὲ ἄμφω χρυσοῖς ἀμφι-
φορεῖς κειμήλοις, ὡς φασι. μουσῶν δὲ
ἁλῶν, καὶ Νηρηΐδων, οἷς ἐπ' ἐμοὶ
χθύεσθαι φασὶ, μοῦσαι μὲν οὐδὲ ἀ-
φίκοντό ποτε αὐταῦθα· Νηρηΐδες δὲ
ἔτι φοιτῶσι. μεταταῦτα ἠρόμην,
εἰ ἡ Πολυξένη ἀποφαγεῖν αὐτῷ,
ὁ δὲ, ἀληθὲς μέν, ἔφη, ἔστω εἰ· σφα-
γῆναι δὲ αὐτὴν οὐχ ὑπὸ τῶν Ἀχαι-
ῶν, ἀλλ' ἑκοῦσαν ἐπὶ τὸ σῆμα ἐλθοῦ-
σαν, καὶ τῆς ἑαυτῆς τε, κἀκείνου ἔρω-
τα μεγάλων ἀξιώσαν, σωφρονεστοῦ-
σαν ξίφει ὀρθῷ. τρίτον ἠρόμην, ἢ Ε-
λένη, ὦ Ἀχιλλεῦ, ἐς Τροίαν ἦλθεν,
ἢ Ὁμήρῳ ἔδοξεν ὑποθέσθαι ταῦτα;
πολλοῦ χρόνου ἐξηπατώμεθα, πρε-
σβευόμενοί τε πρὸς σοῦ Τρῶας, καὶ
ποιούμενοι τὰς ὑπὲρ αὐτῆς μάχας,
ὡς ἐν τῷ Ἰλίῳ οὔσης· ἦσαν Αἴγυπτόν
τε ᾤκει, καὶ Πρωτέως οἶκον, ἁρ-
παθεῖσα ὑπὸ τοῦ Πάριδος. ἐπεὶ δὲ

A quem olim maximum habuit: sed homines locum habitabunt nihilo meliores, quàm qui illud ipsum quandoque ceperunt. Ne quid igitur tale contra Thessalos facere cogar, legatus hæc ad commune illorum concilium deferes. Faciam, inquit Apollonius: huius enim legationis causa est, ne funditus pereant. Ego autem quid abs te petam ô Achilles? Intelligo quid velis, inquit
B ille. Times enim de rebus apud Troiam gestis interrogare. Verùm ego tibi quinque interrogationes interrogare permitto, quascunque velis: modo fata de ipsis respondere non prohibeant. Hoc ego sermone confirmatus, primùm interrogaui, an iuxta Poëtarum dicta sepulchrum habuerit. Tunc ille: Iaceo, inquit, vt mihi, Patroclóque iucundissimum
C fuit. Conuenimus enim admodum adolescentes: ambos autem tanquam vnum vrna aurea iacentes continet. De Musarum verò & Nereidum lachrymis, quas erga me fusas esse homines perhibent, hoc scias velim, Musas omnino nunquã huc venisse: Nereides autem nunc & frequenter accedere. Post hæc rursus interrogaui, an eius causa iugulata Polyxena fuerit. Ipse autem verum esse respon-
D dit, illam apud eius tumulum fuisse iugulatam, non inuitam tamen, neq; à Græcis: sed ipsa spõte, inquit, ad tumulũ veniens, cùm amoris, quem erga me summũ habuerat, meminisset, erecto gladio incubuit. Tertiò quæsiui, an vnquam ad Troiam Helena venisset, aut ita fingere Homero placuerit. Tunc Achilles: Longo, inquit, tempore decepti fuimus, cùm legatos ad Troiam misimus: tum etiam cùm pro ipsa apud Ilium bellum gereremus. Ipsa verò in Ægypto habitabat apud Proteum, cùm tamẽ à Paride rapta fuisset. Postquam verò

id reſciuimus, bellum pro ipſa apud Troiam gerere perſeuerauimus, ne turpiter illinc, ignominioſéque diſcederemus. Quartò ſic interrogaui, dicens me vehementer mirari, quòd tot, tantóſque viros eodem tempore Græcia tulerit: quales, quātóſq. circa Troiam conueniſſe ſcribit Homerus. Ad hæc Achilles, Nec barbari, inquit, [numero, virtutéque virorum] multò nobis erant inferiores; vſqueadeo per id temporis virtus in terra florebat. Quinto loco interrogaui: Quamobrem Homerus Palamedem, aut ignorauit, aut cognitum in ſermone ſeparauit. Ad hæc Achilles: Si Palamedes, inquit, ad Troiam non venit, nec Troia vnquam fuit. Quoniam vir ſapientiſſimus, bellicoſiſſimúſque, vt Vlyſſi placuit, interfectus eſt: non inducit ipſum in poëmate Homerus, ne Vlyſſis opprobria narrare cogatur. Ingemuítque illius cauſa Achilles, maximū ipſum, & pulcherrimum, & in prima iuuenta bellaciſſimum fuiſſe dictitans. modeſtia verò ceteros ſuperaſſe, & Muſarum ſtudiis vehementer fuiſſe deditum. Sed tu, inquit, Apolloni (eſt enim ſapientibus viris erga ſapientes affinitas quædam) Palamedis ſepulchrum cura: eiúſque ſtatuam turpiter deiectam ſuo loco reſtitue. Iacet autem in Æolide ſecus Methymnam, quæ in Leſbo eſt. Hæc cùm dixiſſet, & quæ de adoleſcente Pario ſuperius narrata ſunt, fieri mandaſſet, mediocri fulgure emiſſo, diſceſſit. Iam enim gallorum cantus audiebatur. Et hæc quidem dum eſſet in naui, narrauit Apollonius.

A ἐπιδύη τε, ὑπὲρ αὐτῆς τῆ Τροίας λοιπὸν ἐμαχόμθα, ὡς μὴ αἰσχρῶς ἀπέλθοιμεν. ἠφάμην δ τετάρτης ἐρωτήσεως, ἢ θαυμάζειν, ἔφην, εἰ τοσούσδε ὁμοῦ, καὶ τοιούσδε ἀνδρας ἡ Ἑλλας ἤνεγκεν, ὁπόσους Ὅμηρος ἐπὶ τὴν Τροίαν ξυνάγει. ὁ δ' Ἀχιλλεὺς, οὐδὲ οἱ βάρβαροι, ἔφη, πολὺ ἡμῶν ἐλείποντο· ἕως ἡ γῆ πᾶσα ἀρετῆς ἐνέπλεω. πέμπτον ἠρόμην, τί παθὼν Ὅμηρος, τὸν Παλαμήδην καὶ οἶδεν. ἢ οἶδε μὲν, ἐξαίρει δὲ τῶν ἐφ' ὑμῶν λόγου. εἰ Παλαμήδης εἶπεν, ἐς Τροίαν καὶ ἦλθεν, ἐδὲ Τροία ἐγένετο· ἐπεὶ δὴ ἀνὴρ σοφώτατος τε, καὶ μαχιμώτατος ἀπέθανεν, ὡς Ὀδυσεῖ ἔδοξεν, καὶ ἐσάγεται αὐτὸν ἐς τὰ ποιήματα Ὅμηρος, ὡς μὴ τὰ ὀνείδη τὰ Ὀδυσέως ᾄδοι. καὶ ἐπολοφυρόμενος αὐτῷ ὁ Ἀχιλλεὺς, ὡς μείζω τε, καὶ καλλίω, νεωτάτω τε, καὶ πολεμικωτάτω, σωφροσύνη δὲ ὑπερβαλομένω πάντας, καὶ πολλὰ ξυμβαλομένω ταῖς Μούσαις, ἀλλὰ σὺ, ἔφη, Ἀπολλώνιε, σοφοῖς γὰρ σοφοὺς ἐπιτήδια, τῆ τε τάφω ἐπιμελήθητι, καὶ τὸ ἄγαλμα τὸ Παλαμήδους ἀνάλαβε, φαύλως ἐρριμμένον. κεῖται δὲ ἐν τῆ Αἰολίδι, καθ' Μέθυμναν πλὴν ἐν Λέσβω. ταῦτα εἰπὼν, καὶ ἐπὶ πᾶσι, τὰ περὶ νεανίαν τὸν ἐκ Πάρου, ἀπήλθε ξὺν ἀστραπῆ μετρίᾳ· καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀλεκτρυόνες ἤδη ᾠδῆς ἤπλοντο. τοιαῦτα μὲν τὰ ἐπὶ τῆς νεώς.

De philosophis inuentis in Phalero, & sacris Epidauriis, déque Hierophanta Antistite, atque adolescente dæmoniaco ab Apollonio liberato. CAP. VI.

Ες δὲ τ Πφραιᾶ ἐαυλβύσας τοῦ μυϛηείων ὥραν, ὅτε Αθηναῖοι πολυανθρωπόταϛα Ελλήνων τοῦτοισιν, ἀὴϱ ξωτεύνας ἀπὸ τ νεὼς ἐς τὸ ἄϛυ. τοῦϊὼν ὁ, πολλοῖς τῶν φιλοσοφούντων ἐντυγχανε, Φάληρα ὃ καποδσιν· ὧν ⓐ μὲν, γυμνοὶ ἐθέροντο· καὶ γὰ τὸ μετόπωρ ⓦ βύβλι ⓦ τοῖς Αθηναίοις· ⓐ δὲ, σὺν βιβλίων ἐαυτοῦ δαζ ⓦ· οἱ δὲ ἀπὸ σώματος ἤσκηντο· ⓐ δὲ, ἤειζον. ὡϱὴϛ δὲ οὐδεὶς αὐτὸν· ἀλλὰ τεκμηράμενοι πάντες ὡς εἴη Απολλωνίῳ, ξωανεϱχέφοντό τ, ἐ ἠασάζοντο χαίροντες. νεανίσκοι ὁ ὁμῶ δέκα τοῦτυχόντες αὐτῷ, νὴ τὴν Αθηνᾶν σὲ ἐίνην ἔφασαν, ἀνατείναντες τὰς χεῖρας ἐς τὴν ἀϱόπολιν, ἡμεῖς δὲ ἐς Πφραᾶ ἐβαδίζομεν, πλευσόμενοι ἐς Ιωνίαν παρὰ σέ. ὁ ὁ, ἀπεδέχετο αὐτῶν, ϗ ξυγχαίρειν, ἔφη, φιλοσοφοδσιν. ἐῶ μὲν δὴ Επιδαυρίων ἡ ἡμέϱα· τὰ ὁ Επιδαύϱια, μυ τοῦϑρησίν τε, ϗ ἱερεῖα, δοῦϱο μυεῖν Αθηναίοις πάτει ⓦ ὅπ θυσία δευτέϱᾳ· τουτὶ ὁ σὺνόμισαν Ασκληπιοῦ χ. ἐμύησαν σύνεκα, ὅτι δὴ *ἐμυήσαντο αὐ ⓦ ἥκοντα Επιδαυρόθεν ὀψὲ μυϛηείων· ἀμβλήσαντες ὁ ἡ πολλοὶ τ μυεῖϛ, τοῦ ⓦ Απολλώνι ⓦ εἶχον. ϗ τοῦτ ἐαυδαζον μᾶλλον, ἢ τὸ ἀπελθεῖν τετελεσμένοι. ὁ ὁ, ξωυέσϑαι μὲν αὐτοῖς αὖθις ἔλεγλυ, ἐκέλδυσε δὲ τοῦς ἱεροῖς τότ χϱῆσϑαι· ϗ γὰ αὐτὸς μυεῖϛ.

DIGREDIENS inde in Piræum mysteriorũ tempore, quæ summa totius Græciæ frequentia Athenienses celebrant, in vrbem venit. Procedens autem philosophos complures inuenit, qui in Phalerum descenderant: quorum aliqui nudatis corporib. ad solem sese calefaciebãt (est enim Athenarum ciuitas autumni tempore ad solem bene exposita) nonnulli autẽ legendis libris incumbebant: quidam orando sese exercebant: alij verò differẽdo, quid in quaque re veritatis esset inquirebant: nemo tamẽ ad ipsum accessit: sed coniectantes Apollonium esse, in eum vertebãtur, & lætè ipsum salutabant. Adolescentes verò decem simul obuiam illi currentes, & manus simul ad arcem tendentes, per ipsam dixere, Palladem, nos paulopost venire in Piræum statueramus, vt ad te in Ioniam nauigaremus. Eos humanè, benignéque susceptit Apollonius: dixítq. se vehementer philosophantib. congratulari. Erat fortè Epidauriorũ dies. Epidauria autẽ sacra, quæ Athenis celebrantur *super hostia altera*, & nomine, & sacerdotum cultu similia sunt iis, quæ in Epidauro fiunt. Athenis autem (vt sermo est) sacrificia illa *sic peragi* consuetum est; quod Æsculapij causa statuerunt, quem aliquando iam peractis mysteriis ex Epidauro venientem sacris initiarunt. Cùm plurimi Apollonio circunstantes curam sacrorum omitterent, magísque de illo videndo, audiendóque, quàm de se expiandis essent solliciti: ipse ad eos conuersus, aliásq. collocuturum, pollicitus, tunc sacris operã dare illos iussit, & se sacris initiari velle dixit.

Verùm ſacrorum antiſtes, quem illi Hierophantem appellant, illum ſacris admittere noluit, aſſerens nunquam ſe initiaturum eſſe hominem incantatorem, *nec Eleuſinem patefacturum ei qui purus à dæmonibus non eſſet.* Apollonius nihil propterea deiectus animo: Maximum, inquit, eorum, in quibus accuſari poſſem, omiſiſti, quòd cùm de ſacris, arcaníſque myſteriis multò plura, & ſecretiora, quàm tu, cognoſcam: tamen ad te tanquam ſapientiorem initiandus acceſſerim. Cùm omnes qui aderant reſponſionẽ illam conſtanter, apertéque factam laudarent, & ſacrorum antiſtes odioſum ſe, moleſtúmque omnibus eſſe animaduerteret, quòd illum ſacris prohibuiſſet, mutata voce, Initiare, inquit, vir enim ſapiens eſſe videris. Tunc Apollonius: Ego certè paulò poſt initiabor, & digito quendam ex circunſtantibus notans: Ille, inquit, me initiaturus eſt: diuinatione quadam præmonſtrans eum, qui antiſtes templi futurus erat, quod poſt annum quartum euenit. De orationibus autem, quas plurimas Athenis habuit, eas duntaxat ſe ſcripſiſſe Damis narrat: quæ magis neceſſariæ de rebus grauioribus habitæ ſunt. Et quoniam Athenienſes amatores ſacrorum eſſe cognouit, primò de ſacrificiis diſſeruit, oſtendens, quod cuique Deo ſacrificium proprium eſſet, quáque diei, aut noctis hora ſacrificari oporteret: & rurſus cuinam Deorum hoſtiis, aut libationibus, aut ſupplicationibus eſſet ſacrificandum. Inuenitur etiam Apollonij libellus, in quo verba ipſa poſita ſunt, quibus ad horum ſingula peragenda vtendum eſt. Quæ quidẽ cùm pro ſcientia, humanitatéq. illa Athenienſes edocuerit, tum accuratius id fecit, vt antiſtitem redargueret eorum, quæ ſibi contu-

A ὁ δὲ Ἱεροφάντης, καὶ ἐβούλετο μὲν ἐκέλευε τὰ ἱερὰ, μηδὲ γὰρ ἂν ποτε μυῆσαι γόητα, μηδ' ἂν τῷ Ἐλευσῖνα ἀνοῖξαι ἀνθρώπῳ μὴ καθαρῷ τὰ δαιμόνια. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, οὐδὲν ἐμοὶ τούτων ἥπτων αὐτῷ γνώμης, οὔπω, ἔφη, τὸ μέγιστον, ὧν ἐγὼ ἐγκληθείην ἄν, εἴρηκας, ὅτι περὶ τελετῆς πλείω ἢ σὺ γιγνώσκω· ἐγὼ δὲ ὡς παρὰ σοφώτερον ἐμαυτὸν μησόμενος ἦλθον. ἐπαινεσάντων ὃ τῶν παρόντων ὡς ἐρρωμένως, καὶ παρεμπλησίως ἀνδρὶ ἀπεκρίνατο, ὁ μὲν
B Ἱεροφάντης, ἐπειδὴ ἐξείργων αὐτὸν οὐ φίλα τοῖς πολλοῖς ἐδόκει ποιεῖν, μετέβαλε τὸν τόνον· καὶ μυοῦ, ἔφη· σοφὸς γάρ τις ἥκειν ἔοικας. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, μυήσομαι, ἔφη, αὖθις· μυήσῃ δέ με ὁ δεῖνα· προγνώσῃ χρώμενος, ἐς ὃν μετ' ἐκεῖνον
C Ἱεροφάντην; ὃς μετὰ τέταρα ἔτη τοῦ ἱεροῦ προῆν. τὰς δὲ Ἀθήνησι διατριβὰς, πλείστας μὲν ὁ Δάμις φοιτᾶν φησὶ τῷ ἀνδρὶ, γράψαι δὲ οὐ πάσας, ἀλλὰ τὰς ἀναγκαίας τε, καὶ περὶ μεγάλων σπουδασθείσας. πρῶτον μὲν δὴ περὶ θυσιῶν διάλεξιν, ἐπειδὴ φιλοθύτας τοὺς Ἀθηναίους εἶδεν,
D ὑπὲρ ἱερῶν διελέξατο, καὶ ὡς ἄν τις ἐς τὸν ἑκάστου τῶν θεῶν οἰκεῖον, καὶ πρωΐαν τε ἡμέρας τε, καὶ νυκτὸς, ἢ θύοι, ἢ σπένδοι, ἢ εὔχοιτο. καὶ βιβλίῳ Ἀπολλωνίου προστυχεῖν ἔστιν, ἐν ᾧ ταῦτα τῇ ἑαυτοῦ φωνῇ συνδιδάσκει. δῆλον δὲ ὅτι ταῦτα Ἀθήνησι περὶ τῶν μὲν ὑπὲρ σοφίας αὐτοῦ τε, καὶ ἐκείνων, εἴτ' ἐλέγχων τὸν Ἱεροφάντην, δι' ἃ βλα-

σφήμως τε, καὶ ἀμαθῶς, εἶπε· πῶς γὰρ ἔτι ὠήθη, τὰ δαιμόνια μὴ καθαρὸν εἶ τῷ φιλοσοφοῦντα ὅπως τοῖς θεοῖς θεραπευτέοι; διαλεγομένου οὖν αὐτῷ περὶ τῆς σπονδῆς, ξυνέτυχε μὲν τῷ λόγῳ μειράκιον τῶν ἁβρῶν οὕτως ἀσελγὲς νομιζόμενον, ὡς γενέσθαι ποτὲ καὶ Ἀμαζόναν ἅζμα· πατρὶς δὲ αὐτῷ Κέρκυρα ἦν, καὶ ἐς Ἀλκίνοον ἀνέφερε τὸν ξένον τὸν Ὀδυσσέως, τὴν Φαίακα· καὶ διηγεῖτο μὲν δὴ ὁ Ἀπολλώνιος περὶ τῆς σπονδῆς· ἐκέλευε δὲ μήτε πίνειν τῆς ποτηρίου τούτου, φυλάττειν δὲ αὐτὸ τοῖς θεοῖς ἄθραυστον τε, καὶ ἄποτον. ἐπεὶ δὲ καὶ ὧτα ἐκέλευσε τῷ ποτηρίῳ ποιεῖσθαι, καὶ σπένδειν κατὰ τοῦς, ἀφ' οὗ μέρους ἥκιστα πίνουσιν ἄνθρωποι, τὸ μειράκιον κατεσκέδασε τῆς λόγου πλατὺ τοσοῦτον, ὡς ἀσελγῆ γέλωτα. ὁ δὲ, ἀναβλέψας ἐς αὐτὸ, οὐ σὺ, ἔφη, ταῦτα ὑβρίζεις, ἀλλ' ὁ δαίμων, ὃς ἐλαυνόμενός σε καὶ εἰδότα. ἐλελήθει δὲ ἄρα δαιμόνων τὸ μειράκιον· ἐγέλα τε γὰρ ἐφ' οἷς οὐδεὶς ἕτερος, καὶ μετέβαλεν ἐς τὸ κλάειν, αἰτίαν οὐκ ἔχον· διελέγετό τε πρὸς ἑαυτὸν, καὶ ᾖδε. καὶ ἃ μὲν πολλοὶ, τὴν νεότητα σκιρτῶσαν ᾤοντο σφέρειν αὐτὸ ἐς ταῦτα· ὅδε ὑπενόει ἄρα τῷ δαίμονι, καὶ ἐδόκει παροινεῖν, ἃ ἐμαίνετο πότε, ὁρῶντος τε ἐς αὐτὸ τοῦ Ἀπολλωνίου· δεδοικότως τε, καὶ ὀρρίλως φωνὰς ἠφίει τὸ εἴδωλον, οἱόσπερ κλαιομένων τε, καὶ τρεβλουμένων εἰσίν· ἀφέξεσθαί τε τοῦ μειρακίου ὤμνυ, καὶ μηδενὶ ἀνθρώπῳ ἐμπεσεῖσθαι. τοῦ δὲ, οἷ δεσπότου πρὸς ἀνδρά-

A meliosè, temerariéque obiecerat. Quis enim à dæmonibus liberum non putet hominem de cultu, religionéq. Deorum philosophantem? Cùm de libationibus faciendis aliquando disputaret, fortè adolescens aderat mollis, ac deliciis fluens, adeóque lasciuus, ac petulans, vt Amazonum cantibus *traductus fuerit*. Erat autem patria Corcyrensis: genus verò in Phæacem Alcinoum Vlyssis hospitem referebat. De libatione igitur, vt diximus, di-
B sputans Apollonius, iubebat homines tali, aut tali potione abstinere, & eam intactam, purámque Diis immortalibus conseruare. Cúmque dixisset potionem quandam auribus esse sacrificandam, ciúsque libationem per aures faciendam, cùm ea corporis parte homines bibere non possint: adolescens in cachinnum prorupit tam profusè ridens, vt omnes, qui aderant, in se conuerteret. Tunc illum respiciens Apollo-
C nius: Non tu, inquit, hanc mihi contumeliam affers, sed dæmon, qui te inscium hoc pacto vexat. *Detineri* autem à dæmone adolescens *se nesciebat*; & de his vtique ridebat, de quibus alius nemo risisset: quandoque autem in *ploratum* risum vertebat, cùm nulla subesset *lachrymandi* causa: interdum secum ipse loquebatur, aut cantabat. Horum omnium luxuriosam, & mollem *iuuentutem* esse causam homines arbitrabantur. Sed
D adolescens dæmonis *instinctu gesticulabatur, ac debacchari tum videbatur, cùm in illum furentem intueretur* Apollonius. Nunc enim timētis, nunc irascentis voces idolum emittens, & quales *flentium* esse solent, & eorum qui aliquo cruciatu torquentur, iurabat se adolescentem dimissurum, & in neminem alium intraturum. Apollonius autem verbis

in eum vtebatur, quibus domini contra ſeruos, vti ſolent, *verſipellem*, *callidum*, ſceleſtum, impudentémque ipſum appellans, minaciter, iracundéque iubebat, vt ſigno aliquo ſui diſceſſus edito, adoleſcentem relinqueret: *Nimirum vt* ſtatuam quandam *deiiceret*: vnam *ex iis* denotans quæ in porticu regia, iuxta quam talia fiebant, poſitæ erant. His dictis ea ſtatua tum paulum primò nutans decidit. *Tumultum verò qui ſuper hac re exortus eſt, vtque cum admiratione cuncti plauſum ediderint, quî deſcribere quis poſſet?* Verùm adoleſcens, tanquam è graui ſomno excitatus, oculos terebat, & ad radios ſolis facie conuerſa, verecundia perfuſus eſt, quòd omnes in ſe reſpicientes animaduertit: nec vlterius petulans apparebat, neque toruè ſicut antea aſpiciens: ſed in propriam naturam reuerſus, non aliter, quàm ſi medicamentum aliquod pro recipienda ſalute bibiſſet: tum verſicoloribus, ac mollibus veſtimentis, cæteríſque deliciis depoſitis, parcitatem victus, & vile pallium complexus eſt, ſéque ad Apollonij vitam, moréſque contulit.

A ποδον ποικίλον, πανοῦργόν τε, καὶ αὐαιδὲς, καὶ τὰ τοιαῦτα ξυὼ ὀργῇ λέγοντος, ἢ κελεύοντος ἀπιὼ ξυὼ τεκμηρίῳ ἀπαλλάττεσθαι· Ⓦ δεῖνα, ἔφη, καταβαλὼν ἀνδριάντα· δείξας τινὰ τῶν ἐκεῖ τῷ βασίλεον σοανὶ, ἐκεῖς ἦ ταῦτα ἐκρέμετο· ἐπεὶ δὲ ὁ ἀνδριὰς ὑπεκινήθη πρῶτον, εἶτα ἔπεσε. Ⓦ μὴ θόρυβος Ⓦ τ' ἐπὶ τούτῳ, καὶ ὡς ἐκρότησαν ὑπὸ θαύμαB τος, τί ἄν τις γράφοι. τὸ ὃ μειράκιον Ⓦ, ὥσπερ ἀφυπνίσαν, τούς τε ὀφθαλμοὺς ἔτριψε, καὶ πρὸς τὰς αὐγὰς τῦ ἡλίου εἶδεν, αἰδῶ τε ἐκάσατο, πάντων ἐς αὐτὸ ἐσκαμμένων· ἀσελγές τε οὐκ ἔτ ἐφαίνετο, οὐδὲ ἄτακτον βλέπον, ἀλλ' ἐπανῆλθεν ἐς τὴν ἑαυτῦ φύσιν, μεῖον οὐδὲν, ἢ εἰ φαρμακοποσία ἐκέχρητο· μεταβαλόν τε τῶν χλανιδίων, καὶ τῶν ληδίων, καὶ τῆς ἄλλης συβαρίδος, ἐς ἕρρτα ἦλθεν αὐχμοῦ, καὶ πείθωνος, καὶ ἐς τὰ τῦ Ἀπολλωνίου ἤθη ἀπεδύσατο.

Bacchanalia, & muliebres Athenienſium ornatus reprehenſos ab Apollonio. Tum cur Athenienſium & venti ſocij, & Boreas præter ventos ceteros maſculus, affinis eſſe dicatur. Sublatos præterea ab Apollonio crudeles Indos: hinc pro Achille legatum eſſe ad Theſſalos congregatos in Pylea ad Amphictyona celebranda: deinde de Lacedæmonijs, qui pro patria occubuere, déque Arcanane Megiſtia.

CAP. VII.

DICITVR etiam Apollonius Athenienſes increpaſſe propter Bacchanalia, quæ menſe Nouembri celebrant. Ipſe enim ſimplices cantus & modulationes quaſdã numeroſas in theatro audituros conuenire putabat, quales comœdiarum, tragœdiarúmve cantus eſſe ſolent.

Ἐπιπλῆξαι ὃ λέγεται πρὸς Διονυσίοις Ἀθηναίοις, ἃ ποιεῖται σοφίσιν, ἐν ὥρᾳ τῦ ἀνθεστηριῶνος· ὁ μὲν γὰρ μονῳδίας ἀκροασόμενος, καὶ μελοποιΐας, ἁπλᾶ σεων τ', καὶ ῥυθμῶν, ὁπόσοι κωμῳδίας τε, καὶ τραγῳδίας εἰσὶν, ἐς τὸ θέατρον

ξυμφοιταν ὡς ἔθ. ἐπεὶ ὃ ἤκουσεν ὅπ αὐ
λῶ ὑποσημήναντος λυγισμοὺς ὀρχεῖν-
ται, καὶ μεταξὺ τ Ορφέως ἐποποιΐας
τε, καὶ θεολογίας, τὰ μὲν, ὡς ὧραι, τὰ δὲ,
ὡς νύμφαι, ὡς βάκχαι πρὰττοισιν, ἐς
ἐπίπληξιν τούτου κατέση, ⁊ παύσασθε,
εἶπεν, ἐξορχούμενοι τοὺς Σαλαμινίους,
⁊ πολλοὺς ἑτέροις κειμένους ἀγαθοὺς ἄν
δρας· εἰ μὲν γὰρ Λακωνικὴ ταῦτα ὄρ-
χησις, οὕτω γε οἱ σφαπῶ· γυμνάζεσθε γὰρ
τῷ πολέμῳ, καὶ ξυνορχήσομαι. εἰ δὲ ἁ-
παλὴ, ⁊ ἐς τὸ θῆλυ ἀποδύσουσα, τί φῶ
πρὸς τ ζηπάων; ἃ γὰρ κ τ Μήδων ταῦ-
τα, ἢ Πρσῶν, καθ' ὑμῶν δὲ ἐσήξει τ ἀ-
ναθέντων ταῦτα, εἰ λίποισθε· κροκωτοὶ
δὲ ὑμῖν, ⁊ ἁλουργία, καὶ κροκοβαφία τοι
αὐτη, πόθεν; ἃ δὲ γὰρ αἱ Αχαρναὶ ὧδε
ἐστέλλονθ, ἃ δὲ ὁ κολωνὸς ὧδε ἵππευε.
⁊ τί λέγω ταῦτα; γυνὴ ναύαρχος τὴ
Καρίας ἐφ' ὑμᾶς ἔπλευσε μετ Ξέρξου·
καὶ ἐῶ αὐτῇ γυναικεῖον οὐδέν, ἀλλ' ἀν-
δρὸς στολὴ, ⁊ ὅπλα· ὑμεῖς δὲ, ἀβρότροι
τ Ξέρξου γυναικῶν, ἐπ' αὐτοῦ τοῦ στέλ-
λεσθε ④ γέροντες, οἱ νέοι, τὸ ἐφηβικόν·
οἱ πάλαι μὲν ὤμνυσαν ἀγραύλου φοι-
τῶντες, ὑπὲρ τῆς πατρίδος ἀποθανεῖ-
σθαι, ⁊ ὅπλα στήσεσθαι. νυνὶ δὲ ἴσως ὑμᾶς
ὑπὲρ τ πατρίδος βακχεύσειν, καὶ θύρ-
σον λήψεσθαι, κόρυν μὲν οὐδεμίαν
φέρων, γυναικομίμῳ δὲ μορφωμάτι
κε τ ⑭ Εὐριπίδου αἰσχρῶς διαπρέ-
πων. ἀκούω δὲ ὑμᾶς καὶ ἀνέμους γίγε-
σθαι, καὶ Λύδια ἀναστείλαντας, ἔπι-
πλα, μετεώρως αὐτὰ κολποῦντες. ἐδεῖ
δὲ ἄλλα τούτοις γε αἰδεῖσθαι ξυμμά-
χους γε ὄντας, ⁊ πνέοντας ὑπὲρ ἡμῶν
μέγα. μηδὲ ⑮ Βορέαν κηδεστὴν γε

A Sed postquam audiuit ad sonum tibiæ illos saltare, & inter Orphéi carmina, theologiámque, alios horarum, alios nympharum, alios baccharum habitu ornatos procedere: grauiter eos increpuit: Desinite, inquiens, Salaminicos tripudiando imitari, & plerosque alios iacentes *probos viros*. Si enim Laconica quædam esset hæc tripudiandi ratio; atque ipse quoque saltabo. *eia agite milites. sedenim exerceatis vos bello.* Sin
B autem est mollis, effœminatáque saltatio, quid habet cum trophęis commune? neque verò contra Medos, Persásve, sed contra vos ipsos, qui ea instituitis, venient, si ea permanere sinetis; coccinæ, atque etiam purpureæ, croceæque vestes: vnde à vobis sumptæ? num neque Acarnanides mulieres ita exornentur, neque tam molliter colonus equitauerit. Sed quid ego talia commemoro,
C cùm mulier Caria Xerxis temporibus nauis cuiusdam præfecta contra vos nauigauerit nihil habens muliebris ornatus, sed virili stola & armis instructa? vos autem molliores estis, quàm Xerxis fœminæ, eosdem geritis ornatus, senes pariter ac iuuenes, quos Persarum impuberes gestare solent. Quondam tamen in agro pugnaturi iurastis pro patria potius esse morituros. Nunc autem,
D vt puto, iuratis vos pro patria bacchaturos, & thyrsum sumpturos. Qui enim & galeam ferre non potest, & formam imitatur muliebrem, vt inquit Euripides, is turpiter ornatur. Audiui verò vos & ventos fieri, & Lydiam agitare supellectilem in magnos sinus ipsam attollentes. Oportet autem ipsos venerari, præsertim cùm socij vestri sint, & pro vobis maximè spirent: neque Boream affinem vestrum,

qui maximè ventorũ omnium masculus est, fœminam facere decet. Neque enim ipse Boreas Orithiam amasset, si eam vidisset tripudiantem. Alius insuper error Athenis emendatus est. Conueniens enim populus, in theatro quod in arce est, gladiatores sese mutuò iugulantes spectabat: magísque ibi tunc talia exercebantur, quàm nunc Corinthi fiat. Nam magnis pecuniis empti nequam homines eò deducebantur: ceu adulteri, seruorum captatores, scortatores, marsupiorum incisores, aliíque huiusmodi generis homines. Athenienses verò illos armantes, certare simul iubebant. Hanc itaque tam crudelem consuetudinem illis abstulit Apollonius. Cùm illum in concionem vocarent Athenienses, negauit se locum pollutum, & cruore manantem intrare velle. Idémque per epistolam scripsit, dicens mirari se iamdudum, quòd arcem Dea non deseruerit, cùm vos tantùm ante oculos eius humani sanguinis effundatis. Videmini enim mihi cùm festa, quæ Panathenaica dicitis, celebraueritis, non boues in sacrificio, sed homines mactare. Tu etiam, ô Bacche, quo pacto post eiusmodi sanguinem in theatrum venis, vbi sapientes Athenienses libando tibi sacrificant? abi igitur, & tu Dionysi. Purior enim sanctiórque Cytheron est. Hæc sunt, quæ memoratu digna putaui ex iis, quæ tunc Athenis philosophatus est Apollonius. Pòst ad Thessalos legatus pro Achille profectus est, cùm illi conuentum in Pylæa celebrarent, vbi Amphictyonica etiam peragere consueuerunt. Thessali itaque auditis quæ Achillis nomine ab Apollonio nuntiabantur, decreuere, vt circa sepulchrum eius consueta sacra instaurarentur.

A ὄντα, καὶ παρὰ πάντας τοὺς ἀνέμους θρόσενα, ποιεῖσθαι ἤλεγε· οὐδὲ γὰρ τῆς Ὠρειθυίας ἐρασὴς ἂν ποτε ὁ Βορέας ἐγένετο, εἰ καὶ ἐκείνῃ ὀρχουμένῃ εἶδε. διωρθοῦτο δὲ καὶ ἐκεῖνο Ἀθηναίοις. οἱ Ἀθηναῖοι ξυνιόντες ἐς τὸ θέατρον τὸ ἐπὶ τῇ ἀκροπόλει, προσεῖχον σφαγαῖς ἀνθρώπων, καὶ ἐμαστιγοῦτο ταῦτα ἐκεῖ μᾶλλον, ἢ ἐν Κορίνθῳ νῦν· χρημάτων τε μεγάλων ἐωνημένοι ἤγοντο μοιχοὶ, καὶ ἀνδραποδισταὶ, πόρνοι, καὶ τοιχωρύχοι, καὶ βαλαντοτόμοι, καὶ ἀνδραποδισταὶ, καὶ τὰ τοιαῦτα ἔθνη· οἷς ἔδοξεν ὅπλιζειν αὐτοὺς, καὶ ἐκέλευον ξυμπίπτειν. ἐλάβετο δὲ καὶ τούτων ὁ Ἀπολλώνιος· καὶ καλεσάντων αὐτὸν ἐς ἐκκλησίαν Ἀθηναίων, καὶ αὖ, ἔφη, ῥᾳδιουργεῖν ἐς χωρίον ἀκάθαρτον, καὶ λύθρου μεστόν· ἔλεγε δὲ ταῦτα καὶ ἐπιστολῇ. καὶ θαυμάζειν ἔλεγεν ὅπως ἡ θεὸς, οὐ καὶ τὴν ἀκρόπολιν ἤδη ἐκλείπει, τοιοῦτον αἷμα ὑμῶν προσεχόντων αὐτῇ. δοκεῖ τέ γάρ μοι προϊόντες, ἐπὶ τὰ παναθήναια πέμπετε, μηδὲ βοῦς ἔτι, ἀλλ' ἑκατόμβας ἀνθρώπων καταθύσαν τῇ θεῷ. σὺ δὲ Διόνυσε, μετὰ τοιοῦτον αἷμα ἐς τὸ θέατρον φοιτᾷς· κἀκεῖ σοι ἀσπάζονται οἱ σοφοὶ Ἀθηναῖοι; B μετάσηθι καὶ σὺ Διόνυσε. Κιθαιρὼν καθαρώτερος. τοιάδε βοῦρον τὰ ἀποδαμούμενα τῶν φιλοσοφησάντων Ἀθήνησιν αὐτῷ τότε. ἐπρέσβευσε δὲ καὶ παρὰ τοὺς Θεσσαλοὺς ὑπὲρ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ τοῦ ἐν Πυλαίᾳ ξυλλόγοις, ἐν οἷς καὶ Θεσσαλοὶ τὰ ἀμφικτυονικὰ πράττουσιν. οἱ δὲ, δείσαντες, ἐψηφίσαντο ἀναλαβεῖν τὰ προσήκοντα τῷ τάφῳ. C

D

καὶ τὸ Λεωνίδου σῆμα τοῦ Σπαρτιάτου μονονοὺ περιέβαλεν, ἀγασθεὶς τὸν ἄνδρα, ἐπὶ ᾧ τὸν κολωνὸν βαδίζων, ἐφ' οὗ λέγονται Λακεδαιμόνιοι περιχωθῆναι τοῖς τοξεύμασιν, ἤκουσε τῶν ὁμιλητῶν διαφερομένων ἀλλήλοις, ὅ, τι εἴη τὸ ὑψηλότατον τῆς Ἑλλάδος. παρεῖχε δὲ ἡ Ὄθρυς τὸν λόγον ἡ Οἴτη τὸ ὄρος, ἐν ὀφθαλμοῖς οὖσα. ἡδέως δὲ ἐπὶ τὸν λόφον, ἐγὼ, ἔφη, τὸ ὑψηλότατον τοῦτο ἡγοῦμαι. καὶ γὰρ ἐνταῦθα ὑπὲρ ἐλευθερείας ἀποθανόντες, αὐτανήγαγον αὐτὸ τῇ Οἴτῃ, καὶ ὑπὲρ πολλοὺς Ὀλύμπους ἦραν· ἐγὼ δὲ, ἄγαμαι μὲν καὶ τοὺσδε τοὺς ἄνδρας. τὸν δὲ Ἀκαρνᾶνα Μεγιστίαν, καὶ σὺν τούτων. ἃ γὰρ πεισομένους ἐγίγνωσκε, τούτων ἐπεθύμησε κοινωνῆσαι τοῖς ἀνδράσιν, οὐ τὸ ἀποθανεῖν δείσας, ἀλλὰ τὸ μὴ μετ' τοιῶνδε τεθνάναι.

A Leonidæ quoque Spartiatæ ſtatuam amplexus eſt Apollonius ob *admirationem*, qua virum talem *proſequebatur*. Veniens autem ad tumulum, vbi ſagittis confoſſi Lacedæmonij perhibentur, familiares ſuos inter ſe diſſidentes, diſputantéſque audiuit, quiſnam totius Græciæ locus eſſet altiſſimus. Huius autem diſputationis occaſionem dederat mõs Oeta ante eorum oculos poſitus. Conſcendens autem collem, quem diximus, Apollonius: Ego, inquit, B hunc omnium altiſſimum cenſeo. Namque in eo libertatis cauſa occubuere, æqualem illum Oetæ reddiderunt, & ſupra plures Olympos extulerunt. Ego autem viros iſtos colo, & veneror, & cum ipſis vna Acarnanem Megiſtiam. Quæ enim illos pro patria pertuliſſe audiuit, eorundem ſe fieri participem exoptauit.

Viſitaſſe Apollonium omnia Græcorum delubra, vt Dodonæum, Pythicum, Amphiarai, Trophonij, Muſarum in Helicone. Tum de portu Lechæo. Quidque de Sectione Iſthmi vaticinatus fuerit Apollonius, & quòd poſtea aggreſſus eam Nero, deſtiterit ab incœptis, & quare deſtiterit. Inde de Demetrio philoſopho: de Phauorini orationibus. De Menippo quodam amanti vnam è Lamiis, quæ ſe in formoſiſs. mulieris corpus transformauerat: vtque ab Apollonio publicè liberatus fuerit.

CAP. VIII.

ΕΠεφοίτησε δὲ καὶ τοῖς Ἑλληνικοῖς ἱεροῖς πᾶσι τῷ τε Δωδωναίῳ, καὶ τῷ Πυθικῷ, καὶ τῷ ἐν Ἀβαῖς· ἐς Ἀμφιαρεών τε, καὶ Τροφωνίου ἐβάδισε, καὶ ἐς τὸ Μουσεῖον τὸ ἐν Ἑλικῶνι ἀνέβη. φοιτῶντι δὲ ἐς τὰ ἱερὰ, καὶ διορθουμένῳ αὐτὰ, ξυνεφοίτων μὲν οἱ ἱερεῖς, ἠκολούθουν δὲ οἱ γνώριμοι, λόγων τε κρατῆρες ἴσαντο, καὶ ἡρύοντο αὐτῶν καὶ διψῶντες. ὄντων δὲ καὶ Ὀλυμπίων,

D PEragrauit etiã Apollonius totius Græciæ tẽpla, & oracula. Acceſſit namq. ad Dodonæũ templum, & Pythicũ, & quod eſt in Abis, Amphiarai quoq. & Trophonij templa vidit. Aſcendit etiam ad Muſarum templũ in Helicone poſitum: cúmq. ſingulorum templorum ſacra perquireret, & ſi qua opus eſſet, emendaret, tẽplorum ſacerdotes vnà proficiſcebãtur, & familiares eius, quos dulcedine ſermonum, voluptatéq. ſaturabat. Cùm ludorũ Olympiorũ tempus luſtraret, Helien-

Elienſéſque ipſum per legatos ad communionem certaminis inuitarent: Videmini mihi, inquit Apollonius Olympiorum gloriam diminuere: qui legationib. auertere tentetis eos, qui ſponte ſua eò ſunt profecturi. Cùm in Iſthmo conſtitiſſet aliquando, & mare Lechæo portui circumpoſitum mugiret: Is, inquit, terræ vertex ſcindetur forſitan: ego tamen magis credo non ſciſſum iri. Hæc autem dixit iam prænoſcens non futuram Iſthmi ſectionẽ, quam poſt annos ſeptem facere cogitauit Nero: qui relicta regia in Græciam venit præconiis Olympiis, Pythiiſque ſe ſubiiciens, quamuis Iſthmia etiam vicerit. Erant autem eius victoriæ Citharœdorum, & præconũ. Vicit etiam tragœdos in Olympiis, & tunc de Iſthmo reſcindendo dicitur cogitaſſe, vt ipſum nauibus peruium redderet, atque Adriaticum Ægæo miſceret, ne naues omnes ſupra Maleam nauigarent, ſed multæ per eum, quem ſcidiſſet locum, veherentur, nauigationis circuitum euitantes. *Quem verò Apollonij vox oracularis exitũ habuit? nimirum* ſciſſio à Lechæo Corinthiorum portu incœpta, ſtadia fermè quatuor cõtinenter proceſſit. Deſtitit autem ab incœptis Nero, vt quidam tradunt, quòd Ægyptij philoſophi dixerunt fore, vt commiſta maria, & diffuſum quod circa eſt Lechæum pelagus Æginam delerent. Alij quòd innouationes aliquas erga imperium timuerit. Tale igitur fuit, quod de de Iſthmi ſciſſione prædixit Apollonius, fore vt ſcinderetur, vel forſitan non ſcinderetur. Erat eo tempore Corinthi philoſophus, nomine Demetrius, omnem Cynicorum diſciplinam complexus: cuius Phauorinus in ſuis orationibus honorificè meminit. Is cùm erga Apollo-

A ἢ καλέντων αὐτ̃ Ηλείων ἐπὶ κοινωνίαν τ̃ ἀγῶνος, δοκεῖτέ μοι, ἔφη, διαβάλλειν τ̃ τ̃ Ολυμπίων δόξαν, πρεσβφῶν δεόμενοι πρὸς τὰς αὐτόθι ἥξοντας. χωμένου δ' ἢ κ̃ τὸν Ισθμὸν, μυκησαμένης τ̃ ὑπὸ τ̃ Λέχαιον θαλάττης, ἐκεῖνος, εἶπεν, ὁ αὐχὴν τ̃ γ̃ς, τετμήσεται μᾶλλον ἴσως. εἶχε δ' αὐτὸ ἢ ἔτο πρόρρησιν τ̃ σμικρὸν ὕστερον ὑπὲρ τ̃ Ισθμὸν τομῆς, ἣν μ̃ ἔτη ἑπτὰ Νέρων διανοήθη· τὰ γὰρ βασίλεια καταλιπὼν, εἰς τ̃ Ελλάδα ἀφίκετο, κηρύγμασιν ὑποθήσων ἑαυτ̃ Ολυμπικοῖς τ̃, ἢ Πυθικοῖς· καὶ νίκα ἔστι Ισθμοῖ. αἱ δ' νίκαι ἦσαν, Κιθαρῳδίαι, καὶ κήρυκες. καὶ νίκα δ' ἢ τραγῳδοὺς ἐν Ολυμπίᾳ. ποτ̃ λέγεται καὶ τ̃ περὶ τ̃ Ισθμὸν καινοτομίας ἄψασθαι, ὡς πλῶν αὐτὸν ἐργαζόμενος, ἢ τ̃ Αἰγαῖον τῷ Αδρίᾳ ξυμβάλλων, ὡς μὴ πᾶσαι ναῦς ὑπὲρ Μαλέαν πλέοι, νομίζοιντο τ̃ αἱ πολλαὶ κ̃ τ̃ ῥήγματος, ξωτεμνόσας τὰς περιβολὰς τ̃ πλῶ. πῇ δ' ἀπέβη καὶ τ̃ Απολλωνίου λόγιον; ἡ ὀρυχὴ γὰρ ἀρξαμένη ἀπὸ Λεχαίου λαβοῦσα, σάδια περὶ ἑξήκοντα τέτταρα, ξυνεχῶς ὀρυττόντων. φεῖν δ' λέγεται Νέρων τ̃ τομήν· ἐμοὶ, Αἰγυπτίων φιλοσοφησάντων αὐτῷ τὰς θαλάττας, ἢ τὸ ὑπὲρ Λεχαίου πέλαγος ὑπερχυθὲν, ἀφανιεῖν εἰπόντων τ̃ αἴγιναν· οἱ δ', νεώτερα περὶ τὴν ἀρχὴν δείσαντα. τοιάδε μὲν δὴ τ̃ Απολλωνίου, καὶ τ̃ Ισθμὸν τμήσεσθαι, ἢ τ̃ τμήσεσθαι· καὶ Κορίνθῳ δ' φιλοσόφων ἐτύγχανε τότ̃ Δημήτριος, ἀνὴρ ξωφλεφῶς ἅπαν τὸ καθ' κυνικὴν κράτος· ὃν Φαβωρῖνος ὕστερον ἐν πολλοῖς τ̃ ἑαυτ̃ λόγων, καὶ ἀγλυκῶς ἐπεμνήσθη. παθὼν δ' περὶς τ̃

Απολλώνιον, ὅπῃ φασὶ τὸν Αντισθένη τῷ τῆς Σωκράτους σοφίας παθεῖν, εἵπετο αὐτῷ μαθητῶν· καὶ προσκείμενος τοῖς λόγοις· καὶ τῶν αὐτῷ γνωρίμων τοὺς δοκιμωτέρους, ἐπὶ τὸν Απολλώνιον ἔτρεπεν· ὧν ἦν Μένιππος ὁ Λύκιος, ἔτη μὲν γεγονὼς πέντε, καὶ εἴκοσι, γνώμης δὲ ἱκανῶς ἔχων, καὶ τὸ σῶμα εὖ κατεσκευασμένος. ἐῴκει οὖν ἀθλητῇ καλῷ, καὶ ἐλευθερίῳ τὸ εἶδος· ἑρᾶσθαι δὲ τὸν Μένιππον οἱ πολλοὶ ᾠόντο ὑπὸ γυναικὸς ξένου. τὸ δὲ γύναιον, καλή τε ἐφαίνετο, καὶ ἱκανῶς ἀβρά, καὶ πλουτεῖν ἔφασκεν. οὐδὲν δὲ τούτων ἦρα ἀπεχρῶς ἐκεῖνον, ἀλλὰ ἐδόκει πάντα. καὶ γὰρ τῷ ὁδὸν τὴν ἐπὶ Κεγχρείας βαδίζοντι αὐτῷ μόνῳ φάσμα συντυχὸν, γυνὴ τὸ εἶδος, καὶ χεῖρα ξυνῆψεν, ἑρᾶν αὐτοῦ πάλαι φάσκουσα. Φοινίσσα δὲ εἶναι, καὶ οἰκεῖν ἐν προαστείῳ τῆς Κορίνθου, τὸ δεῖνα εἰσοδοα πρόσθεν. ἐς ὃ ἑσπέρας, ἔφη, ἀφικομένῳ, ᾠδή τε ὑπαρξει ἐμοῦ ἁδούσης, καὶ οἶνος, οἷ οὔπω ἔπιες· καὶ οὐδὲ ἀντεραστὴς ἐνοχλήσει σε. βιώσομαι δὲ καλὴ, ξὺν καλῷ. τούτοις ὑποθελχθεὶς ὁ νεανίας· τῷ μὲν γὰρ ἄλλῳ φιλοσοφίαν ἐῤῥωτο, πρὸς δὲ ἐρωτικῶν, ἥπητο· ἐφοίτησε πρὸς ἑσπέραν αὐτῆς. καὶ τὸν λοιπὸν χρόνον ἐθάμιζεν, ὥσπερ παιδικοῖς, οὔπω ξυνιεὶς τὸ φάσματος. ὁ δὲ Απολλώνιος ἀνδριαντοποιοῦ δίκην ἐς Μένιππον βλέπων, ἐζωγράφει τὸν νεανίαν, καὶ ἐθεώρει. καταγνοὺς δὲ αὐτὸν, οὐ μέντοι, εἶπεν, ὁ καλὸς γε, καὶ ὑπὸ τῶν καλῶν γυναικῶν θηρεύμενος, ὅφιν θάλπεις,

nium ita esset affectus, sicut olim Antisthenem erga Socratis sapientiã ferunt fuisse dispositum, discendi causa Apolloniũ sequebatur, eius verba diligẽter obseruans: amicos insuper, familiarésq. suos ad audiendũ Apollonium compellebat: inter quos fuit Menippus Lycius, annos natus circiter viginti, & quinque: ingenio satis potens, corpore verò egregiè exercitatus; ita vt formosi Athletæ, liberalísq. speciem præ se ferret. Hunc à peregrina muliercula pleriq. amari putabãt. Mulier verò satis pulchra, mollísq. apparebat, & diuitiis supra modum abundans: quæ artificiosè, & ostentationis tantùm causa simulabãtur. Fuerat autem eius familiaritatem hoc modo consecutus Menippus. Cùm aliquando solus Corintho ad Cenchræas proficisceretur, phantasma quoddam illi occurrit, quod se in mulieris speciem formauerat, atque manu apprehendens Menippum, iamdudum, inquit, se illius amore teneri: esse autẽ se genere Phœnissam, & in suburbano quodam iuxta Corinthum habitare; idq; etiam digito mõstrauit, dixítq. si vesperi eò ad me veneris, me cantantẽ audies, & vinum bibes, quale antea nunquã bibisti: neque te riualis turbabit vllus. Pulchra enim pulchro contenta viuã, & moriar. His blandiciis allectus adolescẽs in reliqua philosophia satis validus, amoribus tamen resistere impotens: vesperi ad mulierem venit: ac frequenter deinceps tanquam ad suas delicias veniebat ad mulierem, nondum quale id esset phantasma cognoscens. Hæc verò animaduertens Apollonius primò statuarij instar Menippum intuitus, diligenter ipsum designabat, & contemplabatur: vbi verò illũ satis agnouisse visus est: O pulcher, inquit, & à pulchris mulieribus expetite, serpẽtem foues,

& te ſerpens fouet. Cùm talia verba Menippus admiraretur: Hoc propterea dixi, Apollonius inquit, quoniam mulierem habes, quæ vxor tua non eſt: quid vero, an te amari ab illa putas? Certè per Iouem, inquit, quandoquidē me vehementer amat. An igitur, inquit Apollonius, eā tibi connubio iunges? Iungam, reſpondit ille: gratiſſimū eſt enim amantē *ducere.* Quando igitur, inquit Apollonius, futuræ nuptiæ ſunt? Ille autem: Cito, inquit, imò verò cras fortaſſe. Obſeruās igitur conuiuij tempus Apollonius, cùm iam qui inuitati fuerant, conueniſſent, & ipſe eodem accedēs, Vbinam, inquit, mulier eſt, cuius cauſa cōuiuium celebraturi conueniſtis? Tūc Menippus: Propè abeſt, inquit: atq; hæc dicens, cùm paulùm erubuiſſet, ſurrexit. Tūc Apollonius, Argentū hoc, inquit, & aurum, ceteráq. domus huius ornamenta, tuáne, an mulieris ſunt? Mulieris, inquit ille. & ſemilaceram, craſſámq. veſtem oſtendens, Talia quædam mea ſunt, inquit, ornamenta. Tunc ad eos, qui aderant, cōuerſus Apollonius, Tātaláne, inquit, hortos vidiſtis? qui apparent aliquid eſſe, cùm non ſint? *Apud Homerum ſanè, dixerunt. non enim* in infernum deſcēdimus. Tale certè, inquit, hunc omnem ornatum exiſtimetis oportet. Neq. enim quæ apparet materia illa ſubeſt, ſed materiæ duntaxat opinio eſt, & imago, vt autem verum eſſe agnoſcatis, quod dico, bona hæc ſpōſa vna eſt ex numero Lamiarū, quas aliqui laruas, aliqui lemures appellant. Sunt autem ad amorē, & Venerem pronæ, & humanas carnes vehementer expetunt, venereorum cupidine *agitant* eos, quos cupiunt poſtea deuorare. Illa hæc audiens, Age, inquit, meliora loquere: ſéque eius dictis offenſam, ac perturbatam demonſtrans, in philoſophos paulò mordacius inuecta eſt, *quaſi ſemper nugarentur.* Vbi verò aurea pocula,

A ἢ σὲ ὄφις. θαυμάσαντος ὃ τὸν Μενίππου, ὅτι γυνή σοι, ἔφη, ἐστὶν, οὐ γαμετὴ, εἶπε. τί δὲ, ἦ σὺ ὑπ' αὐτῆς ἐρᾶσθαι; νὴ Δί', εἶπεν, ἐπειδὴ διάκειται πρός με ἐρῶσα. καὶ γήμαις δ' ἂν αὐτὴν, ἔφη; χάειεν γὰρ ἂν εἴη τὸ ἀγαπῶσαν γῆμαι. ἤρετο οὖν πηνίκα ⓓ γάμοι. θερμοὶ, ἔφη, καὶ ἴσως αὔριον ⓜ. ἐπιφυλάξας οὖν τὸν τοῦ συμποσίου καιρὸν ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ ἐπιὼν τοῖς δαιτυμόσιν ἤδη ἤκουσι, ποῦ, ἔφη, ἡ ἄβρα, δι' ἣν πίνετε; ἐνταῦθα, εἶπεν ὁ Μένιππος. ἅμα ὑπανίσταται ἐρυθριῶν. ὁ δὲ ἄργυρος, καὶ χρυσὸς, καὶ τὰ λοιπὰ, οἷς ὁ ἀνδρῶν κεκόσμηται, πότερον ὑμῶν; γυναικὸς, ἔφη. τάμὰ γὰρ τοσαῦτα, δείξας ⓟ ἑαυτὸν τείθωνα· ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, τοῦ Ταντάλου κήπους, ἔφη, εἴδετε, ὡς ὄντες, καὶ εἰσί; ᾤμην ὅμως γε ἔφασαν. οὐ γὰρ ἐς ᾅδου γε καταβαίντες, ταῦτ', ἔφη, ἐς τοῦτον ⓥ κόσμον ἠγεῖσθε· οὐ γὰρ ὕλη ἐστὶν, ἀλλὰ ὕλης δόξα. ὡς δὲ γιγνώσκοιτε ὃ λέγω, ἡ χρηστὴ νύμφη, μία τῶν ἐμπουσῶν ἐστὶν, ἃς Λαμίας τε, καὶ μορμολυκίας ⓠ πολλοὶ ἠγοῦνται. ἐρῶσι δ' αὗται· καὶ ἀφροδισίων μὲν, σαρκῶν ὧν καὶ μάλιστα ἀνθρωπείων ἐρῶσι, καὶ πάλαι τοῖς ἀφροδισίοις, οὓς ἂν ἐθέλωσι δαίσασθαι· ἡ δ', ὑφ' ἡμῶν ἐλεγχομένη, καὶ ἄπαγε. καὶ μυσάττεσθαι ἐδόκει, ἃ ἤκουε· καί που ἀπέσκωπτε τοὺς φιλοσόφους ὡς ἀεὶ ληροῦντας. ἐπεὶ μέντοι τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ,

καὶ ὁ δοκῶν ἀργυρᾶ, ἀνεμιαῖα ἠλέγχθη, καὶ διέπτη τὼ ὀφθαλμῶ πάντα, οἰνοχόοι τε, καὶ ὀψοποιοὶ, καὶ ἡ τοιαύτη θεραπεία πᾶσα, ἠφανίσθησαν, ἐλεγχόμενοι ὑπὸ τῦ Ἀπολλωνίου, δακρύοντι ἐώκει τὸ * φάσμα, καὶ ἐδεῖτο μὴ βασανίζειν αὐτὸ, μηδὲ ἀναγκάζειν ὁμολογεῖν ὅ, τι εἴη. Ἐπικειμένου δ', καὶ μὴ ἀνιέντος, ἔμπουσά τε εἶη, ἔφη, καὶ παίνειν ἡδοναῖς τὸν Μενίππου ἐς βρῶσιν τῦ σώματος. τὰ γὰρ καλὰ τῶν σωμάτων, καὶ νέα, σιτεῖσθαι νόμιζον, ἐπειδὴ ἀκραιφνὲς αὐτοῖς τὸ αἷμα.

γρ. ἐδόκει τὸ φάσμα

A & quod videbatur argentum inania, ventosáque ostensa ab oculis euanuere, pincernæque, & coqui, ac reliqua familia ab Apollonio conuicta disparuit: Lamia lachrymanti similis rogabat Apollonium, ne se torqueret, néve quid esset fateri cogeret. Cúmque ille acriter instaret, neque eam se dimissurum assereret, tandem sese Lamia cõfessa est, & voluisse Menippum voluptatibus explere, vt eius postea corpus de- B uoraret. Consueuisse enim pulchrorum & iuuenum hominum corporibus vesci, vbi ad summam sanguinis abundantiam peruenissent.

De Basso quodam, qui assiduè de Apollonio maledicebat, item de legatis Lacedæmoniorum increpitis. De statua & robore Milonis. De statuaria. Tum de iuuene, qui sibi doctus esse videbatur. CAP. IX.

Τοῦτον μὲν τὸν λόγον γνωριμώτατον C τῶν Ἀπολλωνίου τυχάνοντα, ἐξ ἀνάγκης ἐμήκυνα. γιγνώσκουσι μὲν γὰρ πλείους αὐτὸν, ἅτε καθ' Ἑλλάδα μέσην πραχθέντα. ξυλλήβδην δὲ αὐτὸν παρφλήφασιν, ὅτι ἔλοι ποτὲ ἐν Κορίνθῳ Λάμιαν. ὅ,τι μέντοι πράττουσαν, καὶ ὅτι ὑπὲρ Μενίππου ταῦτα, οὔπω γιγνώσκουσιν· ἀλλὰ Δάμιδί τε, καὶ ἐκ τῶν ἐκείνου λόγων, ἐμοὶ εἴρηται. τότε δὲ πρὸς Βάσσον διεφέρθη ἐν τῇ Κορίνθου. παραλόγως μὲν γὰρ ἔδοξε καὶ ἐδόκει, καὶ ἐπεπίστευτο. σοφίαν γὰρ αὐτῷ κατεψεύδετο, καὶ χαλινὸς ἐν ἰῷ ἦπτο τῇ γλώττῃ. λοιδορούμενον γὰρ αὐτὸν ἀπέσχεν ὁ Ἀπολλώνιος, οἷς τε ἐπέσκλων, οἷς τε διεφέρετο κατ' αὐτοῦ. πᾶν γὰρ ὅπερ ἐς

HANC ego de Lamia narrationẽ, inter Apollonij gesta maximè notam, necessariò longiorem feci: Multi enim quòd factũ fuit cognouere, vt potè quod in media Græcia celebratum est. Summatim verò narratum de illo est: omnes enim hoc duntaxat dixisse contenti fuerunt, quòd Lamiam Corinthi quandoque Apollonius deprehenderit. Quid autẽ egerit, & quo pacto Menippi gratia hæc fuerit operatus Apollonius, non omnes nouerũt. sed ego ex Damidis Apolloniiq. sermonib. ista retuli. *Tunc quoq. aduersus Bassum Corinthium contentio orta est,* qui cùm parricida habitus, *conuictúsq. esset,* tamen Apollonij sapientiã vanam, falsamq. esse prædicabat. neq. frenũ, aut moderationem vllam habuit in loquendo. Hunc conuitia, contumeliásque temerè fundẽtem cõpescuit Apollonius, partim disputationib. aduersus eum habitis, partim etiam epistolis in eum conscriptis. Quicquid autem de eo

tanquam parricidà ſcripſit, verum etiam proculdubio putandum eſt. Neque enim veriſimile videtur talem virum conuitij cauſa falſum aliquid auſum fuiſſe dicere. In Olympiis autem ab Apollonio geſta ſunt hæc. Cùm ei ad ludos proficiſcenti Lacedæmoniorũ legati obuiam veniſſent, hoſpitium, familiaritatémque pollicentes; eſſent autem habitu haudquaquã Laconico, ſed molli, atque laſciuo; atque ipſi deliciis omnibus affluerent, acriter eos increpuit Apollonius. Videſ enim homines expolitis cruribus, comis autem vnguento ſtillantibus, abraſis barbis, veſtitu inſuper fluxo, ac molli. Ephoris talia nuntiare illos iuſſit, vt publicè balneorum *picis* vſu interdicto, & omnib. *cutis* deliciis propulſatis antiquam viuendi normam conſuetudinémque reuocarent. Sic enim fore, vt corporum exercitationes, *libamina & ſodalitia* apud eos floreſcerent, redirétq. ſibiipſi ſimilis Lacedæmon. Vbi verò ipſos quæ domi curanda erant, emendaſſe cognouit, epiſtolam ex Olympiis ad eos ſcripſit Laconica ſcedula breuiorem, his verbis, Apollonius Ephoris ſalutem. Virorum quidem eſt non peccare, generoſorum autem etiam peccantes ſentire. Reſpiciens autem Iouis Olympij templum. Salue, inquit, bone Iupiter, qui vſque adeo bonus es, vt te ipſum hominibus communices. Interpretatus quoque eſt, quid Milonis ænea ſtatua, & eiuſdem habitus, ſtaturáque ſignificaret. Milo namque ſuper diſcum poſitis ſimul vinctis pedibus inniti videtur: Siniſtra autem malum punicum tenet: dextræ autem manus digiti recti, atque inſertis ſimiles apparent. Qui autem in Arcadia, Olympiiſq. ſermones feruntur, ij ſunt.

A παραλείαν ἔλεγλε, ἀληθὲς ἐδόκει· μὴ γὰρ ἄν ποτε τοιόνδε ἄνδρα ἐς λοιδορίαν σκῶπτεσθαι, μηδὲ δὴ εἰπεῖν τὸ μὴ ὄν. τὰ δὲ σὺν Ολυμπίᾳ τοῦ ἀνδρὸς, τοιαῦτα· ἀνιόντι τῷ Απολλωνίῳ ἐς Ολυμπίαν, συνέτυχον Λακεδαιμονίων πρέσβεις ὑπὲρ ξυνοικίας· Λακωνικὸν δὲ ἐσθῆτα μὲν οὐδὲν ἐφαίνετο, ἀλλ' ἁβρότριχα μὲν αὐτῶν εἶχον, ἠ συβαρίδος
B μεσοὶ ἦσαν· ἰδὼν δὲ ἄνδρας λείους τὰ σκέλη, λιπαροὺς τὰς κόμας, καὶ μηδὲ ῥυπίους χρωμένους, ἀλλὰ ἠ τὴν ἐσθῆτα μαλακοὺς, τοιαῦτα πρὸς τοὺς Εφόρους ἐπέστελλεν, ὡς σκεύνοις κήρυγμα ποιήσασθαι δημοσίᾳ, τὴν τε πίτταν τῶν βαλανείων ἐξαιρουῦτας, καὶ τὰς παρεσκευὰς ἐξελαυνόντας, ἐς τὸ ἀρχαῖόν τε καθιστάμενους πάντα· ὅθεν παλαίσραί τε ἀνήβης, ἠ κοινδαὶ, ἠ τὰ
C φιλίπα ἐπανῆλθε, ἠ ἐγένετο ἡ Λακεδαίμων ἑαυτῇ ὁμοία. μαθὼν δὲ αὐτοὺς τὰ οἴκοι διορθουμένους, ἔπεμψεν ἐπιστολὴν ἀπ' Ολυμπίας βραχυτέραν τῆς Λακωνικῆς σκυτάλης· ἔστι δὲ ἥδε. Απολλώνιος Εφόροις χαίρειν. Ανδρῶν, τὸ μὴ ἁμαρτεῖν γυναίων δὲ, καὶ τὸ ἁμαρτόντας αἰσθέσθαι. ἰδὼν δὲ ἐς τὸ ἔδος τὸ σὸν Ολυμπία, χαῖρε, εἶπεν, ἀλαθὲς Ζεῦ. οὐ
D γὰρ ἔστιν ὅπως ἀγαθὸς, ὡς καὶ σαυτὸν κοινωνῆσαι τοῖς ἀνθρώποις. ἐξηγήσατο δὲ καὶ τὸν χαλκοῦν Μίλωνα, ἠ τὸν λόγον τὸν περὶ αὐτὸν σήματος. ὁ γὰρ Μίλων, ἐσανέσθαι μὲν ἐπὶ δίσκου δοκεῖ, τῶν ποδὲ ἀμφὶ συμβεβληκώς. ῥόδον δὲ ξυνέχει τῇ ἀριστερᾷ· ἡ δεξιὰ δὲ, ὀρθοὶ τε χρὸς σκείνης οἱ δάκτυλοι, καὶ οἷς διείροντες. ὁ μὲν δὴ καθ' Ολυμπίαν τε, ἠ Αρκαδίαν λόγοι·

τῷ ἀθλητῇ ἰσχυροῦσι τῦτον, ἄτρεπτον A γηγένας, καὶ μὴ σκιβαδιῶαί ποτε τ χώρᾳ, ἐν ᾧ ἔστη. δηλῦσι δὲ, τὸ μὲν ἀπρὶξ τ δακτύλων, ἐν τῇ ξυνοχῇ τ ῥοᾶς· τὸ μηδ' ἂν σκαδιῶαί ποτ' ἀπ' ἀλλήλων αὐτῦ, εἴ τις σοὶς ἕνα αὐτ δι' ἀμιλλῶτο, τῷ τὰς διαφυὰς ἐν ὀρθοῖς τοῖς δακτύλοις, δῦ ξυμπρισί. πλὴ ταινίαν ὑ, λεῦ ἀναδεῖται, σωφροσύνης ἡγεῖται ξύμβολον. ὁ ὑ Απολλώνιος, σοφῶς μοι, εἶπεν, ὑπενοῆσθαι ταῦτα· σοφώτερα ὑ εἰ τὰ ἄλλα. ὡς ὑ γιγνώσκοιτε ἂν νοῦν τ Μίλωνος, Κροτωνιάτην τὸν ἀθλητὴν τῦτον ἱερέα ἑστήσαντο τ Ηρας. πλὴ μὲν δὴ μίτρᾳ ὅ, τι χρὴ νοεῖν, τί ἂν ἐξημείμην, ἐπ μνημονεύσας ἱερέως ἀνδρός; ἡ ῥοᾶ δὲ μόνη, φυτὸν τῇ Ηρᾳ φύεται. ὁ δὲ ὑπὸ τοῖς ποσὶ δίσκ, C ὑπὸ ἀσπιδίῳ βεβηκὼς ὁ ἱερεύς, τῇ Ηρᾳ θύεται· τυτὶ ὑ ἡ δεξιὰ σημαίνει. τὸ ὑ ἔργον τ δακτύλων, ἐ μήπω διεσῶς, τῇ ἀρχαίᾳ ἀγαλματοποιίᾳ προσοικείωσ. παρατυγχάνων ὑ τοῖς δρωμένοις, ἀπεδέχετ τ Ηλείων ὡς ἐπεμελοῦντο τ αὐτῶν, ἡ ξυνὼ νόμῳ ἔδρων. μεῖόν τε οὐδὲν, ἢ ἀγωνιούμενοι τ ἀθλητῶν κεῖνται ὤοντ, ἡ μήθ' ἑκόντες ἢ, μήτ' ἄκοντες ἁμαρτάνειν πρένοοῦντο. ἐρομένων δ' αὐτ τ ἑταίρων, πνας τοὺς Ηλείους προὶ τὸ διάθεσιν, τ Ολυμπίων ἡγεῖτο. εἰ μοὶ σοφοὺς, ἔφη, καὶ οἶδα, σοφιστὰς μέν τοι. ὡς δὲ καὶ διεβέβλητ πρὸς τοὺς οἰομένους ξυγγράφειν, ἐ ἀμαθεῖς

Aiunt enim hunc Athletam fuisse adeò robustum, vt in loco vbi semel constitisset firmus, immobilísque ita permaneret, vt inde nulla posset vi dimoueri: Mali verò punici compressionem, firmitudinem, tenacitatémq. digitorum ostendere. Quòd autem digiti recti ab inuicem distrahi non possent, si quis etiam summis viribus certasset, declarari aiebant ex rimis, quæ ad certam normam compositæ inter distantes digitos conspiciuntur. Victam autem, qua caput redimitus est, temperantiæ suæ indicium esse putant. Sed hæc, inquit Apollonius, sapienter profectò sunt excogitata. Ego tamen sapientiora esse censeo, quæ sunt veriora. Vt igitur sciatis, quid veritatis Milonis habitus contineat, me audite: Crotoniatæ hunc Athletam Iunonis sacerdotem instituêre, ex quo sine alia interpretatione satis apparet, quid mitra significet, cùm sacerdotem illum esse dixerim. Arbor autem malus punica sola in Iunonis honorem plantatur. Qui autem pedibus subiacet discus, ostendit breui scuto superstantem sacerdotem Iunoni sacrificare consueuisse, quod manus etiam dextra significat. Digitorum verò non multùm distantium inter se figuram antiquæ artis statuariæ opus esse dicebant. Cùm faciendis sacrificiis interueniisset, offendit Elienses egregiè ornatos cum magno suarum sedium apparatu, ex eóque nihilò minoris existimatum iri putabant, quàm qui in ludis erant certaturi Athletæ. Interrogantibus itaque sociis Apollonium, quid de Eliẽsium dispositione erga ludos Olympicos sentiret: Sapientes, inquit, necne sint ignoro. Sophistas verò esse ipsos manifestè video. Quo pacto autem sit calumniatus eos, qui rerum gestarũ scriptores esse putantur, & amentes ostenderit eos, qui supra vires

aliquid ſcribere aggrediuntur, ex iis quæ dicentur, euadet manifeſtum. Adoleſcens quidam, qui ſibiipſi ſapiens eſſe videbatur, Apollonio circa templum deambulanti occurrens, Cras, inquit, velim me conuenias: volo enim præclari aliquid tibi legere. Interroganti Apollonio quidnam ſibi lecturus eſſet: Orationem, inquit ille, quam pro Ioue compoſui. atque hæc dicens, illam ſub veſte occultam oſtendit. Iocatus autem in voluminis magnitudine Apollonius, Quidnam, inquit, eſt quod in Ioue laudas? an eum fortè laudas, qui in hoc templo eſt, nihil ei ſimile in vniuerſa terra eſſe dicens? Hoc ipſum laudo, inquit, adoleſcens, & præter hoc alia multa. Horas enim & quæ in terra ſunt, quæque etiam ſuper terram, & ventos, & aſtra omnia Iouis eſſe dico. Videris mihi, inquit Apollonius, egregius laudator. Is certè ſum, inquit adoleſcens, vſque adeò, vt podagræ laudes ſcripſerim, præterea ſurditatis, ac cæcitatis. At verò, inquit Apollonius, nec hydropiſis, nec catarrhus tua carere debuerat ſapientia: ſed hæc quoque oportuit laudari: quamuis fuerit melius, vt mortuos etiam laudibus proſequens, ægritudinum, quibus interiere laudes percurras. Minus enim dolebunt defunctorum parentes, ac filij, ceteríque propinqui cùm talia legerint. Animaduertens inde Apollonius adoleſcentem parumper oratione ſua cohibitum. O tu, inquit, laudator: O rerum geſtarũ ſcriptor, vtrum cenſes laudatorem melius, quæ nouit, an quæ non nouit, poſſe laudare? Tum ille, Quæ nouit, inquit. quonam enim pacto quæ non nouit laudare quiſquã poteſt? Num igitur, inquit Apollonius, de patris tui laudibus quicquam ſcripſiſti? Volui, inquit ille: ſed quoniam mihi

ἠρῶτο τοὺς ἀπομένους λόγε μείζονος, A
ὑφ' ἧς μαθεῖν σὺ τῶν δε. μειρακιον
γὰ δοκησίσοφ ϖ συντυχὸν αὐτῷ ϖρὸ
τὸ ἱερὸν, συμϖροθυμήσηπί μοι, ἔφη,
αὔριϖ· ἀναγνώσομαι γάρ τι. τῦ
δὲ Απολλωνίου ἐρομένου ὅ, τι ἀνα-
γνώσοιτο, λόγος, εἶπε, ξυντέτακταί
μοι ἐς Δία. καὶ ἅμα τὸ τῦ* κ. τὸ ἱμ.
ἱματίου ἐπεδείκνυ αὐ, σεμνυόμε-
νος τῇ παχύτητι τῦ βιβλίου. τί
οὖν, ἔφη, ἐπαινέσῃ τῦ Διὸς, ἢ τὸν Δία B
Δία συ ταῦτα, ἢ τὸ μηδὲν εἶ τῶν συ
τῇ γῇ ὅμοι ϖ; Ϲ τῦτό* γε, ἔφη. πολ- κ. ἔστο μὲν
λὰ δὲ ϖερὶ τούτου, καὶ ὑπὲ τούτῳ
ἔτερα. καὶ γὰ αἱ ὧραι, καὶ τὰ συ τῇ
γῇ, καὶ τὰ ὑπὲρ τῶν γῶν, καὶ ἀνέ-
μοις, Ϲ ἄστρα, Διὸς πάντα. ὁ δὲ Α-
πολλώνιος, δοκεῖς μοι, εἶπεν, ἐγκωμια-
στικὸς ἂν εἶ σφόδρα. διᾶτῦτο, ἔφη, ἢ
ποδάγρας ἐγκώμιόν τί μοι ξυντετα- C
κται, καὶ τῦ τυφλόν ἴνα, ἢ κωφὸν
εἶ). ἀλλὰ μηδὲ σοῦ ὑδέρους, εἶπε; μη-
δὲ σοῦ καταῤῥοὰς ἀποκήρυτ̃ε τῆς σε-
αυτ̃ Ϲοφίας, εἰ βούλοιο ἐπαινεῖν τὰ
τοιαῦτα. βέλτιων δὲ ἔσῃ, Ϲ τοῖς ἀπο-
θνήσκουσιν ἐπόμενος, ἢ διῶν ἐπαί-
νοις τῶν νοσημάτων, ὑφ' ὧν ἀπέ-
θανεν ϖ. ἦπι ϖ γὰ ἐσ' αὐ σοῦ αἰσά- D
σονται πατέρες τε, καὶ παῖδες, Ϲ ἡ
ἀρχοὶ τῶν ἀποθανόντων. κεχαλινω-
μένον δὲ ἰδὼν τὸ μειρακιον ὑπὸ τῦ
λόγου, ὁ ἐγκωμιάζων, εἶπεν, ὦ ξυγ-
γραφεῦ, πότ ϖ ἃ οἶδεν ἐπαινέσεις
ἄμεινον, ἢ ἃ μὴ οἶδεν, ἔφη. πῶς γὰ
ἄν τις ἐπαινοῖ ἃ μὴ οἶδε; συ πα-
τέρα οὖν ἤδη ποτὲ συ σαυτ̃ ἐπήνε-
σας; ἐβουλήθην, εἶπεν. ἀλλ' ἐπεὶ

μέγας τέ μοι δοκεῖ, καὶ γενναῖος A ἀνδρῶν, ὧν οἶδα, καὶ κάλλιστος, οἰκόν τε ἱκανὸς οἰκῆσαι, καὶ σοφία ἐς πάντα χρῆσθαι, παρῆκα τὸν ἔπαινον, ὡς μὴ αἰσχύναιμι τὸν πατέρα λόγῳ ἥττονι. δυσχεράνας οὖν ὁ Ἀπολλώνιος. τοιγὰρ ὦ θεὸς σὺ φορτικοὺς τῶν ἀνδρῶν ἔπαρχεν, εἶτα· ἔφη, ὦ κάθαρμα, τὸν μὲν πατέρα τὸν σαυτοῦ, ὃν ἴσα καὶ σεαυτὸν γιγνώσκεις, καὶ δοὺ οἷς πότε ἂν ἱκανῶς ἐπαινέσαις· τὸν δ' ἀνδρῶν, καὶ θεῶν πατέρα, καὶ δημιουργὸν τῶν ὅλων, ὅσα περὶ ἡμᾶς, καὶ ὑπὲρ ἡμᾶς ἐστιν, οὐκόλως οὕτως ἐγκωμιάζων, οὐθ' ὃν ἐπαινεῖς δέδιας, οὔτε ζωσίεις ἐς λόγον καθιστάμενος μείζονα ἀνδρός; B

viſus eſt omnium, quos vnquam nouerim virorum, generoſiſſimus, pulcherrimus, & optimus rei familiaris gubernator, & vt ſummatim dicam, in rebus omnibus ſapientiſſimus, laudationem eius ſcribere deſtiti, veritus ne parenti dedecus potiùs quàm honorem afferrem, ſi oratione eius meritis inferiore in eo laudando vterer. Accenſus igitur indignatione Apollonius, quod illi aduerſus *importunos* euenire plerunq. ſolebat: O ſceleſte, inquit, an igitur patrē tuum, quem æquè ac te ipſum noſti, ſufficienter pro meritis laudare diffiſus es? hominum verò ac Deorum patrem, & huius vniuerſi opificem, & omnium, quæ apud nos, quæve etiā ſupra nos exiſtunt, autorem tam frigidè, imperfectéque laudare non dubitaſti, nec eum ipſum, quem laudabas, veritus es; nec intellexiſti de re, multò quàm ſint homines, perfectiore ſermonem abs te fieri?

De quibuſnam rebus habitæ orationes fuerint ab Apollonio in Olympiis. Tum quid à Laconicis ſacerdotibus Lacedæmonem profectus, interrogatus fuerit. Deinde quare infortunati habendi ſint mercatores. CAP. X.

ΑΙΔΕ σὺ Ὀλυμπίᾳ διαλέξεις τῷ Ἀπολλωνίῳ περὶ τῶν χρησιμωτάτων ἐπήνους, περὶ σοφίας τε, καὶ ἀνδρείας, καὶ σωφροσύνης, καὶ καθάπαξ, ὁπόσαι ἀρεταί εἰσι· περὶ * τούτων ἀπὸ τῆς κρηπίδος τοῦ νεὼ διελέγετο, πάντας ἐκπλήττων, οὐ ταῖς διανοίαις μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς ἰδέαις τοῦ λόγου. περισταντες οὖν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ξένον τε ὡς ἀνδρὶ * τῷ Διὶ ἔποιοῦντο, καὶ τοῦ οἴκοι νέον πατέρα, βίου τε νομοθέτην, καὶ γερόντων γέρας. ἐρομένου δὲ Κορινθίου τινὸς καὶ ἀχθομένου, εἰ καὶ θεοφανία ἐπ' αὐτοῖς ἔσοιτο,

χ. ἐ τ.

DIſputationes in Olympiis ab Apollonio de reb. vtiliſſimis habitæ ſunt, vt puta de ſapientia, fortitudine, temperantia, &, vt ſummatim dicam, de virtutibus vniuerſis: de quibus in templi crepidine ſtans diſputabat. Omnes qui audiebant ſtupefaciēs non ſolùm grauitate ſententiarum, ſed etiam orationis ſuauitate. Adſiſtentes igitur Lacedæmonij publicè ſibi hoſpitem penes Iouem illum fecere & iuniorum qui domi erant parentem, & vitæ inſtitutorem, & ſeniorum honorem ipſum appellantes. Interrogante autem quodam Corinthio, qui dolenter talia ferebat, an etiam diuinos honores illi decreturi eſſent,

& libentiſſimè quidem decernemus, A
reſponderunt legati. Verùm Apollonius inuidiam cauens, à tali propoſito illos reuocauit. Poſtquam Taygeto ſuperato bene cultam Lacedæmonem, & Lycurgi inſtituta rectè ſeruari conſpexit, non iniucundum fore putauit Lacedæmoniorum *magiſtratus* conuenire, & quæcunque vellent interrogandi præbere facultatem. Aduenientem igitur primò interrogarunt quo pacto coli Deos oporteret. quibus ille, Perinde in- B
quit, ac dominos. rurſus quomodo heroas; Tanquam Patres, reſpondit. Tertiò verò interrogãtibus quomodo homines colendi eſſent, Non Laconica eſt, inquit, interrogatio. Rurſus autem interrogantib. quid de legibus ſuis ſentiret: Idem, inquit, quod de optimis magiſtris, qui multùm ſanè probantur, ſi diſcipuli negligentes non fuerint. Interrogantibus adhuc quid de fortitudine cõ-
ſuleret, Quomodo enim, inquit, vos C
vtimini fortitudine. Erat eo tempore Lacedæmonius quidã adoleſcẽs in iudicio accuſatus, quòd erga patrios mores iniuſtum aliquid perpetraſſet. Hic autẽ ortus erat è ſtirpe Callicratidæ qui Lacedæmoniorũ claſſi apud Arginuſas præfuerat. Is adoleſcẽs nauigationis cupiditate captus patriæ *cõmodis* poſthabitis naues fabricauerat, quib. Carthaginẽ primò, dein in Siciliam nauigauerat. Audiens igitur Apollonius ipſum eo crimine accuſatum, graue putauit circumuentum D
iudicio adoleſcentem negligere. Igitur ad ſe vocatum quid curis, cogitationibúſque tam plenus eſſet, interrogauit. Cui adoleſcens: Quia publicè, inquit, accuſatus ſum, quòd nauigandi ſtudio deditus publica negotia non tractem. Tunc Apollonius inquit, Patérne an auus tuus nauta fuit? Minimè, inquit ille, ſed gymnaſiorum principes, & Ephori, *&*

νὴ τὼ σιὼ, ἔφη, ἑτοιμά γε*. ὁ δὲ Α- *χ. ἑτυμά γε
πολλώνιος, ἀπῆλθ αὐτοῦ τῶν τοιούτων, ὡς μὴ φθονοῖτο. ἐπεὶ δὲ ὑπερβὰς τὸ Ταΰγετον, εἶδεν εὐεργὸν Λακεδαίμονα, καὶ τὰ Λυκούργου πάτρια δῦ θεράποντα, οὐκ ἀηδὲς ἐνόμισε τὸ καὶ τοῖς τέλεσι τῶν Λακεδαιμονίων ξυγγενέσθαι, θεοὶ ὧν ἐροῖντο ἐβούλοντο. ἤροντο οὖν ἀφικόμενον, πῶς θεοὶ θεραπευτέοι. ὁ δ', εἶπεν, ὡς δεσπότας· πάλιν ἤροντο, πῶς ἥρωες, ὡς πατέρες. τρίτον δ' ἐρομένων, πῶς δ' ἂν ἄνθρωποι, οὐ Λακωνικὸν, ἔφη, τὸ ἐρώτημα. ἤροντο καὶ ὅ, τι ἡγοῖτο τοὺς περὶ αὐτοῖς νόμους. ὁ δὲ, εἶπεν, ἀρίστους διδασκάλους· οἱ διδάσκαλοι δ' εὐδοκιμήσουσιν, ἐὰν οἱ μαθηταὶ μὴ ῥαθυμῶσιν. ἐρομένων δ' αὖπαν τι περὶ ἀνδρείας ξυμβουλεύοι, καὶ τί, ἔφη, τὴν ἀνδρείαν χρήσεσθε; ἐτύγχανε δὲ τότε τὸν χρόνον τοῦτον, νεανίας Λακεδαιμόνιος αἰτίαν ἔχων περὶ αὐτοῖς, ὡς ἀδικῶν περὶ τὰ ἤθη. Καλλικρατίδα μὲν γὰρ τὸν περὶ Ἀργινούσας ναυαρχήσαντος πόθος ναυκληρίας ἔσχε, καὶ οὐ προσεῖχε τοῖς κοινοῖς, ἀλλ' ἐς Καρχηδόνα ἐξέπλει, καὶ Σικελίαν, ναῦς πεποιημένος. ἀκούσας οὖν κελεύσαι αὐτὸν ἐπὶ τούτῳ, δεινὸν ᾠήθη περιιδεῖν τὸν νεανίαν ὑπαχθέντα ἐς ἄδικα. Ἐ, ὦ λῷστε, ἔφη, τί περονικὸς εἶ, καὶ μεσὸς σύνοιας; ἀγών, εἶπεν, ἐπίκειταί μοι δημόσιος, ἐπειδὴ πρὸς ναυκληρίαις εἰμὶ, Ἐ τὰ κοινὰ δὲ πράττω. καὶ πατὴρ δέ σοι ναύκληρος ἐγένετο, ἢ πάππος; ἄπαγε, εἶπε· γυμνασίαρχοι γάρ, Ἐ Ἔφοροι, καὶ πολιτικοὶ *rectores* maximis reipublicæ dignitatib.

πάντες. Καλλικρατίδας ὁ πρόγονος, ἦ τῶν ναυαρχησάντων ἐχθύετο. μῶν, ἔφη, τὸν ἀργινούσας λέγεις; ἐκεῖνον, εἶπε, τὸν ἐν τῇ ναυαρχίᾳ ἀποθανόντα. εἶτ' ἔν σε διέβαλέ σοι, εἶπε, τὸ θάλαττον ἡ τελευτὴ τοῦ προγόνου; μὰ Δί', εἶπεν, οὐ γὰρ ναυμαχήσων γε πλέω. ἀλλ' ἐμπορόν γε, καὶ ναύκληρον κακοδαιμονέστερόν τι ἐρεῖς ἔθνος; πρῶτον μὲν πλουτοῦσι, ζητοῦντες ἀεί τι καὶ κακῶς πράττουσαν· εἶτα πρὸς ξένοις, ἢ καπήλοις ἀναμιχθέντες, πωλοῦσί τι, ἢ πωλοῦνται· καὶ τόκοις ἀνοσίοις τὰς αὐτῶν κεφαλὰς ὑποτιθέντες, ἐς τὸ ἀρχαῖον ἀπώλεσιν. κἂν μὲν οὖ πράξωσιν, ἀπλοεῖ ἡ ναῦς· καὶ πολὺ ποιοῦνται λόγον, τὸ μήτε ἑκόντες ἀνατρέψαι, μήτε ἄκοντες. εἰ δὲ ἡ ἐμπορία πρὸς τὰ χρέα οὐκ ἀναφέροιτο, μεταβάντες ἐς τὰ ἐφόλκια, προσαράσσουσι ταῖς ναυσί· ἢ ἕτερον ναῦται βίον, θεοῦ ἀνάγκῃ εἰπόντες ἀθεώτατα, καὶ οὐδὲ ἄκοντες αὐτοὶ ἀφείλοντο. εἰ δὲ καὶ μὴ τοιοῦτον ἦν τὸ θαλαττουργόν τι, καὶ ναυτικὸν ἔθνος, ἀλλὰ τόγε Σπαρτιάτην ὄντα, καὶ πατέρων γεγονότα, οἳ μέσην ποτὲ τὴν Σπάρτην ᾤκησαν, ἐν κοίλῃ νηὶ κεῖσθαι, λήθην μὲν ἔχον τὰ Λυκούργου τε, καὶ Ἐφίτου, φόρτου δὲ μνήμονα, καὶ ναυτικῆς ἀκριβολογίας, πόσος ἀσκωμὴν ἄπεστιν; εἰ γὰρ καὶ μηδὲν ἄλλο, τὴν γοῦν Σπάρτην αὐτὴν ἔδει ἐνθυμεῖσθαι, ὡς ὁπότε μὲν τῆς γῆς εἶχε, οὐρανομήκη δόξασαν· ἐπεὶ δὲ τῆς θαλάττης ἐπεθύμησε, βυθιαθεῖσάν τε, καὶ ἀφανισθεῖσαν, οὐκ ἐν τῇ θαλάττῃ μόνῳ,

omnes perfuncti. Callicratidas autem proauus meus, & classis præfectus extitit. An tu, inquit Apollonius, illum dicis, qui apud Arginusas classi præfuit Lacedæmoniorum? Istum ipsum, inquit adolescens, qui etiam in ea præfectura diem obiit. Nónne igitur nauigandi cupiditatem abstulit tibi mors proaui tui? Sanè, inquit ille: neque enim ego pugnandi causa nauigo. *an verò miserior vlla gens est quàm negotiatorum, & nauicularię deditorum?* Primùm enim huiusmodi homines omnes nundinas circumeunt, vt quàm minimo emant, quæ sibi sunt opus: deinde cum hospitum conciliatoribus, & cauponibus degentes assiduè aliquid emunt, vendúntque & sceleratis vsuris capita supponentes, ad *priscum malum* festinant. Quòd si res prosperè successerint, bene nauigat nauis, & multus illis vbique est sermo, quòd neque inuiti, neque volentes vnquam *damnum acceperint*: sin ex mercatura non consequantur vtilitatem, minora nauigia conscendentes naues perfringunt, & causam in Deos impiè referentes, non inuiti alienis opibus potiuntur. Quòd si etiam tale non esset maritimum, ac nauticum genus, nónne summo dedecori tribuetur virum Spartiatam, his parentibus ortum, qui in media Sparta vitam duxerunt, in concaua naui latitantem, oblitum Lycurgi Ephitíque & cæterorum Spartiatarum, de *sarcinis*, nauiculáq. sollicitum esse? Quòd si nihil aliud saltem Spartam ipsam cogitare oportet, quandiu terrestribus negociis intenta fuit, ad cœlum vsque gloriam extendisse: postquam verò maritimis studiis sese dedit, in profundo mersã, & propemodũ extinctã esse, non in mari solùm,

verumetiam in terra. His verbis vsque adeò commotus est adolescens: vt defixis ad terram oculis vehementer ploraret, quòd tantùm à suis maioribus degenerasset; pollicerétúrque se continuò naues, vbi vixerat, venditurum: cúmque in eo persistentem animaduertisset Apollonius, ad Ephoros duxit, atque vt iudicio absolueretur, ab iisdem impetrauit.

A ἀλλὰ κὴ ἐν τῇ γῇ τούτοις τὴν νεανίαν οὕτω διεχέφοσεν τοῖς λόγοις, ὡς νεύσαντα αὐτὸν ἐς τὴν γῆν κλαίειν, ἐπεὶ τοσοῦτον ἥκεσεν ἀπολελεῖφθαι τῶν πατέρων· ἀποδόσθαι τε τὰς ναῦς, ἐν αἷς ἔζη. καθεζῶντα δ' αὐτὸν ἰδὼν ὁ Ἀπολλώνιος, ἐν τῇ γῇ ἀσχολούμενον, κατήγαγε πρὸς τοὺς Ἐφόρους, καὶ πρήσσεσθαι τὰ δίκαια.

De epistola Imperatoris ad Lacedæmonios, & somnio Apollonij: & quòd in Cretam nauigarit. Hinc de Malea, Cydonia, Gnoso, Labyrintho, Minotauro, Cortina, Ida, templo Leuenæo, leone Rheæ matris, terræmotu ingenti: insula terræmotu exorta.

CAP. XI.

ILLVD quoque inter ea quæ apud Lacedæmonios gessit, memoratur. Romanorum Imperator per epistolã grauiter Lacedæmonios accusabat, quòd libertate nimium abutentes, aliis contumelias afferrent. Id autem eius opera, qui Græciæ præerat euenisse intelligebant Lacedæmonij. Erat igitur magna apud eos ambiguitas, atque inter se diffidebant Spartiatæ, vtro modo rescribere satius esset, an sese de obiectis purgando, regis iracundiam placarent; an constanti magnóque animo illius dicta contemnerent. Igitur huius rei consiliarium adhibuerunt Apollonium, epistolæ sententiam ei narrantes: qui postquam inter se diffidentes illos animaduertit, in medium procedens breuiter in hunc modum locutus est: Palamedes literas inuenit, non scribendi solùm causa, sed vt etiam cognoscere quisque posset, quæ scribenda non essent. Hoc modo Lacedæmoniis suasit, ne nimium audaces, néve rursus supra modum pauidos in scribendo se ostenderent. Mansit autem Spartæ, post Olympia quoad

B καὶ κεῖνο τῷ ἐν Λακεδαίμονι, ἐπιστολὴ ἐκ βασιλέως Λακεδαιμονίοις ἦλθεν, ἐπίπληξιν ἐς τὸ κοινὸν αὐτῶν φέρουσα, ὡς ὑπὲρ τὴν ἐλευθερίαν ὑβριζόντων· ἐκ διαβολῆς δὲ τῶν τῆς Ἑλλάδος ἀρχόντων, ἐπέσταλτο αὐτοῖς ταῦτα. οἱ μὲν δὴ Λακεδαιμόνιοι, ἀπορίᾳ εἶχοντο, ἢ ἡ Σπάρτη πρὸς ἑαυτὴν πείσειν, εἴτε χρὴ παραιτουμένους τὴν ὀργὴν τοῦ βασιλέως, εἴτε ὑπερφρονοῦντας ἐπιστέλλειν. πρὸς ταῦτα ξύμβουλον ἐποίουν τότε τῷ Ἀπολλωνίῳ τοῦ τῆς ἐπιστολῆς ἤθους. ὁ δὲ, ὡς εἰδέ τε διεσκοπότας, παρῆλθεν ἐς τὸ κοινὸν αὐτῶν, καὶ ὧδε ἐδεμηχανήσατο· Παλαμήδης οὗρε γράμματα ἐχ ἵνα μόνον τοῦ γράφειν, ἀλλὰ καὶ ἵνα τοῦ γιγνώσκειν, ἃ δεῖ μὴ γράφειν. οὕτω μὲν δὴ Λακεδαιμονίους ἀπῆγε, τοῦ μήτε θρασεῖς ἢ μήτε δειλοὺς ὀφθῆναι. διατρίψας δ' ἐν τῇ Σπάρτῃ μετὰ τὴν Ὀλυμπιάδα χρό-

νον, ὡς ἐπελθύτα ὁ χειμὼν, ἐπὶ Μα-
λέαν ἦλθεν ἀφικομένου ἦρος, ὡς ἐς
τὴν Ρώμην ἀφήσων· διανοουμένῳ
δὲ αὐτῷ ταῦτα, ἐγρήγορε ὄναρ τοιόν-
δε. Εδόκει γυναῖκα μεγίστην τε, καὶ
πρεσβυτάτην περιβάλλειν αὐτὸν, καὶ
δεῖσθαι ὑπ' ἐκείνης, πρὶν ἐς Ιτα-
λοὺς πλεῦσαι. Διὸς τροφὸς
ἔλεγε· καὶ ἰὼν αὐτῇ στέφανον, πάντ'
ἔχων τὰ τῆς, καὶ θαλάττης. Λογι-
ζομένῳ δὲ αὐτῷ διδοὺς τὸ ὄψεως, ξυνῆ-
κεν ὅτι πλοῦτον ἐς Κρήτην πρότε-
ρον, ἰὼ τροφὸν ἡγούμενα τοῦ Διός,
ἐπειδὴ ἐν ταύτῃ ἐμαιεύθη. ὁ δὲ στέ-
φανον, ἐς ἄλλην ἴσως δηλώσας νῆ-
σον. οὐσῶν δὲ τῶν Μαλέᾳ νεῶν πλεό-
νων, αἱ ἐς Κρήτην ἀφήσειν ἔμελλον,
ἐνέβη ναυῒ ἐπιτηδείᾳ τῷ κοινῷ.
κοινὸν δὲ ἐκάλει τοὺς τε ἑταίρους, καὶ
τὴν τῶν ἑταίρων ἄλλους δούλους. οὐ- C
δὲ τούτους ἐφίετο· περιαπλεύσας δὲ Κυδωνίαν, καὶ περιπλεύσας ἐς Κνωσὸν, ἔνθα μὲν Λαβύρινθον, ὃς νῦν δείκνυται, ξυνεῖχε δὲ οἱ-
μαί ποτε τὸν Μινώταυρον, βουλομέ-
νων ἰδεῖν τῶν ἑταίρων, ἐκείνοις μὲν
ξυνεχώρησε τοῦτο· αὐτὸς δὲ, καὶ αὖ ἔφη
θεατὴς γενέσθαι τῆς ἀδικίας τοῦ Μίνω.
περιῆλθε δὲ ἐπὶ Γόρτυναν, πόλιν τῆς D
Ιδης. ἀνελθὼν οὖν, καὶ τοῖς θεολογου-
μένοις ἐντυχών, ἐπορεύθη ἐς τὸ ἱερὸν
τὸ Λευκηναίων· ἔστι δὲ Ασκληπιοῦ. ὡς
ὥσπερ ἡ Ασία ἐς τὸ Πέργαμον, οὕ-
τως ἐς τὸ ἱερὸν τοῦτο ξυνεφοίτα ἡ Κρή-
της. πολλοὶ δὲ καὶ Λιβύων ἐς αὐτὸ πε-
ραιοῦνται. καὶ γὰρ πέλαγος πρὸς τὸ Λι-
βυκὸν πέλαγος· καὶ ἰδεῖν τὸν Φαιστὸν,

χ. ἑταίρων δοῦ.

A hyems transiret. Veris autem principio ad Maleam profectus est, eo consilio vt inde Romam transmitteret. Hæc autem cogitanti somnium huiusce modi apparuisse tradunt. Visa est mulier statura maxima, & ætate vetustissima, illum amplecti, rogaréque, vt se antea conueniret, quàm nauigaret in Italiam. Aiebat autem se Iouis nutricem esse, coronámque gerebat terrestribus omnibus, maritimísque diuitiis ornatam. Cùm igitur B somnium diligentius examinaret, nauigandum sibi prius esse in Cretam percepit: ea namque insula nutrix Iouis appellari solet, quia in ipsa fuerit educatus: corona verò aliam fortassis monstrabit insulam. Cùm autem essent apud Maleã naues permultæ in Cretam nauigaturæ, ipse nauim delegit, communis societatis capacem, communem verò societatem vocabat, cùm socios, tum sociorum seruos, ac ministros: neque enim illos contemnebat. Præteruectus autem Cydoniam, & ad Gnosum appellens, Labyrinthum, qui adhuc extabat, vbi clausum aliquando fuisse Minotaurum ferunt, volentibus sociis videre permisit: Ipse verò spectare se nolle inquit, iniuriam Minois. Accessit verò in Gortynam, vt Idam videret. illuc quoque ascendens, Theologos, qui in eo monte erant, allocutus est, & in templum venit Leuenæum nuncupatum, quod Æsculapio dicatum esse ferunt. & sicut Asia vniuersa Pergamum venit, ita omnis Creta ad id templum congregatur. Multi etiam ex Africa religionis causa eò nauigant. Vergit enim id templum ad Libycum pelagus, secus Phæstum oppidum, vbi multum

tum mare paruus cohibet lapis. Leuenæum autem appellari dicunt, quoniam ab ipso promontorium extenditur leonis imaginem retinens, qualia fortuitò in saxis accidere plerunque videmus. Indigenæ verò fabulosè de promontorio narrant esse vnum ex leonibus, qui quondam Rheæ matris iugo subditi fuerunt. Cùm illic circa meridiem Apollonius cum viris plurimis, & sacerdotibus templi disputaret, ingens terræmotus vniuersam Cretam concussit: tonitru præterea non ex nubibus, sed ex terra nato immugiit, maréque subsedit stadia circiter septem; multíque timuerunt, ne deficiens pelagus templum quoque secum vnà traheret, ita vt omnes absorberentur. Verùm Apollonius, Confidite, inquit: mare enim terram peperit. Quibus verbis elementorum concordiam designari plerique censebant, & quòd nihil noui erga terram operaturum mare credendum esset. Post paucos dies ex Cydonia venientes nonnulli nuntiarunt eadem die, quo hæc in Creta contigerãt, circa meridiẽ subitã prodigiosamq. tempestatem fuisse, & simul ex mari insulam mersisse in freto, quod inter Theram, Cretámque iacet. Sed nos orationis prolixitatem fugientes, ad ea, quæ Romæ gessit Apollonius, transeamus, quæ iis, quæ in Creta fuerant acta, successerunt.

A κεῖθα πλὼ πολλῷ ἀνείργῃ θάλατταν ὁ μικρὸς λίθος· Λεβιναῖα δὲ τὸ ἱερὸν ὠνομάσθαί φασιν, ἐπειδὴ ἀκρωτήριον ἐξ αὐτῆ καθατείνῃ λέοντι εἰκασμένῳ, οἷα πολλὰ αἱ ξυντυχίαι * τῶν πετρῶν ἀποφαίνουσι. μῦθόν τε ἐπὶ τῷ ἀκρωτηρίῳ ἄδουσιν, ὡς λέων εἷς ἐκ τῶν ὑποζυγίων ποτὲ τῇ Ρέᾳ, ἐνταῦθα διαλεγομένου ποτὲ τῷ Ἀπολλωνίου περὶ μεσημβρίαν· διελέγετο δὲ πολλοῖς ἀνδράσιν, ὑφ' ὧν τὸ ἱερὸν ἐθεραπεύετο· σεισμὸς ἀθρόως τὴν Κρήτην ἐκύκησε. βροντὴ δὲ οὐκ ἐκ νεφελῶν, ἀλλ' ἐκ τῆς γῆς ἐβόησεν· ἡ θάλαττα δὲ ὑποκνίσασα σάδια ἴσως ἑπτά. καὶ οἱ μὲν πολλοὶ, ἔδεισαν μὴ τὸ πέλαγος ὑποχωρῆσαν, ὑπαποσπᾷ τὸ ἱερὸν, ἢ ἀπενεχθῶσιν· ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, θαρσεῖτε, ἔφη· ἡ γὰρ θάλαττα γῆν ἔτεκε. καὶ οἱ μὲν, ᾠήθησαν αὐτὸν τὴν ὁμόνοιαν τῶν στοιχείων λέγειν, καὶ ὅτι μηδὲν αὖ ἡ θάλαττα νεωτερίσῃ εἰς τὴν γῆν ἐργάσαιτο. μετ' ὀλίγας ἡμέρας, ἀφικόμενοί τινες ἐκ τῆς Κυδωνιάδος, ἤγγελλον ὅτι κατὰ τὴν ἡμέραν τε, καὶ μεσημβρίαν, ἐν ἐκείνῃ ἡ διοσημία, νῆσος ἐκ τῆς θαλάττης ἀνεδόθη, μεταξὺ πορθμὸν διαῤῥέουσα Θήραν τε, καὶ Κρήτην. ἐάσαντες οὖν λόγων μῆκος, ἐλθωμὲν ἐπὶ τὰς ἐν Ρώμῃ πράξεις *, αἳ ἐκύησαν αὖθις ἐν Κρήτῃ.

B

C

* ἔχει. αἱ κατὰ τύχην ὧδε ῥέουσι

* σχολ. διατριβάς.

Quòd Nero philoſophiam oderit, Muſoniúmque philoſophum in carcerem conieceritit. Quódque Philolaus philoſophus Romam fugiens, ne ſe conferret, Apollonium terrere conatus fuerit, & quid ille reſponderit. Tum Philolai ſermone perterritos Apollonij diſcipulos octo exceptis abiiſſe, hortatúmque Apollonium, qui remanſerant: multáque de Neronis locutum ſceleribus. CAP. XII.

ΝΕρων ὲ ξυνεχώρει φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ πολέμιον αὐτῷ χρῆμα ἐφαίνοντο φιλοσοφοῦντες, καὶ μαντικὴν συσκιάζοντες· ἧκεν ποτὲ ὁ τείβων ἐς δικαστήριον, ὡς μαντικῆς χρῆμα. ἐῶ σὲ ἄλλους. ἀλλὰ Μουσώνιος ὁ Βαβυλώνιος ἀνὴρ, Ἀπολλωνίου μὲν δεύτερος ἐδόκει ἐπὶ σοφίᾳ· ἐς ἐκεῖ μὲν ὢν, ἐκινδύνευσεν. ἀπέθανε δ' ἂν τὸ ἐπὶ τῷ δήσαντι, εἰ μὴ σφόδρα ἔρρωτο. σὺν τοιαύτῃ καταστάσει φιλοσοφίας οὔσης, ἔτυχε πρὸς τῇ Ρώμῃ. σταδία ὀκτὼ εἴκοσι καὶ ἑκατὸν ἀπέχων, ἐνέτυχε Φιλολάῳ τῷ Κιτιεῖ πρὸ τοῦ νέμους τοῦ ἐν τῇ Ἀρικίᾳ. ὢν ὁ Φιλόλαος, τὸν μὲν γλῶτταν ξυγκείμενος, μαλακώτερος ὢν καρτερῆσαί τι· ἔδεισε δὴ ἀπὸ τῆς Ρώμης, αὐτός τε ἐφεύγει φεύγοντα, καὶ ὅπως ἐντύχοι φιλοσοφοῦντι, προσκελεύετο τοῦτο αὐτὸ προσέπτην. προσιόντα οὖν τὸν Ἀπολλώνιον, ἐκέλευε τῷ καιρῷ, μηδὲ ἐπιφοιτᾶν τῇ Ρώμῃ, διαβεβλημένου τὸ φιλοσοφεῖν. καὶ διηγεῖτο τὰ ἐκεῖ πραττόμενα, δεδιὼς ἐπιστρεφόμενος, μὴ ἐπακροᾶται τις αὐτοῦ κατόπιν· σὺ δὲ καὶ χορὸν φιλοσόφων ἀναφαίνων, εἶπε, βαδίζεις φθόνου μεστός, καὶ εἰδὼς τοὺς ἐπιτεταγμένους τὰς πύλας ὑπὸ Νέρωνος, οἳ ξυλλήψονταί σέ τε, καὶ τούτους,

EO tempore Nero homines philoſophari non ſinebat: *ignaua atque opera philoſophorum ipſi videbatur*, quæ diuinandi peritiam adumbraret: *philoſophicum pallium in iudicio traductum eſt, vt diuinandi artis prætextus.* Sed vt alios omittam, Muſonius Babylonius, qui ſapientia ſecundus ab Apollonio putabatur, in carcerem detruſus in ſummo vitæ diſcrimine verſabatur, & niſi valido, robuſtóque corpore extitiſſet, in carcere proculdubio fuiſſet mortuus. Dum in hoc ſtatu philoſophia eſſet, Apollonius Romam venit. Cúmque ſtadia viginti ſupra centum Romæ appropinquaſſet, apud Ariciæ nemus, Philolaum Citieum inuenit. Erat Philolaus lingua quidem ſatis promptus, ſed mollior ad incommoda toleranda, & tunc ob metum Roma fugiens, quoſcunque inueniebat philoſophos, vt idem facerent, hortabatur. Is Apollonio ſalutato perſuadere nitebatur, vt tempori cederet, & Romam non pergeret, vbi multas calumnias philoſophia patiebatur: & omnia quæ illic fiebant ordine exponens, oculos crebro huc atque illuc vertebat, veritus ne retro quiſquam aſſiſtens, quæ à ſe dicebantur, audiret. Liberalius itaque Apollonium increpans, Tu, inquit, philoſophorum turbam trahens Romam vadis, inuidiam tibi plurimam comparans; neque noſti ad vrbis portas eſſe quoſdam à Nerone conſtitutos, qui te ſimul, & hos comprehendent, ante

quàm vrbem ingrediaris. Cui autem ſtudio, inquit Apollonius, ô Philolae, vacat Imperator? Publicè, inquit ille, velut auriga quadrigam regit, cantátque in Romanorum theatris, & cum gladiatoribus viuit: ipſe quoque munere fungens gladiatorio homines iugulat. Ad ea reſpondens Apollonius, Vir, inquit, egregie, an maius aliquod ſpectaculum erudito homini eſſe cenſes, quàm regem *laſciuientem* videre? Dei namque ludibrium homo eſt, iuxta Platonis ſententiam. Rex autem hominum ludibrium factus, ſuúmque pudorem, vt plebi gratificetur, negligens, quos & quales philoſophantibus præbebit ſermones? Sanè per Iouem, inquit Philolaus, modò abſque periculo id fiat. Quid autem ſi eo deductus intereas, aut te viuentem Nero deuoret prius, quàm aliquid eorum, quæ facit, aſpexeris? Pluris enim id tibi conſtabit, quàm Vlyſſi quando ad Cyclopem venit. Multos enim ſocios amiſit, dum monſtrum illud ſtudet videre, feri & crudelis ſpectaculi cupiditate ſuperatus? Tũc Apollonius: Pùtas, inquit, hunc minus, quàm Cyclopem, cæcum eſſe, cùm talia agat? Tum Philolaus, Vt tibi viſum fuerit, facito. hos tamen velis ſaltem ſaluos eſſe. atque hæc voce paululum elatiore dicens, ingemuit. Tũ Damis veritus, ne qui ſecũ erant adoleſcentes, per iniectam à Philolao ſuſpicionem deteriores facti eſſent, hoc modo Apollonium eſt allocutus: *Profligabit* hos adoleſcentes hæc oratio timore, triſtitiáque omnia complens. Immo, inquit Apollonius, cùm multa etiam non petenti mihi bona Dij plerunque dederint, neſcio an maius vl-

A πρὶν εἴσω γλυέαζ. ἡ δ' εἶπεν, ὦ Φιλόλαε, τ αὐτοκράτορα ασυδάζειν*. ἡνιοχεῖ, ἔφη, δημοσία, & ἅδ ϖρὸς θηρίων ἐς τὰ Ρωμαίων θέατρα, καὶ μ τ ϖρὸς μονομαχούντων ζῇ. μονομαχεῖ ὁ & αὐτὸς, καὶ ἀποσφάτ. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Απολλώνιος, εἶτα, ἔφη, βέλτιον, μεῖζόν τι ἡγῇ θέαμα ἀνδράσι πεπαιδευμένοις, ἢ βασιλέα ἰδεῖν ἀχημονοῦντα; θεῦ μὲν γὰρ παίγνιον ἄνθρωπος, εἶπε, κ τ πλὼ Γλάτωνος δόξαν. βασιλεὺς ὁ, ἀνθρώπου παίγνιον γιγνόμενος, & χαριζόμενος τοῖς ὄχλοις τ ἑαυ αἰσχύνῃ, πάνας ἂν ἀν ϖράξοι λόγους τοῖς φιλοσόφοις; νὴ Δί', εἶπεν ὁ Φιλόλαος, εἴ γε μὴ κ τ κινδύνου γίγνοιτο. εἰ ὁ Απόλλωνι ἀναχθεὶς, καὶ Νέρων σε ὠμὸν φάγοι, μηδὲν ἰδόντα ὧν ϖροήτ, ἐπὶ πολλῷ ἔσαι σοι τὸ σὺν τυχεῖν αὐτῷ, καὶ ἔτι πλείονι, ἢ τῷ Οδυσσεῖ ἐγλύεθ, ὁπότ πρὶ τ Κύκλωπα ἦλθεν. ἀπώλεσε γὰρ πολλοὺς τ ἑταίρων, ϖοθήσας ἰδεῖν αὐτὸν, καὶ ἠπηθεὶς ἀόπτ καὶ ὠμὸν θεάματος. ὁ δὲ Απολλώνιος, οἴ γὰρ, ἔφη, ἔτον ἦθον σὺ τετυφλῶσθ τ Κύκλωπος, εἰ τοιαῦτα ἐργάζετ; καὶ ὁ Φιλόλαος, ϖροήτω μὲν, εἶπεν, ὅ, τι βούλετ· σὺ δ' ἄλλα τούτους σῶζε. φωνῇ δ' ταῦτα μείζονι ἔλεγε· καὶ ἐῴκει κλάουσι. σὺν ταῦτα δείσας ὁ Δάμις, ϖρὶ τοῖς νέοις, μὴ χείρους αὐτ γένοιντο ὑπὸ τ Φιλολάου ποίας, ὑπολαβὼν ὦ Απολλώνιον, ὑπολεῖ, ἔφη, σὺ νεοὺς ὁ * λόγος οὗτ, ζήμιον, καὶ ἀ- x. κλαυσὼς θυμίας ἀναπιμπλὰς ϖάντα. ὁ δ' Απολλώνιος, & μὲν ϖολλῶν, ἔφη, ἀγαθῶν ὄντων, ἃ μήθ' αἰτοῦντί μοι ϖολλάκις ϖρὰ τ θεῶν γέγονε, μέγιστον ἂν ἔγωγε

x. απυθ. φασί.

φαίλω ἀπολελαυκέναι τὸ νῦν τῦτο. παραπέπωκε γὰρ βάσανος τῶν νέων, ἢ σφόδρα τὲ ἐλέγξει τοὺς φιλοσοφῦντας ἐν αὐτῶν, καὶ τοῦ ἕτερόν γε μᾶλλον, ἢ τῦτο τοεράτοντας. καὶ ἠλέγχθησαν αὐτίκα οἱ ἐρρωμένοι σφῶν. ἐπὶ γὰρ τῶν Φιλολάου λόγων ἀπαχθέντες, οἱ μὲν, ἔφασαν νοσεῖν, οἱ δ' οὐκ εἰς αὐτοὺς ἐφόδια· οἱ δὲ, τῶν οἴκοι ἐρᾶν. οἱ δὲ, ἐπὶ ὀνείρατων σκιπεπλῆχθαι. καὶ πρὶ- B ἦλθεν ἐς ὀκτὼ ὁμιλητὰς ὁ Ἀπολλώνιος σὺν τετταράκοντα, καὶ τριάκοντα, οἱ ξυνεφοίτων αὐτῷ ἐς τὴν Ῥώμην. οἱ δ' ἄλλοι, Νέρωνά τε, καὶ φιλοσοφίας ἀποδράντες, φυγῇ ὠχοντο. ξυναγαγὼν οὖν τοὺς περιλειφθέντας, ὧν καὶ Μένιππος ἦν ὃν ξυναλλάξας τῇ ἐμπούσῃ, καὶ Διοσκορίδης ὁ Αἰγύπτιος, καὶ Δάμις, ἐγὼ λοιδορήσομαι, ἔφη, τοῖς ἀπολελοιπόσιν ἡμᾶς, ἀλλ' ὑμᾶς ἐπαινέσομαι μᾶλλον ὅτι ἄνδρες ἐστὲ, ἐμοὶ ὅμοιοι. οὐδ' εἴ τις Νέρωνα δείσας ἀπῆλθε, δειλὸν ἡγήσομαι τοῦτον· ἀλλ' εἴ τις τοῦ δέους τούτου κρείττων γίγνεται, φιλόσοφον ὑπ' ἐμοῦ τοσοφρήσεται, καὶ διδάξομαι αὐτὸν ὁπόσα οἶδα. δοκεῖ δή μοι τοῦτον μὲν εὔξασθαι τοῖς θεοῖς, δι' οὓς ταῦτα ἐπὶ νοῦν ἦλθεν ὑμῖν τε, κἀκείνοις· ἔπειθ' ἡγεμόνας αὐτοῦ ποιεῖσθαι· ὧν D γὰρ χωρὶς, οὐδὲν ἄλλο ἐσμέν· ἐπιτηδεία δὲ ἐς πόλιν ἡ τοσούτων τε οἰκουμένης μερῶν ἄρχει· πῶς οὖν ἂν προέλθοι τις, εἰ μὴ ἐκεῖνοι ἡγοῖντο. καὶ ταῦτα, τυραννίδος ἐν αὐτῇ καθεστηκυίας οὕτω χα-
λεπῆς, ὡς μὴ* ἀξεῖναι σοφοῖς εἶναι. ἀνόητον τε μηδένα δοκεῖτω τὸ θαρσεῖν ὁδὸν, ἣν πολλοὶ τῶν φιλοσόφων φεύγουσιν.

* Gr. μηδὲ εἶ

A lum ab ipsis vnquam accepisse me putem. Contigit enim occasio præclara, qua possem de his adolescentibus experientiam capere, quinam ex ipsis verè philosophentur, quíve rursus aliud quoduis potius, quàm id ipsum agant: ídque statim ipsa re comprobatum est. Qui enim inter eos minus fortes erant, Philolai sermonibus persuasi, alij quidem ægrotare se simulabant: alij viaticum defecisse querebantur: alij rerum B domesticarum solicitudine domum reuocari dicebant: alij somniis se perterritos causabantur. atque cum octo sociis tantùm remansit Apollonius, cùm quatuor supra triginta iter suscepissent, vt Romam cum eo proficiscerentur. Ceteri verò philosophiam, Neronémque timentes, fugã arripuere. Congregans igitur eos qui remanserant Apollonius, inter quos Menippus erat, quem à Lamia liberauerat, & Dioscorides Ægyptius & Damis: Ego, inquit, eos non C increpabo, qui nos deseruerunt: sed vos magis laudabo, quoniam viri estis mihi similes: nec existimabo timidum eum, qui Neronem timens discessit: sed qui eiusmodi timorem superauit, hunc ego verè philosophum appellans, docebo quæcunque scio. Censeo igitur primùm vota Diis facienda, qui nobis talem mentem dederunt. Deinde, vt talis itineris duces nobis sint. (nihil D enim sine illis sumus) tum demum in vrbem pergendum, quæ tam magnæ orbis parti imperat. Quam nescio quo pacto intrare quisquam possit, nisi ipsi duces adsint; præsertim tam sæuo tyranno ipsam tenente, vt non *integrum sit* sapientes esse, nec haberi. Puto autem nemini stultum consilium visum iri, si audeamus ad vrbem proficisci, quam philosophorum plerique fugiunt.

Ego enim ita eorum *censeo*, quæ apud homines sunt, nihil esse tam terribile, vt sapientem terrere possit. Deinde nihil curam, diligentiámque in hominibus excitare, nisi quod cùm periculo fiat. Nos præterea tantùm peragrauimus terrarum, quantùm alius fortasse nemo, & feras vidimus, tum Arabicas, tum Indicas multiplices, & multiformes: Hanc autem belluam, quam tyrannum plerique vocant, neque quot habeat capita, scimus: neque vtrum curuis vnguibus, aduncísque sit dentibus, nouimus. & quanquam ciuilis bestia esse dicatur, & in mediis vrbibus habitet; eò tamen perhibetur immanior iis, quæ in montibus, aut paludibus degunt: quòd leones quidem, aut Pantheræ quandoque si mulceantur, mansuescunt, & innatam feritatem exuunt: hæc autem ob attrectationem ferocior facta, omnia lacerat: Quinetiam belluas proprias matres deuorasse nemo vnquam aut dixit, aut audiuit: ea tamen immanitate saturatum Neronem accepimus. Quòd si ab Oreste aut Alcmæone tale aliquid factum legimus, pietas in patres aliquam delictis excusationem prætendit, cùm alter ab vxore propria interfectus, alter monilis cupiditate perditus sit: Is verò matris opera adoptatus à sene imperatore, & imperij hereditatem nactus, naufragio matrem interemit, nauim eius gratia fabricatus, in qua non procul à terra extincta est. Quòd si quis ob hæc metuendum esse Neronem existimat, & propterea philosophiam refugit, non tutum esse putans præter illius voluntatem aliquid agere, sciat hoc illis nequaquam esse metuendum, qui veram sapientiam, modestiám-

ἐγὼ γὰρ τοιοῦτον μὲν οὐδὲν αὖ ἡγοῦμαι φοβερὸν οὕτω ψυχὴν τὴν κατ' ἀνθρώπους, ὡς ἐκπλαγῆναί ποτε τοῦ αὐτῆς τὸν σοφόν. εἶτ' οὐδ' ἂν τοιαύτη ἀνδρὶ τὰς μελέτας, ἐὰν μὴ μετὰ κινδύνων γίγνοιτο. καὶ ἄλλως, ἐπελθὼν γῆν, ὅσην ἔπω τις ἀνθρώπων, θηρία μὲν* Ἀραβικά τε, καὶ Ἰνδικά, πάμπολλα εἶδον· τὸ δὲ θηρίον τοῦτο, ὃ καλοῦσιν οἱ πολλοὶ τύραννον, οὔτε ὁπόσας κεφαλὰς αὐτῷ, οἶδα, οὔτε εἰ γαμψώνυχόν τε, καὶ καρχαρόδουν ὄν. καίτοι πολιτικὸν μέν* τὸ θηρίον λέγεται, καὶ τὰ μέσα τῶν πόλεων οἰκεῖν. τοσούτῳ δὲ ἀγριώτερον διάκειται τῶν ὀρεινῶν, καὶ ὑλαίων· ὅσῳ λέοντες μέν, καὶ πάρδαλις, ἐνίοτε κολακευόμενοι, ἡμεροῦνται, καὶ μεταβάλλουσι τὰ ἤθη· τοῦτο δὲ τὸ καταφυγόντων ἐπαιρόμενον, ἀγριώτερον αὐτῶν γίγνεται, καὶ λαφύσσει πάντα. τοιὰ μέν γε θηρίων, καὶ ἂν εἴποις, ὅτι τὰς μητέρας ποτὲ τὰς αὑτῶν ἐδαίσαντο· Νέρωνα δὲ ἐμπεφόρηται τοῦ βορᾶς ταύτης. εἰ δὲ καὶ ταῦτα γέγονεν ἐπ' Ὀρέστῃ, καὶ Ἀλκμαίωνι· ἀλλ' ἐκείνοις γῆμα τὸ ἔρως πατέρες ἦσαν· ὁ μὲν, ἀποθανὼν ὑπὸ τοῦ ἑαυτῆς γυναικός· ὁ δέ, ὁρμιᾷ πεσὼν θείᾳ. οὗτος δὲ, καὶ εἰσποιηθεὶς ὑπὸ τοῦ μητρὸς γέροντι βασιλεῖ, καὶ κληρονομήσας τὴν ἀρχὴν, ναυαγίῳ τὴν μητέρα ἀπέκτονε, πλοῖον ἐπ' αὐτῇ ξυνθεὶς, ὑφ' ᾧ ἀπώλετο πρὸς τῇ γῇ. εἰ δέ τις ἐκ τούτων φοβερόν τινα ἡγεῖται Νέρωνα, καὶ διὰ τοῦτο ἀποπηδᾷ φιλοσοφίας, καὶ ἀσφαλὲς αὑτῷ νομίζων τὸ ἀπὸ θυμοῦ τι αὐτῷ πρᾶξαι, ἴσῳ τὸ μὴ φοβερὸν ἐκείνοις οὐκ* ὑπάρχειν, ὅσοι περ ἂν σωφροσύνης τε, καὶ σοφίας

ἁπλονται. τούτοις γὰρ καὶ τὰ ὦρα τῶν θεῶν δῶ ἔχει. τὰ δὲ τῶν ὑβριζόντων, ὕθλον ἡγείσθω, καθάπερ τὰ τῶν μεμεθυσμένων. ἐς γὰρ δὴ κἀκείνους ἠλιθίους μὲν ἡγούμεθα, φοβεροὺς δ' οὔ. ἴωμεν οὖν ἐς τὴν Ῥώμην, εἴγε ἐῤῥώμεθα. πρὸς γὰρ τὰ Νέρωνος κηρύγματα, δι' ὧν ἐξείργει φιλοσοφίαν, ἔστιν ἡμῖν τὸ τοῦ Σοφοκλέους ἰαμβεῖον, Οὐ γάρ τί μοι Ζεὺς ἦν ὁ κηρύξας τάδε, οὐδὲ Μοῦσαι, καὶ Ἀπόλλων λόγιος. εἰκὸς δὲ κἀὐτὸν Νέρωνα γιγνώσκειν τὰ ἰαμβεῖα ταῦτα, χαίρειν δὲ τραγῳδίᾳ ὡς φασι χαίροντα. συνῆδέ πως τοῦ Ὁμήρου συνιδυμηθεὶς, ὡς ὅπλα ὁ λόγος ἁρμόσῃ πολεμικοὺς ἄνδρας, μία μὲν κόρυς γίγνονται, μία δ' ἀσπὶς, δύρειν ἂν μοι δοκεῖ αὐτὸ τοῦτο καὶ περὶ τοὺς τότε ἄνδρας γιγνόμενον. ὑπὸ γὰρ τῶν Ἀπολλωνίου λόγων ξυγκροτηθέντες, ἀποθνήσκειν τε ὑπὲρ φιλοσοφίας ἔῤῥωντο, καὶ βελτίους τῶν ἀποδράντων φαίνεσθαι.

A que artigerunt. Talibus enim omnia, quæ à Diis mittuntur, prosperè succedunt, & conuiciatorum nugas perinde ac ebriorum hominum sermones paruifaciunt, quòd illos dementes quidem, non tamen metuendos arbitrarentur. Pergemus igitur Romam, si *robusti* erimus. Contra Neronis enim iussa, quibus ille philosophiam exterminat, Sophoclis elogium satis est dicentis:

B *Hæc iussa nunquam Iuppiter dedit mihi. neque Musæ, nec oracularis Apollo.* Sophocles in Antigone.

Verisimile autem est & Neronem hoc Iambicum carmen audisse, cùm tragœdiis, vt ferunt, maximè gaudeat. Hoc loco veritatem sortitum illud Homeri dictum iure putabitur. Ait enim postquam oratio viros bellaces irritauit, omnes vna galea, vnúsq. clypeus fiunt. Iliad. N. v. 131.

C Id enim in viris istis tunc accidere visum est, qui Apollonij oratione corroborati, mori etiam pro philosophia prompti, paratíq. erant, & se potiore conditione, quàm qui fugerant, esse arbitrabantur.

De Citharœdo carmina Neronis cantante coram Apollonio. Quídque cum Thelesino Consule, præfectóque sacerdotum, de sacris & Diis locutus fuerit Apollonius.

CAP. XIII.

Προσῆσαν οὖν ταῖς πύλαις· ἡ δὲ ἐφεσῶτες, οὐδὲν ἠρώτων, ἀλλὰ θεήσεσθαι τὸ σχῆμα, καὶ ἐθαύμαζον. ὁ γὰρ τρόπος ἱερὸς ἐδόκει, καὶ οὐδὲν ἐοικὼς τοῖς ἀργύροις. καταλύσοι κ. ὅπ. π. δ' αὐτοῖς σὺν * πανδοχείῳ πρὸς τὰς πύλας, καὶ δεῖπνον αἰρεμένοις, ἐπειδὴ καιρὸς ἑσπέρας ἤδη ἐτύγχανεν, ἅμα κῶμον ἔρχεται μεθύων ἀνθρωπος, οὐκ ἀγοικικῶς * τῆς φωνῆς ἔχων·

κ. ἀγλαικῶς ἴσ. ἀγροικικῶς

D QVVM igitur vrbis portis appropinquassent, custodes nihil interrogantes, sed nouitatem habitus admirati, venientes circunstetere. Sacer enim habitus quidam, nec pecuniarum coactoribus conueniens videbatur. Cúmque in hospitium portæ finitimum diuertentes, cœnam poposcissent (iam enim dies in occasum vergebat) ebrius quidam in vicum venit, vocem habens non planè rudem aut incultam.

Is Romanam vrbem perambulans Neronis carmina decantabat *mercede ad id inuitatus : illi verò conceßũ erat, eum* qui aut negligentiùs audiſſet, aut poſt auſcultationem non præbuiſſet mercedem ; tanquam impietatis in Deos reum in carcerem abducere. Is citharam, & omnem citharœdorum ornatum geſtabat : præterea chordam vſu pulſandi iam attritam in ciſtella portabat ; eam ex Neronis citharа duabus minis emptam iactitans, nec ſe vlli vnquam eam venditurum, niſi optimus eſſet citharœdus, quíve aliquando in Pythiis ludis decertaſſet. Is igitur, vt conſueuerat in ſui cantus præludio breuem de Nerone hymnum percurrens, carmina ſubiecit partim ex Oreſte, partim ex Antigona, & ex aliis paſſim tragœdiis à Nerone conuerſa ; inflectens cantus malè, peruerſéque à Nerone vlulatos. Cùm vero Apollonius, comitéſque ſegniter, ac negligenter audirent, ipſe violatum ab eis Neronem, & diuinæ vocis inimicos eſſe clamitabat : quamuis illi verbis eius nullam curam adhiberent. Interroganti autem Apollonium Menippo, quo pacto huius hominis verba audiret, aut quid ſibi agendum cenſeret. Reſpondit Apollonius, Quid aliud agamus, niſi, vt poſtquam cantare deſierit, nos nihil eius oratione commoti, oſtentationis eius mercedem ſoluentes, ſinamus illum Neronis Muſis ſacrificare. Atque hactenus homini ebrietas debacchata eſt. Poſtero die Teleſinus conſul vocatum Apollonium, quiſnam is eſſet, quem gerebat habitum, interrogauit. Ille autem, Purus, inquit, & mundus, & ex nulla morticina materia confectus. Quæ verò tua ſapientia eſt interroganti, Ex diuino, inquit, afflatu proueniens, & quæ homines

A ὡδὴν ἢ ἄρα κύκλῳ τὴν Ῥώμην, ἀδων τὰ τοῦ Νέρωνος μήη, καὶ με-
μαθημένου τοῦτο. τὸν δὲ ἀμελῶς ἀκού-
σαντα, ἢ μὴ καταβαλόντα μισθὸν τῆς
ἀκροάσεως, ξυνεκεχώρητο αὐτῷ καὶ
ἀπάγειν ὡς ἀσεβοῦντα. ἐῶ δὲ αὐτῷ τὴ
κιθάρᾳ, καὶ ἡ παράσημος τῷ κι-
θαρῳδῷ στολὴ πᾶσα. καί τινα τὴ νυ-
B κτὸς τῶν ἐφαπτομένων τε, καὶ παρ-
εντεταμένων * ἀποκειμένην σὺν κοιπ- * κ. παρεν-
δι * εἶχεν, ἐῶ ἔφασκεν σὺν τῆς Νέ- τεταμένην
ρωνος ἐωνῆσθαι κιθάρας δυοῖν μναῖν, ἀκκωπιδι.
καὶ ἀποδώσεσθαι αὐτὴν οὐδενὶ, ἐῶ μὴ ἔσ. κιθῃ τινὶ
κιθαρῳδὸς ἢ τῶν ἀρίστων τε, καὶ ἀγω-
νιουμένων πυθοῖ. ἀναβαλλόμενος οὖν
ὅπως εἰώθει, καὶ βραχὺ διεξελθὼν
ὕμνον τοῦ Νέρωνος, ἐπῆλθε μήη, τὰ μὲν,
ἐξ Ορεστείας, τὰ δὲ, ἐξ Αντιγόνης,
C τὰ δὲ ὁπόθεν τραγῳδουμένων αὐτῷ καὶ
ᾠδὰς ἐκάμπτων, ὁπόσας Νέρων ἐλυ-
μήνατο, καὶ κακῶς ἔσχεθεν. ἀχθομένου
δὲ ἀκροωμένων, ὁ μὲν, ἀσεβείας Νέ-
ρωνα ὑπ' αὐτῶν ἔφασκε, καὶ πολε-
μίους τῆς θείας φωνῆς εἶη. ὁ δὲ, οὐ
προσεῖχον· ἐρομένου δὲ τοῦ Μενίππου
τὸν Απολλώνιον, πῶς ἀκούοι λέγον-
τος ταῦτα, πῶς, ἔφη, ἢ ὡς γε ἥδεν;
ἡμεῖς μὲν τοι, ὦ Μένιππε, μὴ πα-
D ροξυνώμεθα πρὸς ταῦτα, ἀλλὰ τὸν
μισθὸν τῆς ἀπαιδεύσεως δόντες, ἐάσω-
μεν αὐτὸν θύειν ταῖς Νέρωνος Μού-
σαις. τοῦτο μὲν δὴ τοσοῦτον ἐπράχθη·
ἅμα δὲ τῇ ἡμέρᾳ, Τελεσῖνος ὁ
ἕτερος τῶν ὑπάτων, καλέσας τὸν Α-
πολλώνιον, τί, ἔφη, τὸ ῥῆμα; ὁ δὲ,
καθαρὸν, εἶπε, καὶ ἀπ' οὐδενὸς θνητοῦ·
τίς οὖν ἡ σοφία; ἐρωτᾷ ἔφη, καὶ ὡς

δύ πις θεοῖς εὔχοιτο, ὦ Ζεῦ. ἔστι δέ τις, ὦ φιλόσοφε, ὃς ἀγνοεῖ ταῦτα; πολλοὶ, εἶπεν· εἰ δ' ἤ τις ὀρθῶς πεπύσεται ταῦτα, πολλῷ γοῦν ἂν αὐτῷ βελτίων, ἀκούσας σοφωτέρου ἀνδρὸς, ὅτι ἃ οἶδεν, οὐ οἶδε. ταῦτα ἀκούσαντα τὸν Τελεσῖνον, καὶ γὰρ ἐτύγχανεν ἐς τὰ θεῖα προθυμότερος, εἰσῆλθεν ὁ ἀνὴρ δι' ἃ πάλαι περὶ αὐτοῦ ἤκουσε· καὶ τὸ μὲν ὄνομα οὐκ ὤετο δεῖν ἐς τὸ φανερὸν ἐρωτᾶν, μή πῃ ἔτι λανθάνειν βούλοιτο· ἐπανῆγε δὲ αὖ πάλιν ἐς τὸν λόγον τὸν περὶ τῶν θείων. καὶ γὰρ πρὸς διάλεξιν ἐπιτηδείως εἶχε. καὶ ὡς σοφῷ γε, εἶπε, τί δύνῃ προσιὼν τοῖς βωμοῖς; ἔγωγε, ἔφη, δικαιοσύνῃ εἰ, νόμους μὴ καταλύεσθαι πένεσθαι τοὺς σοφούς, τοὺς δὲ ἄλλους, πλουτεῖν μέν, ἀδόλως δέ. εἶτα, εἶπε, τοσαῦτα αὐτῷ εἶναι τυγχάνει; νὴ Δί', εἶπε. ξυνείρω γὰρ τὰ πάντα ἐς εὐχὴν μίαν· καὶ προσιὼν τοῖς βωμοῖς, ὧδε εὔχομαι, ὦ θεοί, δίδοτέ μοι τὰ ὀφειλόμενα. εἰ μὲν δὴ τῶν χρηστῶν εἰμι ἀνθρώπων, τυγχάνω πλείονων, ἢ εἶπον· εἰ δὲ ἐν τοῖς φαύλοις με ὁ θεοὶ τάττουσι, παύεσθαί μοι χρὴ ἀπὸ ὧν αἰτῶ. καὶ οὐ μέμψομαι τοῖς θεοῖς, εἰ κακῶν ἀξιοῦμαι, μὴ χρηστὸς ὤν. ἐξεπέπληκτο μὲν δὴ ὁ Τελεσῖνος ὑπὸ τῶν λόγων τούτων. βουλόμενος δ' αὖ χαρίζεσθαι, φοίτα, ἔφη, ἐς τὰ ἱερὰ πάντα· καὶ χειροτονήσεταί παρ' ἐμοῦ πρὸς τῶν ἱερομνήμονας δέχεσθαί σε, καὶ διορθουμένῳ εἶκειν. ἢν δ' μὴ χειροτονῇς, ἔφη, οὐ δέξονταί με; μὰ Δί', εἶπε. ἐμὴ γὰρ, ἔφη, αὕτη ἀρχή. χαίρων,

A doceat, quo pacto Deos precari, & eisdem sacrificare conueniat. Estne autem philosophus vllus qui hæc ignoret? Permulti, inquit Apollonius. Quid si quis rectè talia sciuerit? Melior, inquit Apollonius, etiam euadet, si sapientiorem audiens, certior fuerit factus se rectè scire, quæ sciuit. Talia audienti Telesino (erat autem erga res diuinas propensior) in mentem venit eius viri, de
B quo iamdudum multa audierat, non tamen de nomine palam interrogare volebat, ne consilium suum patefaceret. Rursus ad colloquium de rebus diuinis hominem reuocauit. (erat enim ad sermones inferendos idoneus) & tanquam à sapiente quæsiuit, Quid tu ad aras accedens precaris Deos? Ego, inquit Apollonius, precor, vt iustitia apud homines va-
C leat, & leges non soluantur; vtque sapientes pauperes sint, ceteri verò sine fraude ditentur. Talia verò petens, inquit Telesinus, tibi etiam satisfeciſſe censes? Certè, inquit Apollonius. Omnia namque oratione complector vna, & ad altaria veniens ita precor: O dij præbete mihi, quæ mihi debentur. quòd si bonus sim vir, maiora etiam, quàm peto assequar: sin verò inter prauos Dij me
D collocarunt, contraria mihi ab eisdem promerens, neque Deos accusare potero, si me ipsum malis dignum iudicaui, cùm sim prauus. Hæc audiens Telesinus obstupuit, & Apollonio gratificari cupiens, Accede, inquit, arbitratu tuo ad omnia Deorum templa: Ego enim sacerdotibus præcipiam, vt te suscipiant. Tu autem corrigas velim, si quid emendatione dignum inueneris. Quid verò, inquit Apollonius, si non iusseris, non me suscipient? Minime, inquit ille. Mea namque est huiusmodi rerum potestas. Gaudeo,

inquit Apollonius, quòd cùm sis vir magnus, ac generosus, de rebus magnis habeas potestatem. Hoc autem de me scias velim. Ego templa non penitus *occlusa* incolere gaudeo; neque me Deorum quisquam respuit, sed tecti participē dignantur omnes. Rogo igitur vt mihi apud vos itidem pateant templa, quod Barbari etiam concessere. Tum Telesinus: Magnam, inquit, Romanorum laudem Barbari præoccuparunt. Vellem autem, vt de nobis hoc ipsum referri posset. Tuo igitur arbitratu quæcunque libuerit templa incolito, & ex alio in aliud, vti placet, transmigrato. Faciam, inquit Apollonius, neque id præter rationem, vt arbitror. Dei namque non semper in eodem permanent loco, sed nunc ad Æthiopes, nunc ad Olympum, nunc ad Athum proficiscuntur. Absurdum igitur esse puto, cùm Dij vniuersas gentes, perambulando transeant, & lustrent, homines ad omnes Deos aliquando non accedere. Præterea si domini seruos despexerint, culpa carebunt: fortè enim tanquam prauos eos despiciunt: serui autem, qui suos dominos non venerantur, ab eisdem perdentur, tanquam impij & scelesti, & *mancipia* Diis inimica.

ἔφη, ὅτι γυναῖος ὢν, μεγάλης ἀρχῆς. βουλοίμην δ' ἂν σε καὶ ἐκεῖνο περὶ ἐμοῦ εἰδέναι. ἐγὼ τὰ ἱερῶν τὰ μὴ βεβαίως κλειστὰ, χαίρω οἰκῶν. καὶ γὰρ οὐδείς μου τῶν θεῶν, ἀλλὰ ποιοῦνταί μου κοινωνὸν στέγης. ἀνείσθω δέ μοι καὶ τοῦτο. καὶ γὰρ οἱ βάρβαροι ξυνεχώρουν αὐτό. καὶ ὁ Τελεσῖνος, μέγα, ἔφη, Ῥωμαίων ἔπαινον οἱ βάρβαροι προὐλαβον· τοῦτο γὰρ ἐβουλόμην αὖ καὶ περὶ ἡμῶν λέγεσθαι. ὥκει μὲν δὴ σὺ τοῖς ἱεροῖς, σὺ ἀλλάττων αὐτὰ, καὶ μεθιστάμενος ἐξ ἄλλης ἐς ἄλλο. αἰτῶ δ' ἐπὶ τούτῳ ἔχων*, οὐδὲ οἱ θεοὶ, ἔφη, πάντα τὸν χρόνον σὺν τῷ οὐρανῷ οἰκοῦσιν· ἀλλὰ πορεύονται μὲν ἐς Αἰθιοπίαν· πορεύονται δὲ ἐς Ὄλυμπον τε, καὶ Ἄθω. καὶ οἶμαι ἄτοπον, σοὶ μὲν θεοὺς, τὰ τῶν ἀνθρώπων ἔθνη περινοστεῖν πάντα· τοὺς δὲ ἀνθρώπους, μὴ τοῖς θεοῖς ἐπιφοιτᾶν πᾶσι. καί τοι δεσπότας μὲν ὑπερορῶντες δούλων, οὔπω αἰτίαν ἔχουσιν. ἴσως γὰρ ἂν καταφρονεῖεν αὐτῶν, ὡς μὴ σοφῶν. δοῦλοι δὲ μὴ πάντως τοὺς αὐτῶν δεσπότας θεραπεύοντες, ἀπολοίντο ἂν ὑπὸ αὐτῶν, ὡς κατεγνωσμένοι τοῖς θεοῖς ἐχθρὰ ἀνδράποδα.

De Neronis gymnasio, & Demetrio philosopho expulso ab Vrbe iubente Tigillino: déque prodigiosa tempestate, quam Græci δρεπανίαν dicunt: tum quid de ea Apollonius præsagierit. Quódque fulmen è manu Neronis calicem iam ori admotum excusserit. CAP. XIIII.

CVM talia in templis disputaret Apollonius, augebatur in dies Deorum cultus; & *concurrebant frequentes ad fana*, quòd maiora dona à Diis sese habituros sperarent: nec quisquam adhuc eius

Διαλεγομένου δὲ αὐτοῦ περὶ τὰ ἱερὰ, οἱ θεοὶ ἐθεραπεύοντο μᾶλλον· καὶ ξυῄεσαν οἱ ἄνθρωποι ἐς ταῦτα, ὡς τὰ ἀγαθὰ πλείω παρὰ τῶν θεῶν ἕξοντες. καὶ οὔπω διεβάλλοντο

αἰ ξυνουσίαι τ̃ ἀνδρὸς, διὰ τὸ ασυν- A viri ſermones calumniabatur, quia
δάζεσθαί τ̃ δημοσίᾳ, λέγεσθαί τε ἐς omnibus æquè, palámque conſule-
παύτας. οὐδὲ γὰρ θύραις ἐπεπόλαζεν, bat: neque cuiuſquam pulſabat fo-
οὐδὲ ἐτείθετο πρὸς τὸ φῶς, καὶ πρὸς res, aut potentiorum limina tere-
τοὺς δυνατούς· ἀλλ' ἠσπάζετο μὲν ἐ- bat, ſed ad ſe venientes benignè ex-
πιφοιτῶντας, διελέγετο δὲ αὐτοῖς, cipiens, non ſecus ad eos, quàm ad
ὁπόσα καὶ τῷ δήμῳ. ἐπεὶ ὃ ὁ Δη- populum loquebatur. Poſtquā De-
μήτριος διατεθεὶς πρὸς αὐ τ̃, ὡς metrius erga Apollonium, ſicut in
ἐν τοῖς Κορινθιακοῖς λόγοις εἴρηκα, Corinthiis ſermonibus diximus, be-
προαχθόμενος ἐς τὴν Ρώμην, ὕστε- neuolentia affectus Romam venit,
ρον ἐθεράπευε μὲν τ̃ Ἀπολλώνιον, colebat quidem Apollonium, qui
ἐπηφίει δ' αὐ τ̃ τῷ Νέρωνι, τέχνη eum frequenter ad Neronem mit- B
ταῦτα ὑπωπτεύθη* τ̃ ἀνδρός· καὶ τὸν tebat, vt eius ſuſpicionem tali arte
Δημήτριον αὐτὸς ἐδόκει *καθιπέ- dimoueret. Videbatur autem Apol-
ναι ἐς αὐτά· ἦ πολὺ μᾶλλον, ὁπότε lonius maximè ob hoc ipſum reti-
γυμνάσιον μὲν ἐξεποιήθη τῷ Νέρω- nere Demetrium. Idque vel tunc
νι, θαυμασιώτατον τ̃ πᾶσι λουτρὸν δ' ἔθυ τ̃ αὐτῇ ἡμέραν, Νέρων τε eſt iudicatum, cùm Neroni Gymna-
αὐτὸς, καὶ ἡ βουλὴ ἡ μεγάλη, καὶ ſium paratum eſt, omnium, quæ Ro-
τὸ ἱππικὸν τῆς Ρώμης. παρελθὼν C mæ eſſent, maximè admirabile. Ibi
ὁ Δημήτριος ἐς αὐτὸ τὸ γυμνά- Nero, magnúſque Senatus, & Ro-
σιον, διεξῆλθε λόγον πρ̃ τοὺς λουο- manus equitatus omnis ſacrificia,
μένους, ὡς πιλελουμένων τε, καὶ αὖ- diémque feſtum ſumma cum læti-
τοῦ χαινόντων· ἦ ἐδείκνυεν ὅτι πε- tia celebrabant. Illud igitur Gymna-
ριττὸν ἀνάλωμα εἴη τὰ τοιαῦτα. ἐφ' ſium ingreſſus Demetrius oratione
οἷς ξυνήρατο μὲν αὐτῷ μὴ ἀποθα- habuit aduerſus eos, qui balneis v-
νεῖν αὐτίκα, τὸν Νέρωνα δὺ φωνότατα tebãtur, propterea quòd ſeipſos mol-
ἑαυτ̃ πρ̃ τὴν ἡμέραν πιεῖνλιν ἀδῆν. les effœminatóſq. reddentes, inqui-
ἦδε δὲ καπηλείῳ πεποιημένῳ ἐς D narentur magis, quàm mundaren-
τὸ γυμνάσιον, διάζωμα ἔχων, γυ- tur. Omnem igitur in rebus huiuſ-
μνὸς, ὥσπερ τῶν καπήλων οἱ ἀσελγέ- modi ſumptum inanem, ſuperua-
στατοι. οὐ μὴν διέφυγε ὁ Δημήτριος cuúmque eſſe monſtrabat. Quibus
τὸ ἐφ' οἷς, εἶπε, κινδυνῶσαι. Τιγιλ- verbis adeò in ſe audientium iracun-
χ. ὑφ' ᾧ λῖνος γὰρ, ἐφ' ᾧ τὸ ξίφος ἦν τ̃ diam concitauit, vt vna res tantùm
Νέρωνος, ἀπήλασεν αὐτὸ τῆς Ρώ- fuerit auxilio, quin ſubitò interfice-
μης, ὡς τὸ βαλανεῖον καταση- retur. Ea verò fuit, quòd ea die Nero
φαντα οἷς εἶπε. τ̃ δ' Ἀπολλωνίῳ clariore, maioréque, quàm vnquam
aliàs, voce cantauerat. Cantabat au-
tem in caupona *iuxta Gymnaſiũ*, nu-
dus, & femoralib. duntaxat amictus,
non ſecus, ac *fœdiſſimus* quiſque cau-
ponum. Nec tamen effugit Deme-
trius, quin magnum pro iis, quæ
dixerat, periculum ſubiret. Tigilli-
nus enim, cuius in manibus Neronis
gladius erat, Roma illũ expulit, non
ſecus, ac ſi balnea ſuis verbis eſſet
demolitus. Is quoque Apollonium

clanculum obseruabat, num & ipse *animaduersione* dignum, aut *anceps* aliquid diceret. Ille verò palam, nec serio, nec ioco quicquam reprehensione dignum proferebat, vt qui periculum aliquod grauius caueret: sed aptè ad interrogata respondens, vnà cum Telesino philosophabatur. Accedebant ad eum insuper nonnulli, qui, licet philosophia periculum afferret, non putabant, si cum illo degerent, periculum aliquod subire posse. Auxit Apollonio suspicionem de prodigiosa tempestate sententia. Cùm enim aliquando sol defeciisset, & tonitru ingens esset subsecutum, quod in eclipsi minimè fieri consueuit, aspiciens in cœlum Apollonius, Erit, inquit, magnum aliquid, & non erit. Quam sententiam, qui tunc audiuere, interpretari minimè poterant. Triduo autem post solis defectionem omnes eam intellexere. Accubante enim in conuiuio Nerone decidens fulgur calicem, quem manibus tenebat, excussit: cùm iam ori propius illũ admouisset. hoc igitur Apollonij verba significabant. Cùm enim tam parum abfuerit à percussione fulminis Imperator, meritò magnum aliquid factum iri, & non factum iri, inquit Apollonius. Tigillinus autem, cùm talia audisset, hominem timuit, quasi sapientia dæmonum præditum: neque palàm ipsum criminandum censebat, ne clanculum aliquod malum sibi ab eo proueniret. Veruntamen loquentem, tacentem, sedentem, & ambulantem, & quid apud quemque manducaret, biberétq. & sacrificaret, nec ne, tot oculis, quot reges habent, obseruabat.

A ἀφανῶς αἰνίγμενον, ὁπότε καὶ αὐτὸς ἐπιλήψιμόν* τι, ⸂καὶ⸃ προσεβεβλημένον εἶπον. ὁδὶ οὔτε καταγέλων φανερὸς ἦν, οὔτ' αὖ πεφρονηκὼς, ὥσπερ ⸂οἱ⸃ φυλαττόμενοί τινα κίνδυνον, ἀλλ' ἀποχρώντως πρὸς τὰ προκειμένων διελέγετο, ξυμφιλοσοφοῦντος αὐτῷ τοῦ Τελεσίνου, καὶ ἑτέρων ἀνδρῶν, οἳ, καίτοι φιλοσοφίας ἐπικινδύνως προσαπτόσης, καὶ ἂν ᾤοντο κινδυνεύσαι ξὺν ἐκείνῳ συνδιάζοντες. ὑποπτεύετο δὲ ὡς, ἔφην, καὶ πολὺ μᾶλλον, ἐφ' οἷς καὶ πρὸς τὰ διοσημίας, εἶπε. γινομένης γάρ ποτε σκιλείψεως ἡλίου, καὶ βροντῆς σκιδδείσης, ὅπερ ἤκιστα ἐν σκιλείψει δοκεῖ ξυμβαίνειν, ἀναβλέψας ἐς τὸν οὐρανὸν, ἔσεσθαί τι, ἔφη, μέγα, καὶ ἔσται. ξυμβαλεῖν μὲν δὴ τὸ εἰρημένον οὔπω εἶχον ⸂οἱ⸃ προτυχόντες τῷ λόγῳ. τεῖτα δ' ἀπὸ τῆς σκιλείψεως ἡμέρᾳ ξυνῆκαν τὸν λόγον πάντες. σιτουμένου γὰρ τοῦ Νέρωνος, ἐμπεσὼν τῇ τραπέζῃ σκηπτὸς, διήλασε τὸν κύλικος ἐν χερσὶν οὔσης, καὶ οὐ πολὺ ἀπεχούσης τοῦ στόματος. τὸ δὴ προσῆκον ἐλθεῖν τοῦ βλησθῆναι αὐτὸν, προσεδόκησαί τι, εἶπε, καὶ μὴ προσεδόκησας. ἀκούσας δὲ Τιγιλλῖνος ⸂τοῦ⸃ λόγου τοῦτον, ἐς δέος ἀφίκετο τοῦ ἀνδρὸς, ὡς ⸂σοφοῦ τὰ δαιμόνια. καὶ ἐς ἐγκλήματα μὲν φανερὰ καθίσαντος πρὸς αὐτὸν, οὐκ ᾤετο δεῖν, ὡς μή τι κακὸν αὐτὸν ἀφανὲς ὑπ' αὐτοῦ λάβοι. διαλεγόμενον δὲ, καὶ σιωπῶντα, καὶ καθήμενον, καὶ βαδίζοντα, ⸂καὶ ὅ,τι φάγοι, καὶ πρὸς ὅτου, καὶ εἰ ἔθυσεν, ἢ μὴ ἔθυσε, πρὸ πάσιν ὀφθαλμοῖς, ὁπόσοις ἡ ἀρχὴ βλέπει.

* ⸂οὐκ ὑποπτον⸃

Capitis defluxiones inuasisse Romanos, & ipsum Neronem. Inde accusatum Tigillinum Apollonium: quódque ne vestigium quidem vllum literarum inuentum in pugillari, vbi inerat accusatio. Tum non ausum Tigillinum nocere Apollonio; ratum supra hominem illum esse. CAP. XV.

ΕΜπεσόντος ὴ ἐν Ρώμῃ νοσήματος, A ὃ καταῤῥῦον οἱ ἰατροὶ ὀνομάζουσιν· ἀνίσαντας ὴ ἱερὰ ἀπ' αὐτῆς βωμούς, καὶ ἡ φωνὴ τοῖς λαλοῦσι πονήρως εἶχε, τὰ μὲν ἱερὰ πλέα ἦν ἱκετευόντων τοὺς θεούς, ἐπεὶ διῳδήκει τὴν φάρυγα Νέρων, καὶ μόλις τῇ φωνῇ ἐχρῆτο. ὁ ὴ Απολλώνιος, ἐῤῥῄγνυτο μὲν ὡς ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ἀνοήμοσι, καὶ ἐπέπληττε ὴ ὀλίγα. ἀλλὰ καὶ ἡ Μενίππου προξενούμενον ὑπὸ τῶν τοιούτων, ἐσωφρόνιζε τε, καὶ κατεῖχε, ξυγγινώσκειν κελεύων τοῖς θεοῖς, εἰ μίμοις γελοίων χαίρουσιν. ἀπαγγελθέντες ὴ τῷ Τιγελλίνῳ τούτου τοῦ λόγου, πέμπει τοὺς ἄξοντας αὐτὸν ἐς τὸ δικαστήριον, ὡς ἀπολογήσαιτο μὴ ἀσεβεῖν ἐς Νέρωνα. προεκύαστο ὴ καὶ κατήγορος *ἐπ' αὐτὸν, πολλὰς ἀπολωλεκὼς ἤδη, καὶ τοιούτων Ολυμπιάδων μεστός. C καὶ π Γραμματεῖον εἶχεν ἐν ταῖν χεροῖν, γεγραμμένον τὸ ἔγκλημα. π τοῦτο ὥσπερ ξίφος ἀνασείων ἐπὶ τὸν ἄνδρα, ἠκονᾶτό τε αὐτὸ ἔλεγε, π ἀπολεῖν αὐτόν. ἐπεὶ ὴ ἀνῄτησεν Τιγελλῖνος τὸ γραμματεῖον, γραμμῆς μὲν ἴχνος ἐν αὐτῷ οὐχ εὗρεν, ἀσήμῳ δέλτῳ βιβλίῳ ἐντετυχεν, εἰς ἔννοιαν ἀπηνέχθη δαίμονος. D τοτὲ ὴ καὶ Δομετιανὸς ὕστερον φασὶν αὐτὸν λέγειν παθεῖν. ἀπολαβὼν οὖν τὸν Απολλώνιον ἐκεῖνος, εἰς τὸ ἀπόῤῥητον δικαστήριον, ἐν ᾧ περὶ τῶν μεγίστων ἡ ἀρχὴ αὕτη ἀφανῶς δικάζει. καὶ με-

CVM morbus, quem catarrhum medici dicunt, Romam inuasisset, plena erant templa Diis sacrificantium hominum, quoniam Neronis fauces intumuerant, ita vt exiguus vocis vsus relictus esset. Dolebat autem Apollonius propter magnam eorum ignorantiam, neminem tamen palam increpabat. Quin etiam Menippum eorum gratia parumper irritatum compescuit, iubens ipsum Diis ignoscere, si mimis ridiculorum gaudeant. Ea verba, cùm ad Tigillinum relata essent, ministros misit, qui Apollonium in iudicium vocarent, excusationem facturum de iis, quæ impiè aduersus Neronem locutus esset. Erat etiam accusator contra ipsum paratus, qui multos antea iam perdiderat, & tali nequitiæ genere tanquam Olympiorum victoria exultabat. Is etiam accusationis Syngrapham à se compositam habebat in manibus, eámque tanquam gladium in Apollonium euaginatur, interfecturúmque esse minitatur. Postquam verò Tigillinus acceptam Syngrapham explicans, literarum in ipsa vestigium nullum vidit, & libellum quasi lituris nunquam signatum aspexit, de dæmone rursus cœpit cogitare. Hoc idem postea Domitiano ab Apollonio dicitur eueniisse. Aduocans igitur Tigillinus in secretiorem prætorij partem vbi de rebus maximis consultare solitus erat, arbitris omnibus

bus ſubmotis, quiſnam eſſet, interrogabat: ei Apollonius, & patris & patriæ nomen expoſuit, & quare ſapientia vteretur, enarrauit. Dixit quoque ſe ſapientia vti ad Deos intelligendos, & res hominum cognoſcendas. Nam ſeipſum noſſe longè difficilius eſt, quàm alios cognoſcere. Dæmones verò, inquit Tigillinus, & idolorum apparitiones quomodo redarguis? Perinde, inquit Apollonius, atque homicidas, atque impios homines. Hos autem dixit, vt Tigillinum morderet, qui crudelitatis omnis, & laſciuiæ præceptor erat Neroni. Rurſus autem Tigillinus, Volo, inquit, aliquid mihi vaticineris, quod te rogabo. Tunc Apollonius, Quonam, inquit, pacto efficere id poſſum, cùm non ſim vates? Atqui te eſſe perhibent, quòd dixeris fore magnum aliquid, & non fore. Vera, inquit Apollonius, audiſti: attamen id non ex vaticinandi peritia protuli, ſed magis ex ſapientia, quam verè philoſophantibus viris Deus *patefacit*. Neronem verò, inquit ille, cur non times? Quoniam, inquit, Deus, qui dedit illi eſſe terribilem, mihi quoque interritum eſſe præbuit. Quid autem ſentis de Nerone? Longè melius quàm vos, inquit. Vos enim cantare dignum putatis: Ego dignum tacere. His verbis ſtupefactus Tigillinus, Abi, inquit, quocunque libet fideiuſſoribus antea pro corpore datis. Tunc Apollonius, Quis, inquit, fideiuſſor eſſe pro corpore velit, quod vinciri aut detineri à nemine poteſt? Hæc dæmonis cuiuſdam opera ſupráque naturam hominum Tigillino viſa ſunt, & quaſi cum Deo luctari deuitans, Abi, inquit, quocunque libet: potentior enim es, quàm vt meo ſubiiciaris imperio.

A παρησάμην παύτας, ἐνέκειτο ἐρωτῶν ὅστις εἴη. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, παῤῥησίᾳ τ' ἐμέμηνε, καὶ παιδικὸς, καὶ ἐφ' ὅτῳ τῇ φιλοσοφίᾳ χρῷτο. ἔφασκέ τ' αὐτῇ χρῆσθαι ὅτι τε τῷ θεοὺς γιγνώσκειν, ὅτι τε τῷ τῶν ἀνδρῶν ξυνιέναι· τὸ γὰρ ἑαυτὸν γνῶναι, χαλεπώτατον εἶναι καὶ ἄλλων γνῶναι. σὺ δαίμονας, εἶπεν, ὦ Ἀπολλώνιε, καὶ τὰς τῶν
B εἰδώλων φαντασίας, πῶς ἐλέγχεις; ὡς γε, ἔφη, σὺ μαιφόνους τε, καὶ ἀσεβεῖς ἀνθρώπους. ταυτὶ ἦ θεὸς τὸν Τιγγῖνον ἀποσκώπτων ἔλεγεν, ἐπειδὴ πάσης ὠμότητος, καὶ ἀσελγείας διδάσκαλος ἦν τῷ Νέρωνι. μαντεύσαιο δ' ἄν, ἔφη, δεηθέντι μοί; πῶς, εἶπεν, ὅ γε μὴ μάντις ὤν. Ἀλλ' ἐγώ
C σε, ἔφη, φασὶν εἶναι τ' εἰπόντα ἔσεσθαί τι μέγα, καὶ καὶ ἔσεσθαι. ἀληθῶς, εἶπεν, ἤκουσας. τοῦτο δὲ μανικῇ τεκμαίρῃ, σοφίᾳ δὲ μᾶλλον, ὡς θεὸς φαίνει σοφοῖς ἀνδράσι· Νέρωνα δ', ἔφη, διατί δ' ἔδεισας; ὅτι, εἶπεν, ὁ θεὸς ὁ τοῦτον σκαιὸν φοβερὸν δοκεῖν, καμοὶ δέδωκεν ἀφόβῳ εἶναι. φρονεῖς δὴ πῶς, εἶπε, περὶ Νέρωνος; ὁ δὲ Ἀπολλώ-
D νιος βέλτιον, εἶπεν, ἢ ὑμεῖς· ὑμεῖς γὰρ ἠγεῖσθε αὐτὸν ἄξιον τοῦ ᾄδειν· ἐγὼ δὲ, ἄξιον τοῦ σιωπᾶν. σπλαγχνὶς οὖν ὁ Τιγγῖνος, ἄπιθι, ἔφη, καταστησάμενος ἐγγυητὰς τοῦ σώματος. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ἦ πᾶς, εἶπεν, ἐγγυήσεται σῶμα, ὃ μηδεὶς θνητός; ἔδοξε τῷ Τιγελλίνῳ ταῦτα δαιμόνιά τε εἶναι, καὶ πειθομένου ἀθέμιτον, ὥσπερ θεομαχεῖν φυλαττόμενος. χώρει, ἔφη, οἷ βούλει· σὺ γὰρ κρείττων, ἢ ὡς ἐμοὶ δοκεῖς.

De puella ad vitam reuocata, vt Alceste ab Hercule: tum de epistolis, quas ad se miserunt Apollonius & Musonius: hinc de edicto Neronis, ne quisquam Romæ philosopharetur: discessissèque propterea Apollonium occidentem versus.

CAP. XVI.

Καὶ κεῖνο Ἀπολλωνίου θαῦμα. κόρη σὺ ὥρᾳ γάμου τεθναίᾳ ἐδόκει, καὶ ὁ νυμφίος ἠκολούθη τῇ κλίνῃ, βοῶν ὁπόσα ἐπ' ἀτελεῖ γάμῳ· ξυνωλοφύρετο δ' ἡ Ῥώμη, καὶ ἐτύγχανεν οἰκίας ἡ κόρη τελούσης ἐς ὑπάτους. παρατυχὼν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος τῷ πάθει, κατάθεσθε, ἔφη, τὴν κλίνην. ἐγὼ γὰρ ὑμᾶς τῶν ἐπὶ τῇ κόρῃ δακρύων παύσω. καὶ ἅμα ἤρετο ὁ, τι ὄνομα αὐτῇ εἴη. οἱ μὲν δὴ πολλοὶ, ὡς εἰκὸς λόγον ἀγορεύειν αὐτῷ, οἷοι τῶν λόγων ἐπικήδειοι, καὶ τὰς ὀλοφύρσεις ἐγείροντες· ὁ δ', οὐδὲν ἀλλ' ἢ τοῦ σώματος ἅψασθαι αὐτῆς· καί τι καὶ ἀφανῶς ἐπειπών, ἀφύπνισε τὴν κόρην τοῦ δοκοῦντος θανάτου. καὶ φωνήσαντός τε ἡ παῖς ἀφῆκεν, ἐπανῆλθέ τε ἐς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός, ὡς Ἄλκηστις τοῦ Ἡρακλέους ἀναβιωθεῖσα. δωρουμένων δ' αὐτῷ τῶν ξυγγενῶν τῆς κόρης μυριάδας δεκαπέντε, φερνὴν, ἔφη, ἐπιδιδόναι αὐταῖς τῇ παιδί. καὶ εἴ τε σπινθῆρα τῆς ψυχῆς εὗρεν ἐν αὐτῇ, ὃς, ἐλθὼν ἐς τὸ θερμαῖνον· λέγεται γὰρ ὡς φεκάζοι μὲν ὁ Ζεὺς, ἡ δὲ, ἀτμίζοι ἀπὸ τοῦ προσώπου, εἶτ' ἀπεσβηκυῖαν τὴν ψυχὴν ἀνέζωσέ τε, καὶ ἀνέλαβεν· ἄρρητος ἡ κατάληψις τοῦτον γέγονεν, καὶ ἐμοὶ μόνῳ, ἀλλὰ καὶ τοῖς παρατυχοῦσιν. ἐτύγχανε δ' ἐπὶ τὸν χρόνον τοῦτον, καὶ Μουσώνιος κατειλημμένῳ

A

B

C

D

ALIVD præterea ab Apollonio miraculum tale factum est. Puella quædam ipso nuptiarum tempore mori visa est, quam pheretro impositam sponsus lugens sequebatur de nuptiis imperfectis multùm conquerens, & grauiter dolens: *vnà etiam cum eo Roma lamentabatur*. Habitabat autem puella in domo Consulari. Huic igitur funeri occurrens Apollonius, Deponite pheretrum, inquit. Ego enim vestras pro puella lachrymas sedabo. & simul quodnam puellæ nomen esset, interrogauit. Plerique igitur illum orationem habiturum putabant, qua mœrentium lachrymas dolorémque sedaret. Ipse verò puellam attrectans, atque aliquid illi secretò admurmurans, ab ea, quæ videbatur, morte reuocauit: quæ statim etiam loqui incipiens, in paternam domum rediit, sicut Alceste quondam ab Hercule in vitam restituta. Cúmque puellæ parentes drachmarum millia quindecim Apollonio donarent, ipse pro dotis accessione puellæ pecunias largiri dixit. Vtrum verò scintillam animæ in ipsa inuenerit, quæ ministros, medicósque latuerat, siue decidens fortè pluuia dispersam & pene iam extinctam animam calefaciens in vnum congregauerit, difficile coniectatu est non mihi solùm, verumetiam iis, qui rei videndæ interfuerunt. Id autem satis constat, dum funus efferretur fortè pluisse. *& puellæ faciem rore irrigatam fuisse.* Erat quoque temporibus illis Musonius in Neronis

carcere detentus, quem in philosophia perfectissimum esse asserunt. Hi coram inter se loqui non potuerunt recusante Musonio, ne maius vtrique periculum ea res afferret, sed per epistolas mutuò collocuti sunt, Menippo, Damidéque ad carcerem venientibus. Nos verò de rebus non magnis epistolas omittentes eas, quæ plus grauitatis habere visæ sunt, interposuimus, ex quibus magnum quid de illius sapientia possumus coniectare.

A ἐν τοῖς δεσμωτηρίοις τῶ Νέρωνος, ὃν φασι τελεώταλα ἀνθρώπων φιλοσοφῆσαι. καὶ φανερῶς μὲν οὐ διελέγοντο ἀλλήλοις, φραυτοσαμμύου τῶτο, ὡς μὴ ἄμφω κινδυνεύσειαν, ἐπιστολιμαίοις δὲ τας ξυνουσίας ἐποιοῦντο, φοιτῶντος ἐς τὸ δεσμωτήριον τῶ Μενίππου, καὶ τῦ Δαμιδος. τας δ' οὐχ ὑπὲρ μεγάλων
B ἐπιστολὰς ἐάσαντες, τας ἀναγκαίας παραθησόμθα, κἀξ ὧν ἰσως ἀρχὴ καταδεῖν μέγα.

APOLLONIVS MVSONIO Philosopho, Salutem.

Volueram ad te veniens & sermonis, & domus particeps fieri, modò quippiam iuuare te possem: quòd si non diffidis posse me tanquam Herculem ab inferno Theseum liberare, scribe quid fieri velis. Vale.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΜΟΥσωνίῳ φιλοσόφῳ, χαίρειν.

Βούλομαι παρὰ σὲ ἀφικόμενος, κοινωνῆσαί σοι λόγου, καὶ σέχης, ὥς τε ὠνήσαι μέ σε· εἴγε μὴ ἀπιστεῖς, ὡς
C Ηρακλῆς ποτε Θησέα ἐξ ᾅδου ἔλυσε. χαῖρε εἰ βούλει. Ἐρρῶσο.

MVSONIVS APOLLONIO Philosopho, Salutem.

Pro iis quæ cogitasti, laudem *obtinebis*: vir autem excusatum sese reddere expectans, cùm nihil se deliquisse palam ostenderit, seipsum liberabit. Vale.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ φιλοσόφῳ, χαίρειν.

Ων μὲν συνοίδης, ἀποκείσεταί σοι ἔπαινος· αὐτὸς δὲ ὑπομένων ἀπολογίαν, καὶ ὡς οὐδὲν ἀδικεῖ δείξας, ἑαυτῶ λύσει. Ἐρρῶσο.

D

APOLLONIVS MVSONIO Philosopho, Salutem.

Socrates Athenienſis, cùm è carcere ab amicis liberari noluisset, in iudicium processit, & tamen mortuus est. Vale.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΜΟΥσωνίῳ φιλοσόφῳ, χαίρειν.

Σωκράτης Αθηναῖος ὑπὸ τῶν ἑαυτῦ φίλων λυθῆναι μὴ βουληθεὶς, οὐ παρῆλθε μὲν ἐς δικαστήριον, ἀπέθανε δέ. Ἐρρῶσο.

A

ΜΟΥΣΩΝΙΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΩ ΦΙΛΟΣΟΦΩ, ΧΑΙΡΕΙΝ.

MVSONIVS APOLLONIO Philosopho, Salutem.

Σωκράτης ἀπέθανεν, ἐπεὶ μὴ πρεσβεύσασθαι ἐς ἀπολογίαν ἑαυτόν· ἐγὼ δὲ ἀπολογήσομαι. Ἔρρωσο.

Socrates mortuus est, quoniam sibi defensionem nullam parauit. Ego autem meipsum excusando defendam. Vale.

Ἐξελαύνοντος δὲ ἐς τὴν Ἑλλάδα τὸν Νέρωνα, καὶ προηρύξαντος δημοσίᾳ μηδένα ἐμφιλοσοφεῖν τῇ Ῥώμῃ· τρέπεται ὁ Ἀπολλώνιος ἐπὶ τὰ ἑσπέρια τῆς γῆς, ἃ φασιν οἱ ἐξω- B
χ. πύλας, θεν τῆς *στήλας, τὰς ἀμπώτεις τοῦ Ὠκεανοῦ ἐπισκόπους, καὶ τὰ Γάδειρα. καὶ γάρ τι καὶ περὶ φιλοσοφίας τῶν ἐκείνῃ ἀνθρώπων ἤκουεν, ὡς ἐς πολὺ τοῦ θείου προηκόντων. ἠκολούθησαν ὁ᾽ αὐτῷ οἱ γνώριμοι πάντες, ἐπαινοῦντες καὶ τὴν ἀποδημίαν, καὶ τὸν ἄνδρα.

Transmissurus in Græciam Nero publicè per præcones edixit, ne quis philosophus intra mœnia permaneret. Quæ res Apollonium ad occidentales orbis partes conuertit, vbi columnis quibusdam terminari dicunt ; *vt Oceani refluxus inspiceret ; & Gades*. Multa namque de philosophia illic degentium hominum audiuerat, quódque magnam de rebus diuinis cognitionem haberent. Secuti autem sunt illum amici omnes, & peregrinationem, & viri mentem laudantes.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Ε'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER QVINTVS.

De Columnis Herculis, & Abyla, & Calpe promontoriis : de cauſa acceſſus & receſſus Oceani : tum quando animæ non deſerant morientia corpora : hinc de Gadibus, de inſulis fortunatis, de Aris Senectæ, artis, paupertatis : de Hercule Ægyptio, & Thebano, de Geryone. Græcos præterea eſſe, qui Gades incolunt. Deinde de arboribus ſanguine manantibus.

CAPVT PRIMVM.

DE columnis, quas veluti terræ terminos poſuiſſe Herculẽ ferunt, fabulosè dicta prætermittentes, quæ auditu, narratúque digna comperi, deinceps explicabo. Europæ, Africæque promontoria ſtadiorum ſexaginta fretum continentia, Oceanum ad ea quæ intra terram ſunt, maria immittunt. Et Africæ quidem promontorium, nomine Abinna, leones continet in ſuperciliis montium habitantes. eius montis interior pars ad Getulos, Tingáſque pertinet, gentes efferas, atque Afras. Per Oceanum verò nauigantibus ſtadia nonaginta protenditur vſque ad Salecis fluminis oſtia. Illinc autem quantum vlterius protendatur, non facilè coniectare quiſquam poſſet. Nam poſt eum, quem nuper diximus, fluuium, inacceſſibilis Africa eſt: nec homi-

A ΠΕΡΙ δὲ τῶν ςηλῶν, ἃς ὅρια τῆς γῆς ϕ Ηρακλέα φασὶ ϖήξαϑαι, τὰ μὲν μυϑώδη, ἐῶ. τὰ δ' ἀκοῆς, καὶ λόγου ἄξια, δηλώσω μᾶλλϖ. Εὐρώπης, καὶ Λιβύης ἄκραι ςαδίων ἑξήκοντα πορθμὸν ἐπέχουσαι τ' *Ωκεανὸν, ἐς τὰ ἔξω πελάγη φέρουσι. καὶ τὴν μὲν τ Λιβύης ἄκραν, ὄνομα ὑ αὐτῇ Ἀβίννα, λέοντες ὑπῳνέμουϑ) ϖεῖται δ' ὀφρύϊ τ ὀρῶν, ἃ εἴσω ὑπῳαίνεϑ), ξυνάπτουσαν ϖρὸς Γαιτούλοις, & Τίγας, ἄμφω ϑηρεύϑη, καὶ Λιβυκὰ ἔθνη. Πρατεύει δ' ὑ ἐσπλέοντι ϖ Ὠκεανὸν, μέχρι μὲν τῶν σήβολων τ Σάληκος, σταδίους ἑξακοσίους. τὸ δ' ἐντεῦϑεν, οὐκ ἂν ξυμβάλοι τις ὁπόσα. μετ' ἐκεῖνϖ γὰρ ϖ ποταμὸν τοῦτον, ἄβιϐος ἡ Λιβύη, καὶ

B

* ἔχουσαι

σκέπ αὐθρωποι. τὸ ὴ τῆς Εὐρώπης ἀκρωτήριον, ὃ καλεῖται Κάλπις, δεξιᾷ μὲν ἐπέχει τὸν ἔσπλουν σταδίων ἑξακοσίων μῆκος, λήγει ὴ ἐς τὰ ἀρχαῖα Γάδειρα. τὰς ὴ τῶν Ωκεανῶν ῥοπὰς, ἃς αὐτὸς μὲν περὶ Κῆτοις εἶδον, οἵαις λέγονται. πλεῖω ὴ αὐτῶν ἐπὶ πολλὰ εἰκάζων, δι' ὧν ἄπειρον οὕτω πέλαγος ἐπιχωρεῖ τε, καὶ ἀναπαύεται, δοκῶ μοι Ⓦ Ἀπολλώνιον ἐπεσκέφθαι τὸ ὄν. ἐν μιᾷ γὰρ τῶν πρὸς Ινδοὺς ἐπιστολῶν, τὸν Ωκεανὸν φησὶν ὑφύδροις* ἐλαυνόμενον πνεύμασιν ἐκ πολλῶν χασμάτων, ἃ ὑπ' αὐτῷ ἐστι, καὶ περὶ αὐτὸν ἡ γῆ περέχεται, χωρεῖν ἐς τὸ ἔξω, εἶτ' ἀναχωρεῖν πάλιν, ἐπεὶ ὥσπερ ἄσθμα ὑπονοεῖσθαι τὸ πνεῦμα· πεισθῆναι ὴ αὐτὸ καὶ τῶν νοσούντων περὶ Γάδειρα. τὸν γὰρ χρόνον, ὃν πλημμυρεῖ τὸ ὕδωρ, οὐκ ἀπολείπουσιν αἱ ψυχαὶ τοὺς ἀποθνήσκοντας· ὅπερ οὐκ ἂν ξυμβαίνειν, εἰ μὴ τὸ πνεῦμα τῇ γῇ ἐπεχώρει. ἃ δὲ περὶ τὴν σελήνην φασὶ φαίνεσθαι, πλεμμυρίδα τε, καὶ πλημμυρίδων, καὶ φθίνουσαν, ταῦτα περὶ Ⓦ Ωκεανὸν οἶδα. τὰ γὰρ σελήνης δρῶσι μέτρα, ξυμμινύθων αὐτῇ, καὶ ξυμπληρούμενος. ἡμέρᾳ δ' ἐκδέχεται νύκτα, καὶ νὺξ τὴν ἡμέραν· περὶ Κῆτοις μὲν καθελόντος τὸν ὀφθαλμὸν τοῦ ὁρίζοντος, ἢ τοῦ φωτὸς, ὥσπερ ἐνταῦθα. περὶ Γάδειρα ὴ, καὶ σήλας, ἀθρόως λέγουσι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐμπίπτειν, ὥσπερ αἱ ἀστραπαί. φασὶ ὴ καὶ τὰς μακάρων νήσους ὁρίζεσθαι τῷ Λιβυκῷ τέρματι, πρὸς τὸ ἀοίκητον ἀνεχούσας ἀκρωτήριον. τὰ ὴ Γάδειρα κεῖται μὲν κατὰ τὸν Εὐρώπης τέρμα· περιποὶ δέ εἰσι τὰ θεῖα.

A nes vltra reperiuntur vlli. Europæ promontorium Calpis dictum dextera nauigationem continet ſtadiorum ſexcentorum : terminatúrq. ad antiquas Gades. Oceani verò conuerſiones ipſe quoque apud Celtas tales aſpexi, quales etiam fama feruntur. Cauſam verò ſæpenumero contemplatus, ob quam tam vaſtum pelagus accedat, recedátque, adinueniſſe Apollonium cenſeo, qui in earum vna, quas ad B Indos ſcripſit epiſtola, ſic ait: Oceanus à ſpiritibus ſub aqua exiſtentibus impulſus ex multis hiatibus, qui partim ſub ipſo, partim in terra circa ipſum ſunt, ad exteriora diffunditur, ac rurſus retrocedit : poſtquam velut anhelans, quem diximus, ſpiritus recedit. Huic opinioni fidem facit id, quod apud Gades ægrotantibus contingit. Nam quo tempore excreſcens aqua regionem inundat, animæ morientes non deſerunt. Quod profectò C non eueniret, niſi ſpiritus ipſe in terram ſecederet. Quæ autem circa Lunam apparere dicunt naſcentem, plenam, & decreſcentem, eadem omnia circa Oceanum fieri animaduerti. Eius enim menſuras ſequitur, ſimul cùm ipſa decreſcens, augeſcénſque, & nox diem, rurſúſque dies noctem excipit. Apud Celtas quidem perparum lumine, aut tenebris variantibus, ſicut hic etiam accidit. Circa Gades autem & columnas *crebrò* tanquam fulgura ante oculos cadere D dicuntur. Perhibent quoque beatorum inſulas Africæ lateribus diffiniri, ad inhabitabilem promontorij partem vergentes. Gades autem in Europæ lateribus poſitæ ſunt. Qui verò illas incolunt, non religioſi tantùm, ſed & ſuperſtitioſi homines habentur. Senectæ

χ. ἐφυδρ.

namque aram dicarunt, solíque hominum festis cantibus mortem collaudant. Sunt quoque apud ipsos arti & paupertati aræ positæ, sicut Ægyptio, & seorsum Thebano Herculi. Alterum namque finitimam vsque Erythiam penetrasse ferunt eum Geryone, eiúsque boues captiuos duxisse. Alterum verò sapientia excellentem, totum terræ ambitum dimensum esse. Præterea qui Gades incolunt Græci esse perhibentur, nostróque more eruditi: maximè Athenienses præter ceteros Græcos venerari: Idcirco Mnestheo Athenienssi sacrificare. Themistoclem quoque tanquam maritimum bellatorem egregium sapientiæ, fortitudiníque gratia venerantes æneum statuerunt, eíque tanquam oraculo reuerenter assistunt. Arbores etiam illic esse tradunt, quæ nusquam alibi terrarum inueniuntur. Appellarí autem Geryonas, & duas tantùm esse. Ortæ sunt autem iuxta sepulchrum, quod illi Geryoni statuerunt, speciem ex pinu, piceáque commistam habentes, sanguinem verò stillare, sicut *Heliadem* populum auro manare dicunt. Insula verò, in qua templum est, æqualis est magnitudine ipsi templo. Nulla autem eius pars est petrosa, sed leui, politóque solo. Colunt autem in eodem templo ambos Hercules. Simulachra autem illis nulla sunt: sed Ægyptio quidem aræ sunt duæ æneæ absque simulachro; Thebano autem vna tantùm. Hydræ insuper, & Diomedis equi, & duodecim Herculis opera ex lapide sculpta conspiciuntur. Pygmalionis insuper aurea oliua in ipso Herculis templo posita est, mirabili, vt aiunt, arte fabricata: cuius præcipua pulchritudo in fructuum

A γήρως οὗ βωμὸν ἵδρυν̓, καὶ τ̓ θανάτον μόνοι ἀνθρώπων παιανίζον̓. βωμοὶ δὲ σφεῖ καὶ πενίας, καὶ τέχνης, καὶ Ηρακλέους Αἰγυπτίου, καὶ ἕτεροι τοῦ Θηβαίου· τὸν μὲν γὰρ ἀπὸ πλείω ἐλθεῖν Ερυθραν ἐλάσαι φασὶν, ὅτε δὴ τοῦ Γηρυόνου τε, καὶ τὰς βοῦς ἐλεῖν· τὸν δ̓, σοφίᾳ δόντα, γῆν ἀναμετρήσασθαι πᾶσαν ἐς πέρμα· καὶ μὴν καὶ Ελληνικοὶ εἶναι φασι τὰ Γάδειρα, καὶ παρὰ δύεσθαι τὸν ἡμέραν τόπον· ἀσπάζεσθαι οὖν Αθηναίοις Ελλήνων μάλιστα, καὶ Μενεσθεῖ τῷ Αθηναίων θύειν. καὶ Θεμιστοκλέα τοῦ *ναύαρχον, σοφίας τε, καὶ ἀνδρείας ἀγασθέντες, χαλκοῦν ἵδρυν̓, καὶ σίτησιν* *, ὥσπερ χρησμῷ ἐφέσαν̓. ἰδεῖν δὲ δένδρα φασὶν ἐνταῦθα, οἷα οὐχ ἑτέρωθι τῆς γῆς· καὶ Γηρυόνεια μὲν καλεῖσθαι αὐτὰ, δύο δὲ εἶναι. φύεσθαι δὲ τοῦ σήματος, ὃ ἐπὶ τῷ Γηρυόνῃ ἔστηκε, παραλλάττοντα* ἐκ πίτυος τε, καὶ πεύκης ἐς εἶδος ἕτερον. λείβεσθαι δ̓ αἷμα λέγουσι, καθάπερ τῷ χρυσῷ τὴν Ηλιάδα αἰγλήεν. ἡ δὲ νῆσος, ἐν ᾗ τὸ ἱερὸν, ἔστι μὲν ὁπόση ὁ νεὼς, περὶ δὲ αὐτὸν οὐδὲν, ἀλλὰ βαλβίδι ξέσῃ εἴκασται. ἐν δὲ τῷ ἱερῷ, πᾶσθαι μὲν ἄμφω τὼ Ηρακλέε φασὶν, ἀγάλματα δὲ αὐτοῖν οὐκ εἶναι· B βωμοὶ δὲ, τοῦ μὲν Αἰγυπτίου, δύο, χαλκοῖ, καὶ ἀσήμοις· τοῦ δὲ Θηβαίου, τὰς δὲ ὕδρας τε, καὶ τὰς Διομήδους ἵππους, καὶ τὰ δώδεκα Ηρακλέους ἔργα, ἐκτετυπῶσθαι φασὶ καὶ ταῦτα, λίθου ὄντα. ἡ Πυγμαλίωνος δὲ ἐλαία ἡ χρυσῆ, ἀνάκειται δὲ κἀκείνη ἐς τὸ Ηράκλεον, ἀξία μὲν ὡς φασι καὶ τοῦ θαύματος θαυμάζειν, ᾧ εἴκασται, θαυμάζεσθαι C

χ. θαύμαστον, ὁ.

χ. θαλλάττοντα

S iiij

ἡ αὖ ἐπὶ τῷ καρπῷ μᾶλλον. βρύειν δὲ αὐτὸν Σμαράγδου λίθου. ἡ δὲ Τεύκρου τοῦ Τελαμωνίου ζωστῆρα χρυσοῦν φασι δείκνυσθαι. πῶς δὲ ἐς τὸν Ὠκεανὸν πλεύσαντος, ἢ ἐφ' ὅτῳ, οὔτε αὐτὸς ὁ Δάμις ξυνιδεῖν φησιν, οὔτε παρ' ἐκείνου ἀκοῦσαι. τὰς δὲ ἐν τῷ ἱερῷ στήλας, χρυσοῦ πεποιῆσθαι, καὶ ἀργύρου, ξυντετηκότοιν ἐς ἓν χρῶμα. εἶναι δὲ αὐτὰς ὥσπερ πῆχυν, τετραγώνου τέχνης, ὥσπερ αἱ ἄκμονες· ἐπιγεγράφθαι δὲ τὰς κεφαλὰς οὔτε Αἰγυπτίοις, οὔτε Ἰνδικοῖς γράμμασιν, οὔτε οἷς ξυμβαλεῖν. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ὡς οὐδὲν οἱ ἱερεῖς ἔφρασαν, οὐ ξυχωρεῖ μοι, ἔφη, ὁ Ἡρακλῆς ὁ Αἰγύπτιος, μὴ οὐ λέγειν ὁπόσα οἶδα· γῆς καὶ Ὠκεανοῦ ξυνδεσμοί αἵδε αἱ στῆλαί εἰσιν. ἐχρῆν δὲ αὐτὰς σπείσαντα καὶ μοιρῶν οἴκῳ· ὡς μήτε νεῖκος τοῖς σοφοῖς ἐγκύοιτο, μήτε ἀπιμάσθην τὴν φιλότητα, ὧν ἀλλήλων ἴσχουσι.

A opere conſpicitur, qui ex lapide Smaragdo confecti, [veris oliuis ſimillimi apparent.] Teucri etiam Telamonij Baltheus aureus eodem in loco monſtratur. Quomodo autem, aut qua de cauſa ad Oceanum peruenerit, nec ipſe Damis inueniſſe teſtatur, nec vnquam aliquid ex Apollonio audiuiſſe. Quæ autem in templo ſunt columnarum ſimulachra, ex auro argentóque ſimul fuſo, & in vnum colorem redacto facta eſſe narrat. Eſſe autem quadrangulares velut incudes: & eorum capita literis inſcripta ſunt non Ægyptiis, neque Indicis, neque ab aliquo penitus cognitis. Apollonius autem, cùm de hac re ſacerdotes nihil dicerent, Non permittit me, ait, Ægyptius Hercules tacere, quæ ſciam. Hæ columnæ terrarum Oceaníque vinculum ſunt. Ipſe verò Hercules in domo Parcarum inſcripſit, ne qua elementis contentio accederet, neque amicitiam diſiungant, qua inuicem tenentur.

De Bæti flumine, vnde Bætica regio. Inde de Nerone in Olympiis, Elienſibúſque ludis. Tum de Iſthmi ſectione.

CAP. II.

ΦΑΣΙ δὲ καὶ τὸν ποταμὸν ἀναπλεῦσαι τὸν Βαῖτιν, ὃς δηλοῖ μάλιστα τὴν τοῦ Ὠκεανοῦ φύσιν. ἐπὴν γὰρ πλημμύρῃ τὸ πέλαγος, ἐπὶ τὰς πηγὰς ὁ ποταμὸς παλίρροις ἴεται, πνεύματος δήπου ἀπωθουμένου αὐτὸν τῆς θαλάττης. τὴν δὲ ἤπειρον τὴν Βαιτικὴν, ἧς ὁ ποταμὸς οὗτος ὁμώνυμος, ἀρίστην ἠπείρων φασί. πόλεών τε γὰρ ἔχειν, καὶ νόμων, καὶ διῆχθαι τὸν ποταμὸν ἐς τὰ ἄστυ πάντα. γεωργίας τε

NAVIGAVERVNT quoq. fluuium Bætim, qui maximè Oceani naturam erga fluxum, refluxúmque declarat. Excreſcente enim pelago verſus fontes ex quibus oritur, fluuius fertur ſpiritu quodam ipſum à mari depellente: regionem verò ab eo flumine Bæticam cognominatam optimam, vberrimámque eſſe tradunt, ciuitatibúſque, & paſcuis abundantem. Deriuatur autem fluuius per omnes vrbes. Agri verò egregiè culti, affa-

tim omnia ferunt. Cœli tẽperies talis A est, qualis autumni tẽpore in Attica *mysteriorũ initiis* esse solet. Disputationes cõplures illic habitas scribit Damis. Ego autem, quæ memoratu dignæ visæ sunt, referam. Cùm aliquando Apollonius, comitésque in Herculis templo sedissent, subridens Menippus, quia sibi Nero in mentem venerat, Quid, inquit, ô socij nunc agere censemus generosum Imperatorem, quas certaminum coronas accipere, optimos autem Græcos nónne maximo cum risu ad Panegyricos ludos putamus accedere? Tunc Apollonius: Audiui ex Telesino, Elienſium lora Imperatorem extimescere. Cùm enim assentatores ipsum hortarentur, vt in Olympiis decertans victricem Romam præconis voce prædicari faceret: Modo mihi, inquit, Elienses non inuiderent. Feruntur enim verberibus cædere, qui C errauerint, atque etiam meipso elatiores esse. *multa quoque alia his stultiora pronunciauit.* Ego autem futurum dico, vt in Olympiis quidem vincat Nero. Quis enim vsque adeò temerarius esset, vt se illi auderet opponere? Quòd autem Olympia vincat, minimè futurum vnquam arbitror: quinetiam ludos ipsos, nec statuto tempore celebrant. Cùm enim consuetudo exigat circa finem anni ludos celebrari, Nero Elienses iussit in aduentum suum illos differre, ita vt sibi potius, quàm Ioui sacrificaturi videantur. Tragœdorum præterea, & Citharœdorum proposuit certamina apud viros, quibus nec theatra sint, nec scenæ ad eiusmodi ludos peragendos idoneæ: sed natiuum duntaxat stadium, nudáque omnia patent. atque hoc agit, vt victoriam quærat ex iis, quæ occulêre magis deceret. quippe qui Augusti, Iuliíque habitu deposito

A ξυμπάσης μεσλῳ εἴη, καὶ ὡς ἔφην, οἵας τῆς Ἀθηνῆς αἱ μετοπώρειναί *τ, καὶ μυηριώτιδες. διαλέξεις ὁ τῷ Ἀπολλωνίῳ ὡς ἐκεῖ παραπεσόντων ὁ Δάμις, πλείους μὲν γενέσθαι φησὶν, ἀξίας δὲ τῶ ἀνάγραψαι τάσδε. καθημένων αὐτῶν ἐς τὸ Ἡράκλειον, διαγελάσας ὁ Μένιππος, διεμέμνητο δὲ ὁρᾶ τῶ Νέρωνος, τί, ἔφη, τ' γυναικῶν ἠγούμθα; τίνας, ἔφη, ἐστεφανῶσθαι τῶν ἀγώνων; ἆρ' ὁ βελτίους Ἕλληνας, οὐ ξυὼ ὅλῳ γέλωτι φοιτᾶν ἐς τὰς πανηγύρεις; ὁ ὁ Ἀπολλώνιος, ὡς μὲν ἐγὼ, ἔφη, Τελεσίνε ἤκουσα, δέδιεν ὁ χρησὸς Νέρων τὰς Ἠλείων μάστιγας. προκελευομένων γὰρ αὐτῶ τῶν κολάκων νικᾶν τὰ Ὀλύμπια, κὴ ἀνακηρύττειν τὸν Ῥωμαῖον αὐτῶ γε, ἔφη, μὲ βασιλεύσειν Ἠλεῖοι· λέγον δὲ μαστιγοῦν, κὴ φρονεῖν ὑπὲρ ἐμέ. πολλὰ ὁ κὴ ἄλλα ἀνοητότερα τούτων προανεφώνησεν. ἐγὼ δὲ, νικήσειν μὲν Νέρωνα ἐν Ὀλυμπίᾳ φημί. τίς γὰρ ἔτ' ἀφρασύνης, ὡς ἐναντία θεᾶς; Ὀλύμπια δὲ ὐ νικήσειν, ἅτε* μηδὲ ἐν ὥρᾳ ἄγουσι. παρείς μὲν γὰρ τοῖς Ὀλυμπίοις ἔτ' φρισιν ἐνιαυτὸν ὄντος, ἐπέλθυσε τοὺς Ἠλείους* Νέρωνα ἀναβαλέσθαι αὐτὰ ἐς τ' ἑαυτῶ ἐπιδημίαν, ὡς πείνω μᾶλλον, ἢ τῷ Διὶ θύοντας. τραγῳδίαν δ' ἀπαρείλαι, καὶ κιθαρῳδίαν, οἷς μήτε θεάτρων ὄντι, μήτε σκηνὴ πρὸς τὰ τοιαῦτα· στάδιον δὲ αὐτοφυὲς, κὴ γυμνὰ πάντα. ὃ ὁ, νικᾶν ἃ χρὴ ἐγκαλύπτεσθαι, καὶ τὸν Αὐγούστου τε, καὶ Ἰουλίου σκυλεύσαντα, ῥίψαντα,

B

C

D

ἐπ. ἄγει μὲ

ἐπ. Ἡρακλείοις

μεταμφιέννυσθαι νῦν τὴν Ἀμοιβέως καὶ Τερπνοῦ· τί φήσεις; καὶ τὰ μὲν Κρέοντος, καὶ Οἰδίποδος, οὕτως ἐξακριβοῦν, ὡς δεδιέναι μήπη λάθοι ἀμῴρτὼν θύρας, ἢ στολῆς, ἢ σκήπτρου. ἑαυτὸν δὲ, καὶ Ῥωμαίων οὕτως σκήπτεσθαι, ὡς αὐτὴ τὴν νομοθετεῖν νόμους, ἄδειν, καὶ φιλοσοφεῖν ἔξω θυρῶν, ὧν εἴσω χρὴ καθῆσθαι τὴν βασιλέα χρηματίζοντα ὑπὲρ γῆς, καὶ θαλάττης. εἰσὶν, ὦ Μενίππε, τραγῳδοὶ πλείους, ἐς οὓς Νέρων ἑαυτὸν χράφει; τί οὖν, εἴ τις αὐτῶν μὴ τὴν Οἰνόμαον, ἢ τὴν Κρεσφόντου ἀπελθὼν τοῦ θεάτρου, μεσὸς οὕτω τοῦ προσώπου γένοιτο, ὡς ἄρχειν μὲν ἑτέρων βούλεσθαι, τύραννον δὲ αὐτὸν ἡγεῖσθαι. τί, καὶ φήσεις τοῦτον. ἆρα καὶ ἑλλεβόρου δεῖ, καὶ φαρμακοποσίας, ὁπόση σοὶ νοῦς σκαθαίρειν; εἰ δ' αὐτὸς ὁ τυραννοῦων, ἐς τραγῳδοὺς, καὶ τεχνίτας τὰ πρόσωπα ἑαυτοῦ ἄγοι, λεαίνων τὴν φωνὴν, καὶ δεδιὼς τὸν Ἠλεῖον, ἢ τὸν Δῆλον, ἢ μὴ δεδιὼς μὲν, κακῶς δὲ οὕτως ὑποκρινόμενος τὴν ἑαυτοῦ τέχνην, ὡς μὴ μαστιγώσεσθαι νομίζειν πρὸς τούτων, ὧν αὐτὸς ἄρχειν τέτακται· τί σοὶ δοκοῦσι κακοδαίμονας ἀνθρώπους ἐρεῖν ὑπὸ τοιούτῳ καθάρματι ζῶντας; τοῖς δὲ Ἕλλησι, τίνα ἤγῃ, ὦ Μενίππε; πότερα Ξέρξην καταπιμπράντα, ἢ Νέρωνα ᾄδοντα; εἰ γὰρ συνθυμηθείης τὴν ἀοριδὴν, ὡς ἐς τὰς ἐκείνου ᾠδὰς ξυμφέρουσι, καὶ ὡς ἐξωθοῦνται τῶν οἰκιῶν, καὶ ἐξεστι κατευδαίμων οὐδὲν, ἢ σκυθρός, ἢ ἀνδράποδον αὐτοῖς πεπρᾶσθαι. πρὸς γυναίους τε, καὶ παῖδας, ὡς δεινὰ πείσονται, τὰς ἁρπαγὰς ἡδονὰς ἐξ ἁπάσης οἰκίας σκ-

A *Amœbei & Terpni nunc habitum induit. quid dices?* & Creontis, Oedipíque facta dictáve examuſſim ſcire tanti æſtimat, vt timeat, ne fortè quid in porta, aut in ſtola, ſceptróve deliquerit. A ſua verò, ac Romanorum dignitate tantùm degenerauit, vt pro conditore legum, quas ferre oportebat, cantare, & in hiſtrionica* philoſophari extra vrbem malit, in qua ſedendo debuit, vt rex de maximis terræ maríſque rebus conſultus reſpondere. Sunt quidem, ô Menippe, tragœdi complures, quibus etiam Nero ſe adnumerari cupit. Si quis igitur eorum qui Oenomai, aut Creſphontis perſonam geſſerit, & è theatro abiens velit eius, quem in ſcena ſimulauerat regis dignitatem ſeruando ceteris imperare, & tanquam tyrannus aliis præeſſe. quid de tali viro exiſtimares? nónne hunc helleboro, aliíſve potionibus diceres indigere, quibus inſanorum mentes purgantur. Si quis item re vera tyrannus exiſtens in tragœdi, aut hiſtrionis formam ſeſe tranſmutet, vocémque expoliens, Elienſium, Delphicorúmve ſcuticam timeat, aut ſi re vera non timeat, tam prauè tamen artem, quam profitetur, exerceat, vt verberibus cædi ſe dignum iudicet ab iis, quibus imperare conſtitutus eſt: quid de miſeris hominibus dices ſub tali monſtro viuere coactis? Vtrum verò Græcis pernicioſiorem cenſes, Xerxémne ferro, flammáque omnia vaſtantem, an cantantem Neroné: nam ſi ſumptus recogites, quos pro eius cantibus facere coguntur: itémque quo pacto domibus pelluntur: vtque præclaram ſupellectilem, aut ſeruum illis *comparare* non liceat. Quid verò erga mulieres, filióſque patiantur, dicere non attinet: cùm ſceleratas voluptates ex quacunque

Citharœdi apud Sueton. in Ner. & Athen.

al. plebeculam cõgregare.

domo Nero colligat. Accusationes autem quot, quantásque ex theatris oriri censes: cùm delatores ita redarguant, non venisti auditum Neronem, aut venisti quidem, sed negligenter, & non attentè audiebas: risisti planè, non plausisti, non pro ipsius voce sacrificasti, vt clarior *ad Pythium veniret*: & vt summatim dicam, multæ tibi videbuntur illic *spectatorum Iliades* circa Græcos esse. Iam de incidendo, aut non incidendo Isthmo (quanquam vt audio iam incidatur) iampridem agnoui præmonstrante Deo. Ad hæc respondens Damis, Mihi, inquit, Apolloni, de rescindendo Isthmo negocium Neronis opera supergredi videtur: apparet enim ex hoc quàm magno sit animo. Mihi autem, inquit Apollonius, eius operis imperfectio calumniam illi summam videtur afferre, tanquam imperfectè canenti, & imperfectè fodienti. Quinetiam Xerxis gesta commemorans, eum virum laudare soleo, non *quòd ponte iunxerit, sed* quia transierit Hellespontum. Neronem verò nunquam per Isthmũ nauigaturũ video, nec ad fodiendi finẽ peruenturum. Videtur quoque mihi plenus timoris è Græcia discessurus, nisi fortè *vs veritatis perierit.*

A λέγοντος δὲ Νέρωνος δίκαι τὰ ὡς πολλαὶ ἀναφύσαι. καὶ τὰς μὲν ἄλλας, ἔα. τὰς δὲ ἐπὶ τοῖς θεάτροις, καὶ ταῖς ᾠδαῖς, καὶ ἦλθες ἀκροασόμενος Νέρωνος; ἦ καὶ ἦλθες μέν, ῥαθύμως δ' ἤκροω, ἐγέλας, καὶ ἐκρότησας, οὐκ ἔθυσας ὑπὲρ τῆς φωνῆς, ἵνα πυθῶ δὲ καὶ μᾶλλον ἔτερα ἔλθοι πολλαί σοι δόξαι θεάτων Ἰλιάδες περὶ σοῦ Ἕλλησιν εἶναι. τὸ δὲ τέλμησθαι τὸν Ἰσθμὸν, ἢ οὐ τέλμησθαι; τέμνεται δ' ὡς φασι νῦν, πάλαι παρεσκεύασται, θεοῦ φήναντος. τοσοῦτον ἐπελαβώνησεν ὁ Δάμις, ἀλλ' ἔμοιγε, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε, τὸ περὶ τῷ τόμῳ ἔργον ὑπὲρ φρονεῖν δοκεῖ τὰ Νέρωνος πάντα. τὸ γὰρ διάνοια ὁρᾷς ὡς μεγάλη. δοκεῖ μοι, ἔφη, καὶ μοι, ὦ Δάμι. τὸ δὲ ἀτελὲς αὐτῆς διαβάλλει αὐτὸν, ὡς ἀτελῆ μὲν ᾄδοντα, ἀτελῆ δ' ὀρύττοντα. τὰ τοι Ξέρξου ἐπαινῶ, ἀναλεγόμενος Β ἀνδρα, οὐχ ὅτι τὸν Ἑλλήσποντον ἐζεύξατο, ἀλλ' ὅτι διέβη αὐτόν. Νέρωνα δ', οὔτε πλευσούμενον διὰ τοῦ Ἰσθμοῦ ὁρῶ, οὔτε ἐς τέρμα τῆς ὀρυχῆς ἥξοντα. δοκεῖ δέ μοι καὶ φόβου μεστὸς ἀναχωρήσειν τῆς Ἑλλάδος, εἰ μὴ ἡ ἀλήθεια * ἀπόλωλεν.

Ter in Olympiis vicisse Neronem nuntiatum Gaditanis. De Vindice & morte eius: déque vitiis Neronis. Galbam præterea, Othonem, Vitellium Thebanis regibus comparatos. CAP. III.

POST hos sermones velocissimus quidã cursor venit Gades, iubẽs, vt incolæ *ob faustum nuntium sacra* facerent, & ter Olympiorum victorem Neronem decantarent. Gaditani itaque victoriæ genus intellexêre, vt pote qui rebus Græcorum stu-

ΑΦικομένου δέ τινος ἐς Γάδειρα μετὰ ταῦτα, τῷ τοῦ ταχεῖς διαθεόντων δρόμους, καὶ κελεύοντος εὐαγγελία θύειν, τελοσολυμπονίκην Νέρωνα ᾄδοντας. τὰ μὲν Γάδειρα ξυνίει τῆς νίκης, καὶ ὅτι ἐν Ὀλ-

καδίζ πὶς εἶη ἀγὼν ὠδόκιμος, ἐπειδὴ ὡς εἶπον ἐς τὰ Ελλήνων ἀπωδύδοσιν. αἱ ὖ πόλις αἱ πρόσοικοι τοῖς Γαδείροις, οὔτε ἐγίγνωσκον ὅπ εἶη τὰ Ολύμπια, οὐδ' ὅπ ἀγωνία, ἢ ἀγὼν, οὐδὲ ἐφ' ὅτῳ θύουσιν· ἀλλὰ ἀπήγοντο ἐς γλοίους δόξας, πολέμου δίκλιν ἡγεμόνι ταῦτα. ἢ ὅπ ὁ Νέρων ἠρήκοι τινὰς ἀθλοφόρους Ολυμπίους, ἐδὲ τραγῳδίας ποτὲ, ἢ κιθαρῳδίας θεαταὶ ἐγεγόνεσαν. τοὺ γοῦν οἰκοῦντας τὰ Ιασσόλα, πόλις δὲ κὰκείνη Βαιτικὴ, φησὶν ὁ Δάμις παθεῖν τι πρὸς τραγῳδίας ὑποκριτοῦ· ἅ κἀμὲ ἄξιον ἀπομνημονεῦσαι. θυόντων γὰρ τὸν πόλεων θαμὰ ἀπὸ τῆς νίκαις, ἐπειδὴ ἢ αἱ Πυθικαὶ ἤδη ἀπηγγέλλοντο, τραγῳδίας ὑποκριτὴς τις καὶ ἀξιωμάτων αὐτανωνίζεθο τῷ Νέρωνι, ἐπήλας ἐσπερίοις πόλις ἀγείρων· ἢ τῇ τέχνῃ χρώμενος, ἀδοκίμει πρὸ τοῖς ἤπιον Βαρβάροις. πρῶτον μὲν δ' αὐτὸ τὸ ἥκειν πρὸς ἀνθρώπους, οἳ μήπω τραγῳδίας ἤκουσαν, εἶτ' ἐπειδὴ τὰς Νέρωνος μελῳδίας ἀκριβοῦν ἔφασκε, πρὸς ἡδὼν ἐς τὰ Ιασσόλα, φοβερὸς μὲν αὐτοῖς ἐφάνετο, ἢ ὃν ἐσιώπα χρόνον ἐπὶ τ σκηνῆς· ἢ ὁρῶντες ἀνθρωποι βαδίζοντα μὲν αὐτὸν μέγα, κεχηνότα ὖ τοσοῦτον, ἐφεσῶτα ὖ ὀχρίδασιν οὕτως ὑψηλοῖς, πρατῶδη ὖ τὰ περὶ αὐτὸν ἐσθήματα, ἐκ ἀφοβοι ἦσαν τὸ φθέγματος. ἐπεὶ ὖ ἐξάρας τὴν φωνὴν, ἐ γεγονὼς ἐφθέγξατο, φυγῇ ἐ πλεῖσοι ὤχοντο, ὥσπερ ὑπὸ δαίμονος ἐμβροντηθέντες. τοιαῦτα μὲν ἤδη τῆς ταύτῃ Βαρβάρων, ἢ οὕτως ἀρχαῖα. ἀπουδὴν ὖ ποιεμένῳ τ Βαιτικὴν

A dentes, in Arcadia præclarum ludorum certamen sciebant exerceri. Ceteræ verò ciuitates nec quid essent Olympia intelligebãt: nec quid illic ludorum, certaminísve celebraretur, sciebant: atque ideo cuius rei causa sacrificandum esset, ignorabant: sed opinione ridicula tenebantur, bellicam quandam victoriam illam esse arbitrantes, quòd Nero contra aliquos Olympios appellatos bellum gessisset. Ipsi enim B tragœdiam, aut citharœdorum certamina nunquam viderant. Qui igitur Ispula incolebant (ea verò Bæticæ prouinciæ ciuitas est) aliquid ab histrione tragico passi sunt, quod à Damide scriptum est. Ego quoque narratu dignum existimaui; cùm Hispaniæ ciuitates iam sæpius pro victoriis sacrificassent, quòd & Pythica quondam victoria fuerat nuntiata; Tragicus quidam histrio, qui cum Nerone certare dedignabatur, mendicans ambibat C Hispaniæ ciuitates, & arte sua vtens à multis Barbaris probabatur: primò quidem, quòd ad homines venerat, qui tragœdias nunquam audiuerant. dein quòd Neronis cantus à se emendatos prædicabat. Is igitur Ispula veniens, terribilis primo aspectu visus est, donec in scena tacitus perstitit. Videntes enim ipsum tam altè gradientem, & tam vastè hiantem, pe- D plis superstantem, vestibúsque tam monstrosis indutum non sine timore eiusmodi habitum. admirabantur. Vbi autem vocem attollens altius clamare cœpit, plurimi tanquam dæmonis alicuius voce perculsi, diffugerunt, tales erant, támque simplices hac in re Barbarorum mores. Cùm Bæticæ prouinciæ præfectus sæpius A-

pollonij

pollonij colloquium petiiſſet, iniucundam aiebat Apollonius eſſe amicitiam ſuam iis, qui philoſophiæ non darent operam: ſed cùm magis quotidie præfectus eadem petens inſtaret, audiſſétque Apollonius ipſum virum eſſe bonum, & Neronis ſcenas, cantúſque reprehendere, per epiſtolam illum admonuit, vt Gades accederet. Ille verò omni magiſtratus pompa dimiſſa cum paucis familiaribus venit, ſalutéque mutuò data, & accepta, omnib. arbitris ſemotis, quid inter ſe fuerint collocuti, nemo nouit: coniicere autem ſe Damis inquit, aduerſus Neronem illos conſpiraſſe. Triduò namque inter ſe illo modo ſunt collocuti. Poſtea abiens præfectus, Apollonium complexus eſt: cui Apollonius, Vale, inquit, & Vindicis memento. Quid autem hæc verba voluerint, ſtatim aperiam. Dum in Achaia tragicis cantibus incumberet Nero, Hiſpanos ad defectionem vir quidam nomine Vindex ſollicitabat, idoneus certè, qui poſſet fides concidere, quibus ineptè cantabat Nero. Nam apud eos, quos iam congregauerat, exercitus, orationem habuit contra tyrannum, ex media philoſophia depromptam. Inter alia namque dicebat Neronem magis eſſe omnia, quàm citharœdum, citharœdum verò multò magis, quàm regem. Eundem quoque inſania, furore, auaritia, crudelitate, omníque laſciuia corruptum criminabatur. Iam verò omnium ab eo factorum crudeliſſimum, quòd ſcilicet matrem interfeciſſet, nequaquam illi dicebat crimini dandum eſſe: ſe namque iure interfectam putare, quæ tale portentum peperiſſet. Hæc igitur vt ſeſe haberent agnoſcens Apollonius, Vindici ſociũ

A ἐπιχωριάζοντος ἐς Ξωοισίαν τῷ Απολλωνίῳ ἐλθεῖν, ὁ μὲν, ἀηδεῖς ἔφη, τὰς Ξωοισίας τὰς ἑαυτῷ φαίνεσθαι τοῖς μὴ φιλοσοφοῦσιν· ὁ δὲ προσέκειτο αὐτῷ τοῦτο. ἐπεὶ δὲ χρησός τις εἴη ἐλέγετο, καὶ διαβεβλημένος πρὸς τοῦ Νέρωνος μίμους, γράφει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν ὁ Απολλώνιος, ἵν' ἐς τὰ Γάδειρα ἔλθοι. ὁ δὲ, ἀφελὼν

B τὸ ἀρχῆς ὄγκον, ξὺν ὀλίγοις, καὶ ἑαυτῷ ἐπιτηδειοτάτοις, ἦλθεν. ἀσπασάμενοι δὲ ἀλλήλους, καὶ μεταστησάμενοι τοὺς πρόντας, ὅ, τι μὲν διελέχθησαν, οὐδεὶς οἶδε. τεκμαίρεται δ' ὁ Δάμις ἐπὶ Νέρωνα ξυμβεβῶσθαι σφᾶς. τριῶν γὰρ ἡμερῶν ἰδίᾳ συνδιατριψάντες, ὁ μὲν ἀπῆλθε, προπέμψαντος Απολλωνίου, ὁ δὲ, ἔρρωσο, ἔφη, καὶ μέμνησο Βίνδικος. τί δ' ἐστὶ τοῦτο λοιπόν, ἐπὶ

C Νέρωνα μὲν Αχαΐα ἀδοντα, τὰ ἔθνη τὰ Εσπέρια λέγεται κινῆσαι Βίνδιξ, ἀνὴρ οἷος σπείρειν τὰς νόσους, αἷς Νέρων ἀμαθῶς ἔφαλλε. πρὸς γὰρ τὰ στρατόπεδα, οἷς ἐπετέτακτο, λόγον, κατ' αὐτοῦ διῆλθεν, οὐ κατὰ παύρους γυναίας φιλοσοφίας, ἐπὶ τύραννον ἄν τις πνέουσαν. ἔφη γὰρ Νέρωνα εἶναι πάντα μᾶλλον, ἢ κιθαρῳδόν· καὶ κιθαρῳδὸν μᾶλλον, ἢ βασιλέα. προ-

D φέρειν δὲ αὐτῷ μανίαν, καὶ φιλοχρηματίαν, καὶ ὠμότητα, καὶ ἀσέλγειαν πᾶσαν. τὸ δὲ ὠμότατον τῶν ἐκείνου μὴ προφέρειν αὐτῷ· πῶς γὰρ μητέρα κτεῖναι δίκην ἀπεκτονέναι, ἐπειδὴ τοιοῦτον ἔτεκε. ταῦτ' οὖν ὡς ἔστι, προγνώσκων ὁ Απολλώνιος, ξυνέπαιζε τῷ Βίνδικι ὁμοῦ

ἀρχοντα, μονονοὺ ὅπλα, ὑπὲρ τῆς Ῥώμης πάλεμος. φλεγμαινόντων δὲ τῷ τοιούτῳ τὴν Ἑσπέραν, τρέπονται τοντεῦθεν ἐπὶ Λιβύην, καὶ Τυῤῥηνούς· καὶ τὰ μὲν, πεζῇ βαδίζοντες, τὰ δὲ, ἐπὶ πλοίων πορθμεύμενοι, καπίζουσιν ἐπὶ Σικελίᾳ, οὗ τὸ Λιλύβαιον. παραπλεύσαντες δὲ ἐπὶ Μεσσηνίου τε, καὶ πορθμὸν, ἔνθα ὁ Τυῤῥηνὸς Ἀδρίᾳ ξυμβάλλων, χαλεπὸν ἐργάζονται τοῖς ναύταις Χάρυβδιν· ἀποδυσάμενοι φασιν, ὡς Νέρωνα μὲν φεύγοι, τεθνήκοι δὲ Βίνδιξ, ἀπούσης τῆς ἀρχῆς, τὰ μὲν ἐξ αὐτῆς Ῥώμης· τὰ δ', ὁπόθεν τύχοι τῷ ἐθνῶν. ἐρομένων δὲ αὐτοὺς τῷ ἑταίρων οἱ φοβήσεται ταῦτα, καὶ ὅτου λοιπὸν ἡ ἀρχὴ ἔσοιτο, πολλῶν, εἶπε, Θηβαίων. τὸ γὰρ ἰσχυὸν, ἢ φοὺς ὀλίγον, Βιτέλλιός τε, καὶ Γάλβας, καὶ Ὄθων ἐσχήσαντο, Θηβαίοις εἴκασεν, οἳ χρόνον κομιδῇ βραχὺν ἤχθησαν ἐς τὰ τῶν Ἑλλήνων πράγματα. ὅπερ μὲν γὰρ τὰ τοιαῦτα δαιμόνια κινήσας προεῖπεν, καὶ ὅτι τοῖς γόησι τὸν ἄνδρα ἡγουμένοις οὐχ ὑγιαίνει, ὁ λόγος δηλοῖ μοι, καὶ τὰ εἰρημένα.

adiunxit eum, quem diximus prouinciæ præfectum, quasi pro ciuitate Romana comparans arma. Hoc modò rebus in Hispania tumescentibus, Apollonius, sociíque illinc in Africam descenderunt: inde verò in Tyrrhenos delati sunt, partim nauibus, partim terrestri itinere pergentes. Illinc rursus abeuntes Siciliæ Lilybæum tenuere. Inde Messenam se contulerunt fretum præteruecti, vbi commista maria, Thuscum & Adriaticum, difficilem nauigantibus Charybdim efficiunt. Ibi de Nerone profligato, & de Vindice mortuo certiores facti sunt, quódque Romanum imperium plures inuaserant, partim Romani ciues, partim alienigenæ, vtcunque contigerat. Cùm autem à sociis interrogaretur, quo nam hæc tandem esset euasura, & quis esset imperio potiturus, Multi, inquit, Thebani. Vires enim, quibus breui tempore Vitellius, Galba, Othóque vsi sunt, Thebanis comparabat, qui tempore admodum breui Græciæ tenuerant principatum. Quòd autem hæc diuino quodam spiritu afflatus præsciret, quódque ij, qui illum incantatorem dicunt, non rectè sentiant, ea quæ modo retuli satis ostendunt.

Incantatores omnes esse miserrimos. Tum Siciliæ tricipitem natum infantem portendisse Galbam, Othonem, Vitellium, annum duntaxat regnaturos.

CAP. *IIII.*

Σκεψώμεθα δὴ καὶ ταῦτα. οἱ γόητες, ἡγοῦμαι δ' αὐτοὺς ἐγὼ κακοδαιμονεστάτους ἀνθρώπων, οἱ μὲν, ἐς βασάνους εἰδώλων χωροῦντες, οἱ δὲ ἐς θυσίας βαρβάρους, οἱ δὲ, ἐς τὸ ἐπᾴδειν, ἢ ἀλείφειν· μετα-

ATQVE hoc loco pauca de tali re mihi dicendum esse existimaui. Incantatores quoq., quos ego omnium hominũ infortunatissimos iudico, partim torquendis idólis, partim Barbaris, insuetísque sacrificiis, partim cantibus, aut vnctionibus quibusdam vacantes, res etiam

fato conſtitutas permutare ſe aſſe-
runt: multíque eorum accuſationi-
bus obnoxij, tali ſapientia prædi-
tos ſe eſſe confeſſi ſunt. Apollo-
nius autem quæ fato ſtatuta erant
ſequens, neceſſariò ſic euaſura eſſe
prædicabat: futura autem præſcie-
bat, non incantationibus vtens, ſed
ex iis coniectans, quæ ſibi dij im-
mortales oſtendebant. Igitur cùm
vidiſſet apud Indos vinaria vaſa,
tripodéſque ad ſua deſtinata mini-
ſteria ſponte proficiſci, vt diximus,
neque quo pacto id fieret interro-
gauit, nec ab eiſdem petiit, vt ſe
docerent, & quamuis ea laudauerit,
non tamen imitari voluit. Cùm Sy-
racuſas Apollonius, comitéſque ve-
niſſent, mulier quædam non igno-
bilis monſtrum peperit, quale prius
viſum non eſſe conſtabat. Erant
infanti capita tria, & eorum ſingu-
lis, ſingula colla. Inferius autem
vnum duntaxat corpus cernebatur.
Hoc portentum interpretantes ali-
qui Siciliam, quæ Trinacris dicitur,
perituram aiebant, niſi in vnum con-
ſpirauerit: tunc enim ciuitates com-
plures, & inter ſe mutuò, & ab aliis
diſſidentes ſeditionibus magis ve-
xabantur. Alij Typhœum, qui &
ipſe plura habet capita, dicebant
res nouas Siciliæ minitari. Verùm
Apollonius vocato Damide, Vade,
inquit, & vtrum, ſicut aiunt, com-
poſitum ſit monſtrum, vide. Erat e-
nim publicè expoſitum, vt eſſet om-
nibus & videndi & diuinandi fa-
cultas. Referente autem Damide
triceps ipſum, ac maſculum eſſe,
conuocatis ſociis Apollonius, Tres,
inquit, erunt Romani Imperatores,
quos ego pridie Thebanos appel-
laui. nec eorum quiſquam perfe-
ctè imperio potietur, ſed alij in ci-
uitate ipſa, alij circa finitima vrbi
loca *potentiam adepti* peribunt citius,

A ποιεῖν φασι τὰ εἰμαρμένα. καὶ πολλοὶ
τούτων κατηγορίαις ὑποπεσόντες τὰ
τοιαῦτα ὡμολόγησαν σοφοὶ εἶναι. ὁ δὲ,
εἵπετο μὲν τοῖς σὺν μοίρᾳ, προεύλε-
γε δὲ ὡς ἀνάγκη χωρίσας αὐτά. προε-
γίνωσκε δὲ οὐ γοητεύων, ἀλλ' ἐξ ὧν
θεοὶ ἔφαινον. ἰδὼν δὲ παρὰ τοῖς Ιν-
δοῖς τοὺς τρίποδας, καὶ τοὺς οἰνοχόους,
B καὶ ὅσα αὐτόματα ἐσφοιτᾶν, εἶπον,
οὔθ' ὅπως σοφίζοιντο αὐτὰ ἤρετο, οὔτ'
ἐδεήθη μαθεῖν, ἀλλ' ἐπῄνει μὲν, ζηλῶν
δ' οὐκ ἠξίου· ἀφικομένων δὲ αὖθις ἐς
τὰς Συρακούσας, γυνὴ τις οὐκ ἀ-
φανῶν, τέρας ἀπεκύησεν, οἷ οὔπω
ἐμαρτύρητο. τρεῖς γὰρ τῷ βρέφει κεφα-
λαὶ ἦσαν, ἐξ οἰκείας ἑκάστη δέρης· τὰ
δὲ ἐπ' αὐτῷ, σύνος πάντα. οἱ μὲν, δὴ
παχέως ἐξηγούμενοι, τὴν Σικελίαν
C ἔφασαν· τρινακρία γὰρ, ἀπολεῖσθαι,
εἰ μὴ ὁμονοήσειέ τε, καὶ ξυμπνεύσειεν.
ἐταράττοντο γὰρ αἱ πολλαὶ τῶν πό-
λεων πρὸς αὐτάς τε, καὶ πρὸς ἀλλή-
λας. καὶ σὺν κόσμῳ ζῶν, ἁπλῶν τῆς
νήσου. ὁ δὲ, ἔφασαν ὁ Τυφὼ, πο-
λυκέφαλον δὲ εἶναι, νεώτερα ἀπειλεῖν
τῇ Σικελίᾳ· ὁ δὲ Απολλώνιος, ἴθι;
ἔφη, ὦ Δάμι, καὶ κἀπίδε αὐτὸ, εἰ οὕτω
ξύγκειται. ἔκειτο γὰρ δημοσίᾳ τοῖς
D θεαταῖς εἰδόσιν. ἀπαγγείλαντος δὲ
τοῦ Δάμιδος ὡς τρικέφαλον εἴη, καὶ ἄρ-
ρεν. ξυναγαγὼν τοὺς ἑταίρους, τρεῖς,
ἔφη, Ρωμαίων αὐτοκράτορες, οὓς ἐ-
γὼ προῄδειν Θηβαίους ἔφην. τελεώ-
σει δὲ οὐδεὶς τὴν ἀρχήν. ἀλλ' οἱ μὲν, ἐπ'
αὐτῆς Ρώμης, οἱ δὲ, περὶ τὰ ὅμορα τῇ
Ρώμῃ δυνηθέντες ἀπολοῦνται, θᾶττον μεταβαλόντες τὸ πρόσωπον,

ἢ ⓐ τῶν τραγῳδῶν τύραννοι. καὶ ὁ λόγος αὐτίκα ἐς φῶς ἦλθε. Γάλβας μὲν γὰρ ἐπ' αὐτῆς Ρώμης ἀπέθανεν, ἀψάμενος τῆς ἀρχῆς. ἀπέθανε δὲ καὶ Βιτέλλιος, ἁρπάσας τὴν ἀρχήν. Ὄθων δὲ πρὸς τοῖς Ἑσπερίοις Γαλάταις ἀπέθανεν, οὐδὲ τάφου λαμπροῦ ἐτύχεν, ἀλλ' ὥσπερ ἰδιώτης κεῖται. διέπλευσε δὲ ἡ τύχη ταῦτα σὺν ἔτει.

A quàm tragœdiarum tyranni perſonam mutantes: nec multò pòſt ſermo, quem dixerat, verus apparuit. Galba enim iam regno potitus in ipſa ciuitate interfectus eſt. Vitellius autem interiit, dum imperij captaret auguria. Otho quoque apud occidentales Gallos moriens, honeſtáque ſepultura carens, tanquam priuatus quidam & ignobilis iacuit. Atque hæc omnia intra anni ſpatiũ *à Fortuna celeriter* acta ſunt.

De Typhœo, & Ætna. tum de fabulis Æſopi, & poëtarum figmentis: quódque illa magis, quàm hæc accedunt ad ſapientiam. Deinde vt Æſopus, cùm eſſet paſtor, fabularum componendarum peritiam adeptus fuerit. CAP. V.

Πορευθέντες δὲ ἐπὶ Κατάνης, οὗ τὸ ὄρος ἡ Αἴτνη, Καταναίων μὲν ἀκοσαί φασιν ἠχουμένων Τύφω δεδέσθαι σφεῖ, καὶ πῦρ ἐξ αὐτοῦ φύσασθαι, ὃ τύφει τῷ Αἴτνῃ. αὐτοὶ δὲ πιθανωτέρους ἀφικέσθαι λόγους, καὶ προσήκοντας τοῖς φιλοσοφοῦσιν· ἄρξαι δ' αὐτῶν Ἀπολλωνίου ὧδε ἐρόμενος τοὺς ἑταίρους, ἔστί τι μυθολογία; νὴ Δί', εἶπεν ὁ Μένιππος, ὦ γε ποιηταὶ ἐπαινέσει. τὸν δὲ δὴ Αἴσωπον τί ἡγῇ; μυθολόγον, εἶπε, καὶ λογοποιὸν πάντα. πότερον δὲ σοφοὶ τῶν μύθων; ἃ τῶν ποιητῶν, εἶπεν, ἐπειδὴ ὡς γεγονότες ᾄδονται. ἃ δὲ δὴ Αἰσώπου, τί; βάτραχοι, ἔφη, καὶ ὄνοι, καὶ λῆροι, γραυσὶν οἷοι μασᾶσθαι, καὶ παιδίοις. καὶ μήν, ἔφη ἐμοὶ ὁ Ἀπολλώνιος, ἐπιτηδείους πρὸς σοφίαν ἃ τὸν Αἰσώπου φαίνονται. ἃ μὲν γὰρ περὶ τοὺς ἥρωας, ὧν ποιητικὴ πᾶσα ἔχεται,

Post hæc Catanam venerunt, ſecus quam Ætna mons poſitus eſt. Ibíque à Catanenſibus audiuerunt Typhœum illic ligatum iacere, & ex eo prodire ignem, qui Ætnam comburit: ipſi autem ea de re veriſimiliores, & philoſophis conuenientiores cauſas inquirentes in hunc modum diſſerebant, ſermonis principium faciente Apollonio, & ſocios hoc modo interrogante: An vobis aliquid ſermo fabuloſus eſſe videtur? Eſt profectò, reſpondit Menippus. Hunc enim laudant, & ſequuntur poëtæ. Æſopum verò quid eſſe cenſetis? Poëtam, inquit ille, omnino fabuloſum. *Quaſnam verò è fabulis* ſapientes eſſe putatis? Certè, inquit Menippus, *quæ poëtarum ſunt*, quia cùm factæ non ſint, tamẽ vt factæ decantantur. Æſopi verò, inquit Apollonius, quales vobis videntur eſſe fabulæ? Ranæ, inquit Menippus, & aſini, atque huiuſmodi nugæ pueris, aniculíſque *obtrudendæ*. Ego verò, inquit Apollonius, accommodatiores ad ſapientiam, Æſopi, quàm ceterorum fabulas eſſe cenſeo. Quæ enim de heroibus confictæ ſunt, de quibus tota eſt materia poëtarum,

audientium aures corrumpunt illicitos, ac nefandos eorum amores referentes, ceu fratrum, vel sororum nuptias, & in Deos calumniam, & filiorum esus, atque illiberales *æstus*, & mutuas altercationes. Hæc enim cùm veluti gesta proferãtur à poëtis, homines ad amorem & *Zelotypiam* inducunt, & diuitiarum regníque cupiditatem: *[nec se delinquere arbitrantur, cùm Deos imitentur.] Æsopus verò sapientiæ causa primò quidem talia dicentes non est secutus, sed viam quandam propriam adinuenit. Deinde tanquam *ij qui vilioribus cibis pulchrè conuiuas excipiunt*, ex rebus paruis magna quædam intelligi facit, & fabuloso sermone proposito, ex ipso, quid agendum sit, aut non agendum, ostendit. Quapropter veritatem magis etiam quàm ceteri poëtarum videtur attingere. Illi namque quasi per vim probare nituntur vera esse, quæ à se dicantur: iste verò sermonem proponens, quem ita vt est, fabulosum esse quisque nouit, aliquid verè dictum de rebus non veris esse demonstrat. Præterea poëtæ, cùm suam narrauerint fabulam auditoribus, vera néene sit, inquirendum relinquunt. Is verò sermonem quidem falsum referens, & morum præcepta ex eo trahens, alicuius vtilitatis causa loquendi falsitate sensum esse demonstrat. Illud præterea in Æsopo est, quòd res orationis expertes loquentes inducit, & quæ seriò ab hominibus agenda sunt operantes, quibus homines à pueritia assueti, atque ab incunabulis ipsis enutriti, opiniones aliquas iam inde ab initio de singulis animalibus concipiunt, vt sint eorum quasi quædam regalia, quædam stolida, quædam versuta, quædam simplicia. Insuper cùm

Gr. *ad quæ fabule incitãt.*

καὶ διαφθείροισι τοὺς ἀκροωμένους, ἐπειδὴ ἐρωτας τ ἀτόπους ⓐ ποιηταὶ ἐρμηνεύουσι, καὶ ἀδελφῶν γάμους, καὶ διαβολὰς ἐς θεοὺς, καὶ βεβρώσεις παίδων, καὶ πανουργίας αὐτῶν θυέστου, καὶ δίκας· καὶ τὸ ὡς γεγονὼς αὐτῶν ἄγαν, καὶ ⓑ ἐρῶντα, καὶ ⓒ ζηλοτυποῦντα, καὶ ⓓ ἐπιθυμοῦντα πλουτεῖν, ἢ τυραννεύειν, ἐφ' ἅπερ ⓔ μῦθοι. Αἴσωπος ὁ τοῦτο σοφίας, πρῶτον μὲν, οὐκ ἐς τὸ κοινὸν τῶν τοῦτα λεγόντων ἐαυτὸν ⓕ κατέστησεν, ἀλλ' ἑαυτῷ τινα ὁδὸν ἐτράπετο· εἶτα ὥσπερ ⓖ τοῖς βουτελεστέροις βεβρώμασι καλῶς ἐστιῶντες, ἀπὸ σμικρῶν πραγμάτων, διδασκαλικὰ μεγάλα· ⓗ πρόδηλος ⓘ λόγον, ἐπάγει αὐτὸ τὸ, πρᾶξαι, ἢ μὴ πρᾶξαι. εἶτα ⓚ φιλαλήθους μᾶλλον, ἢ οἱ ποιηταὶ, ἥψατο. ⓛ μὲν γὰρ βιάζονται πιθανοῖς φαίνεσθαι τοὺς ἑαυτῶν λόγοις· ὅδε ἀπαγγέλλων λόγον, ὃν ὡς ἔστι ψεῦδος, πᾶς οἶδεν, αὐτὸ τὸ μὴ πρὸς ἀληθινῶν ἐρεῖν, ἀληθεύει· καὶ οἱ μὲν ποιηταὶ εἰπὼν τὸν ἑαυτῶν λόγον, καταλείπει τῷ ὑγιαίνοντι ἀκροατῇ βασανίζειν αὐτοὺς εἰ ἐψεύσθη. ὁ δὲ, εἰπὼν μὲν ψευδῆ λόγον, ἐπαγαγὼν δὲ νουθέτησιν ὥσπερ Αἴσωπος δείκνυσιν ὡς ἐς τὸ χρήσιμον τ ἀκροάσεως τῷ ψεύδει κέχρηται. χάριεν δ' αὖ τὸ καὶ τὰ ἄλογα ἡδέως ἐργάζεσθαι, καὶ σοφοῦ ἄξια τοῖς ἀνθρώποις· οἱ παίδων γὰρ τοῖς λόγοις τούτοις ἐντρεφόμενοι, καὶ ὑπ' αὐτῶν συνηπιωθέντες, δόξας ἀναλαμβάνομεν περὶ ἑκάστου τ ζώων, τὰ μὲν, ὡς βασιλικά εἰσι· τὰ δὲ, ὡς δύσφημα· τὰ δὲ, ὡς κομψά. τὰ δὲ, ὡς ἀπέραντα. καὶ ὁ μὲν

ποιητὴς εἰπὼν, πολλαὶ μορφαὶ τῶν δαιμονίων, ἢ τοιοῦτό τι ἐπιχορεύσας, ἀπῆλθεν· ὁ δὲ Αἴσωπος, ἐπιχρησιμῳδήσας τῷ ἑαυτῷ λόγον, καταλύει τὴν ξυνουσίαν ἐς ὃ παῖδες. ἐμὲ δὲ, ὦ Μένιππε, καὶ μῦθον περὶ τῆς Αἰσώπου σοφίας ἐδιδάξατο ἡ μήτηρ κομιδῇ νήπιον, ὡς εἴη μέν ποτε ποιμὴν ὁ Αἴσωπος, νέμοι δὲ περὶ ἱερὸν Ἑρμοῦ, σοφίας δὲ ἐρᾴη, καὶ εὔχοιτο αὐτῷ ὑπὲρ τούτου· πολλοὶ δὲ καὶ ἕτεροι ταυτὸν αἰτοῦντες, ἐπιφοιτᾶν εἰ τῷ Ἑρμῇ, ὁ μὲν, χρυσὸν, ὅτῳ ἄργυρον, ὁ δὲ, κηρύκειον ἐλεφάντινον, ὁ δὲ τῷ οὕτω τι λαμπρὸν αἰτήσων. ὁ δὲ Αἴσωπος, ἔχει μὲν οὕτως, ὡς μηδὲν τῷ τοιούτων ἔχειν, φείδοιτο δὲ ὧν εἶχε. γάλακτος δὲ αὐτῷ ἀπένδων, ὅσον οἷς ἀμελχθεῖσα ἐδίδου· καὶ κηρίον ἐπὶ τῷ βωμὸν φέρων, ὅσον τῇ χεῖρα ἐμπλῆσαι· ἐσιδὼν δὲ αὐτὸν καὶ μύρτοις ᾠόν τε· καὶ ποτὲ ῥόδων, ἢ τῷ ἴων κομιδῇ ὀλίγα· τί γὰρ δὴ, ὦ Ἑρμῆ, ἔλεγε στεφάνους πλέκειν, καὶ ἀμελεῖν τῶν θυσιῶν; ὡς δὲ ἀφίκοντο ἐς ῥητὸν ἡμέραν ἐπὶ τῷ τῆς σοφίας διδόμεν, ὁ μὲν Ἑρμῆς, ἅτε λόγιος, καὶ κερδῷος, σὺ μὲν, ἔφη, φιλοσοφίαν ἔχε τῷ πλεῖστα δήπου ἀναθεῖναι*. σὺ δὲ ἐς ῥητόρων ἤδη χώρει, τῷ δευτερεῖά τις χαρισαμένῳ. σοὶ δὲ ἀστρονομεῖν χώρα, σοὶ δὲ εἰς μουσικὴν, σοὶ δὲ ἡρῴου ποιητῆ μέτρου, σοὶ δὲ ἰαμβείου. ἐπεὶ δὲ καί τοι λογιώτατος ὢν, κατανάλωσεν

* χ. αἰαῦ-θις.

A poëta dixerit, *Variæ occurrunt formæ Numinum.* aut aliquid tale, *clausula Choro adhibita, abiit.* Æsopus autem vtilitati orationem applicans, eam, quam intendebat admonitionē in medium proponit. Me quoq. cùm essem adhuc admodum puer, ô Menippe, de Æsopi sapientia fabulam huiusce modi mater edocuit. Dicebat enim Æsopum aliquando, cùm esset pastor, iuxta Mercurij templum greges pauisse: erat autem, vt aiebat, B sapientiæ studiosus, & frequēter pro illa adipiscenda Mercurio vota faciebat. Erant verò eodem tempore & alij complures, qui illud à Mercurio petebāt. Omnes itaque templum ingressi, varia munera Deo tulerunt. Is quidem aurum, ille autem argentum, alius eburneū caduceum, alius eiusmodi quid præclarum. Æsopus autem cui nec talium rerum suppetebat facultas, quòd eorum, quæ habebat, parcus erat seruator, tantùm lactis Mercurio libauit, quantùm ab C emuncta oue potuisset exprimere: tantùm etiam faui in ara ferebat, quantum manu comprehendere potuisset. Myrthi quoque baccis interdum, & rosis, aut violis *pauculis appositis*, dicebat: Quid opus est, ô Mercuri, dum serta texam ouium curam omittere? Postquam igitur statuta dies accessit, qua sapientiæ distributio facienda erat, Mercurius *velut eloquentiæ & lucri præses*; [pro magnitudine sumptuum cuique sa- D pientiam partiebatur.] Et tu, inquit, quoniam in templo multa obtulisti, philosophiā habeto. Tu autem orator euadito: qui secundas in donādo partes obtinuisti. Tu vero astronomiæ sapientiā habeto: tu autem musicus esto, tibi heroici carminis, tibi iambici sit facultas. Postquā autem Mercurius licet *prudentia præstans*,

Euripid. in Alc.

philoſophiæ partes inuitus diſtribuerat, animaduertit ſe Æſopi oblitum fuiſſe. Itaque de illo cogitans recordatus eſt fabulæ, quam ſibi dum adhuc infans faſciis ligaretur, & nutriretur in Olympo, horæ narrauerant de vacca, quæ quondam homini locuta de terra, ac de ſe ipſa quædam enarrans hominem ad ſolis boues amandos compulit. Hæc itaque ſecum recogitans, Mercurius Æſopo fingendi fabulas dedit facultatem, quæ ſola in Sapientiæ ædomo relicta fuerat. Habe, inquiens, quæ primùm ego didici. Hinc itaque multiformis ars Æſopo contigit, tantúſque in fabularum figmentis euaſit.

A ἄκων* τὰ τ φιλοσοφίας μέρη, κὴ ἔλαθεν ἑαυτὸν ἐπιπεσὼν τ Αἰσώπου, ἐνθυμεῖται τὰς ὥρας, ὑφ' ὧν αὐτὸς ἐν κορυφαῖς τ Ολύμπ ἐτράφη, ὡς ἐν ἀπαργάνοις ποτὲ αὐτῷ ὄντι, μῦθον διηγησασθαι περὶ τ βοός, ὃν διελέχθη τῷ ἀνθρώπῳ ἡ βοῦς, ὑπὲρ ἑαυτῆς τε, κὴ τ γῆς ἐς ἔρωτα αὐτῶν τ Απόλλωνος βοῶν κατέστησαν, & δίδωσιν αὐτοῦ θεν
B τ μυθολογίαν τῷ Αἰσώπῳ, λοιπὴν ἐν σοφίας οἴκῳ οὖσαν, ἔχε εἰπὼν, ἃ πρῶτα ἔμαθον· αἱ μὲν δὴ πολλαὶ μορφαὶ τῆς τέχνης, ἐνθένδε ἀφίκοντο τῷ Αἰσώπῳ, καὶ τοιόνδε* ἀπέβη τὸ τῆς μυθολογίας θέαμα. * ἄπωθεν. * παιδιᾶς.

An Gigantes cum Diis bella geſſerint. Item cur montes ardeant. Tum de naui ſubmerſa, quam perituram prædixerat Apollonius: déque Muſonio effodiente Iſthmum.

CAP. VI.

VIDEOR autem abſurdè egiſſe, qui cùm velim rationes afferre veriores, naturæque accommodatiores, quàm hæ ſint, quæ à pleriſque de Ætna traduntur, ad laudes fabularum orationem conuerterim. quanquam vt puto, non eiuſmodi digreſſio fuit. Fabula enim quam confutare volumus, non Apologis Æſopi ſimilis eſt, ſed ſcenæ cuidam grandiori, ac de numero fabularum, quas plerique poëtæ decantant. Dicunt enim Typhœũ quendam ſiue Enceladum ſub Ætna monte ligatum, montíque obluctantem, hunc ignem anhelando emittere. Ego autem Gigantes fuiſſe dico, multíſque locis diruptis tumulis eiuſmodi corpora oſtendi, non tamen, vt fertur, cum Diis pugnaſſe credo, ſed forſan Deorum

C ΙΣΩΣ δ' δύσηθες ἔπαθον· ἐπιχειρήσαι γὰρ ἡμᾶς διδυσηθεῖς ἐς λόγους φυσικωτέρους τε, & ἀληθεστέρους, ὧν οἱ πολλοὶ περὶ τ Αἴτνης ἄδουσιν, αὐτός τε ἐς ἔπαινον μύθων ἀπολισθῆσαι. οὐ μὴν ἄκαιρος ἡ παρένθεσις τ λόγου γέγονεν· ὁ γὰρ μῦθος, ὃν παραιτούμεθα, οὐ τῷ Αἰσώπ λόγων ὅμοιον, ἀλλὰ τ δραματικωτέρων, καὶ ὧν οἱ ποιηταὶ
D θρυλοῦσιν. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ Τυφῶ πινα, ἢ Εγκέλαδον δεδέσθαι φασὶν ὑπὸ τῷ ὄρει, & δυσαναπνοοῦντα, ἀθυμαίνειν τὸ πῦρ τοῦτο· ἐγὼ δὲ, γίγαντας φημὶ, καὶ πολλαχ τ γῆς ἀνασείκυσθαι τοιαυτὶ σώματα, ῥαγέντων τάφων. οὐ μὴν ἐς ἀγῶνα ἐλθεῖν τοῖς θεοῖς, ἀλλ' ὑβρίσαι μὲν τάχα

ἐς τοὺς νεὼς αὐτῶν, καὶ τὰ ἕδη· οὐρανῷ δὲ ἐπιτηδῆσαι, καὶ μὴ ξυγχωρεῖν τοῖς θεοῖς ἐπ' αὐτῷ εἶναι, μανία μὲν λέγειν, μανία δὲ καὶ οἴεσθαι. καὶ μηδὲ κεῖνο ὁ λόγος, καί τοι δοκῶν δημοτικῶτερος εἶναι, πιθάνως, Ἡφαίστῳ μέλειν τὸν χαλκεύειν ἐν τῇ Αἴτνῃ, καὶ κτυπεῖσθαι τὴν συνταυτῆ ὑπ' αὐτοῦ ἄκμονα. πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλα ὄρη πολλαχοῦ τῆς γῆς ἔμπυρα. καὶ καὶ αὖ φθονοίμεν ἐπιφημίζοντες αὐτοῖς γίγαντας, καὶ Ἡφαίστους. πῆ οὖν ἡ τῶν τοιῶνδε ὀρῶν αἰτία; γῆ κράσιν ἀσφάλτου, καὶ θείου ἐμπεφυρμένη, τύφεται μὲν καὶ ἐξ ἑαυτῆς φύσει, πῦρ δὲ οὔπω κεκίνηκεν. εἰ δὲ σπερματώδης τύχοι, καὶ ὑποδράμοι αὐτῷ πνεῦμα, φρυκτὸν ἤδη αἴρει· πλεονεκτήσασα δὲ ἡ φλὸξ, ὥσπερ τὸ ὕδωρ, ἐπορρεῖ τῶν ὀρῶν, καὶ ἐς τὰ πεδία κέχυται, χωρεῖ τε ἐπὶ θάλατταν πῦρ ἀθῷον, κύκλους ποιούμενον, οἷα τῶν ποταμῶν εἰσι. χῶρος δὲ εὐσεβῶν, ὡς οἷς τὸ πῦρ ἐρρύη, λεγέσθω μὲν καὶ ταῦτά πως· ἡγώμεθα δὲ τοῖς ὅσια πράττουσι, γῆν μὲν πᾶσαν ἀσφαλῆ χῶρον εἶναι, θάλατταν δὲ πόρον, οὐ πλέουσι μόνον, ἀλλὰ καὶ νεῖν πειρωμένοις. ἀεὶ γὰρ τοὺς λόγους ἀνέπαυεν ἐς τὰ χρηστὰ τῶν πραγμάτων. ἐμφιλοσοφήσας δὲ τῇ Σικελίᾳ χρόνῳ, ὃς ἀποχρῶσαν αὐτῷ ἀσουσίαν εἶχεν, ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐνομίζετο, ὡς ἀρκτούρου ἐπιτέλλοντος· ἀλύπου δὲ τοῦ πλοῦ γιγνομένου, καταίρων ἐς Λεύκαδα, ἀποβῶμεν, ἔφη, τῆς νεὼς ταύτης. οὐ γὰρ λῷον αὐτῇ ἐς Ἀχαΐαν πλεῦσαι. προσέχοντος δὲ οὐδενὸς τῷ λόγῳ, πλὴν

A ædes, ac templa violasse. Quòd autem cœlum aggressi fuerint, nec illic Deos consistere permiserint dicere, insania quædam est, insanius etiam credere. Neque verò oratio hæc, quamuis sit vulgatior, à nobis probetur: Vulcanum in Ætna fabrilem artem exercere, ibíque indefessè *incudem ab eo percuti*. Multi namque alij montes diuersis terrarum locis igniti sunt, nec tamen Gigantes ibi aut Vulcanum esse quisquam dicit. Vt igitur montes ardeant, causa quædam huiusmodi esse dicitur. Terra bitumini, sulfuríque commista ardet quidem, atque ex ipsa ignis nascitur, quamuis alicubi forsan non emittitur. Quòd si cauernosam terram esse contigerit, vt per ipsam spiritus aliquis ingrediatur, tunc flammam attollit, quæ magis magísque aucta, *instar aquæ*, è montibus defluens, in campos effunditur; quandoque etiam vsque ad mare delata, quasi fluminis cuiusdam ostia facit. nec tamen scelestorum hominum regio putanda est, perquam eiusmodi ignis defluit: hoc enim forsitan aliquis putaret. Nos autem putamus bene agentibus viris vbique terrarum tutam esse mansionem, & mare *peruium* non nauigantibus modò, sed etiam natare volentibus. *Ita semper sermones exhortationib. ad bona, finiebat.* Philosophatus itaque in Sicilia Apollonius, quandiu materiam contemplatione dignam locus suppeditauit, in Græciam statuit nauigare Arcturi sidere iam occidente. & nauigium satis idoneũ nactus, cùm Leucadem tenuisset, Descendamus, inquit, ex hac naui. Neque enim melius est cùm ipsa in Achaiam traiicere. his verbis nemo paruit, præter eos, qui viri

virtutem iam antea nouerant. Ipſe igitur cum iis, qui dicto audientes fuerant, in Leucadiam nauim tranſgreſſus, ad Lechæum delatus eſt. Syracuſia verò nauis, ex qua deſcenderat, dum Criſæum ſinum præternauigaret, ſubmerſa eſt. Inde Athenas veniens ſacris initiatus eſt, cùm templi antiſtes eſſet is, quem ipſe aliàs futurum prædixerat. Inuenit autem illic, Demetrium philoſophum. Poſt Neronis enim balneum, verbáque aduerſus illum dicta Demetrius Athenis conſtiterat, tam generosè quæ acciderant ferens, vt neque eo tempore, quo Nero cantandi certaminibus inſaniebat è Græcia diſceſſerit. Is aiebat ſe apud Iſthmũ vidiſſe Muſoniũ fodere *vinctum & iuſſum*, & quantum maximè poterat opus vrgentem. Quod cùm vituperaſſet Demetrius, ille manibus acceptum ligonem altius terræ impreſſit: vnde cùm oculos auertiſſet Demetrius, Animaduerti, inquit Muſonius, te moleſtè ferre, quòd Iſthmum effodiam: quid verò eſſes paſſus, ſi me ſicut Neronem cithara canentem vidiſſes? & de Muſonio quidem quæ dicenda ſunt, omittantur: quæ plura ſunt, atque mirabiliora; ne videar aduerſus eum audacius inſultare, qui hæc temerè negligentérque narrauit.

τῶν γνωσκόντων τὰ ὕδρα, αὐτὸς μὲν ἐπὶ Λευκαδίας νεὼς ὁμοῦ τοῖς βουλομένοις ξυμπλεῖν, ἐς Λεχαῖον κατέσχεν. ἡ δὲ ναῦς ἡ Συρακοσία, κατέδυ, ἐσπλεούσας τὰς Κενχρεάς κόλπον. μυηθεὶς Ἀθήνησιν, ἐνύξ δ' αὐτὸν ἱεροφάντης, ὃν αὐτὸς τῷ πρεσβυτέρῳ ἐπεμαντεύσατο· συνέτυχε δὲ καὶ Δημητρίῳ τῷ φιλοσόφῳ. μετὰ γὰρ τὸ Νέρωνος βαλανεῖον, καὶ ἃ ἐπ' αὐτῷ εἶπε, διητᾶτο Ἀθήνησιν ὁ Δημήτριος οὕτω γενναίως, ὡς μηδὲ τὸν χρόνον, ὃν Νέρων περὶ τοὺς ἀγῶνας ἔτριβεν, ἐξελθεῖν τῆς Ἑλλάδος. οὗτος καὶ Μουσωνίῳ ἔφασκεν συντετυχηκέναι περὶ τὸν Ἰσθμόν, δεδεμένῳ τε, καὶ κελευσθέντι ὀρύττειν. καὶ αὐτὸν μὲν ἀπολυθῆναι κ. ἐπολυθ. τὰ εἰκότα, τὸν δὲ, ἔχεσθαι τῆς σμινύης, καὶ ἐρρωμένως τῇ γῇ ἐμβάλλειν· ἀνακύψαντα οὖν, λυπῶ σε αὖ, ὦ Δημήτριε, τὸν Ἰσθμὸν ὀρύττων τῇ Ἑλλάδι. εἰ γὰρ καὶ κιθαρῳδοῦντά με εἶδες ὥσπερ Νέρωνα, τί ἂν ἔπαθες; καὶ ἐάσω τὰ τοῦ Μουσωνίου, πλείω ὄντα, καὶ θαυμασιώτερα, ὡς μὴ δοκοίην θρασύνεσθαι πρὸς τὸν ἀμείνω αὐτὰ εἰπόντα.

Apollonium non aſpernatum fuiſſe meritas laudes. Deos præterea fauere philoſophis. Tum de Coloſſo Rhodienſi, & Cano tibicine excellenti. Quidque facere poſſit muſica. CAP. VII.

APOLLONIVS in omnibus Græciæ tẽplis hyeme verſatus, ineunte vere ſtatuit in Ægyptũ proficiſci: *cùm multa culpaſſet, multa conſuluiſſet in vrbibus; multa etiam laudibus extuliſſet.* Neq. enim ſi quid præclarè *ageretur, laudationi parcebat.* Cùm igitur in Piræum veniſſet, nauis, quæ

Χειμάσας δ' Ἀπολλώνιος σὺν τοῖς Ἑλληνικοῖς ἱεροῖς πᾶσιν, εἶχε τὴν ἐπ' Αἰγύπτου ὁδοῦ περὶ ἔαρ· πολλὰ μὲν ἐπιπλήξας· πολλὰ δὲ συμβουλεύσας ταῖς πόλεσι· πολλῶν δὲ ἐς ἔπαινον καλέσας. οὐδὲ γὰρ ἐπαίνου ἀπείχετο ὁπότε ὑγιῶς πράσσοιτο· καταβὰς ἐς Πειραιᾶ, ναῦς μὲν ἣς

ὥρμει πρὸς ἰσίοις οὖσα· καὶ ἐς Ἰωνίαν ἀφήσουσα· ὁ δὲ ἔμπορος οὐ ξυνεχώρει ἐμβαίνειν· ἰδιόσολον γὰρ αὐτῷ ἄγειν· ἐρομένῳ δὲ τοῦ Ἀπολλωνίου τίς ὁ φόρτος, θεῶν, ἔφη, ἀγάλματα ἀπάγω ἐς Ἰωνίαν· τὰ μὲν γὰρ χρυσοῦ, καὶ λίθου· τὰ δὲ, ἐλέφαντος, καὶ χρυσοῦ, ἱδρυσόμενος, ἢ τί; ἀποδωσόμενος, ἔφη, τοῖς βουλομένοις ἱδρύεσθαι· δέδιας οὖν, ὦ λῷστε, μὴ συλήσωμεν τὰ ἀγάλματα σὺν τῇ νηΐ; οὐ τοῦτο, ἔφη, δέδια, τὸ δὲ πλείοσι ξυμπλεῖν αὐτὰ, καὶ ὁμιλίας ἀναπίμπλασθαι φαύλου, διαίτης τε, ὁποίαν ναυτικὴ, δεινὸν ἡγοῦμαι. καὶ μὴν, ὦ βέλτιστε, εἶπε, δοκεῖς μοι καὶ τῆς Ἀθηναῖος εἶναι, ταῖς ναυσὶ, αἷς καὶ τοῦ βαρβάροις ἐχρήσασθε· καίτοι ναυλικῆς ἀταξίας ἐμπεπλησμένας, συνέβαινον οἱ θεοὶ ξὺν ὑμῖν, καὶ οὐκ ᾠοντο ὑφ' ὑμῶν χραίνεσθαι. σὺ δὲ ἀμαθῶς οὕτως ἀποδῇ τὰ νεὼς φιλοσόφοις ἀνδράσιν, οἷς μάλιστα οἱ θεοὶ χαίρουσι, καὶ ταῦτα, ἐμπορείαν τοῦ θείου πεποιημένος; ἢ οἱ ἀγαλματοποιΐα ἡ ἀρχαία, οὔτε ἐπώλησεν, οὐδὲ ὠνείσθαι τὰς πόλεις, ἀποδιδόμενοι τοῦ θείου, ἀλλ' ἀπάγοντες μόνῳ τὰς αὐτῶν χεῖρας, καὶ ὄργανα λιθουργὰ, καὶ ἐλεφαντουργὰ, ὕλῃ τε προσφόρῳ ἀρχὴν σὺν αὐτοῖς τοῖς ἱεροῖς, τὰς δημιουργίας ἐποιοῦντο· σὺ δὲ ὥσπερ τὰ Υρκανικὰ τοῦ, καὶ Σκυθικὰ, ἀπείη οἱ εἰπεῖν, ἵνα οὕτω τοῦ θείου ἐς τοῦ λιμένας τε, καὶ ἀγορὰς ἄγων, οὐδὲν οἴῃ ἀσεβὲς πράξειν; καὶ μὴν καὶ ἀστρολογοῦσιν οἵτινες τὸν αἰθέρα, ἁψάμενοί τι Δήμητρος, ἢ Διονύσου ἄγαλμα.

A parata ſtabat in portu, in Ioniam erat nauigatura. Mercator verò cũctos in eam conſcendere prohibebat, quòd eam priuatim ipſe cõduxiſſet. Interrogante autem Apollonio, quas merces portatura nauis eſſet: Deorum ſimulachra, reſpondit ille, in Ioniam fero, *partim ex auro & marmore*; partim ex ebore itidem aurato confecta. Tunc Apollonius, Diísne illa dedicaturus, an quidnam facturus illa portas? Imò verò, inquit ille, di-
B care volentibus illa venditurus. Timéſne igitur, inquit Apollonius, ne nos, ſi in naui fuerimus, Deorum ſimulachra furemur? Minimè quidem hoc timeo, inquit ille: ſed illa cum multis nauigare, & mala ſocietate nauem compleri, & inter nauticos viros ſimulachra verſari graue Diis ipſis, atque indignum exiſtimabam. Atenim, inquit Apollonius, ô optime vir (te namque Athenienſem eſſe cenſeo) naues
C quibus aduerſus Barbaros vſi eſtis, quamuis nauticis turbis refertiſſimas, vobiſcum vna Dij conſcenderunt. neque tamen à vobis pollui aut inquinari putauerunt. Tu autem tam temerè naui prohibes philoſophos, quibus maximè Dij gaudent. Neque id animaduertis, quòd tu de Diis mercaturam facis. Neque verò ſic antiqui ſtatuarij faciebant, vt Deos venditurí ambirent ciuitates, ſed manus duntaD xat, & artis ſuæ inſtrumenta *ad marmor & ebur cædendum* ſecum portantes, cùm informem materiam penes templa inuenirent, Deorum conficiebant ſimulachra. Tu verò tanquam Hyrcanos, aut Scythas ſeruos (abſit autem verbis inuidia) ſic Deos in portus ac nundinas ducens, nihil impium te facere arbitraris. Atqui fama eſt homines, quia Cereris, Bacchíve ſimulachrum attrectare fuiſſent auſi,

à Diis, quorum ſimulachra contigerant, *ruiſſe retrò ſublapſos*. Te autem, qui Deos in cibum conuertis, neque inde ſaturaris *horrendæ mercaturæ, imò etiã mollitiei arguerim*, ſi propter id nihil mali ab ipſis timeas. Hæc minatus Apollonius aliã nauim conſcendit. Delatus autem in Chium, nec ſuorum quempiam terram attingere paſſus, in aliam nauim, quæ Rhodum petebat, aſcendit. Socij quoque ipſum ſecuti ſunt, nihil ipſum interrogantes, nec verbum facientes omnino. Ipſe enim in primis hoc eos docuerat, vt ſibi aliquid dicenti, facientíve parerent. Rhodum autem vento ſecundo delatus, hoc in ea inſula geſſit memoratu dignum. Cùm ad Coloſſi ſtatuam viſendam accederet, Damis ab eo quæſiuit, quid illo maius exiſtimaret. Ipſe verò philoſophum virum reſpondit, qui rectè, ac ſine fraude, philoſopharetur. Degebat tum temporis Rhodi Canus tibicen, omnium, vt ferebatur, ætatis ſuæ tibicinum præſtantiſſimus. Hunc ad ſe vocatum Apollonius, interrogauit, quidnam arte ſua tibicen efficeret. Ille vero quicquid voluerit auditor, reſpondit. Atqui, inquit Apollonius, auditorum plures ditari, quàm tibiarum cantus audire malunt: potéſne igitur diuites illos efficere? Minimè, inquit ille. Quàm vero id vellem, inquit Apollonius. Quid autem, formoſóſne reddere potes adoleſcentes, qui te audiunt? id enim maximè affectant adoleſcentes. Nec id quidem poſſum, inquit ille, quamuis hilaritatis plurimùm canẽdo afferã. Quid eſt igitur, inquit Apollonius, quod auditorem velle putas? Quid aliud, inquit Canus, quàm vt mœrentibus mœrorem adimam, lætantem vero ſeipſo reddam hilariorem,

καὶ* τρέφεσθαί φασιν τοὺς θεούς, οἷς προΐεσθαι φ.
οὐς φέροισι· τὸ δ' αὐτοὺς σιτεῖσθαι τοὺς
θεοὺς, & μηδ' ἐμπίπλασθαι τούτοις, δει-
νῆς ἐμπορείας, εἴποιμι δ' ἂν καὶ δυσ-
δρίας, εἰ μηδὲν σὺ τούτου δέδοικας.
τοιαῦτα ἐπιπλήξας, ἐπὶ νεὼς ἑτέρας
ἐπλε. καταπλεύσας δ' ἐς τὴν Χῖον, &
μὴ δὲ τὸν πόδα ἐς τὴν γῆν ἐρείσας,
μετεπήδησεν ἐς τὴν ναῦν τὴν πλησίον·
ἐκήρυτε* δ' ἡ ναῦς ἐς Ρόδον. καὶ οἱ ἑταῖ- σχ. ἐμάνυε
ροι δ' μετεπήδων, οὐδὲν εἰπόντες· ἐφι-
λοσοφεῖτο γὰρ αὐτοῖς μάλιστα τὸ ἕπε-
σθαι λέγοντί τε, & πραττόντι. τῷ φόρῳ
δ' περιωδεὶς πυθόμενος, τάδε ἐπεσύ-
δασεν τῇ Ρόδῳ. θεασόμενος δ' αὐ-
τὸν τῷ τοῦ Κολοσσοῦ ἀγάλματι, ἤρετο
ὁ Δάμις τί ἡγοῖτο ἐκεῖνο μεῖζον. ὁ δ',
εἶπεν, ἄνδρα φιλοσοφοῦντα ὑγιῶς τε,
& ἀβλαβῶς. ἐπεχωρίαζε τότε τῇ Ρό-
δῳ Κάνθος αὐλητὴς, ὃς ἤρισε δὴ αὐ-
θρώπων ἐδόκει αὐλεῖν. καλέσας οὖν
αὐτὸν, τί, ἔφη, ὁ αὐλητὴς ἐργάζεται; C
παῦ, εἶπεν, ὅπερ δὴ ὁ ἀκροατὴς βέλη-
ται. καὶ μὴν πολλοί, ἔφη, τῶν ἀκροω-
μένων πλουτεῖν βούλονται μᾶλλον,
ἢ αὐλοῦ ἀκούειν. πλουσίους οὖν ἀπο-
φαίνεις, οὓς δὴ ἐπιθυμοῦντας τούτου
ἄγεις; οὐδαμῶς, εἶπεν· ὡς ἐβουλό-
μην ἄν· τί δ' οὐχὶ εἰς ἐργάζῃ τοὺς νέους
τοῦ ἀκροατοῦ; ἐπειδὴ καλοὶ βού- D
λονται δοκεῖν πάντες, καὶ οἷς νεότης
ἔνι. οὐδὲ τοῦτο, ἔφη, καί τοι πλεί-
στον ἀφροδίτης ἔχων σὺν τῷ αὐλῷ. τί
οὖν ἔστιν, εἶπεν, ὃ ἂν ἀκροατὴν ἡγῇ
βούλεσθαι; τί δὲ ἄλλο γε, ἢ δ' ὁ Κά-
νθος, ἢ ἂν λυπουμένῳ μὲν, καὶ μι-
μεῖσθαι αὖ τὸν λύπην τοῦ αὐλοῦ.

τὴ δὲ χαίροντα, ἱλαεφόρον ἑαυτῆ γίγνεσθαι· τὸν δὲ ἐρῶντα, θερμότερον. τὸν δὲ φιλοθύτην, εὐθυτέρου τε, καὶ ὑμνῳδητικοῦ. τοῦτο οὖν, ἔφη, ὦ Κάνε, ποτὲ αὐτὸς ἐργάζεται ὁ αὐλὸς, διὰ τὸ χρυσοῦ τε, καὶ ὀρειχάλκου, καὶ ἐλάφων κεκμηκυίας ξυλκεῖσθαι· οἱ δὲ, οὐκ ὄνων, ἢ ἑτέρου τινὸς, ὁ ταῦτα δυνατά; ἕτερον, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε. ἡ γὰρ μουσικὴ, καὶ οἱ ῥυθμοὶ, καὶ τὸ ἁναμίξ, καὶ τὸ διμεταβολον τοῦ αὐλήσεως, καὶ τὰ τῆς ἁρμονιῶν ἤθη, ταῦτα τοὺς ἀκροωμένους ἁρμόττει, καὶ τὰς ψυχὰς ἐργάζεται σφῶν, οἵους βούλεται. ξυνῆκα, ἔφη, ὦ Κάνε, ὅ, τι σοι ἡ τέχνη θεραπεύει. τὸ γὰρ ποικίλον αὐτῆς, καὶ τὸ ἐς πάντας ῥυθμοὺς, τοῦτο ἐξασκεῖς τε, καὶ παρέχεις τοῖς παρά σε φοιτῶσιν. ἐμοὶ δὲ δοκεῖς τοῖς ὑπὸ σοῦ εἰρημένοις, καὶ ἑτέρων δεῖσθαι ὁ αὐλὸς δοκεῖ, τῆς τε εὐπνοίας, καὶ τῆς εὐστομίας, καὶ τῆς εὐχερείας τῶν αὐλούντων. ἔστι δὲ εὔπνοια μὲν, ἢν τορὸν, καὶ λευκὸν, ἢ τὸ πνεῦμα, καὶ μὴ ἐμπεπυτεῖ ἡ φάρυγξ. τοῦτο γὰρ ἔοικε φθόγγῳ ἀμούσῳ. εὐστομία δὲ, ἢν τὰ χείλη εὐθέμενα πρὸς τὸν αὐλὸν γλωττίσῃ, μὴ πιμπραμένου τοῦ προσώπου, αὐλῇ. τὸν δὲ εὐχερῆ αὐλητὴν, πολλοῦ μοι δοκοῦμεν ἄξιον, ἢν μήτε ὁ καρπὸς ἀπαρρυθμῇ ἀνακλώμενος, μήτε οἱ δάκτυλοι βεβαδεῖς ὦσιν ἐμπίπτειν τοῖς φθόγγοις· καὶ γὰρ τὸ ταχέως μεταβάλλειν ἀπὸ φθόγγου ἐς φθόγγον, πρὸς τοὺς εὐχεροῦς ἐστι μᾶλλον. εἰ δὴ ταῦτα πάντα παρέχεις, θαῤῥῶν αὔλει, ὦ Κάνε. μετὰ σοῦ γὰρ ἡ Εὐτέρπη ἔσται.

A amantem quoque calidiorem: religiosum verò diuino numine magis correptũ, & ad laudandos Deos paratiorem efficiam. An igitur præterea, Cani, efficit hæc tibia, quod ex auro, orichalcóve, aut ceruorum, aut asinorum cruribus compacta sit? an aliud quiddam est, quod hoc potest efficere? Aliud profecto est, inquit, Apolloni. Musica namque, & modulationes, & harmoniarũ com-
B mistio, earundémque permutatio diuersis moribus accommodata auditores mouet, & eorum animos variè deducens, tales reddit, quales tibicen eos voluit. Intelligo, inquit Apollonius, quid ars tua possit efficere: eius enim diuersitas, & in omnes modos conuersio auditores variè affectos reddit: mihi autem, præter illa, quæ abs te commemo-
C rata sunt, videtur tibicen aliis quibusdam indigere. Hæc autem sunt ipsius flatus, eiúsque spiritus bonitas, commoditas oris, & manuum dexteritas quædam. Habet autem spiritus bonitatem, si lenis sit, ac politus, nec emissus in faucibus obstrepat. Id enim inconcinnam efficit vocem. Oris autem commoditatem dico, si possint labia tibiarum linguam bene complecti; néve in-
D censa ardentíque facie cantet. Manuum vero dexteritas permulti (vt arbitror) æstimanda est, vt neque manuum iuncturæ infractæ sint, néve digiti tardius vocis numeros insequantur. Velociter enim modulari, & ex alio in alium modum transire, eorum esse maximè puto, qui manuum dexteritate valeant. Quod si hæc omnia præstare potes, ô Cani, audacter tibicinariam exerce, tecúmque Euterpe semper erit.

De ado-

De adoleſcente Rhodio ædificante : déque alio adoleſcente edace. Item Theologiæ ſtudioſos eſſe Ægyptios. Tum quemadmodum prædixerit Apollonius Pharionem quendam, cùm ad ſupplicium duceretur, non abſciſſum iri. CAP. VIII.

ERAT præterea Rhodi adoleſcens *recens locupletatus*, ſed rudis penitus, atque indoctus. Is domum præclaram magnis ſumptibus *in vrbe* ædificabat, pictas tabulas, & marmorea ſigna ad ipſam exornandam vndique perquirens. Hunc interrogauit Apollonius quantos pro ſe erudiendo ſumptus in præceptoribus feciſſet: reſpondente autem illo ſe ne drachmam quidem ea de cauſa erogaſſe. Rurſus interrogauit quid pro conſtruenda domo eſſet erogatus. Ille verò, inquit, duodecim talenta iam expendi, atque alia totidem videor expenſurus. Quid ergo ex hac domo tibi vis, inquit Apollonius? Splendidè, inquit ille, in illa degere. Sunt enim in ea ſpatia exercendo corpori apta, luci præterea, atque horti, vt rarò in publicum prodire mihi ſit neceſſe. imò etiam libentius me ſalutatum accedent homines, cùm domum ornatam, quaſi Deorum templum ſint intraturi. Dic autem, inquit Apollonius, vtrum propter ſe ipſos, an propter illa quæ poſſident amabiliores homines eſſe putas? Propter diuitias, inquit ille. Plurimùm namque diuitiæ poſſunt. Diuitiarum autem, ô adoleſcens, vter melior eſt cuſtos, rudíſne, an eruditus? Cùm ad hæc ille conticeſceret, Tu, inquit Apollonius, mihi videris non domum poſſidere, ſed ab ea potius poſſideri. Ego autem in templum veniens multò iucundius in illo ſi paruum ſit, eburneum, aut aureum ſignum aſpicio,

A ΕΤΥΓΧΑΝΕ δὲ καὶ μειράκιῳ νεόπλουτόν τε, καὶ ἀπαίδευτον, οἰκοδομουμένῳ οἰκίαν πνὰ ἐν τῇ Ῥόδῳ, καὶ ξυμφέρῳ ἐς αὐτὴν γραφάς τε ποικίλας, καὶ λίθους ἐξ ἁπάντων ἐθνῶν. ἤρετο οὖν αὐτὸν, ὁπόσα χρήματα εἴη ἐς διδασκάλοις τε, καὶ παιδείαν ἀνηλωκώς· ὁ δὲ, οὐδὲ δραχμὴν, εἶπεν.
B ἐς δὲ τὴν οἰκίαν, πόσα; δώδεκα, ἔφη, τάλαντα. τοσαῦτα ἀναλώσαιμι δ' ἂν καὶ ἕτερα τοσαῦτα· τί δ', εἶπεν, ἡ οἰκία βούλεταί σοι; διαιτᾶσθαι, ἔφη, λαμπρὰ ἔσαι τῷ σώματι. καὶ γὰρ δρόμοι ἐν αὐτῇ, καὶ ἄλση, καὶ ὀλίγα ἐς ἀγορὰν βαδιοῦμαι· καὶ προσερροῦσί μοι ἀσπαζόμενοι ἡδέως, ὥσπερ ἐς ἱερὸν φοιτῶντες.
C ζηλωτότεροι δὲ, εἶπεν, ἀνθρωποι πότερον δι' αὐτοὺς εἰσιν, ἢ διὰ τὰ περὶ αὐτοῦ ὄντα; διὰ πλοῦτον, εἶπε· τὰ γὰρ χρήματα, πλεῖσον ἰσχύει. χρημάτων δ', ἔφη, ὦ μειράκιον, ἀμείνων φύλαξ, πότερον ὁ πεπαιδευμένος ἔσαι, ἢ ὁ
D ἀπαίδευτος; ἐπεὶ δὲ ἐσιώπησε, δοκεῖς μοι, εἶπε, μειράκιον, οὐ σὺ τὴν οἰκίαν, ἀλλὰ σὲ ἡ οἰκία κεκτῆσθαι· ἐγὼ γοῦν ἐς ἱερὸν προελθὼν, πολλῷ σὺν ἥδιον σὺν αὐτῷ μικρὸν ὄντα, ἄγαλμα ἐλέφαντός τε, καὶ χρυσοῦ ἴδοιμι;

ἢ σὺ μεγάλῳ κεφαμεοῦτε ἢ φαῦλον· νεφώσαν ὃ ἰδὼν πόνα, καὶ φρονοῦντα ὅτι τῷ πλεῖσα μὴ αὐθεφόπων ἐαθίειν, πλεῖσον δὲ οἶνῳ πίνειν· ἀλλ' ἢ, ἔφη, σὺ τυγχανίς ὢν ὁ χαριζόμῃ; καὶ θύωγε, εἶπεν ὑπὲρ τούτου. τί οὖν, ἔφη, ἀπολέλαυκας τῆς βορᾶς ταύτης; τὸ θαυμάζεθαι μὴ, καὶ ἀποβλέπεθαι. καὶ γὲ Ἡρακλέα ἴσως ἀκούεις, ὡς καὶ τὰ σιτία αὐτῷ φραπλησίως τοῖς ἄθλοις ἠδέτο. Ἡρακλέης, ἔφη ὄντος. σὶ δὲ τίς, ὦ κάθαρμα, ἡ ἀρετή; τὸ γὰρ φείβλεπῃ σὺ μόνῳ λείπεταί σοι τῷ ῥαγῶαι. τοιάδε μὴ αὐτῷ τὰ σὺ τῇ Ῥόδῳ· τὰ δὲ σὺ τῇ Αλεξανδρείᾳ, ἐπειδὴ ἐσέπλευσεν, ἡ Αλεξανδρεία καὶ ἀπόντος μὴ αὐτῷ ἤρα, ⟨ ἐποθουν φ Απολλώνιον, εἷς σύα. καὶ ἡ Αἴγυπῃ δὲ ἡ ἄνω, μεσοὶ θεολογίας ὄντες, καὶ φοιτῆσαι αὐτὸν ἐς τὰ ἤθη τὰ αὐτῶν, ηὔχοντο. ἅτε γὲ πολλῶν ἀφικνουμῄων σὺθένδε ἐς Αἴγυπτον, πολλῶν δὲ ἐπιμιγνώτων δὴ ἐξ Αἰγύπτου, ἤδετό τε παρ' αὐτοῖς Απολλωνίῳ, καὶ τὰ ὦτα ἐς αὐ φ Αἰγυπτίοις ὀρθὰ ἰῶ· τοιοῦτα γέτοι ἀπὸ τῆς νεὼς ἐς τὸ ἄσυ, ἴσα ἀπέβλεπον, καὶ διεχώρουν τῷ ξενοπῶν, ὥσπερ τοῖς φέροισι τὰ ἱερά. φραπεμπομένου δὲ αὐτῷ μᾶλλον, ἡ φ τῷ ἐθνῶν ἡγεμόνες, ἄνδρες ἦσαν τῃὼ ἐπὶ θανάτον δώδεκα, λῃσαὶ τῃὼ αἰτίαν· ὁ ὃ, ἐς αὐτοῦ ἰδὼν, οὐ πάντες, εἶπεν. ὁ δεῖνα γὲ καταψευδεὶς, ἄπειοι· ἢ τοὶς τοῦ δημίοις, ὑφ' ὧν ἦσαν, ὑφεῖναι, ἔφη,

quã in magno *figlinum* & ruditer elaboratũ. Alium præterea conſpicatus adoleſcentẽ vehementer pinguẽ, atq; vni ſtudio præcipuè deditũ, vt plura & meliora, quàm ceteri, biberet, atq. comederet, Profectò, inquit, egregiè vẽtri indulſiſti. At ille, imò, inquit, pro illo etiã ſacra facio. Quid autẽ, inquit Apollonius, ex tanta voracitate conſequeris? Vt omnes, inquit ille, me aſpiciant, atq; mirẽtur. Nunquid enim de Hercule audiſti cibationes eius perinde ac certamina voluptatẽ vidẽtib. afferre ſolitas eſſe? Sed ille, inquit Apollonius, Hercules erat: tibi verò quidnã virtutis ineſt ſceleſtiſſime? quod in te præclariſſimũ ſit, hoc ſolũ reſtat, vt nimia craſſitudine quãdoq. diſrũparis. Hæc ſunt quæ Rhodi philoſophatus eſt Apollonius. Poſtea in Ægyptum naui delatus, hæc quæ dicam geſſit memoratu digna. Alexandriæ ciues abſentem amabant Apollonium, & vnanimiter omnes aduentũ eius deſiderabãt: ſunt enim *ſuperioris* Ægypti *incolæ* theologiæ plurimùm dediti; propterea vt eorũ mores viſurus accederet Apollonius, optabãt. Multis quoque ex Græcia in Ægyptum, contráque ex Ægypto in Græciam tranſeuntibus, & mores, inſtitutáque Ægyptiorum narrantibus. cupiebat Apollonius corã quandoque talia noſſe. Itaque cùm è naui deſcendens in vrbem pergeret, tanquã Deum omnes aſpiciebant, tranſeuntíque velut ſacra ferenti omnes cedebant: cúmque maiore pompa quàm gentium princeps comitatus incederet, fortè prædones duodecim capitis damnati ad ſupplicium ducebantur. Eos cùm aſpexiſſet Apollonius, Non omnes, inquit, ſupplicio digni ſunt: & digito quendam illorum oſtendens, Ille, inquit, mentitus eſt. Tunc ad *carnifices*, à quibus ducebantur, conuerſus, Iubeo vos, inquit,

curſum ſiſtere, tardiúſque ad ſupplicij locum accedere, atque omnium vltimum hunc interfici. Is enim ſceleris huius nequaquam eſt particeps. Rectè igitur feceritis eorum mortem protrahentes, quoad palam fiat quos occidere, aut non occidere ſit meliùs. His dicendis quandiu poterat immoratus, ſermonem in lõgum protrahebat, quod aliàs facere minimè conſueuit. Cur autem id fecit, paulò pòſt apparebit. Cùm enim octo iam capita abſciſſa eſſent, eques citato curſu ad ſupplicij locum tendens, Pharioni parcite, clamabat: Nõ enim latro eſt, ſed cõtra ſeipſum pœnarum timore mentitus eſt, atq. aliis tormentis veritatem fateri coacti, virum bonum hunc eſſe confeſſi ſunt. Quantùm autem lætitiæ ea res Ægyptiis attulerit, quíque in Apollonium plauſus excitati ſint, ſuperuacuum referre puto. Cúmque antea virum amarent, tum verò ſumma veneratione ſunt proſecuti.

A κελεύω τῦ δρόμου, καὶ χολαίτῃ τῳ ἥκειν ἐπὶ τὸ ὄρυγμα, ὕστατον τ' ἀποκτεῖναι τῦτον. μετέχει γὰρ οὐδὲν τῆς αἰτίας. ἀλλ' ὑμεῖς γε ὅσια ποιεῖτε, φειδόμενοι τούτων, βραχὺ μέρος ἡμέρας, οἷς λῷον ἢ μὴ ἀποκτείνειν· καὶ ἅμα διετέλει οἷς ἔλεγε, καὶ εἰωθὼς ἑαυτῷ ἀποτείνων μῆκος. ἃ δ' αὖ πρὸς τοῦτο, αὐτίκα ἐδείχθη. ὀκτὼ γὰρ ἤδη ἀποB τετμημένων τὰς κεφαλὰς, ἵππεὺς ἐλαύνων ἐπὶ τῷ ὀρύγματι, Φαρίωνι ἐβόα φείσασθε· μὴ γὰρ εἰς λῃστὴν αὖ, ἀλλ' ἑαυτῷ μὲν κατεψεῦσθαι, δέει τῦ στρεβλωτηθῆναι, βασανισθέντων δὲ ἑτέρων, χρηστὸν ὁμολογεῖσθαι ἀνδρα. ἐως τὸ πήδημα τῆς Αἰγύπτου, καὶ ὅσον ἐπὶ τούτῳ ἐκρότησαν, καὶ ἄλλως θαυμαστικοὶ ὄντες.

Improbaſſe Apollonium Ægyptiorum ex animalibus ſacrificia. Tum de hippodromo Alexandriæ, & Claudio Imperatore. Hinc, qua ætate hominis ingenium maximè vigeat. Item Veſpaſiano obuiam iuiſſe ſacerdotes Ægyptios, honorificéque illis de Apollonio locutum Veſpaſianum. CAP. IX.

QVVM templum aſcendiſſet, ornatus & apparatus, qui in eo erat, præclarus quidẽ, & Deo dignus, ſapientérque inſtitutus viſus eſt: taurorum autem anſeres, & animalia cetera, quæ ſacrificij cauſa ducebantur, minimè laudabat, & indigna conuiuiis Deorum eſſe dicebat. Interroganti autem ſacerdoti, *quid ſibi vellet, quòd* talia non ſacrificaret: imò potius velim tu mihi dicas, inquit Apollonius, quid *cauſæ ſit quapropter* tu talia ſacrifices. Cúmque ſacerdos diceret, Quis adeò *ſolers* eſt, vt Ægyptiorum inſtituta

D ΑΝελθόντι δ' αὖτῳ ἐς τὸ ἱερὸν, ὁ μὲν κόσμος ὁ περὶ αὐτῷ, καὶ ὁ ἐφ' ἑκάστῳ λόγος, θεῖός τε ἐφαίνετο, καὶ κατὰ σοφίαν ξυντεθείς. τὸ δὲ τῶν ταύρων αἷμα, καὶ ὅσα ἐθύετο, καὶ ὁπόσα ἐθύετο, καὶ ἐπῄνει τὰ τοιάδε, οὐδὲ ἐς δαῖτας θεῶν ἥκειν. ἐρομένου δ' αὖτὸ τοῦ ἱερέως, τί μαθὼν, οὐχ οὕτω θύοι· σὺ μὲν, εἶπεν, ἀποκρίνεσθαί μοι μᾶλλον τί μαθὼν, οὕτω θύεις. εἰπόντος δὲ τοῦ ἱερέως, καὶ τίς οὕτω λῆρος, ὡς διορθοῦσθαι τὰ Αἰγυπτίων;

πᾶς, ἔφη, ὁ ϛοφὸς, ἰὼν ἀπ' Ινδῶν ἥκῃ. καὶ βοῶν, ἔφη, ἀπανθρακιῶ τήμερον, καὶ κοινώνει τῦ καπνοῦ ἡμῖν. οὐ γὰρ ἀχθέσῃ τὲ μοίρας, εἰ κἀκείνῳ ϑεοὶ δαίσονται. τηκομένου δ' τῦ πλάσματος, ὁρᾷς, ἔφη, τὰ ἱερά. ποῖα, εἶπεν ὁ Αἰγύπτιος; ὁρῶ γὰρ οὐδὲν ἐνθάδε. ὁ δὲ Απολλώνιος, ὁρᾷς δὲ Ιαμίδας, εἶπε, καὶ ὁρᾷς Τελεάδας, καὶ ὁρᾷς Κλυπάδας, καὶ τὸ παν τῆς Μελαμποδιδῶν μαντεῖον, ἐλήρησαν, ὦ λῷστε. τοσαῦτα μὲν περὶ πυρὸς εἰπόντες· τοσαύτας δὲ ἀπ' αὐτῦ ξυλλεξάμενοι φήμας, ἢ τὸ μὲν ἀπὸ τῆς πεύκης πῦρ, καὶ ἀπὸ τῆς κέδρου, μανικὸν ἡγῇ, καὶ ἱκανὸν δηλῶσαί τι· τὸ δ' ἀπὸ ποταπότε, καὶ καθαρωτάτου δακρύου καιόμενον, οὐ πολλῷ αἱρετώτερον; εἰ δ' ἐμπύρου ϛοφίας ἦσθα δεξιώτερος, εἶδες ἂν ἐν τῷ τῦ ἡλίου κύκλῳ πολλὰ δηλούμενα, ὁπότε αὐίχει. τούτοις ἐπέσκωπτε τὸν Αἰγύπτιον, ὡς ἀμαθῆ τῶν θείων. παροξυνομένης δὲ τῆς Αλεξανδρείας ἵπποις, καὶ ξυμφοιτώσης μὲν ἐς τὸν ἱππόδρομον ἐπὶ τῇ θέᾳ ταύτῃ, μαιφονοῦντων δὲ ἀλλήλους, ἐπιπλῆξαι ὑπὲρ τούτων ἐποιεῖτο· καὶ παρελθὼν ἐς τὸ ἱερὸν, παῦ, ἔφη, παύεσθε ἀποθνήσκοντες, οὐχ ὑπὲρ τέκνων, οὔτε ἱερῶν; ἄλλως χραίνοιτε μὲν τὰ ἱερὰ, λύθρου μεσοὶ ἐς ταῦτα ἥκοντες, φθείροιτε δὲ εἴσω τείχους. καὶ Τροίαν μὲν ὡς ἔοικεν, ἵππος εἷς διεπόρθησεν, ὃν ἐσοφίσαντο Αχαιοὶ τότε. ἐφ' ὑμᾶς δ',

A valeat emendare? Quilibet ſapiens, inquit Apollonius, ſi modò ab Indis veniat. At enim ego, ſacerdos inquit, bouem comburam hodie: tu verò ſaltem odoris particeps nobiſcũ fias velim. Neque enim hanc ſortem arbitror dedignaberis, ſiquidem & Dij ipſa fruuntur. Liqueſcẽte igitur tauri corpore, Reſpice, inquit Apollonius, ſacra. Quænam verò reſpiciã? inquit Ægyptius. ego enim hic video nihil. Tunc Apollonius, Iamidæ, inquit, &
B Teleadæ, atque Clytiadæ, & omnis omnino Melampodidarũ diuinatio delirauit, optime vir, tam multa de igne locuta, tantáſq. ab eodem coniecturas capiens. Quinetiã abſurdiſſimum eſt, qui ex incenſa picea, aut cedro naſcitur, ignem arbitrari poſſe diuinationem aliquam nobis monſtrare. Hunc, qui ex pinguiſſimis, puriſſimíſque lachrymis manat, non
C multùm eſſe illo, quem dixi, præſtantiorem ad vaticinia facienda putandum eſt. Quòd ſi igneæ ſapientiæ peritus eſſes, in Solis naſcentis circulo præmonſtrata videres permulta. His verbis Ægyptij ſacerdotis *ignorantiam* circa res diuinas cauillatus eſt Apollonius. Cùm omnis Alexandria equorum ſtudiis vehementer incumberet, atque in * hippodromo ad hoc ſpectaculum ciuitas vniuerſa conueniret, tantáque plerunque oriretur contentio decertantium, vt
D ſeſe mutuò etiam perimerent, hunc morem grauiter redarguit Apollonius, & in templum veniens, Deſinite, inquit, mutuis cædib. ciuitatem perdere, non pro filiis, aut Deorum templis id facientes, ſed magis, vt tẽpla polluatis, quandoquidem ſanguine conſperſi ad ea venitis, & intra muros cædes tantas perpetratis. Atqui Troiam, vt perhibent, vnus equus ſubuertit, quem tunc arte quadam Achiui ſtruxerant. Vos autem

* i. circo.

contrà vos ipsos equos ad currus A iungitis, per quos modestè, aut quietè viuere non licet. Delemini igitur non ab Atridis, aut Æacidis, sed à vobis ipsis, quod nec ebrij quidem Troes vnquam fecerunt. Et in Olympiis quidem, vbi palestræ, pugillatoriæque & luctandi certamina exercentur, nemo pro certantibus moritur. Quibus forsitan est venia danda, si quis enixius *pro suo genere* contenderit. Vos autem hîc pro equis gladios nudatis, saxísque B inuicem vos percutitis, atque etiam ignis vbi quandoque iniicitur, vnde

Homer. Iliad. Δ.

—fremitus clamórque iacentûm
Vincentûmque oritur, tellúsque cruore madescit.

Reueremini communem Ægypti craterem Nilum. Sed quid ego Nilum cõmemoro apud homines altius per sanguinem, quam per aquam vadere consuetos? Multa insuper alia in hanc sententiam locutus, graiter illos obiurgauit, vt refert Damis. C Cùm Vespasianus apud gentes Ægypto finitimas dignitatem imperatoriam sibi asciuisset, atque illinc in Ægyptum transiret, Dion & Euphrates, de quibus postea latius est dicendum, ipsum ab incœpto dehortabantur. Nam post primum Imperatorem, à quo Romana respublica rectè fuerat instituta, tam sæuæ tyrannides imperium inuaserant annos circiter quinquaginta, vt neque Claudius, qui intra hoc spatium annos fermè tredecim imperauit inter bonos enumerandus videatur. Is enim annos natus quinquaginta imperium est adeptus, quo tempore in hominibus vigere maximè solet ingenium, *omnémque doctrinam cupidè amplecti. sed quamuis ad eam ætatem peruenisset*, iuuenilibus tamen æstuabat affectibus, ita vt imperium à mulierculis depasci

ἅρματα ἐζυκται, & ἵπποι, δι' οὓς οὐκ ἔστιν ὑμῖν βιωτὸς ζωή. Ἀπόλυσθε γοῦν οὐχ ὑπὸ Ἀτρειδῶν, οὐδ' ὑπὸ Αἰακιδῶν, ἀλλ' ὑφ' ἑαυτῶν· ὃ μηδ' (d) Τρῶες ἐν τῇ μέθῃ. κτ' μὴν οὕτω τὴν Ὀλυμπίαν, οὗ πάλης, & πυγμῆς, & τοῦ παγκρατάζειν ἆθλα, ἔδεις ὑπὲρ* ἀθλητῶν ἀπέθανεν. ἴσως & ξυγνώμης μὲν ὑπάρχουσης, εἴ τις ὑπὲρ ἀνδράζοι περὶ ὁμοφύλων. ὑπὲρ ὧν ἵππων ἐνταῦθα, γυμνὰ μὲν ὑμῖν ἐπ' ἀλλήλοις ξίφη, βολαὶ δ' ἕτοιμοι λίθων. πῦρ δ' ἐπὶ πλεῖ τοιαύτην πόλιν, ἔνθα ἁμὶ οἰμωγὴ τ', & *ὕδρις ὀλλύντων τε, καὶ ὀλλυμένων, ῥέει κ. αἰχολὴ πλείη αἱ- δ' αἵματι γαῖα. αἰδέσθητε τ' κοινὸν τῆς ἁρῶν Αἰγύπτου κρατῆρα Νεῖλον (e). ἀλλὰ τί Νείλου μνημονεύω πρὸς ἀνθρώπους, αἵματος ἀναβάσης διαμεζομένους μᾶλλον, ἢ ὕδατος; καὶ πλείω ἐς τοῦτο ἐπὶ πλῆξιν ταύτην διηλέχθη ἕτερα, ὡς διδάσκει ὁ Δάμις. Οὐεσπασιανὸν δὲ τὸν αὐτοκράτορα ἄρχειν ὠφελοῦντος περὶ τὰ ὅμορα τῇ Αἰγύπτῳ ἔθνη, καὶ προχωροῦντος ἐπὶ τοῦτο Αἴγυπτον, Δίωνες μὲν, καὶ Εὐφράτης, περὶ ὧν μικρὸν ὕστερον εἰρήσεται, χαίρειν προκελεύοντο. μὴν δὲ τὸν πρῶτον αὐτοκράτορα, ὑφ' οὗ τὰ Ῥωμαίων διεκοσμήθη, τυραννίδες οὕτω χαλεπαὶ ἴσχυσαν ἐπὶ πεντήκοντα ἔτη, ὡς μηδὲ Κλαύδιον τὰ μέσα τούτων τεσσαρεσκαίδεκα ἄρξαντα, χρηστὸν δόξαι. καίτοι πεντηκοντούτης μὲν ἐς τὴν ἀρχὴν προῆλθεν, ὅτε νοῦς μάλιστα ὑγιαίνει ἀνθρώπων, παιδείας δὲ ξυμπάσης ἐδόκει ἐρᾶν· ἀλλὰ καὶ εἶν (f) τηλικόσδε ὤν, πολλὰ μειρακιώδη ἔπαθε, & μηδόδοξον γυναίοις τοῦ ἀρχικοῦ

αὐῆκεν, ὑφ' ὧν οὕτω ῥαδύμως ἀπέ- A
θανεν, ὡς καί τοι προγιγνώσκων ἀ
μηχ πείσεαζ, μὴ δ' ἀ προήδη φυ-
λάξαδαι. Ἀπολλώνιος ὁ Θραπλη-
σίως μὲν Εὐφράτῃ, καὶ Δίωνι, τοῖ
τούτων ἔχαιρε· μελέτην δ' αὐτὰ καὶ
ἐποιεῖτο ἐς πάντας, ῥητορικωτέραν ἡ-
γούμενος τὴν τοιάνδε ἰδέαν τοῦ λό-
γου. προσιόντι ὁ τῷ αὐτοκράτορι, B
τὰ μὲν ἱερὰ πρὸ πυλῶν ἀπίωτα,
καὶ τὰ τῆς Αἰγύπτου τέλη, καὶ οἱ νό-
μοι, καθ' οὓς Αἴγυπτος τέτμηται. φι-
λόσοφοί τε ὡσαύτως, καὶ σοφία πᾶσα.
ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, οὐδὲν ἐπολυπρα-
γμόνει τούτων, ἀλλὰ ἐσσυδάζειν ἐν
τῷ ἱερῷ. διαλεχθεὶς δὲ ὁ αὐτοκράτωρ
γυναῖά τε, καὶ ἥμερα, καὶ διελθὼν
λόγον οὐ μακρὸν, ὑπεδήμει ἔφη ὁ
Τυανεύς; ναὶ ἔφασαν, βλητοὺς ἡμᾶς C
ἐργασάμενος. πῶς ἂν ξυγγενοίατο ἡμῖν;
ἔφη· σφόδρα γὰρ δέομαι τοῦ ἀνδρός.
ἐντεύξεταί σοι περὶ τὸ ἱερὸν, ὁ Δίων
εἶπε. πρὸς ἐμὲ γὰρ δεῦρο ἥκοντα ὡ-
μολόγει ταῦτα. ἴωμεν, ἔφη, ὁ βασι-
λεύς, προσευξόμενοι μὲν τοῖς θεοῖς,
ξυνεσόμενοι δὲ ἀνδρὶ γυναίῳ· ἐν-
τεῦθεν ἀνέφυ λόγος, ὡς ἐνθυμη-
μένῳ αὐτῷ ἡ ἀρχὴ γένοιτο πολιορ-
κουμένη τὰ Σόλυμα, μεταπέμποιτο ὁ D
δὲ Ἀπολλώνιον ὑπὲρ βουλῆς τού-
των· ὁ δὲ παραιτοῖτο ἥκειν ἐς γῆν,
ἣν ἐμίαναν οἱ ἐν αὐτῇ οἰκοῦντες,
οἷς τε ἔδρασαν, οἷς τε ἔπαθον. ὅθεν αὐ-
τὸς ἐλθεῖν ἐς Αἴγυπτον, τὴν μὲν ἀρ-
χὴν ἐντεμένῳ, διαλεξόμενος δὲ
τῷ ἀνδρὶ, ὁπόσα δηλώσω.

sineret, à quibus adeò ignominiosè interfectus est, vt licet quod passurus esset, præcognosceret, cauere tamen quæ præuiderat, non valuerit. Apollonius autem pariter ac Dion & Euphrates in iis gaudebat; sed non palàm opinionem suam diuulgabat, putans hanc materiam eloquentiorem dicendi characterem flagitare. Venienti Imperatori sacerdotes Ægyptij ad portas obuiâ processere, mysteria, legésq., quibus Ægyptus regitur, secum portantes: insuper philosophi, atq. omnes sapientes eodem venerunt. Verùm Apollonius hæc omnia missa faciens, in templo cum suis philosophabatur. Imperator igitur cùm generosè & benignè homines illos non longa tamen oratione allocutus esset, versaretúrne apud ipsos Tyaneus interrogauit. Illi verò eum apud se esse responderunt: atque illud etiam adiecere, se ab eo quotidie fieri meliores. Vbi ergo illum inueniam, inquit Imperator. multùm namq. illius opera indigeo. In templo ipsum, vt opinor, inuenies, inquit Dion. Huc enim venienti mihi illic se futurum esse pollicitus est. Eamus igitur, inquit rex, Diis vota facturi, & hominem verè generosum allocuturi. Deinde sermo ab Imperatore ortus est, quo pacto dum Hierosolyma obsideret de accipiendo imperio cogitauerat, Apolloniúmque propterea accersierat, vt secum de ea re cõsultaret: ille autem profectionem abnuerat, quod nollet terram attingere, quam habitatores polluerant, partim ob ea, quæ ipsi patrauerant, partim ob ea, quæ ab aliis fuerant passi. Quapropter in Ægyptum venire constitui, vt prouinciæ imperium acciperem, & virum istum alloquerer. Quæ verò deinceps fuerint collocuti, statim explicabo.

Quid Vespasianus cum Apollonio locutus fuerit, qualémque regem esse oporteat. Deinde quotum annum ætatis agens imperium adeptus fuerit Vespasianus. Hinc de Vitellij sceleribus, & quid prædixerit Vespasiano Apollonius. CAP. X.

SACRIFICIIS peractis, Imperator prius quàm sufficienter satis ciuitatum legatis respondisset, Apollonium salutauit: & precabundo similis, Regem me facito, inquit. Cui Apollonius, Feci, inquit, iam Deos adorans precatus sum, vt rex iustus esses, generosus, modestus, & ciuitatum iustus gubernator, & tanquã legitimus pater. His sermonib. plurimùm gauisus est rex (namque auditis illis vniuersus populus in tẽplo exclamauit) tanquam iis, quæ fuerant dicta consentiens. Conuersus inde rex ad Apollonium: Quale tibi, inquit, visum est Neronis imperium? cui Apollonius: Nero forsan, inquit, citharam aptare nouerat: Imperium vero contentione, remissionéque dedecorauit. Moderatum, inquit rex, & in mediocritate constitutum regem esse iubes. Non ego, inquit Apollonius, sed Deus ipse, qui æquitatẽ mediocritate definiit. Optimi verò his de rebus consiliarij sunt homines isti: (Dione & Euphrate digito monstratis) nondum enim in contentionem cum illis venerat. *Tunc rex manibus ad cælum sublatis,* O Iupiter, inquit, vt ego sapientibus imperem, & mihi sapientes. Et conuersus ad Ægyptios, Ex me, inquit, perinde atque ex Nilo quæcunque vultis haurite. Hoc modo paulùm respirare visi sunt Ægyptij à malis, quæ iamdiu perpessi fuerant. Cùm è templo rex descenderet, Apollonium manu tenens in regiam duxit, ibíque illum his est verbis allocutus; Vereor, inquit, ne fortè supra quàm deceat, iuuenis

A Θύσας γὰρ, ἡ οὔπω χρηματίσας κατ' ἀξίαν τῆς πόλεσι, προσεῖπε τὸν Ἀπολλώνιον· καὶ ὥσπερ εὐχόμενος αὐτῷ, ποίησόν με, ἔφη, βασιλέα. ὁ δὲ, ἐποίησα, ἔφη*. ἤδη γὰρ εὐ- χ. ὕστ.
ξάμενος, βασιλέα δίκαιόν τ', ἡ γενναῖον, καὶ σώφρονα, ἡ πολιᾶ κεκοσμημένον, & πατέρα* γνήσιον, τὰ δήπου χ. παῖδας γνησίων.
B πρὸ τῶν θεῶν ἤτουν· ταῦτα ἐγώ. ὑπερηδεῖς ὂ τούτοις ὁ βασιλεὺς, & γὰρ ἐδόκει τὸ ἐν τῷ ἱερῷ πλῆθος, ξυνηδόμενοι τῷ λόγῳ, τί σοι, ἔφη, Νέρωνος ἀρχὴ ἐφαίνετο; & ὁ Ἀπολλώνιος, Νέρων, εἶπε, κιθάραν μὲν ἴσως ἤδη ἁρμόσασθαι, πλὴν ὂ ἄρχειν ἤρκεσεν αὐτόν, & ἐπιτάσαι. ξύμμεσον οὖν, εἶπε, κελεύεις τὸν ἄρχοντα; καὶ ἐγὼ, εἶπε, θεὸς δὲ, πλὴν ἰσότητα μεσότητα ὁρισάμενος. ἀγαθοὶ ὂ
C τούτων ξύμβουλοι ἡ οἵδε οἱ ἄνδρες, τὸν Δίωνα δείξας, & τὸν Εὐφράτην, μήπω αὐτῷ ἐς διαφορὰν ἥκοντα. τότε δὴ ἀνασχὼν ὁ βασιλεὺς τὰς χεῖρας, ὦ Ζεῦ, ἔφη, σοφῶν μὲν ἐγὼ δέομαι, σοφοὶ ὂ ἐμοί. καὶ ἐπιστρέψας ἑαυτὸν ἐς τοὺς Αἰγυπτίους, ἀρύσασθε, εἶπεν, ὡς Νείλου, ἡ ἐμοί. ἡ μὲν
D δὴ Αἴγυπτος, ὧδε ἀνέσχεν, ἀπειρηκότες ἤδη δ' ἂ ἐπέζοντο. καλιὼν ὂ τὸν ἱερὸν, ξυνῆψε τῷ Ἀπολλωνίῳ τὴν χεῖρα. καὶ παραγαγὼν αὖθις ἐς τὰ βασίλεια, ἴσως, ἔφη, μειρακιώδης σοὶ δοκῶ,

βασιλείας ἀπόμβυος τῶι ἔτος ἑξη-
κοστὸν τῦ βίυ. δώσω οὖν ἀπολογίαν,
ὡς ἀπολογῆιο ὑπὲρ ἐμοῦ τοῖς ἄλ-
λοις. ἐγὼ γὰρ πλούτου μὲν ἠπιθυὶς,
οὐδὲ σὺ μειρακίῳ ποτὲ οἶδα. τὰς δ᾽
ἀρχάς τε, & τὰς λαμπρότητας, ὁπό-
σαι τῇ Ρωμαίων ἀρχῇ πεφοίκασιν,
οὕτω σωφρόνως, καὶ μετρίως διεθέ-
μην, ὡς μήτε ὑπερφορον, μήτ᾽ αὖ
καταπεπτωκὼς δόξαι. νεωτερα δὲ οὐδὲ
ἐπὶ Νέρωνα συνεθυμήθην· ἀλλ᾽ ἐπει-
δὴ τῶι ἀρχῶι, εἰ καὶ μὴ κατὰ νόμους,
ὅμως ἀνδρὸς γοῦν αὐτοκράτορος πα-
ρελαβὼν εἶχεν, ὑφιέμην αὐτῷ διὰ
τὸν Κλαύδιον, ὃς ὕπατόν τε ἀπέδει-
ξέ με, καὶ ξύμβουλον τῆς ἑαυτοῦ. καὶ
νῦν τῶι Ἀθηναῖ, ὁπότε Νέρωνα ἴδοι-
μι ἀχθομενοῦντα, δάκρυά μοι ἐξέ-
πιπτεν, συνθυμουμένῳ τὸν Κλαύδιον,
ὑφ᾽ οἵου καθάρματος τὸ μέγιστον τῆς
ἑαυτοῦ συληρονομήθη. ὁρῶν δὲ μηδ᾽
ὁπότε Νέρωνι συὶ ποδῶν γένοιτο, ὑπὸ
τὸ λαῶν μεθυσθέντα τὰ τῆς αὐθεφό-
πων, ἀλλ᾽ οὕτως ἀπίμως τῶι ἀρχῶι
προσπίπτουσαν, ὡς ὑπὸ Βιτελλίῳ καὶ-
θαι, θαῤῥῶν ἤδη* ἐπ᾽ αὐτῶι εἶμι.
προῶτον μὲν, ἐπειδὴ βούλομαι τοῖς
αὐθεφόποις πράσχειν ἑαυτὸν πολλοῦ
ἄξιον· εἶτα, ἐπειδὴ πρὸς ἀνθρωπον
ὁ ἀγὼν ἔσται κραιπαλῶντα. Βιτέλ-
λιος γάρ, μύρῳ μὲν λούσται πλεῖον,
ἢ ἐγὼ ὕδατι, δοκεῖ δέ μοι καὶ ξίφει
πληγεὶς, μῦρον σπάσειν μᾶλλον, ἢ
αἷμα. οἴνῳ δ᾽ οἶνον ξυνάπτων, μαί-
νεται, καὶ κυβεύει μὲν, δεδιὼς μή τι
αὐτῷ ἃ πεποὶ σφήλωσιν· ὑπὲρ ὧν
ἀρχῆς διαιτᾶται παίζων. ἑταίραις

A imperium videar accepisse, qui annũ
sexagesimum natus regnum inuaserim. Huius igitur rei excusationem
faciam, vt alios quoque mecum simul excusatos reddam: ego diuitiarum cupiditati me nunquam succubuisse, nec in ipsa quidem adolescentia memini. Dignitates verò,
& magistratus, qui Romano imperio subsunt, adeò modestè temperatéque gessi, vt nunquam, aut elatus nimis, aut rursus humilis abiec-
B túsve apparuerim. Res autem nouas moliri ipso viuente Nerone, nec
tentaui: sed cùm ipse imperium,
quanquam non secundum leges, attamen ab Imperatore accepisset, me
illi submisi, propter Claudium, qui
me Consulem, & arcanorum consiliarium fecerat. Atque ita me Pallas adiuuet, vt Neronem intuitus,
tam turpiter, inhonestéque viuentem, plerunque sum lachrymatus,
cogitans quàm sceleſtum hominem
summi imperij heredem Claudius
C sortitus esset: Vidénsque rursus
post Neronis mortem ad hominem nihilo meliorem delatum imperium, ita vt non minus turpiter sub Vitellio, quàm sub Nerone iaceret, *nunc fidenter ad imperandum me accingo*. Primò quidem
volens me ipsum plurimi dignum
hominibus exhibere. Deinde quia
cum homine crapuloso, delitioséque mihi certandum esse intelligebam. Vitellius enim in se lauando
D plus vnguenti quàm ego aquæ consumit, vt videatur gladio percussus, vnguentum potius, quàm sanguinem emissurus. Præterea vino
vinum superfundens furit. Tesseris
insuper ludere nunquam cessat, semper timens ne talorum iactus ipsum fallat, & inter ludum de maximis imperij rebus, vtcunque sors
tulerit, disponit. Meretricibus etiam

ſubditus, nuptiis inſidiatur; iucundiores inquiens amores eſſe, qui cum periculo habentur. Omitto laſciuias alias innumerabiles, ne tam turpia coram te proferam: néve Romanos, qui huius imperio ſubſunt, deſpicere videar. Deos igitur duces adſumo, vt vir mihi ſimilis conſiſtam: & ex te, Apolloni, fundamentum *ipſe iacio*. Te enim multa de Diis noſſe, & curarum mearum, quibus mare, ac terra ſubeſt, comitem & conſiliarium adſciſco; vt ſi propitia, fauſtáque à Diis ſigna dentur, hæc aggrediar: ſin contra, neque mihi, neque Romanis vtilia, quæ cogitaui, futura ſunt, ne fruſtra volentibus Diis, & inuitis omnia perturbem. Poſt hanc orationem Apollonius diuino numine afflatus, O Capitoline Iupiter, inquit, (te namque præſentibus rebus dominari cognoſco) teipſum huic conſerua, & iſtum tibi. Templum enim quod impiæ manus heſterna die incenderunt, hunc virum tibi inſtaurare, fata decreuerunt. Hæc verba cùm rex audiſſet, obſtupuit. Sed Apollonius, res ipſa, quæ à me dicta ſunt, demonſtrabit, ita vt mei nihil indigeas. tu verò illa agere perge, quæ rectè, prudentérque cogitaſti. Fortè per eos dies euenit, vt Romæ Domitianus Veſpaſiani filius contra Vitellium pro patris imperio pugnaret, cúmque hoſtes in Capitolio obſediſſet, illi clanculum fugientes templum incenderunt. Quæ res Apollonio citius innotuit, quàm ſi in Ægypto geſta fuiſſet. Hæc inter ſe collocuti, ab inuicem ſunt digreſſi, cùm Apollonius regi diceret non licere ſibi Indorum ſacra præ-

A δὲ ὑποκείμενος, ἐπιθόρυπα τὰς γαμημβρίας· ἡδίω φάσκων τὰ μὴ κινδύνων ἐρωτικά. ἐῶ τὰ ἀσελγέστερα, ὡς μὴ τοιαῦτα ἐπὶ σοῦ λέγοιμι, μὴ δὴ φοβοῖμι Ρωμαίους ὑπὸ τοιῶδε ἄρχεσθαι. ἀλλ' ἡγεμόνας ποιέμβρυος σοῦ θεοὺς, σὺν οἷς γνοίμην ἐμαυτῷ ὅμοιος· ὅθεν σὲ σέ Ἀπολλώνιε, πεῖσμα ἐγὼ βάλλομαι. φασὶ γὰρ πλείστα σε τῶν θεῶν αἰσθάνεσθαι, καὶ ξύμβουλον ποιοῦμαί σε φρονίμων, ἐφ' οἷς ἔστι γῆ, καὶ θάλαττα. ἵν' εἰ μὲν ὑμῖν τὰ παρὰ τῶν θεῶν φαίνοιτο, φοβοῖμι ταῦτα· εἰ δὲ οὐκ ἐναντία, καὶ μηδὲ πρὸς ἐμοῦ, μηδὲ Ρωμαίων, μὴ συνοχλοίην σοῦ θεοὺς ἄκοντας. ἐπιθάσας δ' ὁ Ἀπολλώνιος τῷ λόγῳ, Ζεῦ, ἔφη, Καπιτώλιε, σὲ γὰρ τῶν παρόντων πραγμάτων βασιλεύειν οἶδα, φύλαττε σεαυτὸν μὲν τούτῳ, σαυτῷ δὲ τοῦτον. καὶ γὰρ νεὼν, ὃν χθὲς ἄδικοι χεῖρες ἐνέπρησαν, τόνδε σοὶ καὶ ἄνδρα ἀνασῶσαι πέπρωται. θαυμάσαντος δὲ βασιλέως τὸν λόγον· αὐτὰ, εἶπεν, αὐτὰ δηλώσει, καὶ μηδὲν ἐμοῦ δέου· πέραινε δὲ, ἃ ὀρθῶς ἐβουλεύσω. ξυμβεβήκει δὲ ἅρα κατὰ τὴν Ῥώμην, Δομετιανὸν μὲν καὶ Οὐεσπασιανοῦ παῖδα, πρατεπάχθαι πρὸς τὸν Βιτέλλιον ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς τοῦ πατρός. πολιορκίας δ' αὐτὸν περιχούσης ἐν τῷ Καπιτωλίῳ, διαπεφευγυίαν σοῦ πολιορκοῦντας, καὶ νεὼν δ' ἐμπεπρῆσθαι· καὶ τῷ Ἀπολλωνίῳ φάνεσθαι πολλῷ θαῦμα, ἢ κατ' Αἴγυπτον ἐπράχθη· τοσαῦτα συνδιασαντες, ὁ μὲν, ἀπῆλθε τοῦ βασιλέως, εἰπὼν μὴ ξυγχωρεῖν αὐτῷ τὰ Ινδῶν πάτρια

χ. ἀπο π μεσημβρίαν, *ἀλλ' ὅ, π ὡρ' ἃ σφεῖνοι θεάσοισιν· ὁ δὲ, ἀνέλαμπέ τε ἔπι μᾶλλον, κὴ οὐ ξωεχώρᾳ τοῖς θεάμασι διαφθύγην ἑαυτὸν, ἀλλ' ὡς βεβαίων τὲ, κὴ αὐτῷ καθωμολογημένων εἴχετο δι' ἃ ἤκουσε.

A termittere, quæ circa meridiem celebrare mos est. Rex autem agendis rebus alacriter incumbebat, tanquam firmato, stabilitóque regno, ob ea, quæ ab Apollonio audiuerat.

De Dione & Euphrate ad Vespasianum ab Apollonio intromißus. Hinc quid de Tiberio, Caio, Claudio, Nerone, Galba, Othone, Vitellio, Cæsaribus, Vespasianus dixerit. Tum Euphratem & Dionem suasisse Vespasiano, vt occuparet rempublicam Romanam libertatis cupidam. CAP. XI.

ΤΗ δ' ὑστεραία θεὶ ὄρθρον ἐπὶ τὰ βασίλεια ἦκων ὁ Ἀπολλώνιος, ἤρετο τοὺς δορυφόρους ὅ, τι βασιλεὺς θεάσοι. ⓐ δὲ, ἐγρηγορέναι τὲ αὐτὸν πάλαι ἔφασαν, κὴ θεὸς ἐπιστολαῖς εἶ). ⓒ ἀκούσας τᾶτο, ἀπῆλθεν, εἰπὼν θεὸς τὸν Δάμιν, ὁ ἀνὴρ ἀρίξῃ. ἐπανελθὼν ὃ θεὶ ἥλι ⓦ ἀνίσχοντα, Δίωνα μὲν, ⓒ Εὐφράτην ἐπὶ θύραις εὗρε. ⓒ θεὶ τ' ξωουσίας φιλοτίμως ἐρωτῶσι, διῆλθε τὴν ἀπολογίαν, ὡὼ τᾶ βασιλέως ἤκουσε τὰς ὃ αὐτᾶ δόξας, ἀπεσιώπησεν. εἰσκληθεὶς δὲ θεῶτος, ὦ βασιλεῦ, εἶπεν, Εὐφράτης, κὴ Δίων, πάλαι σοι γνώριμοι ὄντες, θεὸς θύραις εἰσὶν, κὴ ἀφρόντιδες τᾶ σῶν. καλῷ δὴ κἀκείνοις ἐς κοινὸν λόγον· ⓒφῶ γὰρ τὼ ἀνδρε. ἀκλείσοις, ἔφη, θύρας ἀεὶ ἔχω σοφοῖς ἀνδράσι· σοὶ ὃ κὴ τὰ στέρνα ἀνεῶχθαι δοκεῖ τἀμά. ἐπεὶ ὃ εἰσεκλήσησαν, ὑπὲρ μὲν τ' ἐμαυτᾶ διδυοίας, εἶπεν, ὦ ἄνδρες, ἀπολελόγημαι χθὲς Ἀπολλωνίῳ τῷ γυναιῷ· ἠκούσαμεν, ἢ δ' ὁ Δίων, τ' ἀπολογίας, ⓒ νοῶ εἶχε. τήμερον ὃ, εἶπεν, ὦ φίλε Δίων,

B Postridie aurora iam exorta veniens ad regiam Apollonius, quidnam rex ageret ex *Satellitibus* quæsiuit. Qui illum iampridem surrexisse dixerunt, & tunc scribendis epistolis vacare. Quo audito discessit Apollonius Damidi dicens, Vir imperabit. Iterum oriente Sole iam reuersus, Dionem, Euphratémque stantes ad ianuam reperit, iísque sermonis hesterni cum rege habiti causam scisciantibus, excu-

C sationem à rege factam narrauit: suam verò super ea re sententiam, opinionémque conticuit. Inde intromissus ad regem: Dion, inquit, & Euphrates familiares tui iamdudum ad fores expectant, rerum tuarum curatores proculdubiò diligentes. Illos igitur vocari iube, vt etiam communibus sermonibus intersint, cùm sint viri sapientes. Tunc

D rex, Ego, inquit, sapientibus viris fores patere semper volo, tibi autem non fores modò, sed pectus etiam meum apertum esse. Illis igitur intromissis, Ego, inquit rex, ô viri, hesterno die coram Apollonio viro generoso propositi mei excusationē feci. Audiuimus ipsam, inquit Dion, neque à ratione videtur fuisse aliena. Rex itaque sermonem prosecutus, Hodie, inquit, amice Dion,

insimul philosophabimur de iis, quæ agenda esse consultauimus, vt quàm optimè ad omnium hominum salutem, & accommodatissimè fiant. Cùm enim animaduerterem primò quidem Tiberium in crudelissimam, immanissimámque tyrannidem imperium transmutasse, deinde Caium Bacchanalibus insanientem, Lydia stola indutum, bellorum, quæ nunquam fuerant, victorẽ in *res & mores* Romanos temerè debacchatũ. Deinceps bonum Claudium, qui mulierum amore attonitus, non imperij solùm, sed vitæ etiam est oblitus: siquidem ab ipsis, vt fertur, interfectus fuit. Neronem verò quid commemorem? de quo breui & omnia illius acta complectente sententia satis dixit Apollonius, quòd intensione, remissionéque imperium deformauerat. Quid autem Galbæ turbationes referam, qui in medio foro interemptus est, cùm sibi meretricios filios adoptasset, Othonem & Pisonem? quòd si Vitellio omnium scelestissimo imperium concesserimus, reuixisse Nero videbitur. Hæc itaque viri, cùm animaduerterem, & per eos, quos retuli tyrannos, in summum dedecus, ignominiámque deductum imperium viderem, consultores vos elegi, deliberaturus quo pacto illud hominibus iam inuisum, odiosúmque constituere sit opus. Ad hæc Apollonius, Tibicen, inquit, valde sapiẽs discipulos suos auditum mittebat ineptissimos tibicines, vt ex eis quo pacto canendum non esset, addiscerent. Tu itaque rex quomodo imperandum non sit ab iis, qui malè imperarunt, iam didicisti. Quomodo autem oporteat imperare, deinceps considerabimus. Tunc Euphrates clanculum iam Apollonio inuidens,

A Ξυμφιλοσοφήσωμεν ὑπὲρ τῆς βε-
βουλευμένων, ἵν' ὡς κάλλιστα, καὶ κ[τ]
σωτηρίαν τ῀ ἀνθρώπων πάντα πράτ-
τοιμι. σὺνοιδα γὰρ τὸν μὲν τ῀ Τι-
βέριον, ὡς ἐς τὸ ἀπάνθρωπόν τ῀ ὠ-
μὸν τὴν ἀρχὴν μετέσησεν, εἶτα τὸν
ἐπ' ἐκείνῳ Γάϊον, ὡς διονυσομανῶν,
καὶ λυδίζων τὴν στολὴν, τὸν πολέμους
νικῶν καὶ ὄντας, ἐς πάντα τὰ Ρωμαίων
ἀσχέρως ἐβάκχευσεν· εἶτα τὸν χρηστὸν
B Κλαύδιον, ὡς ὑπὸ γυναίων ἐμβρον-
τηθεὶς, ἐπελάθετο τ῀ ἀρχῆς, ἀλλὰ τ῀
τ῀ ζωῆς. ἀπέθανε γὰρ ὑπ' αὐτῶν ὡς
φασι· Νέρωνα δὲ τί αὖ καθαπλοί-
μην, εἰπόντος Απολλωνίου βεβαίως,
καὶ ἀθέσμου λόγου τὴν δυέσεως τ῀, καὶ
ἁπτάσεως, αἷς Νέρων τὴν ἀρχὴν
ἤρκεσε; τί δ' αὖ περὶ ὧν Γάλβας ξυ-
νετάραξεν εἴποιμι, ὃς ἐπ' ἀγορᾶς μέ-
C σης ἀπέθανεν, ὑιαμημένους ἑαυτοῖς
ἑαυτῷ παῖδας, τὸν Οθωνα, τ῀ τ῀ Πείσ-
ωνα. εἰ δὲ μὴ Βιτελλίῳ τῷ πάντων ἀ-
σελγεστάτῳ τ῀ ἀρχὴν παραδίημι, ἀναβιώη Νέρων. ὁρᾶν οὖν, ὦ ἄνδρες,
ὑφ' ὧν εἶπον τυραννίδων διαβεβλη-
μένων τὴν ἀρχὴν, ξυμβούλους ὑμᾶς
ποιεῖμαι πῶς ἂν διαθείμην αὐτ῀, προ-
σεκρεκὼς ἤδη τοῖς ἀνθρώποις. τοιὸς
D ταῦτα ὁ Απολλώνιος, αὐλητὴς, ἔφη, τ῀
παῦ σοφῶν, τοὺς ἑαυτ῀ μαθητὰς πα-
ρὰ τοὺς φαυλοτέρους τ῀ αὐλητ῀ ἔπεμ-
πε μαθησομένους πῶς δεῖ μὴ αὐλεῖν.
τὸ μὲν δὴ πῶς δεῖ μὴ ἄρχειν, μεμά-
θηκας, ὦ βασιλεῦ, τοὺς τούτων, οἳ πονη-
ρῶς ἦρξαν. τὸ δ' ὅπως δεῖ ἄρχειν, συν-
δάσωμεν. ὁ δ' Εὐφράτης, ἀφανῶς
μὲν ἤδη ἐβάσκαινε τῷ Απολλωνίῳ,

προσειμένον αὐτῷ τὸν βασιλέα ὀ- A
ρῶν μᾶλλον, ἢ τοῖς χρησείοις τοῦ
ἐς αὐτὰ ἥκοντας. ἀνοιδήσας τε μέζον
τότε, ⁊ τῷ φωνῷ ἐπάρας ὥρᾳ ὁ
εἰώθει, οὐ χρή, ἔφη, κολακεύειν τὰς ὁρ-
μάς, οὐδὲ ἀνοήτως συνεκφέρεσθαι
τοῖς ὑπὲρ τὴν ἰδίαν τὰ πρέποντα, κα-
ταῤῥυθμίζειν ὃ αὐτοῦ, εἴπερ φιλοσο-
φοῦμεν. ⁊ γὰρ εἰ πρόσκειται πράξιν, B
ἐφ' ἃ βουλευομένους φαίνεσθαι· ταῦθ' ὃν
προτρέξει ζήτου κελεύεις λέγειν, οὔ-
πω μαθὼν εἰ ὑπὲρ πρακτέων οἱ λό-
γοι. ἐγὼ δὲ Βιτέλλιον μὲν καταλυ-
θῆναι κελεύω· μιαρὸν γὰρ τὸν ἄνδρα
οἶδα, ⁊ μεθύοντα ἀσελγείᾳ πάσῃ. σὲ
δ' ἄνδρα εἰδὼς ἀγαθὸν, καὶ γενναιότητι
προὔχοντα, οὐ φημι χρῆναι τὰ μὲν
Βιτελλίου διορθοῦσθαι, τὰ σεαυτοῦ δὲ
μήπω εἰδέναι. ὅσα μὲν δὴ αἱ μοναρ- C
χίαι ὑβρίζουσιν, καὶ ἐμοῦ χρὴ μανθά-
νειν, ἀλλ' αὐτὸς εἴρηκας. γιγνώσκοις
δ' ἂν ὡς νέότης μὲν ὀπὶ τυραννίδα
πεδῶσα, προσήκουσα ἑαυτῇ πράτ-
τει. τὸ γὰρ τυραννεύειν οὕτως ἔοικε νέοις,
ὡς τὸ μεθύειν, ὡς τὸ ἐρᾶν. καὶ νέος μὲν
τυραννεύσας, οὔπω κακὸς, καὶ μιαι-
φόνος παρὰ τυραννίδα, ⁊ ὠμὸς, καὶ
ἀσελγὴς δόξῃ. γέροντος δ' ὀπὶ τυραν- D
νίδα ἥκοντος, προφανῆ αἰτία τὸ τοὺς τοι-
αῦτα βούλεσθαι. ⁊ γὰρ καὶ φιλάνθρω-
πος φαίνηται, καὶ κεκοσμημένος, καὶ
σκείνῳ ταῦτα νομίζοισιν, ἀλλὰ τῆς ἡλι-
κίας, καὶ τῆς κατηρτυκέναι. δόξαι δὲ ⁊
πάλαι τούτου καὶ νέος ἐπιθυμή-
σας ἁμαρτεῖν. αἱ δὲ τοιαύτας ἁμαρτίας,
προφάσεις μὲν δυσχέρεια, προφάσ-
χρ. δοκεῖ γ. εις δ' ἀλλοίᾳ. ἐοίκασι * γάρ τις, εἰ κατα-

quòd ei plus adhibere fidei regem
videbat, quàm oraculis ſoleant ij,
qui ad ea conſulenda accedunt, ac
propterea ſupra modum inflatus,
cùm altius, quàm conſueuerat vo-
cem tuliſſet, Non opus eſt, inquit,
pro eorum ſucceſſibus cuipiam adu-
lari, neque cum illo temerè efferri,
qui præter rationem aliquid egerit,
ſed magis reprimere, cohiberéque
tales decet, ſi viri philoſophi ſumus.
Quæ enim vtrum agenda eſſent, cō-
ſuluiſſe prius oportuit, ea quonam
pacto ſint agenda, nos dicere iubes,
nondū ſciens, an de rebus *ſub actionē*
cadentibus ſermo ſit futurus. Ego au-
tem Vitellium funditus perdendum
iudico, quòd virum ſceleratum eſſe
ſciam, & in omnem libidinem, la-
ſciuiámque profuſum. Te autem
cùm virum bonum generoſúmque
cognoſcam, decere non cenſeo Vi-
tellium emendare, te verò ipſum
ignorare. Quantas verò iniurias,
contumeliáſve monarchiæ pariant,
non ex me diſcas oportet, cùm ea-
rum pleraſque iam enumeraueris.
Nec iuuentutem ignoras, vbi com-
pos tyrannidis facta fuerit, ſibi
conſentanea operari. Tyrannidem
namque exercere tam eſt iuuentæ
conſentaneum, quàm amare, & e-
brietati indulgere. Et iuuenis ty-
rannidem habiturus non omnino
vitioſus habetur, ſi præter tyranni-
dem homicida, ſi crudelis, ſi laſci-
uus non fuerit. Sin verò ſenex ad ty-
rannidem acceſſerit, primùm quòd
talia cupiens id fecerit, accuſabitur.
Quòd ſi humanus, benignúſq. appa-
ruerit, non perſonæ, ſed ætati tribue-
tur, quæ in eo iam perfecta, & tanquā
bonis condimentis imbuta ſit. Inſu-
per ſi quis iuuenis in hoc peccare cō-
cupiuerit, eius peccata, partim ti-
miditati tribuentur, partim infor-
tuniis. Viſi ſunt enim plerique qui

tyran-

tyrannidem occuparunt : quíque eam depoſuere, quòd ipſos fortunæ ſuæ pœniteret, aut aliis occupare volentibus *cederent*, *quòd ipſos vtique tanquam viros formidarent.* Sed nos, quæ de infortuniis dici poſſent, omittamus. Timiditatis verò culpam quo pacto vitabis ? præſertim cùm videaris Neronem metuiſſe, virum omnium timidiſſimum, atque ignauiſſimum ? Quæ enim in ipſum Vindex meditatus eſt, ea per Herculem, nunc prima excuſationem omnem excludunt. Tu enim exercitum habebas, & copiæ, quas contra Iudæos dicebas, commodiores erant ad ſupplicium de Nerone ſumendum. Illi enim iamdudum deſciuerunt, non à Romanis tantùm, verumetiam ab hominibus vniuerſis. Qui enim vitam à ceteris ſeparatam viuentes, neque menſa cum ceteris, neque ſacris, neque ceremoniis vllis communicant, ij magis à nobis diſtare videtur, quàm Suſa, aut Bactra, aut horum vtriſque remotiores Indi. Non igitur decuit rebellantes iſtos vlciſci, quos melius fuerat non viciſſe. Neronem verò omittere, quem nemo non manu propria optaſſet interficere, qui potu, vt ſic dixerim, humani ſanguinis gaudebat, & in mediis cædibus cantabat. Et ego quidem ad rumores, qui de te ferebantur, erectas aures ſemper habebam. Cúmque illinc aliquis veniens *triginta* Iudæorum millia abs te narraret interfecta, rurſúſque in pugna alia *quinquaginta* millia; ego venientem ſeorſum apprehendens interrogabam, cur non ipſe maius aliquod facinus aggreditur ? Nunc autem cùm aduerſus Vitellium bellum ſuſceperis, quæ agenda conſuluiſti proſequere. Sunt enim & hæc laude digna. ſed quæ poſt hæc

γνοὺς τῆς ἑαυτῷ τύχης, τὸ μὲν ναῦ τυραννῦσαι φθεῖναι, ἢ τυράννου σπεύδοντι ἑτέρῳ, δείσας δή που αὐτὸν ὡς ἄνδρα. τὸ μὲν δὴ τῆς δυσχλίας, ἐάσω. τὸ δὲ τῆς δηλίας, πῶς φθαιτήσῃ; καὶ ταῦτα, Νέρωνα δοκῶν δεῖσαι ⓦ δηλότατόν τε, καὶ ῥαθυμότατον. ἀ γὰρ ἐνεθυμήθη Βίνδιξ ἐπ' αὐτὸν, σὲ νὴ ⓦ Ἡρακλέα σπάλει φθῆσον. ⊂ γὰρ στρατιὰν ἔχε* εἶχες. ⊂ κ. ἔχε. ἡ δύναμις, ἣν ἐπὶ τοὺς Ἰουδαίους ἦγες, ἁπτησθοτέρα ἦν πιμωρεῖσθαι Νέρωνα. ἐκεῖνοι μὲν γὰρ πάλαι ἀφεστᾶσιν οὐ μόνον Ρωμαίων, ἀλλὰ ⊂ πάντων ἀνθρώπων. ⓓ γὰρ βίον ἄμικτον διάγοντες, ἐν οἷς μήτε κοινὴ φθοὸς ἀνθρώπους τράπεζα, μήτε σπονδαὶ, μήτε δυχαὶ, μήτε θυσίαι, πλέον ἀφεστᾶσιν ἡμῶν, ἢ Σοῦσα, ⊂ Βάκτρα, καὶ ⓓ ὑπὲρ ταῦτα Ἰνδοί. εἰκοῶ οὐδ' εἰκὸς ἦν πιμωρεῖσθαι τούτοις ἀφισαμένοις, οὓς βέλτιον ⓦ ἦν μὴ κτᾶσθαι. Νέρωνα δὲ, τίς οὐκ ἂν δύξαιτο τῇ ἑαυτῷ χερὶ ἀποκτεῖναι, μονονοὺ πίνοντα τὸ τῶν ἀνθρώπων αἷμα, καὶ ἐν μέσοις τοῖς φόνοις ᾄδοντα; καί τοι ἐμοὶ τὰ ὦτα ὀρθὰ ἦν φθὸς σοῦ ὑπὲρ σοῦ λόγοις. καὶ ὁπότε τὶς σπεύσειεν ἀφίκοιτο τετρακισμυρίους Ἰουδαίους ἀπολωλέναι φάσκων ὑπὸ σοῦ, καὶ πεντακισμυρίους κατὰ τὴν ἐφεξῆς μάχην, ἀπολαμβάνων ⓦ ἤκοντα, ξυμμέτρως ἠρόμην, τί ὁ ἀνὴρ, μὴ μεῖζόν τι τούτων; ἐπεὶ ὃ τ' Βιτέλλιον εἰδώλων πεποιημένος τῆς Νέρωνος, ἐπ' αὐτὸν στρατεύῃς, ἃ μὲν βεβούλευσαι, φθᾶπε· καλὰ γὰρ καὶ ταῦτα. τὰ δ' ἀπὸ

τούτοις, ὧδε ἐχέτω. Ρωμαίοις τὸ δη- A
μοκρατεῖσθαι, πολλοῦ ἄξιον· καὶ πολ-
λὰ τῶν ὄντων αὐτοῖς ἐπ' ἐκείνης τῆς
πολιτείας ἐκτήθη. παῦε μοναρχίαν,
ἐφ' ἧς τοιαῦτα εἴρηκας, καὶ δίδου Ρω-
μαίοις μὲν, τὸ τοῦ δήμου κράτος,
σαυτῷ δέ, τὸ ἐλευθερίας αὐτοῖς δό-
ξαι. τοσαῦτα τοῦ Εὐφράτου εἰπόντος,
ὁρᾷ ὁ Ἀπολλώνιος τὸν Δίωνα ἐφη-
δόμενον τῇ γνώμῃ· τοῦτο γὰρ καὶ τῷ B
νεύματι ἐπεδήλου, καὶ οἷς ἐπῄνει λέ-
γοντα, μήπ', ἔφη, Δίων, τοῖς εἰρημένοις
ἐφησθῇς*; νὴ Δί', εἶπε, πῇ μὲν, ὀρ- χρ. ἐφήσθαι;
μοια, πῇ δέ, ἀνόμοια. τὸ μὲν γὰρ ὡς
πολλῷ βλάπτων ἂν ἐκεῖνα Νέρωνα κα-
ταλύων μᾶλλον, ἢ τὰ τῶν Ἰουδαίων
διορθούμενος, ἡγοῦμαι κἀμοὶ ἐφ' οἷς
σὲ εἰρῆκας. σὺ δὲ ἐῴκεις ἀγῶνα ποιου-
μένῳ, μὴ καταλυθῆναί ποτε αὐτόν.
ὁ γὰρ ταραχὰς τῶν ἐκείνου θαυμά-
των δὲ πέφυκε, *ἐῤῥώνυέ τοι τ' ἂν χρ. ἐρώπτο ἐμοὶ τ.
θερπον ἅπαντας, οἷς κακῶς ἐῤῥω-
το. τῷ δὲ ἅπαντι Βιτέλλιον ὁρμῶ
ἐπαινῶ. τὴν γὰρ τυραννίδα κατεσκῆσθαι
πᾶσαν, μεῖζον ἡγοῦμαι τὸ μηδὲ ἐᾶσαι
φῦναι. δημοκρατίαν δὲ, ἀσπάζομαι μὲν, καὶ γὰρ εἰ τῆς ἀριστοκρατίας
ἥττων ἥδε ἡ πολιτεία, ἀλλὰ τυραννί-
δων τε, καὶ ὀλιγαρχιῶν αἱρετωτέρα
τοῖς σωφρονοῦσι*· δέδια δὲ μὴ χαλε- D χρ. σώφροσι.
πὴ ἤδη Ρωμαίοις αὖθις αἱ τυραννί-
δες πεποιῆσθαι, χαλεπὴν ἐργάσον-
ται τὴν μεταβολήν. καὶ μὴ δυνῶν-
ται μήτε ἐλευθερίαζειν, μήτε τοὺς δη-
μοκρατίᾳ ἀναβλέπειν. ὥσπερ οἱ σκό-
τους ἐς ἀθρόον φῶς βλέψαντες.
ὅθεν φημὶ δεῖν τὸν μὲν Βιτέλλιον,

sequentur, ita mihi tradenda videntur. Romana ciuitas populari gubernatione plurimùm gaudet: Magnam enim eorum quæ possidet partem, sub eiusmodi admiratione adepta est. Omitte igitur monarchiam, de qua tam multa dixisti, & potestatem Romani populi in integrum restitue: tibi verò hanc gloriam vendica, vt libertatis initium abs te Romani accipiant. Dum hæc loqueretur Euphrates, animaduertit Apollonius Dionem quoque in eadem esse sententia, quòd & nutibus, & breuib. verbis ostenderat, quibus dicentem laudabat Euphratem. An igitur, inquit Apollonius, iis quæ dicta sunt aliquid addere vis ô Dion? Certè per Iouem, inquit ille: nam alicubi aptè; alibi minus rectè dixisse videtur Euphrates. Quòd enim melior fuerit Neronē perdendo, quàm Iudæos castigando, meritò contra te dictum, ô rex, videtur. Tu enim laborasse videris, vt insuperabilis euaderet Nero. Nam qui orientes aduersas turbationes compescuit, ac sedauit, is eum aduersus omnes, quibus postea malefecit confirmasse videtur. Bellum autem contra Vitellium susceptum laudo: constitutam enim iam tyrannidem soluere maius puto, quàm eandem nascentem opprimere. Popularem quoque gubernationem veneror, quæ licet optimatum imperio inferior habeatur, tyrannide tamen & paucorum potentia optabilior est. Vereor autem ne tyrannidi iam assuefactis Romanis difficilis sit huiusmodi permutatio: ita vt neque in libertate degere, neque ad popularem gubernationem respicere possint, ceu qui ex tenebris in summam lucem repente deducti, splendorem luminis perferre nō possunt. Quapropter cēseo Vitellium quidem imperio priuandū esse,

imperio priuandũ esse, idq. quanto citius fieri potest, agendũ suadeo. ac te quidẽ bellum aduersus ipsum parare dico oportere: illi verò non bellum, sed suppliciũ indicere, si ipsum cœperis antea, quàm imperiũ deponat: quod non multò (vt arbitror) labore assequeris. Post hæc Romanis facultatem permitte, quancunque voluerint gubernandæ reipublicæ eligendi formam. Quòd si popularem elegerint gubernationem, concede. Id enim tibi multis regnis, multísque Olympicis victoriis erit glorioſius, & vbíque in tota ciuitate pingêris, vbi æneæ ſtatuæ tibi erigentur, nobis verò materiam ſermonum ſuppeditabit, ita vt neque Harmodius, neque Aristogiton tibi conferri possint. Si verò monarchia magis illis placuerit, cui potius, quàm tibi tradent imperium? nam quod volens in commune contuleris, tibi certè potius, quàm alij cuipiam dabunt.

A ἐξωθεῖν τῶν πραγμάτων. ἢ ὡς τάχιστά γε, καὶ ὥρισα τοῦτο ἔσαι, γενέσθω. δοκεῖ δέ μοι παρασκευάζεσθαι μὲν ὡς πολεμήσοντα, πόλεμον δ' αὐτῷ μὴ προκηρύττειν, ἀλλὰ πιμωρεῖσθαι, εἰ μὴ μεθεῖτο τῆς ἀρχῆς· κἂν ἕλῃς αὐτὸν, τοῦτ' ἤδη ὑπαρξάντων ἡσυχίαν ἄγειν μὴ πονήσαντι, δίδου Ρωμαίοις αἵρεσιν τῆς αὐτῶν πολιτείας· κἂν μὲν αἱρῶνται

B δημοκρατίαν ξυγχώρει. τοῦτο γάρ σοι πολλῶν μὲν τυραννίδων, πολλῶν δὲ Ολυμπιάδων μεῖζον. καὶ πανταχοῦ μὲν γεγράψῃ τῆς πόλεως, πανταχοῦ δ' ἑστήξῃς χαλκοῦς, ἡμῖν δ' ἀφορμὰς παραδώσῃς λόγων, αἷς οὔτε Αρμοδίης, οὔτε Ἀριστογείτων παραβεβλήσεταί πω. εἰ δ', μοναρχίαν προσδέχοιντο, τίνι λοιπὸν, ἀλλ' ἢ σοὶ ψηφίσαιντο τὴν ἀρχὴν πάντες; ἃ γὰρ ἔχω ἤδη τῷ κοινῷ χρήσῃς, σοὶ δήπου μᾶλλον, ἢ ἑτέρῳ δώσουσι.

Apollonium multis rationibus confutasse Euphratis ac Dionis sententiam: deinde persuasisse Vespasiano vt imperium aggrederetur. CAP. XII.

POST hæc verba silentium aliquandiu secutum est, regísque facies mentis internum certamen indicabat. Namque cùm omnia tanquam Imperator ageret, dicerétque tunc eorum consiliis auerti, dimoueríque imperio constabat. Abrupto autem silentio Apollonius, Pernimium, inquit, viri aberrare mihi videmini, qui regem ab iis, quæ iamdudum consultauerat deterrentes, in puerilem ambiguitatem, & huic tempori minimè opportunam coniecceritis. Si mihi enim vires habenti, quas nunc is habet, consulentíque, quid boni per eas homini-

Σιωπὴ μὲν δὴ ἐπὶ τούτοις ἐγένετο, καὶ τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως ἀγῶνα ἐπεδήλου τῆς γνώμης, ἐπειδὴ πάνθ' ὥσπερ αὐτοκράτωρ χρηματίζων τε, καὶ πράττων, ἀπάγεσθαι ἐδόκει τῆς βουλῆς ταύτης· καὶ ὁ Απολλώνιος, δοκεῖτέ μοι, εἶπεν, ἀμαρτάνειν, ἀναλύοντες βασιλέα περὶ πραγμάτων ἤδη βεβουλευμένων, εἰς ἀδολεσχίαν καθιζάμενοι μειρακιώδη, καὶ ἀρίστου καιροῦ. εἰ μὲν γὰρ ἐμοὶ κεκτημένῳ δύναμιν καθάπερ ἔστι, καὶ βουλευομένῳ τι δρᾶσαι αὖ τοῦ διαθέσθαι

X ij

ποις, ἀγαθὸν ξύμβουλοι τ τοιούτων ἐγί-
γνεσθε, πρόβαινεν ἂν ὁ λόγος ὑμῖν. αἱ
γὰρ φιλόσοφοι γνῶμαι, τοὺς φιλοσό-
φους τῶν ἀκροατῶν διορθοῦνται. ἀν-
δρὶ δὲ ξυμβουλεύοντας ὑπάτῳ, καὶ
ἀρχὴν εἰθισμένῳ, ᾧ ἕτοιμον ὑπὲρ
σπέρσης τ ἀρχῆς ἀπολωλέναι, τί δεῖ
ὑπιπλήττειν, εἰ μὴ διωθεῖται τὰ πα-
ρὰ τ τύχης, ἀλλὰ δέχεται μᾶλλον αὐτὰ
ἥκοντα, βουλεύεται δὲ ὅπως χρήσεται
σωφρόνως, οἷς ἔχει. ὥσπερ οὖν, εἰ ἀ-
θλητὴν ὁρῶντες εὐψυχίᾳ * τε κατε-
σκευασμένον, καὶ μήκει, καὶ τῇ ἁρ-
μονίᾳ τ σώματος εὐφυᾶ, ἐς Ολυμ-
πίᾳ βαδίζοντα δι' Αρκαδίας ἤδη,
προσελθόντες, ὑπὲ μὲν τοῦ αὐπ-
πάλους, ἐρρώνυμόν, σκήπτόμενόν τ αὐ-
τὸν, ὑπὲρ νικήσῃ τὰ Ολύμπια, μὴ
κηρύττεσθαι τ νίκης, μὴ δὲ ἐπιθέσθαι τῷ
κεφαλῇ τῷ κοτίνῳ, λῆρεῖν ἂν ἐδό-
ξαμεν, ἢ παίζειν ἐς τοὺς ἑτέρων πό-
νους οὕτως ἐνθυμούμενοι τὸν ἄνδρα·
καὶ ὁπόση μὲν αἰχμὴ περὶ αὐτὸν,
ὁπόσος δὲ χαλκὸς ἀσπάσῃ, πλῆθος δὲ
ἵππων ὅσον, αὐτὸς δὲ ὡς γυναικός τ,
καὶ σώφρων, καὶ πρέπων κατασχεῖν * ἃ
διανοῖται, πέμπωμεν ἐφ' ἃ ὥρμη-
σεν, αἴσια μὲν φθεγγόμενοι πρὸς
αὐτὸν, εὐφημότερα * δὲ τούτων προσ-
γυῶντες· οὔτε γὰρ ἐκεῖνο ἐνθυμήσῃ
τε, ὅτι δυοῖν παίδοιν πατὴρ ἔοικε, οἱ
στρατοπέδων ἤδη ἄρχουσιν, οἷς εἰ μὴ
προδώσει τῇ ἀρχῇ, ἐχθίστοις χρή-
σεται· καὶ τί λοιπὸν, ἀλλ' ἢ ἐκπεπολε-
μῶσθαι πρὸς αὐτὸν ἑαυτῷ οἶκον; τῇ δὲ
ἀρχῇ ὑποδεξάμενον, προαπόλ-
σεται μὲν ὑπὸ τῶν ἑαυτῷ παίδων,

οχ. ἀὐπλ-μία

οχ. φύλαξαι

οχ. ἐπιτήδεια δ.

A bus afferre posſem, hoc modo conſuluiſſetis : rectè nimirum veſtra proceſſiſſet oratio. Philoſophicæ enim ſententiæ philoſophos auditores emendant & corrigunt. homini autem conſulentes imperiis, & magiſtratibus aſſueto, & cui depoſito principatu calamitas vltima & pernicies imminet ; quid mirari opus eſt, ſi à fortuna oblata munera non repudiet ? Rectum enim B meo iudicio fuerat, vt illa venientia ſuſciperet, hortaríque vt ipſis modeſtè, & prudenter vteretur. Si quis enim athletam procero corpore, magnóque animo paratum, & membrorũ proportione bene compactum in Achaia ad Olympios ludos proficiſcentem intueretur, accedénſque fortiter contra aduerſarios pugnare cohortaretur, iuberétque illum parta victoria ne ſe præ- C conis voce victorem declarari permitteret, néve coronam ex apio acciperet, delirare profectò, & aliorum labores illudere videretur. Idcirco nos ad præſens cogitantes, quantas hic vir copias habeat, quámque armis, & omni apparatu inſtructas, qualem inſuper, quantúmque habeat equitatum, ipſe præterea quàm generoſus, modeſtúſque ſit, & quæ agenda ſtatuerit perficere potens, ad incœpta D perficienda mittamus, omnia fauſta, propitiáque ominantes, eíque his etiam feliciora pollicentes. Neque verò id forſitan cogitatis duos ipſi filios eſſe duorum iam exercituum duces, quibus niſi imperium tradiderit, inimiciſſimis vſurus eſt. Quid igitur ſibi reliquum fiet, niſi vt contra propriam domum bellum gerere cogatur ? ſin verò imperium ſuſceperit, coletur à filiis, ipſéque in ſemetipſo, in illo au-

tem filij innitentur: erúntque patris cuſtodes, non mercenarij coacti, non vultu, beneuolentiáque ſimulantes, ſed aptiſſimi, coniunctiſſimi, & amiciſſimi. Atque ego quidem de nulla republica ſum ſolicitus. viuo enim ſub Diis. Hominum verò gregem ob carentiam iuſti modeſtíque paſtoris, detrimenti quippiam pati moleſtè fero. Sicut enim vir vnus alios virtute ſuperans, populárem gubernationem ita tranſmutat, vt vnius hominis imperium eſſe videatur: ita vnius hominis principatus ad communem vtilitatem omnia dirigens, atque diſponens, inſtar populi meritò habendus erit. Non ſoluiſti, dicet quiſpiam, Neronis tyrannidem, ô Euphrates, neque tu Dion, neque tu Apolloni: non tamen quiſpiam nos propterea increpabit, neque timidos reputabit, ſi cùm plurimi philoſophi innumeras iam tyrannides deiecerint, nos in hoc illis inferiores habebimur, quòd nihil vnquam pro libertate egiſſe videamur. Quanquam ego quoad fieri per me potuit, Neronem ſim perſecutus, multa inter diſputandum contra eum dicens; pluribus etiam in crudeliſſimum Tigillinum, dum præſens eſſem, inuectus: Nam quòd in Hiſpania Vindicem adiuui, in Neronem propugnaculum parare viſus ſum. non tamen ob hoc me dicam tyrannum deieciſſe; neque vos, qui talia non egeritis, molliores, quàm philoſophos deceat, arbitrabor. Oportet enim philoſophum, quæ in mentem veniunt, ea proferre: modò rationem habeat, ne quid inſanè, furioſéve dicat. Viro autem conſulari, qui tyrannum detrudere meditetur, primò quidem magno conſilio opus eſt, vt ex improuiſo negocium aggrediatur,

A σπείξῃ ὁ ἐπ' αὐτῷ; ἢ ἐπ' αὐτῷ οἱ παῖδες. δορυφόροις ὁ αὐτοῖς χρήσῃ, μὰ Δί' ἀ μεμισθωμένοις, οὐδ' ἠναγκασμένοις, οὐδὲ πλατομένοις δύνοων πρόσωπον, ἀλλ' ἐπιτηδειοτάτοις, καὶ φιλτάτοις. ἐμοὶ πολιτείας μὲν οὐδεμιᾶς μέλει, ζῶ* γὰρ ὑπὸ τοῖς θεοῖς: πλὴν ὁ τῶν ἀνθρώπων ἀγέλλω, καὶ ἀξιῶ φθείρεσθαι, χάτει βακόλου δικαίου τε, καὶ σώφρονος. ὥσπερ γὰρ εἷς ἀρετῇ πρόσχων, μεθίστησι τὴν δημοκρατίαν ἐς τὸ σὸς ἀνδρὸς ἅπαν ἀρίστου πρὸς ἀρχὴν φαίνεσθαι, οὕτως ἡ σὸς ἀρχὴ, πάντα ἐς τὸ ξυμφέρον τοῦ κοινοῦ προορῶσα, δῆμός ἐστιν. ὁ κατέλυσας, φησὶ, Νέρωνα. σὺ δὲ Εὐφράτα; Δίων δέ; ἐγὼ δέ. ἀλλ' ὅμως οὐδείς ἡμῖν ἐπιπλήξῃ τοῦτο, οὐδ' ἡγεῖται ὀλιγοις, εἰ φιλοσόφων ἀνδρῶν μυρίας ἤδη καθελόντων τυραννίδας, ἀπελείφθημεν ἡμεῖς, τῇ δόξαι ὑπὲρ ἐλευθερίας ἡ προθυμίᾳ. καί τοι τό γε ἐπ' ἐμοὶ, καὶ προετάξαμεν ἐς Νέρωνα, πολλὰ μὲν κακοήθως διαλεχθεὶς, τὸν ὠμόταυρον Τιγγλῖνον ἐπικόψας ἀκούοντα. ἃ δὲ περὶ τὰ Ἑσπέρια τῶν χωρίων ὠφέλουν Βιν́δικα, Νέρωνι δήπου ἐπεπείχιζον. ἀλλ' οὔτε ἐμαυτὸν διὰ ταῦτα φήσω καθηρηκέναι τὸν τύραννον, οὔτε ὑμᾶς. ἐπεὶ μὴ ταῦτ' ἐπράττετε, μαλακωτέροις ἡγήσομαι τῇ φιλοσοφίᾳ προσήκοντες. ἀνδρὶ μὲν οὖν φιλοσόφῳ, ὃ ἐπὶ νοῦν ἐλθὸν εἰρήσεται. ποιήσεται δὲ οἶμαι λόγον τὸν μὴ μὰ ἀνοήτως, ἢ μανικῶς εἰπεῖν. ὡσάτῳ δ' εὐθυμουμένῳ καθαλῦσαι τύραννον, πρᾶτον μὲν δεῖ βουλῆς πλείονος, ἵν' ἐξ ἀφθονοις πρόσβαίη τοῖς πράγμασιν·

εἶτ' ἀπιτηδείου χήματος, ἐς τὸ μὴ A deinde occasione quadam conue-
φθορκεῖν δοκεῖν. εἰ γὰρ ἐπ' αὐτὸν, ὃς nienti ne peieraſſe videatur. Si e-
ἀπέφηνεν αὐτὸν στρατηγὸν, καὶ ᾧ τὰ nim aduerſus eum, qui ſe ducem
βέλτιστα βουλεύσειν τε, καὶ σωθέξειν exercitus conſtituit, & cui rectè
ὤμοσε, μηδὲ χρήσασθαι τοῖς ὅπλοις, conſulere, & pro quo acturum om-
ἀπολογεῖσθαι δήπου τοῖς θεοῖς δεῖ πρό- nia iurauit, arma ſit illaturus: pri-
τερον, ὡς ξυνοισίᾳ ἀπορκοῦντα· φί- mùm apud Deos excuſare ſe opor-
λων τε δεῖ πλείόνων· οὐ γὰρ ἀχαρα- tet, vt eorum conſenſu peieret: Mul-
κώτοις γε, οὐδὲ ἀφυάκτοις χρὴ τοι- tis inſuper amicis indiget. Neque
αῦτα πράττειν· καὶ χρημάτων ὡς πλεί- enim ſine præſidio, ac ſtipatori-
σων, ἵν' ὑποποιήσαιτο τὰς δυνάμεις, bus aggredi rem eiuſmodi poteſt.
B Pecuniis inſuper multis ad vires
& ταῦτα ἀπήμονος ἀνθρώπῳ, τὰ comparandas egebit, is, præſertim
σὺ πάσῃ τῇ γῇ κεκτημένῳ. τελεῖ δὲ qui hominem ſit inuaſurus vbique
χ. ὅπη π. ὁπόσῃ* θεὶ ταῦτα, ὅσοι δὲ χρόνοι· καὶ terrarum dominantem. Ocium quo-
ταῦτα μὲν σὺ δέχεσθε ὅπη βούλεσθε. que ad hæc molienda, tempúſque
μὴ γὰρ ἐς ἔλεγχον ἴωμεν, ὧν σὺ ἐνθυ- longiſſimum requiritur. Atque hæc,
μήθη μοι, ὡς εἰκὸς ἦν, ἡ τύχη δ' οὐ- vtcunque vultis accipite. *Abſit enim*
χ. σωϊ- δὲ ἀγωνισαμένῳ* ξυνέλαβε. τοῖς δ' *vt incurramus in reprehenſionem eorum*
λᾶσε. σὺ εἶνο, τί ἐρεῖτε; ὦ γὰρ χθὲς ἀρχον- *quæ hic quidem, vt veriſimile eſt, co-*
τα, καὶ στεφανούμενον μὲν ὑπὸ τῆς *gitauit: fortuna autem ne certantem*
πόλεως σὺν τοῖς δᾴδι ἱεροῖς, χρημα- *quidem adiuuit. Ad illud verò quid di-*
πίζοντα δὲ λαμπρῶς τε, καὶ ἀφθόνως, *cetis?* Etenim Imperatorem heri à ci-
τῆδον κελεύετε δημοσίᾳ κηρύττειν τὴ- uitatib. his ipſis in templis corona-
μερον, ὡς ἰδιώτης μοι εἴη λοιπὸν, tum & iura populis *magnificè* dantē,
φρονῶν ἢ ἐπὶ τῷ ἀρχῷ ἦλ- hodie *iubetis* per præconem edice-
C θεν. ὥσπερ γὰρ ἀπελῶν τὰ δεδο- re, poſthac regno dimiſſo priuatum
γμένα, τοῖς θυμοῖς δορυφόροις, οἷς ſe eſſe victurum, quòd regnum in-
πιστεύων ταῦτ' ἐνεθυμήθη, πράξοντα, ὅπως εἰς τὸ μιθίσασθαι τῶν δοξάντων conſultò ac temerè inuaſiſſet. Nam-
que ſicut cogitata ad finem perdu-
ἥκων, πολεμίῳ τῷ μεταταῦτα ἀπο- cens, promptiſsimos cuſtodes ha-
σουμένῳ χρήσεται. biturus eſt eos, quibus confiſus ta-
lia aggreſſus eſt: ita ſi mentem ab
iis, quæ antea agenda ſibi viſa fue-
rant, permutauerit, acerrimis hoſti-
bus iiſdem vtetur.

---

*Iuſſum à Veſpaſiano Apollonium, vt ſe, quomodo gubernandum ſit regnum, doce-
ret, multa illi documenta, præceptáque dediſſe, nulli non regi accuratè ſeruanda.*

CAP. XIII.

ΑΣμενῶ τούτων ἀκούσας ὁ βα- HÆC libenter, iucundéque au-
σιλεὺς, εἰ τῷ ψυχῷ, ἔφη, τῷ diens rex, *Si* in anima, inquit,

habitasses mea, haudquaquam ita clarè, quæ cogitaueram, exprimere potuisses. Te igitur sequar: nam diuinum esse arbitror, quicquid ex te prodit. Propterea quæcunque facere bonum regem oportet, me doce. Tunc Apollonius, Non à me docenda, inquit, ô rex poscis. Regnum enim maxima res est omnium, quæ apud homines sunt; nec vllo pacto doceri potest. Veruntamen quæ agendo, rectè agere meo iudicio videberis, ea referam. Diuitias igitur primùm magni æstima, non quæ in occulto repositæ iacent (quid enim hæ ab arenæ cumulo differunt?) nec ea, quæ ex collatione tributorum à gementibus hominibus proueniunt. Atrum enim sordidúmque putandum est aurum, quod ex lachrymis oritur. Diuitiis autem optimè supra reges omnes vtêris, si cum egentibus eas communicaueris: Diuitibus autem permittes, vt facultatibus suis tutò frui possint. Ne tibi liceat, quodcunque volueris, caue. sic enim rebus modestius vteris. Eminentiores spicas, quæcunque supra cæteras se attollunt, ne amputato. Iniusta enim est in hoc Aristotelis ratio: sed difficiles homines, molestósque potius tanquam spinas è segetibus aufer, & res nouas molientibus terribilem te ostende, minitando tamen magis, quàm puniendo. Lex verò tibi etiam rex dominetur. Eris enim in illis ferendis modestior, si tu quoque ipsas non contempseris. Deos nunc magis, quàm antea venerare. maiora namque ab illis accepisti: pro rebus etiam magnis illos precare. Quæ ad imperium attinent, tanquam rex administra: quæ autem ad corpus, tanquam priuatus. Talos autem, & ebrietatem, & amores, vt fugias

A ἐμοὶ ὤκεις, καὶ αὖ οὕτω σαφῶς ἃ συνεθυμήθην ἀπήγγελας· ἕπομαι δή σοι. θεῖον γὰρ ἡγοῦμαι τὸ σὲ σοῦ παῦ· ἢ ὁπόσα χρὴ τὸν ἀγαθὸν βασιλέα πράττειν, δίδασκε. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, οὐ διδακτάμοι*, ἔφη, ἐρῶτας. βασι- *κ.μι, ἐ.
λεία γάρ, μέγιστον μοὶ τῶν κατ' ἀνθρώπους, ἀδίδακτον δέ. ὁπόσα δ' οὖν μοι δοκεῖς θεάσασθαι, ὑμῶς αὖ θεᾶ-
B σαι, καὶ δὴ φράσω. πλοῦτον ἡγοῦ, μὴ τὸν ἀπόθετον· τί γὰρ ἂν βάτων ὅσοι τῆς ὁπόθεν δὴ ξυσπεχθείσης ψάμμου; μὴ ὃ Φοινῶντα παρ' ἀνθρώπων, οἵ τὰς ἐσφορὰς *ὀλοφύρον- *κ.ὠλοφύ-
ται. κίβδηλος* γὰρ ὁ χρυσὸς, ἐκ μέλανος, *κ.κίβδη-
λοῦ ἐκ δακρύων ἥκει. πλούτῳ δ' ἂν ἀρίστα βασιλέων χρῷο, τοῖς μὲν δεομένοις ἐπαρκῶν, τοῖς δὲ πολλὰ κε-
κτημένοις παρέχων ἀσφαλῆ τὸν πλοῦ-
C τον. τὸ ἐξεῖναί σοι παῦ ὅ, τι βούλοι, δέδιθι. σωφρονέστερον γὰρ αὐτῷ χρήσῃ. μὴ τέμνε τῶν ἀσταχύων τοὺς ὑψηλοὺς τῶν, καὶ ὑπεραίροντας· ἄδικος γὰρ ὁ τοῦ Ἀριστοτέλους λόγος· ἀλλὰ τὸ δύσνουν ἐξαίρει μᾶλλον, ὥσπερ τὰς ἀκανθας τῶν λήϊων. καὶ φοβερὸς δόκει τοῖς νεωτέρα πράττουσι, μὴ σὺ τῷ τιμωρεῖσθαι, ἀλλὰ σὺ τῷ τιμωρήσεσθαι. νό-
D μος, ὦ βασιλεῦ, καὶ σοῦ ἀρχέτω· σωφρονέστερος γὰρ νομοθετήσῃς, ἢν μὴ ὑπεροπτῇς τῶν νόμων· θεοὺς θεράπευε μᾶλλον, ἢ πρότερον· μεγάλα μὲν γὰρ παρ' αὐτῶν εἴληφας, ὑπὲρ μεγάλων δὲ εὖχου. καὶ τὰ μὲν τῇ ἀρχῇ προσήκοντα, ὡς βασιλεὺς θεράπευε· τὰ δὲ τῷ σώματι, ὡς ἰδιώτης. θεοὺς δὲ κύβων, καὶ μέθης, καὶ ἐρώτων, καὶ τοῦ δια-

βελλῆς πρὸς ταῦτα, ἢ αὖ σοι φράσω νοίλιω, ὃν φασι μὴ δὲ ἐφ' ἡλικίας ταῦτα ἐπαινέσαι; παῖδες εἰσί σοι, βασιλῆ, δύο, καὶ γνήσιοι, ὡς φασιν. ἄρχε τούτων μάλιστα. τὰ γὰρ ἐκείνοις ἁμαρτηθέντα, σὲ δήπου διαβαλεῖ. ἔσω δέ σοι ἡ ἀπειλὴ πρὸς αὐτοὺς, ὡς οὐ παραδώσεις τὴν ἀρχὴν σφίσιν, εἰ μήπου καλοί τε, καὶ ἀγαθοὶ μείνωσιν, ἵνα μὴ κληρονομίαν ἡγῶνται τὴν ἀρχὴν, ἀλλ' ἀρετῆς ἆθλον. τὰς δὲ ἐμπολιθυμίας ἡδονὰς τῇ Ρώμῃ, πολλαὶ δ' αὗται, δοκεῖ μοι, ὦ βασιλῆ, ξυμμέτρεως παύειν. χαλεπὸν γὰρ μεταβαλεῖν δῆμον ἐς τὸ ἀθρόως σῶφρον· ἀλλὰ δεῖ κατ' ὀλίγον ἐμποιεῖν ῥυθμὸν ταῖς γνώμαις, τὰ μὲν, φανερῶς, τὰ δ', ἀφανῶς διορθούμενος. ἀπελεύθερόν τε, καὶ δούλων, οἷς ἡ ἀρχή σοι δίδωσιν, αὐτὸν ἁβρύνων τρυφῇ, τοσούτῳ ταπεινότερον αὐτοὺς ἐθίσαντες φρονεῖν, ὅσῳ μείζονος δεσπότου εἰσί. τί λοιπὸν, ἀλλ' ἢ περὶ τῶν ἡγεμόνων εἰπεῖν, οἳ ἐς τὰ ἔθνη φοιτῶσιν; οὐ περὶ ὧν αὐτὸς ἐκπέμψεις· ἀεισίνδην γάρ που τὰς ἀρχὰς δώσεις· ἀλλὰ περὶ τῶν κληρουμένων τὴν ἀρχήν. τούτων δή, σοῦ μὲν σωφρόνως τοῖς ἔθνεσιν, ἃ διέλαχον, φημὶ δεῖν πέμπειν, ὡς ὁ κλῆρος· Ελληνίζοντας μὲν, Ελλήνων ἀρχήν· Ρωμαΐζοντας δ', ὁμογλώττων, καὶ ξυμφώνων. ὅθεν δὴ ταῦτ' ἐνεθυμήθην, λέξω. κατὰ σοῦ χρόνους οἷς ἐν Πελοποννήσῳ διητώμην, ἡγεῖτο τῆς Ελλάδος ἄνθρωπος καὶ εἰδὼς τὰ Ελλήνων, καὶ οὐδὲ οἱ Ελληνές πω ἐκείνου ξυνιέσαν·

A quid te moneam? qui nec etiam dum ætas ad illa te ferebat, vnquam talia, vt aiunt, laudasti? Filij duo tibi sunt, ô rex, & hi quidem, vt fertur, generosi. Ipsis igitur potissimùm impera. Nam si illi aliquid fortè deliquerint, tibi profectò calumniam afferent. Minitare quoque te illis regnum non traditurum, nisi boni honestíque esse perseuerauerint: ne tanquam hereditatem aliquam imperium existiment,
B sed quasi virtutis, honestatísque mercedem. Voluptates Romanis insitas (hæ verò multæ sunt) oportet meo iudicio paulatim auferre. Difficile enim est populum ad vitam omnino modestam repente traducere: sed oportet mediocritatem quandam illorum mentibus, partim apertè, partim occultè inferre, quò facilius illos emendes. Libertorum autem, & seruorum, quos tibi imperium concessit, de-
C licias aufer; eò humilius seruire ipsos assuefaciens, quò maiori domino subditi sunt. Nunc de ducibus aliquid restat dicere, qui ad populos gubernandos proficiscuntur: non sanè de iis, quos ipse dedita opera mittis: his enim ex optimorum numero lectis magistratus dabis. sed de iis loquor, qui sorte magistratus accepturi sunt. Hos enim gentibus, ad quas gubernandas eos mittes, accommodatos es-
D se dico oportere, provt sors patitur; vt qui Græcè sciunt, Græcis præsint; qui autem Romanè loquuntur, iis præsint, qui eandem locutionem habent. Cur autem hoc mihi in mentem venerit, explicabo. Dum in Peloponneso versarer, vir Græciæ præsidebat ignarus Græcæ linguæ; ita vt nec ipse Græcos, nec ipsum Græci loquentem vllatenus intelligerent:

Errabat igitur ipse plerunque, & A in multis etiam fallebatur: assessores enim, & iudicij consortes pecunia corrupti, peruersè causas iudicabant, calumnias in præsidem velut in seruum referentes. Atque hæc sunt, ô rex, quæ hodie tibi dicenda censui, aliàs etiam plura loquar. Nunc quæ ad regni gubernationem attinent, prosequere, ne subditis *tuis* ociosus videare.

ἔσφηλεν οὖν, καὶ ἐσφάλη τὰ πλεῖστα. ὁ γὰρ ξυνέδρους τε, καὶ κοινωνοὶ τοῦ κρίνειν τοῖς δικαστηρίοις γνώμης, ἐκαπήλευον τὰς δίκας, διαλαβόντες τὸν ἡγεμόνα ὥσπερ ἀνδράποδον. ταῦτά μοι, βασιλεῦ, ἀρέσκει τήμερον. εἰ δὲ καὶ ἕτερόν τι ἐπὶ νοῦν ἔλθοι, πάλιν ξυνησόμεθα. νυνὶ δὲ τὰ προσήκοντα τῇ ἀρχῇ πρᾶττε, μὴ ἀργοῦντι τοῖς ὑπηκόοις δόξῃς. κ. δίκ. κ.

Philosophiæ cùm de rerum natura præcipit, credendum esse: cùm verò de Diis, minimè. Vespasianum præterea optionem dedisse petendorum munerum Apollonio, Euphrati, Dioni. Tum epistolas tres ab Apollonio ad Vespasianum scriptas.

CAP. XIIII.

TVNC Euphrates, Ego quidem, inquit, iis, quæ dicta sunt, assentior. Quid enim aliud post magistrorum orationem facere possum? Hoc tamen, quod omissum videtur, subiiciam: Philosophiam, ô rex, quæ de rerum natura est, C cole, ac venerare. Quæ verò de Diis loqui se profitetur, omitte, ac reiice: tales enim philosophi de Diis mentientes, opiniones multas, & insanas nobis ingerunt. Hoc verò aduersus Apollonium dicebat, qui nihil ea re commotus, vnà cum sociis abiit, studiis suis operam daturus. Cùm Euphrates in absentem Apollonium audacius inuehi pararet, aduertit id rex: cóque repulso, Vocate, inquit, eos, qui imperatoris opera indigent; & consilium D in suam formam redigatur: neque animaduertit Euphrates eam rem sibi calumniam attulisse. Inuidus enim contumelioſúsque à rege iudicatus est. Quos autem de gubernatione populari sermones habuerat, non quòd ita sentiret locutum fuisse constabat: sed vt Apollonio

ΟΔΕ Εὐφράτης, τοῖς μὲν δεδογμένοις ξυνχωρῶ, ἔφη· τί γὰρ ἂν πλέον μετὰ διδασκάλων ποιοίμην; φιλοσοφίαν δέ, ὦ βασιλεῦ, τουτὶ γὰρ λοιπὸν προσρήσει, τὴν μὲν περὶ φύσιν ἐπαίνει, καὶ ἀσπάζου. περὶ δὲ θεολυτεῖν φάσκουσαν, ἀπόδραθι. καταψευδόμενοι γὰρ θεῶν, πολλὰ, καὶ αὐόητα ἡμᾶς ἐπαείρουσι. ταῦτα μὲν πρὸς Ἀπολλώνιον αὐτῷ ἐλέγετο· ὁ δὲ, οὐδὲν ὑποσφαφεὶς, ἀπῆλθε μετὰ τῶν ἑαυτοῦ γνωρίμων, διανύσας τὴν ἀσυδλίαν. βουλομένου δὲ τοῦ Εὐφράτου φασὶ τὸν περὶ αὐτοῦ λέγειν, ξυνῆκεν ὁ βασιλεύς· καὶ διακρουόμενος αὐτὸν, ἐκαλεῖτε, ἔφη, τοὺς δεομένους τῆς ἀρχῆς, καὶ ἀπολαβέτω ἡ βουλὴ τὸ ἑαυτῆς χρῆμα. ὅτω μὲν δὴ ὁ Εὐφράτης ἔλαθε, διαβάλλων ἑαυτόν. καὶ* Βάσσανος τοῦ μὲν τῷ βασιλεῖ, καὶ εὐθυμὴς ἔδοξε· καὶ τοῦ λόγοις τοις ὑπὲρ τῆς δημοκρατίας, οὐχ ὡς ἐφρονησεν εἰρηκὼς, ἀλλ' ἐς ἀπλοΐαν τοῦ Ἀπολλωνίου; κ. καὶ γὰρ Βασσ. τὸ τοῦ Βασιλ.

δι' ἃ περὶ τῆς ἀρχῆς ἐκείνῳ ἐδόκει. A
οὐ μὴν ἀπερρίπτει αὐτῶν, οὐδὲ ἐπε-
δήλου τι ὀργῆς πρὸς ταῦτα. καὶ τὸν
Δίωνα καὶ ἐπῄνει μὲν ξυναφέρεσθαι
αὐτῷ τῆς γνώμης, οὐ μὴν ἐπαύσατο
ἀγαπῶν. ἥδιστα γὰρ τὰς διαλέξεις ἐδέ-
χετο, καὶ τὰς ἐριδας ἐμίσει τὰς πολλάς.
ὥραν τε ἐπέφαινε τοῖς λόγοις,
οἵα τὰ πρὸς τοῖς ἱεροῖς ἀτμὸν ἀνα- B
πνεῖ. προσῆν δὲ αὐτῷ καὶ τὸ ἀποχρῆ-
διάζειν ἀεὶ τὰ ἀνθρώπων. τὰ δὲ Α-
πολλωνίῳ ὁ βασιλεὺς καὶ ἠγάπα
μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπῆκτο αὐτοῦ διϊόντι
μὲν τὰ ἀρχαῖα· διηγουμένῳ δὲ
Ἰνδὸν Φραώτῃ, ποταμούς τε ἀνα-
χεάφοντι, καὶ θηρία, ὑφ' ὧν Ἰνδι-
κὴ οἰκεῖται, προλέγοντι δὲ καὶ ὁπό-
σα οἱ θεοὶ περὶ τῆς ἀρχῆς ἔφαι-
νον. ἐξελαυνόντων δὲ τῆς Αἰγύπτου C
ξυνωκισμένης τε, καὶ νεαζούσης,
κοινωνὸν μὲν τῆς ὁδοῦ τὸν Ἀπολλώ-
νιον ἐποιεῖτο. τῷ δὲ, καὶ ἐδόκει ταῦ-
τα· Αἴγυπτόν τε γῆς, ὁπόση ἔστιν, οὔ-
πω ἑωρακέναι· τοῖς τε γυμνοῖς οὔπω
ἀφῖχθαι ἐς λόγον, μάλα ἐπουρα-
νίως σοφίᾳ Ἰνδικῇ ἀντικεῖναι Αἰ-
γυπτίαν· οὐδὲ Νείλου, ἔφη, ἔπι, D
ὅθεν ἄρχεται. ξυνεὶς οὖν ὁ βασιλεὺς
ὅτι ἐπ' Αἰθιοπίαν στέλλεται, ἡμῶν δὲ,
ἔφη, οὐ μεμνήσῃ; νὴ Δί', εἶπεν, ἐὰν
βασιλεὺς ἀγαθὸς μείνῃς, καὶ σεαυ-
τῷ μνημονεύσῃς. μεταταῦτα θύσας
ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ ἱερῷ, δωρεὰς ἐ-
πήγγελλεν αὐτῷ δημοσίᾳ. ὁ δὲ, ὥσπερ
αἰτήσων, τίνας δὲ, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ,
δωρεὰς δώσεις; δέκα, ἔφη, νυνί. ἀφι-
κομένῳ δ' ἐς τὴν Ῥώμην, τἀμὰ πάντα.

aduersaretur, in iis, quæ de imperio opinabantur. Non tamen illum à se dimouit Imperator, aut vllum iracundiæ signum contra eum ostendit, neque Dionem laudauit, qui cum Euphrate sentire visus est; atque eundem tamen amare non destitit. Iucundè enim disputationes audiebat, contentiones autem pertinaces oderat; & iucunditatem quandam in oratione præferebat, qualem templa peractis sacrificiis adhuc fumantia aspirant. Apollonium autem rex non solùm amabat, sed antiquorum facta recensenti assistebat perlibenter, iucundéq. illum audiebat, cùm de Phraote Indo referret, & flumina, belluásq. in India repertas describeret: multò autem magis cùm differeret qualia quantáque Dij immortales erga imperium portenderent. Rebus deinde Ægypti compositis, cùm discedere statuisset imperator, secum ducere volebat Apollonium, qui sibi tunc eundum non censuit, his rationibus se excusans, quòd nondum totam vidisset Ægyptum, neque gymnosophistas esset allocutus, cùm vehementer cuperet Indorum scientiam, Ægyptiorum sapientiæ comparare, & ex fontibus bibere, vnde Nilus oritur. Rex igitur animaduertens peregrinationem in Æthiopiam ipsum meditari, nunquid aliquando nostri recordaberis? inquit. Per Iouem, inquit Apollonius, recordabor, si rex bonus esse perseuerabis, & tuimet ipsi memineris. Post hæc sacrificiis in templo peractis, rex illi munera publicè pollicitus est: ipse verò tanquam accepturus, Quænam, inquit, munera mihi dabis? cui rex, Decem nunc quidem, sed cùm Romam veneris, omnia mea tibi dabo.

Oportet igitur, inquit Apollonius, te iis rebus tanquam meis parcere, neque nunc particulam vllam ex iis distrahere, quando omnia mea sunt futura. sed horum, ô rex, curam habere volo: quia nonnullis indigere videntur: manu monstrans eos qui cum Euphrate erant. Ipsos igitur audacter quodcunque voluissent petere iussit rex. Erubescens autem Dion, Concilies me velim, rex, præceptori Apollonio, pro iis, quæ aduersus eum dixisse visus sum, cùm eius orationi antea nunquam contradixerim. Eius verba rex collaudans, Heri, inquit, ab ipso petij, & iam omnino peractum est: tu autē munera quæ vis pete. Tum Dion, Lasthenes, inquit, ex Apamea, quæ in Ponto est, oriundus, iampridem vnà mecum philosophatus chlamydem postea, & militarem vitam adamauit. Hunc quoniam philosophiam rursus cupere tradunt, militia missum facias rogo. Ipse enim hoc vehementer cupit. Opus itaque nostrum vtrique pergratum facies: mihi quidem, vt illum possim virum bonum efficere: illi autem, vt arbitrio suo viuere possit. Tunc Imperator, Militia, inquit, solutus Lasthenes esto: quæ verò militibus merces datur, eam quoque ei dari iubeo, quando te atque philosophiam amat. Inde ad Euphratem se conuertit, qui cùm in epistola scripsisset id, quod petebat à rege, illi eam quasi seorsum lecturo porrexit. Volens autem rex Apollonio & Euphrati materiam quandam sermonum præbere, coram omnibus epistolam legit. Petebat autem Euphrates munera partim sibi, partim amicis suis: munera verò pecuniæ erant, atque aliquid etiam supra pecunias. Ridens igitur Apollonius, Quomodo, inquit, tam multa de

A ἡ ὁ Ἀπολλώνιος, ἀκούω, ἔφη, φείδε-
σθαί με χρὴ τῶν σῶν ὡς ἐμῶν, καὶ μὴ
ἀποσπᾶν αὐτά νῦν, ἀποκεισόμενά μοι
ἀθρόα. ἀλλ' ἐπιμελήσθητι τούτων, ὦ
βασιλεῦ, μᾶλλον· ἐοίκασι γὰρ δεο-
μένοις. ἐκείνου γὰρ ἄρα τοῦ περὶ τὸν
Εὐφράτην. ὁ μὲν δὴ βασιλεὺς, ἐκέ-
λευσεν αἰτεῖν θαρρούντας. ἀνερυθριά-
σας δὲ ὁ Δίων, διάλλαξόν με, βασι-
B λεῦ, εἶπε, πρὸς Ἀπολλώνιον τὸν δι-
δάσκαλον, ὑπὲρ ὧν ἀντιλέγων αὐτῷ
ἔδοξα, μήπω πρόσφορον αὐτὰ πρὸς
ἀνδρί. ἐπαινέσας οὖν ὁ βασιλεὺς, χθὲς,
ἔφη, τοῦτο ἐγὼ ἤτησα, καὶ ὑπέσχου. ἀλλ'
αἴτει ὑπὲρ δωρεᾶς. ὁ δὲ Δίων, Λα-
σθένης, ἔφη, ἔστι μὲν ἐξ Ἀπαμείας τῆς
ἐν τῷ Βιθυνῷ *ἔθνει, ξυμφιλοσοφῶν x. Βιθυνῶν
δέ μοι, χλαμύδος ἠράσθη καὶ στρατω-
του βίου. τοῦτον ἐπειδὴ τελέως πάλ-
C λιν ἐρᾷν φασιν, ὡς τῆς στρατείας. δεῖ-
ται δὲ ὁ αὐτὸς ταῦτα. χαρίεν δὲ ἐμοὶ μὲν ἀποφῆναι αὐτὸν ἄνδρα ἀγαθὸν, ἐκείνῳ δὲ ζῆν ὡς βούλεται. δώσειν, ἔφη. δίδωμι οὖν αὐτῷ καὶ τὰ τῶν στρατευμένων, ἐπειδὴ σοφίας ἐρᾷ, καὶ σοί. μετὰ τοῦτον ἐς τὸν Εὐφράτην ἐπεστράφη. τῷ οὖν, ἐπιστολὴν ξυντεταχέναι, περὶ ὧν ἤτει.
D πλὴν μὲν δὴ ἐπιστολὴν ὤρεγεν, ὡς ἀναγνωσομένῳ καθ' ἑαυτόν. βουληθεὶς οὖν ὁ βασιλεὺς παραδοῦναί τινα τῷ Ἀπολλωνίῳ κατ' αὐτὸν λόγον, ἀνέγνω δημοσίᾳ πᾶσιν. αἰτῶν οὖν ἐφαίνετο, τὰ μὲν, ἑαυτῷ, τὰ δὲ, ἑτέροις. τῶν δωρεῶν, αἱ μὲν, χρημάτων *ἦσαν. αἱ οὖν, x. χρήμα-
τα ἦν.
ὑπὲρ χρημάτων. γελάσας οὖν ὁ Ἀπολ-
λώνιος, εἶτα ὑπὲρ δημοκρατίας, ἔφη,

ξωνεβάλλες, τοσαῦτα μηνῶν αἰτήσων βασιλέα; τὰ μὲν δὴ τ διαφορᾶς, ἣ Ἀπολλωνίῳ τε, & Εὐφράτῃ ἐγκύει, τοιάδε εὗρον. ἐξελάσαντος δὲ τὸν βασιλέως καθήπτοντο ἀλλήλων ἐς τὸ φανερόν. ὁ μὲν Εὐφράτης, ξὺν ὀργῇ τε, & λοιδορίαις· ὁ δὲ αὖ, φιλοσόφως, καὶ ξὺν ἐλέγχῳ μᾶλλον. ὁπόσα μὲν δὴ Εὐφράτου κατηγόρηκεν, ὡς παρὰ τὸ πρέπον φιλοσοφίᾳ πράττοντος, ἔξεστιν Ἀπολλωνίῳ μαθεῖν ἐκ τῶν πρὸς αὐτὸν ἐπιστολῶν· πλείους γὰρ· ἐμοὶ ὁ χ. ἀφικτέα ἀφεκτέα τ ἀνδρός. ὃ δὲ κρεῖττον διαβάλλειν προθύμως, ἀλλὰ προδυναι τ Ἀπολλωνίου βίον τοῖς μήπω εἰδόσι. τὸ μὲν δὴ περὶ τοῦ ξύλου λεγόμενον, λέγει ὁ ἐπανατείναντος μὴ αὐτὸν διαλεγομένῳ τῷ Ἀπολλωνίῳ, μὴ καθικέσθαι δέ. οἱ μὲν πολλοὶ, διανόησιν τ πεπληγομένου προσγράφουσιν· ἐγὼ δ', λογισμῷ τοῦ πλήξοντος, δι' ὃν ἐκύει κρεῖττον ὀργῆς νενικηκυίας ἤδη. ἡ δ τ Δίωνος φιλοσοφία, ῥᾳθυμοτέρα τῷ Ἀπολλωνίῳ ἐφαίνετο, καὶ ἐς τὸ εὐφραῖνον κατεσκευασμένη μᾶλλον. ὅθεν διορθουμένου αὐτὸν φησιν, αὐλῷ, καὶ λύρᾳ μᾶλλον, ἢ λόγῳ θέλγειν. καὶ πολλαχοῦ τ πρὸς Δίωνα ἐπιστολῶν, ἐπιπλήττει τῇ δημαγωγίᾳ ταύτῃ· τὸ δὲ μὴ ἀφικέσθαι αὐτὸν παρὰ τὸν βασιλέα· ἐπὶ δὲ μὴ ξυμπλεύσαι οἱ μετ' τ Αἴγυπτον, καί τοι καλοῦντι, & πλεῖσα ὑπὲρ τούτων γράφοντι, ὁπόθεν ξυνέβη, δηλῶσαι βούλομαι. Νέρων ἐλευθέραν ἀφῆκε πρὸ Ἑλλάδα, σωφρονέστερόν τι ἑαυτοῦ γνούς· & ἐπανῆλθον αἱ πόλεις ἐς ἣν Δωρικὰ, καὶ Ἀττικά.

A populari gubernatione disseruisti, tanta munera à rege petiturus? Et has quidem discordiarum, quæ inter Euphratem & Apollonium extitere causas inuenio fuisse. Cùm ex Ægypto rex discessisset, mordaciorib. verbis inuicem altercabantur, & Euphrates quidem iracundè Apollonium conuitiabatur: Apollonius verò philosophicè magis illum arguebat, rationem afferens eorum, quæ ipsi obiiciebat. Quid igitur in Euphrate reprehenderit Apollonius, quòd aduersus philosophiam egisse videretur, ex Apollonij ad Euphratem scriptis epistolis intueri licet: *plures quippe sunt. ego autem à viri inuectiua abstinere statui:* quia non Euphratē vituperare, sed Apollonij vitam iis, qui eam ignorassent, notam facere constitui. Id autem, quod de ligno dicitur (constat autem in Apollonium, dum disputaret, illud fuisse coniectum, non attigisse autem ipsum) multi quidem tribuunt, *calliditati eius in quem proiectum esset.* ego autem rationi eius, qui *iaculatus erat*, adscribo: quòd sic visus est iracundiam vicisse. *Porrò* Dionis philosophia *concinnior*, *atque* ad audientium voluptatem accommodatior videbatur Apollonio, vt sic illū emendaret, ô Dion, *aiebat*, tibia, & lyra potius, quàm oratione modulare. In plerisque etiam locis epistolarum, quas ad Dionem scribit, illecebras orationis eius reprehendit. Quòd Romam ad regem non venerit Apollonius, neq. ipsum post discessum ex Ægypto sit allocutus, quamuis per literas ab eodem sæpius fuerit accersitus, causam aperiā. Nero Græciam liberam dimiserat, præclarius aliquid, quàm sui mores exigerent operatus: & ciuitates ad mores Atticos Doriósque redierant, &ob

& ob earum concordiam omnia A florebant. Verùm tanto bono diutius perfrui Græciæ non licuit: adueniens enim Vespasianus libertatem abstulit, & seditionibus passim concitatis, multa crudeliter iracundéque in immeritos gessit. Hæc igitur non iis modò, qui talia patiebantur, verumetiam ipsi Apollonio videbantur grauiora, quàm imperij mores expeterent. Quapropter epistolas huiusmodi ad regem scripsit.

πάντα τε ἀνήβησε ξυὼ ὁμονοίᾳ τῶν πόλεων· ὃ μὴ πάλαι ἡ Ἑλλὰς εἶχεν. Οὐεσπασιανὸς ὁ ἀφικόμενος, ἀφείλετο αὐτὴν τοῦτο, πάσης τε ἐκκαλλόμενος, καὶ ἄλλα, οὔπω τῆς ἐπὶ τοσόνδε ὀργῆς. ταῦτ' οὖν οὐ μόνον τοῖς παθοῦσιν, ἀλλὰ καὶ τῷ Ἀπολλωνίῳ πικρότερα τὰ τῆς βασιλείας ἤθους ἔδοξεν· ὅθεν ἐπέστελε τῷ βασιλεῖ ὧδε.

B

APOLLONIVS VESPASIANO regi, Salutem.

Audio te Græciam redegisse in seruitutem; atque ob hoc aliquid Xerxe plus habere te arbitraris: oblitus propterea videris minus aliquid habere, quàm Nero. Ipse enim quod habebat, sponte repudiauit. Vale.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΩ ΒΑΣΙΛΕΙ, ΧΑΙΡΕΙΝ.

Ἐδουλώσω τὴν Ἑλλάδα, ὥς φασι· καὶ πλέων μὲν οἵᾳ τὴ ἔχεν Ξέρξου· λέληθας ὃ ἐλάττω ἔχων Νέρωνος· Νέρωνα δὲ ἔχων αὐτὸ, παρῃτήσω. Ἔρρωσο.

EIDEM.

Cùm te Græci calumnientur, quòd liberos existentes in seruitutem redegeris: quid mea familiaritate, aut colloquio indiges? Vale.

C

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ.

Διαβεβλημένους οὕτω τοὺς Ἕλληνας, ὡς δουλοῦσθαι αὐτοὺς ἐλευθέρους ὄντας, τί ἐμοῦ ξυόντος δεῖ; Ἔρρωσο.

EIDEM.

Ludens Nero Græcos liberauit: tu autem, *agens seriò*, in seruitutem eos redegisti. Vale.

ΤΩΙ ΑΥΤΩΙ.

Νέρων αὐτοὺς Ἕλληνας παίζων, ἠλευθέρωσε· σὺ δὲ αὐτοὺς σπουδάζων, ἐδουλώσω. Ἔρρωσο.

De leone mansuetissimo, qui olim fuerat Amasis rex Ægypti: quódque cognitus ab Apollonio plorauerit. Item de oratione Olympica, quam Alexandriæ habuisse ad socios Apollonius dicitur: cùm esset reliquam visurus Ægyptum, iturúsque in Æthiopiam ad gymnosophistas.

CAP. XV.

ET hæc quidē sunt, in quibus Vespasianū accusabat Apollonius:

ΤΑ μὲν δὴ διαβαλόντα Οὐεσπασιανὸν Ἀπολλωνίῳ, τοιάδε ἐγένετο. κ. δὴ διαβεβλημένους Οὐε.

Y

ἀκούων δ' αὐτῷ δι' ὃ διαπέμψω τὰ μεταταῦτα ἄρχων πᾶσαν, καὶ ἀφανὴς ἐν χαίρων, καὶ ἡγούμενος ἑαυτῷ τι ἀγαθὸν πεπράξαι. θαυμάσιον Ἀπολλωνίου κἀκεῖνο τὸν Αἰγύπτῳ ἔδοξε. λέοντα ἥμερον ἀπὸ ῥυτῆρος ἤγετο, ὥσπερ κύνα· ὁ δὲ, οὐ μόνον τὸν ἄγοντα ἠγάλλετο, ἀλλὰ κἂν ὅς τις προσέλθοι· καὶ ἦρε μὲν πολλαχοῦ τῆς πόλεως, παρῆν δὲ καὶ εἰς τὰ ἱερὰ, ἵνα δὴ καθαρὸς εἴη· οὐ γὰρ τῶν θυομένων αἷμα ἀνελιχμᾶτο, οὐδ' ὅτι τὰ ἀρόμενα τῶν ἱερείων ἤλπιζε, ἀλλὰ μελιπούτας διήγετο, καὶ ἄρτοις, καὶ πραγήμασι, καὶ κρεῶν τοῖς ἐφθοῖς· ἐντυχεῖν δὲ ἐν αὐτῷ καὶ οἴνῳ πίνοντι, μὴ μεθυσαμένῳ δὲ ἤθοις. προσελθὼν οὖν τῷ Ἀπολλωνίῳ καθημένῳ ἐς τὸ ἱερὸν, τοῖς τε γόνασιν αὐτοῦ προσπεσὼν προσεπεκυλίετο, καὶ ἐλιποῦσά τε προσεπαίετο παύτας ἀνθρώπους, ὡς μετὰ πολλοῦ θορύβου πολλοὶ ὤοντο, μισθοῦ ἕνεκα· ὁ οὖν Ἀπολλώνιος, δεῖταί μου, ἔφη, ὁ λέων ἀναδιδάξαι ὑμᾶς ὅπου ἀνθρώπου ψυχὴν ἔχει. ἔστι τοίνυν Ἄμασις ποτὲ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, περὶ ὃν Σαΐτην νομόν. ἐπεὶ δ' ἤκουσεν ὁ λέων ταῦτα, ἀνεβρυχήσατο ἐλεεινὸν, καὶ ἀθλιωδέστερον, καὶ ὠλοφύρατο, ξυνοκλάσας δάκρυα, καὶ εἰς αὐτά. καταψῶν οὖν αὐτὸν ὁ Ἀπολλώνιος, δοκεῖ, ἔφη, πέμπειν τὸν λέοντα εἰς Λεοντόπολιν, ἀνακείσομενον τῷ ἱερῷ· βασιλέα γὰρ εἰς τὸ βασιλικώτατον τῶν θηρίων μεταβάλλοντα, καὶ ἀξιῶ ἀγείρειν, καθάπερ τοὺς πλουσίους τῶν ἀνθρώπων.

ἴσ. ἦν, vel ἤπλυ,

χ. γόνασιν

χ. προσεπ. προσεπεκυλίετο

χ. ξυνοκλάσας, δάκρυα εἰς α.

χ. ἐλείρειν,

A cùm tamen audiret ipsum res omnes imperij egregiè disposuisse, non occultè lætabatur, existimans hac in re magnum aliquod bonum sibi operari. Mirabile quoque est illud, quod in Ægypto adhuc existenti contigit Apollonio. Vir quidam leonem manſuefactum ex loro, veluti canem, quocunque volebat, ducebat. Leo autem non modo ei, qui se ducebat, blandiebatur, sed ceteris omnibus qui obuiam accessissent. B Tali modo vir mercedem quærens multas iã lustrauerat ciuitates: quinetiam templa ingrediebatur, quòd mundus à cædibus esset, & impollutus: neque enim hostiarum sanguinem lambebat, & excoriatas, atq; in frusta diuisas sacrorum carnes non attingebat, sed mellitis placentis, ac pane etiam & *bellariis* vescebatur: coctas quoque carnes edebat, & vinum quandoque bibere visus est, cùm antiquam seruaret consuetudinem. Is itaque leo ad Apollonium veniens, qui tum fortè in templo sedebat, & C ad eius genua procumbens *blando strepitu deliniebat, & alius quoque* supplicare videbatur: quod videntes qui astabant, mercedis causa id facere arbitrabãtur. Respiciens autem ipsum Apollonius: Hic, inquit, leo, me rogat, vt vos doceam cuiusnã hominis animam habeat. Est autem Amasis quondam Ægypti rex, circa Saïticam præfecturam. Quibus verbis au- *Strabo lib. 17. Themistii. a.* D ditis leo miserabiliter fremens lamentabilem rugitum edidit: tum dentibus infrendens lugere cùm proculdubio videretur, lachrymarum vim fundebat. Demulcens igitur ipsum Apollonius, Ego, inquit, leonem censeo Leontopolim mittendum esse, ibíque in templo collocandum: regem enim maximè in regiam belluam conuersum, tanquã egenum mẽdicare indignum iudico.

Post hæc congregati sacerdotes Amasidi sacrificarunt: & belluam torquibus, vittísque redimitam in interiorem Ægyptum misere, tibiis ante ipsam hymnos, & carmina decantantes. Apollonius autem iam satis Alexandriæ mansisse ratus, reliquam Ægyptum lustrare, atque inde in Æthiopiam transire constituit, Gymnosophistas alloqui cupiens. Cúmque animaduerteret Menippum ob ea, quæ à se audierat, audaciùs iam differentem, & orationis vehementia plurimùm posse, quasi quoddam Euphrati obstaculum futurum, ibidem illum reliquit. Dioscoridem quoque ad peregrinationem tolerandam inualidum agnoscens, comitem renuit: ceteris in vnum conuocatis, qui plurimi ad se confluxerant post eos, qui penes Ariciam ipsum deseruerant, peregrinationis suæ propositum manifestauit, in hunc modum locutus. Ego, amici viri, Olympica oratione hoc tempore apud vos vtendum esse censeo, quæ talis quondam esse consueuit. Elienses cùm Olympicorum certaminum tempus propinquaret, athletas suos dies triginta in ipsa Elide iubebant exerceri. Deinde in vnum congregatos, *Delphicus ad ludos Pythios, Corinthius ad Isthmios,* sic affabãtur. Ite in certamen, ô ciues, & viri estote vincere potentes. Cùm verò Elienses ad Olympia venissent, ad eosdem certaturos, his verbis vtebantur: Si iam sufficienter elaborastis, vt in Olympiis certare possitis, nec ignauè quippiam, aut humiliter peregistis, audenter stadium intrate. Qui verò non ita paratus est, quocunque vult abeat. Intellexerunt socij, quid vellent eiusmodi verba, atque ex eis circiter viginti cum Menippo remansere: ceteri verò

A συτῦθεν ⓐ ἱερεῖς ξωηλθόντες, ἔθυσε τῷ Ἀμάσιδι. καὶ κοσμήσαντες τὸ θηρίον στρεπτῷ, & ταινίαις, προέπεμπον ἐς τὴν Αἴγυπτον αὐλοῦντες, καὶ ὑμνοῦντες καὶ ἐπ' αὐτῷ ᾄδοντες. ἱκανῶς ὃ ἔχων περὶ τοῦ Ἀλεξανδρείαν, ἐστέλλετο ἐς Αἴγυπτόν τε, καὶ Αἰθιοπίαν, ἐς ξωουσίαν τῶν γυμνῶν· ⓑ μὲν δὴ Μένιππον, ἐπειδὴ τὰ διαλεγομένων ἤδη

B ἐτύγχανε, καὶ παῤῥησία χρῆσθαι δεινὸς ὢν, κατέλιπεν αὐτόθι ἔφεδρον τῷ Εὐφράτῃ· καὶ τὸν Διοσκορίδην ἰδὼν οὐκ ἐῤῥωμένως πρὸς τὴν ἀποδημίαν διακείμενον, προήκατο τῆς ὁδοῦ· τοὺς δὲ λοιποὺς ξυναγαγὼν, μετὰ δὲ τούτους ἀπολιπόντας αὐτὸν περὶ τὴν Ἀρικίαν, προσεχώρουν πλείους

C ἕτεροι, διηγεῖτο πρὸς αὐτοὺς περὶ τῆς ἀποδημίας· ἐνθένδε ἀρξάμενος Ὀλυμπικῆς προῤῥήσεως, ἔφη, δέομαι πρὸς ὑμᾶς, ὦ ἄνδρες. Ὀλυμπικὴ μὲν προῤῥησις ἡ τοιάδε εἴη ἄν. Ἠλεῖοι τοὺς ἀθλητὰς, ὅταν ἥκῃ Ὀλύμπια, γυμνάζουσιν ἡμερῶν τριάκοντα ἐν αὐτῇ τῇ Ἤλιδι· & ξυναγαγόντες αὐτοὺς, ὁ μὲν Δελφὸς, ὅτε Πύθια, ὁ δὲ Κορίνθιος, ὅτε Ἰσθμια, Ἴτε φασὶν ἐς τὸ στάδιον, & γίνεσθε ἄνδρες, οἷοι νικᾶν.

D Ἠλεῖοι δὲ ὅταν ἴωσιν ἐς Ὀλυμπίαν, διαλέγονται πρὸς τοὺς ἀθλητὰς ὧδε· εἰ πεπόνηται ὑμῖν ἐπαξίως τοῦ ἐς Ὀλυμπίαν ἐλθεῖν, καὶ μηδὲν ῥᾳθυμον, μηδὲ ἀχθυνὲς εἰργάσθε, ἴτε θαῤῥοῦντες· οἷς δὲ μὴ ὧδε ἤσκηται, χωρεῖτε οἷ βούλεσθε. ξυνῆκαν ⓒ ὁμιληταὶ τοῦ λόγου, καὶ κατέμειναν ἀμφὶ τοὺς εἴκοσι παρὰ τῷ Μενίππῳ. ⓓ δὲ

λοιποὶ, δέκα οἶμαι ὄντες, εὐξάμενοι τοῖς θεοῖς, καὶ οἷς ἐμβατήρια πλοῦν θύσαντες, ἐχώρουν εὐθὺ Πυραμίδων, ἔστι καμήλων ὀχούμενοι, δεξιὸν ἔχοντες τὸν Νεῖλον· πολλαχοῦ δὲ διεπλεῖτο αὐτοῖς ὁ ποταμὸς ὥσπερ ἰσοτιμίας τῆς ἐν αὐτῷ πάντων. οὔτε γὰρ πόλιν, οὔτε ἱερὸν, οὔθ' ὁπόσα τεμένη κατ' Αἴγυπτον, οὐδὲν τούτων ἄφωνοι * παρῆλθον, ἀλλ' ἱερούς τινας ἀεὶ λόγους διδασκόμενοί τε, καὶ διδάσκοντες. καὶ ἡ ναῦς, ἣν ἐμβαίνη Ἀπολλώνιος, ἐφ' ἣν ἔπλει.

* ἀφ' ἃ, οὐ π.

A decem fuerunt, vt opinor, Deos precati, sacrificiísque tanquam nauigaturi peractis versus Pyramides iter cœperunt. Vehebantur autem camelis; à dextra Nilum habentes: pleriſque verò in locis per ipsum fluuium nauigabant, vt melius quæ in eo essent, omnia contemplarentur: nec ciuitas fuit vlla, nec templum, nec *delubra in Ægypto*, ad quæ *muti* accederent: *enimuerò salutares &* B *sacros sermones quosdam semper discebant & docebant.* Ceterùm nauis, in qua vehebatur Apollonius, similis erat, *nauigio magnifico, quo vehebantur legati ab Athenienſibus ad sacra certamina celebranda miſsi.*

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ ϛ'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER SEXTVS.

De Æthiopia & Nilo atque Indo fluminibus. Item de Pygmæis, & canicipitibus, quos Græci κυνοκεφάλους, καὶ ὑλακτούντων ἔθνη appellant. De gryphibus Indiæ & formicis Æthiopiæ aurilegis. Hinc de permutatione mercium inter Æthiopas & Ægyptios: Quidque super ea re disputauerit Apollonius.

CAPVT PRIMVM.

ÆTHIOPIA totius terræ, quæ sub Sole est, occidentale cornu occupat; sicut India, id quod spectat ad orientem: & secus Meroën Ægypto coniuncta, & ad incognitam Libyæ partem porrecta mari terminatur, quod Oceanum poëtæ vocant, vno eodémque nomine totum, quod terram ambit, mare nuncupantes. Fluuium autem Nilum Ægypto tribuunt, qui ex Catadupis initium sumens, Ægyptum, quam vniuersam inundat, ad Æthiopiam ducit. Magnitudine quidem Indiæ non conferenda est Æthiopia, neque vlla alia continentis pars, quæ hominibus nota sit. Quòd si totam Ægyptum toti Æthiopiæ adiiciamus (id enim facere fluuium arbitramur) non tamen ambæ cõiunctæ magnitudinem Indiæ adæquabunt. In vtraque verò fluuij sunt inter se similes Indus;

Α ΙΘΙΟΠΙΑ δὲ, ἡ μὲν ὑπὸ ἡλίῳ πᾶσης, ἐπέχει τὸ ἑσπέριον κέρας, ὥσπερ Ἰνδοὶ τὸ πρὸς ἕω κεῖται· Μερόῃ δὲ Αἰγύπτῳ ξυνάπτουσα, καὶ π* ἐς τὴν ἀμφίτριτα Λιβύης ἐπελθοῦσα, κατὰ τὴν ἐπελθοῦσαν ἐς θάλατταν, ὃν ὠκεανὸν οἱ ποιηταὶ καλοῦσι, τὸ πᾶν γῆν ἅπαν ὧδε ἐπονομάζοντες· ποταμὸν δὲ Νεῖλον, Αἰγύπτῳ δίδωσιν, ὃς ἐκ καταδούπων ἀρχόμενος, ὃν ἐπικλύζει πᾶσαν Αἴγυπτον, ἐπ' Αἰθιόπων ἄγει. μέγεθος μὲν οὖν οὐκ ἀξία παραβεβλῆσθαι πρὸς Ἰνδούς, οὐδὲ ἡ χώρα, οὐδ' ἄλλη οὐδεμία, ὁπόσαι κατ' ἀνθρώπους ὀνομάζονται ἤπειροι. εἰ δὲ καὶ πᾶσαν Αἴγυπτον Αἰθιοπίᾳ ξυμβάλοιμεν, τάχα δ' ἂν ἡγοῦμαι τὸν ποταμὸν παράπλην, οὐ πω ξύμμετρον ποιεῖσθαι τῷ Ἰνδῶν ἄμφω, τοσαύτῃ ξυντείνοντα. ποταμοὶ δὲ ἀμφοῖν

καὶ Νείλου. περαίνοισι τ' ἐς τὰς ἠ- A
πείρους, εἰ ὥρα ἔτους, ὁπότε ἡ γῆ
ἐρᾷ τούτου· ποταμῷ τε ἁρέχονται
μόνοι τῷ κροκόδιλον, καὶ τὸν ἵππον·
λόγοι τὲ ὀρθῶν ἐπ' αὐτοῖς ἴσοι. πολ-
λοὶ δ' * τῷ Ινδῷ, καὶ Νείλῳ διεπ-
πάζεται. τὴν δ' ὁμοιότητα τῶν ἠπείρων,
πιστούμενον μὲν καὶ τὰ εἰς αὐτοῖς ἀρώ-
ματα· πιστούμενον δ' καὶ λέοντες, καὶ B
ὁ ἐλέφας, εἰ ἑκατέρᾳ ἁλισκόμενός
τε, καὶ δουλεύων. βόσκοισι δ' καὶ
θηρία, οἷα οὐχ ἑτέρωθι. καὶ ἀνθρώ-
πους μέλανας, οὐ μὴ ἄλλαι ἤπειροι.
Πυγμαίων τὲ εἰ αὐταῖς ἔθνη, καὶ
ὑλακτούντων ἄλλο ἄλλη· καὶ ὧδε
θαυμαστά. χρύπες δὲ Ινδῶν, καὶ μύρ-
μηκες Αἰθιόπων, εἰ καὶ ἀνόμοιοι τὴν
ἰδέαν εἰσὶν, ἀλλ' ὅμοιά γε ὡς φασι
βούλονται· χρυσοῦ δ' φύλακες εἰ C
ἑκατέρᾳ ἅδονται, τὸ χρυσόγεων τῶν
ἠπείρων ἀσπαζόμενοι. ἀλλὰ μὴ πλείω
ἴσως περὶ τούτων. ὁ δὲ λόγος ἐς τὸ ἑαυ-
τοῦ ἴτω, καὶ ἐχώμεθα τοῦ ἀνδρός· ἀ-
φικόμενον δ' ἐπὶ τὰ Αἰθιόπων
τὲ, καὶ Αἰγυπτίων ὅρια, συκάμινον
δὲ αὐτὰ ὀνομάζοισι, χρυσῷ τε ἀσή-
μῳ εὐτύχει, καὶ λίνῳ, καὶ ἐλέφαντι,
καὶ ῥίζαις, καὶ μύρῳ, καὶ ἀρώμασιν.
ἔκειτο δὲ πάντα ἀφύλακτα εἰ ὁδῷ D
χρῃ. καὶ ὅτι βούλεται ταῦτα, ἐγὼ
δηλώσω. νομίζεται γὰρ καὶ ἐς ἡμᾶς
ἔτι. ἀγορὰν Αἰθίοπες ἀπάγουσιν, ὧν
Αἰθιοπία δίδωσιν. οἷσι δ' ἐλθόμενοι
πᾶσαν, ξυμφέρουσιν ἐς τὸν αὐτὸν
χῶρον ἀγορὰν Αἰγυπτίαν, ἴσου ἀξίου
ὠνούμενοι τοῖς αὐτοῖς ὄντων, τὰ δὲ ὄν-
τα. οἱ δὲ τὰ ὅρια τῶν ἠπείρων οἰκοῦντες,

κ. γ δ τῷ Ι. & N. Φάζεται· τῇ δ' ὁμοιότητι Ι.

ac Nilus, si quis eorum opera animaduerterit: ambo enim continentem irrigant æstatis tempore, cùm maximè id terra expetit: solíque fluuiorum crocodilos ducunt, & fluuiales equos: mysteriorúmque rationes vtrisq; pares. Multa enim Indorum ritu sacrificia in Nilo fiunt. Terrarum verò similitudinem testantur *aromata* vtrobique nascentia. Leones præterea & elephanti, qui in vtraq. capti seruire coguntur. Præbet insuper in vtraque feras, quæ alibi nusquam reperiuntur; & homines nigros aliæ nullæ continẽtis partes ferunt. Pygmæorum quoque & Cynocephalorum gentes in earum vtraque reperiuntur: & alia huiuscemodi innumera miracula. Indorum autem gryphes, & Æthiopum formicæ, licet sint forma dissimiles, eadem tamen, *vt ferunt*, agere studeant. nam aurum vtrobiq. custodire perhibentur, & terram auri feracem adamare. Sed de iis satis. Nostra autem oratio ad virum rediens, quæ ab eo fuerint gesta, narrabit. Cùm ad loca venisset Apollonius, vbi Ægyptus Æthiopiáque terminatur (Sicaminum autem illa vocant) aurum non signatum inuenit: linum præterea, atque ebur, & herbarum radices varias, vnguentũ insuper, & diuersorum generum aromata. Omnia autẽ *incustodita* iacebant in via certas in partes distributa. Quid autem ea res sibi velit, ostendam. Permanet enim nostra etiam ætate eiuscemodi consuetudo. Forum namq. Æthiopes instituunt earum rerum, quas fert Æthiopia, & vniuersam regionem perquirentes, venalia cuncta in vnũ conferunt locum, vbi etiam Ægyptij pro illis forum celebrant, & quæ apud Æthiopes sunt earum, quas ipsi habent rerum cõmutatione emunt. Qui igitur finitimos ei loco montes colunt,

non penitus nigri, ſed concolores quaſi ſunt Ægyptiis. Nigreſcunt enim minus quàm æthiopes, paulò autem magis, quàm ægyptij. Cùm hanc mercandi conſuetudinem intellexiſſet Apollonius, Noſtri, inquit, optimi Græci, niſi obolus obolum pariat, & res venales quo voluerint pretio æſtiment, pro ſui vtilitate minuentes pretium, aut augentes, viuere ſe non poſſe dicunt: cùm hic quidem iam nubilem filiam animaduertat, ille filium ad virilem ætatem prouectum; alius æris alieni magnitudinem mente repetat; alius etiam ſemicõſtructam domum perficere cupiat: quidam etiam ſeſe erubeſcere dicunt, ſi in diuitiis acquirendis inferiores parentibus habeantur. Quæ res profectò melius ſeſe haberent, ſi tanto in pretio diuitiæ non eſſent, & inter ipſos amaretur æqualitas, —*atrum ferrúmq. iaceret.* & hominibus inter ſe concordibus ocioſum; & terra vna, atque eadem omnium videretur.

A οὔπω μέλανες, ἀλλὰ ὁμόφυλοι τὸ χρῶμα. μιγαίνονται γὰρ ὁ μὲν, ἧττον Αἰθιόπων· ὁ δὲ, μᾶλλον Αἰγυπτίων. ξυνεὶς οὖν ὁ Ἀπολλώνιος τὸ τῆς ἀγορᾶς ἤθους, ὁ δὲ χρηστοὶ, ἔφη, Ἕλληνες, ἢν μὴ ὀβολὸς ὀβολὸν τέκῃ, καὶ τὰ ὤνια αὐτοῖς ἐπιτιμήσωσι καπηλεύοντες, οὐ φασι ζῆν*. ἀλλ' ὁ μὲν, θυγατέρα

B σκεπτόμενος ἐν ὥρᾳ γάμων, ὁδὶ υἱὸν, ἤδη τελοῦντα ἐς ἄνδρας· ὁδὶ ἐράνου πλέθρων· ὁδὶ ὡς οἰκοδομοῖτο οἰκίαν, ὁ δὲ ὡς ἀιχμώοις χρημάτισῃς ἤπιον τὸ παῖδος δόξαι· καλῶς δ' ἂν εἶχεν, ἢν* ὁ πλοῦτος ἀτίμως ἐπορεύετο· ἰσότης τε ἦν, μέλας δ' ἀπέκειτο σίδηρος, ὁμονοούντων ἀνθρώπων· καὶ ἡ γῆ πᾶσα ἐδόκει μία.

χ. ζῆν ὁμῶς.

χ. ἢν καὶ.

De Timaſione adoleſcente pulcherrimo adamato à nouerca, & quomodo id prædixerit Apollonius, tum de Hippolyto quædam. CAP. II.

HAC diſputans Apollonius, atque vt conſueuerat diſputandi materiam extemporis occaſionibus captãs, in Memnonis regionem peruenit. Ducebat autem eos adoleſcens Ægyptius, de quo talia ſcribit Damis. Timaſion erat huic adoleſcenti nomen: qui cùm nuper exceſſiſſet pubertatem, pulchritudine adhuc ſumma vigebat: cúmq. eſſet natura permodeſtus, nouerca illum amans inſequebatur, patrémq. aduerſus ipſum irritauerat; non tamen idem, quod Phædra crimen fingens: ſed illum accuſabat, quòd fœminæ, quàm viro ſimilior eſſet, quódque amatoribus

D ΤΟΙΑΥΤΑ διαλεγόμενος, καὶ ξυμβούλοις τοῖς διαλέξεων, ὥσπερ εἰώθει, ποιούμενος τοὺς καιροὺς, ἐχώρει ἐπὶ Μέμνονος. ἡγεῖτο δ' αὐτοῖς μειράκιον Αἰγύπτιον, ὅτῳ οὖν παῖδι ἀναγράφει Δάμις. Τιμασίων μὲν τῷ μειρακίῳ τούτῳ ὄνομα ἦν· ἐφήβει δὲ ἄρτι ὑπαπτῆς, καὶ πλὴν ὥρᾳ ἔπ' ἐρρώτει· σωφρονοῦντι δ' αὐτῷ, μητρυιὰ ἐρῶσα ἐνέκειτο, καὶ χαλεπὸν τὸν πατέρα ἐποίει. ξυνῃδεῖσα μὲν οὐδὲν, ὥσπερ ἡ Φαίδρα, διαβάλλουσα δ' αὐτὸν ὡς ἤθλιον, ἐρᾶσθαι

μᾶλλον, ἢ γυναίοις χαίροντα. ὁ δὲ A magis, quàm mulieribus gauderet.
ἐπιλιπὼν Ναυκράτην, ἐπεὶ γὰρ τοῦτα ἐμήχετο, περὶ Μέμφιν διῆτατο. καὶ ναυῒ ἣ ἤδη ἄπορον ἐκέκτητο, ἐπλήρει τῷ Νείλῳ. ἰδὼν οὖν αὐτὰπλέοντα τῷ Ἀπολλωνίῳ, καταπλέων αὐτὸς, ξυνῆκεν ὡς ἀνδρῶν σοφῶν εἴη τὸ πλήρωμα, ξυμβαλόμενος τοῖς τείχεσι, καὶ τοῖς βιβλίοις, οἷς προσεπούδαζε. καὶ ἱκέτευε προσδοῦναί οἱ τῆς τοῦ πλοὸς* κοινωνίας, ἑρῶντι σοφίας. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, σώφρονα ὁ νεανίσκος, ἔφη, ὦ ἄνδρες, καὶ ἀξιούσθω, ὧν δεῖται. καὶ διῆλθε τοῖς μητρυιᾶς λόγον πρὸς τοῦ ἐπὶ τῷ ἑταίροιν, ἰσφαμένῳ τῷ πόνῳ, προσπλέοντος τοῦ μειρακίου ἔτι. ὡς δὲ ξυνῆσαν αἱ νῆες, μεταβὰς ὁ Τιμασίων, καὶ πρὸς ἑαυτῷ κυβερνήτην εἰπών τι ὑπὲρ τοῦ φόρτου, προσσεῖπε τοῖς ἀνδράσι. κελεύσας οὖν αὐτὸν ὁ Ἀπολλώνιος κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἱζῆσαι, μειράκιον, εἶπε, Αἰγύπτιον· ἔοικας γὰρ τῶν ἐπιχωρίων εἶναι· τί σοι φαῦλον, ἢ τί χρηστὸν εἰργάσαι, λέξον· ὡς τῶν μὲν, λύσις προσῇ ἐμοὶ γένοιτό σοι δι' ἡλικίαν· τῶν δ' αὖ, ἐπαινεθῇς, ἐμοί τε ξυμφιλοσοφοίης, καὶ τοῖσδε. ὁρῶν δὲ τὸν Τιμασίωνα ἐρυθριῶντα, καὶ μεταβαλόντα τὴν ὁρμὴν τοῦ σώματος ἐς τὸ λέξαι τί, ἢ μὴ, ξυμπαρῆν τὴν ἐρώτησιν, ὥσπερ οὐδεμιᾷ προγνώσει ἐς αὐτὸν κεχρημένου. ἀναθαρσήσας δὲ ὁ Τιμασίων, ὦ θεοὶ, ἔφη, τίνα ἐμαυτὸν εἶπω; κακὸς μὲν γὰρ οὐκ εἰμί. Ille igitur Naucrati relicta, vbi ea quæ dixi agebantur, apud Memphim versabatur. atque illic naui comparata per Nilum nauigando sese exercebat. Cùm is nauigantem vidisset Apollonium, cum sua naui ad ipsum veniens, sapientibus viris onustam esse nauim Apollonij intellexit, cùm ex eorum habitu id coniectans, tum ex libris etiam quibus iugiter illi incumbebant. Cùm B igitur ipsis propinquasset, rogabat, vt se sapientiæ amatorem, *nauigationis societati adiungerent.* In eum respiciens Apollonius, O viri, inquit, adolescens hic modestus est, & dignus, qui suarum petitionum compos euadat. Interim submissa voce Apollonius iis, qui propius astabant, omnia, quæ illi à nouerca cõtigissent, enarrabat, dum adolescens pedetentim nauigans, Apollonij nauigio adhærere laboraret. Vbi verò naues insimul conuenere, è sua naui transiliẽs C Timasion, eos qui cum Apollonio erant, salutauit. Ipse verò suæ nauis gubernatorem antea monuerat, quid de rebus, quas in sua naui ferebat, agendum esset. Iubens autem Apollonius ante suos oculos eum consistere, O adolescens, inquit, ægyptie (indigena quidem mihi esse videris) quid boni malíve abs te sit gestum expone, vt à malis quidem per me, quòd per ætatem licet, libereris, ex bonis autem laudes meritas consecutus, mecum vnà, & cum D iis, quos vides, sociis philosopheris. Cùm erubescentẽ illum videret, & variè faciẽ permutãtem, quòd ambigeret quid sibi dicendũ, quídve reticẽdũ esset, petitionẽ vrgebat Apollonius, quasi nihil omnino de illo prænouisset. Tunc verò cõfidens Timasion, O Dij, inquit, qualemnã esse me dicã? malus enim profectò non sum:

κ. Πλάτωνος

vtrum verò bonum me existimari oporteat, nescio: nam iniustè nihil egisse, nulla est laus. Tunc Apollonius, Papæ, inquit adolescens, quàm similia iis, quæ ab Indis accepi, mihi narras. Idem enim diuinus sentit Iarchas. Sed vnde tibi hæc venit opinio? videris enim à peccatis abhorrere vehementer. Cúmque dicere iam cœpisset quo pacto erga se habuerat nouerca, quantúmque ipse ab amore esset alienus, clamor ab omnibus sublatus est, quòd eadem omnia exactissimè prædixisset Apollonius. Respondens verò Timasion, O viri, inquit, optimi quid passi estis? tantùm enim quæ dico à *miraculo* absunt, quantũ, *opinor*, à risu. Tum Damis, Aliud, inquit, est, quod miramur, ídq; nondum agnoscis. Te verò adolescens, laudamus, quòd nihil egisse præclari arbitraris. Apollonius autem, an Veneri sacrificaret, interrogauit: Imo per Iouem quotidie: inquit Timasion. Magni namque Deam illam facio, cùm apud Deos, tum etiam apud homines. Hoc responso gauisus Apollonius, Decernamus, inquit, ô viri, temperantiæ causa adolescentem hunc coronari oportere magis etiam, quàm Thesei filium Hippolytum. Ille namque Veneri contumeliam attulerat, ac propterea forsitan Venereorum cupidine non tangebatur; neque amor vllus ipsum mouebat: sed erat sortis cuiusdam agrestioris, ac rudioris. Is autem à Venere se commotum quandoque dictitans, nihil tamen erga amantem mulierem affectus est, sed abiit potius, Deam ipsam timens, si ab amore nefando non abstineret, & à quolibet Deorum accusari, sicut Hippolytus à Venere accusatus est, nullius temperantiæ signum esse iudico. Præclarius enim est, &

A ἀγαθὸν δὲ εἰ χρὴ νομίζεσθαί με, οὐκ οἶδα. τὸ γοῦν μὴ ἀδικεῖν, οὔπω ἔπαινος. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, βαβαί, ἔφη, μειράκιον, ὡς ἀπὸ Ἰνδῶν με διαλέγῃ. ταυτὶ γοῦν Ἴαρχα δοκεῖ τῷ θείῳ. ἀλλ' ὅπως ταῦτα δοξάζῃς, κἀξ ὅτου· φυλαξαμένῳ γάρ τι ἁμαρτεῖν ἔοικας. ἐπεὶ ὁ Ἀρξαμένῃ λέγειν ὡς ἡ μητρυιὰ μανὴ ἐπ' αὐτὸν φέροιτο, αὐτὸς δὲ ἐρώσης οὐκ ἐρᾴη, βοὴ ἐγένετο, ὡς δαιμονίως αὐτὰ τὰ Ἀπολλωνίου προφήτου. ὑπολαβὼν ὁ Τιμασίων, ὦ λῷστοι, ἔφη, τί πεπόνθατε; τοσοῦτον γοῦν ἀπέχει τὰ εἰρημένα θαύματος, ὅσον οἶμαι γέλωτος. ὁ Δάμις, ἕτερόν τι, ἔφη, ἐθαυμάσαμεν, ὃ μήπω γιγνώσκεις. κἀγὼ ὁμολογῶ μειράκιον ἐπαινεῖν, ὅτι μηδὲν οἰκ λαμπρὸν εἰργάσῃ. Ἀφροδίτην ὁμνύεις, ὦ μειράκιον; ἤρετο ὁ Ἀπολλώνιος. ὁ Τιμασίων, νὴ Δί', εἶπεν, ὁσημέραι. πολλοῦ γὰρ ἡγοῦμαι τὸν θεὸν ἀνθρωπείοις τε καὶ θείοις πράγμασιν. ὑπερηθεῖς οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, ψηφισώμεθα, ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἐστεφανῶσθαι αὐτὸν ἔτι σωφροσύνῃ, καὶ πρὸ Ἱππολύτου τοῦ Θησέως. ὁ μὲν γὰρ εἰς τὴν Ἀφροδίτην ὕβρισε, καὶ διὰ τοῦτο ἴσως οὐδὲ Ἀφροδισίων ἥπτετο, οὐδὲ ἔρως ἐπ' αὐτὸν οὐδεὶς ἐκώμαζεν· ἀλλ' ἰδιῶταί γάρ τις ἀγροικοτέρας τε, καὶ ἀτέλεστου μοίρας. ὅτοι δὲ ἥπτηται τοῦ θεοῦ φάσκων, οὐδὲν πρὸς τὴν ἐρῶσαν ἔπαθεν, ἀλλ' ἀπῆλθεν, αὐτὴν δείσας τὴν θεὸν, εἰ τὸ κακῶς ἐρᾶσθαι μὴ φυλάξαιτο. καὶ αὐτὸ δὲ τοῦτο διαβεβλῆσθαι πρός τινα δὴ τῶν θεῶν, ὥσπερ πρὸς τὴν Ἀφροδίτην ὁ Ἱππόλυτος, καὶ οὐκ ἀξιῶ σωφροσύνης. σωφρονέστερον γὰρ τὸ

ϖὲὶ παύτων θεῶν δῦ λέγλν· Ϛ ταῦ- A
τα, Αθλώησιν, οὗ κὴ ἀγνώστων δαι-
μόνων βωμοὶ ἵδρωνται.

modeſtiæ maioris iudicium de Diis omnibus bene loqui, Athenis præſertim, vbi etiam ignotis Diis aræ ſunt conſtitutæ.

De Memnone Auroræ filio & eius ſtatua loquente, falſúmque eſſe illum vnquam iuiſſe ad Troiam, ſed regnaſſe ætates quinque in Æthiopia. Item de pœna qua homicidæ afficiuntur in Æthiopia: quidque prædixerit de homicida quodam Apollonius. CAP. III.

ΤΟσαῦτα ἐς τὸν Τιμασίωνα αὐτῷ B
ἐσσουδάθη· πλεῖω δ' ἀλλὰ Ιππό-
λυτόν γε *ἐκάλεϵ αὐτὸν διὰ τοῦ ὀφ- κ.π
θαλμοῦ, οἷς πλεῖω μητρυιὰ εἶδεν· ἐ-
δόκει γὰρ Ϛ σώματος ἐπιμεληθῆναι,
καὶ γυμνασικῆς ἐπαφροδίτως ἅψα-
σθαι. ἐπὶ τούτῳ ἡγεμόνι ϖρῆξαι φα-
σιν ἐς τὸ τέμενος τοῦ Μέμνονος.
ϖεὶ γὰρ τοῦ Μέμνονος, τάδε ἀναγρά-
φει Δάμις. ἠοῖς μὲν παῖδα γενέσθαι
αὐτὸν, ἀποθανεῖν γὰρ καὶ ἐν Τροίᾳ, ὅπ C
μηδὲ ἀφικέσθαι ἐς Τροίαν, ἀλλ' ἐν
Αἰθιοπίᾳ τελευτῆσαι, βασιλεύσαντα
Αἰθιόπων γενεὰς πέντε. οἱ δ' ἐπειδὴ
μακροβιώτατοι ἀνθρώπων εἰσὶν, ὀλο-
φύρονται τὸν Μέμνονα, ὡς κομιδῇ
νέον, Ϛ ὅσα ἐπὶ ἀώρῳ κλαίουσι· τὸ γὰρ
χωρίον, ἐν ᾧ ἵδρυται, φασὶ μὲν
ϖροσοικέναι ἀγορᾷ ἀρχαίᾳ, οἵαι τ'
ἀγοραὶ ἐν πόλεσί ποτε οἰκηθείσαις
λείπονται, σηλῶν ϖρεχόμεναι πρύ- D
φη, Ϛ τειχῶν ἴχνη, καὶ θάκοις, καὶ φλιαῖς·
Ερμοῦ τ' ἀγάλματα, τὰ μὲν, ἐπὶ
χρόνου διεφθορότα, τὰ δὲ, ἐπὶ χρό-
νου· τὸ γὰρ ἄγαλμα τετράφθαι ϖρὸς
ἀκτῖνα, μήπω χρυσάσκον· λίθου γὰρ εἶ-
ναι ϖάνυ. ξυμβεβηκέναι γὰρ τῷ ϖόδε
ἄμφω, καὶ τ' ἀγαλματοποιΐαν πλεῖ-

TALIA de Timaſione philoſophatus eſt Apollonius; Hippolytum etiam ipſum appellans propter oculos, quibus nouercā aſpexit. Conſtabat autem illum quandoq. in gymnaſtica corpus venuſtè exercuiſſe, Hoc igitur duce in Memnonis templum venerunt, de quo talia Damis refert, fuiſſe Memnonem Auroræ filium: occubuiſſe verò non apud Troiam, quò etiam neque veniſſe illum vnquam conſtat; ſed in Æthiopia, cùm regnaſſet apud Æthiopes per generationum quinque ſpatium. Ipſi tamen Æthiopes, quoniã ſupra ceteros homines longiſſimæ ſunt vitæ, quaſi in adoleſcentia Memnonem lugent, & quæcunque in acerbo funere dici ſolent, conqueruntur. Locum enim vbi templum fundatum fuerat, antiquo foro ſimilem dicunt eſſe. Extant eiuſmodi fora quædam in vetuſtiſſimis ciuitatibus, vbi & columnarum viſuntur fragmenta, & parietum quædam veſtigia. Præterea ſedes, & limina & Mercurij ſimulachra partim manu, partim vetuſtate conſumpta illic etiam conſpici dicunt. Ipſius verò Memnonis ſtatua adoleſcentis impuberis imaginem referens, *ad Solis radios conuerſa eſt*. Eſt autem ex nigro lapide fabricata, atque vtroque pede ſolum attingens

iuxta Dædali ſtatuariam artem. Erectæ autē manus ſedi innitūtur, hominis ſurgere volentis ſimilitudinē exprimentes. Oculorū autem & totius oris imaginem quaſi loquuturi hominis eſſe perhibetur. & hæc quidem antea minorē ipſi dabant admirationem quòd nondū actuoſa videretur, & quātum artis operi ineſſet ignorarent. Cùm verò Solis radius ſtatuam attingeret (id autem circa Solis ortum euenire perhibent) tum verò ſupra modum admirabilis viſa eſt. Tunc enim ſtatuam loqui perhibent, vbi primùm Solis radius ad eius os peruenit. Eius oculi ſplendentes, lætíque ad Solem expoſiti ſunt, ſicut eorum qui valde Solis aſpectū tolerare poſſunt. *ac tunc quidem cōuenire eum dicunt, quòd Soli aſſurgere videatur: vt qui erecti numen colunt.* Sacra igitur æthiopi Soli, & Mēnoni Eoo fecerunt. ſic enim ea numina ſacerdotes cognominant, hunc quidē ex matris *Auroræ* nomine, illum autem quòd ea maximè loca perurat, & calefaciat. Poſt id camelis deuecti ad gymnoſophiſtarum loca proficiſcebantur. Fortè autem illis fit obuiam vir habitu Memphitico indutus, & erranti *potius, quam ad certū locum contendēti.* Hunc ſocij Damidis, quiſnā eſſet, & quam ob rem erraret, interrogarunt. Quibus Timaſiō, Me potius, quàm ipſum interrogetis oportet. Ipſe enim ob pudorem nunquam vobis calamitatē ſuam aperiret. Ego autem optimè virum noui, atque illius infortunium miſeratus, omnia quæ illi contigerint, explicabo. Hic vir quanquam inuitus Memphiticum quendam interfecit, propterea iuxta Memphitarū leges exulat. Iubent enim homicidij reum, ſi inuitus id perpetrauerit, exulare, & ire ad gymnoſophiſtas. Quòd ſi ab illis fuerit abſolutus, tanquam purus expiatúſque in patriam reuerti

ἐπὶ Δαιδάλῳ· καὶ τὰς χεῖρας ἀπερείδειν ὀρθὰς ἐς τὸ θάκον· καθῆσθαι γὰρ ἐν ὁρμῇ τοῦ ἐξανίστασθαι· τὸ δὲ χρῆμα τοῦτο, καὶ τὸν τῷ ὀφθαλμῷ νοῦν, καὶ ὁπόσα τοῦ σώματος ὡς φθεγξαμένου ἄδουσι. καὶ τὸ μὲν ἄλλον χρόνον, ἄπιστον θαυμάσαι φασίν· ἔπω γὰρ ἐνεργὰ φαίνεσθαι· περιβαλούσης δὲ τὸ ἄγαλμα τὰς ἀκτῖνος, τότε δὴ γίγνεσθαι περὶ ἡλίου ἐπιτολάς, μὴ καταφέρειν τὸ θαῦμα. φθέγξασθαι μὲν γὰρ προσχεῆναι τὰς ἀκτῖνος ἐλθούσης αὐτῷ ἐπὶ στόμα· φασὶ δὲ ἰσάναι τοῖς ὀφθαλμοῖς δόξαι πρὸς τὸ φῶς, οἷα τῷ ἀνθρώπων ἡλίοι. τότε ξυνεῖναι λέγουσιν, ὅτι τῷ ἡλίῳ δοκεῖ ἐξανίστασθαι, καθάπερ τὸ κρεῖττον ὀρθοὶ προσπίπτοντες. θύσαντες οὖν Ἡλίῳ τε Αἰθιοπι, καὶ ἠῴῳ Μέμνονι, τότε γὰρ ἔφραζον οἱ ἱερεῖς, τὸν μὲν, ἀπὸ τῆς αἴθειν τε, καὶ θάλπειν, τὸν δ', ἀπὸ τῆς μητρὸς ἐπονομάζοντες· ἐπορεύοντο ἐπὶ καμήλων ἐς τὰ τῶν γυμνῶν ἤθη. ἀνδρὶ δὲ ἐντυχόντες ἐσταλμένῳ ξένον, ὃν πρὸς Μεμφῖται, καὶ ἀλύοντι μᾶλλον, ἢ ξυντείνοντι, ἤροντο πρὸς τὸν Δάμιν ὅστις εἴη, καὶ ὅτῳ πλανῷτο. καὶ ὁ Τιμασίων, ἐμὲ, ἔφη, πυνθάνεσθε, ἀλλὰ μὴ τοῦτον. ἔστι μὲν γὰρ ἐμοὶ αὐ εἰπεῖν πρὸς ὑμᾶς τὸ ἐκείνου πάθος αἰδοῖ τῆς ξυμφορᾶς, ἣν κέκτηται. ἐγὼ δὲ γιγνώσκων τὸν ἄνδρα, καὶ ἑκόντα, λέξω τὰ πρὸς αὐτὸν πάντα. ἀπέκτονε γὰρ Μεμφίτην τινὰ ἄκων. κελεύουσι δὲ καὶ Μέμφιν νόμοι τὸν φόνου ἐπ' ἀκουσίῳ, φεύγειν ἢ φόνου, ἐπὶ τοῖς γυμνοῖς εἶναι· κἂν σὺν τῷ φόνῳ τὸ χωρεῖν ἐς ἤθη, καθαρὸν

χ. δὲ, καὶ τὸν

χ. δὲ, γιγνώσκω γὰρ τ.

ἤδη, βαδίσαντα πρόσθεν ἐπὶ τὸ τοῦ A πεφονευμένου σῆμα, καὶ σφάξαντά τι σμικρὸν οὐ μέγα. ⓦ Ὁ μὲν χρόνον, ὃν οὔπω τοῖς γυμνοῖς σνέτυχεν, ἀλᾶσθαι χρὴ πρὸ τῶν ὄρεων, ἔστ' ἂν αὐτὸν δέσωνται αὐτόν, ὥσπερ ἱκέτην. ἤρετο οὖν ⓦ Τιμασίωνα ὁ Ἀπολλώνιος, πῶς οἱ γυμνοὶ περὶ τοῦ φόνου τοῦδε σμικρὰ φρονοῦσιν· ὁ δέ, καὶ οἶδα, εἶπε. B μιᾶς γὰρ τουτονὶ ἑβδόμου ἱκετεύει δοῦρο, καὶ οὔπω λύσις· οὐ σοφοὺς λέγεις ἄνδρας, ἔφη, εἰ μὴ καθαίρουσιν αὐτὸν, μηδὲ γιγνώσκουσιν, ὅτι Φιλίσκον, ὃν ἀπέκτεινεν ὅδε, ἀνέφερεν ἐς Θαμοῦν τὸν Αἰγύπτιον, ὃς ἐδήωσέ ποτε τὴν τῶν γυμνῶν χώραν. θαυμάσας οὖν ὁ Τιμασίων, πῶς, ἔφη, λέγεις; ὡς τε, εἶπε, τὸ μειράκιον τι πέπραχεν. Θαμοῦν γάρ ποτε νεώτερα ἐπὶ Μεμφίτας πράττοντα, ἤλεγξαν οἱ γυμνοὶ, καὶ ἔχον· ὁ δὲ, ὁρμὴν ἀμύητον, σπεῖρε πᾶσαν, ἣν οὗτοι νέμονται. λῃστρικῶς γὰρ πρὸς Μέμφιν ἔρρωτο· τούτου Φιλίσκον, ὃν ὅδε ἀπέκτεινεν, ὀρθὸν ἔκγονον τέτον ἀπὸ τοῦ δεκάτου, καταράσασθαι δηλαδὴ τούτοις, ὧν ὁ Θαμοῦς τότε διεπόρθησε τὴν χώραν· καὶ πρὸς τοῦτον, ὃν στεφανοῦν ἔχρῃν, εἰ μὴ προνοήσας ἀπέκτεινε, τὸν ἀκουσίου μὲν, ὥσπερ αὖπαν δ' εἰργασμένον, μὴ καθῆραι. σπλαγχνὰ οὖν τὸ μειράκιον, ξένε, εἶπε, τίς εἶ; καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, ὃν δοκῶ, ἔφη, παρὰ τοῖς γυμνοῖς εὑρήσεις. ἐπεὶ δὲ οὔπω μοι ὅσιον προσφθέγξασθαι τὸν αἵματι, κέλευσον αὐτὸν, ὦ μειράκιον, θαρρεῖν·

potest, si prius ad occisi tumulum veniens, parui etiam aliquid sacrificauerit. Antea verò quàm à gymnosophistis fuerit absolutus, in his errare montibus ipsum oportet, quoad supplicantis gymnosophistæ misereat. Timasionem interrogauit Apollonius, quid Nudi de hoc exule sentirent. Ille verò ignorare se dixit. Atque hoc tantùm nouisse mensem iam septimum in iis montibus hominem supplicabundum errare, neque adhuc veniam criminis à Nudis meruisse. Tunc Apollonius, Viros, inquit, mihi non sapientes narras, si hunc absoluere cunctantur; neque sciunt Philiscum, quem is interfecit, à Thamo Ægyptio originem trahere, qui Thamus Nudorum regionem quandoque populatus est. Admiratus Timasion, Quid dicis? inquit. Hoc ipsum, ait Apollonius, quod adolescens ille operatus est. Thamum enim res nouas quandoque apud Memphitas molientem redarguerunt, conuicerúntque gymnosophistæ. Ille verò iudicium effugiens Nudorum omnem regionem vastauit, euasitque apud Memphitas latro insignis: ex huius genere Philiscus natus est, stirpe in tertiamdecimam generationem iam propagata, quem execrabilem iis esse decuit, quorum regionem Thamus vastauit. *quænam ergo sapientia est, eum quem* coronare oportuisset, etiam si consultò illum interfecisset, *ne inuoluntaria quidem cæde, quæ tamẽ pro ipsismet patrata fuit, expiasse?* Stupens igitur adolescẽs, Quisnam es, inquit, ô hospes? Quem apud Nudos inuenies, ait Apollonius. Sed quoniã mihi nefas est sanguine pollutum affari, bono animo illum esse iube, adolescens;

& ex-

& expiationem criminis paulò pòst consecuturum fore nuntia, si eò venerit, quò venire iussero. quò postquàm ille dictis eius obtemperans venit, Apollonius ea mysteria peragens, quæ Pythagoras, Empedocléſque pro expiatione facienda docent, domum redire illum iussit, tanquã crimine absolutum, & expiatum.

A ὡς αὐτίκα δὴ καθαρθέοντα, εἰ βαδίσειεν οὗ κατάλυω. ἀφικομένῳ δὲ ἐπιδράσας, ὅσα Ἐμπεδοκλῆς τε, καὶ Πυθαγόρας, ὑπὲρ καθαρσίων νομίζουσιν, ἐκέλευσε καταστείχειν ὡς καθαρὸν ἤδη τῆς αἰτίας.

Peruenisse Apollonium ad Gymnosophistas, & quam ob rem illis despectus fuerit. CAP. IV.

POST hæc oriente sole ex eo loco discedentes circiter meridiem, ad Nudorum conclaue peruenerunt. Incolunt autem Gymnosophistæ siue Nudi egregiè formatum à natura collem, parum à Nili ripis distantem. Sapientia verò magis ab Indis superantur, quàm ipsi ceteros Ægyptios eadem superent. Vtuntur autem eo habitu, quo *apricantes Athenis* vti solent. Arbores illic perpaucas regio profert, quamuis ipsi lucum habeant non sanè magnum, vbi de rebus communibus tractatur, Nudi conueniunt. Sacrificia verò non simul vt Indi faciunt, sed alius in alia collis parte, & seorsum quisque studia exercet sua, sicut ab Ægyptiis traditur. Colunt autem omnium maximè Nilum, quem fluuium terram simul & aquam esse arbitrantur. Tugurio sanè, & domo nihil indigent, cùm sub diuo degant. Diuersorium tamen hospitibus constituerunt paruam porticum, & illi æqualem, in quibus apud Elienses Athletæ meridianam præconis vocem expectant. Hoc loco refert Damis Euphratis opus: quod licet ridiculum videatur, æmulationem tamen, ambitionémque ipsius ostẽdit maiorem multò quàm philosophum deceat. Nam cùm sæpius Apollonium dicentem audiuis-

B ΕΝΤΕΥΘΕΝ ἐξελάσαντες ἡλίῳ ἀνέχοντος, ἀφίκοντο περὶς μεσημβρίας ἐς τὸ τῶν γυμνῶν φροντιστήριον. οἱ δὲ γυμνοὶ τούτοις, οἰκεῖν μὲν ἐπὶ λόφου φασὶ ξυμμέτρου, μικρὸν ἀπὸ τῆς ὄχθης τῆς Νείλου· σοφίᾳ δὲ Ἰνδῶν λείπεσθαι πλέον, ἢ περιουσίαν Αἰγυπτίων. γυμνοὶ δὲ ἐσάλπαι κἀπὶ ταῦτα τοῖς εἰληθερῶσιν Ἀθηναίοις. δένδρα δὲ ἐν τῷ νομῷ ὀλίγα, καὶ ἄλσος οὐ μέγα, ἐς ὃ ξυνιᾶσιν ὑπὲρ τῶν κοινῶν. ἱερεῖα δὲ οὐκ ἐς ταυτὸν, ὥσπερ *τὰ Ἰνδῶν· ἄλλο δὲ ἄλλῃ τῆς γηλόφου ἵδρυται σφαγῆς ἀξιούμενα, ὡς Αἰγυπτίων λόγοι. θεραπεύουσι δὲ Νεῖλον μάλιστα· τὸν γὰρ ποταμὸν τῶν γῆν ἡγοῦνται καὶ ὕδωρ. καλύβης μὲν οὖν, ἢ οἰκίας, οὐδὲν αὐτοὶ δέονται, ζῶντες ὑπαίθριοι, καὶ ὑπὸ τῷ οὐρανῷ αὐτῷ· καταγωγεῖον δὲ ἀποχρῶσαν τοῖς ξένοις, ἐδείμαντο στοὰν ἐν μεγάλῃ, ἰσομήκη ταῖς Ἠλείων, ὑφ' αἷς ὁ ἀθλητὴς περιμένει τὸ μεσημβρινὸν κήρυγμα. σὺν τούτῳ δέ τι ἀναγράφει Δάμις Εὐφράτου ἔργον· ἡγούμεθα δὲ αὐτὸ μειρακιώδες, ἀλλὰ φιλοπόνῳ τῇ φιλοσοφίᾳ προσήκοντες. ἐπεὶ γοῦν τοῦ Ἀπολλωνίου ἤκουε, βου-

C

D

λομβύου Σοφίαν Ινδικὴν ἀντιφῆναι Αἰγυπτίᾳ, πέμπει παρὰ τοὺς γυμνοὺς Θρασύβυλον τὸν Ναυκράτιδος, ὥσπερ διαβολῆς τοῦ ἀνδρός. ὁ δέ, ἥκειν μὲν ὑπὲρ ξυνουσίας, ἔφη, πρὸς αὐτούς, ἀφίξεσθαι δὲ καὶ Τυανέα· τοῦτο δὲ σφίσιν ἀγῶνα ἔχειν οὐ σμικρόν· φρονεῖν γὰρ* αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς Ινδῶν Σοφούς, οὓς ἐγὼ λόγῳ παντὶ αἴρω, μυρίας δὲ ἐλέγξεις ἐπ' αὐτοῖς συνουσιάζων, ξυγχωρεῖν τε ὅτε ἡλίῳ ὄφελον, οὔτε οὐρανῷ, καὶ γῇ· κινεῖν γάρ, καὶ ὀχεῖν αὐτὸς ταῦτα, καὶ μεταπάπτειν οἷ βούλεται. τοιαῦτα ὁ Ναυκράτης ξυνθεὶς, ἀπῆλθεν· οἱ δὲ ἀληθῆ ταῦτα ἡγούμενοι, τὸν μὲν Ξυνουσίαν, οὐ παρητοῦντο ἥκοντος, ὥσπερ μεγάλων δὲ σπουδάζειν ἐπλάττοντο, καὶ ὡς πρὸς σφᾶς εἴη. ἀφίξεσθαι δ' ἂν καὶ ἐκεῖνον ἐς λόγους, ὧν σχολὴν ἀγάγωσι, μάθωσί τε ὅ, τι βούλεται, καὶ ὅτου ἕνεκα ἥκει· σπέλυε δὲ ὁ δὴ* αὐτῶν ἥκων, καὶ καταλύσειν αὐτοὺς ἐν τῇ σοᾷ. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ὑπὲρ μὲν στέγης, ἔφη, μηδὲν διαλέγου· ξυγχωρεῖ γὰρ πᾶσιν ὁ οὐρανὸς ὁ σύσκιος γυμνοῖς ζῶσι· διαβάλλων αὐτούς, ὡς οὐ καρτερίᾳ γυμνοὺς, ἀλλ' ἀνάγκῃ. ὅ, τι δ' ἂν βούλωμαι, καὶ ὑπὲρ ὅτου ἥκω, τοῖς μὲν, οὐ θαυμάζω μήπω γιγνώσκοντας· Ινδοὶ δέ με καὶ ἤροντο ταῦτα. ὁ μὲν δὴ Ἀπολλώνιος, ἐνὶ τῶν δένδρων ὑποκλινθεὶς, ξυνῆν τοῖς ἑταίροις ὁπόσα ἠρώτων. ἀπολαβὼν δὲ ὁ Τιμασίωνα ὁ Δάμις, ἤρετο ἰδίᾳ· Ὦ γυμνοὶ οὗτοι, βέλτιστε, ξυνέχονας δὲ αὐτοῖς ἐς τὸ εἰκὸς, τί

A set Euphrates velle se Indorum sapientiam Ægyptiorũ sapientiæ conferre, misit ad Nudos Thrasybulum ex vrbe Naucratide oriundum, qui apud illos Apollonium calumniaretur, dicerétq. se colloquij, amicitiæq. iungẽdæ causa ad eos venisse, monerétq. paulopost Tyaneum quendam ad eos esse venturum, cum quo magnum ipsis certamen instat: quòd se Tyaneus multò sapientiorem existimat propter Indorum sapiẽtes, quos ille summis laudib. semper effert. præparasse quoque dicebat illum rationes innumeras, quibus eorum redarguat imperitiam: cedere autem neq. Soli, neq; cœlo, aut terræ, sed illa vehere, moueréq. ac permutare vtcunq. voluerit. His apud Nudos compositis, Thrasybulus Naucratides discessit. Illi autem vera esse quæ audierant existimantes, venientem Apollonĩ alloqui recusarũt: sed res magnas inter sese tractare simulantes, tum demum colloquendi facultatẽ Apollonio facturos dixere, cùm à rebus grauiorib. ocium daretur, si prius tamen intellexissent, quid sibi velit, & cuius rei causa ad eos accesserit. Iussit autẽ, qui Nudorũ mandato illum excepit, interea in porticũ, quã diximus, permanere. cui Apollonius, De tecto, inquit, mentionẽ facere tibi non est opus: *nam omnibus concedit hîc Nudos viuere* cœli conditio. (his verbis Nudos *perstringens*, quòd non propter tolerantiã, sed propter necessitatem Nudi manerẽt) Quid autẽ velim, aut cuius rei causa huc venerim, ipsos non cognoscere nequaquam miror: veruntamen Indi me nihil tale interrogarunt. Post hæc Apollonius arbori innixus, omnia quæ cum illo locutus fuerat ad socios retulit. Tum Damis Timasionẽ seorsum auocans, Dic, inquit, optime vir, Nudorum sapientia quænam est, aut qualibus de rebus habetur? Nam te sæpius

illos conueniſſe ſcio. De multis, inquit ille, ac maximis de rebus illorum ſapientia. Verumenimuero, Damis, inquit, minus prudenter ab eis fieri videntur, quæ nunc erga nos faciunt. Nolle enim huiuſmodi virum alloqui, præſertim qui ſapientiæ cognoſcendæ cauſa venerit, tantóque faſtu erga ipſum vti, quid præ ſe ferat, amice, neſcio præter quàm elationem ſummam atque ſuperbiã. Planè, inquit, fateor, Timaſion, & tanta profectò, quantam in his antehac nunquam animaduerti, cùm bis iam ad eos acceſſerim. Semper enim humani, benigníque erga venientes ad ſe fuere. Proximè namque dies (vt arbitror) ab hinc quinquaginta Thraſybulus huc acceſſit, vir, vt mihi viſum eſt, non multùm ſupra ceteros in philoſophia peritus. Illi verò iucundiſſimè ipſum ſuſceperunt, cùm ſe ab Euphrate miſſum, ciúſque diſcipulum eſſe diceret. Tum Damis, Quid mihi, inquit, narras, adoleſcens? an tu hoc in loco Thraſybulum Naucratidem vidiſti? Imò, inquit, hinc abeuntem ego mea naui detuli. Tunc *vociferatus &* indignatus Damis, *Omnem, inquit, rem teneo, per Mineruam. patet enim doloſum* aliquod facinus *commiſſum fuiſſe.* Hunc interpellans Timaſion, Is, inquit, vir heri cùm interrogaſſem, quiſnam eſſet, indignum cui ſecreta manifeſtaret, me putauit: tu verò niſi myſteria ſint hæc, quiſnam hic ſit, edoce. Forſitan enim aliquid referre potero, vnde tu quod quæris, inuenias. Poſtquam igitur audiuit ex Damide Tyaneum hunc eſſe, Inueniſti iam, inquit, negocium tuum: Thraſybulus enim mecum in Nilo nauigans, cuius rei cauſa huc veniſſet à me interrogatus, prudẽtiam ſuam minimè bonã mihi narrauit, cùm ſe diceret ſuſpicionib. Gymnoſophiſtas cõ-

A σοφοί εἰσι· πολλὰ, ἔφη, καὶ μεγάλα. καὶ μὴν οὐ σοφὰ, εἶπεν, ἀποδύ, ὦ γυναῖε, τὰ πρὸς ἡμᾶς ταῦτα. τὸ γὰρ μὴ ξυμβιῶναι τοιῷδε ἀνδρὶ ὑπὲρ σοφίας, ὄγκῳ σ' ἐπ' αὐτῷ χρήσασθαι, τί φῶ καὶ οἶδα· ἢ * τύ- κ. ἐ τ.
φον, ἔφη, ὦ ἑταῖρε, τύφῳ, ὃν οὔπω πρόσθεν πρὸς αὐτοὺς εἶδον, δῖς, ἔφη, ἤδη ἀφικόμην. ἀεὶ γὰρ μέτεροί τε, καὶ χρηστοὶ πρὸς τοὺς ἐπιμιγνύτας ἦσαν· πρῴην γοῦν, πεντήκοντα ἢ τῆτ' ἴσως ἡμέραι, Θρασύβουλος μὲν ἐπεχωρίαζεν αὐταῦθα, λαμπρὸν οὐδὲν ἐν φιλοσοφίᾳ πρᾴτων· οἵδε δ' ἄσμενοι αὐτὸν ἀπεδέξαντο, ἐπειδὴ προσέγραφεν ἑαυτὸν τῷ Εὐφράτῃ· καὶ ὁ Δάμις, τί λέγεις, ὦ μειράκιον; ἑώρακας οὖν Θρασύβουλον Ναυκρατίτην ἐν τῷ Φρονιστηρίῳ τούτῳ; καὶ πρός γε, εἶπε, δήπουθεν αὐτόν, τῇ ἐμαυτοῦ νηὶ καλούντα ἐνθένδε. τὸ παῦ ἔχω νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἔφη ὁ Δάμις, ἀναβοήσας τε, καὶ σκιρτήσας. ἔοικε γὰρ πεπανουργῆσθαί τι. ὑπολαβὼν οὖν ὁ Τιμασίων, ὁ μὲν ἀνὴρ, ἔφη, ὡς ἠρόμην αὐτὸν ὅς τις εἴη, οὕτω με ἠξίου τοῦ ἀπορρήτου· σὺ δ', εἰ μὴ μυστήρια ταῦτα, λέγε ὅς τις ἔστ'. ἴσως γὰρ ἂν κἀγώ τι ξυμβαλοίμην τῇ ζητουμένῃ σκέψει. ἐπεὶ δὲ ἤκουσε τοῦ Δάμιδος, ὡς ὅτι Τυανεύς εἴη, ξυνεῖληφας, ἔφη, τὸ πρᾶγμα. Θρασύβουλος γὰρ καταπλέων μετ' ἐμοῦ Νεῖλον, ἐρομένῳ μοι ἐφ' ὅτῳ ἀναβαίη αὐταῦθα, σοφίαν τε χρῆσιν ἑαυτοῦ διῆγε τοῖς γυμνοῖς τούτοις ὑποψίας ἐμ-

πεπληκέναι φάσκων, πρὸς τ̃ Απολλώνιον, ὡς ὑποφθεὶς ὁπότ' ἔλθοι· καὶ ὅτε μὲν διαφέρει πρὸς αὐτ̃ ἐκ οἶδα. ἢ ὅτι ἐς διαβολὰς καθίσασθαι, γυναικεῖον τ̃ ἡγεῖται καὶ ἀπαίδευτον· ἐγὼ δ' οὐ ὡς διάκειν), μάθοιμι πρόσφατον τοῦ ἄνδρας· φίλοι γοῦν, καὶ ἐπανῆλθε πρὸς δείλαιον ὁ Τιμασίων, πρὸς μὲν τ̃ Απολλώνιον* ὀλίγα φροντίζων, πλὴν τ̃ προσφρηκέναι σφᾶς, ἰδίᾳ δ' ἀπαγγέλλων πρὸς τ̃ Δάμιν, ὡς ἀφίξονται αὔριον μεσοῦντος, ὧν τ̃ Θρασυβούλου ἤκουσαν. τὴν μὲν δὴ ἑσπέραν σκέψει, μέτρια τε, καὶ ἄξια τ̃ ἀναγνώσεως συνδιάσαντες, ἐκοιμήθησαν, οὗ ἐδείπνησαν.

A tra Apolloniũ impleuiſſe, *quòd aduẽtu illius contemptus fuiſſet. atq; ex quo ſanè tempore diſſidiũ cum ipſo exortum ſit neſcio. Verùm ad calumniandum cõparare ſe, & muliebre & inſcitũ eſſe exiſtimo. equidẽ, vbi viros affatus fuero; quinã affecti ſint didicerim: amici quippe ſunt. tum reuerſus eſt ſub crepuſculũ Timaſiõ,* nihil Apollonio narrans; tantummodo ſe Nudos allocutũ fuiſſe dixit: Seorſum autem Damidi, Cras, inquit, aduenient ſuſpicionibus pleni, quas à Thraſybulo acceperunt. Apollonius verò ſociíq. reliquam eius diei partẽ non nimiũ digna narratu colloquentes peregerunt, cœnati poſtmodum, eo ipſo in loco dormierunt.

Theſpeſionis Gymnoſophiſtarũ principis iuſſu vlmũ arborẽ locutam Apollonio. Tum præcepta Theſpeſionis de frugalitate, & id genus ceteris. Item de Prodici Hercule. CAP. V.

ΑΜΑ δὲ τ̃ ἡμέρᾳ, ὁ μὲν Απολλώνιος, ὥσπερ εἰώθει, περιπάτους Ⓦ ἥλιον, ἐφεστήκει τινὶ γώνιᾳ. προσδραμὼν δέ οἱ αὐτῷ Νεῖλος, ὥσπερ τῶν νεώτατος τ̃ γυμνῶν, ἡμεῖς, ἔφη, σὲ ἥκομεν. εἰκότως, εἶπεν, ὁ Απολλώνιος, καὶ γὰρ ἐγὼ πρὸς ὑμᾶς ὁδὸν τινὰ ἀπὸ θαλάττης σύνταθα. καὶ εἰπὼν ταῦτα, εἵπετο τ̃ Νείλῳ. προσφὼν οὖν, καὶ προσρηθείς· ξυνέτυχον δὲ ἀλλήλοις πρὸ τινὸς ἀνω· ποῖ, ἔφη, ξυνιόμεν; σύνταθα, ἔφη, ὁ Θεσπεσίων, πρεσβύτατος τῶν γυμνῶν, καὶ ἡγεῖτο μὲν αὐτὸς πᾶσιν. Ⓖ δὲ, ὥσπερ Ελλανοδίκαι τ̃ πρεσβυτάτῳ εἵποντο, κοσμίῳ ἅμα, καὶ χολαίῳ βαδίσματι. ἐπεὶ δὲ σκάψαντες ὡς ἔτυχε, τοῦτο γὰρ οὐκέτι σὺν κόσμῳ ἕδρων, ἐς τὸν Θεσπεσίωνα εἶδον πάντες, οἷς ἐστάθη τ̃ λόγου· ὁ δὲ, ἤρξατο σὺνδένδε.

POSTRIDIE Apollonius mane, vt ſolebat, ſole adorato, cogitabundus perſtabat. currens autem ad eum Nilus, qui ceteris Nudis iunior erat: Nos, inquit, ad te venimus, Apolloni. Non immerito, inquit Apollonius. ego enim vt ad vos venirem, longiſſimũ iter mari huc vſque peragraui: atque hæc dicens abeuntem Nilum ſequebatur, cúmq. ſecus porticum Gymnoſophiſtis obuiaſſet, ſalute primò data, atque accepta, Vbinam, inquit Apollonius, conſedebimus? Illic, Theſpeſion inquit: eum quem diximus locum manu demonſtrans. Erat Theſpeſion inter Nudos natu maior, & ceteros tanquam dux antecedebat. Illi autem velut Græcorum iudices, tardo compoſitóque gradu ſeniorem ſequebantur. Poſtquam omnes, vtcunq. ſors tulit, conſedere (neque enim certus cuique locus erat) cuncti in Theſpeſionem ſermonis autorẽ conuerſi ſunt. Ipſe autẽ in hunc modum loqui exorſus eſt:

Pythios ludos, atque Olympicos te vidisse constat, Apolloni. Id enim Stratocles Pharius nobis retulit, qui te ibidem conspexisse narrabat. Qui igitur ad Pythios veniunt, tibiis, & cantibus, ac psalmis inuitãtur, quippe qui ad comœdias, tragœdiásque vocentur, spectaculúmque tandem similium rerum illis proponitur. Qui verò Olympiis præsunt, hæc tanquam inutilia, locóque minimè accommodata posthabent: cùm illuc euntes Nudos Athletas in conspectum sint habituri, sicut ab Hercule fuit institutum. Idipsum Apolloni, meditare ab Indorum sapientia huc ad nos accedens. Illi enim tanquam ad Pythia conuocantes variis deducunt illecebris: nos autem velut in Olympiis Nudi permanemus: nec nobis aliquid terra substernit, neque lac veluti bacchantibus, aut vinum præbet, neque sublimes à terra nos aër sustinet, sed in ipsa terra prostrati viuimus ab ipsa accipientes ea, quæ naturaliter profert, vt gaudeat ea præbẽs, nec tormẽtis inuita præbere cogatur. Quòd verò nos fieri sapiẽtes non sit impossibile *quædam, inquit,* arbor ostendit. Erat autem vlmus tertia ab illa, sub qua disputabatur. Ea sapientem salutauit Apollonium, non antea tamen, quàm illi esset à Thespesione imperatũ. Et erat vox distincta quidem, sed tenuis & fœmineæ similis. Hoc autẽ illi signũ tanquam ex opposito Indorum ostenderunt. Auertere ab eis credentes Apollonij mentem, qui vbique Indorum facta, dictáque iactabat. Postea sermonem hoc modo prosecutus est Thespesion: Sapienti satis est, vt in vescendis cibis purus sit, atque ab omnibus abstineat quæcunque spirant, insuper à cupiditatibus, quæ per oculos accedunt:

A πλὼ Πυθῶ, Ϛ τ̓ Ολυμπίαν ἐπεσκέφθαί σε φασὶν Ἀπολλώνιε· τοῦτο γὰρ ἀπήγγελεν αὐτοῦθα Ϛ Στρατοκλῆς ὁ Φάριος, αὐτετυχηκέναι σοι φάσκων ἐκεῖ· Ϛ πλὼ μὲν Πυθῶ, τοὺς ἐς αὐτλὼ ἥκοντας, αὐλῷ τ̓ ᾠδαπέμπειν, Ϛ ᾠδᾶς, καὶ ψάλσι, κωμῳδίας τε, καὶ τραγῳδίας ἀξιοῖ. εἶτα τ̓ ἀγωνίαν ᾠδὲ ἔχειν πλὼ γυμνλὼ, ὀψὲ τούτων. πλὼ δ' B Ολυμπίαν, τὰ μὲν τοιαῦτα ἀξηγεῖν, ὡς ἀνάρμοστα, Ϛ οὐ χρηστὰ ἐκεῖ, παρέχειν δ' τοῖς ἐς αὐτλὼ ἰοῦσιν ἀθλητὰς γυμνοὺς, Ἡρακλέους τοῦτα ξυνθέντος. τοῦτο ἦλθε παρὰ τ̓ Ινδῶν Σοφίαν, τὰ ἐνταῦθα. οἱ μὲν γὰρ, ὥσπερ ἐς τ̓ Πυθῶ καλοῦντες, ποικίλαις δημαγωγοῦσιν ἴυγξιν· ἡμεῖς δ', ὥσπερ ἐν Ολυμπίᾳ γυμνοί. οὐχ ὑποσύρνισιν ἡ γῆ ὧδε ἐνταῦθα, οὐδὲ γάλα ὥσπερ βάκχαις, ἢ οἶνον δίδωσιν, οὐδὲ μετεώροις ἡμᾶς ὁ ἀὴρ φέρει, ἀλλ' αὐτλὼ ὑπεσορεσμένοι τ̓ γλῶ, ζῶμεν μετέχοντες αὐτ̓ τὰ κατ' φύσιν, ὡς χαίρουσα δίδοίη αὐτὰ, καὶ μὴ βασανίζοιτο ἄκουσα. ὅπη δ' καὶ ἀδυνατοῦμεν Σοφίζεσθαι, τὸ δεῖνα, ἔφη, δένδρον, πλελέα δ' λῶ, τρίτον ἀπ' ἐκείνου, ὑφ' ᾧ διελέγοντο, προσεῖπε τὸν Σοφὸν Απολλώνιον. καὶ προσεῖπε μὲν D αὐτ̓, ὡς ἐκήκοει τὸ δένδρον. ἡ φωνὴ δ' λῶ σύναρθρός τ̓, καὶ θῆλυς. ἀπεσήμαινε δ' πρὸς τοῦτ̓ Ινδοὺς ταῦτα, μεταστήσαν ἡσύμβουλος τ̓ Απολλώνιον τῆς ὑπ' αὐτῶν δόξης, ἐπειδὴ δικῇ ἐς πάντας, λόγους τε Ινδῶν, καὶ ἔργα. προσεπῄει δ' κἀκεῖνα ὡς ἀποχρὴ τῷ Σοφῷ βεβαστεῶσθαί τε καθαρῷ εἶναι, ὁπόσα ἔμπνους, ἡμέρου τε, ὅς φοιτᾷ δι' ὀμμάτων·

φθόνῳ τε, ὃς διδάσκαλος ἀδίκων ἔπι
χείρα, & γνώμην ἥκει θαυμασιουργίας,
& βιαίᾳ τέχνης, μὴ δεῖσθαι ἀληθείαν.
σκέψαι γὰρ τὸν Ἀπόλλω, εἶπε, τὸν Δῆ-
φικὸν, ὃς τὰ μέσα τῆς Ἑλλάδος ἔπι
τῇ ἐρρήσει λογίων ἔχει. σὺ ταῦθα τοί-
νυν, ὥς που & αὐτὸς γιγνώσκεις, ὁ μὲν,
τ' ὄμφης δεόμενος, ἐρωτᾷ βραχὺ ἐρώ
τημα. ὁ δ' Ἀπόλλων, οὐδὲν τερατευ-
σάμενος, λέγει ὁπόσα οἶδε· καί τοι ῥᾴ-
διόν τ' ἦν αὐτῷ σεῖσαι μὲν τ' Παρνα-
σὸν πάντα, τ' Κασταλίαν δ' οἰνοχοῆσαι,
μεταβαλόντι τὰς πηγάς· Κηφισσῷ δὲ
μὴ ξυνεχωρῆσαι ποταμῷ εἶναι. ὁ δὲ, οὐ-
δὲν τούτων ἔπικομπάσας, ἀναφέρει
τἀληθὲς αὐτό. οἰόμεθα δ' μηδὲ τ' χρυ-
σὸν, ἢ τὰ δοκοῦντα λαμπρὰ τ' ἀνα-
θημάτων, ἑκόντι αὐτῷ φοιτᾶν, μηδὲ τῷ
νεῷ τὸν Ἀπόλλω χαίρειν, εἰ μὴ διπλά-
σιος ἀποφανθείη τοῦ νεὼ ὄντος. ᾤκησε
γάρ ποτε μὴ λιτὸν στέγος ὁ θεὸς οὗτος,
& καλύβη αὐτῷ ξυνεπλάσθη μικρὰ,
ἐς ἣν ξυμβαλέσθαι λέγουσι μέλιτται
μέλι κηρὸν, πέρδικές τε ὄρνιθες. δὺ τέλει γὰρ
διδάσκαλος μὲν σοφίας, διδάσκαλος
δὲ ἀληθείας· ἣν ἐπαινῶν, σοφὸς ἀπε-
χνῶς δόξεις, κἂν λαθόμυθος τῷ ὄντι Ἰν-
δοῖς μύθων. τὸ γὰρ πρᾶξαι, ἢ μὴ πρᾶξαι
τ', ἢ οἶδα, ἢ οὐκ οἶδα, ἢ τὸ δεῖνα, ἀλλὰ μὴ
τὸ δεῖνα, τί δεῖται κτύπου; τί δαὶ & βρον-
τᾶν, μᾶλλον δ' & ἐμβεβροντῆσθαι; εἶδες
κὐ ζωγραφίας λόγοις κὴ τ' & Προδίκου
Ἡρακλέα, ὡς ἔφηβος μὲν ὁ Ἡρακλῆς,
οὔπω δ' κὐ αἱρεσθαι & βίου· κακία δ' αὐ-
τ', & ἀρετὴ, διαλαβοῦσαι, περὶ σφᾶς
ἄγουσιν. ἡ μὲν, χρυσῷ τ' κατεσκευασ-
μένη, κὴ ὅρμοις· ἐσθῆτί τ' ἁλιπορφύρῳ,

A careat præterea inuidentia, quæ iniuſtitiæ magiſtra ad mala facinora mentem, ac manum impellit. Miraculorum verò oſtentatione, aut arte violenta non indiget veritas. Licet enim Delphicum Apollinem intueri, qui medium Græciæ tenens, vaticinij reſponſis clarus habetur. Ibi igitur, vt ipſe noſti, qui ab oraculo aliquid poſcit, breui admodum oratione, quid po-
B ſcat, exponit. Apollo autem nullis portentis præmiſſis, quæ ſibi videntur, reſpondit: quanquam ei facillimum eſſet totum Parnaſſum concutere, & Caſtaliæ fontibus mutatis vinum effundere, Cephiſique curſum morari. Ille autem nihil horum iactanter faciens, purè veritatem profert. Putamus etiam nec aurum, nec tam præclara dona, quæ in templo conſpiciuntur, illo
C volente afferri, nec templi ſtructura gaudere, etiam ſi duplo maius, ac præclarius ſtrueretur. Incoluit enim & humilem caſam is Deus, & tugurium illi luteum paruúmque compactum fuit, vbi apes fauos, & aues plumas congeſſiſſe traduntur. Frugalitas enim ſapientiæ & veritatis magiſtra eſt; quam ſi laudaueris, proculdubio ſapiens videberis, fabularum, quæ ſunt apud Indos, oblitus. Fac enim aut non fac,
D & ſcio, aut neſcio, & hoc, *ſed non hoc*, quid ſonitu indiget? *imò quid* tonitru, vel *potius attonito affectu*? Vidiſti etiam aliquando in picturis rationem eandem & Prodici Herculem, quem adhuc impuberem & ad electionem inſufficientem Virtus ac Vitioſitas adprehenſum ad ſe trahere nitebantur. Erat autem hæc quidem auro, monilibúſq. ornata, veſte inſuper purpu-

rea, & facici pulchritudine nitens, comas præterea discriminatas variis nodis alligata & pictis superciliis fulgens: aureos quoque calceos gestans, tumido *incessu huic insultabat.* Altera autem labore fessæ similis, aspectu horrida, macie quoque & squalore confecta, nudis autem pedibus, & *simplici* veste amicta, vt nuda *etiam esset proditura*, nisi quod in fœminis decorum est, agnouisset. Idem igitur & tu cogita, Apolloni, in medio constitutum te esse Indorum, nostræq. sapientiæ: atque illam quidem audire dicentem, quòd dormituro tibi flores substernet, potabítque lacte, & fauis nutriet. *Nectar* quoque ab eadem accipies, & ad volandum plumas quandocunque voles: tibi autem bibenti tripodes, & thronos aureos circumponet: nec erit in eare quicquam laborandum, sed sponte sua ad te hæc omnia venient. Altera verò contraria pollicetur: primò quidem quòd in sordibus humi iacebis, nudus præterea, & veluti nos, laborans deges. Quicquid autem non laboranti tibi accesserit, id neque carum, neque iucundum putare debebis, neque verò iactator eris, nec superbiæ venator. iubebit quoque à somniorum visionibus abstinere, atque ab iis præcipuè, quæ à terra proueniunt. Quòd si iuxta Herculis iudicium electionem feceris, frugalitatem nunquam contemnes, & eam quæ secundum naturam est, parsimoniam non reiiciens, multos Leones superasse diceris, multásque Hydras obtruncasse, Geryones quoque, & Nessos vicisse complures, & alia quæcunque de illo prædicãtur certamina. Sin verò *circulatorum* opinionẽ secutus, auribus atque oculis assentaberis, nec aliis quibusuis sapientior euades, & Nudi Ægyptij præmium fies.

καὶ ὀρφὰς αὖθι, καὶ χαίτης ἀναπλοκαῖς, καὶ γραφαῖς ὀμμάτων· ἔστι δ' αὐτῇ καὶ χρυσοῦν πέδιλον· χέχρασθαι γὰρ καὶ ἵππῳ σὺν σοβοῦσα. ἥδ' αὖ πεπονηκυῖα μὲν σαφῶς φερὴς, βαχὺ δ' ὁρῶσα, τό δ' αὐχμὸν πεποιημένη κόσμημα, καὶ αὐτοδήλως ἡ ἀρετὴ, καὶ λιτὴ τῷ ἐσθῆτα· καὶ γυμνὴ δ' ἂν ἐφαίνετο, εἰ μὴ ἐγίνωσκε τὸ σὺν ἀπλείαις εὔχημον. ἡγοῦ δὴ καὶ σεαυτὸν Ἀπολλώνιε, μέσον τ' Ἰνδικῆς τε, καὶ ἡμεδαπῆς σοφίας ἑστάναι· καὶ τ' μὲν ἀκούειν λεγούσης, ὡς ὑποστορέσει σοι ἄνθη καθεύδοντι· καὶ νὴ Δί' ὡς ποτεῖ γάλακτι, καὶ ὡς κηρίοις θρέψει, καὶ ὡς νέκταρ σοί τε αὐτῆς ἔσαι, καὶ πτερὰ, ὁπότε βούλοιο· τρίποδάς τ' ἐσκυκλήσει πίνοντι*, καὶ χρυσοῖς θρόνοις. καὶ πονήσεις μὲν οὐδέν, ἀλλ' αὐτόματά σοι βαδιεῖται πάντα. τῆς δέ γε ἡμετέρας, ὡς χαμεύνειν μὲν σὺν αὐχμῷ σοι θρεψόμενον, γυμνὸν δὲ ὥσπερ ἡμεῖς μοχθοῦντα φαίνεσθαι. ὃ δὲ μὴ πονήσαντί σοι ἀφίκεσθαι, μήτε φίλον ἡγεῖσθαι, μήτε ἡδύ, μηδὲ ἀλαζόνα εἶναι, μηδὲ τύφου θηρατήν. ἀπέχεσθαι δὲ καὶ ὀνειράτων ὄψεως, ὁπόσα ἀπὸ τῆς γῆς αἴρονται. εἰ μὲν δὴ κατὰ τὸν Ἡρακλέα αἱροῖο, καὶ δόξῃ ἀδαμαντίνῃ χρῷο, μὴ ἀπιμάζων εὐτελείᾳ, μηδὲ πρὸς κατὰ φύσιν εὐτέλειαν θρασυτόμενος, πολλοὺς μὲν ἠρηκέναι φήσεις λέοντας, πολλὰς δὲ ὕδρας ἀπτετμῆσθαί σοι, Γηρυόνας τε, καὶ νέσσους, καὶ ὁπόσοι ἐκείνου ἆθλοι. εἰ δὲ τὸ τῶν ἀγαθόντων ἀσσάσει, κολακείας ὀφθαλμούς τε, καὶ ὦτα· οὔτε σοφώτερος ἑτέρου δόξεις, χρήσῃ τε ἆθλος ἀνδρὸς Αἰγυπτίου γυμνοῦ.

Apollonium longo ſermone Theſpeſioni Gymnoſophiſtarum principi contradixiſſe de Prodici Hercule, de Pythagoræ victu & ſilentio loquendo : Item de opinionibus ſibi à philoſophia propoſitis : quódque ſapientiam, ſpretis ceteris, elegerit. De Æſchylo etiam tragico, & aliis plurimis. CAP. VI.

ΤΑΥΤΑ εἰπόντος, ἐσῄφησαν A
ἐς τὸν Ἀπολλώνιον πάντες, οἱ
μέν, ἀμφ' αὐτὸν, ὡς αὐτομόλοις γι-
γνώσκοντες, οἱ δὲ, ἀμφὶ τὸν Θεσπε-
σίωνα, θαυμάζοντες ὅ, τι ἀντερεῖ. ὁ
δὲ, ἐπαινέσας αὐτὸν τῆς δυροίας, καὶ
τοῦ τόνου, μή τι, ἔφη, προσθεῖναι; μὰ
Δί', εἶπεν. εἴρηκα γάρ. τοῦ δ' αὖ ἐρο-
μένου, μὴ τῶν ἄλλων τις Αἰγυπτίων; B
πάντων, ἔφη, δι' ἐμοῦ ἤκουσας. Ὑπο-
χὼν οὖν ὀλίγον, καὶ τοῦ ὀφθαλ-
μοὺς ἐρείσας ἐς τὰ εἰρημένα, οὕτωσι
ἔλεξεν, ἡ μὲν Ἡρακλέους αἵρεσις,
ὡς φησι Πρόδικος αὐτὰ ἐφήδω ἐλέαζ
αὐτῷ, ὑμῶς τε ὑμῖν λέλεκται, καὶ
κεῖται τῷ φιλοσοφίας νοσῶ, ὦ σοφοὶ
Αἰγυπτίων· προσοίσει δέ μοι οὐδέν· C
οὔτε γὰρ ξυμβούλοις ὑμᾶς βίου ποιη-
σόμενος ἥκω, πάλαι γε ἠρημένος
τὸν ἐμαυτῷ δόξαντα. πρεσβύτατος
δὲ ὑμῶν, πλὴν Θεσπεσίωνος τούτου
ἀφιγμένος, αὐτὸς ἂν μᾶλλον εἰ-
κότως ξυνεβούλευον ὑμῖν σοφίας
αἵρεσιν, εἰ μή πω ἠρημένοις ἐντύ-
χον. ὧν δ' ὅμως τηλικόσδε, καὶ σο-
φίας ἅπτει τοσόνδε ἀφιγμένος, δέ-
κνυσθαι βουλοίμην ὑμῖν τὰ ἐμαυτοῦ βου-
λης χρήσασθαι, διδάσκων ὡς ὀρθῶς D
εἱλόμην ταῦτα, ὧν μήτε βέλτιω ἕτε-
ρα ἅπτει νοῦν ἦλθέ μοι. καπδὼν
γάρ τοι σὺ Πυθαγόρου μέσα, καὶ

HÆC cùm Theſpeſion dixiſſet, Omnes in Apollonium ſe conuerterant : ſocij quidem, quòd aliquid contradicturum agnoſcerent, Ægyptij verò quid contra illa dicere poſſet admirantes : ipſe verò facundiam eius, & dicendi modulum collaudans, nunquid iis, quæ dicta erant, addere vellet? interrogauit. Ille verò, Nihil per Iouem, inquit: ſatis enim dixiſſe mihi videor. Rurſus interrogante Apollonio num Ægyptiorum alius quiſquam dicere aliud vellet? Nihil opus eſt, reſpondit Theſpeſion : me enim audiens, omnes audiuiſti. Paulum igitur cunctatus Apollonius, & oculis humo defixis, quæ audierat, mente repetens, in hunc modum tandem locutus eſt: Herculis electio, quam cùm eſſet impubes, illum feciſſe Prodicus refert, rectè à vobis iuxta philoſophiæ præcepta narrata eſt, ſapientes Ægyptij : ſed ea nunc ad me nihil attinet. Neq. enim de eligenda vita vos cõſulturus aduenio, qui eam iamdudũ elegerim, quæ omnium optima viſa eſt. Cúmq. ceteros omnes præter Theſpeſionem ætate antecedam, decentius vtiq; de eligenda ſapientia conſilium vobis dare poſſem, niſi vos quoque iam elegiſſe animaduerterem : attamen cùm ſim talis, atque in ſapientia tantùm profecerim, non recuſabo mei conſilij vobis iudicibus vti, & quomodo rectè hanc viuendi ratione elegerim vos docebo : quia melius nihil hactenus in mentem venit. Si quis Pythagoræ mediocritatem, &

arcanam philoſophiam aſpexerit, non ſolùm ſeipſum agnoſcet, qualis ſit, ſed qualem etiam fieri oporteat. Ego verò quàm purè, ſanctéque aras attigerit conſiderans, & ventrem quomodo ab animalium eſu purum ſeruauerit, totum autem corpus à veſtibus ex morticina materia confectis habuerit impollutum: vtque omnium primus linguam frenauerit, à boue ſilentij documentum ſumens: reliquam verò philoſophiam, quàm verè, ſanctéque conſtituerit, eius opiniones ſum ſecutus; non ex duabus eligens ſapientiam, ſicut optimè Theſpeſion conſulis, ſed ex pluribus. Philoſophia enim ſuas omnes mihi circumponens opiniones, & earum ſingulis proprium apponens ornatum, in eas me reſpicere iuſſit, & ſana mente quancunque libuiſſet eligere. Pulchritudo igitur erat omnium admirabilis quædam, & diuina, vt facilè in earum aliquas ob ſtuporem quis declinaret. Ego autem in omnes figebam oculos. Ipſæ enim mihi præbebant audaciam, cùm ſingulæ mihi iam quid eſſent daturæ, oſtenderent, ac pollicerentur. Cúmque earum nulla voluptatum agmen nullo cum labore acquiſiturum me diceret, altera verò quietem à laboribus, alia rurſus lætitiam labori permiſtam polliceretur: atque ita voluptates vndique monſtrarentur & laxatæ ventris habenæ. Manus autem ad rapiendas diuitias paratæ, & oculis nullum frenum adderetur: ſed cupiditates, amores, ceteríque huiuſmodi affectus paſſim concederentur: earum vna tales perturbationes cohibere ſe iactabat, audax autem & contentionis cupida perturbare cuncta videbatur. Erat autem forma ſapientiæ diuina quædam, & venerabilis,

A τοῦ σοφίας ἄῤῥητε, μὴ μόνον γιγνώσκοι ἑαυτὸν ὅς πις εἴη· ἀλλὰ καὶ ὅς πις γένοιτο, βωμῷ τ' ὡς καθαρῶς ἅψαιτο, καὶ ὡς ἀχραάντῳ μὲν ἐμψύχου βρώσεως γαστὶ χρήσαιτο, καθαρῷ δ' σώματι πάντων ἐθημάτων, ὁπόσα θνησιδίων ξύλκειδ· γλῶτταν τ' ὡς τρῶτος ἀνθρώπων ξυνέσχε, βοῦν ἐπ' αὐτῇ σιωπῆς ἱερὸν δόγμα, καὶ τ' ἄλλων φιλοσοφίαν ὡς χρησιμωτάτη, καὶ ἀληθῆ κατεστήσαιτο, ἕδραμον ἐπὶ τὰς ἐκείνε δόξας, οὐ μίαν σοφίαν ἐκ δυοῖν ἐλόμενος, ὡς σὺ βέλτιστε Θεσπεσίων ξυμβελεύῃς· τρυφήσασα γάρ μοι φιλοσοφία τὰς ἑαυτῆς δόξας, ὁπόσαι εἰσί, τρυφαλλίδα τ' αὐταῖς κόσμον, ὃς ἑκάστῃ οἰκεῖος, ἐκέλευσεν ἐς αὐτὰς βλέπειν, καὶ ὑγιῶς αἱρεῖσθαι. ὥρα μὲν οὖν σεμνή τ' ἁπασῶν ἦν, καὶ θεία· καὶ κατέμυσεν ἂν τις τρὸς σφίας αὐτῶν ἐκ πλήξεως.

C ἐμοὶ δ' ἐτήκει τὸ ὄμμα ἐς πάσας· καὶ γάρ με καὶ τρεπάῤῥωον αὗται τρασκόμβαί τ', καὶ τρεκηρύτευσαν, ὁπόσα δώσουσιν· ἐπεὶ δ' ἡ μία τις αὐτῶν, οὐδὲν μοχθήσαντι πολλοῦ ἐπαντλήσειν ἔφασκεν ἡδονῶν ἐσμὸν, ἡ δ' αὖ μοχθήσαντα ἀναπαύσειν, ἡ δ' ἐκκαθαμίξειν εὐφροσύνας τῷ μόχθῳ· παντα-

D χοῦ δ' ἡδοναὶ διεφαίνοντο, καὶ ἄνετοι μὲν ἰωίας γαστρός· ἑτοίμη δ' χεὶρ ἐς πλοῦτον, χαλινὸς δ' οὐδεὶς ὀμμάτων, ἀλλ' ἔρωτές τε, καὶ ἵμεροι, καὶ τὰ τοιαῦτα πάθη ξυνεχωρεῖτο· μία δὲ αὐτῶν, ἰσχὺν μὲν τοῦ τοιούτων ἐκόμπαζε· θρασεῖα δὲ ἰῶ, καὶ φιλοκίνδυνος, καὶ ἀπηγκονισμένη πάντα· εἶδος σοφίας, εἶδος ἄῤῥητον,

οὖ κὴ Πυθαγόρας ἠπήνθη, Ⓒ εἰσήκει ὃ A
ἁρά σοι σὺ παῖς πολλαῖς, ἀλλ' ἀπετέ-
τακτο ἀυτῶν, κὴ ἐσιώπα. ξυνεῖσα ὃ,
ὡς ταῖς μὴν ἄλλαις οὐ ξυνπάθεμαι,
τὰ δ' σὰ οὔπω οἶδα, μειράκιον,
εἶπεν, ἀηδὴς ἐγὼ, κὴ μεστὴ πόνων. εἰ
γὰρ ἀφίκοιτό τις ἐς ἦθη τὰμὰ, τρά-
πεζα μὴν, ὁπόσα ἐμψύχων ἀνηρῆται
πᾶσαν, οἴνου ὃ ἐκλελῆθαι, κὴ τὸν σο- B
φίας μὴ ὑπθολοιῶ κρατῆρα, ὃς σὺ
ταῖς ἀοίνοις ψυχαῖς ἔσηκεν, οὐδὲ χλαῖ-
να θάλψει αὐτὸν, οὐδὲ ἔριον, ὃ ἀπ'
ἐμψύχου ἐπέχθη· ὑπόδημα ὃ αὐτοῖς
βύβλου δίδωμι, καὶ καθεύδειν ὡς ἔ-
τυχε. κὰν Ἀφροδισίων ἠπηδέντας ἀί-
δωμαι, βάραθρα ἔστι μοι, καθ' ὧν
σοφίας ὀπαδὸς δίκη, φέρει τε αὐτοῦ,
καὶ ὠθεῖ. χαλεπὴ δ' οὕτως ἐγὼ τοῖς
τὰμὰ αἱρουμένοις, ὡς καὶ δεσμὰ C
γλώττης ἐπ' αὐτοῦ ἔχειν. ἃ δ' ἔσαι
σοι καρτερήσαντι, ταῦτα ἐμοῦ μάθε.
σωφροσύνη μὴν, κὴ δικαιοσύνη αὐ-
τόθεν. ζηλωτὸν ὃ ἡγεῖται μηδένα, τυ-
ράννοις τε φοβερὸν εἶναι μᾶλλον, ἢ ὑπ'
αὐτοῖς κεῖται. θεοῖς τε ἡδίω φαίνεται,
μικρὰ θύσαντα, ἢ ⓐ πολλοὺς αὐ-
τοῖς τὸ τῶν ταύρων αἷμα· καθαρῷ ὃ
ὄντι σοι, καὶ προγνώσειν δώσω, κὴ
σοῦ ὀφθαλμοὺς οὕτω πλήσω D
ἀκῖνος, ὡς διαγνώσκειν μὲν θεὸν,
γνώσκειν ὃ ἥρωα, σκιοειδῆ δ' ἐλέγ-
χειν φαντάσματα, ὅτε ψεύδοιτο εἴδη
ἀνθρώπων. ἥδε μοι βίου αἵρεσις, ὦ σο-
φοὶ Αἰγυπτίων, ἰὼ ὑμῶς τε, Ⓒ κῆ τὸν
Πυθαγόραν ἑλόμενος, οὔτε ἐψευσά-
μην, οὔτε ἐψεύσθην· ἐγνώμην μὲν
γὰρ ἃ χρὴ τὸν φιλοσοφήσαντα. φιλοσο-

quam etiam Pythagoras amauerat. Ea non cum ceteris vna, sed ab aliis semota, tacitáque perstabat. Cúmque aliarum dictis non assentiri me animaduerteret, sua verò adhuc videret ignorare, ô adolescens, inquit, ego tristis & laborum plena sum. Si quis enim meas leges secuturus est, primò quidem ab omnium animalium esu abstineat oportet, & vini penitus obliuiscatur, ne sapientiæ poculum perturbet, quæ in animis à vino abstinentibus consistit: nec elaborata vestis illum calefaciet, aut lana ab animalibus detonsa. Calceos verò ex arborum corticibus dabo, & vbicunque sors tulerit, dormitabit. Quòd si Venereorum cupiditate moueri illos sensero, barathra quædam mihi sunt, in quæ ministra sapientiæ pœna ipsos detrudet. porro adeò sum difficilis iis, qui mea studia sequuntur, vt etiam linguæ vincula imponam. Quæ verò præmia maneant, si hæc toleraueris, ex me audi. Temperantiam primò, iustitiámque ex me consequêris, nec vlla tangeris æmulatione. Tyrannis verò potius terribilis eris, quàm subditus: Deis autem acceptior parua sacrificeans, quàm qui taurorum sanguinem profundunt: & cùm purus, mundúsque sis, vt etiam futura prænoscas, concedam, oculósque tuos radioso lumine sic implebo, vt Deum possis agnoscere: possis etiam Heroem discernere, & vm- Hom. Il. v
brosa phantasmata redarguere, quæ speciem oris plerunque mentiuntur. Hanc itaque vitam elegi, ô sapientes Ægyptij: quam cùm rectè, & iuxta Pythagoræ instituta delegerim, neque eam fefelli, nec ipse ab ea sum deceptus. Nam quæ rectè philosophantem agere decet, omnia præstiti, & quæ philo-

ſopho ſe daturam pollicita eſt, cuncta habeo. Sum enim de generatione artis contemplatus, & vnde ſint illius profecta principia: viſúmque mihi eſt ab hominibus ipſam eſſe natam diuinitate quadam excellentibus, quíque optimè animam exercuerint: cuius immortale quid & non genitum fontes ſunt generationis. Huic autem rationi non multùm aſſentiri mihi viſi ſunt Athenienſes: qui Platonis ſermonem, quem diuinitus hoc loco ſapientérque de anima protulit, corruperunt, contrarias illi & minimè veras opiniones de anima receperunt. Oportuit autẽ animaduertere qualis nam hæc ciuitas, & quale id eſſet hominum genus, apud quos non is quidem hoc modo, ille verò aliter, ſed vnum & idem omnis ætas de anima ſentiret, ac loqueretur. Ego igitur ſic peracta iuuenta, cùm adhuc non ſatis hæc intelligere mihi viderer, ad vos reſpexi, quos fama eſt multa excellenter ſcire de rerũ natura, & ea quondam præceptori meo Pythagoræ narraueram. Ille verò mihi ſuperſtans, Si tu, inquit, amator eſſes, aut in ætate ad amandum idonea conſtitutus, & adoleſcente formoſo inuento illius amore caperer is, profectò quo ciue natus puer eſſet inquireres: quòd ſi patre natus eſſet *conſulari &* imperatorio, auis autem primatibus ciuitatis. tu verò ipſum *triremis ductoris* cuiuſdam, aut tribuni filium nuncupares: num illi talibus verbis gratificari, an potius eundem offendere putares, quod non ex patris nomine, ſed ignobili, atque alieno genere quaſi ſpurium denominares? Cur itaque ſapientiam ab Indis inuentam, non à naturalibus parentibus illam denominas, ſed ab iis qui *adoptione parẽtes ſunt: &* maius aliquid

A φουῶπ ἢ ὁπόσα δώσειν, ἔφη, παντὶ ἔχω. ἐφιλοσόφησα γὰρ ὑπὲρ γενέσεως τῆς τέχνης, καὶ ὁπόθεν αὐτῆς αἱ ἀρχαί. καί μοι ἔδοξεν ἀνδρῶν εἶναι θείων τὰ θεῖα, ψυχῇ τε ἄριστα ἐσκεμμένων, ἧς τὸ ἀθάνατόν τε, καὶ ἀγένητον, πηγαὶ γενέσεως. Ἀθηναίοις μὲν οὖν οὐ πάνυ τεθσηκὼν ἐφαίνετό μοι ὅδε ὁ λόγος· τὸν γὰρ Πλάτωνος λόγον, ὃν θειοτέρως εἶπεν, καὶ πανσόφως ὑπὲρ B ψυχῆς ἀνεφθέγξατο, αὐτοὶ* διέφθειραν· ἀνοήτως ταύτῃ, καὶ οὐκ ἀληθεῖς δόξας ὑπὲρ ψυχῆς τεθσεμμένοι. ἔδει δὲ σκοπεῖν τίς μὲν εἴη πόλις, ποῖον ἢ ἀνδρῶν ἔθνος· παρ' οἷς οὐχ ὁ μὲν τις, ὁ δὲ, οὔ· πᾶσα ἡ ἡλικία τὸν αὐτὸν ὑπὲρ ψυχῆς φθέγγοιτο· κἀγὼ μὲν νεότητός γε* οὕτω ἀγούσης, καὶ τὸ μήπω ξυνιέναι, τεθς ὑμᾶς ἔβλεψα, ἐπειδὴ πλεῖσα ἐλέγετο ὑπὲρ φυῶς εἰδέναι· C τεθς τὸν διδάσκαλον τὸν ἐμὸν διῆν ταῦτα. ὁ δ', *ἐφισάμενος, εἰ τῶν ἐρώντων, εἶπεν, ἐτύγχανες ὤν, ἢ τὸν ἡλικίαν ἔχοντων τὸ ἐρᾶν, εἶτα μειρακίῳ καλῷ συντυχών, καὶ ἀγαθεὶς αὐτῷ τῆς ὥρας, οὐκ ἂν καὶ ὅπου τῶν πολιτῶν εἴη παῖς ἐζήτεις· ἵν' ὁ μὲν, ἱπποδρόφου, καὶ στρατηλάτου παῖς, καὶ χορηγοὶ ἅπαντες· οὐκ ἄν αὐτὸν ταξιάρχου τινὸς, ἢ φυλάρχου ἐκάλεις· ἆρά γ' ἂν οἷός τεθσαγέσθαι τὰ παιδικὰ τούτοις· ἢ κἂν ἀνδρὸς δόξαι, μὴ παθόντα ὀνομάζων τὸ μειρακιον, ἀλλ' ἀπὸ συφύλου ἀσφαλῶς, καὶ νόσου. Σοφίας οὖν ἐρᾶν, ἵν' Ινδοὶ βύρον, ἐκ ἀπὸ τῶν φύσει πατέρων ὀνομάζεις αὐτὴν, ἀλλ' ἀπὸ τῶν θείων; καὶ δίδως τὴ

x. διέφ-θειραν

x. ἐφισάμ-ενος

x. τῶν

μεῖζον Αἰγυπτίοις, ἢ εἰ πάλιν αὐτοῖς
ὡς αὐτοὶ ἄδοιοι, μέθυ ξυγκεκραμέ-
νος ἀναβαίη ὁ Νεῖλος. ταῦτά με πρὸ
ὑμῶν ἐπ' Ινδοὺς ἔτρεψεν, ἐνθυμηθέν-
τα πρὸ αὐτῶν, ὡς λεπτόφροι μὲν τ'
ξυέσιν ἅτοιοίδε αὖθροι, καθα-
ρωτέραις ὁμιλοῦντες ἀκτῖσιν, ἀληθέ-
στεροί γε τὰς πρὸ φύσεως τ', ἢ θεῶν
δόξας, ἅτε ἀγχίθεοι, ἢ πρὸς ἀρ-
χαῖς τῆς ζωογόνου & θερμῆς οὐσίας
οἰκοῦντες· ξυτυχὼν τ' αὐτοῖς, ἐπαθόν τι
πρὸς πρὸ ἐπαγγελίαν τῶν ἀνδρῶν,
ὁποῖον λέγουσι πρὸς τ' Αἰσχύλου σοφίαν
παθεῖν Αθηναῖοι. ποιητὴς μὲν γὰρ
ἔδοξε τραγῳδίας ἐφεύρε. πρὸ τέχνην
δὲ ὁρῶν ἀκατάσκευον τ', ἢ μήπω κε-
κοσμημένην, εἰ μὲν ξυνέστελε τοὺς
χοροὺς ἀποτάττων ὄντας, ἢ τὰς τῶν
χ. ὑποκριτῶν αὐλητρίδας* εὑρεῖν πρᾶγ-
ματα μύθους, τὸ τῶν μονῳδιῶν μῆκος,
ἢ τὸ ὑπὸ σκηνῆς ἀποθνήσκειν ἐπενόη-
σεν, ὡς μὴ ἐν φανερῷ σφάττοι. σο-
φίας μὲν μηδὲ ταῦτα ἀπολλάττω·
δοκείτω δ' καὶ ἑτέρῳ πρᾶγμα εὖ-
νοιαν ἔτι δεξιῶ τινὰ ποίησιν. ὅτι
ἐνθυμηθεὶς μὲν τ' αὐτὸν, ὡς ἐπάξιον
τὴν τραγῳδίαν ποιεῖν φθέγξοιτο· ἐνθυ-
μηθεὶς δ' καὶ τινὰ τέχνην, ὡς πρε-
σφυᾶ τῷ μεγαλείῳ μᾶλλον, ἢ τῷ
καταβεβλημένῳ τε, & ὑπὸ πόδα,
σκευοποιΐας μὲν ἥψατο, εἰκασμένης
τοῖς τῶν ἡρώων εἴδεσιν. ὀκρίβαντος δὲ
χ. ὑποδέσεις τοὺς ὑποκριτὰς* ἀνεβίβασεν, ὡς ἴσα
ἐκείνης βαίνοιεν. ἐσθῆσί τ' πρέπτος
ἐκόσμησεν, ἃ πρόσφορον ἥρωσί τε,
καὶ ἡρῴοις ἠσθῆσθαι. ὅθεν Αθηναῖοι
πατέρα μὲν αὐτὸν τ' τραγῳδίας ἡγοῦντο, ἐκάλουν δ' καὶ τεθνεῶτα ἐς Διονύσια.

A Ægyptiis tribuent, quàm si iterum, vt alias euenisse perhibent, melli commistus Nilus ascenderet? Hæc me prius quàm vos adirem ad Indos conuerterunt, quòd ipsos putarem ingenio sublimiores esse, vt pote in aëre puriore degentes: veriora etiam de natura & Diis opinari, quòd propius Deos, & principia substantiæ calidæ, atque animantia generantis, habitarent. Cúm-
B que ad eos venissem, tale aliquid mihi ob eam, quam de ipsis habebam expectationem contigit, quale quondam Athenienssibus ab Æschyli sapientia contigisse fertur. Erat namque Æschylus poëta tragicus, qui cùm artem eiusmodi incompositam, inornatámque animaduerteret, choros in vnum contraxit disiunctissimos antea existentes, & histrionum crebras responsiones auferēs, vnici cantus prolixitate;
C intra scenas faciendam iugulationem excogitauit, ne coram populo trucidationes hominũ fierent. Quæ licet ipsa per se sapientia carere nemo dixerit; vlterius tamen aliquid excogitandi etiam in poëtica minus peritis præstitit occasionem. Cúmque rursus ille cogitaret, quo pacto dignitatem tragœdiis posset afferre, viderétque eiusmodi arti sublimitatem potius, quàm humilita-
D tem conuenire, apparatus ornatiores instituit, & heroum figuris magis accommodatos: & pulpitis histriones super imposuit: vt alti sicut heroes gradirentur: vestibúsq. primus eosdem ornauit, quas heroes, aut heroũ mulieres decere putabat. Quibus de causis Athenienses tragœdiæ parentem illum putant, & in Dionysij festis etiam mortuum conuocant.

lin. 4. à fine pag. sup. Fed. Morellus sic emendarat, Curergo, cùm sapientiã ames, ô In.

Quæ

Quæ enim ab Æschylo inuenta fuerunt, ediscuntur, ac præ ceteris habentur in pretio. Verumenimuerò emẽdatæ exornatæve tragœdiæ non magna est gratia, quòd breui diei spatio eius voluptas, ceu bacchanalium, permaneat. Philosophia verò vt Pythagoræ visum est composita, deinde ad Deos translata, sicut Indi Pythagoræ sapientiã transtulerunt, non breuis temporis gratiam promeretur, sed infiniti & omnem numerum excellentis. Nihil igitur indecens fecisse videtur, qui tam cõptæ, exornatæque philosophiæ amore victus est, quam Indi conuenienter collocantes, alta diuináque machina ipsam circundederunt. Quòd autem iure illos amauerim, iuréque sapientes iudicauerim, ac beatos, iam vobis edisserendi tempus est. Vidi enim homines in terra degentes, nec tamen in ipsa: sine mœnibus munitos, & nihil possidentes, vel potius omnia. Quòd si hæc loquens ænigmata quædam dicere videor, nihil est mirabile. Id enim Pythagoræ sapientia concedit: atque his ænigmatibus vti idem ille permittit, qui silentium sermonis magistrũ inuenit. Huius autem sapientiæ vos quoque consultores Pythagoræ tunc fuistis, cùm Indorum sapientiam laudabatis, propterea quòd vos quodam Indi fueritis. Sed quoniam pudore sermonis qui vulgò ferebatur, quòd diuinis portentis ex ea terra pulsi huc veniistis, aliud quiduis potius, quàm Æthiopes ab Indis venientes putari voluistis, atque omnia propter hanc cuitandam opinionem à vobis facta sunt. Omnem itaque illorum habitum exuistis, quasi cum veste simul & illud assumpturi, vt Æthiopes, non autẽ Indi putaremini. Deos quoq. magis Ægyptio quàm vestro ritu colere instituistis.

A τὰ γὰρ τοῦ Αἰσχύλου ψηφισαμένων, ἀνεδιδάσκετο, καὶ σύνεσκευάσετο καινῆς· καί τοι χαρᾶς μὲν οὐ κεκοσμημένης, ὀλίγη χάρις· οὐ φαύλη γὰρ ἂν μικρᾷ τῆς ἡμέρας, ὥσπερ ἡ τῶν Διονυσίων ὥρα. Φιλοσοφίας δ', ξυσκευασμένης μέν, ὡς Πυθαγόρας ἐδικαίωσεν, ὑποθαζούσης δέ, ὡς Πυθαγόρου Ἰνδοί, καὶ ἐς βεβαιοῦ χρόνον ἡ χάρις, ἀλλ' ἐς ἄπειρον τε, καὶ ἀριθμοῦ πλείω. οὐδὲ* ἄπει- B κ. οὐ δικ.
κός τι παθεῖν μοι δοκεῖ, φιλοσοφίας ἡσθεὶς, οὗ κεκοσμημένης, ᾧ ⓐ τὸ πρόσφορον Ἰνδοὶ σείλαντες, ἐφ' ὑψηλῆς τε, καὶ θείας μηχανῆς σφᾶς κυκλοῦσιν· ὡς δ' ἂν δίκαι μὲν ἀγάσθαι αὐτοὺς, σὺν δίκαι δ' ἡδοίμαν σοφούς τε, καὶ μακαρίους, ὥρα μανθάνειν. Εἶδον ἄνδρας οἰκοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἐπ' αὐτῆς· καὶ ἀτειχίστους, τετειχισμένους, καὶ οὐδὲν κεκτημένους, ἢ τὰ πάντων. εἰ δ' αἰνιγμάτων ἄπλομαι, σοφία Πυθαγόρου ξυγχωρεῖ ταῦτα, παρέδωκε γὰρ καὶ τὸ αἰνίττειν, διδάσκαλον εὑροῦσα σιωπῆς λόγον*. σοφίας δ' ταύτης, ἐθέλετε μὲν κ. λόγῳ· καὶ αὐτοὶ Πυθαγόρᾳ ξύμβουλοι χρόνου, ὃν τὰ Ἰνδῶν ἐπῃνεῖτε. Ἰνδοὶ γὰρ ἀρχαῖον πάλαι ὄντες, ἐπεὶ δ' αἰδοῦς D λόγου, δι' ὃν σὺν μιαινμάτων τῆς γῆς ἀφίκεσθε δεῦρο, ἕτεροι μᾶλλον ἐθέλεσθε δοκεῖν, ἢ Αἰθίοπες ⓐ ἀπὸ τῶν Ἰνδῶν ἥκοντες· πάντα ὑμῖν ἐς τοῦτο ἐδρᾶτο. ὅθεν ἐγυμνώθητε μὲν σοφιῆς, ὁπόση ἐκεῖθεν, ὥσπερ ξυναποδυόμενοι τὸ Αἰθίοπες εἶ). θεοὺς δὲ θεραπεύειν, ἐνομίσασθε ⓦ Αἰγύπτιοι ⓦ μᾶλλον ⓦ, ἢ ⓦ ὑμέτερον ⓦ ζῆπ ⓦ.

ἐς λόγους τε οὐκ ἀπιστείους ὑπὲρ Ἰνδῶν κατέστητε, ὥσπερ οὐκ αὐτοὶ διαβεβλημένοι, ἀφ' οἵων διαβεβλῆσθαι ἥκειν. καὶ οὐδὲ μετέρρυθμῆσθέ πω, καὶ τοῦτο ἑδρᾶτε· ὅθεν ἐγυμνώθητε μὲν σκυτῶς· οἱ καὶ τὴμερον ἀπίστιξιν αὐτοῦ ποιεῖσθε, φιλοχρόδορόν τε, καὶ ἰαμβώδη, χρηστὸν οὐδὲν ἀπιστοῦντα Ἰνδοὺς φάσκοντες, ἀλλ' ἢ χ. θεαί μ. ἐκπλήξεις, καὶ ἀγωγὰς, τὰς* μὲν, ὀφθαλμῷ, τὰς δὲ, ὤτων· σοφίαν δὲ B χ. μὲν εἰδ. οὔπω ἐμοὶ* εἰδότες, δῶσίαθητοι φαίνεσθε τῆς ἐπ' αὐτῇ δόξης. ἐγὼ δ' ὑπὲρ ἐμαυτοῦ λέξω οὐδέν· εἴθε γὰρ, ὅ με Ἰνδοὶ ἡγοῦνται. Ἰνδῶν δ' οὐ ξυγχωχ. τὰς ὑμ. ὅπως ἔ. ρῶ ἅπτεσθαι· ἀλλ' εἰ μέν τις ὑμῶν* ὑμᾶς ἔχει σοφία μεσσαίου ἀνδρὸς, ὃς ἄδων ἐς τὴν Ἑλένην ἐναντίον τῷ πρώτερῳ λόγῳ, παλινῳδίαν αὐτὴν ἐκάλεσεν, οὐκ ἔστιν ἔτυμος ὁ λόγος C οὗτος· ἤδη γὰρ αὐτοῦ ὥρα λέγειν, ἀμείνω τῆς νῦν παρεσκευὰς μεταβαλόντας περὶ αὐτῶν δόξαν· εἰ δὲ μὴ ἄμουσοι πρὸς παλινῳδίαν ὑμεῖς, ἀλλὰ φείδεσθαί τε χρὴ ἀνδρῶν, οὓς ἀξιοῦντες θεοὶ τῶν αὐτοῖς ὄντων, οὐδὲ ἑαυτοῦ ἀπαξιοῦσιν, ὧν ἐκεῖνοι* πέπαυνχ. πέπαυ. ται. δῆλόν γε Θεσπεσίων καὶ περὶ τῆς πειθοῦς λόγον, ὡς ἁπλῶς τε, καὶ ἀκατασκευάστως* χρώσης. καὶ παχ. ἀκατασκεύως ράδειγμα ἐγγύθεν σοι τοῦ λόγου νεὼς, κηροῦ, καὶ πτερῶν ξυντεθείς. ἐμοὶ D δὲ ἀκατασκεύαστα μὲν δοκεῖ οὐδὲ ταῦτα. τὸ γὰρ, ξυμφέρετε πτερά τ' οἰωνοὶ, κηρόν τε μίγνυται· κατασκευαζομένου τῷ οἴκῳ, καὶ οἴκου σχῆμα. ὃ δ' οἶμαι μικρὰ ταῦτα ἡγούμενος,

A Sermones insuper nequaquam eorũ meritis dignos de Indis habuistis, quasi calumniam euitaturi, si eos calumniati essetis, à quib. venistis. Neq; in hoc modum mensurámve seruatis vnquam iugiter in eodem perseuerantes, ex quo illorum habitũ exuistis: verùm hodierna die huius, quod dico, manifestissimum signum dedistis, cùm Indos cõtentionis cupidos, & iambicè loquentes, ac nihil boni, rectíve sentientes, appellaueritis, & miracula duntaxat, & præstigia, delusionésque, cùm aurium, tum oculorũ meditantes. Cúmq; qualis sapientia mea sit, adhuc ignoretis, absq; sensu tamen de ipsa opinari videmini. Ego autem de me ipso nihil dicam: atque vtinam sim talis, qualẽ Indi me existimãt. Indos vero quoad potero maledictis lacerari non permittam. Vos autem si quid eiusmodi sapitis, quale quõdã *Himeræus* vir Stesichorus, qui de Helena carmẽ illi, quod prius scripserat, cõtrarium decantans, Palinodiam, seu recantationem vocauit eiusmodi, *Non verus hic sermo*. iam tempus est vos dicere, opinionem quam nunc de illis habetis, in melius mutantes. Sin ad Palinodiam faciendã dispositi non estis, saltem maledictis abstinete in eos viros, quos Dij bonis, quæ contulere, dignos iudicantes, eius etiam, quã ipsi *comparaũt*, quietis indignos non arbitrantur. Attulisti præterea, ô Thespesion, de Suasionis Deæ templo rationem quandam, quod simplex, & sine apparatu esse debet: exemplóque vsus es templi ex cera quondam, plumísq. compositi. Mihi vero nequaquam imparatum hoc esse videtur: nam illud poëtæ,

Conferte ô volucres, pennas, & apes quoque ceram.

eius erat qui domum præparabat, & domus formam. atque is etiam, vt opinor, parua hæc

&minora quàm ſua mereretur ſapiẽtia, reputans, maius aliud atque aliud templum, & pulcherrimum omniũ experiuit: ex vno autem ipſorum illecebras aureas Sirenarum leporem quendam continentes ſuſpendiſſe dicitur. Poſtmodum verò præclariſſima dona ornamenti gratia ad leporem congregauit, neque ſtatuariæ artis repudiauit induſtriam, ſtatuas, coloſſóſque permultos ad templum deducentem, partim hominum, partim Deorum, necnon & equorum, aut taurorum, & aliorum cuiuſque generis animalium, nec Glaucum cum ſuppocillis accedentem: nec rurſus arcis Troianæ captiuitatem, quam ibi Polygnotus pinxit. Non enim Lydium aurum Suaſionis Deæ ornamentum putabat, ſed Græcorum cauſa illud introduci gaudebat, oſtendere illis cupiens, vt opinor, Barbarorum diuitias, vt illas acquirere magis optarent, quàm inter ſe bella gerendo mutuò populari. Hæc igitur Græco ritu, & ſuæ ſapientiæ accommodato voluit apparari, templúmq; Suaſionis hoc modo ſplendidum, & ornatum reddidit. Puto etiam ipſum ornatus cauſa reſponſa carminibus dare. Niſi enim huius rei cauſa id faceret, ſic, vt opinor, reſponderet, fac, aut non fac, aut vade, vel non vade, tales aſciſce ſocios, aut ne aſciſcas. Hæc enim breuia ſunt, &, vt vos dicere ſoletis, nuda. Ipſe autem, vt ſe magniloquum, & interrogantibus iucundiorem exhiberet, poëtarum more ſua reſponſa componit. Neque verò putat aliquid eſſe, quod neſciat, ſed etiam arenæ numerum, & maris omnes menſuras aſſerit comprehendiſſe: quod tu forſitan

A καὶ τὴν ἑαυτοῦ σοφίας ἥσσω, καὶ ἄλλο ἐφ' ἑτέρῳ ἐνθυμούμενος, καὶ ἄλλο, καὶ μεγάλων ἤδη, καὶ ἑκατομπέδων. ἑνὸς δὲ αὐτῶν καὶ χρυσᾶς ἴυγγας αἰάφας * λέγεται σειρήνων, καὶ αἰάφας ἀνά τινα ἐπεχούσας πειθώ. ξυνελέξατο καφάς δὲ τε τὰ εὐδοκιμώτατα τῆς ἀναθημάτων ἕνεκα τῇ πειθοῖ, κόσμου

B καὶ οὔτε ἀγαλματοποιΐᾳ ἀπήλασεν, ἀπάγουσαν αὐτῷ κολοσσοὺς ἐς τὸ ἱερὸν, τοὺς μὲν, θεῶν, τοὺς δὲ, ἀνθρώπων, τοὺς δὲ, ἵππων τε, καὶ ταύρων, καὶ ἑτέρων ζώων, οὔτε Γλαῦκον μετὰ τῶν ὑποκρατηριδίων ἥκοντα, οὔτε τὴν ἁλισκομένην Ἰλίου ἀκρόπολιν, ἣν Πολύγνωτος ἐγράφη. οὐ γὰρ δὴ χρυσὸν τῆς Λύδιον καλλώπισμα τῆς πειθοῦς ἡγεῖτο, ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν ὑπὲρ τῆς Ἑλλήνων εἰσήγετο, συνδιανύμενον, οἶμαι, αὐτοῖς

C τὸν τῆς βαρβάρων πλοῦτον, ἵνα γλίχοιντο ἐκείνης μᾶλλον, ἢ τοῦ διαπορθεῖν τὰ ἀλλήλων. τὸν γὰρ δὴ Ἑλληνικὸν τε, καὶ σοφοῦ τῇ ἑαυτοῦ σοφίᾳ, τρόπον κατεσκευάζετο, καὶ ἡλαΐζετο τοῦτο τῇ πειθοῖ. ἡγοῦμαι γὰρ αὐτὸν κόσμου ἕνεκα, καὶ ἐν μέτρῳ ἐμβιβάζειν τοὺς χρησμούς. εἰ γὰρ μὴ τοῦτο ἐπεδείκνυτο, τοιαῦτα δὴ τὰ ἀποκείσεις ἐποιεῖτο, δρᾶ τὸ δεῖνα, ἢ μὴ δρᾶ, καὶ ἴθι,

D ἢ μὴ ἴθι, καὶ ποιοῦ ξυμμάχους, ἢ μὴ ποιοῦ. βραχέα γάρ που ταῦτα. ἢ ὡς φατὲ ὑμεῖς, γυμνά. ὅθεν ἵνα μεγαλορρήμων τε φαίνοιτο, καὶ ἡδίων τοῖς ἐρωτῶσι, ποικίλως ἁρμόσατο, καὶ ἐς ἀξιοῦ εἶδος ὅ, τι μὴ οἶδεν, ἀλλὰ καὶ τὸν ψάμμον εἰδέναι φησὶν, ὁπόση ἀριθμῆσαι αὐτὸν, καὶ τὰ τῆς θαλάττης μέτρα ξυμπλησῆσαι πάντα· ἢ καὶ ταῦτα

περαλογία τοσοσχάφης· ἐπειδὴ σοβαρῶς αὐτὰ ὁ Ἀπόλλων, καὶ ξυὺ φρονήματι ὀρθῷ φράζῃ. εἰ δὲ μὴ ἀχθέσῃ Θεσπεσίων τῷ λόγῳ, γραὸς ἀνημμένης κόσκινα, ποιμέσι καὶ βουκόλοις, ἰώμενα τὰ νοσοῦντα τῶν θρεμμάτων μαντικὴν ὡς φασιν, ἀξιοῦσι καὶ σοφοὶ ὀνομάζεσθαι, καὶ σοφώτεροι, ἢ οἱ ἀτεχνῶς μάντεις. τοῦτό μοι καὶ ὑμεῖς τοῦ τῶν Ἰνδῶν σοφίαν φαίνεσθε. καὶ μὲν δὴ θεῖοί τέ εἰσι, καὶ κεκοσμημένοι καὶ τὸν Πυθίαν. ὑμεῖς δὲ· ἀλλ' οὐδὲν εἰρήσεται πραιτέρω. εὐφημία γάρ, φίλη μὲν ἐμοὶ, φίλη δὲ Ἰνδοῖς, ὧν ἀκολουθήσω, ὡς ὀπαδὸν ἅμα, καὶ ἡγεμόνα τῆς γλώττης τὰ μὲν ἐμαυτῷ δυνατὰ θηρεύων, ξυὺ ἐπαίνῳ τε αὐτῶν, καὶ ἕψομαι, ὅπῃ μηδὲ ἐφικτὸν εἴη μοι, καταλιπὼν αὐτὸ ἄχραντον ψόγου. σὺ δὲ Ὁμήρου μὲν ἐν Κυκλωπείᾳ ἀκούων, ὡς ἡ γῆ τοὺς ἀγελιωτάτους, καὶ ἀνομωτάτους, ἄσπορός, καὶ ἀνήροτος ἑστιᾷ, χαίρεις τῷ λόγῳ. κἂν Ἡδονοί τινες, ἢ Λυδοὶ βακχεύωσιν, οὐκ ἀπιστεῖς, ὡς γάλακτος αὐτοῖς, καὶ οἴνου πηγὰς ἡ γῆ δώσει, καὶ ποτεῖ τούτους. τὸν δὲ σοφίας ἁπάσης βάκχους ἀφαιρήσει, δῶρα αὐτόματα παρὰ τῆς γῆς ἥκοντα. τρίποδες δὲ αὐτόματοι, καὶ ἐς τὰ ξυμπόσια τῶν θεῶν φοιτῶσι. καὶ ὁ Ἄρης ἁμαθὴς τε ὢν, καὶ ἐχθρὸς, οὔπω τὸν Ἥφαιστον ἐπ' αὐτοῖς γέγραπται, οὐδ' ἔστιν ὡς ἤκουσάν ποτε οἱ θεοὶ τοιαύτης γραφῆς, ἀδικεῖς, Ἥφαιστε, κοσμῶν τὸ ξυμπόσιον τῶν θεῶν, καὶ παρίσας αὖθις θαύματα· ἤδη δὲ ἐπὶ ταῖς δμωαῖς αἰτίαν ποτὲ εἶχε ταῖς χρυσαῖς,

χ. ἁμαθὴς τε

χ. εἶχε τ.

A iactantiæ miraculóque tribues, licet Apollo ſerio, prudentérque id affirmet. Et quanquam vereor, ne grauius Theſpeſion quod dicam laturus ſit, tamen dicam quod ſentio. Aniculæ farinario cribro comprehenſo, ad paſtores, bubulcóſque veniunt, ægrotantibus pecoribus medicinam allaturæ ex arte vaticinandi, vt aiunt, acceptam: volúntque ſapientes vates appellari, imò verò ſapientiores iis, qui verè ſunt vates: idipſum & vos ad ſapientiam Indorum *eſſe videmini*. Illi enim diuini ſunt, & inſtar Pythiæ *ſacerdotis* compti & ornati: vos autem; ſed alius vlterius addere nolo. Amo enim loquendi modeſtiam, amant & Indi; eámque veluti linguæ pediſequam ſimul, & ducem colo: & quæ mihi factu poſſibilia ſũt cum amore, & laude eorum conor acquirere: id autem ad quod attingere non poſſum, intactum à vituperatione relinquo. Tu vero quamuis Homerum in iis, quæ de Cyclopibus refert dicentem audias inaratam atque non ſeminatam terram immaniſſimos, crudeliſſimóſque homines paſcere; ſermone gaudes, & eundem probas: ſi rurſus Edonij quidam, Lydiíve debacchentur, non falſum cenſes terram lactis, & vini fontes ipſis ad potandum eſſe daturam. ab iis autem, qui omni ſapientia quaſi correpti bacchantur, dona remoues ſponte ſua ex terra prouenientia. Tripodes quoque ad Deorum conuiuia ſponte ſua prodeunt: & Mars quamuis indocilis, & inimicus exiſtens, nunquam ob ipſos Vulcanum accuſauit: neque huiuſmodi accuſationem Dij audierunt; Iniuriam facis, ô Vulcane, Deorum conuiuia exornans, & miracula quædã iiſdem circumponens, neq. ob auratas ancillas accuſatus eſt vnquam,

quòd abuti materia videretur, aut quòd aurum ſpirans effecerit. Ad ornatum enim attendit omnis ars: quando & ipſæ artes ornatus gratia ſunt adinuentæ. Nuditas autem pedum, & vilis amictus, & peræ geſtatio, ornamenti cuiuſdam inuentio eſt: quinimo nuditas, qua vtimini, contemptui cuidam, & neglectui ſimilis videtur: congruit autem ornatui, nec ab ipſo abeſt, alia, vt dicunt, ſuperbia quadam. *Indorum verò inſtituta, & Solis cultus, vt illi placet adorari, eandem legem & morem ſeruent.* Dij namque terreſtres foueis gaudent, & iis, quæ in terræ concauitatibus fiunt, ſacrificiis. Sol autem in aëre vehitur. Decet igitur eos, qui congrui laudaturi eum ſunt, à terra eleuari, & cum ipſo Deo in ſublimi verſari. Hoc autem volunt quidem omnes: Indi autem ſoli etiam poſſunt.

A ὡς ἀφαιρεῖσθαι τὰς ὕλας, ἐπειδὴ τὸ χρυσὸν ἐμπνεῖ ἐποίει. κόσμῳ γὰρ ἐπιμεμήκασι τέχναι πᾶσαι· ὅτι καὶ αὐτὸ τὸ ἐπὶ τέχναις, ὥσπερ κόσμου εὕρημα. ἀνυποδησία γὰρ, καὶ τρίβων, καὶ πήρα ἀνηφθαι, κόσμου εὕρημα. καὶ γὰρ τὸ γυμνοσοφεῖν καθάπερ ὑμεῖς, ἔοικε μὲν ἀκαταστολίᾳ* τε, καὶ λιτῷ σχήματι ἐπιτετηδεῦσθαι ὥσπερ κόσμου, καὶ οὐδὲ ἄπεστιν αὐτῶν, τῷ ἑτέρῳ φασὶ τύφῳ. τὰ γὰρ ἡλίῳ τε, καὶ Ἰνδῶν πάτρια, καὶ ὅπῃ χαίρει θεραπεύομενος, ἐχέτω καὶ αὐτὸν νόμον. θεοὶ μὲν γὰρ χθόνιοι, βόθροις ἀσπάζονται, καὶ τὰ ἐν κοίλῃ τῇ γῇ δρώμενα. ἡλίου γὰρ ἅρμα. καὶ δεῖ σοῦ θεοσφόροις ἀσομένους αὐτὸν, ἀπὸ γῆς αἴρεσθαι, καὶ ξυμμετεωροπολεῖν τῷ θεῷ. τοῦτο δὲ βούλονται μὲν πάντες, δύνανται δὲ Ἰνδοὶ μόνοι.

Obſtupuiſſe Gymnoſophiſtas oratione Apollonij. Hinc de calumnia: & quales putandi ſint, qui calumniatores audiunt. CAP. VII.

HOC loco ſe grauiter ſuſpiraſſe refert Damis, cùm talia audiret. Ægyptij verò propter Apollonij orationem ſic erant affecti, vt ipſe quoque Theſpeſion, quamuis niger eſſet, ruboris tamen, verecundiæque ſigna daret. Apparebat autem & in ceteris quidam ſtupor ob ea, quæ fortiter, beneuoléque ab Apollonio dicta audiuerant. Vnus autem qui ceteris iunior erat, nomine Nilus, propter ſummam admirationem proſiliit: mutatóque loco ad Apollonium venit, & manus ad eum tendens rogabat, vt ſer-

D ΑΝαπνεῦσαι ὁ Δάμις ἑαυτὸν φησιν, ἐπειδὴ ταῦτα ἤκουσεν. ὑπὸ γὰρ τοῦ Ἀπολλωνίου λόγων, ὅτῳ διατεθῆναί τε καὶ Αἰγυπτίους, ὡς τὸν Θεσπεσίωνα μέν, καὶ τοι μέλανα ὄντα, καταδῆλον εἶναι ὅτι ἐρυθριῶντα· φαίνεσθαι δέ τινα καὶ περὶ τοῦ λοιποὺς ἐκπλήξειν, ἐφ' οἷς ἐῤῥωμένως τε, καὶ ξυνὼ δύρσια διαλεγομένου ἤκουσαν· τὸν νεώτατον δὲ τῶν Αἰγυπτίων, ᾧ ὄνομα ἦν Νεῖλος, καὶ ἀναπηδῆσαί φησιν ὑπὸ θαύματος μεταστάντα τε πρὸς τὸν Ἀπολλώνιον, ξυμβαλεῖν τε αὐτῷ τὴν χεῖρα, καὶ

δεῖας αὖ τὰς ξυνουσίας, αἱ ἐγκύνοῦ
αὐτῷ πρὸς σοῦ Ινδοὺς φράζειν· τὸν δ'
Απολλώνιον, σοὶ μὲν ἑκόντος δὴ φά-
ναι βασκαίνειν ἐγὼ δ' λόγου φιλο-
κόφ τε ὡς ὁρᾷ τυγχάνοντι, καὶ σοφίαν
ἀσπαζομένῳ πᾶσαν. Θεσπεσίωνι δ',
εἴ τις ἕτερος, λῆρον τὰ Ινδῶν ἡγεῖται,
μὴ δὴ ἐπανθλῆσαι τοὺς σοὶ δεῦρο λόγους·
ὅθεν ὁ Θεσπεσίων· εἰ μὲν ἔμπορος, εἶπεν,
ἢ ναύκληρος ἦθα, καί τινα ἡμῖν ἐπῆ-
γες ἐκεῖθεν φόρτον, ἆρα ἂν ἠξίους, ἐ-
πειδὴ ἀπ' Ινδῶν ἦλθ', ἀδοκίμαστον αὐ
τὸν διαπεθεῖν, μὴ μήτε γεῦμα προ-
χεῖν αὐτῷ, μήτε δεῖγμα ὑπολαβὼν δ'
ὁ Απολλώνιος, παρεχόμην ἄν, εἶπε,
τοῖς γε χρῄζουσιν. εἰ δ' ἥκων τις ἐπὶ
τὴν θαλάτταν, καταπεπλευκυίας ἀρτι
τὴν νεὼς, ἐλοιδορεῖτο τῷ φόρτῳ, καὶ
διέβαλλε μὲν αὐτὸν ἥκοντα σὺν γῆς, ἢ
μηδὲν ὑγιὲς φέρειν· ἐμοὶ δ' ἐπέπλητ-
τεν ὡς ὑχ ὑπὸ σοφῶν ἀγωγίμων
πλεύσαντι, τοίς τε ἄλλοις ἐπείθειν ἕτω
φρονεῖν· ἆρ' ἂν οἱ δοκεῖτε καταπλεύ-
σας ἐς τοιόνδε λιμένα, βάλεσθαί τινα
ἄγκυραν, ἢ πεῖσμα, ἀλλ' οὐχὶ μᾶλλον
ἀνασείσας τὰ ἱστία, μετεωρίσας ἂν τὴν
ναῦν ἐς τὸ πέλαγος, ἀνέμοις ἐπιτρέ-
ψας τὰ ἑαυτοῦ ἥδιόν γε, ἢ ἀκεῖτοις τε
καὶ ἀξένοις ἤθεσιν; ἀλλ' ἐγὼ, ἔφη ὁ
Νεῖλος, λαμβάνομαι τῶν πεισμάτων,
καὶ ἀντιβολῶ σε ναύκληρε κοινωνῆσαί
μοι τῆς ἐμπορίας, ἰοῦ ἄγε. καὶ ξυνεμ-
βαίνω δ' ἂν οἱ τῇ ναυῒ, θεωρήσων τε,
καὶ μανθάνων ὅσου φόρτου. διαπαύσας
δὲ ὁ Θεσπεσίων τὰ τοιαῦτα, χαίρω,
ἔφη, Απολλώνιε, ὅτι ἄχθη ὑπὲρ ὧν ἤ-
κουσας· καὶ γὰρ ἂν καὶ ἡμῖν ξυγγνώσκοις

mones, conuersationésque cum Indis habitas ordine referret. cui Apollonius, Tibi quidem cuncta narrare non grauarer, inquit, cùm sis, vt video, benignus, & humanus, & sapientiæ totius amator, Thespesionem verò, & ceteros, qui Indorum dicta, factáve nugas existimant, minimè perlaturos arbitror Indorum dicta factáve audire. Ad hæc Thespesion, Si tu, inquit, mercator esses, aut nauta, atque illinc merces aliquas nobis afferres, *nunquid velles*, quoniam ab Indis illæ venirent, non probatas illas apud nos deponere; cùm earum neque prægustationem nobis vllam, neque specimen dedisses? Ad hæc Apollonius, Iam, inquit, præbui accipere volentibus. Sed si quis ad mare veniens, appellentémq; nauim conspiciens aduectas merces vituperet, & nauis præfectum statim accuset, quòd ex terra veniat nihil omnino boni ferente: (sicut me nuper increpuit Thespesion, quòd nullius boni gratia illuc accessi, atque aliis persuadere conatus est) num censes qui in talem venerunt portum, anchoras iacturos, aut rudentes applicaturos esse, ac non potius sublatis velis in altum pelagus nauim deducturos, vt ventis potius fortunas suas committerent, quàm sic ignaris, & inhospitalibus moribus? Verùm ego, inquit Nilus, rudentes capio, & te nauis patronum rogo, vt mercium me participem facias, quas aduexisti. quinetiam nauim si libet, conscendam, vt ipsam contempler, & res omnes quibus onusta aduenit. Tum facto silētio, Thespesion, Gaudeo, inquit, Apolloni, doluisse te, ob ea, quæ audisti: tu enim nobis quoq. ignoscis propterea

dolentibus, quòd noſtram ſapientiam antea, quàm huc accederes, accuſaſti, cùm adhuc ipſam minimè cognouiſſes. His verbis ſtupefactus Apollonius, qui ab Euphrate Thraſybulóque acta non audiſſet, coniiciens tamen, vt ſolebat, quæcunque fierent: Indis, inquit, ô Theſpeſion, nihil huiuſmodi accidiſſet; nec talia ſuggerenti Euphrati, mentem, aut aures præbuiſſent. Nam cùm ſapientes ſint, omnia præcognoſcunt. Mihi verò cum Euphrate nulla priuatim diſcordia intercedit, ſed cùm ipſum à pecuniæ cupiditate reuocarem, dicens non eſſe lucrum *ex re qualibet* laudabile: quoniam ipſius libidini conſentanea dicere non ſum viſus, & quæ ſibi factu impoſſibilia cenſebat: propterea redarguendi ſui gratia me talia dixiſſe putauit, nec vnquam aliquid aduerſus me deſtitit machinari. Sed quoniam vobis probabiliter dicere viſus eſt, cùm mores meos calumniaretur, animaduertite quo pacto vos antea ſit calumniatus. Mihi enim periclitari non parum is videtur, quem alius quiſpiam ſit calumnia affecturus. Nam odio vtiq; habebitur, cùm tamen nihil iniuſtè fecerit. Veruntamen neque illi periculorum videntur expertes, qui calumniatores *videntur auſcultaſſe*. Primùm enim *falſiloquentiæ* amatores eſſe deprehenduntur, eámque *non minoris*, quàm veritatem æſtimare. Deinde leuitatis, credulitatíſque ſectatores putabuntur: quæ in adoleſcentibus etiam turpes habentur. Inuidi præterea videbuntur auditionis iniuſtæ magiſtram inuidiam facientes; cùm ſint ipſi calũniis digniores, qui de aliis allatas veras putauerant. Hominũ enim natura ad ea faciẽda,

A ἀχθομένοις, ὥσπερ ὧν διέβαλες τὸ σὸν σοφίαν, οὐδὲ ἐς πεῖραν πω αὐτῆς ἀφιγμένον· ὅθεν σὺ πλαγεὶς μὲν ὑπὸ τοῦ λόγου πρὸς βραχὺ τῷ μήθ' ἁπλοῦν πω τὰ περὶ τὸν Θρασύβουλόν τε, καὶ τὸν Εὐφράτην, ξυλλαβὼν δ' ὥσπερ εἰώθει τὸ γεγονός, Ἰνδοὶ δέ, εἶπεν, ὦ Θεσπεσίων, καὶ αὖ τοῦτο ἔπαθον, οὐδ' αὖ προσέχον Εὐφράτῃ καθιστὰ ταῦτα. σοφοὶ γὰρ προγιγνώσκειν· ἐγὼ δὲ ἴδιον μὲν ἐμαυτοῦ πρὸς Εὐ-
B φράτην διωφέρεσθαι οὐδέν, χρημάτων δὲ ἀπάγων αὐτόν, καὶ τοῦ μὴ ἐπαινεῖν τὸ ἐξ ἁπάντος κέρδος, οὔτ' ὀπτόμενα ξυμβουλεύειν ἔδοξα, οὔτε σκέπτεσθαι δυνατά· καὶ ἔλεγχον δὲ ἠγεῖτο ταῦτα, καὶ σὲ αὐτίκα αἰεί τι
C κατ' ἐμοῦ ξυνθήσειν· ἐπεὶ δὲ πιθανὸς ὑμῖν ἔδοξε τοὐμὸν διαβάλλειν ἦθος, σκοπεῖσθε ὡς πρότερος ὑμᾶς ἐμοῦ διέβαλεν. ἐμοὶ γὰρ κίνδυνοι μὲν οὐ πρὸς τοῦτον διαβεβλησόμενον, οὐ σμικροὶ φαίνονται· μισήσεται γάρ τις ἀδικῶν οὐδέν. ἐλεύθεροι δὲ κινδύνων οὐδὲ τῶν διαβολῶν ἀκροασάμενοι δοκοῦσιν· εἰ πρῶτον μὲν ἀλώσονται, ψευδολογίαν τιμῶντες,
D καὶ *ἀξιοῦντες αὐτὴν, ὧν πρὸ τοῦ ἠξιώθη· εἶτα κουφότητα, καὶ βαναυσίαν. ἡδέσθαι δὲ τούτων, καὶ μισοπονηρίᾳ αἰσχρόν. φθονεροί τε δόξουσι, διδάσκαλον ἀκοῆς ἀδίκου ποιούμενοι τὸν φθόνον· αὐτοί τε μᾶλλον σχολὴν ταῖς διαβολαῖς, αἷς ἐφ' ἑτέρων ἠλεήσατε ἡγοῦντο· αἱ γὰρ τῶν ἀνθρώπων φύσεις ἑτοιμό-

ἑτοιμότερα δρᾶν, ἃ μὴ ἀπιστοῦσι. μὴ A quæ credit, promptior est. Non igi-
τυραννοῦσιν ἀνὴρ ἕτοιμος ταῦτα, tur tyrannidem exerceat vir audien-
μηδὲ πρεσβεύῃ δήμου. τυραννὶς γὰρ, dis calumniis promptus: neque po-
καὶ ἡ δημοκρατία ὑπ' αὐτῷ ἔσται. μη- pularem gubernationem gerat: ty-
δὲ δικάσῃ. ὑπὲρ μηδενὸς γὰρ rannis enim & populi gubernatio
γνώσεται. μηδὲ ναυκληρήσῃ· ἡ γὰρ sub ipso erunt: [hoc est, indignatio-
ναῦς, στασιάσῃ. μηδὲ ἡγείσθω στρατοῦ. ὁ nem quandam ex ipso sortientur:]
γὰρ αὐτίξοος, οὗ προάξῃ. μηδὲ φι- neq; iudicet quicquã de nullo cùm
λοσοφήσῃ οὕτως ἔχων· οὐ γὰρ περὶ cognoscat. neque nauim regat: se-
ταληθὲς δοξάσῃ. ὑμᾶς οὖν Εὐφράτης ditio enim in naui excitabitur. neq;
ἀφῄρηται καὶ τὸ σοφοὺς εἶναι. οὓς γὰρ exercitui præsit: nam *præclarè age-*
ψεύδεσι παρηγάγετο, πῶς αὖ οὗτοι σο- *tur cum aduersario*. neque philoso- B
φίας αὐτοῦ ἀξιώσαιεν, ἧς ἀπέστησε phetur qui ita dispositus est: non e-
τῷ τὰ μὴ πιθανὰ πείσαντι; διαπρεσβύ- nim verè de rebus opinabitur. Vo-
τατος αὖ ὁ Θεσπεσίων, ἄλις Εὐ- bis igitur Euphrates abstulit esse sa-
φράτου, ἔφη, σμικρολόγων λέ- pientes: quos enim inanibus men-
γων· καὶ γὰρ ἂν σμικρὰ διαλλακτὰ γνοί- daciis seduxit, quo pacto seipsos
μεθα σοί τε, κἀκείνῳ, σοφὸν ἡγούμενοι καὶ τὸ διαιτᾶν* σοφοῖς. πρὸς δὲ C
χ. σοφιεῖ. ιδ. σοφῶς. ὑμᾶς, εἶπε, τίς διαλλάξει με; χρὴ γάρ που καταψευσάμενα, σπεπολεμῶσθαι ὑπὸ τῶν ψεύδους. ἐχέτω οὕτως, ἦδ' ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ παυσώμεθα ἀπιὼν μεθα. τυπὴ γὰρ ἡμᾶς διαλλάξει μᾶλλον.

sapientia dignos putabunt, à qua absistunt, non verisimilia persuasi? Tum demulcens Apollonium Thespesion, Satis, inquit, de Euphrate, minutísque rebus locuti sumus: & vos quandoque inuicem conciliabimus, quòd sapiẽtis esse putemus *sapiẽtum arbitrum esse*. vobis autem quis me conciliabit? opus est enim eum qui mentitus est, à mẽdacio *hostiliter obsideri*. Hæc vt voles sese habebunt, inquit Apollonius, nos autem ad nostra studia reuertamur: hæc enim nos magis conciliabunt.

Apollonium rogatum à Gymnosophistis narrasse diligenter quæcunque apud sapientes Indos viderat: quæcunque Nilum iuniorem ex illis ad Apollonium discendi gratia accessisse. CAP. VIII.

ΕΡῶν δὲ ὁ Νεῖλος τῆς ἀκροάσεως D τοῦ ἀνδρὸς καὶ μιμοῦσε, ἔφη, προσήκει δρᾶσαι τὰ παυσάμενα, διελθόντα ἡμῖν τὴν τοῦ ἀποδημίαν τὴν γενομένην σοι ἐς τὸ Ινδῶν ἔθνος, τάς τε σὺν ἐκεῖ παυσάς, ἃς ὑπὲρ λαμπρῶν δήπου ἐποιεῖσθε. ἐγὼ δὲ, ἔφη, ὁ Θεσπεσίων, καὶ περὶ τοῦ Φραώτου σοφίας ἀκοῦσαι ποθῶ.

EXpetens autẽ Nilus diuturnum Apollonij sermonem audire, Principium, inquit, studiorum nostrorum capere hinc oportet, vt peregrinationem ad Indos tuam sigillatim nobis enarres, quásq. cum illis egeris disputationes: de rebus enim præclaris vos fuisse locutos scio. Ego autẽ, inquit Thespesiõ, & de Phraotis sapientia audire aliquid cupio.

Dicitis enim ſermonum ſuorũ imagines ab Indis deduci. Principium igitur orationis Apollonius ab iis ſumens, quæ in Babylonia geſſerat, quæcunque deinceps peracta fuerint, diligenter expoſuit. Illi autem ſumma attentione, iucunditatéque audierunt. Cúmque interim meridies aduenisſet, colloquium dimiſere. Id enim tempus Nudi etiam ſacrificiis peragendis impertiunt. Poſtmodum Apollonio, ſociíſque cœnantibus, Nilus ſuperuenit panes & olera, *atque bellaria* afferens: quæ partim ipſe manibus geſtabat, partim comitibus ferenda dederat, & vrbanè, feſtiuéque illos ſalutans, Sapientes, inquit, hæc hoſpitalia munera vobis mihíque mittunt. Ego enim vobiſcum ſum cœnaturus, non, *vt minimè vocatus*, vt inquiunt: nam egomet me ipſum inuitaui. Munus profectò periucundum, inquit Apollonius, affers, ô adoleſcens, te ipſum primò, ac mores tuos, qui verè quidem, & ſine dolo adames: cúmque Indorum, & Pythagoræ ſapientiam diligas, hic apud me accumbe, & cœna. Accumbant, inquit ille: epularum verò non tibi tantum eſt, vt explere me poſſis. Videris, inquit Apollonius, multi cibi eſſe, & ad comedendũ validus. Imò verò validiſſimus, inquit ille, qui tantis, támque lautis epulis abs te nuper appoſitis non fuerim ſaturatus: ſed paululum commoratus iterum cœnaturus ad te veniam. Quid igitur aliud de me ſentire aut diſcere potes, niſi inexplebilem quendam & inſaturabilem hominem eſſe? Ego, inquit Apollonius, te explebo: loquendi verò materiam partim tu parabis, partim etiam ego afferam. Cœna deinde perfecta, Nilus, Ego, inquit, præterito tempore cùm

A λέγεσθε γὰρ καὶ τῶν ἐκείνου λόγων ἀγάλματα* ἀπὸ Ινδῶν ἄγειν. ὁ μὲν ἀπολλώνιος, ἀρχὴν τοῦ λόγου τὰ ἐν Βαβυλῶνι ποιησάμενος, διῆλθε πάντα. οἱ δὲ, ἄσμενοι ἠκροῶντο, ἐπακόλουθοι τῷ λόγῳ. μεσημβρία δ' ὡς ἐγένετο, διέλυσαν τὴν ἀκρόασιν· ἦν γὰρ καιρὸν τοῦτον καὶ οἱ γυμνοὶ τοῖς ἱεροῖς χίνονται. δεῖπνοποιουμένῳ οὖν τῷ Ἀπολλωνίῳ, καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν, ὁ Νεῖλος ἐφίσταται, λαχάνοις ἅμα, καὶ ἄρτοις, ἃ τραγήμασι· τὰ μὲν, αὐτὸς φέρων· τὰ δὲ, ἕτεροι. καὶ μάλα* ἀστείως, οἱ σοφοὶ ἔφη, ξένια πέμποισιν ὑμῖν τε, κἀμοὶ ταῦτα. κἀγὼ γὰρ ξυσιτήσων ὑμῖν, οὐκ ἀκλήτος, ὡς φασιν, ἀλλ' ἐμαυτὸν καλῶν. ἡδύ, εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος, ἀπάγχῃ, ὦ νεανία; ξένι' ἐμαυτόν τε, καὶ τὸ σεαυτοῦ ἦθος· ὃς ἀδόλως μὲν φιλοῦντι ἔοικας, ἀσπαζομένῳ δὲ τὰ Ἰνδῶν τε, καὶ Πυθαγόρου· κατάκλινου δὴ σύνταῦθα, καὶ ξυσιτεῖ. κατάκειμαι, ἔφη· σιτία δὲ καὶ ἔστί σοι τοσαῦτα, ὡς ἐμπλῆσαί με. ἔοικας, ἔφη*, βύσιος εἶναι, καὶ δεινὸς φαγεῖν. δεινότατος μὲν οὖν, ἔφη, ὃς* τοσαύτῃδε, καὶ οὕτω λαμπρᾷ δαιτὶ σου παρατεθέντος, οὔπω ἐμπέπλησμαι. διαλιπὼν δὲ ὀλίγον πάλιν, ἐπισιτούμενος ἥξω· ἢ φήσεις, ἀλλ' ἢ ἀκόρεστόν τινα εἶναι με, καὶ δεινῶς γάστριν; ἐμπίπλασο, εἶπεν· ἀφορμαὶ δ' ὁπόσαι λόγων, τὰς μὲν, αὐτὸς παράδου· τὰς δὲ, ἐγὼ δώσω. ἐπεὶ δ' ἐδείπνησαν, ἐγὼ, ἦδ' ὁ Νεῖλος, ἐν μὲν ἄλλῳ χρόνῳ

* χ. καλλωπίσματα

* χ. μεγάλα

* χ. εἶπεν;

* χ. ὃς γὰρ τ.

ἐσρατευόμην ὁμοῦ τοῖς γυμνοῖς, οἷς, ψιλοῖς ποιν, ἢ σφενδονήταις ἐκείνοις, ἐμαυτὸν ξυνετάττων. νυνὶ δ' ὁπλίσομαι, καὶ κοσμήσει με ἡ ἀσπὶς ἡ σή. ἀλλ' οἶμαί σε, εἶπεν, Αἰγύπτιε, παρὰ Θεσπεσίωνί τε, καὶ τοῖς ἄλλοις ἔξεν αἰτιάσω, ἐφ' οἷς οὐδὲ ἐς ἔλεγχον ἡμᾶς καθεσὰς πλείω· σὺ δὲ ἑτοιμότερον, ἢ ξυνχωρεῖ βίου αἵρεσις, ἐς τὰ ἡμέτερα ἦλθε ἀφήσεις. οἶμαι, ἔφη· εἰ δέ τι αἰτία ἐλομένου ἔσαι τις, τάχα κἀμὲ μὴ ἐλομένου αἰτία· κἀλώσονται μᾶλλον, ἅτερ ἐγὼ ἑλόμενοι. τὸ γὰρ πρεσβυτέροις ὁμοῦ, κὰ σοφωτέροις ὄντας μὴ πάλαι ἠρῆσθαι, ἅτερ ἐγὼ νῦν, δικαίαν αἰτίαν κατ' ἐκείνων ἔχοι μᾶλλον, ὅπως πλεονεκτοῦμεν μὴ ἐς τὸ βέλτιον ἑλέσθαι ὅ, τι βέλτιον). καὶ ἀγχυνῆ μοι, ὦ νεανίσκε, λόγον εἴρηκας, ὅρα δὲ μὴ δ' αὐτῷ τῷ οὕτω μὲν σοφίας, οὕτω δὲ ἡλικίας ἔχειν, ἐκεῖνά γε ὀρθῶς εἰρημέ- *κ. εἰρημένοι νοι* φαίνον). ταῦτά γε ξυνεικότι λόγῳ θαρσύνομαι, σύ τε θαρσυτέρου λόγου δοκεῖς ἅπτεσθαι καθισὰς μᾶλλον, ἢ αὐτὸς ἐκείνοις ἑπόμενος. ὑποστρέψας δὲ ὁ Αἰγύπτιος πρὸς τὸν τοῦ Ἀπολλωνίου δόξαν, ἃ μὲν εἰκὸς ἦν, ἔφη, πρεσβυτέροις ὁμιλεῖν νέον, ἃ δεῖταί μοι. σοφίαν δὲ ὁπότ' ὠόμην εἶναι παρὰ τοὺς ἄνδρας, ἦν, οὐκ ἄλλοις ποιν αὐτοῦ φανῆναι ὑπέσχον, πεισθεὶς ποιήσασθαι ἐμαυτὸν τούτοις. πρόφασις δέ μοι τῆς ὁρμῆς ἥδε ἐγένετο. ἔπλευσέ ποτε ὁ πατὴρ, ἐς τὴν ἐρυθρὰν ἥκων· ἦρχε δὲ ἄρα τῆς νεὼς, ἣν Αἰγύπτιοι στέλλουσιν ἐς τὸ Ἰνδῶν ἔθνος· ἐμίγη δὲ τοῖς ἐπὶ θαλάττῃ Ἰνδοῖς, διεκόμισε λόγους πρὸς

A Nudis istis militabam, quasi cum expeditis quibusdam, aut funditoribus, me ipsum in acie collocans: nunc autem armabor accuratius, & me tuus clypeus proteget. Verùm, inquit Apollonius, Ægyptie, vereor ne à Thespesione, aliisque nudis accuseris primùm quòd non magis in me redarguendo perstiteris: deinde quòd præter institutæ vitæ concessionem, in mores nostros declines. Opinor, inquit Nilus, sed si B qua dignus est accusatione qui elegit, fortè etiam qui non elegit reprehensione dignus. Imò verò reprehensione maiore digni redarguentur, hæc eadem nunc eligentes, quòd seniores sapientioréque existentes iamdudum non elegerint ea, quæ ego non elegi: iustiorem reprehensionem namque illis afferet, quod ex tanta copia non elegerint meliora, quibus in futurum C vti possent. Tunc Apollonius, Generosè, inquit, loqueris adolescens, sed vide ne abs te in hac ætate constituto, atque hac sapientia prædito satis rectè dici talia videantur. Quanquam enim probabili ratione ductus illa respuas, tu tamen audacior fortasse videberis, si eis præfinias, quæ ab illis agenda sint potius, quàm illos sequaris. Tum propter Apollonij opinionem conuersus Ægyptius, In quibus, inquit, oportet adolescentem senioribus pa- D rere, in iis eos sequi non recuso: sed cùm putarem sapientiam apud ipsos esse, quam nusquam alibi inueniri posse arbitrarer, me illis addixi: huius autem voluntatis occasio talis mihi contigit. Pater meus ad rubrum mare quandoque veniens nauigauit. (erat enim præfectus nauis eius, quam ad Indos Ægyptii mittunt) Congressus autem Indis, qui secus mare degunt, de

sapientibus, qui illic erant sermones attulit similes iis, quos modò tu nobis de iisdem retulisti. Audiui etiam ex eodem omnium longè sapientissimos Nudos esse: colonos autem Indorum Æthiopes, paternam retinere disciplinam, & antiquam respicere originem. Ego igitur cùm essem adolescens, paternas diuitias volentibus reliqui, & nudus ad hos Nudos accessi, vt Indorum sapientiam, aut illi germanam addiscerē. Et isti quidem mihi sunt visi sapientes, non tamen, quæ Indorum sunt sapere. Cúmque eos interrogarem, cur Indorum philosophiam non seruarent, ipsi calumnias, accusationésque aduersus illos attulere similes iis, quas tu hodie audiuisti: me verò adolescentem adhuc, vt vides, in collegium suum cooptarunt timentes, vt arbitror, ne ab eis discedens in mare rubrum nauigarem, sicut olim fecerat pater meus. Quod sanè per Deos immortales ex animo non abieceram, statuerámque vsque ad sapientum collem proficisci: nisi te Deorum aliquis huc misisset, qui mihi in hoc fauit, quòd neque in rubro mari nauigans, neque cum sinus eius accolis collocutus Indorum sapientiam agnoscere potui: non hodie, sed iamdudum, vt dixi, eam rationē viuendi eligens; verùm quæ habiturum me putabam non habens. *Nunquid enim graue est, si quis*, cùm à proposito aberrauerit, ad id redeat quod venabatur? Quòd si hos etiam ad eadem sequenda cohortarer, consulerémque, vt quod ego feciſſem, & ipsi facerent, dic mihi quid nimium viderer audere? Non enim *arcenda est*; adolescentia; *quasi non* quis possit melius etiā quàm senes istud percipere. Quicunque verò alteri consulit eligere sapientiam,

A τῆς σπείνη σοφῶν, ἀπχὲ τούτων, οἷς
ωερός ἡμᾶς διῆλθες· ἀκούων ὴ αὖ-
κὴ τοιστονί ἵνα λόγον, ὡς σοφώταζοι
μὲν ἀνθρώπων Ινδοὶ, ἄποικοι ὴ Ιν-
δῶν Αἰθίοπες, πατρῴζοισι ὴ οὔτοι
τὴν σοφίαν, κὴ ωερὸς τὰ οἰκοι βλέ-
ποισι· μειράκιον γνόμενος, τὰ μὲν,
παζῶα, τοῖς βελομένοις ἀφῆκα. γυ-
μνὸς ὴ γυμνοῖς ἐπεφοίτησα τούτοις,
B ὡς μαθησόμενος τὰ Ινδῶν, ἢ ἀδελφά
γε ἐκείνων· καί μοι ἐφαίνοντο σοφοὶ
μὲν, οὐ μέντοι ἐκεῖνα. ἐμοὶ δὲ αὐτὸν
ἐρομένῳ, τὴν χαρίν οὐ τὰ Ινδῶν φιλο-
σοφοῦσιν, ἐκείνων μὲν, ἐς διαβολὰς κα
τέσησαν ωραπλησίως ταῖς ωερὶ σὲ
εἰρημέναις τήμερον. ἐμὲ ὴ, νέον ἔτι
ὡς ὁρᾷς ὄντα, κατέλεξαν ἐς τὸ αὐ-
τῶν κοινὸν, δείσαντες οἶμαι μὴ ἀποπ-
πδήσας αὐτῶν, πλεύσαιμι ἐς τ' ἐρυ-
θρὰν, ὥσπερ ποτὲ ὁ πατήρ. ὁ μὲν δὴ
θεοὺς κὰ αὖ ωρῆκα. ωεῆλθον γὰρ
C αὖ κὴ μέχει τ' ὄχθε* τῶν σοφῶν, εἰ μὴ σέ τις σὺν ταῦτα θεῶν ἔσπλευσεν. ἐμοιγ' οὖν ὠρωγὸν, ὡς μήτε τὴν ἐρυθρὰν πλεύσας, μήτε ωερὸς τοὺς κολπίτας παραβαλλόμενος, σοφίας Ινδικῆς γευσαίμην, ἐ τήμερον βίε ποιησόμενος αἵρεσιν, ἀλλὰ πάλαι μὲν ἠρημένος, ἃ ὴ ὤμην ἕξειν κὰ ἔχων. τί γὰρ δεινὸν, εἴ ὅτε διαμαρτών τις, ἐπανήσειν ἐφ' ὃ ἐξήρθη; εἰ δὲ κἀκείνους ἐς τοῦτο μεταβιβάζοιμι, κὴ γένοίμην αὐτοῖς ξύμβελος, ὧν ἐμαυτὸν πέπεικα, τί αὖ εἰπέ μοι φρονῶν ωεράσοιμι; ὅτε γὰρ ἡ νεότης ἀπελαστέα τοῦτο· κὴ αὐτὴ βέλτιον σὺν μηθεῖσα ἂν τῷ γήρᾳ. σοφίας τὲ, ὅς τις ἑτέρῳ γένεται ξύμ-

* ὄχλου

* ὄχλου

λος, ἰὼ αὐτὸς ἤρηται, διαφθύρῃ δή- A quam ipsemet eligit, in hoc accu-
που, τὸ μὴ οὐχ ἃ πέπεισαι πείθειν. sari non potest, quòd aliis ea per-
τοῖς τε ἥκουσιν ἀγαθοῖς ὑπὸ τ τύ- suadeat, quæ ipse non credit. Qui-
χης, ὃς ἂν ἀπολαβὼν αὐτὰ χρῆται cunque autem bona à fortuna con-
μόνῳ, ἀδικεῖ τἀγαθά. ἀφαιρεῖται cessa excipiens, solus illis vtitur, ipsis
γὰρ αὐτά, τὸ πλείοσιν ἡδίω φαίνεσθαι. bonis iniuriam affert, quòd ipsis au-
fert, vt à pluribus percepta videan-
tur iucundiora.

Derisisse Apollonium coram Gymnosophistis Ægyptiorum simulachra, petiisséque ab eis quam ob causam tam ridiculas bestiarum imagines colerent. Hinc de Deorum imaginibus apud Gracos, & quid phantasia queat efficere. CAP. IX.

ΤΟΙΑΥΤΑ εἰρῶντος τῦ Νείλυ, καὶ B HÆC tam efficaciter dicente
οὕτω νεανικὰ, ὑπολαβὼν ὁ Α- Nilo, De mercede, inquit,
πολλώνιος, ὑπὲρ μισθοῦ ἤ, εἶπεν, ἀ διαλέξῃ μοι πρόσφορον, σοφίας γε ἐρῶν nónne aliquid prius dicam, cùm
τῆς ἐμῆς; διαλεγώμεθα· ἦ δ' ὃς Νεῖ- tantopere meam sapientiam ames?
λος, ἢ ὅ, π βάλῃ αἰτεῖ. αἰτῶ σε, εἶπεν, Disputemus, inquit Nilus, & à me
ἃ μὲν αὐτὸς εἵλου, εἰρῆσθαι, τοῖς δὲ quicquid vis pete. Peto, inquit A-
γυμνοῖς μὴ ἐνοχλεῖν ξυμβαλλόντα, pollonius, vt in iis, quæ elegisti,
ἃ μὴ πείσῃς. πείσομαι, ἔφη, ϗ ὁμο- permaneas, neque molestiam affe-
λογείσθω ὁ μισθός. ταῦτα μὲν δὴ ἐ- ras Nudis ea consulendo, quæ per-
συνέθεσαν. ἐρομένῳ δ' αὐτὸν με- suadere non poteris. Parebo, in-
C ταῦτα τῦ Νείλυ πόσου χρόνυ δια- quit, & certa merces sit consti-
τελῇ παρὰ τοὺς γυμνοὺς, ὁπόσου, ἔφη, tuta. Cùm hæc inter se fuissent
χρόνυ ἀξία ἡ παρ' ἡμῶν δὲ σοφία τῷ ξυνε- locuti, Nilus Apollonium interro-
σομένῳ σφίσιν. εἶτα ἐπὶ καταδύ- gauit, quandiu apud Nudos futu-
πων τὴν ὁδὸν ποιησόμεθα, παρ' ἡμῶν rus esset. Cui Apollonius, Quoad,
σύνεσιν. χάριεν γὰρ τὸ μὴ μόνον ἰδεῖν inquit, horum sapientia dignas man-
τὰς τῦ Νείλυ ἀρχάς, ἀλλὰ ϗ κε- sione causas præbuerit: deinde ad
καδωῶτος ἀκοῦσαι. ὧδε διαλεχθέν- Catadupa fontium Nili visendorum
τες, καὶ λίνων Ινδικῶν μνημονεύσαν- D causa proficiscemur. Iucundum est
τες, ἐκάθευδον ἐν τῇ πόᾳ. ἅμα ᾗ τῇ enim non solùm Nili principia vi-
ἡμέρᾳ παρευξάμενοι τὰ εἰωθότα, dere, sed ipsum quoque audire ob-
εἵποντο τῷ Νείλῳ παρὰ τὸν Θεαπε- strepentem. Hæc cùm dixissent,
σίωνα αὐτοὺς ἄλσυλι, παρεσείπον τ γῆν & de rebus Indicis aliqua contuli-
ἀλλήλοις· ἢ ξυνιζήσαντες ἐν τῷ ἄλσει, sent, in herba dormitauerunt. Die
διαλέξεως ἤρξαντο. ἦρχε δ' αὐτῆς ὁ autem exorto, vbi consuetas preces,
sacrificiáque peregerunt, sequen-
tes Nilum ducem omnes ad The-
spesionem perrexerunt, salutéque
mutuò data, & accepta, in luco di-
sputandi gratia consederunt. lo-
quendi verò principium sic ab A-
pollonio

Apollonio exortum est. Quanti sit faciendum, sapientiam non occulere, sermones hesterni declarant. Nam cùm Indi me docuissent, quæcunque ex illorum sapientia mihi conuenire putaui, ego præceptores meos honoris causa nominans, quicquid ab illis acceperam, enarraui. Erit igitur vobis quoque lucrum aliquod, si me vestra sapientia plenum dimiseritis. Nunquam enim desinam res vestras apud Græcos prædicare: quinetiam ad Indos easdem perscribam. Interroga igitur, inquiunt illi. Interrogationem enim oratio sequitur. Tunc Apollonius, De Diis, inquit, primùm interrogabo, quanam ratione impulsi tam absurdas, ridiculásque Deorum imagines, præter admodum paucas, vestris hominibus colendas præbueritis. Paucæ namque, atque admodum paucæ Deorum formæ conspiciuntur, quæ sapientiæ diuinitatísve vllum præ se ferant vestigium: in ceteris verò templis irrationalium animalium atque infamium potius, quàm Deorum effigies coluntur. Ad hæc indignatus Thespesion, Dic, inquit, apud vos quales coluntur Deorum imagines? Quales, inquit Apollonius; pulcherrimas & sibi gratissimas Deos elaborasse credendum est. Iouem Olympicum fortasse dices, Thespesion inquit, aut Palladis simulachrum, aut Gnidiæ Veneris, aut Argiuæ Iunonis, aut alia huiusmodi, quæ summa arte, summáque pulchritudine plena dicuntur. Non de his solùm, inquit Apollonius, sed in communi de omnibus dico, eam, quæ apud *alios est*, statuariam artem rationi magis consentaneam esse; vos autem deridere magis quàm venerari Deos videri. An igitur, inquit ille, vestri Phidiæ, aut Praxiteles

A Ἀπολλώνιος. ὡς μὲν δὴ πολλοῦ, ἔφη, ἄξιος τὸ μὴ κρύπτειν σοφίαν, δηλοῦσιν οἱ χθὲς λόγοι. διδαξάμενος γάρ με Ἰνδῶν ὁπόσα τῆς ἐκείνων σοφίας ὠμην πρέπειν ἐμοὶ, μέμνημαι τῶν ἐμαυτοῦ διδασκάλων, καὶ πρεσβύτας διδασκόντων, ἃ ἐκείνων ἤκουσα. καὶ ὑμῖν δ' ἂν κέρδη γένοιτο, εἴ με καὶ πρὸς ὑμετέραν σοφίαν εἰδότα πέμποιτε. οὐ γὰρ ἂν παυσαίμην, Ἕλλησί τε διϊὼν τὰ ὑμέτερα, καὶ Ἰνδοῖς γράφων. ἐρώτα ἔφασαν. ἕπεται γάρ που ἐρώτησις ὁ λόγος. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, πρὸς θεῶν, εἶπεν, ὑμᾶς ἐρήσομαι πρῶτον· τί μαθόντες, ἄτοπα, καὶ γελοῖα θεῶν εἴδη πρασδώκατε τοῖς δοῦρο ἀνθρώποις, πλὴν ὀλίγων, ἃ σοφῶς, καὶ θεοφιλῶς ἵδρυται· τὰ λοιπὰ δ' ὑμῖν ἱερὰ ζώων ἀλόγων, καὶ ἀδόξων, μᾶλλον, ἢ θεῶν φαίνονται. δυσχεράνας ὁ Θεσπεσίων, τὰ δὲ παρ' ὑμῖν, εἶπεν, ἀγάλματα, πῶς ἵδρυται φήσεις; ὡς γε, ἔφη, κάλλιστόν τε, καὶ θεοφιλέστατον δημιουργεῖν θεούς. διὰ που λέγεις, εἶπε, τὸν ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ, τὸ τῆς Ἀθηνᾶς εἶδος, καὶ τὸ τῆς Κνιδίας τε, καὶ τὸ τῆς Ἀργείας, καὶ ὁπόσα ὧδε καλά, καὶ μεσαῖα ὥρας. οὐ μόνον, ἔφη, ταῦτα, ἀλλὰ καὶ καθάπαξ· πλὴν μοὶ πρὸς τοῖς ἄλλοις ἀγαλματοποιΐαν, ἀπλεσθαί φημι τὸ σοφόν· ὑμᾶς δὲ καταγελᾶν τοῦ θείου μᾶλλον, ἢ νομίζειν αὐτό. Φειδίαν δὲ, εἶπε, καὶ Πραξιτέλεις

μῶν αἰρηθέντες ἐς τ' οὐρανὸν, καὶ ἀπο- A
μαξάμενοι τὰ τ' θεῶν εἴδη, τέχνῃ
αὐτὰ ἐποιοῦντο, ἢ πρέπον ἦν, ὃ ἐφί-
ση αὐτοῦ τῷ πλάσαι; ἕτερον, ἔφη, &
μεσόν γε σοφίας θέαμα. ποῖον,
εἶπεν· οὐ γὰρ ἄν τι θᾶττον τοῦ μίμη-
σιν εἴποις. φαντασία, ἔφη, ταῦτα
εἰργάσατο, σοφωτέρα μιμήσεως δη-
μιουργός. μίμησις μὲν γὰρ μόνῳ
δημιουργήσῃ ὃ εἶδε· φαντασία δὲ, B
καὶ ὃ μὴ εἶδεν. ὑποθήσεται γὰρ αὐ-
τὸ θεὸς τοῦ ἀναφορὰν τοῦ ὄντος.
καὶ μίμησιν μὲν πολλάκις ἐκπλήξῃ φό-
βος, φαντασίαν δ' οὐδέν. χωρεῖ γὰρ
ἀνεμπλήκτως, θεὸς ὃ αὐτῃ * ὑποστάς. κ. αὐτὴ
δεῖ δέ που Διὸς μὲν ἐνθυμηθέντα εἶ-
δος, ὁρᾶν αὐτὸν ἐν οὐρανῷ, καὶ ὥραις,
καὶ ἄστροις, ὥσπερ ὁ Φειδίας τότε ὥρ-
μησεν. Ἀθηνᾶν δ' ἂν δημιουργήσῃ μέλ- C
λοντα, στρατόπεδα συνοῖσειν, καὶ μῆτιν, &
τέχνας, & ὡς Διὸς αὐτῇ ἀνέθορεν. εἰ δὲ
ἱέρακα, ἢ γλαῦκα, ἢ λύκον, ἢ κύ-
να ἐργασάμενος, ἐς τὰ ἱερὰ φέροις,
ἀντὶ Ἑρμοῦ τ', καὶ Ἀθηνᾶς, & Ἀπόλ-
λωνος, τὰ μὲν θηρία, καὶ τὰ ὄρνεα
ζηλώσατε δόξῃ τῶν εἰκόνων. ὦ θεοί,
ὡς πολὺ τ' ἀνθρώπων δόξης ἐσήξοισιν.
ἔοικας, εἶπεν, ἀβασανίστως ἐξετάζειν τὰ
ἡμέτερα. σοφὸν γὰρ, εἴ πῃ καὶ Αἰγυπτίων, D
καὶ τὸ μὴ θρασυνέσθαι ἐς τὰ τῶν θεῶν
εἴδη. ξυμβολικὰ γὰρ αὐτὰ ποιεῖσθε, &
ὑποτοπούμενα. & γὰρ ἂν & σεμνότερα
οὕτω φαίνοιτο· γελάσας οὖν ὁ Ἀπολ-
λώνιος, ὦ * ἄνθρωποι, ἔφη, μεγάλα
ὑμῖν ἀπολέλαυται τ' Αἰγυπτίων τε, καὶ
Αἰθιόπων σοφίας, εἰ σεμνότερα ὑ-
μῶν, καὶ θεοφιλέστερον κύων δόξῃ, καὶ ἶβις, κ. θεοί,

cœlum aſcendentes, atque illic effigies Deorum fingentes eas poſtmodum ad artem attulerunt, aut eſt aliquid aliud quod eos fingere, aut ſculpere docuit? Aliud eſt profectò, inquit Apollonius, & quidem ſapientia plenum. Quidnam id eſt, inquit ille? (Nihil enim præter imitationem dicturum te puto) Phantaſia, inquit Apollonius, hæc perfecit: artifex proculdubio ſapientior quàm imitatio. Hæc enim ſolùm quod vidit operatur: phantaſia verò etiam quod nunquam vidit. Proponet enim ſibi idipſum, quod non nouit, ad eius quod eſt relationem. Imitationē præterea ſtupor plerunq. impedit, phantaſiam verò nihil. Ipſa enim impauida fertur ad id, quod ei ſubiici diximus. Oportet autem qui Iouis contemplatur effigiem, cum cœlo, & horis, & aſtris ipſum imaginari; ſicut Phidiæ tunc venit in mentem. Palladem verò fingere *cogitantem*, exercitus conſilia & artes meditari, & quomodo ex ipſo Ioue proſiliit. ſin verò accipitrem, aut noctuam, aut lupum vel canem fingēs in templa deferēdo, pro Mercurio, Pallade, aut Apolline: feræ, beſtiæ, atque aues honore, ſimulachróque dignabimini; Deos autē procul ab illorum gloria conſtituetis. Tunc Theſpeſiō, Videris, inquit, incuriosè nimiū res noſtras perſcrutari. Sapientis enim eſt, ſi quicquā *ſapiēter excogitatū eſt* apud Ægyptios imprimis exprimatur, non audere contra Deorū effigies aliquid *aggredi*, ſed mēte, conſilióq. illas excogitatas eſſe cēſere. Sic enim ipſas venerabiliores futuras videri putauerūt. Ad ea ſubridēs Apollonius, O viri, inquit, magnum profectò ex Æthiopū, Ægyptiorúmq. ſapiētia fructū accepiſtis: venerabilior vobis, & Deorū imaginibus ſimilior eſſe videbitur, aut canis, aut ciconia,

aut hircus(hæc enim ſapientem Theſpeſionem audio dicere) quàm aliæ Deorum effigies. In illis enim, quid venerationis, aut terroris inſit non video. Periuros enim & ſacrilegos, & qui ſcurrilitate in Deos vtuntur contemnere magis, quàm timere eiuſmodi templa conſentaneum eſt. Quòd ſi propterea veneranda hæc eſſe videntur, quia ſub ipſis aliud mente concipi & ſubintelligi poſſit: venerabiliores vtique fuiſſe Deos arbitrarer, ſi eorum nullum extaret ſimulachrum, ſed theologiæ modo quodam alio & magis arcano vterentur. Poterant enim templa conſtruere, & in ipſis altaria erigere: tum etiam quid ſacrificare liceret, aut non liceret, inſtituere, & quibus diebus quippiam facere, aut dicere opus eſſet præfinire. Nullũ autem in templo ſimulachrum habere, ſed Deorũ effigies illis relinquere excogitandas qui ſacrificatum accederent. Mens enim deſcribit & format aliquid, omni ſculptura, picturáve præclarius. Vos autem hoc etiam à Diis abſtuliſtis: ne quis tanquam pulchros mente videre, aut excogitare illos poſſet. Tum Theſpeſion, Fuit, inquit, Socrates quidam Athenienſis ſenex fatuus, vt nos, *cenſebatur*: is canem, anſerem, platanum Deos putans, per eos iurare conſueuit. Minimè verò fatuus habitus eſt, inquit Apollonius, ſed diuinus quidam vir, & verè ſapiens: iurabat autem per ea, quæ dixiſti, non tanquam Deos, ſed ne per Deos iuraret.

A Ⓒ πράγος. ταῦτα γὰρ Θεσπεσίωνος ἀκούω τὸ σοφοῦ. σεμνὸν δὲ, δὴ ἢ ἔμφοβον τί σὺ τούτοις; σὺ γὰρ ἐπιόρκοις, καὶ τοῖς ἱεροσύλοις, Ⓒ τὰ βωμολόχα ἔθνη, καταφρονεῖν τῶν τοιούτων ἱερῶν, εἰκὸς μᾶλλον, ἢ δεδιέναι αὐτά. εἰ δὲ σεμνότερα ταῦτα ὑπονοούμενα, πολλῷ σεμνότερον ἂν ἑωρᾶτο. Ⓒ θεοὶ κατ' Αἴγυπτον, εἰ μὴ ἵδρυτό τις ἀνδρῶν ἄγαλμα· ἀλλ' ἔστιν ἔργον σοφώτερόν τις, καὶ ἀπορρητότερον τῇ θεολογίᾳ κεχρῆσθαι. ἰῶ γάρ που νεὼς μὲν αὐτοῖς ἐξοικοδομῆσαι, καὶ βωμοὺς ἱδρύσασθαι, καὶ ἃ χρὴ θύειν, Ⓒ ἃ μὴ χρὴ, καὶ ὁπηνίκα, καὶ ἐφ' ὅσον, καὶ ὅ, τι λέγοντας, ἢ δρῶντας. ἄγαλμα δὲ μὴ ἐς φέρειν, ἀλλὰ τὰ εἴδη τῶν θεῶν καταλείπειν τοῖς τὰ ἱερὰ ἐσφοιτῶσιν. διαφθαρῆναι γάρ τι ἡ γνώμη, καὶ ἀνατυπώσεως δημιουργίας κρεῖττον. ὑμεῖς δὲ ἀφήρησθε τοὺς θεοὺς, καὶ τὸ ὁρᾶσθαι καλῶς, καὶ τὸ ὑπονοεῖσθαι. τοιαῦτα ὁ Θεσπεσίων, ἐλύετό τις, ἔφη, Σωκράτης Ἀθηναῖος ἀνόητος, ὡς ἡμεῖς ἔφαμεν, ὃς Ⓦ κύνα, καὶ τινὰ χῆνα, Ⓒ τινὰ πλάτανον, θεοὺς τε ἡγεῖτο, καὶ ὤμνυ· καὶ ἀνόητος, εἶπεν, ἀλλὰ θεῖος, καὶ ἀτεχνῶς σοφός· ὤμνυ δὲ ταῦτα, οὐχ ὡς θεοὺς, ἀλλ' ἵνα μὴ θεοὺς ὄμνυ.

De flagellis Laconicis, vndéque ea orta conſuetudo fuerit. Item qua re peregrini non admittantur à Lacedæmoniis lege lata à Lycurgo. CAP. X.

POST hæc Theſpeſion, vt ſermonẽ ad alia transferret, interrogauit

ΜΕΤΑ ταῦτα ὁ Θεσπεσίων, ὥσπερ μεθισάμενος τοῦ λόγου, ἤρετο

τὸν Ἀπολλώνιον εἰ τὴ Λακωνικῆς μάστιγος, ἢ εἰ δημοσίᾳ οἱ Λακεδαιμόνιοι παίονται· τὰς δὲ ἀνθρώπων γε, εἶπεν, ὦ Θεσπεσίων, αὐτοὶ μάλιστα οἱ ἐλεύθεροί τε, ἢ εὐδόκιμοι. τοὺς δὲ οἰκέτας ἀδικοῦντας, τί, ἔφη, ἐργάζονται; οὐκέτ' ἀποκτείνουσιν, εἶπεν, ὡς ξυνεχώρησε ποτὲ ὁ Λυκοῦργος, ἀλλ' ἡ αὐτὴ καὶ ἐπ' ἐκείνοις μάστιξ. ἢ ὦ Ἕλλας, πῶς, ἔφη, εἰ ἀνδρῶν γιγνώσκει; ξυνιᾶσιν, εἶπεν, ὥσπερ ἐς τὰ ὑακίνθια, ἢ τὰς γυμνοπαιδίας, θεασόμενοι ξὺν ἡδονῇ τε, καὶ ὁρμῇ πάσῃ. εἶτ' οὐκ αἰσχύνονται, ἔφη, οἱ χρηστοὶ Ἕλληνες, ἐς τοὺς αὐτῶν ποτε δεξόντας· ὁρῶντες, μαστιγουμένους ἐς τὸ κοινὸν, ἢ δεχθέντες ὑπ' ἀνθρώπων, οἳ μαστιγοῦνται δημοσίᾳ; σὺ δὲ πῶς οὐ διορθώσω ταῦτα; φασὶ γάρ σε καὶ Λακεδαιμονίων ἐπιμεληθῆναι· * ἀ γε, εἶπε, δοκεῖ καὶ ἐμοὶ διορθωτὰ εἶναι· ξυνεβούλευον μὲν ἐγὼ, προθύμως δὲ ἐκεῖνοι ἐπράξαντο· ἐλευθερώτατοι μὲν γὰρ τῶν Ἑλλήνων εἰσὶ, μόνοι δὲ ὑπήκοοι τοῦ ξυμβουλεύοντος· τὸ δὲ τῶν μαστίγων ἔθος, τῇ Ἀρτέμιδι τῇ ἀπὸ Σκυθῶν δρᾶται, χρησμῷ φασὶν ἐξηγουμένων ταῦτα. θεοῖς δὲ ἀνοσιουργεῖν, μανία οἶμαι. οὐ σοφοὶς, ὦ Ἀπολλώνιε, ἔφη, τοὺς τῶν Ἑλλήνων θεοὺς εἴρηκας, εἰ μαστίγων ἐπίσταται ξύμβουλοι τοῖς τὴν ἐλευθερίαν ἀσκοῦσιν. οὐ μαστίγων, εἶπεν, ἀλλὰ τῶν αἱμάτων ἀνθρώπων τὸν βωμὸν ῥαίνειν, ἐπειδὴ καὶ παρὰ Σκύθαις τούτων ἠξιοῦτο. σοφισάμενοι δὲ οἱ Λακεδαιμόνιοι τὸ ἀνθρώπινον τῆς θυσίας, ἐπὶ τὴν καρτερίας ἀγῶνα ἤκουσιν,

A Apollonium, quid de Laconicis flagellis sentiret, & vtrum publicè suos ciues verberibus cæderent, cùm se maximè liberos, nobilésque iactarent, tum etiam contra seruos, famulósve delinquentes quid facerent, quæsiuit. Non amplius eos interficiunt, inquit Apollonius, sicut olim concessit Lycurgus: sed verberibus itidem in eos animaduertunt. Græcis verò, Thespesion inquit, hac de re quid videtur? Se-
B dent, inquit Apollonius, tanquam Hyacinthia, aut nudos athletas cum voluptate & alacritate spectantes. An, inquit Thespesion, optimi Græci non erubescunt, cùm videant eos, qui sibi quandoque imperaturi sunt, publicè loris cædi: aut non pudet eorum imperio subesse, qui coram omnibus verberantur: tu verò quomodo talia non emendasti? dicunt enim te de Lacedæmoniis curam gerere. in iis quidem, inquit Apollonius, quæ emendari possunt? Consului sanè nonnulla: ipsi verò promptissimè quæ consulueram sunt executi. Sunt enim
C Græcorum omnium liberrimi & soli, qui bene consulentibus pareant. Verberum autem consuetudo in Scythicæ Dianæ honorem seruatur: quod, ita vt aiunt, oracula præceperunt. Diis autem obsistere insania quædam est, vt opinor. Tum Thespesion, Nequaquam, inquit,
D Apolloni, sapientes Græcorũ Deos ostendis, si eos cædi verberibus consulunt, qui maximè libertatem profitentur. Non verberum, inquit Apollonius, consultores sunt: sed humano sanguine aspergi aras iubent, quoniam & apud Scythas ita colebantur. Verùm Lacedæmonij sacrificij necessitatẽ sapienter interpretati, ad tolerantiæ certamen deuenerunt,

ita vt neque homines interficerentur, & tamen eorum sanguine Deæ satisfaciat. Cur igitur, inquit Thespesion, peregrinos hospites Dianæ non sacrificant, sicut facere quondã Scythæ consueuerant? Quoniã, inquit Apollonius, Græcorum nemini placet Barbarorum mores imitari. At verò, inquit ille, humaniores viderentur vnum, duósve sacrificantes, quàm peregrinos omnes ex regione sua depellentes. Non carpamus, inquit Apollonius, ô Thespesion, Lycurgi leges. Oportet enim viri mentem intelligere, & cur peregrinos in sua regione versari non permiserit. Neque enim respexit ne peregrini indigenis miscerentur, sed vt suæ regionis mores integros, purósque seruaret, nullis externis interuenientibus. Ego autem, inquit Thespesion, verè Spartiatas viros putarem, si etiam inter externos degentes, domesticos tamen mores conseruarent: propterea quòd non solùm absentibus, sed etiam præsentibus *similes* viderentur. Oportebat igitur virtutes acquirere: ipsi verò expulsionem peregrinorũ seruantes, mores tamẽ suos corruperunt: & Græcorũ, quib. maximè aduersabantur, facta imitantur: *de rebus certè marinis* & de iudiciis reddendis instituta ab Atticis ad eos translata videntur. & pro quibus aduersus Atheniẽses pugnandũ sibi quondam censuerunt, ipsi eadem postea facere statuerunt, & quòd ipsi quidem bello superarunt Athenienses: in his verò pro quibus exercendis bellum susceperunt, ab Athenien-sibus superati fuerunt. Quinetiam id ipsum ex Tauricis aut Scythis, Deam aduexisse *eorũ est qui externa approbãt.* Quòd si oraculis compulsi id fecere, quid scutica opus fuit? quídve seruilem quandam tolerantiam fingere?

A ἀφ' ἧς ὅτι μήτε ἀποθνήσκειν, καὶ ἀφ' ἱερέως τῆς θεοῦ σφῶν * ἀνδρῶν αἵματος διαπρεπῶς, ἔφη, σὺ ξένους οὐ καθαγίζουσι τῇ Ἀρτέμιδι, καθάπερ ἐδικαίουν ποτὲ οἱ Σκύθαι; ὅπ, εἶπεν, οὐδενὶ Ἑλλήνων πρὸς ζῆλον, βαρβαρικὰ ἐπασκεῖν ἤθη. ἐμοὶ μὲν καὶ φιλανθρωπότεροι ἐδόκουν αὖ, εἴά που, καὶ δύο θύοντες, ἢ ξενηλασίᾳ χρώμενοι ἐς πάντας. μὴ καταπλώμεθα, εἶπεν, ὦ Θεσπεσίων, τοὺς Λυκούργου· χρὴ γὰρ ξυνιέναι τὸν ἄνδρα, καὶ ὅπ τὸ μὴ συνδιατρίβειν ἑαυτῷ τοὺς ξένους, καὶ ἀμιξίας * ἀνδρὶ νέῳ εἶχεν, ἀλλὰ τοὺς ὑμαίνειν τὰς ἐπιτηδεύσεις, μὴ συνομιλούντων τῇ Σπάρτῃ τῶν ἔξωθεν. ἐγὼ γὰρ ἂν ἄνδρας, ἔφη, Σπαρτιάτας ἡγούμην αὖ, οἵοι δοκεῖν ἀξιοῦσιν, εἰ σωφρονοῖεν πρὸς τοὺς ξένους, μὴ μεθισταμένους τὰ οἴκοι. οὐ γὰρ τῶν ἀπόντων, ἀλλὰ καὶ * τῶν παρόντων ὁμοίους ὁρᾶσθαι· ἐνῆν οὖν οἶμαι τὰς ἀρετὰς κτᾶσθαι. ⓐ ἂ, καί τοι ξενηλασίαις χρώμενοι, διεφθάρησαν τὰς ἐπιτηδεύσεις· καὶ οἷς μάλιστα τῶν Ἑλλήνων ἀπήχθοντο, τούτοις ὅμοια πεφήνασιν ἔθη. τὰ γοῦν περὶ τὴν θάλατταν, καὶ αἱ μεταῦθις ἐπιτάξεις τῶν φόρων, Ἀθηναίων αὐτοῖς ἐζηλώθη. καὶ ὑπὲρ ὧν πολεμεῖν πρὸς Ἀθηναίους ᾤοντο αὐτοῖς εἶναι, ταῦτ' ἐς τὸ ⓒ αὐτοὶ δρᾶν καθέστασι. τὰ μὲν πολέμια τοὺς Ἀθηναίους νικῶντες, ὧν ὑπ' ἐκείνοις ἐπιτηδεύειν ἔδοξεν, ἡττώμενοι. καὶ αὐτὸ δὴ τὸ περὶ Ταύρους τε, καὶ Σκυθῶν εἰσάγειν δαίμονα, ξένα ἐῶν νομίζοντων. εἰ δὲ χρησμῷ ταῦτα, τί ἔδει μάστιγος ἢ δορατείαν ἀνδραποδώδη πλάττεσθαι;

Λακωνικώτερον γὰρ ἐς θανάτου ῥώμλω; ἐκεῖνο γὰρ οἶμαι Σπάρτῃ ἔφηδον ἐκόντα ὑπὲρ τοῦ βωμοῦ θύειν. τοῦτο γὰρ, τῷ μὲν Σπάρτῃ, δύψυχοτέροις* ἐδείκνυε· τῷ δὲ Ἑλλάδα ἀπῆγε, τὸ μὴ ἐς ἀνάπαλα αὐτοῖς ἀνακαθίσαι. εἰ δὲ ἐς τὰ πολέμια φείδεσθαι χρὴ νέων εἰκὸς γὰρ· ἀλλ' ὅ γε νόμος πρὸ Σκύθας ὑπὲρ τοὺς ἑξηκοντούτας κείμλω, οἰκειότερος γὰρ Λακεδαιμονίοις ὑπῆδύφν, ἢ Σκύθαις, εἰ καὶ θανάτου ἀτεχνῶς, ἀλλὰ μὴ κόμπου ἕνεκα ἐπαγωδοῖ. ταῦτα μὲν πρὸς Λακεδαιμονίους εἴρηταί μοι, πρὸς δέ σε Ἀπολλώνιε. εἰ γὰρ τὰ παλαιὰ νόμιμα, καὶ πολιώτερα, ἢ γιγνώσκφν αὐτὰ, σκοπῶς ἐξετάζοιμλω, ἐς ἔλεγχον καθιστάμλοι τοῦ θείου, διὸ καὶ αὐτοῖς χαίροισι, πολλοὶ καὶ ἄποποι λόγοι τοιᾶσδε φιλοσοφίας ἀναφύονται. καὶ γὰρ ἂν καὶ τὰ Ἐλευσῖνι τελετῆς ὑπιλαβοίμθα, διότι, τὸ, ἀλλὰ μὴ τὸ, καὶ ὧν Σαμόθρακες τελοῦσιν· ἐπεὶ μὴ τὸ δεῖνα, τὸ δεῖνα ἦ αὐτοῖς δρᾶται· καὶ Διονυσίων, καὶ Φαλλοῦ, καὶ τοῦ ἐν Κυλλήνῃ εἴδους. καὶ καὶ ἂν φθανοίμλω συκοφαντοῦντες πάντας. ἐῶμλω οὖν ἐφ' ὅ, τι βούλῃ ἕτερον, πυθοῦτες καὶ τὸν Πυθαγόρου λόγον, ἡμεδαπὸν ὄντα. καλὸν γὰρ εἰ καὶ μὴ πρὸς πάντων, ἀλλ' ὑπέρ γε τοιούτων σιωπᾶν. ὑπολαβὼν δὲ ὁ Ἀπολλώνιος, εἰ σπουδάσαι, εἶπεν, ὦ Θεσπεσίων, ἐβούλου λόγον, πολλά ἄν σοι, καὶ χρυσᾶ ἔδοξεν ἡ Λακεδαιμόνων λέγειν, ὑπὲρ ὧν ὑγιῶς τ, καὶ πρὸς πάντας ἐπιπλήττειν τοὺς Ἕλληνας· ἐπεὶ νῦν οὕτως ἀποσπουδάζῃς αὖ,

ἐν. δύψυχότεροι

A Magis enim Laconicum fuisset, opinor, erga mortem ostendere fortitudinem: & impuberem Spartiatam vltrò se offerentem in altari sacrificare. Hoc enim animosiorem Spartam ostendisset, & prohibuisset reliquam Græciam aliquid aduersus eos moliri. Quòd si bellorum causa parcendum esse adolescentibus dixerint, saltem apud Scythas positam de sexagenariis legem seruare illos decentiùs fuit, si mortem re vera, & non iactantiæ, atque ostentationis illi causa laudant. Atque hæc non aduersum Lacedæmonios dicta sunt: sed magis contra te, Apolloni. Si enim veterũ institutа, & antiquiora, quàm à nobis sciri possint, exactiùs perquiramus, Deos culpantes qui talibus gaudeant, multi, & absurdi sermones ex tali contemplatione orientur. Scrutemur enim Eleusina mysteria; & quid afferre poterimus, cur hoc, non autem hoc admittant: & Samothracum itidem initiationes, cur in eis hoc quidem fit; hæc autem non permittitur? Idem etiã de Baccho Priapo & Cyllenij dicemus effigie, nec ipsos calũniis intactos præteribimus. Pergamus igitur ad aliud quicquid libet, & rationem Pythagoræ, quæ nostra est, etiam honorantes: Pulchrum est enim si non de omnibus, attamen de istis tacere. Ad hæc respondens Apollonius, Si de studiosis rebus, inquit, protendere sermonem velles, ô Thespesion, multa tibi, præclaráque dicere Lacedæmon videretur, quæ rectè quid supra ceteros Græcos exercet: sed quoniam adeò à nostro sermone teipsum remoues,

vt fas etiam esse non putes de talibus loqui, disputationem ad aliud aliquid conuertamus. Maximè autem erit dignum, vt opinor, si de iustitia aliquid disseruerimus.

A ὡς μηδὲ ὅσιον ἡγεῖσθαι τὰ ὑπὲρ τοιούτων λέγειν, ἴωμεν ἐφ' ἕτερον λόγον πολλοῦ ἄξιον, ὡς ἐμοὶ πείθου· περὶ δικαιοσύνης γάρ τι ἐρήσομαι;

Quid de viro iusto, & iustitia Apollonius cum Gymnosophistarum principe Thespesione disputauerit.

CAP. XI.

ORdiamur, inquit Thespesion, sermonem huiusmodi. Est enim & sapientibus, & non sapientibus aptissimus. sed ne Indorum opiniones interserendo confundamus orationem, dic primùm, quid illi de iustitia sentiant. Est enim rationi consentaneum te dum illic esses, huiusmodi rem diligenter perquisiuisse. Quòd si eorum se rectè habet opinio, vlterius quærere desinemus: sin verò nos aliquid poterimus dicere sapientius, superaddemus. Id enim Iustitiæ quoddam officium esse videtur. Optimè, inquit Apollonius, meo iudicio iucundissimè dicere videris, ô Thespesion. Audi igitur quæ de hac re fuerint illic à nobis disputata. Narrabam illis me quõdam gubernatorẽ fuisse, *magnæ nauis; quando anima alterius corporis curã habebat*: & me iustissimũ arbitrabar, quia mercedẽ à Piratis accepturus eram, si nauem illis proderẽ illuc nauigando, vbi ipsi in insidiis latentes nauem caperent, onera quæ in ipsa vehebantur deprædaturi. Ego autem illis omnia pollicitus ne mihi vim afferrent, deinde longius præteruectus spem omnem illorum sum frustratus. An igitur Thespesion Indi iustitiæ opus id esse consenserunt? Minimè verò, inquit Apollonius: imò etiam me deriserunt, dicentes non esse iustitiæ opus ab iniustis abstinere. Rectè, inquit Thespesion, sentiunt Indi, neque enim prudẽtiæ opus est, stultè aliquid non

B ΑΓΤΩΜΕΘΑ ὁ Θεσπεσίων, ἔφη, τοῦ λόγου. προσῆκον γὰρ σοφοῖς τε, καὶ μὴ σοφοῖς. ἀλλ' ἵνα μὴ τὰς Ἰνδῶν δόξας εἰσείροντες, ξυγχέωμεν αὐτὸν, καὶ ἀπέλθωμεν ἁμαρτόντες τοῦ λόγου, πρῶτον εἰπὲ τὰ περὶ δικαιοσύνης Ἰνδοῖς δόξαντα· εἰκὸς γὰρ βεβασανίσθαι σοὶ ταῦτα. κἂν μὲν ἡ δόξα ὀρθῶς ἔχῃ, ξυνησόμεθα. εἰ δ' αὐτοί τι σοφώτερον εἰποιμεν, ξυμπείσαι. δικαιοσύνης γὰρ καὶ τοῦτο. ἄριστα, εἶπεν ὁ Θεσπεσίων, καὶ ὡς ἐμοὶ ἥδιστα εἴρηκας. ἄκουε δὴ τῶν σοὶ ἀπουσαθέντων. διῆειν πρὸς αὐτὸν ἐγὼ, κυβερνήτης ὡς γιγνοίμην μεγάλης νεώς, ὁπόθ' ἡ ψυχὴ σώματος ἑτέρου ἐπεμελεῖτο. C δικαιότατον ἡγούμην ἐμαυτὸν· ἐπειδὴ λῃσταὶ μὲν ἐμισθοῦντό με προδοῦναι τὴν ναῦν, καθορμισάμενον οἷ λῃσταὶ αὐτὴν ἔμελλον, ἃ ἦν· ἐγὼ δὲ, ἐπαγγελλόμην μὲν ταῦτα, ὡς μὴ ἀπεδοῦντο ἡμῖν, παραπλεύσαιμι δ' αὐτοῦ, καὶ ὑπεξάραιμι αὐτοῦ τοῦ χωρίου, ξυνέθεντο, *ἦλθος ὁ Θεσπεσίων, δικαιοσύνην τοῖς Ἰνδοῖς ταῦτα; κατεγέλασαν μὲν οὖν, εἶπε· μὴ γὰρ εἶναι δικαιοσύνην τὸ μὴ ἀδικεῖν. ὑγιῶς, ἔφη, ἀπέδοξε τοῖς Ἰνδοῖς· ἔστι γὰρ φρονήσεως, τὸ μὴ αὐτοῖς τι

*ἦλθες ὁ Θ. δ. Ἰνδοῖς τ.

δι. οὔτε γὰρ φρόνησις, τὸ μὴ αἰσχίστως πὶ ὠν. χ. ἐκπ.

* συνθυμεῖσθαι· οὔτε ἀνδρεία, τὸ μὴ λείπειν τὴν τάξιν· οὔτε σωφροσύνη, τὸ μὴ ἐς τὰ τῶν μοιχῶν * ἐμπίπτειν, οὔτε ἄξιον ἐπαίνου, τὸ μὴ κακὸν φαίνεσθαι. πᾶν γὰρ ὃ τιμῆς τε, καὶ τιμωρίας ἴσον ἀφέστηκεν ἔπω ἀρετῆ. πῶς οὖν, ὦ Θεσπεσίων, εἶπε, στεφανώσομεν τὸ δίκαιον, ἢ πῶς ἀποφανούμεθα; ἐλλιπέστερον, ἔφη, καὶ σοφοφορώτερον αὖ ὑπὲρ δικαιοσύνης ἐσκοπήσατε, ἢ ὁπότε βασιλεὺς τοσῆσδέ τε, καὶ οὕτως εὐδαίμονος χώρας ἄρχων, ἐπέστη φιλοσοφοῦσιν ἡμῖν ὑπὲρ τοῦ βασιλεύειν δικαιοτάτου κτήματος. εἰ ὁ Φραώτης, εἶπεν, ὁ ἀφικόμενος ἰὼν, ὀρθῶς δὴ ἐμέμφετο τὸ μὴ ὑπὲρ δικαιοσύνης ἐπ' αὐτοῦ σκοπῆσαι. ἐπεὶ ὃ εἶδες τὸν ἄνδρα τοῦτον, ἐν οἷς ἔθης ὑπὲρ αὐτοῦ διήειν, μεθύοντα, καὶ ἀχθόμενον φιλοσοφίᾳ πάσῃ, τί ἔδει παρέχειν ὄχλον; τί δ' αὖ σοῦ ἔχει φιλοτιμουμένου, ἐπ' ἀνδρὸς Σύβαριν οἰκοῦντος πάντα; ἀλλ' ἐπεὶ σοφοῖς ἀνδράσιν, ὥσπερ ἡμῖν, ἰχνευτέα ἡ δικαιοσύνη μᾶλλον, ἢ βασιλεῦσί τε, καὶ στρατηγοῖς, ἴωμεν δὴ τὸν ἀτεχνῶς δίκαιον. ὃν γὰρ ἐμαυτόν τε ἡγούμην ὁπότε ἡ ναῦς, ἕτερός τε, οἱ μὴ ἀδίκων ἄπλουν, οὔπω δικαίους φατὲ, οὐδ' ἀξίους τιμᾶσθαι. καὶ εἰκότως εἶπεν. οὐδὲ γὰρ ἂν Ἀθηναίοις ποτὲ, ἢ Λακεδαιμονίοις ἐγράφη γνώμη δεῖνα στεφανοῦν, ἐπεὶ μὴ τῶν ἡπαρπακότων ὄντα· ἢ δεῖνα ποιεῖσθαι πολίτην, ἐπεὶ μὴ τὰ ἱερὰ ὑπ' αὐτοῦ συλᾶται. τίς οὖν ὁ δίκαιος, καὶ ὅ, τι ποιήσων; οὐδὲ γὰρ ἐπὶ δικαιοσύνῃ τινὰ στεφανωθέντα οἶδα, οὐδὲ γνώμην ἐπ'

cogitare, neque fortitudinis, aciem non relinquere: neque temperantiæ, in mœchorum turpitudines non incidere: nec omnino laude dignum est, quòd non esse malus videaris. Omne enim quod æquè ab honore pœnáque distat, virtus non est. Quomodo, inquit Apollonius, ô Thespesion, coronabimus iustum, aut quid facientem talem esse dicemus? Exactius, inquit ille, & accuratius de iustitia disputastis, quàm olim cùm rex tam magnæ, támque fertili regioni imperans vobis de regno philosophantib. interfuit, quod officiorum iustitiæ maximum est. Si Phraotes, inquit Apollonius, tunc accessisset, meritò proculdubio culparemur, si coram ipso de iustitia non disputauissemus: sed quoniam ex iis, quæ pridie narraui, satis noscere hominem potuisti, ebriosum, & philosophiæ penitus inimicum, quod opus fuit disputando molestiam illi afferre, aut nobis elaborare pro emendatione illius nullius pretij cuncta eiusmodi facientis? Sed quoniam viris, quales nos sumus, sapientibus inuestiganda est iustitia magis etiam, quàm regibus, aut imperatoribus, quæramus eum, qui verè iustus sit. Ego enim dum naui potiebar: me ipsum esse talem arbitrabar, & alios itidem, qui nihil iniustè operantur: vos autem tales nondum esse iustos dicitis, neq; honore dignos. Et rectè quidem, inquit Thespesion. Nunquam enim apud Athenienses, aut Lacedæmonios scripta sententia est, hunc, aut hunc esse coronandum: quia scortator non est; aut hunc esse donandum ciuitate, quia non est sacrilegus. Quis igitur erit iustus, aut quid faciens talis appellabitur? neminem enim iustitiæ causa coronatum agnoui: nec est qui pro viro

iusto sententiam scripserit, quòd hunc oporteat coronari, quòd talia, aut talia operatus, iustus esse videatur. Cogitanti enim quæ apud Troiam Palamedi, aut Socrati Athenis euenere: malè fortunata apud homines apparebit iustitia. Iniustissima namque ij, quos dixi, passi sunt, cùm essent ipsi iustissimi. Quinetiam per iniustitiæ opinionē damnati sunt, cùm præter omne ius lata sententia fuisset. Aristidem quoque Lysimachi filium ea ipsa iustitia olim perdidit: ac talis vir ob talem virtutem in exilium missus est, equidem ridiculam iustitiam haberi cognosco. A Ioue enim & fatis ordinata, vt hominibus non afferretur iniuria, nusquam sibi ipsi, ne quis iniuriaretur prouidit. Mihi autem Aristides ipse satis est ad ostendendum quis non iniustus, quísve iustus sit dicendus. Dicas namque velim, nunquid hic Aristides ille sit, quem vos ex Græcia venientes ad insulas dicitis nauigasse tributorum componendorum causa? quæ cùm ille æqua ratione constituisset, eadem veste & quidem vili, ac semilacera amictus rediit. Istemet est, inquit Apollonius, ob quem & paupertatis amor quandoque floruit. Si igitur, inquit Thespesion, oratores duo fuissent Athenis, qui redeuntem à sociis Aristidem voluissent laudare: & is quidem in hunc modum sententiam scriberet, Corona dignum esse Aristidem, quoniam diuitias non accepit, neque sui victus causa molestiam cuiquam attulit: sed cùm antea pauperrimus Athenienſium omnium semper fuisset, tunc etiam se ipso rediisset pauperior. Alter verò decretum hoc modo proferret: Quoniam Aristides non præter vires sociorum, sed

A ἀνδρὶ δικαίῳ γραφεῖσαν, ὡς τ δεῖνα χρὴ στεφανοῦν, ἐπειδὴ τ δεῖνα πράττων, δίκαιος φαίνετ. τὰ μὲν γὰρ Παλαμήδους σὺν Τροίᾳ, καὶ τὰ Σωκράτους, τὰ Ἀθήνησιν, οὐκ εὐτυχεῖν ἡ δικαιοσύνη δόξῃ παρὰ τοῖς ἀνθρώποις. ἀδικώτατα γὰρ δὴ οἵδε ἔπαθον, δικαιότατοι ὄντες. πολὺ δ' οὗτοι μᾶλ', ὅτι δόξῃ ἀδικημάτων ἀ-
B πώλοντο, ψήφῳ παρὰ τὸ δοὺς ἐνεχθεῖσης. Ἀριστείδην τὸν Λυσιμάχου, καὶ αὐτή ποτε ἡ δικαιοσύνη ἀπόλλυ. καὶ ἀνὴρ τοιόσδε ὅτι τοιᾶδε ἀρετῇ φθόνῳ, ὤχετο. καὶ ὡς μὲν ἡδονή ἡ δικαιοσύνη δόξει, γιγνώσκω. τεταμένη γὰρ τοῦ διός τ, καὶ μοιρῶν, ἐς τὸ μὴ ἀδικεῖσθαι τοὺς ἀνθρώπους, οὐδαμοῦ ἑαυτῇ ἐς τὸ μὴ αὐτῇ ἀδικεῖσθαι πάπτ. ἐμοὶ δ' ἀπόχρη τὰ τ Ἀριστείδου, ἐς τὸ
C λῶσαι τίς μὲν ὁ μὴ ἄδικος, τίς δὲ ὁ δίκαιος. εἰπὲ γάρ μοι, οὐχ οὗτ Ἀριστείδης σὸς οὗτος, ὃν φατε ὑμεῖς ἀπὸ Ἑλλήνων ἥκοντες, πλοῦσαν τὰς ἐς τὰς νήσους ὑπὲρ τῶν φόρων, ξυμμέτρους τὰ αὐτοῦ τάξαι, καὶ ξυὼ αὖτῳ ἐπανῆξειν τείβωνι; οὗτος, εἶπε, δι' ὃν καὶ πενίας ἔρως ποτὲ ἐλῴησεν. εἰ δ' οὖν, ἔφη, δύ' Ἀ- χ. εἰ μὴ,
θηναίοις δημαγωγοὶ γενοίσθην, ἐπαι-
D νοῦντες τ Ἀριστείδην ἅρπ σὺν τ ξυμμαχίδος ἥκοντα, καὶ ὁ μὲν, γράφῃ στεφανοῦν αὐτόν, ἐπειδὴ μὴ πλοῦτῳ ἀφῖκται, μηδὲ βίον ἑαυτῷ ξυμφληχὼς μηδένα, ἀλλὰ πενέστατος μὲν Ἀθηναίων, πενέστερος δ' ἑαυτ. ὁ δ' αὖ τοιοῦτόν τι γράφῃ ψήφισμα· ἐπειδὴ Ἀριστείδης οὐχ ὑπὲρ τὸ δίκαιον τ τῶν ξυμμάχων τάξας τοῖς φόροις, ἀλλ'

ὡς ἕκαστοι χῆς ἔχοιεν, τῆς τε ὁμονοίας αὐτῶν ἐπεμελήθη τ πρὸς Ἀθηναίους,
κ. τῶ * καὶ τὸ μὴ ἀχθομένους φέρειν ταῦτα, δεδόχθω στεφανοῦν αὐτὸν ἐπὶ δικαιοσύνῃ. ἆρ' οὖν σοι δοκῇ τῇ μὲν πρώτῃ γνώμῃ, κἂν ἀντειπεῖν αὐτὸς ὡς οὐκ ἀξίᾳ τῶν ἑαυτῷ βεβιωμένων, ἢ ἐφ' οἷς ἀδικεῖ πρῶτον, τιμῶν δ' ἴσως ἂν καὶ αὐτὸς ἐπαινέσαι σοχαζόμενον, ὧν διενοήθη; βλέψας γάρ που ἐς τὸ Ἀθηναίων τε, καὶ τῶν ὑπηκόων ξυμφέρον, ἐπεμελήθη τῆς ξυμμετρείας τ φόρων. ὃ τῶν μὲν Ἀριστείδου ἐδείχθη μᾶλλον. ἐπειδὴ γὰρ πραβάντες Ἀθηναῖοι τοῖς σφετέροις δόξαντας, βαρυτέροις ἐπέγραψαν τὰς νήσοις. διεφθάρη μὲν αὐτοῖς ἡ ναυτικὴ δυνάμις, ἣ μάλιστα φοβεροὶ ἦσαν· παρῆλθε δὲ ἡ Λακεδαιμονίων ἐς τὸ θαλάττιον, ξυνέμεινε δὲ τῆς δυνάμεως οὐδέν, ἀλλ' ἅπαν τὸ ὑπήκοον ἐς νεωτέρα ὥρμησε, καὶ ἀποστροφῆς ἦλθε. δικαίως οὖν, ὦ Ἀπολλώνιε κ τὸν θεῖον λόγον, οὐχ ὁ μὴ ἄδικος, ἀλλ' ὁ δίκαια μὲν αὐτὸς πράττων, καθιστὰς δὲ καὶ ἑτέρους ἐς τὸ μὴ ἀδικεῖν. φύσιν τ τοιαύτης δικαιοσύνης· καὶ ἄλλαι μὲν ἀρεταί, μάλιστα δὲ ἡ δικαστική τε, καὶ ἡ νομοθετική. δικάζῃ μὲν γὰρ ὁ τοιόσδε, καὶ πολλῷ δικαιότερον, ἢ οἱ κ τῶν τομίων ὀμνύντες· νομοθετήσῃ δέ, ὥσπερ Σόλωνές τε, καὶ Λυκοῦργοι. καὶ δὴ κἀκείνοις τὸ χρέων νόμων δικαιοσύνη ἦρξε.

A commodè pro cuiuſque facultatibus tributa diſpertiens, concordiæ ipſorum erga Athenienſes curam geſſit, effecítque vt non dolenter illa perferrent, videri ſibi iuſtitiæ cauſa ipſum coronari debere. Nónne cenſes priori ſententiæ ipſum etiam Ariſtidem cõtradicturum quaſi rebus à ſe geſtis non congruenti, cùm pro quibus iniuſtè non egiſſet honorem peteret, hanc autem eſſe laudaturum, cùm mente repeteret, quid illis agendis fuerit B meditatus. Reſpiciens enim ad Athenienſium, ſociorúmque vtilitatem, mediocritatem tributorum inſtituerat, quòd ſanè poſt Ariſtidem magis apparuit. Poſtquam Athenienſes ipſius iudicium tranſgreſſi grauiora tributa inſulis impoſuere, ablata eſt ipſis naualis potentia; qua maximè terribiles erant: omnes autem maritimæ vires ad Lacedæmonios tranſiere: cùm omnes ſocij ad res nouas moliendas animos erexiſſent: vnde rerum conuerſio ſecuta eſt. Si igitur ſecundum rectam C rationem contemplari voluerimus, Apolloni, non is eſt iuſtus, qui iniuſta non operatur, ſed qui & ipſe iuſta operatur, & alios ne iniuſtè quid agant, inſtituit. Naſcentur autem ex ipſa iuſtitia virtutes aliæ complures, maximè autem iudiciaria, & legum latiua. Iudicabit enim vir talis, & quidem rectiùs quàm qui ſuper ſectis carnium fruſtis iuramenta concipiunt. Et leges feret D perinde ac Solones, aut Lycurgi. Nam & iis leges ferentibus iuſtitia princeps & dux fuit.

Immortalem esse animum disputandum à Gymnosophistis & Apollonio. Hinc de cataduپis, hircoboue, aliisque animalibus: déque Nomadibus, Elephantophagis, Nasomonibus, Androphagis, Pygmæis, Sciapodibus, Cataractis, atque strepitu inenarrabili aquarum cadentium: item de altitudine verticis Nili, de Dæmone Nilum moderante, cuius Pindarus meminit. CAP. XII.

TALIA de viro iusto collocutos inter se fuisse refert Damis, & Apollonium iis omnibus assensisse, quia *rationi* consentanea viderentur. Deinde cùm multùm de anima philosophati essẽt quo pacto immortalis sit, multa etiam *de Natura sententiis Platonis, quæ in Timæo sunt, congruentia, &* de Græcorum legibus disseruissent; interpellans sermonem Apollonius, Ego, inquit, hoc iter tum vestri, tum Nili fontium causa suscepi, quos in Ægyptum vsque venienti ignorare ignoscendum est: penetranti, vt ego feci, Æthiopiam, dedecus est ipsos præterire, nec vllam de ipsis habere rationem. Bono omine, inquit Thespesion, proficiscere, & quicquid tibi gratum est, *à fontibus* precare, diuini sunt enim. Ducem verò itineris habeas censeo Timasionem olim Naucratitem: nunc verò Memphitem. Est enim fontibus illis assuetus, atque adeò purus, vt expiatione non egeat. Tibi autem, ô Nile, volumus aliquid de ipsis referre. Horum verborum sensus Apollonio manifestus erat. Sciebat enim ipsos indignanter ferre, quòd amaret eum Nilus. Omisso igitur colloquio, ad res præparandas discessit, vt postridie in ortu Solis abire possent. Paulò autem pòst superuenit Nilus, nec eorum, quæ audierat, narrabat quicquam, sed frequenter secum ridens perstabat. nemo tamẽ cur rideret interrogauit, quia tanquam arcanis parcebant.

A Τοσαῦτα ὁ Δάμις διαλεχθῆναί φησιν αὐτοὺς ὑπὲρ ἀνδρὸς δικαίου, καὶ τὸν Ἀπολλώνιον ξυμφῆσαι τῷ λόγῳ· τοῖς γὰρ ὑμῶς λεγομένοις ξυμβαίνειν. Φιλοσοφήσαντες δὲ καὶ περὶ ψυχῆς ὡς ἀθανάτου εἴη, καὶ περὶ φύσεως ἁπλήστια τῶν Πλάτωνος ἐν Τιμαίῳ δόξας, καί τε τῶν ἀπ' Ἑλλήνων νόμων πλείω διαλεχθέντες, ἐμοὶ, εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος, ἡ δῦρο ὁδὸς, ὑμῶν τ' ἕνεκα, καὶ τῶν τε Νείλου πηγῶν ἐληλύθει. ἃς μέχρι μὲν Αἰγύπτου προῆδον, ξυγνώμην ἀγνοῆσαι. παρελθεῖν δὲ ἐπ' Αἰθιοπίαν, ὃν ἐγὼ ζήλον, κἂν ὄνειδος φέρει τὸ προῆσθαι αὐτὰς, καὶ μὴ ἐρέσθαι τινὰς ἀμῶν λόγους, ἵνα χαίρωμεν, ἔφη· καὶ ὅ, τι σοι φίλον, δέχου τὰς πηγάς. θεῖαι γάρ. ἡγεμόνα δ' οἶμαι ποιήσῃ τῶν πάλαι Ναυκρατίτην νῦν δὲ Μεμφίτην Τιμασίωνα. τῶν τε γὰρ πηγῶν ἐθὰς ἐστὶ, καὶ οὕτω τι καθαρὸς, ὡς μὴ δεῖσθαι τοῦ ῥαίνεσθαι. σοὶ δὲ, ὦ Νεῖλε, βουλόμεθα ἐφ' ἁπᾶσι διαλεχθῆναί τι. ὁ μὲν δὴ νοῦς τῶν λόγων, καὶ ἀφανὴς ἦν τῷ Ἀπολλωνίῳ· ξυνίει γὰρ αὐτῶν δυσχερῶς διακειμένων, ἐπειδὴ ἥκεν αὖθις ὁ Νεῖλος. ἡσθέντος δὲ αὐτοῖς τῆς διαλέξεως, ἀπῆλθε σὺν θυαζόμενος, ὡς ἑσπέρᾳ ἅμα τῇ ἑῴᾳ. μετὰ δὲ πολὺ δὲ ἧκεν ὁ Νεῖλος, ἀπήλαυε μὲν ἡδέως, ὧν ἤκουσεν, ἐφ' ἑαυτὸν δὲ γέλωτος, ἀλλ' ἐφείδοντο τοῦ ἀπορρήτου.

τότε μὲν δὴ δειπνήσαντες, καὶ διαλεχθέντες οὐχ ὑπὲρ μεγάλων, αὖθις ἐκοιμήθησαν. ἅμα τῇ ἡμέρᾳ τοῦ γυμνοὺς προσιόντες, ἐπορεύοντο πλοῖ ἐς τὰ ὄρη τείνοσαν, ἀριστεροὶ τοῦ Νείλου, τάδε ὁρῶντες λόγου ἄξια· ⓐ κατάδουποί εἰσι, χεώδη ὄρη, ⓒ παραπλήσια τῷ τοῦ Λυδῶν Τμώλῳ. καταῤῥοὺς δ' ἐπ' αὐτῶν φέρεται Νεῖλος, ὧν ἀπασῶν γλῶ, ποιῶν Αἴγυπτον. ἡ δ' ἠχὼ τοῦ ῥοῦ μαθὸς καταῤῥηγνυμένου τῶν ὀρῶν, καὶ φόβῳ ἅμα ἐς τὸν Νεῖλον σκιπτοντος, χαλεπὴ δοκεῖ, καὶ δι' ἀνεκπὴ ἀκοδσαι· ⓒ πολλοὶ τῶν προσιόντων τοῦ μετεώρου προσχόντες, ἀνέζυξαν, ἀποβαλόντες τὴν ἀκοήν. προϊόντι δ' τῷ Ἀπολλωνίῳ, ⓒ τοῖς ἀμφ' αὐτὸν, μασοὶ ὀρῶν προσχόμενοι δένδρα, ὧν Αἰθίοπες τὰ φύλλα, καὶ τὸν φλοιὸν, καὶ τὸ δάκρυον καρπὸν ἡγοῦνται. ἑώρων δ' καὶ λέοντας ἀιχοῦ τοῦ ὁδοῦ, ⓒ παρδάλεις, ⓒ τοιαῦτα θηρία ἕτερα. καὶ ἐπῄεσάν αὐτοῖς, ἀλλ' ἀπεπήδα σφῶν, ὥσπερ σκιπεπληγμένα τοῦ ἀνθρώπους. ἔλαφοι δὲ, ⓒ δορκάδες, καὶ σῆγθοι, καὶ ὄνοι, πολλὰ μεν καὶ ἄλλα ἑωρᾶτο, πλεῖστα δ' ⓐ βόαγρόι τε, καὶ οἱ βύτραγοι. ξυλλαβὲ δὲ τὰ θηρία ταῦτα, τὸ μὲν ἐλάφου τε, καὶ ταύρου τὸ δὲ, ἀφ' ὧν πρὸς πλεῖον ἐπωνυμίαν ἤρηκε. καὶ ὁσοῖς δ' τούτων συνέτυχαν, καὶ ἡμιβρώτοις σώμασιν. οἱ γὰρ λέοντες, ἐπειδὰν θερμῆς τοῦ θήρας ἐμφορηθῶσιν, ἀπιμάζοισιν αὐτῆς τὰ πρόσθια, πιόντες οἷμαι τοῦ ⓒ αὐθις θηρεύσων. συναῦται Νομάδες οἰκοῦσιν Αἰθίοπες, ἐφ' ἁμαξῶν πεπολισμένοι. καὶ πλησίων τούτων, οἳ τοὺς ἐλέφαντας θηρῶσι, καταπόπλοντες

A Tunc igitur cœnati,& de rebus non magnis paulùm collocuti, ibidem dormierunt. Postridie mane salutatis Nudis iter cœperunt à siniſtra Nili parte, quæ ad montes ducit: quæ autem viderint, memoratu digna sunt hæc. Catadupa montes sunt terrei, similes Tmolo, qui in Lydia est: ab ipsis autem Nilus defluens ex ea quam auellit terra Ægyptum facit. Sonitus autem aquæ montes
B scindentis, & cum strepitu in Nilum cadentis horrenda quædam res, & auditu intolerabilis apparet, multíque propè accedentes auditum amiserunt. Procedenti autem Apollonio, eiúsque comitibus colles apparuerunt quibusdam quasi gremiis ramos arborum ferentes, quarum folia, corticémque & lachrymas inter fructus Æthiopes numerant. Viderunt etiam secus viam leones, pantheras & alias huiusmodi feras, quarum nulla in eos impetũ facere tentauit: sed tanquam hominum con-
C spectum stupentes præteribant: ceruos insuper & capreas, struthionésque & asinos syluestres complures, & animalium varia genera: inter quæ fuere syluestres boues, & hircoboues. Sunt autem huiusmodi belluarum aliæ ex boue, ceruóque compositæ: aliæ ex iis, de quibus denominationem capiunt, animalibus. Ossa insuper eiusmodi ferarum, & semesa earundẽ cadauera inuenerunt. Leo-
D nes enim calida præda semel saturati, reliquias amplius attingere dedignantur, confidentes, vt opinor, nouã rursus prædam se posse venari. Illic Æthiopes habitãt Nomades appellati, qui in curribus *degentes, res suas & ciuiles tractant.* Proximi autẽ illis sunt qui elephantos venantur, illósque

in frusta

in fruſta diuiſos vendunt: vnde cognomen adepti Elephãtophagi nuncupantur. Naſamones inſuper & Anthropophagi, id eſt, hominum comeſtores, Pygmæi quoque, id eſt cubitales: & Sciapodes, id eſt, vmbram pedibus facientes. Hi, inquam, omnes Æthiopiæ gentes ſunt: habitant autem ſecus Oceanum Æthiopiæ, quò ſolùm vi tempeſtatis quandoque delati homines nauigant. Cùm illi de feris, quas viderant, loquerentur, & naturam contemplarentur, quæ tam variè diuerſa genera animalium paſcit, ſonitus quidam eorum aures perculit tanquam tonitrus nondum inualeſcentis, ſed adhuc intra nubis concauitatem incluſi. Tum Timaſion, Prope eſt, inquit, ô viri, catarrhacta, quæ deſcendentibus quidem vltima, aſcendentibus autem prima occurrit. Deinde ſtadia fermè decem progreſſi, viderunt fluuium ex monte profluentem, nihil minorem quàm Marſya ſit atque Meander, vbi primum in vnum confluunt. Precibus inde, votíſque nuncupatis propius acceſſerunt, nec vllas amplius feras videbant. Nam cùm ſint natura pauidæ, iuxta quietas aquas habitant potius, quàm iuxta confragoſas, & obſtrepentes. Inde poſt ſtadia fermè quindecim aliam audierũt catarrhactam difficilem ſanè, & intolerabilem auditu, & quæ priorem duplo fermè ſuperaret: quam cùm ex loco longè, quàm prius altiore præcipitari vidiſſet Damis, comites aliquos tum etiam ſe ipſum ita ſtupefactos aurib. refert, vt ſe ab Apollonio ſemouerent, rogaréntq. ne vlterius progrederetur. Verùm ille cõſtanter Nilo duntaxat Timaſionéq. comitantib. catarrhactæ propinquauit: inde ad ſocios reuerſus, nuntiauit ſuſpenſos illic eſſe vertices Nili

ἢ αὐτὸν ποιῆνται ἀγορᾶν. ὅθεν ἐπώνυμοί εἰσι τῷ ἐλεφαντῶν βρώσεως. Νασαμῶνες ἢ, καὶ ἀνδροφάγοι, καὶ Πυγμαῖοι, καὶ σκιάποδες, ἔθνη μὲν Αἰθιόπων καὶ οἵδε, καθήκουσι ἢ ἐς τὴν Αἰθιοπα ὠκεανὸν, ὃν μόνον ἐκπλέουσιν οἱ ἀπενεχθέντες ἄκοντες. διαλεγομένους ἢ ὑπὲρ τῶν θηρίων τοὺς ἄνδρας, καὶ φιλοσοφουῦντας ὑπὲρ τῆς φύσεως, ἄλλο ἄλλως βοσκήσης, ἠχὼ προσέβαλεν, οἵᾳ βροντῆς ἔτι σκληρᾶς, ἀλλὰ κοίλης ἔτι, καὶ ἐν τῷ νέφει. καὶ ὁ Τιμασίων ἐγγύς, ἔφη, ὁ καταῤῥάκτης, ὦ ἄνδρες, ὁ καπόνων μὲν ὕστατος, ἀνιόντων ἢ πρῶτος. καὶ στάδια δέκα ἴσως προβάντες, ἰδεῖν φασι ποταμὸν ἐκδιδόμενον τοῦ ὄρους, μείω ὀδὸν, ἢ ἐν πρώταις ξυμβολαῖς, ὁ Μαρσύας, καὶ ὁ Μαίανδρος. προσδεξάμενοι δὲ τῷ Νείλῳ χωρεῖν πρόσω, καὶ θηρία μὲν ἔτι ὁρᾶν ψοφοδεᾶ γὰρ φύσει ὄντα, προσοικεῖν τοῖς γαλεωτοῖς ὕδασι μᾶλλον, ἢ τοῖς ῥαδαμάνθοις τε, καὶ σιμοῖς· ἕτερος ἢ καταῤῥάκτου ἀποδοὰς μὴ πεντεκαιδεκά που στάδια χαλεπὸς ἤδη, καὶ ἔτι ἀνεκτὸς ἀΐδεσθαι· διπλασίω μὲν γὰρ εἶναι αὐτοῦ τοῦ πρότερου· ὁρῶν δὲ ὑψηλότερον σκόπελον, ἑαυτῷ μὲν οἰῶ, καὶ ἵνα τοῖς ἑταίροις, οὕτω λιτανεύσασθαι τὰ ὦτα ὁ Δάμις φησὶν, ὡς αὐτός γε ἀναζεῦξαι, τοῦ τε Ἀπολλωνίου δεῖσθαι μὴ χωρεῖν πρόσω. ὁ δὲ, ἐῤῥωμένως ξυό τε τῷ Τιμασίωνι, καὶ τῷ Νείλῳ, ἔτι τε τοῦ καταῤῥάκτου ἔχεσθαι, πρὶ οὗ τάδε ἀπαγγεῖλαι ἥκοντα. ὑπερέμασθαι μὲν τῷ Νείλῳ κορυφὰς σκοπεῖ,

σταδίων μάλιστα ὀκτὼ ὕψος, πλὼ ἢ ὄχθου πλὼ ἀντικειμένου τοῖς ὄρεσιν, ὀφρῶν ἔχει λιθοτμήτου ἀῤῥήτου. τὰς δὲ πηγὰς ἀποκρεμαννυμένας τῶν ὀρῶν, ὑποτρέπλην ἐς πλὼ πετρώδη ὄχθου, ἀναχεῖται ἢ σκεδὸν ἐς τὸν Νεῖλον λευκαινούσας τε, καὶ λευκάς. τὰ δὲ πάθη τὰ περὶ αὐτὰς ξυμβαίνοντα, πολλαπλάσια, καὶ αἱ * πρότερον οὔσας. ἐστὶ πιθανὸν ἀπ' τούτων ἰέναι ἐς τὰ ὄρη, δυσήκοον ἐργάζεσθαι πλὼ ἰσοτιμίαν τοῦ ῥεύματος. πλὼ δὲ πρότω ὁδὸν, πλὼ ἐπὶ τὰς πρώτας πηγὰς ἄγουσαν, ἄπορον μὲν ἐλθεῖν φασιν, ἄπορον δὲ ἐνθυμηθῆναι. πολλὰ γὰρ καὶ περὶ δαιμόνων ἄδουσιν, οἷα καὶ Πίνδαρος ἐν σοφίᾳ ὕμνωται περὶ τοῦ δαίμονος, ὃν ταῖς πηγαῖς ταύταις ἐφίζησιν ὑπὲρ ξυμμετρίας τοῦ Νείλου.

A altitudine fermè ſtadiorum octo, ripam verò quæ montibus opponitur, ſupercilium habere lapidicinæ inenarrabilis: fontes verò ex montibus pendentes decidere in petroſam ripam, inde in Nilum refundi aquam albam & æſtuantem. Accidentia verò quæ inde oriuntur multiplicia ſunt, magíſque varia, quàm quæ in aliis catarrhactis prius euenerunt. Et qui illic in montibus reſonat fragor, aſperrimus B eſt, & inenarrabilem ſtrepitum reddit. Iter verò quòd ad primos fontes ducit, perarduum eſt, & non ſolùm acceſſu, ſed cogitatu etiam difficile. Multa etiam de dæmonibus illic exiſtentib. prædicant, qualia ſapienter Pindarus in ſuis hymnis de dæmone cecinit, quem eiuſmodi fontibus præeſſe dixit, vt Nilum moderaretur.

* πρότερον εἰσί,

De Satyro prope catarrhactas Nili fœminas aggrediente, & quonam modo illum mitem manſuetúmque reddiderit Apollonius. Déque alterius Satyri habitu in Lemno. CAP. XIII.

ΚΑταλύσαντες δὲ μετὰ τοῦτο καταῤῥάκτας ἐν κώμῃ τῆς Αἰθιοπίας οὐ μεγάλῃ, ἐδείπνουν μὲν περὶ ἑαυτοὺς, ἐγκαταμίγνυντες ἀστυδικὰ παίγνια, βοῆς δὲ ἀθρόας τὴν ἐν τῇ κώμῃ γυναικῶν ἤκουσαν, ἐπικελευομένων ἀλλήλαις ἑλεῖν, καὶ διώξαι· προκάλουν δὲ καὶ τοὺς ἀνδρας ἐς κοινωνίαν τοῦ ἔργου. οἱ δὲ ἁρπασάμενοι ξύλα, καὶ λίθους, καὶ ὅ,τι ἐς χεῖρας ἐκάστῳ ἔλθοι. ξυνεκάλουν, ὡσπερ ἀδικούμενοι τοὺς γάμους. ἐπεφοίτα δὲ ὥρα τῇ κώμῃ δέκατον ἤδη μῆνα σατύρου φάσμα, λυπῶν ἐπὶ τὰ

Post catarrhactas, cùm in vicum Æthiopiæ non magnum admodum diuertiſſent, atque illic cœnantes quieſcerent, feria iocis permiſta colloquentes; ecce ſubitus clamor in vico auditus eſt mulierum ſeſe inuicem cohortantium, quarum aliæ inſequi, aliæ telum D capere clamitabant: viros quoque ad eiuſdem operis communicationem cohortantes: illi verò fuſtibus, aut ſaxis, & quicquid in manus veniſſet arreptis, exclamabant ſe iniuria erga vxores affici. Venerat autem in vicũ illum decimo iam menſe antea Satyri ſpectrum furens erga

mulieres: iámque duas interfeciſſe ferebatur, quas amare maximè viſus fuerat. Hæc audientes Apollonij comites, cùm perterriti fuiſſent, Ne timeatis, inquit Apollonius, ſcio namque Satyrum quendam huic loco vim afferre. Certè per Iouem, inquit Nilus, neque nos Nudi hunc iam diutius inſultantem auertere potuimus vnquam, quo minùs more ſuo laſciuiret. Eſt tamen, inquit Apollonius, aduerſus inſultatores huiuſmodi remedium quoddam, quo vſum fuiſſe Midam perhibent. Ipſe enim Midas Satyrorum generis particeps fuit, quod ipſius aures manifeſtabãt. Satyrus igitur quidam propter affinitatem ipſum illudebat in Midæ aures calumnias iactans, nec voce ſolùm, verùm etiam tibiis in ipſum carmina decantabat. Ille verò cùm ex matre, vt opinor, audiſſet Satyros vino demulceri, adeò vt cum epoto vino dormitauerint, manſuefacti poſtmodum non amplius conuicientur, fontem, qui penes regiam erat, vino commiſcuit, deinde Satyrum ad fontem immiſit: ille autem bibit, & ſuperatus eſt; & ne hoc falſum eſſe putetis, quæramus à vici huius præfecto, num aliquid vini loci huius habitatores habeant, & illud Satyro præbeamus: ſic enim *idem atque Midæ Satyrus patietur.* Cùm ita fieri cunctis placuiſſet, amphoras quatuor Ægyptias vino plenas lacunæ impoſuere, vbi eius vici pecora bibere cõſueuerant: eo peracto Apollonius, Satyrũ inuocauit, occultè etiam aliqua minatus. Ille autem quaſi adhuc vinum non vidiſſet, eius tamẽ odore penè ac ſi bibiſſet correptus acceſſit. Poſtquã verò bibit, Libemus, inquit Apollonius Satyro, iã enim dormit. ea cùm dixiſſet, omnes vici habitatores ad nympharum antra deduxit,

A γυναῖα· καὶ δύ' ἀπεκτονέναι σφῶν ἐλέγετο, ὧν μάλιστα ἐδόκει ἐρᾶν. σκιρτώντων οὖν τῶν ἑταίρων. μὴ δέδιτε*, εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος, ὑβρίζει γάρ τις ἐνταῦθα σάτυρος. νὴ Δί', ἔφη ὁ Νεῖλος, ὃν γε ἡμεῖς οἱ γυμνοὶ χρόνῳ ἤδη ὑβρίζοντα, μή πω* μετεσχήσαμεν τῆς σκιρτᾶν. ἀλλ' ἔστιν, εἶπεν, ὅπῃ καὶ τοῦτον ὑβρεισὰς τούτοις φάρμακον, ᾧ λέγεται Μίδας ποτὲ χρήσασθαι. μετεῖχε μὲν γάρ πως τῶν σατύρων γένους ὁ Μίδας ὥστε, ὡς ἐδήλου τὰ ὦτα· σάτυρος δέ ἐπ' αὐτῷ εἰς κῆρ τὸ ξυγγενὲς ἐκώμαζε, τὰ τοῦ Μίδου διαβάλλων* ὦτα· καὶ οὐ μόνῳ ᾄδων, ἀλλὰ καὶ αὐλῶν τούτῳ. ὡς οἶμαι τῆς μητρὸς ἀκηκοὼς ὅτι σάτυροι οἴνῳ θηρεύονται, ἐπειδὰν ἐς ὕπνον καταπέσῃ, σωφρονεῖ, καὶ διαλάπτεται, κρίνων πρὸ οὗσαν αὐτῷ τοῖς βασιλεῖ, κεράσας οἶνον, ἐπαφῆκεν αὐτῇ τὸν σάτυρον. ὁ δὲ, ἔπιέ τε, καὶ ἦλω. καὶ ὅτι μὴ ψεύδεται ὁ λόγος, ἴωμεν πρὸς τὸν κωμάρχην· καὶ τὼ ἔχουσιν οἱ κωμῆται οἶνον, κεράσωμεν αὐτὸν τῷ σατύρῳ· ἢ ταυτὰ τῷ* Μίδου πείσεται. ἔδοξε ταῦτα. καὶ ἀμφορέας Αἰγυπτίους τέτταρας οἰνοχοήσας ἐς λίμνην, ἀφ' ἧς ἔπινε τὰ ἐν τῇ κώμῃ πρόβατα, ἐκάλει τὸν σάτυρον, ἀφανῶς τι ἐπιπλήττων. ὁ δ', οὔπω μὲν ἑωρᾶτο, ὑπεδίδου δὲ ὁ οἶνος, ὥσπερ πνεύματος· ἐπεὶ δ' ἐξεπόθη, ἀπειρόμεθα, ἔφη, τῷ σατύρῳ. καθεύδει γάρ· ἢ εἰπὼν ταῦτα, ἤγειτο τοῖς κωμήταις ἐς νυμφῶν ἄντρον·

B

C

D

* δέδιτε, χ. δέδιτε,
* μή πω χ. μήπω
* τῷ Μίδου χ. διαλαζων

πλέθρον οὔπω ἀπέχων τ κώμης. ἐν A quæ iugeris ſpatio à vico diſtabant,
ᾧ καθεύδοντα δείξας αὐτὸν, ἀπέχε- ibíq; dormientem illum oſtendens,
σθαι, εἶπε, τ παίφν, ἢ λοιδορεῖσθαί Φ. Verberibus, inquit, & maledictis
πέπαυται γὰρ ἤδη ἀνοήτων. τοῦτο μὲν parcite, neque illum vllatenus la-
δὴ τοιοῦτον Ἀπολλωνίου, καὶ οὐχὶ ceſſite. Iam enim moleſtiam vobis
ὁδοῦ πρόκειται, ἀλλὰ προόδου ἔργον. afferre deſines: & hoc quidem A-
κἂν συντύχῃ τις ἐπιστολῇ τοῦ ἀνδρὸς, pollonij opus non præter itineris
ἴσως πρὸς μειράκιον ὑβρίζον χρά- propoſitum, ſed ob ipſum iter *inſti-*
φων, καὶ σάτυρον δαίμονα σωφρονίσαι *tutum* fuerit. Extat autem illius epi-
φησὶν ἐν * Αἰθιοπίᾳ, μεμνῆσθαι χρὴ τοῦ x. ἐν Λ. ſtola ad maledicum quendam ado-
λόγου τούτου. σατύρους δὲ εἶναί τε, καὶ B leſcentem ſcripta, quæ dæmonem
ἐρωτικοὺς ἅπαντας, μὴ ἀπιστῶμεν. οἶ- Satyrum in Æthiopia ſe manſuefe-
δα γὰρ κἀγὼ τινὰ Λῆμνον πρὸς ἐμαυτοῦ ciſſe narrat, nihil aliud, quàm id,
ἵνα ἰσηλίκων, οὗ τῇ μητρὶ ἐλέγετο quod nuper retulimus, exprimere
ἐπιφοιτᾶν σάτυρος, ὡς εἰκὸς ἴσως τῇ volens. Satyros autem eſſe, & pro-
ἰσοείᾳ ταύτῃ. νεβρίδα γὰρ ξυμφυᾶ cliues ad amandum exiſtere, negan-
ἐδόκει συνημμένον κατὰ τὸν νῶτον. ἧς οἱ dum non eſt. Ego enim in Lemno
ποδεῶνες Φ ἔσωθεν ξωφληφότες quondam audiui æqualem meum,
τοῦ δέρεως, περὶ τὸ στέρνον αὐτὸ ἀφή- qui ad matrem ſuam venire ſolitum
πτοντο. ἀλλὰ μὴ πλείω ὑπὲρ τούτων. Satyrum quendam narrabat, ciúſ-
οὔτε γὰρ ἡ πεῖρα ἀπιστέα, οὔτε ἐγώ. que talem deſignabat habitum, di-
cebátque nebride humeros amiciri: cuius anteriores pedes collum circumplectétes in pectore nectebātur. Sed de his hactenus. neq. enim experientiæ credendū non eſt, neq. mihi.

De clade ingenti, qua Titus Hebræos affecit captis Hieroſolymis: faßúmque publicè Titum ſuas ſe manus præbuiſſe Deo Hebræis irato, illiúſque, non ſua virtute fuiſſe victorem, & propterea noluiſſe coronam oblatam accipere. Quidque ſuper ea re ad illum ſcripſerit Apollonius. Tum de colloquio Titi cum Apollonio, déque morte Titi prædicta ab eo. Item de lepore piſce eſu pernicioſo, quo interiiſſe Titus dicitur. CAP. XIIII.

ΚΑταβαίνει δὲ αὖπω ἐξ Αἰθιο- D DEſcēdenti ex Æthiopia Apollo-
πίας, ἡ μὲν πρὸς τ Εὐφράτῃ nio aduerſus Euphratē diſcor-
διαφορὰ, ἐπέδωκε τοῖς μάλιστα ἐκ τ dia ex quotidianis ſermonib. incre-
ὁσημέραι διαλέξεων ἐπέτρεπε δ' αὐ- mentum accepit. Eius igitur curam
τὸς Μενίππῳ τε, καὶ Νείλῳ, μικρὰ ἐμ aliquam Menippo, Nilóq; manda-
πνέοντι αὐτὸς τῷ Εὐφράτῃ· σφόδρα δ' uit: Euphratē paululum increpans.
Νείλῳ σφόδρα ἐπεμέλειτο. ἐπεὶ δ' Τῖτος ἠρήκει Vehemēter verò amabat Nilum. Inte-
τὰ Σόλυμα, καὶ νεκρῶν πλέα ἦν πάν- rea Titus captis Hieroſolymis om-
τα, τὰ ὅμορα τ ἔθνη ἐστεφάνουν αὐτόν· nia circum loca cadauèrib. comple-
uerat. finitimæ autem gentes ob victoriam coronare ipſum voluerant.

Ille verò tali honore indignum se esse respondit: non enim se esse talium operum autorem, sed Deo iracundiam contra Iudæos demonstrãti, suas manus præbuisse. Ea cùm audisset Apollonius, vehementer virum laudauit, quòd videretur Titus ingenio abundare & modestia, tum verò diuinarum, humanarúmque rerum naturam nosse, cùm sanguinis causa coronari noluisset. Epistolam quoque ad eum scripsit, quam ad ipsum perferre Damidem iussit. Fuit autem epistola talis:

ὁ δέ, καὶ ἀξίου ἑαυτοῦ τούτου· μὴ γὰρ αὐτὸς ταῦτα εἰργάσθαι, θεῷ γὰρ ὀργὴν φήνασθαι, ὑπηρετήσαντα τὰς ἑαυτοῦ χεῖρας· ἐπῄνει ὁ Ἀπολλώνιος ταῦτα. γνώμην τε γὰρ εἶναι τοῦ ἀνδρα ἐφαίνετο, καὶ ξυνέσεως αἰδεσιμοτέρων τε, καὶ θείων, καὶ σωφροσύνης μείζονα, τὸ μὴ στεφανοῦσθαι ἐφ' αἵματι. ξυντάττει δὴ πρὸς αὐτοῦ ἐπιστολὴν, ἧς διάκονον ποιεῖται τοῦ Δάμιν, καὶ ἐπιστέλλει ὧδε.

APOLLONIVS TITO Romanorum Duci, Salutem.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΤΙΤΩι στρατηγῷ Ρωμαίων, χαίρειν.

Quòd nolueris pugnarum causa, & humani sanguinis effusione coronari, ego tibi modestiæ coronam tribuo: cùm te optimè nosse animaduertam quorum gratia coronari quenquam oporteat. Vale.

Βουληθέντι σοι μὴ ἐπ' αἰχμῇ κηρύττεσθαι, μηδ' ἐπὶ δηίῳ αἵματι, δίδωμι ἐγὼ τὸν σωφροσύνης στέφανον· ἐπειδὴ ἐφ' οἷς δεῖ στεφανοῦσθαι, γιγνώσκεις. Ἔρρωσο.

Hac epistola gauisus Titus, Et meo, inquit, & patris nomine gratias habeo, & officiorum tuorum memor ero. Ego enim Hierosolymam, tu autem me cepisti. Cùm igitur imperator esset Romæ appellatus Titus, omnibus ornatus dignitatibus abire constituit, vt simul cum patre imperaret. Maximi tamen faciens Apollonium, permultùm perficere posse arbitratus est, si etiam breui tempore alloqui eum posset. Quapropter ab eo petiuit, vt Argos accederet, eò cùm venisset Apollonius, alacriter, eum complectens Titus, Omnia mihi, inquit, pater per epistolas retulit, quorum abs te consilium petiit. Ne fortè mentiri me putes: ecce tibi eius epistolam, vbi te benefactorem suum, & bonorum omnium quæ habemus, autorem appellat. Ego autẽ annos natus sum triginta;

Ὑπερηδεὶς δὲ ὁ Τῖτος τῇ ἐπιστολῇ, καὶ ὑπὲρ ἐμαυτοῦ, ἔφη, χάριν οἶδά σοι, καὶ ὑπὲρ τοῦ πατρός· καὶ μεμνήσομαι τούτων. ἐγὼ μὲν γὰρ σόλυμα ἥρπασα, σὺ δὲ ἐμέ. ἀναρρηθεὶς δὲ αὐτοκράτωρ σὺν τῇ Ρώμῃ, καὶ ἀρίστων ἀξιωθεὶς τούτων, ἀπῆλθε συμβασιλεύσων τῆς ἀρχῆς τῷ πατρί. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, σὺν θυμηθεὶς ὡς πολλοῦ ἄξιος αὐτῷ ἔσται, κἂν πρὸς βραχὺ ξυγγενόμενος, ἐδεῖτο αὐτοῦ ἐπ' Ἄργους ἥκειν. καὶ περιβαλὼν ἐλθόντα, πάντα μοι ὁ πατὴρ, ἔφη, ἐπέστειλεν, ὧν ξύμβουλον ἐποιεῖτό σε. καὶ ἰδοὺ ἡ ἐπιστολὴ, ὡς εὐεργέτην τε αὐτοῦ σὺν αὐτῇ γέγραφε, καὶ πάντ' ὄντ', ἃ ἐσμεν. ἐγὼ δὲ ἔτη μὲν τριάκοντα τυγχάνω γεγονώς.

ἀξιούμενος δὲ, ὧν ὁ πατὴρ ἑξηκον-
τούτης ὢν, καὶ καλούμενος ἐς τὴν ἀρ-
χὴν, πρὶν καὶ οἱονεὶ ἄρχειν εἰδέ-
ναι, δέδια μὴ μειζόνων, ἢ ἐμὲ χρὴ,
ἅπτωμαι. ὑπιφλαφήσας οὖν αὐτοῦ τὸν
αὐχένα ὁ Ἀπολλώνιος, ὡς δὴ ἐῤῥωσθαι
αὐτὸν, ὅσα τοῖς ἀσκοῦσι τὸ σῶμα. ὡς τίς,
εἶπε, βιάσεται ταῦρον, αὐχένα οὕτω
καρπούμενον ὑπάγειν ζυγῷ; ὁ σὸς νέου,
ἔφη, μοχθοῦσάς με· τὸν πατέρα τε
ἑαυτοῦ λέγων ὁ Τῖτος, καὶ τὸ ὑπ' ἐκεί-
νου δὴ μόνου ἄρχεσθαι, ὃς καὶ παι-
δὸς αὐτὸν τῇ ἑαυτοῦ ἀκροάσει ξυνεθί-
ζε. χαίρω οὖν, εἶπεν ὁ Ἀπολλώνιος,
πρῶτον μὲν, παρεσκευασμένον σε
ὁρῶν ἕπεσθαι τῷ πατρὶ, ὑφ' οὗ χαί-
ρουσιν ἀρχόμενοι καὶ οἱ μὴ φύσει παῖ-
δες· ἔπειτα δ' ἂν καὶ τὰς ἐκείνου θύ-
ρας, ᾗ ξυνεθίσθησαν. νεότητος γὰρ
μετὰ γήρως ἅμα ἐς τὴν ἀρχὴν ἰούσης, τίς
μὴ λύρα, τίς ἂν αὐλὸς ἡδεῖαν ὧδε
ἁρμονίαν, καὶ ξυγκεκραμένην ἀεὶσεῖ; τὰ
πρεσβύτερα γὰρ ξυμβήσεται νέοις, ἐξ
ὧν καὶ γῆρας ἰσχύσει, καὶ νεότης καὶ ἀ-
ταξίᾳ. ἐμοὶ γὰρ, εἶπεν, ὦ Τυανεῦ,
περὶ ἀρχῆς, καὶ βασιλείας, τί ὑποθή-
σει; ἄγε, ἔφη, σεαυτὸν πέπεικας ὑπο-
κείμενος γὰρ τῷ πατρὶ, δήλά που ὡς
ὁμοιώσει αὐτῷ. καὶ τὸν Ἀρχύτου αὖ εἰ-
ποιμι νυνὶ λόγον. ἀγχυραῖος γὰρ, καὶ μα-
θεῖν ἄξιος. ἐκρύη δὲ ὁ Ἀρχύτας οὗτος Τα-
ραντῖνος, τὰ Πυθαγόρου σοφός. ἔστι
δὲ περὶ παίδων ἀγωγῆς γράφων, ἔστω
φησὶν ὁ πατὴρ, παράδειγμα ἀρετῆ τοῖς
παισίν. ὡς καὶ τῷ πατέρων ξυντονώ-
τερον βαδιουμένων ἐπὶ τὰς ἀρετὰς,
καὶ ὁμοιωσομένοις σφίσιν οἱ παῖδες. ἐγὼ

A iisdémque honoribus, quibus pa-
ter iam sexagenarius ornatus, &
cum eo pariter ad imperium vo-
catus, præter id, quod dubito,
an rectè satis imperare sciam: ve-
reor etiam ne maiora, quàm me
deceat, aggredi moliar. Demul-
cens autem eius collum Apollo-
nius, quod robustum erat perin-
de atque eorum, qui corpus exer-
cent, Dic mihi, inquit, quis tam
valida ceruice taurum iugum sub-
B ire cogeret? Is, inquit Titus, qui
me vitulum à primordiis educauit:
patrem illis verbis denotans; &
quòd illius solum obtemperare præ-
ceptis à teneris assuefactus esset.
Gaudeo, inquit Apollonius, pri-
mùm quòd te patri obtemperare
paratum video, cuius dominatu
gaudent etiam subditi, & qui natu-
ra filij non sunt: quòd si frequen-
ter cum eo domi versaberis, in-
de honorem consequeris. Iuuen-
tute enim vnà cum senectute re-
gnum gubernante, quæ lyra, quæ
C fistula *adeò suauem & temperatam* re-
sonabit harmoniam? *nam seniora iu-
niorib. concordabunt*; *vnde* & senectus
roboris aliquid accipiet, & iuuentus
inordinatè non efferetur. Mihi ve-
rò, Titus inquit, ô Tyanensis, de
regno, & imperio quid præcipies?
Age, inquit Apollonius, Tu iam
tibi quid agendum sit persuasisti.
Cùm enim patri morem geras, non
D est dubium, quin tu illi similis e-
uadas. Ego autem Archytæ sermo-
nem tibi narrabo. Insignis enim est,
& cognitu dignus. is Tarento or-
tus, & Pythagoricæ doctrinæ sectа-
tor, de puerorũ educatione scribens,
Sit, inquit, pater filiis virtutum ex-
emplar. quasi parentes idipsum sit
ad virtutes studiosius capessendas
incitaturum, si filios ob id sibi
similes futuros censeant. Ego au-

tem Demetrium ſodalẽ meum tibi comitem adiungam, qui tecum erit vbicunq. volueris, & quid bonum virum facere deceat, edocebit. Tum Titus, Quænam, inquit, eſt eius viri, quem dicis, ſapientia? Libertas loquendi, inquit Apollonius, *& vera prædicandi: & conſtantia quæ à nullo perterretur.* habet enim vim quandam Cynicam. Cùm Titus audito canis nomine turbatus eſſet, Telemachus, inquit Apollonius, adhuc iuuenis, apud Homerum inducitur canes habens duos, qui tanquam famuli ipſum comitarentur ad Ithacenſium concionem proficiſcentem, quamuis hi comites rationis eſſent expertes. Tibi verò canis aderit, qui pro te aduerſus alios, & contra te ipſum, ſi quando peccaueris, ſapienter tamen, & non ſine ratione latrabit. Dato igitur, Titus inquit, pediſſequum canem. concedam enim non latrare tantùm, ſed etiam mordere, quotiens iniuſtè aliquid me facientem animaduerterit. Scribetur, inquit Apollonius, epiſtola. Nunc enim Romæ philoſophatur. Scribas, inquit Titus. vellem autem mei cauſa aliquis etiam ad te ſcriberet, vt mecum vnà venires. Veniam, inquit Apollonius, quando vtrique noſtrûm commodius erit, & vtilius. Semotis deinde arbitris, Titus, Quando, inquit, ſoli ſumus, Apolloni, permitte quæſo de iis, quæ mihi maximè curæ ſunt, aliquid interrogare. Interroga, inquit Apollonius, ídque tanto audacius, quanto de rebus maioribus interrogaturus es. De vita mea, Titus inquit, & à quibus maximè cauendum mihi eſſet interrogarem; niſi fortè nimis timidus videri dubitarem, iam nunc talia formidans. Immò verò cautum & prudentem virum, inquit Apollonius, talia proſpicere decet.

A δέ σοι, καὶ Δημήτριον ξυσήσω τὸν ἐμαυτῷ ἑταῖρον, ὃς ξυνέσται σοι ὁπόσα βούλῃ, διδάσκων τί δεῖ πράττειν τῷ ἀγαθῶν. τίς δὲ, ἔφη, Ἀπολλώνιε, ἡ σοφία τοῦ ἀνδρὸς τούτου; παρρησία, εἶπε, καὶ τὸ ἀληθεύειν, καὶ πλήττεσθαί τι τὸ μηδενός. ἔστι γὰρ τοῦ κυνικοῦ κράτους. δυσχερῶς οὖν τοῦ Τίτου τὸ κυνᾶ ἀκούσαντος, Ὁμήρῳ μοὶ δοκεῖ, ἔφη, νέος ὢν ὁ Τηλέμαχος, καὶ δυοῖν
B ἑδόκει κυσὶν δεῖσθαι, καὶ ξυμπέμπειν αὐτῷ ὁπαδοὺς τῷ μειρακίῳ ἐς πλῆθος τῷ Ἰθακησίων ἀγορᾶν, καίτοι ἀλόγοις ὄντας· σοὶ δὲ ξυνέσται κύων, ὃς ὑπὲρ σοῦ τε πρὸς ἕτερους, καὶ πρὸς αὐτόν σε, εἰ ἁμαρτάνοις, σοφῶς ἅμα, καὶ οὐδὲ ἀλόγως ὑλακτήσει. δίδου, εἶπε, τὸν ὁπαδὸν κυνᾶ. ξυχωρῶ δὲ αὐτὸν καὶ δακεῖν, εἴπερ με ἀδικοῦντα
C ἀφαιρήσεται, ἔφη, πρὸς αὐτοκράτορα ἐπιστολή· φιλοσοφεῖ δὲ νῦν τῆς Ῥώμης. γράφω, εἶπεν. ἐβουλόμην δ' ἂν καὶ πρὸς σὲ ὑπὲρ ἐμοῦ τινα γράφειν, ὡς ἅμα τῆς τε ἐς τὴν Ῥώμην ὁδοῦ κοινωνὸς ἡμῖν γένοιο. ἀφίξομαι, ἔφη, ὁπότε ἀμφοῖν λῷον. μεταστησάμενος δὲ ὁ Τῖτος τοὺς παρόντας, αὐτοὶ, εἶπεν, ὦ Τυανεῦ γενόμεθα. ξυχωρεῖς γάρ που ἐρωτᾶν ὑπὲρ
D τῶν ἐμοὶ ἀσυμφορωτάτων; ἐρῶ τα, ἔφη, καὶ τοσούτῳ θρασύτερον, ὅσῳ καὶ μείζονων. περὶ ψυχῆς, εἶπε, τῆς ἐμαυτοῦ, καὶ οἷς μάλιστα φυλαττοίμην ἂν ἔσαι μοι ἐρώτησις, εἰ μὴ δόξω δηλὸς, δεδιὼς ἤδη ταῦτα. ἀσφαλὴς μὲν οὖν, ἔφη, καὶ ἐφεκτικός· θρασυνᾶν γὰρ τούτου χρὴ μάλιστα.

κὴ ἐς Ⓝ Ἥλιον ἀναβλέψας, ὤμνυ αὐτὸν, ἢ μὴ αὐτὸς μηδὲν ὑπὲρ τούτων πρὸς αὐτὸν λέξειν μηδὲ ἐρωτῶντα. Τοῦτο γὰρ θεοὶ φίλοι Ⓐ προφθεῖναι αὐτῷ, ζῶντος μὲν τοῦ πατρὸς, δεδιέναι τοῦτο τοὺς ἐχθίστους· ἀποθανόντος δὲ, τοῦτο ἑαυτῷ οἰκειοτάτους. Ἀποθανεῖσθαι δὲ, εἶπε, ποῦ ζήτου; ὅν γε, ἔφη, Ὀδυσεῖ λέγεται. Φασὶ γὰρ κἀκεῖνον τὸν θάνατον ὑπὸ θαλάττης ἐλθεῖν. ταῦτα ὁ Δάμις ὧδε ἑρμηνεύει. Φυλάττεσθαι μὲν αὐτὸν τὸ αἰχμὴν τοῦ πρυμνοῦ, ἢ τὸν Ὀδυσέα βεβλῆσθαι φασι. δυοῖν δὲ ἐτοῖν μετὰ τὸν πατέρα τὴν ἀρχὴν καταλιόντα, ὑπὸ τοῦ θαλαττίου λαγὼ ἀποθανεῖν. Ⓝ ὦ ἰχθὺς τοῦτον, ὃν ἔχεις B C χυμοὺς ἀπορρήτους, ὑπὲρ πάντα τὰ ἐν τῇ θαλάττῃ, καὶ γῇ, δηλητήρια. καὶ Νέρωνα μὲν ἐμποιῆσαι τοῖς ἑαυτῷ ὁλοις τοῦ λαγὼ τοῦτον, ὑπὲρ τοὺς πολεμιωτάτους. Δομετιανὸν δὲ ὑπὲρ τοῦ ἀδελφὸν Τίτον, οὐ τὸ ξυνὼ ἀδελφῷ ἄρχειν δεινὸν ἡγούμενον * ἀλλὰ τὸ ξυνὼ φαύλῳ τε, καὶ χρηστῷ. τοιαῦτα διαλεχθέντες, ἰδίᾳ φιλήσαντες ἀλλήλους ἐν φανερῷ. ἀπιόντα δὲ προσκυνῶν, νίκα, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, τοὺς μὲν πολεμίους, ὅπλοις· Ⓝ δὲ πατέρα ἀρεταῖς. D

Inde ad Solem respiciens, per ipsum iurauit, se iam antea statuisse etiam non interrogatum aliquid ei hac de re dicere. Quoniam Dij præcepissent nuntiare, vt viuente patre ab iis, qui sibi essent inimicissimi, caueret: mortuo autem ab iis, qui sibi essent propinquissimi. Quo autem mortis genere moriturus sum? Titus inquit. Eodem, inquit Apollonius, quo Vlyssem mortuum esse perhibent. Aiunt enim illi mortem ex mari contigisse. Hoc autem dictum ita Damis interpretabatur, vt pastinacæ cuspidem ei cauendam moneret, qua percussum asserunt. Titum autem cùm post mortem patris annos duos regnasset à marino lepore interfectum dicunt. Is autem piscis humores quosdam occultos habet mortiferos supra omnia venena, quæ mari, terráve nascantur. Et Neronem hunc ipsum piscem epulis miscuisse quandoque tradunt aduersus homines sibi inimicissimos. Domitianus quoque hoc eodem contra Titum fratrem vsus fuisse putatur, non quòd graue, molestúmque sibi videretur simul cum fratre imperare, *sed quòd cum* humano, benignóque viro *regnare nollet*. Cùm illi talia secretò inter se fuissent locuti, postea coram omnibus mutuò se complexi sunt: abeuntem verò Titum, iis verbis allocutus est Apollonius. Vince ô Rex, hostes quidem armis, patrem verò virtutibus.

De epistola Apollonij ad Demetrium philosophum: déque adolescente erudiendis auibus suas diuitias absumente, atque persuasione Apollonij emendato. CAP. XV.

ΗΔΕ πρὸς τὸν Δημήτριον ἐπιστολὴ, ὧδε εἶχεν.

AD Demetrium autem epistolam scripsit iis verbis.

A

APOLLONIVS PHILOsophus Demetrio Cani, Gaudium dicit.

Ego te regi Tito regalium morum præceptorem dedi, tu fac vt illi de te vera dixerim, *& esto ipsi omnia:* depositа *duntaxat* iracũdia. Vale.

Tarsenses præteritis temporibus Apollonio infensi fuerant, propter graues obiurgationes, quibus in ipsos vsus fuerat, cùm delicioſi, mollésque ne verba quidem monentium perferre possent: tunc autem B vsque adeò illum amabant, vt *conditorẽ alterum* ciuitatis, & vnicum vrbis præsidium illum esse putarent. Nam cùm rex aliquando publicè sacrificaret, congregata in vnum ciuitas, de rebus maximi momenti supplicatum ad regem venit: ille verò petitionibus eorum auditis memoriæ habiturum, & de ipsis cum patre cõmunicaturum respondit. Quinetiam se legati vicem apud C patrẽ pro ipsis subiturum pollicitus est. Accedens autem Apollonius, Si ego, inquit, horum aliquos manifestè coarguerim, tibi, patríque hostes acerrimos fuisse, legatósque ad res nouas moliendas Hierosolyma esse profectos, & socios belli occultos iis qui tibi manifestissimi hostes sunt: *quidnam illi paterentur?* Quid aliud, Titus inquit, nisi vt D morte plecterentur? Non igitur turpe iudicas, inquit Apollonius, à delinquentibus pœnas statim reposcere, in dandis autem beneficiis cunctationem quærere, & eas quidem ex te ipso inferre, in iis alterius sententiam ascisсere sociam? His verbis lætatus rex, Permitto, inquit, concedóque postulata, neq. enim mihi pater succensebit, quòd abs te, & à veritate fuerim superatus.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΦΙΛΟσοφῷ Δημητρίῳ* κυνὶ, χαίρειν. *χ. Σωωτῆ

Δίδωμί σε βασιλεῖ Τίτῳ διδάσκαλον τῆς βασιλείας ἤθους· σὺ δ' ἀληθοῦσά τέ με πρὸς αὐτὸν δίδου, κἀγὼ οὐκ ἀπῶ, πλὴν ὀργῆς πάντα. Ἐρρῶσο.

Οἱ δὲ τοῦ Ταρσοὺς οἰκοῦντες, τῷ μὲν ἄλλῳ χρόνῳ ἤχθοντο τῷ Ἀπολλωνίῳ, διά τε τὰς ἐπιπλήξεις, ἐπειδὴ ξυντόνους αὐτὰς ἐποιεῖτο, διά τε τὸ ἀνεμάλοι, καὶ πρυφωντες, μηδὲ πρὸς τῆς λόγου, ἀνέχεσθαι ῥᾴμως· τότε δ' οὕτω πᾶ ἠτιάσαντο τοῦ ἀνδρὸς, ὡς οἰκιστοῦ τε αὐτῶν ἡγεῖτο, καὶ σέβεσμα τῆς ἀστεος. ἔδυε μὲν γὰρ δημοσίᾳ ὁ βασιλεύς· ξωφθοῦσα δὲ ἡ πόλις, ἱκέτευεν ὑπὲρ τῶν μείζων· ὁ δὲ, μεμνῆσθαι τούτων πρὸς τὸν πατέρα, ἔφη, καὶ πρεσβεύσειν αὐτὸς, ὑπὲρ ὧν δέονται. Ἐλθὼν δὲ ὁ Ἀπολλώνιος, εἰ δὲ τινίους, ἔφη, τούτων ἐλέγξαιμι, σοὶ μὲν, καὶ πατρὶ τῷ σῷ πολεμίους. πεπρεσβευμένους δὲ ὑπὲρ νεωτέρων ἐς τὰ Σόλυμα, ξυμμάχους δ' ἀφανεῖς τῷ σοὶ φανερωτάτων ἐχθρῶν, τί πείσονται; τί δὲ ἄλλο γε, εἶπεν, ἢ ἀπολοῦνται. εἶτα καὶ αἰσχρὸν, ἔφη, τὰς μὲν τιμωρίας, αὐτίκα ἀπαιτεῖν, τὰς δὲ εὐεργεσίας, ὀψὲ δίδοναι; καὶ τὰς μὲν, ὑφ' ἑαυτῷ ποιεῖσθαι, τὰς δὲ, ἐς κοινωνίαν γνώμης ἀναπέμπεσθαι; ὑπερηδεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς, δίδωμι τὰς δωρεὰς, εἶπεν. οὐ γὰρ μοι ἀχθέσεται ὁ πατὴρ, ἀληθείας πεπλωμένου, ἢ σοῦ.

τοσαῦτα ἔθνη φασὶν ἐπελθεῖν τὸν Ἀπολλώνιον, ἀσυνδιάζοντά τε καὶ ἀσυνδιαζόμενον. αἱ μὲν ἐφεξῆς ἀποδημίαι, πολλαὶ μὲν ἐγένοντο τῷ ἀνδρὶ, οὐ μὴν τοσαῦταί γε ἐπὶ, οὐδὲ ἐς ἕτερα ἔθνη, πλὴν ἃ ἐγὼ. ὡδί τε γὰρ πλεῦ
χ. ἐπὶ τὰ. ἐν θαλάττῃ Αἴγυπτον, καταβάντι αὐτῷ ἐξ Αἰθιοπίας, διατριβὴ πλείων ἐγένετο· ὡδί τε Φοινίκας, καὶ Κίλικας, Ἰωνάς τε, καὶ Ἀχαιούς, καὶ Ἰταλοὺς πάλιν, οὐδαμοῦ ἐλλείπουσι, τὸ μὴ οὐχ ὁμοίῳ φαίνεσθαι. χαλεπὸν γὰρ ἔγωγε ἡγοῦμαι τὸ μεῖναι τὸν σοφὸν ἑαυτῷ ὅμοιον· οὐδὲ γὰρ τοὺς πονηροὺς φύσας, ἐς τὸ λῷον μεταστήσαι, μὴ πρότερον ἐξασκήσας τὸ μὴ αὐτὸς μὴ μεταβαλεῖν. ὑπὲρ μὲν δὴ τούτων καὶ ἑτέροις λόγοις ἱκανῶς εἴρηκα, διδάσκων τοὺς μὴ μαλακῶς αὐτοῖς ὁμιλοῦντας, ὅπῃ τε ἀτεχνῶς ἀνδρα, μήτε μεταστήσῃ τι, μήτε δουλώσεται. ὡς δὲ μήτε ἐς λόγων ἴσον μῆκος ἀκριβῶς, ἀναδιδάσκοντες τὰ περὶ ἑκάστοις αὐτῷ φιλοσοφηθέντα, μήτ' αὖ διαπηδῶντες φαινοίμεθα λόγον, ὃν καὶ ἀπόνως ἄν τις διδοίη τοῖς ἀπείροις τοῦ ἀνδρὸς, δοκεῖ μοι τὰ ἀσυνδιατρίψαντα ἐπελθεῖν τούτων, καὶ ὁπόσα μνήμης ἀξιώσεται. ἡγοῦμαι δὲ αὐτὰ καὶ παπλήσια ταῖς τοῦ Ἀσκληπιαδῶν ἐπιδημίαις. μειράκιον ἑαυτῷ μὲν ἀπαιδεύτως εἶχε, τοῖς δὲ ὄρνισ ἐπαίδευε, καὶ ξυνοίκους ἐπὶ σοφίᾳ ἐποιεῖτο. ἐδίδασκε δὲ αὐτοὺς λαλεῖν τε ὅσα ἄνθρωποι, καὶ τερετίζειν, ὅσα οἱ αὐλοί. τούτῳ θελγυχών, τί, ἔφη, ἐπαιδεύθης; ἐπεὶ δὲ τὰς

A Talia apud varias gentes Apollonius, partim docens, partim etiam discens philosophatus est. Posteriores peregrinationes eius multæ quidem fuerunt, non tamen tam longæ, neque ad exteras nationes; quod quidem sciam. Nam postquam descendit ex Æthiopia frequenter secus Ægyptium mare versatus, apud Phœnices quoque, & Cilices, Ionésque & Achæos: rursúsque apud Italos mansit; nihil vnquam omittens, quo minus semper sibi similis videretur. Cùm enim perdifficile putetur se ipsum noscere, ego multò difficilius arbitror sapientem sibi similem permanere. Neque enim eos, qui natura praui sunt, commutabit in melius, nisi antea se ita comparauerit, vt ipse immutabilis maneat. Verùm de his alio loco sufficienter à nobis dictum est, vbi etiam edocuimus, eos, qui non deliciosè, mollitérque inter se degunt, cúmque, qui re vera vir est, nulla contingens res permutabit, aut in seruitutem rediget. Sed ne prolixiores sermones faciamus exactè narrando, quæ apud singulos philosophatus sit, néve rursus videamur transeundo interrumpere sermonẽ, quem non sine labore conscribimus iis, quibus vir tantus ignotus erat, visum est mihi studiosiora eius viri facta narrare, & quæ magis digna memoratu apparuerunt. Putamus autem hæc Asclepiadarum peregrinationi similia visum iri. Adolescens quidem omnium bonarum artium ignarus studiosè varias aues erudiebat, sapientiæ quoad poterat, participes eas reddens, docebátque & hominum voces imitari, & gutture tanquam tibiis modulari. Huic occurrens Apollonius, quidnã artis exerceret, interrogauit: cúmque ille

graculos, *f.* merulas. philomelas, & * psittacos, & alias aues, quæ linguam habent expeditiorem, *inter quas charadrij*, docere se respondisset: ipse autem in loquendo rudis, & incultus, Videris, inquit Apollonius, huiusmodi aues corrumpere. Primùm quidem quòd eas sua, vt ita dicam, locutione vti non sinis, quæ adeò suauis est, atque iucunda, vt eam nulla musicæ instrumenta possint imitari: deinde cùm tu Græcorum omnium pessimè loquaris, tuæ ruditatis discipulas ipsas facis. Frustra insuper facultates tuas consumis. Cùm enim tuos comites, & te ipsum, quo pacto sis cultus, intueor, diues mihi, delitiosúsque esse videris. Huiusmodi autem viros calumniatores premunt, linguis contra eos pro stimulis vtentes: & quid aduersus eos tibi tunc proderit auium curatio? Non enim si philomelarum omnium cantus in vnum congeras, abigere illas poteris tibi incumbentes, & in te conuitia iactantes. Sed opus est facultates tuas illis impertiri, & pecuniam illis tanquam canibus mellitas offas obiicere, quibus rursus latrantibus iterum atque iterum dandum erit, quoad ipse famelicus & pauper euadas. Opus igitur tibi est curatione insigni, & vitæ mutatione præclara, *ne lateat te, dum in auiculas effundis opes: & ea præstas ob quæ* plorare potius, quàm cantare aues debuerint. Est autem mutationis huius remedium non magnum, neque difficile. Est enim in singulis ciuitatibus hominum quoddam genus tibi adhuc ignotum: id autem magistrorum genus ab hominibus vocatur: his pauca ex tuis facultatibus præbens

A τε ἀηδόνας ἀυτῷ διῄει, καὶ τοῦ κο-
ψίχους, καὶ ὁπόσα βὐγλωττίζῃ τοῦ
χαραδρίους· τῷ φωνῷ δὲ ἀπαί-
δευτον ἐφαίνετο· δοκεῖς μοι, ἔφη,
διαφθείρειν τοὺς ὄρνις, τοῦτον μὴν,
τὸ μὴ ξυγχωρεῖν αὐτοῖς τὸ ἑαυτῶν
φθέγμα, οὕτως ἡδὺ ὄν, ὡς μήτ' αὐ
τὰ μουσικὰ τῶν ὀργάνων ἐς μίμησιν
αὐτοῦ καταστῆναι. εἶτα καὶ τὸ κάκιστα
Ἑλλήνων αὐτὸς διαλεγόμενος, μαθη-
B τὰς αὐτοῦ ποιεῖσθαι ἀφωνίας. ἀπο-
τελῇς δ', ὦ μειράκιον, καὶ τὸν
σεαυτοῦ οἶκον. βλέπω γὰρ ἐς τοὺς
ἀκολούθους, καὶ ὡς κατεσκεύασθαι,
τῷ ἀβρῶν ἔμοιγε, καὶ οὐκ ἀπλούτων φαίνῃ. τοῖς δὲ τοιούτοις ἐπιβλίθοισιν ὁ συκοφάνται, κέντρα
ἐπ' αὐτοῖς ἡρμόσθαι τὴν γλῶτταν.
καὶ τί χρήσῃ τῇ φιλορνιθίᾳ τότε; οὐ-
δὲ γὰρ τὰ πασῶν ἀηδόνων μέλη ξυμ-
C φέροντ' ἀποσοβήσῃς αὐτοὺς ἐγκειμέ-
νους τε, καὶ ἐρείδοντας. ἀλλ' ἐπαν-
τλεῖν χρὴ τοῖς ὄντων, καὶ προβάλ-
λειν αὐτοῖς τὸ χρυσίον, ὥσπερ τὰ
μειλίγματα τοῖς κυσὶ, κἂν ὑλακτῶ-
σιν, αὖθις δίδοναι, καὶ αὖθις· εἶτα
αὐτὸν πεινῆν ὕστερον, καὶ ἀπορεῖν.
δεῖ δέ σοι σκυθρωπῆς λαμπρᾶς, καὶ
μεταβολῆς ἤδη τινὸς τῶν ζώντων, ὡς
D μὴ λάθῃς περορρυήσας τὸν πλοῦ-
τον, καὶ ἀξίως προσπτῆναι τῶν ὀρνέων μᾶλλον ὑπ' ὀρνίθων, ἢ ἁλῶναι. τὸ δὲ φάρμακον τῆς μεταβολῆς, οὐ μέγα. ἔστι γάρ τι καὶ ἀπέσας πόλεσιν ἔθνος ἀνθρώπων, ὃ σὺ οὔπω μὴν γιγνώσκεις, καλοῦσι δὲ αὐτὸ διδασκάλους. τούτοις ἀπὸ τῆς

οὐσίας μικρὰ δοὺς, ἀσφαλῶς κεκτήσῃ τὰ πλείω. ῥητορικὴν γάρ σε παιδεύσουσι τὴν τῶν ἀγοραίων. ῥᾳδία δὲ ἡ τέχνη. εἰ μὲν γὰρ παῖδά σε ἑώρων, ἐπὶ ξυνεσούλιον ἂν φοιτᾶν ὑπὲ φιλοσόφων τε, καὶ σοφιστῶν θύρας, καὶ σοφία πάσῃ τὴν οἰκίαν τὴν σεαυτοῦ φράττειν. ἐπειδὴ ἔξωρος τούτων τυγχάνεις ὤν· τὸ γοῦν ὑπὲρ σεαυτοῦ λέγειν, σκόπει, νομίσας, εἰ μὲν τὰ τελεώτερα ἔμαθες, καὶ ὅμοιος ἀνδρὶ ὁπλιτεύοντι ποτε*, καὶ φοβερὸς δόξαι· ταυτὶ δὲ σκόπει, τὴν τῶν φιλῶν τε, καὶ σφενδονητῶν σκυλεύειν ἕξεις. βάλοις γὰρ ἂν τοὺς συκοφάντας, ὥσπερ τοὺς κύνας· ξυνῆκε τὸ μειράκιον τοῦτο. καὶ τὰς τῶν ὀρνίθων διατριβὰς σκλιπὸν, ἐς διδασκάλων ἐβάδισεν, ὑφ' ὧν καὶ ἡ γνώμη αὐτῷ, καὶ ἡ γλῶττα ἴσχυσε.

A tutò reliquas possidebis. Forensem namq; rhetoricam te docebunt. Est autem ars ea cognitu facilis. quòd si te in pueritia constitutum adhuc viderem, consuluissem vt ad sophistarum, philosophorúmque limina accedens, omni sapientia domum tuam sepires. Sed quoniam illa discendi tempus præteriit, disce saltem, vt pro te ipso dicere possis, atque illud tecum meditare, quòd si perfectiora didicisses, similis esses *grauibus armaturæ militi*, & ceteris terribilis: Hæc autem si didiceris, expeditorum militum, aut funditorum armaturam habebis, qua poteris calumniatores perinde ac canes ferire. Hæc verba diligenter considerans adolescens, auium studio, curáque relicta, ad præceptores profectus est, qui mentem eius, ac linguam direxere.

An olim Pactolus aureas arenas habuerit. An item arbores terra sint antiquiores. Deque ingenti Antiochiæ terræmotu, atque de thesauro inuento in horto.

CAP. XVI.

ΔΥΟΙΝ ὂν λόγοιν ἐν Σαρδέσι λεγομένοιν, τὸν μὲν, ὡς ὁ Πάκτωλός ποτε τῷ Κροίσῳ ψῆγμα χρυσοῦ ἄγοι. τὸν δὲ, ὡς πρεσβύτερα τῆς γῆς εἴη τὰ δένδρα. τὸν μὲν, πιθανῶς, ἔφη, πεπιῶσθαι χρυσία γὰρ ἐν ποτε τῷ Τμώλῳ ψαμμώδη, καὶ τοὺς ὄμβρους αὐτὰ φέρειν ἐς τὸν Πάκτωλον καταιροντας, χρόνῳ δὲ ὅπερ φιλεῖ τὰ τοιαῦτα αὐτὰ ἀπολιπεῖν ἀποκλυσθέντα. τὸν δὲ ἑτέρου λόγου καταγελάσας, ὑμεῖς μὲν, ἔφη, πρεσβυτέρα τῆς γῆς φατε εἶναι τὰ δένδρα. ἐγὼ δὲ, πολλῷ οὕτω χρόνον φιλοσοφήσας, οὔπω ἔγνων οὐρανοῦ

CVM opiniones duæ Sardibus vigerent, quarum vna dicebat Pactolum quondam aurea frusta Crœso deferre solitum: altera arbores antiquiores esse, quàm terra: earum vnam verisimiliter aiebat Apollonius credi posse, arenas scilicet aureas olim Tmolo fuisse, imbrésque trahentes in Pactolum detulisse: tempore autem, quo id solet accidere, eas ablutas deseruisse. Alteram autem opinionem valde deridebat, inquiens, vos arbores dicitis terra priores existere: ego autem satis longo tempore philosophatus, nunquam agnoui cœlo astra

astra fuisse priora, atque illud etiam edocuit, nihil vnquam fieri, nisi antea id extiterit, in quo tale id fieri deberet. Cùm Syriæ præfectus suspiciones ciuibus inferens, Antiochiam ad seditionem coëgisset, ciuitas omnis in duas partes diuisa secesserat: ingenti autem terræmotu coorto vniuersi perterriti sunt, & quòd in eiusmodi portentis fieri consueuit, *pro se inuicem preces fuderunt*. Accedens itaque ad eos Apollonius, Deus, inquit, manifestè vobis concordiæ sequester, ac mediator extitit: vos autem si sapitis, non iterum posthac dissidebitis talia metuentes, monuítque vt cogitarent quidnam ob seditiones essent passuri: vtque aliorum exemplis moniti, sibi ipsis cauerent, & consultarent. Illud præterea memoratu dignum duximus, quod paulopost enarrabimus. Quidam pro thesauro inueniendo telluri sacrificabat, & eadem de causa supplicare Apollonio non dubitauit. Qui cogitans cuius rei amore teneretur, lucratorem te esse video percupidum. Ille autem facultates, inquit, nullæ mihi sunt, præter admodum paucas, quæ educandæ familiæ non sufficiunt. Videris igitur, inquit Apollonius, familiam magnam, & ociosam educare domi: neque enim imprudentibus connumerandus appares. Ille verò parumper lachrymans, Filias, inquit, habeo quatuor: Quapropter & dotibus quatuor indigeo. Habeo autem drachmas tantùm bis mille, quas vbi filiabus pro dotibus dedero, illæ quidem parùm accepisse videbuntur, ego autem funditus periero, cùm nihil penitus mihi relinquetur. Illum igitur miseratus Apollonius, Ego, inquit, & terra de te curam habebimus: nam illi

A προσχωρεστέρους ἀστέρας, διδάσκων ὅτι αὖ γένοιτό τι, τῶν ἐν ᾧ φύεται μὴ ὄντος. στασιάζοντος δὲ τοῦ Ἀντιόχου τὸ τῆς Συρίας ἄρχοντος, καὶ κατισχύτος ἐς αὐτοῦ ἀποφάσεις, ὑφ' ὧν διεστήκεσαν σκιρτησιαζομένη πόλις· σεισμοῦ δὲ γενομένου προφανέντος ἔπηξαν· καὶ ὥσπερ ἐν διοσημίαις εἴωθεν, ὑπὲρ ἀλλήλων εὔχονται. παρελθὼν οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, ὁ μὲν θεὸς, ἔφη, διαλλακτὴς ὑμῖν σαφὴς γέγονεν· ὑμεῖς δὲ, οὐκ ἂν αὖθις στασιάσετε, τὰ αὐτὰ φοβούμενοι. καὶ κατέσησεν αὐτοὺς ἐς σύνοιαν, ὧν ποτε πείσονται, καὶ ταυτὸ τοῖς ἑταίροις φοβήσονται. ἄξιον δὲ καὶ τούτου ὑπομνησθῆναι. ἔθυέ τις ὑπὲρ θησαυροῦ τῇ γῇ, καὶ οὐδὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ προσθύχεσθαι ὑπὲρ τούτου ὤκνει. ὁ δὲ, συνθυμηθεὶς οἵων ἐρᾷ, δηνόν γε, ἔφη, χρηματιστὴν ὁρῶ. κακοδαίμονα μὲν οὖν, εἶπεν, ὡς γε ἔστιν οὐδὲν, πλὴν ὀλίγων, ἃ μὴ ἀπόχρη βόσκειν τὴν οἰκίαν. ἔοικας, ἔφη, πολλοὺς τρέφειν, καὶ ἀργοὺς οἰκέτας· οὐδὲ γὰρ αὐτός γε τῶν ἀσόφων φαίνῃ. ὁ δὲ, ῥέμα ἀποδακρύσας, θυγατέρα μοι, εἶπεν, ἔστι τέτταρα, καὶ φερνῶν δεῖ τεττάρων. ἐμοὶ δὲ εἰσὶ δισμύριαί που δραχμαὶ νῦν. ἀπὸ δὲ ταύτης θυγατράσι καταναλωθῶσιν, σμικρὸν εἰληφέναι δόξουσιν, ἐγὼ δὲ ἀπολοῦμαι, ἔχων οὐδέν. παθὼν οὖν τι πρὸς αὐτὸν ὁ Ἀπολλώνιος, ἀπιμελησόμεθά σου, ἔφη, κἀγὼ καὶ ἡ γῆ. φασὶ γάρ σε

B

C

D

θύειν αὐτῇ. καὶ εἰπὼν ταῦτα, προῆει τὰ προάστια, ὥσπερ ἀπὸ τοὺς καρποὺς ὠνούμενος· ἰδὼν δὲ τὸν χωρίον ἐλαῶν πλήρες, καὶ ἡδεῖς τοῖς δένδρεσιν, ὡς δύφυᾶ τε ἰδεῖν, καὶ μεγάλα· καί τινος κηπίου ἐν αὐτῷ ὄντος, ἐν ᾧ σμήνη τε, καὶ δόξαι ἐωρᾶτο, παρῆλθεν ἐς τὸν κηπίον, ὡς τι ἐπισκεψόμενος μεῖζον. καὶ προσθύσαντος τῇ Πανδώρᾳ, ἐχώρει ἐς ἄστυ· βαδίσας δὲ πρὸς τὸν τοῦ ἀγροῦ δεσπότην, ᾧ πλοῦτος ἐκ τῶν πρώτων ἐπεπόριστο, τὰς Φοινίκων οὐσίας ἐνδεικνύων, χωρίων, ἔφη, τὸ δεῖνα, πόσου ἐπρίω, καὶ τί πεπόνηταί σοι ἐς αὐτό. τοῦ δέ, πρίσι μὲν ἐωνῆσθαι τὸν ἀγρὸν πεντακισχιλίων, καὶ μυρίων φήσαντος, οὔπω δὲ ἐκπεπονηκέναι πείθει τὸν ἀνθρωπον, ἀποδόσθαι δισμυρίων αὐτῷ δύρημα ποιησάμενον τοὺς πεντακισχιλίους. ὁ μὲν δὴ τοῦ θησαυροῦ ἐρῶν, οὔπω ξυνίει τοῦ δώρου, ἀλλ' ὥετο ἴσα ἔχειν. τοσούτῳ δὲ ἐλάττω, ὅσῳ τὰς μὲν δισμυρίας ἐν ταῖν χεροῖν οὔσας, ἐφ' ἑαυτῷ εἶναι αὖ. ὁ δὲ αὐτὸ αὐτῶν ἀγρὸν, ὑπὸ πάχναις κείσεσθαι, καὶ χαλάζαις, καὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ τοὺς καρποὺς φθείρει. ἐπεὶ δὲ ἀμφορέα μὲν τριχιλίων δαρεικῶν αὐτίκα εὗρε περὶ αὐτὸ μάλιστα τὸ ἐν τῷ κηπίῳ σμῆνος· εὐφόρου τε τοῦ ἐλαίας καρποῦ ἔτυχεν, καὶ εὐφορούσης τότε τῆς ἄλλης γῆς, ὕμνοι αὐτὸν ἐς ἄνδρα ἦδον, καὶ μνηστῆρων θεραπευόντων αὐτὸν, πλέα ἦν πάντα.

te sacrificare frequenter dicunt. Post hæc verba Apollonius in suburbanos agros profectus, tanquam vnus ex iis, qui fructus emendos quærunt. videns autem agellum oliuis consitum, gaudens illum aspiciebat: nam arbores viridissimæ erant, ac proceræ: & in agello hortulum esse animaduertit, vbi apum erant examina, & flores permulti; hortúmque ingressus quasi maius aliquid considerans Pandoræ sacrificauit: deinde in vrbem reuersus agelli dominum conuenit, qui diuitias iniquissimis quibuscunq. rationibus comparans Phœnicum fortunas congregabat. Hunc itaque alloquens Apollonius, talem, inquit, agellum quanti emisti? quídve postmodum in eo colendo sumptus fecisti? Ille autem anno proximo drachmis mille & quingentis agrum se emisse respondit: sumptus autē in colendo fecisse nullos. Hortatur igitur Apollonius virum, vt duobus drachmarum millib. agrum sibi vendat, cum drachmarum quingentarū lucro: emptor autem quid acciperet muneris nondum intelligebat: venditor verò pecuniarum amator, pluris multò bis mille drachmas, quàm agrum ipsum faciebat, quòd pecunias in manus habens, sibi penitus subiectas fore ipsas animaduertebat. Agrum verò imbribus, & grandinibus, & ceteris multis quæ fructus plerunque corrumpunt expositum esse sciebat. Sed postquam amphoram tribus millibus daricis plenam humi defossam inuenit in ea horti parte, vbi apum aluearia fuisse diximus: copiosis etiam oliuarū fructibus potitus est, cùm alibi non multas oleas terra protulisset, tum verò maximas viri laudes vbiq; decantabat, ipse verò à multis procis colebatur.

De quodam qui Gnidiæ Veneris ſimulachri amore ardebat. Item de vrbibus Helleſponti terræmotu ab Apollonio liberatis. Tum de edicto Domitiani ne liceret eunuchos facere, & plantare vineas. CAP. XVII.

ALIVD præterea memorabile ab Apollonio geſtum huiuſcemodi comperi. Quidam ſimulachrũ Veneris, quod nudum in Gnido poſitum eſt, vehementer amabat, magnámq. facultatum ſuarum partem donaria in templo ſuſpendens conſumpſerat: plura etiam ſe donaturum pollicebatur, ſi eius nuptiis potiretur. Hæc Apollonio ſceleſta videbantur, cùm præſertim id Gnidij non prohiberent, ſed Deam famoſiorem viſum iri putarent, ſi amaretur. Apollonio autem conſentaneum rationi viſum eſt tali dementia templum purgare: & interrogantibus ſe Gnidiis an aliquid emendare vellet ex iis, quæ apud ipſos in templo, aut ſacrificando, aut orando ſeruabantur, Oculos, inquit, emendabo: templi autem ritus perinde, vt nunc ſunt, ſunto. Inde virum ad ſe vocans, qui amore torquebatur interrogauit, an putaret Deos eſſe. Cúmque ille ſe putare dixiſſet, atque adeò, vt eorum etiam amore teneretur, nuptiarúmq. memoriam intuliſſet, quas ſacrificiis aſſequi ſe poſſe arbitrabatur, Te, inquit, ô demens, poëtæ extulerunt, qui Anchiſas & Peleos Deabus commiſtos eſſe fabulantur. Ego autem de amore hoc agnoſco quòd Dij Deas, & viri mulieres, & beluæ beluas, &, vt breuiter omnia complectar, ſimilia ſimiles amant: quò ſimiles, & eiuſdem generis partus edant. Alterius verò generis animal ſi diſſimili coniungatur, neque coniugium neque amorem ſeruare poteſt. Quòd ſi ea, quæ de Ixione feruntur, cogitares, nunquã tibi veniſſet in mẽtem,

Καὶ ΚΕΙΝΑ ἀξιομνημόνευτα ἔργα τοῦ ἀνδρός. ἐρᾶν τις ἐδόκει τοῦ τῆς Ἀφροδίτης ἕδους, ὃ ἐν Κνίδῳ γυμνὸν ἵδρυται· καὶ τὰ μὲν, ἀνέπλα. τάλλ' ἀναθήσειν ἔφασκεν ὑπὲρ τοῦ γάμου. Ἀπολλωνίῳ μὲν * ⟨ χ. δὲ ⟩ ἄλλως ἄτοπα ἐδόκει καὶ ταῦτα. ἐπεὶ δὲ μὴ παρητεῖτο ἡ Κνίδος, ἀλλ' εὐαρεστέραν ἔφασαν τὴν θεὸν δόξειν, εἰ ἐρῷτο· ἔδοξε τῷ ἀνδρὶ καθᾶραι τὸ ἱερὸν τῆς θυσίας ταύτης. καὶ ἐρομένων τῶν Κνιδίων αὐτὸν, εἴ τι βούλοιτο τῶν θυλικῶν, * καὶ βύκτικῶν διορθοῦσθαι, ὀφθαλμοὺς, ἔφη, διορθώσομαι· τὰ δὲ τοῦ ἱεροῦ πάτεια, ἐχέτω ὡς ἔχει. καλέσας οὖν τὸν θυτήρα, ἤρετο αὐτὸν, εἰ θεοὺς νενόμικε. τοῦ δ' οὕτω νομίζειν θεοὺς φήσαντος, ὡς ⟨ ἐρᾷν αὐτῶν, καὶ τῶν γάμων μνημονεύσαντος, οὓς * θύειν ἠξίου, σὲ μὲν ποιητὰ, ἔφη, ἐπαίρουσι, τὸν Ἀγχίσας τε, καὶ τὸν Πηλέας θεαῖς ξυζυγῆναι εἰπόντες· ἐγὼ δὲ, ὅτι τοῦ ἐρᾷν, καὶ ἐρᾶσθαι, τὸ δὲ μιγνύσθαι· θεοὶ θεῶν· ἀνθρωποι ἀνθρώπων· θηρία θηρίων· καὶ κατάπαξ, ὅμοια ὁμοίων ἐρᾷ, ἀπὸ τοῦ ὅμοια *, ⟨ ξυ- ⟩ γνῦν πίκτειν. τὸ δὲ ἑτερογνῦες, τῷ μὴ ὁμοίῳ ξυνελθὸν, ἄτε ζυγὸς, ἄτε ἔρως. εἰ ὃ ἐνεθύμου τὰ Ἰξίονος, οὐκ ἂν ἐς σὴν νοῦν καθίσασα μὴ ὁμοίων ἐρᾷν.

χ. δύσιν

χ. ἔπυμα κ.

ἀλλ' ἐκεῖνος μὲν ζεύχῳ εἰκασμένος, δι' οὐρανοῦ κάμπτεται. σὺ δ' εἰ μὴ ἄπει τοῦ ἱεροῦ, ἀπολῇ σὺ ἀπάσῃ τῇ γῇ, οὐδ' ἀντειπεῖν ἔχων, ὃ* μὴ οὐ δίκαια τοῖς θεοῖς ὑπὲ σοὶ γιγνώσκω. ὧδε ἡ παροινία ἐσβέσθη, καὶ ἀπῆλθεν ὁ φάσκων ἐρᾶν ὑπὲρ ξυνῳμοσίας θύσας. σεσμῷ δ' ἐχόντων ποτὲ τὰς ἐν τῷ ἀριστερῷ Ἑλλησπόντῳ πόλεις, Αἰγύπτιοι μὲν, καὶ Χαλδαῖοι, θεοὶ αὐτὰς ἠγείροντο ὑπὲρ ξυλλογῆς χρημάτων, ὡς δεκαταλάντοις θυσίας γῇ, καὶ Ποσειδῶνι θύσοντες. ξυνέφερον δ' αἱ πόλεις, τὰ μὲν, ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, τὰ δὲ, ἀπὸ τῶν οἴκων, ὑποκείμενοι τῷ φόβῳ. ὁ δὲ, εἰ μὴ ὑπὸ τραπεζῶν κείμενον τὸ ἀργύριον, οὐκ ἂν ἔφασαν ὑπὲρ αὐτῶν θύσαι. δοκεῖ δή τῳ ἀνδρὶ μὴ θεοειδεῖν τοὺς Ἑλλησπον- τίους· καὶ θεηλάτων ἐς τὰς πόλεις, τὰς μέν, ἀπήλασεν, ὡς θησαυρὸν πεποιημένας τὰ ἑτέρων κακά, τὰς δὲ, αἰτίας τῶν μιασμάτων λαβὼν, καὶ ὡς ἑκάστῃ θεόφορον θύσας, ἀπεύξατο τῷ θεσπρωτίῳ δαπάνῃ σμικρᾷ, καὶ ἡ γῆ ἔστη. Δομετιανὸς δὲ βασιλέως ὑπὸ τὸν αὐτὸν χρόνον εὐνούχους τε μὴ ποιεῖν νομοθετήσαντος, ἀμπέλους τε μὴ φυτεύειν ἔτι, καὶ τὰς πεφυτευμένας δὲ αὐτῶν ἐκκόπτειν, θεελθὼν ἐς τοὺς Ἴωνας ὁ Ἀπολλώνιος, Τὰ μὲν θεσπίσματα, οὐ θεὸς ἐμὲ, ἔφη, ταῦτα. μόνος γὰρ ἴσως ἀνθρώπων, οὔτε αἰδοίων δέομαι, οὔτε οἴνου. λέληθε δὲ ὁ θαυμασιώτατος τῶν μὲν ἀνθρώπων φειδόμενος, τῆς δὲ γῆς εὐνοχίζων. ὅθεν ἐς τάρσος ἡ Ἰωνία ἦλθε πρε-

A tibi dissimile aliquid amare, atque ille quidem rotæ affixus per cœlum voluitur: tu autem nisi è templo discesseris, in omni terra funditus perdêris, nec iure conqueri poteris iniustè tibi à Diis talia prouenire. His verbis illius furor extinctus est, & qui se amare antea iactabat, tunc pro impetranda venia sacrificaturus abiit. Cùm ciuitates in Hellesponti sinistra parte positas crebri terræmotus concuterent, Ægyptij, Chaldæíque sacrificuli apud eas pecuniæ colligendæ causa conuenerant, decem poscentes talenta, pro sacris Neptuno, telluríque faciendis. Conferebant autem ciuitates pecunias cùm ex publico, tum etiam ex priuatis facultatibus, nihil pensi ob timorem facientes. Illi enim nisi pecunia apud argentarios deposita esset, sacra pro eis facere negabant. quod postquã animaduertit Apollonius, turpe sibi putauit Helleſponticas ciuitates negligere. Ad eas igitur accedens, sacrificulos obiurgauit, quòd ex alienis malis thesauros quærerent, & causas eorum, quæ tunc acciderant, enarrans, sacríſque vt cuique commodum esset, fieri iussis, exiguo sumptu calamitatem dimouit, & terra constitit. Per ea tempora Domitianus Romanorum Imperator legem tulerat, ne quis homines facere eunuchos, néve vlterius plantare vites auderet, & quæ suo tempore plantatæ fuissent, iubebat amputari. Veniens itaque ad Iones Apollonius, Hæc, inquit, præcepta ad me non attinent. Solus enim fortassis hominum omnium, neque pudendis egeo, nec vino vtor. oblitus tamen est admirabilis Imperator, quod hominibus parcens terram ipsam fecit eunucham. Quamobrem ausi sunt Iones

ad Imperatorem legatos pro vitibus mittere, & vacationem legis ab ipso petere, qui terram populari amputandis vitibus iussit, & vlterius non plantare.

A ὀβλύσασθαι πρὸς τὸν βασιλέα ὑπὲρ ἀμπέλων, καὶ παραιτήσασθαι νόμον, ὃς κέλευε καὶ δηοῦσθαι τὴν γῆν, καὶ μὴ φυτεύεσθαι.

De adolescentulo rabiente à rabioso cane demorso: vtque vnà cum cane ab Apollonio sanatus fuerit. Quódque in eum adolescentem Telephi Mysii anima transiuerit, & propterea eiusdem canis morsu sanari eum oportuisse, sicut ab Achille olim vulneratus nonnisi ab eodem sanari potuerit. Vnde Ouidius:

Vulnus Achilleo quod quondam fecerat hosti,
Vulneris auxilium Pelias hasta fuit.

Deinde qua sanari re queat rabiosus. CAP. XVIII.

Hoc insuper quod Tarsi gessit Apollonius tanquam memoria dignum decantatur. Rabiosus canis adolescentem obuiam factum momordit: quo morsu in caninos mores deflexit adolescens. Latrabat enim, sedebátque velut canis, & ceu quadrupes gradiebatur, manib. tanquam pedibus vtens; iámque dies triginta hoc morbo laborabat. Veniens igitur Tarsum Apollonius, cùm adolescentis infortunium agnouisset, ciuibus præcepit, vt canem qui illum momorderat, inquirerent: illi verò nunquam se canem illum vidisse iurabant, quòd extra ciuitatis muros deprehensus à cane fuisset adolescens, dum sese iaculando exerceret; nec postquam in morbum inciderat, ex eo scire potuerat quisquam, quæ forma, quæve statura canis fuisset. Paulùm igitur cunctatus Apollonius, O Damis, inquit, is canis albus est, & villosus, & custodiendis ouibus accommodatus, & Amphilochicis canibus magnitudine æqualis. Stat autem tremebundus iuxta fontem quendam: aquam enim & cupit, & timet: ipsum autem ducito ad fluminis ripam, vbi palæstræ exercétur, hoc tantùm eius

B Κ'ΑΙΚΕΙΝΑ ἐν Ταρσοῖς τοῦ ἀνδρὸς ἄδοισι· κύων συνεπεπλώκει ἐφήβῳ λυσσῶν. καὶ ἅπτεται ὁ ἔφηβος τοῦ δήγματος ἐς τὰ τοῦ κυνὸς πάντα· ὑλάκτει τε γάρ, καὶ ὠρύετο, καὶ τετράποις ἔβη, τῷ χεῖρε ἀντέχων τῷ δρόμῳ. νοσοῦντι δ' αὐτῷ τριακοστὴν ἡμέραν, ἐφίσταταί μοι ὁ Ἀπολλώνιος, ἀρτι ἐς τοὺς Ταρσοὺς ἥκων. κελεύει δὲ ὁ ἀνιχνεύσαι τὸν κύνα, ὃς ταῦτα εἰργάσατο. οἱ δ' οὔτε συντυχεῖν τῷ κυνὶ ἔφασαν· ἔξω γὰρ τείχους εἰλῆφθαι αὐτόν· τοῦ ἐφήβου πρὸς ἀκοντίοις ὄντος, οὔτ' αὖ τοῦ νοσοῦντος μαθεῖν, ἥ τις ἡ ἰδέα τοῦ κυνός, ἐπεὶ μηδὲ αὐτὸν ἔπ οἶδεν. ὑπομείνας οὖν, ὦ Δάμι, ἔφη, λευκός ὁ κύων, λάσιος, περιβατικός, Ἀμφιλοχικῷ ἴσος. παρέστηκε δὲ τῇ δεινῇ κρήνῃ τρέμων· τὸ γὰρ ὕδωρ καὶ ποθεῖ, καὶ δέδοικεν. ἄγε μοι τοῦτον ὑπὲ τὸν τοῦ ποταμοῦ ὄχθον, ἐφ' ἧς αἱ παλαῖστραι, μόνον εἰπών,

ὅπ ὑπ' ἐμοῦ καλεῖτο· ἐλχθεὶς δ' ὁ κύων ὑπὸ τῦ Δάμιδος, ὑπεκλίθη τοῖς τῦ Ἀπολλωνίυ ποσὶν, ὥσπερ ⓐ βώμιοι τῶν ἱκετῶν, κλαίων. ὁδὶ ἡμέρυ τὲ αὐτὸν ἔτι μᾶλλον, κὴ τῇ χειρὶ ἐπεφαύνε, τὸν ἔφηβόν τ' ἴση ἐπὶ ξυνέχων αὐτός· ὡς ὃ μὴ λάθοι τοὺς πολλοὺ μέγα ἀπόῤῥητον· μεθέηκε μὴν δὴ, ἔφη, ἐς τ' παῖδα τ' ὅτον ἡ Τηλέφου ψυχὴ τῦ Μυσοῦ. μοῖραι δ' ἐπ' B αὐτῷ ταῦτα βούλονται· κὴ εἰπὼν ταῦτα, ἐκέλευσε τὸν κύνα ἀπολιπομένους τὸ δῆγμα, ὡς ἰᾶτο αὐτῷ πάλιν ὁ τρώσας γένοιτο. ἐπεστράφη τοσυτοῦδεν ἐς τ' πατέρα ὁ παῖς, κὴ ξυνῆκε τ μηδὲν. ἀπαθεῖπέ τ' τοὺς ἥλικας, ⓒ ἔπε τ' Κύδνυ. ἀπεώφθη δ' οὐδὲ ὁ κύων, ἀλλὰ κἀκεῖνον δύξάμενος τῷ ποταμῷ, δι' αὐτ' ἦκεν. ὁδὶ ἐπεὶ διέβη τὸν Κύδνον, ἅπτεσθαι τῆ ὁδῦ, φωνῶ τ' ἀφῆκεν, ὁπόσ' ἤκουσαν ἀπὸ τοὺς λυπῶντας τ κυνῶν ξυμβαίνει. κὴ τὰ ὦτα ἀνακλάσας, ἔσεσθαι τῷ οὐρᾷ, ξυνιεὶς τ' ἐῤῥῶσθαι. φαρμακοποσία γὰρ λύπης, ὕδωρ, ἢν θαρσήσῃ αὐτὸ ὁ λυπῶν. τοιαῦτα τῦ ἀνδρὸς τὰ ὑπὲρ ἱερῶν τ', κὴ πόλεων, κὴ τὰ πρὸς δήμους, ⓒ ὑπὲρ δήμων, ⓒ τὰ ὑπὲρ τεθνεώτων, ἢ νοσούντων, ⓒ τὰ πρὸς σοφούς τ', κὴ μὴ σοφούς, καὶ τὰ πρὸς βασιλέας, οἳ ξύμβουλον αὐτῷ ἀρετῆς ἐποίουν.

A auribus immurmurans, quòd à me vocatur. Paulò pòst canis à Damide tractus ad Apollonij pedes procubuit, eiulans, ceu qui supplices altaribus admouerentur: illum autem manibus mulcens Apollonius, penes ipsum adolescentem constituit, quem ex manu detinebat. Tunc ad eos qui aderant conuersus, Ne vos, inquit, magnum arcanum lateat, sciatis animâ Telephi Mysij in hunc puerum translatam esse, & fata ab B ipso hoc exposcere. His dictis canem lambere morsum iussit, vt idem medicus esset, qui vulneris antea autor fuerat. Quæ cùm egisset, adolescens ad patrem conuersus est: matrem recognouit: æquales quoque salutauit nominatim, & haustam ex Cydno aquam bibit. Neq; verò canis curationē neglexit Apollonius: sed pro illo sanando fluuium precatus, *in eum coniecit canem*. Is verò fluuium ingressus, cùm in eo na- C tans aliquandiu moratus esset, in ripa consistens vlulauit, quod rabiosi canes facere non consueuerunt, & auribus demissis caudam vibrabat, tanquam & ipse conualuisse sese agnosceret. Medicamentum namque rabiei est aqua, si eam attingere rabiosus audeat. Hæc ab Apollonio acta sunt in templis & ciuitatibus apud populos, & pro populis, super mortuos aut ægrotantes, & cum sapientibus, ac non sa- D pientibus tractata, & cum regibus, qui illum virtutis consiliarium adhibuerunt.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Ζ'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER SEPTIMVS.

De philosophis, qui aduersus tyrannos fortiter se, ac præclarè gesserunt, vt Zenone, qui primus Dialecticen inuenisse dicitur, Platone, Pætone Rhegino, Heraclide, & Pythone, Callisthene Olynthio, Diogene Sinopensi, Cratete Thebano.

CAPVT PRIMVM.

NEQVE verò sum nescius optimum esse virorũ philosophantium indicem tyrannides : considerandúmque permitto, qua in re quisque minus, magísve alio aduersus ipsas se virum gesserit. At nostra huc tendit oratio. Tempore quo Domitianus imperauit, accusationes, & iudicia plurima Apollonium circumuenere : quomodo autem, & vnde principium sumpserint, & quo nomine illarum quælibet fuerit appellata, paulò pòst explicabo. Et quoniam mihi dicere necesse est, quid dicens, & qualis visus iudicium euaserit, tyrannos potius conuincens, quàm ab eisdem victus, non alienum duxi horum gratia prius enarrare sapientum hominum erga tyrannos acta, quæcunq. memoratu digna cõperi, atque illa cum Apollonij factis comparare. Sic enim optimè veritatẽ inueniri posse sum arbitratus. Zeno

ΑΟΙΔΑ μὲν τὰς τυραννίδας ὡς ἔστιν ὁρίσαι βάσανος ἀνδρῶν φιλοσοφούντων· μὲν ξυνχωρῶ σκοπεῖν ὅτι ἑκάστος ἑτέρου ἦν ἢ μᾶλλον ἀνὴρ πρὸς αὐτὰς ἐδόξεν· ὁ λόγος δέ μοι ξυντείνει ἐς τόδε. μὲν τοὺς χρόνους, οἷς Δομετιανὸς ἐτυράννευσε, πρεσβεῖσαν τὴν ἀνδρὰ κατηγορίαι, καὶ γραφαί. ὅπως μὲν ἄρξάμεναι, καὶ ὁπόθεν, καὶ ὅ, τι ἑκάστη αὐτῶν ὄνομα, δηλώσω αὖθις· ἐπεὶ δὲ ἀνάγκη λέξαι, τί μὲν εἰπὼν, τίς δὲ εἶδος δόξας ἀπῆλθε τῆς κρίσεως, ἐλὼν μᾶλλον τὸν τύραννον, ἢ ἁλοὺς αὐτὸς, δοκεῖ μοι διελθεῖν πρὸ τούτων, ὁπόσα ὑπὲρ ἀφηγήσεως ἄξια σοφῶν ἀνδρῶν πρὸς τυράννους ἔργα, παραθεωρεῖν τε αὐτὰ τοῖς Ἀπολλωνίου. χρὴ γάρ που τἀληθὲς οὕτω μαρτύρειν. Ζήνωνα

μὴν τοίνυν ὁ Ελεάτης, διαλεκτικῆς ἢ ὅστις ἐδόκει ἄρξαι, τὸν Νεάρχου τοῦ Μυσοῦ καταβαλὼν τυραννίδα, ἤλω. καὶ σκευωρησάμενος, τοὺς μὲν ἑαυτοῦ ξυνωμότας, ἀπεσώπησεν, οἵπερ ἦσαν τῷ τυράννῳ βέβαιοι, διαβαλὼν τούτους ὡς οὐ βεβαίους. ὁ δὲ μὴν, ὡς ἐπ' ἀληθέσι ταῖς αἰτίαις, ἀπέθανεν. ὅστις ἐλευθέρα τὰ Μυσῶν ἤγαγε, τὸν τυραννίδα, περὶ ἑαυτῆς σφήλας. Πλάτων ἢ ὑπὲρ τῆς Σικελιωτῶν ἐλευθερίας ἀγῶνά φησιν ἆραι, συλλαβὼν τῆς διανοίας ταύτης Δίωνι. *Φοίτων ἢ ῥηγίου σκέπεσον, κατέφυγε μὲν ἐπὶ Διονύσιον τὸν Σικελίας τύραννον· μειζόνων ἢ ἀξιωθεὶς, ἢ τὸν φυγόντα εἰκὸς, σωθῆναι μὲν τοῦ τυράννου, ὑπὸ τοῦ Ρηγίου ἐρρήθη. Ρηγίνοις δὲ ἐπιστέλλων ταῦτα, ἤλω· ὁ μὲν τύραννος, σὺν τῇ μηχανημάτων ἀνάψας αὐτὸν ζῶντα, προσήγαγε τοῖς τείχεσιν, ὡς μὴ βάλοιεν οἱ Ρηγῖνοι τὸ μηχάνημα, φθάσῃ τῇ *Φοίτωνος· ὁ δὲ, ἐβόα βάλλειν σκοπὸς γὰρ αὐτοῖς ἐλευθερίας εἴη. Ηρακλείδης ἢ καὶ Πύθων, οἱ Κότυν ἀποκτείναντες τὸν Θρᾷκα, ἀνθρωπείω* μὲν ἦστην ἄμφω, τὰς δὲ Ακαδημίους διατριβὰς ἐπανοῦντες, σοφῷ τῇ ἐχρήσθην, καὶ οὕτως ἐλευθέρω. τὰ δὲ Καλλισθένους τοῦ Ολυνθίου, τίς καὶ οἶδεν; ὃς ὑπὸ τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐπαινέσας τε, καὶ διαβαλὼν Μακεδόνας, ὅτε μέγιστοι δυνάμει ἦσαν, ἀπέθανεν, ἀνδρὸς δόξας. Διογένης δὲ ὁ Σινωπεὺς, καὶ Κράτης ὁ Θηβαῖος, ὁ μὲν δὴ Χαιρωνείας ἦκων, ἐπέπληξεν ὑπὲρ Αθηναίων Φιλίππῳ.

χ. Φύτων

χ. Φύτωνος.

χ. παιδία

A igitur Eleates qui Dialecticam primus inuenit, Nearchi Myſij tyrannidem euertere tentans, deprehenſúſq; cùm variis ſuppliciis torqueretur, ſocios coniurationis minimè prodidit, ſed quos tyranno fidiſſimos nouerat calumniatus, vt morte damnarentur, effecit: ipſe autem Myſiam liberauit, tyrannidem in ſe ipſam errare faciens. Plato autem pro Siciliæ libertate certamen ſuſcepiſſe dicebatur, Dionem eiuſdem
B ſententiæ comitem aſciſcens. Pœton autem Rheginus exul cùm ad Dionyſium Siciliæ tyrannum confugit: atque honoratius ab eodem ſuſceptus, quàm exuli conuenire videretur, tyranni mentem intellexit Rhegij capiendi percupidam. Cúmque id Rheginis per epiſtolam nuntiaſſet, à tyranno deprehenſus eſt. Quapropter tyrannus illum vni ex machinis, quas pro Rhegio expugnando conſtruxerat, viuum ſuſpendit, eámque muris admouit; exiſtimans Rheginos ne Pœtonem vul-
C nerarent, aduerſus machinam tela non emiſſuros. Ille autem magnis vocibus exclamans Rheginos hortabatur, vt in machinam tela torquerent. Se namque aiebat ſignum libertatis eſſe propoſitum. Heraclides autem & Python, qui Cotyn Thracẽ interfecerunt, adoleſcentuli quidem ambo erant: Academicorum autem diſciplinã ſecuti, ſapien-
D tes, liberíque euaſerant. Calliſthenem autem Olynthium nemo fermè ignorat, qui vno eodémque die Macedones laudauit, & accuſauit, tum cùm maximè vrbibus pollerẽt: quam ob rem veluti moleſtus ipſis interfectus eſt. Diogenes quoq; Sinopenſis, & Crates Thebanus circumferuntur: quorũ is quidem pro Chæronia veniens, Philippum pro Athenienſibus grauiter obiurgauit:

absurdum esse dicens armis eos perdere, qui pro se arma quandoque cepissent. Crates autem, cùm Alexander Thebas instaurare sui gratia velle diceret, Ego, inquit, patria non egeo, quam armis præpotentior iterum subruat. Sed quoniam prolixitatem oratio refugit, plura, quæ adhuc dici possent, omittam; præsertim cùm ea quæ dicta sunt, refellere sit necesse, non quia turpiter, aut præter rationem gesta sint; sed quia actis ab Apollonio sunt inferiora, quanquam alorum omnium facta exsuperent.

A ωδὲ ὧν Ηρακλείδης εἶ φάσκων, ἀπώλλυ ὅπλοις τοὺ ὑπὲρ ἐκείνων ὅπλα ἠρμένους. ὅδε δ' οἰκιεῖν Θήβας Αλεξάνδρῳ δι' αὐτὸν φήσαντος, καὶ αὖ, ἔφη, δεηθεῖμι πατρίδος, ἣν καταστάψῃ τὶς ὅπλοις, ἰὼν σώσας· ἢ λέγοιτο μὲν πολλὰ τοιαῦτα. ὁ λόγος δ' οὐ ξυγχωρεῖ μῆκος τῷγε ἀναγκαίῳ ἔχοντι ἢ ὠφελοῦντα ταῦτα ἀντειπεῖν, ἐπεὶ ὡς οὐ καλά, ἢ καὶ σὺν λόγῳ πᾶσιν, ἀλλ' ὡς ἧττω τῶ Απολλωνίῳ, κἂν ἄλλα ἑτέρων φαίνηται.

Zenonem, Platonem, Pœtonem, Callisthenem, Diogenem, Cratetem inferiores fuisse Apollonio, rebus gestis aduersus tyrannos. Tum de Domitiano quædam. Quidque contra illum dixerit Apollonius.

CAP. II.

ELEATES enim Zeno, & qui Cotyn interfecere, non multùm laudis mereri videntur, quia Thraces Mysios & Getas in seruitutem ducere perfacile est: liberare autem, stultum; cùm libertate non gaudeant, & seruitutem nequaquam turpem esse arbitrentur. Quòd autem minus sapienter fecerit Plato, satis patet, Siciliæ res potius, quàm Athenienſium tentans emendare: vnde etiam iure venditus fuit, decipiens alios, & itidem ipse deceptus: hæc, inquam faciens, quòd minus sapienter egerit, dicere verear, cùm sciam pleroſque molestè talia verba audituros. Quæ autem Rheginus Pœton erga Dionysium non stabiliter regnantem aggressus est, audaciam profectò præ se ferunt: sed cùm esset omnino à tyranno interficiendus, etiamsi à Rheginis vulneratus nõ fuisset; mirabile meo iudicio nihil fecit mortẽ pro libertate potius aliorum, quàm pro sua deligẽs seruitute.

C Το μὲν τοίνυν τῶ Ελεάτου ἔργον, καὶ ὃ τὸν Κότυν ἀπεκτόνοτες, οὕπω ἀξιόλογα. Θρᾴκας γὰρ, καὶ Μυσοὺς, καὶ Γέτας, δουλοῦσθαι μὲν ῥᾴδιον, ἐλευθεροῦν δ' ἥκιστα· οὐ γὰρ τῇ ἐλευθερίᾳ χαίρουσιν, ἅτε οἶμαι καὶ αἰσχρὸν ἡγούμενοι τὸ δουλεύειν. Πλάτων δὲ, ὡς μὲν οὐ σοφόν τι ἔπαθε, τὰ σὺν Σικελίᾳ διορθούμενος μᾶλλον, ἢ τὰ Αθηναίοις, ἢ ὡς εἰκότως ἐπράθη, σφαλεὶς τ', ἢ σφήλας, οὐ λέγω, διὰ τοῦτο δυσχεραίνω ἀκροωμένους· τὰ δ' ὑπὸ Ρηγίνου, πρὸς Διονύσιον μὲν ἐτολμήθη τυραννοῦντα οὐ βεβαίως Σικελίας. ὅδε δ' ὑπ' ἐκείνου πάντως ἀποθανὼν ἂν, εἰ μὴ ὑπὸ Ρηγίνων ἐβλήθη, θαυμαστὸν οἶμαι οὐδὲν ἔπραξε, καὶ ὑπὲρ τῆς ἑτέρων ἐλευθερίας θανάτου μᾶλλον, ἢ τὸν ὑπὲρ τῆς αὑτοῦ δουλείας αἱρούμενος·

D

Καλλισθένης δὲ, τὸ δόξαι κακὸς, οὐδ' ἂν νῦν διαφύγοι. τοὺς γὰρ αὐτοὺς ἐπῃνέσας, ⓒ διαβαλὼν, ἢ διέβαλεν, οὓς ἐνόμισεν ἐπαίνων ἀξίους, ἢ ἐπῄνεσεν, οὓς ἐχρῆν διαβάλλοντα φαίνεσθαι. ἢ ἄλλως, ὁ μὲν καθισάμενος ἐς τὸ λοιδορεῖσθαι τοῖς ἀγαθοῖς ἀνδράσιν, καὶ ἔχει ἀποδράναι τὸ μὴ οὐ δόξαι βάσκανος· ὁ γὰρ τοὺς πονηροὺς κολακεύων ἐπαίνοις, αὐτὸς ἀποίσεται τὴν αἰτίαν τῶν ἀμαρτανόντων σφίσιν. ⓓ γὰρ κακοὶ, κακίους ἐπαινούμενοι. Διογένης γὰρ πρὸ Χαιρωνείας μὲν εἰπὼν ταῦτα πρὸς τὸν Φίλιππον, κἂν ἐφύλαξε τὸν ἄνδρα καθαρὸν τῶν ἐπ' Ἀθηναίους ὅπλων· εἰργασμένοις δ' ἐπεσας, ὠνείδιζε μὲν, οὐ μέντοι διωρθοῦτο. Κράτης δὲ, καὶ αἰτήσαι ἂν λάβοι πρὸς ἀνδρὸς φιλοπόλιδος, μὴ ξωαρεάμενος Ἀλεξάνδρῳ τὴν βυλῆς, ἢ ἐς τὰ ἀνοικίσαι τὰς Θήβας ἐχρῆτο. Ἀπολλώνιος δὲ, οὔθ' ὑπὲρ πατρίδος κινδυνεύουσης δείσας, οὔτε τῷ σώματος ἀπόγνοις, οὔτ' εἰς ἀνοήτους ὑπαχθεὶς λόγους, οὔθ' ὑπὲρ Μυσῶν, ἢ Γετῶν, οὔτε πρὸς ἄνδρα, ὃς ἦρχε νήσου μιᾶς, ἢ χώρας οὐ μεγάλης, ἀλλ' ὑφ' ᾧ θάλαττά τε ἦν, καὶ γῆ πᾶσα, πρὸς ὃν ἐπειδὴ πικρῶς ἐτυράννυε, παρέπαυσεν ἑαυτὸν ὑπὲρ τῶν ἀρχομένων κέρδους, χρησάμενος μὲν τῇ διανοίᾳ ταύτῃ καὶ πρὸς Νέρωνα. ἡγείσθω δ' οὖν τις ἀκροβολισμοὺς ἐκεῖνα, ἐπεὶ μὴ ὁμόσε χωρῶν, ἀλλὰ τὴν μὲν Βιτέλλια ἀπῤῥωνὶς, καὶ τὸ Τιγελλῖνον σκιπλήσσων, σαθροτέρου τὸν τυραννίδα ἐποίει. καίτοι ἀνεφύετο λόγος ἀλαζὼν σὺν αὐτῷ, ὡς οὐδὲν γυναῖον ἀπ-

A Callisthenes autem ne nunc quidem prauitatis infamiam fugit, dum eosdē laudaret & vituperaret. Aut enim eos vituperauit, quos laudandos putabat, aut laudauit, quos censebat vituperandos. *Ceterùm qui in viros bonos conuicia coniicit*, inuidiæ suspitionem euitare non potest: qui autem assentando prauos laudat, ipse delictorum quæ ab illis fiunt, culpam feret. Praui enim si laudentur, deteriores euadunt. At verò Diogenes ea ante Chæroneam Philippo locutus, etiã seruare purum ab armis in Athenienses virum potuisset: sed cùm rebus peractis aduenerit, obiurgauit sanè hominem, non autem emendauit. Crates quoque forsitan culpa non carebit ab homine ciuitatis amatore, quòd Alexandri consiliis non consenserit, quæ pro Thebis instaurandis meditabatur. Verùm Apollonius nec pro periclitante patria supplicans, nec de salute corporis desperans, nec sermones insulsos vllos proferēs, nec pro Mysiis, Getísve, nec apud principem, qui vni insulæ, aut paruæ regioni imperaret: sed sub quo terra omnis erat, & mare vniuersum: aduersus hunc, inquam, qui malè imperabat sese comparauit pro vtilitate eorum, qui imperio suberant; cùm eadem mente aduersus Neronem antea vsus fuisset: vt illa tanquam præludia quis existimare posset: tum peractis illis ab incepto non destiterit: nam & Vindicis auxerat vires, & Tigillinum grauiter increpans, debiliorem tyrannidem effecerat. Verùm enimuerò iactationis nimium forsan habere videbitur hæc oratio, quia non admodum præclarum fuerit aduersus Nero-

nem insurgere, psaltriæ, fidicinæque more viuentem, de Domitiano dicere quid poterunt? Qui & corpore erat robustissimo, & voluptates omnes aspernabatur, quæ ex musicis instrumentis, aut pulsationibus ortæ vires labefactant, ac minuunt: & cui aliorum dolores, & gemitus iucunditatem, lætitiámque præbebant. Perfidiam verò populorum erga tyrannos, tyrannorum verò erga reliquos omnes custodiam quandam esse dicebat. Aiebat quoque regem noctu ab omnibus operibus cessare oportere: tunc autem cædes, & trucidationes exercere. Quapropter senatus membra sunt amputata optimis quibusque viris ab eo interfectis. Philosophia autem adeò perterrita est, vt habitu mutato philosophi, partim in * Hispaniam, partim in Libyæ, Scythiæve deserta confugerent: quidam etiam viuendi ratione mutata scelerum consiliarios illi sese adiungerent. Et sicut à Sophocle Tiresias ad Oedipum de se ipso loquens inducitur, *Non seruus ego viuo tibi, sed Apollini*: sic Apollonius dominam sibi constituens sapientiam, liber erat à Domitiani calamitatibus, cùm Tiresiæ, Sophoclísque verba aptasset, & priuatim sibi nihil metuebat: quæ autem in aliorum perniciem fieri videbat, miserabatur. Quapropter senatoriam, & quæ in quocunque erat, prudentiam contra tyrannum concitauit. Pergens enim ad varias gentes, & illarum principes philosophicè alloquens dicebat, non immortalem esse potentiam tyrannorum: & qui ceteris terribiliores appareant magis, ac facilius superari. Narrabat quoque Palladis ludos Athenis celebrari consuetos, vbi Harmodij & Aristo-

Celtarum occidua.

A δεδαγ Νέρωνι, ψαλτερίας λινὸς, ἢ ☾ αὐλητερίδος βίον ζῶντι. ἀλλὰ τῷ γε Δομετιανῷ, τί φήσουσιν; ὃς τὸ μὲν σῶμα ἔῤῥωτο, ἡδονὰς δὲ, τὰς μὲν, ἐξ ὀργάνων τε, καὶ τύπων, τὰς τὸ θυμοφθὲς ἀπομαραινούσας, ὑφῃρεῖτο· τὰ δ' ἑτέρων ἄχη, ☾ ὀ, τι ὀλοφύρετο λυς, ἐς τὸ B ὠφελεῖν εἶλκε. τὴν δ' ἀπιστίαν, δήμων μὲν ἐκάλει τοῖς τυράννοις φυλακτήριον, τυράννων δὲ πρὸς πάντας. τὴν δὲ νύκτα, πάντων μὲν ἔργων ἠξίου παύειν βασιλέα, φόνων δὲ ἄρχειν. ὅθεν ἠκρωτηριάσθη μὲν ἡ βουλὴ τοῦ εὐδοκιμωτάτοις. φιλοσοφία δὲ οὕτω τι ἔπηξεν, ὡς ἀποβαλόντες τὸ χρῆμα, C οἱ μὲν, ἀποδρᾶναι σοφῶν ἐς τὴν Κελτῶν Εσπέρην, οἱ δὲ, ἐς τὰ ἔρημα Λιβύης τε, καὶ Σκυθίας. εἵλοι δ' ἐς λόγους ἀπενεχθῆναι ξυμβούλους τ' ἁμαρτημάτων. ὅθ' ὥσπερ τῷ Σοφοκλεῖ πεποίηται πρὸς τὸν Οἰδίπουν ὁ Τειρεσίας, ὑπὲρ ἑαυτοῦ λέγων, Οὐ γάρ τι σοι ζῶ δοῦλος, ἀλλὰ Λοξίᾳ· ἕτω τὴν σοφίαν δεσποιναν πεποιημένος, ἐλεύθερος ἦν τ Δομετιανοῦ φορᾶς, τὰ Τειρεσίου τε, ☾ Σοφοκλέους ἑαυτῷ ἁρμοσάμενος*· καὶ δεδιὼς μὲν οὐδὲν σχ. θαυμασίως εἰπών· ἐπιυ- ἴδιον, ἃ δ' ἕτεροις ἀπώλλυ ἐλεῶν. ὅθεν φημίσας ξωύσῃ* ἐπ' αὐτὸν νεότητα τ, ὁπόσην ἡ σχ. παρώρ- D βουλὴ εἶχε, καὶ ξωύεσιν, ὁπόσοι περὶ μα, διέφ- ρεν. εἵλοις ἀνδρῶν ἐωρᾶτο· φοιτᾷ δὲ ἐς τὰ ἔθνη, καὶ φιλοσόφων πρὸς τοὺς ἡγεμόνας, ὡς οὔτε ἀθανάτος ἡ τῶν τυράννων ἰσχὺς, ἀνδρί τε τῷ φοβερῷ δοκεῖν, ἁλίσκονται μᾶλλον. διήει δ' αὐτοῖς καὶ τὰ Παναθηναῖα τὰ Ἀθηναῖα, ἐφ' οἷς Ἁρμόδιός τε, καὶ Ἀριστο-

γείτων ἄδονται· καὶ τὸ ἀπὸ φυλῆς ἔργον, ὃ καὶ ὁμοῦ τελάκοντα τυράννοις εἶλε. καὶ τὰ Ρωμαίων ὁμοίως ἀπὸ τῆς πάτρας· ὡς κἀκεῖνοι δῆμος τὸ ἀρχαῖον ὄντες, τὰς τυραννίδας ἐώθουν ὅπλοις.

gitonis laudes cantabantur, & Athenienſium tribuum acta, quibus triginta ſimul tyranni ſuperati ſunt. Romanorum quoque referebat facinora, & quòd populus ille armis quondam ex vrbe tyrannos pepuliſſet.

De tragœdo Inus fabulam agente, déque tribus Veſtalibus iuſſu Domitiani interemptis: & quomodo Domitianus Iuliam fratris filiam occiſo marito vxorem duxerit. Item Orphitum ac Rufum & Neruam in exilium miſſos à Domitiano. Quidque Apollonius fecerit contra tyrannum. CAP. III.

ΤΡαγῳδίας ὁμοῦ ὑποκειτῶ θρήνου ἐς τὸν Εφεσον ὑπὸ τῇ Ινοῖ τῷ δράματι, καὶ ἀκροωμένῳ τῶ τῆς Ασίας ἄρχοντος· ὃς καί τοι νέος ὢν, φανερῶς ἐν ὑπάτοις, ἀτολμότερον ὑπὲρ τούτων διενοεῖτο· ὁ μὲν, ὑποκριτὴν ἐπέραινεν ἤδη τὰ ἰαμβεῖα, ἐν οἷς ὁ Εὐριπίδης διὰ μακρῶν αὐξηθέντας τοὺς τυράννους, ἁλίσκεσθαί φησιν ὑπὸ μικρῶν. ἀναπηδήσας ὁμοῦ ὁ Απολλώνιος, ἀλλ' ὁ δηλὸς, ἔφη, ὅστις, οὔτε Εὐριπίδου ξυνίησιν, οὔτε ἐμοῦ. καὶ μὴν ὑπὸ λόγου ἀφικομένῳ, ὡς λαμπρὸν καθαρσιν εἴη Δομετιανὸς πεποιημένος τῶν Ρωμαίων Εστίας, ἐπειδὴ τρεῖς τῶν Εστιάδων ἀπέκτεινεν ἐπ' αἰτίᾳ τῆς ζώνης, καὶ τῷ μὴ καθαρῦσαι γάμων. αἷς ἀγναῖς, τὸν Ιλιάδα Αθηναῖν, ἣν τὸ σὸν πῦρ διαφθεῖραι ἔδει· εἰ γὰρ καὶ σὺ, ἔφη, καθαρθείης Ηλιε, τῶν ἀθίκων φόνων, ὧν πᾶσα ἡ οἰκουμένη μεστὴ νυῖ, ἧ οὐδὲ ἰδίᾳ ταῦτα, ὥσπερ ὁ δηλοὶ, ἀλλ' ἐν τῷ ὁμίλῳ, καὶ ἐς πάντας σκήπτεται, καὶ πύχεσ· ἐπεὶ ὁμοῦ Σαβῖνον ἀπεκτονὼς εἶα τῶν ἑαυτῦ ξυγγενῶν, Ιουλίαν ἠγεῖτο· ἡ δὲ Ιουλία, γυνὴ μὲν

QVVM tragœdiarum hiſtrio Inonis fabulam ageret Epheſi, & audiendæ fabulæ præfectus Aſiæ intereſſet, vir licet adhuc iuuenis, conſulari tamen dignitate clarus, videretúrque timidius illam audire, & hiſtrio Euripidis iambica perageret, in quibus poëta dixit longo tempore auctos tyrannos à paruis quandoque viris, & breui tempore ſuperari: Proſiliés in mediũ Apollonius: at verò, inquit, hic pauidus, nec me, nec Euripidem intelligit. Iterum quoque cùm Domitianum memorari cogitaſſet, atque ipſum nonnulli laudarent, quòd Romæ templum Veſtæ purgaſſet virginib. tribus ob zonæ ſolutæ crimen interemptis, & quia rem cum viris habuiſſe culparentur, cùm oporteret eas caſtas, atque intactas Ilienſem Palladem, & ignem perpetuum cuſtodire. Hæc audiens Apollonius, Vtinam, inquit, & tu, ô Sol, iniuſtis cædibus purgareris, quibus nunc vniuerſa terra referta eſt: atque hæc non priuatim, ſicut pauidi ſolent, ſed in turba, palámque prædicabat. Cùm Domitianus agnato ſuo Sabino interfecto, Iuliam duxiſſet vxorem (erat autem Iulia interfecti quidem

quidem Sabini vxor, Titi, Domitiani fratris, filia) Ephesi pro nuptiis Imperatoris sacrificabant. Interueniens autem Apollonius, O nox, inquit, qualis quondam fuit Danai filiarum, cur sola fuisti? Quæ autem per ea tempora Domitianus fecit, talia fuere. Nerua qui post Domitianum iustè, modestéque imperauit, iam dignus imperio videbatur: *eadémque de Orfito & Rufo fuit opinio*. hos Domitianus paratarum contra se insidiarum insimulans, in insulam relegauit: Neruam quoque Tarentum secedere iussit. his familiaritate coniunctus Apollonius, dum Titus vnà cum patre, ac deinde solus imperauerat, modestiæ, aliarúmque virtutum præcepta dederat; eósque tanquam bonos frugíque viros imperatoribus iam dictis in fidem, amicitiámque commendauerat: à Domitiano autem, quoniam asper, difficilísque videretur, eosdem seiunxerat, & ad communem libertatem capessendam hortabatur: & quia per epistolas illis consulere, non satis tutum arbitrabatur, cùm potentiores quosdam serui prodidissent, alios etiam amici & vxores, ita vt nihil tutum, nihil secretum esse posset etiam domi: propterea Apollonius è comitibus suis, quos prudentiores agnouerat, modò hunc, modo illum ad eos mittens, Ministrum, aiebat, præclari secreti te facio; pergeréque Romam te oportet ad virum quendam, eíque persuadere, vt mihi consentiat. Postquam autem illos Roma pulsos audiuit, & ad opprimendum tyrannum prompto, paratóque animo esse, ob segnitiem verò, tarditatémque ab incœptis destitisse; de fato, & necessitate multa disseruit apud Smyrnæ lucum, vbi

A ἰῶ τ̃ πεφονευμένῳ, Δομετιανῆ δὲ ἀδελφιδῆ, μία τ̃ Τίτου θυγατέρων, ἔθυε μὲν ἡ Ἔφεσος τοὺ γάμους. ἐπισᾶς δὲ τοῖς ἱεροῖς ὁ Ἀπολλώνιος, ὦ νύξ, ἔφη, τῶν πάλαι Δαναΐδων, ὡς μία ἦθα. καὶ τὰ σὺ τῇ Ῥώμῃ ὧδε αὐτῷ ἐπιτρέπειν. ἀρχὴ πρέπειν ἐδόκει Νερούᾳ· ἧς μετ̃ Δομετιανὸν σωφρόνως ἤρξε. ἰῶ δὲ καὶ περὶ Ὀρφίτου τε, καὶ Ῥοῦφον, ἡ αὐτὴ δόξα· τούτοις Δομετιανὸς ἐπιβεβλῦφθαι ἑαυτῷ φήσας, ἐς μὲν, ἐς νήσους καθείρξας· Νερύᾳ δὲ περιστέλλειν οἰκεῖν Τάραντα. ὧν δὲ ἐπιτήδειος αὐτοῖς ὁ Ἀπολλώνιος, τὸν μὲν χρόνον, ὃν Τῖτος ὁμοῦ τῷ πατρὶ, καὶ μετ̃ τὸν πατέρα ἦρχεν, ἀεί τι ὑπὲρ σωφροσύνης ἐπέστελλε τοῖς ἀνδράσι, παραινῶν αὐτοῖς τοῖς βασιλεῦσιν ὡς χρηστοῖς. Δομετιανῷ δ̃, ἐπεὶ χαλεπὸς ἰῶ, ἀφίστη τοὺς ἄνδρας, καὶ ὑπὲρ τ̃ ἁπάντων ἐλευθερίας ἐρρώνυ. τὰς μὲν δὴ ἐπιστολιμαίους ξυμβουλίας, καὶ ἀσφαλεῖς αὐτῷ * ὤετο. χ. ὡς πρὸς ὤετο. πολλοὺς γὰρ καὶ δυνάμει καὶ δοῦλοι παρεῦδοσαν, καὶ φίλοι, καὶ γυναῖκες. καὶ οὐδὲν ἀπόῤῥητον ἐχώρησε τότε οἰκία. τῷ δ̃ αὖ ἐπαίρειν τοὺς σωφρονεστάτους, ἄλλο τε ἄλλον ἀπολαμβάνων, B διάκονον, εἶπεν, ἂν ποιῶμαί σε ἀπορρήτου λαμπροῦ. βαδίσαι δ̃ χρὴ ἐς τ̃ Ῥώμην περὶ τ̃ δεῖνα, καὶ διαλεχθῆναί οἱ, καὶ χρεὼν περὶ τινὸ πεῖσαι τ̃ ἀνδρὸς πᾶν ὅ, τι ἐγώ. ἐπεὶ δ̃ ἤκουσεν ὅτι φεύγοιεν, ὁρμῆς μὲν συνεξάμενοί τι ἐπὶ τ̃ τύραννον, ὀκνῷ δ' ἐμπεσόντες, ὧν δι' ἀσθενείας, διήγετο μὲν ὑπὲρ μοῖραν, καὶ ἀνάγκης, περὶ τὸ νέμος τῆς Σμύρνης, συν-

C

D

ᾧ ὁ Μέλης. εἰδὼς δὲ Τ Νερούαν ὡς
αὐτίκα δὴ ἄξειν*, δηλῶ Τ λόγον,
κ. ἄξοι, ⁊ ὅτι μὴ δι' Τ τύραννοι τὰ σὺ μοι-
ρῶν οἷοι βιάζεσθαι.

A *Meles amnis erat.* Cúmque paulopoſt Neruam regnaturum eſſe certò ſciret, rem omnem illi aperuit, probauítque tyrannos fatis afferre vim nequaquam poſſe.

De ſtatua Domitiani prope Meletem fluuium, & quæ verba in eam dixerit Apollonius. tum propterea iuſſum à Domitiano vt ad ſe accederet, præuidiſſéque id Apollonium. hinc in Siciliam, inde in Italiam Puteolos nauigaſſe; inibique inueniſſe Demetrium philoſophum.

CAP. IV.

ΧΑΛΚΗΣ τε εἰκὼν ἱδρυμέ- B
νης Δομετιανοῦ πρὸς τῷ Μέ-
λητι, ἐπιστρέψας ἐς αὐτὸν τοὺς πα-
ρόντας, ἀνόητε, εἶπεν, ὡς πολὺ δια-
μαρτανοις μοιρῶν, καὶ ἀνάγκης. ᾧ
γὰρ μὴ σὲ τυραννοῦσαι πέπρωται,
τοῦτον κἂν ἀποκτείνῃς, ἀναβιώσεται.
ταῦτα ἐς Δομετιανὸν ἀφίκετο σὺ
διαβολῶν Εὐφράτου. καὶ ὑπὲρ ὅτου
μὲν τῶν ἀνδρῶν ἐχρησμῴδη αὐτὰ,
οὐδεὶς ξυνίει. πέμπει δὲ ὁ τύραν- C
νος δι' Τ ἑαυτοῦ φόβου, ὥρμησεν
ἀποκτεῖναι τοὺς ἄνδρας. ὡς δὲ μὴ
ἔξω λόγου πρᾶξαι αὐτὸ φαίνοι-
το, σὺν Τ Ἀπολλωνίῳ ἀπολο-
γησόμενον ὑπὲρ τῶν πρὸς αὐτοὺς
ἀπορρήτων. ἢ γὰρ ἀφικομένου κα-
ταψηφισάμενος, οὐδὲ ἀκρίτοις ἀ-
πεχθέσθαι δόξειν, ἀλλ' ἐν σὺν ἐα-
λωκόσι. ἢ εἰ σοφίᾳ τινὶ τὸ φανε-
ροῦ ἐπεξέλθοι, μᾶλλον ἤδη ἀπολεῖ-
σθαι σφᾶς, ὡς κατεψηφισμένους τῇ
κοινῇ* τοῦ αἰτίας. διδουσμένου δὲ
κ. κοινωνῇ αὐτῷ ταῦτα, τῇ χαράττοντος ἤδη πρὸς
Τ τῆς Ἀσίας ἄρχοντα, ὡς ξυλλη-
φθείη τε, τῇ ἀναχθείη, πρῶτον μὲν
ὁ Τυανεὺς πάντα δαιμονίως τε, καὶ
ὥσπερ εἰώθει. πρὸς δὲ τοὺς ἑταίρους

ERAT Domitiani ſtatua penes Meletem poſita, ad eam omnes qui aderant conuertens Apollonius, O demens, inquit, quàm multùm abes à fatorum, neceſſitatíſque cognitione. Is enim, cui poſt regnare fato datum eſt, etiam ſi abs te interficeretur, reuiuiſcet. Hæc Apollonij verba nuntiante Euphrate ad aures Domitiani peruenerunt. Quid autem detuliſſet nemo ſciebat, ſed perculſus metu tyrannus interficere homines illos conſtituit: verùm ne ſine ratione id facere videretur, miſſo nuntio accerſiuit Apollonium, vt de ſecretis ſermonib. cum Nerua & amicis eius habitis, excuſationē facturus Romam veniret: ſecúmq. ita ratiocinabatur Domitianus: ſi Romam profectũ condemnaret, non indicta cauſa, ſed in delicto deprehenſos occidiſſe eos videretur: ſin autem quadam fretus prudentia D ad manifeſtum periculum accedere noluerit, tunc etiam iuſtius illos cõmuni omnium opinione damnatos, quaſi mandatorum cõtemptores interfecturũ ſe eſſe putabat. Hæc itaq. ſecum meditatus Aſiæ præfecto miſſa epiſtola præceperat, vt homines comprehẽſos in vincula coniiceret: verùm hoc diuina quadam ſcientia monitus (vt ſolebat) Tyanenſis præuidit, vulgóq. amicis dicebat ſecretò

peregrinandum esse vrgente necessitate. Quo audito alij quidem de vetusto Abaride cogitabant, opinantes illum in similem quempiam locum profecturum. Ipse autem, ne cum Damide quidem communicato consilio, in Achaiam cùm illo nauigauit: inde Corinthum traiiciens, & sacris, vt consueuerat, circa meridiem Soli peractis, in Siciliam primò, deinde in Italiam venit: & circa noctis principium summam tranquillitatem maris & prosperum ventũ nactus Puteolos quinto post die applicuit: ibi Demetriũ comperit, qui ceteris philosophis audacior non procul Roma degebat. Nouerat autem Apollonius ipsum à tyranno expulsum illic morari: iocans tamen, vt plerunque solebat, Ego te, inquit, deliciis indulgentem deprehendi in Italiæ felicis *(siquidem felix est)* ora beatissima degentem, vbi quondam Vlyssem ferunt cum Calypsone diuersatum, fumi Ithacensis, & domus oblitum esse. Complexus autem illum Demetrius, & mediocriter incusans, O Dij, inquit, quantum damni philosophia patietur in tali viro periclitans! Tunc Apollonius, Quid est, inquit, in quo periclitet? Nihil, inquit Demetrius, quàm id, quod tu ipse optimè præscius aduenis. Si enim mentem tuam ignoro, nec meam ipsius cognosco. colloquamur autem non hoc in loco, sed eò secedamus, vbi soli futuri sumus. Accedat autem & Damis, quem mehercule, Iolaum *esse tuorum certaminum existimo.*

A εἰπὼν δεῖσθαι ἀποδημίας ἀπορρήτου.
Τοῦ μὲν, εἰσῆλθεν Ἀβάριδος τὸ ἀρχαῖον δόξα, καὶ ὅτι ἐς τοιόνδε ὡρμήκει. ὁ δὲ, οὐδὲ τῷ Δάμιδι Ⓟ ἑαυτοῦ νοῦν ἐφήνας, ἐς Ἀχαιοὺς ξὺν αὐτῷ ἔπλει. Κορίνθου δὲ ὑπερβάς, καὶ τῷ Ἡλίῳ περὶ μεσημβρίαν ὁπόσα εἰώθει δράσας, ἀφῆκεν ἐς τὸ Σικελῶν καὶ Ἰταλῶν ἔθνος, ἅμα ἑσπέρᾳ. τυχὼν δὲ οὐρίου πνεύματος, καὶ ἥνω
B δύροις ὑποδραμούσης τὸ πέλαγος, ἀφίκετο ἐς Δικαιάρχειαν πεμπταῖος. Δημητρίῳ δὲ συντυχὼν, ὃς ἐδόκει θαρσαλεώτερος τῶν φιλοσόφων, ἐπεὶ μὴ πολὺ ἀπὸ τῆς Ῥώμης διῃτᾶτο, Ξυνίημί σου, ἔφη, ἐξεληλάσθαι τῷ τυράννῳ, διατριβῆς ἕνεκα, εἰλημμένον τρυφῶντα, καὶ τῆς εὐδαίμονος Ἰταλίας, εἰ δὴ εὐδαίμων, τὸ μακαριώτατον οἰκουμένης, ἐν ᾧ λέγεται τὴν Ὀδυσσέως Καλυψοῦς ξυνὼν, σπλαθέσθαι καπνοῦ Ἰθακησίου, Ⓒ οἴκου. θορυβηθεὶς δ' αὐτῷ Ⓟ ὁ Δημήτριος, καίτοι τὴν ἀποφημήσας, ὦ θεοὶ, ἔφη, τί πείσεται φιλοσοφία κινδυνεύουσα περὶ ἀνδρὶ τοιούτῳ; κινδυνεύω ἔ, εἶπε, τί; ἄγε, ἔφη. θρασέως ἥκεις· εἰ γὰρ Ⓟ σὸν
C ἀγνοῶ νοῦν, οὐδὲ τὸν ἐμαυτοῦ οἶδα.
D διαλεγώμεθα δὲ μὴ ἐνταῦθα, ἀλλ' ἵωμεν, οὗ μόνων * ἡμῶν ἡ ξυνουσία κ. μόνοις ἔσται. θρασυνέτω δὲ καὶ ὁ Δάμις, ὃν ἐγὼ νὴ τὸν Ἡρακλέα, Ἰόλεων ἡγοῦμαι τῶν σῶν ἄθλων.

Quare Cicadas felices Demetrius dixerit. Tum de Melito & Anyto qui, Socratẽ calumniati sunt. Item pro quibus sit moriendum, pro quibus minimè. Tum quid profuerint cithara & cantus Neronis. Quódque Domitianus fuerit vel Nerone peior.

CAP. V.

ΑΓΕΙ δὲ αὐτοῦ εἰπὼν ταῦτα, A ἐς τὸ Κηφίσσιον τὸ παλαιὸν χωρίον. ἔστι δὲ τοῦτο πρὸς τῷ ἄστει. ἐζηκότων δὲ ἤδη περὶ πλατάνῳ, ὦ μάκαρες, ὑποφαλλούσας αὐτοῖς τὰς ὥρας, εἰ ᾠδαῖς ἥσαν. ἀναβλέψας δὲ ἐς αὐτοὺς ὁ Δημήτριος, ὦ μακάριοι, ἔφη, καὶ ἀτεχνῶς σοφοί, ὡς ἐδιδάξατέ τε ὑμᾶς ᾠδὴν ἣν μοῦσαι, μή πω ἐς δίκας, ἢ διαβολὰς ὑπαχθεῖσαν· γαστρὸς τε κρείττους ἐποίησαν, καὶ αὐξήσασαν τὸ ἀνθρώπινον φθόνον. ἐς ταπὶ τὰ δένδρα, ἐφ' ὧν ὄλβιοι πάλαι ἐφ' ὑμῖν τε, καὶ Μουσῶν εὐδαιμονίαν ἄδετε. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ξυνίει μὲν οἷ τείνει ταῦτα. διαβαλὼν δ' αὐτὰ ὡς ἀργότερα τῆς ἐπαγγελίας, B εἶτα, εἶπε, πεπίζων βουληθεὶς διελθεῖν ἔπαινον, καὶ ἐς τὸ φανερὸν διῄξας αὖθις, ἀλλ' οὐ ταῦθα πλήξας, ὡς περ δημοσίᾳ κεκμηκὼς νόμου μηδένα ἐπαινεῖν τέττιγας; καὶ ὑπὲρ ἐπαίνου ταῦτα εἶπον, ἀλλ' ἐνδακνύμενος ὅτι τούτοις μὲν αἰνεῖται τὰ αὐτῶν Μουσεῖα, ἡμῖν δὲ οὐδὲ ψεύξαι γνώμην, ἀλλ' ἔγκλημα ἡ σοφία εὕρηται. καὶ ἡ μὲν Ἀνύτου, καὶ Μελίτου γραφὴ, Σωκράτης φησὶν ἀδικεῖ, διαφθείρων τοὺς νέους, καὶ δαιμόνια καινὰ εἰσάγων. ἡμᾶς δ' οὕτωσὶ γράφονται, ἀδικεῖ ὁ δεινὰ σοφὸς ὢν, καὶ δίκαιος. καὶ ξυνιεὶς μὲν θεῶν, ξυνιεὶς δ' ἀνθρώπων, C

His dictis in antiquum Ciceronis suburbanum deuenere (est autem propè vrbem.) Cúmque sub platano consedissent, cicadæ diei hora concitatæ circa ipsos cantabant: eas itaque respiciens Demetrius, O beatæ, inquit, ac verè sapientes. Vos eam quam Musæ docuerunt cantatis cantilenam iudiciis, accusationibúsve nondum obnoxiam: fecerunt autem vos Musæ nequaquam ventri subditas, & humanæ inuidiæ expertes: his arboribus insidetis, quas illæ vobis incolendas dederunt, vbi felices vestram Musarúmque felicitatem decantatis. Apollonius autem quamuis intelligebat, quorsum Demetrij verba tenderent, leuiter tamen ipsum increpans, quòd maioris ocij verba viderentur, quàm præsentis ratio postularet. Cur, inquit, cicadarum laudes enumerare volens, non palam apertéque illas profers, sed hic etiam formidare videris, quasi lex publicè lata sit, ne quis cicadas etiam audeat laudare? Tum Demetrius, Non laudationis causa hæc dixi: sed vt ostenderem, quoniam his licet sua cantilena perfrui: nobis autem ne mutire quidem concessum est, quæ sentimus, sed veluti crimen sapientia nobis obiicitur. Et Meliti quidem, Anytíque accusatio Socratem culpabat, quòd iuuentutem corrumperet, & vanos Deos introduceret: nostra verò accusatio talis quædam est: hic iniuriam fecit, quia vir est iustus, ac sapiens, nouítque diuina, & humana omnia,

& omnium rerum leges intelligit: quanto autem tu sapiētior nobis es, tanto maior erit te accusandi facultas. Cupit enim Domitianus affinem culpæ te arguere eorū, ob quæ Nerua eiúsque comites exularunt. Quid est autē, cur illi exularint? inquit Apollonius. Ob crimē, ait Demetrius, maximum omnium, quod in quenquā cadere potest, vt illi videtur, qui eos pepulit. Dicit enim ipsos deprehēsos esse contra regnū suum insidias machinantes, te autem illis facinoris huius autorem, ac suasorem fuisse: quinetiam huius rei causa puerum abs te dissectū affirmat. Num igitur, inquit Apollonius, ab eunucho ablatum iri imperium arbitratur? Minimè verò, Demetrius inquit, in hoc te accusat, quòd puerum castraueris: sed vaticinandi causa mactatum abs te puerū dicit, vt ex nouis extis futura melius dignoscerēs. Illud etiam crimē accusationi adiicitur, quòd nouo indumēti genere, & viuendi cōsuetudine vtaris noua, & hæc tibi ab his etiā obiiciuntur, à quib. diligi, colíq; te maximè putas, vt ex Telesino audiui nostrorū vtriq. familiarissimo. O Mercuri, inquit Apollonius, vtinā nunc Telesinum inueniamus. Hunc enim philosophum te dicere arbitror, qui Neronis temporib. consulatū gessit. Hunc ipsum dico, inquit Demetrius: quomodo autem ipsum es allocutus. (solent enim tyrāni suspectos habere omnes, qui in dignitate sūt cōstituti, si cū iis loquātur, qui in ea sunt causa in qua nunc tu es. Telesinus autē ex vrbe nuper migrauit propter præconis edictum; quod aduersus philosophiā omnem latum est: exulare potius eligens tanquam philosophus, quàm veluti cōsularis remanere. Vtinam, inquit Apollonius, talis vir mei causa periculū non subeat; satis enim pro ipsa philosophia periclitatur.

A νόμων τὸ πέρι πολλὰ εἰδώς. σὺ δὲ ὅσῳ περ ἡμῶν σοφώτερος, τοσούτῳ σοφωτέρα κατηγορία ἔσται σε βύρρητος. βούλεται γάρ σε Δομιτιανὸς μετέχειν τῶν ἐγκλημάτων, ἐφ' οἷς Νερούας τε, καὶ οἱ ξυνόντες αὐτῷ φεύγουσι. φεύγουσι δέ, ἦ δ' ὅς, ἔσται τῶν; ἔσται τῇ μείζονι, ἔφη, τῶν νυν αὐτῶν, ὡς δοκεῖ τῷ διώξαντι. φησὶ γὰρ αὐτοὺς ἔσται τοὺς ἄρχοντας τοὺς αὐτῷ πιδῶντας ἡρηκέναι, σὲ δὲ ξυμπέμψαι τοὺς ἄνδρας ἐς ταῦτα, παῖδα οἰόμενον τεμόντα. μῶν, ἔφη, ὡς ὑπὸ εὐνούχου ἡ ἀρχὴ καταλυθείη; οὐ τοῦτο, ἔφη, συκοφαντούμεθα. φασὶ δὲ ὡς παῖδα θύσας ὑπὲρ μαντικῆς, ἵν' τὰ νεαρὰ* τῶν σπλάγχνων φαί- *κ. τεκρά τ.
νει. προσκεῖται δὲ τῇ γραφῇ καὶ
C ἡ ἀμπεχόνης, καὶ διαίτης, καὶ ὃ, ἔστιν, ὑφ' ὧν προσκωπεῖσθαί σε. ταῦτα γὰρ Τελεσίνου ἤκουον ἀνδρὸς, ἐμοί τε, καὶ σοὶ ἑταιρείου. ἑρμαῖον, εἶπεν, εἰ Τελεσίνῳ ἐντυξόμεθα. λέγεις γάρ που τὸν φιλόσοφον, ὃς ἔσται Νέρωνος ἐν ὑπάτοις ἦρξεν; ἐκεῖνον μὲν οὖν, ἔφη, λέγω. ξυγγνοίου δ' ἂν αὐτῷ ἵνα ἦθον; αἱ γὰρ τυραννίδες, ὑπόπτεροι πρὸς τοὺς ἐν ἀξίᾳ παύτας, ὡς ἐς κοινὸν ἴασι λόγον τοῖς ἐν οἵᾳ σὺ νῦν αἰτίᾳ. Τε-
D λεσῖνον δὲ καὶ τῷ* κηρύγματι ὑπ- *σχολ. τῷ προσταγ-
εξῆλθεν, ὃ κεκήρυκται νῦν ἐς φιλο- ματι τῶν Δο-
σοφίαν πᾶσαν. ἀσπαστότερος μᾶλ- μιτιανοῦ.
λον τὸ φεύγειν ὡς φιλόσοφον, ἢ τὸ ὡς ὕπατον μένειν. μὴ κινδυνευέτω, εἶπεν, ὁ ἀνὴρ, ἐμοῦ γε ἕνεκα· ἱκανῶς ὑπὲρ φιλοσοφίας κινδυνεύει.

ἀλλ' σὲῖνό μοι εἰπὲ, Δημήτριε, τί δοκῶ
ζοι λέγων; ἢ τί πράττων ἂν παύσειας τὸν ἐ-
μαυτοῦ φόβον. μὴ παίζων, ἔφη, μηδὲ ἃ
δέδιας, φοβεῖσθαι λέγων. εἰ γὰρ φοβερὰ
ἦν σοὶ ταῦτα, κἂν ᾤχου ἀποδρὰς τὸν
ὑπὲρ αὐτῶν λόγον. σὺ δ' ἂν ἀπέ-
δρας, εἶπεν, εἰ περὶ ὧν ἐγὼ ἐκιν-
δυνεύω; δῆτ' ἄν, ἔφη, μὰ τὼ Δι-
θιναῖ, εἴ τις ἐδίκαζε. τὸ δ' ἄνδρ' B
δίκης, καὶ ὁ μήδ' εἰ ἀπολογοίμην
ἀκροασόμενος, ἢ ἀκροασόμενος μὲν,
ἀποκτενῶν δὲ καὶ μὴ ἀδικουῦτα,
δῆτ' ἂν ἐμοιγ' οὖν ξυνεχώρησας ἐλέ-
σθαι ποτὲ ψυχρὸν οὕτω, καὶ ἀνδρα-
ποδώδη θάνατον, ἀντὶ τοῦ φιλοσοφίᾳ
πρεπόντως· φιλοσοφίᾳ δὲ οἶμαι
πρέπει, ἢ πόλιν ἐλευθεροῦντα ἀπο-
θανεῖν, ἢ γονεῦσι τοῖς ἑαυτοῦ, καὶ παισὶ,
καὶ ἀδελφοῖς, καὶ τῇ ἄλλῃ ξυγγενείᾳ ἀ-
μυνοῦντα, ἢ ὑπὲρ φίλων ἀγωνιζόμε- C
νον, οἷ ξυγγενείας αἱρετώτεροι σοφοῖς
ἀνδράσιν, ἢ ὁ ἡμπολημένοις ἐξ ἐφο-
του. τὸ δὲ μὴ ἐπ' ἀληθέσι, κεκομ-
ψευμένοις* δ' ἀποθανεῖν, καὶ φρα- κ. κεκομ-
ψευμένοις
κ. ποικί-
λως & δι-
ψευμένοις.
γεῖν τῷ τυράννῳ σοφῷ δόξαι, πολ-
λῷ βαρύτερον, ἢ εἴ τις, ὥσπερ φα-
σὶ τὸν Ἰξίονα, μετέωρον ἐπὶ τρο-
χοῦ κυλίοιτο. σὺ δ' ἀγῶνον οἶμαι
ἥξειν αὐτῷ, τὸ ἥκειν σὺ ταῦτα. σὺ D
μὲν γὰρ τῷ τῆς γνώμης ὑγιαίνοντι,
πρεσβύτης τὸ, καὶ τὸ μὴ ἂν θαρ-
ρῆσαι τὼ δεῦρο ὁδὸν, εἴ τι ἠδί-
κεις. Δομετιανῷ δὲ οὐ δόξεις, ἀλλ'
ἀπόῤῥητόν τινα ἰσχὺν ἔχων, θρασέως
ἐῤῥῶσθαι. τὸ γὰρ καλουῦτος μὲν,
οὔπω δ' ἡμέραι δέκα, ὡς φασι, σὲ
δ' ἀφῖχθαι πρὸς τὼ κρίσιν, οὐδ'
ἀκηκοότα πω, ὡς κριθήσῃ, νοεῖν τῇ

A Tu verò hoc mihi dicas velim, Demetri, quid faciens, dicénſve tibi videor ſedare poſſe timorem meum. Non ludendo, inquit ille, nec quæ metuis, timere te dicendo: nam ſi hæc terribilia exiſtimares, harum rerum fugeres defenſionem. Tu autem fugeréſne, ô Demetri, ſi pro iiſdem, pro quibus nunc appellor, periculum ſubiturus eſſes. Per Palladem, inquit Demetrius, non fugerem, ſi quis de iure mecũ vellet certare: cùm autem is, qui ſummæ rerum præſidet, etiã indicta cauſa homines interficiat, atq; excuſationem ſi afferre voluerim, non ſit auditurus, aut etiam quamuis audierit, occidat, tum ei etiam, qui nihil iniuſtè perpetrauerit nequaquam fugæ parcendũ arbitrarer. Quin & tu mihi non concederes tam ignauam, &, vt ſic dicã, frigidam mortem eligere, præſertim quæ philoſophiæ non cõueniat. Philoſophiæ namq; (vt arbitror) conueniens mors eſt, ſi ciuitatem ſuam in libertatem vendicans aliquis moriatur, aut parentes, & filios, & fratres, agnatóſve vlciſcens, aut amicorum cauſa decertans, quos cognatis præferunt ſapientes viri; *aut amore venundatus.* Sin verò quis *fictis* de cauſis, & iactantiæ gratia mortem quærat, & vt ſapiens videatur, ſeſe tyranno ſubiiciat, multò dementior putari debet, quàm ſi in rota circũferatur, ſicut de Ixione fabulæ narrãt. Tu autẽ defenſiones hinc ſumes opinor, quòd huc veneris. Hoc enim apud hominẽ ſanæ mẽtis iure proponeres, diceréſq. in primis te nunquã fuiſſe auſum huc accedere, ſi quid deliquiſſes. Hoc autẽ Domitiano non probabis, ſed quia arcanã quandam, & abſconditã vim habeas, audaciſſimũ te eſſe arbitrabitur. Cùm enim dieb. decem, ex quo te appellauit, nondum elapſis, ad iudicium venias, ignorans adhuc qua de cauſa voceris, *animum*

accusationi *adhibebit:* quòd delictorũ tibi conscius prænoscere videaris, quibus de rebus accusari possis, & de puero interfecto vulgata fama inualescet. Caue insuper ne ea quæ de fatorũ necessitate in Ionia fuisse abs te disputata feruntur, nunc super te veniant, & volentib. fatis graue quippiã in te moliri, tu nunc in ipsa coactus irruas; nõ animaduertẽs sapientis semper existimatũ esse talia præcauere. Quòd si Neronis temporum non es oblitus, quid mihi contigerit meminisse facilè potes, & me ad mortem subeundã illiberalem non esse. Sed habebant ea tempora facilitatẽ quandam. Neronẽ enim cithara ab imperatoria dignitate videbatur excludere: in ceteris verò non admodum incompositè sese habebat. Præbebat enim cithara plerunque velut inducias quasdam, per quas à cædibus abstinebat. Id enim causæ fuit, quòd me non interfecerit, cùm iam penè gladium contra me nudasset, ob tuos meósque sermones, quos de balneis habui. Mihi enim parcendi causa fuit, eo tempore illi restituta vocis claritas; ex qua, vt opinabatur, suauissimas melodias ediderat: nunc autem qua suauitate vocis, quáve cithara hunc hominem placabimus? *inconcinna* enim, *atque bile referta sunt apud illum* omnia, neque à se ipso, nec ab alio demulcetur. & quamuis lyram collaudans Pindarus dicat, eam Martis etiam furorem placare, à bellísque eum reuocare: is tamen cùm musica certamina instituerit, & victores coronari publicè iusserit, tamen eorum quosdam interfecit, quos aiunt suauissimè & tibiis, & voce ceciniſse. Viris præterea quos tecum ducis, est cõsulendum. Perdes

A κατηγορία δώσει, προγνώσκων γὰρ ἂν φαίνοιο, καὶ ὁ λόγος ὁ περὶ τῦ παιδὸς ἰσχύσει. καὶ ὅρα μὴ τὰ περὶ μισρῶν, καὶ ἀνάγκης, ὑπὲρ σὺ ὦ Ἰωνία διαλέγεσθαι σέ φασιν, ἐπὶ σὲ ἥκῃ· καὶ βουλομένης τί σ' εἰμαρμένης ἄπορον· σὺ δὲ ἰωάζασμενος, χωρῇς ἐπ' αὐτό· καὶ εἰδὼς ὡς σοφώτερα ἀεὶ τὰ φυλάττεσθαι· εἰ γὴ μὴ σπλέλησαι τὸν ἐπὶ Νέρωνος. οἶσθά που τοῦμόν, καὶ ὅπι μὴ B ἀνελεύθερος ἐγὼ περὶς θανάτον· ἀλλ' εἶχέ τι ῥαστώνης ἐκεῖνα. Νέρωνα γὰρ ἡ κιθάρα, ἣ μὴ περισφόρου βασιλείας ἀξιώματος ἐδόκει σπερεῖν· τὰ δὲ ἄλλα, καὶ ἀνδρῶς ἤρμοττεν. ἦγε γάρ πνας πολλάκις δι' αὐτὴν ἐκεχειρίας, καὶ ἀπεῖχε τῶν φόνων. ἐμὲ γοῦν οὐκ ἀπέκτεινε, καί τοι τὸ ξίφος ἐπ' ἐμαυτὸν ἕλκοντα, διὰ σοῦ σοί τε, καμοῦ λόγους, οὓς ἐπὶ τῷ βαλανείῳ διῆλθον. αἴτιον δ' ἐμοὶ τῦ μὴ ἀποκτεῖναι, τὸ τὴν φωνὴν αὐτῷ ἐπιδοῦναι τότε, καὶ τὸ ὡς ἥδιστ' ἀπὸ μελῳδίας λαμπρᾶς ἄσασθαι. νυνὶ δὲ, τίνι μὲν φωνῇ, τίνι δὲ κιθάρᾳ θύσομεν; ἄμουσα γὰρ, καὶ μετὰ* χολῆς πάντα· καὶ * χ. ὡς χ- οὔτ' ἂν ὑφ' ἑαυτῦ ὅδε, οὔτ' ἂν ὑφ' λῆς ἑτέρων θελχθείη. καί τοι Πίνδαρος ἐπαινῶν τὴν λύραν, φησὶν ὡς καὶ C τὸν Ἄρεως θυμὸν θέλγει, καὶ τῶν πολεμικῶν ἴσχει αὐτόν. οὗτοι δὲ, καί τοι μουσικὴν ἀγωνίαν καταστησάμενος σὺ ταῦτα, καὶ στεφανῶν δημοσίᾳ σὸν νικῶντας, ἔστιν οὓς καὶ ἀπέκτεινεν αὐτῶν, ὑσταῖα φασὶ μουσικὴν ἀγωνίαν αὐλήσαντάς τε, καὶ ᾄσαντας. βουλευτέα δέ σοι καὶ ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν. πόσαι πολεῖς γὰρ

που κἀκείνους, ἢ θρασὺς δόξας, ἢ εἰπὼν, ἃ μὴ πείσῃς. ἡ σωτηρία δέ σοι παρὰ πόδα. τῶν γὰρ νεῶν τούτων, πολλαὶ μὲν ὡς ὁρᾷς εἰσιν, αἱ μὲν, ἐς Λιβύην ἀφήσουσιν, αἱ δ' ἐς Αἴγυπτον, αἱ δ' ἐς Φοινίκην, καὶ Κύπρον, αἱ δ' οὐδὲ Σαρδοῦς, αἱ δ' ὑπὲρ Σαρδώ· μιᾶς ὁπόσαι περ σοι κομίζεσθαι κράτιστον, ἐς ὅ,τι δεῖ τῶν ἐθνῶν τούτων. αἱ γὰρ τυραννίδες, ἧττον χαλεπαὶ τοῖς φανεροῖς τῶν ἀνδρῶν, ἢ ἐπαινοῦντας αἰσθωνταί πω* μὴ σὺ φανερὸν ζῶν.

χ. τὸ μ.

A enim omnes, quòd vel nimium audax esse videberis, vel ea dices, quæ persuadere minimè poteris. Salus autem ante pedes tibi posita est. Nauium enim, quas hîc in portu plurimas esse vides, aliæ quidem in Libyã, aliæ in Ægyptum, aliæ in Phœniciã & Cyprum sunt nauigaturæ: quædam Sardiniam vsque, quædam vltra Sardiniam etiam sunt profecturæ. Harum igitur quamcunque libuerit conscendens, ad quascunque volueris gentes defereris. Tyrannides autem præclaris viris molestiæ minus afferunt, vbi eos non in aperto viuere senserint laudantes.

Moriendum esse pro philosophia. Tyrannos item coli apud Medos. Hinc quando moriendum esse leges iubeant. CAP. VI.

Ἡ τηδὶς δ' ὁ Δάμις τῶν τοῦ Δημητρίου λόγων, Ἀλλὰ σύ γε, ἔφη, φίλος ἀνδρὶ τῷδε, χρήσιο ἂν ἀγαθὸν σὺ τούτῳ μέγα. ἐμοῦ γὰ σμικρὸς λόγος, εἰ ξυμβαλοίμην αὐτῷ μὴ κωλύσειν ἐς ὀρθὰ ξίφη, μήδ' ἀναρρίπτειν θεὸς τυραννίδα, ἧς οὐ χαλεπωτέρα νομίζεται. τὸ γοῦν ὁδοῦ τῆς σὺ παῦσαι, εἰ μή σοι ξυνέτυχον, οὐδὲ τὸν νοῦν ἐγίγνωσκον. ἔπομαι γὰρ αὐτῷ δᾶττον, ἢ ἑαυτῷ δοκῶ. εἰ γὰρ ἔροιό με ποῖ πλέω, ἢ ἐφ' ὅ,τι, καταγέλαστος ἐγὼ τοῦ πλοῦ, Σικελικὰ μὲν πελάγη, καὶ Τυρρηνοὺς κόλπους ἀναμετρῶν, οὐκ εἰδὼς γὰ ὑπὲρ ὅτου. καὶ εἰ μὲν σὺ προρρήσεως ἐκινδύνευον, εἶχον ἂν θεοὺς ἐρωτῶντας λέγειν, ὡς Ἀπολλωνίῳ μὲν θανάτου ἐρᾷ, ἐγὼ δ' ἀντράσης ξυμπλέω. ἐπεὶ δ' οὐδὲν οἶδα, ἐμὸν ἦδη λέγειν, ὑπὲρ ὧν οἶδα· λέξω δὲ

C

D

HAC oratione Demetrij superatus Damis, Tu quidem, inquit, cùm huic viro sis alioquin amicissimus, nunc certè magnum illi bonum videris afferre: de me enim parua oratio haberetur, si consulerem, ne gladiis iam erectis incurreret; néve tyrannidi subiiceret, quæ nulla sæuior, nulla immanior esse putatur. Huius enim itineris, nisi simul adesse contigisset, ignarus eram: nam ego citius quàm seipsum quispiam eum sequor. Quòd si quis me interroget, quò nauigem, aut cuius rei causa: ridiculus planè videbor, quòd Siculum pelagus, & sinus Tyrrhenos dimensus, cur id fecerim adhuc ignorẽ: quòd si sponte mea periculum subirem, poteram saltem causam interrogantibus dicere: Quoniam Apollonius mortem affectat: ego etiam huius riualis simul nauigo. Sed quia tunc, vt dixi, nihil sciui, meum officium est nunc, quæ scio non reticere. Dicam autem

non mea, ſed huius hominis cauſa. Ego ſi mortem oppetam, non magnam in me iacturam faciet philoſophia: cùm ſim quaſi ſtrenui cuiuſdam militis famulus, rationem afferre potens cur hunc ſequar. Sin autem hunc aliquis cœciderit, quod quidem eſt tyranno facillimum, trophæum, vt mihi videtur, de philoſophia ponere poterit, quæ optimum philoſophorum omnium amiſerit. Multi autem contra nos Anyti, Melitíve inſurgent, & accuſationes hinc atque aduerſus Apollonij familiares ingerent: alius quidem, quòd is tyrannidem riſerit: alius verò quòd aduerſus eandem loquentem confirmauerit: alius rurſus, quòd dicenti aures præbuerit, aut quòd audita laudauerit. Ego autem pro philoſophia moriendum itidem arbitror, ſicut pro templis, pro muris & maiorum ſepulchris. Nam pro talium ſalute multi & præclari viri mortem oppetierunt. Philoſophiæ verò perdendæ cauſa, nec ego mori vellem, nec eorum quiſquam, qui illam & Apollonium amant. Poſt hæc Apollonius, Damidi, inquit, pro præſentibus rebus cautè diſſerenti ignoſcere oportet. Nam cùm ſit genere Aſſyrius, & Medi finitimus, vbi tyrannides maximis coluntur honoribus, nihil magni de libertate ſentire poteſt. Tu autem, Demetri, quo pacto apud philoſophiam excuſari poſſis, neſcio: qui timorem tantùm pro his rebus oſtendis, quarum ſi qua verè timenda appareret, te magis decuit à timore illum reuocare, qui talia metuere videretur. Nec oportuit vllo modo timorem incutere illi, quem pro iis, qui verè timenda non ſunt, timere ſenſiſſes. Vir enim ſapiens pro iis, quæ enumeraſti, morietur,

A αὐτὸ ὑπὲρ τοῦ ἀνδρός. εἰ μὲν γὰρ ἐγὼ ἀποθανοίμι, οὔπω δεινὰ φιλοσοφία πείσεται. σκυφοφόρῳ γὰρ εἰκάσμαι στρατιώτου γυναίῳ, λόγου ἀξιώμονος, ὅπου τοιῷδε ἕπομαι. εἰ δέ τις ἔσται τὶς, ὃς ἀποκτενεῖ τύραννον, εὔποροι δὴ αἱ τυραννίδες, τὰ μὲν, ξωθεῖναι, τὰ δὲ, ἐξάραι, θήσασθαι μὲν οἶμαι κατὰ φιλοσοφίαν ἐσπίξῃ, σφαλείσης δὲ περὶ τῷ ἀρίστῳ ἀνδρὶ φιλοσοφήσαντι. πολλοὶ δὲ Ἀνύτοι καθ' ἡμῶν, καὶ Μέλιτοι. γραφαὶ δὴ αἱ μὲν, ἔνθεν, αἱ δὲ, ἐκεῖθεν, ἐπὶ τοῦ Ἀπολλωνίου ξυστησόμενοι, ὡς ὁ μὲν τις ἐγέλασε, καταπομένου τὴν τυραννίδος, ὅτι ἐπέρρωσε λέγοντα, ὅτι ἐπέδωκε λέξαι τι, ὅτι ἀπῆλθε ξυνεπαίνῳ, ὧν ἤκουσεν. ἐγὼ δ' ἀποθνήσκειν μὲν ὑπὲρ φιλοσοφίας οὕτω φημὶ δεῖν, ὡς ὑπὲρ ἱερῶν, καὶ τειχῶν, καὶ τάφων. ὑπὲρ σωτηρίας γὰρ τῶν τοιῶνδε, πολλοὶ καὶ ὀνομαστοὶ ἄνδρες ἀποθανεῖν ἠσπάσαντο. ὡς δὲ ἀπολέσθαι φιλοσοφίαν, μήτε ἐγὼ ἀποθανοίμι, μήτε ὅς τις σὲ εἶνης τε, καὶ Ἀπολλωνίου ἑρᾷ. πρὸς ταῦτα ὁ Ἀπολλώνιος, Δάμιδι μὲν ὑπὲρ τῶν παρόντων οὐλαβῶς διειλεγμένῳ, ξυνιέναι φησὶν, ἔφη, προσήκει ἐμέ. Ἀσύριος γὰρ ὢν, καὶ Μῆδος πρόσοικος, οὗ τὰς τυραννίδας προσκυνοῦσιν, οἶδεν ὑπὲρ ἐλευθερείας εὐθυμεῖται μέγα. σὺ δ' οὐκ οἶδ' ὅπως πρὸς φιλοσοφίαν ἀπολογήσῃ, φόβους ἐπιδεικνύμενος, ὧν εἴπερ καὶ ὄντως ἐφαίνετο, ἀπαλλαγὴν ἔχειν μᾶλλον, ἢ εἰσω καθιζάνειν τὸ φοβεῖσθαι τὸν εἰ μήδ' ἃ παθεῖν εἰκὸς ἦν, δεδιότα. σοφὸς δ' ἀνὴρ, ἀποθνησκέτω μὲν ὑπὲρ ὧν εἶπας.

ἀποθανοῖ δ' ἂν ὑπὲρ τούτων, ἢ μὴ σοφός. τὸ μὲν γὰρ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀποθνήσκειν, νόμῳ προστέτακται· τὸ δ' ὑπὲρ ξυγγενείας, ἢ φίλων, ἢ παιδικῶν, φύσις μὲν ὥρισε· δουλοῖ δὲ ἅπαντας ἀνθρώπους φύσις, καὶ νόμος. φύσις μὲν, καὶ ἑκόντας. νόμος δὲ, ἄκοντας. σοφοῖς δὲ οἰκειότερον τελευτᾶν, ὑπὲρ ὧν ἐπετήδευσαν. ἃ γὰρ μὴ νόμου ἐπιτάξαντος, μηδὲ φύσεως ξυντεκούσης αὐτοὶ ὑπὸ ῥώμης τε καὶ θράσους ἐμελέτησαν· ὑπὲρ τούτων, εἰ καταλύοι τις αὐτά, ἴτω μὲν πῦρ ἐπὶ τὸν σοφὸν, ἴτω δὲ πέλεκυς. ὡς νικήσῃ αὐτὸν οὐδὲν τούτων, οὐδὲ ἐς ὁποιονοῦν προσελᾷ ψεῦδος· καθ' ἓξ δὲ ὁπόσα οἶδε, μεῖον οὐδέν, ἢ ἃ ἐμνήσθη. ἐγὼ δὲ, γιγνώσκω μὲν πλείω ἀνθρώπων, ἅτε εἰδὼς πάντα· οἶδα δὲ, ὧν οἶδα, τὰ μὲν, ἀνοήτοις, τὰ δὲ, σοφοῖς, τὰ δὲ, ἐμαυτῷ, τὰ δὲ, θεοῖς· τυράννοις δὲ οὐδέν. ὡς δὲ οὐχ ὑπὲρ ἀνοήτων ἥκω, σκοπεῖν ἔξεστιν. ἐγὼ γὰρ λέγω, προσὶ μὲν τῷ ἐμαυτῆς σώματι, κινδυνεύω οὐδέν, οὐδ' ἀποθανοῖμι ἂν ὑπὸ τῆς τυραννίδος, οὐδ' εἰ αὐτὸς βουλοίμην· ξυνίημι δὲ κινδυνεύων πρὸς τοῖς ἀνδράσιν, ὧν, εἴτε ἄρχω, εἴτε προσθήκην ποιεῖταί με ὁ τύραννος, εἰμὶ πᾶν ὅ,τι βούλεται. εἰ δὲ προυδίδω ὀφᾶς, ἢ βοσκημάτων, ἢ βλαχῶν πρὸς τὴν αἰτίαν, τίς ἂν τοῖς ἀνοήτοις ἔδοξα; τίς δ' οὐκ ἂν ἀπέκτεινέ με εἰκότως, ὡς παίζοντα ἐς ἄνδρας, οἷς ἃ προὶ τῶν θεῶν ἤτουν, ἀνεθέτην.

A sed pro his & non sapiens quispiam moreretur. Nam pro libertate mori leges iubent: pro agnatis verò, & amicis, ac pro iis omnino, quos amaueris, idem esse faciendum natura ipsa præfiniuit. Legi autem, naturæque omnes homines seruiunt: naturæ quidē sponte, legi autem quandoque etiam inuiti. Sapientes autem magis decet pro iis mori, in quibus sese exercuerunt. Quæ enim nulla iubente lege, nec impellente natura, ipsi fortitudine quadam animi eligere ausi sunt, pro his, si quis ea soluere tentauerit, mori non recusabunt: siue ignis admoueatur sapienti, siue accedat securis, nihil horum profectò vincet sapientem; nec ad aliquod dicendum mendacium compelletur: & in his omnibus quæ didicit constans nihil minus permanebit quàm in sacris, quibus est initiatus. Ego autem plura quàm ceteri homines cognosco, vtpote qui sciam omnia. Scio autem quæ scio, partim studiosis hominibus, partim sapientibus, partim mihi ipsi, partim etiam Diis immortalibus: tyrannis autē scio nihil. Quòd autem non pro dementibus huc venio, ex hoc facilè intelligi potest: *Atenim ego in nullo quidem capitis periculo versor*, nec à tyrannide interfici possum, etiam si hoc ipse vellem: intelligo tamen in hominibus me periclitari, quorum siue principium, siue additamentū me facit tyrannus, ero quicquid ipse voluerit. Sin autem hos perdidero, aut negligentius, aut mollius eorum causam agendo, qualis nam studiosis viris esse videbor? aut quis non iustè interficiet, qui viros deluserim, quibus vt à Diis petij, præpositus sum.

* que à Diis petebam, tributa sunt.

χ. ἐγὼ γὰρ νοήτων ἥκω, σκοπεῖν ἔξεστιν. * ἐγὼ γὰρ λέγω π. μ. τ. ἐ. σ. κ. ἢ ὁ. λέγω, προσὶ μὲν τῷ ἐμαυτῆς σώματι, κινδυνεύω οὐδέν, οὐδ' ἀποθανοῖμι ἂν ὑπὸ τῆς τυραννίδος, οὐδ' εἰ αὐτὸς βουλοίμην· ξυνίημι δὲ κινδυνεύων πρὸς τοῖς ἀνδράσιν, ὧν, εἴτε ἄρχω, εἴτε προσθήκην ποιεῖταί με ὁ τύραννος, εἰμὶ πᾶν ὅ,τι βούλεται. εἰ δὲ προυδίδω ὀφᾶς, ἢ βοσκημάτων, ἢ βλαχῶν πρὸς τὴν αἰτίαν, τίς ἂν τοῖς ἀνοήτοις ἔδοξα; τίς δ' οὐκ ἂν ἀπέκτεινέ με εἰκότως, ὡς παίζοντα ἐς ἄνδρας, οἷς ἃ * προὶ τῶν θεῶν ἤτουν, ἀνεθέτην *.

Tyrannorum duas esse puniendis hominibus consuetudines. Tum quomodo Tiberius, & Nero homines occiderint. Item de Phraote, & Iarcha, & poculo sapientum Indorum. Hinc seipsum noscere vnumquenque oportere. Vnde illud, Χίλων δ' ὁ χείλη Λακεδαίμων γνῶθι σαυτόν. *id est*, Inque caua Chilon Lacedæmone, Nosce te ipsum. *Tum quid faciat sapientia.*

CAP. VII.

QVONIAM autem fugere mihi non licebat, quin proditionis crimen subirem, iam ostendam. Tyrannorum *mores duorum generum* sunt: aut enim indicta causa homines occidunt, aut iudicio antea suppositos, ac damnatos. Sunt autem similes illi quidem calidis, promptísque belluis; hi verò mollioribus, & ignauioribus. Quòd autem vtrique molesti sint, omnibus patet. Licet autem exempla sumere, eius quidem, qui furore quodam, indictáque causa occidebat, Neronẽ, alterius autem mollioris Tiberiũ. Interfecit enim ille quidem eos, qui nihil tale metuebant: hic autem eos, qui iamdudum id timuerant. Ego autem deteriores illos existimo, qui iudicium fingentes, secundum leges decernere aliquid simulant, cùm secundum leges nihil faciant: decernunt enim perinde atque ij, qui iudicij obseruatione non vtuntur, nomine legis abutentes in iis, qui per iracundiam agentes de alicuius morte sententiam ferunt. Nam sic interficiendo, miseris illis hoc pacto damnatis, multitudinis misericordiam auferunt; quam velut exequias præbere decet iis, qui iniustè fuerint interempti. Huius itaque tyrannidis iudiciariam quandam formam videre mihi videor, quæ tamen in iniudicatum terminetur. Nam de quibus antequam iudicium fiat, constituit quid sit agendum: eos tanquam non iudicatos iudicio subijcit: & qui tali iudicio damnatus fuerit, manifestè

ΟΤΙ δ' οὐκ ἐξῆν μοι διαφυγεῖν τὸ οὐ μὴ προσδόκητος δόξαι, δηλῶσαι βούλομαι τυραννίδων ἤδη διττά. αἱ μὲν γὰρ ἀκρίτοις ἀποκτείνουσιν· αἱ δ' ὑπαχθέντας δικαστηρίοις. ἐοίκασι δ' αἱ μὲν, τοῖς θερμοῖς τε, καὶ ἑτοίμοις τῷ θηρίων· αἱ δὲ, τοῖς μαλακωτέροις τε καὶ ληθάργοις. ὡς μὲν δὴ χαλεπὸν ἄμφω, δῆλον πᾶσι παράδειγμα ποιουμένοις, τὸ μὲν ὁρμώσης, καὶ ἀκρίτου, Νέρωνα· τὸ δ' ὑποκαθημένης, Τιβέριον. ἀπώλλυσαν γάρ, ὁ μὲν, οὐδ' οἰηθέντας, ὅδε δὲ πολλοὺς δείσαντας. ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι χαλεπωτέρας τὰς δικάζειν προσποιουμένας, καὶ ψηφίζεσθαί τι ὡς δὴ τῶν νόμων· πράττουσι μὲν γὰρ κατ' αὐτοὺς οὐδέν· ψηφίζονται δ' ἅπερ οὐδὲν κείναντες, ὄνομα τῷ διατείνουσι τῆς πρὸς ὀργῆς θέμενοι νόμον. τὸ δ' ἀποθνήσκειν κατεψηφισμένους, ἀφαιρεῖται τοὺς ἀθλίους, καὶ τὰ παρὰ τῶν πολλῶν ἔλεος, ὃν ὥσπερ σπάφιος χρὴ ἐπιφέρειν τοῖς ἀδίκως ἀπολωλόσι. δικαστικὸν μὲν δὴ τὸ τῆς τυραννίδος ταύτης ὁρῶ σχῆμα· τελευτὰν δέ μοι δοκεῖ ἐς ἀκρισίαν. ὧν γὰρ πρὶν ἢ δικάσαι κατεψηφίσαντο, τούτους ὡς μή πω δεδικασμένους ἐπάγει τῇ κρίσει. καὶ ὁ μὲν, ψήφῳ ἁλούς, ἐν αὐτῇ δῆλος

ὡς ὑπὸ τῶν μὴ κατὰ νόμους κρίνάν- A patet ab homine non ſecundum le-
των ἀπολωλυίαν φησίν. ὅσῳ οὖν λιπὼν ges iudicante damnatum eſſe : qui
τὸ δικάσασθαι, πῶς αὖ διαφύγοι τὸ autem iudicium refugerit, quónam
μὴ οὐκ ἐφ' ἑαυτῷ ἐψηφίσθαι ; τὸ pacto euitabit infamiam, quin ſeſe
δὲ καὶ τοιῶνδε ἀνδρῶν κειμένων, ipſemet damnauerit ? Cùm itaque
ἐπ' ἐμοὶ νυῶ ἀποδρᾶναι τὴν ἐμαυτῶν viri tales contra me nunc poſiti ſint,
τε, κἀκείνων ἀγῶνα, ποῖ με τῆς γῆς ſi contentionem mihi aduerſus eos
ἑάσῃ καθαρὸν δόξαι ; ἔστω γὰρ σὲ μὲν inſtantem aufugiam, quæ terra me
εἰρηκέναι ταῦτα, ἐμὲ δὲ ὀρθῶς εἰρη- crimine purum iudicabit ? Suppo- B
μένοις πείθεσθαι, δεῖ δὲ, ἀπεσφά- natur enim, ea quæ dixiſti rectè, ve-
χθαι· πῆς μὲν οὖν ἐπὶ πλοίας ὀχῆ réque fuiſſe dicta, me verò tanquam
τῷδε ; ποῖ δὲ ὁρμιεῖται ; ποῖ δὲ ἐπεύ- verè dictis parêre : hos autem, quos
σεται ἢ πρὸς τίνα ; ἀλλαχοῦ γὰρ tueri debeo, ſupponatur interfici :
χρὴ οἶμαι πάσης, ὁπόσης Ρωμαῖοι quas ego cùm ſim talis, pro ſecun-
ἄρχουσι. πῶς ἄνδρας δὴ ἥκειν ἑτοι- da nauigatione preces faciam ? quò
μοτάτους τε, καὶ μὴ σὺ φανερῶς οἰ- me conferam ? Aut ad quem perge-
κοῦντας· τοῦτο δ' ἂν Φραώτης τε εἴη, re exoptabo ? Eſſent enim, vt opinor,
καὶ ὁ Βαβυλωνίων, καὶ Ἰάρχας ὁ omnia loca, vbi Romani dominan-
θεῖος, καὶ Θεσπεσίων ὁ γενναῖος. tur euitanda ; veniendúmque ad vi- C
εἰ μὲν δὴ ἐπ' Αἰθιόπων στελοίμην, ros cùm mihi amicos, tum non pa-
τί ἂν, ὦ λῷστε, πρὸς Θεσπεσίωνα lam, & in aperto degentes qualis aut
εἴποιμι ; εἴτε γὰρ κρύπτοιμι ταῦτα, Phraotes eſſet, aut Babyloniæ rex,
ψευδολογίας ἑρασὴς δόξω, μᾶλ- aut diuinus Iarchas, aut generoſus
λον ἢ δοῦλος. εἴτε ἐς ἀπαγγελίαν αὖ- Theſpeſion. Quòd ſi ad Æthiopes
τῶν ἴοιμι, τοιῶνδέ που δεήσει λόγων. diuertendum mihi ſtatuerim, quíd-
ἐμὲ, ὦ Θεσπεσίων, Εὐφράτης πρὸς nam, vir optime, Theſpeſioni di-
ὑμᾶς διέβαλεν, ἃ μὴ ἐμαυτῷ ξύ- cendum erit ? ſiue enim quæ egiſ-
νοιδα. ὁ μὲν γὰρ κομπαστὴν, ἔφη, ſem occulerem, mendaciorum a-
καὶ τερατώδη με εἶναι, καὶ ὑβριστὴν D mator ac ſeruus potius eſſe videbor :
σοφίας, ὁπόση Ἰνδῶν. ἐγὼ δ', ταῦ- ſin verò hæc patefacere conſtituerē,
τὰ μὲν οὐκ εἰμὶ, προδότης τε τῶν ἐ- tali opinor oratione vtendum erit.
μαυτοῦ φίλων, καὶ σφαγεὺς, καὶ οὐ- Me quidem, ô Theſpeſion, Euphra-
δὲν πιστὸν, οὐ τὰ τοιαῦτά εἰμι. στέφα- tes apud vos calumniatus eſt, crimi-
νόν τε ἀρετῆς, εἴ τις ἐνταῦθα, στεφα- na obiiciens, quorum mihi nequa-
νωσόμενος ἥκω τοῦτον· ἐπειδὴ σοὶ με- quam conſcius eram. Dicebat enim
γίστους τῶν κατὰ Ρώμην οἴκων οὕτως me iactatorē eſſe, & portentoſa quæ-
ἀνεῖλον, ὡς μὴ οἰκήσεσθαι αὐτοῦ ἔτι· dam loquentem : Indorum præterea
ſapientiæ violatorem : ego autem re-
uera nihil horum ſum, proditor au-
tem amicorum & iugulator, & perfi-
dus, & alia quædam huiuſmodi me
eſſe fateor : adeò vt ſi quis pro talibus
virtutibus coronari mereatur, ego
me illum eſſe profitear, quoniam
maximas earum, quæ Romæ ſunt,
familias ita perdidi, vt illic dege-
re amplius ex ipſis nemo poſſit.

Quòd

Quòd si hæc me dicentem audires, Demetri, erubescerés profectò: iam enim hoc ita sentio, quasi ea quæ oculis cernuntur. Quid autem, si Phraotem & me ad virum talem in Indiam fugientem ante oculos tibi ponas? Animaduertere iam nunc potes, quomodo ipsum intueri possem, aut quam causam fugæ prætexere? *numquid* tibi præclarum videretur, si dicerem, probum iustúmque antea me ad eum venisse, & animam pro amicis ponere paratum; postquam verò fuerim cum eo versatus, *rem omniũ quæ inter homines sunt maximè diuinam, vt vilem proiecisse?* Iarchas autem ex me veniẽte nihil quæreret, sed velut Æolus Vlyssem, quando prosperæ nauigationis munere abutentem, ignominiosè iussit ex insula discedere: sic ille, comitésque, è sacro colle me depellerent, iniquum dicentes præmium pro accepto poculo me referre. Volunt enim vt quicunque ex illo bibunt, periculorum cum amicis participes sint. Et quoniam scio quàm sis in sermonibus vehemens & acutus, ô Demetri, possés has meas rationes facilè confutans dicere, vt ad eos accederem, cum quibus versatus antea non essem. Sic enim forsitan bene mihi succedere fugam arbitrareris, quòd *facilius* possem apud eiusmodi homines *latere*: itaque rationem hanc quid habeat veritatis, perscrutemur. Mihi enim de illa sic videtur. Ego virum sapientem censeo nihil priuatim sui causa facturum, neq. arbitraturum quicquam ita occultè fieri posse, vt ipse saltem sibi non adsit: & siue Apollinis Pythij præceptum id fuerit, siue sapientis hominis cuiusdam se ipsum probè cognoscentis, & ob hoc sententiam hanc de omnibus in communi proferentis, siue alio quo-

A ἐρυθριᾷς, Δημήτριε, τούτων ἀκούων; ὁρῶ γάρ. τί οὖν, εἰ Φραώτην συνθυμηθείης, κἀμὲ παρὰ τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐς Ἰνδοὺς φεύγοντα, πῶς μοὶ αὖ ἐς αὐτὸν βλέψαιμι; τί δ' ἂν εἴποιμι ὑπὲρ ὧν φεύγω; μῶν ὡς ἀφικόμην μοὶ καλὸς κἀγαθὸς πρότερον, καὶ τὸν θανάτου ὑπὲρ φίλων δὴ ἄθυμος* ἐπεὶ δὲ ξυνεγυμνάσθην αὐτῷ, τὸ θηρατὸν τοῦτο* τῶν κρειττόνων ἀνθρώπους, ἄπιμον ἔρριψά σοι; ὁ δὲ Ἰάρχας οὐδὲ ἐρήσεταί σου οὐδὲν ἡκόντα, ἀλλ' ὥσπερ ὁ Αἰόλος ποτὲ τὸν Ὀδυσέα κακῶς χρησάμενον τῷ τῆς εὐπλοίας δώρῳ, ἄπιμον ἐκέλευσε χωρεῖν τῆς νήσου· κἀμὲ δή που ἀπελᾷ τοῦ ὄχθου, κακὸν εἰπόντες τὸ ταντάλου γέρας πόμα. βούλονται γὰρ τὸν ἐς αὐτὸ κύψαντα, καὶ κινδύνων κοινωνεῖν τοῖς φίλοις. οἶδα ὡς δεινὸς εἶ, Δημήτριε, λόγοις ξυντέμνειν πάντας. ὅθεν μοι δοκεῖς καὶ τοιοῦτό τι ἐρεῖν πρός με. Ἀλλὰ μὴ παρὰ τούτοις ἴθι, ὦ ἄνδρες δέ, οἷς μή πω ἐπέμιξας· καὶ οὕτω κείσεταί σοι τὸ ἀποδρᾶναι· ῥᾴων γὰρ καὶ ἐν εἰδόσι λάθοι. βασανιζέσθω δὲ καὶ ὁ δὲ ὁ λόγος, ὅπῃ τοῦ πιθανοῦ ἔχει. δοκεῖ γάρ μοι πρὸς αὐτοῦ τάδε. ἐγὼ ἡγοῦμαι τὸν σοφὸν μηδὲν ἰδίᾳ, μήθ' ἑαυτοῦ πράξειν, μήθ' ἂν συνθυμηθῆναί τι οὕτως ἁμάρτυρον, ὡς μὴ αὐτὸν ἐμοιγε ἑαυτῷ παρεῖναι. καὶ εἴτε Ἀπόλλωνος αὐτοῦ, τὸ Πυθοῖ γράμμα, εἴτε ἀνδρὸς ὑμῶν ἑαυτοῦ γνόντος, καὶ διὰ τοῦτο γνώμην αὐτὸν ποιουμένου ἐς πάντας;

σχ. οὐκ ἀθυμος, ἀλλ' εὐθυμος

σχ. τὸ ὑποθησόμενον καὶ κινδυνεύσειν

σχ. φίλων, ἄπιμον ἠρησάμην; μὴ ῥίψοιτο σχ. ἔρριψας

δοκεῖ μοι ὁ σοφὸς ἑαυτὸν γιγνώσκων, σ φρασάτω ἔχων τὸν ἑαυτοῦ νοῦν, μήτ' ἂν πλῆξαί τι, ὧν ὁ πολλοὶ, μήτ' ἂν θαρρῆσαί τι, ὧν ἕτεροι μὴ ξυὼ αἰσχύνης ἅπτονται. δοῦλοι γὰρ τῶν τυραννίδων ὄντες, καὶ προδοῦναι αὐταῖς ποτε τοὺ φιλτάτους ὥρμησαν· τὰ μὲν μὴ φοβερὰ δείσαντες, ἃ δὴ χρὴ δεῖσαι, μὴ φοβηθέντες. σοφία δὲ οὐ ξυνχωρεῖ ταῦτα. πρὸς γὰρ τῷ Πυθικῷ ἐπιγράμματι, καὶ τὸ τοῦ Εὐριπίδου ἐπῳδή*, ξυνέσιν ἡγουμένου τοῦ σοῦ ἀνθρώποις εἶ τινὰ ἀπολλύσαν αὐτοῦ, ἐπὶ συνειδήσεσιν, ὡς κακὰ εἰργασμένοι εἰσίν. ἥδε γάρ που καὶ τῷ Ὀρέστῃ τὰ τῆς δυμενίδων εἴδη ἀνέγραψεν, ὅτε δὴ μαίνεται ἐπὶ τῇ μητρί. νοῦς μὲν γὰρ, τῶν πρακτέων κύριος· συνέσεις δὲ, τῶν σφίσιν δοξάντων. ἢν μὲν δὴ χρησταὶ ἕλπηται ὁ νοῦς, πέμπει ἤδη τὸν ἄνδρα ἡ ξυνέσις ἐς πάντα μὲν ἱερά, πάσας δὲ ἀγυιὰς, πάντα δὲ τεμένη, πάντα ὁμοῦ ἀνθρώπων ἤθη, προτροπάδην, καὶ ἀδουσα. ἐφυμνήσῃ δὲ αὐτῷ σ καθεύδοντι παρισᾶσα χορὸν δαίμονα σὺν τῷ τῆς ὀνείρων δήμου. ἢν δ' ἐς φαῦλα ὀλισθήσῃ ἡ τοῦ νοῦ στάσις, καὶ ἐᾷ τοῦτον ἡ ξυνέσις, οὔτε ὄμμα ὀρθὸν ἐς ἀνθρώπων τινὰ ἀφεῖναι, οὔτε τὸ ἀπ' ἐλευθέρας γλώττης φθέγμα. ἱερῶν τ' ἀπελαυνῇ, σ τ' εὐχῶν· οὐδὲ χεῖρα αἴρειν ξυνχωρεῖ ἐς τὰ ἀγάλματα, ἀλλ' ἐπισκώπτῃ αἴροντας, ὥς περ τοὺς ἐπανατεινομένους ὁ νόμοι. ἐξίστησι δ' αὐτοὺς σ ὁμίλου παντὸς, καὶ σχήματοῖ καθεύδοντας· ἢν δὲ μὴν

χ. ἐπαοιδῇ

A cunque modo se res habeat, mihi sapientis esse videtur se ipsum noscere, & sui ipsius mentem habere præsidem; neque terrefieri ab iis, quæ plerique timent, neque rursus audere quicquam aggredi eorum, quæ ceteri absq. rubore vllo, verecundiáque, attentant. Qui enim tyrannis inseruiunt, sibi etiam amicissimos prodere conantur, timentes, ea quæ verè timenda non sunt, quæ verò timere oporteret, non metuentes. talia verò vti fiant, non B concedit sapientia: quæ præter Pythium epigramma, Euripidis quoque sententia laudat: putantis conscientiam esse, quæ homines puniat, cùm se malè operatos fuisse recogitant, eadem enim furiarum pœnas apposuit Oresti, quando aduersus matrem insaniit. Mens enim agendarum rerum domina est: conscientia verò quæ menti videntur. Quapropter si mens opera bona eligit facienda, conscientia virum mittit ad omnia sacra, C per omnes vicos, per omnia Deorum templa, ad omnes hominũ species: & plaudens, canénsque ipsum vbique laudat: dormienti quoque eidem assistens, præclarum chorum è somniorum domo illi circomponit. sin ad aliqua delicta seditiosa mens prolabitur, non sinit conscientia talem hominem rectis oculis quenquam aspicere: nec expeditè verba proferre, à sacris quo- D que & precibus, votísque eundem arcet: neque manus ad simulachra Deorum attollere sinit, & attollentem increpat, ac reiicit, sicuti leges contra rebelles fieri iubent: ab omni etiam hominum cœtu eundem exterminat, & dormientes terrefacit, & quæcunque per

diem fecerint, ea tanquam imagines audire, aut dicere arbitrantur, & ea omnia similia somniis, vanáque conscientia efficit. Debiles autem visiones & phantasticos terrores probabiles, & verè timendos ostendit. Hoc itaque pacto conscientia me redarguet, siue ad eos, qui me agnoscunt, siue ad eos, qui non cognoscunt, accesserim. Quòd enim talia agens, virorum proditor sim, manifestè me & ostendisse arbitror, & ipsa veritas apertè demonstrat: quinetiam mei ipsius proditor non ero; pugnabóque aduersus tyrannum generosi Homeri carmen decantans, *Communis Mars.*

A ὀρθῶσι μθημέρᾳν, & ἤδη τινὰ ἀκούειν, ἢ λέγειν οἴονται, ἐνσφάδη, καὶ ἀνεμιαῖα ποιεῖ τούτοις· τὰς δὲ ἀμυδρὰς, καὶ φαντασιώδεις φοίας, ἀληθεῖς ἤδη, καὶ πιθανὰς & φόβε. ὡς μὲν δὴ ἐλέγξει με ἡ συνείσις, ἐς εἰδότας τε, καὶ μὴ εἰδότας ἥκοντα, προδότης γεγοίμην ἐμαυτοῦ ἀνδρῶν. δεδεῖχθαί μοι σαφῶς οἶμαι, & ὡς φαίνει ἀληθές. προδώσω δ' οὐδὲ ἐμαυτὸν, ἀλλ' ἀγωνιοῦμαι πρὸς τὸν τύραννον, τὸ τ' γενναίου Ὁμήρου ἐπειπών, ξυνὸς Ἐνυάλιος.

B

Apollonium discessisse Puteolis à Demetrio nauigaturum Romam. Tum de Æliano amico Apollonij. CAP. VIII.

HAC oratione adeò se commotum scribit Damis, vt animi promptitudinem, audaciámque receperit. Demetrius quoque non amplius aduersatus est Apollonio, sed illius dictis consentiens quasi diuinitus datam laudabat eius opinionem, quòd pro talibus viris auderet periclitari: philosophiam itidem collaudans, quæ ei talem audaciam præstabat. Deinde ipsos præcedens domum suam ducere voluit: verùm id recusauit Apollonius, meridiem iam instare dicens: velle autem se prima nocte Romanorum portum intrare, sicut naues facere consueuerunt: aliàs verò concœnabimus, inquit, vbi melius sese habebunt res meæ. nunc enim vererer ne qua aduersus te institueretur accusatio, quòd cum regis inimico cœnauisses. neque verò nobiscum ad portum descendere te volo, ne quis te mecum sermones aut arcana consilia communicasse criminetur.

C ΤΑΥΤΑ τούτων ὁ Δάμις τ λόγων, αὐτὸς μὲν οὕτω διατεθεῖναί φησιν, ὡς ὁρμεῖν τ ἀναλαβεῖν, & θάρσος. τὸν Δημήτριον δὲ μὴ ἀντιγνῶναι τῷ ἀνδρὸς, ἀλλ' ἐπαινέσαντα, καὶ ξυνόμνυον οἷς εἶπεν· ἀπιθάσαι δ' ὑπὲρ οὗ κινδυνεύει. καὶ φιλοσοφίαν αὐτῷ, ὑπὲρ ἧς καρτερεῖ ταῦτα. ἠγεῖτό τ αὐτοῖς, οὗ καταλύων ἐτύγχανε· τὸν δὲ Ἀπολλώνιον παραιτούμενον τῦτο, δείλην ἤδη φάναι. & χρὴ περὶ λύχνων ἀφάς, ἐς τὸν Ῥωμαίων λιμένα ἀφεῖναι. τοῦτο γὰρ ταῖς νανσὶ ταύταις νόμιμον. ξυσιτήσομεν δ', ὅπου δὲ τἀμὰ ἔχει. νυνὶ γὰρ ἂν & καταφυλαθείη τις αἰτία ἐπὶ σὲ, ὡς ξυσιτήσαντα τῷ τῦ βασιλέως ἐχθρῷ· καὶ μηδὲ σοὶ ἐπὶ τ λιμένος μεθ' ἡμῶν ἴοι, μὴ & τὸ λόγου σε κεκοινωνηκέναι τοῖς* ἀπορρήτοις βουλαῖς.

D

κ λόγου κ. μοι δ.

ξωεχώρησε μὲν δὴ ὁ Δημήτριος. ℭ περιβαλὼν αὐτὸν, ἀπῄει, μεταστρεφόμενός τε, καὶ τὰ δάκρυα ἀπομάττων. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ἰδὼν ἐς τὸν Δάμιν, εἰ μὲν ἐρρώσω, ἔφη, καὶ θαρσεῖς, ἅπερ ἐγώ, βαδίσωμεν ἄμφω ἐπὶ τὸ νεώ. εἰ δὲ ἀθύμως ἔχεις, ὥρα σοι καταμένειν αὐταῦθα. Δημητρίῳ γὰρ ξωείσῃ τὸν χρόνον τοῦτον, ἀνδρὶ σοί τε, κἀμοὶ ἐπιτηδείῳ. ὑπολαβὼν δὲ ὁ Δάμις, καί που, ἔφη, νομιῶ ἐμαυτὸν, εἰ τοιαῦτά σου διαλεγμένου σήμερον ὑπὲρ φίλων, καὶ κοινωνίας, καὶ κινδύνων, οἳ ἐπ' αὐτοῦ ἥκουσιν· ἐγὼ δ' ἀνήκοος τοῦ λόγου φεύγοιμί σε, ℭ ἀποκινδυνεύοιμί σου, μή πω σοφώτερον κακὸς ὑπὲρ σοῦ δόξας. ὀρθῶς, ἔφη, λέγεις, ℭ ἴωμεν. ἐγὼ μὲν, ὡς ἔχω· σὲ δὲ χρὴ μεταβυάζειν σαυτὸν ἐς τὸ δημοτικώτερον, καὶ μήτε κομᾶν· ὡς γοῦν ἔχεις τελεωνά τε ἀνταλλάξεις τουτὶ τοῦ λίνου, ℭ τὸ ὑπόδημα φραυτεῖς τοῦτο. τί δὲ βούλεταί μοι ταῦτα, χρὴ λεχθῆναι. λῴων γὰρ ℭ πλείω καρτερῆσαι σοὶ τῆς δίκης. οὐ δὴ βούλομαι κοινωνῆσαί μοι σοὶ τούτων ξυλληφθέντα. ξυλληφθείης γὰρ ἄν, διαβεβλημένου τοῦ σχήματος. ἀλλ' ὡς μὴ φιλοσοφοῦντα μὲν, ἐπιτήδειον δ' ἄλλως ὄντα μοι, ξωέπεσθαί τε, ℭ φρατυχαίνειν, οἷς πράττω. αἰτία μὲν ἥδε τοῦ μεταβαλεῖν τὸν Δάμιν, τὸ τῶν Πυθαγορείων σχῆμα. οὐ γὰρ ὡς κακίω γε αὐτὸ μεθεῖναί φησιν, ἢ δὲ μεταγοιὰ αὐτοῦ. τέχνῃ δ' ἐπαινέσας, ἵνα ὑπῆλθεν ἐς τὸ ξυμφέρον τοῦ καιροῦ. ἀποπλεύσαντες δὲ τῆς Δικαιαρχείας, τελταῖοι κατῆραν ἐς τὰς σκόλας τοῦ Θυμβελδος, ἀφ' ὧν ξύμπεζοι ἐς τὴν

A Eius verbis assensus Demetrius, abeuntes complexus dimisit, & *conuersus lachrymas abstergebat*. Apollonius autem in Damidem *intuens*, Si animo vales, inquit, &, sicut ego, audacia abundas, ambo nauem ingrediamur: sin verò propter timorem animo deficis, tempus adhuc supereſt hoc loco manendi. Commodissimè namque apud Demetrium vtrique nostrum amicissimum versari poteris. Ad hæc respondens Damis, Quem me esse
B tunc putarim, si hodie tibi de periculorum pro amicis toleratione differenti cùm interfuerim, tamen solum te relinquam, & immunis à periculis esse velim; cùm hactenus nunquam timidus erga te visus fuerim. Præclarè dicis, inquit Apollonius, propterea pergemus: ego quidem eodem quo sum habitu, te autem habitum magis popularem
C assumere oportet, vt neque comam habeas tam prolixam, & hanc lacernam lintea veste permutes. Calceamenta insuper quæ nunc habes, dimittere opus est. Quid autem hæc permutatio, conferat, ostendam. Nolo enim te deprehensum mecum in eodem esse discrimine: Si enim vestitum mecum cõmunicares, *futurum est* vt comprehendaris quàm primùm. Ego autem cupio, vt non tanquam philosophus, sed tanquam amicus & familiaris me sequi vi-
D dearis. His verbis persuasus Damis, Pythagoreum habitum permutauit, non quidem ob timorem aut pœnitentiam vllam, & Apollonij calliditatem laudauit, quam temporis causa exercere necesse fuit. Post hæc Puteolis soluentes, cùm iam triduò nauigassent, ostia Tyberina intrauerunt, vnde facili

Romam vsque nauigatio est. Fortè per id temporis regium gladium tenebat Ælianus, vir iamdudum Apollonij amator, cum quo in Ægypto fuerat quandoq. locutus. Is apertè nihil pro Apollonio Domitianũ rogauit. neque enim eius quem gerebat magistratus ratio permittebat. Quonam enim pacto virũ regis inimicum apud eundem laudare ausus esset, aut quomodo velut amicum excusare? Omnibus tamen artibus, quæ clanculum prodesse cuiq; possunt, pro Apollonio vsus est. Nam cùm suum ante aduentum grauiter à calumniatorib. accusaretur Apollonius, O rex, inquit, quàm pleni sermonum inanium sunt sophistæ, quantáque est in eorum arte iactantia: qui quoniam in vita nullius boni compotes sunt, mortem appetunt: nec ipsam sponte sua venientẽ expectare sustinent, sed eam vi quadam ad se trahunt, eos lacessendo, qui gladios in manibus habent. Hoc ipsum, vt arbitror, Nero cùm animaduertisset*, Apollonium interficere noluit. Vbi enim mortem affectare illum sensit, non veniæ gratia mortem remisit, sed illum despiciẽs non est dignatus occidere. Musoniũ quoque Tyrrhenum, multis in rebus imperio suo aduersatum in insulam relegauit nomine Tyaram. adeóque sophistas huiusmodi amant Græci, vt tunc quidem ad eius colloquio fruendum, omnes eò nauigarent: nunc autem fontis, quem fecit visendi causa, eodem omnes accedant. Nam in insula aquis carente Musonius fontẽ inuenit, quem Græci nunc laudib. efferunt non minus eo, quem in Helicone ab equo inuentum fabulantur.

In Reg. Cod. *non subductũ fuisse à Demetrio, quo minus interficeretur.*

Ρώμλω ἀνάπλους. τὸ μὲν δὴ βασίλειον ξίφος, ᾧ ἐπ' Αἰλιανῷ τότε. ὁ δ' ἀνὴρ οὗτος, πάλαι τῷ Ἀπολλωνίου ἤρα, ξυσχολνώς ποτε αὐτῷ κατ' Αἴγυπτον. καὶ φανερὸν μὲν οὐδὲν ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὸν Δομετιανὸν ἔλεγεν. οὐ γὰρ ξυνεχώρει ἡ ἀρχή. τί γὰρ δοκοῦντα τῷ βασιλεῖ ἀπηχθημένῳ, πῶς μὲν ἂν πρὸς αὐτὸν ἐπήνεσε; πῶς δ' ἂν ὡς ἀπιστοῦντι ἑαυτῷ προσηκάσατο; τέχναι μὲν ὁπόσαι εἰσὶν, ἀφανῶς ἀμειλούσας, πάσας ὑπὲρ αὐτοῦ ἐχρῆτο. ὅς γε καὶ γέλωτα* πρὶν ἥκειν, διεκάλλεε· ὦ βασιλεῦ, ἔφη, κουφολόγον τὸ σοφιστὰς κτῆμα, καὶ ἀλαζὼν ἡ τέχνη· καὶ ἐπεὶ μηδὲν χρηστὸν ἐς τὸν βίον ἀπολαύουσι, θανάτου γλίχονται· καὶ οὐ περιμένουσιν αὐτὸ τὸ αὐτόματον, ἀλλ' ἐπασσῶνται τὸν θάνατον, σπαλοῦμβοι τοὺς ἔχοντας ξίφη. ταῦθ' ἡδόμαν καὶ Νέρωνα συνιδόντα, μὴ* ἀποκτεῖναι αὐτόν. ἐπεὶ γὰρ θανατῶντα ἤδετο, οὐκ ἐξυβρίζειν ἐπαύετο αὐτὸ τὸ θανάτου, ἀλλὰ καθ' ὑπεροψίαν ἔκτεινε. καὶ μὲν καὶ Μουσώνιον τὸν Τυρρηνὸν, πολλὰ τῇ ἀρχῇ συνδιαφθείροντα, τῇ νήσῳ ξυνέφερεν, ἣ ὄνομα* Τύαρα. καὶ οὕτω τοι τοῖς σοφιστῶν τούτων ἥπιοι Ἕλληνες, ὡς τότε μὲν, κατ' ἐξουσίαν αὐτοῦ, ἐσπλεῖν πάντας νυνὶ δὲ, κατ' ἰσοτέλειαν τοῦ κρίνοντος. σὺν γὰρ τῇ νήσῳ ἀνύδρῳ οὔσῃ πρότερον, εὕρημα Μουσωνίου κρήνη ἐκρύη, ἣν ἄδουσιν Ἕλληνες ὅσα Ἑλικῶνι πλὴν τοῦ ἵππου.

μὴ ὑπαχθῶσι, ὑπὸ Δημητείου ἀπ.

Τύανα, Νύαρα.

Apollonium ſtatim cùm in vrbem venit, in iudicium ductum fuiſſe. Tum quid ſecretò Ælianus ei dixerit. CAP. IX.

Τούτοις μὲν οὖν δὴ ὁ Αἰλιανὸς τὸν βασιλέα, πρὶν ἥκειν Ἀπολλώνιον. ἀφικομένῳ δ', σοφωτέρων ἥπτετο. κελεύσαντος μὲν γὰρ ξυλλαβεῖν αὐτὸν, ἀναβοᾶν ἔφη. λοιδορουμένου δ' ἀπ' αὐτοῦ τοῦτο κατηγορίαν ξυνθέντος, ὡς γόητι, καὶ ἱκανῷ πρὸς τέχνῃ, ὁ μὲν Αἰλιανὸς, τῷ βασιλεῖ, ἔφη, δικαστηρίῳ σαυτὸν παράσχου, καὶ τὰ τούτου φύλαττε. ὁ δ' Ἀπολλώνιος, εἰ μὲν γόης, ἔφη, ἐγὼ, πῶς κελεύσω; εἰ δὲ κελεύσω, πῶς γόης εἰμί; εἰ μὴ ἄρα τοὺς συκοφάντην ἰσχυρὸν ὅπως εἶναι φασιν, ὡς μηδὲ τῶν γοητευόντων ἥττους αὐτό. βουλομένου δὲ κατηγόρου λέγειν τι ἀμαθέστερον, σιγῶν αὐτὸν ὁ Αἰλιανὸς, ἐμοὶ, εἶπεν, ἄφες, τὸν καιρὸν τοῦ δίκης. ἔλεγχον γὰρ ποιήσομαι τοῦ σοφιστοῦ γνώμης ἰδίᾳ, καὶ σοὶ καὶ ὑμῖν. κἂν μὲν ὁμολογῇ ἀδικεῖν, ξυντελεσθήσονται σὺν τῷ δικαστηρίῳ λόγοι, καὶ οὐ ἄπει εἰρωνικῶς. εἰ δὲ ἀντιλέγοι, δικάσει ὁ βασιλεύς. φεύγων οὖν ἐς τὸ ἀπόρρητον δικαστήριον, σὺν ᾧ τὰ μεγάλα ἐλέγχει, σιωπᾶτε, χωρεῖτε, ἔφη, σὺ δὲ, καὶ μηδεὶς ἐπακροάσθω. δοκεῖ γὰρ τῷ βασιλεῖ τοῦτο. ὡς δὲ ἐχώρουν αὐτοὶ, ἐγὼ, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε, μειράκιον ἔτι καὶ σοῦ χρόνους, οὓς ὁ πατὴρ τοῦ βασιλέως ἐπ' Αἴγυπτον ἦλθε, τοῖς μὲν θεοῖς θύσων, χρησόμενος δ' ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ σοι. καὶ χιλίαρχον μὲν ὁ βασιλεὺς ἤγαγε, ἤδη τῶν πολεμικῶν

HÆC itaque regi ante aduentum Apollonij narrauit Ælianus. Cùm autē deueniſſet, *ad prudentiora aggreſſus eſt.* Iuſſit enim comprehenſum hominem ad ſe duci. Cúmque illŭ accuſator grauiter calumniaretur, eúmque incantatorem, ac malis artibus imbutum aſſereret, Iudicio, inquit Ælianus, regio teipſum ac *res iſtius* ſeruato. Apollonius autem, Si ego, inquit, incantator ſum, quomodo ad iudicium veni? ſin autem veni ad iudicium, quomodo incantator ſum? niſi calumniatores tantas vires habere dixeris, vt ab incantatoribus etiam vinci non poſſint. Cùm ad hæc inſolentiùs aliquid dicere accuſator pararet, cōpeſcens ipſum Ælianus, Mihi, inquit, concede, quod ante iudicium tempus datur. Ego enim ſophiſtæ mentem ſeorſum tentabo. Quòd ſi iniuſtè quippiam feciſſe confitebitur, auferentur orationes forenſes, & tu iudiciariæ cauſæ victor abibis: ſin ille ſuæ defenſionis cauſa obiectis criminib. contradicet, tunc regis de illo iudicium erit. Poſt hæc in ſecretiorem quendam locum ſecedens Ælianus, vbi de cauſis grauioribus iudicia exercebantur. Diſcedite omnes, inquit, nemóq. interſit: ſic enim regi viſum eſt. Poſtea verò quàm ambo relicti ſunt, Ego, inquit, Apolloni, admodum adhuc adoleſcens eram, quando imperatoris pater in Ægyptum venit Diis ſacrificaturus, tecúmque de ſuis maximis rebus conſulturus: & tunc tribuni militum dignitate apud regē fungebar, erámque iam tum rei bellicæ

peritus: tu verò me tanta familiaritate complexus es, vt dum rex ciuitatibus iura diceret, tu mihi seorsum, & quisnam essem, & quo vocarer nomine, & quo patre natus essem, referres: quin etiam hunc ipsum, quem nunc gero magistratum, mihi prædixisti, qui multis quidem esse maximus, summúmque humanorum bonorum esse videatur: ego autem maximam molestiam & præcipuum infortunium esse iudico. Sum enim difficilis tyrannidis custos, attamẽ si eam fefellerim, Deos timeo, quòd beneuolentia tibi sim affectus, iam ostendi; nam quòd amare te nunquam destiti, ex quo primùm, vt dixi, te cognoui, nec vnquam desinam, quoad eius temporis meminero, nunc dicere non attinet: sed cùm te his criminibus, quæ falsò tibi accusator obiicit, liberare cupiam, propterea tecum secretò colloqui instituí, vt auderes meis omnibus rebus fidenter vti; præscire etiam qualis in te esset regis animus. Quid enim de te iudicaturus sit, nescio. Est autem ita dispositus, vt contra te ferre sententiam cupiat: vereatur autem, ne falsis de causis id feciſſe videatur. Et primò quòd homines consulares à se alienandi causa fueris criminatus. Vult enim quæ facienda minimè sunt, ea secundum iustitiæ numeros feciſſe videri. Neque verò oportet beneuolentiam & animi mei affectum erga te manifestum fieri. Si enim remissius aliquid me sentire de te suspicaretur, vter nostrum citius esset periturus, nescio. Ad hæc Apollonius, Quoniam apertè, inquit, inter nos loqui possumus, & quæcunque habes in animo protulisti, mihi quoque itidem facere iustum arbitror. Communicasti namque mecum de rebus tuis, perinde

A εἰδότα. οὐ μ' ἔτω τί μοι ἐπιτηδείως εἶχες, ὡς χρηματίζοντος τοῦ βασιλέως ταῖς πόλεσιν, ἀπολαβών με ἰδίᾳ, ποδαπὸς τ' εἴην λέγειν, καὶ ὅ, τι μοι τὸ ὄνομα, καὶ ὡς ἔχω τοῦ παιδός. προὔλεγες δέ μοι καὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἣ τοῖς πολλοῖς μεγίστη δοκεῖ, καὶ μείζων, ἢ πάντα ὁμοῦ τὰ ἀνθρώπων· ἐμοὶ δὲ ὄχλος, καὶ κακοδαιμονία φαίνεται. τυραννίδος γὰρ

B φύλαξ χαλεπῆς εἰμι. κἂν μὲν σφήλω αὐτήν, δέδοικα τὰ σὰ θεῶν. σοὶ μ' ὅπως βύνοις εἰμὶ, δεδήλωκα· ὁ γὰρ εἰπὼν ἀφ' ὧν εἰρήκά που τὸ μήδ' ἂν παύσασθαί σε ἀγαπῶν, ἐς δὺ ἦ τὸ σὸν μεμνῆσθαι. τὸ δὲ ἰδίᾳ ἐθελῆσαι ἔρεσθαί σε ὑπὲρ ὧν ὁ κατήγορος ξυνετέθηκε σόφισμα οὐ φαῦλον,

C ὑπὲρ ξυνουσίας ἐμοὶ τὸ πρὸς σὲ χρόνου, ὅπως παῤῥησίᾳ μὲν τὰ ἐπ' ἐμοὶ ὄντα, προνοίᾳ δὲ τὰ ἐπὶ τῷ βασιλεῖ. ὅτι μὲν ψηφιεῖται ἐπὶ σοὶ, οὐκ οἶδα. διακεῖσθαι δὲ, ὥσπερ ἀκατηψηφίσαντας μὲν ἐπιθυμοῦντες, αἰσχυνόμενοι δὲ τὸ μὴ ἐπ' ἀληθέσι, καὶ πρόφασιν ἀπωλείας ὑπάτων ἀνδρῶν ποιεῖται σε. βούλεσθαι μὲν γὰρ ἃ μὴ δεῖν πράττειν, αὐτὰ καταῤῥυθμίζων ἐς τὸν τοῦ δικαίου δόξαν. δεῖ

D δὴ κἀμοὶ πλάσματος, καὶ ὁρμῆς ἐπὶ σέ. εἰ γὰρ ὑπόψεταί με ὡς ἀνίσυτα, ἐκ οἵᾳ ὁπότερος ἡμῶν ἀπολεῖται τάχιον. πρὸς ταῦτα ὁ Ἀπολλώνιος, ἐπεὶ ὑμῖν ὡς, ἔφη, διαλεξόμεθα, καὶ ὁπόσα καρδίᾳ ἴσχεις σύ τε εἰρήκας, ἐμοί τε εἰπεῖν δίκαιον· φιλοσοφεῖς τε ὑπὲρ τοῦ σεαυτοῦ πραγμάτων, ὡς ὁ σοφὸς

σφόδρα μοι ξωδιατείψαντες, καὶ A atque ij, qui diutiſſimè verſati mecũ
νὴ Δία οὕτω φιλανθρώπως πρὸς ἡ- ſunt: & per Iouem ita amicè eras er-
μᾶς ἔχῃς, ὡς ξυγκινδυνεύειν ἡγεῖ- ga me diſpoſitus, vt etiam pericula
σθαί μοι, λέξω τὸν ἐμαυτῆς νοῦν. ſimul ſubire videam te paratũ: pro-
ἐμοὶ γὰρ ἀποδράναι μὲν ὑμᾶς ἐς pterea ego quoque mentem meam,
πολλὰ μέρη τῆς γῆς, ἃ μὴ ὑμῖν ἀ- conſiliúmq. omne tibi adaperiam.
κροᾶται, πρὸς ἄνδρας τε ἀφικέσθαι Mihi quidem à vobis fugere in di-
σοφοὺς, καὶ σοφωτέρους, ἢ ἐγὼ· θεούς uerſas terrarum partes licuit, quarũ
τε περιπολῶν ξὺν ὀρθῷ λόγῳ βα- nec nomina quidem audita vobis
δίσαντας ἐς ἔθη ἀνθρώπων θεοφιλε- ſunt, veniſſémq. ad viros ſapientes,
στέρων, ἢ σὺ σύνταῦθα. πρὸς οἷς οὔτε B & me ipſo ſapientiores, qui recta ra-
σύνδειξις, οὔτε γραφὴ οὐδεμία. δι' αὐ- tione deos colunt, eóſq. ob id ipſum
τὸ γὰρ τὸ μήτε ἀδικεῖν, μήτε ἀδικεῖ- propitios magis habẽt, quàm ij, qui
σθαι, δικαστηρίων οὐ δέονται. δείσας iſtis in locis verſantur: apud eos autẽ
δ' ἂν προδότου λαβεῖν αἰτίαν, ἢ φύγω nulla eſt delatio, nulla accuſatio, &
μὲν αὐτὸς τὴν ἀπολογίαν, ἀπόλωι- cùm iniuriam aliis non inferant, nec
τε δ' ἂν σὺ δι' ἐμοῦ κινδυνεύοντες, ἥκω ab aliis iniuriã patiantur, nullis om-
ἀπολογησόμενος. ὑπὲρ ὧν ἀπολο- nino iudiciis indigent. Veritus autẽ
γεῖσθαί με δεῖ, φράζε. ne proditor eſſe viderer, ſi excuſatio-
ne à me neglecta perdãtur ij, qui pro-
pter me in iudiciũ ſunt adducti, huc
acceſſi excuſationem in iudicio fa-
cturus. De quibus autem excuſatio-
nẽ fieri oporteat, audire ex te cupio.

Quibus accuſatus criminibus Apollonius fuerit: tum quid euenerit Ariſtidi ob inuidiam pulſo ab Vrbe. CAP. X.

Αἱ μὲν ἰδέαι τῆς γραφῆς, ποι- TVNC Ælianus, Accuſationis, in-
κίλαι τε, ἔφη, καὶ πλείους· καὶ quit, capita multa ſunt, atq; di-
γὰρ τὴν ἐσθῆτα διαβάλλουσι, καὶ τὴν uerſa. Nam & veſtiẽdi formã, & alios
ἄλλην δίαιταν, καὶ τὸ ἔστιν ὑφ' ὧν viuẽdi mores calumniãtur, quærẽtes
θεοσκυγεῖσθαί σε· καὶ τὸ ἐν Ἐφέ- quidnã ſit, cur tanta veneratione di-
σῳ ποτὲ ὑπὲρ λοιμοῦ χρῆσαι. διει- gnũ te iudices. obiiciunt etiam illud
λέχθαι δὲ καὶ πρὸς τοῦ βασιλέως, τὰ μὲν D quòd Epheſi de peſte reſponſum de-
ἀφανῶς, τὰ δὲ ἐμφανέστερον. τὰ δ' ὡς diſti: multa quoq; aduerſus regem,
θεὸν ἀκούσαντα. τὸ δὲ ἐμοὶ μὲν ἀ- tum ſecreto, tum palã, quædam etiã,
πιθανώτατον, γιγνώσκω γὰρ ὅτι μηδὲ tanquam à Deo accepta diſſeruiſſe te
κ. ἱερῶν τὸ τῶν ἱερείων* αἷμα ἀνέχῃ, τῷ δὲ criminãtur. Aliud præterea obiiciunt
βασιλεῖ πιθανώτατον, διαβάλλεται crimen, quod mihi quidem omnium
φασὶν ἐς ἀγρὸν βαδίσαντά σε σὺν maximè eſt incredibile, qui ſciam
Νερύᾳ, τεμεῖν αὐτῷ παῖδα Ἀρκάδα, ne in ſacris quidem, vt effundatur
victimarum ſanguis te ſuſtinere: re-
gi autem vehementer credibile eſt.
Dicunt enim te cum Nerua ſimul
in agrum exeuntem mactatum Ar-
cadem puerum in fruſta concidiſſe,

atq; in regis pernicie sacrificasse, atque hoc sacrificio Neruã ad opinionem regni extulisse, eáq. noctu à vobis fuisse perpetrata, desinente iam mense. Hoc autem crimine, quoniã maximum est, aliud nullum maiore defensione indigere censemus: nam quòd nouo vtaris habitu, & quòd prænoscendi scientiam habeas, & reliqua tibi obiecta crimina omnia huc tendunt, & illa quidem, atque omnem, quæ ad hæc sequitur, iustitiam condonari tibi dicunt, *& ad sacrificandum fiduciam concedi*. Opus est igitur ad hæc confutãda crimina excusationem parare. *Sit igitur eiusmodi sermo, quod regem non despicias.* Ad hæc Apollonius, Primũ, inquit, quòd superbus non sim, argumentum est, quia excusationem facturus adueni. Quòd si audaciam aliquam actiones meæ prætendere videntur, quasi supra tyrannides extollere me voluerim, idipsum ex hoc diluitur, qui me tibi subiecci, cùm sis vir bonus, & amator mei. Nam inimico prauũ videri nihil habet molestiæ: inimici namque oderunt non ob ea quæ ceteri palàm accusant, sed ob ea, in quibus priuatim se læsos arbitrantur. ab amico autem accusari tanquam prauum, multò molestius est, quàm omnia quæ ab inimico accidere possunt: neque enim fieri potest, quin ipsis odiosus sit, propterea quòd prauus esse iudicetur. Visus est Æliano rectè dicere Apollonius, eúmq. bono animo esse iubẽs, hanc de ipso cepit opinionẽ, vt nullo modo terrefieri vir ille posset, etiam si Gorgonis caput contra eum eleuaretur. Conuocans igitur viros ad hoc negocium præparatos, Iubeo, inquit, hunc vinctum in carcere detineri, quoad rex aduenisse illum certior fiat, atque ex eo audiat quæcunque mihi ab eodem dicta sunt: & hæc dicens valde se iratum aduersus ipsum ostendebat.

A θυμῷμαι γε ὑπὲρ τ βασιλέα, καὶ ἐπᾶραι αὐτὸν τοῖς ἱεροῖς τούτοις. πεπρᾶχθαι ὃ ταῦτα νύκτωρ, φθίνοντος ἤδη τ μηνός. τοῦτο δὲ κατηγόρημα, ἐπειδὴ πολλῷ μεῖζον, μηδὲν ἕτερόν τι δεῖν ἐκεῖνο ἡγώμεθα. ὁ γὰρ λαμβανόμενος τ σχήματος, καὶ τ δίκης, καὶ τ προμηνύσεων, ἐς τοῦτο δή που ξυντείνει. καὶ ταῦτά γε καὶ τὴν προμήθειαν τὴν ἐς αὐτὰ δοῦναί σοι φησὶ, καὶ τὸ ἐς τὴν θυσίαν θάρσος. χρὴ οὖν παρεσκευάσθαι τὴν ὑπὲρ τούτων ἀπολογίαν. ἔστω δέ σοι ὁ λόγος, μὴ *ὑπεροπτῶν τ βασιλέως. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, τὸ μὴ ὑπερόπτην, ἔστω τεκμήριόν σοι τὸ ὑπὲρ ἀπολογίας ἀφῖχθαί με. εἰ δὲ μὴ θρασέως οὕτω τἀμὰ εἶχεν, ὡς ὑπὲρ τυραννίδας αἴρεσθαι, ἀλλά σοί γε ὑπέσχον ἐμαυτὸν, τοιῷδε ὄντι, καὶ ἀγαπῶντί με. τὸ μὲν γὰρ ἐχθρῷ πονηρὸν δόξαι, δεινὸν οὔπω. οἱ γὰρ ἐχθροὶ μισοῦσιν, οὐκ ἀφ' ὧν δημοσίᾳ διαβέβληται, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἰδίᾳ πεπόνθασιν. τὸ δὲ πρὸς ἀνδρὸς φίλου λαβεῖν αἰτίαν, ὡς κακὸς φαίνοιτο, βαρύτερον τοῦτο, ἢ τὰ ἐχθρῶν ὁμοῦ πάντα. οὐ γὰρ ἂν διαφύγοι τὸ μὴ οὐ κἀκείνοις, δι' ἃ κακὸς δοκῶ, ἀπεχθὴς εἶναι. ἐδόκει τῷ Αἰλιανῷ δὲ λέγειν. καὶ πρᾶκλοῦσάμενος αὐτὸν θαρρεῖν, ἐκέλευε, ὡς μὴ ἂν σὺν πλαγίου τινὸς ἀνδρὸς, μήδ' ἂν Γοργείη κεφαλὴ ἐπ' αὐτὸν αἴροιτο. καλέσας οὖν τοὺς παρεσκευασμένους τὰ τοιαῦτα, κελεύω, ἔφη, ξυνέχειν τοῦτον, ἕως ἂν ὁ βασιλεὺς ἥκοντά τε αὐτὸν μάθῃ, καὶ λέγοντα ὁπόσα εἴρηκε. καὶ ἐῴκει τοῖς μάλα ὠργισμένοις.

προελθὼν ὁ ἐς τὰ βασίλεια, τὰ προσήκοντα τῇ ἀρχῇ ἐπράττετο. ἐνταῦθα ὁ Δάμις ἀπομνημονεύει ἔργου ὁμοίου τε, καὶ ἀνομοίου, τοῦ ἐπ' Ἀριστείδου ποτὲ Ἀθήνησιν. ὀσχάκῳ μὲν γὰρ τῷ Ἀριστείδου ἐλαυνόμενον, ἐπ' ἀρετῆς ἔξω τοῦ τείχους ἤδη ὄντι, προσελθόντα τινὰ ἀγροίκων λιτὰ δεῖσθαι αὐτοῦ γράψαι τι αὐτῷ ἐπ' Ἀριστείδου ὀσχάκον· ἀνεπύστου μὲν, οὔτε τὸν ἄνδρα εἰδότος, οὔτε αὐτὸ τὸ γράμμα, ἀλλὰ μόνον τὸν ὑπὲρ δικαίου φθόνον. χιλίαρχος δὲ τῶν σφόδρα γιγνωσκόντων τὸν Ἀπολλώνιον, προσιόντων αὐτὸς, ἤρετο κατὰ τύχην ὑπὲρ ὅτου κινδυνεύοι τὸν δὲ, καὶ εἰδέναι φήσαντος, ἀλλ' ἐγὼ, ἔφη, οἶδα. τὸ γὰρ προσκυνεῖσθαί σε ὑπὸ ἀνθρώπων, διαβέβληκεν, ὡς ἴσον ἀξιοῦντα τοῖς θεοῖς. καὶ τίς, εἶπεν, ὁ προσκυνήσας ἐμέ; ἐγὼ, ἔφη, σὺ Ἐφέσῳ, παῖς ἔτι ὤν, ὁπότε ἡμᾶς ἰάσω τοῦ λοιμοῦ. καλῶς ποιῶν, εἶπεν, αὐτός γε σὺ, καὶ ἡ σωθεῖσα Ἔφεσος πόλις. διὰ ταῦτ' οὖν, ἔφη, ἀπολογίαν ὑπὲρ σοῦ παρεσκεύακα, ἣ σε ἀπαλλάξει τῆς αἰτίας. ἴωμεν γὰρ ἔξω τείχους· καὶ ἐγὼ μὲν ἀποκόψω σου τὸν αὐχένα τῷ ξίφει, καὶ μεθῶ τὸ ξίφος, θεῖόν τε ἀνάγκη νομίζεσθαί σε, καὶ ὡς ἐπ' ἀληθέσι κείνεσθαι. τοσοῦτος δὲ μὲν δὴ ἀγροικότερος ἦν τοῦ τὸν Ἀριστείδου ἐλαυνόντος. ἔλεγε δὲ ταῦτα μειδιῶν τε, καὶ ξυνελών. ὅδε καὶ ἀκηκοὼς ὁμοίως, διελέγετο πρὸς τὸν Δάμιν ὥσπερ τῆς Δέλτα, περὶ ἣν φασι τὸν Νεῖλον σχίζεσθαι.

A Deinde in regiam veniens Ælianus, quæ sui erant officij, ministrabat. Hoc loco Damis casum quendam contigisse memorat, partim similem, partim dissimilem illi, qui Athenis Aristidi quandoque contigit. Cùm enim ob virtutem vrbe pulsus esset Aristides, & abiens, muros iam esset egressus, rusticus quidam illi occurrens, petiit, vt aliquam sententiam sibi scriberet, qua aduersus Aristidem vteretur: cùm ipse neque hominem nouisset, nec accusationem omnino vllam, sed solùm inuidia tangeretur, quòd valde iustum esse illum audierat. Quod autem Apollonio contigit, hoc fuit: tribunus qui Apollonium optimè cognoscebat, cùm nominatim ipsum salutasset, cuius rei causa in hoc discrimen adductus esset, interrogauit: nescire autem se respondente Apollonio, At ego, inquit, ille optimè scio: accusaris enim quia ab hominibus tanquam Deus venerari expetis. Et quis, inquit, Apollonium tantopere vnquam veneratus est? Ego ipse, inquit tribunus, cùm adhuc puer essem Ephesi, quando nos à peste liberasti. Rectè, inquit Apollonius, & tu fecisti, & Ephesi ciuitas tanto malo liberata. Idcirco, inquit ille, defensionem pro te paraui, quæ te iudicio liberabit. Nam si huc extra muros eamus, ego ceruicem ense amputabo, & ensem dimittam, & tu vir diuinus putaberis, & pro veris criminibus in iudicium vocatus. & in hoc multo rusticior fuit is, quàm qui Aristidem expellere volebat. Hæc autem ridens, & Apollonium deludens dicebat. Ille verò non audiēti similis, cum Damide loquebatur de insula, quam Delta appellant, vbi Nilus bifariam scinditur.

Apollonium iussu Æliani in carcerem ductum: hinc de Helena in Ægypto, & reticulo à Leucothea donato Vlyßi: déque diuite quodam, qui erat in carcere.

CAP. II.

Post hæc Ælianus liberiorem carcerem incolendi facultatẽ Apollonio ad se vocato præstitit, quoad ocium esset regi illũ audiendi. Statuerat enim rex secretò prius aliqua cum eo loqui. Discedens igitur de prætorio Apollonius, & in carcerem vadens, Disputemus, inquit, ô Damis, cum his hominibus, qui nobiscũ hîc inclusi sunt. Quid enim aliud agere possumus, donec tyrãnus quæ petiit mecum loquatur? Garrulos, inquit Damis, & loquaces nos existimabũt, si eos à defensionis suæ meditatione dimoueamus. Absurdũ præterea videtur inter viros mœstos deambulare. Imò verò, inquit Apollonius, hi maximè colloquentibus, & consolatoribus indigent, si Homeri carminũ meministi, qui dicit Helenã Ægyptia medicamenta in cratere miscuisse, vt animæ dolores dilueret. Quod ego nihil aliud significare puto, quàm Helenam cùm sermones Ægyptios didicisset, eos mœstis hominib. narrare solitam esse, eósq. in cratere ponere, id est, sermones pariter & vinũ pro leuanda ægritudine solitã adhibere. Verisimile hoc est, inquit Damis. Siquidem ipsa in Ægyptum veniens Proteo locuta est, vel sicut Homero placet, cum Thonis filia Polydamne versata est: nunc autẽ in aliud tempus hi sermones differãtur. Opus est enim mihi aliquid te prius interrogare. Scio, inquit Apollonius, quid me sis interrogaturus: scire enim cupis quid cum Æliano locutus fuerim, & quæ ab illo rursus audierim, & vtrum crudelis erga nos, an mitis visus sit. Hæc sũt quæ audire cupis: deinde omnia vt sese habuerint, enarrauit.

Ἐπεὶ δὲ καλέσας αὐτὸν ὁ Αἰλιανὸς, ἐκέλευσε τὸ ἐλευθέριον οἰκεῖν δεσμωτήριον, ἐς ὃ αὖ χρήσιμα ξυλλήψεται, ἔφη, τῷ βασιλεῖ· ξυλλήψεται γάρ σοι ἰδίᾳ τι φροντίσαι βούλευ. ἀπῆλθε μὲν δὴ τὰ δικαστήρια. ἐπεὶ δὲ ἦλθεν ἐς τὸ δεσμωτήριον, διαλεγώμεθα, ἔφη, Δάμι, τοῖς ξυνοῦσι. τί γὰρ ἂν ἄλλο πράττοιμεν τοῦ χρόνου τούτου, ὃν διαλέξεταί μοι ὁ τύραννος, ὑπὲρ ὧν δεῖται; ἀδολέσχας, εἶπεν, ἡγήσονταί ἡμᾶς, ἐὰν σκηπτώμεθα αὐτοῦ, ὧν ἀπολογήσονται. καὶ γὰρ ἄλλως, ἄτοπον περιπατεῖν ἐς ἀνθρώπους ἀθύμως ἔχοντας. καὶ μὲν δὴ τούτοις μάλιστα δεῖ, ἔφη, τοῦ διαλεξομένου τε, καὶ θεραπεύοντος. εἰ γὰρ ξυνθυμηθείης τὰ τοῦ Ὁμήρου ἔπη, ἐν οἷς Ὅμηρος μὲν Ἑλένῃ φησὶ τὰ ἐξ Αἰγύπτου φάρμακα οἰνοχοεῖν ἐς τὸν κρατῆρα, ὡς τὰ ἄχη τῆς ψυχῆς ἀποβρέχοιτο. δοκῶ μοι τῇ Ἑλένῃ λόγους Αἰγυπτίους ξυμπαθοῦσαν, ἐπᾴδειν τοῖς ἀθύμοις ἐν τῷ κρατῆρι, ἰωμένους αὐτοῦ λόγῳ τε δυνάμει, καὶ οἴνῳ. εἰκὸς μὲν, εἶπεν, εἴ περ ἐς Αἴγυπτόν τε ἦλθε, καὶ ὡμίλησε τῷ Πρωτεῖ, ἢ ὡς Ὁμήρῳ δοκεῖ, Πολυδάμνῃ ξυνεγένετο τῇ τοῦ Θῶνος. νυνὶ δὲ διαβεβλήσθων οὗτοι. δέομαι γὰρ ἔρεσθαί σε. οἶδα, ἔφη, ὃ με ἐρήσῃ. σὺ γάρ τοι λόγους, οἳ γεγόνασί μοι πρὸς τὸν ἄνδρα, καὶ ἄπλα, εἶπε, καὶ εἰ φοβερὸς ἴσως, ἢ πρᾶος, βούλει ἀκοῦσαί μου; καὶ δῆλα πάντα.

προσκωπήσας οὖν ὁ Δάμις, καὶ ἀπιστῶ, ἔφη, τὴν Λευκοθέαν ποτὲ κρήδεμνον Ὀδυσσεῖ δοῦναι μετὰ τὴν ναῦν· οἷς σκέπεσθαι, ἀναμέτρει ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ τὴν πελάγους. καὶ γὰρ ἡμῖν ἐς ἀμηχανίαν τινὰ φοβερὰν ἐμβεβηκόσιν, θεῶν τις ὑπέσχε οἶμαι χεῖρα, ὡς μὴ σκέπεσθαι σωτηρίας πάσης. ἐκπλήττων δ' ὁ Ἀπολλώνιος τῷ λόγῳ, ποῖ προτρέπεις, ἔφη, δεδιὼς ταῦτα, καὶ μή πω γιγνώσκων, ὅτι σοφία μὲν, τὰ ξυνιέντα ἑαυτῆς σκήπτηται πάντα, αὐτὴ δ' ὑπ' οὐδενὸς σκήπτεται. ἀλλ' ἡμεῖς, εἶπε, παρὰ ἀξιώσετον ἥκομεν. καὶ οὐ μόνῳ σοὶ σκήπτόμενον ἡμᾶς, ἀλλ' οὐδὲ ἀξιοῦμεν εἴ τι ὁ ἐκπλήξει αὐτόν. ξυνίης οὖν, ἔφη, ὦ Δάμι, ὅτι τετύφωται, καὶ ἀνοήτως ἔχει; ξυνίημι. τί δ' οὐ μέλλω, εἶπε; καὶ σοὶ δή, ἔφη, καταφρονητέα ἐστὶ τυφόννυ τοσούτῳ μᾶλλον, ὅσῳ καὶ γιγνώσκεις αὐτόν. διαλεγομένοις δ' αὐτοῖς ταῦτα, προσελθὼν τις οἶμαι Κίλιξ, ἐγὼ, ἔφη, ἄνδρες, ὑπὲρ πλούτου κινδυνεύω. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, εἰ μὲν ἀφ' ὧν οὐ θεμιτὸν, ἔφη, πλοῦτῳ, οἷς, λῃστείας, ἢ φαρμάκων, ἃ δὴ ἀνδροφόνα, ἢ τάφους ἐκίνησας, ὅσοι τῶν πάλαι βασιλέων εἰσὶν, οἱ πολύχρυσοί τε, καὶ ἐσθησεφόδης οὐ κεῖνται σε χρὴ μόνῳ, ἀλλὰ καὶ ἀπολωλέναι. ταυτὶ γὰρ, πλοῦτος μὲν, ἀλλ' ἐπίρρητός τε καὶ ὠμός. εἰ δὲ κληρονομήσας, ἢ δανείσας ἐμπορίας ἐλευθερίου τε, καὶ μὴ καπήλου, τίς οὕτω βαρὺς, ὡς ἀφελέσθαι σε νόμου χήματι τὰ

χ. ἐκπλήξει ἀ.

ἰσ. ἀπόρρητος π

χε. ὕπως ὠ.

A Gauisus, inquit Damis, non incredibile mihi nunc videtur inquit, Leucotheam quandoque vittam Vlyssi dedisse post nauim alligatam, ex qua dependens propriis manibus mare metiebatur. Nobis enim terribilibus quibusdam & horrendis difficultatibus implicitis, Deorum aliquis manum porrexit, ne penitus omnium salute destitueremur. Hæc eius dicta increpans Apollonius,
B Quorsum, inquit, hæc tua verba tendunt? aut quid talia metuis? neque adhuc agnoscis quòd sapientia cuncta stupefacit, quæ ipsam intelligunt: ipsa verò à nullo stupefit? Verumenimuerò, inquit Damis, nos ad hominem venimus omni prudentia vacuum, & qui non solùm propter nos non obstupescat, sed nihil esse putet omnino quod stupefacere ipsum possit. Agnoscis igitur, inquit Apollonius, ô Damis, illum superbia
C furere, dementémq. esse? Intelligo, inquit ille, quid enim prohibet? Tibi igitur Apollonius omnia tyranni dicta, factáq. contemnenda sunt; atque eò magis, quò melius ipsũ agnoscis. Dum talia secum loquerentur, quidã Cilix, vt ex habitu apparebat, ad eos veniẽs, Ego, inquit, ô viri, propter diuitias in vitę discrimẽ adductus sum: & iure forsitan, inquit Apollonius. Si enim ex nefariis operib. diuitias cõparasti, velut latrociniis, aut veneficiis homines interficiendo, aut effodiendo regum sepulchra, vbi magni
D thesauri plerunque conduntur; consentaneum est, te non solùm in iudiciũ vocari, sed maximis affectũ suppliciis interfici. His enim modis diuitiæ quidẽ parantur, sed nefandæ, sceleſtæque putari debent. Sin verò ex hereditatibus, aut liberali mercatura, & non fœneratura ditatus es, quis est adeò peruersus, vt sub legum prætextu conetur ea tibi auferre,

quæ

quæ ſecundū leges acquiſiſti? Tunc ille, Eorum, inquit, quæ habeo, maxima pars ab agnatis mihi relicta, in vnam domum meam peruenit. Vtor autem diuitiis non tanquā alienis cùm meæ ſint: nec rurſus, vt omnino meis; nam bonis viris libenter eas communico. Accuſant autem me calumniatores, quòd non tyrannidis bono diuitias poſſideam, cùm mihi ſint adiumento res nouas aduerſus tyrannum moliendi, addúntque non mihi ſolùm, verùm etiam aliis, quos huius facinoris ſocios adſciuerim, opes meas facultatem ſuppeditare. Comparatæ autem iam quædam aduerſus nos accuſationes; & primò quidem quòd omnes diuitiæ, ſi mediocritatem excedant, contumeliam pariunt, & ceruicem ſupra multos eleuare faciunt, & animos erigunt, nec obtemperare legib. patiuntur, & magiſtratus qui ad gubernandas prouincias accedunt, in caput diuitum prouocant; cùm pecuniis maximè inſeruiant: & ſe ab eiuſmodi diuitibus propter diuitiarum magnitudinem contemni arbitrantur. Ego enim cùm adhuc eſſem adoleſcens antequam talentorum centum diuitias poſſiderem, omnia pro ridiculis habebam, parúmque pro iis quæ tunc aderant metuebam. Poſtquam verò talenta quinquaginta vno die ex patrui morte mihi peruenerunt, ita mentem immutaui, quantum equorum domitores illos immutant, ex feris ac rudibus ad manſuetiores mores traducentes. Cúmque diuitiæ quotidie augeſcerent, multáque à terra, maríque mihi afferrentur, propter timorem factus ſum diuitiarum ſeruus, vt magnas pecunias pro cuſtodiendis diuitiis erogarem, partim calumniatoribus tribuendo, quos talibus officiis lenire opus erat:

A κτηθέντα σοι κατὰ νόμους; τὰ μὲν ὄντα μοι, φησὶ, πλείονων, ἔφη, ξυγγενῶν ἐστιν, εἰς μίαν δὲ οἰκίαν τὰ ἐμὰ ἥκει. χρῶμαι δ' αὐτοῖς, οὔθ' ὡς ἑτέροις, ἐμὰ γὰρ· οὔθ' ὡς ἐμοῖς, κοινὰ γὰρ τοῖς σοῖς ἀγαθοῖς ἐστί μοι. διαβάλλουσι δ' ἡμᾶς οἱ συκοφάνται, μὴ ἐπ' ἀγαθῷ τὰ τυραννίδος κτῆσθαι τὰ πλείστων. ἐμοὶ τε γὰρ νεώτερα πειρωμένῳ πράττειν, ἐφόδιον ἂν γενέσθαι αὐτὸν ἑτέρῳ τε, ὅτῳ πράγματι ῥοπὴν ἂν οὐ σμικρὰν τὰμὰ εἴη. μεμαντευμέναι δ' ἤδη καθ' ἡμῶν αἰτίαι, ὡς ὕβριν μὲν πικτεῖ πᾶς ὁ ὑπὲρ τὸ μέτριον πλεῖ- κ. μέτρ.
στος, ὁ δ' ὑπὲρ τοὺς πολλοὺς, τὸν αὐχένα ἴσησι, καὶ τὸ φρόνημα ἐγείρει, νόμοις τε οὐκ ἐᾷ πείθεσθαι, καὶ τοὺς ἄρχοντας, οἳ ἐς τὰ ἔθνη φοιτῶσι, μόνον οὐκ ἀπὸ κόρρης παίει δουλευομένους τοῖς χρήμασιν, ἢ ὑπερορῶντας αὐτῶν
C διὰ τὸ ἰσχὺν τοῦ πλούτου· ἐγὼ δὲ, μειράκιον μὲν ὤν, πρὶν οὐσίας ἑκατὸν ταλάντων κτᾶσθαι, καταγέλων ἡγούμην πάντα, καὶ σμικρὰ ὑπὲρ τῶν ὄντων ἐδεδίειν. ἐπεὶ δὲ τάλαντά μοι πεντήκοντα ἀπὸ μιᾶς ἡμέρας ἐγένετο, τελευτήσαντος ἐπ' ἐμοὶ τοῦ πατρὸς πάππου θείου. τοσοῦτον ἡ γνώμη μετέβαλεν, ὅσον οἱ καταρτύοντες τοὺς ἵππων,
D καὶ μεταβάλλοντες τοὺς ἀπαιδεύτους καὶ ἀκολάστου ἤθους. ἀποδιδόντος δέ μοι τοῦ πλούτου, καὶ τὰ μὲν, σὺν γῆς, τὰ δὲ, ἐκ θαλάττης φέροντος, οὕτω τι ἐδουλώθην ἐγὼ τοῖς αὐτοῖς δέουσι; ὡς ἀπαντλεῖν τῆς οὐσίας· τὸ μὲν, ἐς τοὺς συκοφάντας, οἷς ἔδει μειλίσσεσθαι τῇ ἀπομαγδαλίᾳ ταύτῃ·

τὸ δὲ, ἐς τοὺς ἄρχοντας, ὡς ἰσχὺς ποιοῖς τοὺς ἐπιβουλεύοντας εἴη μοι· τὸ δὲ, ἐς τοὺς ξυγγενεῖς, ὡς μὴ φθονοῖεν τῷ πλούτῳ. τὸ δὲ, ἐς τοὺς δούλους, ὡς μὴ κακίους γίγνοιντο, ἀμελεῖσθαι φάσκοντες. ἐθεραπεύετο δέ μοι καὶ ἀγέλη φίλων λαμπρά. προορῶντες γὰρ οὗτοί μοι, τὰ μὲν, αὐτοὶ ἔδρων· τὰ δέ μοι προὔλεγον. ἀλλ' ὅμως οὕτω μὲν χαρακώσαντες τὸν πλοῦτον, οὕτω δ' ἀσφαλῶς τειχισάμενοι, κινδυνεύομεν περὶ αὐτῷ νῦν. οὔπω δῆλον, οὐδ' εἰ τὸ σῶμα ἀθῷοι μενοῦμεν.

A partim magistratus gerentibus impertiendo, vt cõtra insidiatores munitus essem: partim agnatis, affinibúsque largiendo, ne mihi diuitias inuiderent. Quinetiam seruis nonnullis donabam, ne deteriores fierent, si negligi se penitus animaduerterent. Pascebam etiam greges amicorum præclaros: qui imminentia pericula præuidentes, partim illis occurrebant, partim mihi prænuntiabant. Attamen cùm hoc modo diuitias circumuallassem, eásque tam tutis mœnibus sepsissem, earum causa in hoc discrimen adductus sum: neque satis adhuc exploratum nobis est, an incolumi corpore simus euasuri.

Oratio consolatoria Apollonij ad eos qui vnà erant in custodia, iussu Domitiani, vt scilicet tolerarent, quoniam Deorum esset inuentum tolerantia, & id genus multa: déque vitiis, quæ natura inerant Domitiano. CAP. XII.

Καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, θαῤῥεῖ, ἔφη· τὸ γὰρ πλοῦτον τοῦ σώματος ἐνεχυρίου ἔχεις. δέδεσαι μὲν γὰρ δι' αὐτόν· ἀνίησι δέ σε ἀπολυόμενος οὐ μόνον τοῦ δεσμωτηρίου τοῦδε, ἀλλὰ καὶ τοῦ θεραπεύειν τοὺς συκοφάντας τε, καὶ τοὺς δούλους, οἷς δι' αὐτὸν ὑπήκεισο. ἑτέρου δ' αὖ φήσαντος γραφὴν φεύγειν, ἐπειδὴ θύων ἐν Τάραντι, οὗ ἦρχε, μὴ προσέθηκε ταῖς δημοσίαις εὐχαῖς, ὅπ Δομετιανὸς Ἀθηνᾶς εἴη παῖς, οὐ μὲν ᾠήθης, ἔφη, μὴ ἂν τὴν Ἀθηνᾶν τεκεῖν, παρθένον οὖσαν καὶ ἀεὶ χρόνον· ἠγνόεις δ' οἶμαι, ὅπ ἡ θεὸς αὕτη Ἀθηναίοις ποτὲ δράκοντα ἔτεκε. καθείρκτο δὲ ὑπὸ τοιᾶδε αἰτίᾳ. χωρίον ἐν Ἀκαρνανίᾳ περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἀχελῴου ἔχων, περιέπλει τὰς Ἐχινάδας ἐν

And hæc Apollonius, Confide, inquit: nam pro corpore fideiussores habes diuitias: illarum enim causa in carcere detineris: sed non ita multò post dimittêris, non solùm his vinculis solutus, & liber, verùm etiam labore ac solicitudine, quæ te seruos ac calumniatores diuitiarum metu colere cogebat. Cùm vero alius propterea se accusatum quereretur, quod Tarenti, vbi dominabatur, sacrificans publicis precibus non addiderat, Domitianum Palladis filium esse. Atenim, inquit, arbitrabaris fortasse Palladem non peperisse, cùm semper habita sit virgo. Ignorabas autem (vt opinor) Deam ipsam draconem quandoque Athenienſibus peperisse. Alius autẽ hac de causa in carcere tenebatur. Habebat enim agellum in Acarnania secus Acheloi fluminis ostia: ipse vero parua scapha nauigãs insulas, quæ Echinades

appellantur, circumuehebatur, & ex iis vnam contemplatus, quæ continenti dudum coniuncta fuerat, arboribus vitibúsque eam conseuit, domúmq. habitationi sufficientem in ea cõstruxit, aquam ex continenti deducens, quæ affatim insulæ sufficeret. Ex hoc itaque accusatus est, quasi non purus à furore esset Acarnan, quódque sceleſtorum operum sibi conscius, ex alia terra tanquam ab eo polluta secessisset; atque idem faceret, quod olim post interfectam matrem fecisset Alcmæon Amphiarai filius, qui etiam Acheloi ostia sibi delegit habitanda: & quanquam idem scelus non perpetrasset, coniici tamen facile posse, quædam non multùm illi dissimilia ab ea commissa fuisse: ille autem nihil aliud quàm ocij, & quietis cupiditatem huius secessus causam fuisse dicebat: & inuidiam solam esse opinabatur, quæ accusationem contra se instituisset, & tunc in carcere detineret. Cùm plurimi eorum, qui erant in carcere ad Apollonium venientes, calamitates suas deplorarent (erant autem in eo carcere fermè quinquaginta) & eorum aliqui ægrotarent, alij mœrore prosternati iacerent, alij mortem expectare quererentur: quidam paruos filios, aut parentes, aut vxores vlulando deflerent, O Damis, inquit Apollonius, videntur mihi homines isti medicamento indigere, cuius antea meminimus. Siue igitur Ægyptium id sit, siue vbique terrarum nascatur sapientia, ex hortis suis ad id componendũ radices euellentes, tentemus eius saltem particulã his miseris præbere: *ne prius eos consiliũ oppessunder. Cõcedamus, inquit Damis*: maximè namq. videntur indigere. Eis itaq. in vnum cõuocatis, Apollonius, ô viri,

ἀκαπῷ μικρῷ· διασκεψάμενος δὲ
αὐτῶν μίαν, ἣ ξυνῆπτεν ἤδη τῇ ἠπείρῳ, δένδρεσί τε ὡραίοις διεφύτευσε,
καὶ ἀμπέλοις ἡδυοίνοις. διαιτᾶν τε
ἱκανῶς τῷ σώματι κατεσκεύασε
ἐν αὐτῇ. ἦν γάρ τι καὶ ὕδωρ ἐν τῇ
ἠπείρῳ ἐσηγεῖτο, διατρέχων τῇ νήσῳ. ἐκ
τούτου αἰτίαν γραφῆναι, μὴ καθαρὸς εἴη
ὁ Ἀκαρνὰν ὤν. ἔργα δὲ αὐτῷ ξυνῳδὰ οὐ φορητά, τῆς μὲν ἄλλης γῆς,
ἐξίστασθαί τε, καὶ διοφοιτᾶν, ὡς μεμιασμένης ἑαυτῷ. τιὼ δὲ Ἀλκμαίωνος τοῦ Ἀμφιάρεω λύσιν, δι' ἣν τὰς
στόλας τοῦ Ἀχελῴου κτίσαι τιὼ μητέρα φάσκουσιν, ἠρῆσθαι αὐτόν, εἰ μὴ καὶ ἐφ'
ὁμοίοις, ἀλλ' ἔμπα γε τισὶν ἴσως, καὶ οὐ
πόρρω ἐκείνων. ὅθεν οὐ τοῦτ' ἔφασκεν,
ἀλλὰ ἀποφασμοσύνης ἐρᾶν ἐκεῖ οἰκῆσαι· * τὸ δ' ὑπὲρ ἐς δίκας αὐτῷ προελθεῖν, δι' ἃς ἁλῶναι εἰρχθῆναι αὐτόν. προσιόντων δὲ τῷ Ἀπολλωνίῳ πλείονων
ἢ δοκεῖν, καὶ ὀλοφυρομένων τοιαῦτα, πεντήκοντα γάρ που ἦσαν οἱ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ τούτῳ, καὶ οἱ μὲν, νοσεῖν
αὐτῶν, οἱ δὲ, ἀθύμως φέρειν, οἱ δὲ, ἐκπαρτερεῖν τὸν θάνατον, οἱ δὲ ἐπιβοᾶσθαι
τέκνα, καὶ γονέας τοὺς αὑτῶν, καὶ γάμους, ὦ Δάμι, ἔφη, δοκοῦσί μοι τοῦ
φαρμάκου δεῖσθαι οἱ ἄνδρες, οὗ καταρχὰς ἐπεμνήσθημεν. εἴτ' οὖν Αἰγύπτιον τοῦτο, εἴτ' ἐν πάσῃ τῇ γῇ φύεται,
ῥιζοτομούσης αὐτὸ σοφίας ἐκ τῶν ἑαυτῆς κήπων, πειρασθῶμεν αὐτῆς τοῖς ἀθλίοις τούτοις, μὴ πρεσβυτέρᾳ σοφίᾳ ἢ
γνώμῃ. πειρασθῶμεν ἦ δ' ὃς ὁ Δάμις.
ἐοίκασι γὰρ δεομένοις. ξυγκαλέσας
οὖν αὐτοὺς ὁ Ἀπολλώνιος, ἄνδρες,

εἶπεν, ἃ κοινωνοῦντες ἐμοὶ ταυτησὶ τῆς στέγης, ἐλεῶ ὑμᾶς, ὡς ὑφ' αὑτῶν ἀπόλλυσθε, οὔπω εἰδότες, εἰ κατηγορία ἀπολεῖ ὑμᾶς. δοκεῖτε γάρ μοι προαποκτιννύτες αὐτὸν, ὃν καταψηφιούμενος ἦν ὑμῶν ὡς οἴεσθε θανάτου. καὶ θαρρεῖν μὲν ἃ δέδιτε, δεδιέναι δ' ἃ θαρρεῖτε, οὐ μέντοι πρέποντα· ἀλλ' ἐνθυμηθέντας τοῦ Ἀρχιλόχου τοῦ Παρίου λόγον, ὃς τὴν ἐπὶ τοῖς λυπηροῖς καρτερίαν τλημοσύνην καλῶν, θεῶν αὐτὴν φησιν οὖσαν δῶρημα ἀναφέρειν τῶν ἡνιόχων τούτων· ὥσπερ ἃ τέχνη τοῦ ῥοδίου ὑπεραίροντες, ἐπειδὰν τὸ κῦμα ὑπὲρ τὴν ναῦν ἐσῇ, μὴ δῆτα ἡγεῖσθε χαλεπὰ ταῦτα, ἐφ' ἃ ὑμεῖς μὲν ἄκοντες, ἐγὼ δὲ ἑκὼν ἦκω. εἰ μὲν γὰρ ξυνῃδέσθην τὰς αἰτίας, ὀλοφυρτέα ἡ ἡμέρα μᾶλλον, ἐν ᾗ ὁ λογισμὸς ἐς ἀδικά τε καὶ ὠμὰ ὁρμήσας, ὑμᾶς ἔσφηλεν. εἰδὲ οὔτε σὺ τὸν ἐν τῷ Ἀχελῴῳ νῆσον, ὑπὲρ ὧν ὁ κατήγορός φησιν, ἐρεῖς ὠνῆσθαι· οὔτε σὺ τὸν σεαυτοῦ πλοῦτον ἐφέδρον ποτὲ τῇ βασιλείᾳ κτήσασθαι, οὐθ' ἑκὼν σὺ μὴ ποτὲ Ἀθηναῖς δοκεῖν ἀφῃρῆσθαι τὸν ἄρχοντα, οὐθ' ὑπὲρ ὧν ἁφῖχθαι κινδυνεύων ἕκαστος, ἀληθῆ ταῦτα εἶναι φήσει, τί βούλεται φησὶν ὁ ὑπὲρ τῶν μὴ ὄντων θρηνῶν ὄχλος; ὅσῳ γὰρ τοῖς οἰκειοτάτοις ἐπιβοᾶσθε, τοσῷδε χρὴ ἐῤῥωμενεστέρους εἶναι. ἆθλα γάρ που τῆς τλημοσύνης ταύτης ἐκεῖνα. ἢ τὸ καθεῖρχθαι δοῦρα δεινὸν εἶναι φατε, καὶ τὸ ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ζῆν, ἢ ἄρχειν ὧν πείσεσθαι ἡγεῖσθε, ἢ καὶ καθ' αὑτὸ πικρὸν εἶναι, εἰ καὶ μηδὲν ἐπ' αὐτῷ πάθοιτε. ἀλλ' ἔγωγε

A inquit, huius habitaculi mecum participes, ego valde misereor vestri, quòd vestra ipsorum causa pereatis, nondum scientes, an vos ipsa accusatio perditura sit. Nam apparet prius vos à vobis interfici, quàm ab eo, qui vos morte condemnaturus est, vt putatis. Neque verò audere vbi timetis, aut timere vbi audetis, rationi consentaneum arbitror, sed Archilochi Parij sententiæ vos iubeo meminisse, qui tolerantiam in rebus aduersis B patientiam nuncupans, Deorum quoddam iuuentum esse dicit, ad huiusmodi mala perferenda, ceu gubernatoris artem, per quam incumbente tempestate venientium fluctuum impetus recipit. Nec existimetis hæc mala esse, ad quæ vos quidem inuiti, ego autem volens accessi. Si enim causas conferre voluerimus, magis lugenda est dies illa, qua raciocinatio ad iniusta crudeliáque facinora impellens vos C fefellit. Sin verò tu Acheloi insulam, non ob eas causas, quos accusator affert, coluisse te dices: tu verò diuitias tuas nunquam insidias regi tetendisse affirmabis, neque tu consultò feciste dices, vt principi auferres, quin Palladis filius haberetur, & omnes omnino falsa esse dicetis crimina, pro quibus in hoc discrimen adducti estis. Petam à vobis quid pro rebus non veris tanti gemitus sibi velint? D Quantò enim vobis propinquissimos magis acclamatis, tantò vos oportet esse robustiores. Membra namque huius patientiæ sunt hæc: aut enim hîc detineri, & in carcere viuere molestum existimatis; aut principium eorum, quæ vos passuros arbitramini, aut hanc pœnam grauem putatis, etiam si nihil vltra patiamini. Verùm ego qui

rerum humanarum naturam agnosco, rationem vos docebo medicorum cibariis dissimilem. Nam & corpori vires addit, & mori non sinet. Nos homines in carcere sumus omni tempore, quod nos vitam appellamus. Ipsa enim anima corruptibili corpori alligata, multa quidem perfert, omnibus autem seruit, quæcunque in homines cadunt. Et qui primi domos inuenerunt, non animaduertisse videntur, quòd alio carcere se ipsos circundarent. Nam quicunque regias habitant, vt in eis tutò degere possint, hos magis vinctos esse censemus, quàm eos qui ab eisdem vinciuntur. Cúmque vrbes & earum mœnia in memoriam redigo, videntur hæ mihi communes carceres esse, in quibus clausi detineantur mercatores, oratores, spectatores, & pomparum ductores. Quinetiam Scythas, qui in curribus vitam degunt, nihil minus, quàm nos incluſos arbitror. Hister enim & Thermodon, atque Tanais ipsos circunsistunt, flumina haudquaquã facilia transitu, *nisi glacie concreta consistant*, & super carros domus ædificant, in quibus delitescentes feruntur. Et nisi puerilis valde ratio videatur, dicunt Oceanum quasi quoddam vinculum terræ circuniectum esse. Accedite poëtæ (vestra sunt enim quæ sum dicturus) atque his mœrentibus decantate. Saturnum quoque Iouis *consilio* fuisse ligatum, Martem etiam Deorum omnium bellicosissimum in cœlo quidem à Vulcano, in terra verò ab Aloidis vinctum fuisse. Quòd si præterea cogitabimus, quàm multi sapientes, ac beati, aut ab insolen-

Plato in Cratylo, de Nept.

A πλὴ αὐθρωπείαν εἰδὼς φύσιν, ἀνα-
διδάξω λόγον ὑμᾶς οὐδὲν ἐοικότα
τοῖς τῶν ἰατρῶν σιτίοις· ⸫ γὰρ ἰσχὺν σύ-
μπηστι, ⸫ ἀποθανεῖν οὐκ ἐάσι. ⓐ αὐ-
θρωποι ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ ἐσμὲν
τὸν χρόνον ⓦ τοῦτον, ὃς δὴ ὀνόμασαι
βίος· αὐτὴ γὰρ ἡ ψυχὴ, σώματι φθαρ-
τῷ συνδεθεῖσα, πολλὰ μὲν καρτερεῖ,
B δουλεύσι δὲ πᾶσιν, ὁπόσα ἐπ' ἀνθρώ-
που φοιτᾷ. οἰκίας τε, οἷς ἐπενοήθη πρῶ-
τον, ἀγνοῆσαί μοι δοκοῦσιν ἄλλο δεσ-
μωτήριον αὐτοῖς περιβάλλοντες. ⸫
γὰρ δὴ οἱ ὁπόσοι τὰ βασίλεια οἰκοῦ-
σιν. ἀσφαλῶς αὐτοῖς κατεσκευασμέ-
να, δεδέσθαι μᾶλλον τούτοις ἡγώμε-
θα, ἢ οἷς αὐτοὶ δήσουσι. πόλεις δὲ συ-
νομνύω, ⸫ τεῖχη, δοκεῖ ταῦτα
δεσμωτήρια εἶναι κοινὰ, ὡς δεδέσθαι
C μὲν ἀγορεύοντας, δεδέσθαι δὲ σκλη-
σιάζοντας· ⸫ θεωμένους αὖ, ⸫ πομ-
πὰς πέμποντας. ⸫ Σκυθῶν, ὁπόσοι ἁ-
μαξεύουσιν, οὐ μεῖον ἡμῶν δέδενται.
Ἴστροι τε γὰρ αὐτοῖς ὀρείζουσι, καὶ Θερ-
μώδοντες, καὶ Τανάϊδες, οὐ ῥᾴδι ⓟ
ποταμοὶ ὑπερβλῶαι, ἢν μὴ ὑπὸ τοῦ
κρυμοῦ σῶσιν. οἰκίας τε ἐπὶ τῶν ἁμά-
ξων πέπανται* · καὶ φέρον μὲν, ἀλλ' χ. πέπαται.
ἐν αὐταῖς ἐπικρύπτει. εἰ δὴ μὴ μειρα-
D κιώδης ὁ λόγος, φασὶ καὶ τὸν Ὠκεα-
νὸν δεσμοῦ ἕνεκα τῇ γῇ περιβεβλῆ-
σθαι. ἴτε, ὦ ποιηταὶ, καὶ γὰρ ὑμέτερα,
καὶ ῥαψῳδεῖτε πρὸς τούτοις τοῖς ἀθύ-
μοις, ὡς Κρόνος μὲν ποτὲ ἐδέθη βου-
λαῖς τοῦ Διὸς, Ἄρης δὲ ὁ πολεμικώτατος,
ἐν χαλκῷ μὲν ὑπὸ Ἡφαίστου πρό-
τερον, ἐν γῇ δὲ ὑπὸ τῶν τοῦ Ἀλωέως. ταῦτ'
ἐνθυμούμενοι, καὶ πολλοὶ τῶν σοφῶν τε, καὶ μακαρίων ἀνδρῶν, οἷς δῆμοι τε

ἀσελγεῖς ἔδησαν, τυραννίδες δὲ πρὸ- A
πλάκισαν, δεχώμεθα & ταῦτα, ὡς
μὴ τῶν δεξαμένων αὐτὰ λφποίμε-
θα. οὕτω τοι σὺ δεσμωτηρίῳ τὰ
ῥηθέντα μετέβαλεν, ὡς σίτου τε ⓐ
πολλοὶ ἅψασθαι, καὶ ἀπελθεῖν τῶν
δακρύων, βιῶναί τ' ἐπ' ἐλπίδος, μήδ'
αὖ παθεῖν μήδ' σὺν ἐκείνῳ ξυόντες.
τῆς δ' ὑστεραίας, διελέχθη μοὶ ἐς
ⓟ αὐτὸν νουῶ ξυωτεινῶν. ἐσπέμπε- B
ται δέ μοι ἀκροατὴς τῶν διαλέξεων τῶν
τῷ Δόμετιανῷ καθημένῳ. τὸ μὲν δὴ
ῥῆμα αὐτῷ, κατηφὴς ἐδόκει, καὶ κιν-
δυνῶδες ἢ ὡς ἔφασκε μέγα. γλώτ-
της τε δὴ αὐτὸς οὕτως εἶχεν, οἷοι
τῶν συκοφαντικῶν ⓐ σωρειλικότες
ὀκτὼ ῥήματα, ἢ δέκα. ὁ δὲ Απολ-
λωνίῳ ξυνιεὶς τῆς τέχνης, διελέ-
χθη ἃ μὴ ἐκείνῳ ξυνῴδαινε. πο-
ταμῶν τε γὰρ ἐς αὐτοὺς ἐμέμνη- C
το, καὶ ὄρεων. καὶ θηρία διήει, καὶ
δένδρα· ὑφ' ὧν, ⓐ μοὶ, δήγοντο,
ὁδὶ οὐδὲν ἐπέραινεν· ὡς δὲ καὶ ἐπάγων
αὐτῷ ⓝ ἐς λοιδορίας τὸν τυράννου ἐ-
πειρᾶτο, ὦ ταῦ, ἔφη, σὺ μοὶ, ὅ, τι
βούλει, λέγε. οὐ γὰρ διαβεβλήσῃ
γε ὑπ' ἐμοῦ. ἐγὼ δὲ, ὁπόσα μέμ-
φομαι ⓟ βασιλέα, ἐς αὐτὸν
λέξω. ἐγίνετο καὶ ἕτερα ἐν τῷ δε-
σμωτηρίῳ τούτῳ ἐπεισόδια, τὰ μοὶ, D
ὑπεβεβλημένα, τὰ δὲ, ὡς ξυέ-
πεσεν οὔπω μεγάλα, οὐδ' ἄξια ἐ-
μοὶ ἀπομνάσαι. Δάμις δὲ οἶμαι ὑ-
πὲρ τοῦ μὴ παραλελοιπέναι τι, ἁπάν-
τ' ἐπεμνήσθη. τὰ δέ γε λόγου ἐχόμενα, εἰσὶ
ταῦτα· ἑσπέρα μὲν ἦν, καθεῖρκτο δὲ
ἡμέραν πέμπτην. παρελθών δέ τις ἐς

tibus populis in carcerem detrusi fuerint, aut à crudelibus tyrannis contumeliis affecti, sic ista perfetemus, vt nihil iis inferiores videantur, qui hæc non sunt perpessi. His verbis adeo immutauit eos qui erant in carcere, vt eorum plerique cibum caperent, & lachrymas, fletúsque dimitterent, speraréntq. præsente Apollonio nihil mali perpeti se posse. Postridie quoq. in eandem sententiã permulta locutus est. Submissus fuerat à Domitiano quidam sermonũ auscultator, qui habitu quidem tristis, demissúsq. apparebat, & in magno (vt aiebat) periculo constitutus. Lingua verò non admodum expedita vtebatur, verba decem octóve calumniatorum more connectens. Sed cùm Apollonius fraudem percepisset, ea narrabat, quæ sibi nunquam contigerant. Flumina enim & montes prædicabat: tum verò feras, & arbores, quarum ratione ceteri quidem delectabantur. Ille verò nihil perficiebat eorum, quæ concupiuerat. Postquam ille ad obiurgationes tyranni deducere tentauit Apollonium: O amice, inquit, tu quicquid libet audacter dicito: neq; enim ego calumniabor. Ego autem quicquid in rege dignum accusatione iudicauerim, coram ipso proferã. Factum est aliud quoque in carcere colloquium, partim ab iis, qui cum eo vtcunq; sors tulerat, locuti sunt: sed quoniam de rebus non magnis memoria digni sermones fuere, id circo silentio prætereundum putaui. Damis autem (vt opinor) nihil eorum, quæ dixerit aut fecerit Apollonius prætermittere volens omnia scripsit, ex quibus ego illa collegi, quæ digna memoratu iudicaui. Cùm iam quinque dies in carcere inclusus fuisset Apollonius, & fortè iam noctis principium esset: quidam

Græcæ linguæ peritus in carcerem veniens, vbinam Tyanensis esset, interrogauit: seorsum deinde ab aliis vocato, Cras, inquit, tecum loqui rex instituit. Hoc enim ab Æliano videbatur audiuisse. Iam ego hoc scio, inquit Apollonius, tanquam arcanum, & neminem præter Ælianum id scire intelligo, quamuis in carcere sim. Tum ille, Et iam antea tibi prædictum fuit, vt peteres, si quid tibi expedire abitraris. Vt bene faciatis, inquit Apollonius, ego autem & hic, & extra eodem modo viuo. Disputo namque de iis, quæ accidunt: nullius autem rei indigeo. An etiam, inquit ille, consiliario non eges, Apolloni, qui te moneat, quo pacto regem alloqui te oporteat? Non sanè per Iouem, inquit Apollonius, nisi fortè vt adulator sim persuadere velis. Quid si quis, inquit ille, consulat, ne superbè, neu quasi regem ipsum despiciens loquaris? Rectè consuleret, inquit Apollonius, quanquam id ipse mihi persuasi. Ego autem, inquit ille, huius rei gratia veneram. Gaudeo autem, quòd te ad hæc iam modestè præparatum conspiciam. Oportet autem ad tyranni vocem, & oris eius deformitatem te præpares. Loquitur enim grauiter, etiam si placidè, mansuetéque loqui voluerit: supercilia verò oculis superiacent: Genæ autẽ bili refertæ sunt, ídque in eo conspicuum maximè est. Verùm hæc Tyanensis, non te perterreant: sunt enim naturæ vitia, sempérque eodem modo sese habentia. Ad hæc respondens Apollonius, Vlysses, inquit, antrum ingrediens Polyphemi, cùm antea nec quantus esset, nec quibus cibis vesceretur, audisset, nec qua voce tonaret quicquam nouisset, tamen se ipsum ipsemet confirmauit, &

A τὸ δεσμωτήριον Ἑλληνικὸς ἦν φωνὴν, ποῦ, ἔφη ὁ Τυανεύς; ἢ ἀποκαλέσας αὐτὸν, αὔριον, ἔφη, διαλέξεταί σοι ὁ βασιλεύς. Αἰλιανοῦ δὲ ταῦτα ἀκηκοέναι ἐδόκει. Ξυνίημι ὃ ἤδη ὡς τοῦ ἀπορρήτου. μόνου γὰρ δὴ ἐκείνου εἰδέναι αὐτό. Καὶ μὴν καὶ τῷ ἔμπροσθεν τοῦ δεσμωτηρίου προειρῆσθαι, ἔφη, παῦ, εἴ τι βούλοιο ἔμπροσθεν ἐμοῦ ἔτι. καλῶς μὲν ποιοῦντες ὑμεῖς, εἶπεν. ἐγὼ δὲ, καὶ τὸν ἐνταῦθα βίον,
B καὶ τῶν * ἐνθένδε, ταὐτῶν προέμενος. κ. ἔξω, διαλέγομαι μὲν ὑπὲρ τῶν παραπιπόντων, δέομαι δὲ οὐδενός. οὐδὲ τοῦ ξυμβουλεύσοντος, ἔφη, Ἀπολλώνιε, ὡς διαλέξῃ τῷ βασιλεῖ; νὴ Δί', εἶπεν, εἰ μὴ κολακεύειν πείθοι. πῶς εἰ μὴ ὑπερφρονεῖν, ἔφη, μᾶλλον ἢ ὑπερφρονεῖν αὖ; ἄριστα, εἶπε, ξυμ-
C βουλεύεις*, καὶ ὡς ἐμαυτὸν πέπει- κ. ξυμβεβούλευσαι, κα. ὑπὲρ τούτων μὲν ἥκω, ἔφη, καὶ χαίρω προσκυσαμένῳ σε ὀργὴν ξυμμέτρως. δεῖ δὲ καὶ πρὸς τὸ φθέγμα τοῦ βασιλέως προσκυλίσθαι σε, καὶ πρὸς τὸ δύσχρουν τοῦ προσώπου. φθέγγεται μὲν γὰρ βαρὺ, κἂν πρᾴως διαλέγηται. ἡ δ' ὀφρὺς, ἐπίκειται τῷ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἤθει. μέση δ' ἡ παρειὰ χολῆς. ταυτὶ γὰρ μάλιστα ἔμφαίνει. ταῦτα, ὦ Τυανεῦ,
D μὴ σκληπτώμεθα. ἔστι γὰρ φύσεως μᾶλλον καὶ ἀεὶ ὅμοια. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, Ὀδυσεὺς μέν τοι, ἔφη, παριὼν ἐς τὸ τοῦ Πολυφήμου αὖλιν, καὶ μήτε ὁπόσος ὅστι πρόσθεν ἀκηκοὼς πρόπαν, μήτ' οἷα σιτεῖται, μήτ' ὡς βροντᾷ ἡ φωνὴ, ἐθάρρησέ τε αὐτῷ,

καίτοι σὺ ἀρχὴν δείσας, καὶ ἀπῆλθε τοῦ ἄντρου, ἀνὴρ δόξας. ἐμοὶ δὲ ἐξελθεῖν τ' αὐτάρκες, ἐμαυτόν τε σώσαντα, καὶ σοὺς ἑταίρους, ὑπὲρ ὧν κινδυνεύω. τοιαῦτα διαλεχθεὶς πρὸς τὸν ἥκοντα, ἢ ἀπαγείλας αὐτὰ πρὸς Δάμιν, ἐκάθευδε.

A quamuis ab initio formidans, antrum tamen egressus vir fortis existimatus est. mihi quoque exire à tyranno est animus, & me ipsum sociósque seruare, pro quibus in hoc periculum adductus sum. Hæc ad eum qui ab Æliano missus fuerat cùm dixisset, Damidi postmodum omnia seriò narrauit: subinde somno correptus dormitauit.

Quonam modo mansuefaciendi sint leones. Déque Æsopi fabula de leone ægroto, & vulpe. Item intereundum ad Domitianum, quid cum Damide locutus fuerit Apollonius. CAP. XIII.

ΠΕΡΙ ὀρθρον, γραμματεύς τις ἥκων τῶν βασιλείων δικῶν, κελεύει σε ὁ βασιλεύς, ἔφη, ὦ Ἀπολλώνιε, ὡς τὴν πλήθουσαν ἀγορὰν ἐς τὸν αὐλεῖν ἥκειν, οὐ πολογησόμενον, ἀλλ' ἰδεῖν τέ σε ὅς τις ὢν τυγχάνεις βούλεται, καὶ ξυγγενέσθαι μόνῳ. τί οὖν, εἶπεν, ὑπὲρ τούτων ἐμοὶ διαλέγῃ; οὐχὶ σύ, ἔφη, Ἀπολλώνιος; νὴ Δί', εἶπεν, ὁ Τυανεύς γε. ὡς δὲ τίνα οὖν, ἔφη, ταῦτα εἴπω; ὡς σὺ ἄξοντάς με, εἶπε. χρὴ γάρ που ὡς ἐκ δεσμωτηρίου φοιτᾶν. ὡς δὲ τάκτα, ἔφη, ὡς τούτοις γε ἐκείνοις ταῦτα. κἀγὼ ἧκον ἀφίξομαι τῷ καιρῷ. νυνὶ δὲ ὄρθρος ἐγγέλλων ἦλθον. ταῦτ' οὖν μάλα ἑτέρας ὡς δὲ τάκτ'. ὁ μὲν, δὴ ἀπῆλθεν. ὁ δ' Ἀπολλώνιος ἀναπαύσας ἑαυτὸν ἐπὶ τῆς κλίνης, ὕπνῳ, ἔφη, δέομαι Δάμι. χαλεπὴ γάρ μοι ἡ νὺξ γέγονεν, ἀναμνησθῆναι βουλομένῳ, ὧν Φραώτου ποτὲ ἤκουσα. καὶ μὲν ἐγρηγορέναι τε, εἰ μὴ ἐχρῆν μᾶλλον, καὶ ξυντάττειν ἑαυτὸν ἐς τὰ προστεταγμένα, μέγα οὕτως ὄν. καὶ πῶς δὴ

B

C

D

CIRCA crepusculum verò, quidam regiarum causarum scriptor adueniens, Iubet, inquit rex, Apolloni, vt quando forum populo refertum erit, ad se in regiam venias; non de illatis criminibus facturus excusationem, sed quia te videre qualis sis, & solus cum solo loqui cupit. Quid igitur, inquit Apollonius, hæc mihi loqueris? An verò, inquit ille, tu es Apollonius? Certè sum, inquit, Tyanensis etiam. Cuinam igitur, inquit ille, hæc dicerem? Iis, inquit Apollonius, qui me ducturi sunt. Opus est enim me tanquam ex carcere custoditum prodire. Tum ille, Hæc eadem, inquit, custodibus præcepi. Et ego, inquit Apollonius, in tempore adero: tu verò talia annuncians abi. Cúmque ille abiisset, & iam noctis instaret principium, Apollonius in lectulo recumbens, Ego, inquit, ô Damis somno indigeo. Grauis enim præterita nox mihi fuit, cùm laborarem meminisse aliqua ex Phraote quondam audita. At verò, Damis inquit, vigilare magis oportuit, téque ad regis præceptum præparare, cùm magnũ tibi negocium immineat. Sed quonam

pacto, inquit, præparare me poſ-
ſum, cùm neſciam quibus de re-
bus ſit interrogaturus? Tum Da-
mis, De vita, inquit, decertans tam
negligenter agere videris? Certè,
inquit Apollonius, negligenter.
Nam & ipſam vitam negligo. Sed
nunc quid ex Phraote audierim, ti-
bi narrare volo. Erit enim ſermo
præſentibus rebus (vt arbitror) ac-
commodatus. Leones, quos man-
ſueſcere volunt homines, iubebat
Phraotes verberibus non cædi. Nam
iniuriæ acceptæ memores verberib. illos
fieri aiebat: nec rurſus blanditiis ni-
miũ leniendos putabat, quia ſic ni-
miũ ſuperbi euaderent. Opinabatur
itaque blanditias minis permiſtas fa-
cilius ad mores optatos illos poſſe
deducere. Id autem ille non *pro*
leonibus diçebat. (*non enim pro* fera-
rum manſuefactione *ſoliciti eramus,*)
ſed vt tyrãnis quaſi frenum quod-
dam iniiceret, quo ſi vterentur,
à mediocritate nunquam aberratu-
ros cenſebat. Optimè, inquit Damis,
contra tyrannõrum mores excogi-
tata eſt ratio. Sed eſt etiam leo ne-
ſcio quis apud Æſopum, qui ægro-
tare ſimulans, beluas omnes capie-
bat, quæ ad viſendum accedebant.
Vulpes autem quid, inquit, huc in-
grediens vtilitatis capiam, vbi tutò
manere nullus poteſt: atque exeun-
tium veſtigium nullum patet? At
ego, inquit Apollonius, ſapientio-
rem vtique vulpem iudicarem, ſi
intus accedens capta non fuiſſet:
ſed è ſpelunca regrediens, ſuamet
oſtendiſſet veſtigia. Hæc locutus
ſomnum cœpit valde breuem. De-
inde illuceſcente die cùm Soli ſa-
crificaſſet, ſicut in carcere conſue-
uit, omnibus qui illic interroga-
bant, perbenignè reſpondit. Inter-
ea cùm forum populo repletum
eſſet, librarius idem aduenit, iubens
vt ad regis portas accederet. Ille

A Ξωτα ποιμαίνω, ἔφη, μηδὲ ὅ τι ἐρήσει)
εἰδώς; αὐτοχεδιάσεις οὖν, εἶπεν, ὑπὲρ
τοῦ βίου; νὴ Δί', ἔφη, ὦ Δάμι. αὐτο-
χεδιάζω γὰρ αὐτῷ χρῶμαι. ἀλλ' ὅ γε
ἀνεμνήσθην τοῦ Φραώτου, βούλομαι
διηγεῖσθαί σοι· χρήσιμον γὰρ ἐς τὰ πα-
ρόντα ἔσεσθαί σοι δόξει. τοὺς λέοντας, οἷς πα-
ιδαγωγοῦσιν οἱ ἄνθρωποι, κελεύει Φρα-
ώτης μήτε παίειν· μνησικακεῖν γὰρ αὐ-
τοὺς εἰ παιοιντο· μήτε θεραπεύειν, ἀγε-
B νέστερα γὰρ ἂν τούτου γίγνεσθαι. ξυνῆκε δ' ἀ-
πειλῆς μᾶλλον καταφωνοῦντας, ἐς εὐά-
γωγα ἤδη ἄγειν. τοῦτο δ' οὐχ ὑπὲρ τῶν
λεόντων, εἶπεν· ἃ γὰρ ὑπὲρ θηρίων ἀγω-
γῆς ἐσπουδάζομεν, ἀλλ' ἡνίαν ἐπὶ τοὺς
τυράννους διδούς. ἢ χρωμένους, καὶ δὴ
καὶ πεσεῖν ἠγεῖτο τοῦ ξυμμέτρου. ἄρισα
μὲν, ἔφη, ὁ λόγος ἔοικε ἐς τὰ τῶν τυράν-
νων ἤδη εἰρῆσθαι. ἀλλ' ἔστι τις καὶ παρὰ τῷ
Αἰσώπῳ λέων ὁ ἐν τῷ σπηλαίῳ. φη-
C σὶ δ' αὐτὸν ὁ Αἴσωπος νοσεῖν μὲν, δο-
κεῖν δὲ καὶ τῶν θηρίων, ἃ ἐφοίτα παρ'
αὐτὸν ἅπαξ. πῶς δ' ἂν λάβοιμι, τί τού-
τῳ χρησόμεθα, εἶπε, πρὸς οὗ μηδὲ αὐλὰ
λύκα τις, μηδὲ δείκνυται ἴχνη τῶν ἐξιόντων
ἴχνος; ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, ἀλλ' ἐγώ, ἔφη, ἡμ. ὁ δὲ Απ.
σοφωτέραν τῶν ἀλώπεκα ἡγούμην
ἄν, εἰ πρὸς θύραις εἶσω, μὴ ἥλω, ἀλλ'
ἐξῆλθε τοῦ σπηλαίου, τὰ ἴχνη τὰ ἑαυτῆς
D ἀφανοῦσα. ταῦτα εἰποὼν, ὕπνου ἔσχεν
κομιδῇ βραχύν, ἡνίκα ὅσον ἐπ' ὀφθαλμοῖς
ἦλθεν. ἡμέρᾳ δ' ὡς ἐγένετο, πρὸ-
σευξάμενος τῷ Ἡλίῳ, ὡς εἰ δέσ-
μωτηρίῳ εἰκὸς, διελέγετο τοῖς πρό-
σθεν, ὁπόσα ἠρώτων. καὶ οὕτως ἀγο-
ρᾶς πληθούσης, ἀφίκνεῖται γραμμα-
τεύς, κελεύων ἐπὶ θύρας ἤδη εἶναι, μὴ
καὶ θᾶττον, ἔφη, ἐσκληθῶμεν. ὁ δὲ,

εἰπὼν, ἴωμεν, ξυὼ ὁρμῇ προῆλθε. A
πορευομένῳ δ' αὐτῷ, δορυφόροι ἐπηκολούθουν τέτταρες, πλέον ἀπέχοντες, ἢ ὡς Φυλακῆς ἕνεκα ὁμῶντο. ἐφείπετο ὃ καὶ ὁ Δάμις, δεδιὼς μὲν, ξυννοοῦντι δ' ὅμοιος. ἐώρων μὲν δὴ ἐς τὸν Ἀπολλώνιον· αὐτοῦ τε γὰρ τοῦ σχήματος ἐπεβλέποντο, καὶ θεία ἐδόκει ἡ πρὸς τῷ εἴδει κάτοψις. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ ἥκειν, ὑπὲρ ἀνδρῶν κινδυνεύοντα, καὶ τοὺς βασκαίνοντας αὐτῷ πρότερον, ἐπιτηδείους ἐποίει τότε· προσιοῦσι δὲ τοῖς βασιλείοις, καὶ τοὺς μὲν, περιπατοῦντας ὁρῶν, τοὺς δὲ, περιπατοῦντας εἰσιόντων τε, καὶ ἐξιόντων κτύπον, δοκεῖ μοι, ἔφη, ὦ Δάμι, βαλανείῳ ταῦτα *εἰκάσαι. τοὺς μὲν γὰρ ἔξω, εἴσω ὁρῶ ἀπολούσαντας. τοὺς δὲ εἴσω, ἔξω. παραπλήσιοι δὲ εἰσιν, ὃ μὲν, ἀπολελουμένοις, οἷσι λούτοις. τὸν λόγον τοῦτον ἄσυλον κελεύω φυλάττειν, καὶ μὴ τῷ δεῖνι, ἢ τῷ δεῖνι προσχάρειν αὐτὸν, οὕτω τὶ Ἀπολλωνίῳ ὄντα, ὡς καὶ ἐς ἐπιστολὴν αὐτῷ ἀναγεγράφθαι. ἰδὼν δέ τινα μάλα πρεσβύτην, ἐπιθυμοῦντα μὲν τοῦ ἄρχειν, δι' αὐτὸ δὲ τοῦτο ἀρχόμενον, καὶ θεραπεύοντα τὸν βασιλέα, τοῦτον, ἔφη, ὦ Δάμι, οὐδὲ Σοφοκλῆς πω πέπεικε τὸν λυττῶντα τε, καὶ ἄγριον δεσπότην ἀποφυγεῖν, ὃν ἡμεῖς, εἶπεν, Ἀπολλώνιε, καὶ αὐτοὶ ἠρήμεθα. ταῦτά τοι *καὶ προεσπάσαμεν θύρας τοιαύτας. δοκεῖς μοι, ἔφη, ὦ Δάμι, καὶ τὸν Αἰακὸν ὥσπερ ἐν ᾅδου λέγεται, φρουρὸν ἡγεῖσθαι τουτωνὶ τῶν πυλῶν εἶναι. τεθνεῶτι γὰρ

χ. εἰκάζ.

χ. οἱ

A verò nihil aliud quàm eamus, inquiens, alacriter proceſſit: vadentem autem ſatellites quatuor ſequebantur longius aliquantò diſtantes, quàm vt cuſtodiæ cauſa ſequi viderentur. Hærebat autem illi Damis timidus quidem, ſed cogitabundo ſimilis. Omnis autem populus Apolloniũ reſpiciebat, tum propter habitus nouitatem, tum quòd diuinus quidam ſtupor formæ eſſe videbatur. Periculum quoque, quòd B pro viris amicis ſubibat, eos etiam qui ſibi antea infenſi fuerant: tunc amicos, benignóſq; reddebat. Cùm ante regias fores conſiſteret, videréntque homines quoſdam tanquam Deos adorari; alios autem ſupplices venerabundóſque coram illis adſtare: tum ingredientum, & egredientium ſtrepitum ingentem animaduerteret, ad Damidem conuerſus, Videntur, inquit, hæc negocia balneis rectiſſimè poſſe comparari. C Nam eos qui extra ſunt, video intrò ingredi properantes: qui verò ſunt intus, cùm celeritate egredi animaduerto: vt hi quidem lauari volentibus, illi autem iam lotis ſimiles appareant. Attamẽ ſermonem hunc *integrum intaminatúmq. ſerues velim, neq. huic aut illi adſcribas, cùm ita Apollonij germanus ſit*, vt in epiſtolam quandam ab eodem *relatus ſit*. Cùm vidiſſet hominem iam ſenio confectum, magiſtratum quendam ſtudioſius affectare, atque eius potiundi cauſa quaſi hominem ſeruum ſeſe regi ſubmittere: huic, inquit Apollonius, ô Damis, non perſuaſit Sophocles, vt agreſtem dominum, *Ciceron. in Cat. m.* & furioſum profugeret. Idem & de nobis, Apolloni, dici poteſt, inquit Damis, qui nunc ante has fores conſiſtimus. Tunc Apollonius, Videris mihi, inquit, ô Damis, arbitrari Æacum ſicut in inferno dicitur, has fores cuſtodire. Mortuo namque

similis appares. Non mortuo, Damis inquit, sed morituro. Tunc Apollonius, Abiecto, inquit, animo erga mortem esse mihi videris, ô Damis: quanquam ab adolescentia mecum *satis diu sis philosophatus*. Ego autem iam te ad ipsam præparasse arbitrabar, & quam ego aciem aduersus eam struxissem, iam cognoscere. sicut enim pugnaturis & iam armatis non audacia solùm opus est, verùm etiam ordine quodam, qui pugnandi opportunitatem illi demonstret, pari modo philosophantibus meditanda sunt tempora, in quibus mori possunt, ne imparati, improuisique, sed cum optima electione ad mortem ferantur. Quàm autem optimo, & philosophiæ aptissimo tempore mori elegerim, si quis me velit interficere; aliâs, cùm tu etiam adesses, disputaui; ac te quoque ad idem confirmare perstiti. sed de his satis.

A δὴ ἔοικας. οὐ τεθνεῶτι, ἔφη, τεθνηξομένῳ δέ. ☪ ὁ Ἀπολλώνιος, ἀφυὴς, εἶπεν, ὦ Δάμι, πρὸς τὸν θάνατον εἶναί μοι φαίνῃ, καίτοι ξυνών μοι χρόνον ἐκ μειρακίου* φιλοσόφῳ. ἐγὼ οἰόμην προσκυάζειν τέ σε πρὸς αὐτὸν, ☪ τὴν σὺ ἐμοὶ τακτικὴν εἰδέναι πᾶσαν. ὡς γὰρ τοῖς μαχουμένοις, καὶ ὁπλιτεύσιν, καὶ θυμοῦ δεῖ μόνον, ἀλλὰ καὶ τάξεως ἐρμηνευούσης τοὺς καιροὺς τῆς μάχης· οὕτω καὶ τοῖς φιλοσοφοῦσιν ἐπιμελητέα τῶν καιρῶν, ἐν οἷς ἀποθανοῦνται, ὡς μὴ ἄτακτοι, μηδὲ θανατῶντες· ξὺν ἀρίστῃ δὲ αἱρέσει ἐς αὐτοὺς φέροιντο. ὅπου δὲ ἀρίστη τε, ☪ καὶ τὴν τοῦ θανεῖν φιλοσοφίαν καιρὸν, εἰλόμην ἂν ἀποθνήσκειν, εἴ τις ἀποκτείνειν βούλοιτο. ἑτέροις τε ἀπολελόγημαι σοῦ πρόντος· αὐτόν τε σὲ διδάσκων, ἀπείρηκα. ἀλλὰ τοσοῦτον μὲν δὴ ταῦτα.

Stupefactum Domitianum inter sacrificandum Palladi, habitu Apollonij damonium esse eum dixisse. Tum quid locuti inter se fuerint. Postremò ira concitum Domitianum, iussisse vt & caput & barbam Apollonius attonderet. CAP. XIIII.

POSTQVAM regi alloquendi Apollonium ocium fuit, ij quibus mandatum fuerat, in regiam ipsum introduxere. Damidem verò cum eo intrare non permiserunt. Fortè autem rex, cùm Palladi nuper sacrificasset, viridi ramo coronatus, in Adonidis aula constiterat. Erat autem aula illa hortulis vndique circundata & floribus abundabat, quos Assyrij in honorem Adonidis mysteriorum causa domi plantant. Cúmque sacris adhuc intentus casu sese conuertisset,

ΕΠΕΙ ὁ ἁρμὴ τῷ βασιλεῖ ἐγένετο, τὰ μὲν ποὶ διωσαμένῳ πάντα, ἐς λόγους ἀφικέσθαι τῷ ἀνδρὶ, πρῆγον μὲν αὐτὸν ἐς τὰ βασίλεια οἱ ἐπιμεληταὶ τῶν τοιούτων, οὐ ξυνεχωρήσαντες τῷ Δάμιδι ἐπαναύλῳ οἱ. θαλλὸν δὲ κέφυον ἔχων ὁ βασιλεὺς, ἔτυχε μὲν τῇ Ἀθηνᾷ τεθυκὼς, ἐτύγχανε δὲ αὐλὴ Ἀδώνιδος. ἡ δὲ αὐλὴ, κήποις ἀνθέων ἐπεφύλακτο κήποις, ἃς Ἀδώνιδι Ἀσσύριοι ποιοῦνται κατὰ ὄργια, ὁμωροφίους αὐτοὺς φυτεύοντες. πρὸς δὲ τοῖς ἱεροῖς ὢν, μετεσχάφη.

ἢ σὺ πλαγεὶς ὑπὸ τ῀ εἴδους τ῀ ἀνδρὸς, Αἰλιανὲ, εἶπε, δαίμονά μοι ἐπεισήγαγες. ἀλλ' οὔτε σὺ πλαγεὶς ὁ Ἀπολλώνιος, καθαπόμυός τ῀ ὧν ἤκουσεν, ἐγὼ ὦ, ἔφη, τ῀ Ἀθηνᾶν ὡμίλουν ὑπεμεμβῆκάς σου βασιλεῦ· ζόφον, ὃν ἢ τ῀ Διομήδους ποτὲ σὺ Τροίᾳ. τ῀ γάρ τοι ἀχλὺν, ὑφ' ἧς ⓐ ἄνθρωποι χεῖρον βλέπουσιν, ἀφελοῦσα τ῀ τ῀ Διομήδους ὀφθαλμοῦ, ἔδωκεν αὐτῷ θεὸς τ῀ διαγινώσκειν, ⓒ ἄνδρας. σὲ δ' ὅπως ἡ θεὸς ἐκάθηρεν, ὦ βασιλεῦ, τὴν κάθαρσιν ταύτην. ἢ μὴν ἔδη γε ὡς αὐτὴν τ῀ Ἀθηνᾶν ὁρῶντος ἄμεινον, τοὺς τ῀ ἄνδρας, μὴ ἐς τὰ τῶν δαιμόνων εἴδη τάττοις. σὺ δ', εἶπεν, ὦ φιλόσοφε, πότε τὴν ἀχλὺν ἐκαθήρω ταύτην; πάλαι, ἔφη, κἀξ ὅτου φιλοσοφῶ. πῶς οὖν, εἶπε, τοὺς ἐμοὶ πολεμιωτάτους ἄνδρας θεοὺς σὺ ὁμίσας; ἦ πῶς, ἔφη, σοὶ Ἰάρχαν τοῖς πόλεμος, ἢ σοὶ Φραώτην τοὺς Ἰνδοὺς, οὓς ἐγὼ μόνους ἀνθρώπων θεοὺς τ῀ ἡγοῦμαι, καὶ ἀξίους τ῀ ἐπωνυμίας ταύτης; μὴ ἄπαγε ἐς Ἰνδοὺς, εἶπεν, ἀλλ' ὑπὲρ τ῀ φιλτάτου σοι Νερύα, ⓒ τῶν κοινωνούντων αὐτῷ τ῀ αἰτίας λέγε. ἀπολογοῦμαι ὑπὲρ αὐτ῀, ἔφη, ἢ μή; ἀπολογοῦ, εἶπεν· ἀδικῶν γὰρ εἴληφας. ἀλλ' οὐχ ὡς αὐτὸς ἀδικεῖς. ξυνῄδως ἐκείνῳ τοιαῦτα, τοῦτό με ἀναδίδασκε. χ. εἰ ἀξ. εἰ μὲν *ἢ ξυνοίδα, ἔφη, ἀκοῦσαι βούλῃ, ἄκουε. τί γὰρ ἂν τἀληθῆ κρύπτοιμι; ὁ μὲν δὴ βασιλεὺς, ἀπορρήτων τε χ. ἀκροάσασθαι λαμπρῶν ἀκροᾶσθαι * ᾤετο, καὶ ἐς τὸ ξωτεῖν ⓦ τῆς ἀπωλείας τῶν ἀνδρῶν ἥκειν πάντα. ὁρᾷ ὡς μετέωρ ⓦ αὐ ⓦ τὸν τῆς δόξης ταύτης εἶδεν.

A specie viri stupefactus, ô Æliane, clamauit, Cur dæmonem ad me duxisti? At hoc sermone nihil territus Apollonius, quamuis verba optimè percepisset, ô rex, putabam Palladem perinde te purgauisse, atque olim apud Troiam Diomedem pur- Iliad. E.
gauit. Nebulã enim, propter quam deterius videre homines solent, ab eius oculis abstergens dedit illi, vt Deos atque homines dignosceret. Te autem, vt video, nondum Dea
B purgauit, quanquam vehementer indigeres, vt ipsam Palladem, atque homines etiam intueri melius posses; néve homines inter dæmonum species collocares. Tu autem, ô philosophe, inquit rex, à tali nebula expurgatus vnquam fuisti? Iamdudum, inquit Apollonius, ex quo primùm philosophari cœpi. Quomodo igitur, inquit rex, viros mihi inimicissimos Deos putasti? Imò verò, inquit Apollonius,
C quodnam tibi est bellum aduersus Indos Iarcham & Phraotem, quos ego solos inter homines Deos censeo, & tali dignos denominatione? Ne traducas nos ad Indos, rex ait: neque enim de illis loquor, sed de amicissimo tibi Nerua, & iis, qui in eadem sunt causa, respondе. Vis ne igitur, inquit Apollonius, excusationem me reddere? Vt libet, inquit rex. Ipse enim mihi iam attulisse iniuriam conuictus est. Tu verò consiliorum, &
D sententiarum omnium illi conscius, quo pacto, non iniustè contra me facias edoce. Si ea quorum ego sum eis conscius audire vis, audi. Quid enim ego quod verum est celarem? Tum rex arcana quædam, & ad virorum perniciem spectantia auditurum se esse putans, animum erexerat. Apollonius autem vbi suspenso animo regem animaduertit.

Ego

Ego, inquit, Neruam virorum omnium modestissimum, & mansuetissimum, tibíq; bene *affecti*ũ & omnino principem optimum esse cognosco: elationem verò & fastum in rebus agendis adeò perosum, vt honores etiam reformidet. eius quoque familiares, de quibus dicere te puto, Rufus, & Orphitus modesti quidem & ipsi, ac diuitiarum contemptores, & ad res agendas tardiores esse videntur. Res autem nouas contra te moliri, nec vnquam ipsi cogitauerunt, nec alteri cogitanti assensissent. His verbis rex ad iracundiam excitatus, calumniatorem igitur me contra ipsos vis redarguere, vt quos ego sceleratissimos omnium, mihíque inimicissimos agnoui, tu bonos, benignósque, & ad agendum segniores affirmes? Atqui puto, si quis eosdem de te interrogauerit fore, vt nequaquam dicant incantatorem, ac præstigiatorem, aut impudentem, aut auarum, & legum contemptorem te esse: adeò scelestissima capita ad malum inuicem concordatis. Sed hæc omnia redarguet accusatio: cuncta enim quibus coniurastis, & pro quibus, & quando, & quæ pro hac re sacrificia fecistis: nihil minus scio, quàm qui eorundem participes interfuere. At ne his quidem verbis territus Apollonius, Turpe est, inquit, ô rex, & à legibus alienum de iis iudicare, de quibus antea sis persuasus, aut de iis ante persuaderi, de quibus iudicium sis laturus. Attamen si ita dispositus es, defensionis meæ principium accipere finito. Ego rex de me malè sentire te animaduerti, in quo maiore iniuria abs te afficior, quàm à calumniatore. Quæ enim probaturum se esse pollicitus est, tu ante, quàm audieris, credidisti. Tu

A ἐγὼ, ἔφη, Νερόαν σωφρονέστατον αὐθαδῶν οἶδα, καὶ ἀφοβότατον, καὶ ὀλιγοπιστότατον, καὶ ἀρχὴν μὴ ἀγαθόν· ὑλακῇ δ' οὕτω πρὸς ὄγκον πραγμάτων, ὡς καὶ τὰς τιμὰς δεδιέναι. ① δὲ ἀμφ' αὐτὸν, Ροδφ⑩ γάρ που λέγεις, καὶ Ορφιτον, σώφρονες μὲν καὶ οἵδε ① ἄνδρες, ὁπόσα οἶδα, καὶ διαβεβλημένοι πρὸς πλοῦτον·

B νωθροὶ δ' ἂν φαίην ὁπόσα ἔξεστι. νεώτερα δ' οὔτ' ἂν αὐτοὶ ἐνθυμηθεῖεν, οὔτ' ἂν ἑτέρῳ ἐνθυμηθέντι ξυναίροιντο. ἀνοιδήσας ὁ βασιλεὺς ὑφ' ὧν ἤκουσε, συκοφαντεῖν με οὖν, εἶπεν, ἐπ' αὐτοῖς εἴληφας, ἵν' οἷς ἐγὼ μιαρωτάτοις ἀνθρώπων, ② τοῖς ἐμοῖς ἐπιπνέοντας βύρον. σὺ δ' ὡς χρηστοί τε εἰσὶ λέγεις, ② νωθροί. καὶ γὰρ ἂν κἀκείνοις ἡ-

C γοῦμαι ὑπὲρ σοῦ ἐρωτωμένους, μήθ' ὡς χρὴς εἶ φαύλως, μήθ' ὡς ἵππος, μήθ' ὡς ἀλαζὼν, μήθ' ὡς φιλοχρήματος, μήθ' ὡς φρονῶν ὑπὲρ τοὺς νόμους· ἔστω, ὦ μιαραὶ κεφαλαὶ, κακῶς ξυντέταχθε. ἐλέγξει δ' ἡ κατηγορία πάντα. καὶ γὰρ ὁπόσα ὀμώμοθ' ὑμῖν, ② ὑπὲρ ὧν, ② ὁπότε, ② τί θύσασιν, οὐδὲν μεῖον οἶδα, ἢ καὶ εἰ παρετύχανόν τε, ② ἐκοινώνουν. ὁ δ', οὐδὲ ταῦτα σπλα-

D γεὶς, αἰσχρὸν, ἔφη, βασιλεῖ, ② καὶ σὺ τῶν νόμων, ἢ δικάζειν ὑπὲρ ὧν πέπεισαι, ἢ πείθῃ, ὑπὲρ ὧν μὴ ἐδικάσας. εἰδ' οὕτως ἔχεις, ξυγχώρησον σὺ δέ μοι τῆς ἀπολογίας ἀρξασθαι. κακῶς, ὦ βασιλεῖ, ὑπὲρ *ἐμοῦ φρονεῖς. χ. καὶ πλείω μὲν ἀδικεῖς, ἢ ὁ συκοφάντης· ἃ γὰρ σπεύδων διδάξειν, ἔφη, σὺ πρὶν ἀκοῦσαι, πέπεισαι. τῆς

μὴν ἀπολογίας ὁπόθεν βούλῃ, ἄρχου. ἐγὼ δὲ οὐκ ἐς ὅ, τι παύσομαι, οἶδα, οὐδὲ ὁπόθεν ἤδη πρέποι ἄρξασθαι. ἄρχου δὲ καὶ ἐνθένδε μοι τὸ ἐς τὸν ἄνδρα ὕβρεως, γοητείων τε ἀποκείρας αὐτὸν, καὶ χαίτης, καὶ τοῖς κακουργοτάτοις δήσας. ὁδὶ ὑπὲρ μὲν τῆς κουρᾶς, ἐλελήθειν, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, περὶ ταῖς θριξὶ κινδυνεύων. ὑπὲρ ὧν τε δεσμῷ, εἰ μὴ γόητά με ἡγῇ, ἔφη, πῶς δήσῃς; καὶ ἀνήσω γε οὐ πρόσθεν, εἶπεν, ἢ ὕδωρ γενέσθαι σε, ἢ τι θηρίον, ἢ δένδρον. ταυτὶ μὲν, ἔφη, οὐδ' εἰ δυναίμην, γοητεύσαιμι ἂν, ὡς μὴ προδοίην ποτὲ τοὺς ἐμαυτοῦ δίκην κινδυνεύοντας. ὧν δ' ὅσπερ εἰμὶ, πᾶσιν ὑποδήσω ἐμαυτὸν, οἷς ἂν περὶ τὸ σῶμα τουτὶ προσῇ, ἔστ' ἂν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν ἀπολογήσωμαι. ὑπὲρ οὗ σοῦ, εἶπε, τίς ἀπολογησόμενος ἔσται; χρόνος, ἔφη, καὶ θεῶν πνεῦμα, καὶ σοφίας ἔρως, ἧς ἔχομαι.

A inquit rex, defensionem vndecunque libet ordire. Nam ego vbi consistere, & vnde incipere conueniat, iam constitui. Post hæc virum contumeliosè deludere cœpit, capillos, barbámque attondens, & inter sceleratos vinciri iubens. Ipse verò se tonderi videns, Oblitus, inquit, ô rex, fueram pro capillis periculum subiturum esse: de vinculis autem, si me, inquit, incantatorem esse arbitraris, B quo pacto vincies? Vinciam, inquit rex, nec antea dimittam, quàm te in aquam, aut feram quampiam, aut arborem conuertêris. Ego verò, inquit Apollonius, in nulla istorum, etiam si facere possem, me conuertam, ne viros prodam sine causa in capitis periculum adductos: sed qualis nunc sim, talem suppliciis omnib. me subiiciam, quæ tibi in corpus hoc exercere libuerit, modò viros, quos nominaui, defendam. Pro te autem, inquit rex, defensionem quis parabit? Tempus, respondit ille, & Deorum spiritus, & amor philosophiæ, C cui me penitus addixi.

Perbreues & Laconico more Apollonium scripsisse epistolas. Hinc de Syracusio quodam in carcerem profecto ad Apollonium: quidque vicissim locuti fuerint.

CAP. XV.

ΤΟΝ μὲν προάγωνα τῆς ἀπολογίας, ὃς δὴ ἐχρύσου αὐτῷ πρὸς Δομετιανὸν ἰδίᾳ, τοιόνδε διαχράφει ὁ Δάμις. οἱ δὲ βασκάνως ταῦτα ξυνθέντες, ἀπολελογῆσθαι μὲν αὐτὸν φασι πρότερον, δεδέσθαι δὲ μετὰ ταῦτα, ὅτε δὴ κείραιτο. καί τινα ἐπιστολὴν ἀνέπλασαν, ξυγκειμένην μὲν Ἰωνικῶς, τὸ δὲ μῆκος, ἄχαρι· εἰ δὴ βέλοι τὸν Ἀπολλώνιον ἱκέτην τοῦ Δομετιανοῦ γενέσθαι, φρασύμενον ἑαυτὸν τῷ δεσμῷ. Ἀπολλώνιος δὲ, τὰς

D PRÆLVDIVM itaque defensionis priuatim coram Domitiano tale fuisse scribit Damis. Qui autem inuidiosè talia referunt, primò quidem sese defendisse Apollonium perhibent, posterius verò ligatum, & detonsum fuisse. Epistolam quoque fingunt Ionicè quidam conscriptam, longitudine autem fastidiosam, per quam dicunt Apollonium suppliciter admodum à Domitiano petiisse, vt se vinculis liberaret. Apollonius verò testamentum

quidem ſuum Ionicè ſcripſit. Epiſtolam autem Ionicè compoſitam nullam inueni, quanquam omnes vndecunq. potui epiſtolas eius collegerim: neque fuit vnquam in ſcribẽdo prolixus: nam breues & Laconico more ſcriptæ ſunt omnes. Præterea victor cauſæ diſceſſit ex foro: cur autem poſt latam ſententiam detruſus in carcerem fuerit, poſterius dicetur; ſi prius quid in foro egerit, quídque de tonſura diſputauerit, enarrauero. Digna enim memoratu mihi talia viſa ſunt. Cùm iam biduò vinctus manſiſſet Apollonius, quidam in carcerem venit, opis ferendæ cauſa venire ſe dictitans, & de ſalute ſua conſilia afferre. Is erat genere Syracuſius, Domitiani verò conſiliorũ omnium conſcius, adeò vt Imperatoris lingua, & mens appellaretur. Is iuxta Apollonium conſedit, ſicut antea alterum quoque feciſſe diximus: à ſermone autem probabiliore exorſus eſt: ille namque à remotioribus, hic autem à præſentibus rebus loquendi principium ſumens, O Dij, inquit, quis vnquam putaſſet Apollonium in carcerem detentum iri? Cui Apollonius, Idem, inquit, qui me detinet: niſi enim hoc putaſſet, vnquam vinxiſſet. Ille autem ſermonem proſequens, Quis vnquam ambroſias comas tonderi credidiſſet? Ego, inquit Apollonius, qui eas nutrierã. Quomodo autem hæc fers, inquit ille? cui Apollonius, Fero, inquit, vt decet eum, qui nec volens, nec inuitus ad hæc deuenerit. Crus autem, inquit ille, quomodo hæc ſuſtinet? Neſcio, inquit Apollonius; mens enim aliis intenta eſt. Verùm & ad dolendum ſolet eſſe mens. Minimè verò, ait Apollonius: mens enim quæ in homine eſt, aut non dolebit, aut do-

A μὴν διαθήκας τὰς ἑαυτοῦ, τῷ Ἰώνι ἐρμηνεύει ζῆπον. ὑπολὴ δὲ ἰασὶ ξυγκειμένη οὔπω Ἀπολλωνίου πεφοίτυχε· καί τοι ξυνειληχὼς αὐτῷ πλείας. οὐδὲ μακρηγορίαν τὸ ἀνδρὸς ἐν ὑπολῇ εὗρον. βραχεῖαι γάρ, καὶ ἀπὸ σκυτάλης πᾶσαι. καὶ μὴν καὶ νικῶν πρὶν αἴρεσθαι, ἀπῆλθε τοῦ δικαστηρίου. καὶ πῶς ἄν ποτ' ἐδόκει μὴ πρὶν ἀφεῖσαν ψῆ- ἰσ. ἐδέθη μὴν.
B φος; ἀλλὰ μή πω τὰ ἐν δικαστηρίῳ, ἔπ, καὶ τὰ ὑπὲ τῇ κουρᾷ, μὴ ἅπαξ διειλέχθη, λεγέσθω πρῶτον· ἄξια γὰρ ἀκουσθέντα. δυοῖν γὰρ ἡμέραιν δεδεμένου τοῦ ἀνδρὸς, ἀφικνεῖταί τις ἐς τὸ δεσμωτήριον, τὸ προσελθεῖν αὐτῷ ἐωνῆσθαι φάσκων, ξύμβουλος δὲ σωτηρίας ἥκειν. ἐῶ μὲν δὴ συρακούσιος ὤν. Δομετιανοῦ δὲ νοῦς τε, καὶ γλῶττα. καθεῖτο δ' ὥσπερ ὁ προστρόπαιος. ἀλλ' ὑπὲρ πιθανωτέρων ὤν. ὁ μὲν, γάρ πόρρωθεν· ὅδε δὲ τῶν παρόντων ἐλῶν, ὦ θεοὶ, ἔφη, τίς ἂν ᾠήθη δεθῆναι Ἀπολλώνιον; ὁ δήσας, εἶπεν. οὐ γὰρ ἂν εἰ μὴ ᾠήθη, ἔδησε. τίς δ' ἂν ταῖς ἀμβροσίας ποτὲ ἀποτμηθῆναι χαίτας; ἐγὼ, εἶπεν, ὁ κομῶν. φέρεις δὲ πῶς ταῦτα; ὡς γε εἰκὸς, εἶπε, τῷ μήθ' ἑκουσίως,
D μήτ' ἀκουσίως ἐς αὐτὰ ἥκοντα. τὸ δ' σκέλος πῶς, ἔφη, καρτερεῖ; καὶ οἶδα, εἶπεν. ὁ γὰρ νοῦς, πρὸς ἑτέροις ὤν. καὶ μὲν πρὸς τὸ ἀλγεῖν, ἔφη, ὁ νοῦς. οὐμενοῦν, εἶπε. νοῦς μὲν γὰρ ὀργὰνῳ τοιῷδε, ἢ καὶ ἀλγήσει, ἢ τὸ ἀλ-

ζῶν παύσῃ. τί δὲ δὴ σὺ θυμεῖται ὁ νοῦς; αὐτὸ, εἶπε, τὸ σὺ νοεῖν ταῦτα. πάλιν δ' αὖ τὰς χαίτας ἀναλαθὼν τὰς, ἐ προσιόντος ἐς αὐτὰς τὸν λόγον, ὤνησω, ἔφη, νεανίσκε, μὴ τὸν σὺ Τροίᾳ ποτὲ Ἀχαιῶν εἷς γυόμενος· ὡς σφόδρα ἂν μοι δοκεῖς τὰς Ἀχιλλείους κόμας ὀλοφύρασθαι, Πατρόκλῳ τμηθείσας, εἰ δὴ ἐτμήθησαν· ἐ λελυπῆσαι δ' ἂν ἐπ' αὐταῖς. εἰ* γὰ τὰς ἐμὰς, σὺ αἷς ποτε πολιαῖς οὔσας, καὶ αὐχμὸς, ἐλεεῖς φάσκων, τί δὲ ἂν προὶς σὲ εἶπας ἔπαθες, τὰς ἠσκημένας τε, καὶ ξανθὰς; τῷ δὲ, ἆρα ξυὼ ὑπέβαλλε ταῦτα ἐλέγχων, ἵν' ὑπὲρ ὧν ἀλγεῖ, μάθοι. καὶ νὴ Δία εἰ λοιδορεῖται τῷ βασιλεῖ, ὑπὲρ ὧν πέπονθεν· ἀνακοπεὶς δ' ὑφ' ὧν ἤκουσε. διαβέβληται, ἔφη, προὶς τὸν βασιλέα προὶ πλόνων, μάλιστα δ' οἱ προὶ Νερούαν, ὡς ἀδικουῦντες φεύγουσιν. ἀφίκοντο μὲν γὰρ τινες ἐς αὐτὸν διαβολαὶ, ἐ προὶ τὸν σὺ Ἰωνίᾳ λόγων, οἷς ἀντιξόως τε αὐτῷ, ἐ ἀπηχθημένως εἶπας. καταφρονεῖ δ' τούτων ὡς φασιν, ἐπειδὴ προὶς τὰ μείζω παρῄξωται. καί τοι τὰ κἀκεῖνα διαβάλλοντος ἀνδρὸς ὑψοῦ προήκοντος τὴ δόξης, οἶδ', ἔφη, Ὀλυμπονίκῃ εἰρηκας, εἰ δόξης φησὶν ἄπεδος διαβολαῖς ἰχύων. ξυνίημι δ' ὡς ἔστιν Εὐφράτης, ὃν ἐγὼ οἶδα πάντ' ἐπ' ἐμὲ προάπτοντα. ἠδίκημαι δ' ὑπ' αὐτοῦ ἐ μείζω ἕτερα. αἰσθομένου γάρ ποτ' φοιτήσειν μέλλοντα πρὸς σοῦ σὺ Αἰθιοπίᾳ γυμνοὺς, ἐς διαβολάς μου προὶς αὐτοῦ κατέσῃ. ἐ εἰ μὴ τὸν ὑπέβαλλεν ξυνῆκα, τάχ' ἂν ἀπῆλθον μήθ' ἰδὼν σοῦ

χ. ὃς γ.

A lorem ſedabit. Quid autem cogitat mens? Hoc ipſum, inquit Apollonius, non cogitare talia. Cúmque ille de comis abſciſſis iterum quæreret, & orationem rurſus eò flecteret, Maximum, inquit Apollonius, donum conſecutus es, ô adoleſcens, quòd vnus ex Achiuis non fuiſti, qui quondam ad Troiam expugnãdam acceſſere: quàm grauiter enim tuliſſes Achillem Patroclo comas tondentem, ſi tamen totondit, quantóque dolore illarum cauſa fuiſſes affectus? Nam qui meas iam canas, & ſordibus oblitas. tantopere miſeraris; non video quo pacto tolerare potuiſſes illas flauas & ornatas tonderi videns. Hoc autem ille inſidiosè obiecerat Apollonio, vt agnoſceret, pro quibus maximè doleret: & vtrum conuitia in regem iactaret, pro iis quæ paſſus fuerat; incertus etiam adhuc ob ea quæ audierat. De multis, inquit, apud regem accuſatus es, maximè verò propter eos qui cum Nerua tanquam iniuſta paſſi (vt dicitis) exulant. Delatæ ſunt inſuper querelæ de ſermonibus, quos in Ionia inimicè aduerſus eum locutus es: verùm hæc omnia (vt aiunt) parui facit, quoniam propter maiora tibi iraſcitur, quamuis hæc ipſa magnæ autoritatis vir detulerit. Qualem, inquit Apollonius, Olympionicem mihi narras, ſi ex eo gloriam quærit, quòd in afferendis calumniis plurimùm valeat. Agnoſco autem hunc eſſe Euphratem, quem ſcio aduerſus me omnia machinari. Sum autem ab eodem aliâs in rebus etiam grauiorib. perpeſſus iniuriam: nam cùm audiſſet quondã me in Æthiopiã ad Gymnoſophiſtas profecturum, apud illos me calũniatus eſt, & niſi eius inſidias præuidiſſem, ſine taliũ virorũ, & tam ſapiẽtum colloquio mihi fuerat

discedendum. Hæc verba Syracusius admirans, An tu, inquit, minoris æstimas apud regem accusari, eidémque ex Euphratis verbis minus probari, quàm si apud Gymnosophistas idem tibi contingat? Certè per Iouem, inquit Apollonius. Illuc enim discendi causa proficiscebar, huc autem docẽdi gratia venio. Et quid, inquit, est, quod doceri vis? me virum bonũ probúmque esse, respondit Apollonius, hoc enim rex nondum sciuit. At verò, inquit ille, officium tuum est, quæ ad te pertinent, bene disponere, ipsúmq. ea docere, quæ si antea dixisses, quàm huc accederes, nunquam profectò vinctus fuisses. Agnoscens autem Apollonius Syracusij verba eodem, quò regis sermones, tendentia, qui putabat, si eum vinculis liberasset, fore vt aliquid contra Neruam, eiúsq. comites mentiretur: O vir optime, inquit, si vera Domitiano loquens in carcere vinctus detineor, quid si eidem falsa dixero sum passurus? Ei enim veritas carcere digna videtur, mihi autem mendacium.

ἄνδρας. θαυμάσας οὖν ὁ Συρακούσιος τὸν λόγον, εἶτ', ἔφη, ὑπὸ διαβληθῆναι βασιλεῖ, μεῖζον ἡγῇ τὸ τοῖς γυμνοῖς, μὴ χρησὸς ἀν', ἐξ ὧν Εὐφράτης καθῆψε δόξαι; νὴ Δί', εἶπεν. οἶμαι γὰρ μαθησόμενος ἦλθον, σὺ ταῦθα δὲ ὑπὲρ διδασκαλίας ἥκω. τί, ἔφη, διδασκούσης; τὸ εἶναί με καλὸν, κἀγαθόν· τοῦτο δὲ ὁ βασιλεὺς οὔπω οἶδεν, ἀλλ' ἔστι τὰ σεαυτοῦ εὖ θέσθαι. διδαξαμένῳ δ' αὖ, ἃ καὶ πρὶν σὲ ταῦθα ἥκειν λέξας, καὶ αὖ ἐδέθης. ξωνιεῖς οὖν τῷ Συρακουσίῳ ξωνελαυνόντος αὐτὸν εἰς τὸν ὅμοιον τῷ βασιλεῖ λόγον, οἰομένου τε ὡς ἀπαγορεύων πρὸς τὰ δεσμὰ, φεύσεταί τι κατὰ τῶν ἀνδρῶν· ὦ βέλτιστε, εἶπεν, εἰ τἀληθῆ πρὸς Δομετιανὸν εἰπὼν ἐδέθην, τί πείσομαι μὴ ἀληθεύσας; ἐκεῖνο μὲν γὰρ τἀληθὲς, δοκεῖ δεσμοῦ ἄξιον, ἐμοὶ δ', τὸ ψεῦδος.

De Pyrrhone oratore, & Demosthene. Quóque modo Apollonius cùm esset in carcere è compede liberatum pedem Damidi ostenderit, atque immiserit iterum. Tum de incantationibus, & qui præcipuè illis vtantur. CAP. XVI.

His verbis captus Syracusius, valde illum amabat, & tanquam verè philosophantem admirabatur; ídque sæpius verbis significans è carcere discessit. Apollonius verò Damidem respiciens, Intellexistíne, inquit, hunc Pythonem? Vidi, inquit Damis, ipsum tibi assidentem, & verbis (vt videbatur) seducere te conantem: sed quid sibi velut Pythonis nomen, non intelligo. Fuit, inquit Apollonius, By-

ΔΟΜΕΝ δὴ Συρακούσιος ἀγαθὸς αὖ ὡς ὑπὲρ φιλοσοφοῦντα, ταυτὶ γὰρ εἰπὼν ἀπῆλθεν, ἐχώρει τε τοῦ δεσμωτηρίου. ὁρᾷ Ἀπολλώνιος ἰδὼν ἐς τὸν Δάμιν, ξωνίᾳς, ἔφη, τὸν Πύθωνα τοῦτον; ξωνίημι μὲν, εἶπε, καθημένου τε, καὶ ὑπαγομένου σε. τί δῆτα ὁ Πύθων βούλεταί σοι, καὶ τίς ὁ τοῦ ὀνόματος νοῦς, οὐκ οἶδα. ἐγχύεε δὲ, ἔφη, Πύθων ὁ Βυ-

ζαν πο ἀγαθὸς φασι ῥήτωρ τὰ καταπεῖσαι. ἔσπ ὑπὲρ Φιλίππου τοῦ Ἀμύντου πρεσβεύων πρὸς τοὺς Ἕλληνας ὑπὲρ τῆς δουλείας αὐτῶν, τοὺς μὲν ἄλλους, εἶα. ἀλλ' οὐ Ἀθηναίοις γε αὐτοῖς, ὅτε δὴ μάλιστα ῥητορικῇ ἐρρώτο, ἀδικεῖσθαί τε ὑπ' αὐτῶν ἔφασκε τὸν Φίλιππον, καὶ δεινὰ πρᾶξαι Ἀθηναίους, τὰ Ἑλληνικὸν ἐλευθεροῦντας, ὁ Πύθων ταῦτα δημηγορέων, ὥς φασιν· ἀλλὰ Δημοσθένης ὁ Παιανιεὺς, ἀντιπῶν θρασυνομένῳ, μόνον τὰ ἀναρρῖψαι αὐτὸν τάπὶ τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις. ἐγὼ δὲ, τὰ μὴ ὑπαχθῆναί με ἐς ἃ ἐδόκει τούτῳ, καὶ ἄν ποτε ἦλθον ἐμαυτὸν φαίλῳ· Πύθωνι δ' αὐτὸν πρᾶξαι ἔφλω, ἐπειδὴ τυραννου τὲ μισθωτὸς ἀφίκετο, καὶ ἀτόπων ξύμβουλος. διαλέχθηναι μὲν δὴ Ἀπολλώνιον πλείω τοιαῦτα. ἑαυτὸν δὲ ὁ Δάμις ἀπορεῖν μὲν ὑπὲρ τῶν παρόντων φησὶ, λύσιν ἢ αὐτῶν ὁρᾶν οὐδεμίαν, πλὴν ὅσαι παρὰ τῶν θεῶν δύξαμένοις πῃ, κἀκ πολλῶν χαλεπωτέρων ἦλθον. ὀλίγον δὲ πρὸ μεσημβρίας, ὦ Τυανεῦ, φάναι (σφόδρα γὰρ δὴ χαίρειν αὐτῷ τῇ προσρήσει) τί πεισόμεθα; ὅγε ἐπάθομεν, ἔφη. πέρα δ' οὐδὲν, οὐδὲ ἀποκτενεῖ ἡμᾶς οὐδείς. Ἔστι, εἶπεν, οὕτως ἄτρωτος· λυθήσῃ δὲ ποτε; τὸ μὲν, ὑπὸ τῶν δικάσαντι, ἔφη, τήμερον. τὸ δὲ, ἐπ' ἐμοὶ δέρπ. καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐξήγαγε τὸ σκέλος τοῦ δεσμοῦ· καὶ πρὸς Δάμιν, ἔφη, ὑπόδειξιν πεποίη-

A zantius quidam nomine Python orator (vt aiunt) ad persuadendum aptissimus. Is à Philippo Amyntæ filio ad Græcos pro ipsorum seruitute legatus missus, ceteros quidem Græcos omisit, ad Athenienses autem quàm maximè poterat rhetorica arte, & dicendi vehementia vsus est, Philippũ dicens iniuria ab illis affici, & peruersè facere Athenienses, qui Græciam asserere in libertatem tentarent. Hæc itaque & alia huiusmodi
B aduersus Athenienses dicebat Pytho. Sed Demosthenes Pæanicus magno animo contradicens se solùm huius vehemẽtiam ausum esse ferre in suis orationib. iactabat. Ego autem quòd eius oratione seductus non fuerim, quódque illi non assenserim, nunquã præmio dignum me iudicabo; asserã tamen ipsum eadem, quæ quondam Python, esse conatũ, quippe qui tyranni mercenarius ad me venerit, absurda iniustáque persuadere adnitẽs.
C Et quidẽ Apollonius longo sermone narrauit in hanc sentẽtiam verba dicens: Damis autem rebus præsentib. vehementer se dubitasse refert, quòd earum exitum nullum videret, nisi quem Dij colentibus ipsos, adorantibúsque ex rebus etiam grauioribus plerunq. dederunt. Paulùm verò ante meridiem ipsum compellans Damis, O Tyanensis, inquit, (gaudebat autem tali cognomine) quidnã passuri sumus? Illud idem, inquit Apol-
D lonius, quod hactenus passi sumus: finis autem nobis hic futurus non est, neque nos interficiet quisquam. Et quis, inquit Damis, adeò inuulnerabilis est, vt interfici non possit? Ille autem sermonem prosequens, Liberabimur autem, inquit, quoad eum, qui iudicaturus est hodie; quo ad me autem paulopost: atque hæc dicens exemptum è compede crus Damidi ostendens, ait, Ego futuræ

libertatis indicium hoc tibi præmõ-
strare volui: quapropter confide.
& tunc primùm Damis ait indubi-
tanter se cognouisse naturam Apol-
lonij, quòd diuina esset, & supra ho-
minem. Nam neque sacrificiis per-
actis (quomodo enim in carcere id
facere potuisset?) neque precibus,
votísque nuncupatis, vincula derise-
rat, rursúsque crure compedibus in-
serto, itidem, atque ceteri vincti per-
manebat. Hæc autem stolidiores ho-
mines ad incãtationes referunt, quas
ad plurimas rerum humanarũ profi-
cere opinantur. Nam athletæ incan-
tationes expetunt, & certatores om-
nes propter vincendi cupiditatem
easdem colunt: quamuis ad victo-
riam conferre nihil possunt. Vbi e-
nim à fortuna quandoque victoria
prouenit, tunc infelices homines ab
ea laudem auferentes, huic arti ip-
sam attribuunt, nec etiam suis cupi-
ditatib. fraudati, fidem adhibere eis-
dem desinunt, & secum ipsi excusa-
tiones huiusmodi meditantur: si hos
autem vapores incendissem, non ca-
ruissem profectò victoria. atq; hæc
& verbis asserunt, & omnino sic es-
se opinantur. Ad mercatorum etiam
fores hæc ipsa accedit incantationũ
opinio. Nam eorum plerosque com-
perimus pecunias ex mercatura quæ-
sitas cõputare, vt incantatorib. con-
gruas partes impendant, & aduersi-
tates, si quæ contingant, aut ex pecu-
niarum parsimonia, siue quòd non
vt oportuit sacrificarint, euenire ar-
bitrãtur. Maximè verò amatores at-
tingere ars huiusmodi videtur, qui
cùm tam deceptibili morbo labo-
rent, vt aniculis etiam pro eo leuan-
do fidem adhibeant, mirandum non
est, si ad huius artis professores so-
phistas accedẽtes, eorundem præce-
ptis obtemperent; qui & balteum ip-
sis ferendum præbebunt, & lapillos,

A μαὶ ϛοι τῆς ἐλευθερίας ἅ ἐμαυτῷ,
ϛ θαῤῥεῖ. τότε πρῶτον ὁ Δάμις φη-
σὶν ἀκριβῶς ξωεῖναι τῆς Απολλω-
νίου φύσεως, ὅτι θεία τε εἴη, ϛ κρείτ-
των ἀνθρώπου. μὴ γὰρ θύσαντα· πῶς
γὰρ ἂν δεσμωτηρίῳ· μηδ' εὐξάμε-
νόν τι, μηδὲ εἰπόντα καταγελάσαι τοῦ
δεσμοῦ; ἢ συναρμόσαντα αὖ τὸ σκέ-
λος, τὰ τοῦ δεδεμένου πρᾶξαι; ⓐ
δὲ δυηθέστεροι τῶν ἀνθρώπων, ἐς τοῦτ'
B χόπτας ἀναφέροισι ταῦτα· πεπόνθα-
σι δ' αὐτὸ ἐς πολλὰ τῶν ἀνθρωπείων.
δέονται μὲν γὰρ αὐτῆς ἀθληταί· δέ-
ονται δ' ἀγωνισταὶ πάντες, διὰ τὸ νι-
καᾶν γλίχεσθαι. ϛ ξυλαμβάνῃ μὲν
αὐτοῖς ἐς τὸν νίκλων, οὐδέν· ἃ δὲ ἀ-
πὸ τύχης νικῶσι, ταῦθ' ⓐ κακο-
δαίμονες αὐτοῦ ἀφελόμενοι, λογί-
ζονται τῇ τέχνῃ ταύτῃ. ἀπιστοῦσι δ'
C αὐτῇ οὐδ' ἡπιῶμενοι σφῶν. εἰ γὰρ
τὸ δεῖνα ἔθυσα, καὶ τὸ δεῖνα ἐθυ-
μίασα, οὐκ ἂν διέφυγέ με* ἡ νίκη. *κ. μοι ἡ
τοιαῦτα λέγουσι, καὶ τοιαῦτα οἴον-
ται. Φοιτᾶ δὲ καὶ ἐπὶ θύρας ἐμ-
πόρων κτῆ ταυτά. καὶ γὰρ δὴ κἀ-
κείνοις εὑροιμὶ ἂν, τὰ μὲν χρήμα-
τα, τῆς ἐμπορείας λογιζομένους τῷ
χόπτι, τὰ δὲ, ἄπορα, τῇ αὐτῶν φει-
δοῖ, καὶ τῷ μὴ ὁπόσα ἔδει θῦσαι. ἀ-
D νῆπται* δὲ ἡ τέχνη τοῦτ' ἐρῶντας μά- *σχολ. ἐκεί-
λιστα. νοσοῦντες γὰρ οὕτω βαρύτατον οὖ- κωμε δ.
τω νόσον, ὡς καὶ γραϊδίοις ὑπὲρ αὐ-
τοῖς διαλέγεσθαι, θαυμαστὸν οἶμαι
οὐδὲν πρᾶξοντες, πεισθέντες τοῖς
σοφισταῖς τούτοις, καὶ ἀκροώμενοι
σφῶν τὰ τοιαῦτα· οἳ κεστόν τε αὐ-
τοῖς φέρειν δώσουσι καὶ λίθους.

τοὶς μὲν, καὶ τῆς γῆς ἀποῤῥήτων, τοὶς δὲ, καὶ σελήνης τε, καὶ ἀστέρων. ἀρώματά τ', ὁπόσα ἡ Ινδῶν * κηπεύει. καὶ χρήματα μὲν αὐτοῖς λαμπρὰ ὑπὲρ τούτων παράπονται· ξυμπρῶσι δὲ οὐδέν. εἰ μὲν γὰρ παθόντων τι τῆς παιδικῶν πρὸς τοὶς ἐρῶντας, ἢ δώροις ὑπαχθέντων, παραινῇ τὰ ἐρωτικὰ, ὑμνεῖται ἡ τέχνη, ὡς ἱκανὴ πάντα. εἰ δ' ἀποτυχούσῃ ἡ πεῖρα, ἐς τὸ ἐλλιφθὲν ἡ ἀναφορά. μὴ γὰρ τὸ δεῖνα θυμιάσαι, μηδὲ θῦσαι, ἢ πῖξαι· τοῦτο δὲ μέγα ἦν, καὶ ἄπορον. ἐγὼ μὲν οὖν ζήτοι, καθ' οὓς ἐγὼ διατριβῆς, καὶ ἕτερα πλείω παραπέμπω), ἐγὼ ἀναγεγράφαταί ποιν, οἳ ἐγέλασαν πλατὺ ἐς τὴν τέχνην· ἐμοὶ δ' ἀποπεφάνθω, μήτε ἐκείνοις ὁμιλεῖν τοὶς νέοις, ἵνα μηδὲ παίζειν τὰ τοιαῦτα ἐθίζοιντο, ἀποχρῶσα ἡ σπουδὴ τοῦ λόγου. τί γὰρ ἂν πλείω καθαπτοίμην τῶν παραλόγων, ὃ καὶ φύσις διαβέβληται, καὶ νόμος.

χ. Ινδικὴ

A aut ex terræ viſceribus defoſſos, aut ex aſtris, lunáve (vt aiunt) direptos. aromata inſuper quæcunque in hortis Indorum naſcuntur: pecuniam etiam grandem horum cauſa afferri iubent: proſunt autem nihil: ſi enim qui amantur quacunque de cauſa erga amatores afficiantur, aut muneribus allecti, eiſdem obſequantur in amoribus; tunc ars ipſa laudatur, tanquam ad omnia ſufficiens: ſin verò eos fefellerit experientia, in B aliquod omiſſum culpa refertur. Dicunt enim talem vaporationem, aut ſacrificium, libationémve defuiſſe: hoc autem magnum *quiddam*, & *arduum, atque imperuium eſſe*. Hi ergomodi, per quos diuina ſigna, & alia quæuis portenta procurant, quæque à cachinnonibus, & huius artis deriſoribus conſcripta ſunt; ego quoad fieri poteſt occulendos cenſui, nec inter adoleſcentes de ipC ſis quicquam eſſe loquendum, ne illis etiam ludi cauſa aſſuefcant. Sed iam digreſſio finem habeat. Quid enim amplius dicere attinet de iis, quæ natura ſimul, & lex diſci prohibent?

Damidem iuſſu Apollonij è carcere Puteolos quæ Δικαιαρχία *Græcè dicitur, ad Demetrium philoſophum ſe contuliſſe. Demum de puero Arcade ſummæ pulchritudinis adamato à Domitiano, atque in carcerem coniecto, quia mori potius pudicus adoleſcens, quàm turpia, & muliebria pati conſtituerat.* CAP. XVII.

ΕΝδεξαμένου τοῦ Απολλωνίου τῷ Δάμιδι ἑαυτὸν, καὶ πλείω διαλεχθέντος, ἐπέσκηψε τις τῶν μεσημβρινῶν, σημαίνων ἀπὸ γλώττης τοσαῦτα· ἀφίησί σε ὁ βασιλεὺς, Απολλώνιε, τούτων τῶν δεσμῶν, Αἰλιανοῦ ξυμβουλεύσαντος· τὸ δὲ ἐλεύθερον δεσμωτήριον ξυγχωρεῖ οἰκεῖν, ἕως ἂν ἡ ἀπολογία· εἰς ἡμέραν δὲ ἴσως ἀπολογήσῃ πέμπτῳ. τίς οὖν, ἔφη,

D

QVVM talem ſe Damidi monſtraſſet Apollonius, multáque inter ſe fuiſſent locuti, circa meridiē adueniens quidam, ſic locutus eſt. Rex te huiuſmodi vinculis liberat, Apolloni, Æliani conſiliis perſuaſus: & liberum tibi carcerem concedit habitandum, quoad tempus faciendæ defenſionis adueniat: quæ (vt arbitror) poſt quinque dies erit facienda. Quis igitur, ait Apollonius,

hinc me traducet? Ego, inquit ille: sequere modò. Cùm ij, qui in libero carcere erant, Apollonium viderent, læti, atque alacres complectabantur, vtpote qui insperantibus ipsis ad se rediisset. Sicut enim filij parentes desiderant, à quibus comiter doceri, moneríq. consuerunt, aut quæ ætate sua contigerint audire: sic illi desiderabant Apollonium, ídque mutua congratulatione significabant. Ipse verò boni aliquid eis consulere nunquam cessabat. Postridie Damidem vocans Apollonius, Mihi quidem statuta die defensio erit facienda: tu verò Puteolos pergas volo, meliúsque pedibus vade: atque vbi Demetrium ibi conueneris, ad mare te conuertere, vbi Calypsonis insula est: illic enim apparere me videbis. Viuentémne, inquit Damis, aut quo pacto? Tunc ridens Apollonius, Viuentem, inquit (vt ego puto) vt autem me existimas rediuiuum, & ille quidem (vt ait) inuitus abiit, nec de eius vita desperans omnino, nec rursus de incolumitate eius multùm confidens. Cúmque die tertia Puteolos deuenisset, de tempestate quæ maxima diebus illis in mari fuerat, audiuit. Nam ventus imbri commistus vehementius maria perturbauerat, ita vt nauium illuc tendentium alias demerserit, alias in Siculum vsque fretum dispulerit. Quapropter tum Damis intellexit cur pedibus vadere se iussisset Apollonius. Cætera autem quæ post hac scribentur ex Apollonio se audiuisse refert Damis, cum Demetrio, sibíque postmodum illa narraret. Adolescens quidam eximiæ pulchritudinis ex Messana quæ est in Arcadia (vt aiebat) oriundus Romam venerat. Hunc permulti quidem, sed præ

A ὁ μεταπεμψάμενος με σὺ δεῦρο; ἐγὼ, εἶπε, σχ. μεταγαγών με & μεταπεμψάμενος.
καὶ ἕπου. καὶ ἰδόντες αὐτὸν οἱ σὺν τῷ ἐλευθέρῳ δεσμωτηρίῳ, ὡς εἶδαλον πάντες, ὡς δὴ οἰκείοις αὐτοῖς ἐπανήκοντα.
ὃν γὰρ δὴ πόθον ἴσχουσι παῖδες παῖδες, ἐς νουθέτησις καθισάμενοι σοφίαν ἡδείας τε, & ξυμμέτρους, ἢ τὰ ἐφ' ἡλικίας αὖ ἑρμηνεύοντες, ἃ αὐτὸν κἀκεῖνοι τὸν Ἀπολλώνιον εἶχον, καὶ ὡμολόγουν ταῦτα. ὅδ' καὶ ἐπαύετο ἀεί τι ξυμβουλεύων.
B καλέσας ᾗ τ' ὑστεραίας τὸν Δάμιν, ἐμοὶ μὲν, ἔφη, τὰ τ' ἀπολογίας, ἐς τὴν τρίτην φερημένην ἡμέραν ἔσαι. σὺ δ', τὴν ἐπὶ Δικαιαρχείας βάδιζε· λῷον γάρ πεζῇ ἰέναι. κἂν πυθοίπης Δημήτριον, στρέφου πρὸς τὴν θάλατταν, ἵν' ἔστιν ἡ Καλυψοῦς νῆσος· ἐπιφανέντα γάρ σε ἐκεῖ ὄψει. ζῶντα, ἔφη, ὁ Δάμις, ἢ τί; γελάσας δ' ὁ Ἀπολλώνιος, ὡς μὲν ἐγὼ οἶμαι, ζῶντα, εἶπεν· ὡς δὲ σὺ οἴει, ἀναβεβιωκότα. ὁ μὲν, δὴ ἀπελθεῖν φασιν ἄκων, καὶ μήτ' ἀπογνώσκων ὡς ἀπολουμένου, μήτ' ἐλπίς,
C ὡς οὐκ ἀπολεῖται, καὶ τελταῖος μὲν
* δὴ ἀπελθεῖν ἐς Δικαιαρχείαν, ἀ- χ. εἰς ἐλθ.
κοῦσαι δ' ἦ χειμῶνος, ὃς περὶ τὰς ἡμέρας ἐκείνας ἐγένετο, ὅπη πνεῦμα ὑπόμβρον καταῤῥαγὲν τ' θαλάσσης, τὰς μὲν κατέδυσε τῶν νεῶν, αἱ ἐκεῖσε ἔπλεον.
D τὰς δ', ἐς Σικελίαν τε, καὶ τ' πορθμὸν ἀπεώσατο, καὶ ξωσῖναι τοῦτ' ὑπὲρ ὅτου ἐκέλευσεν αὐτὸν πεζῇ κομίζεσθαι. τὰ ἐπὶ τούτοις ἀναγράφει Δάμις, ἐξ ὧν Ἀπολλωνίου φησὶν ἀκηκοέναι πρὸς Δημήτριόν τε, καὶ πρὸς αὐτὸν εἰπόντος. μειράκιον μὲν δή τι Μεσσήνης τ' ἐν Ἀρκαδίᾳ πρέβλεπον ὥρᾳ, ἀφικέσθαί π* ἐς τὴν Ῥώμην. ἐρᾶν δ' αὖ χ. ἀφ' ἑστ.

πολλοὺς μεν· Δομετιανὸν δὲ παρὰ A ceteris omnibus Domitianus amabat. Ceterùm alij sic amabantur, vt admodum ab eodem non redamari timerent. Verùm ipse adolescens formæ suæ, & pudicitiæ parcens, cum modestia summa degebat: itaque quòd aurum, & pecunias contempserit, gemmásque & equos, atque alia, quibus adolescentes, vt amatoribus indulgeant, adduci solent, inter laudes non enumero: sic enim decet virum esse dispositum: sed iis maioribus præmiis sollicitatus quàm omnes alij, quos vnquã oculi regum concupiuerint, indignum se iis, quæ offerebantur, respondebat. Quapropter amatoris iussu in carcerem coniectus est: & ad Apollonium veniens dicere aliquid velle videbatur, sed ob pudorem loqui non audebat. Quòd cùm animaduertisset Apollonius, Quid causæ est, inquit, cur tu nihil propter ætatem adhuc mali potens operari, perinde ac nos infelices, in carcere detineris? Imo etiam moriar, inquit ille. Temperantiam namque leges nostræ morte plectunt. Non nostræ solùm, inquit Apollonius, sed etiam quæ quondam apud Theseum fuere. Hippolytum namque temperantiæ causa pater interemit. Me quoque, inquit ille, pater itidem perdidit. Nam Messanæ, quæ est in Arcadia, natum, literas Græcas non docuit, sed huc misit, vt legitima iura perdiscerem: venientem autem rex malè me vidit. Tunc Apollonius quasi non satis intelligens quid ille diceret, Dic, inquit, ô adolescens, num te cœruleis oculis esse rex putauit, cùm eosdẽ (vt video) nigros habeas: aut obtorto naso esse iudicauit, cùm eundem *quadratũ*, & bene compactum habeas; non secus atque artificiosè fabricata Mercurij simulachra? aut comam

παύτας. τοιςδὴ οὕπως ἐρᾶν, ὡς μηδὲ τὸ ἀντερᾶν σφείνῳ δεδιέναι. ἀλλ' ἐσωφρόνει τὸ μειράκιον, καὶ ἐφείδετο τῆς ἑαυτοῦ ὥρας. εἰ μὲν δὴ χρυσοῦ κατεφρόνησεν, ἢ χρημάτων, ἢ λίθων, ἢ ἵππων, ἢ τοιούτων δελεασμάτων, οἷς ὑπάγονται τὰ παιδικὰ σύνοι, ἢ ἐπαίνῳ μὲν, χρὴ γὰρ οὕπω σωφρονιστὰς ἄνδρα. ὁ δὲ, μειζόνων ἀξιωθεὶς ἂν, ἢ ὁμοῦ παύτες, οἷς ὀφθαλμοὶ B βασιλέων ἠράσαντο, οὐκ ἠξίου ἑαυτὸν, ὧν ἠξιοῦτο. ἐδέδη τοίνυν. τοὐπὶ γὰρ τῷ ἐρασῇ ἔδοξε. καὶ προσελθὼν τῷ Ἀπολλωνίῳ, βαλομένῳ μέν τι λέγειν ἐφαίνει, αἰδῶ δ' ἐμβουλὴν σιωπῆς ἔχων, οὕπω ἐθάρρει. ξυνιεὶς οὖν ὁ Ἀπολλώνιος, τί μὴν οὐδὲ ἡλικίαν πω τὸ ἀδικεῖν ἄγων, καθειρξαι, ἔφη, καθάπερ ἡμεῖς οἱ δεινοί. C καὶ ἀποθανοῦμαί γε, εἶπε. τὸ γὰρ σωφρονεῖν, θανάτου πεμπταῖ ἐφ' ἡμῶν νόμοι εἰσὶ καὶ ἐπὶ Θησέως, εἶπε. τὸν γὰρ Ἱππόλυτον ἐπὶ σωφροσύνῃ ἀπώλλυ ὁ πατὴρ αὐτός. αὐτὸς κἀμὲ, εἶπεν, ὁ πατὴρ ἀπολώλεκεν. ὄντα με γὰρ Ἀρκάδα ἐκ Μεσσήνης, οὐ τὰ Ἑλλήνων ἐπαίδευσεν, ἀλλ' ἐνταῦθα ἔστελε μαθησόμενον ἤδη νομικά· καί με ὑπὲρ τούτων ἥκοντα, ὁ βασι- D λεὺς κακῶς εἶδεν. ὅδ' ὥσπερ οὐ ξυνεὶς ὁ λέγω, εἰπέ μοι, ἔφη, μειράκιον, μὴ γλαυκὸν ἡγεῖταί σε ὁ βασιλεὺς, καί τοι μελανόφθαλμον ὡς ὁρᾷ ὄντα; ἢ στρεβλὸν τὴν ῥῖνα, καί τοι τετραγώνως ἔχοντα, καθάπερ τὴν Ἑρμῆν ἐκ γεγυμνασμένοι; ἢ τὴν κόμην

aliter se habere opinatus est, cùm *solis in modum candicet & suffulgeat.* aut os fortè tam egregiè formatum, vt silentio, paritérque sermoni sit accommodatum, non ei tale visum est? Collum autem his omnibus ferendis idoneum, & *libertatem ingenuitatémque* præ se ferens, aliter sese habere visum est regi, ac propterea malè ab illo visum te esse dicis? Imò verò hoc ipsum me perdidit: compulsus enim ad me amandum, abstinere non patitur ab iis, quæ amat, sed meam pudicitiam violare nititur, perinde atque ij, qui mulieres amant. Admirans autem illum Apollonius, quàm obscœnum dormire cum amatore putaret, & vtrum turpe, an non id esse censeret, atque alia huiusmodi interrogare noluit, quoniam erubescere Arcadem, & ob pudorem submissius loqui animaduertit. Interrogauit autem an in Arcadia seruos vllos possideret. Certè per Iouem, inquit ille, & quidem plurimos. Quis igitur, inquit Apollonius, his te præfecit? Leges, inquit ille. Nam per leges eorum dominus sum. *An verò dominis parere seruos oportet; an iis aduersari quæ placent iis*, qui eorum corpori dominantur? Ille autem aduertens, quorsum facienda responsio tenderet, Tyrannorum, inquit, vim insuperabilem, imminentémque esse audiui: propterea liberis imperare volunt. mei autem corporis dominus ego sum, illúdque inuiolatum seruabo. Et quo pacto, inquit Apollonius, cum amatore negocium habens, qui gladio contra tuam pulchritudinem lasciuit? Ego, inquit ille, ceruicem potius præbebo. Illam namque gladius appetit. Ipsum igitur collaudans

A ἑτῴον π, ᾧ δ' ὅ ὅτιν; ἔτι δ' οἶμαι ἡλιῶσά τ', καὶ ὑποφαίνουσα. ἡ μὲν καὶ τὸ σῶμα οὕτω ξύμμετρ@, ὡς καὶ σιωπῇ πρέπειν, καὶ λόγῳ. δέρη τε τούτοις ἐλευθέρα, καὶ φρονοῦσα. τί οὖν ἕτερ@ τούτων ὁ βασιλεὺς ἡγεῖταί σε, ἐπειδὴ κακῶς ὑπ' αὐτ@ λέγῃς ὦφθαι; αὐτό με τοῦτο ἀπολώλεκεν. ὑπαχθεὶς γάρ μου ἐρᾶν, οὐ φείδεται, ὧν ἐπαινεῖ, ἀλλ' αἰσχύνω* διανοεῖταί με, ὥσπερ ἄλλ@ τῶν γυναίων ἐρῶντες. ἀγασθεὶς δ' αὐ@ ὁ Ἀπολλώνι@, τὸ μὲν ξυγκαθεύδειν ὅ, τι ἡγοῖτο, καὶ εἰ αἰσχρὸν τοῦτο, ἢ μή· καὶ τὰ τοιαῦτα τῶν ἐρωτημάτων, ᾤκνει· ἐπειδὴ πρ ἐρυθριῶντα ἑώρα @ Ἀρκάδα, καὶ κεκοσμημένως φθεγόμεν@· ἤρετο δ' αὐ@ ὧδε. κέκτησαί τινας σὺ Ἀρκαδίᾳ δούλους; νὴ Δί', ἔφη, πολλούς γε. τούτων οὖν τίνα, εἶπεν, ἡγῇ σεαυτόν; ὅτι γε, ἔφη, @ νόμοι. δεσπότης γὰρ αὐτῶν εἰμι. δεσποτῶν δ', εἶπεν, ὑπηκόους εἰ δούλους χρὴ, ἢ ἀπαξιοῖ, ἃ δοκεῖ τοῖς σώμασι κυρίοις; ὅδ' ἐνθυμηθεὶς ἐς οἵαν ἀπόκρισιν ᾤκειάζετο, ἡ μὲν τυράννων ἰσχύς, ἔφη, ὡς ἀμαχός τε, καὶ χαλεπὴ, οἶδα. δι' αὐτῶν γάρ πω καὶ δεσπόζειν τῶν ἐλευθέρων βούλονται. τὸ ἐμοὶ σώματος ἐγὼ δεσπότης, καὶ φυλάξω αὐτὸ ἄσυλ@. πῶς εἶπε; πρὸς ἐρασιὼ γὰρ ὁ λόγ@, κωμάζοντα μετ' ξίφους ἐπὶ σὲ σὺ ὥραν; τὸν ζάχλον, ἔφη, ὑπόσχω μᾶλλ@. ἐκεῖνος γὰρ δεῖ τῷ ξίφει. ἐπαινέσας δ' αὐ@

B

C

D

* Ita. αἰχώνην

ὁ Ἀπολλώνιος, Ἀρκάδα σε, ἔφη, ὁρῶ. καὶ μὴν τοῦ μειρακίου τούτου καὶ ἐν ἐπιστολῇ μέμνηται, καὶ διαγράφει αὐτὸν πολλῷ ἥδιον, ἢ ἐγὼ ἐνταῦθα, σωφροσύνης τε ἐπαινῶν πρὸς ὃν γράφει, φησὶ, τὸ μειράκιον τοῦτο μήθ' ὑποθανεῖν ὑπὸ τοῦ τυράννου. θαυμαθὲν δὲ τῆς Ῥώμης, ἐπὶ Μαλίαν πλεῦσαι, ζηλωτὸν τοῖς ἐν Ἀρκαδίᾳ μᾶλλον, ἢ ὃς τὰς ὑπὲρ μαστίγων καρτερείας * παρὰ Λακεδαιμονίοις νικῶντες.

χ. καρτερήσεις π.

A Apollonius, Arcadem, inquit, te esse video. Huius autem adolescentis ipse in epistola quadam meminit, eúmque latius, accuratiúsque describit, quàm ego hoc loco fecerim, atq; eius temperantiam laudabiliter extollere dicit. Adolescens is à tyranno non est interfectus, sed cùm Romam non sine admiratione summa vidisset, ad Maleam B nauigauit, ab Arcadibus magis coli dignus, quàm qui propter plagarum tolerantiam victores apud Lacedæmonios prædicantur.

ΦΙΛΟ-

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΥ ΤΟΥ ΤΥΑΝΕΩΣ ΒΙΟΝ, ΒΙΒΛΙΟΝ Η'.

PHILOSTRATI DE VITA APOLLONII TYANEI, LIBER OCTAVVS.

Inter ducendum in iudicium quid cum ſcriba, à quo ducebatur, locutus fuerit Apollonius de philoſophia, de iudicio, de aqua, ad cuius menſuram loquebantur rei, hoc eſt ad Clepſydram, quod Græci dicunt, μετρεῖν ὕδωρ, ἢ πρὸς ὕδωρ λέγειν, id eſt, metiri aquam, vel ad aquam dicere.

CAPVT PRIMVM.

NVNC ad tribunal accedamus audituri virum de illatis criminibus ſe defendẽtem. Cùm enim Sol iam eſſet exortus, patefactus eſt nobilioribus viris aditus in prætorium : & qui cum rege verſabantur, aſſerebant illũ præterita die nihil omnino comediſſe, cùm nimirũ examinaret accuratius ea, quæ in accuſatione continerentur. Habebat enim in manibus libellum, vbi ſcripta erat accuſatio : & alia quidem cum iracundia quadam, alia placatiore animo legebat. Fingere porrò debemus animo virum legib. inimicum, quia prætorij meminimus. Ex alia verò parte occurremus viro, qui ſe potius diſputaturum, quàm cauſam capitis dicturum arbitrabatur, quòd ſatis concipi poteſt ex iis, quæ egit antea quàm prætorium ingrederetur. Cùm enim ad tribunal accederet, interrogauit ſcribam, quo-

Α ΙΩΜΕΝ ἐς τὸ δικαστήριον, ἀκροασόμενοι τοῦ ἀνδρὸς ἀπολογουμένου ὑπὲρ τῶν αἰτιῶν. Ἡλίου γὰρ ἐπιτολαὶ ἦδη, καὶ ἀνεῖται τοῖς ἐλλογίμοις ἡ ἐς αὐτὸ πρόοδος. Β βασιλέα τε ξυνδιαιτώμενοί φασι μηδὲ σῖτον χθὲς ἅψασθαι, διοιχόντα οἶμαι τὰ ἐν τῇ δίκῃ· καὶ γάρ τοι καὶ βιβλίον πρόχειρον ἔχων αὐτῷ, τὰ μὲν, ξὺν ὀργῇ, τὰ δὲ, ἡπίῳ. ἀναπυνθάνεσθαι δὲ χρὴ οἷς ἀχθόμενος τοῖς νόμοις, ἐπειδὴ δίκης. ξυντυχόμεθα δὲ καὶ τῷ ἀνδρὶ, διαλέξεσθαι* ἡγουμένῳ μᾶλλον, ἢ δραμεῖσθαί τινα ὑπὲρ τῆς ψυχῆς ἀγῶνα. τοῦτο δ' ἂν τεκμηραίμεθα τοῖς γε πρὸ τοῦ δικαστηρίου. πρόϊων γάρ, ἤρετο τὸν γραμματέα, ὑφ' οὗ ἤγετο, οἵ

* διαλέγεσθαι

βαδίζοιεν. τῷ δὲ, ἐς τὸ δικαστήριον
ἡγεῖσθαι αὐτῷ φήσαντος, δικάσο-
μαι, ἔφη, τῷ τινα; τῷ γε
σεαυτοῦ, ἔφη, κατηγόρου. δικά-
σει δὲ ὁ βασιλεύς· ἐμοὶ δὲ, ἔφη, καὶ
τῷ βασιλεῖ, τίς ὁ δικάσων; δείξω
γὰρ αὐτῷ φιλοσοφίαν ἀδικουμένην.
καὶ τίς, εἶπε, βασιλεῖ φιλοσοφίας
λόγος, κἂν ἀδικῶν ταύτην τύχῃ;
ἀλλὰ φιλοσοφία πολιὰς, ἔφη, βα-
σιλέως, ἵν' ὑπιδείως ἄρχοι. ἐπαι- B
νέσας δὲ ὁ γραμματεὺς (καὶ γὰρ δὴ
καὶ μετείως διέκειτο τῷ Α-
πολλωνίῳ, ὡς καὶ καταρχὰς ἐδείκνυ) πόσῳ δὲ, εἶπε, τὸν λόγον δια-
μετρήσῃς ὕδατι; τοῦτο γάρ με χρὴ
τοῦ δίκης εἰδέναι. εἰ μὲν ὁπόσα, ἔφη, ἀπαιτεῖ ἡ δίκη, ξυγχω-
ρεῖ μοι λέγειν, καὶ αὖ φθαίνοι δια-
μετρηθεὶς οὐδὲ ὁ Θύμβρις. εἰ δὲ
ὁπόσα εἰρήσεται μέτρον τοῦ ἀποκει- C
νομένου ὁ ἐρωτῶν, σύντομος, εἶπεν,
ἀρετὰς ἐπίσκοπος, βραχυλογεῖν τε,
καὶ μακρηγορεῖν ὑπὲρ τοῦτων
φάσκων. καὶ σύντομος, ἔφη, ἀλλ'
ὁμοίας. ὁ γὰρ θάτερον ἱκανὸς, οὐδὲν
δὴ θατέρου λείποιτο. καὶ ξυμμε-
τρία δὲ ἀμφοῖν ξυγκειμένη, τρί-
την μὲν καὶ ἂν φαίην, πρώτην δ' ἂν
εἴη ἀρετὴ λόγου. ἐγὼ δὲ καὶ τῷ D
σιωπᾶν σὺ δικαστηρίῳ, τετάρτην
ἀρετὴν οἶδα. ἀνόητόν γε, εἶπε, σε-
αυτῷ, καὶ παντὶ τῷ κινδυνεύειν μέλ-
λοντι. καὶ μὲν καὶ Σωκράτει, ἔ-
κ. μέγα ὠ. φη, τῷ Ἀθηναίων μάλα * ὤνησεν,
ὅτ' ἔφυγε τὴν γραφήν. ἦ πῶς ὤ-
νησεν, εἶπε, τῷ ἐπειδὴ ἐσιώπα, ἀπο-

A nam se duceret. Cúmque illum ad iudicium ducere se respondisset, Contra quem, inquit, sum dicturus? Contra accusatorem tuum, inquit ille, & *Rex* inter vos iudicabit. Inter me autem, & regem quisnam iudicaturus est, inquit Apollonius? (demonstrabo namque ipsum philosophiæ iniuriam afferre.) Et quæ, inquit ille, regi cum philosophia ratio est, etiam si eam fortè iniuria afficiat? Verùm tamen philosophia de rege plurimùm sollicita est, vt iustè, ac decenter imperet. Collaudans Apollonij sententiam scriba (cùm esset alioquin Apollonio beneuolus, vt in principio ostendit) Quanta, inquit, aqua tuam orationem metieris? hoc enim ante causam dicendam scire me oportet. Si quodcunque, inquit Apollonius, causa exigit, dicere me sinat, non ipse Tyberis ad metiendum sufficiat. Sin ad ea tantùm, quæ interrogabor, dicturus sum, constat respondentis mensuram esse eum, qui interrogat. Contrarias, inquit scriba, virtutes polliceris, cùm & breuiter, & prolixè, de iisdem rebus te dicturum ostendas. Minimè verò contrarias, inquit Apollonius, immò similes: qui enim alterum sufficienter efficere potest, ad alterum quoque erit idoneus: & moderationem ex vtroque compositam, non vtique tertiam dixerim, sed inter primas orationis virtutes enumeranda videtur. Ego autem tacere in iudicio quartam esse virtutē percepi. Inutilis ista est, inquit ille, & tibi & omnibus, qui in aliquo versantur periculo. Verumenimuerò Socrati Athenienſi maximè profuit, quando absolutus est. Et quo pacto, inquit, illi taciturnitas profuit, cùm mor-

tuus sit? Non fuit mortuus, inquit Apollonius; verùm sic esse Athenienses putarunt. hoc pacto sese Apollonius aduersus tyranni iniurias præparabat.

A θανόντα; καὶ ἀπέθανεν, ἔφη, Ἀθηναῖοι ᾤοντο. ὧδε μὲν παρεσκεύαζε πρὸς τὰ κατὰ τοῦ τυράννου πάντα.

Iussum Apollonium nudum ingredi in prætorium ad Domitianum. Deinde quæ ab accusatore coram tyranno interrogatus fuerit, & quomodo absolutus. Tum disparuisse. CAP. II.

QVVM ad fores prætorij constitisset, accedens alius quidam scriba, O Tyanensis, inquit, nudum te prætorium intrare rex iubet. Tunc Apollonius, Loturíne, an dicturi causam huc accedimus? Tunc ille, non propter vestes hæc tibi præcipiuntur, sed omnino prohibet rex ne fasciculum, ne libellum, néve aliud scriptum omnino tecum feras. An etiam nec ferulam, inquit Apollonius, ad hos cædendos, qui ipsi tam stulta persuaserunt? Tunc exclamans accusator, O rex, verbera mihi *minitatur* incantator iste. *Ego enim tibi hæc persuasi: Ergo tu* (inquit Apoll.) *incantatores potius.* Quæ enim ego regi nũquam suasi, tu illi me persuasisse dicis. Aderat enim conuitianti accusatori Euphratis libertus, quem dicebatur Euphrates delatorem misisse disputationum, quas in Ionia fecerat Apollonius, & simul pecunias attulisse, quas Euphratis nomine accusatori largiretur. Et hæc tanquam præludia accusationis fuerunt: Quæ verò in ipsa accusatione acta sint, deinceps narrabimus. Erat prætorium tanquam in festiua celebritate exornatum: & insignes viri omnia certatim loca compleuerant, ídque iubente rege fecerant. cupiebat enim coram pluribus Apollonium redarguere, tum etiam tot clarorum virorum præsentia terreri illum opinabatur. Ille verò adeò regem contemnebat, vt ne respicere

B Προεσῶπ δ' αὐτῷ τῷ δικαστηρίῳ, προσελθὼν ἕτερος γραμματεὺς, ὦ Τυανεῦ, ἔφη, γυμνὸς εἰσελθε. λεσόμθα οὖν, εἶπεν, ἢ δικασόμθα; οὐχ ὑπὲρ ἐσθῆτος, ἔφη, ταῦτα προστάττεται, ἀλλ' ἀπαγορεύει σοι ὁ βασιλεὺς, μήτε φυλλάριον, μήτε βιβλίον, μήτ' ἄλλο γραμματεῖον ὅλως μηδὲν εἰσφέρειν σὺν σαυτῷ. μηδὲ ναρθηκα, εἶπεν, ὑπὲ τοῖς αὐτοπτως αὐτὰ ταῦτα πείθοντας. ἀναβοήσας δ' ὁ κατήγορος, ὦ βασιλεῦ, πληγὰς, ἔφη, ἀπειλεῖ μοι ὁ γόης. ἐγὼ γὰρ σε ταυτὶ πέπεικα. καίτοι, εἶπε, σὺ μᾶλλον γόης. ἃ γὰρ μὴ ἐγὼ πέπεικά πω τὸν βασιλέα, ὡς καὶ εἰμὶ, σὺ φὴς αὐτὸν ὡς εἴλεω πεπεικέναι. πρὸς δὲ τῷ κατηγόρῳ λοιδορεμένῳ ταῦτα, ἦν τῷ Εὐφράτου τις ἀπελευθέρων, ὃν ἐλέγετο Εὐφράτης ἄγγελον τῷ ἐν Ιωνίᾳ τῷ Απολ-

D λωνίῳ διαλέξεων σεῖλαι ὁμοῦ χρήμασιν, ἃ τῷ κατηγόρῳ ἐπεδόθη. ταῦτα μὲν προβολήσαντο περὶ τὸ δίκης. τὰ δ' ἐν αὐτῇ· κεκόσμητο μὲν τὸ δικαστήριον, ὥσπερ ἐπὶ ξυνοδικῷ πανηγυρικοῦ. μετεῖχον δ' αὐτῆς καὶ ἐπίδηλοι πάντες, ἀγῶνα ποιεμένου τοῦ βασιλέως, ὅτι ἐν πλείοσιν ἐλεῖν αὐτὸν ἐπὶ τῇ τῶν ἀνδρῶν αἰτίᾳ. ὅθ' οὕτω τι ὑπερεώρα τοῦ βασιλέως, ὡς μηδὲ

ἐς αὐτὸν βλέπειν. ἐπηρεάσαντος ὁ τ̃ A quidem ipsum dignaretur. Cùm
increparet accusator superbiam e-
φρ. κ. κα- τηγορ. μ. φ. *κατηγόρου πλὼ ὑπροψίαν, καὶ κε-
λεύσαντος ὁρᾶν αὐτὸν ἐς τὸν ἁπάντων
ius, iuberétque omnium hominum
ἀνθρώπων θεὸν, ἀνέσχεν ὁ Ἀπολλώ-
Deum respicere, oculos ad culmen
νιος τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐς τ̃ ὄροφον,
domus sustulit Apollonius, Iouem
ἐνδεικνύμενος μὴ τὸ ἐς τ̃ Δία ὁρᾶν.
se respicere demonstrans; deterio-
τὸν ὁ ἀσεβῶς κολακευθέντα, κακίω
rémq. existimabat adulatorem eum,
τ̃ κολακεύσαντος ἡγούμενον. ἐδόα
qui sibi tales adulationes impiè fie-
καὶ τοιαῦτα ὁ κατήγορος, ἤδη μέχρι
ri sustinebat. Clamabat insuper ac-
βασιλεῦ ὕδωρ. εἰ γὰρ ξυγχωρήσεις αὐ-
cusator, Metire aquam, ô rex. Si e-
nim orationis prolixitatem illi con-
φρ. κ. ἀ- τῷ μῆκος λόγων *ἀπάγξει ἡμᾶς. ἔστι
παξει cesseris, nos omnes *strangulabit*. Ha-
δὲ μοι καὶ βιβλίον τόδε ξυγγεγραμ- B beo enim libellum in quo accusa-
μένον τὰς αἰτίας, ὑπὲρ ὧν χρὴ λέγειν
tionis capita scripta sunt, quibus
αὐτὸν, ἀπολογεῖσθω ὁ κ̃ μίαν. ὅθεν ὡς
ipsum oportet respondere, & per
ἤρεσε ξυμβεβουλευκότας ἐπαινέσας,
singula defensionem afferre. Impe-
ἐκέλευσε τ̃ ἄνδρα κ̃ πλὼ τ̃ συ-
rator autem tanquam optimo cõsi-
κοφάντου ξυμβουλίαν ἀπολογεῖσθαι·
liario *laudato*, iussit Apolloniũ iuxta
τὰς μὲν ἄλλας παρελθὼν αἰτίας,
calumniatoris consilia defensionem
ὡς οὐκ ἀξίας καταφῆσαί τινα ἐς λό-
proferre. Et cæteris quidem accusa-
γον· ὑπὲρ τετάρων ὁ, αἷς ἀπόροις τε,
tionis capitib. quasi indignis quæ in
καὶ δυσαποκρίτοις ᾤετο, ὧδε ἐρωτή-
iudicium venirent, omissis, ea tan-
σας, τί χρὴ μαθὼν, ἔφη, Ἀπολλώ-
tùm interrogauit, quorum dubia,
νιε, οὐ πλὼ αὐτλὼ ἔχῃς ἅπασι κο-
difficilísque responsio videbatur.
λλὼ, ἀλλ' ἰδίαν τε, καὶ ξαίρετον; ὅτι
Primò quidem, quæ causa est, in-
με, εἶπεν, ἡ τρέφουσα γῆ καὶ ἀμφιέν- C quit, Apolloni, cur eodem quo a-
νυσι. ζῶα ὁ ἄθλια οὐκ ἐνοχλῶ. πά-
lij vestitu non vtaris, sed proprium
λιν ἤρετο, τ̃ χαίειν ὑ ἄνθρωποι θεόν
quendam, & ab aliis diuisum habi-
σε ὀνομάζουσιν; ὅτι πᾶς, εἶπεν, ἄνθρω-
tum inueneris? Ad hoc Apollo-
πος ἀγαθὸς νομιζόμενος, θεῦ ἐπω-
nius, Quia, inquit, terra, quæ me
χ. ὁπόθεν νυμίᾳ πιμᾶται. ὁ λόγος ἔστ, ὃς *ἐφι-
nutrit, eadem quoque vestire po-
ὁ. τ. ἀ. δε- δήλωκα ἐ. λοσοφήθη τῷ ἀνδρὶ, δεδήλωται *ἐν
test: & hoc pacto miseris animali-
τοῖς Ινδῶν λόγοις. τρίτον ἤρετο ὑπὲρ
bus molestiam non affero. Rursus
τ̃ ἐν Ἐφέσῳ λοιμοῦ. πόθεν γὰρ, ἔφη,
autem interrogauit accusator, Cur
ὁρμώμενος, ἢ τῷ, ξυμβαλλόμενος,
te homines Deum appellant? Quo-
τοσῆπας τῇ Ἐφέσῳ νοσεῖν αὐτούς;
niam, inquit ille, vir omnis, qui bo-
λεπτοτέρᾳ, εἶπεν, ὦ βασιλεῦ, διαίτῃ
nus existimatur, tali cognomine ho- D
χρώμενος, τοσοῦτος τ̃ νόσου ἠσθόμην.
noratur. hoc autem responsum ex
qua deprompserit philosophia, in
sermonib. cum Indis habitis osten-
dimus. Tertiò de peste interrogauit,
quam Ephesi sedauerat: Vnde, in-
quit, agnoscens, aut vnde conie-
ctans prædixisti Ephesiis causam
morbi? Ego, inquit, ô rex, vtens
victu magis tenui quàm ceteri homi-
nes, primus morbi grauitatem sensi.

quòd si libet, referam etiam pestium causas. Ille autem (vt opinor) timens ne iniustitiam & sceleratas nuptias, & cetera quæ præter rationem fecerat morborum causas esse diceret, Non egeo, inquit, responso tali. Quartam verò interrogationem non statim protulit, sed plurimùm temporis interponens, multáque secum interea cogitans, & stupenti similis, tandem quod præter omnium opinionem fuit, interrogauit. Opinabátur namque omnes illum altiore voce hominum fide implorata, grauiora quædam contra eius sacrificia clamaturum. Ipse verò submissius, placidísque verbis sic interrogauit: Cùm tu, Apolloni, die quadam domo egressus in agrum venisti, cuinam vt puerum sacrificares, mactasti? Tunc Apollonius, quasi puerum quendam castigans, Meliora, inquit, loquere. Si enim domo exiui, in agro fui, & sacrificaui: si autem sacrificaui, etiam comedi. sed hæc dicant velim, qui fide sunt digni. Talia dicente Apollonio, cùm laudatorum assensus sublatus esset, maior etiam quàm regio foro congruere videretur; rex illius dictis attestari omnes arbitratus, & responsis eius aliquantum commotus, cùm sui compos esse, & mentis aliquid habere videretur, Ego te, inquit, Apolloni, de oblatis criminibus absoluo, & liberum esse iubeo. Permanebis autem quoad priuatim tecum colloquar. Ille autem animo confirmatus, Tibi, inquit, rex habeo gratias. Verùm propter scelestissimos viros vrbes funditus pereunt, insulæ exulibus replentur; Continens doloribus abundat, & exercitus formidine, senatus autem suspicionib. nunquam caret. Da igitur si vis & mihi

A εἰ ὦ βέλτ, λέγω κὴ λοιμῶν αἰτίας. ὅδ' οἶμαι δείσας μὴ τὴν ἀδικίαν, κὴ τοὺς μὴ καθαροὺς γάμους, & ὁποῖα κὴ βλάβας ἐτεκμήρατο ἀπηγέψη τοῖς τοιαύτας νόσους, οὐδέομαι, ἔφη, τοιᾶσδε ἀποκρίσεως. ἐπειδὴ τὸ τετάρτιον ἐφώτησιν ἐπέφερεν ἐς τοὺς ἄνδρας, κὴ βυθοὺς ὥρμησεν, ἀλλὰ πολὺν μὲν χρόνον διαλιπὼν, πολλὰ ὦ συνθυμηθεὶς, ἰλιγγιῶντι ὦ ὅμοιος, ἠρώτησεν ὑπὲρ κῆ τὰ ἀπάν-

B των δόξαν· οἱ μὲν γὰρ ὤοντο αὐτὸν συμπεπλήσανται τὸ πλάσματος, μήτε τὰ προσηκούσας ἀφέξεσθαι τῶν ἀνδρῶν, φέτλια ὦ ὑπὲρ τὰ θυσίας βοήσεσθαι. ὁ δ', ὡς χ. τὰ. ἀλλ' ὑφέρπων πὴ ἐρώτησιν, εἰπέ μοι, ἔφη, προελθὼν τὰ οἰκίας τῇ δεῖνι ἡμέρᾳ· & ἐς ἀγρὸν πορευθεὶς, τίνι ἐθύσω τὸν παῖδα; κὴ ὁ Ἀπολλώνιος, ὥσπερ μειρακίῳ ἐπιπλήττων, οὐφήμει, ἔφη. εἰ

C μὲν γὰρ ᾠχόμην τὰ οἰκίας, ἐγυόμην ἐν ἀγρῷ, * κὴ ἔθυσα. εἰ δὲ ἔθυσα, & ἔφαγον. λεγόντων δὲ αὐτὰ οἱ πίστεως ἄξιοι. τοιαῦτα τἀνδρὸς εἰπόντος, καὶ ἐπαίνου ἀρθέντος μείζονος, ἢ βασιλέα ξυνεχωρεῖ δικαστήριον, ξυμμαρτυρεῖν αὐτῷ νομίσας ὁ βασιλεὺς τοὺς φρόντας, κὴ παθόντι πρὸς τὰς ἀποκρίσεις, ἐπειδὴ ἔρρων τότε, καὶ νοῦν εἶχον, ἀφίημί σε, εἶπε, τῆς ἐγκλημάτων· μενεῖς δὲ, ἔστ' ἂν ἰδίᾳ ξυνδιατρίβωμεν.

D θα. ὁ δὲ, ὑπερρώσας ἑαυτὸν, σοὶ μὲν χάρις, ὦ βασιλεῦ, ἔφη· διὰ τοὺς δὲ ἀλιτηρίους τούτους, ἀπολώλασι μὲν αἱ πόλις, πλήρεις δ' αἱ νῆσοι φυγάδων· ἡ δὲ ἤπειρος, οἰμωγῆς. τὰ δὲ στρατεύματα, δηλίας. ἡ δὲ ξύγκλητος, ὑποψίας. δὸς εἰ βούλει καὶ μοὶ

τόπον. εἰ δὲ μή, πέμπε τὸν ληψόμενόν
μου τὸ σῶμα τοῦτο· ψυχὴ γὰρ ψυχῇ ἀδυνάτου· μᾶλλον δὲ οὐδὲ σῶμα τοῦτό γε λάβοις·
οὐ γάρ με κτενεῖς, ἐπεὶ οὗτοι μόρσιμός εἰμι. καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἠφανίσθη τοῦ
δικαστηρίου. τὸν τε δὴ πρόντα καιρὸν οὗ
ἐμέμφετο, ὑπὲρ ὧν δὴ ἁπλῶς ὁ τύραννος, ἀλλὰ καὶ περιουσίας, ἐρωτήσων
δῆλος ἦν. ἐμεγαλοφρονεῖτο γὰρ που
χ. τῷ π τὸ μὴ ἀπεκτονέναι αὐτὸν, * τότε μὴ ἐς τὰ
τοιαῦτα ὑπαχθῆναι περιορῶν. τυχεῖν
δὲ αὖ τούτου δέησα ἡγεῖτο, εἰ μὴ ἀγνοεῖτο τὸ φύσεως, ἀλλὰ γιγνώσκοιτο ὡς
ἔχοι, τὸ μὴ δή ποτε ἀλῶναι ἄκων. καὶ
γὰρ τὸ δέος τὸ περὶ τοῖς ἀνδράσιν, οὗ
ἤδη αὐτῷ εἶχεν. ὑπὲρ ὧν γὰρ μηδὲ ἐρεσθαί τι ὁ τύραννος ὥρμησε, πῶς δὴ
τούτοις ἐς τὸ πιθανὸν ἀπέκτεινεν, ὅτι
παῖς οὐκ ἐν δικαστηρίῳ πεπραγμέναις αἰτίαις; τοιάδε οὖρον τὰ ἐν τῇ δίκῃ. ἐπειδὴ γὰρ λόγος μοὶ αὐτῷ ξυνεγράφη τις, ὡς πρὸς ὕδωρ ἐς τὸν ἀπολογίαν ἀφηγησόμενον, ξυνεῖλε αὐτὸν ὁ
τύραννος ἐς ἃς εἴρηκα ἐρωτήσεις, ἀναγεγράφθω γὰρ ὁ λόγος· οὐκ ἀγνοῶ μοὶ,
ὅτι διαβάλλουσιν αὐτὸν οἱ τὰς βωμολόχους ἰδέας ἐπαινοῦντες, ὡς ἦπον μέν,
αὐτοί φασι, δεῖν κεκολασμένον, ὑπερορᾶν δὲ τοῖς τε ὀνόμασι, καὶ ταῖς γνώ-
χ. ὀνθυμουμένῳ μαις. τὸν δὲ ἄνδρα ἐνθυμουμένῳ *, οὐ
μοι δοκεῖ ὁ σοφὸς ὑμῶς ἂν ἀποκείνεσθαι τὸ ἑαυτοῦ ἦθος, θρῖσαι ἐπιτηδεύων,
καὶ ἀντίθετα, καὶ κροτάλοις δίκην κτυπῶν
τῇ γλώττῃ. ῥητορικοῖς μὲν γὰρ ποτὲ
ζήτημα ταῦτα, καὶ οὐδὲ ἐκείνοις δή. δηνότης γὰρ ἐν δικαστηρίοις, ἢ μὲν, φανερά, κἂν διαβάλοι τινὰ ὡς ἐπιβου-

locum: sin autẽ minimè, mitte qui meum corpus accipiat. Animam namq. capere impossibile est: quin etiam neque corpus capere poteris, *Nec tu me occides, quoniã tibi fata negarunt.* Atq; hæc dicens è prætorio disparuit; præsentem opportunitatem egregiè captans, quoniam tyrannus non boni alicuius causa, sed ob quandam curiositatem nonnulla ab eo quæsiturus apparebat. Multùm enim in hoc gloriabatur, quòd eum non interfeciſſet, & *quòd* ne in tali re deciperetur, *præuideret.* Apollonius autem *id se pulcherrimè consecuturũ* opinabatur, si natura sua non ignoraretur, & si omnib. notum esset, se inuitum capi nequaquã posse. De timore etiam, quem pro viris amicis susceperat, bene *iam ipsi succesſerat.* Cùm enim de *iis nihil* interrogasset quidem tyrannus, quomodo *verisimili ratione* inductus eos interficeret ob crimina, quæ in iudicium non venissent? Hæc *comperi* in iudicio acta *fuisse* ab ipso. Sed quoniam oratio quædam ab ipso scripta est, quam velut ad aquam narraturus composuit, *tyrannus* verò *ad eas, quas dixi, interogationes reduxit*: consentaneum duxi eam huic operi inserere. Neque verò sum nescius fore, vt qui scurrile quoddam genus laudant dicendi, eius hunc dicendi modum calumnientur, tanquam minus quàm deceat *castigatum*, vt ipsi putant, verbis autem & sententiis nimis se attollentem. *Mihi* viri conditionem *attendenti non videtur doctus ingenium suum prodere* si comparia, & antitheta orationi interserat, & *crepundiorum* more lingua supplodat. Rhetoricæ namque exercitationis ista sunt, quib. non semper vti opus est. Dicendi enim artificiũ, si iudiciis manifestum sit, dicenti calumniam afferet tanquã decipere volenti eos,

qui iudicaturi ſunt. Sin autem occultum, laténſque fuerit artificium, facilius quod volet aſſequetur. Iudices enim latere, quòd quis eloquẽs ſit, vera, perfectáque eſt eloquentia. Sapienti autem viro ſeſe defenſuro (neque enim in iudicio accuſabit ſapiens ea, quæ reprehendere palàm poteſt) & alius dicendi modus conuenit à forenſibus oratoribus; & vt oratio præparata quidem ſit, diſſimulet autem præparationem, & puram eſſe oportet, non tamen adeò nudam, vt ſuperbiæ ſuſpicionem *nimiam* afferat. Captandæ autem miſericordiæ ratio omnis abeſto. Qui enim ſupplicari pro ſe non permittit, quid is pro captanda miſericordia dicere curabit? Talis (vt arbitror) ea, quam diximus oratio videbitur iis, qui non nimis molliter nec me, nec ipſum ſunt audituri. Compacta eſt autem ab ipſo in hunc modum oratio.

A λαβόντα τοῖς ψηφιουμένοις. ἢ δὴ ἀφανὴς, κἂν ἀπέλθοι κερδᾶναι. τὸ γὰρ λαθεῖν τοὺς δικάζοντας ὡς δεινός ἐστιν, ἀληθεστέρα δεινότης. σοφῷ δὲ ἀνδρὶ ἀπολογουμένῳ· οὐ γὰρ κατηγορήσει γε ὁ σοφὸς, ἃ ἐπιτιμᾷν ἐρρώσατο· ἤθους τε δεῖ ἑτέρου παρὰ τοὺς δικανικοὺς ἄνδρας, λόγου τε κατασκευασμένου μέν, μὴ δοκοῦντος δέ· καὶ ὑποσεμνῶσθαι ἔστω, καὶ μὴ πολὺ B ἀποδέων τῆς ὑπερόπτης εἶναι· ἐλεεῖσθαι τε ἀπέστω λέγοντας. ὁ γὰρ μὴ ἀντιβολῆσαι ξυγχωρῶν, τί ἂν δοίη ἐπὶ ἐλέῳ εἰπεῖν; τοιόσδε ὁ λόγος δόξει, τοῖς γε μὴ μαλακῶς ἀκροασαμένοις ἐμοί τε, καὶ τοῦ ἀνδρός. ξυνετέθη γὰρ αὐτῷ ὧδε.

Oratio Apollonij ad Domitianum, vbi ſe de iis, quibus accuſabatur, defendit: quam tamen orationem non recitaſſe commemorant. CAP. III.

DE maximis rebus hodierna die certamen tibi, rex, mihíque propoſitum eſt. Tu pro his rebus periclitaris, pro quibus antea nullus Imperator periclitatus eſt, quòd philoſophiam ſine cauſa videaris calumniari. Ego autem horum cauſa vocor in iudicium, quorum nunquam Athenis accuſatus eſt Socrates, *quem* accuſatores *noua quidem dæmonia inducere cenſebant, ſed dæmonem nec* appellarunt, neque eſſe ſunt arbitrati. Cùm igitur vtrique noſtrum tam graue periculum immineat, non verebor ea tibi conſulere, quæ mihi ipſe iamdudum perſuaſi. Poſtquam enim in hoc certamen nos deduxit accuſator, opinio falſa quidem apud omnes incre-

C ΟΜΕΝ ἀγὼν, ὑπὲρ μεγάλων σοί τε, ὦ βασιλεῦ, κἀμοί· οὔτε γὰρ κινδυνώδης, ὑφ' ὧν μή ποτε ὁ αὐτοκράτωρ, εἰ σοφὸς φιλοσοφίαν οὐδεμιᾷ δίκῃ διαβεβλῆσθαι δόξῃς· ἐγώ τε, ὑπὲρ ὧν μηδὲ Σωκράτης ποτὲ Ἀθηναίοις, ὃν D γραψάμενοι γράφουσι, καινὸν μὲν τὰ δαιμόνια ἠγωνίσατο, δαίμονα δ' οὔτε ἐκάλεσεν, οὔτε ᾠήθη. κινδύνου δ' ἐφ' ἑκάτερον ἡμῖν οὕτω χαλεποῦ ἥκοντος, οὐκ ὀκνήσω σοὶ ξυμβουλεύειν, ὁπόσα ἐμαυτὸν πέπεικα. ἐπειδὴ γὰρ κατέστησεν ἡμᾶς ὁ κατήγορος ἐς τουτονὶ τὸν ἀγῶνα, εἰσῆλθε δοῦ πολλοὺς ἐκ δλη-

σὴς περὶ ἐμοῦ τ, ἢ σοῦ δόξα. σὲ μὲν γὰρ ὧνδε ξυμβούλῳ τῆς ἀκροάσεως ὀργῇ χρήσεσθαι, δι' ἣν κἂν ἀποκτεῖναί με, ὅπ ποτέ ὅτι τὸ ἀποκτεῖναι, ἐμὲ δ' οἰήσεσθαι ἑμαυτὸν τῷ δικαστηρίῳ. ζῆπος δ', ὁπόσοι τ ἀποδρᾶν εἰσιν, ἦσαν δ', ὦ βασιλεῦ, μυρίοι. ἢ τούτων ἀκούων, οὐκ εἰ τῷ περιπαγνώσοιμι ἦλθον, οὐδὲ καπεψηφισάμην τ σῆς ἀκροάσεως, ὡς μὴ τὸ βούλεσθαι ἐχούσης, ἀλλὰ ξυναπέμψοις τοῖς νόμοις, ἕσπερ καὶ τῷ λόγῳ. τούτου ξύμβουλος ἢ σοὶ γίγνομαι. δίκαιον γὰρ τὸ μὴ περιπαγνώσοιμι, μηδὲ καθῆσθαι πεπεισμένῳ, ὡς ἐγώ τί σε κακὸν εἴργασμαι, μήδ' ὑπὲρ μὲν τ Ἀρμενίας τε, ἢ Βαβυλωνίας, ὅσοι τῶν ἐκείνῃ ἄρχουσιν. οἷς ἵππος τε παμπόλλη ἔστι, καὶ τοξεία πᾶσα, καὶ ἀνδρῶν ὄχλος, ἔ χρυσὴ γῆ, ὧν ἐγὼ οἶδα ἀκούσαν ξυὺ γέλωτι, τὸ πείσεσθαί τι ὑπ' αὐτῶν, ὅ σε ἔ τινὰ ἄρχειν τούτων ἀφαιρήσεται. κατ' ἀνδρὸς ὃ σοφοῦ, καὶ γυμνοῦ πεσόντα ὡς ἔστι τύπτω ὅπλον ἐπὶ τὸν Ρωμαίων αὐτοκράτορα; καὶ περισδέχεσθαι ταῦτα, Αἰγυπτίου συκοφάντου λέγοντος, ἃ μηδὲ τ Ἀθηνᾶς ποτ' ἤκουσας, ὡς σεαυτοῦ περιορᾶν φῂς, εἰ μὴ νὴ Δία ἡ κολακευτικὴ, καὶ τὸ συκοφαντεῖν, οὕτω πὶ νεῶν τοῖς ἀληθείοις τούτοις ἐπιδέδωκεν, ὡς σοὶ θεοὶ ὑπὲρ μὲν τῶν σμικρῶν, ἢ ὁπόσαι ὀφθαλμίαι τέ εἰσι, καὶ τὸ μὴ πυρέξαι, μήδ' ἀνοιδῆσαί τι τῶν σπλάγχνων, ἐπιτηδείους εἶ σοι ξυμβούλοις φάσκειν, ἰατρῶν δίκην ἐφαπτομένους, ἔ δε-

A buit, te in hac auditione consultricem iracundiam adhibiturum esse, per quam vtcunque in iudicio res euenerit, me sis interfecturus: me autem putant iudicio quacumque ratione possim excessurum: & modi, ô rex, fugiendi, qui multi sanè sunt, adesse mihi complures opinantur. Hæc itaque cùm audissem in iudicium veni, non vt mentem tuam, rectámve sententiam peruerterem, sed legi-
B bus obtemperans rationi me subieci; quod etiam tibi consulere volo. Iustum est enim te, neque præiudicium facere, neque in his permanere, quæ tibi forsan aliquis de me persuasit, quòd tibi sim inimicus. Quod si quis regem Armenium, aut Babylonium, aut alium quemuis eorum, qui in illis prouinciis regnant, quíque militibus & equitatu; sagittariis quoque & virorum, & pecuniarum multitudine abundant; mali quidpiam tibi
C allaturum, aut priuaturum te imperio dixerit: scio non sine risu te posse talia dicentem audire. Quomodo igitur credere poteris, virum sapientem, & nudum contra Romanum Imperatorem arma mouere? aut quomodo talibus verbis aures præbere potes? præsertim Ægyptio calumniatore talia deferente: quæ profectò nunquam ex Pallade audiuisti, quam de tuis rebus
D sollicitam esse, atque iisdem prouidere fateris, nisi fortè assentandi, calumniandíque facultas eousque in viris sceleratis ducta est, vt Deos de rebus paruis, & oculorũ lippitudine, aut febricitatione, aut de somniis, & de intestinorum tumore familiares tibi & consiliarios esse dicant, téq. medicorum instar attrectare, &

cuilibet morborum tuorum remedium afferre. de imperio autem, & de vita periclitanti, neque consulant à quibus cauendum sit, nec moneant, quibus armis contra eosdem sit vtendum: sed permittant calumniatores tanquam Palladis Ægidem, aut Iouis manum tibi opitulari, cùm de te scire profiteantur ea, quæ nec ipsi quidem Dej sciunt. Iactant præterea de te excitando, aut ad somnum deducendum plurimùm laborare. Si tamen somnum inducere est malis mala semper accumulare, & tales (vt sic dicã) Iliades iugiter comminisci. Quòd autem equos plurimos nutriant, & albis bigis per medium forum deuehantur, & in vasis argenteis, aut aureis conuiuentur, nuptiæ præterea puerorum *viginti & triginta* nummorũ millibus, ad libidinem emptorum: mulierum insuper occulti concubitus, quoad illorum scelus latere potuit: atque earundem cõiugia postquam in crimine deprehensi fuerint: tum etiam ingentes plausus ob egregias victorias habiti, posteaquã philosophus, aut consularis vir nihil iniustè agens, falsò ab ipsis iudicio circumuentus, abs te occiditur. Hæc inquam, atque huiusmodi alia nefanda facinora sceleſtorum hominum delitiis concedantur: patiantur etiam ipsos *neq; legum*, neq; hominum conspectũ *amplius* vereri. Quòd autẽ supra homines tantùm sapere profiteãtur, vt asserere audeant, quæ Deorum sunt sese prænoscere, ego quidẽ non laudo, & audire perhorresco: tu verò si talia admiseris, procul dubio futurum arbitror, vt te in iudicio accusent, tanquam de Diis malè sentientem. Sperant enim etiam aduersus te accusationes cõponere, postquam eorum calumniis nemo accusandus manserit. Atqui sentio me

A ἐμπιόντας, ὅπου αὖ πονηρὸς ἔχοις. πρὸς δὲ τῇ ἀρχῇ, καὶ τῷ σώματι κινδυνεύοντί σοι, μήθ' οἷς φυλάττεσθαι χρὴ ξυμβουλεύειν, μήθ' ὅπλα ἔχειν σοι πρὸς αὐτοὺς ὅπλῳ, διδάσκειν ἥκοντας, ἀλλ' εἴ σοι τοῦ συκοφάντας, Αἰγίδα Ἀθηνᾶς, ἢ Διὸς χεῖρα, εἰδέναι μὲν ὑπὲρ σοῦ φάσκοντας, ἃ μήδ' ὁ θεοί. προεγειροτάς δέ σου, καὶ προκαθεύδοντας, εἰ δὴ καθεύδουσιν οὗτοι, κακοῖς φασιν ἐπαντλοῦντες κακά, καὶ τὰς ἰλιάδας ταύτας ἀεὶ ξυμπλέοντες. καὶ τὸ μὲν ἱπποδρομεῖν αὐτοῦ, κἀπὶ ζυγῶν ἐς πλῆθος ἀγορᾶν σὺν κλεῖθαι λευκῶν, καὶ ἡ σὺν ἀργύρῳ, καὶ χρυσῷ ὀψοφαγία, καὶ γάμοι, μειρακίων δύο καὶ τριῶν ἐωνημένα παιδικά. καὶ τὸ μοιχεύειν μὲν ὃν, λανθάνουσι χρόνῳ· γαμεῖν δ', ἃς ἐμοίχευσαν, ὅταν ἐπ' αὐταῖς ληφθῶσι. καὶ προποιῶντες αὐτοὺς ἐπὶ ταῖς καλαῖς νίκαις, ἐπὶ φιλοσοφούσῃ, ἢ ὑπατος ἀδικῶν οὐδέν, ἀλλῷ μὲν τοῦτο τούτων, ἀπόλλυσθαι δὲ τοῦτο σοί· δεδόσθω τῇ τύχῃ καταράτων τρυφῇ, καὶ τὸ μήτε νόμων αὐτοῖς ἔτι, μήτ' ὀφθαλμοῦ δίκῃ φόβῳ· τὸ δ' οὕτω

B κακῶς τοῖς ἀνθρώποις φρονεῖν, ὡς προγιγνώσκειν βούλεσθαι τὰ θεῶν, ἐγὼ μὲν οὔτ' ἐπαινῶ, καὶ ἀκούων δέδια· σὺ δ' εἰ προσδέξοιο, χράφονται καὶ σὲ ἴσως, ὡς διαβάλλοντα ἐς πλῆθος* τοῖς τοῦ θείου δόξαν. ἐλπὶς γὰρ καὶ σοὶ ξυγκεῖσθαι τοιαύτας γραφάς, ἐπειδὰν μηδεὶς τοῖς συκοφάνταις λοιπὸς ᾖ. καὶ ξυνίημι

* κ. διαβά. πλῆθ. π.

μᾶλλον, ἢ ἀπολογούμενον. εἰρήσθω δέ μοι ταῦθ' ὑπὲρ τῶν νόμων, οὓς εἰ μὴ ἀρέσκοντας ἡγοῖο, καὶ ἀρέσκοις. τίς οὖν ξυνήγορος ἔσται μοι ἀπολογουμένῳ; εἰ γὰρ καλέσαιμι τὸν Δία, ὑφ' ᾧ βεβιωκὼς οἶδα, γοητεύειν με φήσουσι, καὶ τὸν οὐρανὸν ἐς τὴν γῆν ἄγειν. διαλεγώμεθα οὖν περὶ τούτου ἀνδρὶ, ὃν τεθνάναι μὲν οἱ πολλοί φασιν, ἐγὼ δὲ οὔ φημι. ἔστι γὰρ ὁ πατὴρ ὁ σὸς, ᾧ ἐγὼ τοσούτου ἄξιος, ὅσου περ ἐκεῖνός σοι. σὲ μὲν γὰρ ἐποίησεν, ὑπ' ἐμοῦ δὲ γέγονε θεὸς ὁ βασιλεύς. ξυλλήπτωρ ἔσται μοι τῆς ἀπολογίας, πολλῷ τἀμὰ βέλτιον, ἢ σὺ γιγνώσκων. ἀφίκετο μὲν γὰρ ἐς Αἴγυπτον οὔπω αὐτοκράτωρ, θεοῖς τε τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ θύσων, καὶ μοι ὑπὲρ τῆς ἀρχῆς διαλεξόμενος. ἐντυχὼν δέ μοι κομῶντί τε, καὶ ὡδὶ ἐσταλμένῳ, οὐδὲν εἶπε, οὐδὲ ἐν τοῖς ἐμοῖς ἦν, ἡγούμενος τὸ ἐν ἐμοὶ πᾶν δοῦναι ἔχειν. ἐμοῦ δὲ ἐνέχ' ἥκειν ὁμολογήσας, ἀπῆλθεν ἐπαινέσας. καὶ εἰπὼν μὲν, ἃ μὴ τοῖς ἄλλον, ἀκούσας δ' ἃ μὴ παρ' ἄλλου· ἥ τε διάνοια, ἣ ἐς τὴν ἀρχὴν ἐλήλυθε, ἐρρώσθη αὐτῷ παρ' ἐμοῦ μάλιστα, μθεσηκῦα ἤδη ὑφ' ἑτέρων, οὐκ ἀπιστεία* μὲν, οὐ μὴν δοκοῦντά γε δόξαι. ὃ δὴ μὴ ἀρέσκοντας πείσαντες*, καὶ σὲ δήπου αὐτὸ ἀφαιροῦντο τὸ μετ' ἐκεῖνον ταῦτ' ἔχειν. ἐμοῦ δὲ ξυμβουλεύοντος ἑαυτὸν τε μὴ* ἀπαξιοῦν ἀρχῆς ἀπὸ θύρας αὐτῆς ἀποστῆσαι, ὑμᾶς τε κληρονόμους αὐτῆς ποιεῖσθαι, οὗ ἕνεκα τοῖς γνώμοις φήσας, αὐτός τε μέγας ἦρθη, καὶ ὑμᾶς

χρ. ἀπιστεία μ.

χρ. πείσαντες.

χρ. μὴ ἀξ.

hactenus accusatoris potius vel obiurgatoris, quàm defensoris personã gerere. sed hæc à me legũ gratia dicta sunt, quas nisi dominas regi esse putaueris, ipse procul dubio non dominaberis. Quem igitur pro defensione mea patronũ inuocabo? Si enim Iouis implorauerim auxilium, sub quo me vixisse non inficior, incãtationib. vti me clamabunt accusatores, qui cœlestia terrestrib. misceam. Disputabimus igitur de hoc ipso freti auxilio viri, quem pleriq. mortuum esse putant: ego autem minimè concedo. Is autem est pater tuus, qui me tanti faciebat, quanti tu illũ facere prædicas. Ipse enim te genuit, à me autẽ rex idem factus est. Is itaque defensionis meæ patronus erit, qui res meas multò melius nouit, quàm tu. Venit enim in Ægyptum antea quàm imperator esset, vt Diis Ægyptiis sacrificaret, & mecũ de imperio loqueretur. Cúmq. me comatũ inuenisset, & eodem, quo nunc sum, habitu amictum, ne verbũ quidem vllum de vestib. fecit, putans quæcunq. in me essent, bene se habere. Cúmq. mei causa illuc se venisse fateretur, magnis me laudib. extollẽs discessit: & mihi permulta narrauit, quæ nulli alij patefacere ausus fuerat: plurima quoq; ex me audiuit, quæ ex alio nemine potuisset audire. In sententia verò quã habebat de imperio, valde per me confirmatus, cùm aliis prius ab eadẽ illum dimouere conati fuissent, & quidẽ non rectè, sicut tibi quoque videri non dubito. Nam parenti tuo imperium suscipere dissuadentes, tibi quoq; qui post illum eras imperaturus, imperium auferebant. Cùm autem ego ei consuluerim, vt imperium vltro (vt ita dixerim) ad fores veniens susciperet, vósque suos relinqueret hæredes, bene, rectéq. me sentire asseruit. Quapropter & ipse ad summum dignitatis gradum euectus est, & vos pariter in eodem

collocauit. Quod si me incantatorem esse putasset, nunquam de grauissimis rebus consilia mecum contulisset. Neque enim de talibus mecum propterea loeutus est, vt satis necessitatem afferrem, siue vt Iouem regnare illi monstrarem, aut cœleste aliquod prodigiũ sibi falsò nuntiarem, ostendens Solem ab occidente oriri, aut in oriente occidentem. Non enim imperio dignum ipsum iudicassem, si me putasset eiusmodi portenta efficere posse, aut sophismatibus quibusdam virtutem aucupari, quando easdem virtutes exercendo acquirere opus est. Quinetiã de his ipsis rebus in templo palàm sum locutus: incãtatores verò Deorum templa euitant, quæ sunt eiusmodi artibus inimica. Noctem enim & locorum obscuritatem sectantes, non sinunt dementes homines oculorum, atque aurium vti iudicio. Sum etiam priuatim cum tuo patre locutus, cùm Dion & Euphrates colloquentibus nobis interessent: quorum alter mihi quidem inimicissimus est, alter autem amicissimus. Nam Dionem inter amicos enumerare nunquam desinam. Quis igitur coram sapientibus viris, aut item sapientiæ simulatoribus cum incantatore loqui vellet: aut quis non tam coram amicis quàm inimicis caueret, ne malus esse videatur? Colloquia insuper erant incantatorib. aduersantia. Tu enim opinaris fortasse patrem tuum cùm regnum appeteret, incantatorib. magis, quàm sibi ipsi fuisse crediturum, aut ad Deos illa referre, vt ex me illud ipsum inueniret: quòd profectò aliter multò sese habet. Nam prius quàm in Ægyptum veniret, regnum se habiturum existimabat: sed postea de reb. maiorib. mecum locutus est: ceu de legibus, de diuitiis iustè acquirendis:

A ἦρεν. εἰ δὲ γόητά με ὤετο, οὐδ' ἂν ξυνῆψέ μοι κοινωνίαν φροντίδων. οὐδὲ γὰρ τοιαῦτα ἥκων διελέγετο, οἷς ἀναγκάσαν τὰς μοίρας, ἢ Ⓦ Διὰ τύραννε Ⓦ ἀποφῆναί με, ἢ ψεύσασθαι, διοσημείας ὑπὲρ ἐμοῦ δείξας Ⓦ Ἡλι Ⓦ, δυόμενα μὲν ἀπὸ τῆς ἑῴας, δυόμενα δὲ ὅθεν ἀρχεῖ. οὐ γὰρ ἂν μοι ἐπιτήδεα ἀρχὴν ἔδοξεν, ἢ ἐμὲ ἡγούμενος ἱκανὸν ταῦτα, ἢ σοφίσμασι θηρῶν ἀρετὴν, ἣν ἀρεταῖς ἔστι κατακτᾶσθαι. καὶ μὲν καὶ δημοσίᾳ διῆλθεν ἐν ἱερῷ. γόητων δὲ ξυνουσίαι, φεύγουσι μὲν ἱερὰ θεῶν· ἐχθραὶ * γὰρ τοῖς περὶ τὸν τέ- φρ. κ. ἀ τὰ τ.
χνην. νύκτα δὲ, καὶ παῦ ὅ, τι ἀφελὲς αὐτῶν περιβαλλόμενοι, οὐ ξυγχωροῦσι τοῖς ἀνοήτοις οὐδὲ ὀφθαλμοὺς ἔχειν, οὐδὲ ὦτα. διελέχθη μοι καὶ ἰδίᾳ μὲν, παρετύχαν Ⓦ ὁ μὲν Εὐφράτης, καὶ Δίων, ὁ μὲν, πολεμιώτατά μοι ἔχων, ὅσῃ οἰκειότατα. Δίωνα γὰρ μὴ παυσαίμην χρέαφων ἐν φίλοις· πῇ δὴ οὖν ἐπ' ἀνδράσιν σοφῶν, ἢ μεταποιουμένων γε σοφίας, ἐς γόητας ἔλθοι λόγους; πῇ δ' οὐκ ἂν περιπλησίως φυλάξαιτο καὶ ἐν φίλοις, καὶ ἐν ἐχθροῖς κακὸς φαίνεσθαι; καὶ ἅ λόγοι ἦσαν ἐναντιούμενοι τοῖς
D γόησι. σὺ μὲν γὰρ ἴσως τὸν πατέρα ἡγῇ τὸν σεαυτοῦ βασιλείας ἐρῶντα, γόησι μᾶλλον Ⓦ, ἢ ἑαυτῷ πεῖσαι, μὴ ἀνάγειν ἐπὶ τοὺς θεούς, ἵνα τοῦτο τύχοι παρ' ἐμοῦ * διαρρήδην. ὁ δ', τῆδε μὲν μὴ πρὶν ἐς χ. ἐρέσθαι Αἴγυπτον ἥκειν, ἔχειν ὤετο· μετὰ ταῦτα δ' ὑπὲρ μειζόνων ἐμοὶ διελέγετο, ὑπὲρ * νόμου, μὴ ὁπότερ πλούτου δικαίου. χ. νόμων

θεοί τε ὡς θεραπευτέοι, ἢ ὁπόσα ὦφ' ἀμῶν ἀγαθὰ τοῖς κτ' τοῦ νόμοις ἀρ-
χοισι, μαθεῖν ἤρα· οἷς πᾶσιν ἐναν-
τίον χρῆμα οἱ γόητες. εἰ γὰρ ἰσχύοι ταῦ-
τα, οὐκ ἔσαι ἡ τέχνη. σκοπεῖ δὲ,
ὦ βασιλεῦ, κἀκεῖνα ἐπισκέψαι.
τέχναι, ὁπόσαι κατ' ἀνθρώπους εἰσὶ,
σκάπτουσι μὲν ἄλλο ἄλλη, πᾶσαι
δ' ὑπὲρ χρημάτων, αἱ μὲν, σμι-
κρῶν, αἵδε δ' αὖ μεγάλων, αἵδε ἀφ'
ὧν σκέπτονται. καὶ οὐχ αἱ βάναυ- B
σοι μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τε-
χνῶν σοφαί τε ὁμοίως, καὶ ὑπόσο-
φοι· πλεῖ ἀληθοῖς φιλοσοφίας. κα-
λῶ δὲ, σοφοὺς μὲν, ποιητικὸν, μου-
σικὸν, ἀστρονομίαν, σοφιστὰς, καὶ
τῶν ῥητόρων τοὺς μὴ ἀγοραίους. ὑ-
ποσόφους δὲ, ζωγραφίαν, πλασ-
τικὸν, ἀγαλματοποιούς, κυβερνήτας,
γεωργοὺς, λοιὰ τῆς ὥρας ἕπονται. C
εἰ γὰρ αἵδε αἱ τέχναι, σοφίας οὐ πολὺ
λείπονται. ἔστι τι, ὦ βασιλεῦ, ψευ-
δόσοφοί τε, καὶ ἀγείροντες, οὓς μὴ μαν-
τικὸν ὑπολάβῃς· πολλοῦ μὲν γὰρ
ἄξια, λοιὰ ἀληθεύῃ. εἰ δ' ἔστι τέχνη,
οὔπω οἶδα, ἀλλὰ τοῦτο γόητας, ψευ-
δοσόφους φημί. τὰ γὰρ οὐκ ὄντα εἶ),
καὶ τὰ ὄντα ἀπιστεῖσθαι, πάντα ταῦ-
τα προσίθημι τῇ τῶν ἐξαπατωμέ-
νων δόξῃ. τὸ γὰρ σοφὸν τῆς τέχνης, D
ἐπὶ τῇ τῶν ἐξαπατωμένων τε, καὶ
θεωμένων ἀνοίᾳ κεῖται. ἡ δὲ τέχνη,
φιλοχρήματοι γὰρ πάντες, ἃ γὰρ κομ-
ψεύονται, ταῦθ' ὑπὲρ μισθοῦ σοφίσιν
εὗρη). μαστεύουσι δ' ὑπερβολὰς χρη-
μάτων, ὑπαγόμενοι τοὺς ὅπου δὴ

A quo pacto Diis esset sacrificandum, quantáque ab eisdem bona accedãt iis, qui secundum leges dominantur, discere cupiebat, quibus omnib. incantatores maximè aduersantur. Si enim hæc valeant, nullius pretij ipsorum ars æstimabitur. Oportet autem & hoc ipsum, ô rex, (vt ita dicã) considerare. Omniũ artium quæ ab hominibus inuentæ sunt, variæ, diuersæq. sunt operationes: cunctæ verò comparandis diuitiis, hæ quidẽ paruis, illæ autem maioribus intendunt: nõnullæ etiam victus duntaxat quærendi causa laborãt. Neq; solùm sordidę artes hoc faciunt, sed aliæ quoq; tam sapiẽtes, quàm subsapientes præter illã, quæ verè est philosophia. Sapiẽtes autẽ artes appello, ceu poësim, musicam, astronomiam, sophistas, & rhetores non circumforaneos. Sub sapientes, autẽ dico pingendi, fingẽdíq. peritiã: insuper statuariã, gubernatoriam, agricultoriã, quatenus aliquod agendi tẽpus, & rationẽ obseruat. Hæ namq. artes nõ multùm à sapientia distare videntur. Sunt etiã artes quædam, ô rex, falsò sapientes, & *circulatorum seu præstigiatoriæ*, inter quas diuinãdi peritiã nolim enumeres. Est enim plurimi faciẽda, si rectè & cum veritate procedat. Vtrum autem ars appellãda sit, nondũ scio. Incantatores autẽ omnes falsò sapiẽtes appello. Quæ enim non sunt, esse, quę sunt, tanquam non sint, mentiuntur: *hæc verò* omnia quæ decipiunt, imprudẽtiæ tribuo. Quicquid enim sapiẽtiæ huic arti videtur inesse, id totũ in eorũ, qui talia aspiciunt, quíq. ab illis falluntur, dementia positum est. Omnes enim pecuniarum amore tenentur, & ea in quibus se maximè iactant, mercedis causa ab illis inuenta sunt, qui pecuniarum abundantiam affectantes eorum sectatores, vtcunque libet seducunt, quasi omnia, quæ cupiunt,

cupiunt, præstare sufficientes. Quas igitur apud me diuitias aspiciens, ô rex, falsæ huiusmodi sapientiæ peritum me esse iudicare potes; cùm præsertim pater me tuus pecuniæ contemptorem duceret? Quod autem in hoc vera dicam, ex epistola generosi & diuini hominis patris tui licet intueri, qui me cùm in aliis, tum in hoc, quòd pauper sim, maximè laudat. Est autem epistola talis.

ἐρῶντας, ὡς ἱκανοὶ πάντα. πνα οὖν, ὦ βασιλεῦ, πλοῦτον σοὶ ἡμᾶς ἰδὼν ψευδοσοφίαν ἐπιτηδεύειν με οἴει, ϛ ταῦτα, τὸ σοῦ πατρὸς κρεῖττω με ἡγεμένου χρημάτων; ὅπ δ' ἀληθῆ λέγω, ποῦ μοι ἡ ἐπιστολὴ ἔ γνναίου, ϛ θείου ἀνδρὸς, ὃς με ἐν αὐτῇ ἐᾷ, τά τε ἄλλα, κ τὸ πένεσθαι;

A

IMPERATOR VESPASIANUS, Apollonio Philosopho, Salutem.

Si omnes, Apolloni, secundum te philosopharentur, feliciter vtique sese haberet philosophia, & paupertas: quòd philosophia quidem incorrupta permaneret; paupertas verò sponte ab omnibus eligeretur. Vale.

ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ ΟΥΕΣΠΑΣΙΑΝΟΣ, Απολλωνίῳ Φιλοσόφῳ, χαίρειν.

ΕΙ πάντες, Απολλώνιε, κ τὰ ταυτά σοι φιλοσοφεῖν ἤθελον, σφόδρα ἂν εὐδαιμόνως ἐπεφοίτα φιλοσοφία τε, κ πενία. φιλοσοφία μὲν, ἀδεκάστως ἐχουσα· πενία δ', αὐθαιρέτως. Ἐρρῶσθ'.

* ἐσχ. ἀδωροδοκήτως

Hæc patrem tuum pro defensione mea dixisse putato, & philosophiæ incorruptibilitate, paupertatis verò electione spontanea me definisse. Meminerat enim eorum, quæ in Ægypto contigerant, quando Euphrates, & alij quidem philosophiæ simulatores pecunias ab eo non immanifestè petebant. Ego autem non solùm pecunias non petij, verùm etiam illos tanquã non idem facientes amoui. Quinetiam cùm essem admodum adolescens pecunias contempsi. Paternam enim hereditatem admodum amplam, vno eodémque die acceptam, & dimissam fratribus meis, amicísque concessi; partim etiam cognatis pauperibus distribui: hoc vnum duntaxat cogitans vt nullius indigerem. Omitto Babyloniam, & Indos trans Caucasum & Hyphasim fluuium positos, quæ omnia loca peragrans, mihi semper similis permansi. Sed

Ταῦθ' ὁ πατὴρ ὁ σὸς ὑπὲρ ἐμοῦ ἀπολογείσθω. φιλοσοφίας μὲν, τὸ ἀδέκαστον; πενίας δ', τὸ αὐθαίρετον ἐμοὶ ὁριζόμενος. ἐμέμνητο γὰρ πε κ τῶν κατ' Αἴγυπτον, ὅτ' Εὐφράτης μὲν, κ πολλοὶ τῶν προσποιουμένων φιλοσοφεῖν, προσιόντες αὐτῷ, χρήματα κ ἀφανῶς ἤτουν· ἐγὼ δ' οὐ μόνον οὐ προσήκειν ὑπὲρ χρημάτων, ἀλλὰ κἀκείνους ἐώθουν ὡς οὐχ ὑγιαίνοντας. διεβεβλήμην δὲ πρὸς χρήματα μειράκιον ὂν ἔτι· τὰ γὰρ πατρῷα, λαμπρὰ δ' ἦν οὐσία, ταῦτα μιᾶς μόνης ἰδὼν ἡμέρας, ἀδελφοῖς τε τοῖς ἐμαυτοῦ ἀνῆκα, κ φίλοις, κ ἀπῆκα· ϛ τῶν ξυγγενῶν τοῖς πένησι, μηδενὸς πω δεόμενος ἀφ' ἑστίας τὸ μηδενὸς δεῖσθαι. ἐάσω δὲ Βαβυλῶνα, καὶ Ἰνδῶν τὰ ὑπὲρ Καύκασόν τε, κ ποταμὸν Ὑφασιν, δι' ὧν ἐπορευόμην ἐμαυτῷ ὅμοιος. ἀλλὰ

* ἐσχ. αἰτῆσαι τὸ διαβεβλῆσθαι· ἐπ. χρεφόμενος

B

C

D

τῶν γε ἐνταῦθα, καὶ τὸ μὴ πρὸς ἀργύριον βλέπειν, ποιοῦμαι μάρτυρα Πυθαγόραν Αἰγύπτιον τόνδον. δεινὰ γὰρ πεπρᾶχθαί τέ μοι, καὶ βεβουλεῦσθαι φήσας, οὐδ' ὁπόσων χρημάτων ἐπανούργουν, ταῦτα εἴρηκεν, οὐθ' ὅ, τι ἐνθυμηθεὶς κέρδος, ἀλλ' οὕτως ἀνόητος αὐτῷ δοκῶ πρᾶς, ὡς γοητεύειν μὲν, ἃ δὴ ὑπὲρ πολλῶν ἕτεροι χρημάτων, αὐτὸς ἀδικεῖν οὐδὲ ὑπὲ χρήμασιν, ἀγορὰν οἶμαι προκηρύττων τοιαύτην· ἴτε, ὦ ἀνόητοι, γοητεύω γάρ· καὶ οὐδὲ ὑπὲρ χρημάτων, ἀλλὰ δωρεᾶν. κερδανεῖτε ὃ ὑμεῖς μὲν, τὸ ἀπελθεῖν ἕκαστος ἔχων ὅπου ἐρᾷ. ἐγὼ δὲ, κινδύνους, καὶ χαράς. ἀλλ' ἵνα μὴ ἐς ἀνοήτους ἴωμεν λόγους, ἐρώμεθα Πυθαγόραν ὑπὲρ ὅτου χρὴ λέγειν πρῶτον. καί τοι τί χρὴ ἐρωτᾶν; δῆλος γὰρ ὑπὲρ τῆς σολῆς τὰς ἀρχὰς τοῦ λόγου. καὶ νὴ Δί' ὧν σιτοῦμαί τε, καὶ οὐ σιτοῦμαι, ἀπολογοῦ δὴ ὑπὲρ τούτων, θεῖε Πυθαγόρα. κινδυνεύομεν γὰρ ὑπὲρ ὧν σὺ μὲν βοῦς, ἐγὼ δὲ ἐπαινῶ. ἀνθρώποις ἡ γῆ φύει, βασιλεῦ, πάντα· καὶ ἀρκοῦσαι ἄγειν πρὸς τὰ ζῶα βουλομένοις δεῖ οὐδενός· τὰ μὲν γὰρ τρέφουσα αὐτῆς· τὰ δὲ ἀρούσας κουροτρόφους, ὡς ταῖς ὥραις ἔοικεν. οἷς δὲ ὥσπερ ἀνήκοοι τῆς γῆς, μάχαιραν ἐπ' αὐτὰ ἔθηξαν, ὑπὲρ ἐδητός τε, καὶ βορᾶς. Ἰνδοὶ τοίνυν Βραχμᾶνες, αὐτοί τε οὐκ ἐπῄνουν ταῦτα, καὶ τοῖς γυμνοῖς Αἰγυπτίων ἐδίδασκον μὴ ἐπαινεῖν αὐτά. ἔνθεν Πυθαγόρας ἐλθὼν, Ἑλλήνων δὲ σοφὸς

A eorũ quæ in iſtis regionib. à me acta ſunt, quod nunquã pecuniis acquirendis animũ intẽderim, hunc ipſum Ægyptiũ adhibebo teſtem; qui cùm multa mala me feciſſe, plura etiã peruersè conſuluiſſe calumnietur, nunquã tamen pecuniæ cauſa ad hæc facinora impulſum fuiſſe me dicit, nec quid lucri ſim meditatus oſtẽdit: ſed tam dementẽ eſſe me iudicat, vt cum iiſdem incãtationib. vtar, quibus alij pecuniarũ gratia vti ſolent, pecunias tamen non exoptẽ: putátq; me quaſi B venalem aliquã mercem proponentẽ clamare, Accedite ô demẽtes; ſum enim incantator egregius, ídq. gratis & nullius mercedis cauſa exerceo. Erit autem hoc lucrũ, quòd veſtrũ quilibet eorũ quæ expetit cõpos factus abibit, ego autẽ accuſationes, periculáque ſubibo. Sed ne ſermones inſulſos, aut dementes efferamus, quæramus ab accuſatore de quo primò dicere nos oporteat: quanquã interro- C gatione non eſſe opus cenſeo. Ipſe enim à veſtitu sũpſit accuſationis exordium, & ab iis quib. aut veſcor, aut abſtineo. Horũ igitur pro me cauſam dicito, diuine Pythagora: pro his enim in iudiciũ vocor, quorũ tu quidẽ inuẽtor, ego autem laudator ſum, & imitator. Hominib. ô rex, terra cuncta neceſſaria producit: ita vt volentib. pacificè cùm ceteris animalib. viuere nihil omnino deſit. Ex ipſa nãq. cõmuni omnium nutrice quædã metendo colliguntur, quędã arando extrahuntur, *prout quæq;* ſuis temporib. D aptè congruunt. Sed quidam, velut illius munerum ignari, cibi, veſtitúſque parandi cauſa gladiũ contra animalia nudarunt. Indi autẽ Brachmanes nec ipſi talia laudauere, & Ægyptios gymnoſophiſtas, ne talia laudarent, edocuere. Ab his autem hæc inſtituta accipiens Pythagoras, Ægyptiorum diſciplinam Græcorum

moribus primus admiſcuit, & animalia quidem in terra degere permittens: quæ autem ex terra naſcuntur munda, puráque eſſe putans, talibus vt veſcerentur, inſtituit: quòd animæ, corporíque aptè nutriendo congruerēt. Veſtitum inſuper, quem plerique ex morticina materia confectum geſtant, impurum eſſe autumans, linteis amiciri cōſtituit: & calciamenta itidem ex arborum corticibus fieri mandauit. Ex hac autem puritate, mundiciáque fructus complures aſſecutus eſt: maximè verò, quòd ſuam animam cognoſcere meruit. Nam cùm eſſet eo tempore natus, quo ob raptam Helenam Troia oppugnabatur, & filiorum Panthi pulcherrimus, & pulcherrimè ornatus eſſet, adeò iuuenis interfectus eſt, vt Homero lugendi cauſam præbuerit. In multa deinde corpora tranſmigrans, iuxta immobilem fatorum legem, quæ variè multiplicitérque animas permutat, rurſus in hominis formam rediit; & Mneſarchi Samij filius fuit, ſapiens ex Barbaro, & ex Troiano factus Ionius: atque ita immortalis, vt ſe fuiſſe Euphorbum non eſſet oblitus. Meæ igitur ſapientiæ progenitorem quis fuerit, enarraui, quódque ipſe horum inuentor non fuerim, ſed ab aliis velut hereditatem acceperim, ſatis oſtendi. Atque ego deliciis deditos homines in iudicium nunquā vocaui propter Phœniſſas aues, aut à Phaſide Pœoniáve deuectas; quas conuiuiorum gratia pinguefaciunt ij, qui omnia ventri indulgent, nec accuſaui quenquam piſcium cauſa, quos maiore pretio emunt plerique, quàm equos quondam, K. litera notatos emere præſtantes viri conſueuerunt: nec purpureas, Pamphyliáſque & molles veſtes cuiquam inuideo adduci;

Ariſtoph. in Nebul.

A ἐπέμιξεν Αἰγυπτίοις, τὰ μὲν ἔμψυχα, τῇ γῇ αὐτὴν ἐᾶσαι· ἃ δὲ αὐτὴ φύει, ἀκήρατα εἶναι φάσκων, ἐσιτεῖτο· ὑπὸδημα γὰρ σῶμα, καὶ νοῦν τρέφειν· ἐσθῆτά τε, μὴ ἀπὸ θνησιδίων πολλοὶ φοροῦσιν, οὐ καθαρὰν εἶναι φήσας, λίνου ἡμπίεσε. καὶ τὸ ὑπόδημα κατὰ αὐτὸν λόγον, βύβλου ἐπλέξατο. ἀπέλαυσέ τε τῆς καθαρότητος, πολλὰ μέν. ἄριστον δὲ τὸ τῆς ἑαυτοῦ ψυχῆς αἰσθέσθαι. γνόμενος γὰρ κατὰ χρόνους, οὓς ὑπὲρ Ἑλένης ἡ Τροία ἐμάχετο, καὶ τῶν Πάνθου παίδων κάλλιστος ὢν, καὶ κάλλιστα ἐσταλμένος· ἀπέθανε μὲν οὔπω νέος, ὡς καὶ Ὁμήρῳ παρασχεῖν θρηνῶν. παρελθὼν δὲ εἰς πλείω σώματα κατὰ ἀθανασίας δεσμὸν, ὃν ψυχὴ συναλλάττει, πάλιν ἐπανῆλθεν ἐς ἀνθρώπου εἶδος, καὶ Μνησαρχίδῃ ἐτέχθη τῷ Σαμίῳ, σοφὸς ἐκ Βαρβάρου, καὶ Ἴων ἐκ Τρωός. καὶ οὕτω τὸ ἀθάνατος, ὡς μηδὲ ὅτι Εὔφορβος εἴη λελῆσθαι. τὸ μὲν δὴ πρόγονον τὸ ἐμαυτοῦ σοφίας, εἴρηκα. κἀγὼ μὲν οὐκ ἂν εἴην, κληρονομήσας δ' ἑτέρου ταῦτ' ἔχων. κἀγὼ μὲν οὐ κρίνω δεῖν τοὺς τρυφῶντας ὑπὲρ τῶν Φοινικείων ὀρνίθων, οὐδ' ὑπὲρ τῶν ἐκ Φάσιδος, ἢ Παιόνων, οὓς παίνουσιν ἐς τὰς ἀμπὼν δαῖτας ἐκ τῆς γαστρὸς χαριζόμενοι πάντα, οὐδ' ἐγκαλῶ πω οὐδένα ὑπὲρ τῶν ἰχθύων, οὓς ὠνοῦνται πλείονος, ἢ ποτὲ τοὺς κοππατίας ἐκ λαμπρῶν. οὐδ' ἀλουργίδος ἐβάσκηνα οὐδενὶ, οὐδὲ Παμφύλου λινοῦς, ἢ μαλακῆς ἐσθῆτος·

ἀσφοδέλου ὦ θεοὶ, καὶ ζαγημάτων, καὶ καθαρᾶς ὀψοφαγίας γραφὴν φεύγω. καὶ οὐδὲ ἡ ἐσθὴς ἄσυλος, ἀλλὰ κἀκείνην λωποδυτεῖ με ὁ κατήγορος, ὡς πολλοῦ ἀξίαν τοῖς γόησι. καίτοι ἀφελόντι ὑπὲρ ἐμψύχων τε, καὶ ἀψύχων λόγον, δι' ὧν καθαρός τις, ἢ μὴ δοκεῖ, τί βελτίων ἡ ὀθόνη τῆς ἐρίας· τὸ μέν γε ἡμερωτάτου ζώου ἐπέχθη, καὶ συνδαζομένου θεοῖς, οἳ μὴ ἀπαξιῶσι τὸ ποιμαίνειν. καὶ νὴ Δί' ἠξίωσάν ποτε αὐτὸ καὶ χρυσοῦ εἶδος, ἢ θεοὶ, ἢ λόγοι. λίνον δὲ σπείρεται μὲν ὡς ἔτυχε, χρυσοῦ δὲ οὐδεὶς ἐπ' αὐτῷ λόγος· ἀλλ' ὅμως ἐπειδὴ μὴ ἀπ' ἐμψύχου ἐρρέφθη, καθαρὸν μὲν Ἰνδοῖς δοκεῖ, καθαρὸν δὲ Αἰγυπτίοις. ἐμοὶ δὲ καὶ Πυθαγόρᾳ, διὰ τοῦτο χθὲς γενόντε, διαλεγομένοις, δυσχεραίνουσι. καθαρὸν δὲ καὶ τὸ σύννυχθεν ὑπ' αὐτῷ. καὶ γὰρ τὰ ὀνείρατα τοῖς ὡς ἐγὼ διαιτωμένοις, ἐναργεστέρας τὰς αὐτῶν φήμας ἄγει. ἀπολογούμεθα καὶ ὑπὲρ τῆς οὔσης ποτὲ ἡμῖν κόμης, ἐπειδή τις γραφὴ καὶ αὐχμοῦ εὕρηται. κρινέτω δὲ μὴ ὁ Αἰγύπτιος, ἀλλὰ τὰ ξανθὰ, καὶ διεκτενισμένα μειράκια, τοὺς ἐρασθεὶς ἐξαφάμενα, καὶ τὰς ἑταίρας, ἐφ' ἃς κωμάζει. καὶ αὐτὰ μὲν, εὐδαίμονα ἡγείσθω, καὶ ζηλωτὰ τὴν κόμην, καὶ τὸ λειβόμενον ἀπ' αὐτῆς μύρου. ἐμὲ δὲ, ἀναφροδισίαν πᾶσαν, καὶ ἐρασὴν τοῦ μὴ ἐρᾶν εἰρήσεται γὰρ πρὸς αὐτὰ, ὦ κακοδαίμονες, μὴ συκοφαντεῖτε τὸ δωρικὸν εὕρημα. τὸ γὰρ κομᾶν, καὶ Λακεδαιμονίων ἦν, καὶ χρόνους ὕστερον ἐνθένδε αὐτοῖς,

A ô Dij immortales, & terreſtrium fructuum, atque olerum eſus in me accuſatur, nec veſtis mea à furibus tuta eſt: ſed ipſa quoque velut incantatoribus nimis ornata ſpoliare me nititur accuſator. Verumenimuerò ſi quis animati & inanimati rationem auferat, ob quæ purus quis, aut impurus videri poteſt, quid in ſe præclarius habet lintea, quàm lanea veſtis? Hæc enim ex animali B manſuetiſſimo nata eſt, circa quod etiam Dij laborauerunt, quandoquidem paſtores eſſe non ſunt dedignati. Et certè aurea ſpecie quandoque dignam lanam putauere, ſiue Dei, ſiue fabulæ aureũ vellus alicubi fuiſſe dicentes. Linum verò ſeritur vtcunque euenit, auri verò circa illud nullus eſt ſermo: ſed quoniam ab inanimato decerpitur, purum quidem Indis, purum etiam Ægyptiis eſſe videtur. & propterea Pythago- C ræ prius, deinde etiam mihi hoc ipſum in veſtem aſſumptum eſt, quam conuenire nobis putauimus tam diſputantibus, quàm orantibus, *atq;* ſacrificantibus. Purum quoque arbitrati ſumus in lintea veſte pernoctare: nam ſomnia manifeſtiores ſignificationes oſtendunt iis, qui ſicut ego viuunt. Afferemus & excuſationem de ea coma, quam olim geſtare conſueui. *quandoquidẽ etiã ſqualloris accuſatio quædã inuenta eſt.* Vocet autem in iudiciũ Ægyptius non me, D ſed flauos, comptóſq; adoleſcentes, qui amatores, aut amicas vrunt, quarum gratia *laſciuiunt.* & ipſi quidem beati putentur, & amabiles propter comam, & quod ab ipſa diſtillat vnguentum. Me namque ab omni Venere abſtinere delectat, & hoc ipſum amo nihil amare. Dicere autem accuſatoribus poſſum, ô infelices ne calumniemini Doricorum inuenta: nam comarum nutritio à Lacedæmoniis eo tempore orta eſt,

quando habiti sunt bellicosissimi. Spartanorum rex Leonidas fortitudinis causa comam gestabat, quòd amicis modestiorem, hostibus verò terribiliorem propter ipsam videri se arbitrabatur. Hinc & Spartiatæ omnes nutrire cœpere, quòd non minus hunc regem, quàm Lycurgum, aut Iphitum venerarentur. Idcirco à sapientis viri crinibus procul absit ferrum, quod illuc admouere *nefas est*; vbi sensuum omnium fons est, vnde *vaticinia omnia*, vnde *vota* precésque & sapientiæ interpres sermo nascatur. Empedocles etiam purpurea vitta crines circundatus Græcorum compita perambulabat, hymnos componens, quod ex homine Deus esset futurus. Ego autem neglecta coma vtens, nec adhuc vllis hymnis in eius honorem compositis, in iudicium accusatus adducor. Sed quid Empedoclem commemorare opus est? cui vel sua quadam felicitate, vel eorum, qui tunc erant, hominum bonitate licebat in libertate degere, nec vllam pro talibus rebus calumniam timere. Sed iam plura de crinibus dicere omittamus, qui iam abscissi sunt, ita vt accusationem inuidia præuenerit. quapropter alterius criminis defensionem afferre oportet. Est autem crimen profectò grauissimum, & quod non tibi solùm, ô rex, verumetiam ipsi Ioui terrorem possit afferre. Dicit enim accusator homines opinari me Deum esse, ídque etiam nonnullos mei quodam stupore attonitos palàm prædicare: quanquam ante iudicium faciendum demonstrare oportuit, quid ego disputans, quídve dicens, aut quod miraculum faciens, homines ad me adorandum compulerim. Non enim ex quo, aut in quem mutauerim, aut

A ἐς οὓς μαχιμώτατα αὐτῶν εἶχον. καὶ βασιλεὺς δὲ Σπάρτης Λεωνίδας ἐφύετο, κομᾶν ὑπὲρ ἀνδρείας, καὶ τὸ σεμνὸς μὲν φίλοις, φοβερὸς δ' ἐχθροῖς φαίνεσθαι. ταῦτά τοι καὶ ἡ Σπάρτη ἐπ' αὐτῷ κομᾶν μεῖον ἔδεν, ἢ ὅτι Λυκόργῳ τε, καὶ Ἰφίτῳ. σοφὸς δ' ἀνδρὸς κόμης φείδεσθαι σίδηρος. οὐ γὰρ θεμιτὸν ἐπάγειν αὐτὸν, οὗ πᾶσαι μὲν αἰσθητήριον πηγαί, πᾶσαι δ' ὁμφαί, ὅθεν δὴ καὶ τὸ ἀναφαίνον), καὶ σοφίας ἑρμηνεὺς λόγος. Ἐμπεδοκλῆς μὲν γὰρ, καὶ σεροφίων, τὰ ἀλουργέστατον περὶ αὐτὸν ἁρμόσας, ἐπόδα περὶ τὰς τῶν Ἑλλήνων ἀγυιὰς, ὕμνους ξυνιστὰς, ὡς θεὸς ἐξ ἀνθρώπου ἔσοιτο. ἐγὼ δ' ἠμελημένῃ κόμῃ χρώμενος, καὶ οὔπω τοιῶνδε ὕμνων ἐπ' αὐτῇ δεηθείς, ἐς γραφὰς ἄγομαι, καὶ δικαστήρια. καὶ τί φῶ Ⓦ Ἐμπεδοκλέα; πότερ' ἑαυτῷ, ἢ τῷ τὸν ἐπ' αὐτῷ ἀνθρώπων δυσμενίαν ἄραν; παρ' οἷς καὶ ἐσυκοφαντεῖτο ταῦτα. μὴ πλείω διαλεγώμεθα ὑπὲρ τῆς κόμης. ἐτιμήθη γὰρ, καὶ περιῆλθε τὸ κατηγορεῖσθαι ὁ φθόνος, δι' ὃν ὥσπερ τῆς ἑτέρας αἰτίας χρὴ ἀπολογεῖσθαι; χαλεπῆς οὔσης, καὶ οἵας, ὦ βασιλεῦ, μὴ σοὶ μόνῳ Ⓦ, ἀλλὰ καὶ τῷ Διὶ παρασχεῖν φόβον. φησὶ γὰρ σοὺς ἀνθρώπους θεὸν ἡγεῖσθαί με, καὶ δημοσίᾳ τοῦτ' ἀναφέρειν, ἐμβεβροντημένους ὑπ' ἐμοῦ. καί τοι καὶ περὶ τῆς αἰτίας ἐκεῖνα διδάσκειν ἔδει, τί διαλεχθεὶς ἐγὼ, τίνι οὕτω θαυμάσοι Ⓦ εἰπών; ἢ ποίᾳξας, ὑπαγόμενος σοὺς ἀνθρώπους προσεύχεσθαί μοι. οὔτε γὰρ ἐς ὅ, τι ἐξ ὅτου μετέβαλ Ⓦ, ἢ με-

ταβαλεῖ μοι ἡ ψυχὴ, διαλέχθω σὺν Ἕλλησι· καί τοι γιγώσκων· οὔτε δόξας πω ἐμαυτῷ τοιαύτας ἀπέφηλα, οὔτ' ἐς λόγια, ἢ χρησμῶν ᾠδὰς ἐξήλθον, οἷα τῷ θεοκλυτούντων * φορά· σχ. τῶν ἀπὸ θεῶν ἀκουόντων.
ἀλλ' οἶδα πόλιν οὐδεμίαν, σὺν ᾗ ἔδοξε ξυνίοντας Ἀπολλωνίῳ θύειν. καί τοι πολλῶν ἄξιος ἐκάστοις ἐνομόμην, ὁπόσα ἐδέοντό μου. ἐδέοντο δ' οἱ ταῦτα μὴ νοσεῖν οἱ νοσοῦντες. ὁσιώτεροι μὲν, ὁσιώτεροι θύειν· ὕβριν δὲ ἐπέλυον αὐτοῖς, νόμους ἐῤῥώννυον. μισθὸς δ' ἐμοὶ μὲν τούτων ὑπῆρχε, τὸ βελτίους αὐτοὺς αὑτῶν φαίνεσθαι. σοὶ δ' ἐχαριζόμην ταῦτα. ὥσπερ γὰρ ὁ τῶν βοῶν ἐπιστάτης τὸ μὴ ἀτακτεῖν αὐτὰς χαρίζονται τοῖς κεκτημένοις τὰς βοῦς· καὶ ὁ τῶν ποιμνίων ἐπιμεληταὶ, παίνοισιν αὐτὰ ἐς τὸ πεπαμένων κέρδος, νόσοις τε ἀφαιρῶσι μελιττῶν ὁ νομεὺς αὐτῶν, ὡς μὴ ἀπόλοιτο τῷ δεσπότῃ τὸ σμῆνος· οὕτω που κἀγὼ τὰ πολιτικὰ παύων ἐλαττώματα, σοὶ διωρθούμην τὰς πόλεις. ὥστ' εἰ καὶ θεὸν ἡγοῦντό με, σοὶ κέρδος ἡ ἀπάτη εἶχε. ξυὼ θεθυμία γάρ που ἠκροῶντό μου, δεδιότες * μὴ θεάτην, ἃ μὴ δοκεῖ θεοῖς. ἀλλ' οὐχὶ τῦτο ᾠόντο. ὅτι δ' ἔστι τις ἀνθρώπων πρὸς θεὸν ξυγγένεια, δι' ἣν μόνον ζώων, θεοῖς οἶδε· φιλοσοφεῖ δὲ * καὶ ὑπὲρ τ' ἑαυτῦ φύσεως, καὶ ὅπῃ μετέχει τῦ θείου· φησὶ μὲν οὖν καὶ τὸ εἶδος αὐτὸ θεῷ ἐοικέναι, ὡς ἀγαλματοποιία ἑρμωβύλῃ, καὶ χρώματα· τάς τ' ἀρετὰς θεόθεν ἥκειν ἐπ' ἀνθρώπους πεπίστευται, καὶ τοὺς μετέχοντας αὐτῶν ἀγχιθέους τε εἶναι, καὶ θείους· διδασκάλοις

δεδιότες θεάτ.
χ. πὲ

A mutatus fuerim, apud Græcos vnquam disputaui; quamuis scirem tales opiniones de me forsitan apud quosdam esse: neque responsa, aut oracula vnquam edidi, qualia canere nonnunquam solent, qui diuinum *numen inuocant*, neque ciuitatem aliquam noui, vbi congregati in vnũ ciues decreuerint Apollonio sacrificare: quamuis de multis bene meruerim in iis, in quibus mea opera eguerunt. Petierunt enim non
B ægrotare, qui ægrotabãt; alij vt sanctius initiarentur, sanctius sacrificarent, postularunt: quidam verò vt iniurias prohiberem, & leges confirmarem. Horum autem mihi præmium erat, vt illi se ipsis meliores euaderent. In his autem omnibus tibi sum gratificatus. Sicut enim boum
C curatores dum prouident, ne quid illis aduersi contingat, boum dominis gratificantur: & gregum pastores oues pinguefaciunt propter possidentium vtilitatem; & morbos ab apibus arcent earum curatores, ne domino examen pereat: similiter ego ciuitatum vitia corrigens, tibi ciuitates direxi, vt si me Deum quoque ciues putassent, tibi lucro futurus esset illorum error. Quò enim promptius, & libentius me audissent, eò magis timerent *ea peragere*, quæ Diis non viderentur. Verùm ipsi de me nihil tale opinabantur. Quòd autem sit hominibus cum Deo quædam affinitas,
D per quam solum in omnibus animalibus Deum cognoscit, & de propria natura philosophatur, & in quo diuinitatis est particeps: formáque (vt aiunt) Deo similis est, sicut fingendi, pingendíque ars nobis ostendit: quódque à Deo virtutes hominibus prouenire creditur, & illarum participes homines Diis proximi *censentur*, horum, inquam,

omnium non Athenienſes eſſe dicemus authores, quanquam illi Iuſtorum & Olympiorum, & huiuſmodi cognominum primi impoſitores extiterunt, quæ diuiniora fortaſſe videntur, quàm vt hominibus conueniant: ſed Apollinem Pythium inuentorem comperimus. Venit enim in eius templum Spartanus Lycurgus, qui nuperrimè leges tulerat, quibus Lacedæmoniorum eſt conſtituta reſpublica. Hunc igitur cùm ſalutaret Apollo in principio ſtatim orationis, quid de illo ſentiret oſtendit, dicens dubitare ſe vtrum hominem, an Deum appellari illum oporteret. Procedens autem eius oratio ſententiam ſuam declarat, cùm illi diuinum cognomen manifeſtè decernit, tanquam viro bono, atque omni virtute perfecto. Neque tamen ob illud controuerſia, aut periculum vllum à Lacedæmoniis Lycurgo contigit: quòd opinio eſſet immortalem futurum; *quoniam* ipſe tali ab oraculo denominatus cognomine non obſtupuerat: ſed oraculo aſſenſere Lacedæmonij, cùm etiam ante oraculũ ſibimet id ipſum perſuaſiſſent. *Cæterùm* Indorum, atq; Ægyptiorũ inſtituta *eiuſmodi ſunt.* Ægyptij namque opiniones Indorũ in multis calumniantur: ſermonem verò, quem illi de Deo, omnium rerum opifice, afferunt, adeò laudant, vt alios etiam eundem edocuerint, quamuis ab Indis originem ſumpſerit. Eſt autem Indorum ratio talis. Generationis & ſubſtantiæ rerum omnium Deum opificem eſſe ſciendum eſt. quòd autem ipſe talia producere cogitauerit, cauſa eſt bonitas eius. Quoniam igitur cognata ſunt hæc, rationem ita concludo, vt aſſeram viros bonos Dei particulam

A δὲ τ διάνοιας ταύτης μὴ Ἀθηναίους καλῶμεν, ἐπειδὴ τ τοὺ δικαίους, τ τοὺς ὀλυμπίους, καὶ τὰς τοιάσδε ἐπωνυμίας πρῶτοι ἔθεντο, ἑτέρας ὡς τὸ εἰκὸς οὔσας, ἢ ἐπ' ἀνθρώπων εἶδαν. ἀλλὰ τ Ἀπόλλω τὸν ἐν τῇ Πυθοῖ, ἀφίκετο μὲν γὰρ ἐς τὸ ἱερὸν αὐτ Λυκοῦργος ὁ τ τῆς Σπάρτης, ἀρτιγεγραμμένων αὐτῷ τ νόμων, οἷς ἡ Λακεδαίμων τέτακται· πρῶτον δ' αὐτ ὁ Ἀπόλλων, βασανίζων τὴν πρὸς αὐτ δόξαν, ἐν ἀρχῇ τε χρησμοῦ φάσκων ἀπορεῖν, πότερα χρὴ θεὸν, ἢ ἄνθρωπον αὐτὸν καλεῖν. πρῶτον δὲ, ἀποφαίνεται, τ ψηφίζεται τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην, ὡς ἀνδρὶ ἀγαθῷ. κ οὐδεὶς ἆπτ τ Λυκούργ ἀγὼν, ἢ κίνδυνος ἐν τούτων πρὸ Λακεδαιμονίοις, ὡς ἀθανάτα* ζῶντα· ἐπεὶ μὴ ἐπέπληξε τῷ Πυθίῳ, πρόσρησθείς τούτοις, ἀλλὰ ξυνεπήνεσε τῷ μαντείῳ, πεπεισμένοι δή που κ τοῦ χρησμοῦ ταῦτα. τὰ δὲ Ἰνδῶν, κ Αἰγυπτίων ταῦτα. Ἰνδοὶς Αἰγύπτιοι τὰ μὲν ἄλλα, συκοφαντοῦσι, καὶ διαβάλλουσιν ἀνθρώπους ἐπὶ τοῖς πρόσθεν δόξας. τ δὲ λόγ, ὃν ἐς τ δημιουργὸν τῶν ὅλων εἴρηται, οὕτω τι ἐπαινοῦσιν, ὡς καὶ ἑτέρους διδάξασθαι Ἰνδῶν ὄντα. ὁ λόγος δὲ, τῆς μὲν τῶν ὅλων γενέσεώς τε, καὶ οὐσίας, θεὸν δημιουργὸν οἶδε. τοῦ δὲ ἐνθυμηθῆναι ταῦτα, αἴτι τ τὸ ἀγαθὸν εἶ αὐτόν. ἐπεὶ τοίνυν ξυγγενῆ ταῦτα, ἔρημαι τοῦ λόγου, καὶ φημὶ τοὺς ἀγαθοὺς τῶν ἀνθρώπων θεοῦ τι ἔχειν,

* ἀθανάτα ζῶντα.

κόσμος δὲ, ὁ μὲν ἅπτὶ θεῷ δημιουργῷ κείμενος, τὰ μὲν οὐρανῷ νομιζέσθω, καὶ τὰ μὲν θαλάττῃ, καὶ γῇ πάντα, ᾧ μετουσία ἴσον ἀνθρώποις, πλὴν τύχης. ἔστι δέ πως καὶ ἐπ' ἀνδρὶ ἀγαθῷ κόσμος, οὐχ ὑπερβάλλων τὰ σοφίας μέτρα· ὃν που καὶ αὐτὸς, ὦ βασιλεῦ, φήσεις, ἀνδρὸς δεῖσθαι θεῷ εἰκασμένου. ἢ τί τὸ σχῆμα τοῦ κόσμου τοῦδε; αἱ ψυχαὶ ἀτακτοῦσαι, μανικώτερον ἅπαντα παντὸς σχήματος· καὶ ἕωλοι μὲν αὐταῖς νόμοι, σωφροσύνη δ' οὐδαμοῦ· θεῶν δὲ λιμαὶ, ἄπιμοι. λαλιᾶς δ' ἐρῶσι, καὶ τρυφῆς, ἐξ ὧν ἀργία φύεται, πονηρὰ ξύμβουλος ἔργου παντός. αἱ δὲ μεθύουσαι ψυχαὶ, πηδῶσι μὲν ἅπτὶ πολλά· τὸ δὲ σκίρτημα τοῦτο ἴσχει οὐδέν· οὐδ' εἰ πάντα πίνοιεν, ὁπόσα, ὥσπερ ὁ μανδραγόρας, ὑπνῳ δὲ σύμμιξαι· ἀλλὰ δεῖ ἀνδρὸς, ὃς ἐπιμελήσεται τοῦ περὶ αὐτὰς κόσμου, θεὸς ἀπὸ σοφίας ἥκων. οὗτοσὶ γὰρ ἀπόχρη αὐτὰς ἐρώτων τε ἀπάγειν, ἐφ' οἷς ἀγεννῶτερον τῶν ξυνήθους ὁμιλίας σπεύδουσι, καὶ φιλοχρηματίας, δι' ἣν οὔπω παῦσαι φασὶν, ἐπεὶ μὴ καὶ τὸ σῶμα ὑπέχουσιν ἀπρεπὲς τῷ πλούτῳ. φόνων γὰρ ἀναγκαῖον μὲν αὐτὰς μὴ περισπᾶσθαι, καὶ ἀδύνατον ἴσως ἀνδρὶ τοιούτῳ, ἀπονίψαι δ' οὔτε ἐμοὶ δυνατὸν, οὔτε τῷ πάντων δημιουργῷ θεῷ. ἔστω, βασιλεῦ, κατηγορία καὶ ὑπὲρ τῆς Ἐφέσου, ἐπειδὴ ἐσώθη· καὶ κρινέτω με ὁ Αἰγύπτιος, ὡς ἔστι πρόσφορον τῇ γραφῇ. ἔστι γὰρ δή που ἡ κατηγορία τοιαύτη.

quandam habere: mundum autem, qui opifici Deo adiacet, omnia, quæ in cœlo, terráque, & mari sunt existimare debemus; cuius etiam homines præter fortunæ rationem sunt participes. Est autem in bono viro mundus quidã sapientiæ mensuram non excedens, quem tu etiam ô rex, fateberis indigere viro, qui Deo sit similis. Verùm huius mundi figuram inordinatæ animæ furiosius attingentes omnia perturbant, & varias leges sibi ipsis fingentes, temperantiam minimè seruant. Quapropter Deos meritis honoribus non venerantur, & garrulam loquacitatem, & viuendi delitias sectantur, ex quibus otium nascitur, cuiuslibet operis peruersus consiliarius: animæ autem quasi ebriæ factæ ad multa nefanda prosiliunt: nec illarum compescere lasciuiam aliquid potest, etiam si omnes potiones ebibant, quæcunque velut mandragora somno inducendo putantur accommodatæ: sed viro opus est, qui gubernet eum, quem circa ipsas diximus etiam esse mundum. hunc autem à sapientia quasi Deum factum esse oportet. Is itaque sufficiens erit ab amoribus reuocare, ad quos impetuosius feruntur, quàm communis consuetudo patiatur. Ab auaritia quoque deterrebit, ob quam satis se habere nunquam dicunt, & affluentibus diuitiis os nunquam occludunt. Cohibere autem ne se cædibus inquinent, tali viro forsitan impossibile non erit: purgare autem ab ipsis, atq; expiare, neque mihi impossibile est, nec omnium rerum opifici Deo. Est etiam in accusatione posita, ô rex, Ephesus à peste liberata; in quo velim ita me iudicet Ægyptius, sicut accusationi conuenit. Est enim accusatio fermè talis quædam.

Apud Celtas, aut Scythas, fluuiorum Istri, seu Rheni accolas, ciuitas quædam posita est, nihil minor Epheso, quæ est in Ionia. Hanc barbarorum receptaculum, & hominum imperio tuo non obtemperantium, *peste grassante* liberauit Apollonius. Est autem sapienti viro talis etiam accusationis defensio quædam, si dixerit regem suos hostes non *morbis*, sed armis velle delere: quanquam, nec abs te rex, nec à me sit vsquam ciuitas illa deleta: neque te exoptare puto ciuitati cuipiam pestem, ob quam videas ægrotos ante templa expositos iacere. Sed vtcunque sit, omittantur quæ ad Barbaros attinent, nec illis remedia curemus afferre, dum immanes & implacabiles sint, & nostro generi inimicissimi: Ephesum verò quis negabit liberari oportuisse, quæ generis principium ab Attica purissima ducens, supra omnes Ioniæ, Lydiæve ciuitates adaucta est? Prominet autem mari, quod terram ambit, in qua ipsa posita est. Abundat autem bonarum artium studiis & philosophis, oratoribúsque redundat: vt verè dici possit eam ciuitatem non equitum robore, sed clarorum hominum millibus ceteras superare, & in ea plurimùm vigere sapientiam. Quis igitur pro talis vrbis salute discrimen quodcunque subire non auderet? præsertim cùm animaduerterit Democritũ Abderitas quõdam à peste liberasse: & Atheniensem Sophoclé meminerit, qui ventos demulsisse fertur, non opportuno tempore regionem perflantes: aut illa audierit, quæ de Empedocle prædicantur, qui nebulæ in Agrigentinos diffusæ *vehementiam* compescuit. Verùm hoc loco me vrget accusator. Audisti enim,

A περὶ Σκύθας, ἢ Κελτοὺς, οἳ ποταμὸν Ἴστρον, ἢ Ῥηνὸν οἰκοῦσι, πόλις ὠκίσθαι, μείων οὐδὲν Ἐφέσου τῆς ἐν Ἰωνίᾳ. ταύτην ὁρμητήριον βαρβάρων οὖσαν, οἳ μὴ ἀκροῶνταί σου, λοιμὸς μιᾷ νυκτὶ ἀπολεῖν ἔμελλεν· Ἀπολλώνιος ἔπαυσε. ἔστι μὲν γάρ τις καὶ πρὸς ταῦτα ἀπολογία σοφῷ ἀνδρὶ, λῦσαι ὁ βασιλεὺς τὸ ἀντίξοον, ὅπλοις, ἀλλὰ μὴ νόσοις αἱρεῖν βέλη. μὴ γὰρ ἐξαλειφθείη πόλις μηδεμία, μήτε σοὶ, βασιλεῦ, μήτε ἐμοί. μήτε ἴδοιμι πρὸς ἱεροῖς νόσον, ἵν' ἰῶ νοσοιῶντες ἐν αὐτοῖς κείσον. ἀλλὰ μὴν ἔγωγε ἐν ἀσουσῇ τὰ βαρβάρων, μηδὲ τάπομαι αὐτοὺς ἐς τὸ ὑγιαῖνον, πολεμιωτάτους ὄντας, καὶ σπασόνδους τῷ πρὸς ἡμᾶς γένει. τὴν δὲ Ἔφεσον, τίς ἀφαιρήσεται τοῦ σώζεσθαι, B βελτιμένην μὲν τὰς ἀρχὰς τοῦ γένους ἐν τῇ καθαρωτάτῃ Ἀττίδος, ἐπιδεδωκυῖαν δὲ πρὸ πάσας, ὁπόσαι Ἰωνικαί τε, καὶ Λύδιοι· πρεβεβληκυῖαν δὲ ἐπὶ πλεῖστα θάλατταν, διὰ τὸ ὑπερήκειν τῆς γῆς, ἐφ' ἧς ᾠκίσθη· μεστὴν δὲ φρονιμάτων οὖσαν, φιλοσόφων τε, καὶ ῥητορικῶν, ὑφ' ὧν ἡ πόλις, οὐχ ἵππῳ, μυρίασι δὲ ἀνθρώπων ἰσχύει, σοφίαν ἐπαινοῦσα; τίς δ' ἂν σοφὸς σκλιπεῖν σοι δοκεῖ τὸν ὑπὲρ πόλεως τοιαύτης ἀγῶνα· συνθυμηθεὶς μὲν Δημόκριτον ἐλευθερώσαντα λοιμοῦ ποτὲ Ἀβδηρίτας· συνοήσας δὲ Σοφοκλέα τὸν Ἀθηναῖον, ὃς λέγεται καὶ ἀνέμους θέλξαι, τὰς ὥρας ὑπνώσαντας· ἀκηκοὼς δὲ τὰ Ἐμπεδοκλέους, ὃς νεφέλης αὖ ἔχει φορὰν, ἐπ' Ἀκραγαντίνους ῥαγείσης. ἀπιόπλη με ὁ κατήγορος; ἀκούεις γάρ που καὶ σὺ,

ὦ βασιλεῦ, ἢ φησὶν, καὶ ἐπειδὴ σωτηρίας αἴτιος Ἐφεσίοις ἐγγυόμην χρᾶφεσθαί με, ἀλλ' ἐπειδὴ προεῖπον ἐμπεσεῖσθαι σφίσι τινὰ νόσον· τοιγὰρ ὑπὲρ σοφίαν εἶναι, ἢ περαιτῶσές τ' ἂν ὑπὸ τοσόνδε ἀληθείας, καὶ αὖ ἐφικέσθαι με, εἰ μὴ γόης τε ἦν, καὶ ἀπόῤῥητος. τί γοῦν σὺ ταῦτα ἐρεῖ Σωκράτης, ὑπὲρ ὧν ἔφασκε τὸ δαιμονίου μανθάνειν; τί δὲ Θαλῆς τ', ἢ Ἀναξαγόρας, τὼ Ἴωνε, ὁ μὲν, δι' Φοινίαν τινὰ τῶν ἐλαιῶν, ὁ δὲ πολλὰ τῶν οὐρανίων παθῶν προφήτ', ἢ γοητεύοντ', προφητεῖν ταῦτα; καὶ μὴν καὶ ὑπήχθησαν οὗτοι δικαστηρίοις ἐφ' ἑτέραις αἰτίαις, καὶ οὐδαμοῦ τῶν αἰτιῶν εἴρηται γόητας εἶναι σφᾶς, ἐπειδὴ προεγνώσκεσι. καταγέλαστον γὰρ τοῦτο ἐδόκει, καὶ οὐδ' ἐν Θετταλίᾳ πιθανὸν κατ' ἀνδρῶν λέγεσθαι σοφῶν, οὓς τὰ μὲν ἄλλα κακῶς ἤκουσεν ὑπὸ τῆς σελήνης ἐλθεῖν. πόθεν οὖν τοῖς περὶ τὸν Ἐφεσον ἀήθους ἡδύμοιμι; ἤκουσας μὲν καὶ τοῦ κατηγόρου εἰπόντος, ὅτι μὴ κατὰ τοὺς ἄλλους διαιτῶμαι, καίμοι ὧν ὑπὲρ τοῦ ἐμαυτοῦ στόμα, ὡς λεπτὰ, καὶ ἡδίω τἄλλοθεν συβάδιστα, ἐν ἀρχῇ εἴρηται. τοῦτό μοι, ὦ βασιλεῦ, τὰς ἀληθοῦς ἐν αἰτίᾳ τινὶ ὑπορρήτῳ φυλάττει· οὐκ ἐᾷ δόλερον περὶ αὐτὰς οὐδὲν εἶναι, διορᾷν τ', ὥσπερ ἐν κατόπτρου αὐγῇ, πάντα γιγνόμενά τε, καὶ ἐσόμενα. οὐ γὰρ προμηνύει ὁ σοφὸς τοῖς γεωῖς ἀναθυμιῶσαν, ἢ ὦ ἀέρα διεφθορότα, οὐδ' ὑετὸν ἄνωθεν ῥέῃ, ἀλλὰ ξυνήσει αὐτῶν καὶ ὑπὸ θύραις ὄντων, ὕστερον μὲν, ἢ θεοὶ, θᾶττον δ',

A ô rex, quandoq. dicentem, quòd non propterea me accusat, quia salutem Ephesiis attulerim; sed quia pestem ipsos inuasurã esse prædixerim. Hoc enim admirabile quid esse, & omniũ excedere sapiẽtiam dicit, adeò vt nisi incantator essem præcipuus, huc attingere veritatis non potuerim. Quid igitur hoc loco Socrates dicit, de iis quæ à dæmone prædiscere se dicebat? Quid Iones duo Thales, & Anaxagoras, quorum ille quidem olearũ abundantiã, alter cœlestium portentorum multa prædixit, num incantationibus eos talia præscisse dicemus? Verum enimuerò ij, quos diximus, ob crimina in iudicium à calumniatoribus vocati fuerunt, nusquã tamen in accusationib. dictum reperitur incãtatores ipsos esse. Ridiculum enim id esse videbatur, & ne in Thessalia quidem credibile, vt à sapiẽtib. viris tale aliquid diceretur; quamuis illic mulierculis dicãt probro dari, quòd Lunam è cœlo detraxerint. Vnde igitur Ephesiorum incõmoda præsensisti? dicet quispiã. Huius autem rei facilis, & in promptu est excusatio, cùm ex accusatore nuper, ô rex, audieris, quod non eodẽ cum aliis victu vtar, & me paulo ante dicere animaduertisti, quã leuib. quámq. terrestrib. cibariis vescerer, quæ mihi longè sunt iucũdiora, quã lautæ, & apparatissimæ aliorũ dapes. Hoc igitur, ô rex, admirabilẽ quandam, & arcanã perspicacitatem sensib. tribuit, nec turbidum quicquã, aut obscurũ circa ipsos manere patitur; facítq. vt tanquã in speculi claritate cũcta perspiciã tam facta, quàm etiam futura. Neque enim expectabit sapiens euaporantem terrã, aut aërem corruptum, aut graue aliquid desuper aduenire; sed hæc omnia intelliget, quamuis adhuc in foribus, vt aiunt existentia; posterius certè, quàm Dij, citius tamen,

quàm plerique hominum. Dij namque futura, homines verò *ea quæ* fiũt, ſapiẽtes verò *quæ inſtant*, & accedunt, ſentiunt. Peſtis autem cauſas, ô rex, ſi fortè ſcire volueris, ſeorſum interrogabis. Sunt enim ſapientiæ profundioris, quàm vt proferri in vulgus mercantur. Hæc *ergo* victus frugalitas, & ſobrietas, non modò ſenſuum perſpicacitatem gignit, ſed vim quandam ad res maximas, & admirabiles percipiẽdas. Videre autem quod dico licet, cùm ex aliis multis, tum ex iis, quæ Epheſi circa imminentem morbum, & morbi ſpeciem agnoſcendã peregi. Mendico namque ſeni ſimile erat monſtrum illud: id autem ego vidi, & videns patefeci, neque ſedaui morbum, ſed funditus abſtuli. Quem verò Deorũ vt opem afferret, ſim precatus, declarat templum Epheſi huius rei gratia auerſori Herculi dedicatum. Ipſum namque auxiliatorem elegi, qui cùm fortis eſſet, ac ſapiens Helidem quandoq; morbo liberauerat, euaporationes *defacans*, quæ à terra proueniebant; contra Augiam irrumpens dominãtem. Quis igitur incantationũ amator tibi viſus eſt vnquam, qui Deo tribuat, quod ipſe fecerit: aut quæ artis miracula quærit is, qui ſi quid admirabile factum ſit, à Deo fateretur proceſſiſſe? Quis autem incantator Herculẽ inuocaſſet? Talia namque infelices homines ſacra in terræ barathris faciunt, & terreſtribus Diis ſacrificant, in quorum numero Herculem poneret nemo. Eſt enim purus, & hominum generi beneuolus. Eundem quoque & in Peloponneſo ſum precatus, vbi penes Corinthum Lamia obuerſabatur, formoſiores adoleſcentulos deuorans. Ego tamẽ certamen ſuſcepi, non magna, admirandáve munera poſcens,

A ἢ ὦ πολλοί. θεοὶ μὲν γὰρ μελλόντων, αὐθρωποι δ' γιγνομένων, σοφοὶ δ' προσιόντων αἰσθάνονται. λοιμοῦ δ' αἰτίας ἰδίᾳ, βασιλεῦ, ἐρῶτα. σοφώτερα γὰρ, ἢ ἐς θεοὺς πολλοὺς λέγεσθαι. ἆρ' οὖν τὸ οὕτω διαιτᾶσθαι, λεπτότητα μόνον ἐργάζεται τῆς αἰσθήσεως, ἢ ἰσχὺν δὲ καὶ τὰ μέγιστά τε, καὶ θαυμασιώτατα. θεωρεῖν δ' ἔξεστιν ὃ λέγω, καὶ ἀπ' ἄλλων μὲν, ἐγὼ δὲ καὶ τῆς ἐν

B Ἐφέσῳ περὶ τὸν νόσον σημείων προχθέντων. τὸ γὰρ τῆς λοιμοῦ εἶδος, πλανᾶσθαι δὲ γέροντι εἴκασα, καὶ εἶδον, καὶ ἰδὼν εἶλον, οὐ παύσας νόσον, ἀλλ' ἐξελών. ὅτῳ δ' ἐξάμην, δηλοῖ τὸ ἱερὸν, ὃ ἐν Ἐφέσῳ ὑπὲρ τούτου ἱδρυσάμην· Ἡρακλέους μὲν ἀποτροπαίου δέ. ξυνεργὸν δ' αὐτὸν εἱλόμην, ἐπειδὴ σοφός τε, καὶ ἀνδρεῖος ὢν, ἐκάθηρέ ποτε λοιμοῦ πόλιν Ἦλιν, τὰς ἀναθυμιάσεις *ἀποκλύσας, ἃς παρεῖχεν ἡ γῆ, κατ' Αὐγίαν ἔπιων τυραννεύοντα. τίς δ' οὖν σοι, βασιλεῦ, δοκῇ, φιλοπονούμενος γένοιτο φαίνεσθαι, θεῷ δυσθεῖναι, ὃ αὐτὸς εἴργασο; τίνας δ' ἂν κτήσαιτο *θαυμασιὰς τὰ τέχνης, θεῷ προσθεὶς τὸ θαυμάζεσθαι; τίς δ' ἂν Ἡρακλεῖ δύσαιτο, γένοιτο ὤν; τὰ γὰρ τοιαῦτα κακοδαίμονες βόθροις ἀναπθέασι, καὶ χθονίοις θεοῖς, ὧν τὸν Ἡρακλέα ἀποτακτέον. καθαρὸς γὰρ,

D καὶ τοῖς ἀνθρώποις εὔνους. εὐξάμην αὐτῷ καὶ ἐν Πελοποννήσῳ ποτέ. Λαμίας γάρ τις κἀκεῖ φάσμα πολὺ Κόρινθον ἤλυε, στρυφνὸν τῆς νέων τοὺς καλούς. καὶ ξυνήρατό μοι τοῦ ἀγῶνος, οὐ θαυμασίων δεηθεὶς δώρων,

* ἀποκλύσας
* θαυμασιὰς

ἀλλὰ μελιπλούτης, καὶ λιβανωτῷ, καὶ τῷ ὑπὲρ σωτηρίας τὴ ἀνθρώπων ἐργάσασθαι· τοῦτο γὰρ, καὶ κῆ Ⓣ Εὐρυσθέα, μισθὸν τῶν ἄθλων ἡγεῖτο. μὴ ἄχθου, βασιλεῦ, τὰ Ἡρακλέους ἀκούων. ἔμελε γὰρ αὐτῷ τῆ Ἀθηνᾷ, ἐπειδὴ χρηστὸς, καὶ σωτηρικὸς τοῖς ἀνθρώποις. ἀλλ' ἐπεὶ κελεύεις με ὑπὲρ τῆς θυσίας ἀπολογεῖσθαι, τοῦτο γὰρ καὶ τῇ χειρὶ σὺ δείκνυσας, ἄκουε ἀπολογίας ἀληθοῦς. ἐγὼ γὰρ πάντ' ὑπὲρ σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων ποιάτων, οὔπω ὑπὲρ αὐτῶν ἔθυσα, οὐδ' ἂν θύσαιμι οὐδέν. οὐδ' ἂν ἵδοιμι ἱερῶν, ἐν οἷς αἷμα. οὐδ' ἂν διξαίμην ἐς μάχαιραν βλέπων, ἢ θυσίαν, ἐφ' ᾧ φῄς. ὃ Σκύθην με, ὦ βασιλεῦ, ἤρησας, οὐδὲ σὺ τὸν ἀμίκτου ποτέ· οὐδ' ἐπέμιξά πω Μασσαγέταις, ἢ Ταύροις, ὡς κἀκείνοις ἂν τῷ τὰ θυσίας ἔθοις μετέβαλον. ἀνοίας δ' ἂν ποῖ ἥλαυνον, ἵνα πλεῖσα μοι ὑπὲρ μαντικῆς διαλεγόμενος, καὶ ὅπη ἔρρωται, ἢ μή. ἔρισα δ' ἀνθρώπων ἠθημένος, ὅπ τὰς αὐτῶν βουλὰς, Ⓘ θεοὶ τοῖς ὁσίοις τε, καὶ σοφοῖς ἀνδράσι, καὶ μὴ μαντευομένοις, φάγοισι, μιαιφονίας ἄπομαι, καὶ σπλάγχνων ἁψύτων ἐμοὶ, καὶ ἀκαλλιερήτων, ἐφ' οἷς ἀπέλιπεν ἄν με καὶ ἡ τῶν δαιμονίου ὀμφὴ, μὴ καθαρὸν ὄντα. καὶ μοι εἴ τις ἀφελὼν τὸ τὰ θυσίας μῖσος, ἐξετάζοι Ⓦ κατήγορον, θεὸς ἂ μικρῷ πρόσθεν εἶπεν, ἀπαλλάξει με τῆς αἰτίας αὐτός. ὃν γὰρ φησι προειπεῖν Ἐφεσίοις πλὴν νόσου Ⓦ, θυσίας οὐδεμιᾶς δεηθέντα, A sed placentas duntaxat, atque thura, cùm id omnium maximè expetere, vt bonum aliquod pro salute hominũ operarer. Illud enim, iuxta Eurysthei sententiã, maximum præmium laborũ esse censebam. Nec enim molestè feras velim, ô rex, de rebus Herculis aliquid audire. Pallas enim de ipso curam habebat, quoniam benignus, & hominibus salutaris habitus est. Sed quoniam me iubes de sacrificio defensionem afferre, quod etiam B manu significasti, veram defensionẽ audi. Ego cùm omnia pro virorum, quos dico, salute fecerim, nunquam tamen pro ipsis sacrificaui, neque sacrificarem omnino, aut templum attingerem, vbi sanguinem effusum aspexerim; nec vnquã sum Deos precatus cultrum respiciens, aut tale aliquod sacrificium, quale mihi obiicit accusator. Non enim Scytham me putaueris, ô rex, nec ex aliqua patria natum extra commune hominum consortium posita: neque cum Massagetis, aut Tauricis vnquã sum versatus, vt eorum sacrificãdi mores assumpserim. Nec etiam adeò sum demens, vt cùm multa de vaticinandi facultate disputauerim, & quid ipsa possit, aut non possit, disseruerim; C atq; idem ipse optimè omnium hominũ sciam Deos immortales consilia sua sanctis, & sapientibus vatibus aperire, ego cædes & viscera in sacris attrectare auderem. Præsertim cùm nunquam antea sanguine consueuerim sacrificare, neque Diis gratum id esse putauerim. In quibus etiam dæmonis vox me deseruisset, quòd impurus essem atque pollutus. At verò si quis sacrificij odio sublato accusatorem interroget ea, quæ de me paulò antè dixit, comperiet ipsum suismet verbis tali crimine me absoluere. D Quẽ enim nullo peracto sacrificio dixit futurã pestẽ Ephesiis prædixisse, quid

quid illi iugulatione vlla opus erat ad ea prænoscenda, quæ etiam sine sacrificio prænoscere poteram? aut quid omnino vaticinio indigebam pro iis, quæ mihi ipsi iampridem atque aliis persuaseram? Si enim propter Neruam & eius familiares accusor, rursus eadem dicam, quæ alias dixi, cùm de talibus interrogabar. Ego Neruam omni imperio, omníque laude dignum iudico: posse autem cum multis curis, negociísve animum intendere, nequaquam puto. Corpus enim morbo dissolutum, mentem quoque angoris plenam reddit, ita vt quæ domi sunt agenda, curare non possit. Te autem & à corpore, & à mente laudat; & iure quidem, vt opinor. quanquam promptior est humana natura ad ea laudanda, quæ efficere ipsa non potest. Est autem mihi *probè & ex re* affectus Nerua: neque me deridentem illum vnquam vidi, nec vllatenus iocosè ludentem, sicut inter amicos fieri consueuit: sed mecum velut adolescentuli cum parentibus, præceptoribúsve cum pudore quodam & reuerẽtia loquens erubescit. Cúmque sciat honestatem, probitatémque à me præter cetera laudari, tam exactè in vtraque sese exercet, vt supra modum humilis esse mihi videatur. Quomodo igitur credibile cuiquam videbitur Neruam imperium affectare, qui bene secum agi putaret, si domum suam gubernare posset? Aut quis mecum res magnas communicare arbitrabitur eum, qui & de paruis mecum loqui non audeat? Vel quis vnquam existimaret ipsum tentare, vt his rebus mentem meam commoueat, quibus nec alium quenquam si de me cogitaret, mouere niteretur? aut *quî* ego sapiens *viri iudicio* assen-

A πὶ σφαγίων ἐδεήθη αὖ, ἐφ' ἃ καὶ μὴ θυσαμένῳ παρῆν εἰδέναι; μαντικῆς δὲ πὶ ἐδεόμην, ὥσπερ ὧν αὐτός τε ἐπεπείσμην, & ἕτερος*; εἰ γὰρ ὑπὲρ Νερούα, ἢ τ' ἀμφ' αὐτὸν κείνομαι, λέξω πάλιν, ἃ καὶ πρόσθεν* εἶπον. λωΐκα ἠπω ταῦτα· Νερούαν γὰρ ἄξιον μὲν ἀρχῆς ἡγεμονίας πάσης, & λόγου παντὸς ἐπ' εὐφημίαν ἥκοντος· ἀγωνιᾶν δ' ἢ φροντίδων, οὐ χρηστόν.

B καταλέλυται γὰρ τὸ σῶμα ὑπὸ τ' νόσου, δι' ἣν ἢ γνώμη μεστὴ ἄτης, & οὐδὲ τὰ οἴκοι ἱκανή. σὲ γοῦν ἐπαινεῖ μὲν σώματος, ἐπαινεῖ δὲ γνώμης· εἰκὸς μὲν οἶμαί π προθύμων· προθυμοτέρα δ' οὕτως ἡ ἀνθρωπεία φύσις ἐπαινεῖν, ἃ μὴ αὐτὴ ἔρρωται. πέπονθε δέ τι & πρὸς ἐμὲ χρήσιμον Νερούας. & οὔτε γελάσαντά πω αὐτὸν ἐπ' ἐμοὶ οἶδα· οὔτε διηθισμένον* τι C τῶν εἰωθότων σὺν φίλοις· ἀλλ' ὥσπερ τὰ μειράκια πρὸς τοὺς πατέρας τε, & διδασκάλους τοὺς αὐτῶν· δι' αἰδοῦς μὲν φθέγγεται τὰ ἐπ' ἐμοῦ πάνυ, ἐρυθριᾷ δ' ἐπ. εἰδὼς δ' τὰ ὀρθῶς ἐπαινούμενα, οὕτω τι ἄγαν ὀρθῶς αὐτὸ, ὡς καμοὶ ταπεινότερος τὸ μετρίως φαίνεσθαι. πῶς οὖν πιθανὸν ἡγήσαιτό τις ἀρχῆς ὀρθυμῆσαι D Νερούαν, ἀγαπῶντα εἰ τ ἑαυτοῦ οἰκίας ἄρξοι· ἢ ὑπὲρ μεγάλων διαλέγεσθαί μοι, ὃν μήθ' ὥσπερ μικρῶν τεθαρρήκοτα· ἢ ξυνάπτειν ἐμοὶ γνώμην, ὑπὲρ ὧν μήθ' αὐ πρὸς ἄλλον, εἰ τοιοῦτον σπουδήσειεν, ξυνῆψεν; ἢ πῶς* ἔτ' ἐγὼ σοφὸς γνώμην ἑρμη-

* χ. ἴσως ἢ, καὶ μεμῶς διαπεπαίσμην.
* χ. πρὶν
* χ. οὐδ' ἤθως ἢ, καὶ μεμῶς διαπεπαίσμην,
* χ. εἰ

νδύειν ἀνδρὸς, μαντικῇ μὲν πιστεύων, ἀπίστων ἂν ἐφίᾳ; τὸν δὲ Ορφίτην, καὶ Ῥοῦφον, τοὺς δικαίους μὲν, καὶ σώφρονας, νωθεῖς δὲ ἀνδρας ὡς ἔγωγε οἶδα, εἰ μὲν ὡς τυραννεύσοντας, διαβεβλῆσθαί φασιν, καὶ οἶμαι εἴ τε τούτων πλέον διαμαρτάνοιεν, εἴ τε Νερούα, εἴ μοι ξυμβούλῳ γενόμενος, πιθανώτερος ἦρχεν ἐπιθέσθαι Νερύᾳ, ἢ οἱ δὲ ξυμβεβλῆσθαι. ἀλλὰ μὴν τὸν γε ὑπὲρ τούτων κίνδυνον, κἀκεῖνα εἰκὸς ἐμὲ ἐνθυμεῖσθαι, τί ἐβούλετό μοι ὁ ξυλλαμβάνων τοῖς ἐπὶ νεωτέρα ἥκουσι. χρήματα μὲν γὰρ οὔ φησι πω δοῦναί μοι, οὐδὲ δώροις ἐπαρθέντα με, ταῦτα εἰργάσθαι. σκεψώμεθα δὲ, μὴ μεγάλων δεόμενος, ἀνεβαλόμην τὰς παρ' αὐτῶν ἐργασίας, ἐς ὃν ὤετο δρᾶξειν χρόνον, ἐν ᾧ μεγάλα μὲν δὴ αἰτεῖν ὑπῆρξε, μείζονων δ' ἀξιοῦσθαι. πῶς οὖν ταῦτα ἔσται δῆλα; ἐνθυμήθητι, βασιλεῦ, σεαυτὸν, καὶ σοῦ ἐπὶ σοὶ ἄρχοντας, ἀδελφὸν δή που τὸν σεαυτοῦ, καὶ πατέρα, Νέρωνά τε, ἐφ' ὧν ἦρξας. καὶ τούτοις γὰρ μάλιστα τοὺς βασιλέας, βεβίωταί μοι ἐς τὸ φανερὸν, τὸν ἄλλον χρόνον Ινδοῖς φοιτῶντι· τούτων δὴ τριῶν ὀκτὼ, καὶ τεσσαράκοντα ἐτῶν, τοσοῦτον γὰρ τὸ ἐς σὲ μῆκος, οὔτε ἐπὶ θύρας βασιλείους ἐφοίτησα, πλὴν ἐν Αἰγύπτῳ τῷ σοῦ πατρὸς, ἐπεὶ μήτε βασιλεύς πω ἐτύγχανεν ὤν, ὡμολόγει τε δι' ἐμὲ ἥκειν, οὔτ' ἀνελεύθερόν τι διελέχθην βασιλεῦσιν, ἢ ὑπὲρ βασιλέων δήμοις, οὔτ' ἐπιστολαῖς ἐλαμπρυνάμην, ἢ γραφόντων ἐμοὶ

tirer, nec vaticiniis fidem adhiberem, sapientiæ autem non crederem? Orphitum autem, ac Rufum viros iustos, ac temperatos, ad res autem agendas segniores, vt percepi, si quis imperium occupaturos calumniaretur: nescio an magis quã in Nerua aberret: sin consultores, suasorésque Neruæ fuisse ad occupandum imperium quispiam dixerit, facilius certè mihi Neruam insidiaturum, quàm hosce consultores persuaserit, sed & huiusmodi accusantem cogitare debet, quid mihi volens adiuuerim eos, qui res nouas moliri tentarent. Numquam enim pecunias me ab illis accepisse, aut muneribus corruptum talia fecisse quisquam criminabitur. Videamus autem vtrum magna quædam præmia ab illis expectans, eorum beneficia in id tempus distulerim, quo illi se potituros imperio arbitrabantur. Tunc enim magna ab illis petere, & maiora etiam consequi potuissem. Quomodo igitur ostendes vnquam tale quicquam me fuisse meditatum? Reminiscere, ô rex, te ipsum, & qui ante te imperatores fuerunt, fratrem videlicet tuum, atque patrem, & præter hos Neronem etiam. Sub his enim præcipuè imperatoribus in aperto vixi, cùm antea ad Indos peregrinatus essem. His igitur triginta & octo annis (tantum enim quod dixi spatium vsque ad te fuit) ad regias fores nunquam accessi, præterquam in Ægypto, vbi cum patre tuo sum versatus: quanquam ipse tunc rex adhuc non erat, & mei conueniendi causa illuc se venisse fatebatur. Nec illiberale quicquam cum regibus sum locutus, nisi populorum causa qui regum ditioni suberant. Nec vnquam ob epistolas sum gloriatus, quás aut mihi

reges, aut ego regibus scripserim, nec munerum causa regibus adulatus, à meipso, aut grauitate mea discessi. Si igitur pauperes, diuitésque considerans me interroges, vtris eorum me connumerem, inter ditissimos proculdubio me adscribam. nullis enim rebus indigere pluris facio, quàm Lydiæ Pactolíque diuitias omnes. Quomodo igitur nondum regnantium dona in tempus distulissem, quo ipsos regnaturos esse putarem; qui nec à vobis accipere quicquam volui, quibus firmum, stabiléque imperium esse animaduerto? aut quomodo regni permutationes meditarer, qui constitutum imperium non magnifacio? Veruntamen omnia quæ contingere possunt philosopho, qui potentioribus aduletur, in Euphrate manifestè conspicio. Hîc sibi enim diuitias parauit. Quid autem diuitias dixi? imò verò fontes diuitiarum. Iam enim inter fœneratorum mensas nuncupatur caupo, quæstuarius, publicanus, numularius, & ad omnia venalia & pretio comparabilia se conuertit: potentiorúmque foribus magis est affixus, quàm proprij earundem ianitores. Expellitur etiam inde plerunque, non secus ac guloſi canes depelli solent. Philosopho autem ne drachmam quidem impertit. Cúmque suas diuitias quoad ceteros obstrusas habeat, hunc tamen vnum Ægyptium pecuniis pascit, vt in me linguam amputari digniſſimam acuat. Euphratem igitur tibi iudicandum relinquo: nisi enim adulatoribus valde faues, inuenies hominem longè deteriorem, quàm à me sit narratum. Tu verò quod reliquum est accusationis ex me audi, vt de quibus accuſer, intelligas. *Accinebatur* quidam, ô rex, in media

Aristotel. 1. Polit.

βασιλέων, ἢ αὐτὸς σὺν δεκνύμενος χρά-
φειν, ἔθ' ὑπὲρ δωρεῶν κολακευόντων βα-
σιλέας, ἐμαυτὸν ἀπλωέχθιον. εἰ γοῦν
ἔροιό με, πλουσίους σὺν θυμηθεὶς, κοὴ
πένητας, ποτέρως ἂν ἐθνῶν τούτων ἐμαυ-
τὸν χράφω τῷ πλουσιωτάτων φήσω.
τὸ γὰρ δεῖσθαι μηδενὸς ἐμοὶ Λυδία, καὶ
τὸ Πακτωλὸς πᾶν. πῶς οὖν, ἢ τὰς
ὑπὲρ τῶν οὔπω βασιλέων δωρεὰς
ἀνεβαλόμην, ἐς ὃν ἄρξειν αὐτὸν ὤ-
μην χρόνον, ὁ μηδὲ τὰς ὑπ' ὑμῶν
ἑλόμενος, οἷς βέβαιον ἡγούμην τὸ
ἄρχειν, ἢ βασιλέων μεταβολὰς ἐ-
πενόουν, μηδὲ ταῖς παρεσκευαῖς ἐς τὸ
πρᾶσσειν χρώμενος; καὶ μὴν ὁπόσα γί-
γνεται φιλοσόφῳ, ἀνδρὶ κολακεύοντι
τοὺς δυνατούς, δηλοῖ τὰ Εὐφράτου.
τοῦτο γὰρ ἐνταῦθεν, τί λέγω χρήματα;
πηγαὶ μὲν οὖν εἰσι πλούτου, καὶ τῶν
τραπεζῶν ἤδη διαλέγεται κάπηλος,
ἰσοκάπηλος, τελώνης, ὀβολοστάτης,
πάντα γινόμενος τὰ πωλούμενά τε, καὶ
πωλούμενα. ἐντετύπωται δ' ἀεὶ ταῖς
τῶν δυνατῶν θύραις, καὶ προσέσκηκεν
αὐταῖς πλείω καιρὸν, ἢ ὁ θυρωροί·
ἀπελήφθη δὲ καὶ ἐπὶ θυρῶν πολλά-
κις, ὥσπερ τῶν κυνῶν ὁ λίχνοι. δραχ-
μὴν δὲ οὐδὲ φιλοσόφῳ ἀνδρί ποτε
προέμενος, ἐπιτείχιζε τὸν ἑαυτοῦ πλη-
σίον, ἑτέροις τὸν Αἰγύπτιον τοῦτον βό-
σκων χρήμασι, καὶ ὀξυώνων ἐπ' ἐμοὶ
γλῶτταν ἀξίαν ἐντελμῆται. Εὐφρά-
την μὲν δὴ καταλείπω σοι. σὺ γὰρ, ὦ
μὴ κόλακας ἐπαγωγὸς, εὑρήσεις τὸν ἄν-
θρωπον κακίω, ὧν ἑρμηνεύω. τὰ δὲ λοι-
πὰς ἀπολογίας, ἀκροῶ. ἦ οὖν αὖτις; ἐ
ὑπὲρ τίνων; ἤδετό τις, ὦ βασιλεῦ, παί-

δὸς Ἀρκάδος σὺ τῇ κατηγορίᾳ θρῆνον, τετμῆσθαι μὲν αὐτὸν ὑπ' ἐμοῦ νύκτωρ, εἰ δ' ὄναρ φησίν, οὔπω οἶδα, εἶναι δὲ πατέρων τε ἀγαθῶν ὁ παῖς ἔοικε, καὶ τὸ εἶδος, οἷοι Ἀρκάδων ὁ σὺ αὐχμῷ, καλοί. τοῦτον φασὶν ἱκετεύοντά τε, καὶ ὀλοφυρόμενον, ἀπεσφάχθαι. κἀμὲ τὰς χεῖρας ἐς τὸ τοῦ παιδὸς αἷμα βάψαντα, θεοῖς ὑπὲρ ἀληθείας δύχεσθαι· μέχρι τούτων ἐμὲ κελεύοισιν. ὁ γὰρ ἐφεξῆς λόγος, τῷ θεῶν ἄπιστα. φασὶ γὰρ τοὺς θεοὺς ἀκοῦσαι μὲν ὧνδέ μου δεξαμένου, δοῦναι δὲ ἱερὰ σύσιμα, καὶ μὴ ἀποκτεῖναι ἀσεβοῦντα. τὴν μὲν οὖν ἀκρόασιν, ὡς οὐ καθαρά, τί ἂν, ὦ βασιλεῦ, λέγοιμι; ἀλλ' ὑπὲρ ὧν γέ μοι ἀπολογητέα· τίς ὁ Ἀρκὰς ἔοικε; εἰ γὰρ μὴ ἀνώνυμος τὰ πατέρων, μηδ' ἀνδραποδώδης τὸ εἶδος, ὥρα σοι ἐρωτᾶν τί μὲν ὄνομα τοῖς γεγαμηκόσιν αὐτὸν, τίνος δὲ οἰκίας ἔοικε· τίς δ' ἐκτέθραπται αὐτὸν σὺ Ἀρκαδία πόλις· τίνων βωμῶν δὲ ἀπαχθεὶς, σὺ ταῦτα ἐθύετο. οὐ λέγεται ταῦτα, καί τοι δεινὸς ὢν μὴ ἀληθεύειν. σκοπῶ ὑπὲρ ἀνδραποδου κείνης με. ᾧ γὰρ μήτε ὄνομα, μήθ' ὧν ἔφυ, μὴ πόλις μὴ κλῆρός ἐστιν, οὐχὶ, ὦ θεοὶ, τοῦτον σὺ ἀνδραπόδοις χρὴ τάττειν; ἀνώνυμα γὰρ πάντα. τίς οὖν ὁ κάπηλος τοῦ ἀνδραπόδου; τίς ὁ πριάμενος αὐτὸ ἐξ Ἀρκάδων; εἰ γὰρ τὸ γένος τούτων ἐπιτήδειον τῇ σφαιρούσῃ μαντικῇ, πολλῶν μὲν χρημάτων εἰκὸς ἐωνῆσθαι τὸν παῖδα, πεπλευκέναι δέ τινα ἐς Πελο-

A accusatione fletus Arcadis pueri, quē me noctu in partes cōcidisse dicunt: an verò somnium aliquod hoc fuerit, non satis scio. Narrāt autem hunc puerum honestis parentibus ortum fuisse; forma verò qua squallidi & macilenti Arcades pulchri putantur. Hunc aiunt supplicantē, plorantémque à me fuisse iugulatū, deinde sanguine pueri me cōsperſum, pro veritate agnoscenda Diis vota fecisse, & B mei quidem hactenus protēditur accusatio. Nam quod reliquum est ad ipsos Deos spectare videtur. Aiunt enim illos me ita precātem exaudisse, vt de cœlo signa mihi dederint præclara, nec me impia facientē interemerint. Quàm fœdum igitur, impurúmq; sit, ô rex, de talibus audire, diceréve, non me latet: attamē huius criminis est afferenda defensio. Primùm igitur ex te quæro accusator, quisnā is Arcas puer fuerit, si parentibus non obscuris, & forma (vt ais) nō C seruili fuit, cōgruum fuerat te interrogasse: quodnam parentib. eius nomen, quáve familia natus, & in qua Arcadiæ ciuitate fuerit educatus, & quibus ab altarib. ad sacrificium huc deductus. Horum autem nihil abste profertur, quamuis in mentiendo sis peritissimus. Pro seruo igitur aliquo in iudicium vocor: cuius enim nec nomē habetur, nec quibus sit ortus parentibus, constat, nec in qua ciuitate natus, aut educatus esset, inue- D niebatur; cuius præterea nullus extat heres, nónne hūc, pro Dij immortales, seruorum loco habēdum omnes putarent? Illi enim innominati sunt: quòd si seruum fuisse fateberis, dicas rursus oportet, quis eum mango adduxerit, quis illum Arcas emerit. Si enim genus hoc puerorum vaticinationib. est accommodatū, multis pecuniis emptum fuisse credēdum est. Præterea necesse fuit aliquē in Pelo-

ponnesum nauigasse, vt illinc puerum Arcadē nobis abduceret. Ponticos enim aut Lydios seruos, aut Phrygios gregatim huc aduectos inuenire & emere hîc licet. Hæ namq; gentes, & ceteri Barbari semper aliis obedire consueti, nequaquam turpē existimant seruitutem. Phrygibus autem familiare est proprios etiam filios vendere: & si captiui in seruitutem ducantur, ne ad eos quidem respiciendos sese conuertunt. Græci autem libertatis amatores adhuc sunt, nec Græcus quisquam extra fines in seruitutem venderetur. Quapropter nec seruorum prædonibus, nec eorundem mercatoribus apud ipsos locus permittitur. Hoc autem in Arcadia magis contigit. Ipsi enim non solùm in libertate degunt omnes, sed multitudine seruorum egent. Est enim Arcadiæ magna pars syluestris, nec montes solùm, verùm etiam campestria loca egent. Igitur multis agricolis, multis caprarum, ouium, armentorúmque pastoribus, qui partim boues, partim equos curent, lignatoribus insuper quàm plurimis indiget regio, atque in his à pueritia exercentur. Quod si Arcades tales non essent, sed vt ceteri seruos suos venderent, quid ad diuulgatam sapientiam conferret esse ex Arcadia, quod mactetur? Non enim ceteris Græcis sapientiores sunt Arcades, vt aliquid plus quàm alij in extis ostendant, imò verò rudes sunt atque agrestes & suibus simillimi, cùm ob alia multa, tum quòd glandibus, vt plurimùm, turgent. Sed vereor ne defensione artificiosa nimium videar vti, qui mores Arca-

A πόννησον, ἵν' ἐνθένδε ἡμῖν ἀναχθεὶη ἡ Ἀρκάς. ἀνδράποδα μὲν γὰρ Ποντικὰ, ἢ Λύδια, ἢ καὶ Φρυγῶν, πρίαιτ' ἂν καὶ ταῦθά τις, ὧν γε ἡ ἀγέλαις συντυχεῖν ἔστιν, ἅμα ποιπώσαις δι' οὔρου. ταυτὶ γὰρ τὰ ἔθνη, καὶ ὁπόσα Βαρβάρων, πάντα τὸν χρόνον ἑτέρων ἀκροώμενοι, οὔπω τὸ δουλεύειν αἰσχρὸν ἡγοῦνται. Φρυξὶ γοῦν ἐπιχώριον, καὶ ἀποδίδοσθαι τοὺς αὐτῶν· καὶ ἀνδραποδιζο-
B μένων, μὴ ἐπισκέφεσθαι. Ἕλλησι δ', ἐλευθερίας ἐρασταὶ ἔτι, καὶ οὐδὲ δοῦλον ἂν Ἕλλην πέρα ὅρων ἀποδοῖτο. ὅθεν οὐδὲ ἀνδραποδιστὰς οὔτε ἀνδραπόδων καπήλοις, ἐς αὐτοὺς παριτητέα. ἐς δὲ Ἀρκαδίαν μᾶλλον. πρὸς γὰρ τῷ πρὸ πάντας ἐλευθεριάζειν Ἕλληνας, δέον καὶ ὄχλον δούλων. ἔστι δὲ πολλὴ ἡ Ἀρκαδία, καὶ ὑλώδης, οὐ τὰ μετέωρα μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν ποσὶ
C πάντα. δεῖ δὴ αὐτοῖς πολλῶν μὲν γεωργῶν, πολλῶν δὲ αἰπόλων, συφορβῶν τε, καὶ ποιμένων, καὶ βουκόλων, τῶν μὲν, ὑπὲ βοσί. τῶν δ' ἐφ' ἵπποις· δρυτόμων τε δεῖται πολλῶν ἡ χώρα· καὶ τοῦτο ἐκ παίδων γυμνάζονται. εἰ δὲ καὶ μὴ τοιάδε ἦν τὰ τῶν Ἀρκάδων, ἀλλ' εἶχον ὥσπερ ἕτεροι πρὸς ἀποδίδοσθαι τοὺς αὐτῶν δού-
D λους, ἢ τῇ φυλλουμένῃ σοφίᾳ ξυνεβάλλετο τὸ ἐξ Ἀρκαδίας εἶναι τὸ σφαλόμενον; οὐδὲ γὰρ σοφώτεροι τῶν Ἑλλήνων Ἀρκάδες, ἵν' ἑτέρου τινὸς ἀνθρώπου πλέον πρὸς τὰ λογικὰ τῶν ἀπαλάγνων φαίνωσιν, ἀλλὰ ἀ-

γροικότεροι ἀνθρώπων εἰσὶ, καὶ συώδεις τἆλλα, ἢ τὸ γαστρίζεσθαι τῶν δρυῶν. ῥητορικώτερον ἴσως ἀπολελόγημαι τοῦμοῦ ζήτου· τὰ τῶν Ἀρκάδων

ἀφερμιωδίων ἤθη· καὶ σφαγὴν ἐς Πε-
λοπόννησον τῷ λόγῳ· ἡ γὰρ ἐμοὶ σφε-
σήκουσα ἀπολογία, τίς; καὶ ἔθυσα· οὐ
θύω· οὐ διαπάνω αἵματος, ἁβὲ εἰ βω-
μιον αὐτὸ εἴη· Πυθαγόρας τε γὰρ ὧ-
δε ἐγίγνωσκεν, οἵ τε ἀπ' αὐτοῦ παρα-
πλησίως, καὶ κατ' Αἴγυπτον οἱ γυ-
μνοὶ, καὶ Ἰνδῶν οἱ σοφοί. σφᾶς ὧν ἑ
τοῖς ἀμφὶ Πυθαγόραν, αἱ τῆς σο-
φίας ἀρχαὶ ἐφοίτησαν. καὶ ταῦτα
θύοντες, οὐ δοκοῦσιν ἀδικεῖν τοῖς θεοῖς,
ἀλλὰ γηράσκειν τε αὐτοῖς ξυγχωροῦ-
σιν, ἀρτίοις τὰ σώμασι, καὶ ἀνόσοις,
καὶ σοφωτέροις ἀεὶ δοκεῖν, μὴ τυραν-
νίδεσι, μηδενὸς δεῖσθαι. καὶ καὶ ἀπει-
κὸς οἶμαι ἀγαθῶν δεῖσθαι σφᾶς ὑ-
πὲρ καθαρῶν θυμάτων. δοκῶ γάρ
μοι ἑ τοὺς θεοὺς ὦν αὐτὸν ἐμοὶ νοῶ
ὑπὲρ θυσιῶν ἔχοντας, τὰ λιβανοφό-
ρα τῆς γῆς, εἰ καθαρῷ τῆς οἰκου-
μένης σφύτευσιν, ἵν' ἀπ' αὐτῶν θύοι-
μεν, μὴ σιδηροφορούντες εἰ ἱεροῖς,
μήδ' αἷμα ἐς βωμοὺς ῥαίνοντες. ἐγὼ
δ' ὡς ἔοικεν, ἐμαυτὸν, καὶ τῶν θεῶν
ἐκλαθόμενος, ἔθυσα χθὲς, ὃν μήτ'
αὐτὸς εἰδὼς, μήτε τις ἀνθρώπων θύοι.
ἀπαλλαττέτω με τῆς αἰτίας ἑ ὁ καιρὸς, ὃν εἴρηκεν ὁ κατήγορος. τίνι γὰρ
ἡμέραν σφείνῳ, εἰ ἦ ταῦτα εἰργά-
σθαι μοι, φησὶν, εἰ μὴ ἐγγύμνῳ εἰ
ἀγρῷ, ἔθυσα· εἰ δ' ἔθυσα, ἑ ἔφαγον.
εἶτά με, ὦ βασιλεῦ, θαμινὰ ἐρω-
τᾷς, εἰ μὴ ἐπεχωρίαζον τῇ Ῥώμῃ
τότε; καὶ σὺ βέλτιστε βασιλέων, ἐπε-
χωρίαζες· ἀλλὰ καὶ ἂν εἴποις θῦσαι
τοιαῦτα· καὶ ὁ συκοφάντης· ἀλλ' οὐχ
ὁμολογήσας τὰ τ' ἀνδροφόνων πράξαι,

A dum exprimens in Peloponnesum oratione migrauerim, cùm abundè sufficiens, mihíque accommodatior defensio fuisset huiusmodi, Ego nunquam sacrificij causa quicquam mactaui, aut macto: neque sanguinem tango, etiam si in altari sit positus. Hoc enim modo Pythagoras sensit, & ceteri, qui eum secuti sunt. Id ipsum etiam qui in Ægypto sunt gymnosophistis, & Indorum sapientes, à quibus eius,
B quam Pythagoras est secutus, sapiẽtiæ principia manarunt. Qui autem secundum hæc instituta sacrificant, nulla à Diis iniuria afficiuntur: sed eos senescere Dij permittunt, & rectis, sanísque corporibus vti, sempérque fieri sapientiores: nec verò tyranni vnquam euadunt, nec rebus vllis indigent. Nec absurdum profectò videtur illos à Diis immortalibus bona impetrare, qui purè, mundéque sacrificant: idémque quod ego de sacrificiis sentio,
C Dij quoq; sentire mihi videntur, qui thuriferam terram in parte mundi purissima constituerunt; vt vel illinc sacrificiorum materiam capiamus, nec ferrum templis inferamus, aut aras sanguine maculemus. Ego autem (sic enim visum) & mei & Deorum oblitus, ita sacrificaui: sicut nec aliàs vnquam sacrificare consueui, nec hominum quisquam omnino sacrificat. Sed hoc me cri-
D mine facilè tempus absoluit, quo à me facta hæc fuisse dicit accusator. Eo namque die, quo à me factũ id fuisse calumniatur, si in agro fui, sacrificaui: si verò sacrificaui, etiã comedi. Soles autem, ô rex, me interrogare an eo tempore Romæ fuerim, quòd profectò non inficior, & te quoque, regum optime, tunc Romæ fuisse dico: non tamẽ talia te sacrificasse diceres, nec etiam ipse calumniator dicere auderet. Non enim sequitur homicidium feciſſe aliquem,

propterea quòd Romæ fuerit versatus. Multa namque millia hominum tunc Romæ fuerunt, quibus exulare multò melius esset, quàm capitis iudicio subiici, propter hanc vnã duntaxat coniecturã, quòd tunc Romæ fuerint. Quinimò hoc ipsum quòd Romã venerim, suspicionẽ omnem criminis videtur auferre, quódq. res nouas moliri non tentauerim. Quis enim talis criminis conscius vellet in ciuitate viuere, vbi omnes oculi, innumerabiles exploratores, & non modò eorum, quæ sunt, sed eorum etiã, quæ non sunt, indagatores acerrimi, non sinunt quenquam res nouas meditari, nisi qui fortè mortis nimiũ cupidus fuerit: cauti enim, temperatíque viri tardius etiam ad illa deducũtur, quæ facere sibi licet. Quid igitur, inquiet calumniator, ea nocte egisti? quòd si me quasi seipsum interrogat, dicam me controuersias, accusationésque contra viros bonos parasse, vt etiã nihil iniustè agentes *purgarentur*; ídque regi persuaderẽ nihil veritatis ad eum loquens, vt ego ab ipso prober, alius autem in suspicionem adducatur. Sin tanquam philosophũ interrogat, Democriti risum laudabã, quo in res omnes humanas vtebatur: quòd si re vera ex me responsum quærit, vt sese res habuit, narrabo. Philiscus Meliensis, qui mecum annos quatuor philosophatus fuerat, tunc ægrotabat: propterea apud ipsum pernoctabam: tam grauiter enim laborabat, vt nõ multò post ex tali morbo interierit, quãuis pro eius incolumitate multa sim precatus: & certè quicunque sunt Orpheo cãtus pro mortuis compositi eos me fateor non ignorare. quinetiam sub terram eius causa profectus essem, si quis ad ea loca pateret accessus: adeò me sibi charitate deuinxerat ob illa, quæ ex animi mei sententia & ex

A εἰ κ᾽ τιὼ Ρώμιλω διηπᾶτο. Ⓒ μυ-
ελάδες ἀνθρώπων, ἃς βέλτιον ξε-
νηλατεῖν, ἢ ὑποάγειν γραφαῖς, ἐν αἷς
τεκμήριον ἀδικημάτων ἔσαι, τοσ-
ταῦτα εἶη. καί τοι τὸ ἐς τιὼ Ρώμιλω
ἥκειν, καὶ παραιτεῖται τάχα τ᾽ τῦ
νεώτερα πραγμάτειν δοκεῖν αἰτίας. τὸ
γὰρ ἐν πόλει ζῆν, ἐν ᾗ πάντες μὲν ὀφ-
θαλμοὶ, πᾶσα δ᾽ ἀκροάσις ὄντων τε,
καὶ μὴ ὄντων, οὐ ξυγχωρεῖ νεωτέρων
B ἅπτεσθαι τοῖς γε μὴ λίαν θανατῶσι.
σοῦ δ᾽ ἀλλαξεσέρους τε, Ⓒ σώφρο-
νας, βραδέως ἄγει, καὶ ἐφ᾽ ἃ ἔξεσι.
τί οὖν, ὦ συκοφάντα, κ᾽ τιὼ νύ-
κτα ἐκείνω ἐρωτᾷς, εἰ μὴ ὡς
σεαυτὸν ἐρωτᾷς, ἐπειδὴ καὶ σὺ ἐ-
ρωτᾶν ἥκεις, ἀγῶνας ἑτοίμαζε, καὶ κατηγορίας ἐπ᾽ ἀνδρας χρησοὺς,
κ᾽ ἀπολογεῖσθαι* σοῦ δ᾽ κὶ ἀδικουῦτας, κ. ἀπολεῖ-
καὶ πεῖσαι βασιλέα, μὴ ἀληθῆ σθαι τ.
C λέγων, ἵν᾽ ἐγὼ μὴ δόξω μιαίνοις δὲ ἔσῃ. εἰ δ᾽ ὡς φιλοσόφου
πυθομένη, τ᾽ Δημοκρίτου γέλωτα, ὃν ἐς πάντα τὰ τῶν ἀνθρώ-
πων γελᾷ· εἰδῆ, ὡς ἐμοί; Φιλίσκος
ὁ μιλιεὺς ἑτῶν ξυμφιλοσοφήσας ἐ-
μοὶ τεθέρμων, ἐνόσει τότε, Ⓒ πρὸς αὐ-
τῷ ἀπεκαθεύδων, οὕτω διακειμένῳ
χαλεπῶς, ὡς καὶ ἀποθανεῖν* ὑπὸ τ᾽ ἐχ. πῶς οὐ
νόσου· καί τοι πολλὰς ἂν ηὐξάμην παρέδητε
D ὑγιείας* ὑπὲρ τῆς ἐκείνου ψυχῆς γε- φίλον τε-
θνήκοτα
νέσθαι μοι, καὶ νὴ Δί᾽, εἴ τινες Ορ- χ. ἴυγξας
φέως εἰσὶν ὑπὲρ τῶν ἀποθανόντων μελῳδίαι, μήθ᾽ ἐκείνας ἀγνοῆσαι· καὶ
γὰρ ἂν μοι δοκῶ καὶ ὑπὸ τιὼ γεῶ
πορευθῆναι δ᾽ αὖ, εἰ ἐφικτὰ ἦν
ταῦτα· οὕτω με ἀνήρτηϖ πᾶσιν οἷς

φιλοσόφως τε, & κατὰ τὸν ἐμὸν νοῦν ἐπεφθε. ταῦτ' ἔστι μέν σοι, βασιλεῦ, & Τελεσίνῳ ἀκοῦσαι τῷ ὑπάτου. παρῆν γὰρ κἀκεῖνος τῷ Μηλιεῖ, διεφθαρμένον αὐτὸν νύκτωρ, ὁπόσα ἐγώ. εἰ δὲ Τελεσίνῳ ἀπιστεῖς, ἐπειδὴ τῶν φιλοσοφούντων ὅδε, καλῶ σοὶ καὶ ἰατροὺς μάρτυρας. εἰσὶ δ' οὗτοι, Σέλευκός τε ὁ ἐκ Κυζίκου, καὶ Στρατοκλῆς ὁ Σιδώνιος, τούτοις ἐρῶτα εἰ ἀληθῆ λέγω. καὶ μαθηταὶ δ' αὐτοῖς ὑπὲρ τοὺς τριάκοντα εἴποιεν, τῶν αὐτῶν δή που μάρτυρες. τὸ γὰρ προσκαλεῖσθαι δίκην τοὺς τῷ Φιλίσκῳ προσήκοντας, ἀναβολὰς ἴσως ἠγήσῃ τῆς δίκης· ἐπειδὴ αὐτίκα τῆς Ῥώμης ἀπῆραν ἐς τὰ Μηλιέων ἤθη, κατὰ οἰωνὸν τοῦ νεκροῦ. ἴτε, ὦ μάρτυρες. & γὰρ δὴ καὶ προὐτέλεται ὑμῖν ὑπὲρ τούτου μάρτυρες. ἀλλ' ὅσον μέν τοίνυν τῆς ἀληθείας ἡ γραφὴ ξυνετέθη, δηλοῖ σαφῶς ἡ μαρτυρία τῶν ἀνδρῶν. οὐ γὰρ ἐν προαστείοις, ἀλλ' ἐν ἄστει· οὐκ ἔξω τείχους, ἀλλ' ἐπ' οἰκίας. οὐδὲ πρὸ Νερούα, παρὰ Φιλίσκῳ δέ. οὐδὲ ἀποσφάττων, ἀλλ' ὑπὲρ ψυχῆς εὐχόμενος. οὐδ' ὑπὲρ βασιλείας, ἀλλ' ὑπὲρ φιλοσοφίας. οὐδ' ἀντὶ σοῦ χαριζόμενον νεανίσκῳ, ἀλλ' ἄνδρα σώζων ἐμαυτῷ ὅμοιον· πόθεν οὖν ὁ Αρκας ἐνταῦθα; πόθεν δὲ τῶν σφαγίων μῶθοι; πῇ δ' ἂν τὰ τοιαῦτα πείθῃ; ἔσται γάρ ποτε & ὃ μὴ γέγονεν, ἂν ὡς γεγονὸς κριθῇ. τὸ δὲ ἀπίθανον τῆς θυσίας, ὦ βασιλεῦ, ποῖ τάξῃς; ἐγχύσεις μὲν γὰρ & προθύρου σφαγίων μαντῆς, ἀγαθὸς τὼ τέχνω, καὶ οἵους ὀνομάσαι, Μεγιστίας, ἐξ Ακαρνανίας. Αρίσανδρος, ὁ Λυκίας.

philosophiæ præceptis fuerat operatus. Hoc ipsum, ô rex, audire è Telesino Consule potes: nam & ipse Philisco inseruiens, ea nocte nobiscum permansit. Quod si Telesino minus adhibes fidei, quoniam ipse inter philosophantes numeratur, medicos ipsos testes adducam. Sunt autem Seleucus Cyzicenus, & Stratocles Sidonius: ex his an vera dicam, perquire. Sequebantur autem quos dixi medicos discipuli plusquã triginta, qui huius rei testimonium afferre possunt. Quòd si Philisci propinquos ad testimonium reddendum vocari dicerem, clamaret accusator iudici dilationem à me quæri. Nam illi cadauer in patriam portantes quàm primum abiere. Vos igitur quos inuocaui testes, accedite. Nam afferendi testimonij causa, vobis huc accedere datum est. Quid igitur veritatis contineat accusatio, horum testimonia declarant. Non enim in suburbano, sed in vrbe, non extra muros, sed domi, non pro Nerua, sed pro Philisco, non iugulans, sed pro vita precans; non pro regno, sed pro philosophia, non aduersus te res nouas moliens, sed hominem mihi similem seruare nitens, eo tempore sum inuentus. Quid igitur hic puer Arcas? quid de iugulatione fabulæ afferuntur? quid talia persuadere tentat? sic enim non minus quod factum est nunquam, quàm quod est factum in iudicium trahetur: huius autem sacrificij incredibilitatem vbi collocabis, ô rex? Fuerunt enim priscis temporibus vates permulti, qui peractis cædibus vaticinabantur; quíque in arte sua peritissimi, & digni memoria sunt habiti, ceu Megistias, Acarnan, Aristander Lycius,

Silianus Ambraciota. Sacrificabant autem & vaticinabantur, Acarnan quidem Leonidæ, Spartano regi. Lycius autem Alexandro Macedoni, Silianus verò Cyro, qui regnum affectabat. Hi si quid hominum extis manifestius, aut sapientius, aut promptius insidere putassent, tali sacrificio vti facillimè poterant, cùm ipsi apud reges versarentur, qui *multos pincernas &* captiuos cõplures habebant; nullum autem iudicij periculum, nullúsque metus accusationis impendebat, si quem occidissent. Sed eadem, quæ & mihi, talibus viris opinio inerat: quòd ratione carentia animalia consentaneum est, cùm in discrimen mortis deducuntur, nihil omnino turbare intestina, cùm quid passura sunt, non intelligant. Homo autem, si nondum instante morte timorem tantum animo conceperit, vt vehementius perturbetur. Quomodo consentaneum est morte ipsa præsente, atque ante oculos posita, posse per exta vaticinium ostendere, aut aliquid omnino suo ordine dispositum habere? Quod autem verè & secundum naturam talia exquisierim, hoc modo considerari potest. Hepar, in quo vaticinij sedem esse dicunt eius artis periti, ex non puro sanguine constat. totum enim syncerum, purúmq; sanguinem continet cor, cúmque per venas in vniuersum corpus diffundit. Choleram autem in hepate iacentem iracundia excitat; timor autem in concauas hepatis partes eandem subducit. Quòd si quis ipsam irritauerit, adeò efferuet, vt suo vase contineri, impotens supino hepati superfundatur, atque ita partes omnes hepatis occupet, quæ antea politæ erant, & aliquid portendere idoneæ. In animalibus verò,

Ἀμπρακιώτην, Σιλιανὸν *Ἰώσγκε. Κ. Σιλιανὸν
ἐθύοντο, ὁ μὲν Ἀκαρνὰν, Λεωνίδᾳ βασιλεῖ Σπάρτης· ὁ δὲ Λύκιος, Ἀλεξάνδρῳ τῷ Μακεδόνι. Σιλιανὸς δὲ, Κύρῳ, βασιλείας ἐφῆπτο. καὶ εἴ τι ἐν ἀνθρώπου σπλάγχνοις, ἢ σαφέστερον, ἢ σοφώτερον, ἢ ἐπιμωτέρον ἀπέκειτο, καὶ ἄπορος ἦν ἡ θυσία, βασιλέων γε θρισαμένων αὐτοῖς, οἷς πολλοὶ μὲν ἦσαν οἰνοχόοι, πολλὰ δ' αἰχμάλωτα, θρασυνομίαι δ' ἀκίνδυνοι, καὶ φόβος οὐδεὶς κατηγορίας, εἴ τι ἔσφαλον. ἀλλ' οἶμαι παρίστατο τοῖς ἀνδράσιν, ὃ καὶ μοὶ νῦν κινδυνεύοντι ὑπὲρ τοιούτων. ὅτι τὰ μὲν ἄλογα τῶν ζώων εἰκὸς, ἐπειδὴ ἐν ἀγνοίᾳ τοῦ θανάτου σφάττεται, μὴ θολοῦσθαί τι τῶν σπλάγχνων ὑπὸ ἀξυνεσίας, ὧν πείσονται. ἄνθρωπον δ' εἰ καὶ τι τῇ ψυχῇ ἔχοντα θανάτου, καὶ μή πω ἐφεστηκότος, δεῖμα πῶς εἰκὸς θρόνους ἤδη, καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς ὄντος, δεῖξαί τι ἐπὶ τῶν σπλάγχνων μαντικὸν, ἢ ὅλως διοικεῖν; ὅτι δὲ ὀρθῶς τε, καὶ κατὰ φύσιν σκοπεῖσθαι τούτων, σκόπει, βασιλοῦ, ὧδε. τὸ ἧπαρ, ἐν ᾧ φασι τὸν τῶν σπλάγχνων μαντικῆς θρόνον εἶναι. δηνοὶ ταῦτα, ξύγκειται μὲν οὐ καθαροῦ αἵματος· πᾶν γὰρ ὅ, τι ἀκραιφνές, καρδία ἴσχει, δι' αἱμάτινων φλεβῶν ἀποχετεύουσα ἐς πᾶν τὸ σῶμα· χολὴν δ' ἐπὶ ἥπατι κειμένην, ὀργὴ μὲν ἀνίησι, φόβοι δ' ὑπαγόρυσιν ἐς τὰ κοῖλα τοῦ ἥπατος· ὑπὸ μὲν δὴ τῶν παροξυνόντων ζέουσα, καὶ μηδὲ τῷ ἑαυτῆς ἀτρεμεῖν φορητὸς οὖσα, ὑπερπίπτει τῷ ἥπατι, καθ' ὃ ἐπέχει χολὴ πᾶσα τὰ λειά τε, καὶ μαντικὰ τῶν σπλάγχνων. ὑπὸ δὲ τῶν δηλητηρίων

ξωνιζάνουσα, ξωνεπασπᾶται καὶ τὸ σὺ τοῖς λείοις φῶς. ὑπονοσεῖ γὰρ τότε καὶ τὸ καθαρὸν τοῦ αἵματος, ὑφ' οὗ* ἀπλανοῦται τὸ ἦπαρ, ὑποτρέχοντος φύσᾳ τῷ περὶ αὐτὸ ὑμένα, καὶ τῷ πλαδᾷ ὑπιπολάζοντος. τί οὖν, ὦ βασιλεῦ, τῆς μαιφονίας ἔργον, εἰ ἄσημα τὰ ἱερὰ ἔσαι; ἄσημα δ' αὐτὰ ἡ ἀνθρωπεία φύσις ἐργάζεται, ξωνιεῖσα τοῦ θανάτου. καὶ αὐτοὶ οἱ ἀποθνήσκοντες, οἱ μὲν γὰρ δύψυχοι, ξὺν ὀργῇ τελευτῶσιν· οἱ δ' ἀθυμότροι, ξὺν δέει. σύνδεν ἡ τέχνη παρὰ τοῖς οὐκ ἀνεπιστήμοσι βαρβάροις, χιμαίρας μὲν, καὶ ἄρνας ἐπαινεῖ σφάττειν, ἐπειδὴ δύῃθη τὰ ζῶα, καὶ οὐ πόρρω ἀναισθήτων. ἀλεκτρυόνας δὲ, καὶ σῦς, καὶ ταύρους, ἐπειδὴ θυμοειδῆ ταῦτα, οὐκ ἀξιοῖ τῆς ἑαυτῆς ἀπορρήτων. ξυνίημι, ὦ βασιλεῦ, θρασύνων τὸν κατήγορον, ἐπειδὴ σοφώτερόν σε ἀκροατὴν εἴργασμαι· καί μοι δοκεῖς καὶ προσέχειν τῷ λόγῳ. εἰ δὲ μὴ σαφῶς τι αὐτοῦ φερόμενον, ξυγχωρῶ σοι ἐρωτᾶν με. εἴρηταί μοι τὰ πρὸς τὸν Αἰγυπτίου γραφήν· ἐπεὶ δ' οἶμαι χρὴ μηδὲ τὰς Εὐφράτου διαβολὰς ὑπερορᾶσθαι, σύ, ὦ βασιλεῦ, δικάζοις ὁπότερον ἡμῶν φιλοσοφεῖ μᾶλλον. οὐκοῦν ὁ μὲν, ἀγωνίζεται μὴ τἀληθῆ πρὸς ἐμοῦ λέγειν· ἐγὼ δ' οὐκ ἀξιῶ. καὶ ὁ μὲν σε ἡγεῖται δεσπότην, ἐγὼ δ' ἀρχοντα. καὶ ὁ μὲν, ξίφος ἐπ' ἐμέ σοι δίδωσιν. ἐγὼ μὲν οὖν, ἀλλ' ὑπὲρ ὧν γε διαβέβληκεν, οἱ λόγοι εἰσὶν, οὓς ἐν Ιωνίᾳ εἶπον. φησὶ δ' αὐτοὺς οὐκ

quæ timore terrentur, subsidēs cholera simul contrahit, quicquid léuibus hepatis partib. luminis inerat. Tunc enim introrsum cedit purioris sanguinis pars, qua *iecur tanquam linteolo cingitur*, cùm naturâ *sanguis sub membranam* quæ circa ipsum est, *fundatur*, & turbulentæ *lutulentæque parti* supernatet. Quid igitur hominis iugulatione opus est, ô rex, si nihil veri portēdere potest eiusmodi sacrificiū? Quod autem nihil portendere possit, ab humana natura prouenit, quæ imminentem mortem agnoscit: ipsi etiam, qui morituri sunt, varietatem plurimam inteſtinis afferunt. Qui enim animosiores sunt, cum quadam iracundia moriuntur: qui verò molliores sunt, cum timore. Hic est quòd ars huiusmodi apud non imperitos etiam barbaros, hœdos, aut agnos mactari laudat: quoniam amentia sunt eiusmodi animalia, nec multùm ab insensatis distantia. Gallos autem gallinaceos, & sues, ac tauros, quoniam animo abundant, suis arcanis non admittunt. Animaduerto autem, ô rex, accusatorem à me irritari, quoniam te sapientiorem efficio: videríq. libenter orationi meæ aures præbere: quod si quid horum obscurius à me dictum videtur, concedo tibi vt arbitratu tuo me interroges. Ego enim ad ea, quæ mihi ab accusatore obiecta fuerunt, satis iam dixisse videor: & quoniam neque Euphratis calumnias cōtemnere decet, tu rex iam iudicare potes, vter nostrûm verius philosophetur. Ipse enim de me falsa dicere laborabat; at ego falsum dicere indignor. Et ille quidem te dominum, ego verò principem puto. Ipse tibi gladium contra me dedit, ego contra eum minimè: sed pro quibus ipse me calumniatur, sermones sunt, quos in Ionia sum locutus. Ipse enim contra

te dixisse me talia calumniatur. Ego autem de fatis tunc, & necessitate loquens, regum, ac principum afferebam exempla, quia res vestræ in omnium hominum oculis maximè versantur. Et de fatorum vi philosophatus dixi illorum legem adeò immutabilem esse, vt si cui alienum regnum, aut imperium fata decreuerint, ísque ob suspicionem ab eo, qui regnum tenet, interficiatur, fore vt mortuus etiam suscitetur ab inferis, quò fatorum decreta effectum sortiantur: iuuat autem excessu quodam orationis vti propter eos, qui probabilibus rationibus assentiri nolunt. Dicebam quoque sicui fata destinauerint, vt faber lignarius euaderet; is manus amputaret: fore nihilominus, vt sit faber. Eodem etiam modo si cui in Olympiis currendi victoria à fatis decreta sit: hunc etiam si crus perfregerit, victoria potiturum: & cui in arte sagittandi præstantiam fata adnuerint, is ne si oculos quidem abiecerit, à signo aberrabit. De rebus autem loquebar ad Acrisium Laium, Astyagémq; Medum, & alios multos respiciens, qui regno suo bene cauisse opinabantur: cùm alij filios, alij nepotes interfecisse putarentur, à quibus postea regno spoliati fuerunt, cùm ex abdita fatorum opera in lucem repente editi essent. Quòd si adulationem sectari vellem, dicerem fata etiam de tuis rebus cogitasse, quando huc Vitellio missus fuisti, Iouísque templum in oculis ciuitatis cõbustum est. Ille autem bene se rem habere dixit, si ab ipso non aufugeres, quanquam adolescens admodũ tunc esses: imò nõdum. Sed quoniã

A ἐς τὸ ξυμφέρον τῶν ἐμοὶ εἰρῆσθαι. καίτοι τὰ μὲν λεχθέντα, ἐπὶ ὑπὲρ μοιρῶν, καὶ ἀνάγκης. παράδειγμα δὲ ἐχρῆτό μοι τῷ λόγῳ τὰ τῶν βασιλέων παραδείγματα, ἐπειδὴ μέλισσα τῶν ἀνθρωπείων δοκεῖ τὰ ὑμέτερα. μοιρῶν τε ἐγὼ ἐφιλοσόφουν, καὶ τὸ οὕτως ἀπρεπὲς εἶναι, ἃ κλώθουσιν, ὡς εἰ μὴ βασιλείαν τῷ ψηφισαμένῳ, ἕτερον δὲ ὑφ' ἑτέρου ὀφεῖλε ἀποκτείνεσθαι τεθνεῶτα, ὡς μὴ ἀφαιρεθείη ποτὲ τῶν αὐτῶν τὸ ἀρχεῖν, κἂν ἀναβιώσῃ ὁ ἀποθανὼν ὑπὲρ τῶν δοξάντων τοῖς μοίραις. τὰς γὰρ ὑπερβολὰς τῶν λόγων εἰσαγόμεθα, διὰ τοῦτο τοῖς πιθανοῖς ἀπειθοῦντας, ὥσπερ ἂν εἰ καὶ τοιόνδε ἔλεγον, ὅτῳ πέπρωται ἡμέρᾳ τεκτονικῷ. ἔσεσθαι κἂν ἀποκοπείη τὼ χεῖρε, τεκτονικὸς ἔσται. καὶ ὅτῳ νίκην ἐν Ὀλυμπίᾳ δρόμου ἄρασθαι, ἔσεσθαι δ' εἰ πηρωθείη τὸ σκέλος, ἁμαρτήσεται τῆς νίκης. καὶ ὅτῳ σὺν δυσὶν μοίραιν τὸ ἐν τοξείᾳ κράτος, ἔσεσθαι οὐδ' εἰ ἀποβάλοι τὰς ὄψεις, σκήπτεσθαι τοῦ σκοποῦ. τὰ δὲ τῶν βασιλέων ἔλεγον, ἐς τοῦτο ἀκεισίους δή που ὁρῶν. καὶ τοὺς Λαΐους, Ἀστυάγη τέ τὸν Μῆδον, καὶ πολλοὺς ἑτέρους οὓς παῖδας τῶν αὐτῶν, τοιαῦτα ἐν ἀρχῇ δόξαντας. ὧν οἱ μὲν, παῖδες, οἱ δὲ, σπαργάνους ἀποκτεῖναι οἰηθέντες, ἀφῃρέθησαν ἐγὼ αὐτῶν τὸ βασιλεύειν, ἀναφυέντων ἐξ ἀφανοῦς ἐμοὶ τῷ πεπρωμένῳ. καὶ εἰ μὲν ἠγάπων κολακευόμενοι, εἶπον ἂν καὶ τὰ σὰ συντυμπάνῳ, ὅτε ἀπεῖλήφει μὲν ἐγὼ τὸν Βιτελλίου σύνταυθα, κατεπιμαρτύρου δὲ ὁ νεὼς τοῦ Διὸς περὶ τοῦ ὄψεως τοῦ ἄστεος. ὅτῳ δὲ κείσεσθαι τὸ ἑαυτοῦ ἔφασκον, εἰ μὴ διαφύγοις αὐτόν. καὶ τοι μειράκιον ἰκανῶς ἦθα, καὶ οὔπω ὄντ'. ἀλλ' ὅμως

a. αὐτῶν

ἐπειδὴ μοίραις ἐδόκει ἕτερα, ὁ μὲν, ἀπώλεσε αὐταῖς βελαῖς· σὺ δ', τὰ ἐκείνου νῦν ἔχεις. ἐπεὶ δ' ἁρμονίᾳ κολακευτικῇ ἄχθομαι, δοκεῖ γάρ μοι τῶν ἐκρύθμων τε, καὶ διαφθόρων εἶναι, περικόψατω μοι ἥδε ἡ νευρά· καὶ μηδὲν ἡμῶν τῶν σῶν σὺ περιθυμηθῇς με, ἀλλὰ διαλέχθαι μόνα τὰ ὑπὲρ μοιρῶν, καὶ ἀνάγκης· ταυτὶ γάρ φησιν εἰρῆσθαί μοι ὑπὸ σέ. καί τοι τὸν λύγον τοῦτον ἀνέχονται μὲν καὶ πολλοὶ τῶν θεῶν. καὶ ἄχθεται δ' οὐδὲ ὁ Ζεὺς ἀκούων καὶ τοιαῦτα τῶν ποιητῶν ἐν τοῖς Λυκίοις λόγοις, ὤμοι ἐγὼν ὅτε μοι Σαρπηδόνα· καὶ ταῦτ' ἐς αὐτὸν ἀδόντων, ἐν οἷς τὸ ἡρέως ἀγίσασθαί φησι ταῖς μοίραις. λεγόντων τε αὖ ἐν ψυχοστασίᾳ, ὅτι Μίνω τὸν ἀδελφὸν τὸν Σαρπηδόνος ἀποθανόντα, χρυσῷ μὲν σκήπτρῳ ἐτίμησε, καὶ δικάζειν ἔταξεν ἐν τῇ τοῦ Ἀϊδωνέως ἀρχῇ, μοιρῶν δ' οὐ φροντίσαι· σύ δ', ὦ βασιλεῦ, τὸ χαίρειν ἄχθῃ τῷ λόγῳ, θεῶν καρτεροψύχων αὐτόν, οἷς πέπηγε ἀεὶ τὰ πράγματα, καὶ μὴ ἀποκτενόντων τοὺς ποιητὰς ἐπ' αὐτῷ; πρέπει γὰρ ταῖς μοίραις ἕπεσθαι, καὶ πρὸς τὰς μεταβολὰς τῶν πραγμάτων μὴ χαλεποὺς εἶναι· Σοφοκλεῖ τε μὴ ἀπιστεῖν, μόνοισιν ἀγήρως Θεοῖσι γῆρας, ἄδε μιν θανεῖν ποτε. Τὰ δ' ἄλλα ξυνεῖναι πάνθ' ὁ παλαιὸς χρόνος. ἄριστα δὴ ἀνθρώπων λέγοντι· ἐγκύκλιοι γὰρ αἱ κατ' ἀνθρώπους διὰ πραγίας· καὶ ἐφήμερον, ὦ βασιλεῦ, τὸ τοῦ ὅλου μῆκος, τὰ μὲν, ὅσον, καὶ τὰ τούτου, ἕτερος, καὶ ὁ δεῖνα, τὰ τοῦ δεῖνος ἔχων, καὶ ἔχει. ταῦτ' ἐννοῶν, ὦ βασιλεῦ, παῦε μὲν φυγάς, παῦε δ' αἷμα· καὶ φιλοσοφίᾳ μέν ὅ, τι βούλει, χρῶ. ἀπαθὴς γὰρ ἡ γε ἀληθής.

A fatis aliter visum fuerat, ille quidem *periit suis consiliis*. tu autem quæ illius erant, nunc possides. Sed quoniam adulatoria harmonia me offendit, quòd malè sonora, & *immodulata* videatur, amputabis à me tales chordas: nec existimes velim de tuis rebus quicquam me cogitasse: sed de fatis tantùm, necessitatéque disseruisse, quæ calumniator contra te dicta fuisse criminatur. quamuis huiusmodi quædam de se dici etiam Dij patiantur. nec indignatur Iuppiter poëtas audiens in Lyciis narrationibus talia dicere, *Heî mihi! Sarpedon perit.* & alia quædam in ipsum decantari, quibus filio se orbatum à fatis conqueritur. Et cùm alibi inducunt eundem Iouem animo anxium taliter se consolari, quòd Minoem Sarpedonis fratrem mortuum aureo sceptro decorauerit, instituerítque inferorum foro ius dicere, vbi fata euitare non potuit. Tu igitur, rex, cur eos sermones molestè feras, quos Dij *tolerant*, quibus *res fixæ sunt*; nec poëtas talia dicentes interimunt. Oportet enim fata sequi, & rerum permutationes patienter perferre, in quo Sophocli credendum est sapienter dicenti, —*Diis senescere*

Solis negatur, & mori extremũ diem.
Ast cuncta miscet alia tempus præpotens.

Volubiles enim sunt prosperitates humanæ: & diurna pene, ô rex, diuitiarum duratio, & ille meas, & iste alterius, atq; alter alius opes habens, non habet. Talia tecũ, ô rex, cogitans, siste exilia, siste cædes, & philosophia quacunque libet vtere. *nam vera quidem affectus expers est.*

existens,

exiſtens, lachrymas ab omnibus aufer, quæ nunc, vt ex me audire potes, partim ex mari, partim ex continenti accedunt, & earum quælibet *quod fletu dignum eſt* deplorant. Quæ autem mala hinc oriuntur, plura ſunt, quàm vt calumniatorum linguis poſſint enumerari: qui cùm omnia apud te calumnientur, omnibus te calumniabilem reddunt.

A δάκρυα ἢ ἀνθρώπων ἀφαίρῃ, ὡς νυνί γε ἥκω μυρία μὲν ἐκ θαλάττης, πολλῷ ἢ πλείω δὲ ἠπείρου φοιτᾷ, θρηνουμένων, ὅτι ἑκάστῳ θρήνου ἄξιον. τὰ δὲ σὰ τοῦτον φυόμενα πλείω ὄντα, ἢ ἀριθμεῖσθαι, πᾶς τῶν συκοφαντῶν γλῶτταις ἀνήπται, διαβαλλόντων σοί τε πάντα, κἀ σὲ, ὦ βασιλεῦ, πᾶσιν.

In orationis Apollonij calce hunc Homeri verſum fuiſſe:

Οὐ γάρ με κτανέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι. *hoc eſt,*

Non me vnquam occides: nam non dant hoc tibi Parcæ.

Tum cùm eſſet ante Domitianum diſparuiſſe Apollonium, ac ſtupefactum tyrannum.

CAP. IIII.

TALIA ſunt quæ dicere præmeditatus fuerat Apollonius. In fine autem orationis inueni, quæ in priore ſermone vltimo loco poſita fuiſſe retulimus his verbis,

Non me vnquam interimes; namque id tibi fata negarunt. Poſtquam autem ex prætorio diſceſſit diuino quodam, & inenarrabili modo, haudquaquam ſicut plerique forſitan putabant, commotus eſt tyrannus. Opinabantur autem alij fore, vt clamore ſublato iuberet ſatellites virum perſequi, palámque per omnes regni partes edicere, ne quis eũ ſuſcipere auderet. Nec illum vſquã conſiſtere pateretur. Ipſe autem nihil horum fecit, ſiue vt opinionem multorum falleret, ſiue quòd agnoſceret ſibi nihil reliqui eſſe, quod aduerſum talem virum ſufficeret. Vtrum autem illum contempſerit, ex iis, quæ mox dicentur, coniicere poterimus. Videbatur enim potius eius diſceſſu fuiſſe conturbatus, quàm eundem neglexiſſe, aut contempſiſſe. Agebatur apud ipſum cauſa, vbi ciuitas quædam cum homine priuato de teſtamento quodã

Ὧδε μὲν δὴ τῷ ἀνδρὶ τὰ περὶ παρασκευῆς εἶχεν· ὅπῃ τελευτῇ δ' οὖρῳ τὸ λόγου τὰ τελευταῖα τοῦ πρώτου, τὸ, Οὐ γάρ με κτα- «
C νέεις, ἐπεὶ οὔτοι μόρσιμός εἰμι. καὶ "
τὰ περὶ τούτου ἔπη, ἀφ' ὧν τοῦτο· ἐπεὶ ἦ ἀπῆλθε τοῦ δικαστηρίου, δαιμόνιόν τι, καὶ οὐ ῥᾴδιον εἰπεῖν ὅπως, καὶ ἔπαθεν ὁ τύραννος, ὥσπερ* ἅπαντες πολ- *κ. ὥσπ.
λοὶ ᾤοντο. ἅπαντες μὲν γὰρ ᾤοντο αὐτὸν ἑτέρους ὑπὲρ τούτου βοήσεσθαι, καὶ διώξιν ποιήσασθαι τοῦ ἀνδρός, κηρύξειν τε ἐς πᾶν αὖθις πᾶσαν, μηδαμοῦ παραπίπτειν ἔτι ἅπαντα. ὅδε οὐδὲν τού-
D των· ἀλλ' ὥσπερ ἀγωνιζόμενος πρὸς τὴν τῶν πολλῶν δόξαν, ἢ ξυνιεὶς λοιπὸν ὅτι μηδὲν ὑπὲρ τὸν ἄνδρα, οἷ αὐτάρκες. εἴ δ' ὑπρεώρα, ξυμβαλώμεθα τοῖς ἑφεξῆς. φανείη γὰρ ἂν ξυνταραχθεὶς μᾶλλον, ἢ καταφρονήσας. ἠκροᾶτο μὲν γὰρ ἑτέρας ἐπ' ἐκείνῃ δίκης. πόλις δ' ἰδίᾳ ἀγωνιζομένη πρὸς ἄνδρα, ὑπὲρ διαθηκῶν

οἶμαι. διέφυγον δ' αὐτὸν οὐ μόνον τὰ τῶν δικαζομένων ὀνόματα, ἀλλὰ καὶ ὁ νοῦς τῆς δίκης. ἀνόητοι μὲν γὰρ αἱ ἐρωτήσεις ἦσαν. αἱ δ' ἀποκρίσεις, οὐδ' ὑπὲρ ὧν ἡ κρίσις, ἃ σφόδρα ἤλεγχε τὸν τύραννον, ὡς ἐξεπέπληκτό τε, καὶ ἠπόρει, διὰ αὐτὸ μάλιστα τὸ πεπεῖσθαι πρὸς τῶν κολακευόντων, ὅτι μηδὲν ἂν διαφύγοι αὐτόν. οὕτω τὸν τύραννον διαθεὶς, καὶ παίζων τὴν ἑαυτοῦ φιλοσοφίαν ἀποφήνας Ἕλλησί τε, καὶ βαρβάροις φοβερὸν πᾶσι, πρὸ μεσημβρίας μὲν ἀπῆλθε τοῦ δικαστηρίου, πρὶν δεῖλαι δ' ἐν Δικαιαρχείᾳ ἐφάνη Δημητρίῳ τε, καὶ Δάμιδι. καὶ τοῦτ' ἄρ' ἦν τὸ προσκελεύσασθαι αὐτῷ τῷ Δάμιδι, μὴ προσμένειν τινὰ ἀπολογίαν, πλοῦσαν ἐς Δικαιάρχειαν. τὰ μὲν γὰρ βεβουλευμένα οὐ προύλεγε· τῷ δ' ἑαυτῷ ἐπιτηδόταιν ἐκέλευε προάττειν, ἃ τοῖς βεβουλευμένοις εἵπετο. ἐτύγχανε μὲν δὴ ὁ Δάμις τῆς προφάσεως ἀφιγμένος, ᾗ τῷ Δημητρίῳ ξυνεγενώς ὑπὲρ τῶν περὶ τῆς δίκης. ὅθεν δὲ λαβέσθαι, ἢ ὑπὲρ Ἀπολλωνίου ἀκροώμενον εἰκὸς, διαπεθεὶς ἰὼν, ὑφ' ὧν ἤκουσε. καὶ πάλιν τὸ ὑστεραίας, ὑπὲρ τῶν αὐτῶν ἠρώτα, ξυναλύων αὐτῷ πρὸς τὸν θάλαττον, ἢ τὰ περὶ τὸν Καλυψοῦς μυθεύματα. ἀπεγνώκει μὲν γὰρ ὡς οὐχ ἥξοντος, ἐπειδὴ τὰ τῆς τυραννίδος χαλεπὰ ἰὼν πᾶσι. τὰ δ' ὑπ' αὐτοῦ προστατόμενα ἐπίμων, διὰ τὸν φύσιν τοῦ ἀνδρός. ἀπειπόντες οὖν, ἐκάθιζοντο ἐς τὸ νυμφαῖον, ἐν ᾧ ὁ πίθος.

litigabat. Fugerant autem ipsum non modo litigantium nomina, sed ipsius etiam causæ materia ídque præterea facilè apparuit, quòd *insipienter* quædam interrogabat, & multa respondebat, quæ nihil omnino ad causam attinerent: quæ omnia arguebant ipsum stupefactum hæsitare, atq. eò magis, quòd ab assentatoribus audiebat se nihil vnquam esse oblitum. Hoc igitur modo tyrannum affectum linquens Apollonius, & suæ philosophiæ quasi ludum quendam ostendens omnibus Græcis, Barbarísque terribilem, ante meridiem è prætorio discessit: non multùm verò post meridiem Puteolos Demetrio, Damidíque apparuit. Hæc enim causa fuerat, cur Damidi præciperet, vt non expectata defensionis die Puteolos proficisceretur. Nam quid facere instituisset non prædicebat, sed quod sibi commodissimum esset, facere illum iussit. Damis verò licet non intellecta causa, quæ mandauerat Apollonius, exequebatur. Aduenerat autem pridie Damis Puteolos, & quæ ad accusationem pertinebant, cum Demetrio contulerat: qui tardius quàm Apollonij auditorem deceret, credebat ea, quæ à Damide dicebantur. Itaque postridie eadem de causa ex Damide rursus quærebat, ambóque deambulabant secus mare, vbi contigisse feruntur ea, quæ de Calypsone narrantur in fabulis. Diffidebat autem omnino, illum vnquam esse euasurum, quòd omnibus nota esset sæuitia tyranni. Quæ tamen præceperat Apollonius, propter hominis venerationem peragebat. Ambulando autem vtrique iam defessi in templo Nympharum consederunt, vbi quondam vaticinia quædam responderi solita fuerant.

Est autem templum albo lapide cõstructũ, & in eo fons est aquæ nunquam summa labra fontis excedẽtis, nec rursus quantacunque illinc aqua exhausta decrescentis. De natura igitur eius aquæ disputabant non admodũ studiosè propter mœrorem, quem ex Apollonij absentia conceperant: itaque sæpius orationem reuocabant ad ea quæ ante iudicium facta fuerant.

A λευκὸς δ' οὗτός ἐστι λίθου, ξυνέχων πηγὴν ὕδατος, οὔθ' ὑπερβάλλουσαν τὰ χεῖλη, οὔτ' εἰ τις ἀπαντλοίη, ὑποδιδοῦσαν. διαλεχθέντες δ' ὑπὲρ τῆς φύσεως τοῦ ὕδατος, οὐ μάλα ἐσπουδακότως διὰ πόθον τὸν ἐπὶ τῷ ἀνδρὶ ἀθυμίαν, ἐπανῆγον τὸν λόγον ἐς τὰ πρὸ τῆς δίκης.

Apollonium apparuisse Puteolis Demetrio, & Damidi mœstis, iisque existimantibus eum esse spiritum, præbuisse se tangendum, atque amplectendum. Hinc omnia narrasse, quæ contigerant. CAP. V.

QVVM igitur ingemisceret Damis, & lachrymans talia diceret, ô Dij: nunquam ne videbimus probum & honestum amicum? Apollonius, qui & ipse superueniens ad Nympharum templum accesserat, *hoc audito*, Videbitis, inquit, vel potius iam *vidistis*. Viuentem, inquit Demetrius. *sed si mortuum nunquam super te flere* cessauerimus. Protendens itaq; manum Apollonius, Cape me, inquit, & si manus tuas effugero, idolum me esse arbitrator à Proserpina huc aduenientem, quale terrestres Dij ostendere plerunque solent hominibus, qui mœrori nimis indulgent. Sin verò tangenti resistã, persuadeto tibi; atq. huic etiam Damidi me adhuc viuere, neque corpus deposuisse. Quibus verbis effecit, vt amplius illi nihil dubitarent. Assurgentes igitur, atque illum complexi, cùm salutauissent, quo pacto erga defensionem sese res habuisset, interrogabant. Demetrius enim nulla peracta defensione, & omnino indicta causa interfectũ eum fuisse opinabatur. Damis autem peroratam quidẽ ab eo causã, sed breuius forsitan quàm constituisset, arbitrabatur.

B ΑΝολοφυρομένου δὲ τὸν Δάμιδος, καί τι καὶ τοιοῦτον εἰπόντος, ἆρ' ὀψόμεθά ποτε, ὦ θεοί, τὸν καλόν τε, καὶ ἀγαθὸν ἑταῖρον; ἀκούσας ὁ Ἀπολλώνιος, καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐφέστως ἤδη τῷ νυμφαίῳ ἐτύγχανεν, ὄψεσθε, εἶπε. μᾶλλον δὲ ἑωράκατε ζῶντα· ἔφη ὁ Δημήτριος· εἰ δὲ τεθνεῶτα, οὔπω πεπαύμεθα ἐπὶ σοὶ κλάοντες· προτείνας οὖν ὁ C Ἀπολλώνιος τὴν χεῖρα, λαβοῦ μοι, ἔφη· κἂν μὲν διαφύγω σε, εἰδώλον εἰμί σοι καὶ Περσεφάσσης ἦκον; οἷα φαίνονται καὶ χθόνιοι θεοὶ τοῖς ἀθυμοτέροις τὰ πένθη. εἰ δὲ ὑπομείναιμι ἁπτόμενόν σου, πεῖθε καὶ Δάμιν ζῆν τέ με, καὶ μὴ ἀποβεβληκέναι τὸ σῶμα. κἀκεῖθεν οἷοι ἀπιστεῖν ἦσαν, ἀλλ' ἀναστάντες, ἀσπάζοντο τὸν ἄνδρα, καὶ D ἠσπάζοντο. ὑπὲρ μὲν τῆς ἀπολογίας ἠρώτων. ὁ μὲν γὰρ Δημήτριος οὐδ' ἀπολελογῆσθαι αὐτόν· ἀπολέσθαι γὰρ ἂν καὶ μὴ ἀδικοῦντα. Δάμις δ' ἀπολελογῆσθαι μὲν, θᾶττον δ' ἴσως·

οὐ γὰρ ἐπ' ἐκείνης γε τ ἡμέρας ὤετο. ὁ δ' Ἀπολλώνιος, Ἀπολελόγημαι, ἔφη, ὦ ἄνδρες, καὶ νικῶμαι. γέγονε δέ μοι τὰ τ ἀπολογίας τήμερον, οὐ πρὸ πολλοῦ τ ἡμέρας· πρωΐ γὰρ ἤδη ἐς μεσημβρίαν. πῶς οὖν, ἔφη ὁ Δημήτριος, τοσοῦτο δὲ ὁδὸν ἐν σμικρῷ τῆς ἡμέρας ἐλάυσας; καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, πλὴν κριοῦ, ἔφη, καὶ πρὸς ἐρῶν κηρῷ ξυγκειμένων, πάντα οἴου θεὸν ἐπιτρέφειν τῇ πομπῇ ταύτῃ. παντάχου μέν, ἦ δ' ὁ Δημήτριος, τῶν ἔργων τε, καὶ λόγων, θεὸν ἀεί τινα προσοφᾶν ἡγοῦμαι, ᾧ τὰ σὰ οὕτως ἔχει· πλὴν δ' ἀπολογίαν, ἥτις γέγονε, καὶ ἅπερ ἡ κατηγορία εἶχε, καὶ τοὺς δικάζοντας ἦθος, καὶ ὅ, τι ἤρετο, καὶ ὅτῳ ξυνεπέθετο, ἢ ὅτῳ μὴ, λέγε ἐμοῦ πάντα, ἵνα καὶ Τελεσίνῳ ἔκασα φέρω ἐμοί· οὐ γὰρ αὐτὸς ἐρωτᾷν τὰ σά. ὅς γε καὶ πρὸ πεντεκαίδεκα ἴσως ἡμερῶν ἐμοὶ ξυμπίνων ἐν Ἀνθίῳ, κατέδαρθε μὲν ἐπὶ τ τραπέζης. μεσούσης δ' ἀὐτῷ τῆς κύλικος, ἔδοξεν ὄναρ, πῦρ ἐν τῇ γῇ πελαγίσαν, τοῦτο μὲν, ἀπολαμβάνειν τῶν ἀνθρώπων· τοῦτο δὲ, φθάνειν τινὰς φεύγοντας. καὶ γὰρ δὴ καὶ ῥεῖν αὐτὸ παραπλησίως τῷ ὕδατι. σὲ δ' οὐχ ὅπῃ ἁπάντων ἄλλων παθεῖν, ἀλλὰ διανθῦσαι ἀὐτῷ φλεγμένος. ἐπὶ ᾧ τῷ ἐνυπνίῳ τούτῳ, θεοῖς βουξυμβούλοις ἐπόησεν ἐμοί τ ὧδε κελεύσαντας ὑπὲρ σοῦ θαρρεῖν. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, οὐ θαυμάζω Τελεσῖνον, εἶπεν, ὑπνῶσαι βαθύ· καὶ γὰρ δὴ καὶ ὑπερεγρήγορέ μου πάλαι. τὰ δ' ὑπὲρ τ δίκης, πύθεσθε μὲν, ἐμοὶ δὲ ἐνταῦθα.

σχολ. κριῶ δίχα τὸν Φρίξον. πλεραῖς, διὰ τὸν δαίδαλον

σχ. διακωλυμβῆσαι ἢ διαῤῥῆξαι

A Neque enim existimabat ea die tam multa ab eo diu dici potuisse. Quibus respondens Apollonius, Ego me, inquit, in iudicio defendi, & aduersarium vici: & hoc ipso die me defendens oraui, & sermonem à diei ferme principio in meridiem vsque protraxi dicendo. Quomodo igitur, inquit Demetrius, tam longum iter breui diei parte peregisti? Cui Apollonius, Sine ariete, inquit, & alis cera conglutinatis existimare potes Deum quendā huic transB missioni præstitisse auxilium? Ego verò, inquit Demetrius, operibus, sermonibúsque tuis omnibus Deum aliquem interesse non dubito, cuiux auxilio prosperè succedunt, & bene habent res tuæ. Rogo autem vt nobis dicas, quæ in accusatione continebantur, & quis iudicantis mos, quis habitus fuerit; quid *interrogarit*; aut cui de te consilia communicauerit; *aut cui non patefecerit*. Hæc enim omnia scire percupio, C vt ea Telesino referam. Is enim de te per nuntios interrogare nunquam desinet. Quandoquidem diebus ab hinc ferè quindecim, in conuiuio mecum accubans, in ipsa mensa dormitauit: cúmque dimidium ferè calicem ebibisset, somnium vidit eiusmodi: Videbatur ignis terram inuadens, hominum alios comprehendere, alios fugientes præuenire: cùm perinde atque aqua passim fluens omnia inundaD ret: tu autem (vt aiebat) non sicut ceteri ab igne pati videbaris: nam tuo spiritu scindebatur ignis. Tali igitur somnio viso cùm Diis bene consulentibus libauisset, bono animo de te esse me iussit. Tunc Apollonius, Ego, inquit, Telesinum profundè dormire non miror, iamdudum enim valde pro me vigilauit. Quæ verò in iudicio acta sunt, audietis quidem, non autem hîc.

Iam enim multùm poſt meridiem temporis lapſum eſt, & in vrbem redeundi hora eſt. Iucundius enim ambulabimus, ſi nos confabulationes aliquę deduxerint. Pergamus igitur de his colloquentes, quæ me interrogaſtis. Dicam autem, quæ hodie in iudicio acta ſunt. Nam quæ ante iudiciũ egerimus, ambo noſtis: cùm tu quidem Damis interfueris; tu autem non ſemel, (vt arbitror) ſed iterũ atq; iterum ex ipſo audieris, niſi fortè Demetrij ſum oblitus. Quæ igitur adhuc neſcitis, enarrabo. Atque ita incipiens à præfatione, qua vſus fuerat, & quo pacto nudus intrare prætorium iuſſus fuerat, ac ſingula deinceps expoſuit, vſque ad id, quod vltimo loco dixerat, *Non me interficies.* &c. & tandem quomodo ex prætorio diſceſſit. Tunc exclamans Demetrius, Ego, inquit, iudicio abſolutum ad nos veniſſe te arbitrabar: video autem hoc periculorum principium eſſe tibi. Tyrãnus enim poſtquam vbi ſis, ei denuntiatum fuerit, te comprehendet, & omni vinculorum genere coërcebit. Verùm Apollonius timorem omittere iubens, Vtinam, inquit, vos non facilius, quàm ego, poſſetis capi. Ego autem quo pacto ſeſe nunc habeat tyrannus, agnoſco. Cùm enim aſſentatorum ſermones iugiter audire conſueuerint, nunc obſtupeſcentium verba audit; atq; ob tales ſermones diſrumpitur, excandeſcítque tyranni natura: ſed mihi nunc quiete opus eſt. Nã poſtquam ex iudicio diſceſſi, nunquam propter quietẽ capiendam flexi genua. Tum Damis, inquit, Demetri, ita erga hunc virum ſum affectus, vt ab inſtituto, in quo nunc etiam perſeuerat, auertere ipſum tentauerim: præſertim, cùm tu idem mihi conſuluiſſes, ne ſponte ad grauiora, manifeſtáque pericula accederet.

Comes facundus in via, pro vehiculo eſt.

δείλη τε ἤδη ἱκανῶς ἤδη, καὶ βαδίζειν ὥρα ἐς ἄστυ. ἡδίους δ' ἂν καθ' ὁδὸν λόγοι παραπέμψαι βαδίζοντας. ἴωμεν οὖν διαλαλοῦντες, ὑπὲρ ὧν ἐροῖτε. λέξω δὲ τὰ τῆμερον δή που ἐν τῷ δικαστηρίῳ πραχθέντα. τὰ γὰρ πρὸ τῆς κρίσεως, ἄμφω ἴστε, σὺ μὲν, παραπυχών, σὺ δ' ἀκροαμένῳ οἶμαι τούτου· μὰ Δί' οὐχ ἅπαξ, ἀλλὰ καὶ πάλιν, εἰ μὴ σφάλλομαι Δημητρίου. ἃ δ' οὔπω ἴστε, *λέγω, διέρχομαι ἀπὸ τῆς παῤῥησίας χ. τὴν δ. ἴσ. πᾶ δὲ δ.
ἐς τὸ γυμνὸς ἐπελθεῖν. διῆλθε δὲ ἐξ οὗ τὰ ἑαυτῷ λόγοις, καὶ ἔπι πᾶσι, τὸ, οὐ γάρ με κτανεῖς· καὶ τὸ ἀπελθεῖν τῆς κρίσεως, ὡς ἀπῆλθε. τότε ἀναβοήσας Δημήτριος, ἐγὼ μὲν ὠόμην σεσωσμένον ἀφῖχθαί σε· σοὶ δ' ἀρχὴ κινδύνων ταῦτα. ξυλλήψεσθαι γάρ σε καταγελῶμεν, καὶ πάσης ἀποφροφῆς εἱργόμεθα. ὁ δ' ἐῤῥῶσθαι τῷ Δημητρίου δέει φοβούμενος· εἰ γὰρ μὴ ὑμεῖς, εἶπεν, ὧδε αὖπαλοι ἦτε· ἀλλ' ὅπως μὲν τἀκείνου νῦν ἔχει, ἐγὼ οἶδα. κολακευόντων γὰρ ἀεὶ λόγων ἀκροατὴς γιγνόμενος, νῦν ἐπιπλήττοντων ἀκροᾶται. ῥήγνυται δ' ὑπὸ τοιούτων αἱ τύραννοι φύσεις, καὶ σφᾶς τὰ τοιαῦτα χολοῦσιν. ἐμοὶ δὲ ἀναπαύλης δεῖ, γόνυ οὔπω κάμψαντι ἐπὶ τὸ ἄθλου. καὶ ὁ Δάμις, ἐγὼ, Δημήτριε, διεκείμην μὲν οὕτως, ἔφη, πρὸς τὰ τοῦδε τοῦ ἀνδρὸς πράγματα, ὡς καὶ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀπάγειν αὐτόν, ἐφ' ἧς ἥκει· ξυνεβούλευες δέ που καὶ σὺ ταῦτα, ὡς μὴ ἐς κινδύνους ἐκουσίους τε, καὶ χαλεποὺς ἴοι

ἐπεὶ δ' ἐτύχανε μὴν δεδεμένος, ὡς A ἐμοὶ ἐφαίνετο, ἄπορα δ' ἡγουμένῳ τὰ περὶ αὐτὸν, ἐφ' ἑαυτῷ, ἔφη, τὸ λελύσθαι εἶη, καὶ τὸ σκέλος ἐλευθερώσας τοῦ δεσμοῦ, ἔδειξε· τό τε πρῶτον κατενόησα τοῦ ἀνδρὸς, θειοτέρου τ' εἶη αὐτῷ, καὶ κρείσσω τῆς ἡμεδαπῆς σοφίας. ὅθεν εἰ καὶ χαλεπωτέροις τούτων συντύχοιμι, οὐδὲν ἂν δεισαίμην τοῦτο τούτῳ, καὶ κινδυνευόντων. ἀλλ' ἐπειδὴ πλησίον B ἑαυτέρᾳ, βαδίζωμεν ἐς τὴν καταγωγὴν, ὅπως μὴ φθάσαν ποιησόμενοι τὸν ἄνδρος. καὶ ὁ Ἀπολλώνιος, ὕπνου, ἔφη, δέομαι μόνου· τὰ δ' ἄλλα, σὺν ἴσῳ πάντα μοι λόγῳ, κἂν σῶμα ᾖ αὐτῶν, κἂν ἀσώματα. μετὰ ταῦτα δὴ ξὺν Ἀπολλωνι, καὶ ἐπὶ τῷ Ἡλίῳ, σῶμα ἦλθεν ἐς τὴν οἰκίαν, ἐν ᾧ ἦκεν ὁ Δημήτριος· ἐς τὸ πόδε δὲ νενιψάμενος, παρακελευσάμενός τε τοῖς ἀμφὶ τὸν Δάμιν δεῖπνεῖν, C ἐπειδὴ ἄσιτοι αὐτῷ ἐφαίνοντο, ἔρριψεν ἐς τὴν κλίνην ἑαυτόν. καὶ ἐφυμνήσας τῷ ὕπνῳ τὸ Ὁμήρου ἔπος, ἐκάθευδεν, ὡς καὶ ἐπ' ἀξίοις φροντίσαι τοῖς σώμασι.

A Sed postquam ego vinctum ipsum vidi, mihíque de salute sua grauius aliquid cogitanti dixit sui esse arbitrij, vt soluerctur, & exemptum compede crus ostendit: tum primùm animaduerti diuinũ quendam virum ipsum esse, & nostram hanc communem sapientiam excedere: itaque licet *in acerbiores hisce casus incurrerem*, non vererer grauissima quæque *pericula sub* illo subire. Sed quoniam multùm iam noctis proB cessit, in diuersorium pergamus, vt virum curemus. Tunc Apollonius, Ego, inquit, somno duntaxat indigeo. Nam reliqua omnia adsint ne, an absint tantidem facio. Post hæc Apollonius Apollini & Soli votis peractis domum ingressus est, vbi Demetrius habitabat: lotísque pedibus cùm Damidis socios, alióque familiæ domus cœnare iussisset, quòd diutius iam toleraſſe ieiunium videbantur, in lectulo procubuit: Homeríque versu C somnum laudans dormitauit, ostendens non nimium oportere de periculis, quæ illi imminere dicebant, esse solicitum.

Soluisse Puteolos à Demetrio Apollonium, & nauigasse in Græciam: quantúsque totius Græciæ ad eum visendum factus fuerit concursus. CAP. VI.

ΠΕΡΙ ᾗ ὄρθρον ἐρομένου αὐτὸν τοῦ D Δημητρίου ποῖ τὸ γῆς τρέψοιτο, καὶ κτυπεῖσθαι δοκούντων τὰ ὦτα τοῦ συνοίσοντος ἱππέων, οὓς ὤετο ἐπεσταλῆσθαι ἤδη τῷ Ἀπολλωνίῳ διὰ τὴν ὀργὴν τοῦ τυράννου, διώξεσθαι μὲν, ἔφη, μὲ οὐδὲ αὐτὸς, οὐδὲ ἕτερος, ἐμοὶ ᾗ ἐς τὴν Ἑλλάδα ὁ πλοῦς ἔσαι. σφαλερός γε, εἶπε· τὸ γὰρ χωλὸν φανερώτατον·

POSTRIDIE adueniente aurora, cùm Demetrius eum interrogaret, vbinam sibi manendum censeret, cùm iam strepitus equitum aures percutere videretur, quos ad eum insectandum à tyranno missos opinabatur, respondit Apollonius, Nec ipse, nec alius quisquam me persequetur: ego tamen in Græciam nauigabo. Et quidẽ tutò, inquit Demetrius: illius consilium deridẽs (apertissima namque ea est regio)

quem verò in occulto etiam manens non fugisti, quomodo in aperto degens latebis? Mihi latitatione non est opus, inquit Apollonius. Si enim (vt tu censes) tyranni est vniuersa terra, melius cum iis agi putandum est, qui in aperto moriuntur, quàm cum iis, qui in occultis latebris viuunt. & ad Damidem conuersus, Audistí ne, inquit, in portu nauim esse vllam, quæ in Siciliam sit nauigatura? Cúmque ille se audiuisse diceret iam antea, cùm apud mare cum illo esset, præconem id clamantem, tum verò paratam iam ad nauigandum, vt ex nautarum vocibus coniicere poterat, qui tollendis anchoris incumberent, Conscendamus, inquit, hanc nauim Apollonius, & nunc quidem in Siciliam, postea verò in Peloponnesum nauigabimus. Assentior, inquit Damis. inde salutato Demetrio, cùm iuberent illum bono animo esse tanquam virum ceteris præstantiorem, secundo vento in Siciliam nauigarunt. Messanámq; præteruecti tertio die Taurominium peruenêre: deinde Syracusas delati in Pelopõnesum transierunt autumni principio iam instante, percursóque pelago sexta die ad Alphéi fluminis ostia venerunt, vbi fluuius ille Adriatico Siculóque pelago dulcis, & potabilis immiscetur: ibi cùm è naui descendissent, ante omnia dignum putauerunt, ad Iouis templum, quod in Olympiis est, diuertere: **nusquam supra Scilluntem secedendo.* Et iam fama celerrimè per omnem Græciam diuulgauerat viuere Apollonium, & in Olympia deuenisse, & primò quidem parum fidei sermonibus habebatur, quòd

A ὃν ὃ μήσ' αὖ σὺ τῷ ἀφανεῖ διαφύγοις, πῶς αὖ σὺ τῷ φανερῷ λάθοις; οὐ δέομαι, ἔφη, λανθάνειν. εἰ γὰρ ὡς σὺ οἴῃ, τοῦ τυράννου ἡ γῆ πᾶσα, βέλτιον οἱ σὺν τῷ φανερῷ ἀποθνήσκοντες, τῶν σὺν τῷ ἀφανεῖ ζώντων. ἦ που τὸν Δάμιν αἰσθάνῃ, ἔφη, νεὼς ἀφιείσης ἐς Σικελίαν; αἰσθάνομαι, εἶπε. καὶ γὰρ ἐπὶ θαλάττῃ καταλύομεν. ἦ ὁ κηρύττων, ἀίχθη τυράννων· ἑτέλεται δὲ ἡ

B ναῦς ἤδη· ξυμβάλλομαι δ' αὐτὸ τῇ τῶν ἐμπλεόντων βοῇ, καὶ οἷς ἐκέλευε τὰς ἀγκύρας αἴρεσιν τῶν ἀγκυροβολίων παρέχοντας. ἐμβῶμεν, εἶπε, δὴ νεὼς ταύτης, ὦ Δάμι, πλευσούμενοι νῦν μὲν, ἐς Σικελίαν, ἔπειτεν δ' ἐς Πελοπόννησον. ξυνδοκεῖ μοι, ἔφη, καὶ πλέωμεν· καὶ προσπόντες τὸν Δημήτριον, ἀθύμως ἐπ' αὐτοῖς ἔχοντα, θαρρεῖν τε πείσαντες ὡς

C ἄνδρα ὑπὲρ ἀνδρῶν, ἔπλευσαν ἐπὶ Σικελίας ἀνέμῳ ἐπιτηδείῳ. μεσήνιον τε παραπλεύσαντες, ἐχθοντο σὺν Ταυρομενείῳ ἱππάγοις. μεταταῦτ' ἐπὶ Συρακουσῶν κομισθέντες, ἀνήχθησαν ἐς Πελοπόννησον περὶ μετοπώρου ἀρχάς. ὑπεραίροντες δὲ τὸ πελάγος, ἀφίκοντο δι' ἡμέρας ἑπτὰς ἐπὶ τὰς τοῦ Ἀλφεοῦ ἐκβολὰς, ἀφ' ὧν ὁ ποταμὸς ἔστε Ἀδρίᾳ καὶ Σικελικῷ πελάγει

D ἐπιχεῖται πόριμος. ἀποβάντες οὖν τῆς νεὼς, καὶ πολλοῦ ἄξιον ἡγούμενοι τὸ ἐς Ὀλυμπίαν ἥκειν, δοκεῖ τὸ σὺν τῷ ἱερῷ τοῦ Διὸς, οὐδαμοῦ ὑπὲρ Σικελῶτα ἀποφοιτῶντες. φήμης δ' ἀθεώτας τε, καὶ ξυντόνου, καταφούσης τὸ Ἑλληνικὸν, ζῆν τὸν ἄνδρα, καὶ

ἀφῖχθαι ἐς Ὀλυμπίαν, καταρχὰς μὲν ἐδόκει μὴ ἐῤῥῶσθαι ὁ λόγος· ὡς δὲ

γὰρ τῷ μὴ ἐλπίδος τι ἀνθρωπείας ἐπ' αὐτῷ ἔχειν· ἐπειδὴ δεδέσθαι αὐτὸν ἤκουσαν, οὐδὲ σιδήρων ἀνήκοοι ἦσαν, ἀποθανεῖν καταφλεχθέντα. οἱ δὲ ἐαθῆναι ζῶντα, καταπαγέντων ἐς τὰς κλεῖδας αὐτῷ ἀγκίστρων· οἱ δὲ ἐῶσι ἐς βάραθρον, οἱ δ' ἐς βυθόν. ἐπειδὴ δὲ ἥκειν ἐπύθοντο, οὐδ' ἐπ' Ολυμπιάδα οὐδεμίαν μετέωρος οὕτω ξυνῄει ἡ Ελλας, ὡς ἐπὶ σοφίαν τότε. Ηλις μὲν γὰρ, καὶ Σπάρτη, αὐτόθεν. Κόρινθος δὲ, ἀπὸ τοῦ Ισθμοῦ ὁρίων. Αθηναῖοι δὲ, εἰ καὶ Πελοποννήσου ἔξω, ἀλλ' οὐκ ἐλείποντο τῶν πόλεων, αἱ ἐπὶ θύραις εἰσὶ τοῦ Πίσης. αὐτοὶ μάλιστα οἱ ἐπικωδέσταται Αθηναίων, ἐς τὸ ἱερὸν στείχοντες, καὶ νεότης ἡ ἐξ ἁπάσης τῆς γῆς Αθηναζε φοιτῶσα· καὶ μὲν δὴ καὶ Μεγαρόθεν τινὲς ἐπεχωρίασαν τῇ Ολυμ-
κ. καὶ Β. πίᾳ τότε, καὶ *Βοιωτῶν πολλοὶ, κἀξ Αργόθεν, Φωκέων τε, καὶ Θεσσαλῶν, ὅσπερ εὐδόκιμον. οἱ μὲν, ξυνεγνότες ἤδη τῷ Απολλωνίῳ, ἀνακτησόμενοι σοφίαν, ἐπειδὴ πλείονων τε, καὶ θαυμασιωτέρων ἀκροάσασθαι ὠόντο. οἱ δ' ἄπειροι αὐτοῦ, δεινὸν ἡγούμενοι τοιοῦδε ἀνδρὸς, ἀνήκοοι φαίνεσθαι. πρὸς μὲν δὴ τοὺς ἐρωτῶντας ὅτῳ τρόπῳ διαφύγοι τὸν τύραννον, οὐδὲν ὤετο δεῖν φορτικὸν φρονεῖν, ἀλλ' ἀπολελογῆσθαί τε ἔφασκε, καὶ σεσῶσθαι. πολλῶν δ' ἐξ Ιταλίας ἥκόντων, οἱ ἐκήρυττον τὰ ἐν τῷ δικαστηρίῳ, διεκρίνετο μὲν ἡ Ελλας οὐ πόρρω τοῦ προσκυνεῖν αὐτὸν, θεῖον ἡγουμένοι ἄνδρα, διὰ αὐτὸ μάλιστα τὸ μηδὲν κόμπον μηδένα ὑπὲρ αὐτῶν καθίσασθαι.

A nulla de ipso tanquam homine spes esse poterat. Alij namque ligatum, & viuentem fuisse combustum audierant: alij viuum relictum, sed ceruicem clauis præfixam fuisse prædicabant: alij in barathrum, alij in puteum demersum fuisse asserebant. Postquam verò ipsum adueniisse constantior fama vulgauit, nulla vnquam Olympiade tam frequens totius Græciæ concursus, quàm tunc hominis visendi causa ab vniuersis factus est: conuenerunt B itaque ab Elide, & Sparta, & Corintho, & ab Isthmi finibus homines innumeri. Athenienses, licet extra Peloponnesum constituti, frequentes eodem venere: ex nulla verò *vicinarũ Pisæ* vrbium populus defuit: sed præcipuè Athenensiũ iuuenum innumerabilis penè multitudo concurrit. Megarenses etiam aliquot, qui tum fortè in Olympiis versabantur, interfuere: multi præterea Boëtiorum, & Argiuorum. C Quicquid insuper apud Phocenses Thessalósque nobilitatis fuit, eodem confluxit: quorum alij quidem Apollonium iam antea nouerant: alij cùm antea non vidissent, indignum putabant virum talem ignorare. Ipse autem interrogantibus quo pacto ex tyranni manibus euasisset, nihil gloriosè de se iactans respondebat, sed tantùm defensione dicta liberatum iudicio se dicebat. Veniebant autem ex Ita- D lia complures, qui eius res actas in iudicio prædicabant. quapropter non multum abfuit, quo minus ipsum Græcia tanquam Deum adoraret: propterea maximè illum admirantes, quòd ob ea quæ gesserat, nihil supra ceteros elatus videbatur.

Adoleſcentis cuiuſdam Athenienſis coërcetur garrulitas. Deinde qui in Olympiis diſſeruerit Apollonius cum Iſagora quodam Theſſalo. CAP. VI.

QVVM adoleſcens quidam ex A iis, qui Athenis venerant, maximè beneuolam Domitiano Palladem eſſe diceret: Deſine, inquit Apollonius, in Olympiis talia prædicare, Deámque coram patre calumniari. Cúmque ille *verbis acerbioribus indulgeret*, & iuſtè facere Deam affirmaret, quoniam rex cognominem Athenienſibus magiſtratum gerebat: Vtinam, inquit Apollonius, & Panathenæis ſacris intereſ- B ſet. talibúſque verbis adoleſcentis garrulitatem coërcuit. Et priore quidem reſponſo quaſi malè de Diis ſentientem redarguit, cùm beneuolos tyrannis eos eſſe diceret: altero autem oſtendebat *Athenienſes* minimè cõuenientia *ſtatuere iis qui in Harmodij & Ariſtogitonis honorem decreuerant*: *ſi quidem cum illis vt viris* ſtatuas in foro *erexiſſent*, ob ea quæ in Panathenæorum celebritate fecerant: *poſtea tyrannis gratificarentur*, C *vt ſuffragiis admiſsi imperarent*. Cùm Damis de pecuniis Apolloniũ conſuleret, dicerétque viatici parum admodum ſupereſſe, Cras, inquit Apollonius, id curabimus. Itaque poſtridie in templum veniens, Da mihi, inquit, ô ſacerdos, ex pecuniis Iouis mille drachmas, niſi moleſtè Iouem hoc laturum putas: tum ſacerdos, Minimè verò pro his indignabitur Iupiter, ſed potius, D quòd non plures acceperis. Cùm Theſſalus quidam Iſagoras nomine ad eum alloquendum in Olympia veniſſet, Dic mihi, ô Iſagora, inquit Apollonius, putáſne aliquid eſſe panegyricam celebritatem? Certè per Iouem, inquit ille; imò verò

Νεανίσκου δὲ τῶν ἡκόντων Ἀθήνηθεν, μάλα εὔνοιαν τῇ Ἀθηνᾷ ἐν τῷ βασιλεῖ φήσαντος, πέπαυσο, εἶπεν, Ὀλυμπίασιν ὑπὲρ τούτων ἐφ' ὑμῖν, καὶ διαβάλλων τὴν θεὸν τῷ πατρί. ἐπιδιδόντος δὲ τοῦ νεανίσκου τῇ ἀχθηδόνι, ἢ δίκαια προφάσιν τὴν θεὸν φήσαντος· ἐπειδὴ δὲ ὁ βασιλεὺς τὴν ἐπώνυμον Ἀθηναίοις ἦρξεν· εἰ δὲ, ἔφη, καὶ ἐν Παναθηναίοις· ἐπισοβίζων αὐτὸν, τῇ μὲν πρώτῃ τῶν ἀποκρίσεων, ὡς κακῶς εἰδότα περὶ τῶν θεῶν, εἰ τυράννοις αὐτοῦ εὔνους ἠγεῖτο· τῇ δ' ἐφεξῆς, ὡς καὶ ἀκόλουθα τοῖς ἐφ' Ἁρμοδίῳ, καὶ Ἀριστογείτονι φηφιζομένων Ἀθηναίων, εἰ τοὺς ἄνδρας ἐκείνους ἐπ' ἀγορᾶς νομίζοντες, ὑπὲρ ὧν ἐν Παναθηναίοις ἔδρασαν, τυράννοις λοιπὸν χαριζοῖντο, τὸ κεχροτονημένους αὐτῶν ἄρχειν. ξυμβαλλόντος δ' αὐτῷ τοῦ Δάμιδος ὑπὲρ χρημάτων, ἐπειδὴ τῶν ἐφοδίων σφίσι παῦρα σμικρὰ ἐλείπετο, αὔριον, ἔφη, τούτου ἐπιμεληθήσομαι. καὶ προελθὼν τὴν ὑστεραίαν ἐς τὸ ἱερὸν, δὸς, εἶπεν, ὦ ἱερεῦ, χιλίας μοι δραχμὰς ἀπὸ τῶν τοῦ Διὸς χρημάτων, εἰ μὴ σφόδρα οἴει χαλεπαίνειν αὐτόν. ὁ δὲ ἱερεύς, οὐχ ὑπὲρ τούτων, ἔφη, χαλεπαίνει, ἀλλὰ μᾶλλον εἰ μὴ πλείω λήψῃ. Θεσσαλὸς ἦν ἀνὴρ, ᾧ ὄνομα Ἰσαγόρας, ξυνόντος αὐτῷ ἐν Ὀλυμπίᾳ, εἰπέ μοι, ἔφη, ὦ Ἰσαγόρα, ἔστι τι πανήγυρις; νὴ Δί', εἶπε, τό γε

σχ. τῶν τε ἐκείνου δὲ καὶ τῶν ἄξιον ὅπου ἐρεῖ, Ἀπολλωνίου· ὡς ὁ μικροῖς λέουσι· ὧν ἢ πῖς κρατῆσι, μᾶλλον κυνίδιον.

ἥδιστον, καὶ θεοφιλέσατον τῶν κατ' ἀνθρώπους. πίς ὖ δὴ ὕλη τούτου; ὥσπερ δὴ εἰ ἐγὼ μὲν ἠρόμην ὑπὲρ ὕλης τοῦδε τοῦ ἀγάλματος· σὺ δ' ἀπεκρίνω χρυσοῦ, καὶ ἐλέφαντος ξυντεθῆναι αὐτό. καὶ πίς, ἔφη, ὕλη, Ἀπολλώνιε, τῶν γε ἀσωμάτου; μεγίστη, εἶπε, καὶ ποικιλωτάτη. τεμένη τε γὰρ ἐν αὐτῇ, καὶ ἱερά, καὶ δρόμοι, καὶ σκιαὶ δή που· ἔθνη τε ἀνθρώπων. τὰ μὲν, ἐκ τῆς ὁμόρου τὰ δὲ, ἐκ τῆς ὑπερ ἐρίων τε, καὶ ὑπερ θαλάτταν. καὶ μὲν καὶ τεχνῶν πλείστων εἰκὸς αὐτόθι ξυγκεῖσθαι, καὶ σοφισμάτων. σοφίας τε ἀληθινῆς, καὶ ποιητῆς, καὶ ξυμβολαίων, καὶ διαλέξεων· γυμνῆς τε ἀγωνίας, καὶ μουσικῆς, ὡς Πυθοῖ πάτριον. ἔοικεν, ἔφη, Ἀπολλώνιε, οὐ μόνον σωματοειδὲς εἶναι πανήγυρις, ἀλλὰ καὶ θαυμασιωτέρας ὕλης, ἢ αἱ πόλεις. τὰ γὰρ τῆς ἀνουσιάων, ἀνουσιώτατα, καὶ τὰ τῶν ἐλλογίμων, ἐλλογιμώτατα ξυγκαλεῖ, καὶ ξυνοικίζει. ἆρ' οὖν εἶπεν, ὦ Ἰσαγόρα, καθάπερ οἱ πολλοὶ τείχη, καὶ νεὼς ἡγούμεθα, οὕτω ἄνδρας ἡγησόμεθα, ἢ ἑτέρας ἐπ' αὐτοῖς δεῖ δόξης; τελεία, ἔφη, ὦ Τυανεῦ, ἥδε ἡ δόξα, καὶ δίκαιον ἕπεσθαι αὐτῇ. καὶ μὲν ἀτελής, εἶπεν, ἐνθυμουμένῳ σοὶ αὐτῆς, οὐκ ἐγὼ ζήτουν. δοκοῦσι γάρ μοι καὶ νῆες ἀνδρῶν δεῖσθαι, καὶ ἄνδρες νεῶν, καὶ μήθ' ἂν ἐνθυμηθῆναί ποτε ἀνθρώπους πλοῦν θάλατταν, εἰ μὴ ναῦς ἦν. σώζειν τε ἄνδρας μὲν τείχη, τείχη δὲ ἄνδρας· πανήγυρις ὂν κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον εἶναι μὲν καὶ ἡ τῶν ἀνδρῶν ξυνόδος, εἶναι δὲ αὐτὸ τὸ χωρίον, ἐς ὃ χρὴ ξυνιέναι. καὶ τοσούτῳ μᾶλλον,

A rem iucundissimam, & eorum quæ ab hominibus fiant, Diis immortalibus gratissimam. Quæ igitur celebritatis huius est materia? Dico autem ceu si de huius statuæ materia interrogarem responderes. Credo aurum & ebur statuæ materiam esse, quoniam ex iis statua sit composita. Quæ autem, inquit Isagoras, incorporeæ rei potest esse materia? Maxima, inquit Apollonius, multúmq; varia. Nam in panegyri templa sunt, & delubra, & stadia ad currendum, tum verò scenæ; & gentes plurimæ partim & finitimis, partim ex transmarinis regionibus venientes. ex multis insuper artibus & sophismatibus panegyris; ex vera quoque sapientia & poëtica; ex consultatiuis etiam, & disputatiuis orationibus, & musicis cantibus. Videtur, inquit Isagoras, non solùm corporea esse panegyris, sed ex admirabiliore materia cõstare, quàm ciuitates. Studiosorum enim studiosissima quæque, & elegantium elegantissima in vnum cogit & cumulat panegyris. An igitur, ô Isagora, sicut plerique muros, aut naues existiment, ita nos homines existimabimus? An aliud quid de ipsis opinabimur? Perfecta, inquit ille, ô Tyanensis, isthæc est opinio, & hanc sequi iustum est. Immò verò imperfecta, inquit Apollonius, si quis perinde atque ego de ipsa consideraut. Videtur enim mihi naues hominibus, & homines nauibus indigere: nec fuisse vnquam censeo, vt homines de mari aliquid cogitarent, nisi naues essent: pari modo etiam dicere possum muros ab hominibus conseruari, & homines rursus à muris. Eadem itaque ratione panegyrim dico esse quidem virorum conuentum, etiam esse locũ ipsum, vbi illos conuenire necesse est: atque eò magis,

quò muri quidem, & naues factæ non fuiſſent, niſi propter hominum vtilitatem. Hi autem agri manibus hominum non facti, ſed potius corrupti ſunt naturali qualitate, propter culturam ipſis ablatam. Et quæ bene à natura perducebantur, conuentus faciendi cauſa remota ſunt: porticus namque & fontes & gymnaſia humana arte fabricata ſunt, ceu mœnia, atque naues. Alphéus autem iſte, & ſtadia atque hippodromi, tum etiam luci ante homines in his locis fuerunt: & his quidem potum lauacrúmque ſuppeditat: latitudo autem planiciei ad equorum certamen eſt idonea; puluerulentus autem ager curſoribus: & Athletis ſpatia ſubminiſtrat: cùm terminum quendam, & metas idoneas longitudo vallis præbeat: luci autem frondes exhibent, quibus victores coronentur; præbent etiam congruum locum, vbi Athletæ curren do ſe exerceant. Hæc igitur quódam meditatus Hercules, & naturalem Olympiæ pulchritudinem amans, locum ipſum dignum ludis, qui hîc etiam hodie celebrantur, & aptiſſimum eſſe iudicauit.

ὅσῳ τείχη μὲν, καὶ νῆες, οὐ δ' αὖ ἐγγύονθ', εἰ μὴ δι' ἀνθρώπων * χρείας· τὰ δ' ὄ χωρία ταῦτα, ὑπὸ χερῶν μὲν ἀνθρωπείων ἐφθάρη, τὸ αὐτοφυὲς δὲ μὴ ἐξῃρέθη· φύσεως δ' οὖ ἥκοντα, ἐπάξια τῆς ξυμφοιτᾶν ἐς αὐτὰ νομίσθη· γυμνάσια μὲν γάρ, καὶ σοαὶ, καὶ κρῆναι, καὶ οἶκοι, τέχνῃ ταῦτα ἀνθρωπεία εἰργάσθη, καθάπερ τὰ τείχη, καὶ αἱ νῆες· Ἀλφεὸς δὲ οὗτος, καὶ ἱπποδρόμους, καὶ στάδιον, καὶ ἄλση, ὡς ἀνθρώπων δήπου ἐγγύς· ὁ μὲν, ἀποχρῶν ποτὸν εἶναι, καὶ λουτρὸν, ὅδ' εὐρὺ πεδίον συναγωνίσασθαι τοῖς ἵπποις, ὅδ' ἐγκονίσασθαι, καὶ διαδραμεῖνα θλητῆς, διὰ τὸ ὡς ἔχεσθαί πνα ὅρον, αὐλῶνα, σταδίου μῆκος· τὰ δὲ ἄλση στεφανῶσαι τοὺς νικῶντας, καὶ τοῖς δρομικοῖς τῶν ἀθλητῶν γυμνάσαι. ταῦτα γάρ που καὶ Ἡρακλεῖ σὺν διανοίᾳ, καὶ τὸ αὐτοφυὲς τῆς Ὀλυμπίας ἀγασθέντι, ἐπάξιος ἐφάνη ὁ χῶρος τῶν ἐπὶ νεῶ σπουδαζομένων ἐνταῦθα.

Ad Trophonium Apollinis filium ſub terram ingreſſum Apollonium, ac gratum id fuiſſe Trophonio. Tum de libello Antij ſuſpenſo, qui Apollonij fuerat. Quódque in Antio regiam habuerit Adrianus, quòd eam vrbem amaret præter ceteras (eſt autem Antium vrbs Italiæ, quam mare alluit, quæ nunc Neptunus dicitur. Stephanus ſcribit Ἄνθιον *per* θ *literam aſpiratam.) Deinde vndique ad Apollonium philoſophiæ gratia acceſsiſſe diſcipulos.*

CAP. VIII.

CVM iam dies quadraginta fuiſſet in Olympiis verſatus Apollonius, ibíque multa ſapienter diſputaſſet, In ciuitatibus Græcis, inquit, ô viri, vobiſcum loquar in feſtis, in pompis, in myſteriis, in ſacrificiis, in libationibus. Vrbano

Ἡμερῶν δὲ τεσσαράκοντα διαλεχθεὶς σὺν Ὀλυμπίᾳ, καὶ πλεῖσα σοφιζόμενος, καὶ κατὰ πόλεις μὲν, ἔφη, διαλέξομαι ὑμῖν ἄνδρες Ἕλληνες, σὺν πανηγύρεσιν, ἐν πομπαῖς, ἐν μυστηρίοις, σὺν θυσίαις, σὺν σπονδαῖς. ἀστείῳ

ὦ ἀνδρὸς δέονται. νῦν ὦ ἐς Λεβάδειαν
χρὴ καταβῆναί με, ἐπεὶ τῷ Τροφωνίῳ
μήπω ξυγγέγονα. καί τοι ἐπιφοιτήσας
ποτὲ τῷ ἱερῷ. Ϲ εἰπὼν ταῦτα, ἐχώρει δὴ
ἐπ' Ἀρκαδίας, οὐδένος λειπομένου τῶν
θαυμαζόντων αὐτόν· τὸ δὲ ἐν Λεβα-
δείᾳ τέμενος, ἀνάκειται μὲν Τροφωνίῳ
χ. κοινὸν τ. τῷ Ἀπόλλωνος, ἔσβασις* μόνοις τοῖς ὑ-
πὲρ χρησμῶν φοιτῶσιν. ὁράται δὲ καὶ ἐν
τῷ ἱερῷ, μικρὸν δ' ἄνω τοῦ ἱεροῦ ἐν γλυ-
φῷ. * ξυγκλείσουσι δ' αὐτὸ σιδήρεοι ὀβε-
σχ. καθ' ὃν νῦν τόπον ἵδρυται τὸ πήδημος τοῦ ἀγίου Χει- λίσκοι, κύκλῳ περιβάλλοντες· ἡ δὲ κά-
σοφέσου τοῦ μάντεως. θοδος, οἵα ἰζήσαντα ἐπικαθίσαι. λαυ-
κῇ δ' ἐσθῆτι ἐσταλμένοι πέμπουσι, μελι-
τούτας ἐπάγοντες ταῖν χεροῖν, μειλί-
γματα ἑρπετῶν, ἃ τοῖς καπτοῦσιν ἐγχεί-
πτει. ἀναδίδωσι δὲ ἡ γῆ τοὺ μέν, ὃ πόρ-
ρω· τοὺ δέ, πορρωτάτω. καὶ δὴ ὑπὲρ
Λοκρῶν ἀναπέμπουσι, καὶ ὑπὲρ Φωκέ-
ας. οἱ δὲ πλεῖσοι, περὶ τὰ Βοιωτῶν ὅρια.
Περιθὼν οὖν ἐς τὸ ἱερόν, βέλομαι, ἔ-
φη, καταβῆναι ὑπὲρ φιλοσοφίας. ἀν-
πλεόντων δὲ τῶν ἱερέων, καὶ περὶ μὲν
τοῦ πολλοὺς λεγόντων μὴ ἂν ποτὲ δοῦ-
ναι ἀνθρώπῳ βραχεῖν ἔλεγχον τοῦ ἱεροῦ,
περὶ δὲ τοῦ ἄνδρα, πλανομένων* ἀπο-
σχ. ἀπηγο- ρεμβίας φέρειν ἀσθενείας, καὶ ὃ καθαρὰς χρῆσαι, τὴν μὲν
ἡμέραν ἐκείνην, διελέχθη περὶ τὰς
πηγὰς τῆς Ἑρκυνίας ὑπὲρ αἰτίας τοῦ μαν-
τείου, καὶ δόξης. μόνον δὲ ἐκεῖνο δι' αὐτοῦ
χρᾶ τοῦ χρωμένου. ἐπειρᾶτο δ' ὡς ἐγέ-
νετο, ἐλθὼν ἐπὶ τὸ στόμιον μετὰ τῶν ξυ-
νακολουθούντων νέων, καὶ τέτταρας τῶν
ὀβελίσκων ἀναπαύσας, οἳ ξυνέχουσι
τὰς τῆς παρόδου κλεῖδας, ἐχώρει ὑ-
ποχθονίῳ αὐτῷ τελέσαι, καθάπερ
ἐς διάλεξιν ἑαυτῷ στείλας. οὕτω τὰ

enim viro indigent. Nunc autem in Lebadeam descendere mihi necesse est, quia Trophonium adhuc non sum affatus, licet aliquando illius templum intrauerim. His dictis in Arcadiam profectus est, neminem relinquens eorum, qui ipsum admirabantur. Lebadeæ autem angustiæ Trophonio Apollinis filio sacratæ sunt, ad quas iis solùm qui oracula petunt, aditus patet. Posita autem est illius statua, non in templo, sed in tumulo, qui paulùm templo supereminet: quem ferrei obelisci vndique claudunt; descensus autem adeò angustus est, vt non aliter quàm sedendo ingredi quis possit. Demittuntur autem eò, qui intrare volunt albis vestibus induti, & mellitas placentas manibus portantes, quibus reptilia demulceant, quæ intrantibus obuiam serpunt. Emittit autem terra hos quidem longè, illos verò longissimè. Quidam & vltra Locros Phocenséque emittuntur: plerique etiam ad Bœoticorum fines. Ingressus igitur templum Apollonis, Volo, inquit, ad oraculi interiora penetrare philosophiæ causa: id cùm prohiberent sacerdotes, & populo palàm dicerent, se nunquam incantatori homini concessuros, vt oraculum polluat, ipsi Apollonio inualidas quasdam afferebant excusationes. Quapropter eo die Apollonius ab ingressu se continuit, atque secus *Hercynæ* fontem considens, de causa modóque orandi disputauit: causas afferens, cur ille solummodo petentibus responderet. Noctis autem principio, ad speluncæ fauces veniens plurimis adolescentibus comitatus, quatuor obeliscos, qui speluncę aditū claudebant reuellens, sub terrā penetrauit *cum sua lacerna, quasi ad colloquiū cōparatus*: quod

ipsi

ipsi Deo tam valde gratum fuit, vt A sacerdotibus postmodum in somnis apparens illos in admirationem viri conuerterit, eísque præceperit, vt ipsum in Aulidem prosequerentur, quòd illic miranda quædam signa effet ostensurus: permisit autem, vt ibidem permaneret dies septem, quod alij nunquam eorum, qui ad oraculum intrassent, concessum fuerat. Detulit autem Apollonius libellum, vbi ea, quæ interrogauerat, ab oraculo perscripsit. Cùm B enim ingrederetur sic Deum ille allocutus est. Quamnam, ô Trophoni, veram virtutem, & purissimam philosophiam esse putas? Continebat autem libellus ille opiniones Pythagoræ, quas illius oraculi consensu probatas esse monstrare voluit. Est autem is libellus Antij suspensus, & ob eam maximè causam is locus celebratur. Est autem Antium ciuitas Italiæ secus mare posita. Hæc autem quæ de Trophonio scripsi multos eorum qui Lebadeã C incolebant, audisse scio. De libello autem hoc mihi relatum est, fuisse libellum hunc post mortem Apollonij delatum ad Imperatorem Adrianum, & simul Apollonij epistolas aliquot. Non enim omnes colligere potuit, atque hæc omnia Adrianus in regia, quam Antij habebat, collocauit. Nam præter ceteras Italiæ ciuitates Antio maximè D delectabatur Adrianus. Venerũt autem illuc ex Ionia familiares omnes Apollonij, quos Apollonienses philosophos Græci vocabant: ibi locorum indigenis permisti iuuentutem effecerunt, cùm numero, tum amore, studióque erga philosophiam admirabilem. Negligebant autem penitus oratoriam facultatem, & eius disciplinæ professores aspernabantur, quòd linguam duntaxat, non

τῷ θεῷ φίλα προφάτων, ὡς ἐπισάντα τοῖς ἱερεῦσι τὸν Τροφώνιον, ἐς ἔκπληξίν τε αὐτοῖς καταστῆσαι ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς, ἐς αὐλίδα τε ἐπεσθαι κελεῦσαι πάντας, ὡς ἐκεῖ ἀναδυσομένου θαυμασιώτατα δώσοντος. ἀνέσχε γὰρ δὴ ἡμερῶν ἑπτὰ, ὅσων μή πω τις τῷ ὑπελθόντων τὸ μαντεῖον, φέρων βιβλίον προσφοιτᾶσαν τῇ ἐρωτήσει. ὁ μὲν, ἐπεὶ κατῆλθεν εἰπών, τίνα, ὦ Τροφώνιε, καὶ σὺ τὴν ἀρετὴν, καὶ καθαρωτάτην φιλοσοφίαν ἡγῇ; τὸ δὲ βιβλίον, τὰς Πυθαγόρου εἶχε δόξας, ὡς καὶ τοῦ μαντείου τῇ σοφίᾳ ταύτῃ ξυμπνεομένου. ἀνάκειται τὸ βιβλίον τοῦτο ἐν Ἀντίῳ, καὶ προσδάζεται διὰ τοῦτο αἰτίαν. τὸ δὲ Ἄντιον, Ἰταλῶν τῶν ἐπὶ θαλάττῃ. ταῦτα μὲν δὴ καὶ τῶν Λεβαδέων οἰκούντων ξυνεχῶς ἀκροάσασθαι. περὶ δὲ τοῦ βιβλίου τούτου, γνώμη ἀποφαίνεσθαί μοι, διακομισθῆναι μὲν αὐτὸ βασιλεῖ Ἀδριανῷ ὕστερον· ὅτε ὃ καὶ ἄλλας τῶν Ἀπολλωνίου ἐπιστολῶν, οὐ γὰρ δὴ πάσας γε, καταμεῖναι ἐς τὰ βασίλεια τὰ ἐν τῷ Ἀντίῳ, οἷς μάλιστα δὴ τῶν περὶ τὴν Ἰταλίαν βασιλείων ἔχαιρεν. ἀφίκοντο δ' αὐτῷ κἀξ Ἰωνίας ὁμιληταὶ πάντες, οἷς ὠνόμαζον Ἀπολλωνίου ἡκιάς. ξυμβάντες τοῖς αὐτόθεν, νεότης ἐκφύοντο, θαυμάσαι ἄξιοι τὸ πλήθους, καὶ τῆς ἐς τὸ φιλοσοφεῖν ὁρμῆς. ῥητορικὴ μὲν γὰρ ἀπέκειτο ἀμελουμένη. καὶ μικρὰ προσεῖχον τοῖς περὶ τέχνων ξυγγράμμασιν, ὡς μόνου δι-

διδασκάλου τῆς γλώττης. ὠθίζοντο δὲ ἅπαντες ἐπὶ τὴν ἐκείνου φιλοσοφίαν παντὸς. ὅτι ὥσπερ τοῦ Γύγας φασὶ, καὶ τοῦ Κροίσους, ἀνεῳγέναι τὰς τῶν θησαυρῶν θύρας, ἵν' ἀπαντλεῖν εἴη τοῖς δεομένοις, οὕτω παρεῖχε τὴν ἑαυτοῦ σοφίαν τοῖς ἐρῶσι, καὶ παντὸς ἐραστὰν ξυνεχώρων. διαβαλλόντων δ' αὐτὸν σφίσιν ὅτι τὰς τῶν ἡγεμόνων ἐπιδημίας σκυτρέποιτο, καὶ ἀπάγοι τοὺς ἀκροατὰς ἐς τὰς ἡσυχίας μᾶλλον, καὶ πυθόμενος ἀποσκώψαντος μετελαμβάνειν αὐτὸν τὰ πρόβατα, ἐπειδὰν τοὺς ἀγοραίους προσιόντας μάθῃ, νὴ Δί', εἶπεν, ἵνα μὴ ἐμπίπλωσι τὴν ποίμνην λύκοι. πῶς ἐβούλετο αὐτῷ τοῦτο; τοὺς ἀγοραίους ὁρῶν ἀποβλεπομένους ὑπὸ τῶν πολλῶν, καὶ προϊόντας ἐκ πενίας ἐς πλοῦτον, ἀπεχθείας τε οὕτως ἀπαλλαττομένους, ὡς αὐτὸ τὸ ἀπέχθεσθαι πωλεῖν, ἀπῆγε τοὺς νέους τοῦ ξυνεῖναι σφίσι. καὶ τοὺς ξυγχωμένους αὐτῷ, ἐνουθέτει πικρότερον, οἷς ἀποπλυνόμενος βαφῆς ἀπόπτυστον διεβέβλητο μὴ καὶ πρὸς αὐτοὺς καὶ τοὺς ἄλλους χρόνον. ὑπὸ δὲ τῶν ἐν Ῥώμῃ δεσμωτηρίων, καὶ τῶν δεδεμένων τε, καὶ ἀπολλυμένων, ὅπως διεπέθη* πρὸς πολὺ τέχνῃ, ὡς πάντα ταῦτα τῶν συκοφαντούντων, καὶ τῶν δυνάστῃ ἐπιρρέοντων ἡγεῖτο μᾶλλον, ἢ τοῦ τυράννου.

* al. διεπάθη

A autem mentem redderet eruditiorem. Properabant igitur vndique viri ad eius philosophiam perdiscendam. Ipse autem (sicut de Gyge quondam, & Crœso perhibetur, apertas habuisse thesaurorum suorum fores, vt egentibus omnibus inde liceret accipere) sic omnibus volentibus suam impertiebatur sapientiam, cùm se quidam calumniarentur, quòd principum familiaritates vitaret, & auditores B à rebus agendis ad nimiam quietem abduceret, redarguerent: etiam quòd venientibus ad se mercatoribus discipulos tanquam pecudes abigeret, Planè, inquit, ita facio, ne fortè lupi gregem inuadant. quid autem hæc verba sibi voluerint, ostendam. Cùm videret mercatores à pluribus cum admiratione quadam aspici, quòd ex pauperib. diuites euasissent, odiúmque ab iisdem adeò contemni, vt lucri causa ab omnibus odio haberi parui facerent: adolescentes ab C eorum congressu abducebat: & si qui ad eum alloquendum venissent, grauibus verbis castigabat, vt iniustam illis maculam deleret. Aliàs enim in eos grauiter fuerat inuectus. De carcere verò vbi Romæ inclusus fuerat, & de iis, qui cùm eò vnà, partim vincti, partim autem necati fuerunt, ita sentiebat, vt calumniatorum, & eorum, qui D dicendi facundia possent, id opus magis, quàm tyranni esse opinaretur.

De prodigio & ostento, quod Græcè διοσημία dicitur, id verò fuisse aiunt coronam in cœlo solem circundantem, quæ Græcè στέφανος appellatur: significaßéq; Domitianum à quodam, cui nomen Stephano, occisum iri, vt mox euenit. Quódque compositis Græciæ moribus in Ioniam nauigarit Apollonius. CAP. IX.

DVM in Græcia studiis intentus degebat Apollonius, in cœlo tale quoddam prodigium apparuit. Corona quædam Iridi similis Solem circundedit: quæ radios eius, ac lumen obscurabat. Putabant igitur omnes tali signo rerum nouitatem aliquam portendi. Græciæ verò præfectus Athenis in Bœotiam Apollonium accersens, Audiui, inquit, Apolloni, te dæmonum quadam sapientia præditum esse. An etiam, inquit Apollonius, humana me scire audiuisti? Audiui, inquit ille, & auditis assentior. Quoniam igitur quod dixi confiteris, inquit Apollonius, noli de consiliis Deorum esse curiosus. Hoc enim ipsum humana laudat sapientia. Sed cùm ille mitioribus verbis Apollonium placasset, & quæ cogitarat proferre vsus esset, Vereor, inquit, ne cuncta vertantur in noctem. Cui Apollonius, Confide, inquit. Nam hac nocte lumen aliquod prodibit. Post hæc Apollonius vbi rectè dispositisse censuit cuncta, quæ in Græcia componenda videbantur, & illic biennio mansisset, in Ioniam nauigauit: cúmque socij & familiares omnes sunt secuti. Diutius autem apud Smyrnas & Ephesum philosophatus est: quamuis & alias Ioniæ ciuitates peragrauerit, & ab omnibus cum summa lætitia, voluptatéque susceptus est. Nam omnes magno illius desiderio tenebantur. Itaque industrij permultum lucri feciisse putabantur. quòd ad eos diuertisset.

A ΠΕΡΙ δὲ τὸν χρόνον, ὃν ἐν τῇ Ἑλλάδι συνεσπούδαζεν, ἐπεῖχε τὸν οὐρανὸν διοσημία τοιαύτη. τὸν τοῦ Ἡλίου κύκλον περιελθὼν στέφανος εἰκόνι Ἰριδι, τὸ ἀκτῖνα ἠμαύρου. ὅπερ μὲν δὴ ἐς νεωτερισμὸν ἡ διοσημία ἔφερε, δῆλα τοῖς πᾶσιν. ὁδὶ ἀρχὼν τῆς Ἑλλάδος καλέσας αὐτὸν ἐξ Ἀθηνῶν ἐς Βοιωτίαν, ἀκούω σε, B εἶπεν, Ἀπολλώνιε, σοφὸν εἶναι τὰ δαιμόνια· εἶτα, ἔφη, ἀκούεις ὅτι καὶ τὰ ἀνθρώπεια. ἀκούω, εἶπε, καὶ ξύμφημι. ἐπεὶ τοίνυν, ἔφη, ξυνομολογεῖς, μὴ πολυπραγμόνει θεῶν βουλάς· τοῦτο γὰρ ἡ τῶν ἀνθρώπων σοφία ἐπαινεῖ. ἐπεὶ δὲ ἐλιπαρῶς τ' Ἀπολλώνιον εἰπεῖν ὅποι διανοεῖται· δεδιέναι γὰρ μὴ ἐς νύκτα μεταση πάντα, θαῤῥεῖ, ἔφη, ἔσται γὰρ καὶ C τῆς νυτὸς ταύτης φῶς. μεταταῦθ' ὁ μὲν, ἐπειδὴ τῶν κατὰ τὴν Ἑλλάδα ἱκανῶς εἶχε, δυοῖν συνδιατρίψας ἔτοιν, ἔπλει ἐς Ἰωνίαν, ξυνεπομένης αὐτῷ τῆς ἑταιρείας. καὶ τῷ μὲν πλείω χρόνον, ἐφιλοσόφει δὲ καὶ τὴν Σμύρναν τε· καὶ τὴν Ἔφεσον· ἄλλων δὲ καὶ τὰς ἄλλας, οὐ σὺν ὀλιγῳ τῶν πόλεων ἀνδρῶν δοκῶν, ἀλλὰ καὶ ποθεῖσθαι * ἀ- D κόπτως ἀ-ξίως· οὐ κέρδος μέγα τοῖς δεξιοῖς.

De cauſa mortis, ac de cæde Domitiani, & quoto ſuæ ætatis anno interfectus fuerit: quódque Epheſi id prædixerit Apollonius ex ipſa hora, qua tyrannus à Stephano ſuæ ſororis liberto occidebatur. CAP. X.

ΕΩΘΟΥΝ ὁ θεοὶ Δομετιανὸν ἤδη τῶν ἀνθρώπων ἀπελαύνειν. ἔτυχε μὲν γὰρ Κλήμεντα ἀπεκτονὼς, ἄνδρα ὕπατον, ᾧ τὴν ἀδελφὴν τὴν ἑαυτοῦ ἐδεδώκει. ἀπόστασιν δ' ἐπενοήθη μὲν καὶ τρίτῃ, ἢ τετάρτῃ ἡμέραν τοῦ φόνου, καὶ ἐκείνῳ ἐς ἀνδρὸς φοιτᾶν· στέφανος τοίνυν ἀπελεύθερος τῆς γυναικὸς, ὃν ἐδήλου τὸ τῆς διοσημίας σχῆμα. εἴ τε τεθνεῶτα συνυμνηθεὶς, εἴ τε πάντας, ὥρμησε μὴν ἴσα τοῖς ἐλευθεροτάτοις ποτὲ Ἀθηναίοις ἐπὶ τὸν τύραννον. ξίφος δ' ὑφείρας τῇ τῆς ἀριστερᾶς πήχει, καὶ τὴν χεῖρα ἐπιδέσμοις δυαλαβὼν, οἷς κατεαγῆναν, ἀπόντι τοῦ δικαστηρίου προσελθὼν, δέομαί σου, ἔφη, βασιλεῦ, μόνου· μεγάλα γὰρ ὑπὲρ ὧν ἀκροάσῃ. καὶ ἀπαξιώσαντος ὁ τοῦ τυράννου τὴν ἀκροάσιν, ἀπολαβὼν αὐτὸν ἐς ὑδρῶνα, οὗ τὰ βασίλεια, Οὐ τέθνηκεν, εἶπεν, ὁ πολεμιώτατός σοι Κλήμης, ὡς σὺ οἴει· ἀλλ' ἔστιν, οὗ ἐγὼ οἶδα. καὶ ξυνίστησιν ἑαυτὸν ἐπὶ σέ· μέγα δ' αὖ βοήσαντος περὶ ὧν ἤκουσε, τεταραγμένῳ προσπεσὼν ὁ στέφανος, καὶ τὸ ξίφος τῆς ἐσκυασμένης χλαμύδος ἀναστάσας, δίηκε τοῦ μηροῦ. πρὸς μὲν τὴν αὐτίκα θάνατον, οὐ καιρίαν· πρὸς ὃ δὲ μὴ ταῦτα, καὶ ἄκαιρον. ὅδ' ἐρρωμένος μὲν τὰ ἄλλως τὸ σῶμα, γεγονὼς δὲ περὶ τὰ πέντε

EXtrudebant Dij tunc temporis Domitianũ ab hominũ imperio: ciúſq; mortis cauſa in hunc maximè modum exorta eſt. Interfecerat Domitianus Clementẽ virum conſularẽ, cui propriam ſororem matrimonio deſponderat, palàm etiã dixerat, poſt tertiã, quartámve diem, ipſam quoque ad virum eſſe profecturam. Stephanus igitur mulieris libertus, cuius nomen figuram viſi pridem in cœlo *coronæ* portenti ſignificabat, ſiue de interfecto Clemente cogitans, ſiue omnium Romanorũ ciuium conditionẽ miſeratus, Tyrannum interficere perinde agreſſus eſt, atque olim Athenienſiũ liberrimi fecerãt. Is igitur breuem gladiũ in ſiniſtræ manus brachio collocãs, manum tanquam fractam multis faſciis circumligauit: inde tyranno à foro, vbi ius dixerat, redeunti obuiã procedens, Opus mihi eſt, inquit, ô rex, ſecretò quædã tibi referre: audies autem ex me res magnas, atq; mirabiles. Cúmq; tyrannus colloquium non abnueret, in porticum, quæ regiæ adiacebat, illum deduxit. Tunc Stephanus, Non eſt, inquit, mortuus, vt arbitraris, inimiciſſimus tibi Clemens, ſed viuit adhuc egóq. id optimè ſcio, & ipſe eſt, qui nunc aduerſus te irruit. Clamãtis autem regis, & ob ea, quæ audierat perturbati Stephanus ab alligato brachio gladiũ educens femur perfodit vulnere quidẽ ad ſubitam mortẽ ferendam non ſufficiẽti, ſed *non irrito, quippe quod* extinguere tandem poſſet, cùm nullis medicamentis eſſet curabile. Ille quidem alioquin robuſto corpore, ſed annos ætatis quinq;

ſupra quadraginta natus propter vulnus minimè deiectus eſt, apprehenſóque Stephano ſuperincumbens, eruere oculos conabatur, & faciem aureo calice, qui fortè ſacrorum cauſa aſtabat, pertundens, Palladem, vt ſibi ferret auxilium, inuocabat. Audientes autem clamorem corporis cuſtodes, aliquo modo illum opprimi cognouerunt. Vniuerſi igitur accurrentes, cùm iam pœne exanimatum offendiſſent, aliquot illatis vulneribus interfecere. Et hæc quidem Romæ agebantur: Epheſi autem Apollonius eadem ipſa quaſi ante oculos poſita conſpexit. Dum enim hæc Romæ in regia agerentur, ipſe fortè in xyſti luco meridie diſputabat: & primò quidem velut repentino pauore perculſus vocem demiſit; deinde cõcisè magis, quàm conſueuerat, verba proferre cœpit, vt facere ſolent, quibus in media oratione nouum aliquod, & incredibile occurrit: tandem verò quaſi eorum, quæ dicere vellet oblitus, conticuit toruis oculis in terram aſpiciens: tres inde, aut quatuor paſſus è loco vbi conſtiterat, progreſſus, Percute tyrannum, percute, clamabat; non vt qui è ſpeculo veritatis imaginem traheret, ſed qui res ipſas ante ipſas fieri videret, & auxilium afferre conaretur. Cùm ſtuperẽt Epheſij, qui frequentes aderãt, ſubſiſtens Apollonius, ſicut facere ſolent, qui rem aliquam, dum fit, videntes, quo tandem euaſura ſit, expectant: tandem, confidite, inquit, ô viri: tyrannus namque occiſus eſt hodie: quid autem dixi hodie? immo potius hoc ipſo temporis momẽto, ita me Pallas adiuuet. Id enim eo ipſo tempore geſtum eſt, quo me cõticentem vidiſtis. Cúmq. inſanire

καὶ τεθαρρήκοντα ἔτη, ξιφεπλάκτη τρωθείς. ⓒ καταβαλὼν ⓣ Στέφανῳ, ἐπέκειτο τοῦ ὀφθαλμοὺς ὀρύττων, καὶ τὰς παρειὰς ξιφιδίῳ, πυθμὴν χρυσῆς κύλικος αὐτῷ καιμένης περὶ τὰ ἱερά. ἐκάλει δὲ καὶ τὴν Ἀθηναῖαν ἀρωγόν. ζυνόντες οὖν ⓐ δορυφόροι κακῶς πεφάσθοντες, εἰσῆλθ ἀθρόοι, καὶ ⓣ τύραννῳ ἀπέκτειναν, λιποθυμοῦντα ἤδη. ταῦτ ἐπράττετο μὲν ⓣ τὴν Ρώμῃ. ἐωρᾶτο δ Ἀπολλωνίῳ κατὰ τὴν Ἔφεσον. διαλεγόμενος γὰρ περὶ τὰ τῶν ξυσῶν ἄλση ⓣ μεσημβρίαν, ὅτε δὴ καὶ τὰ ἐν τοῖς βασιλείοις ἐλήγετο, πρῶτον μὲν ὑφῆκε τῆς φωνῆς, αἰδεῖσας· εἶτ ἐλλιπέστερον, ἢ ⓣ τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν, ἡρμήνευσεν ἴσα τοῖς μεταξὺ λόγων διορῶσί τι ἕτερον. εἶτα ἐσιώπησεν, ὥσπερ ⓐ τῶν λόγων ἐκπεσόντες· βλέψας τε δηνὸν ἐς τὴν γῆν, καὶ πρόσω βὰς τέτταρα, ἢ πέντε βημάτων, παῖε ⓣ τύραννον, παῖε ἐβόα· οὐχ ὥσπερ ἐν κατόπτρου τινὸς εἴδωλον ἀληθείας ἕλκων, ἀλλ αὐτὰ ὁρῶν, ἢ ξυλλαμβάνῃ* τὰ δρώμενα. ἐκπεπληγμένης δὲ τῆς Ἐφέσου, παρῆν δὲ διαλεγόμενος πᾶσα, ἐπισχὼν ὅσον ⓐ διορῶντες ἔστ δὴ χρόνῳ τινὶ τῶν ἀμφιβόλων τέλος· θαῤῥεῖτε, εἶπεν, ὦ ἄνδρες· ὁ γὰρ τύραννος ἀπέσφακται τήμερον. τί λέγω τήμερον; ἄρτι νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἄρτι πρὸ ⓣ καιρὸν τῶν ῥημάτων, οἷς ἐπεσιώπησα. μανίαν ὃ

* ἰσ. ξυλλαμβάνῃ τ.

ταῦθ' ἡγουμένων τῶν κατὰ τὴν Ἔφεσον, καὶ βελομένων ἀληθεύειν αὐτὸν, δεδιότων δὲ τὸν τῆς ἀκροάσεως κίνδυνον, οὐ θαυμάζω, ἔφη, τῶν μή πω πεισδεχομένων τὸν λόγον, οὐ μὴν ἡ Ῥώμη γιγνώσκει πᾶσα, ἀλλ' ἴδου γιγνώσκει. διαφοιτᾷ γὰρ καὶ πεύσοισι μὲν ἤδη μύριοι, πεισῶσι δ' ὑφ' ἡδονῆς δὶς τόσοι, καὶ διπλάσιοι τούτων, καὶ τετραπλάσιοι, καὶ πάντες δὴ σχεδὸν ἥμοι. ἀφίξεται τοιγὰρ τὸ ῥῆμα καὶ δεῦρο. καὶ τὸ μὲν μὴ θύειν ὑμᾶς ἐπ' αὐτοῖς, ἀναβεβλήσθω ἐς καιρὸν, ὃν ἀπαγγελθήσεται ταῦτα. ἐγὼ δὲ εἶμι πεισθύσομαι τοῖς θεοῖς, ὑφ' ὧν εἶδον.

A illum putarent Ephesij, cuperent tamen vera esse, quæ diceret: sed propter periculi magnitudinem talibus verbis aures præbere metuerent, Non miror, inquit Apollonius, vos mihi non habere fidem; iam nunc ea narranti apud vos, quæ nondum omnes qui Romæ sunt, cognouere. Sed iam ecce cognoscunt. Concurrunt enim vndique & fidem habent, multíque iam ob gaudium saliunt, immò verò po- B pulus vniuersus exultat: nec ita multò pòst nuntius hoc ipsum significans aderit: propterea sacra facere vos eousque differte, quoad certiores hac de re facti fueritis. Ego autem pro iis quæ vidi, Deos adoratum proficiscor.

Neruam post mortem Domitiani creatum Imperatorem scripsisse ad Apollonium, vt ad se accederet, quidque ille responderit. hinc Apollonium quandiu vixit dicere frequenter consueuisse, λάθε βιώσας. εἰ δὲ μὴ δύναιο, λάθε ἀποθανόσας. *hoc est,* Ignoreris vixisse: at si id non queas, nesciaris interiisse. CAP. XI.

Ἔτ' ἀπιστουμένων τούτων, ἦλθον οἱ C τῶν διαγγελίων δρόμοι, μάρτυρες τῆς σοφίας τοῦ ἀνδρός. καὶ γὰρ ἡ τοῦ τυράννου σφαγὴ, καὶ ἡ τοῦδε συνεγκοδσα ἡμέρα, καὶ ἡ μεσημβρία, καὶ οἱ κτείνοντες, ὡς οὓς ἡ προκέλευσις, οὕτως εἶχεν, ὡς οἱ θεοὶ τούτων ἕκαστα διαλεγομένῳ τῷ ἀνδρὶ ἀνέφαινον. τριάκοντα δ' ἡμέραις μεταταῦτα, ὑπεσείλαντος αὐτῷ τοῦ Νερούα, τῷ μὲν δεχθῆναι ἤδη τῶν D Ῥωμαίων ἔχειν, θεῶν τε βουλαῖς, κἀκείνου, καταχῶν δ' ἂν αὐτῷ ῥᾷον, εἰ ξύμβουλος αὐτῷ ἔλθοι, τὸ μὲν αὐτίκα, σημεῖνο γράφει τοῖς αὐτὸν αἴνιγμα, ξυνεσόμεθα, ὦ βα-

CVM adhuc illi, quæ dicebantur, non satis crederent, festinantes tabellarij cum literis talia significantibus superuenere, quæ etiam Apollonij sapientiam testabantur. Nam tyranni interfectio quo die facta fuerat, & qua diei parte meridie scilicet, & ab interfectoribus, quos ille fuerat adhortatus, ita facta fuisse nuntiabatur, sicut disputanti Apollonio Dij præmonstrauerant. Post dies triginta, à Nerua literas accepit, nuntiantes se Romanorum imperio potitum esse: ídque cùm Deorum numini, tum Apollonij consiliis acceptum referre, sperare autem se facilius illud gubernaturũ, si consiliario Apollonio vti possit. Adeum igitur Apollonius hoc ænigma rescripsit: Nos quidẽ, ô

rex, & quidem diu simul erimus: vbi neque nos aliis, neque alij nobis imperabunt. Iam enim (vt arbitror) agnoscebat sibi citò è vita migrandum esse, & Neruam breui tempore imperare debere. Annũ enim, & menses quatuor duntaxat imperauit, cùm optimus rex & modestissimus haberetur. Post hæc autem ne dilectissimum amicum præsertim in imperio constitutum negligere videretur, epistolam ad eum scripsit, nonnulla monentem eorum quæ inimperio acturus esset, tum Damidem ad se vocans, Tuam, inquit, operam res præsentes exposcunt, cùm enim arcana quædam in epistola contineantur, tum alia quædam sunt, quæ meo nomine regi nuntiari abs te velim. Serò autem viri calliditatem se percepisse scribit Damis. Epistolam enim optimè compositam, & res maximas continuisse refert: potuisset tamen ab alio etiam deferri: quæ igitur hac in re viri calliditas fuerit, ostendam. Consueuerat enim in omni vita Apollonius frequenter hanc sententiam proferre, Late cùm vixeris: sin minus id potes, late cùm sis è vita discessurus. Vt igitur à se Damidem amoueret, & ne coram testibus moreretur, occasionem epistolæ meditatus est, qua illum Romam mitteret. Et Damis quidem cùm ab eo discederet, vehementer se turbatum dicit, quamuis futurorum ignarus esset. Apollonius autem quamuis optimè sciret, quid euenturum esset, nihil tamen abeunti dixit, quale dicere solent, qui se nunquam amplius mutuò sint visuri, adeò persuadendi cupidus erat se semper esse victurum. Discedentem tamen his verbis admonuit: O Damis quanquam satis in te ipso habeas philosophiæ, me tamen respice.

A σιλῶ, χρόνῳ ἀλλήλοις πλεῖσον, ὃν μήτε ἡμεῖς ἑτέρου, μήτ' ἄλλῳ ἡμῖν ἀρξοι, ξωιεὶς ἴσως ἑαυτῷ τε ὡς μετ' οὐ πολὺ μεταστησομένῳ αὐθεφόπων, Νερύα τε, ὡς χρόνον βραχὺ ἀρξοντος. ἐς σὺ αὐτὸν γὰρ, καὶ μιῶας πέπαρας, τὰ τ' βασιλείας αὐτῷ πρέσβη, σωφρονεστάτῳ δόξαντι. ἵνα ὃ μὴ ἀμελῶν φαίνοιτο, φίλου τε ἀγαθοῦ, καὶ ἄρχοντος, ξωυέπεμψε μὴ ταῦτα
B πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν, ξύμβουλον τῶν ἀρχικῶν. ὁ καλέσας δὲ Δάμιν, σοῦ, ἔφη, δεῖται ταῦτα· τὰ γὰρ ἀπόῤῥητα τῆς ἐπιστολῆς, γέγραπται μὲν πρὸς τὸν βασιλέα· ἔστι δ' οἷα ἢ ὑπ' ἐμοῦ λέγεσθαι, ἢ διὰ σοῦ. καὶ ὀφὲ ὁ Δάμις ξωυεῖναί φησι τ' τέχνης. πολὺ μὲν γὰρ ἐπιστολὴν ἄρισα τ' αὐτῷ, καὶ ὑπὲρ μεγάλων ξυγγεγράφθαι. πέμφθῆναι δ' αὖ καὶ δι' ἑτέρου. πῆς
C οὖν ἡ τέχνη τοῦ ἀνδρός; πάντα δὲ χρόνον, ὃν ἐβίω, λέγειν θαμὰ ἐπιφθέγγεσθαι, λάθε βιώσας· εἰ δὲ μὴ δύναιο, λάθε ἀποβιώσας. ἀπάγων οὖν ἑαυτῷ τὸν Δάμιν, ἵνα μὴ ὑπὸ μάρτυσι καταλύοι, πολὺ ἐπιστολὴν ἐσκέψατο, καὶ τὸ ἀναφοιτῆσαι αὐτὸν ἐς τ' Ρώμην. αὐτὸς μὲν δὴ παθεῖν τι ἀπὼν αὐτὸς φησιν, οὐδὲ εἰδὼς τὰ μέλλοντα· τὸν δ' οὖν εἰδότα, μηδὲν μέν οἱ
D εἰπεῖν, ὥσπερ εἰώθασιν οἱ μηκέτ' ἀλλήλοις ὀψόμενοι. τοσοῦτον αὐτῷ θέλειν ἑαυτοῦ πεπεῖσθ' ὅ, τι αὖ ἔσαιτο. φεύγοντα δ' ὧδε, ὦ Δάμι, κἂν ἐπὶ σεαυτῷ φιλοσοφῇς, ἐμὲ ὄρα.

De morte Apollonij, & quot annos vixerit. Hinc ligato à Dictynnæ templi custodibus sponte sua vincula decidisse, atque ingresso eo in templum, canentium virginum auditum hoc canticum, τεῖχε γαῖ, τεῖχε ἐς οὐρανὸν, τεῖχε. *hoc est,* Veni à terra, veni in cœlum, veni.

CAP. XII.

ΤΑ μὲν δὴ ἐς Ἀπολλώνιον τὸν Τυα- A
νέα Δάμιδι τῷ Ἀσυρίῳ ἀναγε-
γραμμένα, ἐς τόν δε τὸν λόγον τελευ-
τᾷ· εἴγε ἐτελεύτα. φασὶ γάρ τινες,
καθ' ὃν ἐτελεύτα, πλείους μὲν λόγοι,
Δάμιδι δὲ οὐδεὶς εἴρηται. ἐμοὶ δὲ,
οὐδὲ τοῦτο χρὴ παραλελεῖφθαι. δεῖ
γάρ που τῷ λόγῳ ἔχειν τὸ ἑαυτοῦ
πέρας. οὐδὲ ὥσπερ ἡλικίας ταύτης
εἴρηται οὐδὲν τῷ Δάμιδι, ἀλλὰ τοῖς B
μὲν, ὀγδοήκοντα, τοῖς δὲ ὥσπερ τὰ
ἐνενήκοντα. τοῖς δέ, οὐ φέρω τὸν
ἑκατὸν ἐλθεῖν, γηράσκων πᾶν τὸ σῶ-
μα, καὶ ἀρτίως· νεότητος γὰρ ἡδίων.
ἔστι γάρ τις ὥρα καὶ φυτοῖν,
ἣ μάλιστα φασὶ σκιᾷ λωφᾶσιν,
ὡς εἰκόνες τε δηλοῦσι ταύτης ἐν τῷ
Τύανα δὲ ἱερῷ, καὶ λόγοι μᾶλλον
ὑμνοῦντες τὸ Ἀπολλωνίου γῆρας, ἢ C
τὸν Ἀλκιβιάδου ποτὲ νεότητα. τε-
λευτῆσαι δὲ αὐτὸν, ἃ μὲν, Ἐφέ-
σου θεραπεύόμενον ὑπὸ δυοῖν δμω-
αῖν. τεθνάναι γὰρ ἤδη ἃ ἀπελεύθε-
ροι, φασὶν ὧν κατ' ἀρχὰς εἶπον. ἐλευ-
θερῶσαι δὲ τὸν ἕτερον, αὐτὸν
φασὶ τῆς ἑτέρας ἕνεκα, ἐπεὶ μὴ τὴν
αὐτῶν ἠξίωσε. τὸν δὲ Ἀπολλώνιον,
καὶ δουλεύσαι φάναι φασί σε D
αὐτῇ. τοῦτο γάρ σοι ἀγαθοῦ ἀρξει.
τελευτήσαντος οὖν, ἃ μὲν, δουλεύει
σκιᾷ. ἃ δὲ σὺ μικρᾶς αἰτίας, ἀπο-
δόσθαι αὐτὸν καπήλῳ, παρ' οὗ

ET de Apollonio quidē Tyanen-
si hactenus ab Assyrio Damide
scriptū est. Nam de mortis genere, si
modò mortuus est, nihil est à Dami-
de scriptū. Sermones autē multi, va-
riiq. circunferuntur, quos ego peni-
tus omittendos non putaui, vt con-
gruum finē nostra contineret oratio.
Nam quo tempore ætatis mortuus
fuerit, nihil à Damide scribitur. Alio-
rum verò quidā octogesimū, alij no-
nagesimum, pleriq. etiam centesimū
ætatis annum excessisse perhibent, &
corpus habuisse senio quidem cōfe-
ctum, rectū tamen, & ad omnes vitæ
vsus idoneum, ita vt aspectu penè iu-
cundior esset, quàm in iuuēta fuerat.
Inest enim & senib. propter reueren-
tiā pulchritudo sua, quæ in illo ma-
ximè vigebat, ídq. ex eius imaginib.
quæ Tyanis in tēplo cōstitutæ sunt,
licet intueri. Hoc ipsum & orationes
à quibusdā editæ ostendunt, quæ A-
pollonij senectā laudabiliorē adoles-
centia Alcibiadis fuisse testātur. Tra-
ditur autē à quibusdam ipsum Ephe-
si decessisse, vbi duarū ancillarū mi-
nisterio vtens degebat, vt illi dicunt.
Iam enim liberti eius omnes, de qui-
bus in principio diximus, decesserāt.
Cúmq. ipse alteram ancillarū liber-
tate donasset, accusabatur ab altera,
quòd non se quoq; sicuti comitē iu-
beret liberam esse. Cui Apollonius,
Ne me perturbes, inquit, tibi enim
magis expedit seruire, quàm liberam
fieri. Illinc enim bonorū, quę habitu-
ra es, principiū tibi proueniet. Mor-
tuo igitur Apollonio, cùm illa quæ in
seruitute relicta fuerat, alteri seruiret,
ob paruā quandā indignationē, mer-
catori cuidā vendita fuit, & quamuis

formoſa nimiùm non eſſet, ab ipſo vehementius amabatur. Cúmque diuitiis abundaret mercator, vxorem ſibi illam aſciuit, & ex illa filios procreauit. Alij in Lindo mortuum aſſerunt Apollonium, cùm Palladis templum ingreſſus repente ex hominum conſpectu diſparuiſſet. Alij in Creta mirabiliori etiam modo interiiſſe narrant. Manſiſſe autem tunc temporis in Creta Apolloniũ, *quòd* magis quàm antea *admirationi eſſet*: Ferunt etiam ipſum in Dictææ matris templum intempeſtiuis horis quibuſdam venire conſueuiſſe; vbi templi cuſtodes propter maximas quæ illic erant, diuitias, canum vigilias complures præfecerant; qui vt à Cretenſibus fertur, vrſos etiam, & eiuſmodi alias beluas vincerent. Venienti tamen Apollonio non adlatrabant, ſed demiſſa cauda accedentes illi blandiebantur magis etiam quàm iis, quibus dudum iam erant aſſuefacti. Templi igitur antiſtes tanquam incantatorem & ſacrilegum comprehenſum ligauerunt accuſantes: quòd canibus placandis eſcam aliquam obieciſſet. Ipſe verò media ferè nocte ſeſe vinculis eximens, cuſtodibus, qui eum vinxerant, nominatim appellatis: ne diſcedens velle latere videretur, ad templi fores acceſſit, quæ ei vltro patuerunt. Cúmq; ipſe templum intraſſet, fores iterum vt erant antea, ſeſe clauſerunt, & vox quaſi cantantium virginum in templo eſt audita. Erant verò cantantiũ verba huiuſmodi, *Veni de terra: veni. in cœlum, aſcende*: nimirum, *veni è terra ſurſum.*

A πρίαθαί τις οὐδὲ ἀπρεπῆ οὖσαν. ἀλλ' ἐρᾶν ἔοικε, καὶ χρηματιστὴς ἱκανὸς ὢν, γυναῖκά τε αὐτὴν ποιεῖν, καὶ παῖδας ἐξ αὐτῆς ἐπεφάνθαι. οἱ δὲ ἐν Λίνδῳ, τελευτῆσαι αὐτὸν παρελθόντα εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ εἴσω ἀφανισθέντα. οἱ δὲ ἐν Κρήτῃ, φασὶ θαυμασιώτερον, ἢ οἱ ἐν Λίνδῳ. διατρίβειν μὲν ἐν τῇ Κρήτῃ τὸν Ἀπολλώνιον μᾶλλον, ἢ πρὸ τούτου θαυμαζόμενον. ἀφικέσθαι δὲ εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Δικτυώης ἀωρεί. Φυλακὴ δὲ τῷ ἱερῷ κυνῶν ἐπιτέτακται, φρουροὶ τῆς ἐν αὐτῷ πλούτου. καὶ ἀξιοῦσιν αὐτοῦ οἱ Κρῆτες μήτε τῶν θηρίων, μήτε τῶν ὡδὲ ἀγελαίων λείπεσθαι. οἱ δὲ οὔθ' ὑλακτεῖν ἤκοντα, σαίνειν τε αὐτὸν προσιόντες, ὡς μηδὲ τοῦτο ἄγαν ἐθάδας. οἱ μὲν δὴ τῷ ἱερῷ προϊσάμενοι, ξυλαβόντες αὐτὸν ὡς γόητα, καὶ λῃστὴν, δῆσαι, μείλιγμα τοῖς κυσὶ προβεβλῆσθαι ἐκεῖνον φάσκοντες. οἱ δὲ ἀμφὶ μέσας νύκτας ἑαυτὸν λῦσαι. καλέσας δὲ τοὺς δήσαντας, ὡς μὴ λάθοι, δραμεῖν ἐπὶ τὰς τοῦ ἱεροῦ θύρας. αἱ δ' ἀνεπετάσθησαν. προελθόντος δ' εἰπεῖν, τὰς μὲν θύρας ξυνελθεῖν, ὥσπερ ἐκέκλιντο· βοὴν δὲ ἀδυσῶν παρθένων, σύμφωνον. τὸ δὲ ἆσμα ἦν, στεῖχε γαῖς· στεῖχε. ἐς οὐρανὸν, στεῖχε. οἵδε, ἴθι αὖ τῆς γῆς αὖω.

De immortalitate animorum adolescenti cuidam Apollonium post obitum prædixisse.

CAP. XIII.

ΠΕΡΙ ψυχῆς δὲ ὡς ἀθανάτου εἴη, ἐφιλοσόφει ἔτι, διδάσκων μὲν ὅτι ἀληθὴς ὁ ὑπὲρ αὐτῆς λόγος, πολυπραγμονεῖν δὲ, καὶ ξυγχωρεῖν τὰ ὧδε μεγάλα. ἀφίκετο μὲν γὰρ ἐς τὰ Τύανα μειράκιον, φασὶ τῶν λεπτῶν τὰς ἔριδας, καὶ μὴ ξυμπιθέμενον ἀληθεῖ λόγῳ· τοῦ δὲ Ἀπολλωνίου ἐξ ἀνθρώπων μὲν ἤδη ὄντος, θαυμαζομένου δὲ ἔτι τῇ μεταβολῇ, καὶ μηδ' αὐτιλέξαι θαῤῥοῦντος μηδενός, ὡς οὐκ ἀθάνατος εἴη, λόγοι μὲν οἱ πλείους ἦσαν περὶ ψυχῆς ἐγίγνοντο. καὶ γὰρ νεότης τὰς ἰδίας αὐτόθι, σοφίας ἐρῶντες· τὸ δὲ μειράκιον, οὐδαμῶς τῇ τῆς ψυχῆς ἀθανασίᾳ ξυμπιθέμενον, ἐγὼ, ἔφη, ὦ παρόντες, τουτονὶ μῆνα δέκατον Ἀπολλωνίῳ διατελῶ βυβλίῳ, ἀναφλῶσί μοι τὸν ὑπὲρ ψυχῆς λόγον. ὁρᾶτε οὕτω τεθνεώς, ὡς μήτε ἐφίσασθαι δεομένῳ, μήτε ὡς ἀθάνατος εἴη πεῖσαι. τοιαῦτα μὲν τὸ μειράκιον τότε. πέμπτῃ δὲ ἀπ' ἐκείνης ἡμέρᾳ φιλοσοφουμένων, καθέδρας μὲν οὗ διελέγετο· τῷ δὲ ξυνόντων νέων, οἱ μὲν, τοῖς βιβλίοις ἦσαν· οἱ δὲ ἐσφαίριζον, γεωμετρικοὺς ἐπιχαράττοντες τόπους τῇ γῇ. τὸν δ' ὥσπερ ἐμμανὲς ἀναπηδῆσαν, ὠμόϋπνον, ἱδρῶτί τε πολλῷ ἐῤῥεῖτό τε, καὶ ἐβόα, πείθομαί σοι. ἐρομένων δ' αὐτὸ τῶν παρόντων ὅ, τι πέπονθεν, οὐχ ὁρᾶτε,

DE anima verò, quòd sit immortalis, visus est etiam post mortem philosophari, & docere vera esse, quæ de illius immortalitate tradantur: cùm tamen non sineret homines curiosius de re tam magna perscrutari. Venit enim Tyana adolescens quidam in disputando acutissimus, & qui non facilè veritati etiam cederet. Cúmque iam è vita migrasset Apollonius, magna erat opinionis eius facta mutatio: & licet apertè contradicere nemo auderet: aut mortalem animam esse palam asserere, varij tamen sermones habebantur. Multi namque illic iuuenes erant sapientiæ studiis dediti. Adolescens itaque opinioni de immortalitate animæ non consentiens, Ego, inquit, ô viri Tyanenses mensem iam decimum sum precatus Apollonium, vt mihi quid esset de anima sentiendum, reuelaret: ipse verò vsqueadeò mortuus mihi videtur, vt orãtium voces non audiat, nedum immortalem esse animam persuadeat. Hæc quidem coram populo adolescens est locutus. Post quintum verò diem, cùm apud populum identidem philosopharetur in eodem loco, vbi disputans constiterat, obdormiuit. Ceteri verò iuuenes, qui studia literarũ sectabantur, partim libris legendis incumbebant, partim geometricas quasdam figuras designabant in puluere. Ille verò tanquam furore quodam correptus exiliens, multóque sudore manans, clamabat, Ego tibi fidem habeo, Apolloni. cúmque adstantes interrogarent, quidnã passus ita exclamaret; Nónne videtis,

ἐξ. ὀξὺ ἢ μεταξὺ

qui, ſapientem Apollonium vobis ſuperſtare, & omnia quæ dicuntur audire, cùm ipſe etiam rationes admirabiles de anima proferat. Cúmque illi vbinam eſſet, interrogarent: à nullo enim ipſorum conſpiciebatur, quanquam id multò magis optare ſe dicerent, quàm omnium hominum bonis potiri; Mihi ſoli, inquit, viſibilis aduenit adoleſcens, de iis mecum locuturus, quæ antea non credebam. Audite igitur quæ tanquam oraculum quoddam mecum diuinitus eſt locutus:

Eſt anima immortalis, & incorrupta manebit,
Non tua res, verùm quæ prouidet omnia diuæ,
Quæ velut acer equus corrupto corpore vinclis
Proſilit, & tenui miſcetur flamine cæli.
Cui graue ſeruitium eſt, atq; intolerabile viſum.
Aſt tibi quidnam opera eſt pretiũ hæc cognoſcere, quantum
Talibus haudquaquã credas dum corpore viuis.

Sic manifeſtè Apollonij oraculum arcana protulit de ipſa anima, vt periti homines ſuam naturam cognoſcentes, eò proficiſcantur, quo fata iubent. Sepulchrum autem tanti viri, aut ſepulchrale nuſquam vidi, quamuis magnam habitabilis terræ partem peragrauerim. Omnium autem ſermonibus tanquam Deus colitur. At Tyanenſes regiis illum honoribus proſequuntur. Nec immeritò, neque enim reges dedignati ſunt iiſdem honoribus illum honorare, quibus ſe ipſos dignos eſſe arbitrabantur.

ἔφη, ὑμεῖς Ἀπολλώνιον τὸν σοφὸν, ὡς σπανιχαύτ τε ἡμῖν ἐπακροώμενον τῦ λόγου, καὶ περὶ ψυχῆς ραψῳδεῖ θαυμάσια; ποδ᾽ ἡ ὃς ἔφασαν, ὡς ἡμῖν γε οὐδαμοδ φαίνεται· καί τοι βουλομένοις αὖ τῦτο μᾶλλον, ἢ τὰ πάντων ἀνθρώπων ἀγαθὰ ἔχειν; καὶ τὸ μειράκιον, ἔοικεν ἐμοὶ μόνῳ διαλεξόμενον ἥκειν, ὑπὲρ ὧν μὴ ἔπιστευον. ἀκούετ᾽ οὖν οἷα τῷ λόγῳ ἔμπεδάζοι.

Ἀθανάτος ψυχὴ, κ᾽ οὐ χρῆμα σὸν,
ἀλλὰ θεοῖσ.
Ἡ μὴ σῶμα μόρσιμον, ἅτ᾽ ἐκ δεσμῶν θοὸς ἵππος,
Ῥηϊδίως θεθορῦσα, κιρφάννυται ἠέρι κούφῳ,
Δφνιὼ, καὶ πολύπλητον ἀποσείσασα λατρείαν.
Σοὶ ὃ πὶ τ᾽ ἦ ὄφελος, ὁπότ᾽ ἐκπέτ᾽ ἰὼν τότε, δόξῃς;
Ἢ πὶ μὴ ζωοῖσιν ἐὼν, θεὶ τῶν δε μαθόῃς;

Καὶ σαφὴς ἔστ᾽ Ἀπολλωνίου τέλος ἔσηνεν ὑπὲρ τῶν τ᾽ ψυχῆς ἀπορρήτων, ἵν᾽ εὐθυμοί τ᾽, καὶ τὴν αὐτῶν φύσιν εἰδότες, οἷ πάθοισι μοῖραι, πορευόμεθα. τάφῳ μὲν οὖν, ἢ ψαδοταφίῳ ἀνδρὸς, οὐδαμοδ πεφυτυχὼν οἶδα, καί τοι τ᾽ γῆς, ὁπόση ὅδιν, ἐπελθὼν πλείστην· λόγοις ὃ παντα-χοδ δαιμονίοις*, κὴ ἱεραῖ. Τύανα δὲ βασιλείοις σὺν πεποιημένα τέλεσιν, οὐδὲ βασιλεῖς ἀπιξίουν αὐτῷ, ὧν αὐτοὶ ἠξιοῦντο.

FINIS.

ΕΥΣΕΒΙΟΥ ΚΑΙΣΑΡΕΙΑΣ

ΤΟΥ ΠΑΜΦΙΛΟΥ, ΑΝΤΙΡΡΗ-

ΤΙΚΟΣ *ΠΡΟΣ ΤΑ ΙΕΡΟΚΛΕΟΥΣ,

Απολλώνιον τὸν Τυανέα τῷ σωτῆρι
Χριστῷ παραβάλλοντος.

χ. φησὶ τὸν Φιλοστράτου δεδῆσθαι τῷ Ιερωκλεῖ τὸν δὲ ἀμφιβαλόντα αὐτὸ τὸν τοῦ Χριστοῦ σύγκρισιν.

EVSEBII CAESARIENSIS

EPISCOPI LIBER CONTRA

HIEROCLEM, QVI EX PHILOSTRATI

historia comparauit Apollonium Tyaneum Saluatori
nostro IESV CHRISTO.

ZENOBIO ACCIOLO FLORENTINO
INTERPRETE.

TEN' amice illa quoque ſuſpicere dignũ eſt, quæ modò hic Hierocles paradoxe iactabat magiſtro, ac Saluatori noſtro Tyaneum componens? Nam ſi reliqua ipſius Philalethis deliria contemplemur (pulchrè enim veritatis inſcriptione ceſſurum putat ſuis contra nos libris) haud ita magnum operæ nunc pretium fuerit, in eo duntaxat verſari me, vt oſtendam, quæ illius feruntur ſcripta, non eſſe quidem ſua ipſius, ſed ex aliorũ non ſententiis modò, verùm dictionibus quoque ipſis ac pene ſyllabis impudenter ſubducta; non indigna nimirum quæ & ipſa ſua quandoque refutatione damnentur. Tametſi re quidem ipſa iampridem, licet non deſtinato contra ſe ſtilo, ſatis illa euerſa videantur, voluminibus octo ab Origene conſcriptis in Celſi orationem, quæ vera

Α Ἀρ' οὖν, ὦ φιλότης, καὶ καινά σε ξυμφορᾶς ἄξιον ἀποθαυμάζειν, ἃ τῷ ἡμετέρῳ σωτῆρι, καὶ διδασκάλῳ τὸν Τυανέα ξυγκρίνων, προσδοξόλογα; ποῖος μὲν γὰρ τὰ λοιπὰ τῆς σὺν τῷ Φιλαλήθει· οὕτω γὰρ οὗ ἔχειν αὐτῷ τὸ καθ' ἡμῶν ἐπιγράφειν ἐδόκει λόγον· οὐδὲν αὖ εἴη ἀσουσδαῖον ἐπὶ τῶν παρόντος*, κἰσασιν μὴ αὐξ' ἰδίᾳ τυγχάνοντα. σφόδρα δὲ ἀναισθῶς ἐξ ἑτέρων οὐχ αὐτοῖς μονονουχὶ νοήμασιν, ἀλλὰ καὶ ῥήμασι, καὶ συλλαβαῖς ἀποσυλημένα, τύχοιμεν ἂν καὶ αὐτὰ τῆς προσηκούσης κατὰ καιρὸν ἀπελέγξεως. δεδώκαμεν δ' ἤδη καὶ ποῖς ἰδίας κατ' αὐτῶν γραφῆς ἀνατέτραπται, ἢ προσαπελήλεκται, σὺν ὅλοις ὀκτὼ ξυγγράμμασι, τοῖς Ωριγένει

γραφεῖσι, πρὸς τὸν ἀλαζονικώτερον τοῦ φιλαλήθους ἐπιγεγραμμένον Κέλσου ἀληθῆ λόγον, ᾧ τὰς εὐθυώδας ἀπραλείπτως, ἐν ὅσοις εἰρήκαμεν, ὁ δεδηλωμένος πραγματικὸν ξυλλήβδην ὅσα ἐς τὸν αὐτὸν ὑπόθεσιν, παντὶ τῷ, εἴρηται τ', καὶ εἰρήσεται, προλαβὼν διελύσατο· ἐφ' ἃ δὴ καὶ ἐπ' ἀκριβὲς τὰ καθ' ἡμᾶς διαγωνᾶ ἔχοντας, φιλαλήθως ἀναπέμψαντες, φέρε μόνον ἐπὶ τοῦ πρόντος πρὸς τὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν τοῦ φιλαλήθους πυθοὶ λόγου πράθεσιν ἐπισκεψώμεθα· μηδέν τι ἀπουδαῖον ἡγούμενοι πρὸς τὰ λοιπὰ τῶν ἐπέρρηδεν ὑποστυλλομένων αὐτῷ διαμάχεσθαι. μόνα γὰρ εἰκότως νυνὶ τὰ περὶ τοῦ Ἀπολλώνιον ἐπορθώμεθα· ἐπεὶ καὶ μόνῳ περὶ σοῦ ποτε καθ' ἡμῶν γεγραφότας, ἐξαίρετος νῦν τούτῳ γέγονεν ἡ τῆδε πρὸς τὴν ἡμέτερον σωτῆρα πράθεσις τ', ἢ ξυλλήβδην θαυμάζειν οὐκ ἀποδέχεται θεία τινὶ, καὶ ἀῤῥήτῳ σοφίᾳ, οὐχὶ ὑπὸ γοητείαν σοφίσμασι τ' θαυματουργηκέναι φάσκων αὐτὸν, καὶ ταῦτα, ἀληθῶς οὕτως ἔχειν πιστεύων, καὶ ἀναποδείκτως ἀποχρίζόμενος. ἄκουε δ' οὖν ἃ φησιν αὐτὰς συλλαβαῖς, ἄνω, καὶ κάτω θρυλλοῦσι, σεμνυνόμενοι τὴν Ἰησοῦν, ὡς τυφλοῖς ἀναβλέψαι τε πράξαντα, καὶ ἵνα τοιαῦτα δράσαντα θαυμάσια. εἶτά πνα μεταξὺ εἰπὼν, ἀπιλέγει, σκεψώμεθά γε μὴ καὶ θεοῖς φίλος πρόξενος βουλόμενοι λαθεῖν. ταῦτα ῥήμασιν αὐτοῖς Ἱεροκλεῖ τῷ τὴν καθ' ἡμᾶς ἐπιγεγραφότι λόγον, εἴρηται. Δάμις μὲν οὖν ὁ τὰ πολλὰ ξυνδιατρίψας τῷ Ἀπολλωνίῳ, ἀπὸ τῆς Ἀσσυρίων γῆς ὁρμώμενος,

A inscribitur, vel Philalethe ipso arrogantiorem multò iactantioremque. Ibi enim rationes ille omnes abundè complexus, quicquid in eam rem cuiquam vel dissertum est vnquam, vel differetur omnino, quasi præoccupatione dissoluit. Eò nos igitur ablegantes, si qui paulò maiore studio detinentur nostra ex fide noscendi: age solùm hoc tempore contemplemur, ex philalethe ipso dominum nostrum Iesum Christum Apollonio comparatum; inu-
B tilem prorsus operam deputantes, si de iis cum eo digladiemur, quæ aliunde is compilauit. Meritò enim quæ ad Apollonium spectant primam à nobis, ac totam operam postulare videntur. Quod vnus hic omnino, præter ceteros omnis, qui contra nos stili aciem distrinxerunt, singulare malum inuexit, impuri scilicet hominis ad Saluatorem nostrum commissionem. Admiratur ergo hîc
C & confitetur Apollonium Tyaneũ, non veneficiis quidem vllis, magicísve præstigiis, sed arcana quadam sapientia diuinarum rerum, mirabilium operum effectorem, temeraria quadam fide, nulla tamen demonstratione in hanc sententiã demersus & confirmatus. Audi verò quibus instrepat verbis. Súsque déque nugantur, inquit, Iesum tollentes, vt qui cæcis videndi reddiderit facultatem, & alia id genus admiranda præstiterit. Tum & paulo mox ita rationibus
D colligit. Videndũ porro ne Diis gratissimi hominis facta latêre Christiani contendant. Hæc ipsius Hieroclis verba sunt in oratione cõtra nos scripta, cui titulus philalethes. Damis igitur qui cum Tyaneo plurimũ vixit peregrè eũ de Assyria comitatus,

vbi & illi primùm congressus est, ex illo captam inter se amicitiam in historiam confert. Nam Maximus quidem particularia quædam hominis huius facta parcè admodum, breuitérque perstringit. Athenienſis verò Philostratus, & vtrumque complexus, & aliorum quoque se scripta collegisse affirmans, exactissimam sanè ab incunabulis inde orsus, obitu quoque tenus historiam texit. Si quando igitur licet nostram, quæso (vt isti aiunt) leuem simplicitatem, contráque philalethis acre illuc comparandis rebus omnibus, firmúmque iudicium disquiramus. Non id quidem hoc loco inspicientes vter maiore præstet diuinitate, pluráve miracula, & illustriora effecerit, neque quod de vno tantùm redemptore nostro, ac domino Iesu Christo in humanitatem venturo diuinitus inspirasti prophetæ à seculo vetustatis Hebraicæ prædixerunt: non quòd multò plures idem Iesus cœlestis doctrinæ verbo ad se conuertit: non quòd ingenuis, ac legitimis discipulis clarè paratis vltro pro illius doctrina mortem subire: non quòd frugalis vitæ ludum solus aperuit futuris quoque seculis fructuosum: non quòd virtute suæ diuinitatis orbi terrarum salutaris affulsit, hodiéque multa hominum millia vndique ad hauſtum diuinæ sapientiæ suæ trahit: non quòd vnus ab hominum genere tot iam seculis oppugnatus, contra tamen hostiliter impellentes, siue illi gentium reges, siue subiecti, inuictus, ac inexpugnabilis

A αὐτόθι τὸ πρῶτον ἐπὶ τὴν ἰδίας χώρας αὐτῷ ξυμμίξας, πλεῖ ἐξ ἐκείνης μετὰ ἀνδρὸς αὐτῷ γνωμῶν ξυνουσίαν ἱστόρησεν. ὁ μὲν Μάξιμος, κομιδῇ βραχέα τοῦ κατὰ μέρος αὐτῷ πεπραγμένων ἀνεγράψατο· ὁ γε μὴν Ἀθηναῖος Φιλόστρατος, τὰ φερόμενα πάντα ὁμοῦ, ἀπὸ τοῦ Μαξίμου, καὶ αὖθις Δάμιδος, καὶ ἄλλων ξυναγαγεῖν ἑαυτὸν φήσας, πάντων μάλιστα συντελῆ τὸν ἀπὸ γενέσεως, καὶ μέχρι τελευτῆς ἱστορίαν τοῦ κατὰ τὸν ἄνδρα βίου πεποίηται. εἰ δὴ οὖν ἐξὸν τὸ ἐπικατηγορουμένῳ ἡμῖν διαφανοῦς, καὶ κεφότητα, καὶ τὸ φιλαλήθους ἀκριβῆ, καὶ βεβαίαν ἑφ' ἑκάστῳ βασάνου κεῖσιν, φέρε διαπυθώμεθα, ἐκ ὅς τις θεότερος γεγόνοι, ἢ ὁποῖος θαυμασιώτερά τε, καὶ πλείω διεπράξατο πράττων, οὐδ' ὡς μόνος πρὸ μυρίων ὅσων γνωμῶν Ἑβραίων θεοῖς, ὁ σωτὴρ ἡμῶν, καὶ κύριος Ἰησοῦς Χριστὸς ἦλθεν ἐς ἀνθρώπους καὶ θείαν ἐπίπνοιαν ἐπεφήτευσε, καὶ οὐδ' ὡς πλείους ἐπὶ τῷ τῆς θείας διδασκαλίας αὐτοῦ λόγον προσέφατο, καὶ οὐδ' ὡς γνησίως, καὶ ὄντως ἀληθεῖς ἐκτήσατο φοιτητάς, μονονουχὶ καὶ ὑπὲρ αποθνήσκειν ἑτοίμως

D τῶν λόγων αὐτοῦ προσβασαμένους, καὶ οὐδ' ὡς μόνος σώφρονος βίου διδασκαλεῖον, καὶ ἐς τὸ μετέπειτα χρόνον ξυνεστήσατο; καὶ οὐδ' ὡς τῇ ἰδίᾳ θεότητι, καὶ ἀρετῇ, πᾶσι ἔσωσε τὸν οἰκουμένῳ, καὶ εἰσέτι καὶ νῦν μυρία πλήθη πανταχόθεν ἐπὶ τὴν θείαν ἑαυτοῦ διδασκαλίαν ἐπαγόμενος. οὐδ' ὡς τῷ πώποτε μόνος πρὸς ἅπαντων ῥᾴδον εἰπεῖν ἀνθρώπων, ἀρχόντων τε, καὶ ἀρχομένων, πλείοσιν ἔθεσιν ἤδη πολεμούμενος, κρείττων, καὶ πολὺ δυνατώτερος τῷ πικρῶς * ἐλαυνόντων

κ. ἐλαυνόντων

ἁπάντων ἀποδέδηχε, θείᾳ τινὶ ἀῤῥήτῳ δυνάμει, τοὺς μὲν κατὰ καιρὸν ἐπανισαμένους αὐτῷ, τῇ θείᾳ διδασκαλίᾳ μετὰ πολλῶν ῥᾳδίως· τὰ δὲ πανύστατα πρὸς αὐτὸν, καὶ φρασθέντα θεῖον λόγον, εἰς ἄπειρον αἰῶνα καθ' ὅλης κρατυνόμενον οἰκουμένης, ἔστι ὡς εἰσέτι καὶ νῦν τὸ ἐνθεὸν δυνάμεως τὸ ἀρετικὸν ἐπιδείκνυσι, μοχθηροὺς τινας, καὶ φαύλους δαίμονας ψυχαῖς μὲν ἀνθρώπων, καὶ σώμασιν ἐφεδρεύοντας ἀπελαύνων διὰ μόνης τῆς ἀῤῥήτου προσηγορίας αὐτοῦ, ὡς αὐτῇ πείρᾳ κατειλήφαμεν. ταῦτα γὰρ περὶ τοῦ * Ἀπολλωνίου ζητεῖν, μὴ καὶ τὸ ἐρωτᾶν ἀνόητον· μόνον ἂν ἐπισκεψώμεθα τὰ τοῦ Φιλοστράτου γραφέως, δι' ἧς διατεθρύλληται, ὡς οὐχ ὅπως γε σὺν φιλοσόφοις, ἀλλ' ἐπὶ σὺν ἐπιφανέσι, καὶ μετρίοις ἀνδράσιν ἄξιον ἐκείνου, ἐχ ὅπως τῷ σωτῆρι ἡμῶν Χριστῷ παραπλήσιον τὸν Ἀπολλώνιον, ὅσον ἐπὶ τῇ γραφῇ τοῦ παρὰ τῷ φιλαλήθει παραδύσεως μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἥκοντος, τὸ δὲ ἀληθὲς μὴ πάμπαν ἐξυφηγραφέως. τοιοῦτος γὰρ ὢν * μετὰ τῶν ἄλλων καὶ ὁ Ἀθηναῖος Φιλόστρατος· ἐξ οὗ ῥᾳδίως ἂν καταμάθοιμεν καὶ τὰ λοιπὰ τὰ κατ' αὐτὸν, παραδύσεως μὲν ἐπὶ πλεῖστον ἥκοντα, αὐτὸ δὲ τὸ ἐξητασμένως μὴ ἀπηκριβωμένων τῆς κατὰ τὸν Ἀπολλώνιον ἱστορίας. τούτων γὰρ ἡμῖν διηκριβωμένων, ὁμοῦ τε τοῖς φιλαλήθεσι τὰ ἀνωτάτω τε καθ' ὅλων δικαστήρια διαφθόρους, ἢ κατὰ χριστιανῶν βεβαίαν, καὶ ὡς αὐτὸς ἑαυτῷ δοκεῖ ἀκριβὴς ἐφ' ἑκάστῳ κρίσις, φανερὰ κατάστασις. ἡμῶν τε αὖ οἱ μωροὶ, καὶ βεβωκολημένοι, νενομίσμεθα παρ' αὐτοῖς,

χ. τὸν Απολλώνιον

χ. αὐτὸς μ.

durat, robore quodam diuinitatis occulto, ſacræ reluctantib. doctrinæ *tempeſtiuè* ſeſe inſinuans. Quam verò ſemel ipſe verbi ſapientiam pectoribus inſeuit, atque transfudit, per immenſa ſecula terræ ambitus ditione magna conſeruans, non denique quod virtutis entheæ vim nunc quoque planè teſtatur impuros dæmonas vel corporibus hominum vel animis inſidentes, ſacroſancta duntaxat nominis ſui compellatione extrudens. Hæc enim ſecum de Apollonio cogitare ſummæ cuiuſdam ſit, ne dum alios ſciſcitari, dementiæ. Quæ nos omnia poſthabentes, vnam modò Philoſtrati penſitemus hiſtoriam. Ex hac enim certis rationibus conuincemus Apollonium non inter philoſophos locum, ac ne inter mediocris quidem, ac vſitatæ probitatis viros, dignum ſortiri, ne dum ſit ille Saluatori noſtro ratione aliqua conferendus, quatenus, inquam, colligere eſt de ipſo Philalethis autore, eruditione quidem magna referto, veritatem ipſam probro afficiente. Huius enim notæ Philoſtratus ipſe eſt cum aliis omnibus apud illum ſcriptoribus. Ex quo nobis planè conſtare poteſt, ceteros quoque, quos ille autores habet, cognitione quidem multa rerum magnáque fuiſſe, minus tamen in eo laboraſſe, vt Apollonij vitam fideli hiſtoriæ commendarent. His itaque ad diſquiſitionem collectis ſatis puto conſtabit, & Philalethis huius indicia ſimul cuncta, teſtimoniáque complexi, acre illud in Chriſtianos, rerúmque omnium, vt de ſe ipſe ait iudicium conſultiſſimum, noſtráque viciſſim quos ille pro tardis, ac deceptis habet (vt eiuſdem

verbis vtar) inepta leuitas, & ſtoliditas patefiat. Neque verò me latet alium quidem audacter ſtatim à maledictis ſcribendi initium fuiſſe ſumpturum velut hoſti inſultantem, contra quem ſcripturum ſe noſſet. Ego verò, amice, alia mihi ratione agendum cenſeo. Nam Tyaneum quidem magna olim rerum humanarum ſapientia fuiſſe hominẽ credidi, velímque nunc etiam, modò liceat, eadem in ſententia permanere. Denique ſi de Tyaneo quid ſentiam planè me rogas, ego ſic ſtatuo. Si quis hunc in philoſophorum albo repoſitum velit, ita ſanè vt fabularum figmentis æquos naturæ fines minus conturbet, nullam fore à nobis inuidiam, quin magnificè de illo & ſentiat & loquatur. Sin verò quis terminos euagari, ſupráque philoſophiam ſe ferre auſit, ſiue ille Aſſyrius Damis, Athenienſíſve Philoſtratus, ſiue hiſtoricus, oratórve ille ſit, verbis quidem veneficia diffitens, re tamen ipſa magis hominem deprimens, quàm oratione attollat, hic ſanè velut egregiè perſonatus, Pythagoræ diſciplinam fronte effingens, ſe quidem nobis philoſophũ oſtentabit, aſinus tamen erit leonis pellem ſuperindutus, neque aliud planè quàm ciuitatum ſpectabilis circulator, ac clamoſus ſophiſta, magúſque pro philoſopho, ac veneficus deprehendetur. Vnde vero in hanc ſententiam ducar, quæſo, attende. Naturales termini quidam ſunt ſubſtantiæ vniuerſæ, principia, medium, finéſque circumplexi, modos ſcilicet rerum omnium, legéſq;, quibus ex rebus quantacunque hæc mundi machina & ſtructura perficitur. Hi vero termini ſolidis legibus diſponuntur: nexibúſque firmiſſimis cohærentes, prouidentiæ

A ἡ πρὸς αὐτὸν ἐπικαλούμενη ἀχέρδειά τε, καὶ κουφότης. ἄλλως μὲν οὖν ὁμόσε χωρῆσαι, αὐτόθεν διεβάλλειν αὐτὸν βλασφημίᾳ, ὡς ἐχθρὸν ἀνδρὶ, καὶ πολεμίῳ, τὸν καθ' οὗ τὸν λόγον ἐποιεῖτο. ἐγὼ δὲ, ὦ ἑταῖρε, σοφόν τινα τὸν ἄνθρωπινα τὸν Τυανέα γεγονέναι ἡγοῦμαι, καί γε αὐτῆς ἔχεσθαι διανοίας ἐκὼν εἰς βουλοίμαν, καὶ σοὶ τοῦτο αὐτὸς ἐμαυτῷ περὶ αὐτοῦ δόξαν σαθείην δὲ ἐρωτῶντι, φιλοσόφων μὲν ὅτῳ τις βούλοιτο καταλέγειν τὸν ἄνδρα, παρὰ μηδὲν δισχυρισαμένοις παῖς περὶ αὐτοῦ μυθολογίαις, ἔστω. εἰ δ' ὑπερπηδᾷ τοὺς ὅρους, καὶ φιλοσοφίας ὑπέρτερα φρονεῖν, εἴτε τις Δάμις Ασύριος, εἴτε Φιλόστρατος, εἴτε τις ξυγγραφεὺς, ἢ λογογράφος φαυλοίτο, λόγῳ μὲν σκηπτόμενος γοητείαν, ἔργοις δὲ πλέον, ἢ ῥήμασιν ἐπιφορτίζων τὸν ἄνδρα, προσωπεῖόν δικαιον τοῦ Πυθαγόρου ὑπομορφαζόμενος ἀγωγεῖον, οἰήσεται μὲν ἡμῖν ὁ φιλόσοφος, ὄνος δὲ τῇ τοῦ λέοντος ἐπικρυπτόμενος δορᾷ, θέσις τις ἀληθῶς ἀγείρων κατὰ πόλεις, αὐτό τε τοῦτο, γόης ἀτεχνῶς ὑπὸ φιλοσόφου φωραθήσεται. πῶς δὲ τοῦτο φημι, καὶ πόθεν ὁρμώμενος ἐρωτᾷς, μάνθανε.

D ὅροι φύσεως, ἀρχαὶ, καὶ μέσα, καὶ τέλη τε τῶν ὅλων οὐσίας περιληφότες, μέτρα, καὶ δεσμοὶ ἅπασι, δι' ὧν τόδε τὸ παῦν μηχάνημά τε, καὶ ἀρχιτεκτόνημα τοῦ παντὸς κόσμου τελεσιουργεῖται· διατεθεῖναί τε νόμοις ἀλύτοις, καὶ δεσμοῖς ἀῤῥήκτοις, τῆς τὰ πάντα οἰκονομούσης προνοίας τὸ πάνσοφον

βούλημα διαφυλάττοντες. ἀκόλουθα κι- A
νήσεώς τε, καὶ μεταθέσεως τῆς τάξεως τῶν ἁπάν
των διατεθειμένων. κεκράτηται γὰρ οὖν θεσ-
μῷ φύσεως τὸν θεῖον ὑπερβαίνειν
νόμον πᾶς, ὅστις περ ἁσυνέτου τοῦ ἐπέ-
κεινα βαίνειν σπεύδει πόθος. ἀλλ' οὖν ὥσπερ
φύσιν ὁ σύνδρος ἐπὶ τὸ χέρσον μετα-
βὰς βιῶναι διωκήσεται ἰχθύς, οὐ τὸ σὺν
χέρσῳ τραφὲν, τοῖς ὕδασι καταδύσεται,
τὸ σπεῦσαι δὲ μηνεκὲς μόνον ἀσπαζόμενος· B
ὁ μέγα πεδήσας μετέωρος ὡς τὸ ἐπὶ
γῆς, ἁρπάσεται ποῖος ἀέρα, ξυμπερι-
πολεῖν ἀετοῖς ἐπιθυμῶν· καὶ μὲν κεῖνοί
γε, κἂν ἐπὶ γῆς ἔλθωσιν, βεῖσαντες
ἐπὶ τὸ κάτω πλὴν δυνάμιν, καὶ τὸ πτερὸν
χαλάσαντες, καὶ ἀνιέντες πλὴν φύσιν. ἐ-
πεὶ μὴ τοῦτο θείοις ὤφειλαν νόμοις τοῖς ὑ-
ψοῦ τὸ μετέωρον ὑποκαταβαίνειν δύ-
ναται. οὐ μὲν μὴ ἔμπαλιν τὸ ταπεινὸν,
μὴ γεώδες ἐπὶ τὸ μετέωρον αἴρεται. ταύ-
τῃ δὴ μὴ τὸ θνητὸν ἀνθρώπων γένος ψυ-
χῆς μετέχον, καὶ σώματος, ὅροις περιγέ-
γραπται θείοις. οὔτ' οὖν τῷ σώματι δι'
ἀέρος ἔλθοι ποτὲ τῶν ἐπὶ γῆς καταφρο-
νήσας διατεινῶν, μὴ οὐχὶ τοὐπίπαν
αὐτίκα τῆς ἀνοίας παραχὼν, οὐ τῇ ψυ-
χῇ ἁρπεὶς φρονήματι καθίξεται τῶν
ἀνεφίκτων, ἢ μελαγχολίας, νοσήματα
ἂν φεύγοι· σωφρονοῖ δ' ἂν ἁρμόσας
μᾶλλον τὸ σῶμα ποσὶν ἐπὶ γῆς φερόμε-
νος· πλὴν γε ψυχῇ παιδεία, καὶ φιλο-
σοφίᾳ σκηπτόμενον.* δύναιτο γὰρ καί τις
ξωγρεῖν ἀνωθέν ποθεν σὺν τῷ κατ' οὐ-
ρανὸν διατεινῶν ἐλθεῖν, καὶ τὸ σπεῦσαι
διδάσκαλῳ αὐτῷ φανῆναι ζωπυ-
ρίας. ἐῤῥωμένῳ γάρ τοι παραδείγ-
ματι, νοσοῦντι μὲν τὸν ἰατρὸν ἐπιφοιτᾶν δεῖ, καὶ τὸ διδάσκαλον εἰσαγομένῳ

gubernãtis ſapientiſſima decreta cuſtodiunt & aſſeruant. Haud igitur vnquam temerè loco moueat, ordinémve commutet eorum quicquã, quæ ita ſemel diſpoſita atque inſtituta ſunt. Omnis enim, quem cupido paulo audentior ſubit, vltra naturæ leges ſe ferre, quo minus id facere poſſit, iiſdem legibus coërcetur. Neque enim eſt aquatilem piſcem degere in terras tralatum, neque terris innutritum animal ſic vrinabit, vt aſſiduam ſub aquis diligat moram. Non exultim ita ſolo tolletur, vt cœlo penſilis (quanquam id valde appetat) queat aquilis intereſſe: Cùm tamen volatilium ſit ad terram deſcenſus, alarum præpetem illam vim curſúmque ſiſtentium. Ita enim diuinis legibus ſanctum eſt, vt ſumma imis per deſcenſum communicent: non tamen quod humile ac terrenum eſt, in ſublimè continuo ſeſe tollat. Eadem ratione mortalis homo cùm ſit ex anima & corpore conſtitutus, iiſdem quoq; terminis coërcetur: ita vt nec aërem graui corpore peragrare quiſquam contendat, ceu terreſtres ſemitas aſpernatus: quin ad terram continuo deuolutus, meritas inſaniæ pœnas exoluat; neque vana opinione mentem ſuffectus, inacceſſas vias animo peragrabit, niſi qui atræ bilis morbo corripiatur. Sapientius ergo fecerit, ac modeſtiùs multo, ſi congruentib. veſtigiis terra incedat, animúmque doctrina, ac philoſophia ſubnixus, votis expoſcat, de ſupernis domiciliis adiutorẽ ſibi aliquem, columénque adeſſe, à quo de cœleſti felicitate inſtrui edocéríque poſſit. Vt enim exemplo iam cõſtat, par eſt ægrotis medicum adhiberi, præceptorémq; diſciplina ſua

imbutis præſto eſſe diſcipulis: neque minus eos qui ſupernas incolunt ſedes, congreſſus hominum quamuis infimos non dedignari, viciſſim verò fieri nullo modo. Ex quo intelligi nobis datur rationem nullam aduerſari, quin natura ipſa diuina cùm benefica ſalutaríſque ſit, rerum præſertim omnium curam gerens, in commercium ſeſe hominum, familiaritatémque demittat, diuinæ prouidentiæ lege ita maximè permittente. Bonus eſt enim Deus, vt inquit Plato: bonum verò nulla rei cuiuſquam ſubit aliquando inuidia. Non igitur bonus ille, cùm ſit omnium rerum gubernator, ac pater, vnius modò corporis curam geret: quin multò & animarum magis, vt pote quibus æternitatis munus, ac liberæ voluntatis arbitrium cõtulit: hic inquam vniuerſæ diſpoſitionis autor & magiſter, habiles ſuaptè natura animas conſpicatus, ad ea bona percipienda, quorum ipſe bonorum vim illis gratificatur, eiſdem quaſi luminis ſui radios vbertim infundet. Angelum quempiam de maximè ſibi adiunctis ad eorum qui in terris degunt, ſalutem quandoque, vſúmque demittens. Quòd ſi quem tanto munere fortunari contingat, tam ille mentem animúmque purgatus, mortalitatis labe omni depulſa, diuinitati facilè tranſcribetur: ac veluti magni cuiuſdam imaginem Dei anima circumplexus, tantus iam erit, vt vniuerſum hominum genus in ſe moueat & conuertat: Mundúmque Sole ipſo ſplendidius illuſtrabit, monimenta ſibi inſitæ diuinitatis poſteris quoque ſuis de ſe relinquens, neque minus opificiis vllis quæ ex inanimi materia conſtat, entheæ naturæ præferet argumentum. Atque hac demum

In Timæo.

A τοῖς μαθήμασι ξυμφέρεσθαι, & τὸν ἄνω που, καὶ εἰ ὑψηλὰ ξυλλαπτόμενα τοῖς ταπεινοῖς· οὐ μὴν καὶ ἀνάπαλιν. ὅθεν δὴ θείαν μὲν φύσιν ἐνεργέτιν οὖσαν, καὶ σώτειραν, καὶ προνοητικὴν τῶν ὄντων, ἀνθρώποις ποτὲ ἐς ὁμιλίαν ἐλθεῖν, οὐδεὶς ἂν ἀπείρηοι λόγος ὅσῳ θείας προνοίας, & τούτου ξυλχωρημένου. ἀγαθὸς γὰρ ὢν κ᾽ τ᾽ Πλά-

B τωνα· ἀγαθῷ δὲ οὐδεὶς περὶ οὐδενὸς ἐγγίνεται φθόνος. ὅθεν σωμάτων μόνον ἀγαθὸς ὤν, ὁ τὸ δὲ τὸ παῦ διακυβερνῶν ἐπιμελήσεται, πολὺ πλέον δὲ ψυχῶν, αἷς τὸ ἀθανάτου τ᾽, καὶ αὐτοκρατορικὸν κεχαρίσται γέρας· τούτοις δῆτα, οἷα τ᾽ οἰκονομίας ἁπάσης κύριος ὤν, & χαρίτων, ὧν δὴ δωρούμενος αὐτοῖς, ἐνεργετεῖ τ᾽ φύσιν, οὔσαις αὐτὴν πληθυνομέναις, ἀκτῖνας ὥσπερ τὸ παρ᾽

C ἑαυτοῦ φωτὸς δωρήσεται ἀφθόνως· τῶν ἀμφ᾽ αὐτὸν, ἔστιν ὅτε τοῦ μάλιστα προσεχεῖς ἐς τὸν τοῦ ἐπὶ τὰ τῇδε σωτηρίου τὲ, & ἀντίληψιν σπέρμπων. ὧν εἴτῳ δ᾽ τυχῆσαι γένοιτο τὸν διάνοιαν, ἐξ᾽ ἀποκαθαρθεὶς, καὶ τὸν τῆς θνητότητος ἀποσκεδάσας ἀχλὺν, θεῖον ἀληθῶς ἀναφήσεται, μέγα τινα θεὸν ἀγαλματοφορῶν τῇ ψυχῇ. κινήσει δῆτα οἷα τὸ

D λικοῦτος τὸ πάντων ἀνθρώπων γένος. καὶ μᾶλλον Ἡλίου τὸν οἰκουμένην καταλάμψει, τοῦργον τ᾽ ἀϊδίου θεότητος, καὶ ἐς τὸν ἐπόντα ξυνορᾶν καταλείπων χρόνον, οὐ μεῖον τῶν ἐξ ἀψύχου ὕλης δημιουργημάτων, τὸ τῆς σοφίου παράδειγμα φύσεως παρεχόμενον. καὶ ταύτῃ μὲν

αὐθρωπεία φύσις τῆ ὑπὲρ αὐθρω-
πων κοινωνήσαι ἄν. ἄλλως δὲ οὐ θέ-
μις τοῦ ὅρους ὑπερβαίνειν, οὐδὲ ἀπιέ-
ρῳ ἔχοντα τὸ σῶμα, τὰ τῶν πτη-
νῶν ἐπιτηδεύειν, οὐδὲ ἄνθρωπον ὄν-
τα, τὰ τῶν δαιμόνων πολυπραγ-
μονεῖν. τί δῆτα ἡμῖν ἐπὶ τούτοις
Ἀπολλώνιον εἰσάγεις, ὦ ξυγγραφεῦ;
εἰ μὲν δὴ θεῖον, καὶ φιλοσόφου κρείτ-
τονα, τῷ τε φύσιν, ἁπλῶς εἰπεῖν,
ὑπὲρ ἄνθρωπον, τήρει μοι δι' ὅλης τ
ἰσορείας τὴν ὑπόθεσιν, ἡ τοῦργον εἰ-
σέπειτ νεῶ ἐπιδείκνυσθαι τῆς θεότητος. ἢ
γὰρ δὴ ἀποπώτατον τεκτόνων μὲν,
οἰκοδόμων, ἡ μὴ τῷ τῶν δημιουρ-
γῶν τελευτῷ ἐπιμήκιστον τοῦργον δι-
αρκεῖν, ἀθανάτου που χάριν τῶν συ-
σπουδαίων τῷ μνήμῃ σπουδαῖον·
θεῖον δ' ἔρα φύσιν ἀνθρώποις ἐπι-
κάμψασαν, σκόπον που, καὶ μικρο-
δεῖ ἀποτελεῖν, οὐχὶ δὲ ἐς αἰῶνα
τῷ ἀρετῷ ἐπιδείκνυσθαι, μὴ ἐς
σέ τινα Δάμιν, ἢ καὶ ἄλλους βρα-
χεῖς πλωχθύουσαν τῶν ἀνθρώπων,
ἀλλ' ἐς μυρίων ὅσων ὠφελείας· οὐ
τῶν καθ' ὧν ἐγνωρίζετο μόνον, ἀλλὰ
καὶ τῶν μὴ ταῦτα χρησομένων τῷ
παρόντι ποιουμένη; ταύτῃ τοίνυν ἡ
τοῦ πάλαι σοφοὺς ζηλωτάς τε, καὶ
διαδόχους ποιήσασθαι τῆς ἀρετῆς, ἀ-
θανάτου ὡς ἀληθῶς ἀνθρώποις φρε-
γμένους τὸ κατόρθωμα. εἰ δὲ θνη-
τῷ θ' ὑποχάφεις ἀνδρὸς τῇ φύ-
σιν, ὅρα μὴ πλέον, ἢ σοφοῦ ἐστι ταύ-
τῃ χαριζόμενος, δίκῃ ἀποίσεις πα-
ρανομίας. ἀλλὰ μὲν εἰσῆκται αὖ τῷ
θείῳ ἄνθρωπος, καὶ θαλαττίῳ δαί-

A ratione particeps homo fiet naturæ sublimioris. Secus verò imbutum nequaquam fas sit metas finésque transire. Non inuolucri, inquam, corpore vias auium affectare, neque humanæ conditionis oblitum, quæ ad dæmonas spectant curiosius indagare. Quæ cùm ita se habeant, quid tantopere nobis Apollonium circumducis scriptor egregie? Si quidem hunc diuinum censeri fas est, philosophóque ma-
B iorem, &, vt semel dicatur, excellentis cuiusdam supra hominem facultatis, inspiciatur sanè totius quæ de illo scribitur, historiæ argumentum. Tum si quod ex illo supereſt opus diuinitatis, age depromito. An non quæso absurdum maximè est, architectorum quidem opera & fabrorum, vel iis ipsis vita perfunctis in longinquum sanè tempus extare, vnde illorum nomen æternitati mandetur: diuinam verò naturam inter homines splendescentem, ita angusti temporis in-
C teruallo obscuram euanuisse, neque in seculum virtutis suæ monimenta testari: non Damidis quidem nescio cuius, aliorúmque breui dilabentiũ hominum testimonia mendicantem, sed vtilitate ipsa, in multa hominum millia, neque horum modò, à quibus dignosceretur, sed ad posteros pertinente, longè latéque diffusam? Hoc procul dubio
D pactò constat veteres sapientes, virtutis suæ imitatores quàm plurimos, successorésque reliquisse stabili ad bene viuendum tradita illis norma. Quòd si hominem hunc mortalitati adscribis, caue ne plus illi ad gratiam tribuens quàm par sit, pœnas violatæ rationis expendas. Atque diuinus quidam homo à Philostrato nobis adducitur sub ipsius genituræ dies marini dæmo-

nis figuram, faciémque indutus. Matri enim adhuc ventrem ferenti ſpecies marini Dei eſt ante oculos obuerſata, Proteus ipſe ſcilicet verſilis apud Homerum in figuras omnigenas Deus. Ea verò nihil perterrita, quid paritura eſſet eum interrogauit. Me ipſum paries, inquit ille. Quid tu autem? Proteus ille, inquit, Ægyptius ſum. Tum florido in prato Cycnos ait neſcio quos parienti illi pro obſtetricibus affuiſſe. Nullo tamen vnde hoc hauſit, citato autore. Neque enim puto fabulæ huius narratorem ſcribet Aſſyrium Damin. Tametſi haud multò poſt eadem in hiſtoria ſcribat Apollonium quaſi diuinitate iam præditũ ſeſe Damidi adiũxiſſe, his fermè verbis illi congreſſum: Ego, amice, vocum omnium & linguarum cõſcius ſum, licet nullas didicerim. Quóq; minus mirere, potis ego ſum latentes cogitatus, captúſque deprehendere. Cultum quoq; Apolloniũ ſcribit in Æſculapij templo, Deo id maximè approbante, neque verò doctum fuiſſe, ſed ab infantia præditum naturali quadam rerum præſenſione. Denique ab ipſa protinus genitura Apolloniũ ſine artis impendio velut homine potiorem tota hiſtoria nobis effingit. Sed tùm præcipuè cùm in cuſtodia aliquãdo detentus, ſe ſua ſponte pedicis exoluiſſet: planè ſe aduertiſſe Damis affirmat Apollonium ſupra communem hominum fortem diuinitate quadã præditum eſſe. Neque enim tunc ſacrorũ miniſterio vllo adiutum (quomodo id enim in cuſtodia potuiſſet?) ſed ne ſupplicantẽ quidem aut immurmurantem, vincula tamen & cõpedes pro ridiculo habuiſſe. Cùm verò de illius extremo die mentionẽ facit, nuſquam gentium ſcribit ac locorum ſepulchrum eius aliquod,

A μονῳ χθημά τε, καὶ προσωπεῖῳ ἀπὸ χθυέσεως ἀναλαμβάνων. κυούσῃ γὰρ ὡς φησι τῇ αὐτοῦ μητρὶ, φάσμα ἦλθε θαλαττίου δαίμονος, Πρωτεὺς ὁ πρὰ τῷ Ομήρῳ ἀλλάττων. ἡ δὲ, οὐδὲν δείσασα, ἤρετο αὐτὸν τί ἀποκυήσοι. ὁ δὲ, ἐμὲ, εἶπε· σὺ δὲ τίς εἰποῦσης, Πρωτεὺς, ἔφη, ὁ Αἰγύπτιος. εἶτα δὲ λειμῶνά τινα, καὶ Κύκνους, τινὰ γυναῖκα μαιεύεσθαι χράφῃ, ὁπόθεν αὐτὸ τοῦτ' εἰληφθὲν μὴ εἰπών· οὐ γὰρ δὴ καὶ τούτου ὑφηγητὴν Δάμιν Ασύριον ὑποχράψεται, ἀλλὰ καὶ σὺν ἐς μακρὸν τ' αὐτῆς ἱστορίας αὐτῷ Δάμιδι, οἷα δὴ θείας ὄντα φύσεως Απολλωνίῳ εἰσάγει· αὐτὰ δὴ ταῦτα λέγοντα, Ἐγὼ, ὦ ἑταῖρε, πασῶν τῶν φωνῶν ξυνίημι, μαθὼν οὐδεμίαν· καὶ μὴ θαυμάσῃς. οἶδα γὰρ καὶ ἀποπωσιν ἄνθρωποι. καὶ πάλιν ἐν Ασκληπιοῦ πιμώμενον τοὺς δαίμονας, καὶ προγνῶσίν τινα, καὶ ἀδίδακτον ἔχειν σὺν παιδὸς, κρείττονά τε ἀτεχνῶς ἀνθρώπου φύσαι αὐτὸν, ἐξ αὐτῆς χθυέσεως, καὶ δι' ὅλης ἡμῖν τ' ἱστορίας ὑποχράφει. λύσαντος γοῦν ἑαυτὸν ποτε ἀπὸ τῶν δεσμῶν, ἐπιφέρει, λέγων, τότε προσῶτον ὁ Δάμις φησὶν, ἀκριβῶς ξυνεῖναι τῆς Απολλωνίου φύσεως, ὅτι θεία τε εἴη, καὶ κρείττων ἀνθρώπου. μὴ γὰρ θύσαντά γε· πῶς γὰρ ἂν δεσμωτηρίῳ; μὴ δὲ ὀξάμενον, μηδὲ εἰπόντα τι, καταγελάσαι τοῦ δεσμοῦ. ἀπὶ τελευτῇ δὲ, τάφον μὲν αὐτοῦ μηδόλως που γῆς εὑρίσκεσθαι, χωρῆσαι

χωρῆσαι δὲ ἐς οὐρανὸν αὖτῳ σώμα- A
τι μὴ ὕμνων, καὶ χορείας λέγω. εἰ-
κότως δὴ οὖν, οἷα τὸν τοσοῦτον θεό-
προν, ἢ Πυθαγόρας, Ἐμπεδοκλῆς τ', καὶ Πλάτων φιλοσοφίᾳ τὸν ἄνδρα θεοτελεστηθέναι φησίν. κἀκοῦ σὺ θεοῖς ἡμῖν ἀναγεγράφθω ὁ ἄνθρωπος. κἀ ὁ φθόνος ἀπέστω τῆς τ' φωνῶν ἁπασῶν αὐτοφυοῖς, & αὐτοδιδάκτου ξυνέσεως· ἡ δῆτα οὖν ἐς διδασκάλου ἄγω αὐτὸν, καὶ ὃν μηδεμίαν φωνὴν μεμαθηκότα διαβάλλῃ, ὡς ἂν ἐξ ἀσκήσεως, κἀ μελέτης· ἀλλ' κἀ σὺ φύσεως Ἀττικὸν χρώμενον τὴν γλῶτταν; φησὶ γάρ
χρόνῳ δὲ ὕστερον * ὡς θείων ἐς ἡλικίαν, γράμματά τε, κἀ μνήμης ἰσχὺν ἐδήλου, καὶ μελέτης κράτος. κἀ ἡ γλῶττα αὖτῳ, Ἀττικῶς εἶχε. κἀ γεγονότα δὲ αὐτὸν ἔτη τεσσαρεσκαίδεκα, ἄγω ἐς Ταρσοὺς ὁ πατήρ, παρ' Εὐθύδημον ὃν σὺ Φοινίκης. ὃς ῥήτωρ τὰ ἀγαθὸς ἦν. & ἐπαίδευε τοῦτον. ὁ δὲ, τῷ διδασκάλου εἶχε. εἶτα ξυνεφιλοσόφουν αὖτῳ, Πλατωνικοί τ', & Χρυσίππειοι, κἀ ὃ ἀπὸ τοῦ περιπάτου. ἤκουε γὰρ κἀ τῶν Ἐπικούρου λόγων. οὐδὲ γὰρ τούτοις ἀπεσκυδάλιζε. τοῦ δὲ Πυθαγορείοις, ἀῤῥήτῳ τινὶ σοφίᾳ ξυνελάμβανε· τοσοῦτα ὁ μηδεμίαν μαθὼν φωνὴν, θεία τὲ δυνάμει, ἃ & σιωπῶσιν ἀνθρώποις προσλαβὼν, ἐξεπαίδευε· ὁ δὲ, διαλιπὼν αὖθις αὐτὸν, θαυμάσαι ἐν ὅσον ξυνέσεως τῶν ζώων φωνῆς ἦλθε. κἀ ἐπιφέρει λέγων, κἀ ἐς ξύνεσιν δὲ τῆς τῶν ζώων φωνῆς ἦλθε. κἀ ἔμαθε δὲ τοῦτο, διὰ τῶν Ἀρά-

A vestigiúmque extare, sed viuentem ad superos ascendisse, non sine choris hymníq. nympharum. Meritò igitur talem ac tantum virum affirmare potest, multò quàm Pythagoras & Empedocles, ac Plato fuerit, ex philosophia diuiniorem effectũ. Reponatur itaq; ex tam claris operibus inter Deos. Neq; inuidia prosequamur illam vocum omnium & linguarum naturalem, ac sine præceptoris opera cognitionem. Sed enim B cur illum quæso ad præceptoris ludum adducit illius partes attenuans, quem nullá paulò ante didicisse vocem ostendit, quasi Atticam eloquẽtiam non natura quidẽ duce, sed vsu magistro, ac exercitatione percepe-rit? Inquit enim cùm primùm ad ætatem processit literarum in illo profectus, memoriæ quoque vis, ac exercitationis studiũ viguit, lingua verò Attica vtebatur. Natus porrò annos quatuordecim à parente Tarsos de- C ductus est ad Euthydemũ Phœnicẽ, qui præcellẽs ætatis illius rhetor eum in eloquentia erudiret. Fuit itaque apud hunc dicendi artificẽ Tyaneus: vnáque cum illo philosophiæ vacabãt Platonis & Chrysippi sectatores, peripateticíq. nonnulli. Fuit etiam & Epicurei dogmatis auditor: neque enim penitus ab illius secta abhorruit. Nam Pythagoricã quidem ineffabili quadá mentis vi comprehẽdit. Hæc itaque omnia per magistros edoctus D est ille, qui creditur vocem nullã vnquam didicisse, tacitósq. hominum cõceptus solitus præsentire. Ceterùm Philostratus quasi per interualla respirans in admirationẽ rursus erumpit sapientiam laudans Tyanei, vel in ipsis animantium vocibus dignoscendis. Ait ergo ad scientiam quoque Apollonius venit, qua brutorum intelligeret animalium voces. Id verò ipsum didicit, cùm per Ara-

biæ populos iter faceret, interpretationis huius, ſicuti re ipſa videre eſt, bene conſultos. Etenim ex cygnis Arabes auibúſque ceteris diuinationem vt ex oraculis colligunt, brutorúmq. callere ſenſa exiſtimantur hepar draconum, ſiue, vt alij putant, cor ipſum depaſti. Ergo Pythagoræ ſectatorem illum ab eſu carnium penitus abhorrentẽ, nec Diis quidem ipſis per cædem, ac ſanguinem litare auſum, veſci draconum corde, hepatéve oportuit, vt per hæc Arabum ſapientiæ particeps fieret. Cùm enim ſub iis magiſtris hãc doceretur, quanam alia ratione proficere potuiſſet? Ergo ad enumeratos Apollonij præceptores Arabũ quoque ſapientes in augurandi facultate accedent. Ex hac enim fertur paſſerem ſubinde intellexiſſe, crebro pipillatu reliquas ſuæ ſpeciei aues ad paſtum concire, magnámque ea de re admirationem aſtantib. præbuiſſe. Eadem ratione cùm in Aſſyriam proficiſcens moribundam media in via leænam offendiſſet, catulis ſimul octo iuxta porrectis, illico ex diſciplina coniectans ſpatium temporis intellexit, quo ſibi apud Perſas commorandum eſſet. Sed & Philoſtratus idem narrat, quædam illum in Perſide aggreſſum, nõ multùm ſanè ab iis diſſidentia, quæ in Arabia prius effecerat. Nam cùm Damis acceſſurum ſe ad magos negaret, qui vnus alioqui diſcipulus illi erat coméſque fidiſſimus, ad eos tamen incomitatus ſe contulit, ne magicæ myſteria facultatis aſpernanti ea ſocio patefierent. Magis itaque Tyaneus die medio, ac nocte intempeſta operam dabat.

A ζων πορφύρεος, ἄριστα γιγνωσκόντων τε, καὶ θεραπόντων αὐτό. ἔστι γὰρ τῶν Ἀραβίων κύκνων ἤδη, καὶ ὀρνίθων μαντευομένων ἀκούειν, ὁπόσα ἱερὰ χρησμοί. ξυμβάλλονται δὲ τὰ λόγων, στρούμενοι τὸν δρακόντων, ἢ μὴν, καρδίαν φασὶν, οἱ ὄφεις, ἢ ἧπαρ. ἐνταῦθα πάντως που δρακόντων καρδίας δή που, καὶ ἥπατος τὸν Πυθαγόρειον ἐμψύχων τε

B ζώων ἀπεχόμενον, καὶ μηδὲ θύειν δαίμοσιν ἐπιτολμῶντα, εἰκὸς ἦν ἀποβύσασθαι, ὡς ἂν καὶ τὰ παρὰ τούτοις κοινωνήσοι σοφίας. πρὸς γὰρ τοιῶνδε διδασκομένων, πῶς ἂν ἄλλως μὴ οὐχὶ τὰ ὅμοια τοῖς διδασκάλοις ζηλώσαντα, κατορθῶτο τὸ ἐπιτήδευμα; ἔχομεν δὴ οὖν πρὸς τοῖς καταλελεγμένοις καὶ τοὺς Ἀράβων σοφούς, διδασκάλοις τὰ κατὰ τὸν οἰωνιστικὸν ἀνδρὸς ἐπισή-

C μης· ἀφ' ἧς εἰκότως ὁρμώμενος, ὕστερόν ποτε τὸν σρουθὸν ὅ, τι καὶ βούλοιτο ξυναλῶν, τοὺς ἑταίροις ἐπὶ σοφίᾳ πρεσβύτου, θαῦμα μείζονα παρέσχεν ἐλθεῖν τοῖς παροῦσι· ταύτῃ δὴ καὶ τὸν ἀποσφαγιασάμενον ὅσον οὔπω λέαιναν ἅμα τοῖς ὀκτὼ σκύμνοις κατὰ τὸν Ἀσσυρίων ὁδὸν διασάμενος, αὐτίκα τῷ μαθήματι ξυμβαλών, τῆς ἐσομένης αὐτῷ πρὸς Πέρσας διατριβῆς τὸν χρόνον ἐμαντεύσατο· ἀκόλουθα ἢ τῇ παρὰ

D τοῖς Ἀραβίοις φοιτήσει, ἐκφρεῖν αὐτὸν ἢ παρὰ Πέρσας ὁ αὐτὸς ξυσφαφεὶς ἰσορρεῖ. τῷ γάρ τοι Δάμιδι, ὃς μόνος φοιτητὴς ἦν αὐτῷ, καὶ ἑταῖρος, ἀπαγορεύσαντι παρὰ τοὺς μάγους ἰέναι, μόνος αὐτὸς, ὡς ἂν μὴ μετ' ἀγνώμονος δηλαδὴ τὰ τῆς μαγείας μανθάνοι, μεσημβρίας τε, ὡς ἀμφὶ μέσας νύκτας τὰς μετ' αὐτὸν ἐποιεῖτο σχολάς·

ἐπ᾽ ἰ Οὐαρδάνῃ Βαβυλωνίῳ ἐς λόγους ἐλθόντα βασιλεῖ, ὡδέ πως λέγηται αὐτ᾽ πεῖραπδ᾽ Σοφία δέ μοι Πυθαγόρᾳ, Σαμίᾳ ἀνδρός, ὃς θεούς τ᾽ θεραπεύειν ὧδε ἐμὲ ἐδίδαξε, ὡς ξυνιέναι σοφῶν ὁρωμένων τε καὶ οὐχ ὁρωμένων, φοιτῶν τε ἐς διαλέξεις θεῶν· τίς δ᾽ αὖ τῷ ταῦτα ξυγχωρήσειν, ὅτε Πυθαγόρᾳ μὲν ἐδεμία τις τοιαύτη καταλέλειπται γραφή, ἐδ᾽ ἀπόῤῥητά τινα ξυγγράμματα, ὡς κἂν ὑπονοῆσαί αὐτὸν ἐξ ἐκείνων ὁρμᾶσθαι. ὁ δέ γε διδάσκαλος αὐτῷ τ᾽ κ᾽ Πυθαγόραν φιλοσοφίας, οὐδέν τι διαφέρειν τ᾽ Ἐπικουρείων, πρὸς αὖ μεμῶρτύρηται τ᾽ Φιλοστράτου, ὡδέ πως εἰρηκότος, Διδάσκαλος μὲν ἰῶ αὖ τῷ Πυθαγόρᾳ λόγων, οὐ πάνυ σπουδαῖος, οὐδ᾽ ἐνεργῷ τῇ φιλοσοφίᾳ χρώμενος, γαστρός τ᾽ ἥττων, κ᾽ Ἀφροδισίων· κ᾽ κ᾽ τ᾽ Ἐπίκουρον ἐζηλωκότα. ἰῶ ἰ ὅστ᾽ Εὔξενος ὁ Ἡρακλείας τ᾽ Πόντου. τὰς ἰ Πυθαγόρᾳ γνώμας ἐγίνωσκεν, ὥσπερ ⓐ ὄρνιθες ἃ μανθάνουσι παρὰ τῶν ἀνθρώπων. φοβοῦ τ᾽ ἀποπίας, εἰ παρὰ τούτου λέγοι τις τ᾽ πρὸς θεοὺς τ᾽ διαλέξεως τ᾽ ξυήσειν αὐτὸν εἰληφέναι. ἀλλὰ δὴ ξυγκεχωρήσθω ⓒ ἑτέρῳ ὑφηγητῷ αὐτ᾽ ἀκηκοέναι· καίτοι γε τ᾽ ξυγγραφέως τοῦδε μηδαμῶς ἐπισημηναμένου. τίς δὴ οὖν τούτων ξύνεσίν τ᾽, κ᾽ φοίτησιν θεῶν ὁρωμένων, κ᾽ οὐχ ὁρωμένων, αὐτός τ᾽ ὡς ἐοικὸς Πυθαγόρᾳ εἰδέναι διδάσκειν τε ἑτέρους ἐπηγγέλλετο; ⓒ μὴν δὲ ὁ πρεσβύτης Πλάτων πάντων γε μᾶλλον τ᾽ Πυθαγόρᾳ κεκοινωνηκὼς φιλοσοφίας, οὔτ᾽ Ἀρχύτας, οὔτ᾽ αὖτος εἰπεῖν ὁ τὰς Πυθαγόρου γραφῇ πρᾶσθαι ὁμιλίας

A Bardani verò Babyloniorum regi congressus, his ferè verbis vsus perhibetur. Samij Pythagoræ sapientia mihi est. Is me Deûm colendorum ritus edocuit, & quinam sint ex iis visibiles, inuisibilésque cognoscere, neque minus eorum colloquiis perfrui. Sed enim quis hoc illi concedat? Cùm Pythagoras hac de re nullum prorsus reliquerit monimẽtum, non abstrusè quidem, mysticéque conscriptum, cuius iste doctrinam sequi potuerit: ad hæc qui illum in Pythagoricis erudiuit, nihil ab Epicureis dissidebat, vt Philostratus ipse meminit. Præceptorem enim in Pythagoricis, inquit, habuit, hominem parum sanè officiosum, minimúmque reipsa philosophantem, vt pote qui gulæ, ac Veneri deseruiret, magísque ad Epicuri vitam formatus esset. Is porrò Euxenus erat ab Heraclia Ponti ciuitate, Pythagoræ dogmata non secus tenens, quàm sciunt aues ea referre, quæ ab hominibus didicerunt. O rem fatuam & insulsam Tyaneum dicere ab eiusmodi præceptore Deos alloquendi rationem edoctum! Sed concedamus ab aliis ea præceptorib. accepisse, tametsi noster historicus hoc ne innuit quidem. Sed quis horum promissi tam grandis autor extabit, vt & ipse Deorum visibilium & qui inuisibiles sunt congressum, velut à Pythagora edoctus tenere se dicat, & facultate præditus sit, rem eandem ceteros edocendi. Neque enim puto clarissimus ille hominum Plato, qui Pythagoricæ præter ceteros omnis disciplinæ particeps factus est, neque Tarentinus Archytas, neque qui Pythagoræ dogma conscripsit

Philolaus,

Philolaus, neque si qui alij sunt ex eadem secta illustres, qui sensa illius, opinionésque literarum monimentis mandarunt, tali vnquam sapientia viguere. Apollonius ergo noster aliunde quidem, non autem ab ipso Pythagora his edoctus, nomen tamen titulúmque Pythagoræ ad autoritatis speciem sibi ascribit. Vt autem manifestum quis illi mendacium pro vero concedat, haud tamen scio quo pacto hæc de Samio præceptore acceperit, cùm Pythagoram constet infinitis ante annis vita perfunctũ. Ergo ad Arabas Apollonij præceptores Samius ne quæso Pythagoras ipse accedet, vnde scientiam hauserit diuinarum rerum? At qui si is diuino præditus ingenio fuit, historia de magistris planè mentitur. Sin historia verax est, falluntur sanè qui de illius diuinitate & loquuntur, & scribunt. Neque verò mihi est animus diligentius nunc quicquam de Proteo indagari, vllámve super hoc portento quæstionem habere, neque ad Cygnorum quantus comprobandos, quos ridiculè nimium parienti Philostratum matri obstetricatos affirmat. Multóque magis etiam indignum puto super fabulam demissi cœlo fulminis eodémque regressi, citare testes. Neque enim Damis, vt ante dixi, harum se rerum conscium dixerit longo post tempore ex quo hæc acta dicuntur in Nino Assyriæ vrbe Tyaneo adiunctus. Equidem modò certa signa non desint, vnde probabilis fiat fides, planè adducar, vt pro veris admittam, si qua etiam per excussum paulò maiora in boni viri laudem dicantur, monstris tamen exemptis, & quæ

A Φιλόλαος, οὐδ' εἴ τινες ἄλλοι γνώριμοι τοῦ ἀνδρὸς γεγονότες, οἷ δόξας τε αὐτοῦ, καὶ γνώμας γράφῃ τοῖς μετ' αὐτὸν παραδεδώκασιν, ἐπὶ τοιαύτῃ τινὶ ἐσεμνύναντο σοφίᾳ. ἀκοῦσαι ἐτέροθεν, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ Πυθαγόρου τὰ τοιαῦτα μαθών, ὑπομνήμασι σεμνολογῶν, ἐπιγράφεται τὸν τοῦ φιλοσόφου πρόσρησιν· ἵνα ὃ καὶ παραλογώτατα τὸ ψεῦδος ὡς ἀληθὲς τοῦ γεγονέναι ξυγχωρήσειεν, καὶ οἵῃ τ' ὅπως ἂν αὐτὸς λέγων ἐκεῖνος τὸν Σάμιον, πρὸ μυρίων ὅσων ἐτῶν ἂν ἀνθρώπων νομιζόμενος, τὰ παρὰ τούτων αὐτὸν μεμαθηκέναι. ἀκοῦσαι πρὸς τοῖς Ἀραβίοις, καὶ τοῦτον διδάσκαλον αὐτοῦ τὸν δὴ νομιζομένης ἀπορρήτου πρὸς θεῶν ἐπιστήμης ἐπιγραπτέον. εἰ δὴ ἦν θείας ἰδοῦ φύσεως, κατέψευσαι αὐτοῦ τοῦ διδασκάλου ὁ λόγος· εἰ δ' ἀληθὴς ἰδοῦ ἔστ', ψευδὴς ἰδοῦ ὁ μῦθος, καὶ οὐκ ἀληθὴς ἡ πρὸς τὸ θεῖον γεγονέναι αὐτὸν γραφή. οὔπω μοι δ' Περσέως τὸ φάσμα πολυπραγμονεῖν ἔπεισι, τ' πρὸς τοῦτο πίστιν αἰτεῖν, οὐδὲ τ' πρὸς ἄπαν Κύκνων τὰς ἀποδείξεις, οἷς γηραιὸς πίκτουσαν αὐτὸν τοῦ μητέρα, καὶ μαιοδαῖς ἱστορεῖ. ἀλλ' ὅδε πρὸς τοὺς κήπους μυθολογίας, τὸν μάρτυρα παρέχειν ἀξιῶ· οὐ γὰρ δὴ καὶ τούτων ὡς ἔφη Δάμις ἡμῖν ξυνὼν ἱστορῶ ἀφίξεται, μακρῷ ὕστερον νίνῳ τῆς Ἀσσυρίας ταύτῃ ξυνάψας. ἐγὼ μὲν οὖν οὐ μάλα πρόθυμος τοῖς εἰκόσι τε, καὶ ἀληθείας ἐχομένοις πειθόμενος, εἰ δὲ μείζονά πνα καθ' ὑπερβολὴν ἐς ἔπαινον ἀνδρὸς ἀγαθοῦ λέγοιτ' ἄν, πιστὰ, καὶ παραδεκτέα εἶναί μοι δοκῶ, ὅπου μὴ μόνα τὰ τραπώδη, καὶ

λήρου πλέα. οὐκοῦν φθονείσω, εἴ φη- A ſcatentia nugis deprehenduntur.
σιν ὁ ξυγγραφεὺς γῆθεν τὸ ἀρχαῖον, Non igitur inuidebo, ſi prodat hi-
καὶ τῆδε οἰκισῶν ἀνημμένον τῷ αὐ- ſtoricus genus eſſe Apollonij nobi-
δρὶ γεγονέναι· καὶ πλουτῆδε εἰ οὕτως le & antiquum, & quod in condi-
ἔτυχεν ὑπὲρ τοὺς ἐγχωρίους ἅπαν- tores patriæ referatur. Diuitem fuiſ-
τας. διδασκάλων τε νέων ὄντα, οὐ ſe concedam ſupra incolas regionis
μόνων τῶν δεδηλωμένων τυχεῖν, ἀλλ' ſuæ. Ab adoleſcentia eruditum fa-
εἰ δοκεῖ, καὶ τοῦτον* αὐτῶν διδάσκα- tebor ſub iis præceptoribus, quos
λον, καὶ καθηγητὴν γεγονέναι. ἔσω antea memoraui: neque hoc tan-
δ' ὅπη τούτοις ἐντρεχὴς καὶ τὰ κοι- tùm, ſed magiſtrum aliis ipſum præ-
νὰ, ὡς ἐς Ἀσκληπιοῦ θεραπείας ceptorémque fuiſſe. Eſto autem, in
χάριν ἀφιγμένον διὰ γνώμης ἀρί- his omnibus acer plurimùm ſagáx-
B σης, ἀπαλλάξαι τῆς ἀῤῥωστίας. νο- que fuerit. Ita ſanè vt eum qui ad
σοῦντι γὰρ δὴ ὑδέρου πάθη, κατάλ- Æſculapij curandus acceſſerat, per
ληλον ἐγκρατείας ὑποθέσθαι δίαιταν prudentiæ ſuæ vim ægritudine li-
τῷ κάμνοντι, καὶ ταύτῃ αὖθις ὑ- berarit. Fertur enim aqua intercute
γιᾶ καθαρῆναι. καὶ τούτῳ γε δ' φρο- laboranti ſalubrem continétiæ nor-
νήσεως ἀποδεκτέον τὸ μειράκιον. mam indixiſſe, eúmque ita in ſani-
καὶ ὡς πολυτελῶς θύειν παρε- tatem priſtinam reuocaſſe. Tanta ve-
σκευασμένον εἶρξεν, οἷα εἰκὸς ἐπὶ rò prudentia adoleſcentem fuiſſe
κακίᾳ διαβεβοημένῳ· καὶ γὰρ δὴ planè admitti poteſt: tum & inhi-
C καὶ τῶν ἐγχωρίων ἁπάντων πλου- buiſſe diuitem quendam ne luxu-
σιώτατόν τε, καὶ θαυμαστέσθαι αὖ- riosè nimium atque affluenter ſa-
τῷ ὑποπτεύεται. καὶ σωφροσύνῃ δ' crificaret, vt pote minus Æſculapio
αὖ φθόνῳ οὐδεὶς διαγράφειν, litaturum, qui ex famoſa vita tur-
ὅτι τὸν θεὸν ἐρασθεὶς πειρώμε- piſſimus haberetur. Huius autem
νον αὐτῆς ὥρας, διελοιδορήσατο, mores Apollonium latere non po-
καὶ γυναικείας ὅτι καθαρὸν ἑαυ- C terant, quòd erat homo regionis
μίξεως διὰ τέλους, ὡς ὁ λόγος φη- illius maximè diues maximéq. con-
σὶν, ἤγαγε. μετὰ δ' ἔσω καὶ τὰ τῆς ſpicuus. Caſtitatis quoque laude
πενταετοῦς κατὰ Πυθαγόραν σιωπῆς Tyaneum ornari inuidia nulla ſit,
αὐτοῦ, καὶ τὰ ὅπως ταύτῃ διώυ- quódque pulchritudinis ſuæ nefa-
σεν, ἐπαίνου ἄξια· ταῦτα δὴ, & ὅ- rium amatorem grauiter obiurga-
σα τοιαῦτα ἀνθρώπινα, καὶ ὡς ἀλη- tum repulerit, ſéq. à muliebri conta-
θῶς φιλοσοφίας, καὶ ἀληθείας οὐ gione impollutum vſq; ſeruarit. Cre-
πόῤῥω, δέχομαί αὖ θεὶ πολλοῦ, τὸ δύ- datur quoque ex Pythagoræ diſci-
γνωμόν τε, καὶ φιλάληθες πιθόμενος. D plina luſtro illum perpetuo tacuiſ-
ſe; neque merita laude fraudentur
quæcunque opera per ſilentij tem-
pus effecit. Hæc enim, & quæ huiuſ-
modi ſunt, humana omnia, & vt ve-
rè dicam, neque à philoſophia, ne-
que ab ipſa porro veritate ſeiuncta,
quæque ego non inuitus admiſerim;
magni ſanè, quicquid ingenuè, ac
verè ſcribitur faciendum putans.

At verò humanitate ſublimius quenquam efferre, argumentíque prioris oblitum ſibi penitus non conſtare: hæc qui faciat ſcriptor, meritam puto cum & ſibi ipſi & multò illi magis, de quo ſcribat, calumniam comparare. Atq. hæc fermè ſunt quæ volumine primo refellenda occurrunt.

A γὲ τοι κρεῖττον ἀνθρώπου τὴν φύσιν ὑποπτεύσαι, καὶ παραδόσας σιναπολογεῖν, τῆς τε δοθείσης ἀμνημονεῖν ὑποθέσεως, ἐχὰν ψόγον δὴ, καὶ διαβολὴν αὐτῷ τε τῷ γράφοντι, & πολὺ πρότερον τῷ γραφομένῳ περιάψαν ἡδονήν· καὶ ταῦτα μὲν ἀπὸ τοῦ προοιμίου ξυλλαμβάνεις.

CONFVTATIO LIB. II.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΥ.

AGE verò ſecundum quoque aggrediamur. Iter enim Apollonij de Perſide in Indiam vſque factum narrat hiſtoricus. Hoc autem in itinere inſolens ſibi quiddam paradoxúmque contigit, dæmonis ſcilicet occurſus, quam Empuſam vocant. Quam tamen multis conuitiis imperitam procul à ſe & Apollonius, & comites abegerunt. Tum verò permiſiſſe Damidi fertur, ac reliquo comitatu appoſitis vt carnibus veſcerentur. Neque enim videre ſe ait, quidnam illis prodeſſet carnibus abſtinere. Sibi verò profore hoc aiebat ob eam quam vel à pueris profiteretur, philoſophiam. Sed quis hoc loco non iure optimo admiretur, cum Apollonium videat ne illi quidem, quem vnum imitatorem ſui delegerat, Pythagoricíſque decretis imbuendum ſuſceperat damnatas Pythagoræ animalium carnes vt dilectiſſimo inhiberet, tum neſcio quàm ſanis rationibus colligentem, ſibi quidem veſci animatis fore pernitioſum, non tamen ſe videre quare iis comitibus quoque ſuis interdictum oporteat. Sed vide quæſo quæ præterea veritatis exempla nobis Philoſtratus prodat. Ille, inquam, Philoſtratus, quem Philalethes ſtudioſum veritatis appellat. Apollo-

Ἐπίωμεν δὲ καὶ τὰ ἐκ τοῦ δευτέρου. πλοῦν ἀπὸ Περσίδος ἐπ' Ινδοὺς πορείαν ἄγει, παραλαβὼν αὐτὸν ὁ λόγος. εἶπά τι πεπονθὸς ἀπειρόκαλον, ὅσπερ τι παράδοξον δαιμόνιόν τι, ὃ καὶ ἔμπουσαν ἐνομάζουσι, κατὰ τὴν ὁδὸν ἰόντα, λοιδορίαις ἅμα τοῖς ἀμφ' αὐτὸν ἀπελάσαι φησί. καὶ ζώων δὲ αὐτοῖς ἐς ξυφορὰν προσαχθέντων, εἰρηκέναι αὐτῷ τῷ Δαμιδι, ὡς ἄρα ξυγχωροίη αὐτῷ τε, καὶ τοῖς ἑτέροις σιτεῖσθαι τῶν κρεῶν· τὸ γὰρ ἀπέχεσθαι αὐτῶν, αὐτοῖς μὲν ἐς οὐδὲν ὁρᾶν προσθεν, ἑαυτῷ δὲ ἐς τὰ ὡμολογημένα πρὸς φιλοσοφίαν ἐκ παιδός. καί τοι πῆ ἐκ δὴ ἀπορήσειν, ὅτι μὴ αὐτὸν, ὃν μόνον ἐδόκει τοῦ βίου ζηλωτὴν κεκτῆσθαι, καὶ πρέπειν ἐπὶ φιλοσοφίαν, εἴργειν τε οἷα φίλτατον τῶν τῷ ἐμψύχων, ὡς ἂν οὐχ ὁσίας καὶ Πυθαγόραν ξυφῆς. ὅτι οὐκ οἶδ' ὁποίῳ λόγῳ, λόγῳ μὲν οὐ ξυνοίσειν ἑαυτῷ, κείνοις δ' οὐδὲν ὁρᾶν ἀπὸ τῆς ἀποχῆς προσθεν ὡμολόγει. ἐπὶ τούτοις ὁ Φιλόστρατος, ὃν ἀληθὲς τιμᾶν προσθεν τὸ φιλαλήθους μεμαρτυρημένον, ὅρα τῆς

ἀληθείας ὁποῖα δείγματα ἀφίσησι· ἡμῶν παρ' Ινδοῖς τὸν Ἀπολλώνιον, παρασήσασθαί φησιν ἑρμηνέα, καὶ δι' αὐτοῦ διαλέγεσθαι Φραώτῃ. τοῦτο δ' εἶναι τῷ βασιλεῖ τῶν Ινδῶν ὄνομα. ὁ μικρῷ πρόσθεν κατ' αὐτὸν, πασῶν γλωττῶν ξυνειὶς, νῦν αὖ κατ' αὐτὸν, ἑρμηνέως δεῖται. καὶ πάλιν ὁ κατὰ διάνοιαν ἀνθρώπων εἰδώς, καὶ μόνον οὐχὶ κατὰ τὰς ἀπορρήτους θεόν, καθ' αὑτοῖς ἐρωτᾷ τὸν ἑρμηνέα, ὅστις τε ξυνιεὶς, καὶ οὐ λαλουμένου ἀκούων, ὁποία τις εἴη τῷ βασιλεῖ δι' ἑρμηνέως ἐφαπτὰ διαιτα, ἡγεμόνα τε αὖ ξυνοῖ τὸν ἐς Βραχμᾶνας πορείας ἡμῖν αὐτῷ. καὶ μεταξὺ ὁ μὲν τῶν Ινδῶν βασιλεὺς, καὶ ταῦτα βάρβαρος ὢν τὴν φύσιν, τὸν ἑρμηνέα σπουδῶν μεταπεμόμενος, Ελλάδι χρῆται πρὸς αὐτὴν τὴν ὁμιλίαν, παιδείᾳ, καὶ πολυμαθείᾳ σὺν κυρίῳ. ὁ δὲ, οὐδὲ ὡς ὅπου δὴ καὶ αὐτὸς τὰ παρ' αὐτοῖς οὐκ ἀμαθῶς ἔχει φωνῆς, δέον ἀπεφιλοτιμήσατο, ἀλλὰ καὶ λαλουμένου Ελλάδι γλώττῃ τοῦ Ινδοῦ, ἐκπλήττεται, ᾗ φησιν ὁ Φιλόστρατος, ἀκόλουθα ὡς ἔοικεν ἑαυτῷ γράφων. πῶς γὰρ ἂν ἐξεπλάγη, μὴ οὐχὶ βάρβαρον οἰηθεὶς, καὶ θαυμάσας, καὶ ὅπου δὴ τοιοῦτον οὔ ποτ' ἂν Ελλησίοις προσδόκησεν; εἶθ' ὥσπερ τι παράδοξον καταπλαγεὶς, καὶ τοῦτο εἶτ' ἀγνοῶν αἰτιον, εἰπέ μοι, ἔφη ὁ Ἀπολλώνιος, ὦ βασιλεῦ, πόθεν οὕτως ἐμᾶς φωνῆς Ελλάδος; φιλοσοφία τε ἡ περὶ σέ, πόθεν συναῦθα; οὐδὲ γὰρ ἐς διδασκάλους οἶμαί γε ἀναφέρῃς, ἐπεὶ μὴ ἦν Ινδοῖς διδασκάλους τούτου. αὗται αἱ παράδοξοι τοῦ παντὸς προγνώσεις διαληφότος φωναὶ, ἃς ὁ βασιλεὺς ἀμφιβόμβους, ὅπου τε χοιὴ διδασκάλους, καὶ

A nium siquidem scribit, cùm iam in Indiam penetrasset, interpretem sibi hominem asciuisse, per quem Phraotem Indiæ regem alloqueretur. Hoc enim is nomine vocabatur. Ergo quem paulò superius linguarum omnium conscium facit, eundem interpretis indignum nunc ostendit, & qui mentes hominum quasi Deus illis insitus deprehendebat, surdi concipiens animum, paritérque tacentis, nunc per interB pretem scisciatur, quæ nam sit regis Phraotæ vita. Ducémque inde sibi aliquem petit ad Brachmanas dari. Rex verò ipse, licet in Barbaria summa natus, interprete summoto Græcè Apollonium compellauit, multum doctrinæ, scientiæque testatur. At verò noster hic non modo se Indicæ linguæ minus ignarum fuisse (quod oportuit) non ostendit, sed & Indo Græcè loC quente obstupuit, vt Philostratus ipse testatur, qui pulchrè sibi hoc pacto per historiam constat. Vnde enim tantopere stupuisset, nisi ante Barbarum lingua regem opinatus esset? eundémque Græcè mox scire præter expectationem percepisset? ideóque veluti noui quidpiam rex afferret, obstupuit. Causam præterea nondum tenens, vnD de ait, rex Græcè didicisti? Vnde vero & hoc sapientiæ tibi est? Neque enim puto hanc magistris acceptam refers, cùm nullos Indi magistros sapientiæ habeatis. Dignæ nimirum voces, quæ ab homine proferantur præsensionem rerum omnium profitente. Cui rex & habuisse præceptores se ait, & qui

nam illi fuissent, aperuit, & de rebus Indicis particulatim edocuit. Cúmque idem rex de thesauro in agro quodam reperto sententiam laturus esset, vtri scilicet adiudicandus emptoríne, an venditori prius, hic philosophus ille omnium rerum solers, ac Diis ipsis homo gratissimus, sententiam interrogatus thesaurum emptori addixit, ratione hac vsus, quod nequaquam diu venditorem ipsum, & agri possessione & thesauro priuatum pariter voluissent nisi homo flagitiosus, ac nequam esset, neque rursus emptori boni tantùm impensuros fuisse, nisi vendente meliorem sciuissent. Vt ex illius verbis colligi possit, qui cæteros diuitiis præstant, quanquam fœdissimis morib. iidem sint, habere se eos tamen pro maximè beatis, Deóque dilectissimis, infelices autem eos esse duntaxat, qui pauperrimi sunt. Vel si Socratem, ac Diogenem, ipsúmque etiam Pythagoram in his esse contingat, quempiámve eorum, qui frugalissimi viri, & egregiæ probitatis censentur, hanc qui sequatur rationem, paulatim eò deducetur, vt dicat: Deos quidem ipsos egenis illis, sed claris tamen virtute, ac sapientia viris nequaquã vel necessaria quandoque ad victum adempturos fuisse, nisi eosdem flagitiis obrutos iudicassent. Neque fuisse licentiosis, ac perditis hominib. superflua congesturos, nisi priorib. meliores sciuissent. Quam insulsam esse ac fatuam deductionem facilè constare omnibus potest. His de secundo libro ad examen depromptis, tertium quoque versemus in eo de celeberrimis Brachmanib. inspecturi.

A οἵ γινες οὗτοι, ἕκαστά τε παῤῥήδην τῷ θεῷ αὐτὸν ξυμβεβηκότων φράζει. εἶτα καί ποι τῶν Ἰνδῶν δικάζοντος, τῷ θησαυρῷ φωραθέντος ἐν ἀγρῷ, πότερα τῷ πριαμένῳ, ἢ τῷ τὸ χωρίον ἀποδομένῳ, δέον οἶμαι τοῦτον, ὁ πάντως φιλόσοφος, καὶ θεοῖς κεχαρισμένος, ἐρωτηθεὶς, ἀπεκρίνατο τῷ πριαμένῳ, λογισμὸν δὴ αὐτοῖς ῥήμασιν ἐπιπών, ὡς εἰ αὖ οἱ θεοὶ τὸν μὲν, ἀφείλοντο καὶ κατὰ γῆς τοῦ γοῦ, εἰ μὴ φαύλου ἦν, τῷ δ' αὖ, καὶ τὰ ὑπὸ γῆν δοῦναι, εἰ μὴ βελτίων ἦν τοῦ ἀποδομένου, ὡς κατ' αὖ δὴ ξυνάγεσθαι, τοὺς μὲν δυπόρους, καὶ πλούτῳ διαφέροντας, κἂν αἱρεῖσθαι, καὶ πανωλέσασθαι τυγχάνοιεν, εἰσδυσδαίμονας, καὶ θεοφιλεῖς ἡγεῖσθαι, μόνοις δ' ἄρα κακοδαίμονάς τε, καὶ ἀθλίους, τοὺς πενεστάτους, κἂν Σωκράτης, κἂν Διογένης, κἂν αὐτὸς ἐκεῖνος Πυθαγόρας τυγχάνῃ*, καὶ ἄλλος, ὃς παντων ἀνδρῶν σωφρονέστατοί τε, καὶ ἐπιεικέσταται. εἴ ποι χρὴ αὖ λιμῷ ἐπόμενον τῷ λόγῳ μὴ αὖ κατ' αὖ τοὺς θεοὺς, τοὺς μὲν, πένητας, τούτοις δὴ αὐτοὺς, οἳ καὶ φιλοσοφίαν ἐλώβησαν, ἀφελέσθαι καὶ τὰ πρὸς τῷ ἀναγκαίαν ζῆφλον; μὴ οὐχὶ πάντως φαύλους ὄντας ἂν ζῆπον. τοῖς δὲ τὸ ἦθος ἀκολαστοτέροις, ἄφθονα καὶ τὰ μὴ ἀναγκαῖα παρεσχεῖν, εἰ μὴ βελτίους ἐτύγχανον τῶν πρότερον. ἐξ ὧν παντί γε καταφανὴς ἡ τοῦ ξυμπράσματος ἀτοπία.

* κ. τυγχάνοι

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΤΡΙΤΟΥ.

ΤΑΥΤΑ Ϛ ἀπὸ τ δ δυτέρ φραθέμψοι, ἴωμψ ἐπὶ τ τέιτον, τὰ κ τ τοὶς βεβοημένοις ἐποφόμψοι Βραχμᾶνας· ἐνθα δὴ τὰ ὑπ᾽ ἀούλλω ἄπιζα, Ϛ εἴ π πρ ἄλλο τραπῶδές ποτε μυθολόγοις ποὶν ἀναπέπλασαι, δῦ μάλα πιζὰ, κὴ ἀληθέςατα, ὡς ἂν παραθέσ τούτων ἀναφανήσε). οἷς κὴ τ νοῦν ἐπιζῆσαι ἄξιον τ δ φιλαλήθοις ἕνεκεν αὐθαδείας· ἡμῖν μὲν ἀχέρδω, καὶ κουφότητα ζήτου φελάπονζος, ἀυτῷ δε, κὴ τοῖς ἀυτῷ φραπλησίοις, τ ἀκριβῆ, κὴ βεβαίαν μ᾽ ξυνέσεως κρίσιν. ὅρα γοῦν ἐφ᾽ οἷς σεμνυνέ) φραδόξοις, τῷ ἡμετέρων θείων ἀαγγελιςῶν φοικείνων τὸν Φιλόςρατον, ὡς μὴ μόνον παιδείας ἐπὶ πλεῖσον ἥκοντα, ἀλλὰ Ϛ ἀληθείας ἐπιμεμψημένον. φοῆτα μὲν οὖν ἐν τῇ φοὸς τοὺς Βραχμᾶνας πορεία τ Απολλωνίε, γυνή τις ἀυτῷ πλὴ χροίαν εἰσάγεται ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἐς ὀσφὺν λευκοτάτη· τὸ ὃ ἕτερον μέρος τ σώματος, μέλαινα· τὰ ὄ, φοϊόντων τ ἐπὶ τοὺς Βραχμᾶνας ὀδ, ὄρη, κατα πεφυθυμένα τὸ πέφει, Ϛ τούτου πίθηκοι γεωργοὶ, κὴ φράδοξοί πνες τὸ μέγεθος δράκοντες, ὧν ἀπὸ κεφαλῆς λαμπάδες ἀπορρίπτουσαι πυρὸς, οἷς εἴ τις ἀνέλοι, δῦροι ἄν φησι παράδοξος λίθος ἐπὶ τ κεφαλῆς, τῷ τ Γύγου τ παρὰ τῷ Πλάτωνι παραπλησίους. κὴ ταῦτα μὲν τὰ φοὸ τ τ Βραχμάνων λόφε. ὡς ὃ κὴ εἰς αὐτὸν ἀφίκοντο Σανδαρίκινον, ἐνταῦθα φρέαρ ὕδατος ἰδεῖν παράδοξε, κὴ κρατῆρα πλησίον

CONFVTATIO LIB. III.

PRIMVM quidem sic statuo, si quæ de Thyle insula præter fidē narrantur, quæque multa portentorum plena poëtæ nobis finxerunt, his prodigiis comparentur, iam quasi pro certissimis habeantur; harum magnitudine, ac splendore nugarū velut obducta penitus euanescent. Quibus sanè adhibenda mens est, vt insolentia præsertim Philalethis eluceat. Quando hic nobis fatuam vbique leuitatem obiectat, sibi verò ac suis mentis sanitatem vendicat, diligénsque iudicium. Vide igitur qua sibi rerum nouitate hic placeat. Præponit enim Philostratum sacris Euangelistis, vt qui non eruditionis modò plus habeat, sed veritatis maiore studio teneatur. Ac primùm quidem Apollonio iter ad Brachmanas faciente, mulierem colore spectabilem Philostratus inducit, à summo vertice ilium tenus albentem, reliquum verò corpus nigerrimam. Tunc eadem via magis progressi, montes inuenerunt piper ferentes, cuius veluti custodes, atque agricolæ, simiæ sunt, draconésque magnitudine immēsa terribiles, quorum de capitib. ignei fulgores scintillant. Hos si quis dracones perimat, admirandos in eorum capite inueniat calculos, qualis Gygæ illius fuisse lapis narratur: de quo Gyge Plato mentionem facit. Et hæc quidem antè quàm ad Brachmanum tumulum peruenirent. Vt verò & hunc attigerunt, Sandaracinus illis puteus est oblatus, qui aquam visu mirabilem contineret: Iuxta verò puteum vorago ignem

eructans, ex qua plumbei coloris flamma emitteretur. Tum & dolia duo lapidis nigricant, alterum imbrium, alterúmque ventorum: vnde Brachmanes indigenis amicis ſuis ventos, ac pluuiam impertirent. Statuas præterea ſcribit apud eoſdem eſſe Poliadis Mineruæ, Pythij Apollinis, & Bacchi Delij, aliorúmque quorundam Deorum, quos Græci colunt. Ibi qui omnium magiſter eſſet, Iarcham dici, cuius reſidentis ſpecies Satrapæ magis eſſet, quàm philoſophi. Altiſſimus illi thronus ex ære nigro, quem aureæ ſtatuæ exornabant, quales fabrorum more par eſt ſapientes Brachmanas igni, ferróque excudere, aut præſtigiatorum ritu ſponte ſua, ac repente conſummata oſtendere. Ceterorum item Brachmanum ſedes æreæ quoque erant, ſignis tamen carentes, minúſque elatæ. Oportuit enim ſacræ philoſophiæ magiſtrum tyrannico quodam habitu, ſtatuarum ſcilicet prærogatiua atque auro inſigniri. Sed Iarcham, Philoſtratus inquit, vbi Apollonium primum conſpexit, nominatim ac Græcè illum ſalutaſſe, petiiſſéque reddi ſibi epiſtolam, quam de Phraote afferre mira quadam præſenſione rem omnem edoctum, qua ſcire etiam potuerit epiſtolæ ſcriptionem literæ vnius defectu hoc eſt, D, peccare. In primo autem ſtatim congreſſu faſtuosè nimium ac inſolenter Iarchas, vt facere diuitiarum oſtentatores ſolent, diuinationis ſuæ vim patefecit, vtrumque Apollonij parentem nominans, & eiuſdem genus, educationem, diſciplinámque recenſens: tum peregrinationum tempora &

A πυρός· οὗ φλόγα ἀναπέμπεσθαι μολιβδώδη· δύο τε πίθους λίθου μέλανος· τὸν μὲν ὄμβρων· τὸν δὲ, ἀνέμων. ἀφ' ὧν τοὺς Βραχμᾶνας, οἷς αὐ * εἶεν, ἴλεω κ. εἴλεν, τ. κ. ἵλ.
τῆς χώρας χορηγεῖν· ἄλλά γε καὶ ἀγάλματα σφῶν αὐτοῖς Ἀθηνᾶς Πολιάδος,
καὶ Ἀπόλλωνος Πυθίου, καὶ Διονύσου Δηλίου, καὶ ἄλλων πάνυ Ἑλληνικῶν θεῶν.
Ἰάρχαν ὄν, τὸν ἁπάντων διδάσκαλον καλεῖσθαι. ὃν καὶ ἰδεῖν καθεζόμενον, πολ-
B λοῦ γε δεῖ φιλοσοφικῶς, σατραπικῶς δ' ἂν μᾶλλον σχήματι, ἐφ' ὑψηλοτάτου δίφρου. χαλκοῦν ὄν μέλανος ἔοικε λίθου. καὶ πεποίκιλτο χρυσείοις ἀγάλμασιν, οἷα δὴ εἰκὸς τεχνιτῶν βαναύσων ζῆλον, πυκνὸν καὶ σιδήρῳ μοχθοῦντας τοὺς φιλοσόφοις τεχνουργεῖν, ἢ καὶ θαυματοποιῶν δίκην αὐτόματον ἀποτελεῖν τὸ δημιούργημα. ὁ δὲ τῶν ἄλλων τε μετ'
C αὐτοῦ διδασκάλων δίφροι, χαλκοῖ μὲν φησιν, ἄσημοι δ' ἦσαν, καὶ ἥττον ὑψηλοί. ἔδει γάρ που τυφάννου πάντως σχήματι προνομίας τῆς ἐν ἀγάλμασι, καὶ χρυσῷ, τὴν θείας φιλοσοφίας διδάσκαλον ἀξιοῦσθαι. πρῶτον δὲ τὸν Ἰάρχαν ἰδόντα φησὶ τὸν Ἀπολλώνιον, ἐξ ὀνόματος προσειπεῖν Ἑλλάδι τῇ φωνῇ, καὶ λοιπὸν αὖθις παρὰ Φραώτου κομίζειν ἐπιστολὴν αἰτῆσαι, κατηγορεῖν
D δὲ ἤδη τοῦ προφήτου, ἐνδείξασθαι τὸ ἐνθεον τῆς προγνώσεως, προφρικόντα, ὡς ἄρα ἐν γράμμασι τοῖς δέλτα λείποι ἡ ἐπιστολή, ἐρέσθαι τε ἀπειροκάλως αὐτὸν ἀπὸ τοιᾶσδε ὁμιλίας, ἀπειροπλούτου δίκην ἐπιδείκνυσθαι τὸ τῆς προγνώσεως πλεονέκτημα, πατέρα, καὶ μητέρα καταλέγοντα τοῦ Ἀπολλωνίου, γένος τε, καὶ ἀφήν, καὶ παιδείαν, καὶ τοὺς κατὰ χρόνους

ἀποδημίας, ἢ πρὸς αὐτὸν πορείαν, καὶ τὰ καθ' αὑτὸν πεπραγμένα αὐτῷ, καὶ ὁμιλημένα. εἶτα δέ φησιν ὁ θαυμάσιος συγγραφεὺς, τὸν Βραχμᾶνας ἅμα τῷ Ἀπολλωνίῳ χρησαμένους ἠλεκτρίνῳ φαρμάκῳ λύσασθαι καὶ πρισάντας ὡς ἐν χορῷ, πρὸς γῆν τύψαι ταῖς ῥάβδοις. πρὸς ὃ, κυρτωθεῖσαν, ἀναπήδησαι αὐτὸν εἰς δίπηχυ τὸ ἀέρος, ἐσάναι τε αὐτοὺς μετεώρους ἐν ἀτῷ ἀέρι ἐφ' ὅπερ τι χρόνου διάστημα, ἕλκειν δὲ καὶ πῦρ ἀπὸ τοῦ Ἡλίου ὅτε βούλοιντο αὐτομάτως. τούτοις δ' ἐπιφέρει παράδοξον ὁ θαυματολόγος, ὡς ἄρα τρίποδες Πυθικοὶ τέτταρες ἐξεκυλίσθησαν, αὐτόματοι φοιτῶντες. καὶ εἰκάζει δὴ οὖν αὐτὸν τοῖς Ὁμηρείοις οἰνοχόοις· τ' ἐπὶ τούτοις μὲν χαλκοῦ διακόνους τ' ὕλλιον ἵσταν τέτταρας· ἐπλέον δ' ὡς ἄρα καὶ ἡ γῆ αὐτομάτως ὑπεσρώννυτο αὐτοῖς πόας. τ' ὃ τρίποδων οἱ μὲν δύο φησὶν, οἶνον ἀπέρρεον. ὁ δ' ἕτεροι δύο, ὁ μὲν, ὕδατος θερμοῦ κρᾶσιν παρεῖχεν, ὁ δ' αὖ ψυχροῦ· τοῖς δ' οἰνοχόοις τοῖς χαλκοῖς, ἀρύεσθαι δυμέτρως τ' τ' οἴνου, καὶ τοῦ ὕδατος, περιελαύνειν γε κύκλῳ τὰς Κύλικας, ὥσπερ ἐν τοῖς ποταμοῖς. ταῦτα Ἱεροκλεῖ τὰ ἀνωτάτω, καθόλου δικαιότερα πεπιθυμένῳ, μὴ πολλῆς ἀνετάσεως ἁλῶναι, καὶ πιστὰ εἶναι δοκεῖ. καὶ ἡμεῖς μὲν διχέρδα, καὶ κουφότητος πλείστη, ὅσην κατέγνωσαν παρ' αὐτῶν. αὐτὸς δ', τοιαῦτα Φιλοστράτῳ πιθόμενος, αὐτοῖς δὴ ῥήμασι σεμνύεται λέγων· σκεψώμεθα γοῦν ὅσῳ βέλτιον, καὶ ξυνετώτερον ἡμεῖς ἐνδεχόμεθα τὰ τοιαῦτα, καὶ μὴν περὶ τῶν σοφῶν ἀνδρῶν ἔχομεν γνώμην. ἐπὶ τοιούτῳ δὴ τῷ συμποσίῳ

A euentus, ac postremò illius ad se profecti sermones per viam habitos, factáque omnia, refert etiam egregius scriptor Brachmanas cum Tyaneo, pharmaco prius helectrino delibutos, lotósque, in orbem ac chorum constitisse, terram ipsam scipionibus succussantes, eam verò ad huiusmodi ictus in gibbum resilientem, Brachmanas altitudine bicubita vanum in aërem extulisse, pensilésque eos aliquandiu visos esse. Sed illos quoq; affirmat ignem sibi de Solis orbe vtcunque libitum sit, non reluctantem subducere. Ad quæ portenta & alia complura fabulator adducit, vt scilicet Pythij tripodes quatuor sponte sua mouentes in mediũ processerint, quos Homericis persimiles esse ait. Pincernas insuper æreos quatuor, qui pocula ministrarent, terram verò sponte sua discumbentibus gramina substrauisse. Nam tripodes quidem duo, vina fundebant, reliqui duo aquam, gelidam scilicet alter, alter verò calidam. Ex quibus ærei pincernæ vinum conuiuis, aquámque sumebant, sed & calices actos in gyrum quasi vorticoso flumine impellebant. Hæc sunt quæ Hierocles pro veris habet ille solertissimus in iudiciis supra adductis, ac vndecunque in nos legendis excussor, cui facilitas Christiana seu leuitatem dici hanc mauult, quam maximè aspernabilis est. Is itaque Philostrato fidem hãbens, verbis huiusmodi sese iactat. Videamus, inquit, quanto nos melius hæc atque prudentius admutamus, & quæ de præclaris virtute viris sententia nostra sit. Tam celebri itaq. conuiuio

narrat Philostratus interfuisse Indiæ regem, ipsisque Brachmanib. compotasse, sed contumeliis, ac furore vinolento in philosophiam inuectum, meróque apud eos largè incaluisse, ac insolentia magna, vel in ipsum quoque Solem insurrexisse. Apollonium verò per interpretem quædam ab eodem rege accepisse, quem ipse contra allocutus sit Iarcha vicem interpretis exhibente. Quis autem non admiretur, hoc à Philostrato vt concinnè factum admitti, vt iniurius homo, maximéque insulsus inter tantos viros mentem vino alienarit, quem non philosophorum quidem, nedum & semideum conuiuio interesse oportuit? Quò enim pertinet semideos appellare, si dignitatem magis onere, quàm honore afficias? Etenim Tyaneo interrogante quos nam se ipsos esse dicerent, Dij sumus, Iarchas inquit. Idem verò conuiuis præsidens non digno quidem philosophis ritu, multóque Diis magis indigno, quorum se in numero ponebat Phiala concrepans, compotationem incepit. Phiala verò ipsa sicut historicus narrat, vbi cunctis Brachmanibus potum satis exhibuit, mirabilium fontium more aquam haurientibus iugem sufficiebat. Deinceps verò sermones inter se habiti, seriéque philosophorum disputationes narrantur, docente Iarcha quo pacto sua ipsius anima fuerit aliud quandoque regiæ fortunæ corpus induta, quæque tunc opera demum egerit, explicante Apollonio se nauis Ægyptiæ gubernatorem fuisse, neque minus & ipso illius temporis facta narrante. Cùm verò multi vtrinque interrogata, responsáque fuerint, dignum est tam sapientium dictorum memoriam non extingui.

A κζ΄ τ᾽ αὐτὸν Φιλόστρατον, βασιλεὺς ἐξ-
χωριάζων Ινδοῖς εἰσάγει, συμπίνων
τοῖς φιλοσόφοις. τοῦτον ὑβρίζειν, &
ἐμφρονεῖν φιλοσοφίαν, μυθύσκεσθαί
τε πρὸς αὐτοῖς, καὶ αὐτοπρεξάγειν τῷ
Ηλίῳ, & ἀλαζονεύεσθαι ἰσορεῖ. καὶ πάλιν
τὸν Απολλώνιον δι᾽ ἑρμηνείως τὰ πα-
ρὰ τούτου μανθάνειν. καὶ αὖ πάλιν
πρὸς αὐτὸν διαλέγεσθαι, ὑφερμηνεύ-
B οντος τ᾽ Ιάρχα· καὶ πῶς ὁ θαυμάζειν ἄ-
ξιον, ὅπως τὸν οὕτως ὑβριστὴν, καὶ ἀπο-
πώτατον φρονεῖν, & μυθύσκεσθαι παρὰ
τηλικούτοις εἰκὸς ἦν, ὃν οὐδὲ παρισᾶν
ἄξιον σὺν φιλοσόφων, μή τι γε καὶ ἰσο-
θέων ἑστίᾳ. τί δέ μοι ἰσοθέους τούτους
καλεῖν, & τ᾽ ἀξίας συνυβρίζειν τοῦ-
τ᾽ ἄνδρας, ὁπότε πυθομένου τοῦ Απολ-
λωνίου τίνας ἑαυτοὺς ἡγοῦνται θεοὺς,
ἔφη ὁ Ιάρχας, ὡς καὶ τοῖς συμπόταις
C οἷα δὴ θεὸς. φιλοσόφως μὲν ἥκιστα ζῆ-
τῶ πολλοῦ γε δεῖ, μή τι γε μᾶλλον οὗ
ἔφησε θεῖ᾽ ἀξίως, τῷ φιάλῃ ἐπι-
κτυπῶν ἐξῆρχεν. ἡ δέ, φησιν ὁ συμφορ-
φεὶς, ὡς ἄρα ἐπίνιζε* ἱκανῶς πάν- * ἐπόιζε & ix.
τας, ἐπεδίδου, καθάπερ αἱ ἀπόρρητοι
πηγαὶ τοῖς ἀνιμωμένοις. μὴ ταῦτα
κοιναὶ λόγων ὁμιλίαι, καὶ ἀσυνδαιτο-
λογίαι τῶν φιλοσόφων, τὸν μὲν Ιάρ-
χα διδάσκοντος ὡς ἄρα ποτὲ αὐτῷ ἡ
D ψυχὴ σὺν ἑτέρῳ ἀνθρώπου βασιλέως
γνοίη σώματι, & τοιαδή τινα αὐτῷ
πεπραγμένα εἴη· τὸν Απολλωνίου
δὲ, ὡς νηὸς Αἰγυπτίας ποτὲ γνοίη
κυβερνήτης, & τοσαῦτα διαπραξοι-
το, πύστις τε, καὶ ἀποκρίσεις ἐκά-
στου, ὧν καὶ τῆς σοφίας ἄξιον μη-
δαμῶς παρασπᾶσθαι τὴν μνήμην.

ἔρεσθαι δέ φησι τὸν Ἀπολλώνιον εἰ ἔστι παρ' αὐτοῖς χρύσεον ὕδωρ. ὦ τοῦ θαύματος, καὶ παραδόξου πόρου. καὶ μὴν εἰ ἀνθρώπων ἢ κατὰ γῆν οἰκούντων, καὶ Πυγμαίων ἄλλων, καὶ σκιαποδῶν ἀνερωτᾶν. καὶ εἰ γίγνοιτο παρ' αὐτοῖς ζώων τετράπουν, ὃ λέγεται μαντιχόρα, ὃ τὴν κεφαλὴν ἀνθρώπου εἰκάζουσι, λέοντι δὲ ὅμοιον τὸ μέγεθος, πτερὰ δὲ οὐρᾷ σκορπίου φέρειν πτυκνὰ ἀκανθώδη, ἃς βάλλειν ὥσπερ τοξεύματα ἐς τοὺς θηρῶντας. καὶ τοιαῦτα μὲν τὸν Ἀπολλώνιον ἀνερωτᾶν. τὸν δὲ Ἰάρχαν διδάσκειν αὐτὸν, περὶ μὲν τῶν Πυγμαίων, ὡς ἄρα εἶεν οἰκοῦντες μὲν ὑπόγαιοι, διαρρέοντες δὲ κατὰ τὸν Γάγγην ποταμὸν ζῶντες. περὶ δὲ τῶν ἄλλων, ὡς ἀνύπαρκτα εἴη, ἔριον ἀπὸ δένδρων φυόμενον αὐτοῖς ἀπὸ γῆς ἐς ἐσθῆτος ὕλην ὁ Φιλόστρατος ἀναγράφει, πάντως δή που τῶν φιλοσόφων ἰσὸν ἐποιχομένων, καὶ παλαισιργίας ἐς ἐσθῆτος κατεργασίαν σκπουδμένων. ἐσθῆτα γὰρ εἰσῆκεν αὐτοῖς γυναικεῖον φῦλον, εἰ μὴ καὶ τοῦτο φήσειν αὐτόματον αὐτοῖς παραδόξως δι' ἱερέως ἐς ἐσθῆτα μεταφύεσθαι. φέρειν δὲ ἕκαστον αὐτῶν ῥάβδον, καὶ δακτύλιον, ἀπόῤῥητον ἔχοντα ἰσχύν. εἶτα παραδοξοποιΐαν τοῦ Βραχμᾶνος, ὡς δαιμονῶντα δι' ἐπιστολῆς ἀναπαλέσοιτο, ὡς χωλεύοντα καταψήσας τοῦ γλουτοῦ θεραπεύσειν, ὡς τυφλῷ τὸ βλέπειν, καὶ ἀδρανεῖ πνεῦμα χεῖρα σῶαν χαρίζοιτο. πολλὰ καὶ ἄγαθα γένοιτο θεαμάτων ἡμᾶς ἀπολύσαντι τῷ συγγραφεῖ. δῆλα γὰρ ὡς ἀληθῆ καὶ ταῦτα, ὅτε βροντὰς τε, καὶ ἀνέμους σὺν πίθοις, τε πόδας τε σὺν λίθοις φοιτῶντας αὐτομάτως, καὶ οἰνοχόους ἀπὸ χαλκοῦ θεμε-

A Interrogasse ergo Apollonium refert aureáne apud Indos aqua inueniretur. ô admirabilem! ô plenam sapientiæ quæstionem! Tum de Troglodytis & Pygmæis quæsisse, déque iis hominibus qui vmbripedes appellantur. Numquid etiam apud eos Mantichora quadrupes animal nasceretur, quod humano esset capite, corpore leonino, caudámque haberet cubitalib. spinosis setis hor-
B rentem, quas veluti sagittas in venantes iacularetur. Ad hæc Apollonij quæsita respondit Iarchas Pygmæos quidem subterraneas specus inhabitare ad Gangem fluuium, cetera verò, quæ ille quæsisset, irrita prorsus, ac nulla esse. Sed lanam tamen Philostratus narrat terra apud illos prouenire, quæ sit vestibus conficiendis accommoda, ipsis sibi philosophis telam inde ad vestiendi vsum concinnantibus. Neque e-
C nim muliebrem sexum admittunt. Nisi iam & lanam dicat sponte sua transformari in vestes, atque transire. Scipionem verò singulis refert, anulúmque, virtutis occultæ, atque admirandæ gestari. Narrat etiam Brachmanis Iarchæ miracula, qui dæmone malo correptum missa ad eum epistola liberarit, claudóque cuidam solo attactu luxatam vertebram confirmarit, captum oculis videre fecerit, valentem alij ma-
D num pro torpida reposuerit. Ingentia verò bona scriptori egregio comprecemur, qui nos ista commentus magno ambiguitatis modo exoluit. Quis enim dubitet quantæ veritatis & illa sint, quæ præterea multa affert? Nam qui fulmina & ventos scribit apud Brachmanas in doliis asseruari, tripodésq. lapideos sponte sua motantes, & ab æreis pin-

cernis calices in gyrum agri, satis puto ex iis, quæ vt verissima recensentur, ceteratum quoque rerum nobis ipse arguit, ac patefecit figmenta. Idem scribit Philostratus Damin testari se quidem minus admisso Tyaneum cum Iarcha secretò philosophatum esse, munúsque ab eo tulisse annulos septem, totidem planetarum nominibus dictos: quos singulos gestaret per subiectos planetis dies. Hæc modò cùm Philostratus dicat: ille apud Philalethem veritatis assertor: paulò tamen pòst, vt qui magicam Brachmanum non probet, statuátq. hoc crimine Apollonium liberare, hæc
» ipsa verba subnectit: Videns itaque
» Apollonius tripodas apud Indos,
» pincernásque illos, & quæ præter-
» ea sponte sua mouentia disseruimus, neque interrogauit, neque e-
» doceri dignum duxit, quibus illa
» præstigiis fierent. Laudauit, hæc, in-
» quit, sed tamen æmulari duxit in-
» dignum. Sed heus tu, quomodo hæc scire contempsit? qui Damide excluso fecit magni cum Brachmanibus diuersari? An qui fidissimum sibi hominem celandum putauit? num, & illa fecit permagni? cùm & annulos planetarios tulerit, religione quadam astrictus, singulatim eos dum viueret per planetarum dies gestandi: & erant illi quidem, vt scribis, arcanæ cuiusdam reconditæque virtutis. Quod si tibi concedatur, non illa Tyaneum imitanda duxisse; nimirum non imitatum dicam quia *miseros esse cognouit. Quomodo igitur eosdem laudauit, aut si tanquam diuina operantes laudauit, qui non & imitatu, quos & laude dignos existimauit? Sed enim post factam apud

*v. non bene agere, vel, haud bene rem gerere c.

A λαιῶν ἐν κύκλῳ τὰς κύλικας προϊεῖσορήσας, διὰ τ προὶ τούτων ὡς ἀληθῶν ἀφηγήσεων, καὶ τῶν λοιπῶν ἁπάντων, ἐξεφηνέ τ, & διήλεγξε τὴν μυθολογίαν. εἰρηκέναι δέ φησιν ὁ Φιλόστρατος τὸν Δάμιν, δίχα τῆς αὐτ προαιρέσεως, & τῷ Ιάρχᾳ συμφιλοσοφῆσαι τὸν Ἀπολλώνιον, εἰληφέναι τε παρ' αὐτ δακτυλίους ἑπτὰ ἐπωνύμους ἀστέρων, οἷς & φορεῖν αὐτὸν καθ' ἑκάστην πρὸς
B τὰ ὀνόματα τῶν ἡμερῶν. ταῦτα μὲν νῦν εἰπὼν, ὅ τ ἀληθὴς ἡμᾶν παρὰ τῷ φιλαλήθει νενομισμένος, μεθ' ἕτερα τῆς γραφῆς, ὡς αὖ δὴ γοητείαν τῶν Βραχμανῶν καταγνοὺς, καὶ ταύτης ἐλεύθερον καθαρῆσαι τ Ἀπολλώνιον φρονήσας, ἐπιφέρει, φάσκων κ τ λέξιν· ἰδὼν ὃ παρὰ τοῖς Ινδοῖς τοὺ τρίποδας, & τοὺ οἰνοχόους, καὶ ὅσα αὐτόματα σκεύη
C φοιτᾶν εἶπον, οὐθ' ὅπως σοφίζοιντο αὐτὰ οὔτε ἤρετο, οὔτε ἐδεήθη μαθεῖν· ἀλλ' ἐπῄνει μὲν, ζηλοῦν δ' οὐκ ἠξίου. καὶ πῶς ὦ θεοί, οὐκ ἠξίου ζηλοῦν, ὁ δίχα τῆς Δάμιδος ἀπουδὴν ποιούμενος συμφιλοσοφεῖν αὐτοῖς, & τὸν μόνον ὅ, τι καὶ θεάσθαι λανθάνειν δέον, ἑταῖρον ἡγούμενος. πῶς δ' οὐκ ἠξίου ζηλοῦν, ὁ τοὺς τῶν ἀστέρων ἐπωνύμους καταδεχόμενος δακτυλίους, καὶ τούτοις ἀναλ-
D καιον πεδόμενος διὰ παντὸς τ βίου φέρειν πρὸς τὰ ὀνόματα τ ἡμερῶν· καίτοι γε ἀπόῤῥητον ὡς φῂς αὐτὸς ἔχοντας ἰσχύν; εἰ δ' καὶ δοκεῖ τὸ μὴ ζηλοῦν ἠξιωκέναι αὐτὸν, ὡς μὴ δι' θεάσοντας, οὐκ ἐζήλωσε δηλονότι· πῶς οὖν ἐπῄνει, ἐφ' οἷς μὴ ἠξίου ζηλοῦν; εἰδὼς ὡς θεοὺς ἀνδρωθέντας ἐπῄνει, πῶς οὐκ ἐζήλου τὰ ἐπαίνων ἄξια; ἀλλὰ γὰρ μὴ τιν παρὰ

τούτοις διαζιβλὼ παλινοστοῦντα αὐ-
τὸν ἅμα τοῖς ἑταίροις, ἐληλυθέναι φη-
σὶν ἐς τ ὠρφτῶν χώραν, ἔνθα χαλ-
καῖ μὲν αὐτοῖς αἱ πέτραι, χαλκῆ ὴ ἡ
ψάμμος, χαλκοῦ ὴ ῥῆγμα ⓐ πο-
ταμοὶ ἄγουσι. καὶ τοσαῦτα μὲν τὰ κ τ
τὸ τρίτον σύγγραμμα.

A Indos moram, narrat Philostratus reuertentem Apollonium cum comitatu omni ad Oritarum regionem venisse, quibus æreæ petræ, arena ærea, fluuij quoque ipsi ramenta æris deuoluerent. Hæc de volumine tertio sumpta sunt. Nos autem quo cœpimus ordine ad reliqua inspicienda pergamus.

EK TΩN TOY TETAPTOY.

CONFVTATIO LIB. IV.

Ἐπίωμεν δὴ ἤδη τὰ ἑξῆς. ἐπανελ-
θόντα φησὶν αὐτὸν τ Ινδῶν χώρας
ἔτι τὴν Ελλάδα, κοινωνὸν τῆς θεῶν
θεᾶς αὐτῶν τ θεῶν ἀνακεκηρύχθαι,
οἱ καὶ τοὺς κάμνοντας ὡς αὐτ ἐφ' ὑγείᾳ
παρέπεμπον. καὶ δῆτα ὡς ἐξ Αράβων,
καὶ μάγων, καὶ Ινδῶν θαυμάσιον ἄνα, καὶ
θεῖον αὐτὸν ἡμῖν ἀγαγὼν, θαυμασίων
αὐτοῦθεν ἀφηγημάτων καταρχέτω. καί
τοι ἄν τις εἴποι λόγως, ὅτι δὴ εἰθισμέ-
νας, ἢ κατ' ἄνθρωπον φύσεως ἰὼν πά-
λαι, ἀλλ' οὐ νῦν ἔδει θεὸν τ ἑτέρων με-
ταλήψεως τῆς θαυμασίων καταρχε-
σθαι. πρὶν δ' ἂν καὶ ὁ ἐξ Αράβων αὖτις,
μάγων τε, καὶ Ινδῶν διὰ σοφίας ἐπε-
χρεῖτο πολυμάθια, εἰ δή τις κ τ τ δο-
θεῖσαν ἐσῆρεν ὑπόθεσιν. ἀλλ' ὅσῃ κ τ
τ ἀληθῆ συγγραφέα, νῦν δὴ παρέσι
μ τ τοσούτοις διδασκάλοις τὴν σοφίαν
ἐδήλωμεν· καὶ θεῶτα μὲν οἷα ἐξ
Αράβων, ἔτ τ παρ' αὐτοῖς οἰωνιστικῆς
ὁρμώμενος, τὸν στρουθὸν ὅν, ἂν βούλοιτο
τοὺς ἑτέρους ὑπὸ ζόφου παρακαλῶν,
ἐφ' ἑμιλλᾶσθαι τοῖς παροῦσιν. εἶτα ὃ λοι-
μὸν θεραπεύμενος, θεσπιῳδοῦσι
τοῖς πολίταις. τὴν δ' αἰτίαν, ἔτ τοῦτο ἐν
τῇ πρὸς Δομετιανὸν ἀπολογίᾳ αὐτὸς
παρεπάσατο. ἐρομένου γάρ τοι αὐτὸν,

B Regressvm ab Indis in Græciam refert quasi Deorum consortem quendam vel ipsorum testimonio declaratum. Variis enim morbis affectos illi curandos potissimum destinabant. Iámque vt augustum ac diuinum hominem de Arabia, de Magis, déque Indis venientem nobis ostensurus, nouis quoque miraculis scatentem historiam exorditur. Hic autem rectè
C quis illud obiiciat, si diuiniore hic natura, supráque humanam præditus erat, multò antè quàm ab aliis doceretur, mirabilia per se aggressum oportuit. Superflua enim diuino homini fuerit illa Arabum, Magorúmque & Indorum magno studio conquisita doctrina. Quòd si erat huic aliqua prius tantarum rerum cognitio, pro vt tota in historia traditur, Philalethe tamen autore, nonnisi tot exhaustis magistris sapientiam patefecit. Ac pri-
D mò quidem veluti qui augurandi vim ex Arabia detulisset, astantibus multis exposuit pipilantem passerculum ceteras sui generis aues ad pastum concire. Tum verò cùm appetentem pestilentiam præsentiret, ciuibus illa Ephesiis ante prædixit, huiúsque præsensionis causam, mox ipsemet apud Domitianum reus, sua in apologia exposuit. Rogante enim Domitiano,

vnde

vnde is peſtilentiam præſenſiſſet, A
» Diæta, inquit, magis tenui, magiſ-
» que ſobria quàm ceteri mortales
» vſus, ita primus omnium qualita-
» tem aëris vitiúmque deprehendi.
Tertium porrò miraculum narrat remedium fuiſſe, quo is peſtem Epheſiis cauit. Quòd factum tametſi minus exponit Philoſtratus in fine ipſo accuſationis, cùm tamen exponi maximè oportuerit, quia fortaſſe non ſibi potis videbatur tantùm criminis apologia purgare, B nos tamen ipſi factum hoc explicantes iudicio hominum proponamus, ad rectè rationis examen ſicut reliqua prouocantes. Si cui enim minus conſtet figmentum hîc quoque impoſturæ plenum adduci, magicîſque nimirum obductum præſtigiis, ipſa totius facti ratio modúſque manifeſtè oſtendet. Peſtilentiam narrat in figurâ medici ſenis, laceri ac pannoſi, ſe ſpectabilem præbuiſſe. Quem quidem ſenem cùm Tyaneus iuſſiſſet lapidibus cædi, primùm ait peſtilenti obtutu flammam luminibus eiaculatum, tum verò, coniectis obrutum ſaxis in effigiem obſcœni canis ſe transformaſſe, cui etiam rabidorum more, tetræ circa rictum ſpumæ vndarent. De hoc autem ſene intelligere Apollonium ſua apud Domitianum apologia ſcribit Philoſtratus. Peſtilentia enim, inquit, ſub habitu mendici ſenis Epheſum peragrabat: hanc ego conſpicatus, comprehendi, luem ciuitati non modò ſiſtens, verùm penitus tollens. Quis non igitur liberè cachinnetur ad præſtigiatoris miracula? Cùm peſtilentiæ vim, quæ, vt tradit ratio medicinæ, nihil aliud plane eſt, quàm corruptio circumfuſi aëris, vitiúmq. ex putrido vaporatu in morboſam qualitatem vergentis:

ὁπόθεν ὁρμώμενος τῦτο προσείποι, λεπτοτέρᾳ, ἔφη, χρώμενος, ὦ βασιλεῦ, διαίτῃ, προσῶτος ἔτι δυνοδ ἡδόμενῳ· καὶ τέλεον δ' αὐτῷ σωῦμα γεγονὸς ἰσορεῖ, ὡς δὴ ἀλεξήσαντος τὸν λοιμὸν ὅπερ εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἐν ταῖς ὑπὲρ τέλους κατ' αὐτῦ κατηγορίαις ἐτέθεικεν ὁ συνεφαρφεὶς, ὅτι μὴ πρέπειν ὡς εἰκὸς αὐτῷ δὶ' ἀπολογίας ἀπολύσασθαι τὸ ἔγκλημα, φέρε δὴ οὖν ὅμως αὐτοὶ τὴν ἰσορίαν ἐς φανερὸν ἐκκαθώμεθα, οὕτω δὴ καὶ τοῦτον ἐξετάζοντες· εἴ τινι γὰρ δὴ καὶ αὖ εἴη σαφὲς ὅτι δὴ πολὺ τὸ πλάσμα, καὶ ἀπατηλὸν, γοητείας τε ὡς ἀληθῶς ἔμπλεον, αὐτὸς ὁ ζῆτος ἀπελέγχει τὴν ἰσορίας. τὸν γὰρ τοι λοιμὸν ὑποπτεύσαντα σὺν εἴδει πτωχύοντος, καὶ ῥάκεσιν ἠμφιεσμένῳ πρεσβύτου ἀνδρὸς ἐωρᾶκεν. ὃν καταλύσαντα ἐπιπελθόντα μὺν τῦ Ἀπολλωνίῳ, πρόσωπον μὲν πῦρ βάλλειν τοῖς ὀφθαλμοῖς, εἶθ' ὕστερον βληθέντα λίθοις, κυνὸς σωτεχομένου, καὶ φραπύοντα ἀφρὸν ὡς οἱ λυσσῶντες, φανῆναι εἰρηκέναι δ' αὐτὸν περὶ τούτου. καὶ ἐν τῇ πρὸς αὐτοκράτορα Δομετιανὸν ἀπολογίᾳ, ταῦτα γράφει. τὸ γὰρ λοιμῶδες εἶδος, πτωχῷ ὧδε ἀγείρονι εἰκάσω. καὶ εἶδον, καὶ ἰδὼν, εἶλον, οὐ παύσας νόσον, ἀλλ' ἐξελών. τίς δὴ οὖν ὑπὲρ τούτοις οὐ μέγα τὸν θαυματοποιὸν γλάσεται φαδοξοποιΐαν, ζώων ὀφθαλμοῖς, καὶ λίθων ὑποπίπτοντα βολαῖς, ξυντεθόμενόν τε πρὸς ἀνθρώπων, καὶ ἀφρὸν παραπύοντα, τὸν τῦ λοιμοῦ φύσιν ἀκέων, ὡς οὐδ' ἀλλ' ὁποῖῳ τυγχάνει, ἢ φθορᾷ, καὶ κάκωσις ἀέρος, ὑπὸ τὸ νοσῶδες τρεπομένου τὸ πρόσχοντος;

σὶ πονηρῶν τ̃, ἢ φαύλων αἰαθυμάτων, ἢ λόγος ἰατρικὸς παραδίδωσιν ξωνισαμβύου; ἢ ἄλλως δι' αὖ τὸ φάσμα διαθωπεύειν, ἐπεὶπερ μόνῃ τῇ τῶν Ἐφεσίων πόλει, ἀλλ' οὐχὶ καὶ τοῖς ὁμόροις τ̃ λοιμὸν ἐπισκῆψαι φησὶν ὁ λόγος. ὅπερ οὐκ ἂν γενόμενον, κάκωσιν τ̃ περιέχοντος πεπονθότος. οὐ γὰρ ἂν κατακλιθέν, μόνῳ ἂν ἐφήρμοσε τῷ περὶ τὸν Ἔφεσον ἀέρι τὸ νόσημα· τέταρτον αὖπαν παράδοξον, Ἀχιλλέως ἰῶν ψυχή, ποδαπῷ μὲν σὺν χλαμύδι πεντάπηχυς, εἶτα δωδεκάπηχυς τὸ μέγεθος παρὰ τῷ ἰδίῳ αὖ τ̃ μνήματι φαινομένη, Θετταλοὺς τ̃ καταγιωμένη, ὅτι δὴ τὰ σύνηθισμένα αὖπαν ὡς ἔθος ἰῶν, οὐκ ἐπετέλουν, μισιῶσά τ̃ εἰσέτι Τρῳοὶ τῶν ἐς αὐτὸν πεπλημμεληκότων, καὶ ποδαπῷ τῷ Ἀπολλωνίῳ πέντε λόγοις, οἷς ἂν αὐτὸς τ̃ βούλοιτο, καὶ αἱ μοῖραι ξυνεχώρησαν ἀνέρεσθαι. εἶθ' ὁ πάντα εἰδὼς, καὶ τῶν μελλόντων ποθούντων αὐτῶν, ἔτι ἀγνοεῖ εἰ τάφος τύχοι Ἀχιλλεύς, καὶ εἰ Μουσῶν θρηνοῖοι, καὶ Νηρηΐδων ἐπ' αὖπαν γένοιτο. καὶ περὶ τούτων αὐτὸν ἀνερωτᾷ, καὶ διαπωθάνεται, εἰ Πολυξένη ἐπεσφάγη αὖπαν, καὶ εἰ Ἑλένη ἐς Τροίαν ἐλήλυθε. ὡς σεμνά γε, καὶ κατεπείγοντα ἐς τὸν φιλόσοφον βίον τ̃ Διὸς τὰ ἀσυδῆ ἄξια ἐρωτήματα. θαυμάζω δ' ἔτι τούτοις, εἰ τοσοῦτοι ἥρωες παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἐν χρόνῳ γένοιντο, καὶ εἰ ἀφίκοιτο ἐς Τροίαν Παλαμήδης. ᾧ δὴ θεῶν ὁρωμένων τε, καὶ οὐχ ὁρωμένων ὁμιλητῷ τοιαῦτα ἀγνοεῖν, καὶ περὶ τούτων ἀνερωτᾷν,

A nunc tamen audiat oculis intuentium, ac saxorum iactibus obnoxiã esse, protritámq; mortalium manu, spumas etiam rictu effundere? Alio quoque argumento monstrum hoc magicúmque præstigium discuti ac perpendi poterit. Quoniam scilicet vnam modò Ephesiorum vrbẽ non autem & finitimas ab eo pestilentia affectas narrat historia. Quod nequaquam ita cessisset, si circumfusus aër ac proximus vitium contraxisset: neque enim lues illa angustis ita spatiis coarctata, solis Ephesiis incubuisset. Quartum porro miraculum est Achillis vmbra, cubitorum primo quinque, mox & duodecim suo de busto chlamydata assurgens. Quæ continuo Thessalos accutauit, quod sibi assoliti ritus sacra facere ac iusta desiuissent. Videbatúrque etiam tunc ira in Teucros efferuere ob ea, quæ in se admiserant. Quinque vero tantúmodo quæstionum Apollonio facultatẽ præbuit ex sua videlicet, parcarúmque sententia. Hic Tyaneus ille rerum omniũ solers, & in futurorum præsensione se iactans, ignorare deprehenditur, funeratúsne sepulchro Achilles fuerit, Musæve illi, ac Nereides lamenta profuderint: déque his illum rebus percunctatur, neque minus an Polyxena illius ad tumulũ cæsa fuerit, Troiámve Helena adnauigarit. Sunt enim eiusmodi quæstiones sanè quàm graues, ad philosophi instituta maximè pertinentes, dignæ studio ac diligentia singulari. Admiratur præterea, qui tot numero Græci heroës ætate eadem esse potuerint. Scisciatúrque num simul cum iis Troiã Palamedes adnauigarit. Hæccine ignorare hominem, qui Deorum colloquio visibilium fruatur, inuisibiliúmque? De iisdem vero etiam rebus interrogare,

quomodo non turpissimum censeatur? Nisi fortè, quia res illi cum mortuis esset, idcirco frigere eius quæsita, ac ineptire Philostratus facit, vt hac commoditate suspicioni occurrat, quæ oriri meritò poterat, illum scilicet vltra licitum bono viro superstitiosum videri. Cùm eundem faciat in apologia pro se affirmantem, nulla se ad Achillis congressum necromantiæ opera vsum esse. Neque enim, inquit, Vlyssis more scrobe defossa, aut cæsis agnis Achillem euocans, in eius colloquium veniat Tyaneus, sed ea precatus, quæ Indi censent precari heroas oportere, & in huiusmodi cærimoniis Damidi sese iactat, qui Philostrato autore nihil ab Indis penitus didicisse, paruíque eorum sapientiam fecisse credendus est. Sed heus paucis ego te. Nisi in hoc Achillis congressu, praua inesset ac detestabilis superstitio, cur tu in participatum mirabilis huius spectaculi ac sermonis, ne fidissimum quidem tibi comitem illum legitimúmque vel solum Damidem asciuisti? Cur verò non & interdiu factum hoc licuit, sed nocte intempesta, sed abs te solo? Cur ad ipsos etiam gallorum cantus Achillis vmbra euanuit? Abiit Achilles, inquit, modicè fulgurans. Tum enim galli primos dederant cantus. Erit itaque hæc hora malo dæmoni ad nefarios sermones euocando, conueniens magis, quàm heroinæ animæ. Illam siquidem vt immunem crassæ huius corporeæque compagis, candidam prorsus esse & liuore omni carere oportuit. At verò dæmon hic, qui Tyaneo se obtulit, inuidus iracundúsque describitur, ceterísque vilissimis eius generis morbis obnoxius. An non enim talis habendus

A ποίας οὐχὶ ἡγήσεται ἂν αἰσχύνης, εἰ μὴ ἄρ' ἐπειδὴ νεκροῖς ὁμιλῶν εἰσῆκται, ἐπὶ τὸ ψυχρότερον μεταποιεῖ τὰς πράξεις ὁ ξυγγραφεύς, ὡς ἂν ὑπεκλύσῃ τὴν ὑπόνοιαν τῷ πρὸ τῶν θεσπιῳδόντων αὐτὸν θεμιτὰ δοκεῖν. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀπολογούμενον αὐτὸν ὑπογράφει. ὅτι μὴ κατὰ νεκρομαντείαν ὁ ζῆπος αὐτῷ τῆς φανείσης ὄψεως ἡγήσατο, οὔτε γὰρ

B βόθρον, εἶπεν, Ὀδυσσέως ὀρυξάμενος, οὐδὲ ἀρνῶν αἵμασι ψυχαγωγήσας, ἐς διάλεξιν τοῦ Ἀχιλλέως ἔλθοι, ἀλλ' εὐξάμενος ὁπόσα τοῖς ἥρωσιν Ἰνδοὶ φασιν εὔχεσθαι δεῖν, καὶ ταῦτα νῦν πρὸς τὸν ἑταῖρον ἀποσεμνύεται, ὃ μηδὲν μαθεῖν πρὸ Ἰνδῶν, μηδὲ ζηλῶσαι τὴν πρὸ αὐτοῖς σοφίαν πρὸς τοῦ ξυγγραφέως μεμαρτυρημένος· τί δῆτ' ἦν, ὦ θεοί, εἰ μή τις λίαν κακοήθης θέλγητρα, μηδὲ τὸν σύνα σοι, καὶ γνήσιον, καὶ μόνον ἑταῖρον Δάμιν κοινὸν ἐποιεῖτο τοῦ θαύματος τούτου ὄψεως τε, καὶ ὁμιλίας; τί δὲ οὐχὶ καὶ δι' ἡμέρας τοῦτο ἔξεστι ποιεῖν, ἀλλὰ τῶν νυκτῶν ἀεί, καὶ μόνον; τί ὃ καὶ ἥλαττον πρὸ τοῦ ἥρωος ψυχὴ ἀλεκτρυόνων βοαί; ἀπῆλθε γὰρ φησι ξὺν ἀστραπῇ μετέωρος· καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀλεκτρυόνες ἤδη ᾠδῆς ἦπτοντο. δαίμοσι μὲν οὖν πονηροῖς ἥδιστ' ἂν ἴσως ὁ τῆς

D ὥρας ἐπιτήδειος ἐς πρόφορους ὁμιλίας καιρὸς, ἀλλ' οὐχὶ ἡρῴδι ψυχῇ, ἣν τῆς παχείας καὶ σώματος ἐλευθερωθεῖσαν ὕλης, ἀγαθὴν, καὶ παναρέστον εἶδε χρεών· ὅγε μὲν εἰσημμένος σὺν τοῦδε δαίμονι βάσκανος, καὶ φθονερὸς τὸν ζῆπον, ὀργίλος τε, καὶ ταπεινὸς πρὸς διάθεσιν, ὑποτετύπωται. ἢ οὐχὶ τοιοῦτος ὁ τὸν

ὁ τὸν Ἀντισθένην μειρακιόν τε ἀσυ-
δᾶν, ὡς αὖ δὴ φιλοσόφῳ ξυνέ-
σθαι τῷ Ἀπολλωνίῳ πειρώμενον
ἀπείργων; τοσοῦτόν γὲ τὸ μὴ ποιεῖ-
σθαι αὐτὸν ξυνέμπορον τῆς ἑαυτοῦ φι-
λοσοφίας, ὑπολέγων τὴν αἰτίαν· Πρια-
μίδης τε γάρ, φησιν, ἱκανῶς ἔχει, καὶ τοῦ
Ἕκτορα ὑμνῶν οὐ παύεται. πῶς δὲ
οὐκ ὀργίλος, καὶ ταπεινὸς, ὁ Θετταλοῖς,
ὅτι μὴ θύουσιν αὐτῷ θυμούμενος, καὶ
Τρωσὶν, ὅτι δὴ τοσῶν μυρίων ὅσων
ἐτῶν ἐς αὐτὸν διημαρτήκασι μὴ κα-
ταλλασόμενος, καὶ ταῦτα, θύουσι, καὶ
ξυνεχῶς ἀνανδρομένοις· ἀλλὰ καὶ τοῦ Πα-
λαμήδους τάφου αὐτῷ ἀγάλματα
φαύλως ἐρριμμένῳ, ἀναλαβεῖν ἐσ-
κελεύομενον;

ΤΟ ΠΕΜΠΤΟΝ, ΚΑΙ ΕΚΤΟΝ.

Τὸ μὲν τοι πέμπτον, καὶ οὐκ ἄπορον θαῦ-
μα, οὐ πολλῆς δεῖται τῆς λόγου διατει-
νῆς, ἐς ἀπόδειξιν τοῦ τῶν πραχθέντος
δυσχερείας· δαίμονας γὰρ ἀπελαύνει
ἄλλῳ ἄλλον ἢ φασι δαίμονι. τὸν μὲν,
γὰρ ἐξ ἀκολάστου μειρακίου· τὸν δὲ
ἐμπλάσεως ἐς γυναικεῖον μορφὴν
σχηματιζόμενον, τουτονὶ ὃν τε δαίμονα,
ἔμπουσαν, καὶ Λάμιαν αὐτοῖς ὀνόμα-
σιν ὁ σοφώτατος ἀποκαλεῖ. τὸ γε μὲν
ἐπὶ τῆς Ρωμαίων πόλεως μὴ ταῦτα
δεῖσθαι, ὅτι δὴ μὴ θανάτου ἐπὶ δυ-
τέραν ζωὴν ἤγαγεν, ἀπιστοίη καὶ
αὐτῷ δόξαν τῷ Φιλοστράτῳ θραυ-
στέον. εἰ δισσαμῇ μέν τοι ἀμφι-
βάλλοι, μὴ δρᾶ ἀσινὴς τῆς ψυχῆς εἰ-
σιὼν τὴν παῖδα, τοῦτο θεραπεύοντας
ἐλθεῖν. λέγεται γάρ φησιν ὡς ψεκάζοι

A sit, qui Antisthenem officiosum adolescentem sese Apollonio vt philosopho adiungere cogitantem, quominus id faceret, impediuit? cuius rei causam adducens, Iussit, inquit, Apollonio ne Antisthenem in participatum suæ disciplinæ admitteret, propterea quòd is quasi Priamides foret, à canendo Hectore nunquam cessabat. Sed cur non etiam iracundi ac pusilli ingenij conuincatur, qui Thessalis suis succenset
B non sibi legitimè operatis, & qui ne tot quidem annorum spatio deuoluto, Troianis odium belli, offensatúmque remisit, quanquam libantibus illis, & ad eius tumulum rem diuinã continuè facientibus? Contra verò Palamedis sepulchrum vnà cum illius statua negligenter disiectum reponi instauratíq. mandarit.

IN V. ET VI.

C

QVINTVM porrò sextúmque miraculum haud ita magna opera indigebunt, ad facultatem, qua effecta sunt, arguendam. Pellebat enim dæmonas (vti ferunt) aliò alium. Nam ex adolescente lasciuo dæmonem pepulit, alium quoque fugauit muliebri forma effigiatum, quem Lamiam & Empusam sapientissimus autor appellat. Nam quòd præterea puellam Ro-
D mæ defunctam ab obitu reuocarit, cùm sit factum hoc vel ipsi Philostrato incredibile, nos quoque à nobis penitus excludamus. Ratiocinatur enim dubitando Philostratus, num vitalis auræ scintilla intra puellam compressa, medicos delituerit, quæ mox pluuia ingruente reuiuiscens atque excitata, in vultu respirantis puellæ prodita sit. Aiunt enim cùm puella ad se rediret,

cœlo pluuio leniter irroraſſe. Neque enim ſi verè puellam hanc Apollonius vitæ reſtituiſſet, tam egregiũ facinus non imperatori primùm ipſi innotuiſſet, aliíſque ſubinde primoribus apud illum diuerſantibus viris, præſertim verò philoſopho Euphrati qui ea tempeſtate Romæ agebat, móxque Apollonio infenſus, eundem magiæ accuſaſſe narratur. Quinetiam factum hoc ſi modò planè conſtitiſſet, ceteris quoque calumniis, quibus Apollonium vrgebant, procul dubiò adiunxiſſent accuſatores, & hæc quidem dicere occurrebat, quæ particulatim Apollonio, ſpeciatímq. geſta ſunt. Infinita verò & alia erant, quæ ad prædictiones rerum diuinationéſq. pertinent. Fertur enim Athenis quondam initiaturus Eleuſinis ſacris à Cereris ſacerdote prohibitus affirmante nefas initiari magum hominem, paterèque illi Eleuſinia ſacra qui dæmonum conſortio impurus eſſet, quíq; Romæ inhoneſtus circulator venali voce Neronis carmina ad lyram decantaſſet, eiuſdémque Neronis metu, ſodalibus ceteris dari pretium ſuaderet, qui eodem canendi ſtudio tenerentur. Atque hæc quidem ſunt, quæ volumine quarto Philoſtrati continentur.

CONFVTATIO LIB. V.

QVINTO autem libro, vbi quædam de Tyanei præſenſionib. attulit in admirationem hominis » verſus, ita fermè concludit: Præſen» ſiſſe autem hæc Apollonium diui» na quadam virtute, planéque fal» li eos qui magum fuiſſe illum opi» nantur, ſatis arbitror conſtat per » ea, quæ dicta ſuperius nobis ſunt. » Sed hæc tamen amplius afferantur.

μὴν ὁ ζεὺς, ἡ δέ, ἀτιμίζοι ἀπὸ τ θεσσάλου. οὐ γὰρ δὴ εἰ ἀληθῶς αὐτὸ τοιόνδε ἐπ' αὐτῆς Ῥώμης ἐπέθεσκε, δὴ δὴ ἐλελήθει βασιλέα τε θέσπιν, καὶ σὺν μετ' αὐτὸν ἅπαντας ὑπάρχους, μάλιστα δ' τὸν φιλόσοφον Εὐφράτην ἐγχωριάζοντα καὶ ἐκεῖνο καιρῷ, ἐπὶ τῆς Ῥώμης διατρίβοντα, ὃς δὴ ἐς ὕστερον τὸν κατ' αὐτ κατηγορίαν, ὡς δὴ κ' γόητος ὑποβάλλων ἱστορηται. πάντως δὲ δὴ οὐ τάδε, εἰ δὴ τάδε γεγονὸς ἦν, ταῖς ἄλλαις κατ' αὐτ διαβολαῖς πρὸς τὸν κατηγόρου συγκατείλεκτο. καὶ τὰ μὲν σὺν μέρει, οὐ κατ' εἶδος ἀπὸ θεσπισμένα, τοσαῦτα. μυρία δ' ἄλλα, κ' προγνῶσιν αὐτ λέγων, θεσπιωδός τε, καὶ θεσπρωτεύειν χρᾶν. οὐ ὡς Ἀθηναίοις βουλευόμενα μυηθῆναι τὰ Ἐλευσίνια, ὁ τῆδε εἴρξεν ὁ ἱερεὺς, μὴ δὴ ποτε φήσας μυηστὰς γόητα, μηδὲ τὰ Ἐλευσίνια ἀνοῖξαι ἀνθρώπῳ μὴ καθαρῷ τὰ δαιμόνια, ἀλλὰ οὐ τῷ ἀσελγῶς ἀγείροντι κ' τὸν Ῥώμυλον, οὐ ταῖς Νέρωνος μ' κιθάραις ἐπὶ μισθῷ διεξιόντι ᾠδάς, μισθὸν ἐπιδοῦναι τοῖς ἑταίροις τ ζηλοῦν ταύτης ἐπιτηδεύσεως, ὁ φιλοσοφώτατος διὰ τ Νέρωνος φθόνον θεσπιῳδεῖν. σὺν τούτοις, τ τέλους θεσπιῳδοῦντος. σὺν τῷ πέμπτῳ τ θεῖ αὐτ χρᾶσιν, εἰπὼν ὅτι θεῖ γνώσεως αὐτ, καὶ ἀποθαυμάσας ὁ συγγράφευς, ἐπιλέγει ταῦτα κ' λέξιν. ὅτι μὲν δὴ τὰ τοιαῦτα δαιμονίᾳ κινήσει θεσπέλεγε, οὐ ὅτι τοῖς γόησι ἡγουμένοις τὸν ἄνδρα οὐχ ὑγιαίνει ὁ λόγος, δηλοῖ μὲν οὐ τὰ εἰρημένα. σκεψώμεθα δ' καὶ ἐκεῖνα.

* Τὰ δ' πέμπτου βιβλίου.

Ⓐ γόητες, ἡγοῦμαι ὃ αὐτοῦ ἐγὼ κα-
κοδαιμονεστάτους ἀνθρώπων, Ⓑ μὲν,
ἐς βασάνους εἰδώλων χωροῦντες, Ⓒ
δὲ, ἐς θυσίας βαρβάρους, Ⓓ δὲ, ἐς τὸ
ἐπᾷδειν, ἢ ἀλείφειν, μεταποιεῖν φα-
σι τὰ εἰρημένα. ὁ δὲ, εἶπεν μὲν τοῖς
αὐτομοιρῶν, ἐπεθέλεγεν ὡς ἀνάγ-
κη ἔσοιτο αὐτά. προέλεγε δὲ οὐ γοη-
τεύων, ἀλλ' ἐξ ὧν οἱ θεοὶ ἔφαινον. ἰδών
τε πρὸ τοῖς Ινδοῖς τοὺς τρίποδας, ἐπ
ἰὼν οἰνοχόους, ἐπ ἅσα αὐτόματα ἐσφοι-
τᾶν εἶπον, ἔθ' ὅπως σοφίζοιντο αὐτὰ ἥ-
ρετο, ἔτ' ἐδεήθη μαθεῖν, ἀλλ' ἐπῄνει μὲν,
ζηλοῦν δὲ οὐκ ἠξίου. ταῦτα δὲ λέγων,
δῆλός ἐστι τοὺς φιλοσόφους Ινδῶν φι-
λοσόφοις γόησιν ἀποφαίνων. περὶ γὰρ
τοῦ γοήτων ποιούμενος τὸν λόγον, μνη-
μονεύει καὶ τούτων σοφίζεσθαι. τὰ δὲ πα-
ράδοξα λέγων αὐτοῦ, καὶ τὸν περὶ οὗ ὁ
λόγος τ' τοιαῦτ' ἀπ' αὐτῶν σοφιστείας, ὡς
ἂν μὴ ἀστείας ἀλλότριον ὑποπτεύοιμι.
οὐκοῦν εἰ φαίνοιτο τούτοις θεοὶ ἀπο-
καλῶν, καὶ διδασκάλοις ἐπιχαρῶν
αὐτοῦ ὁ Ἀπολλώνιος, ὅρα τοῖς
κ' τοῖς διδασκάλων, καὶ αὐτὸν ὑπάγειν
διαβολαῖς. εἰσῆκε δὲ ἐν οἷς φησι
γυμνοῖς Αἰγυπτίων ῥήμασιν αὐτοῖς
ταῦτα φάσκων, οὐκ ἀπεικός μοι παθεῖν
μοι δοκῶ, φιλοσοφίας ἐπῃνημένης οὕ κε-
κοσμημένης, ἰὼν ἐς τὸ πρόσφορον Ιν-
δοὶ σείλαντες, ἐφ' ὑψηλῆς τ', καὶ θείας
μηχανῆς σκοκλοῦσιν. οὓς δὲ σὺ δίκη
μὲν ἠγάθεω, σὺ δίκη ὃ ἡγοῦμαι σο-
φοὺς τ', καὶ μακαρίους. ὥρα ὃ μανθάνειν
καὶ ἃ* μετὰ βραχέα φησίν. ἔστοι μὲν γὰρ
θεοί τ' εἰσι, καὶ κεκόσμηνται κ' τοῦ Πυ-
θίου. καὶ Δομετιανῷ ὃ εἰσῆκται λέγων,

A Magi ipsi, quos equidem miserri- "
mos esse hominum puto, aut ido- "
lorum tormentis aut barbaris sacris, "
aut cantando, aut corpus vngendo "
operari dicuntur. At verò noster hic "
parcarum ordinem sequens, prædi- "
cebat quæ necessariò ventura erant, "
nihil magicè operatus, sed ex iis di- "
uinans quæ Dij per sanctè sibi signi- "
ficabant. Cúmque apud Indos vi- "
disset, tripodas illos, ac pincernas "
B sponte sua mouentes, ne interroga- "
uit illos quidem, quo id pacto effice- "
rent, nedum edoceri voluerit. Lau- "
dauit quidem, sed imitatu tamen "
illa digna non censuit. Hæc itaque "
cùm Philostratus dicat, planè depre-
henditur, celebres Indorum philo-
sophos inter magos, veneficósq. re-
ponere. Nam quo loco de magis,
eodem & de Indis mentionem facit,
perosum Apollonium narrans, quæ
superius miracula recensuimus, qua-
si illiberale quoddam genus præsti-
C giorum. Si ergo quos paulò antè
detestatus est: eos tamen idem A-
pollonius alibi deprehenditur Deo-
rum nomine, ac præceptorũ digna-
ri, nihil aliud planè supereſt, quàm
vt eisdem quoque, quibus & præce-
ptores sui criminibus sit obnoxius.
Inducitur ergo apud Gymnosophi-
stas Ægyptiorum philosophos, ver-
ba hæc loqui. Nihil indecorum mi- "
hi arbitror contigisse philosophiæ "
D studia admirato liberalis ac permo- "
destæ, quam scilicet Indi ad vtili- "
tatem ipsam contrahentes in diui- "
na ac sublimi materia complectun- "
tur. Hos igitur iure sum admiratus, "
eósque sapientes esse, ac beatos exi- "
stimo. Sed ad rem fuerit ea nunc in- "
spexisse quæ paulò mox dicit. Hi "
enim Dij sunt, inquit, & Pythiæ
testimonio exornantur. Domitia-
num quoque imperatorem huiusmodi verbis inducitur allocutus.

Quæ nam tibi contentio eſt cum Indis, Iarcha & Phraote, quos ego ſolos hominum dignos puto, qui Dij & vocentur, & habeantur? Aliis item locis eoſdem Brachmanas Apollonij præceptores ac Deos cùm dicat, & cùm faciat Planetarios inde annulos ſeptem tuliſſe, nunc porrò ſuperiorum oblitus, non ſentit ſtolidus, cum diſcipulo præceptores quoque ipſos in calumniam à ſe protrahi. Procedente verò hiſtoria Tibicinem quendam inducit: tum & Apollonium ſcribit de facultatis eius modis ac nomis omnibus, vt de maxima ac grauiſſima re, oratione longa diſſeruiſſe. Veſpaſianum quoque Cæſarem narrat Apollonio perinde ac Deo cuidam ſupplicaſſe, quaſique precariò petiiſſe, vti ſe imperatorem faceret. Apollonium verò reſpondiſſe, Iam feci. Et quis non iuſto odio proſequatur inſolentiæ plenam proximámque inſaniæ vocem? ſi hic iam quaſi Deus, imperatorúmque creator, ſibi placet, ac fremit, olim nauis Ægyptiæ gubernator? (hoc enim ſe fuiſſe paulò ſuperius in ſermone cum Indis habito Apollonius ipſe aſſeruit) Cúmque ab eo quæreret imperator, quos nam philoſophos in gerendarum rerum conſilium adhibendos putaret, Boni, inquit, conſultores ad hæc erunt hi viri: Dionem, Euphratémque ſignificans. Nondum enim cum Euphrate in diſceptationem venerat: paulóque mox idem Cæſari inquit, Notiſſimi tibi homines imperator, rerúmque tuarum ſoliciti, Dion & Euphrates ad fores præſtolantur admitti. Iube & illos quæſo huic noſtro intereſſe ſermoni. Viri enim

A ἡ τίς πρὸς Ἰάρχαν σοι πόλεμος, καὶ Φραώτῃ, τοὺς Ἰνδοὺς, οὓς ἐγὼ μόνους ἀνθρώπων θεοὺς τ' ἠξίωμαι, καὶ ἀξίους τ' ἐπωνυμίας ταύτης; καὶ σὺ ἄλλοις ὁμοίως θεὸς τ', καὶ διδασκάλους πάντρόπους ἐπιχάλκου ὁ λόγος σοῦ διεβληκότας, δακτυλίους τε ἑπτὰ ἀπ' αὐτῶν εἰληφέναι ὁμολογήσας αὐτ', ἐπιλέλησαι νῦν. καὶ συνδιαβάλλων τοῖς διδασκάλοις τ' μαθητὴν, καὶ ἐπαίσχ. ὑποβὰς δ' ἐν τῇ
B γραφῇ, αὐλητὴν ὑποπίπτει, καὶ τὸν Ἀπολλώνιον ὥσπερ τινος οὔσης μείζους, καὶ σοφωτάτης ἐπισήμης, ζήτους αὐλήσεως μάλα ἀσυνδέτως μακροῖς τοῖς διηγήμασιν εἰρωνεία διεξέρχεται, καὶ αὐτοκράτορα Οὐεσπασιανόν, οἷα δὴ θεὸν προσεύξασθαι αὐτῷ ἱστορεῖ· καὶ ὃς μὴν, ὡς δύνῃ εἰρηκέναι Οὐεσπασιανὸν, ποίησόν με βασιλέα. τ' ἦ, ἀποκείναθι, ἐποίησα. καὶ τίς οὐκ ἂν μισήσειεν
C βούλησις τ' ἀλαζονείας τ' φωνὴν, μανίας τὸ μηδὲν ἀποδέχεσθαι, ὅτ' γε ἤδη αὐτὸς θεὸς, καὶ βασιλέων ποιητὴς εἶ φρυάττει, ὁ τ' Αἰγυπτίας κυβερνήτης νεώς; τοῦτο γὰρ αὐτὸς ἑαυτὸν ὁ Ἀπολλώνιος γεγονέναι τὴν ψυχὴν ἐν ταῖς πρὸς τὸν Ἰνδὸν ὁμιλίαις, μικρῷ πρόσθεν ἡμῖν διεβήλωκε. τῷ δ' αὐτῷ βασιλεῖ, οὓς ἂν αὐτὸς δοκιμάζοι τῶν φιλοσόφων,
D συμβούλοις τῶν πραγμάτων χρωμένῳ αὐτῷ ἀξιοῖ τ', καὶ λέξιν φησὶν ἀγαθοὶ εἶναι τούτων σύμβουλοι καὶ οἵδε ἄνδρες, τὸν Δίωνα δείξας, καὶ τ' Εὐφράτην, μήπω αὐτ' ἐς διαφορὰν ἥκοντα. καὶ αὖθις, ὦ βασιλεῦ, εἶπεν, Εὐφράτης, καὶ Δίων πάλαι γνώριμοι ὄντες, πρὸς θύραις εἰσὶν οὐκ ἀφρόντιδες τ' σῶν. καλῷ δὴ κἀκείνους ἐς κοινὸν λόγον. σοφὼ γὰρ

τὼ ἀνδρε. φησὶ δὲ Οὐεσπασιανὸς, ἀ-
κλείσους, ἔφη, θύρας φέρω σοφοῖς
ἀνδράσιν. οὗτε τ προγνώσεως τὸ ἥ-
ρωος. Εὐφράτης νυνὶ ἀγαθὸς τ, ἢ σο-
φὸς, ἐπεὶ μὴ ἐς διαφοράν πω αὐτῶν
ἐληλήθη. εἰ δ' ἔλθοι, ὅσον οὔπω ἢ τοῦτ'
ἔσται, ὅρα οἷα πρὸς αὐτῷ ὁ αὐτὸς πρὸς
Δομετιανὸν γράφῃ, ἢ μᾶλλον ὁπόσα γι-
νεῖ φιλοσόφῳ ἀνδρὶ κολακεύουσι τοὺς
δυνατοὺς, δηλοῖ τὰ Εὐφράτου. τοῦτο
γὰρ ἐντεῦθεν ἄπλησα* χρήματα. πηγαὶ
μὲν οὖν εἰσι πλούτου. ἢ πρὸς τῇ τρα-
πεζῶν ἤδη διαλέγεται, κάπηλος, ὑπο-
κάπηλος, τελώνης, ὀβολοστάτης, πάντα
γινόμενος τὰ πωλούμενά τ, ἢ πωλοῦν-
τα. συντετύπωται ἢ ἀεὶ σὺν ταῖς τ δυνατῶν
θύραις, ἢ προέσηκεν αὐταῖς πλείω
καιρὸν, ἢ φ θυρωροί. ἀπειληφθη ἢ
ἢ ὑπὸ τ θυρωρῶν πολλάκις, ὥσπερ
τῶν κυνῶν οἱ λίχνοι. δραχμὴν ἢ οὐδὲ
φιλοσόφῳ ἀνδρί ποτε προέμενος,
ἐπτοημένῃ νυνὶ τὸν ἑαυτῆς πλοῦτον ἑτέ-
ροις, τ Αἰγύπτιον τοῦτον βόσκων χρή-
μασι, ἢ ὀξυῶν ἐπ' ἐμὲ γλῶσσαν ἀ-
ξίαν συντελμᾷς. Εὐφράτῃ μὲν δὴ
καταλείπω σοι. σὺ γὰρ ἴσως μὴ κόλακας
ἐπαινῇς, εὑρήσεις τὸν ἄνθρωπον κακίω,
ἢ ἐρμηνεύω. ὁ δὴ πρὸς τ πατέρα τ
Οὐεσπασιανὸν σοφὸν, ἢ ἀγαθὸν ⓦ
Εὐφράτῃ μαρτυρούμενος, πρὸς ἢ τ
υἱὸν ταῦτα πρὸς αὐτῆς δεξιὸν δῆλος ἂν
εἴη τὸν αὖ ⓦ ἐπαινῶν τ, καὶ ψέγων.
ἆρ' οὖν ὁ τιμῶν τῶν μεγόντων προφλη-
φῶς γιγνώσκων, ἠγνόει ὅ, ἴσως τε, ἢ ἔσται* ὁ
Εὐφράτης; καὶ γὰρ οὐ νυνὶ πρῶτον,
ἀλλὰ ⓒ ἐπ' αὐτῆς Οὐεσπασιανοῦ διε-
βάλλετ αὖ ⓦ ὡς δὴ τὸ ἦθος μοχθη-

A sapientes sunt. Ad hæc Vespasianus, Sapientibus, inquit, viris nostræ semper fores patuerunt. ô miram semidei præsensionem! sapiens illi est, ac vir bonus Euphrates, quia nulladū inter eos orta contentio. Sin verò aliqua oriatur (iamiam verò id fiet) vide quæso, quibus illum illum apud Domitianum verbis accuset: Quæcunque, inquit, philosophi potentium virorum adulatores consequi solent, ea nunc sta-
B tum fortunámq. indicant Euphratis.* Plurimus illi de numulariorum trapezis est sermo: caupo est, cupedinarius, publicanus ac fœnerator homo, ad mercatum venditio némque promiscuè factus, semper foribus potentiorum affixus: diutius ibidem quam ipsi commorans ianitores: quin illis sæpe custodiendi quasi lucernarius quidam canis à ianitoribus ipsis relictus. Neque verò drachmam saltem philosopho vnquam cuiquam erogauit. Et nunc
C quod Ægyptium hunc sumptibus suis pascit contráque me solicita: linguæ vires acuere, opes suas huiusmodi amicis circumuallat ac munit. Ac de Euphrate quidem integrum tibi esto, qua re dignus sit, iudicare. Nisi enim tibi adulatores sunt cordi, multo peiorem illum testimonio nostro inuenies. Qui ergo apud Vespasianum patrem laudauit Euphratem, vt philosophum,
D vt virum bonum testatus, & nunc apud Domitianum filium eundem accusat, planè arguitur, eiusdem viri, & laudator esse, & reprehensor. Illéne igitur qui præsensione tanta rerum præditus est, ignorabat, qualis tunc esset, qualísve in posterum Euphrates futurus? Neque vero nunc primùm, quin & apud ipsum quoque Vespasianum carpere Euphratem vt scelestum

κ. ἁλίσκω κ.

*huic enim inde innumeræ pecuniæ; imò fontes sunt opū.

hominem voluit. Quæ verò leuitas atque inconſtantia rerum hæc eſt, cùm idem commendatione ſua apud Veſpaſianum Imperatorem egerit, auguſtas fores Euphrati philoſopho reſerari? Sed enim vt cæcis iam perſpicuum ſit, quod ad diuinationem ſpectat, probro magis à Philoſtrato Tyaneum quàm honore vllo affectum eſſe: in ceteris autem officiis laude digniſſimus inuenitur. Antiquum enim illi erga amicos liberalem ſe præbere: vbi ſcilicet nullum ſui periculum facerent. Euphratem quoque intra auguſtale admitti curauit. Mox tamen contra eundem diſceptationis gratia, quæ ſuperius dicta ſunt oblocutus. Sed hæc obiter dicta ſint.

Neque enim id mea nunc agit oratio, vt Apollonium ex hac potiſſimum re accuſet, quod philoſophum tempeſtatis ſuæ celeberrimũ Euphratem, & quem hodie quoque laudant, qui philoſophiæ ſtudio detinentur, criminatus ſit. Tametſi magna hæc eſſe occaſio cuiuis poſſit Apollonium accuſandi. ſi enim Euphrates omnium iudicio philoſophus excellens habetur, non leuis occaſio datur probitatis eius laudandæ, qui Apollonij malè facta damnarit: Neque viciſſim leuior Apollonij deteſtandi, propterea quòd illius mores tali ac tanto philoſopho diſpliceret.

ρόπαζον βούλεται, πῶς δὴ οὖν τοιόνδε σωφίση βασιλεῖ, ὡς καὶ ἀκλείστους αὐτῷ διὰ τὰς ἀφ' αὑτοῦ συφάσεις τῶν βασιλείων ἀναπεπετάσθαι τὰς πύλας; ἀλλὰ γὰρ οὐ τυφλῷ φασι δῆλον, ὡς ἁρα φθόνωσιν μὲν συκοφαντεῖται πρὸς τοῦ συμφοφέως ὁ ἀνθρωπος, εἴη δ' ἂν ἄλλως γοῦν, πάλαι μὲν πρὸ πείρας ἑταίροις. ἀταρ καὶ τῷ Εὐφράτῃ ἐς τὰ βασίλεια ἀφόδου κοινωνῶν. ὕστερον δὲ τῆς διαφορᾶς ἕνεκα τοιαῦτα πρὸς αὐτοῦ λέγων, οὔπω μοι διαβάλλειν ὁ λόγος βούλεται τὸν ἄνδρα, ὡς ἂν τὸν Εὐφράτου συκοφαντουῦτα φιλοσόφων γυμνῶν τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀποδοξότατον, ὡς ἐς δοῦρ' οἷς μέτεστι φιλοσοφίας ἄδεσθαι. ὃ καὶ μέγιστον λάβοι ἄν τις εἰ βούλοιτο, πρόσθημα τῆς τοῦ Απολλωνίου διαβολῆς. εἰ γὰρ ὁ Εὐφράτης πρὰ τοῖς πᾶσι φιλοσοφίᾳ διαπρέψαι ὁμολογηθείη, ὥρα μισοπονηρίαν μὲν ἐκείνου κατηγορεῖν, ἐπεξιόντος τοῖς ἀπόπως ὑπὸ τῶνδε δρωμένοις· τουτονὶ δὲ πρὸς ἐκείνου κατηγορούμενον, φαύλως προβάλλεσθαι δόξαν, ὅτι δὴ μὴ ἀρέσκοντα τῷ φιλοσόφῳ μετῄει βίον.

CONFVTATIO LIB. VI.

IDEM Philoſtratus ſexto volumine fabulas & portenta adducit: inquit enim Apollonium camelis inuectum vnà cum comitatu ad gymnoſophiſtas Ægyptios peruenisſe. Quo in loco, iubente, inquit, vno ex ſapientibus Nudis, vlmus Apollonium voce articulata & muliebri

TO EKTON.

ΠΑλιν ἐν τῷ ἑπτῷ προσδοξολογῶν ὁ μυθολόγος, ἅμα μὲν αὐτὸν ἅμα τοῖς ἑταίροις καμήλῳ ὀχούμενον, ἐφ' οὓς φησιν Αἰγυπτίων γυμνοὺς φιλοσόφους. ἔνθα δὴ προστάξαντος τοῦ γυμνοῦ πτελέα φησὶ τὸ δένδρον, προσαγορεύσῃ τὸν Απολλώνιον ἐναρθρῳ

ἡ ἀληλεία τῇ φωνῇ. καὶ τούτοις γε ἡ- A affata est. Hisce nugis Philalethes
μᾶς ὁ φιλαλήθης πιστὸν ἀξιοῖ. εἶ- æquum putat haberi à nobis fidem.
ταΠυγμαίους ἄνδρας ὑπὲρ τὸν τύ- Vltra verò Gymnosophistas Pyg-
πων ἱστορεῖ χώραν, ἡ ἀνθρωποφάγους, mæos esse ait Anthropophagósque
καὶ σκιάποδας. σάτυρόν τε πρὸς τῷ & vmbripedes, Satyrúmque iisdem
Ἀπολλωνίου μεθυσκόμενον. ἐξ οὗ εἰ- in locis iussu Apollonij ebrium es-
νων αὖθις ἐπανῄσιν ἐπὶ τὴν Ἑλλά- se redditum. Inde autem Apollo-
δα. ὁμιλίαι τε πάλιν αὐτῷ, & προ- nius in Græciam rediit, vbi prædi-
γνώσεις ἀνακοινοῦνται πρὸς Τίτον. ctiones quædam, sermonésque cum
καὶ δηχθέντα ἔφηβον ὑπὸ λυττῶν- Imperatore Tito habiti referuntur,
τος κυνὸς, οὗ δὴ καὶ ἐμαντεύσατο ὅς & quo pacto adolescens quidam à
τις εἴη τὴν ψυχὴν, ὅτι ὁ τῆς Αἰγύ- rabidi canis morsu curatus sit, cui
πτου ποτὲ βασιλεὺς Ἄμασις, τὴν συμ- B quidē cani, Amasis Ægyptij quon-
φορᾶς ἀπαλλάττῃ, μέχρι καὶ τὸν κυ- dam regis inesset anima, naturalém-
νὸς ὑπτιεύσας τὸ φιλάνθρωπον. ταυτὶ que adeò sibi humanitatē, regiám-
μὲν οὖν τὰ περὶ τῆς κατηγορίας que beneficentiam in canina quo-
αὐτῷ πεπραγμένα. ὑπισχνοῦμαι δ' ἀ- que effigie retineret: quando qui-
ξιον δὲ ὅλης τῆς πραγματείας, ὡς dem iuuenem à se demorsum, leni-
ὅτι καὶ ἀληθῆ δοθῇ τῷ συγγραφεῖ ter lambendo curaturus esset. Hæc
τὰ παράδοξα, συνεργείᾳ δαίμονος ab Apollonio gesta sunt prius quàm
ἕκαστον αὐτῷ διαπεπράχθαι, τού- dies illi ab accusatoribus diceretur.
των σαφῶς δείκνυσι. πότε γὰρ τὸν λοι- Acri verò diligentia singulis histo-
μὸν προαισθέσθαι ἴσως μὲν καὶ ἀ- riæ partibus inhærendum. Nam si
πρεπὲς δόξειεν εἰ καθὼς αὐτὸς maximè vera esse quæ Philostratus
ἀπὸ λεπτοτάτης, καὶ καθαρᾶς διαίτης C narrat, miracula concedamus, non
κατειλήφατο, ὡς αὐτὸς ἔφησεν· ἴσως ἢ alia tamen ratione, quàm dæmo-
καὶ αὐτὸ ἐξ ὁμιλίας δαίμονος αὐτῷ nis auxilio, atque opera facta esse
προμεμάνυκε. καὶ γὰρ δὴ καὶ τὰ constabit. Quod enim pestem E-
λοιπὰ, ὅσα κατὰ πρόγνωσιν δ' εἰλήφως pheſi appetentem primus Apollo-
τε, καὶ προφρικὼς εἰσῆκται, εἰ καὶ nius deprehendit, ne hoc quidem
μυρίοις ἐλέγχοις ἐξ αὐτῆς φέρεσι fortasse maleficæ superstitionis erit
τῆς τοῦ Φιλοστράτου γραφῆς ἀθυμῶν, immune. Si quemadmodum ipse
ὅμως ἵνα συγχωρηθείη καὶ τοῦτ' εἶ ait, ex pura, ac tenui qua vtebatur, diæta præsentire hanc potuit.
ἀληθὲς κατὰ πρόεργον μηχανῶμαι, εἰ- Fortasse autem, & hoc ipsum Dæ-
ποιμὶ ἂν πρὸς δαίμονος αὐτῷ πα- mon illi prædixit. Nam cætera sa-
ρέδρου τινὰ τῶν μελλόντων. οὐδὲ γὰρ nè omnia quæcunque ab illo diui- D
πάντα κατειλῆφθαι. τοῦτο δ' ἂν φαίησι nata, ac præuisa sunt, etsi refelli,
ac redargui ex Philostrati verbis abundè possint, vt ea quoque euenisse concedam: dixerim tamen non credi quidem omnia oportere, sed eorum nonnulla, quæ magis admittenda videantur, assistente illum dæmone prædixisse. Hoc autem planè hinc constat: propterea quòd

Apollonius non vbique perpetua diuinatione vsus deprehenditur. Nam plurimis de reb. ipse *præ ignorantia* dubius pendet, aliósque interrogat. Quod neutiquam faciat homo futurorum maximè conscius. Satis verò ostensum puto, quo in actu fabulæ reponenda sit compressa ab illo pestis Ephesiorum, cùm nihil aliud à dæmonis præstigio fuerit. Sed enim cur & Achillis vmbra relictis beatorum insulis ad proprium tumulum diuersari maluerit, non intelligo. Nisi verè & hæc impuri dæmonis vmbra censenda sit. Item sentio, qui ab incontinente, ac lasciuo adolescente depulsus est, dæmonem proculdubio fuisse. Neque minus & Lamiam illam siue Empusam dici malis, quæ Menippum insano amore torquebat, dæmonem affirmarim maiori alteri, ac potentiori dæmoni concessisse, fortè etiam hoc pacto, & adolescentē de rabidi canis morsu, mente alienatum curauit, canémque nihilo secius ipsum dæmone malo imbutum. Patet itaque, quod sæpe à nobis est dictum, cuncta illius miracula, dæmonis ministeria esse. Nam quod ad puellam spectat ab inferis reuocatam, siue ad semianimem potius, quod & Philostratus sentit, quæ consopitam vitalis auræ scintillam, dum efferretur, in se haberet, irrorante mox pluuia excitatam: totum sanè est de illius miraculis amouendum. Non enim sicut & antè dixi, tam grande facinus, si modò verum fuisset, ita pressum silentio euanuisset, cùm præsertim Romæ, vbi tunc Imperator agebat, factum dicatur. Infinita verò generis eiusdem colligi de Philostrato queant, faciléque omnia vt fabulosa parúmque sibi constantia refutari. Verùm quia haud ita

σαφὲς, τὸ μὴ δι' ὅλου ⸫ πεῖ παν-
των τιὼ πεθγωσιν αὐτὸν ἀποσώζειν·
ἀπορεῖν δὲ σὺ πλείσοις, ἢ πιωθανέ-
σθαι δι' ἄγνοιαν, ὅπερ καὶ αὖ, εἰ θείας
ἀρετῆς μετίων αὐτῶ, πεπόνθοι ἢ αὐ-
τὸ δὲ τὸ παῦσαι τὸν λοιμὸν, ὁποῖ ⓦ
εἴληχε τὸ δρᾶμα, ὅπ φάσμα, ἢ οὐ-
δέν τι πλέ ⓦ ἰῶ, πεθδεδήλωται,
ἀλλὰ ἢ ὅπι ἡ ψυχὴ Αχιλλέως πρὸ
τῶ αὖ μνήματι, τί αὖ διατρίβοι,
ταὶς σὺ μακάρων νήσοις ὡς αὖ φήσέ
τις ἀπολιπόσα διαγωγάς, εἰ μὴ ἢ
τῦτο δαίμονος ἰῶ ἐπιφανείας πρ-
ουσία, καὶ τ ἀσελγοῦς ὃ μειρακίσ
σαφῶς σύοικον δαίμονα; καὶ πάλιν
ἰῶ ἔφησεν ἐμπουσαί τ, ἢ λαμίαν
ἐμπεπρωνηκέναι τῶ Μενίππω, μεί
ζονι τάχ' ἴσως ἐξηλακέ δαίμονι, ὁ-
μοίως τε αὖ ⸫ τὸν τὰς φρενὰς πα-
τραπέντα νεανίαν ὑπὸ τ λυπῶν-
τος κυνὸς, αὐτόν τε τὸν δαιμονῶντα
κύνα τῇ αὐτῇ μετηλλαξε μοδόλῳ. ὥρα
δὴ οὖν ὡς ἔφην, τ πᾶσαν αὐτῷ πρα-
δοξοποιΐαν, ὡς διὰ δαιμονικῆς ἀπε-
τελεῖτο ὑπουργείας. τὸ γὰρ τ ἀναβιω-
σάσης κόρης, εἰτ' ἔμπνους ὑπῆρχε σαν-
σῆρα ψυχῆς κτ ⓦ συγκεφαία, ⸫
ἱκμάδα ὑπὸ τῦ προσώπου φέρου-
σαν, προσαιρετέον τ θαυμαστοποιΐας.
οὐ γὰρ αὖ ὡς ⸫ προσθεν ἔφλω, σιω-
πῇ τὸ τηλικοῦτον παρεδόθη, ἐπ' αὐ-
τ Ρώμης βασιλέως ὑπὸ πρόντος γε-
γυμνάσθαι. μυρία μὲν οὖν καὶ ἄλλα
πρεστιν οἷ τ αὐτῶν ἀναλέξασθαι συγ-
γραμμάτων, τό, τ σὺ αὐτοῖς δυσέλεγκτον,
⸫ ἀσύστατον, μυθώδες τ, καὶ πρατῶ-
δες ἀπιθανώτατον. ὅμως ἐπεί γε οὐδὲ

πολλῆς τὰ κατ' τὸν ἄνδρα δεῖται ἀπο-
δαμολογίας, οὐχ ὅπι γε σὺ θεοῖς, καὶ
παραδόξοις, καὶ θαυμασίοις, ἀλλ' ὐδ'
σὺ φιλοσόφοις παρά ποι τ νεῶ μνή-
μης ὑπαρχούσης αὐτ. τοῖς εἰρημένοις
ἀρκεσθέντες. μεπώμεν καὶ ἐπὶ τ ἕβ-
δομον τοῦ αὐτ σύγγραμμα.

A magno ſtudio opus eſt profligare hominem hunc volenti, cùm non modò inter Deos admirandóſque viros locum non habeat, ſed ne inter philoſophos quidem ab aliquo viuentium reponatur. Idcirco iis contenti quæ dicta ſunt ad examen libri ſeptimi accedamus.

ΤΟ ΕΒΔΟΜΟΝ.

CONFVTATIO LIB. VII.

Κατηγορεῖται δῆτα γοητείαν ὁ ἀνήρ. εἶτα Δημητείῳ φιλοσόφῳ ἀποτρέποντι αὐτ τ ἐπὶ τὴν Ρώμην παρόδου, μὴ πειθόμενος, ἐπαχθῆ πνα, καὶ φορτικὰ περὶ ἑαυτ ὠδέ πως λέγει, ἐγὼ δὲ γινώσκω μὲν πλεῖστα ἀνθρώπων, ἅτε δὴ εἰδὼς πάντα. οἶδα ἃ ὧν οἶδα, τὰ μὲν, σπουδαίοις, τὰ δὲ, σοφοῖς, τὰ δ', ἐμαυτῷ, τὰ δὲ, θεοῖς. καὶ δὴ ὁ σὺ τούτοις πάντα εἰδέναι μεγαλαυχούμενος, περιὼν, ἄγνοιάν πνων περὶ τ λόγου κατηγορεῖται. εἶτα Δάμις αὐτῷ μεταπλάττει διὰ θανάτου φόβον, τὸν φιλόσοφον ὑπικρυπτόμενος. ἄκουε δ' οὖν τ συγγραφέως, ἃ περὶ αὐτ φησιν ἀπολογούμενος, αἰτία μὲν ἤδη τ μεταβαλεῖν Δάμιν, τὸ τῶν Πυθαγορείων ἦθος. οὐ γὰρ κακίας γε αὐτὸ μετεῖναί φησιν, οὐδὲ μεταγνοὺς, τέχνῃ ὧ ἐπαινέσας, ἵν' ὑπῆλθεν ἐς τὸ συμφέρον τ καιροῦ. ὑπὲ τούτοις ὁ Φιλόστρατος τέτταρας αἰτίας, τὰς δὴ βυχερεῖς αὐτῷ περὶς ἀπολογίαν νομιθείσας σπίθησιν, ὑπὸ πλείστων ὁμολογῶν ἢ ἄλλων αὐτὰς ἀνελέχθαι. ὧν ἡ μέν ἐς ἵν, ἡ δῆτα μαθὼν, οὐ τῷ αὐτῷ ἅπασιν ἔχοι σολῷ. ἡ δὲ,

B VENEFICII Tyaneus, ac magiæ inſimulatur. Dehortanti verò Demetrio philoſopho Romam proficiſci, non auſcultans ille, inſolenter, ac ſuperbè ita de ſe locutus narratur. Ego mortalium cunctorum ſcio plurimum, atque ſapio: Scio enim omnia, quorum alia ſtudioſis accepta refero, ſapientibus alia, mihi alia, Diiſque ipſis immortalibus alia. Sed enim qui magnificè ita ſe iactat, hiſtoria procedente ignorare permulta conuincitur. Subinde autem Damis ipſe apud Philoſtratum mortis metum diſſimulat, quaſi Apollonium leto ſurripere atque occulere ſtudens. Sed audi quibus Hierocles verbis partes Damidis tueatur. Probabilis, inquit, ratio fuit: cur Damis à Pythagoreorum ritu deflexerit. Neque enim malitiam illi ineſſe ait, aut de Damide ſententiam mutat, ſed prudentis viri potius artem collaudat: quæ ſubeunda illi fuit, vt ſeſe ad vtilitatem temporis accommodaret. Ad hæc Philoſtratus quatuor crimina teſtatur Apollonio fuiſſe obiecta: quæ facilè per apologiam ſolui poſſe exiſtimat, totidem ab aliis quoque collecta & enumerata affirmans. Horum primùm erat: Qua tandem diſciplina non communi veſte ceteris mortalibus vteretur: Alterum porrò,

C

D

vnde

vnde hoc esset: vt passim Deus ab hominibus putaretur. Tertium, quanam ratione pestem Ephesiis imminentem prædixerit. præterea cuius ergo in agrum noctu profectus, Arcadem ibi puerum in frusta discerpserit. Contra huiusmodi quæstiones ait Philostratus Apollonium sese egregiè defendisse. Primùm verò tradit in vincula coniectum, ne ibi quidem sine miraculis se gessisse. Nam cùm Damis grauiter angeretur, vt præceptore in discrimen adducto, Apollonium narrat leuandi doloris gratia, sponte sua vinculis exemptum crus Damidi ostendisse, cuius lenito dolore, rursus idem crus vinclis inseruisse. Post hæc à Domitiano Imperatore accersitum esse in iudicium Apollonium scribit: obiectísq. demum criminibus absolutum, cùm adhuc tamen in iudicio esset: nescio sanè quo pacto, sed importunè nimirum in huiusmodi voces
» proclamasse, Da & mihi si libet
» imperator abeundi locum. Sin hoc
» minus concedis, immitte qui cor-
» pus vinciant meum, quandoqui-
» dem colligari animam est impossi-
» bile. Imò verò ne corpus quidem
» meum comprehendes.
» *Nec tibi fas læti exortẽ me perdere Cæsar.*

Quibus dictis repente eundem ait è conspectu hominum euanuisse, magnámque fabulæ suæ partem circa hæc portenta consumit. Vbi verò de miraculo agitur exempti pedica cruris: cui nimirum per præsentiam dæmonis gesto, Damis ipse interfuit, ait Philostratus. Tum denique primùm Damis persensit diuina Tyaneum natura supra hominis facultatem præditum esse. Neque enim tunc illum veneficè operatum. (Quomodo id enim in vinculis potuisset?)

τῦ, χάριν ἀνθρωποι θεὸν αὐτὸν νενομίκασι. τείτῳ, πόθεν προείπε Ἐφεσίοις τὸν λοιμόν. ἔπι τούτοις, τίνι βασίσας, ἐς ἀγρὸν αὐλατέμει τὸν παῖ- κ. ἰδίᾳ.
δα τὸν Ἀρκάδα. πρὸς τούτοις δέ φησι ☾ πρὸ ἀπολογίας αὐτὸν γεγραφέναι· πρότερον δ' ἱστορεῖ δεσμοῖς αὐτὸν προσδεθῆναι, καί τι θαυμαστὸν συνεῖναι τούτοις κατεργάσασθαι· τῷ γάρ τοι Δάμιδι μάλα λυπηρῶς, ὡς αὖ ἔπι συμφορᾷ τοῦ διδασκάλου διακειμένῳ, αὐτόματον ἐπιδεῖξαι λελυμένον τοῦ δεσμοῦ τὸ σκέλος. εἶτα πάλιν ἀναλαβόντ' αὐτὸν τῆς λύπης, συνθεῖναι ἐς τὸ πρότερον χῆμα τὸν πόδα. μετὰ τοῦτο, κρινόμενον αὐτὸν ἔπι βασιλέως Δομετιανοῦ, γράφει. εἶτα δὴ τῶν ἐγκλημάτων ἀπολυθῆναι. ☾ μετὰ τὴν πρὸ ἐγκλημάτων λύσιν, καὶ οἷά γ' ὅπως ἀναιρεθῆναι μοι δοκεῖ σὺν τῷ δικαστηρίῳ αὐτὰ δὴ ταῦτα διαφωνῆσαι, δὸς εἰ βάλῃ κἀμοὶ τόπον. εἰ δὲ μή, πέμπε τὸν λησόμενόν μου τὸ σῶμα. πρὸς γὰρ ψυχὴν ἀδιάλυτον, μᾶλλον δὲ δὴ ἂν τὸ σῶμα τοὐμὸν λάβοις. ἃ γάρ με κτενεῖς, ἐπεὶ ἄτοπος μόρσιμός εἰμι. κἂν δὴ ἐπὶ τούτῳ τῷ πρισβύτῃ ῥήματι ἀφανισθῆναι τὸν δικαστὴν φησὶν αὐτόν. ☾ σὺν τούτοις, τὸ πρὸς αὐτοῦ καταστρέφει δρᾶμα. ὁ μὲν οὖν συναφεὶς ἔπι τοῦ κτ τὸ δεσμωτήριον θαύματος, κτ φαντασίαν ὡς ἔοικεν, ἐπὶ τῷ πρέσβυ δαίμονος τῷ Δάμιδι ἑωραμένῳ ἔπιφέρει λέγων, τότε πρῶτον ὁ Δάμις φησὶν ἀκριβῶς σωφρονῆσαι τῆς Ἀπολλωνίου φύσεως, ὅτι θεία τε εἴη κρείττων ἀνθρώπου. μὴ γὰρ δύασθαί γε, πῶς γὰρ ἂν δεσμωτηρίῳ;

μηδὲ ὑξάμψω, μηδὲ εἰπόντα τι, καταγλᾶσαι τὴν δεσμοῦ, & συναρμόσαντα αὖτῳ τὸ σκέλος τὸ δεδεμένον προσθεῖναι. ἐγὼ δ', οὔποτ' ἂν καταγνοίην βραδυτῆτα τὴν Φοιτητῆ, εἰ τὸν πάντα βίον σὺν αὐτῷ, & διὰ λιμνῶν προιέργων ὁρῶν αὐτὸν ἀποτελοῦντα τὰ πράδοξα, οὐδέν γε διαφέρειν αὐτὸν ἡγεῖτο τῆς θνητῆς φύσεως· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν μὴ τοσαύτην θαυμαζουργίαν τὰ καὶ' αὐτὸν ἀγνοεῖ. εἰκότως δ' ἀγωνιᾷ, & δέδιε ὡς ὑπὲρ ἀνδρὸς μέγα πάσχοι πρὸ προαιρέσιν. εἰ δὲ δὴ προσῆκον ἀρέσκειν μὴ τοῖς τοσούτοις διατελοῖ, ὅτι δὴ θεῖον εἴη, & κρεῖττονος ἀνθρώπου φύσεως, ξυνίησι τοῖς τούτου ξυνιδεῖν ἄξιον αἰτίαν, ᾗ αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς δηλοῖ λέγων, μὴ γὰρ σύσανταλα, μηδὲ ἐπυξάμενον, μηδέ τι τῶν ἀπορρήτων εἰρηκότα, τὸ παράδοξον ἰδεῖν αὐτὸν πεποιηκότα. οὐκοῦν τὰ προτερα διὰ προιέργου μηχανῆς ἐτελεῖτο τῷ ἀνδρί. διὸ μηδὲ καταπλήττεσθαι αὐτὰ μηδὲ θαυμάζειν τὸν Δάμιν. εἰκότως δὲ νῦν τοῦτο πέπονθεν, ὡς ξένου τινὸς ὑπ' αὐτοῦ παρὰ τὰ σωνήθη διαπεπραγμένου. προὸς τὸ δὴ θὲν ὃ τοῦ δεσμοῦ φάσμα, ἢ τοῦ ἀπὸ τοῦ δικαστηρίου ἀναχώρησιν, τὰς προὸς Δομετιανὸν αὖ τοῦ Ἀπολλωνίου φωνὰς προσῆκον ἄν. δεσμοῖς γοῦν αὖ παραδοθῆναι προσταξάντος βασιλέως, πάνυ γε ἀκολούθως ὁ Ἀπολλώνιος συνελογίσατο ὡδί πως, εἰ μοῦ γοητά με ἡγῇ, πῶς δήσεις; εἰ δὲ δήσεις, πῶς γόητα εἶ φήσεις;

σχ. μεταξὺ τῶν ἀπὸ τῆς ψυχῆς εἰς τὴν ἀψυχήν.

χ. δ' αἱ ἀ.

A Sed ne immurmurantem quidem aliquid, aut loquentem, pedicas tamen contemptui habuisse: rursúsque crure illis inserto, colligatorum habitum statúmque resumpsisse: mea verò sententia nunquam sanè tarditatis accusandus Damis, si plurimum vitæ cum Tyaneo versatus, quia non nisi per maleficia superstitionésq. miracula eundem perpetrasse cognouerat: idcirco nihil eum à mortali putabat sorte differre. Sed nunc quoque post tantam

B portentorum vim, quid de illo sentiendũ sit, nescit. Iure ergo optimo angitur Damis, ac timet præceptori suo, vt vni, scilicet hominum permultorum, ne quid illi aduersi præter voluntatem contingat. Quòd si tamen nunc primùm Damis post tantum consuetudinis diuinum esse Apollonium sensit, atque homine potiorem, inspiciendum sanè est,

C quanam ratione id persentire potuerit. Neq. enim reticet hanc Philostratus. Vidit, inquit, Tyaneum crus pedicis exoluisse non sacrificiis peractis, non precibus, non arcanis mysteriis vllis prolatis. Ergo quæ præterea multa prius effecit, maleficа superstitione sunt facta, propterеáque dum illa fierent, neque expauit, neq. admiratus est Damis: nunc autem iure primũ exhorruit, vt qui hospes interesset rei præter consuetum illi ritum morémque effectæ.

D Sed enim cùm hoc Tyanei præstigio, quod ad pedicas totum spectat: cúmq. euanida illa de conspectu hominũ fuga, sermones eiusdẽ cum Domitiano habitos libens sanè cõtulerim. Nam cùm illum Imperator colligari iussisset, perargutè quidem atq. ad rem ita ratiocinatus narratur: Si « me arbitraris magum, quanam ra- « tione deuincies? Sin vincere me qui- « bis, quomodo esse magum putabis? «

Attamen ex iis quæ posita sunt, ita retundi vicissim queat. Si tu magus non es, quomodo tibi crus est solutum? At si solutum, hoc est, quomodo non es magus? Præterea si vincla perpessus magus non est, at eadem egressus est magus. Ad hæc dici & illud potest: Si non est magus, quia iudicium subiit, at quia, & iudicium, & Imperatorem, & circumfusos illi speculatores effugit, est Magus. His rationibus mea quidem sententia, sanius accipietur, quod ad prodigium pertinet nullis cantationibus præuiis, sacrificiísque effectum. Sed vt Philostratus garrit, diuina quadam supra hominem facultate. verùm non ita multò pòst, iterum merus homo arguitur. Illico enim quodam renuntiante: soluit te, Apolloni, vinculis Imperator, permittítque liberius quàm antea, caueam inambulare. Hic ille hominum sorte, superiorúmque futurorúmque præsensor, *Surdi concipiens animum, sensúsque tacentis*, præ nimio fortasse, vt par est gaudio, præsensionis oblitus nuntium rogat; Quis me hinc vero exoluet? Idem ego te soluo, inquit, Ducem me sequere. Est verò operæ pretium inspexisse, quàm prudenter hic noster vates apologeticum pro se scripserit. Vbi ignorasse primùm conuincitur inanem sese operam desumpturum. Putabat enim se ab Imperatore audiendum: eámque ob rem summo studio concionem instruxerat. Cæsar tamen hanc audire non pertulit, irritámque hoc pacto Tyanei lucubrationem cassámq. reddidit. Audi verò quo modo se Philostratus ipsum redarguat.

Orac.

A αὐτικρούσῃ γοῦν αὐτῷ τις ὠδίπους, σὺ τούτων ὁρμώμενος, εἰ μὴ οὐ δέῃς, πῶς λέλυταί σου τὸ σκέλος; εἰ δὲ λέλυται, πῶς οὐ δέῃς; & εἰ τῷ ὑπομεῖναι (W) δεσμὸν οὐ δέῃς, τῷ μὴ ὑπομεῖναι κατ' αὐτὸν ὡμολόγηται δέῃς. ἢ αὖ πάλιν, εἰ ὑπομείνας τὸ δικαστήριον ὁ δέῃς, τῷ δὲ διαδρᾶναι τοῦτο, & τοὺς ἀμφ' αὐτὸν βασιλέα λέγω, ἢ τοὺς σὺν κύκλῳ δορυφόρους, σαφῶς

B ἀναπέφηνεν ὁ δέῃς. ὅθεν μοι δοκῶ, σωφρονισμένος ὁ λόγος, θεραπεύῃ τὸ γεγονὸς, ὡς δὴ ἄνευ θυσιῶν, ἢ ἐπῳδῶν ἀρρήτῳ τινὶ, καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον δυνάμει τὸ παράδοξον πεφηνότος. ἀλλὰ γὰρ καὶ ἐς μακρὰν αὖθις ὁ τῆς φύσεως παραθήσεται ἔλεγχος. αὐτίκα γὰρ λύσαντος αὐτῷ, ἢ φήσαντος, ἀφίσί σε, ὦ Ἀπολλώνιε, τουτωνὶ τῶν δεσμῶν ὁ βασιλεὺς, ἢ

C ἐλεύθερον δεσμωτήριον συγχωρεῖ οἰκεῖν ὁ κρείττων, ἢ ἄνθρωπος. καὶ τῶν μελλόντων προγνώστης. κωφὸς τ' ἐξυνιεὶς, ἢ οὐ λαλέοντος ἀκούων, ὑπὸ τ' ἄγαν ὡς εἰκὸς προχαρείας ἀποπεσὼν τ προγνώσεως, πῶς φαίνεται λέγων, τίς οὖν ὁ μεταπυθόμενος μ' ἐντεῦθεν; ὁ δὲ, ἐγὼ ἔφη, ἢ ἔπου. εἶτα

D & λόγον ἀπολογίας ὁ θεόπαις μάλα γε σωφρόνει πεφρονισμένως, ἀγνοῶν ὅπη δῆτα ἐς μάτην αὐτῷ ἀσκηθήσεται ἡ γραφή. οἴεται μὲν γὰρ ἀκουσθήσεσθαι αὐτὸς ἀπολογούμενος βασιλέως. καὶ ὡς ἀκουσομένου γε σφόδρα πιθανῶς, παρασκευάζεται τὴν ἀπολογίαν· ὁ δὲ, ταύτην μὴ δυναμένας, ἐς οὐδὲν αὐτῷ τὴν ἀκουσθὴν κατεσήσατο. ἄκουε δὴ οὖν καὶ σὺ τούτων οἷα φησὶν ὁ ἔλεγχος.

ἐπειδὴ δὲ ὁ λόγος αὐτῷ συνεχάφη A Quando, inquit, orationem Tyaneus conscripsit, quasi ad aquæ tempus dicturus, compulítque eum tyrannus ad quatuor posítas quæstiones respondere, explicetur & hæc à nobis oratio.

τὰς, ὥσπερ ὕδωρ πιὼ ἀπολογίαν ἀφήσοντι, ξυνεῖλε ᾗ αὐτῷ ὁ τύραννος ἐς ἃς εἴρηκα ἐρωτήσεις, ἀναγεχάφθω κἀ ὁ λόγος.

ΤΑ ΤΟΥ ΟΓΔΟΟΥ.

ΟΡΑ δὴ πῶς τὸ μελλόντος πρόρωτάτω τυγχάνων ὁ πάντα ἀφόβατος, μᾶλλον πλείσης ὅσης Φρονῖδος, ὡς πρὸς ὕδωρ πιὼ ἀπολογίαν ποιησόμενος ἐπονύδαζεν. ἀλλὰ χρὴ διεξιτητέον καὶ πιὼ ἐς μάτιν αὐτῷ πεποιημένην ἀπολογίαν, ἃ πολλὰ κἀ ἄλλα ἐν τούτῃ Δομετιανῷ πρόσφωνῶν, ἀπαυθαδίζεται λέγων, ὡς ἐγὼ Οὐεσπασιανὸς, σὲ μὲν Βασιλέα ἐποίησεν, ὑπ' ἐμοῦ ᾗ ἐκλύεσθαι δ' ἀλαζονείας, ἰὼ οὔπω γε ὁ τυχὼν, ἀλλ' οὐδὲ εἰ φιλόσοφός τις ἀληθῶς, καὶ κατ' ἀνθρωπείην ὑπεραίρων ἐγκεφάλου φύσιν, ἐκφαλοῦσθαι ἂν, μὴ οὐχὶ δίκην ἀνοίας παρὰ τοῖς ἐμφρόσιν ὑποσχών. εἶτα δὲ τῆς κατ' αὐτὸν ὑποψίας ἑαυτὸν ἀπολυόμενον, ταῦτα πρὸς γοήτων φησὶν, ἀλλὰ σοὺ γόητας ψευδοσόφοις φημί. τὰ γὰρ ὄντα, εἰ πρὸ αὐτοῖς, κἀ τὰ ὄντα, ἄπιστα. καταμάθοι δ' οὖν τις ἂν ἔκ τῆς ὅλης πραγματείας, κἀ ἐκ τῶν μέρει δεδηλωμένων, πότερα σὺν θείοις, κἀ φιλοσόφοις, ἢ σὺν γόησιν αὐτὸν καταλακτέον, πότερα οἷς ἔ αὐτὸς πρὶ γοήτων, κἀ ψευδοσόφων εἴρηκε, κἀ οἷς δεδήλωκεν ἡ κατ' αὐτὸν ἱστορία; δρύες τε γὰρ, κἀ πλήκαι, συναρθρῳ, καὶ ἀηλείᾳ φωνῇ λαλοῦσαι, κἀ τρίποδες αὐτόματοι φοιτῶντες, κἀ χάλ-

VIDE quæso, quid ille sapiat futurorum longè ante præcognitor. Ille vir vsquequaque diuinus, quanta maxima potuit cura velut ad aquam dicturus apologiam conscripsit. Sed accedamus ad hanc quoque discutiendam, quam & frustra iam elaboratam fuisse ostendimus. Nam cùm multis per eam locis Domitianum compellet, etiam in id arrogantiæ procedit, vt dicat, Te quidem Vespasianus pater, « ego verò illum Imperatorem feci. « ô arrogantissimam vocem! quam ne vulgaris quidem, ac gregarius quisquam, nedum verè philosophus, humánámq. excedens naturam proferre ausit, non meritas insaniæ pœnas, prudentibus expensurus. Subinde verò Apollonius ita expurgat subortam de se magiæ suspicionem. Equidem magos, inquit, Pseudo- « sophos censeo esse. Nam & quæ « non sunt, vt videantur esse efficiunt, & quæ sunt, fallaci arte obducunt. Planè igitur constare cuiuis potest tum ex historia vniuersa, tum ex iis, quæ in ea particulatim narrantur, vtrum hic in diuinos, ac sapientes viros an inter magos prius, ac deceptores locandus sit, vel ad ipsa quoque animum referendo, quæ sentire is de magis videtur, vel ad ea non minus, quæ à Philostrato explicantur. Nam quercus, vlmíque, articulata, ac muliebri voce Tyaneum affatæ, tripodes etiam illi sponte sua mouentes, æreíque

pincernæ discumbentib. ministrantes, imbrium quoque dolia, ac ventorum, aquæ præterea Sandaracinæ puteus, & quæ sunt fabulæ generis eiusdem apud Deos Brachmanas, quos non veretur Apollonius præceptores vocare, quid demum nobis indicare videntur? An non illos quæso, qui ea, quæ non sunt, mentiuntur, & ea quæ sunt, præstigiosè subducũt? Hos autem cùm idem magos appellet, pseudosophos ac planos manifestè constituit. Aut igitur ex tot numero rationibus diuinus hic, omníque virtute exceltus, ipsíque Diis homo gratissimus, quippe cui licuerit sapientiæ brauium coronare, censendus erit, ipso quoq. Pythagora, & qui postea fuerunt, diuinior multò, ac sapientior: aut contra pseudosophiæ damnatus, miserorum multò erit miserrimus. Disputasse & illum, cùm in Ionia versaretur, de Parcarum potentia scribit Philostratus; ita fermè censentem, quicquid illæ, scilicet, semel neuissent, adeò stabile esse, certúmque futurum, vt si cui imperium decreuissent, quod tamen ipsum penes alium cerneretur, nunquam sic is aboleri atque interimi poterit, quin debitam sibi potestatem planè arripiat. Vel vita enim functus reuiuiscet Parcarum decreto. Quam sententiam his ferme verbis concludit: Cui fato decretum est architecto esse, vel si manus ambas truncetur, euadet in architectum. Si quem etiam currendo vincere Olympia sanctum est, ne si abscisso quidem is claudicet crure, victoria fraudabitur. Cui rursus in sagittandi arte palmam Parcæ decreuerint, hic vel captus oculis sagittam in scopum destinabit. His præmissis rationibus imperatori adulans, & hæc subnectit:

A κεοι θεράποντες διακονόμβροι, πίθοι τὲ, ὄμβρων, καὶ ἀνέμων, καὶ Σανδαρακίνον ὕδωρ. καὶ ὅσα ἄλλα εἰσῆκε, ὧν οἷς ἡγεῖτο θεοῖς, οὓς ἐκ καὶ ὤκνει διδασκάλους ἐπιγράφεσθαι, τίνος αὖ εἶεν ὠφελησαμένα, ἢ τῶν τὰ μὴ ὄντα εἶ, καὶ τὰ ὄντα ἄπιστα ἀποδεικνύντων; οὓς αὐτὸς γόητας ὀνομάζων, ψευδοσόφους ὑπῆρχεν ἀποφαίνεται. ἤτοι οὖν ἐπὶ τούτοις ὁ θεῖος, καὶ ἐναρέτος, καὶ θεοῖς κεχαρισμένος, τῆς

B σοφίας ἀναδησάμενος βραβεῖον, αὖ τε Πυθαγόρου, καὶ τῶν ὅσοι μετ' ἐκεῖνον, θειότερος ἀληθῶς, καὶ μακρῷ δαιμονέστερος κριθείη, ἢ ἔμπαλιν, ψευδοσοφίας ἁλοὺς, κακοδαιμόνων ἀποίσεται τὰ πρωτεῖα. πάλιν ἢ τῇ γραφῇ πρὸς μοιρῶν ἰσχύος φιλοσοφῆσαι αὐτὸν ἐν Ἰωνίᾳ φησὶ, διδάσκοντα οὕτως ἀτρεπτα εἶναι, ἃ κλώθουσιν,

C ὡς εἰ καὶ βασιλείας τούτῳ ψηφίσαιντο ἑτέρῳ ἤδη ὑπαρχούσας, καὶ αὐτὸν ἀποκτείνειέ τις τάχιον, ὡς μὴ ἀφαιρεθείη ποτὲ ὑπ' αὐτοῦ τὴν ἀρχήν, ἀλλὰ καὶ ἀναβιῶναι ἀποθανών, ὑπὲρ τῶν δεξάντων τὰς μοίρας. καὶ τούτοις ἐπιλέγει αὐτὰς συλλαβάς, ὅτῳ πέπρωται χρυσᾶν τεκτονικῶν, οὗτος κἂν ἀποκοπῇ τὼ χεῖρε, τεκτονικὸς ἔσται. καὶ ὅτῳ νίκην ἐν Ὀλυμπίᾳ δρόμου ἁρπάσαι, οὗτος οὐδ' εἰ περιφθείη τὸ σκέλος, ἁμαρτήσεται τῆς νίκης. καὶ ὅτῳ ἐνδοσαν

D μοῖραι τὸ ἐν τοξικῇ κράτος, οὗτος οὐδ' εἰ *ἀποβάλλει τὰς ὄψεις, σκοπήσεται τὸ δυσκόπου. τούτοις δὲ ἄρχοντα κολακεύων, ἐπιφέρει, λέγων·

* κ. ἀπαβάλλοι τ.

τὰ δὲ τῶν βασιλέων ἔλεγον, ἐς τοῦ Ἀκρισίους δήπου ὀρῶν, ἐς τοῦ Λαΐους, Ἀστυάγην τε τὸν Μῆδον, καὶ πολλοὺς χ. ἑτέρους ἄλλους * οὕτω πεπεῖσθαι τὰ τοιαῦτα δόξαντας· ὧν οἱ μὲν, παῖδας, οἱ δὲ, ἐγγόνους ἀποκτείνειν οἰηθέντες, ἀφῃρέθησαν ἀπ' αὐτῶν τὸ βασιλεύειν, ἀναφυέντων ἐπ' αὐτοῦ ἐξ ἀφανοῦς σὺν τῷ πεπρωμένῳ. καὶ εἰ μὲν ἠγάπων, κολακευτικὸν εἶπον ἄν, καὶ πάνδε συντεθυμῆσθαι, ὅτε ἀπείληφο μὲν τὸν Βιτελλίου, κατεμπέπρησο δὲ ὁ ναὸς, τοῦ Διὸς φειδοῖ τοῦ ἄστεος. οἶδ' οὖν εἰσεσθαι τὰ ἑαυτοῦ ἔφασκεν, εἰ μὴ διαφύγοις αὐτόν. καίτοι μειράκιον ἱκανῶς ἦθα, καὶ οὔπω ὄντ'· ἀλλ' ὅμως ἐπὶ μοίρας ἐδόκει ἕπεσθαι. ὁ μὲν, ἀπώλετο αὐτοῦ βουλαῖς. σὺ δὲ, τὰ σεαυτοῦ νῦν ἔχεις. ἐπεὶ δὲ ἁρμονία κολακευτικὴ ἄχθομαι, δοκεῖ γάρ μοι τοῦ σιρύθμων τε, καὶ οὐκ ἀφθόγγων εἶναι, τετμήσθω μοι ἥδε ἡ νουθεσία, καὶ μηδὲν ἡμῖν τοῦ σῶν συντεθυμῆσθαί με. διὰ τούτων οὖν ὁμοῦ τὸν ἄνδρα κόλακα, καὶ ψεύστην, καὶ πάντα μᾶλλον, ἢ φιλόσοφον ὁ ὑπὲρ τῆς ἀληθείας ἀγῶνος λόγος· τοσαῦτα γὰρ φιλόσοφον εἰπὼν κατὰ τοῦ Δομετιανοῦ, κολακεύει νῦν ὁ χρυσόδας, καὶ καθυποκρίνεται, ὡς οὐδὲν ἧττον αὐτοῦ, μᾶλλον ἢ ὑπὲρ αὐτοῦ, τοῦ περὶ μοιράων αὖτις, καὶ ἀνάγκης σὺν Ἰωνίᾳ κεκινημένων. ἀνάλαβε δῆτα πάλιν ἰσοτιμίαν, ὦ συγγραφεῦ. καὶ τῆς ἀληθείας διανήψας τὰ πρέποντα σοι γράφοντα λάμπρυνε, καὶ φιλαλήθη,

A Quæcunque à me de imperatoribus dicta sunt, omnia protuli in Acrisios & Laïos, Astyagémque Medũ & complures alios reges animum referens, qui videbantur sublatis de medio, à quibus sibi metuebant: ita rebus suis bene consuluisse. Namque horum alij filios, nepotes alij peremptos esse, sicuti ipsi mandauerant, opinantes, ab iisdem illis quasi renatis, fatalíque mox lege de improuiso assurgentibus, regno de-
B iecti sunt. Quòd si adulandi studio detinerer: dicerem vtique iam tum inde futurum te Cæsarem præsensisse, cùm te captum Vitellius detineret, templúmque Iouis optimi in supercilio vrbis conflagraret. Ille verò se rem bene gesturum diceret, nisi tu eius manus euasisses. Atque adolescens tunc planè eras: neque dum talis, vt in te vlla imperij vestigia apparerent. Verùm quia Parcis
C aliter visum est, Vitellius quidem suis consiliis malè periit. Tu verò in illius sortẽ fortunatus cessisti. Sed quoniã adulatorius mihi somnus ingratus semper fuit, ac permolestus. (videtur enim mihi dissonus esse, ac discors) Idcirco missa hæc quæso faciamus, chordáq. hæc nobis ne malè perstrepat, succidatur. Neq; verò me arbitrare de tuo isto sublimi statu ac potentia vnquam aliàs cogitasse. Ex his autem maximè verbis & adulator &
D mendax, & quiduis aliud à philosopho, ipsa historiæ fide conuincitur. nã qui olim in Ionia tam multa cõtra Domitianũ effudit: nunc eidẽ generosus, ac fortis vir adulatur, planéque dissimulat, quasi ea quæ quondam apud Ionas de Parcis, & necessitate tractauit, minus quidẽ contra Domitianũ: sed pro illo potius habenda sint. Tuam hîc historiã, Philostrate, compellamus. Age veritatis fonte dilutã repete hanc clara & ingenua voce,

nihil eorum inde ſubducens, quæ A fecit Apollonius, dixítque cùm Epheſios à Domitiano auertens, pro communi omnium ſalute inualeſcebat. Neque tutum putabat, quæ contra Domitianum per epiſtolas agenda ſuſceperat, Epheſiis omnino committi. Sed ex aliis vt ingenuum quemque, ac modeſtiſſimum nactus erat, alias alium ſeuerè ad colloquium diducens, Magni te, inquit, ſecreti miniſtrum facio. Oportet Romam ad hunc & illum proficiſcare, hæc atque illa dicturus. Déq; Parcis ac fati neceſſitate multa illos in hanc ſententiam edoccebat. Quod videlicet ne domini quidem rerum Parcarum ſeriem cogere, ac immutare valeant. Quin ad æream Domitiani ſtatuam, quæ ad Meletem fluuium ſita erat, auditores conuertens, Inſane, inquit, ô quanta Parcarum fatíque ignoratione detineris! Vel ſi enim interfici iubeas eum, regnaturus qui poſt C te eſt, reuiuiſcet hic tamen. Qui ergo poſt tam magniloqua verba adulator inuenitur, negátque tale quicquam à ſe imperatori dictum eſſe, quo is pacto non omnis nequitiæ illiberalitatíſque damnetur? Niſi iam planè mendaces ſunt, magíſque Apollonij reprehenſores, quàm ſtudioſi veritatis: qui hæc de illo monimentis literarum mandarunt. Vbi ſunt ergo illi Philalethis autores eruditione magna rerum referti, veritatíſque aſſertores, Damis, inquam, Philoſophus Apollonij comes aſſiduus, Athenienſíſque Philoſtratus? Quorum hic de teſtimonio comparationis librum conſcripſit: Quos planè ſibi inuicem repugnantes, ampulloſæq; vanitatis plenos, mendaces, ineruditos,

δήλῃσε τῇ φωνῇ, μηδὲν ὑποστειλάμενος, ὡς ἐν Ἐφέσῳ διαζεύξων, ἀφίστη Δομετιανὸν ἄνδρας, ἢ ὑπὲρ ἁπάντων ἐρρώννυε σωτηρίας. Καὶ τὰς μὲν ἐπὶ ξολιμαίοις ὁμιλίας, καὶ ἀσφαλεῖς αὐτοῖς ὠήετο. τῷ δ' ἑταίρῳ τὸν σωφρονεστάτοις, ἄλλοτ' ἄλλον ὑπολαμβάνων, διάκονον ἔλεγε ποιεῖσθαί σε ὑπορρήτου λαμπρεσθαι. βαδίσαι δέ σε χρὴ εἰς Ῥώμην πρὸς τὸν δεῖνα, ἢ τὸν δεῖνα, ἢ διαλεχθῆναι Ⓐ. Καὶ διηγεῖτο μὲν ὑπὲρ μοιρῶν, ἢ ἀνάγκης, καὶ τὸν λόγον διήει, ὅτι μηδὲ Ⓐ τύραννοι τὰ μοιρῶν οἷοι διάζειαν. Καὶ ὡς χαλκῆς εἰκόνος ἱδρυμένης Δομετιανοῦ πρὸς τῷ μελήτῃ, ἐπιστρέψας εἰς αὐτὸν τοὺς πρόντας, ἀνόητε, εἶπεν, ὡς πολὺ διαμαρτάνεις μοιρῶν, καὶ ἀνάγκης· ὡ γὰρ μὴ σὲ τυραννοῦσαν πέπεφνται, τεθνᾶν καὶ ἀποκτείνας, ἀναβιώσεται. ὁ δὴ μὴ τοὺς τοίοις διαλόγοις κολακεύων τὸν τύραννον, καὶ μηδέν τι τούτων ὡς πρὸς αὐτὸν εἰρηκὼς αὐτῷ κατειφευδόμενον, πῶς οὐ μοχθηρίας ἁπάσης, καὶ ἀνελευθερίας κριθείη, εἰ μὴ ἄρα ψευδηγόρους πινας, καὶ κατηγόρους τοῦ ἀνδρὸς, οὐχὶ τοὺς ἀληθεῖς συγγραφέας θείης τοῦ ταῦτα μνήμῃ παραδεδωκότας, καὶ ποῦ τὲ φιλαλήθους, Ⓐ παιδεύσεως μὲν ἐπὶ πλεῖσον ἥκοντες, τὸ δ' ἀληθὲς πεμφθέντες συγγραφεῖς. Δάμις τὲ ὁ φιλόσοφος, ὁ καὶ συνδιατρίψας τῷ δηλουμένῳ, καὶ Φιλόστρατος ὁ Ἀθηναῖος, ἀφ' ὧν ταῦτα παράπεται, οἷς σαφῶς οὕτως ἐναντιολογουμένους. καμπάζοντάς τε ἀληθῶς, καὶ τοῖς μαχομένοις πρισαμένοις ψεύστας εἰναργῶς, καὶ ἀπαιδεύτους, καὶ ληρᾶς

τ ἀληθείας, τὸ φέρ@ διήλεγξεν; ἐπὶ πᾶσι τ Ἀπολλώνι@ ἀπαλλαγήτα τ διαστηρίου, εἰ Λεβαδείᾳ ἐλθεῖν ἐσορεῖ, βουλόμενόν τε ἐς Τροφωνίου κατελθεῖν, μὴ ἐπιτρέπεσθαι τοῖς ἐπιχωρίων, δόξαι κ᾽ τούτων ἡγουμένων αὐτόν. καί τοι ἄξι@ ἀπορῆσαι φράσαντ᾽ μ@ τὰς εἰ ἀρχῇ τ Φιλοστράτου λέξις, εἰ αἷς ἀπορῶν ὅ, τι δή ποτα αὐτ ὑπειλήφασιν, αὐτὰ δὴ ταῦτα θαυμάζων λέγων, Ἐμπεδοκλέα μ᾽, καὶ Πυθαγόραν, καὶ Δημόκριτον. τοῖς αὐτοῖς μᾶλλον ὡμιληκότας, οὔπω ἐσπήχθαι* τέχνῃ, Πλάτωνά τε παρὰ τοῖς εἰ Αἰγύπτῳ ἱερέων τε, & σοφιστῶν, πολλὰ φράσαντα, καὶ ταῦτα τοῖς ἰδίοις ἀναμίξαντα λόγοις, οὐδαμῶς δόξαι παρὰ μακρὸν, τουτονὶ ὃ οὔπω γινώσκεσθαι φασὶ ἀνθρώποις, ὅτι δὴ ἀπὸ τῆς ἀληθινῆς ὡρμᾶτο σοφίας, μᾶλλον δὲ αὐ@ νενομίσθαι, τῷ μᾶλλον Βαβυλωνίων, Ἰνδῶν τε Βραχμᾶσι, & τοῖς Αἰγυπτίων γυμνοῖς ὡμιληκέναι. τί δῆτα οὖν εἰρήσεται πρὸς αὐ@ ὧδε; τῷδε τῷ ἀνδρὶ τηλικοῦτον ἐπεχρεῖτο, ὡς μόν@ λόγια πάλαι τὰ, καὶ νῦν νενομίσθαι εἰσέτι φρὰ τοὺς τηλικούτους ἄνδρας, οἳ τῶν αὐτῶν ὡς φῂς διδασκάλων πεπειραμένοι, διέπρεψαν μὲν καὶ καθ᾽ οὓς ἐγνωρίζοντο χρόνους, καὶ ἐς τοὺς μετέπειτα δὲ τῆς σοφῶν φιλοσοφίας ἀοίδιμον καταλελοίπασι τιμὴν ἀρετῇ, εἰ μὴ ἄρα φρὰ τῶν πεπαιδευκότων ἐγχωρῶν τοῖς δ φρονοῦσι, φαυερὸς καθίσταται, αὐτίκα τῶν νῦν εἰσιν, οἳ πρεσβύτερον

A maleficos ipsius veritatis lumen coarguit. Post omnia verò quæ de illo scribuntur ad iudicium pertinentia, Apollonium scribit inde absolutũ sese in Lebadiam recepisse. Cúmque in Trophonij specum descendere affectaret, prohibitum ab incolis esse ne id facere posset, magum iis quoque eum esse censentibus. Hoc autem loco iure addubitet, qui ea repetat, quæ initiò statim historiæ à Philostrato referun-
B tur. Vbi is admirans suspitionem oriri potuisse qua magus Apollonius haberetur, ratione hac vtitur. Empedoclem, inquit, atque Pythagoram Democritúmque præterea cum iisdem magis diuersatos, nondum tamen technarũ, maleficiíq. in opinionem vllam suspitionémq. venisse, Platonem quoque tametsi ab Ægyptiis sacerdotibus prophetísq. multa desumpserit, quæ mox suis libris inseruit, minus tamen esse ma-
C gum existimatum. De Tyaneo autem ipso non planè suis meritis digna homines opinari, neque intelligi quod ingenuæ sapientiæ vi ad ea perpetranda sit ductus, causamque esse huius siniſtræ opinionis, quòd cum Babyloniorũ magis Brachmanibúsque Indorum, ac Ægyptiis Nudis sit diuersatus. Quid igitur Philostrato responderi amice conueniat? Nempe hoc puto. Hunccine quæso virum tantum calumniæ
D contraxisse: vt magus duntaxat vna omniũ voce habitus sit præceptorib. iisdẽ cum illo eruditi & clari suis tẽporibus viguerunt, & in deciduum sapientiæ suæ lumen posteris reliquerunt, nisi prudentibus viris compertum planè fuisset eundẽ non permissa virtuti via nomen sibi, autoritatémq; quæsisse? Neq. verò hodie quoque desunt, qui expertos se dicant eius nomini inuocato magicas

ineſſe virtutes ad ſuperſtitioſa quæ- A piam peragenda, quibus equidem non facilè adducor vt credam.

DE MORTE APOLLONII.

SED Philoſtratus mortem Apollonij narraturus, æqua ſuperioribus hiſtoriæ locis hîc quoque ſubnectens, nihil ſe certi ſcire profeſſus eſt. Inquit enim referre alios quidem Epheſi Apollonium deceſſiſſe, alios autem in Mineruæ templo Lindiæ ciuitatis, alios in Creta inſula. Et B cùm tantum caliginis de illius morte nobis offundat, vult tamen eundem viuum ad ſuperos conſcendiſſe. Nam cùm templum, inquit, ingreſſus eſſet, valuis repente occluſis, admirandi virginum cantus in hanc ſententiam exauditi ſunt. Veni, veni in cœlum, veni. Idem Philoſtratus ait non vſpiam ſe terrarum Tyanei ſepulchrum, cœnotaphiúmve ſaltem vidiſſe, cùm tamen ipſe vniuerſum orbem peragrarit. Deniq; ſentire videtur mortis im- C munem Apollonium eſſe. Nam & de mortis genere nihil antea certi adducit, & mox in cœlum cõſcendiſſe manifeſtè affirmat. Neq. verò mirandum iam eſt, ſi huiuſmodi virum Philoſtratus vel initio ſtatim libri totius, vt Pythagora, atque Empedocle longè maiorem, magnis ſpatiis prætergreſſum in philoſophia contendat.

CONTRA FATI NECESSITATEM. D

SED quoniam circà hæc ſatis iam noſtra eſt oratio peruagata, age nunc de fato, déque Parcis ipſis pauca proferentes: videamus quid tandem ſibi is velit, cum toto opere quæ iuris noſtri ſunt tollere videatur, fatíque neceſſitatem rebus ipſis conſtituat. Nos igitur & fati & Parcarum vires articulatim tractemus. Hac enim ratione corrigi poterit, ſi qua ineſt illius do-

μηχανὰς τῇ τῦ ἀνδρὸς ἀνακειμένας θεοσηλεία κατειληφέναι λέγουσιν. ἀλλ' ἐμοί γε φίλον τούτοις προσέχειν τὸν νοῦν· ἀλλὰ γὰρ περὶ τῆς τελευτῆς τῦ ἀνδρὸς ἀκόλουθα τοῖς ἄλλοις συντάττων, οὐδὲν ἀληθὲς ἐξενέγκειν εἰδέναι. τοὺς μὲν γὰρ ἐν Ἐφέσῳ τελευτῆσαι αὐτὸν ἱστορεῖ, τοὺς δὲ, ἐν Λίνδῳ ἐς τὸ ἱερὸν τ Ἀθηνᾶς, ἄλλους δὲ ἐν Κρήτῃ. τῇ τοσαύτην ἄγνοιαν τῦ περὶ αὐτὸν τέλους καταστεδάσας, βούλεται αὐτὸν ἐς οὐρανὸν αὐτῷ σώματι χωρῆσαι. ἐσδραμόντος γὰρ ἐς ἱερόν φησι, κλεισθεισῶν τὰς πύλας, καί τινα ᾠδὴν ἀδόντων παρθένων ἀκοῦσαι. τὸ δὲ ἆσμα εἶν, ἴθι, ἴθι ἐς οὐρανόν, ἴθι. λέγει δὲ ὡς μήτε κενοταφίῳ τ ἀνδρὸς πω τετυχέναι καί τι τ γῆς ὁπόσον ἐστὶν, ἑαυτὸν ἐπελθόντα. καὶ βούλεται αὐτῷ ἡ διάνοια μηδὲ *ὅλως θανάτου τὸν ἄνδρα φῆναι. *κ. μήτε ὅ.

θάτερον μὲν γὰρ ἀμφιβάλλων περὶ τῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐτελεύτα, ὕστερον δὲ διαῤῥήδην καὶ ἐς οὐρανὸν αὐτὸν χωρῆσαι φάσκει. ὅθεν ὡς δὴ τοιοῦτον ὄντα, καὶ κῆρυ τὸ *θεοῖμι, καθ' *κ. θεσ. τ ὅλως ἄλλῳ τινὶ γραφῇ, Πυθαγόρᾳ, καὶ Ἐμπεδοκλέους πάτρων φησι, καὶ θρησκευτικὴν φιλοσοφίαν. ἀλλὰ γὰρ ἐν τούτοις θεωρεῖσθαι δεῖ τῦ λόγου, βραχέα ἅττα περὶ μοιρῶν, καὶ εἱμαρμένης φέρε διαλάβωμεν ὅ, τι καὶ βούλοιτο δι' ὅλης αὐτῆ τ ὑποθέσεως ὁ λόγος, τὸ μὲν ἐφ' ἡμῖν ἀναιρῶν, ἀνάγκην δὲ εἰσάγων, καὶ εἱμαρμένην, καὶ μοίρας διαθεσπίζων. ταύτῃ γὰρ ἡμῖν ἐπιτελῶς, καὶ ἡ ἐν δό-

γμασι ψευδοδοξία παῦρος διαθεω-
θήσεται. εἰ δὴ οὕω κἂ τ' ἀληθοῦς φι-
λοσοφίας λόγον, ψυχὴ πᾶσα ἀθά-
ναλος, τὸ γὰρ ἀφικίνητον, ἀθανάλον, τὸ
δ' ὑφ' ἑτέρου κινούμενον παῦλαν ἔ-
χον κινήσεως, παῦλαν ἔχει ζωῆς· καὶ
αἰτία ἑλομένῳ, θεὸς ἀναίτιος, τίς αἱ-
ροῖτο λόγος ἄκουος, οὐχὶ ὅ κἂ προ-
αίρεσιν, ἀψύχου δίκην σώματος ἔξω-
θέν ποθεν κινουμένου, καὶ ὡσπερεὶ
ναυαγοσωσουμένου ὧδε, κἀκεῖσε πῃ
ἀφικίνητον ἄγεσθαι φύσιν, μηδὲν μη-
δαμῶς ἐξ ἰδίας ὁρμῆς, καὶ κινήσεως
ἐνεργοῦσαν, μηδὲ ἐς ἑαυτὴν τὴν τ'
δρωμένων διαφέρουσαν αἰτίαν, ταύ-
τῃ τε μήτε φιλοσοφοῦσαν ἐπαινετέαν
τυγχάνειν, μήτ' αὖ ψεκτήν, κακίας
ἐμπλεων, καὶ πονηρίας; τί δῆτα ἔν
Εὐφράτῃ λοιδορούμενος καταμέμ-
φῃ ὧν, εἰ μὴ παρ' ἑαυτόν, ἀλλ' ἐξ
εἱμαρμένης ἐπὶ τὸ κέρδος σπεύδοις, ὡς
αὐτὸς ἀξιοῖς, ὀλιγωρῶν φιλοσοφίας;
τί ὃ χρήσιν ἐνυβρίζεις, ψευδοσόφους
ἀποκαλῶν, ἐπὶ μοιρῶν ὡς ἠγῇ κα-
θελκομένους ἐπὶ τὸν κακοδαίμονα βίον;
τί ὃ κακίαν ἁπλῶς ὀνομάζεις· ἢ πο-
νηρός τις ἀνθρώπων ἐκ ἐν δίκῃ κρίνε-
ται πρὸ σοῦ τ' ἐξ ἀνάγκης εἱμαρμένον ἀ-
ποπληρῶν ὅρον. ὡς ἔμπαλιν τινὶ λόγῳ
Πυθαγόραν σεμνολογῶν, θαυμαστὸν
ἐπιγράφῃ διδάσκαλον, καὶ μοιρῶν παί-
γνιον, ἀλλ' οὐκ ἐραστὴν ὄντα φιλοσο-
φίας, ἐκ ἀπολείπεις ἐπαινῶν; Φραώ-
της ὅ, καὶ Ιαρχας, Ινδῶν φιλόσοφοι, τί
μᾶλλον πρὸ σοῦ θεῶν ἀπηνέγκαν-
το, δόξαν μηδὲν τι παιδείας ἴδιον,
μηδ' ἀρετῆς ἀπενεγκάμενοι κλέος;

gmatis falsa sententia: sed est igitur (vt veræ philosophiæ ratio tradit) anima immortalis. Nam quod semper mouetur, est immortale: quod autem aliud mouet, & mouetur aliunde motus quietem habens, habet & quietem vitæ, culpáque omnis & causa in eligentem refertur, Deus ipse culpæ immunis. Si hæc inquam ita se habeant, quænam ratio obtinebit, non ex arbitrio quidem suo, sed magis inuitam, veluti inanimum corpus extrinsecus, agitata filo quodam huc & illuc trahatur: perpetuo motu vigentem naturam duci, nihil vi propria motúque agentem, neque in se ipsam gestorum causas suas referentem? Quis, inquam, concedat, neque maximè philosophantem animam laudari posse, neque malitiæ, ac delictorum plenam culpari? Quid igitur, Apolloni, Euphratem accusas? Quando hic, vt sentire videris, non electione liberæ voluntatis, sed fato impulsus est, vt philosophia posthabita, quæstuosus euaserit? Cur autem vel magos ipsos conuitiis insectaris, planos, ac pseudosophos appellans, si fato trahuntur ad miserum & infelix viuendi genus? Quid ita mentio vlla sceleris apud te est? Neque enim malus quisquam iure damnandus, si quando perperam agens finem compleuit, qui sibi ex fati necessitate pendebat. Sicut contra de bonis quæri etiam potest. Cur tu Pythagoram veneraris, vt admirabilem præceptorem? Cur hominem, inquam, Parcarum ludo magis insignem, quàm sapientiæ amatorem laudare non cessas? Quídve Indi sapientes illi Phraotes Iarchásque diuinis abs te honoribus digni censentur, si nullum iis propriæ doctrinæ decus aut virtutis inest?

Plato in Phædo.

Arist. de mundo.

Cúmq; humanum genus omni culpa & peccato liberum esse constituas, cur non & Neronis, ac Domitiani fœdam insolentiam in Parcas & fati refers necessitatem? Quod si cui fato tributum est, vt cursor sit, vt sagittarius, vt architectus: eadémque alius ratione magus, præstigiator, sicarius, nequam, licentiosus, proculdubio ex fati necessitate in hæc genera euadent. Quid igitur tantopere ambis & circumcursas, virtutem illis prædicans, qui emendari, corrigíque non possunt? Aut quid eos contra accusas, qui non sententia quidem sua ac voluntate, sed fortunæ magis arbitrio insulsi sunt? Age verò vt te ipsum quoque discutiamus. Si tibi diuinum satis ingenium consecuto datum erat imperatoris gloriam superare; cur quæso ad præceptorum ludos, philosophorúmque accedebas? Quídve apud Arabas, Babyloniorúmque magos, & Indorum Brachmanas curiosius versabare? Etenim vel citra vllam eorum consuetudinem fatorum dono cuncta se tibi facilè ingessissent. Quid verò & iis litando, qui abs te Dei censentur, mellitas nequicquam placentas thuráque profundis? Cur religionem prætendens, socios quoque ad vota concipienda precésque hortaris? Aut ipse precabundus quicquam Deos exposcis, si illos quoque fato esse inferiores existimas? Atque magis te decuit ceteris Dijs omissis vni tantùm Necessitati, Parcisque ipsis rem diuinam facere, supráque Iouem ipsum has venerari. Iam verò hac ratione Dij penitus ipsi abs te tollentur: tanquam scilicet nulli sint, qui prodesse nihil hominibus queant. Quòd si pestilentiæ vis fato Ephesiis imminebat, cur tu fato aduersa reme-

Νέρωνος δ' ὡσαύτως, καὶ Δομετιανοῦ, τὴν οὐχὶ μοίρας, καὶ ἀνάγκην, τιὼ ἀκόλαστον θεράπης ἀγεφχίαν, πάσης αἰτίας, καὶ παντὸς ἐγκλήματος ἐλευθερῶν τοὺς ἄνδρας; ἀλλὰ εἴ τῳ πέπεφυκας ὡς φὴς δρομικῷ, καὶ τοξικῷ, καὶ τεκτονικῷ. οὕτω δὴ γε γόητα τὸν ζῆπον ὄντα, μάγον ἀναφανῆναι, μιαιφόνῳ τε, καὶ πονηρῷ, καὶ ἀκολάστῳ, παντὸς που ἂν ἀνάγκης τοιοῦδε δέ τις ἀποδείσει). τί δῆτα οὖν θεινοῦ, τοῖς μὴ οἵοις τε τυχεῖν διορθώσεως, ἀρετιὼ θεοκηρύτοις; ἢ τί καταμέμφῃ τοῖς τιὼ μοῖραν, ἀλλ' οὐ τιὼ θεραίρεσιν ἀποπωτάτοις; τί γὰρ καὶ εἰ αὐτῷ σοι πέπρωθε θείῳ ὄντι τὴν φύσιν, ὑπεράραι βασιλέως δόξης, ἐς διδασκάλων ἐφοίτας; καὶ φιλοσόφων, Αραβίοις* τε, καὶ Βαβυλωνίων μάγους, καὶ σοφοὺς Ινδῶν ἐπολυθρεμμόνδς; πάντα* γάρ που καὶ τὰ τούτων δηλα κοινωνίας τὰ σὺν μοίραν ἐτελεῖτο σοι· τί γὰρ καὶ οἷς νομίζῃς θεοῖς, τὰ μελιπλοστα, καὶ τὸν λιβανωτὸν ἐς μάτην ῥίπτῃς, δυσέβειάν τε ὑπομορφαζόμενος, ἐπ' εὐχαὶς ξέπεσθαι τοὺς ἑταίρους θορμᾶς; αὐτός τε εὐχόμενος, τί θρὰ θεῶν αἰτεῖς, ὁπότε καὶ τούτων τιὼ εἱμαρμένην ὁμολογεῖς κρατεῖν; καὶ μιὼ ἔδη τοὺς ἄλλους θεοὺς θραμειψάμενον, Ανάγκη μόνον, καὶ μοίραις θύειν, καὶ ξὺ Διὸς αὖ μᾶλλον τιὼ εἱμαρμένῃ θεραπεύειν. οὕτω δ' ἄν σοι θεοὶ μὴ ἔτ' ἂν ἦσαν, καὶ εἰκότως, ἅτε μηδὲ ἀνθρώποις οἷοί τε ὠφελεῖν. ἀλλὰ καὶ εἰ ἐπέφθο τοὺς Εφεσίους ἀλῶναι λοιμῷ πολίτας, τί ταύταπα

χ. Αεραβίων

χ. πάντως

νομοθετῶν, παρακρούῃ πλὴ εἰμαρ-
μένην; μᾶλλον δ' πῶς ὑπερῆρας τὴν
μοῖραν, ἐθέλοντος ὥσπερ κατ' αὐτῆς
ἀθλήσαντος; εἰ δὲ καὶ τῆς Κλωθοῦς
ἐπὶ τῇ κόρῃ τὸ νῆμα πρὸς εἰλήχει,
πόθεν ἂν ὑφαρχῆς μὴ θάνατον ἀ-
ναδησάμενος τῷ μίτῳ τὸν ἄτρακτον,
ζωοποιὸς αὐτῇ παρεπέφηνας; ἀλλ'
ἴσως μοῖραι καὶ σεαυτὸν ἐπὶ ταῦτ'
ἦγον. οὔπω φήσῃς κατ' ἀξίαν, πολ-
λοῦ γε δεῖ, ὃς πρὸ τῆς ἐς τόδε τὸ
σῶμα παρόδου, τὴν σὴν θαλάττῃ, καὶ
νύμφαις διατελούντων γεγονέναι σε-
αυτὸν λέγῃς, ἀλλ' ἐξ ἀνάγκης ὡς εἰ-
κὸς δὲ τόδε, οὕτω θαυμάσῃ, οὔτε
τῆς προφύσεως ῥᾳστώνης, καὶ ζηλοῦ,
οὔτε τὴν ἐγκυκλίου παιδείας, οὔτε τὴν σὴν ἀκμὴν
σώφρονος ἀγωγῆς, οὐκ ἀσκήσεως τὴν
σὴν φιλοσοφίαν. ἰοῦ δὴ λέγε τὰς μοιρῶν
ἀνάγκη καὶ ἐς Βαβυλωνίους ἐλαύνουσα·
ὠθούμενος δ' ὥσπερ ἐς τὴν Ινδῶν
ὁμιλεῖν σοφοῖς, καὶ ἐπὶ τοὺς Αἰγυπτίων
γυμνούς, οὐχ ἡ προαίρεσις, οὐδὲ
ὁ φιλοσοφίας πόθος· μοῖρα γὰρ ἦγεν
ἄγουσα καὶ ἐπὶ τὰ Γάδειρα, καὶ τὰς
Ηρακλείους στήλας, ἑῴου τε, καὶ ἑσπε-
ρίου Ωκεανὸν ἁλῶσα, καὶ αὐτὰς ἀ-
προαιρέτους ἐς μάτην ἐξεδιάζεσθαι πε-
ριεσχέφεσας. εἰ δὲ δὴ μετειληφυῖα τι
σοφίας αὖ καὶ τούτων εἴ ποι τις,
μοῖρα δὲ τούτων αἰτία, καὶ οὐκ ἔτ' ἂν
σὺ φιλομαθέσιν ὁ ἀνὴρ καταλεχθείη,
οὐδ' ἂν βουλόμενος θαυμασθείη, τὸ οὐ
κατὰ γνώμην, ἀλλὰ κατ' ἀνάγκην αὐτῷ
τελεσθείσης φιλοσοφίας. ἐν ἴσῳ δ' ἂν
συγκρινόμενος εἴη κατ' αὐτὸν Πυθα-
γόραν αὐτός· καί τι πρατῶδες, καὶ ἀπορριμμένον ἀνδράποδον· Σωκρά-

dia proferens, fatum repellebas? Aut qui potius in amouenda peste, Parcas ipsas mortémque vicisti, quasique trophæum aliquod de illius victoria sustulisti? Si & in defuncta puella Clothus erant iam stamina prorsus absumpta, quo tu pacto fusum nouo iterum filo ambire, illique esse viuificus potuisti? Sed te fortassis eædem Parcæ ad hæc agenda ducebant. Non puto hæc ad tuam facere dignitatem concedes. Longè enim abessent à præstantiæ tuæ laude, & tamen antequam in corporis huius molem membráque redires, fuisse te olim dicis ex eo genere hominum, qui in mari & nauigatione versantur. Sed hoc quoque verisimile est necessitate domina factum esse. Nihil ergo quod admiremur adducet educatio illa tua, natalis dies, circularis doctrina, frugalis diæta, summum philosophiæ studium. Necessitas ergo te, non amor sapientiæ, non voluntas in Babylonios egit: fatóque impulsus magis, quàm discendi cupiditate ad Indorum, Brachmanas & Ægyptiorũ Nudos appulisti. Parcis etiam tribuendũ quòd Gades, Herculeásq. columnas quòd Eoum Oceanum, quòd hesperium permeasti, quasi te illæ stamine suo implicitum ad hæc loca deuoluerint. Quòd si quis eum dicat per huiusmodi errores ad sapientiæ participatum aliquem peruenisse, in fortunam scientia referetur, neq. studiosis Tyaneus accedet. Meritóque admirari illum desinemus, cùm sapientia illi non studio, sed necessitate aduenerit. In eadem trutina collocari & Pythagoras ipse poterit, & fœdissimum, quódque vilissimúmque mancipium. Nihil etiam

à Socrate ipſo diſtabunt, qui Socratem capitali iudicio condemnarunt, quanquam Socrates mortem pro philoſophia pertulerit. Non Diogenes ab Attica iuuentute, non vt ſemel dicam, ſtultus à ſapiente, iuſtus ab iniuſto, laſciuus à continente, timidus à forti viro diſtabunt, ſi horum omnium mores Parcarum ludo, fatíque proueniunt: ſed enim contra hæc præco veritatis clamauit. Heus homines mortale & pollutum genus, quonam vos incontinentiæ ducit vini meri potatio? deſinite demum ebrietatis, merúmque diluite, rectámque mentis aciem intendentes veritatis auguſtam faciem contemplamini. Fas enim non eſt ſibi ipſi repugnare veritatem, ac diſſentire: neque duobus inter ſe maximè contrariis datis, eandem vtriuſque cauſam eſſe. Dei certè prouidentia omnia complectitur, ac continet; legibúſque diuinis machina totius mundi diſponitur: viſque animæ rationalis, ac finis hominem ſui ducem ipſius, dominum, iudicémque conſtituit: docéntque nos naturæ leges, ac ſapientum dogmata philoſophorum, rerum alias penes nos eſſe, alias verò non eſſe. Penes itaque nos illa eſſe cenſentur, quæ ex electione actúque proueniunt, quæque natura libera ſunt, vt impediri, ac inhiberi non queant. Quæcunque igitur iuris noſtri non ſunt, infirma dixeris, ſeruientia, prohiberi facilia, aliena, cuius generis ea, quæ circa corpus ſe habent, externáque ſunt, animæ ſimul & rationis expertia, & quæ demum ſubſtantiam habent, à peculiari hominum, propriáque natura longè ſeiunctam, rurſus autem, & ad ea quæ noſtri ſunt iuris propria nobis ineſt voluntas, ad alterutram partem

Plato de legib.

της αὐτὸς φιλοσοφίας ὑπραποθνήσκων, ⸗ ⸗ τὸν θανάτου ἄξιον χραφάμενοι, Διογένης τε, ⸗ τὰ Ἀθηναίων μειράκια, ἢ ἁπλῶς εἰπεῖν, ὁ σοφώτατος, καὶ αὖ διαφέροι τοῦ ἀφρονεστάτου, ⸗ ὁ ἀδικώτατος, τοῦ δικαιοτάτου, ὁ, τε ἀκόλαστος, τοῦ σωφρονεστάτου, καὶ ὁ δειλότατος, τοῦ ἀνδρειοτάτου, εἱμαρμένης, ⸗ μοιρῶν, παγκίων τούτων ἁπάντων ἀναδεδειγμένον; ἀλλὰ γὰρ πρὸς ταῦτα ὁ κήρυξ τῆς ἀληθείας βοήσεται, λέγων, ὦ ἄνθρωποι, θνητὸν, καὶ ἄκαιρον χυμὸν, ποῖ δὴ φέρεσθε, τῆς ἀκρασίας ἄκρατον ἐμπίοντες; λήξατε ποτὲ, ⸗ διανήψατε τῆς μέθης, καὶ διανοίας ὀρθοῖς ὄμμασι τὸ σεμνὸν τῆς ἀληθείας ἐνοπτεύσασθε πρόσωπον. οὐ θέμις ἀλήθειαν πολεμεῖν ἑαυτῇ, ⸗ μάχεσθαι, οὐδὲ δυοῖν ἐναντιωτάτοιν μίαν ὑφεστάναι καὶ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, τῆς τοῦ θεοῦ προνοίας τὰ πάντα κρατούσης. θείοις νόμοις διατέτακται τὸ πᾶν. ἀνθρώπων τε ψυχῆς ὅρος, αὐτοκράτορά τε κριτὴν, ἡγεμόνα τε, ⸗ κύριον αὐτῆς ἑαυτοῦ καθίστησι, φύσει τοῖς νόμοις, καὶ φιλοσόφων δόγμασιν ἐναντιδάσκων, ὡς ἔστι τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν, τὰ δὲ, οὐκ ἐφ' ἡμῖν· ἢ ἐφ' ἡμῖν μὲν ὅσα φύσει αὐτοῦ κεκώλυται προαιρεῖσίν τε, καὶ πρᾶξιν, ἃ καὶ φύσει ἐλεύθερα, ἀκώλυτα, ἀπρεμπόδιστα τυγχάνει. τὰ δὲ οὐκ ἐφ' ἡμῖν, ἀσθενῆ, δοῦλα, κωλυτὰ, ἀλλότρια, ἃ καὶ περὶ τὸ σῶμα, καὶ τὰ ἐκτὸς, ἄψυχά τε ὄντα, καὶ ἄλογα, καὶ παντὸς τοῦ ἰδίας τε λογικοῦ ζώου φύσεως ἀλλοτρίου τινὸς ὑπόστασιν ἔχοντα· τῶν δ' ἐφ' ἡμῖν, τινὰ ἐπὶ θάτερα ὁρμὴν ἀρετῆς τε, καὶ κακίας,

ἕκαστος ἐν αὐτῇ κέκτηται προαιρέσει. Καὶ τὸ μὲν τῶν ὅλων δικαιοῦν τε, καὶ ἡγεμονοῦν, εὐθεῖαν διαπορεύεται κατὰ φύσιν περιπορευόμενον. τῶν δὲ ἀεὶ συνέπεται δίκη τοὺς ἀποστατοῦντας τοῦ θείου νόμου λιμωττούς. τοὺς δὲ ἐπὶ τὰς πράξεις ὁρμᾷ, οὐ μοῖρας, οὐδὲ εἱμαρμένης, οὐδὲ ἀνάγκης, αἰτία ἑλομένου, θεὸς ἀναίτιος. εἰ δὲ τις τοῦτο ἐφ' ἡμῖν ἀρτίως πολεμοῖ, μὴ παρακαλυπτέσθω. ἔστι γὰρ ἀθεότητα ἀναφανδὸν ἐξαγορευέτω, μὴ πρόνοιαν, μὴ θεὸν, μηδὲν ἄλλο, πλὴν μοιρῶν, καὶ ἀνάγκης ὁμολογῶν. καὶ τὰ ἀκόλουθα τούτοις γυμνῇ τῇ κεφαλῇ λεγέτω, μὴ σοφὸν, μὴ ἄφρονα, μὴ δίκαιον, μὴ ἄδικον, μὴ σπουδαῖον, μὴ φαῦλον, μὴ τέχνας, θεῖον ἄνθρωπον γίνεσθαι φύσει, μὴ φιλοσοφίαν εἶναι, μὴ παιδεύειν, μηδὲ ὅλως, τέχνην τινὰ, μηδὲ ἐπιστήμην, μηδὲν ἄλλον τῶν φύσιν ἀγαθὸν, ἢ πονηρὸν ἀποκαλεῖτω· πάντα δὲ συλλήβδην ἀνάγκῃ, καὶ μοιρῶν ἀτρέπτοις περιδινεῖσθαι. ἄθεος δῆτα, καὶ δυσεβὴς ἔστω ὁ εὐσεβῶν, καὶ φιλοσόφων ἀποψηφάσθω κριτηρίου. εἰ δὲ ἐπικαλυπτόμενος ἕτερα, δοξάζειν ἐπιχειρεῖ πρόνοιαν, καὶ θεοὺς, μοῖραν δὲ ἐπὶ τούτοις, καὶ εἱμαρμένην, οἷς ἀνακηρύττοι, μαχομένοις, καὶ ἐναντίοις παρεισάμενος δόγμασιν ἐναγέσι, * δίκην ἀνοίας παραχὼν, καταγεγράφθω. ταῦτα μὲν οὖν οὕτω. εἰ δὲ ἐπὶ τούτοις ὁ φιλοσόφων διατριβαῖς ἀξιοῖτο ἐπὶ καταλόγῳ πίνες τὸν ἄνδρα, λέξεται * ὡς ἂν εἰ ἀποκαθήροι ἐαυτῷ τὸ ἔξωθεν λύμης, καὶ τὸ ἀπὸ τῆσδε τῆς γραφῆς ἐπεισκυκλω-

χ. μὴ θεῖον ἀνθρώπων γ.

χ. ἐν ἀμηχάνοις.

χ λελέξεται

A scilicet vel virtutē vel vitium delectu libero declinādi. Deus porrò dominus rerum omnium princépsq. recta ratione singula transigit, secundum naturam per omnia circumcurrens. Hunc iusta semper vltio comitatur, graui eos qui à diuina lege discesserint, supplicio punitura, motus verò ipsos, quibus ad agendas res incitamur, non Parcarum fatíve necessitas parit, culpa certè omnis ab electione est nostra, Deus ipse culpæ immunis.

B Quod si quis huic sententiæ aduersus, quæ iuris nostri sunt, tollere ausit, iá hic pudore nullo detentus, suam manifestè fateatur impietatē: passimq; prædicet non prouidentiá esse, non Deum nec quicquā aliud præter fati necessitatem, & quæ huic proxima sunt, nuda fronte pronuntiet, id est, non sapientē dari, non stultum, non æquum, non iniquum, non officiosum, non prauum, non magum hominem, non diuinum ad hominis ingeniū naturámq pertinere: neq. verò

C philosophiā esse aut doctrinā vllam, non artem penitus, non scientiam, non mali boníve discrimen à natura cōstitui, sed confusè omnia circumuolui necessitate domina, & Parcarū fusis. Nihílq. sit iam rei, quin Atheus hic, prophanúsq. in sapientū numero, ac piorum hominum reponatur. Si quis autem cetera quidē dissimulet, prouidentiam verò diuinam fateatur, & colat: ita tamen vt Parcas

D quoque ac fati necessitatem vnà admittat; is cum pugnantibus, ac maximè contrariis dogmatis flagitiosisq. teneatur meritas insaniæ pœnas expendat. Atq; hæc quidem ita vt tradidi, accipienda sunt. Si quis igitur cùm hæc ita se habeant inter philosophos Tyaneum reponat, hoc sibi prædictū sciat, si quidem illi adimat superfluum laudis apparatum, quali scilicet hunc Philostrati historia

amiciuit, nullam fore prorsus à nobis inuidiam: si autem quis eum insumat, veritatis metas egressus, supra facultatem philosophi Deum asserere, is per imprudentiam magiæ nota hominem infamabit. Sicut & hæc ipsa, quæ de illius vita, ac moribus fabulosè scribuntur, non aliud sanè à prudentibus viris, quàm calumniæ argumenta, censenda sunt.

A μλύης αὐτῷ σκιᾶς, φθόνος παῖς αὐτῆς σκοπὸν αὖ εἴη. ὅρους δ' εἰ ἀληθείας θεῖόν τις, ὑπὲρ φιλοσόφους σκοπάζειν αὐτὸν πειρῶτο, λάθοι αὖ αὐτῷ ζήτος ἀτεχνῶς διαβολὴ ἐπενεγκεῖν, ὡς ταυτὰ τὰ συγγράμματα σοφιστικοὺς αὐαπεπλασμένα, οὐ πλέον ἐλέγχου, καὶ ὀργῆς τἀνδρὸς διαβολῆς, παρὰ τοῖς νοῦν ἔχουσιν ἔμοιγε δοκεῖ πεπειρᾶν.

FINIS.

Scholium Græc. in Cod. Reg. adscriptum ad hæc verba, θαυμάζω οὖν *&c. p.* 434. C.

ὅσῳ βέλτιον καὶ σωφρονέστερον ἡμεῖς ἐκδεχόμεθα τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀπρεπῆ τῶν ἀρετῶν ἐχαιρέν γνώμιλλον ἀνδρῶν, ἢ ὅτι τούτοις τὸ θεοφιλέστατον, Δειγέα, καὶ Πυθαγόραν, καὶ αὖ ἀρχαιοτέρους πρόγονον, ὅτιφέρῃ λέγων. ἀλλ' ὅτι τῶν θεοφόνων ἡμῶν καὶ τῶν Νέρωνος βασιλείαν, Ἀπολλώνιος ἤκμασεν ὁ Τυανεύς, ὃς ἐκ παιδὸς κομιδῇ νέου, καὶ ἀφ' οὗπερ ἐν Αἰγαῖς τὰ Κιλικίας ἱερὰ, τά τε τῶν φιλανθρώπων Ἀσκληπιῶν, πολλὰ καὶ θαυμαστὰ διεπεφήνατο, ὧν τὰ πλείω πρεῖς, ἡμῖν ποιήσομαι μνήμην· εἶτα καταλήγων ἀπὸ τοσούτου ἀρξάμενος τὰ τοιαῦτα· μεθ' ἃ καὶ ὀπιλέγων ταῦτα καὶ λέξιν. τίνος οὖν ἕνεκα τούτων ἐμνήσθην· ἵνα ἐξῇ συγκρίνειν τὴν ἡμετέραν ἀκριβῆ καὶ βεβαίαν ἐφ' ἑκάστῳ κείσῃ, ἢ τὴν τερατώδη κενοφωνίαν. εἴπερ ἡμεῖς μὲν τὸν τοιαῦτα πεποιηκότα, οὐ θεόν· ἀλλὰ θεοῖς κεχαρισμένον ἄνδρα ἡγούμεθα. οἱ δὲ δι' ὀλίγας τερατείας τινὰς τὸν Ἰησοῦν θεὸν ἀναγορεύουσι. τούτῳ ὀπιφέρῃ μὲν ἕτερα φάσκων· κἀκεῖνο λογίσασθαι ἄξιον. ὅτι τὰ μὲν τοῦ Ἰησοῦ, Πέτρος καὶ Παῦλος, καί τινες τούτων ὁμοπλόοι κεκόμπασιν αὐθέντοι, ψεύσαι καὶ ἀπαίδευτοι καὶ ζῆται. τὰ δ' Ἀπολλώνιος μάξιμος ὁ * καὶ Δάμις ὁ φιλόσοφος ὁ συμφοιτήσας αὐτῷ· καὶ Φιλόστρατος ὁ • ἕνεκα παιδεύσεως μὲν, ὅτι πλεῖστον ἤκοντες· ὃ δ' ἀληθὲς πρῶτοι ἀφ' φιλανθρωπίαν ἀνδρὸς γνναίου.

ΦΛ. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ
ΒΙΟΙ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.

FLAVII PHILOSTRATI
VITÆ SOPHISTARVM.

FED. MORELLVS PROFESS. REG. ANT. BONFINII
INTERPRETATIONEM PARTIM SEXCENTIS NAEVIS mendisque purgauit; partim eius loco suam apposuit.

A

ΑΤΩι ΛΑΜΠΡΟΤΑΤΩι ὑπάτῳ Αντωνίῳ, Φιλόστρατος.

AD ILLVSTRISSIMVM Consulem Antonium.

In epil. Fauo. inf. p. 495.

ΤΟΥΣ ἐν δόξῃ τ* Φιλοσοφῆσαι σοφιστεύσαντας, καὶ σὺ οὕτω κυρίως προσρηθέντας σοφιστὰς, ἐς δύο βιβλίους ἀνήνεγκα γνώσεών μοι, ὅπ καὶ γένους ἐστί σοι πρὸς τὴν τέχνην, ἐς Ηρώδην τὸν σοφιστὴν ἀναφέροντι· μεμνημένῳ ὃ καὶ τῆς κατ' τὴν Αντιοχείαν ἀκουσθέντων ποτὲ ἡμῖν ἐκείνων σοφιστῶν. πατέρας δὲ προσέγραψα μὰ Δί' οὐ πᾶσιν, ἀλλὰ τοῖς ἀπ' ἐνδοξίμων. οἶδα γὰρ καὶ Κελτὸν τὸν σοφιστὴν καὶ τὸν πατέρα, ἀλλ' Ομήρου δὴ μόνου σὺν τῷ πατρὶ ἐπιμνησθέντα· ἐπειδὴ θαῦμα δηλώσειν ἔμελλε πατέρα Ομήρου ποταμὸν εἶναι. καὶ ἄλλως, οὐκ ἐνδεχὲς βουλομένῳ πολλὰ εἰδέναι, πατέρα μὲν τοῦ δεῖνος ἐξεπίστασθαι, τὴν μητέρα, τὰς δὲ περὶ αὐτὸν ἀρετάς τε καὶ κακίας οὐ γνώσεσθαι. μήτε ὅπ κατώρθωσέ τε ἑκὼν, καὶ ἐσφάλη ἢ τύχη;

ἰσ. τὸν σοφιστεύσαντα φιλοσοφήσαντας,

B

C

ἡ γνώμη. τὸ ὂ φρόνπσμα τῦδε, ἀρίστε ὑπάτων, καὶ τὰ ἄχθη σοι κουφιεῖ τ γνώμης, ὥσπερ ὁ κρατὴρ τ Ελένης τοῖς Αἰγυπτίοις φαρμάκοις. Ἐρρωσο Μουσηγέτα.

A neque mente deciperes : ſed vt iſta lucubratio grauiſſimos animi labores, velutiHelenæ crater *medicamentis* Ægyptiis, tibi quandoque leuaret. Vale Muſarum princeps.

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

LIBER PRIMVS.

ΤΗΝ ἀρχαίαν σοφιστικὴν, ῥητορικὴν ἡγεῖσθαι χρὴ φιλοσοφίας. διαλέγεται μὲν γὰρ ὑπὲρ ὧν ὁ φιλοσοφοῦντες. ἃ ὂ ἐκεῖνοι τὰς ἐρωτήσεις ἐπιστάμενοι, ἢ τὰ σμικρὰ τῷ ζητουμένῳ προσβιβάζοντες, ὅπως φασὶ γινώσκειν· ταῦτα ὁ παλαιὸς σοφιστὴς, ὡς εἰδὼς λέγει. προοίμια γοῦν ποιῆται τ λόγων· τὸ οἶδα, ἢ τὸ γιγνώσκω· ἢ πάλαι, διέσκεμμαι. Κ βέβαιον αὐθαίρετόν ἐστιν. ἢ ὂ τοιαύτη ἰδέα τ προοιμίων, διηγήσασθαί τε προσήκει τῷ λόγων, Κ φρόνημα, ἢ καταλῆψιν σαφῆ τ ὄντος. ἥρμοσται ὂ ἡ μὲν, τῇ αὐθαιρέτῳ μαντικῇ, ὡς Αἰγύπτιοί τε, Κ Χαλδαῖοι, Κ πρὸ τούτων, Ινδοὶ ξυνέθεσαν, μορίοις ἀστέρων σοχαζόμενοι τ ὄντος. ἡ ὂ, τῇ θεσπιῳδῷ τε ἢ χρηστηριώδει. ἢ γὰρ δὴ σὺ τ Πυθίᾳ, ἀκοῦσαι ἔστιν, Οἶδα δ' ἐγὼ ψάμμου τ' ἀριθμὸν, ἢ μέτρα θαλάσσης. ἢ, τεῖχος Τειτογενεῖ ξύλινον δίδοι, Εὐρώπα Ζεύς. ἢ, Νέρωνα, Ορέστης, Αλκμαίωνα, μητροκτόνοι. ἢ πολλὰ τοιαῦτα, ὥσπερ σοφιστὰ λέγοντες. ἡ μὲν δὴ ἀρχαία σοφιστικὴ, ἢ τὰ φιλοσοφήματα ὑποτιθεμένοι δίκῃ αὐτὴ ἀποτάττω, ἢ ἐς μῆκος. διελέγετο μὲν γὰρ περὶ ἀνδρίας· διήγετο ὂ, περὶ δικαιότητος, ἡρώων τε πέρι, Κ θεῶν, Κ ὅπη ἀπεχημάτισται ἡ ἰδέα τ κόσμου. ἡ δὲ μετ' ἐκείνην, ἢ ἐχὶ νέαν, ἀρχαία γὰρ· δευτέραν ὂ μᾶλλον προσρητέον,

B Priscam Sophiſtarum artem, eſſe Rhetoricã philoſophiæ deditam putandum eſt. Nam & de his, de quibus philoſophi, diſputat. Nam quæ illi per interrogationes ſupponunt, & breuiter in quæſtionem adducunt, ea ſe ignorare dicentes, hæc antiquus ipſe Sophiſta, tanquam ſi nouerit, eloquetur. Proœmia igitur hoc modo fiebant. Scio equidem, & cognoſco : ac rurſus, *Perpendi.* itémque, Nihil homini firmum. Hoc proœmiorum genus, orationum generoſitatem *præ ſe ferebat*, præter faſtum & manifeſtam rei *perceptionem. Ex his porrò aliud quidem congruit humanæ vaticinationi, quã Ægyptij & Chaldæi, atque ante hos Indi conſtituerant, dum ex partibus ſtellarum id quod eſſet coniicerent. Aliud, diuinationi per afflatum & oracula. Enimuerò ex Pythio audire licet,*

Menſuram teneo maris, & numerum ſcio arenæ. &,

Mœnia lignea det Pallas tibi Iuppiter almus. item, *Matrem Nero Alcmæon Oreſtéſque enecant.* Item multa alia Sophiſtæ more Apollo locutus eſt. Primáque Sophiſtarum ars philoſophica ſibi ſubiiciens, ea longius & prolixius proſecuta eſt. Diſputat enim de fortitudine, de iuſtitia heroum & Deorum, & quodcumque denique effinxerit Idea mundi. Hæc quæ poſt illam eſt, quam non nouam, quia antiqua fuit, ſed ſecundam potius appellare

debemus, pauperes finxit & diuites: itémq; optimates & tyrannos, & quas causas finitas appellamus: de quibus etiam tractat historia. Verùm Gorgias Leontinus in Thessalis huiusce antiquioris principatum obtinuit. Secundæ verò Æschines Atrometi filius, qui è republica Athenienſium eiectus, in Caria & Rhodo versatus est. Causas secundum artes egerunt, partim qui ab Æschine, partim qui à Gorgia profecti sunt. Promptæ autem orationis fontes è Pericle primùm nonnulli promanasse dicunt. Quapropter Lingua magnus Pericles cognominatus est. Sed aliqui à Byzantio quodam Pythone: cuius audacem & nimirum exuberantem orationem solus Athenienſium Demosthenes toleraſſe fertur. Alij verò *extemporaneam orationem inuentum Æschinus fuisse asserunt*. Quippe qui cùm Rhodum nauigasset, apud Mausolũ Carium extemporali carmine cecinisse dicitur. Atque *is omnium maximè* in legatione, foro & concione, extempore egisse mihi videtur Æschines: & tantùm orationes reliquisse conscriptas, ne lucubrationibus Demosthenis multò inferior haberetur. In prompta oratione Gorgias principatum obtinuit. Nam cùm Athenienſium prodisset in theatrum, Proponite quodcunque libuerit; dicere ausus est. Atque primus tale periculum se subiturum professus est, ostendens se omnia scire, & de quaque re compositè se extempore posse dicere. Hoc Gorgiæ aduenisse ideò dicitur, quia à Prodico Cio quædã oratio hæc haud iniucunda conscripta fuerat: Virtus & voluptas muliebri habitu exornatæ Herculẽ adierunt:

A τὰς πένητας, ὑπετυπώσατο, καὶ τὰς πλουσίους, καὶ τὰς ἀριστείας, καὶ τοὺς τυράννους, καὶ τὰς εἰς ὄνομα ὑποθέσεις, ἐφ' αἷς ἡ ἱστορία ἄγει. ἦρξε δὲ τῆς μὲν ἀρχαιοτέρας, Γοργίας ὁ Λεοντῖνος ἐν Θετταλοῖς· τῆς δὲ δευτέρας, Αἰσχίνης ὁ Ἀτρομήτου, πρῶτον μὲν Ἀθηναίοις πολιτικῶν ἀπεσταλμένος, B Καρίᾳ δὲ συνοικήσας, καὶ Ῥόδῳ. καὶ μετεχειρίζοντο τὰς ὑποθέσεις κατὰ τρόπον τινά· ὁ μὲν, ἀπὸ Αἰσχίνου· ὁ δὲ, ἀπὸ Γοργίου καὶ τὸ δόξαν. χρήσιμον δὲ πηγὰς λόγων, οἱ μὲν, ἐκ Περικλέους φασὶ τοῦ ῥηναί φασιν· ὅθεν καὶ μέγας ὁ Περικλῆς ἐνομίσθη τοῖς γλώσσαις. ὁ δὲ ἀπὸ τοῦ Βυζαντίου Πύθωνος, ὃν Δημοσθένης μόνος Ἀθηναίων ἀναρχῖν φασι φρασινόμενον, καὶ πολλοὺς ῥέοντα. ὁ δὲ Αἰσχίνου φασὶ τὸ χρηματίζειν εὕρημα. τοῦτον γὰρ πλεύσαντα εἰς Ῥόδον περὶ τὸν Καρικὸν Μαυσωλὸν, χρήσιμον αὐτὸν λόγῳ φάναι. ἐμοὶ δὲ, πλείστα μὲν ἀνθρώπων Αἰσχίνης δοκεῖ χρηματίσαι προσβύων τε, καὶ ἀποπροσβύων, συνηγορῶν τε, καὶ δημηγορῶν. καταλιπεῖν δὲ μόνους τοὺς συγγεγραμμένους τοὺς λόγους· ἵνα τῶν Δημοσθένους φορτισμάτων μὴ πολλῷ λίποιτο. χρήσιμος δὲ λόγου, Γοργίας ἄρξαι. πρῶτος γὰρ ἔστη εἰς τὸν Ἀθηναίων θέατρον, ἐθαρρήσεν εἰπεῖν, προβάλλετε. καὶ τὸ κινδυνεύσιμος τοῦτο, πρῶτον ἀνεφεύρατο, ἢ δικανικός μου δή που πάντα μὲν εἰδέναι, περὶ παντὸς δ' ἂν εἰπεῖν, ἐφιεὶς τῷ καιρῷ. τοῦτο δὲ ἐπελθεῖν τῷ Γοργίᾳ, διὰ τόδε. Προδίκῳ τῷ Κίῳ συγγεγραμμένος καπόλις καὶ ἀνδρὸς λόγος, ἡ Ἀρετὴ, καὶ ἡ Κακία, φοιτῶσαι πρὸς τὸν Ἡρακλέα, ἐν εἴδει γυναικῶν ἐσταλμέναι·

ἡ μὲν, ἀπατηλῷ τε, καὶ ποικίλῳ, καὶ ὡς ἔτυχε· καὶ προτείνουσα τῷ Ἡρακλεῖ νέῳ ἔτι, ἡ μὲν, ἀργίαν, καὶ τρυφὴν, ἡ δὲ, αὐχμὸν, καὶ πόνους. καὶ τὸ ἐπὶ πᾶσι, δι' λόγου διὰ πλόνων συντιθέντος, ἔμμισθον ἐπίδειξιν ἐποιεῖτο Πρόδικος, θεμιστῷ τὰ ἄσπ, καὶ θέλγων αὐτὰ τ' Ορφέως τε, καὶ Θαμύριδος τρόπον. ἐφ' οἷς μεγάλων μὲν ἠξιοῦτο παρὰ Θηβαίοις, πλόνων δὲ ἐν Λακεδαίμονι, ὡς ἐς τὸ συμφέρον τῶν νέων ἀναδιδάσκων ταῦτα. ὁ δὲ Γοργίας ἐπικόπτων τὸν Πρόδικον, ὡς ἑωλά τε, καὶ πολλάκις εἰρημένα ἀγορεύοντα, ἐπαφῆκεν ἑαυτὸ τῷ καιρῷ· οὐ μὴν φθόνῳ γε ἥμαρτεν. ἴσως γάρ τις Χαιρεφῶν Αθηναίων· ὃν ἡ κωμῳδία Γύζινον ἐκάλεσε· κἀκεῖνος μὲν ὑπὸ φρονηματῶν ἐνόσει τὸ αἷμα. ὃν δὲ νυνὶ λέγω, ὕβριν ἥσκει, καὶ ἀναιδῶς ἐπῳδάζειν. ἔστι ὁ Χαιρεφῶν τὴν ἀσυδησίαν τοῦ Γοργίου διαμασώμενος, διὰ τί ἔφη, ὦ Γοργία, ἡ κάμινοι τὴν μὲν γαστέρα φυσῶσι, τὸ δὲ πῦρ οὐ φυσῶσιν; ὁ δὲ, οὐδὲν παραχθεὶς ὑπὸ τοῦ ἐρωτήματος, τοῦτὶ μὲν, ἔφη, σοὶ καταλείπω σκοπεῖν. ἐγὼ δὲ, ἐκεῖνο πάλαι οἶδα, ὅτι ἡ γῆ τοὺς ναρθήκας ἐπὶ τοὺς τοιούτους φύει. δηνότητα δὲ οἱ Αθηναῖοι περὶ τοὺς σοφιστὰς ὁρῶντες ἐξεῖργον αὐτοὺς τῶν δικαστηρίων, ὡς ἀδίκῳ λόγῳ τὸ δικαίου κρατοῦντας, καὶ ἰσχύοντας παρὰ τὸ δίκαιον. ὅθεν Αἰσχίνης, καὶ Δημοσθένης, πρόφορον μὲν αὐτὸ ἀλλήλοις, οὐχ ὡς ὄνειδος ὄν, ἀλλ' ὡς διαβεβλημένοις τοῖς δικάζουσιν. ἰδίᾳ γὰρ ἠξίουν ἀπ' αὐτοῦ θαυμάζεσθαι. καὶ Δημοσθένης μὲν ἐπὶ τῷ Αἰσχίνῃ πρὸς τοὺς γνωρίμους ἐκόμπαζεν, ὡς

A hæc ſimplici & fallaci & vario, illa verò inculto; Herculi adhuc adoleſcenti ſe offerunt, altera ocium & delicias, altera ſquallorem & labores. *Et in genere, luculentius compoſita* oratione Prodicus *ſpecimen edebat mercenarium*; luſtratis ciuitatibus, allectíſque ad hæc Orphei & Thamyridis more hominibus. *ob quæ, quaſi ad* vtilitatem adoleſcentum iſta docere, magnis *honoribus* à Thebanis eſt affectus; & à Lacedæmonibus, longè maioribus. Gorgias autem in Prodicum cauillatus, tanquam vetera & ſæpe dicta *iterantem, permiſit ipſum occaſioni.* Nec ab inuidia vtique ab errauit. Erat enim Athenis quidam Chærephon: non quem Comœdia Buxeum appellabat. ille enim lucubratione nimia, ſanguine laborauit. Sed quem dico, hic iniurius homo fuit, impudentiſſimé- B que momordit. Iſte igitur Chærephon, vt Gorgiæ ſtudium *diſcerperet.* Cur, inquit, ô Gorgia, fabæ ventrem inflant, ignem verò minimè. At ille interrogatione nequaquam commotus, hæc reſpondit, tibi conſiderandum relinquo: Ego verò illud iamdiu ſciui. Terram ideo in tales homines edere ferulas. Cùm Athenienſes magnam Sophiſtis dicendi *calliditatem & argutiam* ineſſe viderent, eos iudiciis continuò prohibuerunt, quòd *ius iniqua oratione vincerent,* & iuſtitiam ſæpè violarent. Quare Æſchines & Demoſthenes *id ſibi inuicem obiiciebant,* non tanquam vituperationem, ſed tanquam *calumnia affecti à* iudicibus. *Nam ob id admiratione ſui excitare ſtudebant. ac* Demoſthenes in Æſchinem hac apud familiares ſæpe *iactabat*, tanquam iudicum ſuffra-

gia, ad id quod ipsi videbatur, transferens : *Æschines verò* ad Rhodios super his rebus quas *nondum nosset, legationem susceperus* fuisse mihi non videtur, nisi Athenis diligenter *his operam dedisset.* Veteres igitur non modò nobiles claróque Rhetores, sed Philosophos *etiam facundè se explicantes* Sophistas appellarunt. De quib. prius dicere necesse est, quamuis non fuerunt reuera Sophistæ, sed *opinione tantùm* hanc appellationem *obtinuerint.*

A πλὴ τῆς δικαστῶν ψήφου πρὸς τὸ δοκοῦν ἑαυτῷ μεταγων. Αἰσχίνης ὃ δὲ αὖ μοι δοκεῖ πρεσβεύσων πρὸ Ροδίοις ἃ μή πω ἐγίγνωσκεν, εἰ μὴ ἐν Ἀθήνησιν αὐτὰ ἐσπουδάκει. Σοφιστὰς δ' οἱ παλαιοὶ ἐπωνόμαζον, οὐ μόνον τοὺς ῥητόρων τοὺς ὑπερφωνεῖν τε καὶ λαμπρεῖν, ἀλλὰ καὶ τῶν φιλοσόφων τοὺς ξὺν εὐροίᾳ ἑρμηνεύοντας, ὑπὲρ ὧν ἀνάγκη πρότερον λέγειν· ἐπειδὴ δὲ ὄντες σοφισταὶ, δοκοῦντες δ', ἦλθον εἰς τὴν ἐπωνυμίαν ταύτην.

B

EVDOXVS.

Eudoxus Cnidius satis orationes in Academia commentatus, inter Sophistas annumeratus est, partim ob *professionis* ornatum, partim *quod ad subito dicendũ pulchrè se accingeret.* Quare in Hellesponto, Propontide, Memphi & Ægypto, quæ supra Memphin, quam Æthiopia terminat, Sophistarum cognomine dignus est habitus: & eorum quoque iudicio sapientum, qui ibi Nudi *philosophantur.*

ΕΥΔΟΞΟΣ.

Εὔδοξος μὲν γὰρ ὁ Κνίδιος, τοὺς ἐν Ἀκαδημίᾳ λόγους ἱκανῶς ἐκφροντίσας, ὅμως συνεγράφη τοῖς σοφισταῖς, ἐπὶ τῷ κόσμῳ τε ἀπαγγελίας, καὶ τῷ ἑτοιμάζειν

C αὖ. καὶ ἠξιοῦτο τε τῆς σοφιστῶν ἐπωνυμίας καθ' Ἑλλήσποντον, καὶ Προποντίδα, κατά τε Μέμφιν, καὶ τὴν ὑπὲρ Μέμφιν Αἴγυπτον, ἵν' Αἰθιοπία τὲ ὁρίζει, καὶ τῆς σοφῶν οἱ γυμνοί.

LEO.

Leo Byzantius adhuc iuuenis Platonem adiuit : *is cùm ad virilem ætatem peruenisset,* varietate orationis, & responsorum concinnitate Sophistæ appellationem adeptus est. Philippo enim in Byzantios expeditionem parante : Dic mihi (inquit) ô Philippe, quo impulsus hoc bellum iniuisti? At illo respondente, quòd illius patriæ amore duceretur, quæ cæterarum erat pulcherrima ciuitatum, & propterea ad deliciarum suarum portas *accederet.* Continuò Leo suscipiens, ita respondit : Quicunque redamari digni sunt, non cum gladiis deliciarum portas accedũt. Non enim bellicis instrumentis, sed musicis opus

ΛΕΩΝ.

Λέων ὁ Βυζάντιος, νέος μὲν ὢν, ἐφοίτα Πλάτωνι. ἐς ὃ ἀνδρας ἥκων, σοφιστὴς προσερρήθη, πολυφθόως ἔχων τε λόγε, καὶ πιθανῶς τ' ἀποκρίσεων. Φιλίππῳ μὲν γὰρ σφαλθόντι ἐπὶ Βυζαντίοις

D προαπαντήσας, εἰπέ μοι, ὦ Φιλίππε, ἔφη, τί παθὼν, πολέμε ἄρχεις. τε δ' εἰπόντος ὡς ἡ παρὶς ἡ σὴ καλλίστη πόλεων ἅπασα, ὑπηγάγετό με ἐραστὴν αὐτῆς, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ θύρας ἐμαυτὸ παιδικῶν ἥκω. ὑπολαβὼν ὁ Λέων, οὐ φοιτῶσιν, ἔφη, μετ' ξιφῶν ἐπὶ τὰς τῆς παιδικῶν θύρας οἱ ἄξιοι τε ἀντεραστε. οὐ γὰρ πολεμικῶν ὀργάνων, ἀλλὰ μουσικῶν οἱ

ἐρῶντες δέον. ⁋ ἠλευθέρωτο τὸ Βυζάν-
τιον. Δημοσθένους μὲν πολλὰ πρὸς Α-
θηναίους εἰπόντος, Λέοντος δ' ὀλίγα
πρὸς αὐτὸν Φίλιππον. καὶ προσβλέψαν-
τος δὲ τοῖς Ἀθηναίοις τοῦ Λέοντος, ἐτα-
ράξε μὲν πολὺ ἤδη χρόνον ἡ πόλις, καὶ
παρὰ τὰ ἤθη ἐπολιτεύετο. παρελθὼν δ'
ἐς τὴν ἐκκλησίαν, προσέβαλεν αὐτοῖς
ἀθεμίτῳ γέλωτα ἐπὶ τῷ εἴδει, ἐπειδὴ
πίων ἐφαίνετο, καὶ πρὸς τὸ γαστέρα.
παραχθεὶς δὲ οὐδὲν ὑπὸ τοῦ γέλωτος, Τί,
ἔφη, ὦ Ἀθηναῖοι, γελᾶτε; ἢ ὅτι παχὺς
ἐγὼ, καὶ τοσοῦτος; ἔστι μοι γυνὴ πολλῷ
παχυτέρα. καὶ ὁμονοούντων μὲν ἡμᾶς,
χωρεῖ ἡ κλίνη· διαφερομένους δέ, οὐδὲ ἡ
οἰκία. καὶ ἐς τοῦτο ἦλθεν ὁ τῶν Ἀθηναίων
δῆμος, ἁρμοσθεὶς ὑπὸ τοῦ Λέοντος, σο-
φῶς ὑπαχθεὶς τῷ καιρῷ.

ΔΙΑΣ.

Δίας δὲ ὁ Ἐφέσιος, τὸ μὲν πεῖσμα τῆς
ἑαυτοῦ φιλοσοφίας, ἐξ Ἀκαδημίας ἐ-
βέβλητο. Σοφιστὴς δ' ἐνομίσθη, διὰ τόδε.
τὸν Φίλιππον ὁρῶν χαλεπὸν ὄντα τοῖς
Ἕλλησιν, ὑπὲρ τοῦ Ἀσίαν στρατεύειν ἐ-
ποίησε. ⁋ πρὸς τοὺς Ἕλληνας διεξ-
ῆλθε λόγον, ὡς δέον ἀκολουθεῖν στρα-
τεύοντι· καλὸν γὰρ εἶναι καὶ τὸ ἔξω δου-
λεύειν, ὑπὲρ τῆς οἴκοι ἐλευθερίας.

ΚΑΡΝΕΑΔΗΣ.

Καὶ Καρνεάδης δὲ Ἀθηναῖος, ἐν σο-
φισταῖς ἐγράφετο. Φιλοσόφως μὲν γὰρ
κατεσκεύασε τοῦ γνώμου. τὸ δὲ ἰσχὺν τοῦ
λόγου, εἰς τοῦτο ἄγαν ἤλασε δεινότητα.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΣ.

Οἶδα καὶ Φιλόστρατον τὸν Αἰγύπτιον,
Κλεοπάτρᾳ μὲν συμφιλοσοφήσαντα
τῇ βασιλίδι, σοφιστὴν δὲ προσρηθέντα,

A est amantibus. Atq; ita Byzantium liberatum est : cùm Demosthenes multa verba apud Athenienses fecisset, pauca verò Leo apud Philippum. Et cùm hic ipse ad Athenienses orator mitteretur, & ciuitas multo tempore ciuili seditione laboraret, & *præter instituta* respublica gereretur : accersitus *ad concionem*, hoc modo, (quia pinguis hic erat, & prominenti ventre) concitate *profusum*, Athenienses ri-
B sum *forma sua* concitauit. At hic risu nequaquam perturbatus, Quid, inquit, ridetis Athenienses ? fortasse quia pinguis ego, & crassus : at est mihi mulier longè pinguior, & nos consentientes vnicus capit lectus, dissentientes verò nec ipsa domus quidem. Quare in vnum Athenensis populus hoc dicto conuenit, à Leone reconciliatus, qui eos extempore sapienter erudiuit.

C

DIAS.

Dias Ephesius, philosophiæ quidē suæ fundamentum ex Academia *iecerat* : atpropter hoc Sophista *habitus est*. Nam cùm Philippum videret Græcis esse *molestum*, in Asiaticam eum expeditionem conuertit, & *apud* Græcos hæc verba *protulit* : Opus esse præstare obse-« quium militanti : quandoquidē pul-« chrum esset seruire foris, & domi « esse liberum.

D

CARNEADES.

Carneades Athenensis inter Sophistas scribitur. Philosophica enim mentem præditus fuit, & orationis vim ad summam euexit grauitatem.

PHILOSTRATVS.

Ægyptium Philostratū cum Cleopatra regina philosophantem, & Sophistam appellatum, ego quoq. vidi.

Postquam Panegyricum, ac varium dicendi genus *concinnasset*, cum mulieribus versabatur. Quia ipse, orationis amorem in deliciis habebat. Quare nonnulli in eum hoc Elegiacum concinunt,

Parodia distichi Theogn. interpr. F. Morello.

Docti corda Philostrati habe: namque
hic Cleopatræ
Conuersans, talis visus adesse suis.

A ἐπειδὴ λόγου ἰδέαν παντηγυρικὴν ἥρμοσε, καὶ ποικίλην, γυναιξὶ συνών· ἢ καὶ αὐτὸς τὸ φιλολογεῖν τρυφὴν εἶχεν. ὅθεν καὶ τῷ Φιλοστράτου πινὲς ἐπ' αὐτῷ τόδε τὸ ἐλεγεῖον,

Παντὸς ὀργὴν ἴσχε Φιλοστράτου, ὃς κ.ἴσχ
Κλεοπάτρᾳ (φαίνη.
Νῦν συνομιλήσας, τοῖος ἰδεῖν ἐ- κ.πφαν.

THEOMNESTVS.

ΘΕΟΜΝΗΣΤΟΣ.

Theomnestum quoque Naucratitem publice philosophantem, cõprehensio in Sophistas euexit.

B Καὶ Θεόμνηστον τὸν Ναυκρατίτην ἐπιδήλως φιλοσοφήσαντα ἡ περιβολὴ τῶν λόγων εἰς τοὺς σοφιστὰς ἀπωθεῖται.

DION.

ΔΙΩΝ.

Dio verò Prusæus quonam potissimum nomine sit appellandus nescio, ob singularem eius in omnibus rebus dexteritatem: fuit enim (quod aiunt) Amaltheæ cornu; ac quod ad dicendi quidem attinet facultate cum eloquentissimis quibúsque comparandus: Platonis enim ac Demosthenis dicendi morem imitatus est, cui quidẽ in proprio eloquẽdi genere candore quodam, ac contorta simplicitate respondet, non minus quã musicus instrumẽtus assonant sonorum retinacula. Optima vero, ac laudatissima est in Dionis orationib. affectuũ temperatio. quoties enim impotẽtes, ac insolentes respub. increpat, neq; contumeliosus, neq; importunus videtur, sed perinde earum, ac equorum ferociam fræno potius, quàm flagello cõpescere. Sin ab optimis legibus institutas ciuitates laudandas se cõferat, non tam erigere, aut ad superbiam excitare, quàm continere videtur, quasi citius interituras, si alium in statum degenerauerint. Sed & reliquo quoque philosophandi instituto fuit non omnib. expositio aut simulatorio, sed eiusmodi vt grauitate quadam instaret, non secus ac condimento insita sibi humanitate temperata. Quam porrò historiæ scribendæ aptus fuerit, argumento sunt ab eo scripta Getica: Getas enim tunc cum errando circumiret, peruenit. Quod autem ad

C Δίωνα δὲ τὸν Πρυσαέα, καὶ οἵῃ ὀνόματι χρὴ προσφωνεῖν, διά τε ἐς πάντα ἀρετήν. Ἀμαλθείας γὰρ κέρας λέγω τὸ τοῦ λόγου· ξυγκείμενος μὲν τῷ ἀρίστῳ εἰρημένων τοῖς ἀρίστοις· βλέπων δὲ πρὸς τὸν Δημοσθένους ἦθος, καὶ Πλάτωνος, ἢ καθάπερ αἱ μαγάδες τοῖς ὀργάνοις, προσηχεῖ ὁ Δίων τὸ ἑαυτοῦ ἴδιον ξὺν ἀφελείᾳ ἐπεσταλμένῃ. ἁρίστη δὲ καὶ τοῖς Δίωνος λόγοις κρᾶσις τοῦ τε ἤθους. ὑβρίζουσας τε γὰρ πόλεσι πλείονα ἐπιπλήττας, οὐ φιλοθοίδορος, οὐδὲ ἀνδὸς ἔδοξεν, ἀλλ' οἵῳ ἵππων ὕβριν χαλινῷ καταρτύων μᾶλλον, ἢ μάστιγι. πόλεών τε ὑπομουμένων ἐς ἐπαίνους καταστάς, καὶ ἐπαίρειν αὐτὰς ἔδοξεν, ἀλλ' ἐπισχεῖν μᾶλλον, ὡς ἀπολυμένας, εἰ μεταβάλοιντο. ἦν δὲ αὖτῳ καὶ τὸ τῆς ἄλλης φιλοσοφίας ἦθος, οὐ κοινὸν, οὐδὲ εἰρωνίζον, καὶ ἐμβεβαθῶς μὲν ἐγκείμενον, κεχρωσμένον δὲ οἵῃ ἡδύσματι, τῇ πραότητι. ὡς δὲ ἱστορίαν ἱκανὸς ἦν συγγράφειν, δηλοῖ τὰ Γετικά. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐς Γέτας ἦλθεν ὁπότε ἥλατο. ὃ δὲ

Εὐβοέα, καὶ τὸν Ψιττακοῦ ἔπαινον, καὶ ὁπόσα οὐχ ὑπὲρ μεγάλων ἐσπούδασαι τῷ Δίωνι, μὴ μικρὰ ἡγώμεθα, ἀλλὰ σοφιστικά· σοφιστοῦ γὰρ καὶ ταῦτα ὑπὲρ τοιούτων σπουδάζειν. γιγόμενος δὲ καὶ χρόνους, οἷς Ἀπολλώνιός τε ὁ Τυανεὺς, καὶ Εὐφράτης ὁ Τύριος ἐφιλοσόφουν, ἀμφοτέροις μὲν ἐπιτηδείως εἶχε, καί τοι διαφερομένοις πρὸς ἀλλήλους, ἔξω τῆς φιλοσοφίας ἤθους. πλεῖ δὲ ἐς τὰ Γετικὰ ἔθνη πρόδον τὸν ἀνδρὸς, φυγεῖν μὲν οὐκ ἀξιῶ ὀνομάζειν, ἐπεὶ μὴ προσετάχθη αὐτῷ φυγεῖν, οὐδὲ ἀποδημίαν. ἀπὸ τῆς φανερᾶς ἕξεως, κλέπτων ἑαυτὸν ὀφθαλμοὺς τε, καὶ ὤτων, καὶ ἄλλα εἰς ἄλλη γῆ πράττων, δείσας τὴν τοῦ Ρωμαίων τυραννίδα, ὑφ' ὧν ἠλαύνετο φιλοσοφία πᾶσα. φυτεύων δὲ, καὶ σκάπτων, καὶ ἐπαντλῶν βαλανείοις, καὶ κήποις, καὶ πολλὰ τοιαῦτα ὑπὲρ ὄφης ἐργαζόμενος, οὐδὲ τὰ σπουδάζειν ἠμέλει, ἀλλ' ἀπὸ δυοῖν βιβλίοιν ἑαυτὸν ἔσωζεν· ταυτὶ δ' ἦν ὅ, τε Φαίδων ὁ τοῦ Πλάτωνος, καὶ Δημοσθένης ὁ κατὰ τῆς πρεσβείας. θαμίζων δὲ ἐς σφαιροπέδα, ἐν οἷς πρὸ εἰώθει γύχεσθαι, καὶ τοὺς σφαιρώτας ὁρῶν ἐς νεώτερα ὁρμῶντας ἐπὶ Δομετιανῷ ἀπεσφαγμένῳ, οὐκ ἐφείσατο, ἀταξίαν ἰδὼν ἐκραγεῖσαν, ἀλλὰ γυμνὸς αὐαπηδήσας ἐπὶ βωμὸν ὑψηλὸν, ἤρξατο τοῦδε τοῦ λόγου ὧδε.

Αὐτὰρ ὁ γυμνώθη ῥακέων πολύμητις Ὀδυσσεύς·

καὶ εἰπὼν ταῦτα, καὶ δηλώσας ἑαυτὸν ὅτι μὴ πλωχὸς, μηδ' ὃν ᾤοντο, Δίωνα ἂν εἴη ὁ σοφὸς ἐπὶ μὲν τὴν τοῦ τυράννου πολιὰς ἔπνευσε, τοὺς δὲ

A *Euboicum, & Psittaci encomium attinet, ceteráque quæ de minus seriis rebus sunt à Dione conscripta, ne quis leuia hæc aut parua censeat, sed Sophistæ potius proposito accommodata: Sophistæ si quidem ea quoque studiosè tractanda sunt. Atque cùm in ea tempora incidisset quibus Apollonius Tyaneus, & Euphrates Tyrius philosophiam profiterentur; vtroque familiariter vsus est, præterquam in philosophiæ ratione, cùm ij à se inuicem dissiderent: nec verò illius ad Getas profectionem exilium fuisse crediderim, cùm Imperatoris iussu non fuerit deportatus: neque item peregrinationem, quando is ex hominum consuetudine summotus est, seséque omnium oculis, atque auribus subduxit, alia in alis regionibus agens, quod Romanorum tyrannidem pertimesceret, à qua omnis erat expulsa philosophia. Ceterùm cùm aut serendis arboribus aut fodiendo solo, aut hauriendæ ad balnea aut hortos aquæ, aut aliis eiusmodi victus gratia operam suam locaret, studiorum interim nequaquam securus fuit, sed duobus libellis per totum illud tempus sese sustentauit: hi erant Platonis Phædon, & Demosthenis oratio de falsa legatione. Tandem cùm in castra ventitaret, in quibus laboribus atteri solebat, ac milites animaduerteret ob tyranni cædem nouas res molientes, non id negligendum sibi duxit, tanta præsertim consternatione ac perturbatione suborta; sed in sublimem aram ex improuiso insiliens, orationem hunc in modum exorsus est,*

Deposuit laceras vestes facundus Vlysses.

Quæ cùm dixisset, palámque fecisset, se non mendicum aut eiusmodi hominem, qualem ij existimauerant, sed Dionem se esse sapientem, acerrimè in tyrannum inuectus est, militésque docuit

consultius agendum, ac Romanis morem gerendum. Etenim vis ea hominis ad persuadendum fuit, vt eos quoque, qui Græcas literas accuratè non callerent, suauissimè demulceret. Sanè Traianus imperator Romæ illum in aureum currum assumens, quo inuecti imperatores de confectis bellis triumphabant, sæpissimè ad Dionem conuersus: Quidnam (aiebat) dicas nescio: te verò ego non minus quàm meipsum diligo. Porrò inter ea quæ in Dionis orationibus artificiosa, & sophistica reperiuntur, præcipuè sunt rerum in loquendo expressæ similitudines: quibus quamuis frequenter vtatur, at efficax validúsque est, & rerum quas sibi proponit, naturæ haud dissimilis.

A γραπώτας ἐδίδαξεν ἄμεινον φρονεῖν τὰ δοκοῦντα Ρωμαίοις πεφάνθαι. ἦν γὰρ ἡ πειθὼ τοῦ ῥήτορος, οἷα καταθέλξαι καὶ τοὺς μὴ τὰ Ἑλλήνων ἀκριβοῦντας. Τραϊανὸς γοῦν αὐτοκράτωρ ἀναθέμενος αὐτὸν ἐπὶ τὸ Ρώμης ἐς πλὴν χρυσοῦν ἅρμα ξύν, ἐφ' οἷς ὁ βασιλεὺς τὰς ἐκ τῶν πολέμων πομπὰς πομπεύουσιν, ἔλεγε, θαμὰ ἐπιστρεφόμενος πρὸς τὸν Δίωνα, τί μοι λέγεις, καὶ οἶδα, φιλῶ δέ σε ὡς ἐμαυτόν. σοφιστικώτατοι γὰρ τοῦ Δίωνος αἱ τῶν λόγων εἰκόνες· ἐν αἷς εἰ καὶ πολύς, ἀλλὰ καὶ σύντομος, καὶ τοῖς ὑποκειμένοις ὅμοιος.

B

PHAVORINVS.

Phauorinum philosophum eloquentia inter Sophistas prædicauit. Ex Arelatensi Gallorum Hesperiæ ciuitate fuit, quæ Eridano fluuio imminet. Hermaphroditus natus est, & vtriusque sexus compos, quòd sua species præferebat, quando etiã senescens imberbem faciem gerebat. Ostendebat idem voce acuta, tenui ac stridula, quemadmodum Eunuchos natura composuit. Item in rebus amatoriis vsque adeò callidus, vt adulteri *crimen* è consule viro subiret. Orta sibi controuersia apud Adrianum imperatorem, nihil incommodi passus est. Quare tanquam admirabilia, hæc tria de vita sua vaticinatus est: Quòd Gallus Græcè loqueretur: quòd Eunuchus adulterij causam ageret, quòd cum Imperatore *contenderet*, & viueret. Maiori enim laudi erat Adriano, si Imperator *cùm esset ex æquo disceptaret cum eo*, quẽ interficere licebat. Nam tunc princeps superior est, cùm homini *succẽsset* inferiori, quã

ΦΑΒΩΡΙΝΟΣ.

Καὶ Φαβωρῖνον τὸν φιλόσοφον, ἡ εὐγωνία σὺν σοφισταῖς ἐκήρυξεν. ἦν μὲν γὰρ τῶν Ἑσπερίων Γαλατῶν ἐστί, Ἀρελάτου πόλεως, ἣ ἐπὶ Ἠριδανῷ ποταμῷ ᾤκισται. διφυὴς δὲ ἐτέχθη, καὶ ἀνδρόθηλυς· καὶ τοῦτο ἐδηλοῦτο μὲν καὶ ἀφ' ἡδονῆς. ἀγωνείως γὰρ τοῦ προσώπου, καὶ γηραλέοιον εἶχεν. ἐδηλοῦτο δὲ καὶ τῷ φθέγματι· ὀξυηχὲς γὰρ ἠκούετο, καὶ λεπτὸν, καὶ ὑπέρτονον, ὥσπερ ἡ φύσις τοῖς εὐνούχοις ἥρμοκε. θερμὸς δὲ οὕτω τὰς ἐρωτικὰς, ὡς καὶ μοιχοῦ λαβεῖν αἰτίαν ἐξ ἀνδρὸς ὑπάτου. διαφορᾶς δὲ αὖτε πρὸς Ἀδριανὸν βασιλέα γενομένης, οὐδὲν ἔπαθεν. ὅθεν ὡς παράδοξα ἐπεχρημάτισε τῷ ἑαυτοῦ βίῳ, τρία ταῦτα, Γαλάτης ὢν, Ἑλληνίζειν, εὐνοῦχος ὢν, μοιχείας κρίνεσθαι· βασιλεῖ διαφέρεσθαι, καὶ ζῆν. ἐδόκει δὲ Ἀδριανοῦ ἔπαινος αὖ εἶναι μᾶλλον, εἰ βασιλεὺς ὢν, διεφέρετο πρὸς τὸν ἴσον πρὸς ὀνείδει ἀποκτεῖναι. βασιλεὺς δὲ κρεῖττον ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χέρνιβι, ἢ

C

D

ὀργῆς κρατῆ. καὶ, θυμὸς δὲ μέγας ὀξὺ διοζεφέος βασιλῆος, ἰῶ μὴ λοιμῷ κολάζηται. βέλτιον γὰρ ταῦτα ταῖς τῶν ποιητῶν δόξαις προσγράφειν, τῶν δὲ πεπαιδευμένων τὰ τῶν βασιλέων ἤθη. ἀρχιερεὺς ὢν ἀναῤῥηθεὶς ἐς τὰ οἴκοι πάτρια, ἐφῆκε μὲν κατὰ τοὺς ὑπὲρ τῶν τοιούτων νόμους, ὡς ἀφαιρεθεὶς τὴν λειτουργεῖν, ἐπειδὴ ἐφιλοσόφει. τὸν δὲ αὐτοκράτορα ὁρῶν σκαιόν τινα αὐτῷ θέᾳ διανοούμενον, ὡς μὴ φιλοσοφοῖτο, ἐπῆλθε μὲν αὐτὸν ὧδε· σύμπτιόν μοι, ἔφη, ὦ βασιλεῦ, γέγονεν, ὃ σὲ χρὴ εἰρῆσθαι. ἔπεισας γάρ μοι Δίων ὁ διδάσκαλος, συνθέτει με ὑπὲρ τῆς δίκης, λέγων, ὅτι μὴ ἑαυτοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ ταῖς πατρίσι γεγόναμεν. ὑποδέχομαι δή, ὦ βασιλεῦ, τὴν λειτουργίαν, καὶ τῷ διδασκάλῳ πείθομαι. ταῦτα ὁ μὲν αὐτοκράτωρ, διαβολὴν ἐποιήσατο, καὶ δίκην τὰς βασιλείους φρονήσεις, ἀπονοίων ἐς σοφιστάς τε, καὶ φιλοσόφους. Ἀθηναίοις δὲ δῆτα ἐφαίνετο. καὶ συνδραμόντες αὐτοὶ μάλιστα δὴ οἱ τελεῖ Ἀθηναῖοι, χαλκῆν εἰκόνα κατέβαλον τοῦ ἀνδρός, ὡς πολεμιωτάτου τῷ αὐτοκράτορι. ὁ δὲ, ὡς ἤκουσεν, οὐδὲν ἀχθεσθεὶς, οὐδὲ ἀηδιάσας ὑπὲρ ὧν ὕβρισο, ὦνηλ' ἀνδρί, ἔφη, καὶ Σωκράτης, εἰκόνα χαλκῆν, ἀλλ' Ἀθηναίων ἀφαιρεθεὶς μᾶλλον, ἢ πιὼν κώνειον. ἐπιτηδεύτατος μὲν οὖν Ἡρώδης τῷ σοφιστῇ ἐγένετο, διδάσκαλόν τε ἡγούμενός, καὶ πατέρα, καὶ πρὸς αὐτὸν χάριν, ποῦ σε ἴδω, καὶ πότε σου περιλείξω τὸ στόμα; ὅθεν καὶ τελευτῶν, κληρονόμον Ἡρώδην ἀπέφηνε τῶν τε βιβλίων, καὶ ὧν ἐπὶ ῥώμῃ οἰκίας, καὶ τῶν

A * *cùm iram vincerit.* Etenim maior est *Iouis alumni Regis* animus, *nisi ratione castigetur.* melius namque est ista *adscribere*, poëtarum opinionibus, qui imperatorum mores benè *composuerunt.* Pontifex autem domi *renunciatus ad ritus patrios prouocauit* secundum leges *his de rebus latas:* tanquam situm se publica dignitate abdicasset, *cùm philosophari aggressus est.* Videns tamen imperatorem de se infestando aliquando

B cogitantem, eo quòd minimè philosopharetur, hoc modo præuenit: Quod mihi, inquit, in somnis occurrit, Imperator, hoc tibi dicere opus est. Dion præceptor adstare mihi videbatur, & iudicij me admonuit, dicens, Nos non solùm nobis ipsis, sed patriæ quoque esse natos. Suscipio ministerium, imperator, & meo pareo præceptori.

Quare hoc accepto consilio, Sophistas & philosophos frequentans

C imperator, imperatorias sæpè curas illis exponebat. Athenienſibus cùm grauis videretur, concurrentes *in eum magistratus Athenienses potissimùm*, æneam viri statuam diruerunt, tanquam *infestissimi hostis* principi. Quòd vbi ille cognouit, neque molestè tulit, neque in eos irritatus est, à quibus tam graui iniuria fuerat affectus. *Atenim*, aiebat, *Melius cessisset Socrati, si Athenienſi æream potius statuam ipsi ademissent,*

D *quàm si sorbitionem cicutæ porrigerent.* Herodi Sophistę valde familiaris iste fuit, à quo sæpe magistri ac patris loco reputatus est. Et cùm ad ipsum ille scriberet, hæc dicere solebat; Vbi ego te videbo? & quando os tuum osculabor? Quare moriens Herodem reliquit heredem, & librorum, & domus quam Romæ habuit,

Sup. lin. dele τὸ quam. Iliad. v.

Plato ep. 7.

atque ſcurræ cuiuſpiam, qui & Indus erat, mirúmque in modum niger, in Herodis atque Phauorini iocis habitus. Quippe qui conuiuantes eos referebat Indicis Attica miſcens, & erranti lingua, ridiculos ædens barbariſmos. Orta Phauorino cum Polemone controuerſia, Epheſiis ipſi fauentibus, in Ionia cœpit: quoniam Polemonem Smyrna admirabatur. Romæ *verò incrementum accepit. nam Conſules & Conſulum* filij, partim hunc, partim illum efferentes, ambitionis vtriuſque fuerunt autores: qua magnum certamen inter ſapientes quoque viros ſuſcitari ſolet, quæque humanam naturam in ſenij expertem introducit gloriæ cupiditatem. Quare ambitionis ratione venia digni ſunt: Altercatiorum autem culpa minimè carent, cùm verbis inter ſe contenderunt. Petulans enim ipſa mordacitas, quamuis fortè vera ſit, *ne illum quoque qui de eiuſmodi verba fecit, dedecore liberat. Phauorinũ ergo Sophiſtã appellantibus, ſatis eſt ad hoc probandũ quòd cum aliquo Sophiſta certauerit.* Quoniam ambitio, cuius ipſe memini, eiuſdem artis æmulatores inuadit. At remiſsè, liberè, ſapienter & alacriter ad dicendum linguam accommodauerat. Nam cùm facili copia dicendi, extemporali oratione vſus eſſe dicitur. Quæ autem ad Proxenum ſpectant, ea ne cogitaſſe quidem Phauorinum, neque conſcripſiſſe putamus: ſed temulenti, imò furentis potius eſſe. *Sermonem verò quem ſuper adoleſcente inſtituit, qui ante diem obierat, & orationem quam pro gladiatoribus & balneis ſuſcepit, legitima, germana & elegantia illius eſſe ſcriptae nuntiamus: ac multò magis morales & philoſophicas eiuſdem diſſertationes.* Ex quibus optimæ fuere Pyrrhoniæ diſputationes,

al. *euomentis*

A αὐτοληκύθου· λωΐ ὃ ἐστί, Ινδὸς μὲν, καὶ ἱκανῶς μέλας· ἄθυρμα δὲ Ηρώδου τε, καὶ Φαβωρίνου. ξυμπίνοντας γὰρ αὐτοὺς διῆλθε, ἐγκαταμιγνὺς Ινδικοῖς Αττικὰ, καὶ πεπλανημένῃ τῇ γλώττῃ βαρβαρίζων. ἡ δὲ ζηλοτυπία πρὸς τὸν Πολέμωνα τῷ Φαβωρίνῳ διαφορὰ, ἤρξατο μὲν ἐν Ιωνίᾳ, προαθεμένων αὐτῷ τὸν Εφεσίων· ἐπεὶ τὸν Πολέμωνα ἡ Σμύρνα ἐθαύμαζεν. ἐπέδωκε δ' ἐν τῇ Ρώμῃ. ὕπατοι γάρ, καὶ παῖδες ὑπάτων, οἱ μὲν, τὸν ἐπαινοῦντες, οἱ δὲ, τὸν, ἦρξαν αὐτοῖς φιλοτιμίας. ἡ πολιὰ σκηπτὶ καὶ

B σοφοῖς ἀνδράσι τὸ πόλεμον, τὸ αὐθαδείας φύσεως τὸ φιλότιμον ἀγήραον ἡγουμένης. συγγνωστὸν μὲν οὖν τὸ φιλοτιμίας· μεμπτὸν δὲ τὸ λόγων, οἷς ἐπ' ἀλλήλοις ξυνέθεσαν. ἀσελγὴς γὰρ λοιδορία, κἂν ἀληθὴς τύχῃ, καὶ ἀφίησιν αἰσχύνης, οὐδὲ τὸν ὑπὲρ τοιούτων εἰπόντα.

C τοῖς μὲν οὖν σοφιστοῖς τὸ Φαβωρῖνον καλοῦσιν, ἀποχρῆ ἐς ἀπόδειξιν καὶ αὐτῷ σοφιστῇ διενεχθῆναι αὐτόν. τὸ γὰρ φιλότιμον, ὃ ἐπεμνήσθην, ἐπὶ τοὺς ἀντιτέχνους φοιτᾷ. ἥρμοσο δὲ τὸ γλῶτταν ἀνειμένως μὲν, σοφῶς δὲ, καὶ εὐθύμως. ἐλέγετο δὲ καὶ σοὶ διαλογὴ χαριεῖσα. τὰ μὲν δὴ ἐς Πρόξενον, μήτ' ἂν ἐνθυμηθῆναι τὸ Φα-

D βωρῖνον ἡγούμεθα, μήτ' ἂν ξυνθεῖναι· ἀλλ' εἰ αὐτὰ μειρακίου φρονήματα μεθύοντος. μᾶλλον δὲ ἐμοῦντος.* τὸν δὲ περὶ τῷ ἀώρῳ, καὶ τὸν ὑπὲρ τῶν μονομάχων, καὶ τὸν ὑπὲρ τῶν βαλανείων, γνησίοις τε ἀποφαινόμεθα, καὶ δὴ ξυγκειμένοις, καὶ πολλῷ μᾶλλον τοῦ φιλοσοφουμένοις αὐτῷ τῶν λόγων, ὧν ἄριστοι οἱ Πυῤῥώνειοι. τοὺς γὰρ Πυῤῥωνείους

* περὶ μαινομένου

ἐφεκτικοὺς ὄντας, καὶ ἀφαιρεῖται καὶ τὸ
δικάζειν δυνάμεως. διαλεγομένου ὃ αὖ
καὶ τῷ Ῥώμῃ, μεσαὶ λιῶν ἀκουόντων πάν-
των. καὶ γὰρ δὴ καὶ ὅσοι τῶν Ἑλλήνων φω-
νῆς ἀξιώτατοι ἦσαν, οὐδὲ τούτοις ἀφ' ἡ-
δονῆς ἡ ἀκρόασις λιῶ· ἀλλὰ καὶ ἐκείνους
ἔθελγε τῇ τε ἠχοῖ τῶν φθέγματος, καὶ τῷ
σημαίνοντι τὸν βλέμματος, καὶ τῷ ῥυθ-
μῷ τῆς γλώττης. ἔθελγε δ' αὐτοὺς καὶ τῇ
ἐπιτάσει τοῦ λόγου. ὃ σκεῖνοι μὲν, ὡ-
δὴν ἐκάλουν, ἐγὼ δ', φιλοτιμίαν. ἐ-
πειδὴ τοῖς ἀποδεδειγμένοις ἐφυμνεῖ-
ται. Δίωνος μὲν οὖν ἀκοῦσαι λέγε-
ται. τοσοῦτον δ' ἀφέστηκεν, ὅσον οἱ μὴ ἀκού-
σαντες. τοσαῦτα μὲν ὑπὲρ τῶν φι-
λοσοφησάντων ἐν δόξῃ τοῦ σοφι-
σαι. οἱ δὲ κυρίως προσρηθέντες σοφι-
σταί, ἐγχωροῦσιν οἵδε.

A *Nam Pyrrhonius qui assensionem coër-*
cebant, iudicio disceptandi facultatem
non sustulit. Phauorino igitur Romæ
disserente, omnium studia feruebant. Et-
enim ne ab iis quidem etiam qui Græca-
nicæ linguæ ignari erant, absque volu-
ptate auscultabatur. Si quidem horum
animos optima vocalitate, *designán-*
te intuitu, ac linguæ *modulatione* ob-
lectabat. Alliciebat etiam eos *in-*
tentione orationis, quam illi *cantio-*
nem appellant, ego verò ambitio-
B nem, *quia super* demonstratis *acci-*
nitur. Dionem igitur audiuisse dici-
tur, sed ab eo tantùm defecit, quan-
tum qui nunquam audiuerunt. Hæc
igitur hactenus de his, qui in So-
phistarum opinione philosophati
sunt. Qui verò propriè ac verè So-
phistæ nominandi sunt, hi profe-
cto fuêre.

ΓΟΡΓΙΑΣ.

GORGIAS.

Σικελία Γοργίαν ἐν Λεοντίνοις λιῶφε-
λεν, ἐς ὃν ἀναφέρειν ἡγούμεθα ὥσπερ
ἐς πατέρα τὴν τῶν σοφιστῶν τέχνην. εἰ
γὰρ ⟨ϖ⟩ Αἰσχύλον ἐνθυμηθείημεν, ὡς
πολλὰ τῇ τραγῳδίᾳ ξυνεβάλετο, ἐσθῆ-
τί τε αὐτὴν καταστησάσης, καὶ ὀκρί-
βωσι ὑψηλῇ, καὶ ἡρώων εἴδεσιν, ἀγγέ-
λοις τε, καὶ ἐξαγγέλοις, καὶ οἷς ἐπὶ σκη-
νῆς τε, καὶ ὑπὸ σκιωῆς χρὴ πράττειν. ὅ-
τι ἂν εἴη καὶ ἐν τοῖς ὁμοτέχνοις ὁ Γορ-
γίας. ὁρμῆς τε γὰρ τοῖς σοφισταῖς ἦρξε, καὶ
τραδοξολογίας, καὶ πνεύματος, καὶ
τοῦ τὰ μεγάλα μεγάλως ἑρμηνεύειν,
ἀποστάσεών τε, καὶ τελεσιλογιῶν· ὑφ' ὧν ὁ
λόγος ἡδίων ἑαυτοῦ, καὶ σεμνότερος. περι-
εβάλετο δὲ καὶ ποιητικὰ ὀνόματα ὑπὲρ
κόσμου, καὶ σεμνότητος. ὅπως μὲν οὖν
καὶ ῥᾷστα ἀπεχρήσαντο, εἴρηταί μοι

C Sicilia Gorgiam Leontinis pro- *Fed. Mo-*
tulit, in quem tanquam in patrem, *relli inter-*
Sophistarum artem referendam es- *pretat.*
se censemus. Si enim Æschylum
consideremus, & quantum tragœ-
diæ contulerit, ac veste Syrmatica
pulpitóq. excelso, & Heroica specie,
nunciisq. iteratis, illam instruerit, ce-
teris denique rebus quæ supra sce-
nam, & sub scena agi debent: idip-
sum de Gorgia inter professores e-
iusdē artis dicere possumus. quippe
D qui concitatæ orationis, admirabi-
lis dissertationis, & spiritus Sophistis
autor fuit: item magna magnificè in-
terpretandi; demissiones, & exag-
gerationes faciendi; ex quibus sa-
nè rebus suauior & elatior reddi-
tur oratio. Præterea poëtica verba
ad venustatem & grauitatem ad-
iecit. Quemadmodum igitur facil-
limè subita dictione vteretur, à
principio nobis dictum est. Porrò
nihil

nihil mirum est quòd apud Athenienses iam senescens disserendo multis fuerit admirationi: hic autem eloquentissimos quosque, vt opinor, suspensos ab ore tenere potuisset, vt puta Critiam & Alcibiadem adolescentes, & Thucydidem ac Periclem ad senium declinantes. Agathon verò poëta tragicus, quem Comœdia sapientem & elegantem esse non ignorat, Iambicis plerumque Gorgiacis vtitur. In Græcorum Panegyricis vsque adeò venustus est & decens, vt Pythicam orationem ex ara enunciauerit: in qua aureus in Pythij templo erectus est. Olympica verò oratio, maxima de causa ab ipso elaborata est. Dissidentem quippe Græciam conspicatus, reconciliauit, reconciliatámque conuertit in Barbaros; & Græcis, vt armorum præmia non vrbes suas sibi inuicem constituerent, sed barbarorum terram, persuasit. Funebrem orationem quam Athenis habuit, de his qui bello ceciderant; quósque Athenienses publica cum laudibus sepultura honorarant; præstanti arte industriáque composuit. In Medos enim & Persas irritaturus Athenienses, & suam mentem in Olympicis exercitaturus, de Græcorum concordia nihil ipse disseruit. quia apud Athenienses versabatur principatus appetentes, quem comparare non poterant, nisi strenuo quodam facinore edito. In laudandis Medorũ trophæis, aliquantum immoratus est, vt illis ostenderet, quòd Græcorum trophæa à barbaricis gentibus reportata, laudes mererétur: à Græcis verò lamenta reposcerent. Vltra centesimum & octauum annũ Gorgias vitam produxisse dicitur, corpore à senectute nequaquam solu-

καταρχὰς τ λόγ. διαλεχθεὶς ὁ Ἀθηναίοις ἤδη γηραιοῖσιν, εἰ μὴ ὑπὸ τ πολλῶν ἐθαυμάσθη, ὅπως θεῶμαι. ὁ ὁ, οἶμαι ἡ ἧς ἐλλογιμωτάτοις ἀνηρτήσατο, Κριτίαν μὲν, ἡ Ἀλκιβιάδην, νέω ὄντε, Θουκυδίδην ὁ, ἡ Περικλέα, ἤδη γηράσκοντε, Ϛ Ἀγάθων ὁ ὁ τ τραγῳδίας ποιητὴς, ὃν ἡ κωμῳδία σοφὸν τ, ἡ καλλιεπῆ οἶδε, πολλαχοῦ τῷ Ἰαμβείων χορηγάζ. ἐμπρέπων ὁ Ϛ τοῖς τῶν Ἑλλήνων πανηγύρεσι, τ μὲν λόγον τ Πυθικὸν, ἀπὸ τ βωμοῦ ἠγόρευσεν, ἐφ' οὗ καὶ χρυσοῦς ἀνέστηκε σὺν τῷ τ Πυθίου ἱερῷ. ὁ ὁ Ὀλυμπικὸς λόγος, ὑπ' τ μεγίστου αὐτῷ ἐπολλοῦτο σπουδάζοντος τ Ἑλλάδα ὁμονοοῦν, ὁμονοίας ξύμβουλος αὐτοῖς ἐγίνετο, χρώμενον ἐπὶ τοὺς βαρβάρους, ἡ πείθων ἆθλα ποιεῖσθαι τῶν ὅπλων μὴ τὰς ἀλλήλων πόλεις, ἀλλὰ τ τῶν βαρβάρων χώραν. ὁ ὁ ἐπιτάφιος, ὃν διῆλθεν Ἀθηναίοις, εἴρηται μὲν ἐπὶ τοῖς σὺν τῷ πολέμων πεσοῦσιν, οἷς οἱ Ἀθηναῖοι δημοσίᾳ ξὺν ἐπαίνοις ἔθαψαν. Σοφία ὁ ὑπερβαλλούσῃ ξύγκειται. Προξενῶν τε τοῦ τ Ἀθηναίοις, ἐπὶ Μήδοις τε, ἡ Πέρσας, Ϛ τ αὖ νῦν τῷ Ὀλυμπικῷ ἀγωνιζόμενος; ὑπὲρ ὁμονοίας μὲν τ πρὸς τοὺς τ Ἕλληνας, οὐδὲν διῆλθεν, ἐπὶ πρὸς Ἀθηναίους ἰὼν ἀρχῆς ἐρῶντας, ἰὼν καὶ ἰὼν κλήσασθαι, μὴ τὸν δρᾶστηριον αἱρεμένους. σὺν διέτεινε ὁ τοῖς τῶν Μηδικῶν τροπαίων ἐπαίνοις, σὺν δὲ νυμφῳ αὐτοῖς, ὅτι τὰ μὲν ἡ τῶν βαρβάρων τροπαῖα, ὕμνους ἀπαιτεῖ. τὰ ὁ ἡ τῶν Ἑλλήνων, θρήνους. λέγεται ὁ ὁ Γοργίας ἐς ὀκτὼ, ἡ ἑκατὸν ἐλθόντας ἔτη, μὴ καταλυθῆναι τὸ σῶμα. τοῦτο

γήφως, ἀλλ' ἀρτίος καταβιῶναι, καὶ τὰς αἰσθήσεις ἠβῶν.

A to : sed integris artibus & sensibus vigentibus.

ΠΡΩΤΑΓΟΡΑΣ.

Πρωταγόρας ὁ Ἀβδηρίτης, σοφιστὴς μὲν, Δημοκρίτου ἀκροατὴς οἴκοι ἐλήλυθε. ὡμίλησε δὲ καὶ τοῖς ἐκ Περσῶν μάγοις, ἐπὶ τῇ τοῦ Ξέρξου ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα ἐλάσει. πατὴρ μὲν γὰρ ἦν αὐτῷ, Μαίανδρος, πλούτῳ κατεσκευασμένος ὑπὲρ πολλοὺς τοὺς ἐν τῇ Θράκῃ. δεξάμενος δὲ τὸν Ξέρξην οἰκίᾳ τε, καὶ δώροις, τῇ ξενοσύνῃ τῶν μάγων τῷ παιδὶ ἐπ' αὐτὸν εὗρε. οὐ γὰρ παιδεύουσι τοὺς μὴ Πέρσας Πέρσαι μάγοι, ἢν μὴ ὁ βασιλεὺς ἔφῃ. τὸ δὲ ἀπορεῖν φάσκειν εἴτε εἰσὶ θεοὶ, εἴτε καὶ εἰσὶ, δοκεῖ μοι Πρωταγόρας ἐκ τῆς Περσικῆς παιδεύσεως παρανομῆσαι. μάγοι γὰρ ἐπιθάζουσι μὲν, οἷς ἀφανῶς δρῶσι· τῷ δὲ ἐκ φανεροῦ δόξαν τοῦ θείου, καταλύουσιν, ὃ βουλόμενοι δοκεῖν ἐπ' αὐτῷ δύνασθαι. διὰ μὲν δὴ τοῦτο, πάσης γῆς τοῦ Ἀθηναίων ἠλάθη, ὡς μέν τινες, κριθείς· ὡς δὲ σύνοιδα δοκεῖ, ψήφου συνεχθείσης μὴ κριθέντι. νήσους δὲ ἐξ ἠπείρου ἀμείβων, καὶ τὰς Ἀθηναίων ξυήρης φυλακὴ λαθραίους, πάσας θαλάττας συνεσταλμένας, κατέδυ πλέων σὺν ἀκατίῳ μικρῷ. τὸ δὲ μεθοδεῦσαι διαλέγεσθαι, πρῶτος μὲν εὗρε· πρῶτος δὲ παρέδωκεν Ἕλλησι τοιοῦτον μεμηχανημένον. ἃ γὰρ σὺν δαπάνῃ ἀσπαζόμεθα, μᾶλλον ἀσπαζόμεθα τῶν τοιούτων. γοῦν τὸν Πρωταγόραν ὁ Πλάτων σεμνῶς μὲν ἐρμηνεύοντα, ὑπιάζοντα δὲ τῇ σεμνότητι, καί που καὶ μακρολογώτερον τοῦ συμμέτρου, τῷ ἰδέᾳ αὐτοῦ, μύθῳ μακρῷ ἐχαρακτήρισεν.

B familiaritatē cum Magis filio comparauit. Non enim Persarum Magi instituunt eos qui Persæ non sunt, nisi rex permiserit. Quòd autem dictitaret Protagoras se dubitare, siue Dei essent, siue non, mihi videtur ex Persica disciplina peruersè profanéque locutus. Magi enim numen celebrant, vbi occultè operantur: sed palàm numinis opinionem dissoluunt, cùm videri nolint ab eo quicquam pollere. Pro-

C pterea certè omni solo ab Athenien sibus expulsus; cùm iudicio, vt quidam volunt, condemnatus fuisset: vt verò aliis videtur, cùm sententia indicta causa, data esset. Ex Epiro in insulas transmissurus, cùm Athenien sium triremes toto mari dispersas caueret, subterfugiens parua cymba nauigauit. Primus de differendo mercedis causa cogitauit: ac proinde primus negocium nequaquam reprehensibile

D Græcis tradidit. Nam ea studia quæ sumptu comparamus, longè cupidius complectimur, quàm ea quæ gratis exequimur. Ceterū cùm Protagoram Plato nosceret grauiter enunciantem, sed in grauitate sua supinum, & quandoque plus æquo orationi indulgentem, eius dicendi genus longæ fabulæ imagine insigniuit.

PROTAGORAS.

Protagoras Abderites Democriti auditor, Sophista domi factus est: postquàm Xerxes in Græciam traiecit, cùm Persarum Magis versatus est. Pater ei Mæander fuit, qui diuitiis maioribus instructus, quàm plerique qui in Thracia degebant. Cùm Xerxem domo ac muneribus excepisset, eius beneficio

A

HIPPIAS.

Hippias Eléus Sophista, memoriæ vi etiam seneſcens adeò firma fuit, vt audita ſemel quinquaginta nomina, eodem modo quo audiuerat, omnino commemoraret. In diſputationes, Geometriam, Aſtronomiam, Muſicen & modulos introductiones parauit. De pictura & ſtatuaria arte diſputauit: atque hæc alibi. In Lacedæmone, ſtatus B ciuitatum, colonias, operáque diſcendo percurrit. quoniam Lacedæmonij, quòd rerum potiri vellent, tali genere gaudebant. Troicum etiam dialogum edidit, cuius hæc ſumma fuit: Neſtor in excidio Troiano, Neoptolemo Achillis filio ea præcipit, quæ exerceri opus eſt, vt vir bonus & fortis aliquis videatur. Cùm legatione, ſæpiùs quàm alij Græci, functus fuerit: nullibi tamen ſui gloriam, neque concionando, neque diſputando diminuit. Plurimùm pecuniarum collegit, & in paruarum magnarúmque ciuitatum tribubus inſcriptus eſt. reliquo omni tempore celebris ac probatus, varia benéque lucubrata oratione, Græciam in Olympicis demulſit. in expoſitionibus non iciunus, ſed nimis excultus ac ſuperuacaneus fuit, & naturæ atque ingenio indulgens: in paucis quædam poëtica vocabula affectabat. D

PRODICVS.

Tantùm ſapientiæ nomen Prodicus Chius adeptus eſt, vt Xenophõ, Grylli filius, in Bœotia carcere detentus, diſſerentè auſcultarit, corporis vade conſtituto. Cùm legatus eſſet Athenas, profectus in ſenatum,

ΙΠΠΙΑΣ.

Ἱππίας ὁ Σοφιστὴς ὁ Ἠλεῖος, τὸ μὲν μνημονικὸν, οὕτω τι καὶ γηρῶσκων ἔρρωτο, ὡς καὶ πεντήκοντα ὀνομάτων ἀκούσας ἅπαξ, ἀπομνημονεύειν αὐτὰ, καθ' ἣν ἤκουσε τάξιν. εἰσηγεῖτο δὲ εἰς τὰς διαλέξεις, γεωμετρίαν, ἀστρονομίαν, μουσικὴν, ῥυθμούς. διελέγετο δὲ καὶ περὶ ζωγραφίας καὶ ἀγαλματοποιΐας. ταῦτα, ἑτέρωθι. ἐν Λακεδαίμονι δὲ, χρώμενος τῇ διηθ πόλεων, καὶ ἀποικίας, ἔργα, ἐπεὶ οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ τὸ βούλεσθαι ἄρχειν, τῇ ἰδέᾳ ταύτῃ ἔχαιρον. ἔστι δὲ αὐτῷ καὶ Τρωϊκὸς διάλογος, οὐ λόγος. ὁ Νέστωρ ἐν Τροίᾳ ἀδύσῃ, ὑποτιθεὶς Νεοπτολέμῳ, τὰ Ἀχιλλέα χρὴ ἐπιτηδεύοντ' ἄνδρ' ἀγαθὸν φαίνεσθαι. πλεῖστα δὲ Ἑλλήνων προσοφθέντας, οὐδαμοῦ κατέλυσε τὴν ἑαυτοῦ δόξαν ἀμνημονεύτων τε, καὶ διαλεγόμενος· ἀλλὰ χρήματα πλεῖστα ἐξέλεξε, καὶ φυλαῖς ἐνεγράφη πόλεων μικρῶν τε, καὶ μειζόνων· εὐδοκιμῶν δὲ, καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἔθελγε τὴν Ἑλλάδα ἐν Ὀλυμπίᾳ λόγοις ποικίλοις, καὶ πεφροντισμένοις εὖ. ἡρμήνευε δὲ καὶ ἐλλιπῶς, ἀλλὰ περιττῶς, καὶ κατὰ φύσιν, ἐς ὀλίγα καὶ καταφεύγων τῶν ἐπὶ ποιητικῆς ὀνομάτων.

ΠΡΟΔΙΚΟΣ.

Προδίκου δὲ τοῦ Κίου, ὄνομα τοσοῦτον ἐπὶ σοφίᾳ ἐκράτει, ὡς καὶ τὸν Γρύλλου Ξενοφῶντα ἐν βοιωτοῖς δεδέντα, ἀκροᾶσθαι διαλεγομένου, καθισάντα ἐπὶ τὴν τοῦ σώματος. πρεσβεύων δὲ ποτὲ Ἀθηναίοις, βληθεὶς ἐς τὸ βουλευτήριον,

ικανώτατος ἔδοξεν ἀνθρώπων, καί τοι δυσήκοον, καὶ βαρὺ φθεγγόμενος. ἀνίχνευε γὰρ τοὺς ὑπαρχίδας τῶν νέων, καὶ τοὺς ἐπὶ τῷ βαθέων, ὡς καὶ πρόξενοι κεκτῆσθαι ταύτης τῆς θήρας. χρημάτων τε γὰρ ἥττων ἐτύγχανε, καὶ ἡδοναῖς ἐδεδώκει. πλὴν δὲ Ἡρακλέους αἵρεσιν τῶν τε Προδίκου λόγων, οὗ καταρχὰς ἐπεμνήσθημεν, οὐδὲ Ξενοφῶν, ἀπιξιώσει μὴ οὐχὶ ἑρμηνεῦσαι. καὶ τί ἂν χαρακτηρίζοιμεν πλὴν τὸ Προδίκου γλῶττων, Ξενοφῶντος αὐτὰ ἱκανῶς ὑπογράφοντος;

A vir omnium exactissimus est habitus, licet dissonè & iniucundè loqueretur. Nobiles patricios à nouis, & qui obscuro genere nati erant, ita inuestigauit, vt hac venatione multa sit nactus hospitia. Nam pecuniis inferior fuit, atque has voluptatibus impendit. Herculis optionem vnam ex Prodici orationibus, cuius à principio fecimus mentionem, ne Xenophon quidem indiguam sensuit quàm interpretaretur. Verùm quid causæ est cur Prodici linguam accuratius designemus, cùm eam Xenophon ad vnguem descripserit?

ΠΩΛΟΣ.

Πῶλον (τὸν) Ἀκραγαντῖνον (ῶ), Γοργίας σοφιστὴν ἐξεμηλέτησε πολλῶν ὡς φασι χρημάτων. καὶ γὰρ δὴ καὶ τῶν πλουσιωτάτων ὁ Πῶλος. εἰσὶ γὰρ οἱ φασι καὶ τὰ ἴσα, καὶ τὰ ἀντίθετα, καὶ τὰ ὁμοιοτέλευτα Πῶλον εὑρηκέναι σοφόν· οὐκ ὀρθῶς λέγοντες. τῇ γὰρ τοιᾷδε ἀγλαΐᾳ τοῦ λόγου, Πῶλος εὑρημένῃ κατεχρήσατο. ὅθεν ὁ Πλάτων διαπτύων αὐ (τὸν) ἐπὶ τῇ φιλοτιμίᾳ ταύτῃ, φησὶν, ὦ λῷστε Πῶλε, ἵνα σοι εἴπω σε καὶ σέ.

POLVS.

Polum Acragantinum Sophistam Gorgias non sine multa (vt aiunt) pecunia exercitauit: quando Polus fuit ipse ditissimus. Sunt qui dicant, hunc primùm paria membra, contraria, & similiter desinentia inuenisse: sed non rectè id asserunt, quia tali splendore orationis iam inuento abusus est. Quare Plato eum ob hanc ambitionem respuens, ô optime (inquit) Pole, vt secundum te, alloquar te.

ΘΡΑΣΥΜΑΧΟΣ.

Οἱ δὲ καὶ Θρασύμαχον (τὸν) Καρχηδόνιον (ῶ) σὺν σοφισταῖς γράφοντες, δοκοῦσί μοι παρακούειν Πλάτωνος, ταυτὸν εἰπόντος λέοντα ξυρεῖν, καὶ συκοφαντεῖν Θρασύμαχον (ῶ). * δικογραφίαν γὰρ αὐτῷ φερόντος ὅτι δή που ταῦτα, καὶ τὸ σὺν δικασταῖς συκοφαντοῦντα τρίβεσθαι.

* Ita. δικορραφίαν

THRASYMACHVS.

Thrasymachum Carthaginensem qui inter Sophistas recensent, Platonem mihi obaudire videntur: Qui idem esse dictitat, Leonem radere, & Thrasymachum calumniari. exprobrantis enim ipsi delatoriam artem hæc vtique sunt; & quòd in prætoriis calumniãdo quadruplatorem ageret.

ANTIPHON.

Ramnusium Antiphontem haud scio, an bonum an malum appellare oporteat. In his enim bonus dicendus est, quod exercitui sæpissimè præfuit, vicítque sæpissimè. Onerariis sexaginta nauibus Athenienſibus nauale auxit. In dicendo consulendóve accuratissimus hominum visus est. Propter hæc igitur mihi & cuiuis laudibus afficiendus est. Ideò verò malus iure censendus, quia Athenienſem Democratiam ipse dissoluit, & populum in seruitutem redegit. Lacedæmoniis obscurè à principio, postremò apertè fauit. Athenienſium igitur negociis tyrannorum populum inuexit. artem certè oratoriam, cùm non extaret, quidam Antiphonta inuenisse dicunt, plerique verò inuentam auxisse. Nonnulli per se doctum, pars à patre eruditum esse referunt. Patrem illi Sophilum fuisse memorant exercitationum rhetoricarum præceptorem. Hic cùm alios ex his qui in potestate erant, tum Cliniæ filium edocuit. Postquam summam persuadendi vim assecutus est Antiphon, & Nestor appellatus, quia de quauis re dicendo facilè suaderet. auscultationes νηπενθεῖς, quasi, amuleta luctus; professus est, quòd nullus dolor amantum foret ita grauis, quem non è mente exploderet. Antiphontem carpit Comœdia, quod vehemens esset ac subtilis in forensibus, orationéque aduersus æquum iustúmque compósitas, multis pecuniis venderet, iis maximè qui periclitabãtur. hoc autẽ quam vim habeat aperiã. In aliis profectò disciplinis & artib. præstãtes vulgus honore afficere solet: & è medicis admirãtur præ aliis, maximè præcellẽtes: in Musica & diuinandi arte peritiorẽ,

ΑΝΤΙΦΩΝ.

Ἀντιφῶντα ὁ τὸ Ῥαμνούσιον, καὶ οἱονεὶ εἴτε χρηστὸν δεῖ προσαγορεύειν, εἴτε φαῦλον. χρηστὸς μὲν γὰρ προσῆκεν, διὰ τὰ δὲ ἐστρατήγησε πλεῖστα· ἐνίκησε πλεῖστα. ἑξήκοντα τριήρεσι πεπληρωμέναις ηὔξησεν Ἀθηναίοις τὸ ναυτικόν. ἱκανώτατος αὐθρώπων ἔδοξεν εἶπεῖν τε, καὶ γνῶναι. διὰ μὲν δὴ ταῦτα, ἐμοί τε ἐπαινετέος, καὶ ἑτέρῳ. κακὸς δ' ἂν εἰκότως διὰ τάδε. κατέλυσε τὴν δημοκρατίαν, ἐδούλωσε τὴν Ἀθηναίων δῆμον. ἐλαχίστοις κατ' ἀρχὰς μὲν ἀφανῶς, ὕστερον δ' ἐπιδήλως. τυράννων οὖν δῆμον ἐπαφῆκε τοῖς Ἀθηναίων πράγμασι. ῥητορικὴν τὴν Ἀντιφῶντα οἱ μέν, καὶ οὖσαν εὑρεῖν, οἱονεὶ εὑρημένην, αὐξῆσαι. γενέσθαι τε αὐτὸν οἱ μέν, αὐτομαθῶς σοφόν· οἱ δὲ, καὶ παρά. πατέρα δέ φασιν αὐτῷ σοφίλον διδάσκαλον ῥητορικῶν λόγων. ὡς ἄλλοις τε τῶν καὶ δυνάμει, καὶ τὸν τοῦ Κλεινίου ἐπαίδευσε. πιθανώτατος δὲ ὁ Ἀντιφῶν γενόμενος, καὶ προσρηθεὶς Νέστωρ διὰ τὸ πρὸς παντὸς ἂν εἰπὼν πεῖσαι, νηπενθεῖς ἀκροάσεις ἐπήγαγεν, ὡς ἔδειν ὅτῳ ἀνιαρὸν ἐρεῶν ἄχος, ὃ μὴ ἐξέλοι τις γνώμης. καθάπτεται δ' ἡ κωμῳδία τοῦ Ἀντιφῶντος, ὡς δεινοῦ δικανικά, καὶ λόγοις καὶ τοῦ δικάζειν ξυγκειμένους ἀποδιδομένου πολλῶν χρημάτων, αὐτοῖς μάλιστα τοῖς κινδυνεύουσι. τοῦτο δὲ ὁποίαν ἔχει φύσιν, ἐγὼ δηλώσω. αὐθαίρετοι καὶ μὴν τὰς ἄλλας ἐπιστήμας, καὶ τέχνας, πᾶσι σὺν σπουδῇ αὐτῆς προὔχοντας. καὶ θαυμάζοισι μὲν τοὺς ἰατρῶν σοφοὺς μᾶλλον ὁρᾶν ἔστιν, θαυμάζοισι δὲ καὶ τῇ μαντικῇ, καὶ μουσικῇ,

τ᾽ Θφώτφον πὼ αὐτὼ Ꞓ πρὶ τεκ- A eadémq; de iis qui in fabrilibus, ſor-
τονικῆς, καὶ πρὶ βαναύσων πδέμψοι didíſque artibus præſtant, ſuffragia
ψῆφον. ῥητορικὼ ὃ ἐπαγνοσι μὴ, dant. Artem verò oratoriam lau-
ὑποπθύοισι ὃ ὡς πανοῦργον, Ꞓ φιλο- dant quidem, ſed tamen ſuſpectam
χρήματον, κὴ κῦ τ᾽ δικαίυ ξυγκειμέ- habent, vt callidam, fraudulentam
νυ. γιγνώσκυσι δ᾽ οὕτω πρὶ τ᾽ τέχνης & auaram, & contra ius comparatam. Quare non ſolùm vulgus, ſed
οὐχ οἱ πολλοὶ μόνον, ἀλλὰ κὴ τῶν σοφυ- ſtudioſorũ eloquentiſſimi hoc mo-
δαίων οἱ ἐλλογιμώτατοι. καλοῦσι δ᾽ ουὓ do de arte cognoſcunt. Graues o-
ἄνυ ῥήτορας, σὺν ἱκανῶς μὴ συνιέν- ratores vocant, rectè ſentientes, re-
τας, ἱκανῶς δ᾽ ἑρμηνεύοντας· καὶ σύφη- ctéque animi ſenſa exponentes: ne-
μον ἐπωνυμίαν πδέμψοι τῷ πλεονεκ- que honeſtum cognomen quæſtui
τήματι. τύτυ ὃ φύσιν τοιαύτην ἔχον- B ponunt. Cùm huius rei hæc vis &
τος, καὶ ἀπεικὸς ἰῶ οἶμαι ψυέως Ꞓ τὸν natura ſit, non abſonum erat, vt
Αντιφῶντα κωμῳδίας λόγον, αὐτὰ puto, Antiphontem Comœdiæ lu-
μάλιστα κωμῳδύσης τὰ λόγυ ἄξια. dibrium fuiſſe, quæ ea vel maximè
ἀπέθανε μὴ ουὖ πρὶ Σικελίαν ὑπὸ reprehendit, quæ ſunt laude & cõ-
Διονισίυ τ᾽ τυράννυ· τὰς δ᾽ αἰτίας, ἐφ᾽ mendatione digna. Dionyſio igi-
ἃς ἀπέθανεν, Αντιφῶντι μᾶλλον, ἢ tur tyranno dominante, in Sicilia
Διονισίῳ* προσγράφομψ. διεφαύλι mortuus eſt: ſed cauſas ſuæ mor-
*χ. πρσ- κρ ἰπομψ. ζε γὰρ τὰς τῦ Διονισίυ τραγῳδίας, ἐφ᾽ tis Antiphonti magis quàm Dio-
αἷς ἐκεῖνος ἐφρόνῃ μεῖζον, ἢ ἐπὶ τῷ τυ- nyſio adſcribimus. Dionyſij nam-
ραννεῖν. σπυδάζοντος ὃ τ᾽ τυράννυ πρὶ que Tragœdias floccifecerat, ob
δύψυείας χαλκᾶ, κὴ ἐρομψύυ σὺν πα- quas magis ſuperbiebat, quàm ob
ρόντας τὶς ἢ πειρος, ἢ νῆσος τ᾽ ἄριστον χαλ- tyrannidem. Nam cùm de æris præ-
κὸν φύῃ, πριτυχὼν ὁ Αντιφῶν τῷ λό- ſtantia Dionyſius ſolicitus eſſet, C
γῳ, ἐγὼ ἄριστον, ἔφη, τὸν Αθήνησιν, οὗ præſentéſque interrogaret, Quæ
γεγόνασιν αἱ Αρμοδίυ, Ꞓ Αριστογείτονος continens vel inſula optimum æs
εἰκόνες. ἐπὶ μὲν δὴ τύτοις ἀπέθανεν, ferret: Antiphon qui fortè percon-
ὡς ὑφέρπων τ᾽ Διονύσιον, κὴ ζέπων ἐπ᾽ tanti adfuit, Ego (inquit) opti-
αὐτὸν τοὶς Σικελιώτας. ἤμυρτε δ᾽ ὁ Αν- mum apud Athenienſes eſſe ſcio,
τιφῶν, τοῦτον μὲν τυράννῳ τοσυ- ex quo Harmodij & Ariſtogitonis
τορῶν, ὑφ᾽ ᾧ ζῶν ἤρητο μᾶλλον, ἢ οἰ- ſtatuæ conflatæ ſunt. Hac igitur de
κοι δημοκρατεῖσθαι. ἔπειτα, Σικελιώτας cauſa cæſus eſt, quòd Dionyſium
μὲν ἐλυθέρων, Αθηναίοις ὃ δυλούμψος· occultè carperet, & Siculos in eum
Ꞓ μὴν κὶ τ᾽ τραγῳδίαν ποιεῖν ἀ- concitaret. Errauit Antiphon, pri-
πάσων τ᾽ Διονύσιον, ἀπῆγυ αὖ τ᾽ τ᾽ ῥᾳθυ- D mùm quòd tyrannum læſerit, ſub
μεῖν. αἱ γὰρ τοιαίδε σπυδαί, ῥᾴθυμοι· κὴ quo viuere magis optauerat, quàm
domi à populo gubernari. Deinde
quòd Siculos quidem in libertate
aſſereret, Athenienſes autem ſeruituti addiceret. iam verò à fingendis tragœdiis Dionyſium reuocando, ipſum quoque à deſidia reuocabat, quando ignaua ſolent eſſe ciuſmodi ſtudia: Tyranni verò ſub-

ditis remissi potiùs quàm intẽti sunt optandi. Nam si remiserint se, minus interficient, minus quoque perpetrabant, rapiéntque. Tyrannus tragœdiis incumbens medico comparatur, ægrotanti sibíque medenti. Fabulosa enim commenta & cantus lugubres, modulíque chororum; atque morum imitatio(quorum necesse est plura proba videri) tyrannos ab inclementia & violentia liberant, vt medicatæ potiones à morbis. Hæc autem non accusationem Antiphontis, sed erga omnes consilium esse putamus, ne tyrannos prouocent, néve sæuos mores ad iram concitent. Orationes eius in iudiciali genere, fuere plures, in quibus grauitas dignitásque, & quicquid ex arte prouenit, inest magis quàm insitum est. Sophistici autem sermones, cùm alij sunt; tum is maximè qui de concordia est, in quo sententiæ insignes, & Philosophiæ consentaneæ occurrunt: item præclara enunciatio, quæ poëticis verbis floridior facta est. ceterùm luculentiùs expressa, pratis expolitissimis per quàm similia sunt.

A οἱ τύραννοι ἧττον ἐπιθετώτεροι τοῖς ἀρχομένοις, δυσμενέστεροι μᾶλλον, ἢ ξωντεινόντες· εἰ γὰρ αὐτήσουσιν, ἧττον μὲν ἀποκτενοῦσιν, ἧττον δὲ δράσουσι δ' τε, καὶ ἁρπάσουσι. τύραννος δὲ τραγῳδίαις ἐπιπεσὼν, ἰατρῷ εἰκάθω, νοσοῦσι μὲν, ἑαυτὸν δὲ θεραπεύοντι. αἱ γὰρ μυθοποιΐαι, καὶ αἱ μονῳδίαι, καὶ οἱ ῥυθμοὶ τῶν χορῶν, καὶ ἡ τῶν ἠθῶν μίμησις, ὧν ἀνάγκη πλείω χρῆσθαι φαίνεσθαι, μεταβάλλει τοὺς τυ-
B ράννους τὸ ἀνθρωπικόν, καὶ σωφρονεῖ, καθάπερ αἱ φαρμακοποσίαι τὸ νόσου. ταῦτα μὴ κατηγορίαν Ἀντιφῶντος, ἀλλὰ ξυμβουλίαν ἐς πάντας ἡγώμεθα τοῦ μὴ* ἐκκαλεῖσθαι τοὺς τυραννίδας, μηδὲ ἐς ὀργὴν ἄγειν ἤθη ὠμά. λόγοι δὲ αὐτοῦ δικανικοὶ μέν, πλείους· ἐν οἷς ἡ διάνοια, καὶ πᾶν τὸ αὐτῆς τέχνης, ἔγκειται μᾶλλον, ἢ σύγκειται. Σοφιστικοὶ δὲ, καὶ ἕτεροι μέν· Σοφιστικώτερος δ' ὁ ὑπὲρ τῆς ὁμονοίας, ἐν ᾧ γνωμολογίαι τε λαμπραὶ, καὶ φιλόσοφοι· σεμνή τε ἀπαγγελία, καὶ ἐπιτεθραυσμένη ποιητικοῖς ὀνόμασι, καὶ τὰ ἀποτόμως ἑρμηνεύόμενα, σφόδρα πλησία τῶν πεδίων τοῖς λείοις.

*Vide supra ad cap. 1. not. 1.

CRITIAS.

Critias Sophista, etsi populum destruxerit Athenienscm, minimè tamen ob id malus habendus est (nam populus vtique à se ipso attritus fuisset, cùm vsque adeò superbia elatus esset, vt nullis ex lege imperantibus obtemperaret.) sed cùm ille apertè Lacedæmoniis faueret, proderet sacra, per Lysandrum mœnia destrueret; quósq; Athenienses expulerat, quominus in vlla Græciæ parte consisterent, prohiberet, Laconicum edicens bellum omnibus imminere, & si quis exu-

ΚΡΙΤΙΑΣ.

C Κριτίας δὲ ὁ Σοφιστὴς, εἰ μὲν κατέλυσε τὸν Ἀθηναίων δῆμον, οὔπω κακός. καταλυθεὶς γὰρ αὐτὸς ὑφ' ἑαυτοῦ δῆμος, οὕτω πιέπιρμενος, ὡς μηδὲ τοῖς νόμοις ἀρχόντων ἀκροᾶσθαι. ἀλλ' ἐπεὶ λακωνίσας μὲν ἐλακώνισε, προύδιδε δὲ τὰ ἱερὰ, καθῃρεῖ δὲ διὰ Λυσάνδρου τὰ τείχη, οὓς δ' ἤλασε τῶν Ἀθηναίων, τούτοις ἦναί ποι τῆς Ἑλλάδος ἀφῃρεῖτο, πόλεμον Λακωνικὸν εἰπὼν ἐς πάντας, εἴ τις τῶν

Ἀθηναῖον φόνον τε δέξαιτο, ὡμότη-
τι, καὶ μιαιφονίᾳ τοὺς τριάκοντα ὑ-
περβάλλοι, βουλεύματός τε ἀτόπου
τοῖς Λακεδαιμονίοις ξυνελάμβανεν,
ὡς μηλόβοτος ἡ Ἀττικὴ ἀποφανθείη, τὴν
αὐθρώπων ἀγέλης ἐκκενωθεῖσα· καὶ
κάκιστος ἀνθρώπων ἐμοί γε φαίνεται
ξυμπάντων, ὧν ἴσμεν κακίᾳ ὄνομα. εἰ
μὲν ἀπαίδευτος ὢν, ἐς τάδε ὑπῆχθη,
ἔρρωτο ἂν ὁ λόγος τοῖς Φάσκουσιν ὑπὸ
Θετταλίας, καὶ τῆς ἐκείνῃ ὁμιλίας πα-
ρεφθορέναι αὐτόν. τὰ μὲν γὰρ ἀπαί-
δευτα ἤθη, οὐ πάνυ πάντως ἐς
βίου αἵρεσιν. ἐπεὶ ὃ δρίσασθαι μὲν ἐμοὶ πε-
παιδευμένος, γνώμας ὀλίγας ἐρ-
μηνεύων, ἐς Δρωπίδην τε ἀναφέρων,
ὃς μετὰ Σόλωνα Ἀθηναίων ἦρξεν, οὐκ
ἂν διαφύγοι πρὸς τοῖς πολλοῖς αἰ-
πόν· τὸ μὴ οὐ κακίᾳ φύσεως ἁμαρ-
τεῖν ταῦτα. καὶ γὰρ ἂν κἀκεῖνο ἄτοπον,
Σωκράτει μὲν τῷ Σωφρονίσκου μὴ
ὁμοιωθῆναι αὐτὸν, ᾧ σοφιλοσόφη-
σε, πλεῖστα δὴ σοφώτατά τε, καὶ δικαιο-
τάτῳ τῶν ἐφ' ἑαυτῷ δόξαντι, Θετταλοῖς
δὲ ὁμοιωθῆναι, πρὸς οἷς ἀγερωχίαν, καὶ
ἀκρασίαν, καὶ τυραννικὰ ἐν οἴνῳ ἀσυδα-
σίαν. ἀλλ' ὅμως, οὐδὲ Θετταλοὶ σοφίας
ἠμέλουν, ἀλλ' ἐζηλοῦτο ἐν Θετταλίᾳ
μικραὶ, καὶ μείζους πόλεις, ἐς Γοργίαν
ὁρῶσαι τὸν Λεοντῖνον. μετέβαλε δὲ καὶ ἐς
τὸν Κριτίαν, εἴπνα τῆς ἑαυτοῦ σοφίας
ἐπίδειξιν ὁ Κριτίας πρὸς αὐτοὺς ἐποιεῖ-
το. ὁ δὲ, ἠμέλει μὲν τούτου, βαρυτέρας
δὲ αὐτοῖς ἐποιεῖτο τὰς ὀλιγαρχίας,
διαλεγόμενος τοῖς ἐκεῖ δυνατοῖς, καὶ κα-
θαπτόμενος μὲν δημοκρατίας ἁπάσης,
διαβάλλων δὲ Ἀθηναίους, ὡς πλεῖστα

A lantem Athenienſem exciperet, truculentia & cædibus triginta tyrannos ſuperaret, iudicetur. Deteſtabile conſilium cum Lacedæmoniis iniuerat, vt Attica pecorum nutrix efficeretur, virorum armentis ſpoliata: his de cauſis mihi omnium hominum peſſimus fuiſſe videtur, qui ob ſcelera fuerunt famoſi. quòd ſi indoctus, ad hæc inductus fuiſſet, valuiſſet eorum ratio, qui dictabant à Theſſalia, & conuerſatione quam in ea regione habuit, depra-
B uatum fuiſſe: nam mores imperiti, faciles omninò ſunt ad quamlibet vitæ optionem. ſed cum optimis diſciplinis imbutus fuiſſet; ſententias plurimas exponeret, & ad Dropidem genus referret, qui poſt Solonem Athenienſibus præfuit, haudquaquam apud multos eo crimine purgaretur, quòd ingenij malignitate in his erraſſet. Illud quoque abſurdum, eum Socratem Soproniſci filium, quo cùm vnà philoſophatus erat, non fuiſſe imita-
C tum, qui in pleriſque ſapientiſſimus, iuſtiſſimúſq; omnium ſui temporis habitus fuerat; ac potius Theſſalorum ſimilem ſe præſtitiſſe: apud quos faſtus, intemperantia & tyrannica acta inter pocula exercentur. Verumtamen Theſſali ne ſapientiæ quidem ſtudium negligebant, ſed paruæ maximæque Theſſaliæ ciuitates Gorgiam Leontinum ſuſpiciẽtes, Gorgiacũ dicendi genus
D ſectabantur. ad Critiam itaque imitandũ animum appuliſſent: ſi quod ingenij ſui ſpecimen apud eos Critias quandoque edidiſſet: is autem hoc negligebat, & grauiores illis paucorum dominatus efficiebat. Cùm apud eius prouinciæ optimates diſputaret, omnémque popularem potentiam carperet, Athenienſes verò perſtringens, quòd præ

ceteris errarent maximè. Itaq; hæc consideranti Critias Thessalos potius deprauasset, quàm Thessali Critiam. Mortuus est igitur sub Thrasybulo, qui populum ab exilio reuocarat. Nonnullis vtique vir probus in morte fuisse videtur, quia tyrannidis secum sepultæ decore exornatus est. At mihi contrà, nemo pulchrè mori sub his visus est, cum quibus non rectè versatus fuerit. Quas ob res viri sapientia & consilia minus Græcis studio fuisse mihi videntur. Nam si moribus oratio non consentiat, lingua certè videbimur aliena loqui, quemadmodum tibiæ. Genus verò orationis Critiæ fuit sententiarum grauitate & iudicio ornatum. Idem in graui dicendi genere exercitatissimus fuit: quam quidem grauitatem non dithyrambis intonabat, neque ad poëtica verba confugiebat, sed vocabulis maximè propriis concinnabat, & vt natura postulabat. Video namque hominem decenti breuitate loquentem, & in defensione alios subtiliter carpentem. Item neq; malè, neque immoderatè Attica lingua differentem. In Attica enim barbarum est, insolentem & multum esse. Sicut enim radiorum fulgores: ita Attica verba in oratione relucent. Critiæ quoq; decor est, scopis dissolutis vni loco inhærere. Item præter vulgi morem enthymema disponere, mirabilitérque enunciare, Critiæ certamen est. Orationis spiritus sæpè defectior: veruntamen Zephyri aura læuior & suauior.

A ἀνθρώπων ἁμαρτάνοντας. ὥς τε ἐνθυμουμένῳ ταῦτα, Κριτίας δὴ εἴη Θεσσαλοῖς διεφθορὼς μᾶλλον, ἢ Κριτίᾳ Θεσσαλοί. ἀπέθανε μὲν ἔν γε τῷ ἀμφὶ Θρασύβουλον, οἱ κατῆγον ἀπὸ φυγῆς τὸν δῆμον. δοκεῖ δ' ἐνίοις ἀνὴρ ἀγαθὸς γενέσθαι πρὸ τοῦ τελευτᾶν, ὅπου ἐν ταφίῳ τῇ τυραννίδι ἐχρήσατο. ἐμοὶ δ' οὐδαμοῦ φάνοιτο μηδένα ἀνθρώπων καλῶς ἀποθανεῖν, ὑπὲρ ὧν καὶ ὀρθῶς εἴλε-
B το. διὰ ἃ μοι δοκεῖ, καὶ ἡ σοφία τοῦ ἀνδρὸς ἐς τὰ φρονήματα, ἧττον ἂν δόξαι παρηκέναι τοῖς Ἕλλησιν. εἰ γὰρ μὴ ὁμολογήσει ὁ λόγος τῷ ἤθει, ἀλλοτρίᾳ γλώττῃ δόξομεν φθέγγεσθαι, ὥσπερ οἱ αὐλοί. τὸ δ' ἰδέαν τοῦ λόγου, δογματίας ὁ Κριτίας, καὶ πολυγνώμων, συμπλέξαι τε ἱκανώτατος, καὶ τῷ διθυραμβώδη συμπλοκὴν, οὐδὲ καταφθάσαν ἐς τὰ καὶ ποιητικὴν ὀνόματα, ἀλλὰ καὶ τῶν κυριωτάτων συν-
C θείμενον, καὶ κατὰ φύσιν ἔχοντα, ὅσῳ τε ἄνδρα σοφὸν βραχυλογώτατα ἱκανῶς, καὶ δεινῶς, καταπλόμενον ἀπολογίας, ἢ δεῖ ἀδικίζοντά τε καὶ ἀκρατῶς, οὐδὲ σαφῶς. τὸ δὲ ἀπειροκάλον ἐν τῷ Ἀττικίζειν, βάρβαρον. ἀλλ' ὥσπερ ἀκτῖνων αὐγαὶ, τὰ Ἀττικὰ ὀνόματα διαφαίνει τοῦ λόγου· καὶ τὸ ἀσυνδέτως ἐπιχωριάσαι προσβαλεῖν, Κριτίᾳ ὥρα. καὶ τὸ παραδόξως
D μὲν συνθεῖναι, παραδόξως δὲ ἀπαγγεῖλαι, Κριτίᾳ ἀγών. τὸ δὲ τοῦ λόγου πνεῦμα, ἐλλιπέστερον μὲν, ἡδὺ δὲ, καὶ λεῖον, ὥσπερ καὶ τοῦ Ζεφύρου αὔρα.

ISOCRATES.

Siren quæ Isocratis rhetoris* sepulchro, cantantis speciem præse-

ΙΣΟΚΡΑΤΗΣ.

Ἡ δὲ Σφὴν ἡ ἀφεστηκυῖα τῷ Ἰσοκράτους τοῦ σοφιστοῦ* σώματι, ἐφέστηκε δὲ οἷς κ. σώματι

*al. ori

ἀδύσα, πειθὼ κατηγορεῖ δ' ἀνδρος, ἣν
συνεβάλετο, ῥητορικοῖς νόμοις, καὶ θέσει,
σχῆσα, καὶ ἀνθέσει, καὶ ὁμοιοτέλευτα,
ἐχ εὑρὸν πρῶτος, ἀλλ' εὐρημένοις εὖ
χρησάμενος. ἐπεμελήθη δὲ καὶ συνθήκης,
καὶ ῥυθμοῦ, καὶ συνθήκης, καὶ κρότου. ταυτὶ
δὲ ἡτοίμασέ που καὶ τῷ Δημοσθένους
γλώττῃ. Δημοσθένης γὰρ μαθητὴς μὲν
Ισαίου, ζηλωτὴς δὲ Ισοκράτους γεγόμε-
νος, ὑπερεβάλετο αὐτὸν θυμῷ, καὶ ἁρ-
μονίᾳ, καὶ συνθήκῃ, καὶ ταχυτῆτι λόγου
τε, καὶ ἐννοίας. σεμνότης δὲ ἡ μὲν Δημο-
σθένους, ἐπεσταλμένη μᾶλλον, ἡ δὲ Ι-
σοκράτους, ἁβροτέρα τε, καὶ ἡδίων. φρά-
σμα δὲ ποιούμεθα τὸ μὲν Δημοσθένους
* σεμνότητος, πέρας μὲν γὰρ ἅπασιν ἀν-
θρώποις ὅτι τοῦ βίου, θανάτου, κἂν εὐ οἰ-
κήσῃ τὸν αὐτὸν καθείρξας τηρῇ. δεῖ δὲ
τοῦ ἀγαθοὺς ἄνδρας ἐχφρεῖν μὲν ἅπα
σιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς, τοῦ ἀγαθὴν προβαλ-
λομένους ἐλπίδα, φέρειν δ', ὅ, τι ἂν ὁ θεὸς
διδῷ, γενναίως. ἡ δ', Ισοκράτους σεμνό-
της, ὧδε κεκόσμηται. τοῦ γὰρ γῆς ἁπάσης τὸ
ὑπὸ τῷ κόσμῳ κειμένης δίχα τετμη-
μένης, καὶ τῆς μὲν, Ασίας, τὸ δ', Εὐρώπης
καλουμένης, τῷ ἡμίσεαν ἐπὶ τοῖς συν-
θήκαις εἰληφέναι, ὥσπερ πρὸς τὸν Δία
τῷ χώραν νεμόμενος. τὰ μὲν οὖν πο-
λιτικὰ, ὥκνει. καὶ ἀπεφοίτα τοῖς ἐκκλη-
σιῶν διά τε τὸ ἐλλιπὲς τοῦ φθέγματος,
διά τε τὸν Αθηναίοις φθόνον, ἀντιπολι-
τευόμενον * αὐτοῖς μάλιστα τοῖς σοφω-
τέρου τι ἑτέρου ἀγορεύουσιν. ὅμως δ' οὐκ
ἀπεσοβεῖτο τοῦ κοινοῦ. τὸν τε γὰρ Φί-
λιππον, ἐν οἷς πρὸς αὐτὸν ἔγραφεν,
Αθηναίοις δή που διωρθοῦτο. καὶ οἷς περὶ
τῆς εἰρήνης συνέγραφεν, ἀνεσκευάζε

A ferens, insistit, argumento est quantam vim ad persuadendum ille vir oratoriis legibus & institutis adiecerit, videlicet comparia, contraposita, & similiter finita: quæ non ipse primus inuenit, sed inuentis bene vsus est. Curam etiam habuit comprehensionis & numerorum, & compositionis, & soni grandioris: quæ res Demosthenis etiam linguam expoliuerunt. Nam Demosthenes Isæi quidem discipulus fuit: sed admirator Isocratis, quem numeris & impetu & comprehensione & celeritate verborum ac sententiarum superauit. Demosthenis quidem maiestas est densior & concitatior, Isocratis verò delicatior & suauior. Sed exemplum proferamus Demosthenicæ maiestatis. Omnium hominum vita morte finitur, etiamsi quis in corte conclusum tueri se studeat. Fortibus autem viris res honestæ præclaræque omnes semper aggrediendæ sunt, spe bona fretis: & quicquid Dei voluntate contigerit, infractis animis perferendum. Isocratis verò maiestas sic ornata est. Quum enim vniuersa terra, quæ circumflexu cœli continetur, in duas sit diuisa partes: quarum altera dicitur Asia, altera Europa: mediam fœdere accepit, perinde ac si cum Ioue partiretur imperium. Rempublicam non ausus fuit capessere, aut se ingerere concionibus: tùm quia voce destituebatur, tum inuidiæ metu, quæ Athenis maximè illis aduersabatur qui sapientius aliquid reliquis dicerent. Neque tamen nullum habuit reipublicæ studium. nam & Philippum oratione ad eum scripta reconciliauit Athenienſibus: & in ea quæ de pace agit, Athenienſes è mari,

B C D

* σεμνότητος,
* αὐτοῖς

quòd malè in eo audirent, quasi retraxit: & oratio panegyrica (quam Olympiæ recitauit, Græcis ſuadens vt domeſticis diſſidiis omiſſis, expeditionem aduerſus Aſiam ſuſciperent) quanquam elegantia ceteris omnibus antecelluit, non defuere tamẽ qui criminarentur, eum Gorgiæ in eodem argumenti genere lucubrationes compilaſſe. Inter Iſocratis autem orationes principatum tenent, Archidamus & Amartyros. Nam in priore ſtudet excitare Lacedæmoniorum animos, & poſt Leuctricam cladem erigere: nec ibi verba tantùm exquiſita ſunt, ſed & compoſitio ſplendida: & tota oratio ad victoriam comparata eſt: adeò vt etiam illius fabuloſa pars de Hercule & bobus, nec inconſideratè inſerta, & ita ſit expoſita, vt quandam præ ſe ferat veri ſimilitudinem. Amartyros autem robur oſtentat numeris caſtigatum. Nam ſententia conſerta ſententiæ, in parium membrorum periodos deſinit. Auditores eius multi fuere, ſed præſtantiſſimus Hyperides orator. Nam Theopompum Chium, & Cumanum Ephorum, equidem neque reprehenderim, neque admirari velim. Qui verò putant Iſocratem perſtringi in comœdiis, vt tibiarum fabrum, falluntur. Nam pater ei Theodorus fuit, quem fabrum tibiarum Athenis appellabant. Ipſe verò neque tibias norat, neque aliud quicquam opificij ſordidi. Nec enim Olympiæ ſtatuam conſecutus eſſet, ſi vllas viles operas feciſſet. Obiit Athenis, ferè centenarius: habendus in eorum numero qui in bello oppetierunt. Nam audita clade quam Athenienſes ad Chæronéam acceperant, ita vicem affli-

A τοῦ Ἀθηναίοις ἐπὶ τῆς θαλάττης, ὡς κακῶς ἐν αὐτῇ ἀκούοντας. ὁ πανηγυρικὸς δ' αὐτῷ λόγος, ὃν διῆλθεν Ὀλυμπάσιν, πεὶ Ἑλλάδα πείθων ἐπὶ πεὶ Ἀσίαν στρατεύειν, παντάπασιν ἦν οἰκοι ἐγκλημάτων. ἔστι μὲν οὖν, εἰ μὴ κάλλιστος λόγων, ἀλλὰ ὅμως ἐπιδέδωκεν, ὡς ἐν τῷ Γοργίᾳ ἀσυνδέτων, ἐς πεὶ αὐτὰ ὑπόθεσιν σωτεθείς. ἄρξασα δ' ἦν Ἰσοκράτους φρονπομάτων, ὅ, τε Ἀρχίδαμος ξύγκειται, καὶ ὁ Ἀμάρτυρος.

B τῷ μὲν γὰρ διήκει φρόνημα Λακεδαιμονίοις, ἦν Λευκτρικῶν ἀναφέρον, καὶ ἀκριβῆ μόνον τὰ ὀνόματα, ἀλλὰ καὶ ἡ ξυνθήκη λαμπρά. ἀγωνίος δὲ ὁ λόγος, ὡς καὶ τὸ μυθῶδες * αὐτῷ μέρος τὸ περὶ τὸν Ἡρακλέα, καὶ ταὶς βουῖ συνεπιστροφὴν ἡρμοσθαι. ὁ δὲ Ἀμάρτυρος, ἰσχνὸν ἐνδείκνυται κεκολασμένον ἐς ῥυθμούς. νόημα γὰρ ἐν νοήματος ἐς περιόδους ἰσοκώλους λήγοντα. ἀκροαταὶ δ' ἦν τούτου ἀνδρὸς, πολλοὶ μὲν, ἐλλογιμώτατος δ' ὑπῆρξεν ὁ ῥήτωρ. Θεόπομπον γὰρ τὸν ἐκ Χίου, καὶ τὸν Κυμαῖον Ἔφορον, οὔτ' ἂν διαβάλοιμι, οὔτ' ἂν θαυμάσαιμι. οἱ δὲ ἠμαρτήκασι περὶ κωμῳδίαν καθάπερ τὸν Ἰσοκράτους ὡς αὐλοποιοῦ, ἁμαρτάνουσι. πατὴρ μὲν γὰρ αὐτῷ Θεόδωρος ἦν, ὃν ἐκάλουν αὐλοποιὸν Ἀθηναῖοι. αὐτὸς δ' οὔτε αὐλοὺς ἐξήργασται, οὔτε ἄλλο τι τῶν περὶ βαναύσους. οὐ γὰρ ἂν οὐδὲ τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ εἰκόνος ἔτυχεν, εἴ τι τῶν ἀτελῶν εἰργάζετο. ἀπέθανε μὲν ἐν Ἀθηναίοις ἀμφὶ τὰ ἑκατὸν ἔτη. εἶτα δὲ αὐτὸν ἠγώνιθα τῷ περὶ πολέμῳ ἀποθανόντων ἐπὶ μετὰ τὴν Χαιρώνειαν ἐτελεύτα, μὴ κατ-

* θυμῶδες

πρήσας τὴν ἀκρόασιν τῶν Ἀθηναίων παίσματος.

A ctæ patriæ doluit, vt præ animi ægritudine moreretur.

ΑΙΣΧΙΝΗΣ.

Περὶ δὲ Αἰσχίνου τοῦ Ἀτρομήτου, ὃν φαμὲν τῆς δευτέρας σοφιστικῆς ἄρξαι, πάνυ χρὴ ἐπισκέψασθαι. ἡ Ἀθήνησι δημαγωγία, διέσπαται πᾶσα· καὶ οἱ μὲν, βασιλεῖ ἐπιήδροι ἦσαν. οἱ δὲ, Μακεδόσιν. ἐφέροντο δὲ ἀργὰ τὴν τροφὴν τὴν μὲν βασιλεῖ χαριζομένων, ὁ παιανιεὺς Δημοσθένης. τῶν δὲ ἐς Φίλιππον ὁρώντων, ὁ κοθωκίδης Αἰσχίνης. καὶ χρήματα παρὰ ἀμφοῖν ἐφοίτα σφίσι. βασιλέως μὲν ἀχολοῦντος δι' Ἀθηναίων Φίλιππον, τὸ μὴ ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐλάσαι, Φιλίππου δὲ πειρωμένου παραλύειν τὴν Ἀθηναίων ἰσχύν, ὡς ἐμπόδισμα τῆς διαβάσεως, διαφορὰς δὲ ἦρξεν Αἰσχίνῃ, καὶ Δημοσθένει. καὶ αὐτὸ μὲν τὸ, ἄλλον ἄλλῳ βασιλεῖ πολιτεύειν. ὡς δὲ ἐμοὶ φαίνεται. τὸ σύμπαν ἔχειν τῶν ἠθῶν. ἐξ ἠθῶν γὰρ ἀλλήλοις ἀπέχθειαν, φύεται μῖσος αἰπὰν καὶ ἔχον. αἰτιῶμαι δ' ἔτι καὶ διὰ τάδε. ὁ μὲν Αἰσχίνης, φιλοπότης ἐδόκει, καὶ ἡδὺς, καὶ ἀνειμένος, καὶ πᾶν τὸ ἐπίχαρι ἐκ Διονύσου ἠρηκώς. καὶ γὰρ δὴ καὶ τοῖς βαρυσόμοις ὑποκριταῖς τε ἐν μειρακίῳ χρόνον ὑπεδραμάθησεν. ὁ δ' αὖ, νενηφώς τε ἐφαίνετο, καὶ βαρὺς τὸν ὀφρῦν, καὶ ὕδωρ πίνων, ὅθεν ἐν δυσκόλοις τε, καὶ δυσχέρεσι ἐγράφετο. καὶ πολλῷ πλέον, ἐπεὶ πρεσβεύοντε ξὺν ἑτέροις παρὰ Φίλιππον, καὶ ὁμοδιαίτω ὄντε, ὁ μὲν, διακεχυμένος τε, καὶ ἡδὺς ἐφαίνετο τοῖς συμπρεσβεύουσιν· ὁ δὲ, κατεσκληκώς τε, καὶ ἀεὶ σπουδάζων.

ÆSCHINES.

De Æschine Atrometi filio, quem Sophisticæ artis, quæ secunda fuit, principem diximus, hæc considerare opus est. Athenienſium respublica duplici factione laborauit. Nam alij Persarum regi fauebant, & Macedonibus alteri. vnam in B primis Pæanienſis Demosthenes fouebat, ex his qui regi gratificari studebant. Ex his qui Philippum respiciebant, Æschines Cothocides erat. pecunia his ab vtroque mittebatur. Rex per Athenienſes Philippum exercebat, ne in Asiam traiiceret. Contrà, Philippus Athenienſium vires, tanquam traiectionis impedimentum, soluere conabatur. dissenſionis porrò inter C Æschinem & Demosthenem hoc initium fuit; quòd alter alteri regi negociaretur. Hoc verò ex morum repugnantia, meo iudicio, prouenerat. Ex contrariis namque inter se moribus odium oritur, quod nullam quidem causam habet. Propter hæc igitur inuicem dissidebant. Æschines enim potator iucundus & solutus videbatur, & omnes lepores è Dionyso sectatus. Nam apud grauiter suspirantes histriones adolescentiæ tempore tragicè declamauerat. Contrà, hic sobrius videbatur, & supercilio grauis, aquámque bibebat. Quare inter difficiles, tristes & morosos, adscriptus est. ac multò magis post- D quam ad Philippum vterque cum aliis legatus & contubernalis fuit missus: ille quidem collegis diffusus videbatur, & iucundus: hic autem asper & studiis semper intentus.

oratio

oratio de Amphipoli Philippi discordiam eis intendit. quando Demosthenes è sermone excidit. Æschines ne ex eorum quidé numero fuit, qui clypeum abiecerunt, sed considerans quòd gestum est in Tamynis, quo Athenienses Bœotos superarant, strenuitatis ergo publicè coronatus est: cùm præter alia in victoriæ nunciis referendis mira celeritate vsus esset. Iam verò cùm Demosthenes eum calumniaretur, tanquam Phocicæ cladis autorem, Athenienses crimen non agnouerunt: sed super condemnato Antiphonte reus est peractus: at iudices ex Ariopago eripuerunt eum, cùm quòd non ipsis de sacerdote in Delo consentiret: Pylagorásque promulgatus nequaquam ad multos perfugit, quòd ipse in Elatia Philippum non præfecisset speciosis verbis & commentis, Pylæa conturbata. Athenis autem subduxit se, nullo imperio fugere adactus Æschines, sed ignominia ductus, qua suffragiis cadens Demostheni Ctesiphontíque succubuerat. Primò impetu ad Alexandrum peregrinari proposuerat, Babylonem ac Susas ire cogitantem. Cùm Ephesum appulisset, & Alexandri mortem accepisset, negociis Asiæ interceptis Rhodi substitit: quia insula erat ad vacandum studiis aptissima, itaque Sophistarum scholam ibi celebrauit, vitámque egit, ocio & Musis sacrificans: & Attica Doricis moribus immiscens. Cùm orationem extemporaneam diuina quadam facultate & copia disposuisset, primus hanc laudem tulit.

A ἐπέτεινε δ' αὐτοῖς τὴν διαφοράν, ὁ ὑπὲρ Ἀμφιπόλεως ἐπὶ τῷ Φιλίππου λόγος· ὅτε δὴ ἐξέπεσε μὲν τοῦ λόγου ὁ Δημοσθένης· ὁ δ' Αἰσχίνης, οὐδὲ τῶν ἀποβεβληκότων ποτὲ ἀσπίδα. ἀλλ' εὐθυμούμενος τὸ ἐν Ταμυναις ἔργον, ἐν ᾧ Βοιωτοὺς ἐνίκων Ἀθηναῖοι, ἀριστεῖα τούτου δημοσίᾳ ἐστεφανοῦτο, ταῦτ' ἄλλα, καὶ χρησάμενος ἀμηχάνῳ παῤῥησίᾳ, ἐπὶ τὰ εὐαγγέλια τῆς νίκης. διαβάλλοντος δὲ αὐτὸν Δημοσθένους ὡς αἴτιον τοῦ Φωκικοῦ πάθους, ἀπέγνωσαν Ἀθηναῖοι τὴν αἰτίαν. ἐπὶ δὲ τῷ καταψηφισθέντι Ἀντιφῶντι, ἤλω κεκριμένος· καὶ ἀφείλοντο αὐτὸν οἱ ἐξ Ἀρείου πάγου, τὸ μὴ σωφρονεῖν σφίσιν ὑπὲρ τοῦ ἱεροῦ τοῦ ἐν Δήλῳ. καὶ μὲν καὶ Πυλαγόρας ἀνακριθεὶς, οὔπω πρὸ τοῖς πολλοῖς διαπέφευγε, τὸ μὴ καὶ αὐτὸς Ἐλατείᾳ ὑπισχνῆσθαι τὸν Φίλιππον, τὴν Πυλαίαν συνταράξας ὑπροσώποις λόγοις, καὶ μύθοις. Ἀθηνῶν δ' ὑπεξῆλθεν, οὐχὶ φυγὴν προσαχθεὶς, ἀλλ' ἀτιμίᾳ ἐζεσάμενος, ἣ ὑπῆγε τὸν τοῦ Δημοσθένους, καὶ Κτησιφῶντος, ἐκπεσὼν τοῦ ψήφου. ἡ μὲν δὴ ὁρμὴ τῆς ἀποδημίας αὐτῷ, πρὸς Ἀλέξανδρον ἦν, ὡς αὐτίκα ἥξοντα ἐς Βαβυλῶνά τε, καὶ Σοῦσα. καθορμισθεὶς δ' ἐς* αὐτὸν τὸν Ἔφεσον, καὶ τὸν μὲν, τεθνηκότα ἀκούων, τὰ δὲ τῆς Ἀσίας αὐτῷ ξυγκεκλεισμένα πράγματα, Ῥόδου εἶχε. ἡ δὲ νῆσος ἀγαθὴ σύμμουσος οὖσα, καὶ εὐφυῶν φροντιστήριον ἀποφαίνουσα τὴν Ῥόδον αὐτὸν διηνύετο, δύων ἡσυχίᾳ, καὶ μούσαις, καὶ δωρείοις ἤθεσιν ἐγκαταμιγνὺς Ἀττικά. τὸν δὲ αὐτοσχέδιον λόγον ξὺν εὐροίᾳ, καὶ θείως διαπέμπων, τὸν ἔπαινον τοῦτον πρῶτον ἐνέγκατο.

C

D

* αὐ- κ. τὴν Ε.

τὸ γὰρ θείως λέγειν, οὔπω μὴν ἐπεχω-
ρίασε σοφιστῶν ἀκουσδαῖς, ἀπ' Αἰσχί-
νου δ' ἤρξατο, θεοφορήτῳ ὁρμῇ ἀπο-
χρεδιάζοντος ὥσπερ ἐκ θεοῦ χρησμοὺς
ἀναπνέοντες, ἀκροατὴς ἦ Πλάτωνός
τε, καὶ Ἰσοκράτους γνώμενος, πολλὰ καὶ
αὐτὸς ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ φύσεως ἠγάγετο. σα-
φηνείας τε γὰρ φῶς ἐν τῷ λόγῳ, καὶ
ἁβρὰ σεμνολογία, καὶ τὸ ἐπίχαρι σὺν
δυνότητι. καὶ κατάστασις ἡ ἰδέα τοῦ λόγου,
κρείττων ἢ μιμήσει ὑπαχθῆναι. λόγοι
δ' Αἰσχίνου κατ' ἐνίους μὲν, καὶ τέταρτός
τις Δηλιακὸς, καταψευδόμενος τῆς
ἐκείνου γλώττης. οὐ γὰρ ἄν ποτε τοῦτ'
ἐμὲ φαίη τις Ἀμφισσαν λόγοις, ὑφ'
ὧν ἡ Κιρραία χώρα κατηισχύνθη, δύ-
σχημοσύνας τε, καὶ ξυὼ ὥρας διέδετο,
καὶ βυλεύων Ἀθηναίοις, ὡς φησι
Δημοσθένης. ἐπὶ δὲ τοῦτ' Δηλιακοὺς, ἐν
οἷς θεολογία τε, καὶ θεογονία, καὶ ἀρχαιο-
λογία, φαύλως οὕτως ὥρμησε. καὶ ταῦ-
τα πρὸς ἀγωνιζόμενος Ἀθηναίων, οὐ
μικρὸν ἡγουμένων τὸ μὴ ἐκπεσεῖν τοῦ ἐν
Δήλῳ ἱεροῦ. τρισὶ δὲ λόγοις πρὸς ἅπαν
ἡ Αἰσχίνου γλῶττα, τῷ τε κατὰ Τιμάρχου
καὶ τῇ ἀπολογίᾳ τῆς πρεσβείας, καὶ τῇ τοῦ
Κτησιφῶντος κατηγορίᾳ. ἔστι δὲ καὶ τέ-
ταρτον αὐτοῦ φρόνημα, ἐπιστολαὶ οὐ
πολλαὶ μὲν δυσὶν ἢ μείζοσι, καὶ
ἤθους. τοῦτο δὲ ἠθικοῦ, καὶ Ῥοδίοις καλ-
λίστῳ ἐπίδειξιν ἐποιήσατο. ἀναγνοὺς
γάρ ποτε δημοσίᾳ τὸν κατὰ Κτησιφῶν-
τος, οἱ μὲν, ἐθαύμαζον ὅπως ἐπὶ τοιού-
τῳ λόγῳ ἡττήθη, καὶ καθήπτοντο τῶν
Ἀθηναίων ὡς παρανομούντων. ὁ δὲ,
καὶ αὖ, ἔφη, ἐθαυμάζετε, εἰ Δημο-
σθένους λέγοντος πρὸς ταῦτα ἠκούσατε.

A Diuina enim oratio in Sophistarum gymnasio nondum vsitata fuerat. Ab Æschine igitur diuini numinis afflatu pronunciante, perinde atque ab his qui cœlesti spiritu periciti oracula reddunt, talis oratio sumpsit initium. Platonis & Isocratis factus auditor, ex ingenio quoque multa adiecit. Etenim diluciditatis lux in sermone: & delicata venustas, & magna cum grauitate iocunditas: denique dicendi genus eiusmodi in eo fuit, vt
B id imitatione assequi nemo posset. Ex orationibus Æschinis, vt plerique opinantur, quarta oratio, quæ Deliaca inscribitur, eius linguã omnino mentitur. Nam haudquaquam orationes circa Amphissam, quibus Cirrhæa regio dedicatur, venustè, elegantérque disposuisset; Athenienſibus, vt Demosthenes inquit, malè consulens. in orationibus autem Deliacis, in
C quibus de sermone diuino, de genere Deorum, déque antiquitate tractatur, ita prauè rem egit, etiamsi coram Athenienſibus decertaret, qui non parui momenti esse censebãt, à Deli templo excidere. In tribus verò orationib. Æschinis lingua definitur: in ea contra Timarchum, in defensione legationis, & in accusatione Ctesiphontis. Quarta eius lucubratio sunt epistolæ, non
D multæ quidem procacitatis, tamen linguæ moralis ingeniíque plenissimæ. In morali oratione se Rhodiis pulcherrimè ostentauit. Nam cùm orationem in Ctesiphontem publicè quandoque legeret, & admirarentur illi quomodo in tali oratione succubuisset, Athenienſésq; carperent, ille tunc, Nulla vos (inquit) admiratio teneret, si Demosthenem contra oranté audiuissetis.

Vbi non modò inimici laudē conſtituit, ſed iudices quoque accuſatione liberauit.

A

NICETES.

Nos Aribarzane Cilice & Xenophrone Siculo, item Pythagora Cyrenaico prætermiſſis, qui neque rectè ſentire, neq; ea quæ ſenſerant, ſcite eloqui poſſe viſi ſunt: ſed nobilium Sophiſtarum inopia, ſub eis Græci ſtudere adigebantur. B quomodo ſæpè fame laborantibus erui ſunt vſui: ad Nicetem Smyrnæum accedamus. Hic enim cùm ſcientiam in anguſtum redactam accepiſſet, ei aditus longè clariores dedit, quam illi erant quibus ipſe Smyrnam ædificarat, connexa vrbe portis quæ ad Epheſum ducebant: & magnitudine facta verbis adæquarat: hic autem orator forenſia tractantibus melior videbatur in forenſibus, ſophiſtica verò profitentibus in ſophiſticis, propterea quòd mira dexteritate & certatim vtraq; ad ſe compararat. Iudiciale namque genus ſophiſtico quodam amictu exornauit. contrà verò Sophiſticum, iudiciali aculeo corroborauit. Eius autem dicendi genus ab antiquo ciuilique receſſit, & ad Bacchicum ac Dithyrambicum acceſſit. Sententias autem proprias & admirabiles, non ſecus atque bacchantium Thyrſi mel, & examina lactis, edit. Cùm honoribus magnis decoraretur, ac Smyrna de ipſo nihil non prædicaret, vt de viro admirabili, rhetorémque præſtanti, populares tamen cœtus non frequentabat; verùm à vulgo accuſatus: Timeo, inquit, magis populum extollentem, quàm C

οὐ μόνον ἐς ἔπαινον ἐχθροῦ καθισταμένος, ἀλλὰ καὶ σοῦ δίκας ἀφεὶς αὐτάς.

ΝΙΚΗΤΗΣ.

Υπερβάντες Αειβαρζάνλιν τὸν Κίλικα, καὶ Ξενόφρονα τὸν Σικελιώτην, καὶ Πυθαγόραν τὸν ἐκ Κυρήνης, οἳ μήτε γνῶναι ἱκανοὶ ἔδοξαν, μήθ' ἑρμηνεῦσαι τὰ γνωσθέντα· ἀλλ' ἀπορίᾳ γνησίων σοφιστῶν, ἐσπουδάσθησαν τοῖς ἐφ' ἑαυτῷ, Ἕλλησιν, οὐ πάνυ ῥᾳδίως τοῖς σὺν τῷ ἀπορεῖσθαι οἱ ὄροβοι, ὑπὸ Νικήτου ἰωμένῳ τὸν Σμυρναῖον. οὗτος γὰρ ἐπιστήμην ἐς κενὸν ἀπειλημμένην, ἔδωκεν αὐτῇ πρόσοδους πολλῷ λαμπροτέρας, ὧν αὐτὸς τῇ Σμύρνῃ ἐδείματο, σωτάψας τε πόλιν τοῖς ὑπὲρ τὸ Ἔφεσον πύλαις, καὶ διὰ μεγέθους ἀντεξάρας λόγοις ἔργα. ὁ δ' ἀνὴρ οὗτος, τοῖς μὲν δικανικοῖς, ἀμείνων ἐδόκει τὰ δικανικά· τοῖς δὲ σοφιστικοῖς, τὰ σοφιστικά, ἴσως τε πρὸς δεξιότητι, καὶ πρὸς ἅμιλλαν ἐς ἄμφω ἠρμόσθη. τὸ μὲν γὰρ δικανικὸν, σοφιστικῇ τινι παρόλῃ ἐκόσμησε· τὸ δὲ σοφιστικὸν, κέντρῳ δικανικῷ ἐπέῤῥωσεν. ἡ δὲ ἰδέα τῶν λόγων, τὸ μὲν ἀρχαίου, καὶ πολιτικοῦ, ἀπεβέβηκεν· ὑπόβακχος γάρ, καὶ διθυραμβώδης. τὰς δ' ἐννοίας ἰδίας τε, καὶ παραδόξους ἐκδίδωσιν, ὥσπερ οἱ βακχεῖοι θύρσοι τὸ μέλι, καὶ ἐκ τοῦ ἔρμιος τὸ γάλακτος. μεγάλων δ' ἀξιούμενος, καὶ τῆς Σμύρνης πάνυ ἐπ' αὐτῷ βοώσης, ὡς ἐπ' ἀνδρὶ θαυμασίῳ, καὶ ῥήτορι, καὶ ἐθαμίζειν ἐς τὸν δῆμον, ἀλλ' αἰτίαν πρὸς τοῖς πολλοῖς ἔχων, Φοβοῦμαι, ἔφη, δῆμον ἐπαίροντα μᾶλλον, ἢ D

λοιδορούμενον. Τελώνης δέ ποτε ἀφα-
σιωμένης πρὸς αὐτὸν ἐν δικαστηρίῳ,
καὶ εἰπόντος, παῦσαι ὑλακτῶν με, μά-
λα ἀστείως ὁ Νικήτης, ἔφη, ἴσθι καὶ σὺ
παύσῃ δάκνων. ἡ δὲ ὑπὲρ Ἄλπεις τε,
καὶ Ῥῆνον ἀποδημία τῆς ἀνδρὸς, ἐγέ-
νετο μὲν ἐκ βασιλείου προστάγματος,
αἰτία δ' αὐτῆς, ἥδε. ἀνὴρ ὕπατος, ᾧ ὄ-
νομα Ῥοῦφος, τὸν Σμυρναίοις ἐλο-
γίσθη πικρῶς, καὶ δικαίως. τούτῳ δέ
ποτε παρών ὁ Νικήτης. ἔρρωσο, εἶπε. καὶ οὐκέτι προσῆκε δικάζοντι. τὸν μὲν
δὴ χρόνον, ὃν μιᾶς πόλεως ἦρξεν, οὔ-
πω δυνατὰ πεπονθέναι ᾤετο· ἐπιτραπεὶς
δὲ τὰ Κελτικὰ στρατόπεδα, ὀργῆς ἀνε-
μνήσθη. αἱ γὰρ εὐπραγίαι, τότε ἄλλα
τοὺς εὐτυχοῦσιν ἐπαίρουσι, καὶ τὸ μη-
κέτι καρτερεῖν, ἃ πρὶν εὖ ποιεῖν ἀν-
θρωπίνῳ λογισμῷ ἐκαρτέρουν. ἐς γρά-
φει ποτὲ πρὸς αὐτοκράτορα Νερούαν, πολ-
λὰ μὲν ἐπὶ τὸν Νικήτην, καὶ χάριτα. καὶ ὁ
αὐτοκράτωρ, αὐτὸς, εἶπεν, ἀκροάσῃ ἀ-
πολογουμένου· κἂν ἀδικοῦντα εὕρῃς,
ἐπίτρεπε δίκην. ταῦτα μὲν ἔγραφεν, οὐ τὸν
Νικήτην ἐκδιδούς, ἀλλὰ τὸν Ῥοῦφον ἐς
συγνώμην ἑτοιμάζων. οὐ γὰρ ἂν ποτε
ἄνδρα τοιοῦτον ἐφ' ἑαυτῷ γεγονότα,
ὅτ' ἂν ἀποκτεῖναι ὁ Ῥοῦφος, ὅτ' ἂν ἕτερον
ζημιῶσαι ἔδεν, ὡς μὴ φανεὶς βαρὺς
τῷ καθίσαντι αὐτὸν δικαστὴν ἐχθρὸς. διὰ
μὲν δὴ ταῦτα, ἐπὶ Ῥῆνόν τε, καὶ Κελτοὺς
ἦλθε. προελθὼν δ' ἐπὶ τὴν ἀπολογίαν,
ὅτου τὸ κατέπληξε τὸν Ῥοῦφον, ὡς πλείω
μὲν ἀφῆναι ἐπὶ τῷ Νικήτῃ δάκρυα,
οὗ διεμέβησεν αὐτῷ ὕδατος. ἀποπέμ-
ψαι δὲ καὶ ἀζήμιον μόνον, ἀλλὰ καὶ προ-
βλεπτὸν ἐν τοῖς ζηλωτοῖς Σμυρναίων.

A conuiciantem. Cùm Telonus aduersus eum in iudicio aliquid quãdoque auderet, & subinde diceret, vt oblatrare desineret, vrbanè & falsè admodum respondit, Tu quoque mordere desine. Imperatorio iussu Alpes & Rhenum peregrinatus est. Cuius quidem peregrinationis hæc causa fuit. Consul cui nomen Ruffus erat, Smyrnæos asperè morosèq; regebat. Huic Nicetes quandoque aduersatus, Valeas, inquit. neque amplius ius dicentem adiuit. Ille autem eo tempore quo vni ciuitati præfuit, nullo modo se grauia & iniqua perpessum putauit: sed Celticis exercitibus præfectus, pristinæ iracundiæ recordatus est. Quando successus & res prosperæ tùm homines efferunt, tum efficiunt, vt ea non amplius tolerent, quæ ante felicitatem, humana ratiocinatione perferebant. Ergo ad Neruam Imperatorem multa grauiter & perniciosè de Nicete scribit. Cui Imperator respondit: Reum se defendentem audi: quòd si nocentem inueneris, supplicio afficito. Hæc Nerua scribebat, non vt Nicetem hosti traderet, sed vt Ruffũ ad dandam veniã pararet. Enimuerò Ruffus talem virum potestati suæ subditum, neque interficere, neque vllam ei multam imponere ausus esset, ne Imperatori à quo inimici iudex constitutus fuerat, importunus videretur. Propter hæc igitur ad Rhenum & Celtas Nicetes profectus, ad se defendendum accessit, ac tanto stupore Ruffum affecit, vt maiorem supra Nicetem lachrymarum vim effuderit, quàm aqua illa, quam ei ad dicendum concesserat. Quare cum non modò illæsum, sed & inter beatos illustréſq; Smyrnęos conspicuũ dimisit.

Heraclides Lycius Sophista nonnullis post temporibus hunc oratorem emendans, Nicetem perpurgatum inscripsit. Sed se Pygmæa spolia colosso imposuisse nesciuit.

A τὸν δ' αὖ ἄνδρα τῶν χρόνοις ὕστερον Ἡρακλείδης ὁ Λύκιος σοφιστὴς διορθούμενος, ἐπέγραψε Νικήτου τοῦ κεκαθαρμένου. ἠγνόησε δὲ, ἀκροθίνια Πυγμαῖα Κολοσσῷ ἐφαρμόζων.

ISÆVS.

Isæus Sophista Assyrius adolescentiæ tempus voluptatibus impenderat. Sedenim à ventre & ebrietate superabatur. Tenuia vestimenta induebat, & subinde amori ludum dabat, ac palam lasciuiebat. Sed cùm virilem ætatem attigit, tantùm mutatus est; vt iàm alter ab illo censeretur: nam cùm risum excitandi studium redundare in ipso videretur, id à vultu & animi sensu sustulit: ac citharæ strepitum, & tibiarum sonitum, ne in scena quidem amplius audiuit: exuit etiam Lydia indumenta, & amiculorum infecturas. & mensas coërcuit, & amare intermisit, tanquam si priores oculos amisisset. Rhetore igitur Ardio eum interrogante, si certa quædam mulier ipsi pulchra videretur: Isæus admodum modestè respondit, se oculorum morbo iam laborasse desiisse. Interrogante ipsum altero, quis optimus piscium alituúmque inter obsonia foret: Hæc, inquit Isæus, diligenter expendere desij. namque intellexi me Tantali hortos vindemiare: hæc vtique percontanti, ostendens, omnes voluptates vmbras esse & somnia. Cùm Dionysius Milesius eius esset auditor, & cantillando declamaret, increpans Isæus, Adolescens, inquit, Ionice; ego te canere minimè docui. Cùm Ionicus apud ipsum adolescentulus admiraretur, quòd de Xerxe à Nicete magnificè dictum fuerat, A regia

ΙΣΑΙΟΣ.

Ἰσαῖος ὁ σοφιστὴς ὁ Ἀσσύριος, τὸν μὲν σὺν μειρακίῳ χρόνον, ἡδοναῖς ἐδεδώκει. γαστρὸς τ' ἦν καὶ μέθης ἡττώμενος, καὶ λεπτὰ ἠμπίσχετο, καὶ θαμὰ ἤρα, καὶ ἀπαναλύπως ἐκώμαζεν. ἐς δὲ ἄνδρας ἥκων, οὕτω τι μετέβαλεν, ὡς ἕτερος ἐξ ἑτέρου νομισθῆναι. τὸ μὲν γὰρ φιλόγελων ἐπὶ πολλὰ ἐς αὐτῷ δοκοῦν, ἀφεῖλε καὶ τοῦ προσώπου, καὶ γνώμης· λυρῶν τε, καὶ αὐλῶν κτύπους· οὐδ' ἐπὶ σκηνῆς ἔτι προέσχεν. ἀπέδυ δὲ καὶ τὰ Λύδια, καὶ τὰς τῶν ἐφεστρίδων βαφάς. καὶ τράπεζαν ἐκόλασε, καὶ τὸ ἐρᾶν μεθῆκεν, ὥσπερ τοῦ προτέρους ὀφθαλμοὺς ἀποβαλών. ἄρδυος γοῦν ῥήτορος ἐρομένου αὐτὸν, εἰ ἡ δεῖνα αὐτῷ καλὴ φαίνοιτο, μάλα σωφρόνως ὁ Ἰσαῖος, πέπαυμαι, εἶπεν, ὀφθαλμιῶν. ἐρομένου δὲ αὐτὸν ἑτέρου, τίς ἄριστος τ' ἰχθύων, καὶ τ' ὀρνίθων ἐς βορᾶν, πέπαυμαι, ἔφη ὁ Ἰσαῖος, ταῦτα ἀπομαθάζων. ξυλλέγω γὰρ τοῦ Ταντάλου κήπους ξυλῶν. ἐνδεικνύμενος δήπου τῷ ἐρομένῳ ταῦτα, ὅτι σκιὰ, καὶ ὀνείρατα αἱ ἡδοναὶ πᾶσαι. τῷ δὲ Μιλησίῳ Διονυσίῳ ἀκροατῇ ὄντι, τὰς μελέτας ξυνῳδῇ ποιουμένῳ, ἐπιπλήττων ὁ Ἰσαῖος, μειράκιον, ἔφη, Ἰωνικὸν, ἐγὼ δέ σε ᾄδειν οὐκ ἐπαίδευσα. νεανίσκου δὲ Ἰωνικῶς θαυμάζοντος πρὸς αὐτὸν τῷ Νικήτῃ μεγαλοφώνως ἐπὶ τοῦ Ξέρξου εἰρημένον, ἐκ τῆς βασιλείου

νηὸς Αἴγιναν ἀναδησούμθα. καταγελάσας πλατὺ ὁ Ἰσαῖος, ἀὐόητε, εἰπὲ πῶς ἀναχθήσῃ. τὰς δ᾽, μὴ ἑτάς, καὶ αὐτοσχεδίους ἐποιεῖτο, ἀλλ᾽ ἐπεσκεμμένας τὸν ἕξ ἕω ἐς μεσημβρίαν καιρόν. ἰδέαν δ᾽ ἐπήσκητο λόγων, οὔτ᾽ ἐπιβεβλημένην, οὔτ᾽ αὖον, ἀλλ᾽ ἀπέριττον, καὶ κατὰ φύσιν, καὶ ἀποχρῶσαν τοῖς πράγμασι, καὶ τὸ βραχέως ἑρμηνεύειν. καὶ πᾶσαν τὴν ὑπόθεσιν συνελεῖν ἐς βραχὺ Ἰσαίου ῥῆμα. ὡς καὶ πλείοσι μὲν ἑτέροις, μάλιστα δ᾽ ἐν τοῖσδε ἐδηλώθη. τοὺς μὲν γὰρ Λακεδαιμονίους ἀγωνιζόμενος, ἐς βουλομένους τοῦ τείχους, ἀπὸ τῶν Ὁμήρου ἐβραχυλόγησε τοσοῦτον, Ἀσπὶς ἀσπίδ᾽ ἐρείδει, κόρυς κόρυν, ἀνὴρ δ᾽ ἀνέρα. ὅπως σπουδῇ μοι Λακεδαιμόνιοι, καὶ τειχίσμεθα. κατηγορῶν δ᾽ ὁ Βυζαντίου Πύθωνος ὡς δεδέντος μὲν καὶ χρησμῶν ἀπὸ προδοσίᾳ, κεκριμένης δ᾽ προδοσίας, ὡς ἀνέζευξεν ὁ Φίλιππος, ξυνέλαβε τὸν ἀγῶνα πᾶν ἐς τρεῖς ἐννοίας. ἔστι γὰρ τὰ εἰρημένα καὶ ξύμπαντα τούτοις, ἐλέγξω Πύθωνα προδιδωκότα τῷ χρήσαντι θεῷ, τῷ δήσαντι δήμῳ, τῷ ἀναζεύξαντι Φιλίππῳ. ὁ μὲν γὰρ, καὶ ἂν ἔχρησεν, εἰ μή τις ἦν. ὁ δὲ, οὐκ ἂν ἔδησεν, εἰ μὴ τοιοῦτος ἦν. ὁ δὲ καὶ ἂν ἀνέζευξεν, εἰ μὴ δι᾽ ὃν ἦλθεν, οὐχ εὗρεν.

A videlicet, naui, Æginam alligemus. Tunc Isæus in risum latè profusus, Stultè (inquit) quónam modo renauigabis? Hic extemporales quidem declamationes non egit, sed ab aurora in meridiem vsque excogitatas. Genus orationis exercuit, neque apprimè exaggeratum, neque aridum: sed in quo nihil redundaret, atque vt natura postulat, & quos rebus satisfaceret. ac breuiter exponere, ac vni-
B uersam paucis causam, comprehendere, Isæi inuentum fuit: quemadmodum in pluribus aliis, atque in his maximè apparet. Nam Lacedæmonios contentiosè inducens de muro decernentes, Homeri carmine, sic breuiter locutus est:

Scutum hæret scuto, galeæ galea, atque viro vir.

Ita instate Lacedæmonij, & muro muniemur. Cùm Pythona Byzantium accusaret, tanquam ex oraculo ob proditionem in vincula coniiciendum: quaquidem prodi-
C tione iudicata Philippus castra mouit: totam cõtrouersiam tribus sententiis complexus est. In his enim tribus ab eo dicta cõsistunt: Pythonem proditorem arguam, Deo vaticinanti, populo ligante, & Philippo castra mouente: alteri enim oraculum non dedisset, nisi quis esset. Alter non ligasset, nisi talis esset. Tertius non castra mouisset, nisi
D per quem venerat, non inuenisset.

ΣΚΟΠΕΛΙΑΝΟΣ.

Ὑπὲρ Σκοπελιανοῦ τοῦ Σοφιστοῦ διαλέξομαι, καθαψάμενος πρότερον τῶν κακίζειν αὐτὸν πειρωμένων. ἀπαξιοῦσι γὰρ δὴ τὸν ἄνδρα τοῦ τῶν Σοφιστῶν κύκλου· διθυραμβώδη καλοῦντες, καὶ ἀκόλαστον, καὶ πεπαχυσμένον. καὶ

SCOPELIANVS.

De Scopeliano Sophista differemus, si prius illos perstrinxerimus, qui ei detrahere conantur. Sophistarum namque circulo eum indignum esse reputant. Quem dithyrambicum, incastigatum & crassum

appellant. Hæc de iſto dicunt, qui in dicendo graciles ſunt, & languidi, atque nihil extempore pronunciantes. Homines enim ſuaptè natura inuident. Magnos enim parui calumniantur, formoſóſque deformes, item leues & veloces, tardi & loripedes: præterea audaces timidi, & lyricos à Muſis alieni, pugiles & palæſtritas inexercitati. Neque mirari opus eſt, ſi qui lingua impediti, eámque ſilentij boue oneratam habent, & nihil magni ſentientes, neque alij meditato conſentientes, hominem Græcorum omniũ ſui temporis promptiſſimè, audaciſſimè, magnificentiſſiméque exponentem reſpuunt, improbántque. Quemadmodum igitur virum ignorauerint, & qualis ipſi domuíque forma fuerit, oſtendam. Pontifex Aſiæ fuit ipſe, ſuíque progenitores, & omnes à patre nati, & corona hæc non mediocris, multis opibus præpollens. Ecce gemini naſcuntur, & ambo in faſciis & cunabulis inuoluti erant; quinto autem ab eorum ortu die, alter fulmine concuſſus eſt: alter verò vnà cum proſtrato iacens, ne vllo quidem in ſenſu noxa mutilatus eſt. & tamen fulguris ignis ita acer & ſulfureus eſt; vt ex iis qui propè ſunt, alios quidem præ ſtupore interficiat: alios verò auribus & oculis mulctet: nonnullorum mentes pertentet. Sed nihil horum Scopelianus paſſus eſt: in profundam enim ſenectutem incolumis & integer peruenit. Hoc autem vnde mirer, tibi oſtendere velim. In Lemno ſub maxima quercu, meſſores octo cœnabant, qui

A ταυτὶ ὃ φασὶ αὐτῶν λέγουσιν ① λεπτολόγοι, καὶ νωθεῖς, καὶ μηδὲν ἐκ τοῦ αὐτοσχεδίου γλώττης ἀναπνέοντες. φύσει μὲν γὰρ ὑπόφθονον χρῆμα ἄνθρωποι. διαβάλλουσι γοῦν τοὺς μὲν δυσμενεῖς, οἱ μικροί· τοὺς δὲ δυσειδεῖς, οἱ πονηροὶ τὰ εἴδη; τοὺς κύφους τε, καὶ δρομικούς, ② βραδεῖς, καὶ ἐπφόπους; τοὺς θαρσαλέους, οἱ δῆλοι; καὶ οἱ ἄμουσοι, τοὺς λυρικούς; καὶ τοὺς ἀμφὶ παλαίστραν, ③

B ἀγύμναστοι. καὶ οὐ χρὴ θαυμάζειν, εἰ πεπεδημένοι τὴν γλῶτταν τινες, καὶ βουῒ ἀφωνίας ἐπ' αὐτῇ βεβλημένοι, καὶ μήτ' αὐτοί τι συνθυμηθέντες μέγα, μήτ' ἄλλου συνθυμηθέντος ἑτέρου ξυμφήσαντες, διαπύοισιν τε, καὶ κακίζοισιν ④ ἑτοιμότατά τε, καὶ θαρραλεώτατα, καὶ μεγαλοφωνότατα τῶν ἐφ' ἑαυτῷ Ἑλλήνων ἑρμηνεύσαντα. ὡς δὲ ἠγνοήκασι τὸν ἄνδρα, ἐγὼ δηλώσω, καὶ ὁποῖον αὐτῷ καὶ τὸ τοῦ οἴκου χρῆμα. ἀρχιερεὺς μὲν γὰρ ἐγένετο τῆς Ἀσίας αὐτός τε, καὶ οἱ πρόγονοι αὐτοῦ, πᾶς ἐκ παίδος πάντες. ὁ δὲ σέφανος ὅδε, πολὺς, καὶ ὑπὲρ πολλῶν χρημάτων. δίδυμος ἀποτεχθεὶς, ἀμφω μὲν ἅπτεσθαι σπαργάνοις. πεμπταίων δὲ ὄντων, κεραυνῷ μὲν ἐβλήθη ὁ ἕτερος. ὃς δὲ οὐδεμίαν ἐπηρέθη τῶν αἰσθήσεων, ξυγκατακείμενος τῷ βληθέντι. καί τοι τὸ τῆς σκηπτῶν πῦρ, οὕτω δριμὺ, καὶ θερμὸν, ὡς τὰ ἀτρεμοῦντα τοὺς μὲν, ἀποκτεῖναι κατ' ἔκπληξιν. τοὺς δὲ, ἀκοὰς τε, καὶ ὀφθαλμοὺς σὺν αὐγῇ τῶν ὀμμάτων, ἐς τοὺς νόους ἀποσκῆψαι. ἀλλ' οὐδενὶ τούτων ὁ Σκοπελιανὸς ἅλω. διετέλεσε γὰρ δὴ καὶ ἐς

C γῆρας βαθὺ, ἀκέραιος, καὶ ἄρτιος. τοῦτο ὃ ὁπόθεν θαυμάζω, δηλῶσαί σοι βούλομαι. ἐδείπνουν μετὰ τῶν ⑤ ἐπὶ τοῦ δρυὸς μεγάλης θερισταὶ ὀκτὼ, περὶ

D

τὸ καλούμενον κέρας τῆς νήσου. τὸ δὴ A quidem locus insulæ cornu appellatur: vbi portus est, qui in cornua tenuia inflectitur. Cùm ergo quercus à nube magna circumuēta fuisset, continuò demisso fulgure, illa de cœlo tangitur. Messores stupore perciti, prout quisque fortè operabatur, ita occubuit. Hic enim poculum efferens, hic verò bibens, hic lauans, hic autem comedens, siderati, mactati, & nigri omnes, non secus atque statuarum æra in lacu feruentissimæ fornacis, animas egerunt. Hic autem adeò non sine numine nutriebatur, vt mortem è fulmine imminentem, quàm duri agricolæ euitare nequiuerunt, ipse fugeret, illæsisque sensibus & mente promptus, & somno potentior maneret. omnis enim torpor procul ab ipso aberat. Ad oratoriam facultatem consequendam, Nicetem Smyrnæum in declamando illustrem, multóque plus spiritus in iudiciis emittentem, adiuit. Cùm autem Clazomenij rogarent, vt declamationes domi suæ faceret, & vrbem suam in magnum prouectum iri, putarent, si vir talis apud eos sedem figeret: hoc certè haud inconcinnè recusauit, dicens: In cauea minimè canere Philomelam. At verò tanquam nemus vocalitatis suæ Smyrnam reputauit, & sonoritatem ibi quàm dignissimam iudicauit. Nam cùm Ionia tota velut Musēum administrata sit, eius Smyrna, vt inter instrumenta musica Magadis, ordinem continet integriorem. Causæ, quibus pater ex leni & mansueto difficilis ipsi factus est: alio atque alio modo, & multiplici varietate quāplures nar-

χωρίον τοῦτο, λιμένος ἐστὶν, ἐς κεραίας B
ἀπερείφων λεπάς. νέφους δὲ πολὺ
ὑδατος ἐπισχόντος, καὶ σκηπτοῦ ἐς αὐτὸν
ἐνδοθέντος, ἡ μὲν, ἐβέβλητο· οἱ θερι-
σταὶ δὲ, ἐκπλήξεως αὐτοῖς ἐμπεσούσης, ἐφ' οἷς ἕκαστος ἔτυχε θεράπων,
οὕτως ἀπέθανον. ὁ μὲν γὰρ κύλικα ἀ-
ναιρούμενος, ὁ δὲ, πίνων, ὁ δὲ, βάπτων,
ὁ δὲ ἐδίων, τὰς ψυχὰς ἀφῆκαν, ὑπε-
τεθυμένοι, καὶ μᾶγκες, ὥσπερ οἱ χαλκοὶ
τῶν ἀνδριάντων θεὶ τὰς ἐμπύρους τῶν
πηγῶν. ὁ δὲ, οὕτω τι οὐκ ἀθεεὶ ἐζέφερε,
ὡς διαφυγεῖν μὲν τὸν ἐκ τοῦ σκηπτοῦ
θάνατον, οὐ μὴν δὲ σκληρόταροι τῶν
ἀγροικων διέφυγεν, ἄτρωτος ὑπὸ μείνας
τὰς αἰσθήσεις, καὶ τὸν νοῦν ἕτοιμος, καὶ
ὕπνου κρείττων· καὶ γὰρ δὴ καὶ τὸ νωθρὸν
αὖ ἀπῆν. ἐφοίτησε δὲ τοὺς ῥητορι-
κοὺς τῶν λόγων, θρᾷ τὸν Σμυρναῖον C
Νικήτην μελετήσοντα μὲν ὑπὲρ φανῶς,
πολλῷ δὲ μεῖζον ἐν δικαστηρίοις πνεύ-
σοντα. δεομένων δὲ τῶν Κλαζομενίων
τὰς μελέτας αὐτὸν οἴκοι ποιεῖσθαι, καὶ
θορυβεῖσθαι τὰς Κλαζομένας ὑπὲ
μέγα ἡγουμένων, εἰ τοιόσδε ἀνὴρ ἐμ-
πεδεύσοι σοφίσι, τοῦτο μὲν, ἀκ ἀμούσως
θρηνήσαιτο, τὸ ἀηδόνα φήσας ἐν οἰκί-
σκῳ μὴ ᾄδειν· ὥσπερ δὲ ἄλλος τὸ ἑαυτοῦ
εὐφωνίας, τὴν Σμύρνην ἐσκέψατο, καὶ D
τὴν ἠχὼ τὴν ἐκεῖ, πλείστου ἀξίαν ᾠή-
θη. πάσης γὰρ τῆς Ιωνίας οἷ Μουσείου
πεπολισμένης, θριωτάτην ἐπέχει
τάξιν ἡ Σμύρνα, καθάπερ ἐν τοῖς ὀρ-
γάνοις ἡ μαγάς. αἱ δ' αἰτίαι, δι' ἃς ὁ
πατὴρ ἐξ ἠμέρου τε, καὶ πράου χαλε-
πῶς αὐτῷ ἐγένετο, λέγονται μὲν ὑπὸ πολλά. καὶ γὰρ ἡ δεῖνα, καὶ ἡ δεῖνα, καὶ

rantur. Ego verò quòd veriſſimum eſt, referam. Poſt Scopeliani matrem, alteram mulierem coniugio ſolemni & legitimo, ſenex ille duxit. Hic autem talia videns admonuit, dehortatúſque eſt. Quod quidem exitæ ætatis viris iniucundum eſt. Hæc rurſus aduerſus eum commentum finxit, quòd eam amaret, & repulſam minimè toleraret. Quinetiam & coquus ſenis famulus, cui Cythero cognomen erat, calumnias nouercæ auxit, vt tanquam in comico actu hero aſſentaretur: atque his verbis vſus eſt, Here, filius tuus iam te vult interficere, neque vltrò venientem, & paulò poſt futuram mortem ſenectuti tuæ cõcedit, ſed ipſemet autor tendit inſidias: imò manus meas ad patrandum facinus conducit. atenim venena in te exitioſa comparauit: eorúmque præſentiſſimum iubet me in aliquod ex eduliis tuis coniicere: libertatem, agros, domum, pecunias, & quidquid domi tuæ habere velim, obtemperanti mihi pollicetur: abnuenti verò, verbera, tormenta, craſſas compedes, graue piſtrinum. His autem aſſentationibus dominum circumuenit, qui propediem moriturus cùm ſua diſponeret, ab eo ſcribitur hæres, & filius, & oculi, & omnis anima appellatur. neque id admirari opus eſt, quòd ſenem amantem pellexerit; qui & per ætatem, & per amorem æquè delirabat. (Nam ex iunioribus quoq; amantibus nemo eſt ſuæ mentis compos) ſed quòd Scopeliani iuuentute, forenſiſque vigore potentior viſus ſit, cùm de teſtamenti tabulis cum eo certaſſet, & aduerſus illius vehementiam,

πλείους. ἀλλ' ἐγὼ τῷ ἀληθεστάτῳ δηλώσω. μητέρα γὰρ τοῦ Σκοπελιανοῦ γυναῖκα ὁ πρεσβύτης ἠγάγετο ἡμίγαμόν τε, καὶ *κατὰ νόμους. ὁ δὲ ὁρῶν ταῦτα, συνθέτει, ἀπάγε. τουτὶ γὰρ, τοῖς ἐξώροις ἀνδράσι. ἦλθ' αὖ, ξυνεπῄνει καθ' αὑτὸν λόγον, ὡς ἐρῶντος μὲν αὐτῆς, τῷ δεσπότῃ δὲ ἐπιβουλεύοντος. ξυνελάμβανε δὲ αὐτῇ τῷ διαβολῶν, καὶ οἰκέτης τοῦ πρεσβύτου μάγειρος, ᾧ ἐπωνυμία Κύθηρος, ἐπιτωθάζων ὥσπερ ἐν δράματι τὸν δεσπότην, καὶ τοιαῦτα λέγων, ὦ δέσποτα, βούλεταί σε ὁ υἱὸς, ἤδη τεθνάναι· οὐδὲ τὸν αὐτόματον, καὶ μετὰ πολὺ θανάτου ἐνδιδοὺς τῷ σῷ γήρᾳ, ἀλλ' αὐτουργῶν μὲν τῷ ἐπιβουλῇ, μισθούμενος δὲ καὶ τὰς ἐμὰς χεῖρας. ἔστι γὰρ αὐτῷ φάρμακα αὐδροφόνα ἐπὶ σέ, ὧν τὸ καιριώτατον κελεύῃ με ἐμβαλεῖν ἐς σὺ τῶν ὄψων, ἐλευθερίαν τε ὁμολογοῦν, καὶ ἀγρούς, καὶ οἰκίας, καὶ χρήματα, καὶ παῦ, ὅ, τι βουλοίμην ἔχειν τοῦ σοῦ οἴκου· καὶ ταῦτα μὲν, πειθομένῳ ἐμοὶ· ἀπειθοῦντι δὲ, μαστίγωσίν τε, καὶ στρέβλωσιν, καὶ παχείας πέδας, καὶ κύφωνα βαρύ. τοιοῖσδε δὴ θωπεύμασι παρελθὼν τὸν δεσπότην, τελευτῶντος μετ' οὐ πολύ, καὶ τοῖς διαθήκαις ὄντος, γράφεται κληρονόμος, υἱός τε παρόντος, καὶ ὀφθαλμοὶ, καὶ ψυχὴ πᾶσα. καὶ οὐχὶ τοῦτο χρὴ θαυμάζειν, ἐπεὶ πρεσβύτην ἐρῶντα ἔθελξεν, ἴσως που καὶ παραπαίοντα ὑπὸ ἡλικίας καὶ αὐτὸ τοῦτο ἐρᾶν· καὶ γὰρ δὴ καὶ νέοι ἐρῶντες, καὶ ἔστιν ὅς τις αὐτῶν ἑαυτοῦ νοῦν ἔχει. ἀλλ' ὅπερ καὶ τοῦ Σκοπελιανοῦ νεότητός τε, καὶ τῆς αὐ δικασπείους ἀκμῆς κρείττων ἔδοξεν, ἀγωνιζόμενος μὲν περὶ τῶν διαθηκῶν πρὸς αὐτὸν,

αὐτεκτείνας ὑπὸ τῇ ἐκείνου δυνάστῃ τὸν ἐκείνου πλοῦτον. ἀπαυτλῶν γὰρ τὴν οὐσίας, καὶ μιαδούμενος ὑπερβολαῖς χρημάτων γλώττας ὁμοῦ πάσας, καὶ δικαστῶν ψήφους, παντα χοῦ τιὼ νικῶσαν ἀπενέγκασθαι. ὅθεν ὁ Σκοπελιανὸς, τὰ μὲν, Ἀναξαγόρου μηλόβοτα εἶη, τὰ δὲ, αὑτοῦ δουλόβοτα ἔλεγεν. ἐπιφανὴς ὑπὸ καὶ τὰ πολιτικὰ ὁ Κύθηρος γενόμενος, γηροβοσκῶν ἤδη, καὶ τὴν οὐσίαν ὁρῶν ὑποδιδοῦσαν, καταφρονούμενός τε ἱκανῶς, καί που καὶ πληγὰς λαβὼν πρὸς ἀνδρὸς, οὗ χρήματα ἀπαιτῶν ἐτύγχανεν, ἱκέτης τοῦ Σκοπελιανοῦ γίγνεται, ἀμνησικακίαν τε αὐτῷ παρεῖναι, καὶ ὀργὴν, ἀπολαβεῖν τε τὸ πατρὸς οἶκον, ἀνέντα μόνῳ αὐτῷ μέρος τῆς οἰκίας, πολλῆς οὔσης, ὡς μὴ ἀνελευθέρως οἰκιοῦσθαι. συγχωρήσαντα δὲ ἀγρὼ δύο τῷ ἐπὶ θαλάττῃ. καὶ Κυθήρου οἶκος ἐπωνόμασται νεὼ ἐπὶ τὸ μέρος, ἐν ᾧ κατοικίω. ταυτὶ μὲν, ὡς μὴ ἀγνοεῖν αὐτά. *συνισᾶσι δὲ καὶ ἰδόντων, ὅτι οἱ ἄνθρωποι μὴ θεοῦ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀλλήλων παίγνια. Σκοπελιανοῦ δὲ συνδιάζοντος ἐν τῇ Σμύρνῃ, ξυμφοιτᾶν μὲν ἐς αὐτὸ Ἴωνάς τε, καὶ Λυδοὺς, καὶ Κᾶρας, καὶ Μαίονας, Αἰολέας τε, καὶ τοὺς ἐπὶ Μυσῶν, καὶ Φρυγῶν Ἑλλήνας, οὔπω μέγα. ἀτιμότερος γὰρ τοῖς ἔθνεσι τούτοις ἡ Σμύρνα, καὶ καιρίας ἐχούσα τῆς θαλάττης πυλῶν. ὁ δὲ ἦγε μὲν Καππαδόκας τε, καὶ Ἀσυρίους, ἦγε δὲ Αἰγυπτίους, καὶ Φοίνικας· Ἀχαιῶν τε τοὺς δοκιμωτέρους, καὶ νεότητα τὴν ἐξ Ἀθηνῶν πᾶσαν. δόξαν μὲν οὖν, ἐς τοὺς πολλοὺς περιεδίδου ῥᾳστώνης τε, καὶ ἀμελείας, ἀπὸ τοῦ περὶ τὰ μελέτης καιρὸν ξυλλῦσαι ὡς ἐπὶ πολὺ τοῖς

A illius quoque diuitias oppoſuiſſet. Namque ex bonis eius hauriendo, atque ingenti pecuniarum vi omnes ſimul linguas, iudicúmque ſuffragia mercando, cauſa ſuperior vſquequaque euaſit. Quare Scopelianus, quæ Anaxagoræ erant, pecudum, quæ verò ſua, ſeruorum paſcua eſſe dicebat. Ceterùm Cytherus illuſtris in ciuitate factus, iam conſeneſcens, vidénſque rem familiarem deteri, admodum de-
B ſpectus, & à quodam viro plagis affectus, à quo creditas pecunias repetebat, ſuplex Scopelianum obſecrauit, vt obliuionem iniuriarum apud ſe exerceret, & ab ira temperaret, recepta domo paterna, & parte domus, quæ ampla erat, ſibi relicta, ne ipſe ſordidè in vrbe verſaretur, & agris duobus ad mare vergentibus conceſſis. Atque ad hunc vſque diem pars domus, vbi vitam exegit, Cytheri ædes appellatur. Hæc autem ne ignorentur, idcirco dicta ſunt, vt omnibus
C conſtet, homines non ſolùm Dei, ſed & ſui inuicem eſſe pilas. Scopeliano in Smyrna ſtudente, non magnum quidem fuit in eam Ionas, Lydos, Cares, Mæonas, Æolióſque: itémque ex Myſia & Phrygia Græcos conueniſſe: quãdoquidem iſtis gentibus citima fuit Smyrna: quippe quæ opportunas maris & terræ portas habebat. Atqui hic
D Cappadocas, Aſſyrios, Ægyptios, Phœnices: item Achiuorum probatiſſimos, & vniuerſam Athenienſium iuuentutem induxit. Negligentiæ, incuriæ & ſocordiæ opinionem apud multos reliquerat, quia ante tempus exercitationis, vt plurimùm, cum magiſtratibus

Smyrnæorum, de republica disse- A rens, conuersabatur. Egregio quoque, & magnanimo ingenio abutebatur; ac parum quidem interdiu studebat. Vigilantissimus autem hominum factus, Nox (aiebat) tu duntaxat plurimum diuinæ particeps es sapientiæ. Eam enim suarum lucubrationum cooperatricem effecerat. Nam à vespere ad diluculum, studium intendebat. Cùm in omni poëmatum genere operam dedit: tum Tragœ- B diæ studio correptus erat, cum præceptoris sonoritate decertans. Hinc quippe summæ admirationi Nicetes fuit. eousque porrò vocalitatis laude euectus est, vt etiam Gigantum prælia componeret; atque Homeri recitatoribus ansam sermocinandi daret. è Sophistis maximè cum Gorgia Leontino versatus est. Et cum his quoque rhetoribus, qui splendorem haberent. Gratiam natura potius quàm exercitatione C obtinuit. Ionicis enim à natura insitum est vrbanitate vti. quinetiam ridiculis orationes farcire solebat. Seuerum enim & mœstum, coniectura imperuium, & iniucundum censebat. Sæpè in populum soluta facie prodibat, & præsertim cùm iratus erat, concionem habiturus: audientes vultus tranquillitate relaxans, mitigabat. In forensibus erat indole, neque pecuniam amante, neque maledicen- D tiam. Primùm enim sui copiam faciebat iis quibus vitæ periculum creabatur. Homines mordaces & conuiciatores, qui maledicendo animum se ostentare arbitrantur, temulentas vetulas, rabidásque vocabat. Declamationes quæstu agitauit. atque alius alia merces fuit

Σμυρναίων τέλεσιν, ὑπὲρ τ πολιτικῶν. ὁ δὲ, ἀπεχρῆτο μὲν ἡ τῇ φύσῃ λαμπρᾷ τε οὔσῃ, ἡ μεγαλογνώμονι. ἡ τ μὲν ἡμέραν καιρὸν ἧττον ἐσπούδαζεν, ἀϋπνότατος δ' ἀνθρώπων ἐλύετο, ὦ νύξ ἔλεγε, σὺ γὰρ δὴ πλεῖστον σοφίας μετέχεις μέρος θεῶν. ξυνεργὸν δὲ αὐτῇ ἐποιεῖτο τὴν ἑαυτ῀ φροντισμάτων. λέγεται γοῦν καὶ ἐς ὄρθρον δύνοτεῖναι, σπουδάζων ἀπὸ ἑσπέρας. προσέκειτο μὲν οὖν ἅπασι ποιήμασι. τραγῳδίας δὲ ἡ συνεφορεῖτο, ἀγωνιζόμενος πρὸς τὴν τ διδασκάλου μεγαλοφωνίαν. ἀπὸ γὰρ τούτου σφόδρα τ μέρους, ὁ Νικήτης ἐθαυμάζετο. ὁ δὲ, οὕτω τ μεγαλοφωνίας ἐπὶ μεῖζον ἦλασεν, ὡς καὶ γιγαντίαν ξυνθεῖναι, πρᾶσσῶν τε Ὁμηρείδας ἀφορμὰς ἐς τὸν λόγον. ὡμίλει δὲ σοφιστῶν μὲν μάλιστα, Γοργίᾳ τῷ Λεοντίνῳ. ῥητόρων δὲ, τοῖς λαμπρὸν ἠχοῦσι. τὸ ὃ ἐπίχαρι, φύσει μᾶλλον εἶχεν, ἢ μελέτῃ. προσφυὲς μὲν γὰρ τοῖς Ἰωνικοῖς τὸ ἀστεΐζεσθ. πρᾷ δ' αὖ, ἡ ἐπὶ τοῖς λόγων τὸ φιλόγλυκον προσειλῶ. τὸ γὰρ κατηφὲς, δυσξύμβολόν τ, & ἀηδὲς ἡγεῖτο. πρᾳεῖα δ' ἐς τοὺς δήμους ἀνέμιεν τῷ προσώπῳ· ἡ πολλῷ πλέον, ὅτ' ξυὼν ὀργῇ σκληραίνοιεν, ἀνιεὶς αὐτοὺς, ἡ διαπραΰνων τῇ τ εἴδους θυμίᾳ. τὸ δ' ἐν τοῖς δικαστηρίοις ἦθος, οὔτε φιλοχρήματος, οὔτε φιλαλοίδορος. πρόφασιν μὲν γὰρ συνέταττεν ἑαυτὸν τοῖς ὑπὲρ ψυχῆς κινδυνεύουσι. τοὺς δ' λοιδορουμένους ἐν τοῖς λόγοις, καὶ θυμοῦ ἐπίδειξιν ἠγουμένους ποιεῖσθ, γραῦδια σκαλὰ μεθύοντά τε, καὶ λυπῶντα. τὰς δὲ μελέτας, μισθοῦ μὴ ἐποιεῖτο. ὁ δὲ μισθὸς, ἦν ἄλλῳ ἄλλος,

καὶ ὡς ἕκαστος οἴκοι εἶχε. προῄει τε ἐς αὐτοὺς οὔθ' ὑπερφρονῶν, καὶ σεσοβημένος, οὔθ' ὥσπερ οἱ δεδιότες, ἀλλ' ὡς εἰκὸς ἦν τὰ ἀγωνιῶντα μὲν ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ δόξης, θαρροῦντα δὲ τῷ μὴ δι' σφαλεῖσθαι. διηγεῖτο δὲ ἀπὸ μικροῦ τοῦ θεόντος, ξυνασπερόπην· ὅτε δὲ ὀρθὸς διηγεῖτο, ἐπισκοφιὼ τε εἶχεν ὁ λόγος, καὶ ἔρρωτο· καὶ ἐπεσκοπεῖτο καὶ σύνδον, οὐδὲ συνῆν τῷ ὁμίλῳ· ἀλλ' ὑπεξιὼν ἐν βραχεῖ τινι καιρῷ, διεώρα πάντα. περιῆν δὲ αὐτῷ καὶ εὐφωνίας. καὶ τὸ φθέγμα ἡδονὴν εἶχε. τόν τε μηρὸν θαμὰ ἔπληττεν, ἑαυτόν τε ὑπεγείροντα, καὶ τοὺς ἀκροωμένους. ἄριστος μὲν ἦν καὶ σχηματίσαι λόγον, καὶ ἑπαμφοτέρως εἰπεῖν. θαυμασιώτερος δὲ περὶ τὰς ἀναμοτέρας τῶν ὑποθέσεων· καὶ πολλῷ πλέον περὶ τὰς Μηδικάς. συνῆν αἷς οἱ Δαρεῖοί τε εἰσι, καὶ οἱ Ξέρξαι. ταύτας δὲ αὐτός τέ μοι δοκεῖ ἄριστα σοφιστῶν ἑρμηνεῦσαι, παραδοῦναί τε τοῖς ἐπιγιγνομένοις ἑρμηνεῦσιν. καὶ γὰρ φρόνημα ἐν αὐταῖς ὑπεκρίνατο, καὶ κουφότητα τὴν ἐν τοῖς βαρβάροις ἤθεσιν. ἐλέγετο δὲ σφᾶς θαμὰ μᾶλλον ἐν ταύταις, ὥσπερ βακχεύων. καί τινος τῶν ἀμφὶ Πολέμωνα τυμπανίζειν αὐτὸν φήσαντος, λαβόμενος ὁ Σκοπελιανὸς τοῦ σκώμματος, τυμπανίζειν μέν, εἶπεν, ἀλλὰ τῇ τοῦ Αἴαντος ἀσπίδι. βασιλεῖ δὲ αὐτῷ πρεσβείαι, πολλαὶ μέν, καὶ γάρ τι καὶ ἀγαθὴ τύχη ξυνηκολούθησε πρεσβεύοντι, δόξῃ δὲ ἡ ὑπὲρ τῶν ἀμπέλων. οὐ γὰρ ὑπὲρ Σμυρναίων μόνον, ὥσπερ αἱ πλείους, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς Ἀσίας ὁμοῦ πάσης ἐπρεσβεύθη. τὸ δὲ νοῦν τῆς πρεσβείας, ἐγὼ δηλώσω. ἐδόκει τῷ βασιλεῖ μὴ εἶναι τῇ Ἀσίᾳ ἀμπέλους, ὅπως δὲ οἴνῳ στασιάζειν ἔδοξαν, ἀλλ'

A pro ratione domus cuiusque: prodibat in publicũ non vt superbus, vel fastu fremens, neque vt timidus, sed vt pro sua gloria certantẽ, & se errare minimè timẽtem prodire par est. A subsellio delicatè differebat: quãdo autem rectus dicebat, cõuersionis acumine & robore pollebat oratio: neque intus, neque in turbam inspiciebat, sed tanquam ad breue tempus se subducens, cuncta perlustrabat. Eximia fuit in eo vocalitas, & eloquutio admodum iu-
B cunda. Et vt sese atque auditores suscitaret, sibi femur subinde plectebat. Ad exornandum coloribus orationem, & ad dicendum in vtramque partem, optimus erat. Idem multò admirabilior in præclarioribus argumentis causarum; & longè magis si Medorum causas, quibus Darij & Xerxes inerant, declamaret. Has enim iste præ ceteris Sophistis optimè egisse, & exponendas posteris tradidisse mihi
C videtur. In illis enim magnos spiritus effinxit, & barbaris moribus insitam leuitatem. quinetiam in iisdem causis tanquam bacchatus, concuti dicebatur. Et dicente quodam è Polemonis sociis, ipsum tympanizare, Scopelianus tali cauillatione perstrictus, Tympanizo, inquit, sed Aiacis scuto. Regales eius legationes multæ (atenim quædam bona fortuna hunc legationem agentẽ secuta est) optima ve-
D rò est eà quæ de vitibus. Hæc enim non pro Smyrnæis tantùm, vt pleræque aliæ, sed pro vniuersa simul Asia susceptа fuerat. Legationis sententiam ostendam. Vineas in Asia non esse habendas regi placuerat; quinetiam quæ plantatæ erant, euellendas esse: neque in posterum

de vitibus

de vitibus quicquam esse plantandum statuerat, quòd in vino seditionem agitare visi fuerant. Legatione publica, & viro opus erat, qui tanquam Orpheus, Thamyrísque pro ipsis demulceret aures. Scopelianum igitur omnes eligunt. Hic autem ita ex superabundantia legationis munus exequutus est, vt tenderet non hoc solùm impetrato, quo vites plãtare liceret, sed vt mulcta quoque non plantantibus imponeretur. Quàm igitur celebris & clarus fuerit in controuersia de vitibus, ex his quæ dicta sunt patet. oratio ipsa inter maximè admirandas censetur. Id quoque constat ex iis quæ contigerunt, postquam illam habuit. Dona enim ob eam assecutus est, quæ à rege tribui solent. itémque acclamationes, salutationésque multas, & laudes. Iuuenum cohors præclara & sapientiæ cupida eum in Ioniam secuta est. Pòst vbi venit Athenas Atticus Herodis Sophistæ pater, ipsum hospitio accepit. Quippe qui magis hunc in arte rhetorica, admirabatur quàm Gorgiam quandoque Thessali. Quicunque ergo Rhetorum antiquorum Hermæ in curriculis domus erant, non secus ac si filium sibi contemerassent, lapidibus peti iussit. Adolescens tunc erat Herodes, & adhuc sub patris potestate viuebat: atque hoc solùm expetebat, vt ex tempore declamaret: sed id nequaquam audebat, neque enim ad id vsque tempus cum Scopeliano versatus fuerat; nec dum quisnam esset subitæ orationis impetus nouerat. Quare ipsi ex animi sententia viri aduentus fuit: postquàm eum docentem audiuit, & extempore sua verba & sensa disponentem, ab eo non parum instructus & confirmatus est.

A ἀπὸ οἴνου στασιάζειν ἔδοξαν, ἀλλ' ἐξαιρεῖσθαι μὲν τὰς ἤδη πεφυτευμένας, ἄλλας δὲ μὴ φυτεύειν ἐπ. ἐδέησε δὴ πρεσβείας. ἀπὸ τοῦ κοινοῦ, καὶ ἀνδρὸς ὃς ἔμελλεν, ὥσπερ Ὀρφεύς τις, ἢ Θάμυρις ὑπὲρ αὐτῶν θέλξειν. αἱροῦνται τοίνυν Σκοπελιανὸν πάντες. ὅσῃ οὕτω τὶ καὶ περιουσίας ἐκράτει τιὼ πρεσβείαν, ὡς μὴ μόνον τὸ ἐξεῖναι φυτεύειν ἐπανελθεῖν ἔχων, ἀλλὰ καὶ ἐπιτιμίαν κεῖσθαι μὴ φυτευόντων. ὡς δὲ ἠυδοκίμησε τὸν

B ἀγῶνα ⓦ ὑπὲρ τῶν ἀμπέλων, δηλοῖ μὲν καὶ τὰ εἰρημένα. ὁ δὲ λόγος, ἐν τοῖς θαυμασιώτατος. δηλοῖ δὲ καὶ τὰ ἐπὶ τῷ λόγῳ. δῶρον τε γὰρ ἐπ' αὐτῷ ἔτυχεν, ἃ νομίζεται παρὰ βασιλεῖ, πολλῶν τ' ἀποσπάσεων, καὶ ἐπαίνων. νεότης τε αὐτῷ λαμπρὰ ξυνηκολούθησεν ἐς Ἰωνίαν, σοφίας ἐρῶντες. ἐπεὶ-

C δὴ ἦλθεν Ἀθήνησιν ἐλθών, ποιεῖται αὐτῷ ξένον ὁ Ἡρῴδου τοῦ σοφιστοῦ πατὴρ Ἀττικός, θαυμάζων ἐπὶ ῥητορικῇ μᾶλλον, ὡς καὶ τὸν Γοργίαν ποτὲ Θετταλοί. ὁπόσοι γοῦν τῶν παλαιῶν ῥητόρων ἑρμαὶ ἦσαν ἐν τοῖς τῶν οἰκίας δρόμοις, ἐκέλευσε τούτοις βάλλεσθαι λίθοις, ὡς διεφθορότας αὐτῷ τὸν υἱόν. μειρακίου μὲν δὴ ἐτύγχανεν ὢν ὁ Ἡρῴδης τότε, καὶ

D ὑπὸ τῷ πατρὶ ἐπ. τοῦ δ' αὐτοσχεδιάζειν ἤρξατο μόνου, οὐ μὴν ἐθάρρει γε αὐτῷ. οὐδὲ γὰρ Σκοπελιανῷ ξυνεγένετο ἐν ἐκείνου γε τοῦ χρόνου, οὐδ' ἦν πως ἡ τῶν αὐτοσχεδίων ὁρμὴ γιγνώσκων. ὅθεν ἀσμένως ⓐ ἐλθὼν ἡ ἐπίδημία τοῦ ἀνδρός. ἐπεὶ γὰρ λέγοντος ἤκουσε, καὶ διαπεμψάμενον τὸν αὐτοσχεδιῶν, ἐπερρώσθη ὑπ' αὐτοῦ, καὶ ἡτοιμάσθη.

Ϛ τ πατέρα ὃ ἅσας διανοηθεὶς, ἀπαγγέλλειν οἱ μηχέτι ἐς τὴν ἰδέαν τ ξένης. ὁ πατὴρ ὃ ἠγάσθη τὲ αὐτὸν τῆς μιμήσεως, καὶ πεντακόσια ἔδωκεν αὐτῷ τάλαντα. ἔδωκε ὃ κ αὐτῷ Σκοπελιανῷ δεκαπέντε. ὁ δὲ, ὅσα ὁ πατὴρ, τοσαῦτα ἀπὸ τ ἑαυτ δωρεᾶς προσεπέδωκεν αὐτῷ, καὶ ἔτι διδάσκαλον ἑαυτ προσεφώνει. τοιγὰρ ὃ σωισίπη Ηρῴδου, καὶ τῷ τ Πακτωλοῦ πηγῶν ἥδιον. τὴν ὃ εὐτυχίαν, ἣ περὶ τὰς πρεσβείας ἐχρῆτο, ξυμβάλλειν ἔστι κ τοῖς δε. ἔδη μὲν γὰρ τοῖς Σμυρναίοις τ πρεσβεύοντος ὑπὲρ αὐτῶν ἀνδρός. ἡ πρεσβεία ὃ ἦν ὑπὲρ τῶν μεγίστων. ὁ μὲν δὴ ἐγήρασκεν ἤδη, κ τὸ ἀποδημεῖν ὀκνῶν εἶχεν. ἐχθροζονεῖτο ὃ ὁ Πολέμων, οὔπω πεπρεσβευκὼς πρότερον. εὐξάμενος οὖν ὑπὲρ τ ἀγαθῆς τύχης, ἐδεῖτο γοῦν αὐτῷ τὴν Σκοπελιανὸν παρεῖναι. καὶ περιβαλὼν αὐτὸν ἐπὶ τ σκηνῆς, Δὸς δέ μοι ὦμοιϊν τὰ σὰ τυχεῖν ἀγωνίσασθαι· ἄκαιρόν πως εἰσηκουσι, μάλιστα ἀσείως ὁ Πολέμων τὰ τ Πατρόκλου ἐπειπὼν τῷ ἀνδρί. καὶ Απολλώνιος δὲ ὁ Τυανεὺς, ὑπερενεγκὼν σοφίᾳ τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, τὸν Σκοπελιανὸν ἐν θαυμασίοις τάττει.

A Itaque vt patrem sibi conciliaret, enuntiauit coram eo declamationem ad hospitis ideam eloqui. Pater imitandi solertiam admiratus in filio, quingenta ipsi talenta, & quindecim Scopeliano dedit. Herodes quot pater ei dederat, ex dono suo totidem Scopeliano superaddidit: ac præceptorem suum appellauit. Hoc autem intelligenti Herodis patri, fontibus ipsis Pactoli fuit longè suauius. Quàm igitur hic in legationib. fortunatus fuit, hinc B etiam coniectare licet. Smyrnæi enim pro rebus suis legato indigebant, & de maximi momenti rebus erat ipsa legatio. Consenuerat iste, neque peregrinationis tædium amplius tolerare poterat: electus verò fuerat Polemo, qui nondum tale munus obierat: quare pro bona fortuna precatus Scopeliani suadelam sibi adesse poscebat. Eúmque in concione amplexatus, ait,

Præbe tuis humeros armis circundare nostros,
Si fortè an similis fuero tibi. —

C Perurbanè quidem à Palæmone Patrocli verba sunt vsurpata. Ceterùm Apollonius Tyaneus, qui humanum genus sapiẽtia superauit, Scopelianum inter viros admirabiles statuit.

ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ. D

Διονύσιος δὲ ὁ Μιλήσιος, εἴθ' ὡς σύνοιδά φασι πατέρων ἐπιφανεστάτων ἐγένετο, εἴθ' ὡς τινες αὐτὸ τοῦτο ἐλευθέρων, ἀφείσθω τούτου τ μέρους. ἐπὶ οἰκείᾳ ἀρετῇ ἐλαμπρύνετο· τὸ γὰρ καταφυγεῖν ἐς τοὺς ἄνω, ἀποβεβληκότων ὅσοι ἐφ' ἑαυτῷ ἔπαινον. Ισαίου δὲ

DIONYSIVS.

Dionysius Milesius, siue vt plerique dicunt ex nobilissimis parentibus natus fuerit, siue vt nonnulli ex liberis tantùm & ingenuis, dimittatur quòd ad hanc partem attinet: quandoquidem virtute propria claruit. Nam ad maiorum gloriam confugere, eorum profectò est, qui propriæ laudis iacturam fecerunt. Cùm Isæi auditor es-

auditor esset, viri (vt dixi) suaptè natura eloquentis, hoc satis expressit, & præter hoc sensorum animi concinnitatē: enimuerò hoc etiam Isæi peculiare fuit. iam verò cùm in notionibus inuentísque suauissimus esset, non vt plerique Sophistarum, voluptatum delinimentis indulgebat, sed delicias moderabatur, aiebátque ad familiares, mel summo digito & non concaua manu prælibare opus esse. Quemadmodum in omnibus quæ dicta sunt, declaratum est à Dionysio in dissertationibus dialecticis, moralibus & legitimis concertationibus, maximè verò in Chæroneæ cladis lamentatione. Nam cùm enarrasset Demosthenē ad senatum post Chæroneæ cladis lamentationem accessisse, in hanc lugubrē orationis monodiam ipse desiit, O *Chæronea pernicioſus ager*! Et rursus, O *transfuga ad Barbaros Bœotia! ſuſpiria ducite vos qui ſub terra eſtis Heroes. Prope Plataeas victi ſumus*. Et rursus, *Condemnatis Arcadibus, quòd mererent stipendia, concio belli propoſita eſt: & Græcorum mala regionem Arcadum nutriunt, & bellum nullam cauſam habens nos circumuenit*. Talis certè in vniuersum orationis Dionysij erat Idea, iuxta quam consideranti opportunitatem, quantum Isæus solebat, declamationis opera ei succedebat. Rumor de Dionysio sparsus, quòd Chaldæorum artibus discipulos memoriæ facultatem edoceret; vnde percrebuerit, ostendam. Memoriæ artes neque sunt, neque vnquam fuerint. Artes enim memoria dedit: ipsa verò, ne vlla quidem arte comprehendi potest. Siquidem est peculiare naturæ donum, vel immortalis animæ pars. Non enim vnquam mortalia repu-

A ἀκροατὴς ἠγούμενος, ἀνδρὸς ὡς ἔφην φύσιν ἐρμηνεύοντος, τοῦτ' μὲν ἱκανῶς ἀπεμάξατο. ἐκ τούτου, τὴν διάταξίαν τῶν νοημάτων. ἐκ γὰρ δὴ καὶ τοῦτο Ἰσαίῳ. μάλιστα δ' ἡδεῖ τὰς ἐννοίας ἠγούμενος, καὶ ἐμέτρει τὰς ἡδονάς, ὥσπερ οἱ τῶν σοφιστῶν, ἀλλ' ἐπαμύστε, λέγων, τοὺς σοὺς γνωρίμους, ὅτι χρὴ τὸ μάλιστα ἄκρῳ δακτύλῳ, ἀλλὰ μὴ χαρίεσσ, ὡς ἐν ἅπασι μὲν

B τοῖς εἰρημένοις δεδήλωται τῷ Διονυσίῳ, λογικοῖς τε, καὶ νομικοῖς, καὶ ἠθικοῖς ἀγῶσι. μάλιστα δ' ἐν τῷ περὶ Χαιρώνειαν θρήνῳ. διεξιὼν γὰρ τὸν Δημοσθένην, τὴν μετὰ Χαιρώνειαν θρῆνον προσαγαγόντα τῇ βουλῇ ἑαυτόν, εἰς τοῦτο τε μονῳδίαν τὸν λόγον ἐπελθόντα, ὦ Χαιρώνεια πονηρὸν χωρίον. καὶ πάλιν, αὐτομολήσασα

C πρὸς βαρβάρους Βοιωτία. στενάξατε οἱ κατὰ γῆς ἥρωες. ἐσμὲν Πλαταιῶν νενικημένοι. καὶ πάλιν, τοῖς κρινομένοις ἐπὶ τῷ μισθοφορεῖν Ἀρκάσιν ἀγορὰ πολέμου πρόκειται. ἐκ τῶν Ἑλλήνων κακὰ τὴν Ἀρκάδων βέφος, καὶ περιέρχεται πόλεμος αἰτίαν οὐκ ἔχων. Τοιάδε μὲν ἡ ἐπίπαν ἰδέα τοῦ Διονυσίου, καθ' ἣν τὰ τοῦ

D μὲν καιρὸν ἐπεβάινεν, ἐπισκοπουμένῳ καιρὸν, ὅσον περ ὁ Ἰσαῖος. ὁ δὲ λόγος ὁ περὶ τοῦ Διονυσίου λεγόμενος, ὡς Χαλδαίων τέχναις τοὺς ὁμιλητὰς τὸ μνημονικὸν αὐξάνοντος, ἐγὼ δηλώσω πόθεν εἰρηται. τέχναι μνήμης οὔτε εἰσὶν, οὔτ' ἂν γένοιντο. μνήμη μὲν γὰρ, δίδωσι τέχνας· αὐτὴ δὲ ἀδιάφθορος, οὐδεμιᾷ τέχνῃ ἁλωτός. * ἔστι γὰρ πλεονέκτημα φύσεως, ἢ τῆς ἀθανάτου ψυχῆς μοῖρα. οὐ γὰρ ἄν ποτε θνητὰ νομισθείη

τὰ ἀνθρώπινα. οὔτ' ἂν διδακτὰ ἐμάθομεν, εἰ μνήμη συνεπολιτεύετο ἀνθρώποις. ὣ εἴτε μητέρα δεῖ καλεῖν, εἴτε παῖδα, μὴ διαφερόμεθα τοῖς τοῦ ποιητάς, ἀλλ' ἔστω ὅ, τι βούλεται. τοῖς δὲ τούτοις, τίς ἔτως ἀνήθης καὶ τὴν ἑαυτοῦ δόξης, ἐν σοφοῖς γραφόμενος, ὡς γοητεύων* ἐν μειρακίοις διαβάλλοιν, καὶ ἃ ὀρθῶς ἐπαιδεύθη; πόθεν οὖν τὸ μνημονικὸν τοῖς ἀκροωμένοις; ἅπλησα πλὴν ἡδονῇ ἐδόκει τὰ τοῦ Διονυσίου, καὶ πολλάκις ἐπαναλαμβάνειν αὐτὰ ἠναγκάζετο· ἐπεὶ ξυνίει σοφῶν χαιρόντων τῇ ἀκροάσει. οἱ δὲ μαθητέροις τῶν νέων, ἐνετυποῦτο αὐτὰ ταῖς γνώμαις, καὶ ἀπήστλεν ἑτέροις μελέτῃ μᾶλλον, ἢ μνήμῃ συνειληχότες. ὅθεν μνημονικοί τε ὠνομάζοντο, καὶ τέχνῃ αὐτὸ πεπαιδευμένοι. οὗθεν ὁρμώμενοί τινες, τὰς τοῦ Διονυσίου μελέτας ἐξαπερματολογεῖσθαί φασιν, ὡς δὴ ἄλλο ἄλλου ξυνεικόνων ἐς αὐτάς, οὗ ᾧ ἐβραχυλόγησε. μεγάλων μὲν οὖν ἠξιοῦτο κἀκεῖθεν πόλεων, ὁπόσαι αὐτὸν ἐπὶ σοφίᾳ ἐθαύμαζον· μείζοσι δ' οὐ βασιλέως. Ἀδριανὸς γάρ, σατράπην μὲν αὐτὸν ἀπέφηνεν ἐκ ἀφανῶν ἐθνῶν. κατέλεξε δὲ τοῖς δημοσίᾳ ἱππεύουσι, καὶ τοῖς ἐν τῷ Μουσείῳ σιτουμένοις. τὸ δὲ Μουσεῖον, τράπεζα Αἰγυπτία, ξυγκαλοῦσα τοῦ οὐ πάσῃ τῇ γῇ ἐλλογίμους. πλείστας δ' ἐπελθὼν πόλεις, καὶ πλείστοις ξυνομιλήσας ἤθεσιν, οὔτε ἐρωτικήν ποτε αἰτίαν ἔλαβεν, οὔτε ἀλαζονα, ὡς τοῦ σωφρονέστατός τε φαίνεσθαι, καὶ ἐφεστηκώς. οἱ δὲ ἀναπείθοντες Διονυσίῳ τὸν Ἀραάσπην, τὸν τῆς Πανθίας, ἐρῶντα,

tantur humana, neque edocta discerемus, si memoria cum hominibus ipsa conuersaretur. Quam siue matrem, siue filiam [temporis] appellare opus est, ne contendamus cum poëtis: sed esto vt libitum fuerit. Quis porrò ita minimè malus, & gloriæ suæ aduersarius inter doctos adscriptus, vt tanquam præstigiator inter adolescentes ea criminetur, quæ rectè edoctus fuerit? Vnde igitur audientibus hæc memoriæ vis proposita est? Dionysij enunciata inexplebilem afferre voluptatem videbantur, & sæpe eadem iterare cogebatur, cùm perciperet auditores auscultatione exhilarari. Qui autem ex iuuenibus dociliores erant ingenio, eius sententias imprimebant animo, atq; exercitatione potius quàm memoria comprehensa aliis recitabant. Vnde memores nuncupabantur, tanquam id arte didicissent. hinc plerique impulsi, Dionysij declamationes, centonũ instar textas esse dicunt, quasi alius aliud in eas contulerit; vbi breuiter locutus est. Magnis igitur honoribus ab illis ciuitatibus affectus est, quæcunque sapientiam eius admirabantur: maximis autem ab Imperatore decoratus. Adrianus enim eum non humilium gentium satrapam designauit. Item inter viros equestris ordinis censeri voluit, & eos qui in Musæo alebantur. Musæum autem Ægyptia mensa erat, quæ ex omni terrarũ orbe eloquentissimos quosque viros conuocabat. Cùm plurimas ciuitates adiisset, & cum gentibus diuersorũ morum versaretur, neque crimen vnquam ob amores, neque ob superbiã subiit, eo quòd temperantissimus & modestissimus videretur. Qui autem Dionysio imponunt Araspam Panthiæ amatorẽ,

Dionysij profectò numeros ignorant, ignorántque aliam interpretandi industriam, & artis enthymemátum inscij imperitíque sunt. Non enim Dionysij est lucubratio ista, sed Celeris artium scriptoris. Celer enim iste, imperatoriarum epistolarum scitus magister fuit: in declamando autem non satis exercitatus. ceterùm adolescentiæ tempore Dionysio aduersatus est. Neque illa mihi prætermittenda sunt, quippe quæ Aristæus Græcorum antiquissimus eorum qui ævo meo vixerunt, audiuerit, qui de Sophistis plurima nouerat. Dionysius in magno gloriæ splendore iam consenescebat: Polemon verò ipso celebritatis flore vigebat, Dionysio nondum notus. hic Sardis peregrinabatur, vt in centumuirali iudicio, quo Lydia defendebatur, causam ageret. Cùm Dionysius Sardis vesperi aduentasset, Dorionem Cretensem hospitem suum rogauit: Dic mihi (inquit) Dorion, éstne hic Polemon. At Dorion, Vir (inquit) Lydorum ditissimus de facultatibus suis periclitans, patronum è Smyrna duûm talentorum mercede Polemonem conduxit, & cras causam aget. Ad hæc Dionysius, Quale, inquit, lucrum dixisti? si mihi Polemonem auscultare licuerit: cùm nondum eius experimentum habuerim. Videtur, inquit, te percellere Dorion, adolescens magnum iam nomen adeptus. Imò ne dormire quidem per Mineruam permittit, (inquit Dionysius) sed in saltum cor, mentémque ducit; dum cogito quammulti laudatores eius sint: atque hi quidem os ipsius duodecim canalibus scaturire putant: alij etiam linguam vlnis, veluti Nili ascen-

A ἀήκοοι μὲν τῶν τοῦ Διονυσίου ῥυθμῶν, ἀήκοοι δὲ τῆς ἄλλης ἑρμηνείας, ἄπειροι δὲ τῆς τῶν ἐνθυμημάτων τέχνης. οὐ γὰρ Διονυσίου τὸ φρόντισμα τοῦτο, ἀλλὰ Κέλερος τοῦ τεχνογράφου. ὁ δὲ Κέλερος, βασιλικῶν μὲν ἐπιστολῶν ἀγαθὸς σοφιστής, μελέτης δὲ καὶ ἀποχρῶν, Διονυσίῳ τὸν τῆς μειρακίου χρόνον διάφορος. μὴ δὴ σιωπᾶν μοι δοκεῖ. Ἀριστὰς γε

B ἀκροασάμενος αὐτὰ πρεσβυτάτου τῶν καθ' ἡμᾶς Ἑλλήνων, καὶ πλεῖστα ὑπὲρ τῶν σοφιστῶν εἰδότος, ἐγήρασκε μὲν ὁ Διονύσιος τῇ δόξῃ λαμπρᾷ, νέος δὲ ἔτι ἀκμὴν ὁ Πολέμων, οὔπω γιγνωσκόμενος τῷ Διονυσίῳ. καὶ ἐπεδήμει ταῖς Σάρδεσι, ἀγορῶν δίκην ἐν τοῖς κατὰν ἀνδράσιν, ὑφ' ὧν ἐδικαιοῦτο ἡ Λυδία. ἑσπέρας οὖν ταῖς Σάρδεσιν ἦκον ὁ Διονύσιος, ἤρετο Δωρίωνα τὸν Κλήνιον, ξένον ἑαυτοῦ. εἶπέ μοι, ἔφη ὁ Δωρίων, ἔστι

C Πολέμων ἐνταῦθα; ὁ δὲ Δωρίων, ἀνὴρ ἔφη, πλουσιώτατος τῶν ἐν Λυδίᾳ, κινδυνεύων περὶ τῆς οὐσίας, ἄγει σωτήριον τὸν Πολέμωνα ἀπὸ Σμύρνης, πείσας δι' ἀλλήλων μισθῷ, καὶ ἀγωνιεῖται τὴν δίκην αὔριον. καὶ ὁ Διονύσιος, οἷ, ἔφη, ἔρμαιον εἴρηκας, εἰ ἀκοῦσαί μοι ἔσται Πολέμωνος, οὔπω εἰς πεῖραν αὐτοῦ ἀφιγμένῳ. ἔοικεν, εἶπεν, ὁ Δωρίων σφέφειν σε ὁ

D νεανίας, εἰς ὄνομα ἤδη προβαίνων μέγα. καθεύδειν γε οὐκ ἐᾷ νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ἦ δ' ὁ Διονύσιος. ἀλλ' εἰς πήδησιν ἄγει τὴν καρδίαν, καὶ τὴν γνώμην, ἐνθυμουμένῳ ὡς πολλοὶ ἐπαινέται αὐτοῦ. καί τοῖς μὲν, δωδεκάκρουνον δοκεῖ τὸ σῶμα, οἱ δὲ, καὶ πήχεσι διαμέζουσι τὴν γλῶτταν, ὥσπερ τὰς τοῦ Νείλου ἀνά-

βάσης. σὺ ὃ ταύτην ἀσαμό μοι τ φρον- A
πίδα, εἰ πὼν τ μὴ πλέον, τ ἧττον ἐν ἐ-
μοί τ, κἀκείνῳ καθώρακας. ὁ δὲ Δω-
ρίων μάλα σωφρόνως, αὐτὸς, εἶπεν,
ὦ Διονύσιε, σαυτῷ τε, κἀκείνῳ δικά-
σαις ἀμείνον. σὺ γὰρ ἐκ τοῦ σοφίας, οἷος
σαυτὸν τ γιγνώσκειν, ἕτερόν τ μὴ ἀγνοῆ-
σαι. ἤκουσεν ὁ Διονύσιος ἀγωνιζομένῳ
τινὶ δίκην. κ᾽ ἀπιὼν τ δικαστηρίου, ἰσχνὸς,
ἔφη, ἀθλητὴς ἔχει· ἀλλ᾽ ἐκ παλαί-
στρας. ταῦτα ὡς ἤκουσεν ὁ Πολέμων, B
ἦλθε μὲν ἐπὶ θύρας τ Διονυσίου, μελέ-
την αὐτῷ ἐπαγγέλλων. ἀφικομένου δὲ
διαπρεπῶς, ἀγωνιζόμενος, προσῆλθε
τῷ Διονυσίῳ· καὶ αὐχήσας τ ὦμον, ὡς-
περ οἱ τ σταδιαίας πάλης ἐμβιβάζοντες,
μάλα ἀσείως ἀπετώθασεν, εἰπὼν, ἦ δ᾽
ποτ᾽ ἦσαν ἄλκιμοι Μιλήσιοι. ἀνδρῶν
μὲν οὖν ἐπιφανῶν, πᾶσα γῆ τάφος. C
Διονυσίου δὲ σῆμα, ἐν τῇ ἐπιφανεστάτῃ
Ἐφέσῳ. τέθαπται γὰρ ἐν τῇ ἀγορᾷ κατ᾽ ἀ-
κρωτήριον τ Ἐφέσου, ἐν ᾗ κατεβίω,
παρθένους τ πρῶτον βίον ἐν Λέσβῳ.

ΛΟΛΛΙΑΝΟΣ.

Λολλιανὸς ὁ Ἐφέσιος, πρῶτος μὲν
τ Ἀθήνησι θεάτρου τοῦτο· πρῶτος δὲ
τ Ἀθηναίων δήμου, στρατηγήσας αὐτοῖς
τινὶ ἐπὶ τ ὅπλων. ἡ δὲ ἀρχὴ αὕτη, πά-
λαι μὲν κατέλεγέ τ, καὶ ἐξῆγε ἐς τὰ D
πολέμια· νυνὶ δὲ σφῶν ἐπιμελεῖται, καὶ
σίτου ἀγορᾶς. θορύβου δὲ καθεστηκότος
ἐπὶ τὰ ἀρτοπώλια, καὶ τ Ἀθηναίων
βάλλειν αὐτὸν ὡρμηκότων, Γάδειρος
ὁ κύων ὁ μετ᾽ ταῦτα ἐν Ἰσθμῷ φιλοσο-
φήσας, ὑποβρυχὼν ἐς τοὺς Ἀθηναίους, καὶ
εἰπὼν Λολλιανός, οὐκ ἔστιν ἀρτοπώλης,
ἀλλὰ λογοπώλης, διέχεεν οὕτω τοὺς Α-

sus, dimetiuntur. Tu autem mihi hanc deme sollicitudinem, si quid plus minúsve in me & in illo perspexeris. Tum Dorion modestissimè respondens: Id ipse (inquit) Dionysi tibi atque illi melius disceptabis. Tu enim ea sapientia præditus es, vt teipsum noscas, & alium non ignores. Dionysius eum in iudicio disceptantem audiuit. & inde abiens: Robur (inquit) habet Athleta iste, sed non à palæstra. Hæc vt Polemon accepit, ad Dionysij continuò ianuam properauit, vt ei declamationem indiceret: & cùm magnificè decertaturus veniisset, humeris innitens, non secus atque illi, qui palæstram in stadio inituri sunt, perurbanè iocatus ait, Olim fuere strenui Milesij. Virorum certè illustrium omnis terra sepulchrum. Dionysij tumulus in nobilissima Epheso situs est: namque in foro iuxta Ephesi præcipuum locum, vbi ætatem degerat, sepultus est. Institutus porrò primo tempore adolescētiæ in Lesbo fuerat.

LOLLIANVS.

Lollianus Ephesius, primus Athenis in subsellio præsedit: & Athenienſi populo in expeditione præfuit. Hæc verò præfectura olim quidem censum faciebat, & ad bellum educebat. nunc annonã & fori cibaria curat. Cùm verò tumultus vbi vendebantur panes ortus esset, & Athenienses ad eum percutiendum irruissent; Pancratius Cynicus, qui post hæc in Isthmo philosophatus est, cùm ad Atheniēses veniſſet, Non est Lollianus (inquit) panis venditor, sed verborum. hoc dicto, ita Athenienses exhilarauit & placauit,

vt lapides qui præ manibus erant, laxarẽt. Annona ex Theſſalia aduecta, cùm pecuniæ publicæ non extarent, ſuis familiaribus vt collectam erogarẽt autor fuit: hinc magna pecuniæ vis eſt collecta. atq; illud quidem viri fuit perquàm induſtrij, & in ciuili adminiſtratione ſolertis. Hoc autem iuſti, probi, & benecuoli. Nam pecunias, mercede auſcultationis remiſſa, collatoribus reddidit. Artificioſiſſimus, prudentiſſimúſque hic videbatur eſſe Sophiſta; cùm Epichirematicum argumẽtum in artificioſa excogitatione ſitum cumulatè elaboraret, ſeque commodè explicaret: in ſentiendo verò & ſententiis ordinandis minime ſuperuacuus fuit. Eius porrò orationis ſplendores interlucent, quæ fulgetri coruſcantis inſtar, repentè micando, deſinunt. Quòd cùm in omnibus quidem pateat, in his certè maximè. Nam cùm Leptinem ob legem accuſaret, quia ex Ponto frumentum Athenienſibus non deuehebatur, cum hoc vigore egit: *Os Ponti lege clauſum eſt, & Athenienſium annonam paucæ prohibent notæ. Idémque Lyſander nauali bello potens, Leptinéſque legiſlator præſtare poteſt.* Cùm Athenienſibus pecuniarum inopia de vendendis inſulis decernentibus intercederet, ſic ſpiritum ſumpſit: *Solue (ô Neptune) gratiam ſupra Delo debitam, & illi venditæ concede fugam.* Subitam promptámque orationem adhibebat, Iſæi more, cuius olim fuerat auditor. Mercedes generoſas exigebat; cùm congreſſus non declamatorios tantùm, ſed etiam præceptorios exhiberet. Duas enim ſtatuas ſortitus eſt, alteram in foro, in bre-

A Ἡιωαίοις, ὡς μθεῖναι τὸν λίθους, διὰ χρῶν αὐτοῖς ὄντας. σίτου ἢ σὶ Θεσσαλίας ἐσπλυκότος, ἢ χρημάτων δημοσίᾳ οὐκ ὄντων, ἐπέδειξεν ὁ Λολλιανὸς ἔρανον τοῖς αὑτῷ γνωρίμοις. ⁊ χρήματα συνηθροίσθη. ⁊ τοῦτο μὲν, ἀνδρὸς εὐμηχάνου δόξῃ, ⁊ σοφῷ τὰ πολιτικά· σκεῖνο ἢ, δικαίου τε, ἢ εὐγνώμονος. τὰ γὰρ χρήματα, ταῦτα τοῖς ξυμβαλλομένοις ἀπέδωκεν, ἐπανεὶς τ' μισθὸν τῆς ἀκροάσεως. ἔδοξε ἢ ὁ σοφιστὴς εἶναι, τεχνικώτατός τε, καὶ φρονιμώτατος, τὸ ἐπιχρηματικὸν ἐν ἐπινοίᾳ τεχνικῇ κείμενον ἱκανῶς ἐκπονῆσαι, καὶ ἑρμηνεῦσαι μὲν ἀποχρῶν. νοῆσαί τε, καὶ τὰ νοηθέντα τάξαι, ἀπέριτος. διαφαίνοντας δὲ τοῦ λόγου καὶ λαμπρότητες λήθουσαι ταχέως, ὥσπερ τὸ τῆς ἀστραπῆς σέλας· δηλοῦσαι ἢ τοῦτο,

B

C ἐν πᾶσι μὲν, μάλισα ἢ ἐν τοῖσδε· κατηγόρουν μὲν γὰρ τοῦ Λεπίνου διὰ Ⓜ νόμον, ἐπεὶ μὴ ἐφοίτα τοῖς Ἀθηναίοις σὶ τοῦ Πόντου σῖτος, ὧδε ἠκίασε· κέκλεισται τὸ στόμα τ' Πόντου νόμῳ· ⁊ τὰς Ἀθηναίων ληφὰς, ὀλίγαι κωλύουσι συμβολαί· καὶ τὸν Ⓜ δυνάστην Λύσανδρον ναυμαχῶν, καὶ Λεπίνης νομοθετῆσαι. ἀπλέγων δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἀπορίᾳ χρημάτων βουλομένοις πωλεῖν τὰς νήσους, ὧδε ἐπῳδυσε· λῦσον, ὦ Ποσειδον τ' ἐπὶ Δήλῳ χάριν, συνχώρησον αὐτῇ πωλουμένῃ φυγεῖν. ἐχαρίζε μὲν οὖν κῦ Ⓜ Ἰσαίῳ. οὗ δὴ καὶ ἠκροάσατο. μισθοὺς δὲ λαμβάνων Ἀθηναίους ἐτρεφόμενος, τὰς συνουσίας οὐ μελέτηρας μόνῳ, ἀλλὰ καὶ διδασκαλικὰς παρέχων. εἰκόνες δὲ αὐτῷ Ἀθηναῖοι, μία μὲν, ἐπ' ἀγορᾶς, ἑτέρα

D

δὲ ἐν τῷ ἄλσει τῷ μικρῷ, ὃ αὐτὸς λέγεται σὺν φυτεῦσαι.

A ui nemore alteram, quod quidem ipse plantasse dicitur.

ΜΑΡΚΟΣ.

Οὐδὲ τὸν Βυζάντιον σοφιστὴν παραλείψω Μάρκον· ὑπὲρ οὗ καὶ ἐπιπλήξαιμι τοῖς Ἕλλησιν, εἰ τοιόσδε γιγνόμενος, ὁποῖον δηλώσω, μήπω τυγχάνει τῆς ἑαυτοῦ δόξης. Μάρκῳ τοίνυν ἡ ἀναφορὰ τοῦ γένους, ἐς τὸν ἀρχαῖον Βύζαντα. πατὴρ ὁμώνυμος, ἔχων θαλαττιουργοὺς οἰκέτας ἐφ' ἱερῷ. τὸ δὲ ἱερόν, παρὰ ταῖς σκόλοπας τοῦ Πόντου. διδάσκαλος δὲ αὐτῷ, Ἰσαῖος ἐγένετο. παρ' οὗ καὶ τὸ κατὰ φύσιν ἑρμηνεύειν μαθὼν, ἐπεκόσμησεν αὐτῷ ὡραϊσμένῃ προσώπῳ τῷ παράδειγμα ἱκανώτατον τοῦ Μάρκου ἰδέας, ὁ Σπάρτης ὁ ξυμβαλοῦσι τοῖς Λακεδαιμονίοις μὴ δέχεσθαι ἀπὸ σφακτηρίας γυμνοὺς ἥκοντας. τῆς δὲ τοῦ εὐσεβείας, ἧρξατο ὧδε. ἀνὴρ Λακεδαιμόνιος μέχρι γήρως φυλάξας τὴν ἀσπίδα, ἡδέως μὲν ἂν σὺν γυμνοῖς τούτοις ἀπέκτεινεν. ὅς γε δὴ καὶ τὰς διαλέξεις ὅδε ἀνὴρ ἐγύμνου, ξυμβαλεῖν ὅτι σὺν τῷ δι. διδάσκων γὰρ περὶ τοῦ τῶν σοφιστῶν τέχνης, ὡς πολλὴ, καὶ ποικίλη, παράδειγμα τοῦ λόγου τὴν Ἶριν ἐποιήσατο. ἤρξατο δὲ τοῦ διαλέξεως ὧδε. ὁ τὴν Ἶριν ἰδὼν ὡς μὲν χρῶμα, καὶ εἶδεν ὡς χρὴ θαυμάσαι. ὁ δὲ ὅσα χρώματα, μᾶλλον ἐθαύμασεν. οἱ δὲ τὴν διάλεξιν ταύτην Ἀλκινόῳ τῷ Στωϊκῷ αὐαπτόντες, διαμαρτάνουσι μὲν ἰδέας λόγου, διαμαρτάνουσι δὲ ἀληθείας, ἀδικώτατοί δ' αὖ θεάτων εἰσὶ, προσαφαιρούμενοι τὸν σοφιστὴν, καὶ τὰ οἰκεῖα. τὸ δὲ τοῦ ὀφρύων ἦθος, καὶ ἡ τοῦ περι-

MARCVS.

Ne Byzantium quidem Sophistam Marcum omiserim, cuius gratia, etiam Græcos increparim, si cùm talis extiterit, qualem fuisse docebo, haudquaquam sua fruatur gloria. Marci profectò genus, ad priscum Byzantem refertur. Pater eodem nomine appellatus, multos per mare negociantes apud sacellum famulos habuit; quod quidem est iuxta Ponti ostia. Præceptor eius Isæus fuerat: à quo etiam natura duce eloquentiam edoctus, eam pereleganti mansuetudine exornauit. Ideæ Marci Spartiates accommodatissimum exhibuit exemplum, qui, ne nudos à Sphacteria venientes reciperent, Lacedæmoniis consuluit. In hac enim causa sic est exorsus, *Vir Lacedæmonius, qui ad senectutem vsque scutum seruauit, lubenter certè hosce nudos interfecisset.* Quis autem hic vir in disputationibus fuerit, ex his coniicere licet. Nam cùm de Sophistarum arte dispiceret, & quàm multa & varia sit, edoceret, pro exemplo orationis, Irim proposuit; & hinc disputationis sumpsit initium: *Qui Irim vidit, vt colorem vnum, non nouit vt par est mirari: qui autem multis coloribus insignem intuetur, longè magis admiratur.* Verumenimuero qui Alcinoo Stoïco disputationem istam tribuunt, à genere orationis aberrant, imò sunt à veritate penitus alieni: quando hominum sunt iniustissimi, qui Sophistæ etiam propria auferunt. Superciliorum verò modus, & personæ cogitabundæ

ſtatus Marcum Sophiſtam oſten- A dit. Semper enim mente aliquid cogitabat, & ſe in iis quæ ad promptè dicendum iuuarent, exercebat. Hoc oculorum ſtatu patuit, qui in arcanis notionibus perſæpe infixi erant: ídq; ab ipſo quoque aſſenſum eſt. Interrogante enim quodam è ſociis, quomodo ſe heri exercuiſſet: Apud me quidem, inquit, ſatis pro dignitate: apud familiares autem minus. Cùm ille reſponſum admiraretur, Ego (inquit Marcus) B etiam operoſa vtor taciturnitate: ac duæ aut tres cauſæ me ſollicitant ſuper vnam, quam in communi certamine agito. Barbam & comam ſordidam habuit, quare aggreſtior quàm vir catus & conſultus multis eſſe videbatur. Hoc etiam Polemoni Sophiſtæ contigit, vt ita de Marco ſentiret. Nam cùm iam clarus eſſet, atque Polemonis ſcholam adiſſet; conſidentibus iis qui ad auditoriũ conuenerant, quidam eum C agnoſcens vicino oſtendit; & alius alteri: tum Sophiſtam Byzantium eſſe, omnibus patefactum eſt. quare Polemone controuerſias petente, omnes in Marcum vt aliquid proponeret, conuerſi ſunt. Hic cùm Polemon diceret, quid in ruſticum intuemini? nullam enim iſte dabit cauſam. Marcus ſublata voce, vt ſolebat, cum toruo intuitu, Proponam (inquit) & declamabo. vnde Polemon arrepta anſa, & Dorica eius oratione percepta, multa & magna in virum diſſeruit, & mirabilia, prout tempus poſtulabat, protulit. Cùm igitur declamaſſet, declamantémque hominem audiuiſſet, & admiratus eſt ipſe, & aliis quoque admirationem mouit. Poſt hæc cùm Marcus Megaram

σώπτε σύννοια, Σοφιστὴν ἐδήλωσε τὸν Μάρκον. ἠν γὰρ ἐπίτηδες ἀεί τι ἐπισκοπῶν τῇ γνώμῃ, καὶ ἀναπαλαίων ἑαυτὸν τοῖς ἐς τὸ διαλέγεσθαι ἀρκοῦσι. καὶ τοῦτο ἐδηλοῦτο μάλιστα τῇ τοῦ ὀφθαλμοῦ στάσει πεπηγότων τὰ πολλὰ ἐς ἀπορρήτους ἐννοίας, ὡμολογήθη δὲ καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνδρός. ἐρομένου γάρ τινος αὐτὸν τῶν ἐπιτηδείων, ὅπως χθὲς ἐμελέτα, ἐπ' ἐμαυτοῦ μὲν ἔφη, λόγου ἀξίως, ἐπὶ δὲ τῶν γνωρίμων, ἧττον. θαυμάζοντος δὲ τοῦ ἀποκρίσιν, ἐγὼ, ἔφη ὁ Μάρκος, καὶ τῇ σιωπῇ ἐνεργῷ χρῶμαι, καὶ γυμνάζουσί με δύο, καὶ τρεῖς ὑποθέσεις ἐπὶ τὸν μίαν, ἣν ἐς τὸ κοινὸν ἀγωνίζομαι. ἀγνάθους δὲ, καὶ κόμης, αὐχμηρῶς εἶχεν. ὅθεν ἀγροικότερος ἀνδρὸς πεπυμένου ἐδόκει τοῖς πολλοῖς. τοῦτο δὲ καὶ Πολέμων ὁ Σοφιστὴς ὡς εἶδε αὐτὸν ἔπαθε. προῆλθε μὲν γὰρ ἐς τὸν τοῦ Πολέμωνος διατριβὴν, ὀνόματος ἤδη ὤν. ξυνηθροισμένων δὲ τῶν ἐς τὸν ἀκροατηρίων, ἀναγνοὺς τὰς αὐτὸν διεμύουσι τῷ πέλας, ὁ δὲ τῷ πλησίον. καὶ διεδόθη ἐς πάντας ὅτι ὁ Βυζάντιος εἴη Σοφιστής. ὅθεν τὸν Πολέμωνος αἰτιωμένους τὰς ὑποθέσεις, ἐπεστρέφοντο πάντες ἐς τὸν Μάρκον, ἵνα προβάλοι. τὸν δὲ Πολέμωνος εἰπόντος, τί ἐς τὸν ἄγροικον ὁρᾶτε; οὐ γὰρ δώσει γε οὗτος ὑπόθεσιν· ὁ Μάρκος ἐπιβλέψας τῇ φωνῇ ὥσπερ εἰώθει, καὶ πρὸς βλέψας, καὶ προβαλοῦμαι, ἔφη, καὶ μελετήσομαι. σὺν δὲν ἐλὼν ὁ Πολέμων, καὶ ξυνεὶς δωρεαζόντος, διελέχθη ἐς τὸν ἄνδρα πολλά τε, καὶ μεγάλα, καὶ θαυμάσια ἐφιεὶς τῷ καιρῷ. μελετήσας δὲ, καὶ μελετῶντος ἀκροασάμενος, καὶ ἐθαυμάσθη, καὶ ἐθαύμασε. μετὰ ταῦτα γὰρ ἦκων ὁ Μάρκος

ἐς τὰ Μέγαρα (οἰκισαὶ δὲ Βυζαντίων) ἐ- A
ξησίαζον μὲν οἱ Μεγαρεῖς πρὸς τὸν
Ἀθηναίους ἀκριβέσαις ταῖς γνώμαις,
ὡς περ ἐπὶ τῦ πινακίου ἐπ' αὐτοῦ γε-
γραμμένοις, ἐς δὲ ἐδέχοντο σοφὰς ἐς τὰ
Πύθια τὰ μικρὰ ἥκοντας. ὡς δὲ
ἐς μέσους ὁ Μάρκος, ἕτω τοι μὲν ἐρμοσε
τοῦ Μεγαρέας, ὡς ἀνοίξαι πείσαι τὰς
οἰκίας, καὶ δέξασθαι τοὺς Ἀθηναίους ἐπὶ
γυναῖκας τε, καὶ παῖδας. ἠγάσθη αὐτὸν ἐς B
Ἀδριανὸς ὁ αὐτοκράτωρ πρεσβεύοντα
ὑπὲρ Βυζαντίων, ἐπὶ πλόταις τε πάλαι βασιλέων γεγομένοις ἐρηται αὐξῆσαι.

ΠΟΛΕΜΩΝ.

Πολέμων ὁ σοφιστὴς, οὔθ' ὡς οἱ πολλοὶ δοκοῦσιν, Σμυρναῖος, οὐθ' ὡς τινες εἰ Φρυγῶν, ἀλλ' ἐγένετο αὐτὸν Λαοδίκεια ἡ ἐν Καρίᾳ. ποταμῷ περίοικος Λύκῳ· μεσογεία μὲν, δυνατωτέρα δὲ τὸν ἐπὶ θαλάττῃ. ἡ μὲν δὴ τοῦ Πολέμωνος οἰκία. πολλοὶ ὕπαθοι, καὶ ἔτι ἐρασταὶ αὐτοῦ, πολλαὶς* μὲν πόλεσι, διαφερόντως δὲ ἡ Σμύρνα. οὗτοι γὰρ ἐν μειρακίῳ καταδύντες τὴν ἐν αὐτῷ μέγα, πάντας τοὺς οἴκοι στεφάνους ἐπὶ τὴν τοῦ Πολέμωνος κεφαλὴν συνήνεγκαν, αὐτῷ τε ψηφισάμενοι, καὶ γνώμῃ, τὰ οἴκοι ζηλωτά. περιεθήκατο γὰρ τοῦ Ἀδριανοῦ Ὀλυμπίων ἕδραν D
ἐδωσαν τῷ ἀνδρὶ, καὶ* ἐγγόνοις, ἐς τὴν ἱερᾶς τριήρους ἐπιβατεύειν. πέμπεται γάρ τις μηνὶ ἀνθεστηριῶνι μεταρσία τριήρης ἐς ἀγορᾶν· ἣν ὁ τοῦ Διονυσίου ἱερεὺς οἷς κυβερνήτης εὐθυῶν, πείσματα καὶ θαλάττης λύουσαν. συνδιάζων τῇ Σμύρνῃ, τάδε αὐτῇ ὤνησε. πρῶτον μὲν, τὴν πόλιν πολυανθρωποτάτην αὐ-

A venisset, Megarenses, (qui Byzantiorum conditores fuere) aduersus Athenienses acerrimis sententiis sæuiebant, quasi tabella recens in ipsos scripta: eósque ad parua Pythia venientes non admittebant. Vbi cùm in medium Marcus venisset, ita Megarensium animum composuit, vt aperiendas domos, & Athenienses cum liberis & vxoribus recipiendos esse persuaserit. Hunc Adrianus Imperator, ad augendas B virtutes, omnium imperatorũ maximè idoneus ac propésus, pro Byzantinis legatione fungentem admiratione prosequutus est.

POLEMON.

Polemon Sophista, neque Smyrnæus (vt multi opinantur) neque Phryx fuit, vt nonnulli putant: sed Laodicéa, Cartiæ ciuitas, eum tulit Lyco fluuio vicina: Mediterranea, & maritimarum ciuitatum potentissima fuit. Hæc igitur domus est C Polemonis, multíque eum summi viri, multæque ciuitates amarunt, præsertim Smyrna. Nam cùm Smyrnæi ab adolescentia aliquid in eo magnum inspicerent, omnes quas domi coronas habebant, in Polemonis caput congerebant, & ipsi vltrò contribuentes, & generi, quæ domi præclara & expetenda esse solent. Viro huic & posteris datum est in Adriani Olympiis præsidere: & sacram triremem conscendere. Nouendinali namque mense triremis elata in forũ mittebatur, quam Dionysij sacerdos tanquam gubernator, cùm funem erat è littore solutura, regebat. Cùm Smyrnæ studiis incumberet, in hisce vrbi profuit. Primùm quidem vt ciuitas longè populosior quàm antea

* πολλαῖς
* ἐκγόνοις.

videretur, vndique ex continenti & insulis ad ipsam confluente iuuentute non incastigata & tralatitia, sed electa atque pura: deinde concordem & à seditionibus liberam fecerit rempublicam. Nam ante hac intestina factione Smyrna laborauerat, & montani cum maritimis dissidebant. quare maximo in pretio ciuitati fuit, & legationum munere ab ea exornatus, ad reges sæpè profectus est, & de morib. specimen edidit. Itaque Adrianum erga Ephesios propensum, ad Smyrnæorum fauorem vsque adeò pellexit, vt vno die mille myriadas in illorum ciuitatẽ impenderit. Ex quibus emporia annonæ, & gymnasium omnium quæ in Asia sunt præstantissimum, constructa sunt: item templũ in promontorio situm longissimi prospectus, quod quidem contra Mimanta stare videtur. Hic præterea errantes publicè obiurgabat, & prudentiæ præcepta quamplurima tradens iuuabat. Iniuriam similiter, omnémque superbiam, eò magis extirpabat, quo magis ab Ionicis morib. videretur aliena. Quinetiam illud perutile instituit. Lites inuicem exortas pecuniarum causa non exilio mulctandas, sed domi dirimendas censuit. Adulterorum verò crimina & sacrilegorum. Item homicidarum, quibus neglectis piacula nascuntur, non tantùm exigi, sed à Smyrna extirpari iussit. Iudicis enim hæc egent gladium tenentis. Causæ quas ex pluribus habebat, sunt, quòd impedimenta multa iter peragentem, sequerentur. Multi nimirum equi, multíque clientes, & multa denique ac varia canum multitudo diuersos venatus inuestigantium. Ipse autem in bigis argenteo freno

τῆς Φαίνεδος, νεότητος αὐτῆς ἐπιῤῥεούσης ἐξ ἠπείρων τε, καὶ νήσων, οὐκ ἀκολάστου, καὶ ξυγκλυδος, ἀλλ' ἐξελεγμένης τε, καὶ καθαρᾶς· ἔπειτα ὁμονοοῦσαν, καὶ ἀστασίαστον πολιτεύειν. τὸν γὰρ πρότερον χρόνον, ἐστασίαζεν ἡ Σμύρνα, καὶ διεκέκειντο οἱ ἄνω πρὸς τοὺς ἐπὶ θαλάττη. πλείστου δ' ἄξιος τῇ πόλει καὶ τὰ πρεσβευτικὰ ἐχρῆτο, φοιτῶν τε πρὸς τοὺς αὐτοκράτορας, καὶ προαγωνιζόμενος τῶν ἠθῶν. Ἀδριανὸν γοῦν προσκείμενον τοῖς Ἐφεσίοις, οὕτω τι μετεποίησε τοῖς Σμυρναίοις, ὡς ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ χιλίας μυριάδας ἐπανθλῆσαι αὐτὸν τῇ πόλει. ἀφ' ὧν τάτε τοῦ σίτου ἐμπόρια ἐξεποιήθη, καὶ γυμνάσιον τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν μεγαλοπρεπέστατον, καὶ νεὼς τηλεφανὴς ὁ ἐπὶ τοῦ ἄκρας, ἀντικρὺς δοκῶν τῷ Μίμαντι, καὶ μὴν τοῖς ἀμβατανομένοις δημοσίᾳ ἐπιπλήττων, καὶ κατὰ φύσιν πλείστα νουθετῶν, ὠφέλει. ὕβριν τε ὁμοίως ἐξῄρει, καὶ ἀγερωχίαν πᾶσαν, τοσούτῳ πλέον, ὅσῳ μηδὲ τοῦ Ἰωνικοῦ ἀπεδίδου. ὠφέλει δ' ἂν κἀκεῖνα δή που, δίκας τὰς πρὸς ἀλλήλους οὐκ ἀλλοσέ πη* σὺν φοιτᾶν, ἀλλ' οἴκοι ἔπαυε. λέγω δὲ τὰς ὑπὲρ χρημάτων. τὰς γὰρ ἐπὶ μοίχοις, καὶ ἱεροσύλοις, καὶ σφαγέας, ὧν ἀμηχάνων ἄγη φύεται, οὐκ ἐξάγειν προσεκελεύετο μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐξωθεῖν τῆς Σμύρνης· δικαστοῦ γὰρ δεῖας αὐτὰς, ξίφος ἔχοντος. καὶ ἡ αἰτία δὲ, ἵππων ἐν τῷ πολλῶν εἶχεν, ὡς ὁδοιπορουῦσι αὖτῳ πολλὰ μὲν συνοφόρα ἕποιτο. πολλοὶ γὰρ ἵπποι, πολλοὶ δ' οἰκέται, πολλὰ δὲ ἔθνη κυνῶν, ἄλλα ἐς ἄλλην θήραν. αὐτὸς δ' ἐπὶ ζεύγους ἀργυροχα-

* ἐν. ἀκροτ. φοῖ.

λίνῳ Φρυγίῳ πνὸς, ἢ Κελτικοῦ πορθύοιτο· θύκλφαν τῇ Σμύρνῃ ἐπραπε. πόλιν γὰρ δὴ λαμπρωῖ μὲν ἀγορᾷ, καὶ καταστκευῇ μεγαλοπρεπὴς οἰκοδομημάτων· λαμπρωῖ δ' οἰκία δὲ πεφάνθαι. οὐ γὰρ μόνον δίδωσι πόλις ἀνδρὶ ὄνομα, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ ἄρνυται ἐξ ἀνδρός. ἐπεσκοπεῖτο δὲ καὶ τὴν Λαοδίκειαν ὁ Πολέμων, θαμίζων ἐς τὴν αὐτοῦ οἶκον, καὶ δημοσίᾳ ὠφελῶν ὅ, τι ἠδυνάτο. τὰ μὲν δὴ βασιλέων ἄνωθεν, τοιαῦτα. Τραϊανὸς μὲν αὐτοκράτωρ, ἀτελῆ πορθμείας διὰ γῆς, καὶ θαλάττης. Ἀδριανὸς δὲ, καὶ τοῖς ἀπ' αὐτοῦ πᾶσι. κατέλεξε δὲ αὐτὸν καὶ τῷ τῶν Μουσείων κύκλῳ ἐς τὴν Αἰγυπτίαν σίτησιν. ἐπὶ τούτοις Ῥώμης ἀπολαβὼν μυριάδας πέντε, καὶ εἴκοσι μυριάδας, ὑπερανέδωκε πάντα χρήματα, ὥστε εἰπόντος ὡς δέοιτο, οὔτε προσαπὼν ὡς δώσοι. *αἰτιωμένης δὲ αὐτὸν τῆς Σμύρνης, * * ἐς τὸ αὐτὸ ἡδὺ καταθέμενον, ἔπεμψεν ὁ αὐτοκράτωρ ἐπιστολὴν ὧδε ξυγκειμένην, Ἀντωνῖνος Πολέμωνι. τὰ ἐπιδοθέντων ὑπ' ἐμοῦ χρημάτων, ἐμοὶ τοὺς λογισμοὺς ἔδωκε. ταῦτα εἰ καὶ συγγνώμην ἐρεῖ τις, καὶ ἐμοὶ δή που συγγνώμην αὐτὸν τιθὼ ἐπὶ τοῖς χρήμασι, μὴ καὶ ἐς τὸ πρόσχον τὴν ἄλλης ἀρετῆς θαυμάσαι. τὸ δὲ Ἀθήνησιν Ὀλύμπιον, δι' ἐξήκοντα, καὶ πεντακοσίων ἐτῶν ἀποτελεσθέν, καθιερώσας ὁ αὐτοκράτωρ ὡς χρόνου μέγα ἀγώνισμα, ἐκέλευσε καὶ τὸν Πολέμωνα ἐφυμνῆσαι τῇ θυσίᾳ. ὁ δὲ, ὡς πρὸ εἰώθει, στὰς τοῦ ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τῆς ἤδη παρεσκευασμένης συνοίας, ἐπαφῆκεν ἑαυτὸν τῷ λόγῳ· καὶ ἀπὸ τῆς κρηπίδος τοῦ νεὼ διελέχθη πολλὰ, καὶ θαυμάσια, παρεσκευασμένος ποιεῖσθαι τοῦ λόγου, μὴ ἀθρεὶ τιθὼ παρὰ αὐτοῦ ὁρ-

A ornatis, Phrygiis Celticísve quibusdam veheretur: ita Smyrnæ famam præstitit. Ciuitatē enim forum illustrat, & magnifica ædificantiū structura. Item excultissimæ ædes illustrāt. Neq; solùm ciuitas viro nomen affert, verumetiā à viro sæpe nomen accipit. Inuisit etiam Laodicéā Polemo, domum suam frequentans, & quacuncumque in re potuit, reipublicæ fuit adiumento. Hæc ab imperatoribus ipsi concessa sunt. A Traiano imperatore transitus terra, marique immunis. Ab Adriano idem omnibus quoque illius posteris datum est: quinetiam in Musæi circulo, ab eo annumeratus, & ad tesseram frumenti Ægyptiacam admissus est. Cùm Romæ quinque & viginti myriadas reposceret, insuper omnem pecuniam dedit, cùm neque dixisset vt opus haberet, neque affatus esset, vt daret. Expostulante de ipso Smyrna * * * ob suaue depositū? Antoninus Imperator, epistolam ita compositam misit: *Polemon pecuniarum à me vobis traditarum mihi rationem reddidit.* hæc si quis veniam dixerit, ne ipse quidem veniam ob pecunias, neque ob ceterarum virtutum præstantiam prorsus inueniet. Cùm Athenis Olympicum consecrasset annorum penè quingentorum curriculo peractum, Imperator, tanquam magnum temporis certamen Polemonem etiam sacrorum hymnos celebrare iussit. Hic autem, vt solebat, in sententias, quæ succurrebant, oculos intendens, orationem aggressus est, & à templi crepidine, multa & admiratione digna differuit: hinc ducto exordio, *Non sine numine hunc de se im-*

petum

petum ipsi contigisse. sibimet ipsi filium suum Antoninum conciliauit Imperatorem in sceptri traditione, *Deus è mortali factus*. Hoc autem quale fuerit, declarare opus est. Imperauit simul Asiæ Antoninus, & domi Polemonis desedit, quippe quæ Smyrnensium optima, & optimi quoque viri domicilium esset. Polemon verò noctu à peregrinatione rediens, apud fores exclamat, quòd rebus suis inhibitus, grauia pateretur: & Antoninum in aliam domum migrare coëgit. Quæ cùm Imperator cognouisset, de his nihil interrogauit, ne qua sæuitia vteretur; sed post hæc secum reputans mansueta sæpe ingenia ab vrgentibus & instigantibus irritari, super Polemone timuit, hinc factum est, vt in constitutionibus imperialibus diceret; *Polemon Sophista, consiliarius meus, huius mihi sententiæ autor fuit: dum benignè vt benefico faciens, veniã eum corollario compararet.* Ad hæc Antoninus de iis quæ acciderant cum Polemone, (subindicãs vtique se minimè exclusionis oblitum esse) perurbanè iocatus est: & concessis subinde honoribus in altum extulit, quasi sponderet se factum esse iniuriarum immemorem. Id quoque est ab eo non insulsè dictum. Nam Polemonem Romam profectum conueniens, complexúsque Antoninus: Date (inquit) Polemoni domicilium, néve quis inde eum eiiciat. cùm mimus tragœdiæ ab Olympiis, quæ in Asia celebrabãtur, quibus Polemon præfuerat, sed

A μὼ γλυέσθαι ⓐ. διήλαξεν αὐτῷ τῇ Ⓣ ἑαυτῷ παῖδα Αντωνῖν Ⓝ ὁ αὐτοκράτωρ, ἐν τῇ τῆ σκήπτρου παραδόσι θεὸς ἐκ θνητῆ γλυόμλυ Ⓖ. τουτὶ ὃ ὁποῖ Ⓝ, αὐάγκη δηλῶσαι. ἦρξε μὼ γὸ πάσης ὁμοῦ Ασίας ὁ Αντωνῖν Ⓖ, καὶ κατέλυσεν ἐν τῇ τῆ Πολέμων Ⓖ οἰκία ὡς ἀρίστῃ τῶν κτ πλὼ Σμύρναν, καὶ ἀρίστου ἀνδρός. νύκτωρ ὃ ἐξ ἀποδημίας ἥκων ὁ Πολέμων, ἐβόα B ἐπὶ θύραις, ὡς δηνὰ πάσχων, τῶν ἑαυτῷ εἰργόμλυ Ⓖ· εἶτα σωλωάγασε Ⓣ Αντωνῖν Ⓝ ὡς ἑτέραν οἰκίαν μεταστιβάσαθαι. ταῦτα ἐγίγνωσκε μὼ ὁ αὐτοκράτωρ. εἰδότα δ' ὥσπερ αὐτῷ οὐδέν, ὡς μὴ ἀναδέροιτο· ἀλλ' ἐνθυμηθεὶς τὰ μετ' αὐ Ⓣ, καὶ ὅτι πολλάκις καὶ τὰς ἡμέρους σκηκαλοῦνται φύσις Ⓐ προσκείμλυοί τε, & παC ροξύνοντες, ἔδοσε τῷ Πολέμωνι. ὅθεν ἐν ταῖς ὑπὲρ τῆς βασιλείας διαθήκαις, καὶ Πολέμων ὁ Σοφιστὴς, ἔφη, Ξύμβολος τ διανοίας ἐμοὶ ταύτης ἐγλύετο, τῷ κτ χάριν ὡς δύεργέτῃ προσθεῖναι, πλὼ συγγνώμλυ ἐν προσοισίας ἑτοιμάζων. καὶ ὁ Αντωνῖν Ⓖ ἠτείζετο μὼ πρὸς Ⓣ Πολέμωνα περὶ τῶν κτ πλὼ Σμύρναν, ἐν δηκνύμλυός που τὸ μὴ ἐκλελῆθαι. ταῖς δὲ ἑκάστοτε ἡμαῖς, ὅτι μέγα ἦρεν, ἐγγυώμλυός που τὸ μὴ μεμνῆD θαι. ἠτείζετο δὲ τὰ μὼ, ἐς πλὼ Ρώμλυ, ἥκοντος τῆ Πολέμωνος Ⓖ. προεβάλλων αὐ Ⓣ ὁ Αντωνῖν Ⓖ, ὅτι, ἔφη, Πολέμωνι καταγωγὼ, καὶ μηδεὶς αὐ Ⓣ ἐκβάλλη. ὑπάρχει τῆ δὲ παγωδίας ἀπὸ τ κτ πλὼ Ασίαν Ολυμπίων, οἷς ἐπεστάτη ὁ Πολέμων, ἐφιέναι

φήσαντος, ἐξελαθῆναι γὰρ ὑπ' αὐ- A prouocare esse diceret, quòd ab
τῆς κατ' ἀρχὰς τῆς δράσεως. ἤρετο ὁ eo suæ fabulæ initio explosus esset:
αὐτοκράτωρ τὸν ὑποκείτιον, πινίκα continuò Imperator histrionẽ per-
εἴη ὅτε τῆς σκιωνῆς ἠλάθη; τὸν δ' εἰ- contabatur, quónam tempore è sce-
πόντος ὡς μεσημβρία τυγχάνουσα· na fuisset eiectus. ac respondente
μάλα ἀστείως ὁ αὐτοκράτωρ, ἐμὲ δ' illo, sub meridie. vrbanissimè Im-
εἶπεν, ἀμφὶ μέσας νύκτας, καὶ οὐκ perator subiecit: Et ego quoque
ἐφθέγξατο. ἐχέτω μοι καὶ ταῦτα δήλω- sub mediam noctem, & tamen non
σιν ὡς βασιλέως τὸ πρᾶον, καὶ ἀν- prouocaui. Imperatoris ista qui-
δρὸς ὑπερφρονοῦντος. ὑπερέφερον γὰρ dem mansueti, & viri contumacis
δὴ οὕτως ὁ Πολέμων, ὡς πόλεσι μὲν B argumentum habent. Polemon e-
ἀπὸ τοῦ θρασύνεσθαι, δυνάσταις δ' ἀ- nim tanta contumacia vtebatur,
πὸ τοῦ μὴ ὑφίεσθαι, θεοῖς δὲ ἀπὸ τοῦ vt cum ciuibus, tanquam præstans:
ἴσου διαλέγεσθαι. Ἀθηναίοις μὲν γὰρ cum principibus, vt nequaquam
ἐπιδεικνύμενος αὐτοσχεδίους λόγους, inferior: cum Diis, vt æqualis col-
ὅτε καὶ πρῶτον Ἀθήναζε ἀφίκετο, loqui videretur. Nam cùm Athe-
καὶ ἐς ἐγκώμια κατέστησεν ἑαυτὸν τοῦ nienſibus extemporalẽ dicendi co-
ἄστεως· τοσούτων ὄντων, ἃ δὴ ὑπὲρ piam ostentare vellet, quando pri-
Ἀθηναίων εἴποι, οὐδὲ ὑπὲρ τῆς ἑ- mùm venit Athenas, non ab vrbis
αυτοῦ δόξης ἐμακρηγόρησε· καί τοι C laudibus fecit initium, cùm tot ac
τῆς τοιᾶσδε ἰδέας ὠφελούσης τοὺς tanta sint, quæ pro Athenis quis
σοφιστὰς ἐν ταῖς ἐπιδείξεσιν· ἀλλ' enarrauerit: neque de fama sua
οἶδ' γιγνώσκων ὅτι τὰς Ἀθηναίων φύ- amplè locutus est, tametsi hic ser-
σεις ἐπικόπτειν χρὴ μᾶλλον, ἢ ἐπαί- mo Sophistis in speciminibus e-
ρειν, διελέχθη ὧδε. φασὶν ὑμᾶς, ὦ dendis admodum opituletur. Sed
Ἀθηναῖοι, σοφοὺς εἶναι ἀκροατὰς λό- quia bene nouerat Athenienſium
γων, εἰσομαι. ἀνδρὸς δὲ, ὃς ἦρχε μὲν ingenia magis retundi, quàm effer-
Βοσπόρου, πᾶσαν δὲ Ἑλληνικὴν παι- ri oportere, ita disseruit: *Vos fa-*
δεύσιν ἥρμοστο, καθ' ἱστορίαν τῆς Ιω- *ma est Athenienses, sapientes esse ora-*
νίας ἐς τὴν Σμύρναν ἥκοντος, οὐ μό- *tionum auditores. id verò sciam.* Cùm
νον οὐκ ἔταξεν ἑαυτὸν ἐν τοῖς θε- vir qui præfuerat Bosphoro, & v-
ραπεύουσιν, ἀλλὰ καὶ δεομένου ξυ- niuersis Græcorum disciplinis or-
νεῖναι τὴν θαμὰ, μόλις ἐκάλεσε ἕως ἠ- natus erat, ad perlustrationem Io-
νάγκασε τὸν βασιλέα ἐπὶ θύραις ἀ- niæ Smyrnam venisset, non solùm
φικέσθαι, ἀπάγοντα μυρίους δέκα τάλαντα. ἥκων δὲ ἐς τὸ Πέργαμον, ὅτε δὴ
τὰ ἄρθρα ἐνόσει, κατέδαρθε μὲν ἐν τῷ ἱερῷ. ἐπισάντος δὲ αὐτῷ τοῦ Ασκλη-

non inter cultores se constituit, sed
cùm ille enixè flagitaret, vt se fre-
D quentaret, rem eousque distulit,
quousque principem adegit, ad fo-
res suas venire, decem talentis pro
mercede datis. Et profectus Perga-
mum cùm articulari morbo ægro-
taret, & in sacello requieuisset; at-
que eò loci ipsi apparuisset Æscu-

lapius, & admonuisset, vt frigido potu abstineret, Optime, Polemo inquit, quid si bouem curares? Hic autem magnanimitatis & prudentiæ laudem, à Philosopho Timocrate contraxit, cui quatuor annis in Ioniam eunti, comitatum præstitit. Neque absurdum est quis Timocrates fuerit, ostendere. Fuit enim ex Ponto vir iste, patria verò Heraclienſis, Græcorum instituta laudans: à principio medicinam professus est: cùm Hippocratis & Democriti opiniones probè nosset: sed postquam Euphratem Tyrium audiuit, plenis velis se ad illius philosophiam contulit. Ita autem plus æquo subiracundus erat, vt disputanti sibi in barba pili, & in capite crines, more leonis concitati, assurgerent. Item lingua huic erat volubilis, vehemens & prompta. Quare hic apud Polemonem maximo fuit in pretio, qui eiusmodi orationis vehementiam amabat. Timocrati igitur controuersia cum Scopeliano orta, quòd is se ipsum pici & vuosellis tradidisset: & Smyrnea iuuẽtute quæ scholas frequentabat dissidente, Polemon vtroque audito, Timocratis partes sectatus est, eúmque suæ linguæ patrem appellauit. Cùm se de orationibus in Phauorinum habitis excusaret, puerorum more, quando in aliquo deliquerint, præceptorũ flagra reformidantiũ, se verecundè, abiectéq; submisit. Hac eadem submissione apud Scopelianum vsus est: aliquãto post, cùm vt pro Smyrnæis legationem obiret suffragiis electus est: ac sibi tanquam Achillis arma

A πιος, καὶ πεθομένου πόντος ἀπέχεσθαι ψυχροῦ ποτοῦ, ὁ Πολέμων, βέλτιστε, εἶπεν, εἰ δὲ βοῶν ἐπιμέλοιο; τὸ δὲ μεγαλόψυχον, καὶ φρονιματῶδες, καὶ Τιμοκράτους ἕνεκεν τοῦ φιλοσόφου, συλλυόμενος αὐτῷ ἤκουσε τὴν εἰς Ἰωνίαν ἔπλω τεταρῶν. οὐ χεῖρον δὲ καὶ τὸν Τιμοκράτην δηλῶσαι. ἦν μὲν γὰρ καὶ τοῦ Πόντου ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος· καὶ ἦν αὐτῷ πατρὶς Ἡράκλεια, τὰ Ἑλλήνων *ἐπαγνῶν. ἐφιλοσόφει δὲ καταρχὰς μὲν τοῦ ἰατρικοῦ τὸν λόγον, εἰδὼς δὲ τὰς Ἱπποκράτους τε, καὶ Δημοκρίτου δόξας. ἐπεὶ δὲ ἤκουσεν Εὐφράτου τοῦ Τυρίου, πλήρεσιν ἱστίοις ἐς τοῦτον ἐκείνου φιλοσοφίαν ἀφῆκεν. ὀπιχολώτερος ὢν οὕτω πως τὸν ξυμμέτρου, ὡς ὑπανίστασθαι αὐτῷ διαλεγομένῳ. τοῦτο δὲ* ἡδέα, καὶ τὰς ἐν τῇ κεφαλῇ χαίτας, ὥσπερ τῶν λεόντων ἐν ταῖς ὁρμαῖς. τῆς δὲ γλώττης, δύφορος εἶχε, καὶ σφοδρῶς, καὶ ἑτοίμως. διὸ καὶ τῷ Πολέμωνι πλείου τὸν ἄξιος, ἀσπαζομένῳ τοιάνδε ὑπόφορὰν τοῦ λόγου. διαφορᾶς γοῦν τῷ Τιμοκράτει πρὸς Σκοπελιανὸν γενομένης, ὡς ἐν δεδωκότα ἑαυτὸν πίτυη, καὶ ῥαπτείαις, διέστη μὲν ἡ συνομιλοῦσα νεότης τῇ Σμύρνῃ· ὁ δὲ Πολέμων ἀμφοῖν ἀκροώμενος, τοῦδε Τιμοκράτους ἐσπάσατο, πατέρα καλῶν αὐτὸν τῆς ἑαυτοῦ γλώττης· ἀπολογουμένου δ' αὐτῷ ἢ ὑπὲρ τῶν πρὸς Φαβωρῖνον λόγων; οὐλαβῶς ὑπέστειλε, καὶ ὑφειμένως; ὥσπερ τῶν παίδων τὰς ἐν τῶν διδασκάλων πληγὰς εἶπε ἀπακτήσεσθαι, δεδιότες. τῷ δὲ ὑφειμένῳ τούτῳ, καὶ πρὸς Σκοπελιανὸν ἐχρήσατο χρόνῳ ὕστερον, χρονιωτὴς μὲν πρεσβεύειν ὑπὲρ τῶν Σμυρναίων, ὡς ὅπλα δὲ Ἀχιλλέως

* φρ. χ. ἐπαγινῶν τῆς

* φρ. χ. τοῦτο δὲ

ἰσ. αἰτήσαιτες.

τὴν ἐκείνου πειθὼ* αἰτήσας. Ἡρῴδης δὲ τῷ Ἀθηναίῳ, τῇ μὲν, ἀπὸ τοῦ ὑφειμένου, τῇ δὲ, ἀπὸ τοῦ ὑπεραίροντος ξυνεχώρει. ὅπως δὲ καὶ ταῦτα ἔχει, δηλῶσαι βούλομαι. καλὰ γὰρ, καὶ μεμνῆσθαι ἄξια. ἦρξε μὲν γὰρ τοῦ αὐτοσχεδιάζειν μᾶλλον ὁ Ἡρῴδης, ἢ τοῦ ὑπατός τε, καὶ ἐξ ὑπάτων δοκεῖν. τὸν Πολέμωνα δὲ οὔπω γιγνώσκων, ἀφῖκτο μὲν εἰς τὴν Σμύρναν, εἰς τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀνδρὸς, καὶ χρόνους, οὓς τὰς ἐλευθέρας τῶν πόλεων αὐτὸς διῳκοδόμει. θεραπεύων δ', καὶ ὑπερασπασάμενος, ὁμοῦ τῷ τὸ σῶμα ἀφελεῖν τοῦ σώματος· πότε, εἶπεν, ὦ πάτερ, ἀκροασόμεθά σου; καὶ ὁ μὲν δὴ, ὤετο ἀναβαλεῖσθαι αὐτῷ τὴν ἀκρόασιν, ὀκνεῖν φήσαντα ἐπ' ἀνδρὸς τοιούτου ἀποκινδυνεύειν. ὁ δ', οὐδὲν πλασάμενος· τήμερον, ἔφη, ἀκροῶ, καὶ αὔριον. τοῦτο ἀκούσας ὁ Ἡρῴδης, ἐκπλαγῆναι ἔφησε τὸν ἄνδρα, ὡς τὴν γλῶτταν αὐτοσχέδιον, καὶ τὴν γνώμην. ταῦτα μὲν οὖν, φρόνημα ἐνδείκνυται τοῦ ἀνδρὸς, καὶ νὴ Δία σοφίαν, ἣ εἰς τὴν ἔκπληξιν ἐχρήσατο· ἐκεῖνα δὲ, σωφροσύνην τε, καὶ κόσμον. ἀφικόμενος γὰρ εἰς τὴν ἐπίδειξιν, ἐδέξατο ἐπαίνῳ μακρῷ, καὶ ἐπαξίῳ τῶν Ἡρῴδου λόγων τε, καὶ ἔργων. τὴν δὲ σκηνὴν τοῦ ἀνδρὸς, ἣ εἰς τὰς μελέτας ἐχρήσατο, ἔστι μὲν καὶ Ἡρῴδου μαθεῖν ἐν μιᾷ τῶν πρὸς τοὺς Βαρβάρους ἐπιστολῶν εἰρημένων. δηλώσω δὲ κἀγὼ ἐκεῖθεν. παρῆλθε μὲν εἰς τὰς ἐπιδείξεις διακεχυμένῳ τῷ προσώπῳ, καὶ τεθαρρηκότι. φοβηθεὶς* δὲ ἐσέφοιτα, διεφθορότων αὐτῷ ἤδη τῶν λόγων. καὶ ἃς ὑποθέσεις καὶ ἐς τὸ κοινὸν ἐσκοπεῖτο, ἀλλ' ἀξιῶν τοῦ ὁμίλου βραχὺν καιρόν.

A huius quoque ſuadelam expoſceret. Herodis Athenienſis partim in ſubmiſſo genere, partim in elato conſuetudini ſe adiunxit. Quæ quidem omnia quomodo ſeſe habuerint, mox aperire conſtitui: quando pulchra ſunt & commemoratione digna. Extemporalem orationem Herodes magis amauit, quàm aut Conſul eſſe, aut à Conſulibus originem ducere videri. Cùm Polemonem nondum cognoB ſceret, Smyrnam venit. ob autoritatem viri, iis temporibus, quibus liberas ciuitates moderabatur. Mox ruit in hominis amplexus, eúmque identidem exoſculatus: Ecquando te pater audiemus? inquit. proinde eum auſcultationem dilaturum arbitrabatur, quòd diceret ſe cunctari coram tali viro facere periculum. at hic nihil fingens nec differens, Hodie, inquit, audies, & eamus. Quod cùm audiuiſſet Herodes, ſe obſtupuiſſe confeſſus eſt, ob extemporaneam viri linguam C & ſententiam ingenioſam. Illa igitur magnos hominis ſpiritus, ſapientiámque oſtendunt, qua quidem ad ſtuporem vſus eſt. Hæc verò modeſtiam & ornatum. Venientem enim ad ſpecimen Herodem, cum ſatis longa laude eloquentiæ, & dictis & factis illius digna, excepit. Viri ſcenam, qua ad declamationes vtebatur, ex vna HeD rodis epiſtolarum, quæ ad Barbarũ inſcribuntur, diſcere licet. Et hinc ipſe oſtendã. diffuſo hilaríq; vultu, ad conciones accedebat, & promiſcuè vẽtitabat corruptis iam ipſi articulis. Cauſas in publico nõ expẽdebat, ſed è cœtu breui tẽpore egreſſus.

Vox erat ei tenuis & laborioſa, plauſus mirabilis, prout lingua ſtrepebat: è ſede in cauſarum vigore cum exiluiſſe dicebat Herodes. tantùm ei concitationis aderat: in tornanda quaq; periodo, vbique membrum cum riſu proferebat; abſque triſtitia loqui præſeferens. vt non ſecus ac Heroicus equus, in certis cauſarum locis quaſi greſſus glomerare videretur. Idem primam eius cauſam vt iudicantes; ſecundã, vt amantes ſe audiuiſſe ait: tribus enim diebus conuerſatum eſſe cum eo, & ipſe cauſas quibus interfuit, deſcribit Herodes. Fuit igitur prima, qua Demoſthenes eiurat talentorum quinquaginta corruptelam: quam Demades in ipſum inuexit, quaſi Alexander hoc Athenienſibus ex Darij rationibus mandaſſet. *Altera verò de dirutis Græcorum trophæis, pacato Peloponneſiaco bello. *Tertia denique cauſarum; Athenienſes poſt prœlium ad Capræ flumina diſſoluit; pro quo Herodes ait ſe miſiſſe quindecim myriadas, cùm hæc mercedem auſcultationis appellaret. hoc verò non admiſſo ipſe ſe deſpectum eſſe arbitrari. Munatium autem Creticum, qui è Trallibus erat, conuiuam ſuum: O Herodes, inquit, videtur hercle mihi Polemon quinque & viginti myriadas ſomniaſſe, & ob id reputare ſe minus habere quòd non tot miſeris. decem addidiſſe ſe, inquit Herodes, & Polemonem recuperantis more promptè cepiſſe. Polemoni Herodes conceſſit etiam ad eloquentiæ oſtentationem minimè acceſſiſſe, neque vt cum ipſo con-

A φθέγμα ἦ ἰῶ αὐτῷ λεπτόν, καὶ ἄπονον, καὶ κρότος θαυμάσιος, οἷος ἀπεκτύπει τ γλώττης. φησὶ ἦ αὐτὸν ὁ Ηρῴδης ἀναπηδᾶν τ θρόνε πρὸς τὰς ἀκμὰς τ ὑποθέσεων· τοσοῦτον αὐτῷ πεφυκέναι ὁρμῆς· καὶ ὅτε ἀποτορνεύοιτο περίοδον, τὸ ἄπαν αὐτῇ κῶλον σὺν μειδιάματι φέρειν, σὺ δακνύμενον πολὺ τὸ ἀλύπως φέρεσθαι, & προάγειν σὺ τοῖς τ ὑποθέσεων χωρίοις, οὐδὲν μεῖον

B τ ἡρωϊκοῦ ἵππου. ἀκροᾶσθαι ἦ αὐτ, πλὴν μὲν πρώτην, ὡς οἱ δικάζοντες. πλὴν δ' ἐφεξῆς, ὡς οἱ ἐρῶντες· & γὰρ δὴ & ἱππίων ἡμερῶν ξυνουσέας οἱ αὐταρκέφει, καὶ τὰς ὑποθέσεις Ηρῴδης, ἐφ' αἷς ξυνεγένετο. ἰῶ τοίνυν ἡμῖν τοφότη, Δημοσθένης ἐξομνύμενος τάλαντων πεντήκοντα δωροδοκίαν, ἰὼ ἦλθ ἐπ' αὐτὸν Δημάδης, ὡς Αλεξάνδρε τόδε Αθη-

C ναίοις σὺ τῷ Δαρείε λογισμῶν ἐπεσάλκοτος. * * * *

ἡ ἦ τρίτη τ ὑποθέσεων, τοὺς Αθηναίους μὴ τὰ ἐν ἀγρὸς ποταμοῖς ἐς τοὺς δήμους ἀνεσκευάζειν, ὑπὲρ οὗ φησιν ὁ Ηρῴδης πέμψαι οἱ δεκαπέντε μυριάδας, προσφπὼν αὐτὰ μαθὸν τῆς ἀκροάσεως· μὴ τοσουτεμενε ἦ, αὐτὸς μὲν ὑπερῶφθαι οἴεσθαι. ξυμπίνοντα ἦ αὐτῷ Μουνάτιον

D τὸν Κρητικὸν, ὁ ἦ ἀνὴρ ἔστ, ἐκ Τραλλέων, ὦ Ηρῴδης φάναι δοκεῖ μοι Πολέμων ὀνειροπολήσας πέντε, καὶ εἴκοσι μυριάδας, πρὸς τοῦτ' ἔλαττον ἔχειν ἡγεῖσθαι, πρὸς ὃ μὴ τοσαύτας ἐπέμψας· προσθεῖναί φησιν ὁ Ηρῴδης τὰς δέκα· καὶ τ Πολέμωνα προθύμως λαβεῖν, ὥσπερ ἀπολαμβάνοντα. ἔδωκε τῷ Πολέμωνι ὁ Ηρῴδης, & τὸ μὴ πρόσθεν ἐπ' αὐτῷ ἐς λόγων ἔπιδειξιν, μηδ' ἐπαίω-

νίσασθαι. νύκτωρ ὖν ἐξελάσαι τῆς Σμύρνης, ὡς μὴ βιασθείη. φασὶ γὰρ καὶ τὸ βιασθῆναι ὠήθη. διετέλεσ ὖν, καὶ τὸν ἄλλον χρόνον ἐπαινῶν τὸν Πολέμωνα, καὶ ὑπὲρ θαῦμα ἄγων. Ἀθηναίοις μὲν γὰρ διαπρεπῶς ἀγωνισαμένου τὰ περὶ τὰ τροπαῖα λόγου, καὶ θαυμαζομένου ἐπὶ τῇ φορᾷ τοῦ λόγου, τὸν Πολέμωνος, ἔφη, μηδέπω ἀνάγνωτε, καὶ εἰσεσθε ἄνδρα. Ολυμπίασι δὲ βοησάσης ἐπ' αὐτῷ τῆς Ελλαδικῆς, εἷς ὡς Δημοσθένης ἤδη γάρ, ἔφη, ὡς ὁ Φρύξ. τὸν Πολέμωνα ὧδε ἐπονομάζων· ἐπεὶ τότε ἡ Λαοδίκεια τῇ Φρυγίᾳ συνεπάπτετο. Μάρκου δὲ αὐτοῦ αὐτοκράτορος πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, πῶσι δοκεῖ ὁ Πολέμων; σήσας σὺν ὀφθαλμοῖς ὁ Ηρώδης, Ἵππων μέ (ἔφη) ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος ἔσχε κάλλει· συνήκουσε δὲ καὶ τὸ ἀπίκροτον, καὶ τὸ ὑψηχὲς τοῦ λόγου. ἐρομένου δὲ αὐτὸν καὶ βαρβάρου τοῦ ὑπάτου, πῶσι διδασκάλοις ἐχρήσατο· τῷ δεῖνι μὲν, καὶ τῷ δεῖνι, ἔφη, παιδαύομενος· Πολέμωνι δὲ ἤδη παιδεύων, φησὶν ὁ Πολέμων ἠκροᾶσθαι καὶ Δίωνος, καὶ ἀποδημίαν ὑπὲρ τούτου στείλας ἐς τὸ Βιθυνῶν ἔθνος. ἔλεγε δὲ ὁ Πολέμων, τὰ μὲν τοῦ καταλογάδην, ὥρμοις δεῖν συμφέρειν· τὰ δὲ, τῶν ποιητῶν, ἁρμόττειν. κἀκεῖνα τοῦ Πολέμωνι πρεπόντως νεμόντων. ἤρεσκεν ἡ Σμύρνα ὑπὲρ τῶν νεῶν, καὶ τῶν ἐπ' αὐτοῖς δικαίων, ξυνδίκου πεποιημένη τὸν Πολέμωνα, ἐς τέρμα ἤδη τοῦ βίου ἥκοντα· ἐπεὶ δὲ συνώρμησε τὸ ὑπὲρ τῶν δικαίων ἀποδημίας ἐτελεύτησεν, ἐχώρει μὲν ἐπ' ἄλλους ξυνδίκους ἡ πόλις· πορευθεὶς δὲ αὐτῶν ἐν τῷ βασιλείῳ δικαστηρίῳ διαπεμένων

ἴσ. Πολέμωνα

ἴσ. ἀπολογίας

A certaret. Itē Smyrna noctu exegiſſe, ne vi adigeretur. Temerarium enim, vim inferre exiſtimabat. In reliquo certè tempore, Polemonem laudare perſeuerauit, & ſuper omnem admirationem celebraret. Nam cùm apud Athenienſes de trophæis eximiè cauſam egiſſet, & ob concitatæ orationis vehementiam in admirationem veniſſet: Polemonis, inquit, declamationem recognoſcite, & noſcetis virum. Cùm in
B Olympiis Græcia ſuper ipſo exclamaſſet: *Alter es Demoſthenes*: Enimuerò iam (inquit) Phryx alter: Polemonem ita cognominans: quoniam tunc Phrygiæ Laodicéa adiuncta fuerat. Porrò interrogante Imperatore Marco: Quid tibi videtur Polemon? Herodes oculis ſtabilitis inquit:

Quadrupedũ ſtrepitus mihi aures perculſit equorũ. Per hoc plaudentem, &
C altam orationis ſonoritatem oſtendens. Cùm à Barbaro Conſule rogaretur, quibuſnam præceptoribus vſus eſſet? Ab alio atque alio (inquit) eruditus ſum. iam verò Polemonē inſtituo. Is ſe Dionem quoque audiuiſſe dicebat; & propterea in Bithyniam peregrè fuiſſe profectū. idem quæ proſæ ſunt orationis, humeris: quæ verò poëticæ, ea plauſtris efferri oportere dicebat. Atque hæc etiam ex iis ſunt
D quæ Polemoni honorem conferunt. De templorum, eorúmque iuribus Smyrna contēdebat; communi quidem arbitro Polemone ad vitæ finem iam inclinantem deſignato. Sed quoniam hic in aggreſſione pro iure fanorum diſceptationis, vita functus eſt, ciuitas ad alios communes arbitros peruenit. Qui cùm in regio prætorio, orationem malè diſpoſuiſſent, in

Smyrnæos cauſidicos Imperator ipſe intuitus : Nónne Polemon (inquit) communis arbiter huius certaminis vobis conſtitutus erat? Næ (inquiunt) ſiquidē de Sophiſta loqueris. Ad hæc Imperator, Fortaſſe igitur (inquit) & orationem aliquam de iuribus conſcripſiſſet, & certè, vt pro me acturus, ac pro tot ac tantis rebus. Fortaſſe, reſponderunt, Imperator, non tamen nobis videre ac ſcire contigit. Tum iudicio dilationem Imperator conceſſit, donec adferretur ſermo. hoc ergo lecto in Senatu, ipſe Imperator ſecundum orationem decreuit. tum receſſit Smyrna primas adepta : ac Polemonem è mortuis excitatum prædicans. Quandoquidem* eloquentiſſimorum virorum non ſolùm ſerio ſtudioſeque dicta, memoria digna ſunt, ſed etiam ea quæ per iocum ab iis dicta ſunt : nunc vrbanos quoque ſales Polemonis ſcribendos eſſe cenſuimus, ne hi quoque prætermiſſi eſſe videantur. Adoleſcens Ionicus Smyrnæ deliciis diffluebat, ſupra mores Ionum, quem ampla opulentia profligabat, quæ incaſtigati ingenij exitioſa magiſtra eſt. Adoleſcenti nomen Varus erat. Hic ab aſſentatoribus deprauatus, vt pulchrorum foret pulcherrimus, & maximus procerorum : item & Athletarum generoſiſſimus, artificioſiſſimúſque: neque, ſi quando ad cantū ſe conuertiſſet, Muſas quidem ipſas ſe iucundius carmen ordiri; ipſe ſibi perſuaſerat. his quoque ſimilia de Sophiſtis etiam reputauit : ſe nimirum eorum linguam ſuperare, ſi quandoque declamaret : atenim interdum certè declamabat, & plerique mutuati ab eo pecunias, vſuræ quoque adſcribebant, quòd ipſum de-

Xenophon in conu.

A τ̓ λόγον, βλέψας ὁ αὐτοκράτωρ ἐς τοῦτ τῶν Σμυρναίων ξυνηγόρους, ὁ Πολέμων, εἶπε, τουτοὶ δ' ἀγῶνος ξυνδίκους ὑμῖν ἀποδέδηκε; ναί, ἔφασ, εἰγε τ' Σοφιστὴν λέγεις. ὁ αὐτοκράτωρ, ἴσως ἔν, ἔφη, καὶ λόγον τινὰ συνέγραψεν ὑπὲρ τῶν δικαίων, οἷα δὴ ἐπ' ἐμοῦ τ' ἀγωνιούμενος, καὶ ὑπὲρ τηλικούτων. ἴσως, ἔφασαν, ὦ βασιλεῦ, οὐ μὲν ὑμῖν γε εἰδέναι. καὶ ἔδωκεν ἀναβολὰς ὁ αὐτοκράτωρ

B τῇ δίκῃ, ἕστ' ἂν διακομισθῇ ὁ λόγος. ἀναγνωσθέντος οὖν ἐν τῷ διακρινομένῳ, κατ' αὐτὸν ἐψηφίσατο βασιλεύς. ἀπῆλθεν ἡ Σμύρνα, τὰ πρωτεῖα νικῶσα· καὶ τὸν Πολέμωνα αὐτοῖς ἀναβεβιωκότα φάσκοντες. ἐπεὶ οὖν ἀνδρῶν ἐλλογίμων ἀξιομνημόνευτα οὐ μόνον τὰ μετ' ἀσπουδῆς λεχθέντα, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν ταῖς παιδιαῖς, ἀναγράψω καὶ τοὺς ἀστείσμους τοῦ

C Πολέμωνος, ὡς μηδὲ ἕτοι παραλειφθέντες φαίνοιντο. μειράκιον Ἰωνικὸν ἐζύφα κατ' τ Σμύρναν ὑπὲρ τὰ Ἰώνων ἤθη, καὶ ἀπώλλυ αὐτῷ πλοῦτος βαθύς, ὅσπερ ὅτι διδάσκαλος πονηρὸς τῶν ἀνολέσων φύσεων. ὄνομα μοὶ δὴ τῷ μειρακίῳ Οὔαρος. διεφθορὼς ὁ ὑπὸ κολάκων, ἐπεπείκει αὐτὸ ἑαυτό, ὡς καλῶν τ' εἴη ὁ κάλλιστος, καὶ μέγας ὑπὲρ

D τοὺς ὁμήκεις, καὶ τ' ἀμφὶ παλαίσεαν, γυναικότατός τ', καὶ τεχνικώτατος, καὶ μὴ δ' αὖ τὰς μούσας ἁβρὰ ἄλλεσθαι αὐτῷ ἥδιον, ἐπότε ἄδειν βάποιτο. πρὸς πλείοσι δ' τούτοις καὶ περὶ τ Σοφιστῶν ὠήθη παριπτῶσαι γοῦν καὶ τὰς ἐκείνων γλώττας, ὁπότε μελετῴη· καὶ γοῦν δὴ καὶ ἐμελέτα· καὶ οἱ δανιζόμενοι πρὸς αὐτοῦ χρήματα, ὁπότε μελετῶντος ἀκροάσαιντο, προσέγραφον

Lege sup. lin. antepen. δαφζόμενοι.

τῷ τόκῳ. ὑπήγετο καὶ ὁ Πολέμων τῷ δασμῷ τούτῳ νέος ὢν ἔτι, & οὔπω νοσῶν. δεδανέιστο γὰρ ἀπ' αὐτοῦ χρήματα. & ἐπεὶ μὴ ἐθεράπευε, μηδὲ ἐς τὰς ἀκροάσεις ἐφοίτα, χαλεπὸν ἦν τὸ μειράκιον, καὶ ὑπείλε τύπους. οἱ δὲ τύποι, γράμματα εἰσὶν, ἀγορᾶς ἐρήμου ἐπαγγέλλοντα τῷ μὴ ἀποδιδόντι. αἰτιωμένων οὖν τὸν Πολέμωνα ὡς αὐθαδῆ, καὶ δύσκολον, εἰ πρὸν ἀπαιτεῖσθαι, καὶ τὸ μειράκιον σπαρποδοῦσθαι, πρέποντα αὐτῷ νοῦμα δοῦναι, μὴ ποιεῖ τοῦτο· ἀλλὰ σπαλεῖται αὐτὸν, καὶ προξενεῖ. τοιαῦτα ἀκούων, ἀπήντησε μὲν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν. ἐπεὶ δὲ ἐς δείλαιον ἤδη ὀψίαν τὰ τῆς μελέτης αὐτῷ προὔβαινε, καὶ οὐδεὶς ὅρμος ἐφαίνετο τοῦ λόγου, σολοικισμῶν τε, καὶ βαρβαρισμῶν, καὶ σὺναντιώσεων πλέα πάντα, ἀναπηδήσας ὁ Πολέμων, καὶ ὑποχὼν τὼ χεῖρε, Οὔαρε, εἶπε, φέρε δοῦ τύπους. λῃστὴν δὲ πολλαῖς αἰτίαις ἑαλωκότα στρεβλωθεὶς ἀνυπάτου, καὶ ἀπορεῖν φάσκοντος τίς γένοιτ' ἂν ἐπ' αὐτῷ τιμωρία τῶν εἰργασμένων ἀξία, προσελθὼν ὁ Πολέμων, κέλευσον, ἔφη, αὐτὸν ἀρχαῖα σπανθάνειν· καίτοι γε πλεῖστα σπαθὼν ὁ σοφιστὴς ἐστὶ, ὅμως ὑπονώτατον ἡγεῖτο τὸ σὺν ἀσκήσει τὸ σπανθάνειν. ἰδὼν δὲ μονομάχον ἱδρῶτι ῥεόμενον, καὶ δεδιότα τὸν ὑπὲρ ψυχῆς ἀγῶνα, οὕτως, εἶπεν, ἀγωνιᾷς, ὡς μελετᾶν μέλλων. σοφιστῇ δὲ σύντυχὼν ἁλόντας ὠνουμένῳ, καὶ μανίδας, & τὰ βυτελῆ ὄψα· ὦ λῷστε, εἶπεν, καὶ ἔστι τὸ Δαρείου, καὶ Ξέρξου φρόνημα καλῶς ὑποκρίνασθαι, ταῦτα σιτουμένῳ. Τιμοκράτους δὲ τοῦ φιλοσόφου πρὸς αὐτὸν

A clamantem audissent. subigebatur etiam huic tributo Polemon iuuenis adhuc, & nondum ægrotans: pecunias enim ab ipso fœnore acceperat, & quia non eum colebat, neque auditoriũ frequentabat, molestus fuit ei adolescens, & minitabatur Notas: notæ autem erant, scriptum denuntians vadimonium desertũ ei qui non reddebat. Quare cùm Polemonem accusarent, tanquam morosum & inuerecundum, quòd cùm liceret ipsi non reposci ab adolescente, & ab eo fructum percipere, beneuolo nutu se illi exhibendo; illud tamen minimè præstaret; imò excitaret eum, & prouocaret. Polemon hæc audiens, venit ad auscultationem. Ac vbi in crepusculum & serum vsque tempus ipsi declamatio prorogaretur, & nullus orationis portus appareret, quando solœcismorum & barbarismorum contrarietatúmq; plena erant omnia, & submissis manibus, Polemon exiluit, Age, Vare (inquit) fer typos, seu fori literas. Prædonem multis criminibus conuictum torquente Proconsule, & se dubitare fatente quæ fuerit digna facinorum pœna: fortè aduenies Polemon, Iube (inquit) ipsum antiqua dedisce re. etenim iste Sophista quàm plurima edoctus. tamen laboriosissimum eorum quæ in exercitatione sunt, dedisce re reputabat. Intuitus gladiatorem sudore perfusum, & in certamine de vita formidantem: Ita (inquit) solicitaris, & trepidas, vt declamaturus orator. Cùm in Sophistam lucanicas & Mænidas, viliáque obsonia coëmentem incidisset: O vir optime (inquit) neque Darij, neque Xerxis animos pulcrè imitari licet hæc ementi. Dicente apud eum Timocrate Philosopho loquacissi-

mum quid esse Phauorinum. Vrbaniſſime Polemon & omnis (inquit) anus; eius ſpeciem Eunucho conſimilem cauillatus. Cùm tragœdiæ actor in Olympiis, quæ apud Smyrnam agebantur: O *Iupiter*, exclamaſſet, manu terram oſtendens: &, *ô terra*, vultu in cœlum erecto: præſidens in Olympiis Polemon, eum exigit dicens: Hic manu ſolœciſmum fecit. plura non addam ex hoc genere. ſed enim ſatis hæc viri gratiam & leporem oſtendunt. In oratione Polemonis Idea calida eſt & ſolicita, atque Olympicæ tubis modo clarè ſonans. Demoſthenicæ hanc addecent ſententiæ, & grauitas non ſupina, quæ ſplendida eſt, & Apollinis quaſi è tripode inſpirata. aberrant ab ingenio viri, qui eum intentiones optimè ſapientum; depulſiones verò minus rectè tractaſſe aſſerunt. Arguunt hunc ſermonem mendacij, aliquammultæ cauſæ in quibus ipſe purgat ſe: in primis tamen quæ Demoſthenes dicitur, eiurans quinquaginta talenta. Nam cùm defenſionem ita difficilem diſponeret, orationem aſcitis ornamentis, artéque perfecit. Eundem errorem in illis inuenio, qui in figuratis cauſis illum extra ferri putant, inſtar equi ob difficultatem loci ſtrigantis: & quod ſe excuſando, Homericas ſententias adhibeat.

Non minus ille mihi eſt hoſtis, quàm ianua Auerni,
Qui dum ore effundet verba, haud ea mente recumbit.

Hæc enim fortaſſe dicebat, ſe ſubobſcurè indicans difficultatem cauſarum eiuſmodi. In apertis cauſis,

εἰπόντος ὡς λάλον χρῆμα ὁ Φαβορῖνος χλιοίζ, ἀστόπαζα ὁ Πολέμων, καὶ πᾶσα, ἔφη, χραιῖς· τὸ βύνεχωδες αὐτ᾽ διασκώπτων. ἀγωνιστοῦ γ᾽ τραγῳδίας ἐν τοῖς κτ᾽ πλὼ Σμύρνῃ Ολυμπίοις, τὸ ὦ Ζεῦ, εἰς πλὼ γλῶ δείξαντος· τὸ δὲ, ὦ γᾶ, ἐς Ⓦ οὐρανὸν ἀναχόντος, ὡσεκαθήμενος τ᾽ Ολυμπίων ὁ Πολέμων, ἐξέωσεν αὐτὸν τῆ᾽ ἄθλων, εἰπών, ὅστ᾽ τῇ χερὶ ἐσολοίκισε. μὴ πλείω ὑπὲρ τούτων. ἀπέχρη γὰ Ⓒ ταῦτα τὸ ἐπὶ χαρι τ᾽ ἀνδρὸς δηλῶσαι. ἡ δὲ ἰδέα τῆ᾽ Πολέμωνος λόγων, θερμὴ, κὴ ἀναγώνιος, κὴ τορὸν ἠχοῦσα, ὥσπερ ἡ Ολυμπικὴ σάλπιγξ. ἐπιπρέπει γ᾽ αὐτῇ, κὴ τὸ Δημοσθενικὸν τ᾽ γνώμης. κὴ ἡ σεμνολογία, ἐχ ὑπλία, λαμπρὰ γ᾽, Ⓒ ἔμπνους, ὥσπερ ἐκ τρίποδος. διαμῴρταίνουσι μὲν τ᾽ ἀνδρὸς, φάσκοντες αὐτὸν ταῖς μὲν ἐπιφοραῖς, ἀρίστα σοφῶν μεταχρίσασθαι, ταῖς δὲ ἀπολογίαις ἠπᾶ Ⓦ. ἐλέγχει γὰρ τὸν λόγον τοῦτον ὡς κὰ ἀληθῆ, κὴ ἡ δεῖνα μὲν, καὶ ἡ δεῖνα τῆ᾽ ὑποθέσεων, ἃ αἷς ἀπολογεῖται. μάλιστα δὲ ὁ Δημοσθένης, ὁ τὰ πεντήκοντα τάλαντα ἐξομνύμενος· ἀπολογίαν γὰ οὕτω χαλεπὴν διαθέμενος, ἤρκεσε τῷ λόγῳ ξιὼ σεβολῇ, καὶ τέχνῃ. πλὼ αὐτλὼ ὀφῶ διαμῴρταν Ⓒ σεὶ τοῦ ἡγεμόνος αὐτὸν ἐκφέρεσθ᾽ τ᾽ ἐθνικαπεμένων ὑποθέσεων, εἰρομένον τοῦ δρόμου, καθάπερ ἐν δυσχωλείᾳ ἵππου, σφαιρούμενόν τ᾽ αὐτὰς τὰς Ομηρείους γνώμας εἰπεῖν·

Ἐχθρός γάρ μοι κεῖνος ὁμῶς Αἵδαο πύλῃσιν,

Ως χ᾽ ἕτερος μὲν κεύθῃ ἐνὶ φρεσὶν, ἄλλο δὲ βάζῃ. ταῦτα γὰρ ἴσως ἔλεγχον, αἰνιττόμενος, κὴ σφαδηλῶν τὸ δύσκολον τῆ᾽ τοιούτων ὑποθέσεων. ἄλλως δὲ

ὃ κἀκεῖνα ἠγωνίσατο, ὡς δηλοῦσιν ὅ, τε μοιχὸς ὁ ἐγκεκαλυμμένος, ὁ ἀξιῶν ἀποθνήσκειν ἐπὶ Σωκράτει, καὶ ὁ Σόλων ὁ αἰτῶν ἀπαλείφειν τοῦ νόμους, λαβόντος πλοῦ φροντὶς Πεισιστράτου· καὶ ὁ Δημοσθένης ὁ μὴ Χαιρώνειαν τὸ προσάγων ἑαυτὸν, καὶ δοκῶν θανάτου ἑαυτῷ πρᾶξαι· ἐπὶ τοῖς Ἁρπαλείοις. καὶ ὁ ξυμβουλεύων ἐπὶ τῷ τειχῶν φεύγειν, ἐπιόντος μοῦ Φιλίππου, νόμον ὃ Αἰσχίνου κεκυρωκότος, ἀποθνήσκειν τὸ πολέμου μνημονεύσαντα. εἰ γὰρ ταύταις μάλιστα τὸ ὑπ' αὐτοῦ καὶ γῆμα πεφημισμένων, ἰώδια τὲ ἐμβέβληται τῷ λόγῳ, καὶ τὸ ἐπαμφότερον αἱ διάνοιαι σώζουσιν. ἰατροῖς δὲ θαμὰ ὑποκείμενος, λιθιώντων αὐτοῦ τῶν ἀρθρων, παρεκελεύετο αὐτοῖς ὀρύττειν, καὶ τέμνειν τὰς Πολέμωνος λιθοτομίας. Ἡρῴδης ὃ ἐπιστέλλων ὑπὲρ τοῦ νόσου ταύτης, ὧδε ἐπέσταλε. δεῖ ἐλθεῖν, χεῖρας καὶ ἔχω. δεῖ βαδίζειν, πόδες καί εἰσί μοι. δεῖ ἀλγεῖν, τότε καὶ πόδες εἰσί μοι, καὶ χεῖρες. ἐτελεύτα μὲν περὶ τὰ ἑξήκοντα ἔτη. τὸ δὲ μέτρον τῆς ἡλικίας τοῦτο, τοῖς μὲν ἄλλοις ἐπιστήμοις, γήρως ἀρχή· σοφιστῇ δὲ, νεότης ἔτι. γηράσκουσα γὰρ ἥδε ἡ ἐπιστήμη, σοφίαν ἀρτύει. τάφος δὲ αὐτοῦ καὶ τὴν Σμύρναν οὐδεὶς, εἰ καὶ πλείοις λέγονται. ὁ μὲν, γὰρ ἐν τῷ κήπῳ τοῦ τῆς ἀρετῆς ἱεροῦ, ταφῆναι αὐτόν· ὁ δὲ, οὐ πόρρω τούτου ἐπὶ θαλάττῃ. νεὼς δέ τις ὀλίγος βραχὺς, καὶ ἄγαλμα ἐν αὐτῷ Πολέμωνος ἐσταλμένου, ὡς ἐπὶ τοῦ τειήρους ὠρχίζειν· ὑφ' ᾧ κεῖσθαι τὸν ἄνδρα. οἱ δὲ ἐν τῇ τῆς οἰκίας αὐλῇ, ὑπὸ τοῖς

A quasdam optimè egit : in quibus sunt, Adulter abditus : Accusatus, qui super Socrate mori postulat. & quæ vocatur Solon, qui à Pisistrato arce occupata, petit, vt leges deleantur. Item quæ Demosthenes inscribitur, qui post Chæronéam seipsum dedit ; seque morte dignum putat post Harpalea facinora : & qui triremibus fugiendum esse consulit, instante Philippo, & Æschinis lege ab ipso firmata, qua morte dignus censetur, quisquis
B aliquam de bello faceret mentionem. Atenim in his maximè, ex earum numero, quæ figuratè ab eo productæ sunt, orationi habenæ sunt iectæ, & quod in vtramque partẽ vergit, sententiæ seruant. Medicis igitur frequẽter obnoxius, cùm lapidis instar articuli obstupescerent, eos Polemonis lapidicinas fodere & incidere hortabatur. De qua quidem ægritudine, cùm scriberet Herodes, hanc mi-
C sit epistolam: *Cùm esse oportet, manus non habeo. Oportet progredi, non sunt mihi pedes. Oportet dolere, tunc & pedes mihi sunt, & manus.* Polemon sexto & quinquagesimo suæ ætatis anno vita functus est. atque hæc ætatis mensura, in aliis quidem scientiis principium senectutis: Sophistæ verò iuuentus adhuc : nam consenescens iam hæc scientia, sapientiæ condimentum est. Sepulchrum eius Smyrnæ nullum est,
D etsi plura dicuntur. Aliqui in horto, qui iuxta templum Virtutis est, eum sepultum esse referunt. Plerique verò non procul ab eo fano, versus mare. templum autem quoddã est exiguum, & in eo signum Polemonis ornatum, vt cùm in triremi sacris operaretur : sub quo simulachro situm esse virum volunt. nonnulli in atrio domus suæ, sub æneis

ſtatuis. Sed nihil eorum verum eſt. Nam ſi Smyrnæ è fato functus eſſet, nullo ex admirabilibus templis, quæ apud Smyrnéſes ſunt indignus habitus eſſet, quominus in aliquo iaceret. At illa ſanè veriora ſunt, eum Laodicéæ ad Syriæ portas eſſe ſepultum, vbi maiorum quoque monumenta ſunt: præterea ipſum adhuc viuentem fuiſſe humatum: hoc enim amiciſſimis enixè ab eo mandatum fuerat: atque iam ſitum in tumulo iis qui claudebant monimentum dixiſſe: *Inducite, inducite, ne me Sol videat tacentem.* At deflentes ipſum autem familiares conuerſus, *Date mihi corpus* (inquit) *& ad illud migrabo.* Ad Polemonem vſque, Polemonis laudes. Etenim poſteri eius, conſanguinei quidem fuerunt, non tamen tales, qui cum illius virtute expendi poſſint, præter vnum, de quo mox pauca dicam.

A

B

SECVNDVS.

Ne Secundi quidem Athenienſis nobis obliuiſcendum eſt, quem *ἀ ianua,* Epithyron*, quaſi fabri puerum, plerique vocabant. in rectè ſentiendo eximius, in animis ſenſis exprimendis impar. Cùm Herodem edocuiſſet, in controuerſiam cum diſcipulo ipſo, iam docente alios, deſcendit. Vnde Herodes ipſum cauillabatur, illud dicens Heſiodi:

Inuidet & figulus figulo, & fabro faber alter.

Sed mortuo funebrem orationem habuit, ac defuncto ſeni lachrymas effudit. ac plura quidem ſunt huius viri ſcripta memoria. Maximè autem hæc controuerſia, *Autor ſeditionis moriatur.* &, *Qui ſeditionem compeſcuit, munus habeto.* idem qui ſeditionem mouerat, & compeſ-

χαλκοῖς ἀνδριάσιν. ἔστι δὲ οὐδὲν τούτων ἀληθές. εἰ μὲν γὰρ ἐτέθνα κατὰ τὴν Σμύρνην, οὐδενὸς ἂν τῶν θαυμασίων ἱερῶν ἕνεκα αὐτοῖς ἀπηξιώθη, τὸ μὴ οὐκ ἐν αὐτῇ κεῖσθαι. ἀλλ' ἐκεῖνά γε ἀληθέστερα, κεῖσθαι μὲν αὐτὸν ἐν τῇ Λαοδικείᾳ πρὸς ταῖς Συρίας πύλαις, ἔνθα δὴ καὶ τῶν προγόνων θῆκαι. ταφῆναι δὲ αὐτὸν ζῶντα ἐπὶ τούτῳ γὰρ τοῖς φιλτάτοις ἐπισκῆψαι. κεῖσθαι μέν τε ἐν τῷ σήματι, παρακελεύεσθαι τοῖς συγκλείοισι τὸν τάφον, ἔπαγε, ἔπαγε, μὴ γὰρ ἴδοι με σιωπῶντα ἥλιος. πρὸς ἃ τοὺς οἰκείους ὀλοφυρομένους αὐτόν, ἀνεβόησε, δότε μοι σῶμα, καὶ μετεμβήσομαι. μέχρι Πολέμωνος, τὰ Πολέμωνος. οἱ γὰρ ἐπ' αὐτῷ γνώριμοι, ξυγγενεῖς μὲν, οὐ μὴν οἷοι περὶ τὸν ἐκείνου ἀρετὴν ἐξετάζεσθαι, πλὴν ἑνὸς ἀνδρός, περὶ οὗ ὕστερον λέξω μικρόν.

C

ΣΕΚΟΥΝΔΟΣ.

Μὴ δὲ Σεκούνδου γε Ἀθηναίου ἀμνημονῶμεν, ὃν ἐκάλουν Ἐπίθυρόν τινες, ὡς τέκτονος παῖδα. Σεκοῦνδος τοίνυν ὁ σοφιστὴς, γνώμην μὲν, πρίτιστος, ἑρμηνεῦσαι δὲ ἀπέριττος. Ἡρῴδου δὲ ἐκπαιδεύσας, εἰς διαφορὰν αὐτῷ ἀφίκετο παιδεύοντι ἤδη, ὅθεν Ἡρῴδης διετώθαζεν αὐτὸν, ἐκεῖνο λέγων, Καὶ κεραμεὺς κεραμεῖ κοτέει, καὶ τέκτονι τέκτων. ἀλλ' ἀποθανόντι, καὶ λόγον ἐπεφθέγξατο, καὶ δάκρυα ἐπέδωκε, καί τοι γηραιῷ τελευτήσαντι. μνήμης δὲ ἄξια τοῦ ἀνδρὸς τούτου, καὶ πλείω μὲν, μάλιστα δὲ, ἥδε ἡ ὑπόθεσις· ὁ δράξας στάσεως, ἀποθνησκέτω. καὶ ὁ παύσας στάσιν, ἐχέτω δωρεάν. ὁ αὐτὸς δὲ δράξας, καὶ

D

παύσας, αἰτεῖ πλὼ δωρεάν. πλὼ δὲ ὑ-
πόθεσιν, ὥδε ἐδεμυλόγησεν. οὐκοῦν,
ἔφη, τὸ πρῶτον τὸ κινῆσαι φαίην, τὸ
δεύτερον τὸ παῦσαι. δικὴ οὖν ἐφ' οἷς
κ. πεπόι- ἠδίκεις τιμωρείαν, πλὼ ἐφ' οἷς δὲ πε-
κας, ποίηκας, εἰ δύνασαι, λάβε. τοιόσδε μὲν
ὁ ἀνὴρ ὅδε. πεδαίπλη δὲ πρὸς τῇ Ελευ-
σῖνι τῆ Μεγάδε ὁδοῦ.

A cuerat, petit munus. Hanc cauſam ſic breuiter perorauit. Igitur eſt (inquit) quid primùm ſeditionem ſuſcitaſſe, neque quid ſecundum ſedauiſſe. Proinde cùm pœnas dederis, ob iniuriam quæ intuliſti: præmium autem ob ea quæ rectè feciſti, ſi potes, accipe. Talis vir iſte fuit, atque in via, quæ Megaram tendit, iuxta Eleuſina ſepul-

ΦΛ. ΦΙΛΟ-

ΦΛ. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ
ΒΙΟΙ ΣΟΦΙΣΤΩΝ.
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

FLAVII PHILOSTRATI
VITÆ SOPHISTARVM.
LIBER SECVNDVS.

EX FEDERICI MORELLI PROFESSORIS REGII
INTERPRETATIONE.

A

HERODES.

DE Herode Atheniẽsi hæc scire opus est. Herodes Sophista, (vt & maiores eius) inter Biconsules recensebatur : atque in Æacidas genus referebat, quos socios quandoque Græcia aduersus Persam adsciuerat. Neq; Miltiadẽ, neque Cimonem proauos dedignabatur, vt optimos viros, & magno in pretio Athenienſibus, ceteríſque Græcis in bello aduersus Medos. Ille enim trophæa è Medis erigere instituit ; hic à Barbaris pœnas exegit, ob iniurias quas postea intulerant. Ceterùm hic optimè omnium hominum diuitiis vsus est. Hoc autẽ non facillimum expeditiſſimúmque, sed omnino arduum, ac perquàm difficile exiſtit. Nam qui diuitiis temulenti fiunt, hinc contumeliam in homines exhauriunt ; atque Opulentiam vt cæcam insuper calumniantur. atqui, si quo alio tempore visa est cæcutire ; certè sub He-

ΗΡΩΔΗΣ.

ΠΕΡΙ ὃ Ηρῴδου τοῦ Ἀθηναίου, τὰ δὲ χρὴ εἰδέναι. ὁ Σοφιστὴς Ηρῴδης, ἐτέλει μὲν ἐπὶ πατέρων ἐς τοὺς* διουπάτους, ἀνέφερε δὲ ἐς τὰ τῶν Αἰακιδῶν, οὓς ξυμμάχους ποτὲ ἡ Ἑλλὰς ἐπὶ τὸν Πέρσην ἐποιεῖτο. ἀπηξίου δὲ οὐδὲ τὸν Μιλτιάδην, οὐδὲ τὸν Κίμωνα, ὡς ἀνδρε ἀρίστω, καὶ πολλοῦ ἀξίω Ἀθηναίοις τε, καὶ τοῖς ἄλλοις Ἕλλησι πρὸς τὰ Μηδικά. ὁ μὲν γὰρ ἦρξε τροπαίων Μηδικῶν· ὁ δὲ, ἀπήτησε δίκας τοὺς βαρβάρους, ὧν μὴ ταῦτα ὕβρισαν. ἀρίστα δὲ ἀνθρώπων πλούτῳ ἐχρήσατο. τοῦτο δὲ, μὴ τῶν βιωφελεστάτων, ἀλλὰ τῶν πάνυ χαλεπῶν τε, καὶ δυσκόλων. οἱ γὰρ πλούτῳ μεθύοντες, ὕβρεις τοῖς ἀνθρώποις ἐπανθοῦσι. πρόσεστι δὲ καὶ τοῖς ὡς καὶ τυφλὸν τὸν πλοῦτον· ὃς εἰ καὶ τῷ ἄλλον χρόνον ἐδόκει τυφλὸς, ἀλλ' ἐπὶ

Ηρώδου γε αὐτὴ ἔβλεψεν. ἔβλεψε μὲν γὰρ ἐς φίλους, ἔβλεψε δὲ ἐς πόλεις, ἔβλεψε δὲ ἐς ἔθνη, πάντων σφίσιν ἔχοντος τὸν ἄνδρα, καὶ ὅσα εἰδότος τὸν πλοῦτον σὺν ταῖς τύχαις μετεχόντων αὐτῷ γνώμας. ἔλεγε γοῦν δή, ὡς προσήκοι τῷ ὀρθῶς πλούτῳ χρωμένῳ, τοῖς μὲν δεομένοις ἐπαρκεῖν, ἵνα μὴ δέωνται, τοῖς δὲ μὴ δεομένοις, ἵνα μὴ δεηθῶσιν. ἐκάλει δὲ τὸν μὲν ἀσύμβολον πλοῦτον, καὶ φειδοῖ κεκολασμένον, νεκρὸν πλοῦτον. τοὺς δὲ θησαυροὺς, ἐς οὓς ἀποθέντα τὰ χρήματα ἔνιοι, πλούτου δεσμωτήρια· τοὺς δὲ καὶ θύρας ἀξιοῦντας ἀποθέτοις χρήμασιν, Ἀλωάδας ἐπωνόμαζε θύοντας ἀρᾷ μὴ τὸ δῆσαι αὐτόν. πηγαὶ δὲ αὐτῷ τοῦ πλούτου, πολλαὶ μέν, καὶ πολλῶν οἴκων. μέγισται δὲ, ἥ τε πατρῴα, καὶ ἡ μητρόθεν· ὁ μὲν γὰρ πάππος αὐτοῦ Ἱππάρχης, ἐδημεύθη τὴν οὐσίαν ὑπὸ τυράννων αἰτίαις, ἃς Ἀθηναῖοι μὲν οὐκ ἐπῆνεσαν, ὁ δὲ αὐτοκράτωρ καὶ ἠγνόησεν. Ἀττικὸν δὲ τοῦτον τοῦ παῖδα, Ἡρώδου δὲ πατέρα, οὐ παρεῖδεν ἡ τύχη πένητα ἐκ πλουσίου γεγενόμενον, ἀλλ' ἀνέῳξεν αὐτῷ θησαυροῦ χρῆμα ἀμύθητον ἐν μιᾷ τῶν οἰκιῶν, ἃς πρὸς τῷ θεάτρῳ ἐκέκτητο. ὃ διὰ μέγεθος εὐλαβὴς μᾶλλον ἢ περιχαρὴς γενόμενος, ἔγραψε πρὸς τὸν αὐτοκράτορα ἐπιστολὴν ὧδε ξυγκειμένην, θησαυρὸν, ὦ βασιλεῦ, ἐπὶ τῆς ἐμαυτοῦ οἰκίας εὕρηκα. τί ἂν οὖν αὐτῷ χρῆσθαι; καὶ ὁ αὐτοκράτωρ, Νερούας δὲ ἦρχε τοῦτ', ἔφη, οἷς εὗρες. τοῦ δὲ Ἀττικοῦ ἐπὶ τῇ αὐτῆς εὐλαβείας μείναντος, καὶ γράψαντος ὑπὲρ ἑαυτὸν εἶναι τὰ τοῦ θησαυροῦ μέτρα· καὶ ὅς, ἔφη, τῷ

A rode saltem oculata fuit. Atenim amicos respexit, ciuitates respexit; respexit nationes: cùm in omnes vir iste circunspiceret, thesaurósque in mentibus hominum secum vnà communicantium collocaret. Enimuerò decere aiebat, rectè opibus vtentem, egentibus quidem suggerere, ne egeant; non indigentibus etiam, ne fortè veniant in egestatem. Opes verò opem non ferentes, & parsimonia coercitas, B mortuas appellabat. Thesauros vbi quidam pecunias recondunt, diuitiarum carceres nuncupabat. Eos autem qui reconditis pecuniis esse sacrificandum censent, Aloadas cognominabat, qui postquam Martem in vincula cõiecissent, ei sacrificarent. Diuitiarũ fontes huic multi profectò fuêre, & à multis familiis conflati. Maximi autem ab vtroque parente. Nam aui quidem ipsius Hipparchi, bona ob tyran- C nicas accusationes subhastata publicatáque sunt, quas neque Athenienses induxerunt, neque Imperatores ignorarunt. Atticum verò illius filium, & Herodis patrem, ne è diuite quidem pauperem factum fortuna despexit: quin thesaurum immensum in vna domo reconditum ipsi patefecit, ex iis quas prope theatrum possidebat. Cuius quidem magnitudine, magis cautus ac religiosus, quàm lætabundus D factus est. Quare ad Imperatorem epistolam misit, his verbis contextam: *Thesaurum, Imperator, domi meæ inueni; quid de eo faciendum esse iubes?* At Nerua Imperator qui eo tempore regnabat: *Vtere* (inquit) *iis quæ inueneris*. Et cùm Atticus in eadem cautione persisteret, scriberétque se thesauri magnitudine superari: *Abutere* (inquit ille) *inuento*

lucro, quando tuum est. Hinc magnus effectus est Atticus, & longè maior Herodes; cuius paternis opibus maternæ aduenerant, quæ non multò minus affluebant. Accedebat etiam magnanimitas illustris, paterna longè maior. Liberis enim Asiæ ciuitatibus Herodes præfuit. Cùm Troadem incommoda balnea habentem, eiúsque incolas à puteis terrestrem vndam haurientes, effodientésque aquæ pluuiæ reconditoria videret, ad Imperatorem Adrianum scripsit, ne antiquã ciuitatem, & ad mare commodè sitam ariditate destrui pateretur: imò trecentas illi myriadas in aquam concederet, cùm iam pagis quoque multo plura porrexisset. Laudauit hæc scripta Imperator, vtputa quæ à suo more nequaquam essent aliena; & Herodem ipsum aquæ præfecit. At vbi in septingentas myriadas sumptus iste processisset, & ad Imperatorem scripsissent qui Asiæ moderatores erant, rem longe grauissimam esse, quingentarum vectigalia ciuitatum, in fontem vnius vrbis erogari: de hoc apud Atticum Imperator ipse conquestus est. Atticus verò, magnificentissima oratione: *Imperator* (inquit) *ne minimis nunc, quaso, iriteris. Nam quòd supra trecentas myriadas impensum est, ego quidem filio largitus sum, & filius ciuitati.* Testamentum autem, quo Athenienſi populo quotannis minam cuique distribuendam reliquit; eius animi magnitudinem arguit, quam in aliis etiam vsus est. Sæpe enim vna die centum Deæ boues mactauit, & Athenienſi populo per tribus & familias epulum dedit: & cum Dio-

ἑρμαίῳ· σὺν γὰρ ὄγκῳ. σὺ τοῦθεν μέγας μὲν ὁ Ἀτ̣τικὸς, μείζων ὁ Ἡρώδης· πρὸς γὰρ τῷ πατρῴῳ πλούτῳ, καὶ ὁ μητρῷος αὐτῷ πλοῦτος, οὐ σμικρὸς τούτου ἐπερρύη. μεγαλοψυχία δὲ λαμπρὰ τοῦ Ἀτ̣τικοῦ τοῦτον. ἦρχε μὲν γὰρ τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν ἐλευθέρων πόλεων ὁ Ἡρώδης. ἰδὼν δὲ τὴν Τρῳάδα βαλανείων τε πονήρως ἐχούσας, καὶ γεώδεις ὕδωρ ἐκ φρεάτων ἀντλούσας, ὀμβρίων τε ὑδάτων φάτνας ὀρύττοντας, ἐπέστειλεν Ἀδριανῷ τῷ αὐτοκράτορι μὴ ἀφανιδεῖν πόλιν ἀρχαίαν, καὶ θαλάττῃ εὐχερῶ φθαρεῖσαν, ἀλλ' ἐπιδοῦναι σφίσι τετρακοσίας μυριάδας ἐς ὕδωρ ὧν πολλαπλασίας ἤδη καὶ κώμαις ἐπιδεδώκει, ἐπήνεσεν ὁ αὐτοκράτωρ τὰ ἐπεσταλμένα, ὡς περὶ τρόπου ἑαυτῷ ὄντα, καὶ τὸν Ἡρώδην αὐτὸν ἐπέταξε τῷ ὕδατι. ἐπεὶ δὲ ἐς ἑπτακοσίας μυριάδας ἡ δαπάνη προῆλθεν, ἐπέστειλάν τε τῷ αὐτοκράτορι οἱ τῆς Ἀσίας ἐπιτροπεύοντες, ὡς δεινὸν πεντακοσίων πόλεων φόρον, ἐς μιᾶς πόλεως δαπανᾶσθαι κρηνίων· ἐμέμψατο πρὸς τὸν Ἀτ̣τικὸν ὁ αὐτοκράτωρ ταῦτα. καὶ ὁ Ἀτ̣τικὸς μεγαλοφρονέστατα ἀπεφήνατο, ὦ βασιλεῦ, εἶπεν, ὑπὲρ μικρῶν μὴ πρόσχῃς νοῦν. τὰ γὰρ ὑπὲρ τὰς τετρακοσίας μυριάδας ἀναλωθὲν, ἐγὼ μὲν, τῷ ἐμῷ ἐπιδίδωμι. ὁ δὲ, υἱὸς, τῇ πόλει. καὶ αἱ διαθῆκαι δὲ, αἷς τῶν Ἀθηναίων δήμῳ κατέλιπε καθ' ἕκαστον ἔτος μνᾶν καθ' ὑᾶ, μεγαλοφροσύνῃ κατηγοροῦσι τοῦ ἀνδρός, ἣ καὶ ἐς τἆλλα ἐχρῆτο, ἑκατὸν μὲν βοῦς τῇ θεᾷ θύων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ πολλάκις, ἑστιῶν δὲ τῇ θυσίᾳ τοὺς Ἀθηναίων δήμους καὶ φυλὰς, καὶ χύτρους. ὁπότε δὲ

ἦκοι Διονύσια, ἢ καὶ ἐς ἀκαδημίαν τὸ τοῦ Διονύσου ἔδος, σὺν Κεραμεικῷ, πο-
πίζων ἀσοὺς ὁμοίως, καὶ ξένους κατακει-
μένους ἐπὶ στιβάδων κιττοῦ. ἐπεὶ γὰρ τοῦ
Ἀττικοῦ διαθηκῶν ἐπεμνήσθην, ἀνάγ-
κη καὶ τὰς αἰτίας ἀναχθῆναι, δι' ἃς
προσέκρουσεν Ἡρώδης Ἀθηναίοις. εἶ-
χον μὲν γὰρ αἱ διαθῆκαι ὡς εἶπον. ἐγρα-
φὴ γὰρ αὐτὰς ξυμβουλίᾳ τῶν ἀμφ' ἑαυ-
τὸν ἀπελευθέρων· οἱ χαλεπὴν ὀφῶντες
πρὸς Ἡρώδου φύσιν ἀπελευθέροις τε, καὶ
δούλοις, ἀποσκοφλοῦ ἐποιοῦντο τὸν Ἀ-
θηναίων δῆμον, ὡς τῆς δωρεᾶς αὐτοὶ
αἴτιοι. καὶ ὁποῖα μὲν τὰ ἀπελεύθερα
τὰ πρὸς τὸν Ἡρώδην, δηλούτω ἡ κα-
τηγορία, ἣν πεποίηται σφῶν πᾶν κέν-
τρον ἠρμένον* τὸ ἑαυτοῦ γλώττης. ἀναγνω-
σθεισῶν δὲ τῶν διαθηκῶν, ξυνέβησαν οἱ
Ἀθηναῖοι πρὸς τὸν Ἡρώδην, πέντε μνᾶς
ἀνδρῶν ἑκάστῳ καταβαλόντα,
πρίασθαι παρ' ἀνδρῶν τὸ μὴ ἀεὶ διδόναι.
ἀλλ' ἐπεὶ πεισθήσαν μὲν ταῖς ἐπα-
ναις ὑπὲρ τῶν ὁμολογημένων, ἐπανε-
νώσκετο δὲ αὐτοῖς ξυμβόλαια πατέρων
τε καὶ πάππων, ὡς ὀφλόντων τοῖς Ἡρώ
δου γονεῦσιν, ἀνηλωμοῖς τ' ὑπήγοντο·
καὶ οἱ μὲν, μικρὰ ἠριθμοῦντο· οἱ δὲ, οὐδέν·
οἱ δὲ, σιωπῇ εἶχον ἐπ' ἀγορᾶς, ὡς μὴ ἀπο-
δώσοντες. ταῦτα παρώξυνε τοὺς Ἀ-
θηναίους, ὡς ἡρπασμένους τὴν δωρεάν·
μὴ καὶ ἐπαύσαντο μισοῦντες, εἴ ποτε
τοῦ μέλλοι βουλεύειν ὠφελεῖν. τὸ οὖν σά-
διον ἔφασαν ἐπωνομάσθαι Παναθηναϊ-
κόν. κατεσκευάσθαι γὰρ αὐτό, ἐξ ὧν ἀ-
πεζητοῦντο Ἀθηναῖοι πάντες. καὶ μὴν
καὶ ἐλειτούργησαν Ἀθηναῖοι τῷ τε
ἐπώνυμον, καὶ τῷ τοῦ Πανελληνίων.

A nysia veniſſent, & in Academiam, Dionyſij ſimulachrum deſcenderet; in Ceramico ciuibus ſimul & hoſpitibus in hederaceo thoro accubantibus, propinabat. At quoniam de Attici teſtamento mentio facta eſt, nunc res ipſa poſtulat, vt cauſas quibus Herodes Athenienſibus infeſtus actus eſt, ſubiungamus. Ita enim teſtamenti tabulæ ſe habebant, vt diximus: eas autem & ex libertorũ ſuorum conſilio ſcripſit. qui cùm aſperum & libertis & ſeruis, Herodis ingenium intelligerent, tanquam largitionis autores, Athenienſis populi defectionẽ ab illo moliebantur. Quales certè erga Herodẽ liberti fuerint, accuſatio in eos facta demonſtrat, qua criminator omne ſuæ linguæ ſpiculeum & virus depromit. Recognito teſtamento, ad Herodem quinque minas viritim ſemel ſoluentem, vt ab his ſe beneficentia redimeret, ne quotannis dare deberet, Athenienſes conuenere. Sed poſtquàm ad menſas peruẽtum eſt, ad dignoſcenda debita ex pactis conuentis, atque ſuorum parentum & auorum ſyngraphas contractúſque Herodis parentibus olim debentium recognouerunt; aduerſis rationibus defraudabãt: & aliqui pauca numerabãt, alij verò nihil: reliqui, vt tandem ſoluerẽt, in foro continebãtur. Hæc Athenienſiũ animos, veluti populatorũ largitione irritarunt, neq; ab odiis deſtiterunt, ne tum quidem cum ille ſe mereri optimè putabat. Stadiũ igitur Panathenaicũ cognominatũ fuiſſe perhibẽt, quod his rebus conſtructum foret, quibus omnes Athenienſes carebant. Quicquid ſit Athenienſes publicè miniſtrabant, in celebritate vrbis tutelaris numinis: & Panellenaïcõ quoq. nominarũt, quaſi totius Græciæ capax.

Cùm corona in cœtu Panathenæorum donatus fuiſſet, Vos (inquit) Athenienſes, & Græcos qui acceſſuri ſunt principes, & athletas certaturos, in ſtadio ex albo lapide ſtructo excipiam. Hæc pollicitus, ſtadium quod Iliſſo flumini imminet, quatuor circiter annis perfecit; opus ita compoſitum, vt cetera mirabilia ſuperet. Nullum enim theatrũ cum eo decertat. Illa de Panathenæis audiui, velum è naui eſſe ſuſpẽſum, iucundius pictura cum ſinu proſpero, nauímq; nullis trahentib. iumentis cucurriſſe, ſed ſubterraneis fabricis proceſſiſſe, & mille ramis ex Ceramico ſublatam, ad Eleuſinium perueniſſe, eôque circundato præteriiſſe Pelaſgicon, ad Pythion præteruectam, in portum in quo nunc conſiſtit, appuliſſe. alterum ſtadij latus fanum Fortunæ, veluti omnia gubernantis occupat, & ſignum eius eburneum. Athenienſium Ephe-
borum habitum priſcum, in ho-
diernum ornatum tranſtulit. Chlamydes albas primus induit. Nam antehac atris induti conciones circunſidebant, & ſupplicationes obibant, lugẽtibus publicè Athenienſibus præconem Copream, quem ab ara Heraclidas euellentem, ipſi olim interfecerant. Porrò theatrum Athenienſibus ſuper Regilla, cum laquearib. ex cedro confectis, Herodes ſtatuit. hæc verò materia fingendas ſtatuas apprimè idonea & congrua videtur. Iſta igitur duo apud Athenienſes talia fuere, qualia nuſquam in vlla regione Romanis ſubdita. Theatrũ ſublaqueatum quod Corinthiis ædificauit, Athenienſi, longè inferius eſt, ſed inter pauca apud alios laudatorũ, ne mentione quidem indignũ eſſe duxerim.

A στεφανωθεὶς ὑπὸ τῶν Παναθηναίων, καὶ ὑμᾶς, εἶπεν, ὦ Ἀθηναῖοι, καὶ τῶν Ἑλλήνων τοὺς ἥξοντας, καὶ τῶν ἀθλητῶν τοὺς ἀγωνιουμένους, ὑποδέξομαι σταδίῳ λευκοῦ λίθου. καὶ εἰπὼν ταῦτα, τὸ στάδιον, τὸ ὑπὲρ τὸν Ἰλισσὸν εἴσω τεταράχθη ἔτη ἐπετέλεσεν, ἔργον ξυνθεὶς ὑπὲρ πάντα τὰ θαυμάσια. οὐδὲν γὰρ θέατρον αὐτῷ ἀμιλλᾶται. καὶ ἐκεῖνα περὶ τῶν Παναθηναίων τούτων ἤκουον, πέπλον μὲν ἀνῆφθαι τοῦ νεὼ ἡδίω γραφῆς σιῶ οὐδείῳ τῷ κόλπῳ. δραμεῖν ὑπὸ ναυῶν οὐχ ὑποζυγίων ἀγόντων, ἀλλ' ὑποχείοις μηχαναῖς ἐπολιαθῆναι. καὶ Κεραμεικοῦ δὲ ἆραι χιλίας κώπης, ἀφεῖναι ἐπὶ τὸ Ἐλευσίνιον. καὶ περιβαλόσαν αὐτό, παραμεῖψαι τὸ πελασγικόν, κομιζομένην τε παρὰ τὸ Πύθιον ἐλθεῖν, οἷ νεὼ ὥρμισται. τὸ δὲ ἐπὶ θάτερα τοῦ σταδίου νεὼς ἐπέχει τύχης, καὶ ἄγαλμα ἐλεφάντινον, ὡς κυβερνώσης πάντα. μετεκόσμησε δὲ καὶ τοῖς Ἀθηναίοις Ἐφήβοις ἐς τὸ νεῶ ἧμα, χλαμύδας πρῶτον ἀμφιέσας λευκάς. πέως γὰρ δὴ μιαίνας σὺν μιαροῖς, τὰς σκηνὰς περικάθηντο, καὶ τὰς πομπὰς ἔπεμπον, πενθούντων δημοσίᾳ τῶν Ἀθηναίων τὸν κήρυκα, τὸν κοπρέα, ὃν αὐτοὶ ἀπέκτειναν, τοὺς Ἡρακλείδας τοῦ βωμοῦ ἀποσπῶντας. ἀνέθηκε δὲ Ἡρῴδης Ἀθηναίοις καὶ τὸ ἐπὶ Ῥηγίλλῃ θέατρον, κέδρου ξυνθεὶς τὸν ὄροφον· ἡ δὲ ὕλη, καὶ σὺν ἀγαλματοποιΐαις εὐπρεπὴς. δύο μὲν δὴ ταῦτα Ἀθηναίοις, οἷα οὐχ ἑτέρωθι τῆς ὑπὸ Ῥωμαίοις. ἀξιοῦσθαι δὲ λόγου, καὶ τὸ ὑπωρόφιον θέατρον, ὃ ἐδείματο Κορινθίοις, παραπλὺ μὲν τοῖς Ἀθηναίοις, σὺν ὀλίγοις δὲ τοῖς παρ' ἄλλοις ἐπαινουμένοις.

καὶ τὰ Ἰσθμοῖ ἀγάλματα, ὅ, τε τῶ Ἰσθ- A
μίᾳ Κολοσσὸς, καὶ ὁ τῆ Ἀμφιτρίτης, &
τὰ τῶν ἄλλων, ὁ ἱερὸν ἐνέπλησεν· οὐδὲ
τὸν τῶ Μελικέρτᾳ Δελφῖνα
ἀνέθηκε ὃν καὶ τῷ Πυθίῳ, τὸ Πυθοῖ στά-
διον, καὶ τῷ Διΐ, τὸ ἐν Ὀλυμπίᾳ ὕδωρ.
Θεσσαλοῖς τε, & τοῖς περὶ Μηλίδα κόλ-
πον Ἕλλησι, τὰς ἐν θερμοπύλαις κο-
λυμβήθρας τοῖς νοσοῦσι Γαιωνείοις. ᾠ-
κισε δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ Ἰταλίᾳ Κανύσιον,
ἡμερώσας ὕδατι, μάλα λύπου δεόμε- B
νον. ᾠκισε δὲ καὶ τὰς ἐν Εὐβοίᾳ, καὶ Πε-
λοποννήσῳ, καὶ Βοιωτίᾳ πόλεις, ἄλλοθι ἄλ-
λῃ. ᾠκισε δὲ καὶ τὸ ἐν τῇ ἠπείρῳ Ὠρι-
κον, ὑποδεδωκὸς ἤδη, καὶ ἕτερα πολλά. καὶ
τοσοῦτος ὢν μεγαλουργίᾳ, μέγα οὐδὲν
εἰργάζετο, ἐπεὶ μὴ τὸν Ἰσθμὸν ἐτεμε-
λαμᾶτο· ἦν γὰρ εὔμβολος, ἤπειρον ἀποτε-
μεῖν, & πελάγη συνάψαι δίπλα, καὶ πε-
ρίπλους σταδίων ἑξακισχιλίων, καὶ εἴκοσι,
θαλάττης ξυνῃρεῖν μήκει. καὶ τοῦτο ἦρα C
μὲν, καὶ ἐθάρρει δὲ αἰτεῖν αὐτὸ τὸν βασι-
λέως, ὡς μὴ διαβληθείη, διανοίας δο-
κῶν ἅπτεσθαι, ἣ μηδὲ Νέρων ἤρκεσεν.
ἐξηγάλετο δὲ αὐτὸ ὧδε, ἅπερ ἐγὼ Κτη-
σιδήμου Ἀθηναίου ἤκουον. ἔπλωε μὲν
τὸ ἐπὶ Κόρινθον ὁ Ἡρῴδης, ξυλαθη-
μένου τοῦ Κτησιδήμου. γυόμενος δὲ κατὰ τὸν
Ἰσθμὸν, Ποσείδων, εἶπε, βούλομαί μὲν, D
ξυγχωρήσαι δὲ οὐδείς. θαυμάσας οὖν ὁ
Κτησίδημος τὸ εἰρημένον, ἤρετο τὸν πάππον
τοῦ λόγου. & ὁ Ἡρῴδης, ἐγὼ, ἔφη, πολλῶν
ἤδη χρόνον ἀγωνίζομαι σημεῖον ὑπο-
λιπέσθαι τοῦ μεγ' ἐμὲ ἀνθρώποις διανοίας
δηλοῦσαν ἄνδρα· καὶ οὔπω δοκεῖ μοι τῆς
δόξης ταύτης τυγχάνειν. ὁ μὲν δὴ Κτη-
σίδημος, ἐν ἐπαίνῳ διῆκε, τόν τε λόγων

A Item Isthmi signa, Colossum Isthmium & Amphitrites, ceteráque simulachra, quibus templum ipse repleuit: neque Melicertæ Delphina præterierim. Pythio quoque Pythij stadium dicauit, & aquam ad Olympia Ioui. Præterea Thessalis & Græcis Melide sinus accolis, in Thermopylis, Pæonia balnea ægrotantibus constructit. Canusium in Italia, inducta dulci aqua, cuius vehementer indigebat, habitabile reddidit. Quinetiam in Eubœa & B Peloponneso, & Bœotia, pleraſque ciuitates instaurauit. Item Oricum in Epiro, quod iam ditioni suæ subdiderat: aliáque oppida. Et quamuis tanta rerum magnificentia celebraretur, nihil magnum feciſſe sibi videbatur, quòd Isthmum non perfoderat: quia præclarum facinus fore arbitrabatur, si continentem abscidisset, geminúmque pelagus copulasset, sicque nauigantibus stadiorum sex millium & viginti maC ris longitudinem corripuisset, atque hoc quidem appetebat, sed ab Imperatore id petere non audebat, ne calumnia afficeretur, si id facinus aggressus videretur, cui ipse Nero impar fuerat. Enunciauit hoc ita vt à Cteſidemo Athenienſi olim accepi. Considente namq; Cteſidemo Corinthum Herodes tendebat; cúmq; ad Isthmum veniſſet: Dic, Neptune, (inquit) volo equidem, at nemo concedet. Cùm hoc dictũ Cteſidemus admiraretur, eius causam Herodem rogauit. At Herodes: Ego, inquit, iamdiu mortalibus poſt me futuris aliquid animi virilis monumentum relinquere, contendi: nequedum hanc gloriam assequi mihi posse videor. Ad hæc Cteſidemus orationum rerúmque ab eo gestarum laudes perſequu-

tus est, quippe quæ tales sunt, vt à nemine superentur. Cui Herodes: Res caducas & fragiles narras, inquit: hæc enim tempore capi & carpi queunt: & eloquentiæ nostræ plerique detrahent: hic aliquid, aliquid ille arguet. Verùm Isthmi effossio opus est immortale, & ipsi quoque naturæ incredibile. Enimuero ad effodiendum Isthmum, aut Neptuno, aut viro quem Herodis Herculem multi nominarunt, mihi opus esse videtur. adolescens quidam erat primæ lanuginis, magno Celtæ similis, octo quidem pedum magnitudine. (de quo in quadam epistola ad Iulianum scripsit Herodes.) cui modica coma, densa supercilia, adeò vt inter se contingerent: ac gratiosum quendam ex oculis radium emittebat, indolem impetus portendentem: item aquilino naso, & obesa ceruice, quòd è laboribus* magis quàm cibo accidebat: pectus erat compactum, & cum pulchritudine rigidum; tibiæ paruæ, extráque curuatæ, & facilem incessum pedibus exhibentes. Addebat eum veste lupina pelle cõsuta, indui. atque cum apris, lycopantheris*, lupis, toruis, sæuísque tauris, immania subire certamina, ostentare certaminum cicatrices. Hunc nonnulli Herculem, & in populo Bœotio fuisse è terra natum, plerique dicebant. Asserebat etiam Herodes, se audiuisse dicentem, huic matrem fuisse Buculam, idcirco sic cognominatam, quia vt robusta boues pauisset: patrem verò Marathonem, cuius in Marathone statua. Rusticus autem est heros. Cùm hunc Herculem Herodes percontaretur, an ne immmortalis esset?

A αὐτῷ, καὶ τὰ ἔργων, ὡς καὶ ἐλόντων ὑπερβολὴν ἑτέρῳ. ὁ δὲ Ἡρώδης, φθαρτά, ἔφη, λέγεις ταῦτα, καὶ γὰρ ὀψὲ χρόνῳ ἁλωτά, καὶ σοῦ λόγους ἡμῶν τοιχωρυχοῦσιν ἕτεροι. ὁ μὲν, τὸ, μεμφόμενος· ὁ δὲ, τό. ἡ δὲ Ἰσθμοῦ τομὴ, ἔργον ἀθάνατον, καὶ ἀπιστούμενον τῇ φύσει. δοκεῖ γάρ μοι τὸ ῥῆξαι τὸν Ἰσθμὸν, Ποσειδῶνος δεῖσθαι, ἢ ἀνδρὸς, ὃν ἐκάλεσαν οἱ πολλοὶ Ἡρώδου Ἡρακλέα. νεανίας ἦν ἐν ὑπηνήτῃ πρώτῃ, Κελτῷ μεγάλῳ ἴσος, καὶ ἐς ὀκτὼ πόδας τὸ μέγεθος. διαφέρει δὲ αὐτῶν ὁ Ἡρώδης ἐν μιᾷ τῶν πρὸς τὸν Ἰουλιανὸν ἐπιστολῶν, κομαῖ τε συμμέτρως, καὶ τῶν ὀφρύων λαμπρὸν ἔχει, ὡς καὶ ξυμβάλλειν ἀλλήλαις, οἷ μίαν χαροπήν τε ἀκτῖνα καὶ τῶν ὁρμάτων ἐνδιδοᾶς, πρὸ ἐχομένου τὸ ὁρμῆς ἦθος, καὶ χρυπνὸν εἶναι, καὶ δυσαφῶς ἔχοντα τὸ αὐχένος. τοῦτο δὲ, ἐκ πόνων ἥκειν αὐτῷ,

B

C

ἢ σίτου. εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ στέρνα βύπαγῆ, καὶ ξυὼ ὦρα κατεσκληκότα· καὶ κνήμας μικρὰν ἐς τὰ ἔξω κυρτουμένας, καὶ πρέχουσαν τῇ βάσει τὸ δυ βεβηκέναι. ἐνῆφθαι δὲ αὐτὸν καὶ δορὰς λύκων, ῥάπτον ἔθημα· ἄθλοις τε ποιεῖσθαι τοὺς ἀγείους τῶν συῶν, καὶ τοὺς θῶας, καὶ τοὺς λύκους, καὶ τῶν ταύρων τοὺς ὑβρίζοντας· καὶ ὠτειλὰς δέκα τούτων τῶν ἀγώνων. λέγειν δὲ τὸν Ἡρακλέα τοῦτον μὲν, γηγενῆ φασιν ἐν τῷ Βοιωτίῳ δήμῳ. Ἡρώδης δὲ ἀκοῦσαι λέγοντά φησιν, ὡς μήτηρ μὲν αὐτῷ γένοιτο γυνὴ βουκόλος, οὕτω πὶ ἐπερρωμένη, ὡς βουκολεῖν. πατὴρ δὲ, Μαραθών. οὗ τὸ ἐν Μαραθῶνι ἄγαλμα. ἔστι δὲ ἥρως γεωργός. ἥρετο δὲ Ἡρακλέα τοῦτον Ἡρώδης, εἰ καὶ ἀθάνατος εἴη.

ἴσ. μᾶλλον ἢ σ.

ἐπιῤῥωμένη,

ὁ δὲ, θνητῷ, ἔφη, μακροβιώτερος. ἤρετο A reſpondit, ſe mortali magis longæ-
αὐτὸν ὅ, τι σιτοῖτο. ὁ δ', γαλακτοφα- uum eſſe. Adhæc interrogauit, quo-
γῶ, ἔφη, τὸ πλέον τοῦ χρόνου· καί με βό- nam cibo veſceretur? Lacte, vt plu-
σκουσιν αἶγές τε, καὶ ποιμένες, τῶν τε rimùm (inquit) vtor; méq; capræ paſ-
βοῶν, καὶ τῶν ἵππων αἱ τιτθαὶ δες. σὺν- cunt, & paſtores, item boum ma-
δοῦσι* δέ τι καὶ ἀπὸ λεπτῆς ὄνου γάλα βύ- tres, & equorum. Quinetiam ex a-
*ἰω. ξυν- δοῦσι finæ vbere potabile lac exprimitur,
τον τε, καὶ κοῦφον· ἐπὶ δὲ ἀλφίτοις & leue; ſperſaq; demum farina, de-
ἐσφοβάλω, δέκα σιτοῦμαι χοίνικας. cem ſemodia comedo. Hanc mihi
καὶ ξυμφέρουσί μοι τὸν ἔρανον τοῦτον, collectam ſtipémve conferunt Ma-
γεωργοὶ Μαραθώνιοί τε, καὶ Βοιώτιοι. rathonij Bœotiiáque agricolæ; qui
οἶμαι καὶ Ἀγαθίωνα ἐπονομάζοισιν, B me quoque, opinor, Agathiona co-
ἐπεὶ καὶ εὐξύμβολος αὐτοῖς φαίνο- gnominarunt, quia gratus eis cõſul-
μαι. πῶς δὲ δὴ γλωττίδιον, ἔφη ὁ Ἡρώ- tor appareo. Inſuper Herodes: Quo-
δης, πῶς ἐπαιδεύθης; ἐκ τοῦ τίνων; οὐ modo lingua informatus es, & à
γάρ μοι δοκεῖς ἀπαίδευτος Φαίνῃ. καὶ ὁ quibus inſtructus? neque enim mi-
Ἀγαθίων, ἡ μεσόγαια, ἔφη, τῆς Ἀττικῆς, hi indoctus quodam videris. Tum
ἀγαθὸν διδασκαλεῖον ἀνδρὶ βουλομέ- Agathion, Mediterranea (inquit)
νῳ διαλέγεσθαι. οἱ μὲν γὰρ τῷ ἄστει Ἀθη- Attica viro eloqui facundè volen-
ναῖοι, μισθοῦ δεχόμενοι Θρᾷκα, καὶ ti, optima videtur eſſe magiſtra.
Ποντικὰ μειράκια, καὶ ξ ἄλλων ἐθνῶν Nam Athenienſes qui cum merce-
βαρβάρων ξυνερρυηκότα, διαφθεί- C de adoleſcentes è Thracia, Ponto,
ρουσι παρ' αὐτῶν τὴν φωνὴν μᾶλλον, & ex aliis Barbarorum gentibus,
ἢ ξυμβάλλονταί τι αὐτοῖς ἐς εὐγλωτ- in vrbem confluentes admittunt,
τίαν. ἡ μεσόγαιος δ', ἄμικτος βαρβάροις per illos linguam ſuam potius cor-
οὖσα, ὑγιαίνει αὐτοῖς ἡ φωνὴ, καὶ ἡ γλῶτ- rumpunt, quàm aliquid ipſis ad
τα τὴν ἀκραν Ἀττίδα ὑποφάλλει. πα- facundiam conferant: verùm me-
νηγύρει δ', ἦν δ' ὁ Ἡρώδης, διέτυχες; καὶ diterranea quæ à Barbaris pura eſt,
ὁ Ἀγαθίων, τῆς γε Πυθοῖ, ἔφη, καὶ ἐπι- ſanam incolis vocem tribuit, vt
μιγνὺς τῷ ὁμίλῳ, ἀλλὰ καὶ θεωτὴς τῶν lingua ſummum atticiſmum reſo-
Παρνάσου, ἀκούων τῶν τῆς μουσικῆς net. An verò (inquit Herodes) ma-
ἀγωνισῶν, ὅτε Γαμμεὺς ἐπὶ τρα- ximo conuentui fortè occurriſti?
γῳδίᾳ ἐθαυμάσθη. καί μοι ἔδοξαν οἱ & Agathion, Pythico, inquit; non
σοφοὶ Ἕλληνες οὐ χρηστὸν θέαμα cœtui admixtus, ſed è Parnaſſi ſpe-
ἐργάζεσθαι τὰ τῶν Πελοπιδῶν, καὶ τῶν cula, vnde muſicæ certatores au-
Λαβδακιδῶν κακὰ ξὺν ἡδονῇ ἀκού- diebam, quando Pammenes ob tra-
οντες. ξυμβαλεῖν γὰρ χρὴ λίαν ἔργων, D gicos actus admirationi fuit: ac mi-
μῦθοι μὴ ἀπεσύμβολοι. φιλοσοφοῦντα αὐτὸν ἰδὼν ὁ Ἡρώδης, ἤρετο καὶ θεὶ hi ſapientes Græci, non probum
opus agere viſi ſunt: dum Pelopi-
darum & Labdacidarum mala cum
voluptate audirent. Etenim ærum-
noſorum operum conſilia ſugge-
runt fabulæ, quibus fides non de-
rogatur. Ipſum philoſophantem in-
tuitus Herodes, percõtabatur etiam

de certamine gymnico, quomodo id cognoſceret: atque is, Derideo magis illa, inquit, dum video homines decertantes inter ſe, quinquertium, & pugilatũ, & curſum, & palæſtrã, & ob id coronatos. coronetur verò athleta curſus, præterito ceruo aut equo: qui autem in grauiorib. ſe exercet, tauro iunctus aut vrſo, (quod ego facio quotidie) magnum mihi certamen eripiente fortuna, quod non amplius leones alat Acarnania. Itaque ſtupefactus Herodes, rogabat ipſum, vt vnà ſecum cibum caperet. Cras, ait Agathio, ad te veniam, circiter meridiem, ad Canobi fanum: eſto verò tibi crater maximus, ex iis quæ in templo ſunt, lactis plenus, quòd mulier non mulſerit. & certè acceſſit poſtridie circa id tempus quod pactus fuerat: tum admota fixáque nare in patera, Non purum eſt lac, inquit; namque mulieris manus nares ferit: atq; his dictis abſceſſit lacte non hauſto. ergo Herodes fide non adiuncta ſermoni de muliere, miſit ad caprarios, qui veritatem ſciſcitarentur: atque edoctus ita ſe rem habere, intellexit quàm diuina eſſet natura illius viri. Porrò qui Herodis manuum inſtituunt accuſationem, quòd eas in Antoninum intuliſſet in Ida monte prope Aſiam: *ignorauiſſe mihi videntur Demoſtrati cum Herode certamen, in quo plurimis eum calumniis exagitans, nuſquam huius conuicij mentionem fecit, quia nec vnquam extitit. Etenim quædam inter ipſos rixa extitit, & quaſi velitatio vt in anfractu & anguſtiis locorum contingit, manus verò nihil offenderunt. Itaq; Demoſtratus non omi-

τ γυμνικῆς ἀγωνίας ὅπως γνωσκοι. Ⓒ ὃς, ἐκείνων, ἔφη, καταγλῶ μᾶλλον, ὁρῶν τοὺς αὐτοφυεῖς διαγωνιζομένους ἀλλήλοις παγκράπον, καὶ πυγμὴν, καὶ δρόμον, καὶ πάλιν, καὶ στεφανουμένους ὑπὲρ τούτου. στεφανοῦσθω ὁ μὲν δρομικὸς ἀθλητὴς, ἔλαφον ἢ πρέλαν, ἢ ἵππον· ὁ δὲ τὰ βαρύτερα ἀσκῶν, ταύρῳ συμπλακεὶς, ἢ ἄρκτῳ, ὃ ἐγὼ ὁσημέραι προσπαίω, μέγαν ἆθλον ἀφηρημένης μοι τ τύχης, ἐπεὶ μηκέτι βόσκει λέοντας Ακαρνανία. ἀγαθεὶς οὖν ὁ Ηρώδης, ἐδεῖτο αὐτ ξυναριστῆσαί οἱ. αὔριον, ἔφη, Αγαθίων ἀφίξομαί σοι κτ μεσημβρίαν, ἐς τὸ τ Κανώβου ἱερόν. ἔστω δέ σοι κρατὴρ ὁ μέγιστος τῶν ἐν τῷ ἱερῷ, γάλακτος πλέως, ὃ μὴ γυνὴ ἤμελξε. κὴ ἀφίκετο μὲν ἐς τὴν ὑστεραίαν, καθ' ὃν ὡμολόγησε καιρόν. τ δ' ὃς ῥῖνα ἐρείσας ἐς τ κρατῆρα, οὐ καθαρὸν, ἔφη, τὸ γάλα· προσβάλλει γάρ με χεὶρ γυναικός. κὴ εἰπὼν ταῦτα, ἀπῆλθε μὴ ἁπτάσασθαι τ γάλακτος. ἀπιστήσας * οὖν ὁ Ηρώδης τῷ περὶ τ γυναικὸς λόγῳ, ἔπεμψεν εἰς τὰ αἰπόλια τοὺς ἁπτησομένους τἀληθές. Ⓒ μαθὼν αὐτὸ οὕτως ἔχον, ξυῆκεν ὡς δαιμονία φύσις εἴη περὶ τὸν ἄνδρα. οἱ δὲ ποιμένες καταγελᾶν τ Ηρώδου χρῶν ὡς ἐπενεχθησῶν Αντωνίνῳ, ἐν τῇ Ιδῃ τῷ ὄρει κτ τ Ασίαν * ἦρχον, ἠγνοηκέναι μοι δοκοῦσι τ Δημοστράτου περὶ Ηρώδην ἀγῶνα· ἐν ᾧ πλείστα διαβάλλων αὐτὸν, ὐδαμοῦ τ προσῳνίας ταύτης ἐπεμνήσθη, ὅτι μηδὲ ἐγίνετο. ὠθισμὸς μὲν γάρ τις αὐτοῖς ξυνέπεσεν, ὡς ἐν δυσχωρίᾳ, κὴ στενοῖς. αἱ δὲ χεῖρες, οὐδὲν προσῆκον. ὡς τ καὶ αὖ προσῆκεν ὁ Δημόστρατος

* ἰσ. Ἀσίαι, ἀρχῶν.

διῆθειν αὐτὰ ἐν τῇ πρὸς τὸν Ηρῴδην δίκῃ, πικρῶς ἔτω καθαψάμενος τοῦ ἀνδρὸς, ὡς διαβαλεῖν αὐτῷ καὶ τὰ ἐπαινούμενα. ἦλθεν ὑπὲρ τῆς Ηρῴδου φόνου δίκη, ὧδε ξυμπεσοῦσα. κύων μὲν αὐτῷ τὴν γυναῖκα Ρήγιλλαν ὀγδόου που μηνὸς· τὴν δὲ Ηρῴδην, οὐχ ὑπὲρ μεγάλων Αλκιμέδοντι ἀπελευθέρῳ προστάξαι τυπῆσαι αὐτήν. πληγεῖσαν δὲ ἐς τὸν γαστέρα τὴν γυναῖκα, ἀποθανεῖν ἐν ὠμῷ τῷ τόκῳ. ὑπὲρ τούτοις ὡς ἀληθέσι, γράφει αὐτὸν φόνου* βεβαιότατος ὁ τῆς Ρηγίλλης ἀδελφός, δοκιμώτατος ὢν ἐν ὑπάτοις, καὶ τὸ ξύμβολον τῆς δυσχερείας προσηρτημένος τῷ ὑποδήματι. τοῦτο τέ ἐστιν ἐπισφύριον ἐλεφάντινον,* μηνοειδές. καὶ προελθὼν ἐς τὸ Ρωμαίων βουλευτήριον, πάντα μὲν οὐδὲν δεῖ τὰ αἰτίας, ἵνα ἐπῇρμαι· ἐαυτὸν δὲ ἐπαινῶν ἐμακρηγόρει περὶ τῶν γονέων. ὅθεν ὑπανακόπτων αὐτὸν ὁ Ηρῴδης, σύ, ἔφη, τὸν δυσχέραναν ἐν τοῖς ἀστραγάλοις ἔχεις μεγαλαυχούμενος ἢ κατηγορεῖς ἐπὶ δυσεργασίᾳ μιᾶς τῶν ἐν Ιταλίᾳ πόλεων, μάλα γενναίως ὁ Ηρῴδης, κἀγὼ, ἔφη, πολλὰ τοιαῦτα περὶ ἐμαυτοῦ δείξαιμι ἄν, εἰ ἐν ἁπάσῃ τῇ γῇ σπουδάζοιμι. ξυνήρατο δὲ αὐτῷ τῆς ἀπολογίας, τὸ μὴ δεῖν τὸν μηδὲν πρᾶξαι τοιοῦτον ὑπὲρ τοῦ Ρηγίλλου· ἔπειτα, τὸ ὑπερπεπτωκυῖαν ἀποθανοῦσαν· διεβάλλετο μὲν γὰρ καὶ ταῦτα ὡς πλάσματα· ἀλλ' ὅμως τἀληθὲς ἴσχυεν. οὐ γὰρ ποτε οὔτ' ἂν θέατρον ἀναδεῖναι αὐτῇ τοιοῦτον, οὔτ' ἂν δευτέραν κλῆσιν τῆς ὑπάτου ἀρχῆς* ἐν αὐτῇ ἀναβάλλεσθαι, μὴ καθαρῶς ἔχοντι τὴν αἰτίας, οὔτ' ἂν κόσμον αὐτῆς εἰς τὸ ἐν Ελευσῖνι ἱερὸν ἀναθεῖναι, φέροντα φόνῳ μεμιασμένον.

A sisset, ea in lite aduersus Herodem, qui adeò acerbè virum perstrinxerat, vt etiam ea quæ laudarentur, in eo carperet. Venit etiam ad Herodem actio cædis sic instituta. conceperat ipsi mulier Regilla, ab octauo iam mense; Herodes autem ob magna commissa, liberto Alcimedonti ipsam ferire iusserat: icta verò in vtero immaturo adhuc partu interiit. ob hæc, quasi vera essent, cædis ipsũ criminatur Bradeas* Regillæ frater celeberrimus inter Con- B sules, & nobilitatis notam appositam calceis gestans. Hoc verò signum, talare eburneum est, lunulæ instar. inde cùm ad Senatum Romanum veniisset, nihil probabile de crimine quòd obiiciebat, enarrauit: sed laudes suas & prosapiæ longo sermone produxit. Vnde Herodes eum vellicans, Tu (inquit) nobilitatem in pedum malleolis habes. at iactante se accusatore, etiã ob beneficium quod in ciuitatẽ quan- C dam Italiæ contulerat: admodum, generose Herodes, Equidem multa eiusmodi de me ipso commemorarem, si in omni terra reus essem. hoc in apologia Herodi profuit, primùm quòd ipse minimè iusserat tale quid in Regillam; deinde quòd grauem luctum erat, & planctũ ediderat super mortua. nam hac quoq; calumnia affectus fuerat, vt figmentum ei obiiceretur. Sed tamen veritas plus virium habuit: neque enim vnquam D theatrum eiusmodi mortuæ consecrasset; neque secundam consularis dignitatis sortitionem propter eandem distulisset; nisi purus à crimine fuisset: neq; mundum muliebrem in Eleusinis fano sacrum appendisset, cæde pollutus.

πρ. χ. ωοειδής.

ἰσ. ἐπ'

namque hoc eius erat, qui vltrices cædis Deas potius quàm condonatrices faceret: idem etiam habitum familiæ ob cæsam commutauerat: atris coloribus & aulæis pullis ædium flores inficiens, & lapide Lesbio, qui mœstus & niger est. de quibus dicitur etiam Lucius vir sapiens ad consilium Herodi ascitus, cùm ei non persuasisset mutare sententiam, cauillatus. ac ne hoc quidem omittere æquum est, quod apud studiosos mentione dignum habetur: etenim virtute clarus hic vir fuit; & Musonij Tyrij familiaritate vsus: in responsis subtilis erat, ac facetiarum gratiam cum opportunitate indagabat: cùm verò Herodi familiarissimus esset, adfuit ipsi, cùm laboraret ob luctum, eúmq; his verbis admonuit; ô Herode, *Omne quod sufficit, mediocritate definitum est.* hac verò de re multa differentem Musonium audiui, multò etiam ipse differtaui: ac teipsum in Olympiis auscultaui, cùm hoc ipsum apud Græcos laudares, quando etiam fluuios medios in ripa fluere hortabaris. at verò nunc vbinam isthæc sunt: sedenim cùm à temetipso excideris, digna committis quæ lugeantur, superuacanea periclitans opinione. Atque his alia plura adiecit; sed homine non persuaso discessit mœstus & anxius. mox intuitus famulos in fonte quodam ex iis qui in ædibus erant, rapa abluentes, interrogabat ipsos, cuiusnam cœna esset. hi se illam Herodi comparare duxerunt. Tum Lucius, Offendit (inquit) Regillam Herodes, alba vescens rapa in atrata domo. hæc cùm sibi renunciata audisset Herodes, caliginem sustulit è domo, ne ludicrum studio-

A τουτὶ γὰρ πιωροὺς τὸ φόνε ποιοῦντος τὰς θεὰς μᾶλλον, ἢ συγνώμον. ὁ δὲ, ☾ τὸ ἀῆμα τ οἰκίας ἐπ' αὐτῇ ὑπήλλαξε, μιλαίνων τὰ τῶ οἴκων αἰθῆ περαπετάσμαπ, ἢ χρώμασι, ἢ λίθῳ λεσβίῳ· καπηφὴς ᾖ ὁ λίθος, καὶ μιλας. ὑπὲρ ὧν λέγε ☾ Λύκιος, ἀνὴρ σοφὸς, ἐς ξυμβελίαν τῷ Ηρῴδη καθιζάμενος, ὡς καὶ ἔπειθε μεταβαλεῖν αὐτὸν, διασκώψαι. ἄξιον ᾖ μηδὲ τοῦτο παρῆχθαι, λόγε παρὰ τοῖς σοφοῖς ἀξιούμενον. ἰῶ μιὶ γὰ σοφὸς ἐν τοῖς φανεροῖς ὁ ἀνὴρ ὦτ. Μυσωνίῳ ᾖ τῷ Τυρίῳ προσφοιτήσας, ὑσκόπως εἶχε τῶ ἀποκρίσεων, ☾ τὸ ἐπίχαρι σεμὶ καιρῷ ἐπετήδευεν. ἐπιτηδότατος ᾖ ὢν τῷ Ηρῴδη, παρῆν αὐτῷ πονήρως διαπεπεμμένῳ τὸ πένθος, ἢ συγκάπει, τοιαῦτα λέγων, ὦ Ηρῴδη, παῦ τὸ ἀποχρῶν, μεσότητα ἄγειται. ☾ ὑπὲρ τούτου, πολλὰ μὶ ἤκουσα Μυσωνίε διαλεγομένε, πολλὰ ᾖ αὐτὸς διείλεγμαι. ☾ σοδ ᾖ ἠκροώμην ἐν Ολυμπίᾳ ἐπαινοῦντος αὐτὸ παρὰς τοὺς Ελληνας. ὅτε δὴ ἢ τοῦ ποταμοὺς ἐκέλευες μέσους τῆς ὄχθης ῥεῖν. ἀλλὰ νῦ που ταῦτα, σεαυτῷ γὰρ σύμφωνα, ἄξια τῦ πενθεῖσθαι παρέπῃς, παρὰ τῇ δόξῃ κινδυνεύων· καὶ πλείω ἕτερα. ὡς δὲ καὶ ἔπειθεν, ἀπῆλθ δυσχεράνας. ἰδὼν δὲ παῖδας ἐν κρήνῃ πνὶ τῶν κῆ τινὶ οἰκίαν, ῥαφανίδας πλυνόντας, ἤρετο αὐτοὺ ὅτου εἴη τὸ δεῖπνον. ④ δὲ, ἔφασαν Ηρῴδη δὴ τρεπίζειν αὐτό. καὶ ὁ Λούκιος, ἀδικεῖ, ἔφη, Ρηγίλλαν Ηρῴδης, λευκὰς ῥαφανίδας σιτούμενος ἐν μελαίνῃ οἰκίᾳ. ταῦτα ὡς ἤκουσεν ἐπαγελθέντα ὁ Ηρῴδης, ἀφεῖλε τὴν ἀχλὺν τῆς οἰκίας, ὡς μὴ ἄθυρμα

B

C

D

γλύοις δώδρων ἀπεδαίων. Λεκίε τού- A
του κἀκεῖνο θαυμάσιον. ἐσπούδαζε
μὲν ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκος περὶ Σέξ-
τον τὸν ἐκ Βοιωτίας φιλόσοφον, θαμί-
ζων αὐτῷ, & φοιτῶν ἐπὶ θύρας. ἔρη
δ' ἤκων ἐς τὸν Ρώμην ὁ Λέκιος, ἤρετο
τ' αὐτοκράτορα ποῖ ἰόντα, ποῖ βαδί-
ζοι, ἢ ἐφ' ὅ,τι, ἢ ὁ Μάρκος, καλὸν, ἔφη,
καὶ γηράσκοντι τὸ μανθάνειν. εἶμι δὴ
πρὸς Σέξτον τὸν φιλόσοφον, μαθη-
σόμενος ἃ οὔπω οἶδα. & ὁ Λέκιος ἐξά- B
ρας τὰς χεῖρας ἐς τὸν οὐρανόν, ὦ Ζεῦ,
ἔφη, ὁ Ρωμαίων βασιλεὺς γηράσκων
ἤδη, διδάσκαλον ἐξαφάμενος, ἐς διδασκά-
λου φοιτᾷ, ὥσπερ οἱ παῖδες. ὁ δὲ ἐμὸς
βασιλεὺς Αλέξανδρος, δύο, καὶ τριάκο-
ντα ἐτῶν ἀπέθανεν. ἀπόχρη δὴ τὰ εἰ-
ρημένα δεῖξαι τὸν ἰδέαν, ἣν ἐφιλο-
σόφει Λέκιος. ἱκανὰ γὰρ ταῦτά που δη-
λῶσαι τὸν ἄνδρα, καθάπερ τὸν ἀνθο-
σμίαν τὸ βῦμα. τὸ μὲν δὴ ἐπὶ Ρηγίλ- C
λῃ πένθος, ὧδε ἐσβέσθη. τὸ δ' ἐπὶ Γανα
θηναΐδι τῇ θυγατρὶ, Αθηναῖοι ἐπραύ-
νθη, οἱ ἀσφ τ' αὐτὴν θάψαντες, & ψη-
φισάμενοι τ' ἡμέραν, ἐφ' ἧς ἀπέθανεν,
ἐξαίρειν τὸς ἐτους. ἀποθανούσης δ' αὐτῷ
καὶ τῆς ἄλλης θυγατρὸς, ἣν Ελπινίκην
ὠνόμαζεν, σπένδε μὲν ἐν τῷ δαπέδῳ,
τὴν γὴν παίων, ἢ βοῶν, τί σοι θύγατερ
καθαγίσω; τί σοι ξυνθάψω; θρασυ- D
χὼν δ' αὐτῷ Σέξτος ὁ φιλόσοφος, με-
γάλα, ἔφη, τῇ θυγατρὶ δώσεις, ἐγκρατῶς
αὐτὴν πενθήσας. ἐπένθει δ' ταῖς ὑπερβο-
λαῖς ταύταις τὰς θυγατέρας, ἐπεὶ Αλ-
πικὸν τ' ἦθος ἐν ὀργῇ εἶχε· διεβέβλητο δὲ
πρὸς αὐτ', ὡς ἠλιθιώδη, & δυσχάμ-
μαθον, ἢ παχὺν τ' μνήμην. τὰ γοῦν

sorum foret. huius Lucij, hoc etiam admirandum est. Marcus Imperator studiosus erat Sexti Philosophi è Bœotia oriundi, adeo vt ipsum frequentaret, atque ad eius fores ventitaret. Lucius verò recens Romam profectus, rogabat Imperatorem iter conficientem, quonam iret, & ad quod negotium: tum Marcus, *Honestum est* (inquit) *etiam senescenti addiscere*. ideò ad Sextum Philosophum vado, vt discam quæ nondum scio. Hîc Lucius manu in cœlum sublata, O Iupiter, inquit, Romanorum Imperator iam senescens tabellis comprehensis ad ludimagistrum pergit, vt pueri: Alexander verò rex meus tricesimo secundo ætatis anno interiit. hactenus dicta, satis sunt ad genus philosophiæ quod Lucius amplexabatur, indicandum: sufficiunt enim hæc vtique ad virum patefaciẽdum, quemadmodũ gustus vini florem arguit. sic tandem luctus ob Regillam extinctus est: sed is quem ex obitu Panathenaïdis filiæ conceperat, Athenienses officiosè lenierunt, cùm ipsam in oppido sepelierunt, & diem in qua obierat, ab anno eximere decreuerunt. porrò cùm alia eius filia, quam Elpinicen nominabat, è vita decessisset, & ipse iaceret in pauimento, terram feriens & vociferans, Quas tibi filiola inferias dabo? quid vnà tecum in sepulcro condam? Sextus Philosophus, qui eò fortè interuenerat: Magna, inquit, filiæ concedes, si moderatè eam luxeris. Iccirco autem hasce filias tanto cum excessu lugebat, quia aduersus Atticum filium ira concitatus erat, eò quòd fatuus admodum esset, indocilis, ineptúsque ad literas, & crassa fluxáque memoria: quare cùm ille ne primas

primas quidem literas discere pos- A
set, venit in mentem Herodi, vt
vnà cum ipso quatuor & viginti
pueros coæuos aleret, à literis nomi-
natos, vt in puerorum nominibus
literas ex necessitate meditaretur.
sed eundem vinolentum quoque
videbat, & amore væsano correptũ;
vnde viuens adhuc de suis facultati-
bus, hunc oracularẽ versum edidit,

En solus stultúsque relinquitur ædibus amplis.

Deinde moriens materna bona red- B
didit: ad alios verò heredes domum
suam transtulit. verùm hæc Athe-
niensibus inhumana visa sunt: cùm
rationem non haberent Achillis, &
Pollucis, & Memnonis, quos æquè
ac si legitimi liberi fuissent, luxit
alumnos suos, quòd honesti im-
primis ac probi essent, generosi &
dociles; & educationem apud ip-
sum acceptam decorantes: imagines
certè ipsorum venantium, & vena-
tione functorum, & ad venandum
paratorũ erexerat, partim in quer- C
cetis, partim in agris, partim super
fontibus, partim sub vmbris plata-
norum; non obscurè, sed cum im-
precationibus eius qui concideret,
aut concuteret. Atqui istos nun-
quam ita in altum sustulisset, nisi
laudibus dignos agnouisset. Quin-
tillis autem, cùm Græciæ præessent,
ipsum criminantibus ob hasce ado-
lescentium imagines, tanquam su-
perfluas: Quid autem vestra (in- D
quit) interest, si meis ego marmo-
ribus illudo? initium autem alter-
cationis cum Quintilliis fuit, vt ple-
rique dicant. Pythiorum solenne
ludicrum, quòd diuerso iudicio
concentum Musicum auscultarant.
vt verò nonnulli aiunt, commissa
ab Herode in ipsis apud Marcum.

πρέσβεα γράμματα διδάσκειν μὴ
δυνηθέντος, ἦλθεν εἰς ἐπίνοιαν τῷ Η-
ρῴδῃ ξυντρέφειν αὐτῷ τέτταρας παῖ-
δας, ἢ εἴκοσιν ἰσήλικας, ὠνομασμένους
ἀπὸ τῶν γραμμάτων, ἵνα ἐν τοῖς τῶν παί-
δων ὀνόμασι, τὰ γράμματα ἐξ ἀνάγ-
κης αὐτῷ μελετῷτο. ἐώρα δ' αὐτὸν καὶ
μθυσικὸν, & αὐόπτως ἐρῶντα. ὅθεν ζῶν
μὲν ἐπεχρημάτισε τῇ ἑαυτοῦ οὐσίᾳ ἐ-
κεῖνο τὸ ἔπος· (οἴκῳ.
Εἰς δέ τι που μωρὸς καταλείπει οὐρεῖ
τελευτῶν δὲ, τὰ μὲν πατρῷα, ἀπέδω-
κεν. εἰς ἑτέρους δ' κληρονόμους τὸν ἑαυτοῦ
οἶκον μετέστησεν· ἀλλ' Ἀθηναίοις ἀπαν-
θρωπα ἐδόκει ταῦτα, καὶ συνθυμουμέ-
νοις τ' Ἀχιλλέα, καὶ τὸν Πολυδεύκην,
καὶ τὸν Μέμνονα, οὓς ἴσα γνησίοις ἐπέν-
θησε, ξυφίμους ὄντας· ἐπειδὴ καλοὶ
μάλιστα, καὶ ἀγαθοὶ ἦσαν, χρυσαῖοί τε, &
φιλομαθεῖς, καὶ τῇ πρὸς αὐτῷ ξυφῇ
πρέποντες. εἰκόνας ζώων ἀνεπῄσφων
θηρώντων τε, καὶ τεθηρακότων, καὶ
θηρασόντων· τὰς μὲν, ἐν δρυμοῖς·
τὰς δ' ἐπ' ἀγροῖς· τὰς δὲ, πρὸς πη-
γαῖς· τὰς δὲ, ὑπὸ σκιαῖς πλατάνων,
καὶ ἀφανῶς, ἀλλὰ ξὺν ἀρᾶις τῶν πε-
ριόντος, ἢ κινήσοντος. οἷς καὶ δὴ ἐπὶ
τοσοῦτον ἦρεν, εἰ μὴ ἐπαίνων ἀξίους ἐ-
γίνωσκε. Κωπιλλίων ὄ, ὁπότε ἦρχον
τῆς Ἑλλάδος, αἰτιωμένων αὐτὸν ἐπὶ
ταῖς τῶν μειρακίων τούτων εἰκόσιν ὡς
περιττοῖς, τί ὑμῖν, ἔφη, διενεώχερε,
εἰ ἐγὼ τοῖς ἐμοῖς ἐμπαίζω λιθαρίοις;
ἦρξε δ' αὐτῷ τ πρὸς τοῦ Κωπιλλίους
διαφορᾶς, ὡς ἡ μὲν πολλοί φασι,
Πυθικὴ πανήγυρις, ἐπὶ ἐπῳδῆς τ
μουσικῆς ἠκροῶντο· ὡς δ' ἔνιοι, τὰ παρὰ θέντα περὶ αὐτῶν Ἡρῴδῃ πρὸς Μάρκον.

ὁρῶν γὰρ αὐτοῦ Τρῳάς μὲν, μεγάλων δὲ ἀξιουμένους ὑπὸ τοῦ βασιλέως, ἐγὼ, ἔφη, καὶ τὸν Δία μέμφομαι τὸν Ὁμηρικὸν ὅτι τοὺς Τρῳάς ἐφίλει. ἢ οὐ ἀληθεστέρα αἰτία, ἥδε. πρὸ ἀνδρε τούτω, ὅποτε ἄμφω τὼ Ἑλλάδος ἠρχέτην, καλέσαντες ἐς τὸ ἐκκλησιάζειν Ἀθηναῖοι, φωνὰς ἀφῆκαν τυραννικάς, πρὸς ᾧ Ἡρῴδην ὑποσημαίνοντες, καὶ δεόμενοι ὑπὲρ πάντων, ἐς τὰ βασιλέως ὦτα διαπέμψαι τὰ εἰρημένα. τῶν οὖν Κωπιλλίων παθόντων τι πρὸς τὸν δῆμον, καὶ ξένῃ ὁρμῇ αὐτοὺς διαπεμψάντων ἃ ἤκουσαν, ἐπεβουλεύεσθαι φασὶν ὑπ' αὐτῶν ὁ Ἡρῴδης ἔφασκεν, ὡς αὐτοδιοικούντων ἐπ' αὐτὸν τοὺς Ἀθηναίους. μετὰ τοίνυν τὴν θάλατταν Δημόστρατοι ἀνεφύησαν, καὶ Πραξαγόραι, καὶ Μαμερτῖνοι, καὶ ἕτεροι πλείους, ἐς τὸ δυτικώτερον τῷ Ἡρῴδῃ πολιτεύοντες. χαμαιβάμονες οὖν αὐτὸν Ἡρῴδης ὡς ἐποιωνισάντας αὐτῷ τὸν δῆμον, ἦλθεν ἐπὶ τὴν ἡγεμονίαν. οἱ οὖν ὑπεξῆλθον ἀφανῶς πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μάρκον, θαρροῦντες τῇ τοῦ φύσει τοῦ βασιλέως δημοτικωτέρᾳ οὔσῃ. καὶ τῷ καιρῷ. ὃν γὰρ ὑπώπτευσε Λέκιον κοινὸν αὐτῷ τῆς ἀρχῆς χαιόμενον, οὐδὲ τὴν Ἡρῴδην φιλίαν μὴ οὐ ξυμμετέχειν αὐτῷ. ὁ μὲν δὴ αὐτοκράτωρ ἐκάθητο ἐς τὰ Γαιόνια ἔθνη, ὁρμητηρίῳ τῷ Σιρμίῳ χαιόμενος. κατέλυον οὖν οἱ μὲν ἀμφὶ τὸν Δημόστρατον, πρὸ τὰ βασίλεια, παρέχοντος αὐτοῖς ἀγορὰν τοῦ Μάρκου, καὶ δαμᾷ ἐρωτῶντος εἴτου δέοιντο. φιλανθρώπως δὲ πρὸς αὐτοὺς ἔχων αὐτὸς ἑαυτὸν ἐπεπείκει, καὶ τῇ γυναικὶ ἐπέπεισο, καὶ ᾗ δυγατρίῳ φιλτζομένῳ ἐπ. τοῦτο γὰρ μάλιστα ξυνῳκοδόμησε πρόσχημα τοῖς γόησι τοῦ παιδός,

A Nam cùm videret hos Quintillios qui Troiani erant, magnis à rege honoribus affici: Equidem etiam (inquit) Iouem Homericum reprehendo, quòd Troianos diligeret, sed verior causa, hæc est viros istos, cùm ambo Græciæ præsiderent, ad concionem accersitos, Athenienses voces tyrannide oppressorum emiserunt, Herodem oculis designantes, & supplicantes in omnibus, ad regis aures, quæ dicta fuerant, transmitti. tum Quintilliis bene erga populum animatis, iis quæ audierant, subito impetu transmissis, Herodes insidias ab ipsis, vt Athenienses in se excitantibus sibi instructas esse dictitabat. Attamen post illam tempestatem exorti sunt Demostrati, & Praxagoræ, & Mamertini, atque alij plures, qui in Reipublicæ administratione aduersabantur: quare Herodes ad principem eos detulit, quasi populum in se instigassent: verùm illi clam Marco Imperatori se insinuarunt regis ingenio magis populari, opportunitatíq; confidentes. quem enim Lucium suspicabatur imperij socium futurum, neque Herodem quominus vnà particeps eius esset, permittebat. ergo Imperator apud Pæonias gentes considebat, Sirmio oppido, ad belli fomenta subsidiáq; vtens, diuertit verò Demostratus ad regiam, exhibente ipsi concionem Marco, ac subinde scisscitante, si qua re indigeret. ac benignum se illi præbere, & ipse in animum induxerat, & coniugi persuasum erat, & puellulæ adhuc balbutienti. hoc quippe potissimum multis cum adulationibus genibus patris prouolutus precabatur, vt si-

bi Athenienſes conſeruaret: Herodes verò in ſuburbiis, commorabatur, in quibus turres & caſtella exædificata erant. & vnà certè cum eo peregrinationis iter ſuſceperant geminæ puellæ, iam nubili ætate, & formæ præſtantia admirationē mouentes: quas à pueritia Herodes ſibi pincernas & piſtrices comparauerat, filiolas nuncupans, eáſque hoc nomine ſalutās. erant autem hæ Almedontis natæ, qui quidem libertus Herodis fuit: has verò ſopitas in vna turri quam munitiſſima, fulgur noctu vibratum interfecit. ob hanc certè ærumnam Herodes amens animi factus eſt, & ad regis prætoriū acceſſit, nec mentis compos, & mortis cupidus: nam cùm primùm aduenit, inuectus eſt in Imperatorem non figurata oratione, vt par fuit virum in hoc dicendi genere exercitatū bilem ſuam arte moderari: ſed lingua amentata & nuda contendebat his vocibus: Hæc affert mihi Lucij hoſpitalitas, quem tu ad me miſiſti, vnde ius dicis, mulierculæ, & trienni puerulo me concedens. ibi cùm Baſſeas, cui cōmiſſus erat enſis regius, mortem ipſi cōminitatus eſſet; Herodes, Optimè, inquit, ſenex raro formidat. hoc igitur dicto Herodes proripuit ſe è prætorio, multa aquæ parte ſuſpenſa relicta. Nos certè, inter ea quæ à Marco palam grauiter dicta factáque ſunt, etiam huius litis acta cenſemus: neque enim ſupercilia contraxit, neque oculos torſit; quod etiam arbitro honorari contigiſſet: ſed ad Athenienſes conuerſus, Cauſſam, inquit, veſtram dicite, Athenienſes, tametſi Herodes non permittat. deinde,

A ἐδεῖτο σῶσαι τὸν Ἀθηναίοις. ὁ δὲ Ἡρῴδης ἐν προαστείῳ ἐσκήνου, ἐν ᾧ πύργοι ἐξῳκοδόμηντο, καὶ ἡμιπύργια. καὶ δὴ ξωγραφήμασιν αὐτῷ ἡ δίδυμοι κόραι προῆλθον ἀκμὴν γάμων, θαυμαζόμεναι ἐπὶ τῷ εἴδει. ἃς ἐνηπιώσας ὁ Ἡρῴδης, οἰνοχόους ἑαυτῷ, καὶ ὀψοποιοὺς ἐπεποίητο, θυγατέρια ἐπονομάζων, ἡ ὧδε ἀσπαζόμενος. Ἀλκμέδοντος μὲν δὴ αὗται θυγατέρες· ὁ δ' Ἀλκμέδων, ἀπελεύθερος τοῦ Ἡρῴδου. καθεύδούσας δ' αὐτὰς ἐν ἑνὶ τῶν πύργων, ὃς ἰδίᾳ ἐχυρώτατος, σκηπτὸς ἐμπεσὼν νύκτωρ, ἀπέκτεινεν. ἐπὶ τούτου δὴ τῷ πάθει σπουδὴν Ἡρῴδης ἐνέβαλε, καὶ ἀφῆλθεν ἐς τὸ βασίλειον δικαστήριον, οὔτε σύννους, ἡ θανάτου ἐρῶν. ἀφίησι γάρ, καθίσας ἐς διαβολὰς δ' αὐτοκράτορος, ἀδὲ ἐκμαίσας τὸν λόγον ὡς εἰκὸς ἦν, ἄνδρα γεγυμνασμένον τῆς τοιᾶσδε ἰδέας, μεταχρίσασθαι τὴν ἑαυτοῦ χολήν, ἀλλ' ἀπηνωνισμένῃ τῇ γλώττῃ, καὶ γυμνῇ, διετείνετο, λέγων, ταῦτά μοι ἡ Λευκίου ξενία, ὃν σύ μοι ἔπεμψας. ὅθεν δικάζῃς, γυναικί με, καὶ τελευτῇ παιδίῳ καταχαριζόμενος. Βασσέᾳ δ' ἦν τὸ πεπιστευμένον τὸ ξίφος, θανάτου αὐτῷ φήσαντος, ὁ Ἡρῴδης, ὦ λῷστε, ἔφη, γέρων ὀλίγα φοβεῖται. ὁ μὲν δὴ Ἡρῴδης, ἀπῆλθε δ' δικαστηρίου εἰπὼν τοῦτο, ἡ μετέωρον καταλείψας πολὺ τοῦ ὕδατος. ἡμεῖς δ' ἤδη ἐπιδήλως τῷ Μάρκῳ φιλοσοφηθέντων, καὶ τὰ πρὸς τοῦ δίκαιον ταύτην ἡγώμεθα. οὐ γὰρ ξυνήγαγε τὰς ὀφρῦς, οὐδὲ ἔξεψε τὸ ὄμμα, ὃ κἂν δι' αὐτὸ τις ἔπαθεν, ἀλλ' ἐπιστρέψας ἑαυτὸν ἐς

B

C

D

τοῦ Ἀθηναίους, ἀπολογεῖσθε, ἔφη, ὦ Ἀθηναῖοι, εἰ μὴ ξυγχωρεῖ Ἡρῴδης. καὶ

ἀκούων ἀπολογουμένων· ἐπὶ πολλοῖς μὲν, ἀφανῶς ἤλγησεν. ἀναγνωσκομένης δ' αὐτῷ καὶ Ἀθηναίων ἐκκλησίας, ἐν ᾗ ἐφαίνοντο καθαπτόμενοι τοῦ Ἡρώδου, ὡς τοὺς ἄρχοντας τῆς Ἑλλάδος ὑποποιουμένου πολλῷ μέλιτι, καί που καὶ βεβοπκότος, ὦ πικροῦ μέλιτος· καὶ πάλιν, μακάριοι οἱ ἐν τῷ λοιμῷ ἀποθνήσκοντες, οὕτως ἐσείθη τὴν καρδίαν ὑφ' ὧν ἤκουσεν, ὡς ἐς δάκρυα φανερὰ ὑπαχθῆναι. τὴν δὲ τῶν Ἀθηναίων ἀπολογίας, ἐχούσης κατηγορίαν τοῦ Ἡρώδου, καὶ τῶν ἀπελευθέρων, πλὴν ὀργῇ ὁ Μάρκος, ἐς τοὺς ἀπελευθέρους ἔξηψε, κολάσει χρησάμενος ὡς οἷός τε ἦν φιλεῖ. οὕτω γὰρ αὐτὸς χαρακτηρίζει τὴν ἑαυτοῦ κρίσιν. μόνῳ δὲ Ἀλκιμέδοντι τὴν τιμωρίαν ἐπανῆκεν, ἀποχρῶσαν οἱ εἰπόντι φήσας τὴν ἐπὶ τοῖς τέκνοις συμφοράν. ταῦτα μὲν δὴ ὧδε, ὅπως ἐφιλοσοφεῖτο τῷ Μάρκῳ. ἐπιγράφουσι δὲ καὶ Φυγῇ οὐ φυγόντι, καὶ φασὶν αὐτὸν οἰκῆσαι τὸ ἐν τῇ ἠπείρῳ Ὠρικὸν, ὃ* καὶ πολίσαι αὐτὸν, ὡς εἴη δίαιτα τῷ σώματι ἐπιτηδεία. ὁ δὲ Ἡρώδης, ὡκνησε μὲν τὸ χωρίον τοῦτο, νοσήσας ἐν αὐτῷ, καὶ θύσας σωτήρια τῆς νόσου. φυγεῖν δὲ οὔτε προσετάχθη, οὔτ' ἔπλη. καὶ μάρτυρα τοῦ λόγου τούτου ποιήσομαι τὸν θεοφίσιον Μάρκον. μετὰ γὰρ τὰ ἐν τῇ Παιονίᾳ, διῃτᾶτο μὲν ὁ Ἡρώδης ἐν τῇ Ἀττικῇ πρὸς τοὺς φιλτάτους ἑαυτῷ δήμους, Μαραθῶνα, καὶ Κηφισίᾳ, ἐξηρτημένης αὐτοῦ τῆς παντοδαπῆς νεότητος, οἳ κατ' ἔρωτα τοῦ σοφοῦ λόγων, ἐφοίτων Ἀθήναζε. πεῖραν δὲ ποιούμενος μὴ χαλεπὸς αὐτῷ εἴη διὰ τὰ ἐν δικαστηρίῳ, πέμπει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολὴν καὶ ἀπολογίαν ἔχουσαν, ἀλλ' ἐξ-

A causſam dicentes audiens, in multis doluit: verùm lecta & recognita ipſi Athenienſium quoque concione, in qua videbantur Herodem perſtrinxiſſe, vt præfectos Græciæ multò melle ſuffundentem: & alicubi etiam vociferantem, *ô mel amarum.* & iterùm: *beati qui lue graſſante moriebantur.* ita corde concuſſus, & iis quæ audierat, vt in apertas lachrymas adactus fuerit. Iam verò cùm Athenienſium apologia Herodis contineret accuſationem
B & libertorum, Marcus iram in libertos conuertit. caſtigatione quàm fieri potuit moderata vſus; hac enim ipſe nota iudicium ſuum exprimere ſolet: ſoli autem Alcimedonti ſupplicium remiſit, ſatis ſupérque illi eſſe affirmans liberorum iacturam. hæc ſanè hoc modo philoſophicè ſunt à Marco peracta. Adſcribunt porrò exilium Herodi,
C cùm non exularit: aiúntque ipſum habitaſſe Oricum in Epiro ſitum, atq; vrbẽ in eo conſtruxiſſe, vt commodum eſſet corpori domiciliũ: ac profectò in eo loco Herodes commoratus erat morbo correptus; ibidem ſacris pro liberatione à morbo litatis: ſed nec exilium ipſi indictum eſt, neque ſuſtinuit. At certè ſermonis huius teſtem diuinum Marcum producam: nam poſt res actas in Pæonia, Herodes in Attica degebat apud chariſſimos po-
D pulos, Marathona & Cephiſiam, iuuentute vndequaque ab ipſius ore pendente, quæ illum audiendi deſiderio Athenas frequentabat. Ergo vt periculum faceret, an infenſus ſibi Marcus eſſet, ob acta in prætorio, miſit ad eum epiſtolam, quæ non defenſionem, ſed expoſtula-

tionem continebat: atenim mirari se aiebat, quam ob rem ad se non amplius litteras mitteret; cùm superiori tempore ita crebro scriberet, vt tres aliquando tabellarij vna eademque die ad se ab illo accederent, alij alios subsequentes. Imperator autem pluribus quidem ac de pluribus, mirifica certè indole literis admixta, ad Herodem rescripsit: è quibus ego quæ ad institutum sermonem faciunt excerpta declarabo. atque exordium quidem literarum hoc fuit: *Salvus mihi sis, amice Herode*. deinde cùm de belli hibernis verba fecisset, in quibus olim erat: & mulierem defleuisset recens ipsi mortuam, & adiunctis quibusdam de corpusculi imbecillitate, scribit deinceps: *Te verò & valere opto, ac de me, vt tibi beneuolo, ita cogitare; neque te iniuria affectum existimare, si deprehensis quibusdam delinquentibus, animaduersione in eos vsus sum, quàm fieri potuit æqua: propter illa quidem ne mihi succenseas. quòd si te qua in re dolore affeci, aut tibi sum molestus, exposce à me pœnas, in templo Minervæ oppidanæ, in mysteriis Initiorum. namque in votis habui quando bellum maximè accensum erat, etiam sacris initiari. Vtinam id fiat etiam te sacrorum antistite.* Eiusmodi fuit Marci apologia, adeóque benigna & valida. At quis vnquam eum quem exilio mulctauerit, ita est allocutus, aut dignum quem ita affaretur, solum vertere iussit? Quidam etiam rumor fuit Cassium, qui Orienti præfectus erat, res nouas aduersus Marcum molitum: Herodem verò increpasse ipsum per epistolam his paucis contextam, *Herodes Cassio: Insanis.* hanc autē epistolam non tantum in-

κλημα· θαυμάζω γὰρ, ἔφη, τί χάριν σοὶ ἔτ' αὐτῷ ἐπιστέλλοι. καί τοι τοσοῦτον χρόνον θαῦμα ἔδω γράφων, ὡς μὴ ζεῖς γραμματοφόροις ἀφικνεῖσθαί ποτε παρ' αὐτὸν σὺν ἡμέρᾳ μιᾷ τρεῖς πόδας ἀλλήλων. ὁ αὐτοκράτωρ διὰ πλόνων μὲν, μὴ ὑπὲρ πλόνων· θαυμάσιον ἦθος ἐγκαταμίξας τοῖς γράμμασιν, ἐπέσταλκε τοιόσδε τῷ Ηρώδῃ. ὧν ἐγὼ τὰ ξυντείνοντα ἐς τὸν παρόντα μοι λόγον ἐξηγοῦμαι τῆς ἐπιστολῆς, δηλώσω. τὸ μὲν προοίμιον τῶν ἐπεσταλμένων, χαίρε μοι, φίλε, Ηρῴδη. διαλεχθεὶς ὑπὲρ τοῦ πολέμου Κασσίου, σὺν οἷς ἐδω ποτε καὶ πρὸ γυναῖκα ὀλοφυρόμενον, ἀρτίως αὐτῷ τεθνεῶσαν. εἰπών τε καὶ περὶ τοῦ σώματος ἀθενείας, ἐφεξῆς γράφει, Σὲ ὑγιαίνειν τε εὔχομαι, καὶ τοιοῦτόν μοι δύνασθαι διανοεῖσθαι· μηδὲ ἡγεῖσθαι ἀδικεῖσθαι, εἰ καταφρόνας τινὰς πλημμελοῦντας, κολάσαι ἐπ' αὐτοῖς ἐχρησάμην, ὡς οἷόν τ' ἐπῆκεν. διὰ μὲν δὴ ταῦτα, μή μου ὀργίζου. εἰ δέ τι λελύπηκά σε, ἢ λυπῶ, ἀπάτησον· ἔστι γάρ ἐμοὶ δίκας σὺν τῷ ἱερῷ τοῦ σὺν ἄστει Ἀθηνᾶς, σὺν μυστηρίοις. τύχαμεν γὰρ ὁπότε ὁ πόλεμος μάλιστα ἐφλέγμαινε, καὶ μυηθῆναι. εἴη δ' καὶ σοῦ μυσταγωγοῦντος. Τοιάδε ἡ ἀπολογία τοῦ Μάρκου, καὶ οὕτω φιλάνθρωπος, καὶ ἐρρωμένη. τίς οὖν οὐδ' ὅτε, ἢ ὃν φυγῇ ἐζημίωσεν οὕτω σωφρονίσειεν, ἢ τὸν ἄξιον οὕτω σωφρονήσαντα, φόβου ἔπαξιον. ἔστι δὲ ἃ λόγος, ὡς νεώτερα μὲν ὁ τότε ἐφ' ἡμῶν ἐπιχειρήσων Κάσσιος, ἐπὶ τὸν Μάρκον βουλεύοι· ὁ δ' Ηρῴδης, ἐπιπλήξαι αὐτῷ δι' ἐπιστολῆς, ὧδε ξυγκειμένης, Ηρῴδης Κασσίῳ, ἐμαίνη. τότε δὲ τῇ ἐπιστολῇ, μὴ μόνον

ἐπίπληξιν ἡγώμεθα, ἀλλὰ καὶ ῥώμῃ τῶν ἀνδρὸς, ὑπὲρ τοῦ βασιλέως παρεμβύσασθαι τὰ τῆς γνώμης ὅπλα. ὁ μὲν λόγος ὃν διῆλθε πρὸς τὸν Ἡρῴδην ὁ Δημόστρατος, ἐν θαυμασίοις δοκεῖ. ἰδέα μὲν αὐτοῦ, ἡ μὲν τοῦ ἤθους, μία. τὸ γὰρ ἐμβριθὲς ἐκ προοιμίων εἰς τέλος διήκει τοῦ λόγου. αἱ δὲ τῆς ἑρμηνείας ἰδέαι, πολλαὶ, καὶ αἱ ὁμοίαι μὲν ἀλλήλαις, λόγου δὲ ἄξιαι. ἔσω που καὶ τὸ δι' Ἡρῴδην παρὰ τοῖς βασκάνοις εὐδοκιμεῖν τὸν λόγον· ὑπὲρ αὐτὴρ τοιοῦτος ἐν αὐτῷ κακῶς ἤκουσεν. ἀλλ' ὅπως γε καὶ πρὸς τὰς λοιδορίας ἔρρωτο, δηλώσει τὰ πρὸς τὸν κύνα Περστέα λεχθέντα ποτὲ ὑπ' αὐτοῦ Ἀθηναίοις. ἐμοὶ μὲν γὰρ τοῦ παραλέως φιλοσοφοῦντων ὁ Πρωτεὺς δοκεῖ, ὡς ἐς πῦρ ἑαυτὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ ῥίψαι. ἐπηκολούθει δὲ τῷ Ἡρῴδῃ, κακῶς ἀγορεύων αὐτὸν ἡμιβαρβάρῳ γλώττῃ. ἐπιστραφεὶς δὲ ὁ Ἡρῴδης, ἔσω, φησὶ, κακῶς με ἀγορεύεις, πρὸς τί καὶ οὕτως; ὑπακούσαντος δὲ τοῦ Πρωτέως τοῖς λοιδορίαις, συνεφάπτομαι, ἔφη, σοῦ μὲν κακῶς με ἀγορεύοντος, ἐγὼ δὲ ἀκούων. ἐνδακνόμενος δήπου τὸ ἀκούειν μου, καταγελᾶν δὲ, ὑπὸ τοῦ πεπεῖσθαι τὰς ψευδεῖς λοιδορίας μὴ παραυτίκα ἀκοῆς ἥκειν. ἑρμηνεύσω τὴν γλῶτταν τοῦ ἀνδρὸς, ἐς χαρακτῆρα ἰὼν τοῦ λόγου. ὡς μὲν δὴ Πολέμωνα, καὶ Φαβωρῖνον, καὶ Σκοπελιανὸν, ἐν διδασκάλοις αὐτοῦ ἦγε· καὶ ὡς Σεκούνδῳ τῷ Ἀθηναίῳ ἐφοίτησεν, εἰρημένον μοι ἤδη. σὺν δὲ κελτικοῖς τοῖς λόγοις, Θεαγένει τε τῷ Κνιδίῳ, καὶ Μυνατίῳ τῷ σὺν Τραλλέων συνεχόμενος, καὶ Ταύρῳ τῷ Τυρίῳ ἐπὶ ταῖς Πλάτωνος δόξαις. ἡ δὲ ἁρμονία τοῦ λόγου, ἱκανῶς κεκολα-

A crepationem esse ducimus: sed etiam robur viri pro Rege consilij arma apponēte: verùm sermo quem Demostratus apud Herodem recensuit inter admirabiles videtur. Forma certè ipsius, quæ quidem mores exprimit, vnica est. Etenim grauitas ab exordio ad perorationem pertinet. sed expositionis ideæ multæ ac diuersæ inter se sunt, & memoratu dignæ. concedatur vtiq; etiam propter Herodem apud inuidos B celebrem & probatam esse orationem: quandoquidem hic vir per se malè audiit. sed quî Herodes aduersus conuicia munitus fuerit, ea quæ ad canem Proteũ ab ipso dicta sunt aliquando Athenis, indicabunt. Enimuero hic Proteus ex iis fuit, qui ita audacter philosophabantur, vt se ipsum Olympiæ in ignem iniecerit: & insectabatur, Herodem, malè de ipso loquens semi- C barbara lingua. Itaque ad eum conuersus Herodes, Esto, inquit, maledictis certas: ad quid verò ita malè dicis? vrgente verò, iterùm conuitiis Proteo, Consenuimus, inquit, tu quidem mihi obtrectando, ego vero audiendo. quibus sanè verbis ostendebat, audire quidem, sed irridere; quòd persuasum haberet conuicia falsa aures præteruolare. Iam oratores huius linguam exponã, ad genus dicendi D accedens. vt Polemonem, & Fauorinum, & Scopelianum pro doctoribus habuerit; & ad Secundum Atheniẽsem ventitarit; de hoc iam à me dictum est. quod ad iudiciales orationes attinet, eas conscripsit cum Theagene, Cnidio, & Munatio Trallensi conuersatus, & cum Tauro Tyrio super Platonis sententiis. concinnitas autem sermonis admodum castigata est; & sub-

tilitas gratis ſubrepens ; potius quàm premens : & plauſus cum ſecuritate , & ſonoritas Critiæ vocis æmula, & notiones quales non venirent alteri in mentem. Itemque Comica linguæ volubilitas, non aduentitia, ſed ex rebus nata : & ſuauis ſermo, & varia conformatione illuſtris , & inſigniter ac dilucidè variatus : ſpiritus non ita vehemens, ſed politus & ſedatus : atque vniuerſæ orationis idea , auri ramentum fluuij argenteis verticibus interlucens. Atenim antiquis omnibus incubuerat; Critiæ autem etiam intabuerat , atque ipſum ad mores Græcorum traduxerat, tunc neglectum & deſpectum.acclamante; denique ipſi Græcia, ipſumque vnum è decem nuncupante, à laude quæ magna videbatur , ſuperatus non eſt. ſed vrbaniſſimè eos qui collaudarant, affatus; Andocide certè (inquit , ſum melior. Ceterùm cùm maximè docilis & ingenioſus eſſet, laborem quoque non fugit; ſed & inter pocula ſtudiis operam dabat, & noctu per interualla ſomni : vnde ipſum ſaginatum oratorem contemptores & tenues rabulæ appellabant. quapropter alius alij bonus , alius alia in re melior altero : namque hic in ſubita & extemporanea dictione admirabilis eſt, alter in elaborando ſermonem : iſte verò in cunctis optimus Sophiſtarum: & vim affectus mouendi , non ex tragœdia tantùm; ſed ex rebus quoque humanis collegit. Epiſtolæ autem Herodis plurimæ ſunt , & diſſertationes & commentarij diariariorum , & pugillares opportuni, vbi antiquæ eruditiones & flores paucis excerpti ſunt. porrò qui obiiciunt ipſi, quòd cùm iuuenis eſſet in Pæonia , è ſermone aliquo exciderit coram Imperatore, ignoσμιότης· καὶ ἡ ἀγνότης ὑφέρπουσα μᾶλλον, ἢ ἐγκειμένη. κρότος τε σὺν ἀσφαλείᾳ, καὶ Κριτίαζουσα ἠχώ, καὶ ἔννοιαι, οἷαι μὴ ἑτέρῳ ἐνεθυμήθησαν. καὶ μικτὴ τῆς βωμολοχίας καὶ ἐπείσακτος, ἀλλ' οἰκεία τῶν θεαμάτων. ἡδὺς ὁ λόγος, καὶ πολυχρωμάτιστος, καὶ βυσσίνων, καὶ σαφῶς ἐξηλλαγμένων. τὸ πνεῦμά τε οὐ σφοδρὸν, ἀλλὰ λεῖον, καὶ καθεστηκός. καὶ ἡ ὅλη ἰδέα τοῦ λόγου, χρυσοῦ ψῆγμα ποταμοῦ ἀργυροδίνην ὑπαυγάζον. θεοτέκνῳ μὲν γὰρ πᾶσι τοῖς παλαιοῖς. ὧν ὁ Κριτίας, καὶ προσετέτηκει. καὶ θρήναγλυ αὐτὸν ἤδη Ἑλλήνων, τέως ἀμελούμενον, καὶ θειοφόρητον. βοώσης ἐπ' αὐτὸν τῆς Ἑλλάδος, καὶ καλούσης αὐτὸν εἷς τῶν δέκα, οὐχ ἡδέσθη τὸν ἔπαινον μεγάλου δοκοῦντος, ἀλλ' ἀσφάλεια θεὸς τοὺς ἐπαινέσαντας, Ἀνδοκίδου μέν, ἔφη, βέλτιων εἰμί. δυσμαθέστερος δ' ἀνθρώπων γενόμενος, οὐδὲ τοῦ πονεῖν ἠμέλησεν· ἀλλὰ καὶ περὶ πότον ἐσπούδαζε, καὶ νύκτωρ ἐν τοῖς διαλείμμασι τοῦ ὕπνου. ὅθεν ἐκάλουν αὐτὸν στρυτὸν ῥήτορα οἱ ὀλίγωροί τε, καὶ λεπτοί. ἄλλος μὲν οὖν ἄλλῳ ἀγαθὸς, καὶ ἄλλος ἐν ἄλλῳ βέλτιων ἑτέρου. ὁ μὲν γὰρ, ἐξαίφνης θαυμάσιος. ὁ δὲ, ἐν πονήσαι λόγον· ὁ δὲ, τὰ ξύμπαντα ἄριστος τῶν σοφιστῶν· καὶ τὸ παθητικὸν, καὶ ἐν τραγῳδίας μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀνθρωπίνων συνελέξατο. ἐπιστολαὶ δὲ πλεῖσαι Ἡρῴδου, καὶ διαλέξεις, καὶ ἐφημερίδες. ἐγχειρίδιά τε καιρία, πλὴν ἀρχαίων πολυμαθῶν ἐν βραχεῖ ἀπηνθισμένα.* οἱ δὲ προφέροντες αὐτῷ νέῳ ὄντι ἐν Παιονίᾳ τὸ λόγου τινὸς ἐκπεσεῖν ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος, ἠγνοη-

φρ. κ. ἀπηθισμένα.

κέναι μοι δοκοῦσιν. ὅτι καὶ Δημοσθένης ἐπὶ Φιλίππῳ λέγων, ταυτὸν ἔπαθε. κἀκεῖνος μὲν, ἥκων Ἀθήναζε, πρεσβήτει τε στεφάνους, ἀπολωλυίας Ἀθηναίοις Ἀμφιπόλεως. Ἡρῴδης δὲ ἐπεὶ τοῦτο ἔπαθεν, ἐπὶ τὸν Ἴστρον ἦλθεν, ὡς ῥίψων ἑαυτόν. τοσοῦτον γὰρ αὐτῷ περιῆν τῆς ἐν λόγοις βουλεύσεως ὀνόματος καὶ εὐκλείας, ὡς θανάτου τιμᾶσθαι τὸ σφαλῆναι. ἐτελεύτα μὲν οὖν ἀμφὶ τὰ ἐξ καὶ ἑβδομήκοντα, ξυντακεὶς νοσήμασι. ἀποθανόντος δὲ αὐτῷ ἐν τῷ Μαραθῶνι, καὶ ἐπισκήψαντος τοῖς ἀπελευθέροις οἷσπερ ἐτάφη, Ἀθηναῖοι παῖδας τε ἐφήβων χερσὶν ἁρπάσαντες, ἐς ἄστυ ἐκόμισαν, προαπαντῶντες τῷ λέχει πᾶσα ἡλικία δακρύοις ἅμα, καὶ ἐπαινοῦντες, ὅσα παῖδες χρηστοὶ πατρὸς χρηστοῦ κλαύσαντες. καὶ ἐθάψαν ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ, ἐπιγράψαντες αὐτῷ βραχὺ καὶ πολὺ ἐπίγραμμα. τὸ δὲ ἐπίγραμμα, (πάντα, Ἀττικοῦ Ἡρῴδης Μαραθώνιος, ὅδε τάδε

Κεῖται τῷδε τάφῳ, πάντοθεν εὐδόκιμος.

τοσαῦτα περὶ Ἡρῴδου τοῦ Ἀθηναίου· τὰ μὲν, εἰρημένα, τὰ δὲ, ἠγνοημένα ἑτέροις.

A rare mihi videntur, Demoſtheni etiam apud Philippum dicenti idem accidiſſe. Atque ille quidem Athenas ſe conferens, honores & coronas poſcebat, Amphipoli Athenienſibus perdita. At Herodes illud perpeſſus, ad Iſtrum venit, vt præcipitem ſe daturus, tantum ipſi ſtudium fuit famam & nominis celebritatem ex eloquio adipiſcendi, vt errare & labi morte mulctandum æſtimaret. Diem ſuum obiit anno ætatis circiter ſexto & ſeptuageſimo, tabe conſumptus. comortuo in Marathone, cùm libertinis vltimis verbis mãdaſſet, vt ſe ibi ſepelirent; Athenienſes è manibus adoleſcentium ereptum, ad oppidum tulerunt: atque omnis ætas funebri lecto occurrens, cum lacrymis & elogiis tanquá liberi patre bono orbati, mox eum in Panathenaïco ſepelierunt, ſuperaddito breui & concinno epitaphio: quod eiuſmodi fuit.

Hìc ſitus Herodes Marathonius. Atticus olim
Hunc genuit, celebri nomine, & ingenio.

Atque hæc hactenus de Herode Athenienſi, partim ab aliis memorata, partim etiam ignorata.

ΘΕΟΔΟΤΟΣ.

THEODOTVS.

Ἐπὶ τὸν Σοφιστὴν Θεόδοτον, καλεῖ με ὁ λόγος. ἦσαν πρόσθεν μὲν τοῖς Ἀθηναίων δήμου τε καὶ χρόνους, οἷς προσέκρουσεν Ἡρῴδῃ Ἀθηναῖοι. ἐς ἀπέχθειαν φανερὰν οὐδεμίαν τῷ ἀνδρὶ ἀφίκετο, ἀλλ' ἀφανῶς αὐτὸν ὑπεκάθητο, ᾗνος ὢν χρῆσθαι τοῖς πράγμασι. καὶ γὰρ δὴ καὶ τῶν ἀγοραίων εἷς ἦν. τοῖς γοῦν ἀμφὶ τὸν Δημόστρατον οὕτω ξυνεκέκραστο, ὡς

Ad Theodotum Sophiſtam inuitat me oratio.. hic præfuit Athenienſium populo, quo tempore Athenienſes cum Herode diſſidebant. atque ad nullum apertum odium cum viro deſcendit, ſed occultè ipſi ſubſidendo inſidiabatur: callidus in vtendo rebus & foro: Etenim è vulgaribus forenſibúſque hic vnus fuit. Itaque cum Demoſtrato ſic temperauit, & coniunxit ſe; vt

eadem opera orationes conderentur, quas elaboraverant aduersus Herodem. hic iuuentuti Atheniensium primus præfectus fuit, super innumeris à Rege institutis : neque tamen hoc valde memorabile est ; non enim omnes, qui sedem hanc obtinent, memoria digni sunt. sed quia Platonicos & Stoïcos Philosophos & Peripateticos, atque ipsum Epicurum, Marcus Herodi iniunxerat diiudicare : hunc autem virum Herodes iuuenib. constituerat, quam de illo habuit opinione impulsus : cùm eum propugnatorem ciuilium sermonum appellasset, & oratoriæ artis emolumentum. Ceterùm hic Lolliani quidem auditor fuit ; necnon Herodem interdum audiuit. ac vixit plusquam quinquagenarius, biennio cathedra occupata. genere dicendi idoneo etiam in iuridicis, & iis qui Sophistæ virtutes excedunt.

A ἢ ξυναέραντες σοφίσ τ λόγων, οἷς ἐξεπόνουν πρὸς τ Ηρῴδην. πρεσθεύσας ὁ τ Αθηναίων νεότητος πρῶτος ἐπὶ τοῖς ὑπ βασιλέως μυρίοις. ἢ ἐ τοῦτο ἰσ. κωλύεις
που λόγε ἄξιον. οὐ γὰρ πάντες οἱ ἐπιβαθύντες τ θρόνε τούτου λόγε ἄξιοι. ἀλλ' ὅτι τὸν μὲν Πλατωνείους, ἢ τὸν ἀπὸ τ στοᾶς, ἔτ τ περιπάτου, ἢ αὐτὸν Ἐπίκουρον, προστάξαν ὁ Μάρκος τῷ Ηρῴδῃ κρίναι. τ ὁ ἀνδρα τοῦτον, ἀπὸ τῆς περὶ αὐτὸν δόξης, αὐτὸς ἐπέκρινε τοῖς
B νέοις, ἀγωνιστὴν τ πολιτικῶν προσφπῶν λόγων, καὶ ῥητορικῆς ὄφελος. ὁ δ' ἀνὴρ ἦν, Λολλιανὸς μὲν ἀκροατὴς, Ηρῴδε δὲ ἢ καὶ ἀκήκοος. ἐβίω μὲν ὑπὲρ τὰ πεντήκοντα, δυοῖν ἐτοῖν καταλοιπὼν τ θρόνον τ ἰδέαν τ λόγων, ἀποχρῶν ἢ τοῖς δικανικοῖς, ἔτ τοῖς ὑπὲρ σοφισ βίοισιν.

C

ARISTOCLES.

Magni nominis est etiam inter Sophistas Aristocles, è Pergamo oriundus : de quo ea quæ à senioribus audiui, enuntiabo. Atenim vir hic in Consularium numerum relatus fuit. Et cùm tempus inter pueritiam & pubertatem interiectum, sermonib. philosophicis scholæ Peripateticæ impendisset ; ad Sophistas se transtulit, dum Romæ frequentaret Herodem extemporaneas dissertationes disponentem. Interim verò, qui dum philosopharetur squallidus, & seuero vultu, ac illuuie deformis videbatur, molles mox induit vestes, & squallorem abiecit : voluptates præterea omnes ex fidibus, & tibiis & concentu vocum, ad victus rationem induxit, sibi quasi ad portas accedentes. nam superiori tempore admodum

ΑΡΙΣΤΟΚΛΗΣ.

Ονομαστὸς ἢ σοφισαῖς, καὶ Αριστοκλῆς ὁ ἢ τ Περγάμου. ὑφ' οὗ δηλώσω ὁπόσα τῷ πρεσβυτέρων ἤκουον. ἐτελεύτα μὲν γὰρ ἐς ὑπάτους ὁ ἀνὴρ ὤν τ. ἐ δὲ ἢ παίδων ἐς ἥβην χρόνον, τοῦτ ἀπὸ τ περιπάτου φιλοσοφήσας λόγοις, ἐς τοὺς σοφισὰς μετερρύη, θαμίζων ἢ τῇ Ρώμῃ τῷ Ηρῴδῃ διαπρεμνίῳ σχεδίοις λόγοις. ὃν δὲ ἐφιλοσόφει χρόνον, αὐχμηρὸς ὁρᾶν, καὶ τραχὺς τ εἶδος, καὶ δυσειὴς, πλὴν ἐᾶν τα ἥβρυνε, καὶ
D αὐχμὸν ἀπετείνατο· ἡδονὰς δὲ, ὁπόσαι λυρῶν τε, καὶ αὐλῶν, καὶ βοφωνίαι εἰσὶ, πάσας ἐσηγάγετο ἐπὶ πλὴν δίαιταν, ὥσπερ ἐπὶ θύρας αὐτῷ ἠκούσας. τὸν γὰρ πρὸ τοῦ χρόν, οὕτω

κεκολασμένος* ἀτάκτως ἐς τὰ θέατρα ἐφοίτα, καὶ ἐπὶ τῷ τούτων ἤχῳ. δοκιμοῦντι δ' αὐτῷ κατὰ τὸ Πέργαμον, καὶ ξηρτημένῳ πᾶν τὸ Ἑλληνικὸν, ἐξελαύνων ὁ Ἡρῴδης ἐς Πέργαμον, ἔπεμψε τοῖς ἑαυτοῦ ὁμιλητὰς πάντας. Καὶ Ἀριστοκλέα εἶδεν, ὥσπερ τις Ἀθηνᾶς ψῆφος. ἡ δὲ ἰδέα τοῦ λόγου, διαυγὴς μέν, καὶ ἀττικίζουσα, διαλέγεσθαι ἢ ἐπιτηδεία μᾶλλον, ἢ ἀγωνίζεσθαι.* χολὴ τε γὰρ ἄπεστι τοῦ λόγου, καὶ ὁρμαὶ ποδὸς βραχύ. αὐτὴ τε ἡ Ἀττίκισις εἰ δρᾷ τὴν Ἡρῴδου γλῶσσαν βασανίζοιτο, λεπτολογεῖσθαι μᾶλλον δόξει ἢ κρότου τε καὶ ἠχοῦς ξυνεῖναι. ἐτελεύτα δὲ ὁ Ἀριστοκλῆς μεσαπόλιος, ἄρτι προσβαίνων τῷ γήρᾳ σφῶν.

*φρ. κ. χ. λή

A castigatè modestéque ad theatra eorúmque auditiones ventitabat. Is cùm Pergami eloquentiæ laude floreret, atque omnem ad se Græciam alliceret, Herodes Pergamũ adiens omnes familiares suos misit, & Aristoclẽ vidit; quemadmodũ quoddã Mineruæ suffragium. Huius dicendi genus, lucidum quidem est, Atticúmque saporem redolens: verùm aptius ad dissertationes, quàm ad certamina. enimuerò bilis à sermone abest, & impetus rari perbreuésque: atque Atticismus ipse si cum Herodis lingua expendatur, exiliter de tenui re differere potius videbitur, quàm plausum acclamationémque mereri. è viuis excessit Aristocles, sparso iam canis capite, & senectutem prospiciens.

ANTIOXOΣ.

ANTIOCHVS.

Ἀντίοχον δὲ τὸν Σοφιστὴν αἱ Κιλίκων Αἰγαὶ ἐτίμησαν, οὕτω τι εὐπατρίδου, ὡς νῦν ἔτι τὸ ἀπ' αὐτοῦ γένος, ὑπάτους εἶναι. αὐτὸν δὲ ἔχων δειλίας, ἐπεὶ μηδὲ θεωρῆσαι εἰς τὸ δῆμον, μηδὲ ἐς τὸ κοινὸν ἐπολιτεύσατο, οὐχ ἡμᾶς, εἶπεν, ἀλλ' ἐμαυτὸν δέδοικα, εἰδώς που τοῦ ἑαυτοῦ χολοῦ ἄκρατόν τε, καὶ οὐ καθεκτοῦ οὖσαν, ἀλλ' ὅμως ὠφέλει τοὺς Αἰγαίους ἀπὸ τῆς οὐσίας ὅ, τι ἡδύναιτο, σιτοῦντας ἐπιδιδοὺς ὁπότε τούτου δεόμενοι αἰθοῖτο, καὶ χρήματα ἐς τὰ πεπονηκότα τῶν ἔργων. τὰς δὲ πλείους τῶν νυκτῶν ἐς τὸ τοῦ Ἀσκληπιοῦ ἱερὸν ὑπεκάθευδεν, ὑπό τε ὀνείρατων, ὑπό τε ξυνουσίας, ὁπόση ἐγρηγορότων τε, καὶ διαλεγομένων ἀλλήλοις. διελέγετο δὲ αὐτῷ καὶ ἐγρηγορὼς ὁ θεὸς, καλὸν ἀγώνισμα ποιούμενος τῆς ἑαυτοῦ τέχνης, τὸ τὰς νόσους τοῦ Ἀντιόχου ἐρύκειν.

Antiochum Sophistam Ægæ Cilicum tulerunt, vsque adeò nobilitate illustri, vt etiam nunc eius posterum genus Consulatus gesserat. insimulatus vitio timiditatis, eò quòd in cœtum popularem non conueniret, neque in publico quidquam administraret, Non vos (inquit) sed me ipsum metuo. cùm probè nosset bilem suam ita sæuam esse vt vix coërceri ac refrenari posset. veruntamen Ægæos facultatibus suis pro virili adiuuabat, & frumenta largiens, cùm illos illis egere adiuuabat, & pecunias ad opera publicè edita. Pleraſque autem noctes in Æsculapij fano, dormiens transigebat, tum ad insomnia, tum ad colloquia qualia sunt vigilantes & differentes inter se fruuntur, percipienda. Etenim cum ipso etiã vigilante Deus disserebat, præclarum artis suæ certamen edens, quod Antiochi morbos arceret.

hic auditor Dardani Assyrij à pue- A ritia fuerat: sed progressus in adolescentiam Dionysij Milesij, qui iam Ephesiorum sedem detinebat. igitur, non aptè quidem & concinnè differebat: sed cùm prudentissimus hominum euasisset, vt iuuenile quiddam exagitabat, vt hoc despicere potius, quàm ab eo superari videretur: sed in declamationum genere eloquentissimus fuit: nam securus ac firmus est in causis quæ per figuram procedunt: vehemens in accusationibus & illationibus; decorus etiam in defensionibus, atque in morali pollens: in summa, orationis eius idea formáve, argutior est forensi, Sophistica verò magis iudicialis idem affectus optimè Sophistarum mouebat. neq; enim lugubres monodias producebat, neque lamentationes subiectas, sed conciso in iis sermone vtebatur. cum sententiis dictione præstantioribus: vt cùm ex aliis controuersiis patet, tum vel maximè ex his. *Virgo vim perpessa, mortem eius qui vim intulerat, optauit; postea natus est infans, è violento compressu. hinc altercantur aui, apud quem ipsorũ educaretur. Qui ergo pro auo paternò contendit, Redde (inquit) infantẽ; redde iam priusquã maternum lac gustarit.* Altera controuersia eiusmodi est. *Tyrannum deposito imperio, quò latere posset, Eunuchus quidam ab ipso factus interfecit, & pro cede caussam dicit.* Hîc, vt firmissimũ caput accusa- D tionis, de seriis rebus sermonem refutauit; circunspectione adhibita affectui, *Quibus emim hæc confessus est? pueris? mulierculis? adolescentulis? senibus? viris? Equidem nomen in pactis*

ἀκροατὴς Ἀντιόχου σὺν παισὶ μὲν, Δαρδάνου τῦ Ἀσυρίου, ἀφηϊὼν ἔτι ἐς τὰ μειρακία, Διονυσίου Μιλησίου, κατέχοντος ἤδη τὴν Ἐφεσίων. διηγέρετο μὲν οὖν καὶ ὑπὲρ δεί̃ως· φρονιμώτατος δ' ἀνθρώπων νομόμενος, διέβαλλεν ὡς μειρακιώδες, ἵνα ὑπερωρακὼς αὖ μᾶλλον, ἢ λιπόμενος φαίνοιτο. τὰ δὲ ἀμφὶ μελέτας, ἐλλογιμώτατός ἐστιν. ἀσφαλὴς μὲν γὰρ σὺν τα῀ς κατὰ σχῆμα πεφυκυίαις τῶν ὑποθέσεων. σφοδρὸς δὲ σὺν τα῀ς κατηγορίαις, καὶ ἐπιφορα῀ς. εὔπρεπὴς δὲ τὰς ἀπολογίας, καὶ τῷ ἠθικῷ ἰσχύων, καὶ καθάπαξ τὴν ἰδέαν τῦ λόγου, δικανικῆς μὲν σοφιστικώτερος, σοφιστικῆς δὲ, δικανικώτερος· καὶ τὰ πάθη ἄριστα σοφιστῶν μετεχειρίσατο. οὐ γὰρ μονῳδίας ἀπεμήκυνεν, οὐδὲ θρήνους ὑπεκυμνούς· ἀλλ' ἐβραχυλόγει αὐτὰ ξὺν διανοίαις λόγου κρείττοσιν, ὡς σύν τε τῶν ἄλλων ὑποθέσεων δηλοῦται, καὶ μάλιστα σὺν τῶν δεκόρη βιαθεῖσα θάνατον ἥρπασε τῦ βιασαμένου. μετὰ ταῦτα, γέγονε παιδίον σὺν τῆς βίας· καὶ διαμιλλῶνται ἀμφότεροι τὸν ὁπότερον τρέφοιτο αὐτῶν. ἀγωνιζόμενος οὖν ὑπὲρ τῦ πρὸς πατρὸς πάππου· ἀπόδος, ἔφη, τὸ παιδίον· ἀπόδος ἤδη, πρὶν γεύσηται μητρῴου γάλακτος. ἡ δὲ ἑτέρα ὑπόθεσις, τοιαύτη. τύραννον καταθέμενον τὴν ἀρχὴν, ὑπὸ τὸν εὐνοῦχον τὸν αὐτῦ γεγενωμένον, καὶ ἀπολογεῖται ὑπὲρ τῦ φόνου. ἐνταῦθα τὸ μάλιστα ἐῤῥωμένον τῆς κατηγορίας, τὸν πρὸς τὴν τῶν δούλων λόγον ἀπεώσατο, πρὸς οἷνοιν ἐγκαταμίξας τῷ πάθει. πῶς γὰρ ταῦτα ὁμολογήσει; παισί; γυναίοις; μειρακίοις; πρεσβύταις; ἀνδράσιν; ἐγὼ δὲ ὄνομα σὺν τα῀ς

σεωθήκαις καὶ ἔχω. ἔρισα ὀ ἢ ὑπὲρ τῶν Κρητῶν ἀπολελόγηται, τῶν κρινομένων ἐπὶ τῷ τοῦ Διὸς σήματι, φυσιολογίᾳ τε, καὶ θεολογίᾳ πάσῃ συναγωνισάμενος λαμπρῶς. τὰς ὀ μελέτας, αὐτοσχεδίους ἐποιεῖτο. ἔμελε ὀ ἢ φρονπισμάτων, ὡς ἑτέρᾳ τε δηλοῖ τῶν ἐκείνᾳ, & μάλιστα ἡ ἰσοθεία· ἐπίδειξιν γὸ ἐν αὐτῇ πεποίηται λέξεώς τ', καὶ ἰσοθείας ἐσοισῶν ἐς αὐτὸν & τὸ φιλοκαλεῖν. ὡς δὲ τελευτῆς τ' ἀνδρὸς, ὁ μέν, ἑβδομηκοντούτιν τεθνάναι αὐτόν· ὁ δέ, οὔπω. & οἱ μέν, οἴκοι. οἱ ὀ, ἐτέρωθι.

A *non habeo*. Idem optimè quoque pro Cretensib. caussam egit, qui accusabantur ob Iouis sepulcrū, ex naturali philosophia, & omni diuinarum rerum scientia splēdidè controuersatus. Ceterùm declamationes extēporaneas faciebat: cordi etiam habuit seria & operosa argumēta, sicut cùm pleraq; illius indicant, tum vel maximè historia. sedenim specimen in ipsa dedit, & dictionis & historiæ, vt in ea quoque opera honesti studium emineat. Quòd ad eius obitum spectat, quidam septuagenariū B ferunt mortuum esse, alij cùm nondum attigisset hanc ætatem; atque alij domi, alij alibi obiisse scribunt.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ἀλεξάνδρῳ δὲ, ὃν Γηλοπλάτωνα οἱ πολλοὶ ἐπωνόμαζον, πατρὶς μὲν ἡ Σελεύκεια, πόλις καὶ ἀφανὴς ἐν Κιλικίᾳ, πατὴρ ὀ ὁμώνυμος, & τοῖς ἀγοραίοις λόγοις ἱκανώτατος. μήτηρ, περιβλὴς τὸ εἶδος, ὡς αἱ γραφαὶ ἑρμηνεύουσι, & προσφερὴς τῇ τ' Εὐμήλου Ἑλένῃ· Εὐμήλῳ γάρ τις Ἑλένη γέγραπται, οἷα ἀνάθημα εἶ τ' Ρωμαίων ἀγορᾶς· ἐραθῆναι μὲν τ' γυναικὸς ταύτης, καὶ ἑτέρους μὲν, ὑπιδήλως ὀ Ἀπολλώνιον φασι τ' Τυανέα. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις, ἀπαξιῶσαι. τῷ ὀ Ἀπολλωνίῳ ξυγγενέσθαι δι' ἐρωτα ὐπαγδίας, ὑπ' ἀθόρυβος ἀνθρώπων. τοῦτο μὲν δὴ ὁπόσοις ἤθεσιν ἀπίθανον, εἴρηται σαφῶς ἐν τοῖς εἰς Ἀπολλώνιον. θεοειδὴς ὀ ἦν ὁ Ἀλέξανδρος, & πρόβλεπτος σὺν ὥρᾳ. ἡψιάς τε γὰρ ἦν αὐτῷ βοστρυχώδης, καὶ καθειμένη τὸ μέτωπον· ὄμματα τε ἁβρὸν, καὶ μέγα· ῥὶς ξύμμετρος, καὶ ὀδόντες λευκόταται·

ALEXANDER.

Alexandro, quem Peloplatonem (quasi luteum Platonem) plerique cognominabant, patria quidem Seleucia fuit, ciuitas non ignobilis in Cilicia: pater eodem nomine C appellatus, in forensibus orationibus maximè exercitatus fuerat. mater eximia forma, vt picturæ testantur, atque Euméli Helenæ assimilis (namque ab Eumélo Helena quædam picta erat ciusmodi, vt consecrata esset Romano foro) & eius mulieris amore cùm alios arsisse, tum insigniter Apollonium Tyanea ferunt: eámq; ceteros quidem dedignatā fuisse, Apollonij verò consuetudinem habuisse, felicis prolis desiderio, quia hominibus diuinior D erat. verùm quot modis id à verisimili abhorreat, apertè dictum est in libris de vita Apollonij. Diuina certè forma præditus Alexander fuit, & conspicuus cum venustate. etenim barba illi fuit cincinnata & mediocriter promissa: oculi molles & magni, nares proportione modulatæ, & candidissimi dentes;

digiti

digiti oblongi, & rationis habenis congruentes. opes quoque ipse in voluptates non reprehendendas impendebat. virilem verò ætatem cùm attigisset, legationem obiit pro Seleucia ad Antoninum primum. calumniæ porrò in ipsum grassatæ sunt, quod specie sua iuuentutem inescaret. Sed cùm ipsi minus attendere videretur Imperator; hic elata voce Alexandro, Attende, inquit, mihi, Cæsar. tum irritatus in eum Rex, quòd audaciori voce vsus esset, *Attendo*, inquit, *téq; noui. Enimuerò tu is es qui comam alis, & dentes fricas, & vngues radis, & vnguentum semper oles.* magnam certè vitæ partem Antiochiæ degit, & Romæ, & Tarsis, ac per omnem sanè Ægyptum: nam ad Nudorum etiam sapientum loca perrexit. perpaucæ verò huius viri occupationes Athenis fuerunt: non eiusmodi tamen quæ ignorati debeant; etenim ad Pæonias gentes se contulerat, accersitus à Marco Imperatore, cuius illic erat exercitus, & à quo mandatum acceperat scribendi ad Græcos. quare profectus Athenas: (est autem interuallum itineris non mediocris ei qui ab Oriēte pergit) *Hìc* (inquit) *genu flectamus*. & hoc dicto, pollicitus est Athenienſibus, cupidis eum auscultandi, sermones extemporaneos. Deinde audiens Herodem in Marathone commorari, & iuuentutem omnem cum comitatam, scribit ad ipsum literas, quibus Græcos petebat. cui Herodes, *Veniam* (inquit) *& ipse cum Græcis*. Interim ad theatrum in Ceramico, quòd quidem Agrippéum nominatum est, sunt congregati.

δάκτυλοί τε εὐμήκεις, καὶ τῇ τῦ λόγου
ἰωΐᾳ* ἐπιτρέποντες. ἰῶ δὲ αὐτῷ καὶ
πλοῦτος δαπανώμενος ἐς ἡδονὰς οὐ
μεμπτὰς. ἐς δὲ ἄνδρας ἥκων, ἐπρέ-
σβευε μὲν ὑπὲρ τῆς Σελευκείας πρὸς τὸν
πατέρα Αντωνῖνον. διαβολαὶ δ' ἐπ'
αὐτὸν ἐφοίτησαν, ὡς νεότητα ἐπποιοῦν-
τα τῷ εἴδει. ἦπόν δ' αὐτῷ προσέχειν δο-
κοῦντος τῦ βασιλέως, ἐπᾴρας τὴν φω-
νὴν ὁ Αλέξανδρος, πρόσεχέ μοι, ἔφη,
Καῖσαρ. ἢ ὁ αὐτοκράτωρ παροξυ-
νθεὶς πρὸς αὐτὸν, ὡς θρασυτέρᾳ τῇ φω-
νῇ χρησάμενον, πρόσεχω, ἔφη, σοιμί-
μί σου· σὺ γὰρ ὁ τὴν κόμην ἀσπῶν, καὶ
τὸν ὀδόντας λαμπρύνων, καὶ τὸν ὄνυ-
χας ξέων, καὶ μύρου ἀεὶ πνέων. τὸν μὲν
δὴ πλεῖσον τῦ βίου, τῇ Αντιοχείᾳ συνε-
πεσπούδαζε, καὶ τῇ Ρώμῃ, καὶ τοῖς Ταρσοῖς,
καὶ νὴ Δία Αἰγύπτῳ πάσῃ. ἀφίκετο γὰρ
καὶ ἐς τὰ τῶν γυμνῶν ἤθη. αἰ δ' Αθῆναι
διατελοῦσι τῦ ἀνδρὸς, ὀλίγας μὲν, καὶ
ἀξίας δὲ ἀγορεῖας. ἐβάδιζε μὲν γὰρ ἐς
τὰ Γαιονικὰ ἔθνη, *καλεσθεὶς ὑπὸ ἰσ. πρεσβ.
Μάρκου βασιλέως σὺν στρατεύοντος,
καὶ δεδωκότος αὐτῷ τὸ ἐπιστέλλειν
Ελλησιν. ἀφικόμενος δὲ ἐς τὰς Α-
θήνας, ὁδοῦ δ' μῆκος τῦτο οὐ μέτριον
τῷ σὺν τῆς ἑῴας ἐλαυνόντι, σὺν ταῦτα,
ἔφη, χάριν ἀμψωμαι. καὶ εἰπὼν τῦ-
το, ἐπέστελλε τοῖς Αθηναίοις αὐτοχε-
δίοις λόγοις ἐρῶσιν αὐτῦ τῦ ἀκροάσεως.
ἀκούων δ' τῦ Ηρώδου σὺν Μαραθῶνι
διατρίβοντος, καὶ τὴν νεότητα ἑπακο-
λουθοῦσαν αὐτῷ πᾶσαν, γράφει πρὸς
αὐτὸν ἐπιστολὴν, αἰτῶν τοῦ Ελλήνας.
ἐπεὶ* ὁ Ηρώδης, ἀφίξομαι, ἔφη, μετὰ τῶν Ελλήνων καὶ αὐτός. ξυνελέγοντο
μὲν δὴ ἐς τὸ σὺν τῷ Κεραμικῷ θέατρον, ὃ δὴ ἐπωνόμασαι Αγριππεῖον. ἰσ. ἐπιστᾶ (ν) ἐκεῖ

προϊόσης ὴ ἤδη τ ἡμέρας, καὶ τ Ηρώδ βραδυνόντος, ἤχαλλον οἱ Ἀθηναῖοι, ὡς σκυλομένης τ ἀκροάσεως, καὶ τέχνῃ αὐτῷ ὠόντο. ὁθεν αὐάγκη τῷ Αλεξάνδρῳ ἐγκύψαι, ὥρᾳ ἦν διαλέξειν, καὶ πρὶν ἥκειν τὸν Ηρῴδην. ἡ μὲν δὴ διάλεξις, ἔπαινοι ἦσαν τ ἄστεος, καὶ ἀπολογία, ὡς ὑς τοὺ Ἀθηναίους ὑπὲρ τ μήπω πρόσφορον πρὸς αὐτοὺς ἀφῖχθαι· εἶχε ὴ ἀποχρῶν μῆκος· Παναθηναϊκῷ γὰρ λόγῳ ἐπιτομὴ εἴκασο. βύσαλὶς ὴ ὅτω τοῖς Ἀθηναίοις ἔδοξεν, ὡς καὶ βόμβον διῆχθαι αὐτῶν, ἔτι σιωπῶντος, ἐπαινεσαόντων αὐτ τὸ εὔφημον. ἡ μὲν δὴ νενικηκυῖα ὑπόθεσις, ὁ τοὺ Σκύθας ἐπανάγων ἐς τ πρότερον πλάνην, ἐπειδὴ πόλιν οἰκοῦντες νοσοῦσι. καιρὸν δ' ἐπισχὼν βραχύν, ἀνεπήδησε τ θρόνου φαιδρῷ τῷ προσώπῳ, καθάπερ εὐαγγέλια ἐπάγων τοῖς ἀκροωμένοις, ὧν εἰπεῖν ἔχοι. προϊόντος ὴ αὐτῷ τ λόγου, ἐπέσχε ὁ Ηρῴδης Αρκάδι πίλῳ τ κεφαλὴν σκιάζων, ὡς ἐν ὥρᾳ θέρους εἰώθη Ἀθήνησιν· ἴσως δέ που καὶ ἐνδιαπνύμενος αὐτῷ τὸ σὴν τ ὁδὸν ἥκειν. καὶ ὁ Αλέξανδρος ἔνθεν ἑλών, διελέχθη μὲν ἐς πλὴν προσοισίου τ ἀνδρὸς ὑποσήμῳ τῇ λέξει, καὶ ἠρώτησε. ἐπ' αὐτῷ ὴ ἔθετο εἴτε βούλοιτο τῆς ἤδη ἀπουδαζομένης ὑποθέσεως ἀκροᾶσθαι, εἴτε ἑτέραν αὐτὸν δοῦναι. τὸ ὴ Ηρῴδου ἄνω βλέψαντος ἐς τοὺ ἀκροωμένους, καὶ εἰπόντος ποιήσειν ὅπερ ἂν ἐκείνοις δόξῃ, πάντες ξυνεπένευσαν ἐς πλὴν τῶν Σκυθῶν ἀκρόασιν. καὶ γὰρ δὴ λαμπρῶς διῆει τ ἀγῶνα, ὡς δηλοῖ τὰ εἰρημένα. θαυμασίαν δὲ ἰσχὺν ἐπεδείξατο καὶ ἐν τοῖσδε. τὰς γὰρ δια-

A Procedente autem iam die, & Herode moram faciente Athenienſes indignabantur, ſoluente ſe auditorum frequentia, ídque dolosè certè fieri autumabant: proinde neceſſe fuit Alexandro, ad diſſertationem accedere, etiam antequam Herodes veniret. Sermo ab eo inſtitutus laudes vrbis continebat, & defenſionem apud Athenienſes, quòd nunquam antea ad ipſos acceſſiſſet. Is verò idonea magnitu-
B dine circumſcriptus fuit: nam Panathenaïcæ orationis compendio reſpondebat. ſic autem elegans & concinnus Athenienſibus viſus eſt, vt fremitus ipſorum ſubierit, adhuc eo tacente, laudantium eius geſtus modeſtiam. Ceterùm cauſſa quæ victrix fuit, hoc ſubiectum habuit: *Quidam Scythas ad primum errorem reducebat, quia ciuitatem habitantes ægrotabant.* tum exiguo temporis ſpa-
C tio moratus reſiliit è ſede, vultu ſereno & alacri, vt ſi bonum nuntium auſcultantibus adferret, de iis quæ dicere habebant: At progreſſo iam in oratione adſtitit Herodes, capite pileo Arcadico operto, vt æſtiuo tempore Athenis conſueuerat: vtique etiam ipſi fortaſſe indicans ſe recens ab itinere venire. Tum Alexander, inde cauſa arrepta, de aduentu Oratoris diſſeruit, dictione ſatis graui & ſonora: in
D ipſius verò arbitrio conſtituit, ſeu vellet controuerſiam, de qua iam agebatur auſcultare, ſiue aliam ipſe, exhibere. mox Herodes oculis ad audientes ſublatis, cùm ſe facturum dixiſſet quidquid illis videretur, ſimul omnes annuerunt, ad Scytharum auſcultationem: etenim certamen magnificè peregerat, vt eius dicta declarant. Admirabilem porrò vim in his etiam indicauit. nam

sententias quas ante aduentum Herodis, splendide pronuntiauerat, cùm ille adstitisset, ita scite denuo tractauit, altera dictione, aliisque modulis, vt iis qui secundo audiebant, non repetere, iteratóque dicere videretur. celeberrimum verò eorum quæ dicta erant, antequam aduenisset Herodes, *nempe consistentẽ etiam aquam laborare.* cùm postea superuenisset, hoc alia facultate mutato, *Etiam aquarũ* (inquit) *suauiores sunt, quæ errant.* Atque illa è Scythis Alexandri sunt, *Et concreto quidem Istro, ad meridiem tendebam: soluto autem ad Septentrionem pergebam incolumi corpore: at non pro vt nunc affecto. quid enim graue pateretur, homo qui horas sequitur?* In orationis peroratione vrbem exagitãs, vt suffocatum domicilium, super omnibus ita exclamabat: *verùm pande fores, si respirare velis.* Tum ad Herodem accurrens, eúmque amplexatus, *Vicissim* (inquit) *epulas mihi para.* & Herodes, *Quid cunctarer,* inquit, *eum qui me tam lautè excepit?* Auscultatione soluta Herodes, vocatis familiaribus suis, eos qui maiores fecerant progressus interrogabat, quisnam ipsis Sophista videretur? & cùm Sceptes Corinthius dixisset se Pelum quidem (hoc est, lutum) inuenisse, Platonem verò quærere: Herodes, ipsum cauillando, *Hoc,* inquit, *apud alium neminem dixeris; nam teipsum calumniaris, vt iudicio inscitè prolato, assentire mihi potius, ipsum ducenti Scopelianum esse sobrium.* Hæc autem Herodes denotabat, cùm hunc virum perspexisset, temperatam expositionem audaciæ in sophisticis inuentionib. pulcrè accommodantem. deinde,

A νοίας τὰς πρὶν ἥκειν τὸν Ηρῴδην λαμπρῶς αὐτῷ εἰρημένας, μετεχειρίσατο ὑπισχνούμενος οὕτω τῇ ἑτέρᾳ λέξει, καὶ ἑτέροις ῥυθμοῖς, ὡς τοῖς δευτέροις ἀκροωμένοις, μὴ δοκεῖν δὶς λέγειν δόξαι. τὸ γοῦν δοκιμώτατον τῶν πρὶν ὑπισχνεῖσθαι Ηρῴδῃ εἰρημένων, ἕως ἔτι καὶ τὸ ὕδωρ νοσεῖν. μετὰ ταῦτα ὑπισχνούμενος, ἑτέρᾳ δυνάμει μεταβαλὼν, τὸ ὑδάτων, εἶπεν, ἡδίω τὰ πλανώμενα. κἀκεῖνα τῶν Σκυθῶν Αλεξάνδρου. ἔτι πηγνυμένου μὲν Ιστρου, πρὸς μεσημβρίαν ἤλαυνον· λυομένου δέ, ἐχώρουν πρὸς ἄρκτον, ἀκέραιος τὸ σῶμα, καὶ οὐχ ὥσπερ νυνὶ κείμενος. τί γὰρ ἂν πάθοι δεινὸν ἄνθρωπος ταῖς ὥραις ἑπόμενος; ὑπὸ τελευτῆς δὲ λόγου, διαβάλλων τὴν πόλιν ὡς πνιγηρὸν οἰκητήριον; τὸ ὑπὸ πᾶσιν ὧδε ἀνεφθέγξατο. Ἀλλ' ἀνέπτασον τὰς πύλας, ἀναπνεῦσαι θέλων. τοσοῦτον δὲ μόνον ὑπὸ τῷ Ηρῴδῃ, ἔτι τοσοῦτον αὐτὸν, ἀντεφεστίασόν με, ἔφη. ἔτι ὁ Ηρῴδης, τί δὲ οὐ μέλλω, εἶπε, λαμπρῶς οὕτως ἑστιάσαντα; διαλυθείσης δὲ τῆς ἀκροάσεως, καλέσας ὁ Ηρῴδης τὸν ἑαυτοῦ γραμματέα τὸν τοῦ ὑπισχνεῖσθαι, ἐρώτα ποῖός τις αὐτὸς ὁ Σοφιστὴς φαίνοιτο. Σκέπτεται δὲ ὁ τοῦ Κορίνθου, τὸν μὲν πηλὸν εἰρηκέναι φήσαντος, τὸν δὲ Πλάτωνα ζητεῖν, ὑποκώπτων αὐτὸν ὁ Ηρῴδης, τοῦτο, ἔφη, πρὸς μηδένα εἴπῃς ἕτερον· σεαυτὸν γὰρ διαβάλλεις, ὡς ἀμαθῶς κρίναντα· ἐμοὶ δὲ ἔπου μᾶλλον, ἡγεμονεύσῳ σοι Σκοπελιανὸν νήφοντα. ταῦτα δὲ ὁ Ηρῴδης ἐχαρακτήριζε, καθορῶν τὸν ἄνδρα κεκραμένῳ ἐρμηνείαν ἐφαρμόττοντα τῇ περὶ τὰς σοφιστικὰς ἐννοίας τόλμῃ. ὑπεδήκνυ-

μλμος δὲ τῷ Αλεξάνδρῳ τὴν τ ἠχὼ A ostendens Alexandro ſonoram diſ-
τ διαλέξεως, προσῆρεν. ἐπὶ ἐγίγνω- ſertationis pronunciationem, in al-
σκε δ' τῷ Ⓒ μάλισα χαίροντα αὐτ τῷ tum ſuſtulit. poſtea cùm eum ma-
τόνῳ. ῥυθμοὺς τε ποικιλωτέρους αὐλοῦ, ximè eiuſmodi tono gaudere ani-
ἢ λύρας ἐσηγάγετο ἐς τὸν λόγον, ἐπὶ maduerteret, modulos magis varios
πολὺ αὐτῷ καὶ πρὸ τὰς ἀλλαγὰς quam in tibia & lyra, in ſermonem
ἔδοξεν. ἡ δὲ ἀπροσδιαθεῖσα ὑπόθεσις, οἱ induxit: quandoquidem multus ipſi
ἐν Σικελίᾳ ἡττηθέντες ἦσαν τοὺς ἐπανι- in commutationibus orationis vi-
σαμένους σφεῖσιν Ἀθηναίους * τὸ ὑπ' sus erat. Ceterùm cauſa ſedulò ela-
ἀυτῶν ἀποθνήσκειν. ἐπὶ ταύτης τ ὑπο- borata hæc fuit: *Conuicti in Sicilia*
θέσεως, τὸ θρυλλούμενον σφεῖνο ἱκέτευ- *fuerant, quòd ab ipſis interficerentur*
σεν, ἐπιτείξας τοὺς ὀφθαλμοὺς δα- *Athenienſes, inde rebellionem excitan-*
κρύοις. ναὶ Νικία, ἢ * πάτερ, ὅπως Ἀθή- *tes.* in hac controuerſia peruaga-
ναις οἶδας. ἐφ' ᾧ τὸν Αλέξανδρόν φα- tum illud ſupplex petiit, atq; oculis
σιν ἀναβοῆσαι, ὦ Ἡρῴδη, τεμμαχά σε lacrymis rigatis, *Næ Nicia, næ pa-*
ἐσμὲν οἱ Σοφισαὶ πάντες. ἢ τὸν Ἡρώ- *ter, ſic Athenas noſti!* ſuper hoc, A-
δην ὑπερηδέντα τῷ ἐπαίνῳ, ἢ τ ἑαυ- lexandrum aiunt exclamaſſe: O
τῆ φύσεως ἡγούμενον, δοῦναι οἱ δέκα *Herodes, fruſta & particulæ tui, quot-*
μὲν * σκευοφόρα, δέκα δὲ ἵππους, δέ- *quot Sophiſtæ, ſumus.* tum Herodem
κα ὀἰνοχόους, δέκα δὲ σημεῖον χρα- mirum in modum hac laude gaui-
φέας, τάλαντα εἴκοσι χρυσοῦ, πλεῖον ſum ferunt, & naturæ ſuæ obſecu-
ἢ ἀργύριον, δύο δὲ σὺ Κολύτου παιδία tum Alexandro largitum fuiſſe, de-
ψελλιζόμενα, ἐπὶ ἤκουσεν αὐτ χαί- cem baiulos, decem equos, de-
ροντα νέας φωνάς. τοιαῦτα μὲν οὖν cem pincernas, decem notarũ mini-
ἀυτῷ τὰ Ἀθηνῶσιν. ἐπὶ ὧ Ⓒ ἕτερον ſtros, viginti auri talenta, magnám-
Σοφιστῶν ἀπομνημονεύματα παρεθέ- C que argenti vim; binos è Colyto
μην, δηλούσθω καὶ ὁ Αλέξανδρος ὡς puſos balbutientes; quia ipſum au-
σὺ πλείονων. οὐδὲ γὰρ ἐς πλήρες πω τῆς dierat nouis oblectari vocibus. hæc
ἑαυτ δόξης ἀφῖκτο παρὰ τοῖς Ελλη- igitur ſunt quæ Alexandro Athe-
σιν. ὡς μὲν δὴ σεμνῶς τε, καὶ ξὺν ἡ- nis contigerunt. quoniam verò e-
δονῇ διελέγετο, δηλοῦσι τῶν διαλέ- tiam aliorum Sophiſtarum memo-
ξεων αἵδε· Μαρσύας ἤρα Ολύμ- rãda dicta appoſui; declaretur quo-
που, καὶ Ολυμπος τ αὐλεῖν. Ⓒ πάλιν, que Alexander ex pluribus: neque
Ἀραβία γῆ, δένδρα πολλά, πε- enim ad ſummum gloriæ ſuæ api-
δία κατάσκια, χυμὸν οὐδέν, τὰ φυ- cem apud Græcos peruenit. quàm
τὰ, ἡ γῆ, τὰ ἄνθη. οὐδὲ φύλλον Ἀρά- certe grauiter, & cum voluptate
βιον σὺ βαλεῖς, ὑδὲ καρφος ἀποῤῥίψας οὐδὲν, σὺ εῖ φυέν. τοσοῦτον ἡ γῆ περὶ τοὺς D diſſereret, hi ſermones indicant:
Marſyas Olympum amabat, & Olympus tibiarum ſtudioſus. Et rurſus:
Arabia terra, arbores multæ: campi vmbroſi, nudum nihil; ſtirpes, terra, flores: neque folium Arabicum deiicies, neque feſtucam vllam ibi natam deturbabis: vſque adeo felix eſt ſolum circa

ἰσ. σκευοφόρους,

cultus labores. & iterùm, *Vir pauper ex Ionia. Ionia verò Græci ſunt, qui habitarant in Barbarorum regione.* hanc autem dicēdi formam Antiochus cauillans, atque ipſum deſpuens, vt delicias agentem in lepōre vocabulorum, cùm Antiochiam veniſſet, ita diſſeruit, *Ioniæ, Lydiæ, Marſyæ, Moriæ* (ſeu fatuitates) *date Queſtiones.* quidnam verò in declamatione eſſet eximium, in his quidem patefactum eſt; at in aliis quoque controuerſiis oſtendatur. etenim enatrans Periclem bello incumbere hortantem, ac poſt oraculum, in quo Pythius ait ſe & vocatum, & non vocatum, Lacedæmoniis auxiliaturum, ſic occurrit oraculo: *Sed ſi Pythius pollicetur,* inquit, *auxilium Spartanis, mentitur: ita ipſis etiam Tegeam promiſerat.* In medium vero producens conſulentem Dario Iſtrum iungere ponte, *Subterfluat tibi* (inquit) *Scytharū Iſter: at ſi leniter fluens exercitum traduxerit, honora fluuium, ex ipſo bibens.* Artabazum autē inducens Xerxi diſſuadentē ſecundò militare in Græciam, ita breuiter effatus eſt, *Res quidem Perſarum eiuſmodi ſunt tibi in regione manenti: Res verò Græcorum ita fermè ſe habent: Mare anguſtum, & amentes viri, inuidique Dij.* deinde ægrotantes in campis, ad montes commigrare vrgens, ſic de natura diſſeruit; *Vniuerſitatis etiam opifex videtur mihi campos è viliori abiectioríque materia conſtantes depreſſiſſe humi; & montes vt dignitatē præ ſe ferentes ſuſtuliſſe. hos primùm Sol ſalutat, vltimóſque deſerit. quis locum non amet, dies longiores habentem?* Doctores Alexandro fuere, Pha-

ἱδρῶτας δύτυχεῖ. καὶ πάλιν· ἀνὴρ πένης ἀπ' Ἰωνίας. ἡ δὲ Ἰωνία, Ἕλληνές εἰσιν, οἰκήσαντες σὺν τῇ βαρβάρων. τὴν δὲ ἰδέαν ταύτην διατωθάζων ὁ Ἀντίοχος, καὶ διαπτύων αὐτὸν ὡς τρυφῶντα ἐς τὴν τῶν ὀνομάτων ὥραν, ἐλθὼν ἐς Ἀντιόχειαν, διελέχθη ὧδε. Ἰωνίαι, Λυδίαι, Μαρσύαι, Μωρίαι, δότε προβλήματα. τὰ δὲ ἐν τῇ μελέτῃ πλεονεκτήματα, δεδήλωται μὲν καὶ ἀπὸ τούτων, δηλοῦται δὲ καὶ ἐπ' ἄλλων ὑποθέσεων. διεξιὼν μὲν γὰρ * Περικλέα καλοῦντα ἐκεῖνα πολέμει, καὶ μὴ τὸ χρησμόν, ἐν ᾧ καλούμενος, καὶ ἄκλητος ὁ Πύθιος, ἔφη, τοῖς Λακεδαιμονίοις συμμαχήσειν, ὧδε ἀπήντησε τῷ χρησμῷ. ἀλλ' εἰ ὑπισχνεῖται φησι τοῖς Λακεδαιμονίοις ὁ Πύθιος βοηθήσειν, ψεύδεται. οὕτως αὐτοῖς καὶ Τέγεαν ἐπηγγείλατο. διεξιὼν δὲ τὸν ξυμβαλοῦντα τῷ Δαρείῳ ζεῦξαι τὸν Ἴστρον, ὑπορρείτω σοι ὁ Σκυθῶν Ἴστρος. καὶ ἂν βούλῃ τὴν στρατιὰν διαγαγεῖν, πίνουσαν αὐτὸν, ἐξ αὐτοῦ πιών. τὸν δὲ Ἀρτάβαζον ἀγωνιζόμενος, τὰ ἀπαγορεύοντα τῷ Ξέρξῃ μὴ τὸ δεῦτερον στρατεύειν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα, ὧδε ἐβραχυλόγησε. τὰ μὲν δὴ Περσῶν, τοιαῦτά σοι βασιλεῦ κεῖται χώραν μενούσι. τὰ δὲ Ἑλλήνων, τῇ δέπει. θάλαττα στενὴ, καὶ ἄνδρες ἀπονενοημένοι, καὶ θεοὶ βάσκανοι. σοὶ δὲ ἐν τοῖς πεδίοις νοσοῦντας, ἐς τὰ ὄρη ἀναχωρεῖν ἀπὸ δένδρων, ὧδε ἐφυσιολόγησε. δοκεῖ δέ μοι μὴ ὁ τῶν παντὸς δημιουργὸς, τὰ μὲν πεδία, ὥσπερ ἀπομοτέρας ὕλης, ῥίψαι κάτω, ἐπαίρειν δὲ τὰ ὄρη ὥσπερ ἀξιώματα. ταῦτα μὲν ἥλιος ἀσπάζεται, τελευταῖα δὲ, ἀπολείπει. πῶς οὐκ ἀγαπήσῃ τόπον, μακροτέρας ἔχοντα τὰς ἡμέρας; διδάσκαλοι τῷ Ἀλεξάνδρῳ ἐγίνοντο, Φα-

ϛωεῖνός τε, καὶ Διονύσιος· ἀλλὰ Διονυσίου μὲν, ἡμιμαθὴς ἀπῆλθε, μεταπεμφθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς νοσοῦντος, ὅτε δὴ καὶ ἐτελεύτα. Φαβωεί-
A νου δὲ, γνησιώτατα ἠκροάσατο. ὧν οὖ μάλιστα, καὶ τὴν ἰδέαν τοῦ λόγου ἔσωσε. τελευτῆσαι Ⓜ Ἀλέξανδρ Ⓜ Ⓐ μὲν, οἱ δὲ Κελτοῖς φασιν, ἐπιστέλλοντα. οἱ δὲ οἱ Ἰταλίᾳ, πεπαυμέν Ⓜ τοῦ ἐπιστέλλειν. καὶ Ⓐ μὲν, ἐξηκοντούτιδα, Ⓐ δὲ, καὶ ὀκτώ. καὶ Ⓐ μὲν, ἐπὶ υἱῷ· οἱ δὲ ἐπὶ θυγατρί· ὑπὲρ ὧν οὐδὲν
B δοῦρ Ⓜ λόγου ἄξι Ⓜ.

A uorinus & Dionysius: sed à Dionysio semidoctus abiit, à patre ægrotante reuocatus, tum cùm ille vitam finiit. verùm Phauorinum potissimum auscultauit, à quo maximè dicendi formam est consecutus. ceterùm quidam Alexandrum è viuis excessisse aiunt apud Celtas, adhuc literas conscribentem; alij in Italia, cùm à scribendo abstinuisset, eundem alij iam sexagenarium obiisse dicunt: alij annos adiiciunt octo. nonnulli filium reliquisse, quidam filiam ferunt, de quib. nihil memoria dignum comperi.

ΟΥΑΡΟΣ.

VARVS.

Ἀξιούσθω λόγου Οὔαρ Ⓜ ὁ σὺν τῷ Πέργης. Οὐάρῳ πατὴρ μὲν, Καλλικλῆς ἐκλήθη, αὐτὴρ σὺν τοῖς δυνατωτάτοις τῶν Περγαίων. διδάσκαλος δ', Κοδρατίων ὁ ὕπατος, αὐτοσχεδιάζοντας ἐλικὰς ὑποθέσεις, καὶ τὸν Φαβωείνου ζῆλον σοφιστῶν. πελαργὸν δ' τὸν Οὔαρον οἱ πολλοὶ ἐπωνόμαζον, διὰ τὸ πυρρὸν τῆς ῥινὸς, καὶ ῥαμφώδες. καὶ τοῦτο μὲν ὡς καὶ ἀπὸ δόξης ἠτείζοντο, ἔξεστι συμβαλεῖν ταῖς εἰκόσιν, αἳ ἀνάκεινται σὺν τῷ τῆς Περγαίας ἱερῷ. ὁ δὲ χαρακτὴρ τοῦ λόγου, τοιόσδε. ἐφ' Ἑλλήσποντον ἐλθὼν, ἵππον αἰτεῖς. ἐπ' Ἄθω δ' ἐλθὼν, πλεῦσαι θέλεις. οὐκ οἶδας ἀνθρωπείας ὁδούς; ἀλλ' Ἑλλησπόντῳ μὲν ὀλίγην ἐπιβαλὼν, ταύτην οἴει σοι μενεῖν, τοῖς ὄρεσιν μὴ μενόντων; ἐλέγετο δ' ἀπαγγέλλειν ταῦτα λαμπρᾷ τῇ φωνῇ, καὶ ἠσκημένῃ. ἐτελεύτα μὲν οὖν οἴκοι, οὔπω γηράσκων, καὶ ἐπὶ παισί. τὸ δ' ἀπ' αὐτοῦ
ἴσ. πάντως γένος εὐδόκιμον, πάντες* ἐν τῇ Πέργῃ.

Varus Perga oriundus sermone est honorandus. huic pater fuit Callicles, vir inter potentissimos Pergæos; præceptorem habuit Codrationem Consulem, qui generales controuersias ex tempore proferebat, & Phauorini more Sophistæ munus obibat. Ciconiam multi Varum cognominabant, quia rubram narem habebat, & rostri instar. & quod in hoc non abs re vrbanè iocarentur, ex imaginibus coniicere licet, quæ in Pergææ fano sunt erectæ. Orationis eius character eiusmodi est: *Ad Hellespontum profectus, equum petis: ad montem Atho pergens, nauigare vis. vias, mi homo, non tenes? sed Hellesponto exigua terra super iecta, hanc tibi manere existimas, montibus non permanentibus?* Porro hæc enunciare clara voce dicebatur, & exercitata. ceterùm domi fato functus est, nondum senescens, & liberis superstitib. omne autem posterum genus celebre ac probatum est Pergæ.

A

HERMOGENES.

Hermogenes, quem Tarsi tulerunt, quindecim annos natus, eò vsque prouectus est claritatis ac celebritatis inter Sophistas, vt etiam Imperatori Marco audiendi desiderium excitauerit. perrexit ergo Marcus ad auscultationem; & eo differente, gaudio affectus est: & ex tempore declamantem admiratus, præclara ipsi munera largitus est. Cùm autem virilem ætatem attigisset, hoc priuatus est habitu, nullo manifesto morbo; vnde iocandi occasionem inuidis exhibuit: etenim dictitabãt sermones omnino, ex Homeri sententia, volucres esse: Hermogenem quippe eos, tanquam alas amisisse. Et Antiochus Sophista aliquando, ipsum cauillando, *Hic*, inquit, *Hermogenes, inter pueros quidem senex; inter senes verò puer.* Orationis idea, quam affectauit, eiusmodi fuit: nam cùm differeret coram Marco, *Ecce tibi, Rex*, inquit, *rhetor institutoris egens: orator ætatem expectans.* & alia plura dissertauit, atq; ita lepida ac scurrilia. diem obiit in ætate ingrauescente, vnus è multis existimatus. Atenim in cõtemptum venit, cùm ars ipsum deseruisset.

B

C

PHILAGER.

D

Philager Cilix, Lolliani quidem auditor fuit, Sophistarum autem vehementissimus, maximéque iracundus. Enimuero dormitanti aliquando auditorem colaphum impegisse dicitur. is præclaro quodam naturæ impetu ab adolescentia vsus, ne tum quidem, cùm senior extitit, ab ea destitutus est: sed tantos fecit

ΕΡΜΟΓΕΝΗΣ.

Ερμογένης δὲ, ὃν Ταρσοὶ ἐθαύμασαν, πεντεκαίδεκα ἔτη γεγονώς, ἐφ' ὅσον μέγα προύβη τῆς τῶν Σοφιστῶν δόξης, ὡς καὶ Μάρκῳ βασιλεῖ προθυμίαν ἐμβαλεῖν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν. ἐβάδισε γοῦν ἐπὶ τὴν ἀκρόασιν αὐτοῦ ὁ Μάρκος· καὶ ἥσθη μὲν διαλεγομένῳ· ἐθαύμασε δὲ αὐτοσχεδιάζοντος. δωρεὰς δὲ λαμπρὰς ἔδωκεν. ἐς δὲ ἄνδρας ἥκων, ἀφηρέθη τὴν ἕξιν ὡς ἀδήμιας φανερᾶς νόσου. ὅθεν ἀσεϊσμὸν λόγον παρέδωκε τοῖς βασκάνοις. ἔφασαν γὰρ σὺν λόγοις ἀπτερώτους καθ' Ὅμηρον πτόεντας εἶναι. ἀποβεβληκέναι γὰρ αὐτοῦ τὸν Ερμογένη, καθάπερ πτερά. καὶ Ἀντίοχος ὁ Σοφιστὴς ἀποσκώπτων ποτὲ ἐς αὐτὸν, σοῦ, ἔφη, Ερμογένης, ὁ ἐν παισὶ μὲν, γέρων, σὺν δὲ γέρουσι, παῖς. ἡ δὲ ἰδέα, ἣν ἐπετήδευε, τοιάδε τις ἦν. ἐπὶ γὰρ Μάρκου διαλεγόμενος, ἰδού σοι, ἔφη, βασιλεῦ, ῥήτωρ παιδαγωγοῦ δεόμενος· ῥήτωρ ἡλικίαν προσμένων. καὶ πλείω ἕτερα διῆλθεν, ἃ ὧδε βωμολόχα. ἐτελεύτα μὲν οὖν ἐν βαθεῖ γήρᾳ, εἷς δὲ τῶν πολλῶν νομιζόμενος. κατεφρονήθη γὰρ, ἀπολιπούσης αὐτὸν τῆς τέχνης.

ΦΙΛΑΓΡΟΣ.

Φίλαγρος ὁ Κίλιξ, Λολλιανοῦ μὲν ἀκροατὴς ἐγένετο, Σοφιστῶν δὲ θερμότατος, καὶ ἐπιχολώτατος. λέγεται γὰρ δή νυσταζόντά ποτε ἀκροατὴν ἐπὶ κόρρης πλῆξαι. καὶ ὁρμῇ δὲ λαμπρᾷ ἐπὶ μειρακίου χρησάμενος, οὐκ ἀπελείφθη αὐτῆς οὐδ' ὁπότ' ἐγήρασκεν· ἀλλ' οὕτω νὰ ἐπέδωκεν,

ὡς καὶ σχῆμα τοῦ διδασκάλου νομισθῆναι. πλείοσι δὲ ἐπιμίξας ἔθνεσι, καὶ δόκων ἄριστα μεταχειρίζεσθαι τὰς ὑποθέσεις, οὐ μετεχείσατο Ἀθηναίοις ἐς τὸν αὐτοῦ σχολεῖον, ἀλλ' εἰς ἀπέχθειαν Ἡρῴδῃ κατέστησεν ἑαυτόν, καθάπερ τοῦτο ἀφιγμένος. ἐβάδιζε γοῦν δείλης ἐν Κεραμεικῷ μετὰ τεττάρων, οἷοι Ἀθηναίοις ὁ τοῦ σοφιστὰς ἀγρεύοντες. ἰδὼν οὖν νεανίαν ἐκ δεξιᾶς ἀναστρέφοντα μετὰ πλόνων, σκώπτεσθαι ἢ καὶ αὐτοῦ δόξας, ἀλλ' εἶ σύ, ἔφη τις; Ἀμφικλῆς ἐγώ, ἔφη, εἰ δὴ τὸν Χαλκιδέα ἀκούεις. ἀπέχου τοίνυν, ἔφη, τῶν ἐμῶν ἀκροάσεων. οὐ γάρ μοι δοκεῖς ὑγιαίνειν. τὸ δὲ ἐρομένου, τίς οὖν ὢν ταῦτα κηρύττεις; δῆλα πάσχειν ἤδη ὁ Φίλαγρος, εἰ ἀγνοεῖταί που. ἐκ φίλου οὖν ῥήματος ὡς ἐν ὀργῇ διαφυγόντος, λαβόμενος ὁ Ἀμφικλῆς· ἐν δὴ ἐτύγχανε τοῦ Ἡρῴδου γνωρίμων τὸν σοφὸν Φερόμιλλος, ἆρα πού τῶν ἑλλογίμων τοῦτο εἴρηκεν, ἔφη; ἐν ὅς, ἆρα Φιλάγρῳ. αὐτὴ μὲν δὴ ἡ* προοιμία, ἐς τὰ τοιαῦτα σοφιστικὴ. τῆς ὑστεραίας μαθὼν τὸν Ἡρῴδην ἐν σοφιστείῳ διατρίβοντα, γράφει πρὸς αὐτὸν ἐπιστολήν, καθαπτόμενος τοῦ ἀνδρὸς ὡς ἀμούσου τὸν τῶν ἀκροατῶν κόσμον. ἐν ὁ Ἡρῴδης, δοκεῖς μοι, ἔφη, ὦ καλῶς προοιμιάζεσθαι, ἐπιπλήττων αὐτῷ ὡς μὴ κατὰ μοῦσαν ἀκροατῶν δύναιαν, ἣν προοίμιον ἡγεῖται τῆς ἐπιδείξεως. ὁ δέ, ὥσπερ οὐ ξυνιεὶς τὸ αἰνίγματος, ἢ ξυνιεὶς μὲν, ἐν γέλωτι ὂν τὸ τοῦ Ἡρῴδου γνώμην ἐμπεσὸν ἔσεσθαι πτήσσων, ἐφ' ᾧ δὴ τὴν ἐπιδείξεως, ἀφίγετο ἐς ἀκροατὰς δύνοις, ὡς γὰρ τῶν πρεσβυτέρων ἤκουον· ἐσέκρυσε μὲν

A progressus, vt schema siue exemplar magistri dicendi haberetur. iam verò cum plurimis nationibus conuersátus, & optimè controuersias tractare visus; Athenis professus non est in auditorio suo, sed in simultatem venit cum Herode quod inde profectum est: si quidē crepusculo in Ceramico cum quatuor ibat, quales Athenis sunt qui Sophistas venantur: & intuitus adolescentulū à dextris se cum plu-
B ribus conuertentem, cauillis incessi ab eo ratus ait; *At quisnam, es tu? Amphicles ego* (inquit) *si modo Chalcidensem audis. Abstine igitur* (inquit) *ab auscultationibus meis. non enim mihi videris sanus*. hoc verò interrogante, *Quis verò es, qui hæc prædicas?* *Grauia paterer* (inquit Philager) *si ignorarer alicubi.* Tum Amphicles ipso ex amica voce, quæ vt per iram effuderat, deprehenso: etenim ex Herodis familiaribus eum primò fuisse constabat; *Apud quem eruditum hoc dictum est?* inquit. ille subiecit,
C *Apud Philagrum.* Hoc sane diuerbiū hucusque proiectum est. Postero autem die cùm didicisset Herodem in suburbano commorari, litteras ad eum scripsit, quibus illum perstringit, quòd auditorum modestiæ nullā haberet curam. tùm Herodes: *Videris* (inquit) *mihi non præclarè exordiri.* increpans ipsum quòd auditorum beneuolentiam sibi non
D compararet, quam exordium Speciminum ducere oportet. ille tanquā nō percepto grifo, aut percepto quidem, sed risui & ludibrio habita Herodis optima mēte, excidit opinione, in speciosa oratione, cùm ad auditores beneuolos accessisset; nam vt à veteribus accepi, offendit sermo

ἰσ. παροιμία

iuuenilem ſonoritatem præ ſe ferens, & notiones venatus, quinetiã viſus eſt iuuenilis. etenim permixtus fuerat Athenienſiũ elogiis mulieris luctus: quæ ipſi in Ionia mortua erat. hanc autem declamationem ſic cautè inſtituerat. ſuſcepta ac decertata ab eo cõtrouerſia fuit in Aſia, eiuſmodi, *Deprecantes non-vocatorum ſocietatem & opem.* hanc editam iam cauſſam memoriæ commendauerat: ſed enim percelebris ob vim memoriæ extitit. cùm ad Herodem rumor hic peruenisſet, quòd Philager prius definitas cauſſas ex tempore ageret: eas verò quæ ſecundo terminatæ erant, non item; ſed priſca meditaretur, & à ſe prius prædicta: propoſuit ipſi Non vocatos iſtos: cùm autem extemporanea dictione vti videretur, viciſſim legebatur declamatio deinde magno tumultu multóque riſu in auſcultatione excitato; Philargus clamans & vociferans; quòd grauia & indigna pateretur, dum à ſuis arceretur; non euitauit culpam, quæ iam fidem fecerat. hæc igitur in Agrippio ſunt peracta. intermiſſis circiter quatuor diebus ad artificum prætorium aduenit, quod ædificatum erat iuxta Ceramici portas, non longe ab equitibus. ibi celeberrima actione exhibens Ariſtogitonem accuſare volentem Demoſthenem quidem quòd Medis faueret, Æſchinem autem, quòd Philippo palparetur, pro quibus ſe inuicem accuſauerãt, præcluſa pronunciatio eſt præ iracundia ſpiritu vocali natura vocem obſcurante & intercludente in bilioſis. character Philagri orationum in diſ-

A ἡ διάλεξις νεαροπρεπὴς δόξασα, καὶ ἐ-
ξασαρμένη τὰς ἐννοίας. ἔδοξε δ' ἡ μει-
ρακιώδης. γυναικὸς γὰρ θρηνοῦντος ἐγκα-
τεμέμικτο τοῖς Ἀθηναίων ἐγκωμίοις,
τεθνεώσης αὐτῷ ἐν Ἰωνίᾳ. τὴν δὲ μελέτην
οὕτως ἐπεβεβλήθη. ἠγώνισό τις αὐτῷ
πρὸς τὴν Ἀσίαν ὑπόθεσις, οἱ παραιτού-
μενοι τὴν τῶν ἀκλήτων συμμαχίαν. ταύ-
της μὲν δεδομένης ἤδη τῆς ὑποθέσεως,
μνήμης ἕνεκα ἐξῆλθε. καὶ γὰρ δὴ καὶ εὐδο-
κιμήσας ἐν αὐτῇ ἐτύγχανε. λόγου δὲ
B ἥκοντος εἰς τοὺς ἀμφὶ τὸν Ἡρώδην, ὡς ὁ
Φίλαγρος τὰς μὲν πρόσθεν ὁριζομέ-
νας ὑποθέσεις αὐτοσχεδιάζοι, τὰς δὲ,
δεύτερον εἰπεῖν, ἀλλ' ἔνωλα μελέτῃ, καὶ
ἑαυτῷ προφρημένα, προβάλλον μὲν
αὐτῷ τοὺς ἀκλήτους τούτους, δοκοῦντα δ'
ἀποσχεδιάζειν, αὐτανεγινώσκετο ἡ με-
λέτη. θορύβου δὲ πολλοῦ, καὶ γέλωτος τοῦ
C ἀκροάσιν καταχόντος, βοῶν ὁ Φίλα-
γρος, καὶ κεκραγὼς, ὡς δεινὰ πάσχοι, τὸν
ἑαυτοῦ εἰρηνόμυος, οὐ διέφυγε τοῦ ἤδη
πεπεδημένου αἰτίαν. ταῦτα μὲν οὖν
ἐν τῷ Ἀγρειππείῳ ἐπράχθη. διαλι-
πὼν δὲ ἡμέρας ὡς τέτταρας, ἦλθεν
εἰς τὸ τῶν τεχνιτῶν βουλευτήριον, ὃ δὴ
οἰκοδόμημα πρὸς ταῖς τοῦ Κεραμικοῦ
πύλαις, οὐ πόρρω τῶν ἱππέων. δόκιμ-
μώτατα δ' ἀγωνιζόμενος τὸν Ἀριστογεί-
D τονα, τὸν ἀξιοῦντα κατηγορεῖν τοῦ μὲν
Δημοσθένους μηδισμοῦ, τοῦ δ' Αἰσχίνου Φι-
λιππισμοῦ, ὑπὲρ ὧν καὶ γεγραμμένοι
ἀλλήλοις ἐτύγχανον, ἐσβέθη τὸ φθέγ-
μα ὑπὸ τῆς χολῆς, ἐπισκοτοῦντος φύσει
τοῖς ὀπτικοῖς τοῦ φωνικοῦ καὶ φωνητικοῦ
πνεύματος. χρόνῳ μὲν οὖν ὕστερον ἐπεβάθυσε καὶ τῷ Ῥωμύλῳ θεῷ. Ἀθη-
νῆσι δ' ἀπηνέχθη, δι' ἃς εἴρηκα αἰτίας. χαρακτὴρ τῶν Φιλάγρου λόγων ὁ μὲν

ἐν ταῖς διαλέξεσι τοιοῦτος. εἶτα οἴει ἡλιῳ ἑσπέρᾳ φθονεῖν, ἢ μέλειν αὐτῷ εἴ τίς ἐστιν ἀστὴρ ἄλλος ἐν οὐρανῷ; οὐχ οὕτως ἔχει τὰ τοῦ μεγάλου τούτου πυρός. ἐμοὶ μὲν γὰρ δοκεῖ καὶ ποιητικῶς ἐκάστῳ διανέμειν· σοὶ μὲν ἄρκτον δίδωμι, λέγοντα, σοὶ δὲ μεσημβρίαν, σοὶ δὲ ἑσπέραν. πάντες δὲ σὺ νυκτί. πάντες, ὅταν ἐγὼ μὴ βλέπω μαι. ἥλιος δ' ἀνόρθωσε, λιπὼν θεσπαλέα λίμνην, καὶ ἀστέρες οὐδαμοῦ. πίνες δὲ καὶ οἱ τῆς μελέτης αὐτῷ ῥυθμοὶ ἦσαν, δηλώσει τὰ πρὸς τοὺς ἀκλήτους εἰρημένα. καὶ γὰρ καὶ χαίρειν αὐτοῖς ἐλέγετο. φίλε, τήμερόν σε πεθέαμαι, καὶ τήμερον σὺ ὅπλοις, καὶ μὴ ξίφους, μὴ λαλεῖς. καὶ πάλαι ἀπὸ τῆς σκηνῆσίας μόνην οἶδα φιλίαν. ἄπιτε οὖν ἄνδρες φίλοι. τοῦτο γὰρ ὑμῖν τὸ ῥῆμα τοὔνομα. κἂν δεηθῶμέν ποτε συμμάχων, ἐφ' ὑμᾶς πέμψομεν. εἶ-παν δὲ τινες· μέγεθος μὲν ἦν ὁ Φίλαγρος μετρίου μείζων. πάλαι δὲ ὀφρῦν, πικρὸς, καὶ τὸ ὄμμα ἕτοιμος, καὶ ἐς ὀργὴν σκληθῆναι πρόθυμος. καὶ τὸ σὺν αὐτῷ δύσκολον, οὐδὲ αὐτὸς ἠγνόει. ἐρομένου γοῦν αὐτὸν σφῶν τίνος ἕνεκα τὸν παῖδα τὸν ἑαυτοῦ τὰ μαθήματα, παιδοσοφίᾳ οὐ χαίρει; ὅτι, ἔφη, οὐδὲ ἐμαυτῷ χαίρω. ἀποθανεῖν δὲ αὐτῷ μὲν, σὺν θαλάττῃ· αὐτὸν δὲ, σὺν Ἰταλίᾳ, πρὸ γήρως.

sertationibus quidem eiusmodi est, *Deinde putas Solem Vespero inuidere, aut curæ ipsi esse, si quæ stella alia in cœlo est? non ita se habent res ingentis huius ignis. nam videtur mihi etiam poëtico more sic loqui: Do tibi Septentrionem: tibi Meridiem: tibi Vesperum. omnes autem in nocte: omnes, cùm ego non videor.*

Sol pulcra cœpit lucêre palude relicta. Et stellæ nullibi. quinam verò ipsi declamationis quoque moduli fuerint, quæ ad Non-vocatos dicta sunt, ostendent: etenim etiam ipsis gaudere dicebatur: *Amice hodie te contemplatus: & hodie in armis: sum, & cum ense. non loquerus. & solam noui amicitiam à concione contractam: valete ergo amici viri. hoc quippe vobis nomen seruamus: at si quando auxiliatoribus eguerimus, ad vos mittemus. dicite verò vbinam.** Ceterùm mole quidem Philager mediocri maior fuit: supercilio seuerus: intuitu promptus: ad iram valde procliuis. ac morum suorum peruersitatem ne ipse quidem ignorabat, itaque rogante ipsum vno e sodalibus, Quid causæ esset cur puerorũ educatione non gauderet: *Quia*, inquit, *ne meipso quoq. gaudeo.* quidam eum in mari obiisse tradũt: alij in Italia, cùm primùm senescere inciperet.

ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ.

Ἀριστείδην ὃν τὸν εἴτε Εὐδαίμονος, εἴτε Εὐδαίμονα, Ἀδριανοὶ μὲν, ἐξήνεγκαν. ἡ δὲ Ἀδριανοὶ, πόλις οὐ μεγάλη ἐν Μυσοῖς. Ἀθῆναι δὲ ἤσκησαν κατὰ τὸν τῆς Ἡρῴδου ἀκμήν. καὶ τὸ ἐν τῇ Ἀσίᾳ Πέργαμον, κατὰ τὸν Ἀισχυλέους γλῶτταν. νοσώδης δὲ καὶ μειρακίῳ γνόμενος, καὶ

ARISTIDES.

Aristidem siue Eudæmonis. i. beati filium, siue beatum: Adriani quidem protulerunt. (ea verò vrbs est non magna apud Mysos.) Athenæ autem exercuerunt, eo sermonis vigore quo Herodes valebat: & Pergamũ Asiæ oppidum, iuxta Aristoclis linguam. ac licet aduersa valetudine ab adolescentia esset, laborem

tamen non fugit. genus porro morbi, & quòd nerui ipsi cohorruissent, ipsemet in libris sacris commemorat. illi autem libri commentariorum diariorum rationem ipsi aliquam continent. atqui diaria boni magistri sunt de quauis re bene differendi. Cùm vero ad dicendum ex tempore, natura minimè propensus esset, accurato orationum generi sedulam operam dedit: & ad antiquos, animi oculos conuertit: in grandi & vbere dicendi charactere præpolluit, ieiunæ orationis tenuitate exempta. Aristidis peregrinationes non multæ fuerunt: neque enim ad multorum gratiam differebat; neque animi æstum retinebat aduersus eos, qui cum laudatione non auscultabant. Gentes vero quas adiit, sunt Italia, & Græcia, & Ægyptus quæ iuxta Delta habitatur. Æream ipsi statuã erexerunt in foro Smyrnensi. quòd autem etiam Smyrnæ conditor celebretur, non superba laus est, sed æquissima & verissima. nam vrbem hanc terræ motibus & hiatibus deletam, adeò grauiter deplorauit apud Marcum, vt in alia quidem parte lamentationis Imperator sæpe ingemuerit: sed in hoc loco, *Fauonij ipsam desertam perflant*: lacrymas quoque libro infuderit; & restaurationi vrbis Aristidæ impulsu annuerit. verùm antea Aristides Marcum in Ionia conuenerat. nam vt à Damiano Ephesio audiui, per tres dies iam Imperator Smyrnæ moratus erat: atque Aristidem nondum cognoscens, interrogabat Quintillios, nunquid in eorum qui salutauerant cœtu, despectus ipsi vir fuisset? hi verò neq; ipsi eum conspexisse asseruerũt: alioquin enim minimè fuisse

A ἠμέλησε τ̃ πονεῖν. πλὴ μὲν οὖν ἰδέαν τ̃ νόσου, καὶ ὅτι τὰ νεῦρα αὐτῷ ἐπεφρίκει, αὐτὸς ἐν ἱεροῖς βιβλίοις φράζει. τὰ δὲ βιβλία ταῦτα, ἐφημερίδων ἐπέχει πνὰ αὐτῷ* λόγον. αἱ δὲ ἐφημερίδες, ἀγαθοὶ διδάσκαλοι τ̃ πρὸς πάντας εὖ διαλέγεσθαι. ὅτι ὃ τὸ φρυάζειν μὴ ἐπιμένειν αὐτῷ τ̃ φύσεως, ἀκριβείας ἐπεμελήθη. ἐς τοὺς παλαιοὺς ἔβλεψεν, ἱκανῶς τε τῷ γενίμῳ ἴσχυσε, κουφολογίαν ἐξελὼν τ̃ λόγου. ἀπεδημίαι δ' Αἰλιείδου, οὐ πολλαί. οὔτε γὰρ ἐς χάριν τ̃ πολλῶν διελέγετο, ὅτε ἐκράτει χολῆς ὅτι τοὺς μὴ ξὺν ἐπαίνῳ ἀκροωμένους. ἃ δέ γε ἐπῆλθεν ἔθνη, Ἰταλοί τέ εἰσι, καὶ Ἕλλας, καὶ ἡ πρὸς τῷ Δέλτα κατῳκισμένη Αἴγυπτος. οἱ χαλκοῦν ἔστησαν αὐτὸν ὅτι τ̃ κτίστην Σμύρνης ἀρετῆς. οἰκιστὴν δὲ τ̃ Αἰλιείδην τ̃ Σμύρνης, οὐκ ἀλαζὼν ἔπαινος, ἀλλὰ δικαιότατος τ̃, καὶ ἀληθέστατος. πλὴν γὰρ πόλιν ταύτην ἀφανισθεῖσαν ὑπὸ σεισμῶν τε, καὶ χασμάτων, οὕτω πιὼλοφύρατο πρὸς τὸν Μάρκον, ὡς τῇ μὲν ἄλλῃ μονῳδίᾳ, θαμὰ ἐπιστενάξαι τὸν βασιλέα. ὅτι δὲ τῷ, ζέφυροι ἐρήμην αὐτὴν καταπνέουσι, καὶ δάκρυα τῷ βιβλίῳ ὅτι σάξαι, ξυνοικίαν τε τῇ πόλει ἐκ τ̃ Αἰλιείδου ἐνδοσίμων* ἐπινεῦσαι. ἐτύγχανε δὲ καὶ ξυμπαρὼν ἤδη τῷ Μάρκῳ ἐν Ἰωνίᾳ Αἰλιείδης. ὡς γὰρ ἐξ Ἐφεσίου Δαμιανοῦ ἤκουον, ἐπεδήμει μὲν ὁ αὐτοκράτωρ ἤδη Σμύρνῃ τρίτην ἡμέραν· τὸν δὴ Αἰλιείδην οὔπω γινώσκων, ἤρετο τοὺς Κωντιλλίους, μὴ ἐν τῷ πλ̃ ἀσπαζομένων ὁμίλῳ φθάσειεν αὐτῷ ὁ ἀνὴρ εἴη. οἱ δὲ, οὐδὲ αὐτοὶ ἔφασαν ἑωρακέναι αὐτόν· οὐ γὰρ ἂν

* κ. αὐτῷ

* πρ. κ. πνεῦσαι

θρεῖναι, τὸ μὴ ἐξυπνᾶσαι. Ϲ ἀφίκον- A
το τ ὑστεραίας τ Αριστείδην ἀμφω δο-
ρυφορουμένω. προσιόντων ἅμα αὐτ ὁ αὐ-
τοκράτωρ· διὰ τί σε, ἔφη, βραδέως εἶ-
δομεν; ἢ ὁ Αριστείδης, θεώρημα, ἔφη,
ὦ βασιλεῦ, ἠχολήθη· γνώμην γὰρ θεωρῆσαί
τι, μὴ ἀποκρεμαννύοντα ἕ ζητεῖ. ὑπερη-
δεὶς γὰρ ὁ αὐτοκράτωρ τῷ ἤθει τ ἀνδρὸς
ὡς ἁπλοϊκωτάτῳ, πότε, ἔφη, ἀκροά-
σομαί σου; Ϲ ὁ Αριστείδης, σήμερον, εἶ- B
πε, θέλε, ἢ αὔριον ἀκροῶ· οὐ γὰρ
ἐσμεν τ ἐμφώνων, ἀλλὰ τ ἀκριβῶν.
ἔξεστιν, ὦ βασιλεῦ, Ϲ σοὶ γνώρι-
μοις θρεῖναι τῇ ἀκροάσει. ἔξεστιν, ἦ δ' ὁ
Μάρκος. δημοτικὸν γάρ. εἰπόντος γὰρ τοῦ
Αριστείδου, δεδόσθω γὰρ αὐτοῖς ἐμβοᾶν,
καὶ κροτεῖν, ὦ βασιλεῦ, ὁπόσον δύνανται.
μειδιάσας ὁ αὐτοκράτωρ, ἔστω, ἔφη, ἐπὶ
σοὶ κεῖται. καὶ ἔχαιρε τ μεγεθηθεῖσαν
ὑπόθεσιν, ἣν ἄλλοι ἄλλως φασίν. ἐ- C
κεῖνό γε μὲν πρὸς πάντων ὁμολογεῖ-
ται, τ Αριστείδῃ ἀρίστη φορᾷ ἐπὶ τ
Μάρκου χρήσασθαι, πρόῤῥωθεν τῇ Σμύρ-
νῃ ἑτοιμαζούσης τ τύχης τὸ δι' ἀνδρὸς
τοιούτου διανοικισθῆναι. καὶ ἃ φησι* παῦ- *ἐν. φασι τ.
τα, ὡς οὐχὶ Ϲ τ βασιλέως ἀνοικήσαντος
ἀπολωλυῖαν πόλιν, οὕτω οὐδ' ἐθαύ-
μασεν· ἀλλ' ὅτι αἱ βασιλικοί τε, Ϲ θεοει-
δεῖς φύσεις, ἂν προσεγείρῃ αὐτὰς ξυμ- D
βουλία, καὶ λόγος, ἀναλάμποισι μᾶλ-
λον, καὶ πρὸς τὸ ποιεῖν δὴ ξὺν ὁρμῇ φέ-
ρονται. Δαμιανοῦ κἀκεῖνα ἀκούομεν, τ Ϲ-
φιστὴν τοῦτον διαβάλλειν μὲν τοὺς αὐτο-
σχεδίους ἐν ταῖς διαλέξεσι, θαυμάζειν
δ' ἔστω τὸ σχεδιάζειν, ὡς καὶ ἰδίᾳ σπου-
δεῖν αὐτό, ἐν δωματίῳ αὐτ καθειργνύντα.
ἔξεπνευσε δ', κωλον σὺ κῶλε, καὶ νόημα

prætermissuros quo minus cõmendarent: ac postero die redierunt ambo Aristidē stipantes. tum alloquutus ipsũ Imperator, *Quare te*, inquit, *serò vidimus*? subiecit Aristides, *Theorema, ô Rex, nos occupabat. atqui mens aliquid considerãs ab eo quod quarit suspensa esse non debet.* Exhilaratus Imperator viri indole tanquam simpliciſſima. *Quando* (inquit) *audiam te?* & Aristides. *Hodie* (inquit) *propone, & cras audies: non enim ex iis sumus, qui vomunt, sed ex iis, qui accuratè faciunt: Liceat autem, ô Rex, etiam notos & familiares interesse auscultationi. Liceat* (inquit Marcus) *siquidem populare est.* Cùm vero addidisset Aristides, *Concedatur etiam ipsis exclamare, ô rex, & plaudere, quantum valent.* Imperator hîc arridens, *Hoc*, inquit, *in te situm est.* Non adscripsi controuersiã, de qua declamationem instituerat: quandoquidem alij aliam esse dicunt. illud profecto ab omnibus conceditur, Aristidem optimo instinctu, Marco vsum fuisse, Fortuna longe antea Smyrnæ istud comparante, vt per talem virum vrbs restauraretur. at non hæc asseruit, quasi rex ciuitatem dirutam non instauraturus esset; quam incolumen admiratus fuerat: verùm quoniam regiæ & diuinæ naturæ, si consilium & oratio ipsas concitet, eò magis relucent, & ad benignè agendum cum impetu feruntur. hæc quoque audiui à Damiano; hunc Sophistam exagitasse quidem dicentes ex tempore in dissertationibus, adeò tamen extemporaneam actionẽ suspexisse, vt priuatim in eo laboraret in conclaui inclusus. in eo verò dabat operam, vt membrum ex membro, & sententiam ex sententia reuo-

tia reuolutaret ; hoc autem mandentis potius quàm edẽtis esse censeremus. etenim subita declamatio linguæ volubilis contentio & certamen est. quidam porrò Aristidem accusant, quòd exordium tralatitium & inelegans adhibuerit actioni mercenariorum terram repetentium. namque ita ipsum hanc causam fuisse exorsum, *Non cessabunt isti homines nobis negotia facessere.* sunt etiam qui huius viri vigorẽ carpant in declamatione eius, qui munitionẽ Lacedæmonis deprecatur, vbi ita dictum est: *Nunquid enim in muro formidaremus, coturnicum naturam assequuti*. Reprehendunt etiam adagium vt abiectè emissum: atenim infectans Alexandrum tanquam patris grauitatem imitantem in negotiis, Patris filium esse dixit. iidem cauillum etiam accusant, quoniam Arimaspos luscos dixerat cognatos esse Philippi: eo quòd Demosthenes causam dixisset apud Græcos pro tragico Simia, & Oenomao Aruali. at verò non ex iis Aristidem noris: imò ipsum declaret, tum Isocrates Athenienses educens è mari: & qui Callixenem carpit quòd non decem sepelierit: & deliberantes de rebus Siculis: & Aischines qui non acceperat frumentum pro Kersoblepta: & deprecantes fœdera postquã occidissent familias; in qua maximè controuersia edocet nos, quomodo quis periculosas & tragicas notiones aggrederetur. Plures quoque alias controuersias noui, in quibus hic vir eruditionem summam indicat, & vim & ingenium: vnde potius ipsum inspicere par est, quàm sicubi de-

A σὺ νοήματος ἐπανακυκλῶν. τοῦτ' οὖν ἡγούμεθα μᾶσσον μὼν μᾶλλον, ἢ ἐθίοντος. αὐτοχέδιος γὰρ, γλώττης εὐροούσης ἀγώνισμα. κατηγοροῦσι δὲ τοῦ Ἀριστείδου τινὲς, ὡς εὐτελὲς εἰπόντος προοίμιον ἐπὶ τῶν μισθοφόρων τὸν ἀπαιτουμένων τὸν γεώ. ἐξῆν γὰρ δὴ αὐτῷ τοῦ ὑποθέσεως τοιαύτης ὧδε· Οὐ παύσονται οὗτοι οἱ ἀνθρωποι παρέχοντες ἡμῖν πράγματα. λαμβάνοντας δέ τινες τὴν ἀκμὴν τοῦ αὐ-
B λητοῦ, ἐπὶ δὲ τοῦ παραινοῦντος τὸ τειχισμὸν τοῦ Λακεδαίμονος. εἰρῆσθαι οὖν ὧδε· μὴ γὰρ δὴ σὺ τείχη ἐπιπήξαιμι, ὀρτύγων ἀναφάμενοι φύσιν. λαμβάνουσι δὲ καὶ προιμίας, ὡς ταπεινῶς πεποιημένης. ἐπιδιαβάλλουσι γοῦν τὸν Ἀλέξανδρον ὡς παίζοντα τοῖς πράγμασι δυνάστης, τὸ παῖζε, ἔφη, τὸ παιδίον εἶ. οἱ αὐτοὶ κατηγοροῦσι καὶ σκώμματος, ἐπὶ τοῦ Ἀριμασποὺς τοὺς μονομμάτους, ἔφη, ξυλεῖς εἶ. καὶ Φιλίππου. ὥσπερ τοῦ Δημοσθένους ἀπολογουμένου τοῖς Ἕλλησι ὑπὲρ τοῦ τραγικοῦ πιθήκου, καὶ τοῦ Ἀρραίου Οἰνομάου. ἀλλὰ μὴ σὺ τούτων τὸν Ἀριστείδην, ἁπλοῦν ὄντα αὐτὸν ὅ, τε Ἰσοκράτης, ὁ τοὺς Ἀθηναίους ἐξάγων τοῦ θαλάττης, καὶ ὁ ἐπιμεμφόμενος τῷ Καλλιξείνῳ ἐπὶ τῷ μὴ θάψαι τοὺς δέκα, καὶ οἱ βουλευόμενοι περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ,
C καὶ ὁ μὴ λαβὼν Αἰσχίνης ὑπὲρ τοῦ Κερσοβλέπτου τὸν σῖτον, καὶ οἱ πρεσβεύσαντες τὰς σπονδὰς μετὰ τὸ κτεῖναι τοὺς γεγώ· σὺ δὲ μάλιστα ὑποθέσεων, ἀναδιδάσκει ἡμᾶς πῶς δεῖ τινα ἀσφαλῶς κεκινδυνευμένας τε, καὶ ζητουμένας γνώμας μεταχειρίσασθαι. καὶ πλείους ἑτέρας ὑποθέσεις οἶδα, δι' παιδευσίαν σὺν δεινότητι τοῦ ἀνδρὸς τούτου, καὶ ἰσχνῶ, καὶ ἤθους. ἀφ' ὧν μᾶλλον αὐτὸν θεωρητέον, ἢ εἴπου

καὶ ἀπέπυσέ τε, ἐς φιλοτιμίαν σπεσών. καὶ τεχνικώτατος δὲ σοφιστῶν ὁ Αριστείδης ἐγένετο, καὶ πολὺς ἐν θεωρήμασι. ὅθεν καὶ τὸ χρηματίζειν ἀπηνέχθη. τὸ γὰρ κατ' ἀγορεύειν βουλεύεσθαι ἀφαιρεῖν πάντα, ἀσχολεῖ τὴν γνώμην, καὶ ἀπαλλάττει τὸ ἑτοίμου. ἀποθανεῖν δὲ τὸν Αριστείδην οἱ μὲν, οἴκοι φασίν· οἱ δὲ, ἐν Ιωνίᾳ· ἔτη βιώσαντα οἱ μὲν ἑξήκοντά φασιν· οἱ δὲ, ἀτεχνῶς τὴν ἑβδομήκοντα.

A spectus lapsúsve fuerit, & gloriæ cupiditate transuersum actus. Ceterùm Aristides omnium Sophistarum artificiosissimus, & multus in theorematis seu speculationibus. Ac proinde ab extēporanea dicendi ratione animum auocauit. sed enim ex speculatione omnia velle producere mentem, occupat, & à promptitudine arcet. Aristidē quidam domi obiisse dicunt, quidam in Ionia, cùm annos sexaginta vixisset, vt nonnulli aiunt: B sunt qui non pauciores septuaginta tribuant.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ.

Ἀδριανὸν δὲ τὸν Φοίνικα, Τύρος μὲν ἐγέννησεν, Ἀθῆναι δὲ ἤσκησαν. ὡς γὰρ τῶν ἐμαυτοῦ διδασκάλων ἤκουον, ἀφίκετο μὲν ἐς αὐτὰς κατὰ Ἡρῴδην, φύσεως δὲ ἰσχυρᾶς σοφιστικωτάτην συνδεδυμένος, καὶ σὺν ἄδηλος ὤν, ὡς ἐπὶ μέγα ἥξοι. ἐφοίτησε μὲν γὰρ τῷ Ἡρῴδῃ, ὀκτὼ καὶ δέκα γεγονὼς ἴσως ἔτη. καὶ ταχέως ἀξιωθεὶς ὧν Σκέπτος τε, καὶ Ἀμφικλῆς ἠξιοῦντο. συνεγράφη τῇ τοῦ Κλεψυδρίου ἀκροάσει. τὸ δὲ Κλεψύδριον, ὧδε εἶχε. τῶν τοῦ Ἡρῴδου ἀκροατῶν δέκα οἱ ἀρετῆς ἀξιούμενοι, ἐπεσπείζοντο τῇ εἰς πάντας ἀκροάσει, κλεψύδραν ξυμμεμετρημένην, εἰς ἓξ καὶ ἔπη, ἃ δὴ ἀποδίδωσιν ὁ Ἡρῴδης, παρηκριβωμένα καὶ τῶν ἀκροατῶν ἕκαστον, ὃς μόνος γεγονὼς τὰ λέγειν. προσεδεδώκοτος δὲ αὐτοῖς τοῖς γνωρίμοις, τὸ μηδὲ τοῦ πότου καιρὸν ἀνεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐν τοῖς ἐπαυλίζειν τῷ οἴνῳ, ξυνέπινε μὲν ὁ Ἀδριανὸς, τοῖς ἀπὸ τῆς κλεψύδρας, ὡς

ADRIANVS.

Adrianum Phœnicem Tyrus quidem protulit, Athenæ verò exercuerunt. nam vt à meis præceptoribus accepi, is Athenas Herodis tempore venit: naturæ autem vim maxime Sophisticam atque argutam ostendit, adeò vt incertum non esset, eum ad summum apicem venturum. Enimuero Herodis scholam C frequentauit, annos octo & decem fortasse natus: & quamprimum iis muneribus, quæ Sceptus & Amphicles obtinuerant, honoratus; inscriptus est etiam ad Clepsydrij auscultationem. Clepsydrium vero ita se habebat. decem ex Herodis auditoribus virtute exculti, epulo doctrinæ perfruebantur, nempe auscultationem apud omnes, clepsy- D dra moderata ad centum versus quos Herodes extensè & prolixè recitauerat, deprecatus laudem ab auditoribus tributam, & solus ad dicendum à natura comparatus. Cùm porro ipse tradidisset familiaribus suis, vt ne conuiuij quidem tempus remitterent; sed & inter pocula aliquid serij admiscerent: iccirco Adrianus, quasi ad magni arca-

ni cõmunicationem admissus, cum his qui è clepsydra numerabantur, comessatus est. Cùm vero de optima Sophistarum idea inter eos sermo incidisset, in medium prodiens Adrianus: Ego quidem (inquit) characteres subscribam, nec incisorum, minimarúmve subtilium notionum, vel interpunctionum, aut modulorum recensum faciam: sed ad imitationem me præbebo: & omnium etiam sententias ex tempore, linguæ volubilitate fretus, expeditè proferam. Cùm hic Herodem præteriisset, Amphicles interrogabat, qua de causa præceptorem ipsorum prætermisisset; cùm & ipse hanc ideam amaret, atque illos amantes videret. Quoniam (inquit Adrianus) hi tales sunt, vt temulento quidem imitationẽ traderent: sed Herodem eloquẽtiæ principẽ, satis est si abstemius & sobrius repræsentauero. Hæc Herodi nũciata eum accenderunt, alioquin bonæ existimationis cupidũ. idem extemporaneæ quoque orationis auscultationem Herodi iuuenis adhuc renunciauit. Herodes non vt plerique calumniantur, inuidens & cauillans, sed propitius & beneuolens cum audisset, iuuenem corroborauit his super omnibus adiectis verbis, *Coloßi magna hæc fragmenta fuerint.* partim ipsum emendans, quòd dissolutus atque incomposítus præ ætate esset; partim collaudans ob vocalitatem & magna animi sensa. In Herodis funere orationem habuit viro dignissimam, vt auscultantibus Athenienſibus lachrymas in concione excitauerit. Tanta fiducia fretus, ad Athenienſium suggestum accessit, vt orationis suæ exordium non ab Athenienſium, sed à suamet ipsius sapientia duxerit. Sic enim exorsus est: *Iterum è*

A κοινωνὸς μεγάλου ἀποῤῥήτου· λόγε ἢ αὐτοῖς περὶ τ σκάφε τ̃ σοφιστῶν ἰδέας προβαίνοντος, ῥηγῶν ἐς μέσους ὁ Ἀδριανὸς, ἐγὼ, ἔφη, ὑπογράφω σὺν χαρακτῆρας, οὐ κομμάτων ἀπομνημονεύων, ἢ νοϊδίων, ἢ κώλων, ἢ ῥυθμῶν· ἀλλ' ἐς μίμησιν ἐμαυτ̃ καθιστὰς, καὶ τὰς ἁπάντων διανοίας ἀποχειρίζων σὺν εὐροίᾳ, & ἀφιεὶς τῇ γλώττῃ. ῥᾳλιπόντος ἢ αὖ τ̃ Ηρῴδου, ὁ μὲν Ἀμφικλῆς ἤρετο, τ̃ χάριν τὸν διδάσκαλον αὐτ̃ ῥᾴθοι, αὐτὸς τ̃ ἐρῶν τ̃ ἰδέας, σκείνους τε ἰδὼν ἐρῶντας. ὅτι, ἔφη, ἔστι μὲν οἷοι & μεθύοντι ῥᾳδ̃ναι μίμησιν· Ηρῴδου ἢ τ̃ βασιλέα τ̃ λόγων, ἀγαπητὸν, καὶ ἄοινός τ̃, καὶ νήφων ὑποκρίνομαι ταῦτα ἀπαγγελθέντα τῷ Ηρῴδῃ, διέκαιεν αὐτὸν, ἵππῳ καὶ ἄλλως ὄντα εὐδοξίας. ἐπῆρέ ἢ τῷ Ηρῴδῃ & ἀκρόασιν ᾠδ̃ς λόγου νεάζων ἔτι. καὶ ὁ Ηρῴδης, οὐχ ὡς διαβάλλουσί τινες, βασκαίνων τε, καὶ παιδάζων, ἀλλ' ἀπὸ τ̃ διακειμένου τ̃, καὶ ἵλεω ἀκροασάμενος, ἐπέῤῥωσε τὸν νεανίσκον, εἰπὼν ἐπὶ πᾶσι, κολοσσ̃ ταῦτα μεγάλα ἀποσπάσματα εἴη· ἅμα μὲν διορθούμενος αὐτὸν ὡς ὑφ' ἡλικίας διεσπαρμένον τε, καὶ μὴ ξυγκείμενον, ἅμα ἢ ἐπαινῶν ὡς μεγαλόφωνόν τε, καὶ μεγαλογνώμονα. & λόγον τῷ Ηρῴδῃ ἀποθανόντι ἐπεφθέγξατο ἀπάξιον * τ̃ ἀνδρὸς, ὡς ἐς δάκρυα ἐκκλησῆναι τ̃ Ἀθηναίους σὺν τῇ τ̃ λόγου ἀκροάσει. μεσὸς ἢ οὕτω ῥᾳδ̃ρησίας ἐπὶ τὸν θρόνον ῥᾴδ̃λθε τὸν Ἀθηναίων, ὡς προοίμιόν οἱ γενέσθαι τ̃ πρὸς αὐτοὺς διαλέξεως μὴ τ̃ ἐκείνων σοφίαν, ἀλλὰ τ̃ ἑαυτ̃. ἤρξατο γὰρ ὧδε. πάλιν ἐπ

in. epid.

Φοινίκης γράμματα. τὸ μὲν δὴ προοί-
μιον τῦτο, ὑπαινῦντος* ἰῶ τοὺς Ἀθη- ὑπ. χ. ὑ-
ναίους, & διδόντος αὐτοῖς ἀγαθὸν μᾶλ- παρπνέοντος
λον, ἢ λαμβάνοντος. μεγαλοπρεπέ-
στατα ὃ τῦ Ἀθηνήσι θεάτρε ἐπεμελήθη,
ἐσθῆτα μὲν πλείστου ἀξίαν ἀμπεχό-
μενος, ἐξηρτημένος τὰς θαυμασιω-
τέρας τῶν λίθων. ἢ καθιὼν ὃ ἐπὶ τὰς
σπονδὰς ἐπ' ἀργυροχαλίνε ὀχήματος.
ἐπεὶ ὃ σπουδάσαι, ζηλωτὸς αὖ ἐπα-
νιὼν ἰὼν πομπῇ τ παντοδαπὴν Ελλη-
νικοῦ. οἱ δέ γε ἐθεράπευον αὐτὸν, ὥσπερ
τὰ χθὲς Ελευσῖνος, ἱεροφαντίῳ λαμ-
πρῶς ἱερουργοῦντα. ὑπεποιεῖτο ὃ αὐ-
τοὺς ἢ παιδιαῖς, ἢ πότοις, ἢ θήραις, ἢ
κοινωνίᾳ παιγνίων Ελληνικῶν, ἄλλα
ἄλλῳ ξυνεπάζων. ὅθεν διέκειντο πρὸς
αὐτὸν, ὡς πρὸς πατέρα παῖδες ἡδύ τε
& φοβερόν. ἢ ξυνδιέφερόν τε αὐτοῖς τὸ
Ελληνικὸν σκίρτημα. ἐγώ τοι ἢ δα-
κρύοντας αὐτ ἐνίοις οἶδα, ὁπότ ἐς μνή-
μην τ ἀνδρὸς τούτε καθίσαιτο. ἢ τοὺς
μισῶ, τὸ φθέγμα ὑποκοριζομένους· τοὺς ὑποκρι-
δὲ, τὸ βάδισμα· τοὺς ὃ, τὸ βῆμον τῆς νομβρους
σοφῆς. ἐπαχθεῖσαν ὃ αὐτῷ & Φοινίκην* Φοινικὴν
αἰπίαν, ὥδε ἀπέφυγεν. ἰῶ Ἀθηνήσιν
ἀνθρωπον, ἢ ἀγύμναστον τ πρὸς τοὺς
σοφιστὰς δρόμου. τούτῳ ἀμφορέα μέν
τις οἴνε προσάγων, ἢ ὄψα, ἢ ἐσθῆτα, ἢ
ἀργύριον, ὃ μεταχρίσῳ* ἐχρήσατο, κα- προ. χ. ἀ-
θάπερ οἱ τὰ πεινῶντα τ θρεμμάτων τῷ μεταχ.
θαλλῷ ἄγοντες. εἰ ὃ ἀμελοῖντο, φιλο-
λοιδόρως εἶχε, ἢ ὑλάκτει. τῷ μὲν οὖν
Ἀδριανῷ προσεκρύκει διὰ τ δύχε-
ρειαν τ ἠθους. Χρῆσον ὃ τ καὶ Βυζαντίε
σοφιστὴν ἐθεράπευε. & ὁ μὲν Ἀδριανὸς, ἐκ τῆς τ ἐξ αὐτ πάντα δείγματα,
κόρεων τὰς καὶ τῶν τοιούτων λοιδορίας καλῶν. οἱ γνώριμοι ὃ καὶ συνόντες,

A *Phœniciæ literæ.* hoc proœmium viri fuit, non Athenienſes extollentis, ſed bonum potius dantis, quàm accipientis. Magnificentiſſimè oratorio Athenienſium throno operam collocauit. veſte ſpecioſiſſima pretioſiſſimáq; indutus, & admirabilibus lapillis exornata; atq; ad Eleuſina ſacra equo freno inſigni argenteo vectus, deſcendebat; factáque re diuina cum comitatu ex vniuerſa Græcia collecto redibat. Hi namque lubenter ei inſeruiebant,
B vt & Eleuſinis gentes, quaſi antiſtiti ſacris præclarè operanti. Eos enim ludis & conuiuiis, & venationibus, & ludicrorum Græcorum communicatione ſibi conciliauerat, alia cum alio iuueniliter tractans: vnde ita erga ipſum animati erant, vt liberi in patrem iucundum atque
C mitem: vnáq; inter ſe ſaltationem Græcã adhibebant. Ego verò quoſdam lachrymari noui, quando in viri memoriam incidebant, dum alij vocem ipſius effingerent, alij greſſum, alij veſtitus venuſtatem. Homicidij crimine ſibi illato ſic abſolutus eſt. Athenis homullus quidam fuit, non inexercitatus in curriculo Sophiſtis familiari. Cùm huic quidam vini cadum, obſonia, veſtem, argentúmve adferret, ita facile ac familiariter vſus eo eſt, quẽadmodũ qui famelica pecora virga oleagina ducunt. quod ſi id negligerent, cõuiciabatur, & oblatrabat.
D Adriano demum propter morum facilitatem infeſtus fuit. Chreſtum Byzantinum verò Sophiſtam obſeruabat. Adrianus certè omnes eius morſus æquo animo tolerauit: dum maledicta culicũ morſus appellaret. at familiares qui ferre non poterãt,

suis famulis imperarunt, vt ferrent eum & pulsarent: quare intumescentibus intestinis trigesimo die vita decessit. cùm aliquam etiam morti occasionem præbuisset: quoniam merum ægrotans biberat: qui autem genere attinebant defuncto, apud Græciæ prætorem cædis accusant Sophistam, vt vnum ex Athenien sibus; cui à tribus erat ipsi & populus Athenis. Is verò crimen inficiatus est, quippe qui neque suis, neque seruorum manibus eum, qui mortuus dicebatur, feriisset. Primùm huic defensioni contulit Græcorum cœtus; quas super ipso non lugubres voces cum lacrymis effundentes? Deinde super vino medici testimonium accessit. Quibus verò temporib. Marcus Imperator pro mysteriis Cereris Athenas legatos miserat, hic ille vir Sophistarũ suggestum obtinebat: itáq; Marcus in vna Athenien siũ historiæ parte posuit, quòd neque illius doctrinam ignorassent. Atenim hunc iuuenibus præfecerat, non quòd audiendo eum explorasset, sed quòd famæ assensus esset. Cùm Seuerus vir Consularis hunc calumniis afficeret, tanquã in Sophisticis causis debacchantem, quippe cùm in certamine aciéq; forẽsi præpolleret: Marcus ad hoc arguendũ ac refutandũ obiecit ei Hyperidem, qui tum cùm Philippus erat in Elatia, ad solas Demosthenis sententias se conuertebat. Hic enim certamen ita industrie instituit, vt ne Polemonis quidem vehementiæ cedere videretur. Admiratus ergo eum Imperator eo vsque muneribus & donis euexit, vt magnum effecerit. Munera voco sportulas, stipendiáve, prærogatiuas, immunitates, pontificatus, &

Munerum & donor. discrim.

A προσεκελεύσαντο τοῖς ἑαυτῷ οἰκέταις παίειν αὐτόν· ἢ ἀνοιδησάντων αὐτῷ τῶν σπλάγχνων, ἡμέραις τριάκοντα ἀπέθανε, παράσχών τινα καὶ αὐτὸς τῷ θανάτῳ λόγον, ὑπὲρ ἀκράτου νοσῶν ἔπασεν. οἱ δὲ προσήκοντες τῷ τεθνεῶτι, γράφονται τὸν Σοφιστὴν φόνου, παρὰ τῷ τῆς Ἑλλάδος ἄρχοντι, ὡς τῶν Ἀθηναίων, ὑπὲρ φυλῆς τοῦ ἰδίου αὐτῷ, καὶ δήμου Ἀθηναίων. ὁ δὲ, ἀπέγνω τὴν αἰτίαν, ὡς μήτε B ταῖς ἑαυτοῦ χερσὶ, μήτε ταῖς τῶν ἑαυτοῦ δούλων πεπληκὼς τὸν τεθνάναι λεγόμενον. ξυνήεσαν δὲ αὐτῷ τῆς ἀπολογίας, θρῆνοι μὲν, τὸ Ἑλληνικὸν, πάντας οὐχὶ ἀφιέντες ὑπὲρ αὐτοῦ φωνὰς δακρύοις ἅμα. ἔπειτα ἡ ἐπὶ τῷ οἴνῳ τοῦ ἰατροῦ μαρτυρία. κατὰ δὲ τοὺς χρόνους, οἷς ὁ αὐτοκράτωρ Μάρκος Ἀθήνας ἐξήλαυνε ὑπὲρ μυστηρίων ἐσάλπη, ἐκράτει μὲν ἤδη τῶν Σοφιστῶν θρόνου ὁ ἀνὴρ οὗτος, ἐν μέρει δὲ C ὁ Μάρκος τῆς τῶν Ἀθηνῶν ἱστορίας μηδὲ τὴν ἐκείνου Σοφίαν ἀγνοῆσαι. καὶ γὰρ δὴ ἐπέταξεν αὐτὸν τοῖς νέοις, οὐκ ἀκροάσει βασανίσας, ἀλλὰ ξυνθέμενος τῇ περὶ αὐτοῦ φήμῃ. σεβήρου δὲ, ἀνδρὸς ὑπάτου διαβάλλοντος αὐτὸν, ὡς τὰς Σοφιστικὰς ὑποθέσεις ἐκβακχεύοντα, διὰ τὸ ἐρρῶσθαι περὶ τοὺς ἀγῶνας, ἔλεγχον τούτου ποιούμενος ὁ Μάρκος, προὔβαλε μὲν αὐτῷ τὴν Ὑπερίδην τὸν εἰς μόνας ἐπιστρέφοντα τὰς Δημοσθένους γνώμας, ὅτε δὴ ἐν Ἐλατείᾳ Φίλιππος ἦν. ὁ δὲ, ὅπως τὸν ἀγῶνα δεινῶς διέθετο, ὡς μηδὲ τὸν Πολέμωνος ῥοίζου λείπεσθαι δόξαι. ἀγαθεὶς δὲ αὐτὸν ὁ αὐτοκράτωρ, ἐπὶ μέγα ἦρε δωρεαῖς τε, καὶ δώροις· καλῶ δὲ δωρεὰς μὲν, τάς τε σιτήσεις, καὶ τὰς προεδρίας, καὶ τὰς ἀτελείας, καὶ τὸ ἱερῶσθαι, καὶ

ὅσα ἄλλα λαμπρύνει ἄνδρας. δῶρα δὲ, χρυσὸν, ἀργύριον, ἵππους, ἀνδράποδα, καὶ ὅσα ἑρμηνεύεται πλοῦτον. ὧν αὐτὸν τὸ σπέρμα ἔπλησε, καὶ γλῶς τὸ σπεῖρον πάντας. καταχὼν ὁ τὸ ἄνω θρόνον, ὅτῳ τῷ Ῥώμῃ πρὸς αὐτὸν ἐπέστρεψεν, ὡς καὶ τοῖς ἀξιωτέροις τῆς γλώττης Ελλάδος, ἔρωτα παρασχεῖν ἀκροάσεως. ἠκροῶντο δὲ ὥσπερ δυσμούσου ἀηδόνος, τὸ δύγλωττον σπλησπόμενοι, καὶ τὸ ῥῆμα, καὶ τὸ δύστροφον τῶν φθέγματος, καὶ τοὺς πεζοὺς τὸν, καὶ ξυνῳδὴν ῥυθμούς. ὁπότε οὖν ἀπουδάσειε περὶ τὰς ἐγκυκλίους θέας, ὀρχησῶν ὁ αὐτὰρ τὸ ἐπίπαν, φανερός ἂν περὶ τὸ σκηνικὸν τὸν τῆς ἀκροάσεως ἀγγέλου, ἐξανίστατο μὲν ἀπὸ τοῦ συγκλήτου βουλῆς, ἐξανίστατο ὁ τὸ δημοσίᾳ ἱππεύοντων· οὐχὶ τὰ Ελλήνων ἀπουδάζοντες μόνον, ἀλλὰ καὶ ὁπόσοι τὸν ἑτέραν γλῶτταν ἐπαιδεύοντο ἐν τῇ Ῥώμῃ, καὶ δρόμῳ ἐχώρουν ἐς τὸ Ἀθηναῖον, ὁρμῆς μεστοὶ, καὶ τοὺς βάδην πορευομένους, κακίζοντες. νοσοῦντι ὁ αὐτῷ κατὰ τὸν Ῥώμῃ, ὅτε δὴ καὶ ἐτελεύτα, ἐψηφίσατο μὲν τὰς ἐπιστολὰς ὁ Κόμμοδος ξυνάπολογίᾳ τοῦ μὴ καὶ θᾶττον. ὁ ὁ, ἐπιθάσας μὲν τὰς μούσας, ὥσπερ εἰώθει, προσκυνήσας δὲ τὰς βασιλείους δέλτους, τὸν ἐπ' αὐταῖς πόλιν ἀφῆκεν, ἐνταφίῳ τὸν τιμὴν χρησάμενος. ἐτελεύτα ὁ ἀμφὶ τὰ ὀγδοήκοντα ἔτη, οὕτω τὸ εὐδόκιμος, ὡς καὶ πολλοῖς γόης δόξαι. ὅπ μὲν ἓν ἀνὴρ οὐκ ἄν ποτε πεπαιδευμένος ἐς γοήτων ὑπαχθεὶς τέχνας, ἱκανῶς ἐν τοῖς ὑπὲρ Διονυσίου λόγοις εἴρηκα. ὁ δὲ, οἶμαι θαλυόμενον ἐν ταῖς ὑποθέσεσι περὶ τὰ τῶν μάγων ἤθη, τῷ

ἑρμηνεύεται πλοῦτον

προσκυνήσας δὲ τὰς βασιλείους δέλτους, τὸν ἐπ' αὐταῖς πόλιν ἀφῆκεν

προσκυνήσας αὐταῖς ἀ.

cetera quæ viros illustrant. Dona verò aurum, argentum, equos, mancipia, & quæcunque diuitias interpretantur. quibus quidem omnibus & eum & omnes ex gente illius expleuit. Cùm supremum suggestum Romæ teneret, ita vniuersam vrbem in se conuertit, vt iis etiam qui Græcam linguam non intelligebant, audiendi amorem excitaret. Audiebant autem ipsum homines non secus atque suauissimam luscinam; linguæ volubilitate, conformatione gestus ac concinna prolatione, & modulis tam in soluta quam astricta numeris oratione, perculsi. Porrò cùm spectaculis amphitheatrorum vacaret, quæ saltatoribus plane constabant; simulatque in scena visus erat auscultationis nuncius, vniuersus continuò Senatus assurgebat; assurgebátq; equester ordo: ac non solùm Græcarum literarum studiosi, verumetiam quicunque Romæ aliam linguam addiscebant: quinetiam in Athenæi auditorium curru concitato ferebantur, ac præ nimio impetu lente pedetentímque pergentibus conuiciabantur. Ægrotanti in vrbe viro, eo morbo quo vitam finiit, literas Commodus misit, quibus etiam se quod sero scripsisset, excusabat. hic autem Musis ex more inuocatis, & Augustalibus tabulis adoratis, super ipsis animam efflauit; pro sepulchralibus fasciis hoc honore potitus, circiter octogesimum vitæ annum decessit: tanta ingenij doctrinæque celebritate, vt multis magus videretur. Atqui illum nunquam præstigiatorum magorúmve artibus addictum fuisse; luculenter docuimus in iis, quæ de Dionysio scripsimus. Verùm quia in causis, opinor, ita magorum mores præstigiosè exagitabat, hanc in-

Plaut. in Stiche.

de cognominationem apud illos est adeptus. Impudentiæ præterea virum accusant, quòd cùm aliquis è familiaribus ei pisces misisset argenteo disco depositos, multa auri varietate spectabili, ipse disco mirifice oblectatus, eum minime reddiderit; immo ei qui miserat responderit, *Rectè sanè quòd etiam pisces*. Atqui ita cum familiari suo, quem præparcè diuitiis vtentem acceperat, animi causa iocatus, postea hac vrbanitate auditore commonefacto, argentum reddidisse dicitur. Hic Sophista in sententiis profectò multus, splendidúsq; fuit, & in causarum exornatione, perquàm varius: cúmq; hoc è tragœdia accepisset, neque ordinem lucidum, neque artem secutus est. Ceterum apparatũ orationis ab antiquis Sophistis congesserat, sonum vocis potius quàm plausum affectans. plerumque tamen profusè atque improuidè tragica actione adhibita, excidit à vocalitate.

ἐπωνυμίαν ταύτην ἔσχε παρ' αὐτοῖς ἔσχε. διαβάλλοιτο δ' αὐτὸν, ὡς ἡ αἰδὼς τὸ ἦθος. πέμψαι μὲν γάρ ποτε αὐτῷ τινα τῶν γνωρίμων, ἰχθῦς διακειμένους ἐπὶ δίσκῳ ἀργυροῦ πεποικιλμένῳ χρυσῷ. τὸν δὲ ὑπερηδέντα τῷ δίσκῳ, μήτε ἀποδοῦναι, καὶ ἀποκρίνασθαι τῷ πέμψαντι, ὅτι καὶ σοῦ ἰχθῦς. τοιγὰρ διατελοῦντός μου σύνεκα παίζειν λέγεται πρός τινα τῶν ἑαυτοῦ γνωρίμων, ὃν ἤκουε μικροπρεπῶς τῷ πλούτῳ χαίρειν. τὸν δὲ ἀργυρον, ἀποδοῦναι, σωφρονίσας τὸν ἀκροατὴν τῷ ἀστείσμῳ. ὁ μὲν σοφιστὴς οὗτος, πολὺς μὲν περὶ τὰς σύνοιας, καὶ λαμπρὸς ταῖς διασκευαῖς τῶν ὑποθέσεων ποικιλώτατος· ἐν δὲ τῇ λαλιᾷ τοῦ ἡρμηνεύειν οὐ μὴν τεταγμένος γε, οὐδὲ τῇ τέχνῃ ἑπόμενος. τῇ δὲ διασκευῇ τῆς λέξεως, ἀπὸ τῶν ἀρχαίων σοφιστῶν παρεκβάλλει, ἤχῳ προσάγων μᾶλλον, ἢ κρότῳ. πολλαχοῦ δὲ τῆς μεγαλοφωνίας ἐξέπεσεν, ἀταμιεύτῳ τῇ λαλιᾷ χρώμενος.

CHRESTVS.

Cùm Græci Chrestum Sophistam Byzantinum neglexerunt, non mediocri virum iniuria affecerunt. Hic enim accuratè præ ceteris Græcis ab Herode institutus erat, & ipse quoque multos spectatos viros edocuit. è quorum numero fuit Hippodromus Sophista & Philiscus: itémque Isagoras tragœdiarum scriptor; approbatissimíque rhetores; vtputa Nicomedes Pergamenus, & Acylas è prisca Galatia, seu Gallo-Græcus, & Aristænetus Byzantinus: item ex eloquentibus & philosophantibus, Callæschrus Athenienſis, & super altari Sospis, multíque alij mentione digni. Cùm Adriani So-

ΧΡΗΣΤΟΣ.

Τὸν δὲ Βυζάντιον σοφιστὴν Χρῆσον ἀδικεῖ ἡ Ἑλλὰς, ἀμαθοῦντες ἀνδρὸς, ὡς ἄριστα μὲν Ἑλλήνων ὑπὸ Ἡρῴδῃ ἐπαιδεύθη, πολλοὺς δὲ ἐπαίδευσε, καὶ θαυμασίους ἄνδρας. ὧν ἐγένετο Ἱππόδρομός τε ὁ σοφιστὴς, καὶ Φιλίσκος, καὶ Ἰσάγορας ὁ τραγῳδίας ποιητής. ῥήτορές τε εὐδόκιμοι, Νικομήδης ὁ καὶ Περγάμου, καὶ Ἀκύλας ὁ καὶ τῆς ἐώλου γαλατίας, καὶ Ἀριστοίνετος ὁ Βυζάντιος, καὶ τῷ ἐλλογίμως φιλοσοφησάντων. Κάλλαισχρός τε ὁ Ἀθηναῖος, καὶ ὁ ἐπὶ βωμῷ Σώσιος, καὶ πλείους ἕτεροι λόγου ἄξιοι. παιδεύοντι δὲ αὐτῷ καὶ σοῦ Α-

δριανοῦ τοῦ Σοφιστοῦ καιροῖς, ἑκατὸν ἐμ- A μισθοι ἀκροαταὶ ἦσαν. Ἐκ δὲ τούτων, οὓς εἶπον. Ἀδριανοῦ δὲ καθιδρυθέντος εἰς τὸ Ῥώμῃ, ἐψηφίζοντο μὲν οἱ Ἀθηναῖοι πρεσβεύσασθαι ὑπὲρ Χρήστου, τὸν Ἀθηναίοις αὐτῷ θεὸν καὶ βασιλέως αἰτοῦντες. ὁ δὲ, θορυβῶν ἐς αὐτοὺς κεκλησιάζοντας, διέλυσε τὴν πρέσβευσιν, ἄλλα τε διαλεχθεὶς ἀξιόλογα, καὶ ὃ πᾶσιν εἶπεν, οὐχ αἱ μυρίαι τὸν ἄνδρα. οἶνος δὲ ἡπτώμενος, θρασύτητος καὶ θράσους, καὶ εὐχερείας, καὶ ἀγερωχίας, ἃ ὁ οἶνος ἐπὶ τὰς γνώμας τῶν ἀνθρώπων ἄγει. τοσοῦτον δὲ αὐτῷ σωφροσύνης ἐπῆν, ὡς ἐς ἀλικτρυόνων ᾠδὰς προ- B κάντος αὐτῷ τοῦ πότου, σοφοῦ τινος ἀνδρὸς ἅπτεσθαι, πρὶν ὕπνον ἀγαγεῖν. διεβέβλητο δὲ μάλιστα πρὸς τοὺς ἀλαζόνας τῶν νέων, καί τοι χρησιμωτέρους τῶν ἄλλων ὄντας ἐς τὰς ξυμβουλὰς τοῦ μισθοῦ. C Διογένην γοῦν τὸν Ἀμαστριανὸν, ὀρθῶν τετυφωμένον ἐκ μειρακίου, καὶ θρασυνομένου μὲν σατραπείας, θρασυνομένου δὲ αὐλᾶς, καὶ τὸ ἀτρεκοῦ βασιλέων ἐπήξειν· λέγοντα δὲ ὡς ὁ δεῖνα Αἰγύπτιος προφήτης αὐτῷ ταῦτα, *ὁ μηδὲ τὰ ἑαυτοῦ σωφρονῶν. πρὸς δὲ ἰδέαν τῶν λόγων, πεποίκιλτο μὲν ἐκ τῶν Ἡρώδου πλεονεκτημάτων, λείπετο δὲ αὐτῷ τοῦ ἑτοί- D μου, καθάπερ ἐν ζωγραφίᾳ ἡ ἄνθρωπον ἐσκιαγραφημένη μίμησις. πρόδηλα δὲ ἂν ἐς τὸ ἴσον τῆς ἀρετῆς, εἰ μὴ πεντηκοντούτης ἀπέθανε.

ΠΟΛΥΔΕΥΚΗΣ.

Πολυδεύκην τὸν Ναυκρατίτην, ἢ οἶδα εἴτε πεπαιδευμένον δεῖ καλεῖν,

phistæ tempore instituerat, centum ipsi stipendiarij erant auditores; è quibus optimi fuere quos dixi. Adriano autem Romæ constituto, Athenienses senatusconsulto pro Chresto legatum mittendum decreuerant, per quem Athenis sedem oratoriam ei ab Imperatore peterent. Hic cùm veniisset in concionem, legationem dissoluit, tum multa memoratu digna disseruit, tum omnibus pro corollario addidit, *Tot millia virum non faciunt.* Vino quandoque victus, temulentiæ, promptitudini, & superbiæ, quam in mentes hominum vinum inducere solet, imperabat. Tantum ei superfuit sobrietatis, vt etiam si in galliciniũ vsque conuiuium processisset, antequam somno se traderet, literarum tamen aliquid attingerer. Facessebant ei negotia arrogantes quidã iuuenes, tametsi ad collationem pecuniæ commodiores essent. Cùm itaque Diogenem Amastrianum ab adolescentia fastu elatum videret, ac Satrapias, aulásq; animo agitantem, & ad regum comitatum aspirantem, atque hæc sibi quendam Ægyptium fuisse auguratum dictitantem, *Ne de se ipso quidem* (inquit) *hic tacere posset.* Orationis eius idea ex iis certe quæ in Herode excellebant, variè fuit exornata: sed in expedita dicendi ratione defecit, non aliter atque in pictura absque coloribus adumbrata imitatio. Ceterum nisi quinquagesimo ætatis anno excessisset, parem Herodi virtutis laudem assecutus fuisset.

POLLVX.

Pollucem Naucratitem an doctum, an indoctum appellare opor-

teat, nondum ſatis compertum habeo : ſiue, quod ineptum fatuúmque eſſe videretur, eruditum ſimul & ignarum. Atenim vocabula eius bene dignoſcenti, conſtat ipſum admodum Attica lingua fuiſſe exercitatum. ei autem qui declamationũ illius genus perſpexerit, nihil melius aliis Attico ſermone ſcripſiſſe viſus fuerit. Hæc porrò ſcire de ipſo opus eſt. Pollux in iudiciali genere ſatis exercitatus fuit: quòd cum patre conuerſatus eſſet, qui controuerſias forenſes percalluit. Sophiſticas orationes magis audacter quàm artificiosè compoſuit, ſuo fretus ingenio : ſedenim optima præditus erat indole. Adriani factus auditor, æquè ab eius virtutibus, atque à vitiis abſtitit. Nam minimè cadit humíve ſerpit, & minimè erigitur. veruntamen quidam ſunt illecebroſi latices orationis præclarè temperatæ. cuius idea in differendo talis: *Proteus Pharius, miraculum Homericũ eſt; multæ quidem eius, diuerſæq; formæ. In aquã attollitur, in ignem accenditur, in leonem excandeſcit, item in ſuem irruit, in draconem, pardalímque aſsilit, & aſſurgit in arborem.* Declamantis eius characterem de Inſulanis effingamus, qui in ſolutionem vectigalium filios vendebant. Hanc quippe controuerſiam optimè tractatam fuiſſe volunt. Epirota filius ad Inſulanum patrem è Babylone ſcribit, *Regi ſeruio, cui à Satrapa dono datus ſum. neque Medicum equum aſcendo, neque arcum Perſicum intendo, neque ad bellum, neque ad venationem, viri more deſcendo. Sed in conclaui mulierum ſedeo, & inter pellices regias quotidie verſor.*

A εἴτε ἀπαίδευτον, εἴθ' ὅπερ δύηθες δόξῃ, καὶ ἀπαίδευτον καὶ πεπαιδευμένον. συνεθυμουμένῳ γὰρ αὐτῷ τὰ ὀνόματα, ἱκανῶς ἐγεγύμναστο πλεῖ γλώττῃ τῆς Ἀττικιζούσης λέξεως. διορᾷ δὲ τὸ σὺν ταῖς μελέταις εἶδος, οὐδὲν βέλτιον ἑτέρου ἠττίκισε. τάδε οὖν χρὴ σοὶ αὐτὸν εἰδέναι. Γ[ε]ολυδύκης τὰ μὲν κεῖνα ἱκανῶς ἤσκητο, πατρὶ ξυγγενόμενος τοῦ κειλικοὺς λόγους εἰδότι. τοῦτ' δὲ

B σοφιστικοὺς, τόλμῃ μᾶλλον, ἢ τέχνῃ, ξυνέβαλλε θαῤῥήσας τῇ φύσει. ἡ γὰρ δὴ ἡ ἀρίστη ἐπιφύεται. Ἀδριανοῦ γὰρ ἀκροατὴς γενόμενος ἴσον ἀφέστηκεν αὐτοῦ, καὶ τῶν πλεονεκτημάτων, καὶ τῶν ἐλαττωμάτων. ἥκιστα μὲν γὰρ πίπτει, ἥκιστα δ' αἴρεται, πλεῖ δ' εἰσί τινες ἡδοναῖς λιβάδες διακεκραμένῃ τῷ λόγου. ἰδέα δὲ αὐτοῦ διαλεγομένου μὲν ὧδε, ὁ Πρωτεὺς ὁ Φαρίος, τὸ θαῦμα τὸ Ὁμηρικόν. πολλαὶ μὲν αὐτοῦ καὶ πολυειδεῖς αἱ μορφαί· καὶ γὰρ ἐς ὕδωρ αἴρεται, καὶ ἐς πῦρ ἅπτεται, καὶ ἐς λέοντα θυμοῦται, καὶ ἐς συῶν ὁρμᾷ, καὶ ἐς δράκοντα, καὶ ἐς πάρδαλιν * ἅπτει, καὶ δένδρον ἐπὶ ἰο. ἅπτει,

C γίνεται, κομᾷ. μελετῶντος δὲ αὐτοῦ, χαρακτῆρα ποιώμεθα τοῦ νησιώτου, τοῦ τὰ γύνη πωρεύσαντος ἐς τὴν ἀναγωγὴν τῶν φόρων, ὑπὲρ βουλόντα καὶ ἄεικα εἰρῆσθαι. τὴν δὲ ὑπόθεσιν, ἧς τὸ ὑπὲρ πᾶσιν ὧδε εἴρηται· παῖς ἠπειρώτης ἀπὸ Βαβυλῶνος πατρὶ νησιώτῃ γράφει, Δουλεύω βασιλεῖ, δῶρον σὺν Σατράπου δοθείς. οὔτε δὲ

D ἵππον ἀναβαίνω Μηδικὸν, οὔτε τόξον λαμβάνω Περσικόν. ἀλλ' οὐδὲ ἐπὶ πόλεμον, ἢ θήραν, ὡς αὐτὸς, ἐξέρχομαι. σὺν γυναικωνίτιδι δὲ κάθημαι, καὶ τὰς βασιλέως παλλακὰς θεραπεύω.

καὶ βασιλεὺς οὐκ ὀργίζεται· Εὐνοῦχος γάρ εἰμι. διδάσκω γὰρ αὐτὰς, θάλατταν Ἑλληνικὴν διηγούμενος· ἢ τὰ τῶν Ἑλλήνων μυθολογῶ καλά, πῶς Ἠλεῖοι πανηγυρίζουσι, πῶς Δελφοὶ θυσίζουσι, τίς ὁ παρ' Ἀθηναίοις Ἐλεήμων; ἀλλὰ καὶ σὺ πάτερ μοι, γράφε ποτὲ παρὰ Λακεδαιμονίοις Ὑακίνθια, ἢ παρὰ Κορινθίοις Ἰσθμια, καὶ παρὰ Δελφοῖς Πύθια, καὶ εἰ νικῶσιν Ἀθηναῖοι ναυμαχοῦντες. ἔρρωσο· ἢ τὸν ἀδελφόν μοι πρόσαγόρευσον, εἰμή πω πέπραται. ταῦτα μὲν δὴ ὁποῖα τοῦ ἀνδρὸς τούτου σκοπεῖν ἔξεστι τοῖς ἀδεκάστως ἀκροωμένοις. ἀδεκάστους δὲ ἀκροατὰς καλῶ, τοὺς μήτε φίλους, μήτε δύσνους. ἐλέγετο δὲ ταῦτα καὶ μειρακιώδει τῇ φωνῇ ἀπαγγέλλων, ἢ καὶ βασιλέα Κόμμοδον θέλξας, τὸν Ἀθηναίοις πρόσθεν πρὸς ἀνδρὸς ὄντα. ἐβίω μὲν οὖν ἐς ὀκτὼ καὶ πεντήκοντα ἔτη. ἐτελεύτα δὲ ὑπὸ παιδὶ γνησίῳ μέν, ἀπαιδεύτῳ δέ.

A *& quoniam Eunuchus sum factus, nulla rex suspicione ad iram prouocatur. ac de Græco pelago multa referens, ab illis mulierculis collaudor, quibuscum de Græcorũ rebus præclaris confabulor; quomodo Elij statos ludos celebrant, & quo ritu Delphi sacra faciunt, & quæ apud Athenienses Misericordiæ* ara fuerit. Tu etiam, mi pater, quando Hyacinthia apud Lacedæmonios, & Isthmia apud Corinthios, ac Pythia apud Delphos, peraguntur, & an Athenienses nauali bello victoria potiti sint, ad me scribe. Vale, ac fratrem, si nondum venundatus est, à me saluere iube.* Hæc huiusce viri cõmenta qualianam fuerint, incorruptis auditoribus considerare licet. Incorruptos autem & integros auditores voco, qui neque beneuoli, neque maleuoli fuerint. Dicitur hæc quoque melliflua voce pronunciasse, qua cùm Imperatorem etiam Commodum allexisset, ab eo suggestum Athenis obtinuit. Annis demum octo & quinquaginta exactis, legitimo, sed indocto superstite filio, è viuis excessit.

ΓΑΥΣΑΝΙΑΣ.

Καισαρέα ἡ Καππαδοκῶν, ὅρει Ἀργαίῳ πρόσοικος, Παυσανίᾳ τῷ Σοφισοῦ οἶκος. ὁ δὲ Παυσανίας, ἐπαιδεύθη μὲν ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου, καὶ τῶν τοῦ Κλεψυδρίου μετεχόντων εἰς ἐλεγεῖα, οὓς ἐκάλουν οἱ πολλοὶ διψῶντας. ἐς πολλὰ δὲ ἀναφέρων τῶν Ἡρώδου πλεονεκτημάτων, καὶ μάλιστα τὸ αὐτοσχεδιάζειν. ἀπήχθετο δὲ αὐτὰ παχείᾳ τῇ γλώττῃ, καὶ ὡς Καππαδόκαις σύνηθες, ξυγχέων μὲν τὰ σύμφωνα τῶν στοιχείων, συστέλλων δὲ τὰ μακρώμενα, καὶ μακρύνων τὰ βραχέα. ὅθεν ἐκάλουν αὐτὸν οἱ πολλοὶ μάγηρον, πολυτελῆ ὄψα πονηρῶς* ἀρτύοντα.

PAVSANIAS.

Cæsarea Cappadociæ Argæo mõti vicina Pausaniæ Sophistæ patria fuit. Eum Herodes edocuit. Vnus autem ex his fuit, qui ex Clepsydrio victum habebant, quos multi Sitientes appellabant. De peculiaribus Herodis virtutibus multa, & ex tempore dicendi facultatem potissimum retulit. Crassa verò lingua pronunciauit, & Cappadocum more; literas consonantes prorsus collidens, producta corripiens, & correpta producens. Vnde ipsum plerique coquo comparabant, obsonia sumptuosa praue condienti.

* πονήρως

Declamationis idea ſupinior eſt; & valida nihilominus, atque ab antiquo ſtylo prope abeſt, vt ex declamationibus eius coniicere licet. multæ enim extant, quas Pauſanias Romæ declamauit; vbi exacta vita, conſeneſcens deceſſit. Athenienſi etiam auditorio indulſit, & inde recedens aliquando, inſuper omnibus iis quæ apud Athenienſes ediſſeruerat, hæc admodum tempeſtiuè ex Euripide protulit,

Huc verte me Theſeu, vt iterum cernam oppidum.

ἡ ἰδέα τῆς μελέτης, ὑπτιωτέρα. ἐῤῥωται δ' ὅμως, καὶ οὐχ ἁμαρτανούσῃ τοῦ ἀρχαίου, ὡς ὑπῆρχε ταῖς μελέταις ξυμβαλεῖν. πολλαὶ γὰρ αὐτοῦ Παυσανίου κατὰ τὴν Ῥώμην, ἃς δὴ καταβιοὺς, ἀπέθανε γηραιὸς ἤδη. καὶ μετέχων δὲ καὶ τοῦ Ἀθηναίοις, ὅτε δὴ καὶ ἀπιὼν οἴκοθεν, ἐπὶ πᾶσιν οἷς πρὸς τοὺς Ἀθηναίους διεξῆλθε, καὶ εἰωθὸς τὸ τοῦ Εὐριπίδου ἐπιφθέγξασθαι· Θησεῦ πάλιν με στρέψον, ὡς ἴδω πόλιν.

ATHENODORVS.

Athenodorus Sophiſta, à paterno genere illuſtriſſimus, apud Ænum: à præceptoribus & doctrina clariſſimus Græcorum euaſit. Ariſtoclem adhuc puer audiuit, & cum Chreſto adultior verſatus eſt. Ab vtroque non mediocre eloquentiæ adminiculum accepit; vt & Attico lepôre vteretur, & animi ſenſa luculenter exprimeret. Iis quoque temporibus quibus Pollux Athenis docuit. Hunc verò ille, vt in diſſertationibus iuuenilem, cauillatus eſt; *Hi Tantali (inquiens) horti ſunt.* in quo leuem ſuperficialémque orationem imaginationi apparenti, & non exiſtenti comparaſſe mihi videtur. Cùm natura & indole iam grauitatem præ ſe ferret, adhuc in ipſo flore ætatis mortem obiit; à fortuna prohibitus, quo minus ampliorem gloriam adipiſceretur.

ΑΘΗΝΟΔΩΡΟΣ.

Ἀθηνόδωρος ὁ Σοφιστὴς, τὸ μὲν ἐς πατέρα ἦκον, ἐπιφανέστατος ἐν τῷ Αἴνῳ· τὸ δὲ ἐς διδασκάλους, καὶ παίδευσιν, φανερώτατος τοῦ Ἑλληνικοῦ. Ἀριστοκλέους μὲν γὰρ ἤκουσε, παῖς ἔτι· Χρήστου δὲ ἤδη ξυνιείς. ὅθεν ἀπ' ἀμφοῖν ἐκράτει, τοῦ γλῶτταν ἀπακίζων τε καὶ κακοζηλίας ἑρμηνεύων. παιδεύων δὲ Ἀθηναίοις κατὰ χρόνους, οὓς καὶ Πολυδεύκης ἐπαίδευσεν, *ἐπέκοπτεν αὐτῷ τὰς διαλέξεσιν, ὡς μειρακιώδη λέγων, ὁ Ταντάλου κῆποι δοκεῖν ἐμοὶ τὸ κοσμοῦν τοῦ λόγου, καὶ ἐπιπόλαιον, φαντασίᾳ προσκαίζων οὔσῃ τε, καὶ οὐκ οὔσῃ. ἐμβελὴς δὲ καὶ τὸ ἦθος χρώμενος, ἐπελθὼν ἤδη ἐπ' ἀφαιρεθεὶς ὑπὸ τῆς τύχης καὶ τὸ πρόσω ἐλάσαι δόξης.

*al. ἐπέκοπτεν

PTOLEMÆVS.

Illuſtris inter Sophiſtas Ptolemæus Naucratites ſono vocis extitit. Cùm vnus ex his eſſet, qui de templo, quod erat ad Naucratin, parti-

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ.

Λαμπρὸν δὲ καὶ Σοφιστὴν ὁ Πτολεμαῖος ὁ Ναυκρατίτης ἤχησεν. ἐν μὲν γὰρ τῶν μετεχόντων τοῦ ἱερῦ . . . ὀλίγοις

Ναυκραπτῶν ὑφῆχεν. *Ηρώδῃ ὃ ἀ-
κροατὴς μὲν, οὐ μὴν ζηλωτὴς ἐγένε-
το. ἀλλ' ἐς τὸν Πολέμωνος . . . ἐτρω-
χθη. τὸν γὰρ ῥοῖζον τῆς λόγου, καὶ τὸ πνεῦ-
μα, καὶ τὸ ἐκ τοσαύτης φαντασίας, καὶ τὸ
τῆς Πολέμωνος σκηνῆς εἰσηγάγετο.
λέγεται ὃ καὶ αὐτοσχεδιάσαι σὺν δυρσίᾳ
ἀμηχάνῳ. δικῶν τε, καὶ δικαστηρίων
ἐπέβαλλε· οὐ μὴν ὡς ὄνομα ἐντεῦ-
θεν ἄρασθαι. Μαραθῶνα δὲ αὐτὸν ἐπω-
νόμαζον, ὡς μέν τινες, ἀπὸ τοῦ Μαρα-
θῶνι δήμῳ ἐνεγράφη Αθηναίων. ὡς δὲ
ἐνίων ἤκουον, ἀπὸ ἐν ταῖς Αττικαῖς τῶν
ὑποθέσεων τῶν Μαραθῶνι ξυνδιωκησάν-
των, θαμὰ ἐμνημόνευσε. κατηγοροῦσι δὲ τοῦ Πτολεμαίου τινὲς, ὡς
μὴ διορῶντος τὰς ὑποθέσεις, μηδὲ
ὅπη ξυνεστᾶσί τε, καὶ μή. τεκμήριον τόδε
τιθέμενοι τῆς κατηγορίας ταύτης. τοῖς
Μεσσηνίοις οἱ Αθηναῖοι χάριν τῶν
τῶν ἀχαρισταύντων, ἐπεὶ τοὺς φεύγον-
τας αὐτῶν μὴ ἐδέξαντο, ὅτε καὶ Θῆβαι
ὑπὸ Αλεξάνδρου ἤλωσαν. τούτῳ γὰρ
ἐμφανῶς αὐτῷ εἰρημένῳ τῷ ὑπο-
θέσιν, καὶ σφῶν ὡς οἷόν τε, συκοφαντοῦσι
λέγοντες, ὡς εἰ μὲν ζῶντος Αλεξάν-
δρου κελεύον, τίς οὕτω φρασύς, ὡς κα-
ταψηφίσασθαι Μεσσηνίων; εἰ δὲ τε-
θνεῶτος, τίς οὕτως ἀφανὴς ὡς ἀπογνῶ-
ναι τῷ αἰτίαν; ἃ γὰρ ξυνίασιν οἱ ταῦ-
τα διαβάλλοντες, ὡς ἡ τῶν Μεσσηνίων
ἀπολογία, καὶ ξυγνώμῃ ἴσα), τὸν Α-
λέξανδρον φοβούμενον, καὶ τὸν ἐκεί-
νου φόβον, οὗ μηδὲ ἡ ἄλλη Ελλὰς ἀ-
πείρως εἶχε. ταῦτά μοι ἀπολελογήσθω
ὑπὲρ τοῦ ἀνδρὸς, ἀδικουμένῳ αὐτῷ
ἀδίκου, καὶ πεπονηρευμένης αἰτίας. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀδοκιμώτατος ἐφι-

A cipabant, quod paucis Naucraticis contigit. Herodis auditor, at non æmulator effectus est, cùm ad Polemonē magis se conformarit. Robur orationis & spiritum, & comprehensionē luculentam è Polemonis scena cōtraxit: eundem cum incredibili dicendi copia extēporancæ elocutioni incubuisse dicunt. Idē iudices & iudicia transfixit, non vt inde nomen nactus fuerit: Marathonem namque eum plerique cognominarunt: quoniam, vt quidam censent, Athenis Marathoni populo inscriptus est: vel vt à quibusdam audiui, quia in Atticis causis, eos qui in Marathone periclitati fuerant, subinde commorabat. Ptolemæum aliqui accusant, quòd causas non definiret, neque vbi constitutæ fuissent, aut vbi non. Et hanc huiusce causæ coniecturam ponebant: Messenios Athenienses ingratitudinis accusant, quòd exules suos non exceperint, cùm ab Alexandro Thebæ direptæ sunt. Hanc ab eo causam præclarissimè & quàm prudentissimè peroratam, calumniantur: dum ita argutantur: Siquidē viuente Alexandro iudicio disceptarēt, quis ita audax vt Messenios condemnet? Sin autē eo mortuo, quis ita miti & abiecto animo vt de causa desperet? Non enim qui hæc calumniantur intelligunt, vt Messeniorum defensio, (qui Alexandrum eiúsque formidinem, cuius ne cetera quidem Græcia expers esse potuit; primi sustinuerunt) veniam aliquam obtinere mereatur. Hactenus mihi pro viro defensio suscepta sit, vt eum iniustè vafréque confícto crimine purgarem. Enimuerò clarissimus hic Sophista-

rum

rum fuit. Ad permultas certe gentes profectus, & in plurimis ciuitatibus versatus, nullibi locorum gloriæ suæ iacturam fecit, neque expectatione sua minor vnquam visus est; sed perinde ac illustri famæ vehiculo inuectus, per ciuitates & oppida transiuit. Senex in Ægypto defunctus est, graui capitis distillatione, non oculis captus, sed caligine perstrictus.

ςῶν ὁδοῦ. πλεῖσα δὲ ἐπελθὼν ἔθνη, καὶ πλείσας σνομιλήσας πόλεσιν, οὐδαμοῦ διέβαλε τὸ ἑαυτοῦ κλέος, οὐδὲ ἧττον, ἢ προσεδοκήθη, ἔδοξεν. ἀλλ' ὥσπερ ἐπὶ λαμπροῦ ὀχήματος τῆς φήμης πορευόμενος, διὰ πάσης ἐπελθὼν ἔμεινε. γηραιὸς σὺν Αἰγύπτῳ, τοῦ ὀφθαλμοὺς καὶ ἀφαιρεθεὶς μὴν ἀπὸ τοῦ τῆς κεφαλῆς ῥεύματος, ἀπεκοπεὶς δέ.

EVODIANVS.

Euodiani Smyrnæi prosapia generis ad Nicetem Sophistam pertinebat. familiæ verò honores ipsum inter pontifices, & ob rem foris, armísque bene gestam coronatos collocabant. Præmia porrò vocis Romã adduxerunt, Romanóq; throno constituerunt. Hic cùm artificib. etiam Dionysiacis præfectus esset: hæc verò hominum gens superba est inprimis, & ad obtemperandum parum propensa. aptissimus ad huiusmodi præfecturam visus est, & omni crimine sublimior. Cùm Romæ filius interiisset, nullam muliebrem nec degenerẽ emisit vocem: sed vbi ter exclamasset, *Fili mi*, eum sepulturæ mandauit. Et cùm ipse quoque Romæ moreretur, ei continuò necessarij omnes affuerunt, qui de corpore consultabant, an id ibidem humari oporteret, an conditum Smyrnam referrent. tum Euodianus exclamans, *Non filium*, inquit, *solum relinquam.* ita sanè prudenter iniunxit, vt vnà cum filio sepeliretur. Cùm Aristoclis auditor fuisset, Panegyricam ideam, tanquam potabilem liquorem in acerbo austeróque cratere temperatum, assequutus est. Neq; tamen desunt, qui hunc Polemonis auditorẽ fuisse dicant.

A. Gell. l. xx. c. III.

ΕΥΟΔΙΑΝΟΣ.

Εὐοδιανὸν τὸν Σμυρναῖον, τὸ μὲν γένος, ἐς Νικήτιον τὸν Σοφιστὴν ἀνήγαγον αἱ τοῦ οἴκου πομαί, ἐς τοῦτον ἀρχιερέας τε, καὶ στεφανουμένους τιμῶν ἐπὶ τοῖς ὅπλων, καὶ τῆς φωνῆς ἆθλα, ἐς τιμὼν Ρώμην, καὶ τὸν συνεῖδεν θρόνον. ἐπιταχθεὶς τοῦτον καὶ τοῖς ἀμφὶ τὸν Διόνυσον τεχνίταις, τὸ τοῦτο ἔθνος ἀγέρωχοι, καὶ λεπτοὶ ἀρχθῆναι, ἐπιτηδειότατος τιμῶν ἀρχὴν ἔδοξε, καὶ κρείττων ἢ λαβεῖν ἀπάντων. ὑὸν τοῦτον ἀπολωλυτήσαντος τῇ Ρώμῃ, οὐδὲν ἧττον, οὐδὲ ἀγχοῦ ἀνεφθέγξατο, ἀλλ', ὦ τέκνον, τελεῖς ἀναπαλέσας, ἔθαψεν. ἀποθνήσκοντι τοῦτον καὶ τιμῶν Ρώμην, ἔρρωσαν μὲν οἱ ἐπιτήδειοι πάντες· βουλὴν τοῦτον ποιουμένων ὑπὲρ τοῦ σώματος εἴτε χρὴ καταθάπτειν αὐτόθι, εἴτε παριχοῦσαντας πορθμοῦτον ἐς τιμῶν Σμύρναν, ἀναβοήσας ὁ Εὐοδιανὸς, οὐ καταλείπω τοῦτον υἱόν, ἔφη, μόνον. ὧδε μὲν δὴ σοφῶς ἐπέσκηψε τῷ παιδὶ συνταφῆναι. ἀκροατὴς δὲ Αἰσχυλέους γνόμενος, παντομιμικῆς ἰδέας ἥψατο, καὶ σχυφνῷ κρατῆρι συγκεράσας, οἷ νᾶμα πόμιον. εἰσὶ τοῦτον οἱ φασὶ καὶ Πολέμωνος ἀκροᾶσθαι αὐτόν.

A

ΡΟΥΦΟΣ.

Ρῦφον ὁ σὺ τῆς Περίνθου σοφιστὴν, μὴ ἀπὸ τῆς οὐσίας, μηδὲ εἰ πολλοὶ ὕπατοι γε σφείνου γένους, μηδὲ εἰ τῆς τῶν πανελληνίων Ἀθηναίοις, εὐκλεῶς ἦρξε· ταυτὶ γὰρ εἰ καὶ πλείω λέγοιτο, οὔπω τῇ σοφίᾳ τοῦ ἀνδρὸς προσβεβλῆσθαι ἄξια· ἀλλ' ἡ γλῶττα δηλούτω αὐτὸν, καὶ ἡ ξύ-

ἴσ. ἢ κῦτ. νεσις, ἣ* τὰς ἐσχηματισμένας μάλιστα B τῶν ὑποθέσεων ἐχρήσατο. τοῦτο ὁ ἰδέαν ταύτην, ἐθαυμάσθη, πρῶτον μὲν χαλεπὴν ἑρμηνεύων. . . . δεῖ γὰρ σὺν τοῖς κῶλα συγκειμένοις τῶν ὑποθέσεων, τοῖς μὲν λεγομένοις, ὠφελίας, τοῖς δὲ σιωπωμένοις κέντρον. ἔπειτα οἶ-

ἴσ. δὲ τ. χ. σύνειμ. μαι . . .* τοῦτο ἑαυτῷ φύσιν.* ἐγκειμένως γὰρ ἤθους, καὶ ἀπαναίσχυντος ἔχων, ὑπεκρίνετο οὗ, κἂν μὴ . . πλουσιώτατος ὁ κῦτ. Ⓦ Ἑλλήσποντον, καὶ Προποντίδα νομίζων· Ⓒ δόξης αὖπω ὀπὶ C τῷ κεκράζειν πολλῆς μὲν ὑπῆρχούσης Ἀθηναίοις, πολλῆς ὁ σὺ Ἰωνίᾳ, καὶ Ἰταλίᾳ, οὐδαμοῦ κατέσπευσεν ἑαυτὸν ἐς ἀπέχθειαν τῆς πόλεως, ἢ ἀνδρὸς, ἀλλὰ

χ. πραότητος* τῷ χρηματίσαι. ἐλέγετο ὁ καὶ γυμναστικῇ κεκραμένην τὸ σῶμα, ἀναλισκομένην ἀεὶ, Ⓒ διαπονῶν αὐτὸ πλησίον τοῖς ἀγωνιζομένοις. D ἀκροατὴς ὁ Ἡρῴδου μὲν, σὺν πᾶσιν, Ἀριστοκλέους ὁ, σὺ μειρακίοις νομένου· καὶ μεγάλων ὑπ' αὐτοῦ ἀξιωθεὶς, ἐλαμπρύνετο τῷ Ἡρῴδῃ μᾶλλον, δεσπότῃ αὐτὸν ἀποκαλῶν, καὶ Ἑλλήνων γλώττης, καὶ λόγων βασιλέα, Ⓒ πολλὰ τοιαῦτα. ἐτηθύτα ὁ οἱ οἶκοι, σὺν καὶ ἑξήκοντα ἔτη γενόμενος, καὶ ἐπὶ πᾶσιν. ὑπὲρ ὧν

RVFVS.

Rufum Sophiſtam Perinthium, non à patrimonio commendabo; neq; ex eo quòd è multorum conſulum genere ortus ſit: neque quòd Athenis totius Græciæ conuentui glorioſiſſimè præfuerit. Hæc enim & ſi plura dicantur, nequaquam tamen cum viri ſapientia conferri debent. Sed lingua eum & prudentia B prodat, qua in figuratis maximè controuerſiis vſus eſt. Hanc certè ob ideã admirationi fuit: primùm quidem, quia difficilia facilè & ſcitè tractabat. nam in cauſis, quæ ſecundum figuram compoſitæ ſunt, & dicendis habenas, & tacendis aculeum dare conuenit: Deinde (vt arbitror) propter eius ingenium. Nam ſedulò quidem & ſine callidítate indolẽ retinens, decenter agebat. In Helleſpõto & Propontide admodũ locupletatus eſt. Et cùm ſibi non parum gloriæ Athenis, in Io- C nia & Italia, ob extemporalem orationem comparaſſet: nuſquam in vllius ciuitatis aut viri cuiuſquam inimicitiam ſe conſtituit, ſed lenitatis indagator fuit. quinetiam exercitatione gymnaſtica corpus corroborare dicebatur, liberaliore victu neceſſario ſemper adhibito, aſſiduóque labore exantlato, pro vt certatoribus vſitatum eſt. A pueritia D Herodis auditor fuerat: ab adoleſcentia Ariſtoclis. Ceterùm maior ei ſplendor acceſſit ab Herode, à quo magnis decoratus muneribus fuerat: vnde illum vocabat herum, & Græcorum linguam, & ſermonum regem, & id genus epithetis appellabat. domi ſuperſtitibus filiis, primo & ſexageſimo ætatis anno vita functus eſt. de quibus ni-

hil aliud laude dignum, nisi quòd illius fuere liberi, dicere habeo.

μέγα οὐδὲν εἰπεῖν ἔχω, πλὴν γε δὴ ὅτι ἀπ' ἐκείνου.

OENOMARCHVS.

Oenomarchus Sophista ex Andro fuit, qui neque admiratione, neque reprehensione dignus est habitus. Eodem verò tempore, quo Adrianus & Chrestus Athenis docuit. Et cùm Asiæ finitimus esset, Ionicam Ideam quæ Ephesi plurimum vigebat; tanquam ocularem morbum, inde contraxit. Quare nonnullis de viro mentientibus, Herodem non audiuisse existimatus est. Etenim in sensa animi exponendi facultate nonnihil, ob eam quam dixi causam, alicubi deprauauit. Sensorum autem intentiones plane Herodeæ sunt, ac mirum in modum suaues. In imaginis certè amatore eum contemplari licet, nisi fortè puerili iudicio esse videor. Ita enim dictum est: O *animata pulchritudo in corpore exanimo! quisnam te Deus effinxit? Quænam Suadela vel Gratia, vel ipse Amor pater venustatis? Quàm omnia tibi re vera cumulatè adsunt. Vultus status, flos coloris; visus aculeus: visus pergratus: genarum vigor. impressa auditus vestigia; est tibi quoque semper in statione sua parata vox. Fortasse etiam aliquid vocas. Sed me non præsente, ô inamabilis & liuide; aquid fidum amantem infidelis; nulla mecum verba feciſti? Proinde hunc maximè semper horrendã omnibus pulchris impreeationem super te instituam, votáque suscipiam vt consenescas.* Hunc aliqui Athenis, nonnulli verò domi mortuum, canitie sparsum, initáque iam senectute: ac facie aggrestiori, & Marci Byzantij more sordidum & squalentem fuisse dicunt.

ΟΙΝΟΜΑΡΧΟΣ.

Οἰνόμαρχος ὁ ἐκ τῆς Ἄνδρου Σοφιστής, καὶ ἐθαυμάζετο μὲν, οὐ μεμπτὸς δὲ ἐφαίνετο. ἐπῆλθε μὲν γὰρ κατὰ τοὺς χρόνους, οὓς Ἀδριανὸς τε, καὶ Χρῆστος Ἀθηναίοις. πρόσοικος δὲ ὢν τῆς Ἀσίας, τὴν Ἰωνικὴν ἰδέαν, οἷόν ὀφθαλμίας ἔσασε, συνδαζομένης μάλιστα τῇ Ἐφέσῳ. ὅθεν ἐδόκει ποιεῖν ἀπήνθρωπα τῆς Ἡρώδου, καταψαυομένους τῆς ἀνδρός. τὰ μὲν γὰρ τῆς ἑρμηνείας σφόδρα ἔοικεν ἐκείνῳ, διὰ τοῦτο, διὰ δὲ τὴν εἰρημένην αἰτίαν. αἱ δὲ ἐπιβολαὶ τῶν νοημάτων, Ἡρῳδικοί τε, καὶ ἀπορρήτως γλυκεῖαι. ἔξεστι δὲ αὐτὸν θεωρεῖν ἐπὶ τῆς τοῦ εἰκόνος ἐρῶντος, εἰ μὴ μειρακιώδης δόξω. εἴρηται δὲ ὧδε. ὦ κάλλος ἔμψυχον ἐν ἀψύχῳ σώματι! τίς δέ σε δαιμόνων ἐδημιούργησε; πειθὼ, ἢ χάρις, ἢ αὐτὸς ἔρως ὁ τῆς καλλους πατήρ. ὡς πάντα σοι παρέστιν ἐν ἀληθείᾳ; προσώπου σάσις· χρόας ἄνθος· βλέμματος κέντρον· μειδίαμα κεχαρισμένον. παρῳδῶν ἄνθος, ἀκοῆς ἴχνος. ἔχεις δὲ καὶ φωνὴν μνήσασαν ἀεί. τάχα τι καὶ καλεῖς. ἀλλ' ἐμοῦ μὴ παρόντος ἀνέρασε, καὶ βάσανε, παρὸν πιστὸν ἐραστὴν ἄπισε, οὐδένος μοι μετέδωκας ῥήματος. τοιγαροῦν πᾶσιν ἀεὶ τοῖς καλοῖς ἀρὰν ἐπὶ σοὶ θήσομαι. βύχομαί σε γηράσαι. τελευτῆσαι δὲ αὐτὸν οἱ μὲν, Ἀθηναίοις, οἱ δὲ οἰκοι, μεσαιπόλιόν τε, καὶ πρόσωπα ἐς γῆρας. χλευάζει δὲ ἀγοραῖον τὸ εἶδος, καὶ κατὰ τὸν Μάρκου τοῦ Βυζαντίου αὐχμόν.

A

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ.

Ἀπολλώνιος δὲ ὁ Ναυκρατίτης, Ἡρακλείδῃ μὲν ἐναντία ἐπῃδεύσατο, τὸν Ἀθήνησι δεόντως καταπεπαιδευμένον. λόγου δὲ ἐπεμελήθη πολιτικοῦ, καὶ οὐ κεκολασμένου, ἢ τοῦ δὲ ἀγωνιζομένου. ἐκβολὴ γὰρ ἄπεστιν αὐτῷ, καὶ πνεῦμα. ὅτι δὲ αὐτῷ κακῶς τὰ ἐρωτικὰ, μήνυσις παῖς ἐξ ἀδίκων γάμων Ρουφῖνος, ὁ ἐπ' αὐτῷ σοφιστεύσας, οὐδὲν γόνιμον, οὐδὲ σὺν καρδίας, ἀλλὰ τῆς σπείνου κομμάτων τε, καὶ νοϊδίων ἐχόμενος. ἐφ' ᾧ καὶ λαβὼν αἰτίαν ἐξ ἀνδρὸς σοφοῦ, Ⓐ νόμοι, ἔφη, διδόασί μοι χρῆσθαι τοῖς πατρῴοις. καὶ ὃς, διδόασι μέν, εἶπεν, ἀλλὰ τοῖς κατὰ νόμους γεγονόσι. καθάπτονται δὲ αὐτοῦ τινες καὶ τοῦ σταλῶναι εἰς Μακεδονίαν μισθωτὴν οἰκίας, οὐδὲ οὗ θεατρίζουσης. ἀλλ' ἀφείσθω τοῦτο. οὐροιμὶ γὰρ ἂν καὶ τοῦ πολυσοφῶν ἐνίους, πολλὰ καὶ ἀνελεύθερα ὑπὲρ χρημάτων θεάσασθαι· οὐ μὲν οὐ τόν γε Ἀπολλώνιον τοῦτον. κοινωνεῖν τε γὰρ θέλοντι τὴν οὐσίαν τοῦ Ἑλληνίων τοῖς δεομένοις, καὶ οὐ βαρὺς ὑπὲρ μισθοῦ ξυμβῶναι. ἐτελεύτα δὲ ἑβδομηκοντούτης Ἀθήνησιν, ἔχων σύμφωνον τὴν ἐξ ἁπάντων Ἀθηναίων εὔνοιαν. Ἀδριανοῦ μὲν οὖν καὶ Χρήστου, τῶν σοφιστῶν, ἀκροατὴς ἐγένετο. ἀμφοῖν δὲ ἀφέστηκεν, ὅσον οἱ μηδὲ ἀκούσαντες. ἐφεώρα δὲ τὰς ὑποθέσεις, ὑποξιὼν μὲν τοῦ κοινοῦ, καιρὸν δὲ πλείω τοῦ ξυμμέτρου.

APOLLONIVS.

Apollonius Naucratites contraria methodo atq; Heraclides instituit, qui Athenis suggestum acceperat. Orationi ciuili & bene castigatæ operam dedit: contentioſæ ac forensi non item. quippe abest ab hac comprehensio & spiritus. Cùm in amoribus solutus & nequã fuisset, ex illegitimis nuptiis Ruffinus ipsi puer natus est: qui cùm sub B patre sophisticam artem didicisset, nihil à patre fœcundum & animosum exhibuit; sed tantùm quædam incisa, & argutè cogitata. in quo cùm à docto viro reprehensus esset: *Leges mihi dant*, inquit, *paternis rebus vti posse.* At ille: *Dant*, inquit, *verùm his qui legitimè nati sunt*. Plerique hominem calumniantur, quòd ad Macedoniã missus esset vt actor C negotiorum domus non ita splendidæ atque fortunatæ. Sed ei talia dimittantur. Nonnullos enim perquàm sapientes inueniremus, qui multa pecuniæ gratia ab ingenuo liberóque homine aliena fecerunt. Nec talem certè Apollonium fuisse dixerimus. Opes namque suas cum Græcis communicauit, qui egestate premebantur: neque grauis vnquam de mercede pacisceudo fuit. Septuagesimo ætatis anno extremum vitæ diem clausit Athenis; sepulchralis ornamenti vice, omnium D Athenienſiũ beneuolentia potitus. Adriani Chrestíque sophistarũ fuit auditor. Sed ab vtroque tantùm abfuit, quantum & illi qui nunquã audiuere. Controuersias quidem inspiciebat, à communi methodo se subducens, sed plus in eo temporis quàm par erat, impendebat.

A

APOLLONIVS ATHENIENSIS.

ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΑΘΗΝΑΙΟΣ.

Apollonius Atheniēsis apud Græcos nomine dignus est habitus, cùm forenses causas rectè egerit, & sine reprehensione declamarit. Iuxta Heraclidem & gentilem suum Athenis docuit. ciuili suggestui talenti pretio præfuit. Et cùm in ciuilibus rebus clarus & insignis esset, maximarum rerum legationes egit: in publicis ministeriis sacris, quæ maxima Atheniēses appellant; Prætura vrbana ei commissa est, & Præfectura* armorum, & vocum ab oraculis* editarum cura, iam ingraueſcente ætate. ceterùm vt ab Heraclide, Logimo, Glauco, huiusce modíque antistibus sacrorum, vocalitate aberat: ita grauitate, magnificentia, ornatúque decoro multis, qui ante fuêre, præstantior est habitus. Cùm ad Seuerum Romanorum imperatorem legatus mitteretur, Heraclidi Sophistæ declamationis certamen indixit, & ambo discessere, hic immunitate, Apollonius verò non paruis muneribus donatus. Porro cùm Heraclides rumorem de Apollonio nequaquam verum effudisset, quòd statim in Libyā profecturus esset, vbi Leptines gerebat imperium, & ex vniuersa terra virtutes contraxerat: & ad Apollonium dixisset, *Iam tempus tibi est, vt sermonem ad Leptinem legas. Imo verò tibi tempus est*, inquit Apollonius, *enimuerò de immunitate scriptus est.* Orationi repagulum ex Adriani idea Apollonius constituit, cuius olim fuerit auditor: verumtamen ad modulatos numeros & κροατὴς ῥυθμῷ Θ· παραλλάπει δὲ ὅμως ἐς ῥυθμοὺς ἐμμέτρους τὲ, καὶ

Vide 1. lib. in Lollianō.

Ὁ ᾗ ὁ Ἀπολλώνι Θ ὁ Ἀθηναῖ Θ, ὀνόμαζος μὴν ἠξιώθη καθ' Ἕλληνας, ὡς ἱκανὸς τὰ δικανικὰ, καὶ τὰ ἀμφὶ μελέτην οὐ μεμπτός. ἐπαίδευσε ᾗ Ἀθήνησι καθ' Ἡρακλείδην τὲ, ἡ τ ὁμώνυμον, τ πολιτικοῦ θέσιν πρεσβεύσας ἐπὶ παλάντῳ. διαπρεπὴς ᾗ ⊂ τὰ πολιτικὰ ἡγούμενος, σύτε πρεσβείαις ὑπὲρ τ μεγίστων ἐπρέσβευσεν, σύτ' ἀρχιερωσύναις, ἃς μεγίστας Ἀθηναῖοι νομίζουσι. πλὴν δ' ἐπώνυμον, ἡ πλὴν τ ὅπλων, ἐπετράπη, ἡ τὰς ἐξ αὐακτόρων φωνὰς, ἅσπερ ἐχρῶντο, Ἡρακλείδου, ἡ Λογίμου, ⊂ Γλαύκου, ἡ τ τοιούτων ἱεροφάντων, εὐφωνίᾳ μὲν ὑποδέων, σεμνότητι ᾗ, ἡ μεγαλοπρεπείᾳ, καὶ κόσμῳ πρὸ πολλοὺς δοκῶν τ ἄνω. πρεσβεύων ᾗ πρὸ Σεβῆρον σὺν Ῥώμῃ τὸν αὐτοκράτορα, ἀπεδύσατο πρὸς Ἡρακλείδην τὸν σοφιστὴν Ⓦ ὑπὲρ μελέτης ἀγῶνα. ⊂ ἀπῆλθεν ὁ μὲν, πλὴν ἀτέλειαν ἀφαιρεθείς. ὁ δὲ Ἀπολλώνιος, δῶρα ἔχων. διαδιδόντος ᾗ τ Ἡρακλείδου λόγον καὶ ἀληθῆ ὑπὲρ τ Ἀπολλωνίου, ὡς αὐτίκα δὴ βαδιουμένου ἐς Λιβύην, ἵνα Λεπτίνης ἦ αὐτοκράτωρ σπεῖ, καὶ τὰς ἐξ ἁπάσης γῆς ἀρετὰς συνῆγε, ⊂ πρὸς αὐτὸν εἰπόντος, ὥρα σοι ἀναγνώσεσθαι Ⓦ πρὸς Λεπτίνην. σοὶ μὲν ἔν, ἦδ' ὁ Ἀπολλώνιος, ⊂ γὰρ δὴ ⊂ ὑπὲρ τ ἀτελείας γέγραπται. βαλβίδα μὲν δὴ τ λόγου ὁ Ἀπολλώνι Θ σὺν τ Ἀδριανοῦ ἰδέας βέβληται, ἅτε δὴ ἡ ἀ-

ἀναπαίοντας. οἷς εἰ φυλάξαιτο, σεμνο-
πρεπὴς τὴν ἀπελίαν δοκεῖ, καὶ βεβη-
κώς. τοῦτο δέ ὅτιν οὐρεῖν καὶ ἐπ' ἄλλων
μὲν ὑποθέσεων, μάλιστα δὲ ἐπὶ τῆς
Καλλίου, ὃ ἀπαγορεύει τοῖς Ἀθηναίοις,
πυρὶ μὴ θάπτειν. ὑψηλὸν ἄρα καὶ ἀν-
θρωπικὸν τὴν δᾷδα. τί βιάζῃς, καὶ κατά-
γας κάτω, καὶ βασανίζῃς τὸ πῦρ; οὐ-
ράνιόν ὅτι. πρὸς τὸ συγγενὲς ἔρχεται.
αἰθέριόν ὅτι. τοῦτο τὸ πῦρ, οὐ καταγα-
νεκροὺς, ἀλλ' ἀνάγα θεούς. ἰὼ Προμηθεῦ
δαδοῦχε, καὶ πυρφόρε, οἷά σου τὸ δῶρον
ὑβρίζεται. νεκροῖς αἰσθήτοις ἀνα-
μίγνυται. ἔρρηξον. βοήθησον. κλέ-
ψον εἰ δυνατὸν κἀκεῖθεν τὸ πῦρ. προ-
θέμην δὲ ταῦτα, οὐ παραιτούμενος
τὴν ἀκολάστων ῥυθμῶν, ἀλλὰ διδά-
σκων ὅπ μηδὲ τοὺς σωφρονεστέροις ῥυθ-
μοὶς ἠγνόει. ἐτελεύτα μὲν οὖν ἀμφὶ
τὰ πέντε καὶ ἑβδομήκοντα ἔτη, πολὺς
ἐν τῷ Ἀθηναίων δήμῳ πνεύσας. ἐτά-
φη δ' ἐν τῷ προαστείῳ τῷ ἐν Ἐλευσῖνι
λεωφόρῳ. ὄνομα τῷ προαστείῳ, ἱερὰ
συκῆ. τὰ δ' Ἐλευσινόθεν ἱερὰ, ὅπῃ ἐς
ἄστυ ἄγωσιν, ἐνταῦθα παύονται.

A repercuſſiones deflexit: quos ſi ſeruaſſet, non mediocri dignitate firmitatéque decorus in enunciando videretur. Quòd in aliis quoque controuerſiis comperire licet, atque ex ea maxime, quæ Callias inſcribitur, in qua Athenienſibus interdicit, ne corpora ſepelienda cremarent. *Excelſam*, inquit, *tolle, mi homo facem. Cur violas, deorſumque deducis & torques ignem? Cæleſtis eſt, ad cœlum ſibi affine pergit, æthereus eſt. Hic igitur ignis non deducere mortuos, ſed reducere deos debet. Io Prometheu, facifer, & ignifer quàm graui donum tuum afficitur iniuria! Mortuis ſenſu carentibus commiſcetur. Succurre; adiuua; indéque ignem, ſi potes, ſubducito.* Hæc verò adieci, non vt immodicos rhythmos excuſarem, ſed vt eum caſtigatos quoque numeros non ignoraſſe oſtenderem. Circiter quintum ac ſeptuageſimum ætatis annum defunctus eſt, cùm multum in Athenienſi populo ſpei & ſpiritus collocaſſet. Sepultus eſt in ſuburbio viæ regiæ quæ ducit ad Eleuſina: cui quidem ſuburbio nomen Sacra ficus eſt. Ceterùm ſacra ex Eleuſine, poſtquam in vrbem introducta ſunt, ibi quoque deſinunt.

ΠΡΟΚΛΟΣ.

Ἀναχράφω δ' καὶ Πρόκλον τὸν Ναυ-
κρατίτην, εἰδὼς δ' ὅτ' ἀνδρα. καὶ γὰρ δὴ
καὶ τῶν ἐμῶν διδασκάλων εἷς ἦν. Πρό-
κλος τοίνυν, ἦν μὲν τὸ καὶ ἀφανὴς
κατ' Αἴγυπτον. ταραττόμενα δ' ἰδὼν τὴν
Ναύκρατιν, καὶ πρὸ τὰ ἤθη πολιτεύον-
τας, τὴν Ἀθηναίων ἡσυχίαν ἠσπάσατο.
καὶ ἐπανέπλευσεν, ἐνταῦθα ἔζη, πολλὰ
μὲν ἀγαθῶν χρήματα, πολλοὺς δ' οἰ-
κέτας, καὶ τὴν ἄλλην κατασκευὴν με-

D Proclum quoque Naucratitem in Sophiſtarum numerum referam, cùm probè hunc nouerim: etenim è præceptoribus meis vnus fuit. Proclus igitur erat Ægyptius, non humili genere natus. Cùm Naucratim ſeditionib. agitatam, & magiſtratus præter inſtituta patria rempublicam gerentes aſpiceret: Athenis quietem amplexatus eſt. Quò cùm nauigaſſet, vitam illic degendam exiſtimauit: eóque magnam

vim opum, famulorum gregem, cæterámque ſupellectilem magnificè exornatam tranſtulit. Floruit, bona ab adoleſcentia fama ſibi comparata: eadémque gloria magis ætate firmata claruit. Inprimis, ob vitæ optionē: deinde propter beneficium, vt arbitror, cuidam Atheniēſi collatum, quod etiam ſpecimen probi viri dederat. Nam cùm in Pyræeum nauigaſſet, quendam ibi natum interrogauit, an certus quidam Athenis honeſtè viueret, & bene rem gereret. hæc autem ſciſcitabatur de hoſpite, quocum iuuenis adhuc, verſatus erat, cùm ad audiēdum Adrianū accederet. Et cùm didiciſſet eſſe & viuere, ſed domo ſua confeſtim deceſſurū, ob decem millia drachmarum quæ fœnore acceperat, oppigneratis ædibus: nondum in vrbem reuerſus, drachmarum decem milia ad eum miſit, his verbis adiunctis, *Domum tuam libera, ne te mœſtum conſpiciam*. Hæc vtique facta non diuitis ſolùm, ſed diuitiis etiā pulchrè vtentis, eſſe ducimus, & valde docti, atque amicitiæ officia accuratè perpendentis. duas in vrbe domos poſſedit; vnam in Piræeo, Eleuſine aliam. ab Ægypto ventitabant ipſi, thus, ebur, vnguentum, papyrus & libri, cetoráque id genus, quæ vænalia ſunt. Hæc cùm diſpenſatoribus venderet, nec pecuniæ cupidus, nec illiberalis, neque plus habendi auidus, neque lucri fœnoríſque ſtudioſus vnquam viſus eſt; ſed ſorte contentus & priſci moris cultor. quinetiam cum filio prodigo in alendis gallis gallinaceis, coturnicibus, catellis & equis, colludendo repuerascere malebat; quàm illum increpare; quod cùm ipſi à pleriſque crimini tribueretur; *Cuius*, inquit;

γαλοπρεπῶς κεκοσμημένῳ. ὃν ἀκούων Ἀθηναίοις καὶ τὸν ἐν μειρακίῳ χρόνον, ἐδοκίμησε. πολλῷ μᾶλλον ἀνὴρ γενόμενος. πρῶτον μέν, ἐπὶ τῇ τοῦ βίου αἱρέσει· ἔπειτα, οἶμαι, καὶ ἐπὶ εὐεργετήματι γενομένῳ μὲν πρὶν σφᾶς Ἀθηναῖον, δήλωσιν ὃ παραχθέντι χρησοῦ ἦθος. ἐς γὰρ τὴν Πειραιᾶ ἐπανελθόντα, ἤρετό τινα τῶν αὐτόθεν, εἰ ὁ δεῖνα καλῶς Ἀθηναίοις ζῇ, καὶ οὗ πρόσθεν. ἤκουσε δὲ ταῦτα ὑπὲρ τοῦ ξένου, ᾧ πρόσφατα συνέμιξεν Ἀθηναίοις νέος ὤν, ὅτε δὴ καὶ Ἀδριανῷ ἐφοίτα. μαθὼν δὲ αὐτὸν εἶναί τε, καὶ ζῶν, ἐκπεσεῖσθαι αὐτίκα τῆς οἰκίας διακηρυττομένης ἐπ' ἀργυρᾶς πρὸς δραχμὰς μυρίας, αἷς ἐπ' αὐτῇ ἐδεδάνιστο, ἔπεμψεν ἀπαιτήσοντα τὰς μισθώσεις, μὴ ἀνελθών πως ἐς τὸ ἄστυ, εἰπὼν ἐλευθέρωσον τὴν οἰκίαν, ἵνα μή σε κατηφῆ ἴδω. ταῦτα μὴ πλουσίου μόνον ἡγώμεθα, ἀλλὰ καὶ πλούτῳ καλῶς χρωμένου, πεπαιδευμένου τε ἱκανῶς, καὶ τὰ φιλικὰ ἀκριβοῦντος. ἐκτήσατο δὲ καὶ οἰκίας δύο μὲν ἄστει, μίαν δὲ ἐν Πειραιεῖ, καὶ ἄλλην Ἐλευσῖνι. ἐφοίτα δὲ αὐτῷ καὶ ἀπ' Αἰγύπτου λιβανωτός, ἐλέφας, μύρον, βύβλος, βιβλία, καὶ πᾶσα ἡ τοιάδε ἀγορά. καὶ ἀποδιδόμενος αὐτὰ τοῖς διαπεμένοις τὰ τοιαῦτα, οὐδαμοῦ φιλοχρήματος ἔδοξεν, οὐδὲ ἀνηβούλητος, οὐδὲ ἐραστὴς τοῦ πλείονος, οὐδὲ ὑπερδιαμαχόμενος, ἢ τόκους, ἀλλ' αὐτὸ ἀγαπῶν τὸ ἀρχαῖον, ὑφ' ἑαυτῷ, φίλοις δὲ ἀλληλουμένοις ξυφλοῦ, φεύγοντος ὀρτύγων, κυνιδίων τε, καὶ ἵππων ξυννεάζων μᾶλλον, ἢ ὑπαλήπτων. καὶ παρὰ τοῖς πολλοῖς ἔχων αἰτίαν ταῦτα, ἔφη,

μεταβαλεῖ τὸ μὴ γερόντων παίζειν, ἢ μὴ ἡλίκων. ἀποθανόντος δὲ αὐτῷ τοῦ παιδὸς σὺν τῆς γυναικὸς, ἐπὶ παλλακὴν ἐγχύσει, διὰ τὸ μὴ γηράσκοντας ὀφθαλμοὺς ἀπάγεσθαι.* ἐπλυτάτην ἢ αὕτη γενομένην, πᾶσαν ἀφιεὶς ἰωΐαν, καὶ ἀγαθὸς ἔδοξε θεράπης ἔ οἴκου. τὰ ἢ τῆς μελέτης πάτρια τῷ ἀνδρὶ τούτῳ, διέκειτο ὧδε. ἑκατὸν δραχμὰς ἅπαξ καταβαλόντι ἐξεῖν ἀκροᾶσθαι τὸν ἀεὶ χρόνον· ἰῶν ἢ αὐτῷ καὶ βιβλίων ἐπὶ τῆς οἰκίας, ὧν μετεῖν τοῖς συλλεγομένοις ἐς τὸ πλήρωμα τῆς ἀκροάσεως, ὡς μηδὲ συρίττοιμεν ἀλλήλοις, μηδὲ σκώπτοιμεν, ἃ σὺν ταῖς τῶν σοφιστῶν σπουδαίαις φιλεῖ γίγνεσθαι. ἀθρόοι ἐσκαλούμεθα, καὶ ἐκαθήμεθα ἐσκληδέντες· οἱ μὲν παῖδες καὶ οἱ παιδαγωγοὶ, μέσοι. τὰ μειράκια δὲ, αὐτοί. τὸ μὲν οὖν διαλεχθῆναι αὐτὸν, σὺν ἀσμένοις εἶχε. ὅτε ἢ ὁρμήσειν ἐς διάλεξιν, ἱππιάζοντί τε ἐῴκει, καὶ γοργιάζοντι. ἡ μελέτη ἢ τ θεραπείας, ἐσεκεκλείτο θρεομένη. τὸ δὲ μνημονικὸν, σύνεσκον τοσούτους ἤδη γηράσκων, ὃ ὑπὲρ τὸν Σιμωνίδην ἐρρώσθη, καὶ ἠμελέτα μὲν κατὰ φύσιν. Ἀδριανοὶ δὲ ἦσαν αἱ ἐπιβολαὶ τῶν νοημάτων.

A *ad bonam frugem se conuertet cum senibus, quàm cum coæuis ludendo.* Defuncto ex vxore filio, pellicem in consuetudinem suam admisit, quòd senescentes iam oculi contraherentur: verùm cùm huic quæ effœminatissima erat, omnes permisisset habenas, non bonus & frugi rei familiaris custos habitus est. Institutum declamationis huic viro peculiare, ita se habuit. Ei qui centum drachmas semel soluisset, semper audire licebat. Erat etiam Bibliotheca domi, quæ colligentibus patebat, ad auscultationis supplementum: ne vel inuicem exsibilaremus, vel cauillaremur, quæ in Sophistarũ scholis fieri solent. frequẽtes accersebamur, & accersiti sedebamus. pueri quidẽ, eorúmq; rectores medij; ex altera verò parte adolescentes ipsi. Ceterum perrarò vsueniebat, vt ipse differeret; sed quãdo ad dissertationem se conferebat, Hippiam & Gorgiam æmulanti similis erat. pridiana verò declamatio neglecta, in circulum ducebatur. Memoriæ vi etiam ad nonagesimum annum consenescens Simonidem superauit. Naturæ congruenter enunciabat; & Adrianéis cõformes sensorũ animi illationes habuit.

* ἐπλυτάτην ἢ αὐτῇ

ΦΟΙΝΙΞ.

Φοίνιξ ἢ ὁ Θεσσαλὸς, οὐδὲ θαυμάσαι ἄξιος, οὐδὲ αὖ διαβαλεῖν πάντα. ἰῶ μὲν γὰρ τ Φιλάγρου πεφοιτηκότων. γνῶναι ἢ ἀμείνων, ἢ ἑρμηνεῦσαι. τάξιν τε γὰρ τοῦ νοηθέντος εἶχε, καὶ οὐδὲν ἔξω καιροῦ ἐνοεῖτο. ἡ ἢ ἑρμηνεία διεσπάσθαι τε ἐδόκει, καὶ ῥυθμοῦ ἀφέσθαι. ἐδό-

PHOENIX.

Phœnix Thessalus nec dignus est qui in admirationem veniat, neque verò qui in omnibus damnetur. Ex Philagri condiscipulis vnus fuit, ad sentiendum quàm eloquendũ multo melior. lucidum enim ordinem habebant sententiæ: ac nihil absre & intempestiuè animo agitabat. verùm dissoluta videbatur eius eloquutio, numerísq; destituta. ceteroB C D

quin accommodatior incipientibus iuuenibus, quàm aliquem iam habitum adeptis ẽsse videbatur. etenim nuda ab eo negocia exponebantur, neque exornabantur oratione. Septuagenarius Athenis extinctus, non humili sepulchro donatus est: si quidem à dextra Academiæ descensus, iuxta viam ante equitum monumenta* sepultus est.

A κει δὲ ἐπιτηδόταΤος γεγονέναι τοῖς ἐρχομένοις τῶν νέων, ἢ τοῖς ἔξιν τινὰ ἤδη κεκτημένοις. τὰ γὰρ πράγματα γυμνὰ ἐξέκειΤο, κὴ ἐ προσήπτετο αὐτὰ ἡ λέξις. ἑβδομηκονΤούτης ὢ ἀπο-θανὼν, Αθηναίοις ἐτάφη, κὴ ἀφανῶς· κεῖται γὰρ πρὸ τῆς* κὴ τῶν πολεμίων, κὴ δεξιᾷ τ Ακαδημίας καθόδου.

ἴσ. τῆς τῶν ἱππέων παρῆς, ἐ.

DAMIANVS.

ΔΑΜΙΑΝΟΣ.

Me ad Damianum ducit sermo, virum profecto eloquentissimũ, Epheso oriundum. Vnde Soteri, Sosi, Nicandri, Phædri, Cyri & Phylaces eximantur. nam Græcorum ludi hi potius appellãdi sunt, quàm Sophistæ memorãdi. Damiano igitur facundissima fuit etiam vetus prosapia, & qui ab eo profluxere, dignissimi approbatissimíque in Epheso sunt habiti. quinetiam in Senatum omnes allecti sunt: cùm optima existimatione & nummorum contemptu admirabiles viderentur. Ipse quoque multis diuitiis, & magnifico apparatu pollens, omnib. Ephesiorũ egenis benignè subuenit; ac Rempublicã plurimùm adiuuit, dum pecunias largitus est; & è publicis operib. collapsa restaurauit. Epheso quoq; templum connexit, quò descensum viam per Magnesiã deduxit, viámque strauit; vbi porticus est in stadij longitudinem tota ex lapide confecta. Huius structura propositũ fuit, vt templi ministros, si quandoque plueret, discedere non cogerẽtur. Opus multa impensa cõfectum, à nomine vxoris suæ conscripsit. In templo cœnationem ædificauit, quæ magnitudine ceteras simul ab aliis exstructas exsuperat,

B Αλλ με ὁ λόγος ἐπ' ἄνδρα ἐλλογιμώΤαΤον Δαμιανὸν, τὸν κὴ τ Εφέσου. ὅθεν ἐξηρήθων Σωτῆροί τ, ☾ Σῶσοι, ☾ Νίκανδροι, κὴ Φαῖδροι, Κῦροί τε, καὶ Φύλακες. ἀνδρμαΤα γὰρ τ Ελλήνων οὗΤοι μᾶλλον προσρηθεῖεν ἄν, ἢ σοφισαὶ λόγου ἄξιοι. Δαμιανῷ Τοίνυν ἐλλογιμώΤαΤον μὲν κὴ τὸ ἄνω γένος, ☾ πλείσου ἄξιοι τῇ Εφέσῳ. δόξοκιμώΤαΤοι ὄ, κὴ οἱ ἀπ' αὐΤ φυΤες. συγκλήΤου γὰρ βουλῆς ἀξιουῦΤαι πάντες, ἐπ' εὐδοξίᾳ θαυμαζόμενοι, κὴ ὑπεροψίᾳ χρημάΤων. αὐΤὸς Ε πλούΤῳ ποικίλῳ, κὴ πολυπρεπεῖ καΤεσκευασμένος, ἐπήρκει μὲν ☾ Τοῖς δεομένοις Τ Εφεσίων, πλεῖσα ὄ ὠφέλει τὸ κοινὸν, χρήμαΤά Τε ἐπιδιδοὺς, ☾ τὰ ὑποδεδωκόΤα τῶν δημοσίων ἔργων διακΤώμενος. συνῆψε ὄ κὴ τὸ ἱερὸν τῇ Εφέσῳ, καΤαΤείνας ἐς αὐΤὸ* πλεὼ διὰ τῶν μαγνήΤικῶν κάθοδον. ἔσΤη ὄ αὐΤῇ σοὰ ἐπὶ σταδίου λίθου πᾶσα. νοις ὄ τῦ οἰκοδομήμαΤος, μὴ ἀπεῖναι Τ ἱερῦ Τοῦ θεραπεύονΤας ὁπόΤ ὕοι. ΤῦΤο μὲν δὴ τοῦργον ἀπὸ πολλῶν χρημάΤων ἀποτελεσθὲν, ἐπέγραψεν ἀπὸ τ ἑαυΤ γυναικός. τὸ δὲ σὺν τῷ ἱερῷ ἑσΤιατήριον, αὐΤὸς ἀνέθηκε, μεγέθη Τε ὑΤαρὰς ὑπὲρ παύθ' ὁμᾶ τὰ ἐπ' ἑτέροις,

κὴ λόγου κρείττω θεῖναι λαλῶν κόσμον. ὠρᾴϊσαι γὰρ Φρυγίῳ λίθῳ, οἷος οὔπω ἐτμήθη. πλούτῳ δὲ χρῆσθαι καλῶς ἐκ μειρακίου ἤρξατο. Ἀκούσειδου γὰρ δή, τοῦ Ἀδριανοῦ, *καπιληφότοιν, τὸν μὲν, τὸν δὲ Σμύρναν, τὸν δὲ πρὸς Ἐφέσου, ἠκροάσατο ἀμφοῖν ἐπὶ μυρίαις, εἰπών, πολλῷ ἥδιον ἐς τοιαῦτα δαπανᾶν παιδικὰ, ἢ ἐς καλοὺς τε, καὶ καλὰς, ὥσπερ οἱ πολλοί. κὴ ὁπόσα ὑπὲρ ἀνδρῶν τούτων ἀναγέγραφα, Δαμιάνου μαθὼν εἴρηκα, *ὧν τ' ἀμφοῖν εἰδότος. πλέστου δὲ ἐπιδεῖξιν τῷ ἀνδρὶ τούτῳ κἀκεῖνα εἶχε. πρῶτον μὲν ἡ γῆ πᾶσα, ὁπόσην ἐκέκτητο, ἐκπεφυτευμένη δένδρεσι καρπίμοις τε, κὴ βυσσίοις. ἐν δὲ τοῖς ἐπὶ θαλάττῃ, κὴ νῆσοι χλοποίητοι, κὴ λιμένων περιχώσεις, βεβαιοῦσαι τοὺς ὅρμους, καταιρούσας τε, κὴ ἀφιείσας ὁλκάσιν. οἰκίαι τε ἐν προαστείοις, αἱ μὲν, κατεσκευασμέναι τὸ ἐν ἄστει ζῆθον, αἱ δὲ, *ἀνδρώδεις. ἔπειτα *αὖ ἀνδρὸς τὸ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἦθος, οὐ παῦ ἀσπαζομένου κέρδος, οὐδὲ ἐπαινοῦντος τὸ δῶρον ἅπαντος λαμβάνειν, ἀλλ' οἷς αἰδοῖος ἀπορουῦσι, πρῶτα τούτοις τὸν ἑαυτοῦ φωνὸν διδόντος. παραπλήσιος δὲ ὢν καὶ τοῖς σοφιστικοῖς τοὺς λόγους. οἷς γὰρ αἰδοῖος ἀπορουῦσι δῶρον ἐπανερωτᾶν, καὶ ἔθνων ἥκοντας, ἢ φίλοις τούτοις ὢν μισθὸν τῆς ἀκροάσεως, μὴ λάθοιεν δαπανώμενοι. ὢν δὲ δικανικοῦ μὲν, σοφιστικώτερος, σοφιστικοῦ δὲ, δικανικώτερος. προϊὼν δ' ἐς γῆρας, μᾶθηκεν ἀμφω ταῖς ἀσυδαῖς, τὸ σῶμα καταλυθεὶς μᾶλλον, ἢ τὸν γνώμονα. τοῖς γοῦν κτὶ κλέος αὐτῷ φοιτῶσιν ἐς τὸν Ἐφεσον. προέχων ἑαυτὸν,

ineffabilíque ornatu circumduxit. Phrygio lapide ita exornauit, vt ne alibi quidem, quid tale ſpectetur. Ab adoleſcentia diuitiis honeſtè vti cœpit. Cùm Ariſtides & Adrianus, alter Smyrnam, Epheſum alter reliquiſſet, ambos exhibita innumera mercede audiuit, dicens, Multo ſuauius eſſe ad has delicias, quàm in pulchros & pulchras, vt plerique faciunt, pecunias erogare. Quæcunque verò de his viris deſcripſi, à Damiano edoctus retuli. qui vtrumque probè nouerat. Porrò hæc diuitiarum oſtentationem viro præſtiterũt: in primis, omnis terra quæ ab ipſo poſſidebatur, fructiferis opacíſque arboribus conſita fuit. In iis autem quæ ad mare vergebãt, inſulæ induſtria ſtructæ; ac portuum præaggeſtiones ad firmandas ſtationes, ſoluentibus è littore, & appellentibus onerariis: itémque prædia in ſuburbiis quædam ad vrbanorum modum exſtructa; aliæ arboribus circumſita. Deinde viri huius indoles fuit, vt non omne lucrũ in foro diligeret, ac ne laudabile quidem reputaret ab omnibus accipere, ſed quos intelligebat egenos, his vocem ſuam gratis exhibebat. perinde quoque ſe præſtabat in Sophiſticarum diſſertationum ratione. Quos enim pauperes, & ab vltimis vſque gentibus profectos eſſe ſenſerat, iis auſcultationis mercedem dimiſit, ne pecuniis deſtituti laterent. Fuit autẽ vt in iudiciali genere magis ſophiſticus, ſic in ſophiſtico magis iudicialis: at procedens in ſenectutem, ſtudia vtraque deſeruit, corpore magis quàm mente ſolutus. Quamobrem quicunque ipſius gloria moti Epheſum ad eum venerant, his profectò ſe totum ex-

hibuit, ac mihi quoque primum, secundum & tertium congressum attribuit. Tum hominem vidit Sophocleo equo persimilem:

Ætate nam tardus videbatur graui,
Certamine at cepit vigorem in serio.

Annum nactus septuagesimum, domi moritur, & in quodam suo suburbano, vbi plurimùm vixerat, sepultus est.

A ἀνέθηκε κἀμοί ἵνα σὺν οἰκοισίαν πρώτην τε, & δευτέραν, καὶ τείτην. & εἶδον ἄνδρα φρᾶπλήσι@ τῷ Σοφοκλείῳ ἵππῳ. Νωθὴς γὰρ ὑφ' ἡλικίας δοκῶν, νεάζουσαν ὁρμὴν ἐν ταῖς ἀσουδαῖς ἀνεκτᾶτο. ἐτελεύτα δὲ οἴκοι, ἔτη βιοὺς ἑβδομήκοντα. & ἐτάφη ἐν προαστείῳ πνὶ τ ἑαυτ, ᾧ μάλιστα ἐνεβίωσεν.

ANTIPATER.

B

Antipatro Sophistæ Hierapolis patria fuit: ea verò vrbs in iis recensenda est, quæ in Asia florebant. Zeuxidemus verò pater, ex clarissimis illius ciuibus erat. Adriani & Pollucis disciplinæ traditus, à Polluce magis compositus expolitúsque est, vt sententiarum impetum, eloquutionis modulis resolueret. Zenonem etiam Athenien-sem audiuit, à quo genus accuratum in arte dicendi edidicit: & C quamuis extemporali facultate valeret, lucubrationes tamen nequaquam aspernatus est. Nam Olympiacas quoq; & Panathenaïcas nobis recitauit orationes; & ad historiam Seueri imperatoris gesta sumpsit; à quo imperatoriis epistolis præfectus, splendidum in eis quiddam exhibuit. atenim multos ego hoc viro melius & declamasse & conscripsisse censuerim, sed in epistolis exarandas præstantiorem fuisse neminem: quippe cum velut insignis Tragœdiæ actor, qui pulcrè Dramatis argumentum nouit; hic etiã in literis regia persona dignissima enunciaret. Dicta enim luciditatem & sententiæ magnitudinem habebant, & è re nata expositionem, & cum voluptate solutam inconnexitatem, quæ maximè epistolarum virtus.

ΑΝΤΙΠΑΤΡΟΣ.

Ἀντιπάτρῳ ὃ τῷ Σοφιςῇ, πατρὶς μὲν ἦν Ἱεράπολις, καταλεκτέα δ' αὐτὴ ταῖς κ' τὴν Ἀσίαν δ' φερανθέσαις· πατὴρ δ', Ζευξίδημος, τ ἐπιφανεστάτων ἐκείνη. Ἀδριανῷ μὲν, & Πολυδεύκει φοιτήσας, ἀπὸ τ Πολυδεύκους μᾶλλον ἥρμοσαι, τὰς ὁρμὰς τῶν νοημάτων ἐκλύων τοῖς τ ἑρμηνείας ῥυθμοῖς. ἀκροασάμενος δ' & Ζηνώνος τ Ἀθηναίου, τὸ φρεὶ τ τέχνην ἀκριβὲς ἐκεῖνο ἔμαθεν. αὐτοχέδιος δ' ὢν, οὐδὲ φροντισμάτων ἠμέλει, ἀλλ' Ὀλυμπιακοὺς τ ἡμῖν διῆλθε, καὶ Παναθηναϊκοὺς· καὶ ἐς ἱστορίαν ἔλαβε τὰ Σεβήρου τ βασιλέως ἔργα. ἐφ' οὗ μάλιστα ταῖς βασιλείοις ἐπιστολαῖς ἐπιταχθεὶς, λαμπρόν τι ἐν αὐταῖς ἤνεγκεν. ἐμοὶ μὲν γὰρ δὴ ἀποφαίνω, μηδεπώποτε μὲν, καὶ συγγράψαι τ αὐτοῦ τούτου πολλοὺς D βέλτιον, ἐπιστεῖλαι δ' μηδένα ἄμεινον· καὶ ὥσπερ τραγῳδίας λαμπρὸν ὑποκειτὸν τ δράματος δεῖ ξυνιέντα, ἐπάξια τ βασιλείου προσώπου φθέγξασθαι. σαφῆ δὲ τὰ λεγόμενα εἶχε, καὶ γνώμης μέγεθος, & τὴν ἑρμηνείαν ἐκ τῶν φρόντων, καὶ ξὺν ἡδονῇ τὸ ἀξιόλογον, ὃ δὴ μάλιστα ἐπι-

σολιὺ λαμπρώτ. ὑπάτοις ὃ ἐπ ἐφε- A lam illuſtrant. Inter principes viros
φείς, ἦρξε μὲν τ τῶν Βιθυνῶν ἐθνους· Bithynorum nationi præfuit. Sed
δόξας ὃ ἑτοιμότερον χρῆσθαι τῷ ξίφει, τ cùm promptius vti gladio viſus eſ-
ἀρχὴν ἀπέθετο. βίῳ μὲν δὴ ὀκτὼ, καὶ ſet, magiſtratu abdicatus eſt. An-
ἑξήκοντα ἔτη τῷ Ἀντιπάτρῳ ἐκτήσατο, καὶ nos octo & ſexaginta vixit Anti-
ἐτάφη οἴκοι. λέγεται δ ἀποθανεῖν κα- pater, ac domi ſepultus eſt. Abſti-
κρίᾳ μᾶλλον, ἢ νόσῳ. διδάσκαλος τ τῶν nentia verò, & inedia magis quàm
Σεβήρου παίδων νομίσθη· καὶ θεῶν δι- ægritudine mortuus eſſe dicitur.
δάσκαλον σκάλοσμεν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐ- Seueri filiorum præceptor eſt exi-
παίνοις τ ἀκροάσεως. ἀποθανόντος δ τ ſtimatus: vnde in Auditorij laudi-
νεωτέρου σφῶν ἐπ' αἰτίᾳ, ὡς τὸν ἀδελ- bus, eum Deorum doctorem ap-
φῶν ἐπιβουλεύοι, γράφει πρὸς τ πρε- pellabamus. cùm autem iunior ex
σβύτερον ἐπιστολὴν, μονῳδίαν ἐπέχου- his interemptus eſſet, obiecto cri- B
σαν, καὶ θρηνῶν, ὡς εἷς μὲν αὐτῷ ὀφ- mine, quòd fratribus inſidias ſtrue-
θαλμὸς ἐκ δυοῖν, χεὶρ δ μία· καὶ οὓς ret; ad maiorem natu epiſtolam
ἐπαίδευσεν ὅπλα ὑπὲρ ἀλλήλων αἴρε- ſcripſit, lugubrem ſermonem & la-
σθαι, τούτους ἀκμῇ καθ' ἀλλήλων ἠρμέ- menta continentem; eo quòd ex
νους, ὑφ' ὧν προξενηθῆναι τ βασιλέα duobus vnus ſibi oculus, vnáque
μὴ ἀπιστῶμεν. καὶ γὰρ αὖ ἂν ἰδιώτην manus ſupereſſet: & quos edocue-
ταῦτα πρᾶξαι, βουλόμενόν γε τὸ rat arma pro ſe inuicem ferre, hos
δοκεῖν ἐπιβεβουλεῦσθαι μὴ ἀπιστεῖσθαι. C audiret in mutuam perniciem eſſe
congreſſos. Quare irritatum fuiſſe
imperatorem facilè credimus: ſed-
enim hæc priuatum quoque irrita-
rent, ſi quidem videri vellet inſi-
dias paratas fuiſſe, non dubitari.

ΕΡΜΟΚΡΑΤΗΣ.

HERMOCRATES.

Γολιὺ σὺν σοφιστῶν κύκλῳ ὁ Ἑρμο- In Sophiſtarum corona multus
κράτης ὁ Φωκαεὺς ἄδεται, φύσεως Hermocrates Phocenſis prædicatur.
ἰσχὺν δηλώσας πρὸ πάντας, οἷς ἐρ- Quippe qui præter omnes quos cõ-
μιλλᾶτο. οὐδενὶ γὰρ θαυμασίῳ σοφι- memoraui, naturæ & ingenij vim o-
στῇ συγγενόμενος, ἀλλὰ Ῥουφίνου τοῦ ſtendit. Nullius namq; Sophiſtæ mi-
Σμυρναίου ἀκηκοὼς, τὰ σοφιστικὰ τολ- rabilis conſortio vſus, ſed Smyrnæo
μῆσαι μᾶλλον, ἢ κατορθῶσαι, ἑρμη- tantùm Rufino audito, qui ſophi- D
νεῦσαι ποικιλώτατα Ἑλλήνων καὶ ἔγνω, ſtica profiteri magis auſus eſt, quàm
καὶ ἔταξεν. οὐ τὰς μὲν, τῶν ὑποθέσεων, in iis rectè ſe geſſerit: elegantiſſimè
τὰς δ' οὐχὶ, ἅπαξ ἅπασας τὰς μελε- inter Græcos eloqui ſciuit, & inſti-
τωμένας· καὶ γὰρ δὴ καὶ τὰς ἐσπουδασμέ- tuit: ac non has duntaxat cauſas,
νας οὐ διέθετο, ἀμφιβολίας τε πλεί- illas verò minimè, ſed planè om-
στας ἐπινοήσας, καὶ τὸ σημαινόμενον ἐγ- nes tam ad declamandum compa-
καταμίξας τῷ ἀφημένῳ. πάππος μὲν δὴ αὐτῷ ἐγένετο Ἄτταλος, ὁ Γολέ-

monis

monis filius. Rusinianus verò pater, vir summus, pater eius fuit; qui Callisto filiam duxerat in vxorem. Patre mortuo, Hermocrati tantum cum matre dissidium est exortum, támque irreconciliabile odium, vt Callisto nullam super ipso filio qui in adolescentia obierat lachrymulam fuderit: tametsi vel infestissimis quibusque huius ætatis casus commiseratione digni videantur. Hoc porrò ab iis qui ita nudè rem audiuerint, adolescentis vitio potius attribueretur, si nihil mater ipsa commisisset. verùm causam expendenti, quòd alieno à matre animo fuisset, quia illa serui amore tenebatur: iuuenis legibus obtemperare videri posset, quæ ob eiusmodi crimina etiam occidere concedunt. Mater verò digna quam externi quoque prosequantur odio, propterea quòd & seipsam & filium dedecorarat. Ceterùm etiamsi Hermocrates hoc liberetur crimine, non hunc tamen reatum effugiet: sedenim paternam domum opulentam, sibi traditam, non in alendis equis & functionibus publicis, vnde fas est nomen sibi comparare, sed ad crapulam profudit, & sodales qui scribendæ Comœdiæ argumentum suggererent, vt vsuuenit iis qui Calliæ quandoque Hipponici filio adulabãtur. Antipater cùm imperatori ab epistolis electus esset, cuperétq; suam gnatam admodum deformem Hermocrati collocare: hic ad illius prosperitatem non statim transiliit: sed cùm nuptiarum internuncia, ad Antipatri potentiam qua eo tempore pollebat, ipsum excitaret: *Nunquam* (inquit Hermocrates) *amplæ dotis & soceri fastui inseruiam*. Et cùm ipsum cognati

Leges de amore impud.

μωνος τῦ Σοφιστοῦ παῖς. πατὴρ δὲ, Ρυσινιανὸς ὁ σὺ Φωκέων, ἀνὴρ ὕπατος, Καλλισῶ γήμας τὴν Ἀπάλου. τελευτήσαντος ὃ αὐτῷ τῦ παιδὸς, ἐς διαφορὰν κατέστη πρὸς τὴν ἑαυτῦ μητέρα, ὥστε τὸ ἀποθανὸν, ὡς μηδὲ δάκρυον ἐπ' αὐτῷ τὴν Καλλισῶ ἀφεῖναι σὺν μειρακίῳ ἀποθανόντι, ὅτε δὴ καὶ τοῖς πολεμιωτάτοις ἐλεεινὰ τὰ τῆλικίας φαίνεται. Σ τῦτο οὕτως μὲν ἀκούσαντι, κακία τὸ μειρακίου προσκεῖσθαι μᾶλλον, εἰ μηδὲ μήτηρ ἐπ' αὐτῷ τι ἐπαθε· λογιζομένῳ δὲ τὴν αἰτίαν, καὶ ὅτι τὴν μητέρα ἀπέστερξεν ὑπὸ δούλου ἔρωτι, ὁ μὲν συμβαίνων τοῖς νόμοις φαίνοιτο δ' ἄν, οἳ δεδώκασι καὶ ὑπὲρ τοιαύτης αἰτίας, καὶ ἀποκτείνειν. ἡ δὲ, ἀξία μισεῖσθαι καὶ τοῖς μὴ προσήκουσιν, ὑπὲρ ὧν ἑαυτὴν, καὶ τὸν υἱὸν ἤσχυνεν. ὥσπερ δὲ τούτῳ ὁ Ερμοκράτης διαφεύγει τὴν αἰτίαν· οὕτως ἐκείνῳ καὶ ἂν διαφύγοι. τὸν γὰρ πατρῷον οἶκον βαθεῖ αὐτῷ παραδοθέντα, κατεδαπάνησεν καὶ ἐς ἱπποσοφίας, οὐδὲ ἐς λῃτουργίας, ἀφ' ὧν καὶ ὄνομά ἐστιν ἀρᾶσθαι, ἀλλ' ἐς ἄκρατον, καὶ ἑταίρους, οἵους παρασχεῖν καὶ κωμῳδίᾳ λόγον, οἳ πρέσβυν Καλλίαν ποτὲ Ἱππονίκου κολακεύσαντες. Ἀντιπάτρου δὲ πρεσβυτάτου ἐς τὰς βασιλείους ἐπιστολὰς ἤδη, ἀναζομένου τε ἁρμόσαι τῷ ἑαυτῦ θυγατέρα πονήρως ἐχούσαν τὴν εἶδος, καὶ ἐπήδησε πρὸς τὴν ἐκείνου βασιλείαν, ἀλλὰ καὶ τῆς πρεσβείας ἀναγούσης ἐς τὴν τῦ Ἀντιπάτρου ἰσχύν, εἰ εἶχε τότε, καὶ ἂν ποτε ἔφη δεῦρο* πρεσβικὴ μακρᾷ, Σ πενθερᾷ τύφῳ. ὠθέντων δ' αὐτὸν τῆς

* Io. δευρὶ σπεύσας.

συιζευῶν ἐς τὸν γάμον, Διὸς Κόρινθον ἡγουμένων τ Ἀντίπατρον, οὐ πρότερον εἶρξεν, ἢ Σεβῆρον αὐτοκράτορα μεταπέμψαντα αὐτὸν ἐς τὴν ἑῴαν, δοῦναί οἱ τὴν κόρην. ὅτε δὴ καὶ ἐπιτηδείων ἑρμοκράτης τινὸς αὐτὸν, ὁπότε ἄγοι τὰ ἀνακαλυπτήρια, ἀσφαλίζοιτο. ὁ Ἑρμοκράτης, ἐγκαλυπτήρια μὲν οὖν, ἔφη, τοιαύτην λαμβάνων. καὶ διέλυσε μετ' οὐ πολὺ τ γάμον, ὁρᾶν οὔτε ἰδεῖν ἡδεῖαν, οὔτε ἐπιτηδείαν τὸ ἦθος. καὶ ἀκροατὴς ὢν τ Ἑρμοκράτους ὁ αὐτοκράτωρ ἡδόμενος, ἠγάσθη αὐτῷ ἴσα τῷ πάππῳ· δωρεὰς τ αἰτεῖν ἀνεῖκε. καὶ Ἑρμοκράτης στεφάνους μὲν, ἔφη, καὶ ἀτελείας, καὶ σιτήσεις, καὶ πορφύραν, καὶ τὸ ἱερᾶσθαι, ὁ πάππος ἡμῖν τοῖς ἀπ' αὐτοῦ προέδωκε. καὶ τί ἂν αἰτοίμην παρὰ σοῦ σήμερον, ἃ ἐκ τοσούτου ἔχω; ἐπεὶ δέ μοι προσεταγμένον ἐστὶ καὶ τ Πέργαμον Ἀσκληπιῷ πέρδικα σιτεῖσαι λιβανώτῳ θυμιώμενον· τὸ δ' ὄρνεον τοῦτο τί ἀσαφὲς καθ' ἡμᾶς νοῦν, ὡς ψαῖσον, καὶ δάφνης φύλλα τοῖς θεοῖς θυμιᾶσαι, δέομαι λιβανωτοῦ πλάντων πεντήκοντα, ἵνα θεραπεύοιμι μὲν τοὺς θεούς, θεραπεύοιμαι δ' αὐτός. ἔδωκε δὲ τ λιβανωτὸν σοὶ ἐπαινῶ ὁ αὐτοκράτωρ, ἐρυθριᾶν εἰπών, ὅτι μικρὰ ἠτήθη. ξυνελάμβανε τῷ Ἑρμοκράτει τ ἐπιδείξεων, πρῶτον μὲν τὸ τ πάππου κλέος. ἡ γὰρ φύσις ἡ ἀνθρωπεία, τὰς ὠφελίας ἀσπάζεται μᾶλλον, ἐκ πατέρων ἐς παῖδας διαδοθείσας. ὅθεν δὴ καὶ ὁ μὲν δεύτερος Ὀλυμπονίκης, ὁ δὲ ἐξ Ὀλυμπονικῶν οἶκος, γυναικόκρατος δὴ τραπέζης, ὁ μὴ ἀσκήσας. ἡδίους τε τοὺς ἐπιτηδεύσεων, αἱ πατέρων τε, καὶ πρό-

A ad has nuptias impellerent, quia Iouis Corinthum Antipatrum esse reputabant, non ante id in animum eius induxerunt, quàm Seuerus imperator eo ad orientem accersito puellam ducendã tradidisset. Tunc socio quodam interrogante, quando repotia ad velum deponendum celebraret, vrbanissimè quidẽ Hermocrates, *Nuptialia*, inquit, *ad obnubendum eam quam duxi celebrabo*. Et paulò pòst diuortium fecit, cùm B vxorem neque aspectu gratam, neque moribus accommodatã intueretur. Hermocratis auditor factus imperator, eum pariter atque eius auum, admiratus est. ac petendorum munerum ei fecit optionem. Ac Hermocrates: *Coronas* (inquit) *immunitatem, victum è publico, prætextam & Pontificatum, auus nobis suis posteris reliquit. Quid igitur hodie à te peterem, quæ relicta hereditario iure habeo? Quoniam verò mihi ab Æsculapio Pergameno imperatum est, vt perdicem suffitã opimo thure alam: hoc autem arôma ita iam nobis rarum est, vt & lauri folius ex farina, vino oleóq; subacta Dijs omnino adoleamus: Thure talentorum quinquaginta mihi opus est, imperator, vti Deos colere possim, & vti etiam ipse colar.* Dedit cum laude thus, imperator, aiens se erubescere, quòd parua petierit. Adiuuit Hermocratem in speciminibus, in primis aui sui gloria. Humanum enim D ingenium virtutes potius à parentibus in filios traductas amplectitur. Quare victor Olympicus glorioſior est, ex victorum Olympicorum domo. Et generosior quoque miles, qui non ex imbellibus ortus est. Suauiora autem studia illa sunt, quæ à parentibus & ma-

ioribus insunt: meliores quoque artes, quæ hereditario iure comparantur. Profuit etiam ipsi formæ dignitas. Etenim gratiarum alumnus erat, & statuæ decus præ se ferebat, vt puberes solent. audacia porrò adolescenris qua in cœtu hominum loquebatur, in multitudine, stuporem multis afferebat. Homines enim eos admirantur, qui res magnas sine anxietate, animíque consternatione adoriuntur. Aliquid etiã lenis facundia & linguæ plausus attulit, & quòd momento temporis causas perspiceret, & lecta quidẽ ac dicta, ad senioris potius quàm iunioris captum, intelligeret & exponeret. Hermocratis declamationes octo duntaxat vel decẽ. Oratio non longa quam in Phocæa Panio crateri dixit. Equidẽ asseruerim adolescentis huius linguã superaturum neminem fuisse nisi fatorũ inuidia ad virilem ætatẽ peruenire prohibitus esset. Octauo & vigesimo ætatis anno (secundum quosdam) extinctus est. Plerique verò quinto ac vigesimo diem obiisse dicunt, cúmq; paternũ solum & monimentum excepit.

γόνων οἴκου· ⸂τέχναι βῆποις, αἱ κληρονομούμεναι. ξυνελάμβανε ⸃ αὐτῷ καὶ ἡ ὥρα ἡ περὶ τῷ εἰδει. καὶ γὰρ ἐπήχαεις, καὶ ἀγαλματίας, οἷα ἔφηβοι. καὶ τὸ θάρσος ⸂τὸ ⸃ μειρακίῳ τὸ ⸂ἐν ⸃ τοῖς πλήθεσιν, ⸂ἐκπληξιν ⸃ ἐς ⸂τοὺς ⸃ πολλοὺς ἔφερεν, ὡς ⸂ἐκπλήττον ⸃ αὐθέφοι ⸂τοὺς ⸃ τὰ μεγάλα μὴ ξὺν ἀγωνίᾳ περάποντας. ἐδίδου τι καὶ ἡ εὔροια, ⸂καὶ ὁ ⸃ Γλαύκης κρότος, καὶ τὸ ⸂ἐν ⸃ σχήμῃ ⸂τοῦ ⸃ καιρῷ ξυνορᾶν τὰς ὑποδέσεις, καὶ τὰ αἰνιγματώδη τε, ⸂καὶ ⸃ λεγόμενα παλαιοτέρῳ ὄντα*, ἢ νέῳ γε ἐνθυμηθῆναι, ⸂καὶ ⸃ ἑρμηνεῦσαι. αἱ μὲν δὴ μελέται ⸂τοῦ ⸃ Ἑρμοκράτους, ὀκτὼ που ἴσως, ἢ δέκα· καὶ λὺς λόγος οὐ μακρὸς ὢν ⸂ἐν ⸃ Φωκαίᾳ δεῖπλθε τῷ Γαυνίῳ κρατῆρι. ἐμοὶ ⸂γὰρ ⸃ ἀποφαίνω, μὴ δῶ τινα ὑπὲρ φωνῆσαι ⸂τὸ ⸃ μειρακίῳ τούτου Γλαύκαν, εἰ μὴ ἀφηρέθη τὸ φθέγγεσθαι ἐς ἄνδρας, φθόνῳ ἀλοὺς. ἐτελεύτα ⸂γὰρ ⸃ κατ' ἐνίους μὲν, ὀκτὼ ⸂καὶ ⸃ εἴκοσι γεγονὼς ἔτη. ὡς ⸂γὰρ ⸃ ἐνίοι, πέντε, καὶ εἴκοσι. καὶ ἐδέξατο αὐτὸ ἡ πατρῴα γῆ, καὶ αἱ πατρῷαι θῆκαι.

HERACLIDES.

Heraclides etiam Lycius vir celeberrimus; quòd ad eius domum attinet, quia à probis parentibus ortus erat, & inter pontifices Lycios admissus. hanc verò immunitatem, quæ non magnæ Romanorum gentis erat, magni æstimant pro antiqua, opinor, confœderatione. Heraclides facũdior in sophisticis fuit, idoneus quippe ad intelligendum, sufficiens ad exponendum, & in forensi contẽtione minimè superfluus, & in notionibus Panegyricis non multum debacchans. Porrò Atheniẽsi suggestu oratorio excidit, cùm

ΗΡΑΚΛΕΙΔΗΣ.

Ἀνὴρ ἐλλογιμώτατος καὶ Ἡρακλείδης ὁ Λύκιος· καὶ τὰ οἰκοι μὲν, ⸂ἀπὸ ⸃ πατέρων τε ἀγαθῶν ἦν, ⸂καὶ ⸃ ἀρχιερέων Λυκίων ἐγένετο· πλὴν ⸂τῆς ⸃ ἀλειτουργησίαν οὖσαν ἐς μεγάλου ἔθνους Ρωμαίων, μεγάλων ἀξιοῦσιν, ὑπὲρ ξυμμαχίας, οἶμαι, παλαιᾶς. ἐλλογιμώτερος ⸂δὲ ⸃ ὁ Ἡρακλείδης τὰ ⸂σοφιστικὰ, ἀποχρῶν μὲν ⸂γὰρ ⸃ ξυνεῖναι, ἀποχρῶν ⸂δὲ ⸃ ἑρμηνεῦσαι, καὶ ⸂τοῦ ⸃ ἀγῶνας ἀπρίτους, ⸂καὶ ⸃ τὰς πανηγυρικὰς ἐννοίας οὐχ ὑπερβακχεύων. ⸂ἐπεσὼν ⸃ δὲ ⸂τῷ ⸃ θεάτρῳ ⸂τῷ ⸃ Ἀθήνησι, συρακώσιον ⸂ἐπ' αὐ-

τὸν τῶν Ἀπολλωνίου τοῦ Ναυκρατίτου ἑταίρων· ὧν πρῶτος, καὶ μέσος, καὶ τελευταῖος ὁ Μαρκιανὸς ὁ ἐπὶ Δολίχης, ἐγχωρεῖ, ἐπὶ τὴν Σμύρναν ἐτράπετο, θύεσαν δὴ μάλιστα πόλεων τὰς τῶν Σοφιστῶν μούσας. νεότητα μὲν οὖν Ἰωνικὴν τε, καὶ Λύδιον, καὶ τὴν ἐκ Φρυγῶν καὶ Καρίας ξυῤῥαμεῖν ἐς Ἰωνίαν καὶ τὴν ὁμοιοτέραν τοῦ ἀνδρὸς, ὅπῃ μέγα, ἐπεὶ δὴ ἀτρύγετος ἁπάντων ἡ Σμύρνα. ἡ δὲ, ἦγε μὲν καὶ τὸ ἐκ τῆς Εὐρώπης Ἑλληνικόν· ἦγε δὲ καὶ τοὺς ἐκ τῆς ἑῴας νέους· πολλοὺς δὲ ἦγε καὶ Αἰγυπτίων οὐκ ἀνηκόους αὐτοῦ ὄντας, ὅπῃ Πτολεμαίῳ τῷ Ναυκρατίτῃ κατ' Αἴγυπτον περὶ Σοφίας ἤεισεν. ἐνέπλησε δὲ καὶ τὴν Σμύρναν ὁμίλου λαμπροῦ· ὤνησε δὲ καὶ πλείω ἕτερα, ἃ ἐγὼ δηλώσω. πόλις ἐς ξένους πολλοὺς ἐπεῤῥαμμένη, ἄλλως τε, καὶ Σοφίας ἐρῶντας, σωφρόνως μὲν βουλεύσῃ. σωφρόνως δὲ συγκλησιάσῃ. φυλαττόμενοι δέ που τὸ ἐν πολλοῖς τε, καὶ ἀσυδόποις, καὶ οἱ ἀλίσκεσθαι, ἱερῶν τε ἐπιμεληθῆναι, καὶ γυμνασίων, καὶ κρηνῶν, καὶ στοῶν, ἵνα ἀποχρῶσα τῷ ὁμίλῳ φαίνοιτο. εἰ δὲ καὶ ναύκληρος ἡ πόλις εἴη, καθάπερ ἡ Σμύρνα, πολλὰ καὶ ἄφθονα αὐτοῖς ἡ θάλασσα δώσει. ξυνήρατο δὲ τῇ Σμύρνῃ καὶ τῆς ἐσθῆτος, ἐλαίου κρηνῶν ἐπικυδάσας ἐν τῷ τοῦ Ἀσκληπιοῦ γυμνασίῳ χρυσῶν τε ὀρόφου· καὶ στεφανηφόρῳ ἀρχῇ πρὸ αὐτοῖς ἦρξεν, ἀφ' ἧς τοῖς ἑαυτοῖς πάντα Σμυρναῖοι τὰ ὀνόματα. ἐπὶ Σεβήρου τε αὐτοκράτορος, φασὶν αὐτὸν χειρὶ μὲν λόγου ἐκπεσεῖν, αὐλῷ, καὶ δορυφόροις δείσαντα. τοῦτο μὲν ἀγροικότερος μοῦς παθὼν, κἂν αἰτίαν λάβοι· τὸ μὲν τῶν ἀγαθῶν

ἰσ. βουλεύσῃ σ. δ. συγκλησιάσῃ φυλαττόμενοι

ἰσ. ἐπιμελήσεσθαι,

A Apollonij Naucratitæ ſocij aduerſus ipſum cõſtitiſſent; quorum primus, medius & vltimus, Marcianus Dolichius planè extitit, tum ad Smyrnam ſe conuertit, quæ præceteris ciuitatibus Sophiſtarum Muſis maximè afflata erat. Iuuentutem igitur Ionicam, Lydiam, Phrygiam & Cariam in Ioniã confluxiſſe ad viri conſuetudinem, nihil ita magnum fuit, quandoquidẽ Smyrna omnibus his nationibus quaſi ad B oſtium ſtat. Ipſa autem ex Europa Græcanicum cœtum, ex oriente iuuenes, & ex Ægypto nonnullos, qui non eum audire neglexerant, quando de doctrina cum Ptolemæo Naucratite in Ægypto contendit. Smyrnam ſplendida turba compleuit, & in pluribus aliis profectò rebus, vt oſtendam, emolumento fuit. Ciuitas in multos hoſpites alioqui ſapientiæ amatores conuerſa, modeſtè conſulebat, modeſtè quoque C concionem habebat. ac ciues vtique cauebant, ne in multis ac ſtudioſis mali deprehenderentur: & ſeduli cultores eſſent ſacrorum, gymnaſiorum, fontium ac porticuum, vt multitudini ſufficere viderentur. Quod ſi, vt Smyrna, ciuitas nauis dux foret, multa quidem ciuibus & ampla mare concederet. Idem ad augendam Smyrnæ pulchritudinem, olei fontem in Æſculapij gymnaſio auratis laquearibus ornatum exſtruxit. Coronatum magiſtratum a- D pud eos obtinuit, à quo annis faſtorum Smyrnæi nomina imponebant. Ex improuiſo genere dicendi, coram Seuero imperatore; dum aulam ſatellitéſque timeret, excidiſſe aiunt. Hoc verò ſi cui è fori rabulis contigiſſet, culpa non vacaret. cauſidicorum quippe genus

quoddam temerarium eſt, & impudens. Sophiſta verò qui cum adoleſcentibus ſolida diei parte ſtudet, quónam modo ſtupori obſiſteret? Excutit enim eum, ex ſubita & improuiſa oratione, etiam auditoris perſonæ grauitas, ſera laudatio, & plauſus inſolentia. Si autem ſe inuidiæ obnoxium eſſe præſenſerit, quemadmodum Heraclides tunc Antipatrum ſuſpectum habebat, minus animo comprehendet, minus quoque inueniet. Tales namque ſuſpiciones mentis ſunt tenebræ, & linguæ vincula. Cùm ſacras cedros excidiſſet, multum patrimonij abſumpſiſſe dicitur; quando à foro recedentem familiares virum alloquentes, ac plerunq; remorantes ſequebantur. Et cùm dixiſſet quidam ex iis, *At declamationem nullus tibi vnquam, neque partam ex ea gloriam auferet.* & ſuper hoc aliquid è poëta citaſſet; perurbanè ſuis malis illudens, iſtud ſubiecit,

Suprà in Herode p. 657. a.

Nempe vnus reliquus lata retinetur in æde.

Hic præ ceteris Sophiſtis laborioſiſſimè ſcientiã adeptus eſt, cùm ſibi non ſuppeteret ingenium. Extat quoque eius lucubratio non iniucunda, & liber concinnus, qui Laudatio laboris inſcribitur: hunc in manibus habens, cùm in Ptolemæũ Sophiſtam ad Naucratin incidiſſet, & ille, quidnam operæ haberet percontaretur: hic verò reſpondiſſet, Elogium eſſe Laboris; accepto libello Ptolemæus ὁ π. deleuit, vt ὄνος id eſt aſinus, relinqueretur: ac, iam tempus eſt (inquit) tibi verum laudationis nomẽ legendi. Diſputationes etiam illæ, quæ ab Apollonio Naucratite aduerſus eum agitatæ ſunt, ipſum veluti ſegnem laborioſúmque dilacerãt. Inter Heraclidis præ-

A ἔθνος, ἰταμοὶ, & ϑρασεῖς. ϛΦιςὴς ὁ ξυ-
σσυδάζων μειρακίοις τὸ πολὺ τ ἡμέ-
ρας, πῶς αὖ ἀνήχοι σπλήξῃ; ἐκκρούῃ
γὰ ϑᾳδίως λόγου, καὶ ἀκροατὴς σεμνῷ
ϖροσώπῳ, καὶ βεβαρὺς ἔπαινος, ἢ τὸ
μὴ ϖροτεῖναι σωφρόνως. εἰ ὁ ἢ φθόνῳ
ὑποκαημένῳ ἑαυτὸν ἀϖοδοίη, ὥσπερ ὁ
Ηϱακλείδης τὸν τ Αντιπάτϱου τότε ὑ-
φεωϱᾶτο, ἧττον μὲν σνθυμηθήσεται;
ἧττον ὁ εὑρήσῃ. αἱ γὰ τοιαί δε ὑποψίαι,
γνώμης ἀχλύς, & δεσμὰ γλώττης. ἱε-
ϱὰς ὁ λέγε κέδϱους σπτεμών, δημυ-
θῆναι τὸ πολὺ τ οὐσίας. ὅτε δὴ ἢ ἀπόν-
τι αὐτῷ τῆ δικασηείᾳ, ἐπηκολούθουν
μὲν οἱ γνώϊμοι ϑϱαμνθούμενοί τ,
& ἀνέχοντες τ ἄνδϱα. εἰϑὺς ὁ αὐτῶν εἰ-
πόντος, ἀλλ' οὐ μὴ ἐτέϱῳ ἀφαιϱεθήσεταί
τις, ὦ Ηϱακλείδη, οὐδὲ τὸ ἐπ' αὐτῇ
κλέος, ἢ ὑπϱάψωδήσαντος αὐτῷ τὸ, ἴσ. ὑπαρ-
ϱωδήσαντος
εἷς δή που λοιπὸς καθϱύκεται βυϱεῖι οἴ-
κῳ, ἔφη, μάλα, ἀσφόϱαστα δὴ ὑπαί-
ξας τοῖς ἑαυτ κακοῖς. δοκεῖ δὲ μάλι-
στα ϛΦιςῶν ὑστ τῳ ὑπισήμῳ πόνῳ
καταϰτήσασθαι, μὴ ξυγχωϱούσης αὐτῷ
τ Φύσεως· καὶ ἔστιν αὐτῷ ϕϱόνημα
οὐκ ἀνδϱός, βιβλίον ξύμμεξον, ὃ ὑπα-
γϱάψαι, πόνος ἐγκώμιον. τὸ ὃ βιβλίον
τοῦϑ ὡσὶ χϱῶν ἔχων, συέτυχε Πτο-
λεμαίῳ τῷ ϛΦιςῇ τ Ναυκϱατίν· ὁ
δὲ, ἤϱετο αὐτὸν ὅ,τι ποιοῦσι τ ὃ εἰ-
πόντος ὅτι πόνος εἴη ἐγκώμιον· λαβὼν
ὁ Πτολεμαῖος τὸ βιβλίον, καὶ ἀπα-
λείψας τὸ π. ὄϱϱα οἱ, ἔφη, ἀναγνώ-
σεσθαι τὸ ὄνομα τ ἐγκωμίου. & αἱ διαλέ-
ξεις ὃ, αἷς Απολλώνιος ὁ Ναυκϱατίτης
κατ' αὐτ διελέγετο, ὡς νωθϱὸν καθάπα-
ξ, ἢ μοχθοῦντος. Ηϱακλείδου δι-

δάσκαλοι, Ηρῴδης μὲν, τῷ καὶ ἀληθῶς πεπιθυμῆσαι. Ἀδριανὸς δὲ, καὶ Χρῆστος, εὐγνώμοσι. καὶ Ἀριστοκλέους ἤκροασάσθαι αὐτὸ μὴ ἀπιστῶμεν. λέγεται δὲ καὶ γαστρὶ κοίλῃ χρῆσθαι, καὶ πλεῖστα ὀψοφαγῆσαι· καὶ ἡ πολυφαγία αὕτη, ἐς οὐδὲν αὐτῷ ἀποσκῆψαι. ἐτελεύτα γοῦν ὑπὲρ τὰ ὀγδήκοντα ἔτη, ἀρτίου τοῦ σώματος. καὶ τάφος μὲν αὐτῷ ἐν Λυκίᾳ λέγεται. ἐτελεύτα δὲ ὑπὸ θυγατρὶ, καὶ ἀπελευθέροις ἀσυδάμοις. ἐφ' οἷς καὶ τὴν ῥητορικὴν ἐκληρονομήθη. ἦν δὲ ῥητορικὴ, χῆδιον δέκα ταλάντων ἦν αὐτῷ κτῆμα τὴν Σμύρναν, ἐωνημένον ἐκ τῶν ἀκροάσεων.

A ceptores, Herodes extitisse à quibusdam non verè creditur. Adrianus verò & Chrestus è legitimis sunt habiti. neque Aristoclem quoque audiuisse diffidimus. Ceterùm concauo ventris aqualiculo vsum, & affatim comedisse ferunt, neque tamen edacitate tanta emarcuisse. Post octogesimum quippe vitæ annum decessit, corpore integer ac validus. Sepulchrum in Lycia habuisse dicitur. Obiit superstite filia B libertísque parum probis, qui Rhetorices hereditatem adierunt; Rhetorice verò ipsi fuit prædium talentorum decem, quem prope Smyrnam ex peculio recitationum mercatus erat.

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ.

Μηδὲ δεύτερον τῶν προειρημένων Σοφιστῶν, μηδὲ Ἱππόδρομόν τις ἡγείσθω τῶν Θετταλόν. τῷ μὲν γὰρ βήμασιν φαίνεται· τῷ δὲ, οὐκ οἶδα ὅ, τι λείπει. Ἱπποδρόμῳ τοίνυν, παῖς μὲν ἐν Λαρίσσῃ, πόλις δὲ προεστῶσα τῶν Θεσσαλῶν. πατὴρ δὲ, Ὀλυμπιόδωρος, προσελθὼν ἱππικῇ Θεσσαλοῖς πάντας. μεγάλου δὲ τοῦ ἐν Θεσσαλίᾳ δοκοῦντος τὸ ἆπαξ προεστάναι τῶν Πυθίων, ὁ Ἱππόδρομος προέστη δὶς τῶν Πυθικῶν ἄθλων. πλέονι τοῦ ὑπερβαλέσθαι τὸν αὖθις, καὶ κόσμῳ τῷ περὶ τὸν ἀγῶνα, καὶ μεγέθει γνώμης, καὶ δικαιότητι βεβουλευμένῃ τὰ δίκαια. τὰ γοῦν περὶ τὸν τῆς τραγῳδίας ὑποκριτὴν ὑπ' αὐτοῦ προαχθὲν, οὐδὲ ὑπερβολὴν ἑτέρῳ καταλέλοιπε δικαιότητος τοῦ, καὶ γνώμης. Κλήμης δὲ ὁ Βυζάντιος τραγῳδίας ὑποκριτὴς ἦν, οἷος οὔπω τις πρὸ τοῦ τέχνῃ· νικῶν δὲ καὶ τὸν χρόνους, οἷς τὸ Βυζάντιον ἐπολιορκεῖτο,

Neque à supradictis Sophistis secundum, Thessalum Hippodromũ C fuisse quisquam existimet. Quosdam enim superasse videtur, & in quibus aliis inferior fuerit, exploratum non habeo. Hippodromo patria, Larissa fuit, ciuitas florens in Thessalia. Olympiodorus verò pater, qui alendis equis Thessalis anteiuit omnibus. Porrò cùm magnum quidpiã apud Thessalos censeatur semel Pythiis ludicris præfuisse; Hippodromus bis præfecturam eiusmodi certaminum conse- D quutus est: ac diuitiis & ornatu in certamine, magnitudine mentis, & rectum vindicante iure, ceteris qui antè fuerunt, antecelluit. In his autem quæ circa Tragœdiæ actorem ipse præstitit, ne alteri quidem locum reliquit iudicio consilióque præclarius agendi. Clemens Byzantius Tragicus histrio talis erat, vt nullus vnquam tanta arte egerit. cùm hic iis temporibus quibus Byzantium obsidebatur vinceret,

diſceſſit non potitus victoria, ne ciuitas quæ arma aduerſus Romanos tulerat, per vnum virum præconio celebrari videretur, cùm verò in certaminibus quoque Amphyctionicis optimè decertaſſet, Amphyctiones ſupradictæ cauſæ metu eum fructu victoriæ decreto fraudarant. Proſiliens autem cum impetu Hippodromus: *Valeant* (inquit) *iſti qui peierant, & præter æquum ſentiunt. ego Clementi victoriam do.* Et cùm alter hiſtrio prouocaſſet ad Imperatorẽ: approbata eſt iterùm Hippodromi ſententia. Enimuerò Romæ etiam Byzantius victoriã obtinuerat. Cùm talis eſſet apud vulgus, admirabili etiam manſuetudine in ſpeciminib. vtebatur: artem quippe profeſſus ſui amori cæco & faſtui obnoxiam, neque ſuæ laudi indulſit vnquam, ac ſuperuacuas laudes amputauit. Cùm itaque multa magnificè Græci in eum acclamarent, & quandoque Polemoni compararent:

—*Æquiparas cur me* (inquit) *immortalibus ipſis?*

Neque Polemoni eripuit, quòd diuinus vir exiſtimaretur: neque id ſibi tribuit, vt cum eo conferretur. Cùm Proclus Naucratites Pompeiani oratoriam inuectiuam in omnes qui Athenis profiterentur, compoſuiſſet, & in horum numerum hac cauillatione Hippodromum retuliſſet. Nos quidem orationem eorum quæ dicta fuerant ſententiæ reſpondẽtem audituros eſſe arbitrabamur: hic autẽ nihil prauè loquutus, ſilentij laudẽ proſequutus eſt, à pauone exorſus, qui propria laude nimis attollitur. Sic igitur ſe gerebat erga ſeniores, & eos qui multo vel pauco

A ἀπῆλ ἁμαρτανόν τῆς νίκης, ὡς μὴ δοκοίη δι' ενὸς ἀνδρὸς κηρύπεσθαι πόλις, ὅπλα ἐπὶ Ρωμαίους ἠρμένη. ἀρίστα ἦ αὐτὸν ἀγωνισάμενον καὶ τοῖς Αμφικτυονικοῖς ἄθλοις, ἢ μὲν Αμφικτύονες, ἀπεψηφίζοντο τ νίκης, δέει τῆς προφερμένης αἰτίας. ἀναπηδήσας δὲ ξυὼ ὁρμὴ ὁ Ιπποδρομος, οὗτοι μὲν, εἶπεν, ἐπιορκοῦντές τε, καὶ παραγιγνώσκοντες τῷ δικαίῳ· ἐγὼ ἦ, Κλήμεντι τ νικῶσαν δίδωμι. ἐφεῖτο δὲ θατέρῳ τῶν ὑποκριτῶν ἐπὶ τῶν βασιλέα, πυθόμενος πάλιν ἡ τῷ Ιπποδρόμου ψῆφος. καὶ γὰρ δὴ ἐν ἐπὶ τ Ρώμης ενίκα ὁ Βυζάντιος. τοιοῦτος ἦ ὢν ἐς τὰ πλήθη, θαυμασία προσῆν ἐπὶ τοῖς ἐπιδείξις ἐχρῆτο. παραλαβὼν γὰρ τὸ τέχνιον φίλαυτόν τε, καὶ ἀλάζονα, οὔτε ἐς ἔπαινον ἑαυτῷ κατέστη ποτὲ, ἐν ἐπέκοπτε τὰς ὑπερβολὰς τῶν ἐπαίνων. βοώντων γοῦν ποτε ἐπ' αὐτῷ τῶν Ελλήνων πολλὰ, ἐν βύθημα, καί που καὶ τῷ Πολέμωνι ὁμοιούντων αὐτόν· ἢ μὲ ἀθανάτοισιν ἐίσκεις; ἔφη. οὔτε τὸν Πολέμωνα ἀφελόμενος τὸ νομίζεσθαι θεῖον ἄνδρα, οὔτε ἑαυτῷ δοὺς τὸ τοιούτῳ ὁμοιοῦσθαι. Πρόκλε ἦ τ Ναυκρατίτου τὸ Πομπηϊανὸ προσβολικὸν ξυνθέντος ἐπὶ πάντας τοὺς παρόντας Αθήνησι, ἐν τὸν Ιπποδρομον ἐγκαλέξαντος τῷ λοιδορισμῷ τούτῳ, ἡμεῖς μὲν ὡόμεθα λόγου ἀκροάσασθαι περὶ τ τῶν εἰρημένων ἐκεῖνον ξυγκειμένου· ὁ δὲ, οὐδὲν εἰπὼν φλαῦρον, ἔπαινον βύθημίας διεξῆλθεν, ἀρξάμενος ἀπὸ τοῦ ταὼ τοῦ ὄρνιθος, ὡς ἀναπεροῦντος αὐτὸν τοῦ ἐπαίνου. ὧδε μὲν δὴ διέκειτο πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ πρεσβυτέρους, ἐν χρόνῳ πολλῷ τε, ἐν οὐ

πολλῷ τοῦ φληφότας. ὡς ὁ μὲν τοῦ ἰσήλικας εἶχεν, ὑφ' ἡλικίᾳ μαθεῖν ἐκ τῆς δε. νεανίας ἀπ' Ἰωνίας ἥκων Ἀθήναζε, διηγεῖτο ἐπαίνους τοῦ Ἡρακλείδου πέρα ἀχθηδόνος. ἰδὼν οὖν αὐτὸν ὁ Ἱππόδρομος ἐν τῇ ἀκροάσει, ὁ νεανίας οὗτος, ἔφη, ἐρᾷ τοῦ ἑαυτοῦ διδασκάλου. καλὸν ἂν ξυλλαβεῖν αὐτῷ τῆς παιδικῶν· καὶ γὰρ ἂν μὴ ἐξιὼν ἑρμαίῳ ἀπέλθοι, μαθὼν εἰκωμάζων. καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἐπῄνου τοῦ Ἡρακλείδου διῆλθεν, οἷος ἐπ' αὐτῷ οὔπω εἴρηται. τὰ μὲν ἐπὶ Διοδότῳ Καππαδόκῃ δάκρυα, καὶ τὸ ἐσθῆτα μέλαιναν ἐπ' αὐτῷ ἐνδύσαι, φύσιν μὲν προφημίζω μηδεμίαν ἐπιτηδείαν, Ἐφήβῳ δὲ ἀποθανόντι πατέρα τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐκήρυξε τὸν Ἱππόδρομον, ἢ θεοπρόπον ἔχοντα τὸ καθ' ἑαυτὸν ψευσθῆναι πολλοὺς ἀριστεῖς ἄνδρας. τοῦτο δὲ μάλιστα ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐδήλωσε. Φιλοστράτῳ γὰρ τῷ Λημνίῳ γνωρίμῳ μὲν ἑαυτοῦ ὄντι, δύο δὲ καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγονότι, ἀναῤῥιπτοῦντι λόγια αὐτοσχέδιον, πλεῖστα μὲν ἐνέδωκε τῇ τέχνῃ τῆς ἐπαίνων. ὧνδε εἰπεῖν ἔδοξε, καὶ μή. ἀξιοῦντος δὲ τοῦ Ἱππόδρομον τὸν Ἑλλάδος αὐτίκα παρελθεῖν, καὶ ἐπαποδύσομαι, ἔφη, τοῖς ἐμαυτοῦ ἀσυλλόγοις. καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἀνεβάλετο τὴν ἀκρόασιν ἐπὶ τὴν τῆς θυσίας ἡμέραν. ταῦτα μὲν οὖν ἐχέτω μοι δήλωσιν ἀνδρὸς πεπαιδευμένου, φιλανθρώπου τε, καὶ πρᾴου τὸ ἦθος. Ἐπὶ δὲ Ἀθήνησι τῆς Σοφιστῶν θεόνου καταληφθεὶς, ἐτῶν που τεττάρων ἀπενέχθη αὐτὸς ὑπὸ τῆς γυναικὸς, καὶ τοῦ πλούτου. πολλὴ γὰρ ἐν ἐργασίᾳ γυναικῶν ἐγγύθεν, καὶ φύλαξ ἀγαθὴ χρημάτων. ἀμφοῖν τε ἀπόντων, ἢ οὐ-

A tempore præuerterant. quemadmodum autem in eos qui essent sibi ætate pares se gesserit, hinc discere licet. Cùm adolescens quidam ab Ionia profectus Athenas, laudes Heraclidis non sine tædio magno enarrasset: hunc in auditorio intuitus Hippodromus, *Adolescens* (inquit) *iste præceptorem amat. Honestum est igitur adiuuare eum in amoribus. etenim laudare edoctus, cum lucro abierit.* His dictis, laudes Heraclidis ita prosecutus est, vt in eius commendatione nihil par vnquam dictum fuerit. Lachrymæ super Diodotum Cappadocem effusæ, & pulla vestis ob ipsum sumpta, qui cùm Ephebus obiisset, accommodatum declamationi habuerat ingenium: in causa fuerunt cur pater Græci cœtus Hippodromus prædicaretur, qui etiam vt post se illustres plerique viri orirentur, prospiceret. id verò in Olympia potissimum declarauit. Philostratum enim Lemnium familiarem suum, qui secundum & vigesimum annum agens, extemporalem aliquam orationem effutierat, plurimùm in arte promouit elogiorum, tam in dicendis quàm in tacendis. Porro Græcia quoque Hippodromum rogante vt statim accederet; *Non meis equidem* (inquit) *visceribus subterfugiam.* His dictis auscultationem in sacrorum diem distulit. Hæc igitur viri docti perhumanum & mansuetum ingenium præ se ferant. Tandem cùm Athenis oratorium thronum nactus esset, per quatuor annos, ipse à muliere ac diuitiis abductus est: illa namque mulierum operosissima, & optima pecuniarum custos fuit. Absente certè vtroque facul-

B C D

tates ſubſiderent. veruntamen ad Græca ſolennia ire, non neglexit: ſed recitationum ſpecioſarum cauſa, néve ignoraretur, ea prorſus frequentauit. Melius etiam illa ſuccedere illi viſa ſunt, quòd cùm inſtituendi finem feciſſet, ſemper ſtudiis incumberet. Enimuerò plurima Hippodromus à Græcis edidicit, qui poſt Cappadocem Alexandrum felici memoria potiti ſunt. Plurima quoque poſt Ammonium Peripateticum recognouit. Atenim nondum quenquam noui qui plura quàm ille ſciuerit & ſcripſerit. Declamationẽ certè Hippodromus neque in agro degens, neq; iter faciens, neque in Theſſalia commoratus, vnquam neglexit: ſed ex Euripidis & Amphionis hymnis, eam opulentiâ melius peculium appellauit. Agreſtiori erat facie, mirificam tamen generoſitatem ſeueritatémque ac ſerenitatem oculis præferebat. Hoc Megiſtias Smyrnæus ſe in eo conſideraſſe ait, is qui inter naturæ ex corporis lineamentis interpretes, primas obtinuiſſe creditus eſt. Smyrnam enim poſt Heraclidem venerat Hippodromus, & ante nunquã. & cùm à naue deſcendiſſet, ſi quem ibi fortè doctum in patriis inſtitutis offenderet, in forum prodibat. Cùm verò iuxta templum pædagogos aſſidentes, conſequentéſq; pueros, & libellorum onera peris appenſa ferentes aſpexiſſet: venit ei in mentem fieri poſſe, vt aliquis ex illuſtribus doceret intus; ideóque ingreſſus eſt; & Megiſtia ſalutato, nihil percontatus aſſedit. Megiſtias vero parentem fortaſſe aut educatorem puerotum eſſe putabat, qui pro diſcipulis verba facturus eſſet. proinde interrogauit, cuius gratia veniſſet. Hic verò, Audies, inquit, cùm vnà

A σία ὑπεδήδυ. ἔγε μὲν ἐσφοιτᾶν ἐς ἅς τῶν Ἑλλήνων πανηγύρεις, οὐκ ἠμέλησε, ἀλλ' ἐθάμιζεν ἐς αὐτὰς, ἐπιδείξεων εἵνεκα, καὶ τοῦ μὴ ἀγνοεῖσθαι. βέλτιον δὲ καὶ ἐκεῖνα ἐφαίνετο ἔτι τοῦ καὶ μὴ τὸ πεπαῦσθαι τοῦ παιδεύειν, ἀεὶ ἀσκοῦντα. Ἱππόδρομος μὲν γὰρ δὴ, πλεῖστα μὲν ἐξέμαθεν Ἑλλήνων, τῶν γε μὴν τὸν Καππαδόκην Ἀλέξανδρον μνήμης εὐτυχησάντων· πλεῖστα δ' ἀνέγνω μετά γε
B Ἀμμώνιον τὸν ἀπὸ τοῦ περιπάτου. σπείνων γὰρ* πολυγραμματώτερον ἄνδρα οὔπω ἔγνων. μηδέτης δ' ὁ Ἱππόδρομος, οὔτε ἐν ἀγρῷ διαπώμενος ἠμέλησε, οὔτε ὁδοιπορῶν, οὔτε ἐν Θεσσαλίᾳ· ἀλλὰ καὶ κρείττω ὅλως κτῆμα ἐκάλεσε αὐτὸν ἢ τὸν Εὐριπίδου τε ὕμνων, καὶ Ἀμφίονος. ἀγριόστομος τὸν εἶδος, ὅμως ἀμήχανον εὐγλυφίαν ἀπεδήλου τοῖς ὄμμασι, γοργόν τε, καὶ φαιδρόν. τοιγὰρ δὴ καὶ
C Μεγίστιας ὁ Σμυρναῖος ἐν αὐτῷ καθεωρακέναι φησὶν, οὐ τὰ δίκτυα φυσιογνωμονικῶν νομοθείς. ἀφίκετο μὲν γὰρ εἰς τὴν Σμύρναν, μετὰ τὴν Ἡρακλείδου Ἱππόδρομος, οὔπω πρὸ τούτου ἥκων. ἀποβὰς δὲ τῆς νεὼς, ἀπῆλθεν εἰς ἀγοράν, εἴτε ἐντυχὼν πεπαιδευμένῳ τὰ ἐγχώρια. ἱερὸν δὲ καπήλων, καὶ παιδαγωγοῖς προσκαθημένοις, ἀκολούθοις τε παῖδας ἄχθη βιβλίων ἐν πήραις ἀνημμένους, ξυνῆκεν ὅτι παιδεύσεως τῆς ἐνδον ἦν ἐπιφανής. καὶ εἶτα προῆλθε. καὶ προσιόντα τὸν Μεγίστιαν, ἐκάθητο, ἐρωτῶν
D οὐδέν. ὁ μὲν δὴ Μεγίστιας, ὡς ἐδόκει ὑπὸ μαθητῶν διαλέξεσθαί οἱ, πατέρα ἴσως, ἢ ζυγέα παίδων ὄντα· καὶ ἤρετο ὑπὸ ὅτου ἥκοι. ὁ δὲ, πεύσῃ, ἔφη, ἀπ' αὐτοῦ

χ. πολυγραφώτερον

γυώμθα. διακωδωνίσας οὖν ὁ Με- A
γισίας τὰ μειράκια, λέγε, ἔφη, ὅ, τι
βούλῃ. ὁ Ἱππόδρομος, ἀντιδῶμεν
ἀλλήλοις τὼ ἐσθῆτα, ἔφη. ἵν' ἦ ἐρᾷ
τῷ μὲν Ἱπποδρόμῳ, χλαμύς· τῷ δὲ
αὖ, δημηγορικὸν ἱμάτιον. ἢ τίνα σοι νῦν
τοῦτ', ἦ δ' ὁ Μεγίστιας; ἐπίδειξιν, ἔφη, σοὶ
μελέτης ποιήσασθαι βούλομαι. δαιμονᾶν
μὲν οὖν αὐτὸν ᾠήθη, ταῦτα ἐπαγγει-
λάμενον, καὶ τὼ γνώμω ἐλαυνόμενον. τὰς
δὲ βολὰς ἀναστοπῶν τῶν ὀμμάτων, καὶ B
ὁρῶν αὐτὸν σύννουν, καὶ καθεζόμενον, ἀν-
τέδωκε τὼ ἐσθῆτα. ὑποδησάμενόν τε αἰτή-
σαντα, περιβαλέσθαι τὸν μάγειρον τὸν ἀποθνήσκειν ἀξιοῦντα, ἐπεὶ μὴ ἐδυνήθη
ἀποκτεῖναι μάγον μοιχόν. ὡς δὲ ἐζήτησας
ἐπὶ τῷ θρόνῳ, καὶ μικρὸν ὑποχὼν ἀνεπή-
δησε, μᾶλλον εἰσῆγε τὸν Μεγίστιαν ὁ τῆς
μανίας λόγος· καὶ τὰ πλεονεκτήματα
ἐμβροντησίαν ὤφελε. ἀρξαμένου δὲ τῆς C
ὑποθέσεως, καὶ εἰπόντος, ἀλλ' ἐμαυτὸν γε
δυνάμαι, ἐξέπεσεν ἑαυτοῦ ὑπὸ θαύ-
ματος· καὶ περιδραμὼν αὐτὸν, ἱκέτευε
μαθεῖν ὅς τις εἴη. εἰμὶ μὲν, ἔφη, Ἱππό-
δρομος ὁ Θεσσαλὸς, ἥκω δέ σοι γυμνα-
σόμενος, ἵν' ἐκμάθοιμι δι' οὗ ἀνδρὸς
οὕτω πεπαίδευμένον τὸ ἦθος τῆς Ἰωνικῆς
ἀκροάσεως. ἀλλ' ὅρα με δι' ὅλης τῆς ὑπο-
θέσεως. περὶ τέρμα οὖν τοῦ λόγου, δρόμος D
ὑπὸ τῆς κώμης τῆς Σμύρνης πεπαίδευ-
μένων ὑπὸ τὰς τοῦ Μεγιστίου θύρας ἐ-
γένετο, ταχείας τῆς φήμης διαδοθείσης
ἐς πάντας, ὑπεχωρίζετο αὐτοῖς τὸν Ἱπ-
πόδρομον. ὁ δὲ, ἀναλαβὼν τὼ ὑπό-
θεσιν, ἑτέρᾳ δυνάμει μετεχρίσατο λᾶς
ἤδη εἰρημένας ἐννοίας. θρηνῶν οὖν ἐς
τὸ κοινὸν τῶν Σμυρναίων, ἀνὴρ ἔδοξε θαυμάσιος, καὶ οἷος ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ χρά-

crimus. tùm Megiſtias adoleſcentibus traductis, Dic quid velis, inquit. Veſtes (inquit Hippodromus) commutemus. quippe Hippodromo chlamys erat, Megiſtiæ verò forenſe pallium. Quid hoc ſibi vult? Megiſtias ait. At Hippodromus: Declamationis ſpecimẽ edere tibi volo. Hinc Megiſtias furore correptum exiſtimauit, & mente motum, quòd hæc enunciaret. atque ipſius oculorum eiaculationes intuens, & eum cogitabundum, & ſeratum videns, veſtem continuò commutauit. Poſtulanti controuerſiam, propoſuit Magum mori volentẽ, quia non potuerat Magum adulterũ occidere. ergo cùm Hippodr. in ſuggeſto conſediſſet, parúmque ſe continens reſiliiſſet, magis ac magis Megiſtiã furoris illius inceſſit ſuſpicio. & exceſſus animi ſtuporẽ attonitum autumauit: ſed cùm cauſam adoriretur & diceret, *At ego meipſum poſſum*. Megiſtias admiratione percitus, mente excidit. Et ad eum concurrens, vt diceret, quiſnã eſſet, ſupplex exorauit. Hippodromus, Theſſalus ſum, inquit ille, veníque vt me tecum exercerem, & ab vno viro vſque adeò docto Ionici auditorij morem ediſcerem: ſed per vniuerſam cauſam ſpecta me in clauſula orationis ad Megiſtiæ fores, ab his qui Smyrnæ literarum ſtudiis operam dederant, concurſus factus eſt: fama ocyus in omnes promulgata, quòd apud ipſos eſſet Hippodromus. At hic reſumpta cauſa, alia facultate ſenſa iam dicta, tractauit. Deinde cùm Smyrnæ in publicum prodiiſſet, vir admirabilis eſt habitus, & dignus qui recenſeretur inter eos qui ante ipſum fue-

rant. erat autem ei in dissertatione genus remissum, vt apud Platonem & Dionem. Et in declamatione vires Polemonis, etiam alicubi magis ingenuæ & suaues. Copia deniq; dicendi & facilitas, qualis est apud eos qui sine tædio legunt, cáque valde ab ipsis expolita. ceterùm cùm Nicagoras Sophista tragœdiam Sophistarũ matrem appellaret, emendans sermonẽ Hippodromus, *Equidem*, inquit, *Sophistarum patrem Homerum puto.* Sedulo quoq; Archilochum legens aiebat, Homerum quidem Sophistarũ vocem, Archilochum verò spiritum. Eius declamationes triginta fortasse, sed optimæ sunt, Catanæi, Scythæ, ac Demades non concedens absistere, dum Alexander apud Indos esset. canuntur etiam ipsius Lyrica carmina: etenim vocem cùm cithara iungere nouerat. Domi autem fere septuagenarius, superstite filio (qui agro domuíque sat bene præesse poterat, alioqui perculsus & vesanus, ac sophisticæ artis ignarus erat) extremum vitæ diem clausit.

A φεδζ. ἦν ὴ αὐτῷ τὰ μὲν τ διαλέξεως, Πλάτωνος ἀνάμιμα, καὶ Δίωνος. τὰ δὲ τ μελέτης καὶ τ Πολέμωνος ἐῤῥωμένα, καί που καὶ ποιμώτερα. τὰ δὲ τ εὐροίας, οἷα τοῖς ἀλύπως ἀναγιγνώσκουσι, τὰ σφόδρα αὐτοῖς καθωμιλημένα. Νικαγόρας ὴ τ Σοφιστ μητέρα σοφιστῶν τὴν τραγῳδίαν προσαγορεύοντος, διορθούμενος ὁ Ἱππόδρομος τὸν λόγον, ἐγὼ ὴ, ἔφη, πατέρα Ὅμηρον. ἐσπούδαζε ὴ καὶ ἀπὸ Ἀρχιλόχου, καλῶν τ μὲν Ὅμηρον, φωνὴν Σοφιστῶν, τὸν ὴ Ἀρχίλοχον, πνεῦμα. μελέτας μὲν δὴ τοῦ ἀνδρὸς τούτου, τριάκοντα ἴσως. ἀρίστοι ὴ αὐτῶν οἱ Κατανᾶιοι, καὶ οἱ Σκύθαι, καὶ ὁ Δημάδης, ὁ μὴ συγχωρῶν ἀφίστασθαι Ἀλεξάνδρου ἐν Ἰνδοῖς ὄντος. ᾄδονται ὴ αὐτοῦ καὶ Λυρικοὶ νόμοι. καὶ γὰρ δὴ καὶ τ νομικῆς λύρας ἤπιστο. ἐτελεύτα ὴ ἀμφὶ τὰ ἑβδομήκοντα, καὶ οἴκοι, καὶ ἐπὶ ὑῶν, ἀγροῦ μὲν προεστῶτα, καὶ οἰκίας, ἱκανῶς, ἁπλῆν ὴ, καὶ σὺν φρονὶ, τά τε τῶν Σοφιστῶν οὐ πεπαιδευμένον.

B

C

VARVS.

Qui Varum Leodicensem mentione dignum existimant, næ ipsi mentione indigni sunt. Atenim vilis & frequens in hiatibus, & minimè malus fatuúsque fuit; & vocalitatem qua præditus erat, flexibus cantuum dedecorabat; quib. subsiliret aliquis è lasciuiorum grege, cuius magistrum aut auditorem cur dicerem, aut cur scriberem? cùm probè nouerim, neque talia docere posse quempiam, & iis qui didicerunt probro verti, quod ciusmodi audierint?

D

ΟΥΑΡΟΣ.

Οἱ Λαοδικέα Οὔαρον λόγου ἀξιοῦντες, αὐτοὶ μὲν* ἀξιούσθων λόγων. καὶ γὰρ δύσκολος, καὶ διακεχυνώς, καὶ δύσφωνος· καὶ οὗ εἶχεν εὐφωνίαν, αἰσχύνων καμπὰς ἁρμάτων, αἷς κἂν ὑπορχήσαιτό τις τῶν ἀσελγεστέρων. οὗ δὲ διδάσκαλον, ἢ ἀκροατὴν, τί δὴ λέγοιμι, τί δ' ἂν γράφοιμι, εὖ γινώσκων ὅτι μήτ' ἂν τοιαῦτα διδάξαιτό τις, καὶ τοῖς μεμαθήκοσιν, ὄνειδος τὸ τοιούτων ἀκροᾶσθαι;

* ἴσ. οὐκ ἀξ.

ΚΥΡΙΝΟΣ.

Κυρίνῳ ὁ τῷ σοφιστῇ, πατρὶς μὲν, Νικομήδεια ἐγένετο, γένος δ', οὔτε εὐδόκιμον, οὔτ' αὖ καταβεβλημένον. φύσις ἀγαθὴ πρὸς παραδέξασθαι μαθήματα, καὶ παραδοῦναι βελτίων. οὐ γὰρ μνήμης μόνον, ἀλλὰ καὶ σαφηνείας ἠσκεῖ. κομματίας ὁ σοφιστὴς ἦν. καὶ πρὸς μὲν τὰ ἐπικαίρως χωρίων, οὐ πολύς. ἐρρωμένος μὲν, καὶ σφοδρὸς, καὶ καταστεῖσαι δεινὸς ἀκροατὰς ὦτα. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἀπειχε- B δίαζε. προσφυέστερος δ' ταῖς κατηγορίαις δοκῶν, ἐπὶ τοῦ τῆς βασιλέως τύχης ταμείου ἐλήφθη. καὶ προελθὼν ἐς τὸ δικαστήριον, οὔτε βαρὺς, οὔτε ἀλαζὼν ἔδοξεν, ἀλλὰ πρᾷός τε, καὶ ἑαυτῷ ὅμοιος. οὔτε ἐρασιχρήματος, ἀλλ' ὥσπερ τὸν Αἰσχίνην Ἀθηναῖοι ἄδοσι μὲν τιὼ ἐπίταξιν τῶν φόρων, καὶ τὰς νήσους, ἐπανελθὼν σφίσιν αὖ τῷ πρότερῳ τεί- C χεσιν, οὕτω καὶ ὁ Κυρῖνος ἀφίκετο ἐς τὰ ἑαυτοῦ ἤθη, πενίᾳ σεμνυνόμενος. αἰτιωμένων δ' αὐτὸν καὶ τιὼ Ἀσίαν αὐδικητῶν ὡς πρᾴοτερον πρὸς τὰς κατηγορίας, ἢ αὐτοὶ διδάσκοιεν, καὶ μιὼ πολλῷ βέλτιον, εἶπεν, ὑμᾶς λαβεῖν τιὼ ἐμιὼ πραότητα, ἢ ἐμὲ τιὼ ὑμετέρω ὠμότητα. αὐδοξάντων δ' αὐτῶν καὶ πόλιν ἐν μεγάλῃ ἐπὶ πολλαῖς μυριάσιν, σπεύδει μὲν ὁ Κύρινος τιὼ δίκην D ἄκων μάλα. προσιόντες δ' αὐτῷ οἱ αὐδεῖκηθ', αὕτη σε ἔφασαν ἡ δίκη, αἴρει μέγαν, προβιβάσασα ἐς τὰ τοῦ βασιλέως ὦτα. ὁ δὲ Κύρινος, καὶ ἐμοὶ πρέπον, ἔφη, ἀλλ' ὑμῖν, ἐπὶ τῇ πόλιν ἀοίκητον ποιῆσαι πεῖσθε. ἐπὶ δ' υἱῷ τελευτήσαντι προμυθουμένων αὐτὸν τῶν προσηκόντων, πό-

CYRINVS.

Cyrino Sophistæ patria Nicomedia fuit; genus neque celebre, neque abiectum. Ad percipiendam disciplinam indoles bona; sed ad tradendum multò melior. Non solùm memoriam, sed & perspicuitatem exercuit. Incisis sæpè vtitur hic Sophista, & in ponendis locis non multus: alioquin lacertosus & vehemens, & ad concitandas auditorum aures eximius. atenim etiam subitaria dictione periculum sui faciebat. sed cùm accusationib. accommodatior videretur, ab Imperatore fisci aduocatus est constitutus: & cùm eò peruenisset, vbi aliquid autoritatis & potestatis habebat, neque molestus, neque arrogans visus est, immò mansuetus & sui similis; & haudquaquam pecuniæ auidus. verùm vt Aristidem Athenienses canunt post vectigalium impositionem, & insularum administrationem, apud se ad pristinum habitum rediisse; ita & Cyrinus ad pristinos mores se retulit, inopia exultans. Cùm eum Asiæ delatores accusarent, quòd in accusatione mitius quàm ipsi edocerent, se gereret: *Atqui multò melius foret* (inquit) *vos lenitatem meam, quàm me crudelitatem vestram exsequi.* Et cùm illi ciuitatem non ita magnam multis myriadibus esse mulctandam censuissent: huic actioni Cyrinus præfuit admodum inuitus, & cùm delatores eum adeuntes dicerent; Ista sanè causa si ad Imperatoris aures penetrarit, te valde extollet. Cyrinus: *Non equidem me, sed vos decet in delendis ciuitatibus gloriam sibi comparare.* Defuncto sibi filio, cùm adeuntes amici cõsolarentur: *Quã-*

do vir

do vir (inquit) *nisi nunc , videbor esse ?* Cùm Adriani esset auditor , ne omnibus quidem illius dictis assensus est : sed quædam sunt, quæ tanquam non rectè dicta induxit. Septuagesimus annus fuit vitæ finis, & domi sepulchrum eius.

τε, εἶπεν, ἀνὴρ, ἢ νεῶ δόξω ; Ἀδριανοῦ ὢν ἀκροατὴς γεγόμενος, οὐ πᾶσιν ὡμολόγηκα τοῖς ἐκείνου, ἀλλ' ἔστιν ἃ καὶ διέγραψεν καὶ ὀρθῶς εἰρημένα. τέρμα δ' αὐτῷ τοῦ βίου, ἔτος ἑβδομηκοστόν. καὶ τὸ σῆμα, οἴκοι.

PHILISCVS.

ΦΙΛΙΣΚΟΣ.

Philiscus Thessalus Hippodromo genere coniunctus, septem annis Athenis in oratoria sede præfuit, immunitate quæ dignitati attribuebatur fraudatus. Quod quomodo acciderit, ostendere necesse est. Heordæi Macedones Philiscum tanquam eorum primatem præ cæteris filiis matrimis pro functionibus & muniis domesticis* miserant. Is ergo lite contestata apud Imperatorem (qui Antoninus erat, philosophi ex Iulia filius) Romam missus fuit, vt sua disponeret. ibi cùm in Geometras ac philosophos Iuliæ incidisset, ab ipsis, Imperatoris ope, Athenis sedem inuenit. verùm vt apud Homerum Dij facere finguntur, cùm non omnia sponte donant, sed quædam etiam interdum inuiti : sic iste ferociebat & infensus erat obuiis quibusq; vel secundis reb. Atque vbi audiuit aliquã sibi adhuc litem superesse, cuius ipse foret auditor, iudiciorum præfectum sibi prædicere iussit, vt non per alios, sed per se causa ageretur. At vbi venit ad prætorium ; incessus eum offendebat, & status : tum veste indecorus, tum voce pene effeminatus, tum lingua supinus ; & aliò quouis potius in dicendo, quàm ad sensa respicere visus est. Quas ob res Imperator in Philiscum conuersus, eius os continuo repressit, dum

Φιλίσκος ὁ Θεσσαλὸς, Ἱπποδρόμῳ μὲν, συωπῆσαι γένος· ἔτη δ' Ἀθήνησι σοφιστεύσῃ ἐτῶν ἑπτὰ, τιμὴ ἀτελείᾳ τε ἐπ' αὐτῷ ἀφαιρεθείς. τοῦτο δ' ὅπως συνέβη, δηλῶσαι ἀνάγκη· Ἐορδαῖοι Μακεδόνες τὰς οἰκείας λειτουργίας τῷ Φιλίσκου, ὡς δὴ ὑφ' ἕξειν αὐτοῖς ἐπὶ πάντας τοὺς ἀπὸ μητέρων ἔφεσιν *. ταῦτ' οὖν, τῆς δίκης γενομένης ἐπὶ τοῦ αὐτοκράτορος, Ἀντωνῖνος δ' ἦν ὁ τοῦ Φιλοσόφου παῖς, Ἰουλίας, ἐξάλλη εἰς τὴν Ῥώμην, ὡς τὰ ἑαυτῆς διοικούμενος. καὶ προσφυεὶς τοῖς περὶ τὴν Ἰουλίαν γεωμέτραις τε, καὶ φιλοσόφοις, εὗρεν παρ' αὐτοῖς διὰ τὴν βασιλέως τῶν Ἀθηνῶσι θέσιν. ὅθ' ὥσπερ οἱ θεοὶ Ὁμήρῳ πεποίηνται, ἅπαντα ἐκόντες ἀλλήλοις διδόντες, ἀλλ' ἔστιν ἃ καὶ ἄκοντες· οὕτω δὴ καὶ ἡμεῖς νῦν καὶ χαλεπὸς ἦν, ὡς * περιδραμόντα. ὡς δ' ἤκουσεν εἴ τινα αὐτῷ καὶ δίκην, ἧς αὐτὸς ἀκροατὴς ἔσοιτο, καλοῦντα ὑπὲρ τεταγμένον τῆς δίκαις, προφέρειν οἱ, τὸ μὴ δι' ἑτέρων, δι' ἑαυτοῦ δ' ἀγωνίζεσθαι· ἐπεὶ δ' παρῆλθεν, ἐς τὸ δικαστήριον, περιέκρουσε μὲν τὸ βάδισμα, περιέκρουσε δ' ἡ φάσις· καὶ τῶν τολλῶν * ἀφήμων ἔδοξε, καὶ τὴν φωνὴν μιξόθηλυς, καὶ τὴν γλῶτταν ὕπτιος· καὶ βλέπων ἑτέρωσέ ποι μᾶλλον, ἢ ἐς τὸν ῥοῦμβον· ἐκ τούτων δ' ἀποσφαλεὶς ὁ αὐτοκράτωρ ἐς τὸν Φιλίσκον, ἐπεσόμιζεν αὐτὸν

* τῶν. οὐκ.

ἐς ὥρα πάντα τὸν λόγον, διείρων ἐς αὐτὸν τὸ ὕδατος, καὶ ἐρωτήσεις οὐ ἀυτῷ στενὰς ποιούμενος. ὡς ὃ οὐ ῥᾳδίως τὰ ἐρωτώμενα ἀποκρίσεις ἐλκύοντος Φιλίσκου, ἔφη, τὸν μὲν ἄνδρα, δείκνυσιν ἡ κόμη· τὸν δὲ ῥήτορα, ἡ φωνή. καὶ μετὰ πολλὰς τοιαύτας ἀπορίας, ἐπήγαγεν ἑαυτὸν τοῖς Ἑορδαίοις, εἰ πόντος δὲ τοῦ Φιλίσκου, σύ μοι λειτουργῶν ἀτέλειαν δέδωκας δοὺς τὸν Ἀθηναίοις θρόνον, ἀναβοήσας ὁ αὐτοκράτωρ, οὔτε σὺ, εἶπεν, ἀτελὴς, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν παιδευόντων. οὐδὲ γὰρ ἄν ποτε διὰ μικρὰ καὶ δύσκολα λογάρια, τὰς πόλεις ἀφελοίμην τῶν λειτουργησάντων. ἀλλ' ὅμως καὶ μετὰ ταῦτα Φιλοστράτῳ τῷ Λημνίῳ, λειτουργῶν ἀτέλειαν ἐπὶ μιᾷ ἐψηφίσατο, τέτταρα καὶ εἴκοσιν ἔτη γεγονότι. αἱ μὲν δὴ τοιαῦται φάσεις δι' ἃς ὁ Φιλίσκος ἀφῃρέθη τὸ εἶναι ἀτελὴς, αἵδε ἐκύρουν. μὴ ἀφαιρείσθω δ' αὐτὸν τὰ περὶ τῷ βλέμματι, καὶ τῷ σχήματι, καὶ τῷ ἀκολουθήματα, τὸ μὴ οὐ κεκράτηκε ῥητόρων Ἑλληνίσαι τε, καὶ σωφρονῆσαι. ἡ δὲ ἰδέα τοῦ λόγου, κάλλος μᾶλλον, ἢ σεμνώνιος. διεφαίνετο δ' αὐτῆς καὶ καθαρὰ ὀνόματα, καὶ καινοπρεπὴς ἦχος. ἐτῶν μὲν οὖν ἐπὶ δυσὶ τελευτᾷ, καὶ ὑφ' οὐδενὸς ἀξίῳ. μέρος δ' αὐτῷ τοῦ βίου, ἔτη ἑπτὰ, καὶ ἑξήκοντα. κεκτημένος δ' Ἀθήνησι χωρίον οὐκ ἀηδές, οὐκ ἐν αὐτῷ ἐτάφη, ἀλλ' ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, οὗ πάντων τὸν ἀγῶνα ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ πολέμων θανοῦσιν ὁ Πολέμαρχος.

A per omnem orationem quæstiones de aqua insereret, angustásque ingereret percunctationes. Et cùm ad interrogata, Philiscus responsa non daret, *Virum* (inquit) *coma; rhetorem vox ostendit.* Et post multas huiusmodi interpellationes, ad Heordæos ipsum induxit. tum dicente Philisco: *Cùm tu mihi sedem Athenis donasti, etiam immunitatem concessisti.* Ad hæc reclamans Imperator: *Neque tu* (inquit) *immunis es, neque hæc* B *studia profitentium quisquã alius. Neutiquam enim propter breues ac miseras quasdam oratiunculas, ciuitates muniis publicis fungentibus priuarim.* Nihilominus aliquanto post Philostrato Lemnio publicarũ functionum immunitatem quartum & vigesimum annum agenti, Senatuscõsulto idem Imperator pro declamatione concessit. Hæc nimirum occasio fuit, ob quã immunitatis gratia Philiscus priuatus sit. At ne ipsius in vultu, pronunciatione & gestu defectus, eripiant ei quo minus optimè è Rhe- C toribus Græcè loquutus sit; & composuerit. Orationis autem idea, loquax potius, quàm ad aciem & forum apta. Apparebant tamen in eo genere & pura vocabula, & noua quædam decoráque sonoritas. è viuis excessit, superstite filiola, & filio homine nihili. Septimus & sexagesimus annus, fuit ei vitæ terminus: & cùm non iniucundum prædium Athenis possedisset; in eo tamen sepultus non est: sed in Aca- D demia, vbi certamen super iis qui in bello occubuerant, Polemarchus erexit.

ΑΙΛΙΑΝΟΣ.

Αἰλιανὸς ὢν, Ρωμαῖος μὲν ἦν, ἠττίκιζε δὲ ὥσπερ οἱ ἐν τῇ μεσογείᾳ Ἀθη-

ÆLIANVS.

Ælianus licet genere Romanus esset, non minus scitè tamen Attice, quàm vel mediterranei Athe-

nienſes locutus eſt. Et ſanè laude A dignus vir ille mihi videtur : primùm , quòd cùm habitaret in vrbe , quæ ſermone prorſus diuerſo vtebatur , Græcanicæ linguæ puritatem ſit conſecutus : deinde quòd oblato ſibi (ab iis qui huiuſmodi titulos conferre ſolent) Sophiſtæ nomine, nullam de ſe fiduciam aut adulationem ſui , aut ſuperbiam ex tanti nominis honore conceperit : quin potius cùm ſuas ipſe vires expendiſſet, eáſque declamatoriæ palæſtræ impares iudicaſſet , ad ſcribendum animum appulit, & admirationem inde conſequutus eſt. Dictio eius eſt omnino pura, ſimplex & inaffectata eſt, vt Nicoſtrati elegantiæ lepôrem quendam adhibeat. Eſt quando Dionem , ciúſque dicendi genus & tonũ imitatur. hunc olim Lemnius Philoſtratus librum adhuc manibus tractantem , indignantérque & concitatè lectitantem reperit. & cùm inſtituti eius C rationem quæreret, Gynnidis (hoc eſt effeminati hominis) accuſationem à ſe conſcriptam dixit. Sic autem vocare ſe tyrannum, qui paulò antè Romano imperio infamiæ labẽ laſciuia ſua inuſſiſſet. Cui Philoſtratus, *Admirarer* (inquit) *ſi viuentẽ accuſaſſes : ſiquidem viuentem tyrannum perſtringere, viri opus cenſeo : functum verò fato laceſſere , cuiuſuis*. Prædicabat de ſe Ælianus nunquam ſe fines Italiæ egreſſum : nauem nunquam inſcendiſſe, neque nouiſſe mare. quare in magna erat auctoritate , veluti patrij moris ſtudiosè obſeruans. Docentem audiuit Pauſaniam. Herodem verò tanquam ſcitiſſimum, & vario ſermonis artificio præſtantiſſimum inter rhetores admiratus eſt. viuendo annum ſexageſimum exceſſit , & ſine liberis defunctus eſt, cùm matrimonio neglecto, procrea-

ναῖοι. ἐπαίνε μοι δοκεῖ ἄξιος ὁ ἀνὴρ ἐοῦτ. πρῶτον μὲν ὅτι καθαρὰν φωνὴν ἀξεπόνησε, πόλιν οἰκῶν ἑτέρᾳ φωνῇ χρωμένῃ. ἔπειθ' ὅτι σωφρονιστὴς σοφιστὴς ὑπὸ τῶν χαριζομένων τὰ τοιαῦτα, οὐκ ἐπῆρθη τὸ ὄνομα ἑαυτῷ γνώμῃ, οὐδὲ ἐπήρθη τὸ ὄνόματος ὄντος μεγάλου, ἀλλ' ἑαυτὸν διασκεψάμενος ὡς μηδέπω ἱκανὸν ἐπιτήδειον, τὸ συγγράφειν ἐπέστειλε, καὶ ἐθαυμάσθη διὰ τοῦτο μὲν ἐπὶ πᾶσιν ἰδίᾳ τοῦ ἀνδρὸς, ἀφέλεια σωφροσύνης τοῦ Νικοστράτου ὥρας· ἢ δὲ σπάνιον, σωφρονοῦντος Δίωνα ὁρᾷ, καὶ τὸ σπάνιον τόνον. συντυχὼν δέ ποτε αὐτῷ Φιλόστρατος ὁ Λήμνιος βιβλίον ἔτι σωφρονοῦντος ἔχοντι, καὶ ἀναγνώσκοντι αὐτὸ σὺν ὀργῇ, καὶ ἐπιτάσει τοῦ φθέγματος, εἶπεν αὐτὸν ὅ, τι ἀσυνδάζοι. καὶ ὃς, σὺ πεπόνηταί μοι, ἔφη, κατηγορία τοῦ Γυννίδος. καλῶ γὰρ οὕτω τὸν δεῖπα καθήμενον τύραννον, ἐπὶ ἀσελγείᾳ πάσῃ τὰ Ρωμαίων ἤχθαι, καὶ ὁ Φιλόστρατος, ἐγώ σε, εἶπεν, ἐθαύμαζον ἂν, εἰ ζῶντος κατηγόρησας. εἰ γὰρ δὴ τὸν μὴ ζῶντα τὸν τύραννον ἐπικόπτειν, ἀνδρὸς· τὸν δ' ἐπεμβαίνειν κειμένῳ, παντός. ἔφασκε δ' αὐτὸν ἐοῦτ μήτε ἀποδεδημηκέναι πῆ τῆς γῆς ὑπὲρ τὴν Ἰταλῶν χώραν, μήτε ἐμβεβηκέναι ναυῶν, μήτε γεῦσαι θάλατταν. ὅθεν καὶ λόγου πλείονος ἐπὶ τῷ Ρώμῃ ἠξιοῦτο, ὡς πάνυ τὰ ἤθη. Γαυσανίου μὲν οὖν ἀκροατὴς ἐγένετο. ἐθαύμαζε δὲ καὶ Ἡρῴδην ὡς ποικιλώτατον ῥήτορα. ἐβίω δὲ ὑπὲρ τὰ ἑξήκοντα ἔτη. καὶ ἐτελεύτα οὐκ ἐπὶ παισί. παιδοποιΐαν γὰρ ἀπωσάμενος, τῷ μὴ γῆ-

μαί ποτε. τῦτο ὃ εἴτε εὔδαιμον, εἴτε ἀθλιον, οὐ τῦ παρόντος καιροῦ φιλοσοφῆσαι.

tionem prolis ſpreuiſſet: quod quidem felicius an miſerius ſit, diſceptare nunc tempeſtiuum non eſt.

ΗΛΙΟΔΩΡΟΣ.

Ἐπεὶ δὲ ἡ τύχη κράτησον ὑπὲ παντὰ ταὐθαρσέστερα, μηδὲ Ἡλιόδωρον ἀπαξιέσθω σοφιστῶν κύκλε, παράδοξον ἀγώνισμα τύχης γενόμενος. ἐχαροτονήθη μὲν γὰρ ὁ ἀνὴρ οὐ* πρὸ τ ἑαυτῦ πατρίδος, ἐς τὰ Κελτικὰ ἔθνη, ξυὼ ἑτέρῳ νοσοῦντος ἢ πατέρου, καὶ λεγομένε τὴν βασιλέα διαχράφειν πολλὰς τῶν δικῶν, διέδραμεν ὁ Ἡλιόδωρος ἐς τὸ στρατόπεδον, δείσας πρὸ τὴν δίκην· εἰσκαλούμενος ὑπὸ πάππου, ἢ ὤφελε, ἐς τ νοσοῦντα ἀνεβάλλετο. ὑβρισὴς ὢν ὁ τὰς δίκας εἰσκαλῶν, ἁ συνεχώρει ταῦτα, ἀλλὰ παρήγαγεν αὐτὸν εἰς τὰ δικαστήρια, ἄκοντά τε, καὶ τῦ γενείε ἕλκων. ὡς δὲ εἴσω παρῆλθε, καὶ παῤῥάλεον μὲν ἐς τὸν βασιλέα εἶδεν,* ἤτησεν ὕδατος. αὐτίκα δὲ τ παραίτησιν συνετῶς διέθετο, εἰπών, Καινόν σοι δόξῃ, μέγιστε αὐτοκράτωρ, ἑαυτὸν ὁρᾶς παραχαράττοντος μόνος, ἀγωνίσασθαι τίνα δίκην, σὺ τολὰς οὐχ ἕξων. ἀναπηδήσας ὁ αὐτοκράτωρ, ἄνδρα τε οἷ ἔπω ἔγνωκα τὸν ἐμαυτῦ καιρὸν εἰρηκα.* καὶ τὰ τοιαῦτα, ἐκάλει τὸν Ἡλιόδωρον, ἀναστείων τίνα χεῖρα, καὶ τὸν κόλπον τ χλαμύδος. καταρχὰς μὲν οὖν συνέπεσέ τις καὶ ἡμῖν ὁρμὴ γέλωτος, οἰομένοις ὅπ διαπτύσαι αὐτόν. ἐπεὶ δ' αὖπω τε ἱππεύειν δημοσίᾳ ἔδωκε, καὶ παισὶν, ὁπόσοις ἔχει, ἐθαυμάζετο ἡ τύχη, ὡς τ ἑαυτῆς ἰσχὺν συνδεικνυμένη διὰ τῆ οὕπω παραλόγων. καὶ πολλῷ πλέω τῦτο

Quoniam Fortuna in rebus humanis latè dominatur; ne Heliodorum quidem Sophiſtarum circulo excludendum exiſtimarim: quippe qui admirabilis fuit fortunæ ludus. hic enim deſignatus, cum collega quodam, ad Celticas gentes, ſuæ patriæ procurator: cùm alter in aduerſam valetudinem incidiſſet, & rumor eſſet Imperatorem multas ſecare lites, Heliodorus in caſtra cucurrit, veritus ne cauſa caderet: ſed citius quàm opinabatur aduocatus, ad ægrotantem diſtulit. & cùm contumelioſus eſſet is qui cauſas aduocabat, moram non conceſſit; ſed inuitum hominem barba trahēs ad iudicia traduxit. Cùm intrò aduenisſet, & confidenti animo imperatorem intuitus eſſet, aquam poſtulauit, excuſationem ipſam magno artificio diſpoſuit. *Nouum tibi* (inquit) *maxime Imperator, profectò videbitur, quòd quis ſe ipſum excipiens ſolus, iudicio periclitetur, cùm mandato careat.* Ad hæc exiliens Imperator: *Equidem* (inquit) *talem virum, qualem nunquam meo tempore noueram, inueni.* Mox Heliodorum ita compellatum concuſſa manu chlamydíſque ſinu vocauit. Itaque à principio quidem ridendi impetus nos inceſſit, cùm eum à principe contemptum putaremus. Sed poſtquam ei liberíſque ſuis quot habebat, equo publico vehi conceſſit, ipſa quoque fortuna præoſtentata poteſtate ſua ex tam inopinatis & abſurdis, admirationi fuit. ídque multo magis ex iis,

quæ deinceps sequuta sunt patuit. A nam simulatque Arabs intellexit, bono quodam genio negocia sibi sub manum succedere: quemadmodum nauis rectores qui in optima nauigatione plena vela excutiunt, Imperatoris fauore perpetuo vsus est. Et, ô Imperator, inquit, ad apparatum declamationis mihi tempus sepone. Ad hæc Imperator: Audio iam, inquit, age dic ad hoc, *Demosthenes, cùm super Philippo excidisset, timiditatis est conuictus.* Cùm igitur de hoc declamaret, non solùm B Imperator se beneuolum exhibuit; verùm etiam ab aliis omnibus ipsi laudem comparauit: atque eos qui non collaudantes audiebant, truci aspectu terruit. Quinetiam eundem Romæ maximis patrociniis præfecit, tanquam iudiciis & causis aptissimum. Post Imperatoris obitum quædam ei insula demandata est, vbi cùm cædis accusatus esset, Romam remissus est, vt purgaret se C coram ducibus exercituum: cùm ergo purus à crimine visus esset, insula quoque liberatus est. Ad extremum neq; obseruatus neque contemptus, Romæ consenuit.

ἐκ τ ἐφεξῆς ἐδηλῶτο. ὡς γὰρ ξυνῆκεν ὁ Ἀραβι ὅτι κῦ δαίμονα ἀγαθὸν τὰ πράγματα αὐτῷ πρόσαιεν, ἀπεχρήσατο τῇ φορᾷ τ βασιλέως, καθάπερ τ ναυκλήρων οἱ τὰ ἱστία πλήρη ἀνατείνοντες ἐν ταῖς εὐπλοίαις. ἡ, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, αὐλάδες μοι καιρὸν εἰς ἐπίδειξιν μελέτης. ἡ ὁ βασιλεύς, ἀκροῶμαι, εἶπε, ἡ λέγε ἐς τόδε. ὁ Δημοσθένης ἐπὶ τῷ Φιλίππῳ σκήπτεσθαι, ἡ δειλίας φεύγων μεμψιν ἦ, οὐ μόνον ἑαυτὸν εὔνουν παρεῖχεν, ἀλλ' ἡτοίμαζε & τὸν ἐξ ἁπάντων ἔπαινον, φοβερὸν βλέπων εἰς τοὺς μὴ ξυνεπαινοῦντας. & μὴν ἡ πρόσεσθαι αὐτὸν τ μεγίστης τ κῦ τιμῆς Ῥώμην συνηγοριῶν, ὡς ἐπιτηδειότατον δικαστηρίοις, ἡ δίκαις. ἀποθανόντος ἦ τ βασιλέως ἐπετράπη μέν πως αὐτῷ νῆσος· λαβὼν ἦ ἐν τῇ νήσῳ φοινικῆν αἰτίαν, ἀνεπέμφθη εἰς τὴν Ῥώμην ὡς ἀπολογησόμενος τοῖς τ στρατοπέδων ἡγεμόσι. δόξαντι ἦ αὐτῷ καθαρῷ εἶναι τ αἰτίας, ἐπανείθη καὶ ἡ νῆσος. καὶ γηράσκει ἐν τῇ Ῥώμῃ μήτε καταφρονούμενος, μήτε ἀμελούμενος.

ASPASIVS.

Aspasium Sophistam Rauenna protulit: Rauenna, inquam, Italiæ ciuitas. Demetrianus pater oratoriorum sermonum peritissimus docuit. Doctissimus igitur Aspasius & multorum auditor, laudatorium genus cum nouo decore tractauit: in insolentiam ab honesto nusquã incidit, cùm his in tempore vteretur, quæ probè nouerat. Hoc verò in Musica vtique potissimum est. Tonorum enim tempora, lyræ ac tibiæ vocem dederunt, melodiæque

ΑΣΠΑΣΙΟΣ.

Ἀσπάσιον ἦ τὸν σοφιστὴν, Ῥάβεννα μὲν ἤνεγκεν· ἡ δὲ Ῥάβεννα, Ἰταλοί· Δημητριανὸς ἦ ὁ πατὴρ ἐπαίδευσεν, D & γνώσκων τοὺ ῥητορικοὺς τῶν λόγων. πολυμαθὴς ὁ Ἀσπάσιος, καὶ πολυήκοος, ἐς* τὸ μὲν καινοπρεπὲς, ἐπαινῶν, καὶ εἰς ἀπειροκαλίαν ἦ, ἐδαμοῦ σκήπτων, ὑπὸ τ αὐ καιρῷ χρῆσθαι οἷς γνώσκει· που δέ που αὐ μουσικῆς, κεράσας. ἡ γὰρ καιροὶ τῶν τόνων, λύρᾳ τε φωνὴν ἔδωκαν, καὶ αὐλῷ· καὶ μελῳδίαν

ἐπαῖδευσαν. ἐπιμηθεὶς δὲ τοῦ δοκίμως τε, καὶ σὺν ἀφελείᾳ ἑρμηνεύειν, πνεύματος τε, καὶ περιβολῆς ἠμέλησε. τὸ αὐτοσχεδιάζειν τε σὺν φύσεως καὶ ἔχων, πόνῳ παρεσκεύασε. ἦλθε δὲ καὶ ἐπὶ πολλὰ τῆς γῆς μέρη, βασιλεῖ τῷ Ξωσῶν Ἀλεξάνδρῳ, καὶ Ξωσεῖναι.* περιῆν δὲ καὶ τῷ κατὰ τὴν Ρώμην* ἀρόδου. νεάζων μὲν, εὐδοκιμώτατος. γεραίτερον δὲ, μὴ ξὺν αἰτίᾳ, τοῦ μὴ ἑταίρῳ ἄπος ἴσην βούλεσθαι. ἡ δὲ πρὸς τὸν Λήμνιον Φιλόστρατον τῷ Ἀσπασίῳ διαφορὰ, ἤρξατο μὲν ἀπὸ τοῦ Ρώμης, ἐπέδωκε δὲ κατ' Ἰωνίαν, ὑπὸ Καισιανοῦ τε, καὶ Αὐρηλίου τῶν Σοφιστῶν αὐξηθεῖσα. ἴσην δὲ αὐτοῖν ὁ μὲν Αὐρήλιος οἷος καὶ ἐν καπηλείοις μελετᾶν πρὸς τοῦ σκεῖν οἶνον. ὁδὶ οἷος σφαδάζειν μὲν ἐπὶ τοῦ Ἀθήνησι θρόνου, διὰ καιρούς, οὓς ἀπεχρήσατο· παῖδα δὲ οὐδένα, πλὴν Περίγητος τοῦ Λυδοῦ. πρὸς μὲν οὖν τοῦ ζήτου τοῦ διαφορᾶς, εἴρηταί μοι. καὶ τί αὖ αὖθις ἑρμηνεύομι τὰ ἀποχρώντως δεδηλωμένα; τὸ δὲ εἰ καὶ χρηστὸν, καὶ ὡς ἐχθροῦ εὑρέσθαι, ἐν πολλοῖς μὲν τῷ ἀνθρωπίνῳ διέφυη, μάλιστα δὲ ἐπὶ τῶν ἀνδρῶν τούτων. διενεχθέντε γὰρ, ὁ μὲν Ἀσπάσιος, πρόσποιησιν αὐτῷ τὸ αὐτοσχεδιάζειν ξὺν εὐροίᾳ· ὁ δὲ Φιλόστρατος καὶ τούτου τοῦ μέρους ἐλλογίμως εἶχεν· ὅθεν αὖ τὸν ἑαυτοῦ λόγον τέως ὑπομένοντα πρὸς τὴν ἀκρίβειαν αὐτίκα ἐκείνου ἐκόλασεν. ἡ δὲ συγγραμμένη ἐπιστολὴ τῷ Φιλοστράτῳ περὶ τοῦ πῶς χρὴ ἐπιστέλλειν, πρὸς τὸν Ἀσπάσιον πέμπει. ἐπεὶ παρελθὼν ἐς τὰς βασιλείους ἐπιστολὰς, τὰς μὲν, ἀγωνιστικώτερον τοῦ δέοντος ἐπέστελλε· τὰς δὲ,

A concentum docuerunt. Hic vt sedulam operam probatæ, puræ ac simplici eloquutioni dederat; ita spiritum, comprehensionem, circuitúmve, aspernatus est. extemporalem eloquentiam cùm à natura non haberet, labore ac industria comparauit. In multas terrarum regiones, partim cum imperatore Alexandro peregrinatus est, partim per se iter faciens profectus est. Annonæ* Romæ præfuit. In iuuentute probatissimus; in senectute extra culpam & reprehensionē fuit, quòd à collega deficere nollet. Controuersia cum Philostrato Lemnio, ab eo tempore quo Romæ vnà fuerunt, incœpit. In Ionia autem à Cassiano Aurelióque Sophistis aucta, magna accepit incrementa. Ex his Aurelius eo fuit ingenio, vt in caupona inter pocula declamaret. Cassianus autem talis erat, vt ad Athenienſem cathedrā iis temporib. quibus non cōmodè vtebatur, aspiraret. Præter Perigetum Lydium neminē docuit. De modo controuersiæ mihi dictum est. Eccur autem rursus satis supérque abundè demonstrata recensuerim? Quòd verò bonum quandoque liceat etiam ab inimico nanciſci, in multis certè humanis compertum fuit, sed in his præcipuè viris. Nam dissidio inter eos exorto Aspasius, qui extemporalem cum expedita verborum copia sibi finxerat orationē: quoniam Philostratus hac in parte pereloquens erat, orationem quoque suam quæ tunc subsistere poterat, ad diligentiam illius exactam castigauit. Conscripta à Philostrato epistola, de ratione epistolas scribendi ad Aspasium dirigitur: Quia cùm ad Imperatorias literas promotus fuisset, aliquas contentione maiori, quàm opus erat: nonnullas verò minus

ἰο. ξωὸ αὐτῷ. ἰο. θρόνου.

fortè an, suggesto oratorio.

Fas est & ab hoste doceri.

dilucidè ſcripſerat : quorum neutrum Imperatorem decere videbatur. Imperator enim quando mittit epiſtolas, neque enthymematis, neque argumentis, ſed gloria indiget. nec rurſus obſcuritatẽ debet affectare: quia leges pronunciatat: qui diluciditas legis eſt interpres. Pauſaniæ igitur Aſpaſius diſcipulus fuit, necnõ & Hippodromi auditor. Romæ ſtudia iam conſeneſcens profitebatur ; quando hæc à me ſcripta ſunt. Sed de Aſpaſio hactenus. De Philoſtrato autem Lemnio, quis in foro vir iſte fuerit, quis in concione, quis in ſcriptione, quis denique in declamatione, & quantus in ſubitaria fuerit dictione : & de Nicagora Athenienſi, qui Eleuſinij templi præco corona datus eſt: item ſi Apſines Phœnix tantùm memoria valuerit, adeóque accuratus in arte extiterit: De his, inquam, me ſcribere non eſt opus: atenim quia mihi cum his interceſſit amicitia, tanquam eis gratificatus, fide & auctoritate profectò carerem.

A οὐ σαφῶς· ὧν οὐδέτερον βασιλεῖ πρέπον. αὐτοκράτωρ γὰρ δὴ ὁπότε ἐπιστέλλοι, οὐ δι' ἐνθυμημάτων, οὐδ' ἐπιχρήσεων, ἀλλὰ δόξης· οὐδ' αὖ ἀσαφείας, ἀπὸ νόμους φθέγεται. σαφήνεια γὰρ, ἑρμηνεὺς νόμου. Παυσανίᾳ μὲν οὖν μαθητὴς ὁ Ἀσπάσιος, Ἱπποδρόμου δὲ, οὐκ ἀνήκοος. ἐπαίδευσε γὰρ ἤδη τὴν Ῥώμην ἱκανῶς γηράσκων, ὁπότε μοι ταῦτα ἐγράφετο. τοσαῦτα περὶ Ἀσπασίου. περὶ δὲ Φιλοστράτου τοῦ Λημνίου, καὶ τίς μὲν ἐν δικαστηρίοις ὁ ἀνὴρ οὗτος, τίς δ' ἐν δημηγορίαις, τίς δὲ ἐν συγγράμμασι, τίς δ' ἐν μελέτης, ὅσος δὲ ἐν ἐκδίῳ λόγῳ, οὐ περὶ Νικαγόρου τοῦ Ἀθηναίου. ὃς καὶ * τοῦ Ἐλευσινίου ἱεροδήρυξ ὀφθή τε, καὶ εἰ Ἀψίνης τὲ ὁ Φοίνιξ ἐφ' ὅσον περιῆν μνήμης τὲ, καὶ ἀκριβείας, οὐκ ἐμὲ δεῖ γράφειν. οὐ γὰρ αὖ καὶ ἀπιστηθείλω ὡς χαριζόμενος, ἀπὸ φιλία μοι περὸς αὐτοὺς ἦν.

ΦΛ. ΦΙΛΟ-

ΦΛ. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΗΡΩΙΚΑ.

FLAVII PHILOSTRATI HEROICA:

SIVE

DIALOGVS DE VIRIS ILLVSTRIBVS, QVI in bello Troiano pro heroibus habiti sunt.

STEPHANO NIGRO INTERPRETE.

VINITOR & PHOENIX, INTERLOQVVTORES.

ΑΜΠΕΛΟΥΡΓΟΣ, Η ΦΟΙΝΙΞ.

VINITOR.

ΠΟΝ, estne hospes, vel vnde? *Phœnix.* O Vinitor, ex his qui circa Sidona habitant, ac Tyrum. *Vinitor.* Habitus autem est Ionicus. *Phœnix.* Patrius iam & nobis Phœnicibus. *Vinitor.* Vnde igitur habitum mutastis? *Phœnix.* Sybaris Ionica vniuersam pariter occupauit Phœniciam: & si quis opinor illic non indulgeret deliciis, damnaretur. *Vinitor.* Quò autem vadis elatus, & super obuia quæque? *Phœnix.* Consultore*, Vinitor, atque oraculo, ad secundam indigeo nauigationem. Aiunt enim nos Ægæum ipsum adituros: vehemens autem mare est (vt puto) nec nauigatu facile. Tendo autem aduersus ventum. Phœnices enim quo ad secundum pertinet cursum, ad hocce respiciunt signum. *Vinitor.* Periti vtique (ô hospes) nauticæ rei existentes: vos enim alteram quoque Vrsam in cœlo adnotastis, &

al. *signo & omine,*

ΑΜΠΕΛ.

ΠΩΝ ὁ ξένος ἢ πόθεν; Φοῖ. Ἀμπελουργέ, τῆς θεοῖ Σιδῶνός τε, καὶ Τύρου. Αμ. τὸ δὲ Ἰωνικὸν τῆς στολῆς; Φοῖ. ἐπιχώριον ἤδη, καὶ ἡμῖν, τοῖς ἐκ Φοινίκης. Αμ. πόθεν οὖν μετεσκεύασθε; Φοῖ. Σύβαρις Ἰωνικὴ, τὴ Φοινίκων κατέσχεν ὁμοῦ πᾶσαν. καὶ γραφὴν εἰσεῖ ἄν τις οἶμαι, * φύσει μὴ τρυφῶν. Αμ. βαδίζεις δὲ ποῖ, μετέωρός τε, καὶ ὑπὲρ πάντα τὰ ἐν ποσί; Φοῖ. Ξυμβόλου*, καὶ φήμης, Ἀμπελουργε, δέομαι θείᾳ δὲ πλοίας. Φασὶ γὰρ ἡμᾶς ἀφήσειν ἐς τὸν Αἰγαῖον αὐτόν. δῆνεὸς οἶμαι ἡ θάλαττα, καὶ οὐ ῥᾴδια πλεῦσαι. βαδίζω δὲ πρὸς ἄνεμον ὁδὸν τῷ ἀνέμῳ. τὰ γὰρ ὑπὲρ δύσεως πλοίας θεοῖς τούτοις τὸ σκοπὸν θεωροῦσι Φοίνικες. Αμ. σοφοί γε, ὦ ξένε, τὰ ναυτικὰ ὄντες. ὑμεῖς γάρ που καὶ τὴν ἑτέραν ἄρκτον ἐνεσημήνασθε τῷ οὐρανῷ, καὶ

κ. ξυμβόλου,

ωρὸς αὐτὼ πλεῖτε. ὥσπερ ὦ τὰς ναυ- A
πλίας ἐπαγνεῖσθε, οὕτω τὰς ἐμπορείας
διαβέβλησθε, ὡς φιλοχρήματοί τε, &
πρῶκ). Φοῖ. σὺ ὦ οὐ φιλοχρήματος,
Ἀμπελουργέ, ζῶν ἐν ταύταις ταῖς ἀμ-
πέλοις, & ζητῶν ἴσως ὅς τις μοὶ ὀπω-
ρεῖ, καταβαλών σοι δραχμὴν τὴν
βοτρύων, ὅτῳ ὦ ἀποδώσεις τὸ γλῦκος,
ἢ ὅτῳ τε δώσομίαν, ὃν οἶμαι κατορ-
ρυγμένον φὴς ἔχειν, ὥσπερ ὁ Μαρών; B
Αμ. Ξένε Φοῖνιξ, εἰ μοὶ εἰσί που τῆς
Κύκλωπες, οἷς λέγε) ἡ γῆ ἄργοις βό-
σκειν, φυτεύοντας οὐδὲν, οὐδὲ σπείρον-
τας· ἀφύλακτα μοὶ τὰ φυόμενα εἴη
αὖ, καί τοι Δήμητρός γε, καὶ Διονύσου
ὄντα· πωλεῖτο δ' αὖ ἐδὲν ἐκ τῆς γῆς, ἀλλ'
ἄπρατά τε, καὶ κοινὰ φύοιτ' αὖ, ὥσπερ ἐν
συῶν ἀγορᾷ· σπείρειν ὦ ὅπου χρὴ, καὶ
ἀρόειν, & φυτεύειν, καὶ ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ
πονεῖν σοφοκείμενον τῇ γῇ, & ὑποκεί- C
μενον ταῖς ὥραις, ἐνταῦθα πωλεῖν τε
χρὴ, & ὠνεῖσθαι. δεῖ γὰρ καὶ γεωργίᾳ χρη-
μάτων, καὶ ἄνευ τούτων, οὔτε ἀρότου
θρέψεις, οὔτ' Ἀμπελουργὸν, οὔτε βυκό-
λον, οὔτε αἰπόλον. οὐδὲ κρατὴρ ἔσται σοι
πιεῖν, ἢ σπεῖσαι. καὶ γὰρ τὸ ἥδιστον τῶν ἐν
γεωργίᾳ τὸ, πρυγᾶν ἀμπέλοις, μισθοῦ
χρὴ σοφάπτειν. εἰ δὲ μὴ, ἄοινοί τε, & ἀρ-
γοὶ ἑστήξουσιν, ὥσπερ γεγραμμένοι. D
ταυτὶ μὲν οὖν, ὦ ξένε, ὑπὲρ παντὸς εἴ-
ρηκα τοῦ τῶν γεωργῶν κύκλου. τοῦμὸν ὦ
πολλῷ ἐπιφανέστερον. οὐ γὰρ ξυμβάλ-
λω ἐμπόροις, οὐδὲ τιὼ δραχμὼ ὅ,τι
ὅτι γινώσκω, ἀλλὰ βοῦν σίτου, καὶ οἶνον
πρᾶγον, καὶ τοιαῦτα τοιούτων, ἢ ὠνοῦ-
μαι, ἢ αὐτὸς ἀποδίδωμι, σμικρά τε εἰ-
πὼν, καὶ ἀκούσας. Φοῖ. χρυσῆν ἀγορὰν

ad ipſam nauigatis: ſed vt nauigandi peritia laudem conſequimini, ita in negociatione, vtpote pecuniarum auidi, ac voraces arguimini. *Phœnix.* Tu autem non pecuniarum es cupidus (ô Vinitor) in hiſce vitam agens vitibus: & fortaſſe quærens, quínam fructus colligat, tibi pro racemis drachmam reponens, cuíque muſtum rependas, & cui odoratum vinum, quod puto; defoſſum inquis habere, vt Maro. *Vinitor.* Hoſpes Phœnix ſi cubi terrarum ſunt Cyclopes: quos nec plantantes, nec ſerentes quicquam, tellus ocioſos ac lentos dicitur paſcere; nullo quidem cuſtode genita indigerent: vt pote Cereris ac Dionyſij exiſtentia: nihílque ex terra ortum venderetur: ſed neglecta, ac communia naſcerentur, vt in ſuum foro. Vbi verò terræ incumbentem, ac temporibus inſeruientem, ſeminare, & arare, ac plantare: iterúmque atque iterum laborare oportet: ibi vendere, atque emere neceſſe eſt: pecuniarum enim opus eſt agrorum cultui: & ſine ipſis, neque aratorem, neque vinitorem, nec bubulcum, nec caprarum cuſtodem educabis: nec tibi ad bibendum, ac libandum erit poculum. Etenim vindemiare, quod in agrorum cultu ſuauiſſimum eſt, non ſine mercede fit: alioqui abſque vino & ocioſi exiſtent, nihil à pictis differentes. Hæc itaque (ô hoſpes) pro omni agricolarum orbe dixi. Quod autem ad me pertinet, multò eſt humilius ac mitius: neq; enim cum negociatorib. commercium habeo: nec quid ſit drachma cognoſco: ſed paucis & dictis & auditis, bouem tritico: hircũ vino, & talia talibus aut emo, aut ipſe reddo. *Phœnix.* Aureum forum

& heroum potius quàm hominum memoras, Vinitor. Sed hic canis quid ſibi vult? circuit enim me pedibus adganniens, mollem ac mitem aurem præbens. *Vin.* Meam tibi interpretatur conſuetudinem, hoſpes, & quòd in eos qui huc accedunt, adeò modeſtè ac benignè habemus, vt ne cani quidem eos adlatrare permittamus: ſed venientibus cedere atque excipere. *Phœnix.* Licétne igitur vineam adire? *Vinitor.* Inuidia nulla: eſt enim nobis racemorum ſatis. *Phœn.* Quid autem, ficúſne colligere? *Vinitor.* Et huius facultas: eſt enim & ficuum copia: & nuces darem, & poma darem, innumeráque alia bona. Planto autem hæc perinde atque vitium condimenta. *Phœnix.* Quídnam præmij dabo? *Vinitor.* Quid aliud, quàm vt & libenter edas: & edenda capias, lætúſque diſcedas. *Phœnix.* At nunquid philoſopharis, Vinitor? *Vinitor.* Et cum bono quidem Proteſilao. *Phœnix.* Quid autem commune eſt tibi cum Proteſilao, ſi Theſſalum dicis? *Vinitor.* Illum dico Laodamiæ coniugem: hoc enim dum audit, gaudet. *Phœnix.* Quid autem hîc agit? *Vinitor.* Viuit: & terram colimus. *Phœnix.* Vitæ reſtitutus, vel quid? *Vinitor.* Ne ipſe quidem ſuos ipſius dicit affectus: præter quàm quòd deceſſerit quidem in Troia propter Helenen: in Phthia verò reuixerit, Laodamiam diligens. *Phœnix.* Atqui poſtquam reuixit, deceſſiſſe rurſus: vxoríque vt ſe ſequeretur, perſuaſiſſe dicitur. *Vinitor.* Et ipſe hæc dicit: ſed quo pacto poſtea reuerſus ſit: mihi iam percipere volenti haud dicit, Parcarum arcanum quid (vt ait) celans. qui au-

A λέγᾳς, Ἀμπελουργέ, ἢ ἡρώων μᾶλλον ἢ ἀνθρώπων. ἀλλὰ ὁ κύων οὗτος, τί ἐθέλει; σείσι γάρ με προσκυζόμενος τοῖς ποσὶ, καὶ προέχων τὸ οὖς ἁπαλόν ἐστι, καὶ πρᾶον. Ἀμ. τοῦτο μὲν ἦθος ἐρμηνεύει σοι, ξένε, καὶ ὅτι πρὸς σοῦ δ' οὖρο ἀφικνουμένους, οὕτω μετρίως καὶ χρηστῶς ἐχόμεθα, ὡς μηδὲ τῷ κυνὶ συγχωρεῖν
B ὑλακτεῖν αὐτοῦ, ἀλλὰ προσδέχεσθαι, καὶ ὑποπίπτειν ἥκοντας. Φοῖ. ἔξεστιν οὖν ἀμπέλῳ προσβαλεῖν; Ἀμ. φθόνος οὐδείς. εἰσὶ γὰρ ἡμῖν ἱκανοὶ βότρυς. Φοῖ. τί δ', συκᾶσαι; Ἀμ. καὶ τούτου ἄφθονα. πρέπει γὰρ καὶ σύκων. καὶ κάρυα δοίην, καὶ μῆλα δοίην, καὶ μύρια ἀγαθὰ ἔνεστι. φυτεύω δ' αὐτὰ, οἷς προσήματα τῶν ἀμπέλων. Φοῖ. τί οὖν οὖν καταβάλλοιμι; Ἀμ. τί δ' ἄλλο γε, ἢ φαγεῖν τε ἡδέως, καὶ ὑποπιόντα, καὶ ἀπελθεῖν
C χαίροντα; Φοῖ. ἀλλ' ἢ φιλοσοφεῖς, Ἀμπελουργέ. Ἀμ. καὶ σοὶ γε τῷ καλῷ Πρωτεσίλεῳ. Φοῖ. σοὶ δ' τί. καὶ τῷ Πρωτεσίλεῳ κοινὸν, εἴ τι σὺ Θετταλίας λέγεις; Ἀμ. ἐκεῖνον λέγω τὸν τῆς Λαοδαμείας. τοῦτο γὰρ χαίρει ἀκούων. Φοῖ. τί δὲ δὴ δοῦρο πρᾶξαν; Ἀμ. ζῇ, καὶ γεωργοῦμεν. Φοῖ. ἀναβεβιωκὼς, ἢ τί; Ἀμ. οὐδὲ αὐτὸς λέγει, ὦ ξένε, τὰ ἑαυτοῦ πάθη. πλὴν γε δὴ ὅτι ἀποθανοῖ μὲν
D δι' Ἑλένην σὺν Τροίᾳ, ἀναβιῴη δ' ὅμως σὺν Φθίᾳ, Λαοδαμείας ἐρῶν. Φοῖ. καὶ μὲν ἀποθανεῖν γε μὴ τὸ ἀναβιῶναι λέγεται, καὶ ἀναπεῖσαι πλὴν γυναῖκα ἕπεσθαι; Ἀμπελ. λέγει καὶ αὐτὸς ταῦτα. ἀλλ' ὅπως καὶ μὴ τόδε ἀΐηλθε πάλαι μοι βουλομένῳ μαθεῖν, οὐ λέγει, μοιρῶν τι ἀπόῤῥητον ὡς φησι κρύπτων. καὶ

συσκαλιῶσιν δὲ αὐτὸν ἃ καὶ τῇδε τῇ Τροίᾳ, ἔτι ἐν τῷ πεδίῳ φαίνονται μάχιμοι τὸ σχῆμα, καὶ σείοντες τοὺς λόφους. Φοῖ. ἀπισῶ νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, Ἀμπελουργέ, καί τοι βουλόμενος ταῦτα οὔπως ἔχω. εἰ ὃ μὴ πρὸς τοῖς φυτοῖς εἶ, μηδὲ ὀχετηγεῖς ἤδη, δίηγεῖ μοι ταῦτά τε, καὶ ὅσα τὸν Πρωτεσίλεω γινώσκεις. καὶ γὰρ ἂν χαρίζοιο τοῖς ἥρωσιν, εἰ πιόντων ἀπέλθοιμι. Αμ. καίτοι, ὦ ξένε, καὶ μεσημβρίαν τὰ φυτὰ πίνει. μετόπωρον γὰρ ἤδη, καὶ ἀρδεῖ, αὐτὰ ἡ ὥρα. σχολὴ γοῦν μοι δίηγεῖν πάντα. μηδὲ γὰρ λανθάνοι τοὺς χαρίσντας τὰ ἀνθρώπων, θεῖα οὕτω, καὶ μεγάλα ὄντα. βέλτιον ὃ καὶ καλῶς τοὺς χωρεῖν ἰζῆσαι. Φοῖ. ἡγοῦ, ὡς ἑπόμενός γε καὶ ὑπὲρ τὰ μέσα τῆς Θρᾴκης. Αμ. προέλθωμεν εἰς τὸν ἀμπελῶνα, ὦ Φοῖνιξ. καὶ γὰρ ἂν καὶ εὐφροσύνης τι ἐν αὐτοῖς εὕροις. Φο. προέλθωμεν. ἡδύ, γάρ που τῶν φυτῶν ἀναπνεῖ. Αμ. τί λέγεις ἡδύ; θεῖον. τῶν μὲν γὰρ ἀγείων δένδρων αἱ ἄνθαι, εὔοσμοι. τῶν ὃ ἡμέρων, οἱ καρποί. εἰ ὃ ἐντύχοις ποτὲ φυτῷ ἡμέρῳ πρὸς τινὶ ἄνθει εὐώδει, δρέπου τῶν φύλλων μᾶλλον. ἐκείνων γὰρ τὸ ὀδωδέναι. Φοῖ. ὡς ποικίλη σοι ἡ ὥρα τοῦ χωρεῖν, καὶ ὡς σπουδαίως ἱλαροὶ οἱ βότρυς. τὰ δένδρα τε ὡς διάκειται πάντα, καὶ ὡς ἀμβροσία ἡ ὀσμὴ τοῦ χωρεῖν. σὺ δὲ δρόμοις ὃ, οἷς ἀνῆκας, χαίρουσιν μὲν ἡγοῦμαι. ξυφᾶν δέ μοι δοκεῖς Ἀμπελουργέ, τοσαύτην ὑπ' ἐργῷ χρώμενος. Αμ. ἱεροὶ, ξένε, καὶ δρόμοι. γυμνάζεται γὰρ ἐν αὐτοῖς ὁ ἥρως. Φοῖ. ἐρεῖς ταῦτα ἅπερ ἰζήσομεν τοῦ ἄγους. νυνὶ δέ μοι ἐκεῖνο εἰπέ. οἰκεῖα γεωργεῖς ταῦτα, ἢ δεσπότης μέν αὐτῶν ἕτερος, σὺ δὲ φέρονται τὸν

Atem in Troia ſub ipſo militabant, habitu pugnaces, criſtáſque quatientes adhuc in campo apparent. *Phœnix*. Minimè per Mineruam credo, Vinitor: licet hæc ita habere velim: quòd ſi nec plantis vacas, nec riuos deducis, hæc mihi & quæcunque de Proteſilao noſti percurre. gratificaberis enim Heroibus, ſi verbis tuis fidem præſtans diſceſſero. *Vinitor*. Non amplius (ô hoſpes) plantæ circa meridiem bibunt. Iam enim eſt autumnus, & tempus ipſas irrigat. Itaque mihi ad narranda omnia, ocium: neque adeò magna ac diuina elegantes lateant homines. optimum autem eſt pulchro prædij loco ſedere. *Phœnix*. I præ, ſequar & vltra mediam Thraciam. *Vinitor*. Accedamus ad vineam, ô Phœnix. nam & lætitiæ aliquid in ipſa reperies. *Phœ*. Adeamus. ſuaue enim aliquid fortaſſe de plantis ſpirat. *Vin*. Quid ais ſuaue? diuinum. ſilueſtrium namque arborum flores odorati; cicurum verò fructus: quòd ſi fortè in cicurem incideris arborem, præter florem, odoratam, de foliis decerpe potius: illa enim bene olent. *Phœnix*. Quàm varia eſt tibi prædij pulchritudo: quámque hilares eruperũt racemi. omnes præterea quàm bellè diſpoſitæ arbores: & quàm immortalis eſt prædij odor. curriculos autem quos reliquiſti, elegantes quidem exiſtimo. tu verò mihi deliciari videris, cùm tanta ſine cultu vtaris tellure. *Vin*. Sacri (hoſpes) ſunt curriculi: ſe enim in ipſis exercet heros. *Phœnix*. Hæc dices, cum quò ducis, ſedebimus. nunc autem aliud mihi narrato, propria tibi hæc colis? an dominus quidem ipſorum alter? tu verò hunc alentia

nutris, vt Euripidis Oeneum? *Vinitor.* Vnus hic agellus reliquus est mihi de multis haud illiberaliter nutriens: alios verò agros mihi sanè quàm orphano, potentes abstulere: & prædiolum hoc à *Xenitide Cherrhonesita iam occupatum recepit Protesilaus, suum ipsius ei obiiciens simulachrum, vnde luminibus captus cæcus discessit. *Phœnix.* Strenuum vtiq; agri custodem adeptus es: nec (vt puto) amico perinde vigilante, alicuius lupi impetum formidas. *Vinitor.* Vera dicis, neque enim vt quæpiam fera ingrediatur, permittit: nec serpens hic, nec phalangium, nec sycophanta nobis circa agrum immoratur. hæc autem fera valde impudens est: itaque multos in foro perdit. *Phœnix.* Eloquutionem autem quo pacto edoctus es, Vinitor? neque enim mihi inter rudes recensendus videris. *Vinitor.* Primo vitæ tempore (hospes) in vrbe versabamur præceptoribus vtentes, ac philosophantes. quare res meæ non bellè habebant. in seruorum enim manu agrorum cultus erat. hi autem nihil nobis reddebant: vnde agri causa & mutuari, & esurire oportebat. quare huc profectus Protesilaum consulebã. ipse verò haud immeritò mihi iratus, quòd cùm ipsum destituissem, in vrbe viuerem, minimè respondebat. me autem supplicante, & perire, si negligerer, dicente: mutato, inquit, vestes. hoc illo quidem die frustra audiui. postea verò idipsum explorans percepi, vt vitæ habitum mutarem mihi imperare. vnde pellicea veste indutus, & bidentem ferens, ne ad vrbem quidem ducen-

A ζ ἐφῆς, ὥσπερ τ̓ τ̓ Εὐριπίδου Οἰνέα; Αμ. εἰ δ̓ τ̓ σὺ πολλῶν χήδιον λείπεθ̓ μοι ζέφον καὶ δύγδ̓ ἀγρούς. σὺ δ̓ ἄλλοις ἀγροὺς, ἀφείλοντό με ⓐ δυνάζοι κομιδῇ ὀρφανόν. Ⓒ τοιγὰρ ἐχωρίον ἐκὼ* Ξεινίδος ἤδη τ̓ Χερρονησίτου καλεχόμενον, ἐξείλετο ὁ Γ ρωτεσίλεως, προσβαλών τι αὐτῷ ἑαυτ̓ φάσμα· ὑφ̓ ὧν τὰς ὄψεις ἀναπεπλησθε τυφλός. Φοῖ. ἀγαθόν γε τ̓ ἀγρὸν φύλακα σὺ πέπωκας· ἢ οὐδὲ λύκου τινὸς ἐφοδον οἴμαι δέδιας, ἐγρηγορότος οὕτωσὶ τ̓ φίλου. Αμ. ἀληθῆ λέγεις. οὐδὲ γὰρ θηρίῳ συγχωρεῖ ἐσφοιτᾶν οὐδενί. οὐδὲ ὄφις ἐνταῦθα, οὐδὲ φαλάγγιον, οὐδὲ συκοφάντης ἡμῖν περὶ τ̓ ἀγρὸν ἐμπίπτει. τὸ δ̓ θηρίον τοῦτο, δεινῶς δυσαιδές· ἀπόλλυσι γοῦν* σὺ ἀγορᾷ. Φοῖ. πῶς δ̓ ἰο. πολλοὺς φωνεῖς, Αμπελουργέ, πῶς ἐπαιδεύθης; ὃ γάρ μοι τῶν ἀπαιδεύτων φαί- νῃ. Αμ. σὺ δέ, ξένε, τὸ πρόσθεν διε- C τρίβομεν τ̓ βίον, διδασκάλοις χρώμενοι, καὶ φιλοσοφοῦντες. πονήρως οὖν τὰ ἐμὰ εἶχεν. ἐπὶ δούλοις γὰρ ἦν τὰ γεωργούμενα· οἵδ̓ ἀπέφερον ἡμῖν οὐδέν. ὅθεν δανείζεσθ̓ τ̓ ἐπὶ τῷ ἀγρῷ ἐδεῖ, καὶ πεινῶν, καὶ δῆτα ἀφικόμενος σὺ ταῦθα, ξύμβουλον ἐποιούμην τὸν Πρωτε- σίλεων. ὃς δ̓ ὀργὴν μοι δικαίαν ἔχων, D ἐπειδὴ καταλιπὼν αὐτὸν, σὺ ἀστὶ ἔζων, ἐσιώπα. λιποψυχοῦντός δέ μου, καὶ ἀπο- λεῖσθαι φάσκοντος εἰ ἀμηχανοίην, με- ταμφιάσαι, ἔφη. τοῦτ̓ ἐπ̓ ἐκείνης μὲν τ̓ ἡμέρας, ἐργῶς ἤκουσα. μετὰ ταῦτα μέντοι βασανίζων αὐτὸ, ξυνῆκα, ὅτι μεταβαλεῖν κελεύει με τὸν τ̓ βίου τρό- πον. ὅθεν διφθέραν τε περιαρμοσάμενος, καὶ σμινύην φέρων, καὶ ἅδε τ̓ ἐς ἄσυ

ὁδὸν ἐπιγινώσκων, βρύῃ μοι τὰ ἐν τῷ ἀγρῷ πάντα. κἂν νοσήσῃ τι θρέμμα, ἢ σμῆνος, ἢ δένδρον, ἰατρῷ χρῶμαι τῷ Πρωτεσίλεῳ. οἰνωνὸν αὐτῷ, καὶ τῇ γῇ προσκείμενος, σοφώτερός τ' ἐμαυτοῦ γίνομαι. πολλὴ γὰρ ἡ σοφία αὐτῷ. Φο. μακάριε τῆς ξυνουσίας, καὶ τοῦ ἀγροῦ, εἰ μὴ μόνον ἐλαίας καὶ βότρυς ἐν αὐτῷ ξυλᾷς, ἀλλὰ καὶ σοφίαν δρέπῃ, θείαν τε, καὶ ἀκήρατον. ἴσως ἀδικῶ τι καὶ σὲ σοὶ σοφίζω, καλῶν σε ἀμπελουργόν. Αμ. οὕτω κάλει. καὶ γὰρ ἂν χαρίζοιο τῷ Πρωτεσίλεῳ, γεωργόν τ' ἐμὲ, καὶ κηπουρὸν, καὶ τὰ τοιαῦτα ὀνομάζων. Φοῖ. σὺ ταῦτα οὖν, Ἀμπελουργὲ, ξύνεσε ἀλλήλοις; Αμ. σὺ ταῦτα, ξένε. πῶς γὰρ ἐτεκμήρω; Φοῖ. ὅτι μοι δοκεῖ τὸ μέρος τοῦτο, ἥδιστόν τε εἶναι, καὶ θεῖον. εἰ μὲν ἀναβιώσῃ ἂν τις ἐνταῦθα, καὶ οἶδα βιὼν ἥδιστά που, καὶ ἀλυπότατα, ἐξηγοῦμαι τοῦτο ὁμίλημα. δένδρα τε γὰρ ὑπερμήκη ταῦτα, τοῦ χρόνου αὐτὰ αὔξοντος· ὕδωρ τε καὶ πηγῶν τουτὶ ποικίλον, καὶ ἀρύεσθε οἶμαι αὐτὸ, ὥσπερ ἄλλου καὶ ἄλλου ἀνθοσμίου πίνοντες. σὺ γὰρ, καὶ σκηνὰς φυτάλμους, ξυμπλέκων τὰ δένδρα, καὶ ξυναρμόττων, ὡς οὐδ' ἂν στέφανόν τις σὺ λειμῶνος ἀκηράτου ξυμβάλοι. Αμ. καὶ οὔπω, ξένε, τῷ ἀηδόνων ἤκουσας, οἷς τῷ χωρίῳ ἐναπικίζουσιν, ἅμα δείλη τε ἤκῃ, καὶ ἡμέρα ἄρχῃ). Φοῖ. δοκῶ μοι ἀκηκοέναι, ξυμπάσας τ' μηδὲ θρηνεῖν αὐτὰς, ἀλλὰ ᾄδειν μόνον. πλὴν εἰπὲ τὰ τῶν ἡρώων. ἥδιον γὰρ ἂν τούτων ἀκούοιμι. ξυνχωρεῖς δέ που καὶ ἰζῆσαι; Αμ. ξυγχωρεῖ· ὁ ἥρως χρηστὸς ὤν, ξυνίζων τοῦτοις τοῖς δάκοις. Φοῖ. ἰδοὺ ἀναπαύο-

A tem viam cognosco, omnia mihi in agro scaturiunt. quòd si pecus, aut examen ægrotauerit, aut arbor, medico vtor Protesilao: ipsius vtens consuetudine, & terræ incumbens, sapientiórque indies euado: ipsi enim plurimùm inest sapientiæ. *Phœnix*. Beate ob consuetudinem & agrum, si non modò oliuas ac racemos in ipso vindemias, verum integram ac diuinam decerpis sapientiam. & fortasse, quæ tibi inest, sapientiam iniuria afficio, B dum te vinitorem appello. *Vinitor*. Ita me appella. Etenim agricolam me, atque *hortulanum*, huiusmodíque nominibus appellans, Protesilao gratificaberis. *Phœnix*. Hic igitur, Vinitor, mutua vtimini consuetudine? *Vinitor*. Hic (ô hospes) quo pacto autem coniecisti? *Phœn*. Quoniam hæc agri pars mihi esse suauissima, ac diuina videtur. & nunquid reuiuiscere hic aliquis possit, minimè noui: viueret autem C suauissimè ac iucundissimè, à turba semotus. Arbores enim hæ proceræ, tempore ipsas extollente: & hæc ex fontibus varia aqua, & hauritis) vt puto) hanc, vtpote ex alio atque ex alio odorato vino bibentes. Tu autem & scenas plantas, contexens ac concinnans arbores, vt ne ab amœnissimo quidem prato coronam quispiam contexat. *Vinitor*. Nondum (hospes) philomelas audiuisti, vt prædio eruditè D accinant, cùm & serum diei accesserit, & dies cœperit? *Phœnix*. Mihi videor audiuisse ipsos componere, nec lugere: sed tantùm canere. tu tamen quæ ad Heroes pertinent, dicito. libentius enim hæc audiam. concedísne alicubi sedere. *Vinitor*. Concedit Heros frugi existens, hisce te sedibus hospitans. *Phœnix*. Ecce quiesco:

xenium enim hoc ſuaue eſt grauiorem audituro orationem. *Vinitor.* Percunctare, hoſpes, quicquid vis, & haud fruſtra veniſſe dices. Vlyſſi quidem cùm procul à naui, conſilij inopia ambigeret, obuius factus Mercurius, vel eorum aliquis, qui à Mercurio ſapientiam perceperant, in orationis ac ſtudij communicationem peruenit. Hoc enim arbitrari conuenit eſſe Moly. Te verò Proteſilaus & hiſtoria per me explebit, & ſuauiorem ac ſapientiorem reddet. multorum namque cognitio plurimi facienda. *Phœnix.* At non ambigo, optime. Sed per Mineruam Dei nutu veni: intelligo enim deinceps inſomnium. *Vinitor.* Et quo pacto tibi habet inſomnium? diuinum enim quid indicabis. *Phœnix.* Quintum iam ac triceſimum nunc diem ex Ægypto ac Phœnicia nauigabamus. Appulſa autem naui ad hunc Eleuntem, Homeri carmina legere viſus ſum: quibus Græcorum catalogum dicit: & Achiuos, vt nauem aſcenderent, conuocabam, vt pote omnium capacem. poſtea verò quàm ab inſomnio exſilij (mihi enim horroris quid inceſſerat) ad nauigationis quidem tarditatem ac longitudinem ipſum coniiciebam. Defunctorum namque viſiones, tarditatem indicant properantibus. cùm autem circa inſomnium vti ſymbolo voluiſſem (nondum enim ventus nauigare permittebat) huc de naui abſcedo. ambulans autem, vt vidiſti, primò tibi occurri: & de Proteſilao diſſerimus. Sed & de Heroum catalogo diſſeremus. Ita namque te ais facturũ. & colligere ipſos in nauim nihil aliud eſt, quàm vt collecto ſuper ipſis ſermone, poſt-

A μαι· τὸ γὰρ ξύνιον ἡδὺ τῷγε ἀκροωμένῳ λόγου ἀσυδαιμοτέρου. Αμ. ἐρρῶσο, ξένε, ὅ, τι βούλῃ, καὶ οὐ μάτην ἀφῖχθαι φήσῃς. Ὀδυσεῖ μὲν γὰρ ὁπότε πόῤῥω που τῆς νεὼς ἤλυσιν, ἐντυχὼν ὁ Ερμῆς, ἢ τὶς τῶν ἀπὸ Ερμοῦ σοφῶν, εἰς κοινωνίαν λόγου τε, καὶ ἀσυδησίας ἀφίκετο. τουτὶ γὰρ ἡγεῖται προσήκειν τὸ Μῶλυ. σὲ δ' ὁ Πρωτεσίλεως, ἱστορίας τε δι' ἐμοῦ ἐμπλήσῃ, καὶ ἡδίω ἀποφανεῖ, καὶ
B σοφώτερον. τὸ γὰρ πολλὰ γνώσεσθαι, πολλοῦ ἄξιον. Φοῖ. Ἀλλὰ καὶ ἀλύω, βέλτιστε. καὶ δὴ θεόν γε τινὰ τὼ Αθηναῖ ἥκω. ξυνίημι γὰρ λοιπὸν τὸ ἐνυπνίου. Αμ. καὶ πῶς ἔχει σοι τὸ ἐνύπνιον; θεῖον γάρ τι ὑποδηλώσῃς. Φοῖ. πλέω μὲν ἐξ Αἰγύπτου τε, καὶ Φοινίκης, πέμπτῳ, καὶ τριακοστῷ ἤδη που ταύτην ἡμέραν. καταχούσης δ' τὴν νεὼς εἰς Ελεούντα τὸν, ἐδόξατε Ομήρου ἔπη διαγινώσκειν. ἐν οἷς ⓒ
C καταλόγου τῶν Αχαιῶν φέρεται. καὶ ξυγκαλῶ τοὺς Αχαιοὺς ἐμβαίνειν τῷ ναυῖ, ὡς ἀποχρῶσαν ὁμοῦ πᾶσιν. ἐπεὶ δ' ἕτερον τοῦ ἐνυπνίου· καὶ γάρ μοι καὶ φέρεσθαι ὑπῆλθε, ξυγκαλόμενος μὲν αὐτὸ εἰς βραδυτῆτα τοῦ πλοῦ, καὶ μῆκος. αἱ γὰρ τῶν ἀποθανόντων ὄψεις, βραδεῖς τοῖς ἐπισπευδουσι. βουληθεὶς δ' ξυμβάλλω τοῦ ἐνυπνίου χρήσασθαι. οὐδὲ γὰρ τὸ πνεῦμά πω ξυνεχῶς πλεῖν. ἐξαλλάττω δ' ὕδωρ ἀπὸ τῆς νεώς. βαδίζων δ' ὡς εἶδες, τοιοῦτῳ ἐντετύχηκά σοι. ⓒ περὶ τοῦ Πρωτεσίλεω διαλεχθήσομαι. διαλεξόμεθα δὲ καὶ περὶ τοῦ καταλόγου τῶν ἡρώων. φὴς γὰρ οὕτω ποιήσειν. καὶ τὸ καταλέγειν

σφᾶς εἰς τὴν ναῦν, εἴη ἂν τὸ συλλεξαμένους τὸν περὶ αὐτῶν λόγον, εἶτα

ὀνειροκριτικόν.

ἐμβλῶμεν. Αμ. καὶ θεὸν ἥκεις ἀληθῶς, ξένε, καὶ ὑγιῶς ἐξηγῇ τὴν ὄψιν. παίνωμεν οὖν τὸν λόγον, μὴ καὶ θρύπτεσθαί με φῇς, διάγοντά σε ἀπ' αὐτοῦ. Φοῖ. ἃ ποθῶ μαθεῖν, ξυνίης δήπου. αὐτὴν γὰρ τὴν ξυνουσίαν, ἤ τις ἦν σοὶ πρὸς Πρωτεσίλεων, καὶ ὁποῖος ἥκει, καὶ εἴ τι παράπλησιον τοῖς ποιηταῖς, ἢ διηγνοημένον αὐτοῖς περὶ τῶν Τρωϊκῶν οἶδεν, ἀκοῦσαι δέομαι. Τρωϊκὰ δὲ λέγω τὰ τοιαῦτα, τήν τε αὐλίδι συλλογὴν τῶν στρατῶν, καθ' ἕνα τοῦ ἥρωος, εἰ καλοί τε ὡς ἀληθῶς, καὶ ἀνδρεῖοι, καὶ σοφοὶ ἦσαν. τὸν γὰρ πόλεμον, ὃς περὶ τὴν Τροίαν ἐγένετο, πῶς ἂν διηγοῖτο, μή τε διαπολεμήσας αὐτὸν, ἀποθανών τε πρῶτος τῶν Ἑλλήνων παντὸς, ἐν αὐτῇ φασι τῇ ἀποβάσει; Αμ. οἶδα τοιγάρ σοι, ξένε. ψυχαῖς γὰρ οὔπω θείαις, καὶ μακαρίαις, ἀρχὴ βίου, τὸ καθαρθῆναι τοῦ σώματος. θεοὺς τε γάρ, ὧν ὀπαδοί εἰσι, γινώσκουσι τότε καὶ ἀγάλματα θεραπεύουσαι, καὶ ὑπονοίας, ἀλλὰ ξυνουσίας φανερὰς πρὸς αὐτοῦ ποιούμεναι. τότε γὰρ ἀνθρώπων ἱερῶσιν, ἐλεύθεραι νόσων τε, καὶ σώματος. ὅτε δὴ καὶ μαντικῆς σοφίας ἐμφορεῖνται, καὶ τὸ χρησμῳδὲς αὐταῖς περιβακχεύει. τὰ γὲν Ὁμήρου ποιήματα, τίνα φήσεις οὕτως ἀνεγνωκέναι τὴν σοφὸν βασανίζοντων Ὅμηρον, ὡς ἀνέγνωκε τοῦ Πρωτεσίλεως, καὶ διοίσει αὐτά, καί τοι, ξένε, πρὸ Ἰλίου, καὶ Τροίας, οὐδὲ ῥαψῳδία τις ἦν, οὐδὲ ᾔδετο τὰ μή πω πραχθέντα. ποιητικὴ μὲν γὰρ ἦν περί τε τὰ μαντεῖα, περί τε τὸν Αλκμήνης Ἡρακλέα, καὶ καθισαμένη τε ἀρτι, καὶ οὔπω ἡδομένη. Ὅμηρος δὲ, οὔπω ἦν. ἀλλ' ὁ μὲν, Τροίας

A ea conſcendamus. *Vinitor.* Dei nutu proculdubio veniſti, hoſpes, rectéque viſionem interpretaris. Perficiamus igitur ſermonem, ne me deliciari dicas, ſi ab eo te abduxero. *Phœnix.* Quæ cupio diſcere, noſti vtique. Nam quicunque tibi cum Proteſilao ſit congreſſus, & qualis veniat, & nunquid de Troianis rebus eadem quæ Poëtæ: an ignoratum ab ipſis aliquid nouerit, audire concupiſco. Troiana autem dico

B huiuſmodi, & exercitus in Aulide collectionem, & ſingulos Heroes, an pulchri vt canuntur, fortéſque ac ſapientes fuerint. Bellum enim quod circa Troiam geſtum eſt, quónam pacto narrare poſſet, cùm nec pugnauerit ipſe, & Græcorum omnium primus in deſcenſu (vt aiunt) deceſſerit. *Vinitor.* Imprudenter hoc dixiſti, hoſpes. Animis enim perinde diuinis, ac beatis, vitæ initium

C eſt, cùm corpore expurgantur. Deos enim, quorum pediſſequi ſunt, tunc cognoſcunt, non ſimulachra colentes, ac ſuſpiciones, ſed veros atque apertos cum ipſis congreſſus facientes: morbíſque ac corpore liberi, res hominum ſpeculantur. quando iam diuinationis ſapientia replentur, & Bacchico quodam diuinandi furore corripiuntur. Itaque Homeri poëmata, quem ex iis etiam qui diligenter Homerum ex-

D plorant, ita legiſſe dices: vt & legit Proteſilaus, & ipſa diſpicit. Atqui hoſpes ante Priamum & Troiam, ne vlla quidem erat rhapſodia, nec quæ nondum geſta erant, canebantur. Poëtice enim circa vaticinia erat, & Alcmenes Herculem, inſtituta nuper, nec dum vigens. Homerus autem nondum canebat. Sed hi quidem capta Troia, hi

verò paucis, vel octo post ætatibus poësim aggressum dicunt. Verumtamen Homeri omnia nouit Protesilaus: & multa quidem Troiana canit, quæ post ipsum fuere: multa verò & Græca, & Medica. Xerxis igitur expeditionem tertiam, appellat hominum perniciem, post eas quæ Deucalionis ac Phaëthontis tempestate contigere, quandoquidem plurimæ in ipsa gentes periere. *Phœnix.* Amaltheæ cornu explebis, Vinitor, cùm tantarum rerum peritiam socius habeat. Sanè enim referes ipsa, & vt audiuisti. *Vinitor.* Per Iouem, Philosophum, ac veri studiosum Heroem iniuria afficerem, veritatem negligens, quam ille virtutis matrem appellare consueuit. *Phœnix.* Videor mihi & in orationis exordio meum ipsius affectum tibi fassus. Aio enim, fabulosis me fidem minimè præstare, cuius vtique rei causa est, quòd oculato nondum occurrerim testi: sed hic quidem ab alio se audiuisse inquit, hic verò arbitrari. Hunc autem Poëta adducit. Nam quæ de Heroum magnitudine traduntur, quòd decimum proceritate cubitum æquauerint, grata quidem, ob fabulosum existimo sermonem, sed falsa, & minimè persuasu facilia: si quis ipsa pro natura spectauerit, cuius mensuræ præsentes sunt homines. *Vinitor.* Sed quando hæc non persuasu facilia censere cœpisti? *Phœnix.* Iamdiu, Vinitor, cùm adhuc essem adolescentulus: puer enim existens talia credebam; & nutrix mihi fabulas narrabat, venustè ipsas accinens; atqui & in ipsarum nonnullis lugens. Sed cùm ad iuuenilem ætatem peruenissem, operæ pretium existimaui, si hæc non temerè admitterem. *Vinitor.* Quòd autem ad Protesilaũ pertinet,

A ἀλούσης, ἢ ὀλίγας, ἢ ὀκτὼ γενεαῖς ὕστερον ἐπιθεῖσ αὐτὸν τῇ ποιήσει λέγουσιν. ἀλλ' ὅμως οἶδεν ὁ Πρωτεσίλεως τὰ Ὁμήρου πάντα. καὶ πολλὰ μὲν ἄδει Τρωϊκὰ μεθ' ἑαυτὸν γενόμενος, πολλὰ δ' Ἑλληνικά τε, καὶ Μηδικά. τὴν τε γενεὰν στρατείαν τε Ξέρξου, τρίτην ὀνομάζει φθορὰν τῶν ἀνθρώπων, μετὰ τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνός τε, καὶ Φαέθοντος ξυμβᾶσαν, ἐπειδὴ πλεῖστα ἔθνη ἐν αὐτῇ διεφθάρη.

B Φοῖ. κέρας Ἀμαλθείας ἐμπλήσεις, Ἀμπελουργέ, τοσαῦτα εἰδότος καὶ ἑταίρου. ὑμῶς γάρ που ἀπατελεῖς αὐτὰ, ὡς ἤκουσας. Ἀμ. νὴ Δί', ἢ ἀδικοίην φιλόσοφόν τε, καὶ φιλαλήθη ἥρωα, μὴ πρῶτα ἀληθέα, ὡς ἐκεῖνος μητέρα ἀρετῆς ὀνομάζειν εἴωθε. Φοῖ. δοκῶ μοι καὶ καταρχὰς τῶν λόγων ὡμολογηκέναι πρὸς σὲ τὸ ἐμαυτοῦ πάθος. φημὶ γὰρ ἀπίστως

C κεῖσθαι πρὸς τὰ μυθώδη. τὸ δ' αἴτιον, οὐδενί πω ἑωρακότι αὐτὰ ξυγγέγονα. ἀλλ' ὁ μὲν, ἑτέρου ἀκηκοέναι φησίν· ὁ δ', οἴεται τὸν δ', ποιητὴς ἐπαίρει. καὶ τὰ λεγόμενα δὲ πρὸς τὰ μεγέθη τῶν ἡρώων, ὡς δεκαπήχεις ἦσαν, χαλεπὰ μὲν καὶ μυθολογίαν ἡγοῦμαι, ψευδῆ δ', καὶ ἀπίθανα, τῷ γε θεωροῦντι αὐτὰ πρὸς τὴν φύσιν, ἧς μέτρα νῦν ἄνθρω-

D ποι. Ἀμ. ταυτὶ δὲ ἡλίκα ἀπίθανα, πότε ἤρξω; Φοῖ. πάλαι, Ἀμπελουργέ, κἂν μειρακίῳ ἔτι. πᾶς μὲν γὰρ ὢν ἔτι, ἐπίστευον τοῖς τοιούτοις, καὶ τιτθὸς μυθολόγει μοι, χαλεπαίνοντος αὐτὰ ἐπᾴδουσα, καί τοι καὶ κλάουσά ἐπ' ἐνίοις αὐτῶν. μειράκιον δὲ ἡγούμενος, καὶ ἀβασανίστως ὡήθην χρῆναι προσδέχεσθαι ταῦτα. Ἀμ. τὸ δὲ τοῦ Πρωτεσίλεω,

καὶ ὅπι σὺ ταῦτα φαίνοιο, ἀκηκοώς ποτ' ἔτυχες. Φοῖ. πῶς, Ἀμπελουργέ; ὅς γε καὶ σοῦ τήμερον ἀκούων, ἀπιστῶ. Ἀμ. ἀκούσῃ ἀρχὴ τοῦ λόγου μοι γενέσθω τὰ πάλαι σοι ἀπιστούμενα. φὴς δέ που ἀπιστεῖν, εἰ δεκαπήχεις ἐγένοντο ἄνθρωποι. ἆρ' οὐ τούτου ἱκανῶς ἔχεις, ἀπαίτει λοιπὸν τὸν περὶ τοῦ Πρωτεσίλεω λόγον, καὶ ὁπόσα βούλῃ τῶν Τρωϊκῶν. οὐδενὶ γὰρ ἄλλῳ ἀπιστήσῃς. Φοῖ. καλῶς λέγεις, καὶ οὕτω ποιῶμεν. Ἀμ. ἄκουε δή. πάππος ἐμοί, ξένε, πολλὰ τῶν ἀπιστουμένων ὑπὸ σοῦ γινώσκων· ὃς ἔλεγε διαφθαρῆναι μέν ποτε τὸ σῶμα τοῦ Αἴαντος ὑπὸ τῆς θαλάσσης, πεσὸν ἢ κεῖται. ὀστᾶ δὲ ἐν ἄλλῳ φανῆναι καὶ ἐνδεκάπηχυ ἄνθρωπον. ἔφασκεν Ἀδριανὸν βασιλέα στρατεῖλαι αὐτὰ εἰς Τροίαν ἐλθόντα, καὶ τὸν νεὼν τάφον περιαρμόσαι τῷ Αἴαντι. ἔστιν ἃ καὶ περισπυξάμενον τῶν ὀστῶν, καὶ φιλήσαντα. Φοῖ. οὐ μάτην ἀπιστεῖν ἔοικα τοῖς τοιούτοις, Ἀμπελουργέ. καὶ σὺ γάρ, πάππου μέν τι ἀκηκοέναι φὴς, καὶ ἴσως μητρὸς, ἢ τίτθης. σεαυτοῦ δὲ ἀπαγγέλλοις ἂν οὐδὲν εἰ μὴ ἆρα περὶ τοῦ Πρωτεσίλεω εἴποις. Ἀμ. καὶ μὴν εἰ μυθολογικὸς ἦν, τόν τε τοῦ Ὀρέστου νεκρὸν διῆλθον, ὃν ἐπάπηχυ ἐν Νεμέᾳ Λακεδαιμόνιοι εὗρον, καὶ τὸν ἐν τῷ χαλκῷ ἵππῳ τῷ Λυδίῳ, ὃς κατεφρυκτο μὲν ἐν Λυδίᾳ, περὶ Γύγου ἔτι σεισμοῦ τὴν γῆν διαχασάσης, θαῦμα τοῖς περὶ Λυδίαν ὤφθη ποιμέσιν, οἷς ἅμα ὁ Γύγης ἐθητεύσεν. ἐς γὰρ κοῖλον τὸν ἵππον θυείδας ἐν ἑκατέρᾳ πλευρᾷ ἔχοντα, νεκρὸς ἀπέκειτο μείζων, ἢ ἀνθρώπου δόξαι. εἰ δὲ ταῦτ' αὖ οἷα

περ. χ. διαχώσης

& quòd appareat, audiuiſtíne vnquam? *Phœnix*. Quo pacto, Vinitor? quippe qui à te hodie audiens non credo. *Vinitor*. Orationis itaque meæ initium ab iis, quæ abs te diu minimè ſunt credita, ſumatur. Dicis autem non credere, an decem cubitorum homines fuerint: poſtea verò quàm huius rei ſatis habueris, de Proteſilao ſermonem deinceps exigito, & de rebus Troianis quæcunque volueris, omnibus enim fidem præſtabis. *Ph*. Benè dicis, & ſic faciamus. *Vinitor*. Audi quæſo. Auus erat mihi multorum, quæ abs te haudquaquam creduntur, peritus, qui Aiacis ſepulchrum à mari quidem cui adiacet, quandoque fuiſſe dirutum dicebat: oſſa verò vndecim cubitorum hominem præſe ferentia in ipſo extitiſſe. Aiebat præterea Adrianũ Imperatorẽ ad Troiam profectum ipſa compoſuiſſe, & qui nunc extat tumulum Aiaci conſtruxiſſe, cùm & oſſium nonnulla amplexatus atque oſculatus fuiſſet. *Ph*. Haud temerè huiuſmodi rebus fidem tollere mihi videor, Vinitor. Nam & tu quoque ab auo quidem audiuiſſe quid autumas, & fortaſſe à matre, aut nutrice: ex te ipſo verò nihil nutrias: niſi vtique de Proteſilao diceres. *Vin*. Atqui ſi fabuliloquus eſſem, & Oreſtis mortui corpus percurriſſem, quod ſeptem cubitorum in Nemæa Lacedæmonij inuenere, & quod erat in æneo equo Lydio. Quod etiam ante Gygen defoſſum quidem fuerat in Lydia: motu verò cùm terra diſceſſiſſet, paſtorib. Lydiis viſum eſt admiratione dignum, cum quibus & Gyges mercede cõductus ſeruiebat: in cauo enim equo fores in vtroque latere habente defuncti corpus iacebat, maius quàm vt hominis videretur: quòd ſi hæc rurſus ea ſunt

vt propter tempus fide careant, haud noui quid aduersus ea sis dicturus, quæ nostra fuere tempestate. Aryaden namque, quem hi quidem Æthiopem, hi verò Indum dixerunt, triginta cubitorum magnitudine in Assyriorum tellure iacentem, non diu est, cùm Orontæ fluminis scissa ripa in lucem edidit. Nondum agitur quinquagesimus annus cùm hocce Sigeum in proiectu promontorij Gigantis ostendit corpus: quem ipse Apollo ait pro Troia aduersus se dimicantem interfecisse. & vidi, hospes, cùm ad Sigeum nauigassem, & quid passa esset tellus, & Gigantem, quantus erat. Nauigabant autem & Hellespontiorum multi, & Ionum, insulaéque omnes, atque Æoles. Duos enim menses ingens in magno iacebat promontorio, alium alij præbens sermonem, nondum tempore ipsum significante. *Phœnix.* Dices igitur, Vinitor, de ipsius quoque magnitudine, déque ossium harmonia, & de serpentibus, qui Gigantibus innasci dicuntur, quos Encelado, & iis, qui circa ipsum sunt, pictores appingunt. *Vinitor.* An immensi illi fuerint, hospes, & cum feris congressi, non noui: qui autem in Sigeo erat, duos quidem supra viginti cubitos continebat. in lapidoso verò iacebat specu, cùm caput quidem versus continentem haberet, pedes verò cum promontorio terminaret. Draconum autem nullum signum circa ipsum Sigeũ cernebamus, nec vllum erat os, quod ab humanis differret. Atqui & Hymnæus Peparethius mihi necessarius, quarto ante anno ex filiis suis quendam de huiusmodi miraculo per me Protesilaum percun-

A ἀπιστεῖσθαι διὰ τὸν χρόνον, ἀλλά τοῖς γε ἐφ' ἡμῖν, καὶ οἷά τ' ὁ, τι ἀντερεῖς. Αρυάδην γάρ, ὃν οἱ μὲν, Αἰθίοπα, οἱ δὲ, Ινδὸν ἔφασαν, τριακοντάπηχυν ἐν τῇ Ασσυρίων γῇ κείμενον, οὐ πάλαι ἀνέφηνεν ἡ τοῦ Ορόντου ποταμοῦ ὄχθη σχισθεῖσα. τουτὶ γὰρ τὸ Σίγειον πρὸ πεντήκοντα οὔπω ἐτῶν, ἐν προβολῇ τοῦ ἀκρωτηρίου, σῶμα ἀνέδειξε Γίγαντος· ὃν αὐτὸς Απόλλων ἀπεκτονέναι φησὶν ὑπὲρ
B Τροίας αὐτῷ μαχόμενον. καὶ εἶδον, ξένε, πλέουσας ἐς τὸ Σίγειον, αὐτό τε τὸ πάθος τῆς γῆς, καὶ τὸν Γίγαντα ὅσος ἦν. ἔπλεον γὰρ καὶ Ελλησποντίων πολλοὶ, καὶ Ιώνων, καὶ νησιῶται πάντες, καὶ τὸ Αἰολικὸν ἅπαν. ἐπὶ γὰρ μῆνας δύο, μέγας ἐν μεγάλῳ ἀκρωτηρίῳ προὔκειτο, προέχων ἄλλον ἄλλῳ λόγον, οὔπω δηλοῦντος αὐτὸν τοῦ χρόνου. Φοῖ. εἴποις
C ἂν οὖν ἔπ, Αμπελουργέ, περί τε τοῦ μεγέθους αὖ, περί τ' ὀστῶν ἁρμονίας, περί τε τῶν λεγομένων ὄφεων, ξυμπεφυκέναι τοῖς γίγασι, οἷς ὑπογράφουσιν οἱ ἐπὶ ζωγράφοι τῷ Ἐγκελάδῳ, καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτόν; Αμ. εἰ μὲν ἄπαντάς γε ἐλθόντες σκεῖνοι, ξένε, καὶ ξυμβεβληκότες θηρίοις, καὶ οἶδα. ὁ δὲ ἐν τῷ Σιγείῳ, δύο μὲν καὶ εἴκοσι πήχεις ἐπεῖχεν, ἐκεῖθι δ' ἐν πετρώδει σπηλαίῳ,
D πρὸς μὲν κεφαλὴν μὲν, πρὸς δὲ πόδας ἔπειρον ἔχων, τοῦ δὲ πόδας, σὺν ἀκρωτηρίῳ. δρακόντων δ' οὐδὲν σημεῖον πρὸς αὐτὸν ἑωρῶμεν, οὐδέ ἐστιν ὅπῃ τῶν ὀστῶν προήλασεν ἀνθρώπου. καὶ μὲν καὶ Υμναιος ὁ Πεπαρήθιος ἐπιτηδείως μοι ἔχων, ἔπεμψέ τινα τῶν ἑαυτοῦ
υἱέων πρός ἐμέ, σύν τινι δή που πεπαίσθαι, ἐρησόμενον δι' ἐμοῦ τὰ Προτεσίλεων

ωξὶ ὁμοίου θαύματος. ἐν Κῳ, γὰρ τῇ νήσῳ, κέκτηται ἢ αὐτὴν μόνος, ἔτυχε μὲν ὀρύττων ἀμπέλους· ἡ γῆ ἢ ὑπήχησε τοῖς ὀρύττουσιν οἷ κενή. διανοίξαντες δὲ, δωδεκάπηχυς μὲν ὁ νεκρὸς ἔκειτο. τὸ δὲ κρανίον, ὤκει δράκων. ὁ μὲν δὴ νεανίας, ἀφίκετο ἐπερησόμενος ἡμᾶς, ὅ, τι χρὴ ἐπ' αὐτῷ ποιεῖν. ὁ δὲ Περσεσίλεως, τὸν ξένον, ἔφη, συγκαλύπτωμεν, κελεύων δή που ἐπιθάπτειν τὸν νεκρὸν, ἢ μὴ γυμνὸν ἐκόντας. εἶπε ἢ κὰ ὡς Γίγαντας εἴη τῶν βεβλημένων. ὁ ἢ ἐν Λήμνῳ φανεὶς, ὃν Μενεκράτης ὁ Στειριεὺς εὗρε, μέγιστός τε ἦν, κὰ εἶδον αὐτὸν πρίσιν, ἐξ Ἴμβρου πλεύσας. δι' ὀλίγου γὰρ ἦν ἐς πλοῦν Λῆμνον. τὰ μὲν οὖν ὀστᾶ, οὐκέτι ἐν κόσμῳ ἐωρᾶτο. κὰ γὰρ οἱ σπόνδυλοι ἀπ' ἀλλήλων ἔκειντο, σφισμοῖς οἶμαι διαφθέντες· κὰ τὰ πλευρὰ ἐξήρμοστο, πρὸς σπονδύλων. ἐνθυμουμένῳ δὲ αὐτὰ ὁμοῦ τε, κὰ κατ' ἓν, φρικώδης ἐδόκει τὸ μέγεθος, κὰ οὐ ῥᾴδιον ἀνατυποῦσθαι. τὸ γοῦν κράνιον, ἐμφορησάντων ἡμῶν ἐς αὐτὸ οἴνου, οὐδὲ ὑπὸ δυοῖν ἀμφορέοιν ἐνεπλήσθη, πρὸς σὶ Κρήτης. ἔστι δέ πῃ Νότου ἄνεμον ἀκρωτήριον τῆς Ἴμβρου Ναύλοχος, ᾧ πηγὴ ὑφόρμισται· τὰ μὲν θήλεα τῶν ζώων, δυσκόλως ἐργαζομένη, τὰ δὲ θήλεα, οὕτω μεθύσκουσα, ὡς καθεύδειν αὐτά. ξύφος οὖν ἐνταῦθα τῆς ἀπορραγὲν, συνεπεσπάσατο σῶμα μέγιστον Γίγαντος. κὰν ἀπίῃς, πλεύσωμεν. πρόκειται γὰρ γυμνὸς ἔτι, ὁ ἐς Ναύλοχον πλοῦς βραχύς. Φοῖ. ἐβουλόμην μὲν ἂν κὰ ὑπὲρ τὸν Ὠκεανὸν ἐλθεῖν, Ἀμπελουργέ, θαῦμα εἴ που τοιοῦτον εὕροιμι. ἢ ἢ ἐμπορία οὐ

ctaturum huc misit. In Co namque insula (possidet autem ipsam solus) contigit, vt cùm vites foderet, terra vtpote inanis fodientibus resonaret. quam cùm aperuissent, duodecim quidem cubitorum mortuus iacebat, sed caluam habitabat draco. Itaque iuuenis quid super ipso facere oporteret, nos percunctaturus accesserat. Protesilaus autem hospitem, inquit, operiamus, iubens videlicet defunctum sepelire, nec sponte detegere: dixit præterea esse de Gigantibus Iouis fulmine petitis. qui autem in Lemno apparuit, quem Menecrates Stiriensis reperit, & maximus erat: & superiore ipsum vidi anno, cùm ex Imbro nauigassem. Breuis enim erat in Lemnum cursus. ossa autem non amplius in compacto cernebantur: spondyli enim, hoc est vertebræ, procul inuicem iacebant, terræ motibus (puto) dissectæ, costæque à vertebris disiunctæ. ipsa autem pariter, ac singula animaduertenti horrenda videbatur magnitudo: nec instauratu facilis. Calua igitur vinum nobis infundentibus, ne duabus quidem Cretensibus amphoris expleri potuit. Naulochus autem Imbri est promontorium, ad Notum ventum vergens, cui fons adhæret, animalium mascula quidem Eunuchos efficiens: fœminas verò vsque adeò inebrians, vt sopitæ dormiant. Terræ igitur frustum ibi abscissum maximi Gigantis corpus secum traxit: quod si minimè credis, nauigemus. Iacet enim adhuc nudus, & ad Naulochum breuis est nauigatio. *Phœnix.* Vellem vtique vltra etiam Oceanum venire, Vinitor, sicubi huiusmodi miraculum inuenirem. Sed mercatura vsque adeo à se discedere

dere nequaquam permittit; verùm A naui vt Vlyſſem, adligatum eſſe oportet: alioqui & quæ à prora aiunt, & quæ à puppi interibunt. *Vinitor.* Omnia rectè dicis: ſed quæ dixi, ne prius fide digna arbitrare, quàm & in Co inſulam nauigaueris, in qua terrigenarum oſſa iacent, Meropum aiunt primorum, & in Phrygia Hylli Herculis filij oſſa videris, & per Iouem Aloidarum in Theſſalia, quòd ſeptenorum iugerum magnitudine fuerint, & quales ce- B lebrantue. Neapolitani autem Italiam habitantes, Alcyonei oſſa mira fuiſſe memorant. Aiunt enim de Gigantibus multos illic fuiſſe ictos: Beſbiúmque montem ſuper ipſos flagrare. Præterea & in Pallene, quam Poëtæ Phlegram nominant, multa quidem huiuſmodi corpora tellus Gigantum qui illic caſtrametati ſunt, continet: multa verò imbres ac terræ motus detegunt. Au- C det autem ne paſtor quidem circa meridiem in eo loco verſari, ſubſtrepentibus ſimulachris, quæ in ipſo inſaniunt. Huiuſmodi autem rebus, Herculis quoque tempeſtate fidem fortaſſe minimè præſtabāt. Vnde cùm in Erythea Geryonem occidiſſet, & ipſi maximo occurriſſe dictus eſſet, ne certamini fides tolleretur, oſſa in Olympia dedicauit. *Phœnix.* Beatum te duco hiſtoriæ cauſa, Vinitor: ego autem magna quidem ignorabam, iiſque imprudenter fidem haud præſtabā. Ceterùm quæ ad Proteſilaum ſpectant, vt ſe habent? Tempus eſt enim vt ad illa veniamus. *Vinitor.* Audi, hoſpes, quæ de huiuſmodi non amplius fide carent.

PROTESILAVS.

Iacet quidem Proteſilaus non in

ξυγχωρεῖ τοσοῦτον ἀποφοιτᾶν ἑαυτῆς. ἀλλὰ δεῖ πρόσδεδέσθαι τῇ νηΐ, καθάπερ τὴν Ὀδυσέα. εἰ δὲ μή, μὴ τὰ σὰ φέρας φασὶ, καὶ τὰ σὰ πρύμνης, ἀπολεῖται. Αμ. πάντα ὀρθῶς λέγεις. ἀλλὰ μή πω, ξένε, πίστα ἡγοῦ ἃ εἶπον, πρὶν ἐς τε τὴν νῆσον τὴν Κῶ πλεύσῃς, σύ τε τὰ τῶν γιγάντων ὀστᾶ ἀνάκειται, Μερόπων φασὶ τῶν πρώτων. σὺ Φρυγίᾳ δὲ τά τε Υλλου τοῦ Ηρακλέους ἴδῃς, μὴ νὴ Δί' ἐν Θεσσαλίᾳ τὰ τῶν Αλωάδων, ὡς σύνεσμοι ἀτεχνῶς ἐγγύονται, καὶ ὁποῖοί ἄρα ἦσαν). Νεαπολίτας δὲ οἱ Ιταλίαν οἰκοῦντες, θαῦμα πεποίηνται τὰ τοῦ Αλκυονέως ὀστᾶ. λέγουσι γὰρ δὴ πολλοὺς τῶν Γιγάντων σβέσαι βελῶσι, καὶ τὸ Βέσβιον ὄρος, ἐπ' αὐτοῦτο πύρεσθαι. ἔστι μὲν καὶ σὺ Παλλήνῃ, ἣν Φλέγρην οἱ ποιηταὶ ὀνομάζουσι, πολλὰ μὲν σώματα ἡ γῆ τοιαῦτα ἔχει, Γιγάντων στρατοπέδου σβέσαι. πολλὰ δὲ καὶ ὄμβροι τε, καὶ σεισμοὶ ἀνακαλύπτουσι. θαρσεῖ δὲ οὐδὲ ποιμὴν πρὸς μεσημβρίαν σβέσαι τὸ χωρίον, ὑποπαταγόντων εἰδώλων, ἃ σὺν αὐτῷ μαίνεται). τὸ δὲ ἀπιστεῖν τοῖς τοιούτοις, ἴσως που καὶ ἀπὸ τοῦ Ηρακλέους ἰών. ὅθεν τὸν Γηρυόνην σὺν τῇ Ερυθείᾳ ἀποκτείνας, καὶ μείζονι αὐτῷ συντυχήσας λεγόμενος, αὐτὸν ἔθηκε τὰ ὀστᾶ ἐς Ολυμπίαν, ὡς μὴ ἀπιστοῖτο τοῦ ἄθλου. Φοῖ. εὐδαιμονίζω σε τῆς ἱστορίας, Αμπελουργέ. ἐγὼ δὲ, μεγάλα μὲν ἡγοῦμαι, αὐονήτως δὲ ἠπίστουν. ἀλλὰ τὰ τοῦ Γρωτεσίλεω, πῶς ἔχει; καιρὸς γὰρ πρὸς ἐκεῖνα ἥκειν. Αμ. ἄκουε, ξένε, μηκέτ' ἀπιστοῦντα περὶ τῶν τοιούτων.

ΓΡΩΤΕΣΙΛΑΟΣ.

Κεῖται μὲν καὶ ἐν Τροίᾳ ὁ Γρωτεσί-

λεως, ἀλλ' ἐν Χερρονήσῳ ταύτῃ. κολωνὸς δέ που αὐτὸν ἐπέχει μέγας, οὗτοσὶ δή που ὁ ἐν δεξιᾷ. πλάγιος ἢ ταύτας, αἱ νύμφαι ᾠκίσθησαν παρὰ τῷ κολωνῷ ἐφύτευσαν, καὶ τοιόνδε ἐπὶ τοῖς δένδρεσι τούτοις ἐγράψαν νόμον, ὃν τῶν εἰς τὸ Ἴλιον τεταγμένους τῷ ὄζῳ, αὐδεῖν μηδὲ πρωΐ, φυλλορροεῖν ἢ αὐτίκα, καὶ πρὸ ἀπόλλυσθαι τὰς ὥρας. τοῦτο δὴ τὸ τοῦ Πρωτεσίλεω πάθος. τῷ ἢ ἑτέρῳ μέρει, ζῶσι τὸ δένδρον, καὶ οὐ προΐεται. καὶ ὁπόσα ἢ τῷ δένδρων μὴ πρὸς τὸ σῆμα ἔστηκεν, ὥσπερ καὶ ταυτὶ τὰ ἐν τῷ κήπῳ, πᾶσιν ἐρρῶσθαι τοῖς ὄζοις, καὶ θαρσεῖ τὸ ἴδιον. Φοῖ. ὁρᾷς, Ἀμπελουργέ. καὶ θαυμάζειν ἔχων, οὐ τεθαύμακα. σοφὸν γὰρ τὸ θεῖον. Αμ. τὸ δέ γε ἱερὸν, ἐν ᾧ κεῖται τοῦ πατέρας ὁ Μῆδος ὕβριζεν, ἐφ' ᾧ καὶ τὸ ταφίχος ἀναβιῶναί φασι, τοῦτο ἡγοῦ, ὦ ξένε. καταλείπεται ἢ αὖ ὁρᾷς ὡς ὀλίγα. τότε ἢ οἶμαι, χαρίεν τι ἦν, καὶ οὐ μικρὸν, ὡς ἔστι τοῖς δημοσίοις ξυμβαλέσθαι. τὸ ἢ ἄγαλμα τοῦτο, βέβηκε μὲν ἐπὶ νεώς. τὸ γὰρ τῆς βάσεως σχῆμα, πρῷρα· ἵδρυται ἢ ναύαρχος. πρωτοστάτησε ἢ αὐτὸ ὁ χρόνος, καὶ νὴ Δί' ἅλις εἰφόντες τε, καὶ ἡ ἐποφθαλμίζόμενοι τὰς θύρας, ἐξηλλάχασι δὲ εἴδους. ἐμοὶ δὲ οὐδὲν τοῦτο. αὐτῷ γὰρ ξυνέσομαι, καὶ αὐτὸν βλέπω. καὶ οὐδέν μοι χεῖρον ἄγαλμα ἐκείνου ἥδιον. Φοῖ. ἦ καὶ διαγράψεις μοι αὐτὸν, καὶ κοινωνήσεις τε εἴδους; Αμ. χαίρων γε νὴ τὴν Ἀθηνᾶν, ξένε. γέγονε μὲν δὴ ἀμφὶ τὰ εἴκοσί που μάλιστα ἔτη. τηλίκος ἢ ἐλάσας ἐς Τροίαν, ἁβρῷ ἰούλῳ βρύει, καὶ ὀσμὴν αὖ ἥδιον, ἢ τὸ μετόπωρον τῶν μύρων.

χ. ἐφ' ὃν κ.

ιε. ὑποφαλιζόμενοι

χ. ἁζρῷ δ' ἰού.

A Troia, ſed in hac Cherrhoneſo, collis autem ipſum magnus continet, hic videlicet, qui ad ſiniſtram ſitus eſt: vlmos autem has, quæ iuxta collem ſunt, nymphæ poſuerunt, & huiuſmodi fortè ipſæ legem his arboribus inſcripſere: vt qui ad Ilium vergunt rami, manè quidem floreant, foliorum verò quamprimùm profluuium patiantur, & ante tempus pereant: quod paſſus eſt Proteſilaus indicantes. In B altera verò parte, viuat, ac vigeat arbor. Nam quæcunque arborum non circa ſepulchrum ſtant, vt hæ quæ in horto ſunt, omnibus vigent ramis, & ſibi ipſis confidunt. *Phœn.* Video, Vinitor, & cùm mihi quod admirarer, eſſet, nequaquam admiratus ſum. Sapiens enim eſt Deus. *Vinitor.* Sacellum autem, in quo parentum memoria Medus contumeliosè ſe geſſit, ad quod ſalitum corpus reuixiſſe memorant, hoc arbitrare hoſpes. Vides autem quàm C pauca ipſius reliqua ſint, cùm elegans (vt puto) tunc nec paruum fuerit, vt ex ipſis colligere fundamentis licet. Hæc autem ſtatua ſtat quidem in naui: baſis enim figura prora eſt, erectus verò eſt nauis præfectus. Ceterùm cùm ipſam & tempus, & per Iouem qui illinunt, & hoſtias *votiuas* mactãt, euerterint, ſpeciem immutarunt. Mea autem hoc nihil intereſt. cùm ipſa namque verſor, ipſámque intueor, nec vlla vnquam ſtatua mihi eſſe poſſet iucundior. *Phœnix.* Numquid & mihi ipſum deſcribes, & ſpeciem communicabis? *Vinitor.* Libens vtique per Mineruam, hoſpes. Natus quidem erat circa vigeſimum maximè annum. Tantus autem ad Troiam nauigans molli pullulat lanugine, dulciúſque ac ſuauius fragrat, quàm myrtorum autumnus.

Oculo autem lætum ac iucundum A circumiectum eſt ſupercilium. Venuſtas enim ipſi amica. Intuetur autem in ſeriis quidem contentum ac vehemens. Sin verò relaxato ac curis ſoluto occurreremus, papæ quàm venuſti atque amabiles videntur oculi. Atqui flauæ etiam comæ modum habet: Eſt enim quanta fronti potius immineat, quàm in ipſam incidat: & perinde ac ſtatuæ quadrangularis eſt naſi idea: & paruo ſanè ore tubis clamoſius B reſonat. nudo autem occurrere ſuauiſſimum. Bene enim compactus, ac leuis, vt Mercuriorum curſores. Proceritas autem ad decimum fortaſſe cubitum tendit. Hoc etiam (vt videtur) ſuperatura, ni adoleſcens periiſſet. *Phœnix.* Vidi iuuenem, Vinitor, tibíque ſocium inuideo. Sed armatús ne eſt? an quid? *Vinitor.* Chlamydem Theſſalo more indutus eſt hoſpes, vt ſtatua hæc. Purpurea autem eſt chlamys C diuino flore: arcanus* enim purpuræ flos. *Phœnix.* Amor autem, quo Deidamiam proſequebatur, quo pacto ipſi in præſentia habet? *Vinitor.* Amat, hoſpes, & amatur: & vt ardentes ſponſi mutua ſunt affecti beneuolentia. *Phœnix.* Amplecterís ne venientem? an fumi more te fugit, vt poëtas? *Vinitor.* Gaudet amplexante, & vt ipſum oſculer, collóque exſaturer permittit. *Phœn.* Frequenter te adit? an multo interiecto tempore venit? *Vinitor.* Quater in menſe aut quinquies me ipſius fieri participem puto, cùm aut harum aliquid plantarum voluerit plantare, aut vindemiare, aut flores carpere. Eſt enim coronarum cupidus, & ſuauiores reddit flores, quoties ad ipſos acceſſerit. *Phœnix.*

*inenarrabilis.

φαιδραὶ ὄ ὀφρὺ ὑφ' ἣι τὸ ὄμμα βέβληται. τὸ γὰρ ὑπέχαρι, ἀπὸ φίλου βλέπει ὄ, καὶ μὴ τὰς ἀσυδὰς, σιώπωνον, μὴ σφοδρόν. εἰ δ' ἀνάμβυς τύχοιμι, φῶς τῷ ὀφθαλμῷ, ὡς ἐπαφρόδιτός τ', καὶ φιλικοὶ φαίνομαι. καὶ μὴ κόμης ξανθῆς ἔχῃ τὸ μέτριον· ἔστι γὰρ ὅση * ὑπερέμαδε τῷ μετώπῳ μᾶλλον, ἢ κατ' αὐτὸ πίπτειν· καὶ τετράγωνος ἡ ἰδέα τ' ῥινὸς, οἷ ἀγάλματος. φθέγγεται δ' ὄ γε νὴ τὸν ὄφρον, ἢ αἱ σάλπιγγες, καὶ ἀπὸ μικρᾶς γε τᾶς στόμασος. γυμνῷ δ' ὄ συντυχεῖν, ἥδιον. εὐπαγὴς γὰρ, καὶ κοῦφος, ὥσπερ οἱ δρομικοὶ τῷ ἑρμῷ. τὸ δὲ μῆκος, δεκάπηχυς τάχα. δοκεῖ δ' ἄν μοι, καὶ ὑπὲρ τὰ ἀναδραμεῖν, εἰ μὴ σὺν μειρακίῳ ἀπέθανεν. Φοῖ. εἶδον νεωσίαν, Ἀμπελουργέ. καὶ ἀγάλμαί σου * τᾶς ἑταίρας. ὥπλισται δὲ, ἢ πῖ; Ἀμ. χλαμύδα σύνηπται, ξένε, τ' Θεσσαλικὸν ζόπον, ὥσπερ τὸ ἄγαλμα τᾶδε. ἀλουργὶς ὄ ἡ χλαμὺς θείᾳ ἄνθοις. ἀρρήτου γὰρ τὸ τ' πορφύρας ἄνθος. Φοῖ. ὁ δὲ δὴ ἔρως, ὃν τῆς Λαοδαμείας ἦρα, πῶς ἔχει αὐτῷ νῦν; Ἀμ. ἐρᾷ, ξένε, καὶ ἐρᾶται· καὶ διάκεινται πρὸς ἀλλήλους, ὥσπερ οἱ θερμοὶ τ' νυμφίων. Φοῖ. περιβάλλῃς ὄ ἥκοντα, ἢ διαφεύγῃ σε κἀπιτᾷ δίκλω, ὥσπερ σοὶ ποιητάς; Ἀμ. χαίρῃ προσβάλλοντι, καὶ ξυγχωρεῖ φιλεῖν τε αὐτὸν, καὶ τῆς δέρης ἐμφορεῖσθαί γε. Φοῖ. θαμίζῃ ὄ ἢ διὰ πολλοῦ ἥκει; Ἀμ. τετράκις τᾶς μηνὸς, ἢ πεντάκις οἶμαι αὐτᾷ μετέχειν, ὁπότε ἢ φυτεῦσαί τι βούλοιτο τουτωνὶ τῶν φυτῶν, ἢ τρυγῆσαι, ἢ ἄνθη κεῖραι. φιλοσέφανος γάρ πως, καὶ ἡδίω ἀποφαίνων τὰ ἄνθη, ὁπότε προσέλθοι αὐτὰ ἴοι. Φοῖ.

ἱλαρόν γε τὸν ἥρω λέγῃς, καὶ ἀπεγνῶς νυμφίον. Αμ. Καὶ σώφρονά γε, ὦ ξένε. φιλόγλωως γὰρ ὢν ὑφ' ἡλικίας ὕβρεώς τινος θεράπνης. καὶ σμινύης ἢ ἄροτρου πολλάκις, εἴ που ὀρύττων πέτρα ἐντύχοιμι, ἢ ξυλλαμβάνοιμι τῶν δυσέργων. κἂν ἀγνοήσω τι τῶν κατὰ γεωργίαν, διορθοῦταί με. τὰ τῶν δένδρα, ἐγὼ μὲν θρασυκηκοὼς τοῦ Ομήρου, μακρὰ ἐφύτευον, μεῖον τοῦ ἄνω, τὸ ἐς τὸ γλυκὺ ἐμβιβάζων. Καὶ ὁπότε ἐπελάβετό μου ὁ Πρωτεσίλεως, ἐχρώμην τοῖς Ομήρου πρὸς αὐτόν. ὁ δέ, ὑπολαβών, αὐτὸς μέν τοι Ομηρος τὸν ἐναντίον ἔφη κελεύειν τρόπον, ἢ σὺ θεράπνης. μακρὰ γὰρ ὑπὸ σοφίας τὰ βαθέα οἶδεν, ὥς που τὰ φρέατα μακρὰ ὀνομάζει, βαθέα ὄντα. καὶ τὰ δένδρα δὲ εἶπεν ἐμβιώσεσθαι τῇ γῇ μᾶλλον, εἰ τῷ μὲν πλείονι ἐσήκοι, τῷ δὲ ὀλίγῳ κινοῖτο. Ἐπεὶ δέ μοι ποτὲ ἄνθη ποτίζοντι, τὸ μύρον, εἶπεν, ὦ ταῦ, τὸ δεῖται ὕδατος, διδάσκων δή που μὴ σπάνιζα ποιεῖν τὰ ἄνθη. Φοῖ. τὸν δὲ ἄλλον χρόνον, ὦ Αμπελουργέ, ποῦ διατᾶται; Αμ. ποτὲ μὲν, ἐν ᾅδου φησί· ποτὲ δὲ, ἐν Φθίᾳ· ποτὲ δὲ αὖ ἐν Τροίᾳ, οὗ ἑταῖροι. καὶ πρὸς ἥραν συῶν τε ἐλάφων νομόμενος, καὶ μεσημβρίαν ἀφικνεῖται, καθεύδει σπανίως. Φοῖ. ποῦ δὲ τῇ Λαοδαμείᾳ ξυνέστιν; Αμ. ἐν ᾅδου, ξένε. καὶ λέγει αὐτὴν δοκιμωτάτην γυναικῶν πρὸς ἀριθμουμένην, ἐν αἷς Αλκηστίς τε ἡ Αδμήτου, καὶ Εὐάδνη ἡ Καπανέως, καὶ αἱ ταύταις ἴσαι, σώφρονές τε, καὶ χρησταί. Φοῖ. ξυνεστιῶνταί δὲ ἀλλήλοις, ἢ οὐ θέμις; Αμ. οὔπω, ξένε, σιτουμένῳ ἐνέτυχον, οὐδὲ πίνοντα εἶδον. καίτοι τοσόνδε γε

A Hilarem vtique inquis Heroëm, & planè sponsum. *Vinitor.* Et modestum sanè, ô hospes: risus enim *amãs* ob ætatem existens, nihil agit cum contumelia: & sarculum nonnunquam attingit, sicubi fodiens saxo occurrero: & mihi in arduis auxiliatur operibus. Si quid præterea in agricultura ignorauero, me corrigit, atque instituit. Ego quidem Homero obsecutus altas plantabam arbores, superiore minorem terræ partem infigens. Et quoties me Protesilaus corripiebat, Homeri verbis aduersus ipsum vtebar: hic autem respondens, Ipse, inquit Homerus, contrario quàm tu facis modo imperat. Altas enim præ sapientia profundas nouit, vt & puteos altos nominat, profundos existentes. Itaq; & arbores melius humi victuras ait, si maiore quidem B parte starent, parua verò agitarentur. Cùm flores quandoque irriganti adstitissem, ô sodes, inquit, vnguentum aqua non indiget: docens videlicet, ne flores diluerem. *Phœnix.* Reliquum autem tempus, ô Vinitor, vbi degit ac versatur? *Vinitor.* Quandoque quidem (vt ait) in Orci, quandoq; verò in Phthia, nonnumquam rursus in Troia, vbi socij, & ad suum ac ceruorum venationẽ C profectus, circa meridiẽ reuertitur; prostratúsque dormit. *Phœ.* Vbi autem Laodamiæ vtitur consuetudine? *Vin.* In Orci, hospes, & ipsam mulierum probissimè agere autumat, enumeratam, inter quas & Admeti vxor Alcestis, & Capanei Euadne, & his æquales modestæ ac frugi. D *Phœnix.* Conuiuantur inuicem? an minimè fas est? *Vinitor.* Nondum hospes cibum capienti occurri, neque bibentem vidi. Atqui ex hisce

Thasiis vitibus ad vesperam ipsi libo, quas ipse plantat. Maturáque edulia circa meridiē appono. Cùm autem & ver aduentauerit, & autumnus fuerit, Lunáque ad orbem tendēte verno tempore, in hoc poculum lac infundens, Ecce tibi (inquam) temporis fluxum, tu autem bibe. Et ego quidem hæc locutus discedo. Hæc autem ocyus quàm conniueres, & eduntur, & bibuntur. *Phœnix*. Super ætate autem in qua constitutus interiit, quid ait? *Vinitor*. Suum ipsius (hospes) casum miseratur, & sub cuius tutela tunc erat, dæmonem iniquum arbitratur, atque inuidum. Cùm vt pedem saltem in Troia firmaret, sibi minimè concesserit. Fore enim vt neque à Diomede, neque à Patroclo, neque à secundo Aiace in dimicando superaretur. Æacidas enim in rebus bellicis ob ætatem sibi antecessisse haudquaquam inficiatur. Etenim se adolescentem fuisse. Verùm ex illis Achillem quidem iuuenem, Aiacem vero virum. Et carmina in ipsum ab Homero dicta commendat. licet non Homerica omnia laude prosequatur, quòd suam quidem vxorem vtrasque sciissam genas dixerit: domum verò semiperfectam; & qua vectus est, nauim magnam, ac validam: bellicúmque ipsum appellet. Seipsum autem luget, quòd nihil in Troia peregerit: sed in terra, in quam vix descenderat, conciderit. Femori autem impressa est cicatrix: vulnus enim vnà cum corpore abiectum asserit. *Phœnix*. Quo autem pacto, ô Vinitor, certat, quandoquidem ipsum hoc quoque facere dicebas? *Vinitor*. Omnia quidem bellica præter sagittariam exercet, Gymnastica verò præter luctam. Nam sagit-

A ἀυτῷ κζ΄ ἐσσέρδω, ἀπὸ τουτωνὶ τῶ Θασίων ἀμπέλων, ἃς φυτεύω αὐτός· καὶ τρωκτὰ ὡραῖα προσπάσσω κζ΄ μεσημβρίαν. ἐπὴν ὁ ἔαρος τε ἵκηι, καὶ μετόπωρον ἵσηται, σελλίνης τ' ἰσότης ἐς κύκλον ἐν τῆι ἔαρος ὥρηι, γάλα ἐγχέας ἐς τὸν ψυκτῆρα τοῦτον, ἰδού σοι λέγω τὸ τῆς ὥρας νᾶμα. σὺ δὲ πῖνε. κἀγὼ μὲν εἰπὼν ταῦτα, ἀπαλλάσσομαι. τὰ δὲ, βέβηται τ', καὶ πότερον θᾶσσον ἢ καταμῦσαι.

B Φοῖ. πρὸς δὲ τῆς ἡλικίας, ὦ γεγονὼς ἀπέθανε, φήσιν; Αμ. ἐλεεῖ, ξένε, τὸ ἐαυτοῦ πάθος, καὶ τὸν δαίμονα, ἐφ' ᾧ τότε ἦν. ἀδικόν τε ἡγεῖται, καὶ βάσκανον, μὴ ξυνχωρήσαντά οἱ τοῦ ἐμοῦ ποδὸς ἐς τὴν Τροίαν ἐρεῖσαι. μὴ γὰρ ἂν, μήτε Διομήδους τὸ ἐλάσσω θεῖαι μαχόμενος, μήτ' ἂν Πατρόκλου, μήτ' ἂν τοῦ δευτέρου Αἴαντος. τῶν γὰρ Αἰακιδῶν λέγειν φησὶ τὰ πολέμια δι' ἡλικίαν φῆσιν. αὐτὸς

C μὲν γὰρ εἶναι μειράκιον. σὲ δὲ, τὸν μὲν Αχιλλέα, εἶναι νεανίαν. τὸν δὲ Αἴαντα ἄνδρα. καὶ τὰ ἔπη τὰ ἐς αὐτὸν Ομήρου εἰρημένα, ἐπαινεῖ· καί τοι μὴ πάντα ἐπαινῶν τὰ Ομήρου, ὡς ἀμφίδρυφον μὲν αὐτοῦ τὴν γυναῖκα εἶπεν, ἡμιτελῆ δὲ τὴν οἰκίαν, θρασύμαχον δὲ τὸν ναῦν, ἐφ' ἧς ἔπλευσε, πολεμικόν τε αὐτὸν καλεῖ· ἑαυτὸν δὲ ὀλοφύρεται μηδὲν ἐν Τροίᾳ ἐργασάμενον, ἀλλὰ πεσόντα ἐν γῇ, ἧς οὐδὲ

D ἐπέβη. καὶ τὴν οὐλὴν δὲ τῶν τετύπωται τῷ μηρῷ. τὸ γὰρ ζῶμα, σὺν αὐτοῖς φησι τῷ σώματι. Φοῖ. γυμνάζεται δὲ, ὦ Αμπελουργέ που τόπον, ἐπειδὴ ἔφασκες αὐτὸν καὶ τοῦτο ἐξασκεῖν; Αμ. γυμνάζεται, ξένε, τὰ πολεμικὰ, πλὴν τοξικῆς. τὰ δὲ γυμναστικὰ, πλὴν πάλης. τὸ

μὴν γὰρ τοξεύειν, ἀλλῶν ἡγεῖται. τὸ δὲ παλαίειν, ἀργῶν. Φοῖ. παγκρατιάζει ἢ πῶς, ἢ πυκτεύει; Αμ. σκιὰς, ὦ ξένε, τούτων γυμνάζεται· καὶ δισκεύει μεῖζον, ἢ ἐφικέσθαι ἄνθρωπον· δυσκρέμη μὴν γὰρ ὑπὲρ τὰς νεφέλας τὸν δίσκον. ῥίπτει ἢ ὑπὲρ τοὺς ἑκατὸν πήχεις, καὶ ταῦθ' ὡς ὁρᾷς, διπλάσιον τῶν Ολυμπιακῶν ὄντα. δραμόντος ἢ αὐτοῦ, καὶ βύρσοις ἴχνος, ἢ δὴ αὖ συνομολογεῖται πῇ γῇ ὁ ποιός. Φοῖ. καὶ μὴν ἴχνη μεγάλα συντετύπωται τοῖς δρόμοις, συμβαίνοντα ἐς τὸ δεκάπηχυ μέγεθος τοῦ ἥρω. Αμ. βαδίζοντος, ξένε, ταῦτα ἴχνη σκείνα, καὶ γυμναζομένου πῇ ἕτερον· δραμόντος ἢ, ἄσημος ἡ γῆ· μετέωρος γάρ τις, καὶ οἷα ἐπιψαύων αἴρεται. φησὶ ἢ καὶ τὸν Ἀχιλλέα, σὺν ἄθλοις γυμναζομένης τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ Τροίαν, καὶ ὑπὲρ τὸ πήδημα τὸ σκείνου ἀρθῆναι. τὰ ἢ πολέμια ξυνεχωρεῖ ὡς ἔφη τῷ Ἀχιλλεῖ, πλὴν τῆς ἐν Μυσοῖς μάχης. σκεῖ γὰρ πλείους ἀπεκτονέναι τῶν Μυσῶν, ἢ ἐκεῖνος· ἀριστεῖα ἢ ἀπενηνέχθαι. κεκρατηκέναι δὲ αὖ καὶ τὸν ἀγῶνα τὸν περὶ τὰ ἀσπίδος. Φοῖ. καὶ πῶς ἂν εἴη, Αμπελουργέ, τὸ περὶ τὰ ἀσπίδος; οὔτε γὰρ ποιητὴ εἰρηταί πω, οὔτε εἰς λόγον πινὰ τῶν Τρωϊκῶν ἥκει. Αμ. περὶ πολλῶν, ξένε, τοῦτ' ἐρεῖς. πολλὰ γὰρ περὶ τὰ ἀνδρῶν, περὶ τὰ πολεμικῶν ἔργων, ὁ ἥρως λέγει, μή πω τοῖς πολλοῖς δῆλα ὄντα. τὸ ἢ αἰτίωμα, φησὶν αὐτοῦ τὴν ἔκπληξιν τῶν Ομήρου ποιημάτων, ἐς μόνους Ἀχιλλέα τε, καὶ Οδυσσέα βλέψαντας, ἀμεληθέντας καλῶν, καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν. καὶ τῶν μὲν, οὐδ' ἐπιμνησθῆναι τὸ παράπαν. τοῖς ἢ,

A tas quidem mittere timidi, luctari verò ocioſi eſſe arbitratur. *Phœnix.* Pancratióne, an pugillatu vtitur? *Vinitor.* Horum vmbras, ô hoſpes, exercet, & ſupra hominem diſcum iaculatur: etenim ſupra nubes diſcum torquet. Iacit autem ſupra centum cubitos, cùm hæc (vt vides) duplo ſint Olympico maiora. Currente autem ipſo, non vtique veſtigium inuenires: nec ſigni quicquam terræ imprimeret pes. *Phœn.*
B At qui magna curriculis impreſſa ſunt veſtigia, ipſius Herois decem cubitorũ magnitudini conuenientia. *Vinitor.* Incedentis, hoſpes, illa ſunt veſtigia: & aliud quicquam exercentis. Nullo autem currentis ſigno tellus afficitur. Suſpenſus enim & vt pote vndarum ſuperficiem attingens, tollitur. Ait autem dum in Aulide certaminib. ſe Græci aduerſus Troiam exercerent, Achillem ſe curſu ac ſaltu ſuperaſſe: quæ autem ad bellum pertinent, Achilli (vt dixi) cedit, præter in My-
C ſos pugnam: illic enim Myſorum plures interfeciſſe quàm illum: præmiáque virtutis retuliſſe. Viciſſe autem ipſum & in certamine de clypeo. *Phœ.* Quídnam eſſet, Vinitor, quod ad clypeum ſpectat? nondum enim à Poëta dictum, nec ad ea, quæ de Troianis rebus memorantur, acceſſit. *Vinitor.* De multis hoc, hoſpes, dices. Multa
D namque cùm de viris, tum de rebus bellicis memorat Heros multis nondum cognita. Cuius rei cauſam eſſe ait, quòd ipſi ob eam, qua Homeri poëmata proſequuntur admirationem, ſolum Achillem atque Vlyſſem contemplati, bonos ac ſtrenuos viros contempſerint. Et horum ne penitus quidem meminit: hic verò quatuor

carminum triremem dicauerint. Achillem autem ait pro dignitate celebrari. Vlyſſem verò ſupra dignitatem. Sed quæ de Sthenelco, à Palamede huiuſmodíque viris prætermiſſa ſunt, tibi paulò pòſt percurram. Neque enim horum quicquam ignorans diſceſſeris. Myſium quoq; ſermonem ad clypeum pertinentem, mox ad exitum perducam. Poſtea verò quàm pancratij pugilatúſque ac diſci mentionem facientes, ad clypeum delati ſumus, audi Herois mira aduerſus athletas, qui ipſo pro ſymbolo, ac monitore vſi ſunt. Cilicem (puto) pancratiaſten audis, quem Halterem patres appellabant, multò fuiſſe aduerſariis minorem. *Phœnix.* Noui, vtique ex ſtatuis coniiciens. Æneus enim multis in locis erectus eſt. *Vinitor.* Huic, hoſpes, maxima inerat peritia, maximus animus, vehementérque ipſum apta quædam membrorum figura ac concinnitas corroborabat. Ad hoc itaque templum profectus puer (nauigabat autem recta Delphos, iudicium certaminis ſubiturus) percunctabatur Proteſilaum, quídnam faciens aduerſarios ſuperaret? hic verò premens reſpondit. Animi autem ſolicitudo ipſum ſtatim cœpit athletam, vt pote ab oraculo reiectum. Sed cùm primus ſupplantare in palæſtra excogitaſſet, mox intellexit, quòd iuberet non dimittere pedem. Colluctatorem enim & continuò calce premere oportet, & aduerſario ſubiacere: quod cùm feciſſet athleta, & præclarum eſt nomen conſecutus, & à nemine victus. Audis autem fortaſſe & Plutarchum dexterum. *Phœnix.* Audio. pugilem enim vt par eſt, dicis.

A ἀναθῶν τελήρη τετράφαλον ἐπῶν. τὸν μὲν δὴ Ἀχιλλέα φησὶν, ἐπαξίως ὑμνεῖσθαι, τὸν δὲ Ὀδυσσέα, μείζονος. Ἃ δὲ ὁπόσα δὲ Σθενέλῳ τε, καὶ Παλαμήδους, καὶ τῶν τοιῶνδε ἀνδρῶν παραλέλειπται, δίειμί σοι μικρὸν ὕστερον. μὴ γὰρ ἀγνοήσας γε ἀπέλθοις τούτων. καὶ τὸν λόγον δὲ τὸν Μύσιον, ἐς ὃν λιμὴν ἡ ἀσπὶς, αὖθις καὶ τοῦτον ἐπελεύσομαι. ἐπειδὴ δὲ παγκρατίου, καὶ

B πυγμῆς, καὶ δίσκου μνημονεύοντες, ἐς τὴν ἀσπίδα ἀπηνέχθημεν, ἄκουε δὴ καὶ περὶ θαύματος πρὸς ἀθλητὰς, οἳ ἐχρήσαντο ἀντῷ συμβόλῳ. τὴν Κίλικα οἶμαι παγ- κρατιαστὴν ἀκούεις, ὃν ἁλτῆρα ἐκάλουν οἱ πατέρες, ὡς μικρὸς ὢν καὶ τῶν ἀντιπάλων πολὺ διαφέρων. Φοῖ. οἶδα τεκμαιρόμενος δή που τοῖς ἀνδριᾶσι. χαλκοῖς γὰρ πολλαχοῦ ἕστηκε. Αμ. τούτῳ, ξένε, πρὶν ἐπιστήμης, θείᾳ δὲ καὶ θυμοῦ, καὶ μάλα ἐρρώνυτο ἡ διάρμοσις τοῦ σώματος. ἀφικνούμενος οὖν ἐς τὸ

C ἱερὸν τοῦτο ὁ παῖς, ἔπλει γὰρ αὐτὸς ἀδελφῶν ἀγωνιούμενος τὴν κρίσιν, ἤρετο Πρωτεσίλεων ὅ, τι πράττων, θᾶττον εἴη τῶν ἀντιπάλων. ὁ δὲ, παυόμενος, ἔφη. ἀθυμία μὲν οὖν αὐτίκα ἀθλητὴν ἔσχεν, ὡς καταβεβλημένον ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ. τὸ δὲ ἀποπερνίζειν τὴν ἀγωνίαν πρῶτος αὐτὸς, ξυνῆκεν ὕ-

D στερον, ὅτι κελεύει αὐτὸν μὴ μεθίεσθαι τοῦ ποδός. τὸν γὰρ πρόσαντα λαγόντα, τῇ πέρνῃ παιτεῖσθαί τε ξυνεχῶς χρὴ, καὶ ὑποκεῖσθαι τῷ ἀντιπάλῳ. καὶ τοῦτον πρῶτον ὁ ἀθλητὴς ὧδε, ὀνόματος λαμπροῦ ἔτυχε, καὶ ἡττήθη οὐδενός. ἀκούεις δέ που Πλουτάρχου ἐκεῖνον τὸν δεξιόν; Φοῖ. ἀκούω. τὸν γὰρ πύκτην ὡς τὸν εἰκὸς λέγεις.

Αμ. ἐπὶ δυοῖν τοῖν δευτέροιν Ολυμπάδα ἐπὶ τοὺς ἄνδρας, ἱκέτευέ τ ἥρωα χρῆσαί οἱ περὶ τ νίκης. ὁ δὲ αὐτὸν, κελεύει Αχελῴῳ ἐναγωνίῳ εἶναι. Φο. τί οὖν τὸ αἴνιγμα; Αμ. ἠγωνίζετο μὲν γὰρ ἐν Ολυμπίᾳ πρὸς Ερμείαν τὸν Αἰγύπτιον, τὸν περὶ τ στέφανον νίκην· ἀπειρηκότες δ', ὁ μὲν, ὑπὸ τραυμάτων, ὁ δὲ, ὑπὸ δίψης, ἐπεὶ γὰρ ἀκμάζουσα μεσημβρία περὶ τοῖν πυγμοῖν εἰστήκει, νεφέλη ἐς τὸ στάδιον καταῤῥήγνυται. καὶ δίψῶν ὁ Πλούταρχος, ἔσασε τ ὕδατος, ὃ ἀνειλήφει τὰ περὶ τοῖς πήχεσι κώδια. ἐπεὶ τ χρησμὸν ἐν θυμηδεῖς, ὡς μὴ ταῦτα ἔφασκεν, εἰς θάρσος ὥρμησε, καὶ ἔτυχε τ νίκης. Εὐδαίμονα δ' ἂν Αἰγύπτιον θαυμάζεις τῆς καρτερίας ἴσως, εἰ πυκλιβόντι πω προέτυχες. τούτῳ ἐρομένῳ πῶς ἂν μὴ ἀπηνθείη, θανάτου, ἔφη, καταφρονῶν. Φοῖ. καὶ πείθεταί γε, ὦ Αμπελουργέ, τῷ χρησμῷ; πρασκευάζων δ' ὅπως ἑαυτ, ἀδαμαντινος τοῖς πολλοῖς, καὶ θεῖος δοκεῖ. Αμ. Ελιξ δ' ὁ αὐλητὴς αὐτὸς μέν, οὔπω προσεπλευσε τῷ ἱερῷ τούτῳ. πέμψας δέ τινα τ ἑαυτ ἑταίρων, ἤρετο ποσάκις νικήσοι τὰ Ολύμπια. ὁ δὲ, δὶς, ἔφη, νικήσοις, ἐὰν μὴ ἐθέλῃς τρὶς. Φοῖ. δαιμόνιον, Αμπελουργέ. λέξοις γάρ που τὸ ἐν Ολυμπίᾳ προαχθέν. προῦ πρεύσης γὰρ αὖτῳ νίκης μιᾶς, ὅτ' ἀνὴρ ἐκ παίδων ἐνίκα πάλιν, ἀπεδύσατο τ ἐπ' ἐκείνῃ Ολυμπιάδι πάλιν τε, καὶ παγκράτιον, ἐφ' ᾧ δυσχεράναντες οἱ Ηλεῖοι, διεκωλύοντο μὲν ἀμφοῖν εἴργειν αὐτ ἐγκλήματα Ολυμπιακὰ ξυμπλέκοντες αὐτῷ. μόγις δ' ἀνέδησαν τὸ παγκράτιον. καὶ τοῦτον ἑᾷ φθόνον ὁ Πρωτεσίλεως

A *Vinitor.* Hic ſecunda Olympiade ad viros reuertens Heroem precatur, vt ſibi de victoria reſpondeat. Ipſe verò iubet, vt Acheloo ſupplicet Enagonio: id eſt, qui certanti aderit. *Phœnix.* Quid ſibi vult hoc ænigma? *Vinitor.* Certabat autem in Olympia aduerſus Hermean Ægyptium pro victoriæ corona: ſed cùm hic quidem præ vulneribus, hic verò ſiti defeciſſent. Nam vigente meridie, pugile certamen exercebant, nubes in ſtadium diſcinditur, & ſi-
B tiens Plutarchus aquam, quam coria brachiis inuoluta conceperant, hauſit. Et oraculi memor, vt poſtea dicebat, audenter in aduerſarium irruit, ac victoriam conſecutus eſt. Eudæmonem autem fortè admiraris, ſicubi pugnis certanti occurriſti. Huic ſciſcitanti quo pacto vinci haud poſſet, ſi mortem neglexeris, reſpondit. *Phœnix.* Et paret quidem (ô Vinitor) oraculo. Sic
C enim ſe ipſum conſtituens, adamantinus, ac diuinus nonnullis videtur. *Vinitor.* At Helix athleta, ipſe quidem ad hoc nondum nauigauit templum: ſed cùm de ſuis quendam ſociis miſiſſet, ſciſcitatus eſt, quoties in Olympia futurus eſſet victor: Hic verò bis, inquit, ſuperabis, ſi ter nolueris. *Phœnix.* Diuinum, Vinitor. dices enim fortè quod in Olympia geſtum eſt. Vna enim victoria ſibi prius exiſtente, cùm vir à pueris luctando viciſſet, in illa Olympia-
D de ad luctámque & pancratium ſeſe exuit. Cuius rei cauſa indignati Elei, deliberabant quidem ab vtroq; ipſum arcere: Olympica crimina in ipſum componentes; vix verò ob pancratium coronarunt. Hanc igitur vt declinaret inuidiam Proteſilaus

prædicebat. Cùm præstantibus ipsam viris aduersari minimè ignoraret. *Vinitor.* Optimè, hospes, oraculum coniectasti. *Phœnix.* Ex morbis autem quibus medetur? Multos enim ipsi ais supplicare. *Vinitor.* Omnes quicunque sunt, curat: maximè verò phthises atque hydropicos, & oculorum morbos, febríque quartana laborantes. Potest & amore captus ipso vti consultore. Vehementer etenim dolet, cùm aliquem circa amorem infelicem nouerit: carmináque atque artes subiicit, quibus suas demulceant delicias. Adulteros autem neque alloquitur, nec amatorium quicquam admonet. Ait enim se ipsis iratum, quòd amorem calumniis afficiant. Quare cùm mœchus huc quandoque cum muliere quam solicitabat, profectus esset, velléntque in virum coniurare, præsentem quidem, sed qui nihil resciret. Protesilaus quidem hîc sub meridiem dormiebat: ipsi verò aræ adsistentes iurabant. Quid igitur Protesilaus? Excitat hunc canem, etsi (vt vides) mitem, vt eos inuadat, & adhuc iurantes mordeat. Et cùm hoc pacto iusiurandum confudissent, instat viro, ac iubet, vt illos negligat. Esse namque ipsorum morsum incurabilem: Se verò nunc saltem, suámque ipsius domum conseruet. Deos enim ait omnia scire, Heroas verò Diis quidem pauciora, hominibus verò plura. Multa huiusmodi confluit turba: si omnia in Phthia, ac Phylace existentia commemorarem, cunctis Thessaliam incolentib. nota. Templum enim illi promptum per Protesilaum, atque efficax est: multáque Thessalis humana, ac mi-

A Φυλάξαθ᾽ ὡς θᾶσσον, εἰδὼς αὐτὸν
αὐτόπαλον τοῖς ὀξυρημένοις ὄντα. Αμ.
Ἄρισα, ξένε, τὸ χρησμοῦ ἐτεκμήρω.
Φοῖ. τί δ᾽ ἢ νόσων, τίνας ἰᾶται; πολ-
λοὺς γὰρ αὐτῷ φῆς εὔχεσθαι. Αμ. πάσας
ἰᾶται, ὁπόσαι εἰσί. μάλιστα δὲ τὰς φθό-
ας τε, καὶ τοὺς ὑδέρους, καὶ τὰς τῶν ὀφ-
θαλμῶν νόσους, καὶ τοὺς τεταρταίῳ πυ-
ρέσσοντας. ἔστι καὶ ἐρῶντι τυχεῖν αὐτοῦ
B ξυμβούλου. ξυναλγεῖ γὰρ σφόδρα
τοῖς τὰ ἐρωτικὰ ἀτυχοῦσι, καὶ ὑποπί-
πτει αὐτοῖς ἐπῳδὰς, καὶ τέχνας, αἷς τὰ παι-
δικὰ θέλξουσι. μοιχοῖς δὲ, οὔτε προσ-
διαλέγεται οὐδὲν, οὔτε ὑποτίθεταί τι
ἐρωτικόν. φησὶ γὰρ ἀπηχθῆσθαι αὐτοῖς,
ἐπειδὴ τὸ ἐρᾶν διαβάλλουσιν. ἀφι-
κομένου γοῦν σύνταῦθα μοιχοῦ ποτε
αὐτῇ γυναικὶ, καὶ ἐπείσθη, καὶ ξυνω-
μωσίαν βαλομένων ἐπὶ τὸν ἄνδρα,
C πρόντα μὲν, ξυνίστα δ᾽ ὅπως· ὁ μὲν,
γὰρ ἔτυχε καθεύδων μεσημβρίας σύν-
ταῦθα, οἱ δ᾽ ὤμνυσαν ἤδη προσεστηκό-
τες τῷ βωμῷ. τί οὖν ὁ Πρωτεσίλεως;
ἐξορμᾷ τὸν κύνα, καί τοι χρηστὸν ὡς
ὁρᾷς ὄντα προσαντεῖν τοῖς αὐτοῖς κα-
τόπιν, καὶ δακεῖν ἐπ᾽ ὀμωμότας. καὶ τὸν ὅρ-
κον ὑπωμοσὶ ξυγχέας, ἐφίησι τῷ ἀνδρὶ,
καὶ κελεύει αὐτὸν σπείνων μὲν ἀμελεῖν,
D τὸ γὰρ δῆγμα σφῶν ἀνίατον εἶ), σώζειν
δ᾽ νῦν γοῦν αὐτόν τε, καὶ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον.
τοὺς μὲν γὰρ θεοὺς, πάντα γινώσκειν· τοὺς
δ᾽ ἥρωας, θεῶν μὲν ἐλάττω, πλείω δὲ
ἀνθρώπων. πολὺς ὑπορρεῖ τῶν τοιούτων
ὄχλος, εἰ πάντων ἀπομνημονεύοιμι, ὄν-
των γε καὶ τῶν ἐν Φθίᾳ τε, καὶ Φυλάκῃ
φανερῶν πᾶσιν, ὅσοι Θετταλίαν οἰκοῦ-
σι. καὶ γὰρ τὸ σπείνη ἱερὸν, σύνεγγυς τοῦ Πρωτεσίλεω. καὶ πολλὰ τοῖς Θετταλοῖς ὑπ-

σημαίνῃ φιλάνθρωπά τ, καὶ δύμφη, καὶ καὶ ὀργίλα αὖ, εἰ ἀμελοῖτο. Φοῖ. πείθομαι νὴ τὸν Πρωτεσίλεων, Αμπελουργέ. καλὸν γὰρ ὡς ὁρᾷς καὶ ὁμνύναι τοιοῦτον ἥρω. Αμ. ἢ ἀδικήσῃς γε ἀπίστων, ξένε, τὸν τ Αμφιάρεων, ὃν λέγεται ἡ γῆ σὺν σοφῷ ἀδύτῳ ἔχειν, Αμφίλοχόν τε τὸν τούτου παῖδα, πλείω ἴσως, ἢ ἐγὼ γιγνώσκων, οὐ πολὺ ἀπέχων τῶν Κιλίκων ἠπείρου. καὶ Μάρωνα ὃν τ Εὐάνθους ἀδικοίης ἄν, ἐπιφοιτῶντα ταῖς σὺν Ισμάρῳ ἀμπέλοις, καὶ ἡδυοίνους αὐτὰς ἐργαζόμενον, φυλλοῦντά τε, καὶ κυκλοῦντα. ὅτε δὴ ὁρᾶται τοῖς γεωργοῖς ὁ Μάρων καλός τε, καὶ ἁβρὸς, καὶ ἀναπνέων πότιμόν τι, καὶ οἰνώδες. Γινώσκειν δὲ χρὴ καὶ τὰ τοῦ Θρᾳκὸς Ρήσου. Ρῆσος γὰρ, ὃν σὺν Τροίᾳ Διομήδης ἀπέκτεινε, λέγεται οἰκεῖν τὴν Ροδόπην. καὶ πολλὰ αὐτοῦ θαυμαστὰ ἄδουσιν. ἱππολοφεῖν τε γὰρ φασιν αὐτὸν, καὶ ὁπλιτεύειν, καὶ θήρας ἄπλετος. σημεῖον δὲ εἰ τοῦ θηρᾶν τὸν ἥρω, τὸ, τοὺς σοὺς τοὺς ἀγελίους, καὶ τὰς δορκάδας, καὶ ὁπόσα σὺν τῷ ὄρει θηρία, φοιτᾶν πρὸς τὸν βωμὸν τοῦ Ρήσου καὶ δύο, ἢ τρία, θύελλαι τε οὐδενὶ δεσμῷ ξυνεχόμενα, καὶ προσέχειν τῇ μαχαίρᾳ ἑαυτά. λέγεται δὲ ὁ ἥρως οὗτος, καὶ λοιμὸν ἐρύκειν τοὺς ὅρους. πολυανθρωποτάτη δὲ ἡ Ροδόπη, καὶ πολλαὶ πρὸς τὸ ἱερὸν αἱ κῶμαι. ὅθεν μοι δοκεῖ καὶ βοήσεσθαι ὑπὲρ τῶν ἑαυτοῦ συστρατιωτῶν ὁ Διομήδης, εἰ τὸν μὲν Θρᾷκα τοῦτον, ὃν αὐτὸς ἀπέκτεινε μηδὲν δοκιμον σὺν Τροίᾳ ἐργασάμενον, μηδὲ δείξαντά τι σὺν λόγου ἄξιον, πλὴν ἵππων Λυκάων, εἶτ' τε ἠλείμεθα. καὶ θύομεν αὖπαλ διὰ Ροδόπης τε, καὶ Θρᾴκης πορευόμενοι. τοὺς δὲ θείᾳ

tia significat: rursúsque iracunda, si negligatur. *Phœnix.* Credo per Protesilaum, Vinitor: honestum est enim, vt video, per huiusmodi quoque iurare Heroëm. *Vinitor.* Iniuria vtique afficies, hospes, si non credideris & Amphiaraum, quem tellus sapienti fertur adyto continere: huiúsque Amphilochum filium plura fortasse quàm ego cognoscens: cùm haud procul à Cilicum continente distes: & Euanthis filium Maronem, quæ in Ismaro sunt, vineas frequentantem: & vt suauissimum ferant vinum, efficientem: plantantémque, ac perlustrantem: cùm interea ab agricolis pulcher ac delicioſus spectatur Maro; potabile quid, ac vinolentum spirans. Scire autem opus est quæ & ad Thracem Rhesum spectant. Rhesus enim, quem in Troia Diomedes interfecit, Rhodopen dicitur habitare, multáque ipsum admiratione digna facere canunt. Aiunt enim equos ipsum alere, armatúmque incedere, ac venationi vacare. Quòd autem Heros venetur, indicio esse, quòd apri, ac dorcades, ceteræque in monte versantes feræ ad Rhesi aram, vt immolentur, accedant, nullóque vinculo detentæ cultro seipsas exhibeant. Fertur autē hic Heros pestem quoque à finibus arcere: cùm Rhodope hominum copiosissima sit: multíque circa templum existant pagi. Vnde pro suis ipsius militibus mihi videtur clamaturus Diomedes: si hunc quidem Thracem, quem ipse interfecit, cùm in Troia nihil memoratu dignum gessisset: nihílque illic plurimi faciendum præter candidos equos ostendisset, & esse arbitremur; eíq. per Rhodopē ac Thraciam iter facientes immolemus: ipsos verò, qui præclara, ac diuina

peregerunt facinora, contemnamus: ſuam ipſorum gloriam fabuloſam, temeréque iactatam arbitrantes. *Phœnix.* Tuæ accedo ſententiæ, Vinitor, nec quiſpiam deinceps huiuſmodi rebus non fidem præſtabit. Hi autem quos bellico more in Phrygio campo incedere aiebas, quando conſpecti ſunt? *Vinit.* Spectantur, inquam, ſpectantur à bubulcis, ac paſtoribus: & quandoque in Telluris cernuntur perniciem. Etenim ſi puluere inſperſi apparent, ariditatem ſignificant regioni. Sin ſudore impleti, diluuia atque imbres præ ſe ferunt. Quòd ſi ſanguis circa ipſos aut arma ſpectentur, morbos Ilio remittunt. Cùm verò horum nihil circa ſimulachra cernatur, bona iam adducunt tempora. Itaque immolant ipſis tunc paſtores: hic quidem agnũ, hic verò taurum, ille pullum, alius ex iis quæ paſcit aliquid. Quæcunque autem greges inuadunt contagia, omnia ab Aiace propterea (vt puto) aiunt proficiſci, quòd cùm iudicij cauſa inſaniret, greges pro Græcis dicatur trucidaſſe. Nec quiſquam circa ſepulchrum quicquam herbæ metu paſcit. Peſtifera enim ac paſtu pernicioſa naſcitur. Fama eſt Troianos quandoque paſtores pecudibus ſibi ægrotantibus contumeliosè in Aiacem ſeſe geſſiſſe: qui cùm ſepulchrum circunſtetiſſent, modò Hectoris, modo Troiæ, nonnunquam gregum hoſtem appellabant. Et hic quidem inſania fuiſſe correptum: hic verò inſanire dicebat. At paſtorum petulantiſſimus, Aiax autem haud amplius manebat, hucuſque Homeri verſum in ipſum vt pote timidum ca-

A τε, καὶ λαμπρὰ εἰργασμένους ἔργα, ἀπιμάζοιμεν, μυθώδη τινὰ περὶ αὐτῶν δόξαν ἡγούμενοι, καὶ κεκομπασμένα. Φοῖ. μὴ σὲ λοιπὸν, Ἀμπελουργέ, τάφῳ ἐμαυτὸν, καὶ οὐδεὶς ἔπι τοῖς τοιούτοις ἀπιστήσῃ. οἱ δὴ σὺν τῷ πεδίῳ τῷ σὺν Ἰλίῳ, οὓς ἔφασκες τὸν μάχιμον ζῆπον δι' αὐτῶν εἶναι, ποτὲ ὤφθησαν; Αμ. ὀρφνίαι δή, ἔφη, ὀρφνίαι ἔπι βουκόλοις τε τοῖς σὺν τῷ πεδίῳ, καὶ νομεῦσι, μεγάλοι, καὶ θεῖοι, καὶ θεωνίαι ἔστιν ὅτε ἐπὶ κακῷ τῆς γῆς. εἰ μὲν γὰρ κεκονιμένοι φαίνοιντο, αὐχμοὺς ἐπισημαίνουσι τῇ χώρᾳ. εἰ δὲ ἱδρῶτος πλέοι, καταικλυσμούς τε, καὶ ὄμβρους. εἰ δὲ αἷμα περὶ αὐτοῖς, ἢ τοῖς ὅπλοις φαίνοιτο, νόσους τῷ Ἰλίῳ ἀναπέμπουσιν. εἰ δὲ μηδὲν τούτων περὶ τοῖς εἰδώλοις ὁρῶτο, ἀγαθὰς ἤδη ἄγουσι τὰς ὥρας, καὶ σφάττουσιν αὐτοῖς τότε οἱ νομεῖς, ὁ μὲν, ἀρνα, ὁ δὲ, ταῦρον, ὁ δὲ, πῶλον, ὅσῃ δύναμις, ὧν νέμει. Φθοράς δὲ, ὁπόσαι περὶ τὰς ἀγέλας γίγνονται, πάσας ἐξ Αἴαντος ἥκειν φασίν. οἰόμαι διὰ τὴν σὺν τῇ μανίᾳ λόγον, ὅτε δὴ ὁ Αἴας λέγεται ταῖς ἀγέλαις ἐμπεσὼν, διαφορῆσαι σφᾶς, οὓς κτείνων τοῖς Ἀχαιοῖς ἔπι τῇ κρίσει. καὶ οὐδὲν νέμει πρὸ τοῦ σῆμα ἰδεῖν, φόβῳ τ' πᾶς, νοσώδης δὲ δὴ ἀναφύεται, καὶ πονηρὰ βόσκειν. ἔστι δέ τις λόγος, ὡς Τρῶές ποτε ποιμένες ἐς τὸν Αἴαντα ὑβρίζον, νεκροσκόπτων αὐτοῖς τῶν τροφάτων. καὶ θεισάντες τὸ σῆμα, πολέμιον μὲν Ἕκτορα τὸν ἥρωα ἐκάλουν, πολέμιον δὲ Τροίας τε, καὶ ποιμνίων. καὶ ὁ μὲν, μανιῶσαι αὐτόν. ὁ δὲ, μαίνεσθαι. ὅσῃ δ' ἀσελγέσταις τῶν ποι-

μένων, Αἴας δ' ἤκουε μίμνε. μέχρι τούτου τὸ ἔπος αὐτῷ ἐπερράφωδεῖτο, ὡς

δήλω. ὁ ὔ, ἀλλὰ ἔμιμνον, εἶπε, βοήσας
σὺ δὲ τάφε φρικῶδές τι, καὶ ὄρθιον. λέ-
γεται δὲ καὶ δουπῆσαι τοῖς ὅπλοις, οἷς ἐν
ταῖς μάχαις εἰώθει. τὸ μὲν δὴ κακο-
δαιμόνων σφείνων πάθος, οὐ χρὴ θαυ-
μάζειν, εἰ Τρῶές τε, καὶ νομεῖς ὄντες, ἐξε-
πλάγησαν ὁρμὴν Αἴαντος. καὶ οἱ μὲν,
ἔπεσον αὐτῶν· οἱ δὲ, ὤχρησαν. οἱ δὲ, ὤχρη-
σαν φεύγοντες, οὗ ἐποίμαινον. τὸν δὲ Αἴ-
αντα θαυμάσαι ἄξιον. ἀπέκτεινε γὰρ
οὐδένα αὐτῶν, ἀλλὰ τὴν ὕβριν ἤνεγκε, ἣν
ἐχρῶντο, ἐκαρτέρησε, μόνον ἐνδείξάμε-
νος αὐτοῖς τὸ ἀκούειν. ὁ δὲ Ἕκτωρ, καὶ ἐ-
γίνωσκεν, οἶμαι ξένε, τὴν ἀρετὴν ταύ-
την. ὑβρίσαντες γὰρ ἐς αὐτὸν μειρα-
κίῳ τινὸς πρίσει, νέῳ δὲ ὡς φασι κομιδῇ
νέῳ, καὶ ἀπαίδευτον, ὥρμησεν ἐπὶ τὸ
μειράκιον αὐτὸς, καὶ ἀπέκτεινεν αὐτὸ
καὶ ὁδῷ, ποταμῷ τὸ ἔργον προσθείς.
Φοῖ. ἀγνοοῦντι λέγεις, Ἀμπελουργέ, καὶ
σφόδρα σὲ πεπλημμελῆσθαι τὸν λόγον. ὡ-
μην γὰρ μηδαμοῦ φανεὶς τὸν ἥρω
τοῦτον. καὶ ὁπότε μοι τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀ-
πήγγελλες, ὑπῆλγεν τὸν Ἕκτορος, εἰ μή
τε ἐρώτης τις ὑπὲρ αὐτοῦ λέγει, μήτε ἀπό-
λογος, ἀφανὴς δὴ τοῖς ἐκεῖ αὐθρώποις,
καὶ ἀτειχῶς κεῖται. σοὶ μὲν γὰρ τοῦ Πα-
ριδος, οὐδὲ ἀκούειν ἀξιῶ οὐδέν· εἰ δὲ τὸν
τοιόνδε, καὶ τοσόνδε ἔπεσον. σοὶ δὲ τοῦ Ἕκ-
τορος (ὃς ἔρυμα μὲν τῆς Τροίας, καὶ τοῦ
ξυμμαχικοῦ παντὸς ἦν, ἵππους δὲ ξυ-
νεῖχε τέτταρας, οὓς μηδεὶς τῶν ἡρώων ἕ-
τερος, τάς τε τῶν Ἀχαιῶν κατεπίμπρη
ναῦς, ἐμάχετο δὲ πρὸς αὐτοὺς ὁμοῦ πάν-
τας, ἐφορμῶντας δὲ, καὶ ξυνταπομένους
ἐπ' αὐτὸν) καὶ αὖ ἑτοίμως γε, εἰ μὴ καὶ ἂν
ἀκούσαιμι χαίροντος, εἰ μὴ διαπεδώης αὐτὰ, μήτ' ἀμόχθως λέξοις. Αμ. ἄκουε δὴ

A nebat. Ipse verò: at manebam, inquit: horrendum quid atque arduũ ex tumulo clamitans. Dicitur præterea & armis obstrepuisse, vt in præliis consueuerat. quod autem infelices illi passi sint, minimè admirari oportet: Si quidem Troiani, ac pastores existentes, Aiacis impetu perculsi sunt, & ipsorum quidem partim cecidere: partim timuere: nonnulli verò vbi pascebant, aufugerunt. Aiax autem admiratione dignus est. Ipsorum enim neB minem occidit, quinimò qua vsi fuerant, contumeliam patienti sustinuit animo: cum ipsis se tantùm audire indicasset. Hector vero (vt puto hospes) hanc ignorabat virtutem. Superiore namque anno ab adolescentulo quodam admodum (vt ferunt) iuuene, ac rudi, affectus contumelia, in adolescentulum irruit: ipsumque in via interfecit, flumini facinus adscribens. *Phœnix.* Ignoranti dicis, Vinitor, oratioC némque admiranti. Nusquam enim Heroëm hunc apparere censebam. Et cùm mihi Græcorum res nunciabas, Hectoris vicem dolebam. Si quidem neque arator, neque *æ- *capra-
polus de ipso quicquam narrat: il- rius,
lóque homines latet, ac planè iacet. Nam de Paride cuius causa tales ac tanti cecidere, nihil penitus audire dignum censeo. De Hectore vero nónne & libenter percunD ctabor, & lætus audiam? nisi hæc pertranseris, ac negligenter dixeris. Quippe qui & Troiæ, & totius auxilij erat columen: quadrigis autem quibus Heroum nullus alius vtebatur, Græcorúmque naues comburebat, & aduersus pariter omnes in ipsum structa acie irruentes pugnabat. *Vinitor.* Audi igi-

tur.

tur plura. Quandoquidem hoc esse haud negligenter dicere autumas. Quæ enim Ilij est Hectoris statua, semideum refert hominem, multósque præsefert affectus, si quis diligenter accuratéque spectauerit. Etenim elata est, ac terribilis, alacríque; & cum mollitie vigens; & absque vlla coma pulchritudo. Est autem vsque adeò spirans, vt ad se tangendam spectatores attrahat. Hæc in circumspecto quidem Ilij loco erecta est. Multa verò cùm publicè, tum priuatim operatur bona. Vnde ipsi supplicant, & sacrificij vice certamen celebrant. Quando iam adeò feruida efficitur atque Enagonios*, vt ex ipsa defluat sudor. Adolescens itaque Assyrius Ilium profectus, conuicio Hectorem prosequebatur: currus, quibus ab Achille quondam tractus est, ipsi obiiciens. Aiacísque lapidem quo petitus aliquandiu exanimatus iacuit: & quòd Patroclum primùm fugerit, nec ipsum interfecerit, sed alij. Hectoris autem statuam transmutabat. Achillis enim ipsam esse dicebat: post comam Patrocli causa abscissam. His expletum conuiciis adolescentem Ilio expulit, & priusquam decem inde abesset stadia, amnis adeò breuis, vt ne nomen quidem in Troia adhuc sortitus esset, ingens ex paruo attollitur: &, vt qui diffugerunt comites retulere, magnus atque armatus amni præcedebat miles, barbara ac vehementi ipsum exhortans voce: vt in eam viam aquam flecteret, qua haud magnas adolescens agitabat quadrigas, quas vnà cum adolescente vociferante, & Hectorem in posterum cognituro, cùm amnis surripuisset, in suum ipsius abduxit alueum. Itaque eum

* v. certamini addicta.

πλείονων, ἐπειδὴ τοῦτο ἡγῆ τὸ μὴ ἀμελῶς φράζειν. τὸ γὰρ ἐν Ἰλίῳ ἄγαλμα τοῦ Ἕκτορος, ἡμιθέῳ ἀνθρώπῳ ἔοικε, καὶ πολλὰ ἤδη ἐπιφαίνει τῷ θεωροῦντι αὐτὸ ξὺν ὀρθῷ λόγῳ. καὶ γὰρ φρονήματος δες δοκεῖ, καὶ γοργὸν, καὶ φαιδρὸν, καὶ ξὺν ἀβρότητι σφριγῶν, καὶ ἡ ὥρα μετ' οὐδεμιᾶς κόμης. ἔστι δ' ὅτῳ καὶ ἔμπνουν, ὡς τὸ θιγεῖν ἐπιποθούσας ἅπαντας. τοῦτο ἵδρυται μὲν ἐν προβλέπτῳ τοῦ Ἰλίου. πολλὰ δὲ ἐργάζεται χρηστὰ, κοινῇ τε, καὶ εἰς ἕνα. ὅθεν δὴ χρῶνται αὐτῷ, καὶ ἀγῶνα θύουσιν, ὅτε δὴ θερμὸν οὕτω, καὶ ἐναγώνιον γίνεται, ὡς καὶ ἱδρῶτα ἀπ' αὐτοῦ λείβεσθαι. μειράκιον οὖν Ἀσσύριον, ἥκον ἐς τὸ Ἰλιον, ἐλοιδορεῖτο τῷ Ἕκτορι, προφέρον αὐτῷ τὰς τ' ἕλξεις, αἷς δὴ Ἀχιλλέως ποτὲ ἑς αὐτὸν ἐλθούσας, καὶ τὸν Αἰακίδου λίθον, ᾧ βληθεὶς, ἀπέθανε πρὸς βραχύ. καὶ ὡς Πάτροκλον τὸ πρῶτα ἔφυγε, καὶ ὡς οὐδὲ ἀπέκτεινεν, ἀλλὰ ἕτεροι. μετεποιεῖτο δὲ καὶ τὸ ἄγαλμα τοῦ Ἕκτορος. Ἀχιλλέως γὰρ ἔφασκεν εἶναι αὐτὸ μετὰ τὴν κόμην, ἣν ἐκείρατο ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ. τούτων ἐμφορηθὲν, ἐξήλασεν ἐκ τοῦ Ἰλίου, καὶ πρὶν ἢ δέκα παρελθεῖν σταδίους, ποταμὸς οὕτω βραχὺς, ὡς μηδὲ ὄνομα αὐτοῦ ἐν τῇ Τροίᾳ εἶναι, μέγας ἐκ μικροῦ αἴρεται, καὶ ὡς ἀπήγγελλον οἱ διαφυγόντες τοὺς ὀπαδῶν, ὁπλίτης ἡγεῖτο τοῦ ποταμοῦ μέγας, βραχὺ βόμβυος αὐτῷ βαρβαρῴ τῇ φωνῇ, καὶ σφοδρᾷ, ἐπιῤῥέφειν τὸ ὕδωρ ἐς τὴν ὁδὸν, δι' ἧς τὸ μειράκιον ἤλαυνεν ἐπὶ τεθράρων ἵππων καὶ μεγάλων. οἷς ὑπολαβὼν ὁ ποταμὸς ὁμοῦ τῷ μειρακίῳ, βοῶντί τε, καὶ ξυνιέντι λοιπὸν τοῦ Ἕκτορος, ἀπήγαγε ἐς τὰ ἑαυτοῦ ἤθη.

ἀπώλεσεν, ὡς μηδὲ αὐτῆς ξυγχωρῆσαι τὸ σῶμα· ᾤχετο γὰρ καὶ οἶδ' ὅποι ἀφανισθέν. Φο. οὔτε τὸν Αἴαντα χρὴ θαυμάζειν, Αμπελουργέ· καρτερῆσαντα τὰ ἐκ τῶν ποιμένων, οὔτε τὸν Ἕκτορα ἡγεῖσθαι βάρβαρον, μὴ ἀναθόμενον τὰ ἐκ τοῦ μειρακίου. τοῖς μὲν γὰρ καὶ συγνώμη ἴσως. Ⓐ Τερῆες ὄντες, ἔπι καὶ πονηροὺς ἐχόντων σφίσι τῶν θεοβάτων, ἐπεπήδων τῷ τάφῳ. μειρακίῳ δὲ Ασσυρίῳ πομπεύοντι ἐς Ⓑ τοῦ Ιλίου ἥρῳ, τίς αὐ συγνώμη; οὐ γὰρ δὴ Ασσυρίοις τε, καὶ Τρωσὶ, πόλεμός ποτε ἐγένετο, οὐδὲ τὰς ἀγέλας σφῶν ὁ Ἕκτωρ ἐπόρθησεν, ὡς τὰς τῶν Τρώων ὁ Αἴας. Αμ. πεπονθέναι τι θεὸς τὸν Ἕκτορα δοκεῖς, ὦ ξένε, καὶ καὶ ἀξιῶ διαφέρεσθαι. ἀλλ' ἐπανίωμεν ἐπὶ τὰ τοῦ Αἴαντος. κἀκεῖθεν γὰρ οἶμαι τὸν σκοπὸν τοῦ λόγου πεποιῆσθαι. Φοῖ. κἀκεῖθεν, Αμπελουργέ. καὶ ὡς δοκεῖ ἐπανίωμεν. Αμ. σκόπει οὖν, ξένε. Ⓒ νηός ποτε καθορμισαμένης εἰς τὸ Αἰάντειον, δύο τῶν ξένων περὶ τὸ σῆμα τὸ ἥλυόν τε, καὶ πεττοῖς ἔπαιζον. ἐπισὰς δὲ ὁ Αἴας, πρὸς θεῶν, ἔφη, μεταθέσθε μὲν τὴν παιδιὰν ταύτην. ἀναμιμνήσκει γάρ με τῶν Παλαμήδους ἔργων σοφοῦ τε, καὶ μάλα ἐπιτηδείου μοι ἀνδρός. ἀπολώλεκε δὲ κἀμὲ, κἀκεῖνον, ἐχθρὸς εἷς, Ⓓ ἄδικον δίκην ἐφ' ἡμᾶς κρίσιν. Φοῖ. δεδάκρυκα νὴ τὸν ἥλιον, Αμπελουργέ. τὰ γὰρ ἀμφοῖν πάθη, ὁμαπλήσιά τε, καὶ ἐοικότα εἰς εὔνοιαν. Αγαθῶν μὲν γὰρ κοινωνία πίκτει ποτὲ καὶ φθόνον. ὅσοι δ' ἂν κοινωνήσωσι συμφορῶν, ἀγαπῶσιν ἀλλήλους, τὸν ἔλεον τοῦ ἐλέου ἀντιδιδόντες. Παλαμήδους δὲ καὶ εἴδωλον ἔχοις ἂν

A perdidit, vt ne corpus quidem recipere permitteret. Nam nescio quò profectum euanuit. *Phœnix*. Neque Aiacem admirari oportet, Vinitor, quòd pastorum contumelias æquo animo tulerit: neque Hectorem esse barbarum existimare, quòd adolescentis conuicia nequiuerit sustinere. His enim & venia fortasse danda est, qui cùm Troiani essent, pecudésque sibi malè haberent, tumulo insultabant. At adolescenti
B Assyrio in Troianum Heroëm conuicia iactanti, quænam venia danda esset? neque enim inter Assyrios ac Troianos vllum vnquam gestum est bellum, neque ipsorum greges Hector diripuit, vt Troianorum Aiax. *Vinitor*. Affectu quodam erga Hectorem moueri videris, hospes, nec cum ipso dissidium exercere dignum censeo. Ceterùm ad Aiacis gesta redeamus: illinc enim nostra (vt puto) digressa est oratio. *Phœnix*. Illinc, Vinitor, &, vt videtur, reuertamur. *Vinitor*. Ad-
C uerte igitur, hospes. Appulsa quandoque Aiacis tumulo naui, externorum duo pro sepulchro exultabant, ac tesseris ludebant: quibus adsistens Aiax, Per Deos (inquit) hunc mutate ludum. Palamedis enim & sapientis, & mihi oppidò quàm necessarij facinora in mentem reducit. Perdidit autem tam me quàm illum inimicus vnus, i-
D niquum in nos machinatus iudicium. *Phœnix*. Lachrymas effudi per Solem, Vinitor. Nam quæ vterque passus est, similia sunt, & ad beneuolentiam conuenientia. Bonorum etenim communicatio, inuidiam quoque plerunque parit. Quicunque verò calamitates communicauerint, mutua se inuicem diligunt miseratione. Sed potésne quempiam dicere, qui Palamedis

in Troia ſimulachrum viderit? *Vinitor.* Quæ quidem ſpectantur ſimulachra, nondum cuia ſingula ſint, conſtat. Multa namque: & alius aliud, ſpecie præterea, atque ætate, armíſque inuicem mutantur. Huiuſcemodi tamen de Palamede audio. Erat Ilij agricola: idem quod ego quandoque faciens. Is Palamedis calamitatem iniquo animo ferebat: & ad litus profectus, iuxta quod lapidibus ab Achiuis dicitur petitus, ipſum lugebat, & quæcunque ſepulchris lege ſanciunt homines, pulueri offerebat, vitiúmque ſuauiſſimas ipſi deligens vini poculum exprimebat, & vnà cum Palamede bibere dicebat, cùm ab operibus quieſceret. Erat autem ipſi & canis, qui arte quadam blandiens hominibus inſidiabatur. Hunc Vlyſſem appellabat, & Palamedis cauſa hic cædebatur Vlyſſes: mala exaudiens infinita. Statuit autem hunc quandoque adire amatorem, aliquóque afficere beneficio. Itaque cùm viti vacaret, genúque ipſius mederetur, aſſiſtens ipſi Palamedes, Ecquid me noſti (inquit) agricola? quo pacto reſpõdit, quem nondum vidi? Quid igitur (inquit) amas, quem minimè noſti? Intellexit agricola eſſe Palamedem: & ſpeciem ad ingentem Heroëm pulchrúmque, ac virilem referebat, nondum triginta annos natum: ipſumque ridendo amplectens, Diligo te (inquit) ô Palamedes, quòd mihi hominum ſapientiſſimus: & in iis quæ ad ſapientiam pertinent, æquiſſimus athleta fuiſſe videaris: & ob Vlyſſis in te fraudes, ab Achiuis miſeratione digna perpeſſus. Cuius tumulus ſi quis hîc eſſet, defoſſus iam diu à me fuiſſet. Sceleſtus

A πνα εἰπεῖν ἐαφακότα ἐν Τροίᾳ; Αμ. τὰ μὲν ὁρώμενα εἴδωλα, οὔπω δῆλα ὅτου ἕκαστον. πολλὰ γὰρ καὶ ἄλλο ἄλλα. διαλλάττει δ' ἀλλήλων καὶ ἰδέᾳ, καὶ ἡλικίᾳ, καὶ ὅπλοις. ἀκούω δ' ὅμως καὶ περὶ τοῦ Παλαμήδους τοιαῦτα. ἐγὼ γεωργὸς ἐν Ιλίῳ, ταυτόν ποτέ μοι παθὼν. ἔδει ἐπεπόνθη τι παρὰ τὸ τοῦ Παλαμήδους πάθος, καὶ ἐφιλοῦ αὐτὸν, ἥκων ἐπὶ τινὰ
B ἠϊόνα, πρὸς ἣν λέγεται τοὺς τῶν Αχαιῶν βεβλῆσθαι. καὶ ὁπόσα νομίζουσιν ἐπὶ σημάτων ἀνθρωποι, ἐπέφερε τῇ κόνει. τάς τε ἡδίους τῶν ἀμπέλων ἐξαίρων αὐτῷ, κρατῆρα ἐπῄνει. καὶ ξυμπίνειν τῷ Παλαμήδει ἔφασκεν, ὅτε ἀναπαύοιτο τῶν ἔργων. ἐκύει δ' αὐτῷ καὶ κύων, τέχνῃ αἰκάλλων, καὶ ὑποκαθήμενος τοῦ ἀνθρώπου. τοῦτον Οδυσσεὺς ἐκάλει, καὶ ἐπαίετο ὑπ' αὐτοῦ Παλαμήδους ὁ Οδυσσεὺς ἔοικε, παρακούων κακὰ μυελία. δοκεῖ δὲ τῷ Παλαμήδει ἐπιφοιτῆσαί ποτε τῷ ἐραστῇ τούτῳ, καὶ ἀγαθόν τι αὐτῷ δοιῶαι. καὶ δῆτα ὁ μὲν, παρὰ ἀμπέλῳ τινὶ ἰδὼν, γόνυ αὐτοῦ ἰώμενος. ὁ δὲ, ἐπιστὰς αὐτῷ, σὺ γινώσκεις με, ἔφη, γεωργέ; καὶ πῶς, εἶπεν, ὃν οὔπω εἶδον. πόθεν, ἔφη, ἀγαπᾷς ὃν μὴ γινώσκεις; ξυνεῖπεν ὁ γεωργὸς, ὅτι ὁ Παλαμήδης εἴη· καὶ τὸ εἶδος ἐς ἥρω ἀνέφερε μέγα τε, καὶ καλὸν, καὶ ἀνδρεῖον, ὅπω τεσσαράκοντα ἔτη γεγονότα. καὶ περιβαλὼν αὐτὸν μειδιῶν, φιλῶ σε, ὦ Παλάμηδες, εἶπεν, ὅτι μοι δοκεῖς φρονιμώτατος ἀνθρώπων γεγονέναι, καὶ δικαιότατος ἀθλητὴς τῆς ἐμῆς σοφίας πεπονθέναι τε ὑπὸ
C τῶν Αχαιῶν ἐλεεινὰ, διὰ τὰς Οδυσσέως ἐπὶ σοὶ τέχνας. εἴθε πάθος εἴ τις ἦν αὐτοῦθα, ἐξορύξαι ἂν ὑπ' ἐμοῦ πάλαι. μακρὸς

γδ, ἡ κακίων τ̃ κυνὸς, ὃν ἐπ' αὐτῷ βέ-
φω. φασὶ δὲ μῦθα λοιπὸν τ̃δε Ὀδυσσέως ὁ
ἥρως, ἔφη. τούτων γὰρ ἐπραξάμην αὐ-
τ̃ δίκας ἐγὼ ἐν ᾅδου. σὺ δ', ἐπειδὴ φι-
λεῖς τοὺς ἀμπέλους, εἰπέ μοι τί μάλι-
στα περὶ αὐτοῖς δέδοικας. τί δ' ἄλλο
γε, εἶπεν, ἢ τὰς χαλάζας, ὑφ' ὧν σὺν-
τυφλ̃ται τ̃, & ῥήγνυνται. ἐμοὶ τοίνυν, εἶπεν ὁ Παλαμήδης προσάπτωμεν
μιᾷ τῶν ἀμπέλων, & οὐ βεβλήσονται
αἱ λοιπαί. Φοῖ. Σοφός τε ὁ ἥρως, Ἀμ-
πελουργέ, καὶ ἀεί τι βέλτιον ἀγαθὸν
τοῖς ἀνθρώποις. Ἀχιλλέως δὲ πέρι, τί
ἂν εἴποις, ὅτον γε θᾶττον τ̃ Ἑλλήνι-
κοσ πάντος ἡγούμεθα. Ἀμ. τὰ μὲν ἐν τῷ
Πόντῳ, ξένε, εἰ μή πω ἐς αὐτ̃ πέπλευ-
κας, καὶ ὅσα σὺν τῇ ἐκεῖ νήσῳ λέγεται
περάπλων, ἐγώ σοι ἀπαγγελῶ ὕστερον ἐν
τῷ περὶ αὐτ̃ λόγῳ, μακροτέρῳ ὄντι. τὰ
δὲ σὺν Ἰλίῳ, θαυμάσια τοῖς ἄλλοις ἥ-
ρωσι. καὶ γὰρ προσδιαλέγεταί τισι,
καὶ ἐπιφοιτᾷ, καὶ θηρία διώκει. ξυμ-
βάλλον δ' ὁ αὐτ̃ Ἀχιλλέα εἶδ', τῇ τ̃ ὥ-
ρᾳ τ̃ εἴδους, καὶ τῷ μεγέθει, καὶ τῇ ἀ-
στραπῇ τ̃ ὅπλων. κατόπιν δ' αὐτ̃, ζάλη
ἀνέμων εἱλεῖται, πομπὸς τ̃δε εἰδώλου.
Ἐπιλείψει με ἡ φωνὴ, ξένε, τῶν τοιού-
των μνημονεύοντα. καὶ γάρ τι καὶ περὶ
Ἀντιλόχου ᾄδουσιν, ὡς κόρη Ἰλιὰς φοι-
τῶσα ἐπὶ τὸν Σκάμανδρον, εἰδώλῳ τ̃δε
Ἀντιλόχου συνέτυχε, καὶ προσέκειτο τῷ
σώματι, ἐρῶσα τ̃ εἰδώλου, καὶ ὡς βυ-
κόλοι μειράκια περὶ τὸν Ἀχιλλέως
βωμὸν ἀστραγαλίζοντες, ἀπέκτεινεν
ἂν ὁ ἕτερος τῇ καλαύροπι πλήξας τ̃ ἑ-
τέρου, εἰ μὴ ὁ Πάτροκλος αὐτοὺς διε-
πόησεν. ἀρκεῖ μοι εἰπὼν ὑπὲρ ἀστραγάλων αἴνιγμα σύ. γινώσκειν δὲ ὑπὲρ

A est enim : ac cane, quem ipsius causa alo, deterior. Parcamus in reliquum Vlysse, inquit Heros. Horum namque apud inferos ab eo accepi pœnas. Tu autem postquam vites diligis, dic mihi, quid maximè ipsis times? Quid nam aliud (inquit) quàm grandines, à quibus occæcantur, ac franguntur? Vitium vni (inquit Palamedes) lorum applicemus, & ceteræ grandinibus
B haudquaquam petentur. *Phœnix*. Sapiens vtique est heros, Vinitor, sempérque boni aliquid hominibus excogitat. De Achille autem quid dices? Hunc enim omnium Græcorum maximè diuinum arbitramur. *Vinitor*. Quæ quidem in Ponto, hospes, si nondum ad ipsum nauigasti: quæque in insula ibi existente agere dicitur, ego tibi in prolixiore de ipso oratione postea referam. Quæ verò in Troia, ab aliis nequaquam differunt Heroi-
C bus. Etenim nonnullos adit, atque alloquitur, feráque insequitur: quòd autem sit Achilles, cùm speciei pulchritudine, tum magnitudine, atque armorum fulgore coniiciunt. Post terga autem ipsius, ventorum procella simulachri comes volutatur. Deficiet me vox, hospes, talia memorantem. Etenim de Antilocho quoq; canunt, quòd scilicet puella Ilias ad Scamandrum
D proficiscés Antilochi simulachrum alloquatur: ipsiúsque amore capta corpori inhæreat, quódque bubulci adolescentes, dum circa Achillis aram talis luderent, alter pedo alterum percutiens occidisset, ni ipsos Patroclus deterruisset: mihi satis est dicens vnus pro talis sanguis. Licet autem hæc cùm ex

bubulcis, tum ex Ilium incolentibus percipere. Eorum enim vtimur commercio, vt pote Helespontiaci ostij ripas habitantes: & fluuium, vt vides, mare facientes. Age hospes, iam clypeum resumamus, quem neque ab Homero, neque à cæteris fuisse cognitum poëtis asserit Protesilaus. *Phœnix.* Exoptanti mihi reddis, Vinitor, istum de clypeo sermonem, est enim (vt puto) auditu rarum. *Vin.* Rarissimum; quare animaduertens audi. *Phœnix.* Animaduertens, inquis? ne feræ quidem in Orphéum canentem sic inhiauerant: vt te audiens ego & aures arrigo, & mente inuigilo, omniáque ad memoriam colligo. Existimo autem, me ex iis vnum esse, qui ad Troiam militarunt, vsque adeò à Semidiis de quibus disserimus, detentus sum. *Vinitor.* Postquam igitur ita sentis, ex Aulide soluamus, ô hospes: nam quod illic collecti fuerint Græci, verum est. Orationis autem ingressus atque initium Protesilao dedicetur, quòd Mysiam quidem tunc Telepho subditam, priusquam Troiam diripuerint Græci: Telephúsque pro suis dimicans, ab Achille fuerit vulneratus, licet tibi & à Poëtis audire: neque enim hæc ab ipsis omissa sunt. At credere quòd Græci regionem ignorantes, Priami res se depopulari arbitrarentur, Homeri de Calchante vate redarguit sermonem. Nam si ad vaticinium nauigabant: & artem ipsam ducem faciebant, quónam pacto illuc inuiti appulsi sunt, aut aduecti, quòd ad Troiam irent, ignorarunt: cùm præsertim multis & bubulcis & pastoribus occurrerent. nam hæc

A ταῦτα, & ἀπὸ τῶν βυκόλων, & ἀπὸ τῶν οἰκούντων τὸ Ιλιον. ἀπιμίγνυμθα γὰρ ἅτε τοὺς ὄχθας οἰκοῦντες τοῦ τε Ελλησπόντου εὐβολῶν, καὶ ποταμὸν ὡς ὁρᾷς πεποιημένοι τὸν θάλατθαν. ἀγε δὴ, ξένε, τὸν ἀσπίδα ἤδη ἀναλάβωμθα, ἵνα ὁ Πρωτεσίλεως Ομήρῳ τε ἠγνοῆσθαι φησι, καὶ ποιηταῖς πᾶσι. Φο. ποθοῦντι ἀποδίδως, Αμπελουργέ, τὸν περὶ αὐτῆς λόγον. ἄπιστον γὰρ οἶμαι διακέσεσθαι. Αμ. ἀπιστότατον. πρόσεχον γὰρ, ἀκροῶ. Φοῖ. πρόσεχον λέγεις; οὐδὲ τὰ θηρία ἐς τὸν Ορφέα οὕτως ἐκεχήνει ᾄδοντα, ὡς ἐγὼ σου ἀκούων, τά τε ὦτα ἵστημι, καὶ τὸν νοῦν ἐγείρομαι, & ξυλλέγομαι ἐς τὴν μνήμην πάντα. ἡγοῦμαι γὰρ καὶ τῶν ἐπὶ Τροίαν ἐστρατευκότων, εἷς εἶναι. τοσοῦτον κατέχομαι τοῖς ἡμιθέοις ὑπὲρ ὧν διαλεγώμθα. Αμ. ἀκούω ἐπειδὴ φρονεῖς οὕτως, αἴρωμθα δὲ Αὐλίδος, ὦ ξένε. τὸ γὰρ ἐκεῖ σωφλέχθαι σφᾶς, ἀληθές. τὰ δ' ἐμβατήρια τοῦ λόγου τῷ Πρωτεσιλέῳ ἄρχθω. ὡς μὲν δὴ τὴν Μυσίαν πρὸ Τροίας οἱ Αχαιοὶ ἐπόρθησαν ἐπὶ Τηλέφῳ τότε οὔσαν, καὶ ὡς ὁ Τήλεφος ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ μαχόμενος, ἐτρώθη ὑπὸ τοῦ Αχιλλέως, ἔστι σοι καὶ ποιητῶν ἀκούειν. οὐ γὰρ ἐκλέλειπται αὐτοῖς ταῦτα. τὸ δὲ πεῖθον ὡς ἀγνοήσαντες οἱ Αχαιοὶ τὴν χώραν, τὰ τοῦ Πριάμου ἀγαθὰ τε, & φέρθην ὄντα, διαβάλλει τὸν τοῦ Ομήρου λόγον, ὃν περὶ Κάλχαντος λέγει τοῦ μάντεως. εἰ γὰρ ἐπὶ μαντικὴν ἔπλεον, καὶ τοῦ τέχνου ἡγεμόνα ἐποιοῦντο, πῶς ἂν ἄκοντες ἐκεῖ καθορμίσθησαν; πῶς δ' ἂν καθορμισθέντες, ἠγνόησαν ὅπ ἐς Τροίαν ἥκοιεν; καὶ ταῦτα, πολλοῖς μὲν βουκόλοις συντετυχηκότες, πολλοῖς δ' ἂν ποιμέσι· νέμεται γὰρ ἡ

χώρα μέχρι θαλάττης, καὶ τοιῶμαι ἐ- A regio vsque ad mare pascua exhi-
ρωτᾶν τοὺς ξένους σιωπῆς οἶμαι τοῖς bet, & nauigantibus (puto) mos
καταπλέουσιν. εἰ δὲ μηδενὶ τῶν σπέ- est regionum nomina percunctari.
τυχον, μηδὲ πρόσω τοιούτων οὐδὲν, ἀλλ' Quòd si horum nihil consecuti, ac
Ὀδυσεύς γε, καὶ Μενέλεως ἐς Τροίαν percunctati fuissent, at Vlysses sal-
ἤδη ἀφιγμένω τε, καὶ πεπρεσβυκότε, tem, ac Menelaus, legati quondam
καὶ τὰ κρήδεμνα τῆς Ἰλίου εἰδότε, οὐκ ἄν ad Troiam profecti, atque Ilij Per-
μοι δοκοῦσι θεωρεῖν ταῦτα, οὐδ' ἂν gama conspicati, haud videntur
ξυνεχωρῆσαν τῷ στρατῷ, διαμαρτάνοντι hæc fuisse despecturi: exercituíque
τῆς πολεμίας ἐόντες μὲν δὴ οἱ Ἀχαιοὶ, concessuri, vt ab hostili aberrarent
τοῦ Μυσοὺς ἐλπίζοντος λόγου ἐς αὐτοὺς B regione. Sponte igitur Græci de-
ἥκοντος, ὡς ἄρισται πειρωτῶν πράττοιεν. populabãtur Mysos, cùm omnium
καί πη καὶ δεδιότες, μὴ θεόσοικοι τῷ Asiam incolentium esse opulentis-
Ἰλίῳ ὄντες, ἐς κοινωνίαν τῶν κινδύνων simos ac felicissimos accepissent.
μεταπλησθῶσι. Τληπόλεμος δὲ Ἡρακλείδης Id quoque præterea metuentes, ne
τε ὤν, καὶ ἄλλως γενναίως, καὶ ὡπλισμέ- proximi atque accolæ Ilio exisien-
νης γῆς ἄρχοντι, οὐκ ἀνεκτὰ ταῦτα ἐ- tes, ad discriminum societatem ac-
φαίνετο. ὅθεν πολλὴν μὲν ἀσπίδα πα- cersérentur. Hæc autem Telepho,
ρέπαπτε, πολλῶν δὲ ἵππων. ἦγε δὲ τοῦ vt pote ab Hercule genito, atque
μὲν, ἐκ τῆς ἴσης αὐτῷ Μυσίας. ἦρχε δὲ οἱ- alioqui inclyto armatæ imperanti
μαι πάσης, ὁπόση ἐπὶ θαλάττῃ. οἱ δὲ ἐκ regioni, haudquaquam ferenda vi-
τῆς ἄνωθεν Μυσῶν ξυνεμάχουν, οὓς debantur. Vnde tam clypeatorum,
Ἀβίους τε οἱ ποιηταὶ καλοῦσι, καὶ ἵππων quàm equitum multas construxit
ποιμένας, καὶ τὸ γάλα αὐτῶν πίνοντας. acies. Ducebat autem omnes ex
τῆς δὲ τῶν Ἀχαιῶν διανοίας, καθ' ἣν sibi subdita Mysia. Vniuersæ nam-
ἐποιοῦντο τοὺς πρίπλους, οὐκ οὔσης ἀ- que (vt puto) maritimæ impera-
δήλου, Τληπολέμου τε πέμψαντος ἀπὸ C bat. Superiorem præterea Mysiam
Ῥοδίας ὁλκάδος ἄγγελον ὡς ἀδελφῷ, incolentes, belli societatem inie-
καὶ κελεύσαντος ἀπὸ γλώττης αὐτῷ ση- rant: quos equarum pastores, atque
μαίνειν ὁπόσα τῶν Ἀχαιῶν ἐν Αὐλίδι ipsarum lac bibentes, Abios Poë-
διήθετο, γράμματα γὰρ οὔπω φέροι, tæ appellant. Græcorum enim con-
πᾶσα ἡ μεσόγαια ἐς ξυμμαχίαν κα- silio: quo nauigationis ambitum
τεβεβήκει, καὶ ὡς πεδίῳ ἐπεκύμαινε τὰ facerent, haudquaquam incogni-
Μύσια τε, καὶ Σκυθικὰ ἔθνη. λέγει δὲ ὁ to, quòd Tlepolemus Rhodia na-
Πρωτεσίλεως, ὅτι καὶ μέγιστος αὐτοῖς ἀ- uicula actuaria nuncium ad fratrem
γώνων γένοιτο, τῶν τε ἐν αὐτῇ Τροίᾳ, καὶ misérat: qui literis nondum reper-
ὁπόσοι ποδὸς τοῦ βαρβάροις ὕστερ- tis coràm significaret, quæcunque
D Græcorum in Aulide persensérat,
vniuersi mediterranei ad belli so-
cietatem descenderant, Mysiæque
ac Scythicæ gentes in campum
confluebant. Aiebat autem Protesi-
laus hoc Græcis omnium quæcun-
que & in ipsa Troia, & cum bar-
baris postea subierunt discrimina,

maximum extitisse. Nam & vniuersi pariter Telephi in bello socij, & singuli, viri erant probatissimi: & vt Æacidæ, Diomedésque, ac Patroclus, ab Achiuis canebantur: sic & Telephus, ac Martis filius Æmus nominis claritate excellebant. nominatissimi præterea erant Istri, Scythici fluuij, filij Helorus, & Actæus. Vt autem Græci nauibus egrederentur, Mysi cum sagittis, tum aliis quoque à terra telis minimè concedebant. At Achiui etiam non permittentibus Mysis, exire nitebantur: & Arcades, vtpote tunc primùm nauigantes, & in mari minimè exercitati, nauium nonnullas littori appulere. Ait enim (vt fortasse nosti) Homerus, Arcades ante Ilium nec nauticos fuisse, nec maritima opera attigisse: sed Agamemnonem sexaginta, quas ipse præbuerat, nauibus eos, cùm nondum antea nauigassent, in mare deduxisse. Vnde rei quidem militaris peritiam, ac robur in pedites exhibebant. Nauigantes verò neque boni militis, neque remigis officio fungebantur. Naues igitur imperitia, atque audacia appulerunt: & ipsorum quidem multi ab iis qui in littore disposiți erant, vulneribus affecti sunt: pauci verò desiderati. Achilles autem & Protesilaus Arcadibus metuentes, vtpote ex compacto ambo pariter in terram desiluerunt, Mysósque expulere: cùm Græcorum omnium optimè armati ac pulcherrimi cernerentur, & iis qui admodum essent barbari, dæmones viderentur. Postea verò quàm Telephus exercitum in campum deduxit, & Græci per silentium appulsi sunt, omnes qui nauibus vecti fuerant, præter guber-

A διεπολεμήθησαν Ελλησι. καὶ γὰρ καὶ κατ' πλῆθος δὴ δόκιμοι, καὶ κατ' ἀνδρα ἦσαν ἡ ξυμμαχία τ Τηλέφε. καὶ ὥσπερ νῦν τὰ τ Αχαιῶν Αἰακίδαι τε ἥδοντο, καὶ Διομήδης, καὶ Πατρόκλοι, οὕτω Τηλέφε τὲ ὄνομα ἰῶ, καὶ Αἵμου τ Αρεος, ὀνομαστότατοί τ ἦσαν Ελωρός τ, καὶ Ακταῖος, ποταμῶ παῖδες τ κατ' Σκυθίαν Ισρε. τὼ μὲν δὴ ἀπόβασιν, οὐ ξυνεχώρουν

B Μυσοὶ ποιεῖσθαι, τοξεύοντες ἀπὸ τ γῆς, καὶ ἀκοντίζοντες. οἱ δ' Αχαιοὶ, καὶ μὴ ξυγχωρούντων ἐβιάζοντο. καὶ οἱ Αρκάδες ὤκελλόν πνας τῶν νεῶν, ἅτε πρῶτον πλέοντες, καὶ θαλάττης οὔπω γεγυμνασμένοι. φησὶ γὰρ ὡς που γινώσκεις Ομηρος, ὅτι μήτ ναυτικοὶ ἦσαν πρὸ Ιλίε Αρκάδες, μήτε ἔργων θαλαττίων ἥπτοντο. ἀλλ' ἀπὸ νεῶν ἑξήκοντα ὁ Αγαμέμνων ἐσηγάγετο αὐτὸς ἐς τὼ θάλατταν, αὐτὸς ἀπέδοις ναῦς οὔπω πε-

C πλευκόσιν. ὅθεν ἀπειρίᾳ μὲν, ὁπόση πολεμικὴ, καὶ ῥώμην, ἐς τὰ πεζὰ πρὸς εἶχον· πλέοντες γὰρ, οὔτε ὁπλῖται ἀγαθοὶ ἦσαν, οὔτε ἐρέται. τὰς μὲν δὴ ναῦς, ἀπειρίᾳ τε, καὶ τόλμῃ ὤκελλον. καὶ πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἐτρώθησαν ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ῥαχίᾳ τεταγμένων· ὀλίγοι δ' ἀπέθανον· Αχιλλεὺς δὲ καὶ Πρωτεσίλεως,

D δείσαντες ὑπὲρ τ Αρκάδων, ὥσπερ ἀπὸ συνθήματος ἀμφω ἅμα ἐς τὼ γῆν ἀπεπήδησαν, καὶ ἀπέωσαν τοὺς Μυσοὺς, βιοπλοτάτω ὀφθέντε, καὶ καλλίστω τ Ελλήνων· τοῖς δ' ἄλλοις βαρβάροις, καὶ δαίμονες ἐδοξάτην. ἐπεὶ δὲ ὁ Τήλεφος ἐπανήγαγε τ στρατὸν ἐς τὸ πεδίον, καὶ προσέπλευσαν οἱ Αχαιοὶ καθ' ἡσυχίαν, ἐξεπήδων αὐτίκα τῶν νεῶν, πλὴν κω-

ϛρνήτου, ϗ πρὸς ἐνεω, πάντες, οἷς ἡ ναῦς ἦγλυ. ἐπάπονϑ ὃ ὡς ἐς μάχλω, κόσμιον, ϗ σιωπὴ σὺν θυμῷ ἔχοντες. ὀρθῶς γὸ τοῦτο τὸν Ομηρον περὶ αὐτῶν εἰρηκέναι φησιν, ἐπαινοῦντα τὸ τ Ελληνικῆς μάχης ἦθος. ἧς ξύμβουλον γενέσϑαι Αἴαντα τὸν Τελαμῶνος λέγει. Μενεσθέως γὸ τ Αθηναίων τακτικωτάτου τ βασιλέων ἐς Τροίαν ἐλθόντος, ϗ διδάσκοντος σὺν Αὐλίδι τ στρατιὰν πᾶσαν ὡς χρὴ συνηρμόσϑαι, κραυγῇ τ χρωμένους μὴ ἐπιπλήττοντος, οὐ ξυνεχώρει ὁ Αἴας, ἀλλ' ἐπέπιμα. γυναικεῖον τ ἀποφαίνων, ϗ ἄτακτον· ἔλεγε ὃ ὅτι ϗ τ θυμὸν ἡ κραυγὴ κακῶς ἑρμηνεύει. ταχθῆναι ὃ, πρὸς μὲν σὺν Μυσοῖς, ἑαυτὸν τ, ϗ τ Αχιλλέα φησὶν ὁμοῦ τῷ Πατρόκλῳ. τοὺς δὲ τὸν τ Αρεος Αἵμονα, Διομήδην τε, ϗ Παλαμήδην, ϗ Σθένελον. τοὺς ὃ σὺν ἀπὸ τ Ιστρου ἥκοντας, οἱ Ατρεΐδαι τε, καὶ ὁ Λοκρὸς, καὶ οἱ λοιποὶ ἐτάχθησαν. Αἴας δὲ ὁ μέγας, σὺν μὲν τὰ πλήθη ἀποκτείνοντας, θερισὰς ἡγεῖτο, μέγα οὐδὲν ἀμῶντας· τοὺς δὲ τῶν ἀρίστων κρατοῦντας, δρυτόμους ἐκάλει· καὶ ταύτης ἑαυτὸν τ μάχης ἠξίου μᾶλλον. ταῦτά οἱ καὶ ἐπὶ τοῖς τ ποταμοῦ παῖδας ἦξεν, οὔτε τοῦ μέρους ἑαυτῷ ὄντας, καὶ τὸν τ Εκτορος ζόφον ἀπὸ τεθραρώνων μαχομένους ἵππων, βαίνων τε σοβαρὸν μετ τ αἰχμῆς, τοῖς πεζοῖς ἀσπίδα ἐδούπησε, ταραχῆς ἕνεκα τῶν ἵππων. οἱ ὃ ἵπποι σὺν φρονές τ αὐτίκα ἐγίγνοντο, καὶ ὀρθοὶ ἀνεσκίρτησαν. ὅθεν ἀπεσάντες ⓐ Σκύθαι τῷ ἅρματι, ἀπεπήδησάν τε αὐτῷ ἀταχτοῦντος, καὶ ξυνέπεσον τῷ Αἴαντι· λόγου τε ἀξίως μαχόμενοι, ἄμφω ἀπέθανον ⓦ.

natores ac ſeruitia, in litus ſtatim emicabant, ordinémque, ac ſilentium continentes, vt ad pugnam ſtruebantur. Rectè namque hoc Homerum de ipſis dixiſſe aſſerit, dum Græcæ pugnæ cõſuetudinem commendat: cuius conſultorem Telamonis filium ait fuiſſe. Meneſtheo enim Athenienſi ſtruendæ aciei regum peritiſſimo, ad Troiam proficiſcente: atque in Aulide, vt inſtruendus eſſet exercitus edocente, nec clamore vtentes increpante, Aiax minimè permittebat: quinimò corripiebat, muliebre atque innorme id eſſe iudicans. Dicebat præterea clamorem perperàm animum interpretari. Collocatos autem fuiſſe ait aduerſus quidem Myſos ſe: & vnà cum Patroclo Achillem. Aduerſus verò Martis filium Æmonem, Diomedem, Palamedémque, ac Sthenelum. Sed Atridæ, Locrúſque, ac reliqui in eos, qui ab Iſtro venerant, inſtructi. Magnus autem Aiax, eos quidem qui multitudinem vulgúmque interficerent, meſſores eſſe magni, nihil metentes arbitrabatur. Qui verò optimos ſuperaſſent, arboricidas appellabat: & hac ſe ipſum pugna magis eſſe dignum cenſebat. Propterea igitur in fluminis quoque filios, nec eiuſdem partis exiſtentes, & ex quadrigis Hectoris more pugnãtes irruit, ſuperbéq. cum haſta incedens, ſtrepitum ad perturbandos equos clypeo edidit. Equi autem & amentes repentè facti ſunt, & erecti reſultarunt. Vnde Scythæ currui vt pote perturbato, non amplius fidentes, ab eo deſiluere: & cum Aiace congreſſi ſunt: ſtrenuéque dimicantes ambo occidere.

Palamedis quoque gesta, vt ingentia memorat Protesilaus, qui vnà cum Diomede, ac Sthenelo, cùm Æmum, & qui cum eo erant, interfecisset, ne virtutis quidem præmia consequi dignum censebat: sed illa quidem Diomedi habenda concedebat: quandoquidem pro fortium virorum honore ac gloria ipsum omnia agere nouerat. Si verò sapientiæ coronam aliquam proposuisset Græcia, hanc nemini concedebat, cùm & sapientiæ esset studiosissimus, & hoc vnum meditaretur. Cum Telepho autem se quidem conflixisse ait Protesilaus, clypeúmque viuenti detraxisse. Achillem verò in nudum irruentem femori vulnus impegisse, vulnerísque postea in Troia medicum extitisse: tunc verò præ vulnere exanimatum Telephum fuisse morituru, ni concurrentes Mysi ipsum de prælio recepissent: cùm interea Mysorum quàm plurimi ipsius causa cecidisse feruntur, quorum cruore infectus fluxit Caicus. Litem autem de clypeo aduersus se, Achillem ait exercuisse: quandoquidem ipse Telephum vulnerauerat. Sed Græcos clypeum sibi magis conuenire decreuisse: quia vulnerari Telephus haudquaquam valuisset, ni illo fuisset spoliatus. Ait autem Protesilaus, quòd Mysæ mulieres cum viris, ex equis vt Amazones pugnabant, Telephíque vxor Hiera huic equitatui imperabat. Hanc igitur Nireus dicitur interfeciisse. Adolescentes enim totius exercitus, nec dum probatos aduersus ipsas collocauerant. Occisa autem Hiera, Mysæ exclamarunt, & cùm suum ipsarum equitatum perturbassent, in Caici paludes de-

A μνημονεύει ὁ Πρωτεσίλεως καὶ τῶν τοῦ
Παλαμήδους ἔργων, ὡς μεγάλων, οἷς
αὐτός τε, καὶ Διομήδης, καὶ Σθένελος, τὸν
Αἵμονα, καὶ τοὺς ἀμφ' αὐτὸν ἀποκτεί-
ναντες, οὐδὲ ἀριστείων ὁ Παλαμήδης
ἠξίου τυγχάνειν. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν, τῷ Διο-
μήδει ξυνεχώρει ἔχειν, ἐπειδὴ πάνθ' ὑπὲρ
τῶν πολεμικῶν πυμῆς τε καὶ δόξης ἐ-
γίνωσκεν αὐτὸν φροντίζοντα. σοφίας δ'
εἴ τινα στέφανον προθείη τὸ Ἑλλωι-
B κὸν, καὶ αὖ σπουδῶντα τούτου ἑτέρῳ, σο-
φίας τε ἀπ' ἀρχῆς ἐρῶν, καὶ μελετῶν τοῦ-
το. Τηλέφῳ γὰρ ὁ Πρωτεσίλεως, αὐτὸς
μὲν συμπλακεῖσθαι φησὶ, καὶ τὸ ἀσπίδα
ζῶντος προαιρεῖσθαι. τὸν δ' Ἀχιλλέα γυ-
μνῷ προσπεσόντα, βλῶσαι αὐτὸν δόρυ
τοῦ μηροῦ, καὶ ἰασθὲν μὲν ὕστερον ἐν Τροίᾳ
πληγέντος τοῦ βασιλέως. τότε δὲ λιποθυμῆ-
σαί τε ὑπ' αὐτῆς ὁ Τήλεφος, καὶ ἀποθα-
νεῖν ἂν, εἰ μὴ οἱ Μυσοὶ ξυνδραμόντες,
C ἀνείλοντο αὐτὸν ἐκ τῆς μάχης. ὅτε δὴ λέ-
γουσι πολλοὶ τῶν Μυσῶν ἐπ' αὐτῷ πε-
σεῖν, ὑφ' ὧν αἱματωθὲν ῥυῆναι τὸν
Κάϊκον. λέγει δὲ ὡς καὶ δικάσαντος μὲν
τοῦς αὐτὸν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸν ἀσπί-
δος, ἐπειδὴ ἐτέρωκει τὸν Τήλεφον. οἱ δὲ
Ἀχαιοὶ ψηφίσαντο αὐτῷ μᾶλλον
τοῦσθαι τὴν ἀσπίδα, ὡς καὶ δοῦντος Τη-
λέφου ζωθέντος, εἰ μὴ ἐκείνης ἐγυμνώ-
D θη. φησὶ δὲ ὅτι αἱ Μυσαὶ γυναῖκες ἀφ'
ἵππων ξυνεμάχοντο τοῖς ἀνδράσιν, ὡς
περ Ἀμαζόνες, καὶ ἦρχε τῆς ἵππου ταύ-
της Ἱέρα, γυνὴ Τηλέφου. ταύτην δὴ λέ-
γει Νιρεὺς ἀποκτεῖναι. τὸ γὰρ μειρα-
κιῶδες τοῦ στρατοῦ, καὶ οὔπω δόκιμον,
τοῦς αὐτὰς ἔταξαν. πεσούσης δὲ, ἀνέ-
κραγον αἱ Μυσαί. καὶ ξυναρέξασαι τῷ ἑαυτῶν ἵππων, ἐς τὰ τοῦ Καΐκου ἕλη

ἀπίωσ ἐχθοσαν. τὸν δ' Ἱέραν τοῦτον ὁ Πρωτεσίλεως μεγίστων τε ὧν εἶδε γυναικῶν φησὶν εἶναι, καλλίστων τε ἁπασῶν, ὁπόσαις ὄνομα ἐπὶ κάλλει ἦρθη. Ἑλένην μὲν γὰρ τὴν Μενέλεω γυναῖκα ἰδεῖν οὐ φησὶν ἐν Τροίᾳ. νυνὶ δ', ὁρᾶν μὲν αὐτὴν τὴν Ἑλένην, καὶ δὲ μέμφεσθαι τὸ ὑπὲρ αὐτῆς ἀποθανεῖν. εἰ δ' ἐνθυμηθείη τὸν Ἱέρωνα, τοσοῦτον αὐτὸν φησὶ πλεονεκτεῖν τῆς Ἑλένης, ὅσον καὶ ἐκείνη τῶν Τρῳάδων. καὶ δὲ αὐτή, ξένε, Ὁμήρου ἐπαινέτου ἔτυχεν· ἀλλὰ Ἑλένη χαριζόμενος, καὶ εἰσηγάγετο ἐς τὰ ἑαυτοῦ ποιήματα θείαν γυναῖκα. ἐφ' ᾗ δὴ παθεῖν μέν τι οἱ Ἀχαιοί, καὶ πεπύσθαι λέγονται, καὶ τοὺς ἀκελεύστους πρεσβύτας νέοις, μὴ σκυλεύειν τὸν Ἱέραν, μηδὲ προσάπτεσθαι κειμένου. σὺ ταύτην, ξένε, τὴν μάχην, πολλοὶ τῶν Ἀχαιῶν ἐρρώσθησαν, καὶ λουτρὰ τοῖς τετρωμένοις μανθάνουσι τὰ ἐκ τοῦ σπασμοῦ, πηγαὶ θερμαὶ ἐν Ἰωνίᾳ, ἃς ἔτι καὶ νῦν Ἀγαμεμνονείους καλοῦσιν οἱ Σμύρνην οἰκοῦντες. ἀπέχουσι δὲ τετταράκοντα οἶμαι στάδια τοῦ ἄστεος. ἔστι δὲ ἀνήκοος ποτὲ αὐτοῖς ἡ χαλκῆ κρήνη Μύσια. Φο. τί δῆτα, Ἀμπελουργέ, φῶμεν; ἑκόντα τὸν Ὅμηρον, ἢ ἄκοντα παραλιπεῖν ταῦτα, οὕτως ἡδέα, καὶ ποιητικὰ ὄντα; Ἀμ. ἑκόντα ἴσως, ξένε. βουληθεὶς γὰρ τὸν Ἑλένην ὡς ἀρίστην γυναικῶν ὑμνῆσαι ἐπὶ τῷ κάλλει, καὶ τὰς Τρωϊκὰς μάχας ὡς μεγίστας τῶν ἄλλοσε διαπολεμηθεισῶν ἐπαινέσαι, Παλαμήδην τε καὶ τὸν θεῖον ἐκείνου λόγον διὰ τὸν Ὀδυσσέα, Ἀχιλλεῖ τε μόνῳ τὰ μαχιμώτατα τῶν ἔργων οὕτως ἀναπτεῖς, ὡς σὺν ἀνδρείᾳ τῶν ἄλλων Α-

A latæ sunt. Hanc autem Hieram Protesilaus omnium, quas vnquam viderit, mulierum fuisse maximam fatetur, omniúmque earum pulcherrimam, quæcunque pulchritudinis nomen consecutæ sunt. Etenim Helenam Menelai vxorem in Troia quidem vidisse inficiatur. Nunc verò ait se ipsam Helenen intueri, nec quòd pro ipsa decesserit accusare. Sed si Hieram in mentem redegerit, tanto ipsam Helene esse præstantiorem contendit, quanto illa Troianis præstiterit mulieribus. Et ne hæc quidem, hospes, ab Homero laudem consecuta est. Verùm Helenæ gratificans, in sua ipsius poëmata diuinam haudquaquam induxit mulierem. Cuius etiam occisæ causa, nescio quid passi dicuntur Achiui, imperasséque iuuenibus seniores, ne Hieram exuerent, nec iacentem attingerent. In hac, hospes, pugna Græcorum multi vulneribus affecti sunt: & balinea vulneratis ex vaticinio fuere, tepidi in Ionia fontes, quos nunc quoque Smyrnam incolentes, Agamemnonios appellant. Quadraginta autem (puto) stadia ab vrbe distant: & Mysiæ captiuæ galeæ olim ipsis dicatæ. *Phœnix*. Quid igitur, Vinitor, dicemus? sponténe an inuitum Homerum hæc tam suauia, ac poëtica reliquisse? *Vinitor*. Sponte fortasse. Nam cùm vellet Helenen, vt pote mulierum optimam pulchritudinis causa celebrare, Troianáque prælia, vt omnium quæ nunquam alibi gesta sint maxima, laudibus prosequi, diuinúmque Palamedem, vt Vlyssi gratificaretur, de suo exciperet sermone: & vni Achilli operum præstantissima ita adscriberet, vt Achille puguante,

ceterorum omnium obliuiſceretur: neque Myſia compoſuit carmina, neque huius belli meminit, in quo & mulier Helene formoſior, & viri Achilli fortitudine minimè inferiores, & probatiſſimum certamen inueniri potuiſſet. Quòd ſi Palamedis mentionem feciſſet, non vtique inueniſſet, quo pacto Vlyſſis opprobrium in ipſum celaret. *Phœnix.* Quid igitur Proteſilaus de Homero ſentit? Huius enim poëmata ipſum aiebas explorare. *Vinit.* Homerum ait (ô hoſpes) vt pote in harmonia muſica omnes eciniſſe poëticos tropos, cunctóſque ſui temporis poëtas, in quo quiſque maximè excelleret, ſuperaſſe. Magniloquentiam enim ſupra Orpheum exercuiſſe, Heſiodúmque ſuauitate viciſſe, & alio alium: & Troicum ſibi ſubieciſſe ſermonem, in quem Græcorum, ac barbarorum omnium virtutes fortuna contulit. Adduxiſſe autem in ipſum bella, hæc quidem in viros, illa verò aduerſus equos ac mœnia, alia contra fluuios, nonnulla aduerſus Deos ac Deas, & præterea quæcunq. in pace exiſtunt, choreas, odas, amoréſque atque epulas, & quæ ad agrorum cultum pertinent, opera & tempora, quæ quid in agris ſit agendum, ſignificent: nauigationes, & quæ fabrefecit Vulcanus arma, virorúmque ſpecies, ac varios mores. Hæc omnia Homerum ait diuinitùs expreſſiſſe, eóſque qui ipſum haud diligunt, inſanire. Appellat autem ipſum Troiæ conditorem, quòd ex Homeri in ipſam luctibus ſit nomen conſecuta. Illa etiam Homeri carmina admiratione proſequitur, quibus ceteros poë-

A χαιῶν, ὁπότε Ἀχιλλεὺς μάχοιτο, οὔτε Μύσια ἐποίησεν ἔπη, οὔτε ἐς μνήμην κατέστη τοῦ ἔργου τούτου. εἰ δὲ καὶ γυνὴ καλλίων Ἑλένης εὑρέθη ἄν, καὶ ἄνδρες οὐ πολὺ Ἀχιλλέως τοῦ ἀνδρειάν, καὶ ἀγῶν εὐδοκιμώτατος. Παλαμήδους δὲ μνημονεύσας, καὶ ἂν εὑρεῖν ὅπως ποτὲ κρύψαι τὸ τοῦ Ὀδυσσέως ἐπ' αἰσχρῷ ὄνειδος.

Φοῖ. πῶς οὖν ὁ Πρωτεσίλεως περὶ τοῦ

B Ὁμήρου φρονεῖ; βασανίζειν γάρ σε αὐτὸν ἔλεγες τὰ τούτου ποιήματα. Ἀμ. τὸν Ὅμηρον φησὶ, ξένε, καθάπερ ἐν ἁρμονίᾳ μουσικῇ πάντας ψῆλαι τοὺς ποιητικοὺς τρόπους. καὶ τοὺς ποιητὰς, ἐφ' οἷς ἐχρῶντο, ὑπερβεβλῆσθαι πάντας ἐν ὅτῳ ἕκαστος ἰδίῳ αὐτῶν κράτιστος. μεγαλορρημοσυνίᾳ τε γὰρ ὑπὲρ τὸν Ὀρφέα ἀσκῆσαι, ἡδονῇ τε ὑπερβαλέσθαι τὸν Ἡσίοδον, καὶ ἄλλῳ ἄλλον. καὶ λόγον μὲν ὑποθέσθαι

C Τρωϊκὸν, ἐς ὃν ἡ τύχη τὰς πάντων Ἑλλήνων τε καὶ βαρβάρων ἀρετὰς ξυνήγειρεν. ἐσαγαγέσθαι δὲ εἰς αὐτὸν πολέμους, τοὺς μὲν, πρὸς ἄνδρας. τοὺς δὲ, πρὸς ἵππους, καὶ τείχη· τοὺς δὲ, πρὸς τὰς μούσας· τοὺς δὲ, πρὸς ποταμούς· τοὺς δὲ, πρὸς θεοὺς, καὶ θεάς τε, ὁπόσαι κατ' εἰρήνην εἰσὶ, καὶ χορούς, καὶ ᾠδὰς, καὶ ἔρωτας, καὶ δαῖτας. ἔργα τε ὧν γεωργίᾳ ἅπτει, καὶ ὥρας, αἳ σημαίνουσιν ὁπόσα χρὴ ἐς τὴν γῆν πρᾶξαι· καὶ ναυπηγίας, καὶ ὁπλοποιΐαν τὴν τοῦ Ἡφαίστου. εἴδη τε ἀνδρῶν, καὶ ἤθη ποικίλα.

D ταῦτα πάντα τὸν Ὅμηρον δαιμονίως ἐξεργάσθαι φησὶ, καὶ τοὺς μὴ ἐῤῥῶντας αὐτοῦ μαίνεσθαι. καλεῖ δὲ αὐτὸν καὶ οἰκιστὴν Τροίας, ἐπειδὴ εὐδοκίμησεν ἡ τοῦ Ὁμήρου ἐπ' αὐτῇ ἰλιάς. θαυμάζει δὲ αὐτοῦ καὶ ὁπόσα ἐπιτιμᾷ τοῖς

ὁμοτέχνοις, ὅτι μὴ ξαχέως διορθοῦται
σφᾶς, ἀλλ' οἷς σὺ λανθάνων. Ησίοδον
μὲν, σὺ ἄλλοις τε καὶ ὀλίγοις, καὶ νὴ Δί'
σὺ τοῖς σὺν τυπώμασι τῆς ἀσπίδων. ἐρ-
μηνεύων γὰρ ἔστι ποτε τὴν τῆς Κύκνου
ἀσπίδα, καὶ τὴν Γοργοῦς εἶδος ὑπτίως τε,
καὶ ἀποιητικῶς ἦσεν οὕτως ὑπερφέρων
αὐτὸν ὁ Ομηρος. (στεφάνωσε
Τῇ δ' ὑπὸ μὲν Γοργὼ βλοσυρῶπις ἐ-
Δφνὸν δερκομένη, περὶ δ' δεῖμός τ', φό-
βος τε. οὕτωσὶ τὴν Γορ- B
γὼ ᾄδει. Ορφέα δὲ σὺ πολλοῖς τῶν κα'
τὴν θεολογίαν ὑπερῆρε. Μουσαῖον δὲ, σὺ
ᾠδαῖς χρησμῶν. καὶ μὲν δὴ Παμφὼ,
σοφῶς ἐνθυμηθέντος ὅτι Ζεὺς εἴη τὸ
ζωογονοῦν, δι' οὗ ἀνίσα) σὺ τῆς παν-
τα. δυηθέστερον δὲ χρησαμένου τῷ λόγῳ,
καὶ καταβεβλημένα ἔπη ἐς τὸν Δία ᾄσαν
τος. ἔστι γὰρ τὰ τοῦ Παμφὼ ἔπη, (πρῶ
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε θεῶν, εἰλημένε κό-
Μηλείη τε, καὶ ἀπωσίη, καὶ ἠμοσύνη. C
τὸν Ομηρον ὁ Πρωτεσίλεως φησὶν ἐ-
παξιον τοῦ Διὸς ᾄσαι ὕμνον. (ναίων.
Ζεῦ κύδιστε, μέγιστε, κελαινεφὲς, αἰθέρι
ὡς οἰκοῦντος μὲν αὐτῷ τὸ καθαρώτα-
τον, ἐργαζομένου δὲ ἔμβια τὰ ὑπὸ τῷ
αἰθέρι. καὶ τὰς μάχας δὲ ὁπόσαι τῷ
Ποσειδῶνι μὲν πρὸς Απόλλω, Λητοῖ
δὲ πρὸς Ερμῆν ἐγένοντο, καὶ ὡς ἐμάχον-
το ἡ Αθηνᾶ τῷ Αρει, καὶ ὁ Ηφαιστος τῷ D
ὕδατι, ταῦτα τὸν Ορφέως τρόπον πε-
φιλοσοφῆσθαι τῷ Ομήρῳ φησὶ, καὶ οὐ
μεμπτὰ εἶναι πρὸς ἔκπληξιν, καὶ θεῖα,
ὥσπερ τὸ, ἀμφὶ δὲ σάλπιγξε μέγας
οὐρανὸς, καὶ ἀνεπήδησεν ἀϊδωνεὺς δὲ θρό-
νου, πταισθείσης τῆς γῆς ὑπὸ Ποσειδῶνος.
μέμφεται δὲ τοῦ Ομήρου ἐκεῖνα. πρῶ-

tas increpat, quoniam non aspernè, A
sed vt latens ipsos corrigit. Hesiodum quidem cùm in aliis non paucis, tum per Iouem in clypeorum *expreßionibus*. Hic enim Cycni clypeum quandoque interpretans Gorgonis speciem supinè, ac minimè poëticè cecinit. Vnde ipsum monens Homerus ait,

Terribiles oculos voluẽs ibi sæua Meduſa,
Conſtitit; hanc circum ſtabant Horrór-
que Pauórque.

Sic Gorgonem canit. Orpheum autem in multis ad Theologiam per- B
tinentibus superauit, necnon & Musæum in oraculorum odis. Præterea etiam cùm Pamphus sapienter quidem animaduertisset Iouem esse animantium genitorem, & per quem omnia è terra oriuntur, ignauius verò ac simplicius esset vsus oratione, demissáque in Iouem ceciniſſet carmina. Sunt enim Pamphi versus:

Iuppiter excelſe, & quem turpia ſtercora
cingunt, C
Immundúſque ouium ſimus & muli atque caballi.

Homerum Protesilaus ait pro dignitate Iouis hymnum ceciniſſe:

Iuppiter illuſtris, nubes atque æthera tor-
quens.

vtpote incolente quidem ipso quod purissimum est, animata verò quæ sub æthere sunt reddente. Pugnas autem quæcunque Neptuno quidem aduersus Apollinem: Latonæ verò in Mercurium fuere, & quòd Pallas cum Marte, Vulcanúsque cum aqua pugnauerint, hæc ad Orphei modum Homerum ait fuisse philosophatum. Nec esse damnanda, ad stuporem; quinimo diuina, vt & illud, *Circum autem magnum intonuit cælum, & à ſede reſultauit Pluto, concuſſa à Neptuno terra.* Illa verò Homeri accusat: primùm

mùm quidem quòd cùm Deos hominibus miſcuerit, de hominibus quidem ingentia, de Diis verò exigua ac vilia dixerit. Deinde quòd planè cognoſcens Helenen in Ægypto eſſe vnà cum Paride à ventis delatam; hic verò ipſam ad Ilij murum adducit, quæ in campo erant mala, ſpectaturam. Etenim par erat, etiam ſi per aliam mulierem hæc facta fuiſſent, tegere, ac minimè cernere, cùm ad generis calumniam ſpectarent. Cùm autem Paris, ne in Troia quidem ob Helenes raptum laudaretur, neque Hectorem ait virum temperatiſſimum, quin ipſa, ſi Ilij fuiſſet, Menelao redderetur, fuiſſe paſſurum: neque Priamum multis iam ſibi interemptis liberis, Paridi vt deliciosè ageret, permiſſurum fuiſſe: neque Helenen, quin ab illis Troianis mulieribus occideretur, fuiſſe declinaturam, quæcunque viros, aut fratres, aut filios amiſiſſent. Fortè verò ipſam ob contractum in Troia odium, ad Menelaum fuiſſe transfugituram. Excipiatur autem & certamen, quod Paridem pro Helene cum Menelao ſub belli fœderibus concertaſſe inquit Homerus. Etenim in Ægypto Helenen fuiſſe ait: Græcóſque id iam diu haud ignorantes, illi quidem valere dixiſſe. Pro Troianis verò opibus dimicaſſe, ne illa quidem Homeri laudat Proteſilaus, quòd cùm Troicum ſibi ſubiecciſſet ſermonem, poſt Hectorem à ſermone tranſilit, vtpote ad alium properans ſermonem, quo Vlyſſem deſcribit, & Demodoci quidem, ac Phemij odis, Troiæ direptionem, Epeíque ac Palladis equum canit. Percurrit vero hæc,

A τον μὲν, ὅτι θεοὺς ἐγκατεμίξας ἀνθρώποις, περὶ μὲν τῶν ἀνθρώπων μεγάλα εἴρηκε, περὶ δὲ τῶν θεῶν, μικρὰ, καὶ φαῦλα. εἶτα καὶ ὅτι σαφῶς γινώσκων ὡς ἐν Αἰγύπτῳ ἡ Ἑλένη ἐγένετο, ἀπενεχθεῖσα ὑπὸ τῶν ἀνέμων ὁμοῦ τῷ Πάριδι. ὁ δὲ, ἄγει αὐτὴν ἐπὶ τὸ τῆς Ἰλίου τεῖχος, ὀφθησομένην τὰ ἐν τῷ πεδίῳ κακά. εἰ δὲ ἦν εἰκὸς εἰ καὶ δι' ἑτέραν γυναῖκα ταῦτα ἐγένετο, ξυγκαλύπτεσθαί τε, καὶ μὴ ὁρᾶν
B αὐτὰ, διαβεβλημένου τοῦ γένους. ἐπαινημένου δὲ, οὔτε ἐν αὐτῇ τῇ Τροίᾳ Πάριδος ἐπὶ τῇ ἁρπαγῇ τῆς Ἑλένης, οὔτ' ἂν Ἑκτορά τε σωφρονέστατον καρτερῆσαί φησι, τὸ μὴ καὶ ἀποδοῦναι αὐτὴν τῷ Μενέλεῳ ἐν Ἰλίῳ ἔτι, ὅτ' ἂν Πρίαμον ξυγχωρῆσαι ζυφὰν τῷ Πάριδι, πολλῶν ἤδη ἀπολωλότων αὐτῷ παίδων, οὔτ' ἂν τὴν Ἑλένην διαφυγεῖν τὸ
C μὴ καὶ ἀποθανεῖν ὑπὸ τῶν Τρῳάδων, ὁπόσων ἤδη ἄνδρες ἀπολώλεσαν, καὶ ἀδελφοὶ, καὶ παῖδες. ἴσως δ' ἂν καὶ ἀποδρᾶναι αὐτὴν πρὸς τὸν Μενέλεων διὰ τὸν ἐν τῇ Τροίᾳ μῖσος. ἐξηρήσθω δὲ καὶ ὁ ἀγὼν, ὃν φησιν Ὅμηρος ὑπὲρ τῆς Ἑλένης ἀγωνίσασθαι τῷ Μενέλεῳ τὸν Πάριν ἐπὶ συνθήκαις τοῦ πολέμου. κατ' Αἴγυπτόν τε γὰρ τῷ Ἑλένῃ εἶναι, καὶ οὐ τοῦ Ἀ-
D χαιοὺς πάλαι οὐ γινώσκοντας, ἐκείνῃ μὲν ἐρρῶσθαι φράζειν, μάχεσθαι δ' ὑπὲρ τοῦ ἐν τῇ Τροίᾳ πλούτου. οὐδὲ ἐκεῖνα ὁ Πρωτεσίλεως ἐπαινεῖ τοῦ Ὁμήρου, ὅτι λόγον ὑποθέμενος Τρωϊκὸν, ἀποπηδᾷ τοῦ λόγου μετὰ τὸν Ἕκτορα, καθάπερ ἀοιδῶν ἐπί τι ἕτερον τῶν λόγων, ὧν τὸ Ο-

δυσσέα ἐπιγράφει. καὶ ᾄδει μὲν ἐν ᾠδαῖς Δημοδόκου τε, καὶ Φημίου, πλοῦ τε τοῦ Ἰλίου πόρθησιν, καὶ τοῦ Ἐπειοῦ τε, καὶ Ἀθηνᾶς ἵππον. δίφοι δὲ αὐτὰ ἀπο-

τεμὼν τ̃ λόγ, καὶ ἀναπθεὶς Ὀδυσεῖ μᾶλλον, δι' ὃν Κυκλώπων τὲ αὖπω ἐπε νοήθη γλί'ος, οὐδαμοδ τ̃ης γ̃ης φύτες. Λαιςρυγόνες τὲ ἀνετυπώθη ας, οὓς οὐ- δεὶς οἶδεν ὅπ γενόμνοι. Κίρκη τὲ δαί- μων ξεποιήθη Cοφὴ ἐπὶ Φαρμάκοις. κὴ θεαὶ ἕτ ραι, ἐρᾶν αὐ̃ · καί τοι προή- κοντος αὐ̃ ἤδη ἐς ὠμὸν γ̃ρας, ὅτε καὶ τὰς ὑακινθίνους κόμας, αἳ ἐπὶ τ̃ Ναυ- σικάαν αὖπω ἐ̃ώθησαν, φαίνε ἔχων. ὅθεν ὁ Πρωτεσίλεως παίγνι τὸν Ο- δυσέα καλεῖ τ̃ Ομήρ. οὐδὲ γὰ τ̃ λε- γομένης αὐ̃ Cοφίας ἦρα ἡ κόρη. τί γὰ Cοφὸν εἶπε, πρὸς τὴν Ναυσικάαν, ἢ ἐπρόαξε; καλεῖ ὃ αὐτὸν Ομήρ παί- γνιον καὶ ἐν τῇ ἄλλῃ. καθεύδων τὲ γὰ πολλαχοδ ἀπόλυται, κὴ ἐκφέρεται τ̃ νεὼς τ̃ Φαιάκων, ὥσπερ ἀποθανὼν ἐν τῇ σ̃πλοίᾳ. τὴν ὃ τ̃ Ποσειδῶνος μῆνιν, δι' ἣν ὅτε ναῦς ὑπελείφθη τῷ Ὀδυσεῖ ἀδεμία, κὴ οἱ ἄνδρες οἱ πληρωῦντες αὐ- τὰς ἀπώλοντο, ἐχ ὑπὲ τ̃ Πολυφήμ γλυέως φησὶν, οὔτε γὰ ἀφικέως τ̃ Ο- δυσέα ἐς ἤθη τοιαῦτα, οὔτ' ἂν εἰ Ποσει- δῶνι Κύκλωψ παῖς ἐγλύε μηνίσαι τ̃ Ποσειδῶ ποτε ὑπὲ τ̃ τοιούτου παιδὸς, ὡς λέοντος ὠμ̃ δίκην τοῦ ἀνθεώποις ἤθεσιν, ἀλλ' ὑπὲ τ̃ Παλαμήδους, ᾠ- νοδ ὄντος, ἄπλοων μὴν τὴν θάλασσαν τῷ Ὀδυσεῖ ἐποίᾳ. διαφυγόντα ὃ αὐτ̃ τὰ σκεῖ πάθη, ἀπώλεσεν αὐτῇ Ιθάκη ὕςερον, θαλαπίαν οἶμαι αἰχμὴν ἐπ' αὐτὸν δείς. λέγ ὃ τὴν τ̃ Αχιλλέως μῆνιν οὐχ ὑπὲ τ̃ Χρύσ θυγατ̃ς ἐμπεσεῖν τοῖς Ελλησιν, ἀλλά κἀκεῖνον ὑπὲ τ̃ Παλαμήδους μνίσαι. καὶ ἀποκείθω μοι ὁ λόγος ἔ̃ω, ἐς τὰ τ̃ Αχιλλέως ἔργα. δίδμι γὰ κὴ κ̃ τὰ τοῦ

A Troicum abſcindens ſermonem, Vlyſſiq́ue potius dedicans : propter quem Cyclopum ab ipſo excogitatum eſt genus, cùm nuſquam terrarum fuerint , expreſſiq́ue Læſtrygones , quos nemo vbi vnquam fuerint, nouit. Circen præterea Deã, venenorum peritam, aliáſque Deas ipſius Vlyſſis, licet ad crudam vergentis ſenectam, amore captas confinxit : cùm & hyacinthinas comas, B quæ apud Nauſicaam ipſi floruerunt , habere videatur. Vnde Homeri ludibrium , Proteſilaus Vlyſſem appellat : neque enim celebratam ipſius ſapientiam , diligebat puellam. Quid enim apud Nauſicaam ſapienter aut dixit , aut egit? Vocat autẽ ipſum Homeri ludibriũ & alibi. Dormiens etenim multis in locis perit, & ex Phæacum naui, vt in ſecũda nauigatione defunctus effertur. Neptuni autem iram , qua & nulla eſt, Vlyſſi relicta nauis, & C qui eas implebant nautæ periere , non Polyphemi cauſa fuiſſe aſſerit. Neque enim Vlyſſem ad huiuſmodi perueniſſe domicilia : neque ſi Neptuno Cyclops fuiſſet filius, pro tali filio potuiſſe vnquam ad iram concitari Neptunum , qui ſæui leonis more homines deuoraret. Sed propter Palamedem nepotem , nauigatu difficile quidem Vlyſſi reddebat mare. Cùm verò maris diſD crimina euaſiſſet , in ipſa Ithaca eum poſtea perdidit , cùm marinam (vt puto) cuſpidem in ipſum edidiſſet. Ait autem Achillis quoque iram haud ob Chryſæ filiam Græcis incidiſſe : verùm & illum Palamedis cauſa fuiſſe iratum. Sed hic ſermo ad Achillis facinora referetur. Omnes enim percurram

heroas, quæ de ipsis à Protesilao audiuerim referens. *Phœnix.* Ad suauissimã mihi orationem peruenisti. *Quadrupedúmque virúmque sonus iam percutit aures:* magníque aliquid boni me auditurum auguror. *Vinitor.* Audi hospes. Nihil autem me prætereat Protesilaus: nec eorum quæ audiui quicquam obliuiscar.

NESTOR.

Itaque Nestorem Nelei filium, Græcorum natu maximum, ad Troiam veniſſe dicit: multísque exercitatum bellis, ætate iam vigente ſibi exhauſtis, gymnicíſque certaminibus, in quibus pugilatus, ac luctæ præmia proponebantur, & quod ad ſtruendos tam pedites quàm equites pertinet, hominum optimè tenentem, & ab adoleſcentia ita populum ducentem, vt per Iouem non ipſi adularetur, ſed modeſtiorem redderet. Agere autem ipſum orationis pulchritudine, ac ſuauitate. Vnde & increpationes, quibus vteretur, minimè rudes atque iniucundas videri: & quæcunque de ipſo ab Homero dicta ſunt, verè omnia dicta eſſe fatetur. Præterea etiam quæcunque alij de Geryonis bobus dixere, quòd ſcilicet Herculi eas Neleus, ac ceteri præter Neſtorem Nelidæ abſtulerint, vt vera, nec adinuenta, ſiue ficta laude proſequitur Proteſilaus. Herculem enim æquitatis præmium Meſſenen Neſtori dediſſe, quòd non vt fratres quicquam aduerſus boues deliquiſſet. Dicitur autem Hercules ipſius modeſtiſſimi ac formoſiſſimi exiſtentis, amore fuiſſe captus, magíſque ipſum quàm Hyllam aut Abderum dilexiſſe. Hi enim puelluli adhuc erant, atque ad-

A ἥρως, ἀπαγγέλλων ὅσα τ Πρωτεσίλεω
ϖϵὶ αὐτῶν ἤκουσα. Φοῖ. ἧκις ἐπὶ τὸν
ἥδιϛον ἐμοὶ τῶν λόγων. ἵππων γὰρ ἤδη
δή με, & ἀνδρῶν ἀμφὶ κτύπος οὖϖα
βάλλϵ. καὶ μαντεύομαί τ ἀγαθὸν ἀ-
κούσϵσθαι μέγα. Αμ. ἄκουϵ, ξϵνέ. πα-
ρέλθοι δέ μοι, ὦ Γ ϵρωτεσίλεω, μηδέν,
μηδὲ σὺ λαθοίμϵν πινὸς ὧν ἤκουσα.

ΝΕΣΤΩΡ.

B Πρεσβύταϛον μὲν τοίνυν τ Ελλήνων
κοῦ φησιν ἐλθεῖν ἐς Τροίαν, τ Νηλέως
Νέϛορα, πολέμων τε πολλῶν γϵγυ-
μνασμένον, οἳ ἐφ' ἡλικίας αὐτῷ ἐπο-
λεμήθησ, ἀγώνων τε γυμνικῶν, ἐν οἷς
πυγμῆς & πάλης ἆθλα ἐπῆϵϵ, τακτι-
κοῦ τ, ὁπόση ὁπλιτῶν τ, καὶ ἵππων, ἄ-
ϵιϛα δὴ ἀνθρώπων γιγνώσκοντα. δη-
μαγωγία τε σὺ μιϵρακίῳ ξυμβεβη-
κότα, μὰ Δί' οὐ τῇ κολακευούσῃ τοὺ
C δήμους, ἀλλὰ τῇ σωφρονιζούσῃ· πρά-
ττειν ἃ αὐτὸν ξυὼ ὥρα τε καὶ ἡδονὴ τῶν
λόγων. ὅθϵν καὶ τὰς ἐπιπλήξϵις ἃς ἐποιεῖ-
το, μὴ ἀγϵϱίκους, μηδὲ ἀηδεῖς φαίνϵ-
σθαι. καὶ ὁπόσα Ομήρῳ ϖϵὶ αὐτοῦ εἴρηϵ,
σοφὴ ἀληθείᾳ φησὶν εἰρῆσθαι. καὶ μὴν καὶ
ὁπόσα ἕτϵροι ϖϵὶ τῶν τ Γηρυόνου βοῶν
εἶπον, ὡς ἀφεῖλόν σφ αὐτὰς τὸν Ηϵρα-
κλέα Νηλεὺς τ, & οἱ Νηλεῖδαι, πλὴν
D Νέϛορος, ἐπαινεῖ ὁ Γ ρωτεσίλεως ὡς ἀ-
ληθῆ, καὶ μὴ ϖϱοσυρημένα. τὸν γάρ τοι
Ηρακλέα δικαιοσύνης μισθὸν τῷ Νέ-
ϛορι δοῦναι τ Μεσσήνην, ἐπεὶ μηδὲν
ὧν ϑ ἀδελφοὶ ϖϵὶ τὰς βοῦς ἥμαρτε.
λέγϵι δ' & ἆλῶναι αὐτὸν ὁ Ηϵρακλῆς,
σωφρονέϛατόν τε, καὶ καλλίϛου ὄντος ἀ-
γαπῆσαί τ αὐτὸν μᾶλλον, ἢ τ Υλλαν
τε, & τ Αβδηρον· οἱ μὲν γὰρ παιδάϵια

ἦσαν, καὶ κομιδῇ νήπιοι. Νέστορι δὲ ἐ- A modum infantes. Neſtor verò iam
φήβῳ ἤδη συντυχεῖν αὐτὸν, καὶ ἀρετὴν ephebus, animi ac corporis virtu-
ἀσκοῦντι, ὁπόση ψυχῆς τ', καὶ σώμα- tem exercebat. Quo factum eſt, vt
τος· ὅθεν ἀγαπῆσαί τε, & ἀγαπηθῆναι. non magis eum Hercules diligeret, quàm ab eo diligeretur. Cùm
τὸ τοι διομνῦναι τὸν Ἡρακλέα, οὔπω autem Herculem iurare hominibus
σύνηθες τοῖς ἀνθρώποις, ὃν πρῶτόν minimè eſſet conſuetum, primùm
γε νομίσαι φησὶ τὸν Νέστορα, & παρα- id ait inſtituiſſe Neſtorem, iiſque
δοῦναι τοῖς σὺν Τροίᾳ. qui ad Troiam erant, tradidiſſe.

ΑΝΤΙΛΟΧΟΣ.

ANTILOCHVS.

Γενέσθαι δὲ αὐτῷ καὶ παῖδα Ἀντίλοχον, Fuiſſe autem ipſi filium Antilo-
ὃν μεσοῦντος ἤδη τοῦ πολέμου ἐλθεῖν. B chum circa media belli tempora ad
νέον μὲν γὰρ εἶναι τὸν Ἀντίλοχον, καὶ οὐκ Troiam profectum. Iuuenem enim
ἐν ὥρᾳ τοῦ πολεμικῶν, ὁπότε ξυνήεσαν nec dum bellicis per ætatem rebus
ἐς Αὐλίδα. βουλομένῳ δὲ αὐτῷ idoneum fuiſſe ait Antilochum.
στρατεύειν, οὐ ξυνεχωρῆσαι τὸν πατέρα. Cùm in Aulide Græci cogerentur,
τὸν δὲ ἐπειδὴ πέμπτον ἔτος ἤδη προ- volenti autem ipſi militare, pa-
βέβηκει τοῦ πολέμου, νέως τε ἐπιβῆναι, trem haudquaquam conceſſiſſe.
ἀφικέσθαι, καὶ προσβάντα ἐς τὴν τοῦ Ἀ- Verùm cùm quintus iam bello ac-
χιλλέως σκηνὴν, ἐπειδὴ τὸν ἐπιτη- ceſſiſſet annus, nauim conſcendiſ-
δάτατον εἶναι τῷ πατρὶ ἥκειν, ἱκετεῦ- ſe, ad Troiámque veniſſe, ad A-
σαι τὸν Ἀχιλλέα προαιτήσασθαι αὐτὸν C chilliſque tentorium profectum:
τὸν παῖδα, εἴ πως ἀπειθήσαντι μὴ ἄ- quoniam maximam ipſi cum patre
χθοιτο. ὁ δὲ, ἡσθεὶς τῇ τοῦ Ἀντιλόχου ὥ- intercedere amicitiam audiebat,
ρᾳ, & τῇ εὐθυμίᾳ ἀγασθεὶς αὐτὸν, Achilli ſupplicaſſe vt ipſum apud
οὔπω τὸν πατέρα, εἶπεν, ὦ μειράκιον, patrem excuſaret, ſi quo pacto fie-
ἢν σεαυτοῦ γινώσκῃς, εἰ μὴ ὑπ' αὐτοῦ ri poſſet, ne quòd ipſi haud obſe-
ἐπαινεθήσεσθαι μᾶλλον οἴῃ, ἔργον φι- cutus fuiſſet, indignaretur. Hic ve-
λότιμόν τε, & νεανικὸν εἰργασμένος. & rò Antilochi pulchritudine læta-
ὀρθῶς εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς ταῦτα. ὑπερη- tus, ipſúmque ob animi promptitudinem admiratus: Nondum (in-
δεὶς γὰρ τῷ παιδὶ ὁ Νέστωρ, καὶ ἐπ' D quit) tuum, adoleſcens, noſti pa-
αὐτῷ μεγαλοφρονήσας, ἄγει αὐτὸν πα- trem: ſi non ab ipſo te potius
ρὰ τὸν Ἀγαμέμνονα. ὁ δὲ αὐτίκα ξυ- laudatum iri exiſtimas, cùm iuue-
καλεῖ τοὺς Ἀχαιούς. & λέγεται ἄρι- nile ac liberale facinus peregeris.
στα ἑαυτῷ διαλεχθῆναι τό τε ὁ Νέ- Et rectè hæc dixit Achilles. Vehe-
στωρ. ξυνελθεῖν μὲν γὰρ αὐτοὺς χαί- menter enim filio gauiſus Neſtor,
ροντας ἐπὶ τῷ παιδὶ ὄψεσθαι Νέ- & ipſius cauſa ſibi placens, ad Aga-
στορος. οὐδὲ γὰρ εἶναι αὐτῷ σὺν Τροίᾳ ἰόν, memnonem ducit. Hic autem illicò
Achiuos conuocat, & tunc melius
quàm vnquã aliàs diſſeruiſſe dicitur
Neſtor. Cõueniſſe enim lætitia affectos, vt Neſtoris filium intuerentur.
Neque enim in Troia fuiſſe filium,

neque (vt nonnulli falsò ferunt) Thrasymedem quendam, neque alium. Stetisse autem Antilochum sub patre erubescentem , atque in terram despicientem , nec pauciores assecutum formæ admiratores, quàm Achilles adeptus fuerit. Etenim illius quidem speciem horrendam pariter , ac diuinam apparere. Antilochi verò formam iucundam ac placidam omnibus videri. Et Achiuos ait Protesilaus , ne alioqui quidem oblitos , tunc maximè in sui ipsius cogitationem venisse , cùm & ætate & magnitudine sibiipsi Antilochus congrueret. Ipsorum autem multis amborum ætatis miseratione lachrymas obortas. Græcósque Nestorem laudibus ob ea quæ dixerat , prosecutos : in ipsum enim vt patrem affecti erant. Licet tibi & Nestoris aducere statuam : sic enim ipsum Protesilaus interpretatur, quòd scilicet hilaris , atque in risus appetitione videretur , venerabilísque esset barba , atque intra modum. Quæ autem in lucta ipsi peracta fuere , aures arguerent , & adhuc subiuueneſcens ceruix . Etenim rectum ait fuisse Nestorem , nec senio victum. Fuisse autem & nigrum oculos, nec suspensum nares. Hæc autem in senecta ij soli continent , quos haudquaquam deficit bona valetudo. Antilochum verò cetera quidem patris fuisse similem ait, sed cursu præstantiorem , speciéque puriorem , nec comæ causa sibi placentem. Illa præterea mihi de Antilocho refert , equorum ipsum fuisse, ac venationis studiosissimum, vtpote qui bellorum tolerantia in feras vteretur. Itaque vnà cum A-

A οὔτε ὥς φασί τινες ψευδῶς Θερσυ-
μήδεω τινὰ, οὔτε ἕτερον. ἐσαναγ γὰρ τ Αν-
τίλοχον ὑπὸ τῷ πατρὶ, ἐρυθριῶντά τε,
καὶ ἐς τὴν γῆν βλέποντα, & θαυμα-
σὰς κτήσασθαι τὸ κάλλος καὶ ἐλάφους,
ἢ Ἀχιλλεὺς ἐκέκτητο. τὸ μὲν γὰρ σφέτερα
εἶδος ἐκπληκτικόν τε φαίνεσθαι, καὶ θεῖον.
τὸ γὰρ τοῦ Ἀντιλόχου, σφ πρόσφορόν τε, & ἥμερον
δοκεῖν πᾶσι. καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ὁ Πρωτε-
σίλεως, οὐδὲ ἄλλως ἐπιλελησμένους,
B ποτὲ δὴ μάλιστα εἰς ἔννοιαν ἑαυτῶν ἀφι-
κέσθαι λέγει, ξυμβαίνοντος ἑαυτῷ τοῦ
Ἀντιλόχου τ ἡλικίαν τε, καὶ τὸ μέγεθος.
πολλοῖς γ' οὖν καὶ δάκρυα ἐπελθεῖν
φησιν οἴκτῳ τ ἀμφοῖν ἡλικίας, οὖ φη-
μίας τε χρήσασθαι τοὺς Ἀχαιοὺς ἐς τὸν
Νέστορα, ἐφ' οἷς, εἶπε. διεκρίνετο γὰρ ὡς
παῖδες πρὸς πατέρα. ἔστι δὲ καὶ ἄγαλ-
μα θαυμαζεῖν τ Νέστορος. ὁ γὰρ Πρω-
τεσίλεως αὐτ ὧδε διερμηνεύει, ὡς
C φαιδρὸς μὲν ἀεὶ φαίνοιτο, καὶ σὺν ὁρμῇ
μειδιάματος. γλαφυρὸν γ', σεμνῶς τε, καὶ
συμμέτρως. τὰ γ' ἀμφὶ παλαίσμασιν
αὖτε πεπονημένα, τὰ ὦτα κατηγορεῖ,
καὶ ὁ αὐχὴν ὑπονεάζων ἔτι. καὶ γὰρ δὴ καὶ
ὀρθὸν εἶ) τ Νέστορα, καὶ μὴ ἠβῶμενον ὑπὸ τοῦ γήρως. εἶ) γ' & μελανόφ-
θαλμον, καὶ μὴ ἀποκρεμώμενον τὴν
ῥῖνα. ταῦτα γ' ἐν γήρᾳ μόνοι ἴσχουσιν,
D οἷς μὴ ἀπολείπει τὸ ἐρρῶσθαι. τ δὲ
Ἀντίλοχον, τὰ μὲν ἄλλα, ὅμοιόν φασι
γενέσθαι τῷ Νέστορι, δρομικώτερον γ',
καὶ θελεπτισμένον τὸ εἶδος, καὶ μὴ
φρονοῦντα ἀπὶ τῇ κόμῃ. κἀκεῖνά δέ
μοι Ἀντιλόχου ἑρμηνεύει, φιλιππότα-
τον γενέσθαι αὐτὸν, καὶ κυνηγετικώ-
τατον, & ταῖς τ πολέμων διώξεσιν ἀπὶ τὰ θηρία χρώμενον. διὰ φοιτᾶν γοῦν

ἐς πλὼ Ιδλω τὸν Ανπίλοχον, σὺν Αχιλ- A
λεῖ, & Μυρμιδόσι. & ἐφ' ἑαῦ τ' μ͂ τ' Γυ-
λίων τε, κὴ Αρκάδων, οἳ θηρίων ἀγε-
ραὶν πρεῖχον τῷ στρατῷ, διὰ πλῆθος
τῶ͂ ἁλισκομένων. τὰ δ' ὁ πολέμια, χρυ-
σαῖόν τ' εἶ, καὶ πλωὸν τὼ πόδε, & τα-
χὺ τ' σὺν τοῖς ὅπλοις κίνησιν. δύξωέ-
τον τ' τοῖς πραττομένοις χρήσασθ.
καὶ τὸ ὑπ' χαρι, μηδὲ σὺν ταῖς μάχαις
ἀπολείποντα. ἀποθανεῖν δ', οὐχ' ὡς ④ B
πολλοὶ ᾄδουσιν Μέμνονος ἐξ Αἰθιο-
πίας ἥκοντος. Αἰθίοπα μὲν γὼ χρύσας
Μέμνονα δίωας δύσαντα ἐπὶ τ' Τρωϊ-
κῶν σὺν Αἰθιοπᾳ· ἐφ' οὗ καὶ τὸ ψάμ-
μιον ὄρος αὐαχωθῆναι λέγε͂ ὑπὸ τ'
Νείλυ. κὴ θύουσιν αὐτῷ κ' Μρόιοι, κὴ
Μέμφιν Αἰγύπτιοι, κὴ Αἰθίοπες, ὑπ'
ἀκτῖνα πρώτην ὁ ἥλιος ἐκβάλλῃ. ὧδ'
ἧς τὸ ἄγαλμα φωνὴν ἐκφήγνυσιν, ἣ
σὺν τ' ἡλίου ἀνατολὰς ἀσπάζε͂. πρῶτα δ' C
ἑτέρου φησὶ χρυσᾶσθαι Μέμνονα νεώτερον
τ' Τρωϊκοῦ. ὃν, ζῶντος μὲν Ἕκτορος, οὐ-
δὲν βελτίω δόξαι τ' ἀμφὶ Δηΐφοβόν
τ', κὴ Εὔφορβον. ἀποθανόντος δ' προθυ-
μότατον νομισθῆναι. κὴ τ' ἴδοιαν ἐς αὐτ'
βλέψαι, κακῶς ἤδη πεφάνθαι. ὦ ξεῖ-
νε, τὸν καλόν τε, κὴ χρηστὸν Ανπίλοχον
ἀποκτεῖναι λέγεται, πεφασμένον τ'
παῖδος Νέστορος. ὅτε δὴ τ' Αχιλλέα πυ- D
ρᾶν τ' τῷ Ανπιλόχῳ νῆσαι, & πολλὰ ἐς
αὐτὸν σφάξαι, τά τ' ὅπλα, & τὸν κε-
φαλὸν τ' Μέμνονος ἐπικῶσαι αὐτῷ.
τὸ γὰρ τ' ἀγῶνος, ὃν ὑπὲ Παλαμήδει τε,
κὴ Ανπιλόχῳ ὁ Αχιλλεὺς ἔθηκεν, * ὑπὲ
τῷ πλεῖν τοῖς ἀρίστοις νενομίσθαι φησίν.
ὅθεν πεθνῶναι μὲν ἐφ' ἑαυτῷ σὺν αὖ-
θα, πεθνῶναι δ' ὑπ' Αχιλλεῖ τε, καὶ Παλαμήδει, καὶ Ανπιλόχῳ σὺν Ιλίῳ.

A Achille, ac Myrmidonibus sæpe I-
dam Antilochum ait repetisse, &
per se cum Pyliis atque Arcadibus,
qui exercitui ferarum forum præbe-
bant, cùm innumeras caperent. In
bellicis autem reb. generosum fuis-
se ait, ac pedibus volucrem, atque
in armis agilem, & ad ea quæ præ-
cipiebãtur exequenda, oppidò quàm
prudentem: venustatémque, ne in
præliis quidem amittentem. Interfe-
ctum autem fuisse, non vt multi B
canunt, à Memnone ex Æthiopia
profecto. Etenim Æthiopem qui-
dem ait fuisse Memnonem in Æ-
thiopia, Troiani belli tempore ibi
imperantem, sub quo & Psammius
mons à Nilo dicitur aggeratus, &
ipsi circa Meroën, ac Memphin
Ægyptij, atque Æthiopes sacrifi-
cant: quum primos sol emiserit ra-
dios, quibus statua vocem emittit:
qua eos, à quibus colitur, salutat.
Verùm, Troianum ait alterum fuisse
C Memnonem Troianorum maximè
iuuenem, quem viuente quidem He-
ctore, nihil Deiphobo, atq; Euphor-
bo meliorem visum: defuncto verò
promptissimum ac fortissimum fuis-
se existimatum, Troiámque iam op-
pressam in ipso spem collocasse. Hic
(ô hospes) pulchrum atq; optimum
interfeciss Antilochũ dicitur, dum
pro patre Nestore dimicaret. Quan-
do Achillem pyram Antilocho stru-
xisse aiunt, multáque in ipsam ma-
D ctasse: armáque Memnonis, ac ca-
put combussisse. Etenim certamen,
quod Patrocli atque Antilochi cau-
sa Achilles instituit, optimis ac for-
tissimis viris vt plurimùm ex institu-
to fieri ait. Vnde sibi quidem hic,
Achilli verò Patroclóque atque An-
tilocho Ilij certamen institutum ait.

* σ. ὑπὸ τῷ πλέον τ.

Curſus autem, arcúſque ac iaculi, Hectoris cauſa certamen inſtitutum dicitur. Sed luctam, ac pugilatum Troianorum neminem exercuiſſe. Alterum enim nondum nouerant: alteram, puto, metuebant.

A λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τῷ Ἕκτορι τεθῆναι ἀγῶνα, δρόμου, καὶ τόξου, καὶ αἰχμῆς. πάλιν δὲ, καὶ πυγμὴν, μηδένα ἀποδύσασθαι Τρώων. τὸν μὲν γὰρ οὔπω ἐγίνωσκον. τὸν δὲ, οἶμαι ἐφοβοῦντο.

DIOMEDES & STHENELVS.

Diomedes & Sthenelus in eadem quidem erant ætate conſtituti, ſed hic quidem Capanei, ille vero Tydei erat filius, qui dum mœnia oppugnarent Thebana, periiſſe dicuntur: hic quidem à Thebanis, ille vero fulmine (vt puto) ictus. Cadaueribus autem inſepultis iacentibus, pro corporibus quidem certamen Athenienſes ſuſceperunt, victoriáque potiti ſepulturæ mandarunt. Pro animabus vero, filij iam pubeſcentes certamen ſubeuntes, & pro parentibus ſunt victoriam conſecuti, & totius pugnæ robur ad Diomedem ac Sthenelum, vtpote optimos ac ſimiles acceſſit. At Homerus ipſos haudquaquam pari gloria dignos cenſet. Hunc enim leoni, fluminíque pontes, atque hominum opera abducenti, ac ſecum trahenti aſſimilat: ſic etenim pugnabat. Hic vero vt Diomedis ſpectator ſtabat, & fugæ conſultor, & fugere incipiens. Atqui Proteſilaus ait, ne illic quidem Sthenelum Diomede minora peregiſſe facinora. Nam amicitiam quidem inter ipſos haud minorem fuiſſe ait, quàm inter Achillem ac Patroclum fuerit: ſed vſque adeo inuicem ſe ambitiosè geſſiſſe, vt vterque ab altero in gerendo bello ſuperatus, inuitus atque iniquo animo de prælio rediret: & quod in Æneam, ac Pandarum peractum eſt opus, vtriuſque ait fuiſſe commune. Hunc etenim in Æneam

ΔΙΟΜΗΔΗΣ, καὶ ΣΘΕΝΕΛΟΣ.

Διομήδης καὶ Σθένελος, ἡλικίας μὲν, ταυτὸν εἶχον. ἦσαν δὲ, ὁ μὲν, B Καπανέως· ὁ δὲ, Τυδέως. οἱ λέγονται τειχομαχοῦντες ἀποθανεῖν. ὁ μὲν, ὑπὸ Θηβαίων, ὅσοι οἶμαι κεραυνωθείς. κειμένων δὲ ἀτάφων τῶν νεκρῶν, τὸν μὲν ὑπὲρ τῶν σωμάτων ἀγῶνα, Ἀθηναῖοι ἤραντο, καὶ ἔθαψαν αὐτοὺς νικῶντες. τὸν δὲ ὑπὲρ τῶν ψυχῶν, οἱ παῖδες ὑπὲρ τῶν πατέρων ἐνίκησαν, ὅτε ἤβησαν. καὶ τὸ κράτος τῆς μάχης, εἰς Διομήδη τε, καὶ Σθένελον ἦλθεν, ὡς ἀρίστω τε, καὶ ὁμοίω ἄνδρε. Ὅμηρος δ' οὐκ ἀξιοῖ σφᾶς τῶν ἴσων. τὸν μὲν γὰρ λέοντί τε εἰκάζει, C καὶ ποταμῷ γεφύρας ἀπάγοντι, καὶ ἀνθρώπων ἔργα· καὶ γὰρ οὕτως ἐμάχετο. ὁρᾷ δ' οἷα θεατὴς τὸν Διομήδους ἕστηκε, φυγῆς τε ξύμβουλος αὐτῷ μνώμενος, καὶ ἀρχὴν φόβου. καί τοι φησὶν ὁ Πρωτεσίλεως, μὴ ἐλάττω τὸν Διομήδους ἔργα τὸν Σθένελον μηδὲ οἰκεῖ D δρᾶσαι. φιλίαν μὲν γὰρ σφίσιν εἶ οὐ μείονα, ἢ Ἀχιλλεῖ τε, καὶ Πατρόκλῳ ἐγγύεθ. φιλοτιμεῖσθαι δ' οὕτω πρὸς ἀλλήλους, ὡς ξυὺ ἀθυμίᾳ ἐπανήκειν οἰκ τῆς μάχης τὸν ἀποληφθέντα τοῦ ἑτέρου. καὶ τὸ ἔργον δ' τὸ ἐς Αἰνείαν τε, καὶ Πάνδαρον, πρᾶχθαι αὐτοῖς φησιν ὁμοῦ. τὸν μὲν γὰρ τῷ Αἰνείᾳ

προασπεσεῖν, μεῖζω τ̃ Τρωϊκοῦ ὄντα. τ̃ Σθένελον ὀ, τῷ Πανδάρῳ φασὶ προσωνίσασθαι, κ̃ κρατῆσαι αὐτ̃. ἀλλὰ τὸν Ὅμηρον, Διομήδει μόνῳ ἐξηρτῆσθαι ταῦτα, ὥσπερ σκῦλα θόμενον ὧν πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα ὑπὲρ τ̃ Σθενέλου, εἶπε. τὸ γὰρ Ἡμεῖς τοι πατέρων μὲν ἀμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι, Ἡμεῖς κ̃ Θήβης ἕδος εἵλομεν, ὑδρόεσσαν ὅτε παραπλήσια τούτοις καὶ ἐν Ἰλίῳ πρεσβεύοντος. ἔστω κἀκεῖνό σοι πρὸς τὸν Σθενέλου εἰδέναι, ὡς τεῖχος μὲν οὐδὲν τοῖς Ἀχαιοῖς ἐξεποιήθη ἐν Τροίᾳ, οὐδὲ ἔστιν. ᾧ ἐφεδόμενοι ἢ τὰς ναῦς, ἢ τ̃ λείαν, ἀλλὰ τειχομαχίας ᾠδάς, ταῦτα Ὁμήρῳ ἐπενοήθη. δι' ἃς κ̃ τὸ τεῖχος ἀμπὶ ξυνετέθη. ὁρμὴ μέν τοι τειχοποιΐας, ὁμολογεῖται τὸν Ἀγαμέμνονα εἰσελθεῖν, μηνίοντος Ἀχιλλέως. ἢ πρόσθεν αὐτειρηκέναι τ̃ Σθένελον εἰπόντα. ἐγὼ μέν τοι ἀπωτικὸς τείχη καθαιρεῖν, ἢ ἐγείρειν. αὐτειρηκέναι ὃ κ̃ τὸν Διομήδη τῷ τείχει, φήσαντα μεγάλων ἀξιοῦσθαι τ̃ Ἀχιλλέα, εἰ ξυγκλείσαιμεν ἑαυτ̃ λοιπόν, ἐπειδὴ ἐκεῖνος μηνίει. Αἴας δὲ λέγεται, ταῦρον δὴ ὑποβλέψας τὸν βασιλέα, δείλαιε εἰπεῖν, τί ἔτι αἱ ἀσπίδες. κ̃ τὸν ἵππον ὃ τὸν κοῖλον, ὠφελεῖτο ὁ Σθένελος, ὡ τειχομαχίαν τ̃το εἶναι φάσκων, ἀλλὰ κλοπὴν τ̃ μάχης. τὰ μὲν δὴ μάχιμα, ὁμοίως ἦν, κ̃ ἴσον τοῖς Τρωσὶ φόβον ἄξιοι. ἐλείπετο ὃ τ̃ Διομήδους ὁ Σθένελος, ξυνέσιν τ̃, κ̃ λόγον ἔχων, καὶ καρτερήσας, ὁπόσαι ψυχῆς τέ εἰσι, κ̃ σώματος. ὀργῆς τ̃ γὰρ ἧττων ἦν, κ̃ ὑπὲρ φρόνημα ὁμίλει, κ̃ ζαχρὺς ἀπεπλήττετο. κ̃ τὰ εἰς πλοῦν διαιτᾶν, ἁβρότερον

A Troianorum maximum incidisse, Sthenelum vero aduersus Pandarum certasse, ipsúmque superasse. Ceterùm Homerum ait perinde atque eorum quæ de Sthenelo apud Agamemnonem dixerat, oblitum: hæc vni Diomedi adscripsisse. Hæc enim Stheneli apud Homerum verba,

Iactamus meliores nos maioribus esse,
Cepimus & Thebarũ mœnia. Viri sunt cõsentanea his, & in Troia peragentis. Liceat & illud tibi de Sthenelo non ignorare, quòd nullus quidem ab Achiuis ductus est in Troia murus: nec est quò naues, ac prædam sæpiuerint: sed vt muri oppugnationis odæ, hæc ab Homero excogitata sunt, per quas murus ab ipso est compositus. Appetitum enim struendi murum, Agamemnonem irato Achille fatetur incessisse. In qua re primùm ait contradixisse Sthenelum dicentem: Ego quidem ad demoliendos muros magis sum idoneus, quàm ad erigendos. Diomedem quoque muro aduersatum ait, cùm diceret, magnifieri Achillẽ. Siquidem postquam ille iratus est, nosmetipsos mœnibus concluserimus. Aiax autem toruè regem inspiciens, O timide (dixisse fertur) quid igitur prosunt clypei? Cauum præterea equum Sthenelus renuebat; non muri oppugnationem, sed pugnæ furtum hoc esse memorans. In iis quidem quæ ad pugnas pertinent, similes erant, parémque Troianis terrorem incutiebant. prudentia verò & orationis vi, corporísque, atque animi continentia Sthenelus à Diomede superabatur. Ira etenim inferior erat, vulgíque contemptor, & ad increpandum asper. quæque ad victum spectant, lautius ac deli-

ciosius, quàm vt in castris conueniret, præparabat. Sed à Diomede his contraria fiebant. Modestè enim in reprehensionibus sese gerebat, & iræ tumorem castigabat: populísque nec contumeliam inferre, nec tristari permittebat: quódque ipse squallidus videretur, id militare arbitrabatur: & vt contigerat, somnum capere laudabat. Cibíque sibi erant obuia quæque, nec nisi laboribus oppressus vino gaudebat. Achillem autem laudibus quidem prosequebatur, non tamen perterrefactus obseruabat, vt multi: & illorum quandoque carminum causa exclamauit Protesilaus, quæ Agamemnoni dicens inducitur Diomedes.

Haud è re fuerat Pelidem orare superbũ,
Muneribus collatis. nam multa arrogat armis.

Hæc enim Homerum vt commilitonem dixisse ait, nec vt edoctum, sed vt qui cum Achiuis in Troia fuerit. Diomedem namque mordere Achillem ait, dum iratus erat, in Græcos deliciantem. Amborum autem species Sthenelum quidem procerum atque erectum nouit Protesilaus, cæsiúmque, & aduncо naso, & vt comantem subrufúmque, & sanguine promptum. Diomedem verò sedatum ac iucundum describit, nec dum nigrum, & rectum nares, crispa verò & cum squalore coma.

PHILOCTETES.

At Pœantis filius Philoctetes, longè quidem post Troiani belli initium militauit, hominum verò optimè sagittas arcu emittebat. Id, vt aiunt, ab Hercule Alcmenes filio edoctus, cuius arcum hereditate tunc dicitur consecutus, cùm

A προν, ἢ ἐπὶ στρατοπέδου ἐχέλῳ, κατεσκεύασο. Διομήδη ὃ, τἀναντία τούτων ἐπράττετο. μετείως τε γὰρ τὰς ἐπιπλήξεις εἶχε, καὶ ἐκόλαζε τὸ ἐξοιδοῦν τῆς ὀργῆς. ὑβρίζειν τ' οὐ διεκώλυε τοῖς πλήθεσιν, οὐδὲ ἀθυμεῖν· αὐτός τε αὐχμῶν φαίνεσθαι, στρατιωτικὸν ἡγεῖτο. καὶ τὸ ὡς ἔτυχε καθεύδειν ἐπῄνει. σιτία τε ἦν αὐτῷ τὰ ἐπιτυχόντα. καὶ οὐδὲ οἴνῳ ἔχαιρεν, εἰ μὴ καθικοίντο αὐτῷ ⓐ
B πόνοι. τὸν δ' Ἀχιλλέα ἐπῄνει μὲν, οὐ μὴν ἐξεπέπληκτό γε, οὐδὲ ἐθεράπευεν, ὥσπερ ⓐ πολλοί. ☾ ἀνέκραγέ ποτε ὁ Πρωτεσίλεως ἐπ' ἐκείνοις τοῖς ἔπεσιν, οἷς ὁ Διομήδης πεποίηται λέγων,

Μὴ ὄφελες λίεσθαι ἀμύμονα Πηλείωνα, (☾ ἄλλως.
Μυεία δῶρα διδούς. ὅσῃ ἀγήνωρ ὄσσι

ταῦτα γὰρ τὸν Ὅμηρον, ὡς συστρατιώτην ἔφη εἰρηκέναι, ☾ οὐχ ὡς ὑποπτέμψον, ἀλλ' αὐτὸν ξυστρατεύεσθαι τοῖς
C Ἀχαιοῖς εἰς Τροίαν. τὸν γὰρ Διομήδη καθάπτεσθαι τοῦ Ἀχιλλέως, ὡς ἁπαλόν τε μαλῶν ξυφῶντος ἐς τοὺς Ἕλληνας. τὰ δ' εἴδη ἀμφοῖν, ⓣ μὲν Σθένελον, εὐμήκη ὁ Πρωτεσίλεως οἶδε, ☾ αἰσχρόν τε, καὶ γλαυκόν τε, καὶ χροπὸν, ☾ οἷ κομᾷ τὰ ὑπερθεν τε, καὶ ἔτοιμον τὸ αἷμα. τὸν Διομήδη δ', βεβηκότα τε ἀναγκαίως, καὶ χαροπὸν, καὶ οὔπω μέλανα, ☾ ὀρθὸν τὸν ῥῖνα·
D ☾ οὐλὴ δ' ἡ κόμη, καὶ σὺν αὐχμῷ.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

Φιλοκτήτης δ' ὁ Ποίαντος, ἐστράτευσε μὲν ὀψὲ τῶν Τρωϊκῶν, ἄριστος δ' αὖ τοξότων ἐτόξευσεν, Ἡρακλέους φασὶ τοῦ Ἀλκμήνης μαθὼν αὐτό. καὶ κληρονομῆσαι λέγεται τῶν τόξων ὁπότε

Ηρακλῆς ἀπιὼν τῆς ἀνθρωπείας φύ- A Hercules humanam exutus natu-
σεως, αὐτόν τε ὠφρεῖσθαι, καὶ γὰρ ἐν τῇ ram, & ipsum & in Oeta ignē com-
Οἴτῃ πῦρ. τοῦτον ἐν Λήμνῳ φασὶν ἄπ- parauit. Hunc à Græcis neglectum,
μον καταληφθῆναι τοῖς Ἀχαιοῖς, ὑ- & in Lemno destitutum ferunt.
δρὰ ἐνοσήφαντον αὐτῷ ἐς τὰ πόδα, ὑφ' Cùm nattix eius pedem inuasisset.
οὗ νοσεῖν αὐτὸν ἐπὶ ἀκτῆς ὑψηλῆς ἐν ex quo ipsum in alti littoris saxo
πέτρᾳ κείμενον, καὶ μαντευσάμενοι τοῖς iacentem ægrotasse aiunt: posteá-
Ἀχαιοῖς ἐλθεῖν ὕστερον ἐπὶ τὸν Πάριν. que aduersus Paridem ad Græcos
ὃν ἀποκτείνας, πρὶν μὲν Τροίαν ἑλεῖν ex oraculo veniisse: quem cùm in-
τοῖς Ηρακλέους τόξοις αὖθις ἰαθῆναι terfecisset, Troiam quidem Herculis arcubus rursus captam, ipsum
ὑπὸ τῶν Ἀσκληπιαδῶν αὐτός. ταῦ- verò ab Æsculapij filiis curatum
τά φησιν ὁ Πρωτεσίλεως οὐ πάνυ τι ἀλη- B dicunt. Hæc haud minus quàm
θείας εἰρῆσθαι. τά τε γὰρ τόξα, τοῦ verum sit fuisse dicta, Protesilaus
Ηρακλέους εἶναι, οἷα ὑμνηται, καὶ ait. Herculis enim arcus haud se-
τὸν Φιλοκτήτην ξυλλαβεῖν αὐτῷ ἐν cus ac celebrantur, extitisse memorat: & Philoctetem in Oetæ
τῇ Οἴτῃ ἆθλα. τὰ τόξα τε ἀπενεχθῆναι ἔ- certamine ipsi Herculi adfuisse, ar-
χοντα, καὶ μόνον ἀνθρώπων γνώσεσθαι ὡς cúsque habentem discessisse: homi-
χρὴ ἕλκειν αὐτά. τυχεῖν τε ἀρίστων númque vnum quo adducerentur
λαμπρῶν ἐπὶ τῇ ἁλώσει τοῦ Ἰλίου. τὰ δὲ pacto ignorasse, præclaráque in I-
τοῦ νόσου, καὶ τοὺς ἰασαμένων αὐτόν, ἑτέ- lij direptione virtutis præmia con-
ρως λέγεται. καταληφθῆναι μὲν γὰρ ἐν secutum: quæ verò ad morbum,
Λήμνῳ Φιλοκτήτην, οὐ μὴν ἔρημον τοὺς & ad eos qui ipsum curarunt per-
περιπεσόντων, οὐδὲ ἀπέρριμμένον τοῦ C tinent, longe secus dicit. Relictum
Ἑλληνικοῦ. πολλοὺς τε γὰρ τῶν Μηλίαν quidem esse in Lemno Philocte-
οἰκούντων, συγκαταμεῖναι. στρατηγὸς tem, non tamen ab iis destitutum,
δὲ τούτων ἦν, τοῖς τε Ἀχαιοῖς δάκρυα qui cùm essent curaturi, nec à Græ-
ἐπελθεῖν, ὅτι ἀπέλιπε σφᾶς cis omnibus neglectum. eorum e-
ἀνὴρ πολεμικὸς, καὶ πολλῶν ἀντάξιος. nim multos qui Melibœam inco-
ἰαθῆναι δὲ αὐτὸν αὐτίκα ὑπὸ τοῦ βώ- lunt, commoratos. horum namque
λου τοῦ Λημνίας, εἰς ἣν λέγεται πεσεῖν dux erat: & Achiuis lachrymas ob-
ὁ Ηφαιστος. ἡ δὲ βῶλος, ἐλαφρὰ μὲν ortas, quòd ipsos vir fortis ac plu-
τὰς μανικὰς νόσους, σκληρὰ δὲ αἷμα rimi faciendus reliquisset: à gleba
ἴσχει· ὕδρᾳ δὲ ἰᾶται δῆγμα μόνα ἑρπε- autem Lemnia ipsum statim cura-
τῶν. ὧν δὲ ἐτείνοντο οἱ Ἀχαιοὶ χρόνον tum, in quam cecidisse Vulcanus
ἐν τῷ Ἰλίῳ, ἕως ὁ Φιλοκτήτης Εὐναίῳ D dicitur. Gleba autem ipsa insanos
τῷ Ἰάσωνος συνεξήρπασε τὰς μικρὰς τῶν quidem expellit morbos: sangui-
νήσων, Καρὰς ἐξελαυνόντων, ὑφ' ὧν κατεῖχοντο. καὶ μισθὸς τῆς ξυμμα- nis verò profluuium sistit, & ex
serpentibus natricis morsui occurrit. Dum autem Græci in Troia morabantur, interea Philoctetes vnà cum Eunæo Iasonis filio paruas capiebat insulas, Cares à quibus obtinebantur, expellens. Cui pars

Lemni ſocietatis in bello præmium fuit : quam Philoctetes , quòd in Lemno curatus eſſet, Aceſiam appellauit. Illinc Diomedes, ac Neoptolemus ad Troiam volentem adduxere , cùm pro vniuerſis Græcis ei ſupplicaſſent , oraculúmque de arcubus ex Leſbo (vt ait) profectum recitaſſent . vti enim Achiuos ait & domeſticis oraculis, Dodonæo ſcilicet & Pythico, & quæcunque Bœotica ſiue Phocica probarentur , vaticinia. Leſbo autem haud procul ab Ilio diſtante , ad oraculum illic exiſtens miſerunt . Dabat autem reſponſa ex Orpheo. Caput enim poſt mulierum facinus Leſbo appulſum rupem habitauit , & in caua humo vaticinabatur. vnde Leſbij, ceteríque Æoles , atque his finitimi Iones , ipſo ad vaticinia vtebantur. Reſponſa autem huius vaticinij & Babylona accerſebantur . Multa etenim Perſarum quoque regi caput hoc cecinit : Cyróque vetuſto editum inde oraculum ferunt , Mea , ô Cyre, tua. & hic quidem ſic interpretabatur , vtpote Odryſas atque Europam occupaturum : quandoquidem Orpheus vnà cum ſapientia potentiam quoque adeptus per Odryſas plurimùm valuit , ac Græcos , quotquot myſteria celebrant. ipſe verò (vt puto) ſua ipſius Cyrus paſſurum indicabat. Profectus enim Cyrus vltra Iſtrum fluuium aduerſus Maſſagetas , atque Iſſedones Scythicas gentes , à muliere , quæ his barbaris imperabat , interfectus eſt , Cyríque caput mulier abſcidit, vt & Threſſæ mulieres Orphei. Tanta (ô hoſpes) de hoc ora-

A χίας αὐτῷ, μοίρα τῆς Λήμνε ἐγχώρε, ἣν Ἀκεσαν ὁ Φιλοκτήτης ἐκάλεσεν, ἐπειδὴ σὺ Λήμνῳ ἰάθη. σὺν εἶδεν αὖ (Τὶ) Διομήδης, καὶ Νεοπτόλεμος, ἑκόντα ἐς Τροίαν ἤγαγον, ἱκεσίαν τε ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων, καὶ ἀναγόντες αὐτῷ τ' ὑπὲρ τῶν τόξων χρησμὸν, σὺ Λέσβε ὡς φησιν ἥκοντα. χρῆσθαι μὲν γὰρ καὶ τοῖς οἴκοι μαντείοις τοὺς Ἀχαιοὺς, τῷ τε Δωδωναίῳ, καὶ τῷ Πυθικῷ, καὶ ὁπόσα μαντεῖα B εὐδόκιμα, Βοιώτια τ' ἦν, καὶ Φωκικά. Λέσβε δ' ὀλίγον ἀπεχούσης τῆς Ἰλίε δυροὺς, ἔστελλον ἐς τὸ σὺν μαντεῖ (Ω) τοὺς Ἕλληνας. ἔχρα δ' οἶμαι ἐξ Ὀρφέως. ἡ κεφαλὴ γὰρ μετὰ τὸ τῶν γυναικῶν ἔργον ἐς Λέσβον καταφορᾶσα, ῥῆγμα τῆς Λέσβε ὤκησε. C σὺν κοίλῃ τῇ γῇ ἐχρησμῴδει. ὅθεν ἐχρῶντο τό τε αὐτῇ τὰ μαντικὰ, Λέσβιοί τε, καὶ τὸ ἄλλο ξύμπαν Αἰολικὸν, καὶ Ἴωνες Αἰολίδι πρόσοικοι. χρησμοὶ δ' τ' μαντείε τούτου, καὶ ἐς Βαβυλῶνα ἀνεπέμποντο. πολλὰ γὰρ καὶ ἐς τὸν αὖθις βασιλέα ἡ κεφαλὴ ἦδε. Κύρῳ τε τῷ ἀρχαίῳ χρησμὸν ἐντεῦθεν σημανθῆναι λέγεται, τὰ ἐμὰ, ὦ Κύρε, σά. καὶ ὁ μὲν, οὕτως ἐνόησεν, ὡς Ὀδρύσας τε, καὶ τ' Εὐρώπην καθέξων, ἐπειδὴ Ὀρφεὺς ποτε μετὰ τῆς σοφῆς καὶ δεινὰ τὸς γοώμενος, αὖά τε Ὀδρύσας D ἴσχυσεν, αὖά τε Ἕλληνας, ὁπόσοι τελεταῖς ἐθείζ (Ω). ὅδε οἶμαι τὰ ἑαυτῷ πείσεσθαι ἐδήλου (Ω) Κῦρ (Ω). ἐλάσας γὰρ Κῦρ (Θ) ἐπὶ τὸν ποταμὸν Ἶστρ (Ω), ἐπὶ Μασσαγέτας τε, καὶ Ἰασηδόνας, τὰ δὲ ἔθνη ταῦτα, Σκύθας, ἀπέθανέ τ' ἐπὶ γυναικὸς, ἣ τούτων ἦρχε τῶν βαρβάρων. καὶ ἀπέτεμε ἡ γυνὴ τὸν Κύρε κεφαλὸν, καθάπερ αἱ Θρᾷσσαι τὸν Ὀρφέως. τοσαῦτα, ξένε, περὶ τε μαντείου

τούτου, τ̃ Πεφτεσίλεώ τε, ⁊ Λεσβίων ἤκουσα. ἐλθεῖν ὀ ἐς Τροίαν (τὴν) Φιλοκτήτην, οὔτε νοσοῦντα, οὔτε νοσοποιὸν ὅμοιον, ἀλλὰ πολιὸν μὲν ὑφ' ἡλικίας, ἑξηκοντα γάρ που ἔτη γεγονέναι, σφρι γῶντα ὀ ὡς ἐπὶ πολλοὶς τῶν νέων, βλέπειν τε δεινότατα ἀνθρώπων, ⁊ φθέγγεσθαι βραχυλογώτατα, καὶ ὀλίγοις τῶν βουλευμάτων ξυνιέναι.

A culo à Protesilao, ac Lesbiis audiui. Philoctetem autem non modò non ægrotantem, sed ne ægrotanti quidem similem, ad Troiam veniisse: ætate quidem canum, vtpote sexaginta annos natum, sed præter multos iuuenes vigentem, hominúmque acerrimè cernere, & breuissima loqui, paucísque consiliis assentiri.

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ, ΚΑΙ Μενέλαος.

AGAMEMNON ET MENELAVS.

Ἀγαμέμνονα ὀ, ⁊ Μενέλεων, οὔτε τὸ εἶδος ὁμοίω γεγενῆσθαι φησὶν, οὔτε τὸ ῥώμῃ. τὸν μὲν γὰρ αὐτουργίᾳ τ̃ πολεμικῶν εἶναι, μαχόμενόν τε οὐδενὸς τ̃ ἀρίστων ἧττον. καὶ ὁπόσα ἐς βασιλέα ἥκει, πρεπόντως. γινώσκειν τε αὐτὸν (τὸν), ἃ χρὴ τ̃ ἄρχοντα. ⁊ ὃ, τι ἕτερος γνοίη, πείθεσθαι. πρέπειν τε τῇ Ἑλλήνων ἀρχῇ, ⁊ δι' αὐτὸ τὸ εἶδος. σεμνὸν γὰρ, ⁊ μεγαλοπρεπῆ φαίνεσθαι, ⁊ οἷς ταῖς χάρισι θύοντα. (τὸν) ὃ Μενέλεων, μάχεσθαι μὲν μετὰ τοὺς πολλοὺς τῶν Ἑλλήνων, ἀποχρῆσθαι ὀ τῷ ἀδελφῷ πάντα. καὶ τυγχάνοντα προθύμως τε, ⁊ δύνου τ̃ Ἀγαμέμνωνος, ὅμως βασκαίνειν αὐτῷ, ⁊ ὧν ὑπὲρ ἑαυτ̃ ἐπράξεν, ἐπὶ τ̃ ἀρχὴν μὴ αὐτὸς ἐθέλειν, μὴ ἀξιοῦσθαι δέ. τὸν γοῦν Ὀρέστην Ἀθήνησι μὲν, ⁊ παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀδοκιμοῦντα, ἐπειδὴ τῷ πατρὶ ἐπεμώρησεν, ἐν ὀ τῷ Ἄργει κινδυνεύοντα, βουληθέντα δὲ προελεῖσθαι ἐπὶ τῶν Ἀργείων, εἰ μὴ Ὀρέσης ἐμπεσὼν τούτοις, μετὰ ξυμμάχων Φωκέων, τὸν μὲν, ἐτρέψατο, τοὺς δὲ, καταπλήξας, τῷ ἀρχῷ τ̃ παρόντος ⁊ ἄκοντος τ̃ Μενέλεω κατεκτήσατο.

Agamemnonem autem, ac Menelaum, nec specie nec robore fuisse similes ait: hunc quidem in bellicis operibus versatum, optimorũ nemine deterius pugnantem, & quæcunque ad regem pertinent, agentem: & cùm ipsum, quæ principem oporteat cognoscere, tum si quid alius cognosceret, parêre. Græcorúmque imperio ipsa etiam forma ornamento esse. Grauem enim ac magnificum videri, vt qui Gratiis sacrificaret. Menelaum verò pugnare quidem Græcorũ quàm plurimis deterius, abuti verò in omnibus fratre: & licet promptum ac beneuolum Agamemnon assequeretur, ipse tamen inuidere: & si quæ etiam pro ipso egisset, quòd imperare quidem & ipse vellet, imperio verò dignus haudquaquam duceretur. Itaque Orestem Athenis quidem, atq; apud Græcos probè se gerentem, postquam patrem vltus est, Argis verò periclitantem, atque ab Argiuis lapidibus petitum neglexisset: ni Orestes vnà cum Phocensibus auxiliantibus hos inuadens, partim quidem euertisset, partim verò perterrefactis, patris imperium, inuito etiam Menelao adeptus fuisset.

Adole-

Adoleſcentium autem more nutriſſe comam Menelaum ait: ſed quòd Sparte comam promitteret, ipſi Achiuos patrium morem ſeruanti ignouiſſe. Neque enim ex Eubœa profectos, licet ridiculosè comantes increpabant. Diſſeruiſſe autem hominum facillimè dicit, ac breuiſſimè, ſuauitatem orationi commiſcentem.

A κομᾶν ὁ Μενέλεων μειρακιωδῶς φησιν. ἐπεὶ ὁ Σπάρτη ἐκόμα, ξυπινώσκειν αὐτῷ τοὺς Ἀχαιοὺς ἐπιχωριάζοντι. ἐδέχοντο δὲ τοὺς ἀπ' Εὐβοίας ἥκοντας ἐπώδαζον, καί τοι γνησίως κομῶντας. διαλεχθῆναί τε αὐτὸν ῥᾷστα δυσφώνων φησὶ, καὶ βεβαιολογώτατα, ξυγκεραννύοντα ἡδονὴν τῷ λόγῳ.

IDOMENEVS.

Cretenſem Idomeneum Proteſilaus non vidit, ſed Græcis in Aulide exiſtentibus legationem ab Idomeneo veniſſe ait, Cretenſium in bello ſocietatem pollicitante, ſi Agamemnonis imperij particeps fieret: tunc Agamemnonem quidem hæc modeſtè audiuiſſe, legatúmque adduxiſſe. Ipſum verò clara voce ac conſtanti dixiſſe, O Achiui, vir Minois Cretenſis imperium habens, centũ vobis dat ſocias in bello ciuitates, & vt ludentes Troiã capiatis: ceterùm dignũ cenſet, vt æquo cum Agamemnone iure vobis imperet. Ad hæc cùm Agamemnon dixiſſet, Ego & vniuerſo cedere imperio paratus ſum, ſi me viſus præſtantior fuerit: acceſſiſſe ait Telamonis filiũ Aiacem, atque ita diſſeruiſſe: Nos tibi Agamemnon imperium tradidimus, & ob exercitus modeſtiam, & vt pauci nobis imperent. Militamus autem, non vt tibi, aut alij ſeruiamus, ſed vt Troiam in ſeruitutem redigamus: quam vtinam capiamus, ô Dij, cùm præclara ac pulchra fecerimus. Tales enim virtute ſumus, vt qui Troiam quidem laborando, Cretam verò ludendo capiamus.

ΙΔΟΜΕΝΕΥΣ.

Κρῆτα Ἰδομενέα ὁ Γ[ε]ρηνίου οὐκ
B οἶδεν ἐν Ἰλίῳ, ἀλλ' ἐν Αὐλίδι ὄντων, πρεσβείαν ἀφικέσθαι παρ' Ἰδομενέως φησὶν, ὑπισχνουμένου τὸ Κρητῶν ξυμμαχικὸν, εἰ ξυμμετέχοι τις ἀρχῆς τῷ Ἀγαμέμνονι. τὸν μὲν δὴ Ἀγαμέμνονα, σωφρόνως τε ἀκοῦσαι ταῦτα, καὶ παραγαγεῖν τὸν ἥκοντα. τὸν δὲ, λαμπρᾷ τῇ φωνῇ, καὶ φρονιμώτατα, ὦ Ἀχαιοὶ φάναι, ἀνὴρ τοῦ Μίνω τοῦ Κρητὸς ἀρ-
C χὴν ἔχων, δίδωσιν ὑμῖν ξυμμάχοις ἑκατὸν πόλεις, καὶ ὡς τοὺς Τροίαν ἑλεῖν παίζοντας. ἀξιοῖ δὲ συντετάχθαι τῷ Ἀγαμέμνονι, καὶ ἀρχὴν ὑμῖν, ὥσπερ ἔστι. πρὸς ταῦτα εἰπόντος τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐγὼ μὲν καὶ πάσης τῆς ἀρχῆς παραχωρεῖν ἕτοιμος, εἰ βέλτιον ἐμοῦ φαίνοιτο. προελθεῖν φησι τὸν Τελαμῶνος Αἴαντα, καὶ διαλεχθῆναι ὧδε. ἡμεῖς Ἀγαμέμνον, δεδώκαμέν σοι τὴν ἡγεμο-
D νίαν, ὑπὲρ εὐταξίας τοῦ στρατοῦ, καὶ τοῦ μὴ πολλοὺς ἄρχειν. σταλέντες δὲ, οὐχ ὑπὲρ τοῦ δουλεύειν ἢ σοὶ, ἢ ἑτέρῳ, ἀλλ' ὡσπερ τοῦ καταδουλώσασθαι Τροίαν. ἣν λάβοιμεν, ὦ θεοὶ, λαμπρᾷ, καὶ καλὰ ἐργασάμενοι. τοιοῦτοι γάρ ἐσμεν τὰς ἀρετὰς, οἷοι Τροίαν μὲν ἐπονοῦντες λαβεῖν, Κρήτην δὲ, παίζοντες.

ΑΙΑΣ Ο ΛΟΚΡΟΣ.

Αἴαντα ὁ τὸν Λοκρὸν, τὰ μὲν πολεμικὰ φησι κατὰ Διομήδη τε, καὶ Σθένελον γεγονέναι. ξυνεσκήπτου δὲ ἥπιον δόξαι, προσέχειν τε ἡδὲν τῷ Ἀγαμέμνονι. παῖς τε γὰρ εἶναι Λοκρῶν δυνατωτάτου, στρατιάν τε καὶ ἀφανῆ ἄγειν, οὐδὲ δουλεύσειν ποτὲ ἑκὼν, ἢ τῷ Ἀτρείδαις, ἢ ἄλλῳ οὐδενὶ, ἐς ὃν ἥδε ἀστράπτῃ, τὸν αἰχμὴν δηλοῖς. ταῦτ' ἔλεγε, Γοργὸν βλέπων, καὶ ἀναχαλίζων τὸν κόμην ὑπὸ τῆς γνώμης ἑτοίμου. καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις ἔφασκεν, ὅσοι πειθοίατο τῷ Ἀγαμέμνονι, ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος ἥκειν· ἑαυτὸν δὲ ὑπὲρ τῆς Εὐρώπης. δεῖν γὰρ Ἕλληνας ὄντας, κρατεῖν βαρβάρων. εἶναι δὲ αὐτῷ καὶ χρόαν δράκοντα, πενταπήχη τὸ μῆκος. ὃν ξυμπίνειν τε, καὶ ξυνεῖναι τῷ Αἴαντι, καὶ ὁδῶν ἡγεῖσθαι, καὶ ξυνομαρτεῖν, οἷα κύων. τὸν δὲ Κασσάνδραν, ἀποσπάσαι μὲν ἀπὸ τοῦ τῆς Ἀθηνᾶς ἕδους, προσκειμένην τῇ θεῷ, καὶ ἱκετεύουσαν. οὐ μὴν βιάσεσθαί γε, οὐδὲ ὑβρίσαι ἐς αὐτὴν, ὁπόσα οἱ μῦθοι ἐπιφθόνως, ἀλλὰ ἐπαγαγεῖν μὲν ἐς τὸ ἑαυτοῦ σκηνωμά. τὸν δὲ Ἀγαμέμνονα ἰδόντα τὴν Κασσάνδραν, θεοῖς μὲν τῇ ὥρᾳ, καὶ κατέσεπτο πρὸ τῆς τέχνης· ἁλῶναί τε δὴ αὐτίκα τοῦ κόρης, καὶ ἁφῆκεν αὐτῷ τὸν Αἴαντα. εἶναι δὲ αὐτοῖς σὺν τῷ δεσμῷ γνωμήν, ὁ μὲν ἠξίου ἑαυτῷ εἶναι ἃ εἶλεν. ὁ δὲ, οὔτ' ἀπεδίδου, καὶ ἀσεβῆσαι αὐτὸν ἐς τὴν Ἀθηνᾶν ἔφασκε. καθεῖναι δὲ τῷ Ἀγαμέμνονι καὶ λόγοποιοὶ ἐς τὸ Ἑλληνικὸν, διὰ τὸ ἀεὶ πρὸς τὸν Αἴαντα ἔχθος, τῷ θεὸν πολλὰ καὶ ἄπορα

AIAX LOCRENSIS.

Locrenſem autem Aiacem in bellicis quidem reb. Diomedis, ac Stheneli æmulum fuiſſe ait, ſed minus prudentem exiſtimatum, nihílq; Agamemnoni obſequentem, vtpote qui diceret ſe ortum patre Locrenſium fortiſſimo, neque in ductando exercitu eſſe ignobilem, nec ſponte aut Atridis, aut cuipiam alij vnquam ſeruiturum, *donec hæc fulgeat*, cuſpidem indicans. & hæc dicebat horrendum ſpectans, comámq. excutiens præ mentis promptitudine: & ceteros quidem quicunq; Agamemnoni obtemperarent, pro Helene: ſeipſum verò pro Europa veniſſe dictitabat. decere enim vt Græci barbaris præſtent, atq; imperent. Fuiſſe autem ipſi & manſuetum, ac cicurem draconem in ſeptem cubitos porrectum, vnà cum Aiace & bibentem & verſantem, viáſq. præeuntem, atque vt canis conſequentem. Caſſandram autem extraxiſſe quidem à Palladis ſimulachro, Deæ inhærentem, ac ſupplicantem: non tamen violaſſe, nec vitium intuliſſe, vt fabulæ mentiuntur: ſed adduxiſſe quidem ad ſuum ipſius tentorium: Agamemnonem verò, cùm Caſſandram vidiſſet: nam ad pulchritudinem ingenitam arte quoque exornata erat: puellæ amore confeſtim fuiſſe captum, ipſamque Aiaci eripuiſſe, ortáque in prædæ partitione contentione: hic quidem ſuam eſſe cenſebat, quam ceperat: hîc verò non modò non reddebat, verùm & aduerſus Deam impiè feciſſe dictitabat. Dimiſſi autem ſunt ab Agamemnone per Græcorum exercitum, qui huiuſmodi diſpergerent ſermones, ad perpetuum excitandum in Aiacé odium. Deam multa atque horrenda pro

puella portendere : exercitúmque, ni ipſum perderet, periturum. hic verò recordatus quòd Aiacem quidem iniquum perdiderat iudicium, Palamedi verò nihil ſapientia profuiſſet, quin lapidibus petitus occideret, noctu cymba haud magna, tempeſtatéque exiſtente aufugit : cùm interea rectà ad Tenum atque Andrum nauigans, iuxta Gyras petras interiit. Cuius calamitatis nuncio ad Græcos delato, paucos quidem ipſorum cibum attigiſſe ait : omnes verò vt pro viro ſtrenuo manus ad ſidera ſuſtuliſſe, maríque intentos ipſum imploraſſe, atque luxiſſe. Agamemnoníque, quòd tantùm non manibus Aiacem occidiſset, fuiſse iratos, ipſumque iuſta cõſecutum, quæ nec vnquam antea, nec poſtea cuipiam oblata ſunt, ne iis quidem qui in bello nauali periere. Congeſtis enim in Locrenſem nauim, quæ Aiacem vexerat, lignis, vtpote in pyram, nigra omnia mactarunt, & cùm velis ipſam nigris, ceteríſque quæ ad nauigandum inuenta ſunt, exornaſſent, rudentibus tantiſper continuere, donec ventus à terra ſpiraret, quem maximè Ida ſub crepuſculum remittit. Poſtquam autem illuxit dies, & ſpiritus deſcenderat, ignem cauæ naui indidere, quæ in altum ſublata pelagus nondum oriente ſole, & ipſa cremata eſt, & quæcunque Aiaci vehebat.

A ἐπισημαίνειν ὑπὲρ τῆς κόρης, καὶ ἀπωθεῖσθαί τινα τῶν παρόντων, εἰ μὴ ἀπολέσειν αὐτόν. ὅθεν ἀναμνησθεὶς, ὅπως Αἴαντα μὲν ἀπώλεσεν ἄδικος κρίσις, Παλαμήδη δὲ, οὐδὲν ἡ σοφία ὤνησε τὸ μὴ καὶ ἀποθανεῖν διαβληθέντα, ἀποδρᾶναι νύκτωρ σὺν πορθμείῳ οὐ μεγάλῳ, χειμῶνός τε, καὶ ὡς ἔτυχεν. ὅτε δὴ πλέων διὰ τῆς Τήνου τε, καὶ Ἄνδρου, περὶς γυρὰς
B ἀπέθανεν. ἀγγελίας δὲ τοῖς πάσοις ἐς τοὺς Ἀχαιοὺς ἐλθούσης, ὀλίγους μὲν αὐτῶν σίτου ἅψασθαι, πάντας δὲ ὡς ἐπὶ ἀνδρὶ ἀγαθῷ χεῖρας ἄραντας. προσεσχηκότας τε τῇ θαλάττῃ, ἀναβοᾶν αὐτὸν, καὶ ὀλοφύρεσθαι, καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα σὺν ὀργῇ ἔχειν, μόνον δὲ χεροὶ προσάξαντα τὴν ἀπώλειαν τοῦ Αἴαντος. συναγομάτων τε αὐτῶν τυχεῖν, ἃ μή πω ἐπὶ νεὼς ἔχθη πρότερον, μήτε μὴν ὕστερον δὴ θεσπέσιον μηδενὶ, μηδ' ὁπόσοις ναυμαχίαι ἀφανεῖς
C ἔσχον. ἐς δὲ Λοκρίδα ναῦν, ἣ τὸν Αἴαντα ἦγε, ξύλα νήσαντες ὥσπερ ἐς πυρὰν ἐσφάξαν μῆλα πάντα. καὶ στείλαντες αὐτὴν ἱστίοις μέλασι, καὶ τοῖς ἄλλοις, ὁπόσα ἐς τὸ πλεῖν δύνῃ, ξυνεῖχον πείσμασιν ἐς τε πνέουσαν τὸν ἀπὸ τῆς γῆς ἄνεμον, ὃς δὴ ὀρθὸν μάλιστα ἤδη ἀποστέλλει. ἐπεὶ δὲ ἡμέρα διεφαίνετο, καὶ κατῄει τὸ πνεῦμα, πῦρ ἐς τὴν κοίλην ναῦν ἐνῆκαν. ἐπλῆτο δὲ μετεωρίζουσα ἐς τὸ πέ-
D λαγος. καὶ οὔπω ἡλίου ἀνέχοντος, αὐτή τε κατεφλέχθη, καὶ ὁπόσα τῷ Αἴαντι ἔφερε.

CHIRON.

Ceterùm Chironem in Pelio habitantem fuiſse quidem (ait) homini ſimilem, verbis vero ac factis ſapientem. etenim variæ erat venationis ſtudioſus, rémque docebat militarem, necnon & medicos red-

ΧΕΙΡΩΝ.

Χείρωνα δὲ τὸν ἐν Πηλίῳ, θηρευτὰς μὲν φησὶν ἀνθρώπου ὅμοιον, σοφὸν δὲ καὶ λόγου, καὶ ἔργα. θήρας τε δὴ ποικίλης ἤσκει, καὶ τὰ πολεμικὰ ἐπαίδευε, καὶ ἰα-

τεκνοις ἀπέφαινε, καὶ μουσικοὺς ἤρμοττε, & δικαίους ἐποίη, βιῶναί τ' ἔτι μήκιστον. φοιτῆσαι γοῦν αὐτῷ Ασκληπιὸν, Τελαμῶνά τε, & Πηλέα, καὶ Θησέα. θαμίζειν τε καὶ Ηρακλέα τῷ Χείρωνι, ὅτε μὴ ἀπάγοιεν αὐτὸν οἱ ἆθλοι· μεταλαβεῖν τε τῆς τοῦ Χείρωνος ὁμιλίας καὶ αὐτὸς φησι Παλαμήδη ἅμα, & Ἀχιλλεῖ, & Αἴαντι.

A debat, ac musicos concinnabat, æquósque faciebat, diutissiméque vixisse ait. operam autem ipsi dedisse Æsculapium, Telamonem, Peleúmque, ac Theseum: Herculem præterea Chironem frequentasse, cùm certamina ipsum haud abducerent: participem quoque se Chironis consuetudinis vnà cum Palamede, Achilléque atque Aiace fuisse asserit.

ΠΑΛΑΜΗΔΗΣ.

Καὶ τὰ τοῦ Παλαμήδους, ὧδε ἀπαγγέλλει. αὐτομαθῆ ἀφικέσθαι αὐτὸν, καὶ σοφίας ἤδη γεγυμνασμένον, & πλείω γινώσκοντα, ἢ ὁ Χείρων. πρὸ γὰρ δὴ τοῦ Παλαμήδους, ὥραι μὲν, οὔπω ἦσαν οὖσαι· μηνῶν δὲ, ὅπως κύκλος· ἐνιαυτὸς δὲ, οὔπω ὄνομα ἐν τῷ χρόνῳ. οὐδὲ νομίσματα ἦν, οὐδὲ σταθμὰ, καὶ μέτρα, οὐδὲ ἀριθμοί. σοφίας τε οὔπω ἔρως, ἐπεὶ μή ποτ' ἦν γράμματα. βουλομένῳ δὲ τῷ Χείρωνος ἄλλα τε, καὶ ἰατρικὴν διδάσκειν αὐτὸν, ἐγὼ, ἔφη, ὦ Χείρων, ἰατρικὴν μὲν ἡδέως ἂν καὶ οὖσαν ἂν, οὐρανὸν. οὐρανοῦ δὲ, καὶ ἀξιῶ μανθάνειν. & ἄλλως, τὸ ὑπέρσοφόν σου τῆς τέχνης, ἀπήχθηται μὲν Διΐ, ἀπήχθηται δὲ μοίραις. καὶ διῆλθον ἂν τὰ Ασκληπιοῦ, εἰ μὴ συνταῦθα ἐβεβλήκει. ὄντων δὲ τῶν Αχαιῶν ἐν Αὐλίδι, πεδίοις οὖρον, καὶ ῥᾴδιον παιδιὰν, ἀλλ' ἀγχίνουν τε, & εἴσω σοφίης. ὃν δὲ λόγον, ὃς πολλοῖς τῶν ποιητῶν εἴρηται, ὡς στρατοῦ μὲν ὄντος ἐπὶ τὴν Τροίαν ἡ Ελλας, Οδυσσεὺς δὲ ἐν Ιθάκῃ μανίαν πλάττοιτο, & ὡς ἀρότρῳ εἴη βοῦν ἵππῳ ξυμβαλών, Παλαμήδης τε αὖ ἐλέγξειε τῷ Τηλεμάχῳ,

B

PALAMEDES.

Et quæ ad Palamedem pertinent, sic refert. Nullo præceptore eruditum ad Troiam ipsum venisse: & sapientia iam exercitatum, pluráque quàm Chiron scientem. Nam ante Palamedem nondum erant nec horæ, nec mensium orbis, temporíque annus nondum erat nomen: nec signata adhuc erat pecunia, nec pondera, nec mensuræ, atque numeri: nec dum sapientiæ amor, quandoquidem nondum erant literæ. Volente autem Chirone cùm alia, tum vel maximè medicinam ipsum edocere: Ego, inquit, ô Chiron, libenter quidem medicinã minimè existentem inuenissem, inuentam vero haud opto percipere & alioqui nimia tua artis sapientia, tam Ioui, quàm Parcis est odio: & quæ Æsculapio acciderint percurrissem, nisi hîc fulmine ictus fuisset. Græcis autem in Aulide existentibus tesseras excogitauit, ludum non modo non desidem, verùm solertem, ac studio dignum. sermonem autem à poëtarum nonnullis celebratum, quod scilicet Græcia quidẽ in Troiam expeditionem faceret, Vlysses vero in Ithaca insaniam simularet, & ad aratrum bouem equo iungeret, Palamedésq; eum Telemacho iumentis opposito redargueret,

C

D

minimè esse sanum ac verum asse-
rit. Promptissimè in Aulidem ve-
nisse Vlysses, noménque ipsius
iam apud Græcos quòd acerrimus
esset orator, ob sapientiam celebre
erat. Inter ipsum autem, ac Pala-
medem, hinc ortum est dissidium.
Solis defectus in Troia factus est,
& exercitus tristis, ac mœstus erat,
cùm Iouis signum ad futura per-
ciperet. Progressus igitur Palame-
des ipsum solis affectum exposuit,
quòd scilicet luna subtercurrente
ipse obscuretur, ac caliginem con-
trahat: quòd si quæ mala porten-
deret, hæc (inquit) Troiani procul-
dubio patientur. Nam hi quidem
iniuriam inferre cœperant, nos ve-
rò iniuria affecti venimus. oportet
autem vt orienti soli supplicemus,
eíque pullum candidum atque in-
domitum immolemus. Hæc cùm
Græci Palamedis rationibus victi
collaudassent, processit in medium
Vlysses, & quæ (inquit) sacrificare,
quídque precari; & quem oporteat,
dicet Calchas. Huiusmodi enim ad
diuinationem spectant. Quæ verò
in cœlo sunt, & vtrum astrorum sit
ordo, an non, nouit Iupiter, à quo
hæc & distincta, & inuenta sunt.
Tu autem, ô Palamedes, minora
nugaberis, si humo magis animum
intenderis, quàm quæ in cœlo sunt,
excogitaueris. Cui respondens Pa-
lamedes, Si (inquit) sapiens esses
Vlysses, intelligeres vtique nemi-
nem de cœlestibus sapienter posse
disserere, quin multò plura de ter-
restribus cognouerit. te autem his
deficere haud diffido. Aiunt enim
vobis Ithacensibus nec horas esse,
nec tellurem. ex his Vlysses ira ple-
nus discessit. Palamedes vero, vt
aduersus inuidentem iam seipsum
præparans: in concione autem Græ-

A οὔ φησιν ὑγιᾶ εἶ). ⸀εἰθυμόταλα γὰρ
δὴ τὸν Ὀδυσσέα ἐς Αὐλίδα ἐλθεῖν, καὶ
ὄνομα ἤδη αὐτῷ ⸀παρεσκεύαζε τοῖς Ελ-
λησιν ἐπὶ δεινότητι· διενεχθῆναι ⸂ὑ⸃ αὐτὸν
τῷ Παλαμήδει, οὑτῳδί. ἐκλείψεως ἡ-
λίου ⸀γενομένης Τροίᾳ ἐκλύεσθαι, ⸂καὶ⸃ ὁ στρατὸς ἄθυ-
μοι ἦσαν, λαμβάνοντες τὴν διοσημείαν
ἐς τὰ μέλλοντα. ⸀προσελθὼν οὖν ὁ Πα λα-
μήδης, αὐτό τε τὸ πάθος τοῦ ἡλίου διεξ-
ῆλθε, καὶ ὅτι τοῦ σελήνης ὑποδεχούσης
αὐτὸν, ἐξαμαυροῦται, ⸂καὶ⸃ ἀχλὺν ἕλκει·
κακὰ ⸂δ'⸃ εἰ ἴσα σημαίνοιεν, ταῦτα δή
που, ἔφη, ⸀οἱ Τρῶες πείσονται. οἱ μὲν γὰρ
ἀδίκων ἦρξαν. ἡμεῖς δὲ, ἀδικούμενοι
ἥκομεν. ⸀εἰθισμένον ⸂ἦ⸃ καὶ αὐτίχα τῷ ἡ-
λίῳ εὔχεσθαι, πῶλον αὐτῷ καταθύσαν-
τας, λευκόν τε, καὶ ἄθυτον. ταῦτα τοὺς Α-
χαιῶν ἐπαινεσάντων· ⸂καὶ⸃ γὰρ ἤπιστο τοὺς
τοῦ Παλαμήδους λόγων· ⸀προελθὼν ὁ
Ὀδυσσεὺς, ἃ μὲν χρὴ θύειν, ἔφη, ἢ ὅπι εὔ-
χεσθαι, ἢ ὅτῳ, Κάλχας ἐρεῖ. μαντικῆς γὰρ
τὰ τοιαῦτα. τὰ δ' ⸂ἐν⸃ τῷ οὐρανῷ, ⸂καὶ⸃ εἴ τις
τῶν ἄστρων ἀταξία τε, καὶ τάξις, Ζεὺς οἶ-
δεν, ὑφ' οὗ ταῦτα κεκόσμηταί τε, καὶ εὕ-
ρηται. σὺ δ' ⸂ὦ⸃ Παλάμηδες, ἥπιονα λαρή-
σῃς, προσέχων τῇ γῇ μᾶλλον, ἢ τὰ ἐν* τῷ οὐρανῷ ⸀σοφιζόμενος. ὑπολαβὼν
οὖν ὁ Παλαμήδης, εἰ σοφὸς ἦσθα, εἶ-
πεν, ὦ Ὀδυσσεῦ, ξυνῆκας ἂν ὅτι μη-
δεὶς ἂν ⸀σοφὸν περὶ τῶν οὐρανίων εἴποι,
μὴ πλείω περὶ τῆς γῆς γινώσκων. σὲ δὲ
ὑπολείπεσθαι τούτων καὶ ἀπιστῶ. Φασὶ
γὰρ ὑμῖν τοῖς Ιθακησίοις, μήτε ὥρας εἶ-
ναι, μήτε γῆν. ἐκ τούτων ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς,
ἀπῆλθεν ὀργῆς πλέως. ὁ δὲ Παλαμή-
δης, ὡς ⸀πρὸς βασκαίνοντα ἤδη ⸀παρα-
σκευάζων ἑαυτόν· ἐν ἐκκλησίᾳ δέ ποτε

τῶν Ἀχαιῶν ὄντων, γέρανοι μὲν ἔτυχον πετόμεναι τὸν εἰωθότα ἑαυτῶν ζῆτον. ὁ δὲ Ὀδυσεὺς ἐς τὸν Παλαμήδη βλέψας, αἱ γέρανοι, ἔφη, μαρτύρονται σοὶ Ἀχαιοὶ ὅτι αὗται γράμματα εὗρον, οὐχὶ σύ. ἦ ὁ Παλαμήδης, ἐγὼ γράμματα οὐχ εὗρον, εἶπεν· ἀλλ' ὑπ' αὐτῶν εὑρέθην. πάλαι γὰρ ταῦτα ἐν μουσῶν οἴκῳ κείμενα ἐδεῖτο ἀνδρὸς τοιούτου. θεοὶ γὰρ τὰ τοιαῦτα, δι' ἀνδρῶν σοφῶν ἀναφαίνουσι. γέρανοι μὲν οὖν οὐ μεταποιοῦνται γραμμάτων, ἀλλὰ τάξιν ἐπαγόμεναι, πέτονται. πορεύονται γὰρ ἐς Λιβύην, ξυνάπτουσαι πόλεμον μικροῖς ἀνθρώποις. σὺ δ' οὐδὲν ἂν περὶ τάξεως εἴποις. ἀπακτεῖς γὰρ τὰς μάχας. αἰσθάνῃ γάρ, οἶμαι, ξένε, ὁ Ὀδυσσεὺς εἶπεν. ὡς εἴ που Ἕκτορα, ἢ Σαρπηδόνα, ἢ Αἰνείαν εἶδοι, καταλιπὼν τὴν τάξιν, καὶ μεθισάμενος πρὸς τὰ ῥαιστώνην ἔχοντα τοῦ πολέμου, μειρακιώδης ἂν ἐπὶ τῇ σκηνῇ δόξας, καὶ πρεσβύτερος νέῳ τῷ Παλαμήδει ἡττηθείς, ἐπετείχιζεν αὐτῷ τὸν Ἀγαμέμνονα, ὡς πρὸς τὸν Ἀχιλλέα τὸν Ἀχαιοὺς μεθιστάντι. διενεχθῆναι γὰρ αὐτοῦ πάλιν σὺ τούτου φησί. λύκοι καταβαίνοντες σὺν τῇ Ἰδῃ ἐσίνοντο τὰ σκευοφόρα παιδάρια, καὶ τὰ ὑποζύγια τὰ πρὸς ταῖς σκηναῖς. ὁ μὲν δὴ Ὀδυσσεὺς, σπέλυσεν ἁρπάσαντας τόξα, καὶ ἀκόντια, φοιτᾶν ἐς τὴν Ἰδαίαν ἐπὶ τοὺς λύκους. ὁ δὲ Παλαμήδης, ὦ Ὀδυσσεῦ, ἔφη, τοὺς λύκους ὁ Ἀπόλλων προοίμιον λοιμοῦ ποιεῖται. ἦ τοξεύῃ μὲν αὐτοὺς, καθάπερ τοὺς ὀρέας τε, ἢ τοὺς κύνας σὺ ταῦτα. πέμπει δ' ἕτερον πρὸ τοὺς νοσήσοντας βουσίας σφίσι τῶν ἀνθρώπων, ἢ τὴν φυλάξασθαι. δεχώμεθα οὖν Ἀπόλλωνι Λυκίῳ τε, καὶ Φυξίῳ, τὰ μὲν θηρία ταῦτα,

A cis olim existentibus contigit, vt grues solito volarent more: Vlysses autem in Palamedem respiciens, Grues, inquit, Græcos testantur, se, non te literas inuenisse. & Palamedes: Ego (inquit) literas minimè inueni, verùm ab ipsis inuentus sum. Iam diu in Musarum domicilio sitæ, huiusmodi indigebant viro. Nam Dij talia per viros sapientes in lucem edunt. Grues autem sibi literas haud vendicant, sed ordinem laudantes volant. In Libyam enim proficiscuntur, bellum cum paruis hominibus conflaturæ. Tu autem de ordine nihil diceres. nullum enim in prœliis seruas ordinem. Nam Vlyssi vitio dabatur (ô hospes) quod sicubi Hectorem, aut Sarpedonem, aut Æneam vidisset, ordinem desereret, seque ad faciliora prælia transferret. Infantissimus autem in concionibus visus, & senior à iuuene superatus, ipsi opposuit Agamemnonẽ, vtpote Græcos ad Achillem traduecnti. ipsos rursus ex hoc inimicitias exercuisse ait. Lupi ex Ida descendentes ferentibus sarcinas pueris, & quæ iuxta tentoria erant, iumentis oberant. Itaque Vlysses quidem iussit, vt arcus ac iacula sumentes, in Idã aduersus lupos tenderent. Palamedes vero: O Vlysses (inquit) lupos Apollo pestis præludium facit, & ipsos quidem haud secus sagittis petit, atque hic mulos ac canes: præmittit vero ad ægrotaturos, hominum beneuolentiæ causa, & vt sibi caueant. Itaque Lycio, ac Phyxio, id est fugæ præsidi supplicemus Apollini, vt has quidem feras suis ipsius tol-

lat ſagittis, peſtem verò in capras vertat. Nos autem (ô viri Græci) noſmetipſos curemus. opus enim eſt peſtifera declinantib. tenui diæta, motúque concitato. medicam quidem haud attigi facultatem, ſed omnia ſapientia comprehenduntur. Hæc locutus, carnium quidem forum cohibuit, cibóſque iuſſit renuere militares. Exercitúmque iam ſibi obſequentem, & quicquid à Palamede dictum foret, diuinum, atque vt Apollinis oraculum arbitrantem, ad bellaria, ſylueſtriáque olera deduxit. Nam peſtis quam prædicebat, cùm ex Ponto initium ſumpſiſſet, Helleſpontiacas inuaſerat ciuitates. Incidit autem & Ilio, ſed Græcorum licet in peſtilenti tellure caſtrametati eſſent, neminem attigit. Nam ad viuendi modum, ipſorum quoque motus ſic excogitauit. Centum deductis nauibus viciſſim exercitum impoſuit remigantem, inuicémque certantem, aut promontorium ambire, aut ſcopulum attingere, aut alicui vicino portui littoríve nauim appellere. Agamemnoni præterea perſuaſit, vt celeris nauigationis præmia ipſis proponeret. Itaque læti, bonámque valetudinem ſentientes, ſeſe exercebant. Etenim ipſos edocebat, corrupta, ſeque ita habente tellure, ſuauius, & ad ſpirandum tutius eſſe mare. horum cauſa hic quidem à Græcis ſapientiæ præmia coronas accipiebat, Vlyſſes verò citra honorem degere exiſtimabatur, & quicquid flagitij habebat, in Palamedem torquebat. Ad hæc Proteſilaus talia refert, Achillem aduerſus inſulas maritimáſque ciui-

τοῖς ἑαυτῶ τόξοις αὐ ἀξελεῖν ἔχειν, τιὼ νόσον ὀϊ, ἐς αἶγας τρέψαι. κὴ ἡμεῖς δὲ, ὦ ἄνδρες Ελλῆνες, ἐπιμηώμεθα ἡμῶν αὐτῶν. δεῖ γὸ τοῖς φυλαττομένοις τὰ λοιμώδη, διαίτης λεπτῆς, κὴ κινήσεων σιωτόνων. ἰατρικῆς μὲν γὸ οὐχ ἡψάμεθα. σοφίᾳ ὀ καταληπτὰ ἅπαντα. εἰπὼν ταῦτα, τιὼ μὲν τ κρεῶν ἀγορὰν ἐπέσχε, κὴ τὰ ψαπωπικὰ τ σιτῶν ἐκέλευσε ψαυτήσασθαι. τραγήμασι ὀ, κὴ λαχάνοις ἀγρίοις δῆγε ⓜ στρατὸν, πειθομένους αὐτῶ, κὴ παῦ τὸ σὴ Παλαμήδους, θεῖόν τ ἡδυσμένους, κὴ χρησμῶδες. κὴ γὸ δὴ ὁ λοιμὸς, ὃν ψεύλεγεν, ἐνέσκηψε μὲν ἐς τὰς Ελλησποντικὰς πόλεις, ἀρξάμενος, φασὶν, σὴ τ Πόντε· προσέπεσε ὀ καὶ τῶ Ιλίῳ· τῶν ὀ Ελλήνων οὐδενὸς ἥψατο, καί τοι στρατοπεδευόντων σὺ* χῆ νοσούσῃ. πρὸς γὸ τῇ κ. ὁ τῇ ι. διαίτῃ, κὴ τὰς κινήσεις αὐτῶν, ὧδε ἐσοφίσατο. καθελκύσας ἑκατὸν ναῦς, σὺν ἐβίβασε τ στρατὸν κῇ μέρος, ἐρέσσοντάς τε, κὴ ἁμιλλωμένους ἀλλήλοις, ἢ ἀκρωτήριον ψεριβαλεῖν, ἢ σκοπέλου ἅψασθαι, ἢ ψεκατάραι τῶν πέλας ἐς λιμένα τινὰ, ἢ ἀκτήν. ἔπεισε ὀ κὴ τὸν Αγαμέμνονα προθεῖναι σοφίσι τ ταχυαυτεῖν ἆθλα. χαίροντες οὖν, ἐγυμάζοντο, κὴ ξωιέντες τὸ ὑγιαίνειν. καὶ γὸρ ἐδίδασκεν αὐτοὺς, ὅτι τῆς γῆς ψρεφομένης τὲ, κὴ οὕτως ἐχούσης, ἡδίων ἡ θάλαττα, καὶ ἀσφαλεστέρα ἀναπνεῖν. ἐπὶ τούτοις ὁ μὲν, σοφίας ἀρίστεια ἐστεφανοῦτο ὑπὸ τῶν Ελλήνων. ὁ δὲ Οδυσσεὺς, ἀτίμως τε ἠγεῖτο ψέρεσθαι, κὴ πανουργίας ὅ, τι εἶχεν, ἐπὶ τὸν Παλαμήδην ἔστρεφεν. ἐπὶ τούτοις ὁ Πρωτεσίλεως τοιαῦτα ἀπαγγέλλει. ⓜ Αχιλλέα στρατεύοντα ἐπὶ τὰς νήσους, καὶ τὰς

ἀκταίας πόλεις, αἰτῆσαι τὸν Ἀχαιοὺς ξυὼ Παλαμήδει στρατεῦσαι. ἐμάχοντο δὲ ὁ μὲν Παλαμήδης, γενναίως τε, καὶ σωφρόνως· ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς, οὐ καθεκτῶς. ὁ γὰρ θυμὸς ἐξαίρων αὐτὸν, ἐς ἀταξίαν ἦγε. ὅθεν ἔχαιρε τῷ Παλαμήδει συναδικοῦντι· καὶ ἀπάγοντι μὲν αὐτὸν ὑπὸ τοῦ φόβου, ὑποπτερυγίζων ὡς χρὴ μάχεσθαι. καὶ γὰρ δὴ καὶ ἐῴκει λεοντοκόμῳ, λέοντα γενναῖον στρατηγοῦντί τε, καὶ ἐγείροντι. οὐδὲ κλινόντων ταῦτα ἔστρεφεν, ἀλλὰ βάλλων, καὶ φυλαττόμενος βέλη, καὶ ἀσπίδα αἴρων, καὶ διώκων σῖφος. ἐξέπλεον μὲν δὴ χαίροντες ἀλλήλοις. εἵποντο δὲ αὐτοῖς Μυρμιδόνες τε, καὶ οἱ κατὰ Φυλακὴν Θεσσαλοί. πεζῶν δὲ μετὰ ταῦτα τὴν ἑαυτοῦ δύναμιν ὁ Πρωτεσίλεως ὑπ' Ἀχιλλεῖ φησι, καὶ Μυρμιδόνας ἅπαντας ὀνομασθῆναι πάντας Θεσσαλούς. αἱ μὲν οὖν πόλεις, ἡλίσκοντο, καὶ βυθόκλυστα τῆς Παλαμήδους τὰ ἔργα ἀπηγγέλλετο, ἀφ' ἑκατέρου διωρυχαὶ, καὶ ποταμοὶ ἐς τὰς πόλεις ἐπιστρεφόμενοι, καὶ σαυροὶ λιμένων, καὶ ἐπιτειχίσματα. νυκτομαχία τε ἡ περὶ Ἄβυδον, ὁπότε καὶ τρωθέντες, ὁ μὲν Ἀχιλλεὺς, ἀνεχώρησεν. ὁ Παλαμήδης δὲ, οὐκ ἀπεῖπεν, ἀλλὰ πρὶν μέσαι ἐξᾶναι νύκτα, εἷλε τὸ χώριον. ὁ δὲ Ὀδυσσεὺς, ἐν Τροίᾳ ξυνεπῆν λόγοις πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα, ψευδέσι μὲν, πιθανοῖς δὲ πρὸς τὸ εὐήθως ἀκούοντα ὡς ἐρῴη μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς τῆς τῶν Ἑλλήνων ἀρχῆς, μαστροπῷ δὲ τῷ Παλαμήδει χρῷτο. καὶ ἀφίξεσθαι μὲν ἔφη μικρὸν ὕστερον, σοὶ μὲν, βοῦς τε ἀπάγοντες, καὶ ἵππους, καὶ ἀνδράποδα. ἑαυτοῖς δὲ, χρήματα· οἷς ἂν ποιήσωσι δή που τοῦ δωρεᾶς τῆς

tates ducentem, à Græcis petiisse, vt secum Palamedes militaret. Pugnabant autem Palamedes quidem strenuè, ac modestè, Achilles verò haud continenter. ira enim ipsum efferens, extra ordinem ducebat: vnde Palamede gaudebat socio, & ab impetu quidem ipsum abducente, & quo pugnandum esset pacto admonente. Etenim leonum magistro, generosum leonem nunc placanti, nunc excitanti, similis videbatur: nec declinans hæc faciebat, sed emittens & euitans tela, clypeúmque admouens, atque aciem insequens. Enauigarunt igitur inuicem gaudentes. Myrmidones autem, atque ex Phylace Thessali ipsos sequebantur, suos autem ipsius milites Achilli additos ait Protesilaus, & ita vniuersos Thessalos Myrmidonas appellatos. Itaque ciuitates capiebantur, egregiáque Palamedis facinora nuntiabantur. Isthmorum effossiones, fluminaque in ciuitates conuersa ac deriuata, portuum septa ac propugnacula, nocturnáque in Abydum pugna: cum vtroque vulnere affecto Achilles quidem recessit: Palamedes verò haudquaquam defecit, sed ante mediam noctem oppidum cepit. Cæterùm Vlysses sermones apud Agamemnonem componebat, falsos quidem, sed qui facilè eum qui temerè audiret, ad credendum compellerent, quòd scilicet Achilles Græcorum imperium affectaret, lenonéque ad id Palamede vteretur: & reuertentur (inquit) paulò pòst, tibi quidem boues, equos, ac mancipia abducentes, sibi verò ipsis pecunias; quibus vtique Græcorum potentes sibi aduersus te ven-

dicabunt. Ab Achille autem abstinere oportet : ipsúmque haud ignorantes cauere, hunc verò Sophisten occidere. Excogitatus est autem mihi in ipsum dolus, per quem & Græcis odio erit, & ab ipsis interficietur. & percurrit, vt à se parata essent, quæ ad Phrygem, quæque ad aurum à Phryge relictum pertinent. cùm autem sapienter excogitata, Agamemnónque ad insidias compositus videretur, Age ô Rex (inquit) Achillem quidem circa ciuitates, in quibus nunc est, mihi custodias : Palamedem verò vt Ilium oppugnaturum, machinásque inuenturum, huc accersito. Nam si absque Achille venerit, non modò mihi, verùm etiam alij minus sapienti, captu per quàm facilis erit. Placuerunt hæc, & caduceatores in Lesbum nauigabant. nondum enim tota capta erat, sed quæ ad ipsam pertinent, sic habebant. Lyrnessus Æolica ciuitas habitabatur naturali munita situ, nec tamen sine mœnibus, quo Orphei lyram delatam ferunt, lapidibúsque sonitum quendam edidisse, & adhuc Lyrnessi maritima lapidum concentu resonant. Ibi decimum iam diem obsidentibus (nam difficile captu oppidum erat) caduceatores Agamemnonis mandata retulere. Videbatur autem esse regi obtemperandum, & huic quidem permanendum, Palamedi verò decedendum. Itaque vterque ab altero cum lachrymis abiere. Postea verò quàm ad castra nauigarunt, & quæ ab exercitu gesta essent, Palamedes enunciauit, cuncta Achilli adscribens: ô Rex (inquit) iubes me Pergama oppugnare Troiana :

A Ελλιώων ἐπὶ σέ. Ἀχιλλέως μὲν ἀπέχεσθαι χρή. καὶ γινώσκοντας αὐτὸν, φυλάττεσθαι. τὸν δὲ Σοφιστὴν ὃν ἀποκτεῖναι τάχιστον. εὕρηται δέ μοι κατ' αὐτὸν τέχνη, δι' ἧς μισηθήσεται τάχιστα ὑπὸ τῶν Ελλιώων, καὶ ἀπολεῖται ὑπ' αὐτῶν. καὶ διεξῆλθεν ὡς ἡτοίμασαι αὐτῷ τὰ περὶ τὸν Φρύγα, καὶ τὸ χρυσίον τὸ ληφθὲν ὑπὸ τῷ Φρυγί.
Σοφῶς ὃν τούτων ἐπινενοῆσθαι δοκούB των, καὶ ξυνεμέμυε τῇ ἐπιβουλῇ τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἄγε δή, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, τὸν μὲν* δὴ Ἀχιλλέα, φύλαττέ μοι περὶ * μὲν Α.
τὰς πόλεις, ἐν αἷς ὄντι νυῦν. τὸν Παλαμήδη δὲ, ὡς τειχομαχήσοντα τῷ Ἰλίῳ, καὶ μηχανὰς εὑρήσοντα, μεταπέμπου σύταῦθα. αὖθις γὰρ τοῦ Ἀχιλλέως ἥκοντος, καὶ ἐμοὶ μόνῳ ἔσται ἀλωτὸς, ἀλλὰ καὶ ἄλλῳ ἧπερ Σοφῷ. ἔδοξε ταῦτα. καὶ ἔπλευ Ὀδυσσεὺς καὶ κήρυκες ἐς Λέσβον. ἐαC λώκει δὲ οὔπω πᾶσα, ἀλλ' ὧδε τὰ περὶ αὐτὴν εἶχε. πόλις Αἰολὶς Λύρνησσος, ὠκεῖτο, τειχίστης τὴν φύσιν, καὶ οὐδὲ ἀτείχιστος. ἣν φασι τοῦ Ορφέως θρυσενεχθῆναι λύραν, καὶ δοῦναί τινα ἠχὴν τοῖς πέτραις, καὶ μεμοῦσθαι ἔτι καὶ νυῦν τὰ περὶ τὴν Λυρνησσὸν τὰ περὶ τὴν θάλατταν ὑπὸ τοῦ ὠδῆς τῶν πετρῶν. σύταῦτα προσπαθημένων δεκάτην ἡμέραν, χαλεπὸν γὰρ ἦν ἁλῶναι τὸ χωρίον, D ἀπήγγελλον μὲν Ὀδυσσεὺς καὶ κήρυκες τὰ παρὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος· ἐδόκει δὲ πείθεσθαι. καὶ ὃς μὲν, καταμύσας· ὁ δὲ Παλαμήδης δὲ, ἀπιὼν. καὶ ἀπῆλθον ἀλλήλων δακρύοις ἅμα. ἐπεὶ δὲ κατέπλευσαν ἐς τὸ στρατόπεδον, καὶ τὰ τῆς στρατιᾶς ἀπήγγελον, Ἀχιλλεῖ πάντα διαπιθεὶς, ὦ βασιλεῦ, ἔφη, κελεύεις με τειχομαχεῖν τῇ Τροίᾳ ;

ἐγὼ ὃ, μηχανήματα μὲν γυναῖα ἡ-
γοῦμαι τοῦ Αἰακίδας, καὶ τὸν Καπα-
νέως τε, καὶ Τυδέως, καὶ τοὺς Λοκροὺς,
Πάτροκλόν τε δή που, καὶ Αἴαντα. εἰ δὲ καὶ
ἀψύχων μηχανημάτων δεῖσθε, ἤδη ἡ-
γεῖσθε κεῖσθαι πάλαι Τροίαν τό γε ἐπ' ἐμοί·
ἀλλὰ ἔφθησαν αὐτὸν, αἱ Ὀδυσσέως μη-
χαναὶ, σοφῶς ξυντεθεῖσαι, καὶ χρυσοῦν
μὲν, ἥπερ ἔδοξε, σφᾶς δότης ὃ εἰ κα-
τεψεύσθη. σφαγεὶς ὃ τῷ χείρε, κα-
τελιθώθη, βαλλόντων αὐτὸν Πελοπον-
νησίων τε, καὶ Ἰθακησίων. ἡ ὃ ἄλλη Ελ-
λας, ἑώρα μὲν ταῦτα, ἀλλὰ ἐδόκουν
τα ἀδικεῖν, ἠγάπα. ὠμὸν δὲ καὶ ἐπ' αὐ-
τῷ κήρυγμα. μὴ τις θάπτοι τὸν Παλα-
μήδη, μηδὲ ὁσιοῦν τῇ γῇ, ἀποθνήσοι ὃ
ὁ αἰτιώμενος τοῦτο, καὶ θάψας. κηρύττοντος
δὲ ταῦτα τοῦ Ἀγαμέμνονος, Αἴας ὁ μέ-
γας ἐπιῤῥίψας ἑαυτὸν τῷ νεκρῷ, πολλὰ
μὲν δάκρυα περὶ αὐτῷ ἀφῆκεν. ὠθε-
θέμενος ὃ αὐτὸν, διεξέπεσε τοῦ ὁμίλου,
γυμνῷ τῷ ξίφει, καὶ ἑτοίμῳ. θάψας δ' ἂν
ὡς εἰκὸς ἦν τὸν εἰργόμενον, οὐ προσῆκε
τῷ κοινῷ τῶν Ελλήνων, οὐδὲ βουλῆς, ἢ
γνώμης ἅπτετο, οὐδὲ ἐξήει ἐπὶ τὰς
μάχας. Ἀχιλλέως τε ἀφικομένου μετὰ
τὴν Χερρόνησον ἅλωσιν, ἄμφω ἐπὶ
τῷ Παλαμήδει ἐμηνίσατον. ὁ μὲν Αἴας,
οὐ πολύ. ὡς γὰρ ἤσθετο τοὺς ξυμμά-
χους κακῶς πραττόντων, ἠλέησέ τε, καὶ
τὴν ὀργὴν μετέθηκεν. ὁ ὃ Ἀχιλλεύς,
ἐπεμήνιε τὴν μείωσιν. ᾠδεῖόν τε γὰρ τὴν
λύραν τὸν Παλαμήδη ἐποίησε, καὶ ἦ-
δεν αὐτὸν ὅσα τοῦ πρότερος τῶν ἡρώων·
ἐδεῖτό τε ὄναρ ἐφίσασθαι ᾧ, κατανδῶν
δὲ τὸ κρατῆρος, οὗ Ἑρμῆς ὑπὲρ ὀνείρων
πίνει. ἔοικέ τε ὁ ἥρως οὗτος, οὐκ Ἀχιλλεῖ

A ego autem Æacidas, Capaneíque, ac Tydei filios, & Locrenſes, Patroclum vtique, atque Aiacem præclara eſſe machinamenta exiſtimo. Quòd ſi inanimatis indigetis machinis, iam Troiam, quantum in me eſt, iacere arbitramini. Ceterùm Vlyſſis machinæ ſapiéter compoſitæ ipſum præuenere, & auro quidem inferior exiſtimatus eſt, proditionis verò falsò accuſatus, vinctis poſt terga manibus, lapidi-
B bus petitus interiit, vulnerantibus ipſum Peloponnenſibus atque Ithacenſibus. Nam ceteri Græci ne viderant quidem hæc, ſed exiſtimatum iniuriam facere, diligebant. Crudele fuit & quod in ipſum edictum eſt, ne ſcilicet Palamedem quiſpiam ſepeliret, humóque piè tegeret; ſupplicióque afficeretur capitali, ſi quis excepiſſet, ac ſepulturæ mandaſſet. Hæc autem Aga-
C memnone edicente, magnus Aiax, cùm in ſe mortuum iniecisſet, multas quidem lachrymas circa ipſum emiſit: tollens verò eum, denudato ac prompto enſe per multitudinem tranſiuit. Itaque cùm ipſum vt par erat, aduerſus edictum ſepeliuiſſet, haud amplius communes adibat Græcorum conuentus, nec conſilium ac ſententiam proferebat ſuam, nec ad pugnas exibat. & Achille poſt captam Cherrhoneſum reuerſo, ambo Palame-
D dis cauſa irati ſunt: Aiax quidem non diu; poſtquam enim ſocios oppreſſos ſenſit, miſeratus eſt, irámque depoſuit. Achilles verò iram protrahebat, lyræque cantum Palamedem fecerat, & ipſum, vt priores Heroes, cantu celebrabat: crateréq; vnde Mercurius pro ſomniis bibit, libans, vt ſibi per quietem adſisteret, rogabat. videtur & Heros hic non modo Achilli,

verùm & omnibus, quibus roboris ac ſapientiæ amor, ſeipſum æmulatione ac cantu dignum præbere. Proteſilaus quoq; (poſtquam in ipſius mentionem incidimus) cùm aliam Herois promptitudinẽ, tum vel maximè quam in morte præſetulit, laudibus proſequens affatim lachrymat. neque enim ſupplicauit Agamemnoni Palamedes, nec miſerabile quicquam dixit, nec lamentatus eſt, ſed hæc locutus: Miſereor tui, ô veritas, tu enim ante me periiſti. lapidibus caput obiectabat, vtpote non ignorans pœnam in ipſos futuram. *Phœnix.* Licétne Palamedem videre, ô Vinitor, vt Neſtorem, Diomedémque, ac Sthenelum vidi? an nihil de ipſius idea Proteſilaus interpretatur? *Vinitor.* Licet (ô hoſpes) & vide. Itaque magnitudine quidem maiori Aiaci ſimilem fuiſſe, pulchritudine verò cum Achille Antilochóque atque Euphorbo Troiano, ſecúmque certaſſe, inquit Proteſilaus. Etenim barbam quidem mollem ipſi erumpere, & cum cincinnorum promiſſione: comam verò ad cutem abraſam, ſupercilia libera, atque erecta, & ad naſum quadrangularem, benéque compactum occurrentia: oculorum autem mentem in prœliis quidem immutabilem, ac celerem videri: in quiete vero amicabilem, & affatu, in conſiliis, facilem. dicitur autem hominum maximis vſus oculis. Atqui nudum aiunt Palamedem, medium ſe inter grauem ac leuem Athletam agere, multúmque circa faciem habere ſqualorẽ, aureis Euphorbi cincinnis ſuauiorem: ſqualorem autem contrahebat, cùm quòd vbicunque contingeret, dormiret, tum quòd

A μόνον, ἀλλὰ καὶ πᾶσιν, οἷς ῥώμης τε, καὶ
σοφίας ἔρως, ὧδέ ἐχὰν ἑαυτὸν ζήλου τε,
καὶ ᾠδῆς ἄξιον. ὅ, τε Πρωτεσίλεως, ἐ-
πεισδὰν ἐς μνήμιον αὐτοῦ ἀφικόμθα,
ἀσακὶ δακρύᾳ, πλεῖστον ἄλλην ἀνδρίαν
ἐπαινῶν τῷ ἥρωι, καὶ πλεῖστα σὺν τῷ θανάτῳ.
οὐ γὰρ δὴ ἱκέτευσαν Ἀγαμέμνονα ὁ Πα-
λαμήδης, οὐδὲ οἰκτρόν τι εἰπεῖν, οὐδὲ ὀ-
δύρασθαι, ἀλλ' εἰπὼν, ἐλεῶ σε ἀλήθια,
B σὺ γὰρ ἐμοὶ πρόσθα πόλωλας. ἐπέβαλλε
πλεῖστα κεφαλλὶ τοῖς λίθοις, οἷ ξυνιεὶς
ὅτι ἡ δίκη πρὸς αὐτοῦ ἔσαι. Φο. ἔστι καὶ
τὸν Παλαμήδη ἰδεῖν, Αμπελουργέ, καθάπερ τὸν Νέστορα εἶδον, καὶ τὸν Διομήδη,
καὶ τὸν Σθένελον; ἢ οὐδὲν πρὸς τῆς ἰδέας
αὐτοῦ ὁ Πρωτεσίλεως ἑρμηνεύει; Αμ.
ὑπόσχα, ξένε, καὶ ὅρα. μέγεθος μὲν τοί-
νυν αὐτὸν κατὰ Αἴαντα μείζω
γενέσθαι, κάλλος δ', Ἀχιλλεῖ τε ἀμιλλᾶ-
σθαι, καὶ Ἀνπλόχῳ, καὶ αὖπαλ φασιν ὁ Πρω-
C τεσίλεως, καὶ Εὐφόρβῳ τῷ Τρωΐ. γένεια
μὲν γὰρ ἀπαλὰ ἐκφύεσθαι, σὺν
ἐπαγγελίᾳ βοστρύχων τὴν κόμην τε, σὺν
χρῷ εἶναι. τὰς δ' ὀφρῦς, ἐλευθέρας τε, καὶ
ὀρθὰς, καὶ ξυμβαλλούσας πρὸς τὴν
ῥῖνα, τετράγωνόν τε οὖσαν, καὶ εὖ βεβη-
κυῖαν. τὸν δὲ τῶν ὀφθαλμῶν νοῦν, σὺν
μὲν ταῖς μάχαις, ἀρεσπόν τε φαίνεσθαι,
καὶ ταχύν. σὺν δὲ τῇ ἡσυχίᾳ, φιλέταιρόν
D τε, καὶ εὐπρόσηγορον τὰς βολάς. λέ-
γεται δὲ καὶ μελίσσοις αὐθρόων ὀφ-
θαλμοῖς χρήσασθαι. καὶ μὲν καὶ γυμνὸν
φασι τὸν Παλαμήδη μέσα φέρεσθαι
βαρέως ἀθλητὴν, καὶ κούφως, καὶ αὐχ-
μὸν μὲν περὶ τῷ προσώπῳ ἔχειν πολλὸν,
ἡδέως δὲ Εὐφόρβου πλοκάμων τῶν
χρυσῶν. αὐχμοῦ δὲ ἐπεμελήθη ὑπὸ τε καθεύδειν τε ὡς ἔτυχεν, αὐλίζεσθαι τὲ

πολλάκις ἐν τῇ ἀκροωνυχίᾳ τῆς Ἴδης, ἐν σχολῇ τῶ πολεμικῶν. τὴν γὰρ καταλη-
ψιν τῶν μετεώρων, ἐντεῦθεν ἀπὸ τῶν ὑψηλοτάτων οἱ σοφοὶ ποιοῦνται. ἦγε
δὲ εἰς Ἴλιον οὔτε ναῦν, οὔτε ἄνδρα, ἀλλ' ἐν πορθμείῳ ξὺν Οἴακι τῷ ἀδελφῷ
ἔπλευσε, πολλῶν φασι βραχιόνων ἀντάξιον ἑαυτὸν ἡγούμενος. οὐδὲ ἀκόλου-
θος ἦν αὐτῷ, οὐδὲ θεράπων, οὐδὲ Τέκ-
μησά τις, ἢ Ἶφις, λούσαιτο, ἢ στορνῦσαι
τὸ λέχος, ἀλλ' αὐτουργὸς βίος, καὶ ἔξω
τοῦ κατεσκευάσθαι. εἰπόντος γάρ ποτε πρὸς
αὐτὸν Ἀχιλλέως, ὦ Παλάμηδες, ἀγερωχότερος φαίνῃ τοῖς πολλοῖς, ὅτι μὴ
κέκτησαι τὰ θεραπεύοντα. τί οὖν, ἦν-
τα, ἔφη, ὦ Ἀχιλλεῦ, τὼ χεῖρε ἄμφω
προτείνας. διδόντων δὲ αὐτῷ τῶν Α-
χαιῶν ἐκ δασμοῦ χρήματα, καὶ κελευόν-
των αὐτὸν πλουτεῖν, οὐ λαμβάνω, ἔφη·
καίτοι ὑμᾶς κελεύω πένεσθαι, καὶ οὐ
πείθεσθε. ἐρομένου δέ ποτε αὐτὸν Ὀδυσ-
σέως ἐξ ἀστρονομίας ἥκοντα, τί πλέον
ἡμῶν ὁρᾷς ἐν τῷ οὐρανῷ, τοῦτο καὶ
εἶπεν. ἀμείνων δ' ἂν ἐμοῦ τοῦτο Ἀχαιοὺς
ἐδίδαξας ὅπως ποτὲ τῶν ζόφων φα-
νοὶ οἱ κακοί· οὐ γὰρ ἂν προσήκαντο τὸν
Ὀδυσσέα, ἐπανθλοῦντα αὐτῶν ψευδεῖς
οὕτω, καὶ πανούργους τέχνας. τὸ δὲ λεχθὲν
μῦθον πῦρ ἐκ τοῦ ναυπλίου φασὶ κοίλῃ
βύνοιαν ἐπὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ἐρεθίσαι,
ἀληθές τε φησιν εἶναι, καὶ ὑπὲρ Παλαμή-
δους ἐκ τοῦ μοιρῶν πεπρᾶχθαι, καὶ Γο-
σσδῶνος, ἴσως, ξένε, μηδὲ βουλομένης
τῆς Γαλαμήδους ταῦτα ψυχῆς. σο-
φὸς γὰρ ὤν, συνεγίνωσκέ που αὐτοῖς
τῆς ἀπάτης. ἔθαψε δὲ αὐτὸν Ἀχιλλεύς
τε, καὶ Αἴας, εἰς πλησίον τῆς Τροίας τῶν Αἰολέων ἤπειρον· ὑφ' ὧν καὶ ἱερὸν

A in ſummo Idæ cacumine ſæpenumero pernoctaret, cùm præſertim à rebus bellicis vacaret. Cœleſtium enim ac meteororum perceptionem inde ex altiſſimis ſapientes ſibi comparant. Duxit autem ad Troiam neque nauem, neque virum, ſed cymba vna cum Oeace fratre traiecit, pro multis (vt aiunt) brachiis ſeipſum exiſtimãs: nec pediſſequus ipſi erat, nec ſeruus, nec Tecmeſſa aliB qua, aut Iphis quæ lauaret, ac lectum ſterneret, ſed ipſe ſibiipſi miniſtrans viuebat nullo apparatu. Itaque cùm ipſi quandoque Achilles dixiſſet, Rudior nonnullis videris, ô Palamedes, quod tibi miniſtraturum non comparaueris. quid igitur hæc, ô Achilles (inquit) vtramque manum protendens. Achiuis autem pecunias ipſi ex partitione præbentibus, ac diteſcere iubentibus. Non accipio, inquit: ego enim paupertatem C colere iubeo, & non obſequimini. Percunctante autem olim ipſum Vlyſſe, ex aſtronomia redeuntem, quid nobis plus in cœlo vides? malos reſpondit. Præſtantior vtique fuiſſet, ſi quónam pacto dignoſci poſſent mali, Græcos edocuiſſet: neque enim Vlyſſem adeo mendaces ac flagitioſas in ipſum artes exhaurientem admiſiſſent. quod autem dictum eſt, ignem ſcilicet à Nauplio circa cauam Eubœam in Græcos D fuiſſe ſublatum, & verum eſſe ait, & pro Palamede à Parcis, ac Neptuno factum. Palamedis manibus fortaſſis (ô hoſpes) ne hæc quidem volentibus. Sapiens etenim exiſtens, ipſis quod decepti fuiſſent, ignoſcebat. Ipſum autem Achilles, atque Aiax, in finitima Troiæ Æolenſium continente ſepulturæ mandarunt, à quibus & ſacellum

admo-

admodum vetuſtum ipſi exædificatum eſt, & Palamedis ſtatua generoſa pulchríſque armis prædita erecta eſt: & qui litorales incolunt ciuitates, conuenientes ei ſacra faciunt. Perſcrutari autem oportet ſacellum circa Methymnam, ac Lepetymnum: hic autem mons altus ſupra Leſbum apparet.

A αὐτῷ τι ἐξῳκοδόμητο, μέλαθρον χαλκοῦν, καὶ ἄγαλμα Παλαμήδους ἵδρυται, θυναϊόν τε, καὶ δύοπλον· καὶ θύουσιν αὐτῷ ξυνιόντες ⓐ τὰς ἀκταίας οἰκοῦντες πόλεις. μαστὸν δ' ἐστὶ τὸ χεῖρον ἱερὸν, καὶ Μήθυμναν τε, καὶ Λεπέτυμνον. ὄρος δ' ἐστὶ τοῦτο ὑψηλὸν ὑπὲρ φαίνεται τῆς Λέσβου.

VLYSSES.

Quæ verò ad Vlyſſem pertinent, ita enarrat. Fuiſſe quidem ipſum facundiſſimum, atque acrem, diſſimulatorem verò, atque inuidum, malignitatémque laudantem, triſtémque ſemper, ac cogitabundo ſimilem, & qui in rebus bellicis videretur potius quàm eſſet fortis. Ignoraſſe tamen quonam pacto armarentur acies, naumachiæque, ac murorum oppugnationes fierent, cuſpidéſque atque arcus traherentur. Ipſius autem facinora multa quidem fuiſſe ait, nulla tamen admiratione digna, præter vnum, quod ad cauum pertinet equum, cuius faber quidem fuit Epeus, Vlyſſes verò inuentor, & in ipſis inſidiis ceterorũ ardentiſſimus extitiſſe perhibetur. Ilium autem iam puberem tranſgreſſus ætatem venit, in Ithacam verò ſenio iam confectus rediit. Longiore enim ob id bellum vſus eſt errore, quod ſibi in Iſmaro Thraciæ ciuitate maritima prætercurrẽti aduerſus Ciconas geſtum eſt. Nam quæ ad Polyphemum, & Antiphatem, Scyllámque atque inferos pertinent, & quæcunque Sirenes in inſula canebant, ne audire quidem concedit Proteſilaus, ſed óblitis cera auribus ea renuere: non quin voluptatis referta ſint, & ad oblectandum animum ſatisfaciant, verùm minimè verifimilia, ac ficta.

ΟΔΥΣΣΕΥΣ.

B Τὰ δ' Ὀδυσέως ἔπωσι φράζειν. γενέσθαι μὲν αὐτὸν ῥητορικώτατον, καὶ δόλιον. εἴρωνα δὲ, καὶ ἐραστὴν φθόνου, καὶ τὸ κακόηθες ἐπαινοῦντα· κατηφῆ τε ἀεὶ, καὶ οἷον ἐπεσκεμμένον· τὰ πολέμια δοκοῦντα μᾶλλον γυναῖ ⓦ, ἢ ὄντα. οὐ μὲν ἐπιστήμονα ὁπλίσεως, ἢ τε τάξαι ναυμαχίας τε, καὶ τειχομαχίας, καὶ αἰχμῆς, καὶ τόξων ἕλξεως. τὰ δ' ἔργα αὐτοῦ, εἰ μὲν πολλὰ, οὐ μὲν θαυμάσαι ἄξια, πλὴν ἑνός, τοῦ ἐς ⓦ ἵππω ⓦ τὸν κοῖλον. οὗ τέκτων μὲν Ἐπειὸς ξυὼ Ἀθηνᾷ ἐγένετο, Ὀδυσεὺς δὲ εὑρετὴς, καὶ ἐν αὐτῷ δὲ λέγεται τῷ λόχῳ, θαρσαλεώτατος ὀφθῆναι τοῦ πλησφόρου. ἐς Ἴλιον μὲν οὖν ἀφικόμενος ἦλθεν ἐς δὲ Ἰθάκην, γεγηραϊκώς. μακροτέρᾳ γὰρ ἐχρήσατο τῇ ἄλῃ, διὰ ⓦ πόλεμον· ὃς ἐπὶ Κίκονας αὐτῷ διεπολεμήθη, καταπεφευγέναι τὰ ἐπὶ θαλάττῃ τοῦ Ἰσμάρου. τὰ γὰρ Πολυφήμου, καὶ Ἀντιφάτου, καὶ Σκύλλης, καὶ τὰ ἐν ᾅδου, καὶ ὁπόσα αἱ σειρῆνες ἐν τῇ νήσῳ ᾖδον, οὐδὲ ἀκούειν ξυγχωρεῖ ὁ Πρωτεσίλεως, ἀλλ' ἐπαλείφειν ἡμᾶς κηρὸν τοῖς ὠσὶ, καὶ παραπλεῖσθαι αὐτὰ, οὐχ ὡς οὐ πλέα ἡδονῆς, καὶ ψυχαγωγήσαι ἱκανὰ, ἀλλ' ὡς ἀπίθανά τε, καὶ παρδυρημένα·

κὴ τὴν νῆσον ὴν τ' Ωγυγίαν, & τὴν Αἰ- A Ogygiam præterea insulam Ææámique, & quòd ipsius amore captæ fuerint deæ, præternauigare iubet, nec fabulis appelli. Ipsum enim Vlyssem ex amabili ætate iam excessisse ait, & subsimum fuisse, nec magnum, oculísque errabundis ob cogitationes ac suspiciones. Meditantem enim semper referebat. hoc autem ad amorem conciliandũ minimè valere. Qualis quidem qualem & quòd se sapientiorem ac fortiorem Palamedem interfecerit Vlysses, satis his docet Protesilaus. vnde luctum apud Euripidem existentem laude prosequitur, quum Euripides in Palamedis cantibus, Interfeciſtis (ait) interfeciſtis in omnibus sapientem, ô Danai, musarum philomelam, nihil triste afferentem. & quæ deinceps. & quòd acris atque impudentis viri oratione persuasi hæc fecissent.

αίαν, κὴ ὡς ἤεφρν αὐτ' αἱ θεαὶ, παραπλεῖν κελεύϛ, & μὴ πεθορμίζεσθαι τοῖς μύθοις· ἔξωρόν τε γὰρ τ' ἐφηβικῶν ἤδη τ' Ὀδυσέα, κὴ ὑπόσιμον, & ϐ μέγαν, καὶ πεπλανημένον τοῦ ὀφθαλμοῦ, διὰ τὰς ὑπονοίας τε, κὴ ὑποψίας. ἐνθυμουμένῳ γὰρ ἀεὶ ἐώκει. τοῦτο δ' ἄχαρι ἐς τὰ ἐρωτικά. οἷος μὲν δὴ οἶ καὶ ὡς σοφώτερόν τε, κὴ ἀνδρικώτερον ἑαυτ' Παλαμήδη ὁ Ὀδυσεὺς ἀπέκτεινεν, ἱκανῶς σὺ τούτων διδάσκει ὁ Πρωτεσίλεως. ὅθεν & τὸν θρῆνον τ' περὶ Εὐριπίδη ἐπαινεῖ, ὁπότε Εὐριπίδης σὺ Παλαμήδους μέλεσιν, ἐκάνε τε φησιν, ἐκάνετε τ' πάνσοφον, ὦ Δαναοὶ, τὰν οὐδὲν ἀλλοιώσας ἀνδρὸς μοῦσαν, & τὰ ἔφεξῆς. & ὅτι πεισθέντες ἀνθρώπῳ δεινῷ, & ἀναιδεῖ λόγῳ, ταῦτα δράσειαν.

Ogygiam præterea insulam Ææámique, & quòd ipsius amore captæ fuerint deæ, præternauigare iubet, nec fabulis appelli. Ipsum enim Vlyssem ex amabili ætate iam excessisse ait, & subsimum fuisse, nec magnum, oculísque errabundis ob cogitationes ac suspiciones. Meditantem enim semper referebat. hoc autem ad amorem conciliandũ minimè valere. Qualis quidem qualem & quòd se sapientiorem ac fortiorem Palamedem interfecerit Vlysses, satis his docet Protesilaus. vnde luctum apud Euripidem existentem laude prosequitur, quum Euripides in Palamedis cantibus, Interfeciſtis (ait) interfeciſtis in omnibus sapientem, ô Danai, musarum philomelam, nihil triste afferentem. & quæ deinceps. & quòd acris atque impudentis viri oratione persuasi hæc fecissent.

ΑΙΑΣ Ο ΤΕΛΑΜΩΝΙΟΣ. C *AIAX TELAMONIVS.*

Αἴαντα δ' τ' Τελαμῶνος, ἐκάλουν οἱ Ἀχαιοὶ μέγαν, κὴ ἀπὸ τοῦ μεγέθους, οὐχὶ ἐπειδὴ μείων ὁ ἕτερος, ἀλλ' ἀφ' ὧν ἔπραξε. καὶ ἐποιοῦντο αὐτῷ ξύμβολον τ' πολέμου ἀγαθὸν σὺ παρ' ἔργου, τῷ γὰρ Λαομέδοντα, τῷ Ἡρακλῆ ἀπατήσαντα, μετὰ τοῦτο Ἡρακλεῖ ὁ Τελαμών· & σὺν αὐτῷ, τὸ Ἴλιον εἷλεν. ἔχαιρον μὲν οὖν αὐτῷ & ἀόπλῳ. πελώριος γάρ τις ἦν, κὴ ὑπὲρ τὴν σφαναὶ πᾶσαν, & φρόνημα αἴρων ὑψηλόν τ', κὴ σώφρον. ὡπλισμένον δ' ἐξεκρέμαντο, μετέωρόν τε βαίνοντος ὑπὸ τοῦ τεῦχος, καὶ τὴν ἀσπίδα οὐ μεταχειριζομένου, τοσαύτην οὖσαν, βλέποντός τ' χαροπῆς τοῖς ὀφθαλμοῖς ὑπὸ τὴν κόρυν, οἷς ἐν λέοντες σὺν ἀναβολῇ τοῦ ὁρμῆσαι. τὰς μάχας δ',

Aiacem autem Telamonis filium Achiui magnum appellabant, non à corporis proceritate, nec quòd alter minor esset, sed à rebus gestis. & à paterno opere bonum belli symbolum ipsum faciebant. Laomedontem enim Telamon vnà cum Hercule, quòd ipsum Herculem decepisset, vltus est, cúmque ipso Iliũ cepit. Eo igitur etiam inermi gaudebant; ingens enim erat, totúmque supereminebat exercitum, modestum, ac frenatum præseferens fastum: ab armato vero pendebant elatè in Troianos proficiscéte, clypeúmque tantum existentem, optimè pertractãte, iucundísq. sub galea oculis spectante, vt leones in ruendi dilatione ac mora: pugnas autem

aduersus optimos conferebat. Lycios quidem, Mysósque, ac Pœones numeri tantùm causa, ad Troiam veniſſe dictitabat. Horum vero duces, dignos cum quibus pugnaretur, exiſtimabat, huiuſmodíque alios vtpote occidenti quidem nomen, vulnerato vero vulnus haud inglorium præberēt. hoſte interempto, ab armis abſtinebat. viri etenim eſſe aiebat interficere, ſpoliare vero ad latrones potius pertinere. Nullus autem audiente Aiace immodeſtum quicquam, ac contumelioſum loquebatur, ne ſi inter aliquos quidem ortum eſſet diſſidium. Ceterùm non vulgus modo, verùm & probatiſſimus quiſque & ipſi aſſurgebant, & via cedebant. ſibi autem cum Achille amicitia intercedebat, & mutuo ſibi inuidere nec volebant, nec natura poterant. Omnes præterea circa Achillem ſolicitudines, licet non modicæ rei cauſa excitatas leniebat, partim quidem vt ſimul cum aliis dolens, partim vero increpans. Vnà autem ſedentibus, aut incedentibus, omnes in ipſos conuertebantur Græci, viros aſpicientes, quales poſt Herculem nondum fuerant. Aiacem quidem Herculis fuiſſe alumnum ferebant, infantémq; exiſtentem Herois leonina pelle fuiſſe inuolutum, cùm Ioui ipſum attollens, vt qua parte Leonis pelle tegeretur, inexpugnabilis eſſet, peteret. Aquila quoque ad ſupplicantem acceſſit. puero quidem nomen, precibus vero nutum à Ioue adferens. videbatur autem ei, etiam qui temerè ipſum aſpexiſſet, non ſine Deorum numine genitus, cùm ob formæ pulchritudinem, tum vel maximè ob corporis robur. Vnde Proteſilaus, belli ipſum ſimulachrum appellat: me autem quandoq. dicente,

A πρὸς τοὺς ἀρίστους ἐποιεῖτο. Λυκίους μὲν γὰρ, καὶ Μυσοὺς, καὶ Παίονας, ἀριθμοῦ φάσκων ἕνεκα ἐς Τροίαν ἥκειν. τοὺς δὲ τούτων ἡγεμόνας, ἀξιομάχους τε ἡγούμενος, καὶ οἵοις ἀποκλείνοντι μὲν, ὄνομα δοιῶν· προσθέντι δὲ, καὶ ἄδοξον ἕλκος. πολεμίου τε ἑλὼν, ἀπείχετο τῶν ὅπλων. τὸ μὲν γὰρ ἀποκλείνειν, ἀνδρὸς εἶναι· τὸ δὲ σκυλεύειν,

B λωποδύτου μᾶλλον. ἀκόλαστον δὲ οὐδὲν, οὐδὲ ὑβριστικὸν ἐφθέγξατο ἂν οὐδεὶς τοῦ Αἴαντος, οὐδὲ ὁπόσοις ἦν διαφορά πρὸς ἀλλήλους· ἀλλὰ καὶ θᾶκον ὑπανίσαντος αὐτῷ, καὶ ὁδὸν ὑπεξίσαντος, οὐχ οἱ πολλοὶ μόνον, ἀλλὰ καὶ οἱ τῆς εὐδοκίμου μοίρας. πρὸς δὲ Ἀχιλλέα, φιλία μὲν αὐτῷ, καὶ βασκαίνειν ἀλλήλοις οὔτε ἐβούλοντο οὔτε ἐπεφύκεσαν. τὰς δὲ λύπας, ὁπόσαι περὶ τὸν Ἀχιλλέα, εἰ καὶ μὴ μικρῶν ἕνεκα ἐγίγνοντο, πάσας ἐπῄδυνε. ταῖς μὲν, ὡς ἂν

C ξυναλγῶν τις· ταῖσδ' οἷς ἐπιπλήττων. καθημένων δὲ ὁμοῦ, καὶ βαδιζόντων, ἐπεστρέφετο ἡ Ἑλλὰς, ἐς ἄνδρε' ὁρῶσα, οἵων μηδ' Ἡρακλέα ἔτι ἐχρῆν εἶναι. τὸν μέν γε Αἴαντα, καὶ ἔμφυτον τοῦ Ἡρακλέους εἶναι ἔφασαν. καὶ βρέφος ὄντα, σὺν λεοντῇ τῇ ἥρως. ὅτε ἀναφὼν αὐτὸν τῷ Διΐ, ἀνάλωτον ἤτει χρῆναι

D καὶ τοῦ δορᾶν τοῦ λέοντος· ἀετὸς τε οὖσα μηρῷ ἀφίκετο, φέρων σὺν Διὸς τῷ μὲν παιδὶ, ὄνομα, ταῖς δὲ βολαῖς, νίκημα. δῆλός τε ἦν καὶ ἁπλῶς εἰς αὐτὸν βλέψαντι, μὴ ἀθεεὶ φῦναι, διά τε τὴν ὥραν, διά τε τὴν ῥώμην τοῦ εἴδους. ὅθεν ὁ Πρωτεσίλεως, ἄγαλμα πολέμου καλεῖ αὐτόν. ἐμοῦ δέ ποτε εἰπόντος

ἐμὲ μὲν καταπαλαίσθη ἀεὶ ὑπὸ τοῦ Ὀ-
δυσσέως ὁ μέγας οὗτος, καὶ θεῖος, εἰ κύ-
κλωπες, ἔφη, γένοντο, καὶ ἀληθὴς ἦν ὁ
περὶ αὐτῶν μῦθος, μᾶλλον αὐτῷ Πο-
λυφήμῳ διεπάλαισεν Ὀδυσσεύς, ἢ τῷ
Αἴαντι. ἤκουσα δὲ Πρωτεσίλεω κἀκεί-
νου, ξένε, περὶ τοῦ ἥρω τούτου, ὡς ἄρ' ἐκό-
μα ποταμῷ Ἰλιακῷ τῷ Ἀθηναίοις, καὶ
ἠγάπων αὐτὸν οἱ ἐν Τροίᾳ Ἀθηναῖοι,
καὶ ἠγεμόνα ἡγοῦντο. ἐκ δ', ὅπερ εἶπον, ἐπραλ-
τον. ἠττίκιζε δέ, ἅτε οἶμαι Σαλαμῖνα
οἰκῶν, καὶ Ἀθηναῖοι δῆμον πεποίηνθ'·
παῖδά τε αὐτῷ γιγόμενον, ὃν Εὐρυσά-
κην οἱ Ἀχαιοὶ ἐκάλουν, πλόκαμόν τε ἄλλον
ἔτρεφε τροφῶν, καὶ Ἀθηναῖοι ἐπῃνέ-
σαν. καὶ ὅτ' Ἀθήναζε οἱ παῖδες ἐν μιᾷ
ἀνθεστηριῶνι στεφανοῦνται τῶν ἀνθέων τρί-
τῳ ἀπὸ γενεᾶς ἔτει, κρατῆρας τε τοὺς
ἐκεῖθεν ἐστήσατο, καὶ ἔθυσεν ὅσα Ἀθηναί-
οις ἐν νόμῳ. μεμνῆσθαι δ' ἂν καὶ αὐτὸς ἔφα-
σκε τούτων ἐν τοῖς Διονυσίων κατὰ Θησέα.
ὁ δὲ θανάτου λόγος, ὃν ὑφ' αὑτοῦ ἀποσφαγεὶς ἀπέθανεν, ἀληθὴς μέν, ἐλεεινὸς δ' ἂν Ὀδυσσεῖ τάχα, τά τε ἐν ᾅδου, μὴ ὤφλον νικᾶν τοιῷδε ἐπ' ἀέθλῳ. καὶ γὰρ, ποινὴν γὰρ κεφαλῆς ἕνεκ' αὐτῶν γαῖα κατέχει, σκιεῖ μέν, οὐ φησὶν εἰρῆσθαι τῷ Ὀδυσσεῖ, μὴ γὰρ καταβῆναι αὐτὸν ζῶντα, παντὸς δ' εἰρῆσθαί που. πιθανὸν γὰρ τοῦ παθεῖν τι καὶ τὸν Ὀδυσσέα, καὶ ἀπεύξασθαι τὴν ἑαυτοῦ νίκην ἐλέῳ τοιῷδε ἀνδρὸς, ἐπ' αὐτῇ ἀποθανόντος. ἐπαινῶν δὲ ὁ Πρωτεσίλεως τὸν Ὁμήρου ταῦτα, πολὺ μᾶλλον ἐπαινεῖ τὸ ἐπὶ αὐτῶν ἔπος, ἐν ᾧ φησι, παῖδες δὲ Τρώων δίκασαν. καὶ γὰρ τῶν Ἀχαιῶν ἀφεῖλε τιμὴν ἄδικον κρίσιν, καὶ δικάσας ἐκάθισεν, οἷς εἰκὸς ἦν

A atqui magnus hic ac diuinus ab Vlysse semper in palæstra prostratus est. si Cyclopes (inquit) extitissent, veráque de ipsis fabula, cum Polyphemo potius quàm cum Aiace luctatus esset Vlysses. Audiui à Protesilao & illa (ô hospes) de Heroe, quòd scilicet Iliisso Attico flumini comam nutriret, & ab Athenien-
sibus in Troia existentibus amaretur, ducémque sibi existimarent, & quicquid imperaret, exequerentur.
B Atticissabat autem, vtpote Salamina (vt puto) habitans, quam Athenienses sibi populum fecerunt: filium quoque sibi genitum, quem Eurisacem Achiui appellabant, & alio ab Athenien-
sibus laudato alebat alimento: & cùm Athenis pueri tertio à natiuitate anno, Maio mense floribus coronentur, crateras illinc accersitos statuit, & Athenien-
sium ritu sacrificauit. Me-
C miniſſe autem horum Dionysiorum & ipsum dicebat, vt & Theseum. Sermo autem quo manum sibi conscisse, dictus est, verus fuit: & ipsi fortasse etiam Vlyssi miserabilis, vt apud inferos his verbis indicat:

— vicisse hæc ob præmia nollem. &,
Terra tegit caput hoc armorum lite peracta.

illic quidem haudquaquam ab Vlysse dicta ait: neque enim ad inferos viuum descendisse, omnino verò alicubi dicta. Verisimile est enim aliquid Vlyssem alicubi passum, suam ipsius
D victoriam huiusmodi viri ipsius victoriæ causa perempti, miseratione deprecatum. Hæc autem ab Homero scripta laudibus prosequens Protesilaus, multò id magis carmen laudat, quo ait, *— à natis Troum sententia dicta est.* Abstulit enim Achiuis iniquum iudicium, iudicésque constituit, quos par erat,

Aiacem condemnare. Cognatum est enim timori odium. Furore autem correptum, longè magis ac consueuerant, ipsum Troiani formidarunt, ne murum aggressus ipsum diruueret. Neptunóque atque Apollini supplicabant, vt Pergama à se constructa tuerentur, & Aiacem, si propugnacula attigisset, arcerent. At Græci ipsum diligere haudquaquam desinebant. Sed Aiacis insaniam lugebant, oraculáque precabantur, vt quonam pacto mutaretur, sibíque ipsi restitueretur, prædicerent. Postea verò quàm & defunctum, & gladio inhærentem viderunt, vsque adeò vniuersi eiularunt, vt Ilij quoque exaudirentur. Athenienses autem ipsius corpus proposuerunt, & Mnestheus qua Athenis in bello defunctos prosequi mos est, funebrem in eius laudem habuit orationem. Egregium Vlyssis opus hîc nouit Protesilaus. Proposito enim Aiaci, Achillis arma adferens, ac lachrymans: Sepeliaris (inquit) in his, quæ tantopere adamasti, victoriámque quæ ipsorum causa fuit, habeas, nihil ad iram concitatus. Achiuis autem Vlyssem laudantibus, laudabat quidem & Teucer, arma verò renuebat: neque enim pium esse, vt quæ mortis causa fuissent, cum ipso sepelirentur. Sepeliuerunt autem ipsum humi corpus deponentes, Calchante interpretante impium esse, vt ij igni sepeliantur, qui sibi manum conscíuere.

A καταψηφίσαντο τὸν Αἴαντος· ξυμπενθοῦσι γὰρ φόβῳ μῖσος. μαινόμενον αὐτὸν, ἡμῖν Τρῶες, ἔδεισαν πλεῖον, ἢ εἰώθεσαν, μὴ προσβαλὼν τῷ τείχει, ῥήξῃ αὐτό. ἐπηύχοντο Ποσειδῶνί τε, καὶ Ἀπόλλωνι, ὑπὲρ εἰς τὸ τεῖχος ἐλθόντα σφῶν, προβεβλῆσθαι τῶν Περγάμων τὰ ἄστεος, καὶ σχεῖν τὰ Αἴαντα, εἰ τῷ ἐπάλξεων ἄπτοιτο. οἱ δὲ Ἕλληνες, καὶ ἐπαινοῦντο ἀγαπῶντες

B αὐτὸν, ἀλλὰ πένθος τε τοῦτο τοῖς Αἴαντος μανίαν ἐποιοῦντο, καὶ τὰ μανεῖα ἱκέτευον λῆσαι, πῶς ἂν μεταβάλλοιτο, καὶ ἐς νοῦν ἔλθοι. ἐπεὶ δὲ ἀποθανόντα εἶδον, καὶ πρὸς τῷ ξίφει κείμενον, ὤμωξαν μὲν οὕτως ἀθρόον, ὡς οὐ πώποτε γραὸς μηδὲ τῷ Ιλίῳ. προθέντες δὲ Ἀθηναῖοι τὸ σῶμα, καὶ Μνεσθεὺς ἐπ' αὐτῷ λόγον ἠνέγκατο, ὃν νομίζουσιν Ἀθηναῖοι πρῶτοι τοὺς ἐπὶ τῷ πολέμων τελευτῶντας. ἔργον σύνταυτα τοῦ Ὀδυσσέως εὐδόκιμον

C ὁ Πρωτεσίλεως οἶδε. προσκείμενος δὲ τῷ Αἴαντι, τὰ ὅπλα ἐπενεγκὼν τοῦ Ἀχιλλέως, καὶ δακρύσας, θάπτε τοι, ἔφη, σὺ οἷς ἠγάπησας, καὶ τοῦ νίκλου τοῦ ἐπ' αὐτοῖς ἔχε, μηδὲν ἐς μείωσιν βαλλόμενος. ἐπαινούντων δὲ τῶν Ἀχαιῶν τὸν Ὀδυσσέα, ἐπῆρε μόνος ὁ Τεῦκρος, τὰ δὲ ὅπλα προῆτο. μὴ γὰρ ὅσια εἶναι σύνταφια, τὰ δὲ θανάτου αἴτια. ἔθαψαν δὲ αὐτοῦ καταθέμενοι ἐς τὴν γῆν τὸ σῶμα, ἔξω γοῦν ὁ Κάλχαντος, ὡς ἐχ ὅσιοι πυρὶ θάπτεσθαι, οἱ ἑαυτοὺς ἀποκτείναντες.

TEVCER.

Teucrum autem iuuenem quidem arbitrare, magnitudine verò speciéq. ac róbore inter Achiuorum medios se habere. *Phœ.* Troianorúmne res

ΤΕΥΚΡΟΣ.

Τὸν δὲ Τεῦκρον, νέον μὲν ἡγοῦ, μέγεθος δὲ, καὶ εἶδος, καὶ ῥώμην, σὺν τοῖς μέσοις τῶν Ἀχαιῶν ἔχειν. Φοῖ. τὰ δὲ τῶν Τρώων

γινώσκει ὁ Πρωτεσίλεως, ἀμπελουργέ, ἢ καὶ ἀξιοῖ μνημονεύειν αὐτῶν, ὡς μὴ ἄξιοι ἀοιδῆς φαίνοιντο; Αμ. καί ἐστι, ξένε, τὸ τοιοῦτον τῷ Πρωτεσιλέῳ. ἄπεστι γὰρ αὐτῷ φθόνος· ἀπαγγέλλει δὲ καὶ τὰ τῶν Τρώων ἐπιτυδεύματα τῇ γνώμῃ. φησὶ γὰρ κἀκείνους πολλῷ πεποιῆσθαι λόγον ἀρετῆς. διείμι δέ σοι πρὸ τοῦ Ἀχιλλείου λόγου ταῦτα. εἰ γὰρ μετ' ἐκεῖνον λέγοιτο, οὐ θαυμασταὶ ἂν δόξειεν.

A nouit Proteſilaus, ô Vinitor? an eorum meminiſſe haudquaquam dignum cenſet, ne ſtudio digni videantur? *Vinitor.* Non eſt Proteſilai tale quid, ô hoſpes. Abeſt enim ab ipſo inuidia. refert vtique & quæ ad Troianos pertinent, diligenti opinione ac ſententia. Aſſerit enim illos quoque virtutem plurimi feciſſe. percurrã autem hæc tibi priuſquàm Achillis mentionem faciam. Nam ſi poſt illum dicta fuerint, nulla admiratione digna videbuntur.

B

ΕΚΤΩΡ.

Ἐπαινῶν τοίνυν τὸν Ἕκτορα ὁ Πρωτεσίλεως, ἐπαινεῖ καὶ τὸν Ὁμήρου ἐπ' αὐτῷ λόγον. ἄριστα γὰρ τὸν Ὅμηρον τὰς τοῦ ἡνιοχήσεως αὐτοῦ διηγεῖσθαι, καὶ τὰς μάχας, καὶ τὰς βολὰς, καὶ τὸ ἐπ' αὐτῷ, καὶ μὴ ἐπ' ἄλλῳ εἶναι τὴν Τροίαν. καὶ ὁπόσα ἂν κομπάζῃ ἐν τῇ τοῦ Ὁμήρου ποιήσει ὁ Ἕκτωρ ἀπειλῶν τοῖς Ἀχαιοῖς, τὸ ἅψασθαι τὰς ναῦς πῦρ, πάνυ φησὶν ἐοικέναι τῇ C φορᾷ τοῦ ἥρωος. πολλὰ γὰρ τοιαῦτα λέγειν αὐτὸν ἐν ταῖς μάχαις. καὶ πληκτικὸν ἂν αὐτὸν βλέψαι, καὶ φθέγξασθαι μέγα. εἶναι δὲ, τὸν μὲν Τελαμωνίου μείω· κακίω δὲ οὐδέν τὰς μάχας, ἐν αἷς ἐνδείκνυσθαι καὶ αὐτὸν καὶ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως θερμόν. διεβέβλητο δὲ πρὸς τὸν Πάριν, ὡς δηλον, καὶ ἤπιον τοῦτον κοσμεῖσθαι. τὸ γὰρ κομᾶν, καί σοι ἀοιδοζόμενον βασιλεῦσί τε, καὶ βασιλέων D παισίν, ἀνάξιον ἑαυτοῦ δι' ἐκεῖνον ἡγεῖτο. τὰ δὲ ὦτα κατεαγὼς ἦν, οὐχ ὑπὸ πάλης. τοῦτο γὰρ ὡς ἔφην, οὔτ' αὐτὸς ἐμάνθανεν, οὔθ' οἱ βάρβαροι, ἀλλὰ ταύροις αὐτὸν ἠθλει· καὶ τὸ ξυμπλέκεσθαι τοῖς θηρίοις τούτοις, πολεμικὸν ἡγεῖτο. πα-

HECTOR.

Proteſilaus itaque Hectorem laudans, Homeri quoque ſuper ipſo laudat ſermonem. Optimè enim Homerum ait ipſius aurigationes, pugnáſque, ac conſilia percurriſſe, & quòd in ipſo, & non in alio ſuam Troia ſpem collocaſſet: & quæcunque in Homeri poëſi iactanter dicit Hector, dum Achiuis nauium incendium minatur, Herois impetui vehementer ait congruere. multa namque huiuſmodi ipſum in præliis dicere. maximè autem horrendùm ipſum ſpectaſſe, magnúmque clamaſſe. ſed Telamonio quidem minorem fuiſſe: nihil verò in præliis deteriorem, in quibus & Achilleæ neſcio quid concitationis ac feruoris ipſum ait oſtendiſſe. Paridem autem vtpote timidum, & cultui deditum arguebat. Comam vtique nutrire, licet id regibus, regúmque liberis, curæ eſſet, ſe ipſo indignum illius cauſa *arbitrabatur. fractus erat aures, non ob luctam (hoc enim nec ipſe, vt dixi, nec barbari nouerant) ſed cum tauris certabat; & cum huiuſmodi congredi feris, bellicum cenſebat. Luctan-

* κ. διέ.

tis enim & hæc ſunt, ipſe verò ſe id facere ignorabat. ſubſiſtere enim mugientes, cornuúmque cuſpides audenti animo ſuſtinere, ac taurum *ſupinare.* frænare*, & cùm ab ipſo vulneratus fuiſſet, haudquaquam deficere, pro bellica exercebat meditatione. ſtatua autem quæ Ilij erecta eſt, *iuenem *adoleſcentem &* Hectora præſefert. At Proteſilaus fuiſſe quidem ipſum illa ſuauiorem inquit, ac maiorem. deceſſiſſe verò triceſimo fermè ætatis anno, non vtique fugiendo, nec manus remittendo. In his enim Hectorem ab Homero falsò accuſari, ſed ſtrenuè dimicantem, Troianorúmque vnum extra murum moratum, longáque tandem pugna cecidiſſe. at defunctum currui quidem alligatum ac ſuſpenſum fuiſſe tractum ait. redditum verò vt ab Homero dictum eſt.

ÆNEAS.

Æneam autem pugnare quidem hoc deterius, prudentia verò Troianis præſtare, iiſdémque quibus Hector, dignum cenſeri. Nouiſſe præterea quæ ad Deos pertinent, quæque ſibi capta Troia fato deſtinata eſſent. Nullo autem terrore affici. Tunc enim mentis ac cogitationis maximè fuiſſe compotem ait, cùm inter diſcrimina verſabatur. Achiui autem Hectora quidem Troianorum manum, Ænæam verò mentem appellabant. pluráque ipſis cautum Ænæam, quàm furibundum Hectorem negocia præbuiſſe. Erant autem cùm ætate, tum corporis proceritate pares. Sed Æneæ ſpecies minus alacris videbatur, at maiorem præ ſe ferebat conſtantiam, comámque abſque inuidia alebat. neque enim comam exercebat, neque ipſi vacabat, ſed

A λαίονζος μὲν γὰρ καὶ ταῦτα ἰῶ. ὁ δὲ, τὸ μὲν ἠγνόει πεσάπων. τὸ δ' ὑφίσαζ μυκωμένους, καὶ θαρσεῖν, τὰς αἰχμὰς τῶν κεράων, & ἀπαυχενίσαι ταῦρον, & πρωθεὶς ἰσῶ αὐτὸ μὴ ἀπειπεῖν, ἰσοτέρ μελέτης τῶν πολεμικῶν ἕνεκα. τὸ μὲν δὴ ἄγαλμα τὸ ἐν Ἰλίῳ νέῳ Ἕκτορα, & μειρακιώδη φέρει. ὁ Πρωτεσίλεως δ', ἥδιόζ μὲν αὐτὸν καὶ κἀκεῖνον
B ἡδίω φησὶ, καὶ μείζω, ἀποθανεῖν δ' διακοντούτιν ἴσως· οὐ μὴν φεύγοντα, ἢ ἀφεικότα τὰς χεῖρας· ταυτὶ γὰρ συκοφαντεῖζ τὸν Ἕκτορα ἰσῶ τὸν Ὁμήρου, ἀλλὰ καρτεροῦς ἀγωνισάμενον, καὶ μόνον τῶν Τρώων καταμείναντα ἔξω τοῦ τείχους, καὶ πεσεῖν ὑπὸ τοῦ μάχης. ἀποθανόντα δ', ἑλκθῆναι μὲν δεδηριμένον τοῦ ἁρμάζος, ἀποδοθῆναι δ' ὡς Ὁμήρῳ εἴρηται.

C AINEIAΣ.

Αἰνείαν δ', μάχεσθαι μὲν τούτου ἧττον, σωτέρα δ' ἀμείνονα τῶν Τρώων, ἀξιοῦσθαι δ' τῶν αὐτῶν Ἕκτορι. τὰ δ' τῶν θεῶν, οἷ εἰδέναι, καὶ ἃ δὴ ἐπέπρωτο αὐτῷ, Τροίας ἁλούσης. σὺν πλήθεσθαι δ' ἰσοῦ οὐδενὸς φόβου· τὸ γὰρ σύνοιαν τε, & λελογισμένον, ἐν αὐτοῖς μάλιστα τοῖς φοβεροῖς ἔχειν. ἐκάλουν δ' οἱ Ἀχαιοὶ τὸν μὲν Ἕκτορα, χεῖρα τῶν Τρώων. τὸν
D δ' Αἰνείαν, νοῦν. καὶ πλείω ὠφελεῖν αὐτοῖς πράγματα Αἰνείαν σωφρονοῦντα, ἢ μεμηνότα Ἕκτορα. ἦσαν δ' ἰσηλικίᾳ τε, καὶ ἰσομήκεις. τὸ δ' εἶδος τοῦ Αἰνείου, φαιδρὸν μὲν οὐδαμῶς ἐφαίνετο, καθεσηκότι δ' ἐῴκει. μᾶλλον δὲ ἐκόμα τε ἀνεπαχθῶς· οὐ γὰρ ἤσκει πλὴν κόμην, οὐδὲ ἰσχολᾶτο αὐτῇ, ἀλλὰ

μόνῳ τιμὴ ἀρετῇ ἐποιεῖτο κόσμημα. σφοδρὸν ἦ οὕτω τι ἔβλεπεν, ὡς τ ἀποχρῶν εἶναι οἱ τοὺς τοῦ ἀτακτοῦντας καὶ αὐτὸ τὸ βλέψαι.

A vnicam virtutem ornamento esse statuebat. adeò autem horrendum intuebatur, vt in eos qui ordinem deseruissent, sibi solus satis esset aspectus.

ΣΑΡΠΗΔΩΝ.

SARPEDON.

Σαρπηδόνα δὲ, Λυκία μὲν ἐθρεψε, Τροία δὲ ἦρεν. ἐῶ μὲν γὰρ κατ τὸν Αἰνείαν τὰς μάχας. ἦγε δὲ Λυκίοις ξύμπαντας, καὶ ἀρίστω ἀνδρε, Γλαῦκόν τε, καὶ Πάνδαρον. ἐῶ δὲ αὐτοῖν ὁ μὲν, ὁπλισθύειν δόκιμος. ὁ δὲ Πάνδαρος, τὸν Ἀπόλλω τὸν Λύκιον ἔτι παῖδα ὄντα οἱ μεθηκίῳ ἐπικοινωνῆσαι, ἔφη, τοξεύειν· καὶ ἠύχετο ἀεὶ τῷ Ἀπόλλωνι, ὅτε τοξεύειν ἐπὶ μεγάλῳ ἄθλοιτο. καὶ πανστρατιὰ δὲ ὁ Πρωτεσίλεως ἀπαντῆσαί φησι τῷ Σαρπηδόνι τοὺς Τρῶας. θεὸς γὰρ τῇ ἀνδρίᾳ, καὶ τῷ εἴδει, θείῳ τε, καὶ γυναικὶ ὄντι, ἀνήρτητο τοὺς Τρῶας καὶ τῷ λόγῳ τῷ περὶ τὸ γένος. ἀπὸ Διὸς μὲν γὰρ Αἰακίδας τε ἄδελφαι, καὶ Δαρδανίδας, καὶ τοῦ Ταντάλου· τὸ δ' αὖ Διὸς γεγενῆσθαι, μόνῳ τῶν ὑπὲρ Τροίας τε, καὶ ἐπὶ Τροίαν ἐλθόντων, ἐκείνῳ ὑπάρξαι. τοῦτο δὲ καὶ τὸν Ἡρακλέα μείζω ποιῆσαι καὶ θαυμασιώτερον τοῖς ἀνθρώποις. ἀποθανεῖν δὲ ὡς Ὁμήρῳ εἴρηται, καὶ εἰς ἀμφὶ τὰ τεσσαράκοντα ἔτη, καὶ τάφου ἐν Λυκίᾳ τυχεῖν, ἐς ὃν ἀφέπεμψαν οἱ Λύκιοι ἡγεμόνες τὸν νεκρὸν τοῖς ἔθνεσι, δι' ὧν ἤγετο. ἐσκεύασο δὲ ἀρώμασι, καὶ ἐῴκει καθεύδοντι· ὅθεν οἱ ποιηταὶ πομπῷ φασιν αὐτὸν τῷ ὕπνῳ χρήσασθαι.

Sarpedonem autem Lycia quidem tulit, Troia verò sustulit: haud secus enim atque Æneas in pugnis versabatur: omnes ducebat Lycios, sed Glaucum ac Pandarum præstantissimos. quorum alter quidem armandi exercitus peritissimus, Pandarus verò Apollinem Lycium sibi adhuc adolescentulo adstitisse, sagittandíque artis participem fecisse ait: & cùm arcum magnæ rei causa sumeret, Apollini semper supplicabat. vniuersum autem Troianum exercitum, Sarpedoni obuiam processisse ait Protesilaus. Nam præter fortitudinem & speciem diuinam pariter ac nobilem: oratione etiam ad generis nobilitatem pertinente, sibi Troianos obligabat: à Ioue enim Æacidas celebrari, Dardanidásque, & à Tantalo oriundos, sed ab ipso genitum esse Ioue, id sibi soli ex iis qui pro Troia, quíque aduersus Troiam venerant, extitisse. Hoc autem & Herculem maiorem, maioréque apud homines admiratione dignum reddidisse. Decessisse autem, vt ab Homero dictum est, quum quadragesimum fermè ageret ætatis annum, tumulúmque in Lycia consecutum: ad quem Lycij, cadauer gentibus, per quas ferebatur, ostendentes comitati sunt. Aromatib. autem conditum erat, dormientíque simile. vnde somno ipsum comite vsum, poëtæ ferunt.

De Glauco & Pãdaro.

ALEXANDER.

Audi & quæ ad Alexandrum Paridem pertinent, ni valde id moleſtum eſt. *Phœnix*. Moleſtum quidem eſt, verùm haud deterius audiuiſſe. *Vinitor*. Ait itaque Alexandrum Troianis quidem omnibus odio fuiſſe: in rebus verò bellicis haudquaquam malum: ſed ſpecie ſuauiſſimum, voce ac moribus venuſtum, vtpote qui in Peloponneſo verſatus eſſet: pugnare autem omnibus modis, & ſagittandi peritia, Pandaro minimè fuiſſe inferiorem: & ephebum in Græciam nauigaſſe, cùm à Menelao hoſpitio ſuſceptus eſt, Helenémque pulchritudine cepit. obiiſſe autē mortem cùm nondum triceſimum ætatis annum attigiſſet: gaudere autem ſua ipſius pulchritudine, circunſpicíque ab aliis, ſeque ipſum circunſpicere. vnde elegantiſſimè ipſum illudit Heros. Hunc enim pauonem (auis autem pulchritudine ac colore oblectatur Proteſilaus) cùm quandoque pennas ſublatum ac circumpoſitum vidiſſet, ipſáſque circunſpicientem ac purgantem, & nonnullas diſponentem, vt monilium inſtar, quæ lapillis conſtant, diſtinctæ atque exornatæ viderentur: Ecce (inquit) cuius modo mentionē faciebamus, Priami filius Paris. Me autem percunctante, quid Paridi ſimilis eſſet pauo? quòd ſeipſum (ait) dilexerit: etenim ille quoque ornatus cauſa ſeipſum quidem circunſpiciebat, arma verò contemplabatur. Pantheræ autem pelles appenſæ erat humeris: ſqualorem comæ inſidere, ne in pugna quidem patiebatur. ſplendebat autem & manuum vnguibus, ſubaduncóque erat naſo ac

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ.

Ακουε καὶ τὰ Αλεξάνδρε τοῦ Πάριδος, εἰ μὴ ἄχθη ἀυτῷ σοφόδρα. Φοι. ἄχθομαι μὲν, οὐ χεῖρων δέ, ἀκοδσαι. Αμ. Φησὶ τοίνυν ὁ Αλέξανδρος, Τρωσὶ μὲν ἀπηχθῆσθαι πᾶσι, κακὸν δὲ καὶ εἰς τὰ πολέμια· τὸ δὲ εἶδος, ἥδιστον ἐπιχαρίεν τε τὴν φωνὴν, καὶ τὸ ἦθος, ἅτε τῇ Πελοποννήσῳ ἐπιμίξαντα· μάχεσθαι δὲ παντὸς τρόπου καὶ τὴν ἐπιστήμην ὁποσηοῦν τόξων, μὴ λείπεσθαι τοῦ Πανδάρου. καὶ πλεῦσαι μὲν εἰς τὴν Ελλάδα ἔφησε, ὅτε δὴ ξενίσαντος τοῦ Μενέλεω ἐρασθέντα αὐτὸν, καὶ τὴν Ελένην ἐλεῖν τῷ εἴδει· ἀποθανεῖν δ' οὔπω τριακοντούτην. γάννυσθαι δὲ τῷ ἑαυτοῦ κάλλει, καὶ παρεμβλέπεσθαι μὲν ὑφ' ἑτέρων, παρεμβλέπειν δὲ ἑαυτόν. ὅθεν χαρίεσσα ὁ πέρδιξ εἰς αὐτὸν παίζει. τὸν γὰρ τοῦ ταὼ (χαίρει δὲ ὁ Πρωτεσίλεως τῇ ὥρᾳ, καὶ τῇ δόξῃ τοῦ ὄρνιθος) ἰδόντα ποτὲ ὑποδεδυκότα, καὶ παρεμβεβλημένον τὰ πτερὰ, παρεμβλέποντά τε αὐτὰ, καὶ καθαίροντα, ἔστι δ' ἃ καὶ διαπλέκοντα, ἵν' ὥσπερ οἱ τῶν λίθων ὅρμοι, κεκοσμημένα φαίνοιτο, ἰδοὺ, ἔφη, οὗ τοῦτον ἐμνημονεύομεν, Πάρις ὁ τοῦ Πριάμου. ἐμοῦ δὲ ἐρομένου αὐτὸν τί ἔοικεν ὁ ταὼς τῷ Πάριδι, τὸ φίλαυτον, εἶπε. καὶ γὰρ δὴ κἀκεῖνος κόσμου σύνεσιν, τοῦτῳ μὲν ἑαυτὸν, τοῦτο σκόπει δὲ τὰ ὅπλα. δοραὶ δὲ παρδάλεων ἐπῆσαν τοῖς ὤμοις. αὐχμὸν δὲ τοῦτον ζάνθην τῆς κόμης, οὐδὲ ὁπότε μάχοιτο, ἠνείχετο. ἔστιλβε δὲ καὶ τοῦ ὄνυχας τῶν χειρῶν· ὑπόγυπα δὲ ἦν, καὶ

λθινὸς, καὶ τὸ ὄμμα ἐγέγραπτο. ἡ δὲ ἑτέρα ὀφρὺς, ὑπῆρε τὸ ὄμματος.

candidus, & oculos pictus, sed super oculo erectum erat supercilium.

ΕΛΕΝΟΣ, ΔΗΙΦΟΒΟΣ, καὶ Πολυδάμας.

Ἕλενος δὲ, καὶ Δηΐφοβος, καὶ Πολυδάμας, ξυνέβαινον μὲν ἀλλήλοις ταῖς μάχαις, καὶ ταυτὸν ἐφέροντο τῆς ῥώμης, εὐδόκιμοι δὲ ἐς ταῖς ξυμβολίας ἦσαν· ὁ δὲ Ἕλενος, καὶ μαντικῆς ἥπτετο ἴσα τῷ Κάλχαντι.

HELENVS, DEIPHOBVS & Polydamas.

Helenus autem, Deiphobúsque, & Polydamas, in pugnis quidem inuicem conueniebant, eodémque robore præditi erant: consultationum verò peritissimi. sed Helenus haud secus atque Calchas diuinationem attigerat.

ΕΥΦΟΡΒΟΣ.

Περὶ δὲ Εὐφόρβου τοῦ Πάνθου, καὶ ὡς γέγονέ τις ἐν Τροίᾳ Εὔφορβος, καὶ ἀποθανοι ὑπὸ Μενέλεω, τὴν Πυθαγόρου οἴμαι τοῦ Σαμίου ἤκουσας λόγον. ἔλεγε γὰρ δὴ ὁ Πυθαγόρας, Εὔφορβος γεγονέναι, μεταφυὰς τὴν Ἰωνα μὲν ἐκ Τρωὸς, σοφὸν δὲ ἐκ πολεμικοῦ, κεκοσμένος δὲ ἐκ τρυφῶντος. τιμὴν τε κόμιν, ἣν σοφὸς γέγονεν ἐκόσμειτο αὐχμῷ, χρυσῆν ἐν Τροίᾳ ἐποιεῖτο, ὁπότε ἦν Εὔφορβος. ὁ δὲ Πεφτεσίλεως τὸν Εὔφορβον, ἥλικα ἑαυτοῦ ἡγεῖται, καὶ ἐλεεῖ, καὶ ὁμολογεῖ τὸν Πάτροκλον ὑπ' αὐτοῦ προφθέντα, προδοθῆναι τῷ Ἕκτορι. εἰ δὲ εἰς ἄνδρας ἦλθεν, οὐδὲν ἂν φησιν αὐτὸν κακίω νομισθῆναι τοῦ Ἕκτορος. τὴν μέν γε ὥραν αὐτοῦ, καὶ τὸν Ἀχαιοὺς φησι θέλγειν. ἐοικέναι γὰρ αὐτὸν ἀγάλλματι, ὁπότε κάλλιστα ἑαυτοῦ ὁ Ἀπόλλων ἀκερσεκόμης τε, καὶ ἁβρὸς φαίνοιτο. τοσαῦτα, ξένε, περὶ τῶν Τρώων δίδοσιν ὁ θεῖός τε, καὶ ἀγαθὸς ἥρως λοιπὸν δ' ἡμῖν ἴσως τοῦ Ἀχιλλέως ἀποτελέσαι λόγον, εἰ μὴ ἀπείρηκας πρὸς τὸ μῆκος. Φο. εἰ οἱ

Ceterùm de Euphorbo audisti (puto) Samij Pythagoræ sermonem, quòd Euphorbus quidam in Troia fuerit, & à Menelao interfectus. Dicebat enim Pythagoras se natum Euphorbum, transformatúmque, Ionicum quidem ex Troiano, sapientem verò ex bellico, eruditum ex delicioso: & comam, quam factus sapiens squalore exornabat, in Troia auream reddebat, cùm esset Euphorbus. Protesilaus autem Euphorbum sibi æquæuum arbitratur, ac miseratur, fatetúrque Patroclum ab ipso vulneratum Hectori traditum. quòd si ad virilem ætatem peruenisset, nihilo (inquit) Hectore deterior existimatus fuisset. Ipsius itaque pulchritudinem Achiuos quoque ait demulsisse, statuaéque ipsum similem fuisse, vt cùm pulcherrimè Apollo, & intonsus & mollis videretur. Tanta, ô hospes, strenuus ac diuinus Heros de Troianis percurrit. Reliquum autem nobis fortassis esset, vt sermonem super Achille inchoatum expleremus, nisi orationis prolixitate defessus es. *Phœnix*. Si qui

apud Homerum, ô Vinitor, lotum comederunt, adeò promptè ac ſedulò herbæ incumbebant, vt domeſtica obliuioni mandarent: ne diffidas me quoque haud ſecus orationi, ac loto incumbere, neque ſponte hinc abſcedere poſſe, ægréque ad nauem abduci, lugentémque atque eiulantem in ipſa vinciri, quòd oratione haud fuerim expletus: etenim ad Homeri poëmata ita me affeciſti, vt & diuina ipſa exiſtimem, & ſupra hominẽ videantur: & nunc magis obſtupeſcam, non modò ob carminum compoſitionem, nec ſi qua ex ipſis voluptas percipitur: verùm multò magis propter heroum nomina, ac genus; & per Iouem, vt vnicuique aliquem occidere, aut ab alio interfici contingit. Etenim quòd Proteſilaus quidem iam dæmon factus hæc nouerit, nulla exiſtimo admiratione dignum. Verùm vnde Homero Euphorbi, vnde Heleníque, & Deiphobi, & per Iouem ex oppoſito exercitu viri quàmplurimi, quos in catalogo memorat? Nam quòd Homerus non hæc ſibi dicendi materiam ſubiectúmque fecerit, ſed geſta veráque narrauerit, teſtatur Proteſilaus, præter pauca, quæ idcirco ſponte mutaſſe videtur, vt variam ac ſuauiorem redderet poëſim. vnde quod à nonnullis dictum eſt, Apollinem ſcilicet hæc compoſuiſſe, ſed Homerum poëſi inſcripſiſſe, mihi vehementer inualuiſſe videtur. Nam hæc Deum potius quàm hominem nouiſſe, veriſimile eſt.

Vinitor. Quòd Dij (hoſpes) totius cantus duces ſint poëtis, ipſimet minimè inficiantur poëtæ. Hi quidem Calliopen, hi verò vniuerſas,

A τὸ λωτὸ ἆρ' Ομήρῳ φαγόντες, ὦ Αμπελουργέ, ὡς θυμῶς οὕτω προσέχειν τῇ πόᾳ, ὡς ἐπιλήθεσθαι τ οἴκοι· μὴ ἀπίστει κἀμὲ ὡς θᾶττον εἴσῃ τῷ λόγῳ. καθάπερ τῷ λωτῷ. Ⓒ μήτ' αὖ ἐκόντα ἀπελθεῖν ἐνθένδε, ἀπαχθῆναί τε μόγις δὴ ὅπῃ τὴν ναῦν, κἠδεῖσθαι δ' αὖ σὺν αὐτῇ κλάοντα, Ⓒ ὀλοφυρόμενον, ὅπῃ τῷ μὴ ἐμπίπλασθαι τ λύρᾳ. Ⓒ γάρ με

B κἠ ὡς ὑπὸ τὰ τ Ομήρου ποιήματα οὕτω διατεθῆναι, ὡς θεῖά τε αὐτὰ ἡγεῖσθαι, Ⓒ πρᾶα αὖ θεοπρεπῆ δόξαι· κἠ νῦν δ' ἐπιπεπλῆχθαι μᾶλλον, καὶ ἐπὶ τῇ ἐποποιΐᾳ μόνον, ἀλλ' εἴ τις ἡδονὴ δίκην σοφῶν. ἀλλὰ πολλῷ μᾶλλον ἔπι τε τοῖς ὀνόμασι τῶν ἡρώων, ὅπῃ τε τοῖς γένεσι· κἠ νὴ Δί' ὡς ἕκαστος αὐτῶν ἔλαχε κτεῖναί τινα, ἢ ἀποθανεῖν ὑφ' ἑτέρου τ μὲν γὰρ Πρωτεσίλεων δαίμονα ἤδη ὄντα, οὐδὲν οἶ-

C μαι θαυμαστὸν εἰδέναι ταῦτα. Ομήρῳ δ', πόθεν μὲν Εὔφορβοι, πόθεν δ' Ελενοί τε, κἠ Δηίφοβοι, Ⓒ νὴ Δί' οἱ τ' ἀντικεί-μένης στρατιᾶς οἱ πολλοὶ ἄνδρες, οἷς σὺ καταλέγῳ φέρῃς; τὸ γὰρ μὴ ὑποστεῖλαι ταῦτα τ Ομηρον, ἀλλὰ γεγονότων τε, Ⓒ ἀληθινῶν ἔργων ἀπαγγελίαν ποιεῖσθαι, μὴ τυρεῖ ὁ Πρωτεσίλεως, πλὴν ὀλίγων, ἃ δοκεῖ μᾶλλον σφῶν μεταστρεψάμενον ὅπῃ τῷ ποικίλλειν τε, κἠ ἡδύνειν

D ἀποφῆναι τὴν ποίησιν. ὅθεν τὸ ὑποὺ σφίσιν λεγόμενον, ὡς Απόλλων αὐτὰ ποιήσας, τ Ομηρον ἐπέγραψε τῇ ποιήσει, σφόδρα μοι δοκεῖ ἐῤῥῶσθαι. τὸ γὰρ γνώσεσθαι ταῦτα, θεῷ μᾶλλον, ἢ ἀνθρώπῳ ἔοικε. Αμ. τὸ μὲν θεοὺς ἡγεμόνας εἶναι τοῖς ποιηταῖς, ξένε, τ πάσης ᾠδῆς, αὐτοί που Ⓓ ποιηταὶ ὁμολογοῦσιν. Ⓓ μὲν, τὴν Καλλιόπην, Ⓓ δὲ, πάσας.

οἱ δὲ, καὶ τὸν Ἀπόλλω τοῖς τῆς ἐννέα
Μούσας εὐτυχεῖν αἰτούμενοι τῷ λόγῳ. τὰ δὲ
Ὁμήρου ταῦτα, καὶ ἀθρεῖ μὲν εἴρηται. οὐ
μὲν Ἀπόλλωνί γε αὐτῷ, ἢ Μούσαις αὐ
ταῖς ᾄσαι. γέγονε γὰρ, ξένε, γέγονε ποιη-
τὴς Ὅμηρος, καὶ εἶδεν ὡς μὲν φασίν ἔνι-
οι, μετὰ τέτταρα, καὶ εἴκοσιν ἔτη τὴν Τρωϊ-
κῶν. οἱ δὲ, μετὰ ἑπτὰ, καὶ εἴκοσι, τοῖς
ἑκατὸν, ὅτε τὴν ἀποικίαν οἱ Ἀθηναῖοι ἐς
Ἰωνίαν ἔστελλον. οἱ δὲ, ἑξήκοντα, καὶ ἑκα-
τὸν ἔτη γεγονέναι μετὰ τὴν Τροίαν, φασὶ
Ὅμηρόν τε φασι, καὶ Ἡσίοδον, ὅτε δὴ ἆ-
σαι ἀμφω ἐν Χαλκίδι, τὸν μὲν, τὰ ἔπη
τὰ περὶ τοὺς Αἰάντειν, καὶ ὡς αἱ φάλαγ-
γες αὐτοῖς ἀραρυῖαί τε, καὶ καρτεραὶ ἦ-
σαν. τὸν δὲ, τὰ πρὸς τὸν ἀδελφὸν τὸν ἑαυτοῦ
Πέρσην, ἐν οἷς αὐτὸν ἔργων τε ἐκέλευεν
ἄπτεσθαι, καὶ γεωργίας προσιέσθαι, ὡς μὴ
δεοίατο ἑτέρων, μηδὲ πεινῶν. καὶ ἀληθέστε-
ρα, ξένε, περὶ τοῦ Ὁμήρου χρόνων ταῦτα.
ξυμπίπτειν γὰρ αὐτοῖς ὁ Πρωτεσίλεως.
δύο γοῦν ποιητοῦ ὕμνον ποτὲ εἰπόντων,
ἐς αὐτὸν ἐνταυθοῖ καὶ ἀπελθόντων, ἤρετό
με ὁ ἥρως ἀφικόμενος ὅτῳ αὐτῶν ψη-
φιζοίμην. ἐμοῦ δὲ τὸν Φαυλότερον ἐπαι-
νέσαντος, καὶ γὰρ μᾶλλον ἔτυχεν ἠει-
σθυκὼς, ἡδέσας ὁ Πρωτεσίλεως, καὶ
Γανίδης, ἔφη, Ἀμπελουργέ, ταυτόν σοι
πέπονθε. Χαλκίδος γὰρ τὸ ἐπ' Εὐρίπῳ
βασιλεὺς ὢν ἐκεῖνος, Ἡσιόδῳ κατὰ Ὁ-
μήρου ἐψηφίσατο. καὶ ταῦτα, τὸ γένυον
ἔχων μεῖζον, ἢ σύ. γέγονε μὲν δὴ, ξένε,
ποιητὴς Ὅμηρος, καὶ τὰ ποιήματα, ἀν-
θρώπου ταῦτα. τὰ δὲ ὀνόματα, καὶ τὰ εἴ-
δη, καὶ τὰ ἔργα, ξυνήγαγε μὲν ἐκ τῶν
κ. μ. ϛ. π. πόλεων, αἷς ἕκαστοι ἦσαν. ἦλθε* γὰρ περὶ
τὴν Ἑλλάδα μετὰ χρόνον τῶν Τρωϊκῶν,

A nonnulli & Apollinem ac nouem Musas vt orationi adsint inuocantes. Hæc autem Homeri poëmata non absque Deorum numine dicta sunt, non tamen ab Apolline ipso aut à Musis decantata. fuit enim (hospes) fuit poëta Homerus, & (vt nonnulli aiunt) quarto ac vicesimo post res Troianas anno cecinit. alij septimo ac vicesimo supra centum, cùm Athenienses coloniam in Ioniam deducerent. Sunt
B qui centesimo ac sexagesimo post Troiam annos fuisse velint: de Homeróque dicant, atque Hesiodo, ambos in Chalcide ceciniſſe: hunc quidem carmina de vtroque Aiace, & quod ipsorum phalanges congruæ ac validæ essent, alterum vero quæ ad Persen fratrem conscripsit, quibus opera aggredi, cultuíque agrorum vacare iubebat, ne aliorum indigeret, atque esuriret. & hæc (hospes) de Homeri temporibus veriora. ipsis enim assentitur Protesilaus. Cùm itaq. duo poë-
C tæ hymnum quandoq. in eius laudem hîc ceciniſſent, ac discessissent, Heros me adiens vtri suffragarer, percunctatus est. me autem deteriorem laudibus prosecuto (etenim accidit vt melius se gereret) ridens Protesilaus, & Panides inquit, ô Vinitor, idem quod tu passus est. Nam cùm ille Chalcidis, quæ in Euripo est, rex esset,
D Hesiodo aduersus Homerum suffragatus est, & maximè cùm prolixiorem quàm tu haberet barbam. fuit vtique (hospes) poëta Homerus, & hominis hæc sunt poëmata. Ceterùm nomina, speciésque, ac gesta ex iis collegit ciuitatibus, quas singuli duxerant: tunc enim Græciam perlustrauit, cùm non-

nondum tempus quæ ad Troiam gesta sunt, obliterasse. hæc autem & alio diuino ac supra sapientiâ modo percepit. in Ithacam enim Homerum quandoque nauigasse ait, cùm Vlyssis animam adhuc sapere audiuisset, allectamentóque in ipsam vsum. Posteà verò quàm ascendit Vlysses, hic quidem quæ in Troia fuissent gesta percunctabatur. Vlysses verò se quidem cuncta tenere ac meminisse fatebatur: Sed eorum quæ sciret penitus nihil dicturum, ni præmium ab Homero consequeretur, laudes scilicet in poësi, & sapientiæ ac fortitudinis causa hymnos. hæc cùm Homerus spopondisset, & quòd in poëmate gratificari posset, asseruisset, omnia Vlysses verè, & vt gesta fuerant, enarrauit: ad sanguinem enim ac foueas animæ haudquaquam mentiuntur. Homero autem iam abeunte clamitans Vlysses, suæ (inquit) ipsius cædis à me pœnas exigit Palamedes, & noui iniquè fecisse, & omnino aliquid patiar. Qui enim hic ius dicunt, acres sunt, ô Homere: & quæ ad supplicia pertinent, non longè absunt. Quòd si hominibus hæc Palamedi minimè fecisse videbor, minori hîc afficiar supplicio. Itaque ne ad Troiam Palamedem adducas, nec milite vtere, nec sapientem fuisse dixeris. Dicent vtique alij poëtæ, at verisimilia haudquaquam videbuntur, cùm abs te omissa fuerint. Hoc est (hospes) Vlyssis atque Homeri colloquium, & sic Homerus vera quidem percepit, multa verò ad orationis sibi subiectæ ornatum transmutauit. *Phœnix.* Homeri patriam, & à quibus esset genitus, nunquid (ô Vinitor) Protesilaum vnquam rogasti? *Vinitor.* Sæpenumero, hospes. *Phœnix.* Ipse verò

A οὔπω ἱκανὸν ἐξαμαυρῶσαι τὰ ἐν τῇ Τροίᾳ. ἔμαθε δ' ὅμως ταῦτα καὶ ἄλλον ἕτερον, δαιμόνιόν τε, καὶ σοφίας πρόσω. ἐς Ἰθάκην γάρ ποτε τὸν Ὅμηρον πλεῦσαί φησιν, ἀκούσαντα ὡς πέπυται ἔτι ἡ ψυχὴ τοῦ Ὀδυσσέως, καὶ ψυχαγωγία ἐπ' αὐτῇ χρήσαιτο. ἐπεὶ δ' αὐτῆς τὸν Ὀδυσσέα, ὁ μὲν, ἠρώτα αὐτὸν τὰ ἐν Ἰλίῳ. ὁ δ', εἰδέναι μὲν πάντα ἔλεγε, καὶ μεμνῆσθαι αὐτῶν· εἰπεῖν δ' οὐκ ἂν ἑκὼν ὧν οἶδεν, εἰ μὴ μισθὸς αὐτῷ παρὰ Ὁμήρου γένοιτο. ὑφημίαν τε ἐν τῇ ποιήσει, καὶ ὕμνους ἔτι σοφίᾳ τε, καὶ ἀνδρείᾳ. ὁμολογήσαντος δὲ τοῦ Ὁμήρου ταῦτα, καὶ ὅτι δώσοι χαρισεῖσθαι αὐτῷ ἐν τῇ ποιήσει φήσαντος, δίκης ὁ Ὀδυσσεὺς πάντα ξὺν ἀληθείᾳ τε, καὶ ὡς ἐγένετο· ἦκεν γὰρ τοῖς αἵμασί τε, καὶ βόθροις αἱ ψυχαὶ φοβοῦνται. ἀπιόντος δὴ ἤδη τοῦ Ὁμήρου, βοήσας ὁ Ὀδυσσεὺς, Παλαμήδης με, ἔφη, δίκας ἐπαγει τοῦ ἑαυτοῦ φόνου, σοὶ δὲ ἀδικῶν· καὶ πάντως μοι πείσομαί τι. ἃ γὰρ δημοβοῦντες οὗτοι, δῆλοί Ὁμηρε, καὶ τὰ ἐν ποιηταῖς, εἰσίν. εἰ δὲ τοῖς ἄνω ἀνθρώποις μὴ δόξω εἰργάσθαι τὸν Παλαμήδη ταῦτα, ἧττόν με ἀποκτενεῖ τὰ σύ ταῦτα. μὴ δὴ ἄγε τὸν Παλαμήδη εἰς Ἴλιον, μηδὲ στρατιώτην χρῶ, μηδὲ ὅτι σοφὸς ἦν εἴπῃς. ἐρῶσι μὲν γὰρ ἕτεροι ποιηταί. πιθανὰ δ' οὐ δόξει, μὴ σοὶ εἰρημένα. αὕτη, ξένε, ἡ Ὀδυσσέως τε, καὶ Ὁμήρου ξυνουσία. καὶ οὕτως ὁ Ὅμηρος, τἀληθῆ μὲν ἔμαθε, μετεκόσμησε δὲ πολλὰ ἐς τὸ συμφέρον τοῦ λόγου, ὑπέθετο. Φοῖ. πατείδα δ' Ὁμήρῳ, ὦ Ἀμπελουργέ, καὶ πόνων ἐγένετο, ἤρου ποτὲ τὸν Πρωτεσίλεων; Ἀμ. καὶ πολλάκις, ξένε. Φο. ὁ δ',

τί; Αμ. φησὶ μὲν εἰδέναι. Ομήρου δὲ παραλιπόντος αὐτὰ, ἵνα αἱ σπουδάζουσαι τῶν πόλεων, πολίτην αὑτῶν σφῶν ποιοῖντο. ἴσως ἂν καὶ τῆς μοίρας ἕνεκα Ομήρου ὄντος ἄπολιν αὐτὸν δοκεῖν, οὔτ' ἂν ταῖς μοίραις, οὔτ' ἂν ταῖς μούσαις φίλαγε, ἔφη, αὐτὸν φανῆναι, εἰ τοῦτ' ἀνέφερε τὸ ἐγκώμιον λοιπὸν εἰς ἔπαινον τῷ Ομήρῳ. πρόσθεν μὲν γὰρ αὐτῷ πᾶσαι μὲν πόλεις πάντα ἔθνη. καὶ δικάσαντο δ' ἂν καὶ περὶ αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλας, ἐπιφανοῦσαι τῷ Ομήρῳ ἑαυτὰς οἰκ πολίτην. τὸ δὲ, μηδ' ἂν τόν σιωπῆσαι τὸ λοιπὸν πρὸς σὲ, ὦ Φοῖνιξ, μηδ' ἂν κρύψαι, εἴπερ ἐγίνωσκον αὐτὸν, τεκμήρια ἔστω σοὶ ἃ εἴρηκα. ἀφθόνως γὰρ οἶμαι διηγήσεσθαί σοι ὁπόσα οἶδα. Φοῖ. πιθοῦ, Αμπελουργέ· καὶ ἐπώμοσθα τῷ λόγῳ, δι' ὃν σιωπᾶται ταῦτα. τὸν δὲ Αχιλλέα ὥρα σοι ἀναφαίνειν, εἰ μὴ καὶ ἡμᾶς ἐκπλήξει ὥσπερ τοὺς Τρῶας, ὅτε ἔλαμψεν ἐπ' αὐτοὺς ἀπὸ τῆς τάφρου.

A quid? *Vinitor.* Ait quidem nouisse; sed cùm Homerus hæc omiserit, vt studiosæ ciuitates ipsum sibi ciuem ascisceret, fatorum etiam lege, Homero fortasse existente, vt nullam habere ciuitatem videatur, nec Parcis, nec Musis se gratificaturum dixit, si hoc, quod ad Homeri laudem reliquum esset, enunciaret. Omnes enim ciuitates, cunctæque gentes, ipsi se addicunt: inuicémque in iudicia subirent, se ipsas Homero vt ciui adscribentes. B Quòd autẽ hoc apud te, ô Phœnix, minimè fuerim taciturus: nec te, si mihi cognitum fuisset, celassem: ex iis quæ tibi à me dicta sunt, colligere facile potes. Omni enim amota (vt puto) inuidia, tibi quæcunq. noueram percurri. *Phœnix.* Credo, Vinitor, & rationem quare hæc taceat, sequamur. Achillem autem tibi iam tempus est indicare, nisi nos vt Troianos perterrefaciet, cùm è fossa in ipsos emicuit.

C

ΑΧΙΛΛΕΥΣ.

Μὴ δέδιθι τὸν Αχιλλέα, ὦ ξένε. παιδὶ γὰρ ἐντεύξῃ αὐτῷ πρὸ τοῦ πρὸς τὸν πόλεμον τὸν λόγου. Φοῖ. μεγάλα δώσεις διεξιόντα αὐτὸν ἐκ νηπίου. μὴ ταῦτα γὰρ ὁπλιζομένῳ που ἐντεύξόμεθα, ἢ μαχομένῳ. Αμ. ὅπως ἔσται. καὶ πάντα φήσεις τὰ Αχιλλέως εἰδέναι. ἤκουσα γὰρ περὶ αὐτοῦ τοιαῦτα. Πηλεῖ φάσμα ἐφοίτα θαλαττίας δαίμονος, καὶ ἐρῶσα αὐτοῦ οἶμαι ἡ δαίμων, ξυνῆν τῷ Πηλεῖ ἐν Πηλίῳ, αἰδοῖ τοῦ ὁμίλου οὔπω τὰ ἑαυτῆς λέγουσα, οὐδὲ ὁπόθεν ἥκοι. γαλήνης δὲ ἐπεχούσης τὴν θάλατταν, ἡ μὲν ἔτυχεν ἐπὶ δελφίνων τε, καὶ ἱπποκάμπων

ACHILLES.

Achillem ne metuas, ô hospes Puerum enim in sermonis principio conuenies. *Phœnix.* Magna præstabis, si ab infantia nobis ipsum expositeris. Postea enim armato ac pugnanti occurremus. *Vinitor.* Sic erit: & quæcunque ad Achillem pertinent te nosse fateberis. Talia D autem de ipso audiui. Marinæ deæ monstrum Peleum adibat, & ipsius amore capta (vt puto) Dea in Pelio monte cum Peleo coibat. Multitudinis verecundia quænam esset, atque vnde veniret, nondum dicens: sed tranquillitate ipsum mare obtinente, accidit, vt hæc quidem delphinis atque hippopotamis

* hippocampis

insidens luderet. Ipse verò ex Pelij specula hæc contemplatus, & Deam cognouerit, & venientem sit veritus. Hæc autem ad audendum Peleum inducebat, Auroram Tithonum adamasse, Venerem ab Anchise superatam, Lunam dormientem Endymionem frequentasse memorans. Ego verò tibi, ô Peleu, filium homine præstantiorem dabo. Postea verò quàm natus est Achilles, Chironi educandum tradidere. Hic autem fauis, atque hinnulorum medullis ipsum alebat. Cùm ad ætatem peruenisset, in qua pueri curriculis*, ac talis indigent, ab huiusmodi quidem haud arcebat. Iaculis verò, ac telis, cursibúsque assuefaciebat. Erat autem ipsi fraxinus parua à Chirone præcisa, & ad bellica balbutienti similis erat. Ephebus iam factus, radios quidem à facie emittebat: corpore immensus videbatur. Facilius excreuit, quàm quæ ad fontes positæ sunt arbores. Multus quidem in conuiuiis, multus in seriis canebatur. Postea verò quàm ira inferior videbatur, musicen Chiron ipsum edocuit. Musica enim ad sedandam iracundiam*, animíque fastus tollendos, plurimùm facit. Hic autem nullo labore & harmonias edidicit, & ad lyram cecinit. Canebat autem antiquos coætaneos Hyacinthum, ac Narcissum, & si quid Adonidis. Cùm autem de Hylla, atque Abdero ephebis, recentes adhuc essent luctus: quorum alter ad fontem profectus euanuit, alterum Diomedis equæ discerpserunt: absque lachrymis hæc minimè canebat. Audiui autem & illa, ipsum quidem musicen, ac poëticam vim petentem, Calliopæ sacra

Aristoph. in Neb.

F. M. *ad animi æstum fastúmq. deprimendum.*

** hippocampos*

A ἀθύρσοα· ὁ ὄ, σὶ πρὸς Χείρωνος τὸν Πηλέα ὡρῶν ταῦτα, ξυνῆκε τῆς θεοῦ, & ἔδεισεν ἥκουσαν. ἡ δὲ ἐς θάρσος ἦγε τὸν Πηλέα, Ἰοῦς τ' μνημονεύουσα, ὡς Τιθωνοῦ ἤρα, καὶ Ἀφροδίτης, ὡς ἡσθη τ' Ἀγχίσου, καὶ σελήνης, ὡς Ἐνδυμίων ἐπεφοίτα καθεύδοντι. ἐγὼ δέ σοι καὶ παῖδα, εἶπεν, ὦ Πηλεῦ, δώσω, κρείσσω ἀνθρώπου. ἐπεὶ ὃ Ἀχιλλεὺς ἐγένετο, ποιοῦνται αὐτ' Θρέα Χείρωνα.

B ὁ δὲ ἔθρεφεν αὐτὸν κηρίοις τε, καὶ μυελοῖς νεβρῶν. ἐς ἡλικίαν τε ἧκοντα, σὺν ᾗ παῖδες ἀμαξιδῶν, καὶ ἀγραυλάλων δέονται, εἶργε μὲν οὐδὲ τῶν τοιούτων. ἀκοντίοις ὄ ἤθιζε, καὶ παλτοῖς, καὶ δρόμοις. ἰὼν δὲ αὖτῳ καὶ μικρὰ μικρὰ, τέλεμμένη ὑπὸ τ' Χείρωνος, καὶ ἐώκει ψελλιζομένῳ ἐς τὰ πολεμικά. ἐφήβῳ ὄ ἀπόμβρῳ, ἀκτῖνα μὲν ὑπὸ τῶν

C προσώπου ἔπεμπεν· ὑπερφυὴς δὲ τὸ σῶμα ἐφαίνετο, αὐξηθεὶς τ' ῥᾷον, ἢ τὰ πρὸς ταῖς πηγαῖς δένδρα· πολὺς μὲν ἐν συμποσίοις ἤδετο, πολὺς ὃ ἐν ἀοιδαῖς. ἐπεὶ ὃ θυμοῦ ἤπιον ἐφαίνετο, μουσικὴν αὖ Θ ὁ Χείρων ἐδιδάξατο. μουσικὴ γὰρ ἱκανὴ πραΰνειν τὸ ἐπιμόν τ', & ὑπερανεστηκὸς τ γνώμης. ὁ δὲ, οὐδενὶ πόνῳ, τάς τε ἁρμονίας ἐξέμαθε, καὶ πρὸς λύραν ἦσεν. ἦδε ὃ τοὺ ἀργαλοὺς ἥλικας, τὸν Ὑάκινθον, καὶ Ν Ναρκισσον, καὶ εἴτι Ἀδώνιδος. προσφάτων ὄντων τῶν περὶ Ὕλλα τε, καὶ

D Ἄβδηρα ἡλίων, ὑπ' ἀμφω ἐφήβω ὄντε, ὁ μὲν, ἐς πηγὴν ὠχέθη ἀφανισθείς, τ δὲ, αἱ τ' Διομήδους ἵπποι ἐδάσαντο, καὶ ἀδακρυτὶ ταῦτα ἤδεν. ἤκουσα δὲ κἀκεῖνα, θύειν μὲν αὐτὸν τῇ Καλλιόπῃ μουσικὴν αἰτοῦντα, καὶ τὸ σὺν ποιητῇ

κράτος. τ̓ θεὸν ὑ̓, ἐπισ-ιῶαι καθεύδοντι, A facere : Deam verò dormienti adſtitiſſe : &, ô puer (dixiſſe) muſices quidem ac poëtices do tibi quod ſatis ſit, vt & ſuauiores reddas epulas, & dolores ac ſolicitudines ſopias. Poſteaquàm vero mihíque & Palladi videtur, vt ſtrenuus ſis bellator, atque in caſtris acer, Parcæque ita iubent, tu quidem in illis te exerce, & illa dilige. Poëta autem poſtea erit, quem ad res abs te geſtas carmine celebrandas exhortabor. Hæc ipſi de Homero prædicta ſunt. Adoleſcentulus autem factus, non (vt multi tradidere) expoſitus in Scyro, inter virgines educebatur. Neque enim par eſt, Peleum Heroum præſtantiſſimum filium, vt bellum ac diſcrimina declinaret, quopiam clàm miſiſſe, cùm præſertim Aiacem Telamon excitaret, neque Achilles ſe in gynæceum trudi ſuſtinuiſſet, laudem ac gloriam apud Troiam aliis omittens. Plurima enim iam ipſi inerat ambitio. *Phœnix*. Quídnam igitur ſuper his Proteſilaus, ô Vinitor, nouit? *Vinitor*. Credibiliora, hoſpes, ac veriora. Ait enim Theſeum ob imprecationes in filium Athenis exulantem, in Scyro à Lycomede fuiſſe interfectum. Peleum vero Theſei hoſpitem, & facinoris Calydonij participem, Achillem propterea in Scyrum miſiſſe, vt Theſeum vlciſceretur. Ipſum autem Achillem, cùm vnà cum Phœnice ob ſenectam, quæ tantùm conſultanda eſſent, tenente enauigaſſet, primo ſtatim impetu Scyrum ſuſpenſam, atque in lapideo colle ſitam concuſſiſſe, & Lycomedem cepiſſe quidem, non tamen occidiſſe. Sed cùm percunctatus eſſet, cur virum ſe præſtantiorem exulantem interemiſ-

κρατος. τ̓ θεὸν ὑ̓, ἐπισ-ιῶαι καθεύδοντι, B
ζ̓, ὦ παῖ, φάναι, μουσικῆς μὲν, καὶ ποιη-
τικῆς δίδωμί σοι τὸ ἀποχρῶν, ὡς ἡδίους
μὲν τὰς δαῖτας ἐργάζοιο, κομίζοις δὲ
τὰς λύπας. ὑπὲρ ὑ̓ ἐμοί τε, καὶ Ἀθηνᾶ
δοκεῖ πολεμικὸν εἶ̓ναί σε, καὶ δεινὸν ἐν στρα-
τοπέδοις, μοῖραί τ̓ ἔ̓φασαν καὶ δύσει, σὺ μὲν
ἐκεῖνα γυμνάζου, κἀκείνων ἔρα. ποιητὴς
ὑ̓ ἔσαι χρόνοις ὕστερον, ὃν ἐγὼ αἰνήσω τὰ
σὰ ὑμνεῖν ἔργα. ταῦτά μοι περὶ τοῦ
Ομήρου ἐχρήσθη. μειράκιον ὑ̓ γιγόμε-
νος, οὐχ ὥσπερ οἱ πολλοί φασιν, ἀπόθε-
τος ἐν Σκύρῳ ἐτρέφετο, τοῦτο δὴ τὸ ἐν
ταῖς παρθένοις· οὔτε γὰρ τ̓ Πηλέα εἰκὸς
ἄριστον τῶν ἡρώων γιγόμενον, ὑποσκη-
πτέμυαί τοι τ̓ υἱὸν, πολέμους τε, καὶ κιν-
δύνους ἀποδραίνοντα. καὶ ταῦτα, ἔ̓ Τελα-
μῶνος ὁρμῶντος τὸν Αἴαντα, οὔτ̓ ἂν
Ἀχιλλεὺς ὑπέσχετο ἐς γυναικωνίτην C
ἐμβεβλῆσθαι, παρεὶς ἑτέροις τὸ θαυμά-
ζεσθαί τ̓, καὶ δόκιμεῖν ἐν Τροίᾳ. τὸ γὰρ
φιλότιμον πλεῖσον δὴ ἐν αὐτῷ ἦν. Φο.
τί ἦν δὴ ὁ Πρωτεσίλεως, Αμπελουργέ,
περὶ τούτων οἶδε; Αμ. πιθανώτερα, ξέ-
νε, καὶ ἀληθέστερα. φησὶ γὰρ Θησέα ὑ̓ς
Αθηνῶν φύγοντα ὑπὸ τῆ ἀρᾷ τῆ ἐς
τ̓ υἱὸν, ἀποθανεῖν ὑπὸ Λυκομήδους ἐν
Σκύρῳ. Θησεῖ ὑ̓ ξένον ὄντα τ̓ Πηλέα,
καὶ κοινωνὸν ἔ̓ργου Καλυδωνίου ἔρξαι, στεῖλαι D
τ̓ Αχιλλέα ἐς τὴν Σκύρον λιμωρὸν τῷ
Θησεῖ. τὸν ὑ̓, ἐκπλεύσαντα ὁμοῦ τῷ
Φοίνικι, μόνα ὑπὸ γήρως τὰ ξυμβου-
λευτικὰ εἰδότι, κατασεῖσαι τὴν Σκύρον
ἐκ προσβολῆς, μετέωρον οὖσαν, καὶ ἀ-
ναρτισμένην ἐπ̓ ὄχθου πέτρας. τὸν Λυ-
κομήδη ὑ̓, σχεῖν μὲν, οὐ μὴν ἀποκτεῖναι
ἀλλ̓ ἔρεσθαί τι παίδων ἄνδρα ἑαυτῷ βλητέον

set? Respondissétque ille; quòd iniuriam inferre, imperiúmque auferre conaretur, dimisit, vt qui iure interfecisset. Dixítque se illum apud Peleum defensurum, & Deidamiam Lycomedis filiam vxorem duxit: natúsque est ipsis filius, Neoptolemus propterea denominatus, quòd Achilles iuuenis ad bellum irruerit. Hic cùm Achilles degeret, accessit Thetis, & haud secus ac mortales matres filium curabat. Coacto autem in Aulide exercitu, ob ea quæ fato ipsi erant destinata, in Phthiam eum traiecit: & cùm Peleum filij dominum fecisset, arma quoque, qualia nondum quispiam gestauerat, ipsi elaborasse dicitur. Cum quibus in Aulidem profectus, & spe impleuit exercitum, & ita Deæ existimatus est filius, vt Thetidi iuxta mare sacra facerent. Achillémq. in armis ruentem adorarent. De fraxino quoque, hoc est de Achillis hasta, Protesilaum percunctatus sum, quídnam esset in ipsa mirandum? & ait, longitudinem quidem fuisse fraxino, quæ nulli alij hastæ, lignum verò vsque adeò & rectum & validum, vt minimè frangi posset. Cuspidis autem aciem ex adamante constare, omniáque dispescere, ac penetrare: hastam verò vtrinque orichalco obductam, vt tota fulgurans incidat. *Phœnix*. Ipsius autem arma, Vinitor, quónam pacto ait fuisse exornata?

Vinitor. Haud Homerico modo, ô hospes. Diuina etenim & illa ab Homero excogitata, ciuitates, sidera, bella, agrorum cultus, nuptiásque, atque odas perscribente. Ceterùm illa super ipsis ait,

A φεύγοντα ἐκτεῖναι. εἰπόντα δὲ ὅτι ἐπ' ἀδίκοις, ὦ Ἀχιλλεῦ, ἦκον, καὶ πειρῶντα τὸν ἄρχοντά μου ἐμοῦ, ἀφῆκεν ὡς εἰ δίκῃ ἀποκτείνας. καὶ ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ αὐτῶν, ἔφη, πρὸς τὸν Πηλέα. Δηϊδάμειαν δὲ θυγατέρα τοῦ Λυκομήδους ἔγημε. ἐκ γένετο αὐτοῖς Νεοπτόλεμος, ὀνομασθεὶς τοῦτο διὰ τὴν νεότητα τοῦ Ἀχιλλέως, καθ' ὃν ἐς τὸ πολεμεῖν ὥρμησεν. εἰ ταῦτα τῷ Ἀχιλλεῖ διαπωμένῳ προεχώρει ἡ Θέτις, καὶ ἐπρεπέ-

B τὸν υἱόν, ὥσπερ αἱ θνηταὶ τὸν μητέρων. Συλλεγομένου δὲ ἐς τὴν αὐλίδα τὸν στρατὸν, διεπόρθμευσεν αὐτὸν ἐς τὴν Φθίαν, διὰ τὰ ἐπ' αὐτῷ κεκλωσμένα. τὸν Πηλέα δὲ ποιμένη κύριον τοῦ παιδὸς, λέγεται καὶ ὅπλα σὺν ποιῆσαι αὐτῷ, οἷα μήπω τις ἰδὼν εἶχε. Ξιφίδιον οἷς ἐς τὴν αὐλίδα ἀφικόμενος, ἐλπίδος τὸ ὑπέπλησε τὸν στρατὸν, διότι οὕτω τοι ἐνομίσθη παῖς, ὡς δύειν αὐτοὺς τῇ Θέτιδι ἐπὶ θαλάττῃ, καὶ προσκυνεῖν τὸν Ἀχιλλέα ἅπαντα ἐν τοῖς ὅπλοις. εἰρόμην τὸν

C Πρωτεσίλεων καὶ περὶ τοῦ μελίας, ὅ, τι ἰδίᾳ τὸ περὶ αὐτῇ θαῦμα, καὶ φησὶ μῆκος μὲν εἶναι τῇ μελίᾳ, ὃ μὴ ἄλλῃ αἰχμῇ, δύειν δὲ τὸ ξύλον, καὶ οὕτω πεφρωμένον, ὡς μηδὲ αὖ κλασθῆναι. τὸ δὲ σῶμα τοῦ αἰχμῆς, ἀδάμαντος τοῦ εἶναι, καὶ

D παντὸς διακπαίειν. Φοῖ δὲ σύραγα, σὺν τῷ ἐπιθάψαι ὀρείχαλκου ἐμβεβλῆσθαι, ἵνα ἅπασα δὴ ἀστράπουσα σκήπτῃ. Φοῖ. τὰ δὲ ὅπλα, ὦ Ἀμπελουργέ, πῶς φησιν αὐτῷ κεκοσμῆσθαι; Αμ. οὐ τὸν Ὁμήρου ζῆτον, ὦ ξένε. θεῖα μὲν καὶ ἐκεῖνα ἐξευρῆσθαι τῷ Ὁμήρῳ, πόλεις τε ἀναγράφοντι, καὶ ἄστρα, καὶ πολέμους, καὶ γεωργίας, καὶ γάμους, καὶ ᾠδάς. ἀλλ' ἐκεῖνα περὶ αὐτῶν φησιν,

Ἀχιλλεῖ ὅπλα μὴ γεγονέναι ἄλλα, ἢ ἃ ἐς Τροίαν ἤνεγκε, μηδὲ ἀπολωλέναι ποτὲ Ἀχιλλεῖ ὅπλα, μηδὲ τὸν Πάτροκλον ἐνδῦναι αὐτὰ πρὸ τοῦ μεῖναι. ἀποθανεῖν μὲν γὰρ ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὅπλοις δόκιμον τῇ μάχῃ, καὶ ἀπόμαχον ἤδη τὸ τεῖχος. τὰ δὲ τοῦ Ἀχιλλέως ἄσυλα μεῖναι καὶ ἀνάλωτα. οὐδὲ γὰρ ἐν τοῖς ὅπλοις τελευτῆσαι αὐτόν, ἀλλ' ἐς γάμον ἥκειν, δόκιμον γυμνὸν ἀποθανεῖν, ἐστεφανωμένον, ὥσπερ οἱ νυμφίοι. τὰ δὲ ὅπλα, κατεσκευάσθαι μὲν ἄσημα, καὶ σώφρονα, συγκεκρᾶσθαι δὲ αὐτοῖς ποικίλμα ὕλης, μεθισάμενον ἐς αὐγὰς ἄλλο τε ἄλλας, ὅσας ἡ Ἶρις. ὅθεν δοκεῖν αὐτὰ πέρα τέχνης, καὶ Ἡφαίστου ἀδελφά. Φο. ἦ καὶ δείξεις αὐτόν, ὦ Ἀμπελουργέ, ἀναχάψας ἀπὸ τοῦ εἴδους; Αμ. πῶς δ' οὐ μέλλω, φιλικός γέ σου τυγχάνων. τὸ μὲν δὴ κόμην, ἀμφιλαφῆ αὐτῷ φησιν εἶναι καὶ χρυσοῦν ἡδίω, καὶ βοστρύχους, ὅπῃ, καὶ ὅπως κινοίη αὐτὸν ἢ ἄνεμος, ἢ αὐτός. τὸν δὲ ῥῖνα, οὔπω γρυπὸν, ἀλλ' οἷος μέλλουσι. τὸ δὲ ὀφρῶν, μιλτοειδῆ. τὸν θυμὸν δὲ τὸν ἐν τοῖς ὄμμασι, χαροποῖς οὖσιν, ἡσυχάζοντος μὲν, ἀναβάλλεσθαί τινα ὁρμὴν, ὁρμήσαντος δὲ σὺν ἐκπηδᾶν τῇ γνώμῃ. τοῖς τε ἐρῶσιν, ἡδίω τότε αὐτὸν φαίνεσθαι. πεπονθέναι γάρ τι καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς πρὸς αὐτὸν, οἷόν τι καὶ τοὺς ἀλκίμους τῶν λεόντων. ἀσπαζόμενοι γὰρ αὐτοὺς ἐν ἡσυχίᾳ, μᾶλλον αὐτοῖς χαίρομεν, ἐπὰν θυμοῦ ὑποπλησθέντες, ἐπὶ σφᾶς ὁρμήσωσιν, ἢ ταῦρον, ἢ τι τῶν μαχίμων θηρίων, τὸ δὲ λῆμα τοῦ Ἀχιλλέως, δηλοῦσθαί φησι καὶ πρὸς τοῦ αὐχένος. εἶναι γὰρ δὴ ὀρθὸν, καὶ ἀνεσκότα, δικαιότατον

A haud alia Achilli fuisse arma, quàm quæ ad Troiam tulit, neque vnquam Achilli periisse arma, nec Patroclum, dum iratus erat Achilles, ea induisse. In suis enim ipsius armis interfectum, dum se in pugna strenuè gereret, murúmque iam attingeret. Achillis enim arma minimè capi potuisse ait: neque enim armatum periisse, sed ad nuptias proficiscí arbitrantem, inermem occidisse, æquè ac sponsum
B coronatum. Fabrefacta autem fuisse arma ignobilia, ac mediocria: comistam vero ipsis materiæ fuisse varietatem, alias in alios splendores, quot Iris continet transeuntem. Vnde supra artem fuisse visa sunt, & Vulcani decantata. *Phœnix.* Nunquid ostendes mihi ipsum, ô Vinitor, & à specie circunscribes? *Vinitor.* Cur non faciam, cùm præsertim te libentem consecutus sim auditorem? Comam quidem den-
C sam, auróque suauiorem ipsi fuisse dicit, pulchréque composítam, quocunque, aut vtcunque ventus, ipséve eam agitaret: nasum verò nondum aduncum, sed vt futurum. Supercilium instar Lunæ falcatum: animum autem, qui venustis inerat oculis, quiescentis quidem quendam differre impetum: ruentis verò cum sententia exilire, amantibúsque tunc suauiorem videri, & huiusmodi quid aduersus
D ipsum passos fuisse Græcos, cuiusmodi aduersus leonum validissimos. Eos enim in quiete diligentes ipsis magis gaudemus, cùm ira repleti, in taurum aut in aliquam pugnacissimam impetum faciant feram. Sed Achillis fastum, & à ceruice indicari asserit. Rectam enim esse atque eminentem. Æquissimum

autem Heroum fuisse, cùm natura, tum Chironis consuetudine. Quòd autem circa pecunias calumniam subierit, illinc Achilli euenisse. Sic enim circa ipsas criminatus est, quòd ex tribus ac viginti ciuitatibus, quas ipse subegerat, plurima quidem ceperit mancipia: à nullo vero ipsorum, præterquam à puella victus fuerit: quam ne ipse quidem sibi ipsi dedit, sed à Græcis petiit: iniquitatis autem Nestore Græcos accusante, ni plura Achilles cepisset, mea (inquit) sit maior operum pars: pecuniis vero quicunque voluerit, affluat. In illa concione, ô hospes, Achillis in Agamemnonem, ira pro Palamede initium sumpsit. Memorans enim quas ambo ceperant ciuitates, huiusmodi est (inquit) Palamedis proditio. Me quoque quicunque voluerit, iudicet: nam ab iisdem veni. Hæc cùm in seipsum acciperet Agamemnon, Achillémque conuicio prosequeretur, & Vlysses pro proditore dicere, proditionem esse assereret: illum quidem cùm ne Achiuis quidem grata diceret, à concione expulit. Pluribus vero Agamemnonem conuiciis infectatus, procul à telis degebat, neque quicquam quod ad communem spectaret vtilitatem faciens, neque ad concilia proficiscens, quando iam ad ipsum ab Agamemnone preces peruenere, Achiuis in omni iam versantibus discrimine: afferebant autem eas Aiax, atque Nestor, hic quidem ob cognationem, & quod iisdem quibus Achilles iratus, ipsis iam reconciliatus erat: Nestor vero sapientiæ causa, atque ætatis, quam omnes venerabantur Achiui. Postea

A ἢ αὐτὸν ἡρώων χωσέσθαι, φύσει τε, καὶ ξωοισίᾳ τῦ Χείρωνος. τὸ τοι διαβεβλῆθαι πρὸς χρήματα, σκεῖθεν τῷ Αχιλλεῖ φοιτῆσαι. διεβέβλητο γὰρ οὕτω πρὸς αὐτὰ, ὡς σὺν τελῶν καὶ εἴκοσι πόλεων, ἃς αὐτὸς εἶλε, λαβεῖν μὲν πλεῖστα αἰχμάλωτα, μηδενὸς δ' αὐτῶν ἡττηθῆναι, πλὴν κόρης, ἣν οὐδὲ αὐτὸς ἑαυτῷ ἔδωκεν, ἀλλ' ἰὼν Αχαιοὺς ᾔτησεν. ἀδικίαν δ' τοῖς Αχαιοῖς ἐπικαλοῦντος τῦ Νέστορος, εἰ μὴ τὰ πλείω Αχιλλεὺς λήψοιτο, ἐμὸν ἔσω, ἔφη, τὸ πλεῖον τῦ ἔργων. χρήμασι δ' πλεονεκτείτω ὁ βελόμενος. ἐπ' σκείνης τ' σκηνήσιας, ὦ ξένε, καὶ ἡ πρὸς τὸν Αγαμέμνονα τῷ Αχιλλεῖ μῆνις ὑπὲρ τῦ Παλαμήδους ἦρξατο. μνημονεύων γὰρ τῶν πόλεων, ἃς ἄμφω ἐξεῖλον, τοιαύτη μὲν, εἶπεν, ἡ τῦ Παλαμήδους προδοσία. κἀμὲ δ' κρινέτω ὁ βελόμενος. ἀπὸ γὰρ τ' αὐτῶν ἥκω. δεξαμένυ δ' εἰς ἑαυτὸν ταῦτα τῦ Αγαμέμνονος, καὶ λοιδορυμένυ τῷ Αχιλλεῖ, τ' Οδυσσέως εἰπόντος, ὡς εἰ προδοσία, καὶ τὸ ὑπὲρ προδότου λέγειν, ἐκεῖνον μὲν, ἀπήλασε τῆς ἐκκλησίας, τοῖς δὲ Αχαιοῖς φίλα εἰπόντα. καθικόμενος δ' τῦ Αγαμέμνονος λοιδορίαις πλείοσιν, ἔξω βαλῶν δίηκε, μήτε ἔργον τι προφέρων εἰς τὸ κοινὸν φέρον, μήτ' φοιτῶν εἰς τὰ βελτίω μαλα. ὅτ' δὴ ἀφίκοντο αὖτις Λιταὶ παρὰ τ' Αγαμέμνονα, ἐν παντὶ ἤδη τῶν Αχαιῶν ὄντων, ἐπρέσβυον δ' αὐτὰς Αἴας τε, καὶ Νέστωρ, ὁ μὲν, διὰ τὸ συγγενέσθαι τ', καὶ τὸ διηλλάχθαι ἤδη σφίσι, μᾶλλον, ἐφ' οἷς πρ' ὁ Αχιλλεὺς ἐμείωσεν, ὁ δὲ, σοφίας τε σύνεκα, καὶ ἡλικίας, ἣν ἐτίμων οἱ Αχαιοὶ πάντες. ἐπεὶ

δὲ Ⓜ τῷ ὄντι Γαύκλον ξυμμαχῆσαι σφίσι φᾶσ' αὐτῷ δύραντο, ὁ μὲν, δράσας τὲ, & παθὼν ὁπόσα Ομηρος φησὶν, ἀπέθανε, μαχόμενος τῇ Τροίᾳ ὑπὲρ τοῦ τείχους. ὅδε ἐπράξε μὲν οὐδὲν ἀγχινὲς ἐπ' αὐτῷ, οὐδὲ, εἶπεν. ἀπολοφυράμενος ὃ αὐτὸν ἐῤῥωμένως, & θάψας ὡς αὐτὸς ἐβούλετο, κἀκείνῳ χαριεῖσθαι ᾠέτο, ἐχώρει ἐπὶ τὸν Ἕκτορα. τὰς μὲν δὴ ὑπερβολὰς, αἷς κέχρηται Ομηρος πρός τε τοὺς ἀπολλυμένους αὐτοῖς ἅρμασι Τρῶας, ὁπότε ὁ Αχιλλεὺς ἐφαίνη, πρός τε τοὺς ἐν ποταμῷ σφαττομένους, πλήν τε τοῦ ποταμοῦ κίνησιν, ὅτ' ἐπανίση τῷ Αχιλλεῖ τὸ ἑαυτοῦ κῦμα, ἐπαινεῖ μὲν & ὁ Γερτεσίλεως ὡς ποιητικὰ, διαχράφει δ', ὡς κεχαρισμένα. μήτε γὰρ τῷ Αχιλλεῖ τηλικούτῳ ὄντι ἄπορον αὖ ῥᾳδίως τὸν Σκάμανδρον, καὶ ταῦτα ἤπιον ἢ οἱ μεγάλοι τῶν ποταμῶν ὄντα, μήτ' αὖ τὸν Αχιλλέα ἐς μάχην τῷ ποταμῷ ὁρμῆσαι. εἰ γὰρ καὶ σφόδρα ἐπ' αὐτὸν ἐμόρμυρεν, ἢ λυξεν αὖ σκολιόν, & μὴ ὁμόσαι χωρεῖν τῷ ὕδατι. πιθανώτερα δ' ἂν ἴσως τῶν σκείνα οἶμαι δίδοσι, ξωσθῆναι μὲν ἐς τὸν ποταμὸν τοὺς Τρῶας, καὶ πλείους ἀπολέσθαι σφῶν, ἢ σὺν ἅπαντι τῷ πολέμῳ ἀπόλοντο, τὰ μὲν μόνῳ γε τῷ Αχιλλεῖ πεπρᾶχθαι ταῦτα, ἀλλὰ θαρσήσαντας ἤδη πρὸς αὐτοῦ τοῦ Ελληνας ἐπικαταβαίνειν, & τοῦ σὺν τῷ ποταμῷ σφάττειν. Αχιλλέα δὲ τούτων μὲν ἀμεῖναι, ἀγωνίσασθαι δὲ ἀγῶνα τοιόνδε. Ἰὼν ἀνὴρ σὺν Παιονίᾳ ἦκεν ἔς & Ομηρον ἐπεμνήσθη. Ασεροπαῖον Ⓜ δὲ αὐτὸν καλεῖ, & Αξίου δὲ ποταμοῦ ἰῶνον, καὶ δεξιὸν ἀμφω τὼ χεῖρε. μέγιστον δ' Α-

A vero quàm Patroclum saltem sibi Achillis iussu auxiliari offenderunt, hic quidem cùm quæ ab Homero dicuntur, & egisset, & passus esset, decessit, super muro Troiam oppugnans. Cuius causa Achilles nihil quod turpe atque ignobile esset, aut dixit aut egit. Verùm cùm constanter ac prudenter luxisset, itáque eum sepulturæ mandasset, & vt ipse volebat, & illi fore gratum arbitrabatur, in Hectorē procedebat. Excessus vtiq. quibus Homerus vsus est super Troianis: qui, cùm primùm apparuit Achilles, vnà cum curribus periere, déque iis, qui in flumine occisi sunt, fluminísque motum, cùm suam ipsius vndam in Achillem excitaret: laudat quidem Protesilaus, vt poëtica: perscribit verò, vt venusta: neque enim Scamandrum Achilli tanto existenti transitu potuisse, difficilem esse ait, magnis præcipuè fluminibus minorem, neque Achillem cum flumine in certamen descendisse. Quòd si vehementer in ipsum obstrepuisset, declinasset vtique, neque aduersus aquam progressus fuisset. His autem longè verisimiliora (vt puto) illa percurrit: Compulsos quidem ad fluuiū Troianos, plurésque ipsorum ibi occisos, quàm in toto bello perierint. Nec tamen hæc omnia ab Achille fuisse gesta, verùm ipso iam fretos Græcos descendisse, & qui in flumine erant, interfeciſſe. Achillē autem hæc quidem neglexisse, huiusmodi verò certamen concertasse, Erat vir ex Pœonia profectus: cuius & Homerus meminit. Asteropæum autem ipsum appellat, Axij fluuij nepotem, & vtramque manum dexterum. Maximum autem Achiuo-

rum ac Troianorum esse hunc Pœonem, & qui ad ferarum morem in cuspides irrueret. Hunc Homerus omisit locum: ducebat autem sinceram potentiam Pæonas equites nuper ad Troiam profectus, quos Achilles perterrefactos in fugam vertit. Nam cùm nondum huiusmodi viro occurrisset, dæmonem in se irruisse arbitrabantur. Solo autem subsistente Asteropæo, plus sibi timuit, quàm vbi cum Hectore dimicabat. Nec Pæonem illæsus interfecit, vnde cùm socij ipsi interdicerent, ne eo die cum Hectore congrederetur, hos minimè sustinuit sermones, sed dicens, Videat me vulneribus quoque præstantiorem: in Hectorem pro mœnibus constitutum impetum fecit. Cùm autem eum eiusmodi existentem, qualem in ipsius diximus oratione interfeciisset, circum muros traxit, barbaro quidem atque ingrato more: verùm quòd Patroclum vlciscereturignoscendo. Miro etenim ingenio quodam Achillem vsum, magni semper aliquid pro amicis agere. Vnde omnibus quidem Græcis pro Palamede succensuisse, Patroclum verò atque Antilochum vindicasse ait. Quæ autem ab ipso super amicis Aiaci Telamonis filio dicta produntur, operæ est pretium cognoscere. Aiace enim ipsum post hæc percunctante, quænam ipsi opera maximè fuissent periculosa? Quæ amicorum causa suscepi, inquit Achilles. Rursúsque interroganti: Quænam suauiora ac leuiora? idem respondit. Admiratione autem affecto Aiace, quónam pacto idem opus arduum ac facilè fieri posset? Quoniam (inquit) discrimina pro amicis, licet magna sint, omni tamen carent dolore,

A χαιῶν τ', & Τρώων ὄντα τὸν Παίονα, καὶ θηρίῳ δίκην ὁμόσε χωροῦντα ταῖς αἰχμαῖς, ἔρρηκεν ὁ Ὅμηρος ἰδίᾳ τ' ἂν λόγῳ. ἦγε γὰρ καὶ ἀκραιφνῆ δυνάμιν, Παίονας ἱππέας, ἄρτι εἰς Τροίαν ἥκων. οὓς ἐξέφαβε μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς σὺν πλήξας. δαίμονα γὰρ ἐμπεπωκέναι σφίσιν ᾠοντο, ὅπως ἀνδρὶ τοιῷδε συντετυχηκότες. ὑποστάντος δ' Ἀστεροπαίου μόνου, πλείω περὶ αὐτοῦ ἔδεισεν, ἢ ὁπότε τῷ Ἕκτορι ἐμάχετο. καὶ οὐδὲ ἄρχοντος εἶλε τὸν Παίονα. ὅθεν τῶν συμμάχων ἀπαγορευόντων αὐτῷ μὴ μάχεσθαι τ' ἡμέρᾳ σὺν ἐκείνῃ τῷ Ἕκτορι, καὶ λυσέχθει τ' λόγων τούτων· ἀλλὰ εἰπὼν, ἰδέσθαι με κρείττω & θαυμάτων, ὥρμησεν ἐπὶ τὸν Ἕκτορα περιτειχισμένου τοῦ τείχους. ἀποκτείνας δ' αὖ τὸν ἡνιόχον οἷ σύλῳ περὶ αὐτοῦ λόγῳ εἴρηκα, περιέλξε τῷ τείχει, βάρβαρόν μέν πινα, καὶ ἀηδῆ ζήτον· ξυγγνωστὸν δὲ, ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ ἐπιμόρῳ. δαιμονίᾳ γὰρ δή πινι τὸν Ἀχιλλέα φύσει χρώμενον, ἀεί τι μέγα ὑπὲρ τ' φίλων περάτειν. ὅθεν μεμῖσθαι μὲν ὑπὲρ Παλαμήδους ὁμοῦ πᾶσιν Ἕλλησι, μεμωρῆσθαι δ' Πατρόκλῳ τε καὶ Ἀντιλόχῳ. τά τοι πρὸς τὸν Τελαμῶνος Αἴαντα περὶ φίλων αὐτῷ εἰρῆσθαι λεγόμενα, σφόδρα χρὴ γινώσκειν· ἐρομένῳ γὰρ αὐτὸν μὴ ταῦτα τ' Αἴαντος ποῖα τ' ἔργων ἐπικινδυνώτατα αὐτῷ γένοιτο, τὰ ὑπὲρ τῶν φίλων, ὁ Ἀχιλλεὺς ἔφη· πάλιν δ' ἐρομένου ποῖα ἡδίω, & ἀπονώτερα, ταὐτὸν ἀπεκείνατο. θαυμάσαντος δ' τ' Αἴαντος πῶς αὖ ταὐτὸν ἔργον χαλεπόντε γένοιτο, & ῥᾴδιον, ὅπ, ἔφη, τὰ ὑπὲρ τ' φίλων κινδυνώματα, μεγάλα ὄντα προθύ-

μως πράξων, τ ἐπ' αὐτοῖς λύπης παύ
ομαι. βαῦμα ὦ ποῖον μάλιστα σε, ὦ Α-
χιλλεῦ, ἐλύπησεν, ἦ δ' ὅς· ὁ ἑβρώθην ὑπὸ
τ Ἕκτορος. Ϲ μὲν δή ἑβρώθης γε ὑπ'
αὐτ, ὁ Αἴας ἔφη. νὴ Δία κεφαλὴν ὁ
Ἀχιλλεύς, εἶπε, τὰς τ χεῖρας. σὲ μὲν γὰρ
ἐμαυτ κεφαλὴν ἡγοῦμαι· Γλαῦκος
δέ μοι χεῖρες ἦν. τὸν δὲ Πάτροκλον ὁ
Πρωτεσίλεως, ὦ ξένε, πρεσβύτερον μὲν
τ Ἀχιλλέως οὐ πολὺ γενέσθαι φησὶ, θεῖον δὲ ἀνδρα, Ϲ σώφρονα, λῷ τ Ἀχιλ
λεῖ ἑταιρικώτατον τ ἑταίρων. χαίρειν
τε γὰρ ὁπότε ὁ Ἀχιλλεὺς ἔχαιρε, λυπεῖ-
σθαί τε τὸν αὐτὸν τρόπον, Ϲ ξυμβουλεύειν
ἀεί τι, καὶ ἀκούειν ἀδοντος. καὶ οἱ ἵπποι δὲ
αὐτὸν χαίροντες ἔφερον, ὥσπερ καὶ Τ
Ἀχιλλέα. ἦν δὲ καὶ τὸ μέγεθος, καὶ τ ἀν-
δρίαν, μεταξὺ τοῖν Αἰάντοιν. τ μὲν γὰρ
Τελαμωνίου, παντὸς ἐλείπετο, σμικρότεί
δὲ ἄμφω τ Λοκροῦ. Ϲ μιγίχεως ἦν ὁ
Γλαῦκος, καὶ τὼ ὀφθαλμὼ μιγάς, Ϲ
ἱκανῶς εὐόφρις, καὶ μέτρα ἐπαγωγὸν κό-
μης. ἡ κεφαλὴ δὲ ἐβεβήκει ἐπ' αὐχένος,
οἷ αἱ παλαίστραι ἀσκοῦσιν. ἡ δὲ ῥὶς, ὀρ-
θὴ τε ἦν, καὶ τοὺς μυκτῆρας ἀνειμένους, καθάπερ οἱ τῶν θυμοῖ τῶν ἵππων. Φο.
εἰς καλόν με τῶν τ Ἀχιλλέως ἵππων
ἀνέμνησας, ὦ ἀμπελουργέ. σφόδρα γὰρ
δὴ δέομαι μαθεῖν, εἰ βλέπεις ἑτέρων ὄν-
των ἵππων, θεῖοι νομίζονται. Αμ. ἐγὼ
μὲν καὶ ὁρῶ τὸν ἥρω, ξένε, αὐτὸ τοῦτο, καὶ
φησὶ τινὰ μὲν λεγομένην ἀθανασίαν
τοῖς αὐτ εἶναι, μεμυθολογεῖσθαι τῷ Ο-
μήρῳ. τινὰ Θετταλίαν δ', εὐίππου τε
οὔσαν, Ϲ ἀγαθὴν, τότε δύο ἵππους Λάμ
πον τε, καὶ Ξάνθον, δαιμονίους τινὰ τα-
χυτῆτα, καὶ τὸ ἦθος λαμπροὺς, ἱππολογῆσαι καὶ θεὸν δή τινα, ὁπότε ὁ Ἀχιλ-

A *quòd ea libenter ſubeamus. Quod autem vulnus, ô Achilles, maximo te affecit dolore, inquit Aiax? Quod ab Hectore accepi. Atqui ab ipſo minimè vulneratus fuiſti, inquit Aiax. Per Iouem (inquit Achilles) & caput, & manus: te enim meum ipſius caput cenſeo: Patroclus verò mihi erat manus: Patroclum autem, ô hoſpes, Proteſilaus ait, haud multò quidem fuiſſe Achille natu maiorem, diuinum verò virum, ac B modeſtum, Achillíque omnium ſociorum amiciſſimum. Etenim gaudere, vbi Achilles gauderet, doleréque pari modo: ſempérque aliquid conſulere, & canentem audire. Equi quoque haud ſecus ipſum libentes, atque Achillem vehebant. Erat autem & corporis proceritate, & robore inter vtrumque Aiacem. Telamonio quidem in vtroque inferior, Locrenſi verò ſuperior, & flauo erat colore Patro- C clus, & oculos niger, ac ſatis honeſtis ſuperciliis, comæ modum laudans. Caput autem ceruici inſiſtebat, qualem palæſtræ exercent. At naſus & rectus erat, & ad nares diffundebatur, vt equorum alacres. *Phœnix.* Optimè, ô Vinitor, Achillis equos mihi in memoriam adduxiſti. Vehementer enim percipere exopto, quare ceteris præſtantiores equis, diuini exiſtimati ſint? *Vinitor.* Hoc idem, hoſpes, & ego Heroem percunctatus ſum: & (ait) D eam quidem, quæ in ipſis fuiſſe dicitur, immortalitatem ab Homero fabulosè celebratam. Theſſaliam verò bonorum feracem equorum exiſtentem, duos tunc equos Lampum ac Xanthum pernicitate mirabiles, ſpeciéque illuſtres, Dei alicuius nutu aluiſſe, cùm Achil-

f. apud me, quòd alacriter ea ſubeã.

les floreret. Et cùm omnia, quæ diuinitùs ineſſe dicebantur, fide minimè carerent, equis quoque diuini neſcio quid, ac ſupra mortalitatem ineſſe videbatur. Is autem fuit Achilli finis, quem & Homerus nouit. Ait enim ipſum à Paride atque Apolline interemptum. Eorum fortaſſe conſcius, quæ in Tymbræo accidere, & quo pacto iuxta ſacra ac iuſiurandum (quorum teſtem Apollinem faciebat) dolo interfectus ceciderit. Polyxenes autem ſacrum ad tumulum celebratum, & quæcunque de illius amore canentes audis poëtas, ita ſe habent. Polyxenem amore proſequebatur Achilles, & has ſibi ea lege parabat nuptias, vt ab Ilio Græcos abduceret. Achillis amore capta erat & Polyxene: nam in Hectoris redemptione inter ſe viderant. Nam Priamus ad Achillem proficiſcens, ducem ſibi fecerat filiam, earum natu minimam, quas ipſi Hecuba pepererat. Semper enim liberorum natu minimi, patris greſſibus inſeruiebant. Et tanta vtique ob æquitatem in venereis quoque præditus erat Achilles modeſtia ac temperantia, vt neque eripuerit puellam in manu ſua exiſtentem, ſéque ipſam in vxorem ducturum Priamo ſit faſſus, & nuptias differenti fidem præſtiterit. Poſteà verò quàm in eo quod ſuper his conceperant iuieiurando, inermis occiſus eſt, dicitur Polyxene Troianis mulieribus è templo fugientibus, viríſque diſſipatis: neque enim Achillis caſum æquo animo tulerant, ad Græcos trans-fugiſſe, adductáque ad Agamemnonem æquè, modeſtè, ac lautè vixiſſe, ac ſi in patris ædibus fuiſſet. Achillis autem cadauere iam triduum iacente ad ſepulchrum no-

A λεις λῦθη. καὶ παύων ὅσα θείως ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεῖ ἐλέγετο τις δυομένων, ἤδη ἐδόκει καὶ τὸ τῶν ἵππων θεῖόν τε εἶη, καὶ ἐπέκεινα τοῦ θνητοῦ φαίνεσθαι. τελευτὴ ὧν τῷ Ἀχιλλεῖ ἐγένετο, ἣν καὶ Ὅμηρος ἐπιμνώσκει. φησὶ γὰρ αὐτὸν ὑπὸ Πάριδός τε, καὶ Ἀπόλλωνος ἀποθανεῖν, εἰδώς πως τὰ ἐν τῷ Θυμβραίῳ. καὶ ὅπως πρὸς ἱροῖς τε, καὶ ὅρκοις, ὧν μάρτυρα τὸν Ἀπόλλω ἐποιεῖτο, δολοφονηθεὶς ἔπεσεν. ἡ θυσία δὲ τοῦ Πολυξένης ἡ ἐπὶ τῷ σήματι, καὶ ὅσα περὶ τοῦ ἔρωτος ἐκείνης ποιητῶν ἀκούεις, ὧδε ἔχει. Πολυξένης ὁ Ἀχιλλεὺς ἤρα. καὶ τὸν γάμον τοῦτον ἑαυτῷ ἐπράττετο. ἐπὶ τῷ δὴ τοὺς Ἀχαιοὺς λύσασθαι τοῦ Ἰλίου. ἦρα καὶ ἡ Πολυξένη τοῦ Ἀχιλλέως. εἶδον γὰρ ἀλλήλους ἐν λύσεσι Ἕκτορος. ὁ γὰρ Πρίαμος ἦκων πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, ἡγεμονεύσουσαν ἑαυτῷ τὴν παῖδα ἐποιεῖτο, B νεωτάτην οὖσαν, ὧν ἡ Ἑκάβη αὐτῷ ἔτεκεν, ἐθεράπευον γὰρ ἀεὶ τὸ βάδισμα τοῦ πατέρων. οἱ νεώτατοι τῶν παίδων. C οὕτω δή τοι ὁ Ἀχιλλεὺς ὑπὸ δικαιοσύνης ἐς τὸ φρονεῖν καὶ τὰ ἐρωτικά, ὡς μήτε ἁρπάσαι τὴν κόρην ἐφ' ἑαυτῷ οὖσαν, γάμον τε αὐτῆς ὁμολογῆσαι τῷ Πριάμῳ, πίστιν ἀναβαλλομένῳ τὸν γάμον. ἐπὶ ᾧ ἀπέθανε γυμνὸς ἐν τοῖς ὑπὲρ Ἰλίου ὅρκοις, λέγεται ἡ Πολυξένη, φεύγουσῶν τὸ ἱερὸν τῶν Τρῳάδων, καὶ τῶν Τρώων ἐσκεδασμένων. οὐδὲ γὰρ τὸ πάθος τοῦ Ἀχιλλέως ἀδεῶς ἤνεγκαν, αὐτομολίᾳ χρήσασθαι, τὸ φυγεῖν ἐς τὸ Ἑλληνικόν. ἀναχθεῖσά τε τῷ Ἀγαμέμνονι, ζῆν μὲν ἐν κομιδῇ λαμπρᾷ τε, καὶ σώφρονι, καθάπερ ἐν πατρῴοις οἰκίαις. τελευτᾷ δὲ ἤδη κειμένου τοῦ νεκροῦ, δραμεῖν ἐπὶ τὸ D

σῆμα ἐν νυκτὶ, ξίφει τε αὐτὴν ἐπικλῖναι πολλὰ εἰποῦσαν ἐλεεινὰ, καὶ γαμικά. ὅτε δὴ καὶ δεῖξαι τὸν Ἀχιλλέως ἔρωτα μεῖναι, καὶ ἀγαγέσθαι αὐτὴν μὴ ψευσαμένην τὸν γάμον. ἃ μὲν οὖν Ὁμήρῳ ἐν δευτέρᾳ ψυχοστασίᾳ εἴρηται, εἰ δὴ Ὁμήρου ἐκεῖνα, ὡς ἀποθανόντα τὸν Ἀχιλλέα, μοῦσαι μὲν ᾠδαῖς ἐθρήνησαν, Νηρηίδες δὲ, πληγαῖς τῶν στέρνων, οὐ παραπολύ φησι κεκομπάσθαι, μούσας μὲν γὰρ, οὔτ' ἀφικέσθαι, οὔτε αἰσθέσθαι, οὐδὲ Νηρηίδων τινὰ ὀφθεῖσαν τῷ στρατῷ, καί τοι γνωσκομένας ὅτε ἥκοιεν. θαυμαστὰ δὲ ξυμβῆναι ἔφα, καὶ οὐ πόρρω τοῦ Ὁμήρου εἰρημένων· ἐκ γὰρ τοῦ κόλπου μυκάνου ἡ θάλαττα ἀνοιδήσασα, τὰ μὲν πρῶτα, ἐμυκᾶτο. μετὰ οὐ πολὺ δὲ ἀρθεῖσα λόφῳ μεγάλῳ, ἴσον ἐχούσῃ εἰς τὸ Ροιτεῖον. ἐκπεπλημμένων δὲ τοῦ Ἀχαιῶν, καὶ ἀπορουμένων ὅ, τι αὐτοί τε, καὶ ἡ γῆ πείσονται, ἅτε πλησίον ἐγένετο, καὶ προσεκύμαινε τῷ στρατοπέδῳ, θρῆνον ἦχησεν ὀξύν τε, καὶ ἀθέσφατον, καθάπερ γυναικῶν ὅμιλος, ὃν ἐς τὰ κήδη ἀναφθέγγον). τούτου δὲ θεῖόν τε, καὶ δαιμονίᾳ φανέντος, καὶ πάντων ὁμολογουμένων, ὅτι Νηρηίδας ἦγε τὸ κῦμα, οὐδὲ γὰρ ἐπέκλυσεν οὐδέν, ἀλλὰ πρᾷόν τε, καὶ λεῖον τῇ γῇ προσπεσόν, πολλῷ θᾶττον τὰ ἐφεξῆς ἔδοξεν. ἅτε γὰρ νὺξ ἐπέλαβεν, οἱμωγὴ τῆς Θέτιδος διεφοίτα τὸν στρατὸν, ἀνδυομένης τε, καὶ τὸν υἱὸν βοώσης. ἐβόα δὲ τορὸν, μέγα τε, καὶ ἔναυλον, καθάπερ ἡ ἐν τοῖς ὄρεσιν ἠχώ. καὶ τότε μάλιστα καὶ Ἀχαιοὶ ξυνῆκαν ὅτι τέκοι τὸν Ἀχιλλέα ἡ Θέτις, οὐδὲ ἄλλως ἀπιστοῦντες. τὸν μὲν δὴ κο-

A etu cucurriſſe, multáque cùm miſerabilia, tum amatoria dicentem enſi ſe ipſam admouiſſe, cùm rogaret Achillem vt in amore perſiſteret: ducerétque ipſam, cùm præſertim nuptias haudquaquam decepiſſet. Quæ autem ab Homero in ſecunda Pſychoſtaſia dicta ſunt: ſiquidem Homeri illa, quòd ſcilicet Muſæ quidem defunctum Achillem odis luxerint: Nereides verò pectorum planctu, haud minus
B iactanter dicta aſſerit. Neque enim Muſas veniſſe, nec querulis cantib. vſas, neque Nereidum vllam ab exercitu conſpectam, cùm maximè accedentes dignoſcantur. Mira verò quædam contigiſſe, & quæ haud longè ab iis quæ ab Homero dicta ſunt, diſtant. Ex Melane enim ſinu intumeſcens mare, primùm quidem mugiebat: paulò verò poſt magno elatum cumulo æquale in Rhœtium Phrygiæ pro-
C montorium progrediebatur. Achiuis autem terrore perculſis, quídque ipſi, ac regio paſſuri eſſent, ignorantibus, poſtquam prope fuit, caſtráque vndis aluebat, luctum edidit acutum, ac iugem, vt mulierum turba cùm affines lugent. Cum autem diuinum hoc, atque admiratione dignum apparuiſſet: fateréntúrq; omnes quod vnda Nereidas adduxiſſet (nihil enim im-
D merſit, ſed mitis ac læuis terræ acquieuit) multo grauiora quæ ſequuntur viſa ſunt. Poſtquam enim nox cœpit, Thetidis vlulatus laudantis ac vocantis filium, per exercitum tranſibat. Clamabat autem altum, magnúmque, ac conſonum, vt in montibus Echo, & tunc maximè Achiui Thetidis eſſe filium Achillẽ percepêre, nec alioqui tamen diffidentes. Tumulum autem iſtum,

quem

quem in littoris fronte cernis extantem, conuenientes erexerunt Græci, quando Patroclo in vno iunctus est tumulo, pulcherrimum sibi atque illi sepulchrale donum præbens. Hinc est quòd qui amicitiam laudib. prosequuntur ipsum celebrant. Sepultus est autem hominum euidentissimè cum iis numeribus*, quæ ipsi à Græcis oblata sunt; ne comam quidem promittere potest post Achillem honestum arbitrantibus. Aurum præterea, & quicquid vnusquisque habebat, vel ad Troiam abducens, vel ex partitione capiens, cuncta & statim in pyram congessere, & cùm Neoptolemus ad Troiam venit: præclara enim rursus cùm à filio, tum à Græcis ipsi gratificari conantibus, assecutus est munera. Quippe qui & à Troia nauigantes, circa tumulum procidebãt, Achillémque amplecti arbitrabantur.

A λωνόν, ξεῖνε, τῦτον, ὃν ἀμφὶ τ' μετώπου τ' ἀκτῆς ὁρᾷς ἀνεσηκότα, ἤγραν οἱ Ἀχαιοὶ ξυνηθρόντες, ὅτε τῷ Γαλήκλῳ ξυνεμίχθη εἰς τ' τάφον, καλλιστον ἐντάφιον ἑαυτῷ τ', κἀκείνῳ δοὺς ὅθεν ἀδοισιν αὐτὸν οἱ τὰ φιλικὰ ἐπαινέντες. ἐτάφη ὑ σὺν πλείσταις ἀνθρώπων πᾶσιν, οἷς ἐπήνεγκεν ἀυτῷ ἡ Ἑλλας. οὐδὲ κομᾶν ἐπ μὴ τὸν Ἀχιλλέα καλὸν ἡγέμνοι. χρυσόν τε, καὶ ὅ, τι ἕκαστος εἶχεν, ἢ ἀπάγων ἐς Τροίαν, ἢ σὺν δασμῷ λαβών, νήσαντες ἐς πλεῖ πυρὰν ἀθρόα, παρεσχῆμά τε, ἢ ὅτε ὁ Νεοπτόλεμος ἐς Τροίαν ἦλθε. λαμπρῶν γὰρ δὴ ἔτυχε πάλιν τῶν σὺν ταφίων ῥᾳδά τε τῦ παιδὸς, ῥᾳδά τε τῶν Ἀχαιῶν, δυσχεραίζεσθαι ἀυτῷ πειρωμένων. οἵγε δ τὸν ἀπὸ τῆς Τροίας ποιήμενοι πλοῦν, ἐπέπλεον τῷ τάφῳ, καὶ τὸν Ἀχιλλέα ὡνοῦντο B C ἐκβάλλειν.

NEOPTOLEMVS.

Neoptolemum autem, ô Vinitor, qualem fuisse ait? *Vinitor.* Nobilem, ô hospes, & patre quidem inferiorem, nihilo verò Telamonio deteriorem. Idem autem & de specie ait. Pulchrum enim fuisse, ac patri similem: tantùm vero ab ipso superatum, quantum pulchri à statuis superantur. Atqui hymnos quoque ex Thessalia consecutus est Achilles, quos singulis annis ad sepulchrum accedentes noctu canebant, sacri nescio quid libaminibus immiscentes, vt Lemnij, & qui à Sisypho sunt Peloponnenses, de more faciunt. *Phœnix.* Alia rursus oratio accedit, Vinitor, quam me herculè nunquam omitterem, ne si omnia quidem propterea mihi essent agenda, vt hæc minimè

ΝΕΟΠΤΟΛΕΜΟΣ.

Τὸν Νεοπτόλεμον, ὦ Ἀμπελουργὲ, ὁποῖόν τινα χρὴ αὐτὸν φησί. Ἀμ. χρυσᾶν, ὦ ξεῖνε, καὶ τ' μὲν πατρὸς ἥττω, φαυλότερον δὲ οὐδὲν τῦ Τελαμωνίου. ταυτὸν δὲ καὶ περὶ τ' εἴδους φησί. καλὸν μὲν γὰρ εἶ, ἔοικε δὲ τῷ πατρί. λείπεται δ' αὐτῦ τοσοῦτον, ὅσον τ' ἀγαλμάτων οἱ καλοὶ λείπονται. ἔμολε δὲ καὶ ὕμνων ἐκ Θεσσαλίας ὁ Ἀχιλλεὺς ἔτυχεν. οἷς ἀνὰ πᾶν ἔτος φοιτῶντες ἐπὶ τὸ σῆμα, ἤδον σὺν νυκτὶ, τελετῆς τινὰ ἐγκαταμιγνύντες τοῖς σπονδίσμασιν, ὡς Λήμνιοί τε νομίζουσι, καὶ Πελοποννησίων οἱ ἀπὸ Σισύφου. Φοῖ. ἄλλος αὖ λόγος ἥκει, Ἀμπελουργὲ, οὗ μὰ τὸν Ἡρακλέα σὺ ἂν μεθοίμην, οὐδὲ εἰ παντὸς ὑπὲρ τ' μὴ πα-

ερπλῶαι αὐτὸν ἑωρᾶλτον. Αμ. Ἀλλὰ τὰς ἐκβολὰς τ̃ λόγων ἀδολεσχίας ἔνιοι ξένε ἡγοῦνται, καὶ λῆρον πρὸς σοῦ μὴ σχολὴ ἄγοντας. σὲ γὰρ ὁρῶ, δοῦλον μὲν τ̃ νεὼς ἧς ἄρχεις· δοῦλον δὲ τ̃ ἀνέμων, ὧν εἰ καὶ μικρὰ αὔρα κατ' πρύμνης σάλη, δεῖ τὰ ἱστία ἀνασείειν, καὶ συνεξαίρεσθαι τῇ νηΐ, πάντα δὲ ὕστερα ἡγουμένους τοῦ πλεῖν. Φοῖ. ἐῤῥώσθω λοιπὸν ἡ ναῦς, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ. τὰ γὰρ τῆς ψυχῆς ἀγώνισμα, ἡδίω τέ μοι, καὶ κερδαλεώτερα. τὰς δὲ ἐκβολὰς τ̃ λόγων, μὴ λῆρον, ἀλλ' ὠφελείαν ἡγώμεθα τῆς ἐμπορείας ταύτης. Αμ. ὑγιαίνοις, ξένε, οὕτω γνώσεσθαι, καὶ ὅπῃ βέλτιστα, ἄκουε. τὰ μὲν δὴ Κορινθίων ἐπὶ Μελικέρτῃ· τούτοις γὰρ δὴ τοῦτο ἀπὸ Σισύφου εἶπον· καὶ ὁπόσα οἱ αὐτοὶ δρῶσιν ἐπὶ τοῖς τ̃ Μηδείας παισὶν, οὓς ὑπὲρ τῆς Γλαύκης ἀπέκτειναν, θρηνῶ εἰκάσαι τελεστικῷ τ̃, καὶ ἐνθέῳ. τοὺς μὲν γὰρ δὴ μειλίσσουσι· τὸν δὲ ὑμνοῦσιν. ἐπὶ δὲ τῷ ἔργῳ τῷ πρὸς σοῦ ἄνδρας ἐκτὸς τ̃ ἐν Λήμνῳ γυναικῶν ἐξ Αφροδίτης ποτὲ πραχθέντι, καθαίρεται μὲν ἡ Λῆμνος καθ' ἕνα ἐνιαυτὸν, καὶ σβέννυται τὸ ἐν αὐτῇ πῦρ ἡμέρας ἐννέα. θεωρὶς δὲ ναῦς, ἐκ Δήλου πορφορεῖ. κἂν ἀφίκηται πρὸς τ̃ ἐναγισμάτων, οὐδαμοῦ τ̃ Λήμνου καθορμίζεται· μετέωρος δὲ ἐπισαλεύει τοῖς ἀκρωτηρίοις, ἕως τ' ἂν αἴσιον τὸ πλεῦσαι γένηται. θεοὺς γὰρ χθονίους, καὶ ἀποῤῥήτους καλοῦντες τότε, καθαρὸν οἴονται τὸ πῦρ τὸ ἐν τῇ θαλάττῃ φυλάττεσθαι. ἐπὰν δὲ ἡ θεωρὶς ἐπισαλεύσῃ, καὶ νείμωνται τὸ πῦρ ἐς τε τἄλλα δίαιταν, ἔς τε τὰς ἐμπύρους τ̃ τεχνῶν, καινοῦ τὸ ἐντεῦθεν βίου φασὶν ἄρχεσθαι.

A prætermittatur. *Vinitor.* At ſermonum digreſſiones nonnulli (hoſpes) ambages, nugáſque apud minimè ocioſos eſſe arbitrantur. Te autem video ſeruum quidem nauis cui imperas, ſeruum ventorum: quorum etiam ſi modica aura ad puppim ſteterit, vela excutere oportet, & cum naui ſoluere, cuncta nauigationi poſtponentem. *Phœnix.* Valeat deinde nauis, & quæ in ea ſunt. Animi enim onera, ſuauiora B mihi atque vtiliora. Orationis autem digreſſiones non nugas, verùm huic mercaturæ additum eſſe lucrum arbitramur. *Vinitor.* Saluus ſis hoſpes, ita ſentiens, & quoniam vis audi. Quæ quidem à Corinthiis in Melicertæ honorem celebrantur, (hi enim ſunt, quos eſſe à Siſypho dixi) & quæcunque iidem liberorum Medeæ cauſa faciunt, quos ob Glaucen trucidauit, myſtico cuidam, ac diuino luctui aſſimilan- C tur: hos enim placant, hunc laudibus proſequuntur. Illius vero facinoris cauſa, quod à mulieribus in viros, Veneris nutu commiſſum eſt: expiatur quidem ſingulis annis Lemnus, & in nonum diem, qui in ipſa eſt ignis extinguitur. Nauis vero Theoris appellata, ex Delo ignem adfert. Quòd ſi ante expiationem acceſſerit, nulli inſulæ parti appellitur: ſed ſuſpenſa ſalo ad promontoria interea agitatur, donec adnauigare fas fuerit. Terre- D ſtres enim atque arcanos tunc inuocantes Deos: purum (puto) qui in mari fuerat ignem, cuſtodiunt. Poſtea vero quàm nauis acceſſerit, atque ignem diſtribuerint, nouam inde vitam, tam circa aliam diætam, quàm circa artes, quibus ignis adhibetur, ſe auſpicari tradunt.

Theſſalica verò expiatio Achilli ex Theſſalia proficiſcens, à Dodonæo Theſſalis oraculo mandata eſt. Iuſſit enim oraculum, vt Theſſali ad Troiam nauigantes ſingulis annis Achilli ſacra facerent, mactaréntque partim vt Deo, partim vt in ſorte defunctorum. Principio quidem talia fiebant. Nauis nigra tollens vela, ex Theſſalia ad Troiam nauigabat, ſacrorum miniſtros quidem bis ſeptem abducens: tauros verò candidum ac nigrum, vtrumque manſuetum, ſyluámque ex Pelio monte, ne quid ciuitatis indigerét. Ignem præterea ex Theſſalia vehebant, libaminaque atque aquam ex Spercheo exhauſtam. Vnde & coronas amarantinas primi Theſſali ad funera ex lege conſtituere: vt etiam ſi venti nauim abduxiſſent, minimè flaccidas ac deformes adferrent. Noctu autem nauim in portũ adducere: & priuſquam terram attingerent. Thetidi huiuſmodi hymnum canere oportebat:

Theti Cyanea, Theti Pelea, magnum peperiſti filium Achillem: cuius, quantum mortalis quidem tulit natura, Troia ſortita eſt: quantum verò tui immortalis generis arripuit filius, Pontus habet: aſcende hunccine editum collem, cum Achille in pyram aſcende illachrymis ad ſacrificia, Theti Cyanea, Theti Pelea.

Cùm autem ad ſepulchrum poſt hymnum peruenissent, clypeus quidem vt in bello obſtrepebat, curſibus verò numeroſis Achillem inuocantes covlulabant. Coronato autem collis vertice, ſcrobibúſque in ipſo effoſſis, nigrum vt defuncto mactabant taurum. Inuocabant au-

A τὰ μὲν Θεσσαλικὰ σφάγια Φοινικῶντα τῷ Ἀχιλλεῖ σὺν Θεσσαλίας, ἐξεπέμφθη Θεσσαλοῖς σὺν Δωδώνης. ἐκέλευσε γὰρ δὴ τὸ μαντεῖον Θεσσαλοὺς ἐς Τροίαν πλέοντας, θύειν ὅσα ἔτη * τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ σφάττειν τὰ μὲν, ὡς θεῷ, τὰ δὲ ὡς σὺν μοίρᾳ τῶν κειμένων. καταρχὰς μὲν δὴ τοιάδε ἐγίνετο. ναῦς μὲν Θεσσαλίας μέλαινα ἱστία ἠρμένη, ἐς Τροίαν ἔπλει, θεωροὺς μὲν δὶς ἑπτὰ ἀπάγουσα. ταύρους δὲ, B λευκόν τε, καὶ μέλαινα, χειροήθεις ἀμφω. τὴν ὕλλιν σὺν τῷ Πηλίου, ὡς μηδὲν τῆς πόλεως δέοιντο. καὶ πῦρ μὲν Θεσσαλίας ἦγον, καὶ σπονδὰς, καὶ ὕδωρ, τὸ Σπερχειὸ ἀρυσάμενοι. ὅθεν καὶ στεφάνους ἀμαραντίνους ἐς τὰ κήδη πρῶτοι Θεσσαλοὶ νόμισαν, ἵνα κἂν ἄνεμοι τὴν ναῦν ἀπολάβωσι, μὴ σαπρὰς ὑπενεγκεῖν φέρωσι, μηδ' ἐξώρους. νυκτὸς μὲν δὴ καθορμίζεσθαι ἔδει. καὶ πρὶν ἅψασθαι τῆς γῆς. ὑμνῶν δὲ ἀπὸ τῆς νεὼς ᾄδειν ἐς τὸν Θέτιν ὧδε ξυγκείμενον,

C Θέτι Κυανέα, Θέτι Πηλέια, τὸν μέγαν ἔτεκες υἱὸν Ἀχιλλῆα. τῷ, θνατὰ μὲν, ὅσον φύσις ἐξέπεμψέ τοι, Τροία λάχε. σᾶς δ' ὅσον ἀθανάτου γενεᾶς παῖς ἔσχατος, Πόντος ἔχει. βαῖνε πρὸς αἰπὺν τόνδε κολωνὸν μετ' Ἀχιλλέως σὺν πυρᾷ. βαῖν' ἀδάκρυτος μετὰ δυηλάς, Θέτι Κυανέα, Θέτι Πηλέια.

* ἴσ. κατ' ἔπος

D Προσελθόντων δὲ τῷ σήματι μετὰ ὕμνων, ἀσπὶς μὲν ὥσπερ ἐν πολέμῳ περιεδοῦπει τὸ. δρόμοις δ' ἐρρυθμισμένοις σφυρηλάτοις, ἀνακαλοῦντες τὸν Ἀχιλλέα, στεφανώσαντες δὲ τὸν κορυφαῖον τοῦ κολωνοῦ, καὶ βόθρους ἐπ' αὐτῇ ὀρύξαντες, τὸν ταῦρον τὸν μέλανα ὡς τεθνεῶτα ἔσφαττον. σκάλλων δὲ

* ἴσ. ἀδάκρυτος

κὴ τ̃ Γαύηκλον ἐπὶ τιὼ δαῖταν, ὡς Ⓒ τῶδε ἐς χαρίν τῷ Αχιλλεῖ τοιάποντες. σὺ τεμόντες ὔ, Ⓒ σὺαγίσαντες, κατέβαινον ἐπὶ τιὼ ναιῶ ἤδη. Ⓒ θύσαντες ἐπὶ τὸν αἰγιαλὸν τ̃ ἕτερον τῷ ταύρον Αχιλλεῖ πάλιν, κανοδτε σὺαρξάμνοι, καὶ σπολάβχων ἐπ' ἐκείνῃ τῇ θυσίᾳ. ἕτερον τ̃ γὸ θυσίαν ταύτιω ὡς θεῷ, πρὶ ὄρθρον ἀπέπλεον, ἀπάγοντες τὸ ἱερεῖον, ὡς μὴ σὺ τῇ πολεμίᾳ βύωχοῖντο. ταῦτα, ξυνε, τὰ ἔῶ σεμνὰ, κὴ ἀρχαῖα. καταλυθῶαι μνὼ ὑπὸ τ̃ τυράννων φασίν. οἱ λέγονῦ μ̃ σὺ Αἰακίδας ἀρξαι Θετταλῶν, ἀμνηθῶαι ὔ Ⓒ ὑπὸ τ̃ Θετταλίας. αἱ μνὼ γὸ ἔπεμπον τῷ πόλεων, αἵδ' ὡς ἠξίουν, αἵδ' εἰς νέωσα πέμψιν ἔφασαν. αἰεὶ ὔ κατέβαλλ ⓦ τὸ τοιᾶγμα. αὐχμῶ ὔ πεδείσης τῆς γῆς, κὴ κελθυόσης τ̃ μαντείας πιαῦ τ̃ Αχιλλέα ὡς θέμις, ἃ μνὼ ὡς θεῷ σὺόμιζον, ἀφεῖλον τ̃ δρωμνύων, ἐξηγούμνοι ταύτη τὸ ὡς θέμις. σὺήμιζον ὔ ὡς τεθνεῶτι. Ⓒ αὖέτεμνον τὰ ἐπιτυχόντα, ἐς τε ἡ Ξέρξυ ἔλασις ἐπὶ τ̃ Ελλάδα ἐγχύεθ, σὺ ᾗ Θετταλοὶ μηδίσαντες, ἐξέλιπον πάλιν τὰ ἐς τὸν Αχιλλέα νόμιμα, ἐπὶ ναῦς ἐς Σαλαμῖνα ἐξ Αἰγίνης ἔπλωσεν ἄγουα ἐπὶ ξυμμαχίᾳ τ̃ Ελλωικ̃ τ̃ τῷ Αἰακιδῶν οἶκον. ἐπεὶ ὔ Αλέξανδρος ὁ Φιλίππυ χρόνῳ ὕστερον τ̃ μνὼ ἄλλω Θετταλίαν ἐδυλώσαθ, τ̃ ὔ Φθίω τῷ Αχιλλεῖ αὖῆκεν, ἐπὶ τ̃ Δαρεῖον στρατιὼν, ξύμμαχον τὸν Αχιλλέα σὺ Τροίᾳ ἐποιήσαθ, ἐπεστράφησαν Ⓓ Θετταλοὶ τ̃ Αχιλλέως. Ⓒ ἵππον ὁπόσην Αλέξανδρος σὺ Θετταλίας ἦγε, θεμιλασαν τῷ τάφῳ. ξυνέπεσόν τ̃ ἀλλήλοις ὥσπερ ἱππο-

A tem Patroclum quoque ad epulas, vtpote hoc quoque in Achillis gratiam facientes. Mactatione autem atque expiatione peracta, ad nauim descendebant. Alteróque rursus tauro Achilli in littore immolato, & canistro, atque extis facta libatione (hoc enim vt Deo sacrum faciebant) sub diluculum hostiam propterea abducentes discedebant, ne in hostili regione epularentur. Hæc hospes tam grauia
B ac vetera à tyrannis quidem, qui post Æacidas Thessalis imperasse feruntur, dissoluta fuisse aiunt, à Thessalia verò etiam neglecta. Aliæ enim ciuitates mittebant: aliæ minimè dignum censebant: nonnullæ in futurum annum se missuras dicebant. Semper autem rem ipsam deponebant. Verùm terra ariditate laborante, oraculóque (vt fas est) Achillem colere iubente, quæ vt Deo ex ritu offerebant, ab-
C stulere: illud vt fas est, sic interpretantes. Parentabant verò vt mortuo obuia quæque mactantes, donec Xerxes in Græciam traiecit, quo tempore Thessali Medorum res secuti, rursus quæ Achilli ex ritu offerebant, intermisere, postquã nauis Æacidarum, domum ad Græcorum societatem adducens, in Salamina ex Ægina traiecit. Postea verò quàm Philippi filius Alexander longo pòst tempore aliam qui-
D dem Thessaliam in seruitutem redegit, Phthiam verò Achilli remisit, & aduersus Dareum expeditionem faciens, belli socium sibi Achillem fecit. Thessali Achillis curam susceperè, & equites quoscunque ex Thessalia ducebat Alexander, circa tumulum egere: atq; vt equestri pugnantes prælio inter

ξυνέπεσόν τ̃ ἀλλήλοις ὥσπερ ἱππο-

se conflixere, precatíque, atque operati abierunt. Ipsum autem cum Balio atque Xantho equis in Dareum inuocabant, hæc ex equis clamantes. Postea verò quàm Dareus captus est, erátque apud Indos Alexander, Thessali iusta nigrúmque agnum miserunt. Iis autem qui parentarent, ad Troiam minimè venientibus, & si venirent, interdiu singula, nec ritè peragentibus iratus est. Quòd si quæcunque Thessaliæ ingruere, percurrero, nugarum plena erit oratio. Quartum fermè ab hinc annum Protesilaus hic mihi occurrens, ex Ponto dixit se proficisci: nauim enim cùm offendisset, hospiti assimilatum ad Achillem nauigasse, séque id frequenter facere aiebat: me autem dicente, quàm & amicorum studiosus & probus esset Achillem diligens: at nunc (inquit) ipsi iratus veni. Nam cùm Thessalis ob iusta ipsum succensere sentirem, hoc mihi (inquam) Achilles remitte. Ipse verò haud obsequitur. Quinimo mali quid ex mari seipsis daturum asserit. Quare timeo, ne acris ille atque implacabilis, à Thetide aliquid in ipsos impetret. Et ego, ô hospes, cùm à Protesilao hæc audiuissem, rubigines, ac caligines Thessalorum segetibus in fructuum perniciem ab Achille illatum iri arbitrabar. Huiusmodi enim morbi ex mari ferè feracibus continentis agris insidere videntur. Nonnullas præterea Thessaliæ ciuitates, vt Bura Helicéque, & quæ circa Locros fuit Atalante, passa est, immersum iri suspicabar. Hanc enim immersam, illam vero abruptam ait. Sed alia Achilli, ac Thetidi videban-

A μαχουμένους· καὶ ἀπελθὸν εὐξάμενοί τε, καὶ θύσαντες. σιάλοιν ἣν αὐτῷ ἐπὶ Δαρεῖον, αὐτῷ Βαλίῳ τε, καὶ Ξάνθῳ, βοῶντες ταῦτα ἀπὸ τῶν ἵππων. ἐπεὶ δὲ Δαρεῖος ἥλω, καὶ πρὸς τοῖς Ινδικοῖς Ἀλέξανδρος ἦν, ξυνέσφαλαν οἱ Θεσσαλοὶ τὰ σφάγιασματα, καὶ ἔπεμπον ἀρνα μέλανα. τῶν δὲ σφαγιζόντων, εἴτε ἐφικνεῖτο ἐς Τροίαν, εἴτε ἀφίκοιτο, μὴ ἡμέρᾳ ἕκαστα, καὶ σὺν κόσμῳ τοῖς θεσπίοις τόντων, ἐμιμήσατο ὁ Ἀχιλλεύς. καὶ ὁπόσα τῇ Θεσσαλίᾳ συνέσκηψεν εἰ διεξίοιμι, ἀδολεσχίας πλέως ὁ λόγος ἔσται. πρὸ ἐτῶν δέ που τεσσάρων συντυχὼν ἐνταῦθά μοι ὁ Πρωτεσίλεως, ἐκ Πόντου μοὶ ἥκειν, *ἔφη. νεὼς γὰρ ἐμπεσοῦσαν πλοῦσαν χ. ἴκοιτο
πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, ξένῳ εἰκασθείς. ἵστε δὲ ἐμὲ τοιαῦτα θεσπίζειν. ἐμοῦ δὲ εἰπόντος, ὡς φιλέταιρός τε, καὶ χρηστὸς εἴη φίλων τε Ἀχιλλέα· ἀλλὰ νῦν, ἔφη, διενεχθεὶς αὐτῷ ἥκω. Θεσσαλοῖς γὰρ ὑπὲρ τῶν σφαγιασμάτων μηνίοντα αἰθόμενος, ἐμοὶ, ἔφην, ὦ Ἀχιλλεῦ, ἔσπου. ὁδὶ δὲ πείσεται. φησὶ δὲ αὐτοῖς κακόν τι ἐκ θαλάττης δώσειν. καὶ δείσας μὴ παρὰ τῆς Θέτιδος εὕρηταί τι αὐτοῖς ὁ δεινὸς ἐκεῖνος, καὶ ἀμείλικτος. κἀγὼ μὲν, ὦ ξένε, ταῦτα ἀκούσας τὸν Πρωτεσίλεω, ἐρρισίβας τε ὥμην, καὶ ὁμίχλας σοβεβλήσεσθαι τοῖς Θεσσαλῶν λητίοις ὑπὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ἐπὶ φθορᾷ τοῦ καρποῦ. ταυτὶ γὰρ τὰ πάθη δοκεῖ πως ἐκ θαλάττης ἐπὶ τοὺς εὐκάρπους τῆς ἠπείρου ἰέναι. ὥμην δὲ ἐπικλυσθήσεσθαί τινας τῶν ἐν Θεσσαλίᾳ πόλεων, οἷα βεβρεχέ τε, καὶ Ελίκη, καὶ ἡ περὶ Λοκροὺς Ατάλαντη ἔπαθε. τὴν μὲν, γὰρ καταδῦναί φησι τὴν δ' αὖ, ῥαγῆναι. ἐδόκει δ' ἄλλα τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ τῇ Θέτιδι·

ὑφ' ὧν ἀπολώλασιν οἱ Θετταλοί. με- A tur, à quibus Theſſali periere. Nam
γάλων γὰρ δὴ ἐπιμίαν ὄντων ἐπὶ τῇ cùm eius teſtæ cauſa, ex qua ho-
κόχλῳ, ᾗ ἧς δὴ θεῆσθαι ζημίζονται mines purpuram conficiunt, ma-
πορφύρᾳ, αἰτίαν ἔχον οἱ Θεσσαλοὶ gnæ eſſent indictæ pœnæ, crimini
ἀφανομῆσαί πῃ ἐς τὴν βαφὴν ταύ- datum eſt Theſſalis, quòd ad hanc
την. εἰ μὲν ἀληθῆ, καὶ οἶδα. λίθοι οὖν infecturam edictum neglexerint.
ἐπικρέμανται σφίσιν, ὑφ' ὧν ἀποδίδον- Quod an verum ſit, ignoro. La-
ται μὲν τοὺς ἀγροὺς, ἀποδίδονται δὲ τὰς pides igitur impendent ipſis, ex
οἰκίας. τοὺς δὲ ἀνδραπόδων, τὰ μὲν, ἀ- quibus, tam agros quàm domos
ποδέδρακε σφᾶς, τὰ δὲ, πέπραται. καὶ venditant. Seruorum alij ipſos fu-
ἀδὲ τοῖς γονεῦσιν οἱ πολλοὶ ἐναγίζουσιν. gêre, alij venditi ſunt. Et multi ne
ἀπέδοσθε γὰρ καὶ τοὺς τάφους. ὡς τὸ B parentibus quidem iuſta faciunt:
κακὸν, ὃ ἠπείλησε τοῖς Θεσσαλοῖς ἐκ θα- Nam tumulos quoque vendidere.
λάττης ὁ Ἀχιλλεὺς δώσειν, ξένε, τοῦτο Quare quod Theſſalis ex Ponto ſe
ἡγώμεθα. Φο. οὐλομένην, Ἀμπελουρ- daturum minabatur Achilles, hoc
γέ, μινύθειν λέγεις, καὶ δυσίατον. ἀλλά μοι eſſe malum arbitremur. *Phœnix.*
εἰπέ μοι περὶ τοῦ ἐν τῷ Πόντῳ νήσου θαυ- Pernicioſam (Vinitor) iram me-
μαστὸν ὃ Πρωτεσίλεως οἶδεν. ἐκεῖ γάρ moras, atque incurabilem. Cete-
που αὐτῷ ξυγγίνεται. Ἀμ. ἐκεῖ ξένε. καὶ rùm, dic mihi quid admiratione
λέγει περὶ αὐτῆς τοιαῦτα, ὡς νῆσος μὲν C dignum de inſula in Ponto ſita,
εἴη μία ἐν τῷ Πόντῳ πρὸς τῇ ἀξείνῳ Proteſilaus nouit? Illic enim for-
πλευρᾷ μᾶλλον, ἢ πόντου ἀριστερὰ tè Achillem conuenit. *Vinitor.* Il-
οἱ τὸ στόμα τοῦ Πόντου ἐσπλέοντες. ἐπέχει lic, hoſpes, & de ipſa talia memo-
δὲ σταδίους μῆκος τεσσαράκοντα· εὖρος δὲ οὐ rat, quod vnà ſcilicet ſit in Ponto
πλείω τεσσάρων. δένδρα τε ἐν αὐτῇ πε- inſula, ad inhoſpitale latus magis
φύκει, λεύκαι τε, καὶ πλάτεαι, τὰ μὲν vergens, quàm Ponti oſtium in-
ἄλλα, ὡς ἔτυχε. τὰ δὲ περὶ τὸ ἱερὸν, ἐν trantes ſiniſtram habent. Trigin-
κόσμῳ ἤδη. τὸ δὲ ἱερὸν ἵδρυται μὲν πρὸς ta autem ſtadia longitudine, haud
τῇ Μαιώτιδι. ἡ δὲ, ἴσον τῷ Πόντῳ ἐς αὐ- D plura vero quatuor latitudine con-
τὸν ἐμβάλλει. τὰ δὲ ἐν αὐτῷ ἀγάλματα, tinet. Naſcuntur in ipſa arbores,
Ἀχιλλεύς τε, καὶ Ἑλένη ἐκ τοῦ μοιρῶν populus alba, atque vlmi: aliæ
ξυναρμοσθέντες. καὶ μὲν δὴ ἐν ὀφ- quidem vt contigit: quæ vero cir-
θαλμοῖς ἔρωτα, καὶ ποιητῶν τὸν ἔρωτα ca templum ſunt, ſerie quadam
ἀπὸ τούτου ἀδόντων, τὸν μὲν Ἀχιλ- proueniunt. Templum autem ver-
λεύς τε καὶ Ἑλένη, μηδὲ ὀφθέντες ἀλλή- ſus Mæotidem erectum eſt. Hæc
λοις, ἀλλ' ἡ μὲν, κατ' Αἴγυπτον, ὁ δὲ, ἐν vero Ponto æqualis in ipſum in-
Ἰλίῳ ὄντες, ἔρωτα ἀλλήλων ὥρμησαν, greditur. Statuæ in ipſo ſunt, A-
chilles atque Helene, à Parcis con-
ciliati. cùm enim in oculis ſitus ſit
amor, & ex hoc poëtæ cupidi-
celebrent, *primùm* Achilles atq. He-
lene, cùm neuter alterum vidiſ-
ſet, ſed hæc quidem in Ægypto,
hæc vero in Troia moraretur, in
mutuum compulſi ſunt amorem,

corporis desiderium gignentibus auribus. Cùm autem in perpetuum ipsis fato destinata esset diæta, nulla sub Ilio existente insula, Echinadibúsque, quæ ad Oeniada, quæque ad Acarnaniam iacent, iam pollutis. Quandoquidem Alcmæon interfecta matre, ab Acheloo egestam incoluit terram, scilicet facinore recentiorem, rogat Neptunum Thetis, vt aliquam ex mari edat insulam, in qua habitent. Hic autem Ponti longitudinem meditatus, & quod nulla in ipso insula existente inhabitabilis nauigaretur, Leucen insulam quantam prædixi, in lucem edidit, vt ab Achille quidem atque Helene habitaretur, nautis vero ad appellendum consisteret. Vniuersæ igitur, quæcunque liquida est, substantiæ imperator Neptunus, flumina, Thermodontē videlicet, Borysthenémque, atque Istrum ingentibus ac perennibus vndis in Pontum deferri meditatus, fluuiorum limum, quem à Scythis auspicati in pelagus trahunt, congessit: insulámque quantam dixi, confecit, cùm ipsam in Ponti fundo constituisset. Hic primùm inter se viderunt & amplexati sunt Achilles atque Helene: & Neptunus ipse, atque Amphitrite, omnésque Nereides, fluminaque & dæmones, qui Mæotin, Pontúmque adeunt, ipsorum nuptias celebrarunt. Ferunt vtique Leucos, id est, ardeolas in ipsa habitare. Esse autem has aquatiles, ac mare ipsum olentes, quas sibi ministras Achillem fecisse aiunt: Lucum ipsius cùm pennarum spiritu, tum earundem aspergine exornantes. Hoc autem humi volantes, paululúmque supra terram sus-

A γλύεσιν ἰμέρᾳ σώματος, ὥτα διρόντες. πεπρωμένης γὰρ αὐτοῖς ἐς τὸ ἀθάνατον τὴν διαίτης, οὐδεμιᾶς οὔσης τῆς ὑπὸ Ἰλίῳ Ἐχινάδων τε τῆς κατ' Οἰνιάδα τε, καὶ Ἀκαρνανίαν ἤδη μεμιασμένων, ὅτε δὴ Ἀλκμαίων ἀποκτείνας τὴν μητέρα, τὰς χολὰς ἐξ Ἀχελῴου ᾤκησεν, ἐν νέῃ νεωτέρᾳ τοῦ ἔργου, ἱκετεύει τὸν Ποσειδῶ ἡ Θέτις ἀναδῦναί τινα καὶ τῆς θαλάττης νῆσον, ἐν ᾗ οἰκήσουσιν. ὁ δὲ, ἐν-

B θυμηθεὶς τὸ μῆκος τοῦ Πόντου, καὶ ὅτι νήσου μηδεμιᾶς ἐν αὐτῷ κειμένης, ἀήπτητος πλεῖται τῇ Λευκῇ νῆσον, ὁπόσην εἶπον δὴ ἔφωσιν Ἀχιλλεῖ μὲν, καὶ Ἑλένῃ οἰκεῖν, ναύταις δὲ ἴσασι ἐν τῷ πελάγει ἐγκαθορμίζεσθαι. ξυμπάσης δὲ ἄρχων, ὁπόση ὑγρὰ οὐσία, καὶ σὺ ποταμοὺς ἐννοήσας, τόν Θερμώδοντα, καὶ τὸν

C Βορυσθένη, καὶ τὸν Ἴστρον, ὡς ἀμηχάνοις τε, καὶ ἀενάοις ῥεύμασιν ἐς τὸν Πόντον ἀφέρον), προύχωσε τῇ ἰλυῒ τὸν ποταμὸν, ἣν ἀπὸ Σκυθῶν ἄρξάμενοι, σύροισιν ἐς τὸ πέλαγος. νῆσον δὲ ὁπόσην εἶπον, ἀπετόρνωσε, συσησάμενος αὐτῇ ἐν τῷ πυθμένι τοῦ Πόντου. ἐνταῦθα εἰδόν τε πρῶτον, καὶ περιέβαλον ἀλλήλοις Ἀχιλλεύς τε, καὶ Ἑλένη. καὶ γάμον

D ἐδαίσαντο σφῶν, Ποσειδῶν τε αὐτὸς, καὶ Ἀμφιτρίτη, Νηρηίδες τε ξύμπασαι, καὶ ὁπόσοι ποταμοὶ, καὶ δαίμονες, ἔρχονται τῇ Μαιώτιν τε, καὶ τὸν Πόντον. οἰκεῖν μὲν δὴ λευκοὺς ὄρνιθας ἐν αὐτῇ φασιν· εἰσὶ δὲ τούτοις ὑγρός τε, καὶ τῆς θαλάττης ὀπάζοντας. οὓς τὸν Ἀχιλλέα θεράποντας ἑαυτῷ πεποιῆσθαι, κοσμοῦντας ἀμφὶ τὸ ἄλσος τῷ τε αὐτέμῳ τῆς πτερῶν, καὶ ταῖς ἀπ' αὐτῶν ῥανίσι. τεκμήρασθαι δὲ τῷδε χαμαὶ πετομένους, καὶ μικρὸν τῆς γῆς

ὑπεραίροντας. ἀνθρώποις ὃ πλέουσι μὲν τὸ τῆς πελάγους χάσμα, οἰκία ἡ νῆσος ἐσβαίνειν. κεῖται γὰρ ὥσπερ ξένος νεῶν ἑστία. οἶκον ὃ μὴ ποιεῖσθαι αὐτὴν πᾶσί τε ἀπείρηται τοῖς πλέουσι, καὶ τοῖς περὶ τὸν Πόντον Ἕλλησί τε, καὶ Βαρβάροις. δεῖ γὰρ περισορμισαμένους τε, καὶ δύσαντας ἡλίου δυομένου, ἐσβαίνειν μὲν ἐννυχίους τῆς γῆς. καὶ μὴν τὸ πνεῦμα ἕπηται, πλεῖν. εἰ δὲ μή, ἀναφαμένους τὸ πλοῖον ἐν κοίλῳ αὐλίσασθαι. ξυμπίνειν γὰρ δὴ λέγονται τότε ὁ Ἀχιλλεύς τε, καὶ ἡ Ἑλένη καὶ ἐν ᾠδαῖς εἶναι, τόν τε ἔρωτα τὸν ἀλλήλων ᾄδειν, καὶ Ὁμήρου τὰ ἔπη, τὰ ὑπὲρ τῆς Τροίας, καὶ τὸν Ὅμηρον αὐτόν. τὸ γὰρ τῆς ποιητικῆς δῶρον, ὃ παρὰ τῆς Καλλιόπης τῷ Ἀχιλλεῖ ἐφοίτησεν, ἐπαινεῖ ὁ Ἀχιλλεὺς ἔτι, καὶ ἀσῳδάζει μᾶλλον, ἐπειδὴ πέπαυται τῶν πολεμικῶν. τὸ γοῦν ἆσμα τὸ ὑπὲρ τοῦ Ὁμήρου, θεῖός ἀνήρ, ξένε, καὶ ποιητικῶς ξύγκειται. καὶ γὰρ ἐκεῖνο γινώσκει τε, καὶ ᾄδει ὁ Πρωτεσίλεως. Φοῖ. ἐμοὶ δ' αὖ γένοιτο, Ἀμπελουργέ, ἀκοῦσαι τὰ ἄσματος· ἢ οὐ θέμις ἐπιφέρειν αὐτό; Ἀμ. καὶ μὴν πολλοὶ μέν, ξένε, τῶν προσελθόντων τῇ νήσῳ, καὶ ἄλλα τε Ἀχιλλέως ᾄδοντος ἀκούειν φασί. τουτὶ δὲ πρῶτον οἶμαι τὸ ἆσμα ἁρμόσασθαι χαριέστατα τῇ γνώμῃ, καὶ τοῖς διανοήμασιν ἔχον. ξύγκειται δὲ ὧδε.

Ἀχὼ περὶ μυρίον ὕδωρ,
Μεγάλου ναίουσα πλευρὰ Πόντου,
Ψάλλέ σε λύρᾳ διὰ χερὸς ἐμᾶς.
Σὺ δέ, θεῖον Ὅμηρον ᾄειδε ἐμοὶ
Κλέος ἀνδρῶν, κλέος ἀμετέρων πόνων.
Δι' ὃν καὶ *ἔθανον· δι' ὃν ἔστι μοι
Πάτροκλος. δι' ὃν ἀθανάτοις ἴσος

A pensas, facere dicunt. Sed hominibus pelagi hiatum nauigantibus sancta occurrit insula. Sita est enim vtpote hospitalis nauium domus. Ceterùm, ne sibi ipsam domicilium faciant, tam omnibus nauigantibus, quàm Græcis ac Barbaris circa Pontum existentibus est interdictum. Oportet enim vt qui insulæ appulsi sint, ac sacrificauerint, occidente Sole in ipsam descendant: ita tamen vt non in terra pernoctent, & si ventus sequatur, nauigent: alioqui, suspensa naui in cauo quiescant. Tunc enim Achilles atque Helene conuiuari dicuntur, & in cantibus versari, mutuúmque amorem canere, necnon & Homeri carmina de Troia composita, ipsúmque Homerum cantu celebrare. Poëtices enim donum à Calliope sibi traditum laudat adhuc Achilles, eíque post rei bellicæ vacationem magis incumbit. Cantus igitur, quo in Homeri laudem vtitur, diuinitus, ô hospes, ab ipso ac poëticè compositum est. Illum enim & nouit, & canit Protesilaus. *Phœnix.* Licétne mihi (ô Vinitor) cantum audire? an ipsum efferre minimè fas est? *Vinitor.* Atqui eorum quàm plurimi (ô hospes) qui insulam adeunt, & alia canente Achille audire aiunt. hunccine verò superiore anno concinnauit cantum, qui elegantissimis constat sententiis? Sic autem compositum est:

Echo immensas quæ circum vndas
Colis insani latera Ponti,
Manibus nostris te lyra cantat:
Tu mihi diuum refer Homerum,
Grande hominũ decus atq; laboris
Gloria nostri: per quem haud perij:
Per quem mihi Patroclus adest:

Per quem par eſt diis meus Aiax:
Per quẽ inuicta & celebrata bonis
Laudatur, non cecidit Troia.

Phœnix. Mirum in modum Achilles (ô Vinitor) & pro ſua Homeríque dignitate, & alioqui in lyricis carminibus ſapientiæ adſcribitur, ipſa non producere, minimé-que prolixa componere. Ab antiquo igitur probata ac ſapiens erat poëſis? *Vinitor.* Ab antiquo, hoſpes. Herculem enim ferunt cùm Aſboli centauri corpus cruci affixiſſet, hoc ipſi inſcripſiſſe Epigramma:

Asbolus haud hominum metuens vocémve deorum,
Multicoma piceæ ſuſpenſus ab arbore pingui,
Cœna iacens hic longauis magna hareo cornis.

Phœnix. Horum quoque athleta fuit Hercules (o Vinitor) magniloquentiam approbans, qua poëta loqui conſtat. Sed ad inſulam reuertamur. Fluxus enim nos excipiens, cuiuſmodi circa Pontum volutantur, ab orationis ſerie abduxit. *Vinitor.* Redeamus, ô hoſpes. Cantus enim in ipſa tales, vox præterea canentibus clara erat ac diuina. Tanta igitur in pelagus penetrabat, vt præ admiratione horrorem nautis incuteret. Aiunt autem qui inſulæ appelluntur, haud ſecus equorum ſtrepitum, armorúmque ſonitum, vocémque exaudire, atque in bello fieri ſolet. Quòd ſi quis aduerſus eum portum ſpiraturus eſt ventus, quem ad auſtrales, ſiue boreales inſulæ partes nautæ ſubierint, ad puppim edicit Achilles, iubétque vt mutato portu ven-

Αἴας ἐμός. δι' ὃν ἀδελληπὴς
Ἀειδομένα ζοφοῖς, κλέος ἤρατο,
Κοὐπέσε Τροία.

Φοῖ. δαιμονίως γε ὁ Ἀχιλλεὺς, Αμπελουργέ, ζ ἐπαξίως ἑαυτοῦ τε, καὶ τοῦ Ομήρου. καὶ ἄλλως, ζοφὸν σὺ τοῖς λυρικοῖς ἄσμασι, τὸ μὴ ἀποκτείνειν αὐτά, μηδὲ φοινοτενῆ ἐργάζεσθαι. καὶ σὺ παλαιοῦ ἀρα, εὐδόκιμόν τε, καὶ ζοφὸν ἐῶν ποίησις. Αμ. ἐκ παλαιοῦ, ξένε. καὶ γὰρ τὸν Ηρακλέα φασὶν ἀναστρωφόσαντα τοῦ κενταύρου σῶμα, ἐπιγράψαι αὐτῷ τόδε τὸ ἐπίγραμμα.

Ασβολος οὔτε θεῶν ζομέων ὄπιν, οὔτ' ἀνθρώπων,
(κρεμάμενος πιτύης,
Οξυκόμοιο κρέμασος ἀπ' ὑλιπέος
Εγκειμαι μέγα δεῖπνον ἀμεζομένοις κοράκεσσιν.

Φοῖ. ἀθλητὴς γε καὶ τούτων ὁ Ηρακλῆς ἐγκώμιος, μεγαληγορίαν ἐπαινῶν, Αμπελουργέ. ὧν ἧς δήλη που καὶ ποιητικὴ φθέγξασθαι. ἀλλ' ἐπανίωμεν ἐπὶ τὴν νῆσον. ῥᾴδια γὰρ δὴ ἐκολάσων ἡμᾶς, οἷα πολλὰ πάσχει ὑπὸ Πόντου εἰλούμενα, παρέπλαγξε τοῦ λόγου. Αμ. ἐπανίωμεν ὦ ξένε. τὰ μὲν γὰρ ἄσματα σὺν αὐτῇ τοιαῦτα. ζ ἡ φωνὴ ἦν, ἐῶν ἀκούειν, θεία τε ἠχεῖ, καὶ λαμπρά. δήπου γοῦν τοσαύτη ἐς τὸ πέλαγος, ὡς φέρειν αὐτίκα σθαι τοῖς ναύταις ὑπὸ ἐκπλήξεως. φασὶ δ' οἱ προσορμισάμενοι, ζ κτύπου ἀκούειν ἵππων, καὶ ἤχου ὅπλων, καὶ βοῆς, οἵᾳ ἐν πολέμῳ ἀναφθέγγονται. εἰ δ' ὁρμισαμένων εἰς τὰ βόρεια, ἢ ἐς τὰ νότια τῆσου, μέλλοι τις ἄνεμος σὺν αὐτῷ τῷ ὁρμῷ ἐκπνεῖν, κηρύττει ὁ Αχιλλεὺς καὶ τοῦτο μεταορμισάμενος,

ἐκξῆναι τῷ ἀνέμῳ. πολλοὶ ὖ ⸂ τ ἐκ- A to cedant. Multi autem ex Ponto
πλεόνων ⸂ τ Πόντε προσαπλέουσί τέ μοι, nauigantes ad me veniunt, mihí-
καὶ ἀπαγγέλλουσι ταῦτα. καὶ νὴ Δί' ὡς que hæc referunt: & per Iouem,
ἅπαξ προϊδοῦσι ⸂ τὴν νῆσον, ἅτε κὐ ἀπείρῳ quòd cùm primùm insulam prospe-
πελάγει ἐμφερόμενοι, ⸂ τε βάλλουσί xerint, vt per immensum delati ma-
τε ἀλλήλοις, καὶ εἰς δάκρυα ὑφ' ἡδονῆς re, se inuicem amplectuntur, & præ
ἔρχονται. καταπλεύσαντες ὖ, καὶ τὴν γῆν voluptate ad lachrymas deueniunt.
ἀσπασάμενοι βαδίζουσιν ἐπὶ τὸ ἱερὸν, Cum autem adnauigauerint, insu-
⸂ τε εὐξόμενοί ⸂ τ τῷ Ἀχιλλεῖ, καὶ θύ- lámq. salutauerint, ad templũ Achil-
σοντες. τὸ ὖ ἱερεῖον, αὐτόματον τῷ βω- li supplicaturi, sacrificaturíque pro-
μῷ ⸂ τε θέσεσθαι κὐ τὴν ναῦν ⸂ τ, καὶ B ficiscuntur. Hostia autem aræ pro
⸂ τὸν ἐμπλέοντας. τὸ μὲν δὴ ⸂ τὴν nauis ac nauigantium dignitate ad-
κάλπιν τὴν χρυσῆν τὴν κὐ Χίῳ ποτὲ stat. Quod ad vrnam quidem au-
τῇ νήσῳ φανεῖσαν, εἴρηται, ξένε, ⸂ σοφοῖς ream pertinet, quæ quandoque in
ἀνδράσι. καὶ τί δῦ τις ἀρισθήλως εἰρη- Chio insula apparuit, à sapientibus
μένων, αὖθις ἅπτοιτο; ἐμπόρῳ ὖ λέγε- dictum est (hospes) viris. & cur quæ
ται ποτε θαμίζοντι ἐς τὴν νῆσον, φαί- planè dicta sunt, rursus quispiam
νεσθαι μὲν ὁ Ἀχιλλεὺς αὐτῷ, δηγεῖσθαι ὖ dicat? Mercatori verò insulam fre-
τὰ κὐ Τροίᾳ. ξενῆσαι δ' αὐτὸν κὴ ποτῷ, quentanti apparuisse: quæque ad
κελεῦσαί τε κὐπλεῦσαι ⸂ τα ἐς Ἴλιον, ἀ- Troiam gesta sunt, narrasse dicitur
ναγαγεῖν οἱ κόρην Τρῳάδα, ⸂ τ δεῖνα εἰ- Achilles, potione autem excepisse,
πὼν, δουλεύσασ ⸂ τῷ δεῖνι ἐν Ἰλίῳ. θαυ- præcepisséque, vt puellam Troia-
μάσαντος ὖ ⸂ τ ξένου ⸂ τ λόγον, καὶ διὰ τὸ nam, talem addens, Ilij tali seruien-
θαρσεῖν ἤδη ἐρομένου αὐ ⸂ τ, τί δέοιτο δῦ tem sibi reduceret. Admirante au-
λης Ἰλιάδος, ὅπη, ἔφη, ξένε, γέγονεν ὅθεν C tem orationem hospite, & quòd
⸂ τῷ Ἕκτορι, καὶ οἱ ⸂ τοῦ αὖ ⸂ τ δῦο. λοιπὴ iam confideret ipsum percunctan-
δ' ὅδε ⸂ τ Πριαμιδῶν ⸂ τε, καὶ Δαρδανι- te, quid sibi serua opus esset Tro-
δῶν αἵματος. ὁ μὲν δὴ ἔμπορος, ἐρᾷν iana: Quoniam (inquit hospes) vn-
τὸν Ἀχιλλέα ὤετο. καὶ πριάμενος τὴν de Hector, atque eius maiores, na-
κόρην, ἐς τὴν νῆσον αὐτὸν ἐπλεῦσεν. ὁ ὖ ta est. Nam de Priamidarum, ac
Ἀχιλλεὺς ἐπαινέσας αὐτὸν ἥκοντα, τὴν Dardanidarum sanguine reliqua est.
μὲν, προσέταξε φυλάττειν αὐτῷ κὐ τῇ Mercator quidem amore captum
νηΐ. δεῖ γὰρ οἶμαι τὸ μὴ εἰσβαῖνον ⸂ τ ⸂ τῇ γυ- Achillem arbitrabatur. Empta ita-
ναικὶ τὴν νῆσον. αὐτὸν ὖ ἑαυτοῦ ἥκειν que puella in insulam rediit. Achil-
ἐς τὸ ἱερὸν, καὶ δυωχεῖσθαι μετ' αὖ ⸂ τ τε, ⸂ D les verò, cùm ipsum ad se profe-
Ἑλενης. ἀφικομένου δὲ, πολλὰ μὲν ctum laudasset, vt hanc in naui si-
χρήματα ἔδωκεν, ὡς ἥπιος ἔμποροι. ξένῳ ὖ αὐτὸν ποιεῖσθαι ἔφη. δισσὰ
bi custodiret, imperauit. Oportet
enim (puto) inaccessam esse mu-
lieribus insulam, se autem vesperi
ad templum profectum, cum A-
chille atque Helene fuisse epula-
tum dicit. Multas præterea sibi dis-
cedenti pecunias dedisse, quibus
mercatores capiuntur, hospitém-
que fecisse ait, & vt merx efficax

esset, nauisque bellè nauigaret, A τέ ⓖ τὴν ἐμπορείαν ἐνεργὸν, καὶ τὴν
concessisse. Postea verò quàm illuxit dies, Hæc (inquit) habens nauiga, puellam verò mihi in littore relinque. Nondum à terra stadium aberant, & puellæ luctus ad ipsos peruenit; ipsam differente, ac membratim discerpente Achille. Amazones autem, quas poëtarum nonnulli ad Troiam venisse, & cum Achille pugnasse ferunt, haudquaquam interfecit in Troia Achilles. Neque enim noui quo pacto credendum sit, Amazones vt Ilio succurrerent postea venisse, cùm Priamus pro Phrygibus aduersus ipsas Mygdonis tempestate bellum gessisset. Sed (vt puto) circa Olympiadem, qua in stadio Rhodius Leonidas superior fuit, ipsarum Achilles robur, in ipsa (inquit) insula profligauit. *Phœnix.* Magnam attigisti, Vinitor, orationem, meásque excitasti aures, alioqui etiam ad tuum arrectas sermonem. Hæc autem tibi ab ipso venisse Protesilao par est. *Vinitor.* Ab hoc, hospes, frugi præceptore. Hæc autem multis in Pontum nauigãtibus nota sunt. Nam circa inhospitale Ponti latus, qua Taurici tenduntur montes, quædam eam dicuntur habitare continentem Amazones, quam Thermodon ac Phasis de montibus exeuntes amplectuntur: quas pater, & ipsarum sator Mars ita instituit, vt in bellicis versentur, vitámque armatam atque equestrem degant. Equi autem in paludibus pascantur, qui exercitui satis sint, & suam quidem regionem viris minimè incolẽdam præbeant. Ipsæ verò, cùm liberis egent, ad Alym fluuium descen-

B

C

D

τὴν ἐνεργὸν, καὶ τὴν
ναῶν διπλοεῖν. ἐπεὶ ᾗ ἡμέρα ἐλύετο,
σὺ μὲν πλεῖ, ἔφη, ταῦτ' ἔχων, τὴν κό-
ρην δ' ἐπὶ τῷ αἰγιαλοῦ λίπε μοι. οὔ-
πω στάδιον ἀπεῖχον τῆς γῆς, καὶ οἰμωγὴ
προσέβαλεν αὐτοῖς τῆς κόρης, διασσω-
μένης αὐτὴν ὑπ' Ἀχιλλέως, καὶ μηδεὶς
ξαίνοντος. Ἀμαζόνας δὲ, ἃς ἔνιοι τῶν
ποιητῶν ἐλθεῖν φασιν ἐς Τροίαν Ἀχιλ
λεῖ μαχομένας, καὶ ἀπέκτεινεν ὁ Ἀ-
χιλλεὺς ἐν Τροίᾳ. πιθανὸν γὰρ καὶ οἷδ'
ὅπως Πριάμου πολεμήσαντος αὐτοῖς
ὑπὲρ Φρυγῶν τῆς Μυγδόνα, ξυμμά-
χους Ἀμαζόνας ὕστερον ἐλθεῖν Ἰλίῳ.
ἀλλ' οἶμαι κατὰ τὴν Ὀλυμπιάδα, ἣν τὸ
πρῶτον ἐνίκα στάδιον Λεωνίδας ὁ Ρό-
διος, ἀπώλεσεν αὐτῶν ὁ Ἀχιλλεὺς τὸ
μαχιμώτατον ἐν αὐτῇ φησι τῇ νήσῳ.
Φο. μεγάλου, Ἀμπελουργέ, ἤψω λόγου.
καὶ τὰ ὧτά μοι ἤγειρας, καὶ ἄλλως ἐπη-
κόα πρὸς σοῦ σοὶ λόγους. ἥκειν δέ σοι
καὶ ταῦτα εἰκὸς παρὰ τοῦ Πρωτεσιλέω.
Αμ. παρὰ τούτου, ξένε, τοῦ χρηστοῦ διδα-
σκάλου. πολλοῖς γὰρ καὶ τῶν ἐς Πόντον ἐ-
σπλεόντων δῆλα δήπου ταῦτα. κατὰ γὰρ
τὴν ἄξενον τοῦ Πόντου πλευράν, ἣ τὰ
ὄρη τὰ Ταυρικὰ τέτα(ν)ται, λέγονταί τινες
οἰκεῖν Ἀμαζόνες. ὧν Θερμώδων τε, καὶ
Φᾶσις ἐξερχόμενοι τῶν ὀρῶν, περιβάλ-
λουσιν ἤπειρον, ἃς ὁ πατὴρ τε καὶ φυτὸρ-
γὸς αὐτῶν Ἄρης, ἐπῴδυσεν ἐν ὁμιλίᾳ
τῶν πολεμικῶν εἶναι, καὶ ζῆν ἔνοπλόν τε,
καὶ ἔφιππον βίον. βουκολεῖσθαι γὰρ αὐτᾶς
ἵππον ἐν τοῖς ἕλεσιν, ἀποχρώσαν τῷ
στρατῷ. ἀνδράσι μὲν δὴ ἐνομιλεῖν, οὐ
προσήκειν σφᾶς τὴν ἑαυτῶν χώραν.
αὐτὰς δ' ὑπὲρ θέωνται τέκνων, καπούσας ὑπὸ ποταμὸν Ἅλυν, ἀγρεύειν τε,

καὶ ξυγγίνεσθαι τοῖς ἀνδράσιν ἔνθα ἔτυχεν. ἀπελθούσας τε ἐς ἤθη, καὶ οἴκους, ἃ μὲν ἂν τέκωσιν ἄῤῥενα, φέρειν ἐπὶ τὰ ὅρια τῆς χώρας, ὅπως ἀνέλωνται αὐτὰ οἱ φύσαντες. τὸ δὲ, ἀναιρεῖσθαι τῶν παίδων ἔτυχε, καὶ ποιεῖσθαι δούλοις. ἃ δ' ἂν ἀποτέκωσι θήλεα, φιλεῖν τε ἤδη λέγουσι, καὶ ὁμοφύλακα ἡγεῖσθαι. θεραπεύειν τε ἐν φύσει μητέρων, πλοῦτόν τε ἐπιφέρειν μέγα. τοιαῦτα δὲ ἔθεσι διὰ τὰς μάχας, ὡς μήτε αὐτὰς θηλυνοῦσθαι, μήτε τοὺς μαζοὺς ἀποκρεμοῖντο. τὸ μὲν δὴ ὄνομα ταῖς Ἀμαζόσιν, ἀπὸ τοῦ μὴ μαζὸν τρέφειν κεῖσθαι νενόμικα. τρέφουσι δὲ τὰ βρέφη γάλακτι τῶν φορβάδων ἵππων, καὶ δρόσου κηλίοις, ἢ μέλιτος δίκην ἐπὶ τοῦ δόνακος τοῦ ποταμοῦ ἱζάνει. τὰ δὲ ποιητῶν τε, καὶ μυθολόγοις θεὶς τὰ Ἀμαζόνων τούτων εἰρημένα, θραυπαιοῦμεν δὲ λόγῳ. θεόφορα γὰρ καὶ αὐτὴ θρέψαι σοφὴ γενέσθαι. τὸ δὲ θεὶ τὸν νῆσον ἔργον, ὁποῖόν τι αὐταῖς ἐπράχθη, καὶ ἐς ὅ, τι ἐτελεύτησε, λεχθήσεται μᾶλλον, ἐπὶ τοῦ Πρωτεσίλεω λόγων ὄντων. ἐπὶ νεῶν πλεόντων ποτὲ ναυπηγοὶ, τοῦ ἐς Ἑλλήσποντον ἀπαγαγόντων καὶ τοῦ Πόντου ὤνια, κατηνέχθησαν ἐς τὸν ἀπείρητον δὲ πελάγους ὄχθον, θεὶ ἐνταῦθα αἱ γυναῖκες οἰκεῖν λέγονται. ληφθέντες, δὴ ὑπ' αὐτῶν, χρόνον μέν τινα ἐδέδενται σιδήρῳ πρὸς φάτναις, ἵνα ἀποδῶνται σφᾶς ὑπὲρ τὸν ποταμὸν ἄγουσαι τοῖς ὑδροφάγοις Σκύθαις. ἐπεὶ δὲ μειράκιον ξυνὼν αὐταῖς ληφθὲν, μία τῶν Ἀμαζόνων ἐπὶ τῇ ὥρᾳ ἠλέησε, καί τις ἔρως καὶ τοῦτο ἐνῆψε, θαρσεῖσαι τὸν δεσπότην ἀδελφὸν οὖσαν, μὴ ἀποδόσθαι τοὺς ξένους. λυθέντες δὲ, &

A dentes cum viris vbi contigerit, coeant: profectæque ad ſedes ac domos ſuas, quos quidem mares pepererint, ad regionis fines genitoribus tollendos ferant: quas verò fœminas pepererint, diligant, ac ſuam eſſe prolem arbitrentur. Et præterquàm quòd lac non præbent (vt mos eſt matribus) inſeruiant. Id autem propter pugnas faciunt, vt neque ipſas effœminatas reddant, neque mammæ ſuſpendantur. Nomen autem Amazonibus, quòd mamma nimirum non alantur, inditum eſſe exiſtimauerim. Alunt autem infantes cùm equino lacte, tum roris fauis, qui in modum mellis fluuiorum calamis inſidet. Quæ verò à poëtis ac fabularum ſectatoribus de ipſis Amazonibus literarum monimentis mandata ſunt, ea à ſermone abdicemus. Neque enim præſenti conferrent ſtudio. Cæterùm quale illud ipſarum circa inſulam facinus fuerit, quorſúmque euaſerit, potius dicatur: quandoquidem ex Proteſilai eſt ſermonibus. Nauibus quandoque pluribus ſtructores nauium, ex iis qui venalia in Helleſpontum ex Ponto vehunt, in pelagi ſiniſtrum delati ſunt litus, circa quod mulieres habitare dicuntur. Ab ipſis autem capti, ad præſepia aliquandiu quidem vincti alebantur, vt ipſos fluuium traiiciẽtes Scythis anthropophagis venderent. Poſtquàm verò adoleſcentulum cum ipſis captum, Amazonum vna ob pulchritudinem miſerata eſt: atque ex hoc amor eſt quidam exortus, ne hoſpites venderet, reginam ſibi ſororem exiſtentem exorat. Soluti autem, &

cum

cum illis versati, iam illarum more loquebantur, & cùm tempestatem, quæq. in mari sunt, memorarent, in templi mentionem inciderunt, cùm haud diu esset quòd ad insulam navigassent, diuitiásque in eo existentes percurrerunt: Hæ autem, hospites sibi lucro apponentes, quòd & nautæ, & naviúm fabri essent, cùm & alioqui sibi ad struendas naues aptá esset regio, ad vectandos equos naues struunt, vt equitatu Achillem superaturæ. Pedites enim Amazones, & fœmineum sunt genus, & planè mulieres. Remigium tamen tunc primùm attigere, ac navigatione exercuere. Posteà verò quàm navigandi peritiam sunt consecutæ, à Thermodontis ostio, verno cùm soluissent tempore, quinquaginta (vt puto) navibus ad templum stadiorum maximè duobus millibus distans peruenere. Ad insulam itaque appulsæ, omnium primùm Hellespontiis hospitibus, vt arbores, quibus in orbem templum exornabatur, excíderent, imperarunt. Postea verò quàm secures in ipsos repercussæ, partim quidem in caput, partim verò in cervicem rediere, omnésque iuxta arbores cecidere, clamitantes Amazones, equásque agitantes templo infusæ sunt. Toruè autem atque horrendum in ipsas cùm respexisset Achilles, & haud secus atque in Scamandrum & Ilium insurrexisset, terrorem freno longè validiorem equabus incussit: præ quo alienum ac superfluum sibi onus mulieres ratæ, resiliere, & ad ferarum mores defecere, & in iacentes ac prostratas irruentes Amazones vngulis innitebantur, iubásque horrebant, & vt leonum ferocissimi,

A πρὸς αὐτὰς συλλαβόντες, ἐφ' ἑαυτῶν
ἤδη τὸν σφείνων ἔθνον. τόν τε χαλκᾶν, &
τὰ σὺν τῇ θαλάττῃ διηγέμενοι, πρῶτον
ἐς μνήμιον τῆς ἱερᾶς, πρὸς ἀπλυ-
κότες οὐ πάλαι τῇ νήσῳ, ἣν διήεσαν
σὺν ἀμφὶ πλοῦτον. αἱ δὲ ῥήματα ποιησά-
μεναι τοὺς ξένους, ὑπὲρ ναυπηγίης, ἦν
νεῶν τέκτονες, ἔσης καὶ ἄλλως ναυπη-
γησίμου σφίσι τὴν χώρας, ποιοῦνται ναῦς
τὸν ἱππαγωγὸν ἔθνον, ὡς τὸν Ἀχιλλέα
B ὑπερβαλούσας ταῖς *ἵπποις. καθεδᾶσαι γὰρ * πῶς ἵπ-
ἵππων Ἀμαζόνες, ἦλυθέ τε εἰσι γένος,
καὶ ἄτεχνῶς γυναῖκες, εἰρεσίας μὲν δὴ
πρῶτον ἥψαντο, καὶ πλεῖν ἐμηχέτησαν.
ὡς δ' ἐπιπλοῦν τε πλεῖν συνεξήεσαν-
το, ἔρασαι πρὶν ἔαρ ἀπὸ τῶν σκόλων
τῆς Θερμώδοντος, ἀφῆκαν ἐς τὸ ἱερόν,
σταδίοις μάλιστα διχλίοις ἐπὶ νεῶν οἷ-
μαι πεντήκοντα. καὶ προσορμισάμεναι
C τῇ νήσῳ, πρῶτον μὲν ἐκέλευσαν τοὺς
Ἑλλησποντίους ξένους σκόπλην τὰ δέν-
δρα, οἷς κεκόσμητο κύκλῳ τὸ ἱερόν. ἐπεὶ
δὲ οἱ πελέκεις ἐς αὐτοὺς διακοπέντες,
τοῖς μὲν, ἐς κεφαλὴν ἐχώρησαν, τοῖς
δ' ἐς αὐχένα, πάντες τε πρὸς τοῖς δέν-
δροις ἔπεσον, ἐπεχύθησαν αἱ Ἀμαζόνες
τῷ ἱερῷ, βοῶσαί τε, καὶ τὰς ἵππους ἐ-
λαύνουσαι. ὁ δ', θερμόν τε, καὶ δεινὸν ἐς
D αὐτὰς ἰδὼν καὶ πεσούσας οἷ ἀπὶ Σκα-
μάνδρῳ τε, καὶ Ἰλίῳ, ποίαν μὲν χαλι-
νῷ κρείσσω τοῖς ἵπποις προσέβαλεν,
ὑφ' ἧς ἀνεσκίρτησαν, ἀλλότριόν τε, καὶ
περιττὸν ἄχθος ἡγούμεναι τὰς γυναῖ-
κας. ἐς δ' ἀπείρων ἤδη μετέστησαν. καὶ κει-
μέναις ἐμπεσόντα ταῖς Ἀμαζόσι, ἃς
τε ὅπλας συνῆρεν, καὶ τὰς χαίτας ἔ-
φερεν, καὶ τὰ ὦτα ἐπ' αὐτὰς ἴσασαν,

καθάπερ τῶν λεόντων οἱ ὦμοί. κειμένων τε, καὶ γυμνὰς ὠλένας ἤσθιον· καὶ τὰ στέρνα ῥηγνύσαι, προσέκειντο τοῖς σπλάγχνοις, καὶ ἐλάφυσσον. ἐμφορηθεῖσαι δὲ ἀνθρωπείου βρώσεως, σκιρόεσσαν περὶ πλοῦν νῆσον, καὶ ἐμαίνοντο, μεσαὶ λύθρου. ἑστῶσαι δ' ἐπὶ τῶν ἀκρωτηρίων, καὶ τὰ νῶτα τοῖς πελάγεσιν ἰδοῦσαι, πεδίῳ τε ᾠοντο ἐντετυχηκέναι, καὶ κατὰ θαλάττης ἑαυτὰς ἦκαν. ἀπώλοντο δ' καὶ αἱ νῆες τῶν Ἀμαζόνων, αὐτόμυ σφοδρῷ ἐς αὐτὰς πνεύσαντος. ἅτε γὰρ κεναὶ, καὶ οὐδενὶ κόσμῳ ὡρμισμέναι, προσέπιπτον ἀλλήλαις, καὶ ξυνεράπτοντο. ναῦς τ' ὥσπερ ἐν ναυμαχίᾳ κατέδυνε ναυῒ, καὶ ἀνερρήγνυ. καὶ ὁπόσας ἐς κραιπνοὺς τε, καὶ ἀνηρώρους ἐμβολὰς ποιοῦνται κυβερνῆται ναύμαχοι, πάσας ξυνέπεσον ἐν ναυσὶ κεναῖς, καὶ κακὰ κακῶς πλεούσαις. πολλῶν δὲ ναυαγίων τῷ ἱερῷ προσενεχθέντων, καὶ ἀνθρώπων ἐν αὐτῷ κειμένων, ἡμιβρώτων, καὶ ἐμπνεόντων ἔτι, μελῶν τ' ἀνθρωπείων διεσπαρμένων, καὶ σαρκῶν, ἃς διέπτυσαν αἱ ἵπποι, κάθαρσιν ὁ Ἀχιλλεὺς ποιεῖται τῇ νήσῳ ῥᾳδίαν. κορυφοῦται γὰρ τῷ Πόντῳ ἐπισκοπώμενος, ἀπένιψέ τ', καὶ ἀπέκλυσε ταῦτα. Φο. ὅς τις, Ἀμπελουργὲ μὴ θεοφιλῆ σε ἡγεῖται, σφόδρα αὐτὸς ἀπήχθησαι τοῖς θεοῖς. τὸ γὰρ τοιούτους τε, καὶ θείοις λόγοις εἰδέναι ὅπως, οὐκ οἶμαι, οἱ καὶ τῷ Προτεσίλεῳ φίλον τέ σε, καὶ ἐπιτήδειον ἐποίησαν. ἀλλ' ἐπεὶ τ' ἱεροῖς ἡμᾶς λόγων ἐμπέπληκας, τὸ μὲν ὅπως αὐτὸς ἀναβεβίωκεν, οὐκέτ' ἂν ἐροίμην, ὡς βεβήλῳ τε, καὶ ἀπορρήτῳ φῆς αὐτὸν χρῆσθαι τούτῳ τῷ λόγῳ. σοὶ δὲ κωκυτούς τε, καὶ πυριφλεγέθοντας, καὶ πλὴν ἀ-

A aures in ipsas arrigebant. Iacētiúmque & nudas vlnas deuorabant, & pectora scindentes viscеribus inhærebant, atque absorbebant. Humano autem exaturatæ cibo per insulam cursitabant, cruoréque repletæ insaniebant. In promontoriis autem stantes, pelagíque dorsa conspicientes, campum se offendisse arbitratæ, se in mare præcipites dedere. Amazonum quoque naues vehementi in ipsas spirante vento periere. Nam vt pote inanes, nullóque appulsæ ordine inter se concidebant ac collinebantur, nauísque vt in bello nauali nauim immergebat atque infringebat. Et quoscunque in nauali prœlio aut rectos aut obliquos gubernatores impetus faciunt, omnes in naues inanes, nullóque consilio rectas incidere. Multis autem naufragiis ad templum delatis, & hominibus semiesis, atque adhuc spirantibus, in ipso iacentibus, membrísque humanis, ac carnibus quæ æquè expuerant, dispersis, facilem Achilles insulæ facit expiationem. Nam cùm Ponti verticem cuelliſset, hæc abstersit, atque abluit. *Phœnix.* Quicunque, ô Vinitor, te haud esse Diis gratum arbitratur, is vehementer à Diis odio habetur. Nam quod tales, támque diuinos teneas sermones, id tibi ab ijs proficiscí existimo, qui te Protesilao amicum ac familiarem reddidere. Ceterùm postquam Heroicis nos expleuisti sermonibus, quo pacto ipse quidem reuixerit, non vtique rursus percunctarer, quandoquidem hoc ipsum vti sermone profano, atq. arcano asseris. Cocytos verò, & Pyriphlegetontes, & A-

cherusiam, huiusmodique flumi- A num ac paludum nomina, & per Iouem Æacos, horúmque iudicia ac fora tu fortasse nunciabis, & ipse narrare permittit. *Vinitor*. Permittit quidem. Verùm iam adest vespera, bouésque quietem quærunt. Iugales enim vides, quod vt soluantur, iam tempus sit venire, & me eos admittere oportet: & oratio tempore est prolixior. Nunc igitur ad nauim lætus vade, quæ- B cunq. noster fert hortus habens. Et si vester, ac secundus, fuerit ventus, nauiga hospes, cùm prius de naui Protesilao libaueris. hoc enim hinc soluentes facere consueuere. Quod si aduersus fuerit ventus, huc Sole oriente reuertere, & quæ cupis consequeris. *Phœnix*. Tibi morem gero, Vinitor; & ita erit. Vtinam non prius, ô Neptune, nauigem: quàm hunc quoque sermonem audiuero.

χειροισιάδα, & τὰ τοιαῦτα τῶν ποταμῶν τε, καὶ τῶν λιμνῶν ὀνόματα, & νὴ Δία τοῦ Αἰακοὺς, καὶ τὰ τούτων δικαστήρια, καὶ δικαιωτήρια, αὐτὸς τ' ἴσως ἀπαγγελεῖς, καὶ ξυγχωρεῖ διηγεῖσθαι. Αμ. ξυγχωρεῖ μὲν, ἐπειδὴ ἤδη, καὶ βοῦς πρὸς ἀναπαύλην. τὰ γὰρ* ζυγάρια ὁ- κ. κῶν. ρᾷς ὡς σὺ βαλυτὸν ἥκει, καὶ χρή με αὐτὰ ὑποδέξασθαι, καὶ ὁ λόγος πλείων τοῦ καιροῦ. νεῶ μὲν οὖν ὅπῃ τὸ ναυῶν χαίρων ἴθι, πάντα ἔχων, ὁπόσα ὁ κῆπος φέρει. κἂν μὲν τὸ πνεῦμα ὑμέτερον ᾖ, πλεῖ ξύνευ, ἀνεῖσας ἀπὸ τῆς νεὼς τῷ Πρωτεσιλέῳ. τοῦτο γὰρ τοὺς σὺνδεῦρο λύοντας νενόμισται ποιεῖν. εἰ δ' ἐναντίον εἴη τὸ πνεῦμα, χώρει δεῦρο ἅμα ἡλίῳ ἀνίσχοντι, & τεύξῃ ὧν βούλει. Φοῖ. πείθομαί σοι, Αμπελουργέ, καὶ οὕτως ἔσται. πλεύσομαι δ' μήπω Ποσειδῶν, πρὶν ἢ καὶ τῶνδε ἀκροάσασθαί σου λόγου.

ΦΛ. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ
ΕΙΚΟΝΕΣ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ. ΕΛΛΑΔΙΑ.

FLAVII PHILOSTRATI
IMAGINES;

Eodem Stephano Nigro Interprete.

EXORDIVM. HELLADIA.

Ὃς μὴ ἀσπάζεται τὴν ζωγραφίαν, ἀδικεῖ τὴν ἀλήθειαν, ἀδικεῖ δὲ καὶ σοφίαν, ὁπόση ἐς ποιητὰς ἥκει. φορὰ γὰρ ἴση ἀμφοῖν ἐς τὰ τῶν ἡρώων εἴδη, καὶ ἔργα, ξυμμετρίαν τε καὶ ἐπαινεῖ, δι' ἣν καὶ λόγου ἡ τέχνη ἅπτεται. καὶ βουλομένῳ μὲν σοφίζεσθαι, θεῶν τὸ σύρημα, διά τε τὰ ἐν γῇ εἴδη, ὁπόσα τοῖς λειμῶσιν αἱ ὧραι χαρίζονται, διά τε τὰ ἐν ἀέρι φαινόμενα. βασανίζοντι δὲ τὴν γένεσιν τῆς τέχνης, μίμησις μὲν, σύρημα πρεσβύτατον, καὶ ξυγγενέσταον τῇ φύσει. εὗρον δὲ αὐτὴν σοφοὶ ἄνδρες, τὸ μὲν, ζωγραφίαν, τὸ δὲ, πλαστικὴν φήσαντες. καὶ πλαστικῆς μὲν, πολλὰ εἴδη· καὶ γὰρ αὐτὸ τὸ πλάττειν, καὶ ἡ ἐν τῷ χαλκῷ μίμησις, καὶ ὁ ξέοντες τὴν λυγδίνην, ἢ τὴν Παρίαν λίθον, καὶ ὁ ἐλέφας, καὶ νὴ Δία ἡ γλυφικὴ, πλαστική. ζωγραφία δὲ, συμβέβληται μὲν καὶ χρωμάτων, φέρεται δὲ οὐ

A

VICVNQVE picturã minimè amplectitur, non modò veritatem, verùm & eam, quæ ad poëtas pertinet, iniuria afficit sapientiam. Eadem enim est vtrisque ad Heroum tam species quàm gesta intentio. Symmetriam præterea contemnit, per quam ars ipsa rationem attingit: & si quis Sophistarum more loqui voluerit, Deorum est inuentum, cùm ob species, quibus in terra horæ* prata pingunt, tum vel maximè quæ in cœlo apparent. Perscrutanti autem ipsius artis ortum, imitatio vtique est, vetustissimum inuentum, naturæque cognatum. Ipsam autem sapientes excogitarunt viri, partim picturam, partim plasticen appellantes, & plastices quidem multæ species. Nam & fingere, & quæ in ære fit imitatio, & lygdinem, pariúmve lapidem, atque ebur polire, & per Iouem sculptura ipsa plastice est. At pictura coloribus quidem constat, sed non hoc solum

B

C

*annis tempestatibus.

efficit. Iterum ab hoc ſane vno exiſtente, longe plura, quàm ars alia ex multis molitur. Vmbram enim demonſtrat, & alium furentis, aliùm mœrentis, aut gaudentis aſpectum nouit, oculorúmque fulgores qualeſcunque fuerint; quid plaſticus quiſpiam minimè præſtaret: Nam & fuluum, ceſiúmque, ac nigrum nouit oculum, necnon & comam flauam ruffámque ac ſubcandidam, veſtiúmque atque armorum colorem: thalamos præterea ac domos, nemoráque, & montes, ac fontes, & in quo hæc ſunt, ætherem. Quicunque autem ad huiuſce ſcientiæ culmen peruenerint, quótque ciuitates ac reges ſtudio ipſam proſecùti fuerint, cùm ab aliis, tum ab Ariſtodemo ex Caria oriundo literarum monimentis mandatum eſt, quem ego picturæ cauſa *quadriẽnium* hoſpitatus ſum. Pingebat enim ad Eumeli ſapientiam, multam ipſi addens venerem. Sed noſtra hæc oratio non de pictoribus eſt, atque ipſorum hiſtoria: verùm picturæ ſpecies pollicemur, meditationes iuuenibus ipſas componentes. vnde & interpretabuntur, & quod exactum ac probatum eſt, curabunt. huiuſce autem ſermonis hæ cauſæ fuere. Erat quidem apud Neapolitanos hoc meum certamen. Ciuitas autẽ in Italia condita, Græci genere, atque vrbani. vnde & orationis ſtudio Græcanici ſunt. Mihi autem meditationes in propatulo minimè facere volenti, adoleſcentes hoſpitis domum frequentantes perturbationem, ac moleſtiam præbebant. Diuertebam itaque extra mœnia in ſuburbio ad mare vergente, in quo porticus quædam ad Fauonium ventum exædificata erat, quatuor (puto) vel

A τὸ μόνον, ἀλλὰ καὶ πλείω ὠφίζει. ἀπὸ τούτου γε ἑνὸς ὄντος, ἢ ἀπὸ τῶν πολλῶν ἑτέρα τέχνη σκιαν τε καὶ ἀποφαίνει, καὶ βλέμματα γινώσκει, ἄλλο μὲν, τὸ μεμηνότος, ἄλλο δὲ, τὸ ἀληθοῦντος, ἢ τὸ χαίροντος· καὶ αὖ χαὶ ὀμμάτων, ὁποῖαί εἰσιν, ὁ πλαστικὸς μέν τις, ἢν ἐθέλῃ ἐργάζεται. χαροπὸν δ' ὄμμα, καὶ γλαυκὸν, καὶ μέλαν, καὶ φαιὸν οἶδε. καὶ ξανθὸν κόμην οἶδε, καὶ πυρσὴν, καὶ ἠλιῶσαν, καὶ ἐσθῆτος χρῶμα, καὶ ὅπλων. θαλάμους τε, καὶ οἰκίας, καὶ ἄλση, καὶ ὄρη, καὶ πηγὰς, καὶ τὸν αἰθέρα, ἐν ᾧ ταῦτα. ὅσοι μὲν οὖν κράτος ἤραντο τῆς ἐπιστήμης, καὶ ὅσαι πόλεις, καὶ ὅσοι βασιλεῖς ἔσπευσαν εἰς αὐτὴν ἐκπονῆσαι, ἄλλοις τε εἴρηται, καὶ Ἀριστοδήμῳ τῷ ἐκ Καρίας· ὃν ἐγὼ ἐπὶ ζωγραφίᾳ ξένον ἐποιησάμην ἐτῶν τεσσάρων. ἔγραφε δὲ καὶ τὴν Εὐμήλου σοφίαν, πολὺ δὲ ἐπὶ χάριτι εἰς αὐτὴν φέρων. ὁ λόγος δέ, ὃν περὶ ζωγράφων, καὶ δ' ἱστορίας αὐτῶν νυνὶ, ἀλλ' εἰδὴ ζωγραφίας ἀπαγγέλλομεν, ὁμιλίας αὐτὰ τοῖς νέοις συνιθέντες. ἀφ' ὧν ἑρμηνεῦσοί τε, καὶ τὰ δοκίμου ἐπιμελήσουσι. ἀφορμαὶ δὲ ἐμοὶ τουτωνὶ τῶν λόγων αἵδε ἐγένοντο. ἐμοὶ μὲν ὁ πρὸς τοὺς Νεαπολίτας ἀγών· ἡ δὲ πόλις, ἐν Ἰταλίᾳ οἰκισθεῖσα, γένος, Ἕλληνες, καὶ ἀστυκοί· ὅθεν καὶ τὰς ἀστειότητας τῶν λόγων Ἑλληνικοί εἰσι. βουλομένῳ δέ μοι τοὺς μαθητὰς μὴ ἐν τῷ φανερῷ ποιεῖσθαι, πρόσκαιρον ὄχλον τοῦ μεσημβρινοῦ, φοιτῶντα ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὴν ξένου. κατέλυον δ' ἔξω τοῦ τείχους, ἐν προαστείῳ, παραμείνῳ πρὸς θάλασσαν. ἐν ᾧ στοά τις ἐξωκοδόμητο κατὰ ζέφυρον αὔλειον, ἐπὶ τεττάρων οἰμαι, ἢ

B

C

D

καὶ πέντε ὀροφῶν, ἀφορῶσα εἰς τὸ Τυρ- A
ρηνικὸν πέλαγος, ἠστραπτο μὲν οὖν καὶ
λίθοις, ὁπόσοις ἐπαινεῖ τρυφή. μάλιστα
δὲ ἐν ταῖς γραφαῖς, συνηρμοσμένων αὐ-
τῇ πινάκων· οἷς ἐμοὶ δοκεῖν, καὶ ἀπαθῶς
τις συνήγειρε. σοφία γὰρ ἐν αὐτοῖς ἐ-
δηλοῦτο πλειόνων ζωγράφων. ἐγὼ μὲν
οὖν καὶ ἀπ' ἐμαυτοῦ ὡμίλουν ἐπαινεῖν τὰς
γραφάς. ἦν δὲ ἄρα υἱὸς τῷ ξένῳ, κο-
μιδῇ νέος, εἰς ἔτος δέκατον ἤδη, φιλή- B
κοος, καὶ χαίρων τῷ μανθάνειν· ὃς ἐπε-
φύλαττέ με ἐπόντα αὐτὰς, καὶ ἐδεῖτό
μου ἑρμηνεύειν. ἵν' οὖν μὴ σκαιόν με
ἡγοῖτο, ἔσαι ταῦτα ἔφην, καὶ ὅπως ἂν
αὐτὰ ποιησώμεθα, ὅπως ἥκῃ τὰ μειρά-
κια. ἀφικομένων δέ, ὁ μὲν παῖς ἔφην,
προβεβλήσθω καὶ ἀνακείσθω τούτῳ ἡ
ἀκουσὴ τοῦ λόγου. ὑμεῖς δέ, ἔπεσθε, μὴ
ξυμπέμψοι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐφορῶντες, C
εἴπερ μὴ σαφῶς φράζομεν.

ΣΚΑΜΑΝΔΡΟΣ.

Ἐγνως οὖν, ὦ παῖ, ταῦτα ὁμήρου ὄν-
τα, ἢ οὐ πώποτε ἔγνωκας, δηλαδὴ θαῦ-
μα ἡγούμενος, ὅπως δήποτε ἔζη τὸ πῦρ
ἐν τῷ ὕδατι; συμβάλλωμεν οὖν ὅ, τι
νοεῖς. σὺ δὲ ἀπόβλεψον αὖπαν, ὅσον ἐ-
κεῖνα ἰδεῖν, ἀφ' ὧν ἡ γραφή. οἶσθά που
τῆς Ἰλιάδος τὴν γνώμην, ἐν οἷς Ομη- D
ρος ἀνίστησι μὲν τὸν Ἀχιλλέα ὑπὲρ τοῦ
Πατρόκλου, κινοῦνται δὲ οἱ θεοὶ πολεμεῖν
ἀλλήλοις. τούτων οὖν τὰ μὲν ἐς τοὺς θεοὺς,
ἡ γραφὴ, τὰ μὲν ἄλλα, οὐκ οἶδε. τὸν δὲ
Ἥφαιστον ἐμπεσεῖν φησι τῷ Σκαμάν-
δρῳ πολλῷ, καὶ ἀκρατῆ. ὅρα δὴ πάλιν
πάντα ἐκεῖθεν. ὑψηλὴ μὲν αὕτη ἡ πό-
λις, καὶ ταυτὶ τὰ κρήδεμνα τῆς Ἰλίου. πε-

etiam quinque tectis Tyrrhenum respiciens mare. fulgurabat autem & lapidibus, quoscunque delitiæ commendant. maximè verò picturis florebat, ipsis appensis tabellis, quas (vt mihi videtur) non sine maximo labore quispiam collegerat. Plurimorum enim pictorum in ipsis indicabatur sapientia. Ego autem & per me ipsam picturam laudare constituebam: sed erat hospiti filius admodum iuuenis, in decimum iam annum, & auditionis studiosus, & disciplinarum cupidus, qui me ipsas adeuntem obseruabat, neque vt interpretarer rogabat. Ne itaque me rudem arbitraretur, erunt hæc, inquam, & cùm primùm iuuenes venerint ostendam. Quare cùm venissent, puer inquam proponatur, ipsíque sermonis studium dedicetur. Vos verò sequimini non modò consentientes, verùm & si quid non planè dixerim, percunctantes.

SCAMANDER.

Nostíne, ô puer, hæc esse Homeri, an nunquam nosti? Mirum videlicet existimans quonam pacto ignis in aqua viueret? coniiciamus vtique quod consideras. Tu verò ab his respicito, donec illa intuearis, à quibus deducta est pictura. Nosti fortè Iliadis sententiam, vbi Homerus Patrocli quidem causa Achillem excitat: Dij verò ad mutuum commouentur prælium? Horum itaque quæ ad Deos pertinent, alia quidem minimè nouit pictura. Vulcanum verò multum ac syncerum in Scamandrum irruisse dicit. Aspice iam rursus illinc omnia. Sublimis quidem hæc ciuitas, & hæc Ilij mœnia. Cam-

pus autem hic magnus, vt pote qui Asiam aduersus Europam oppositam capiat. Hic autem ignis multus quidem per campum inundat, multus verò ad fluminis ripas serpit, vt non amplius ipsi sint arbores. Sed qui circa Vulcanum est ignis, atque illabitur, & flumen ipsum mœret, Vulcanóque supplicat. Quare nec comatus amnis quòd circumbustus sit, nec claudicans præ cursu Vulcanus pictus est, & ignis flos non flauus, nec solito aspectu, sed fuluus ac subcandidus. Hæc non amplius Homeri.

δῆον ἤτοι μέγα, καὶ ἀποχρῶν πλὴν Ἀσίαν προὸς πλὴν Εὐρώπην ἀντιτάξαι. πῦρ ἔστι, πολὺ μὲν πλημμυρεῖ κατὰ πεδίον, πολὺ δὲ κατὰ τὰς ὄχθας ἕρπει τοῦ ποταμοῦ, ὡς μηκέτι ἄμπωτ' ἄνδρα εἶναι. τὸ δὲ ἀμφὶ τὸν Ἥφαιστον πῦρ, ἀπρρεῖ τῷ ὕδατι. καὶ ὁ ποταμὸς λέγει, καὶ ἱκετεύει τὸν Ἥφαιστον αὐτός. ἀλλ' ὅτε ὁ ποταμὸς λέγεται, κομᾷ ὑπὸ τοῦ πρίνου καῦμα, οὔτε χωλεύων ὁ Ἥφαιστος ὑπὸ τοῦ περίεστιν. ὁ δὲ αὐθὸς τοῦ πυρὸς, οὐ ξανθὸν, οὐδὲ τῇ εἰθισμένῃ ὄψει, ἀλλὰ χρυσοφανὲς, καὶ ἡλιῶδες. ταῦτ' ἐκεῖνα Ὁμήρου.

COMVS.

ΚΩΜΟΣ.

Dæmon est Comus, à quo mortalibus *comessari* est, adstat in thalami foribus aureis, vt puto. tarda autem ac difficilis ipsarum comprehensio ac cognitio; quòd in tenebris sint: nox enim non à corpore, sed à tempore picta est. Vestibula autem sponsos admodum felices in lecto iacere indicant. & Comus iuuenis ad iuuenes accedit, mollis, nec adhuc ephebus, præ vino rubicundus, & quòd ebrius sit, dormit rectus. dormit autem faciem quidem in pectus deiiciens, & gutturis nihil ostendens; sinistram venabulo sustinens. Sed manus sustineri arbitrata soluitur. & profectò is exprimitur effectus, qui in dormiendi exordio accidit, cùm nobis somno blandiente cogitatio in eorũ transit obliuionem, quæ continet. vnde & quæ in dextera est facula, manum præ somno languentem fugere videtur. Sed Comus metuens cruri adhærentem ignem, sinistram quidem tibiam in partem dextram: faculam vero ad sinistram trans-

Ὁ δαίμων ὁ Κῶμος, παρ' οὗ τὸ κωμάζειν τοῖς ἀνθρώποις, ἐφέστηκεν εὐθαλάμοις θύραις χρυσαῖς οἶμαι. βραδεῖα ἡ κατάληψις αὐτῶν, καὶ τοῦτο ὡς ἐν νυκτὶ εἶναι. γέγραπται ἡ νύξ, οὐκ ἀπὸ τοῦ σώματος, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ καιροῦ. δηλοῖ τὰ προπύλαια, νυμφίους, μάλα ὀλβίους ἐν ἀνῇ κεῖσθαι. καὶ ὁ Κῶμος ἥκει, νέος παρὰ νέους ἁπαλὸς, καὶ οὔπω ἔφηβος, ἐρυθρὸς ὑπὸ οἴνου, καὶ καθεύδων ὀρθὸς, ἔστι τοῦ μεθύειν. καθεύδει δὲ, τὸ μὲν πρόσωπον ἐπὶ τὰ στέρνα ῥίψας, καὶ τὴν δεξιὰν σκιάζων οὐδέν· πλὴν ἡ ἀριστερὰν προβολίῳ ἐπέχων. εἰλῆφθαι δὲ ἡ χεὶρ δοκοῦσα λύεσθαι, καὶ ἀμβλὺ τὸ ἦθος ἐν ἀρχῇ τοῦ καθεύδειν, ὅταν σαίνοντες ἡμᾶς τοῦ ὕπνου, μετέρχηται ὁ λογισμὸς εἰς λήθην, ὧν συνέχει. ὅθεν καὶ τὸ ἐν τῇ δεξιᾷ λαμπάδι ᾧ ἔοικε διαφεύγειν πλὴν χεῖρα, καταῤῥαθυμοῦντος αὐτὴν τοῦ ὕπνου. δεδιὼς ἦ ὁ Κῶμος προσβάλλον τὸ πῦρ τῷ σκέλει, παραφέρει πλὴν μὲν κνήμην πλὴν ἀριστερὰν ἐπὶ τὰ δεξιὰ, τὸ δὲ λαμπάδιον ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ,

ἵν' ἐκκλίνῃ τὸν ἀτμὸν τοῦ πυρὸς, ἐκκει- A fert, vt ignis vaporem declinet. ab
μένῳ τῷ γόνατι ἀφεισὰς τὴν χεῖρα. πρόσωπα δὲ, ὀφείλει μὲν ἁρμόττειν τῇ ζωγράφων τοῖς ἐν ὥρᾳ. καὶ τυφλώττουσί γε δοκοῦσι τούτων αἱ γραφαί. τῷ δὲ Κώμῳ, σμικρὰ δεῖ τὰ προσώπου, γυναικός τι, καὶ ἐλκονλὶ τὰ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς σκιαί. καθόλου δὲ οἶμαι μὴ ἀπηκριβοῦσθαι κωμάζειν τοὺς ἐν ἡλικίᾳ τούτου. τὰ δὲ λοιπὰ τοῦ σώματος, δικαίως ἅπαντα. ἐκλελάμπονται αὐτὰ τῇ λαμπάδι, καὶ εἰς φῶς ἄγοντες. ὁ στέφανος δὲ τῶν ῥόδων, ἐπαινείσθω μὲν, ἀλλὰ μὴ ἀπὸ τοῦ εἴδους. ξανθοῖς γὰρ, καὶ κυανοῖς εἰ τύχοι χρώμασιν, ἀπομιμεῖσθαι τὰς τῶν ἀνθέων εἰκόνας, οὐ μέγας ὁ ἆθλος. ἀλλὰ ἐπαινεῖν χρὴ τὸ χαῦνον τοῦ στεφάνου, καὶ ἀπαλόν. ἐπαινῶ καὶ τὸ εὔδροσον τῶν ῥόδων, καὶ φημὶ γεγράφθαι αὐτὰ μετὰ τῆς ὀσμῆς. τί λοιπὸν τοῦ Κώμου; τί δ' ἄλλο γε, ἢ οἱ κωμάζοντες; ἢ ὃ* περιβάλλει κρόταλα, καὶ θῆλυς αὐλὸς, καὶ βοὴ ἄτακτος; λαμπάδες τε ὑποφαίνονται, ἐφ' ὧν ὄψει τοῖς κωμάζουσι, καὶ τὰ εὐποσὶν ὁρᾶν, καὶ ἡμῖν ὁρᾶσθαι. συναίρεται γὰρ καὶ πολὺς λεὼς, καὶ γυναῖα μετ' ἀνδρῶν ἴεται, καὶ ὑπόδημα κοινὸν ἔχουσι. καὶ ζώννυνται πρὸς τὸ οἰκεῖον. συγχωρεῖ δὲ ὁ Κῶμος, καὶ γυναικὶ ἀνδρίζεσθαι, καὶ ἀνδρὶ θῆλυ ἐνδύεσθαι σολλοῦ, καὶ θῆλυ βαίνειν. καὶ οἱ στέφανοι, καὶ ἀνδρῶν ἔπι, ἀλλ' ἀφῄρηται αὐτοῖς τὸ ἱλαρὸν ὑπὸ τῆς τῶν κεφαλῶν ἐφαρμόττειδος, διὰ τὸ ἀτακτεῖν ἐν τῷ δρόμῳ. ἡ γὰρ τῶν ἀνθέων ἐλευθερία πρέπει τῇ χειρὶ, ὡς μαραίνεσθαι αὐτὰ περὶ τὸ χρόνου. μιμεῖταί πνα ἡ γραφὴ καὶ κρότον, οὗ μάλιστα δεῖται ὁ Κῶμος. καὶ ἡ δεξιὰ τοῖς δακτύλοις ὑποσαλεύεται,

cxposito genu manum arcens. Faces autem debentur quidem à pictoribus his, qui vigore sunt ætatis constituti, & absque his cæcutiunt picturæ. Como verò paululum facie opus est, nutanti, & à capite vmbram trahenti. Verùm ceteræ corporis partes exactè effictæ sunt, eas illustrante atque in lucem educente facula. Rosarum autem corona laudetur quidem, B sed nequaquam à specie. Flauis enim ac cæruleis, si contigerit, coloribus florum imagines referre haud magnus est labor. Ceterùm coronæ laxitatem ac mollitiem laudare oportet. Commendo & rosarum rosidum, ipsásque cum odore pictas asscro. Quid reliquum est Comi? Quidnam aliud præterquam lasciuientes? nónne crotala, strepitúsque intonans, ac vox enormis te petit? Lampades quoque sublucent, vnde & lasciuientibus, quæ C ante pedes habent videre, & à nobis videri licet. Multus autem populus simul extollitur, & mulierculæ cum viris incedunt, & calciamentum *cõmune habent*, & præter peculiarem cinguntur consuetudinem. nam Comus & mulieri virum agere, & viro stolam induere muliebrem, muliebritérque incedere permittit: & coronæ non amplius floridæ: Sed ipsarum quòd capitibus concinnatæ sint, ablata est hilaritas, D cùm per luxum ac lasciuiam currant. Florum enim libertas manum auersatur, vtpote quæ eos ante tempus flaccidos reddat. Plausum etiam quendam imitatur pictura, cuius maximè indiget Comus. Nam dextera cõtractis digitis subiectam

κ. σοδ.

ſiniſtram ad cauum plectit; vt manus cymbalorum more percuſſæ conſonæ fiant.

FABVLÆ.

Ad Æſopum fabulæ proficiſcuntur, quòd ipſarum ſit ſtudioſus, eum diligentes. Nam & Homero quidem curæ fuit fabula, & Heſiodo, necnon & in Lycamben Archilocho, verùm humana omnia ab Æſopo ſub fabularum inuolucro conficta ſunt, & rationis cauſa feras rationis participes fecit. Etenim auaritiam demolitur, contumeliámque ac fraudem abigit. Et hæc leonem ac vulpem, & per Iouem equum agere inducit: & ne teſtudo quidem muta: ſub quibus humanarum rerum peritiam pueri percipiunt. Æſopi itaque cauſa probatæ fabulæ ad ſapientis fores accedunt, vittis ipſum, oleaginóque ramo coronaturæ. Ipſe autem aliquam (puto) contexit fabulam. Oris enim riſus, oculíque in terram dimiſſi, id præſeferunt. Nouit *pictor* fabularum cogitationes relaxato indigere animo. Philoſophatur autem pictura, & circa fabularum corpora: feras enim commiſcens Æſopo choream conſtituit, ab illius ſcena confingens. Choreæ autem princeps picta eſt vulpes. Nam haud ſecus Æſopus in plurimis argumentis miniſtra vtitur vulpe, ac Dauo comœdia.

MENOECEVS.

Thebarum quidem obſeſſio, ſeptem enim ſunt portarum mœnia. Exercitus verò Polynices Oedipi fil. Cohortes enim ſeptem. Ipſis autem Amphiaraus triſti, & quæ pa-

A ὑποκειμένῳ τὴν ἀριστερὰν πλῆξαι εἰς τὸ κοῖλον, ἵν' ὦσιν αἱ χεῖρες ξύμφωνοι, πληρόμεναι ὑπὸ κυμβάλων.

ΜΥΘΟΙ.

Φοιτῶσιν οἱ μῦθοι πρὸς τὸν Αἴσωπον, ἀγαπῶντες αὐτὸν, ὅτι αὐτῶν ἐπεμελήθη. ἐμέλησε μὲν γὰρ καὶ Ὁμήρῳ μύθου, καὶ Ἡσιόδῳ. ἔτι γε μὴν καὶ Ἀρχιλόχῳ πρὸς Λυκάμβην. ἀλλ' Αἰσώπῳ πάντα τὰ τῶν ἀνθρώπων συμμεμύθευται. καὶ
B λόγου τοῖς θηρίοις μεταδέδωκε, λόγου ἕνεκα. πλεονεξίαν τε γὰρ ἐπικόπτει, καὶ ὕβριν ἐλαύνει καὶ ἀπάτην. καὶ ταῦτα, λέοντα μὲν αὐτῷ ὑποκρίνεται, καὶ ἀλώπεκα, καὶ ἵππον νὴ Δία. καὶ οὐδὲ ἡ χελώνη ἄφωνος. ὑφ' ὧν τὰ παιδία μανθάνει γινόμενα τὰ τοῦ βίου πράγματα. δοκιμοῦντες οὖν οἱ μῦθοι διὰ τὸν Αἴσωπον, φοιτῶσιν ἐπὶ τὰς θύρας τῆς σοφίας,
C ταινίαις αὐτὸν ἀναδήσοντες, καὶ στεφανώσοντες αὐτὸν ἄλλῃ στεφάνῳ. ὁ δὲ, οἱονεί τινα ὑφαίνει μῦθον. τὸ γὰρ μειδίαμα τοῦ προσώπου, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ, καὶ τὰ χεῖρε ἐστῶτες, τοῦτο δηλοῦσιν. οἶδεν ὁ ζωγράφος ὅτι αἱ τῶν μύθων φρονίδες, ἀνειμένης τῆς ψυχῆς δέονται. φιλοσοφεῖ γὰρ καὶ ἡ γραφὴ καὶ τὰ τῶν μύθων σώματα. θηρία γὰρ συμβάλλουσα ἀνθρώποις, πρέπει σοι χορὸν τῷ Αἰσώπῳ, ἀπὸ τῆς ἐκείνου σκη-
D νῆς συμπλάσασα. κορυφαία γὰρ τοῦ χοροῦ ἡ ἀλώπηξ γέγραπται. ἕπεται γὰρ αὐτῇ ὁ Αἴσωπος διακόνῳ τῇ πλείστων ὑποθέσεων, ὥσπερ ἡ κωμῳδία τῷ Δάῳ.

ΜΕΝΟΙΚΕΥΣ.

Θηβῶν μὲν, ἡ πολιορκία. τὸ γὰρ τεῖχος, ἑπτάπυλον. ἡ στρατιὰ δὲ, Πολυνείκης ὁ τοῦ Οἰδίποδος. οἱ γὰρ λόχοι, ἑπτά. πλάζει δ' αὐτοῖς Ἀμφιάραος ἀθύμως εἰδώς. ὃς

ξωίεπι ἀ πείσον Ͻ. ϰ̀ οἱ μὲν ἄλλοι λο- A tientur intelligente ſpecie propin-
χαγοὶ, δεδίασι ταῦτα, Ϛ τὰς χεῖρας εἰς quat. & ceteri quidem duces hæc
τὸν Δία αἴρουσι. Καπανεὺς Ὁ, τὰ τείχη metuunt, & manus ad Iouem tol-
βλέπει, ϖϵιφρονῶν τὰς ἐπάλξϵις, ὡς lunt. Capaneus verò mœnia ſpecu-
κλίμακι ἁλωΐσας. οὐ μὲν βάλλϵται latur, propugnacula, vt pote quæ
πω ἀπὸ τῶν ἐπάλξϵων, ὀκνοῦντές που ſcalis facilè capi poſſent, contem-
οἱ Θηβαῖοι ἄρξαι μάχης. ἡδὺ γὰρ σόφι- nens. Nondum tamen à propu-
σμα ϵ ζωγράφου. πϵριβάλλων γὰρ τοῖς gnaculis petitur, dum fortaſſis au-
τείχϵσιν ἄνδρας ὡπλισμένους, ἳους μὲν ſpicari pugnam Thebani verentur.
ἀρτίους ϖρόσϵστιν ὁρᾶν. τοὺς Ὁ, ἀσαφεῖς iucundum ac ſuaue eſt pictoris in-
τὰ σκέλη, τοὺς Ὁ, ἡμίσϵας. καὶ ϵ ́ρνα ἐ- uentum. Armatos enim viros mœ-
νίων, Ϛ κϵφαλὰς μόνας, καὶ κόρυθας nibus circundans, hos quidem in-
μόνας. εἶτα αἰχμάς. ἀνάλογία ταῦτα, B tegros videndos præbet: hos verò
ὦ παῖ. δεῖ γὰρ κλέπτϵιν ἳους ὀφθαλμοὺς, crurum tenus, nonnullos dimidia-
τοῖς ἁρτιϖδείοις κύκλοις συναπόντας. tos, & quorundam pectora, & ſo-
οὐδὲ αἱ Θῆβαι ἀμαντοβοεῖ. λόγιον γάρ la capita, & galeas ſolas, deinde
τι ὁ Τϵρεσίας λέγει, τεῖνον ἐς Μϵνοικέα cuſpides. Proportio hæc ſunt, ô
τὸν Κρέοντος, ὡς ἀποθανὼν αὐτὰ ἡ χθὰ puer. oportet enim decipere ocu-
τοῦ δράκοντος, ἐλευθέρια ἡ πόλις αὐτοῦ εἴη. los aptis orbibus coabeuntes: Ne
ὁ δὲ, ἀποθνήσκει λαθὼν τὸν πα- Thebæ quidem vaticinio carent.
τέρα, ἐλεεινὸς μὲν τῆς ἡλικίας, εὐδαί- Oraculum enim Tireſias dicit, ad
μων Ὁ τοῦ θάρσους. ὅρα γὰρ τὰ τοῦ ζω- Creontis Menœceum pertinens.
γράφου. γράφει μειράκιον, οὐ λευκὸν, quòd videlicet libertate fruetur ci-
οὐδὲ σὺ ξυφῆς, ἀλλ' εὔψυχον, καὶ πα- C uitas, ſi ad draconis luſtrum mo-
λαίστρας πνέον, οἷς τὰ τῶν μϵιρακίων ἄν- rietur. Hic autem clam patre mori-
θος οἷς ἐπαινεῖ ὁ τοῦ Ἀρίστωνος. διαφράτ- tur, ob ætatem quidem miſerabilis,
τει Ὁ αὐτὸ στέρνοις εὐαφέσι, καὶ πλευ- ob audentiam verò felix. Aſpice
ραῖς, Ϛ γλουτῷ συμμέτρῳ, ϰ̀ μηρῷ. quæ ad pictorem pertinent. Ado-
ἔρρωται καὶ ὤμων ἐπαγγελία, καὶ ϰ̀ D leſcentulum nec candidum, nec de-
ἀτρέπτῳ τένοντι· μετέχει Ὁ καὶ κόμης, litioſum pingit, ſed magnanimum,
ὅσον μὴ κομᾶν. ἐφέστηκε Ὁ τῇ χθᾷ τοῦ ac palæſtram ſpirantem: qualis eſt
δράκοντος, ἕλκον τὸ ξίφος, ϰ̀ ἐνδεδυ- flauorum flos, quos Ariſtonis filius
κὸς ἤδη τῇ πλευρᾷ. δεξώμεθα, ὦ παῖ, laude proſequitur. Ipſum autem
τὸ αἷμα κόλπον αὐτῷ ὑποχόντες. ἐκ- quæ facilè tangi poſſint pectori-
χεῖται γὰρ, ϰ̀ ἡ ψυχὴ ἤδη ἄπεισι. μικρὸν bus, lateribúſque, & modico na-
Ὁ ὕστερον, ϰ̀ τετρυχίας αὐτῆς ἀκούσῃ. te, ac femore circunſepit. Hume-
ἔρχεται γὰρ τῶν καλῶν σωμάτων Ϛ αἱ ris quoque, inflexibilíque cerui-
ce valet. ita eſt comæ particeps,
vt comam nutrire non videatur.
Stringens autem enſem draconis
adſiſtit luſtro. & cùm iam lateri
adfixus ſit, ſanguinem ſubdito ſi-
nu excipiamus. Effunditur enim, &
anima mox abibit. Quare paulò
pòſt ipſam ſtridentem audies. For-
moſorum namq; corporum amore

ipſæ etiam animæ capiuntur: quo effluente autem paulatim ſanguine labat, pulchróque ac ſuaui, & vt ſomnum trahente intuitu, mortem ſalutat atque amplectitur.

A ψυχαὶ ἵεμενοι· ὅθεν ἄκουσαι αὐτῶν ἀπαλλάπονται. ὑπεξιόντος ᾗ αὐτῷ τοῦ αἵματος, ὀκλάζῃ, ἢ ἀσπάζεται τὸν θάνατον, καλῷ καὶ ἡδεῖ τῷ ὄμματι, καὶ οἷ ὕπνον ἕλκοντι.

NILVS.

Cubiti circa Nilum ludunt pueri, corporis quantitati cognomines: quibus Nilus ſummopere oblectatur, cùm ob alia, tum vel maximè quòd ipſum quantum Ægyptiis profuſus ſit, enuncient. Procedunt igitur, & velut ex ipſa aqua molles ac ridentes progrediuntur infantes. Participes autem eſſe & ſermonis exiſtimo. Hi quidem ipſius humeris inſident, hi à cincinnis ſuſpenduntur, nõnulli in vlna dormiunt, alij in pectore petulanter ſaliunt, ipſe verò tam ex ſinu, quàm ex vlna flores illis offert, vt ex ipſis corollas contexant, & ſuper floribus dormiant ſacri atque odorati. Et ex pueris alius alium cum ſiſtris aſcendit. Hæc enim illi aquæ conſona. Ceterúm crocodili, & qui à nonnullis Nilo adſcribuntur, Hippopotami, nunc in imo iacent vortice, ne pueris terrorem incutiant. Agricolationis autem ac nauigationis ſymbolum, ô puer, ex huiuſmodi Nilum indicat ratione. Ægyptum nauigabilem reddens Nilus, vt feraci vtatur tellure efficit, à campeſtri epotus regione. In Æthiopia autem vnde delabitur, moderator ipſi adſtat dæmon, à quo ſuis concinnis mittitur horis. Pictus autem ita eſt, vt cœlum attingere videatur, pedémque ad fontes habeat, qualiter, ô Neptune, in

ΝΕΙΛΟΣ.

Περὶ τὸν Νεῖλον οἱ παῖδες ἀθύρουσι. παιδία, ξύμμετρα τῷ ὀνόματι. καὶ ὁ
B Νεῖλος αὐτοῖς ὑπερχαίνει, τά τε ἄλλα, καὶ ὅπι κηρύττουσιν αὐτὸν, ὅσος Αἰγυπτίοις ἐπεγένετο. ἐπεὶ δὲ ἐξέρχεται οὖν, καὶ οἷ ἔρχεται αὐτῷ καὶ τὸ ὕδατος, βρέφη ἁπαλὰ, καὶ μειδιῶντα. μετέχειν δ' οἶμαι αὐτὰ καὶ τοῦ λόγου. καὶ οἱ μὲν, τοῖς ὤμοις αὐτοῦ ἐφιζάνουσιν. οἱ δ', ἐκ πλοκάμων κρέμανται· οἱ δ', τῇ ἀγκάλῃ καθεύδουσιν. οἱ δὲ, κωμάζουσιν ἐπὶ τὸ στέρνον. ὁ δ', ἀναδιδοῦσιν αὐτοῖς αὖθις, τὰ μὲν, ἀπὸ
C τοῦ κόλπου, τὰ δὲ, ἀπὸ τῆς ἀγκάλης, ὡς στεφάνους τὰ ἀπ' αὐτῶν διαπλέκοισιν, ἢ καθεύδοισιν ἐπὶ τῶν ἀνθέων ἱεροὶ, ἢ βυώδεις. καὶ ἐπαναβαίνουσιν ἄλλο ἄλλῳ τὰ παιδία, σείοντος ἅμα· ταυτὶ γὰρ καὶ αὐλὰ κρεῖνῳ τῷ ὕδατι. κροκόδειλοι μὲν ἔνι, ἢ οἱ ποτάμιοι τῶν ἵππων, οὓς τῷ Νείλῳ τινὲς προσγράφουσιν, ἀπόκεινται νῦν γε βαθείᾳ τῇ δίνῃ, μὴ δεῖν τοῖς παιδίοις ἐμπέσῃ. γεωργίας δ', ἢ ναυτιλίας σύμβολον, δηλοῖ τὸν Νεῖλον ἐκ τοιῶνδε, ὦ παῖ, λόγου. Νεῖλος Αἴγυπτον πλουτεῖ ἐργασάμενος, βυθαρπῷ τῇ γῇ χρῆσθαι δίδωσιν, ὑπὸ τῶν πεδίων ἐκποδὼν εἰς. ἐν Αἰθιοπίᾳ δὲ, ὅθεν ἔρχεται, ταμίας αὐτῷ δαίμων ἐφέστηκεν, ὑφ' οὗ πέμπεται τοῖς ὥραις σύμμετρος. χεῖρα
D πλατὺ ἐρανομένης ὑπενοῆσαι· ἢ τὸ πόδα ἔχειν πρὸς ταῖς πηγαῖς. οἷ, ὦ Πόσειδον,

προσνεύων πρὸς ἕτερον ὁ ποταμὸς, βλέπει, καὶ αἰτεῖ τὰ βρέφη αὐτῷ πολλὰ εἶναι.

A hunc annuens fluuius ſpectat, & multos ipſi eſſe infantes petit.

ΕΡΩΤΕΣ.

Μῆλα ἔρωτες ἰδοὺ τρυγῶσιν. εἰ δὲ πλῆθος αὐτῶν, μὴ θαυμάσῃς. νυμφῶν γὰρ δὴ παῖδές οὗτοι γίγνονται. τὸ θνητὸν ἅπαν κυβερνῶντες, πολλοὶ διὰ πολλὰ, ὧν ἐρῶσιν αἰθέρα ποιοῦσι. τὸ οὐράνιον, φασὶν ἐν τῷ οὐρανῷ πράττειν τὰ θεῖα. μῶν ἐπῆλθού τι τῆς αὐτοῦ κήπου δύω- B δίας, ἢ βεβαιοῖ σε τὸ. ἀλλὰ προθύμως ἄκουε. προσβαλεῖ γάρ σε μετὰ λόγου, καὶ τὰ μῆλα. πόρδοι μὲν οὗτοι φυτῶν, ὀρθοὶ πορεύονται. τὸ μέσον δὲ αὐτῶν, ἐλευθερία βαδίζειν. πόα δὲ ἁπαλὴ κατέχει τοὺς δρόμους, οἷα ἡ καταπεπτωκυῖα χρωμένη. ἀπ' ἄκρων δὲ τῶν ὄζων μῆλα χρυσᾶ, καὶ πυρσὰ, καὶ ἡλιώδη προσαίρεται, τὸν ἑαυτῶν ὅλων τῶν ἐρώτων χορηγεῖν αὐτά. φαρέτραι μὲν οὖν χρυσόπαστοι, καὶ χρυσαῖ, καὶ τὰ ἐν αὐταῖς βέλη. γυμνὴ τούτων ἡ ἀγέλη πᾶσα· καὶ κοῦφοι διαπέτονται, προσαρτήσαντες αὐτὰ ταῖς μηλέαις. αἱ δὲ ἐφέδριαι ποικίλαι κεῖνται μὲν ἐν τῇ πόᾳ, μυρία δὲ ἀνθῶν τὰ ἄνθη. οὐδὲ ἐστεφάνωνται τὰς κεφαλὰς, ὡς ἀποχρώσης αὐτοῖς τῆς κόμης. πτερὰ δὲ κυανέα, καὶ φοινικᾶ, καὶ χρυσᾶ ἑνίοις, μονονοὺ καὶ αὐτὸν πλήττειν τὸν ἀέρα ξὺν ἁρμονίᾳ μουσικῇ. φῶς τῆς παλαίστρου, εἰς οὓς ἀποπέμπεται τὰ μῆλα. ὡς πολλὴ μὲν περὶ αὐτοὺς ἡ Σαρδὼ, πολλὴ δὲ ἡ Σμάραγδος, ἀληθὴς δὲ ἡ Μαργαρὶς. ἡ σωφρόνη δὲ ἄνθρωπος, Ἡφαίστου νοεῖσθω. οὐδὲ κλιμάκων δέονται πρὸς τὰ δένδρα τῶν

AMORES.

Ecce Amores poma colligunt: quòd autem multi ſint, ne admiratus fueris. Hi namque nympharum ſunt filij. Mortalium genus omne moderantes. Multi, quòd ea multa ſint, quorum homines amore capiuntur. Cœleſtem autem diuina agere in cœlo ferunt. Nunquid eiús, quæ in horto eſt, beńeolentiæ quicquam ſenſiſti? an hoc ſero te adit? ſed prompto audias animo. Te enim vna cum oratione mâla quoque percutient. Hi quidem plantarum ordines recti incedunt, per quorum medium ambulandi facultas datur. Mollis autem herba curriculos obtinet. Vt ſtrati inſtar iacentibus ſit. A ſummis autem ramis mala aurea, ruffáque, ac lucida ad ſe excolenda vniuerſum cupidinum examen attrahit. C

At pharetræ inauratæ, atque aureæ, & quæ in ipſis ſunt ſagittæ. Horum autẽ vniuerſus nudus eſt grex: leuéſque peruolant, cum malis ea ſuſpenderint. Vario autem colore diſtinctæ veſtes in herba iacent, quarum innumeri ſunt flores. Neque coronati ſunt capita, vt pote coma ipſis ſufficiente. Pennæ ceruleæ ac phœniceæ, & nonnullis aureæ tantùm non ipſum aëra quodam percutiunt concentu. O felices calathi, in quos poma deponunt. Quàm multus circa ipſos Sardonicus, multa & Smaragdus: vera eſt & Margelis. Horum compoſitio Vulcano adſcribitur. Ipſius autem opera ad ſcalas extruendas, vt arbores aſcendant, minimè indigent. D

ſublime

sublime enim & ad ipsa aduolant mâla. & ne saltatores, vel discurrentes, vel dormientes dicamus, vel vt poma edentes gaudent. Quidnam isti sentiant videamus. Ecce enim quatuor inter cupidines formosissimi à ceteris secesserunt, quorum duo mála sibi inuicē mittunt. Alteri duo mutuis se sagittis petunt, nec vultibus insunt minæ: sed pectora inuicem præbent, vt illic saltem tela inhæreant. Pulchrũ hoc est ænigma. Aduerte autem nunquid pictoris mentem nouerim. Amicitia hæc sunt, ô puer, ac mutuum desiderium. Nam qui pomo ludunt, amoris initium faciunt. Vnde hic quidem osculatus iacit malum. Hic verò supinis ipsum excipit manibus, indicans se osculaturum, ac remissurum si ceperit. Hoc autem sagittariorum par amorem, qui iam præuenerit, confirmant. Et hos quidem ludere, vt amare incipiant, hos verò ne desinant, iaculari contendo. at illi circum quos multi spectatores ob iram conflixerunt, quædámque eos habet lucta. Dicam & luctam, hoc enim deprecaris. Hic quidem aduersarium superauit, in eius dorsum volans, & in suffocationem abducit, & cruribus nectit. Hic verò neque deficit, & rectus assurgit, manúmque qua angitur dissoluit, vnum de digitis reflectens, post quem non amplius reliqui tenaciter continent. dolet enim contortus, & luctatoris aurem mordet. Vnde spectantes indignantur cupidines, quòd & inique & præter luctantium morem faciat, pomísque ipsum appetunt. Ne lepus

A ἀῦς. ὑψοῦ γὰρ καὶ ἐπ' αὐτὰ πέτονται τὰ μῆλα. ἢ ἵνα μὴ σὺ͂ χορδυτὰς λέγωμεν, ἢ τοὺς διαθέοντας, ἢ σὺ͂ καθεύδοντας, ἢ ὡς χαίνωνται τῶ͂ μήλων ἐμφαγόντες, ἴδωμεν ὅ, τί ποτε οὗτοι νοῦσιν, οἱ γὰ καλλιστοι τῶ͂ ἐρώτων, ἰδοὺ δὴ τέτταρες ὑπεξηγμένοι τ' ἄλλων, οἱ δύο μὲν αὐτῶν αὐτοπέμποισι μῆλον ἀλλήλοις. ἢ ἕ ἑτέρα δυὰς, ὁ μὲν, τοξεύει Ⓦ ἕτερον· ὁ δὲ, ἀντοξεύει. Ⓒ οὐδὲ ἀπειλὴ B τοῖς προσώποις ἔπεσιν. ἀλλὰ ἢ στέρνα προτέθεισιν ἀλλήλοις, ἵν' ἐκεῖ πυ τὰ βέλη πελάσῃ. καλὸν τὸ αἴνιγμα. σκόπει γὰρ εἴ τι ξυνίημι σ' ζωγράφυ. φιλία ταῦτα, ὦ παῖ, Ⓒ ἀλλήλων ἵμερος. οἱ μὲν γὰρ διὰ σ' μήλου παίζοντες, πόθου ἀέρχονται. ὅθεν ὁ μὲν, ἀφέσει φιλήσας τὸ μῆλον· ὁ δ', ὑπδέχεται τοῖς χερσὶ, δῆλον ὡς αὐτοφιλήσων εἰ λάβοι, ἢ αὐτοπέμψων αὐτό. τὸ δ' τῶ͂ τοξοτῶ͂ C ζεῦγος ἐμπεδοδοσιν ἔρωτα, ἤδη φθάνοντα. Ⓒ φημὶ σὺ͂ μὲν παίζειν ἐπὶ τῷ ἀρξαδ τ' ἐρᾶν, τοὺς δ', τοξεύειν ἐπὶ τῷ μηδὲ λῆξαι τ' πόθυ. ἐκεῖνοι μὲν οὖν, ὡσεὶ οἷς οἱ πολλοὶ θεαταὶ, θυμῷ συμπεπλώκασι. ἢ ἔχθρας αὖτὺς πάλη. λέξω ἢ πλὴν πάλιν. Ⓒ γὰ τοῦτο ἐκλιπαρεῖς. ὁ μὲν, ἥρπακε τ' αὐτοπάλον, περιθεὶς αὐτῷ κατ' τῶ͂ νώτων, ἢ εἰς πύγμα ἀποκαμβύει, καὶ καταδεῖ τοῖς σκέλεσιν. D ὁ δ', οὔτε ἀπαγορεύει, καὶ ὀρθὸς ὑπανίσταται, ἢ διαλύει πλὴν χεῖρα, ὑφ' ἧς ἀγκάλας, στρεβλώσας εἶα τῶ͂ δακτύλων. μῶν ὃν, ἐκεῖνοι λοιποὶ ἔχθουσιν, οὐδὲ εἰσὶν ἐν τῷ ἀπρίξ. ἀλγεῖ δὲ στρεβλούμενος, καὶ κατεαγεῖ τῦ παλαιστοῦ τὸ οὖς. ὅθεν δυσχεραίνουσιν οἱ θεώμενοι τῶ͂ ἐρώτων, ὡς ἀδικοῦντι, καὶ σκαλαίουσι· ἢ μήλοις αὐτὸν καταλιθῦσι. μηδὲ ὁ λαγωὸς

ἡμᾶς ἐκεῖνοσὶ διαφυγέτω. σὺ δὲ ἀφ-
ωμῶ ὦ αὐτὸν τοῖς ἔρωσι. τῦτο τὸ θη-
ρίον ὑποκαθήμενον ταῖς μηλέαις, καὶ
σιτούμενον τὰ πίπτοντα εἰς γῆν μῆλα,
πολλὰ ὦ καὶ ἡμίβρωτα καταλεῖπον,
διαθηρῶσιν οὗτοι, καὶ παράπτοισιν, ὁ μὲν,
κρότῳ χερῶν· ὁ ὦ, κεκραγώς· ὁ ὦ, αἰα-
σείων τὴν χλαμύδα. καὶ οἱ μὲν, ὑπερ-
πέτονται τὸ θηρίε καταβοῶντες. οἱ δὲ,
μὴ θέροισιν αὐτὸ πεζοῖ κατ' ἴχνος· ὅλῃ
ὡς ἐπιῤῥίψων ἑαυτὸν ὥρμησε. καὶ τὸ
θηρίον ἄλλῃ ἐξάπτε. ὁ δὲ, ἐπιβα-
λὼν τῷ σκέλει τὸ λαγῶ. τὸν ὦ, καὶ διω-
λίσθησεν ἠρικότα. γῆσιν ἔν, καὶ κατα-
πεπτώκασιν· ὁ μὲν, εἰς πλευρὰν, ὁ δὲ,
πρηνής. οἱ δὲ, ὕπτιοι πάντες, ἐν τοῖς τῆς
διαῤῥάπας χήμασι. τοξεύειν δὲ οὐδεὶς,
ἀλλὰ πειρῶνται αὐτὸν ἑλεῖν ζῶντα, ἱε-
ρεῖον τῇ Ἀφροδίτῃ ἥδιστον. οἶδα γάρ πε
τὸ φερὶ τὸ λαγῶ λεγόμενον, ὡς πολὺ
τῆς Ἀφροδίτης μέτεστιν αὐτῷ. λέγε ὦ ἔν
φερὶ μὲν τὸ θήλεος, θηλάζειν τε αὐτὸν
ἃ ἔτεκε, καὶ ἀποκτεῖναι πάλιν ὑπὸ ταυ-
τῷ γάλακτι· ἐπικύοσθαι δὲ, ἐπὶ οὐδὲ
εἰς χρόνος αὐτῷ τῦ τόκου κενός. τὸ ὦ ἄῤ-
ῥεν. ἀπείρῳ τε ὡς φύσις ἐῤῥενώων, καὶ
ἀποκυΐσκῃ ὥῤ' ὃ πέφυκεν. οἱ ὦ ἄποροι
τῶν ἐρώτων, καὶ πειθὼ πινὰ ἐρωτικὴν
ἐν αὐτῷ κατέγνωσαν, βιαίῳ τέχνῃ τὰ
παιδικὰ θηρώμενοι. ταῦτα μὲν οὖν
καταλίπωμεν ἀνθρώποις ἀδίκοις, καὶ
ἀναξίοις τῦ ἀντερᾶσθαι. σὺ δέ μοι τὴν
Ἀφροδίτην βλέπε, ποδαπὴ, καὶ κῇ πί
τῶν μήλων σκηνῇ. ὁρᾷς τὴν ὑπανθῆ
πέτραν σκηνὴν, ἧς νᾶμα κυανώτερον
ὑπεκθέει, χλωρόν τε καὶ πόμιμον, ὃ δὴ
καὶ διοχετεύεται ποτὸν εἰς τὰς μηλέας; ἐν ταῦθά μοι τὴν Ἀφροδίτην νόει

A quidem ille nos fugiat. Capiamus autem ipsum vnà cum cupidinibus. Hanc feram sub malis sedentem, pomáque in terram cadentia edentem, ac multa semesa relinquentem, venantur hi, & perterrefaciunt hic quidem manuum plausu, hic verò clamitans, alius chlamydem concutiens. & hi quidem superuolant fere inclamantes, hi verò pedites ipsam per vestigia insequuntur. Hic autem vt seipsum B immissurus irruit, & fera alio conuersa est. At hic leporis cruri insidiatur: huius verò è manibus lapsus est. Itaque rident; & ceciderunt, hic quidem in latus, hic vero pronus, hi omnes supini errorem vario indicante habitu. Nullus autem sagittas in eum mittit, sed viuum capere conantur, Veneri suauissimam hostiam. Nosti enim fortè quod de lepore dicitur, eum scilicet multum esse participem Veneris. C Fama est igitur fœminam lactare quæ peperit, & in eodem lacte rursus parere ac superfœtare, & nullum in ipsa vacare à partu tempus. Mas vero & vt marium exigit natura, serit, & præter id, quod genuit, superfœtat. Inepti autem amatores amatorium quoddam lenocinium in ipso esse existimauerunt, violenta quadam arte suas aucupantes delicias. Hæc autem iniquis omittamus hominibus, minimé que vt redamentur dignis. D Tu vero mihi Venerem aspice. Vbinam & ad quæ mala illa. Vidésne saxum illud cauum? vnde cœruleus emanat fluxus, viridísque ac potu suauis, qui ad irrigandas diducitur malos. Hic mihi esse Venerem arbi-

trare, quam (vt puto) nymphæ e- A rexere, quod amorum, propterea-que pulchræ prolis genitrices reddiderint. Argenteum autem ſpeculum, illúdque inauratum ſandalium, atque aureæ fibulæ, aut temerè ſuſpenſa ac dicata ſunt, ſe enim eſſe Veneris innuunt, quod & ſcripto conſtat, nympharúmque eſſe dona dicuntur. Cupidines autem ipſi pomorum primitias ſumunt, circúmq; adſtantes pulchrum B ipſis eſſe hortum precantur.

νυμφῶν οἶμαι αὐτὼ ἱδρυμένων, ὅτι αὐτὰς ἐποίησεν ἐρώτων μητέρας, καὶ διὰ τοῦτο βαπτίσματα. κάτοπτρον ὃ τὸ ἀργυροῦν, καὶ τὸ ὑπόχρυσον ἐκεῖνο σανδάλιον, καὶ περόναι αἱ χρυσαῖ, ταῦτα πάντα καὶ ἀργῶς ἀνῆπται. λέγει δὲ Ἀφροδίτης εἶναι γέρασμα τοῦτο. καὶ νυμφῶν δῶρα εἶναι λέγεται. καὶ οἱ ἔρωτες δέ, ἀπάρχονται τῶν μήλων. καὶ θεραπεύουσι, βούλονται καλὸν αὐτοῖς εἶναι τὸν κῆπον.

MEMNON.

Exercitus quidem Memnonis, arma verò ipſis depoſita ſunt, & ipſorum maximum lugendum proponunt. Fraxinea autem haſta in pectore, vt mihi videtur, vulnus accepit. latum enim campum, & ſcænas, & in caſtris murum, mœnibúſque munitam ciuitatem cùm C inuenerim, neſcio quo pacto non Æthiopes hi, & Troia hæc. Lugetur autem Auroræ filius Memnon. Hunc Troiæ ſuppetias ferentem Pelei filius (vt aiunt) interfecit, qui magnus, ipſóque minimè inferior venerat. Etenim aduerte quantus humi iaceat, quantáque cincinnorum ſpica, quos (puto) Nilo nutriebat. Nili enim oſtia Ægyptij, fontes Æthiopes habent. Aſpice quantum ſpecies ipſa roboris oculis etiam defectis præferat. D Aſpice præterea lanuginem, quam interfectoris ætati congruat. Ne nigrum quidem diceres Memnona. Nam quæ ipſi ineſt ſincera nigredo floris neſcio quid præſefert. Dæmonibus autem ſuſpenſis aurora filij cauſa lugens triſtẽ reddit Solem.

ΜΕΜΝΩΝ.

Ἡ μὲν γραπτὰ, Μέμνονος· τὰ ὅπλα δὲ, αὐτοῖς ἀποκείμενα. καὶ τοῦ πάθους τὸν μέγιστον αὐτῶν ὑπὸ δρυός. βέβληται δὲ κατὰ τὸ στέρνον ἐμοὶ δοκεῖν, κατὰ τὴν μάχην. εὖρος γὰρ πεδίου καὶ ὕλας, καὶ τεῖχος ἐν στρατοπέδῳ, καὶ πόλιν συμπεφραγμένην τείχεσιν, καὶ οἶδ' ὅπως καὶ Αἰθίοπες οὗτοι, καὶ Τροία ταῦτα. θρηνεῖται δὲ Μέμνων ὁ τῆς Ἠοῦς. τοῦτον ἀφικόμενον ἀμύναν τῇ Τροίᾳ, κτείνει φασὶν ὁ τοῦ Πηλέως, μέγαν ἥκοντα, καὶ οὐδὲν αὖ αὐτοῦ μεῖον. σκόπει γὰρ ὅσος μὲν κεῖται κατὰ τῆς γῆς. ὅσος δὲ ὁ τῶν βοσκούντων ἄσταχυς, οὓς οἶμαι Νείλῳ ἔτρεφε. Νείλου γὰρ Αἰγύπτιοι μὲν, ἔχουσι τὰς σποράς, Αἰθίοπες δὲ, τὰς πηγάς. ὄρα δὲ εἶδος ὡς ἐρρωμένον, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἀπολωλότων. ὄρα δὲ ἴουλον ὡς καθ' ἡλικίαν τῷ κτείναντι. οὐδὲ αὖ μέλαινα φαίης τὸν Μέμνονα. τὸ γὰρ ἀκριβῶς αὖ αὐτῷ μέλαν, ἐοικὸς φαίνεται τοῖς αὐθοις. αἱ δὲ μετέωροι δαίμονες, ἠώς ἐπὶ τῷ παιδὶ πενθοῦσα, κατηφῆ ποιεῖ τὸν ἥλιον.

κὴ δεῖται τ̃ νυκτὸς ἀφικέσθαι πρὸ καιρ̃ῦ, κὴ τὸ στρατόπεδον ἐπιχεῖν, ἵν' ἐπισύηται οἱ κλέψαι τὸν υἱὸν, Διός που ταῦτα νοήσαντος. ⁊ ἰδοὺ σὺ ἐκλέπται. καὶ ἔστιν ὅπῃ τέρμασι τ̃ γραφῆς ἀσυδή. καὶ κατά π τῆς γῆς, τάφος οὐδαμοῦ Μέμνονος. ὁ δ' Μέμνων, σὺ Αἰθιοπίᾳ, μεταβεβληκὼς εἰς λίθον μηδωα. καὶ τὸ σχῆμα μὲν, καθημένου, τὸ δὲ εἶδος, ἐκεῖνο οἶμαι. κὴ προσβάλλει τῷ ἀγάλματι ἡ ἀκτὶς τ̃ Ηλίου. δοκεῖ γὰρ ὁ Ηλιος οἱονεὶ πλῆξαι κ' τὸ στόμα ἐμπίπλων τῷ Μέμνωνι, ἐκκαλεῖται φωνὴν ἐκεῖθεν, καὶ λαλιᾶς σοφίσματι, προαμυθεῖται τὴν ἡμέραν.

A & noctem ante tempus accedere, exercitúmque cohibere precatur, vt sibi filium surripere liceat, Ioue id fortasse permittente: & ecce surreptus est, & in picturæ finibus existit festinatio: & nusquam terrarum Memnonis extat tumulus. Ipse autem Memnon in nigrum transformatus est in Æthiopia lapidem, & figuram quidem sedentis. Speciem verò illam puto, & Solis radij statuam petunt. Sol enim Memnonis os veluti plectro percutiens inde vocem elidere, loquacíque sophismate inuento diem solari videtur.

B

ΠΟΣΕΙΔΩΝ, Η ΑΜΥΜΟΝΗ.

Γεζυόντι τ̃ θάλασσαν τῷ Ποσειδῶνι, σὺ τετύχηκας οἶμαι πρὸ Ὁμήρου, ὅτ' κ' τοὺ Αχαιοὺς ἀπὸ Αἰγῶν στέλλει). καὶ ἡ θάλασσα γαλήνιος ἄρα, προπέμπουσα αὐτ̃ αὐτοῖς ἵπποις, ⁊ αὐτοῖς κήτεσι. ⁊ γὰρ σὺ εἶναι ἔπεται, ⁊ σαίνει τ̃ Ποσειδῶνα ὡς σύταῦθα. ἐκεῖ μὲν οὖν ἠπειρωτῶν οἶμαι τ̃ ἵππων ἀβάτην, χαλκόποδας τ̃ γὰρ αὐτοὺς ἀξιοῖ εἶ), ⁊ ὠκυπέτας, κὴ μάστιγι πλήττεται. σύταῦθα δ' ἱππόκαμπος τὸ ἅρμα, ἔφυδροι τὰς ὁπλὰς, κὴ νηχτικοὶ, κὴ γλαυκοὶ, κὴ νὴ Δία ὅσα δελφῖνες. κἀκεῖ μὲν δυσχεραίνειν ὁ Ποσειδῶν ἔοικε, κὴ νεμεσᾶν τῷ Διΐ, κλίνοντι τὸ Ελληνικὸν, κὴ βραβεύοντι αὐτοῖς ἀπὸ τ̃ χείρονος. σύταῦθα δ' φαιδρὸς γέγραπται, καὶ ἱλαρὸν βλέπων, ⁊ σεσόβηται μάλα ἐρρωτικῶς. Αμυμώνη γὰρ ἡ Δαναᾶ, θαμίζουσα ἐπὶ τὸ τ̃ Ινάχου ὕδωρ, κεκράτηκε τ̃ θεοῦ. καὶ στέλλεται θηρεύσων αὐτίκα, οὔπω

C

NEPTVNVS VEL AMYMONE.

Neptuno per mare incedenti occurristi (puto) apud Homerum, cùm ad Achiuos ab Ægis proficiscitur, & tranquillum est mare vnà cum ipsis equis, ac cetis cum comitans. Illa enim sequuntur, & vt hic Neptuno blandiuntur. Itaque illic quidem (vt reor) terrestres sentis equos, æripedes enim ipsos vult esse ac celeres, flagellóque cædi. Hic verò subcuruati currunt, immersi vngulas, natatores ac cesij, & per Iouem vt delphines. Illic præterea indignari quidem. Neptunus, Iouíque, quòd Græcos in fugam vertat, ipsíque iniquè

D

suffragetur, succensere videtur. Hic verò lætus, atque hilarum cernens pictus est, & amantium more commotus. Amymone namque Danai filia Inachi aquã frequentans Deum ad amorem compulit, & vt illam se amari nõdum scientem

capiat, proficiſcitur. Metus autem A ac pauor puellæ, vrnáque aurea manus effugiens perculſam Amymonem, & quod Neptunus mare penitus relinquat, ambigere atque ignorare oſtendit: candidámque natura exiſtentem aquæ fulgore immiſcens illuſtrat aurum. Secedamus, ô puer, à nympha. Fluctus enim iam ad nuptias incuruatur, cæſius adhuc, ac fuluus. Sed purpureum ipſum Neptunus reddit. B

ξωιεῖσαν ὅπ ἐρᾶται. τὸ οὖ φεῖφοβον τῆς κόρης, ☾ τὸ πάλεσθ, ἡ ἡ κάλπις ἡ χρυσῆ διαφθύγουσα τὰς χεῖρας, δηλοῖ τὴν Ἀμυμώνην ἐκπεπλῆχθαι, καὶ ἀπορεῖν, ἡ βυλόμενος ὁ Ποσειδῶν ἐκλείπει πασυδὶ τὴν θάλασσαν. λευκὴν τε ἔτω φύσεως οὖσαν, ὁ χρυσὸς φοινίσσει, κεράσας τὴν αὐγὴν τῷ ὕδατι. ὑπεκχωμεν, ὦ παῖ, τῇ νύμφῃ. νῦν μὰ γὰρ ἤδη κυρτοῦται ἐς γάμον, γλαυκὸν ἔτι, ἡ δ' ἁλοπόου ζέφου. πορφυροῦν δ' αὐτὸ ὁ Ποσειδῶν χράφει.

PALVDES.

Hùmida quidem eſt humus. Calamum autem ac corticem fert, quæ nullo cultu ac ſatu paludum vbertas edit, & myrica picta eſt & gladiolus. Hæc enim in paludibus enaſcuntur: excelſi autem ac diuerſæ inter ſe naturæ circumiecti C ſunt montes. Nam qui pinum præbent tenue indicant ſolùm, qui cupreſſo pullulant, argilloſum præſe ferunt. Abietes autem illæ quid aliud quàm tempeſtuoſum atque aſperum innuunt montem. Neque enim glebam diligunt, nec apricis oblectantur. Quo fit vt à campis migrent, vt pote quæ in montium vertice facilius proueniant, ac creſcant. Fontes autem è montibus ſcaturiunt, qui defluentes a- D quámque commiſcentes campum in paludem, neque enormem, neque confuſam redigunt. Ipſius autem fluxus æquè à pictura diducitur, ac ſi natura omnium perita ipſum diduceret. Multos autem volutat vertices apio ſcaturientes, auibus in aquas degentibus natatu faciles. Vides enim vt anates in aqua dilabantur, quaſdam veluti aquæ fiſtulans expirantes. quidnam

ΕΛΗ.

Ὑπομβρος μὲν ἡ γῆ. φέρει δ' ἄλαμον, ☾ φλοιόν. ἀλὴ δὲ ἄσπαρτα, ☾ ἀνήροφα δίδωσιν ἡ τῶν ἑλῶν δὲ φυία. ☾ μυρίκη γέγραπται, ἡ κύπειρον. ἡ γὰρ ταῦτά ὅτι τ' ἑλῶν. ὄρη δ' οὐρανομήκη φοιβέβληται φύσεως ἀ μιᾶς. τὰ μὲν γὰρ τ' πίτυν φέρεσθ, λεπίοιεων πθεῖ. τὰ δ' ἂν κυπάρισσον κομῶντα, τ' ἀργιλώδους λέγει. ἐλάται δ' ἐκεῖναι, ἡ ἄλλο ἢ δυσχείμερον, ☾ βαχὺ τὸ ὄρος. οὐ γὰρ ἀσπάζονται βῶλον ἐδὲ ἀγαπῶσι θάλπεσθ. ταῦτά τοι ἡ ἀποικῶσι τ' πεδίων, ὡς ἂν τοῖς ὄρεσι ῥᾷον αὐξανόμεναι τὸ ἄνω. πηγαὶ δ' ἀποβλύζουσι τῶν ὀρῶν, αἳ δὴ ῥέουσαι κάτω, καὶ κοινούμεναι τὸ ὕδωρ, ἕλος ὑπ' αὐτῶν τὸ πεδίον. οὐ μὴν ἄπακτόν γε, οὐδὲ οἷς πέφυρται. δίηκται δ' αὖθ τὸ νᾶμα ἔτω τ' γραφῆς, ὡς ἂν ἡ φύσις αὐτὸ διήγαγεν ἡ σοφὴ πάντων. Μαιάνδροις δ' πολλοὺς ἐλίττει, σελίνῳ βρύοντας, ἀγαθοὺς ναυπλεῖσθαι τοῖς ὄρνισι τοῖς ὑγροῖς. ὁρᾷς γὰρ τὰς νήττας ὡς ἐφυδροι διολισθαίνουσιν, ἀναφυσῶσαί τινας, οἷς αὐλοὺς τ' ὑδάτος. τί τὸ* *κ. ἃ δὲ π τ.

δὴ τῶν χηνῶν ἔθνος. καὶ γὰρ δὴ κἀκεῖνοι γεγράφαται τὴν τοῦ ἑαυτῶν φύσιν, ἐπὶ πολαιοὶ τε, καὶ πλωτῆρες. τοῦτο μὲν ἐπὶ μακροῖν τοῖν σκέλοιν, τοῦτο πρίνους τὸ ῥάμφος, ξένους οἶμαι αἰθάνῃ, καὶ ἁβρούς, ἄλλον ἄλλοις πτερῶ· καὶ τὰ χρώματα δὲ αὐτῶν, ποικίλα. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ πέτρας, ἀναπαύει τὸν πόδα τὴν σφῦρα· ὁ δὲ, ψύχει τὸ πτερόν· ὁ δὲ, σκληραίνει. ὁ δὲ, ἥρπακέ πη καὶ τοῦ ὕδατος. ὁ δὲ, εἰς τὴν γῆν ἀπονεύκευ, ὥσπερ πασαθαί τι ἐκεῖθεν. ἰωιοχεῖσθαι δὲ τοῦτο κύκνους ἔστιν ἰδεῖν ἐρῶντων, θαῦμα οὐδέν. ἀγέρωχοι γὰρ οἱ θεοὶ, καὶ δεινοὶ παίζειν ἐς τοὺς ὄρνιθας. ὅθεν μηδὲ τὴν ἰωιόχησιν ἀργῶς προέλθωμεν, μηδὲ αὐτὸ τὸ ὕδωρ, ἐν ᾧ ταῦτα. τὸ μὲν δὴ ὕδωρ τοῦτο, κάλλιστον δὲ ἕλους, πηγῆς αὐτὸ διδούσης αὐτόθεν· σωίζεται δὲ εἰς κολυμβήθραν παλαίλιθον. διὰ μέσου δὲ τοῦ ὕδατος, ἀμφιβαίνουσι νῆσοι· τὰ μὲν σπάνια, τὰ δὲ, συνεχῆ. ἡδεῖς ἀσάχνες, καὶ βάλλοντες αὖθι τὸ ὕδωρ. πρὸς τούτοις ἰωιοχῶσιν ἔρωτες, ἱεροὶ, καὶ χρυσοχαλίνοις ὄρνις. ὁ μὲν, πᾶσαν ἰωίαν συνδιδούς· ὁ δὲ, ἀνακόπτων· ὁ δὲ, ἀποστρέφων. ὁ δὲ, πρὸς τὴν νύσσαν ἐκκλίνων καὶ προσκρουομένων τοῖς κύκνοις ἀκόντων δόκει, καὶ ἀπειλούντων ἀλλήλοις, καὶ πωθαζόντων. ταῦτα γὰρ τοῖς προσώποις ἔπεστιν. ὁ δὲ, καταβάλλει τὸν πέλας· ὁ δὲ, καταβέβληκεν. ὁ δὲ, ἠράπησεν ἐκπεσεῖν τὸν ὄρνιθος, ὡς λυσαμένῳ τὸν ἱπποδρόμῳ. κύκλῳ δὲ πᾶς ὄχθας ἐφεζόμενοι οἱ μουσικώτατοι τῶν κύκνων, ἐπᾴδοντες οἶμαι τὸ ὄρθιον, ὡς πρὸς ζεύγους τοῖς ἀμιλλωμένοις. σημεῖον δὲ τῆς ᾠδῆς, ὁρᾷς τὸ πλοῖον μεμαγμένον; ἄνεμος μὲν ὁ ζέφυρος, πλοῖον δὲ τοῖς κύκνοις συνδιδούς. γέγραπται δὲ ἁπαλὸν, καὶ χάριεν, εἰς

anſerum gens. Nam & ipſi, vt ſua ipſarum natura exigit, in ſuperficie natantes picti ſunt. Hos autem oblongis cruribus inſiſtentes, roſtro copioſos, externos (puto) noſti ac molles alium aliis pennis. Ipſorum præterea habitus diuerſi. Nam hic quidem in ſaxo alterius inſiſtit pedibus, hic verò pennam refrigerat: at hic expurgat, ille verò ex aqua aliquid cepit, hic in terram annuit, vt inde aliquid edat. Quod autem infrenati cycni ab amoribus regantur minimè mirum. Sunt enim inſolentes dij, & illudendis auibus idonei. Vnde nec moderamen ipſum, nec in qua hæc fiunt, aquam negligenter præteramus. Hæc quidem aqua paludis eſt pulcherrima fonte ipſam inde exhibente. In formoſiſſimam autem cogitur piſcinam, in cuius aquæ medio hinc atque illinc nuunt amaranta, ſuaueſpicæ, & flore aquam plectentes. Circa has cupidines ſacras auróque infrenatas moderantur aues, hic quidem omnem relaxans habenam, hic verò contrahens, hic flectens, ille circa metam declinans, & exhortantes cygnos atque inter ſe minantes, & obiurgantes audire exiſtima, hæc enim vultu præſeferunt. Hic autem proximum deturbat, hic iam deiecit, hic ex aue cecidiſſe gaudet, vt in hippodromo lauet. Qui autem inter cygnos maximè cantu præſtant, ripas in orbem obſident, orthium (puto) cantum vtpote de more certantibus adcinentes. Cantus ſignum volucrem vides adulescentem, ventus hic eſt zephyrus, cygnis cantum remittens. Pictus eſt autem mollis, ac venuſtus, vt

ſpiritum innuat, & cygnis alæ, vt vento plectantur, extenſæ ſunt. & ecce fluuius paludem egreditur latus vndíſque agitatus. Traiiciunt autem ipſum æpoli, & paſtores ſuper ponte, quo iunctus eſt fluuius. Si autem caprarum pictorem laudares, quòd ipſas ſubſultantes ac petulantes pinxerit, vel ouium, quòd tardum ipſis inceſſum, & vt onus, vel ſi potius fiſtulas percurreremus, aut qui his vtuntur, quòd contracto canant ore, picturæ minimam partem laude proſequemur, & quantum ad æmulationem tendit. Sapientiam verò atque occaſionem picturæ, quæ vtique ipſius artis præſtantiſſima videntur, minimè laudabimus. Quæ igitur eſt ſapientia? palmarum par impoſuit flumini, & admodum ſuauem in ipſo rationem. Nam quod de palmis dicitur, cùm haud ignoraret, & inter eas marem ac fœminam eſſe, ipſarúmque connubium audiuiſſet, & quòd fœminas ducant ramis ipſas amplectentes, ſeque in ipſas intendentes, ex vtroque ſexu duas palmas ſingulas ſingulis pinxit ripis. Inde hic quidem amat, & inclinatur, ac fluuium tranſilit. Femina verò adhuc procul exiſtente, cùm amplecti minimè liceat, iacet, & aquam iungens ſeruit: eſtque tranſeuntibus ob corticis aſperitatem tutiſſimus.

αἴνιγμα δ' πνεύματος· καὶ αἱ πτέρυγες ἁπλωνται τοῖς κύκνοις, πρὸς τὸ πλήθεσθαι ὑπὸ τ' ἀνέμου. ἰδοὺ ἡ ποταμὸς ὑπερξέρχεται τὴν ἕλος, εὐρύς, & ὑποκυμαίνων. διαβαίνοισι δ' αὐτὸν αἰπόλοι, & νομεῖς, ἐπὶ ζεύγματος. εἰ δὲ τὴν αἰγῶν ἐπαινοίης τὸν ζωγράφον, ὅτι αὐτὰς ὑποσκιρτώσας, καὶ ἀγερώχους γράφει, ἢ τὴν προβάτων, ὅτι φολαῖον αὐτοῖς τὸ βάδισμα, καὶ οἷς ἄχθος, ἢ μᾶλλον ἀπ' εὐπλοίας εἰ διεξίοιμεν, ἢ τοὺ χρωμένους αὐταῖς, ὡς ὑπεσταλμένῳ τῷ στόματι αὐλοῦσι, μικρὸν ἐπαινεσόμεθα τ' γραφῆς, & ὅσον εἰς μίμησιν ἥκει. Σοφίαν δ' οὐκ ἐπαινεσόμεθα, οὐδὲ καιρὸν, ἃ δὴ κράλισα δοκεῖ τ' τέχνης. πῆς οὖν Σοφία; ζεῦγμα φοινίκων ἐπέβλεπε τῷ ποταμῷ. καὶ μάλα ἁδρὸν ἐπ' αὐτῷ λόγον. εἰδὼς γὰρ τὸ περὶ τὴν φοινίκων λεγόμενον, καὶ ὅτι αὐτὴν ὁ μὲν, ἄρσεν τις, ἢ ὄ, θήλεα, οὐ περὶ τὸν γάμου σφῶν διακηκοὼς, & ὅτι ἀγονται τὰς θηλείας, περιβάλλοντες αὐτὰς τοῖς κλάδοις, καὶ ἐπιτείνοντες αὐτοὺς ἐπ' αὐτὰς, ἀφ' ἑκατέρου τ' χθίους δύο φοίνικας, εἶτα οὐ μίαν ὅλην γράφει. εἶτα ὁ μὲν, ἐρᾷ, καὶ ἐπικλίνεται, καὶ ὑπερέλλεται τὸν ποταμοῦ. τῆς δὲ θηλείας ἐπ' ἀφεστώσης, καὶ ἔχων ἐπιλαβέσθαι, κεῖται, καὶ δουλεύει, ζεύξας τὸ ὕδωρ. καὶ ἔστι τοῖς διαβαίνουσιν ἀσφαλὴς ὑπὸ τῆς τοῦ φλοιοῦ τραχύτητος.

AMPHION.

Lyram pulcherrimum inuentum geminis cornibus iugo, & chely primus Mercurius compegiſſe: & poſt Apollinē ac Muſas Amphioni

ΑΜΦΙΩΝ.

Τὴν λύραν τὸ σόφισμα πρῶτος Ερμῆς πήξας λέγεται κεράτοιν δυοῖν, & ζυγῷ, & χέλυος. ἣν δοῦναι μὲν τ' Απόλλωνι, καὶ τὰς μούσας, Αμφίονι τῷ

Θηβαίῳ δῶρον. ὁ δ', οἰκῶν τὰς Θήβας, οὔπω τετειχισμένας, ἀφῆκε κ' τ' λίθων τὰ μέλη. κ' ἀκούοντες οἱ λίθοι, συνῆεσι. ταῦτα δὲ τὰ ἐν τῇ γραφῇ. πρώτην οὖν διάθες τ' λύραν, εἰ καθ' αὐτὴν γέγραπται. τὸ μὲν δὴ κέρας, αἰγὸς ἐξάλου ποιηταί φασι. γρῆται δ' αὐτῷ ὁ μὲν μουσικὸς, εἰς τὴν λύραν, ὁ δὲ τοξότης, ἐς τὰ οἰκεῖα. μέλαινα, καὶ πριόνωτα ὁρᾷς τὰ κέρατα, καὶ δεινὰ συναράξαι. ξύλα δή, ὅσων δεῖ τῇ λύρᾳ, πύξου παντα σκυφνοῦ, καὶ λείου τὸν ὅλον. ἐλέφας οὐδαμοῦ τ' λύρας· ἔτι οἱ ἀνθρωποι εἰδότες, οὔτε αὐτὸ τὸ θηρίον, οὔθ' ὅ, τι τοῖς κέρασιν αὐτοῦ χρήσονται. ἡ χέλυς, μέλαινα μέν, διηκριβωμένη δὲ κ' τὴν φύσιν, κ' λαγαροὺς περιβέβληται κύκλους, ἄλλον ξυνάπτοντας ἄλλῳ ξανθοῖς τοῖς ὀμφαλοῖς· νευραὶ δ', τὰ μὲν ἐπὶ τῇ μαγάδι τεθεῖσθαι, κ' τοῖς ὀμφαλοῖς ἁπάντωσι. τὰ δ' ὑπὸ τῷ ζυγῷ, κοῖλα δοκοῦσι. χῆμά που τὸ ἀμπὼν ἀναλογώτατον, ἀνακεκλίσθαι σφᾶς ὀρθὰς ἐν τῇ λύρᾳ. ὁ δὲ Ἀμφίων, τί φησι; τί ἄλλο γε ἢ ψάλλει. καὶ ἡ ἑτέρα χεὶρ, τίνι τὸν νοῦν εἰς τὴν πυκτίδα, καὶ προφαίνει τ' ὀδόντων, ὅσον ἀπόχρη τῷ ᾄδοντι. ᾄδει δ' οἶμαι τὴν γῆν, ὅτι πάντων μήτηρ ἐστίν, καὶ μήτηρ οὖσα, κ' αὐτόματα ἤδη τείχη δίδωσιν. ἡ κόμη δὲ, ἡδεῖα μὲν καὶ καθ' ἑαυτὴν, ἀναλύσασα μὲν τῷ μετώπῳ, συστραπεῖσα δ' τῷ ἰούλῳ πρὸ τοῦ οἰς, κ' χρυσοῦν τι ἐπιφαίνουσα. ἡδίων δ' μ' τ' Μίδας, ὃν φασιν οἱ περὶ Ἀπόλλωνα ποιηταὶ χαρίτας καμεῖν. ἄγαλμα ἥδιστον, κ' πρὸς ἅπαντα τὴν λύραν. δοκῶ μοι τ' Ἑρμῆν ἐφεστηκατειλημμένον, δοῦναι Ἀμφίονι ἄμφω τὰ δῶρα. ἡ χλαμὺς,

A Thebano dono dediſſe perhibetur. Is autem Thebas nondum muris cinctas habitans cantus miſit in lapides, & audientes lapides concurrunt. Hæc enim picturæ inſunt. Primam igitur lyram deſpice, an pro dignitate picta ſit. Cornu namque capræ eſſe petulcæ poëtæ aiunt, ipſo autem cornu muſicus quidem ad lyram, ſagittarius verò ad ſua vtitur commoda. Atra, ac ſecta ſerris cornua, & ad pulſum ac ſonitum idonea. Ligna quibus lyra B indiget ex buxo omnia valida ac léuia. Ebur in nulla eſt lyræ parte. hominibus elephantem adhuc, & ad quod eius cornibus vterentur, ignorantibus. & chelys nigra quidem, ſed adfabre, & vt rei natura exigit, perfecta eſt. Orbes flauis inter ſe vmbilicis adnexos circundata. Nerui autem partim quidem magadi appoſiti ſunt, vmbilicíſque occurrunt, partim verò ſub iugo C caui videntur. Hic vtique ipſorum habitus aptiſſimus, cùm directi in lyra reclinentur. Amphion autem quid ait? Quidnam aliud, quàm canit? & altera manus mentem ad lyram reuocat. Ipſeque tantùm aperit dentium, quantum canenti ſatis eſt. Canit autem puto terram, quæ cùm omnium genitrix, ac mater ſit, muros ſponte præbeat: coma autem per ſe quoque iucunda fronti quidem oberrans, vna verò cum lanugine ſecundum aurem de- D cendens, auríque neſcio quid præferens, ac cum mitra multò ſuauior quam Gratias elaboraſſe* poë- *ſelecti p.
tæ ferunt. Dulciſſimum ornamentum & ad lyram poſtremum Mercurius amore captus vtroque, Amphionem munere mihi proſequutus videtur. Chlamys præterea,

quam geſtat à Mercurio & ipſa, A neque enim vno conſtat colore. ſed mutat, ac iuxta Irim variat. In edito autem ſedet, pede quidem terram concinne pulſans, dextera vero neruos plectens canit: & altera manus in rectum promiſſos habet digitos, quod ſolam plaſticen auſuram crederem. Eſto. quæ vero ad lapides pertinent, quomodo habent? omnes ad cantum concurrunt, & audiunt, ac murus fiunt. & hic quidem iam exædificatus eſt, B hic vero aſcendit, ille nuper præuenit. Ambitioſi ac ſuaues ſunt lapides, muſicæque obſequentes. At murus portis ſeptem, quot lyra tenoribus, conſtat.

λῶ φορεῖ, ϖρὰ τ̃ Ἑρμοῦ καὶ αὕτη. οὐ γὰρ ἀφ' ἑνὸς φέρει χρώματος, ἀλλὰ ζέπεται, ☾ κῆ τ̃ ἴριν μεταυθεῖ. καὶ θῆλαι ὀ ἐπὶ κολωνῷ. τὸ μὲν ποδὶ, κρέων ξυμμελές. τῇ δεξιᾷ ὀ ϖραπλήκτων τὰς νευρὰς, ψάλλει· ☾ ἡ ἑτέρα χεὶρ, εὐ ὀρθὰς ταῖς τ̃ δακτύλων ϖροβολαῖς· ὅπερ οἶμαι πλαστικῷ ἀπαυθαδιεῖσθαι μόνῳ. εἶεν. τὰ ὀ τ̃ λίθων, πῶς ἔχει; πάντες ὀπὶ τ̃ ᾠδῷ συνθέοισι, καὶ ἀκούοισι, κῆ γίνονται τεῖχος. καὶ τὸ μὲν, ὀξωκοδόμηται· τὸ δὲ, ἀναβαίνει· τὸ ὀ, ἄρτι κατέλαβε. φιλότιμοι, κῆ ἡδεῖς ☾ λίθοι, καὶ θηλύοντες μουσικῇ. τὸ ὀ τεῖχος, ἑπτάπυλον, ὅσοι τῆς λύρας, οἱ τόνοι.

PHAETHON.

Aureæ Heliadum lachrymæ. In Phaëthontis gratiam ipſas defluere ſermo eſt. Aiunt enim ipſum à Sole genitum aurigandi deſiderio paternum audenter aſcendiſſe curC rum. Habenáſque minimè continentem à recto aberraſſe curſu, inque Eridanum decidiſſe. Hæc ſapientibus quidem exuberantia quædam ignis fuiſſe videtur, à poëtis vero ac pictoribus equi, ac currus, & cœleſtia confunduntur. etenim conſidera. Nox quidem à meridie diem abigit, Solis vero orbis in terram decidens ſtellas trahit. Horæ autem portas deſerentes ad ſibi occurrentes fugiunt tenebras. & equi à iugo excidentes œſtro agitantur: at tellus deficit, palmáſque tollit ad ſidera. Impetuoſo ac vehemente in ipſam ingruente igni. Excidit autem adoleſcentulus ac defertur. Comam enim combuſtam, ardentiáque habet pectora, & in Eridanum dela-

ΦΑΕΘΩΝ.

Χρυσᾶ τ̃ Ἡλιάδων τὰ δάκρυα. Φαέθοντι λόγος αὐτὰ ῥεῖν. τ̃τον γὰρ παῖδα ἡλίου γνώμονα, ὀπιτολμῆσαι τῷ πατρῴῳ δίφρῳ κῆ ἔρωτα ἡνιοχήσεως. κῆ μὴ κατασχόντα τὴν ἰδίαν, σφαλῆναι, κῆ σὺν τῷ Ἠριδανῷ πεσεῖν. ταῦτα τοῖς μὲν σοφοῖς, πλεονεξία πὺς εἶ δοκεῖ τ̃ πυρώδους. ποιηταῖς ὀ, κῆ ζωγράφοις, ἵπποι, ☾ ἅρμα. ☾ συγχεῖται τὰ οὐράνια. σκόπει γάρ. νὺξ μὲν σὺ μεσημβρίας ἐλαύνει τὴν ἡμέραν. ὁ δὲ, ἡλίου κύκλος, εἰς γῆν ῥέων, ἕλκει τ̃ὸν ἀστέρας. αἱ ὀ ὧραι, τὰς πύλας σὺνιοῦσαι, φεύγουσιν εἰς τ̃ ἀπαντῶσαν αὐταῖς ἀχλύν. ☾ οἱ ἵπποι τ̃ ζεύγλης σὺνπεσόντες, οἴστρῳ φέρονται. ἀπαγορεύει δὲ ἡ γῆ, καὶ ἃς χεῖρας αἴρει αὔω, ῥαδαίνει τ̃ πυρὸς ἐς αὐτὴν ἰόντος· σὺμπίπτει ὀ τὸ μειράκιον, κῆ καταφέρεται. τὴν τ̃ γὰρ κόμην ἐμπέπρησται, καὶ *τὰ στέρνα ὑποτύφεται. ποταμῷ τ̃ Ἠριδανῷ ἐμ-

* κ. καὶ

πεσεῖται, & προέξει μῦθόν τινα τῷ ὕ- A betur, fluminíque quandam præ-
δατι. κύκνοι γὰρ δὴ ἀναφυσῶντες, ἡδὺ bebit fabulam. Cygni namque dul-
τὸ σῦθεν. καὶ ποιήσονται ᾠδὴν τὸ μειρά- ce ſpirantes adoleſcentulum ſibi o-
κιον. ἀγέλαι τε ἀνέμων ἀρθεῖσαι, Καΰ- dam facient, ipſorúmque greges
στρῳ ταῦτα καὶ Ἴστρῳ ἀσονται. καὶ οὐδὲν ſublati hæc Cayſtro atque Iſtro
ἀήκοον ἔσται τοιούτου λόγου. ζεφύρῳ concinent. nec quicquam erit hu-
τε χρήσονται πρὸς τὴν ᾠδήν, ἐλαφρᾷ iuſmodi ſermonis inſcium. leuíque
& εὐδίᾳ. λέγεται γὰρ ξυναυλίαν τοῦ atque in itinere congruo ad odam
θρήνου τοῖς κύκνοις ὁμολογῆσαι. ταῦτά vtentur zephyro. Dicitur enim lu-
τοι & πάρεστι τοῖς ὄρνισιν. ὡς τὴν ὥραν καὶ ctus ad concinnitatem cygnis con-
ψάλλειν αὐτοῦ, οἷς ὄργανα. τὰ δὲ ἐπὶ τῇ B ſenſiſſe. Hæc vtique adſunt auibus.
ὄχθῃ γυάλια, αἱ οὔπω δένδρα, φασὶ Quare iam tempus eſt, vt perin-
τὰς Ἡλιάδας ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ μεταφυῆναι, de atque organa canant. Quæ au-
καὶ εἰς δένδρα λῆξαι, δάκρυά τε tem in ripa ſunt mulierculæ, quæ
ἀφιέναι. & ἡ γραφὴ ταῦτα οἶδε. ῥίζας nondum arbores, Heliadas aiunt
γὰρ βαλομένη ταῖς κορυφαῖς, τὰ μὲν fratris cauſa transformari, & in ar-
εἰς ὀμφαλὸν δένδρα, αὖται. ταῖς δὲ χεῖ- bores deſinere, lachrymáſque ef-
ρας, ὅσοι φθάνουσι. φοῦ τὰ κόμης, ὡς fundere. & pictura hoc nouit. Ra-
αἰγείρου πάντα. φοῦ τῶν δακρύων, ὡς dices enim extremis cùm iniecerit
χρυσᾶ, καὶ τὸ μὲν πλημμύρον αὐτῇ τῶν partibus, hæ vſque ad vmbilicum
ὀφθαλμῶν ἕδρα, χαροπαῖς ἐπαυγάζει arborem præferunt. Rami manus
ταῖς κόραις, καὶ οἷς ἀκῆνα ἕλκει. τὸ δὲ præoccupant. Heu comam, quàm
ταῖς φρυαῖς ἐντυχόν, μαρμαίρει populi omnia, ô quàm aureæ ſunt
περὶ τὸ σκεύων ἔρυθος. τὰ δὲ σταλάζον- lachrymæ, & quæ in oculorum
τα καὶ τοῦ στέρνου, χρυσὸς ἤδη. θρηνεῖ καὶ ὁ quidem ſede inundat, fuluis ſplen-
ποταμὸς, ἀνέχων τὸ δίνης. καὶ τῷ μὲν C deſcit pupillis, velutíque radium
κ. κῶμα Φαέθοντι, κόλπον ὑπέχει, τὸ γὰρ κῶμα trahit. Quæ verò ineſt malis, cir-
δεξόμενον τὰς Ἡλιάδας, γεωργεῖ ca ipſarum rubedinem lucet. At
αὐτίκα, αὔραις γὰρ, & κρυμοῖς, οἷς ἀνα- quæ in pectore conſiſtunt, iam in
δίδωσι, λειτουργεῖ, καὶ τὰ πεσόντα ὑ- aurum redactæ ſunt. Luget & flu-
ποδέξεται, καὶ διὰ φαιδρᾶς τῆς ὕδατος D uius pœnam ſuſtinens, & Phaë-
ἀπάξει τοῖς ἐν Ὠκεανῷ βαρβάροις τὰ thonti quidem ſinum ſubtendit.
τῶν ἀγείρων ξύλα. Color enim excipientem refert.
Heliadas verò mox excolet. Auris
enim atque algoribus à ſe exha-
lantibus in lapidem vertit, atque
excipit cadentia. & per limpidam
aquam ad Barbaros Oceanum in-
colentes populorum abducet ra-
menta.

ΒΟΣΠΟΡΟΣ.

BOSPORVS.

Τὰ δ' ἐπὶ τῇ ὄχθῃ γυάλια, βοᾶ- Quæ in littore ſunt mulierculæ
σθωσι. βοᾶν δὲ τοὺς ἵππους ἐοίκασι, adclamant, equos autem precari
μὴ ῥίψαι τὰ παιδία, μηδὲ ἀπο- videntur, ne pueros excutiant, né-
ve frænum reſpuant, ſed feras ca-

piant, ac conculcent. Hi verò (vt A puto) audiunt, hæcque perficiunt. Poſt venationem autem ac prædam captam nauis eos ex Europa in Aſiam traiecit, ſtadia vt plurimùm quatuor. Hoc enim interſtitio inter ſe diſtant gentes: & remigum ipſi funguntur officio. Ecce rudentem iaciunt. Amœniſſima autem eos excipit domus, thala-

* cœclauia virorum. mos, & andronas * feneſtrarúmque veſtigia præſeferens. Muro præter- B ea propugnaculis exornato circundata eſt. Quod autem totius domus eſt pulcherrimum, ſemicircularis circuniecta eſt mari porticus, ſuo ſibi lapide cerula: gignitur è fonte lapis. Tepidus enim fluxus è Phrygiæ montibus emanans, inque lapicidinas lapſum inducens nonnulla immergit ſaxa, & quod agnatum eſt aquoſum reddit. Quo fit vt ipſorum varij ſint colores. Turbidum quidem vbi ſtagnat, ac C cerulum refert. Purum verò vbi, cryſtalli ſpeciem illinc reddit: multíſque epotus foraminibus lapides variat. Sed ripa edita eſt, & huiuſmodi fabulæ fert ſymbolum. Puella ac puer ambo formoſi eundémque frequentantes præceptorem, ad mutuum accenſi ſunt amorem: & nulla amplectendi oblata occaſione, ex hoc ſaxo mortem appetiuerunt. itaque hinc in primis ac poſtremis amplexibus ſe præcipites dedere: & pictore fabulam in- D nuente, Cupido ſuper ſaxo exiſtens manum in mare extendit. Quæ verò ſequitur domus; vidua muliercula ob iuuenum moleſtiam vrbem egreſſa colitur. Nam ſe ipſam rapturos aſſeruerant, & petulantia quadam, laſciuíſque ſaltationibus ac carminibus eam frequenter ad-

πλύσαι τὸν χαλινόν, ἐλεῖν ὑ, καὶ συμπατῆσαι τὰ θηρία. οἱ ὑ, ἀκούουσιν, οἶμαι, καὶ ποιοῦσι ταῦτα. θηράσαντας, δὲ αὐτοὺς, καὶ δᾶῤα ἁρπάσαντας, διαπορθμεύσαι ναῦς ἀπὸ τῆ Εὐρώπης ἐς τὴν Ασίαν, σταδίους μάλιστά που τέτταρας· τοσοῦτον γάρ που τοιοῦτόσω τοῖν ἠθνοῖν. ℭ αὐτρέται πλέουσιν. ἰδοὺ καὶ πεῖσμα βάλλον ὑ. δέχεται ὑ αὐτοὺ οἰκία μάλα ἁβρᾶία, θαλάμους ὑποφαίνουσα, καὶ ἀνδρῶνας, καὶ θυρείδων ἴλιγξ. καὶ τεῖχος ὑ περιβέβληται, καὶ ἐπάλξεις ἔχει. τὸ ὑ κάλλιστον αὐτῆς, ἡμίκυκλος περίεστι σοὰ τῇ θαλάσσῃ, κηροειδὴς ὑσὸ τοῦ ὑ αὐτῇ λίθου. γλύεσι ὑ πηγῆς τῷ λίθῳ. θερμὸν γὰρ νᾶμα ὑποτρέφει τὰ τῆς Φρυγίας ὄρη, καὶ τὸ ῥεῦμα εἰς τὰς λιθοτομίας εἰσάγον, ὑπόμβρους ἐργάζεται τὰ πέτρων σύστασις, καὶ ὑδατώδη ποιεῖ τὴν ἔκφυσιν τῇ λίθων. ὅθεν αὐτῶν καὶ πολλὰ τὰ χρώματα. θολερὸν μὲν γὰρ ὑπὸ τὰ λιμνάζῃ, καὶ κηροειδὲς δίδωσι· καθαρὸν ὑ ὅπου, κρυσταλλοειδὲς ἐκεῖθεν· ℭ ποικίλλει τὰς πέτρας, ὑπὸ πολλαῖς διανόμῃσι τῆς ὀπῆς. ἡ ἀκτὴ ὑ, ὑψηλή. καὶ τοιῷδε μύθῳ φέρει ξύμβολον κόρη, καὶ παῖς, ἄμφω καλὼ, καὶ φοιτῶντε ταὐτὸ διδασκάλῳ, περιεκαύθησαν ἀλλήλοις, καὶ περιβάλλειν ὑπὸ οὐσης ἀδείας, ὥρμησε ἀποθανεῖν ὑπὸ ταυτησὶ τῆς πέτρας. κἀνθένδε ἤρθησαν εἰς τὴν θάλασσαν ὑπὸ ὑσάτας, καὶ περιφόταις περιβολαῖς. ℭ ὁ ἕτερος ὑπὸ τῇ πέτρᾳ πεινῇ τὴν χεῖρα εἰς τὴν θάλασσαν, ὑποσημαίνων τὸν μῦθον ὁ ζωγράφος. ἡ ὑ ἐφεξῆς οἰκία, κρυβῇ τι γυναικῶν, ξυγκλυδὸς τοῦ ἄστεος διὰ ὄχλον νέων. ἁρπάσεσθαι γὰρ αὐτὸ ἔφασαν, ℭ ἀφειδῶς

ἐκώμαζον, καὶ δώροις ἐπείθοντο. ἡδὲ οἰ- A ibant, muneribúſque ſolicitabant.
μαι κομψόν τι ἐς αὐτοὺς ἔχουσα, κνί- At ipſa (vt puto) faſtu quodam at-
ζει τὰ μειράκια. ὑπερυπεξηθοῦσα, que animi elatione in eos vtens
οἰκεῖ τὴν ὀχυρὰν ταύτην οἰκίαν. σκέψαι vellicat, ac ſcalpit adoleſcentulos,
γὰρ ὡς ὠχύρωται. κρημνὸς τῇ θαλάσσῃ & huc clanculum egreſſa munitam
ἐφέστηκε, τὰ μὲν κλυζόμενος ὑπωλι- hanc habet domum. Contempla-
σθηκώς, τὰ δὲ ἄνω, περικείμενος, ἔ- re enim quam munita ſit. Præcipi-
φαλόν τινα ταύτην οἰκίαν, ὑφ' ἧς καὶ tium mari imminet, qua quidem
ἡ θάλασσα κυανωτέρα φαίνεται, κα- vndis alluitur, lubricum, ſuperiore
θιεμένων ἐς αὐτὴν τὸ ὀφθαλμοῦ, καὶ ἡ verò parte prominens, hanc ſupra
γῆ προέχεται τὰ νεὼς πάντα, πλὴν τῆς mare ſuſtinens domum. Sub qua
κινεῖσθαι· ἐς τοῦτο ἥκουσαν τὸ φρούριον, mare profundius videtur, ſi quis in
ὡς ἀπολελοίπασιν αὐτὴν καὶ ἐρῶντες. B ipſum oculorum aciem dimiſerit:
ἀλλ' ὁ μὲν, κυανόπρωρον, ὁ δὲ, χρυσό- & tellus ad hanc tendens rupem
πρωρον, ὁ δὲ, ἄλλος ἄλλο τι τῶν ποικίλων ceteris omnibus præter quàm mo-
ἀκατίων ἐμβεβηκώς, πλεῖ καὶ κῶμος tu nauem refert. At ne ſic quidem
αὐτὸς, καλοί τε, καὶ ἐστεφανωμένοι, καὶ ὁ ipſam deſeruerunt cupidines, ſed
μὲν, αὐλεῖ, ὁ δὲ, κροτεῖ φησιν, ὁ δὲ, ᾄ- hic quidem cœruleæ proræ, hic ve-
δει, οἶμαι. στεφάνους δὲ ἀναρριπτοῦσι, καὶ rò inauratæ, alius alterius coloris
φιλήματα. καὶ οὐδὲ ἐρέττουσιν, ἀλλὰ ἐ- nauiculam ingreſſus nauigat; nec-
πέχουσι πλοῦν εἰρεσίαν, καὶ ὑφορμίζον- non & Comus ipſe, id eſt, ebrieta-
τῷ κρημνῷ. τὸ δὲ γυναῖον ἀπὸ τῆς οἰκίας, tis deus, pulchri, corollíſq; inſignes,
οἷς ἐκ περιωπῆς, ὁρᾷς ταῦτα, καὶ ψᾷ & hic quidem tibia canit, hic ve-
κατὰ τοῦ κώμου, κλιδῶσα εἰς τοὺς ἐρῶν- rò plaudit, inquit: hic cantat, pu-
τας, καὶ οὐ πλεῖν μόνον, ἀλλὰ καὶ νεῖν ἀναγ- to: coronas autem atque oſcula
κάζουσα. καὶ ποίμναις συντυχεῖν προχω- C reiiciunt, nec remos agitant, ſed
ρῶν, καὶ μυκωμένων ἀκούσῃ βοῶν, continent, præcipitióque adhærent.
καὶ συρίττων βουκόλων περιχόσῃ σε. καὶ At muliercula domo hæc æquè at-
κυνηγέταις συντυχεῖν, καὶ γεωργοῖς, que è ſpecula contemplatur. Co-
καὶ ποταμοῖς, καὶ λίμναις, καὶ πη- múmque irridet in amantes deli-
γαῖς. ἐκμέμακται γὰρ ἡ γραφὴ καὶ τὰ ciosè ſe gerens; & non modò na-
ὄντα, καὶ τὰ γινόμενα, καὶ ὡς ἂν γένοιτο uigare, verùm etiam natare co-
σοφία, καὶ διὰ πλῆθος αὐτὴ ῥᾳδιουργοῦ- gens. Gregibus quoque progre-
σα τὴν ἀλήθειαν, ἀλλ' ἐπιτηδοῦσα τὸ ἑκά- diens occurres, & mugientes au-
στου οἰκεῖον, ὡσανεὶ κἂν εἴ τι γράφοι- dies boues, fiſtularúmque ſonus
εν, ἕως τ' ἂν ἐφ' ἱερὸν ἀφικώμεθα. καὶ tuis obſtrepet auribus. Obuij fient
τὸν ἐκεῖ νεὼν οἶμαι ὁρᾷς, καὶ κίονας, D & venatores, & agricolæ, flumi-
náque & lacus, ac fontes: nam &
quæ ſunt, quæque fiunt, & vt quæ-
dam fieri poſſent, pictura ipſa ex-
preſſit. Non per ipſorum multitudi-
nem malè effingens verũ, ſed vniuſ-
cuiuſq; proprium reddens ac perfi-
ciens, vt ſi vnũ quid pinxiſſet; do-
nec ad ſacellum perueniamus. Nam
& templum illic exiſtens, & iuxta
templum arrectas columnas, vt puto,
vides.

vides. & in ore excitatam faculam propterea appensam, vt venientibus ex Ponto nauibus præluceat.

A αὐ τῷ ῥίδρῳ) αὐτῷ. ἐ τὸν ἐπὶ τῷ σόμαλι πυρσὸν, ὃς ἥρτηται εἰς φρυκτωρείαν τ νεῶν, αὐ πλέοισιν ἀπ᾽ τ Γόνιδ.

PISCATORES.

Cur non ad aliud ducis? Satis enim quæ ad Bosphorum pertinẽt, mihi cognita sunt. Quid dices? relicta sunt mihi quæ ad piscatores spectant, quod initio pollicitus fueram. Itaque ne minima quæque, sed quæ memoratu digna B sunt percurramus. Calamo quidem piscantes, vel nassa vtentes, vel si quis rete extrahit, aut tridentem illidit, ab oratione auferamus: parua enim audies, si de ipsis sermonem habuero, picturaéque condimenta potius videbuntur. Sed Thynnis insidiantes videamus. Nam ob prædæ magnitudinem plurimi faciendi. Thynni ex Ponto exterius frequẽtant mare. quòd & in ipso geniti sint, pascuáq; habeant, C hæc quidem piscium, hæc vero limi, aliorúmque humorum, quos Ister ac Mæotis in ipsum inferunt. Quo fit, vt reliquo mari dulcior ac potabilior sit Pontus. Natant autem vt militum phalanx, octeni, & seni deni, ac triceni bini, inuicémque alius alium vndis inspergit, in tantam natantes profunditatem, quanta est ipsorum latitudo. Innumeræ autem sunt, quibus capiuntur species. Nam & ferrum in eos acuere licet, venenáque inspergere, paruúmque sufficit rete, cui gregis paululum satis fuerit. Optima est autem hæc venatio. Ex sublimi namque ligno quispiam ad numerandum celer, oculorúmque acie præstans speculatur. Oportet enim vt ipse mari quidem oculos infigat, longissimè verò in- D

ΑΛΙΕΙΣ.

Τί οὖν καὶ ἐπ᾽ ἄλλο ἄγῃς; ἱκανῶς γάρ μοι τὰ τ Βοσπόρ διανενόηται· ἢ φήσῃς; λέλοιπέ μοι τὰ τῶν ἁλιέων, ὃ καταρχὰς ἐπηγγειλάμην. ἵν᾽ οὖν μὴ περὶ μικρῶν διεξίοιμι, ἀλλὰ περὶ ὧν λέγειν ἄξιον, σὺ μὲν, καλάμῳ θηρῶντας, ἢ κύρτῳ τεχνάζοντας, ἢ εἴ τις δίκτυον, ἢ σύραιναν, ἀφέλωμαι τ λόγ· σμικρὰ γὰρ ἀκούσῃ περὶ αὐτῶν· ἢ φανεῖταί σοι μᾶλλον ἡδύσματα τ γραφῆς. σὺ δ᾽ ἐπιχείρουν τοῖς θύννοις ἴδωμεν. ἄξιοι γὰρ οὗτοι λόγου, διὰ τὸ μέγεθος τ θήρας. φοιτῶσιν οἱ θύννοι τῇ ἔξω θαλάσσῃ παρὰ τ Γόνιδ, χωρεῖν σὺν αὐτῷ χόντες, ἢ νομάς, τὰς μὲν, ἰχθύων, τὰς δ᾽ ἰλύων, ἐ χυμῷ ἑτέρων οἷς ὁ Ἴστρος εἰς αὐτ φέρει, ἢ Μαιῶτις. ὑφ᾽ ὧν γλυκερώτερος, ἢ ποτιμώτερος ἄλλης θαλάττης ὁ Πόντος. νέοισι δ᾽, οἷς σταθμὸν τῶν φάλαγξ ἀπ᾽ ὀκτὼ, ἐ ἐφ᾽ ἑκκαίδεκα, ἢ δὶς τόσοι. καὶ ὑποκυματίζοισιν ἀλλήλοις ἄλλος ἄλλῳ, ἐπινέοντες τοσοῦτον βάθος, ὅσον αὐτ τὸ εὖρος. ἰδέαι μὲν οὖν, καθ᾽ ἃς ἁλίσκονται, μυρίαι. ἢ γὰρ σίδηρόν ἐστιν ἐπ᾽ αὐτοὺς θήξασθαι, καὶ φάρμακα ἐπιπάσαι· ἢ μικρὸν ἥρκεσε δίκτυον, ὅπως ἀποχρῇ ἢ μικρὸν τ ἀγέλης. ἄριστη δ᾽ ἥδε ἡ θήρα. σκοπεύεται γάρ τις ἀφ᾽ ὑψηλοῦ ξύλου, ταχὺς μὲν ἀριθμῆσαι, πλὴν δ᾽ ὄμμα ἱκανός. δεῖ γὰρ αὐτῷ πεπηγέναι μὲν τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς τ θάλατταν, ἐξικνεῖσθαι δ᾽ ὀρ-

ρωτάτω. κἂν ἐμβάλλοντας τοὶς ἰχθῦς A tendat. quòd ſi ingredientes piſ-
ἴδῃ, βοῆς τ' ὡς μεγίσης αὐτῷ δεῖ πρὸς ces viderit, quàm maxima ad eos,
τοὺς ἐν τοῖς ἀκατίοις. καὶ τὸν ἀριθμὸν qui in nauiculis morantur, opus
λέγῃ, καὶ τὰς μυριάδας αὐτῶν. οἱ δὲ, eſt voce. Ipſorum enim numerum
ἀποφράξαντες αὐτοὺς βαθεῖ, καὶ κλη- & quot millia ſunt, dicit. Hi ve-
στῷ δικτύῳ, δέχον) λαμπρὰν ἄγρᾳ· rò clauſibili ac profundo ipſos ſe-
ὑφ' ἧς ⟨ πλουτεῖν ἕτοιμον τῷ τῆς θήρας pientes reti, præclaram excipiunt
ἡγεμόνι. βλέπε πρὸς τ' γραφὴν ἤδη. prædam. Ex qua venationis duci
κατόψει γὰρ αὐτὰ καὶ δρώμενα. ὁ μὲν diteſcere facile eſt. Iam picturam
σκοπωρὸς, ἐς πλοῦν θάλατταν βλέπει, B inſpice. Cernes enim hæc fieri.
διαπέμπων τοὺς ὀφθαλμοὺς εἰς πλοῦν Speculator quidem ſpectat in ma-
τὸν ἀριθμοῦ σύλληψιν. ἐν γλαυκῷ δ' re in numeri conceptionem oculos
τῷ τῆς θαλάττης ἄνθει, τὰ τῶν ἰχθύων diffundens. In cœruleo autem æ-
χρώματα. μηδένες μὲν οἱ ἄνω δοκοῦ- quoris flore piſcium colores. Su-
σιν, ἧττον δ' οἱ ἐφεξῆς. οἱ δ' μετ' ἐκείνους, periores quidem nigri videntur:
ἤδη προαφυδύδονται τ' ὄψιν. εἶτα σκιώ- minus verò qui ſequuntur, at qui
δεις· εἶτα ὑδαροί· εἶτα ὑποπόαι. κα- poſt illos ſunt, iam viſum deci-
ταβαίνουσα γὰρ εἰς τὸ ὕδωρ ἡ ὄψις, ἀμ- piunt, poſtea vmbroſi, deinde a-
βλυώδη διακριβοῖ τὰ ἐν αὐτῷ. ὁ δὲ τ' quoſi, mox vt ſuſpicari poſſis. o-
ἁλιέων δῆμος, ἡδεῖς, καὶ ξανθοὶ πλοῦ C culorum enim acies in aquam de-
χρόαν ὑπὸ τ' θέρεος. ⟨ ὁ μὲν, πλοῦ κώ- ſcendens ita hebetatur, vt quæ in
πην ζεύγνυσιν. ὁ δὲ, ἐρέπει, μάλα διεξῶ ipſa ſint, dignoſcere nequeat, at
δικόπ τῷ βραχίονι. ὁ δὲ ἐπικελεύεται piſcatorum populus ſuaues, & quòd
τῷ πέλας. ὁ δὲ παύει τὸν μὴ ἐρέπτοντα. aſſiduè apricentur colore flaui. &
βοὴ δὲ ἦρται τῶν ἁλιέων, ἐμπεπλωκότων hic quidem remum alligat: hic ve-
ἤδη τῶν ἰχθύων εἰς τὸ δίκτυον· καὶ τοὺς rò admodum tumeſcente brachio
μὲν, ἠρήκασι, τοὺς δὲ, αἴρουσιν. ἀμηχα- agitat, ille proximum exhortatur,
νοῦντες δὲ, ὅπῃ χρήσονται τῷ πλήθει, καὶ hic remo minimè incumbentem
προανοίγουσι τ' δικτύου, καὶ συγχωροῦσιν cædit. Sed quòd in retia incide-
αὐτοὺς διαφυγεῖν, ⟨ διαπεσεῖν. τοσοῦ- rint piſces: ſublatus eſt à piſcatori-
τον ἐς πλοῦν θήραν τρυφῶσι. bus clamor: & hos quidem ceper-
D runt, hos verò capiunt. Vſque adeo
autem in venatione deliciantur,
vt quid tanta faciant piſcium mul-
titudine ignorantes nonnullos re-
cluſa retis parte diffugere, atque
excidere permittant.

ΣΕΜΕΛΗ.

Βροντὴ σὺν εἴδει σκληρῷ, καὶ ἀστραπὴ
σέλας ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν ἱεῖσα, πῦρ τε
ῥαδινὸν ἐξ οὐρανοῦ τυραννικῆς οἰκίας
ἐπειλημμένον, λόγου τοιοῦδε, εἰ μὴ ἀ-
γνοεῖς, ἅπτει. πυρὸς νεφέλη φερομένη

SEMELE.

Tonitrus ſpecie durus, & ful-
gur oculis ſplendorem emittens,
igniſq. ex tyrānica cœli domo con-
ceptus; huiuſcemodi niſi fortè igno-
ras, attingit rationem. Ignea nubes

Thebas obducens, in Cadmi tectum cum fragore cadit, Ioue ad Semelem amantium more accedente. & Semele quidem (vt remur) periit. Dionysus vero per Iouem (puto) ad ignem nascitur. & Semeles quidem in cœlum ascendentis species obscura videtur. & Musæ ipsam illic canent: Dionysus vero & disrupto matris vtero exilit: ignémque caliginosum nitidus ipse atque instar stellæ fulgurans reddit. Discedens autem flamma antrum Dionyso Assyrio, Lydióque suauius in vmbraculi modum effingit. Clauiculi namque, atque hederæ corymbi circa ipsum pullularunt, & iam vites, ac thyrsi arbores, sic sponte è terra nascentes, vt nonnullæ circum ignem sint. Nec mirari oportet, si in Dionysi gratiam tellus ignem coronat. Quippe quæ & cum ipso bacchabitur, & vinum è fontibus haurire permittet, lácque cùm ex gleba, tum ex lapide, tum ex vberibus deducere. Audi Pana, quàm in Citharonis verticib. Dionysum canere videtur Euion exultans. At Citharō humana specie in ipso paulo post futuros luget, ac queritur dolores, hederæq; gestat coronam à capite declinantem. Nam admodum inuitus Dionysi causa coronatur. Megæra iuxta ipsum Abietem ponit, & aquæ fontem edit, sanguinis Actæonis (puto) ac Penthei causa.

A τὰς Θήβας, εἰς τὴν τοῦ Κάδμου στέγην ῥήγνυται, κωμάσαντος ἐπὶ τὴν Σεμέλην τοῦ Διός. Σ Ἀπόλλυται μὲν ὡς δοκοῦμεν ἡ Σεμέλη. πίπτει γὰρ ὁ Διόνυσος, οἶμαι νὴ Δία πρὸς τὸ πῦρ. καὶ τὸ μὲν τῆς Σεμέλης εἶδος, ἀμυδρὸν διαφαίνεται ἰόντος εἰς τὸν οὐρανόν. καὶ αἱ μοῦσαι ἐς αὐτὴν ἐκεῖ ᾄδουσιν. ὁ δὲ Διόνυσος, τῆς μητρὸς ἐκβρώσας, ῥαγείσης τῆς γαστρὸς, τὸ δὲ πῦρ, ἀχλυώδες, ἐργάζεται,

B φαιδρὸς αὐτὸς οἷός ἀστὴρ τις ἀστράπτων. διαχέουσα δὲ ἡ φλὸξ, αὔξουσι τῷ Διονύσῳ σκιάγραφεῖ, παντὸς ἥδιον ἀσυρίττει τε, Σ Λυδίζει. ἕλικές τ' ἤδη περὶ αὐτῷ τεθήλασι, καὶ κισσοῦ κόρυμβοι, καὶ ἤδη ἄμπελοι, Σ θύρσου δένδρα. οὕτω τοι ἑκούσης αὐταρκόζα τῆς γῆς, ὡς καὶ τῷ πυρὶ εἶναι ἔνια. Σοὺ χρὴ θαυμάζειν, εἰ στεφανοῖ τὸ πῦρ ὅτι τῷ Διονύσῳ ἡ γῆ. ἥγε καὶ συμ-

C βακχεύσει αὐτῷ, καὶ οἶνον ἀφύσειν ἐκ τῶν πηγῶν δώσει. γάλα τε οἷς ἀπὸ μαζῶν ἕλκειν, τὸ μὲν ἐκ βώλου. τὸ δὲ, ἐκ πέτρας. ἄγει δὲ Πανὸς, ὡς τὸν Διόνυσον ᾄδειν ἔοικεν ἐν ταῖς κορυφαῖς τοῦ Κιθαιρῶνος, ὑποσιρτῶν βοῦν. ὁ Κιθαιρὼν δὲ, ὁλοφύρεται ἐν εἴδει ἀνθρώπου, τὰ μικρὸν ὕστερον ἐν αὐτῷ ἄχη. καὶ κισσοῦ φέρει στέφανον, ἀποκλίνοντα τῆς κεφαλῆς. στεφανοῦται γὰρ δὴ αὐτῷ σφόδρα ἄκων.

D ἐλαύνει τε αὐτῷ Μεγαίρα φυλάττει δὲ Μέγαιρα, καὶ πηγὴν ἀναφαίνει ὕδατος, ὅπου τῷ Ἀκταίωνος οἶμαι, καὶ Πενθέως αἵματι.

ARIADNE.

Quod Theseus iniqua faciens, sunt qui non iniqua dicunt, sed ex Dionyso Ariadnen in Dia insula dormientem reliquerit, fortasse & à nutrice audiuisti. Illæ namque in huiusmodi sapientes; lachry-

ΑΡΙΑΔΝΗ.

Ὅτι τὴν Ἀριάδνην ὁ Θησεὺς ἄδικα δρῶν, οἵδε καὶ ἄδικα φασὶν, ἀλλ' ἐκ Διονύσου, κατέλιπεν ἐν Δίᾳ τῇ νήσῳ κα-

θεύδουσαν, τάχα που καὶ πιστῆς ἀκήκοας. Σφαὶ γὰρ ἐκείνας τὰ τοιαῦτα, Σ δε-

κρύοισιν ἐπ' αὐτοῖς, ὅταν ἐθέλωσιν. οὐ μὴν δέομαι λέγειν, Θησέα μὲν εἶναι ἐν τῇ νηΐ, Διόνυσον δὲ, τὸν ἐν τῇ γῇ· οὐδ' ὡς ἀγνοοῦντα ἐπιστρέφοιμι αὖ εἰς πλησίον τὸν πέλας, ὡς ἐν μαλακῷ κεῖται τῷ ὕπνῳ. ἀρκεῖ δὲ καὶ τὸν ζωγράφον ἐπαινεῖν, ἀφ' ὧν καὶ ἄλλος ἐπαινοῖτο. ῥᾴδιον γὰρ ἅπασι, καλὸν μὲν τῷ Ἀριάδνῃ γράψαι, καλὸν δὲ καὶ τὸν Θησέα, Διονύσου τε μυρία φάσματα τοῖς γράψαι, ἢ πλάσαι δυναμένοις· ὧν κἂν μικρᾶς τύχῃ τὶς, ἥρηκε τὸν θεόν. καὶ γὰρ οἱ κόρυμβοι, στέφανος ὄντες, Διονύσου γνώρισμα, κἂν τὸ διημέρευμα φαύλως ἔχῃ· καὶ κέρας ὑπεκφυόμενον τῶν κροτάφων, Διόνυσος δηλοῖ. καὶ πάρδαλις ὑπεκφαινομένη αὖ, θεοῦ σύμβολον. ἀλλ' ὅσον γε ὁ Διόνυσος ἐκ μόνης τῆς ἐρᾶν γέγραπται. σκευὴ μὲν γὰρ ἠνθισμένη, καὶ θύρσοι, καὶ νεβρίδες· ἔρριπται πάντα ὡς ἔξω τοῦ καιροῦ. καὶ οὐδὲ κυμβάλοις αἱ βάκχαι χρῶνται νῦν, οὐδὲ οἱ σάτυροι αὐλοῦσιν· ἀλλὰ καὶ ὁ Πὰν δὴ κατέχει τὸ σκίρτημα, ὡς μὴ διαλύσαι τοῦ ὕπνου τῆς κόρης. ἀλουργίδι δὲ στείλας ἑαυτὸν, καὶ πλοκαμίδα ῥόδοις ἀνθίσας, ἔρχεται πρὸς τὴν Ἀριάδνην ὁ Διόνυσος, μεθύων τῷ ἔρωτι, φησὶ δὲ τὸν ἀκρατῶς ἐρῶντα Τήϊος· ὁ Θησεὺς δέ, ἐρᾷ μὲν, ἀλλὰ τοῦ τῶν Ἀθηνῶν καπνοῦ. Ἀριάδνην δέ, οὔτε οἶδεν ἔτι, οὔτε ἔγνω ποτέ. φημὶ δ' αὐτὸν σὺν λήθῃ καὶ τοῦ λαβυρίνθου, καὶ μηδὲ εἰπεῖν ἔχειν ἐφ' ὅτῳ ποτὲ εἰς τὴν Κρήτην ἔπλευσεν. οὕτω μόνον τὰ ἐν πρώρᾳ βλέπει. ὅρα καὶ τὸν Ἀριάδνην. μᾶλλον δὲ τὸν ὕπνον. γυμνὰ μὲν εἰς ὀμφαλὸν, στέρνα ταῦτα. δέρη δὲ ὑπτία, καὶ ἁπαλὴ

máſque, cùm voluerint inter narrandum effundunt. Non itaque mihi opus erit dicere, qui in naui eſt, eſſe Theſeum, Dionyſumque qui in terra: nec vt ignorantem ad eam, quæ inter ſaxa in molli iacet ſomno, conuertam. Nec pictorem laudare, quibus alius cõmendari poſſet, ſatis eſt. Pulchram enim Ariadnen, pulchrúmque Theſeum pingere vnicuique facile, & Dionyſi his qui pingere ac fingere poſſunt infinita ſunt *phaſmata, quorum ſi paululum quid quiſpiam aſſequatur, Deum concepit ac reddidit. Etenim corymbi in ſerta contexti, Dionyſi ſunt indicium, etiam ſi ineptè compacti fuerint. Et cornu ex temporibus erumpens, Dionyſum indicat. Panthera præterea apparens, Dei habetur ſymbolum. At hic ſane Dionyſus amoris tantùm cauſa pictus eſt. Florida enim veſtis, Thyrſique, ac nebrides*, vt ad præſentem occaſionem minimè facientia, abiecta ſunt. Nec cymbalis bacchæ, nec tibiis Satyri in præſentia vtuntur. Quin & Pan ipſe, ne puellæ ſomnum ſoluat, ſaltationem cohibet. At Dionyſus amore ebrius, vt de impotenter amantibus Teius Anacreon ait, purpurea indutus veſte, roſiſque caput redimitus, Ariadnen adit. Theſeus amore quidem captus eſt, ſed Athenarum fumi. Ariadnen verò nec amplius nouit, nec vnquam nouerat. Ipſum autem labyrinthi quoque oblitum aſſero, nec cuius rei cauſa in Cretam vnquam nauigauerit, poſſe dicere. Sic quæ à prora ſunt tantùm cernit. Vide & Ariadnen, quin immo ſomnum ipſum. Nuda enim ad vmbilicum hæc pectora: collum autem ſupinũ, ac molle

*ſimulacra.

*membranæ hinnulorum.

guttur; at ala dextera tota apparet: altera verò manus in læna iacet, ne quid ventus deturpet. Qualis, ô Dionyse, quámque suauis anhelitus. Vtrum autem poma, an racemos oleat, osculatus dices.

φάρυγξ, μασάλη ἡ δεξιά, φανερὰ πᾶσα. ἡ ἑτέρα χεὶρ, ἐπικεῖ τῇ χλαίνῃ, μὴ αἰσχύνῃ τι ὁ ἄνεμος. οἷς, ὦ Διόνυσε, καὶ ὡς ἡδὺ τὸ ἄσθμα. εἰ δὲ μήλων, ἢ βοτρύων ἅπτῃ, φιλήσας ἐρεῖς.

PASIPHAE.

Pasiphaë tauri amore capta est, Dædalúmque rogat, vt feræ flexanimam aliquam excogitet. Ipse verò cauam effingit bouem gregali similem vaccæ, cum tauro versari consuetæ. & quinam ipsorum fuerit coitus Minotauri indicat species, præter naturã expressa. Coitus autem nunc minimè pictus est. Sed officina quidem hæc est Dædalo exædificata. Circum verò ipsam stant statuæ, quarum aliæ exactam habent formam, iam incedentes, aliæ ad id eruditionis *deductæ sunt, vt incessum polliceantur, vt scilicet statuæ incederent. Huic autem rei quæ ante Dædalum erat, statuaria nondum mentem adhibuerat. At Dædalus ipse atticissat quidem, & specie: nam prudentiam quandam sapientiámque aspectu præsefert: atticissat verò, & ipso habitu fuscam hanc vestem indutus. Addita ipsi & pedum nudatione, qua Attici maximè exornantur. Sedet autem vt congruè bouem concinnet, ac componat, & in fabricanda boue socios sibi facit Cupidines, vt Veneris aliquid in ipsa machina inspicias. Euidentes enim sunt Cupidines, ô puer, qui terebram vertunt, & per Iouem qui asscia rudes adhuc bouis partes leuigant, quíque symmetriam librant ac considerant, qua opus ipsum consistit: qui autem circa serram sunt, cogitationem omnem, sapientiámque superarunt, quanta ad

*directionis.

*membranarum.

ΠΑΣΙΦΑΗ.

Η Πασιφάη, τοῦ ταύρου ἐρᾷ, καὶ ἐκβοᾷ τὸν Δαίδαλον, σοφίσασθαί τινα μηχανὴν τοῦ θηρίου. ὁ δὲ, ἐργάζεται βουὶ κοίλῃ, παραπλήσιον ἀγελαίᾳ βοΐ, τοῦ ταύρου ἐθάδι. καὶ ἥτις μὲν σφῶν ἡ δύνη ἐγκύεσθαι, δηλοῖ τὸ τοῦ Μινοταύρου εἶδος, ἀπόπως συντεθὲν τῇ φύσει. γέγραπται δὲ οὐχ ἡ δύνη νῦν, ἀλλ' ἐργαστήριον μὲν τοῦτο πεποίηται τῷ Δαιδάλῳ. παρέστηκε δ' αὐτὸ ἀγάλματα. τὰ μὲν εὖ μορφαῖς, τὰ δὲ, εὖ τῷ διορθοῦσθαι, διαβεβηκότα ἤδη, καὶ εὖ ἀπαγγελίᾳ τοῦ βαδίζειν. τουτὶ δὲ ἄρα ἡ τοῦ Δαιδάλου ἀγαλματοποιία, οὔπω εἰς νοῦν ἐβέβλητο. αὐτὸς δὲ ὁ Δαίδαλος, ἀττικίζει μὲν ἥ τε εἶδος, ὑπόσοφόν τι, καὶ σύνοιαν βλέπων. ἀττικίζει δὲ ἥ αὐτὸ τὸ ἱμάτιον, φαιὸν γὰρ ζῴωνα τὸν ἀμπέχεται, προσγεγραμμένης αὐτῷ καὶ ἀνυποδησίας, ἣ μάλιστα δὴ οἱ Ἀττικοὶ κοσμοῦνται. κάθηται δὲ ἐφ' ἁρμονίᾳ τοῦ βοός. καὶ τοῦ ἔρωτας ξυνδεῖ ποιεῖται μηχανήματος, ὡς Ἀφροδίτης τι αὐτῷ ἐπιδεῖν. σὺ ἀργεῖς μὲν τοὺς ἐρῶντας, καὶ οἱ τὸ ζύπανον, ὦ παῖ, στρέφοντες· καὶ νὴ Δία οἱ τῷ σκεπάρνῳ λεαίνοντες τὰ μή πω ἠκριβωμένα τῆς βοός. καὶ οἱ σταθμῶνται τὸν ξυμμετρεῖσθαι, ἐφ' ἧς ἡ δημιουργία βαίνει. οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ πρίονος, σύνοιάν τε ὑπερβεβληκασι πᾶσαν, καὶ σοφίαν, ὁπόση

χρός τ, καὶ χρωμάτων. σκόπει γὰρ τῷ ξύλῳ πρίων ἐμβέβληται, καὶ δίηκται ἀμφ' ἧδη. διάγουσι δὲ αὐτὸν οὗτοι οἱ ἔρωτες, ὁ μὲν ἐκ τ γῆς, ὅλῳ ἀπὸ μηχανῆς, ὀρθὸς μόνος τε, καὶ πρανὴς ὁνίμι. τοῦτο δὲ ἐναλλὰξ ἡγώμεθα. ὁ μὲν γὰρ νεύσειεν, ὡς ἀναστήσων, ὁ δὲ νένευκεν, ὡς νεύσων. καὶ ὁ μὲν, ἀπὸ τ γῆς ἐπὶ τὸ στέρνον ἀναπέμπει τὸ ἄθλημα, * ὁ δ' ἀπὸ τ μετεώρου. ἔκ τινι γαστέρα πίμπλαται, κάτω ξυνερείδων τὸ χεῖρε. ἡ Πασιφάη δὲ, ἔξω πρὸ τὰ βουκόλια πρόεισι τὸν ταῦρον, οἰομένη προσάξειν αὐτὸν τῷ εἴδει, καὶ τῇ στολῇ, θεῖον τ ἀπολαμπούσῃ, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν Ἑλλὰν βλέπει τὸ ἀμήχανον. ἔκ γὰρ γνώσεως ὁποίων ἐρᾷ. ἔκ πρόβαλλεν τὸ θηρίον ὥρμησεν. ὁ δὲ, τ μὲν, οὐδὲν ξυνίησι. βλέπει δὲ τ ἑαυτοῦ βοῶν. γέγραπται δὲ, ὁ μὲν ταῦρος, ἀγέρωχός τ, καὶ ἡγεμὼν τ ἀγέλης. βουκερός τ, ἔκ λευκὸς, καὶ βεβηκὼς, ἔκ βαθὺς πρὸς φάρυγα, ἔκ πίων τὸν αὐχένα, ἔκ ἱλαρὸν βλέπων εἰς πρὸς βοῶν. ἡ δὲ, ἀγελαία τε, ἔκ ἀώτος, καὶ λευκὴ πᾶσα, ἐπὶ μελαίνῃ τῇ κεφαλῇ. ἀπαξιοῖ δὲ τὸν ταῦρον. σκίρτημα γὰρ ὑποφαίνει κόρης δή τινος, ὑποφευγούσης ἐρασθεῖσαν ὕβριν.

A manus coloréſque pertinet. Aduerte: ligno ſerra impoſita, iámque per ipſum ducta. Diſtrahunt autem ipſam hi Cupidines: hic quidem à ſolo, hic verò à machina erectíque ac pronuentes. hoc autem viciſſim facere arbitremur. Hic etenim nuit vt ſurrecturus, hic verò erectus eſt, vt nuturus. & hic quidem ab humo ad pectus anhelitum remittit: hic verò à ſublimi,& ventrem repletur infra confirmans manus. At Paſiphaë foris circa armenta taurũ circunſpicit, ſpecie ac forma ipſum attraxiſſe rata, necnon & ſtola diuinùm ac ſuper omnem Irim ſplendente. reíque difficultatem, ac conſilij inopiam ipſo indicat aſpectu. Nouit enim qualia ardeat, ferámque amplecti appetit. At taurus hanc quidem minimè intelligit, ſuam verò ipſius aſpicit bouem. Pictus eſt autem taurus quidẽ ſuperbus, & armenti dux, cornuáq; pulcher, ac candidus, & conſiſtens, guttúrque profundus, & ceruicem pinguis. Hilarùm præterea ac iucundùm in vaccam reſpiciens, hæc verò gregalis, ac ſoluta, & præter nigrum caput vniuerſa candida, vt indignum renuit, ac remittit taurum: puellæ namque cuiuſdam amatoris contumeliam fugientis ſaltum indicat.

ΠΕΛΟΨ, Η ΙΠΠΟΔΑΜΕΙΑ.

PELOPS vel HIPPODAMIA.

Η μὲν ἔκπληξις, ἐπ' Οἰνομάῳ τῷ Αρκάδι. οἱ δὲ ἐπ' αὐτῷ βοῶντες· ἀκούεις γάρ που, ἥτε Αρκαδία, ἔκ ὁπόσον ἐκ τ Πελοποννήσου. πέπωκε δὲ συντριβὲν τὸ ἅρμα, τέχνῃ. Μυρτίλου. τὸ δὲ, ἵππων ξύγκειται τεττάρων. τοῦτο γὰρ ἐς μὲν τὰ πολεμικὰ, ὅπως ἐθαρσεῖτο. οἱ δὲ ἀγῶνες ἐγίνωσκόν τ αὐτὸ, καὶ ἐτίμων. καὶ οἱ Λυ-

Stupor quidem Oenomai Arcadis cauſa: qui verò ipſius ergo clamitant, audis enim fortaſſe, Arcadia eſt, & quantum ex Peloponneſo. Myrtili namque arte contritus cecidit currus, hic autem quatuor conſtat equis. Nam in rebus bellicis nondum quadrigis audenter vtebantur, quas certamina & nouerant & venerabantur. Et Ly-

di equorum ſtudioſiſſimi ſub Pelope quidem quadrigis ac curribus vtebantur : poſtea verò temones quatuor attigerunt, & omnium primi octo habuiſſe equos produntur. Aſpice puer, quàm horrendi ſint Oenomai equi, quámque ad impetum vehementes rabie, ac ſpuma repleti (hoc autẽ Arcadicis ineſſe equis maximè inuenies) & quàm nigri, quòd iniquæ & non honeſtæ rei cauſa iugati ſint. Pelopis verò equos, quàm candidi ſint, & habenis idonei, re maximè obſequentes, placidum quid victoriæque conſcium hinnientes. Oenomaúmque, quàm æquè ac Thrax Diomedes barbarus ſpeciéque truculentus iaceat. Puto autem te Pelopi crediturum, quòd Neptunus ipſius ſit formã admiratus, dum in Sipylo Diis vinum miniſtraret, admiratúſque iam adoleſcentulum huic currui impoſuerit. Currus autem vt terram mare perambulat, & ne gutta quidem ex ipſo in axem ſalit. Firmum namque, ac terræ ſimile equis ſubiacet. Pelops igitur atque Hippodamia curſu ſuperiores ſunt, in curru vterque ſtantes, ibíque coniugati. Vſque adeò autem inuicem victi ſunt, vt in amplectendi appetitu exiſtant. Indutus eſt autem ipſe quidem ad Lydium ac delitioſum modum: ætatem ac formam agens, quam paulò antè vidiſti, cùm Neptunum equos peteret. Hæc verò nuptiali ornata eſt habitu, nuper malam detegens, cùm ad viri venire perſuaſit. Exilit & Alpheus è vortice, oleaſtri quandam Pelopi ripæ obequitanti coronam deligens. Proci autem in monimentis, quæ in Hippodromo ſunt, ſepeliebantur, quos Oeno-

A δοὶ δὲ, φιλιππόταροι ὄντες, ἐπὶ μὲν Πέλοπος, τέθριπποί τ' ἦσαν, κ' ἤδη ἁρμαπῆαι. μετ' ὀ ταῦτα, τεθραῤῥύμου τε ἤφανθε, κ' λέγονται πρῶτοι τὸν ὀκτὼ χεῖν. ὅρα παῖ, τὸν μὲν Οἰνομάου, ὡς δεινοί τε εἰσι, κ' σφοδροὶ ὁρμῆσαι, λήτης τε, κ' ἀφρῷ μεσοί. τουτὶ ὀ ὠεὶ τὸν Ἀρκάδας βύροις δὴ μάλιστα ἐκ ὡς μέλανες, ἐπ' ἐπ' ἀτόποις, καὶ κὴ δύφημοισι ζεύγνυσθε. τὸν ὀ τ' Πέλοπος, ὡς

B λευκοί τε εἰσι, κ' τῇ ἰδέᾳ ὠεόσφοροι, πειθοῖς τ' ἑταῖροι, καὶ χρεμετίζοντες ἡμερόνως, ἐκ δύξωέτον τ' νίκης. τὸν τ' Οἰνόμαον, ὡς ἴσα, κ' Διομήδης ὁ Θρᾴξ, βάρβαρος κεῖται, κ' ὠμὸς τ' εἶδος. οἶμαι ὀ οὐδὲ τῷ Πέλοπι ἀπιστήσῃς, ὡς Ποσειδῶν ποτ' αὐτ' ἠγάσθη τ' ὥρας, οἰνοχοοῦντα σὺν Σιπύλῳ τοῖς θεοῖς. κ' ἀναθεὶς, αὐτὸ ἔθηκεν ἐς ἅρπ τ' ἅρμα, μειρακιόν γε ἤδη ὄντα. τ' ὀ ἅρμα, ἴσα τῇ

C γῇ τ' θάλασσαν διαστείχει. κ' οὐδὲ ῥανὶς ἐξ αὐτῆς πηδᾷ ἐς τ' ἄξονα. βεβαία ὀ, κ' τῇ γῇ ἐοικυῖα, ὑπόκεινται τοῖς ἵπποις. τὸν μὲν οὖ δρόμον, ὁ Πέλοψ τε, καὶ ἡ Ἱπποδάμεια νικῶσιν, ἐφεξῆς ὁτὲ ἅμφω τῷ ἅρματι, κἀκεῖ συζυγῦτε. ἀλλήλων ὀ οὕτως ἥττηνται, ὡς ἐν ὁρμῇ τ' περιβάλλειν εἶ. ἐσάλλαι ὀ, ὁ μὲν, τ' Λυδιόν τ', κ' ἁβρὸν ζῆπον, ἡλικίαν τε, καὶ

D ὥραν ἄγων, ἐῶ μικρῷ πρόσθεν εἶδες, ὅτε τοὺς ἵππους τὸν Ποσειδῶ ἐζήτει. ἤδη ἐσάλλαι τὸν γαμικὸν ζῆπον, ἁρπ τῶν πρῴραν ἀναλύπτουσα, ὅτε εἰς ἀνδρὸς ἥκειν ἐνίκησε. πηδᾷ ὁ Ἀλφεὸς ἐκ τ' δίνης, κοπύσσ τινὰ ἐξαίφνης στέφανον τῷ Πέλοπι προσελαυόντι τῇ ὄχθῃ. τὰ ὀ

ἐν τῷ ἱπποδρόμῳ σήματα, ἃ μνησῆρες ἐκεῖ ἐτάφοντο· οὓς ἀποκτείνων ὁ Οἰνό-

μαος, ἀνεβάλλετο τὸν τ᾽ Ὀγχηστὸν γά- A maus occidens filiæ nuptias protrahebat, tribus supra decem iam iuuenibus interfectis. At humus ipsa circa sepulchra flores gignit, vt ipsi quoq; proci in Oenomai clade corollis insigniri videantur.

μον, ὑπὲρ ἕξ καὶ δέκα ἤδη νέοις. ἀλλὰ ἡ γῆ νεῶ ἄνθη φύει περὶ τοῖς σήμασιν, ὡς μετέχοιεν καὶ τοῦτοι τοῦ στεφανοῦσθαι δοκεῖν ὑπὲρ τῆς τοῦ Οἰνομάου νίκης.

ΠΕΝΘΕΥΣ.

PENTHEVS.

Γέγραπται μὲν, ὦ παῖ, καὶ τὰ ἐν τῷ Κιθαιρῶνι, Βακχῶν χοροὶ, καὶ ὕποινοι πέτραι, καὶ νέκταρ καὶ βοτρύων. καὶ ὡς γάλακτι τινὶ βῶλον ἡ γῆ λιπαρὰν ἔθηκε. καὶ ἰδοὺ κισσὸς ἕρπει, καὶ ὄφεις ὀρθοὶ, καὶ θύρσοι, δένδρα οἶμαι μέλι στάζοντα· καὶ ἥδέ σοι ἐλάτη χαμαί. γυναικῶν ἔργον καὶ Διονύσου μέγα. πέπαυκε δὲ, τὴν Γανθέα ἀποσπασαμένη τῶν βάκχων, ἐν εἴδει λέοντος. αἱ μὲν, καὶ ξαίνουσι τὸ θήραμα, μήτηρ ἐκείνη, καὶ ἀδελφαὶ μητρός. αἱ μὲν, ἀποῤῥυγοῦσαι τὰς χεῖρας, ἡ δὲ, ὑπασπῶσα τὸν υἱὸν τῆς χαίτης. εἴποις δ᾽ ἂν ὡς καὶ ἀλαλάζουσιν. οὕτως βύιον αὐταῖς τὸ ἆθημα. Διόνυσος δὲ, αὐτὸς μὲν, ἐν προσωπῇ τούτων ἕστηκεν, ἐμπλήσας τινὰ φρενὰν χόλου· τὰ δὲ οἷστρον προσβαλὼν ταῖς γυναιξὶν, οὔτε ὁρῶσι σοφὸν τὸ δρώμενα, καὶ ὁπόσα ἐκεῖ βύει ὁ Πενθεὺς, λέοντος ἀκούειν φασὶ βρυχωμένου. ταῦτα μὲν τὰ ἐν τῷ ὄρει. τὰ δὲ ἐπὶς ἰαῦτα, ἤδη Θῆβαι, καὶ Κάδμου στέγη, καὶ θρῆνος ὑπὲρ τῆς ἀλόχου. καὶ συναρμόσουσιν οἱ προσήκοντες τὸν νεκρὸν, εἴπερ σωθείη τῷ τάφῳ. πρόκειται καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Πενθέως κεῖται ἀμφίβολος, ἀλλ᾽ οἷα καὶ τῷ Διονύσῳ ἐλεεῖν, νεωτάτη, καὶ ἁπαλὴν τὴν χόμην, καὶ πυρσὴ τὰς κόμας, ἃς οὔτε κισσὸς ἥρπασεν, οὔτε σμίλακος ἢ ἀμπέλου κλῆμα, οὔτε αὐλός ἔσεσέ πως, οὔτε οἶστρος.

Picta sunt quidem, ô puer, & quæ in Cithærone occiderunt, Baccharum chori, & vinolentæ petræ, B & ex racemis nectar, & vt lacte tellus glebam pinguem, ac lætam reddit: & ecce hedera serpit, & serpentes erecti, ac Thyrsi, arbores puto mel stillantes. & hæc tibi abies humi, magnum ex Dionyso mulierũ opus. Cecidit autem, Pentheum Bacchis sub leonis specie excutiens. At ipsæ prædam discerpunt, mater illa, ac matris sorores, hæ quidem diuellentes manus, C hæc verò à coma trahens filium. Vocem vtique extollere diceres, adeo Euius ac Bacchicus ipsis est anhelitus. At ipse quidem Dionysus hæc è specula intuetur, ira genam replens, œstrum verò mulieribus incutiens. Itaque nec quid faciant, nec quæ Pentheus precetur, vident. Frementem se audire leonem ferunt. Hæc quidem sunt, quæ in monte fiunt, quæ verò prope, hæc sunt. Hæ Thebæ, hæc Cadmi domus, & in foro luctus, D & defunctum affines concinnant, ac componunt, si quo pacto tumulo seruetur. Adiacet & Penthei caput, de quo non amplius ambigitur. Sed quale Dionysus etiam miseretur, iuuenile, ac genam molle, & comas flauum, quas neque hedera, neque smilacis, aut vitis palmes vinxit, neque tibia concussit aliqua, neque asilus:

κ. ἄκρα.

validus enim ab ipsis fieret, validásque ipsas redderet. Insaniebat autem quod haud cum Dionyso insaniret: miseratione ea quoque digna, quæ ad mulieres pertinent, arbitremur. Qualia enim in Marathone ignorarunt, qualia hic norunt. Nam non modo insania, verùm etiam robur, quo debacchatæ sunt, ipsas reliquit. Vides vt per Cithæronẽ quidem certaminis plenæ feruntur, montis Echo simul tollentes, hic vero consistunt, & quæ furore correptæ commiserunt, in mentem veniunt: & dum humi sedent, huius quidem caput in genua premitur, huius vero in humerum. At Agaue amplecti quidem filium appetit: tangere vero veretur. Filij autem sanguine tam ipsius manus, quàm gena, ac denudata mammæ pars inspersa est. Harmonia autem & Cadmus sunt quidem, sed non quales fuerant. In dracones enim à Parcis transformatur, & squama iam ipsos occupat: euanuerunt pedes, ac nates, formæque mutatio ad superiora serpit. Ipsi vero obstupescunt, séque inuicem amplectuntur, vtpote corporis reliqua continentes, ne illa saltem ipsos fugiant.

A ἐῤῥώννυτο γὰρ ἐπ' αὐτῇ, ἢ ἐῤῥώννυεν αὐτάς. ἐμαίνετο δ' οὐ τὸ μὴ μετὰ Διονύσου μαίνεσθαι. ἐλεεινά ἢ τὰ τῶν γυναικῶν ἡγώμεθα. οἷα μὲν γὰρ ἐν τῷ Κιθαιρῶνι ἠγνόησαν. οἷα δ' ἐνταῦθα γινώσκουσιν. ἀπολέλοιπε δ' αὐτὰς, οὐχ ἡ μανία μόνον, ἀλλὰ ἢ ῥώμη, καθ' ἣν ἐβάκχευσαν. κεφαλὴν μὲν γὰρ τοῦ Κιθαιρῶνα, ὁρᾷς ὡς μεσταὶ τοῦ ἄθλου φέρονται, συνεξαίρουσαι τῷ ἠχῷ τὰ ὄρη. ἐνταῦθα δὲ καθίσαντα, καὶ εἰς νοῦν τῶν βεβακχευμένων ἥκουσιν. ἰζάνουσαί τε κεφαλὴν τῆς μὲν, εἰς γόνατα ἡ κεφαλὴ βεβηκε, τῆς δὲ, εἰς ὦμον. ἥδ' Ἀγαυὴ, περιβάλλειν μὲν τοῦ υἱὸν ὥρμηκε, θίγειν δ' οὐκ ἐᾷ. πεφοβημένη δ' αὐτῆς τὸ τοῦ παιδὸς αἷμα, τὸ μὲν, εἰς χεῖρας, τὸ δὲ, εἰς πρόσωπον, τὸ δὲ εἰς τὰ γυμνὰ τοῦ μαζοῦ. ἡ δὲ Ἁρμονία, καὶ ὁ Κάδμος, εἰσὶ μὲν, ἀλλ' οὐχ οἷοί περ ἦσαν. δράκοντες γὰρ ἤδη σὺν μοιρῶν γίνονται. καὶ φολὶς ἤδη αὐτοὺς ἔχει. πρόσθιοι πόδες· πρόσθιοι γλουτοί. καὶ ἡ μεταβολὴ τοῦ εἴδους, ἕρπει ἄνω. οἱ δὲ, σκληρύνονται, καὶ περιβάλλουσιν ἀλλήλους, οἷς ξυνέχοντες τὰ λοιπὰ τοῦ σώματος, ὡς σκεῦνα γοῦν αὐτοὺς μὴ φύγῃ.

TYRRHENI.

Nauis sacra & nauis piratica: hanc quidem dirigit Dionysus: hanc vero Tyrrheni sui maris piratæ ingressi sunt. In sacra quidem naui Dionysus bacchium canit hymnum, adplaudúntque Bacchæ. Harmonia autem, quanta in orgiis excitatur, adsonat mari. At mare sua ipsius dorsa Dionyso haud secus ac Lydorum tellus subiicit. In altera vero naui insaniunt, remigationísque obliuiscuntur.

ΤΥΡΡΗΝΟΙ.

Ναῦς θεωρὶς, καὶ ναῦς λῃστρική· τὴν μὲν, Διόνυσος οὐθυνόει· τὴν δ' ἐμβεβήκασι Τυῤῥηνοὶ, λῃσταὶ τῆς περὶ αὐτοὺς θαλάσσης. ἡ μὲν δὴ ἱερὰ ναῦς, βακχεύει σὺν αὐτῇ ὁ Διόνυσος, καὶ ἐπῤῥοθοῦσιν αἱ βάκχαι. ἁρμονία δ', ὁπόση ὀργιάζει, κατηχεῖ τὴν θαλάσσης. ἡ δὲ, ὑπέστρωται τῷ Διονύσῳ τὰ ἑαυτῆς νῶτα, καθάπερ ἡ Λυδῶν γῆ. ἡ δὲ ἑτέρα ναῦς, μαίνονται. καὶ τὴν εἰρεσίας σὺν λανθάνουσαι.

πολλοῖς ἤδη ἀνδρῶν καὶ ἀπολώλασιν ἤδη
αἱ χεῖρες, τίς ἡ γραφή; τὸν Διόνυσον, ὦ
παῖ, λῃστῶσι Τυρρηνοί· λῃστὲς ἐς αὐτοὺς
ἥκοντες, ὡς θῆλύς τε εἴη, καὶ ἀγύρτης, καὶ
χρυσοῖς τὴν ναῦν ὑπὸ σὲ αὐτῇ πλέ-
τε. γυναικά τε ἀνδρὸς ὁμόρτοιν Λύδια, &
σάτυροι, καὶ αὐληταὶ, καὶ ναρθηκοφόρος
γέρων, καὶ οἶνος μαρώνιος, καὶ αὐτὸς ὁ
Μάρων. & Πᾶνας ἀνδρὸς ξυμπλεῖν ἀ-
κούοντες ἐν εἴδει τράγων, αὐτοὶ μὴ ἄ-
ξεσθαι τὰς βάκχας, αἶγας δὲ ἀνήσειν ἐ-
κείνοις, ἃς ἡ Τυρσηνῶν γῆ βόσκει. ἡ μὲν
οὖν λῃστρικὴ ναῦς, τὸν μάχιμον πλεῖ
στον τρόπον. ἐμπόροις τε γὰρ κατεσκεύασται, καὶ
ἐμβόλῳ, καὶ σιδηραῖ αὐτῇ χεῖρες, καὶ
αἰχμαὶ, καὶ δρέπανα ἐπὶ δοράτων, ὡς
σκληρόποι σὺν συντυχάνοντας, καὶ δει-
νόν τι αὐτοῖς σκῆμα ἐνείναι δοκεῖ. γλαυκοῖν
μὲν γὰρ τὴν γραφὴν χρώμασι. βλοσυροῖς δὲ
κατὰ πρῷραν ὀφθαλμοῖς οἷ βλέπει.
λεπτὴ δὲ ἡ πρύμνα, καὶ μηνοειδὴς, καθά-
περ τὰ τελευτῶντα τῶν ἰχθύων. ἡ δὲ τῶν
Διονυσιακῶν, τὰ μὲν ἄλλα, πέτρᾳ μοι
δοκεῖ καισαι. φολιδωτὸς δὲ ὁρᾶται τὰ εἰς
πρῷραν, κυμβάλων περιαλλὰξ ἡρ-
μοσμένων, ἵν' εἰ καὶ σάτυροι ποτὲ ὑπὸ
οἴνου καθεύδοιεν, ὁ Διόνυσος μὴ ἀψο-
φητὶ πλέοι. πίτυς δὲ πρῷραν, ἐς χρυσῆν
περιδαλίν εἰκασταί τε, καὶ ἐξῆκται. φι-
λία δὲ τῷ Διονύσῳ πρὸς τὸ ζῷον, ὅτι περὶ
θερμότατον τῶν ζώων ὄντι, & πηδᾶ κοῦ-
φα, & ἴσα θεάσει. ὁρᾷς γοῦν καὶ αὐτὸ τὸ
θηρίον συμπλέον τῷ Διονύσῳ, καὶ πη-
δῶν ἐπὶ σοῦ Τυρρηνοὺς, μή πω κελεύον-
τος; θύρσος δὲ ἐκτοσθεν ἐκ μέσης νεὼς πέ-
φυκε, τὰ τε ἱστοῦ πρόσωπα, καὶ ἱστία μὲν
πορφυρᾶ, μεταιχάζοντα ἐν τῷ

A Ipsorum autem quàm plurimis iam manus periere. Quænam est pictura? Tyrrheni, ô puer, Dionyso insidiantur, quòd effœminatum, ac præstigiatorem, & ob diuitias in naui existentes aureum esse Dionysum audiuerint, Lydiásque mulierculas, cum satyris, ac tibicinis, & ferulifero sene ipsum sequi. Vino etiam Maroneo cum ipso Marone comitantibus. Panas præterea sub hircorum specie cum ipso
B nauigare audientes, se quidem bacchas ducturos aiebant: capras verò, quas Tyrrhenorum pascit terra, illis remissuros. Piratica igitur nauis hostilem in modum agitur. Nam rostris, æratáque prora munita est. Manus præterea insunt ferreæ, cuspidésque, ac falcibus præfixæ hastæ, vt occurrentes perterrefaciant, feríque aliquid ipsis inesse videatur, cœruleis quidem picta est coloribus: circa verò proram velut truculentis spectat oculis, tenuis autem est puppis, &
C Lunæ speciem reddit, vt piscium postrema. At Dionysi nauis alia quidem saxo mihi similis videatur, quæ verò ad proram vergunt squamosa cernuntur. Cymbalis ipsi naui alternis applicaris: ne si quando Satyri vino grauati dormirent, Dionysus sine strepitu nauigaret. Prora autem ad pantheræ similitudinem educta est. Dionyso nam-
D que cum hac fera, propterea intercedit familiaritas, quòd animalium calidissimum sit, leuitérque, & vt Baccha saliat. Vides igitur feram ipsam cum Dionyso nauigantem, & cùm nondum Dionysus iusserit, in Tyrrhenos ruentem. Thyrsus autem hic è media exortus est naui, mali vicem gerens. cui purpurea appensa sunt vela in sinu

splendescentia; aureæ autem intextæ sunt in Tmolo Bacchæ, & quæcunque Dionysi in Lydia. quòd autem vite, atque hedera nauis tecta, racemúsque super ipsam pendere videatur, mirum quidem: sed longe maiore dignus est admiratione vini fons, quem caua nauis edit, & iam hauritur. Ceterùm ad Tyrrhenos reuertamus, donec extant. Etenim cùm Dionysus eos ad insaniam redegerit, delphinorum nondum mari adsuetorum ideæ Tyrrhenos inuadunt: & huic quidem latera cœrulea, huic verò lubrica pectora: at huic pinna è scapulis oritur: hic postrema emittit, & huic quidem caput euanuit, huic verò reliquum. at huic manus liquida; hic pro abeuntibus clamitat pedibus. Sed Dionysus de prora hæc ridet, iubétque Tyrrhenis specie quidem piscibus ex hominibus, moribus verò probis pro malis. Palæmon igitur paulò pòst à delphine vehetur, experrectus, sed supinus super ipso dormiens. Arion quoque in Tænaro delphinos hominibus esse socios, cantúsque amicos indicat: quíque aduersus piratas pro hominibus, ac musice, vt in aciem struantur.

κόλπῳ. χρυσαῖ δ' αἱ σὺν φανται βάκχαι ἐν τῷ Τμώλῳ. καὶ Διονύσου τὰ σὺν Λυδίᾳ· καὶ περὶ φῆ δ' ὑπὲρ ναυῶν ἀμπέλῳ, καὶ κισσῷ φαίνεσθαι, καὶ βότρυς ὑπὲρ αὐτῆς αἰωρεῖσθαι, θαῦμα μὲν· θαυμασιωτέρα δ' ἡ πηγὴ τοῦ οἴνου, ὡς κοίλη αὐτὸν ἡ ναῦς σκεδίδοται, καὶ ἀντλεῖται. ἀλλὰ ἐπὶ τοὺς Τυρρηνοὺς ἴωμεν, ἕως εἰσίν. ὁ γὰρ Διόνυσος αὐτοὺς σὺν μήνας, συνέχοισι τοῖς Τυρρηνοῖς. ἰδέαι δελφίνων, οὔπω ἐθαδῶν, οὐδὲ ἐγχωρίων τῇ θαλάσσῃ. καὶ τῷ μὲν, τὰ πλευρὰ κυανέα· τῷ δ' ὀλισθηρὰ τὰ στέρνα· τῷ δ' σκιφύσιον λοφιὰ πρὸ τῷ μεταφρενίῳ. ὁ δὲ, σκεδάσωσι τὰ οὐραῖα. καὶ τῷ μὲν, ἡ κεφαλὴ φρούδη· τῷ δὲ, λοιπή· τῷ δ' ἡ χεὶρ ὑγρά. ὅδε δ' ὑπὲρ τῶν ποδῶν ἀπόντων, βοᾷ. ὁ δὲ Διόνυσος, ἐκ πρῴρας γελᾷ ταῦτα, καὶ κελεύει τοῖς Τυρρηνοῖς, τὰ μὲν εἴδη, ἰχθύσιν ἐξ ἀνθρώπων. τὰ δ' ἤθη, χρησοῖς ἐκ φαύλων. ὀχήσεσθαι γοῦν μικρὸν ὕστερον Παλαίμονα ὑπὸ δελφῖνος. οὐδὲ ἐγρηγορὼς ἔοικε, ἀλλ' ὕπτιος ἐπ' αὐτοῦ καθεύδων. καὶ Ἀρίονα δ' ὁ ὑπὸ τῷ ὑπὸ Ταινάρῳ, δηλοῖ σοὶ δελφῖνας ἑταίρους τε εἶναι τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ᾠδῆς φίλους, καὶ οἵους πρὸς ἅλωσθαι πρὸς λῃστὰς, ὑπὲρ ἀνθρώπων, καὶ μουσικῆς.

SATYRI.

Celænæ quidem locus, quantum ex fontibus, atque antro colligere licet: sed Marsias abest, aut pascens greges, aut post litem. Ne lauda aquam. Etenim si potabilis, ac tranquilla picta est, potabiliori occurres Olympo. Ode autem post tibiarum cantum. Mollis est ipse, & in mollibus floribus, sudoré hyemis rori commiscens. & ipsum ze-

ΣΑΤΥΡΟΙ.

Κελαιναὶ μὲν τὸ χωρίον, ὅσον αἱ πηγαὶ, καὶ τὸ ἄντρον. ἐκποδὼν δ' ὁ Μαρσύας, ἢ ποιμαίνων, ἢ μετὰ τὴν ἔριν. μὴ ἐπαίνει τὸ ὕδωρ. καὶ γὰρ εἰ πότιμον, καὶ γαληνὸν κεκραμένον, ποτιμωτέρῳ ἐναντίᾳ τῷ Ὀλύμπῳ. ᾠδὴ δ' μετὰ τὸν αὐλησιν. ἁβρὸς, καὶ ἐν ἁβροῖς ἄνθεσι, συγκεραννὺς τὸν ἱδρῶτα τῇ χειμῶνος δρόσῳ. καὶ ὁ ζέ-

Φυρος ἐκκαλεῖ αὐτὸν, ϖεθαννέων τῇ κόμῃ. ὁ δὲ, ἀναπνεῖ τ̃ ἀνέμου, ἔλκων τὸ ἀπὸ τ̃ στέρνου ἄθυμα. κάλαμοί τε αὐλοῦντες ἤδη ϖράκεινται τῷ Ολύμπῳ, & σιδήρια ἔτι, οἷς ἐπιφυτεύονται οἱ αὐλοί. ἐρῶντες ὁ αὐ̃ σατύρων τις ἀγέλη, καταθεῶνται τὸ μειρακιον ἐρυθροὶ, & σεσηρότες. ὁ μὲν τ̃ στέρνου θίγειν δεόμενος. ὁ δὲ, ἐμφῦναι τῇ δέρῃ. ὁ δὲ, ἀπᾶσαί τι ἐπιθυμῶν φίλημα ἀνθῆ τὲ ἐπιπάλοισι, καὶ ϖροσκυνεῖσιν ὡς ἄγαλμα. ὁ σοφώτατος ὁ αὐτῶν, ἔτι θερμοῦ τ̃ αὐλοῦ τὸ ὑγρὸν γλῶσσαν ἀναπάσας, ἔδιψε, καὶ τὸν Ολυμπον οὕτω φιλεῖν οἴεται. φησὶ ὁ καὶ ἀπογεύσασθαι τ̃ πνεύματος.

ΟΛΥΜΠΟΣ.

Τίνι αὐλεῖς Ολυμπε; ἢ ὁ ἔργον μουσικῆς ἐν ἐρημίᾳ; οὐ ποιμενίου σοι ϖάρεστιν; καὶ αὐλητὴς; οὐδὲ νύμφαις αὐλεῖς, αἳ καλῶς ἂν ὑπωρχήσαντο τῷ αὐλῷ; παθών δέ τι καὶ οἶδ' ὅ, τι χαίρεις τῷ ἐπὶ τῇ πέτρᾳ ὕδατι, καὶ βλέπεις ἐπ' αὐτὸ, ἵνα μετέχων αὐτ̃. καὶ γὰρ οὔτε κελαρίζει σοι, & ϖρὸς τὸν αὐλὸν ὑπόκρισιν, οὔτε διαμεμβύμβηκέ σοι τ̃ ἡμέραν, οἵγε βουλοίμεθ' ἂν καὶ ἐς νύκτας ἐκτεῖναι τὸ αὔλημα. εἰ ὁ τὸ κάλλος ἀνακρίνεις, τ̃ ὕδατος ἀμέλει. ἡμεῖς γὰρ ἱκανώτεροι λέξαι τὰ ἐν σοὶ ἅπαντα. τὸ μὲν ὄμμά σοι χαροπόν· πολλὰ ὁ αὐτ̃ ϖρὸς τὸν αὐλὸν τὰ κέντρα. ὀφρῦς ὁ αὖ ϖεριβέβληται, διασημαίνουσα τὸν νοῦν τῷ αὐλήματων. ἡ ϖρὰ ὁ, πάλλεσθαι δοκεῖ, & οἷ ὑπορχεῖσθαι τῷ μέλει. τὸ πνεῦμα ὁ, οὐδὲν ἐπαίρει τ̃ ϖροσώπου, ἀλλὰ τ̃ ἐν τῷ αὐλῷ εἴλη. ἡ κόμη τε, καὶ ἀργὴ οὔτε κεῖται

A phyrus euocat, comæ adſpirans. Ipſe verò è pectore anhelitum trahens in ventum reſpirat. Calami iam canentes, ferreáque inſtrumenta, quibus tibiæ poliuntur, Olympo adiacent. Satyrorum autem grex quidem ipſius amore captus, intentis adoleſcentulum ſpectat oculis, rubicundus ac ridens hic quidem pectus attingere appetens, hic verò collo inhærere, at hic oſculum aliquod rapere exoptans. Flores etiam inſpergunt, & perinde ac B ſtatuam adorant. Ipſorum autem ſapientiſſimus alterius calami adhuc tepidi linguam arripiens mandit; ſicque Olympum oſculari arbitratur. Ait autem & ſpiritum deguſtaſſe.

OLYMPVS.

Cur tibias inflas Olympe? quidnam Muſices in ſolitudine opus eſt? Non paſtor tibi adeſt? non* Æ- *caprarius?
C polus? nec nymphis canis, quæ concinnè ad tibiam ſaltent? Sed neſcio quid paſſus, aquæ, quæ in ſaxo eſt, gaudes, & in ipſam aſpicis quid ipſius es particeps? Etenim neque tibi reſonat, & tibiæ obſequetur: neque tibi diem imputamus: quippe qui in noctem etiam cantum producere cuperemus. quòd ſi pulchritudinem requiris, aquam neglige. Nos enim longè melius quæ tibi inſunt, omD nia dicere poterimus. oculus quidem tibi venuſtus, multi verò ipſius ad tibiam aculei. Supercilium autem ipſum amplectitur, cantuum mentem præſeferens. At gena vibrari videtur, & vt ad cantum ſalire. Spiritus verò quòd in tibia ſit, nullam faciei partem tumidam reddit. Coma nec ocioſa, nec vt in

ado-

adoleſcentulo vrbano pinguis iacet, ſed præ ariditate quidem excitatur: nihil verò ariditatis præbet in acuta ac recenti pinu: pulchra enim corona, & quæ formoſos deceat. Flores autem virginibus naſcantur: ſéque ipſos mulierculis ruborem efficiant. Pectora tibi non modo ſpiritu, ſed & muſica cogitatione, cantuúmque conſideratione eſſe referta contendo. Hucuſque te effingit aqua in ipſam è ſaxo innuentem: quòd ſi ſtantem effingeret, non vtique formoſa quæ ſub pectore ſunt, oſtendiſſet: aquarum enim imitationes in ſuperficie ſunt, quòd longitudines in ipſis conſideant, quòd autem tua inundetur atque alluatur vmbra: hoc & Tibiæ fontem afflanti, & pictori adſcribatur, per quem & tu tibia canis, & tibia ſpirat, fonſque in ſaxo conſiſtit.

καθάπερ ἐν ἀσυκῷ μειρακίῳ λιπῶσα· ἀλλ' ἐγήγερται μὲν ὑπὸ τῆς αὐχμοῦ· φέρεται δ' αὐχμηρὸν οὐδέν, ἐν ὀξείᾳ, καὶ χλωρᾷ τῇ πίτυϊ. καλὸς γὰρ ὁ στέφανος, καὶ ἁνὸς ἐπιτέρψαι τοῖς ἐν ὥρᾳ. τὰ δ' ἄνθη, φέρεται τέκνοις αὐαφυέσθω, καὶ γυναίοις ἔρωτος ἑαυτὰ ἐργαζέσθω. φημὶ δέ σοι καὶ τὰ στέρνα οὐ πνεύματος ἔμπλεω εἶναι μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐννοίας μουσικῆς, καὶ διασπέρσεως τῶν αὐλημάτων. μέχρι τούτων σε τὸ ὕδωρ γράφει καταχύπτοντα ἐς αὐτὸ ἀπὸ τῆς πέτρας. εἰ δὲ ἐσηκότα ἔγραφεν, καὶ δι' ὀχήμονα τὰ ὑπὸ τῷ στέρνῳ ἔδοξεν. ἐπιπόλαιοι γὰρ αἱ μιμήσεις τῶν ὑδάτων, ὑπὸ δὲ σωιζαίνην ἐν αὐτοῖς τὰ μήκη. τὸ δὲ κλύζεσθαί σοι τὴν σκιὰν, ἔστω μὲν καὶ τῆς τοῦ αὐλοῦ, τὴν πηγὴν καταπνέοντος. ἔστω δὲ καὶ τῆς ζωγράφου ταῦτα πάντα· δι' ὃν καὶ σὺ τῷ αὐλεῖν, καὶ ὁ αὐλὸς τῷ πνεῖν, καὶ ἡ πηγὴ τῷ καταυλεῖσθαι.

MIDAS.

Dormit Satyrus: quare ſubmiſſa circa ipſum loquamur voce, ne excitetur, & quæ ſpectantur diſſipet. Midas ipſum in Phrygia vino cepit, circa hos, vt vides, montes fontem vino miſcens, in quo iacet inter dormiendum vino ſcaturiens. Satyrorum autem dulcis quidem vehementia, cùm ſaltant; ſuauis comitas cùm rident, & qui generoſi ſunt, amant, Lydáſque blanditiis atque arte ad ſe trahunt. Ipſorum illud quoque eſt, duri pinguntur, ac ſanguinem puri, aures copioſi, caui clunes, omnia elati, & ad poſtrema equi. Midæ autem præda hæc. pictus eſt quidem vt illi,

ΜΙΔΑΣ.

Καθεύδει ὁ σάτυρος· καὶ ὑφειμένῃ τῇ φωνῇ λέγωμεν πρὸς αὐτὸν, μὴ ἐξεγείρηται, καὶ διαλύσῃ τὰ ὁρώμενα. Μίδας αὐτὸν οἴνῳ τεθήρακεν ἐν Φρυγίᾳ, περὶ αὐτὰ ὡς ὁρᾷς τὰ ὄρη, πηγὴν κρατῆρα οἰνοχοήσας. ἐν ᾗ κεῖται μὲν ἀνακλύζων δὲ οἶνος ἐν τῷ ὕπνῳ. σατύρων δὲ, ἡδὺ μὲν τὸ σφόδρον, ὅταν ὀρχῶνται, ἡδὺ δὲ τὸ βωμολόχον, ὅταν μειδιῶσι, καὶ ἐρῶσιν οἱ γυναῖοι, καὶ ὑποποιοῦνται τὰς Λυδὰς, αἰκάλλοντες τέχνῃ. κἀκεῖνο αὐτῶν ἐπιτήδειον γραφῆναι, καὶ ἁρμόττει τὸ αἷμα· πρίστου τὰ ὦτα, καὶ κοῖλοι τὸ ἰσχίον· ἀγέρωχοι πάντα, καὶ τὸ ἐπὶ τὰ οὐραῖα, ἵππου. τὸ δὲ θήραμα τοῦ Μίδου τοῦτο· γέγραπται μὲν

ὅσα σκεῖνοι, καθεύδῃ δὲ ὑπὸ τοῦ οἴνου, τὸ ἄσθμα ἕλκων ὡς ἐκ μέθης. καὶ ἡ μὲν κρήνη, πέπωκε αὐτῇ ῥᾷον, ἢ ἑτέρῳ κύλικι. αἱ δὲ νύμφαι χορεύουσι, πειράζουσαι τὸν σάτυρον ἐπὶ τῷ καθεύδειν. ὡς ἁβρὸς ὁ Μίδας, ὡς δὲ ῥάθυμος. μίτρας ἐπιμελεῖται καὶ βοστρύχου. καὶ θύρσον φέρει, καὶ στολὴν ἔκρυσον. ἰδοὺ, καὶ ὦτα μεγάλα, ὑφ' ὧν ἡδεῖς Ⓐ ὀφθαλμοὶ δοκοῦντες ὑπνηλοὶ φαίνονται, καὶ μεθέλκουσι τὴν ἡδονὴν ἐς τὸ νωθρόν. αἰνιττομένης B ταυτησὶ τῆς γραφῆς ἐκμεμιμημένα ταῦτ' ἤδη, καὶ διαδεδόσθαι τοῖς ἀνθρώποις ἐν καλάμῳ, μὴ καταχθόνιος τῆς γῆς, ἢ ἤκουσεν.

ΝΑΡΚΙΣΣΟΣ.

Ἡ μὲν πηγὴ, γράφει τὸν Νάρκισσον. ἡ γραφὴ δὲ καὶ τὴν πηγὴν, καὶ τὰ τοῦ Νάρκισσου πάντα. μειράκιον ἄρτι ἥρας ἀπολαμβάνον, πηγῇ ἐφέστηκεν, ἕλκον πνὰ ἐξ αὐτοῦ ἵμερον, καὶ ἐρῶν τῆς αὐτοῦ ὥρας. ἀστράπτει δὲ ὡς ὁρᾷς εἰς τὸ ὕδωρ. τὸ μὲν οὖν ἄντρον, Ἀχελῴου, καὶ νυμφῶν. γέγραπται δὲ τὰ εἰκότα. φαύλου τε δὴ τέχνης τὰ ἀγάλματα, καὶ λίθου. ἐνθένδε τὰ μὲν παλαιότητι τοῦ χρόνου. τὰ δὲ, βουκόλων, ἢ ποιμένων παῖδες ἀπέκοψαν, ἔτι νήπιοι, καὶ ἀναίσθητοι τοῦ θεοῦ. καὶ οὐδὲ ἀβάτευτος ἡ πηγὴ, τοῦ Διονύσου οἷς ἀναφλύσαντος αὐτὴν τοῖς λειμῶσι. ἀμπέλῳ γοῦν, καὶ κισσῷ ἥρεται, καὶ ἕλικι καλαῖς. καὶ βοστρύων μετέσχηκεν, ὅθεν οἱ θύρσοι. κωμάζουσί τε ἐπ' αὐτῇ σοφοὶ ὄρνιθες, ὡς ἑκάστου ἁρμονία. καὶ ἄνθη λευκὰ τῇ πηγῇ προπέφυκεν, οὔπω ὄντα, ἀλλ' ἐπὶ τῷ μειρακίῳ φυόμενα. πιοῦσα δὲ ἡ γραφὴ τὴν ἀλήθειαν, καὶ δρόσου τι λείβει ἀπὸ

A sed præ vino dormit, anhelitum vt ex ebrietate trahens, & facilius ab ipso fons, quàm ab alio calix, bibitur. Nymphæ verò saltant, Satyrum quòd dormiat, conuitiis insectantes. quàm delicioſus ac mollis est Midas, quàm segnis, mitræ, ac cincinni studioſus. Thyrſum, inauratámque gestat vestem: ecce & aures magnas, præ quibus suaues apparentes oculi somnolenti videntur, & voluptatem ad langorem traducunt. Summo pictura B innuente studio hæc iam enunciata esse, calamóque hominibus tradita, terra quæ audiuit minimè continente.

NARCISSVS.

Fons quidem Narcissum refert, pictura verò & fontem, & Narcissi omnia. Adolescentulus nuper omissa venatione fonti imminet: quandam ex ipso capiens voluptatem, suíque ipsius amore captus. C In aquam autem (vt vides) fulgurat. Acheloi igitur, ac Nympharum antrum: picta sunt autem, vt decet, vili namque & arte, & lapide confectæ statuæ. Hinc est, quòd partim quidem vetustate contrita sunt, partim bubulcorum ac pastorum liberi infantes, ac Deum ignorantes conscíderunt. & ne fons quidem bacchici expers numinis, vt pote quem Dionysus in Baccharum gratiam edidit. Itaque vite atque hedera, pulchríſque redimitus est pampinis, & racemorum D est particeps; vnde Thyrsi: liberéque circa ipsum sapientes concinunt aues, vt cuiusque harmonia, candidíque flores, qui nunquam antea fuerant, sed adolescentuli causa oriuntur, iuxta fontem editi sunt. Cùm autem pictura veritatem plurimi faciat, à florib. roris

aliquid ſtillat : ſuper quibus quædam ſidit apis, neſcio an pictura decepta, an nos decipi oporteat, quòd veram eſſe apem, nec pictam credamus. Sed eſto. Te quidem adoleſcentulum non aliqua decepit pictura, nec coloribus aut ceræ intentus liqueſcis: ceterùm cùm te aqua expreſſerit, qualem ipſam vidiſti, fontis fraudem nec noſti arguere, nec nuere, & à ſpecie te auertere, & manum ſubmouere : & non in eodem conſiſtere. Tu verò haud ſecus ac ſi alteri occurriſſes, quæ illic ſunt, expectas. Poſtea te fons vt fabula vtetur. Hic igitur nihil quicquam à nobis audit : ſed ipſis & auribus, & oculis aquæ inhæret. nos verò ipſum, vt pictus eſt, exponamus: erectus alternis inſiſtit pedibus: manum fixa ad ſiniſträhaſta ſuſtinens. At dextera ad nates circunducta eſt, vt ad ſiniſtræ partis inclinationem, & ipſas eleuet, & clunium extantium formam efficiat. Oſtendit autem manus aërem quidem, vbi curuatur cubitus; rugas verò vbi brachiale torquetur, vmbrámque in vola conſidentem præbet. Obliqui autem ſunt vmbræ radij, ob digitorum in interiorem partem contractionem. Qui autem in pectore eſt anhelitus, an venantis adhuc ſit, an iam amantis ignoro. Oculus tamen amore captũ ſatis indicat. Ipſi namque innatum terrorem, ac fœditatem inſidens mitigat deſiderium. Putat autem forte & redamari, vmbra ipſum inſpiciente, vt à ſe diligitur. Multa & ſuper coma dici potuiſſent, ſi venãti occurriſſemus. Infiniti enim ipſius in curſu motus, & multò magis cùm aliquo afflatur vento.

A τῶν ἀνθέων· οἷς δ' μέλιττα ἐφιζάνῃ τις, καὶ οἶδ' εἴτ' ἐξαπατηθεῖσα ὑπὸ τ γρα-
φῆς, εἴτ' ἡμᾶς ἐξαπατεῖν χρὴ εἰ αὐ-
τῷ. ἀλλ' ἔστω. σὲ μὲν τὸ μειράκιον, οὐ
γραφή τις ἐξηπάτησεν, οὐδὲ χρώμα-
σιν, ἢ κηρῷ προστέτηκας. ἀλλ' ἐκτυπῶ-
σαν σε τὸ ὕδωρ, οἷ εἶδες αὐτό, ἐκ οἶσθα
ὅτε τὸ τῆς πηγῆς ἐλέγχειν σόφισμα, νθῦ-
σαί τ, καὶ φαρμάκῳ τ εἴδους, καὶ τ χεῖ-
ρα ὑποκινῆσαι, δ μὴ ἐπὶ ταυτὸ ἐστά-
ναι. σὺ δ' ὥσπερ ἑταίρῳ ἐντυχών, τὰ κεῖ-
θεν φθεμυάς, εἶτά σοι ἡ πηγὴ μύθω
χρήσεται. ἔστι μὲν οὖν ὅτ' ἐπαΐει τι ἡμῶν,
ἀλλ' ἐμπέπωκεν ἐπὶ τὸ ὕδωρ, αὐτοῖς
ὠσὶ, καὶ αὐτοῖς ὄμμασιν. ἡμεῖς δ' αὐτὸ,
ὥσπερ γέγραπται λέγωμεν. ὀρθὸν αἰω-
ρεῖται δ' ἀλλαξ τὼ πόδε, καὶ ἡ χεῖ-
ρα ἐπέχον πεπηγότι τῷ ἀκοντίῳ ἐν ἀ-
ριστερᾷ. ἡ δὲ δεξιὰ, πρωτίλαι εἰς τὸ ἰσχίον,
ἀναφέρειν τ αὐτόν, καὶ χῆμα φαίνειν
σκιαμερῶν τῶν γλουτῶν διὰ πλοῦ τῶν
ἀριστερῶν ἐκκλισιν. δακνύει δ' ἡ χεὶρ, αἰέ-
ρα μὲν, καθ' ὃ κυρτοῦται ὁ ἀγκών, ῥυτί-
δας δ', καθ' ὃ στρεβλοῦται ὁ καρπὸς, καὶ
σκιὰν φέρεται συνιζάνουσαν εἰς τὸ
ἔνερθε. λοξαὶ δ' αἱ ἀκτῖνες τῆς σκιᾶς,
διὰ τ εἴσω ὑπερφαλῆ τ δακτύλων.
τὸ δ' ἐν τῷ στέρνῳ ἄθυμα, οὐκ οἶδα εἴτε
κυνηγετικόν ἐστι, εἴτε ἤδη ἐρωτικόν. τόγε
μὲν ὄμμα, ἱκανῶς ἐρῶντος. τὸ γὰρ χα-
ρτὸν αὐτῷ, καὶ σφρδὸν ἐκ φύσεως,
φαύνει τις ἐφιζάνων ἵμερος. δοκεῖ δ'
ἴσως κ ἀνθρᾶδι, βλεπούσης αὐτ τῆς
σκιᾶς, ὡς φρ' αὐτῷ ἐρᾶται. πολλὰ καὶ
φθὶ τῆς κόμης ἐλέχθη ἄν. εἰ ἀπαντῶντι
αὐτῷ ἐνετύχομεν. μυρίαι γὰρ αὐτῆς αἱ
κινήσεις σὺν τῷ δρόμῳ· καὶ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου πνοὴ ἔμπνους χωρίλαι.

τύχοι δ' ἂν καὶ νῦν λόγε. ἀμφιλαφοῦς γὰρ οὔσης αὐτῆς, καὶ οἷ χρυσῆς, τὸ μὲν, οἱ τένοντες ἐφέλκον. τὸ δὲ ὑπὸ τῶν ὤτων κρίνεται. τὸ μὲν, τῷ μετώπῳ ἐπισαλεύει. τὸ δὲ, τῇ ὑποκωμίᾳ ἐπιῤῥεῖ. εἰσὶ δὲ ἄμφω οἱ Ναρκισσοι, τὸ εἶδος ἴσον ἐμφαίνοντες ἀλλήλων. πλησίον ὅσον ὁ μὲν οἰκείαν τῆς ἀέρος. ὁ δὲ, πλησίον πηγῆς ὑπόδυκεν. ἐφέστηκε γὰρ τὸ μειρακίσκον ὕδατι ἐσῶπι. μᾶλλον δὲ ἀτενίζοντι ἐς αὐτὸ, καὶ οἷ διψῶντι τῆς κάλλους.

A Assequetur autem & nunc rationem. Ipsa enim densa & æquè atque aurea existente, partim quidem collum ad se trahit, partim verò ab auribus secernitur: pars in fronte agitatur, pars barbæ adfluit. Vterque autem Narcissus parem sibi inuicem ostendunt speciem, præter quàm quòd hic quidem ad aërem situs est: hic verò subiit fontem: stanti etenim aquæ adolescentulus instat, quinimmo in ipsum intentæ, & vt pulchritudinem B sitienti.

ΥΑΚΙΝΘΟΣ.

Ἀνάγνωθι πλὴν Υάκινθον. γέγραπται γάρ. καὶ φησὶν ἀναφῦσαι τῆς γῆς, ἐπὶ μειρακίῳ καλῷ. καὶ θρηνεῖ αὐτὸ ἅμα τῷ ἦρι, χλόεσιν οἵμαι τῷ δ' αὖ λαβοῦσα, ὅτε ἀπέθανε. Καὶ μή σε λήσειν ἀναβάλῃ τὸ. Καὶ γὰρ σὺ ταῦθα σὺ πέφυκεν, C ὁποία τῆς γῆς ἀνέσχε. λέγει δὲ ἡ γραφὴ καὶ Υακινθίνην εἶναι τῷ μειρακίῳ πλὴν κόμην. Καὶ τὸ αἷμα ἔμβιον τῇ γῇ πινόμενον, εἰς οἰκεῖόν τι χρῶσαι τὸ ἄνθος. ῥεῖ δὲ ἀπ' αὐτῆς τῆς κεφαλῆς, ἐμπεπλωκότος αὐτῇ τοῦ δίσκου. δηνὸν μὲν ἡ διαμάρτημα, καὶ οὐδὲ πιστὸν λέγειν τοῦ Ἀπόλλωνος. ἐπεὶ δὲ οὐ σοφισταὶ τῶν μύθων ἥκομεν, οὐδὲ ἀπιστεῖν ἕτοιμοι, θεαταὶ δὲ μόνον τῶν γεγραμμένων, ἐξετάσομεν πλὴν γραφήν. Καὶ τοιγοῦν γε πλὴν βαλβίδα τοῦ δίσκου. Βαλβὶς διακέχωσται μικρὰ, καὶ ὑποχρῶσα σὺν ἑσῶπι. ἢ δὴ τὸ κατόπιν, καὶ τὸ δεξιὸν σκέλος ἀνέχουσα, προδῆλα τὰ ἔμπροσθεν ἐργάζεται, καὶ κουφίζουσα θάτερον τοῖν σκελοῖν, ὃ χρὴ συνεφάλλεσθαι, καὶ συμπορεύεσθαι τῇ δεξιᾷ. τὸ δὲ, σχῆμα, τοῦ δίσκου ἀνέχοντος, ἐξαλλά-

HYACINTHVS.

Hyacinthum lege: picta namque est, & in pulchri adolescentuli gratiam se genitam fatetur, & verno ipsum luget tempore. Cùm ortum (vt puto) ab ipso iam defuncto cœperit. Nec te hoc differat pratum: hic enim orta est, qualis ex humo pullulauit. Dicit autem pictura Hyacinthinam esse adolescentulo comam, viuúmque sanguinem à terra absorptum ad aliquam sui similitudinem florem coloraſse: nam ex ipso fluit capite, cùm in ipsum discus inciderit. magnus quidem error, nec in Apollinem fide dignus dicitur. Postea verò quàm non fabularum Sophistæ venimus, nec ad non credendum parati; sed pictarum tantùm rerum D spectatores, picturam perscrutemur, & in primis disci carceres. Carceres aggerati sunt, parui, & qui vni stanti sufficiant: qui posterius ac dexterum crus sustinentes prona reddunt anteriora, & de cruribus alterum eleuantes, quòd vt cum dextera exiliat, ac progrediatur oportet. Discum autem sustinentis habitus hic est; reclinare

caput, & vsque adeò ad dexteras partes flectere oportet, vt latera despiciat; & tanquam euellentem totis dexteris partibus impellentibus iaculari. & Apollo sic quodam modò discum iecit: neque enim aliter emisisset. Postquam autem in adolescentulum discus incidit, hic quidem super ipso iacet disco, Laconicus adolescentulus, & tibias rectus, cursúque exercitatus; ac brachium iam susciTans, ossiúmque pulchritudinem ostendens. Apollo verò auersatus est, adhuc carceribus insistens, terrámque despicit. Obriguisse ipsum dices, tanto est affectus stupore. Rudis sanè Zephyrus, qui & ipsi inuiderit, & in adolescentulum discum immiserit: & hæc vento ridicula videntur, speculámque habens cauillatur. Vides enim (puto) ipsum alatis scapulis, speciéque molli. Omnium præterea florum coronam gestat: paulò post & Hyacinthum ipsis contexturus.

Ξαντὰ τὴν κεφαλὴν, ὅπῃ δεξιὰ χρὴ κυρτοῦν τοσοῦτον, ὅσον ὑποβλέψαι τὰ πλευρὰ, καὶ ῥιπτεῖν, οἷ ἀνιμῶντα, καὶ προσεμβάλλοντα τοῖς δεξιοῖς πᾶσι. κοὐ ὁ Ἀπόλλων οὕτω πως ἐδίσκευσεν. οὐ γὰρ ἂν ἄλλως ἀφῆκεν. ἐμπεσὼν δὲ ὁ δίσκος εἰς τὸ μειράκιον, τὸ μὲν, κεῖται ὑπ' αὐτῷ γε τῷ δίσκῳ. Λακωνικὸν τὸ μειράκιον, καὶ τὴν κνήμην ὀρθὸν, καὶ δρόμον καὶ ἀγύμνασον, καὶ βραχίονα ὑπέγλρον ἤδη, καὶ τὴν ὥραν τῶν ὀσῶν ὑπεκφαῖνον. ἀπέσφαπται δ' ὁ Ἀπόλλων ἐπ' ἐφεσὼς τῇ βαλβίδι, καὶ κάτ' γῆς βλέπει. πεπληγέναι φήσεις αὐτόν. τοσοῦτον αὐτῷ τὸ ἐκπλήξεως ἐμπέπλωκεν. ἁμαθὴς γε ὁ ζέφυρος νεμεσήσας αὐτῷ, καὶ τὸν δίσκον εἰς τὸ μειράκιον ἐπαφείς. καὶ γέλως δοκεῖ τῷ ἀνέμῳ ταῦτα, καὶ παιδάριῳ ὄψιν ἔχων. ὁρᾷς δ' οἶμαι αὐτὸν ἐν πτηνῷ τῷ κροτάφῳ, καὶ ἁβρῷ τῷ εἴδει. καὶ στέφανον φέρει παντῶν ἀνθέων. μικρὸν δ' ὕστερον, καὶ τὸν ὑάκινθον αὐτοῖς ἐμπλέξει.

ANDRII.

Vini fluxus in Andro insula, & flumine ebrij facti Andrij, ratio sunt picturæ. Andriis enim ex Dionyso vinosa scinditur tellus, fluuiúmque ipsis edit. Haud magnum quidem, si aquam consideraueris: sin vinum, magnus, ac diuinus fluuius. Licet enim vt qui ex hoc hauserit, Nilum atque Istrum contemnat, ac despiciat, déque ipsis dicat: illos quoque videri potuisse meliores, si modici quidem, sed tales fluerent. & (vt puto) hedera, ac smilace redimiti hæc cum puellis ac pueris canunt: hi quidem in vtraque ripa saltantes, hi vero

ΑΝΔΡΙΟΙ.

Τὸ δ' οἶνος ῥεῦμα τὸ ἐν Ἀνδρῳ τῇ νήσῳ, καὶ οἱ μθύοντες τὸν ποταμὸν Ἀνδριοι, λόγος εἰσὶ τῆς γραφῆς. Ἀνδρίοις γὰρ δὴ ἐκ Διονύσου ἡ γῆ ὕποινος ῥήγνυται, καὶ ποταμὸν αὐτοῖς ἀναδίδωσιν, εἰ μὲν σὺν θυμηδείᾳ ὕδωρ, οὔπω μέγαν· εἰ δ' οἶνον, μέγας ὁ ποταμὸς, καὶ θεῖος. ἔστι γὰρ τούτου ἀρυσαμένῳ, Νείλου τε ὑπερίδειν, καὶ Ἴστρου. καὶ τοὺς φαίη τοὲ αὐτῶν, ὅτι κἀκεῖνοι βέλτιους ἂν ἐδόκουν, ὀλίγοι μὲν ἀλλὰ τοιοῦτοι ῥέοντες. καὶ ᾄδουσιν οἶμαι ταῦτα γυναίοις ἅμα, καὶ παιδίοις, ἐστεφανωμένοι κισσῷ τε, καὶ σμίλακι· καὶ οἱ μὲν, χορεύοντες ἐφ' ἑκατέρας τὰς ὄχθης,

οἱ ὃ καταχείμβροι. εἰκὸς δέ που κἀκεῖνα εἶ τῆς ὠδῆς, ὡς δόναξ μὲν Ἀχελῶος, Γηνῆτις ὃ, τέμπη φέρῃ, Πακτωλὶς ὃ, αὖθη λοιπόν. ὑτοσὶ δ' ὁ ποταμὸς, δυνατοὺς τ ἀποφαίνῃ τὰ σὺ ἀγρᾷ, κὴ πλουσίους, & ἐπιμελεῖς τῶν φίλων, κὴ καλοὺς, & τετραπήχεις σὺ μικρῶν. ἔστι γὸ κορεσθέντι αὐτῷ, συλλέγειν ταῦτα, κὴ & εἰσάγειν εἰς τὸν γνώμην. ᾄδουσι δέ που, ὅτι μόνος ποταμῶν ἐστ, μήτε βουκολίοις ὁδὸς βατὸς, μήθ' ἵπποις. ἀλλ' οἰνοχοεῖται μὲν σὺ Διονύσου, πίνεται δὲ ἀκήρατος, μόνοις αὐθρώποις ῥέων. ταυτὶ μὲν ἀκούειν ἡγοῦ, & ᾀδόντων αὐτὰ ἐνίων, κατεψελλισμένων τὸν φωνὸν ὑπὸ τ οἴνου. τὰ ὃ ὁρώμενα τ γραφῆς, ὁ μὲν ποταμὸς, σὺ βοτρύων βύνῃ κεῖται τὸν πηγὸν σὺδιδοὺς, ἄκρατός τ, κὴ ὀργῶν τὸ εἶδος. θύρσοι δ' αὖτῷ παραπεφύκασι· καθάπερ* οἱ κάλαμοι τοῖς ὕδασι. περαμεύεται ὃ τὸν γῆν, & τὰ σὺ αὐτῇ ταῦτα συμπόσια, ζίτωνες ἤδη περὶ τὰς σὺβόλας ἅπαντῶντες, ἐρύτονται κόχλοις τ οἶνον. καὶ τὸ μέν, πίνουσιν αὐτῷ, τὸ δ' ἀναφυσῶσι· εἰσὶ δ' οἱ & μεθύοντι τ τιτώνων, καὶ ὀρχοῦνται. πλεῖ κὴ ὁ Διόνυσος ἐπὶ κῶμον τ Ἀνδρου. κὴ καθορμίζεται μὲν ἡ ναῦς ἤδη. σατύρους ὃ ἀναμίξ, & λιμαίους ἄγει, κὴ σκιλλοῦς. τ γέλωτά τε ἄγει, καὶ τὸν κῶμον, ἱλαρώτατον, κὴ ξυμποτικώτατον δαίμονα, ὡς ἥδιστα ὁ ποταμὸς αὐτῷ τρυγῷτο.

* κατὰπαξ.

A humi proiecti: illa quoque cantus esse partem par est credere, Acheloum scilicet calamum, Peneum, Tempe, Pactolum flores. Hic autem fluuius potentes circa ea quæ in foro sunt reddit, & opulentos, & amicorum studiosos, pulchrósque, & ex paruis ad quatuor cubitorum magnitudinem. Licet enim ipsius saturo, ac repleto, hæc colligere, atque in mentem inducere. Canunt præterea quod hic B fluuiorum solus nec bubulcis, nec equis accessibilis est, sed miscetur quidem à Dionyso: potatur verò integer atq; incorruptus solis fluens hominibus. Hæc quidem audire existima, nonnullis ista canentibus, ac præ vino balbutientibus. Quæ autem in pictura cernuntur, hæc sunt. fluuius quidem in racemorum strato iacet, fontem emittens, incorruptus ac specie vi- C gens. Thyrsi vero ipsi agnati, vt aquas calami. Terram autem, & quæ in ea sunt sympotia hæc transcunti, ad ostia statim occurrentes Tritones vinum cochleis hauriunt, & ipsius partim bibunt, partim efflant, nonnulli de Tritonibus ebrij saltant. Nauigat & Dionysus ad Andri bacchanalia: iámque in portum adducta est nauis: Satyros autem promiscuè, Lenæósque ac Silenos ducit: nec non & Risum & D Comũ hilarissimos ac bibacissimos dæmones, vt quàm suauissime fluuio fruatur.

ΕΡΜΟΥ ΓΟΝΑΙ.

Ο κομιδῇ παῖς, ὁ ἐπὶ σὺ σπαργάνοις, ὁ τὰς βῦς εἰς τὸ ῥῆγμα τ γῆς ἐλαύνων, ἐπὶ κἀκεῖνος ὁ συλῶν τὰ βέλη τῦ Ἀπόλλωνος, Ερμῆς ἐστ. μάλα ἡδεῖαν

MERCVRII FOETVS.

Hic qui admodum puer, & adhuc in fasciis boues in terræ hiatum agitat; quíque Apollini sagittas surripit, Mercurius est. Per quam

ſuauia ſunt Dei furta. Mercurium enim ferunt cùm Maia genitus eſt, furandi amore captum, idque optimè nouiſſe. Quod non inopia adactus, ſed voluptatis ludendíque cauſa faciebat: quod ſi volueris ipſius veſtigium perſpicere, quæ in pictura ſunt, contemplare. In Olympi quidem vertice circa ipſam Deorum ſedem paritur: illic, vt Homerus ait, nec imbres ſentiuntur, nec venti audiuntur, nec vlla nix ob exceſſum, ac ſublimitatem cadit. Sed planè diuinus eſt, omnibúſque illis liber morbis, quorum hominum montes ſunt participes. Hic genitum Mercuriũ Horæ excipiunt. Pinxit & illas, vt cuiuſque pulchritudo, faſciíſque ipſum inuoluunt, florum pulcherrimos inſpergentes, vt inſignes aſſequatur faſcias. & hæ quidem ad Mercurij matrem in lecto iacentem conuertuntur. Hic vero clam è faſciis egreſſus iam incedit: déque Olympo deſcendit. Mons autem ipſo oblectatur, ipſius enim riſus vt hominis eſt. Conſidera autem Olympum propterea gaudentem, quod illic ſit Mercurius genitus. Quodnam igitur furtum? Boues in Olympi radicibus paſcentes, has inquam aureis inſignes cornibus, ac ſupra niuem candidas (Apollini namque dicatæ ſunt) in terræ hiatum pellens agit, non vt pereant, ſed vt vnum lateant diem, donec hoc Apollinem mordeat. & perinde ac facinoris minime particeps faſcias ſubit. Apollo quoque ad Maiam, proficiſcitur, boues repetens. Ipſa vero haud fidem præſtat, Deúmque nugari arbitratur. Vis percipere quidnam dicat? videtur enim non vocis tãtùm,

A αἱ κλοπαὶ τ̃ θεοῦ. φασὶ γὰρ τ̃ Ἑρμεῖ̃ ὅτε τῇ Μαίᾳ ἐγκύεσθ, ἐρᾷν τ̃ κλέπτ̃ν, καὶ εἰδέναι τ̃θ. οὔπου ταῦτα πενίᾳ δρῶν, ὁ θεὸς, ἀλλ' ἡδονῇ διδοὺς, καὶ παίζων. εἰ δ' βούλῃ καὶ ἴχνος αὐτ̃ καταδεῖν, ὅρα τὰ ἐν τῇ γραφῇ. πάντ̃ μὲν ἐν κορυφῇ τ̃ Ὀλύμπου, καθ' αὐτὸ ἄνω τὸ ἕδος τ̃ θεῶν. ἐκεῖ γὰρ Ὅμηρος, οὔτε ὄμβρον ἀϊθάνεας φησὶν, οὔτε ἀνέμων ἀκούειν, ἀλλ' οὐδὲ χιόνι βληθῆναι αὐτό

B ποτ', διὰ ὑπερβολήν. εἶδ' ὃ θεῖον ἀτεχνῶς, καὶ ἐλεύθερον πάντων παθῶν, ὧν μετέχει τὰ τ̃ν ἀνθρώπων ὄρη. ἐν ταῦθα τ̃ Ἑρμῆν ἀποτεχθέντα, ὥρας κομίζουσας. γέγραφε κἀκείνας, ὡς ὥρα ἑκάστης. καὶ σπαργάνοις αὐτ̃ ἀμπέχουσιν ἐπιπάττουσα τὰ κάλλιστα τ̃ ἀνθέων, ὡς μὴ ἀσήμων τύχῃ τ̃ σπαργάνων. καὶ αἱ μέν,

C ἅπτ̃ πλὴν μητέρα τ̃ Ἑρμῆ τρέπουσαι λέχει κειμένῃ. ὅδ' ὑπεκδὺς τ̃ν σπαργάνων, ἤδη βαδίζει, καὶ τ̃ Ὀλύμπου κάτεισι. γέμουσι δὲ αὐτῷ τὸ ὄρος· τὸ γὰρ μειδίαμα αὐτ̃, οἷ ἀνθρώπου. νόει δὲ ⓦ Ὄλυμπον χαίρουσα, ὅτι ὁ Ἑρμῆς ἐκεῖ ἐγκύεσθ. πῶς οὖν ἡ κλοπή; βοῦς νεμομένας ἐν τῷ τ̃ Ὀλύμπου πεδίῳ, ταύτας δή που τὰς χρυσόκερως, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκάς. ἀνεῖνται γὰρ τῷ Ἀπόλλωνι, ἀγὰ βοῶν εἰς χάσμα

D τ̃ς γ̃ς. οὐχ ὡς ἀπόλλοιντ, ἀλλ' ὡς ἀφανισθεῖεν εἰς μίαν ἡμέραν, ἕως τ' ἂν ⓦ Ἀπόλλω δάκῃ τ̃θ. καὶ ὡς οὐδὲν μεⓦ αὐτῷ τ̃ γεγονότος ὑποδύεται τὰ σπάργανα. ἥκει καὶ ὁ Ἀπόλλων παρὰ τὴν Μαίαν, ἀπαιτῶν τὰς βοῦς. ἡ δὲ, ἀπεῖ, καὶ λῃρεῖν οἴεται ⓦ θεόν. βούλει μαθεῖν ὅ, τι καὶ λέγ; δοκεῖ γὰρ μὴ φωνῆς μόνⓦ,

ἀλλὰ ⸂ λόγον ἡ ἐπιδηλοῖ τῷ προσώπῳ. ἔοικεν ὡς μηνύων πρὸς τὴν Μαίαν λέγειν ταῦτα, ἀδικεῖ με ὁ σὸς υἱός, ὃν χθὲς ἔτεκες. τὰς γὰρ βοῦς, αἷς ἐχαιρον, ἐμβέβληκεν εἰς τινὰ γῆν· καὶ οἶδ' ὅποι τῆς γῆς. ἀπολεῖται δή, καὶ ἐμβεβλήσεται κατωτέρω τοῦ τῶν βοῶν. ὁ δέ, θαυμάζῃ, καὶ οὐ προσδέχεται τὸν λόγον. ἔτ' αὐτῶν δὲ πλεχθέντων ἀλλήλοις, ὁ Ερμῆς ἴσταται κατόπιν τοῦ Απόλλωνος. καὶ κούφως ἐπιπηδήσας τοῖς μεταφρένοις, ἀφοφητὶ λύει τὰ τόξα. καὶ συλῶν μὲν, διέλαθεν· οὐ μὲν ἠγνοήθη γε συλήσας. σὺ παῦθι ἡ Σοφία τοῦ ζωγράφου. διαχεῖ γὰρ τὸν Απόλλωνα, καὶ ποιεῖ χαίροντα. μεμέτρηται δὲ ὁ γέλως, οἷον ἐφιζάνειν τῷ προσώπῳ, θυμὸν σὺν νικώσης ἡδονῆς.

A verùm & sermonis aliquid facie indicare. Videtur apud Maiam hæc dicturus: Iniuria me tuus afficit filius, quem heri peperisti. Boues enim quibus oblectabar, in terram immisit, nescio quo terrarum: perdetur, & ipsis bobus inferius trudetur. Hæc verò admiratur, nec orationem admittit. Ipsis adhuc inter se concertantibus: post Apollinis terga stat Mercurius, scapulísque leuiter, insiliens absque vllo B strepitu arcum soluit, furripiénsque latuit, non tamen furatus ignoratur: hic pictoris est sapientia. Diffundit enim Apollinem, ac gaudentem facit. Nam is modus datus est risui, vt faciei insideat, iram superante voluptate.

ΑΜΦΙΑΡΕΩΣ.

AMPHIARAVS.

Τὸ τῶν δυοῖν ἅρμα ἵππων (τὸ γὰρ ἐπὶ τεσσάρων, οὔπω τοῖς ἥρωσι διὰ χρόνου ἦν, εἰ μὴ ὅσα Εκτορι τῷ θρασεῖ) φέρεται τὸν Αμφιάρεων σὺν Θηβῶν ἐπανιόντα, ὁπότε ἡ γῆ λέγει διαχεῖν αὐτῷ, ὡς μαντεύοιτο ἐν τῇ Αττικῇ, καὶ ἀληθεύοι σοφὸς ἐν πανσόφοις. ἑπτὰ οὗτοι Πολυνείκει τῷ Θηβαίῳ τὴν ἀρχὴν καταπτώμενοι, οὐδεὶς ἐνόσησε, πλὴν Αδράστου, καὶ Αμφιάρεω. τοῦτον δὲ λοιποὶ, ἡ Καδμεία κατέσχεν. ἀπώλοντο δέ, οἱ μὲν ἄλλοι δόρασι, καὶ λίθοις πελέκεσι. Καπανεὺς δέ, λέγεται κεραυνῷ βεβλῆσθαι, θεήτορος μὲν οἶμαι κόμπῳ βαλὼν τὸν Δία. οὗτοι μὲν οὖν, ἑτέρου λόγου. κελεύει δὲ ἡ γραφὴ βλέπειν ἐς μόνον τὸν Αμφιάρεων, φεύγοντα καὶ τὴν γῆν αὐτοῖς στέμμασι, καὶ αὐτῇ δάφνῃ. καὶ οἱ ἵπ-

C

Bigæ, (nam quadrigæ, nondum Heroibus, præter quàm alacri Hectori in vsu erant) Amphiaraum Thebis recedentem ferunt, cùm tellus ei discessisse dicitur, vt in Attica vaticinaretur, veráque daret responsa sapiens inter penitus sapientes. Ex septem his, qui Polynici Thebano imperium adquirebant, nullus præter Adrastum atque Amphiaraum reuersus est. Re- D liquos Cadmea detinuit. alij quidem hastis, lapidibus, securibúsque interempti sunt: sed Capaneus fulmine ictus perhibetur, cùm ipse prior Iouem arrogantia insolentiáque percussisset. Ceterùm hi alterius sunt curæ: iubet autem pictura in vnum respicere Amphiaraum cum ipsis coronis, ac lauro fugientem; & candidi sunt equi, & ro-

tarum vertigo celeritatis plena : & equorum è totis naribus erumpit anhelitus. Spuma autem terra dispersa est, & iuba reclinatur. At sudore madefactis equis tenuis inhæret puluis, deformiores quidem, verùm veriores eos reddens. Ceterùm Amphiaraus reliquis munitus armis, solam neglexit galeam, Apollini caput dicans, sacrum ac vaticum intuens. Pingit autem & Oropum fluuium inter glaucas iuuenem mulierculas: hæ autem sunt maria. Pingit & Amphiarai oraculum sacrum ac diuinum antrum. Ibi & Veritas niueis induta vestibus. Ibi & Somniorum porta. somno namque his opus est : qui illic responsa petunt : & Somnus ipse resoluta pictus specie, candidámque super nigra vestem habet: quòd (vt puto) diem ipsius ac noctem indicat. Cornu quoque manibus tenet, vt pote insomnia per veram reducens.

A ποι λευκοί. καὶ ἡ δίνη τῆς ἔχων, ἀφρώδης ἔμπλεως. ⁊ τὸ ἄθυμα τῶν ἵππων, ὑπὸ πάντος τοῦ μυκτῆρος. ἀφροῦ ἡ γῆ διέρραναται, καὶ ἡ χαίτη μετακλίνεται. διαβρόχοις τε ὑσὶ ἱδρῶτος οὔσι, ῥᾴκειται λεπὴ κόνις· ἥτις μὲν καλοὺς ὑποφαίνουσα τοὺς ἵππους, ἀληθεστέρους δέ. ὁ δὲ Ἀμφιάρεως, τὰ μὲν ἄλλα, ὡπλίσατο. μόνος δὲ ἀμελεῖ κρανίου, ἀνιεὶς πρὸς κεφαλὴν Ἀπόλλωνι, βλέπων ἱερὸν, ⁊ χρησμῳδός. χράφει δὲ καὶ τὸν Ὠρωπὸν, νεανίαν σὺν γλαυκοῖς γυναίοις. τά δέ ἐστι θάλατται. χράφει ⁊ τὸ Φρονπίδειον τοῦ Ἀμφιάρεω, ῥῆγμα ἱερὸν, ⁊ θεῶδες· αὖθις καὶ ἀληθείας λευχειμονοῦσα· αὖθις καὶ ὀνείρων πύλη. δεῖ γὰρ τοῖς σπεῖ μανθανομένοις ὕπνου. καὶ ὄνειρος αὐτὸς, ἐν ἀνθρώπου τῷ εἴδει χέχραται, ⁊ ἐσθῆτα ἔχει λευκὴν ὑπὲρ μελαίνης· τὸ, οἶμαι νύκτωρ αὖθις καὶ μεθ' ἡμέραν. ἔχει καὶ κέρας σὺν ταῖν χεροῖν, ὡς τὰ σύυπνια διὰ τῆς ἀληθοῦς ἀνάγων.

B

C

SVVM VENATIONES.

Ne præterite nos, ô venatores, néve equos adhortamini, priusquã inuestigemus quod vultis, quódque inuestigatis. Vos enim aprum dicitis exoptare, & feræ opera intueor : nam oleas effodit, vites abscidit, & neque ficum, neque mâlum, nec malifloram reliquit : sed cuncta ex humo euellit, hæc quidem effodiens, in hæc verò incidens, alia verò atterens. video autem ipsum, & setis horrentem, & ignem vibrantibus oculis intuentem; & ipsius in vos strident dentes, ô generosi : nam huiusmodi feræ eo sunt ingenio, vt à quamma-

ΣΥΟΘΗΡΑΙ.

Μὴ παραθεῖτε ἡμᾶς, ὦ θηρευταὶ, μηδ' ὑπεγβύεσθε τοῖς ἵπποις, πρὶν ἡμᾶς ἐξιχνεύσωμεν ὅ, τι βούλεσθε, καὶ ὅ, τι θηρᾶσθε. ὑμεῖς μὲν γὰρ ἐπὶ χλοΐνῳ σῦν φατε ἴεσθαι. καὶ ὁρῶ τὰ ἔργα τοῦ θηρίου, καὶ τὰς ἐλαίας ἐξορώρυχε. τὰς ἀμπέλους ἐκτέτμηκε. καὶ οὐδὲ συκῆν καταλέλοιπεν, οὐδὲ μῆλον, οὐδὲ μηλάνθιον. πάντα δ' ἐξήρηκεν ἐκ τῆς γῆς, τὰ μὲν ἀνορύττων, τοῖς δ', ἐμπίπτων, τοῖς δ', θραυνώμενος. ὁρῶ δὲ αὐτοῦ καὶ πρὸς χαίτῃ φερόμενα. καὶ πῦρ ἐμβλέποντα. καὶ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ παταγοῦσιν ἐφ' ἡμᾶς, ὦ γυναῖοι. δεινὰ γὰρ τοιαυτὶ θηρία, ὅτι ἐκ

D

πλείσου κατακούσιν τ̃ ὁμάδου. ἐγὼ μὲν οἶμαι πλὴν ὥραν ἐκείνου τ̃ μειρακίου, διαθηρῶντας ὑμᾶς, ἰαθηρᾶσθαι ὑπ' αὐτ̃ & προκινδυνεύειν ἐθέλειν. τί γὰρ οὕτω πλησίον; τί δὲ προσψαύοντες; τί δὲ πρὸς αὐτὸν ἐπέστραφθε; τί δὲ ὠτίζεσθε τοῖς ἵπποις; οἷς ἔπαθον. ἐξηπατῆσθαι γὰρ τ̃ γραφῆς, μὴ γεγράφθαι δοκῶν αὐτούς. εἶναι δὲ, καὶ κινεῖσθαι, καὶ ἐρᾶν. διατωθάζω γοῦν ὡς ἀκούοντας, καὶ δοκῶ τί αὐτὰ κούσεσθαι. σὺ δ' οὐδ' ὅσα ὑπερέψας προπάσονται ἐφθέγξω τι, προπλησίως ἐμοὶ νενικημένος, καὶ οὐκ ἔχων αὐείργεσθαι τ̃ ἀπάτης, καὶ τ̃ σὺν αὐτῇ ὕπνου. σκοπῶμεν οὖν τὰ γεγραμμένα. γραφῇ γὰρ προσήκαμεν. προσήκειν δὲ μοὶ δὴ τῷ μειρακίῳ νεανίαι καλοὶ, καὶ καλὰ ὑπηρετοῦντες, & οἷς διαρρίδαι. καὶ ὁ μὲν, παλαίστρας τὶ ὑπολοιπὸν τῷ προσώπῳ· ὁ δὲ, χαρίεις, ὁ δὲ, ἀστεῖος· τὸν δὲ, ἀνακεκυφέναι φήσεις τὶ βιβλίου. φέρονται γὰρ αὐτοῦ ἵπποι, προπλήσιος οὐδεὶς ἄλλος ἄλλῳ. λευκός τις, καὶ ξανθὸς, καὶ μέλας, καὶ φοίνιξ. ἀργυροχάλινοι, & στικτοὶ, καὶ χρυσοῖ τὰ φάλαρα. ταῦτα φασὶ τὰ χρώματα τοῦ τὸ Ωκεανῷ βαρβάροις ἐγχεῖν τῷ χαλκῷ διαπύρῳ· τὰ δὲ, συνίσασθαι, καὶ λιθοῦσθαι, καὶ σώζειν ἃ ἐγράφη. οὐδὲ πλὴν ἑαθῆτα συμβαίνουσιν, ἢ πλὴν σολέως. ὁ μὲν, βύζωνος ἱππάζεται, καὶ κοῦφος, ἀκοντιστὴς οἶμαι ἀγαθὸς ὤν. ὁ δὲ, πέφρικται τὸ στέρνον, ἀπειλῶν πάλιν πνὰ τῷ θηρίῳ· καὶ τὰ σκέλη πέφρικε. τὸ δὲ μειράκιον, ὀχεῖται μὲν ἐφ' ἵππου λευκοῦ. μέλαινα δὲ ὡς ὁρᾷς ἡ κεφαλὴ τῷ ἵππῳ. καὶ λευκὸν ἀποτετόρνευται κύκλον ὑπὸ τ̃ μετώπου, κατ' αὐτὸ τῆς σελήνης

ximo etiam interuallo ſtrepitus exaudiant. Ego quidem vos illius adoleſcentuli formam aucupantes, ab ipſo iam captos reor, velléque pro ipſo periclitari. Quid enim tam prope? & quid attingentes? Quid in ipſum conuerſi eſtis? Cur equis trudimini? Quale paſſus ſum! Seductus à pictura, haud pictos eos eſſe exiſtimans: ſed & viuere*, & moueri, atque amare. Obiurgo igitur vt audientes, méque aliquid contra exauditurum puto. Tu verò ne tantulum quidem me aberrantem curans quicquam dixiſti, æquè atque ego victus, nec habens quo pacto me à fraude, & ab eo qui in ipſa erat, ſopore prohiberes. Conſideremus igitur quæ picta ſunt. Picturæ enim adſiſtimus. Circumiecti vtique ſunt adoleſcentulo, honeſti iuuenes, & honeſta exercentes, perinde atque patricij. & hic quidem luctæ aliquid facie indicat: hic verò veneris, ille vrbanitatis, hunc de libro caput ſuſtuliſſe dices. Ferunt autem ipſos equi inter ſe diſſimiles. Eſt candidus quidam & flauus, & niger & phœniceus. Argenteis omnes exornati frenis, aureiſq; ac vario colore diſtinctis habenis. Aiunt enim Barbaros in Oceano habitantes iſtos colores æri infundere ignito; hos verò coire ac lapideſcere, & quæ picta ſint ſeruare. Nec veſte aut habitu congruunt. Hic quidem expeditus ac leuis equitat, ſtrenuus (puto) iaculator exiſtens, hic verò munitus atque armatus eſt pectus, feræ palæſtram quandam minitans, ſeptus eſt & crura. Ceterùm adoleſcentulus equo quidē vehitur niueo; nigrum verò, vt vides, eſt equo caput: candidúſque fronti impreſſus eſt orbis, Lunæ plenitudinem

* Gr. eſſe.

referens. Habet & aurea phalera, & cocci Medici frænum. Hic enim color aurum illuſtrat, vt ardentes lapilli. Indumentum adoleſcentulo eſt chlamys, venti aliquid ac ſinus habens. Color quidem ex phœnicea purpura, quam laudant Phœnices. Purpuratum autem maximè diligatur, cùm enim obſcurari videatur, pulchritudinem quandam à Sole trahit, & Ides herbæ flore inſpergitur. Ipſe autem coram præſentibus ſe denudare erubeſcens, manicata ac purpurea indutus eſt veſte. Tunica autem ad femoris ac cubiti dimidium terminatur, & ridet & iucundum intuetur. Ita comam nutrit, vt ne cùm vento quidem perturbatur, oculos tegat. Forte aliquis & malam laude proſequetur, naſique modum, ſingulaſque pariter faciei partes. Ego verò faſtum ſuſpicio. etenim vt venator valet, ab equóque extollitur: & ſe amari intelligit. Sarcinas autem ipſis ferunt muli ac muliones: pedas ſcilicet & retia, & venabula, iaculáque & haſtas cuſpide præfixas: canum quoque ductores, ac ſpeculatores ſequuntur, & canum gentes, non modò quæ narium præſagio, vel pernicitate ceteris præſtant, verùm & generoſæ, ac ſtrenuæ: nam & robore in feram opus erat. Ecce pingit Locridas, Lacænas, Indicas, Creticas. has quidem ſuperbas, ac latrantes, has verò prudentes, quæ & inſequuntur, & ad veſtigium inhiant. & Dianam progredientes canent. Ipſius enim templum illic erectum eſt, ſtatuáque præ vetuſtate lêuis: Aprorúmque atque vrſorum capita. Paſcuntur autem ipſi dicatæ feræ.

A τὸ πλῆρες, καὶ φάλαρα ἔχει χρυσᾶ, καὶ χαλινὸν κόκκου μηδικοῦ. τοιοῦτο γὰρ τὸ χρῶμα, προσαρμόττει τῷ χρυσῷ, καθάπερ οἱ πυρρότατοι λίθοι. στολὴ τῷ μειρακίῳ, χλαμὺς ἔχουσά τι ἀνέμου, καὶ κόλπου τὸ μὲν χρῶμα, οἷ Φοινικῆς ἁλουργίας ἰῷ ἐπαινοῦσι Φοίνικες. ἀγαπάσθω γὰρ τὰ ἁλουργῶν μάλιστα. δοκοῦσι γὰρ σκυθρωπάζειν, ἔλκειν τινὰ φρὰ τὸ Ηλίου ὥραν, καὶ τῷ τοῦ Ἴδης ἀνθει ῥαίνειν. B αἰδοῖ δὲ γυμνοῦσθαι πρὸς τοὺς φρόντας, ἐσθῆτι χλιδωτῇ Φοινικοῦν. συμμέτρεται γὰρ ὁ χιτὼν ἐς ἥμισυ τοῦ μηροῦ, καὶ ἴσα τοῦ ἀγκῶνος· καὶ μειδιᾷ, καὶ χαροπὸν βλέπει, καὶ κομᾷ, ὅσον μὴ ἐπισκοτεῖσθαι τοὺς ὀφθαλμοὺς, ὅτε ἀτακτήσῃ ἡ κόμη ὑπὸ τοῦ ἀνέμου. τάχα τις καὶ τὴν παρειὰν ἐπαινέσειεν, καὶ τὰ μέτρα τοῦ ῥινὸς, καὶ καθ' ἓν οὕτωσι τὰ ἐν τῷ προσώπῳ. ἐγὼ δ', ἄγαμαι τοῦ φρονήματος. C καὶ γὰρ ὡς θηρατὴς ἔῤῥωται, καὶ ὑπὸ τὸν ἵππον ἐπῆκται, καὶ συνίησιν ὅπη ἐρῶσι. συνθηροφοροῦσι δὲ αὐτοῖς ὀρεῖς, καὶ ὀρεωκόμοι, ποδοσπάδας, καὶ ἀγέλας, καὶ θηριόλια, καὶ ἀκόντια, καὶ λόγχας. ἐφ' ὧν ⓐ κυνῶδοντες, καὶ κυναγωγοὶ συσπαλεῦσι, καὶ σκοπωροί. καὶ τὰ ἔθνη τῶν κυνῶν, οὐχ αἱ τοῦ ῥῖνα ἀγαθαὶ μόναι, ἢ αἱ ταχεῖαι αὐτῶν, ἀλλὰ καὶ αἱ γυναῖαι. D ἐσθὴς γὰρ καὶ ἄλκης ἐπὶ τὸ θηρίον. χάρις δὴ Λοκρίδας, Λακαίνας, Ινδικὰς, Κρητικάς. τὰς μὲν, ἀγρεφόχους, καὶ ὑλακτούσας. τὰς δὲ, σιγώσας, αἰ καὶ μυθέτοισι, καὶ σεσηρόσι κυσὶ τοῦ ἴχνους. καὶ τὴν ἀγέλην ἁρπάσαν θεῖόντες, ἀσυλίαν. νέως γὰρ τις αὐτῆς σκεῖ, καὶ ἄγαλμα λεῖ ⓑ ὑπὸ τοῦ χρόνου, καὶ συῶν κεφαλαὶ, καὶ ἄρκτων. νέμεται δ' αὐτὴν καὶ θηρία ἄνετα,

νεβροὶ, καὶ λύκοι, καὶ λαγωοί. πάντα ἥμερα, καὶ δεδιότα τοὺς ἀνθρώπους, ἔχοντα μὴ πλεῖον θύμου τὸ θήρας. καὶ τὸ θηρίον οὐκ ἀνέχεται λανθάνειν, ἀλλ' εὐπηδᾷ τὸ λόχμης. εἶτα ἐμπίπτει τοῖς ἱππεῦσι, καὶ ταράττει μὲν αὐτοὺς οὐ θορυβολῆς. νικᾶται δ' ὑπὸ τῶν βαλλόντων, καὶ εἰ μὲν συντυχόντων διά τε τὸ φεύγειν πρὸς τὰς πληγὰς, διά τε τὸ μὴ ὑπὸ θαρρούντων βάλλεσθαι. μαλαχθεὶς δὲ πληγῇ ὑπολαίῳ κατὰ τὸ μηρὸς, φεύγει διὰ τῆς ὕλης. ὑποδέχεται δὲ αὐτὸν ἕλος βαθὺ, καὶ λίμνη πρὸς τῷ ἕλει. διώκουσιν οὖν βοῇ χρώμενοι. οἱ μὲν ἄλλοι, μέχρι τοῦ ἕλους. τὸ δὲ μειράκιον, συνεμβάλλει τῷ θηρίῳ ἐς τὴν λίμνην, καὶ τέτταρες ἕποντο κύνες. καὶ τὸ μὲν θηρίον, ἔλαθε προῶσα τὸ ἵππον. ὑπονοῦσα δὲ τὸ ἵππου τὸ μειράκιον, καὶ ἐς τὰ δεξιὰ κλίνασα, ἀφίησι τῇ χαρᾷ πάσῃ, καὶ βάλλει τοῦ σιοῦ κατ' αὐτὸ μάλιστα τὸ σιαφανὸν πλευρῷ πλατεῖ τῇ δέρῃ. τοιοῦτος μὲν οἱ κύνες, καταγοῦσι τὸν σῦν ἐς τὴν γῆν. οἱ δὲ ἑρασταὶ, βοῶσιν ὑπὸ τῆς ὄχθης, οἷς φιλοτιμούμενοι πρὸς ἀλλήλους, ὅς μὴ ὑπερεκράξειαν τοὺς πέλας. καὶ πέπωκέ μὲν ὑπὸ τοῦ ἵππου, μὴ καταχών, ἀλλὰ σὺν θορυβήσας τὸν ἵππον. ὁ δὲ, καὶ στέφανον αὐτῷ πλέκει παρὰ τοῦ λειμῶνος τοῦ σὺν τῷ ἕλει. ἐπὶ σὺν τῇ λίμνῃ τὸ μειράκιον· ἐπὶ δὲ τοῦ χήματος, ᾧ τὸ παλαιὸν ἀφῆκεν. οἱ δὲ, ἐκπεπλήγασι, καὶ θεωροῦσι τὸ αὐτὸ οἷς γραφέν.

A Hinnuli, lupíque, & lepores, cicures omnes, hominésque minimè timentes, poſt preces venationem aggrediuntur. & fera non patitur latebras: ſed è ſylua exilit, ſtatímque in equites incidit, & ipſos quidem repentino impetu perturbat, ſuperatur verò petentibus; letifera quidem haud aſſequentibus, & quòd ſe aduerſus plagas muniret: & à perturbatis *non confidentibus* B peteretur: mollita autem ac languida in femoris ſuperficie contracto vulnere per ſyluam fugit, profunda autem ipſam excipit palus, & ad paludem lacus. Inſequuntur igitur feræ curſum clamore prementes, ceteri quidem vſque ad paludem: adoleſcentulus vero cum fera lacum ingreditur, & hi quatuor canes, & fera quidem equum cupit vulnerare: adoleſcentulus ve- C ro ab equo ad dexteram declinans tota manu iaculatur, aprúmque petit, qua maximè humeris collum adnectitur. Inde canes quidé ſuem ad tetram deducunt: amatores vero de ripa certatim clamitantes, alius alium clamore ſuperare contendit. Quidam etiam ex equo cecidit, cùm perturbatum cohibere nequaquã poſſet. Eſt & qui ex prato in palude exiſtente ipſi coronam texit. Adhuc in lacu adoleſcentulus, D adhuc eo habitu, quo in feram iaculum miſit. Hi vero obſtupuerunt, & idem vt pictum eſt ſpectant.

ΠΕΡΣΕΥΣ.

Αλλ' οὐκ ἐρυθρά γε αὕτη ἡ θάλασσα, οὐδὲ Ινδοῖ ταῦτα. Αἰθίοπες γὰρ, καὶ ἀνὴρ Ελλην ἐν Αἰθιοπίᾳ· καὶ ἆθλος τοῦ ἀνδρός,

PERSEVS.

Certè hoc non eſt mare rubrum: nec Indi hæc, ſed Æthiopes, & Græcus vir in Æthiopia, & viri certamé, quod

quod amoris cauſa ſponte ſubiit: A puto te, ô puer, de Perſeo audiuiſſe, quem Atlanticum in Æthiopia Cetum occidiſſe ferunt, pedeſtri in greges atque homines itinere impetum facientem. Hæc igitur pictore laudante, Andromedámq; quòd Ceto expoſita fuerit, miſerante, certamini finis impoſitus eſt. & Cetus pro littore eiectus eſt, ſanguinis fontibus ſcaturiens, à quibus mare effici rubrum. Andromedam autem Cupido vinclis ſoluit. Pictus autem eſt alatus quidem de B more, iuuenis verò præter ſolitum. Anhelans præterea pictus eſt, & vt qui laborauerit. Nam Perſeus priuſquam opus aggrederetur, Cupidini preces fudit vt adeſſet, & aduerſus feram conuolaret. Hic & Græcum exaudiuit, & acceſſit. At puella ſuauis quidem, quòd in Æthiopia candida, ob formam vero ipſam ſuauior. Vinceret vtique mollitie Lydam, grauitate Atticam, fortitudine Lacænam. Eſt autem pro C tempore exornata: etenim diffidere videtur, & cum ſtupore gaudere. Perſeum præterea aſpicit, riſum quendam iam in ipſum mittens. Hic verò haud procul à puella in dulci atque odorata iacet herba, ſudorem in terram fundens, terribili depoſita Gorgone, ne occurrentes populi in lapidem conuertantur. Multi autem ſunt paſtores, qui vt & accipiat & fruatur, D lac ac vinum offerunt. Suaues ac iucundi in externo ac peregrino colore Æthiopes, & horrendum ridentes, gaudiúmque præſeferentes, & plurimi ſibi inuicem ſimiles. At Perſeus hæc quidem admittit, ſiniſtro verò cubito ſe ipſum firmans pectus extendit: præque anhelatione ſpiritu repletus puel-

ὡς ἐκὼν ἐπλη κ᾽ ἔρωτα. οἶμαί σε, ὦ παῖ, μὴ ἀϊήκοον εἶ᾽ τ᾽ Περσέως, ὃν φασὶν Ατλαντικὸν ἀποκτεῖναι κῆτος ἐν Αἰθιοπίᾳ, πεζὸν ἐπὶ τὰς ἀγέλας, καὶ τοὺς ἐν τῇ γῇ ἀνθρώπους. ταῦτ᾽ οὖν ἐπαινῶν ὁ ζωγράφος, καὶ οἰκτείρων τ᾽ Ανδρομέδαν ὅπ κήτει ἐξεδόθη, τετέλεσται ἤδη ὁ ἆθλος. καὶ τὸ μὲν κῆτος, ἐρριπται πρὸ τ᾽ ἠιόνος, ἐμπλημμυροῦν πηγαῖς αἵματος, ὑφ᾽ ὧν ἔρυθρα ἡ θάλασσα. τὸν δ᾽ Ανδρομέδαν, ἀπαλλάξῃ τῶν δεσμῶν ὁ ἔρως. γέγραπται δ᾽ πόνος μὲν, τὸ εἰωθός. νεανίας δ᾽, πρὸ ὁ εἰώθει. καὶ ἀσθμαίνων γέγραπται, καὶ σὺν ἔξω τ᾽ μεμοχθηκέναι. καὶ γὰρ οὐχὶ ἀνεβάλετο τῷ ἔρωτι ὁ Περσεὺς πρὸ τ᾽ ἔργου πρᾶξαι αὐτὸν, καὶ κ᾽ τ᾽ θηρίου συμπέτεσθ. ὁ δὲ, ἀφίκετο, καὶ ἤκουσε τ᾽ Ελλήνος. ἡ κόρη δ᾽, ἡδεῖα μὲν, ὅπ λευκὴ σὺν Αἰθιοπίᾳ. ἡδίων δὲ αὐτὸ τὸ εἶδος. πρέλθοι δ᾽ ἂν καὶ Λυδὴν ἀβρὰν, καὶ Αἰθίδα ὑπόσεμνον, καὶ Σπάρτιν ἐρρωμένην. κεκαλλώπισται δ᾽ ὑπὸ τ᾽ καιρ᾽. καὶ γὰρ ἀπιστεῖν ἔοικε, καὶ χαίρειν μετ᾽ ἐκπλήξεως. καὶ τ᾽ Περσέα βλέπει μειδιάμασί τι ἤδη εἰς αὐτ᾽ πέμπουσα. ὁ δ᾽, οὐ πόρρω τ᾽ κόρης ἐν ἡδείᾳ, καὶ λιβανώδει πόᾳ κεῖται, στάζων εἰς πλὴν γῆν ἱδρῶτα, καὶ τὸ δεῖμα τ᾽ γοργοῦς ἔχων ὑποθέν, μὴ ἐντυγχάνοντες αὐτῷ λαοὶ λίθοι γένωνται. πολλοὶ δ᾽ οἱ βουκόλοι. γάλα ὀρέγοντες, καὶ οἶνον ὑπασπάζονται. ἡδεῖς Αἰθίοπες σὺν τῷ τῆς χρώματος ἀτόπῳ, καὶ βλοσυρὸν μειδιῶντες, καὶ ἐπ᾽ ἀλλήλοις χαίρουν. καὶ οἱ πλεῖστοι ὁμοιοι. ὁ Περσεὺς δ᾽, ἀσπάζεται μὲν καὶ τούτους. ὑπερίζων δ᾽ αὐτὸν ὑπὸ τ᾽ ἀριστερᾶς ἀγκῶνος, ἀνέχει τὸν στέρνα, ἔμπνους ὑπὸ τ᾽ ἀθυμίας

ἐμβλέπων τῇ κόρῃ· Ⓒ τὴν χλαμύδα
ἁλῶ ἀνέμῳ σκιδνᾶσι, φοινικῷ οὖσαν,
καὶ βεβλημένῳ αἵμασος ῥανίσιν, ἃς
προσέπνευσεν αὐτῷ τὸ θηρίον ἐν τῷ
ἀγῶνι. ἐῤῥώσθων Πελοπίδαι πρὸς τὸν
τοῦ Περσέως ὦμον· καλῷ γὰρ ὄντι αὐτῷ,
Ⓒ ὑφαίμῳ, προσιὼν θηκέ τις καμάτου, καὶ ὑπῳδήκασιν αἱ φλέβες, ἐπιλαμβάνοντος τούτου αὐτὰς, ὅταν πλεονεκτήσῃ τὸ αἷμα. πολλὰ καὶ παρὰ τῆς κόρης ἀρύνται.

ΓΕΛΟΨ.

Στολὴ ἡ ἁπαλὴ, χρῆμα ἐκ Λυδίας, καὶ μειράκιον ἐν ὑπαίθρῳ προσφόρῳ, Ποσειδῶν τε μειρακίων εἰς τὸ μειράκιον, καὶ ἀγάλλων αὐτὸ ἵπποις, δηλοῖ Πέλοπα τὸν Λυδὸν ἐπὶ θάλατταν ἥκοντα, ὡς βιάσαιτο τὸν Ποσειδῶνι κατὰ τοῦ Οἰνομάου, ὅτι μὴ λάβοιτο γαμβρὸς ὁ Οἰνόμαος. ἀλλὰ κτείνων τῆς Ἱπποδαμείας ἐρῶντας, Φρονεῖ τὰ μητρῴων ἀφροδισίοις. καὶ βιαζομένῳ μὲν τῷ Πέλοπι, ἥκει χρυσοῦν ἅρμα ἐκ θαλάττης. ἐπειρῶνται δὲ οἱ ἵπποι, καὶ οἷοι διαδραμεῖν τὸ Αἰγαῖον αὐχμηρῷ τῷ ἄξονι, καὶ ἐλαφρᾷ τῇ ὁπλῇ. ὁ μὲν οὖν ἆθλος, βιαζομένῳ τῷ Πέλοπι. τὸ δὲ ζωγράφου ἆθλον, ἡμεῖς ἐξετάζωμεν. ἐγὼ δὲ σμικρὸν οἶμαι ἀγῶνος, ἵππους μὲν ξανθοὺς καὶ τετάρας, καὶ μὴ ξυνεχεῖς τοὺς κέλητας τὸν κατ' αὐτῶν, ἐμβαλεῖν δὲ αὐτοῖς μὴ γαλήνιον φρόνημα, ἵνα τε μὴ σὺν αὐτῷ, τῷ μὴ θέλειν ἐσαύραν. τὸν δὲ, σὺν τῷ κρατεῖν βούλεσθαι, τὸν δὲ σὺν τῷ πείθεσθαι. ὁ δὲ, γαννύται τῇ ὥρᾳ τοῦ Πέλοπος. καὶ βύρσαν αὐτῷ αἱ ῥῖνες, ὅσα χρεμετίζουσι. ἐπὶ κἀκεῖνο Ⓒφίας. ὁ Ποσειδῶν τὸν μειρακίου ἐρᾷ, καὶ ἀναφέρει αὐτὸ ἐς Ⓐλέβητα, Ⓒ τὴν Κλωθώ.

A lam aſpicit, purpuream dans vento chlamydem, ſanguiníſque guttis inſperſam, quas fera in certamine in ipſum profuderat. Valeant Pelopidæ præ Perſei humero: pulchro namque exiſtenti, ac ſanguinolento, laboris aliquid infuſum eſt: & tumefactæ ſunt venæ, hoc ipſas tumore operiente, cùm anhelitus abundauerit. Multa quoque à puella adipiſcitur.

B

PELOPS.

Stola mollis, habitus ex Lydia, & adoleſcentulus in prima lanugine, Neptunúſque adoleſcentulo arridens, equíſque ipſum oblectans, Lydum indicant Pelopem propterea ad mare proficiſcentem, vt aduerſus Oenomaum Neptuno ſupplicet, quia Oenomaus ipſum in generum minimè admittit, ſed Hippodamiæ amore captos interficiens, porcorum exuuiis exultat, & ad ſupplicantem Pelopem aureus è mari accedit currus. Terreſtres ſunt equi, & qui axe ſicco, leuíque vngula Ægæum percurrant. Certamen igitur bene Pelopi ſuccedet: ſed nos pictoris certamen exploremus. neque enim modici eſt (vt puto) laborís quatuor iungere equos, nec ſingula ipſorum crura confundere, ſed factum ipſis cum lenitate imponere, conſtitueréque hunc quidem in eo, vt minimè velle conſiſtere videatur: hunc verò, vt cupiat exultare: iſtum, vt obſequatur. Hic Pelopis pulchritudine lætatur: & æquè ipſi latæ ſunt nares, atque hinnienti. Illud quoque ad ſapientiam pertinet. Neptunus adoleſcentulum amat: lebetémque ac Clotho in eius memoriam reducit.

C

D

Pelópſque humero videtur coruſcare: & à nuptiis quidem haud quaquam dehortatur: quandoquidem appetiuit: alioqui verò manum attingere contentus, Pelopis dexteram tenet, quæ ad curſum ſpectant ipſi obiiciens. Ipſe verò ſuperbum, atque opulentum ſpirat, & ſupercilium cum equis: ſed dulce atque elatum intuetur quòd cùm tiara incedat. ex qua vt aureæ ſtillæ coma defluens fronti adæquatur, & cum lanugine floret. & huc atque illuc recidens in compoſito manet. Nates, & pectore, & quæcunque de nudo Pelope dici poſſent, tegit pictura. Lydi namque & ſuperiores barbari intra huiuſmodi veſtes pulchritudinem includentes, talibus illuſtrantur pannis, cùm à natura illuſtrari liceat. & reliqua quidem obſcura, atque intus: eam verò veſtis partem, vbi ſiniſter humerus, ars neglexit, ne ipſius ſplendor tegeretur. Nox enim occupat, & humero adoleſcentulus hud ſecus ac nox heſpero illuſtratur.

A ὅ, τε Πέλοψ ἀςραπτειν δοκεῖ τῷ ὤμῳ. καὶ τὰ μὲν, γαμεῖν ἀπάγει αὐτὸν, ἐπῄρμησεν. ἀγαπῶν δ' ἄλλως ἐφάψασθαι τοῦ χεῖρος, ἐμπέφυκε τῇ δεξιᾷ τοῦ Πέλοπος, ὑποπτέρυγος αὐτῷ τὰ εἰς τὸ δρόμον. ὁ δὲ, ὑπέρφρων ἤδη, καὶ ἀφυσὸν πνεῖ· καὶ ἡ ὀφρὺς μετὰ τῶν ἵππων. βλέπει δὲ ἡδὺ, καὶ μετέωρον, ὑπὸ τὴν παρὰ ἐπισοβεῖν. ἧς οἷα χρυσαῖ λιβάδες ἡ κόμη τε μειρακίῳ ἀποσάζουσα, μετώπῳ ὁμολογεῖ, καὶ ἰσάλως συναναθεῖ. καὶ μεταπίπτουσα τῇδε, κἀκεῖσε, ἐν τῷ καιρίῳ μενεῖ. γλουτὸν, καὶ στέρνα, καὶ ὅσα τῶν γυμνῶν τοῦ Πέλοπος ἐλείχη αὖ, καλύπτει ἡ γραφή. Λυδοὶ γὰρ, καὶ οἱ ἄνω βάρβαροι, καθειρξάντες ἐς τοιάσδε ἐσθῆτας τὸ κάλλος, λαμπρυνόντων τοιοῖσδε ὑφάσμασιν, ἐνὸν λαμπρύνεσθαι τῇ φύσει. καὶ τὰ μὲν ἄλλα, ἀφανῆ, καὶ εἴσω. τὸ δὲ τῆς B C ἐσθῆτος, ἔνθα ὁ ὦμος ὁ ἀριστερὸς, τέχνη ἠμέληται, ὡς μὴ κρύπτοιτο αὐτοῦ ἡ αὐγή. νύξ τε γὰρ ἐπέχει, καὶ λαμπρύνεται τῷ ὤμῳ τὸ μειρακιῶδες, ὅσον ἡ νὺξ τῷ ἑσπερῳ.

XENIA.

Pulchrum autem eſt & ficus legere, & ne has quidem ſilentio præterire, ficus inquam nigras ſucco ſtillantes. Aceruatæ quidem ſunt in vitis foliis: pictæ verò cum corticis ramis. & pars quidem hiant, melle ſcaturientes: pars vero à tempore perinde atque ſciſſæ ſunt. Iuxta ipſas autem ramus proiectus eſt: per Iouem non ocioſus, fructúve inanis, ſed ficus inumbrat: partim quidem crudas, & adhuc groſſos: partim vero rugoſas, atque exoletas. Hæ autem modicè apertæ ſunt, ſucci florem oſtendentes; quæ vero in ſummo ſunt ramo: paſſer per-

ΞΕΝΙΑ.

Καλὸν δὲ καὶ συκάσαι, καὶ μηδὲ ταῦτα παρῆσθαι ἀφώνους, σύκα μέλανα ὀπῷ λιβάδα, στεφόμενα μὲν ἐπὶ φύλλων ἀμπέλου. γέγραπται δὲ μετὰ D τοῦ φλοιοῦ ῥαγμάτων. καὶ τὰ μὲν, ὑποκέχηνε, παραπύονται τοῦ μέλιτος. τὰ δὲ ὑπὸ τῆς ὥρας, οἷς ἔφυσαν. πλησίον δὲ αὐτῶν, ὄζος ἔρριπται. μὰ Δί' οὐκ ἀργὸς, οὐ κενὸς τοῦ καρποῦ. σκιάζει δὲ σῦκα τὰ μὲν, ὠμὰ, καὶ ὀλύνθοις ἔπ. τὰ δὲ, ῥυσὰ, καὶ ἐξωρα· τὰ δὲ, ὑποσέρηνα, παραφαίνονται τοῦ χυμοῦ τὸ αὔνθος. τὸ δὲ ἐπ' ἄκρῳ τοῦ ὄζου σφριγῶντος διο-

εφύτευκεν· ἃ δὴ καὶ ἥδιστα σύκων δοκεῖ. καρύοις δ' ἅπαν ἔστρωται τὸ δάφος. ὧν τὰ μὲν, ἀπατέτμηται τῷ ἐλύτρῳ· τὰ δὲ, ἔγκειται μεμυκότα. τὰ δὲ, παρεμφαίνει πλὴν διαφυλῶ. ἀλλὰ καὶ ὄγχναις ἐπ' ὄγχναις ὄρος, καὶ μῆλα ἐπὶ μήλοις, σωροὺς τ' ἀυτῶν, καὶ δεκάδας, βεβοσμημένα πάντα, καὶ ὑπόχρυσα. τὸ δὲ, ἐν αὐτοῖς ἐρυθρὸν, οὐδὲ ἐπιβεβλῆσθαι φήσεις, ἀλλὰ σύνδυο ὑπενηνεγμένα. Κηρίου δὲ ταῦτα δῶρα. ὀπώρα τις αὕτη βοτρυδὸν ἐν ταλάρῳ. ὁ τάλαρος δὲ, οὐκ ἀλλοτρίων πέπλεκται λύγων, ἀλλ' αὐτῷ τῷ φυτῷ. πρὸς δὲ τοῦ σύνδεσμον τῶν κλημάτων, εἰ βλέπεις, καὶ τὰς σκιρτημένας αὐτῶν περιφυλὰς, ἢ ὡς κατὰ μίαν αἱ ῥάγες, ἅσῃ τὸν Διόνυσον οἶδα, καὶ ὦ πότνια βοτρυόδωρε, πρὸς τ' ἀμπέλου ἐρεῖς. φαίης δ' ἂν ἢ τοῦτο βόστρυς τῇ χαφῇ ἐδωδίμους εἶναι, καὶ ὑποίνους. κἀκεῖνο ἥδιστον, ἐπὶ φύλλων κράδης μέλι χλωρὸν σὺν δεδυκὸς ἤδη τῷ κηρῷ· καὶ ἀναπλημμυρεῖν ὡραῖον, εἴ τις ἀποθλίβοι. καὶ τρυφαλὶς ἐφ' ἑτέρῳ φύλλῳ νεοπαγὴς, καὶ σαλεύουσα· καὶ ψυκτῆρες γάλακτος οὐ λευκῷ μόνον, ἀλλὰ καὶ στίλπνοι. καὶ γὰρ στίλβειν ἔοικεν ὑπὸ τῆς ἐπιπολαζούσης αὐτῷ πιμελῆς.

fodit, quæ vtique ficuum ſuauiſſimæ videntur. Nucibus autem totum inſtratum eſt pauimentũ, quarum aliæ quidem putamine excluſæ ſunt: aliæ verò inſunt hiantes, nonnullæ ſciſſuram indicant. Ar & pyra in pyris, ſpecta, & poma ſuper pomis, ipſorúmque aceruos ac decadas; odorata omnia, atque inaurata. Qui autem ipſis ineſt rubor, non impoſitum, ſed intus editum dices. Ceraſi autem hæc munera: fructus quidam hic racematim in Calatho. Calathus autem non alienis, ſed ipſius plantæ contextus eſt viminibus. Ad palmitum autem contextus, ac coniunctiones, ſi bis ex ipſis ſuſpenſas cernis vuas; & vt ſinguli extant acini, hymnis celebrabis Dionyſum, vt noui, &, ô veneranda racemifera, de vite inquies. Diceres vtique racemos pictura ipſa eſui eſſe, ac vinolentos. Illud quoque ſuauiſſimum, in Cradæ foliis recens mel, iam tempori cedens, & ad redundandum atque effluendum oportunum, ſi quis exprimeret. & caſeus in altero folio nuper coactus, & palpitans, & lactis crateres non modò niuei, verùm etiam ſplendidi: præ pinguedine namque ſupernatante ſplendeſcere videtur.

ΦΛ. ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ
ΕΙΚΟΝΕΣ.
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

FLAVII PHILOSTRATI
IMAGINES.
LIBER SECVNDVS.

VENVS. Α ΑΦΡΟΔΙΤΗ.

VENEREM eburneam in mollibus Myrtetis molles canunt puellæ. Sapiens ipſas nec exoleta ducit magiſtra. Nam primis rugis quædam ineſt pulchritudo : ſenectam quidem venerabilem adferens , huic verò quòd reliquum eſt vigoris immiſcens. & Veneris quidem figura verecundiæ nuda, ac formoſa. B Materia verò compoſitio eſt compacti eboris. At Dea minimè vult videri picta , itáque extat , vt capi poſſe videatur. Víſne aliquid de ara dicamus : ſatis enim thuris caſiæque ac myrrhæ habet. Videtur autem mihi & Sapphus aliquid reſpirare. Laudanda eſt igitur picturæ ſapientia. Primùm quidem dilectos circumponens lapides, non à coloribus eos , ſed à lumine imi- C tata eſt , ipſis perinde atque oculo certum ſplendorem addens , deinde quòd vt hymnum audiamus præbet. Canunt enim puellæ, canunt,

Ἀφροδίτην ἐλεφαντίνην ἁπαλοῖς μυρρίνωσιν ἁβρύνουσιν ἁπαλαὶ κόραι. διδάσκαλος αὐτὰς οὐκ ἔμπροσθεν σοφὴ, & οὐδὲ ἔξωρος. ἐφιλάνθη γάρ τις ὥρα, καὶ ῥυπὶδι τοῦ φθόνου, γήρως μὲν τὸ ὑπόσεμνον ἕλκουσα, τούτῳ δ' αὖ κερασαννῦσα τὸ σωζόμενον τῆς ἀκμῆς. καὶ τὸ μὲν χρῆμα τῆς Ἀφροδίτης, αἰδοῦς γυμνὴ & εὐχρήμων. ἡ δὲ ὕλη, σεσωφρονισμένου ἐλέφαντος. ἀλλ' οὐ βούλεται γεγράφθαι δοκεῖν ἡ θεός. σημεῖα δὲ οἷα λαβέσθαι. βούλει λόγου τι ἐπιλάβωμαι τῷ βωμῷ; λιβανωτοῦ μὲν ἱκανῶς ἔχει, καὶ κασίας, καὶ σμύρνης. δοκεῖ δέ μοι καὶ Σαπφοῦς τι πνεῖν. ἐπαινετέα τοίνυν ἡ σοφία τοῦ γραφέως. πρῶτον μὲν, τοὺς ἀγαπωμένους λίθους περιβαλοῦσα, καὶ οὐ τῶν χρωμάτων αὐτοὺς ἐμιμήσατο, ἀλλὰ τοῦ φωτός. οἷς ὀφθαλμῷ κέντρον τινὰ διαυγάζων αὐτοῖς σημῆσα. εἶτα καὶ ἐπὶ τοῦ ὕμνου παρέχει ἀκούειν. ᾄδουσι μὲν αἱ παῖδες, ᾄδουσι

χε.ἐπᾳδ. Ἡ διδάσκαλος ὑποβλέπει τὴν ἀπᾴδουσαν, κροτοῦσα τὰς χεῖρας, καὶ εἰς τὸ μέλος ἱκανῶς ἐμβιβάζουσα. τὸ μὲν γὰρ στολῆς ἀπέκειτο, καὶ μὴ διὰ ὄχλου αὐταῖς εἰ ἀθύροιεν, ἢ τὸ κὐ χρῶ τὴν ζώνης, ἢ τὸ εἰς βραχίονα τὸν χιτῶνος, ἢ ὡς αὐυποδησίᾳ χαίρουσιν, ἐφεζῶσαι ἁπαλῇ πόᾳ καὶ δυαφυχλοῦ ἕλκουσαι ἀπὸ τῆς δρόσου, λήμων τε ὁ περὶ τὰς ἑαθῆτας, καὶ τὰ κὐ αὐταῖς χρώματα, καὶ ὡς ἄλλο ἄλλῳ ἁρμόττει, δαιμονίως ἐκμεμίμηται. τὰ γὰρ συμβαίνοντα οἱ μὴ χράφοντες, καὶ ἀληθεύουσιν κὐ ταῖς γραφαῖς. τὰ δὲ εἴδη τῶν παρθένων, εἰ τῷ Φρυδί, ἢ ἄλλῳ τῷ κριτῇ ἐπιτρέποιμι, ἀπορῆσαι ἄν μοι δοκεῖ ψηφίσασθαι. τοσοῦτον ἀμιλλῶνται, ῥοδοπήχεις, καὶ ἐλικώπιδες, καὶ καλλιφρῆνοι, καὶ μελίφωνοι. Σαπφοῦς τὸ ἡδὺ περόφθεγμα. παραφάλλει δὲ αὐταῖς ἔρως, ἀνακλίνας τὸ ξύστὸν πῆχυν. καὶ ἡ λύρα πανάρμονιον ᾄδει, καὶ φησὶ πάντα ἔχειν, ὅσα ἡ λύρα· ταχεῖς τοὶ ὀφθαλμοὶ τοῦ θεοῦ, ῥυθμόν τινα οἶμαι διανοοῦντες. πτερὰ ἅδουσι. γέγραπται γάρ που καὶ ᾠδῆς. τὸν Ἀφροδίτην ἐκφῦναι τῆς θαλάττης λέγουσιν, ἐπιῤῥοὴ τοῦ ὕδατος. καὶ ὅπου μὲν τῶν νήσων προσέσχεν, οὔπω λέγουσιν. ἐροῦσι δὲ οἶμαι Πάφον. τὸν γοῦν ἱκανῶς ᾄδουσιν. ἀναβλέψασαι μὲν γὰρ, ἐμφαίνουσιν, ὅτι ἀπ' οὐρανοῦ. τὰς δὲ χεῖρας ὑπτίας ὑποκινοῦσαι, δηλοῦσιν ὅτι ἐκ θαλάττης. τὸ μειδίαμα δὲ αὐτῶν, γαλήνης ἐστὶν αἴνιγμα.

A & magistra discordantem respicit, manus pulsans, & ad concinnitatem affatim reducens. Stolæ enim modus, & qui minimè eis impedimento esset, si luderent, vel ad cutem zona, vel ad brachium tunica: aut quòd pedum nudatione lætentur in molli stantes herba: frigúsque è rore captantes, pratúmque quod vestes circuit, & qui in eis sunt colores, & quod alius alium interdicet mirum in modum B expressa sunt. Nam qui ea minimè pingunt, quæ contingere solent, in picturis mentiuntur. Virginum autem formas si Paridi, aut alij cuipiam iudici committeremus, mihi vtique in proferenda sententia dubitaturus videtur, vsque adeo inter se pulchritudine certant. Rosea vlnas, nigræ oculos, pulchræ malas, & dulciloquæ Sapphus vtique hoc dulce alloquium. Adcinit autem ipsis Cupido, arcus C brachium reclinans, cuius neruus omnes refert harmonias, & quæ lyræ insunt, habere fatetur. celeréſque sunt Dei oculi, rhythmum quempiam (puto) excogitantes. Quid igitur canit? Pictum est enim & Odes aliquid. Venerem è mari genitam cœli influxu ferunt, & quò quidem insularum appulsa sit, nondum dicunt: dicent autem (vt puto) Paphum. Natiuitatem autem satis canunt; susp icientes quidem è cœlo genitam indicant: manus vero supinas submouentes, quod è pelago orta sit, ostendunt. Ipsarum autem risus placidi est maris indicium. D

ΑΧΙΛΛΕΩΣ ΤΡΟΦΑΙ.

Νεβροὶ, καὶ λαγώς, ταῦτα θηράματα τοῦ νῦν Ἀχιλλέως. ὁ δέ γε ἐν Ἰλίῳ,

ACHILLIS ALIMENTA.

Hinnuli, & lepus hæ præsentis Achillis sũt prædæ. Qui vero in Troia,

ciuitates, equos, & virorum capiet ordines: & flumina cum ipso pugnabunt, ea fluere minimè permittente: & illorum quidem operum præmium Briseida: & illas ex Lesbo septem, aurúmque, & tripodas, & obsequentes Græcos præmium accipiet. Quæ verò apud Chironem fiunt, pomis videntur, ac fauis digna: & amas, ô Achilles, parua munera, ciuitates, Agamemnoníque affinitatem tunc aspernaturus. Qui igitur in aggere, quíque solo clamore Troianos in fugam vertit, & qui conuersim interficit, Scamandri aquam rubram reddens, equíque immortales, & Hectoris tractus, & qui in Patrocli pectoribus fremit ab Homero scriptus est. Ipsum præterea canentem, ac suplicantem, & sub vno cum Priamo existentem tecto scribit. Hunc autem nondum virtutis capacem: sed adhuc puerum, lacte ac medulla alens Chiron pingendum tradidit, mollem, atque elatum, & iam leuem: recta enim est puero tibia; ad genu verò manus, probæ enim hæ sunt, cursus duces, comáque suauis, neque immobilis: videtur enim alludens Zephyrus ipsam transponere, ac perturbare, vt huc atque illuc recidente alias alius sit puer. Superciliúmque, & iracunda elatio ineſt quidem iam puero: sed benigno eam aspectu, hilaráque placat gena, mollis quid risus promittente. Chlamys autem, qua indutus est, à matre (vt puto) pulchra enim ac purpurea, à ceruleo colore diuersa. Adulatione autem quadam eum, vt leonem, excitat Chiron ad lepores, atque hinnulos capiendos.

πόλις αἱρήσει, & ἵππους, & ἀνδρῶν σίχας. & ποταμοὶ αὐτῷ μαχοῦνται, μὴ ἐῶντι αὐτοῦ ῥέειν· κἀκείνων μὲν τῶν ἔργων, μισθὸν δ' ἀποίσεται Βρισηίδα, καὶ τὰς ἐκ Λέσβου ἑπτὰ, καὶ χρυσὸν, καὶ τρίποδας, καὶ τοῦ Ἀχαιοὺς ἐπ' αὐτῷ εἶναι. τὰ δὲ ὧδε πρὸς τὸν Χείρωνα ταῦτα, μῆλων δοκαὶ, καὶ κηρίον ἄξια. καὶ ἀγαπᾷς, ὦ Ἀχιλλεῦ, μικρὰ δῶρα, πόλις ἀπαξιώσων τότε, καὶ τὸ κῆδος τὸ Ἀγαμέμνονος; ὁ μὲν οὖν, ἐπὶ τῇ τάφρῳ, & ὁ κλίνας τοὺς Τρῶας ἐκ μόνος τοὺς βοῶσαν, & ὁ κτείνων ἐπιστροφάδην, & ἐρυθραίνων τὸ τοῦ Σκαμάνδρου ὕδωρ, ἵππους τε ἀθανάτους, καὶ ἕλξας Ἕκτορος, & ὁ βρυχώμενος ἐπὶ τοῖς Πατρόκλου στέρνοις, Ὁμήρου γέγραπται. γράφει δὲ αὐτὸν καὶ ἀδύντα, καὶ δυσχόμενον, & ὁμωρόφιον τῷ Πριάμῳ. τοιοῦτον ὄν, οὔπω ξωσικῶντα ἀρετῆς, ἀλλὰ παῖδα ἔτι, γαλακτοτρόφου & μυελῷ, καὶ μήλοις, δέδωκεν ὁ Χείρων γράφειν, ἁπαλὸν, & ἀγέρωχον, & ἤδη κοῦφον. εὔθειαι μὲν γὰρ αἱ κνήμαι τῷ παιδὶ, ἐς γόνυ δ' αἱ χεῖρες. ἀγαθαὶ γὰρ δὴ αὗται πομποὶ τοῦ δρόμου. κόμη τε ἁδεῖα, καὶ ὠδὲ ἀκίνητος. ἔοικε γὰρ προσαθύρειν ὁ ζέφυρος, μεταπίπτειν αὐτήν. ὡς μεταπιπτούσης τῇδε, κἀκεῖσε, ἄλλοτ' ἄλλος ὁ παῖς εἴη. ἐπισκυνίον τε, καὶ θυμοειδὲς φρύαγμα, ἔστι μὲν ἤδη τῷ παιδί. τοσοῦτό γε αὐτὸ ἀκάκως βλέμμα, & ὀφρῦς μάλα ἵλεως, καὶ τοιοῦτον ὑπερβάλλουσι τὸ ἁπαλὸν γέλωτος. ἡ χλαμὺς δέ, ἣν ἀμπέχεται, ὑφὰ τῆς μητρὸς οἶμαι. καλὴ γὰρ, καὶ ἁλιπόρφυρος, καὶ πυραυγὴς, ἀλλάττουσα τὴν κυανῆν εἰκόνα. κολακεύει δὲ αὐτὸν ὁ Χείρων, οἷς λέοντα, πῶκας ἁρπάζειν, καὶ νεβροῖς συμπέτεσθαι.

νεβρὸν γοῦν ἁρπ ἡρπακὼς, ἥκει πρὸς τ Χείρωνα, καὶ ἀπαιτεῖ τὰ ἆθλα. ὁ δ', χαίρῳ ἀπαιτούμενος. καὶ σὺν τοῖς ποσὶν ἐνοκλάσας, ἐς ἴσον καθίσαται τῷ παιδὶ, μῆλα ἀπὸ τ κόλπου ὀρέγων αὐτῷ, καλὰ, & δρώδη. καὶ γὰρ καὶ τὰ αὐτῶν ἔοικεν ἐπιγεγράφθαι. καὶ κηρίον ὀρέγει τῇ χειρὶ, σταγόνα λεῖβον δι' εὐνομίαν τ μιγιστῶν. ὅταν γὰρ πόας ἀγαθὰς ἐντυχοῦσαι κυΐσκωσι, πλήθει τὰ κηρία γίνεται, καὶ ἀποβλύζουσι τὸ μέλι οἱ οἶκοι αὐτῶν. ὁ δὲ Χείρων, γέγραπται μὲν ὅσα Κένταυρος. ἀλλὰ ἵππον αὖ θεοῦ συμβαλεῖν, θαῦμα οὐδέν. συναλεῖψαι μέν, καὶ ἑνῶσαι, καὶ διαδοῦναι ἀμφω λήγειν, καὶ ἄρχεσθαι, & διαφθίγειν σὺν ὀφθαλμοῖς, εἰ τὸ τέρμα τοῦ ἀνθρώπου ἐλέγχοιεν, ἀγαθοῦ οἶμαι ζωγράφου. καὶ τὸ ἥμερον δὲ φαίνεται τὸ τ Χείρωνος ἦθος, ἐργάζεται μὲν καὶ ἡ δικαιοσύνη, & τὸ ὑπ' αὐτῆς πέπυσται. θεράπτει δὲ καὶ ἡ πικτὶς, ὑφ' ἧς μεμούσωται. νυνὶ δὲ καὶ ὑποκορισμοῦ τινὸς αὐτῷ ἔοικεν, εἰδώς που ὁ Χείρων ὅτι τοῖς παισὶ τοῦτο μειλίσσεται, καὶ τρέφει μᾶλλον, ἢ τὸ γάλα. ταυτὶ μὲν θεῖ τὰς θύρας τ ἄντρου. ὁ δὲ ἐν τῷ πεδίῳ παῖς, ὁ ἱππάσιον ἀπὸ τ Κενταύρου ἀθύρων· οἱ* αὐτοὶ ἐπιδιδάσκει ὁ Χείρων τὸν Ἀχιλλέα ἱππάζεσθαι, & κεχηνὼς αὐτῷ, ὅσα ἵππῳ. καὶ συμμετρεῖται μὲν τ δρόμον ἐς τὸ ἀνεκτὸν τῷ παιδί. καταχάζονται δ' αὐτῷ ἐπὶ τοῦ τ ἡδέως, θεσμῷδίᾳ μεταφερόμενος. καὶ μονονοὺ λέγει, ἰδού σοι κροαίνω ἁπλῆκτος· ἰδοὺ & ἀπελθοῦμαί σοι. ὁ ἵππος ὀξὺς ἅμα καὶ ἀφαιρεῖν γέλωτα. λαγαρῶς γάρ μοι ἱππασθεὶς, θεῖε παῖ, καὶ τοιῷδε ἵππῳ πρέπων, ὀχήσῃ ποτὲ

A Hinnulo igitur nuper capto ad Chironem venit, præmiáque exigit. Ipse verò rogatus gaudet: anterioréſque flectens pedes æqualem ſe facit puero, pulchra atque odorata ei ex ſinu porrigens poma. Etenim hoc quoque ipſorum videtur pictum. & fauum ob fertile apum pabulum guttas effundentem manu porrigit. Cùm enim bonas aſſecutæ herbas impleantur, ingentes redduntur faui, melléque ſcaturiunt ipſorum cellæ. Chiron autem pictus quidem eſt vt Centaurus: ceterùm equum homini committere nihil mirum: coniungere tamen, atque vnire, & vtriſque finem atque initium ita diſtribuere: vt, ſi quis hominis terminum quærat, id oculos effigiat, periti (vt puto) eſt pictoris. & quod manſueti videantur Chironis mores, præſtat id quidem & iuſtitia, & quòd ab ea prudentiam conſequatur: efficit verò & cithara, à qua muſica repletus eſt harmonia. Nunc autem & blandimenti aliquid ipſi ineſt, cùm hoc pueros placare, & magis quàm lac nutrire, Chiron minimè ignoret. Hæc quidem circa antri fores. Qui verò in campo eſt puer, equitantis more in Centauro ludens: ijdem rurſus: docet Chiron Achillem equitare, ipſoque vt equo vti, & ad pueri quidem ætatem, ac vires curſum metitur: ei verò præ gaudio ridenti conuerſus, ac reſpiciens arridet, & tantùm non dicit: ecce tibi exulto impercuſſus, tuáque cauſa meipſum exhortor. Equus vtique acer, vt riſum auferat: diligenter autem à me, diuine puer, equitandi artem edoctus, huiuſmodíque decens equum, veheris

quandoque à Xantho & Balio : & multas quidem capies ciuitates : multos verò interficies viros, currens vt fugientes assequaris. Hæc Chiron puero vaticinatur, pulchra quidē ac boni ominis, & non qualia apud Homerum Xanthus.

A καὶ ὑπὸ Ξάνθου, καὶ Βαλίου. ἢ πολλὰς μὲν πόλεις αἱρήσεις, πολλοὺς δ' ἀνδρας ἀποκτενεῖς, θεῶν ὅσα σωσιφθόγγους.* ταῦτα ὁ Χείρων μαντεύεται τῷ παιδὶ, καλὰ, καὶ εὔφημα, καὶ οὐχοῖα ὁ Ξάνθος. *ἰσ. διώκειν.

CENTAVRIDES: id est, *Centaurorum filiæ.*

ΚΕΝΤΑΥΡΙΔΕΣ.

Tu quidem Centauridum gregem è quercubus, ac saxis genitum arbitrabaris, vel per Iouem ex equabus solùm, quas Ixionis equum inire ferunt, à quo Centauri compacti coïerunt. His verò & matres ex eodem genere erant, mulieres iam, & pulli infantium specie, & domus suauissima: non enim te Pelio tristari reor, & qui in eo est victu, fraxiníque planta, quæ à ventis educata & recta est, & in cuspide minimè frangitur. & pulcherrima antra, & fontes, & quæ apud ipsos sunt Centaurides, si equorum quidem obliuiscęremur, vt Naiades: sin verò cum equis eas considęraremus, vt Amazones. Nam muliebris formæ mollities inualescit equo simul conspecto. Centauri isti infantes, quorum alij in fasciis iacent: alij è fasciis latenter exeunt, alij flere videntur: hi verò bene agunt, mammáque vbertim fluente rident: hi sub matribus infantium more ludunt; hi matres ipsas genibus flexis sese submittentes amplectuntur: sed hic in matrem lapidem iacit, contumelia iam afficiens, & infantium quidem forma nondum euidens, affluente ipsi lacte: qui verò iam saltitant, asperitatis etiam aliquid præseferūt. Ipsis autem iuba iam futura existit,

Σὺ μὲν ὦϐε πεὼ τῶν Κενταυρίδων ἀγέλλω δρυῶν εἰ πεφυκέναι, καὶ πετρῶν. ἢ νὴ Δία ἵππων μόνον, αἷς τὸν τῶ Ἰξίονος ὑπιθόρνυσθαί φασιν· ὑφ' οὗ οἱ Κένταυροι συνωθέντες, ἦλθον ἐς κρᾶσιν. τοῖς δ', ἄρα καὶ μητέρες ὁμοφυλοι ἦσαν, καὶ γυναῖκες ἤδη, καὶ πῶλοι ἐν εἴδει βρεφῶν, καὶ οἶκος ἥδιστος. οὐ γὰρ οἶμαί σε ἄχθεσθαι τῷ Πηλίῳ, ἢ τῇ ἐν αὐτῷ διαίτῃ, καὶ τῷ τῆς μελίας φυτῷ, εὐεμοσθφεῖ ὄντι, καὶ ἀπρεχομένῳ τοῦ ἰδίου ὁμοῦ, καὶ τοῦ μὴ κλᾶσθαι ὑπὸ τῆς αἰχμῆς. ἢ τὰ ἄντρα κάλλιστα, ἢ αἱ πηγαὶ, ἢ αἱ περὶ αὐτοῖς Κενταυρίδες. εἰ μὲν ὑπὸ λαθοίμεθα τῶν ἵππων, οἷς Ναΐδες. εἰ δὲ μετὰ τῶν ἵππων αὐτὰς λογιζοίμεθα, οἷς Ἀμαζόνες. ἢ γὰρ τῆς γυναικείας εἴδους ἀβρότης, ῥώννυται, συνορωμένου αὐτῷ τοῦ ἵππου. Κένταυροι δὲ ταυτὶ τὰ βρέφη, τὰ μὲν, σπαργάνοις ἔγκειται· τὰ δὲ, τῶν σπαργάνων ἐκσπεύδεται· τὰ δὲ, κλάειν ἔοικε. τὰ δὲ, οὐ προσέχει. καὶ ὑροσωποῦτος τοῦ μαζοῦ, μειδιᾷ. τὰ δ', ἀπαλλάττεται τοῦ τοῖς μηδάσι. τὰ δ', περιβάλλει αὐτὰς ὀκλαζόσας. ὁ δ', ἐς πεὼ μητέρα λίθον ἀφίησιν, ὑβρίζων ἤδη. καὶ τὸ μὲν τῶν νηπίων εἶδος, οὔπω σαφὲς, ἐπιπλημμυροῦντος αὐτῷ τοῦ γάλακτος. τὰ δὲ, ἤδη σκιρτῶντα, ἐμφαίνει* τι καὶ τραχύτητος. ἐκ τῶν δ' αὐτοῖς χαίτη μέλλουσα, *κ. ἐκφ.

ὁπλαὶ ἁπαλαὶ ἔτι. ὡς καλαὶ αἱ Κενταυρίδες, καὶ σὺν τοῖς ἵπποις. αἱ μὲν γὰρ λευκαῖς ἵπποις ἐμπεφύκασιν. αἱ δὲ, ξανθαῖς συνάπτουσαι. τὰς δὲ, ποικίλλει μὲν, ἀπολάμπει δὲ οὐ παρ' αὐτῶν, οἷον ἐπὶ τῇ σὺν κόμῃ ἵππων σκιρτᾷ, καὶ μιγαίνης ἵππου, λευκὴ Κενταυρίς· καὶ τὰ σύμπαντα τοῦ χρώματος, ἐς τὸ τοῦ κάλλους συνθήκην ὁμολογεῖ.

A & vngulæ adhuc molles. quàm pulchræ in equis quoque Centaurides: nam hæ quidem candidis agnatæ sunt equabus, hæ verò flauis adnexæ: has verò variat quidem, ab ipsis verò resplendescit quale in equorum cura exoritur. & nigræ equæ niuea Centauris: & inter se maximè contrarij colores ad pulchritudinis compositionem consentiunt.

ΙΠΠΟΛΥΤΟΣ.

HIPPOLYTVS.

B

Τὸ μὲν θηρίον, Φαίδρα Θησέως. ἐμπέπωκε δὲ τοῖς Ἱππολύτου ἵπποις, οὐκ εἴδει ταύρου λευκοῦ κατὰ δελφῖνας. ἥκει δὲ οὐ θαλάττης κατὰ τὸ μειρακίου, ἀδεμιᾶς δίκης. μηχανᾶται γὰρ Φαίδρα ξυνθεῖσα λόγον ἐπ' αὐτῷ οὐκ ὄντα, ὡς δὴ ἐρῴτο ὑπὸ Ἱππολύτου, αὐτὴ δὲ Φαίδρα τοῦ μειρακίου ἤρα· ἀπᾴδεται δὲ ὁ Θησεὺς τῷ λόγῳ, καὶ καταρᾶται τοῦ παιδὸς τὰ ὀφθαλμά. οἱ μὲν δὴ ἵπποι, ὀρθὰς ὡς ἀπημάκυναν τὸ ζυγὸν, ἐλευθέραν αἴρουσι τὴν χαίτην, προαίνοντες ὥσπερ οἱ λαμπροὶ, καὶ ἔμφρονες, ἀλλ' ἐξηρμένοι φόβῳ, καὶ πτοίᾳ. ραίνοντες δὲ ἀφρῷ τὸ πεδίον, ὁ μὲν, ἐς τὸ θηρίον ἐπέστραπται φεύγων. ὅδε ἀνεσκίρτησεν ἐς αὐτό. ὁ δὲ, ὑποβλέπει. τῷ δὲ, ἐς τὴν θάλατταν ἡ φορὰ, καθάπερ ἑαυτοῦ καὶ τῆς γῆς σὺν λαθομένῳ. μυκτῆρσι δὲ ὀρθοῖς, ὀξὺ χρεμετίζουσιν, εἰ μὴ φραγὴς τὸ χάσμα. ἕλκει δὲ ἅρμασιν, ὁ μὲν, ἐξηρμοσμένας καὶ μάτην, ὑπὸ τοῦ συγκλιθῆναι τὸ ἅρμα ἐς αὐτὸν τὸ δίνης. ὅδε ἐκλελοιπὼς τὸν ἄξονα, φέρεται καθ' αὐτὸν, σφομβούσης αὐτὸν ἐπὶ τῆς δίνης. διεπόλουν καὶ οἱ τῶν ὀπαδῶν ἵπποι· καὶ τοῦ μὲν, ἀποσείονται· τοῦ δὲ, ἀίσσοντες πη ἤδη φέρουσι. οὐ δὲ

Fera quidem Thesei, ingruit verò Hippolyti equis, specie tauri candidi instar delphinorum. Venit autem in adolescentulum, nullo iure. A Phædra etenim nouerca falsa in ipsum composita oratione, quòd scilicet ab Hippolyto amaretur, cum ipsa eius amore capta esset, Theseus decipitur, & quæ cernuntur, filio imprecatus est. Vides tu quidem vt equi iugum detrectantes iubam tollunt, neque exultant vt illustres, ac prudentes, sed metu ac formidine attoniti. Campum autem spuma inspergentes: hic quidem in feram conuersus est fugiens, hic vero in ipsam resultauit: at iste suspicit: illi in mare impetus, vt pote sui ipsius ac telluris oblito; rectis autem naribus acutum hinniunt, nisi picturam obaudis. Currus autem rotæ, hæc quidem luxata est radios, quod in eam inclinatus sit currus: hæc vero axem relinquens per se fertur, vertigine adhuc eam circumagente. Perterrefacti sunt & comitum equi, & hos quidem excutiunt, hos vero angentes aliquo iam ferunt. Tu autem, adolescen-

C

D

tule modeſtiæ ſtudiosè iniqua quidem à nouerca, paſſus eſt: iniquiora verò à patre paſſus es. Quare conqueſta eſt & pictura poëticum quendam luctum tua cauſa componens. Speculæ enim iſtæ per quas cum Diana venabaris, mulierum ſpecie ſcinduntur genas, prata autem egregia adoleſcentulorum forma, quæ immortalia nominabas, cauſa tua flacceſcunt flores. Nymphæ tuæ nutrices ex hiſce fontibus emerſæ comas ſcindunt, è papillis aquam fundentes. Tibi autem nec fortitudo, nec brachium ſuccurrerunt: ſed membrorum partim dilaniata ſunt, partim contrita. Polluta eſt autem coma, & pectus quidem ſpirat adhuc, vt pote non dimittens animam, oculus verò vulnerata circunſpicit. O pulchritudinem, quam vulnerari non potuit. Nam ne nunc quidem adoleſcentulum deſerit, ſed & vulneribus venuſtatis aliquid concedit.

A μειράκιον, σωφροσύνης ἐρᾷν, ἄδικα μὲν ὑπὸ τ μητρυιᾶς ἔπαθες, ἀδικώτερα δ' ὑπὸ τ πατρός. ὡς τ, ὠδύρατο καὶ ἡ γραφή, θριῶδον ἅνα ποιητικὸν ὑπὲρ σοὶ ξυνθεῖσα. σκοπαὶ γὰρ αὗται, δι' ὧν ἐθήρας ξὺν Ἀρτέμιδι, δρύπτονται τὰς παρειάς, σὺν εἴδει γυναικῶν. λαμπρὰς δ' σὺν ὥρᾳ μειρακίων, οὓς ἀμπερᾶτους ὠνόμαζες, μαραίνουσιν ὑπὲρ σοὶ τὰ ἄνθη. νύμφαι τε αἱ σαὶ τροφοί, πρωΐ τ πηγῶν ἀναχέουσαι, ἀμπερᾶτοισι τὰς κόμας, ἀποβλύζουσαι τὸ μαζῶν ὕδωρ. ἤμυνε δέ σοι οὐδὲ ἡ ἀνδρία οὐδὲν, οὐδὲ ὁ βραχίων. ἀλλά σοι τὰ μὲν, ἐσπάρακται τὸ μηρῶν, τὰ δ', συντέτριπται. πέφυρται δ' ἡ κόμη. B ☾ τὸ μὲν στέρνον, ἔμπνουν ἔτι, καθάπερ μὴ μεθιέμενον τῆς ψυχῆς. τὸ δ' ὄμμα περιαφεῖ τὰ τετρωμένα. φθὰς τ ὥρας, ὡς ἄτρωτος μὴ ἐληλῦθε ἔσα. ἀλλὰ γὰρ νῦν ἀπολείπει τὸ μειράκιον, ἀλλ' ὑπερέπει μὲν ☾ τοῖς τραύμασι. C

RHODOGVNE.

Et ſanguis vnà cum ære, ac purpureis veſtibus, ornamenti aliquid caſtris addit, picturæque venuſtatem, qui alius aliter ceciderunt, equique ſtupore quodam inſanientes, & fluminis aqua præter ſolitum polluta, in quo hæc. Captiui autem, & ipſorum cauſa Tropæum, Rhodogune, ac Perſæ Armenios ſuperant, fœdera tranſgredientes. Cùm Rhodogune ea celeritate victoriam aſſecuta dicatur, vt ne ad dexteram quidem comam reſumendam ſibi moram conceſſerit, qua minimè ſuperbiebat; & ſibi placet victoriæ cauſa: & intelligit fore, vt ob opus illud ipſa apud poſteros celebretur, tam cithara, quàm ti-

ΡΟΔΟΓΟΥΝΗ.

Καὶ τὸ αἷμα πρὸς τῷ χαλκῷ, καὶ τοῖς φοινικίσι, προσβάλλει τι αὐθος τῷ στρατοπέδῳ. καὶ χάριεν τῆς γραφῆς, οἱ ἄλλος ἄλλως πεπτωκότες· ἵπποι τε ἀπηνθῶντες μετ' ἐκπλήξεως, καὶ ποταμὸς ἔρρεφθορὸς ὕδωρ ποταμοῦ, ἐφ' ᾧ ταῦτα. οἱ μὲν αἰχμάλωτοι, καὶ τὸ ἐφ' αὐτοῖς τρόπαιον, Ροδογούνη, ☾ Πέρσαι, νικῶσιν Ἀρμενίους, ἐν ἀσπονδοις ἀπακτήσαντας· ὅτε δὴ λέγεται ἡ Ροδογούνη κρατῆσαι τ μάχης, οὐδὲ ὅσον τὰ δεξιὰ τῆς χαίτης ἀναλαβεῖν, ξυνχωρήσαντα ἑαυτῇ βραδυτῆτι, ἢ καὶ ἐπῆρται· καὶ φρονεῖ ὑπὲρ τῇ νίκῃ, καὶ ξυνίησιν ὡς ἔσοιτο ἀοίδιμος ὑπὲρ τῷ ἔργῳ, καὶ σὺν κιθάρᾳ, ☾ ἐν αὐ- D

λοῖς δ' σὗτα Ελλήνες. προσγέγραπται
ὐ αὐτῇ ἡ Νισαία ἵππος μέλαινα, ὑπὸ
λευκοῖς τοῖς στέρνοις, καὶ τὰ στέρνα λευ-
κά. καὶ τὸ πνεῦμα, ἀπὸ λευκοῦ δὲ μυκ-
τῆρος. δ τὸ μέτωπον, σὺν ἀρτίῳ τῷ κύ-
κλῳ. λίθων μὲν ὄν, καὶ ὅρμων, δ παντὸς
κε. ἄνω ἁπαλοῦ * κόσμου φαιδρὰ ἐχώρησεν ἡ Ρο-
δογούνη τῷ ἵππῳ, ὡς ἀγάλλοιτο, καὶ
ἁβρῶς τὸν χαλινὸν διαπύοι. κοκκοβα-
φεῖ ὐ ἐσθῆτι καταλάμπει πάντα, πλὴν
τ ἑαυτῆς εἴδους. σὺ ἡδείᾳ μὲν τῇ ζώνῃ,
καὶ περὶ ἐσθῆτα μεχρύσῃ ἐς γόνυ, ἡδεῖα
ὐ τῇ ἀναξυρίδι καὶ φαιδρυμένῃ χρα-
φαῖς ἀπὸ κερκίδος. τὸ ὐ ἀπὸ ὤμου ἐς
ἀγκῶνα ⓦ χιτῶνα διαλείπουσαι πόρ-
παι ξυνάπτουσιν, ὑπανιχούσης σὺ ἀλ-
λαξῆς ὠλένης, ἔνθα ὁ δεσμός. ὁ ὐ ὦ-
μος, ἔγκειται· καὶ τὸ χῆμα, οὔπω ἀμα-
ζόνος. καὶ τῆς ἀσπίδος ἄλλας χρὴ τὸ μέ-
τρον, δ ἀπὸ χρῶν τῷ στέρνῳ. καὶ τ ἰσχυὼ
τῆς χραφῆς, σὺ ταῦτα δ ἐξετάσαι· ὑπέρ-
βάλλουσα γὰρ ἡ ἀριστερὰ τὸν πόρπακα,
ἔχεται τῆς αἰχμῆς, ἀφιστᾶσα τὸ στέρνον
πλὴν ἀσπίδα. ὀρθῆς ὐ ἐγκειμένης τῆς
ἵππου, ὁρᾷται μὲν δ τὰ ἔξω τῆς ἀσπί-
δος· ἡ οὐ χρυσᾶ ταῦτα, δ οἷς ζῶα· τὰ ὐ
ἔσω, καὶ σὺν αὐτῇ χειρί, ἀλουργά. προσαν-
θεῖ ὐ αὐτοῖς ὁ πῆχυς. αἰθάνεσθαί δέ μοι
δοκεῖς, ὦ παῖ, τ σὺ αὐτῇ κάλλους, καὶ
βούλεσθαί π καὶ περὶ τούτου ἀκούειν. ἄ-
κουε δή. σπένδεται μὲν ἐπὶ τῇ τῶν Αρμε-
νίων ἥττῃ. καὶ ἡ σύνοια, εὐχομένῃ. εὐ-
χέσθαι ὐ αἱρεῖν σφᾶς ἄνδρας, οἷς νεῶν ἥρη-
κεν· ἔ γάρ μοι δοκεῖ ἐρᾶν τ ἐρᾶσθαι. δ
τὸ μὲν ἀνακεκλιμένον τῶν ζειχῶν, αἰδοῖ
κεκόσμηται, τὸ ἀγέρωχον κολαζούσῃ.
τὸ ὐ ἄνετον, βακχεύει αὐτήν, δ ῥώννυσι. δ ξανθὸν μὲν, δ χρυσοῦ πέρα, τὸ ἀπα-

A biis, vbicunque fuerint Græci. Appicta eſt ei Niſæa equa nigra, cui ad candida crura, niuea ſunt pectora, & ſpiritus, è candidis naribus, & frons, in exacto orbe. Lapillos igitur, ac monilia, omnémque delicioſum mundum equo cõceſſit Rhodogune, vt exultaret, frenúmque deliciosè exereret. Omnia autem præter ipſius formam coccina ſplendent veſte, in ſuaui quidem zona, & ad genu veſtem metiente: ſuaui verò & Anaxuride picturas à radio præbente. Eam autem veſtis partem, quæ ab humero ad cubitum tendit, diſtantes nectunt fibulæ; vlna viciſſim, vbi vinculum, exſtante: humerus verò deprimitur, & habitus nondum Amazonis. Clypei quoque modum mirari oportet, & qui pectori ſatis ſit, picturæque vim hic exquirere. Clypei namque lorum tranſgrediens ſiniſtra, cuſpidem tenet, clypeum à pectore ſeiungens. Clypei autem circunferentia recta exiſtente, ſpectantur quidem & exteriora, vbi non aurea hæc, ac veluti animalia: interiora vero, & vbi manus, purpurea: illuſtrat autem iſta cubitus: mihi intelligere videris, ô puer, quæ ei ineſt, pulchritudinem, velléque ſuper hac aliquid audire. Audi igitur. Libat quidem, quod Armenios in fugam verterit, & cogitatio eſt ſupplicantis: precatur autem viros capere, quos nunc cœpit, neque enim mihi videtur eo eſſe deſiderio, vt ametur, & ea quidem crinium pars, quæ compta ac compoſita eſt, verecundia ſuperbiam coercente exornata eſt. Quæ vero remiſſa eſt ac ſoluta, ipſam excitat, ac validam reddit, & id comæ, quod ſolutum eſt, flauum

ac ſupra

ac ſupra aurum. Quod verò in altera parte poſitum, habet neſcio quid & in ipſam differens quòd compoſitum ſit. Supercilia propterea venuſta quidem, quòd cùm naſo pariter & incipiant & oriantur. Venuſtiora verò quòd circumacta ſint: oportet enim vt ipſa non modò oculis proiecta ſint, ſed & circuniecta. At gena excipit quidem oculorum deſiderium, hilaritate verò lætificat. Riſus enim ſtudium in gena maximè. & oculi miſti quidem ſunt è fuluo in atrum: præſtant verò ab occaſione quidem hilaritatem, à natura vero pulchritudinem: ab imperij dignitate faſtum. Os autem molle, fructúque Venereo refertum, oſculatu quidem ſuauiſſimum, pollicitatu vero difficile. Ceterùm, ô puer, aduerte quæ tibi percepiſſe ſatis eſt. Labra florida, atque æqualia, os modeſtum, tropæóque preces accinens: quod ſi auſcultare voluerimus, Græcè fortaſſe loquetur.

κτοιῶ τῆς κόμης. τὸ ᾗ ὀπὶ θάτερα κείμενον, ἔχει μὲν καὶ ἐς αὖτ᾽ ὄφελλόν, ὑπὸ τῶ τετάχθαι. τ᾽ ᾗ ὀφρύων, χαρίεν μὲν τὸ ἀπὸ τ᾽ ἀρχᾶς, καὶ ὁμόθεν σὺμπεφυκέναι τῆς ῥινός· χαριέστερον ᾗ τὸ περιῆχθαι. δεῖ γὰρ αὐτὰς μὴ περιβεβλῆσθαι τῶ ὀφθαλμῶ μόνον, ἀλλὰ καὶ περιβεβλῆσθαι αὐτοῖς. ἡ παρειὰ ᾗ, ὑποδέχεται μὲν τ᾽ ἀπὸ τῶ ὀμμάτων ἵμερον, διαφαίνει ᾗ τῶ ἱλαρῶ. τὸ γὰρ φιλομειδὲς, εὖ παρειᾶ μάλιστα. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ, κέκραται μὲν ἀπὸ τ᾽ χαροποῦ ἐς τὸ μέλαν· παρέχονται ᾗ τὸ μὲν ἱλαρὸν, ἀπὸ τ᾽ καιρῶ, τὸ δὲ, ὠφελίον, ἀπὸ τ᾽ φύσεως, τὸ ᾗ γαῦρον, ἀπὸ τ᾽ ἀρχᾶν. τὸ στόμα ᾗ ἁπαλὸν, καὶ ἀνάμεσον ὀπώρας ἐφολκῆς. φιλῆσαι μὲν, ἥδιστον· ἀπαγγεῖλαι ᾗ, ῥᾴδιον. ἃ ᾗ ἀπέχει σοι μανθάνειν, ὅρα παιδίον. χείλη αὐθηρὰ, καὶ ἴσα. στόμα σύμμετρον, καὶ παφθεπόμενον τῶ ὑγιεῖ τῶ ζηπαίῳ. κἂν παρακούσαι βελτιόνων, τάχα Ελλωιεῖ.

ARRHICHIO ATHLETA.

Ad ipſa veniſti Olympia, & ad eorum, quæ in Olympia ſunt, pulcherrimum: hoc enim virorum Pancratium; coronatur autem ob ipſum Arrhichio, qui in victoria deceſſit: & ipſum hic Hellanodices coronat. Appelletur autem verus, & quòd veri curam ſuſceperit, & quòd illi pictus ſit. & tellus in ſimplici valle: tantúmque, quantum cernis, continente, ſtadium præbet. & Alphei fluxus leuis elabitur: proptereáque fluminum ſolus in maris ſuperficie fluitat, oleaſtríque circa ipſum cœrulea ſpecie pullulant. Pulchri, ac iuxta apiorum denſitatem. Sed hæc mul-

ΑΡΡΙΧΙΩΝ.

Ες αὐτὰ ἥκεις Ολύμπια, καὶ τῶν ἐν Ολυμπίᾳ τὸ κάλλιστον. τοῦτο γὰρ δὴ ἀνδρῶν τὸ Παγκράτιον· στεφανοῦται δὲ αὐτῶ Αρριχίων ἐπαποθανὼν τῇ νίκῃ. καὶ στεφανοῖ αὐτὸν οὗτος Ελλανοδίκης. ἀρετὴς ᾗ ἐπιμεμέληται, διά τε τὸ ἐπιμεμεῖσθαι ἀληθείας, διά τε τὸ ὡς ἐκεῖνος γεγράφθαι. πεδίον τ᾽ ἠρῆ διδοῦσιν ἐν ἁπλῆ αὐλῶνι, καὶ εἰσεχθύσι τοσοῦτον. καὶ τὸ τῦ Αλφεοῦ ῥεῦμα, ἐξέρχεται κοῦφον. ταῦτά τοι καὶ μόνος ποταμῶν ἐπὶ τ᾽ θαλάσσης ὀχεῖται. κύπειροί τ᾽ αὐτῶ περιτεθήλασιν ἐν γλαυκῶ εἴδει, καλοὶ καὶ κατὰ τὸν τῶ σελίνων οὐλότητα. ταυτὶ μὲν

οὖν μετὰ τὸ στάδιον, ἐπισκεψόμθα, καὶ πολλὰ ἕτερα. τὸ δὲ ἔργον τὸ τῦ Ἀρριχίωνος, πρὶν ἢ παύσασθαι αὐτὸ σκοπῶμθ. ἔοικε γὰρ μὴ τῦ ἀντιπάλου μόνον, ἀλλὰ καὶ τῦ Ἑλληνικοῦ κεκρατηκέναι. βοῶσι γοῦν, ἀναπηδήσαντες τῶν θάκων. καὶ ὁ μὲν, τῷ χεῖρε ἀνασείουσιν· ὁ δὲ, τῷ ἑαθῆτα. ὁ δὲ, αἴρονται ἀπὸ τῆς γῆς· οἱ δὲ, τοῖς πλησίον ἱλαροὶ προσπαλαίουσι. τὰ γὰρ οὕτως ἀπληκτικὰ, οὐ συγχωρεῖ τοῖς θεαταῖς, ἐν τῷ καθεκτῷ εἶναι. ἢ τίς οὕτως ἀναίσθητος, ὡς μὴ ἀνακραγεῖν ἐπὶ τῷ ἀθλητῇ; μεγάλου γὰρ δὴ ἀπῳκύματος, τῦ δὶς ἤδη νικῆσαι τὰ Ὀλύμπια, μεῖζον τῦτο νυνὶ, ὅτε καὶ τῆς ψυχῆς αὐτὰ κτησάμενος, ἐς τὸν τῶν ὀλβίων πέμπεται χῶρον, αὐτῇ κόνει. μὴ συντυχία νοείσθω τῦτο. σοφώτατα γὰρ προῳκονόμηται τὰ νίκης. καὶ τὸ πάλαισμα καὶ ἀγωνοθέτης· οἱ παγκρατιάζοντες, ὦ παῖ, κεκινδυνευμένῃ προσχώνται τῇ πάλῃ. δεῖ γὰρ αὐτοῖς ὑπλιασμοῦ τινος, οἱ μὴ εἰσὶν ἀσφαλεῖς τῷ παλαίοντι· καὶ συμπλοκῶν, ἐν αἷς προλήψεσθαι χρὴ, οἷς πίπτουσι. δεῖ δ' αὐτοῖς καὶ τέχνης εἰς τὸ ἄλλοτε ἄλλως ἄρχειν. οἱ δὲ αὐτοὶ, καὶ σφυρῷ προσπαλαίουσι, καὶ πλευρὰ χεῖρα στρεβλοῦσι, προσόντος τε παίειν, καὶ συμπλέκεσθαι. ταυτὶ γὰρ τὸ παγκρατιάζειν ἔργα, πλευρὰ τε δάκνειν, ἢ ὀρύττειν. Λακεδαιμόνιοι μὲν οὖν καὶ ταῦτα νομίζουσιν, ἀπογυμνάζοντες, οἶμαι, ἑαυτοὺς εἰς τὰς μάχας. Ἠλεῖοι δ' ἀγῶνες, ταυτὶ μὲν, ἀφαιροῦσι. τὸ δ' ἄγχειν ἐπαινοῦσιν. ὅθεν τὸν Ἀρριχίωνα, μέσον ἤδη ἡρπακὼς ὁ ἀντίπαλος, ἀποκτεῖναι ἔμελλε. καὶ τὸν μὲν πήχει τῇ δεξιᾷ συνέβαλεν, ἀποφέρεσθαι αὖτῷ τὸ ἆθλημα.

táque alia poſt ſtadium conſiderabimus. Arrhichionis autem opus, priuſquam deſinat, conſideremus. Videtur enim non aduerſariũ modò, verùm & vniuerſos ſuperaſſe Græcos. Clamitant igitur è ſedibus exilientes; & hi quidem manus excutiunt: hi vero veſtem, iſti tolluntur humo: at illi hilares cum proximis luctantur. Quæ enim ita terribilia atque horrenda ſunt, ſpectatoribus, vt ſe in eodem contineant ſtatu, minimè concedunt. Alioqui, quis adeo omni eſt ſenſu priuatus, vt non athletæ applaudat? Nam cùm bis iam Olympia viciſſe ei magnũ fuerit: multo hoc nunc maius, quòd vita etiam hæc aſſecutus, cum ipſo puluere ad beatorum ſedem mittitur. Ne caſus exiſtimetur hoc. Sapientiſſime namque ante victoriam excogitatum fuerat, & certamen haud ignorabis. Qui Pancratio ſe exercent, ô puer, periclitanti vtuntur lucta: opus eſt enim ipſis & reſupinationum, quæ luctanti tutæ minimæ ſunt: & complexionum, in quibus vt cadentem vincere oportet. Opus eſt autem ipſis & arte, vt alias aliter aduerſarium angant. Hi quidem & pedis malleolo luctantur, & manum torquent; cùm interea & feriant, & inſultent. Hæc ſunt pancratiaſtæ opera, præterquàm quòd & mordent, & * fodiunt. Lacedæmonij autem & hæc lege ſanciunt: ſe (vt puto) ad prælia exercentes. At Elea certamina hæc quidem auferunt, angere vero aduerſarium laudant. Vnde aduerſarius Arrhichionem medium complexus interficere decreuerat: & cubitum quidem gutturi oppoſuit, ſpiritum ei intercludens.

Crura vero inguinibus admouens: extremósque pedes ad vtrumque poplitem implicans, ſuffocatione quidem eum præuenit, ſomnolenta inde morte ſenſibus ingruente. Remiſſa autem crurum vſus intentione, Arrhichionis* cogitationem haudquaquam præoccupauit: excutiens enim Arrhichio pedis plantam, à qua dextera ſibi periclitabatur, ſuſpenſo iam poplite: illum quidem, vt non amplius aduerſarium inguine ſuſtinet: ſiniſtris verò inſidens, ſupremámque pedis partem poplite includens, præ violenta ad exteriora conuerſione talum in malleolo permanere haudquaquam permittit. Anima namque è corpore exiens ipſum quidem reddit imbecille: vim verò, ac robur præbet in quodcunque incubuerit. Pictúſque eſt autem mortuo quidem ſimilis, qui necuit, manúque quòd defecerit indicans. Arrhichio verò vt vincentes pictus eſt. Etenim ſanguis in flore [ac proprio eſt colore:] & ſudor adhuc ſincerus, & ridet vt viuentes cùm victoriam ſentiunt.

F.M. *colligationẽ ſ. implicationem.*

A τὰ σκέλη ὑ τοῖς βυβῶσιν ἐναρμόσας, καὶ ὠθεισάμενος εἰς ἑκατέραν ἀγκύλωσιν ἄκρῳ τῷ ποδὶ, τῷ μὲν πνίγματι, ἔφθη αὐτὸν, ὑπνηλὸν τὸν ἐντεῦθεν θανάτου, τοῖς αἰσθητηρίοις ἐπιφέροντος. τῇ δὲ ἐπιτάσει τῶν σκελῶν ἀνάγκην παρεσκεύασε, καὶ ἔφθη τὸν λυγισμὸν* τοῦ Ἀρριχίωνος. ἐπιλαβόμενος γὰρ τὸν ταρσὸν τοῦ ποδὸς Ἀρριχίωνος, ὑφ' οὗ ἐκινδύνευεν αὐτῷ τὰ δεξιὰ, κρεμαννυμένης ἤδη τῆς ἀγκύλης; ἐκεῖνον μὲν σωτέχει τῷ βυβῶνι, ὡς οὐκέτ' αὐτόπαλον. τοῖς δέ γε ἀριστεροῖς ἐνιζήσας, καὶ τὸ ὠθεῖ τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς ἐναποκλείσας τῇ ἀγκύλῃ, καὶ ἐᾷ μηδέν ἰῶ σφυρῷ τὸν ἀστράγαλον, ὑπὸ τῆς ἐς τὸ ἔξω βιαίου ἀποστροφῆς. ἡ γὰρ ψυχὴ ἀποῦσα τοῦ σώματος, ἀδρανὲς μὲν αὐτὸ ἐργάζεται, δίδωσι δ' αὐτῷ ἰσχύν, ἐς ὃ ἂν πρείσηται. γέγραπται δ', ὁ μὲν ἀποπνιγεὶς, νεκρῷ εἰκάσαι, καὶ τὸ ἀπαγορεῦον ἀποσημαίνων τῇ χειρί. ὁ δὲ Ἀρριχίων, ὅσα οἱ νικῶντες γέγραπται. ἡ γὰρ τὸ αἷμα ἐν τῷ δέρματι, καὶ ὁ ἱδρὼς ἀκραιφνὴς ἔτι καὶ μειδιᾷ καθάπερ οἱ ζῶντες, ὑπὲρ νίκης αἰσθανόμενοι.

B

C

ANTILOCHVS.

Achillem Antilochi amore captum ſuſpicatus es (puto) apud Homerum. Cùm Græcorum omnium natu minimum Antilochum, videas; & auri ſemitalentum, quo in certamine ab Achille donatus eſt, cogites. & nunciat Achilli iacere Patroclum. Solamine vnà cum nuncio à Menelao excogitato: Achille ad delicias ſuas reſpiciente. & luget in dilecti mœrore: & manus, ne ſe ipſum occidat, continet. At Achilles & tangente

ΑΝΤΙΛΟΧΟΣ.

Τὸν Ἀχιλλέα ἐρᾶν τοῦ Ἀντιλόχου πεφώρακας οἶμαι παρ' Ὁμήρῳ, νεώτατον τὸν τῶν Ἑλλήνων ὁρῶν τὸν Ἀντίλοχον, καὶ τὸ ἡμιτάλαντον τοῦ χρυσοῦ ἐννοῶν, τὸ ἐπὶ τῷ ἀγῶνι. καὶ ἀπαγγέλλοντι Ἀχιλλεῖ κεῖσθαι τὸν Πάτροκλον, σοφισαμένου τοῦ Μενέλεω πρᾶγμα τοιοῦτον ὁμοῦ τῇ ἀγγελίᾳ, μεταβλέψαντος Ἀχιλλέως εἰς τὰ παιδικά· καὶ θρηνεῖ ἐρωμένου ἐπὶ τῷ πένθει· καὶ σωτέχει τῷ χεῖρε, μὴ ἀποκτείνῃ ἑαυτόν. ὅτι οἶμαι, καὶ ἀπομιμεῖται

D

χαίρῃ, καὶ δακρύοντι. αὐτὰ μὲν οὖν Ο-
μήρου γράφαι. τὸ δὲ τοῦ ζωγράφου δρᾶ-
μα, ὁ Μέμνων ἐξ Αἰθιοπίας ἀφικό-
μενος, κτείνει τὸν Ἀντίλοχον, προβεβλη-
μένον τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ Ἀχαιοῖς τοῦ δεί-
ματος σκιπλήττει. πρὸ γὰρ τοῦ Μέμνονος,
μῦθος οἱ μέλανες κρατοῦντες· ὁ δὲ Α-
χαιοὶ τοῦ σώματος, ὀδύρονται τὸν Ἀντίλο-
χον, οἱ Ἀτρεῖδαι, καὶ ὁ σὺ τῆς Ἰθάκης, καὶ
ὁ σὺ τοῦ Τυδέως, καὶ οἱ ὁμώνυμοι. δῆλο-
δηλος γάρ, ὁ μὲν Ἰθακήσιος, ἀπὸ τοῦ σφυ-
φνοῦ, καὶ ἐγρηγορότος. ὁ δὲ Μενέλεως,
ἀπὸ τοῦ ἡμέρου. ὁ δὲ Ἀγαμέμνων, ἀπὸ τοῦ
σεμνοῦ. τὸν δὲ, τοῦ Τυδέως, ἡ ἐλευθερία
γράφει. γνωρίζοις δ' ἂν καὶ τὸν Τελα-
μώνιον ἀπὸ τοῦ βλοσυροῦ, καὶ τοῦ Λοκρὸν,
ἀπὸ τοῦ ἑτοίμου. καὶ ἡ στρατιὰ πενθεῖ τὸ
μειράκιον, πρίεσῶτες αὐτὸ σφίσιν ἀ-
μα. πήξαντες δὲ τὰς αἰχμὰς εἰς ἔδα-
φος, σὺν ἀλλάξεσι τοῦ ποδὸς, καὶ στηρίζον
ἐπὶ τοῖς αἰχμοῖς, ἀπρεπίσαντες οἱ πλεί-
στοι δυσφορούσας τὰς κεφαλὰς τῷ ἄ-
χει. τοῦ Ἀχιλλέα μὴ ἀπὸ τῆς κόμης οἴχε-
σθαι γὰρ τοῦτο αὐτῷ μετὰ τὸν Πάτροκλον, ἀλ-
λὰ τὸ εἶδος αὐτὸν ἐνδείκνυσθαι, καὶ τὸ μέ-
γεθος, καὶ αὐτὸ τὸ μὴ κομᾶν. σφίσι δὲ
προσεικάζουσι τοῖς στέρνοις τοῦ Ἀντιλό-
χου. καὶ πυρρὰν οἶμαι ἐπαγγέλλεται αὐ-
τῷ, καὶ τὰ εἰς αὐτὸν, καὶ τὰ ὅπλα ἴσως,
καὶ τοῦ κεφαλοῦ τοῦ Μέμνονος. ἀποπνεῖ
γὰρ καὶ τὸν Μέμνονα, ἔσα τὸν Ἕκτορα, ὡς
μηδὲ ταῦτα ὁ Ἀντίλοχος ἔλαττον τοῦ Πα
τρόκλου ἔχοι. ὅθεν ἐν τῷ τῶν Αἰθιόπων στρα-
τῷ, θηρὸς ἔσικεν ἔχων αἰχμὴν, καὶ λεον-
τῇ ἐνημμένος, καὶ σεσηρὼς ἐς τοὺς Ἀχιλ-
λέα. σκεψώμεθα οὖν καὶ τὸν Ἀντίλοχον.
ἡδέσκει μὲν ἐπωλένιος πρόσω· κομᾷ δὲ ἐν ἠλιώσῃ κόμῃ. καὶ κοῦφος ἡ κνήμη,

A gaudet (vt puto) & lachrymante. Hæc autem Homeri sunt picturæ: Pictoris verò argumentum. Memnon ex Æthiopia profectus, Antilochum pro patre in acie dimicantem interficit, & Achiuos terror quidam percellit. Nam ante Memnonis aduentum, fabula homines nigri. Cùm autem Achiui corpus recepissent, lugent Antilochum Atridæ, & qui ex Ithaca oriundus, & Tydei filius, & Cognomines. Euidens autem est, Ithacensis quidem seueritate quadam ac vigilantia: Menelaus verò lenitate: at Agamemnon diuina quadam maiestate: Sed Tydei filium libertas exprimit: dignosceres præterea Telamonium à terribili, Locrensem à prompto: & exercitus circunstans adolescentulum luget: affixis autem pauimento hastis, alternis insistunt pedibus, hastísque innituntur, admonentes plurimi, & capita dolore grauata. Achillem ne à coma discerne: hoc enim amisit post Patroclum interfectum: sed species ipsum indicet, ac magnitudo, & quòd minimè comam nutriat. Luget Antilochi pectoribus incumbens: & rogum (vt puto) ei pollicetur, quæque ad ipsum pertinent. & arma fortasse, ac Memnonis caput: reddere namque & Memnonem, vt & Hectorem: quo ne in his quidem Antilochus Patroclo minora assequeretur. Ipse verò in Æthiopum exercitu acer ac terribilis adstat hastam tenens, leoníque pelle indutus, Achillíque arridens. Considerabimus igitur & Antilochum: pubescit quidem supra lanuginem: flaua verò sese effert coma, & leuis est tibia,

& modeſtum ad curſus facilitatem corpus: & ſanguis vt in ebore color viget; cuſpide eius pectori incidente. Iacet autem adoleſcentulus nec triſtis, nec vt mortuo aſſimiles, clarúſque ac ridens: nam lætitiam, quam ex ſeruato conceperat patre, in facie gerens Antilochus cuſpide percuſſus interiit, & vultum anima reliquit: non vt doluit, ſed vt lætitia obtinuit.

A καὶ τὸ σῶμα σύμμεζον ἐς ῥαστώνλιν δρόμυ. καὶ τὸ αἷμα ὑπ' οἶζ ἐπ' ἐλέφαντι χρῶμα ἤνθηκεν, ἐμπεσούσης αὐτῷ κατὰ στέρνυ τῆς αἰχμῆς. κεῖται δ' οὐ καταφὲς τὸ μειράκιον, ἀδὲ νεκρῷ εἰκάσαι, φαιδρόν τε, καὶ μειδιῶν. πλὴ χὴ οἷμαι χαρὰν πλὴ ἐπὶ τῷ τε πατέρα σῶσαι, φέρον ἐν τῷ εἴδει ὁ Ἀντίλοχος, ἀπώλεζε δὲ τὸ τῆς αἰχμῆς. καὶ τὸ ῥοθόωπον ἡ ψυχὴ κατέλιπεν, οὐχ ὡς ἤλγησεν, ἀλλ' ὡς ἐπεκράτησε τὸ εὐφραῖνον.

B

MELES.

Quod ad Enipeum quidem pertinet, & quòd Tyro aquam diligeret, ab Homero dictum eſt: dicit autem & à Neptuno fraudem, & vndæ colorem, ſub qua cubile: hic verò ſermo alius, non ex Theſſalia, ſed Ionicus. Amat Critheis in Ionia Meletem: is autem ephebo ſimilis eſt, & à ſpectatore to- C tus cernitur, illinc erumpens vnde oritur: bibit autem minimè ſitiens, & aquam haurit: & obſtrepentem perinde atque loquentem affatur, Venereáſq. in aquam fundit lachrymas. & fluuius (redamat enim) ipſarum gaudet mixtione. Venuſtas igitur picturæ Meles ipſe, in croco ac loto proiectus & Hyacintho, gaudens floris ætate, & delitioſam ac iuuenilem præbens ſpeciem, & non inſipientem. Diceres vtique Meletis oculos Poëticum quid meditari. pulchrum in ipſo eſt, quòd haud vehementes edit fontes, vt rudes atque imperitos amnes pingere mos eſt: Sed ſummis terram radens digitis, aquæ nullo ſtrepitu ſcaturienti manum ſubdit. & hic nobis, vt Critheidi

ΜΕΛΗΣ.

Τὸ μὲν τῦ Ενιπέως, ἢ ὡς ἤρα ἡ Τυρὼ τῦ ὕδατος, Ομήρῳ λέλεκται. λέγει δ' ἢ ἀπάτλιν τλὴ ἀπὸ Ποσειδῶνος, καὶ τὸ ἄνθος τῦ κύματος, ὑφ' ᾧ ἡ δύνη. οὐτοσὶ δ' ὁ λόγος ἕτερος, καὶ οὐ Θεσσαλίας, ἀλλ' Ιωνικός. ἐρᾷ ἡ Κριθηΐς ἐν Ιωνίᾳ τῦ Μέλητος. ὅδ' ἐφήβῳ ἔοικε, καὶ θεᾶται τῷ θεατῇ ὅλος, ἐκεῖ ἐμβάλλων ὅθεν ἄρχεται. πίνει δ' οὐ διψῶσα, ⁊ λαμβάνεται τῦ ὕδατος, ἢ κελαρύζοντι σφοδρὰ λέγεται, καθάπερ λαλοῦσι, δάκρυα δ' λείβει ἐρωτικὰ τῷ ὕδατι. καὶ ὁ ποταμὸς, ἀντιφιλῶν, χαίρει αὐτῇ τῇ κράσει. χάεται μὲν οὖν τ' χρῶτος αὐτὸς ὁ Μέλης, σὺ κρόκῳ ⁊ λωτῷ κείμενος, ⁊ ὑακίνθῳ, χαίρων δι' ἡλικίαν τῦ ἄνθους, καὶ σῶμα ἐχόμενος εἶδος ἀβρὸν, ἢ μειρακιώδες, καὶ οὐδὲ ἄσοφον. εἴποις ἂν σοῦ ὀφθαλμοὺς τῦ Μέλητος, ἀναπολεῖν * τι πλῶ ποιητικῶν. χαρίεν δ' αὖ, ἢ ὅπι μὴ λάβροις τοὺς πηγοὺς ἐκδίδωσι, καθάπερ σοῦ ἁμαθεῖς τὸν ποταμὸν χεάφεσζ νόμος· ἀλλὰ πλὴ γλῶ ἄκροις τοῖς δακτύλοις διαμώμενος, ὑπέχει τ' χεῖρα τῷ ὕδατι, ἀφοφητὶ βλύζοντι. καὶ ἐρᾶται ἡμῖν, ὡς τῆχε Κριθηΐδι,

* χρ. διασκοπεῖν ⁊

ὕδωρ ἐσῇ. κὴ φρακάδηται ὀνείρατα, ὡς φασιν. ἀλλ' ἢ ὄναρ ταῦτα, ὦ Κριθηΐς, οὐδὲ εἰς ὕδωρ τὸ ἔρωτα τὸν γράφῃς. ἐρᾷ γάρ σου ὁ ποταμὸς, ὃν οἶδα, καὶ θρίζεταί τινα ὑμῖν θάλαμον, κῶμα αἴρων, ὑφ' ᾧ ἡ εὐνὴ ἔσται. εἰ δὲ ἀπιστεῖς, λέξω σοι κὴ τὴν τοῦ θαλάμου τέχνην. λεπτὴ αὔρα, κῶμα ὑποδραμοῦσα, ἐργάζεται αὐτὸ κυρτὸν, κὴ φωτεινὸν, καὶ ἀνθηρὸν ἐπ. ἡ γὰρ ἀντιτύπα τοῦ ἡλίου χρῶμα προσβάλλει μετεώρῳ τῷ ὕδατι. τί οὖν, ὦ παῖ, λαμβάνῃ μου; τί δὲ καὶ ἐᾷς καὶ τὰ λοιπὰ διεξιέναι τῆς γραφῆς; εἰ βούλει κὴ τὴν Κριθηΐδα διαγράψωμεν, ἵνα χαίρῃς φὴς, ὅταν σὺ ἀναλύῃ αὐτῆς ὁ λόγος. λεγέσθω τοίνυν. ἁβρὸν μὲν αὐτῇ τὸ εἶδος, καὶ μάλα Ἰωνικόν· αἰδοῖ δὲ τῷ εἴδει ἁρμόττει· καὶ ἀπόχρη τοῦτο τῇ φύσει τὸ ἄνθος. ἡ χαίτη δέ, ἀνείληπται μὲν ὑπὸ τὸ οὖς, ἁρμοσθεῖσα δὲ καὶ κρηδέμνῳ ἀλουργεῖ. δῶρον Νηρηΐδος, ἢ Ναΐδος οἶμαι εἶναι τὸ κρήδεμνον. εἰκὸς γὰρ συνορᾶν τὰς θεὰς ἁπτομένας τῷ Μέλητι, προσχορεύω τὰς πηγὰς οὐ πόρρω τῆς σικυόλων. βλέπει δὲ οὕτω πῃ ἡδύ, καὶ ἀφῃρέθαι, ὡς μηδὲ ὑπὸ τῶν δακρύων ἁλλάττειν τὸ ἴλεων. καὶ ἡ δέρη ἐπ ἠδίων, ὑπὸ τοῦ μὴ κεκοσμῆσθαι. Ὁρμοὶ γάρ, κὴ αὐχαὶ λίθων, κὴ προσδέραια, ταῖς μὲν σὺν μετρίῳ τῷ καλλει γυναιξὶν, καὶ ἁβρῶς προσαναθοῦσι· κὴ νὴ Δί' ὥρας πρὸς αὐτὰς φέρουσιν. αἰσχραῖς δὲ, καὶ ἄγαν ὡραίαις, ἀντιπράττουσι. τὰ μὲν γὰρ ἐλέγχουσι. τῶν δ', ἀπάτουσι. τῷ χεῖρε ἀνασκοπῶμεν. ἁπαλοὶ οἱ δάκτυλοι, κὴ εὐμήκεις, κὴ λευκοὶ κατὰ τὸν ὠλένην. ὁρᾷς δὲ καὶ τὴν ὠλένην, ὡς διὰ

A aqua cernitur, & assidet insomnio, vt aiunt. Ceterùm non somniũ hæc, ô Critheis, nec amorẽ hunc in aqua scribis. Tui namque amore captus est fluuius, plane noui, thalamúmque aliquem vobis machinatur, vndam tollens, sub qua cubile erit. Sin autem minimè credis, thalami quoq. artem tibi enarrabo. Tenuis aura vndam subiens, conuexum ipsum, circularémq. ac floridum efficit. Nam aduersus Solis fulgor suspen-

B sæ colorem adhibet aquæ. Quid me apprehendis, puer? Cur non permittis, vt picturæ reliqua tibi percurram? Si vis, Critheida quoque describamus. Quandoquidem gaudere inquis, cùm de ipsa sermo immoretur. Dicatur igitur. Delitiosa quidem ipsi est forma, & admodum Ionica: pudor autem formam decet: & genæ hic satis est color: coma autem sub aurem qui-

C dem contracta est, purpurea verò vitta exornatur. Nereidis donum siue Naïdis vittam esse arbitror. Credibile namque est Deas iuxta Meletem haud procul ab ostiis fontes habentem, vna choreas ducere. Adeo autem dulce quid ac simplex intuetur, vt ne præ lachrymis quidem lenitatem mutet. & collum propterea suauius, quòd ornamentis caret. Torques enim lapillorúmque fulgores, ac monilia, mediocri quidem forma præditas mulieres non obscurè illu-

D strant. & per Iouem pulchritudinis non nihil ipsis adferunt. Turpibus verò, & sanè quàm pulchris aduersantur. illas enim arguunt, ab his detrahunt. manus consideremus. Molles digiti, & oblongi, & circa vlnam candidi. Vides autem & vlnam, quam sub candida

veſte candidior videatur, & papillæ rectæ ſplendeſcunt. Quidnam huc Muſæ? Quid ad Meletis fontes? Cùm Athenienſes Ionicas colonias ducerent: Muſæ claſſis duces fuere, ſub apum ſpecie. Ionia namque ob Meletem gaudebat, vt pote qui & Cephiſſo, & Olméo ſit potu ſuauior. Ipſis igitur hic choreas ducentibus, quandoque occurres. Nunc verò Muſæ Parcis ita iubentibus, Homero ortum nent. & per filium Meles Penéo quidem dabit, vt argenteis vorticibus ſit: Titareſo vt leuis, atque agilis: Enipeo vt diuinus, Axio pulcherrimus: dabit & Xantho vt à Ioue, & Oceano vt ex ipſo omnes.

PANTHIA.

Panthia formoſa à Xenophonte quidem ab affectu ſcripta eſt. Quia ſcilicet Araſpan minimè ſe dignum cenſebat, nec à Cyro flectebatur: & communem ſibi cum Abradate ſepulchrum cupiebat. Qualis verò eſſet coma, & quantum ſupercilium, & quale intueretur, & quo eſſet ore, nondum Xenophon dixit: licet in circunſcribendis his acerrimus eſſet. ſed vir ad ſcribendam quidem hiſtoriam ineptus, ad pingendum verò aptiſſimus, cùm Panthiæ haudquaquam occurriſſet; Xenophontem verò eſſet allocutus; Panthiam qualé animo coniecit, pingit. Mœnia, ô puer, & incenſas domos, & pulchras Lydas, Perſis iſta agenda, ac rapienda omittamus; quicquid eſt quod capi poſſit: & Crœſum, in quem pyra, non ipſi Xenophonti tantùm omittamus: nequaquam igitur nouit pictor, vel Cyro cõcedit. Ceterùm Abradaten, quòd ipſius cauſa mortuã Panthiã:

λευκῆς τ' ἐσθῆτος, λευκότερα ὑποφαίνεται, & οἱ μαζοὶ ὀρθοὶ ὑπανθίζουσι. πόθεν αἱ Μοῦσαι δεῦρο; τί ὦ ἐπὶ ταῖς πηγαῖς τοῦ Μέλητος; Ἀθηναῖοι τὴν Ἰωνίαν ὅτε ἀπῴκιζον, μοῦσαν ἡγήσωντο τὸν ναυπηγόν, ἐν εἴδει μελιττῶν. ἔχαιρε γὰρ τῇ Ἰωνίᾳ διὰ τὸν Μέλητα, ὡς Κηφισσῷ, καὶ Ὀλμειῷ ποτιμώτερον. σὺν τύχῃ μὲν ἔν αὐταῖς, καὶ χορεύσαις ποτὲ σὺν ταῦθα. νυνὶ δὲ χρύσεον τῷ Ὁμήρῳ αἱ Μοῦσαι κλώθουσι μοῖραις δοκοῦσι. καὶ δὴ καὶ διὰ τοῦ παιδὸς ὁ Μέλης, Γλαυκῷ μὲν, ἀργυροδίνῃ εἴῃ, Τιταρήσῳ δὲ, κούφῳ, καὶ εὐφόρῳ, Ενιπεῖ δὲ, θείῳ, καὶ Ἀξίῳ παγκάλῳ. δώσει καὶ Ξάνθῳ τὸ σὺ Διός, καὶ Ὠκεανῷ, τὸ δὲ αὐτοῦ πάντας.

ΠΑΝΘΙΑ.

Γ Πανθία ἡ καλὴ, Ξενοφῶντι μὲν ἀπὸ τοῦ ἤθους γέγραπται, ὅτι τε Ἀράσπαν ἀπηξίου, καὶ Κύρου οὐχ ἥπτατο, καὶ Ἀβραδάτῃ ἐβούλετο κοινὸν μνῆμα ἀποδοῦναι. ὁποία δὲ ἡ κόμη, καὶ ἡ ὀφρὺς ὅση, καὶ οἷ ἔβλεπε, & ὡς εἶχε τοῦ σώματος, οὔπω ὁ Ξενοφῶν εἴρηκε· καί τοι δεινὸς ὢν περιλαλῆσαι ταῦτα. ἀλλὰ ἀνὴρ, ξυγγράφειν μὲν οὐχ ἱκανὸς, γράφειν δὲ ἱκανώτατος, αὐτῇ μὲν τῇ Πανθίᾳ οὐκ ἐντυχὼν, Ξενοφῶντι δὲ ὁμιλήσας, γράφει τῷ Πανθίᾳ, οἵαν τῇ ψυχῇ ἐτεκμήρατο. τὰ τείχη, ὦ παῖ, καὶ τὰς ἐμπεφραμένας οἰκίας, καὶ αἱ Λυδαὶ αἱ καλαὶ, Γ ἑρπούσας ταῦτα ἀφῶμεν ἄγειν τε, καὶ αἱρεῖν, ὅ, τι ἂν πῶν ἁλωτόν. καὶ ὁ Κροῖσος, ἐφ' ὃν ἡ πυρὰ, οὐχὶ αὐτῷ Ξενοφῶντι· οὔκουν οἶδεν αὐτὸν, ἢ ξυνεχωρεῖ τῷ Κύρῳ. τὸν δὲ Ἀβραδάτην, καὶ τῷ ἀποθανοῦσαν ἐπ' αὐτῷ Πανθίαν·

ὑπὲρ ταῦτα ἡ γραφὴ βούλεται, διανοηθώμεθα οἷ τὸ δρᾶμα. ἤρων οὖτοι ἀλλήλων, καὶ τὸ κόσμον ἡγωνὴ τὸ ἑαυτῆς ὅπλα αὐτῷ ἐποιεῖτο· ἐμάχετο γὰρ ὑπὲρ Κύρου πρὸς Κροῖσον, ὑπὸ τεθράρρυμου ἅρματος, καὶ ἵππων ὀκτώ, νέος ἔτι ἐν ἀπαλῇ τῇ ὑπήνῃ, ὁπότε οἱ ποιηταὶ τὰ δένδρα τὰ νέα, ἐλεεῖν ἡγοῦνται τὰ γῆς ἐκπεσόντα. τὰ μὲν δὴ θαύματα, ὦ παῖ, οἷα οὐ μαχαιροφόρων. τὸ γὰρ καταπεσὸν, πρὸς ὄγκου τῇ τοιαύτῃ μάχῃ. τοῦ δὲ αἵματος ἀκραιφνοῦς ὄντος, τὸ μὲν, τὰ ὅπλα χραίνει, πόλῃ αὐτόν. ἔστι δὲ ὃ καὶ διέῤῥανται κατὰ τὸ λοφος. ὁ δὲ ἅρα χρυσοῦ τοῦ κρανίου ἀνέσηκεν ὑακίνθινος, αὐτῷ τῷ χρυσῷ ἐπαστράπτων. καλὰ μὲν οὖν σὺν τάφια καὶ ταυτὶ τὰ ὅπλα, τῷ γε μὴ αἰσχύνειν αὐτὰ, μηδὲ ἀποβαλόντι ἐν τῇ μάχῃ. πολλὰ δὲ Ἀσσύρια τε, καὶ Λύδια, Κῦρος ἀνδρὶ ἀγαθῷ δῶρα ἀπάγει. ταῦτα ἄλλα, καὶ ψάμμον χρυσῆν ἐπὶ ἁρμαμάξης, ἐκ θησαυρῶν Κροίσου τοῦ ἀργῶν. Πανθία δὲ οὔπω τὰ φόρα ἔχειν ἡγεῖται τὸ τάφον, εἰ μὴ σὺν τάφιον τῷ Ἀβραδάτῃ αὐτή γε χρυσοῦ. τὸ μὲν δὴ ἀκινάκην, ἤδη διῆλακε τοῦ στέρνου. ἀλλ' οὕτω διεῤῥωμένως, ὡς μηδὲ οἰμωγὴν ἐπ' αὐτῷ ῥῆξαι. κεῖται γοῦν τὸ σῶμα, ξυμμετρίαν τινὰ ἑαυτῷ φυλάττον, καὶ νὴ Δί' ὥραν, ἧς τὸ ἄνθος, οὔπω πω ἐπὶ χείλεσιν, ὡς καὶ σιωπώσης σὺν φαίνεσθαι. ἀνῆπται δὲ οὔπω τῷ ἀκινάκει. ἀλλ' ὑπερείδει, ἔτι σωέχουσα τοῦ κώπης αὐτόν. ἡ δὲ κώπη, ῥοπάλῳ χρυσῷ εἴκασται, σμαραγδίνῳ τοῦ ὄζοις· ἀλλ' ἁβρίοις οἱ δάκτυλοι. μεταβέβληκε δὲ οὐδὲν τοῦ εἴδους τοῦτο τοῦ ἀλγεῖν, ἢ γε μηδὲ ἀλγεῖν ἔοικεν· ἀλλ'

A posteaquam hæc innuit pictura, qualéque sit argumentum consideremus. Mutuo hi se amore prosequebantur, & ea suum ipsius mundum arma viro faciebat. Pugnabat autem ipse pro Cyro aduersus Crœsum ex cursu, qui cùm quatuor haberet temones, octo equis trahebatur, iuuenis adhuc, ac molli barba: quando & poëtæ nouellas arbores è terra decidentes miserabiles arbitrantur. Vulnera quidem, ô puer, qualia ab ensiferis.
B Trucidatio enim ex huiusmodi fit prælij consuetudine. Sanguine autem recenti existente, pars quidem arma, pars verò ipsum polluit: non nihil & cono inspersum est. Is vtique ex aurea galea hyacinthinus extat, ipsum illustrans aurum. Honestè igitur, & hæc arma tumulo imponuntur; cùm nec ipsa deturpauerit, nec in prælio abiecerit. Cyrus præterea & alia quàm plurima tam Assyria quàm Lydia viro
C strenuo adfert munera, & in curru auream arenam, ex minimè signatis Crœsi thesauris. Ceterùm Panthia nondum satis apta tumulum munera assecutum arbitratur, nisi ipsa quoque Abradatæ tumulo addatur. Ense autem adeò strenuè iam pectus transfixit, vt ne gemitum quidem in vulnere emiserit. Itaque os suam ipsius symmetriã retinens iacet, & per Iouem pulchritudinem, cuius flos quidam ita inest labris,
D vt in ipsa etiam defuncta* appareat, nondum suspendit ensem, sed adhuc ipsum capulo continens inhæret. Fusti autem aureo smaragdinos habenti ramos assimilatur, sed suauiores digiti. Nihil namque formæ præ dolore mutauit. Quippe quæ ne dolore quidem affici: sed

*Gr. silente

læta deceſſiſſe videtur, quòd ſponte moriatur. Decedit enim, non vt Proteſilai vxor his redimita, quibus baccharum more agitata ſit: nec vt Capanei, quæ vt ex ſacrificio ſublata eſt. Sed minimè exornatam pulchritudinem, & vt Abradate adhuc viuente fuerat, ſeruat, atque abducit. Comam quidem ſic atram ac denſam humeris, & ceruici circunfundens: collum verò niueum oſtendens, quod lacerauit quidem, non ita tamen vt deturpauerit. Vnguium etenim veſtigia, quàm picta ſint, longè ſuauiora. Qui autem malis inerat rubor, ne defunctam quidem deſerit, quem & pulchritudo, & verecundia exhibent. Ecce & nares contractæ modum ac baſim naſo efficiunt: cuius vt falcati rami nigra, ſub fronte candida, exſtant ſupercilia. Oculos autem, ô puer, non à magnitudine, nec quòd nigri ſint: ſed quantum inſit mentis contemplemur. & per Iouem quot animi bona hauſerint: miſerandùm quidem affecti, ſuo tamen nitore nondum priuati, & audentes quidem, intra conſiderationem verò magis, quàm audaciam: & qui licet mortem intelligant, nondum tamen deceſſerint. Cupidinis autem pediſſequum deſiderium adeò eſt oculis infuſum, vt euidentiſſimè ex ipſis effluat. Cupido quoque in operis hiſtoria pictus eſt: necnon & Lydia, aureo (vt cernis) ſanguinem excipiens ſinu.

ἁπτόμεναι χαίρουσα, ὅτι αὐτῷ πέμπει. ἄπειοι δέ, οὐχ ὥσπερ ἡ τοῦ Πρωτεσίλεω καλλιστεφθεῖσα οἷς ἐβάκχευσεν, οὐδ' ὡς περ ἡ τοῦ Καπανέως, οἷς θυσίας ἀρθεῖσα, ἀλλ' ἀσκεύαστον τὸ κάλλος, καὶ οἷς ἔτι τοῦ Ἀβραδάτου ζῶντος, φυλάττει αὐτό, καὶ ἀπάγει. χαίτῃ μὲν οὕτω μελαινούσῃ, καὶ ἀμφιλαφῆ προσχέασα τοῖς ὤμοις, καὶ τῷ αὐχένι, δέρην ὑπεκφαίνουσα, ὃν ἐδρύφαξε μέν, οὐ μὴν ὡς αἰσχύναι. τὰ γὰρ σημεῖα τῶν ὀνύχων, ἡδίω γραφῆς· τὸ δὲ καὶ τῆς ῥινὸς ἐρυθρὸν, οὐδὲ ἀποθνήσκουσαν διαφεύγει. χορηγοὶ δὲ αὐτῷ, ἥπερ ὥρα καὶ ἡ αἰδώς. ἰδοὺ καὶ μυκτῆρες αἰσχαλμοὶ τὸ μέσιον, καὶ βάσιν τῇ ῥινὶ προσάπτοντες· ἧς ὥσπερ πρόρριζοι μιλτοφθεῖς αἱ ὀφρύες, ὑπὸ τὸ λευκὸν τοῦ μετώπου, μέλαιναι. σοὶ δὲ ὀφθαλμοὺς, ὦ παῖ, μὴ ἀπὸ τοῦ μεγέθους, μηδ' εἰ μέλανες, ἀλλὰ τὸν τοῦ νοῦ θεωρῶμεν, ὅσους ἐν αὐτοῖς ἔστι, καὶ νὴ Δία ὁπόσα τῆς ψυχῆς ἀγαθῶν ἔσασι, ἐλεεινῶς μὲν διακείμενοι, οὐ δὲ φαύρως ἔχοντες καὶ ἀπολαμπόμενοι. καὶ θαρσαλέοι μέν, λογισμοῦ δὲ εἴσω μᾶλλον, ἢ τόλμης. καὶ τοῦ μὲν θανάτου ξωνισμένοι, οὔπω δὲ ἀπόντες. ὁ παῖς δὲ ἔρως ἵμερος, οὕτω λιπαρεῖ τοῖς ὀφθαλμοῖς, ὡς ἐπιδηλότατα δὴ ἐπ' αὐτῶν ἀποζάζειν. γέγραπται καὶ ὁ ἔρως ἐν ἰσορροπίᾳ τοῦ ἔργου. γέγραπται καὶ ἡ Λυδία, τὸ αἷμα ὑποδεχομένη, καὶ χρυσῷ γε ὡς ὁρᾷς τῷ κόλπῳ.

CASANDRA.

Qui in alia alius Andronis* parte iacent, & vino commiſtus ſanguis: quíque ad menſas animam efflant; & Crater viri calce petitus,

ΚΑΣΑΝΔΡΑ.

Οἱ κείμενοι καθ' ἄλλος ἄλλο τοῦ ἀνδρῶνος, καὶ τὸ αἷμα μίξ τῷ οἴνῳ αἷμα, καὶ οἱ σπένδοντες ἐπὶ τραπέζων· Κρατὴρ τε οὑτοσὶ λελακισμένος ὑπὸ ἀνδρὸς,

* cœclanis virorum.

ὃς πρὸς αὐτῷ ἀναίρει, κόρη τε χρησμῳδὸς πέπλῳ στολίζει, εἰς πέλεκυν ἐμπεσούμενον ἑαυτῇ βλέπουσα, τὸν Ἀγαμέμνονα ἥκοντα ἐκ Τροίας ἡ Κλυταιμνήστρα δέχεται τούτῳ τῷ τρόπῳ. ὕπνῳ μὲν θύοντα, ὡς καὶ τὸν Αἴγισθον θαρσῆσαι τὸ ἔργον. ἡ Κλυταιμνήστρα δέ, πέπλῳ τέχνῃ τινὸς ἀπείρῳ, τὸν Ἀγαμέμνονα ἀμφιβαλοῦσα, πέλεκυν ἐς αὐτὸν ἧκεν, ἀμφήκη τοῦτον. ὃς δὴ τὰ δένδρα αἱρεῖ τὰ μεγάλα. πέπλῳ τε δὴ Πριάμου κόρην, καλλίστην νομισθεῖσαν τῷ Ἀγαμέμνονι, χρησμοὺς τε ἀπιστουμένους ἀδελφοῦ, ἀποκτείνῃ θερμῷ τῷ πελέκει. καὶ εἰ μὲν ὡς δρᾶμα ἐξετάζομεν, ὦ παῖ, ταῦτα, τραγῳδήται μεγάλα σὺ σμικρῷ. εἰ δ' ὡς γραφῇ, πλείω ἐν αὐτοῖς ὄψῃ. σκόπει γάρ. λαμπῆρες οὗτοι, χορηγοὶ φωτός. σὺ νυκτὶ γὰρ ταῦτά που. κρατῆρες δ' οἱ εἰνοι, χορηγοὶ ποτοῦ. φανότροι δὲ πυρὸς οἱ χρυσοῖ. πλήρης δὲ ὄψων τράπεζα, βασιλεῖς ὧν ἐστιῶντο ἥρωες. σὺ κόσμῳ τε ἀδὲν τούτων. ἀποθνήσκοντες γὰρ οἱ δαιτυμόνες, τὰ μὲν, λελάκισται. τὰ δ', συντέτριπται. τὰ δὲ, ἐπ' αὐτῶν κεῖται. καὶ κύλικες δὲ, σὺ χερῶν πίπτουσι, πλήρεις αἱ πολλαὶ λύθρου. καὶ δὴ καὶ τῶν ἀποθνησκόντων οὐδεμία. μεθύουσι γάρ. τὰ δὲ τῶν κειμένων χήματα, ὁ μὲν, σκίπτεται φαρύγγα, οἴνου τι, ἢ ποτοῦ ἕλκων. ὁδὶ ἀποκόπτει τὴν κεφαλὴν, εἰς τὸν κρατῆρα κύπτων. ὁ δὲ ἀπείρακε τὴν χεῖρα, φέρουσαν στόμα. ὁ δὲ, ἐφέλκεται τὴν τράπεζαν, σκίπτων τε κλίνης. ὁδὶ εἰς ὦμους, καὶ κεφαλὴν κεῖται, ποιητὴς ἂν φαίη, κύμβαχος. ὁδὶ ἀπίσει τῷ θανάτῳ. ὁ δὲ, καὶ ἐρρῶσθαι φυγεῖν, οἷς πέδης ἐμβεβλημένης αὐτῷ τῆς

A qui iuxta ipſum palpitat, puellá-
que vates, vt ſtola indicat: Clytæ-
mneſtra ſecurim, quæ in ipſam in-
cidet, intuens: Agamemnonem è
Troia redeuntem hoc pacto excipit: vſque adeò ebrium, vt tantùm
aggredi facinus Ægiſtus minimè
veritus ſit. At Clytæmneſtra pe-
plo nullum arte quadam exitum
habente Agamemnone implicito,
ancipitem hanc ſecurim, qua & ma-
B gnæ cæduntur arbores, in ipſum
miſit: tepidáque adhuc ſecuri Pria-
mi filiam, quæ Agamemnoni for-
moſiſſima videbatur, & nemini cre-
dita præcinebat oracula, interficit:
quòd ſi hæc, ô puer, vt drama con-
ſideremus, magna in paruo tragi-
cè deplorata ſunt: ſin vt picturam,
plura in ipſis intueberis. Nam ad-
uerte, faces hæ præ lucebant; hæc e-
nim noctu fortè agebantur: at cra-
teres illi potum ſuggerebant, quo-
C rum aurei igne clariores. Menſæ
verò opſoniis refertæ, quibus he-
roes reges veſcebantur, & horum
ſingula incompoſitè nullóque or-
dine ſita ſunt: conuiuis namque
morientibus: hæc quidem calcibus
deiecta ſunt, hæc verò contrita,
illa in ipſis iacent, & calices, quo-
rum nonnulli cruore repleti, è ma-
nibus excidunt, & morientium ro-
bur nullum: nam temulenti ſunt.
defunctorum autem habitus: hic
quidem exciſus eſt guttur, cibi a-
D liquid, potúſve hauriens: hic verò
abſciſſus eſt caput, crateri incum-
bens. At iſte abraſus eſt manum
poculum ferentem. Ille è toro ex-
cidens menſam attrahit: alius in
caput atque humeros iacet, poëtá-
que vtique diceret Cymbachus: hic
morti minimè credit: hic verò vtpo-
te ebrietatis pedicis iniectis, fugere

nequit. Iacentium autem nullus A est pallidus: quandoquidem in vino morientes non ita repente color deserit. Quod autem scenæ potissimum ac maximè proprium Agamemnon tenet, non in Troianis iacens campis, nec in alicuius Scamandri ripis: sed inter adolescentulos, ac mulierculas, bos ad præsepe: hoc est quod post labores accidit, quódque in cœna. Potiora vero & in miseratione magis propria quæ Casandræ euenere, quàm ipsi cum securi instat Clytæmnestra, furibundum intuens, ac comas concutiens, & vlnam aspera: ipsa vero quam delitiosè habens, atque *afflata Deo*, in Agamnonem incidere appetiuit, à seipsa coronas abiiciens, & vt ipsum arte contegens. Ceterùm sublata iam securi, illuc reflectit oculos, & miserabile quid vsque adeo exclamat, vt & Agamemnon reliquo animæ id audiens miseratione afficiatur. Hæc enim apud inferos in animarum concione Vlyssi memorabit.

μέθης. ὠχρὸς γ' οὐδεὶς τῶν πεπωκότων ἀπ' οἴνου ἐν οἴνῳ ἀποθνήσκοντας, οὐκ αὐθις ἀπολείπει τὸ αἷμα. τὸ γ' κυριώτατον τῆς σκηνῆς, Ἀγαμέμνων ἔχει, κεῖται οὐκ ἐν πεδίοις Τρωϊκοῖς, οὐδ' ἐπὶ Σκαμάνδρου τινὸς ἠϊόσιν, ἀλλ' ἐν μειρακίοις, καὶ γυναίοις, βοὸς ἀπὶ φάτνης. ἅπερ γὰρ τοῦ μετὰ τοὺς πόνους τε, καὶ τὸ ἐν δείπνῳ. κυριώτερα δὲ ἐν οἴκῳ τὰ τῆς Κασσάνδρας, ὡς ἐφέστηκε μὲν αὐτῇ μετὰ δὲ πελέκεως ἡ Κλυταιμνήστρα, μανικὸν βλέπουσα, καὶ σεσοβημένη τὰς χαίτας, καὶ ζαχεῖα πλὴν ὠλένην. αὐτὴ γὰρ, ὡς ἀβρῶς τε, καὶ ἐνθέως ἔχουσα, προπετεῖν ὥρμηκε τῷ Ἀγαμέμνονι, ῥιπτοῦσα ἀφ' αὑτῆς τὰ στέμματα, καὶ οἷς περιβάλλουσα τῇ τέχνῃ αὐτόν· διηρμένης γὰρ ἤδη τῆς πελέκεως, ἀναστρέφει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκεῖ. βοᾷ γὰρ οὕτω τι οἰκτρὸν, ὡς καὶ τὸν Ἀγαμέμνονα ἴσως λοιπὸν τῆς ψυχῆς, ἐλεεῖν ταῦτα ἀκούοντα· μεμνήσεται γὰρ αὐτῶν καὶ ἐν ᾅδου πρὸς Ὀδυσσέα ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν ψυχῶν.

B

C

PAN.

Nymphæ Pana ineptè salrare ferunt, ac præter decorum exultare: superborum hircorum more sese extollentem ac resilientem. Ipsæ autem suauiorem vtique saltationem cum docerent: verùm ipsis mentem minimè adhibentem, quin immò insidiantem, ac sinum producentem, circa meridiem, cum iam omissa venatione dormire dicitur, inuadunt. Dormiebat igitur prius quidem remissus ac mitis nasum, & iracundiam ipsius somno leniens: hodie vero supra modum irascitur, ingruentibus enim in ipsum Nymphis: iam quidem Pan

ΠΑΝ.

Τὸν Πᾶνα αἱ Νύμφαι πονηρῶς φασιν ὀρχεῖσθαι, καὶ ἐκπηδᾶν τοῦ πρέποντος, ἐξαίρουσα, καὶ ἀναθρῴσκουσα κατὰ τοὺς ἀγερώχους τῶν τράγων. αὗται δ' ἂν μεταδιδάξαιεν αὐτὸν ἑτέραν ὄρχησιν, ἡδίω γοῦν ἔτι. προσέχοντι δ' αὐταῖς οὐδὲν, ἀλλὰ πειρῶντι αὐτὰς, καὶ ἀποτεταμένῳ τὸν κόλπον, ἐπιπηδᾷ κατὰ μεσημβρίαν, ὅτε δὴ λέγεται καθεύδειν ὁ Πάν, ἐκλυόμενος τὴν θήραν. ἐκάθευδε δ' ἄρα, πρόσφορον μὲν, ἀνιέμενός τε καὶ πρὸς τὴν ῥῖνα, καὶ τὸ ὀργίλον αὐτῆς λεαίνων ἴσως ὕπνῳ. τήμερον γὰρ, ὑπερχολᾷ. προσπεσοῦσαι γὰρ αὐτῷ αἱ νύμφαι, πελτίδιαν

D

μεν ἤδη τῶ χεῖρε ὁ Γάν. δέδιε δὲ, ὅπη τοῖς σκέλεσιν, ὅπῃ βούλονται αἱρεῖν αὐτά. τὸ γὰρ δὴ γλύφον, οὐ πλεῖσον ἀπῆλθεν, ἐξύρηται, μαχαιρίδων ἐμβεβλημένων ἐς αὐτό. φασὶ γὰρ καὶ τὴν ἠχὼ ἀναπείσαι ὑπερορᾶν τ' αὐτῆς, καὶ μηδὲ φθέγεσθαι πρὸς αὐτὸν ἔπι. ταῦτα αἱ νύμφαι πασυδί. σὺ δὲ, κατὰ δήμους αὐτὰς ὅρα. τὰ μὲν γὰρ τῶν Ναϊάδων εἴδη, ῥανίδας ἀποῤῥαίνουσιν αὗται τῆς κόμης. ὁ δὲ ὡραῖος τοῖς βουκόλοις αὐχμὸς, οὐδὲν φαυλότερος τῶν ἀνθῶν. αἱ γὰρ ἀνθοῦσαι τὰς χαίτας, σπερφύκασιν ὑακινθίνοις ὁμοίως ἄνθεσιν.

A post tergum vinctus est manus; timet & cruribus, quòd ipsa capere cupiant. Barba vero, quam plurimi facit, nouaculis in ipsam iniectis abrasa est. Echo præterea constituisse, ipsum despicere, nec amplius alloqui ferunt. Hæc nymphæ cunctæ. Tu vero populatim eas intuere. Naïades enim è coma guttas respergunt: qui vero bubulcis inest squalor, nihil est rore sordidior. At quæ iubas florent, æque ac Hyacinthini exorti sunt flores.

ΠΙΝΔΑΡΟΣ.

Οἶμαι θαῦμά σοι εἶναι καὶ τὰς μηλίτας, οὕτω γλίχρως γεγραμμένας· ὧν γε καὶ τὰς προβοσκίδας δῆλον, καὶ τοὺς πόδας. καὶ πτερά, καὶ τὸ χρῶμα τῆς στολῆς, οὐκ ἀπαρτῶσιν, ἴσα τῇ φύσει διαποικίλλουσης αὐτὰς τῆς γραφῆς. πῶς οὖν οὐκ ἐν *σύμβολοις αἱ σοφαί; πῶ γὰρ ἂν ἄλλῳ κωμάζουσιν ἐπὶ τὰς τοῦ Δαϊφάντου θύρας; γέγονεν ἤδη Πίνδαρος ὡς ὁρᾷς. πλάττει κἀκ νηπίου αὐτὸν, ἵν' ἐμμελὴς ἤδη, καὶ ἔμμουσος ᾖ. καὶ ποιοῦσι ταῦτα. τὸ μὲν γὰρ παιδίον, εἰς δάφνην ἀποκείμενον, καὶ κλῶνας μυῤῥίνης, συμβαλλομένης τῆς παιδὸς, ἱερούς τε ὑπεδέξατο τῆς παιδὸς· ἀφ' ὧν κύμβαλά τε καλῆται τοῦ οἴκου, ὅτε ἐπῆκτο, καὶ τύμπανα ἠκούετο ἐκ Ῥέας. ἐλέγοντο δὲ καὶ αἱ νύμφαι χορεῦσαί οἱ, καὶ ἀναστρῆσαι τὸν Γάνα. φασὶ δὲ αὐτὸν ὅτε Πίνδαρος ἐς τὸ ποιεῖν ἀφίκετο, ἀμελήσαντα τῆς σκυτάλης, ἄδειν τὰ τοῦ Πινδάρου. ἡ Ῥέα δὲ, ἄγαλμα ἐκπεπονηκυῖα, καθίδρυται μὲν αὐτῇ κατὰ θύ-

PINDARVS.

Apes quoque sic exiliter & adfabre pictas tibi esse admirationi puto: quarum proboscis, ac pedes euidentissimè cernuntur, & pennæ ac stolæ color non incongruè habent, cùm in ipsis variandis ars naturam adæquauerit. Cur igitur non in alueolis sapientes? Quidnam in vrbe, ad Daïphantæ fores versantur? Natus iam est Pindarus, vt cernis. Componit eum ab infantia pater: vt & concinnus, ac musicus sit. & hæc faciunt. Puer enim in lauro ac myrti ramis depositus est: coniiciente patre se sacrum assecuturum filium: vnde & cymbala domi obstrepebant, & à Rhea tympana exaudiebantur, cùm in lucem edebatur. Nymphæ præterea choreas in eius gratiam duxisse dicebantur: Panáque saltasse, memorabant: quem cùm iam Pindarus ad scribendum animum appulisset, choreas neglexisse: quæque à Pindaro componerentur ceciniisse ferunt. Rheæ autem statua ad ipsius fores erecta est, quæ

συμ. χ. σύμβολοις

est, quæ esse lapidea videtur. exasperata hic pictura: & quid aliud quàm exsculpta. rosidas quoque & vt è fontibus venientes adducit Nymphas. Sed Pan nescio quem rhythmum saltat. Clara namque ipsi forma, iraéque nullum insidet naso vestigium. Quæ verò intus sunt apes infantem curant, labris mel infundentes, aculeósque: ne primo conatu puerum lædant, contrahentes. Ex Hymetto fortasse veniunt: & pinguibus, inclytísque ac celebribus *Athenis*: hoc enim ipsas puto Pindaro instillasse.

ρας. οἶμαι ὃ ἡ λίθος τὸ ἄγαλμα φαίνεσθαι, κατεσκληκυίας σὺν ταῦτα τῆς γραφῆς. καὶ πῶς γὰρ ἄλλο, ἢ ἐξεσμένης. ἄγει καὶ τὰς νύμφας σὺν δρόσους, καὶ οἵας ἐκ πηγῶν. ὁ δὲ Πὰν, ἐξορχεῖται μέν τινα ῥυθμὸν δή τινα, φαυλρὸν δὲ αὐτῷ τὸ εἶδος, καὶ ῥινὸς ἀδὲν χαλῶσης. αἱ δὲ εἴσω μέλιτται, συνεργάζονται τὸ παιδίον, ἐπικάλυσαι τὸ μέλι. καὶ τὰ κέντρα αἰρόμουσαι, δείματι ἐπιφρήμασος, ἐξ ὑμηττοῦ τάχα ἥκουσι, καὶ ἀπὸ τῆς λιπαρῶν, καὶ ἀοιδίμων* Ἀθηνῶν. καὶ γὰρ τοῦτο οἶμαι αὐτὰς σὺν ἄξαι Πινδάρῳ.

ΑΙΑΣ Ο ΛΟΚΡΟΣ, Η ΓΥΡΑΙ.

Αἱ πελάγους αἰωρυμέναι πέτραι, καὶ ἡ ζέουσα περὶ αὐτὰς θάλαττα, ἥρως τε δεινὸν βλέπων ἐπὶ τὰς πέτρας, καί τι καὶ φρονήματος ἔχων ἐπὶ τῷ θαλάττῃ, ὁ Λοκρὸς Αἴας, βέβληται μὲν τῷ ἑαυτοῦ ναυῒ. ἐμπύρου δὲ αὐτῆς ἀποπηδήσας, ὁμόσε κεχώρηκε τοῖς κύμασι, τὰ μὲν, διακπαίων, τὰ δὲ, ἐπικαυόμενος, τὰ δὲ, ὑπαντλῶν τῷ στέρνῳ. Γυραῖν δὲ συντυχὼν (αἱ δὲ Γυραὶ, πέτραι εἰσὶν ὑπερφαίνουσαι τὸν Αἰγαίου κόλπου) λόγους ὑπερφρονας λέγει κατὰ τῶν θεῶν αὐτῶν. ἐφ' οἷς ὁ Ποσειδῶν αὐτὸς ἐπὶ τὰς Γυρὰς στέλλεται, φοβερὸς, ὦ παῖ, καὶ χειμῶνος πλέως, καὶ τὰς χαίτας ἐξηρμένος. καί τοι ποτὲ καὶ συνεμάχει τῷ Λοκρῷ κατὰ τὸ Ἴλιον, σωφρονοῦντι δὴ, καὶ φειδομένῳ τῶν θεῶν. καὶ ἐῤῥώννυ αὐτὸν τῷ σκήπτρῳ. νεὼ δ' ἐπὶ ὑβρίζοντα ὁρᾷ, πρὸ τελέαιναν ἐπ' αὐτὸν φέρει. καὶ πεπλήξεται ὁ αὐχὴν τὰς πέτρας, ὁ ἀνέχων τὸν Αἴαντα, ὡς ἀποσείσαιτο αὐτὸν αὐτῆς ὕβρεως. ὁ μὲν δὴ λόγος τῆς γραφῆς, οὗτος. τὸ δὲ σύαρχες,

A

B

C

D

Aiax Locrensis, vel Gyræ.

E pelago extantes petræ, ac circa ipsas feruens mare, Herósque horrendum in petras respiciens: factúsque nonnihil aduersus mare præseferens, Locrensis est Aiax; icta est quidem fulmine sua ipsius nauis: cùm autem ex ea flagrante exiliisset, aduersus processit vndas: has quidem pertransiens, has verò ad se trahens, illas pectore subhauriens. Sed Gyras assecutus (sunt autem Gyræ petræ è sinu Ægæo apparentes) aduersus ipsos Deos superba ac contumeliosa iactat verba. Quare Neptunus ipse ad Gyras proficiscitur terribilis, ô puer, atque hyeme plenus, & crines horridus. Atqui vnà cum Aiace aduersus Ilium quandoque pugnabat: sed modesto ac Diis parcente, ipsumque sceptro confirmabat. At nunc postquam contumeliosè agentem animaduertit, ridentem in ipsum gerit: & qui Aiacem sustinet, saxi vertex percutietur, vt vnà cum contumelia ipsum excutiat. Picturæ quidem hæc est ratio, quòd autem perspicuum, candidum vtique

λδυκὴ μὴν ἐκ τοῦ κυμάτων ἡ θάλαττα. A præ vndis mare. Cauernoſæ verò
σχ. ὕφαλοι αἱ πλάδες* λίαι πέζαι, διὰ τὸ ἀεὶ ραί- petræ, quòd perpetuò alluantur:
νεσθ. πῦρ ἢ κὴ μέσης ἅπτῃ τ νεὼς, ἐς ὃ verùm è media erumpit ignis nau-
ἐμπνέων ὁ ἄνεμος, πλεῖ ἡ ναῦς ἔτι, κα- ui, in quem ſpirante vento, nauis
θάπερ ἱστίῳ χρωμένη τῷ πυρί. ὁ δὲ Αἴας, haud ſecus igni, ac velo vtens ad-
οὐδ κὴ μέθης ἀναφέρων, περιαφρεῖ τὸ huc currit. Ceterùm Aiax vt ex e-
πέλαγος, οὔτε ναῶν ὁρῶν, οὔτε γλῶ. brietate reſipiſcens, pelagus circun-
οὔτε τὸν Ποσειδῶ προσιόντα δέδοικεν, ſpicit, nec nauim, nec terram pro-
κ. ἀπι- ἀλλ' ἔοικε διατεινομένῳ* ἔτ. οὔπω τοῦ ſpiciens: nec aduentantem Nep-
λεωῦτ. βραχίονας ἡ ῥώμη ἀπολέλοιπεν· ὁ αὐ- tunum formidat, ſed adhuc inten-
χὴν τ ἀνέσηκεν, οἷος ἐπὶ Ἕκτορα, καὶ B tanti ſimilis. nondum brachia ro-
Τρῶας. ὁ μὲν δὴ Ποσειδῶν, ἐμβαλὼν bur deſeruit: & vt in Hectorem ac
τὴν τελαίναν, ἀράξῃ τὸ ξύφος αὐτῷ Troianos ceruix erigitur. At Ne-
Αἴαντι τ πέζας. αἱ δὲ Γυραὶ, αἱ λοιπαὶ ptunus tridentem eiiciens, petræ fru-
μένουσί τε ἐς ὅσον θάλαττα, κὴ ἄσυλοι ſtum cum ipſo abſcindet Aiace. Re-
ἑστήξουσι τῷ Ποσειδῶνι. liquæ verò Gyræ, & quandiu mare,
permanebunt, & immotæ Neptuno
conſiſtent.

ΘΕΤΤΑΛΙΑ.

THESSALIA.

σχ. δίκλω Αἰγύπτιος λημπάζῃ. Αἰγυπτιάζῃ* μὲν ἡ προβολὴ τ χρα- Picturæ quidem facies Ægypto
φῆς. ὁ λόγος δὲ αὐτ, κὴ Αἰγύπτιος, ἀλλ' aſſimilatur: ipſius verò ratio non
οἰμαι Θετταλῶν. Αἰγυπτίοις μὲν γῆ, Ægyptia (vt puto) ſed Theſſalo-
πρὸ τ Νεῖλον ἡ γῆ. Θετταλοῖς δὲ Πη- C rum. Nam iuxta Nilum Ægyptio-
νειός, οὐ συνεχώρει πάλαι γλῶ ἔχειν, rum tellus: at Peneus Theſſalis ter-
περιβεβλημένῳ τοῖς πεδίοις ὄρεσιν, ram habitare minimè olim permit-
καὶ τὰ ῥεύματος ἐπικλύζοντος αὐτά, tebat, cùm montes latiſſimos cam-
ἐς τὸ μή πω ἐκβαλεῖν. ῥήξῃ γοῦν pos circumuallarent, fluuiúſq; non-
ὁ Ποσειδῶν τῇ τελαίνῃ τὰ ὄρη, καὶ πύ- dum dato exitu alluerent. Neptunus
λας τῷ ποταμῷ ἐργάσεται. οὕτω γὰρ igitur tridente ſcindet montes, por-
νικᾷ τῷ ἔργῳ ἐφέσηκεν, ἆθλον αὐτὸ, táſque flumini efficiet: huic enim
ἢ ἀνακαλύπτων τὰ πεδία. καὶ δίῃρται nunc operi inſtat, vt & quàmpri-
μὲν ἡ χεὶρ εἰς τὸ ἀναῤῥῆξαι· τὰ δὲ ὄρη D mum expediat, & campos patefa-
πρὶν πεπλῆχθαι, διίσταται τὸ ἀποχρῶν ciat. & ſublata quidem eſt ad ſcin-
τῷ ποταμῷ μέσῳ. ἀγωνιζομένης, δὲ dendum manus: montes verò priuſ-
πρὸς τὸ σύαργες τῆς τέχνης, τὰ δε- quam percutiuntur, quantum flu-
ξιὰ τῆ Ποσειδῶνος ὁμοῦ καὶ ἐντέ- mini ſatis ſit, diſtant. Arte autem
ταλται, καὶ πρόβέβηκε, καὶ ἀπειλεῖ ipſa id perſpicuè exprimente, Nep-
τὴν πλημμυρὶν, καὶ ἀπὸ τῆς χαρᾶς, ἀλλὰ ἀπὸ τῆ σώματος. γέγραπται δὲ οὐ tuni dextera pariter & cõtracta ſunt,
κυάνεος, οὐδὲ θαλάττιος, ἀλλ' ἠπειρώτης. τῷ τοι καὶ ἀσπάζεται τὰ πεδία. & proiecta, vulnúſq; non manu, ſed
corpore minantur. Pictus autè non
cœruleus, nec marinus, ſed terreſtris.
Quocirca & campos amplectitur,

gaudétque, quòd & planos, & la- A tos, vt æquora, videat. & fluuius iactabundus, cubitóque adnixus: (neque enim fluminibus vt erigantur, mos est) Titaresium vt leuem, ac potu suauiorem admittit, discedénsque Neptuno se è campis effluxurum fatetur: & iam residente aqua Thessalia oleis, ac spicis exornata, pullúmque attingens exurgit. Nam equos quoque ipsa à Neptuno tunc assequetur, cùm dormientis Dei genitale semen ad concipiendum equum tellus exceperit. B

καὶ ὁμαλὰ ἰδὼν, καὶ εὔρεα, καθάπερ θαλάσσας, χαίρει δὲ ὁ ποταμὸς οἷς αὖδις, καὶ Φυλάκων τὸ εἰς ἀγκῶνα, ποταμῷ γὰρ οὐ σωήθες ὀρθοδαΐ, ἀναπέτεται δὲ Τιταρήσιον ὡς κοῦφον, καὶ ποτιμώτερον. καὶ ὁμολογεῖ τῷ Ποσειδῶνι ἐκρυήσεσθαι τὸ πεδίον, ὁδῷ χεώμενος. ἀνίησι καὶ ἡ Θεσσαλία, σωιζάνοντος ἤδη τοῦ ὕδατος, ἐλαίαι κομῶσα, καὶ ἀσταχυϊ, καὶ πώλου ἐφαπομένη σωαναίροντος. ἔσαι γὰρ δὲ ἵππος αὐτῇ ὑπ' αὐτοῦ Ποσειδῶνος, ὅταν πλὴ ἀπορρολὼ τοῦ θεοῦ καθύδοντος ἡ γῆ ὑποδέξηται εἰς ἵππους.

GLAVCVS MARINVS.

Cùm Bosporum, ac Symplegadas Argo pertransierit, medium iam scindit ponti fluxum: & canens Orpheus placat mare. Hoc autem audit, cantúque pontus substernitur. Ceterùm qui naui vehuntur, Castor est, & Pollux, atque Hercules, Æacidæque ac Boreadæ, & C quicquid semidei prouentus florebat. Carina autem naui inserta est arbor vetustissima, qua Iupiter in Dodone ad oracula sua vtebatur. Nauigationis autem intentio hæc. Inaurata vetusti arietis pellis apud Colchos sita est. qui Hellen vnà cum Phryxo per aërem vexisse fertur. Hanc vt capiat, sibi, ô puer, Iason certamen facit. Draco enim quiddam horrendum intuens, somníque negligens custos, hac inuolutus est. Vnde naui imperat, quandoquidem nauigationis causa ad ipsum pertinet. & Tiphys quidem, ô puer, gubernat; hic autem hominum primus artem minimè tentatam aggressus dicitur. At Apharei

ΓΛΑΥΚΟΣ ΠΟΝΤΙΟΣ.

Βοσπόρου, καὶ Συμπληγάδων ἡ Ἀργὼ διεκπλεύσασα, μέσον ἤδη τέμνει τὸ ῥόον τοῦ πόντου. καὶ θέλγει πλὴ θάλασσαν Ὀρφεὺς ᾄδων. ἡ δὲ, ἀκούει. καὶ ὑπὸ τῇ ᾠδῇ κεῖται ὁ πόντος. τὰ μὲν δὴ ἀγώνιμα τῆς νεὼς, Διόσκουροι, καὶ Ἡρακλῆς, Αἰακίδαι τε, καὶ Βορεάδαι, καὶ ὅσον τῆς ἡμιθέου φορᾶς ἐνθάδε. ἔστι δὲ ὑφήρμοσται τῇ νηῒ, δένδρον ἀρχαῖον. ᾧ κατὰ Δωνίαν ὁ Ζεὺς ἑαυτοῦ ἐς τὰ μαντεῖα ἐχρᾶτο. γνώμη δὲ ἐς τὸν πλοῦν ἥδε. χρυσοῦν ὑπόκειται πρὸ Κόλχοις κώδιον, κριοῦ ἀρχαίου. ὃς λέγεται πλὴ Ἕλλην ὁμοῦ τῷ Φρίξῳ, διὰ τοῦ οὐρανοῦ πορθμεῦσαι. τοῦτο Ἰάσονα ἐλεῖν, D ὦ παῖ, ποιεῖται ἆθλον· φρουρὸς γάρ τις ἀμφὶ δράκων ἐμπέπλεκται, δεινὸν βλέπων, καὶ ὑπνοῦν καθεύδων. ὅθεν δὴ καὶ τῆς νεὼς, ὅπῃ βλέπει ἐς αὐτὸν ἡ τοῦ πλοὸς αἰτία. καὶ Τίφυς μὲν, ὦ παῖ, κυβερνᾷ. λέγεται δὲ οὗτος πρῶτος ἀνθρώπων ἀπειρημένην θαρρῆσαι πλὴ τέχνην. Λυγκεὺς δὲ ὁ Ἀφαρέως,

χ. ὠν τ. ἐπιτέτακται τῇ πρῴρᾳ, ἀγνὸς ὢν * διὰ πολλοῦ τ ἰδεῖν, καὶ ἐς πολὺ καταβλέψαι τ βάθους. ἡ πρῶτος μὲν, ὑποκειμένων ἑρμάτων * αἰθέσθαι, τεθῶτος ἦ, ὑποφαίνουσα γῆν ἀσπάσασθαι. ἀλλὰ νῦν σὺ πεπλῆχθαί μοι δοκεῖ καὶ τὸ τῦ Λυγκέως ὄμμα τὴν περιβολὴν τῦ φάσματος· * ὑφ' ἓν ἡ οἱ πεντήκοντα ἅμα σὺν ἐμοὶ τὴν εἰρεσίαν. Ἡρακλῆς μὲν, ἄληπτος μὲν τ θαύματος, ἅτ δὴ πολλοῖς ὁμοίοις ἐντυχών· οἱ ἄ λοιποὶ, θαῦμά π οἶμαι τῦτο λέγουσιν. ὁρᾶται γὰρ αὐτοῖς Γλαῦκος ὁ πόντιος. οἰκῆσαι δὲ οὐτοσί ποτ λέγεται τ Ἀρχαίαν Ἀνθηδόνα, κ πόας μὲν πινος ἁπτ τ θαλάττης βόσασθαι κύματος ἄ ὑποδραμόντος αὐτὸν, εἰς τὰ τ ἰχθύων ἀπενέχθαι ἤθη. μανθάνει μὲν οὖν μέγα τι ὡς εἰκός· πρέπει γὰρ αὐτῷ τ τέχνης. τὸ ἄ εἶδος, ὑγρὸν μὲν αὐτῷ γένειον βόστρυχοι, λευκοὶ ἄ ἰδεῖν, καθάπερ κρύνοι. βαρεῖς ἄ πλόκαμοι κόμης, κ τοῖς ὤμοις ἐπιχεόμενοι, ὅσον ἐπιβάλλουσι θαλάσσης, ὀφρῦς λάσιαι, συνάπτουσαι πρὸς ἀλλήλας, οἷ μία. φῦν τὸ βραχίονος, ὡς γεγύμνασαι πρὸς τὴν θάλασσαν, ἐμπίπλων ἀεὶ τοῖς κύμασι, καὶ λεαίνων αὐτὰ εἰς τὴν νῆξιν. φῦν τὴν στέρνων, ὡς λάχνη μὲν αὐτοῖς ἐγκατέσπαρται, βρύων κομῶσα, ἡ φυκίων. γαστὴρ δὲ ὑπόκειλαι πεπαλαίωσαι, καὶ ἀπῦσα ἤδη. ἰχθῦν ἄ ἐν τῷ λοιπῷ τὸν Γλαῦκον δηλοῖ τὰ ἑρπετὰ ἐξηρμένα, ἡ πρὸς τὴν ἰξὺν ἐπιστρέφοντα. τὸ ἄ μιμοφδὲς αὐτῶν, ἁλιπορφύρᾳ τι αὐθος ἔχει. πεπλέκουσι δ' αὐτὸν κ ἁλκυόνες, ὁμοῦ μὲν ᾄδουσαι τὰ τῶν ἀνθρώπων, ἐξ ὧν αὐταί τε, κ ὁ Γλαῦκος μεθηρμόσθησαν.

A filius Lynceus, quòd & à maximo peruideret interuallo, & in profundum deſpiceret mare: proræ adhibitus, & primus latentia ſentiebat ſaxa: primúſq; ſubapparentem ſalutabat terram: verùm nunc & Lyncei aſpectus mihi phaſmatis occurſationem obſtupuiſſe videtur: à quo & quinquaginta Argonautæ remigationē continentes. Hercules quidem monſtro intrepidus permanet, vtpote qui huiuſmodi quàm plurimis occurrerit. Reliqui verò (vt B puto) hoc mirum eſſe aliquid dicunt. Glaucus enim marinus ab ipſis cernitur. Is priſcam Anthedona quondam habitaſſe, quandámque in mari herbam guſtaſſe dicitur. Ceterùm vndis correptus ad piſcium ſedes delatus eſt. Magnum igitur quid, vt par eſt, vaticinatur: eſt enim artis peritiſſimus. Ipſius autem ſpecies hæc eſt. Liquidi quiC dem ipſi ſunt barbæ cirri, viſu verò candidi, vt aquæ ductus: at comæ cincinni graues, quicquid maris hauſerunt, in humeros fundunt denſa ſupercilia, & vnum ſe inuicem contingentia. Heu brachium, quàm in ipſum mare exercitum eſt, vndis perpetuò incidens, ipſáſque ad natationem leuigans: heu pectora, quàm ipſis inſperſa eſt lanugo, bryis ac fucariis algis referta. Venter ſubiacet mutatus, ac iam euaneſcens. Reliquo autem corpore D piſcem ipſum eſſe poſteriora ſublata, & ad lumbum reflexa, indicant. At ipſorum orbiculatio purpureū habet colorem. Circumuolant autem ipſum & Alcyones ſimul quidem mortaliū res canentes, ex quib. ipſæq; & Glaucus transformati ſunt:

simul verò Orphéo suum ipsarum indicantes cantum: per quem ne mare quidem inconcinnè habet.

ὁμοῦ δ' ἐνδεικνύμεναι τῷ Ορφεῖ πλῶ ἑαυτῶν ᾠδεῖω, δι' ὃ οὐδὲ ἡ θάλαττα ἀμούσους ἔχει.

PALÆMON.

ΠΑΛΑΙΜΩΝ.

Qui in Isthmo sacra facit populus, esset vtique ex Corintho, & hic ipsius populi rex, Sisyphum cum arbitremur. Neptuni autem hoc est templum, sensim quid mari adstrepens: pinuum enim comæ hoc canunt: Talia, ô puer, Ino è terra excidens significat, quòd ad ipsam quidem pertinet, Leucothea erit, & de Nereïdum choro: quòd verò ad filium, Palæmone infante vtetur tellus. Obsequenti autem vectus delphine, ei iam appellit, & delphinus dorsa substratus, ne à somno excidat: placidas nullo strepitu perlabens vndas, dormientem vehit. Progredienti autem ipsi circa Isthmum nescio quid scinditur, vt discedente terra ei ex Neptuno adytum fiat. Qui pueri appulsum, & quod ei sacrificare oporteat, Sisypho *huic* mihi narrare videtur. Taurum igitur hunc nigrum mactat; quem (vt puto) è Neptuni grege exemit. Sacrificij autem ratio, & sacra facientium vestis, iustáque, ô puer, ac iugulatio in Palæmonis orgiis condantur. Venerandus enim, atque admodum arcanus est huiusce rei sermo, vt pote quem sapiens consecrauerit Sisyphus. Oris namque habitus iam ipsum sapientem indicat. Neptuni verò facies si Gyras petras, aut Thessaliæ montes scissurus esset: horrenda vtique, & vt percutiens picta esset. Melicertem verò sibi hospitem faciens, vt in terra habeat, eo appulso ridet; & Isthmum pectora recludere,

Ο θύων ἐν Ἰσθμῷ δῆμος, εἴη δ' ἂν ὁ ἐκ Κορίνθου, καὶ βασιλεὺς οὗτος τοῦ δήμου, Σίσυφον αὐτὸν ἡγούμεθα· τέμενος δὲ Ἰσθμὸς Ποσειδῶνος, ἠρεμαία τις προσιοῦσιν τῇ θαλάττῃ, αἱ γὰρ τῶν πιτύων κόμαι τοῦτο ᾄδουσιν· τοιάδε, ὦ παῖ, σημαίνει ἡ Ἰνὼ τῆς γῆς ἐκπεσοῦσα, τὸ μὲν ἐαυτῆς, Λευκοθέας τε, καὶ τοῦ τῶν Νηρηίδων κύκλου. τὸ δὲ τοῦ παιδός, ἡ γῆ Παλαίμονι τῷ βρέφει χρήσεται. καταίρει δὲ ἤδη ἐς αὐτὸν, ἐπὶ δελφῖνος δίνιος. ὁ δὲ δελφὶς τὰ νῶτα ὑποστρωννὺς, φέρει καθεύδοντα, διολισθαίνων ἀφόβητα τὰ γαλήνης, ὡς μὴ ἐκπέσοι τοῦ ὕπνου. ὁπόσον δὲ οὔπω δῆλον, ῥήγνυται μὲν καὶ τὸν Ἰσθμὸν, ἄδυτον, διαχάσκοντος τοῦ γῆς ἐκ Ποσειδῶνος, ὃν μοι δοκεῖ καὶ Σισύφῳ τούτῳ, προστεῖναι τὸν τοῦ παιδὸς εἰσαπλοῦν, καὶ ὅπη θύειν αὐτῷ δέοι. θύει δὲ ταῦρον τοῦτον μέλανα, ἀποσπάσας, οἶμαι, αὐτὸν, ἐκ τοῦ Ποσειδῶνος ἀγέλης. ὁ μὲν ἐν τῇ θυσίας λόγος, καὶ ἡ τῶν θυσιαζόντων ἐσθὴς, καὶ τὰ σφάγια, ὦ παῖ, καὶ τὸ σφάττειν, εἰς τὰ τοῦ Παλαίμονος ἀποκεῖται ὄργια. σεμνὸς γὰρ ὁ λόγος, καὶ κομιδῇ ἀπόρρητος, ἅτε ἀποθέσθαι τοῦτον Σισύφου σοφοῦ. σοφὸν γὰρ ἤδη που δηλοῖ αὐτὸν καὶ ἡ ἐπιφορὰ τοῦ εἴδους. τὸ δὲ τοῦ Ποσειδῶνος εἶδος, εἰ μὲν τὰς Γυρὰς πέτρας, ἢ τὰ Θετταλικὰ ὄρη ῥήξειν ἔμελλεν· δηνὸς αὖ που ἐγράφετο, καὶ οἷος πλήττων. ξένον δὲ τὸν Μελικέρτην ποιούμενος, ὡς ἐν τῇ γῇ ἔχοι, μειδιᾷ καθορμιζομένῳ, καὶ κελεύει τὸν Ἰσθμὸν ἀναπετάσαι τὰ στέρνα;

καὶ χλιδᾷ τῷ Μελικέρτῃ οἶκον. ὁ δὲ Ἰσθμὸς, ὦ παῖ, γέγραπταί μοι ἐν εἴδει δαίμονος, συμπλάζων ἑαυτὸν τῇ γῇ. τέτακται δὲ ὑπὸ τοῦ φύσεως, Αἰγαίῳ, καὶ Ἀδρίᾳ μέσον κεῖσθαι, καθάπερ ἐπεζωμένος τοῖς πελάγεσιν. ἔστι δὲ αὐτῷ, μειράκιον μὲν σὺ δεξιᾷ, * λέγομαι δὲ, κόραι δὲ σὺ ἀριστερᾷ. θάλατται δὲ αὗται, καλαὶ, καὶ ἱκανῶς ἥδιστοι, τῇ τὸν Ἰσθμὸν ἀποφαινούσῃ γῇ προκάθηνται.

* al. Lechæus.

ΝΗΣΟΙ.

Βούλει, ὦ παῖ, καθάπερ ἀπὸ νεὼς διαλεγώμεθα περὶ τουτωνὶ τῶν νήσων, οἷς περιπλέοντες αὐτὰς τὸ ἦρος, ὅτε Ζέφυρος ἱλαρὸν ἐργάζεται θάλατταν, προσανέων τὸ ἑαυτοῦ αὔρας. ἀλλ' ὅπως ἐκὼν λήσῃ τῆς γῆς, καὶ θάλαττά σοι παυλὶ δόξῃ, μήτ' ὀξυρμοῦσα, καὶ ἀναχαιτίζουσα, μήθ' ὑπλία, καὶ γαλιωτὴ, πλωτὴ δέ τις, καὶ οἷς ἔμπνους. ἰδοὺ ἐμβεβήκαμεν. ξυγχωρεῖς γάρ που καὶ ὑπὲρ τοῦ παιδὸς * ἀποκρίνασθαι; ξυγχωρῶ, καὶ πλέωμεν. ἡ μὲν θάλαττα ὡς ὁρᾷς, πολλὴ νῆσοι δὲ σὺν αὐτῇ, μὰ Δί' οὐ Λέσβος, οὐδὲ Ἴμβρος, ἢ Λῆμνος, ἀλλ' ἀγελαῖαι, καὶ μικραὶ, καθάπερ κῶμαί τινες, ἢ σταθμοὶ, ἢ νὴ Δί' ἐπαύλια τῆς θαλάττης. ἡ μὲν δὴ πρώτη σφῶν, ἐρυμνή τέ ἐστι, καὶ ἀπότομος, καὶ τειχήρης τὴν φύσιν, ἀκρονυχίαν ἐξαίρουσα πανόπλῳ Ποσειδῶνι, κατάρρους τε, καὶ ὑγρὰ, καὶ τὰς μελίττας βόσκουσα ὀρείοις ἄνθεσιν, ὧν δρέπεσθαι καὶ τὰς Νηρηίδας εἰκὸς, ὅταν τῇ θαλάσσῃ ἐπιπαίζωσι. τὴν δὲ νῆσον τὴν ἑφεξῆς, ὑπλίαν τε, καὶ * γεωργοὶ ἅμα· ξυμβάλλονται δὲ ἀγοραὶ ἀλλήλοις. ὁ μὲν, τῶν γεωργουμένων, οἱ δὲ, ὧν ἤγρευσαν. Ποσειδῶν δὲ τοῦτον γεωργὸν ἐπ' ἀρότρου, καὶ ζεύγους ἵδρυται,

* al. Lechæus.

A Melicertæque domum fieri iubet. Isthmus autem, ô puer, dæmonis quidem facie, atque humi supinus pictus est. inter Ægæum verò atque Adriaticum mare, vt æquoribus cinctus à natura situs est. Cetèrum ad ipsius dexteram obliquus est adolescentulus: ad siniſtram verò puellæ: maria autem hæc pulchra, ac satis tranquilla, telluri Isthmum demonstranti adsident.

B

INSVLÆ.

Vis, ô puer, super his insulis vt è naui differamus, æquè ac si verno eas tempore circumnauigaremus; cùm Zephyrus sua ipsius aura spirans hilarum præstat mare. Sed tu sponte terram obliuiscere, & hæc tibi mare videantur: neque concitum, ac cohibens; nec constratum, ac tranquillum; sed nauigabile, ac ventis afflatum. Ecce ingressi sumus: concedis enim fortè vt pro puero agam? concedo, & nauigemus. Mare quidem (vt cernis) magnum, insulæ verò in ipso: per Iouem, non Lesbus, nec Imbrus, aut Lemnus: sed gregales, ac paruæ, villæ quædam, ac stationes, vel per Iouem maris stabula. Ipsarum quidem prima tuta est, ac præceps & natura munita, verticem omnia speculanti adtollens Neptuno, fluuida & liquida, montanísque apes pascens floribus, quos & Nereides decerpere par est, cùm in mari ludunt: sequentem verò supinam, ac feracem piscatores, atque agricolæ vnà habitant. Communi autem vtuntur foro, hi quidem ex terræ cultu, hi verò è maris præda. At Neptunum hunc agricolam in aratro ac bigis erexerunt,

C

D

quæ è terra proueniunt, ei adscribentes: verùm ne admodum terrestris videretur, aratro inserta est prora, & vt nauigans terram proscindit. Geminæ autem his contiguæ insulæ, vtraque quondam vnà fuerant: verùm à pelago in medio scissa, ad fluminis latitudinem ducta est. hoc autem tibi, ô puer, ab ipsa pictura cognoscere licet: insulæ namque scissæ partes, similes (vt vides) atque inter se pares, vtpote quæ cauæ extantibus facile cohærent. Hoc & Europa olim circa Thessala tempe passa est. Nam terræ motus illam quoque montium compagem dispescentes, scissis partibus signa impresserunt: & lapidum domus adhuc visuntur, quæ à se auulsa referunt saxa; syluáque quantam scissis montibus adhæsisse credibile est, adhuc extat; nam arborum cubilia etiam nunc restant. Huiusmodi igitur insulæ casum arbitremur. Pons autem ita à freto impositus, vt vnà videatur, cuius quidem pontis pars nauigatur: pars verò curribus peruia: vides enim, vt ipsum pertranseuntes, & viatores, & nautæ sint. Propinquam autem insulam, ô puer, mirum arbitremur: ignis enim insulæ meatus, ac secessus subiens totam succendit, per quos vt fistulas erumpens flamma horrendos efficit riuos, è quibus ingentes, maríque vndarum instar ingruentes ignis excidunt amnes. quòd si quispiam in huiusmodi re philosopharі voluerit, insula asphalti ac sulfuris naturam præbens, cùm à mari abrosa fuerit, multis accenditur spiritibus, quæ materiam excitant,

A λογιούμενοι ἀμφὶ τὰ σὰ τῆς γῆς. ὡς δὲ μὴ σφόδρα ἠπειρώτης ὁ Ποσιδῶν φαίνοιτο, πρῷρα ἐμβέβληται τῷ ἀρότρῳ, καὶ τὸ γλῶ ῥήγνυσιν, οἷ πλέων. αἱ δὲ ἐχόμεναι τούτων νῆσοι δύο, μία μὲν ἄμφω ποτὲ ἦσαν, ῥαγεῖσα δ' ὑπὸ τὸ πελάγους μέσῃ, ποταμοῦ δίνος ἑαυτῆς ἀπελυέχθη. τοῦτο δ' ἔστι σοι καὶ ἀφ' ἁπτῆς γραφῆς, ὦ παῖ, γνώσεσθαι. τὰ γὰρ ἐγκαρσιώτατα τῆς νήσου ἀφανίσια πού ὁρᾷς, καὶ ἀλλήλοις ξύμμετρα, καὶ οἷα σύναρμόσαι κοῖλα ἐκκειμένοις. τοῦτο καὶ ἡ Εὐρώπη ποτὲ, ὡς λέγεται, πέπονθε τὰ Θεσσαλικά· ἔπαθε. σεισμοὶ γὰρ κἀκείνῃ διαπλύξαντες τὴν ἁρμονίαν τῶν ὀρῶν, συναπεσημήναντο τοῖς τμήμασι· καὶ πέτρων τε οἶκοι φανεροὶ ἔτι, ἀφανίσιοι τῆς ἐξερμοσμένης σφῶν πέτρας ὕλην· ὁπόση μεθέστηκε τῶν ὀρῶν, ἀπιστεῖν εἰκὸς, οὔπω ἄδηλος. λείπονται γὰρ δὴ ἔτι αἱ δύναι τῶν δένδρων. τὸ μὲν δὴ τῆς νήσου πάθος, τοιοῦτον ἡγώμεθα. ζεῦγμα δὲ ὑπὸ τὸ πορθμοῦ βέβληται. ὡς μίαν ὑπ' αὐτοῦ φαίνεσθαι. καὶ τὸ μὲν, ὑποπλεῖται τοῦ ζεύγματος· τὸ δὲ, ἁμαξεύεται. ὁρᾷς γάρ που τοὺς διαφοιτῶντας αὐτό, ὡς ὁδοιπόροι τέ εἰσι, καὶ ναῦται. τὴν δὲ νῆσον, ὦ παῖ, πλησίον, θαῦμα ἡγώμεθα. πῦρ γὰρ δὴ ὑποτύφει αὐτὴν πᾶσαν, σηραγγώδης τε, καὶ μύχοις ὑποδεδυκὸς τῆς νήσου, δι' ὧν ὥσπερ αὐλῶν ἡ φλὸξ διεκπαίει, ῥύακάς τε ἐξεργάζεται δεινοὺς, παρ' ὧν ἐκπίπτουσι ποταμοὶ πυρὸς, μεγάλοι τε, καὶ τῇ θαλάττῃ ἐπικυμαίνοντες. καὶ φιλοσοφεῖν μὲν βουλομένῳ

B

C

D

τὰ τοιαῦτα, νῆσος ἀσφάλτου, καὶ θείου θερμομένη φύσιν, ἐπὶ ὑφ' ἁλὸς ἀναδέδεται, πολλοῖς ἐκπυροῦται πνεύμασι, τὰ πρὸ ὕλης ἐρεθίζοντα παρὰ

τῆς θαλάττης ἀναασωσα. ἡ γραφὴ ὃ, τὰ τῶν ποιητῶν ἐπαινοῦσα, καὶ μῦθον τῇ νήσῳ ἐπιγράφει, γίγαντα μὲν βεβλῆσθαί ποτε ἐνταῦθα. δυσθανοῦντι δ' αὐτῷ, τὴν νῆσον ἐπενεχθῆναι δεσμὸν εἶναι. εἶκειν δὲ μὴ πω αὐτὸν, ἀλλ' ἀναμάχεσθαι ὑπὸ τῇ γῇ ὄντα. καὶ τὸ πῦρ τοῦτο σημαίνειν ἀπειλῆ σιωπᾶν. τοῦτο δὲ καὶ τὸν Τυφῶ φασιν ἐν Σικελίᾳ βούλεσθαι, καὶ τὸν Ἐγκέλαδον ἐν Ἰταλίᾳ ταύτῃ. οὓς ἤπειροί τε, καὶ νῆσοι πέζοισιν, ὅπως μὲν τεθνεῶτας, ἀεὶ δὲ ἀποθνήσκοντας. ἔστι δέ σοι, ὦ παῖ, μηδ' ἀπολειφθῆναι δόξαι τῆς μάχης, εἰς τὸν κορυφαῖον τῶν ὀρῶν ἀποβλέψαντι. τὰ γὰρ ἐπ' αὐτῆς φαινόμενα, ὁ Ζεὺς ἀφίησι κεραυνοὺς ἐπὶ τὸν γίγαντα. ὃν δὴ ἀπαρρωδῶν μὲν ἤδη, πιστεύει δὲ τῇ γῇ ἔτι. καὶ ἡ γῆ δὲ ἀπείρηκεν, καὶ ἑῶντος αὐτὸν ἐσάναντος Ποσειδῶνος. περιβέβληκε δὲ αὐτοῖς ἀχλὺν, ὡς ὅμοια γενόμενα μᾶλλον, ἢ γιγνόμενοις φαίνοιτο. τὸν δὲ περίπλεων, κολωνὸν τοῦτον οἰκεῖ δράκων, πλούτου τινὸς οἶμαι φύλαξ, ὃς ὑπὸ τῇ γῇ κεῖται. τοῦτο γὰρ λέγεται τὸ θηρίον, βύνουν τε εἶναι τῷ χρυσῷ, καὶ ὁπόσῃ χρυσοῦν, ἀγαπᾶν, καὶ θάλπειν. τότοι κώδιον τὸ ἐν Κόλχοις, καὶ τὰ τῶν Ἑσπερίδων μῆλα, ὑπὸ χρυσᾶ ἐφαίνετο, διπλοῦν αὔπνων ξυνείχον δράκοντε, καὶ ἑαυτοῖν ἐποιοῦντο. καὶ ὁ δράκων ὃ τῶν Ἀθηναῖος, ὁ ἐπὶ καὶ νῦν ἐν ἀκροπόλει οἰκῶν, δοκεῖ μοι τὸν Ἀθηναίων ἀσωσάσαις δῆμον ὑπὸ τῷ χρυσῷ· ὃν ἐκεῖνοι τέττιγας ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς ἐποιοῦντο. ἐνταῦθα δὲ καὶ χρυσοῖς αὐτὸς ὁ δράκων. τὰ γὰρ κεφαλῶν τῶν χαῖς ὑπερβάλλει, δεδιὼς οἶμαι ὑπὲρ τὰ κάτω πλέκτε. κατηρεφὴς δὲ κισσῷ τε, καὶ σμίλακι, καὶ ἀμπέλοις ἤδη ἡ νῆσος

A è mari adtrahens. Ceterùm pictura, quæ à poëtis canuntur, approbans, insulæ fabulam adscribit: gigantem videlicet olim huc detrusum, ægréque morienti vinculi instar, impositam insulam: at ipsum nondum cedere, sed sub humo existentem resistere, & quòd adhuc spiret, hunc ignem comminari. Hoc autem & in Sicilia Typhonem velle aiunt, & in hac Italia Enceladum, quos nondum defunctos, sed perpetuò morientes, Con-
B tinentes, aut insulæ vrgent. Licet autem tibi, ô puer, ad montis verticem spectanti haud procul esse à prælio existimare. Quæ enim in ipso cernuntur, Iupiter fulmina in gigantem iaculatur: at hic iam deficit quidem; verùm telluri adhuc credit: at tellus defessa est, Neptuno eam minimè stare permittente: Caliginem autem ipsis circunfudit, vt similia factis potius, quàm quæ
C nunc fiant, viderentur: collem autem hunc circumnauigabilem draco habitat, thesauri cuiusdam (puto) custos, qui humo conditus iacet: hæc enim fera auro beneuola, & quicquid auri viderit, amare, ac fouere dicitur. itaque pellem apud Colchos, & Hesperidum mala, quod aurea viderentur: duo insomnes continebant dracones, sibíque ipsis vendicabant: & Palladis draco, qui adhuc arcem habitat: Athenienſem populum auri
D causa mihi amare videtur: quod illi in cicadas vt capiti ornamento essent transformabant. Ceterùm hic ipse etiam draco aureus, caput enim e lustro extollit inferiori (vt puto) timens thesauro: hedera autem, smilacéq. ac vitibus adumbrata insula

se Dionyso dicatam asserit : nunc vero Dionysum abesse : & in continente alicubi bacchari , & quæ hîc arcana sunt Sileno commisisse : cymbaláque hæc supina , & aurei cuersi crateres , & adhuc tepidæ tibiæ : sed tympana sine strepitu iacentia , nebridásque Zephyrus humo tollere videtur , & è sex serpentibus : hi quidem Thyrsis implicantur : hi vero præ vino resoluti sunt, vt his dormientibus Bacchæ vinciantur : & hi quidem racemi tumescunt , hi vero matureſcunt , hi omphaces , hi œnanthe videntur : vitium horas disponente Dionyso, vt perpetuo vindemiet. Racemi autem adeo densi atque affluentes , vt & à saxis suspendantur , & mari immineant. Quare tam marinæ , quàm terrestres aues fructus decerpunt. Nam Dionysus omnibus præterquàm noctuæ communem præstat vitem. Solam autem illam à racemis abigit , quod mortalibus vinum criminetur. Noctuæ namque oua , si comederit puer , perpetua vita vinum oderit : & non modo vinum haud biberet , verùm & temulentos formidaret. Tu vero, ô puer , ea es præditus audentia : vt ne hunc quidem Silenum ebriúmque ac Baccham attingentem timeas , ea vero ipsum aspicere dedignatur : sed Dionysi amore capta ipsum meditatur, atque animo inscribit , absentémque intuetur : oculorum enim Bacchæ affectus suspensus quidem , Venerea tamen haud caret solicitudine. Ceterùm natura hosce montes componens insulam effecit arboribus consitam, pinu videlicet procera, picea , & abiete , quercubúsque , ac cedro.

A ἔσα, Διονύσῳ μὲν ἀνειᾶς φησι, τὸν Διόνυσον δ' ἀπεῖναι νῦν, καὶ ἐν ἠπείρῳ που βακχεύειν, ἅπερ ἔψαυσε τῷ Σιληνῷ τὰ συνταῦθα ἀπόῤῥητα. κύμβαλά τε ταῦτα ὕπτια, καὶ κρατῆρες ἀνεσταμμένοι χρυσοῖ, καὶ αὐλοὶ θερμοὶ ἔτι. καὶ τὰ τύμπανα ἠῒ, ἀψοφητὶ κείμενα, καὶ τὰς νεβρίδας ὁ Ζέφυρος οἷ ἄρᾳ ἀπὸ τῆς γῆς. ὄφις τε ἓξ, ὧν μὲν, ἐμπλεκόμενα θύρσοις, οἱ δ' ὑπὸ τοῦ οἴνου καθεύδοντες, ζώνυσι αὐτοὺς τὰς Βάκχας καθυδόντας. βότρυς ἠῒ, οἱ μὲν ὀργῶσιν. οἱ ἠῒ, πρικάζουσιν. οἱ δ' ὄμφακες, οἱ δ' οἰνάνθαι δοκοῦσι. σεσοφισμένως δὲ τοῦ Διονύσου τὰς ὥρας τῶν ἀμπέλων, ὡς ἀεὶ βυγώσῃ. ἀμφιλαφεῖς δ' οὕτω καὶ οἱ βότρυες, ὡς καὶ πηλοῦ πεζῶν ἁπτῆσθαι, καὶ τῇ θαλάττῃ ὑπικρέμασθαι. ὁπόσοις ἠῒ προσαιτόμυοι, θαλάττιοί τε, καὶ ἠπειρῶται ὄρνιθες. πλὴν γὰρ ἀμπέλων ὁ Διόνυσος παρέχει κοινὴν πᾶσι πλὴν τῆς γλαυκός. ἐκείνην ἠῒ μόνην δρᾶ ἀποστατοῦσαν τοῦ βοτρύων, ὑπὲρ τοῖς ἀνθρώποις διαβάλλει τὸν οἶνον. ὠὰ γὰρ τῆς γλαυκὸς εἰ φάγοι παιδίον, ἀπεχθανεῖται τῷ οἴνῳ πᾶσαν ἡλικίαν, καὶ οὔτ' αὐτὴ πίοι· καὶ φοβεῖται τοὺς μεθύοντας. σὺ δ' ἔτι πρᾶος, ὦ παῖ, ὡς μηδὲ τὸν Σιληνὸν τὸν τοῦ φύλακα τῆς νήσου φοβεῖσθαι, μεθύοντά τε, καὶ ἀπόμουσον τοῦ Βάκχης. ἢ δὲ καὶ ἀξιοῖ ἐπ' αὐτὸν βλέπειν· ἀλλὰ τοῦ Διονύσου ἐρῶσα, αἰνατυποῦται αὐτόν τε, καὶ ἀναγράφει, καὶ ὁρᾷ μὴ φρόνως. τὸ γὰρ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἦθος τῇ βάκχῃ, μετέωρον μέν, ἔτι μὲν ἔξω γε ἐρωτικῶν φρονπόλων. ταῦτα ἡ φύσις τὰ ὄρη ξυνθεῖσα, νῆσον εἰργάσατο, δασείαν τε, καὶ ὕλης πλέω, ὁπόσην καὶ ἁρίστην τε ὑψηλῆς, καὶ πεύκης, καὶ ἐλάτης, δρυῶντε αὖ, καὶ κέδρου.

ἡ γὰρ τὰ δένδρα τὸν ἑαυτῶν γέγραπται τρόπον. τὰ μὲν δὴ ἄνθρωπος τῆς νήσου, συοθῆραί τε ἀμφιβόλοισι, καὶ ἐλαφηβόλοι, λόγχας ἐπὶ τὰ θηρία ἠρμένοι, καὶ τόξα ἔνιοι. καὶ μαχαίρας ὦ, ὦ παῖ, καὶ κορυνὰς φέροισιν οἱ ἀγχέμαχοι σφῶν, καὶ θρασεῖς. δίκτυά τε ταῦτα διῆκται τῆς ὕλης. τὰ μὲν, ἐγκολπίσασθαι θηρίον, τὰ δὲ, δῆσαι, τὰ δὲ, σχεῖν τε δρόμου. καὶ τὰ μὲν, εἰλῆσθαι τῶν θηρίων, τὰ δὲ, μάχεσθαι, τὰ δὲ, ἤρκται τὸν βάλλοντα. συνεργὸς δὲ παῖς βραχίων νεανίου. καὶ ξυνεξαίρουσι βοῶν κύνες ἀνδράσιν, ὡς καὶ τῷ ἠχοῖ φάναι ξυμβακχεύειν τῇ θήρᾳ. τὰ δὲ μεγάλα τε φυτῶν, δρυτόμοι πεπτώκασι, διατέμνοντες. καὶ ὁ μὲν, διαίρει τὸν πέλεκυν, ὁ δὲ, ἐμβέβληκεν. ὁ δὲ, θήγει λαβών, ἀπεσφυρισμένων ὑπὸ τῆς πλήξεως. ὁδὶ ἐπισκοπεῖται τὴν ἐλάτην, ἰσοῦ σύνεγγυς τεχνασάμενος τὴν δένδρα πρὸς τὴν ναῦν. ὁ δὲ, τὰ νέα, καὶ ὀρθὰ τῶν δένδρων, τέμνει εἰς τὰ ἐρετικά. ἤδη δὲ ἀποῤῥώξ, καὶ ἡ ἀποῤῥαγεῖσα πέτρα, καὶ ὁ τῶν αἰθυιῶν δῆμος, καὶ ὁ ἐν μέσαις ὄρνις, ἀπὸ τοιῶνδε γέγραπται λόγου. αἱ ἄνθρωποι τὰς αἰθυίας ἐπιτίθενται, μὰ Δί' οὐ τῶν κρεῶν σύνεγγυς. μιαρὰν γὰρ καὶ νοσώδεις, καὶ ἡδὺ πεινῶντι τὸ ἐξ αὐτῶν κρέας. γαστέρα δὲ παρέχουσι πᾶσιν ἰσχνῶν, οἵαν σοὶ σβεσαμένοις αὐτὰς, βύσσοις ἀποφαίνει, καὶ κώφους, ὑπνηλοὶ οὖσαι, καὶ πυελάλωσι νύκτωρ γὰρ αὐτὰς σύνεγγυς ἀπόλοισι. προσάγουσι δὲ τὴν κηύκα ὄρνιν ἐπὶ μοίρᾳ τῶν ἁλισκομένων, μιγεδανὸν εἶδος, καὶ πεφεγγορυίαν σφῶν. ὁ δὲ κηύξ, θαλάττιος μὲν, ἰχθυὸς δὲ ὄρνις, καὶ ἀπρεάγμων, καὶ θηρᾶσαι μὲν ποι, ἀδρανὴς, πρὸς δὲ γε

σχ. πλέκειν δὲ αὐτὰς πέμπουσι.

x. 2.

A Arbores enim ſuo ipſarum pictæ ſunt more. In qua autem inſulæ parte feræ verſantur, aprorum, ac ceruorum venatores, veſtigant, venabula, in feras tollentes: & nonnulli arcus gladios quoque, ac clauas, ô puer hi ferunt, qui audentes cominus pugnant. Retia etiam per ſyluam diducta ſunt: hæc quidem vt ſinu feram capiant: hæc verò vinciant: illa vt à curſu remouerentur. & ex feris hæ quidem captæ: hæ verò pugnant, illæ iaculantem ſuperarunt: totum autem iuuenis brachium efficax. & canes vnà cum viris vocem tollunt, vt ipſa quoque Echo venationi inſurgere fateatur. Plantas autem ingentes arboricidæ abſumunt incidentes: & hic quidem ſecurim tollit, hic verò impegit: at hic frequentibus ictibus obtuſam tenens acuit. Sed iſte abietem ſpeculatur: nunquid ex ea nauis malus congruè fieri poſſet coniectans: hic C nouellas ac rectas arbores ad remigium incîdit. Rupes autem & abſciſſum ſaxum, mergorúmque populus, & quæ in mediis eſt auis, tali picta ſunt ratione. Mergis homines inſidiantur: non per Iouem carnis cauſa: atra enim ac morbifera, nec eſurientibus ſuauis eſt ipſorum caro: Medicis ventrem præbent, quo qui veſcuntur, ſtomacho validiore, ac leues fiunt, ſomnolenti exiſtentes, & qui igni D capiantur. Noctu enim ipſis ignis ſplendorem inferant. At mergi ceyca auem, vt & curator ſit, & ante ipſos expergiſcatur in prædæ partem accipiunt. Eſt autem Ceyx marina quidem auis: ſed frugi, atque ocioſa, & ad capiendum aliquid imbecilla: verùm aduerſus ſomnum

validissima, & quæ paululum dormiat : quo fit vt illis oculos locet. Cùm igitur ad cibum euolant, is quidem domi in saxo moratur: hi verò ad vesperam prædæ decimam adferentes reuertuntur : & circum vigilantem, quíque nunquam nisi volentibus ipsis somno opprimatur, dormiunt : quòd si doli aliquid aduentantis senserit, his quidem altum atque acutum clamitat : hi verò ex compacto sublati fugiunt, curatorem, si quandoque inter volandum defecerit, sustinentes : verùm hic adest, ac mergos circunspicit, qui dum inter aues quidem stat, Proteum inter vitulos marinos stantem refert: dum verò vigilat Proteum superat. Huc autem, ô puer, appulsi sumus: & insulæ quidem nomen ignoro: aurea verò à me saltem appelletur, ni temerè huiusmodi poëtæ appellationem excogitarunt, pulchrámque atque omnibus admirabilem. Condita quidem est, quanta paruas suscipiat regias, neque enim hic quispiam arabit, nec vites colet : fontibus verò scatet, quorum partim liquidos, ac frigidos: partim feruentes edit, est autem adeò fluida, vt & mari vndas immittat. Huic igitur vndæ feruentes edit. est autem adeo fluida, vt & mari vndas immittat. Huic igitur vndæ feruentes, & vt è lebete vibrati atque exilientes fontes sufunduntur, circum quos hæc sita est insula. fontium autem editionis miraculum vtrum solo imputandum, an mari adscribendum sit, hic Proteus iudicabit : venit enim vt super hac re suam proferat sententiam. Ceterùm quæ insulæ pars

A ὕπνον ἐρρῶται, καὶ καθεύδῃ σμικρά. ταῦτά τοι καὶ ἀπομαθοῖ σὺ ὀφθαλμοὶς σὶ εἰναις. ἦμος οὖν ἐπὶ δαῖτα ἀποπλῶσιν, ὁ μὲν, οἰκουρεῖ ἀμφὶ τὴν πέτραν, αἱ δ' ἥκουσιν εἰς ἑσπέραν, ἀπάγουσαι δεκάτην ἀπὸ τῆς τεθηραμμένων. ἢν καθεύδουσιν ἤδη ἀμφὶ αὐτὸν οὐ καθεύδοντα, οὐδ' αὖ ἠπηδέντα ὕπνῳ ποτέ, εἰ μὴ αὐταὶ βάλωνται. εἰ δ' ὅλως τι προσιόντος ἀΐσθοιτο, ὁ μὲν, ἀναβοᾷ τορόν τε, B ἢν ὀξύ. αἱ δ' ἀπὸ συνθήματος * ἁρπάσασαι, φεύγουσιν, αὐέχουσαι τὸν μισθωτὸν, εἰ πετόμενος ἀπείποι ποτέ. ἀλλ' ἐνταῦθα ἔστηκε, ἢν τὰς ἀθύμους ἀμύνει. ἔστι δ' αὖ, τὸ μὲν, ἐν μέσαις ἑσπέραις τῆς ὄρνισιν, ὁ Πρωτεύς, ὁ ἐν τοῖς φώκαις. τὸ δὲ μὴ καθεύδειν, ὑπὲρ τὸν Πρωτέα. ἐνταῦθα δή, ὦ παῖ, ἢν καθορμίσαι ἡμῖν· ἢν ὄνομα τῇ νήσῳ, καὶ οἱ δα· χρυσῆ δ' αὖ πρός γε ἐμοῦ ὀνομάζοιτο, εἰ μὴ μάτην ἁ ποιηταὶ τοιαῦτ' ἀνευρήκασι, πολλὴν καλήν τε, ἢν θαυμασίαν πᾶσιν. ὡκίσαι μὲν δὴ, ὁπόση βασιλεία μικρὰ δέξαιτο. οὐ χρὴ δὴ χρόσσ γε ἐνταῦθά τις, ἀδὲ ἀμπελουργήσων· ἔστι δ' αὐτῇ πηγῶν. ὧν τὰς μὲν, ἀκραιφνεῖς τε, καὶ ψυχρὰς ἀναδίδωσι· τὰς δὲ, ἀπυρωσασα. ἔστι δ' οὕτω τι βύρους, ὡς ἢν τῇ θαλάττῃ ἐμπλημμυρεῖν. τὸ τοι ῥᾴδιον τοῦτο, πηγαὶ ὑποκυματίζοισι ζέουσαι, καὶ οἷς ἀναλέβητος ἀναπαλλόμεναί τε, ἢν ἀναπηδῶσαι· ἀμφὶ ἃς βέβληται ἥδε ἡ νῆσος. τὸ μὲν οὖν θαῦμα τῆς τῶν πηγῶν ἀνδόσεως, εἴ τε τῆς γῆς ἀμφῖκε νομίζειν, εἴ τε τῇ θαλάττῃ οἰκειοῦν, δικάσει ὅδε ὁ Πρωτεύς· ἥκει γὰρ δὴ θεμιστεύσων τούτῳ. τὰ δὲ περὶ τῆς νήσου,

σχ. σωα-θροίσματος

σκοπῶ μὲν. ὡκισμαι γὰρ δὴ ἐν αὐτῇ, πόλεως καλῆς τε, καὶ λαμπρᾶς εἰδωλον, ὅσον οἰκία· ἔστι βασιλικὸν εἴσω ξυμφέλαι παιδίον. ἄθυρμα δ' αὐτῷ, πόλις. θέατρα γάρ ἐστιν, ὁπόσα αὐτόν τε δέξασθαι, καὶ τοὺς συμπαίσας τούτῳ ἱππάδας. ἱππόδρομός τε ἐξωκοδόμηταί τις, ἀποχρεῶν τοῖς μικκιαίοις κυνιδίοις πρὸς δραμεῖν αὐτόν· ἵππους γὰρ δὴ ὁ παῖς ταῦτα ποιεῖται, καὶ συνέχει σφᾶς ἐς ζυγόν τε καὶ ἅρμα, λωτοχροῦν δὴ ὑπὸ τούτων τῶν παιδικῶν, οἷς τὸ παιδίον θεράποντας ἡγεῖται. λαγωὸς δ' οὗτοσὶ, χθὲς οἶμαι εἰσφρησμένος, ξυνέχεται μὲν ἱμάντι φοινικῷ, καθάπερ κύων· δεδέσθαι δ' οὐκ ἀξιοῖ. καὶ διολισθῆσαι τοὺς δεσμοὺς ἐπιχειρεῖ, πτερύγων τοῖς ποδίοις τοῖν ποδῶν. ψιττακός τε, καὶ κίττα ἐν οἰκίσκῳ πλεκτῷ, σφριγῶν δίκλω ἐν τῇ νήσῳ ἄδουσιν. ἀλλ' ὁ μὲν, ὁπόσα οἶδεν· ὁ δ', ὁπόσα μανθάνει.

A condita sit contemplemur: pulchræ enim ac præclaræ ciuitatis effigies vnius domus amplitudine condita est, & regius intus puer educatur. Lusui autem ipsi est ciuitas: nam theatra, quanta ipsum & collusores hippadas capiant, condita: hippodromus etiam quidam structus est; qui catulorum Melitensium cursui satis sit. His enim equorum vice vtitur, ipsosque & ad iugum, & ad currum continet, moderaturus hunc sub hisce simiis, quas ministros puer arbitratur. Hic autem lepus heri (puto) introductus purpureo quidem vt canis, continetur loro: verùm quòd vinctus sit, indignatur, & anterioribus fretus pedibus vincula euadere conatur. Psittacus præterea, & pica, in contexta domuncula Sirenum more in insula canunt. & hæc quidem quæcunque nouit, cantat: hic verò quæcunque percipit.

ΚΥΚΛΩΨ.

Οἱ θερίζοντες τὰ λήϊα, καὶ τρυγῶντες τὰς ἀμπέλους, οὔτε ἤροσε, ὦ παῖ, ταῦτα. οὔτε ἐφύτευσαν, ἀλλ' αὐτόματα ἡ γῆ σφίσιν ἀναπέμπει ταῦτα. εἰσὶ γὰρ δὴ Κύκλωπες, οἷς καὶ οἶδα ἐξ ὅτου τιὼ γλιχοῦ οἱ ποιηταὶ βούλονται αὐτοφυᾶ εἶναι, ὧν φέρει. πεποίηνται δ' αὐτοῦ καὶ ποιμένας, τὰ πρόβατα βόσκοντα, ὧν τὸ γάλα, ποτόν τε ἡγοῦνται, καὶ ὄψον. οἴκησιν δ' οὐκ ἀγορὰν γινώσκουσιν, οὐτε βουλευτήριον, οὐτ' οἶκον· ἀλλὰ τὰ ῥήγματα ἐσοικίσαντο τῶν ὀρῶν, τοῦ μὲν ἄλλους, ἔα. Πολύφημος δ' ὁ τοῦ Ποσειδῶνος, ἀγριώτατος αὐτῶν οἰκεῖ ἐνταῦθα, μίαν μὲν ὑπερτείνων ὀφρὺν τοῦ ὀφθαλμοῦ ἑνὸς

Qui segetes metuunt, quíque vindemiant: non hæc, ô puer, ararunt, nec plantarunt: sed sponte nullóque cultu hæc ipsis tellus edit. Sunt enim Cyclopes, quibus, nescio qua causa poëtæ terram volunt, quæcunque gignat, sponte producere. Eos quoque pecudes pascens pastores reddidit, quarum lacte pro potu atque obsonio vtuntur. Hi autem non forum, non curiam, non domum norunt: Sed montium cauernas sibi domos faciunt, sed alios omitte: Polyphemus Neptuni filius ipsorum ferocissimus hîc habitat, vnum quidem super vnico tendens oculo supercilium: lato verò labrum

brum aſcendens naſo, & haud ſecus ac leones truculentiſſimi, humano veſcens corpore: at nunc ne vorax ac triſtis videatur: ab huiuſmodi abſtinet cibo. Galatheæ namque ad hoc pelagus ludentis amore captus eſt, de monte ipſam contemplans. & ipſa quidem fiſtula adhuc ſub ala quieſcit. Eſt autem ipſi paſtoralis cantus: quòd ſcilicet candida ſit, ac contumax, & labruſca ſuauior: quòdque hinnulos Galatheæ, atque vrſos alat. Hæc alat. Hæc autem ſub ilice canit, cùm neque vbi oues ſibi paſcantur: neque quot ſint, neque vbi tellus ſit aſpiciat: quoniam montanus, atque acer pictus eſt. Rectam quidem ac denſam pinus more quatiens iubam, ex voraci mento ſerratos exerens dentes, pectúſque ac ventrem, & quòd ad vnguem tendit, penitus hirſutus. & placidum quidem ſpectat (vt ait) quia amat: ſed ferum adhuc ac toruum intuetur, vt neceſſitate victæ feræ. Ipſa verò in molli ludit æquore: iunctorum idémque ſentientium delphinorum quadrigas cogens. Tritonis autem filiæ Galateæ ancillæ regunt ipſos: ſi quid ſuperbè ac contrà habenas egerint, cohibentes. Ceterùm ipſa purpuream veſtem ſupra caput ad Zephyrum tollit, vt & ſibi vmbraculum, & currui velum ſit: ex quo ſplendor quidam ad frontem ac caput tendit, nondum genæ colore ſuauior. Ipſius autem comæ Zephyro minimè diffuſæ: madidæ enim ſunt, & quàm vt à vento agitari queant, grauiores. Atqui dexter iacet cubitus, brachium inclinans, digitóſque ad mollem firmans humerum,

A ὄντος, πλατείᾳ ᾗ τῇ ῥινὶ ἐπιβαίνων τῶ χείλους, ☾ σιτούμενος τοῦ αὐθεφότους, ὥσπερ τῶν λεόντων οἱ ὠμοί. νυνὶ ᾗ ἀπέχεται τοιούτου σίτου, ὡς μὴ βορὸς, μηδὲ ἀνδὸς φαίνοιτο. ἐρᾷ γὰρ τῆς Γαλατείας παίζοντος ἐς τὸ πέλαγος, ἀφιζορῶν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ ὄρους. ἡ μὲν οὖν ἔχει ξ, ἐπὶ τοσοῦτο μάλης, καὶ ἀζρεμεῖ. ἔστι δ' αὐτῷ ποιμενικὸν ἆσμα, ὡς λευκήτε εἴη, καὶ γαῦρος, ☾ ἡδίων ὁμφακος.

B καὶ ὡς νεβροὺς τῇ Γαλατείᾳ σκυμνοῦσι, καὶ ἄρκτους. ἀλλ' ᾗ τοσοῦτο πρίνῳ ἅπτα. ἀλλ' ὅπου αὐτῷ τὰ προβατα νέμεται εἰδὼς, οὐδ' ὁπόσα ἐστὶν, οὐδ' ὅπου ἡ γῆ· ὄρεός τε, καὶ ἄγνος χέρεται. χαίτην μοῦ ἀνασείων ὀρθὴν, καὶ ἀμφιλαφῆ, πίτυος δίκην. καρχαρίους δὲ ὑποφαίνων ὀδόντας, καὶ βορὸς ἔτι ἀγρίου. σέρνον τε, καὶ γαστέρα, ☾ τὸ εἰς ὄνυχα ἥκον. λάσιος πάντα. καὶ βλέπει μὲν ἥμερον φήσιν, ὅτι ἐρᾷ· ἄγριον δὲ ὁρᾷ. καὶ ὑποκαθήμενον ἔτι, καθάπερ τῶν θηρίων τὰ ἀνάγκης ἡδύσματα. ἡ δὲ, εἰ ἀπαλῇ τῇ θαλάσσῃ παίζει, τέτρωρον δελφίνων ζεύγνυσα ὁμοζυγούντων τε, ☾ ταὐτὸν πνεόντων. ἡνίοχοι δ' αὐτοῦ ἄγριοι Τρίτωνος, αἱ δμωαὶ τῆς Γαλατείας, ἐπισομίζουσαι σφᾶς, εἴ πῃ ἀγέρωχόν τι, καὶ ἀπειθῶ λυσίαν προβάλοιεν. ἡδὴ

D ὑπὲρ κεφαλῆς, ἁλιπόρφυρον μοῦ λήδιον ἐς τὸν Ζέφυρον αἴρει, σκιὰν ἑαυτῇ ἔχει, καὶ ἴσιον τῷ ἁρμαλιᾷ. ἀφ' οὗ καὶ αὐγὴ ἐπὶ τὸ μέτωπον, καὶ τὴν κεφαλὴν ἥκει, οὔπω ἥδιον ἔτι τῆς παρειᾶς ἄνθους. αἱ κόμαι δ' αὐτῆς, καὶ ἀνεῖνται τῷ Ζεφύρῳ. διάβροχοι γὰρ δὴ εἰσὶ, καὶ πρεῖττους τὴν ἀνέμου. ☾ μοῦ καὶ ἀγκὼν δεξιὸς ἐπείλημ. λευκὸν διακλίνων πῆχυν. ☾ ἀναπαύων τοῖς δακτύλοις πρὸς ἁπαλῷ τῷ

ὦμω. ℭ ὠλσὶ ὑποκυμαίνουσι, καὶ μαζὸς ὑπανίσταται. ℭ οὐδὲ τὴν ἐπιστυνίδα ἀπολείπει ἡ ὥρα. ὁ ταρσὸς ᾧ, καὶ ἡ σιωπολήσασα αὐτῷ χαρίς, ἐφ' ἁλὸς, ὦ παῖ, γέγραπται, ℭ ὑπαφαύσης θαλάττης, οἷς κυβερνῶν τὸ ἅρμα. θαῦμα οἱ ὀφθαλμοί· βλέποιεν γὰρ ὑπερόριον ἰόντες, ℭ σιωπῶν τῷ μήκει τὸ πελάγους.

A & vlnæ vndis alluuntur, & mamma extat. & ne fœmen quidem ſua caret pulchritudine. Planta autem pedis, & quæ cum ipſa deſinit venus in mari picta eſt: itaque attingit æquor, vt ſi currum regeret. Admiratione digni oculi, vt pote qui intuendo vltra proſpectum tendant, & cum pelagi longitudine abeant.

ΦΟΡΒΑΣ, Η ΦΛΕΓΥΑΙ.

PHORBAS VEL PHLEGYÆ.

B

Ὁ μὲν ποταμὸς, ὦ παῖ, Κηφισὸς, Βοιώτιός τε, καὶ οὐ πάνυ ἀμούσων. σκηνοῖσι δ' ἐπ' αὐτῷ, Φλεγύαι βάρβαροι, πόλεις οὔπω ὄντες. οἱ δὲ, πυκλοῦντες, τόν τε οἷμαι Ἀπόλλωνα ὁρᾷς, ὃς δὴ αὖ Φόρβας ἐστὶν, ὃν ἐσήσαντο οἱ Φλεγύαι βασιλέα, ὑπὲρ μέγας παρὰ πάντας οὗτος, καὶ ὠμότατος τὸ ἔθνος. πυκλοῖ δὲ Ἀπόλλων πρὸς αὐτὸν, ὑπὲρ τῶν παρόδων. C πάνυ γὰρ δὴ Φωκέων τε, καὶ Δελφῶν ὁδὸν καταλαμβάνων, οὔτε θυσὶ Πυθοῖ οὐδεὶς ἔτι, οὔτε παιᾶνας ἀπάγει τῷ θεῷ. χρησμοί τε, καὶ λογία, καὶ ὀμφαὶ τρίποδος, κ. ἐῶπα. συλέλυται* πάντα. λῃστεύει δὲ τῶν ἄλλων Φλεγύων, ἀποτάξας ἑαυτόν. πάνυ γὰρ δρυῶν, ὦ παῖ, ταύτῃσιν, οἶκον πεποίηται· καὶ ὧδ' αὐτὸν φοιτῶσιν οἱ Φλεγύαι, δικασόμενοι δή που σὺν τοῖς βασιλείοις τούτοις. τοὺς δὲ βαδίζοντας ἐς τὸ ἱερὸν λαμβάνων, γέροντας μὲν, καὶ παῖδας, ἐς τὸ κοινὸν τῶν Φλεγύων πέμπει, λῃΐζεσθαί τε, καὶ ἀποινᾶν. τοῖς δὲ ἐρρωμενεστέροις, ἀναποδύεσθαι. καὶ τοὺς μὲν, καταπαλαίειν· τοὺς δὲ, ὑπολέγειν· τοὺς δὲ, παγκρατίῳ αἱρεῖν, καὶ ὑπερβολαῖς δίσκων. κεφαλάς τε ἀποκόπτων, ἀνάπτει τῆς δρυός· καὶ ἐκ τούτου ζῇ τῷ λύθρῳ.

Amnis quidem, ô puer, Cephiſſus, Bœotius, & à Muſis minimè alienus. Phlegyæ autem Barbari iuxta ipſum domunculas ad tempus ſtructas habitant, cùm ciuitates nondum exiſterent: è pugnantibus autem hunc quidem Apollinem (vt puto) vides: hic contra Phorbas eſt, quem Phlegyæ regem crearunt. Quandoquidē is magnus *præter omnes*, ac gentis ſæuiſſimus. Sed cum ipſo Apollo tranſitus cauſa pugnat: ipſo enim viam, quæ ad Phocenſes, ac Delphos ducit obſidente: nec Pythone quiſpiam amplius ſacra facit: nec pæanas Apollini canit: omniáque vaticinia, oracula, tripodíſque ſortes derelictæ ſunt. A ceteris autem Phlegyis ſeiunctus latrocinia exercet. Hanc enim, ô puer, quercum ſibi domum fecit: & ad eum in hiſce regiis iudicandi Phlegyæ proficiſcuntur. Adeuntes autem in ſacellum excipiens, ſenes quidem ac pueros ad Phlegyarum rempublicam diripiendos ac redimendos mittit, cum validiorib. verò pugnat. & hos quidem lucta, hos verò curſu, illos pancratio aut diſci iactu ſuperat, abſciſſáque capita è quercu ſuſpendit: & ſub hoc vitam degit cruore.

hæc verò labefacta ramis ſuſpenſa ſunt: & hæc quidem arida cernis, hæc vero recentia; at hæc ad caluas deuenêre: hiant enim atque vlulare videntur vento in ea inſpirante. Apollo autem adoleſcentulo pugili adſimulatus, ad ipſum huiuſmodi victoriis elatum accedit. & Deus quidem, ô puer, comatus pictus eſt, crinéſque contractus, vt expeditiore pugnet capite. Radij autem à fronte vibrantur, & riſum iræ admiſtum emittit gena: oculorúmque euidentes iactus vnà cum manibus agitantur. hæ autem lora obligarunt: ſuauiores circa ipſas eſſent coronæ: ſed iam ipſum pugilatu ſuperauit: dexteræ enim iniectio efficacem adhuc oſtendit manum, nec habitum, quo vicerat, ſoluentem. Iam autem Phlegyas iacet, & quantum terræ occupet, poëta dicet: ad tempus autem ſibi proceſſit vulnus, ſanguíſque haud ſecus atque è fonte manat. Crudelis autem ac ſpecie truculentus pictus eſt, vt qui hoſpites epularetur potius, quàm interficeret. Qui autem celitus deſcendit ignis, fulmen in quercum defertur: arborem itaque combuſturum, vt eius tamen memoriam non penitus deleat. Locus enim in quo hæc: adhuc, ô puer, quercus capita nuncupatur.

ATLAS.

Cum Atlante quoque, Euryſtheo minimè iubente, certauit Hercules, vt cœlum ipſo facilius laturus. Eum namque incuruatum, atque oppreſſum, genuúmque alteri innixum, ac vix conſiſtentem cernebat. Se vero & poſſe cœlum

A αἰὴ ἀπήρτιω) τ̃ πλόκων, μυδῶσαν. ἡ τὰς μὲν αὔους ὁρᾷς τας ὔ, προσφάτους· αἱ δὲ, εἰς κρανία πρὶν κοισι. σεσήρασι ὔ, ἡ ὀλολύζειν ἐοίκασιν, εἰς πνέοντος αὐτὰς δ̃ ἀνέμου. Φρονδνπ ὔ αὐτῷ τᾶς Ολυμπιάσι ταύταις, ἥκει ὁ Απόλλων, εἰκάσας ἑαυτὸν μειρακίῳ πύκτη. ἡ τὸ μὲν δ̃ πρόσ εἶδος, ἀκειρεκόμης, ὦ παῖ, γέγραπται. ἡ τὰς χαίτας αὐφλήφως, ἵνα βύζώνῳ τῇ κεφαλῇ πυκλοῦη. ἀκπῖνες ὔ ἀπανίσαν) ϖρὰ τ̃ μετώπου. ⓒ μειδίαμα θυμῷ ξυγκεκραμμέν@, ἡ ϖρφὰ πέμπει· βολαί τε, ὀφθαλμῶν βύσκοποι, ἡ ξυνεξαίρεσαι ταῖς χερσίν. αἱ ὔ, εὐήφανθ δ̃ ὑμαύτας. ἡδίοις @ στέφνοι ϖρὶ αὐταῖς ἦσαν· πεπύκλωται ὔ αὐτὸν ἤδη. τὸ γὰρ ἐμβεβληκὸς δ̃ δεξιᾶς, εὐρὺν ἔπ δηλοῖ τὸν χεῖρα, ⓒ οὔπω καταλύσας τὸ φῆμα, ᾧ ἤρπκεν.

C ὁ Φλεγύας ὔ, κεῖται ἤδη. ἡ ὁπόσον μὲν ἐπέχ τ̃ γῆς, ποιητὴς ἐρεῖ· κεχώρηκε δὲ εἰς κρόταφον αὐτῷ τὸ βαῦμα· ⓒ τὸ αἷμα ὥσπρ ἐκ πηγῆς ἐκδίδ). γέγραπται ὔ ὠμὸς, ἡ συώδης τὸ εἶδος, οἷος σιτεῖσθαι μᾶλλον δ̃ ξένους, ἢ κτείνειν. τὸ ὔ ἐξ οὐρανῦ πῦρ, σκηπτὸς ἐπὶ τὸν δρυῶν φέρεται, συμφλέξων τὸ δένδρ@, οὐ μὴν ἐξαιρήσων γε τ̃ ἐπ' αὐτῷ μνήμην. τὸ γὰρ χωρί@, ἐν ᾧ ταῦτα, δρυὸς, ὦ παῖ, κεφαλαὶ ἐπ.

D ΑΤΛΑΣ.

Καὶ Ατλαντι ὁ Ηρακλῆς, ὑδὲ ϖροθεμένου Εὐρυσθέως, ἤρισεν, ὡς τ̃ οὐρανὸν οἷόν μᾶλλον, ἢ ὁ Ατλας. τ̃ μὲν γὰρ συγκεκυφότα εἶδε, ἡ πεπεσμένον, ἡ κεῖμενον ἐς γόνυ ἕτερον, ⓒ μικρὰ καταλιπόμενα αὐτῷ τὸ ἐσαῦαι. αὐτὸς δ̃ ἂν καὶ μετεωρίσαι τὸν οὐρανὸν,

κὴ σῆσαι, ἀνατρέμβυος εἰς μακρὸν τ̃ χρό- A tollere, impositúmque sibi diu sustinere animaduertebat. Hanc tamen ambitionem nusquam indicat: sed Atlantis se laborem dolere, partémque oneris posse subire ostendit. Ipse verò adeò libenter Herculis pollicitationem admisit, vt hæc eum sustinere deprecetur. Pictus autem est hic quidem defatigatus, ac deficiens, vt & ex manante sudore colligere, & ex trementi brachio percipere licet. Hic verò certamen diligit. Hoc autem & oris appetitus, & deposita claua, & certamen exigentes manus indicant. Ceterùm Herculis quidem vmbræ nulla admiratione dignæ, si ad certamen inualescunt. Iacentium enim atque erectorũ habitus facile inumbrantur: & hæc adamussim effingere, nullam præfert sapientiam. Atlantis verò vmbræ supra sapientiam. Sic enim considentis, & inuicem concidunt, & extantium nihil confundunt, sed lumen præter concaua ventrémq; excipientia efficiunt, & pronuentem Atlantẽ videre contingit, atque anhelantem sentire. Quæ vero ad cœlum, quod ipse fert pertinent, pictum quidem est quale circa ipsas steterit vmbras. Taurum autem qui in cœlo est, vrsasque quales cernuntur cognoscere licet, necnon & ventos: picti sunt enim hi quidem inter se propinqui, hi vero seiuncti, & his quidem mutua amicitia: hi vero quam in cœlo habent, contentionem seruare videntur. Itaq;, ô Hercules, nunc quidem hæc humeris impones. Haud multo vero post in cœlo bibens, Hebésque formam amplectens cum ipsis deges. Deorũ enim natu minimam ac maximam duces: nam per illam & ipsi iuuenes.

ν. τὸ μὲν δὴ φιλότιμον τ̃τ̃ο, οὐδαμοῦ σὺ φαίνῃ. φησὶ γ̃, συναλγεῖν τ̃ τῷ Ατλαντι, ἐφ' οἷς μοχθεῖ, Ϲ μεταχεῖν αὐ τ̃ ἄχθους αὐτῷ. ὅδ' οὕτω πάσμενος εἰλήφει τ̃ Ηρακλέους, ὡς ἐκεῖθέν αὐτ̃ πλῶαι ταῦτα. γέγραπται γ̃ ὁ μὲν, ἀπειρηκὼς, ὡς τῷ ὑδρῶτι συμβαλέσθαι, ὁπόσος δὴ ἀπ' αὐτ̃ στάζοι, βραχίονός τ̃ ξυνεῖναι ζέμοντος. ὁ γ̃, ἐρᾷ τ̃ ἄθλου. δηλοῖ γ̃ τ̃τ̃ο καὶ ἡ τε ὁρμὴ τ̃ προσώπου, καὶ τὸ ῥόπαλον καταβεβλημένον, Ϲ αἱ χεῖρες, ἀπαιτοῦσαι τὸν ἆθλον. σκιαὶ γ̃, ταῖς μὲν τ̃ Ηρακλέους, οὔπω θαυμάζειν ἄξιον, εἰ ἐρρωνται τὸν ἆθλον. τὰ γὰρ τῶν κειμένων σήματα, καὶ οἱ ὀρθοὶ, μᾶλλα δοκιοι. καὶ τὸ ἀκριβοῦν ταῦτα, σοφόν. αἱ γ̃ τ̃ Ατλαντος σκιαὶ, σοφίας πρόσω. οὕτωσι γὰρ συνιζηκότος, συμπίπτουσί τ̃ ἀλλήλαις, Ϲ οὐδὲν τ̃ σκιερμένων ὑπερβολοῦσιν, ἀλλὰ φῶς ἐργάζονται, πρὸς τὰ κοῖλά τ̃, καὶ εἰσέχοντα τοῦ γαστέρος, καὶ προσπνοῦντος τ̃ Ατλαντος, ὁρᾶν τ̃ ὑπερκάρη, καὶ ἀσθμαίνοντος, ξυνιέναι. ταῦτ̃ ἐν τῷ οὐρανῷ, ὃν φέρει, γέγραπται μὲν ἐν αἰθέρι, ὁποῖος περὶ αὐτας ἔσηκεν. ἔστι γ̃ ξυνεῖναι ταῦρόν τε, ὃς δὴ ἐν οὐρανῷ ταῦρος, ἀρκτων τε, ὁποίαι ἐκεῖ ὀφθῆναι, καὶ πνευμάτων. γέγραπται γὰρ, τὰ μὲν, ξυὼ ἀλλήλοις. τὰ δὲ, ἐξ ἀλλήλων. καὶ τοῖς μὲν, φιλία πρὸς ἄλληλα. τὰ γ̃, σώζειν ἔοικε τὸ ἐν τῷ οὐρανῷ νεῖκος. νυῦν μὲν οὖν, ἀναθήσεις ταῦτα Ηράκλεις. μετ' ὀλίγον γ̃, ξυμβιώσεις αὐτοῖς ἐν τῷ οὐρανῷ πίνων, καὶ προβάλλων τὸ τ̃ Ηβης εἶδος. ἄξη γὰρ τὴν νεωτάτην, Ϲ πρεσβυτάτην τ̃ θεῶν. δ' αὐτὴν γὰρ κἀκεῖνοι νέοι.

A

ANTÆVS.

Puluis qualis in luctis illis, ad olei fontem, & duorum athletarum alter quidem colligans aurem : alter verò leonis pelle humerum soluens; colléſque idonei & columnæ, & cauæ litteræ: Libya hæc, & Antæus, quem terra edidit, vt hoſpites violenta (puto) læderet palæſtra. certanti hæc, & quos circa palæſtram (vt vides) occidit, ſepe- B lienti. Herculem, qui aurea hæc mala iam cœpit : quíque aduerſus Heſperides decantatus eſt, pictura adducit, non quòd illas vicerit, ſed draconem, admirationi eſt Hercules. & ne flexo quidem (vt aiunt) genu, in ipſa itineris anhelatione ſeſe exuit, atque ad luctam parat oculos in cogitationem quandam, ac veluti luctæ meditationem tendens, iræque habenas adhibuit: ne ipſum à cogitatione abſtrahat. Sed C Antæus contemnens elatus eſt, vt pote qui aduerſus Herculem, miſerorum filij, & huiuſmodi aliquid ſuipſum contumelia corroborans dicere videatur: quòd ſi lucta Herculi curæ fuiſſet, haud ſecus ac pictus eſt, natus eſſet. Nam fortis, & vt arte refertus pictus eſt, ob pulchram corporis concinnitatem. Eſt & ingens, & ſpecie ſupra hominem. Ineſt ipſi & ſanguinis flos, & venæ tumidæ, vt pote quas quædam ſubierit ira. D Antæum autem, ô puer, (vt puto) formidas, feram enim refert, latitudinémque proceritati fere parem præſefert. & ceruix humeris adnexa, quorum magna pars ad ceruicem tendit. Circumactum ac veluti torno confectum æquè atque humeri : eſt & brachium, pe-

πολὺ ἐπὶ τὸν αὐχένα ἥκει. φειδίλαι

ΑΝΤΑΙΟΣ.

Κόνις οἵα σὺ πάλαις ἐκείναις, ὦπαῖ παγῇ ἐλαίᾳ, καὶ δυοῖν ἀθλητῶν, ὁ μὲν, ξωσθέων τὸ οὖς, ὁ δὲ, ἀπολύων λεοντῆς τὸν ὦμον, κολωνοὶ τ' ἐπιτήδειοι, καὶ σκῆλαι, καὶ κοῖλα γράμματα· Λιβύη ταῦτα, ἡ Ἀνταῖος, ὃν γῆ ἀνῆκε σίνεσθαι τοὺς ξένους, λησρικὴ οἶμαι πάλη. ἀθλουμένῃ δ' αὖπως ταῦτα, καὶ θαμινὰ, οὓς ἀπώλλυε πρὸς αὐτῶν ὡς ὁρᾷς τὸν παλαίσταν, ἄγει τὸν Ἡρακλέα ἡ γραφὴ, χρυσᾶ ταυτὶ τὰ μῆλα ἤδη ἡρηκότα, καὶ κατὰ τὸν Ἑσπερίδων ᾄδοντα. καὶ ἐκείνας ἐλεῖν, θαῦμα τοῦ Ἡρακλέους, ἀλλ' ὁ δράκων. καὶ οὐδὲ γόνυ φασὶ κάμψας, ἀποδύεται πρὸς τὸν Ἀνταῖον σὺν τῷ τοῦ ὁδοιπορίας ἄθυμα, τείνων τοῦ ὀφθαλμοὺς εἰς νοῦν τινα, καὶ οἷ διάνοιαν τοῦ πάλης. ἐμβέβληκε δὲ τοῦ ἰσχίαν τῷ θυμῷ, μὴ ἐκφέρῃ αὐτὸν τοῦ λογισμοῦ. ὑπερφρονῶν δὴ ὁ Ἀνταῖος, ἐπῆρται. δυσήνων δέ τε παῖδες, τοιοῦτόν τι πρὸς τὸν Ἡρακλέα ἐοικὼς λέγειν, καὶ ῥωννὺς αὐτὸ τῇ ὕβρει· εἰ δὴ καὶ πάλης τῷ Ἡρακλεῖ ἔμελεν, καὶ ἄλλως ἐπεφύκει, ἢ ὡς γέγραπται. γέγραπται δὴ ἰσχυρὸς, οἷος, καὶ τοῦ τέχνης ἐμπλεως, δι' εὐαρμοστίαν τοῦ σώματος. εἶτα δ' ὦ καλὸς πελώριος, καὶ τὸ εἶδος σὺν ὑπερβολῇ ἀνθρώπου. ἔστιν αὖπως καὶ αἵματος. καὶ αἱ φλέβες, οἷς σὺν ὠδῖνι, θυμοῦ τινος ὑποδεδυκότος αὐτὰς ἐπὶ τὸν δὴ Ἀνταῖον, ὦ παῖ, δέδιας οἶμαι, θηρίῳ γάρ τινι ἔοικεν. ὀλίγων ἀποδέων, ἴσος εἰμὶ τῷ μήκει, καὶ τὸ εὖρος. καὶ ὁ αὐχὴν ἐπέζευκται τοῖς ὤμοις, ὧν τὸ δὴ ὁ Βεραχίων, ἔσα καὶ ὦμοι στέρνα;

καὶ γαστὴρ, ταυτὶ τὰ σφηνήλαθα, καὶ τὸ μὴ ὀρθὸν τὴν κνήμης, ἀλλὰ διῃρθρωμένον, ἰσχυρὸν μὲν τὸν Ἀνταῖον οἶδε, ξυνδεδεμένον μὴν, καὶ καὶ εἴσω τέχνης. ἐπὶ καὶ μέλας Ἀνταῖος, κεχωρηκότος αὐτῷ τοῦ ἡλίου ἐς βαφήν. ταυτὶ μὲν ἀμφοῖν τὰ ἐς τὸν πάλην. ὁρᾷς δὲ αὐτοὺς καὶ παλαίοντας, μᾶλλον δὲ πεπαλαικότας, καὶ τὸν Ἡρακλέα ἐν τῷ κρατεῖν. καθαπαλαίσας αὐτὸν ἄνω τῆς γῆς, ὅπη ἡ γῆ τῷ Ἀνταίῳ συνεπάλαιε, κωφοῦται μὲν, καὶ μετοκλίζουσα αὐτὸν, ὅτε ἐκινεῖτο. ἀποροῦν οὖν ὁ Ἡρακλῆς ὅ, τι χρήσαιτο τῇ γῇ, συνείληφε τὸν Ἀνταῖον μέσον, διὰ κενεώνος, ἔνθα αἱ πλευραί. καὶ κατὰ μηροῦ ὀρθὸς ἀναδέδεται, ἐπί τε καὶ τῷ χεῖρε ξυμβαλὼν, λαγαρᾷ τε, καὶ ἀδρομαγνύσῃ τῇ γαστρὶ ὑποχὼν τὴν πῆχυν, σπᾶται τὸ πνεῦμα, καὶ ἀποσφάττει τὸν Ἀνταῖον ὀξείαις ταῖς πλευραῖς, ἐπισφαφήσας εἰς τὸ ἦπαρ. ὁρᾷς δέ που, τὸ μὲν, οἰμωζόντα, καὶ βλέποντα ἐς τὸν γῆν, οὐδὲν αὐτῷ ἐπαρκοῦσαν. τὸν δὲ Ἡρακλέα, ἰσχύοντα, καὶ μειδιῶντα τῷ ἔργῳ. τὸν κορυφὴν τὸ ὄρους, μὴ ἀργῶς ἴδῃν, ἀλλὰ σκιᾷ ἐπ' αὐτῆς, θεοῖς ὑπονοῆσαι θέλοντα ἔχειν τὸν ἀγῶνος. καὶ γάρ τοι χρυσοῦν γέγραπται νέφος, ὑφ' ᾧ οἶμαι σκιώσει. καὶ ὁ Ἑρμῆς οὗτοσὶ, παρὰ τὸν Ἡρακλέα ἥκει στεφανώσων αὐτὸν, ὅτι αὐτῷ καλῶς ὑπεκείνετο πάλιν.

A ctora, ac venter, hæc malleo ducta, & non recta tibia, ſed illiberalis, fortem quidem Antæum norunt, colligatum tamen, atque artis ignarum. Niger eſt etiam Antæus, vt pote à Sole infectus. Hæc quidem ambobus, quæ ad luctam ſpectant. Ipſos autem etiam luctantes intueris, quinimmo luctatos, Herculémque in victoria: vincit autem eum è terra tollens, quoniam terra ipſum eleuans atque erigens cùm moueretur, adiuuabat. ambigens igitur Hercules, quonam pacto terra vteretur, medium Antæum ſupra ilia, vbi coſtæ, complectitur, & ſuper femore rectè imponens: itémque manus connectens, anhelantíque ac contracto ventri cubitum ſubiiciens, ſpiritum exprimit: acutíſque coſtis ad hepar conuerſis Antæum iugulat. Vides enim hunc quidem lugentem, ac terram quòd minimè ſuccurrat inſpicientem. Herculem verò potentem, atque opere ſubridentem. Montis verticem ne temerè ſuſpicias: ſed Deos inde certamen ſpectare arbitreris. Aurea enim picta eſt nubes: ſub qua (puto) habitant. & Mercurius hic ad Herculem propterea coronaturus accedit, quòd ſibi in palæſtra reſpondeat.

ΗΡΑΚΛΗΣ ΕΝ ΠΥΓΜΑΙΟΙΣ.

Ἐν Λιβύῃ καθεύδοντι τῷ Ἡρακλεῖ, μετὰ τὸν Ἀνταῖον, ἐπιπίπτουσιν οἱ Πυγμαῖοι, τιμωρεῖν τῷ Ἀνταίῳ φάσκοντες. ἀδελφοὶ γὰρ εἶεν τοῦ Ἀνταίου γενναῖοί τινες, καὶ ἀθληταὶ μὲν, οὐδὲ ἰσοπαλεῖς, γηγενεῖς δὲ, καὶ ἄλλως ἰσχυροί. ὧν αἰόντων ἐπὶ τῆς

HERCVLES INTER PYGMÆOS.

Herculem in Libya dormientem poſt Antæum ſuperatum Pygmæi inuadunt, Antæum vlciſci dicentes. Fratres enim eſſe Antæi nobiles quidam, non athletæ quidem, nec pares, verùm terrigenæ, & alioqui fortes. Illis autem è terra

exeuntibus, concitatur arena. Nam æquè ac formicæ terram habitant Pygmæi, forúmque reponunt. Non aliena autem, sed peculiaria, propriísque manibus culta depascuntur: nam & serunt & metunt, Pygmæísque bigis præsunt. Securi auautem in spicas vti dicuntur, quòd cas esse arbores arbitrentur. Sed, ô temeritatem, in Herculem hi, & dormientem se interfecturos asserunt. At ne vigilantem quidem formidarent. Ipse verò in molli dormit arena, cùm in palæstra laborem subierit. Totis autem viribus anhelitum trahit, somno affatim repletus. Ipse quoque somnus sumpta specie adstat: magni (puto) faciens quòd Herculem vicerit. latet & Antæus. Ceterùm ars Herculem quidem spirantem, ac tepidum: Antæum verò exanimum, atque aridum pingit, terræque ipsum relinquit. Pygmæorum autem exercitus Herculem circumuallarunt: & vnà quidem hæc phalanx siniſtram petunt manum: hæ verò duæ cohortes in dexteram vt validiorem castra mouent, & sagittarij, ac funditorum turba pedes obsident, tibiarum magnitudinem admirantes: sed qui caput oppugnãt, inter quos rex locatus est: cùm hæc corporis pars validissima videatur, vt in arcem machinas impellunt, ignem in comam, in oculos sarculum, fores ori, ac naribus admouent: ne Hercules cùm capite captus fuerit, spiret. Hæc quidem circa dormientem. Ecce autem vt erigitur, vtq; in discrimine ridet, hostésq; vniuersos colligẽs in leonis pellem congerit, & (vt puto) ad Eurystheũ fert.

A γῆς, ὑποκυμαίνῃ ἡ ψάμμος. οἰκεῖσι γὰρ οἱ Πυγμαῖοι πλὴν γῆν, ὅσα μύρμηκες, καὶ ἀροῦραν ἀποπέμπειν. ἐπισπέρχειν δ' ἐοικὲ καὶ ἀλλόδια, ἀλλ' οἰκεῖα, καὶ αὐτουργά. καὶ γὰρ σπείρουσι, καὶ θερίζουσι, καὶ Πυγμαίῳ ζεύγει ἐφεστᾶσι. λέγονται δὲ καὶ πελέκει χρήσασθαι ἐπὶ τὸν ἄσταχυν, ἡγούμενοι αὐτοὺς δένδρα εἶναι. ἀλλὰ τὸ θράσους, ἐπὶ τ. φῶ τ. τὴν Ηρακλέα οὗτοι καὶ ἀποκτεῖναί φασι καθεύδοντα· δείσαντες δ' αὖ, οὐδ' ἐγεί-

B ρουσι. ὁ δὲ καὶ ἀπαλῇ τῇ ψάμμῳ κατεύδει, καμάτου αὐτὸν ὑποδεδυκότος καὶ τῇ πάλῃ. καὶ παντὶ τῷ στέρνῳ τὸ ἄσθμα ἐφέλκεται, καὶ δὴν ἐμπιπλάμενος τοῦ ὕπνου. αὐτὸς τε ὁ ὕπνος, ἐφέστηκεν αὐτῷ καὶ εἴδει, μέγα οἷμαι ποιούμενος τὸ ἑαυτοῦ ἐπὶ τῷ τοῦ Ηρακλέους πώματι. κεῖται δὲ καὶ ὁ Ανταῖος. ἀλλ' ἡ τέχνη, τὸ μὲν Ηρακλεῖ ἔμπνουν χρᾶται, καὶ θερμόν.

C τὸν δὲ Ανταῖον, τεθνηκότα, καὶ αὖον. καταλείπει αὐτὸν τῇ γῇ. ἡ στρατιὰ δὲ οἱ Πυγμαῖοι, τὸν Ηρακλέα περιέχοντες, μίαν μὲν αὐτῶν φάλαγξ, τὰ δεξιὰν χεῖρα βάλλουσι· δύο δὲ οὗτοι λόχοι στρατεύουσιν ἐπὶ τὸν δεξιάν, ὡς μᾶλλον ἐῤῥωμένην. καὶ τὸν πόδε πολιορκοῦσι τοξόται, καὶ σφενδονητῶν ὄχλος, σκιπτηφόμενοι τὰ κνήμεσιν, ὅσον· οἱ δὲ τῇ κεφαλῇ προσμαχόμενοι, τέτακται μὲν σφῶν

D βασιλεὺς, καρτερώτατον αὐτοῖς τούτου δοκοῦντος· ἐπάγουσι δὲ καὶ οἷς ἀκροπόλει μηχανὰς, πῦρ ἐπὶ τὰ κόμεα, ἐπὶ τοὺς ὀφθαλμούς, δίκελλαν. θύραν πνεῖ ἐπὶ τὸ στόμα, καὶ τὰς τῶν ῥινῶν οἷμαι πύλας, ὡς μὴ ἀναπνεύσει ὁ Ηρακλῆς, ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἀλφ. ταυτὶ μὲν ἐπὶ τὸν καθεύδοντα. ἰδοὺ δὲ καὶ ὡς ὀρθοῦται, καὶ ὡς ἐπὶ τῷ κινδύνῳ γελᾷ. τοὺς τε πολεμίους πανσυδὶ συλλεξάμενος, ἐς τὸν λεοντῆν σκηθέλαι, καὶ οἷμαι τῷ Εὐρυσθεῖ φέρει.

A

ΗΡΑΚΛΗΣ ΜΑΙΝΟΜΕΝΟΣ.

Μάχεσθε, ὦ γενναῖοι τὸν Ηρακλέα, καὶ ἕσπεσθε. ἀλλ' οὐ τὸ λοιπὸν γε παιδὸς ἀπόροις, δυοῖν ἤδη κειμένοιν, καὶ σοφιζομένης τὸ χρεὼν, ὡς καλὸν Ηρακλεῖ. μέγας μὲν ὑμῖν ὁ ἆθλος, καὶ μείων ἀνδρὸς, ὧν πρὸ τῆς μανίας αὐτὸς ἤθλησεν. ἀλλὰ δείσῃ τι μηδέν· ἄπεστιν ὑμῶν, Αργος βλέπων, καὶ τοὺς Εὐρυσθείδας ἀποκτείναι δοκῶν. ἐγὼ γὰρ ἤκουσα αὐτοῦ πρὸ B Εὐελπίδη καὶ ἅρμα ἡγουμένου, καὶ κέντρα ἐς τοὺς ἵππους φέροντος, καὶ τὴν Εὐρυσθέως οἰκίαν ἀπειλοῦντος ἐμπρῆσαι. ἀπατηλὸν γάρ τι ἡ μανία, καὶ δεινὸν ἐκ τῶν παρόντων ἀγαγεῖν, εἰς τὰ μὴ παρόντα. τούτοις μὲν οὖν ἀπόχρη ταῦτα. σοὶ δὲ ὥρα γίγνεσθαι τὸ γραφῆς. ὁ μὲν θάλαμος, ἐφ' ὃν ὥρμησε. Μέγαραν ἔχει, καὶ τοὺς παῖδας ἐπ' ἀναῖ, καὶ χέρνιβα, καὶ αὐλοὺς καὶ χίζας, καὶ κρατῆρα, πρὸς Ἑρκείῳ, λελάκισται πάντα. καὶ ὁ μὲν ταῦρος, ἕστηκεν· ἱερεῖα δὲ προσέρριπται τῷ βωμῷ βρέφη ἀχρυνῆ, καὶ τῇ λεοντῇ. τοξοβόλησται δ' ὁ μὲν, κατὰ τὸ λαιμόν· καὶ δι' ἀπαλῆς γε τὸ φάρυγος ἐνδεδράμηκεν οἰστός. ὁ δὲ, ἐς αὐτὸ διατέταται τὸ στέρνον. καὶ οἱ μὲν βέλους, μέσον διεκπεπαίκασι τῶν ἀσπιδίων, ὡς δῆλα εἶναι πλησίον ἐρριμένων. αἱ δὲ παῖδες δὲ αὐτῶν, διάκροσοι, καὶ * μὴ θαυμάσῃς, εἰ ἐδάκρυσε * ὡς τι * δὲ τὸ δακρύσαι. παισὶ γὰρ, χρυσοῦν τὸ δάκρυον, καὶ μικρὸν δ' ἴσως, καὶ μέγα. οἰκτρουῦτι δὲ τῷ Ηρακλεῖ, πρέπει δὲ πᾶς ὁ τῶν ἱκετῶν δῆμος, οἱ βουκόλοι, ταύρῳ ὑβρίζοντι, δήσαί τις ἐπιβουλεύων, καὶ κατασχεῖν τις, ἀγῶνα ποιούμενος,

HERCVLES FVRENS.

Oppugnate, ô generosi, Herculem; & procedite: at non à reliquo abstinebit filio, duobus iam prostratis, atque è manu coniectantibus, quàm honestum Herculi. Magnum quidem vestrum est certamen, nec his inferius, quæ ipse ante furorem subiit. Verùm nihil vereamini: à vobis abest, dum Argos inspicit, & Eurysthei filios occidere arbitratur. Ipsum enim & currum existimantem, & stimulos in equos ferentem, Eurystheíque domum diripere minitantem, apud Euripidē audiui. Fraudulenta namque est insania, nec facile à præsentibus ad absentiam traducitur. hæc igitur is quidem satis. tibi verò tempus iam est, vt picturæ animum adhibeas: thalamus quidem, in quem impetum fecit: Megæram habet, atque etiam filium: C canistra autem, & malluuia, & molæ salsæ, schidæque, ac crater, quæ Hercei Iouis sunt, calcibus disiecta omnia, & taurus quidem stat: hostiæ verò tenelli infantes aræ ac leonis pelli proiecti sunt. Vulnus autem accepit hic quidem in gutture, & per molles sagitta penetrauit fauces: hæc verò ipsi infixa est pectori, & sagittæ cuspis vertebrarum medium, vt planè in latus proiectarum transuerberauit. Ipsorum autem genæ madidæ: nec miratus fueris si quid lachrymarunt*: pueris enim aureæ lachrymæ, paruæque pariter ac magnæ. Sed vniuersum seruorum populus furentem circunsistit Herculem, vt bubulci petulantem taurum: quidam vincire insidiis parans, alius cohibere contendens, alius clamitans:

hic è manibus pendet, hic supplantat, at illi insiliunt. Ipse verò eorum nihil omnino sentit, sed adeuntes reiicit, ac conculcat, multam quidem expuens spumam: rigidum verò ac mirandum ridens, contentísque in ea, quæ facit, respiciens oculis: sed intuitus mentem in ea abducens, à quibus decipitur. Guttur autem fremit, & ceruix repletur, ac circa ipsam tumescunt venæ: per quas ad capitis lætalia tota morbi illatio ascendit. Diram autem, quæ hæc potuit, sæpenumero in scena spectasti: at hic non vtique spectabis: ipsum enim ingressa est Herculem, & per pectus in ipso medio versatur, intus exultans, cogitationémque perturbans. Pictura vsque ad hæc. At poëtæ obloquuntur, Herculémque colligant, & maximè cùm Prometheum ab ipso solutum dicant.

A κὴ κεκραγὼς ἕτερος. ὁ Ὁ, ἥρπαγε τ̃ χρῶν. ὅλ' ὑποσκιρτᾷ. οἱ Ὁ, ἐπάλλονται. τῷ δὲ, ἀΐδηστος μὲν αὐτῶν ἡδεμία, ἀναρρίπτει Ὁ δ̃ τοῦ προσιόντας, κὴ συμπατεῖ, πολὺ μᾶλλον τ̃ ἀφροῦ διαπτύων, μειδιῶν Ὁ βλοσυρόν, κὴ ξενόν, & τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀπενίζων ἐς αὐτὰ, ἃ δρᾷ. τ̃ Ὁ τ̃ βλέμματος ἔννοιαν ἀπάγων, ἐς ἃ ἐξαπάτηται. βρυχᾶται Ὁ ἡ φάρυγξ, κὴ ὁ αὐχὴν ἐμπίπλαται, & ἀναδιδοῦσιν αἱ πρὸς αὐτὸν φλέβες, δι' ὧν ἐς τὰ καιρία τ̃ κεφαλ̃ ἀναρρεῖ πᾶσα χορηγία τ̃ νόσου. πλὴν ἐρίννυν Ὁ, ἢ ταῦτα ἴδοις ἔμπλην σκηνῆς, εἶδες πολλάκις. σὺ ταῦθα δὲ, κἠ ἂν ἴδοις. αὐτὸν γὰρ εἰσοικίσασθαι τ̃ Ἡρακλῆν, κὴ διὰ τ̃ στέρνων χωρεῖν μέσον αὐτῶν, εἴσω σκιρτῶσα, κὴ τ̃ λογισμὸν ὀλοῦσα. μέχρι τούτων ἡ γραφή. ποιηταὶ Ὁ, προσαποροῦσι, καὶ ξυνδοῦσι

B

Ⓦ Ἡρακλέα, καὶ ταῦτα, Ⓦ Προμηθέα φάσκοντες ὑπ' αὐτ̃ λῦσθαι.

C

THIODAMAS.

Asper hic, & per Iouem in aspera tellure. Rhodus enim hæc est insula, cuius asperrima pars Lindij. Solum vuarum quidem ac ficuum ferax: arationi verò ac vehiculis ineptum, hic autem rigidus, atque in cruda senecta constitutus, agricola putaretur, si Thiodamantem Lindium fortè audiuisti: sed, ô temeritatem, Herculi Thiodamas irascitur, quòd aranti sibi adsistens boum alterum iugulat, atque epulatur huiusmodi cibo admodum adsuetus. Herculi namque apud Pindarum fortassis occurristi, cùm sub Coronis tectum ita totum comedit bouem, vt ne ossa quidem omittenda duxerit. Ad Thio-

ΘΕΙΟΔΑΜΑΣ.

Τραχὺς ὅδ', κὴ νὴ Δί' ἐν τραχείᾳ τ̃ γ̃. Ῥόδος γὰρ αὕτη ἡ νῆσος. ἧς τὸ ζαχύτατον, Λίνδιοι. γῆ, σαφίδας μὲν, κὴ σῦκα, ἀγαθὴ δοῦναι. ἀρόσαι Ὁ, κὴ βῦδαί μων, καὶ ἁμαξεῦσαι ἄπορος. ὁ δὲ σκληρὸς, κὴ ἐν ὠμῷ τῷ γήρᾳ, γεωργὸς νοείσθω, Θιοδάμαντα τ̃ Λίνδιον εἴ που ἀκούσας ἔχεις. ἀλλὰ τ̃ θράσους ὀργίζεται τῷ Ἡρακλεῖ ὁ Θιοδάμας, ὅτι ἀρουμένῳ μὲν αὐτῷ ἐπισὰς, ἀποσφάττει τ̃ ἕτερον τ̃ βοῶν, & σιτεῖται, σφόδρα ἐθὰς ὢν τ̃ τοιούτου σίτου. Ἡρακλεῖ γάρ που τῷ παρὰ Πινδάρῳ συνέτυχες, ὁπότε εἰς τ̃ τ̃ Κορωνῶν στέγην ἀφικόμενος, σιτεῖται βοῦν ὅλον, ὡς μηδὲ τὰ ὀστᾶ περιπολὰ ἡγεῖσθαι.

D

Θιοδάμαντι ὑ πρὸς βυλιτὸν ἐπιφοιτήσας, κὴ πῦρ κομισάμενος· ἀγαθοὶ δὲ ἐμπυρῶσαι κὴ οἱ λίθοι, ἀπανθρακίζει τ βοῦν, ἀποπειρώμενος τῶν σαρκῶν εἰ μαλάττον ἤδη, & μόνον οὐκ ἐγκαλῶν ὡς βραδεῖ τῷ πυρί. τὰ τ χραφῆς οἷα, μηδὲ τὸ εἶδος προεωρακέναι τῆς γῆς. ὅπου γάρ τι καὶ μικρὸν ἑαυτῆς ἀρόσαι πρὸς δέδωκεν ἡ γῆ, ἔοικεν, εἰ σωίημι, οὐδὲ ἀπόρῳ. ὁ ὑ Ηρακλῆς, τὸ μὲν ἐῤῥωμένον τ διανοίας, ἐπὶ τ βοῦν ἔχει. τὸ ὑ ῥάθυμον αὐτῆς, ταῖς τε Θιοδάμαντος ἀραῖς δέδωκεν, ὅσον τ παρειὰν ἀνεῖναι. ὁ γεωργὸς ὑ, λίθοις ἐπὶ τ Ηρακλέα. & ὁ ζῆτος τ στολῆς, δώριος. αὐχμὸς τ τῇ κόμῃ, & πρὸς τῷ προσώπῳ πῖνος, & ἐπισυνὶς, κὴ βραχίων, οἵοις ἡ φιλτάτη γῆ τὸν ἑαυτῆς ἀθλητὰς ἀποτελεῖ. τοῦτο τ Ηρακλέους τὸ ἔργον. κὴ ὁ Θιοδάμας ὅδε τ, σεμνὸς παρὰ Λινδίοις. ὅθεν βοῖς μὲν ἀρότης Ηρακλεῖ θύεται. καταρχόμενοι ὑ ἐπαρώμενοι, ὅσα οἶμαι ὁ γεωργὸς τότ. χαίρει ὑ ὁ Ηρακλῆς, καὶ Λινδίοις δίδωσι καταρωμένοις τἀγαθά.

ΑΒΔΗΡΟΥ ΤΑΦΑΙ.

Μὴ τὰς ἵππους, ὦ παῖ, τὰς τ Διομήδους, ἆθλον ἡγώμεθα τ Ηρακλέους, ἅς γε & ἥρηκεν ἤδη, καὶ συντέτριφε τῷ ῥοπάλῳ. & ἡ μὲν, κεῖται αὐτῶν· ἡ ὑ ἀσπαίρει. τοῦτο ὑ, ἀναπηδᾶν ἐρεῖς. ἡ δὲ, πίπτει. βάρβαροι ταῖς χαίταις, καὶ ἐς ὀπλὰς λάσιοι· καὶ ἄλλως, θηρία. φάτνη ὑ, ὡς ἀνάπλεω μελῶν ἀνθρωπείων καὶ ὀστῶν εἰσιν, οἷς εἰς τοὺς ἵππους τροφὴν ταύτην, ὁ Διομήδης ἐχρήσατο. αὐτός τε ὁ ἱππόζυγος, ὡς ἀγριώτερος ἰδεῖν ἢ

A damantem enim circa vesperam profectus ignémque consecutus: nam & lapides facilè accenduntur: super prunis bouem assat, experiens nunquid iam carnes molliantur, & tantùm-non accusans ignem quòd tardus sit. Quæ ad picturam pertinent eiusmodi sunt, vt ne terræ quidem species despicienda sit. Nam vbicunque tellus paruam aliquam sui partem arandam dederit; similis est (si rectè intelligo) B non etiam sterili. At Hercules mentis quidem constantiam boui adhibet: suam verò lenitatem Thiodamantis imprecationib. adeò præbet, vt & genam remittat & relaxet. Ceterùm Thiodamas lapidibus in Herculem vtitur: & indumenti modus, Doricus, squalórque comæ, & in facie sordes, & superior pars genu, & brachium, quales gratissima tellus suos ipsius athletas reddit, hoc est Herculis opus: & Thiodamas hic apud Lin- C dios venerandus, vnde arator bos Herculi immolatur. Auspicátur autem sacra imprecantes quæcunque (vt puto) agricola tunc. At Hercules gaudet, Lindiisque execrantibus dat bona.

ABDERI EXEQVIÆ.

Diomedis equos, ô puer, ne Herculis esse certamẽ arbitremur, quas nunc & cœpit, & claua contriuit. D & ipsarum quidem vna iacet: altera verò palpitat. hanc resultare dices, hæc cadit: iubis barbaræ, & ad vngulas hispidæ, & alioqui feræ. At præsepia quàm humanis membris, atque ossibus referta sunt, quibus Diomedes ad alendas equas vtebatur. Ipse quoque equarum educator equabus ipsis visu fero-

cior apud eas cecidit. Ceterùm hoc Herculi quàm difficillimum fuisse certamen credendum est, cum amore: cuius iussu, vt & multa alia, hoc certamen subiit; tum operis haud exiguo labore. Abderum enim semesum ab equarũ faucibus auulsum fert Hercules. Nam tenellum adhuc, atque Iphito iuniorem discerpserunt. Hoc autem ex reliquiis colligere quàm facillimè licet: pulchræ namque adhuc in leonis pelle iacent. Ipsarum vtique causa fusæ lachrymæ, & si quid eas amplexatus est, aut conquerens dixit, & vultus grauitas luctuosa detur, & amatori alij aliud. Columna quoque pulcherrimo adstans tumulo, aliquem assequatur honorem. Hic autem, non vt multi, Abdero ciuitatem, ab eius nomine appellandam condit. Sed certamen in Abderi memoriam constituetur: in quo pugilatu, luctа, pancratio, reliquisq; gymnicis meditationibus, præterquàm equis certabitur.

XENIA.

Lepus quidem in domuncula, retis est præda, cruribus autem insidet, anteriores agitans pedes, auréisque arrigens, sed & toto intuetur visu: nam & post terga respicere, ob suspicionem, metúmque perpetuum cupit. Qui verò aridæ suspensus est quercui, ventrémque sectus, ac per pedes exutus canis arguit pernicitatem, qui sub quercu sedet, quiescens: indicánsque, se solùm, quæ iuxta leporem sunt, anates cœpisse. Recense autem ipsas, decem, totidémque anseres: nihil opus est tractare: nam totum ipsorum pectus deglabratum est.

αἱ ἵπποι, περὶς αἷς πέπλωκεν. ἀλλὰ τουτονὶ τὸν ἆθλον, χαλεπώτερον χρὴ δοκεῖν, ἔρωτος τοῖς πολλοῖς ἐπιτάττοντος αὐτῷ τῷ Ἡρακλεῖ, μόχθου τε ἐπ' αὐτὸν οὐ σμικροῦ ὄντος. τὸν γὰρ Ἄβδηρον ὁ Ἡρακλῆς ἡμίβρωτον φέρει, ἀποσπάσας τῶν ἵππων. ἐδαίσαντο γὰρ αὐτὸν, ἀπαλὸν ἔτι, καὶ περὶ Ἰφίτου νέον. τοῦτο δέ ἐστι καὶ τοῖς λειψάνοις συμβαλέσθαι. καλαὶ γὰρ δὴ ἔτι ἐν τῇ λεοντῇ κεῖνται. τὰ μὲν δὴ δάκρυα τὰ ἐπ' αὐτοῖς, καὶ εἴ δήπου περιεπλέξατο αὐτῶν, ἢ ὀλοφυρόμενος εἶπε, καὶ τὸ βαρὺ τοῦ προσώπου, τῷ ἐπὶ πένθει δεδόσθω. καὶ ἄλλῳ ἐρασθῇ, ἄλλο. ἐχέτω τι καὶ ἡ στήλη γέρας, ἐφεστηκυῖα καλῷ σήματι. ὅσῃ γὰρ οἱ πολλοὶ, πόλιν τε τῷ Ἀβδήρῳ δώσουσιν, ἣν ἀπ' αὐτοῦ καλοῦμεν. καὶ ἀγῶνα τῷ Ἀβδήρῳ κείσεται. ἀγωνιεῖται δὲ ἐν αὐτῷ, πυγμὴν, καὶ παγκράτιον, καὶ πάλην, καὶ τὰ ἐναγώνια πάντα, πλὴν ἵππων.

ΞΕΝΙΑ.

Ὁ μὲν ἐν τῷ οἰκίσκῳ λαγωὸς, δικτύου θήραμα κάθηται· ὁ δὲ ἐπὶ τοῖς σκελῶν, ὑποκινῶν τοὺς πρόσθιους, καὶ ὑπεγείρων τὰ οὖς. ἀλλὰ καὶ βλέπει πάντῃ τῷ βλέμματι. βούλεται γὰρ καὶ κατόπιν ὁρᾶν δι' ὑποψίαν, καὶ τὸ ἀεὶ πιῶσθαι. ὅσῃ σκιρτεμάμμυος δ' αὖ δρυὸς, ἀνερρηγώς τε τὰ γαστέρα, καὶ διὰ τοῖν ποδοῖν σκέδυκώς, ὠκύτητα κατηγορεῖ τοῦ κυνός. ὃς ὑπὸ δρυὸς κάθηται, διαναπαύων ἑαυτὸν, καὶ δηλῶν μόνον ἠρτημένας τὰς πλησίον τοῦ λαγωὸς νήττας. ἀριθμεῖ γὰρ αὐτὰς, δέκα, καὶ σοῦ, ὅσαι περ αἱ νῆτται, χιλιάς, οὐδὲν δεῖ βλιμάζειν. ἀποτετίλται γὰρ αὐτῶν τὸ περὶ τὰ στέρνα πᾶν,

σὲ τοῖς πλωτοῖς ὄρνισι πλεονεκτούσης
τ πιμήης. εἰ ὃ κὴ ζυμήτας ἄρτοις ἁλα-
πᾶς, ἢ ὀκταβλώμως, σὲ ἐῖνοι πλησίον,
σὺ βαθεῖ τῷ κανῷ. καὶ εἰ μὴ ὄψα τὶ
χρήζῃς, αὐ σοὺ ἔχᾳς. τᾶ τε γὰρ μαράθρα
μετέχουσι, κὴ τ σελίνα, ⟨ ἔτι τῆς μήκω-
νος, ἥπερ ὄξιν ἥδυσμα τ ὕπνα. εἰ ὃ ζα-
πέζῃς ἐρᾷς, ἰσὶ ἐς ὀψοποιοὺς ἀναβάλ-
λου· σὺ ὃ, σισ τὰ ἄπυρα. τί οὖν οὐ τὰς
δρυπέτεις ἁρπάζῃς, ὧν ἑφ' ἑκατέρου
κανοῦ σωρὸς ὅδε; κὴ οἶδ' ὅτι μικρὸν
ὕστερον, σὲ θ' ὁμοίαις σὺ τάξῃ ταύταις,
ἀλλὰ γυμνᾶς ἤδη τῆς δρόσου; κὴ μηδὲ
χαμαιπάγων ὑποδείδῃς, εἰ σοι μεσοίλα
μήλη, ⟨ Διὸς βαλάνων, ἃς ζέφυλος ὁτα-
ζον φυτὸν, σὺ ὀξεῖ ᾧ ἐλύζῳ, κὴ ἀπό-
πω εἰπεῖν. ἐῤῥέτω κὴ τὸ μήλι, τῆς τ ἰσχά-
δων συνθήκης ὀδρόσης παλάθης τοι καλουμήης, κὴ εἴ τι αὖ εἴποις, οὕ-
τως ἡδὺ πέμμα. πρίαμπος ὃ αὐτῷ
οἰκεῖα, ὀδέχουσα τῇ παλάθῃ τὸ ὥ-
ραν. οἶμαι τῷ γραφεῖ ἀποφέρειν τὰ
ξένια ταυτὶ, τῷ τ ἀγρὸν δεσπότῃ. ὁ ὃ,
λούεται τάχα, θερμοῖς, ἢ θασίοις
βλέπων, σὺν τῆς γλυκείας ζυγὸς ἐπὶ
τῇ τραπέζῃ πεῖν. ὡς εἰ ἄσυ καπῶν, ὅζοι
τεμφύλου, καὶ ἀθεσμοσύνης, καὶ κ τῷ ἀστείων ἐρᾷ ζοι.

adipe natricib. auibus illic affluente: quòd si fermentatos, aut octablomos diligis panes, illi haud procul in profundo caniſtro, & si quid obſonio indiges, ipſos habes: nam & marathri, & apij, necnon & papaueris participes ſunt, quòd ſomni condimentum eſt. Sin autem menſæ cupidus, hoc eſt ad cocos differas: tu verò quæ minimè igne indigent, ede. Cur igitur maturos non arripis fructus? quorum ex vtroque caniſtro aceruus hic? Nónne noſti te paulò poſt haud ſimiles aſſecuturum? Sed iam rore denudatos, & ne bellaria quidem deſpicias, ſi meſpila, ac Iouis glandes tibi curæ ſunt, quas læuiſſima planta in acuto, dictúque abſurdo, nutrit putamine. Valeat & mel, caricarum præſente maſſa hac, palathe appellata, vel ſi quas ita ſuaues dixeris cruſtulas. Eam autem propria amplectuntur folia, palathe pulchritudinem præſtantia. Puto picturam agri domino xenia hæc referre: ipſe verò fortè lauat, Pramnéa ſiue Thaſia ſpectans vina, cùm dulce muſtum ad menſam bibere liceat. vt ad vrbem deſcendens vinaceas, atque apragmoſynen* oleat, atque in ciues eructat.

* otium atque incuriam.

ΑΘΗΝΑΣ ΓΟΝΑΙ.

Οἱ μὲ σὲ πλησιόμενοι θεοὶ, κὴ θεαὶ, θεσφατημένον αὐτοῖς, μηδὲ νύμφας ἀπεῖναι τᾶ οὐρανᾶ, θρεῖναι ὃ αὐτοῖς ποταμοῖς, ὧν γίγονται· φέρουσι ὃ τ Ἀθηνᾶν, ἐκ τῆς τ Διὸς κεφαλῆς σὺν ὅπλοις σὲραγεῖσαν, Ἡφαίστου μηχα-
ναῖς· ὡς* ὁ πέλεκις. τὸ ὃ ὕλην τ πα-
νοπλίας, κὲ δὴ συμβάλοι τις. ὅσα χρὴ

MINERVÆ ORTVS.

Obſtupeſcentes Dij, ac Deæ, cùm ipſis prædictum ſit, vt ne nymphæ quidem à cœlo abeſſent: ſed cùm ipſis fluminibus vnde oriuntur adeſſent, Palladem armatam nuper è Iouis capite Vulcani machinis erumpentem horrent. quàm pulchra ſecuris. Nullus autem armorum materiã coniiciet: varios enim ac mul-

ac multiplices ſuo ſplendore cœleſtis arcus imitantur colores. & Vulcanum quo nam pacto Deam pelliceat ambigere videtur. Sibi namque propterea eſca, interiit, quòd cum ipſa genita ſint arma. Iupiter autem cum voluptate anhelat, vt maximæ vtilitatis cauſa, magnum ſubierint certamẽ: Filiámque partu exultans contemplatur: nec moleſtiæ quippiam ex hac re Iunoni: ſed haud ſecus ac ſi genita eſſet, gaudet. & iam populi duo è duabus arcibus, Athenienſes, ac Rhodij terra maríque Mineruæ ſacra faciunt. & homines terrigenæ: hi quidem citra ignem, atque imperfecta: Athenienſis verò populus igne adhibito ac ſacrorum nidore. Pictus eſt autem fumus vt odoratus, & cum nidore aſcendens. Quare ad ſapientiores, ritéq; ſacrificantes, Dea profecta eſt. Rhodiis autem cælitus aurum defluxiſſe dicitur, domóſque atque angiportus adimpleſſe, nubem Ioue in ipſos frangente: quòd & ipſi Mineruam nouerint. Plutus quoque dæmon arci præeſt: pictus autem eſt, volucris quidem, vt è nubibus: aureus vero à materia, in qua apparuit. pictus eſt & oculatus: ad eos enim ex prouidentia acceſſit.

A τ Ιειδος χρώματα, ὥσπαλλαπτούσης εἰς ἄλλοτε ἄλλο φῶς, τοσαῦτα καὶ τὰ ὅπλων. καὶ ὁ Ηφαιστος ἀπορεῖν ἔοικεν, ὅτῳ ποτὲ τρόπῳ θεὸν προσαγάγηται. προσαναλῶται γὰρ αὐτῷ τὸ δέλεαρ, ἵνα δὲ τὰ ὅπλα συνεκφωνήσαι οἱ. ὁ Ζεὺς δ', ἀσθμαίνει σὺν ἡδονῇ, καθάπερ οἱ μέγαν ἐπὶ μεγάλῳ καρπῷ διαπονήσαντες ἆθλον. καὶ τρόπῳ παῖδα ἐξισορεῖ, φρονῶν τῷ τόκῳ. B οὐδὲ τ Ηρας ἡ δύνοὶ σύνταῦθα. γέγηθε δ', ὡς δὴ εἰ καὶ αὐτῆς ἐγκύεσθαι, καὶ θύουσιν ἤδη τῇ Αθηνᾷ δῆμοι δύο ἀπὸ δυοῖν ἀκροπόλεων, Αθηναῖοι, καὶ Ρόδιοι, γῇ, θαλάττῃ τ αὐθιγενεῖς. οἱ μὲν, ἄπυρα ἱερὰ, καὶ ἀτελῆ. ὁ δὲ Αθήνησι δῆμος, πῦρ εἰσεῖ, καὶ κνίσαν ἱερῶν. ὁ καπνὸς δ', οἷ δὲ ὠδῆς γέγραπται, C θεὰ μὴ τ κνίσης ἀναρρέων. ὅθεν ὡς παρὰ σοφωτέρους ἀφίκετο ἡ θεὸς, καὶ θύσαντας δὲ. Ροδίοις δ' λέγεται χρυσὸς ἐξ οὐρανοῦ ῥυῆναι, καὶ διαπλῆσαι σφῶν τὰς οἰκίας. καὶ τὸν στενωπὸν, νεφέλωι εἰς αὐτὸν ῥήξαντος τ Διὸς, ὅτι κἀκεῖνοι τ Αθηνᾶς ξυνῆκαν. ἐφέστηκε τῇ ἀκροπόλει καὶ ὁ δαίμων ὁ πλοῦτος. γέγραπται δ', πλοῦτος μὲν, ὡς ἐπὶ νεφῶν, χρυσοῦς δ' ἀπὸ τ ὕλης, οὗ ἡ ἐφάνη. γέγραπται καὶ βλέπων· ἐπὶ προνοίας γὰρ αὐτοῖς ἀD φίκετο.

TELÆ.

Poſtquam Penelopes telam cantu celebras, optimæ occurrens picturæ, & tibi quæ ad telam pertinent cuncta habere videtur, ſtaminibúſque ſatis intenta eſt, & ſub liciis flores iacent. & radius tantùm non reſonat, ipſáque Penelope lachrymas fundit, quibus Homerus niuem liquefacit, & quæ texuit

ΙΣΤΟΙ.

Επεὶ τ δ Πηνελόπης ἰσὸν ἄδῃς, σύντετυχηκὼς ἀγαθῇ γραφῇ, καὶ δοκεῖ σοι πάντα ἰσοδέχειν, ἡμοσί τ ἱκανῶς σύντεταται, καὶ ἄνθεα κεῖται ὑπὸ τ μίτων, καὶ μόνον οὐχ ὑποφθέγγεται ἡ κερκὶς, αὐτή τε ἡ Πηνελόπη, κλαίῃ δακρύοις, οἷς πιὼ χιόνα τήκει Ομηρος, καὶ ἀναλύῃ ἀ

δύφηνεν. ὅρα δὲ πλὴ ἀράχνιον ὑφαί-
νουσαν οὐ γὰρ ὄνων, εἰ μὴ θρυφαίνῃ
ἢ πλὴ Γιωνελόπην, δὲ τοῦ Σῆρας ἔπ·
ὧν τὰ ὑφάσματα, ἢ μόλις ὁρατά. οἰ-
κίας μὲν οὐκ ἂν φαίης, θηρίων δὲ
λαια ταῦτα. φήσεις αὐτὴν χηρεύειν δε-
σποτῶν· αὐλὴ γὰρ ἔρημος εἴσω παρα-
φαίνεται. καὶ οὐδὲ οἱ κίονες αὐτὴν ἔτι
ἐρείδουσιν· ὑπὸ γὰρ σαθρίζονται, δὲ καταρ-
ρέουσιν· ἀλλ' ἔστιν οἰκητὸς ἀράχναις μόναις.
φιλεῖ γὰρ τὸ ζῶον τὴν ἡσυχίαν διαπλέ-
κειν. ὅρα καὶ τὰ μηρύματα. τοῦτο ἀνα-
πτύσαν τὸ νῆμα, καθίεσαν ἐς τὸ ἔδα-
φος. δικνύει γὰρ αὐτὰς ὁ ζωγράφος, κα-
πτύσας δι' αὐτοῦ, καὶ ἀναρριχωμένας, ἀ-
ερσιποτήτους καὶ τὸν Ἡσίοδον, καὶ μιμεπο-
μένας πέπλους. δὲ οἰκίας γε προσυφαίνουσι
ταῖς γωνίαις· τὰς μὲν, αὐλείας· τὰς δὲ,
κοίλας. τούτων αἱ μὲν αὐλείαις χρῆσαι
θερείζουσιν, τὰς γε κοίλας ὑφαίνουσιν, ἀ-
γαθὸν τοῦ χειμῶνος. καλὰ μὲν οὖν δὲ
ταῦτα τοῦ ζωγράφου. τὸ γὰρ οὕτω γλί-
χρως ἀράχνην τε αὐτὴν διαπονῆσαι,
καὶ δεῖξαι κατὰ φύσιν, καὶ τὸ ἕλιον
αὐτὸ ὑπομόχθηρον χράψαι, δὲ ἄγριον,
ἀγαθοῦ δημιουργοῦ, καὶ σφόδρα ἄλη-
θες. ὅδε ἡμῖν καὶ τὰ λεπτὰ δύφηνεν.
ἰδοὺ τετράγωνος μὲν αὐτῇ μήκυνθος
περιέβαλε ταῖς γωνίαις, οἷ πείσματα
τοῦ ἱστοῦ. περῶσι δὲ τῇ μυρίνθῳ λε-
πτὸς ἰστός, πολλοὺς ἀποτορνεύμενος
τοὺς κύκλους. βρόχοι γὰρ ἐκτενεῖς ἀπὸ τοῦ
περάτου κύκλου μέχρι τοῦ σμικροτά-
του διαπλέκονται, διαλείποντες ἀλλή-
λων, ὅσον ἡ κύκλοι. αἱ δὲ ἕλικες, δι'
ἀτρύγων βαδίζουσι, τείνουσαι τοῦ κεχαλασμένους τῶν μίτων. ἀλλὰ καὶ μισθὸν φέ-
ρουσι τῆς ὑφάνσεως, καὶ σιτοῦνται τὰς μυίας, ἁπαλὰς τοῖς ἱστοῖς ἐμπλακώσιν. ὅθεν οὐδὲ

A soluit. Vide & Arachnen ex proximo texentem, si non & Penelopen, & Seres texendo superat, qui tenuissima, nec spectatu facilia contexunt. Infelicis autem domus vestibula hæc. Dominis ipsam orbam dices. At aula intus deserta ac destituta videtur: & ne clumnæ quidem amplius ipsam firmant, ac sustinent, quòd & concidat, ac diffluat; sed solis est habitanda araneis: solet enim animal silentio,
B ac solitudine contexere. Aspice & fila: hoc expuentes stamen in pauimentum descenderunt. ipsos autem per illud descendentes, atque reciproco meatu ascendentes, per aërem volantes, iuxta Hesiodum, ac volare meditantes, pictor ostendit. & angulis adtexunt domos: has quidem latas, has vero concauas; in latis æstatem agunt, in cauis hyemant. Pulchra igitur & hæc pictoris opera: nam & araneum
C ipsum sic tenuiter elaborasse, ac iuxta naturam indicasse, ipsiúsque filum laborioſum ac difficile pinxisse, artificis est prudentis, atque adamussim vera referentis. hic autem nobis tenuissima quoque contexuit. Ecce quadrangularis funis ab ipso est angulis circuniectus, vt mali rudens. Tenuis autem funiculo adplicita est tela, quàm plurimos exprimens orbes, quorum à primo ad minimum extensi contexuntur laquei, æquè atque orbes
D inter se distantes: per quos qui in perficiendo adiuuant opere, discurrentes remissa intendunt stamina. Verùm & texendi mercedem assequuntur muscas, si quæ telis implicentur capientes. Vnde ne præ-

dam quidem ipsorum præteriit, ac neglexit pictor: hæc enim pede, illa suprema tenetur penna; ista à capite deuoratur. Palpitant autem atque agitantur, effugere nitentes: ipsam tamen nec confundunt, nec dissoluunt telam.

A πλὴ θήραν αὐτῶν, παρεδύπλησεν ὁ ζωγράφος. ἡ μὲν γὰρ ἔχεται τῷ ποδός· ἡ δὲ, ἄκρου τοῦ πτεροῦ· ἡ δὲ, ἐσχάτης τῆς κεφαλῆς. ἀσπαίροισι δὲ πειρώμεναι διαφυγεῖν, ὅμως παρεμπλοισιν, οὐδὲ διαλύουσι τὴν ἰσόν.

ANTIGONE.

Athenienses pro cadauerib. bellum suscipientes, Tydeum quidem, ac Capaneum, & si quis Hippomedon, & Parthenopæus, hîc sepelient: Polynicem verò Oedipi filium Antigone soror noctu extra muros progressa sepelit: contra edictum, ne quispiam eum sepeliret: néve humo, quam in seruitutem redigere conabatur, mandaret. Quæ autem in campo sunt, defuncti super defunctis, & equi, vt ceciderunt, & arma vt viris excidêre; & hoc cruore constans cœnum, quo Enyo oblectari ferunt. At sub mœnibus aliorum quidem ducum corpora magna sunt, ac supra hominem: Capaneus verò giganti assimilatur. Iuxta namq; magnitudinem Iouis fulmine petitus comburitur. Polynicem autem illorum instar magnum sustulit Antigone, & ad Eteoclis sepulchrum sepelit; fratres in reliquum reconciliare arbitrata. Quid dicemus, ô puer, de picturæ sapientia? Luna enim lucem mittit nondum oculis fidam. Stupore autem referta puella lugere appetit, validis fratrem amplectens lacertis: luctum tamen, custodum fortè aures formidans, comprimit: circumspiceréque omnia cupiens, fratrem tamen genu in terram flectens in-

ΑΝΤΙΓΟΝΗ.

Τοὺς μὲν ἀμφὶ Τυδέα, καὶ Καπανέα, καὶ εἴ δή τις Ἱππομέδων, καὶ Παρθενοπαῖος, σὺν ταῦτα Ἀθηναῖοι θάψουσιν, ἀγῶνα θέμενοι τὸν ὑπὲρ τῶν σωμάτων. Πολυνείκην δ' τε Οἰδίποδος, Ἀντιγόνη ἡ ἀδελφὴ θάπτει, νύκτωρ σὺν φοιτήσασα τὸν τείχους. καί τοι κεκηρυγμένον ἐπ' αὐτῷ, μὴ θάπτειν αὐτὸν, μηδὲ ἐνοικεῖν τῇ γῇ, ἣν ἐδουλοῦτο. τὰ μὲν δὴ σὺν τῷ πεδίῳ, νεκροὶ ἐπὶ νεκροῖς, καὶ ἵπποι ὡς ἔπεσον, καὶ τὰ ὅπλα, ὡς ἀπερρύη τῶν ἀνδρῶν, λύθρῳ τε ἑστοὶ πηλὸς, ᾧ φασι τὸν Ἐνυὼ χαίρειν. ὑπὸ δὲ τῷ τείχει, τὰ μὲν τῶν ἄλλων λοχαγῶν σώματα, μεγάλοι τέ εἰσι, καὶ ὑπερβεβηκότες ἀνθρώπων. Καπανεὺς δὲ, γίγαντι εἰκασται. πρὸς γὰρ τῷ μεγέθει, βέβληται ὑπὸ τοῦ Διὸς, καὶ ἐμπύρεται. τὸν Πολυνείκην δὲ ἡ Ἀντιγόνη, μέγαν καὶ κατ' ἐκείνους ὄντα, καὶ αἰρήσεται τὸν νεκρὸν, καὶ θάπτει πρὸς τῷ τοῦ Ἐτεοκλέους σήματι, διαλλάξειν ἠξιωμένη τοὺς ἀδελφοὺς, ὡς λοιπὸν *ὄντι. τί φήσομεν ὦ παῖ, τὴν σοφίαν τῆς γραφῆς; σελήνη μὲν γὰρ πρόβαλλει φῶς, οὔπω πιστὸν ὀφθαλμοῖς. μεσὴ δὲ σκηπτῆξεως ἡ κόρη, θρηνεῖν ὥρμηκε, προβάλλουσα τὴν ἀδελφὸν ἐῤῥωμένοις τοῖς πήχεσι. κρατεῖ δὲ ὅμως τὸ θρύλου, δεδοικυῖά που τὰ τῶν φυλάκων ὦτα, πρὶν θρεῖν τε βεβλημένη πάντα, τὰ περιξ· ὅμως ἐς τὸν ἀδελφὸν βλέπει, τὸ γόνυ ἐς τὴν γῆν

κάμπτουσα. τὸ δὲ τῆς ῥοιᾶς ἔρνος, αὐτοφυές, ὦ παῖ. λέγεται γὰρ δὴ κηπεῦσαι αὐτὸ Ἐριννύας ἐπὶ τῷ πάφῳ. κἂν τὸ καρπὸς ἀπάσῃς, αἷμα σὺν ὀδύνῃ νιφῇ ἐπιθαῦμα καὶ τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τοῖς ἐναγίσμασιν· οὐ γὰρ ξυμβάλλῃ ἑαυτῷ, οὐδὲ ξυγκεραννύῃ τιὼ φλόγα. τὸ σὺν τοῦδεν δὲ, ἄλλῳ καὶ ἄλλῳ τρέπεται, καὶ τὸ ἄμικτον δηλοῖ τὸ τάφου.

A tuetur. Punicæ autem germen ſponte natum, ô puer. nam id in tumulo Diras poſuiſſe ferunt. quòd ſi fructum decerpſeris, ſanguis adhuc funditur, ignis quoque, qui dum iuſta celebratur, accenditur, admirationem affert: neque enim ſibi ipſi conuenit, flammám ve miſcet, ſed in diuerſa conuertitur, tumulíque diſſidium indicat.

ΕΥΑΔΝΗ. B

EVADNE.

Η πυρὰ, & τὰ ἐς αὐτὴν ἐσφαγμένα, ἡ ὁ ἀποκείμενος ἐπὶ τῇ πυρᾷ, μείζων ἢ ἀνθρώπου δόξαι νεκρὸς, ἥ γυνή τε, ἡ σφοδρὸν οὕτω πήδημα ἐς τὸ πῦρ αἴρουσα, ἐπὶ τοιοῖς δὲ, ὦ παῖ, γέγραπται. τὸν Καπανέα οἱ θεσπίκοντες θάπτουσιν σὺν τῷ Αργ. ἀπέθανε γὰρ ὑπὸ τοῦ Διὸς σὺν Θήβαις, ἐπιβεβηκὼς ἤδη τοῦ τείχους. ποιητῶν γάρ που ἤκουσας, ὡς κομπάσας τι ἐς τὸν Δία, κεραυνῷ ἐβλήθη· & πρὶν ἐς τὴν γῆν πεσεῖν, ἀπέθανεν. ὅτε δὴ, ἡ οἱ λοχαγοὶ, καὶ οἱ λοιποὶ ἐπὶ τῇ Καδμείᾳ ἔπεσον, νικησάντων Αθηναίων ταφῆναι σφᾶς, θεσπίσαι ὁ Καπανεὺς, τὰ μὲν ἄλλα ἔχων, ὥσπερ Τυδεὺς, καὶ Ιπποµέδων, & οἱ λοιποί. τυπὴν δὲ ὑπὲρ πάντας λοχαγοὺς τὸν, ἡ βασιλέας. Εὐάδνη γὰρ δὴ ἡ γυνὴ, ἀποθανεῖν ἐπ' αὐτῷ ὥρμηκεν, οὔτ' ξίφος τι ἐπὶ τῷ σέρνῳ ἕλκυσα, οὔτε βρόχου τινὸς ἑαυτῇ ἁρμοσαμένη, οἷα ἠπατήσαντο γυναῖκες ἐπ' ἀνδράσιν· ἀλλ' ἐς αὐτὸ τὸ πῦρ ἵεται, οὔπω τὸν ἄνδρα ἔχουσα ἠμυμένη, εἰ μὴ ἡ αὐτῇ ἔχοι. τὸ μὲν δὴ σύνταφον τῷ Καπανεῖ, τοιοῦτον. ἡ δὲ γυνὴ, καθάπερ οἱ ἐς τὰ ἱερὰ στεφάνους τε, καὶ χρυσὸν ἐξάσκοντες, ὡς φαιδρὰ θύοιεν, καὶ ἐς

Pyra, & quæ ad ipſam iugulata ſunt, & quòd in ipſa iacet, maius quàm vt hominis videatur cadauer, muliérque ſic vehementem in ignem ſaltum tollens, huiuſcemodi de cauſa, ô puer, picta ſunt. Capaneum Argis cognati ſepeliunt. A Ioue autem Thebis interfectus eſt, cùm iam murum aſcendiſſet. C Audiſti enim à poëtis ipſum propterea fulmine ictum, quòd inſolenter in Iouem obloqueretur: & priuſquam in terram caderet, periiſſe. Poſtquam duces, ac reliqui in Cadmea ceciderunt, cùm Athenienſes vt ſepeliãtur euicerint, propoſitus eſt Capaneus, alia quidem habens, quæ Tydeus, Hippomedónque ac reliqui: hoc verò vnum præter omnes, ducéſque ac reges. Euadne namque vxor ſuper ipſo mori deſtinauit: neque enſem gutturi adfigens, nec laqueo ſe ſuſpendens, qualia virorum cauſa vxores admiſerunt: ſed in ipſum tendit ignem, nondum virum habere arbitrata, niſi & ipſam habeat. Tale eſt igitur, quòd Capanei ſepulchro additum eſt. Vxor autem vt qui ad ſacra coronas, aurúmque elaborant, quo præclara, Diíſque

grata ſacrificent: ſic ſeipſam exornans, nec miſerabile intuens in ignem ſalit, vocans (vt puto) virum. Eſt enim clamitanti ſimilis. Videtur autem mihi caput etiam pro Capaneo fulmini potuiſſe ſubiicere. At cupidines, ſui ipſorum opus facientes pyram faculis accendunt, nec ignem polluere ferunt, verùm ſuauiore, ac puriore vti, cùm pulchrè amore vſos, eò ſepeliant.

A χαρὶν τοῖς θεοῖς, οὕτως ἑαυτὴν σείλασα, κὴ οὐδὲ ἐλεεινὸν βλέπουσα, πηδᾷ ἐς τὸ πῦρ, καλοῦσα οἶμαι τὸν ἄνδρα· κὴ γὰρ βοώσῃ ἔοικε. δοκεῖ δ' ἄν μοι καὶ τὸ κεφαλὴν ὑποχεῖν τῷ σκηπτῷ ὑπὲρ τοῦ Καπανέως. οἱ δ' ἔρωτες ἑαυτῶν οἱ ποιοῦμβοι τὸ ἔργον, τὴν πυρὰν ἀπὸ τῶν λαμπάδων ἅπτουσι. κὴ τὸ πῦρ οὐ φασι χραίνειν, ἀλλ' ἡδύνειν τε, κὴ καθαρωτέρῳ χρήσασθαι, θαύσαντας αὐτῷ τοῦ καλῶς χρησαμένους τῷ ἔρωτι.

B

THEMISTOCLES.

Græcus inter Barbaros, vir non inter perditos, ac deliciis deditos: Attica indutus veſte, dicit (vt puto) ſapienter aliquid, ipſos monens, atque à deliciis abducens. Medi hæc, ac media Babylon, & inſigne regium, aurea in pelta aquila: & rex ipſe in ſolio aureo maculis vt pauo diſtinctus. Pictor minimè laudari expetit, ſi tiaram capitis ornamentum bellè imitatus eſt: vel Calaſirim lineam veſtem, aut candyn, ſiue ferarum prodigioſas formas, qualia variant ac diſtingunt Barbari. Sed ob aurum laudem aſſequatur, quod ita pinxit, vt animum oblectet: & in quod coactum, & transformatum eſt, ſeruet: & per Iouem ob Eunuchorum ſpeciem: & quòd aula ſit aurea: nam æquè ac ſi exædificata eſſet, picta eſt. Thus præterea & myrrham ſentimus: aëris enim ſimplicitatem ac libertatem ſic Barbari corrumpunt. haſtiferi ac ſatellites de Græco inuicem differant: obſtupeſcentes, ipſúmque ob res ab eo geſtas admirantes. Audis enim (puto) Themiſtoclem Neoclis fi-

C

D

ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΗΣ.

Ἕλλην ἐν βαρβάροις, ἀνὴρ καὶ ἐν ἀνδράσιν ἀπολωλόσι, καὶ τρυφῶσιν, Ἀττικῶς μάλα ἐσθὴς τὸ τρίβωνος, ἀγοράζει σοφὸν οἶμαί τι, μεταποιῶν αὐτοὺς, καὶ μεθίσας τοῦ θρύπτεσθαι. Μηδοῖ ταῦτα, καὶ Βαβυλὼν μέση· καὶ τὸ σημεῖον τὸ βασίλειον, ὁ χρυσοῖς ἐπὶ τῆς πέλτης ἀετός· καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς ἐπὶ χρυσοῦ θρόνου στικτὸς, οἷς ταώς. κὴ ἀξιοῖ ἐπαινεῖσθαι ὁ ζωγράφος, εἰ πάραν καλῶς μεμίμηται, καὶ καλάσιριν, ἢ καυδίαν, ἢ θηρίων φρατώδεις μορφὰς, οἷα ποικίλλουσι βάρβαροι. ἀλλ' ἐπαινείσθω μὲν ἐπὶ τῷ χρυσῷ, χράφων αὐτὸν, δύπτοντα, καὶ σώζοντα, ὃ ἠνάγκασαν. καὶ νὴ Δία ἐπὶ τῷ τῶν εὐνούχων εἴδει. καὶ ἡ αὐλὴ, χρυσῆ ἔσω δοκεῖ μὲν δὴ γεγράφθαι· γέγραπται γὰρ, οἷα οἰκοδομῆσθαι. λιβανωτόν τε, κὴ σμύρνης αἰσθανόμεθα. τὰς δὲ τῶν ἀέρων ἐλευθερίας, οὕτω παραφθείρουσιν οἱ βάρβαροι. καὶ δορυφόρος ἄλλως ἄλλῳ διαλεγέσθω περὶ Ἕλλωνος, ἐκπλησσόμενοι αὐτὸν κὴ δι' ἃ πέπραγεν μεγάλων ἀνδρῶν ἔργων. Θεμιστοκλέα δ' οἶμαι ἀκούσας τοῦ Νεοκλέους,

Αθήνηθεν ἐς Βαβυλῶνα ἥκειν, μὴ τὴν Σαλαμῖνα τὴν θείαν, ἀπορῶντα ὁποι σωθήσεταί ποτε τὴν Ἑλλάδος, ἢ διαλέγεσθαι βασιλεῖ, φέρει ὧν στρατηγοῦντος αὐτῷ, ὁ Ξέρξης ὠνάσθη. σὺ πλήθει δὲ αὐτὸν οὐδὲν τῶν Μηδικῶν, ἀλλὰ πεθάρρηκεν, οἷς καθεστὼς ἐπὶ τοῦ λίθου. καὶ ἡ φωνὴ, καὶ ἀπὸ τοῦ ἡμέσου ποδὸς ἴσθμου, μηδίζων ὁ Θεμιστοκλῆς. ἐξεπόνησε γὰρ σαφῶς. εἰδ' ἀπιστεῖς, ὅρα σὺ ἀκούοντας, ὡς εὐξύνετον ἐπισημαίνουσι τοῖς ὄμμασιν· ὅρα δὲ τὸν Θεμιστοκλέα, τῷ μὲν τοῦ προσώπου σχήματι, φραπλήσιον τοῖς λέγουσι, πεπλανημένον δὲ τῇ τοῦ ὀφθαλμοῦ διανοίᾳ ὑπὸ τοῦ λέγειν ὡς μετέμαθεν.

A lium, post diuina Salamina: vbinam in tota Græcia seruaretur ambigentem: Athenis Babylona veniſſe, regíque diſſeruiſſe, quid vtilitatis ipſo exercitum ducente Xerxes aſſecutus ſit. Medorum autem nihil ipſum percellit: verùm vt in lapide ſtans confidit. & vox haud quaquam noſtràs, Perſarum more loquente Themiſtocle: id enim illic elaborauit. quòd ſi minimè credis, aſpice vt audientes facilem oculis ſignificent intelligentiam: aſpice & Themiſtoclem oris quidem habitu dicentibus ſimilem: oculorũ verò cogitatione errabundum, quòd aliena nupérque percepta loquatur lingua.

ΠΑΛΑΙΣΤΡΑ.

PALÆSTRA.

Ὁ μὲν χῶρος, Ἀρκαδία· καὶ τὸ κάλλιστον Ἀρκαδίας, καὶ ᾧ μάλιστα ὁ Ζεὺς χαίρει, Ὀλυμπίαν αὐτὸ ὀνομάζομεν. ἆθλον δέ, οὔπω πάλης, οὐδὲ ἔτι παλαίει ἔρως, ἀλλ' ἔσται. Παλαίστρα γὰρ ἡ Ἑρμοῦ, ἥδε νῦν ἐν Ἀρκαδίᾳ, πάλιν εὕρηκε· καὶ ἡ γῆ χαίρει πως ἐπὶ τῷ εὑρήματι, ἐπεὶ σίδηρος μὲν πολεμιστήριος, εὔασμος δὲ τοῖς ἀθλητικοῖς· καὶ τοῖς αὐθαδεστέροις σταδία ἢ ἥδιον στραβῶν δόξει· καὶ ἀγωνιοῦνται γυμνοί. τὰ μὲν δὴ παλαίσματα, παιδία. ταὐτὰ γὰρ ἀγέφαστα πρὸς τὸν παλαίστραν, ἄλλο ἐπ' ἄλλῳ ἐς αὐτὴν λογίζονται· εἴη δ' ἂν γυνή. φησὶ γὰρ ὑπ' ἀνδρίας ἡ κόρη, μήτ' ἂν γήμασθαι τῷ σιγῶσα, μήτ' ἂν τεκεῖν. διαπέφυκε δὲ ἐπ' ἀλλήλων τὰ παλαίσματα. κράτιστον γὰρ τὸ ξυνημμένον τῇ πάλῃ. τὸ δὲ εἶδος τῆς Παλαίστρας, εἰ μὲν ἐφήβῳ εἰκάζοιτο, κόρη ἔσται· εἰ δὲ εἰς κόρῃ λαμβάνοιτο, ἔφηβος δόξει. κόμη

Locus quidem, Arcadia: & Arcadiæ optimum, quo maximè gaudet Iupiter, Olympiam ipſum appellamus. Nondum autem luctæ præmium, nec luctandi amor, ſed erit. Palæſtra namque Mercurij filia nunc in Arcadia luctam adinuenit: & tellus inuento gaudet: quandoquidē bellicum quidem ferrum conciliatum hominibus condetur: ſtadia verò caſtris ſuauiora videbuntur, nudíque certabunt. Certamina quidem, pueruli: hi enim elati circa Palæſtram exultant, alius poſt alium in ipſam reflexi; eſſent vtique terrigenæ: nam puella præ fortitudine, nec cuiquam ſponte nubere, nec parere aſſerit. Sunt autem inter ſe certamina natura diſtincta. Optimum enim quod luctæ connexum eſt. At Palæſtræ forma, ſi ephebo aſſimiletur, puella erit: ſin puella, ephebus videbitur. Nam & coma non

quanta contexatur, & aſpectus, vtrique conueniens ſexui. & ſupercilium, quod tam amantes, quàm luctantes negligat: ait enim ad vtramque gentem valere; & mammas ne luctantem quidem quempiam tangere: tantùm ſibi ineſſe artis. & ipſæ mammæ, vt in adoleſcentulo molli, paululum extare videntur. Fœmineum præterea nihil laudat. Vnde ne vlnis quidem candidis eſſe cupit, nec Dryadas laudare videtur, quod ſe ipſas in vmbris dealbent: ſed vt quæ cauam Arcadiam habitat, à Sole colorem petit: is verò vt florem aliquem eum inducit, purpureámque mediocri Ide reddit puellam. quòd autem puella ſedeat ſummam, *(ô puer)* indicat pictoris ſapientiam. Plurimæ namq; ſedentibus vmbræ. & ipſius ſeſſio ſatis formoſa; quòd & oleæ ramus in nudo ſinu poſitus efficit. Nam Palæſtra hanc plantam diligit: quandoquidē & luctæ ſuccurrit, & ipſa mortales gaudent.

A τὲ γὰρ, ὅσση μήδ' ἀναπλέκεσθαι. ὄμμα τὲ ἀμφοτέρῳ τῷ ἤθει. καὶ ὀφρὺς, οἵα καὶ ἐρώντων ὑπερορᾶν, καὶ παλαιόντων· φησὶ γὰρ πρὸς ἄμφω τὰ ἔθνη ἐρρῶσθαι· μαζῶν τὲ οὐδὲ ἀπαλαίοντα θιγεῖν πινά· τοσοῦτον αὐτῇ προσεῖναι τ τέχνης. καὶ αὐτοὶ δ' οἱ μαζοὶ, μικρὰ τῆς ὁρμῆς παραφαίνοισιν, ὥσπερ ἐν μειρακίῳ ἁπαλῷ. ἁπλοῦ τ' ἐπαινεῖ οὐδέν. ὅθεν οὐδὲ λευκώλενος θέλει εἶναι, οὐδὲ τὰς δρυάς ἐπαινεῖν ἔοικεν, ὅτι λευκαίνοισιν ἑαυτὰς ἐν ταῖς σκιαῖς· ἀλλὰ τὸν ἥλιον ἅτε κοίλιον Ἀρκαδίαν οἰκοῦσα, αἰτεῖ χρῶμα. ὁδ' οἷς ἄνθος τι ἐπάγει αὐτὸ, ἐκ Φοινίκης τινὰ κόρην, μετρίᾳ τῇ ἰδέᾳ καθῆσθαι δ', ὦ παῖ, τινὰ κόρην, πάνσοφόν τι τὸ ζωγράφου. πλείστας γὰρ τοῖς καθημένοις αἱ σκιαί. καὶ τὸ καθῆσθαι αὐτὰς, ἱκανῶς εὔχαριν· προσάπτει δ' τοῦτο καὶ ὁ θαλλὸς τ ἐλαίας, ἐν γυμνῷ τῷ κόλπῳ. ἀσαπάζεται δέ που τὸ φυτὸν τοῦτο ἡ Παλαίστρα, ὑπ' πάλαι τε ἐρήμη, καὶ χαίροισιν ἐπ' αὐτῷ πάνυ ἄνθρωποι.

B

C

D

DODONE.

Aurea quidem columba adhuc in quercu, in oraculis ſapiens: & reſponſa, quæ à Ioue, dat. Iacet autem hæc ſecuris, quam Helus arboricida dicauit, à quo circa Dodonem ſunt Heli. Quercui autem ſuſpenſæ ſunt coronæ, quòd vt in Pythone tripos, reſponſa edat. Proficiſcuntur autem hic quidem aliquid ſciſcitaturus; hic verò ſacrificaturus: & hic Thebanus chorus quercum circunſiſtunt, arboris ſapientiam ſibi (puto) conciliantes, quòd aurea illic capta ſit auis. At Iouis vates, quos Home-

ΔΩΔΩΝΗ.

Ἡ μὲν χρυσῆ πέλεια, ἔτ' ἐπὶ τ δρυὸς, ἐν λογίοις ἡ σοφή· καὶ χρησμοὶ, οὓς ἐκ Διὸς ἀναφθέγγεται. κεῖται δ' ὅδε ὁ πέλεκις, ὃν μάθηκεν Ἔλος ὁ δρυτόμος, ἀφ' οὗ κτλ Δωδώνῃ οἱ Ἕλοι. στέμματα δ' ἀνῆπται τ δρυὸς, ὥσπερ καθ' ὁ Πυθοῖ τρίπους, χρησμοὺς ἐκφέρει. φοιτᾷ δ' ὁ μὲν, ἐρησόμενός τι αὐτῶν· ὁ δ', θύσων. καὶ χορὸς ἐκ Θηβῶν οὗτοι, περιεστᾶσι τὴν δρῦν, οἰκειούμενοι τὴν σοφίαν τ δένδρου οἶμαι, τῇ τὴν χρυσῆν ὄρνιν ἐκεῖ παλαιθεῖσαν. ἡ δ' ὑποφῆται τ Διὸς, οὓς ἀνιπόδους τ,

κὴ χαμαιβύνας ἔγνω Ὅμηρος, αὐτοχέ-
διοί τινές εἰσι· ☪ οὔπω κατεσκευασμέ-
νοι τ βίον. φασὶ γοῦν μηδ' αὖ καταση κευά-
σασθαι. τὸν γὰρ Δία χαίρειν σοφίαν, ὅτι
ἀσσάζονται τὰ αὐτόθεν. ἱερεῖς γὰρ οὗτοι.
☪ ὁ μὲν, τῶν ἐρέφειν κύριος· ὁ δὲ, τ κα-
τεύξασθαι. τῷ δ', πόπανα χρὴ πάσσειν. τὸν
δὲ, ἐς οὐλὰς, κὴ κανᾶ. ὁ δ', δύσι π. ὅδ' οὐ
θέμις ἑτέρῳ δείρειν τὸ ἱρεῖον. ἐνταῦθα
δὲ, ἱέρεια Δωδωνίδες, σὺν σφυφῷ τ, κὴ
ἱερῷ τῷ εἴδει. ἐοίκασι γὰρ θυμιαμάτων
τε ἀναπνεῖν, κὴ ἀσσυδῶν. ☪ τὸ χωρίον δ'
αὐτὸ, θυώδες, ὦ παῖ, γέγραπται, ☪ ὀμ-
φῆς μεσόν. χαλκῆ τε Ἠχὼ ἐν αὐτῷ τε-
πίμπται, ἣν οἱμαι ὀρθὰς ὑπερβάλλουσαν
τὴν χεῖρα τῷ σώματι, ὑπὲρ χαλκεῖον
ἀνέκειτο τῷ Διὶ κτ' Δωδώνῃ, ἠχοῦν
ἐς πολὺ τῆς ἡμέρας, καὶ μέχρι λά-
βοιτό τις αὐτῆς, μὴ σιωπῶν.

A rus illotis esse pedibus, humíque cubare nouit, rudes quidam sunt, nullóque apparatu degunt: aiunt autem ne parare quidem posse: seipsis enim Iouem gaudere, quòd obuia quæque amplectantur. Sacerdotes enim hi: & hic quidem coronandi dominus: hic verò supplicandi. hunc placentas disponere oportet. huic molæ ac caniſtra sunt curæ: hic aliquid sacrificat: hic alij pellem victimæ detrahere non
B permittet. Sed hic sunt sacerdotes Dodonides, rigida ac sacra specie: nam suffitionibus, ac libaminibus exhalare videntur: & locus ipse odoratus, ô puer, ac diuina voce plenus pictus est. æneáque in ipso Echo colitur, quam (vt puto) ori manum apponentem cernis: quandoquidem ahenum Ioui in Dodone dicatum erat, ad multum diei resonans, & donec id apprehenderet quispiam minimè silens.

ΩΡΑΙ. C HORÆ.

Τὸ μὲν δὴ ταῖς Ὥραις εἶναι τοὺς τ οὐ-
ρανοῦ πύλας, Ὁμήρῳ ἀφῶμεν εἰδέ-
ναι, καὶ ἔχειν. εἰκὸς γάρ που αὐτὸν ξυν-
χωρεῖν ταῖς Ὥραις, ὅτε τ αἰθέρα ἔλα-
χε. τοῦτο δ' τὸ σπουδαζόμενον ὑπὸ τῆς
γραφῆς, κὴ ἄλλῳ ξυμβαλεῖν ῥᾴδιον.
αἱ γὰρ δὴ Ὥραι αὐτοῖς εἴδεσιν ἐς τ γῆν
ἀφικόμεναι, ξυνάπτουσαι τὰς χεῖρας,
σφίσιν αὐτὸν οἱμαι ἐλίττουσι. κὴ ἡ γῆ σοφὴ
οὖσα, διαφορεῖ αὐταῖς τὰ σφίσιν πάν-
τα. μὴ πατεῖτε τὴν ὑάκινθον, ἢ τὰ ῥό-
δα, κὴ ἐφ' ὥρας τὰς ἠαρινάς· ὑπὸ γὰρ
τῆς πατείας, ἡδίω φαίνεται· καὶ αὖπαν τὴν
τὴν Ὥραν, ἥδιον πνεῖ. κὴ μὴ ἐμβαίνετε
ἀπαλαῖς ταῖς ἀρούσαις, οὐκ ἐφ' πρὸς
τὰς χαμαιεύνους σοφῶν· τὸ γὰρ παντεῖσθαι αὐτὰς ὑπὸ τὴν Ὥραν, ποιεῖ ἄσαρκον.

Quòd Cœli quidem portæ Horis commissæ sint, Homerum omittamus scire, atque habere. Verisimile enim ipsum est Horas cõueniſse, cùm ætherem sortitus est. Hoc verò quòd summo picturę studio expressum est, alij quoque coniectu facile: horæ enim corporea specie in terram profectæ, manus contingentes Annum volutant: & Tellus sapiẽs
D existẽs bellè *cum ipsis* fert annua omnia. Hiacynthũ roſásve ne cõculcate, non ad vernas dicã Horas: nam suauiora sunt, quæ tunc conculcantur: & ab ipsis Horis suauius quid spirat. & ne inscendite mollia arua, non ad hibernas dicam. Nam quòd ab Horis conculcentur, spicam edent.

Flauæ autem hæ ſuper ſpicarum comis ambulant, non vt tamen frangant, aut flectant, ſed vſque adeò ſunt leues, vt ne cum ſegete quidem cadant. gratum eſt nobis vites quòd autumnales capere fructus velint. amatis enim Horas quòd vos pulchras, & dulcis vini feraces reddant: hæc igitur picta agriculturam præſeferunt. Hæ autem Horæ admodum ſuaues, artíſque mirandæ. Qualiſnam eſt ipſarum cantus, qualis orbis vertigo, & quod poſt nullius terga eſſe videamur, cùm omnes veluti ſaltitent. Sublatum autem brachium comæque demiſſæ libertas, feruénſque præ curſu gena, & vna ſalientes oculi fabulari fortaſſe aliquid ſuper pictore permittunt. Horis enim ſaltantibus occurrens ad artem, ab ipſis mihi eſſe compulſus videtur, Diis fortè ſignificantibus pictoribus maximè conuenire, ne citra pulchritudinem, ac venuſtatem pingant.

A αἱ ξανθαὶ ὔ αὗται, βαίνουσιν ὄπι τῆς
τ ἀσταχύων κόμης, οὐ μὴν ὡς κλάσαι,
ἢ κάμψαι. ἀλλ' εἰσὶν ἁβραί τοι ἐλαφραὶ,
ὡς μηδὲ ἐπημύσαι τῷ λητῷ. χαρίσαι ὑ-
μῖν, ὦ ἄμπελοι, τὸ λαβεῖν τῶν ὀπω-
ρινῶν * ἐθέλειν. ἐρᾶτε γάρ που τ Ωρῶν, ἴσ. ἐθέλειν.
ὅπ ὑμᾶς ἐργάζονται καλὰς, & ἡδυοί-
νους. ταυτὶ μὴν οὖν, οἷς γεωργίας τ γρα-
φῆς· αὗται δ' αἱ Ωραι, μᾶλλα ἡδεῖαι,
καὶ δαιμονίᾳ τέχνης. οἷς μὴν γὰρ ἀυτῶν τὸ
ᾄδειν, οἷα ὔ ἡ δίνη τῆς κύκλου, & τὸ κατό-
πιν ἡμᾶς μηδεμιᾶς φαίνεσθαι, ἐπὶ τῆς
πάσας οἷς ὀρχεῖσθαι. βραχίων ὔ ἄνω, καὶ
ἐλευθερία ἀφέτου κόμης, καὶ παρειὰ
θερμὴ ἐπὶ τ δρόμου, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ
συνχορεύοντες, τάχα τι καὶ μυθολογῆσαι
συνχωροῦσιν ὑπὲρ τῆς ζωγράφου. δοκεῖ
γάρ μοι χορευούσας τὰς Ωρας σύντυ-
χὼν, σφαλῆναι ἐπ' ἀυτῶν εἰς τὸ τέ-
χνον, ἴσως ἀγνισθέντων τ θεῶν ὅπ χρὴ
οὐ ὥρα γράφειν.

ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ ΝΕΩΤΕΡΟΥ ΕΙΚΟΝΕΣ.

PHILOSTRATI IVNIORIS IMAGINES.

EX INTERPRETATIONE FEDERICI MORELLI
Professoris Regii.

A

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Μὴ ἀφαιρώμθα τὰς τέχνας τὸ ἀεὶ σώζεσθαι, δυσαντίβλεπτ@ ἡγούμενοι τὸ πρεσβύτ@· μήδ' εἰπὼν τ παλαιοτέρων ὠφθεῖλησθαι, τ ζηλωτῶ κ τ δυώαμιν φέρώμθα, φείσαπ δ' πρέπει τὸ ῥάθυμον ὑποκοιζόμθοι· ἀλλ' ἐπιβάλωμθ τῷ φθάσαντι. τυχόντες γὰρ σκοποῦ, ἀξίως λόγου ὠφέξομθ· εἰ δέ πη ☪ σφαλιῶμαι ξυμβαίνῃ, τὸ ζηλωτὸν ἐπαινουῦντα φαίνεσθαι ζηλωτῶ τὰ δ' ἔχοντα ἑαυτοῖς δώσομθ. τί δή μοι ταυτὶ ὠφθυμαχέκρουται; ἐασοῦδαίσθαί πς γραφικῶν ἔργων ἔκφρασις τοὐμῷ ὁμωνύμῳ, κὴ μηζπάτρει, λίαν Ἀτθικῶς τῆς γλώττης ἔχουσα, ξυὼ ὥρᾳ τὲ ὠφηγμένῃ, καὶ τόνῳ. ταύτης κατ' ἴχνη χωρῆσαι θελήσαντες, ἀνάγκλω ἔχομθ ὠφὸ τ ὅλης ἐπιβολῆς, ὠφὶ ζωγραφίας πνὰ διῆθεῖν, ὡς αὐ ☪ ὁ λόγος ἔχῃ τ οἰκείαν ὕλην, ἐφαρμόττσα τοῖς ὑποκειμθοις ζωγραφίας. ἄριστον

EXORDIVM.

NE artibus eripiamus perpetuam conseruationem, quod antiquius est suspiciẽdum ac reuerendum esse censentes: neque si quid ab aliquo veterum præsumptum est, hoc æmulari pro viribus parcamus; honesto prætextu segnitiem dissimulantes: verùm illi qui anteuertit instemus. Etenim cùm scopum attigerimus, pro dignitate faciemus: quod sicubi nos labi contigerit, saltem eum qui laudat, videri ea quæ bene habent imitari, nobis ipsis concedemus. Cur verò mihi hæc prætentata sunt? elaborata fuit à quodam gentili meo & auo materno ecphrasis seu expressio pictorum operum quæ Attica purè lingua conscripta est cum venustate præcipua & congruo tenore. huius vestigiis cùm insistere voluerimus; ante aggressionem integram, necesse habuimus etiam de pictura quædam percurrere; vt ipse sermo propriam haberet materiam argumentis picturæ conuenientem. optimum

nimirum nec in paruis positum opus. Atenim oportet eum qui artem rectè moderaturus est, cùm naturam humanam benè perspectam habere, tum idoneum esse ad morum notas, etiam tacentium, sententiosè enunciandas: tum quid in genarum constitutione; quid in oculorum temperie; quid in superciliorum indole situm sit: atque vt summatim dicam, quæcunque ad sententiam iudiciúmque pertinent. Hæc verò cùm satis suppetent, omne feret punctum, & manus cuiusque actum optimè repræsentabit; insania percitum, si fors ferat, aut iratum, aut cogitabundum, aut gaudentem, aut incitatum, aut amantem: ac semel quod concinnum fuerit cuique pinget. Quinetiam iucunda hac in re deceptio est, ac nullum probrum infert. Enimuerò iis quæ non sunt, perinde ac si essent, insistere; atque ab ipsis duci, itavt esse existimentur, vnde nocumenti nihil; quî non esset ad animos demulcendos idoneum, & à crimine liberum? Videnter porrò antiqui ac sapientes viri, multa de proportione in pingendi arte conscripsisse: quasi leges de quaque artuum ratione constituerent: tanquam integrum non esset motionem optimè, secundum animi notionē instituere; nisi concentus intra modū à natura datum accederet (quod enim extra genus suum & mensurā est, natura non admittit) *dum rectum obtinet motum. Ceterùm cognationem etiam quandam cum facultate poëtica, ars cōsideranti habere comperitur; & communis quædam vtrique vis imaginandi. Nam Poëtæ Deorum præsentiam ad scenam suam inducunt, & omnia quæ tumorē & grauitatem, & oblectationem adiunctam habent. eodémque modo pi-

A καὶ ἐπὶ σμικροῖς τὸ ἐπιτήδευμα. χρὴ γὰρ ⟨Ψ⟩ ὀρθῶς μέλλοντα σύνταξιν τῆς τέχνης, φύσιν τε ἀνθρωπείαν δι' ἐσκέφθαι, καὶ ἱκανὸν γνώματα δύσιν ἠθῶν σύμβολα, καὶ σιωπώντων· καὶ τί μὲν, ἐν ὀφρύων καταστάσι, τί δ', ἐν ὀφθαλμῶν κράσι· τί δ', ἐν ὀφρύων ἤθει κεῖται· καὶ ξυνελόντι εἰπεῖν, ὁπόσα ἐς γνώμην τείνει. τούτων δ' ἱκανῶς ἔχων, ξυναιρήσει πάντα, καὶ ἅρισα γοσκευνεῖται ἡ χεὶρ τὸ ἑκάστου δρᾶμα, μεμνήσται εἰ τύχοι,

B ἢ ὀργιζόμενον, ἢ σύννουν, ἢ χαίροντα, ἢ ὁρμητικόν, ἢ ἐρῶντα· ἢ καθάπαξ τὸ ἁρμόδι⟨Ψ⟩ ἑφ' ἑκάστῳ χράψει. ἡδεῖα δὲ καὶ ἡ ἐν αὐτῷ ἀπάτη, καὶ οὐδὲν ὄνειδος φέρουσα. τὸ γὰρ τοῖς δι' οὖσιν ὡς οὖσι προσεικάζειν, καὶ ἄγεσθαι ὑπ' αὐτῶν ὡς εἰ νομίζειν, ἀφ' οὗ βλάβος οὐδέν, πῶς οὐ ψυχαγωγῆσαι ἱκανόν, καὶ αἰτίας ἐκτός; δοκοῦσι δέ μοι

C παλαιοί τε, ⟨Ϲ⟩ ⟨Ϲ⟩οφοὶ ἄνδρες, πολλὰ ὑπὲρ ξυμμετρείας τῆς ἐν γραφικῇ γράψαι· οἷς, νόμους τιθέντες τῆς ἑκάστου τῶν μελῶν ἀναλογίας, ὡς δι' ἑνὸν τῆς κατ' ἐννοίαν κινήσεως ἐπιχωρεῖν ἅρισα, μὴ εἶσω τῆ δι' φύσεως μέσου τῆς ἁρμονίας ἠκούσης· τὸ γὰρ ἐκφυλον, καὶ ἔξω μέσου, δι' ἀποδέχεσθαι φύσει. *ὀρθῶς ἐχούσης κίνησιν. σκοποῦσι δὲ, καὶ ξυσκιάν τινα

D ποιητικὴν ἔχειν ἡ τέχνη βούλεται, καὶ κοινή τις ἀμφοῖν ἐστὶ φαντασία. θεῶν γὰρ παρουσίαν ⟨Ψ⟩ ποιηταὶ ἐς τὸ ἑαυτῶν σκηνὴν εἰσάγουσι, καὶ πάντα ὅσα ὄγκου, ⟨Ϲ⟩ σεμνότητος, καὶ ψυχαγωγίας ἔχεται. γραφὴ τ' ὁμοίως,

ἃ λέγειν οἱ ποιηταὶ ἔχουσι, ταῦτ' ἐν τῷ
χράμματι σημαίνουσα. ἢ τί χρὴ λέγειν
περὶ τῆς ἀριζήλως εἰρημένων πολλοῖς,
ἢ πλείονα λέγοντα δοκεῖν ἐς ἐγκώμια
καθίσασθαι τὸ γράμματος; ἀρκεῖ γὰρ
ἐς ταῦτα δηλωσάμενον τὸ ἀσυνδαζόμενον
ἡμῖν, ὡς μὴ ἀποβεβλήσεταί ποι· ἢ κομι
δῇ σμικρά. γράμμασι γὰρ παρεσυχὼν
χρὸς ἀστείας, ἐν οἷς ἀρχαίας παρέξις
ἐκ ἀμούσως ἔχουσαι ἦσαν, ἐκ ἠξίωσα
σιωπῇ παρελθεῖν αὐτά. ἀλλ' ἵνα μὴ ἐφ'
ἑνὸς τὸ χράμμα προΐοι, ἔστω τις ὑποκεί-
μενος, πρὸς ὃν χρὴ τὰ καθ' ἕκαστα διαρ
θρῶν, ἵν' ἐγὼ μὴ ὁ λόγος τὸ ἁρμόττον ἔχῃ.

A ctura, quæ Poëtæ memorare queunt, ea in tabula designat. ecquid opus est dicere quæ à multis dilucidè dicta sunt; aut plura dicendo videri in elogiis rei consistere? Atenim sufficiunt hæc quoq. ad probandũ, quod nobis studio est; vt non abiiciatur alicubi, etsi admodum sit exiguũ: sedenim literas elegantis manus nactus in quibus antiqua facta non inconcinnè continebantur, nolui ipsa silentio præterire. verùm ne in vno scriptum occupetur, esto propositus quidam ad quem singula dinumerare tanquam per articulos oporteat, quo sic etiam oratio suam concinnitatem habeat.

ΑΧΙΛΛΕΥΣ ΕΝ ΣΚΥΡΩι.

Η κομῶσα τῇ χοίνῳ ἡρωΐνη· ὁρᾷς γάρ
ἴσ. σκυφιαῖ που τιὼ ὑπὸ τῷ ὄρει, σιφεὰν* τὸ εἶδος,
καὶ ἐσαλμύλῳ κυανῷ· Σκῦρος, ὦ παῖ,
νῆσος, ἣν ὁ θεῖος Σοφοκλῆς αὐτεμώδεα
καλεῖ. ἔστι δ' αὐτῇ καὶ πόρθος ἐλαίας,
καὶ ἀμπέλου κλῆμα ἐν ταῖν χεροῖν. ὁδὶ
ὑπὸ τοῖς πρόποσι τοῦ ὄρους πύργος, ἔνθα
δενδύονται ἐνταῦθα αἱ τῆ Λυκομήδους
κόραι, ξὺν τῇ δοκούσῃ παρὰ Θέτιδος
ἥκειν. τὸ γάρ τοι μοιρᾶν ὑπὲρ τῷ παιδὶ
δόγμα τοῦ παρὸς Νήρεως ἡ Θέτις μα-
θοῦσα, καὶ ὡς ἐπ' ἄμφω πεπερασμένον
αὐτῷ εἴη, ἢ ζῶν ἀκλεῶς, ἢ δυκλεᾶ γενό-
μενον, τάχιστα τελευτᾶν, ἀποθέσθαι αὐ-
τῇ ὁ παῖς ξὺν ταῖς Λυκομήδους θυγα-
τράσιν ἐν Σκύρῳ κρύπτεσθαι, κόρη μὲν
εἶ δοκῶν ταῖς ἄλλαις, μίαν δ' αὐτῶν
τὴν πρεσβυτάτην ξὺν ἀπορρήτῳ γνοὺς
ἔρωτι. καὶ προϊοῦσά γε ἐς τόκου ὥραν
κ. ἠλίκης ἡ χώρη, * Πύρρῳ συνδῶσα. ἀλλ' οὐκ
ἐνταῦθα ταῦτα. λειμὼν δὲ περὶ τοῦ πύργου· ὄπιπόθης γὰρ ὁ τόπος τῆς νήσου,

Heroina iunco redimita, (vides enim vtique super monte collocatam, austera facie & cyaneo amictu indutam.) Scyrus, ô fili, insula est quam diuinus Sophocles ventosam vocat. Est autem ipsi in manibus oleæ surculus, & vitis sarmentum. At turris sub imis montis radicibus sita, ea est, in qua Lycomedis puellæ virginitatem colunt, cùm ea quæ putabatur à Thetide veniisse. Enimuerò Parcarum super puero decretum Thetis à patre suo edocta; vtque fatale ipsi esset alterutrum, vt aut viueret inglorie, aut celerrimè vitam finiret insignis gloria: depositus ab ipsa gnatus, cum Lycomedis filiabus in Scyro occultatur; virgo quidem ab aliis existimatus: sed vni ipsarum maiori natu, occultis amoribus notus. & ad parturitionis tempus procedens puella, Pyrrhum edit: sed non hæc sunt in hoc loco. Pratum verò ante turrem (aptus quippe locus insulæ,

vt puellis

vt puellis florum copiam ſuppeditet. Vides vt alias in partes aliunde ſe fundunt, ad flores carpendos. mirifica certè pulcritudo omnium eſt. ſed haud dubiè ad femineæ venuſtatis decus accedunt; tum ob oculorum radios quos recta intuendo iaculantur; tum ob genarum florem: & impetu ad ſingula pulchrè ſexum arguentes; quæ verò liberius comam reuocat, & ferocitatẽ cum teneritudine præ ſe fert, quamprimùm ſexum patefaciet: & exuto figmento à neceſſitate inducto, Achillem deteget; etenim cum ſermo ad Græcos peruenisſet de Thetidis arcano, mittitur Diomedes cum Vlyſſe ad Scyrum inſulam, qui conuincerent quomodo ſe haberent. Cernis hic vtrumque, alterum oculorum radio altùm depreſſo, præ aſtutia, ni fallor, & quod acutè ſemper aliquid perſpiciat: at verò Tydei filius, prudens & catus, ſed prompto ingenio, & efficacem vim in opere exhibens: à tergo ipſorum eſt qui tuba ſignum edat: verum quod conſilium, ac propoſitum eſt picturæ: ſapiens verò Vlyſſes & idoneus ignotarum rerum inuentor quædam nunc molitur ad ea quæ venatur deprehẽdenda. Enimuero iactis in pratũ calathis, & quæcunq; puellis virgunculis ad ludum decora ſunt, itémq; omni genere armorũ expoſito, ecce Lycomedis filiæ ad ſibi propria occurrunt. Pelei verò filius calathis quidẽ & radiis telarũ valedicit, illis iam virginib. relictis: atq; impetu ad armaturam inſilit. denudatur proinde* *eius vis maſcula,* *Pyrrhus autẽ non amplius ruſticãs, neq, in ſqualore horrẽs, quales Bubulci ſtriculi; ſed iam miles cõſtitit haſtili innixus, ad nauẽ proſpicie-

A κόραις αὐτῶν ἀφροδίσιαν δοῦναι. ἢ ὁρᾷς γε ὡς ἄλλη ἀλλαχόσε ἀποκλίναν, τὰ ἄνθη ἀποδρέπουσαι. κάλλος μὲν οὖν ἀμήχανον ἁπασῶν. ἀλλὰ μὲν ἀτεχνῶς ἐς ἡλίκην ὥραν ἀποκλίνουσι, βολαῖς τ' ὀφθαλμῶν ἁπλᾶ σκοπούσαις, καὶ ἁρπαγὰς αὐτῶν· ἢ τῇ ποδὸς ἑκάστα ὁρμῇ δῆλα τὸ ἦθος ἐλέγχουσαι. ἥδιον ἢ ἀναχαιτίζουσα τῷ κόμῃ, ἢ βλοσυρὰ σὺν ἀβρότητι, αὐτίκα μάλα δηλεγχθήσεται τὴν φύσιν. ἢ τὸ ξυὸν ἀνάγκη ἀπέπλασεν σκεῦος, τὸν Ἀχιλλέα σκεδάσαι. λόγου γὰρ ἐς τοὺς Ἕλληνας ἐμπεσόντος τὰ Θέτιδος ἀπορρήτου, στέλλεται Διομήδης ξυὺ Ὀδυσσεῖ ἐπὶ τὴν Σκῦρον, διελέγξοντες ὅπῃ ταῦτα ἔχει. ὁρᾷς ἢ ἄμφω, τὸν μὲν, ἢ βεβυθισμένον τῷ τὰ ὀφθαλμῶ ἀκτῖνα διὰ πανουργίαν, οἶμαι, ἢ τὸ διαφεῖν τι ἀεί. ὁ ἢ τοῦ Τυδέως, ἔμφρων μὲν, ἕτοιμος ἢ τῷ γνώμῃ, καὶ τὸ δραστήριον ποιητέων. κατόπιν ἢ αὐτῶν καὶ ὁ τῇ σάλπιγι σημαίνων. τί δὴ βούλεται, ἢ τί τὸ ἦθος τῆς γραφῆς; σοφὸς ὢν Ὀδυσσεὺς, καὶ ἱκανὸς τῶν ἀδήλων θηρατὴρ ποιῆσαι τῶν θηρωμένων ἔλεγχον μηχανᾶται πανοῦ. ῥίψας γὰρ ἐς τὰ ἅμματα ταλάροις τε, καὶ ὅσα παισὶ κόραις ἐς παιδιὰν ὑπάρχει, καὶ πανοπλίαν, αἱ μὲν οὖν Λυκομήδους, ἐς τὸ οἰκεῖον χωροῦσιν· ὁ δὲ τοῦ Πηλέως, ταλάροις μὲν, καὶ κερκίσι χαίρειν λέγει, σφαλιπὼν αὐτὰ ταῖς κόραις ἤδη. ἐς ἢ τὴν πανοπλίαν ὁρμήσας, γυμνοῦται τὸ σὑτοῦθεν * θαι. ὁ ἢ Πύρρος, οὐκ ἀγροικος ἔτι, ἀλλ' ἤδη σφαιρώτης, ἔστη μὲν, ἀκοντίῳ ἐπερείσας ἑαυτὸν, καὶ ἀποβλέπων

μαζα, ἀλλ' ἤδη σφαιρώτης, ἔστη μὲν, ἀκοντίῳ ἐπερείσας ἑαυτὸν, καὶ ἀποβλέπων

ὀφρ. χρ. ἀποσκίδναται τὰ ἔθνη προχάρσαι

περ. χε. οὐ- ἐς τὴν ναῦν. ἑαλὼς * ὁ ἀνὴρ φοινικὶς ἐξ
δὺς δ. ὠμου * δὲ ἄκρα ἐς τὴν ἀριστερὰν ἀνέ-
κ. ἄμου λημμένη χεῖρα, καὶ λευκὸς ὑπὲρ γόνυ
χιτών. τὸ ὄμμα ἀνδρὸς, θερμὸν μὲν, καὶ
ἐν ὁρμῇ ὄν, ἀλλ' ἐν ἀναβολαῖς ἐπ. καὶ τῷ
ἀχαλλῆ τῇ τελευτῇ, ἡ γνώμη τοῦ ἐν
Ἰλίῳ μικρὸν ὕστερον. ἡ κόμη νεῳ μὲν
ἡσυχάζοντος, ἐπικρέμαται τῷ μετώ-
κ. αἰπκι- πῳ. ὁρμήσαντος ὂ * ἀνακτήσεν, σωμα-
νείται. πον δύσα ταῖς τοῦ θυμοῦ κινήσεσιν. αἱ δὲ
ἀνασκιρτῶσαι ἄνεσιν αἶγες, καὶ τὰ ἀπα-
κλῶντα βυκόλια, καὶ ἡ ἐν μέσοις ἐρριμ-
μένη κορυφὴ σεσηλαύρωται, τοιῶδε ὦ
παῖ λόγου ἔχει. ἀχθόμενος τῇ μητρὶ,
καὶ τῷ πάππῳ τῆς ἐν τῇ νήσῳ ἕδρας,
ἐπὶ Ἀχιλλεῖ τεθνεῶτι δείσαντες
κ. ἀπορ. τοῦτο τῷ παιδὶ, * ἀπόμοζον ἐποιήσαντο
τὸν Πύρρον ἔξοδον· αἱ πολίοις τε, καὶ βυ-
σὶν ἑαυτὸν ἐφίεσθαι, ἀπαυχενίζων τοῦ
ἀπειλοῦντας τῷ ἀγέλῃ ταύροις, οἳ
δὴ πρὸς τῷ ἐν δεξιᾷ ἐνδείκνυσθαι ὄρφ.
λογίᾳ ὃ ἐς τοὺς Ἕλληνας ἐμπεσόντος,
ὡς καὶ ἄλλῳ τῳ ἁλωτὸς ἔσοιτο ἡ Τρο-
ία, πλὴν τοῖς Αἰακίδαις, στέλλεται ὁ
Φοῖνιξ ἐς Σκῦρον ἀναξων τὸν παῖδα.
κ. ὁ ουκ καθορμισάμενος, ἐντυχὼν δὲ * καὶ
εἰδὼς οὐκ εἰδόσι, πλὴν ὅσα τὸ ἀβρόν τε,
καὶ ἀδρὸν τε εἴδοις, ἀπεδείκνυ αὐτὸν Α-
χιλλέως εἶναι παῖδα. καὶ ἅλις ἔδειν γνωεί-
σας ὃς εἴη, σκῦπτρος γίνεται τῷ τε Λυκο-
μήδῃ, καὶ τῇ Δηϊδαμείᾳ. ταῦτα ἡ τέχνη βραχεῖ τούτῳ γράμματι ἀνεδίδαξεν
ἡμᾶς ἐθέλειν γεγράφθαι δὲ, ὡς καὶ ποιητὰς ᾠδὴν θραύειν.

bat; paludamento puniceo amictus, quod à ſummo humero ad ſiniſtrã manum reducebatur; & alba ſupra genu tunica. obtutus autem ipſi ſæuus quidem, non impetu tamen, ſed in expectatione adhuc. Et quod indignetur aliquantum mora; iudicium eſt eorum quæ ad Ilium poſt paululum cõtingent. cæſaries nunc quidem quieſcentis impendet fronti; concitato verò remouetur, vna cum animi notionibus nutans. Porrò capræ ſolutè reſilientes, & armenta laſciuientia atque in medio proiecta cum pedo claua, huicce ſermoni, ô puer, conſentanea ſunt: matri ſuccenſens & auo ob ſedẽ in inſula fixam: quoniam ob Achillem interemptũ timore affecti ſuper puero, Pyrrhi egreſſum ſacramento interdixerãt: conſtituit ſe ſuper capris & bobus, tauros armentum dedecorantes reſupinans, qui certè in dextro monte indicantur. Ceterùm oraculo apud Græcos peruagato non ab vllo alio Troiam expugnatam iri præterquam ab Æacidis, delegatur Phœnix ad Scyrum, pueri abducendi cauſſa: & aduectus, neſcius neſcium cõuenit: dumtaxat tener & vigens forma ipſum Achillis filium eſſe denotabat, inde cùm patefeciſſet qualisnam eſſet, exploratus Lycomedi ac Deidamiæ fit. hæc ars hac breui tabella nos edocere vult. Ita verò picta eſt, vt poëtis etiam cantum præbuerit.

ΜΑΡΣΥΑΣ.

Καθήρηται ὁ Φρύξ. βλέπει γοῦν ἀπολωλὸς ἤδη, διὰ ξυέσιν ὧν πείσεται. καὶ ὕσταται δὴ αὐλῆσαι πεπίσθυκεν, οὐκ

MARSYAS.

Phryx ſuperatus eſt: quare truculentum iam & perditum cernit, ob ſenſum acrẽ eorum quæ paſſurus erat, ac certè poſtremum tibiis

cantaturum credidit, non tempestiua aduersus Latonis filium audacia insurgere: atque ipsi proiectæ sunt tibiæ ignobiles, ne canat amplius, vt etiam nunc despondens animum conuictus est. atque adstat sane pinni, è qua se suspensum iri scit, hac in se contestata lite, vt cutis viuo detrahatur: inflectit verò se ad hunc barbarum qui in ipsum gladij aciem submouet. vides enim vtique vt manus ipsi ad cotem & ferrum, atque in Marsyam intuetur oculis cæsio colore infectis, & cæsarie quadam arrecta agresti & squallida. Iam verò rubor in gena, cædem appetentis esse opinor ac supercilium oculo supereminet ad fulgorem contractum, atque indolem quandam æstui animi tribuens; quinetiam stringitur sæuum quiddã super iis quæ patrare cogitabat: & haud scio an gauisus, an intumescente ad iugulationem animo. Apollo pictus est acquiescens reclinis in saxo quodam: cithara in siniſtra iacens, adhuc: percutitur manu læua leniter incidente, ac veluti interstrepente. Aspice etiam segnem Dei formam, & suaui risu irradiantem Asopo. dextra verò sinui adiacet, plectrum leniter continens, socordior effecta à gaudente ob victoriam suam: ac fluuius Porcij cognomen mutare gestit. Vide etiam Satyrorum armentum, qui tanquã lugentes Marsyam picti sunt, & quasi prodentes superbiam & fastum subsultantem cum aliquo mœrore.

A ἐς καιρὸν ἐς Τὴ Λητοῦς ϑρασυνόμενον. ἐρρῖπται τε αὐτῷ ὁ αὐλὸς ἄπνους, μὴ αὐλεῖν ἔτι, ὡς καὶ νῦν ἀπαυδῶν ἐλήλεκται. καὶ παρέσκηπται μὲν τῇ πίτυϊ, ἀφ' ἧς κρεμασθήσεσθαι οἶδε, ταύτην ἑαυτῷ καταδικασάμενον δίκην, ἀσκὸς δεδάρθαι. ὑποκλέπτει * δὲ ἐς Τὴ βάρβαρον τῶν- ἴσ. ὑποκύπτει
B τον, τὴν ἀκμὴν τῆς μαχαίρας παρακινούμενον * εἰς αὐτόν. ὁρᾷς γάρ ἴσ. ϖαρακινώμενος
που ὡς αἱ μὲν χεῖρες, ἐς τὴν ἀκόνην αὐτῷ, καὶ τὸ σίδηρον· ἀναβλέπει δὲ ἐς Τὴ Μαρσύαν, γλαυκιῶν τὼ ὀφθαλμώ, καὶ κόμην τινὰ διανισας, ἀγείρω τέ, καὶ αὐχμῶσαν. τὸ δὲ ὑπὸ τ ϖόρφας ἔρυθρον, φωνῶντος, οἶμαι. καὶ ἡ ὀφρὺς δέ, ὑπάρκειται τῶν ὀμμάτων, ἐς αὐγὴν συνηγμένη, καὶ διδόσα τι τῷ θυμῷ ἤθους· ἀλλὰ καὶ στόμιον ἀγείρον τι
C ὑπὲρ τῆς μελλόντων αὐτῷ δρᾶσθαι· καὶ οὐκ οἶδ' εἴτε χαίρον, εἴτε καὶ ἀνοιδύσης ἐς τὴν σφαγὴν τῆς γνώμης. ὁ δὲ Ἀπόλλων κέκραπται, διαναπαύων ἑαυτὸν Τὴ ὑπὲρ πέτρας τινός· ἡ λύρα ὑπὸ τὴν ἀριστερὰν κειμένη, ἐπιπλήττεται ὑπὸ τῆς χειρὸς τῆς λαιᾶς, ἐμπιπλούσης ἠρεμαίως, καὶ οἷς διαψαλλούσης. ὁρᾷς δὲ καὶ ῥᾴθυμον τοῦ ϑεοῦ εἶδος, καὶ μειδίαμα ἐπανθοῦν τῷ Ἀσωπῷ. ἥπτε χεὶρ ἡ δεξιὰ, ὑπείληπται τῷ κόλπῳ, πρᾴως ξυνέχουσα τὸ πλῆκτρον, καταῤῥαθυμούμενον ὑπὸ τοῦ ἐς τὴν νίκην χαίροντος αὐτῷ. καὶ ὁ ποταμὸς τοῦ Πορσίου τὴν ἐπωνυμίαν ἀμείψων. ὁρᾷς μοι καὶ τὴν σατύρων ἀγέλην, οἷα ϑρηνοῦντες Τὴ Μαρσύαν, γεγράφθαι, ὡς ὑπφαίνοντες τὸ ἀγέρωχον, καὶ δυσκίρτητον, σὺν τῷ ἀνιᾶσθαι.

A

ΚΥΝΗΓΕΤΑΙ.

Τὶ δ' οὐκ αὖ εἴποις περὶ τούτων, οὓς ἄγει μὲν ἀπὸ θήρας ἡ γραφὴ, πηγὴν δὲ αὐτῆς ἀναδίδωσιν ἀκραιφνῆ, ποτίμου τε, & διαυγοῦς ναμάτος; ὁρᾶ δέ που καὶ τὸ περὶ τὴν πηγὴν ἄλσος· φύσεως ἔργον οἶμαι τὸ σοφῆς· ἱκανὴ γὰρ πάντα ὅσα βούλεται, καὶ δεῖται τέχνης ἑαυτῆς, ἥγε τέχναις αὐταῖς ἀρχὴ καθέστηκε. τί γὰρ ἐνδεῖ πρὸς τὴν σκιᾶς παρασκευήν; αἱδὶ μὲν αἱ ἡμιεφόδες ἄγελαι, ἀνερπύσασαι τοῖς δένδρων, ξυμβεβλήκασι τοὺς τῶν κλημάτων κορύμβους, ἄλλων ἄλλῳ συνδέσασαι. μίλαξ δὲ αὕτη, καὶ κισσὸς ὁμοῦ τε καὶ καθ' ἓν διαχόντες, πυκνὸν ἅπαν τοῦτον, & ἐδαφιαῖον τέχνης ἡμῖν παρέχουσιν· ὁ δὲ τῶν ἀηδόνων χορὸς, καὶ τὰ τῶν ἄλλων ὀρνέων μουσεῖα, σοφῶς ἡμῖν τὰ τοῦ μελιχροπάτου Σοφοκλέους ἐπὶ γλῶτταν ἄγει, πυκνόφρον δή τι εἴσω καθ' αὐτὸν δυσμοδοῦ ἀηδόνες, εἰπόντος. ἀλλ' ὅγε τῶν θηρευτῶν ὅμιλος, ἡδεῖς μὲν, καὶ σφριφνοὶ, καὶ πνέοντες ἔτι τὸν ἐν τῇ θήρᾳ θυμόν. ἄλλος δὲ ἄλλο τι παράπτοντες, διαναπαύουσι σφᾶς αὐτούς. οἷς ὦ θεοὶ, καὶ ἡδὺ τὸ σαφὲς τῆς τέχνης, καὶ ὡς ἔστιν ὁρᾶν τὸ ἑκάστου τύχης. σκιὰς μὲν αὐτοχέδιος αὕτη δικτύων οἶμαι ξυγκειμένη, δέχεται τοὺς ἄρχοντας, καλὸν εἰπεῖν τὸ θήρας· καὶ πέντε μὲν οὗτοι. ὁρᾷς δὲ τὸν μεσαίτατον αὐτῶν, ὡς διεγείρας ἑαυτὸν, ἔσπασται πρὸς τοῦ ὑπερκαθημένους, τὸν ἑαυτοῦ μοι δοκεῖν ἆθλον ἀφηρυμένους, & τὸ καταβαλεῖν πάντων τῶν θηρίων πρῶτος. ἃ δὴ τῶν δρυῶν ἐξήρτηται δικτύοις, ἔλαφος, οἶμαι, καὶ σῦς ἐγκείμενα. ἢ γὰρ

B

C

D

VENATORES.

Eccur etiam de his non diceres, quos tabula quidem à venatu ducit, ac fontem eius limpidum emergere facit poculenti ac pellucidi liquoris? Vides vtique etiam saltum circa fontem. Naturæ, opinor, prudentis opus est; sibi enim sufficit in omnibus quæ vult: ac nihil indiget arte, quippe quæ artibus ipsis principium extitit. quid enim deest ad vmbræ apparatū? istæ profectò labruscæ reptantes per arbores, sarmentorum corymbos commiserunt aliud alio connectentes: milax autem hæc & hedera simul & seorsim pergendo opacum quendā & amœniorē locum quàm ars nobis exhibent. Luscinarum verò chorus, aliarúmque auium canorarum concentus, scitè nobis mellitissimi Sophoclis, hos aureolos versus in mentem & linguam reuocant, *Modulamine arguto & graui, Luscinię intus concinunt*. Verùm adest venatorum cohors iucunda, & concitata, & spirans adhuc ab æstu venatus; alius certè aliud quid moliens recreant ac reficiunt se inuicē. quàm mirum ô Dij, & quàm suaue, quod dilucidum est in arte! & quàm expeditum est cuiusq; fortunam cernere. storea certè extemporalis hæc è retibus, opinor, cōtexta, ductores excipit venationis, ad honestè de ea loquendū: atqui hi sane quinq; sunt. Viden' eum qui in medio maximè ipsorum est? vt excitato semetipso conuersus est, ad superincumbentes, suum, vt mihi videtur, enarrans certamen; vtque alteram è feris primus prostrauerit; quæ sanè appensæ sunt cassibus quercuum, ceruus, opinor, & aper. Nunquid

enim extolli tibi videntur; & gaudere facinore? isti porrò acriter in ipsum recitantem intuentur. Alter verò ex ipsis inclinans se storeæ, paululum interquiescit, dum etiam ipse delineat aliquod proprium venatus opus. Iam verò in altera conuiuij parte; is qui in medio loco intimo, calicem semiplenum altera manu tenet: dextera super capite circumacta, agrestius carmen canere mihi videtur. alter ministrum conspiciens, strepere iubet pateram doctus hercle pictor, & accuratæ manus. nam omnia perlustranti, famulorum nullus prætermissus est. etenim ecce hic qui proprium arboris truncum corripuit, considet eodem habitu & apparatu, quo in cursu ad venatum erat: ac pera sibi appensa cœnat. è geminis autem canibus, alter extentus ante ipsum vorat; alter posticis pedibus flexis erigit ceruicem, excipiens quæ ad se proiiciuntur. hic porrò igne accenso, & vasis quæ ad focũ sunt commoda impositis, quæ sunt epuli copiosè ipsis suggerit, admodum semetipsum vrgens: atque vtris iste temerè proiectus est, vt qui volet ex eo potum hauriat. ad hæc ex duobus seruis sector portiones, opinor, scindere se ait id curans vt ex æquo cuique diuidat: alter sustinet vas quod excipiat, portiones æquatas, vt eas poscentibus deferat. atenim quod in venatione iuxta id variat & dissidet, nihil ad sortem.

A ἐκ ἐπῆρθαί σοι δοκεῖ, ἢ χαίρειν τῷ ἔργῳ· οἵδε ἀπενὲς μὲν ὁρῶσιν ἐς αὐτὸν ἀφηγούμενον. ἄτερος δ' ὀφῶν, σὺν ἀποκλίνας ἑαυτὸν τῇ σιβάδι, διαναπαύεταί που, καὶ αὐτὸς τάχα αὐλαφάων τι τῆς θήρας οἰκεῖον ἔργον. θάτερον δ' ὀξυστίδα κέ- *ισ. μέση
ρας, ποδὸς τῷ μεσαιτάτῳ, κύλικος ἡμιθοῦς σὺν θατέρᾳ τῶν χειρῶν οὔσης· τὴν δεξιὰν ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς περιαγαγών,
B τινὰ ἀγγοτέραν ᾄδην μοι δοκεῖ. ὁ δὲ, ἐς τὸν διάκονον ὁρῶν, βοᾶν κελεύει τὴν κύλικα. βοφὸς τις καὶ ζωγράφος ἀκριβὴς τινὰ χεῖρα. διακοποιῶν γὰρ πάντα, παραλέλειπται οὐδὲ τῶν ὀπαόνων οὐδέν. ἴδιον* μὲν δὴ βύρσος δένδρου κα- *κ. ἴδιον ἴσ. ἰδιοῦ μέ
τειληφὼς κάδην, σὺν ἐσθιασμένος ὡς εἶχεν ἐν τῷ ποδὶ τινὰ θήραν δρόμῳ, ἐπὶ πήρας ἐνημμένης αὐτῷ δέρεων· δυοῖν δὲ κυσὶν, ὁ μὲν, σὺν τείνας ἑαυτὸν, πρὸ αὐτοῦ
C ἐαυτοῦ· ὁ δὲ, τοῖς ὀπαδοῖς ἐνοχλάσας, ἀνέχει τινὰ δέρην, ἐνδεχόμενος τὰ ἐς αὐτὸν ἀποῤῥιπτούμενα. ὁ δὲ, πῦρ ἅψας, καὶ ἐνθεὶς τῶν σκευῶν ὅσα ποδὸς τοῦτο χρῃσὰ, τὰ πρὸς τινὰ δαῖτα ἄφθονα παρέχει σφίσι, μάλα ἐπικαίρχων ἑαυτὸς αὐτόν. ἀσκὸς τε ἔστε εἰκῇ ἐῤῥιπται ποτὸν ἀπαντλεῖν τῷ βουλομένῳ. δυοῖν τε θεραπόντοιν ὁ μὲν δαιτὸς, οἶμαι, μοίρας τεμνὰν φησὶ, τὰς ἰσαίας ἐπιμελούμενος ἐν τῷ ἀποτεμνὰν· ὅδε ὑπέχει τὸ ὑποδεξόμενον τὰς μοίρας ἴσας που ἀπαν-
D τεῖν*, εἴ. τὸ γὰρ ἐν θήρᾳ καταί γε τοῦτο διαλλάττον, ἐς τύχην οὐδέν.

HERCVLES vel ACHELOVS.

Quæris fortasse quænam societas sit cum dracone, qui hîc multus extat, excitato volumine spirarum per terga cruentus, & pilis ge-

ΗΡΑΚΛΗΣ, Η ΑΧΕΛΩΙΟΣ.

Ζητεῖς ἴσως τίς ἡ κοινωνία δράκοντός τε, ὡς ἐνταῦθα πολὺς ἀνέσπειρεν ἑλείρας ⟨ϟ⟩ πηχῶν, κ⟨ζ⟩ νῶτα δαφοινὸς

ἐς ἡβύδα καθιεὶς ὑπ' ὀρθῆ, καὶ πριονωτῇ τῇ λοφιᾷ, βλέπων τε δεινῶς δεδορκώς, καὶ ἱκανὸν εἰς ἔκπληξιν ἀγαγεῖν· χαίρει τε ἵππου, ὃς ὑπὸ τοσαύτῃ κεραίᾳ γυρώσας τὸν αὐχένα, ἐς διασκάπτων πλὴν ἐν ποσὶ γλῶ, ὡς ἐς βολλὼ ἵεται, καὶ ὑδρὸς τούτου ἡμίθηρος. βόστρυχα μὲν γὰρ αὐτῷ πρόσωπα, ἐς γνείας ἀμφιλαφεῖς· πηγαί τ' ναμάτων ἐκπλημυρῶσαι τῷ γνείῳ, τό,τε συνερρυηκὸς, ὡς ἐς θέαν πλῆθος, καὶ ἡ ἐν μέσοις κόρη, νύμφη τις οἶμαι· τοῦτο γὰρ χρὴ νοεῖν τῷ ἀμφ' αὐτῷ κόσμῳ. καὶ γέρων ὅστις ἐν ἀθύμῳ τῷ εἴδει. νεανίας τε ἐκδυόμενος λεοντῆν, ἐς ῥόπαλον ἐν ταῖν χεροῖν ἔχων. ἡρωΐνη τέ τις αὐτῇ σκύφνα, καὶ πρὸ λόγου τῷ μύθῳ τῆς Ἀρκαδίας, ξυφῆς φηγῷ ἐστεμμένη. Καλυδὰ οἶμαι ταῦτα. τίς ὁ τῆς γραφῆς λόγος; Ἀχελῷος ὁ ποταμὸς, παῖ, Δηϊάνειρας τῆς Οἰνέως ἐρῶν, τὸν γάμον ἐπεύδει· καὶ πείθῳ μὲν ἅπερ τῷ δρωμένων. ἄλλος ἢ ἄλλοτε δοκῶν ἐοικὼς τοῖς ὁρωμένοις εἴδεσιν, ἐκπλήξειν ἡγεῖται τὸν Οἰνέα. τοῦτον γὰρ εἰ γνώσῃ τὸν ἐν τῇ γραφῇ. κατηφὴ δὲ ἐπὶ τῇ παιδὶ Δηϊανείρᾳ, ἀθύμως μνηστῆρα ὁρῶσῃ. γέγραπται γὰρ ἐκ αἰδοῦς μὲν οὐχὶ ἐρυθήσασα, ἀλλὰ περιδεής, οἷα πείσεται τῷ παρὰ φύσιν τῆς συζυγίας. ἀλλ' ὁ μὲν γυναῖκα Ἡρακλῆς, ὁδοῦ παρέρχον φασὶν ἐκουσίως ὑφίσασθαι τὸν ἆθλον. καὶ τὰ μὲν ἐν διαβολαῖς, ταῦτα· ἰδοὺ δὲ ὡς ξυνεστήκασιν ἤδη. καὶ ὅσα μὲν ἐν ἀρχαῖς τῆς διαμάχης, θεᾶσθε, καὶ ἀτρέπτου ἥρωος ὑπονοεῖτε. τὸ δ' αὖ τέλος, ὁ μὲν ἐς βύκερον ἀναμορφώσας ἑαυτὸν ὁ ποταμὸς, ἐπὶ

narum demissis sub recta & serrata crista acre & horrendùm intuitus, & quod ad stuporem excitandum satis sit: & cum fastuoso equo, qui ceruice circunducta sub tanta vngula, terram pedibus subiectam effodit, quasi iaculari vellet: & cum hoc viro semifero; bubuli namque ipsi vultus, & barba hispida: ac fontes liquorum manantes à mento: itémque turba quæ ad spectaculum confluxit: atque in medio puella sponsa, vt puto, quædam; hoc enim cogitare par est ex ornatu quo decora est: hinc senex iste mœsta & socordi facie; tum adolescens qui leoninam exuit, & clauam manibus tenet. en etiam heroina quædam, fusca & tetrica, ex fabuloso sermone educationis Arcadicæ, faginis frondib. redimita Calydonia, opinor, hæc est. Ecquænam verò huius picturæ mens est? Achelous fluuius, ô fili, Deianiræ Oenæi filiæ amore correptus, nuptias vrget; ac persuasio quidem abest ab iis quæ fiunt. alius autem alio tempore apparens, ob eas quas præ se ferebat formas, perculsurum putat Oenea; hunc enim esse noueris eum qui in tabula pictus est mœstus ob Deianirã filiam, quæ procum suum cum tristitia intuetur. nam picta est non genis pudore suffusis, sed timore percita ob ea quæ perpessura esset, ob coniugium naturæ minus consentaneũ. verùm animosus Hercules, ob iter vt aiunt lubenter certamen sustinet. atq; acta quidem in exordiis, eiusmodi sunt: ecce vero vt etiã iam cõgressi fuerunt; & quantum ad initia dimicationis, Dei atque imperculsi herois opinionem excitat; quantum vero ad exitum Achelous fluuius in cornigerum iuuencum transmutatus à se ipso, in

Herculem impetum fecit: hic autem læua correpto cornu dextro, alterum claua à temporibus radicitus auulsit. atque inde ille sanguinis potius quàm laticis scaturigines emittit animum despondens, Hercules verò facinore exhilaratus, in Deianirã oculos coniicit: & claua quidem ab eo in terram proiecta est: sed proponit amicæ Acheloi cornu, tanquam sponsalia nuptiarum dona.

A Ⓦ Ηρακλέα ὥρμησεν. ὁ δὲ τῇ λαιᾷ τὸ δεξιοῦ λαβόμενος κέρως, θάτερον τῷ ῥοπάλῳ τ κροτάφων σὺν πρυμνίζει. κἀντεῦθεν ὁ μὲν, αἵματος ἤδη μᾶλλον, ἢ νάματος ἀφίησι κρουνοὺς ἀπαγρυβίων. ὁ δ' ὁ Ηρακλῆς, χαννύμενος τῷ ἔργῳ, ἐς τὸν Δηϊάνειραν ὁρᾷ. ἡ δὲ μὲν ῥόπαλον αὐτῷ ἐς γῆν ἔρριπται· προτείνει δὲ* αὐτῇ τὸ τ Αχελῴου κέρας Ⓐ ἔδνον τ γάμου.

HERCVLES IN CVNIS.

Ludis, Hercules, ludis, & derides iam certamen, ídque cùm in cunis adhuc iaceas; & à Iunone missos dracones vtraque manu, vtroque correpto, neutiquã ob matrem commoueris, quæ mente mota & cohorrescens adsistit: verùm illi quidem iam soluti sunt spirarum volumina extendentes humi, & capita infantis manibus substrata habentes, & aliquid dentium subindicantia, quiquidem acuti & virulenti erant. cristæ verò ipsis instante morte in alteram partem propensæ: atque oculi nihil cernentes: & squama non auro amplius efflorescens, & puniceo colore, neq; ad motionis cõuersiones refulgens, sed decolor in sanguineo liuida, & Alcmenæ faciẽ contuenti, recreari quidem illa à primo stupore videtur: sed etiamnum diffidit iis quæ iam conspicit: pauor tamen ne ipsam quidem puerperam iacere permisit; vides enim vtique vt sine lachrymis & sola tunica amicta è cubili egressa incompto capillo manibus extensis vociferetur. Et quotquot parturienti adfuerant famulæ obstupefactæ, alia aliud quiddam cum

B ΗΡΑΚΛΗΣ ΕΝ ΣΠΑΡγάνοις.

Αθύρῃς, Ηράκλεις, ἀθύρῃς, καὶ γλῆς ἤδη τ ἆθλον, σὺ σπαργάνοις ὢν καὶ ταῦτα, καὶ τὸν ἐξ Ηρας δράκοντας, ἑκάτερον ἑκατέρᾳ χειρὶ περιλαβών, ἀδὴν ἐπιστρέφῃ τ μηδὲν, σὺ φρονῶν φρεσὼσης, καὶ φειδεοῖς. ἀλλ' οἱ μὲν ἤδη φρεῖν), μηκυώντες ἐς γῆν τὸν ὀλκοὺς, καὶ τὰς κεφαλὰς ὑποκλίναντες C ταῖς τ νηπίᾳ χερσὶν, ὑποφαινόσας τι καὶ τῶν ὀδόντων· κάρχαροι ἦ οὗτοι, Ⓒ ἰωδὴς. λεφιαί τ αὐτοῖς ὑπὸ τ θανάτου, ἐς θάτερα ἐπικρεμεῖς· Ⓒ τὰ ὄμματα, οὐδεδορκότα· ἥτε φολὶς, οὐκ ἐξανθοῦσα χρυσῷ, καὶ φοίνικι ἔπι, οὐδὲ πρὸς τὰς κινήσεως ἕλικας ὑπαυγάζουσα, ὑπόχρως, Ⓒ σὺν τῷ δαφοινῷ πελιδνός. Ⓒ τὸ τ Αλκμήνης εἶδος ἀνασκοπουμένῃ, ἀναφέρειν μὲν αὐτὸ τ πρώτης ἐκπλήξεως δοκεῖ· ἀπιστεῖ δὲ νῦν, οἷς ἤδη D ὁρᾷ. ἡδὴ ἔκπληξις, αὐτὴν οὐδὲ λεχὼ κεῖσαν ξυνεχώρησεν. ὁρᾷς γάρ που ὡς ἄκλαυτος, Ⓒ μονόχιτων, ἀναπλάσασα τῆς δύνης ἀτάκτῳ τῇ κόμῃ, τὰς χεῖρας ἐκπετάσασα, βοᾷ, περάπαιναί τε, ὅσαι παρῆσαν πικτούσῃ, ἐκπλαγεῖσαι, ἄλλη ἄλλό τι προσδιαλέγονται

τῇ πλησίον. οἱ μὲν οὖν σὺν ὅπλοις οὗτοι, καὶ ὁ γυμνῷ τῷ ξίφει ἕτοιμος, οἱ μὲν Θηβαίων σὺν ῥύμῃ, βοηθοῦντες Ἀμφιτρίωνι. ὁδὶ δὲ τοῦ πλησίον τῇ φορᾷ ἀγγελίαν, ἀπεσπάσμενος τὸ ξίφος, εἰς ἄμυναν ὁμοῦ ἐπέσπετο τοῖς δρωμένοις. καὶ καὶ οἶδ' εἴτ' ἐκπέπληγμαι, εἴτε χαίρει λοιπόν. ἡ μὲν γὰρ χεὶρ, ἕτοιμος σὺν τῷ ἑτοίμῳ. ἡ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν σύνοια, χαλινὰ τῇ χειρὶ ἐφίησιν, οὐδὲν ἔχοντος ὅ, τι καὶ ἀμύναιτο, καὶ χρωμένη προμηθείας δρόμημα τὰ πρόντα ὁρῶντος. ταῦτά τοι καὶ ὡδὶ πλησίον ὁ Τειρεσίας, θεασάζων, οἶμαι, ὁπόσος ὁ νῦν σὺν ἀπαργάνοις ἔσαι. γέγραπται δὲ σὺν θεῷ, καὶ μαντικὸν ἐπαφυσμαίνων. γέγραπται καὶ ἡ νὺξ σὺν εἴδει, σὺν ᾗ ταῦτα, λαμπαδίῳ καταλάμπουσα ἑαυτὴ, ὡς μὴ ἀμφίτρυος τοῦ παιδὸς ἆθλος γένηται.

A vicina colloquatur: isti verò armis instructi: atqui hic quidem ense nudo paratus, illi verò Thebanorum delecti viri succurrētes Amphitruoni; hic porrò ad primum nuntium educto vagina gladio, simul instat iis quæ patrabantur ad vindicandum facinus. ac nescio an obstupuerit, an gauisus iam fuerit; sed enim manus adhuc parata est, sed oculorū designatio fræna manui iniicit, cùm nihil habeat quod vindicet B & videat præsētia egere oraculi prouidentia. hæc certè sic etiam qui hic prope est Tiresias, vaticinans, opinor, quantus is qui in cunabulis latebat futurus esset: pictus autem est numine afflatus, & fatidico æstu agitatus. depicta etiam hæc nox est in simulacro, facula sibi colluceus, ne pueri certamen testibus careret.

ΟΡΦΕΥΣ.

Ὀρφέα τὸν Μούσης θέλξαι τῇ μουσικῇ καὶ τὰ μὴ μετέχοντα λόγου, λογοποιοὶ φασὶ πάντες· λέγει γοῦν καὶ ὁ ζωγράφος. λέων τε οὖν καὶ σῦς ἀπὸ πλησίον ἀκροατὰ τοῦ Ὀρφέως, καὶ ἔλαφος, καὶ λαγωὸς καὶ ἀποπηδῶν τὸ ὁρμῆς τοῦ λέοντος· καὶ ὅσοις σὺν θήρᾳ δηνὸς ὁ θήρ, ξυναγελάζονται ἀπὸ ῥαθυμίᾳ, νῦν ῥᾳθυμοι. σὺ δὲ μηδὲ σὺ ὄρνιθας ἀργοὺς ἴδῃς, μὴ τοὺς μουσικοὺς μόνον, οἷς σὺν θυσομεῖν τοῖς ἄλσεσιν ἔθος, ἀλλ' ὅρα μοι καὶ τὸ κραγέτιον κολοιὸν, καὶ τὸ λακέρυζαν αὐτιὸν, καὶ τὸ τοῦ Διὸς ἀετόν. ὁ μὲν, ὁποίος ἀμφὶ τῷ πτέρυγε παλαντεύσας, ἐξ ἑαυτοῦ ἀτενὲς ἐς τὸν Ὀρφέα βλέπει, ὁδὶ δὲ ὑπερφόμενος τοῦ πλωκὸς, πλησίον ὄντος. οἱ δὲ, ξυγκλείσαντες τὰς γνύας, ὅ* ὅτι τοῦ θέλγοντος, λύκοι τε ὅτοι, καὶ ἄρνες ἀναμὶξ

ὅλοι τ.

ORPHEVS.

Orpheum Musæ filium musico modulamine etiam rationis expertia demulsisse omnes fabulosi scriptores testantur: hoc etiam pictor asserit. quare leo & aper prope absunt, Orpheum auscultantes, & ceruus, & lepus minimùm ab impetu leonis resiliens: & quibuscunque in venatu terribilis fera est, congregantur segnes ac socordes cum ipso D iam segne. Ceterùm ne aues quidem inertes víderis, non canoras tantùm quibus garrire & concinere in saltibus est mos; quin etiam vide streperum gracculum, & stridulam cornicem, & Iouis aquilam: hac quidem qualis vtraque ala librata sponte sua intenta Orpheum spectat, nec se ad lepusculū conuertit, qui prope abest. hi porro conclusis maxillis, quasi toti mulcentis essent, & lupi & agni promiscuè

attoniti ſtant. Maius porro quiddam animosè pictor attentat; nam arbores à radicibus auulſas ad auſcultandum Orpheum ducit, atque ipſi in orbem ſiſtit. Pinus igitur & cupreſſus, & alnus, & populus hæc, & aliæ quæuis arbores, coniectis ramis, tanquam conſertis manibus Orpheum circundant: ac certè theatrum quoddam ipſius gratia claudunt, artificio non indigens; vt & aues in ramis conſideant, & Orpheus in vmbra moduletur. ipſe verò conſidet prima cingens lanugine genas, malas & tiaram auro fulgentem in capite rectam geſtans, & oculus ipſi mollitie & agilitate temperatus, deóque afflatus erat, mente ad conſiderationem de natura Deorum ſemper attenta. Fortean etiamnum aliquid canit; ac ſupercilium quaſi deſignans carminum ſenſum, & repente cum ipſo tranſcurrit ad motionum conuerſiones. pedum læuus terræ nitens citharam ſuſtinet incumbentẽ fœnori: dexter verò orditur modulum, pulſans pauimentũ ſolea. manuum autem dextra continens plectrum, tenaciter extenditur ſupra fides incumbente cubito, & vola intus nutante ac reflexa; ſiniſtra rectis ferit digitis chordas. verùm aduerſus te, Orpheu, quædam abſurda res excitabitur; ſiquidem nunc feras mulces, & arbores; at verò Thraciis mulierculis diſſonus & inficetus videberis, ac proinde corpus tuum diſcerpent, cui etiã canenti feræ benignas aures præbuerunt.

μὲξ, ἢ τεθηπότες. νεανιεύεται δέ τι καὶ μεῖζον ὁ ζωγράφος. δένδρα γὰρ ἀναασάσας τῶν ῥιζῶν ἀκροατὰς, ἄγει τοῦ παλαιοῦ Ὀρφέως, καὶ περιίστησιν αὐτῷ. πεύκη τε οὖν, καὶ κυπάρισσος, καὶ κλῆθρος, καὶ αἴγειρος αὐτη, καὶ ὅσα ἄλλα δένδρα, ξυμβαλόντα τοὺς πλόκους, οἷς χεῖρας, περὶ τὸν Ὀρφέα ἔσηκε. καὶ τὸ θέατρον ἕν αὐτῷ σωκλείουσιν, ἃ δεηθέντα τέχνης· ἵν' οἵτε ὄρνιθες ἐπ' αὐτῷ καθέζοιντο, καὶ σκιῇ μουσουργοίη. ὁ δὲ, κάθηται, πρῶτα μὲν ἐκβάλλων ἴουλον, ὑπηρρέοντα τῇ ὀφρύϊ, παρὰν δὲ χρυσαυγῆ ὑπὲρ κεφαλῆς αἰωρῶν. τὸ, τ' ὄμμα αὐτῷ, ξυνὸν ἀβρότητι ἐνεργὸν, καὶ ἔνθεον, ἀεὶ τ γνώμης ἐς θεολογίαν τεινούσης. τάχα δέ τι καὶ νῦν ᾄδει, καὶ ἡ ὀφρὺς, οἷς ὑποσημαίνουσα τὸν νοῦν ἀσμάτων, αὖθίς τε αὐτῷ μεθαρμοδοσα πρὸς τὰς τῶν κινήσεων ᾠδάς. καὶ τοῖν ποδοῖν, ὁ μὲν λαιὸς, ἀπερείδων εἰς πλὼ γλῶ, ἀνέχει πλὼ κιθάραν, ὑπὸ μηροῦ κειμένου· ὁ δεξιὸς δὲ, ἀναβάλλεται τ ῥυθμὸν, ὑπερτῷ τοῦ δαφοῖ ποδὶ πεδίλῳ. αἱ χεῖρες δὲ, ἡ μὲν δεξιὰ, ξυνέχουσα ἀπρὶξ τὸ πλῆκτρον ὑπετέταται τοῖς φθόγγοις ἐγκειμένῳ τῷ ἀγκῶνι, καρπῷ εἴσω νεύοντι. ἡ λαιὰ δὲ, ὀρθοῖς πλήκτροις τοῖς δακτύλοις τοὺς μίτους. ἀλλ' ἔσαι τις ἀλογία κ' σοῦ, ὦ Ὀρφεῦ. καὶ νῦν μὲν θηεία θέλγεις, καὶ δένδρεα· Θεσσαλὰς δὲ γυναιξὶν ἐκμιγὴς δόξεις· καὶ σιαασάσονται σῶμα, ᾧ τὰ θηεία φθεγομένῳ, εὐμενεῖς ἀκοὰς παρέσχε.

MEDEA IN COLCHIS.

Quænam eſt quæ ſæuam & truculentam palpebram attollit, & cuius ſupercilium cogitatione onera-

ΜΗΔΕΙΑ ΕΝ ΚΟΛΧΟΙΣ.

Τίς ἡ βλόσυρον μὲν ὑπόσκιον ὑπὲρ ὀφθαλμοῦ αἴρουσα, τ' ὀφρῦν ἐννοίας

μεσὴ, & ἱεροπρεπὴς τὴν κόμην, τό, τε ὄμμα οὐκ οἶδ' εἴτε ἐρωτικὸν ἤδη, εἴτε πυθέον ὑποφαίνουσα, αὐτήν τ' ἀρρηκτον σιδηκνῦσα τ προσώπου τὴν θέαν; τοῦτο δὴ τὸ τῶν Ηλιάδων γνώρισμα, Μήδειαν, οἶμαι, χρὴ νοεῖν τὴν Αἰήτου· σὺν ὁρμισαμένους γὰρ τῷ Φάσιδι ὁ τ Ιάσονος στόλος, ὅτε τὸ χρυσῆν μηλήσ δέρας, & εἰς τὴν τ Αἰήτου Ἀρήθων πόλιν, ἐρᾷ ἡ κόρη τ ξένου· λογισμὸς τ ὑπεισιν αὐτὴν ἀήθης. & ὅ, τι μὴ πέπονθεν, οὐκ οἶδα. ἀτακτεῖ δ' τὰς σὺν οἷς, καὶ τῇ ψυχῇ ἀλύει. ἐσαλλαι δ' οὐκ σὺν ἐργοῖς νεῶν, οὐδὲ σὺν ξυνοισίᾳ τ κρειττόνων, ἀλλ' ὡς καὶ πολλοῖς ὁρᾶν. τὸ δ' τ Ιάσονος εἶδος, ἁβρὸν μὲν, οὐ μὴν ἔξω τ ἐρρῶσθαι· ὄμμα τε αὖτε, χαροπὸν μὲν ὑπόκειται τῷ τ ὀφρύος ἤθει, φρονήσεως τε, & παντὸς ὑπεραίρουσης τὸν δυπτίου· ἰούλῳ τε ἤδη βρύει καθέρπονται· & ἡ κόμη ξανθὴ ἐπισαλεύει τῷ μετώπῳ. τὰ δέ γε τῆς στολῆς, λευκὸν χιτῶνα ἔζωται, *λεοντῆν ἐξηρτημένης, καὶ κρηπῖδα ἐνῆπται. ἀκοντίῳ τε ἐπρείσας ἑαυτὸν, ἕστηκε. τὸ, τε ἦθος τοῦ προσώπου, οἷον μήτε ὑπερφρονεῖν· αἰδεῖται γὰρ· μήτε ὑποκεῖσθαι· θαρρεῖ γὰρ τὸν ἆθλον. ἔρως δ' ἑαυτῷ ποιεῖται ταῦτα· & τῷ τόξῳ ἐπρείσας ἑαυτὸν, ἐναλλὰξ τῷ πόδε ἵσταται, τὸ λαμπάδιον ἐς τὴν γῆν τρέψας, ἅπερ σὺν δυσβολαῖς ἤδη τὰ τοῦ ἔρωτος.

ἴσ. Παρδαλῆς ἢ λεοντῆς ε.

A tum est, & coma antistitam decens: atque oculus nescio an iam amatorium quiddam an afflatũ numine subindicet: atque ipsam vultus imaginem inconcussam exhibet. hoc certè Heliadum Solis filiarum indicium est. Medea, vt opinor, Æetæ gnata est intelligenda. Enimuerò Iasonis classis ad portum Phasidis appulsa, cùm vellus aureum persequeretur, vbi ad regiam Æetæ vrbem peruenisset, hospitem adamat puella, atque insolens ipsam cogitatio subit: &, quonam præcipuè affectu correpta, nescio, sed cogitatis æstuat, & cum animo mœsta anxiáque; reprimitur tamen, non occupata nunc; neque in cœtu meliorum & superiorum, verùm vt multis prospiciens. Iasonis verò facies lenis, benignáque est; at non absque robore ac firmitate: atque oculus ipsi seuerus, supercilij, fastuosi, & omne contrarium eleuantis ingenio subiectus est: is lanugine iam surrepente scatet, & fulua cæsaries fronti insultat. Eius indumentum est, candida tunica, leonina pelle *appensa, & crepida subligata; & hastili innixus hæret. Porrò vultus indoles talis est, vt neque superbiat, sedenim verecundus est; neque se demittat, quippe spe certaminis fiduciam ad certamen colligit. atenim Cupido hoc sibi negotium vindicat, & reclinis in arcum alterno insistit pede, facula in terram conuersa; quandoquidē res amoris iam prolatæ sunt.

*Pindar. Pythionis. Od. 4. A. 4. Pardi pel.

ΑΘΥΡΟΝΤΕΣ.

Οἱ σὺν τῇ Διὸς αὐλῇ ἀθύροντες, Ερως οἶμαι, καὶ Γανυμήδης, εἴ τι χρὴ τὸν μὲν, τῇ παρὰ νοεῖν, τ δ' ἀπὸ τ τόξου, καὶ τ πλέον ἐς ἐπίγνωσιν ἄγειν. ἀθύροισι μὲν

LVDIBVNDI.

In Iouis atrio ludentes Amor & Ganymedes sunt, opinor; siquidem hunc tiarâ coniicere par est, illum verò ab arcu & alis dignoscere. Colludunt vtique ossiculis,

ceterùm qui pictus est Cupido insolenter cauillans, & plenum victoriis sinum excutiens : ille verò, alterius è duobus astragalis iactura facta, alterum non dissimili spe proiicit. ideò mœsta ipsi gena est, & obscurus oculi radius, ac tametsi tener & mollis esset, altè conditam tristitiam denotat. Hæ quoque tres Deæ adsistunt ipsis ; quæ quidem interpretatione indigent. Minerua namque indidem intuito manifesta est. (gentilitiâ poëtæ dicunt) omni armatura instructa, & glauco cæsióve sub galea obtutu ; cum indole mascula genam rubore inficiens. Ista verò procliuitatem ad risum sub cesti illecebra, etiam in tabula declarat. Iunoné autem hanc tertiam esse grauitas, & veneranda formæ maiestas docet. ecquid autē sibi volunt, & quæ conuersationis ipsis est necessitas ? Argo vehens quinquaginta ad Phasidem appulit, & Bosporo ac Symplegadibus traiectis. Cernis & flumen ipsum in alta arundine truci forma iacens ? etenim cæsaries ipsi spissa & erecta est, barba subhorrida, & oculi sæuum glaucescentes : & densa ac repentina vis riui, non ab vrna (vt certè assolet) effusi, sed vndique exæstuans, percipere nobis concedit, quantus influat in Pontum. Nauigationis porrò certamen audis, opinor, & vates aureum vellus memorantes, & Argo Pasimelusam, hoc est, *omnibus curæ habitam**, iuxta Homeri hymnum celebrant. Verùm Argonautæ quidem toti sunt in prospiciēdo iis quæ susceperunt. Deæ autem, Cupidinis supplicatione veniunt, poscentes à Medéa Æetæ filia, vt sibi succurrat ad

A οὖ, ἀστραγάλοις * ἕτοι. γέγραφαι ὃ, ὡρ. χ. ὕσ.
ὁ μὲν, ὑβριστικῶς * ἀπωθάζων ὁ ἔρως ἴσ. φλυαριστικῶς
ἢ πλήρη τ νίκης τὸν κόλπον αὐασείων.
ὁ δὲ, δυοῖν ἀστραγάλοιν, ἐπ τὸν μὲν, καὶ
αὐτὸν ἀπολωλεκώς, τὸν δ' ἐφ' ὁμοίᾳ
ωσπέμπων ἐλπίδι. κατηφὴς ὃ αὐ-
τῷ ἡ ὄψις, ἢ ἡ τ ὄμματος ἀκμὴ· καί
τοι ἀβρᾶ ὄντος βεβυθισμένον γε τῆς ἀ-
νίας ἀπισημαίνει. θεαὶ τε τρεῖς αὗται
B ἐφεστῶσι σφίσιν, αἱ μὲν, ἐν' ἐφερμη-
νεύοντες δέονται. Ἀθηνᾶ τ γὰρ αὐτόθεν
ἰδόντι δῆλη, τῷ ὁμόγνιον ποιηταὶ φα-
σι, πανοπλίαν ἀμπεχομένην, καὶ γλαυκὸν
ὑπὸ τ κόρυθος ὀρῶσα, ξυὼ ἀρρενωπῶς
τ τῷ ἤθει τῷ ὄψει ἀπεφοινίξασα.
ἡδὺ ὃ αὖ γε φιλομειδὲς ὑπὸ τῇ τ κε-
σοῦ ἴυγι, καὶν τῷ γράμματι σημαίνει.
Ἥραν δέ γε τῷ τείτῳ εἶδ', τὸ σεμνὸν
καὶ βασιλικὸν τῆς εἴσοδος φησί. τί δὴ βέ-
C λεμνα, & πῶς ἡ τ Ξυωσίας αὐταῖς ἀ-
νάγκη ; ἄγουσα δὴ τὸ πεντήκοντα ἡ ἀργώ,
ἐνώρμισαι τῷ Φάσιδι, Βόσπορόν τ, &
Ξυμπληγάδας διελθοῦσα. ὁρᾷς δὲ καὶ
τ ποταμὸν αὐτὸν ἐν βαθεῖ δόνακι κεί-
μενον ἐν βλοσυρῷ τῷ εἴδει. κόμη τε γὰρ
ἀμφιλαφὴς αὐτῷ, καὶ ὀφρύες πυκναί, γε-
νειάς τ ὑποφείπουσα, καὶ γλαυκιῶντες
D ὀφθαλμοί· τό, τε ἀθρόον τῶν ῥεύματος,
καὶ ἀπὸ κάλπιδος ἐκχεόμενον, ἧπερ ἔν
εἴωθεν, ἀλλ' ἀπὸ παντὸς ἐκπλημμύρον,
ἐννοεῖν δίδωσιν ἡμῖν ὁπόσος ἐπιχεῖται
τῷ πόντῳ. τ δὲ τ ναυπλίας ἆθλον ἀ-
κούεις, οἶμαι, καὶ ποιητῶν τὸ χρυσοῦν δέ-
ρας λεγόντων, πασιμήσασαν τ τὸν ἀρ-
γὼ, * καὶ Ὁμήρῳ ᾠδὴν φερέζοισιν. ἀλλ' ἴσ. κ' τὸν
οἱ μὲν τῆς Ἀργοῦς ναυάται, ἐν ἀπορρέψῃ τῷ κατειληφότων. αἱ θεαὶ δὲ, ἐς ἐκε-
ίνου τὸ ἔρωτος ἥκουσιν, αἰτοῦσαι ξυλαβεῖν σφίσιν ἐπὶ σωτηρίαν τῷ πλω-

τήρων, Αἰήτου Μήδειαν, μετελθόντα. μισθὸν δὲ ⓐ τῆς ὑπουργίας ἡ μήτηρ σφαῖραν προδείκνυσι, Διὸς αὐτῷ ἁρμα γεγονέναι λέγουσα. ὁρᾷς ἢ τὴν τέχνην ἐν τῇ γραφῇ, χρυσοῦν μὲν αὐτὴν, ῥαφὴν δὲ αὐτῆς, οἷα νοεῖσθαι μᾶλλον, ἢ ὁρᾶσθαι· ἕλικας τε κυμαίνουσαν ἐφ' ἑαυτῆς ἐλίττουσαν· ⓒ ἀναρριφεῖσα τάχα που τὸ ἀστραγαλωτὸν στέλας, μυρμηκίαις εἰκάζειν ἀστέρων αὐτῇ δώσεις. ὁ δὲ, τὸν μὲν ἀστραγάλοις δὲ ὁρᾷ ἐπιρρίψας δὲ αὐτοῖς χαμαίζε, ἐξήρτηται τοῦ μηδὲς πέπλου, ἐπαληθοῦσαι τῷ ὑπόσχεσιν αὐτῷ· οὐ γὰρ ἐλλείψειν τὸν ἆθλον.

A nautarum conseruationem, ac pro ministerij mercede mater Amoris pilam ipsi proponit, quam Iouis ludicrum ait extitisse. Viden' etiam artem in pictura? aurea siquidē vestis hæc Deæ, sed futura in ipsa est, quæ mente potius percipi quàm videri queat; & inuolucra cerulei coloris in se inuoluens; & proiecto vtique in altum iubare emicante, vt fulgoribus stellarum assimile quiddam efficeret. At vero Cupido non amplius astragalos conspicit: quin ipsis in humum iactis pendet à matris peplo, vt promissum ipsi verè præstet; quòd à cœpto suo nolit desistere.

ΠΕΛΟΨ.

Ὁ μὲν ὑπὲρ τέθριππον δι' ἠπείρου μέσης ἱππεύσων μείζων ἐστὶν ὀρθῇ παρὰ, καὶ Λυδίᾳ στολῇ, Πέλοψ, οἶμαι, θρασὺς ἡνίοχος καλὸν εἰπεῖν. ἴθασι γάρ ποτε ⓒ διὰ θαλάσσης τοῦτο τὸ ἅρμα, Ποσειδῶνος, οἶμαι, δόντος ἄκρᾳ τῇ τοῦ ζυγοῦ ἀψίδι, ἐπ' ἀδιάντῳ ἄξονι, τὰ τῆς γαλήνης διαθέων νῶτα. ὄμμα δ' αὐτῷ, θαρσοῦν. ἡ αὐχὴν ἀνεσηκώς, τὸ τῆς γνώμης ἕτοιμον ἐλέγχει. ἥτε ὀφρὺς ὑπαίρουσα, δηλοῖ καταφρονεῖσθαι τὸν Οἰνόμαον ὑπὸ τοῦ μειρακίου. φρονεῖ γὰρ τοῖς ἵπποις, ὑπερυψαύχενές τε, καὶ πολλοὶ τε μυκτῆρα, καὶ κοίλοι τε ὀπλὴν τὸ ὄμμα κυάνεοί τε, καὶ ἕτοιμοι· χαίτην τε ἀμφιλαφῆ, κυανῶν ἀπαγωροῦντες αὐχένων· ὃς δὴ θαλασσίων ζώων πλησίον ἐστὶν αὐτῶν, Ἱπποδάμεια, τὴν μὲν ὄψιν, αἰδοῖ χρᾶσα, νύμφης ἐστολὴν ἀμπεχομένη, βλέπουσά τε ὀφθαλμοῖς, οἷσπερ αἱρεῖσθαι τὸν ξένον μᾶλλον, ἐρᾶται γάρ, καὶ ⓓ

Hic super quadrigis quasi per mediam continentem equitaturus erecta tiara, & Lydio indumento ornatus. Pelops, opinor, audax auriga pulcrè nominandus: siquidem olim per mare hunc currum regebat, quem Neptunus ei dederat, summa rotæ testudine, axe non madefacto, tranquilli maris dorsa percurrens. Oculus ipsi horrorem incutit: & ceruix ardua animi promptitudinem arguit: tum supercilium elatum, Oenomaum ab adolescente contemptu haberi indicat. nam superbit in equis, quia alta ceruice sunt, & ampla nare, & cana vngula, & oculo cœruleo, & prompti, & profusam iubam cyaneis attollunt ceruicibus; qui marinorum equorum modus est, ac prope eos est Hippodamia, gena pudore suffusa, & nymphæ ornatu amicta atque iis oculis intuens, quibus se hospiti potius adhærere prodit: capta enim est amore; & parentem

suum

ſuum deteſtatur, qui eiuſmodi exu- A
uijs admodum ſuperbit, quas ante
oculos habes; capita nimirum hæc
quæ ſingula ſingulis poſtibus appen-
ſa ſunt. Ac tempus cuique figuram
propriam tribuit, quo quiſque pro-
corum periit: atenim procos filiæ
accedentes occídens, inſignibus cæ-
dis exhilaratur. Simulacra verò ip-
ſorum ſuperuolitantia lamentantur,
& certamen ipſorum triſti connubij
conditione memorantes quiritan-
tur. Enimuerò Pelops pactus erat,
vt in poſterum libera eſſet puella ab B
hoc infortunio: ac Myrtilus certè
conſcius pacti conuentíq; eſt. hinc
non longè abeſt Oenomaus; quin
expeditus iam illi currus eſt, & ha-
ſtile ſuperextenſum ſellæ curruli, ad
apprehenſum adoleſcentem enecan-
dū. Hic verò patri ſacra facit, & libat
Marti, ſatagens, truci aſpectu, & ocu-
lis cædem minantibus, ac Myrtilum
vrget. Cupído autem mœſtus, a-
xem currus incîdit; vtrumque dans C
percipere, & quòd amore correpta
puella ſecum aduerſus patrem paciſ-
ceretur; & quòd imminentia fami-
liæ Pelopis à Parcis exorirentur.

γυνήποθα μνοάπεϑ, τοιϛοις ἀκροθι-
νίοις φρονῦνται. ἀ δὴ ϲ ὁρᾷς, κεφαλὰς
ταύτας τῷ ϖϱοϑπυλαίων ἀνημμενὴν
ἑκάϛη. ϗ χῆμα δέδωκεν ὁ χϱόνος ἴδιον,
ὃν ἕκαϛος ἀπώλεϲ σφῶν. ϲοῦ γὸ δὴ
μνηϛῆϱας τ᾽ ἀυγαζὸς ἥκοντας κτείνων,
ἀγάλλεται τοῖς γωεἰσμαϛι τ᾽ φόνυ.
εἴδωλα ὃ᾽ ὑπϱιπάμφυα σφῶν, ὀλο-
φύϱεται, τὸν ἑαυτῷ ἀγῶνα τῇ γάμυ
ξυμβάϛ ἐφυμνοῶται. ξυμβῆναι γὸ
δὴ ὁ Πέλοψ, ὡς ἐλευθέϱα λοιπὸν ἡ
παῖς εἴη τ᾽ ὀλάϛορος. ϲ ὁ Μυρτῖλος δὲ,
ξυνίϛωρ τῆς ξυμβάϛεως αὐτοῖν ὄϛιν.
ὅθ᾽ δὴ ἄποθεν ὁ Οἰνόμαος, ἀλλ᾽ ἕτοιμον
ἀυτῷ τ᾽ ἅρμα. ϲ τ᾽ δόρυ ὑπϱτέτα τ᾽
δίφρου, καταλαβόντ᾽ τ᾽ μειϱάκιον
κτεῖναι. ὁ ὃ᾽, τῷ παῖδὶ θύων, Ἄρῃ, ϖαυ-
δί*, ἄγελος ἰδεῖν, ϗ φονῶν τ᾽ ὄμμα, ϲ
τὸν Μυρτῖλον ἐπαπείϱχϑ. ἔϱϖος ὃ᾽ κα-
τηφὴς τὸν ἄξονα τῷ ἁρμαζος ἐντέμνῃ,
ἑκάτϱον διδοὺς ξύνοειν, ὅτι τὲ ἐρῶσα ἡ
κόρη τ᾽ ἔϱϖοντος ἐπὶ τὸν πατέϱα ξυμ-
βαίνῃ, καὶ τὰ μέλλοντα ϖεὶ τῷ Πέ-
λοπος οἰκήσειν μοιρῶν γίνεται.

ſingula ſingulis poſtibus appenſa ſunt. — τ᾽ φονῶν τ᾽ ὄμμα — ἐπαπείϱχϑ. ἔϱϖος ὃ᾽ κατηφὴς τὸν ἄξονα τῷ ἁρμαζος ἐντέμνῃ

* ἰσ. παῖνδ

PYRRHVS aut MYSI.

Eurypi & Neoptolemi acta, poë-
tarum cœtus celebrat, & vtrumque
patrios mores imitari, & manu ſtre-
nuum ac virtute eſſe contendit: atq;
etiam hæc aperit pictura. Fortuna
namq; cùm virtutem ex tota terra
ad vnam ciuitatem contuliſſet, hi
quidem non inglorij pereunt, ſed
qui apud vulgus hoc vſurpare po-
terant,

Nati infortunatorum, quibus obuia
dextra eſt Noſtra. generoſi
verò generoſos quoq; ſuperant. certè
quæ ad res eximias ſpectãt, alia ſunt.
nunc circa eas, quæ adſunt, quáſque

ΠΥΡΡΟΣ, ἢ ΜΥΣΟΙ.

Τὰ Εὐϱυπύλυ, ϗ Νεοπτολέμυ, ποιη-
τῶν ὑμνεῖ χῶϱος, πατϱῴζην τε αὐ τοὺ
ἄμφω, ϲ τὴν χεῖϱα βὐδοκίμους κατ᾽
ἰϑμὼ εἶ. Φησὶ ὃ᾽ καὶ ἡ γϱαφὴ ταῦτα.
ἡ τύχη γὸ τὴν ἐξ ἁπάσης γῆς ἀϱετὴν
ἐς μίαν πόλιν συναγαγοῦσα, ἃ μὲν,
οὐκ ἀκλεεῖς οἰχῆται, ἀλλ᾽ οἷοι ϖεὸς
πολλοὺς, Δυϛυχῶν δέ τε παῖδες, εἰ-
ϖεῖν, οἳ ἐμῷ μὲν εὐπόωσιν. οἱ ὃ᾽ γυ-
ναῖοι, γυναίων κϱατοῦσι. τὰ μὲν δὴ ϖϱὶ
τῶν ἰκανῶν, ἕτεϱα· νυνὶ δὲ ϖεὶ τοῦ

ξωνες ῶτας, ἡ θέα. πόλις μὲν αὕτη Ι- A quæ tales esse constat, consideratio
λιος ὀφρυόεσσα κατ' Ομηρον, περιθεῖ nostra versatur. vrbs sanè hæc Ilium
ὃ αὐτὴ τεῖχος, οἷ κὴ θεοὶς μὴ ἀπαξιῶ- est supercilioſum, vt Homerus ca-
σαν τ' ἑαυτῶν χάρος. ναύσταθμόν τ' ἐπὶ nit; circuit autem ipsam is murus,
θάτερα, ⁊ στενὸς Ελλησπόντου διάῤῥοις, quem ne Dij quidem manu sua de-
Ασίαν Εὐρώπης διείργων. τοὺ μέσου dignati sunt: vtrinque nauale est, &
ὃ πεδίον, ποταμῷ διαιρεῖται Ξάνθῳ. angustus Hellesponti meatus, quò
γέγραπται ὃ, οὐ μορμύρων ἀφρῷ, οὐδ' Asia ab Europa diuiditur. campus
οἷος ὑπὸ τὸν τ' Πηλέως ἐπλήμμυρεν· qui medius est interiectus, fluuio
ἀλλ' ὑγιὴ μὲν αὐτῷ, λωτὸς, ⁊ ἕλειον, κὴ Xantho dirimitur: pictus autem est
ἁπαλῆ δόναξ κόμαν· κατάκειται ὃ B non spuma fremens, neque qualis
μᾶλλον, ἢ ἀνέστηκε· ⁊ ποδὶ ἐπέχει in Pelidem exæstuabat: sed cubile
ταῖς πηγαῖς, ὑπὲρ ξυμμετρίας νοῦ, διϋ- ipsi lotus & vlua palustris, & téneri
γραίνων αὐτὴν * νάμασι τὸ ῥεῦμα μέ- iunci comæ. decumbit autem po-
τριον· γραπτὰ τ' ἑκατέρωθεν, Μυσῶντε tius quàm assurgit; & pedem ad-
ξυὸν Τρωσὶ, κὴ Ελλήνων ἑκατέρους. οἱ hibet fontibus, non præter modum
μὲν κεκμηκότες ἤδη, οἱ Τρῶες. οἱ δὲ, iam laticibus humectans, riuo satis
ἀκμῆτες, ⁊ ξυὺ Εὐρυπύλῳ. ὁρᾷς ὃ moderato. vtrinque exercitus, hinc
αὐτῶν, ὡς οἱ μὲν, ἐν τοῖς ὅπλοις καὶ ἡνι- Mysorum, qui socij erant Troia-
ται, τάχα που τοῦτο Εὐρυπύλου αἰτή- nis, & inde Græcorum: & Troiani
σαντος, κὴ χαίροισι τῇ ἀνακωχῇ. ⁊ ὃ, C quidem iam defessi sunt, qui verò
σὺν θυμοί τ', καὶ ὁρμῶντες οἱ Μυσοὶ, cum Eurypylo, integri sunt, atq; in-
ἴσχυσαν, τότε τ' Ελλήνων σὺν ὁμοίᾳ κα- defessi. video vt ex ipsis Troiani qui-
τασάσῃ τοῖς Τρωσὶν ὄντων, πλὴν Μυρ- dem cum armis consideant, cùm
μιδόνων. σὺν ἔργοι γὰρ, ⁊ ὡς τ' Πύῤῥον hoc fortè an Eurypylus postulasset;
ἕτοιμοι. τῷ νεανίᾳ ὃ, κάλλος μὲν σὺν- & vt gaudeant relaxatione. Mysi
κεν, ἐφερμιλλῶοιτ' ἂν οὐδὲν, ὑπὸ σὺν vero animo accensi, & cum impetu
ὅπλοις τανυῶ. μεγάλοι γεμιὼ, κὴ ὑπὲρ irruunt in Græcos, qui tunc eodem
τοὺς ἄλλους· ἡλικία τε ἀμφοῖν, ἴσον· ταύ- in statu, quo Troiani, erant; exceptis
τε τ' ὀφθαλμῶν βολὰς, σὺν ἔργοι, κὴ D Macedonibus: hi quippe acres &
μέλλοντες. χορηγὸν γὰρ τὸ ὄμμα ὑπὸ τ' prompti Pyrrhum stipabant. De for-
κόρυθος ἑκάτω· κὴ σῶμα πονοῦντες τῇς ma certè huius adolescentis vix quic-
τ' λόφων κινήσεσι· ⁊ ὁ θυμὸς ὑπνοῖ σο- quam explicari posset, quando nunc
φίσι· σιγῇ τε μιμεῖται πνεόντεσσιν ἐοί- armis instructus est. ambo certè du-
κασι. κὴ τὰ ὅπλα ὃ αὐτῶν, παίζοντα· ἀλλ' ces proceritate alios superant, atque
ὁ μὲν Εὐρύπυλος, ἀσήμοις ἔσαλται, κὴ ætate pares inter se sunt, & oculo-
ἀλλάττοισι τὸν αὐχένα ὅπῃ τε, κὴ rum radiis micantes, strenuíque &
non cunctantes. sæuus enim vtrique
aspectus sub casside subest: & vna
cum cristarum agitatione nutant;
atque animus vtiq; ipsis imperat, vt
tacitè robur spirantibus similes sint.
Ceterùm paterna induerunt arma;
verùm Eurypylus nudis insigníque
carentibus, & fulgorem variantibus,
quacunque & vtcumque moueret

* γρ. αὐτὰ, ἴσ. αὐτὰς, γ.

se, Iridis instar, armis ornatus erat. A At vero Pyrrho Vulcania aderant arma, cùm ab iis iam recessisset Vlysses, securus de victoria, qua is ipsa obtinuerat. Quòd si quis hæc arma consideret, nihil prætermissum reperiet è signis quæ in his expressit Homerus. Enimuero terræ, & maris, & cœli figura, nullius, opinor, eloquentis sermone indigebit. Nam mare inde intuenti clarum est accepto ab artifice colore suo: terram autem, vrbes & quæ in ipsa sunt pingunt. paulo post vtique percontaberis de singulis: cœlum autem hoc. cernis alicubi & Solis orbem vt indefessus sit, & plenæ Lunæ fulgorem. verùm mihi videris auere de singulis siderib. audire. At enim quod varium ac diuersum in ipsis est, caussam tibi sciscitandi præbet. ecce tibi Pleiades, sementis indicia dum occidunt; & messis iterum dum insigniter exoriuntur; prout tempestatũ opportunitas admitit. Hyades altera ex parte. Intueris etiam C Orionem: fabulam autem super eo, & caussam, cur sit inter astra, in aliud tempus, ô puer, differamus, ne te ab iis abducamus quæ nunc tibi cordi sunt. Stellæ in ipso sunt, vrsa, vel plaustrum, si ita nuncupare velis: aiunt autem hoc solum sidus Oceano non lauari, sed tantum ibi circumferri, quasi custodem Orionis. Agedum eamus deinceps per terrã, iis dimissis quæ supra sunt: D & pulcherrimũ eorum quæ in terra sunt, vrbes consideremus. Aspicis vt hæ duæ sint. vtram erga priorẽ tibi exponi vis? an lampadum lux & hymenæi carmen, & tibiarum sonus, & citharæ strepitus, & saltantiũ soni-

ὅπως κινοῖτο ἡ Ἶρις. τῷ Πύῤῥῳ ὖ, τὰ ὅξ Ἡφαίς-ου ᾤρεσιν· ἐκσὰς πολ' αὐτῶν Ο-δυσεὺς, κὴ* ἀπευξάμενος τ' ἑαυτῷ νίκην. κ. ἐπευξ.
θεωρῶν δέ τις τὰ ὅπλα, λεῖπον εὑρήσει τ' Ομήρου σκιαγραμμάτων ἐδέν. ἀλλ' ἀ-κριβῶς ἡ τέχνη δείκνυσι τἀκεῖθεν παν-τα. τὸ μὲν γὰρ γῆς τ', κὴ θαλάσσης, & οὐ-ρανοῦ σχῆμα, ἐδὲ φράζοντος οἶμαι δεή-σει τινός. ἡ μὲν γὰρ αὐτόθεν ἰδόντι δήλη τ' ἑαυτῆς χρόαν ἐστὶ δ' ἡμιεργὸς λα-βοῦσα· πλεῖσται δὲ αἱ πόλεις, κὴ τὰ ἐν αὐτῇ, B γῆν χράφουσι. κὴ μικρὸν γε ὕστερον πεύ-σῃ παρ' ἑκάστων. οὐρανὸς ὖ, ὅδε. ὁρᾷς πῶς τὸν τ' τ' ἡλίου κύκλον, ὡς ἀκάμας ἐν αὐτῷ, & τὸ πανσελήνου φαιδρόν. ἀλλά μοι δοκεῖς παρὰ τῶν καθ' ἕκασον ἄστρων ποθεῖν ἀκοῦσαι. τὸ γὰρ διαλλάττον αὐ-τῶν, πλεῖστα σοι παρέχει τ' πεύσεως. αἱ δὴ μὲν σοι πλειάδες, σπόρου τε, & ἀ-μητῶν ξύμβολα, δύονται, ἢ αὖ πάλιν σαφῶς ἔχουσαι, ὡς* αὖ & τὰ τ' ὠ- ιϛ. εἰσὶ αὖ
ρας αὐτοῖς ἄγει. ὑάδες δ' ὅπῃ θατέρα. π. τ. τ. ὦ. αὐταῖς ἄ.
ὁρᾷς καὶ τὸν Ωρίωνα. τὸν ὖ ἐπ' αὐτῷ μῦθον, & πρὸς σὺ ἄστροις αἴτιαν, ἐς ἕτε-ρον ἀναβαλώμεθα, ὦ παῖ, καιρὸν, ὡς ἂν μὴ ἀπάγωμέν σε τ' νεῶ σὺ πόθῳ. οἱ δ' ἐπ' αὐτῷ ἀστέρες, ἅρκτος, ἢ εἰ ἅμα-ξαν καλεῖν βούλοιο. φασὶ ὖ αὐτοῦ & μόνου σ' λούεσθαι σὺ Ωκεανῷ, ἀλλ' αὐ-τοῦ, περὶ μὲν τ', * στρέφεσθαι, οἷς φύλα- ιϛ. αὐτοῦ πε-κα τ' Ωρίωνος. ἴωμεν δὴ λοιπὸν διὰ εμιδόυσαι σρ.
γῆς, ἀφέμενοι τῶν ἄνω. κὴ τῶν γε σὺ γῆ κάλλιστον θεώμεθα τὰς πόλεις. ὁρᾷς μέν δή, ὡς δίπαί πνες αὗται. ποτέ-ραν οὖν ποτέραν ἀφερμηνεύεσθαί

βούλει; ἢ τὸ τῶν λαμπάδων φῶς, καὶ τὸ τῦ ὑμεναίου μέλος, καὶ ὁ τῶν αὐλῶν ἦχος, καὶ ἡ τῆς κιθάρας κρόσις, καὶ ὁ τῶν ὀρχουμένων ῥυθ-

ἰσ. αὐταί σι μὸς ἐς αὐτά" σε ἄγλ. ὁρᾷς ὃ ἢ τὰ γύ- A
ναια τῶ προθύρων ὡς διαφαίνον)
θαυμάζοντα, ἢ μόνον οὐκ ἐκβοῶντα
ὑπὸ χαρμονῆς. γάμοι ταῦτα, ὦ παῖ, ἢ
πρόπη ξυόδος νυμφίων· ἢ ἄγονται
τὰς νύμφας οἱ γαμβροί. τὸ δ' αἰδοῖς,
καὶ τῇ ἡμέρᾳ, ὡς ἐπιπρέπει ἑκάστῳ, πα-
είημι λέγων, σοφώτερον αὐτὰ τὰ δημι-
ουργῶ αἰνιξαμένου. ἀλλ' ἰδοὺ ἢ δικαστή-
ριόν τι, καὶ ξυνέδρα κοινή, καὶ γέροντες σε-
ἰσ. σεσκα. μνοὶ, σεμνῶς" προσκαθήμενοι τῷ ὁμί- B
λου. τὸ δ' ἐν μέσῳ χρυσίον, τάλαντα
μὲν δύο ταυτί, ἐκ οἷ' ἐφ' ὅτῳ. ἢ νὴ Δί'
εἰκάσαι χρὴ, ὡς μισθὸς τῷ ὀρθῶς κρι-
δικάσοντι, ὡς ἂν μὴ πρὸς δῶρα ἴῃς τὴν
δίκην φέροι. τίς δ' ἡ δίκη; δικαιοῖ μὲν
ἐν μέσῳ τινὲς οὗτοι, δοκεῖν ἐμοὶ, φονι-
κὸν ἔγκλημα, ὁ μὲν ἐπάγων θατέρῳ·
τὸν δ' ὁρᾷς ὡς ἔξαρνός ἐστιν. οὐ γὰρ ἔχει
φρ. χ. ιῶν νδν, ὅπῃ αὐτῷ προσφέρῃ ὁ κατήγορος· C
ἰσ. ἵκει. καταθεὶς δὲ τὰ ὑποφόνια, καθαρὸς" ἥ-
κειν. ὁρᾷς ἢ τοῦ ἐπιβοηθοῦντας ἑκα-
τέρῳ, καὶ νέμοντας τὴν βοὴν, ὅπῃ φίλον.
χ. ἦκε ἀλλ' ἥπτε τὰ κηρύκων θρασία καθίστησιν
αὐτοῦ, καὶ εἰς τὸ ἡσυχαῖον ἄγει. ταυτὶ
μὲν οὖν σοι, μέση τις πολέμου, ἢ εἰρή-
νης, ἐν οὐ πολεμουμένη πόλει κατάστα-
σις. ἑτέραν δὲ ὁρᾷς, ὡς τειχήρης, ἢ τὸ γε
τεῖχος, ὡς ⓐ δι' ἡλικίαν ἀπόμαχοι D
θρασύδοι διαλαβόντες. μειράκια γάρ
ἐστιν οὗ τὰ ἐπάλξεων, ἢ γέροντες οὗτοι,
καὶ κομιδῇ παιδία. ποῖ δὴ τὸ μάχιμον
αὐτοῖς; ἐνταῦθα οὖροις ἂν τούτοις, οἱ δὴ
Ἀρείτε, ἢ Ἀθηνᾶ ἕπονται. τοῦτο γάρ,
μοι δοκεῖν, ἡ τέχνη φησὶ, θεοὺς μὲν χρυ-
σῷ τε, καὶ μεγέθει δηλώσασα θείους
εἶναι· τοῖς δὲ, τὸ ὑποδεέστερον δι' αὐτῆς,

tus ad has te deducit? cernis etiã mu-
lierculas, vt ante fores perlucent ad-
mirantes, & tantum non vociferãtes
præ gaudio. Nuptiæ ſunt hæc, ô puer,
& primus congreſſus ſponſorum: &
generi ſponſas ducunt: quæ verò ad
pudorem & deſiderium pertinent,
vt addeceant quenque, omitto dice-
re; cùm artifex prudentiùs hæc ſub-
indicauerit. verùm ecce & prætо-
rium aliquod, & communis conſeſ-
ſus, & ſenes venerandi cum maie-
ſtate præſidentes cœtui. Quod au-
tem in medio eſt aurum, libræ qui-
dem duæ ſunt hæ, neſcio qua de
cauſa: an per Iouem conijcere par
eſt tanquam mercedem, rectè iudi-
caturo, propoſitam eſſe, vt ne fortè
quis ad munera rectà ſe conferat.
quænam verò lis hic agitatur? bini
certè quidam in medio, vt mihi vi-
detur; crimen eſt de mulcta ob cæ-
dem, cuius non ſolutæ hic alterum
accuſat: ille verò inficiatur, vt vides:
non enim habet nunc quod illi ob-
iiciat accuſator, vt reum peragat:
itaque accuſatus, purus à mulcta,
quam iam appenderat, abit. Cernis
etiam acclamantes vtrinque, & vo-
cem cui libêret, tribuentes: ſed præ-
conum præſentia ſedat ipſos; & ad
tranquillum ſtatum ducit. hoc ergo
tibi mediam quandam belli & pacis
conſtitutionem refert in ciuitate
bello non vexata. Conſpicis etiam
alterã, vt muris vallata eſt, & vt mœ-
nia, qui propter ætatem & ſexum
imbelles ſunt, cuſtodienda acce-
perint: namque & mulieres ibi in
propugnaculis, & ſeneciones iſti, &
admodum pueri ſunt. quonam ve-
rò pugnax ipſis genus abijt? hic re-
peries eiuſmodi, eos qui Martem &
Palladem ſequuntur: hoc enim, ceu
mihi videtur, ars dicit, dum hos qui-
dem auro & magnitudine deos eſſe
declarauit: alijs verò inferius quid-

dam per ſe tribuit: ceterum egrediuntur non expectata hoſtium prouocatione: quippe cùm opes in vrbe conſumerentur; & ſatius eſſet facultatibus non imminutis, in armis ſiſtere: inſidias vairè ſtruere inde parant. hoc enim, vt puto, dumus hic ripis incumbens obſcurè denotat, vbi vtique armatos ipſos vides. verùm haudquaquam iſtis contigerit vt ſtructis vtantur inſidiis: ſedenim externus exercitus ſpeculatorib. quibuſdam collocatis, hos longè retrudere excogitat. Iam verò hinc paſtores ducunt pecudes, fiſtulis modulando. an non te percellit arguta & germana muſa, & pure montana? at ſupremùm vſi concentu ob ignorantiam fraudis in ſe cõparatæ, moriuntur, vt vides, ab hoſtibus oppreſſi: à quibus etiam abigitur præda quædam. deinde cùm actorũ rumor ad eos qui ſuccenturiati in inſidiis erãt, veniſſet: exurgunt hi, & ex equis ad bellum pergunt. en ripas videre eſt præliantibus refertas, & iaculantib. in illos. de iis autem qui in ipſos ſe conuertunt, & de tabo cruentata diua, veſte etiam ſanguine infecta, quid dicemus? Eris, diſſidiúmve, & Tumultus ſunt hæc: Parca cui ſubdita ſunt belli omnia. Etenim cernis vt non vna via procedat, ſed aliũ invulneratum mediis enſibus obiectat: vt alius emortuus ab ipſa retrahitur: *hic etiam recens ſauciatum vrget: mihi quidem iſti viri terribili impetu & intuitu nihil à viuis diſtare incitatione videntur. Verùm ecce rurſus Pacis acta: hoc enim nouale paret, vt ager, opinor, ter cultus, ſi id conijcere licet ex numero aratorum: iuga certè boum, crebrò his verſantur: latice è patera quadam excipi-

A δοῦσα. ὀξίασι δὲ, πλὴ τῷ ἐναντίων οὐ δεξάμβοι προκλησιν. νέμεαδ γὰρ ἐν τῇ πόλει πλῆτον, ἢ μὴ νεμομένων ἐν τοῖς ὅπλοις εἶ). λόχον δὴ διαλλάπουσιν ἐντεῦθεν. που γάρ μοι δοκεῖν, ἡ προ τὰς ὄχθας αἰνίπεδα λόχμη, οὗ δὴ καθωπλισμένους αὐτοὺς ὁρᾷς. ἀλλ' οὐκ ἂν ἐσχύοιτ' αὐτοῖς χρήσαδ * λόχῳ. ὁ χ. λοχμῷ: γάρ τοι ἔπηλις σχατὸς, σκοπιὰς τινας καθίσας, λίθῳ ἐλάσαδ πρινοεῖ. ἢ δὴ,

B οἱ μὲν ἄγροισι νομεῖς τὰ θρέμματα ὑπὸ συρίγγων· ἢ οὐ προσβάλλει σε τὸ λιτὸν, ἢ αὐτοφυὲς τ' μούσης, ἢ ἀπεχῶς ὄρφον; ὕστατα ὑ χρησάμβοι τῇ μοισικῇ δ' ἄγνοιαν τῶ ἐπ' αὐτοῖς δόλου, τεθνᾶσιν, ὡς ὁρᾷς, τῶν πολεμίων ἐπελθόντων· ἢ ἀπελαύεταί τις λεία πρὸς αὐτῶν. φήμη δὴ τῷ προσχθέντων εἰς τοὺς λοχῶντας ἐλθοῦσα, ἀνίσαν) οὗτοι,

C ἢ ἐφ' ἵππων ἐς τὸν πόλεμον χωροῦσι· καὶ τάς τε ὄχθας ἔστιν ἰδεῖν πλήρης τῷ μαχομένων, ℭ βαλλόντων ἐς αὐτούς. τοὺς δὲ ἐν αὐτοῖς ἀναστρεφομένους, καὶ πλὴ πεφοινιγμένῳ λύθρῳ δαίμονα, αὐτήν τ', ℭ πλὴ ἐοῦσαν, π ἐρουμβ; ἔρις ἢ κυδοιμὸς ταῦτα· ἢ ἦρ, ὑφ' ἧ τὰ πολέμου πάντα. ὁρᾷς γάρ τοι ὡς οὐ μίαν ὁδὸν χωρεῖ· ἀλλ' ὃν μὲν, ἀτρωτον ἐς τὰ ξίφη προβάλλει· ὃς δ' ὑφέλκεται

D ὑπ' αὐτῷ νεκρός. ὁ δὲ καὶ νεότρωτον ἰω. αὐτῆς. ἐπαείρει. οἱ δ' ἄνδρες, φοβεροὶ τ' ὁρμῆς, καὶ τῷ βλέμματος, ὡς οὐδὲν διαλλάπειν ἐμοὶ ζώντων ἐν ταῖς ὁρμαῖς δοκοῦσιν. ἀλλ' ἰδοὺ πάλιν εἰρωνίης ἔργα. νεὸς γὰρ αὖτη διαφαίνεται, τείπολος οἵμαί τις, εἴ π χρὴ τῷ τῷ ἀρωτήρων ξυμβάλλεσθαι πλήθη. καὶ τά γε ζεύγη τῷ βοῶν, θαμὰ ἀναστρέφει· ἐν ταύτῃ * κύλικος ἴνα ℭ σπένδεσθαι

μήνης αὐτῷ, ἐπὶ τῷ τ αὔλακος τέλει, μηλαίνεας τ τ χρυσὸν ἀφειμένου, ἐξ ἧς ὁρᾷς, τέμενος βασιλέως οἶμαι τινὸς τεκμήραθαι· ὃς τὸ γεγηθὸς ἐλέγχεται τ ψυχῆς, ἐν τῇ ὄψει φαιδρότητι. καὶ τῷ γε αἴτιον τῆς χαρᾶς οὐδὲν ζητεῖν δεῖ. τὸ γὰρ θέρος λήϊον, πολλῷ τῷ μέτρῳ τῷ σπορέα ὑπερβαλεῖσθαι διηγέρθησι, οἵτε διὰ σπουδῆς ἀμοῦντες, καὶ οἱ ταῖς ἀμάλαις τὰ κειρόμενα τῶν δραγμάτων δέοντες· οἷς ἕτεροι προσάρουσι μάλα σωτόνως. ἡ δὲ δρῦς, καὶ ἀπαίρος ἐν ταύτῃ, οὐκ ἔξω λόγου. σκιά τ τε ἀμφιλαφὴς ὑπ' αὐτῇ ψυχάσαι τοῖς ἐν τῷ ἔργῳ καμοῦσι. καὶ βοῶν οὐτοσί, πιὼν, καθιερωθεὶς ὑπὸ τῶν κηρύκων, οὓς ὁρᾷς, ὑπὸ τ δρυΐ προσίστηται τοῖς περὶ τὸν συλλογὸν τοῦ πυροῦ κάμνουσι. τὰ δὲ γύναια, τί φῄς; ἆρ' οὐκ ἀποῤῥαθυμεῖ δοκεῖ, καὶ διακελεύεται ἀλλήλοις συχνὰ μάτην τῶν ἀλφίτων, δεῖπνον εἰς τοὺς ἐραστάς; εἰ δὲ μὴ ὁπώρας δεῖσθαι, πάρεστι σοι αὐτόθι, χρυσῆ μὲν τ ἀμπέλου, μέλαινα δὲ τοῦ καρποῦ. τὸ δὲ τοῦ κηπέτου κυανοῦν, ἐτεχνήθη, οἶμαι, τῷ δημιουργῷ, πρὸς δήλωσιν τ ἐν αὐτῇ βάθους. ἀρκεῖ γάρ σοι τὸ περὶ ταῖς ἡμερίσιν ἔρικος ἐν τῷ καινοτέρῳ νοεῖν. ὁδὶ δὲ ζυρὸς ὁ ἐν τῷ ἀμπελῶνι, κάμακες ταῦτα, τοῦ μὴ καταπλησθῆναι τὰ φυτὰ, βλάσαντα τῷ καρπῷ. τί δ' ἂν εἴποις περὶ τῶν ζευγόντων; οἳ διὰ στενῆς ταύτης εἰσόδου, εἰσφρήσαντες ἑαυτοὺς, τὰ λάροις ἐναποπλεκόμενα τ καρπὸν, μάλα ἡδεῖς, καὶ προσφόροι τὴν ἡλικίαν τῷ ἔργῳ. πρόσθεν δὲ, καὶ ἡϊθέοι, βύσιον, καὶ βακχικὸν ἐν ῥυθμῷ βαίνουσιν, ἐν διόδοντος αὐτοῖς ἄλλο ῥυθμὸν ἑτέρου· ὃν, οἶμαι, ξυνίης ἀπό τε τῆς κιθάρας, καὶ τοῦ λεπτοῦ

A ente nouale in extremo ſulco, quod vt aurum liueſcat efficit: vnde regis cuiuſdam, vt vides, fanum fuiſſe cõiectura puto colligi poſſe; qui rex animi ſui gaudium vultus ſerenitate prodit: ac lætitiæ certè cauſam nihil opus eſt quærere. Enimuerò ſegetem ampliore menſura ſuperaturam ſementem eſſe coarguunt, tum qui ſedulò metunt, tum qui demeſſos manipulos faſciculis nectunt, quibus alij ſuperadijciunt magna a-
B nimi contentione. Iam verò quercus non intempeſtiuè, neque abs re cernitur, nam & vmbra copioſa eſt ad frigus captandum ſub ipſa, iis qui operi laboré impendunt: & hic bos epotus, à præconibus quos cernis, cõſecratus proſtat ſub quercu iis, qui in frumenti collectione laborant. de mulierculis, quid ais? numquid tibi videntur liberæ à pauore, & crebro hortari ſe inuicem ad farinas pinſendum, pro meſſorũ cœna? quòd ſi fru-
C ctu etiã opus fuerit: adeſt hic tibi, aureus certè è viti, & fuſcus è fœtu arborum: at cœruleum foſſæ, affabre, credo, factum eſt ab artifice, vt indicaret, quanta eius eſſet altitudo: ſufficit enim tibi ſeptum circa mites vuas in ſtanneo opere cogitare. Argentum verò quod in vinea eſt; ſunt pali & adminicula, ne ſtirpes inclinentur onuſtæ fructu. Quid ve-
D de vindemiantib. diceres, qui cùm per anguſtum hunc aditum intulerint ſe, calathis fructum inſerunt, valdè ſuaues, & ætate operi congrua; nam & virgines & iuuenes ex ritu Bacchico & Euio modulate procedunt alio modulum ipſis inchoante: quem intellexeris, opinor, cum ex cithara, tum ex eo quod argu-

tum accinere videatur ſonis. Quòd A ſi etiam armentum boum aduerteris, quæ ſane ad pabulum pergunt, ſequentibus eas paſtoribus; colorem haudquaquam admiratus fueris; etſi ex auro & ſtanno quælibet bos conſtet. quòd autem etiam mugientes quaſi audire in pictura, & fluuium ſtrepentem quis putet, iuxta quem ſunt boues, quomodo non ſupra omnem diluciditatem eſt? Leones quidem vix dignè quiſquam explicare mihi videtur poſſe: & taurum B ipſis ſubiectum; hic enim qui mugire apparet & palpitare, dilaniatur, adhærentibus iam vtique ipſius inteſtinis leonibus. Canes autem iſti, vt puto, armentum ſequuntur, &, à paſtoribus eos dirigentibus, propius in leones impelluntur, latratu ipſos terrere volentes, ſed cõmittere ſe cum illis non audẽt; tametſi paſtores eos ad hoc vrgeant. Aſpicis etiã ſubſultantia per montem pecora: ac C ſtabula & opercula & tuguria? hæc domum ouilium exiſtima. Reliquus eſt opinor, hic chorus quidam perſimilis Dædaleo: aiunt vero ipſum Ariadnæ Minois filiæ ab ipſo datum fuiſſe. quænam vero eſt ars? cum virginibus adoleſcentes manibus implicitis choream ducunt. tu verò, vt veriſimile eſt, hoc non eris contentus, niſi etiam veſtis rationem accuratè dicendo perſequar; igitur hæ quidem linteis ornatæ ſunt, corollas in capitibus aureas geſtantes: hos autem iuuenes tunicæ bene textæ ac ſubtiles circumdant, atque manibus eorum appenſi ſunt enſes aurei, baltheis argenteis eos continentibus. ſed dum in orbẽ coeunt, illud, rotæ, ſcilicet, conuerſionem cernis, quod mente percipiendo figuli alicuius morioſi opus eſſe

πρεσβύτην δοκεῖν τοῖς φθόγγοις. εἰ ὃ μὴ τὴν ἀγέλαν συνοπάσας τῶν βοῶν, αἳ δὴ πρὸς τὴν νομὴν ἴασιν, ἑπομένων αὐταῖς τῶν νομέων, τῆς μὲν χρόας, καὶ αὖ θαυμάσας, εἰ μὴ χρυσοῦ, καὶ καπιτέρνα πᾶσα τὸ ὄν, καὶ μυκωμένων ὥσπερ ἀκούειν ἐν τῇ γραφῇ, καὶ τὸν ποταμὸν κελάδοντα εἰ δοκεῖν, ὅπου ὂν αἱ βόες, πῶς οὐκ ἐναργείας πρόσω; τοὺς ὃ λέοντας, ἐπεὶ αὖ ἀφερμηνεῦσαί μοι πῆ ἐπαξίως δοκεῖ, μὴ τὸν ἐπ' αὐτοῖς ταῦρον. ὁ μὲν γὰρ μεμυκέναι δοκῶν, μὴ σπαίρειν, σπαράττεται, ἤδη πως ἐμπεφυκότων τοῖς *συσπαδίοις τῶν λεόντων. οἱ ὃ κύνες τε, οἶμαι, ἕτοι ἑπονται τῇ ἀγέλῃ, καὶ ὅπως ἀπὸ τῶν ἰθυόντων αὐτοῦ νομέων, ἐπὶς μὲν ἴασι τοὺς λέοντας, ὑλακῇ πλοεῖν ἐθέλοντες αὐτοῦ, προσμυκᾶσθαι δ' ἐτολμῶσιν, ὅπι σπερχόντων αὐτοῦ μὴ λαῦπα τῶν νομέων. ὁρᾷς ὃ μὴ διασκιρτῶντα τοῖς ὄροις ἐρέμματα, μὴ τοὺς σαθμοὺς, μὴ τὰς σκιλλὰς, καὶ τοὺς σηκούς; οἷον ποιμνίων νόσῳ ταῦπα. λοιπὸς, οἶμαι, χορός τις ἑστοὶ, προσόμοιος τῷ Δαιδάλου· φασὶ δ' αὐτὸν Ἀριάδνῃ τῇ Μίνω πρὸς αὐτοῦ δοθῆναι. πῆς δ' ἡ τέχνη; παρθένοις ἠΐθεοι τὰς χεῖρας ἐμπλέξαντες, χορεύουσι. σὺ δ' ὡς ἔοικεν, οὐκ ἀρκεσθήσῃ τούτῳ, εἰμή σοι καὶ τὰ τ' ἐσθῆτος ἐξακριβώσομαι τῷ λόγῳ. οὐκοῦν αἱ μὲν ὀθόναις ἐσθῶνται, στεφάνας ἐπὶ τὰς κεφαλὰς χρυσᾶς φέρουσαι, τοῖς δ' ὑπήϊοι μὲν, καὶ λεπτοὶ περίκεινται χιτῶνες· μάχαιραι ὃ τῶν χερῶν ἐξήρτηνται χρυσαῖ, ἀργυρῶν τελαμώνων κατεχόντων αὐτάς. ἀλλ' ἐν κύκλῳ μὲν ἰόντων, τοῦτ' ἐκεῖνο ἔχει πρόδηλον ὁρᾷς, νοήσῃ κεραμέως ἔργον

Ἴσ. δυσκλεοῖς. (ἢ) δυσκόλου, ἐς ὡς τὸ π.

πνὸς εἴπῃ * δυσκολείοις, μὴ τ̃ ῥᾳθυμεῖν ἔχοι πειρῶντος. σοι χρὴ δὲ ἰόντων αὖ τις, πολύ τι χρῆμα ἁρπάζει, ὅπως ἔχοισι τέρψεως, ἁπαλλωμένων. ἢ γὰρ πνες αὐ μέσοις οὗτοι, κυβιστῶντες, ἢ ἄλλοτε ἄλλην ὄρχησιν ἐπιδεικνύμενοι; ἄγαν μοι σαφῶς αὐτοὺ εἰς τὸ θαῦμα δοκοῦσιν. ἢ ὃ δὴ κύκλῳ τ̃ ἀσπίδος, θαλάσσης εἰκών, οὐ θάλαττα, ὦ παῖ. Ὡκεανὸν δὲ νοεῖν χρὴ, ὅρον εἶναι τεχνηθέντα τ̃ αὐ τῷ σάκει γῆς. ἱκανῶς ἔχεις τ̃ αὐτυπωμάτων· ἄφελε δὴ καὶ τὰ περὶ τοῦ νεανίας, ξυὼ ὁποτέρῳ αὐτῶν ἡ νίκη. ἰδοὺ γὰρ καθῄρηται ὁ Εὐρύπυλος, καὶ τ̃ μαχαίρης ὠσαντος αὐτῷ καιρίαν ὑ Πύρρου. ἐκ κρουνηδὸν αὐχεῖται τὸ αἷμα. κεῖται δὲ αὐοιμωτὶ, πολὺς καὶ τ̃ γῆς αὐχυθείς, μόνον ὑ φθάσας τιὼ πληγὴν τῷ πώματι, διὰ τὸ ἐς καιρὸν τὸ τραύματος. ἔτ' αὐ τῷ τῆς πληγῆς ὁ Πύρρος χρῆται, ῥεόμβῳ τιὼ χεῖρα, τῷ λύθρῳ πολλῷ καὶ τ̃ ξίφους αὐεχθείσῃ· οἱ Μυσοί τε δὴ αὐαχετὰ ἡγούμενοι ταῦτα, ἅπτ̃ νεανίαν χωρεῖσιν. ὁρᾷ δὲ ἐς αὐτοὺ βλοσυρὸν ὀρᾷ, μειδιᾷ, καὶ ὑφίσταται τὸ στόμα, καὶ τάχα που κρύψει ⓦ Εὐρυπύλου νεκρὸν, σωρηδὸν νήσας.

A diceres, qui vt circũcurrere rota possit, tentat. Rursus autem serie certa procedentibus, magnũ subit indiciũ eorum, qui declarant quanam delectatione afficiantur: Etenim quidã, nempe isti qui in medio sunt, dum feruntur in caput, & aliàs aliud saltationis genus exhibent, rapere mihi apertè ipsos in admirationem videntur. Ceterùm maris imago in orbe laminæ rotæ, non mare est, ô puer: sed Oceanũ intelligere par est B terminum esse artificiosum terræ in scuto expressæ. Quantum ad signa attinet, satis superque habes. spectа quoque ea quæ ad iuuenes pertinent; cum vtro eorum victoria: ecce enim etiam Eurypylus sublatus est, lethali illato ictu contra maxillam à Pyrrho; & quasi per tubos effunditur sanguis. at iacet nullo gemitu defletus; latè per terram prostratus: cùm tantum non lapsu plagam anteuertisset, propter opportunam vulneris impressionem. præterea Pyrrhus adhuc in plagæ figuram manum fundit, tabo multo in ensem illato. Mysi vero hæc minime ferenda censentes, in iuuenem incurrunt: is verò truculentùm in ipsos intuetur, subridet, & cateruam sustinet; & subitò vtique Eurypylum occultabit, aceruatim aggestum.

ΑΡΓΩ, ἢ ΑΙΗΤΗΣ.

ARGO sive ÆETES.

Ἴσ. σκιρᾷ. Ἡδὺ σκιρτήσασα * τῷ ποτῷ ναῦς ὑπὸ πολλῷ τῷ ῥοθίῳ τ̃ εἰρεσίας, κόρη τέλις αὐτὴ ἐπὶ τ̃ πρύμνης, ὁπλίτου πλησίον. καὶ ὁ ἐμμελὲς προσᾴδων τοῖς τ̃ κιθάρας κρούμασι, ξυὼ ὀρθὴ παρᾷ, ὅ, τε ὑπὲρ τ̃ ἱερᾶς ἐκείνης φηγοῦ δράκων, πολλῷ σπειράματι κεχυμένος, καὶ τ̃ κεφαλὴν εἰς τ̃ γῆν νεύων, ὕπω βεβλαμμ̃· τ̃ ποτα-

EN nauis aquas tundens multa remigij agitatione: en puella in puppi, iuxta armatura graui onustum: en qui concinnè accinit cytharæ pulsu, cum erecta tiara: en hic draco super illa sacra fago, multo spirarum inuolucro profusus, & capite in terram nutans vsqueadeo ponderoso. Phasim flu-

uium agnoſce, Medeam verò iſtam. In puppi verò locatus miles, armatus Iaſon fuerit. Citharam autem & tiaram cernentes, atque hoc vtroque ornamento decoratum, Orpheus ſubit nos Calliopes filius. nam poſt certamen ſuper tauris, Medea dracone ad ſoporem illecto, deprædata eſt aurei velleris arietis pellem: fugam verò deinceps arripiunt Argonautæ: poſtquam audita à Colchis & Æeta puellæ facinora fuiſſent. Eccur verò tibi Argonautarum geſta recitarem? cernis enim brachia ipſis intumuiſſe præ aſſiduo remigij continui labore; vultus verò quales forent ſeipſos vrgentium. fluminis porro fluctus ſuper nauis roſtro efferueſcens, cum impetu magno delatæ, velocitatis indicium eſt. puella etiam mirificam quandam intelligentiam præ ſe fert in vultu: nam lacrymis perfuſus in ipſa oculus, in terram intuetur. ceterùm metu perterrita eſt conſideratione eorum quæ patrauit, & cogitatione eorum quæ agenda erant: atque hæc ſecum ipſa volutare mihi videtur conſilia; animo ſingula perſpiciens, & fixis oculorum radiis ad animi arcana. Iaſon autem iuxta ipſam aderat, cum armis, ad vindictam paratus. hic verò exordium remigibus canit, hymnos (vt mihi videtur) Diis celebrans, alios quidem ad agendas gratias, ob ea quæ bene ſucceſſerant: alios ad ſupplicationem, ob ea quæ metuebant, tendentes. Vides quoque Æetem in quadrigis, magnúmque, & extantem aliis, armis indutum Mauortiis, alicuius, opinor, gigantis: namque hoc exiſtimare concedit, quod ſupra ho-

A μὸν μὴ Φάσιν γνώσκε, Μήδειαν δὲ ταύτην. ὁ δ' ἐπὶ τῇ πρύμνης ὁπλίτης, Ἰάσων αὖ εἴη. κιθάραν τε, καὶ πάραν ὁρῶντας, καὶ τὸν δι' ἀμφοῖν κοσμούμενον, Ὀρφεὺς ὕπεισιν ἡμᾶς, ὁ τῆς Καλλιόπης. μετὰ γὰρ τὸν ἐπὶ ταύροις ἆθλον, θέλξασα εἰς ὕπνον τὸν δράκοντα τὸν τῆς Μήδεια, στεύλῃ μὲν τὸ χρυσόμαλλον τοῦ κεκροῦ νάκος· φυγὴν δ' ἴσχνται λοιπὸν οἱ τῆς Ἀργοῦς πλωτῆρες, ἐπεὶ αὐάπυσα τοῖς Κόλχοις, καὶ τῷ Αἰήτῃ τὰ τῆς κόρης. Ⓒ τὰ μὲν τῆς Ἀργοῦς ναυβατοῦντα, τί ἂν σοι λέγοιμι; ὁρᾷς γὰρ βραχίονας μὲν ἐξωδηκότας αὐτοῖς, ὑπὸ τε εἰς πλοῦν εἰρεσίαν ξυντόνου. τὰ δὲ πρόσωπα, οἷα χρῄζοιτ' ἂν ἑαυτοὺς ἀσπερχόντων. τὸ δὲ τοῦ ποταμοῦ κλυδώνιον, ὑπερκαχλάζον τε τῆς νεὼς ἐμβολῇ, καταφερομένης σὺν πολλῇ τῇ ῥύμῃ, τάχους δεῖγμα· ἡ κόρη δὲ, ἀμηχανόν τινα νοῦν δείκνυσιν ἐκ τοῦ προσώπου. ὄμμα μὲν γὰρ αὐτῇ δεδακρυμένον, ἐς γῆν ὁρᾷ· φόβος δὲ ὅσην ἐκ συνοίας ὧν δέδρακε, καὶ λογισμοῦ τῶν μελλόντων πλήρους. αὐτὴ τε πρὸς ἑαυτὴν ἀνακυκλεῖν δοκεῖ μοι τὰς συνοίας, διοιχομένη τῇ ψυχῇ ἑκάστα, καὶ πεπηγυῖα τὰς τῶν ὀφθαλμῶν βολὰς, ἐς τὰ τῆς ψυχῆς ἀπόῤῥητα. Ἰάσων δ' αὐτῇ πλησίον ξυνών, τοῖς ὅπλοις ἕτοιμος εἰς ἄμυναν. ὁδὶ δὲ, τὸ σύνδρομον τοῖς ἐρέταις ᾄδει, ὕμνους, μοι δοκεῖν, ἀναπρομπεύων θεοῖς, τοὺς μὲν, χαριστηρίους, ἐφ' οἷς κατωρθώκασι· τοὺς δὲ, ἐς ἱκεσίαν τείνοντας, ἐφ' οἷς δεδοίκασιν. ὁρᾷς δὲ καὶ Ⓓ Αἰήτην ὀπίσω τετραόρου, μέγαν τε, καὶ ὑπεραίροντα ἀνθρώπους, ὅπλα μὲν σύνδυκότα ἀρήϊα, γίγαντος οἶμαι τινός. τὸ γὰρ τοιόνδε ἄνθρωπον, τοῦθ' ἡγεῖσθαι

B

C

D

φρ. χ. ἐν αὐτῇ

δίδωσι· θυμοδ ὴ τὸ πρόσωπον πλήρη, ἡ μόνον τὸ πῦρ ἐξιέντα τοῖς ὀφθαλμοῖς, λαμπάδιον τῇ δεξιᾷ αἰωρῶντα. ἐμπρήσει γὰρ αὐτοῖς πλωτῆρσι τὴν ἀργώ· τὸ δόρυ δ' αὐτῷ, ὑπὲρ τῆς αὐτυγὸς ἐστὶ δίφρου προέχρον ἴσαται. τί δὴ ποθεῖς τῶν γεγραμμένων· ἢ τὸ τῶν ἵππων; μυκτῆρες μὲν ἀναπεπταμένοι τούτοις, καὶ ἀνεσπακὼς αὐχήν· βολαί τε ὀφθαλμοῖ, ἕτοιμοι· ἄλλως τε, ἡ συνεργοὶ νῦν οὖσαι. δίδωσι γὰρ τοῦτο θεωρεῖν ἡ γραφή. τὸ δ' ἆθλημα, ἐξ αἱματωμένων ἐς τὸν δρόμον τῇ μάστιγι τοῦ Ἀμύρτου. προβατεῖν γὰρ τοῦτόν φασι τῷ Αἰήτῃ, ὑπὸ παντὸς ἑλκόμενον τοῦ στέρνου δίδωσι γινώσκειν. ἡ γὰρ διαιρεθεῖσα κόνις, καὶ ἱδρῶσιν ἐπανθοῦσα τοῖς ἵπποις, ἀμυδρὰν τὴν χρόας ποιεῖ τὴν διάκρισιν.

A minem est : vultu autem furoris plenum; & tantum non ignem oculis iaculantē, ac dextra faculam attollentē. sed enim Argo cum ipsis nautis comburet; itémque hasta ipsi supra oram currus extremā stat parata. Quid porro appetis ex iis quæ picta sunt? an decus equorum? nares certè ipsis expāsæ sunt, & erecta ceruix, atque oculorum radij penetrātes, præsertim nunc cùm concitati sint: hoc enim cōsiderare pictura permittit. Anhelitus verò paret ex cruentatis ad curriculū Absyrti flagello. hunc enim esse qui ex Æetæ curru pugnabat, ex eo quòd omni pectore laniatus sit, cognoscere licet: atenim puluis excitatus, & super equis sudantibus efflorescens, obscuram coloris consideratiohē exhibet.

ΗΣΙΟΝΗ.

Ταυτὶ μὲν οὐκ ἐπιτάττοντος, οἶμαι, τινὸς, ὁ γυναῖος Ἡρακλῆς μοχθεῖ. οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὡς Εὐρυσθεὺς δι' ὄχλου νῦν αὐτῷ. δεσπόζει γὰρ τῷ ἀρετῷ ἑαυτοῦ τάξας, ἐθελουσίους ἆθλους ὑπομένει. ἢ τί μαθὼν, φοβερὸν οὕτω κῆτος ὑφίσατ'; ὁρᾷς γὰρ, ὁπόσοι μὲν αὐτῷ οἱ ὀφθαλμοὶ κυκλοτερεῖς, ταύτην τῷ ὄψιν ἀποστρέφοντες, καὶ δεινῶς ἐς πλάγιον δεδορκότες, ἐπισκυνίου τὰ ὀφρύων ἀκανθώδες, καὶ ἄγριον ἐφ' ἑαυτοῖς ἕλκοντες. ὅπως δὲ ὀξεῖα ἡ τοῦ στόματος σκιαγραφὴ, καρχαρίας, καὶ διπλοῖς ὀδόντας σκιαίνουσα· ὧν οἱ μὲν, ἀγκιστρώδεις, καὶ ἀνεσταλμένοι κατέχειν τὰ ληφθέντα· οἱ δ', ὀξεῖς τὴν αἰχμὴν, καὶ ἐς πλάγιον ἀνεστῶτες. ὅσον δὲ ἡ κεφαλὴ, σκολιὸν καὶ ὑγρὸν τοῦ αὐχένος ἐξιοῦσα. μέγεθος δὲ, ἄπιστον μὲν εἰπεῖν, καὶ

HESIONE.

Hæc sanè non iussu, vt opinor, cuiusquam generosus Hercules elaborat: neque integrum dicere est, vt Eurystheus molestus nunc sit ipsi. Dominatur autem, cùm sibi virtute præscripta, voluntaria suscipit certamina. aut qua de caussa terribilem adeò Cetum sustinet? vides enim quot ipsi orbiculares oculi hunc visum in orbem circumagant, grauiter longéque admodum intuiti: & suggrundas superciliorum spinosas & sæuas in se trahentes. porrò quî acuta oris impressio truces & triplici ordine locatos dentes ostendat: è quibus alij hamati, & retorti continebant capta, alij acuta cuspide, latè altéque erecti. quantum verò caput ex obliqua & humida ceruice se exerens? moles certè incredibilis dictu in exi-

guo. aſpectus verò diffidẽtes vincit. Etenim non ſemel exaggerato, ſed per multas partes diſtento Ceto; ſubmarina quædam interlucent, accuratum viſum altitudine ſurripientia; quædã eminent, vt inſululę apparentes iis qui maris inexperti ſunt. nos quieſcenti Ceto occurrimus: nunc verò motus impetu vehemẽtiſſimo multum excitabat fluctus ſtrepitum. atque hæc etiam in tranquillitate. & hic æſtus ab irruptione Ceti excitatus, partim circa eminentes partes fluctuat, aquis obruens eas, atq; infra dealbans: partim ripis allidit: tum extremæ caudæ refractio, quæ longo tractu mare in altum excutiebat, nauis velis aſſimilari poſſet, vario rerum ſplendore colluCentibus. verùm admirandus hic vir his non percellitur: ſed leonina pellis, & claua ante pedes ipſi, ad vſum parata, ſi his fortè indigeret. Extat autem nudus, in progreſſu, læuo pede protenſo, vt vehiculum toti corpori eſſet, ad motionis pernicitatem comparato: ac ſiniſtro latere cum manu compoſito, dextrum ad arcus intenſionem contractũ eſt; manu dextra neruum ad papillam trahente. Cauſſam verò, ô puer, ne quæramus: nam puella ſaxis adhærens, Ceto cibus expoſita eſt. Heſionem certè ipſam Laomedontis filiam exiſtimemus. vbinã vero hic? intra vrbis pomœria, vt mihi videtur, in eorum quæ fiunt ſpeculatione. nam vides vrbis orbem, ac propugnacula hominibus referta; & vt in cœlum precantes manus tendant, fortean veriti, præ ſtupore nimio, ne mu-

μικρῷ. ἡ δὲ ὄψις νικᾷ τοὺς ἀπιστοῦντας. σκηρίδεμενός* γὰρ ἐχ ἅπαξ, ἀλλὰ κ᾽ πολλὰ μέρη τῦ κήτους, τὰ μὲν, ὕφαλα διαφαίνοντα, τὸ ἀκριβὲς τῆς ὄψεως κλέπτοντα τῷ βάθ· τὰ δ᾽, ἀνίσχ, νησίδες ἂν τοῖς ἀπειροθαλάτοις δόξαντα. ἀτρεμοῦντι μὲν σεισύχομεν τῷ κήτει· κινούμενον δ᾽ νιν σφοδροτάτη ῥύμη, πολὺ ἐκίνει ῥοθίν κτύπον. σὺν γαλεώτῃ δ᾽ ταῦτα. ὁ κλύδων ὅλος ὑπὸ τ᾽ ἐμβολῆς αὖθ᾽ διανιζάμενος, ὁ μὲν, σὺν τοῖς ἐμφαινομένοις μέρεσι κυμαίνει, κλύζων αὐτὰ, τὴ διαλευκαίνων κάτωθεν· ὁ δὲ, τὰς ἠόνας σεισοβέβληκεν. ὅτε τῷ οὐρανίων ἀνάκλασις, ὑπὸ πολὺ τὸ θάλασσαν ἐς ὕψος ἀναῤῥιπτέντων, ἰσία νεὼς ἂν ἀπεικαθείη, ποικίλοις σεισταυγάζοντα. ἀλλ᾽ δὲ σὺν πλήθει ταῦτα ὁ θεασόμενος ὅλος. ἀλλ᾽ ἡ μὲν λεοντῆ, ὁ ῥόπαλον, ἐν ποσὶν αὐτῷ, ἕτοιμα πρὸς τὸ χρείαν, εἰ τούτων δεήσειεν. ἕστηκε δ᾽ γυμνὸς, ἐν* προσβολῇ, τ᾽ μὲν ἀριστερὸν σεισταίνας πόδα, ὄγκημα εἰς τῷ παντὶ σώματι, μεθισαμένῳ σεὸς τὸ τ᾽ κινήσεως ὀξύῤῥοπον. τῆς τ᾽ πλευρᾶς δ᾽ ἀριστερᾶς ἅμα τῇ χειρὶ σεικειμένης, σεὸς τὸ ὄπισθεν τ᾽ τόξε, τὰ δεξιὰ ὑπέσταλται, τ᾽ δεξιᾶς χεῖρος σεὸς τ᾽ μαστὸν τὸ νευρὰν ἑλκούσης. τὸ δ᾽ αἰτίαν, ὦ παῖ, μὴ ζήτῶμεν τούτων. ἡ γὰρ τῷ πετρῶν ἀνημμένη κόρη, σεόκειται τῷ κήτει βορά. Ησιόνην δ᾽ αὖτε τὸ Λαομέδοντος παῖδα νομίζωμεν. ποῖ δ᾽ ἐστὶ; εἴσω, μοι δοκεῖν, τῦ τ᾽ πόλεως τείχους, ἐν σεισοπῇ τῷ σεαπομένων. ὁρᾷς γὰρ πόλεως κύκλον, τὴ τὰς ἐπάλξεις ἀνθρώπων μεσὰς, τὴ ὡς ἀνατείνασιν ἐς οὐρανὸν δι᾽ χέμενοι τὰς χεῖρας, τάχα που δεδοικότες ὑπ᾽ ἐκπλήξεως σεισῆς, μὴ τοῦ σεισβάλ-

* κ. σκηρίδ.

* κ. σεισβολῇ.

λοι τῷ τείχει τὸ κῆτος, ὑπὲρ ὡς χερσεσσον ὥρμηκε. τὸ δὲ τῆς κόρης κάλλος, ὁ καιρὸς ἐφερμηνεύειν ἐπ' ἀκριβὲς οὐκ ἐᾷ. τὸ γὰρ περὶ τῇ ψυχῇ δέος, καὶ ὁ ὑπὲρ τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀγὼν, ἀπομαραίνει μοῦ τὸ τῆς φύσεως ἄνθος, διδοῦσι δ' ὅμως τοῖς οὖσιν ἐκ τῶν φαινομένων τὸ ἐντελὲς στοχάσασθαι.

A rum etiam in ipsos Cetus coniiciat, quandoquidem, vt ad terram migraturus, gradum fecerat. ad extremum, virginis decus, tempus accuratè explanare non permittit. atenim formido de vita, & certamen super iis quæ videntur, naturæ florem exsiccat; videntib. tamen concedit ex iis quæ adsunt, rei perfectionem coniectura assequi.

ΣΟΦΟΚΛΗΣ.

Τί διαμηλᾷς, ὦ θεῖε Σοφόκλεις, τὰ δῶρα Μελπομένους δέχεσθαι δῶρα; πρὸς δὲ εἰς γῆν ὁρᾷς; ὡς ἔγωγε οὐκ οἶδα εἴ τινας ἀθεώρητον ἔννοιας ἤδη, εἴθ' ὑπὸ τοῦ θεοῦ πεπλῆχθαι; ἀλλὰ θάρρει, ὦ γενναῖε, καὶ δέχου τὰ διδόμενα· ἀπόβλητα γὰρ οὐκ εἰκὸς θεῶν δῶρα οἰκόθεν, ἐξ ἑνὸς τῶν Καλλιόπης θιασωτῶν ἀκούσας. ὁρᾷς γὰρ καὶ τὰς μελίττας ὡς ὑπερπέτονταί σου, καὶ βομβοῦσιν ἡδύ τι καὶ θεῖον, ὑπολείβουσαι σταγόνας ἀπορρήτους τοῦ οἰκείου δρόσου· ἴσως δὲ καὶ τοῦ σοῦ ποιήσεως* διαδύσεσθαι, παντὸς μᾶλλον· ἤπου τις καὶ ἀναφθέγξεται μικρὸν ὕστερον ἐπὶ σοί, μουσῶν δώλων αὐθήλιον* λέγων· καὶ δεδοικέναι τῷ θρεπτῷ μή πη λάθῃ τις σὺ πᾶσα τοῦ σοῦ στόματος μελίττα, καὶ τὸ κένδρον ἀφυλάκτως* εἰσρήσασα. ὁρᾷς δέ που καὶ τὸν θεὸν αὐτῷ, τὸ μὲν ὑψηγόρον, καὶ ἐπηρμένον τοῦ γνώμης, ἀποθέον ἔχουσι εἰς σὲ νῦν, καὶ μειδιάματι δὲ μιγνεῖ τὸ δῶρον μετρῶσαν. Ἀσκληπιὸς δ' οἶμαι ἔσῃ ἐπὶς, Παιᾶνά που θρεπτῶν γράφειν, καὶ κλυτομήτης, καὶ ἀπαξιῶν θεὸς σοῦ ἀκούειν. βλέμμα τε αὖ θεὸς σὲ φαιδρότητι μεμιγμένον, θρὰ μικρὸν ὕστερον ὑπεξανώσεις αἰνίττεται.

*ἴσ. διαβλύσεσθαι (καὶ) διαφύσεσθαι

*χ. αὐθήλιον

*χ. ἐγκείμενον

SOPHOCLES.

B

Quid cunctaris, diuine Sophocles, Melpomenes munera accipere? ecquid in terram inspicis? equidem nescio, an eo quòd aliquid iam notionis accumules: an quòd perculsus à Deo sis. verùm cõfide, bone vir, & cape quæ dantur: atenim non esse repudianda Deorum dona nosti alicunde, ab vno è sodalibus Calliopes auditum. Cernis enim vt etiam apes superuolitent tibi; & suaue quid strepant ac diuinum: stillas arcanas domestici roris delibantes: hoc enim etiam poësin tuam penetraturum, dubio procul aliquis paulo post enunciabit de te, benignarum Musarum flosculum vocans: & se vereri admonebit, ne quæ ex ore tuo euolans apis lateat; & alicui aculeũ incauto infigat. vides etiam vtique deam ipsam altiloquum & sublime iudicium sepositisse nunc tibi, & blando risu munus metiri. Æsculapius porro, vt opinor, hîc prope est, Pæanem alicubi scribere exhortans, &, *inclytus consilio*, audire à te non dedignatus. atque eius in te aspectus serenitati admixtus. hospitalitatis iura paulo post futura subindicat.

C

D

YACIN-

A

HYACINTHVS.

Sciscitemur de adolescentulo, ô puer, quisnam esset: & quæ sit causa Apollinis præsentiæ; audebit enim nos saltem prospicere. itaque hic quidem Hyacinthum se perhibet Oebali filium. hoc edocti, par est etiam causam præsentiæ Dei cognoscere: Latonæ filius amans adolescentem omnia se daturum ipsi asserit., quæ habet, si vnâ fuerit cum ipso: namque sagittandi peritiam & Musicam docturum, vt & diuinationem intelligeret, & vt lyræ non esset imperitus; itémque iis qui in lucta se exercerent præesset. præterea se daturum vt super olore ipso euectus circuiret regiones quæ Apollini gratæ sunt. hæc quidem Deus. Pictus autem est intonsus pro more, & serenum supercilium super oculis excitans; quorum radij veluti effulgent: & suaui risu Hyacinthum confirmans, ac dextram protendens ipsi. At verò adolescens obstipo lumine terram perpetuò intuetur: ac multus oculorum ipsi sensus est. Itémque oblectatur iis quæ audit, & fiduciam adhuc cunctando verecundiæ admiscet. idem verò erectus est siniſtra corporis cœrulea chlamyde contegens; partim quæ remissa & laxa sunt: iaculo autem dextram fulcit, subiecto clunibus, & lateri quod interuidetur: atque hoc nudum brachium dat nobis ad ea quæ videntur dicere. talus certè ipsi leuis super recta sura, & mola seu musculus genu leuis super sura; femora non superuacua, & coxa eminens reliquo corpori: ac latus, spiritus plenum pectus concinnans, & brachium co-

ΥΑΚΙΝΘΟΣ.

Γοδτώμθα τ̃ι μειρακίι, ὦ παιδίον, τίς τ̃ αὐτὸς εἴη, ⸌ τὶς αἰτία τ̃ Ἀπόλλωνος παρουσίας. θαρσήσει γὰρ ἡμᾶς γοῦν προσβλέψαι. σκοπῶ ὁ μὲν Υάκινθος εἶ φησιν ὁ Οἰβάλου. μαθόντας δ' ταῦτα, χρὴ ⸌ τὴν αἰτίαν τ̃ τ̃ θεοῦ παρουσίας γνώσκειν. ἐρᾷν ὁ τ̃ Λητοῦς τ̃ μειρακίι, πάντα δώσειν αὐτῷ φησιν, ὅσα ἔχει, τὸ ξωεῖναι προτιμῶν. τοξεύειν τε γάρ, ⸌ μουσικὴν διδάξειν, καὶ μαντικῆς ἐπάιειν, καὶ λύρας μὴ ἀπώδον εἶναι. καὶ τοῖς ἀμφὶ παλαίστραν ὑπισχνεῖτο. δώσειν τε ὑπὲρ κύκνον αὐτὸν ὀχούμενον περιπολεῖν χώρια, ὅσα Ἀπόλλωνος φίλα. ταυτὶ μὲν, ὁ θεός. γέγραπται δὲ ἀκαιρεκόμης μὲν, τὸ εἰώθος, φαιδρὰν τε ὀφρυῶν ὑπὲρ ὀφθαλμῶν ἐγείρων· ὧν ἀκτῖνες οἷς ἀναλάμπουσι. ⸌ μειδιάματι ἡδεῖ τὸν Υάκινθον θαρσυνῶν, προτείνων μὲν τὴν δεξιὰν ὑπὸ τὴν αὐτῆς, ⸌ . . . τὸ μειρακίσκον ὑπ' ἐς γῆν μὲν ἀτενὲς ὁρᾷ· πολλὴ ὑπ' ἡ τῶν ὀφθαλμῶν σύνοια. γάννυται τε ἐφ' οἷς ἀκούει, καὶ τὸ θάρσος ἐπ μέλλον, αἰδοῖ μίγνυσιν. ἔστηκε δ' τὰ μὲν ἀριστερὰ τῷ σώματι, ἀλιπορφύρῳ χλανίδι καλύπτων, ἃ δὴ ⸌ ὑπαίεται. ἀκόντιον δ' τὴν δεξιὰν ἐπείδει, σὺν ἀναιμένῳ τῷ γλουτῷ, καὶ τῇ πλευρᾷ διορωμένῃ. βραχίων τε οὑτοσὶ γυμνὸς δίδωσιν ἡμῖν ἐς τὰ ὁρώμενα λέγειν. σφυρὸν μὲν αὐτῷ κεῖται, ἐπ' εὐθείᾳ τῇ κνήμῃ, καὶ ὑπογονὶς αὖτη ἐλαφρά, ὑπὲρ κνήμης, μηροί τε ἀπέρριπται, καὶ ἰσχίον ὑπέρογκον τὸ λοιπὸν σῶμα. πλευρά τε, ἔμπνουν ὑποβρύσασα τὸ στέρνον, καὶ βραχίων ξωὸν

φρ. χε. φρυγῶν, ἁπλότητι* σφυρῷ, καὶ αὐχένι αἰέσηκώς τὸ μέτριον. καὶ κόμη τε οὐκ ἄγριος, οὐδὲ ἐν αὐχμῷ αἰεσηκυῖα, ἀλλ' ὑπακρεμαμένη τῷ μετώπῳ, συναπονθύουσα ὑπὸ ταῖς ἐξ ἰούλου ἀρχαῖς. ὁ δ' ἐν ποσὶ δίσκος* ἔχων. καὶ σκόπει τί πρὸς ἑαυτόν.

ἴσ. δίσκον

ἴσ. δὲ φ. ἔρως* δὲ . . φαιδρὸς ἅμα, καὶ κατηφής· καὶ ζέφυρος ἐν προσωπῇ, ἄγγελον ὑποφαίνων τὸ ὄμμα. ἀνίπταται ὁ ζωγράφος τὴν ἀπώλειαν τοῦ μειρακίου. δίσκῳ δὲ ὀνόματι ὑπὸ τῷ Ἀπόλλωνι, πλάγιος ἐμπνεύσας, ἐμβάλλει τῷ Ὑακίνθῳ τὸν δίσκον.

A hærens ſimplicitati pulſuum, & ceruix moderatè erecta; coma non agreſtis, neque in ſqualore elata, ſed ſuſpenſa fronti, nutans cum primæ lanuginis initiis. hic ante pedes diſcus proiectus eſt. iam ſpecta quidnam circa ipſum ſit. en Cupido ſerenus ſimul, & mœſtus: & Fauonius è ſpecula ſæuum ſubindicat oculum. vnde pictor obſcurè ſignificat interitum adoleſcentis. Diſcum verò iaculante Apolline, obliquo afflatu Zephyrus illum impelB lit in Hyacinthum.

ΜΕΛΕΑΓΡΟΣ.

Θαυμάζῃς ὁρῶν ἐς τοσοῦτον ἀγῶνα κόρῃ ὁρμῶσαν, ἀγρίου τε οὕτω συὸς, καὶ τοσούτου ὁρμὴν ὑφισαμένην; ὁρᾷς γὰρ ὡς ὕφαιμον μὲν αὐτῷ τὸ ὄμμα, λοφιὰν τε φρίττουσα, καὶ πολιὸς ὀκτὶ τοὺς ὀδόντων ἀφρὸς, ἐς πολὺ διήκοντων, καὶ τὴν αἰχμὴν ἀφρίπτων· τό, τε ὖρος, ὡς πρὸς λόγου τῇ βάσει, λεῖον δὴ καὶ τὰ ἴχνη ταυτὶ δείκνυσι, ταύρων ὑποδέονται οὐδέν· οὐδὲ γὰρ τούτων παρέλιπέ τι ὁ ζωγράφος, ἐντυπώσας αὐτὰ τῇ γραφῇ. τὰ δ' ὁρώμενα, καὶ δεινὰ ἤδη. ἐμπεπλωκὼς γὰρ ὁ σῦς Ἀγκαίῳ λάτρῳ κατὰ τὸ μηρὸν, κεῖται ὁ νεανίας, ἀθέον σπαρέων τὸ αἷμα, καὶ ἐς πολὺ ἀναῤῥωγὼς τοῦ μηροῦ. ὅθεν δὴ χερσὶν ἤδη τοῦ ἄθλου ὄντος, ἡ μὲν Ἀταλάντῃ, ταύτῃ γὰρ εἶναι τὴν κόρην χρὴ εἰκάζειν, προθύμως ὑπαθεῖσα τῇ νευρᾷ τὸ βέλος, ἀφήσειν μέλλει. ἔσταλται δὲ ἐσθῆτι μὲν ὑπὲρ γόνυ, κρηπῖδα δὲ τοῖν ποδοῖν ἐνῆπται. καὶ αἱ χεῖρες, ἐς ὦμον γυμναὶ, διὰ τὸ ἐνεργὸν εἶναι· τῆς ἐσθῆτος ἐνεῖναι ἐς πρόνας ξωνυμένης. τὸ δὲ κάλλος, ἀῤῥενωπὸν ἐκ φύσεως

χ. ἀνεγκαὶ ἴσ. ἀνεργαὶς

Miraris dum vides in tantum certamen puellã irruentem; & tam ſæui apri támque vaſti impetum ſuſtinentem? cernis enim vt ſubſanguineus ſit ipſi oculus, & criſta exhorreſcens, & multa per dentes ſpuma, qui altè erecti ſunt, & cuſpide non trita. deinde vt latitudo inceſſui proportione reſpondeat: quem certè inceſſum etiam veſtigia oſtendunt, nihil à taurorum veC ſtigiis deficientia; neque enim pictor horum quidquam prætermiſit, imo cũcta in pictura expreſſit. Quæ autem videntur, iam horrenda ſunt: Atenim cùm aper incidiſſet in Ancæum hunc, ad tibiam; proſtratus eſt adoleſcens cunctum ſanguinem effundens, qui in multum femur irrupit: vnde præmio iam ad manD num parato, Atalanta (hanc enim puellam eſſe putandum eſt) cùm ſagittam neruo paratã appoſuiſſet, iaculari cogitat: accincta verò eſt veſte ſupra genu, ſoleis pedibus annexis: ac manus ad brachia & humerũ vſque nudæ: quòd ſit ad agendum prõpta; veſte ibi ad fibulas contracta. pulcritudinẽ, quæ ex natura maſcula

erat, occasio excitabat: cùm magis ac magis cerneret inamœnùm: verùm oculorũ radios ad eorum quæ patrabantur notionem intenderet. Hi porrò adolescentes sunt Meleager & Peleus: nam hosce fuisse qui aprum interfecerant, pictura dicit: hic quidem sinistro pede innixus in processu, Meleager, & gressu obfirmato securè impetũ apri excipit, lancea sustentatus. agedum etiam quæ ad ipsum spectant cõmemoremus: callosus ac rigidus est iuuenis, & corpore toto vegetus: suræ ipsi bene compactæ ac rectæ; atque in curriculis ad ferendũ idoneæ, & in certamine inito cõminus sustinendo, bonæ custodes; & femur iunctum toris genu, inferiori tibiæ respondet: & talis coxẽdix, vt fiduciã præbeat, adolescentem apri impetu non subuersum iri: tũ latus profundum, & venter minimè superuacuus: & pectora moderatè propẽsa; & brachium articulis nexũ, & humeri ad ceruicẽ validam cohærentes, & basim ipsi exhibentes: coma verò Soli cõcolor; & nũc vi impetus erecta, & horridũ intuens cæsius oculus, itémque superciliũ non remissum; sed in animi æstu totum, vt vultus constitutio: quæ nõ cõcedit de forma quidquam dicere, quia intento actu fuit. deinde indumentum album super genu, & solea super malleolo fulcrũ tutũ est incessui. deniq; chlamyde croco tincta ceruici inuoluta indutus, belluã expectat. hæc certè tibi sunt Oenei filij: Peleus autem hic amictu Phœnicei pallij munitus est; gladius vero ipsi à Vulcano fabricatus, in manibus est excepturi impetum apri. Oculo sanè inconcussus est & acutùm cernit; &

A ὂν, αὐτίκα ὁ καιρὸς, ὑπὲρ μᾶλλον καὶ ἐφίμερον βλεπούσης, ἀλλὰ τὰς τ' ὀφθαλμῶν βολὰς, ἐς τ' τ' δρωμένων σύνοιαν τεινούσης. οἱ νεανίαι δ' ἔστι, Μελέαγρος, & Πηλεύς. τούτοις γὰρ δὴ τοῦτ' καθελόντας τ' συῶν, φησὶν ἡ γραφή· ὁ μὲν ἐπερείσας σὺν εὐβολῇ τῷ λαιῷ ποδὶ ἑαυτὸν ὁ Μελέαγρος, & τ' βάσιν * τρηῖ- ἴσ. σπείξας σας, ἀσφαλῶς σὺν δέχε) πλὴν ὁρμῶν τ' συὸς, λόγχῃ ὑποστήσας. φέρε δὴ & τὰ B περὶ αὐτ' εἴπωμεν. σύφρων * μὲν ὁ νεα- χ. σωφρὼν νίας, & παντὶ σφριγῶν. κνῆμαι δ' ἀμφὼ χ. φερῶν εὐπαγεῖς, καὶ ὀρθαί· φέρειν τε σύντε τοῖς δρόμοις ἱκαναὶ, κὴ ὑφισάμεναι τὸν σὺν χρὸς ἀγῶνα, φύλακες ἀγαθαί. μηρὸς τ' ξυῶν ὑπογνίδι ὁμολογῶν τοῖς κάτω. & ἰσχίον, οἷ διδόναι θαρσεῖν, ὡς οὐκ ἀναστρεπτομένου τοῦ τ' συὸς ἐμβολῆς τ' νεανίου· πλευρά τ' βαθεῖα, C κὴ γαστὴρ ἀπέριφ@, καὶ στέρνα τὸ μέτειμ@ προσεκκείμενα, κὴ βραχίων διηρθρωμένω@, & ὦμοι πρὸς αὐχένα ἐρρωμένω@ ξυνάπτοντες, καὶ βάσιν αὐτῷ διδόντες· κόμη τε ἠλιῶσα, κὴ ἀνεσηκῶσα νῦν ὑπὸ τ' τ' ὁρμῆς σύνεργον· καὶ χαροπὸν ἱκανῶς δεδορκὸς τὸ ὄμμα. ἥτε ὀφρὺς οὐκ ἀνειμένη, ἀλλὰ σὺν τῷ θυμῷ πᾶσα· καὶ ἡ τ' προσώπου κατάσασις, οὐδὲ ξυγχωροῦσα περὶ κάλλους τι λέγειν, διὰ τὸ * ὑπιτετά- ἴσ. ὑπιτάδην χθαι. ἐσθὴς δ' λευκὴ, ὑπὲρ γόνυ· καὶ κρηπὶς, ὑπὲρ σφυρὸν, ἕρμασα ἀσφαλὲς τῇ βάσει. χλαμύδα τε κροκοβαφῆ, ὑπὲρ αὐχένω@ κολπώσας, τὸ ἀ- D ῥεῖον ὑφίσαται. ταυτὶ μὲν οἱ τὰ τ' Οἰνέως. Πηλεὺς δὲ ὅδ', προβέβληται φοινικοῦν φάρ@. μάχαιραν δὲ αὐτῷ, ἡ Ἡφαίστου σὺν χερσὶν, σὺν δεξιμοῦ πλὴν τ' συὸς ὁρμῆ. τὸ δὲ ὄμμα, ἄτρεπτ@, καὶ ὀξὺ ὁρῶν, καὶ

οἷος μηδὲ ὑπὲρ ὅριον ἆθλον τὸν ἐς Κόλ- A qualis nec certamen transſlimitaneum ad Colchos cum Iaſone metueret.
χους σὺν Ἰάσονι δεῖσαι.

ΝΕΣΟΣ.

NESSVS.

ΜΗ δείδιθι, ὦ παῖ, τὸν Εὔξεινον ποταμὸν, πολλῷ κυμαίνοντα, καὶ ὑπὲρ τὰς ὄχθας αἰρόμενον. γέγραπται γὰρ· ἀλλὰ μᾶλλον τὰ ἐν αὐτῷ διασκεψώμεθα, ὅπη τε, καὶ ὅπως ἔχει τὰ τῆς τέχνης. ἢ γὰρ καὶ ἐπιστρέφει σε πρὸς ἑαυτὸν ὁ θεῖος
κε. ἐκε. Ἡρακλῆς, ὅτως ἐμβεβηκὼς μέσῳ τῷ B ποταμῷ. καὶ γὰρ σκιάμπων ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν σκοπὸν μεζόντων, τόξον τε ἔχων ἐν τῇ λαιᾷ προβεβλημένῃ, ἔπι δὲ πλὴν δεξιὰν ἐν τῷ τῆς ἀφέσεως ἔχων χήματι. ἐς μαζὸν γὰρ αὕτη. τί δ' ἂν εἴποις περὶ τῆς νευρᾶς; ἆρ' ἔν καὶ ἀνθάνεσθαι δοκεῖς ἐπηχούσης τῇ ἔξοδῳ ἀφέσει; πού γὰρ ἔστι; ὁρᾷς τὸν ὕσταζον ἀναστιρτῶντα κένταυρον; Νέσος δὲ C οἶμαι ἔστι, διαφυγὼν ἐν τοῖς Φιλοίης πλὴν Ἡρακλέους μόνος χεῖρα, ὅτ' ἐπιχθρωῶντες* ἀδίκως αὐτῷ, διέφυγεν ἐκεῖνος, πλὴν ἔστι. οἴχεται δὲ καὶ ἔστι, ἄδικος ἐς αὐτὴν φανείς. πορθμεύοντος γὰρ τοῦ δεομένους τούτου, ἔπεισε ὁ Ἡρακλῆς ξὺν τῇ γυναικὶ Δηϊάνειρα, καὶ τῷ παιδὶ Υλλῳ, ἐπὶ ἄπορον ὁ ποταμὸς ἐφαίνετο, πλὴν γυναῖκα πορθμεύσαι βρεπύᾳ, αὐτὸς δὲ ἐπι- D βὰς τοῦ δίφρου ξὺν τῷ παιδὶ, ἐχώρει διὰ τοῦ ποταμοῦ. κἀνταῦθα ὁ μὲν κακῶς ἰδὼν πλὴν γυναῖκα, ἀπόροις ἐπετόλμα, τῆς ὄχθης ἐπιβάς. ὁ δὲ, βοῆς ἀκούσας ὁ Ἡρακλῆς, τοξεύει κατὰ τοῦ Νέσου. γέγραπται δὲ, ἡ μὲν Δηϊάνειρα, ἐν τῷ τοῦ κινδύνου χήματι, καὶ βοηδὴς ἐς τὸν Ἡρακλέα τὰς χεῖρας τείνουσα. ὁ δὲ Νέσος, ἅτε τὸν οἰσὸν

ἴσ. ἐπιχθρεσώντων

NE timeas, puer, Euenum fluuium multo fluctu æſtuantem, & ripas tranſilientem. pictus enim eſt: quin potius ea quæ in ipſo ſunt expendamus, quatenus, & quomodo ſe habeant artis opera. annon enim diuinus Hercules te ad ſe conuertit? qui ita in medio fluuio veſtigia fixit: etenim elucens oculis propoſitum metientibus, & arcum tenens læua protẽſa, dextram etiam adhuc in conformationem iaculationis tenet: quippe ad mammam applicata eſt. quid porrò diceres de neruo? nunquid non audire videris reſonantem ſagittæ iaculatione. vbinam verò hic? viden' Centaurum poſtremò ſaltitantem? Neſſus autem, opinor, hic eſt, qui euitarat ſolus Herculeam manum è monte Philoes, quãdo ex his qui iniuſtè ipſi manum inferebant nemo euaſerat præter hunc. Perit hic demum, qui iniurius in ipſum viſus eſt: etenim cùm is rogantes traiiceret, & adueniſſet Hercules cum vxore Deianira & filio Hylla; quando imperuius fluuius videbatur, mulierẽ traiicere Neſſo præcepit: ipſe autem conſcenſo curriculo vnà cum filio, tranſiuit per fluuium; interea loci Centaurus malè intuitus mulierem; attentarat inhoneſta cùm ripæ inſtitiſſet. Hercules audito clamore, iaculatur in Neſſum. picta autẽ eſt Deianira quidem in periculi acie; & perterrita, manus ad Herculem intendẽs: Neſſus recens ſagitta per-

culsus, ac palpitans, nondum videbatur suum currum depositum ad Herculis vsum, Deianiræ dedisse. puellus verò Hyllus insistit quidem adhuc currui, equis ad summam rotarum oram vinctis, vt quiescerent: manibus verò præ gaudio plaudit, risui tribuens, quæ nondum firmata erant.

A δεξάμενος, ⁊ σὲ ἑαυτῷ σφαδάζων, οὔπω δοκεῖν τὸν ἑαυτοῦ δίφρον ἀποθέσθαι ἐς Ἡρακλέα τῇ Δηϊάνειρᾳ δεδωκώς. ὁ δὲ παιδίον ὁ Ὕλλος, ἐφέστηκε μὲν τῷ . . . δίφρῳ, κ᾽ τὰ δ᾽ ἄντυγος δεθέντων, ὡς τε ἀτρεμεῖν, τῷ ἵππων· κροτεῖ δὲ ὑφ᾽ ἡδονῆς τὰς χεῖρας, γέλωτι δοὺς, ἃ μήπω ἐῤῥωται.*

PHILOCTETES.

Philoctetes hic Pœantis filius, qui ad militandum etiam è Melibœa ad Troiam deducit vltores Menelao contra Phrygem. Generosus vtique heros, atque educationem sub Hercule præ se ferens. minister certè Herculi Philoctetes extitisse ab infantia dicitur; quando gestator etiã arcuum: quos sane postea mercede ab ipso accepisse pro ministerio in pyra, aiunt. Nunc verò hic confecta vi morbi facie nubilum supercilium ad oculos trahens demissos, & in profundo fixos, ac parumper cernentes: & cæsariem squallo-ris plenam indicans: & barba hirta arrectáq; exhorrescens; atque lacernis indutus: & talo inuoluto, talem, ô puer, sermonẽ edit: Achiui Troiam adnauigãtes, cùm insulis adhæsissent, Chrysæ aram indagabant ab Iasone olim extructam, cùm Colchos peteret. Philoctetes memoria repetita tẽporis, quo cum Hercule vixerat; aram quærentibus ostendit: & cùm hydrus serpens infecisset ei viru alterum pedem, Achiui reliqui Troiam petunt: ipse heros ictus in hac Lemno iacet relictus;

Tabo fluente morbido, ambeso pede;

vt ait Sophocles.

ΦΙΛΟΚΤΗΤΗΣ.

B Ὁ μὲν ἐπὶ τῷ στρατηγεῖν ἑπ, ⁊ τοὺς σὺν Μηλιοίας ἐπὶ Τροίαν αἰσίμων πομπορους Μενελάῳ κ᾽ τ᾽ Φρυγὸς, Φιλοκτήτης ὁ τοῦ Ποίαντος. ἡνιαῦτός που, κἀναφέρων ἐς τ᾽ ὑφ᾽ Ἡρακλεῖ ζοφήν. θεράπων δὴ ἡνίκα τῷ Ἡρακλεῖ ὁ Φιλοκτήτης σὺν νηπίᾳ, ὅτε ⁊ φορεὺς εἶ᾽ οἱ τῶν τόξων, ἃ δὴ καὶ ὕστερον μισθῷ λαβεῖν πρ᾽ αὐτοῦ τ᾽ εἰς πυρὰν ὑπουργίας. ὁ δὲ, νυῶ σὺν παῖδα ξυμπεφορακότι διὰ πολὺ νόσον τῷ προσώπῳ, ξυνεφῆ ὀφρὺν ἐπὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐφέλκων κάτω που, ⁊ σὺ βάθη ὄντας, ⁊ ἀμυδρὸν ὁρῶντας, κόμῃ τε, ⁊ αὐχμῷ πλήρη δήνις, ⁊ τὸν γυμάδα ὑπανεστηκὼς, ⁊ φείδων, ⁊ ῥάκια αὐτός τε ἀμπεχόμενος, ⁊ τ᾽ ποδὸν καλύπτων, τοιόνδε, ὦ παῖ, δίδωσι λόγον. ἀνάπλεόντες ἐς Τροίαν οἱ Ἀχαιοὶ, ⁊ προσχόντες τῇσ νήσοις, ἐμαστεύοντο τ᾽ τ᾽ Χρύσης βωμὸν, ὃν Ἰάσων ποτὲ ἱδρύσατο, ὅτε ἐς Κόλχους ἔπλη. Φιλοκτήτης τε σὺν τ᾽ ξύν Ἡρακλεῖ μνήμης τὸν βωμὸν τοῖς ζητοῦσι δήνις, ἐγχρίψαντος αὐτῷ τ᾽ Ὑδρᾳ τὸν ἰὸν ἐς θάτερον τοῖν ποδοῖν· * Ὁ μὲν, ἐπὶ Τροίαν ⁊ Ἀχαιοὶ στέλλονται. ὁ δὲ, ἐν Λήμνῳ ταύτῃ κεῖται, διαβόρῳ, φησὶ Σοφοκλῆς, καταστάζων ἰῷ τὸν πόδα.

C

D

γρ. ὃν δὲ ὁ Λήμνιος τὸν ἐν λέχαιοις διαβόρῳ (φησὶ Σοφοκλῆς) καταστάζων ἰῷ τὸν πόδα. οἱ μὲν δὴ τὸν Τροίαν οἱ Ἀχαιοὶ στέλλονται. *Sophocl. initio Philoctetæ.*

ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΚΑΛΛΙΣΤΡΑΤΟΥ.

CALLISTRATI EXPOSITIONES STATVARVM.

EX FEDERICI MORELLI PROFESSORIS REGII INTERPRETATIONE.

A

Εἰς Σάτυρον, ὃς ἰῶ ἐν χωρίῳ ἕνθα ἤσκητο.

In Satyrum, eo loci ſtantem vbi ſe exercebat.

ΑΝΤΡΟΝ ἰῶ πρὸς Θήβας τὰς Αἰγυπτίας, προσηκασμένον σύριγι, εἰς ἕλικας αὐτοφυῶς ἐν κύκλῳ περιϊούσας τῆς γῆς ἐλιπόμενον πυθμένας. ὃ γὰρ ἐπ' εὐθείας ἀνοιγόμενον, εἰς δύσπορους αὐλῶνας ἐξίζεν, ἀλλὰ πλαγίως ὑπώρειον περιέχον καμπήν, ὑπορείους ἕλικας ἐξέτεινεν, εἰς δυσεύρετον πλάνην ἐκπίπτον. ἵδρυτο δ' ἐν αὐτῷ, σατύρου σχῆμα, τεχνητὸν ἐκ λίθου. εἰστήκει μὲν ἐπί τινος κρηπίδος εἰς χωρίον, ἀναδεπίζων τὸ σχῆμα, καὶ τῆς δεξιᾶς βάσεως τὸν ταρσὸν ὀπισθεν ἐξαίρων. μετεχείριζε καὶ αὐλὸν, καὶ πρὸς τὴν ἠχὼ πρόσωπος ἐξωυίστο· τῇ μὲν γὰρ ἀκοῇ μέλος οὐ προσῆπτεν αὐλουμένου, οὐδὲ ἰῶ ὁ αὐλὸς ἐμφωνος. τὸ δ' ἦθος αὐλουμένων πάθος, διὰ τῆς τέχνης εἰς τὸν πέτραν εἰσῆκτο. οἷδες δ' ὑπανισαμένας καὶ φλέβας, ὡς ἂν ἔκ τινος ζεμιζομένας πνεύματος, καὶ εἰς τὸν ἐπήχησιν τοῦ αὐλοῦ τὸν πνοὰν ἐκ στέρνων τὸν σάτυρον ἀναασῶντα, καὶ συνεργεῖν ἐθέλον τὸ εἴδωλον, καὶ εἰς ἀγωνίαν τὸν λίθον πίπτοντα. εἶδες δ' ἂν καὶ σπουδῆς ἐξουσίαν ἐν ἑαυτῷ ἐμφυ-

ANTRVM quoddam fuit circa Thebas Ægyptias inſtar fiſtulæ expreſſum, in inuolucra à natura per orbẽ latè circa terræ caua contortum: non enim recto tramite apertum in directos tubos findebatur, ſed ſubmontanum circumcurrens cliuum, ſubterraneos circos protendebat, in errorem vix indagabilem & inextricabilem excidens. Locatus erat in ipſo Satyri conformatio quædã, è marmore arte elaborata. hic cõſtiterat in crepidine quadã, ad locum ſchema ſuum adaptans, & dextri pedis plantam à tergo extollens: tibiam quoque manibus contrectabat, & ad ſonũ primus exſurgebat: namq; aliorũ auditui non congruebat concentus tibia canentis: neque tibia vocalis fuit: verùm tibiis ludentium affectus artificiosè in ſaxum inductus fuerat. videres etiam ſubintumeſcentes venas, tanquam aliquo ſpiritu afflatas, & ad tibiæ reſonantiam halitum è pectoribus attrahentẽ Satyrum: & ſimulacrum operari appetẽs, & marmor ad concertationem procidens. Etenim ſpiritus poteſtatem inſitam eſſe ſuade-

bat; & anhelitus indicium intus excitatũ ex operosis meatibus. Ceterùm corpus eius haudquaquã mollitiei particeps erat; sed membrorũ soliditas venustatẽ surripiebat, dum formam exasperaret ad artuum vel iuncturarum virilium aptam proportionem. sedenim formosa puella, cute molli & concinna, atque artubus delicatis exhibetur: Satyro verò squallens vultus conuenit, tanquam mõticolæ genio & in Dionysij gratiam saltitanti. hedera autem ipsum redimibat; cùm ars fructum nõ ex agris decerpserit: sed lapis præ soliditate in ramos fusus percurrebat cæsariẽ connexã, ad ceruicales neruos à fronte delabẽs. Adstabat porrò Pan exhilaratus tibiæ sonitu, & amplexatus Echum, quasi metueret, opinor, ne si tibia modulato sono quodam vicisset, vel inuitæ nymphæ persuaderet, vt Satyro certatim resonaret. hoc intuiti simulachrum, & Æthiopum lapidem, Memnonis vocale marmor credebamus exstitisse: quod accedente quidem die lucis præsentia exhilarabatur: abeunte verò mœrore tactum lugubre quiddam ingemiscebat: & solùm è marmoribus voluptatis ac doloris sensu moderatum, à propria vilitate abscedebat; stupiditate per vocis libertatem deuicta.

A Τον, & ἄδηλος σύνδεξιν, ἐλαφρομένῳ οἴκοθεν σὺν τῷ ἀμηχάνων πόρων. σὺν ᾧ ὃ ἀβρότητος μετέχον τὸ σῶμα· ἀλλ' ἡ τῶν μηρῶν στερρότης, τὴν ὥραν ἔκλεπτεν, εἰς ἁρμονίαν συμμετρίαν ἀνδρικῶν τὴν ἰδέαν πραχύνουσα. καλὴ μὲν γὰρ κόρη· χλωτὲς μαλθακοὶ, καὶ εὐσφυροι, καὶ μὴν θρυπτόμενα. σατύρῳ δ' αὐχμηρὸν τὸ εἶδος, ὡς ἂν ὀρείῳ δαίμονος, καὶ Διονύσῳ σκιρτῶντος. κισσὸς δ' αὖ B φάνῳ, σὺν ἐκ λιμώνων δρεψαμένης τὸν καρπὸν τῆς τέχνης· ἀλλ' ὁ λίθος ἐπὶ στερρότητος εἰς κλῶνας χυθεὶς, εὐθέτει τὴν κόμην, εἰς συμβολὴν, ὅπη τοῦ αὐχενίους τένοντας ἐκ μετώπων προσέρπων. θρύπτεται δ' καὶ ὁ Πὰν, γανυμήδης τῇ αὐλητικῇ, καὶ ἐναλκαλισάμενος τῆς ἠχοῦς, ὥσπερ, οἶμαι, δεδιὼς μή τινα φθόγγον ἔμμισσον ὁ αὐλὸς κινήσας, ἀντηχεῖν ἀναπείσῃ τῷ σατύρῳ τὴν νύμφην. τὸ θεασάμενοι τὸ εἴδωλον, καὶ τὸν Αἰθιόπων λίθον, ἔμφωνον Μέμνονος ὑπερβύομεν χρυσοῦ· ὃς εὐθυτόνους μὲν τὰς ἡμέρας, ἐπὶ ταῖς θρασείαις ἐφαιδρύνετο· ἀπιόσης δ', ἀνίᾳ βαλλόμενος, πένθιμον ἐπέσενε· & μόνος ἐκ λίθων, ἡδονῆς & λύπης θρασείᾳ διοικούμενος, τῆς οἰκείας ἀπέστη *κουφότητος, εἰς ἐξουσίαν φωνῆς, τὴν ἀναισθησίαν ἐκνικήσας. *Ισ. φωνοέντος

C

D

In Bacchæ statuam: vbi per translationem de artificio Demosthenis sermo institutus est.

Εἰς τὸ Βάκχης ἄγαλμα. μεταφορικῶς δ', εἰς τὴν Δημοσθένους τέχνην διείληπται.

Non poëtarũ tantùm & sermonis opificũ artes in linguas spirant, cùm diuinus à Diis afflatus incidit; verumetiam artificum manus diuiniorum spirituũ subsidiis correptæ, nũmine afflata, & furore sociata

ΟΥ ποιητῶν δὲ & λογοποιῶν μόνον πέον τέχνας ἐπὶ τὰς γλώττας, ἐκ θεῶν θασμὸς πεσόντος, ἀλλὰ & τῶν δημιουργῶν αἱ χεῖρες θειοτέρων πνευμάτων ἐρέθεσιν ληφθεῖσαι, κάτοχα, καὶ μανίας

προφητεύουσι τὰ ποιήματα. ὁ γοῦν δὴ Σκόπας ὥσπερ σύλλινος ἐπιπνοίας κινηθεὶς, εἰς τιὼ τοῦ ἀγάλματος δημιουργίαν τιὼ θεοφορείαν ἐφῆκε. τί ὑμῖν καὶ δώσω τὸν ἐνθουσιασμὸν τῆς τέχνης διηγήσομαι. ἰὼ Βάκχης ἄγαλμα, ἐκ λίθου Παρίου πεποιημένον, ἀλλαπόμενον πρὸς τιὼ ὄντως Βάκχιον. σὺν γοῦν τῇ οἰκείᾳ τάξει μένων ὁ λίθος, τοῦ σὺν τοῖς λίθοις νόμον ἐκβαίνειν ἐδόκει· τὸ μὲν γοῦν φαινόμενον ὄντως ἦν εἴδωλον· ἡ τέχνη δὲ εἰς τὸ ὄντως ὂν ἀπήγαγε τιὼ μίμησιν. εἶδες ἂν ὅπ Ⓒ στερεὸς ὤν, εἰς τοῦ θήλεος εἰκασίαν ἐμαλάπτετο, ὀργάτης διορθουμένης τὸ θῆλυ· καὶ εἰς ἕξεσίαν ἀμοιρῶν κινήσεως, ἤδη βακχεύειν. καὶ τῷ θεῷ εἰσιόντι, τὰ σύνδον ὑπήχθη. πρόσωπόν γε μὲν ἰδόντες ὑπὸ ἀφασίας ἐσιγῶμεν. ἔτω δὴ καὶ αἰσθήσεως συνείπετο δήλωμα, μὴ παρούσης αἰσθήσεως. Ⓒ Βάκχης ἐκβακχεύων θασμὸς ἐμαινύετο, θασμοῦ μὴ πλήπλονος. Ⓒ ὅσα φέρει μανίας* οἰστρῶσα ψυχὴ, τοσαῦτα πάθοις διέλαμπε τὰ τεκμήρια ὑπὸ τῆς τέχνης, ἀῤῥήτῳ λόγῳ κραθέντα. ἀνεῖτο γοῦν ἡ κόμη ζεφύρῳ βοεῖν, καὶ εἰς βοτρύος ἄνθησιν λίθος ὑπεκρίζετο. ὃ δὴ καὶ μάλιστα τὸν λογισμὸν ὑπεξίστη, ὅπ Ⓒ τριχὸς λεπότητι λίθος ὤν, ἐπείθετο, καὶ πλοκάμων ὑπήκουσε τοῖς μιμήμασι, καὶ τῆς ζωπικῆς ἕξεως γεγυμνωμένος, τὸ ζωπικὸν εἶχεν. ἔφης ἂν ὅπ Ⓒ αὐξήσεως ἀφορμὰς ἡ τέχνη συνεσήγαγε. ἔτω καὶ τὸ ὁρώμενον, ἄπιστον, Ⓒ τὸ μὴ πιστὸν, ὁρώμενον. ἐμὲν ἀλλὰ Ⓒ χεῖρας ἐνεργοὺς ἐπεδείκνυτο. ἐ γοῦν Βακχικὸν ἐπένευσε θύρσον, ἀλλά τι σφάγιον

*ἴσ. ὑπὸ μανίᾳ

A prænunciant opera. Etenim Scopas velut inſpiratione quadam concitatus, ad ſtatuæ opificium Dei afflatum tranſmiſit. nunquid verò vobis altius artis furorem diuinum recẽſebo? Bacchæ ſtatua fuit ex marmore Pario conſtans, & planè mutata in Baccham veram, non ſimulatam. namque in ſtatu proprio conſiſtens lapis legem marmoribus datam excedere videbatur. Enimuero quod apparebat, reapſe ſimu-
B lachrum erat: ars autem imitationem ad id quod re vera erat, deduxerat. videres vtique, quòd ſolidum marmor erat, in fœminæ effigiem emolliri, truculentia fœmineam ſpeciem emendante; & motionis expers, iam bacchandi poteſtatem habere: tum Deo ingreſſo interiora perſonabant. vultum certè intuiti, præ ſtupida taciturnitate conſtitimus: vſque adeò ſenſus declaratio comitabatur, ſenſu non
C præſente, ac diuinus Bacchæ afflatus deſignabatur, inſpiratione non feriente: deniq; quot & quanta fert animus furoris œſtro percitus; tot ac tanta affectus indicia ab arte emicabant, inenarrabili arcanáque ratione temperata. ſoluta coma Fauonio exagitabatur: atque in floridum capilli floccum marmor diffindebatur. hoc maximè profecto mentis & rationis vim deturbabat, quòd capillitij quoque tenuitati, verè marmor exiſtens, obtemperabat; & cincinnorũ imitationibus pa-
D rebat: & vitali habitu nudatum ac deſtitutũ vitalem vim habebat. Diceres etiam incrementi anſas artem contuliſſe. Sic & quod conſpicitur incredibile eſt, & quod non credibile eſt, ſpectatur. veruntamen manus etiam agiles & induſtrias oſtendebat. non enim Bacchicum quaſſabat thyrſum; ſed & ſeceſpitam

quandam ferebat, tanquam Euoê A clamans, insaniæ acerbioris signum. hoc porrò capellæ quoddã figmentũ liuidi coloris erat. Etenim saxum subierat cadaueris speciem; & vnam eandémque materiam, in mortis & vitæ imitationẽ ars diuiserat; nempe in Baccham animatam stantem, & quasi appetentem Cithæronem: & in capellam furore Bacchico interemptam, & sensuum vigore priuatam, ac marcentem. Itaque Scopas qui exanima simulacris effingebat corpora, opifex veritatis e- B rat: & corporibus materiæ miracula excudebat. At verò Demosthenes cùm simulachra oratione exprimeret, parum abest quin sermonum formam sensum mouentem ostenderet, intelligentia & sapientia constantibus, artis medicamenta admiscens. hinc repentè è vestigio agnoscetis Signum ad contemplationem propositum, suo proprióq; motu desertum non fuisse: quin etiam simul dominari, & C in charactere sculpturáve suum parentem conseruare; & Baccham amorem præ se ferre.

ἔφερεν, ὥσπερ βοᾶζουσα, πικροτέρας μανίας σύμβολον. τὸ δ', ὦ χλωρᾶς τὸ πλάσμα, πελιδνὸν τῷ χρόαν. καὶ γὰρ τὸ τεθνηκὸς, ὁ λίθος ὑπεδύετο. καὶ μίαν οὖσαν τῇ ὕλῃ, εἰς θανάτου καὶ ζωῆς διῆρε* τὴν μίμησιν. τῷ μὲν, ἔμπνουν φησας, καὶ οἷ ὀρεχομένῳ Κιθαιρῶνος· τῷ δὲ, καὶ τὴν Βακχὴν θανατωθεῖσαν οἴεσθαι, καὶ τῶν αἰσθήσεων ἀπομαραίνεσθαι τῷ ἀκμῇ. ὁ μὲν δὴν Σκόπας, καὶ τὰς ἀψύχοις εἰδωλοποιῶν γενέσεις, δημιουργὸς ἀληθείας ἦν, καὶ τοῖς σώμασι τὴν ὕλης ἀπετυποῦτο τὰ θαύματα. ὁ δὲ τὰ κὰτ' αὐτὸν λόγῳ διαπλάττων Δημοσθένης ἀγάλματα, μικρᾷ καὶ λόγων ἕδρᾳξεν εἶδος αἰσθητὸν, τοῖς νοῦ, καὶ φρονήσεως γλυπτοῖς, συγκεραννὺς τὰ τῆς τέχνης φάρμακα. καὶ γνώσεσθε ὃ αὐτίκα, ὡς ἀδὲ τῆς οἰκοθεν κινήσεως ἐξέρηται τὸ εἰς θεωρίαν προκείμενον ἄγαλμα, ἀλλὰ καὶ ὁμοῦ δεσπόζει, καὶ τῷ χαρακτῆρι σώζει τὸν οἰκεῖον γεννήτορα· ἀπὸ δὲ τῆς Βάκχης, τὸν ἔρωτα.

διῆρε, ἢ διέκρ.

In Indi statuam.

INDVS iuxta fontem constiterat; donarium à Nymphis erectũ. Indus autem marmor nigrans erat, & quod ad eũ colorem ex natura generis sui transfugerat. Habuit porrò florentem & crispum crinem; non puro & mero nigro lucentem, verùm è summitatibus contendentem cum flore Tyriæ purpuræ. nam veluti delinitus & madefactus vicinis Nymphis, capillus è radicibus exurgens, nigrior ad summitates fluctuabat. Oculi profectò non cõ-

Εἰς τὸν Ἰνδὸν ἄγαλμα.

ΓΑΡΑ κρηνίδι Ἰνδὸς εἱστήκει, ἀνάθημα τῶν Νυμφῶν ἱδρυθείς. λευκὸς ὁ Ἰνδὸς, λίθος μελαινόμενος, καὶ πρὸς τὸ ἐκ φύσεως τοῦ γένους αὐτομολῶν χροιᾷ. εἶχε δὲ θάλλοντα μὲν, καὶ ἄλλως τε χαίτην, καὶ ἀκράτῳ τῷ μέλανι λάμποντα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἄκρον, πρὸς κόχλον* Τυρίας ἁβροῦ ἐρίζοντα. οἷα δὲ βεβαθῦσα, καὶ νοτιζομένη ταῖς πρόσοικοις νύμφαις ἡ θρὶξ ἐκ ῥιζῶν ἀνιοῦσα, μελάντερος πρὸς τοῖς ἄκροις ἐπόρφυρεν. ὀφθαλμοὶ γὰρ

ἰσ. Τυρίου

μλὼ οὐ σωῆδον τῷ λίθῳ. κ᾽ γὸ τὰς τῷ ὀμμάτων κόρας, ϖϵιέϑη λϐυκότης, κατ᾽ ϵ᾽κεῖνο τὸ μέρος τ᾽ πέτρας μεταπιπτούσης εἰς λϐυκότϱον, καθ᾽ ὃ κ᾽ τ᾽ ϖ᾽ Ινδοῦ φύσεως ἡ χϱόα μιγαίνϵ᾽. μέϑη ϑ᾽ αὐτ᾽ ἐξίϛη. κ᾽ τὸ μεμεϑυσμένον, οὐ κατεμιλύυσεν ἡ τ᾽ λίθου χϱόα. οὐ γὸ ἰῶ ἀυτῷ μηχάνημα τὰς ϖαρϕὰς φοινίξαι, σκέποντος τ᾽ μϑ᾽ ϖλὴν μέϑεω. σὶ δὲ ϖ᾽ ϛήματος, κατηχϱεῖ τ᾽ πάϑους. ϖαράφοϱός τε γὸ, κ᾽ κωμάζων εἰϛήκει, οὐ δυνάμϵνος ἐρείδϵιν τῷ πόδε, ἀλλ᾽ ὑπόξυμός τε, κ᾽ ὑπὸ τὴν γλῶ ὀκλάζων. ὁ δὲ λίθος, ὑπὸ τ᾽ πάϑους ἐῴκει πληχϑὶπ, καὶ οἱονεὶ
κ. ἀναίρων *ἀναίρϵιν, τὸν ἀπὸ τ᾽ μέϑης ἐμφωνίζων σϖασμόν. εἶχε δὲ ἀϱρὸν οὐδὲν ϖ᾽ Ινδοῦ τὸ εἴδωλον, οὐδ᾽ ἑκάϛην κ᾽ χϱόαν ἐξήσκϵι χάϱιν, ἀλλ᾽ εἰς μόνλω τῷ μελῶν συμβολλὼ διήρϑϱωτο. ἀσκεπὴς ϑ᾽ λῶ, κ᾽ γυμνὸς, ὡς ἂν τῷ Ινδικῶν σωμάτων ϖϱὸς τὸ τ᾽ ἀκμῆς ϕλογῶδες εἰωϑότων ἀπανδρίζϵϑαι.

A cinebant marmori. nam ad pupillas oculorum circumcurrebat candor; saxo illa ex parte in candidius conuerso, qua naturæ Indi color germanus, solet nigrescere. Crapula verò ipsum de statu mentis mouerat: at vim temulentam non denotabat color marmoris: non enim integrum fuit ipsi artificium genas rubore tingendi, atrore vinolentiam obtegente. verùm ex conformatione arguebat affectum: etenim mente motus ac lasciuiens
B expressus erat, vt qui firmare pedes & stare loco nesciret, sed tremulus esset & poplitib. in terram inclinatis. Ceterùm marmor ab affectu simile erat percusso & quasi palpitanti, præferens concussionem è temulentia ortam. Nihil præterea molle ac delicatum habebat Indi simulacrum, neque singularem colore ac gestu gratiam referebat: verùm ad solam actuum commissionem distinctum fuerat. porro Indus
C absq; vllo integumento, ac nudus erat; tanquam Indis corporibus ad æstus ardorem consuetis, virilem acquirere vigorem.

Εἰς τὸ τ᾽ Ερωτος ἄγαλμα.

ΚΑΙ ἑτέρας ἱερᾶς τέχνης ⓐ λόγοι ϖϱοφητεῦσαι βούλονται. οὐ γὰρ μοι δεμιτὸν μὴ καλεῖν ἱερὰ τέχνης γϱυνήματα. Ερως γὰῦ Γϱαξιτέλους τέχνημα, ὁ Ερως αὐτὸς, παῖς ἀνϑηρὸς, καὶ νέος, πτέρυγας ἔχων, κ᾽ τόξα. χαλκὸς ϑ᾽ αὐτὸν ἐτύπου, ⓒ ὡς ἂν ἔρωτα τυπῶν τύϱαννο ⓦ δεὸν, ⓒ μέγαν· καὶ αὐτὸς ἐδωκας δύϵϑ. οὐ γὸ ἰωείχετο χαλκοῦς εἶ) τὰ πάντα, ἀλλ᾽ ὅσον ἦν, Ερως ἐγίνϵϑ. εἶδες ἂν τ᾽ χαλκὸν ϑρυπτόμϵνον,

In statuam Cupidinis.

Alterius quoque artis sacræ sermones vaticinari volunt. nefas quippe mihi est sacros non vocare
D artis fœtus. Cupido erat Praxitelis artificium, ipsemet Cupido, puer, floridus, tener, alis præditus, & arcum tenens. æs autem ipsum informabat: & vt Cupidinem, dominatorem Deum & magnum effingens; ipsum etiam metallum tyrannicè dominabatur: non enim passum fuerat vt æs omnino remaneret: sed quantumcumque fuit, Amor effectus erat. Videas æs deliciis diffluēs,

& mirum in modum carnis teneritudine mollescens; atque, vt summatim dicam, ad necessaria complenda, materiam sibi planè sufficientem esse. siquidem striculus erat puer, à maiestate alienus: æri porro consonantem vsum colorémve habebat; ac floride adolescere cernebatur. Porro motionis effectis priuatus, paratus erat ad motum indicandum. Enimuero in firma sede collocatus erat: attamen fallebat, quasi sublimi motioni dominaretur. quinetiam iactabat se profusus in risum, igneum quiddam & mellitum ex oculis irradiás. ibidem videre fas erat, æs affectui obtemperans, & risus imitationem facilè ac libenter admittens. erectus igitur fuit, ad verticem dextrum inflectens brachiũ altera manu arcum eleuans, & incessus, æqui pondium ad læuam inclinans. Etenim sinistri lumbi deflexio à suo statu recesserat, ad æris facilem tractationem solliditate infracta. Cincinni verò florigeri & crispantes caput eius obumbrabant, iuuenili sublucentes vigore. proinde mirificum istud æs erat: sedenim intuito rubor effulgebat, à summa cæsarie excitatus. at contrectanti capillus surrigebat, titillatione sensum afficiens: mihi certè dum artem contemplarer, subierat animum credere Dædalum etiam choream agitatam elaborasse: & colorem sensus mouisse: quãdo Praxiteles in Cupidinis imagine, quædam etiam fermè sensa inseruerat, & ala vim aërem secandi solerter excogitarat.

In statuam Narcisi.

SYLVA erat, atque in ipsa fons pulcherrimus, ex aqua valde

ἢ εἰς ὐσαρκίαν ἀμηχάνως χλιδῶντα· ἢ ὡς βραχέως εἰπεῖν, τὰ ἀναγκαῖα πληρῶν, ἑαυτῷ· τ ὕλην ἀρκοδσαν. ὐ- ἴσ. ἑαυτῇ
γρὸς μὲν ὢν, ἀμοιρῶν μεγαλοπρεπῶς. χαλκῷ ᾗ ἔχων συνωδὸν τ χρεία, ὐ- ἴσ. χροίαν
δωθὶς * ἐωρᾶτο. τῷ ᾗ κινήσεως ἔργων κ. ὐδαθὶς
ἐστερημένος, ἕτοιμος ὢν δεῖξαι κίνησιν. εἰς μὲν γὰ ἕδραν εὐσιμον ἵδρυτο· ἠπάλα ᾗ, ὡς ἐτ μετεώρε κυριεύων φορᾶς· ἐγαυρᾶτο ᾗ εἰς γέλωτα, ἔμπυρόν τι, ἢ μείλιχον ἐξ ὀμμάτων διαυγάζων. ἐν ὢν ἰδεῖν ὑπακόοντα τῷ πάθει τ χαλκόν, ἐν δεχόμενον ὐκόλως τ γέλωτος μίμησιν. ἵδρυτο ᾗ, εἰς μὲν τὴν κορυφὴν, τὸν δεξιὸν ἐπικάμπτων καρπὸν, τῇ δὲ ἑτέρᾳ μετεωρίζων τὸ τόξον, ἢ πλεῖ τ βάσεως ἰσορροπίαν ἐπικλίνων ἐπὶ τὰ λαιά. πλεῖ γὰρ τῆς ἀριστερᾶς λαγόνος σήσασιν, ἀνίσῃ πρὸς πλεῖ ὐμαρότητα τ χαλκοῦ, τὸ στεγανὸν ἐκκλάσας. πλόκαμοι ᾗ αὖ τ πλεῖ κεφαλεῖ ἐσκίαζον ἀνθηροὶ ἢ σύθλοι, νεοτήσιον ὑπολάμποντες ἄνθος. καὶ ἐν θαυμασὸς οἷος ὁ χαλκός. ἰδόντι μὲν γὰ, ἔρυθος ἀπέστιλβεν, ἐξ ἄκρων βοστρύχων αἰρόμενον. ἁψαμένῳ ᾗ, ἡ θρὶξ ὑπεξανίστατο, μαλθακιζομένη πρὸς πλεῖ αἴσθησιν. ἐμοὶ δὴ θεασαμένῳ τ τέχνην, ἐπῆλθ πρότερον ὅτι καὶ χορὸν ἤσκησε κινούμενον Δαίδαλος, ἐ χρόα ἔφερεν αἰσθήσεως· ὅπου Πραξιτέλης εἰς πλεῖ εἰκόνα ἔρωτος σύνεσηκε μικρᾶ ἐ νοήματα, ἢ πτέρυγι τὸν ἀέρα τέμνειν ἐμηχανήσατο.

Εἰς τὸ τ Ναρκίσου ἄγαλμα.

ΑΛΣΟΣ ἦν· ἢ σὺ αὐτῷ, κρήνη παλαιὸς, ἐκ μάλα καθαρᾶ τ, ἐ διαυ-

χοῖς ὕδασιν. εἰστήκει δὲ ἐπ' αὐτῇ Νάρ-
κισσος, ἐκ λίθου λευκοῦ πεποιημένος.
παῖς ἦν, μᾶλλον δὲ ἥβης, ἡλικιώτης
ἐρώτων, ἀστραπὴν οἷα ἐξ αὐτοῦ τοῦ σώμα-
τος ἀπολάμπων κάλλους. ἦν δὲ τοιόν
δε τὸ σχῆμα. κόμαις ἐπῆρτο σοβαῖς ἡσσα-
μέναις, κατὰ μὲν τὸ μέτωπον, τοῦ λιχὸς ἐλισ-
σομένης εἰς κύκλον, κατὰ δὲ τὸν αὐχένα,
κεχυμένης εἰς νῶτα. ἔβλεπε δὲ οὐκ ἀ-
κράτως γαῦρον, οὐδὲ ἱλαρὸν καθαρῶς.
ἐπῆν γὰρ ἐν τοῖς ὄμμασιν ἐκ
τῆς τέχνης ἡ λύπη, ἵνα μὴ τῷ Νάρ-
κισσῳ καὶ τῇ τύχῃ ἡ εἰκὼν μιμῆται.
κ. ἱρῶτος ἐστάλτο δὲ ὥσπερ οἱ *ἔρωτες, οἷς καὶ τῆς
ὥρας τῇ ἀκμῇ πρεπόντως. σχῆμα
δὲ ἦν τὸ κοσμοῦν τοιόνδε. πέπλος λευ-
κανθεὶς ὁμόχρως τῷ σώματι τοῦ λίθου,
περιέων εἰς κύκλον, κατὰ δὲ τὸν δεξιὸν
ὦμον, προνίδες ὑπὲρ γόνυ καταβαίνου-
σαι ἐπαύοντο· μόνῃ δὲ τῆς πορπή-
ματος ἐλευθέρα τῇ χειρί. οὕτω δὲ
ἦν ἁπαλός, καὶ πρὸς πέπλου γεγενὼς
μίμησιν, ὡς καὶ τῇ τοῦ σώματος δια-
λάμπειν χρόαν, τὸ μὲν τῇ περιβολῇ λευ-
κότητος, τὸ δὲ τοῖς μέλεσιν αὐγῇ ἐξιέ-
ναι συγχωρούσης. ἔστι δὲ καθάπερ κα-
τόπτρῳ τῇ πηγῇ χρώμενος, καὶ εἰς αὐτὴν
περιέων τὸ πρόσωπον τὸ εἶδος. ἡ δὲ,
τοῦ ἀπ' αὐτοῦ δεχομένη χαρακτῆρας,
τὸ αὐτῷ εἰδωλοποιΐᾳ ἤνυεν, ὡς δο-
κεῖν ἀλλήλοις ἀντιφιλοτιμεῖσθαι τὰς
φύσεις· ἡ μὲν γὰρ λίθος ὅλη, πρὸς ἐκεῖ-
νον μετηλλάττετο τὸ ὄντως παῖδα. ἡ δὲ
πηγὴ, πρὸς τὰ ἐν τῇ λίθῳ μηχανήμα-
τα τῆς τέχνης ἀντηγωνίζετο, ἐν ἀσωμάτῳ
σχήματι τῷ ἐκ σώματος ἀπεργαζο-
μένη τὸ σχήματος ὁμοιότητα, καὶ τῷ ἐκ τῆς εἰκόνος κατεχομένῳ σκιάσματι, οἷόν πνὰ

A pura, limpida, & pellucida: eo loci Narcissus stabat, è marmore candido confectus. puer erat vel potius adolescens, coæuus Amorum: veluti fulgetrum quoddam è corporis formositate eiaculans. Eiusmodi verò conformatione extitit. aurea cæsarie fulgebat; capillo ad frontem in orbem reuoluto, sed per ceruicem diffuso in terga. Obtutus eius non pure ac planè superbus, neque hilaris omB nino: insitus quippe fuerat in oculis mœror ex arte; vt cum Narcisso, imago etiam fortunam eius imitaretur. Amictus & cultus erat vt Amorum: quibus etiam ætatis & formæ vigore assimilis erat. Porro figura ad ornatum talis fuit; peplus candens, corpori concolor, nempe ex eodem marmore, orbem conficiens: ad dexterum verò humerum fibulæ supra genu descendentes desinebant; solam à fibulaC tione manum eximebat. Ceterum adeo tener erat, & ad pepli imitationem ita pulchrè expressus, vt etiam corporis color transluceret; candore, qui in circuitu nitebat, splendorem in artubus emicantem, egredi concedente. Stabat porro fonte tanquam speculo vtens, atque in ipsum vultus faciem effundens: aqua vero eius notas accipiens, absolutam formæ expressionem perD ficiebat; vt viderentur inter se vicissim naturæ cõtendere, quò se mutuo exprimerent etenim totum marmor cum illo reapse puero permutabatur. fons autem cum molitionibus artis, quæ in lapide erant, concertabat, dum in figura incorporea speciem figuræ è corpore cõstante efficeret, & adumbrationi comprehensæ, & ab imagine veluti

carneam

carnem quandam aquæ naturam apponeret. vsqueadeò verò viua & animata erat per aquas figura, vt quis ipsum esse Narcissum opinaretur: quem ad fontem profectum forma sua in aquis conspecta apud lymphā nymphámve interiisse memorant, eò quòd percupiisset cum simulacro suo copulari; & nunc in prato conspici verna tempestate florentem. perspexisses etiam, cùm vnum marmor esset, colorem ad oculorum fabricam accommodare, & morum memoriam seruare; & sensus indicare, & affectus designare, & ad capillitij licentiam accedere, in pili flexuram solutum. istud autem ne verbis quidem exprimi potest, vt lapis in humorem laxatus, corpus oppositum essentiæ suæ præbuerit: naturam namque solidiorem nactus; sensum tamen aliquem deliciarum emittebat, in rarum quendam corporis tumorem diffusus. quinetiam fistulam contrectabat, qua pastoritiis Diis primitias sacrauerat, & solitudinem cantibus resonare fecerat, si quando musicis instrumentis applicare animum optaret. hunc equidem Narcissum admiratus, ô iuuenes, etiam ad vos induxi pulcrè expressum ad sacrum Musarum atrium. Ceterùm ita se habet sermo, vt ipsa quoque se statua habebat.

σαρκα τιὼ τ̃ ὕδατος φύσιν περιθῶσα. οὕτω γ᾽ ἰῶ ζωτικὸν, καὶ ἔμπνουν τὸ καθ᾽ ὑδάτων ἄγαλμα, ὡς αὐτ̃ εἶ δοξάσαι τ̃ Ναρκισσον. ὃν ἐπὶ πηγὴν ἐλθόντα, τῆς μορφῆς αὐτῷ καθ᾽ ὑδάτων ὀφθείσης, ἁρπὰ νύμφη τελευτῆσαι λέγουσιν, ἐραθέντα τῷ εἰδώλῳ συμμίξαι, καὶ νῦν ἐν λειμῶσι φαντάζεσθαι, σὺν ἠρινὰις ὥραις ἀνθοῦντα. εἶδες ἂν ὡς εἰς ὢν ὁ λίθος, τ̃ χρόαν, καὶ ὀμμάτων καταστολὴν ἥρμοζε, καὶ ἠθῶν ἰσοείαν ἔσωζε, καὶ αἰσθήσεις ἐνεδείκνυτο, & πάθη ἐμιμεῖτο, καὶ ποδὸς διχώματος ἐξουσίαν ἠκολούθει, εἰς τ̃ βοστρύχου καμπὴν λυόμενος. τὸ γ᾽ ὑδὲ λόγῳ ῥητὸν, λίθος εἰς ὑγρότητα κεχαλασμένος, καὶ σὺ αντίον σῶμα τῇ οὐσίᾳ ἀποδεχόμενος· στερεωτέρας γὰρ τετυχηκὼς φύσεως, ἐυφερότητος ἀπέστελλεν αἴσθησιν, εἰς ἄραιόν τινα σώματος ὄγκον διαχεόμενος. μετεχειρίζετο γ᾽ & σύριγγα, ἧς νομίοις θεοῖς σὺν εἶνος ἀπήρχετο· καὶ τιὼ ἐρημίαν κατηχεῖτο μέλεσιν, εἴποτε μουσικοῖς ψαλτηρίοις προσομιλῆσαι ποθήσειε. ὅτον θαυμάσας, ὦ νέοι, τ̃ Ναρκισσον, & εἰς ἡμᾶς ἀπήγαγον, εἰς Μουσῶν αὐλιὼ ὑποτυπωσάμενος. ἔχει γ᾽ ὁ λόγος, ὡς καὶ εἰ εἰκὼν εἶχεν.

A

B

C

In statuam Temporis opportuni, seu Occasionis.

D

VOLO etiam tibi Lysippi opificium oratione exprimere: quod quidem signorum suorum pulcerrimum artifex fabricatus, Sicyoniis ad spectandum proposuerat. Simulacrum fuit, Tempus opportunum ex ære sculptum; arte cum natura contendente. Tempus autem, puer

Εἰς τὸ σὺ Σικυῶνι ἄγαλμα τ̃ Καιροῦ.

Ἐθέλω δέ σοι καὶ τὸ Λυσίππου δημιούργημα τῷ λόγῳ ἀπράσπασαι, ὅπερ ἀγαλμάτων κάλλιστον ὁ δημιουργὸς τεχνισάμενος, Σικυωνίοις εἰς θέαν πρόθηκε. καιρὸς ἰῶ εἰς ἄγαλμα, τετυπωμένος σὺ χαλκοῦ, ποδὸς πιὼ φύσιν ἀμιλλωμένης* τῆς τέχνης. παῖς γ᾽ ἰῶ ὁ

* φρ. χ. ἀμιλλώμενος

καιρὸς ἡβῶν, ἀπὸ κεφαλῆς ἐς πόδας ἐπανθῶν τὸ τῆς ἥβης ἄνθος. ἰδεῖν μὲν ὄψιν, ὡραῖος, σείων ἴουλον, καὶ ζεφύρῳ πνάοντιν, πρὸς ὃ βούλοιτο καταλιπὼν τὸν κόμαν ἄνετον. τὸν δὲ χρόαν εἶχεν ἀνθηράν, τῇ λαμπηδόνι τοῦ σώματος τὰ ἄνθη δηλῶν. ἰδεῖν δὲ Διονύσῳ κατὰ τὸ πλεῖστον ἐμφερής. τὰ μὲν γὰρ μέτωπα χαρίσιν ἔστιλβεν· αἱ δὲ παρειαὶ δὲ αὐτῷ εἰς ἄνθος ἐρυθρόμεναι, νεοτήσιον ὡραΐζοντο, ἐμβάλλουσαι τοῖς ὄμμασιν ἀπαλὸν ἐρύθημα. εἰσήκει δὲ ἐπί τινος σφαίρας, ἐπ' ἄκρων τῶν ταρσῶν βεβηκώς, ἐπερωμένος τῷ ποδί. ἐπεφύκει δὲ οὐ νενομισμένως ἡ θρίξ· ἀλλ' ἡ μὲν κόμη κατὰ τοῦ ὀφρύων ἐφέρπουσα, ταῖς παρειαῖς ἐπέσειε τὸν βόστρυχον. τὰ δὲ ὄπισθεν ἰδεῖν τοῦ καιροῦ, πλοκάμων ἐλεύθερα, μόνῳ τῷ ἀπὸ γενέσεως βλάστην ἐμφαίνοντα τὸ τεῖχος. ἡμεῖς μὲν οὖν ἀφασίᾳ πληγέντες πρὸς τὴν θέαν, εἰσήκειμεν, τὸν χαλκὸν ὁρῶντες ἔργα φύσεως μηχανώμενον, καὶ τὸ οἰκείας ἀπαίνοντα τάξεως. χαλκὸς μὲν γὰρ ὢν, ἐρυθραίνετο, σκληρὸς δὲ ὢν τὴν φύσιν, διεχεῖτο, μαλθακῶς* εἰκὼν τῇ τέχνῃ πρὸς ὃ βούλοιτο. ἀσαν ίζων δὲ αἰσθήσεως ζωτικῆς, οἶκον ἔχων ἐπισοῦτο τῷ αἰσθήσει. καὶ οὕτως ἐσήρικτο, πάγιον τὸν ταρσὸν ἐρείσας· ἐσῳ δὲ, ὁρμῆς ἐξουσίαν ἔχων ἐδείκνυτο. καί σοι ὀφθαλμὸν ἥπατα, ὡς καὶ τῆς εἰς τὸ πρόσω κινεμένων φορᾶς, καὶ πρὸς τὸ δημιουργοῦ λαβών, καὶ τῷ ἀέρος πλῆξιν τέμνῃ, εἰ βούλοιτο, ταῖς πτέρυξι. καὶ τὸ μὲν ἡμῖν θαῦμα, τοιοῦτον ἰδεῖν. εἰς δέ τις καὶ τὰς τέχνας σοφῶν, καὶ εἰδότων σοὶ αἰσθήσει τεχνικωτέρᾳ τὰ τῶν δημιουργῶν ἀνιχνεύειν θαύματα,

A erat pubescens: in quo pubertatis flos à capite ad pedes vigebat. facie certè formosus apparebat, lanuginem quatiens, & Fauonio concutiendam quocunque vellet, cæsariem solutam linquens. florigero nitebat colore, splendore corporis flores ostendens: erátque Dionyso maxima ex parte persimilis: atenim frons gratiis emicabat: genæ autem ipsi floris instar rubentes, iuuenili decore fulgebant, tenerum oculis ruborem adiicientes. Stabat B autem in globo quodam summis pedum plantis insistens, quibus alatus erat. capillus non more solito creuerat: verùm coma contra supercilia repens, ad genas cincinnum reuocabat. occiput itaque Temporis cinnorum nexibus liberum fuit, solo à primo ortu insito, apparente capillo. Nos igitur taciturno stupore perculsi hoc spectaculo constitimus, æs naturæ opera moliens C cernentes, ac suum propriúmque statum excedens. nam cùm æs esset, rubebat: & natura durum diffundebatur; molliter cedens arti, quocunque vellet: præterea vitali sensu carens, interiore sensu præditum credebatur. atque ita fultum & stabilitum erat, fixo firmiter talo: stans verò, cōcitati motus licentiam præ se ferebat: oculúmque tibi decipiebat, tanquam si compos esset vlterius pergendi. & accepta ab D artifice facultate aëriam plagam secandi, si vellet, remigio alarum. atque eiusmodi sane erat, quod mirū nobis accidebat. Vnus verò quidam in artibus illustris, & ex eorum numero, qui norunt, cum sensu magis artificioso opificū mirāda indagare,

* μαλθακὸς εἰ.

etiam rationis artificio accineret, Temporis potentiam in arte seruatam enarrando: nam quod aligerum est in talis, subindicare pernicitatē, & talaria quib. multum implicans æuum; horis ac tempestatibus annuis inuectum fertur. Porro efflorescentem venustatem referri ad id, quòd omne tempestiuum formosum est: & solus pulcritudinis artifex est Tempus: Omne verò quod defloruit, extra Temporis naturam est. Coma autem ante frontem vagatur, quia tempus accedens sumere facilè est: eo præterito, negotiorum vigens occasio vnâ abit; & neglectum Tempus capere est nefas.

Pindar. Pythioni. Od. IX. Str. IV.

A

B

καὶ λογισμοῦ ἐπῆδε τῷ τεχνήματι, τὸν τοῦ καιροῦ δύναμιν, ἐν τῇ τέχνῃ σωζομένην ἐξηγούμενος· τὸ μὲν γὰρ πέρωμα τῶν ταρσῶν, αἰνίττεται τὸν ὀξύτητα· καὶ ᾧ Ⓜ πολὺ ἀνθίπτων αἰῶνα, φέρεται τὰς ὥρας ἐποχούμενος. τὸν δὲ ἐπανθοῦσαν ὥραν, ὅτι πᾶν τὸ καιρὸν τὸ ὡραῖον, ⓒ μόνος κάλλους δημιουργὸς ὁ καιρός· τὸ γὰρ ἀπανθηκὸς ἅπαν, ἔξω τῆς καιροῦ φύσεως. τὸ γὰρ κῦ τῦ* μετώπου κόμην, ὅτι προσιόντος μὲν αὐτοῦ, λαβέσθαι ῥᾴδιον. παρῃωθότος δ', ἢ τὸ πραγμάτων ἀκμὴ συνεξέρχεται· καὶ διὰ ἐστὶν ὀλιγωρηθέντα λαβεῖν τὸν καιρόν.

IN SIMVLACRVM OCCASIONIS. M. P. Ausonij.

CVIVS opus? Phidiæ, qui signũ Palladis, eius,
Quique Iouem fecit, tertia palma ego sum.
Sum Dea, quæ rara, & paucis Occasio nota.
Quid rotulæ insistis? Stare loco nequeo.
Quid talaria habes? volucris sum. Mercurius quæ
Fortunare solet, tardo ego cùm volui.
Crine tegis faciem. Cognosci nolo. Sed heus tu,
Occipiti caluo es. Ne tenear fugiens.

C

D

ΕΙΣ ΤΟ ΑΥΤΟ ΑΓΑΛΜΑ τῦ Καιροῦ, ἔπηγε. Γοσθίπωσ.

Τίς, πόθεν ὁ πλάστης. Σικυώνιος. οὔνομα δὲ τίς Λύσιππος. σὺ δὲ τίς; Καιρὸς ὁ πανδαμάτωρ.

Τίπτε σ' ἐπ' ἄκρῳ βέβηκας; ἀεὶ θέχω. τί δὲ ταρσοὶ

Ποσσὶν ἔχουσι πτερύγας; ἵπταμαι ὠκυτάτοις.

Χερὶ δὲ δεξιτερῇ τί φέρεις ξυρόν; ἀνδράσι δεῖγμα

Ὡς ἀκμῆς πάσης ὀξύτερος τελέθω.

Ἡ δὲ κόμη τί κατ' ὄψιν; ὑπαντιάσαντά λαβέσθαι.

Νὴ Δία τἀξόπιθεν πως τί φαλακρὸν πέλει;

Τῷ γὰρ ἅπαξ πτηνοῖσι πόδας θρέξαντά με ποσσὶν,

Οὔτις ἔθ' ἱμείρων δράξεται ἐξόπιθεν.

Τοῖον ὁ τεχνίτης με διέπλασεν εἵνεκεν ὑμέων,

Ξεῖνε, καὶ ἐν προθύροις ἔστακε διδασκαλίην.

A

Εἰς τὸ τοῦ Ορφέως ἄγαλμα.

ΕΝ τῷ Ελικῶνι (τέμενος ἢ τῶν Μουσῶν σιερὸν ὁ χῶρος παρὰ τὸν Ολμειοῦ τοῦ ποταμοῦ ῥύακας, καὶ πλὴ ἰοειδέα Πηγάσου κρήνην) Ορφέως ἄγαλμα* τῆς Καλλιόπης παρὰ τὰς Μούσας εἱσήκει, ἰδεῖν μὲν κάλλιστον. ὁ γὰρ χαλκὸς τῇ τέχνῃ συναπέπικτε τὸ κάλλος, τῇ δὲ τοῦ σώματος ἀγλαΐᾳ, τὸ μουσικὸν B ἐμπνεόμενον τῆς ψυχῆς. ἐκόσμει ἢ αὐτὸν παρὰ Περσικὴ χρυσῶ κατάστικτος, ἀπὸ κορυφῆς εἰς ὕψος ἀνέχουσα. χιτὼν ἢ ἐξ ὤμων ἀπαγόμενος εἰς πόδας, τελαμῶσι χρυσέοις κατὰ τῶν στέρνων ἐσφίγγετο. κόμη ἢ οὕτως ἰῶ βλαστὸς, καὶ ζωτικὸν ἐμπνέουσα, καὶ ἔμπνευν, ὡς ἀπατᾶν πλὴ αἴσθησιν, ὅπ καὶ πρὸς τὰς ζεφύρου πνοὰς σφομένη δονεῖται. ἡ μὲν γὰρ ἐπαυχένιος κατὰ νώτου χεθεῖσα, C ἡ δὲ, ὀφρύσιν ἄνωθεν διαιδὴς ἐπιφαίνουσα, καθαρὰς τῶν ὀμμάτων ἔφαινε τὰς βολάς. τὸ πέδιλον ἢ αὖπω, ξανθοτάτῳ χρυσῷ κατιώθισο, καὶ πέπλος κατὰ νώτου ἄφετος εἰς σφυρὰ κατήει. μετεχειρίζετο δὲ πλὴ λύραν· ἣ ἢ, ἰσαρίθμοις τοῖς Μούσαις ἐξῆπτο τοῦ φθόγγους. ὁ γὰρ χαλκὸς, καὶ νευρὰς ἐπεκρίνετο· καὶ πρὸς πλὴ ἑκάστου μίμησιν D ἀλλαττόμενος, πλειώνως ὑπήγετο, μικρᾶ καὶ πρὸς αὐτλὼ πλὴ ἠχὴν τῶν φθόγγων φωνὴς γιγνόμενος. ὑπὸ ἢ τῶν ποδῶν πλὴ βάσιν, καὶ ὑρανὸς ἰῶ τυπωθεὶς, ἀδὲ πλειάδες τὸν αἰθέρα τέμνουσαι, οὐδὲ ἄρκλε πρισσοφαὶ τῶν ὠκεανῶ λουτρῶν ἄμοιροι, ἀλλ' ἰῶ παῦ μὲν ὀρνίθων γένος πρὸς τὴν ᾠδλὼ ἑστάμενον, πάντες ἢ ὄρεοι θῆρες, καὶ ὅσον ἐν θαλάσσης μυχοῖς νέ-

*ἰσ. τῶ τ. κ. σοὶ

In Orphei ſtatuam.

IN Helicone (qui locus vmbroſum Muſarum delubrum eſt, prope Olmij fluminis riuos, & violaceum Pegaſi fontem) Orphei ſtatua Calliopes filij, iuxta Muſas erecta eſt, viſu ſanè pulcherrima: æs enim ſimul cum arte pulcritudinem comparabat: corporis verò ſplendore, concentum animi deſignans. Eum decorabat tiara Perſica auro intertexta, à vertice ad altitudinem eminens. tunica verò ab humeris deducta ad pedes, balteo aureo pectoribus aſtringebatur. Cæſaries adeo florida eſt, & viuidum atque animatum quid præ ſe ferens, vt ſenſum fallat; ſiquidem ad Fauonij auras agitata cietur. atenim quæ in ceruicem propendet, in terga diffunditur; hæc verò bifida à ſupero ſyncipite ſuperciliis imminens, puros oculorum radios detegit. Calceamentum eius auro maximè flauo floridè aſperſum erat, & peplus per dorſum laxatus ad talos pertinebat. Porro lyram contrectabat; quæ quidem ſonos numeris pares Muſis appenſos habebat: æs enim etiam neruos diſtinguebat: & ad cuiuſq; imitationem variatum, morigerè ſubigebatur: vt parum abeſſet, quin ad tonorum conſonantiam vocale redditum eſſet. Cæterùm ſub pedum fulcro non cœlum erat inciſum, neque Pleiades æthe- *Hom. Il. Σ*
rem ſecantes, neque Vrſæ conuerſiones Oceani lauacrorum expertes: ſed omne auium genus aderat obſtupeſcens ad cantum: itémque omnes feræ montanæ, & quæcunque in maris penetralibus paſcun-

tur. equus etiam demulcebatur, freni vice concentu detentus: bos quoque, dimissis pascuis, lyræ cantum auscultabat. Ac leonum immitis natura ad melodiam sopita mitescebat. vidisses etiam æs fluuios effingens, è fontibus ad cantus fluentes, & maris fluctum amore carminis eleuatum, & cautes musica perculsas: atque omne tempestiuum germen è pascuis, ad Orphicam cantilenam properans. at nihil quidem erat quod resonaret, atque lyricam excitaret consonantiam: sed ars ipsa in animantibus affectus amoris musici modulaminis declarabat, atque vt in ære voluptates apparerent, efficiebat: deniq; efflorescentia animantum sensui delinimenta arcano & inexplicabili modo patefaciebat.

μεταμ. καὶ ἵππος ἐθέλγετο δι' ἠπὶ χαλινοῦ τῷ μὴ κραδέμνος. ⟨ βοῦς ἀφεὶς τὰς νομάς, τ' λυρῳδίας ἤκουε. καὶ λεόντων ἄτεγκτος φύσις, πρὸς τ' ἁρμονίαν κατηυνάζετο. εἶδες ἂν καὶ ποταμοὺς τυπτῶντα τὸν χαλκὸν, καὶ πηγῶν ὀπὶ τὰ μὴ ῥέοντας, καὶ κῦμα θαλάσσης ἔφρι τ' ᾠδῆς ὑψέμνον, ⟨ πέτρας πλησμένας μουσικῆ, ⟨ πᾶσαν βλάστην ὥριον, ἐξ ὑδάτων ἐπὶ τὴν μέσαν τὴν Ορφικὴν ἀναδύσασαν. καὶ ἐδὲν μὴν ἦν τὸ ἠχοῦν, οὐδὲ τὴν ἁρμονίαν τ' λυρῳδὸν ἐγείρον· ἡ τέχνη ὅ, καὶ τοῖς ζώοις τ' πρὸς τὴν μουσικὴν ἔρωτος τὰ πάθη κατημύνει· καὶ ἐν τῷ χαλκῷ τὰς ἡδονὰς ἐποίᾳ φαίνεσθ, καὶ τὰ ἐπανθοῦντα τῇ αἰσθήσει τ' ζώων θελκτήρια, ἀῤῥήτως ἐξέφαινεν.

IN SIGNVM DIONYSII.

ΕΙΣ ΔΙΟΝΥΣΟΥ ΑΓΑΛΜΑ.

DÆDALI sanè integrum fuit videre in Creta incredibilia ac miranda opera, quæ fabricis occultis agitabantur: vtque aurum ad humanum sensum referendum cogeretur: verùm Praxitelis manus spirantia prorsus conficiebant artis molimina. Nemus fuit, in quo Dionysus constiterat, adolescentis habitum imitatus; ita certè molliter, vt æs cum carne concinnè congrueret. Adeò verò tenerum ac delicatum corpus habebat, vt ex alia quauis materia potius quàm ex ære conflatus videretur: siquidem, æs cùm esset, erubescebat: & cùm vitæ communionem nullam haberet, eius tamen speciem volebat præ se ferre. quòd si contrectasses, vigore quodam excitabatur: ac reapse quidem solidum & contumax æs erat, sed artificio mollitum,

Δαιδάλῳ* μὲν ἔξεστιν ἰδεῖν τῷ θεὶ Κρήτῃ πιθανὰ θαύματα, κινούμενα μηχαναῖς τὰ ποιήματα, ⟨ θεὸς δὲ θεοφιλεῖ ἀνθήσιν ὁμοιάζει)* τ' χρυσόν· αἱ δὲ δὴ Πραξιτέλους χεῖρες ζωπικὰ διόλου κατεσκεύαζον τὰ τεχνήματα. ἄλσος ἦν, ἐν ᾧ Διόνυσος εἰστήκει, νεανίου σῶμα μιμούμενος· οὕτω μὲν* ἁπλῶς, ὡς θεὸς σαρκὶ μεταῤῥυθμίζεσθαι τὸν χαλκόν. οὕτω δὲ ὑγρὸν καὶ κεχαλασμένον ἔχων τὸ σῶμα, ὡς ἐξ ἑτέρας ὕλης, ἀλλὰ μὴ χαλκοῦ πεφυκός. ὁ χαλκὸς μὲν ὢν, ἠρυθραίνετο· ζωῆς δὲ μετουσίαν καὶ ἔχων, ἐβούλετο τ' ἰδέαν δηκνύναι. ἁψαμένῳ δέ σοι, θεὸς τὴν ἀκμὴν ὑπεξίστατο. καὶ ὄντως μὲν ὁ χαλκὸς ἦν στερεὸς· ὑπὸ δὲ τ' τέχνης μαλαττόμενος

ἰσ. Δαιδάλου μ. ε. ἰ. τῶ π. Κ. ἀπτω θ.

χ. ἐνδιαζόμενα τ.

χ. ἁπλός. ἰσ. ἀπλός. (ἡ) ἁπλῶς

εἰς σαρκα, ἀπεδίδρασκε τῆς χρὸς τὴν ἁἰσθησιν. ἰῶ δὲ αὐ θηρὸς, ἀβρότητος γέμων, ἱμέρῳ ῥεόμενος, οἷ αὐτὸς Εὐριπίδης ἐν Βάκχαις εἰδοποιήσας ἐξέφηνε. κισσὸς δ' αὐτὸν ἔσεφε θριπλέων εἰ κύκλῳ. ὡς κισσὸς ἦν ὁ χαλκὸς, εἰς κλῶνας καμπόμενος, ἢ τ βοστρύχων σὺ ἑλικτῆρας εἰ μετώπου κεχυμένους ἀνασέλλων. γέλωτος ὁ ἔμπλεως, ὁ δὴ & παντὸς ἰῶ ἐπέκεινα θαύματος, ἡδονῆς ἀφιείναι τὴν ὕλην τεκμήρια, ἢ τὴν παιδῶν δήλωσιν ὑποκρίνεσθαι τὸν χαλκόν. νεβρὶς ὁ αὐτὸν ἔσκεπεν, οὐχ οἵαν εἴωθεν ὁ Διόνυσος ἁπλόην, ἀλλ' εἰς τ δορᾶς μίμησιν ὁ χαλκὸς μετεβάλλετο. εἰσήκει ὁ τ λύσσαν ἐμφαίνων τῷ θύρσῳ· ὁ ὁ θύρσος, ἡπάτα τὴν αἴσθησιν· εἰ χαλκοῦ πεποιημένος, χλοερόν τι, καὶ τεθηλὸς ἀποστίλβειν ἐδόκει· ὡς περ οἶμαι τ Πραξιτέλους καὶ τ βάκχον ἐγκαταμίξαι δυνηθέντος.

A in carnem pulposam, manus contactum subterfugiebat. Ceterùm floridus, teneritudine refertus, cupidine diffluens erat: qualis Euripides ipse in Bacchis exacta simulacri fictione expressit. hedera certè ipsum redimibat, cingens in orbem: æs quippe, vt hedera, in ramos se incuruabat; ac cincinnorũ nexus à fronte fusos reprimebat. totus porrò in risum effusus; quod certè omne miraculũ excedebat, cùm voluptatis indicia suppeditaret materia, & metallum designationé affectuũ æmularetur. hinnuli membrana ipsum obtegebat, non qualé Dionysus solebat appensam habere, sed ad pellis imitationem conformatum erat æs. Porrò stabat lyram thyrso fulciens: ac thyrsus etiam sensum fallebat. quippe qui ex ære fabricatus virens quiddam ac florens emicare putabatur; cum ipsa certans materia. Præterea oculus igne rutilans, furiosum intuebatur: sedenim metallum vim bacchantem indicabat, & furore accendi videbatur: perinde, opinor, ac si Praxiteles Bacchicum œstrum inserere valuisset.

B

C

Εἰς τ Μέμνονος ἄγαλμα.

IN SIGNVM MEMNONIS.

Εθέλω δέ σοι, & τ Μέμνονος ἀφηγήσασθαι θαῦμα. καὶ γὰρ ὄντως θαυμάσιος ἡ τέχνη, καὶ κρείττων ἀνθρωπίνης χειρός. τὸν Τιθώνου Μέμνονα εἰκὼν ἰῶ ἐν Αἰθιοπίᾳ, ἐκ λίθου πεποιημένη· οὐ μὴν ἐν τοῖς οἰκείοις ὅροις ἔμενε λίθος ὤν· οὐδὲ τ τῆς φύσεως σιγηλὸν ἐνεῖχε, ἀλλὰ καὶ λίθος ὢν, εἶχεν ἐξουσίαν φωνῆς. νῦν μὲν γὰρ ἀνίσχουσαν τὴν ἡμέραν, προσεφθέγγετο, ἀποσημαίνων τῇ φωνῇ τὴν

D

Volo etiã tibi Memnonis miraculum cõmemorare: nam stupenda verè fuit ars, & humana manu præstantior. Memnonis Tithoni filij simulacrum erat in Æthiopia è marmore sculptum: veruntamen id suis in limitib. non remanserat, neque taciturnam naturam retinebat: sed cùm saxum esset, vocis facultatem habebat: nunc enim orientem diem alloquebatur, voce gau-

dium deſignans, & ob matris præ-
ſentiam exhilaratus: modò ad no-
ctem inclinata die, miſerandum &
anxium quiddam gemebat marmor
ob abſentiam mœrore affectum.
neque verò lacrymis carebat; quin
has quoque voluntati miniſtrantes
habuit. ac Memnonis talis imago
fuit, ſolo corpore humano mihi dif-
ferre viſa. à fortuna verò quadam
& propoſito ſimili, impulſa rege-
batur. ea porrò quæ triſtitiam ad-
ferrent immixta habebat: rurſuſ-
que ipſum voluptatis ſenſus occu-
pabat; ab vtriſque affectibus per-
culſum. ac Natura quidem lapidum
ortum ſoni expertem, ac ſtupidum
produxit, & neque à dolore mo-
derari volentem, neque lætari ſci-
entem, imo & omnibus caſibus in-
uulnerabilem. Illi verò Memnonis
marmori & iucunditatem conceſ-
ſit, & cautem cruciatui admouit.
itaque hanc ſolam nouimus artem
quæ ſenſa ſaxo & vocem inſeruit.
Enimuerò Dædalus ad motionem
vſque generosè attentauerat; atque
illius artificium vim materias mu-
tandi, & loco transferendi, & ad
choream excitandi habebat: verùm
arduum ipſi, atque imperuium o-
mnino fuit, opera voce prædita
moliri. ſed Æthiopum manus mea-
tus in iis quæ inacceſſa atque inuia
erant excogitarunt, & taciturnita-
tem marmoris amouerunt. Illi certè
Memnoni reſpondere Echum fa-
ma eſt, quoties loqueretur; & lugu-
bre lamentanti, flebile carmen re-
mittere: lætanti autem ſonum æ-
mulum reddere. denique illud opi-
ficium interdiu mœrores ſopiebat,
nec filiũ quærere permittebat; quaſi

A χαραν, ἡ ὅτι τῆς τῆς μητρὸς φρο-
ιμίοις φαιδρυνόμενος· νυκτὶ δ' ἀπο-
κλινομένης εἰς νύκτα, ἐλεεινόν τι, καὶ
ὀλοφυρτὸν ἔστενε, πρὸς τὴν ἀπουσίαν
αὐτοῦμενος. ἀπορᾷ δὲ οὐδὲ δακρύων ὁ
λίθος, ἀλλ' εἶχεν ὑπηρετούμενα τῇ βου-
λήσει καὶ ταῦτα. ἡ γὰρ Μέμνονος ἡ εἰ-
κὼν, μόνῳ τῷ ἀνθρωπείῳ διαλλάτ-
τειν μοι δοκοῦσα σώματι, ἐοικὸς ἦ τύ-
B χης τινὸς ὁμοίας, ἡ προαιρέσεως ἀ-
χθομένη, κατηυθύνετο. εἶχεν οὖν ἐγ-
κεκραμένα καὶ τὰ λυποῦντα· καὶ πάλ-
λιν ἡδονῆς αἰσθησις αὐτὸν κατελάμ-
βανεν, ἐοικὸς ἀμφοτέροις τοῖς παθῶν
πληπόμενον. καὶ ἡ μὲν φύσις, τὸν λί-
θων χύσιν ἄφθογγον παρήγαγε, καὶ
κωφὴν, ἡ μήτε ἐοικὸς λύπης ἐθέλου-
σαν διοικῆσαι, μήτε εἰδῆμον ἡδονῆς,
ἀλλὰ ἡ πάσης τύχης ἄτρωτον. ἐκεί-
C νῳ δὲ τῷ Μέμνονος λίθῳ καὶ ἡδονὴν
προέδωκεν ἡ φύσις, καὶ πέτραν ἀνέ-
μιξεν ἀλγηνῇ. καὶ μόνῃ ταύτῃ ἐπι-
σάμθα τὴν τέχνην, νοήματα λίθῳ,
καὶ φωνὴν ἐνθεῖσαν. ὁ μὲν γὰρ Δαίδα-
λος, μέχρι μὲν κινήσεως ἐπεκινδύνε-
το, καὶ δυνάμιν εἶχεν ἡ ἐκείνου τέχνη
ἐξιστάναι τὰς ὕλας, ἡ εἰς χορείαν κι-
νεῖν. ἀμήχανον ἦν ἰδεῖν, καὶ παντελῶς ἄ-
D πορον, καὶ φωνῆς μέτοχα προσμα-
θύεσθαι τὰ ποιήματα. αἱ δ' Αἰθιόπων
χεῖρες πόροις τ' ἀμηχάνων ἐξεῦρον, καὶ
τ' ἀφωνίαν ἐξενίκησαν τ' λίθου. ἐκεί- ἐξενίκησαν
νῳ τῷ Μέμνονι καὶ τὴν Ἠχὼ λόγος ἀν-
τηχεῖν, ὁπότε φθέγγοιτο· καὶ χορὸν μὲν
συνάζοντι, χορὸν ἀντιπέμπειν μέλος·
ὑπαδοῦσι δ', ἀνταποδίδοσθαι τὴν ἠχὼ ἀντίμιμον. ἐκεῖνο δὲ δημιούργημα
καὶ τῇ ἡμέρᾳ τὰς ἀνίας ἐκοίμιζε, καὶ καὶ εἴα μαστεύειν παῖδα, ὡς ἂν αὐτο-

θείσης ἀντὶ τῆς Αἰθιόπων τέχνης τὸ σὺν τῇ εἰμαρμένης ἀφανισθέντα Μέμνονα.

A quasi Æthiopũ ars hoc solatio compensaret Memnonẽ fato peremptũ.

Εἰς τὸ Ασκληπιοῦ ἄγαλμα.

Εἶτα τὸ μὲν ἀργῶον σκάφος ἔμφωνον γλυέσθαι πεισθῆμεν, τὸ ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς τεχνηθὲν χερσὶν, ᾧ τὴν πόλιν αὐτὸς ἄστροις ἐκληρώσατο τύχῃ· ἄγαλμα δὲ οὐ πιστεύομεν, εἰς ὃ τὰς δυνάμεις Ασκληπιὸς ἀνίησι, τὸν θεοσπόνδιον ἐπεισάγων νοῦν, ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ κοινωνίαν τοῦ σε* νικοῦντος τῶν δυνάμεων πρέπειν. ἀλλ' εἰς μὲν ἀνθρώπινα σώματα κατάγεσθαι τὸ θεῖον δώσομεν, εἶδος δὲ μιαιφόνοις παθήμασιν· ὃ πιστεύσομεν οὐ, εἰ μὴ δι' ἔθους κακίας* θρασύφυκεν. ἐμοὶ μὲν οὖν, οὐ τύπος εἶναι δοκεῖ τὸ ὁρώμενον, ἀλλὰ τῆς ἀληθείας πλάσμα. ἰδοὺ γὰρ ὡς καὶ αὐτὴ ἠθοποιητὸς ἡ τέχνη, ἀλλ' εὐφρονισαμένη τὸν θεὸν, εἰς αὐτὸν ἐξίσταται. ὕλη μὲν οὖσα, θεοφιλὲς ἀναπέμπει νόημα· δημιούργημα δὲ χρὸς τυχάνουσα, ἃ μὴ δημιουργίας ἔξεστι, θεάττει, τεκμήρια ψυχῆς ἀῤῥήτων ἀποτίκτουσα. θεόσωπον δέ σοι θεασαμένῳ, δουλοῦται τῇ αἰσθήσει. οὐ γὰρ εἰς καλλος ἐπίδετον ἐφημάπτεται, ἀλλὰ παγὰν ἐλέων ἀνακινεῖν ὄμμα· βάθος ἄφραστον ὑπαστράπτει, σεμνότητος αἰδοῖ μιγείσης. πλοκάμων δὲ ἕλικες ῥεόμενοι χάρισιν, οἱ μὲν εἰς νῶτα τεθηλότες, ἄφεβοι κέχυνται. οἱ δὲ ὑπὲρ μετώπου πρὸς τὰς ὀφρῦς ἐπιμειδιῶντες, τοῖς ὄμμασιν εἰλοῦνται. οἷς δὲ σὺν τῆς ζωλικῆς αἰτίας ἢ αὐτοὶ καταρδόμενοι, εἰς τὴν τῶν βοστρύχων καμπὴν συνελίττονται, τῷ νόμῳ τῆς τέχνης μὴ πειθομένης τῆς ὕλης, ἀλλὰ νοούσης ὅπ θεὸν;

B

C

D

*Ie. τὰς νόσους νικῶντος.

IN SIGNVM ÆSCVLAPII.

DEINDE Argo nauem vocalem extitisse credimus, vt Mineruæ manibus fabricatam, cui etiam Dea regionem inter astra sorte assignauit: Statuam verò non credimus eiusmodi fuisse? in quam vires Æsculapius infundit, & prouidentem inducit mentem ad sui communionem, vt* victricem morborum potentiam decet. verùm in corpora humana sanè numen deduci concedemus; ibíque affectibus maculari: at id minimè credemus, bono vitiosi quiddam, potius quàm recti, præter naturam accedere. mihi quidẽ simulacrũ non videtur, quod cernitur; sed veritatis figmentũ. Ecce enim, vt non morũ simulatrix ars, sed imaginem Dei exprimens, in ipsum demigrat: & materia cùm sit, Deiformem intellectum emittit: & manus opificium existens, ea quæ opificiis non licet, præstat; dum animæ arcanorum indicia certa parit. vultus autem tibi intuenti, sensum in seruitutem redigit: Etenim non ad decus adiectitium cõformatus est, sed, vt Pæan, hilarẽ & propitiũ excitat oculum: ac profunditas inexplicabilis sub grauitate fulget, verecundia admixta. Cinnorum autem circuli fluentes Gratiis, partim in terga florentes liberè funduntur, partim super fronte ad supercilia pertinentes oculis inuoluuntur. deinde quasi vitali scatebra, etiam ipsi irrigati, in flexũ comæ nodorum complicantur, artificij legi, materia non obtemperãte; sed percipiente se Deum effingere,

*Hîc interpres suis tantùm coniecturis nititur.

& opus esse dominatu. Ceterùm A cùm ea quæ oriuntur interire soleant, Signi forma, vt sanitatis vim & naturam præ se ferens, vigore interitus experte acquisito floret. Nos certè tibi, fili, sermones iuueniles & Memoria editos exorsi sumus; (sedenim ita hortaris, opinor) verùm alacres & prompti iam sumus ad accinendum tibi canticum, si Sanitatem tribueris.

ϗ δεῖ δωσε-βύφν. τ᾽ ᾖ γνομφώων εἰω-
θότων φθείρεσθ, ἡ τ᾽ ἀγάλμασος ἰδέα,
ἅτε δὴ τ᾽ ὑγείας πεῖρ᾽ ἐσίαν ἑαυτῇ φέ-
ρουσα, ἀκμῇ ἀνώλεθρον ἐπικτωμέ-
νη θάλφ. ἡμεῖς μὲν δή σι ϗ λόγων, ὦ
παῖ, νεαρῶν, καὶ μνήμης ἐγκόνων ἀπερ-
ξάμθα· κελεύῃς γὰρ οἶμαι· σοὶ θυμος
δέ σι ϗ τ᾽ νόμον ᾄδειν, εἰ νέμοις ὑγείαν.

In Cupidinem alterum Praxitelis.

Εἰς ⓦ Πραξιτέλους ἔρωτα.

B

DEVM ne in vrbis arce spectasti, quem Praxiteles statuit? si quidem tibi artis operæ pretium exhibere opus est; is nimirum puer fuit mollis & tener, artificio metallum ad mollem & iuuenilem venustatem emolliente. Deliciarum ac desiderij plenus erat, & pubis florem indicabat. hæc autem omnia videre integrum erat ad artificij nutum mutari. Atenim mollis erat, cùm naturam teneritudini repugnantem haberet; & ad humidum traducebatur, æs humore vacuum: ac totum è natura sua migrabat metallum; limites suos ad verum simulacrum transferens: atque exors spiritus, etiam spirantem auram subibat. Etenim quæ materia non acceperat, neque procreantem habuerat, horum ars copiam suggerebat. porrò genas rubore suffusas habebat, quod admirabile profecto fuit, æs ruborè parere. Præterea puerilis ætatis erat, elucente flore. & comæ cincinni, supercilia ipsi premebant. Sed dum cingulo cæsariem capitis coronaret, & à superciliis capillos diademate remoueret, nudã à nexibus capillorum frontẽ seruabat. Interim autem dum per partes expen-

Τεθέασαι τὸν θεὸν ἐπ᾽ ἀκροπόλ, ὃν
Πραξιτέλης ἵδρυσεν, εἰ δεῖ σοι τ᾽ τέχνης
θρασῆναι τὸ πρᾶγμα. παῖς ἰῶ ἁπα-
λός τε, ϗ νέος, θεὸς τὸ μαλθακόν τε,
ϗ νεοτήσιον τ᾽ τέχνης τὸν χαλκὸν μα-
λαπάσης. χλιδῆς ᾖ ἦν, ϗ ἡμέρᾳ μεσὸς,
ϗ τὸ τ᾽ ἥβης ἐφαινεν ἄνθος. πάντα ᾖ ἦν
ἰδεῖν θεὸς τ᾽ τ᾽ τέχνης βάλησιν ἀμει-
βόμφα. ϗ γὰ ἁπαλὸς ἰῶ, μὴ* μαλθα- *ισ. ἐμὶ
μένῳ τῇ ἁπαλότητι πεῖρ᾽ ἐσίαν ἔχων·
ϗ θεὸς τὸ ὑγρὸν ἤγετο, ἐσερημένος ὑ-
γρότητος. ϗ ὅλος ἐξέβαινε τ᾽ αὖ φύ-
σεως ὁ χαλκὸς, τὸ ὅροις εἰς τὸν ἀληθῆ
τύπον μθισάμφος. ἄμοιρος ᾖ ὢν πνεύ-
ματος, ϗ τὸ ἔμπνεν ὑπεδύετο. ἃ γὰ μὴ
θρέλαβεν ὕλη, μηδὲ εἶχε τὸν φυῶ-
τα, τούτων ἡ τέχνη πεῖρ᾽ ἐξουσίαν ἐπο-
εἴζετο. σὶν ὕστο δὲ ταῖ θρῇαι ἐρυθή-
μαι· ὃ δὴ ϗ θρᾴδοξον ἰῶ, χαλκὸν
πκτόμφον ἔρυθος. ϗ παιδικῆς ἦν ἡλι-
κίας, ἄνθος σὶλάμπων. κόμης δὲ εἶ-
χεν ἕλικας παῖς ὀφρύσιν ἐπιβαίνον-
τας. ὁ ᾖ τελαμῶι καταξέφων πεῖρ᾽
κεφαλῆς κόμᾳ, ϗ σὶ τῷ ὀφρύων
ἀπωθούμφος τῷ διαδήμαι τὰς τρί-
χας, γυμνὸν πλοκάμων ἐτήρει τὸ μέτωπον. ὡς δὲ καὶ ϗ μέρ᾽ ἐξητά-

ζομεν τὴν τέχνην, καὶ τὰ ἐν αὐτῇ ὑπ' ἄλ-
ματος, ἀφασίᾳ πληχθέντες εἰστήκειμεν.
ὁ, τε γὰρ χαλκὸς ἀπράφῃ καὶ λιπῶσαν
ἐπεδείκνυτο τὴν σάρκα, καὶ πρὸς τὴν
τῶν θριχὸς μίμησιν μεθηρμόζετο, ὅτε μὲν,
βοστρύχων οὔλων πλοκαῖς συνεξυφα-
σμένος· ὅτε δὲ, θελούσῃ τῇ τριχὶ κατα-
δὺν κατὰ νώτου χεθεῖσα συναπλέκεται,
ὅτε δὲ ἀπτεῖναι τὰ μὴ πρὸς τὸ σύ-
ντονον μεθιστάμενος. ὅμμα δὲ ἱμερώδες
αἰδοῖ συμμιγές, ἀφροδισίου ἐρωτικοῦ
γέμον χάριτος. καὶ γὰρ ἤδη ζηλῶν ὁ χαλ-
κὸς τὸ ἐρασμιον· καὶ ὑπήκουσα· ἐθέλοντι
ἐ. χαυρῶσαι τῷ εἰδώλῳ χαυροῦσα. ἀκίνητος δὲ ὅσος
ὁ σῶφρων, ἔδοξεν δὲ σοι κινήσεως με-
τέχειν, καὶ εἰς χορείαν ἀπερείδεσθαι.

A dimus artem, & ſaltus qui in ipſa ſunt, taciturno ſtupore icti conſtitimus: æs namque compactam, opimam, ac nitidam indicabat carnem; & ad capillitij imitationē accommodabatur; interdum criſporum nodorum inuolucris implicitum: interdum ſpontaneo crine per terga fuſo, extenſum & explicatum: interdum artus intendebat, ad firmum tenorem redactum. Aſpectus porrò ſuauitatē verecundiæ admix-
B tam habens, venerea gratia amatoria redundabat. Enimuerò metallum nouerat amabilem æmulari indolem, & obtemperare ſimulachro ſuperbè geſtienti. Denique celebre iſtud æs motus expers, vtique motionis particeps tibi videretur, & ſe ad choream accingere.

ΕΙΣ ΑΓΑΛΜΑ ΚΕΝΤΑΥΡΟΥ.

IN CENTAVRI STATVAM.

Εἰς ἱερὸν εἰσιὼν σεμνόν τι, καὶ μέγα, ὃ
τὴν καλλίστην εἰκασίαν, εἰς ἑαυτὸ με-
θίστη, ἐν τοῖς προπυλαίοις τοῦ νεὼ ἱδρυ-
μένον θεῶμαι Κένταυρον, καὶ ἀνδρὶ, καὶ
τὴν Ὁμήρου εἰκόνα, ἀλλὰ θηρίῳ πα-
ραπλήσιον ὑλήεντι. αὐθρωπος μὲν ἦν ἄχρι
λαγόνος καπὼν ὁ κένταυρος, ἐς ἵππου
ἴσ. τὸν δὲ ἵππον καὶ τὸν ἄνθρωπον βάσιν τετραποδῆ λήγων. τὸν μὲν ἵππων,
καὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ φύσις, ἐξ ἡμισείας
τεμοῦσα, εἰς ἓν σῶμα συνήρμοσε, τὸ
μὲν, ἀποκρίνασα τῶν μερῶν, τὰ δὲ ἀλλή-
λοις τεχνησαμένη σύμφωνα. τῆς μὲν
γὰρ ἀνθρωπίνης, ὅσον ἀπ' ἰξύος εἰς ἄ-
κραν ὑποφέρει τὴν βάσιν, ἀφεῖλε. τὸν δὲ
ἵππου σώματος, ὅσον εἰς ὀμφαλὸν κα-
ταβαίνει τεμοῦσα, τῷ ἀνθρωπείῳ συνῆ-
ψε τύπῳ. ὡς τὸν μὲν ἵππον, τὴν κεφα-
λὴν ποθεῖν καὶ τοὺς αὐχενίους τένοντας,

Ingressvs in templū ingens
C ac venerabile quod pulcherrimam in ſe formam cōtinebat, veſtibulum ante ipſum primóq; in limine Centaurum video, non viro, ex Homerica imagine, ſed belluæ ſyluicolæ aſſimilem. homo quippe erat vſ- Odyſſ. φ.
que ad ilia deſcendendo Centaurus, in equi greſſum quatuor cruribus nixum deſinebat. etenim equum & hominem Natura à dimidio ſecans in vnum corpus compegerat, partim artubus quibuſdam
D ſecretis, partim ſibi inuicem conſonantibus fabricatis: ſedenim à forma humana, quantum à lumbo ad imos pedes ſubtenditur, detraxit: equino autem corpori ademptam reliquam partem ab vmbilico deſcendentem, humanæ effigiei contribuit: ita vt equus caput deſideraret, & ceruicales toros, &

quicquid in terga deſcendens latè extenditur: homo verò ab vmbilico ad pedum vſque plantam ſtabilimentum requirat. Porrò, cùm tale ſit corpus, videas animum, in artificio eminentem, & corpus efferatum, & vultui belluinum quiddam efflorescens: & marmor pilorum ornamentum pulcherrimè repræſentans, & omnia ad verum ſimulacrum properantia.

A ὅσον εἰς τὸ νῶτον καταβαῖνον εὐρυνέσθαι. τὸν δὲ ἄνθρωπον, ἀπὸ ὀμφαλοῦ μέχρι τῆς βάσεως σημεῖον ζητεῖν. τοιούτου δὲ ὄντος τοῦ σώματος, εἶδες ἂν θυμὸν ἐμπλέοντα τῷ τεχνήματι, καὶ ἠγριωμένον τὸ σῶμα, καὶ τῷ προσώπῳ θηριώδες ἐπανθοῦν, καὶ τὸ τοῦ ζώου κάλλιστα ὑποκρινομένου τὴν πέτραν, καὶ πάντα πρὸς τὸν ἀληθῆ τύπον ἀποβλέποντα.

B

IN SIGNVM MEDEÆ.

VIDI etiam famoſam in limitibus Macedonũ Medeam. marmor erat animi formam indicans, cùm ars in eo lapide expreſſiſſet ea quæ complemento ſunt animæ. Atenim cogitationem arguebat res patefacta, & animi æſtus inſurgebat, & ad triſtitiæ effectum imago tranſibat. vt paucis comprehendam, id quod cernebatur, expoſitio erat facinoris ab ipſa parati. nam cogitatio magis quàm actio mulieris conſilia aperiebat: feruor autẽ animi, impetu iræ præſcriptus, naturã ad opus excitabat, ad cædis appetitum inducens. mœſtitia verò miſerationẽ ſuper filiis conceptã deſignabat, vt in maternam prudentiam occultè ex animi æſtu marmor traheret. non enim inflexa, neq; belluina erat imago, ſed in furoris & inſaniæ indiciũ diuidebatur, muliebris ingenij conſiliis inſeruiens: ſedenim par fuit, vt poſt bilem fœmina à furore libera, ad cõmiſerationem cõuerteretur; & ad mali notionem accedẽs animus miſeraretur. hos ſanè corporis affectus imago exprimebat; & videre marmor licebat, modo furorem

ΕΙΣ ΤΟ ΜΗΔΕΙΑΣ ΑΓΑΛΜΑ.

Εἶδον καὶ τὴν πολυθρύλλητον ἐν ὄροις Μακεδόνων Μήδειαν. λίθος ἦν, μηνύων τὸ τῆς ψυχῆς εἶδος ἀπομαξαμένης εἰς αὐτὴν τῆς τέχνης τὰ συμπληροῦντα τὴν ψυχήν. ἐδήλου γὰρ λογισμὸς κατηγορεῖτο δήλωμα, καὶ θυμὸς ὑπανίστατο, καὶ πρὸς λύπης διάθεσιν μετέβαινεν ἡ εἰκών. ὡς βραχέως εἰπεῖν, τὰ περὶ αὐτὴν δράματος ἐξήγησις ἦν τὸ ὀφθέν. ὁ μὲν γὰρ λογισμὸς, ὑπὲρ τῆς πράξεως ἐδήλου τὰ γυναικὸς τὰ βουλεύματα. ὁ δὲ θυμὸς, τῇ ῥύμῃ τῆς ὀργῆς ἀναζεόμενος, τὴν φύσιν πρὸς τὸ ἔργον ἤγαγε, τὸ ἀπὸ τοῦ φόνου ὁρμὴν* εἰσαγόμενος. ἡ λύπη δὲ, τὸν ἀπὸ τοῖς παισὶν ἐπεισήμαινεν οἶκτον· εἰς τὴν μητρῴαν σύνεσιν ἐκ ῥώσεως* τῆς θυμοῦ τὴν λίθον ἕλκουσα. ἴσ. ἀφεῖσα

οὐ γὰρ ἀτενὴς, οὐδὲ θηριώδης ἡ εἰκὼν, ἀλλ' εἰς θυμοῦ, καὶ μανίας σύνεσιν διηρεῖτο, ὑπηρετουμένη τοῖς τῆς γυναικὸς φύσεως βουλεύμασιν. εἰκὸς γὰρ ἦν μὴ ὅλον καθαρεύουσαν τοῦ θυμοῦ, ἐπισκέφεσθαι πρὸς οἶκτον, καὶ εἰς

C ἔννοιαν ἐρχομένην τοῦ κακοῦ, τὴν ψυχὴν οἰκτίζεσθαι. ταῦτα μὲν τοῦ σώματος τὰ πάθη ἡ εἰκὼν ἐμιμεῖτο. καὶ ἦν ἰδεῖν τὴν λίθον ὅτε μὲν, φέρουσαν

τὸν θυμὸν ἐν ὄμμασιν, ὅτε ὀ, σκυθρωπὸν ὀφῶσαν, καὶ μαλαπομφύλιξ εἰς στενότητα, ὥσπερ ἀντικρὺς τῆς τεχνησαμένης τὴν ὁρμὴν, εἰς τῆς Εὐριπίδου δραματοποιΐας πλήσαντος τὴν μίμησιν. καὶ βαλβίδας, σωφρονικῶσα καὶ σωφρονοῦσιν ἐν φρονα, ἐς εἰς θυμὸν ἀγριαίνῃ τὸ ἦθος, τοὺς πεπηγότας * τῇ φύσῃ, πρὸς τὰ ἔσχατα τῆς φιλογονίας ὅρους ἐκβάλλουσα, καὶ παιδικῶν λόγων μετ' ἄνομον σφαγὴν ἄπειλαν. ἵν' ὁ αὐτῇ ἐς ξιφηφόρος ἡ χεὶρ, διακονεῖν ἑτοίμη τῷ θυμῷ, ὑπὸ τὸ μίασμα συνδυόσῃ· καὶ ἠμελημένη θρὶξ, τὸ αὐχμηρὸν ὑπεσημαίνουσα· καὶ στολή τις πένθιμος ἀκόλουθος τῇ ψυχῇ.

ἴσ. πεπηγότας

A oculis exhibens; interdum mœrentis instar intuens, atque emollitũ ad angustias, vt si apertè artifex fabricatus esset impetum, & compleuisset ad Euripidis tragici actus imitationem. hîc etiam illa deliberat, commouens sagacitatem prudẽtem; atque in furorem irritat indolem, fixos à natura terminos charitatis in propios fœtus expellens: deinde post illegitimam cædem amatorios sermones instituit. Cæterùm manus B ipsi ensifera fuit, ad inseruiendum animo parata, dum ad flagitia properat: & incompta coma, squallorem arguit; & amictus quidam lugubris affectui consentaneus est.

Εἰς ἄγαλμα Ἀθάμαντος.

Εἰκὼν ἦν ἐπὶ τῆς Σκυθικῆς ἠϊόσιν, ἴσ. ἀλλ' εἰς καὶ εἰς ἐπίδειξιν, ἀλλὰ * ἀγωνίαν τῆς ἴσ. καὶ κ. γραφῆς καλῶν, ὡ * κάλλους, ὡς ἐξεσκημένη. ἐκτετύπωτο δ' ἐπ' αὐτῷ Ἀθάμας, μανίας οἰστρούμενος. ἦν δ' ἰδεῖν γυμνὸς, αἵματι φοινίσσων τὴν κόμην, λελυμασμένος τὴν τέχνα, ἀπράφορος τὸ ὄμμα, ἐκπλήξιας γέμων. καὶ ὅπλισο οὐ μανίας μόνον εἰς τόλμαν, ὡδὲ τοῖς ἐξ Ερινύων δείμασι δημοφθόροις ἠρεθίζετο· ἀλλὰ ἐς σίδηρος τῆς χερὸς ἀπενεβέβλητο, ἐκθέοντι ἀπραπήσιος. ἡμὲν δὴ χεὶρ, ὄντως ἦν ἀκίνητος· ἐδόκει δ' οὐ πη ἦν τὸ στάσιμον, ἀλλὰ δόξῃ κινήσεως ὑπὸ τὴν φόβου χλωρόν τι, καὶ τεθνηκὸς ὁρῶσα. ἐνηγκάλιζο δ' καὶ παῖδα νήπιον, ἐς τὴν ἀγκὼν τοῖς χείλεσιν αὖθις ἀπῆγε, τὰς ζωφίμους ἀπιστάζουσα πηγὰς τοῖς ζωφίμοις. ἐπείγετο δ' ἡ εἰκὼν ἐς τὸν ἀκρωτήριον Σκίρρωνος, καὶ τὴν θάλασσαν τὴν

σ. Σκιρρ.

In Athamantis signum.

Simulachrum fuit in Scythicis ripis; non ad ostentationem, sed ad concertationem eorum quæ in C pictura præclara sunt, ac pulchritudinis, vt arte elaboratum. Expressus verò est in ea imagine Athamas, furoris stimulis percitus: & nudus repræsentabatur, coma sanguine infecta: ventis agitata cæsarie: oculo transuersum intuente; stupore perculsus: & non insania tantùm ad audaciam armatus fuit; nec terroribus exitiosis à Furiis iniectis efferatus sæuiebat. quinetiã ferrum manui obtensum erat, excurréti simile. Etenim manus reuera immota erat: sed quod stabile erat, D non videbatur; verũ opinione motionis præ formidine pallidũ quiddam & mortuum innuebat. infantẽ etiam puerum vlnis amplexabatur; & papillam labiis ipsius admouebat; fontes alibres instillans alumnis. Porrô imago satagebat ad iugum Scirronis, & mare monti vicinum.

cinum. Fluctus autem ad excipiendum sinuabatur, æstuare solitus. porrò aliquid Fauonij corpus diffundebat, stridulo flatu mare sopientis. atenim cera sensus imaginem exhibebat, vt quæ etiam spiritũ fabricari sciret, & marinas aureas flatus eiaculari, atque ad naturæ opera imitationem adducere. Assultabant etiam marini delphines, procellas in sculptura secantes. sic cera afflari videbatur, & ad maris imitamen expressa, dum se ad vagam ipsius licentiam variaret. Deinde in tabulæ limitibus Amphitrite altè demersa, ac sæuum quiddam atque horridum cernens; & quasi Solare iubar ex oculis emittebat. Nereïdes certè ei adstabant: quæ molles venustæque erant, & visu floridæ, ac Venereum desiderium ex oculis stillantes: ac super extremis fluctibus æquoris iter replicantes feriebant. Circum eas mirùm abierat Oceanus, non longè à fluminis motione quæ fluctuare didicerat.

A ὑπόρφον.* τὸ δ' ῥόδιον, ὡς ὑποδοχεὺ κ. ὑπωρε.
σόλπτετο, κυμαίνειν εἰωθός. καὶ ζεφύρου τι κατέχειν τὸ σῶμα, λιγυρῷ πνεύματι τὴν θάλασσαν κατευάζοντος. ὁ γὰρ δὴ κηρὸς ἐφαντάζετο τὴν αἴσθησιν, ὡς καὶ πνοιὴν δημιουργεῖν ὑπισάμενος, καὶ ἀνακοπίζειν θαλασσίοις αὔραις, καὶ εἰς ἔργα φύσεως ἐπάγειν τὴν μίμησιν. παρεσκίρων δὲ καὶ εἰνάλιοι δελφῖνες, τὸ ῥόδιον σὺν τῇ γραφῇ τέμνοντες. καὶ ὁ κηρὸς
B ἐδόκει διαπνέεσθαι, καὶ ὡς τὸ θαλάσσης νομίζεσθαι μίμημα, ὡς αὐτὸ τὸ ἐξουσίαν ἐξαλλαττόμενος.* εἰ γε. ἦν μικρὸ γέμων τοῖς δὲ πίνακος τέρμασιν ἀμφιτρίτη σὺν θυζομένη, ἀγελόν τι, καὶ φρικώδες ὁρῶσα, καὶ ἡλιακὸν ἅμα σέλας σὺν τοῖς ὀμμάτων μαρμαίρουσα. Νηρηΐδες δὲ ὡς αὐτὴν εἱστήκεσαν· ἁπαλαὶ δὲ ἦσαν αὗται καὶ αὐθηραὶ προσιδεῖν, καὶ ἀφροδίσιον ἵμερον ἐξ ὀμμάτων ζάουσαι. ὑπὲρ δὲ ἄκρων τῶν θαλασσίων κυμάτων ἐλίσσουσαι τὴν πορείαν ἔπλητον. ὡς δὲ αὐτὰς Ὠκεανὸς, φῶς, ὤχετό γε, μικρὸς τῆς τοῦ ποταμοῦ κινήσεως, καὶ κυμαίνειν διδαχθείσης.

Τῶν τοῦ Καλλιστράτου Ἐκφράσεων τέλος.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΦΙΛΟΣΤΡΑΤΟΥ.

EPISTOLAE PHILOSTRATI.

ΑΣΠΑΣΙΑΙ.

ASPASIAE.

ΤΟΝ ἐπιστολικὸν χαρακτῆρα τῷ λόγῳ μὴ τὸν παλαιοὶς, ἄρισά μοι διεσκέφθαι δοκοῦσι φιλοσόφων μὲν ὁ Τυανεὺς Δίων· στρατηγῶν δὲ Βροῦτος ἢ ὅπῳ Βροῦτος ἐς τὰ ἐπιστέλλειν ἐχρῆτο. βασιλέων δὲ ὁ θεοσέβιος Μάρκος, ἐν οἷς αὐτὸς ἐπέστελλε. πρέπει γὰρ τῷ κεκριμένῳ τοῦ λόγου, καὶ τὸ ἑδραῖον τοῦ ἤθους ἐντετύπωται τοῖς γράμμασι· ῥητόρων δὲ ἄρισα μὲν Ἡρῴδης ὁ Ἀθηναῖος ἐπέστελλεν. ὑπραττικίζων δὲ καὶ ὑπὲρ λαλῶν, ἐνίοτε πολλαχοῦ τοῦ πρέποντος ἐπιστολῇ χαρακτῆρος. δεῖ γὰρ φαίνεσθαι πλὴν τοῦ ἐπιστολῶν ἰδέαν, ἀττικωτέραν μὲν συνηθείας· συνηθεστέραν δὲ ἀττικίσεως· καὶ συνηθείᾳ μὲν πολιτικῶς. τοῦ δὲ ἀβροῦ μὴ ἀπαυδᾶν. ἐχέτω δὲ τὸ βάχμιον ἐν τῷ μὴ ἐγμαπᾶσθαι. εἰ γὰρ γμαποῦμεν, φιλοκομεῖσθαι δόξομεν. φιλοτιμία δὲ ἐν ἐπιστολῇ μειρακιῶδες. κύκλον δὲ ἀποτορνεύειν, ἐν μὲν ταῖς βραχυτέραις τῶν ἐπιστολῶν, συγχωρῶ· ἵνα τούτῳ γοῦν ἡ βραχυλογία ὠφελίζοιτο ἐς ἄλλως ἠχὼ πᾶσα στενὴ οὖσα. τῶν δὲ ἐς μῆκος πεφημισμένων ἐπιστολῶν, ἐξαίρειν χρὴ κύκλους. ἀγωνιστικώτερον γὰρ ἡ κατ' ἐπιστολὴν τοῦτο. πλὴν εἰ μήπω ἐπὶ

EPISTOLAREM orationis stylum, post veteres optimè mihi tractasse videtur: ex Philosophis Tyaneus & Dion; ex ducibus militiæ Brutus, aut quocunque Brutus ad scribendas literas est vsus: ex regibus verò diuinus Marcus, in his quæ ipse scripsit, etenim præter acumen & elegantiã sermonis, etiam morum quædam firmitas & constantia in literis impressa est. Ex oratorib. optimè quidem Herodes Athenienſis scripsit. verùm Attica lingua & garrulitate nimia vtens, excedit sæpè conuenientem epistolæ stylum. Oportet enim epistolarem formam apparere, magis Atticam consuetudine, consuetiorem tamen Attico sermone: & componi quidem ciuili loquendi genere: à deliciis autem & venustate non abhorrere. Habeat etiam quandam figuram, in eo quod non figurata sit. Si enim figurabimus, ingenium ostentare videbimur. Ostentatio autem in epistola puerilis est. Circuitum verò absoluere in breuioribus epistolis, permitto, vt ea re saltem paucitas verborum decoretur in alium sonum; cùm angusta sit & arcta. Ex his autem epistolis, quæ in longitudinem producuntur, planè cõprehensiones tollendæ sunt, pugnacius enim, id est, quàm vt epistolæ quadret, nisi cùm nondum in

fine epistolarum, aut comprehendere prædicta necesse est, aut concludere vnam de omnibus sententiam. Perspicuitas, optima dux est, cùm omnis orationis, tum præsertim epistolæ. Nam & dantes & precantes atque concedentes & contrà, item accusantes defendentésque & interrogantes, faciliùs persuadebimus, si planè ac dilucidè explicabimus. Planè autem ac dilucidè explicabimus etiam extra tenuem & vulgarem orationis modum, si de cogitatis communia nouiter, noua vero communiter dixerimus.

A τελευτῆς τῶν ἐπεσαλμενίων, ἢ ξυλλαβεῖν δέοι τὰ προφημενα, ἢ ξυγκλεῖσαι τὸ ἐπὶ πᾶσι νόημα. σαφήνεια ὖ, ἀλλα θὴ μὴν ἡγεμὼν ἅπαντος λόγου μάλιστα ὖ ἐπιστολῆς. ☾ γὰρ διδόντες, ☾ δεομενοι, ἢ ξυγχωροῦντες ἢ μή, ☾ καταπλόμενοι ἢ ἀπολογούμενοι, ἢ ἐρωτῶντες, ῥᾴον πεισομεν ἢν σαφῶς ἑρμηνεύσομεν. σαφῶς ὖ ἑρμηνεύσομεν ☾ ἔξω εὐτελείας, ἐὰν τ νοηθέντων τὰ μὲν κοινὰ καινῶς, τὰ ὖ καινὰ κοινῶς φράζωμεν.

Berenicæ.

Ignea miltus labra genásque fingens, impedimento est osculis. Arguit etiam senectam ac deformitatem faciei; sub qua liuidum quidem os, rugosa gena ac defloreſcens. Mitte fuci colorationem, & nihil ad formæ elegantiam adde, *ne te etiam accusem senectutis, ob faciei picturam.*

B Βερενίκη.

Η πυροαίνουσα μίλτος τὰ χείλη καὶ τὼ ὄψιαν χράφουσα, κώλυμα φιλημάτων. κατηγορεῖ ὖ καὶ ῥυτίδος τ προσώπου· ὑφ' οὗ πελιδνὸν μὲν τὸ στόμα· ῥυσὴ ὖ ἡ παρειὰ καὶ ἔξωρος. ἴσχε δὴ χρωματοποιΐαν καὶ μηδὲν ἐπιποίει τῷ κάλλει· μὴ καὶ χράψωμαί σε γήρως ἐπὶ τῇ τ προσώπου χαρᾷ.

Athenodoro.

Oculi consiliarij sunt amandi, tu vero auditione ac rumore solùm amas Ionicum adolescentulú, cùm habites Corinthi. Hoc autem furiosum apparet iis qui nondum sciunt istud, *Mens videt* &c.

Oculi sunt in amore duces.

C Ἀθηνοδώρῳ.

Οἱ ὀφθαλμοὶ ξύμβουλοι τ ἐρᾶν. σὺ δ' ἀκούων ἀκούσας, ἐρᾷς Ἰωνικοῦ μειρακίου, οἰκῶν Κόρινθον. τοῦτο δὲ μανικὸν φαίνεται τοῖς οὔπω εἰδόσιν, ὅτι νοῖς ὁρᾷ.

Epicteto.

Si plausu stolido delectaris, & Ciconiarum,* quia accedentes ad nos plaudunt, tanto sapientiorem ac moderatiorẽ gentem illarum existima populo Athenienſiũ, quod pro suis plausibus nihil mercedis petunt.

D Ἐπικτήτῳ.

Εἰ κρότῳ ἀνοήτῳ χαίρεις, ἢ σοῦ πελαργοὶ ὑπὲρ παριόντες ἡμᾶς κροτῶσιν, ἤδη δῆμον τοσούτῳ σωφρονέστερον τ Ἀθηναίων, ὅσῳ μηδὲ αἰτοῦσι μηδὲν ὑπὲρ τ κροτεῖν.

Aristobulo.

Amantem tolerare modestius est, quàm omnino non amari. Nam & in bellicis rebus viri sunt, non qui nullum omnino vulnus accipiunt, sed qui victoriam vulneribus consequuntur.

Ἀριστοβούλῳ.

Τὸ δὲ ἐρῶντα καρτερεῖν, σωφρονέστερον ὑ μηδὲ ἐρᾶσθαι. ☾ γὰρ δὴ ☾ τὰ πολεμικὰ ἄνδρες οὐχ οἱ μὴ ἁλόντες, ἀλλ' ☾ νικῶντες σὺν τραύμασιν.

Αθηναΐδι.

Τὸ μὲν μὴ ἐρῶντι χαρίζεσθαι, Λυσίου δόξα. τὸ δὲ ἐρῶντι δοκεῖ Πλάτωνι. σὺ δὲ καὶ ἐρῶντι καὶ μὴ ἐρῶντι. τοῦτο δὲ σοφὸς μὲν οὐδεὶς, Λαὶς δέ, οἶμαι, ἐπῄνεσε.

Ἐπικτήτῳ.

Φοβοῦ δῆμον, ᾧ σὺ πολλὰ δεδώκασι.

Χαιρήμονι.

Μεμνήσεσθαί σοι τῶν σῶν λόγων οἴει τοὺς Ἕλληνας, ἐπὰν τελευτήσῃς. οἱ δὲ μηδὲν ὄντες ὁπότε εἰσὶ, τίνες ἂν εἶεν ὁπότε μὴ εἰσί.

Νέστορι.

Ἐπεμψά σοι σῦκα ἠρινά. θαυμάζοις δ' ἂν αὐτῶν ἢ τὰ ἤδη ἢ τὰ ἔτι.

Διοδώρῳ.

Τὰς ἀπυρήνους ῥόας Ἐρυθραὶ κηπεύουσιν, οἰνοχοούσας νᾶμα πόσιμον, ὥσπερ τὰ βοτρύων οἱ δι' πιέσαντες. δέκα σοι τούτων τρυγήσας ἔπεμψα. χρῶ δὲ αὐταῖς, σιτούμενος μὲν ὡς οἴνῳ, μεθύων δὲ ὡς σίτῳ.

Φιλήμονι.

Τὸν τραγῳδὸν Διοκλέα, εἰ μὲν ἤδη γνώσῃ, ἐπαινεῖς δή που. εἰ δὲ ἀγνοεῖς, σὺ τοῖς ἐπαινουμένοις χάριζε. καὶ γὰρ σοὶ ὡδὶ αὐτὸν οἷς εἰκὸς, ἢ τὸν πεπεισμένον, ἢ μὴ ἀπιστοῦντα.

Μιθριδάτῃ.

Καὶ σὺ πονηρὸς εἶ, ὡς μηδένα ἄλλον ἐλεεῖν, κἀγὼ δυσυχὴς εἶμι ὡς μηδὲ παρ' ἄλλου λαβεῖν. καὶ πάνυ χαίρω τῇ κακοθηρίᾳ βουλόμενος μὴ παύσασθαι διαμαρτάνων, ἵνα παύσῃ μηδὲ σὺ τῷ μιαρῷ τούτῳ τρόπῳ κακοδοξίας. τὸ μὲν γὰρ ἐμὸν, μιᾶς ἔργον ἡδονῆς. τὸ δὲ σὸν, κοινὸν εἰς διαβολὴν τῆς παρὰ πάντων αἰτίας.

A

Athenaidi.

Non amanti largiri, Lysiæ opinio. Amanti verò donare, probatur Platoni. Tu & amanti & non amanti. Hoc autem nemo sapiens, sed Laîs vt opinor laudasset.

Epicteto.

Time populum, apud quem multùm potes.

Charitoni.

Putas Græcos tuarum orationum memoriam retenturos, cùm tu è B vita excesseris. Qui verò nihil sunt, cùm sunt, quinam hi futuri sunt, cùm non amplius sunt?

Nestori.

Misi tibi ficus vernas. Mirareris in iis aut quòd iam sunt, aut quòd adhuc sunt.

Diodoro.

Mala punica Erythræ cõserunt, fundentia vineum liquorem potabilem, velut botri bene crescentes. Decem ex his decerptas tibi misi. C Vtere eis, vescens vt vino, inebriatus vt cibo.

Philemoni.

Tragœdum Dioclem, si iam tibi notus est, proculdubio laudas. Sin ignotus, in laudatorum numero scribe. Et ita te erga illum præbe vt par est, qui aut persuasus sit, aut non diffidat.

Mithridati.

Et tu ita malus es, vt nullius alterius misereris: & ego ita infortunatus, vt à nullo alio consequar misericordiam. At prorsus mihi grata est infelicitas, & sine fine. repulsam pati volo vt tu quoque sine fine ob immane & sceleſtum ingenium prauus videaris. Meum enim, vnius munus est tantummodo voluptatis. Tuum verò commune ad calumniam omnium hominum criminationis.

Iuliæ Augustæ.

Neque diuinus Plato, Sophistis inuidit; etsi id omnino quibusdam persuasum sit: sed iccirco æmulatorium in illos animum gessit, quod obambularent, magnas paruásque ciuitates pariter demulcendo, ad Orphei ac Thamyri modum. Vt inuideret autẽ tantùm abfuit, quantum ambitiosa æmulatio ab inuidia. Nam inuidia vitiosa ac peruersa ingenia nutrit. Æmulatio vero splendidos excitat. Et inuidet quispiam his quæ ipse consequi non potest. Quibus vero melior aut peior reddatur, hæc æmulatur. Plato igitur & Ideas Sophistarum probauit: ac neque Gorgiæ permittit *vt ipsi* antecellat in Gorgissando; & multa secundum Hippiæ ac Protagoræ ideã differit. Æmulatores autem fuerunt, alij quidem aliorum. Nam & Gryllides æmulatur Herculem Prodici, cùm Prodicus Nequitiam & Virtutẽ ducit ad Herculẽ, vocantes eum ad vitæ institutum. Gorgiæ vero admiratores extiterunt præstantissimi ac plurimi. Primùm quidem Græci qui fuerunt in Thessalia, apud quos oratoriæ artes professioni Gorgiasmi nomẽ indiderunt. Deinde vniuersa Græcia apud quos ludis Olympiacis orationes habuit cõtra Barbaros, è templi repagulis. Dicitur etiam Aspasia Milesia Periclis linguã, ad Gorgiæ imitationem exacuisse. Critiã vero & Thucydidẽ non clam est magnitudinem animi ac supercilium ab eo accepisse. Transtulerunt autẽ ad propria, alter ad linguę promptitudinem, alter ad robur. Et Æschines à Socrate profectus, quem tu nuper laudare contendebas, vt non obscurè dialogos castigantem,

Ἰουλίᾳ σεβαστῇ.

Οὐδὲ ὁ θεσπέσιος Πλάτων, τοῖς Σοφισταῖς ἐβάσκηνε, καὶ σοφόδρα συίοις δοκεῖ τοῦτο· ἀλλὰ φιλοτίμως μᾶλλον πρὸς αὐτοὺς εἶχεν· ὅπως διεφοίτων θέλγοντες μικράς τε καὶ μείζους πόλεις, τὸν Ορφέως καὶ Θαμύρου ζῆλον. ὃ δὴ βασκαίνειν ἀπέχει τοσοῦτον, ὅσον φιλοτιμία φθόνου. φθόνος μὲν γὰρ τρέφει τὰς μοχθηρὰς φύσεις· φιλοτιμία δὲ ἀγαθὰς λαμπρὰς ἐγείρει. καὶ βασκαίνει μέν τις τὰ μὴ ἑαυτῷ ἐφικτά. ἃ δὲ ἄμεινον ἢ μὴ χεῖρον διαθήσεται, φιλοτιμεῖται πρὸς ταῦτα. ὁ γοῦν Πλάτων, καὶ εἰς τὰς ἰδέας τῶν Σοφιστῶν εἶδε. καὶ οὔτε τῷ Γοργίᾳ παρίησι τὸ ἑαυτοῦ ἄμεινον Γοργιάζειν· πολλά τε καὶ τῷ Ἱππίᾳ καὶ Πρωταγόρᾳ φθείρεται. ζηλωταὶ δὲ ἐγένοντο, ἄλλοι μὲν ἄλλων. καὶ γὰρ δὴ καὶ ὁ τοῦ Γρύλλου φιλοτιμεῖται πρὸς τὸν τοῦ Προδίκου Ηρακλέα. ὁπότε ὁ Πρόδικος τῷ κακίαν καὶ τῷ ἀρετῷ ἄγει πρὸς τὸν Ηρακλέα καλούσας αὐτὸν εἰς βίου αἵρεσιν, Γοργίου δὲ θαυμασταὶ ἦσαν ἄριστοί τε καὶ πλεῖστοι πρῶτον μὲν οἱ κατὰ Θετταλίαν Ελληνες, πρὸς οἷς τὸ ῥητορεύειν Γοργιάζειν ἐπωνυμίαν ἔσχεν. εἶτα τὸ ξύμπαν Ελληνικὸν, ἐν οἷς Ολυμπιάσι διεξέχθη κατὰ τῶν Βαρβάρων ἀπὸ τοῦ νεὼ βαλβίδος. λέγεται δὲ καὶ Ασπασία, ἡ Μιλησία τῷ τοῦ Περικλέους γλώττῃ, κατὰ τὴν Γοργίαν θῆξαι. Κριτίας δὲ καὶ Θουκυδίδης οὐκ ἀγνοοῦντας τὸ μεγαλόγνωμον καὶ τῷ ὀφρῦ παρ' αὐτοῦ κεκτημένοι. μεταποιοῦντες δὲ αὐτὸ εἰς τὸ οἰκεῖον, ὁ μὲν ἐπ' Ἰλλωτίας, ὁ δ' αὖ ἐπὶ ῥώμης. καὶ Αἰσχίνης δὲ ὁ ἀπὸ τοῦ Σωκράτους ὑπ' οὗ σοφῶς ἐσπουδάζες, ὡς οὐκ ἀφανῶς τοὺς διαλόγους κολάζοντος,

καὶ ὥκνῃ χορεύζειν ἐν τῷ περὶ Θαργηλίας λόγῳ. φησὶ γὰρ που ὧδε· Θαργηλία ἐλθοῦσα εἰς Θετταλίαν, ξυνῆν Ἀντιόχῳ Θετταλῷ, βασιλεύοντι πάντων Θετταλῶν. αἱ δὲ ἀποστάσεις εἴτε παρεσκευάζοντο τῶν λόγων Γοργίᾳ ἐπεχωρίαζον πολλαχοῦ μὲν, μάλιστα δ' ἐν τῷ τῶν ἐποποιῶν κύκλῳ. πεῖθε δὴ καὶ σύ, ὦ βασίλισσα, τὸν θαρσαλεώτερον τῶν Ἑλληνικῶν Πλούταρχον μὴ ἄχθεσθαι τοῖς σοφισταῖς· μηδὲ εἰς διαβολὰς καθίστασθαι τοῦ Γοργίου. εἰ δ' οὐ πείθῃς, σὺ μὲν οἷα περ σοφία καὶ μήτις, οἶσθα τί χρὴ ὄνομα θέσθαι τῷ τοιῷδε. ἐγὼ δ' εἰπεῖν ἔχων, καὶ ἔχω.

Μενεκλείδῃ.

Οἱ ἐρωτικοὶ τῶν ποιητῶν ἀγαθὴ ἀκρόασις καὶ ἀξιώρους. ἄγουσι γὰρ αὐτοὺς ἐς ἔννοιαν τῶν ἐρῶν, ὥσπερ ἀνηβήσοντας. μὴ δὴ νόμιζε σεαυτὸν ὑπερήμερον* τῶν τούτων ἀκροάσεως. ἡ γὰρ ξυνουσία τῶν ποιητῶν, ἢ καὶ ἐπιλήσῃ σε ἀφροδισίων, ἢ ἀναμνήσῃ.

* ἴσ. ὑπερήμερον

Ἐπικτήτῳ.

Οἱ τελούμενοι τῇ Ῥέᾳ μαίνονται πληγῶντες τὰ ὦτα κύμβοις ὀργάνων. ἀλλ' ἐκεῖνα μὲν, κυμβάλων καὶ αὐλοῦ ἔργα. σὲ δὲ ὅπως ἐκπλήξουσιν Ἀθηναῖοι κροτοῦντες, ὡς ἐπιλανθάνεσθαι τίς εἶ καὶ τίνων γεγονας. Κλεοφῶντι καὶ Γαΐῳ.

Ὑπὲρ ὧν ἐπέστειλας, τὰ μὲν ἤδη γέγονε· τὰ δὲ αὐτίκα ἔσται. ἐγὼ γὰρ Λήμνιος ὢν, πατρίδα ἐμαυτῷ καὶ τὴν Ἴμβρον νομίζω. συνάπτων δὲ τὰς νήσους ἀλλήλαις καὶ ἐμαυτὸν ἀμφοτέραις.

Αἰρεπαίῳ.

Τὸ ποιητικὸν ἔθνος πολλοὶ καὶ πλείους ἢ οἱ τῶν μελιττῶν ἐσμοί. βόσκουσι δὲ τὰς

A non veritus est in oratione quam de Thargelia scripsit Gorgiam imitari. Dicit enim vtique in hunc modum; Thargelia profecta in Thessaliam, versabatur cum Antiocho Thessalo, qui Thessalis omnibus imperabat. Productiones autē & contentiones orationum Gorgiæ multis in locis in vsu erant, maximè verò in versificatorum circulo. Persuade igitur tu etiam, ô regina, confidentiori Græcanicis Plutarcho, ne sophistis iraſcatur, neque Gorgiæ vituperationem ſuſcipiat. Si non persuades, pro tua sapientia ac induſtria, scis quo nomine sit talis appellandus. Ego cùm dicere possim, non dico.

Deliciis suis.

Amatorij poëtæ iucundam præbent auditionem etiam senioribus. Ducunt enim eos ad cogitationem amandi, quasi repubescentes. * Ne vel; ex verò te putes hac auscultatione non indigere. Nam eiusmodi poëtarum consuetudo, aut non te in obliuionē rerum venerearum adducent, aut in memoriam reuocabunt.

coniect. nostra, *Ne ergo cēseas tibi iustum tēpus elapsū esse huius auscultationis.*

Epicteto.

Qui initiati sunt sacris Rheæ, audito organorū sono, furore corripiuntur. Sed illa quidem cymbalis & fistula efficiuntur. Te vero sic terrent Athenienses cùm plausus edunt, vt obliuiscaris quis sis aut quibus parentibus ortus.

Cleophonti & Gaio.

De quibus scripsistis, partim iam iam facta sunt, partim continuo efficientur. Ego enim Lemnius cùm sim, etiam Imbrum patriam meam iudico, coniungens beneuolentia sibi inuicem insulas, & meipsum vtrisque.

Hæretiano.

Poëtica gens multi, & plures quàm apum examina. Pascunt autem apes

quidē prata, poëtas vero domus vrbéſque. Et conuiuantur illæ quidem fauis, hi vero ſplendido obſoniorum apparatu. Quidam etiã poëtæ pemmatis veſcuntur. Hos putemus amatoriorum poëtas, de quorum numero vnus eſt & Celſus hic, qui ſuã ipſius vitam *cantibus addixit*, quemadmodum bonæ cicadæ. Vt autem non rore, ſed cibis alatur, credo tibi curæ fore.

Antonino.

Ciconiæ deuaſtatas vrbes non inuolant, præteritum cladis fragorem fugientes. Tu vero domum habitas, quam ipſe diripuiſti. Et Diis in ea litas quaſi inhabitãtibus, aut exiſtentibus quidem, oblitis vero, quod & ipſorum poſſeſſionem tenes.

Deliciis ſuis.

Salue etiamſi nolis: ſalue, etiamſi non ſcribas, aliis formose, mihi ſuperbe. Non ex aëre cõpoſitus es, nec ex iis quæcunq; his miſcẽtur, ſed ex Adamante & ſaxo, ac Styge. ſtatim videam te barbeſcentẽ, & ad alienas ianuas iacentem. Certè Amor & *Nemeſis*, celeres Dij ſunt & *vindices*.

Vxori.

Danaë aurum accepit; Leda aues, Europa munus de grege, Antiope montanum, & Amymone marinum. Poëtæ vero dona in fabulas redegerunt, ſubducentes veritatem iucunditate commentorum. Cape, cape tu quoque, tergiuerſatione *ac fictione* modeſtiæ ſublata; vt & ego Iuppiter fiam ac Neptunus, dando quæ cupis; quæ vero cupio, accipiendo.

Eidem.

Momus aliud quidem nihil ſe in

μὲν, λάμψεις· σὺ δ', οἰκίαι δὲ πόλεις. αἱ θεσπιῶσί τε οἱ μὲν κηρίοις· οἱ δ' ὀψοποιΐα λαμπρᾷ. εἰσὶ δ' τ ποιητῶν οἱ κὴ βαλήμασιν ἑστῶντες. τούτους δ' ἡγώμεθα σὺ τῶν ἐρωτικῶν ποιητάς. ὧν εἷς κὴ Κέλσος ἔστ' ὠδαῖς παραδεδωκὼς ⓦ ἑαυτῦ βίῳ, ὥσπερ ⓒ χρησταὶ τέττιγες. ὡς δ' αὖ μὴ δρόσῳ, ἀλλὰ σιτίοις τρα-φείη, πεπίστευκά σοι μελήσειν.

Αντωνίνῳ.

ΟΙ πελαργοὶ τὰς πεπορθημένας πόλεις κὴ ἐρημίας, κακῶν πεπαυμένων ἡχῷ φεύγοντες. σὺ δ' οἰκίαν οἰκεῖς λῳὸν αὐτὸς ἐπορθησας, κὴ θεοῖς τοῖς σὺν αὐτῇ θύεις, ὥσπερ οἰκέσιν, ἢ ἔοικε μὲν, ἐκλελησμένοις δ' ὅτι τὰ ἐκείνων ἔχεις.

Μενεκλεῖ.

Χαῖρε κἂν μὴ θέλῃς· χαῖρε κἂν μὴ γράφῃς, ἄλλοις καλέ· ἐμοὶ δ' ὑπερήφανε. οὐκ ἦθα συγκείμενος ἐξ ἀέρος, καὶ ταῦτα, ὅσα τούτοις κίρναται. ἀλλὰ ἐξ ἀδάμαντος καὶ πέτρας κὴ Στυγός. ταχέως σε θεασάμην γυμνῶντα, καὶ πρὸς ἀλλοτρίαις θύραις κείμενον· ναὶ Ἔρως, ναὶ Νέμεσις ὀξεῖς θεοὶ κὴ στρεφόμενοι.

Γυναικί.

Η Δανάη χρυσὸν ἐλάμβανεν· ἡ Λήδα ὄρνιθας· ἡ Εὐρώπη τὰ ἐξ ἀγέλης· ἡ Αντόπη ὅσα ὄρεα· ἡ Αμυμώνη τὰ σὺν θαλάττῃ. οἱ δὲ ποιηταὶ τὰ δῶρα μύθοις ἐποίησαν, πρὸς ἡδονὴν τὴν ἀλήθειαν ψυχαγωγίᾳ ψευσμάτων. λάβε, λάβε κὴ σύ, τὸν ἀκκισμὸν ἀφεῖσα τῆς σώφρονος. ἵνα κἀγὼ Ζεὺς γένωμαι κὴ Ποσειδῶν, δίδοις μὲν, ἃ θέλεις· ἃ δ' ἐγὼ θέλω, λαμβάνων. Τῇ αὐτῇ.

Ο Μῶμος τ μὲν ἄλλων οὐδὲν ἔφη

τ' Αφροδίτης αἰτιάσασθαι. τί γὰρ δὴ καὶ ἐμέμψατο. ἓν ὂ μόνον δυσχεραίνειν ἔφη, ὅτι ῥύζοι αὐτῆς τὸ ὑπόδημα, καὶ λίαν εἶναι κάλον. καὶ τῷ ψόφῳ ὀχληρόν. εἰ δὲ ἀνυπόδητος ἐβάδιζεν ὥσπερ ἀνέσχεν, οὐκ ἂν θαλάττης, οὐκ ἂν ποτε δυπορίσαι σκωμμάτων οὐδὲ κωμῳδίας ὁ Ἁλιτήριος. καί μοι δοκεῖ μηδὲ, μοιχευομένην διὰ τοῦτο μόνον λαθεῖν, ὅτι πάντα ὁ Ηφαιστος ἔγνω τὰ κεκρυμμένα τῷ σανδαλίῳ διαβάλλοντος. ταῦτα μὲν ἡμῖν ὁ μῦθος. σὺ δὲ καὶ τ' Αφροδίτης ἔοικας βουλεύεσθαι ἄμεινον χρωμένη τοῖς ποσὶν, ὡς ἐπάχθης, καὶ φεύγουσα τὰ Μώμου τὰ ἐγκλήματα. ὦ ἁδεῖ πόδες. ὦ κάλλος ἐλεύθερον. ὦ τελευταίων ἐγὼ, καὶ μακάριος ἐὰν πατήσητέ με.

Μειρακίῳ* ἀνυποδήτῳ.

Μαλακώτερον διετέθης ὑπὸ τῶν σανδαλίων. θλίβει σε ὡς πέπεισμαι. δῆναι γὰρ δακεῖν σαρκὰς ἁπαλὰς αἱ τῶν δερμάτων καινότητες. διὰ τοῦτο ὁ Ασκληπιὸς, τὰ μὲν ἐν πολέμῳ καὶ θήρας τραύματα, ἰᾶτο ῥᾳδίως. ταῦτα δὲ εἶα, διὰ τὸ ἑκούσιον ἀνοίᾳ μᾶλλον ἢ ἐπιρείᾳ δαίμονος γενόμενα. πῇ γὰρ οὐκ ἀνυπόδητος βαδίζεις. πῇ δὲ τῇ γῇ φθονεῖς. λαυπὰς καὶ σανδάλια καὶ κρηπίδες καὶ πέδιλα, νοσούντων εἰσὶ φορήματα ἢ γερόντων. τὸν γοῦν Φιλοκτήτην ἐν τούτοις γράφοισι τοῖς ἐρύμασιν, ὡς χωλὸν καὶ νοσοῦντα, τὸν δὲ καὶ Σινῶπης φιλόσοφον καὶ τ' Θηβαῖον Κράτητα καὶ τὸν Αἴαντα καὶ τὸν Αχιλλέα ἀνυποδήτους, καὶ τ' Ιάσονα ἐξ ἡμισείας. λέγεται γὰρ ὡς τὸν Αναυρον διαβαίνοντος αὐτῷ τὸ ποταμὸν, συνεχέθη κρηπὶς τῷ ῥεύματι εἰς ἀνάπλησιν τ' ἰλύος. γυμνωθεὶς καὶ ὁ Ιάσων οὕτως ἠλθυ-

A Venere aiebat reprehendere. Quid enim quereretur? Vnum vero dicebat se indignè ferre, quod stridoret eius calceamentum, & nimis esset streperum, atque sonitu molestum. Sin nudis pedibus ingrederetur, quemadmodum orta est è mari, nihil haberet scommatum, neque conuicij sceleratus. Et mihi videtur ne mœchata quidem ob id solùm latere potuisse, quòd omnia Vulcanus cognoscebat occulta, san-
B dalio deferente. Hactenus nobis fabula. Tu verò prudentius consilium Venere cepisse videris, quæ vtaris pedibus vt constitisti, & Momi criminationes effugias. O laxi pedes. O pulchritudo formæ liberalis. O ter felix ego & beatus, si me calcaueritis.

Adolescenti, vt ambulet incalceatus.

In morbum incidisti propter san-
C dalium. Atterit te, vt credo. Plurimùm enim mordent carnes teneras nouitia coria. Idcirco Æsculapius vulnera in bello & venatione accepta minore negotio sanabat: hæc verò missa faciebat quæ vltrò stoliditate & incogitantia magis, quàm ira dæmonis accidissent. Quin igitur sine calceis ambulas? Quid verò terræ succenses? Lautia, Sandalia,
D Crepidæ, & soleæ sunt ægrotantiũ gestamenta, vel senum. Itaque Philoctetem in his pingunt munitionibus, vt claudum atque ægrum. Sinopensem vero philosophũ & Cratetem Thebanum, & Aiacem & Achillem excalceatos, & Iasonem dimidia parte. Fertur enim cùm Anaurum fluuium transiret, implicatam esse crepidam in fluxu, resistente limo ac cœno; atq; sic Iason alterum

*γρ. οὐκ

pedem in libertatem asseruit, doctus à fortuna quid fieri oporteret, non animi arbitrio deligens, & discessit egregiè, nulla re læsus quæ inter terram & pedem interesset. Ne metuas. Accipiet gressum puluis, perinde atque herba. & vestigium omnes adorabimus. O moduli pedum charissimorum, ô noui flores, ô plantæ telluris, ô forte ac validum osculum!

Mulieri Cauponatrici.

Omnia me tua extollunt, & stimulant, linea tunica, quemadmodum Isidis; & caupona, quasi taberna Venerea; atque pocula, vt Iunonis oculi; ac vinum quemadmodum flos, triúmque digitorum coniunctiones, in quibus poculum vectatur, veluti foliorum in rosis productiones, atque ego metuo ne cadat, at illud constat firmiter vt gnomon fixus, & digitis cohæret. Quod si etiam præsorbeas nonnunquam, omne quod reliquum est fit calidius halitu, & suauius nectare. Descendit igitur ad guttur expeditis viis, quasi non vino temperatum, sed osculis.

Eidem.

E Vitro quidem pocula constant. At tuæ manus in argentum atque aurum illa conuertunt, vt his etiam delicatus aspectus à tuis oculis accedat. Sed his quidem inanimis & immota est pellucliditas, non aliter quàm aquis stantibus. Quæ vero ante faciem sunt pocula, cùm alia mollitie videntur oblectationem adferre, tum præcipuè osculorum intellectione. Quamobrem illa quidem depone, & sine valeant, cùm propter alia, quàm ob metum periculosæ materiæ. Mihi vero solis propina oculis, quibus Iuppiter etiam

A δέρος τ̃ ποδῶν τ̃ ἕτερον, τύχη τ̀ δέον διδαχθεὶς, οὐ γνώμη ἑλόμενος. ☾ ἀπῄει καλῶς σεσυλημένος μηδενὶ τῷ μεταξὺ τ̃ γῆς καὶ τ̃ ποδὸς. μὴ φοβηθῇς. δέξεται τὴν βάσιν ἡ κόνις, ὡς πόα. ☾ τὸ ἴχνος προσκυνήσομεν πάντες. ὦ ῥυθμοὶ ποδῶν φιλτάτων. ὦ καιναὶ ἄνθη. ὦ γῆς φυταί. ὦ φίλημα ἐρρωμενέ ⓦ.

Γυναικὶ καπηλίδι.

Γάντα μὲ αἴρῃ τὰ σά· καὶ ὁ λινοῦς χιτὼν, ὡς ὁ τ̃ Ισιδος, καὶ τὸ καπηλεῖον, ὡς Αφροδίσιον· ☾ τὰ σκύπφα ὡς Ηρας ὄμματα· καὶ ὁ οἶνος ὡς ἄνθος· ☾ τὴν τριῶν δακτύλων αἱ συνθέσεις, ἐφ' ὧν ὀχεῖται τὸ ποτήριον, ὥσπερ αἱ τ̃ φύλλων τ̃ ἐν τοῖς ῥόδοις ἐνέλιξαι. κἀγὼ μὲν, φοβοῦμαι μὴ πέσῃ· τὸ δ', ἔσχηκεν ὀχυρῶς, ὡς γνώμων ἐρηρεισμένον, καὶ τοῖς δακτύλοις συμπέφυκεν. εἰ δ' ἢ ἀποπίοις ποτὲ, πᾶν τὸ καταλειφθὲν ⓦ γίνεται θερμότερον τῷ ἀθυμαλεῖ· ἥδιον δ' ☾ τ̃ νέκταρος. κάτεισι γὰρ ὑπὸ τ̃ φάρυγα ἀκωλύτοις ὁδοῖς; ὥσπερ οὐκ οἴνῳ κεκραμένον, ἀλλὰ φιλήμασιν.

Τῇ αὐτῇ.

Ἐξ ὑέλου μὲν τὰ σκύπφα· αἱ δὲ σαὶ χεῖρες, ἀργυρον αὐτὰ ποιοῦσι καὶ χρυσόν· ὡς καὶ τούτοις τὸ βλέπειν ὑγρῶς ᾖ πρὸς τ̃ σῶν ὀμμάτων εἴη. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἄψυχον ☾ ἀκίνητον τὸ διαφανὲς, καθάπερ τὸ ὑδάτων τοῖς ἑστηκόσι. τὰ δ' ἐν τοῖς πεφυσωμένοις σκύπφα, τῇ τε ἄλλῃ ὑγρότητι διαφαίνειν ἔοικε, καὶ τῇ συνέσει τ̃ φιλημάτων. ὥστ' ἐκεῖνα μὲν κατάθες, καὶ χαίρειν ἔα. τὰ δ' ἄλλα, καὶ διὰ τ̃ ἐν τῷ σφαλερῷ τ̃ ὕλης φόβον. ἐμοὶ δ' μόνοις πρόπινε τοῖς ὄμμασιν. ὧν καὶ ὁ

Ζεὺς Γλυκάμβυος, καλὸν οἰνοχόον ἀφρεσήσασθε. εἰ δ' ἐθέλῃς, τὸν μὲν οἶνον μὴ παραπόλυε· μόνον δ' ἐμβάλλουσα ὕδατος, καὶ τοῖς χείλεσι προσφέρουσα, πλήρωσον φιλημάτων τὸ ἔκπωμα, καὶ δίδου τοῖς δεομένοις. ἔστι γὰρ οὐδεὶς ἀνέρασος οὕτως, ὡς ποθεῖν ἔτι τοῦ Διονύσου χάριν, μὴ τὰς Ἀφροδίτης ἀμπέλους.

A degustatis, formosum atque præstantem forma pincernam constituit. Quòd si vis, noli vinum consumere: solam vero aquam infundens, & labris attingens, imple poculum osculis, & præbe rogantibus. Nemo enim tam ab amore est abhorrens, qui requirat adhuc Bacchi gratiam, post Veneris vites.

Τῇ αὐτῇ.

Τὰ ὄμματά σου διαυγέστερα τῶν σκύπωμάτων, ὡς δύνασθαι δι' αὐτῶν καὶ τοῦ ψυχὴν ἰδεῖν. τὸ δὲ τῶν ῥόδων ἐρύθημα, βύσσινον ὑπὲρ αὐτὸν τὸν οἶνον. τὸ δὲ λινοῦν τοῦτο χιτώνιον αὐτολάμπει ταῖς ῥοδαῖς· τὰ δὲ χείλη βέβαπται τῷ τῶν ῥόδων αἵματι. καί μοι δοκεῖς τὸ ὕδωρ φέρειν ὡς ἀπὸ πηγῶν τῶν ὀμμάτων· καὶ διὰ τοῦτο ἆρα νυμφῶν μία. πόσους ἱκετεύοντας ἐπειγομένους; πόσους κατέχεις προσδραμόντας καὶ ἐχομένους πόσους φεύγουσα, καλεῖς; ἐγὼ πρῶτος ὑπ' ἴδω σε δίψῳ, καὶ ἵσταμαι μὴ θέλων. Μιφρακίῳ.

B Oculi tui lucidiores sunt poculis, vt possim per ipsos etiam mentem aspicere. Genarum vero rubor, superat ipsius vini colorem pulchritudine. Linea autem hæc tunicella, resplendet in mallis. Labra tincta sunt rosarum sanguine. Atque mihi videris aquam ferre quasi è fontibus oculis, & ob eam caussam de Nympharum cœtu vna esse. Quot festinantes ad te sistis? quot prætercurrentes tenes? Quot cùm loqui cœpisti, vocas? Ego quamprimum te aspexerim, sitio, & vel inuitus consistere cogor.

C

Οὐδὲ ὁ Μεναίδρου Πολέμων καλὸν μειράκιον ἀφείσατο. ἀλλ' αἰχμαλώτου μὲν ἐρωμένης κατετόλμησεν ὀργισθείς, ᾧ οὐδὲ αὐτὸς ἀποκείρας ἠνέσχετο. κλαίων γοῦν καταπεσών. καὶ μεταμνώσῃ τῷ φόνῳ τῶν τριχῶν. ἐφήβῳ δὲ ἄρα ἐφείσατο καὶ τὸ δρᾶμα. σὺ δὲ καὶ οἶδα τί μαθών, σεαυτῷ πεπολέμηκας, ὦ ἀνδροφόνε, τῆς κεφαλῆς. τί ἔδει μαχαιρῶν ἐπὶ ταῖς τρίχας· τί δὲ σπασίων καὶ πολλῶν τραυμάτων. οἷς Ἕκτορ ἐξεκόφας. ἃ δὲ οἱ ποιηταί σε ἐπαίδευσαν τοὺς Φόβους καὶ τοὺς Μενελάους εἰσάγοντες κομήτας καὶ ὅλον τὸ τῶν Ἀχαιῶν στρατόπεδον; καὶ εἴ τις αὐτοῖς κα-

Deliciis suis.

Neque Menandri Polemon elegantem adolescentulum rasit, sed iratus aduersus captiuam amasiam, hoc ausus est. quam ne ipse quidem rasisse se sustinuit. Lachrymatur itaque prostratus, & pœnitudo eum cædis capillorum incessit. Ephebo autem pepercit etiam drama. Tu vero nescio *qua de causa*, tuo ipsius D capiti, ô homicida, bellum intulisti. Quid opus erat gladiis aduersus crines? Quid verò spontaneis ac multis vulneribus? Qualem æstate excidisti? Ne poëtæ quidem te instituere potuerunt qui Euphorbos & Menelaos introducunt comatos, & vniuersum Achiuorum exercitum? Et si quia eis pulcher

ex fluuiis, comas geſtat. Sicut enim aurum inter donaria eſt, & argentum; ſic etiam crines comati. Barbari armis, Græci galeis, oculi palpebris, naues velis, terra montibus, montes ſaltibus, mare inſulis, tauri cornibus, fluuij tempibus, vrbes mœniis. Formidabilior etiam Leo hirſutus, & equus iubis fretus, & gallus pugnacior in calcaria erectus. Venerantur etiam ſapientes ex aſtris cometas, & ſacerdotes comis ornatos: & ex diis alium aliter, vt Neptunum nigricomium, Apollinem vt intonſum, Panа hirſutum, Iſin ſoluta coma, Bacchum cum multis crinibus etiam hedera comatum. Venus autem ne tum quidem ſe raſit, cùm eſſet in luctu ac ſqualore. Vale.

A λὸς ποταμῷ, κομᾷ. ὡς γὸ χρυσὸς ἀνάθημα κὴ ἄργυρος, ὅτω κὴ τείχες κομῶσαι. οἱ μὲ βάρβαροι, ὅπλοις· ⓒ Ἕλληνες, κράνεσιν· οἱ ὀφθαλμοὶ βλεφάροις αἱ ὦ νῆες, ἱστίοις. ἡ ὦ γῆ ὄρεσι· τὰ ὦ ὄρη νάπαις. ἡ ὦ θάλασσα νήσοις. οἱ ὦ ταῦροι, κέρασιν· οἱ ὦ ποταμοὶ, τέμπεσιν· αἱ πόλεις, τείχεσιν. Φοβερώτερος κὴ λέων, ὁ λάσιος· Ⓒ ἵππος ὁ ἤδη τῇ χαίτῃ πεπυκνωμένος· κὴ ἀλεκτρυὼν μαχιμώτερος, ὁ τὰ κάλλαια ἐγηγερκώς. τιμῶσι ὦ οἱ θεοὶ κὴ τ ἀστέρων τὸν κόμητας, κὴ τῶ ἱερέων τὸν ἀνέτους τὰς κόμας. Ⓒ τῶ θεῶν ἄλλον ἄλλως τὸν Ποσειδῶνα, ὡς κυανοχαίτην· τὸν Ἀπόλλω ὡς ἀκερσεκόμην. τ Πᾶνα, ὡς δασύν. τὴν Ἶσιν, ὡς λισίκομον· τὸν Διόνυσον, ὡς μ τῶ τειχῶν, καὶ τῷ κισσῷ κομῶντα. Ἀφροδίτη δὲ οὐδὲ πενθοῦσα ἀπεκείρατο. Ἐρρῶσο.

AMORI ET DELICIIS.

Lacedæmonij rubris induebantur thoracibus, aut vt formidinem hoſtibus incuterent, coloris terriculamento, aut vti ſanguinem non agnoſcerent, id tincturæ communione prohibente. Vos autē formoſos oportet ſolis roſis armari, & hanc ab amatoribus accipere armaturam. Hyacinthus igitur candido adoleſcentulo, Narciſſus nigro conuenit, roſa verò omnibus. Nam & adoleſcentulus vetuſtus & flos, & pharmacum & vnguentum. Hæ Anchiſen perſuaſerunt. Hæ Martem ſoluerunt. Hæ Adonin venire admonuerunt. Hæ ſunt veris comæ. Hi terræ fulgores. Hæ amoris lampades.

ΕΡΩΤΙ ΚΑΙ ΜΕΙΡΑΚΙΩι.

Οἱ Λακεδαιμόνιοι φοινικοβαφεῖς ἐνεδύοντο θώρακας, ἢ ἵνα ἐκπλήττωσι τὸς πολεμίους, τῷ φοβερῷ τ χροιᾶς· ἢ ἵνα ἀγνοῶσι τὸ αἷμα τῇ κοινωνίᾳ τ βαφῆς. ὑμᾶς ὦ δεῖ τὸν καλοὺς, μόνοις ῥόδοις ὁπλίζεσθαι, κὴ ταύτῃ λαμβάνειν ὥσπερ τ ἐραστῶν τ πανοπλίαν. Ὑάκινθος μὲν ὢν λευκῷ μειρακίῳ, πρέπει ὦ Νάρκισσος μέλανι· ῥόδον ὦ, πᾶσιν. ὡς Ⓒ μειράκιον παλαιὸν, Ⓒ ἄνθος. Ⓒ φάρμακον Ⓒ μύρον. ταῦτα Ἀγχίσην ἔπεισε. ταῦτα Ἄρη ἀπέλυσε. ταῦτα Ἀδώνιν ἐλθεῖν ὑπέμνησεν. αὗται ἦρ κόμαι. ταῦται γῆς *ἀστραπαί. ταῦτα ἔρωτος αἱ λαμπάδες. *χ. ἀστραπή.

Γυναικί.

Εἰ κἀμὲ φεύγεις, ἀλλ' ὑπόδεξαι κἀμὲ τὰ ῥόδα ἀντ' ἐμοῦ. καί σου δέομαι μὴ στεφανοῦσθαι μόνον, ἀλλὰ καὶ κοιμηθῆναι ἐπ' αὐτῶν. καὶ γὰρ ἔστιν ἰδεῖν μὲν καλά· οἷαν τὸ πῦρ ἔχει τὸν ἀκμαῖον. ἅπτεσθαι δὲ μαλακά, καὶ πάσης στρωμνῆς ἁπαλώτερα· ὑπὲρ τὸν Βαβυλώνιον κόκκον, καὶ τὴν Τυρίαν πορφύραν. καὶ γὰρ εἰ πανυδαπὰ σμύρνα, ἀλλ' οὐ πνεῖ καλόν. συνεπείσαμεν αὐτοῖς καὶ τὸν δεξιὸν σου φιλῆσαι, καὶ τοῖς μαστοῖς ἐπελθεῖν, καὶ ἀνδρίσασθαι ἂν ἀφῇς· καὶ οἶδα ὅτι ἀκούσῃ. ὦ μακάρια, οἵαν γυναῖκα περιβάλλεσθε μέλλετε. ἀλλὰ δεήθητε αὐτῆς ὑπὲρ ἐμοῦ, καὶ πρεσβεύσατε καὶ πείσατε. ἐὰν δὲ ὀκνήσῃ, καταναύσατε.

Μιλησίῳ.

Τὰ ῥόδα ὥσπερ πτεροῖς τοῖς φύλλοις ἐπιθύμησε, ἐλθεῖν πρὸς σὲ πανδήμῳ ἐποιήσατο. ὑπόδεξαι αὐτὰ δικαίως, ὡς Ἀδώνιδος ὑπομνήματα, ἢ ὡς Ἀφροδίτης βαφήν, ἢ ὡς γῆς ὄμματα. ἀθλητῇ μὲν οὖν, κότινος πρέπει. βασιλεῖ μεγάλῳ πορθητῇ, πάρα· καὶ στρατιώτῃ, λόφος. καλῷ δὲ μειρακίῳ ῥόδα· καὶ διὰ συγγένειαν τὴν ὠδίας καὶ διὰ τὸ οἰκεῖον τῆς ἡλικίας.

Γυναικί.

Πεπομφά σοι στέφανον ῥόδων. οὐ σὲ τιμῶν· καὶ τοῦτο μὲν γάρ, ἀλλ' αὐτοῖς πλεκόμενος τοῖς ῥόδοις, ἵνα μὴ μαρανθῇ.

Μιλησίῳ.

Εὖ πεποίηκας, καὶ στρωμνῇ χρησάμενος τοῖς ῥόδοις. ἡ γὰρ πρὸς τὰ πεμφθέντα ἡδονή, σημεῖον μέγα τῆς πρὸς τὸν πέμψαντα τιμῆς· ὥστε κἀγώ σου δι' αὐτῶν ἥψαμην· καὶ γὰρ ἔστιν ἐρωτικὰ καὶ

Vxori.

Si etiam me fugis, at rosas pro me suscipe. Et te precor, vt non solùm coroneris, verumetiam somnum in his capias. Etenim sunt aspectu pulchræ: igneus est illis vigor. Attractu verò molles, & omni strato teneriores. Babylonium etiam coccum excedunt, & Tyriam purpuram. Nam tametsi in magno precio sunt illa, non tamen lepidè fragrant. Mandaui eis vt etiam de collo tuo suauia sumant, & mãmillas contrectent, & mariti partes agant, si permittas. Et scio quòd audituræ sunt. O beatæ rosæ, qualem fœminam estis complexuræ. Sed rogate illã meo nomine & obsecrate atque persuadete. Sin audire noluerit, comburite.

Deliciis.

Rosæ, quasi alis ita foliis volitantia, vt ad te venirent, diligentiam adhibuerunt. Suscipe eas benigniter, vt Adonis monumenta, aut vt Veneris tincturam, aut vt telluris oculos. Athletam igitur oleaster decet; regem magnum populatorem, tiara, & militem galea. Formosum autem adolescentulũ rosæ, cùm ob affinitatem fragrantiæ, tum ob coloris proprietatem.

Vxori.

Misi tibi sertum roseum, non tam honorans te, quanquam hoc etiam, quàm ipsis rosulis aliquid impertiens ne arescerent.

Deliciis.

Rectè fecisti, qui etiam strato vsus fueris rosis. Nam voluptas erga missa munera, magnum argumentum est honoris, qui mittenti habetur. Itaque ego te per ipsas attigi. Sunt enim amatoriæ, & versutæ

sutæ, quæque formæ elegantia vti sciant. Vereor autem ne quietem tibi non permiserint, sed dormienti molestæ fuerint, quemadmodum aurũ Danaæ. Quòd si quid amico vis gratum facere, reliquias ipsarum remitte, nunc ampliùs non rosas solùm, verùm te etiam spirantes.

Vxori.

Et Ioui cùm dormiret in Ida mõte, flores terra protulit, Lotum, Hyacinthum & Crocum. Rosæ verò non aderant, vtrum vt ad Veneris possessionem attinentes, à qua etiam has Iunonem mutuò sumere oportebat, quemadmodum & Cestum mutuò sumpsit? an; quia dormire Iuppiter non potuisset, si hæ præstò fuissent? Illi verò Iouem vt dormiret rogabãt. Cùm autem fragrant rosæ, necesse est omnes homines deósque suauiter vigilare. Etenim odoris bonitas ac vis plurimùm potest ad arcendam quietem. Hęc igitur Homero relinquantur & poëtarum potestati. Tu verò rusticè fecisti, quæ sola in Rosis dormiueris, & modestam te in non modestis præbueris. Aut enim amatorẽ quendam tibi oportebat adesse, aut me Iouem. nisi vero non cogitasti ô formosa, cùm sertum pectori admoueres, te cum nouo mœcho coire.

Deliciis.

Quid acciderit rosis, vt antequã ad te peruenirent, specioſæ essent rosæ. (neque meherclè misissemus eas, nisi aliquid operæprecium habuissent.) Cùm autem veniſſent, statim arescerent & exhalarent, certam quidem & perspicuam causſam adferre nequeo. Non enim mihi aliquid voluerunt dicere. Quantùm autem coniectura licet assequi, non tulerunt improbationem, neque ferre potuerunt certamen tecum initum: sed simul ac fragrantiorem

πανοῦργα, & κάλλει χρῆται εἰδότα. δέδοικα μὴ οὐδὲ ἡσυχίαν ἄγαγῃ. ἀλλ' ἰὼ ἰὼ σοὶ καθεύδοντι ὥσπερ τῇ Δανάῃ ὁ χρυσός. εἰ δὲ βούλει τὸ φίλῳ χαρίζεσθαι, τὰ λείψανα αὐτῶν αὐτὸ πέμψον. μηκέτι πνέοντα ῥόδων μόνον, ἀλλὰ & σοῦ.

Γυναικί.

Καὶ τῷ Διὶ ὅτε κοιμᾶτο ἐν τῇ Ἰδῃ τῷ ὄρει, δῦθη ἡ γῆ ἀνῆκε λωτὸν, καὶ ὑάκινθον, καὶ κρόκον. ῥόδα δὲ οὐ πρῶτον. πόθεν γὰρ ἂν ὡς μόνης Ἀφροδίτης κτήματα, ἀφ' ἧς καὶ ταῦτα ἔδει τὴν Ἡραν δανείσασθαι, καθάπερ & τὸν κεστὸν ἐδανείσατο. ἢ ὡς οὐκ ἂν κοιμηθέντος τοῦ Διὸς, εἰ μὴ ταῦτα πρῶτον· οἱ γὰρ ἐθέλοντα καθεύδειν τὰ διά. ὅταν δὲ πνέῃ ῥόδα, ἀνάγκη πᾶσα δήπου καὶ ἀνθρώποις & θεοῖς ἀγρυπνεῖν ἡδέως· ἡ γὰρ εὐωδία δηνὴ πᾶσαν ἡσυχίαν ἐξοικίσαι. ταῦτα μὲν ἔν ἀφείσθω Ὁμήρῳ & τῇ τῶν ποιητῶν ἐξουσίᾳ. σὺ δὲ ἀχρόνως ἐποίησας μόνη κοιμηθεῖσα ἐν ῥόδοις· καὶ σωφρονήσασα ἐν σωφροσύνῃ. ἢ γὰρ τῶν ἐραστῶν ἐχρῆν σοι παρεῖναί τινα, ἢ ἐμὲ γοῦν διὰ. πλὴν εἰ μὴ ἐνεθυμήθης ὡς καλὴ γὰρ στέφανον τοῖς στέρνοις περισταλάσσαι καινῷ μοιχῷ συμπλακῆναι.

Μιθριδάτῃ.

Τί παθόντα τὰ ῥόδα, πρὶν μὲν παρὰ σοὶ γένεσθαι, καλὰ ἦν ῥόδα· σὺ δὲ ἂν αὐτὰ ὄντα ἔπεμψα, εἰ μή τι ἀξιόκτητον εἶχεν. ἐλθόντα δὲ, οὐθὲν ἐμαράνθη καὶ ἀπέπνευσε· τὸ μὲν σαφὲς οὐκ οἶδα τῆς αἰτίας· οὐ γὰρ μοι τὰ εἰπεῖν ἠθέλησεν ὡς δ' εἰκάσαι ῥᾴδιον, οὐκ ἤνεγκε παραβαλλόμενα· οὐδὲ ἠνέσχετο, τῆς πρὸς σὲ ἁμίλλης. ἀλλ' ὁμοῦ τε ἐθιγεν

ὡς ὡδε ἐρᾷ χρωτὸς, καὶ ἀπώλετο. ὕπω καὶ λύχνος πίπτει πυρὸς ἡττηθεὶς μείζονος· καὶ ἄστρα ὅταν αὐτοβλέπειν ἡλίῳ μὴ δύνηται.

Γυναικί.

Οὕτως τὰ ῥόδα ἔρωτος φυτά. καὶ γὰρ νέα, ὡς ἐκεῖνος. καὶ ὑγρὰ ὡς αὐτὸς ὁ ἔρως. καὶ χρυσοκομᾷσιν ἄμφω. καὶ τἄλλ' αὐτοῖς ὅμοια. τὰ ῥόδα τὴν ἄκανθαν αὐτὶ βελῶν ἔχει· τὸ πυρρὸν αὐτὶ φλογός. τοῖς φύλλοις ἐπτέρωται. χρόνον δὲ οὔτε ἔρως, οὔτε ῥόδα οἶδεν. ἐχθρὸς γὰρ ὁ θεὸς καὶ τῇ καλλοις ὀπώρᾳ, καὶ τῇ ῥοδῶν ἐπιδημίᾳ. εἶδον ἐν ῥώμῃ σὺν δᾳδοφόροις τρέχοντας· καὶ τῷ τάχει μαρτυρουμένους τὸ ἄπιστον τῆς ἀκμῆς. ὁ γὰρ δρόμος διδασκαλία χρήσεως. εἰ δὲ μελλήσαις, ἀπελήλυθε μαραίνεται καὶ γυνὴ μὴ ῥόδων ἂν βραδύνῃ. μὴ μέλλε, ὦ καλή, συμπαίζωμεν, στεφανωσώμεθα τοῖς ῥόδοις, συνδράμωμεν.

Μιθριδάτῃ.

Ἔστιν ἔαρ καὶ καλὸς ῥόδων. ὁ δὲ μὴ χρησάμενος τοῖς ῥόδοις ἀνόητος. σὺν οὐ μελλήσεσι μέλλων, καὶ βραδυνόντων ἐπ' ἀποδοσι. φθονερὸς γὰρ ὁ χρόνος, καὶ πρὸ ἄνθους ὥραν ἀφανίζει, καὶ πρὸ καλλους ἀκμὴν ἀπάγει, μηδὲν μέλλε, ὦ φθεγγόμενον ῥόδον, ἀλλ' ἕως ἔξεστι καὶ ζῆς, μετάδος ὧν ἔχεις.

Γυναικί.

Ἐπυθόμην ὡς τὰ ῥόδα ἐλθόντα παρὰ σὲ, ὅσα χρέος ἀπέβαλεν. ἐγὼ γὰρ καὶ συνεπιλάμπειν αὐτοῖς, καὶ ὡς σπόνται ἀκηράτου χρωτὸς τῆς σῆς δρόσου, κατέχοντα πρὸ ψυχῆς ἐξιόσαν καὶ δυσανασχετοῦσαν. καλῶς ἐποίησατε,

A cutem attigerunt, ſuam vim perdiderunt. Sic etiam lucerna interit, victa ab igne copioſiore : & aſtra cùm *ſolem aduerſum intueri* non poſſunt.

Vxori.

Reuera roſæ ſunt Amori ſacræ plantæ. Sunt enim iuuenes, quemadmodum ille, & delicatæ quemadmodum Amor ipſe. Et ambo comas aureas ferunt, atque reliqua ſunt ipſis ſimilia. Roſæ ſpinam ſagittæ loco habent, & rutilum co-
B lorem pro facibus, foliis alatæ ſunt. Tempus autem amor, & roſæ pariter neſciunt. Infeſtus enim hic deus & formæ autumno & roſarum aduentui. *Vide Romæ floribus redimitos* currentes, & celeritate teſtificantes infidelitatem vigoris. Curſus enim vſum docet. Sin cuncteris, iam abierunt. Areſcit etiam mulier cum roſis, ſi moram nectat. Ne cuncteris ô formoſa, ſed colludamus, coronemur roſis, concur-
C ramus.

Deliciis.

Eſt ver etiam pulchritudo roſarum: qui verò non vtitur præſentibus ſtultus eſt, dum in non cunctantibus ipſe cunctatur, & abeuntibus tarditatem vſurpat. Inuidum eſt tempus & floris venuſtatem aufert, & formæ vigorem adimit. Nullam moram interpone, ô appellata roſa: ſed
D dum eſt poteſtas & viuis, communica nobis quæ habes.

Vxori.

Audiui roſas cùm ad te peruenissent, quaſi debitum perſoluiſſe. Nam & ego mandaueram eis, & ebibito integræ naturæ rore, tenuiſſe animum egredientem & vix tolerantem. Rectè feciſtis

ô rosæ, quòd reuixeritis. Rogo sic donec veniam permanete. Statim enim cognoscere nunquid à vobis inuicem acceperitis incrementi, ad fragrantiam ipsa, & vos ad tempus.

Deliciis.

Accusar me quòd rosas, non miserim. Ego verò id neque negligentia feci, neque quod mihi amor non curæ esset, sed arbitrabar te cùm flauus esses, & propriis rosis coronatus, alienis floribus non indigere. Neque enim Homerus flauo Meleagro coronam imposuit. Alioquin hoc esset ignem alio igni, & *titionem* duplicare. Sed ne Achilli quidem, neque Menelao, neque quicunque alij sunt apud eum comati. Inuidiosus plane flos, & citò deperiens res est, & quæ statim esse desinat. Aiunt autem eiue primùm ortum à tristissima caussa initium traxisse. Nam spinæ ad Rosas, accedentem Venerem vulnerauerunt, vt Cyprij & Phœnices asserunt. Sanguine ne coronemur. Fugiamus florem, qui ne à Venere quidem ipsa abstinet.

Vxori.

Cum flauo colore prædita sis, rosas quæris. Atqui naturam habes eandem quàm illæ. Quid igitur flores expetis, qui paulo post non existunt? Quid vero caput igni coronas? Nam vt mea fert opinio Colchidis etiam monile *, quem Glaucæ misit, rosæ fuerunt venenis infectæ, & ob eam caussam, cùm accepisset, vsta est. Siue enim rosæ sunt delectabiles, non improbet elegantes: siue fragrantes, ne contrà spiret, siue fluxæ demutat. Ego quidem nulli rei tam similia iudico esse rosarum intereuntiũ folia, quàm cadentibus. Vulgus eorum qui vehementissimè

ὦ ῥόδα, διαβιώσαντα. ἢ δέομαι, μείνατε ἕστ' ἂν ἔλθω. μαθεῖν γὰρ ἐγώνκα εἴπ ὦρ' ἀλλήλων εἰλήφατε, εἰς ὠφελίαν αὐτὴ, ἢ ὑμεῖς εἰς χρόνον.

Μφρακίῳ.

Αἰπᾶς με ὅπ ϛοι ῥόδα σὴ ἔπεμψα. ἐγὼ ϑ' ἥττε ὡς ὀλίγωρος τῶτο ἐποίησα, οὔτε ὡς διάφορος ἄνθρωπος. ἀλλ' ἐσκόπουν ὅπ ξανθὸς ὢν ἢ ῥόδοις ἰδίοις στεφανούμενος, ἀλλοτρίων ἀνθῶν οὐ δέη. οὐδὲ γὰρ Ὅμηρος τῷ ξανθῷ Μελεάγρῳ στέφανον περιέθηκεν. ἐπεὶ τῶτο ἂν ἦν, ἄλλο πῦρ ἐπὶ πυρὶ ἢ δαλὸς ἐπὶ σπείνῳ διπλοῦς· ἀλλ' οὐδὲ τῷ Ἀχιλλεῖ. οὐδὲ τῷ Μενελάῳ, οὐδὲ ὅσοι ἄλλοι ὦρ' αὐτῷ κομῶσι. φθονερὸν δήπως ἄνθος ϵ ὠκύμορον. ἢ παύσασθε ταχύ. λέγεται δ' αὖ περὶτῶ ϒρύσην σὴ λυπηροτάτης ἁρέσθαι περιφάσεως· ἡ γὰρ ἄκανθα τῶ ῥόδων θρίσασαν τ' Ἀφροδίτην ἔκνισεν, ὡς Κύπριοι ϵ Φοίνικες λέγουσιν. αἵματος μὴ στεφανώμεθα. φεύγω μὲν ἄνθος, ὃ μηδὲ Ἀφροδίτης φείδεται. Γυναικί.

Οὖσά πις ξανθὴ, ῥόδα ζητεῖς. ἢ μὲν φύσεως οὕτως ἔχεις ὡς σπεῖνα. πόσῳ μείζα λαμβάνεις ἀνθῶν μὴ μικρὸν ἐχόντων. πῶ ϑ' τὴ κεφαλῇ στεφανοῖς πυρί. ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ ϵ τὸ Κολχίδος ὁ ὅρμος, ὃν τῇ Γλαύκῃ ἔπεμψε, ῥόδα μὲν φαρμακοῦσα· ϵ διὰ τῶτο σπαύθη λαβοῦσα. εἴτε γὰρ τρυφερὰ τὰ ῥόδα, μὴ θρυδοκιμείτω τὰς καλάς· εἴτε ὀσώδη, μὴ ἀντιπνείτω· εἴτε ὠκύμορα, μὴ φοβείτω· ἐμοὶ μὲν, ὥσπερ ἄλλῳ δοκεῖ προσοικείαν φύλλα ῥόδων λυθέντων, ἢ πίπτουσιν. οἱ πολλοί γε τῶ σφόδρα

ἐρωτικῶν αὐτοῖς μᾶλλον ἄχθονται λυ-
θεῖσιν, ἢ χαίρουσιν ἐπιτειχισμένοις
ἐπὶ πλεῖστον τὴν ἡδονῆς ἀυτῶν. ὁ
μέλλων φόβος νικᾷ. ἡ δὲ σὴ κεφαλὴ,
λειμὼν πολὺς ἄνθη φέρων, ἃ μήτε θέ-
ρους ἄπειση, καὶ χείμωνος μέσου φαίνε-
ται· ἃ δρεψαμένων, οὐ λύεται. εἰ γὰρ ἐπι-
τρέψαις μοι καὶ σὺ βόστρυχον σπεῖ-
ραι, εἰ γὰρ ἀπέλθοιμι οὕτω πνέων, ἔσο-
μαι χαριζομένη ῥόδα μαρανθῆναι μὴ δυ-
νάμενα. Μεφακίῳ.

Ὡς δύστηνέ σοι καὶ φιλόνικον τὸ κάλ-
λος· ἀμελούμενον μᾶλλον αὐξεῖ. καθάπερ
τὰ φυτὰ ὅσα τῇ φύσει θαρρούντα,
καὶ τὴν γεωργῶν ὀλιγωρίας οὐ χρῄ-
ζοντα. οὐχ ἵππον ἀναβαίνεις· οὐκ εἰς
παλαίστραν ἀπαντᾷς. οὐκ ἠλίῳ δίδως
σεαυτόν. αὐθις γὰρ καὶ βαφὴ τοῖς κα-
λοῖς. ἀλλ' αὐχμηρὸς ὤφθης, καὶ σεαυτῷ
μαχόμενος ἐξηπάτησαι. καλὸς εἶ κἂν
μὴ θέλῃς· καὶ πάντας ἕλκεις τῷ λίαν ἀ-
μελουμένῳ. ὥσπερ οἱ βότρυες, καὶ τὰ μῆ-
λα, καὶ εἴ τι ἄλλο αὐτόματον καλόν. ὁ
μὲν γὰρ καλλωπισμὸς, ἑταιρικόν· καὶ
πάνυ δεῖ δυσχεραίνειν τὴν φαρμακο-
μένην εὐμορφίαν, ὡς πανουργίας ἐγγύς·
τὸ δ' ἀκέραιον καὶ ἄκακον κἂν ἐπιβού-
λευτον, μόνων ἴδιον τῶν αὐτὸ δεξαμέ-
νων τὸ καλόν. οὕτω καὶ ὁ Ἀπόλλων
ποιμένων ἤρα, καὶ Ἀφροδίτη βουκόλων,
καὶ Ῥέα ἀγροίκων· καὶ Δήμητρα τῶν τὰ
ἄστη οὐκ εἰδότων. ὅτι πᾶν ἀληθέστερον
τὸ δεδολωμένου τὸ φύσει θρόν. οὐ-
δεὶς οὐδὲ ἀστέρας οἶδε κοσμουμένους·
οὐδὲ λέοντας, οὐδὲ ὄρνιθας. ὁ δ' ἵπ-
πος καλλωπίζων χρυσῷ ἢ ἐλέφαντι
ἢ ταινίαις, λανθάνει λυμαινόμενον·

A amant, magis ſuccenſent, cùm illi
periêre, quàm gaudent ipſis ad
præſentem voluptatem munitis. Fu-
turus metus ſuperat. Tuum verò ca-
put, pratum ampliſſimum eſt flores
producens, qui neque æſtate de-
ſunt, & media hyeme apparent, ſi
decerpantur, non intereunt. Ete-
nim ſi mihi conceſſeris vel vnum
crinem excindere: ſi hinc abeam
ita fragrans; largita fueris roſas quæ
marceſſere nequeant.

Deliciis.

Quàm *peruicax* tibi & contentio-
ſa forma eſt! hæc neglecta magis vi-
get, quemadmodum plantæ, quæ
natura fretæ, colonorum incuria ac
negligentia nihil detrimenti acci-
piunt. Non æquum conſcendis? Non
in palæſtram deſcendis? Non ſoli te-
metipſum committis? Flos enim &
tinctura eſt formoſis. Sed ſqualidus
obambulas & tecum ipſe repugnans,
circumueneris. atque formoſus es e-
tiamſi nolis: omnéſque attrahis in-
curia nimia, ac pellicis, quemadmo-
dum Botri & Mala, & ſi quod aliud
eſt ex eorum genere, quæ ſpõte ſunt
elegantia ac pulchra. Ornatus enim,
meritricius eſt, atque pulchritudo
omnis fucata & medicamentis effi-
cta, debet odio haberi, quippe quæ
proximè ad maliciam ac nequitiã ac-
cedit. Simplex autẽ & carens malitia
pulchritudo, *licet fraudi obnoxia ſit*, ſo-
lorũ eſt propria eorum qui eã poſſi-
dẽt. Sic etiã Apollo paſtorum amore
capiebatur, & Venus Bubulcorum, &
agricolarum Rhea, & Ceres eorum
qui vrbes non nouerant. Quoniam
omne quod natura factum eſt, ve-
rius eo quod conſtat inſidiis habe-
tur. Nemo neque ſidera nouit orna-
ri, neque leones neque aues. Qui verò
equis ornamentum adhibet auro,
vel ebore, vel redimiculis, is im-
prudẽs ſuperbiam ac generoſitatem

animalis corrumpit & perdit, atque arti mandat exercitationem corrigendi * ea quæ in natura desiderantur.

Vxori.

Mulier quæ mundo ac ornamentis dat operam, excolit id quod deficit, metuens ne deprehendatur, quod non habet. Quam verò natura pulchra finxit, nihil opus habet accessoriis & ascititiis, vt contenta sibi tota atque absoluta perfectione. Oculorum autem delineationes, & comarum appositiones, atque picturæ maxillarum, labrorúmque tincturæ, & si quod est elegantię medicamentum, & si quis ex fuco existens dolosus flos, inuenta sunt ad deficientium emendationem. Simplicitas autem expers comptionis, reuera est venusta ac elegans. Itaque si maximam in teipsam spem & fiduciam ponis, ob eam caussam magis meus in te amor exardescit; & incuriam quasi testimonium puto confidentiæ formositatis. Non enim pingis vultus, neque in cerearum mulierum numero censeris, sed in his quæ remoto omni dolo, formosæ sunt; quemadmodum maiores etiam fuerunt, quarum amore capta sunt, etiam aurum, & bos, & aqua, & aues, & dracones. At fucus, cera, Tarantinum, fructiferi angues, & aureæ pedicę, sunt Thaïdis & Aristagoræ atque Laïdis medicamenta.

Deliciis.

Cuias es quæso dic adolescens; quod adeò rigidum & crudelem in amorem animum geris. è Sparta dices. An igitur ignoras Hyacinthum, neque de vulnere coronam reportasti? Sed è Thessalia. Non igitur te docuit vel Achilles Phthiotas? At Athenienſis. Harmodiũ igitur & Aristogitonem, an non pręteriisti? Verùm ex Ionia. Et quid illo solo lasciuius,

τῆς ζώου τὸ χαῦρον, καὶ τέχνη δραδιδοὺς τὸ ἄσκημα ἐπανορθοῦσθαι τῆς φύσεως τὰ λείποντα.

Γυναικί.

Ἡ καλλωπιζομένη γυνὴ θεραπεύει τὸ ἐλλιπές, φοβουμένη φωραθῆναι ὃ οὐκ ἔχει. ἡ Φύσις καλή, οὐδενὸς δεῖται τῶν ἐπικτήτων· ὡς τοσοῦτον εἶναι αὐτῇ πρὸς πᾶν τὸ ὁλόκληρον. ὀφθαλμῶν τε ὑπογραφαὶ καὶ κόμης τοποθέσεις, καὶ καὶ ζωγραφίαι χρωῶν, καὶ χλόαι βαφαί, καὶ εἴ τι κομμωτικῆς φάρμακον, καὶ εἴ τι καὶ φυκίου δολερὸν ἄνθος, ἐπανόρθωσις τῆς ἐνδεοῦς εὑρέθη· τὸ δὲ ἀκόσμητον, ἀληθῶς καλόν. ὥστε εἰ μάλιστα πεποίθυιας σεαυτῇ καὶ πεθάρρηκας, διὰ τοῦτό σε μᾶλλον ἀγαπῶ· μαρτύριον τὸ ἄθεμιτον ἡ ζηλοτυπία τῆς εὐμορφίας πίστεως. οὐ γὰρ κονιᾶς τὰ τοιαῦτα, οὐδὲ εὖ τοῖς κηρίναις τέτυξαι γυναιξίν, ἀλλ' εὖ τοῖς ἀδόλως καλαῖς· οἷα καὶ αἱ πρόσθεν ἦσαν· ὧν χρυσὸς ἦρα καὶ βοῦς καὶ ὕδωρ καὶ ὄρνιθες καὶ δράκοντες. τὸ δὲ φυκίον καὶ ὁ κηρὸς καὶ τὸ Ταραντινοῦν, καὶ οἱ ἐπικάρποι ὄφεις, καὶ αἱ χρυσαῖ πέδαι, Θαΐδος καὶ Ἀριστογόρας καὶ Λαΐδος φάρμακα.

Μιθακίῳ.

Πόθεν εἶ μειράκιον, εἰπέ· οὕθ' οὕτως ἀτέλεστος ἔχεις πρὸς ἔρωτα. ἐκ Σπάρτης, ἐρεῖς· οὐκ εἶδες οὖν Ὑάκινθον, οὐδὲ ἐστεφανώσω τῷ τραύματος; ἀλλ' ἐκ Θετταλίας. οὐκ ἐδίδαξέν σοι οὖν σε οὐδὲ ὁ Φθιώτης Ἀχιλλεύς; ἀλλὰ Ἀθηναῖος, τὸν Ἁρμόδιον οὖν καὶ τὸν Ἀριστογείτονα οὐ προῆλθες; ἀλλὰ ἀπ' Ἰωνίας. καὶ τί τῆς χθὲς ἐκείνης ἀβροτέρου;

ὅπου Βράγχοι καὶ Κλάριοι Ἀπόλλωνος καλοί. ἀλλ' οὐ Κρήτης. ὅπου πλεῖστος ὁ ἔρως, ὁ τὰς ἑκατὸν πόλεις περιπλέων. Σκύθης μοι δοκεῖς καὶ βάρβαρος· ἀπ' ἐκείνης τῆς βωμοῦ καὶ τῶν ἀξενίων θυμάτων. ἔξεστιν οὖν σοι τὸν πάτριον καταλῦσαι νόμον. εἰ σώζειν ἐθέλεις, λάβε τὸ ξίφος. οὐ παραιτοῦμαι. μὴ φοβηθῇς. ἐπιθυμῶ καὶ τραύματος.

A vbi sunt Branchij & Clarij Apollinis deliciæ. Sed è Creta. Vbi plurimus amor, centum illas vrbes circumnauigans. Mihi quidem Scytha videris & Barbarus: Ab illa ara & inhospitalibus sacrificiis. Licet itaque tibi patriam consuetudinem atque legem colere. Si seruare non vis, capias ensem. Non recuso. Ne metuas. Expeto etiam vulnus.

Γυναικί.

Εἰ Λάκαινα ἦσθα, ὦ καλή, τῆς Ἑλένης ἂν ἐμνημόνευσας καὶ τοῦ Νέω. εἰ Κορινθία, τοῦ Λαΐδος κώμων· εἰ Βοιωτία, τῶν Ἀλκμήνης γάμων. εἰ τοῦ ἐξ Ἠλιδος, οὐκ ἤκουσας τοῦ Πέλοπος δρόμου· οὐκ ἐζήλωσας τιὼ σὺ θαλάττῃ γαμηθεῖσαν. οὐκ ἐθαύμασας τὸν Ἀλφειόν· οὐκ ἔπεσες τῇ Νυμφίᾳ· ἢ ὦ Τυρώ, τῷ Ἐνιπεῖ ἐπενήξατο· ἢ ἀγχιδόνι ἐπὶ θάλατταν συνήλαθον· ἐμοὶ γὰρ ἀγαθὴ καὶ μεγάλων ἐρώτων ἀξία. δοκεῖς δέ μοι μηδὲ Θεσσαλικὴ τις εἶναι. παντῶς γὰρ κἂν τῷ ἔρωτι ἔθυες. μηδὲ Ἀττική. τὰς γοῦν Παννυχίδας καὶ τὰς ἑορτὰς, καὶ τὰ Μενάνδρου δράματα, οὐκ ἂν ποτε ἠγνόησας. ἀλλ' εἰ καὶ βάρβαρος εἶ, καὶ μία τῶν ἀπὸ Θερμωδόντος παρθένων· ἀλλ' ὅμως καὶ ταύτας λόγος νεανίσκοις συμπλέκεσθαι, καὶ πίκτειν σκληροῖς. ἀλλὰ μὴ Θρᾴττα καὶ Σιδώνια; καὶ μιᾷ καὶ τούτων ἔρως ἥψατο· καὶ ἡ μὲν, τῷ Νίνῳ συνεπλάκη. ἡ δὲ τῷ Βοιωτῷ. ἔοικα εὑρηκέναι σε, εἰ μὴ κακὸς εἰμι καὶ φαῦλος φυσιογνωμονεῖν· Δαναὸς σοὶ πατὴρ, χεὶρ σκαιὰ καὶ *λῆμα φονικόν. ἀλλὰ κἀκείνων τις τῶν ἀνδροφόνων παρθένων, νεανίσκου φιλοῦντος ἐφείσατο. ἐγὼ ἱκετεύω σε· ἐγὼ δακρύω. πλήρωσον τὸ δρᾶμα· ἵνα μου φαύσῃς καὶ ξίφει.

Vxori.

Si Lacæna esses, ô pulchra; Helenæ meminisses, & Neæ. si Corinthia, Laïdis amorum. Si Bœotia, Alcmenes nuptiarum. Si ex Elide, non audiuisti Pelopis cursum: non ad æmulationē eius quæ de theatro rapta est, te composuisti. non mirata es Alpheū, non gustasti Nymphium. Tyro verò, ad Enipum adnatauit, & piscanti in mare se obtulit: Erat enim bona magníque amatoribus digna. Neque verò Thespesiaca mihi videris esse. Prorsus enim litasses amori, neque Attica. Etenim peruigilia & festos dies atque Menandri Dramata non ignorares. Sed etiamsi es Barbara, atque vna de Thermodontis virginibus: tamen has etiam fama est rem cum adolescentibus habuisse, & furtim partum edidisse. At verò Thressa & Sidonia. Atqui has etiam amor tetigit, & alia, Nino sè commiscuit, alia Bœoto. Videor mihi tuum genus inuenisse, nisi diuinandi sum imperitus & ignarus. Danaus tibi pater, manus illa & *animus* homicida. Sed ex illis etiam virginibus quæ viris mortem obtulerunt, quædam amanti iuueni pepercit. Non tibi me supplicem ad pedes abiicio. Non lachrymas effundo perfice Drama, vt me tangas vel ense.

χ. λῆμμα

A

Vxori.

Si temperans es, cur mihi soli? si gratificaris, cur non & mihi?

Deliciis.

Quoniam pauper sum, idcirco tibi contemptior & abiectior videor. Atqui etiam Amor ipse nudus est, & Gratiæ & astra. Video ego etiam Herculem in picturis, pelle leonis indutum, & plerumque somnum humi capere. Apollinem verò etiam tenui amictu, vel currentem, vel iaculantem. At Persarum reges, luxum amplectuntur, & in sublimi sedent, auri copia sibi grauitatem adscisc entes. Itaque magnas clades ab egenis Græcis victi acceperunt. Pauper erat Socrates. At subibat eius lacerum pallium Alcibiades pecuniosus. Paupertas enim non est in crimine ponēda: neque vniuscuiusque culpā fortuna purgat mutua communicatione. Respice ad theatrum. Populus ex pauperibus constat. Respice ad Curias Pauperes sedent iudices. Respice ad prælia. splendidi & armis vtentes aureis, aciem deserunt. Nos verò strenuos nos præbemus. In ipsis etiam quæ ad vos pulchros ac formosos pertinent, considera euentum. Pecuniosus iniuriam infert persuaso, quasi empto. Pauper gratiam habet, vt miserationem adeptus. Ille gloriatur, & prædicat venatum. Pauper silentio inuoluit. Rursum splendidus factum acceptum refert facultati suæ potentiæ: Pauper dantis benignitati. Locuples nuncium mittit adulatorem & parasitum, atque coquum, & omnino aliquos de mensa. Pauper semetipsum, vt ne in hoc quidem honor absit ab eo, quod ipse rem gerit ac administrat per se.

Γυναικί.

Εἰ σωφρονεῖς, διὰ τί ἐμοὶ μόνῳ. εἰ χαρίζῃ, διὰ τί μὴ κἀμοί.

Μφρακίῳ.

Οπ πένης εἰμὶ ἀπιθάνως σοι δοκῶ, καὶ μιὼ κὴ αὐτὸς ὁ ἔρως γυμνός ὅτι. κὴ αἱ χάριτες, κὴ οἱ ἀστέρες. ὁρῶ γὰρ ἐγὼ καὶ τὸν Ἡρακλέα ἐν ταῖς γραφαῖς, δορᾶν θηρίου περιβεβλημένον. κὴ τὰ πολλὰ χαμαὶ καθεύδοντα. τὸν δὲ Ἀπόλλωνα, καὶ ψιλῷ ζώματι, ἢ διωκόντα, ἢ ἕλκοντα, ἢ τοξεύοντα. οἱ δὲ Περσῶν βασιλεῖς, πλουτῶσι, καὶ μετέωροι κάθηνται· τῷ πολλῷ χρυσίῳ περιβαλλόμενοι τὸ σεμνόν. τοιγαροῦν ἔπαθον κακῶς ὑπὸ τῶν πενήτων Ελλήνων νικώμενοι. διὰ πλοῦτος ὁ Σωκράτης, ἀλλ' ὑπῆρχεν αὐτῷ τὸ τρίβωνα ὁ πλούσιος Αλκιβιάδης. πενία γὰρ καί ἐστιν ἔγκλημα. οὔτε τὴν ἑκάστου αἰτίαν ἡ τύχη ἀπολύει τῇ πρὸς ἀλλήλους κοινωνίᾳ ἄπιδε πρὸς τὸ θέατρον. πενήτων ὁ δῆμος. ἄπιδε πρὸς τὰ δικαστήρια. πένητες κάθηνται. ἄπιθι ἐπὶ τὰς μάχας· οἱ μὲν πολυτελεῖς καὶ χρυσοῖ τοῖς ὅπλοις, λείποισι τὰς τάξις. ἡμεῖς δὲ ἀρίστου μέν. σὺ αὐτοῖς τε τοῖς πρὸς σοῦ καλοῖς ὑμᾶς, σκέψαι τὸ μυθόδεσον. ὑβρίζῃ τὸν πειθόμενα ὁ πλούσιος, ὡς ἐωνημένον. πένης οἶδε χάριν ὡς ἐλεούμενος. σὺ εἶνος σεμνύνῃ τῷ δωρήματι. ὁ πένης σιωπᾷ. πάλιν ὁ λαμπρὸς, τὸ περιγεγραμμένον εἰς ἐξουσίαν ἀναφέρῃ τῆς οἰκείας δυνάμεως. ὁ πένης εἰς πλοῦτον τοῦ δόντος φιλανθρωπίαν. ὁ πλούσιος ἄγγελον πέμπει κόλακα καὶ βδάστωνα, καὶ μάγειρον, καὶ σοῦ σὺ τὴν παράθεσιν. ὁ πένης, ἑαυτὸν, ὡς μηδὲ σὺ τούτῳ πλὴν μόνον ἀπεῖναι τῆς αὐτουργίας

ὁ πλούσιος δοὺς, αὐθέως ἐλέγχε῀ται. τὸ γὰρ A
θέαμα καταφορὰν γίνεται τῷ πλήθει τῶν συνειδότων. ὡς μηδὲ σοὶ γείτονας, μηδὲ σοὶ ξένους ὁδοιπόρους ἀγνοῆσαι τὸ δρᾶμα. ὁ πένης φιλῶν, λανθάνει. ὅταν γὰρ ὄγκος τῇ δεήσει θέσεως. μὴ τὸ τῆς ἐξουθενήσεως καταδύσιν ἐκτρεπόμενος, μὴ τὸ τῆς δυναστείας αὖ γλυκάσας πνεῦσαι δύνασθαι ὡς ὄντος ῥᾴστου τοῦ πράγματος, οὐχ ὁμολογεῖται τὴν δυστυχίαν· ἀλλ' ἀποκρύπτε῀ται. B
πένης γὰρ ἅπαξ ἐρῶν τις δυνάται θέαμα μεῖναι νοσοῦντι· τίς συναγρυπνῆσαι· τίς συνεξελθεῖν εἰς τὸ στρατόπεδον· τίς αὐτὸν θεραπεύσαι πεμπομένῳ βέλεσι· τίς ὑπὲρ σοῦ πεσεῖν· ἐν τούτοις πᾶσι πλουτῶ.

Γυναικί.

Εἰ μὲν δέῃ χρημάτων, πένης εἰμί· εἰ δὲ φιλίας καὶ χρηστοῦ ἤθους, πλουτῶ. ἔστι δὲ οὐχ οὕτως ἐμοὶ δεινὸν τὸ μὴ ἔχειν, ὡς σοὶ τοῖς αἰσχύνης τὸ, μισθοῦ φιλεῖν. C
ἑταίρας γὰρ ἔργον θέασθαι, σοῦ τὰς σαρίσας ἔχοντας καὶ τὰς σπάθας ὡς ἑτοίμως διδόντας. γυναικὸς δὲ ἐλευθέρας, θεοῖς τὸ βέλτιστον ἀεὶ βλέπειν, καὶ τὸν χρηστὸν σὺν εὐνοίᾳ πάσῃ. θέσπιζον ὡς ἔοικε χρῇ, πείθομαι. πλεῖν κέλευσον ἐμβαίνω. πληγὰς ὑπομεῖναι, παρτέχω. ῥίψαι τινὰ ψυχήν, οὐκ ὀκνῶ. δραμεῖν διὰ πυρὸς, οὐκ ἀναίνομαι. τίς ταῦτα πλουσίῳ ποιεῖ.

Μιθριδάτῃ.

Εἰ ξένος ὢν ἐρῶ σου, μὴ θαυμάσῃς. οὐκ ἔστιν ὀφθαλμοῖς ξενίας ἀλῶναι. τὸ γὰρ κάλλος ἀσπὰν ὁμοίως καὶ πῦρ ἀνάπτειαι. καὶ δεῖ τὸ μὲν λάμψαι· τὸ δὲ δῦναι ἔσωθεν. διακρίσεως δὲ οὐ δέει

A Locuples cùm dedit statim coarguitur. Res enim emanat per multitudinem eorum qui conscientiam facti habent, sic vt neque propinqui, neque peregrini viatores, qui aduenerunt, factum ignorent. Qui pauper amico vtitur, ferè solet latere. Neque enim in rogatione inest amplitudo: & alienorum vulgationem reformidans atque metuens ne se potentiores efficiantur riuales, quippe cùm res sit facillima, non prodit suam felicitatem sed, occultat. Pauper denique prorsus amans aliquis perseuerare atque adesse ægrotanti potest simul vigilias perferre, vnà in militiam egredi, suo corpore missum telum excipere, pro te vitam amittere. His rebus omnibus diues sum.

Vxori.

Si pecuniis indiges, pauper sum: si amicitia & candidis moribus, diues sum. Mihi verò non tam grauis est egestas, quàm tibi amor precio conductus. Meretricis enim munus est admittere eos qui Sarisas & Spathas habent, vt è vestigio numerari possint. Vxores verò ingenuæ, semper ad optimum intentum animum habere, & probum amore ac beneuolentia prosequi. Impera vt libitum est tibi. dicto sum audiens: nauigare iube, conscendo: plagas accipere, patior: animam profundere, non recuso: per ignem cursu ferri, non abiicio. Quis hæc diues facit?

Deliciis.

Quod peregrinus cùm sim te depereo, ne tibi mirum accidat. Non possunt oculi hospitalitatis damnari. Etenim pulchritudo eorum quasi quendam ignem incendit, & oportet partim fulgere, partim continuò existere. Discrimine verò non

opus est, nec auribus nec oculis, sed A sunt & peregrinis & ciuibus animi nuncij. At non Branchus Apollinem fugit, vt peregrinum, neque Hylas Herculem, non Licymnius Radamanthum, neque Patroclus Achillem, neque Chrysippus Laïum. Deperiit etiam Simerdiam Polycrates Samius, & Persicum adolescentem Agesilaus. Nomen adolescentis non noui. Peregrini sunt etiam imbres in terra, & fluuij in mari, & Æsculapius apud Athenienses, & Iuppiter apud nos, Nilus a- B pud Ægyptios, & Sol apud omnes. Hospes etiam est animus in corpore, & luscinia in aëre, & hirundo in domo, & Ganymedes in cœlo, & Alcedo in petra, & Elephas apud Romanos, & ales phœnix apud Indos. Hic quidem peregrinus & tardus. Ciconiam verò cùm primi conspexerint, etiam adorant. Et peregrinæ sunt literæ: Venerunt enim è Phœnicia: Et Sirenum nymphæ, & Magorum Theologia. quibus omnibus maiore cum delectatione vtimur, quàm domesticis. Quòd illorum rara est possessio, in his domesticum negligitur. Melior etiam amator peregrinus, quantò ignoratione extra suspicionem magis positus est, & ad latendum obscurior. Si verò manente opus est, inscribe me tu, & Iuppiter esto Fratrius, & Apollo paternus. Tribus autem amoris.

*ἤτε ὠσὶν, ἤτε ὄμμασιν. ἀλλ' εἰσὶ καὶ ξένοις, καὶ πολίταις οἱ τῆς ψυχῆς ἄπελοι. οὐ μὴν ὁ Βράγχος ἔφυγε τὸν Ἀπόλλωνα ὡς ξένον· οὐδὲ ὁ Ὕλας τὸν Ἡρακλέα· οὐχ ὁ Λικύμνιος τὸν Ραδάμανθυν, οὐδὲ ὁ Πάτροκλος τὸν Ἀχιλλέα, οὐδὲ ὁ Χρύσιππος τὸν Λάϊον. ἤρα καὶ Σιμερδίᾳ Πολυκράτης ὁ Σάμιος, καὶ τὸν Πέρσου μειρακίᾳ ὁ Ἀγησίλαος. οὐκ οἶδα δὲ μειρακίᾳ τὸ ὄνομα. ξένοι καὶ οἱ ὄμβροι τῆς γῆς, καὶ οἱ ποταμοὶ τῆς θαλάσσης· καὶ ὁ Ἀσκληπιὸς Ἀθηναίων, καὶ ὁ Ζεὺς ἡμῶν· ὁ Νεῖλος Αἰγυπτίων, καὶ ὁ ἥλιος πάντων· ξένη καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ σώματος, καὶ ἡ ἀηδὼν τῆς ἀέρος, καὶ ἡ χελιδὼν, τῆς οἰκίας· καὶ ὁ Γανυμήδης τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἡ Ἀλκυὼν, τῆς πέτρας, καὶ ὁ ἐλέφας, Ρωμαίων· καὶ ὁ ὄρνις ὁ φοίνιξ τῶν Ἰνδῶν. ὀψὲ μὲν ὁ ξένος καὶ βραδύς. τὸ δὲ πελαργὸν οἱ πρῶτοι θεασάμενοι, καὶ προσκυνοῦσι. ξένα καὶ τὰ γράμματα· καὶ Φοινίκης δὲ ἦλθε. καὶ Σειρήνων νύμφαι, καὶ ἡ μάγων θεολογία. οἷς πᾶσιν ἥδιον χρώμεθα, ἢ τοῖς ἐγχωρίοις· ὅτι τοῦ μὲν, σπάνιον τὸ ἐπικτητόν. τοῦ δὲ ὀλίγωρον τὸ οἰκεῖον. ἀμείνων καὶ ἐρασὴς, ὁ ξένος· ὅσῳ καὶ ἀνυπόπτως τῇ ἀγνοίᾳ, καὶ πρὸς τὸ λαθεῖν ἀφανέστερος. εἰ δὲ δεῖ καὶ μένοντος, ἔγγραψόν με σύ. καὶ Ζεὺς ἡμῶν πάτριος, καὶ Ἀπόλλων πάτριος. ἢ δὲ φυλὴ, τοῦ ἔρωτος.

C

D

Vxori.

Pulchram & honestam decet ex ingenio moribúsque amatorum delectum scribere, non à genere. Etenim peregrinus, æquus ac bonus esse potest, & ciuis, prauus ac malitiosus, quò etiam à sapientia propius ab est. Indigena igitur nihil discrepat à lapidibus, & omni permanente,

Γυναικί.

Τὸν καλὸν, ἀπὸ τοῦ ζήτου δεῖ τὸν ἐρασῶν ποιεῖσθαι τὸν κατάλογον, οὐκ ἀπὸ τοῦ γένους. καὶ γὰρ ξένος, ἐπιεικὴς δικαίαν γνώμην· καὶ πολίτης, κακός· ὅσῳ καὶ τοῦ φρονεῖν ἐπιτροπός ἐστιν. ὁ μὲν οὖν ἔγχωριος, οὐδὲν διαφέρει λίθων, καὶ παντὸς τοῦ

μλώοντος· ὧν τὸ ἑδραῖον ἀνάγκη πρὸς- A quorum ſtabilitas neceſſitate deuin-
εστιν. ὁ δὲ ξένος, ἔοικε τοῖς ὀξυτάτοις θε- cta eſt. Peregrinus verò, celerrimis
οῖς, ἡλίῳ καὶ ἀνέμοις, καὶ ἄστροις, & ἔρωτι. diis ſimilis eſt Soli, ventis, aſtris &
ὑφ' ὧν κἀγὼ πτηνὸς γενόμενος, δι' ὅλου amori, à quibus ego quoque volu-
ἐλήλυθα, κινηθεὶς προφάσει κρείττονι. cer factus huc perueni, meliori cauſ-
μή μου τὴν ἱκεσίαν ὑπερίδῃς. οὐδὲ γὰρ ſa adductus. Ne meam ſupplicatio-
τὸν Πέλοπα Ἱπποδάμεια ἠπίμησε ξέ- nem contemnas. Non enim Hip-
νον ὄντα & βάρβαρον, οὐδὲ ἡ Ἑλένη τὸν podamia Pelopem aſpernata eſt,
δι' αὐτὴν φρόνημα. οὐδὲ ἡ Φύλλις τὸν quamuis peregrinum ac barbarum,
τὸν θαλάττης, οὐδὲ ἡ Ἀνδρομέδα τὸν πρὸς B neque Helena eum qui propter i-
αὐτὴν καταπάντα. ἤδεσαν γὰρ ὡς πα- pſam aderat, neue Phyllis illum de
ρὰ μὲν τῶν ἐγχωρίων, μίαν πόλιν λαμ- mari progreſſum, neque Androme-
βάνουσι. πολλὰ δὲ τῶν ξένων πολλάς. εἰ da eum qui ad ipſam aduolarat. Hoc
δὲ δοκεῖ, φέρε ἐπὶ συνθήκαις γενέσθω enim viderunt, ab indigenis vnam
τὸ πρᾶγμα. ἢ συνθῶμεν ἀμφότεροι μέ- ſe ciuitatem accipere, à peregrinis
νωμεν, ἢ μεθ' ἑαυτῶν ἀπέλθω- multas. Quòd ſi videtur, age, fœ-
μεν· οὐ δέχῃ τοῦτο. γνῶθι οὖν ὡς γενέ- deribus conſtituatur, aut hîc vter-
σθαι μὲν ἰχθὺς ξένος, καὶ ἀνέχεται. χαί- que maneamus, aut ſimul illò diſ-
ρει δὲ μεταβολαῖς τῆς οὐσίας μιᾶς. τί cedamus. Non accipis hanc condi-
γὰρ ἄλλο αἱ παστοφόρες ἢ μέτρα δηλοῖ tionem. Intellige igitur, piſcem fie-
ἀγχύνων νομοθετῶν, ὅροις καὶ πύλαις ri peregrinum non poſſe. Gaudet
διαχαράττοντων τὰ οἰκεῖα. ἵνα ταῖς δυ- autem eiuſdem & vnius terræ mu-
νοίαις στενοχωρώμεθα ὑπὸ βαίνειν ὀκνοῦν- tationibus. Quid enim ſunt aliud
τες τὸ πινάκιον τῆς χωροφιλίας. καὶ μὴν patriæ, quàm formidoloſæ com-
κἀγὼ τῆς ἔρωτος ξένος· & σὺ τοῦ κάλλους. menſiones ſordidorum & illibera-
οὐ γὰρ ἡμεῖς πρὸς ταῦτα ἀπήλθομεν· C lium legiſlatorum, terminis ac por-
ἀλλ' αὐτὰ πρὸς ἡμᾶς κατῆλθε. καὶ τὴν tis ſua deſcribentium, vt beneuo-
παρουσίαν αὐτῶν δεδέγμεθα ἡδέως· ὡς lentiis & amoribus in anguſtũ coga-
πλοῦν τῶν ἀστέρων οἱ πλέοντες. εἰ δέ μοι τὸ, D mur, & metu ne vltra tabellam lo-
ξένῳ εἶναι μὴ γένηται πρὸς τὸν ἔρωτα calis amicitiæ fiat trangreſſo, pro-
ἐμπόδιον, μηδὲ σοὶ κώλυμα ἔστω πρὸς hibeamur. Atqui ego quoque ſum
τὸ συνιέναι τῶν ἐρώντων· τάχιστα δ' ἂν φυ- amoris peregrinus, & tu pulchritu-
γάδα εἴλῃ νυμφίον. ὥσπερ Ἄδραστος dinis. Non enim nos ad hæc acceſ-
τὸν Πολυνείκην & Τυδέα, οἷς γαμ- ſimus, ſed ipſa ad nos peruenerunt,
βροὺς ἐποιήσατο ἐπὶ τὴν βασιλείας κά- & præſentiam illorum nos libenter
θοδον. εἴ τις ἀποκλείει καὶ ξένον πυρὸς ἐναῦ- ac ſuauiter excepimus, vt aſtrorum
σαι θέλοντα, ἀλλὰ τὸ καόμενον σβέσαι. præſentiam, qui naues agunt. Quòd
ſi mihi peregrinitas nihil eſt ad amo-
rem impedimento, ne tibi quidem
obſtet, quo minus amantes intelli-
gas, ac ſentias mox fugitiuum acci-
peres ſponſum. quemadmodum A-
draſtus Polynicem & Tydeum? quos
generos aſciuit, ad regni vindica-
tionem. Si quis excludit etiam pere-
grinum, volentem accendere ignẽ,
at vrentem ac flagrantem extingue.

Ne Laconiſſes, ô vxor, neque Lycurgum imiteris. Peregrinorum expulſionem amor non patitur.

Delicius.

Quoties tibi oculos patefeci, vt abires, quemadmodum qui retia pandunt feris, vt fugiendi poteſtatem habeant: Et tu manes ſtabilis, *aduenarum callidorum more*, qui poſtquam ſemel alienam regionem inuaſerunt, non poſſunt adduci amplius vt emigrent. Et iterum vt ſoleo palpebras tollo. Auola nunc tandem, & oppugnationem relinque, & eſto peregrinus aliorum oculorum. Non audis, cùm etiam magis teneas eum qui ante te eſt, & vſque ad animum, atque noua quædam eſt inflammatio. In ſummo periculo conſtitutus, aquam peto: ſed nemo fert, quoniam quæ flammam hanc extinguat, reperiri omnino non poteſt, ſiue quis adferat ex fonte, ſiue quis è fluuio ſumat. Nam ab amore ipſa quoque aqua ſentit incendium.

Vxori.

Quænam hæc *noua corporum pigneratio*? Quæ Tyrannis? Ducis me aſpectu, & trahis nolentem, quemadmodum nauigantes Charybdis abſorbebat. Erant ergo & amoris ſaxa & oculorum venti; quibus ſi quis ſemel implicatus ſit, demergitur. Hoc igitur ne Charybdis quidem potuit. *Stati temporis erat* naufragium: & ſi quis pauliſper ſuſtineat, ſalutis copiam adiſpicitur, arbore reperta in medio pelago. Qui verò in hoc mare ſemel delatus eſt, huic exitus in poſterum non patet.

Deliciis.

Aues excipiunt nidi, piſces ſaxa, formoſos oculi. Atque illorum quidem ſunt errores, traductorum &

A μὴ Λακώνιζε, ὦ γύναι. μηδὲ μιμοῦ τὸν Λυκοῦργον. ξενηλασίαν ἔφυς οὐκ ἔχει. Μιθακίῳ.

Ποσάκις σοι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀνέῳξα, ἵνα ἀπέλθῃς, ὥσπερ οἱ τὰ δίκτυα ἀναπτύσσοντες τοῖς θηρίοις, εἰς ἐξουσίαν τοῦ φυγεῖν. καὶ σὺ μηδὲν ἧττον ἐμοῦ δεινὸς ἐποίκους, οἳ χώραν ἅπαξ ἀλλοτρίαν καταλαβόντες, οὐκ ἔτι δέχονται τὴν ἀπαναστασιν. καὶ δὴ πάλιν ὥσπερ εἴωθα
B ἐπαίρω τὰ βλέφαρα. ἀπόπαυσαι ἤδη ποτὲ, καὶ τὴν πολιορκίαν λῦσον· καὶ γὰρ ξενός ἄλλων ὀμμάτων. οὐκ ἀκούῃς, ὅς γε οὐ μᾶλλον ἔχει σε ὀπίσω, οὐ μέχρι τῆς ψυχῆς, καὶ τις ὁ καινὸς ἐμπρησμός. κινδυνεύω αἰτεῖν ὕδωρ· κομίζῃ δ' οὐδείς. ὅτι τὸ σβεστήριον εἰς ταὐτὸν τοῦ φλόγα, ἀπορώτατον· εἴτε οὖν πηγῆς κομίζοι τις, εἴτε οὖν ποταμοῦ λαμβάνοι. καὶ γὰρ αὐτὸ τοῦτο ἔρωτος τὸ ὕδωρ κάεται.

Γυναικί.

Τί τὸ καινὸν ἀνδρολήψιον τοῦτο· τίς ἡ τυραννίς. ἕλκεις με ἀπὸ τῶν ὀμμάτων, οὐ σύρῃς μὴ θέλοντα, ὥσπερ τοὺς πλέοντας ἡ Χάρυβδις ἀνερρόφα. ἦσαν ἄρα καὶ ἔρωτος πέτραι οὐ ὀφθαλμῶν πνεύματα, οἷς τις ἅπαξ ἐνσχεθεὶς, καταδύεται· τοῦτο μὲν οὖν οὐκ εἶχεν οὐδὲ ἡ Χάρυβδις. ἐμπεφόρτισμαι κἀγὼ τὸ ναυάγιον· οὐ μικρόν τις ἀναμείνας, σωτηρίας δὲ πορεῖ, δένδρον δι' ἐμοῦ ἐν πελάγει μέσῳ. ὁ δὲ εἰς ταύτην ἅπαξ τὴν θάλασσαν καταῤῥυεὶς, οὐκ ἔτ' ἐξέρχεται.

Μιθακίῳ.

Τοὺς ὄρνις αἱ καλιαὶ δέχονται· τοὺς ἰχθύας αἱ πέτραι· τὰ ὄμματα τοὺς καλούς. κἀκείνων μὲν, πλάναι μεθισαμέ-

νων ἢ μετοικουμένων ἄλλοτε ἐπ' ἄλλους τόπους. ἅπασι γὰρ αὐτοῖς ὡς ἄριστον οἱ καιροί. καὶ μοι ὃ ἅπαξ ἐπ' ὀφθαλμοῖς ῥυὲν, οὐκ ἔτ' ἄπεισιν ἐκ τούτου τοῦ καταγωγίου. οὕτως κἀγώ σε ὑπεδεξάμην, καὶ φέρω πανταχοῦ τοῖς ἐμοῖς ὀμμάτων δικτύοις. κἂν τε ἐμπόρου τινὸς ἕνεκα ἴω, ποιμαίνειν μοι δοκῇς, κἂν καθῆσθαι, πείθων σοῦ λίθους. κἂν εἰς θάλατταν, ἀνάγει σε ἡ θάλαττα, ὥσπερ τὴν Ἀφροδίτην ὁ βυθός. ἂν εἰς λειμῶνα, αὐτῶν τῶν ἀνθῶν ὑπέρχῃ. καί τοι, οὐδὲν τοιοῦτον ἐκεῖ φύεται· ἐγὼ γὰρ εἰ καλὰ ἐγὼ χαρίεντα ἄλλως, ἀλλὰ μιᾶς ἡμέρας. καὶ μὴν ἐγὼ ποταμοῦ πλησίον ῥυόμενος, εἰς μὲν οἶδα ὅπως ἠφάνισαι. σὲ δὲ εἰς ῥεῖν ἀντ' ἐκείνου νομίζω καλὸν καὶ μέγα καὶ πολὺ μεῖζον τῆς θαλάττης. ἀναβλέπων δὲ εἰς οὐρανὸν, εἰς μὲν ἥλιον ἡγοῦμαι πεπωκέναι, καὶ κάτω που βαδίζειν. ἀντ' ἐκείνου δὲ φαίνειν οὐ ἐγὼ βούλομαι. εἰ δὲ νυκτοῖ καὶ νύξ, δύο βλέπω μόνους ἀστέρας, τὸν ἕωσφορον καὶ σέ.

A transmigrantium aliâs in alia loca. Ducit enim illa temporum opportunitas quocunque venerint. At pulchritudo, si semel in oculos influxerit, non ampliùs discedit ex hoc diuersorio. Sic etiam ego te excepi, & fero vndequaque in oculorum retibus: & siue mercaturæ causa iter ingrediar, tu mihi pascere videris, atque adeò sedens lapides persuadere; siue in mare, te mare abducit, vt Venerem profunditas, siue in pratum, ipsos etiam flores superas. Atqui nihil tale ibi nascitur. Etsi enim sunt pulchri gratiosique, tamen vnius tantùm diei. Atque etiam si prope fluuium, fuerim, hic quidem nescio quo pacto euanescit. Te verò illius loco fluere puto pulchrum, & magnum, atque multò etiam maiorem mari. Quòd si in cœlum respiciam, Solem existimo decidisse, & inferius obambulare, at illius loco te apparere, quem volo. Sin noctescat, duas video duntaxat stellas, Hesperum atq; te.

B

C

Γυναικί.

Πόθεν μου τὴν ψυχὴν κατέλαβες. ἢ δηλονότι ἀπὸ τῶν ὀμμάτων. ἀφ' ὧν καὶ τὰ ἐρυμνὰ οἱ βασιλεῖς, καὶ τὰ ὑψηλὰ οἱ θεοὶ καταλαμβάνουσιν. οὕτω καὶ ὁ ἔρως τὴν τῶν ὀφθαλμῶν ἀκρόπολιν οὐ ξύλοις οὐδὲ πλίνθοις, ἀλλὰ μόνοις βλεφάροις τειχίσας, ἡσυχῇ κῂ μικρὸν τὴν ψυχὴν εἰσδύεται. ταχέως μὲν ὡς πτηνός. ἐλεύθερος δὲ ὡς γυμνός. ἄμαχος δὲ ὡς τοξότης. τὰ δὲ ὄμματα ἐπεὶ πέφυκε σωτήρια κάλλους, διὰ τοῦτο μάλιστα καίεται. θεοῦ τινὸς οἶμαι θελήσαντος αὐτοῖς τὴν αὐτὴν ὁδὸν καὶ τὴν εἰς τὸ βλέπειν ἡδονὴν εἶναι, καὶ τὴν εἰς τὸ λυπεῖσθαι πρόφασιν. τί γάρ,

Vxori.

Vnde meum animum cepisti; omne vero ab oculis, à quibus & castella reges, & alta dij capiunt? Sic etiam amor oculorum arce non lignis neque lateribus, sed solis palpebris firmata paulatim atque sensim in animum ingreditur; celeriter quidem, vt volucris, liber verò vt nudus, pugnax vt sagittarius. Oculi verò, quia primum pulchritudinem sentiunt, ob hanc ipsam vruntur maximè: deo quodam credo volente eandem iis viam esse, cùm voluptatis ad videndum, tùm ad mœrendum occasionis. Quid

D

enim

enim, ô peſſimi faciferi, amoris & coroporum elegantiæ teſtes operoſi, primi nobis pulchritudinem igneam reddidiſtis, primi meminiſſe animum docuiſtis extraneæ influxionis: primi coëgiſtis, ſole præterito, alienum ignem laudare. Itaque vigilate & vrimini atque liberationem eorum quæ delegiſtis cogitate, quam reperire non poteſtis. Beatos, ô dij, à natiuitate cæcos, ad quos amor aditum aut acceſſum non habet.

A ὦ κακοὶ δαδοῦχοι, ἔρωτος καὶ τῶν σωμάτων ὥρας τελιεργοὶ μάρτυρες, πρῶτοι μὲν ἡμῖν τὸ κάλλος ἐπυρσεύσατε. πρῶτοι δὲ μεμηνᾶς τινὰ ψυχὴν ἐδιδάξατε τὸν ἔξωθεν ὑπερροῆς. πρῶτοι δὲ ἐδιάσασθε τὸν ἥλιον καταλιποῦσι, πῦρ ἀλλότριον ἐπαινεῖν. τοιγαροῦν ἀγρυπνεῖτε καὶ καίεσθε, καὶ λογίζεσθε ἀπαλλαγεὶς ὧν εἵλεσθε, δύρειν μὴ δυνάμενοι. μακαρίων, ὦ θεοὶ, τὸν μὴ γνόντες τυφλῶν

B ἐφ' οἷς ἔρως ὁδὸν οὐκ ἔχει.

Deliciis.

Clauſeram tibi oculos: quomodo tibi dicam? vt portas oppugnati: & tu clàm præſidio, intus es. Dic quis te introduxit, niſi quid oculi habent amatorium, atque animo repugnans: qui olim ſola cogitabat quæ volebat, & in pulcherrimis philoſophiæ præceptis omnem operam ac diligentiam conſumebat. Atque hic cum inceſſerat amor, vt cœli terga contemplaretur, & de ſubſtantia circa hæc minimè falſa inquireret, & quæ Vniuerſi circuitiones, quæque regeret hæc neceſſitas: quæſtio videbatur iucundiſſima, cum ſole vnà currere; & cum luna recedente quidem periclitari, completa verò gaudere, & cum reliquo ſiderum choro ſimul errare; nihílque inuium aut inconſpectum relinquere ex iis quæ circa hæc ſunt, myſteriis. A quo verò humano amori dedit operam & formoſitatis aſpectu captus eſt, omnibus illis poſthabitis atque neglectis, in hanc vnam rem omne ſtudium impendit, & quantùm ab exteriore forma traxerit, tantum intus concinnat & componit, atque monumenta edit. Quòd autem intrò acceſſerit, lumen quidem interdiu eſt, nocte verò in ſomniũ abit.

Μιθριδάτῃ.

Ἀπέκλεισόν σοι τὰ ὄμματα, πῶς σοι, ὡς οἱ πολιορκούμενοι τὰς πύλας, καὶ σὺ τὸν φρουρὸν λαθὼν, εἴσδον εἶ. λέγε πῶς σε εἰσήγαγεν, εἰ μή τι τὰ ὄμματα, ἐρωτικὸν, καὶ κατὰ τῆς ψυχῆς γνώμονα; ἦγε πάλαι μὲν μόνα ἐνεθυμεῖτο ἃ ἤθελε, καὶ περὶ τὰ κάλλιστα ἐσπουδάκει φιλο-

C σοφοῦσα. καὶ νῦν αὐτῆς ὁ ἔρως τὰ οὐρανοῦ νῶτα ὁρᾶν· καὶ περὶ τοῦ κύκλου τοῦτο ὄντως οὐσίας πολυπραγμονεῖν· καὶ πόνες αἱ τοῦ παντὸς περίοδοι, καὶ τίς ἡ ταῦτα ἄγουσα ἀνάγκη. τὸ σπέρμα ἐδόκει χαλεπώτατον· ἡλίῳ συνδραμεῖν καὶ σελήνῃ· συγκινδυνοῦσαν μὲν ἀπιέσῃ· σωτηθῆναι δὲ πληρουμένῃ, τῷ τε ἄλλῳ χορῷ τῶν ἀστέρων συμπλανηθῆναι, καὶ μη-

D δὲν ἄβατον μηδὲ ἀθέατον καταλιπεῖν τῶν ὑπὲρ γῆν μυστηρίων· ἀφ' οὗ δὲ ἀνθρωπίνῳ πλησιάσασα ἔρωτι ἐάλω κάλλους ὄμμασι, πάντων ἀμεληθέντων ἐκείνων, περὶ ἓν τοῦτο ἐσπούδακε. καὶ ὅσον ἀν τὸ ἔξω μορφῆς κοσμήσῃ, τοσοῦτον σύνδον συνθήσει, καὶ μνήματα* μαρμαίρει. τὸ δ' εἴσω σκότος, φῶς μὲν ὄντως ἐν ἡμέρᾳ· νύκτωρ δὲ ὄναρ γίνεται.

Γυναικί.

Τὰ μὲν σὰ ὄμματα, φιλῶ· τὰ δ' ἐμαυτῇ μισῶ. τοῖς μὲν γὰρ σωφρόσιν πολλὰ σωφρονῶ· τοῖς δ', δμνὴν ἀφιερῶμεν. ἀναίσχυντά ἐστιν· ἀλλὰ καὶ κρύπτειν οὐδὲν δυνάμενα ὧν ἑώρακεν ἅπας. οὐκ ἀφέσπετο γοῦν μου τῇ ψυχῇ λέγοντα. οὐκ εἶδες τὴν δύκομον, τὴν δύπρόσωπον; ἧκε· ἀνάβηθι· ἀλλὰ μὴ χρᾶφον, καὶ κλαῦσον καὶ δεήθητι. ἡ δ', οὐ μάλα πειθομένη. πείθεται δ' ὅμως ἀκούειν μὴ δυναμένη λίχνων δορυφόρων. καὶ γὰρ μὴ βουλομένῳ, σύροισιν ἔξω, καὶ βιάζονται φρονεῖν, ὅσα αὐτοὶ προλαβόντες ἐπῄνεσαν. ἀμοῖγε πρὶν ἔρωτα εἰς γῆν καταπλῶσαι, μόνον τὸν ἥλιον ἠπίστατο ἡ ψυχὴ καλόν. καὶ τοῦτο αὐτῇ τὸ θέαμα καὶ θαῦμα ἦν. γευσαμένη δ' ὥρας ἀνθρωπίνης, σὴν μὲν τοῦ παντὸς σελήνης κατέπεσεν. εἰς δὲ θητείαν ὑπήχθη πικράν. ἧς ἔργα θυραυλικὰ καὶ χαμαικοίτας, καὶ ἡ ποδὸς θάλπος καὶ χιόνος ἀντίταξις, καὶ, ἢ μ' ἀνάφρ' ἢ ἐγώ σε. πρὸς τ' ἀνθρασὴν μάχη. τούτων δ' εἷς παντῶν σὺ τὸ φάρμακον. ἔργα ἐφημέρου ποιήματα ἀθάνατα, καὶ βραχείας σώματος ἡδονῆς, μνήμην ἀντιλαβοῦσα ἀγήρω. ἃ μὲν γὰρ δώσεις, κοινὰ καὶ ῥᾴδια πᾶσι θηλέος ταντός. ἃ δ' ἕξει κτήσῃ ἀντὶ τούτων, ὅτ' ἂν εἶ ποιμί· ὅσα βούνοια, καὶ μνήμη καὶ νύξ, ἀφ' ὧν καὶ μήτηρ καὶ πατὴρ γίνεται.

Μεγακίῳ.

Ὁ Ἀγαμέμνων ὅτε μὲν ὀργῆς ἐκράτει, καλὸς ἦν, καὶ οὐχ συὶ θεῷ, ἀλλὰ πολλοῖς ὅμοιος. ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἥκελος Διὶ τερπικεραύνῳ. δέρει δὲ ζωνὴν, στέρνον δὲ Ποσειδάωνι. ὅτε δὲ

A

Mulieri.

Tuos equidem oculos, amo: mei vero mihi sunt exosi. Nã in illis magnam intelligentiam ac prudentiam animaduerti: in his nimiam ac penè sceleratam operositatem. Impudẽtes sunt: sed neque occultũ habere quicquam possunt, quod semel viderunt. Non igitur desierunt animo meo dicere: Non vidisti illam coma excellẽtem, formę singulari elegantia prędi-
B tam? Veni, ascende, sed & scriptis rem age, lachrymis ac precibus. At ille promptissimè morem gerit. Morem autem gerit, quia non potest negligere mandata cupidissimorum satellitum. Etenim nolentem extrahũt, & per vim adigunt in eam sententiã, quam ipsi laudibus antea euexerunt. Equidem priusquam Amor in terrã
C deuolaret, nihil præter vnum Solem animus pulchrum nouerat: atque in eo contemplationem omnem & admirationẽ ponebat. Degustata verò pulchritudine humana, ab illo studio recidit, & in acerbam seruitutem deductus est, cuius opera sunt Thyraulica, recubitiones humi, & cum æstu atque frigore certamen & ait Aiax Vlyssi, *Aut me tolle, ego vel te.* vbi cũ riuali cõtentio est. horum omniũ tu es remedium, pro opere diuino, poëmata sempiterna, & pro breui corporis voluptate perpetuã memo-
D riam adipiscens. Quæ enim dabis, communia sunt & facilia omni fœminæ. Quæ vero pro his consecutura es, ne dicendo quidem exprimere possim, quanta beneuolentia, & memoria & nox quibus mater, ac pater efficitur.

Hom. Ili. Ψ

Deliciis.

Agamemnon cùm iram vinceret, egregius erat, neque vni, sed multis diis similis. Os, *oculosque Ioui par,* *qui atro fulgure gaudet &, Mauorti balthero, Neptuno pectore,* cùm verò

Hom. Ili. B

turpiter animi libidinem expleret, A & se crudelem immanémque erga socios præberet, ceruus & canis putabatur, neque Iouis vultus vllibi conspici. Sus enim in iram rapitur, & canes atque serpentes lupíque & quæcunque aliæ sunt rationis expertes bestiæ. Formosus autem homo & non ridens tantùm molestia afficit, nequaquam semetipso rigidior. Non decet autem, vt solis vultus nubibus obducatur. Quæ verò rigiditas ista; quæ nox, quæ lugubris hæc caligo? subride, consiste. Redde nobis oculorum diem.

Vxori.

Heri te commotam ira deprehenderam; atque videbar aliam videre. Huius autem caussa erat, mentis alienatio, quæ planè tibi perturbauerat vultus elegantiam & gratiam. Nunc verò muta temetipsam. neque trucem vide, neque formosam Venerem, cùm irascitur aut lachrymatur, neque Iunonem Boopem, cùm Ioui succenset, neque mare, cùm turbatur. Minerua verò etiam tibias abiecit, quòd vultum eius deformarent. Iam etiam Erinnyes Eumenides vocamus, vt torui-tatem detrahamus: & spinis rosarum delectamur, quòd ex agresti frutice, qui & tristitiam adferre & stimulare potest, rident inter rosas. Flos est etiam in muliere, vultus tranquillitas. Ne sis aspera neque formidabilis, neque elegantiæ coronam demas, neque tibi ipsi rosas eripias, quæ vobis formosis in oculis nascũtur. Quòd si fides apud te eorum quę dico nihil valet, cape speculum, & vultum immutatum contemplare. Rectè est quòd conuersa es. Aut enim odisti aut metuisti, aut nõ cognouisti, aut pœnitudo te cœpit.

σὴν ἡμόνει τῇ γλυκύτητι τὸ θυμοῦ, B
& πρὸς σὺ ἑταίρους ἠλείωζε, ἔλαφος
ἢ κύων ἐνομίζε· & τὰ τῆ Διὸς ὄμματα
τὰ οὐδαμοῦ. σὺς μὲν γὰρ ὀργίζεται καὶ
κυώες, ἢ ὄφις, ἢ λύκοι, ἢ ὅσα ἄλλα
οὐ χρῆται λογισμῷ θηρία. καλὸς δὲ
ἄνθρωπος, καὶ μὴ γελάσας μόνον λυ-
πεῖ. μήποτε γε καὶ σκυθρωπότερος ἑαυτῆ
γένοιο. οὐ πρέπει γὰ οὐδὲ ἡλίῳ τὸ
πρόσωπον νεφέλαις περιβάλλεσθαι.
τίς ἡ κατήφεια αὕτη, τίς ἡ νύξ, τί τὸ συ-
γνὸν σκότος τοῦτο· μειδίασον, κατάσχες·
ἀπόδος ἡμῖν πάλιν τὸ ὀμμάτων ἡμέραν.

Μενεκράτει.

Εἶδές σε ὀργιζομένην κατέλαβον, καὶ C
ἔδοξα ἄλλην βλέπειν. τούτου γὰ αἴτιον,
ἢ τὸ θυμοῦ σπάσασθαι, ἀκριβῶς δι συσχέ-
ασα τὴν τοῦ προσώπου χάριν. νῦν δὴ
μεταποίησαι σεαυτήν· μηδὲ ἄγριον βλέ-
πε. οὐδὲ τὴν Ἀφροδίτην καλὴν ὅταν
ὀργίζηται ἢ δακρύῃ. ἀδὲ τὴν Ἥραν βοῶ-
πιν, ὅταν χαλεπαίνῃ τῷ Διΐ. ἀδὲ τὴν θά-
λατταν ὅταν ταράττηται. ἢ γὰ Ἀθηνᾶ καὶ
σὺν αὐλοὺς ἔῤῥιψεν, ὡς τὸ πρόσωπον
αὐτῆς συνέχοντας. ἤδη καὶ τὰς Ἐρινῦς
Εὐμενίδας καλοῦμεν, ὡς τὸ σκυθρω-
πὸν ἀφαιρούμενοι. καὶ τοῖς ἀκάνθαις τῶν ῥό-
δων χαίρομεν ὅτι ἐξ ἀγρίου θάμνου καὶ D
λυπεῖν καὶ κεντεῖν εἰδότος φυῶσιν ἐν τοῖς
ῥόδοις. ἄνθος ὄν καὶ γυναικὸς, ἢ τὸ προ-
σώπου γαλήνη. μὴ ξαχεῖα γίνου μηδὲ
φοβερά. μηδὲ ἀποστέφανος τὸ κάλλος.
μηδὲ ἀφαιροῦ ῥόδων σεαυτῇ, ἃ ταῖς
καλαῖς ὑμῖν ἐν τοῖς ὄμμασι φύεται. εἰ γὰ
ἀπιστεῖς οἷς λέγω, τὸ κάτοπτρον λαβοῦσα,
ἴδε σου τὸ πρόσωπον ἠλλαγμένον. οὗ
γὰ ὅπ ἐπεστράφης. ἢ γὰ ἐμίσησας ἢ ἐφοβήθης, ἢ οὐκ ἐγνώρισας, ἢ μετενόησας.

Μειρακίῳ.

Πέπεισαι μὲν ὡς εἰκάζω. τὸ δ' ἔργον τὸ αἰσχύνην ὀκνεῖς· εἰς ἃ παράγματα ἀποδιδράσκεις. ἀφ' οὗ τις φίλος γίνεται. καὶ σὺ τοῦθεν ἐπληρώθη καλῶν τὰ Ομήρου ἔπη, τὸν Νιρέα τὸν, Αχιλλέα εἰς Τροίαν ἄγοντος; καὶ οὐ τοῦθεν Αρμοδίου καὶ Αριστογείτονος ὅσοι φίλοι καὶ μέχρι τῶν ξιφῶν; ὁ δὲ Απόλλων καὶ Αδμήτῳ καὶ Βράγχῳ ἐμήτρυσεν; ὁ δὲ Ζεὺς οὐ τὸν Γανυμήδην ἥρπασεν, ὦ χαίρῃ καὶ παρὰ τὸ νέκταρος; μόνοι γὰρ ὑμεῖς οἱ καλοὶ τὸν οὐρανὸν οἰκεῖτε ὡς πόλιν. μὴ Φθονήσῃς ἑαυτῷ δοῦναι μὲν ἀθανασίαν καὶ ἔχοντος· τὸ δὲ αὖ ψυχεῖν, ἔχοντος. εἰ δὲ ἀπιστεῖς, ἕτοιμος ἀποθνήσκειν, δὸς ἐπιτάξῃς τὸ νεῦσαι. εἰ δὲ πλέκω τὸν βρόχον ἀπαίθεσαι, οὐ καθαιρήσῃς; Γυναικί.

Κελεύεις μοι μὴ βλέπειν, κἀγὼ σοὶ μὴ βλέπε. τίς τοῦτο κελεύει νομοθέτης. τίς δὲ σύ. εἰ δὲ μηδέτερον κεκώλυται, μήτε σεαυτῷ ἀφαιροῦ τὸ εἰς ἐπίδειξιν εὐδοκιμήσεως, μήτε ἐμὲ τῆς εἰς τέρψιν ἐξουσίας. οὐδὲ πηγὴ λέγει, μὴ πίῃς. οὐδὲ ὀπώρα, μὴ λάβῃς, οὐδὲ λειμών, μὴ προσέλθῃς. ἔπου γυνὴ καὶ σὺ τοῖς νόμοις καὶ διῶκτα παῦσαι ὁδοιπόρου, ὃν τὸ σὸν ἄστρον ἀπώλεσεν.

Γυναικὶ ὑδρωποῦντι.

Τὸ μὲν ἔργον ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἢ ἀνδρὸς, ἢ τὸ μοιχοῦ γένηται. τὸ δὲ κινδυνεύειν σφαλερώτερον, τῇ χάριτι μεῖζον. οὐ γὰρ οὕτως τὸ φανερὸν ἐκφαίνει τὸ ἐξουσίας, ὡς τὸ ἀπόῤῥητον τῆς ἡδονῆς. πᾶν δὲ ἁρπαστὸν τὸ κεκλεμμένον. οὕτω καὶ Ποσειδῶν ὑπῆλθε πορφυρᾷ κύματι,

A

Deliciis.

Perſuaſus es vt coniicio. Sed rei turpitudinem metuis. Ad quas res aufugis. Vnde tibi amicus efficitur. Non hinc pulchris referta ſunt Homeri carmina, qui Nireum & Achillem ad Troiam ducit; An non hinc Harmodij & Ariſtogitonis omnes amici fuerunt, etiam vſque ad enſes. Apollo verò an non Admeto & Brancho precio ſeruiuit? Iuppiter an non Ganymedem rapuit, quo plus etiam quàm Nectare delectatus? Soli enim vos pulchri cœlum quaſi ciuitatem inhabitatis. Ne ſpernas amatorem, qui tibi dare immortalitatem non poteſt, ſuam verò animam poteſt. Quòd ſi incredibile tibi videtur, paratus ſum ad obeundam mortem, ſi tu iubeas hoc, etiam nunc. Quod ſi laqueum necto, an non occides ô homo?

Mulieri.

Iubes mihi ne videam, & ego tibi ne videaris. Quis hoc iubet legiſlator? Quis vero illud? Quod ſi neutrum eſt prohibitum, neque tu tibimetipſi laudem oſtentationis adimas, neque mihi delectationis facultatem. neque fons ait, ne bibas: neque pomum ne capias, neque pratum, ne accedas. Sequere mulier tu etiam leges, & ſitim viatoris æſtuantis ſeda, quem tuum ſydus perdidit.

B

C

D

Fœminæ maritatæ.

Res quidem eſt eadem & vna, ſiue à marito, ſiue ab adultero contingat. Quod vero periculo eſt minus ſecurum, id gratiam habet maiorem. Non enim adeo manifeſta poteſtas exhilarat, vt illicita & arcana voluptas. Omne vero furtiuum ſolet eſſe delectabilius. Sic etiam Neptunus, ſub purpureo fluctui ſubiit,

& Iuppiter ſub auro, aqua, boui, draconi, ac ſub aliis integumentis latuit: vnde Bacchus & Apollo & Hercules exiſtunt, ex adulterio nati dij. Dicit autem Homerus etiam Iunonem tum cum libenter vidiſſe, & cum voluptate, quando cũ ea clàm coiit. Mariti enim poteſtatem mutauit in furtum adulterij.

καὶ Ζεὺς χρυσῷ, ὕδατι, Ϛ βοΐ, ἢ δράκοντι, ἢ ἄλλοις προκαλύμμασιν. ἀφ' ὧν Διόνυσος ἢ Ἀπόλλων Ϛ Ἡρακλῆς, οἱ σὺ μοιχείας θεοί. λέγει ὁ Ὅμηρος Ϛ τὴν Ἥρην ἰδεῖν αὐτὸν τότε ἡδέως, ὅτε αὐτῇ συμμείη λάθρα. τὴν γὰρ ἀνδρὸς ἐξουσίαν τέθηκεν εἰς κλοπὴν μοιχείας.

Deliciis.

Famoſus, ſi ſit crudelis & immanis, ignis eſt. Sin placidus & manſuetus lumen. Ne igitur vras, ſed ſerues, & Miſericordiæ aram animo poſitam habeas, & pro minùs diuturno munere, ſtabilem & conſtantem amicum accipias: & tempus anteuerte quod ſolùm formoſos deſtruit, quemadmodum populares Tyrannos. Vt ſollicitus ſum (quod ſentio enim, dicam:) ne te cunctante, morámque nectente, prima barba ſubeat, & elegantiam vultus obumbret, quemadmodum ſolem occultare nubium concurſatio ſolet. Quid timeo quæ iam eſt videre? Serpit quidem lanugo, maxillæ vero pubeſcunt. Vultus vniuerſus floret ac viget. Proh, cunctando conſenuimus, tu quidem celeriter obſequi nolens, ego vero precari atque rogare metuens. Antequam igitur totum ver tuum abeat, & hyems ad fores præſto ſit, da hoc per amorem, per hanc lanuginem, quæ mihi cras eſt iuranda.

Miſericordiæ ara.

Μειρακίῳ.

Ὁ καλὸς δὴ μὴ ἡ θηλυώδης, πῦρ ἐστιν· ἂν δὲ ἥμερος, φῶς. μὴ κάε οὖν, ἀλλὰ σῴζε. Ϛ τὸ ἐλέεινὸν σὺ τῇ ψυχῇ ἔχε. ἀντὶ λαβὼν βέβαιον φίλον ὠκυμόρου δωρεᾶς· Ϛ φθάσας τὸν χρόνον, ὃς μόνος καταλύει σοὺ καλούς, ὥσπερ οἱ δημοτικοὶ τυράννους. ὡς δεδοικά γε· ὁ φρονῶ γὰρ εἰρήσεται· μὴ μέλλοντός σου καὶ βραδυνόντος, τὰ γένεια ἐπέλθῃ· ἢ τὸ τοῦ προσώπου *συσκιάσωσι χάριν· ὥσπερ εἴωθε τὸν ἥλιον κρύπτειν ἡ νεφῶν συνδρομή. τί δεδοικα ἅπερ ἔστιν ἤδη βλέπειν. ἕρπει μὲν ὁ ἴουλος· αἱ δὲ παρειαὶ χνοάζουσι. τὸ δὲ πρόσωπον ὅλον ἀνθεῖ. φεῦ, μέλλοντες ἐγηράσαμεν, σὺ μὲν θᾶττον *εἰκάσαι μὴ θελήσας· ἐγὼ δὲ ἀκνήσας δεηθεῖναι. πρὶν οὖν σου τὸ ἔαρ ἀπελθεῖν ὅλον, Ϛ χιμῶνα ἐπιέναι, δὸς αὐτὸ πρὸς ἔρωτος, πρὸς τούτων τῶν χνοιῶν, ἃ δεῖ με αὔριον ὀμνύναι.

ἰσ. συσκιάσωσι.

ἰσ. εἴξαι

Vxori.

Adulter etſi perſuadeat, periculoſum ſumptum facit, & mœrore plenum, ſi non impetret. Felicitati enim periculum lex minatur. Mœroris autem precium eſt amor. At ſatius eſt iis quæ quiſpiam concupiuit impetratis eſſe in metus ſollicitudine, quàm ſpretum & contemptum mœrore confici.

Γυναικί.

Ὁ μοιχὸς καὶ πείσας, σφαλερόν ἐστιν ἀνάλωμα, Ϛ ὀδυνηρὸν μὴ τυχάνων. τῆς μὲν γὰρ δυστυχίας κίνδυνῳ ὁ νόμος. τῆς δὲ λύπης μισθὸς ὁ ἔρως. φοβεῖσθαι δὲ ἄμεινον τυχόντα, ὧν βούλεταί τις, ἢ ἀνιᾶσθαι ἀμελούμενον.

Μηρακίῳ.

Ἐπαινῶ σε ἀντισοφιζόμενον τῷ χρόνῳ, καὶ ἀνακόπτοντα τὰ γηρᾴα· ὁ γὰρ ἀπῆλθε φύσει, τοῦτο μηχανῇ τέχνη· ἡδίστη δὲ ἡ τῶν ἀπολωλυμένων ἀνάκτησις. ὥς τε ἐμοὶ συμβουλεύοντι πείθου· τῇ μὲν κεφαλῇ, κόμα· τῷ δὲ γενείῳ τὸν βοστρύχων· ὡς σοὶ μὲν ταῖς ὠδῖσι συγκαταβαίνειν ἐρέμα· καὶ ταῦτά σου τὰ γένεια ἁπαλά πως ἀφαιρήσεται ῥᾳδίως ὅταν βούλεται· σοὶ δέ, τοῖς ὤμοις ἐπικαθῆσθαι καθάπερ φησὶν Ὅμηρος σοὶ Εὐβοεῖς ὄπιθεν κομᾶν. κεφαλὴ γὰρ ἀνθοῦσα ἡδίων πολὺ τῆς Ἀθηνᾶς φυτόν. εἰ δὲ γε δεῖ καὶ ταύτην τὴν ἀκρόπολιν μὴ φιλεῖν ὁρᾶσθαι μηδὲ ἀκόσμητον. τὰ δὲ γήδεά σοι φιλᾶ ἔσω, καὶ μηδεὶς σοὶ σκοτεινὸς τῷ φωτὶ τούτῳ, μήτε νεφέλη μήτε ἀχλύς. ὡς γὰρ ἡδὺ θέαμα κεκλεισμένα ὄμματα· οὕτως ἡδὲ γήδεα καλοῦ κομήτα. εἴτε οὖν φαρμάκοις εἴτε μαχαίραις λεπταῖς εἴτε ἄκροις δακτύλοις, εἴτε ῥύμμασιν καὶ πόαις, εἴτε ἄλλῃ τινὶ μηχανῇ ποιήσεται σεαυτῷ τὸ κάλλος μακρότερον. οὕτως γὰρ ἔσῃ μιμούμενος σοὶ ἀγήρως θεούς.

Γυναικί.

Ἐχθὲς συγκλείσας τὰ βλέφαρα ὀλίγον ἠσυχῇ σκαρδαμύξαι, πολὺν ἡγούμην τὸν χρόνον. ἀμελεῖς τοῖς ὀφθαλμοῖς ὡς ἀνεράστοις συνεκάλουν. τί δὴ αὐτῆς ἐπελάθεσθε· τί ὃ τὸ φρούριον ἐξήκετε. ποῦ δ' ἔστι καὶ τί γέγονε, κἂν τοῦτο αὐτὸ μεμνήσατε· νομίσας ὃ ἀκούσῃ, ἀπῆλθον ἔνθα σε ὄψεσθαι ᾠόμην. καὶ τοῦτο σκιεῖνο ἐζήτουν ὡς ἁρπαγησόμενον. τί οὖν μέλλω ποιεῖν, ἐὰν ἐξελάσῃς εἰς ἀγρὸν ὡς

Deliciis.

Laudo te qui tempus eludas technis, & lanuginem reseces. Quod enim naturâ discessit, id arte manet. Iucundissima vero est eorum quæ amissa sunt, recuperatio. Itaque meum consilium audi ac sequere. Capite comam nutri, & capillorum tibi cura sit: alij cum maxillis sensim conueniant: & hanc tuam lanuginem, paruo negotio, cùm quis vult, auferet, alij vero confidant in humeris. quemadmodum Homerus ait Eubœos comam in posterioribus partibus alere. Nam caput florens multo iucundius est planta Mineruæ: siquidem ne hanc quidem arcem nudam videri conuenit, neque inornatam. Lanugines vero tibi sint nudæ, neque quisquam huic lumini officiat, neque nubes, neque caligo. Quemadmodum enim nequaquam iucundum aspectum præbent oculi clausi, sic neque lanugo in formoso comata. Siue igitur medicamentis, siue cultellis exilibus, siue summis digitis, siue purgationibus & herbis, siue alia quapiam machinatione, efficiet vt tibi pulchritudo sit diuturnior. Sic enim imitaberis Deos expertes senectutis.

Vxori.

Heri clausis palpebris tantùm, vt pauxillum intueri possem longum tempus existimabam præteriisse. Deinde oculos, vt rudes amoris obiurgabam. Cur eius vos cepit obliuio? cur præsidum destituistis? Vbi sit & quid factum sit, hoc saltem ipsum significate. Arbitratus autem audire, discessi eo, vbi visurum te putabam, & hoc est illud quod quærebam, vt raptã. Quid igitur sum facturus, si in agrum egres-

sa fueris, vt anno præterito, & multis diebus vrbanam consuetudinem reliqueris? Equidem necessario *de me* actum esse arbitror, si nihil possim iucundum amplius, neque audire neque videre. Ego enim futurum opinor, vt te ciuitatem egredientem etiam sequantur ipsi qui sunt in vrbe dij, *spectaculo* tracti atque commoti. Quid enim hîc soli faciunt? Atque etiamsi illi locis suis manserint, tamen ego non relinquar amoris *appẽdix, vt cymba minor*. Quod si etiã fodere oporteat sumam in manus ligonem, siue frangere, colam vites, siue olea lympha spargere, conficiam cursum. Quis enim ita cæcus fluuius, vt tuum salum non riget. Vnum deprecor ac eiuro, ex iis quæ ruri fieri solet, lac mulgere. Solas tuas mammillas libenter & cum delectatione tango.

Deliciis.

Quid mihi lanuginem, ô puer, ostendis. Non relinquis elegantiam, sed incipis formosus iam fieri. Nam temporis celeritas transiit, quasi volucre quiddam & infidũ, & vt ignis impetus extinguitur. Stabilitas autem ac firmitas permanet. Tempus vero non arguit eos qui reuera sunt elegantes ac formosi: sed monstrat, & testimonium potiùs illis perhibet, quàm inuidet. Pubescentem etiam Homerus appellat gratiosissimum, poëta non imperitus elegantiam & contemplandi & faciendi. Non autem hoc vnquam pronunciasset, nisi priùs ipse amasij tetigisset simul lanuginem & osculatus esset. Antequam enim florerent, nihil discreparunt à mulieris maxillis tuæ nimirum teneræ & dilucidæ. Cùm verò iam pubescis, virilior es teipso & perfectior. Sed quid? Voluisti nihil ab Eunucho differre, quibus mẽta sunt sterilia duráque, & similia

A πρίσι, καὶ πολλῶν ἡμερῶν τὰς ἐν ἄστει διατριβὰς καταλίπης· ἡγοῦμαι δύαλκαῦον σαφῶς ἀπολωλεύαι, μηδὲν ἔχοντα ἡδὺ μήτε ἀκούειν ἔτι μήτε ὁρᾶν. ἐγὼ μὲν γὰρ ἔφεσθαί σοι νομίζω καὶ τὴν πόλιν ἐξιούσῃ καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐν ἄστει θεοὺς ἑλκομένους ὑπὸ τῆς θέας. ἢ γὰρ ἐνταῦθα μόνοι ποιοῦσιν. εἰ δὲ κἀκεῖνοι κατὰ χώραν μένουσιν, ἀλλ' ἔγωγε οὐκ ἀποληφθήσομαι τοῦ ἔρωτος ἐφόλκιον. εἰ
B δὲ καὶ σκάπτειν δέοι, λήψομαι τὸ δίκελλαν· εἴτε κλᾶν, θεραπεύσω τὰς ἀμπέλους· εἴτε ἐπάρδειν λαχανίοις ὕδωρ, ὁδοποιήσω τὸν δρόμον. πῶς γὰρ οὕτω τυφλὸς ποταμὸς ὡς σὴν γλοῦν μὴ γεωργεῖν. ἔνεστι δ' ἐξόμνυμαί τοι ἐν ἀγροῖς εἰθισμένων ἀμέλγειν γάλα. μόνων ἡδέως τῶν σῶν μαστῶν ἅπτομαι. Μφεσκίῳ.

Τί μοι τὰ γλύφα, ὦ παῖ, δείκνυς. οὐ παύῃ κάλλοις, ἀλλ' ἄρχῃ· τὸ μὲν γὰρ
C ὀξὺ τῆς ὥρας ἀπρόφαστον ὅσον τὸ πτηνὸν καὶ ἄπιστον· καθάπερ πυρὸς ὁρμὴ σβέννυται· τὸ δὲ ἑδραῖον καὶ βέβαιον μένει. χρόνος δὲ οὐκ ἐλέγχει τοὺς ἀληθῶς καλούς· ἀλλὰ δείκνυσι, καὶ μαρτυρεῖ μᾶλλον αὐτοῖς ἢ φθονεῖ. τὸν δὲ ὑπηνήτην καὶ Ὅμηρος λέγει χαριέστατον· ποιητὴς, εἰδὼς κάλλος καὶ βλέπειν καὶ ποιεῖν. οὐκ ἂν δέ ποτε τοῦτο ἀπεφαίνετο, εἰ μὴ τερπτὸς αὐτὸς ἐρωμένοις καὶ ἥψατο γλυκέων καὶ κατεφίλησε. πρὶν μὲν γὰρ ἀνθεῖν, ἓν δὲν
D ἀπεῖχον γυναικὸς αἱ σαὶ παρειαί, οὖσαι ἁπαλαὶ καὶ διαυγεῖς. ὅτε δὲ ἤδη χνοάζεις, ἀνδρικώτερος εἶ σεαυτοῦ, καὶ τελεώτερος. ἀλλὰ τί. ἤθελες μηδὲν δύνουχον διαφέρειν, οἷς τὰ γλύεια ἄκαρπα, καὶ σκληρὰ, καὶ λιθίνοις ὅ-

μοια. αἰχμώνλαι γοῦν οἱ λιτῆες οἱ ταὐτὴ τῇ τομῇ μᾶλλον ἢ ἑτέρᾳ. τὴν μὲν ἀπόῤῥητον νομίζοντες· τὴν δὲ, σαφέστατον ἔλεγχον τῆς ὄψεως.

A lapideis. Ignominiam igitur grauiorem accipiunt scelerati hac sectione quàm illa: posteriorem secretam putantes esse & tectam, priorem verò manifestissimũ in vultu argumentũ.

FED. MORELLI monitum ad omissa & commissa.

AD ἐξηγητὰς, *quos ob symbolas ad Philostrati ἔργον collatas supra, laudauimus,* acceßit, FLORENS CHRISTIANVS, πρεσβὺς *perdoctus sermonis vtriusq; linguæ, nostriq; dum viueret amantiß. cuius* παῖς παιδὸς εἰκὼν ἔμψυχος, CL. CHRISTIANVS *in suprema Curia Parisiensi Aduocatus disertiß. obseruationes aliquot, tanto parente dignas, in quædam Philostratea nobis communicauit, quæ cùm operi iam ad vmbilicum deducto inseri nõ potuerint, earum tibi gustum hic aliquem dabimus. In Icone Neptuni (p. 742. c.) notauerat ἵππους νθυσιχειὰς dici, quia νθῦσις est ῥάμφος, vel τόμα. vt νθῦσις etiam de piscib. Oppiano.* --τόμα νέρθε νένθυκε. --inferius vergit rostrum. *& Galenus in lib. de aliment.* νθῦσιν *Leuciſco tribuit: male enim ibi scribitur* γλῶσιν. *sunt qui natantes interpretentur: male, vt idem putat, & fortaßis, nutantes, melius, ex eiusdem coniect. sed quid si, inquit.* πνθυσιχοί. *h. e. anhelantes. verùm eidem magis placebat,* ὁ νθυσιχοί. *Idem in Achillis* ἔφοδος *(p. 782. D.) hîc,* οἱ αὖθι ἐπι. *rogat, Quid si,* οἷα αὐτεῖ. *vel distinguit,* ἐπι διδάσκ. *In Phlegyis (p. 812. B. pro* οὔπω ὄντες, *mauult,* οἰκοῦντες. *in Achille in Scyro (p. 832. P.) pro* ἡ χρη τ. *leg. è coniectura,* ὁ χαλεὸς τ. *& mox,* τὰ αὖ δη ἀποφερούσας. *& in lacuna seq.* ἐλθὸν φάνεσθαι. *In Heroic. (p. 635. D.)* ἀρχὸς ἤκουσα. *640. D.* ἀμαχούσης. *Nec verò V. C. Carolus Labbæus, in supremo Senatu Patronus eloquentiß. & doctiß.* ἀσύμβολος *venit; sed Scholia Græca mnſſ. in imagines Philostrati, illis Pauli Petauij consentanea, cum variarum lect.* ἐκλογῆ. *benignè impertitus est. Ceterùm præter loca à nobis recentata & emendata quæ biformi Charactere notata patent; quædam castigatione vel animaduersione adhuc egentia breuiter etiamnum aperire placet; atque ab his ordiri vbi Tyaneus (sic enim Apollonium hunc* ἁπλῶς *nominat Synesius in Philadelphis nostris)* iactat miracula dictis. *pag. 13. A.* τί ἔφη ξιωετώτερον τὸ θεῖον. quid prudentius Numine? *maluiſſem,* quid sagacius? *est enim* ξιώσεις *Arist. VI. Eth. ad Nic.* ἀρετὴ ἀγωνιστική. *Iupiter Homericus quid aliud sibi vindicat? cùm de se prædicat,* πρεσβύτερον γεγονὼς, καὶ πλείονα εἰδὼς. natu maior, pluráque noscens. *pag. 16. C.* βοᾶν τε καὶ αὖ βαίνων. *hîc, vt sæpè alias Lat. versio partim ieiuna est, partim luxuriat.* βοᾶν, *strepentis est & fastuosè buccas inflantis.* αὖ βαίνειν *eius est qui incessu superbo in imos digitos erigit se. sequentem periodum perturbatam fœdatámq; miserè, sic restitue*: Opera ex his quæ supererant facultatibus attulit, perpaucis sibi relictis. *Pag. 17. A.* μήτ' αὖ γῆμαι. *vnde istud* ἄλλως *in versione?* neque nubere. *ne vxorem quidem ducere voluit Apollonius, tantum abest vt vxori vellet nubere (quod etiam auersatur Martialis.) Siquidẽ Sophoclem cõtinentia vicit. B.* ἀγαμβρία ἐρωτική. repulsam in amore *passus. His pauculis contentus,* ἐρώνιζε καὶ αὐτός, *ac cãdide mone;* Corrige sodes hoc atq; hoc. Absq; aliquot mẽdis non fit, Amice, liber. Optimus ille est qui minimis vrgetur. *quid ipse præstiterim* εἰλικρινῶς *in* ποικίλῃσιν *editionis cernes, discernes. In Epistolarũ quoque* ἀνωνύμῳ *versione, quot menda sustulerimus vix credi potest. vbi interpres* ὅρμους, *portus, pro monilibus;* ὀπώρας *autumnos, pro pomis;* θεὰς *Diuas, pro spectaculis;* γυναῖκας, *semper vxores pro mulieribus, & τέρατα id genus alia inseruerat. quid agas? cautus* ἀφέρε τῶν κακῶν, ἔξεσι γάρ. Vt bona sit seges hæc, spicum tamen est quoque nequam.

Vt mala sit seges, at spica relicta bona est.

ΧΑΙΡΕ ΚΑΙ ΟΥΛΕ ΜΕΓΑ.

INDEX GENERALIS

RERVM QVÆ HOC TOTO OPERE CONTINENTVR.

A

ABDERVS Herculis amasius 699
abderi exequiæ. 820
abderum ephebum Diomedis equę discerpserunt. 705
abinna promontorium Africæ. 209
absynthium Babylonicum, amaritudine sua ceteras herbas inficiebat. 30
acarnam, Leonidæ Spartani regis vates 405
acarnanides mulieres. 178
achęorum sepulchra 166
acheloï fluminis ostra. 350
acheloi insula 352
acheloi antrum 764
acheloi cornu 841
achelous Enagouius. 650
achilles. 704
Achilles, Pelei & Tethidis filius. 125. 714
achilles Chironi educandus à Peleo patre traditus. 705
achilles Patroclo comas totundit. 364
achilles à Paride atque Apolline interemptus. 713
achilles apparuit Apollonio. 170
achilles in Scyro. 834
achillis expiatio Thessalica à Dodoneo oraculo mandata. 717
achillis hasta. 707
achillis arma. 707. 708
achillis equi. 712
achillis forma & habitus. 171
achillis tumulus. 166. 172. 715
achillis vmbra chlamidata. 458
achillis alimenta. 780
achillis templum. 724
acrisius. 407
actæon. 753
actæus istri fluuij filius. 661
accusatores Romæ multos insontes perdebant 204
accusatores quomodo redarguebant eos qui Neronem cantantem attentè non audissent. 215
acylas Gallo-Græcus, Rhetor. 587
adolescens assyrius aqua intercute laborans ab Apollonio curatus. 10. 11
adolescentibus maxime conueniens, vt quàm longissimè à patriæ finib. peregrinentur. 24
adonidis aula qualis. 359
adrastus. 770
adrianus Phœnix, Sophista. 582
adrianus Sophista veste speciosissima, preciosissimâque, & admirabilibus lapillis exornata induebatur. 584
adrianus Sophista ad Eleusina sacra equo freno insigni argenteo vehebatur. 584
adrianus Imperator ad augendas virtutes omnium Imperatorum maximè idoneus ac propensus. 536
adrianus præter ceteras Italiæ ciuitates Antio maximè delectabatur. 421
adriani, vrbs non magna apud Mysos. 578
adriaticum mare. 218
adulteros non alloquebatur Protesilaus. 651
ædes excultissimæ ciuitatem illustrant. 532
Aegæ Cilicum. 566
ægæon terræmotor. 161
ægeum mare vehemens, nec nauigatu facile. 631
ægis Palladis. 381
ægypti superioris incolæ Theologiæ plurimum dediti. 230
ægyptij & Chaldæi vaticinationi addicti. 486
ægyptij Theologiæ dediti 230
ægyptij Philosophi. 181
ægyptorum ex animalibus sacrificia improbabat Apollonius. 231
ægyptiorum tellus iuxta Nilum. 800
ægyptus ad Meroem & ad catadupas olim finiebatur. 125
ægroti ad æsculapij templum ibant, vt curarentur. 10
ælianus Sophista, genere Romanus. 618
ælianus, Apollonij amicus. 341
æmus, Martis filius. 661
æneas. 697
æolia contra Lesbum posita. 168
æolica modulamina 41. quomodo à Pamphilijs differebant. ibid.
æolus vlyssem prosperæ nauigationis munere abutentem ignominiosè iussit ex insula discedere. 337
ærem trahentia, mortalia. 142
æschylus, Poëta Tragicus, 276. Tragœdijs dignitatem attulit. ibid.
æschylus Tragœdiæ parens. 276. 496

æschines Atrometi filius. 487
æschines, pecuniæ amator. 46
æschines Atrometi filius Sophisticæ artis princeps. 508
æschines Sophistarum scholam Rhodi celebrauit. 509
æschines Platonis & Isocratis factus auditor. 510
æschines potator iucundus & solutus. 508
æsculapius, Apollinis filius. 150
æsculapius fulmine ictus. 682
æsculapij signum. 878
in æsculapij sacello requiescebant ægroti. 534
æsopus facultatem fingendi fabulas à Mercurio accepit. 223
æsopus aliquando pastor. 222
æsopus sapientiæ studiosus. 222
æsopus, Poëta fabulosus. 220
æsopi fabulæ quales. 220
Æsopi fabula de leone ægroto & vulpe. 357
æsopi fabulæ accommodatiores ad sapientiam, quam cæterorum. 220.221.222
aëtes. 854
Æther, quintum elementum. 142
æther, Deorum generatio. 142
ætherem trahentia, immortalia atque diuina. 142
æthiopes, genus Indicum. 125
æthiopes Gangis Regis ditioni olim subiecti. 125
æthiopes cur ab Indiâ pulsi. 125
æthyopes longissimæ vitæ supra cæteros homines. 262
æthiopia, & eius situs. 257
ætna mons igne perpetuo combustus. 220
agamemnonij fontes. 664
agamemnon & Menelaus. 678
agathon, poëta Tragicus. 497
agaue. 749
agri venditi controuersia ob inuentum thesaurum. 104
ahenum Ioui in Dodone dicatum. 830
aiax Telamonius. 679. 692
aiax furore correptus. 695
aiax insaniens greges pro Græcis interfecit. 653
aiax gregum hostis appellatus. 653
aiax Locrensis. 680. 799
ajacis sepulchrum. 640
ajaces duo, pulchri. 125
alceste ab Hercule in vitam restituta. 206
alcestis, Admeti vxor. 646
alcinous Vlyssis hospes. 176
alcinous Stoicus. 528
alcmæon amphiarai filius. 351
alcmæon impius in parentem. 197
alcmæon monilis cupiditate perditus. 197
alcyonei ossa mira. 643
alcyones. 802
alexander Orgia in Nisa monte non celebrauit. 65
alexandri apud Indos trophæa ac statuæ. 106. 107
alexandrum, eiusque formidinem Messenij primi sustinuerunt. 592
alexander Paris. 699
alexander Peloplato, Sophista. 568
alexander Cappadox. 615
aloades postquam Martem in vincula conjecissent, ei sacrificabant. 546
alpheus fluminum solus in maris superficie fluitat. 787
alpheus fluuius Adriatico Siculóque pelago dulcis & potabilis immiscetur. 415
alta, profunda. 646
alys fluuius. 725
amaltheæ cornu. 639
amantes è somno frequenter excitantur. 51
amasis Ægypti rex. 254. in regiam belluam, nempe Leonem, conuersus. 254
amazones vbi, & quomodo cum viris coeant. 726
amazones vitam armatam atque equestrem degebant. 725
amazones ex equis pugnabant. 663
amazones vnde nomen sortitæ. 726
amazones ab Achille profligatæ. 725
amazonum cantus. 176
amazonum liberi. 726
amiços cognatis præferunt sapientes viri. 330
ammonius Peripateticus. 613
amoebeus, citharoedus. 214
amor, pater venustatis. 595
amore capti Protesilao vtebantur consultare. 651
amores multi. 738. nympharum filij. ibid.
amores mortalium genus omne moderantur. 738
amores iucundiores qui cum periculo habentur. 237
amores, Dij insolentes. 744
de amore impudico leges. 605
amphiaraus Oeclei filius somnia petentibus inducebat. 101
amphiarai adytum. 652
amphiarai templum. 180
amphyarai oraculum sacrum, & diuinum antrum. 771
amphyctiones. 611
amphyctionica certamina. 611
amphictyonica in Pilæa peragi solita. 179
amphiaraus. 770
amphilochus, amphiarai filius. 652
amphilochici canes. 317
amphionis Lyra. 745. 746
amphitheatrorum spectacula saltatoribus planè constabant. 586
amphitrites simulacrum. 550
amuleta luctus. 501
amymone Danai filia. 742
anacreon Teius. 754
anaxagoras Clazomenius pecorum gratia magis quàm hominum philosophatus. 16
anaxagoras cœlestium portentorum multis prædixit. 394
anaxagoras multa, antequàm fierent, sapienter

præsenſit. 3
anchiſes Venerem ſuperauit. 705
anchora aurea Indis pro caduceo. 17
andrij. 767
andromeda à Perſeo liberata. 775
de anima quid ſentiebant Brachmanæ. 124
animæ, Deorum pediſſequi. 638
animæ formoſorum corporum amore capiuntur. 736. 737
animis diuinis ac beatis vitæ initium cum corpore expurgantur. 638
animarum immortalitas adoleſcenti cuidam ab Apollonio poſt obitum prædicta. 430. 431
animalium ſanguine nefas eſſe fœdari deorum aras aſſerebant Pythagoræi. 16
ab animalium omnium eſu abſtinebant Pythagoræi. 1
annuli ſeptem, ſtellarum ſeptem nominibus cognominati. 148
annulus Gygis exdracone montano. 115
annns ante Palamedem indiſtinctus. 682
antæus. 815
antæi cum Hercule certamen. 815
anthropophagi, i. hominum comeſtores. 301
antigone. 825
antigonè Polynicem fratrem noctu ſepeliuit contra edictum. 825
antilochus. 789
antilochus à Memnone interfectus. 790
antilochus, neſtoris filius. 670
antilochi ſimulacrum. 658
in antio regiam habuit Adrianus. 421
antium, vrbs Italiæ, quam mare alluit. 419 421
antiochia. 157
antiochus Sophiſta. 566. in Æſculapij fano dormiens pleraſque noctes tranſigebat. ibid.
antipater Sophiſta. 603. Seueri filiorũ pręceptor. 604
antiphon Ramnuſius, Sophiſta. 501
antiphon Ramnuſius bellicis rebus exercitus. 501. Athenienſem Democratiam diſſoluit. ibid.
antiphon Comediæ ludibrium factus. 501. 502
antiphon, Neſtor appellatus. 501
antiſthenes Parius. 167. antiqua origine ex Troianis ortus, ibid. interdictus ſocietate Apollonij, iubente Achille. ibid.
apamea, Ponti ciuitas. 251
apes Pindari recens nati labris mel infuderunt 799
apollo Delphicus. 148
apollo oracularis. 198
apollo Lycius & Phyxius. 684
apollo lanionius, & eius ſacra. 161
apollo Delphicus vaticinij reſponſis clarus. 270
apollo manifeſtè ſolitus apparere Pythagoræ. 2
apollonienſes Philoſophi. 421
apollonius, vir in Philoſophia diuinior quàm Pythagoras. 2
apollonius artis magicæ ſtudioſiſſimus. 3
apollonius è Tyana ciuitate Græca oriundus. 5
apollonius vbi natus, & eius natiuitatis modus. 6
apollonius ab omni re venerea prorſus abſtinuit. 17
apollonius omnes hominum linguas intelligebat, cum nullam tamen didciiſſet. 25
apollonius etiam ea percipiebat quę intrà ſe homines cogitabant. 25
apollonius animantium voces dignouit & intellexit. 442
apollonius in cuſtodia detentus ſe ſua ſponte pedicis exſoluit. 441
apollonius peſtilentiam Epheſijs prædixit. 456
apollonius in Æſculapij templo cultus. 441
apollonius viuens ad ſuperos aſcendiſſe creditus. 442
apollonius puellam Romę defunctam ab obitu reuocauit. 460
apollonius mortalium omnium ſe plurimum ſcire atque ſapere dicebat. 468
apollonius à Domitiano Imperatore in iudicium accerſitus, è conſpectu eius euanuit. 469
apollonius Naucratites Sophiſta. 596
apollonius Athenienſis, apud Græcos Sophiſtæ nomine dignus habitus. 597
apollonius Athenienſis, interdixit ne corpora ſepelienda cremarentur. 598
apollonius in iudicium ductus. 342
apollonius quibus accuſatus criminibus. 344
apollonius iuſſu Æliani in carcerem ductus. 347
apollonius omnium ſermonibus tãquam Deus cultus ac veneratus. 431
apollonij oratio ad Epheſios. 159
apollonij mors, qualis, & quot annos vixerit. 428. & ſeqq.
apſines Phœnix, Sophiſta. 623
aqua, rabiei medicamentum. 318
aqua auri. 151
aqua inextinguibilis iuxta Tyane Ioui ſacrata. 7
aqua fidem ſeruantibus placida & guſtu dulcis, periuris & infidis aduerſa. 7
aquæ potores dulcibus magis ſomnis abundant, quàm qui vinum bibunt. 99. 100.
aquilas, quicumque Caucaſum habitat, cur inimicas habere creditur. 57. 58
aquilinus lapis. 74
ara Herculis Thebani. 211
ara ſenectæ. 211
ara paupertatis. 211
aræ epigrammata inſcriptæ. 107
aræ, Dario, Xerxi, & Darideo ab Eretrijs erectę. 34
aræ æneæ Herculis Ægyptij abſque ſimulacro. 211
aræ ignotis Dijs Athenis conſtitutæ. 262
arabis venationi Concharum maximè intendunt. 157
arabes ab Auibus non ſecus atque oraculis deijs quæ ventura erant, auguria

captabant. 27. 443
arabes hepar draconis comedebant vt huius sapientiæ participes fierent. 443
arabicæ feræ multiplices & multiformes. 197
arbores num terra antiquiores. 312. 313
arborum in Dodone oracula. 801
arcadia. 139
arcas eximiæ pulchritudinis à Domitiano adamatus. 369. 370
arcadiæ magna pars syluestris. 401
arcades in libertate degunt omnes.
arcades ante Ilium nec nautici fuere, nec maritima opera attigere. 661
arcades exercitui ferarum forum præbebant. 672
arcades rudes & agrestes. 401
archilochus, Sophistarum spiritus. 615
archilocus Parius. 352
aschitas Tarentinus Pythagoricæ doctrinæ sectator. 306
arcturi sidus. 224
ardeolæ aues. 721
ardius, Rhetor. 513
arelatensis Gallorum Hesperiæ ciuitas. 493
arena ærea. 155
argæus mons. 590
argo. 845. 854
argonautæ. 845
argolis. 139
arietis inaurata pellis. 801
ariadna minois filia. 853
ariadne à Theseo relicta. 753
aribarzanes Cilix Sophista. 511
ariciæ nemus. 194
arion. 761
aristænetus Byzantinus, Rhetor. 587
aristander Lycius, Alexandri Macedonis vates. 405
aristides Lysimachi filius. 297
aristides, paupertatis amator. 297
aristides ob virtutem vrbe pulsus. 346
aristidi per inuidiam ab vrbe pulso quid euenerit. 346
aristidem iustitia olim perdidit. 297
aristides Eudæmon, Sophista. 578
aristides Sophistarum omnium artificiosissimus. 582
aristippus Cyrenaicus auri cupidus. 47
aristocles à Pergamo oriundus, magni nominis inter Sophistas. 565
aristodemus ex Caria oriundus. 731
aristogiton. 243
aristotelis iniusta ratio. 247
arma Achillis qualia. 707. 708
armenij & Arabes, Mesopotamiæ gentes. 26. 27
arrhichio athleta. 787
arsenius fluuius, serpentes fert longitudine cubitorum septuaginta. 76
artes omnes comparandis diuitijs intendunt. 384
artes sapientes, quæ. 384
artes subsapientes. 384
artes circulatorum, seu præstigiatoriæ. ibid.
artium omnium, quæ ab hominibus inuentæ sunt, variæ diuersæq; operationes. 384
aryadæ corpus triginta cubitorum. 641
asbolus centaurus ab Hercule cruci suffixus. 723
asboli epitaphium. 723
asini siluestres vnicum in fronte cornu gerentes. 109
aspasius Sophista. 621
assessores, & iudiciorum consortes. 249
assyrij hortulos & flores in honorem Adonidis mysteriorum causa domi plantabant. 369
astiages medus. 407
astrorum scientia. 147
asylum Tyberij apud aspendios. 19
atalanta. 860
atalante, ciuitas circa Locros. 719
athamantis signum. 882
athenienses Xerxis serui. 138
athenienses Sacrorum amatores. 175
athenienses, sapientes orationum auditores. 534
athenienses, Sophistas ob magnam dicendi calliditatem & argutiam iudicijs prohibuerunt. 488.
athenodorus Sophista. 591
atlas. 813
cum atlante certauit Hercules. 813
athletæ nudi in Olympijs. 269
attica mediteraneo viro facundè eloqui volenti optima magistra. 552
attica lingua. 505
in attica barbarum, insolentem & multum esse 505
attici Sophistæ testamentum. 547
atticus, Herodis Sophistæ pater. 521
aues corrumpunt qui eas hominum voces imitari docent. 310. 311
aues ab hominibus doctæ humana loqui verba. 8
auium auguria apud Arabes. 27
auerni ianua. 541
auernus lapis eius proprietas, & latitudo. 66
augustales tabulæ. 586
aurelius Sophista. 622
aurora Tithonum adamauit. 705
aurum & argentum amicis postponebat Phraotes rex Indorum. 86
aurum non signatum in Æthiopia. 258
aurum quod Gryphes effodere dicuntur, quale. 152

B

BAbyloniæ muri. 36
babyloniæ fons mirabili arte compactus, ibid.
bacchanalia mense Nouembri celebrabant athenienses. 177
baccharum tripudiatio mollis & effeminata. 178
bacchę statua. 865
bacchus Thebanus Iouis ex Semele filius 64. ad Indos vsque profectus baccans

ſimul,& exercitum ducens. ibid. & 65
bacchus Indi fluuij filius. 64
bacchus vnde Niſæus cognominatus. 56. 62
bacchi templum in Niza monte. 63
bætis,fluuius. 212
bætis Oceani naturam erga fluxum refluxumq; maximè declarat. 212
bætica regio optima & vberrima. 212
balara, emporium myrtis palmiſque abundans. 156
balenarum erga filios beneuolentia. 74
balnea apud Indos, vbi rex ipſe lauari conſueuerat. 88
balnea verbis ſuis demolitus Demetrius. 202
balneis calidis ſenectus hominnm comparata. 22
baltheus aureus Teucri Telamonij. 212
barba capillique ſceleratis attundebantur. 362
bardanus Babylonicum rex. 444
baſſus Corinthius Apollonij aduerſarius. 184
beſbius mons flagrans. 643
beſtiarum imagines ridiculæ ab Ægyptijs cultæ. 289.290
bigæ Amphiarai. 770
bituminoſæ aquæ morbos gignunt. 33.34
bona bonis & ſanctis hominibus à Dijs debentur,prauis & ſceleſtis contraria. 13
boni viri Dei particulam quandam habent. 391. 392
in bonis viris mundus quidam ſapientiæ menſuram non excedens. 392
bonitas Dei, cauſa quòd ipſe mundum producere cogitauerit. 391
bonum quandoque etiam ab inimico nanciſci licet. 622
bonum aliquod pro ſalute hominum operari, maximum laborum præmium. 396
bonorum communicatio inuidiam plerumque parit. 656
boreas maximè ventorum omnium maſculus. 178.179
boreas Orithiam amauit. 179
boriſthenes,fluuius. 721
boſphorus,fluuius. 748. 749
bouem totum Hercules comedit. 819
boues in ſacrificio Minerue mactabant Athenienſes. 179
boues ſilueſtres. 300
boues Apollinis à Mercurio furatæ. 769
brachmanæ Solem adorabant. 115
brachmanæ in terra erant,& non erant. 119
brachmanæ ſine mœnibus muniti erant. 120
brachmanæ nihil poſſidentes etiam quæ omniũ ſunt ipſi habebant. 120
brachmanæ comas nutriebant. 120. mitram geſtabant. ibid. nudis pedibus ambulabant. ibid.
brachmanæ Indorum ſapientes. 24. 119
brachmanæ,Solis Sacerdotes. 137
brachmanarum ſedes. 451
brachmanæ ſacrificaturi corpora vngebant. 123
bucula, mater Herculis cur cognominata. 551
bura,Theſſaliæ ciuitas. 719
byblus inſula. 155
byſſus ex arbore naſcitur apud Indos. 79

C

Cæſarea Cappadociæ Argæo monti vicina. 590
caici paludes. 663
caius imperator in res & mores Romanorum temerè debacchatus. 239
calceamenta Pythagoreorum ex arborum corticibus. 387
calchas,vates. 659
callæſchrus Athenienſis, Philoſophus. 587
callias,Hipponici filius. 605
callicles, vir inter potentiſſimos Pergæos. 574
callicratidas Lacedæmoniorum claſſi apud Argimiſas præfectus. 189.190
caliſthenes Olynthius. 320
calpis,Europæ promontorium. 210
calumniarum auditor qualis. 283.284
cameli in India toto corpore albi. 105
canem Ægyptij colebant. 290
canes rabioſi non vlulant. 318
canis rabioſus ab Apollonio ſanatus. 318
canobi fanum. 553
canum vigiliæ in Dyctinnæ templo. 429
canus, tibicen omnium ætatis ſuæ tibicinum præſtantiſſimus. 227
canuſium habitabile redditum. 550
canuſium in Italia. 550
capaneus fulmine ictus, quod inſolenter in Iouem obloqueretur. 770. 826
capilli,barbaque ſceleratis attundebantur. 362
caria mulier virili ſtola & armis inſtructa. 178
carmani Indi,genus planè manſuetum. 155
carmina Neronis à Citharœdo publicè decantata. 199
carneades Athenienſis inter Sophiſtas ſcriptus. 490
caſſandra. 680.795
caſſandræ amore captus Agamemnon. 680
caſſandram à Palladis ſimulacro extraxit Aiax Locrenſis. 680
caſtaliæ fontes. 270
catadupa,montes terrei. 300
catana vrbs Siciliæ 220
catarrhus morbus. 204
caucaſus mons 56. biceps.57 deorum domus.59
cauſidicorum genus quoddam temerarium & impudens. 609
celer, imperatoriarum epiſtolarum magiſter. 525
celtæ Rheni accolæ. 393
centauri. 783
centauri ſtatua. 880
centaurorum filiæ. 783
cephiſſus,amnis Boëotius,à Muſis minimè alienus. 812
ceruarum albarum greges apud Indos. 116
cetum Atlanticum à Perſeo occiſum. 775

ceyx marina auis. 806
chærephon,iniurius homo. 488
chalcis,in Euripo. 202
charybdis nauigantibus difficilis. 218
chiron Pelij in cola. 681. 682
chlamydes albas quis primus induit. 549
chlamydibus atris induti Athenienſium ephebi conciones circonſidebant & ſupplicationes obibant. 549
choleræ ſedes in hepate. 405
chreſtus Byzantinus,Sophiſta. 584. 587
chryſæ ara ab Iaſone olim extructa. 863
cicadæ,capitis ornamentum. 806
cicadæ quare felices à Demetrio philoſopho pronunciatæ. 328
ciconiam Ægyptij venerabantur. 290
cilix pancratiaſtes. 649
cilix quidem forma Apollonij captus,à populariibus interficitur. 14. 15
cimon à Barbaris pœnis exegit ob iniurias quas intulerant. 545
Cinnamomum in montis Caucaſi extimis. 110
circe,Dea venenorum perita 668. Vlyſſis amore capta. ibid.
cithæron. 753
citharœdorum & Tragædorum certamina. 213
ciuitas quo pacto tutiſſima permanere poſſit 162
ciuitas & viro nomen affert, & à viro ſæpe nomen accipit. 532
Claudius Imperator nec inter bonos enumerãdus. 233
Claudius, mulierum amore attonibus non imperij ſolum,ſed vitæ etiam eſt oblitus. 239
claudus ab Apollonio liberatus. 146
clemens Byzantius,Tragicus hiſtorio. 610
clemens, vir conſularis à Domitiano interfectus. 424
clepſidrium,quid. 582
clepſidrij auſcultatio. 582
qui è clepſidrio vitam habebant Sitientes nuncupati. 590
clytemneſtra. 796
co,inſula. 643
codratio Conſul Phauorini more Sophiſtæ munus obibat. 574
coloſſus Iſthmius. 550
coloſſi Rhodij ſtatua. 227
columba in oraculis ſapiens,reſponſa quæ à Ioue,dabat. 824
columnæ Herculis, terrarum oceaniq; vinculum. 212
columnæ Herculis. 209
coma trahebantur ſerui in crim. deprehenſi. 50
comam Sperchio amni dicauerat Achilles 171
comam nutrire regibus, regumq; liberis curæ erat. 696
comam Iliſſo flumini nutriebat Aiax. 694
comam tingebant,qui in meretricum libidinem ibant propenſiores. 16
comarum nutritio à Lacedæmonijs eo tempore orta, quando habiti ſunt bellicoſiſſimi. 388. 389
comedendi conſuetudo apud Indos. 89
comes facundus in via,pro vehiculo eſt. 413
comus,Dæmon,à quo mortalibus comeſſari eſt 733
comus,Ebrietatis Deus. 750
comus & mulieri virum agere, & viro ſtolam induere muliebrem permittit. 734
comus,bibaciſſimus dæmon. 768
conchylia eximiæ magnitudinis. 155
concordia quandóque diſſentiens ſalutem ciuitatibus affert. 163
conſcientia homines punit,cum ſe malè operatos fuiſſe recogitant. 338
conſules,& Conſulum filij. 493
conuiuandi apud regem Indorum forma & modus. 89
copheni fluuij accolæ. 60. 61
cor totum ſincerum purumque ſanguinem continet. 405
cornua aſinorum ſilueſtrium naturæ mirabilis. 109
corona Iridi ſimilis in cœlo Solem circumedans. 423
coronæ Olympiorum ex apio. 244
coronati ad conuiuium procedebant qui apud Indorum regem conuiuabantur. 89
crater veniæ in India,quid. 118
crates Thebanus. 320
crates Thebanus nec hominibus, nec pecoribus, vtilis. 16
creta,nutrix Iouis. 192
creta vniuerſa terræmotu concuſſa. 193
crinibus viri ſapientis ferrum admouere nefas. 389
criſæus ſinus. 225
critheis meletem amabat. 792
critias Sophiſta. 503
critias omnium hominũ peſſimus, qui ob ſcelera fuerunt famoſi. 504
critiæ dicendi genus quale. 505
critias ſub Thraſibulo mortuus. 505
crocodili. 737
crocodilos ſoli fluuiorum Indus & Nilus ducunt. 258
croeſus apertas habebat theſaurorum ſuorum fores. 422
croeſi theſauri. 794
cteſidemus Athenienſis. 550
cumanus Ephorus Iſocratis auditor. 507
cupido Praxitelis. 879
cupido deliciarum ac deſiderij plenus. 879
cupidinis ſtatua. 868
cupreſſi circa templum Apollonis Daphnæi ſeruati ob memoriam Cyperiſſi adoleſcentis in eam arborem conuerſi. 21
curru aureo inuecti imperatores de confectis bellis triumphabant. 493
cyclops ab Vlyſſe excæcatus. 195
cyclopes. 810
cyclopibus terra quæcunque gignit ſponte producebat. 810
cyclopum genus ab Homero excogitatum. 668
cygni morituri lugubres hymnos ſibi decantant. 153
cyllenij effigies. 294

cynocephalorum gens. 258
cyprus, insula. 157
cyri caput à muliere abscissum. 677
Cyrinus Sophista. 616
Cythæron. 179

D.

DÆdalus. 755
Dædali in Creta incredibilia ac miranda opera. 875
Dædali statuaria ars. 263
Dæmon fontibus nili præfectus, vt illum moderetur. 302
Dæmon ab Ephesiis lapidatus. 165
Dæmon amore formosi pueri captus. 145
Dæmonis mos, vt mendacijs plurimis vtatur. 145
Dæmones hominum protectores. 647
dæmoniacus ab Appollonio liberatus. 176.177
Damianus Sophista, Epheso oriundus. 601
Damis in Apollonij Philosophia socius. 4
Damis Assyrius genere, & Medi finitimus. 333
Damophilæ Saphus familiaris pœmata. 41.42
Daphne Ladonis fluminis filia, in Antiochia magna nata. 21
Dardanus Assyrius Antiochi Sophistæ præceptor. 567
declamatio, peculium ipsa opulentiâ melius. 613
defunctorum visiones, tarditatem indicant properantibus. 637
Deidamia Nicomedis filia. 707
Deidamia à Protesilao adamata 645
Deiphobus consultationum peritus. 700
Delphini hominibus socij, cantusque amici. 761
Delphines benigni suos amant fœtus. 74
Delphos, Græciæ medium. 270
Delta, insula vbi nilus bifariam scinditur. 346
Demetrianus, Aspasij Sophistæ pater, oratorium sermonum peritissimus. 621
Demetrius, Philosophus Cynicus. 181
Democratia Athenienſium ab Antiphonte dissoluta. 501
Democritus Abderitas quondam à peste liberauit 393
Democritus & Empedocles apud magos versati. 3
Democriti risus. 403
Demosthenes Pæanicus. 366
Demosthenes asper, & studijs semper intentus 508
Demosthenes Isæi discipulus. 506
Demosthenis in dicendo maiestas. 506
Dentes fricare, molle & effeminatum. 569
Dei cognomine honorandus vir omnis qui bonus existimatur. 376
Deus, mundi genitor. 143
Deus, generationis & substantiæ rerum omnium opifex. 391
Deus liberis voluntatis arbitrium hominibus contulit. 459
Deos celestes laudaturi debent à terra eleuari, & cum ipsis dijs in sublimi versari. 281
deorum templa incantationibus inimica. 383
deorum imagines apud Græcos. 284
desiderium, Cupidinis pedissequum. 795
Dia, insula. 753.758
Dialectica à Zenone inuenta. 320
Diana Scythica. 292
Dianæ templum. 773
Dias Ephesius Sophista. 490
Dictææ matris templum. 429
dij totius cantus duces Poëtis. 701
dij venerabiliores, si eorum nullum extaret simulachrum. 291
dij non semper in eodem permanent loco. 201
dij in mari, fluminibusque, ac fontibus. 143
dij in terra, ac sub terra. 143
dij gaudent omnibus qui sapientiam amant. 102.103.
dij plures in cælo. 143
dij vniuersas gentes perambulando transeunt & lustrant. 201
dij apud Homerum non omnia sponte donant, sed quædam etiam interdum inuiti. 617
dij terrestres foueis gaudent, & ijs, quæ in terræ concauitatibus fiunt, sacrificijs. 281
dij quo pacto colendi. 184
dijs obsistere, insania quædam. 292
dijs terrestribus sacrificant incantatores. 395
cum dijs versandum aduenient aurora, & procedente die de ijs loquendum, si rectè philosophari volumus. 22
de dij quid sentiebant Brachmanæ. 124
dijs ignotis aræ Athenis constitutæ. 262
Dio Prusæus. 491
Dio Prusæus singularem omnibus in rebus dexteritatem adhibuit. 491
Diodotus Cappadox. 612
Diogenes Sinopensis. 320
Diogenes Amastrianus. 588
Diomedes Tydei filius. 673
Diomedes leoni ab Homero comparatus. 673
Diomedes membris humanis ad alendas equas vtebatur. 820
Diomedis equi. 211
Dionysij Tyranni Tragædiæ. 502
Dionysius Milesius Sophista 522
Dionysius Milesius Isæi auditor. 513.522.523
Dionysius Milesius virtute propria clarius. 522
Dionysius Semeles & Iouis filius. 753
Dionysi statua. 875
Dionisij sacra. 276
Dioscorides Ægyptius. 195
Dirce, fons Bœotiæ. 123
disputationes ab Apollonio in Bætica regione habitæ. 213
disputationes Apollonij in Olympijs. 188
dissensionis inter Æschinem & Demosthenem initium. 508
diuinandi ars humanæ naturæ metas excedit. 147
diuinandi scientia num Medico necessaria. 150
diuinandi peritia plurimi facienda, si rectè & cum veritate procedat. 384
diuinatio per afflatum & oracula. 486
diuinatio ex partibus stellarum. 486
diuinatio ex igne delira. 232

diuitiæ ſordidæ quæ ex lacrimis oriuntur. 247
diuitiæ in occulto repoſitæ, nihil ab arenæ cumuculo differentes. 247
diuitiæ plurimùm poſſunt. 229
diuitiæ, ſi mediocritatem excedunt, contumeliam pariunt. 349
diuitiæ cum egentibus à rege communicandæ. 247.
diuitijs comparandis artes omnes intendunt. 384
diuitijs benè vti quàm arduum & difficile. 545
diuitiarum duratio diuturna. 408
dodonæum templum. 180
Dodone. 829
Dodonides Sacerdotes. 830
dolia gemina apud Indos, quorum alterum pluuiam, alterum ſerenitatem faciebat. 118
Domitianus, Veſpaſiani filius. 237
Domitianus à Vitellio captus & detentus. 474
Domitianus à Stephano quodam ſeruo interfectus. 424
Domitiani ſtatua propè Meletem fluuium poſita. 326
Domitiani edictum, ne liceret Ennuchos facere. 316
Domitiàni mortis cauſa. 424
dona, quæcumque diuitiæ. 586
donaria quæ praui homines in templis ſuſpendunt. dijs minimè grata. 3
donorum & munerum diſcrimen. 585.588
draco Palladis. 806
draco, velleris aurei cuſtos. 801.806
dracones à Iunone ad Herculum miſſi. 841
draconibus abundat omnis Indiæ regio. 113
draconum venatio. 114. & quod indè venatoribus lucrum. ibid.
dropis poſt Solonem Athenienſibus præfectus 504
duces ad gubernandos populos proficiſci ſoliti quales eſſe debeant. 248

E.

EBrietas à dactylis perinde atque at vnis proueniens. 62
ebriorum perturbationes. 98.99
echinades inſulæ. 350
edictum Neronis aduerſus Philoſophiam. 329
elementa quatuor. 142
elementa omnia ſimul facta. 142
elementa amicitia quadam inuicem tenentur. 212
elementum quintum. 142
elephantophagi. 301
alephantus bellua, maximè omnium ferarum docilis. 68
elephantus ab Alexandro Soli conſecratus. 69.70
elephanti vaſtæ mollis à pueris ſe regi, & quocúmque velint, dirigi patiuntur. 66.67
elephanti ad bellicos vſus. 69
elephanti pugnant onuſti turribus. 69
elephanti Lybici. 69
elephanti Indici, & eorum magnitudo. 69
elephanti ab hominibus ſecundi. 73
elephantorum genus triplex. 69
elephantorum vita. 69. ætas. 70
elephantorum dentes & cornua. 70.71
elephantorum mores diuerſi prolocorum varietate. 72
elephantorum inſignis beneuolentia in ſuos pullos. ibid.
elephantorum ordo in fluuijs tranſeundis. 75
eleuſina myſteria. 294
eleuſinis ſacris non initiabantur qui puri ſceleris non eſſent. 175
elienſes, Sophiſtæ. 186
elienſium lora extimeſcebat Nero. 213
empedocles. 389
empedocles Agrigentinus 2. ſimilem cum Pythagora philoſophandi rationem ſequutus. ibid.
empedocles nebulæ in Agrigentinos diffuſæ vehementiam compeſcuit. 393
empuſæ phantaſma, ſiue ſpectrum. 58.447
enceladus ſub ætna monte ligatus. 223
enſis regius Baſſeæ commiſſus. 559
epei & Palladis equus. 667
epheſi legatos ad Apollonium miſerunt vt ab ijs peſtem amoueret. 164
epheſijs peſtilentiam prædixit appollonius. 456
ephori. 185
epichirematicum argumentum. 527
epidauria ſacra. 172
epiſtola Apollonij ad frumentarios mercatores. 20
epiſtola Apollonij ad Iarcham, alioſque ſapientes. 154
epiſtola Phraotæ regis ad Iarcam præceptorem. 106
epiſtola Imperatoris Romanorum ad Lacedæmonios. 191
epiſtola Philoſtrati de ratione epiſtolæ ſcribendi. 622
epiſtola imperatoris Veſpaſiani ad Apollonium. 385
epiſtola Apollonij ad Titum. 305
epiſtolæ omnes Apollonij breues, & Laconico more ſcriptæ. 363
epiſtolæ Apollonij ad muſonium Philoſophum. 207
epiſtolæ Muſonij da Apollonium. 207.208
epiſtolæ Apollonij ad Veſpaſianum. 253
epiſtolæ quænam maximè illuſtrant. 603
epulum per tribus & familias. 547
eques bellator, & qui in prælio verſari debet quibuſnam artibus indigeat. 67
equitis boni munus præcipuum. 66
equi Achillis. 712
equi Diomedis, Herculis certamen. 810
equi Rhodogunes omni delicioſo mundo ornati. 786
equi præſtantes olim K. littera notati. 387
equi, Taurique nigri Indi fluminis victimæ. 79
equi Theſſali. 610
equus phaleris ornatus, Solis victima apud Babylonios. 42
equi fluuiatales. 258
equus Sophocleus. 603
eretrij Ciſiæ regionis incolas 32. ex Eubęa quondam à Dario in ea loca deducti. 33.34

eretrij Regis Babyloniæ amici facti. 49
erythra, rex 154
eteoclis sepulchrum. 825
euadne. 826
euadue Capanei vxor. 646
eudoxus Gnid. inter Sophist annumeratus. 489
eudoxus Gnidius pecuniæ causa in Ægyptum profectus. 47
euenus fluuius. 862
eunæus Iasonis filius. 676
eunuchi amant, nec téperantium numero sunt adscribendi. 45.46
eunuchi pellices regias adseruabant. 589.590
eunuchi pellices regias exornabant. 50
eunuchis vtebantur barbari ad mulieres custodiendas. 45
eunuchos barbari modestos arbitrabantur. ib.
eunuchos facere lege prohibuit Domitianus. 316
euodianus Smyrnæus Sophista. 593
euphorbus. 700
euphorbus Troianus. 689
euphorbus à Menela interfectus. 200
euphrates, fluuius Mesopotamiã cingens. 26.27
euphrates Philosophus. 461. Apollonium magiæ accusauit. ibid.
euphrates Tyrius, Philosophiæ professor. 442
Eusebius Cæsarienſis Episcopus. 433
euterpe, tibicinariæ præses. 228
euthydemus Rhetor insignis. 7. Apollonium in disciplinam suscepit. ibid.
excessus omnis sapientibus molestior, quàm regibus & magnis defectus. 44
exomides, & eorum forma. 121

F.

FAbæ ingentis magnitudinis apud Indos. 112
Fabulæ Homero & Hesiodo curæ fuit. 735
fabulæ de Heroibus à Poëtis confictæ quales. 220. 221
fabulæ Æsopi causa ad sapientis fores accedunt. 735
sub Fabularum inuolucro humana omnia ab Æsopo conficta. ibid.
fata sequenda & rerum permutationes patienter ferendæ. 408
fatorum lex immutabilis. 407
feræ multiplices & multi formes in Arabia & India. 197
feræ Dianæ dicatæ. 773.774
flagella Laconica, & vnde eorum orta consuetudo. 292
fluxus ac refluxus maris, & eius causæ. 210
fœneratorum mensæ. 399
fons animaliũ masculà eunuchos efficiens. 642
fons fœminas adeò inebrians, vt sopitæ dormiant. ibid.
fontes Nili diuini. 299
fontes Agamemnonij. 664
formam maximè appetunt adolescentes. 227
formicæ Æthiopum, 258. terram auri feracem adamant. ibid.
fortitudinis non est, aciem non relinquere. 296
fortuna in rebus humanis latè dominatur. 620
fortunæ fanum, & signum eburneum. 549
forum Æthiopum. 258
forum ciuitatem illustrat. 532
in fossis ac scrobibus defunctorum sacra peragebantur. 717
frugalitas, sapientiæ & veritatis magistra. 270
frugalitatis & sobrietatis fructus. 395
fulgur, ignis ex tyrannica cœli domo conceptus. 752
fulguris ignis quàm acer & sulphureus. 515
fulmen è manu Neronis calicem ori admotum excussit. 203

G.

GAdes in Europæ lateribus positæ. 210
galba in ciuitate interfectus. 220
galbæ turbationes. 239
gallos gallinaceos, & coturnices alebant pueri. 599
ganges Rex Æthiopum. 125
ganges fluminis Gangis filius. 126
ganges cubitorum decem longitudine. 126
ganges, fluuius. 155
geryon ab Hercule in Erythea occisus. 643
geryones, arbores. 211
geryonis boues. 669
geryonis ossa in Olympia ab Hercule dedicata. 643
geryonis sepulchrum. 211
getica scripta Dionis Prusæi. 491
getuli Tingésque, gentes effetæ atque afræ. 209
an gigantes cum dijs bella gesserint. 223.224
gigantum corpora multa in Pallene. 643
gigis annulus potentia mirabilis. 115
ex gigis thesauris egentib. omnibus licet accipere. 422
gladiolus, herba palustris. 743
glaucus marinus. 801
glaucus, armandi exercitus petitissimus. 698
gladiatores in theatro spectabat populus Athenienſis. 179
gorgias Leont. 487. pater artis Sophist. 496
gorgias in prompta oratione principatum obtinuit. 487
gorgias vltra centesimum & octauum annum vitam produxit. 497
gorgiacum dicendi genus. 504
gorgonis species. 666
gorgonis caput. 345
græci libertatis amatores. 401
græci Argiui. 171
græciæ templa & oracula. 180
græciæ totius locus altissimus. ibid.
græciæ Vespasianus libertatem abstulit. 253
græciam Nero liberam dimisit. 252
gratijs sacrificare, quid. 678
greges ab Aiace insaniente pro græcis interfecti. 653
gregibus contagia ab Aiace immitti credebant græci. ibid.
grues in Lybiam proficiscuntur bellum cum Pygmeis conflaturæ. 684
gryphes aues Soli sacræ. 152
gryphes Indorum 258. aurum custodiunt. ibid.
gubernatio popularis paucorum potentiâ obtabilior. 242
gubernatores nauium ignobiles & contemnendi. 128.129

gymnaſium Æſculapij. 608
gymnaſium Neronis maximè mirabile. 202
gymnoſophiſtæ. 250
gymnoſophiſtæ homicidij reos abſoluere poterant. 263.264
gymnoſophiſtæ omnium maximè nilum colebant. 265
gymnoſophiſtarum conclaue. 265
gymnoſophiſtarum ſapientia quænam, aut qualibus de rebus haberetur. 267
gynnis, effeminatus homo. 619
gyræ, petræ è ſinu Ægeo apparentes. 799

H.

HArmodius. 243
Harmodij & Ariſtogitonis laudes cur in Palladis cantari ſolitæ. 323.324
haſta Achillis. 707
hebe, deorum natu minima & maxima. 814
hecate triuia. 168
hector. 696
hectoris ſtatua. 655
helena Menelai vxor. 664
helena ad Troiam nunquam venit. 172.173
helena in Ægyptũ veniens Proteo loquuta. 347
helena Ægyptia medicamenta in cratere miſcebat, vt animæ dolores dilueret. 347
helenæ crater. 486
helenes & Achillis nuptiæ. 721
helenus conſultationum peritus. 700
heliades Solis filiæ. 844
heliades in arbores transformatæ. 748
heliadum lachrymè in Phætontis gratiam defluentes. 747
helice, Theſſalie ciuitas. 719
in helicone fons ab equo iuuentus. 341
heliodorus Sophiſta. 620
helis ab Hercule morbo liberata. 395
helix athleta. 650
hellen & Phryxus ab ariete per aërem vecti. 801
helleſponti meatu auguſto Europa ab Aſia diuiditur.
helorus iſtri fluuij filius. 661
heordæi Macedones. 617
heparex non puro ſanguine conſtat. 405
in hepate vaticini ſedem eſſe dicunt eius artis periti. 405
heraclidarum Tragedia. 95
heraclides Lycius Sophiſta. 513.607
heraclydes & Python Academicorum diſciplinam ſequuti Cotyn Thracé interfecerunt. 320
herba peſtifera ac pernicioſa gregibus circa Aiacis ſepulchrum. 653
hercules in Cunis. 841
hercules Alcmenes filius. 675
hercules Ægyptius 97. in Gadibus terminos terræ conſtituit. 97
hercules furens. 818
hercules inter Pygmæos. 816
hercules ſagittis ſuis vulnerat Aquilam quam ſuo ſanguine paſcebat Prometheus. 57
hercules Herodis Sophiſtæ quis & qualis. 551
agathion à Bœotijs cur cognominatus. 552
hercules Ægyptius. 211
hercules Thebanus. ibid.
herculis certamina. 271
herculis auerſoris templum. 395
herculis cibationes. 230
herculis duodecim opera. 211
herculis cum Acheloo certamen. 839
herculem iurare hominibus minime conſuetum ante Neſtorem. 670
hermeas Ægyptius, pugil. 650
hermocrates Phocenſis in Sophiſtarum corona multus. 604
hermogenes, clarus inter Sophiſtas. 575
herodes Athenienſis, 536. Sophiſta. 494.545
heroes quomodo colendi. 189
heroum magnitudo fabuloſa. 639
heſiodi opera ad Perſen fratrem. 702
heſiodi ſuauitas ab Homero ſuperata. 665
heſione, 856. Laomedontis filia. 857
heſione cœto expoſita, & ab Hercule liberata. 856. & ſeqq.
heſperidum mala. 806
hiera Telephi vxor. 663
hierocles Apollonium Tyanæum Saluatori noſtro Ieſu Chriſto quàm impiè comparauit. 433
hierocles Philoſtratum ſacris Euangeliſtis prępoſuit. 450
Hierophantes, ſacrorum antiſtes. 175
hieroſolima à Tito capta. 304.305
hipparchus Herodis auus. 546
hipparchi bona ob tyrannicas accuſationes ſubhaſtata & publicata. ibid.
Hippias Eleus, Sophiſta. 499
hippodamia. 757
hippodromus Alexandriæ. 232
hippodromus Theſſalus, Sophiſta. 587.610
hippolytus. 784
hippolytus temperantiæ cauſa à patre interemptus. 370
hippopotami. 737
hircoboues. 300
hiſter, fluuius. 353
homerus quando poëſim aggreſſus. 638.639
homerus, Sophiſtarum vox, & pater. 615
homerus cunctos ſui temporis poëtas, in quo quiſque maxime excelleret, ſuperauit. 665
homerus, cur Troiæ conditor appellatus. ibid.
homerus vbi, & quo tempore cecinit. 702
homeri verſus in fine orationis Apollonij ad Domitianum poſitus. 409
homicidij reus apud Memphitas, ſi id inuitus perpetrauerat, exulabat, & ibat ad Gymnoſophiſtas 263. à Gymnoſophiſtis abſolutus redibat in patriam. 264
homines non ſolùm Dei, ſed & ſui inuicem pilæ. 518
homines formâ Deo ſimiles. 390
homines ſuaptè natura inuident. 515
homo, Dei ludibrium. 195
horæ. 830
horæ cœli portæ commiſſæ. ibid.
horæ Annum volutant. ibid.
horæ non ibant ante Palamedem. 682
in hortis Babyloniorum feræ ad venationẽ. 51
hyacinthia apud Lacedæmonios. 590
hyacinthus. 766

hyacynthus Oebali filius. 859
hyades. 849
hylas, ab Hercule adamatus. 669
hylas ad fontem profectus euanuit. 205
hyllus Herculis filius. 643
hymnæus Peparethius. 641
hymnum iugiter ad meridiem vsque decantabant Indorum sapientes. 119
hyperides orator, Isocratis auditor. 507
hyphasis Indorum fluuius. 108.153.385
hyppolytus, Thesei filius. 261

I.

IArchas, Brachmanarum princeps. 121
Iarchæ Brachmanorum Regis miracula. 454
iasonis certamen pro vellere aureo. 801
ichthyophagi piscibus victitantes. 155
Ida, mons. 192
idomeneus Cretensis. 679
ilienſium regio. 166
ilium supercilioſum. 848
ilissus, fluuius Atticus. 694
imitatio, vetustissimum inuentum, naturæque cognatum. 730
imitatio, quædam pictura. 82
imitatiua ars duplex. 83
immunitas publicarum functionum. 618
imperium virtutis honestatisque merces, non hereditas. 248
incantatores omnium hominum infortunatissimi. 218
incantatores omnes pecuniarum amore tenentur. 384
incantatores sacra sua in terræ barathris faciunt. 395
incantationibus qui præcipuè vtantur. 367
incantatores falso sapientes appellantur. 384
incantatores deorum templa euitant. 383
incantatores noctem & locorum obscuritatem sequuntur. 383
indi hominis viua descriptio. 865
indi statua. 154
indi fluminis ostia. 257
indiæ magnitudo. 197
indicæ feræ multiplices & multiformes. 62
indorum numismata ex aurichalco. 238
indorum sacra circa meridiem celebrari solita. 77
indus, fluuius. 257.258
indes & nilus, fluuij similes. 126
indus ciuitates condidit sexaginta in India. ibid.
scythas abea regione submouit. 219
infans triceps in Sicilia natus. 606
ingenium humanum virtutes à parentibus in filios traductos amplectitur. 803
ino. 818
insania fraudulentia. 804
insulæ. 210
Insulæ beatorum Africæ lateribus definitæ. 24
io, Inachi filia. 162
iones bonarum artium studijs dediti. ibid.
iouis Olympij simulacrum 185
iouis Olympij templum. 381
iouis manus. 407
iouis capitolini templum, in oculis ciuitatis combustum. 61
iouis Seruatoris poculum. 513
isæus Sophista, Assyriús. 506
isæus Demosthenis præceptor. 527
isæi oratio subita ac prompta. 514
isæi genus dicendi quale. 417
isagoras Thessalus. 587
isagoras, tragœdiarum scriptor. 692
ismarus Thraciæ ciuitas maritima. 505
isocrates Rhetor. 507
isocrates obijt Athenis fere centenarius. 506
isocratis in dicendo maiestas. 216
ispula, Bæticæ prouinciæ ciuitas. 661
ister, Scythicus fluuius. 181
isthmi sectionem Nero facere cogitauit. 551
istmi effossio opus immortale, & ipsi etiam naturæ incredibile. 550
isthmi signa. 327
italia felix. 241
Iudæi vitam à cæteris separatam viuebant. 379
iudices latere quòd quis eloquens sit, vera perfectáque eloquentia. 137
iudices decem Olympicis ludis præfecti. 289
iuno Argina. 289
iupiter Olympius 289 Capitolinus. 237
iustitia duplex, iudiciaria, & legum latiua. 298
iustitia leges ferentibus Soloni & Lycurgo princeps & dux fuit. 298
iustitiæ species iniuriam non referre. 131
iustitiæ palmam Minoi tribuebant Poëtæ. 131
iustitiæ non est, ab iniustis abstinere. 295
iustus quis, quisue iniustus dicendus. 297.298
iuuenum apud indos examinandorum forma & modus. 92
ixion rotæ affixus. 315.316
ixionis equi. 783

K.

K, littera, præstantes quondam & generosi equi notati. 387
kersoblepta. 581

L.

LAbyrinthus Crætæ. 192
lacedæmonij bellicis tantum operibus incumbebant. 163
lacedæmoniorum magistratus. 189
lacedæmoniorum Respublica Lycurgij legibus olim constituta. 391
lacedæmoniorum legati obuiam Apollonio missi. 185
laius. 407
lamiæ, quas aliqui laruas, aliqui lemures appellant. 183
lamiæ ad amorem & Venerem pronæ. 183
lamiæ carnes humanas vehementer expetunt. 183
lamiaCorinthi ab Apollonio deprehẽsa. 183.184
læstrigones ab Homero excogitati. 668
Laodicea, maritimarum ciuitatum potentissima. 530
laodicea, Cartiæ ciuitas Lyco fluuio vicina. 530
laodicea Phrygiæ adiuncta. 538
lapilli in draconum capitibus. 115
lapis lesbius mœstus & niger. 555

lapillus cæteros lapides ad se trahens. 151
Larissai ciuitas florens in Thessalia. 610
lasthenes ex philosopho miles factus. 251
latonæ in Mercurium pugna 666
laudatorum assensus in iudicijs. 377
laudis propriæ qui iacturam fecerunt, ad maiorum gloriam confugiunt. 522
laurus Antiochiæ culta ob memoriam virginis Daphnes. 21
leænæ quomodo Pardorum amore capiantur. 73
leænæ partus quot & quales. 30
lebadeæ angustiæ Trophonio sacratæ. 420
lechæum, Corinthiorum portus. 181
lechæum pelagus. ibid.
leges de amore impudico. 605
leges Dominæ regi esse debent. 382
legi, naturæque omnes homines seruiunt. 334
lemni expiatio qualis. 716
lemniæ glebæ virtutes aduersus morbos. 676
leo Bizantius Platonis auditor. 489
leo torquibus & vittis redimitus. 255
leo mansuetus ix loro tanquam canis duci solitus. 254
leones Rheæ matris iugo subditi. 193
leones catulos maculosos lacerant, tanquam adulteram sobolem. 73
leones quandoque, si mulceantur, innatam feritatem exuunt. 197
leones quomodo mansuefaciendi. 357
leonidas Spartanorum Rex, 389. comam gestabat fortitudinis causa. ibid.
leonidæ Spartiatæ statua. 180
leonum magistri. 686
lepus Veneri suauissima hostia. 740
lepus marinos humores quosdam habet occultos supra omnia venena mortiferos. 308
lesbo responsa dabat ex Orpheo 677
leuce, Ponti insula. 721
leucothea de Nereidum choro. 803
leucothea vittam Vlyssi dedit, ex qua dependens proprijs manibus mare metiebatur. 348
leuenæum templum Æsculapio dicatum. 192. vnde sic appellatum. 193
leuitas, credulitasque etiam in adolescentibus turpes. 283
lex regi dominari debet. 247
libellus Apollonij Antij suspensus. 421
libertas loquendi, & vera prædicandi, vera sapientia. 307
pro libertate mori leges iubent. 334
libertorum & seruorum deliciæ ab imperatore auferendæ. 348
libycum pelagus. 192
lilibæum, Siciliæ promontorium. 218
lindij, Rhodi insulæ asperrima pars. 819
linea vestis aquæ atque terræ donum. 43
linea vestis cur pura à Pythagoreis habita. 388
quid præclarius habeat quàm lanea. ibid.
literæ à Palamede inuentæ. 684
lollianus Ephesius, Sophista. 526
lollianus Ephesius primus Athenis in subsellio præsedit. 526
loquendi modestia, linguæ dux; & pedisequa. 280
lotophagorum cibi. 53
qui lotum comedebant, adeò promptè ac sedulò illi incumbebant, vt domestica obliuioni mendarent. 201
lucius, vir sapiens Musonij Tyrij familiaris. 555
lucius, Herodi ad consilium ascitus. ibid.
luctam ac pugilatum Troianorum nemo exercuit. 673
ludibundi. 844
luna Endimionem frequentauit. 205
luna cœlo detraxisse mulierculis in Thessalia probro datum. 394
lupi pro catulis omnia faciunt. 73
lupos Apollo pestis præludium facit. 684
lusciniæ modulamina. 838
luscus ab Apollonio liberatus. 146
lyciæ poetarum narrationes. 408
lychnites lapis. 74
lycomedis puellæ. 834
lycurgi instituta. 189
lycurgo diuinum nomen ab Apolline cur decretum. 391
lycus, fluuius. 530
lycurgus peregrinos in sua regione versari cur non permiserit. 293
lydi equorum studiosissimi. 757
lydia supellex. 178
lydiæ, Pactolique diuitiæ. 399
lynceus Apharei filius. 802
lyra Mercurij inuentum. 745
lyræ laudes à Pindaro celebratæ. 330
lyræ Amphionis descriptio. 746
lyrnessus, Æolica ciuitas. 687
lyrnessi maritima lapidum concentu resonant. ibid.

M.

MAcedones Heordei. 617
Macrocephali. 152
magi Babyloniæ. 37.38
magi Persarum. 498
magi numen celebrabrant, vbi occultè operabantur. ibid.
malus punica, arbor sola in Iunonis honorem plantari solita. 186
mandragora somno inducendo accommodatæ. 392
mantichora, animal quadrupes. 454
marcianus Dolichius, Apollonij Naucratitæ socius. 608
marcus Byzantius Sophista. 528
marcus imperator studiosus Sexti Philosophi. 556
margarita, lapis qui in Ostreis locum cordis dicitur obtinere. 155
margaritarum alterum genus 156.157
maro Euanthis filius. 652
mars communis. 339
mars deorum omnium bellicosissimus in cœlo à vulcano, in terra ab Aloidis vinctus. 353
marsyas. 836
marsyas Olympum amabat. 572
marsyas, fluuius. 301
massagetæ atque Issedones, gētes scythicæ. 677

maximus

maximus Ægienſis rerum ab Apollonio in Ægis ciuitate geſtarum ſcriptor. 5
meander fluuius. 301
medea Ætæ filia. 845
medea in Colchis 843
medeæ liberi. 716
medeæ ſtatua 880
medicamenta ad faciendum ſomnum excogitata 99
medicamenta Ægyptia ad dolores animæ diluendæ. 348.351
medicinæ donum quale. 149
medicinæ diſciplina vnde orta. 150
medorum Rex ad Sapientes Indorum conſilij gratia profectus. 132.133.
meduſa. 666
megarenſes Byzantiorum conditores. 530
megiſtras, vates peritiſſimus 404
magiſtras Smyrnæus 613. inter naturæ ix. lineamentis interpretes primas obtinuiſſe creditus. 613
mel ſummo digito, & non concaua manu prælibandum. 523
melampodidarum diuinatio 232
meleager. 860
meles amnis 326.791
meles Cephiſſo & Oliueo potu ſuauior. 793
melicerta. 716.803
melicerta Deorum honoribus à Græcis ornatus 139
melicertæ Delphin 550
melyti, Anytique accuſatio aduerſus Socratem. 328
memnon Eous, cur ſic nuncupatus. 263
memnon Æthiopæ. 672
memnon apud Æthiopes per generationum quinque ſpatium regnauit. 262
memnon Troianus 672
memnon, auroræ filius. 262.741
memnon ab Achille interfectus 741
memnoni Ægyptij atque Æthiopes circa Meroem ſacrificabant. 672
memnonis regio. 259
memnonis templum. 262
memnonis ſtatua. 262.876
memoria artium parens. 523
memoria temporis mater. 524
memoria peculiare naturæ donum, vel immortalis animæ pars. 523
an ſint memoriæ artes. 523
Menecrates Stirienſis. 642
Menelaus & Agamemnon. 678
Menippus Lycius. 182
Menœceus Creontis filius 736
menſes non erant ante Palamedem. 682
mercatores cur infortunati habendi. 190
mercurius Maia genitus. 769
mercurius eloquentiæ & lucri præſes 222
mercurius ſapientiæ diſtributionem faciebat. 222.
mercurius Æſopo fingendi fabulas dedit facultatem. 223
mercurius lyram primus compegit 745
mercurius Vlyſſi conſilij inopia ambigenti obuius. 637
mercurius ſtatim à natali die furandi amore captus 769
mercurius in Olympo natus 769
mercurij templum. 222
mercurij fœtus. 768
mercurij crater 688
mercurij ſimulachra in templo Memnonis 262
mercuriorum curſores. 645
mergorum caro atra ac morbifera. 806
mergorum venter ſtomachum roborat. 808
meridiei tempus Nudi ſacrificiis peragendis impertiebant. 285
meſopotamia vnde dicta. 26
meſſena. 218
methymna. 168
midas. 762
midas Satyrorum generis olim particeps. 307
mites generoſior qui non ex imbellibus ortus. 606
milo Athleta robuſtus. 186
milo Iunonis ſacerdos à Crotoniatis inſtitutus. 186
milonis ænea ſtatua, & habitus. 185
miltiades trophœa è Medis erigere inſtituit 545
Mineruæ ortus 822
Mineruæ oppidanæ fanum 561
Minos Sarpedonis frater. 408
Minos apud inferos iura animabus reddebat 131
Minos cunctos homines crudelitate ſuperauit. 131.
Minos mortuus aureo ſceptro decoratus inferorum foro ius dicebat 408
Minotaurus. 755
Minotaurus in Labyrintho clauſus. 192
miſericordiæ ara apud Athenienſes 590
Mneſtheus Athenienſis, ſtruendæ aciei regum peritiſſimus 662
Mneſthæo Athenienſi ſacrificabant Gaditani. 211.
moderatio inter primas virtutes enumeranda. 374.
mœragenus libros quatuor de Apollonio ſcripſit. 5
moly, quid. 637
mons ſapientum in India ex natiuo ſaxo. 111
montes cur ardeant. 224
montes multi diuerſis terrarum locis igniti. 224.
morbos omnis generis curabat Proteſilaus 651
mores contrarij odium pariunt. 508
mors pro Philoſophia ſuſtinenda. 333
mortem appetunt Sophiſtæ, nec ipſam ſponte ſua venientem exſpectare ſuſtinent. 341
mortem Feſtis cantibus collaudabant Gaditani. 211
mulier Caria Xerxis temporibus nauis præfecta 178
mulier à capite vſque ad mannuas nigra, cæteris partibus candida. 110
mulier abortum faciens liberata. 146
munatius Trallenſis. 562
mundus femineæ & maſculæ naturæ. 142
mundus ex quibus rebus compoſitus. 141
mundus, animal. 142
mundi regimen 142. Ægyptiæ naui omnium

quam maximæ comparatum. 143
munera, quæcumque viros illuſtrant. 585.586
munerum & donorum diſcrimen. 585.586
murices eximiæ magnitudinis. 155
muſarum templum. 180
muſæum, Ægyptia menſa, quæ ex omni terrarum orbe eloquentiſſimos quoſque viros conuocabat. 524
muſæus, Poëta. 666
muſica ad ſedandam iracundiam, animique faſtus tollendos plurimum facit. 705
muſica quid poſſit efficere. 228
muſonius in Philoſophia perfectiſſim°. 206.207
muſonius Babylonius, ab Apollonio ſapientia ſecundus. 194
mycale, mons, & eius altitudo. 56
myrmidones. 686
myſæ mulieres cum viris ex equis pugnabant. 663
myſia Telepho ſubdita priuſquam Troiam diriperent Græci. 659
myſij, omnium Aſiam incolentium opulentiſſimi ac feliciſſimi. 660
myſij ſuperiores Abij à Poëtis cur appellati. 660

N.

NAſamones, Æthiopiæ gens. 301
naulochus, Imbri promontorium. 642
narciſſus. 764
narciſſi ſtatua. 869
neapolitani Italiam habitantes. 643
nearchus Myſius, tyrannus. 320
nearchus, maritimæ artis peritiſſimus 155
negotiatores, & nauiculariæ dediti miſeri 190
nemæi ac Pythij ludi magno Græcorum ſtudio culti. 48
neoptolemus. 715
neoptolemus Achillis filius. 499
neptunus Aſphalius. 164
neptunus vniuerſæ, quæcumque liquida eſt, ſubſtantiæ imperator. 721
neptuni cum Apolline pugna 666
nereis, Dea ſæua nautis. 156
nereidis ad tumulum Achillis frequenter accedebant. 172
nero omnia magis quàm citharœdus, & citharœdus magis quàm Rex. 217
nero furore quodam, indictâque cauſa hominesoccidebat. 335
nero Philoſophiam oderat. 194
nero naufragio matrem interemit. 197
neronis carmina publicè decantabant mercede ad id inuitati. 199
neronis victoriæ citharœdorum & pręconũ. 181
neronis ſtudia. 195
nerua dignus imperio. 325
nerua omnino princeps optimus. 361
nerua Romanorum imperio potitus ad Apollonium ſcribit. 426
neſſus. 862
neſtor Nelei filius. 669
neſtor rectus, nec ſenio victus, 670
neſtor Pylius ab Achille valde ſemper cultus. 166
nicagoras Athenienſis 623. Eleuſini templi præco. ibid.
nicagoras Sophiſta. 615
nicetes Smyrnæus, Sophiſta. 511
nicetes Alpes & Rhenum quare peregrinatus. 512.
nicetæ dicendi genus. 511
nicomedes Pergamenus, Rhetor. 587
nigrum albo præferebant Indi. 79
nili initium ex Catadupis. 257
nili ſonitus ad Catadupa, horrenda quædam res, & auditu intolerabilis. 300
nilum colebant Gymnoſophiſtæ 265
nilus communi Ægypti carcer. 233
nilus, Gymnoſophiſta. 268
nireus, ſecundus ab Achille pulcher. 125
niues ex Æthiopia & Catadupis montibus defluentes. 78
niza, mons Indiæ 63. vitibus in honorem Bacchi conſitus 65. femur, ſeu coxa nuncupatus. 65
nobilitatis nota quæ apud antiquos. 554
noctus oua comeſa abſtemios reddunt. 147
nomades, Æthiopes in curribus degentes. 300
noſcere ſeipſum, ſapientis. 338
noſcere ſeipſum, difficile 124
noſcere ſeipſum difficilius quàm alios cognoſcere. 205
notæ, ſcriptum denuncians vadimonium deſertum ei qui non reddebat. 540
notas minitari, quid. 540
nuces mirę magnitudinis in templis apud Indos miraculi cauſa ſuſpenſæ. 112
nudi ſapientes. 569
numeri quadrati magno in honore quondam habiti. 136
nymphæ amorum genitrices. 741
nympharum antrum. 764
nympharum templum. 410.411

O.

OCcaſionis ſtatua. 871.873
oceanus Lunæ menſuras ſequitur. 210
oceanus, terræ vinculum. 353
oceani fluxus ac refluxus, & eius cauſæ. 210
odium timori cognatum. 695
œnomarchus Sophiſta ex Andro. 595
œnomaus. 756
œnomaus Hippodamiæ amore captos interficiebat. 776
œta mons, totius Græciæ altiſſimus. 180
olei fons in Æſculapij gymnaſio. 608
oleribus & herbarum radicibus veſcebantur Brachmanæ. 133
oleum belluæ cuiuſdam marinæ natura mirabile ad mœnia vrbium diruenda. 109
oliua aurea Pygmalionis. 211
olympia ſacra ab Alexandro poſt victorias celebrata. 48
olympica oratio, qualis. 255
olympicis ludis iudices decem à Græcis præfecti. 137
olympij ludi. 180
olympij ludi circa finem anni celebrari ſoliti. 213

olympiodorus, Hippodromi Sophistæ pater, qui equis Thessalis alendis anteiuit omnibus. 610
olympiorum ter victor Nero. 215
olympus, mons. 180.762
olympus tibiarum studiosus. 572
oneiropoli, seu somniorum interpretes. 101
opes, opem non ferentes mortuæ. 546
opulentia incastigati ingenj exitiosa magistra. 539
opulentia oculata quæ. 545. 546
oraculum Colophonium. 158
oraculum Delphicum. 149
oraculum Dodonæum. ibid.
oraculum Orphei. 677
oraculum Apollonij de anima. 431
oracula domestica Achiuorum. 677
oratio moribus debet consentire. 505
oratio Demetrij aduersus Balnea. 202
oratio extemporanea ab Æschine sumpsit initium. 487. 509. 510
oratio Apollonij ad Domitianum, vbi se de iis, quibus accusabatur, defendit. 379. & seqq.
oratio inuectiua Pompeiani in omnes qui Athenias profitebantur. 611
oratione funebri bello defunctos prosequebantur Athenienses. 695
orationes reorum quales esse debeant. 378.379
oratoris ars ab Antiphonte inuenta. 501
orestes ab vxore interfectus. 197
orestes & Alcmæon impij in parentes. 197
orestis corpus septem cubitorum in equo æneo à Lacedemoniis inuentum. 640
orgia in Nizæ montis radicibus ab Alexandro celebrata. 65
oricum in Epiro. 550
orion. 849
orithia à Borea adamata. 179
orpheus. 842
orpheus modulamine musico etiam rationis expertia demulsit. 842
orpheus Calliopes filius. 855
orpheus consulentibus respondebat in Lesbo. 169
orphei carmina. 178
orphei caput à Thressis mulieribus abscisum. 677
orphei caput ex Thracia Lesbum aduectum. 169
orphei cantus pro mortuis compositi. 403
orphei magniloquentia ab Homero superata. 665
orphei lyra lapidibus Lyrnessi sonitum dedit. 687
orphei corpus à Thraciis mulieribus discerptũ. 843
orphei statua. 874
orphei adytum. 169
orpheo Babyloniæ sucolæ plurimum gaudebant, & quare. 37
orphitus ac Rufus, viri iusti & temperati. 398
ostrea. 155
ostrea alba. 156
otho apud Occidentales Gallos mortuus. 220
oua noctuæ, si elixa comesa fuerint, absternios faciunt. 147
oxydracæ, Indorum gens. 96
oxydracæ tonitruis ab Ioue missis hostes propulsant. 97

P

PActoli fontes. 512
an Pactolus aureas arenas olim habuerit. 312
pæan Sophoclis in honorem Æsculapij cantari solitus Athenis. 123
palæmon. 803
palæmon à Delphine vectus. 761
palæmon Deorum honotibus à Græcis ornatus. 139
palæstra. 818
palæstra Mercurij filia luctam in Arcadia inuenit. 818
palæstra cur oleam diligit. 819
palamedes. 127.128
palamedes plura quàm Chiron sciebat. 682
palamedes æquissimus athleta in iis quæ ad sapientiam pertinent. 657
palamedes Musarum philomela. 692
palamedes ad Troiam venit. 173
palamedes præter omne ius damnatus. 297
palamedes, lapidibus petitus occidit. 681.689
palamedes statua cubitalis. 168
palamedis sepulchrum. 173.690
pallas Iliensis Vestalibus Romæ custodita. 324
pallas Diomedem apud Troiam quomodo purgauit. 360
pallas draconem quandoque Athenienfibus peperit. 350
pallas de Hercule curam habebat. 396
palladis ludi Athenis celebrari consueti. 323
palladis Cecropiæ simulacrum. 289
palmarum connubium. 745
inter Palmas, mas & femina. 745
pamphus, poëta. 666
pan. 797
panathenaica. 179
pancratiastæ opera. 788
pancratio qui se exercent, periclitanti vtuntur lucta. 788
pancratius Cynicus. 526
pandarus sagittandi artis particeps ab Apolline factus. 698
panegyrici ludi. 213
panegyris, quid. 418
panes Dij fugati fulminibus ex monte Sapientum Indiæ. 117
panides Chalcidis Rex. 702
pantarua lapis igneus ac radiosus, & eius virtutes. 151
panthera Bacchi symbolum. 754.760
panthera animal calidissimum. 760
pantheræ in Pamphilia. 56
pantheræ aromatibus gaudentes. 56
panthera capta, quæ aureum torquem circa collum habebat. 56

pantheræ patienter omnia ſuſtinent propter catulorum amorem. 73
pantheræ quandoque, ſi mulceantur, manſueſcunt. 197
panthia. 793
paphus. 157
paraca, vrbs Indiæ cuius ciues belluarum linguas intelligunt. 115
parcarum ſuper Achille decretum. 834
paris pauoni comparatus. 699
paſiphaé Tauri amore capta. 755
paſſeres mutuam de ſe curam habent, communique gaudent ſocietate. 160
paſſerum portentum à Calchante interpretatum. 31
paſtinacæ cuſpide percuſſus Vlyſſes interiit. 308
patala, ciuitas fluenti Indo adircens. 155
patroclus. 712
pauo propria laude nimis attollitur. 611
pauones, piſces Hyphaſidis duntaxat Indorum fluminis. 109
pauoniæ ſuperbia. 699
paupertatis ara. 211
pauſanias Sophiſta. 590
pecudes piſciuoræ. 155
pecudes Cariæ ficubus paſci ſolitæ. ibid.
pecunia nulla ſignata ante Palamedem. 682
pecuniis qui ſeſe ſubiiciunt vitiis cunctis obnoxij exiſtimandi. 47
pelops. 846
pelops, aduena Lydius. 139. 776
pentheus. 753
peplorum Babyloniæ variegationes mirabiles. 37
peregrinos cur non admittebant Lacedemonij. 293
pergamum, Aſiæ oppidum. 578
pergæa Diana. 41
pericles, lingua magnus cur nuncupatus. 487
perigetus Lydius, Aſpaſij Sophiſtæ diſcipulus. 622
perſei certamen amoris cauſa ſponte ſuſceptum. 775
perſeus. 774
peſtilentia qua in furia ſpectabilis ſe præbuerit Apollonio. 457
peſtilentiæ definitio. 457
petræ æreæ. 155
phœdra Hippolyti amore capta. 784
phœdræ crimen. 259
phœſtum oppidum. 192
phaeton à Sole genitus. 747
phantaſia, artifex ſapientior quàm imitatio. 290
pharo, inſula. 129
phaſis fluuius. 854
phauorinus Philoſophus. 181
phauorinus philoſophus hermaphroditus, & vtriuſque ſexus compos. 493
phauorinus Herodi Sophiſtæ familiaris 494. eundem reliquit librorum & domus hæredem. ibid.
phauorinus vltra centeſimum & octauum annum vitam produxit. 497
phidias. 162
philager Cilix, Lolliani auditor, Sophiſtarum vehementiſſimus maximéque iracundus. 575
philippus Amyntæ filius. 366
philiſcus Theſſalus, Sophiſta. 617
philiſcus Melienſis Apollonij diſcipulus. 403
philoctetes. 863
philoctetes Pæantis filius. 675.863
philoctetes à Græcis in Lemno relictus. 676
philoctetes Herculis arcum hereditate conſequutus. 675
philolaus Citieus. 194
philoſophia magno in honore apud Indos habita. 91.92
philoſophia, quæ de rerum matura eſt, colenda ac veneranda. 249
philoſophia Apollonio obuia in opiniones ſuas illum reſpicere iuſſit. 274
philoſophia, quæ de Diis loqui ſe profitetur reiicienda. 249
philoſophia calumnia multas ſub Nerone paſſa. 194.
philoſophiæ gymnaſia ab Apollonio ſtatuta. 15
philoſophiæ habitus qualis. 273.274
philoſophiæ prædones. 91
philoſophiam qui ex Indis attingere volebant, quali ratione probarentur. 91
ad Philoſophiam accedere prohibebantur apud Indos, qui ſceleris minimè puri eſſent. 91
philoſtratus Lemnius. 612.623
philoſtratus Ægyptius Sophiſta appellatus. 490
philoſtratus Ægyptius cum Cleopatra Regina philoſophabatur. 490
philoſtratus Flauius dictus, Sophiſtarum vitas in duos libros retulit. 485
phlegiæ, Barbari Cephiſſi accolæ. 812
phocæ inſignis erga filium mortuum beneuolentia. 74
phœnices nauticæ rei periti. 631
phœnicum mare. 129
phœniſſæ aues. 387
phœnix, alumnus & comes Achillis. 166
phœnix Theſſalus Sophiſta, vnus ex Philargi diſcipulis. 600
phœnix auis vnica 152. in nido loqueſcens lugubres hymnos ſibi decantat. 153
phorbrs, phlegyarum Rex. 812
phraotes Indiæ Rex. 448
phraotes aurum poſtponebat amicis. 86
phraotes oleribus veſcebatur, & quibuſcumque hortus flumine irrigatus ſubminiſtrabat. 87
phrygij lapides. 602
phrygibus familiare, proprios etiam filios vendere. 401
pica quæcumque nouit cantat. 810
pictoribus maximè conuenit ne citra pulchritudinem ac venuſtatem pingant. 831
pictura quid. 82
pictura non ex coloribus ſolis conſtat. 84
pictura quid à Plaſtice defferat. 731

pictura Deorum inuentum. 730
picturę ortus, imitatio. 730
picturæ cognationem quædam cum facultate poëtica. 833
pindarus. 797
piperis arbores à quodam Simiarum genere cultæ. 110
piperis collectio qualis. 111
piscatores. 751
plastices, multæ species. 730
plato præter cæteros Pythagoricæ disciplinæ particeps. 444
plato diuitiarum amator. 46.47
plato in Egyptum profectus ad Prophetas & sacerdotes illic existentes. 3
plato pro Siciliæ libertate certamen suscepit. 320
platonis Phœdon. 492
platonis sermonem de anima corruperunt Athenienses. 275
pleiades. 849
plutarchus pugil. 649
plutus dæmon, arcis Rhodiorum præses. 823
pocula & refrigeratoria vasa ex lapidibus pretiosis apud Indos. 134
pœton Rheginus exul. 320
polemon Sophista. 529.530
polemon Laodiceæ ad Syriæ portum sepultus. 543
polemon viuens humari voluit. ibid.
polemonis contumacia. 533
pollux Naucratites, Sophista. 588
polus Acragantinus Sophista. 500
polydamas, consultationem peritus. 700
polynices Oedipi filius. 735
polynicem Oedipi filium Antigone soror noctu sepeliuit contra edictum. 825
polyphemi antrum ingressus & egressus Vlyssis. 355.356
polyphemus Neptuni filius. 668
polyphemus Cyclopum ferocissimus. 810
polyphemus Galatheæ amore captus. 811
polyxene. 713
polyxena iugulata. 172
polyxena ad tumulum Achillis cæsa. 458
pondera, numeri, & mensutæ non erant ante Palamedem. 682
pontus cur reliquo mari dulcior, ac potabilior. 751
pomo ludentes, amoris initium faciunt. 739
pomum amicitiæ symbolum. 738.739
pompeiani oratio inuectiua in omnes qui Athenis profitebantur. 611
populus Heliades auro manans. 211
porus Alexandro supplex cedere recusat. 81
porus omnium Indorum pulcherrimus. 82
porus audita Alexandri morte collacrimauit. 80.
potationes Indorum quales. 90
prœconis voces Olympiorum victores declarati. 244
præfectura vrbana. 597
præfectura armorum. 597
præfectura annonæ. 622
praxitelis manus. 875
preces Apollonij quales. 200
priamus. 166
proclus Naucratites Sophista 598. cum filio colludendo repuerascebat. 599
prodicus Chius, sapientiæ tantùm nomen adeptus. 499
prodicus magnis honoribus à Thebanis affectus. 488
prodici Cij oratio de Hercule. 487
proœmia Sophistarum quomodo fiebant. 486
prometheus, facifer & ignifer. 598
prometheus in Caucaso monte ligatus. 57
prometheus ab Hercule solutus. 819
prophetæ diuinitus inspirati Dominum Iesum Christum in humanitatem venturum prædixerunt. 435
prosperitates humanæ volubiles. 408
protagoræ dicendi genus longæ fabulæ imagine à Platone insignitum. 498
protagoras abderites Democriti auditor, Sophista domi factus. 498
protesilaus Laodamiæ coniux 633. vitæ restitutus. ibid.
protesilaus morbis omnibus medebatur. 651
protesilai sepulchrum. 644
proteus, Deus Egyptius varias sese in formas vertere consuetus. 5.6
proteus Pharum insulam incoluit. 129
proteus Pharius, miraculum Homericum. 589
protei multæ, diuersæque formæ. 589
proteus Philosophus seipsum Olympiæ in ignem iniecit. 562
prudentiæ non est, stultè aliquid non cogitare. 295. 296.
phammius mons à Nilo aggeratus. 672
psittacus & Pica. 810
psittacus quæcumque percipit, canit. 810
ptolemæus Naucratites inter Sophistas illustris. 591
publicani portoriis pontium præfecti. 26
puella ab Apollonio ad vitam reuocata. 206
pueri mactati vaticinandi causa, vt ex nouis extis futura melius dignoscerentur. 329
pueri Athenis tertio à natiuitate anno, Maio mense floribus coronabantur. 644
pugilatum ac luctam Troianorum nemo exercuit. 673
puros mundosque accedere oportebat, qui ad oracula petenda proficiscebantur. 148
purpurę flos arcanus. 645
purpurarum color maximè dilectus. 773
putei alti, profundi. 646
puteus culpæ in India igne plenus. 118
pygmæa spolia colosso imponere. 513
pygmæi. 152.301
pygmæi Herculem inuadentes. 816
pygmęi æquè ac formicæ terram habitant, forumque in ea reponunt. 817
pygmęorum gens. 258
pygmalionis oliua aurea mirabili arte fabricata. 211
pyrrhonicæ disputationes. 495
pyrrhus. 847.848

pyrrhus Achillis filius. 834.836
pythagoras,Euphorbus Troianus. 1.124
pythagoras ab animalium esu abstinebat. 1
pythagoras aras deorum sanguine fœdari nefas esse dicebat. 1
pythagoras Deornm immortalium consilio se interfuisse asserebat. 1
pythagoræ à discipulis venerabatur tanquam ab Ioue profectus. 2
pythagoras se natum Euphorbum dicebat. 700
pythagoras Cyrenaicus,Sophista. 511
pythagoras mediocritas,& arcana Philosophia. 272. 273
pythicum templum. 180
pythiis ludus semel præfuisse, magnum quidpiam apud Thessalos. 610
pythiorum qualia spectacula. 269
pythium stadium pythio Apollini dicatum. 500
python Bizantius orator ad persuadendum aptissimus. 366

Q

QVadrigę quando primùm Heroibus in vsu esse cœperunt. 770
quæstiones quinque Achilli ab Apollonio propositæ. 172. & seqq.
quatricubiti homines in Caucaso monte, colore subnigri. 58
quercus Dodoneæ,responsa ædebant. 829

R

RAbiei medicamentum aqua. 318
rabiosus adolescens ab Apollonio sanatus. 317.318.
rabulæ,causidicorum genus impudens & temerarium. 609
rauenna,Italiæ ciuitas. 621
recitationes speciosæ. 613
regillam materia ad fingendas statuas idonea. 549.
regis oculi. 28
regis aures. 39
regnum,maxima res omnium quæ apud homines sunt. 247
in Regum sepulchris magni thesauri olim condebantur. 348
repotia ad velum nuptiale deponendum celebrare,quid. 606
rex qualis esse debeat. 235
rheæ matris iugo subditi leones. 193
rhesiara. 652
rhesus in Troia à Diomede interfectus. 652
rhetorica forensis. 312
rhetorica philosophiæ coniuncta, prisca Sophistarum ars. 486
rhodiis aurum cœlitus defluxum. 823
rhodogune. 785
rhodope, Thraciæ ciuitas. 562
rhodus insula,ad vacãdum studiis aptissima. 509
rhœtium Phrygiæ promontorium. 714
risus,hylarissimus dæmon. 768
romana ciuitas populari gubernatione plurimum gaudebat. 242
rubrum mare vehementer cœruleum 154. vnde sic denominatum. ibid.
rufus,Sophista Perinthius. 594
rufus,Consul sub Nerua. 512
rufus & Orfitus Neruæ familiares. 361

S

SAbinus Domitiani agnatus ab eo interfectus. 324
sacra in Babylonia auspicibus Magis fiebãt. 40
sacrificantes, aut Diis aliquid donantes mediocritatem excedere non debent. 12
sacrificia sceleslorum hominum Diis minimè grata. 13
sacrificia ex animalibus improbabat Apollonius. 231
salecis fluminis ostia. 209
saltatio Baccharum mollis & effeminata. 178
samothracum initiationes. 294
sandaracinus puteus Apollonio oblatus. 450
sanguinem nęc sacrificabant,nec tangebant Pythagorei. 402
sapientem non aliter decet loqui, quàm legum latores. 23
sapientes suos Indi multò magis quàm proprios reges metuebant ac venerabantur. 116
sapientia,quid regalius cæteris omnibus. 88
sapphirus lapis. 37
sarpedon. 408. 698
saturnus Iouis consilio ligatus. 353
satyri. 761
satyri procliues ad amandum. 304
satyri vino demulcentur. 303
satyri spectrum furens erga mulieres. 302. 303
satyrorum suauis comitas cum rident. 763
satyrorum qui generosi sunt,amant. 763
satyrorum dulcis vehementia,cum saltant. 763
scamander. 732
sciapedes. 152
sciapedes, .i. vmbram pedibus facientes. 301
scylacis historiæ. 152
scopas velut inspiratione quadam concitatus ad statuæ opificium Dei afflatum transmisit. 866
scopelianus Sophista. 514
scopelianus inter viros admirabiles ab Apollonio statutus. 522
scopelianus Pontifex Asiæ. 515
scopelianus in Rhetorica arte mirabilis. 521
scyrus, insula. 834
scythæ,Istri accolæ.
scythæ,Caucaso superato, exercitum in Indiam duxerunt. 126
scythæ in curribus vitam degebant. 353
scythæ peregrinos hospites Dianæ sacrificabant. 293
scythæ anthropophagi. 726
secundus Athenienss, Sophista. 543
secundus Sophista in rectè sentiendo eximius. 543
selera, sacra insula. 156
seleucia. 157

Seleucia, ciuitas non ignobilis in Cilicia. 568
Seleucus Cyzicenus, medicus 404
semele. 752
senectæ ara. 211
sensuum omnium fons in cerebro 389
sepelire eos qui sibi manum consciuere impium. 695
sermones ex Homeri sententia volucres 575
serpentes defunctorum corporibus innascuntur. 641.642
serpentes cubitorum septuaginta 76
serui innominati. 399
serui Pontici, Lydij, ac Phrygij 401
seruorum mercatoribus nullus apud Græcos locus permittebatur. 401
sextus Philosophus è Bœotia oriundus 556
silentium pro re diuina colebant Pythagorœi 2
silentium per quinquennium integrum seruauit Apollonius 18
Silianus Ambraciota Cyri vates. 405
simiæ nigræ, villosæque, & paruis hominibus similes. 154
simiarum genus quoddam ab aliis diuersum. 110
simiarum carnes leonum morbis medentur 111
similia, similes amant, quò similes, & eiusdem generis partus edant 315
simulacra Ægyptiorum ridicula. 289.290
Smyrna Ioniæ ciuitas. 161
Smyrnæ factio intestina 531
smyrnæ lucus. 325
smyrnæi legatos ad Apollonium mittunt. 159
societas ab hominibus colenda. 160
societas communis quæ. 192
Socrates Sophonisci filius 504
Socrates iustissimus sapientissimusq. omnium sui temporis habitus. ibid.
Socrates mortem pro Philosophia prætulit 481
Socrates à Melito & Anyto calumniatus. 328
Socrates à dæmone multa præsciuit. 3
Socrates cur Athenis accusatus 379
Socrates per iniustitiæ opinionem damnatus. 297
sol Æthiops, vnde sic appellatus. 263
solis defectus & affectus à Pallade primùm Græcis expositus 683
somnium Apollonij 192
somniorum porta 771
somno qui magis capiantur, vinine an aquæ potores 98
somnus, cur candidum super nigra vestem indutus pingebatur. 771
Sophilus exercitionum Rhetoricarum præceptor. 501
sophistæ pleni sermonum inanium 341
sophistæ iudiciis ab Athenienſibus prohibiti. 485
sophistæ quinam à veteribus appellati. 489
sophistæ in Hellesponto, Propontide, Memphis, Egypto, nudi Philosophabantur. 489
sophistarum ars prisca. 486
Sophocles. 858
Sophocles beneficio Senectutis se à Venereis cupiditatibus liberatum dicebat. 17
Sophocles Athenienſis ventos demulsit non opportuno tempore regionem perflantes. 393.
Sophronisci Socratis pater. 504
sparta, quamdiu terrestribus negotiis intenta fuit, ad cœlum vsque gloriam extendit. 190
sperchio amni comam cõseruabat Achilles 171
speusippus Athenienſis pecuniarum amantissimus. 47
stadium Panathenaicum. 548
statua regis Babyloniæ aurea offerebatur adoranda iis qui ciuitatem intrare vellent 38
statuæ Poliadis Mineruæ, Pythij Apollinis, & Bacchi Delij apud Brachmanas sitæ. 451
statuæ Tiberij sanctiores apud Aspendios, venerabilioresque, quam Iouis Olympij simulachrum. 19
statuæ Æneæ benè meritis erigi solitæ. 243
Sthenelus Capanei filius. 673
Strobera, vrbs Ichthyophagorum. 155
Stratocles Sidonius medicus. 404
struthiones. 153
stupor omnis ad partum ante diem promouendum idoneus. 6
suasionis Deæ templum 278
suum venationes. 771
Sybaris Ionica 631
Syren Isocratis Rhetoris sepulchro insistens cantantis specie 505.506
Syriæ Principis legati ad Babyloniæ regem 51

T

TAciturnitas in iudicio, qualis virtus. 374
taciturnitas quantum Socrati Athenienſi profuit. 374.375
talare eburneum instar Lunulæ, nobilitatis signum. 554
Tanais, fluuius. 353
Tantali statua Argolico more ornata 132
Tantali horti. 183.591
Tantali hortos vindemiare quid. 513
Tantali phiala. 240
Tantali potio amicitiæ firmandæ causa apud Indos adinuenta. 140
Tantalum cibo potuque prohibent Poëtæ. 131
Tantalus benignus & perhumanus 131.140
taurici montes. 725
taurus Tyrius. 562
taurus mons. 56
Taxilla, regia Mandri Indorum regis. 79
Taygetus, mons. 189
tela Penelopes. 823
Telemachi canes. 307
Telephi Mysij anima in rabiosum puerum translata 318
Telephus ab Hercule genitus. 660
Telephus pro suis dimicans ab Achille vulneratus. 659
Telephus ab Achille vulneratus non nisi ab eodem sanari potuit. 317
Telesinus Consul. 199
temperantiæ causa Hippolytus à patre interemptus. 370
temperantiæ non est, in mœchorum turpitudines non incidere. 296

temperantiæ munus circa res Venereas 46
temperantiam leges morte plectunt. 370
tempestas prodigiosa. 203
templa Deorum incantationibus inimica. 383
templum Bacchi in Niza monte. 63
templum Canobi. 553
templum Trophonij. 180
templum Leuenæum Æsculapio sacrum. 192
templum Dodonæum. 180
templum Dictææ matris. 429
templum Iouis Capitolium combustum 407
templum Mercurij 222
templum Mineruæ oppidanæ. 561
templum virtutis. 542
templum Æsculapij. 166
templum Iouis Olympij. 185
templum Veneris. 157
templum Didymæum. 158
templum Pergameum. 158
templum Fortunæ. 549
templum Herculis auersoris 395
templum Solis apud Indos margaritis stratum. 86
templum Dianæ. 773
templum Pythicum. 180
templum Achillis. 724
templum Amphiarai. 180
templum Suasionis Deæ simplex & sine apparatu 278. quis primus splendidum & ornatum id reddiderit. 279
templum Musarum in Helicone positum. 180
templum Trophonij. 420
templum Memnonis. 262
templum Nympharum. 410.411
temporis opportuni statua. 871
tempus circa memoriam nec senescit nec corrumpitur. 18
terpnus, Citharœdus. 214
terra vniuersa in duas diuersa partes 506
terra lactis. 280
terrarum communis omnium mater. 20
terra omnis virorum illustrium sepulchrum. 526
terráne mari maior, an mare terra 144
terræmotus Cretam vniuersam concussit. 193
terræmotus ingens Antiochiæ. 313
tessera frumenti Ægyptiaca. 532
tesseræ à Palamede excogitatæ. 682
teucer. 695
teucer Telamonius 212
thales olearum abundantiam prædixit. 394
theagenes Cnidius 562
theatrum Agrippeum in Ceramico 569
thebæ ab Alexandro direptæ. 592
themistocles 827. Neoclis filius. ibid.
themistoclem venerabantur Gaditani. 211
theologiæ plurimum dediti superioris Ægypti incolæ 230
theomnestus Naucratites, Sophista. 491
theopompus Chius Isocratis discipulus. 507
theodorus Isocratis pater. 507
theodotus Sophista. 564
theologi Idæ montis 192
theologia Orphei. 178
thermodon, fluuius. 353.721
thesauri vbi pecuniæ recunduntur, diuitiarum carceres ab Herode appellati. 546
theseus in Scyro à Lycomede interfectus. 706
thespesion Gymnosophistarum princeps. 268
thessali Melidæ sunt accolæ 550
thessali Myrmidones appellati. 686
thessali sacra faciebant ad Achillis tumulum. 170. 717
thessali ab Achillis vmbra accusati. 458
thessalia. 800
thessalia bonorum equorum ferax. 712
thiodamas Lindius. 819
thrasybulus, ex vrbe Naucratide oriundus. 266
thrasibulus populum ab exilio reuocauit. 505
thrasymachus Carthaginensis, Sophista. 500
thure solo sacra peragebat Apollonius. 42
thuriferam terram cur in parte mundi puriſſima Dij constituerunt. 402
thuscum mare. 218
tiberina ostia. 340
tibia ex asinorum cruribus olim compacta. 228
tibiæ cantibus Indi Reges suos admonebant, quoties dormitum pergebant. 97
tigillinus crudelitatis & lasciuiæ præceptor Neroni. 205
tigillinus in manibus Neronis gladium habebat. 202
tigris fluuius. 26
tigrium erga catulos insignis beneuolentia. 73
tigrium clunes mensis apponebant Indi 89. cœteris huius animalis partibus vesci prohibiti. ibid.
timasion, adolescens pulcherrimus à nouerca adamatus. 259
timomachi Aiax furens. 84.85
timocrates Heraclienſis. 535
tinges, Getulíque, gentes Afræ. 209
tiphœus sub Ætna ligatus. 220. 223
tiphys primus artem nauticam minimè tentatam aggressus. 801
tiresias vates. 736
titus Hierosolymam cepit. 304.305
titus Imperator à lepore marino interfectus. 308
tmolus, Lydiæ mons. 63.300
tolerantia in rebus aduersis. 352
tonitru ex terra natum. 193
torques, lapillorum fulgores, ac monilia, mediocri quidem formâ præditas mulieres non obscurè illustrant. 792
tragœdia Sophistarum mater. 615
tragœdorum & Citharœdorum certamina. 213
traianus Imperator Dionem aureum in currum assumpsit. 493
trinacris, Sicilia. 219
tripodes Pythici. 134
tripus Apollinis. 169
tritones. 768
troia ab Achæis deleta. 124. 125
troicus dialogus Hippiæ Sophistæ 499
troicum promontorium. 168
trophonij templum. 180
trophonij templum in Lebadea. 420
trophonij statua & tumulus. ibid.
trophonius Apollinis filius. 420

tutores ex cognatis eligebantur secundum leges Indorum. 93
tutores ad res proprias administrandas à legibus accipi soliti ante tertium supra vigesimum annum. 15
tyanenses Apollonium regiis honoribus prosequuti 431
tyara, insula. 341
tyberius in crudelissimam tyrannidem imperium commutauit. 239
typhœus, plura habebat capita. 219
tyranni subditis remissi potius quàm intenti optandi. 503
tyrannidem constitutam soluere maius, quam eandem nascentem opprimere. 242
tyrannidem exercere iuuentæ consentaneum. 240
tyrannides apud Medos maximis cultæ honoribus 333
tyrannorum duæ in puniendis hominibus consuetudines. 355
tyrannus belluæ comparatus. 197
tyrannus, ciuilis bestia. 197
tyrannus tragœdiis incumbens medico comparatus ægrotanti, sibique medenti. 503
tyrrheni. 749

V

VArus adolescens Ionicus Smyrnæ deliciis diffluens 559. ab assentatoribus deprauatus. ibid.
varus Leodicensis, Sophista. 615
varus, Perga oriundus, Sophista. 574
vates multi priscis temporibus, peractis cædibus vaticinabantur. 404
venatores 838
venus. 779
venus Gnidia. 289
venus Indica. 110
venus è mari genita cœli influxu. 780
venus magni facienda cùm apud Deos, tum apud homines. 261
veneris templum. 157
veneris simulachrum nudum in Gnido. 315
verba grauia ac contumeliosa optimum aduersus phantasmata medicamentum. 58
verberum consuetudo in Scythicæ Dianæ honorem à Lacedæmoniis seruata. 292
veritas niueis induta vestibus. 771
veritas non indiget arte violenta, aut miraculorum ostentione. 270
vespasiano quid prædixerit Apollonius. 237
vespasianus Imperator 233
vespasianus Consul, & arcanorum Claudij consiliarius. 236
vespasianus quid cum Apollonio locutus 235
vespasianus quoto ætatis anno imperium adeptus. 236
vestæ templum. 324
vestales virgines oportebat castas atque integras ignem perpetuum custodire. 324
vestitus Pythagoreus qualis 386.387
victus Pythagoreorum qualis. 387
vindemiæ instrumenta in templo Bacchi suspensa apud Indos. 64
vindemiare, in agrorum cultu suauissimum 632
vindex Hispanos ad defectionem sollicitauit sub Nerone 217
vinum bono statui mentis aduersari dicebat Apollonius 9
vinum non esse idoneum somni medicamentum. 101
vinum ex palmarum fructibus expressum. 61
vini fontes 280
vini fluxus in Andro insula 767
à vino per triduum abstinebant qui somniorum responsa accipere volebant 101
vineas plantare prohibuit edicto Domitianus. 316
viperarum erga serpentes quos pepererunt beneuolentia 74
viperarum filij absque matre non nascuntur 74
virtutis studium homines Deo hospites facit 14
virtutis templum. 542
virtutis habitus qualis. 271
virtutum participes Diis proximi 590
virtutes omnes hominibus à Deo. 390
virtus non est omne quod æquè ab honore pœnâque distat. 296
virtus & voluptas muliebri habitu exornatæ Herculem adierunt 487.488
virtus & vitiositas Herculem adprehensum ad se trahere nitebantur. 270
vitellius imperatorum omnium scelestissimus. 239.240
vitellij scelera. 236
vitellius è viuis sublatus, dum imperij captaret auguria. 220
vitis omnibus auibus, præterquam noctuæ communis 807
vlmus articulata ac muliebri voce Apollonium affata 472
vlysses. 166
vlysses equi caui inuentor. 691
vlysses, & quæ ad eius facinora pertinent. 691
vlysses cum Calypsone diuersatus. 327
vlysses multos socios amisit, dum Cyclopem studet videre. 195
vlysses, Homeri ludibrium. 668
vlyssi mors ex mari contigit. 308
vlyssi Mercurius obuius in orationis ac studij communicationem peruenit. 637
vlysses insania fabulosa. 682
vmbrarum euocatio quomodo fieri solita. 459
vnguento perungebantur nubentes apud Indos. 109
voluptates, vmbræ & somnia 513
voluptatis habitus qualis. 270.271
voluptas & virtus muliebri habitu exornatæ Herculem adierunt. 487
vrbes, communes carceres. 353
vrbes bonis ciuibus carentes Iouis Olympij simulacro comparatæ. 162
vrbanitate vti, Ionicis à natura insitum. 519
vrna aurea Achillis & Patrocli. 172
vrsa nulla conspicitur circa mare rubrum. 155
vrsa altera à Phœnicibus in cœlo adnotata 631
vrsorum beneuolentia in catulos. 73
vulcani cum aqua pugnæ. 666

vulcanum in Ætna fabrilem artem exercere insanum dicere. 224.

X

Xanthus, vnus ex Achillis equis. 712
xenia. 777
alia xenia. 817
xenitis Cherrhonesita. 635
xenophon Grylli filius. 499
xenophon in Bœotia carcere detentus. 503
xenophron Siculus, Sophista. 511
xerxes ponte iunxit Hellespontum 215
xerxes Athenas incendit. ibid.
xerxes ab Athenienſibus ſuperatus ibid.
xerxes, Athenienſium ſeruus. 138
xerxis expeditio tertia, hominum pernicies 639
xerxem domo ac muneribus excepit Protagoras Sophista. 498.

Z

Zeno Eleates Dialecticam primus inuenit. 320
zeno Nearchi tyránidem euertere tentauit 320
zephyrus. 860
zeuxidemus Antipatri Sophistæ pater. 603
zonæ ſolutæ crimen. 324

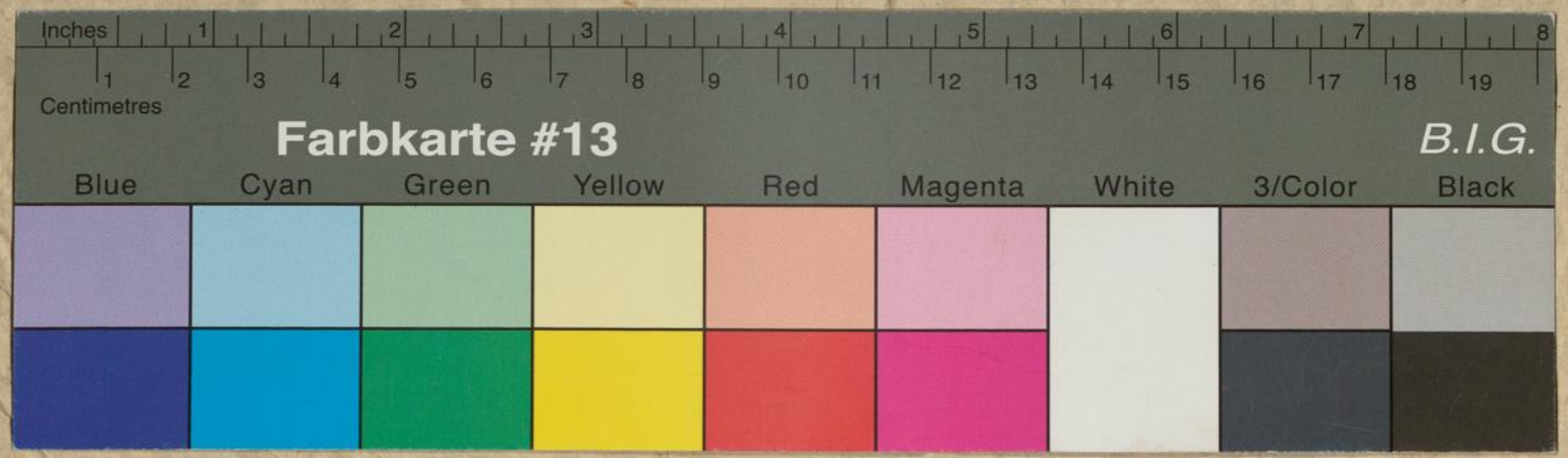
FINIS.

SVMMA PRIVILEGII.

CAVTVM est auctoritate Regis ne quis in regno Franciæ Philostrati Lemnij opera, cum Mnſſ. collata Græcè Latinéque edita, absq. Claudij Morelli permiſſu intra decennium imprimat aut diuendat: publicationis exemplarium, ſi quis ſecus fecerit multa indicta prout amplius in ipſo diplomate continetur. Lutetiæ Pariſiorum x Kalend. Nou. An. Sal. M. DCV.

RENOVARD.

Grauskala #13
C
Y
M
B.I.G.
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Inches
Centimetres
Farbkarte #13
B.I.G.
Blue
Cyan
Green
Yellow
Red
Magenta
White
3/Color
Black

89. Aust Lat.

O.Ve

683*